

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

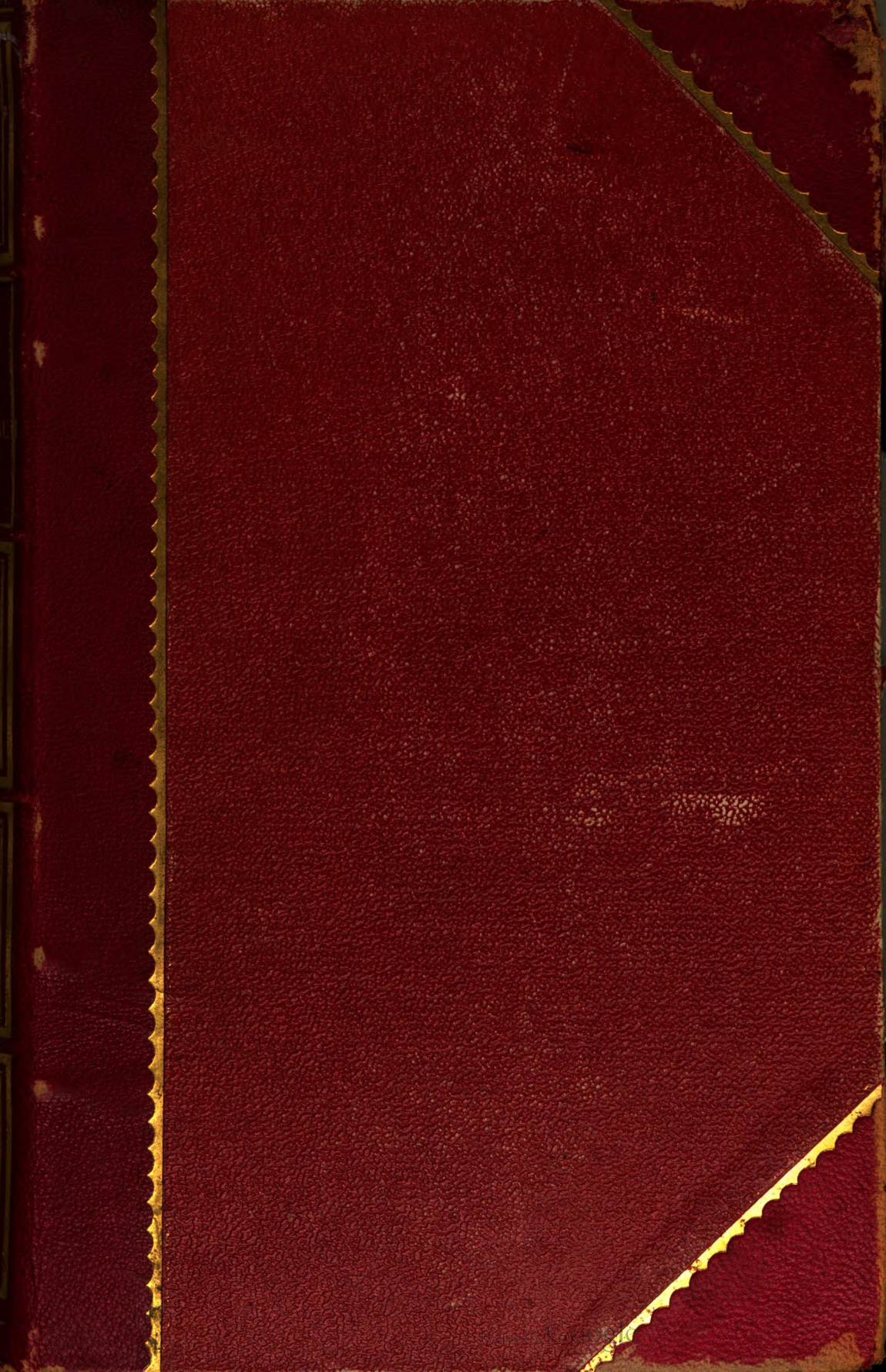
Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

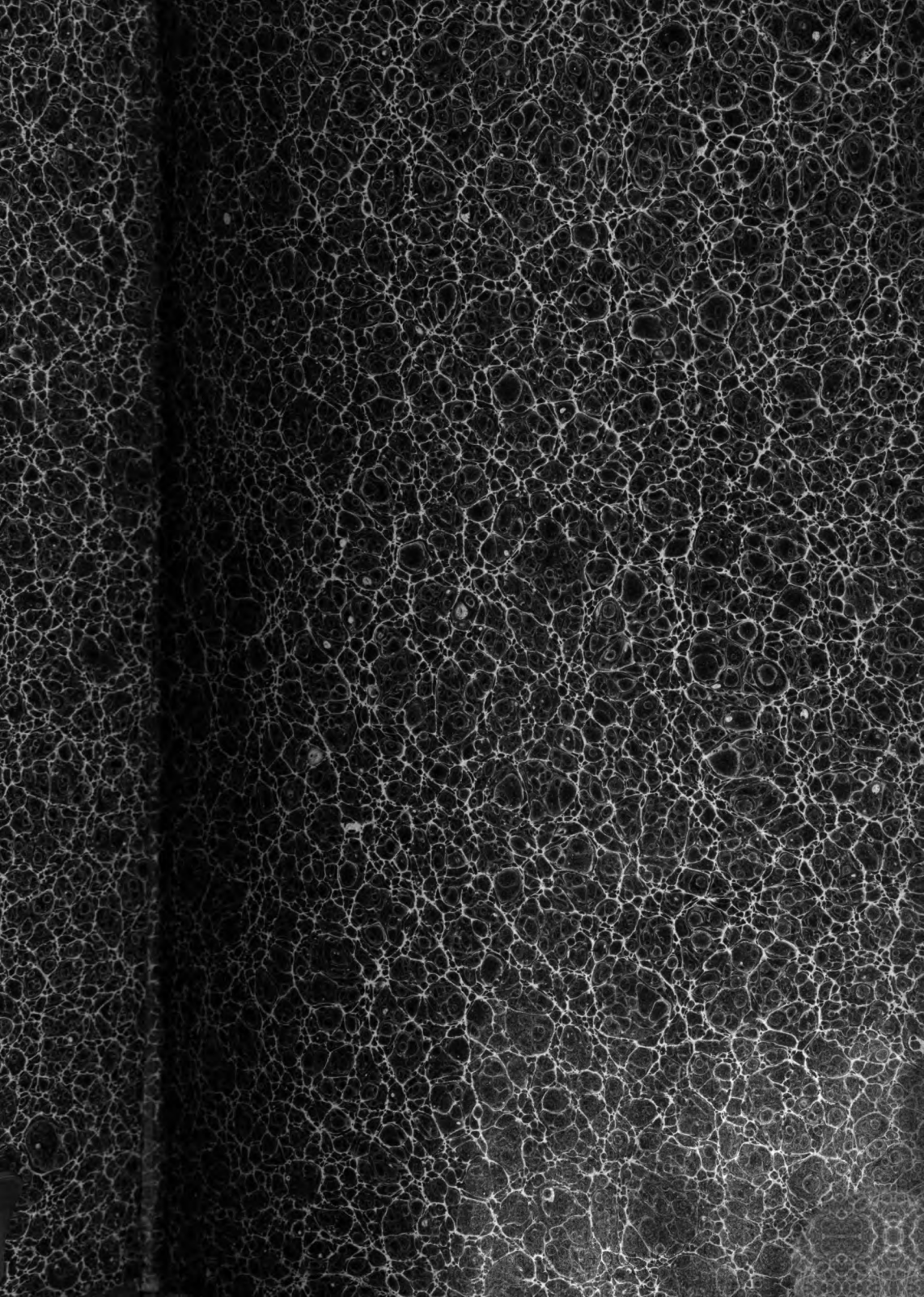
Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

0876 3358

Gr 98

ALGEMEEN
NEDERDUITSCH-MALEISCH
WOORDENBOEK.

651 266

ALGEMEEN NEDERDUITSCH-MALEISCH WOORDENBOEK,

IN DE HOF-, VOLKS- EN LAGE TAAL,

MET AANDUIDING DER WOORDEN, WELKE UIT OOSTERSCHE
EN WESTERSCHE TALEN ONTLEEND ZIJN;

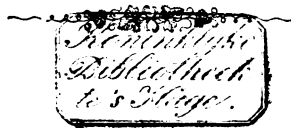
VOORAFGEGAAN VAN

EENE BESCHOUWING OVER DE MALEIJERS, HUNNE GESCHIEDENIS, TAAL EN HARE
VERWANTSCHAP MET INDISCHE EN ANDERE TALEN; VERRIJKT MET AANHALINGEN
UIT GESCHRIFTEN EN VERTALINGEN VAN VOLZINNEN; GEVOLGD DOOR EEN
ALPHABETISCH REGISTER VAN VOORNAME PLAATSEN EN PERSONEN,

DOOR

D^r. P. P. ROORDA VAN EYSINGA,

Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, voormalig Maleisch Translateur van het Neder-
landsch Indisch Gouvernement, Chef van het Departement van Inlandsche zaken op Java
en later Hoogleeraar in de Maleische taalkunde en in de Land- en Volkenkunde
der Oost-Indische Bezittingen aan de Koninklijke Militaire Akademie, Lid
van Binnen- en Buitenlandsche geleerde Genootschappen.

TE 'S GRAVENHAGE, BIJ

DE GEBROEDERS VAN CLEEF.

1855.

Sarwa-drawjésjoe wid-jaiwa drawjam áhoer anoettamam
Ahárjjatwád anarghjatwád aksjajawátsj tsja sarwwadá.

HITOPADÉSA.

GEDRUKT BIJ DE GEBROEDERS VAN OLEEF.

INLEIDING.

Toen mij in 1823 door de Hooge Regering van Nederlandsch Indie de vereerende taak werd opgedragen, een Nederduitsch-Maleisch en een Maleisch-Nederduitsch woordenboek te vervaardigen, kon ik geenszins vermoeden, dat twee en dertig jaren later een nieuw Nederduitsch-Maleisch woordenboek, door mij bearbeid, het licht zou zien. Hoe velen toch, die het Maleische letterveld met mij bearbeidden, zijn niet meer! De Heeren van ANGELBEEK, BUSSINGH, DEDEL, ELOUT, KOCK, KOOL, HUSKUS KOOPMAN, LIEDERMOOI, PEEREBOOM en SCHAAF, gingen mij voor naar het oord van waar niemand terugkeert, terwijl mijne leermeesters, ABDOEL HAKIM, BÂPA MOSTBÂTIR, HADJI ZEINO'L-ABIDIN ABDOLLAH THIF, MOHAMMED DÂJIM, MOKRIM, RASÏCHOEN en SJEICH ABDOR-RAHMAN, insgelijks door den dood werden weggevaagd. Hun allen herdenk ik met weemoed en wijd hunner assche een'traan in de hoop dat zij rusten in vrede.

Van allen, zoowel Europeanen als Inlanders, die in 1820 bij het Departement van Inlandsche Zaken en bij den plaatselijken Maleischen Translateur te Batavia geplaatst waren, ben ik de eenig overgeblevene, en mijne erkentelijkheid aan Hem, die mij nog spaarde en uit vijf en zestig doodsgevaaren redde, kan in geene woorden uitgedrukt worden. Bij de bearbeiding van dit werk mogt ik Zijne ondersteuning ondervinden, daar mijn geheugen niet verzwaakt, mijn ijver niet verflaauwd en mijne kracht niet verminderd is. *Niet mij, maar Hem alleen zij de eer!*

De taal, in welke onze moederspraak hier is overgebracht, heet: *Bahâsa Malâjoe* of *Malâjoe-taal*, gewoonlijk: de Maleische taal, ook wel *Bahâsa Djâvât* genoemd, waardoor echter veeltijds het *Boek- of Klassiek-Maleisch* bedoeld wordt. De *Malâjoe* taal wordt door de *Orang Malâjoe* of Maleijers gesproken.

In den algemeenen zin dragen die volkeren den naam van Maleijers, welke de eilanden van de Indische en Stille Zuidzee bewonen, die onder den naam van Polynesis bekend zijn. In eenen beperkten zin verstaat men door Maleijers de bewoners van het Schiereiland van *Malaka* en omliggende eilandjes, van *Sunatra*, *Java*, *Celebes* en van de overige eilanden des Indischen Archipels, ofschoon er op die eilanden weder andere namen voor verschillende takken van den algemeenen stam gebezigd worden, zoo als zulks ten aanzien van Germanen en andere volken insgelijks plaats heeft.

In den striktesten zin zijn alleen die volken Maleijers, welke de ontwikkelde Maleische taal spreken en voornamelijk *Sumatra*, (met uitzondering van de *Batakkers*, *Lampongers*, *Redjangers* en enkele binnenlandsche stammen,) het Schiereiland van *Malaka*, *Bangka*, *Poelaw Pinang*, *Singapoera*, *Lingga*, *Rio* en de kusten der meeste eilanden van Nederlandsch Indie bewonen.

Over den oorsprong der Maleijers, die over eene zoo groote uitgestrektheid als de Polynesis verspreid zijn, is veel gegist en geschreven; de stelling, dat zij uit eenen anderen stam dan het overige menschenras zouden ontsproten zijn, verbrcekt het verband der wereldgeschiedenis en brengt raadsels en dolingen voort, die van de eene verwickeling tot de andere leiden, zonder eenig nut aan te brengen.

Dat eene bevolking van den vasten wal van Indie haar gezegend vaderland voor eilanden, klippen en moerassen, die te midden van den woesten Oceaan op verbazende

afstanden verspreid liggen zou verwisseld hebben, is onaannemelijk; zoo iets kon ten aanzien der bevolking van het, nabij de kust gelegene *Sumatra* en *Java* plaats hebben gehad; maar ten aanzien der overige, ver afgelegene eilanden, is zulks niet denkbaar, daar vele stippen op de wereldzee niets aanlokkelijks hadden voor volksverhuizers.

In de Polynesische talen is onderling veel overeenkomst, zoodat aan een bloot toeval van verwantschap niet te denken valt. Tusschen de talen van *Menado*, *Gorontalo*, *Ternate*, *Sangir*, *Sérang* (Ceram), *Saparoeva* en andere eilanden, is die overeenkomst zeer merkbaar, en uit de woordverzamelingen van verschillende reizigers blijkt, dat zij ook bij de bevolking van de *Sandwich-Eilanden*, *Otaheite* en *Paascheilanden* wordt aangetroffen.

De heilige of Kawi-taal van Java staat met de godsdienstige taal van Bali en onmiddellijk met het Sanskrit, de oude heilige taal der Hindoes, in verband, en de namen der Goden en Godinnen hunner fabelleer zijn op vele eilanden nog bewaard gebleven. Ook de oudste Maleische geschiedenissen bevatten tafereelen, die nog heden ten dage in den Hindostan, als aldaar in overoude tijden voorgevallen, in levendige herinnering gehouden worden.

Uit die onderlinge verwantschap van taal en geschiedverhalen wordt de oorsprong der Maleijers aan den vasten wal van Azie te huis gebragt; wijders pleit de groote overeenkomst van de gelaatstrekken der Maleijers met die van sommige Tartarsche volken voor die stelling.

Het oog op de wereldkaart slaande, kan men aannemen, dat vóór lang vervolgene eeuwen de Oceaan van den Zuidpool af, zijn woest geweld op het vaste land niet te vergeefs heeft aangewend; dáár toch, waar rotsgrond is, ziet men kapen, die hem trotseerden, en dáár, waar de bodem vastheid miste, werd die medegesleept en in den afgrond verzwolgen of tot verhooging van den grond op het wederstand biedende land geworpen; van daar zoo vele golven en baaijen als Nieuw-Holland, Azie en Nieuw-Guinea ons vertoonen.

Bij zoodanige verandering, door de woede eener opgezweepte wereldzee veroorzaakt, gingen ontelbare stukken lands en volken ten gronde; het gedeeltelijk vaste land tusschen Azie en het westelijke gedeelte van Amerika werd verbrokken en versnipperd. Die stukken, welke op graniet- of bazaltzuilen gevestigd waren, ontkwamen aan de algemeene verdelging, en die, waarop rotsen of bergen waren, dienden tevens tot wijkplaatsen voor de, in hunne nabijheid wonende volksstammen, welke door het verloop der eeuwen meer en meer van hunnen oorspronkelijken staat zijn verbasterd; doch bij die verbastering is er nog veel oorspronkelijks in taal en overlevering, dat op ééne oorsprong wijst, bewaard gebleven.

De naam van *Orang Malajoe* of *Melajoe* is in eenen algemeenen zin zeer gepast voor volken, die, afstammelingen van eene groote natie, door groote omwentelingen in de natuur, in eenen staat van verval zijn geraakt; *Malajoe* toch beteekent: verwelken, afnemen, vervallen. Is daarentegen *Melajoe* eene verzachting van *Melajoe*, ook dan is die naam eigenaardig, daar er: „voortvaren, spoed maken, gezwind zijn,” door verstaan wordt. Dezelfde naam, die de Javaan hun geeft, beteekent echter in het Javaansch „loopen, wegloopen, vlieden,” waardoor op hunne verhuizing van Sumatra kan gedoeld zijn. Ook van de rivier *Malajoe* op Sumatra willen sommigen hunnen naam afleiden.

Het is alzoo aannemelijk, vast te stellen, dat de Maleijers van een groot volk afstammen, hetwelk eenmaal zelfstandig buiten den Hindostan, maar er mede in verband bestond, waarvan nog heden ten dage in taal en letterkunde sporen aanwezig zijn.

Het gedeeltelijk bevolken van Bali en Java door kolonisten, welke van de vaste kust van Indie kwamen, is van latere dagteekening, staat met de, nog op die eilanden bestaande Hindoesche godendienst, in verband, doch is hier niet van onmiddellijke toepassing.

Een oud Javaansch handschrift vermeldt de overlevering van eene hevige worsteling der hoofdstoffen op dat eiland, die hevigen donder, zware plasregens, vreeselijke aardbevingen en het vuurspuwen van vulkanen veroorzaakte; asch en steenen vielen in groote hoeveelheid neder, en het water steeg dermate, dat de menschen op de toppen der boomen en naar het gebergte vloten. Indien nu op het hoogere gedeelte van Java de natuur eenen zoo geweldigen invloed uitoefende, hoe verwoestend zal hare werking niet voor de lagere streken geweest zijn, waardoor landen van een gescheurd en zoo vele eilanden gevormd werden, die den Maleijers, welke aan die verwoesting ontkwamen, later tot woonplaats strekten; een vermoeden, hetwelk het hierboven beweerde versterkt.

Van de Maleijers, die de ontwikkelde Maleische taal spreken en schrijven, bestaan drie geschiedenissen, namelijk: *Misa Gomitár*, *Soelaleto 's-Salathin* en *Sjadjârat Malajoe*.

welk laatste werk, zoowel door de regelmatige volgorde der gebeurtenissen, als door het vermelden van den val van Malaka, veroorzaakt door de zegepaal der Portugezen, vele kenmerken van echtheid draagt. VALENTIJN noemt het een juweel en CRAWFURD krijgt het voor een kinderachtig voortbrengsel uit, doch levert geen bewijs, dat hij het verstonde.

Ofschoon nu dat werk, hetwelk wel eens met het eerder genoemde verward wordt, geen juweel is, behelst het te veel geschiedkundige feiten om CRAWFURDS minachting te verdienen. Er komen veel ongerijmde verhalen in voor, maar hij, die met den verhaaltrant der Maleijers bekend is, kan die zeer goed van de ware gebeurtenissen onderscheiden. Wordt nu tevens de beschavingstrap der Maleijers in aanmerking genomen, dan mag te regt gezegd worden, dat het onder de Maleische werken een kleinood is, en VALENTYIN, indien hij het in dien zin verstaan heeft, geene berisping verdient, ofschoon hij er ook te veel waarde aan heeft toegekend.

De Maleijers schreven vroeger zonder tijdrekening en eerst met de invoering van het Islamismus hield dit op. Van daar dan ook zoo vele onzekerheid en vergissingen ten aanzien van den tijd van sommige gebeurtenissen. Zij rekenden bij vorstenregeringen of bij die der stamhuizen, en daar het bekend is onder welken Maleischen Vorst en in welk jaar de Portugezen Malaka overweldigd hebben, zoo valt het gemakkelijk te bepalen, wanneer de eerste Maleische Vorst aanving te regeren.

De Maleische Vorsten zoowel van het schiereiland als van Menangkabo, beschouwen zich als afstammelingen van ALEXANDER DEN GROOTEN en de bovengemelde geschiedenis ondersteunt dat gevoelen. Als een beknopt uittreksel deelen wij het volgende uit haar mede, zonder voor de waarheid er van in te staan.

ALEXANDER DE GROOTE, die den bijnaam droeg van: „met de twee hoornen,” als een zinnebeeld zijner magt, die zich van het oosten tot het westen uitstreckte, kwam op zijnen heirtogt naar de morgenlanden aan de grenssteden van Indie, alwaar destijds een Vorst regeerde, wiens rijk half Indie bevatte en die KAYD HINDIE heette *). Deze Vorst werd door ALEXANDER overwonnen, doch edelmoedig behandeld. ALEXANDER trad met deszelfs dochter SJA HAR EL BARIAH in het huwelijk, nam haar verder oostwaarts op zijnen togt mede, en, toen hij op zijnen terugtogt haren vader bezocht, die hem eerbiedig smeekte zijne dochter terug te erlangen, was hij grootmoedig genoeg die bede in te willigen en schonk haar ontelbare kostbaarheden en schatten.

Niet lang na het vertrek van ALEXANDER, bragt zij eenen zoon ter wereld, die het afbeeldsel van ALEXANDER was en KAYD HINDIE verheugde zich eenen afstammeling van dien magtigen Vorst te bezitten, noemde dien telg ARSJATHOEN SJAH en huwde hem op rijpen leeftijd aan eene dochter van den Vorst van Turkistan uit.

In het jaar 327 voor CHRISTUS geboorte had de krijgstogt van ALEXANDER naar Indie plaats en uit den volgenden stamlijst der Vorsten of hunne stamhuizen, van KAYD HINDIE af tot op de Vorsten van Malaka toe, is de naauwkeurigheid van den duur hunner regeringen van veel gewigt.

KAYD HINDIE regeerde	48 jaren.	
De linie van Arsjathoen Sjah	355	„
„ „ „ Aqthloenas	120	„
„ „ „ Asjkaimata	3	„
„ „ „ Kasadasa	12	„
„ „ „ Amthaboes	13	„
„ „ „ Zamanjoes	7	„
„ „ „ Charoe Asjkaukata	30	„
„ „ „ Archad Asjkaukata	9	„
„ „ „ Koedar Zakoehan	70	„
„ „ „ Nithajoesar of Nithaboes	40	„
„ „ „ Ardásjir Mikana	100	„
„ „ „ Deria Noesa of Dermânoes	90	„
„ „ „ Kasiteh		4 maanden.
„ „ „ Rambh	20	„ 9 „
„ „ „ Sjah Termasoe	80	„
„ „ „ Tidja	70	„

Transport . . . . . 1068 jaren 1 maand.

*) KAYD, the name of a king of Kannawáj, (a city of India,) whose daughter is said to have been married to ALEXANDER THE GREAT. JOHN RICHARDSON.

		<i>Per transport</i>	1068 jaren 1 maand.
"	"	Adjakar	10 "
"	"	Oermazad	120 "
"	"	Jazdakar	60 " 4 "
"	"	Koeff Koeda	63 "
"	"	Tarsf Bardarasa	50 "
"	"	Tsoerana Fada Sjäh	60 "
"	"	Tjoelana, Koning te Bantja Nagara *)	55 "
Te samen			1486 jaren 5 maanden.
Hier aftrekkende de gezegde 327 jaren vóór J. C.			327 "

Verkrijgt men na J. C. het jaar . . . . . 1159 jaren 5 maanden.

TJOELANA, de laatstgenoemde Vorst, had drie zonen, welke op eene zeereis schipbreuk leden en op Sumatra aanlandden, alwaar zij, als afstammelingen van ALEXANDER DEN GROOTEN, gehuldigd werden. Hanne namen waren, BATJITRAM SJÄH, PALIDOTANI en MANILAM MÄNAM, (in een ander handschrift: *Nila Pahlawan*, *Kasum Pandita* en *Nila Oetama*). Na eene wonderbare ontmoeting werd de oudste te *Menangkabo*, de middelste te *Tandjoeng Poera* en de jongste te *Palimbang* tot Koning verheven. Het laatstgenoemde rijk werd door *Demang Lébar Dâwon* geregeerd, die uit eerbied voor den afstamming van ALEXANDER DEN GROOTEN, hem de regering onder den naam van *Sri Tri Boewana* (de Glans van drie werelden,) in 1160 overdroeg.

SRI TRI BOEWANA trad met de dochter van DEMANG LÉBAR DÄWON in den echt, bij welke gelegenheid groote gastmalen werden aangerigt; hij regeerde eenen geruimen tijd in vrede te *Palembang* en zag dat rijk in bloei toenemen.

De gastmalen en feesten, welke destijds op Sumatra gehouden werden, komen met die overeen, welke volgens de geschiedenis van ISMA JATIM op de kust van Coromandel werden gevierd, zoodat ook daaruit tot den gezegden oorsprong der Maleijers kan besloten worden.

SRI TRI BOEWANA kwam met DEMANG LÉBAR DÄWON overeen, dat een Maleijer, die eenig verbot overtrad, nimmer beschimpd, gescholden, gebonden of gehangen, maar, indien hij het verdiende, wel gedood, en, indien hij zijnen Vorst verraderlijk behandelde, zijne woning het onderst boven gekeerd zou worden.

In 1822 was ik op de markt te Palembang getuige dat de inlander, BÄKOEL geheeten, vrij van banden, op last van den Sultan op die wijs met de kris werd dood gestoken, omdat hij eenen aanslag op het leven van den Heer J. VAN SEVENHOVEN, Commissaris van Palembang, had beproefd.

SRI TRI BOEWANA koesterde eindelijk den wensch om naar den vasten wal van Indie terug te keeren en DEMANG LÉBAR DÄWON, welke hem wilde vergezellen, bewerkte, dat zijn broeder met het bestuur des rijks belast werd.

De reis dezer Vorsten geschiedde met eene groote vloot van allerlei prauwen of inlandsche vaartuigen, die de zee bedekten. De masten dier vloot vertoonden zich als een woud en de menigte van wapperende vlaggen en wimpels als zwevende wolken. De vloot voer langs het strand de monding der rivier van *Indragirie*, aan de oostkust van Sumatra, voorbij en stevende naar het eiland *Bintang* of *Bintan*, alwaar de dochter van wijlen den Koning ASJHAR SJÄH regeerde, die de doorluchtige reizigers luisterrijk onthaalde. Bij den intogt besteede SRI TRI BOEWANA eenen olifant, die door DEMANG LÉBAR DÄWON bestaard werd. Rijksgrooten gingen vooruit, ARIA BOEWAH PÉLA hield den regter- en MANTRI BOEWAH PÉLA den linker tand des olifants vast. Verschillende witte zonbeschermen werden boven denzelfden uitgespreid; de vorstelijke gekromde sceppter, waaraan een bal hing, werd vooruit gedragen, en op die wijze werden deze Vorsten als in triomf binnengeleid. Aan het paleis gekomen, werden zij in tegenwoordigheid van het gansche hof plegtig ontvangen. SRI TRI BOEWANA nam op verzoek der Koningin op harens troon plaats; daarna werd de betel op eene gouden schaal als een hoog gunstbewijs aangeboden.

De Vorstin WÄN SRI BÄNÉ, welke bejaard was, nam SRI TRI BOEWANA tot zoon aan en verhief hem plegtig tot Koning van haar rijk, zoodat velen zijner rijksgrooten naar Palembang terugkeerden. Nadat hij twee jaren te Bintan geregeerd had, droeg hij het bewind weder aan de Vorstin op en vertrok met eene aanzienlijke vloot naar de vaste kust. De overtogt was aanvankelijk voorspoedig en werd door

*) Op de kust van Coromandel.

muzik vervrolijkjt; doch er stak een storm uit het zuidwesten op, waardoor eenige vaartuigen vergingen: SRI TRI BOEWANA kwam echter met vele rijksgrooten en volgelingen te *Tamasek*, op de kust van het tegenwoordige schiereiland van Malaka aan. Hij zat met de rijksraden onder zekeren boom, *Djamboe Lâwt* genoemd en besloot eene stad te bouwen, die hij *Singa Poera*, dat is: „Leeuwenstad,” noemde, naar het dier, dat hij gezien had en op eenen leeuw geleek.

DEMANG LÉBAR DAWON werd tot eersten rijksbesluitder gekozen en de Vorstin van Bintan kwam te Singa Poera om SRI TRI BOEWANA hare hulde te brengen.

SRI TRI BOEWANA gewan twee zonen; de oudste: KÁTJEQ BESAAR, huwde met de Prinses NILA PENDJADI, dochter van eenen Vorst van Coromandel, en de jongste, KÁTJEQ MOEDA, met RÂDÊN LAQSJMI DAWON. Door het eerste huwelijk, hetwelk door afgezanten en het over- en wederzenden van geschenken tot stand kwam, steeg het rijk van Singa Poera in luister *).

PAKRÂMA WIRA.

KÁTJEQ BESAAR, oudste zoon van SRI TRI BOEWANA, aanvaardde in 1208 de regering onder den titel van PADOEKA SRI PAKRÂMA WIRA, henoemde zijnen broeder tot schatbewaarder van het rijk, en den kleinzoon van DEMANG LÉBAR DAWON tot rijksbestuurder, met den titel van TOEN PERPÂTIH PERMOEKA. Over de krijgsoversten werd een opperbevelhebber gesteld met den titel van TOEN TAMPOERONG, terwijl het rijk van Singa Poera in welvaart toenam, zoodat vele voorname handelaren zich in hetzelfde vestigden.

PAKRÂMA WIRA verwekte eenen zoon, die RÂDJA MOEDA genoemd werd; het rijk van Singa Poera bloeide, doch wekte den nijd van den magtigen heerscher van Mâda Pâhit op Java, op. Behalve Java waren aan dien Vorst, welke zich BATHARA heette, vele rijken buiten dat eiland, onderdanig. Op het vernemen, dat het rijk van Singa Poera in magt en luister toenam en PAKRÂMA WIRA hem niet als leenheer huldigde, zond hij hem eenen gezant met eenen brief en tot geschenk eene geschaafde houten krul, welke zoo dan als papier en zeven vademen lang was. Ontrold wordende, brak zij niet, en opgerold zijnde, was zij niet grooter dan eene Javaansche oorkrab.

De afgezant verscheen voor PAKRÂMA WIRA en overhandigde den vorstlijken brief, welke aldus luidde: „Mijn zoon moge de bekwaamheid der Javaansche kunstenaars opmerken: is er een kunstenaar in Singa Poera, die hun evenaart?”

De kunstige krul werd ontrold, PAKRÂMA WIRA glimlachte en begreep, dat de Koning van Mâdja-Pâhit, die hem zoo gering schatte als de opgerolde krul, zich ontwikkelde en hem, even als die krul bereiken kon. Aan den afgezant zeide hij: „Het gezondene verdient geenszins mijne bewondering, daar ik op bekwaam kunstenaars dan die van uwen Vorst kan roemen.” Vervolgens liet PAKRÂMA WIRA door eenen kunstenaar het zich telkens bewegende hoofd van een klein kind, dat nauwelijks zitten kon, met een groot scherp zwaard geheel kaal scheren, zonder het te wonden of te schrammen. Het zwaard gaf hij onwonden aan den gezant met eenen brief aan den Koning van Mâdja Pâhit mede. De gezant vertrok in staatsie, keerde bij zijnen Vorst terug en overhandigde hem het zwaard en den brief, welke van dezen inhoud was: „Mijn zoon heeft aan zijnen vader getoond, wat een Javaansch kunstenaar vermag, doch zulks is van geen belang: een mijner kunstenaars heeft, in tegenwoordigheid van uwen gezant, een klein kind het hoofd met het hierbij gevoegde zwaard kaal geschoren zonder het te kwetsen.”

De Vorst van Mâdja Pâhit toornde zeer, wierp het zwaard naar den gezant en sprak: „Brengt gij mij het zwaard ten teeken, dat ik even als dat kind zal behandeld worden?” Onmiddellijk beval hij eenige honderde vaartuigen uit te rusten en te bemannen, ten einde onder het bevel van WIRA WANGSA naar Singa Poera te stevenen, met last, dat rijk aan te vallen.

PAKRÂMA WIRA, welke den aanval vermoedde, was strijdvaardig en toen de Javanen eene landing deden, sloeg hij hen, na eenen driedaagschen strijd, op de vlugt, vervolgde hen tot aan hunne vaartuigen, waarvan hij er velen, door het werpen van zware steenen, deed zinken.

Het overschot der vloot keerde met schade en schande naar Java terug, terwijl die van Singa Poera veel buit op de Javanen behaald hadden.

Na vijftien jaren met roem geregeerd te hebben, overleed PAKRÂMA WIRA in het jaar 1223 en werd door zijnen zoon opgevolgd, onder den titel van:

SRI RETNA WIKRÂMA.

Deze Vorst had eenige voorvechters, welke in het strijd- en worstelperk alle

*) Vooral niet te verwarren met het eiland van dien naam.

voorvechters van andere Vorsten overwonnen. Zij werden zoo hoog vereerd, dat er na hunnen dood grafsteenen voor hen werden opgericht, waarvan er nog enkelen zonden gevonden worden.

Deze Vorst regeerde dertien jaren en werd bij zijnen dood in 1236 door zijnen zoon DAMIA RÂDJA vervangen, welke den titel aannam van:

MAHÂ RÂDJA.

Gedurende de regering van dezen Vorst, genoot het rijk rust en vrede; hij regeerde twaalf en een half jaar, stierf in 1249 en werd opgevolgd door zijnen zoon:

SRI ISKANDAR SJÂH.

Deze Vorst nam eene dochter van zijnen schatbewaarder SANG RANDJOENA, tot bijwif, en, alhoewel hij haar zeer genegen was, sloeg hij echter aan den laster zijner overige bijwijven geloof en liet haar op de markt ten toon stellen. Haar vader hierdoor grievend beledigd, doelde op wraak en schreef eenen brief aan den Vorst van Mâdja Pâhit om Singa Poera te overweldigen, waarin hij hem krachtdadig zou ondersteunen.

De Vorst van Mâdja Pâhit de nederlaag, welke een zijner voorgangers te Singa Poera geleden had, wenschende te wreken, greep de hem aangeboden gelegenheid gretig aan en rustte eene vloot van drie honderd vaartuigen uit onder het bevel van DEMANG MANGKA NAGÂRA, om Singa Poera te overrompelen. De vloot bereikte weldra het doel harer bestemming, MANGKA NAGÂRA ontwikkelde zijne krijgsmagt en liet het leger van Singa Poera geen tijd, zich buiten de stad in slagorde te stellen, zoodat het door de Javanen, die geweldig opdrongen tot eenen verwoeden strijd genoopt werd en in wanorde vlugtte. De grond werd doorweekt van het bloed der verslagenen, die denzelven bedekten. Ter naauwerneed bereikten de vlugtelingen de stad, wier poorten voor den vijand gesloten werden.

Na een beleg van eene maand beval SRI ISKANDAR SJÂH den schatbewaarder rijst aan de krijgslieden te verstrekken; doch deze verrader verklaarde dat de voorraad geheel verbruikt was. Aan het bevel van den Vorst om rijst op te koopen, kon niet voldaan worden, daar de hongersnood de stad teisterde en de rijst tegen goud werd opgewogen.

De bezetting werd moedeloos en greep niet meer naar de wapens; de schatbewaarder maakte van eenen duisteren nacht gebruik om de poorten voor de Javanen te openen, welke een vreeselijk bloedbad onder de bezetting aanrigtten.

SRI ISKANDAR SJÂH door de getrouwe rijks grooten en onderdanen gevolgd, verliet de stad en zwerfde eerst in eene noordelijke en daarna in een westelijke rigting.

Toen de schatbewaarder de voorraadschuur voor de Javanen opende, stortte zij in en hij zelf werd er onder bedolven. De overlevering zegt, dat hij in eenen steen veranderde, die nog aanwezig zou zijn.

Na het verwoesten der stad keerden de Javanen, met rijken buit beladen, naar Java terug.

De Vorst SRI ISKANDAR SJÂH stichtte eenige steden, begaf zich westwaarts, en rustte onder eenen boom uit, die *Kajoe Malâka* heette. Nabij dien boom bouwde hij in 1249 de stad, die hij naar denzelven Malâka noemde.

Na eene regering van twee en twintig jaren te Singa Poera en van drie jaren te Malaka, overleed hij in 1274 en werd algemeen betreurd, vooral ook omdat hij de eerste Vorst onder de Maleijers was, die de rijkszaken met veel orde geregeld en vier Ministers benoemd had, als één voor het regts-, één voor het financiewezen, één voor de land- en één voor de zeemagt. Hij werd door zijnen zoon opgevolgd, die bekend staat onder den naam van:

SULTAN MEGAT.

Van dezen Vorst staat niets bijzonder aangeteekend; hij regeerde slechts twee jaren en werd bij zijnen dood in 1276 opgevolgd door zijnen zoon:

RÂDJA TENGÂLAH of MOHAMMED SJÂH.

Onder dezen Vorst nam Malaka in luister toe; zijne regtvaardigheid werd wijd beroemd, zoodat vele handelaren zich in zijn rijk vestigden.

Hij was de eerste Maleische Vorst op de vaste kust van Azie, die het Islamismus omhelsde. Aangaande die omhelzing hebben de priesters geboekt, dat de profeet MOHAMMED hem in eenen droom verscheen en, nadat hij hem het gewone formulier had doen opzeggen, den naam gaf van SOLTHAN MOHAMMED SJÂH, waarna hij hem

mededeelde, dat er op den naderenden dageraad een vaartuig van *Djoeddah* uit Arabie zou aanlanden met mannen, wier woorden hij gelooven moest.

Het bedoelde schip kwam werkelijk aan en bragt den voortplanter van den Islam, **SEID ABDOL AZIZ**, over, die na zijne ontschepping het plegtstatig gebed aan den oever der zee verrigtte. Het volk van Malaka verwonderde zich, dat hij de oogen ten hemel hief, en de Vorst zijne aankomst vernomen hebbende, haalde hem in staatsie af, geleide hem naar het paleis en omhelsde met de bevolking het Islamismus.

Aan het hof van dezen vorst werden vele ceremonien ingevoerd en met de meeste naauwkeurigheid in acht genomen, vooral wanneer hij in het openbaar verscheen. Hij trad in den echt met eene dochter van den Koning van Aracan en zijn rijk nam in magt en aanzien toe. Zijne regering was gelukkig, doch hij verhoovaardigde zich op zijne grootheid en vernederde zijnen schoonvader, die hem bezocht, door hem aan tafel lager te plaatsen dan de schatbewaarder, zoodat die Vorst terstond uit spijt naar Aracan terugkeerde.

Na zeven en vijftig jaren geregeerd te hebben, overleed **SOLTHAN MOHAMMED SJÂH**; hij was de eerste Vorst van Malaka, die op de Mohamedaansche wijs begraven werd. In wit linnen gewikkeld, op eene draagbaar gelegd en met bloemen bestrooid, werd hij door vele Vorsten en grooten naar de moskee gebragt, alwaar gebeden voor den ontslapene werden opgezonden, waarna het lijk in de vorstelijke begraafplaats werd ter aarde besteld.

In 1333 werd **MOHAMMED SJÂH** door zijnen zoon **IBRAHIEM** opgevolgd onder den naam van:

SOLTHAN ABOE SJÂHID.

Deze Vorst besteedde door den invloed van den Koning van Aracan den troon, die zijnen broeder uit een vroeger huwelijk toekwam. Die broeder, **RÂDJA QÂSÎM**, werd door den Vorst van Aracan, welke zich te Malaka bevond, verdreven, doch wist zich door list van den schatbewaarder meester te maken om met eene aanzienlijke magt in het paleis door te dringen; de Koning van Aracan werd doorstoken, doch stak, bij het ontvangen der doodelijke wonde, **ABOE SJÂHID** overhoop, die nu door zijnen broeder **RÂDJA QÂSÎM**, na slechts een jaar en vijf maanden geregeerd te hebben, werd opgevolgd. **RÂDJA QÂSÎM** aanvaardde in 1334 de regering onder den titel van:

SOLTHAN MODLAFAR SJÂH.

Deze Vorst regeerde regtvaardig en menschlievend, hij vervaardigde de instellingen, waarnaar de rijksgrootten zich moesten gedragen.

De Vorst **BOEBÂNÍ**, welke in Siam regeerde, beoorloogde Malaka, doch moest onverrichter zake terugkeeren. **TOEN PÉRAQ**, legerhoofd van Malaka, liet de vrouwen en kinderen der krijgslieden naar Malaka voeren, om den moed der strijders aan te vuren, die alzoo in het gezigt hunner naaste betrekkingen streden, heiwelk de gewenschte uitwerking had. Ten gevolge van zijn beleid, werd **TOEN PÉRAQ** tot rijksraad verheven.

MODLAFAR SJÂH wist de grooten des Rijks, welke elkander vijandig waren, te verbroederen, zeggende: „dat de kracht der regering in de eensgezindheid der grooten bestaat.”

De Siammers belegerden Malaka andermaal, doch moesten met groot verlies afdeinzen. Na ongeveer veertig jaren geregeerd te hebben, stierf **SOLTHAN MODLAFAR SJÂH** in 1374 en werd door zijnen zoon **ABDOLLAH** opgevolgd onder den titel van:

SOLTHAN MANTSOER SJÂH.

Deze Vorst aanvaardde de regering op den leeftijd van zeventien jaren en verwierf een zoo groot aanzien dat hij op zijne reis naar den Koning van *Mádja Páhit* door de Koningen van *Indragiri*, *Serlong*, *Palembang*, *Djambi* en *Lingga*, benevens dui-zende personen van rang gevolgd werd en met hen op Java aankwam.

Hij werd door den Koning van *Mádja Páhit* luisterrijk onthaald, trad met diens dochter, **RADÉN TJANDRA GÁLOE KIRÂNA** in het huwelijk en ontving het rijk van *Indragiri* als huwelijksgift.

Later zond de Keizer van China zijne dochter aan **Solthan MANTSOER SJÂH** ten huwelijk; zij werd door rijksgrootten en vrouwen van rang vergezeld. Eerst, nadat zij het Islamismus omhelsd had, huwde zij met den Koning van Malaka. De Chinesche grooten, welke haar vergezeld hadden, ontvingen den heuvel tot woonplaats, die thans nog bekend is onder den naam van *Boekit Tjina* of *Boekit orang Tjina*.

Nadat onder de regering van dezen Sultan de Koning van *Páhang* overwonnen en gevankelijk voor hem gebragt was, behandelde hij dien ongelukkigen Vorst op eene onteerende wijs door hem gekluisterd aan de woning van eenen der rijksgrootten te doen zitten.

Hij liet ook het rijk van Siak overweldigen; bij de bestorming van de hoofdstad werd de Koning van Siak door eenen pijl doorschoten, zijn zoon gevangen genomen en de stad geplunderd.

Het koninkrijk Indra Poera op Sumatra, heeft ook voor de kracht der wapenen van MANTSOER SJÂH moeten bukken.

In 1420 maakt KRAING SAMARLOEKIE de wateren in den Archipel zeer onveilig en verspreidde met eene groote vloot verwoesting op de kust van Java. Hij beproefde eenen aanslag op Malaka, doch werd door den vlootvoogd van MANTSOER SJÂH tot den aftogt gedwongen. Ook te Pases moest hij voor de overmagt wijken en keerde, met buit beladen, naar Makasar terug.

Sultan MANTSOER SJÂH overleed in 1447 en werd in de regering opgevolgd door:

SOLTHÂN ALAWADDIN SJÂH I.

Deze Vorst schijnt eenigen tijd aan den Koning van Siam cijsbaar geweest te zijn; de Maleische geschiedschrijver heeft niets bijzonders van hem geboekt; na eene regering van dertig jaren overleed hij in 1477 en werd in de regering opgevolgd door:

SOLTHÂN MAHMOED SJÂH I.

Gedurende de regering van dezen Vorst zag men te Malaka voor het eerst een Portugeesch koopvaardijfchip aankomen. De kapitein, die van Goa kwam, zag dat Malaka eene bloeiende koopstad was. Het volk van Malaka verwonderde zich op het zien van eenen blanke, omringde hem, trok hem aan den baard en zou hem verder mishandeld hebben, indien hij niet door den schatbewaarder, dien hij eene gouden keten met diamanten om den hals hing, was beschermd geworden.

Te Goa teruggekeerd, berigtte de kapitein aan ALFONSUS ALBUQUERQUE wat hij gezien had en dit Portugeesch opperhoofd beval, Malaka aan te tasten. Onder bevel van PAREIRA stevende eene vloot naar die stad. Toen de Maleijers voor het eerst de kanonschoten hoorden, steeg hunne verbazing ten top, die niet verminderde toen hun op eene onzichtbare wijs armen en beenen werden afgeschoten. De kogels oprapende, vroegen zij elkander: „hoe heeten deze ronde wapens, die zoo scherp zijn dat zij alles afsnijden?”

De Portugeezen landden en streeden dapperlijk, doch moesten voor de verwoede Maleijers zwichten en keerden met bebloede koppen naar Goa terug.

ALBUQUERQUE ontstak hierover in sellen toorn en zeide: „Indien ik zelf ga zult gij zien of Malaka niet zal bukken.” Hij begaf zich naar Portugal, verwierf van Koning EMANUEL eene vloot van drie en veertig zeilen, met dewelke hij naar Malaka stevende en aldaar eene landing deed.

Sultan MAHMOED SJÂH besteeg zijnen olifant, tastte met zijn leger de Portugeezen aan en verdreef hen naar hunne schepen, uit dewelke zij de Maleijers met het kanon hevig beschoten. De Sultan bleef zeer koelbloedig aan het strand onder den kogelregen; doch op den raad van eenen Arabischen priester keerde hij naar zijn paleis terug. De Portugeezen zwoeren, zich des anderen daags over de geledene nederlaag te wreken.

Des nachts hielden de Maleijers zich bezig met het lezen van de krijgsgeschiedenis van MOHAMMED CHANFAH, betrouwden blindelings op het noodlot zonder zich over den dag van morgen te bekommeren.

Des anderen daags landden de Portugeezen andermaal; de Sultan trok hun te gemoet en bevocht hen zoo dapper, dat zij overhoop geworpen werden. ALBUQUERQUE viel nu zelf de Maleijers met woede aan; de Sultan werd gewond en deinsde af. Vijf en twintig zijner opperofficieren en vele helden werden gedood: Malaka viel den Portugeezen in handen, die zich aldaar vestigden. Dit viel voor in 1511 en ALBUQUERQUE vertrok met grooten buit nadat hij RODRIGO BRIT PALATYN als eerste Landvoogd over Malaka had aangesteld.

Sultan MAHMOED SJÂH begaf zich eerst naar Pâhang en vestigde later het rijk van Djohor aan het zuidelijke uiteinde van het Maleische schiereiland, alwaar hij in 1513 overleed.

Na hem regeerden aldaar de volgende Vorsten:

Solthân AHMED	tot	1540
„ ALAWADIN II	„	1559
„ ABDOEL DJALIL I	„	1591
„ ALAWADIN III	„	1610
„ ABDOLLAH	„	1621
„ MAHMOED II	„	1624
„ ABDOEL DJALIL II	„	1671

Gedurende de regering van dezen Vorst veroverden de Hollanders Malaka in 1641 op de Portugezen. Hij stierf in 1671.

Na hem regeerden Solthân Ibrâhîm Sjah tot	1682.
„ MOHAMMED	1699.
„ ABDOEL DJALIL III	1708.

Tot hiertoe loopt het voormelde werk en door vriendelijke mededeeling van den Graaf von Ranzow, gewezen Resident van Riouw, ben ik in het bezit eener aantekening waaruit blijkt dat Solthân SOLEIMAN Sjah, regeerde tot . . . . . 1729.

„ ABDOEL DJALIL Sjah IV, tot . . . . . 1761.

Deze Vorst verhuisde naar Lingga en werd vervangen door Solthân MAHMOED III, die regeerde tot . . . . . 1797.

Na hem regeerde Solthân ABDOL RAHMAN tot 1832,

opgevolgd door MOHAMMED Sjah III . . . . . 1841.

Malaka ging bij capitulatie aan de Engelschen over in . . . . . 1795.

werd ingevolge bepaling van het Weener-Congres aan de Hollanders terug gegeven in . . . . . 1818.

In ruil voor Benkoelen, ingevolge traktaat van 1824, aan de Engelschen afgestaan in . . . . . 1825.

Ik vermoed, dat de mededeeling van dit geslachtregister, hem, die in de geschiedenis der Maleijers en hunne Vorsten belang stelt, welkom zal zijn.

~~~~~

VERWANTSCHAP VAN HET MALEISCH MET ANDERE OOSTERSCHE TALEN.

SANSKRIT.

Van het Sanskrit, hetwelk als eene doode taal beschouwd wordt, zijn nog vele woorden in de levende taal der Maleijers aanwezig en getuigen van eene voormaals hoogere ontwikkeling dan later bij de verstrooide Maleijers werd aangetroffen; velen dier woorden toch hebben op voorwerpen en hoedanigheden betrekking, welke thans bij vele Maleijers niet dan schaars worden gevonden.

Zooals hierboven is aangetoond zonden de Vorsten elkander reeds brieven vóór dat het Islamismus was ingevoerd en het is aannemelijk dat de Maleische Vorsten op het schiereiland het Siamsche schrift hebben gebezigd. Naar de orde der Sanskritsche letters volgen hier die woorden, welke Sanskrit en, ofschoon met eene wijziging, Maleisch zijn. De vertaling is die van het Sanskrit volgens WILSON en JOHNSON, en komt bijna geheel overeen met die van het Maleisch.

SANSKRIT.	MALEISCH.	NEDERDUITSCH.	SANSKRIT.	MALEISCH.	NEDERDUITSCH.
<i>aksjâra,</i> <i>agaroe,</i> <i>angka,</i> <i>angga,</i> <i>anêka,</i> <i>anjaja,</i> <i>anoegrâha,</i> <i>apê,</i> <i>aphêna,</i> <i>antara,</i> <i>arga,</i> <i>artja,</i> <i>artha,</i> <i>wthiha,</i> <i>nipa,</i> <i>ahangkâra,</i>	<i>aksjâra,</i> <i>ghâroe,</i> <i>angka,</i> <i>angawta,</i> <i>anika,</i> <i>antâja,</i> <i>anoegrâh,</i> <i>api,</i> <i>afstoen,</i> <i>antâra,</i> <i>harta,</i> <i>artja,</i> <i>arta,</i> <i>harta,</i> <i>arti,</i> <i>alpa,</i> <i>angkâra,</i>	letter. welriekend hout. cijfer. lid. veelsoortig. onderdrukken. gunst. vuur. amfoen. tussenruimte. prijs. beeld. weelde; schat. verstandig. verzuimen. hoogmoed.	<i>âkâmpita,</i> <i>âkâsa,</i> <i>âgama,</i> <i>âtjâra,</i> <i>âsih,</i> <i>âsâ,</i> <i>âsana,</i> <i>âsthâna,</i> <i>ingga,</i> <i>indra,</i> <i>indhâ,</i> <i>oettama,</i> <i>oettara,</i> <i>oepatjâra,</i> <i>oepamâ,</i>	<i>goempita,</i> <i>angkâsa,</i> <i>agama,</i> <i>atjâra,</i> <i>mengâseh,</i> <i>âsa,</i> <i>asâna,</i> <i>astâna,</i> <i>hingga,</i> <i>indra,</i> <i>indah,</i> <i>oetama,</i> <i>oetara,</i> <i>oepatjâra,</i> <i>oepâma,</i>	schuddende. lucht, dampkring. werk over heilige zaken. instelling; zaak. zegenen; genegen. hoop, begeerte. zetel. vergadering, (hcf.) merk, grens. god der Swarga. stralen. voornaam, best. noorden. dienst. gelijkenis.

SANSKRIT.	MALEISCH.	NEDERDUITSCH.	SANSKRIT.	MALEISCH.	NEDERDUITSCH.
<i>oepâja,</i> <i>risji,</i> <i>kah?</i> <i>katha,</i> <i>karanda,</i> <i>karpoera,</i> <i>karoenja,</i> <i>kâla,</i> <i>kalingga,</i> <i>kâtja,</i> <i>kântjana,</i> <i>kârana,</i> <i>karjja,</i> <i>koemba,</i> <i>koela,</i> <i>koesa,</i> <i>koerma,</i> <i>kritta,</i> <i>krini,</i> <i>krisjna,</i> <i>khaloe,</i> <i>gadjah,</i> <i>gadâ,</i> <i>garoeda,</i> <i>gala,</i> <i>giri,</i> <i>goena,</i> <i>goeroe,</i> <i>goela,</i> <i>gôpâla,</i> <i>gantâ,</i> <i>ghôta,</i> <i>tjakra,</i> <i>tjakrawâla,</i> <i>tjatoer,</i> <i>tjundana,</i> <i>tjandâla,</i> <i>tjandra,</i> <i>tjamara,</i> <i>tjampaka,</i> <i>tjara,</i> <i>tjarita,</i> <i>tjarjja,</i> <i>tjahârî,</i> <i>tjitta,</i> <i>tjintâ,</i> <i>tjoekâ,</i> <i>tjinna,</i> <i>tjawktî,</i> <i>tjawlî,</i> <i>tjôrt,</i> <i>tsjâjâ,</i> <i>tsjâpa,</i> <i>tsjidra,</i> <i>djamboe,</i> <i>djaja,</i> <i>djâga,</i> <i>djâla,</i> <i>djiwa,</i>	<i>oepâja,</i> <i>risji,</i> <i>kah?</i> <i>kâta,</i> <i>karanda,</i> <i>kâpoer,</i> <i>karoenja,</i> <i>kâla,</i> <i>klîng,</i> <i>kâtja,</i> <i>kântjana,</i> <i>kârana,</i> <i>karjja,</i> <i>koemba,</i> <i>koela,</i> <i>koesa,</i> <i>koera,</i> <i>kririt,</i> <i>krimi,</i> <i>kisna,</i> <i>khaloe,</i> <i>gâdjah,</i> <i>gâda,</i> <i>garoeda,</i> <i>gâla,</i> <i>girt,</i> <i>goena,</i> <i>goeroe,</i> <i>goela,</i> <i>gombâla,</i> <i>ginta,</i> <i>koeda,</i> <i>tjakra,</i> <i>tjakrawâla,</i> <i>tjâtoer,</i> <i>tjundâna,</i> <i>tjandâla,</i> <i>tjandra,</i> <i>tjamâra,</i> <i>tjampâka,</i> <i>tjâra,</i> <i>tjarita,</i> <i>tjahârî,</i> <i>tjila,</i> <i>tjinta,</i> <i>tjoeka,</i> <i>tjinna,</i> <i>tjoekti,</i> <i>tjoelti,</i> <i>tjoert,</i> <i>tjahâja,</i> <i>tjap,</i> <i>tjidra,</i> <i>djamboe,</i> <i>djâja,</i> <i>djâga,</i> <i>djâla,</i> <i>djiwa,</i>	middel. heilige. wat? spreken. mand, doodkist. kamfer. teederheid. tijd. Coromandel. glas. goud. oorzaak. werken, doen. waterkruik. familie. offergras. schildpad. daad. worm. Krisna. als, indien. olifant. knods. griffioen. hars. berg. verdienste, nut. leeraar. ruwe suiker. koeherder. bel, schel. paard. werpschijf. zigtbare horizon. vier. sandelhout. van de laagste kaste maan. bos haar. zekere bloem. doen, handelen. vaste instelling. zoeken. gemoed. overdenking. azijn. kenmerk. belasting. keursje. stelen. glans. zegel. verschil. rozenappel. overwinning. waken. een net. leven, ziel.	<i>djoega,</i> <i>dâlîma,</i> <i>nîla,</i> <i>tatkâla,</i> <i>tâpa,</i> <i>taroena,</i> <i>toela,</i> <i>tédjah,</i> <i>trisoela,</i> <i>danda,</i> <i>dâdhi,</i> <i>tîwasa,</i> <i>tîna,</i> <i>doehka,</i> <i>doerâka,</i> <i>doerdjâna,</i> <i>doesjia,</i> <i>têwa,</i> <i>têwi,</i> <i>dêwâtâ,</i> <i>têsa,</i> <i>dôsja,</i> <i>dhwi,</i> <i>dhâta,</i> <i>dharmma,</i> <i>dhoepa,</i> <i>nagari,</i> <i>naraka,</i> <i>nâga,</i> <i>nâma,</i> <i>nîpa,</i> <i>nîjoeta,</i> <i>paksi,</i> <i>panjja,</i> <i>pandita,</i> <i>pati,</i> <i>wadma,</i> <i>pâtâla,</i> <i>pâdoekâ,</i> <i>pâpa,</i> <i>pitjja,</i> <i>pisa,</i> <i>poena,</i> <i>poetra,</i> <i>poetrî,</i> <i>poera,</i> <i>poespa,</i> <i>poesparâga,</i> <i>poedjâ,</i> <i>poetih,</i> <i>poerna-mâ,</i> <i>poerowa,</i> <i>prakriti,</i> <i>pratama,</i> <i>prat-jaja,</i>	<i>djoega,</i> <i>dulîna,</i> <i>nîla,</i> <i>tatkâla,</i> <i>tâpa,</i> <i>taroena,</i> <i>toelaq,</i> <i>tédja,</i> <i>trisoela,</i> <i>denda,</i> <i>dâdî,</i> <i>dêwâsa,</i> <i>dîna,</i> <i>doeka,</i> <i>doerhâka,</i> <i>doerdjâna,</i> <i>doesta,</i> <i>dêwa,</i> <i>dêwt,</i> <i>dêwâtâ,</i> <i>dêsa,</i> <i>dôsa,</i> <i>doewa,</i> <i>dât,</i> <i>derma,</i> <i>doepa,</i> <i>negri,</i> <i>nâraka,</i> <i>nâga,</i> <i>nâma,</i> <i>nîpah,</i> <i>djoeta,</i> <i>paqsi,</i> <i>panjja,</i> <i>pandita,</i> <i>pâtih,</i> <i>patma,</i> <i>patâla,</i> <i>padoeka,</i> <i>pâpa,</i> <i>pitjah,</i> <i>pisa,</i> <i>poena,</i> <i>poetra,</i> <i>poetrî,</i> <i>poera,</i> <i>poespa,</i> <i>poesparâgam,</i> <i>poedjâ,</i> <i>poetih,</i> <i>poernâma,</i> <i>poerba,</i> <i>pakriti,</i> <i>pertâma,</i> <i>pertjâja,</i>	uitzonderen, (slechts). granaatappel. blauw, indigo. tijdstip. lijden; boete doen. jongeling. uitstoten. glans. drietand. straf. dikke melk. dag. arm, behoeftig. zorg, droefheid. laag mensch. laag mensch. laag, bedorven. een god. godin. godheid. plaats, oord. zonde, kwaad. twee. weegschaal. deugd, verdienste. wierook. stad. de hel. draak. naam. zekere boom. millioen. vogel. vijf. leeraar. heer, meester. lotus. verdieping onder de aarde. schoen. slecht, laag. deelen, snijden. ontbinden, (spenen) zuiver. zoon. dochter. stad. bloem. topaas. aanbidding, gods- dienst. zuiverheid. volle maan. voormalig. natuurlijke staat. eerste. geloof.

SANSKRIT.	MALEISCH.	NEDERDUITSCH.	SANSKRIT.	MALEISCH.	NEDERDUITSCH.
<i>prakāsa</i> , <i>prāsāda</i> , <i>prekṣjā</i> ,	<i>perkāsa</i> , <i>persāda</i> , <i>pariksa</i> ,	vermaard. tempel. waarnemende, ziende.	<i>ramja</i> , <i>rāga</i> , <i>rādjā</i> , <i>roepa</i> , <i>roepja</i> , <i>rahasja</i> , <i>latā</i> , <i>labha</i> , <i>lānggala</i> , <i>lābha</i> , <i>lāwoe</i> , <i>loepa</i> , <i>loka</i> ,	<i>rāneh</i> , <i>rāgam</i> , <i>rādja</i> , <i>roepa</i> , <i>roepiah</i> , <i>rahsia</i> , <i>lāta</i> , <i>lāba</i> , <i>tanggala</i> , <i>lāba</i> , <i>lāboe</i> , <i>loepa</i> , <i>lok</i> ,	vermakelijk. zangwijs. koning. vorm, figuur. ropij. geheim. kruipende plant. winnen. ploeg. winst. kalebas. verstandsverwarring. afdeeling van 't heelal.
<i>phāla</i> , <i>bābā</i> , <i>bala</i> , <i>bana</i> , <i>bāga</i> , <i>bāhoe</i> , <i>boedda</i> , <i>boeddhi</i> , <i>boeddhimāna</i> , <i>brāhmana</i> , <i>bhakti</i> , <i>bhagawān</i> , <i>bhona</i> , <i>bhāg-ja</i> , <i>bhādjana</i> , <i>bhāra</i> , <i>bhāsja</i> , <i>bhāsja</i> , <i>bhīma</i> , <i>bhoeta</i> , <i>bhoepati</i> , <i>bhoemi</i> , <i>bhēda</i> , <i>mā</i> , <i>makoeta</i> , <i>madhoe</i> , <i>manoes-ja</i> , <i>mantri</i> , <i>mantra</i> , <i>mahā</i> , <i>maharsji</i> , <i>māja</i> , <i>mālakā</i> , <i>mālati</i> , <i>māsa</i> , <i>mīna</i> , <i>moekha</i> , <i>moet-ja</i> , <i>moeni</i> , <i>moertjtsjā</i> , <i>moela</i> , <i>moelja</i> , <i>mēgha</i> , <i>mēroe</i> , <i>jantra</i> , <i>joedj</i> , <i>jōgi</i> , <i>jōdjana</i> , <i>rajanā</i> , <i>randā</i> , <i>ratna</i> , <i>raha</i> , <i>rasa</i> , <i>rāk-sjasa</i> ,	<i>pāla</i> , <i>bāba</i> , <i>bāla</i> , <i>bahāna</i> , <i>bāgei</i> , <i>bāhoe</i> , <i>boeda</i> , <i>boedti</i> , <i>boedimān</i> , <i>brahmān</i> , <i>baqti</i> , <i>bagāwan</i> . <i>bahāna</i> , <i>bahagia</i> , <i>badjana</i> , <i>bahār</i> , <i>bahāsa</i> , <i>bahāsa</i> , <i>bīma</i> , <i>boeta</i> , <i>boepāti</i> , <i>boenu</i> , <i>bēda</i> , <i>mā</i> , <i>makōta</i> , <i>mādoe</i> , <i>manoesia</i> , <i>mantri</i> , <i>mantrā</i> , <i>mahā</i> , <i>maharsji</i> , <i>māja</i> , <i>mālāka</i> , <i>melāt</i> , <i>māsa</i> , <i>mīna</i> , <i>moeka</i> , <i>moetia</i> , <i>moeni</i> , <i>mortja</i> , <i>moela</i> , <i>moelia</i> , <i>mēga</i> , <i>mēroe</i> , <i>djantra</i> , <i>joedoe</i> , <i>joegt</i> , <i>joedjana</i> , <i>rantjana</i> , <i>djanda</i> , <i>retna</i> , <i>rāta</i> , <i>rāsa</i> , <i>raksjasa</i> ,	vermaard. tempel. waarnemende, ziende. vrucht. zoon van grooten. leger. geluid. soort. de arm. Boeda. verstand. wijs. brahmin. godsvereering. eerwaardig. klinken. fortuin. vaatwerk. last, gewigt. spreken. taal. vrees. kwelduivel. koning. de aarde. onderscheid. moeder. kroon. honig. mensch. raadsheer. bekoring. nietemend. aartsheilige. begoocheling. de nimboom. jasmijn. tijd. visch. gelaat. parel. heilige wijze. bezwijming. oorsprong, wortel. prijs. wolk. heilige berg. rad, werktuig. koppel, paar. dweeper. afstandsmaat. opstel, schets. weduwe. juweel. kar, wagen. gevoel; kwik. reus.	<i>loebha</i> , <i>wangsa</i> , <i>wangsi</i> , <i>waroena</i> , <i>warna</i> , <i>wājoe</i> , <i>wāna</i> , <i>wantjana</i> , <i>wasa</i> , <i>witjaksjana</i> , <i>witjāra</i> , <i>wid-jādharī</i> , <i>wināsa</i> , <i>wēda</i> , <i>wangka</i> , <i>satja</i> , <i>satjawān</i> , <i>satroe</i> , <i>sarakāla</i> , <i>sakti</i> , <i>sabda</i> , <i>soetji</i> , <i>soedda</i> , <i>soela</i> , <i>srigāla</i> , <i>sri</i> , <i>sakāla</i> , <i>sama</i> , <i>samoeddra</i> , <i>sampoerna</i> , <i>sarwā</i> , <i>sahādja</i> , <i>sing-ha</i> , <i>singhāsana</i> ,	<i>lōba</i> , <i>bangsa</i> , <i>bangsi</i> , <i>baroena</i> , <i>warna</i> , <i>bājoe</i> , <i>bumo</i> , <i>binjana</i> , <i>kawāsa</i> , <i>bidjāsana</i> , <i>bitjāra</i> , <i>bididāri</i> , <i>bināsa</i> , <i>wēdam</i> , <i>sangka</i> , <i>satia</i> , <i>sattāwan</i> , <i>satroe</i> , <i>sedakāla</i> . <i>saqti</i> , <i>sabda</i> , <i>soetji</i> , <i>soedah</i> , <i>soela</i> , <i>srikāla</i> , <i>sri</i> , <i>segalla</i> , <i>sāna</i> , <i>samoedra</i> , <i>samporna</i> , <i>sarwa</i> , <i>sahādja</i> , <i>singa</i> , <i>singahāsana</i> ,	inhaligheid. ras, lijn, familie. fluit. baroena. kleur. god der winden. vloed. verongelukkig. magt. voorzigtig. beraadslag. engelin. verderf. veda. bazuin. getrouw. getrouw. vijand. altijd. kracht. spreken. rein. reeds, heeft. spiespaal. jakhals. woord van eerbied. alle. gelijk. ocean. volkomen. al, gansch. natuurlijk. leeuw. troon, (door leeuw geschraagd). vreugde. mostaardzaad. draad. vrouw. toon, klank. Indra's hemel. heer, meester. gans. slecht, laag.

ONMIDDELLIJKE EN MIDDELLIJKE VERWANTSCHAP VAN HET MALEISCH MET HET DAJAKSCH.

De belangrijke verwantschap van het Maleisch met de taal der Dajakkers op Borneo, pleit bijzonder voor ééne aloude oorsprong der beide volken; echter blijkt daaruit, dat de Dajakkers zeer weinig in de hoogere ontwikkeling hebben gedeeld, die de Maleijers van de volkeren ontvingen, waar het Sanskrit de heilige taal is; want, onder de woorden, die hier ter staving der gezegde verwantschap worden medegedeeld, zijn er seer enkele, die Sanskrit tevens zijn. De Dajakkers, die niet onder de zeevarende volkeren behooren, hebben nog heden ten dage vele dier woorden, welke als echt Maleisch te beschouwen zijn, iets, dat mij belangrijk genoeg voorkomt, om er hier de aandacht op te vestigen.

MALEISCH.	DAJAKSCH.	NEDERDUITSCH.	MALEISCH.	DAJAKSCH.	NEDERDUITSCH.
<i>akan,</i>	<i>akan,</i>	tot, om.	<i>kawása,</i>	<i>kawása,</i>	magt.
<i>ampon,</i>	<i>ampon,</i>	vergifenis.	<i>koentji,</i>	<i>koentji,</i>	slot.
<i>ánaq,</i>	<i>ánaq,</i>	kind.	<i>lángit,</i>	<i>lángit,</i>	uitspansel.
<i>ápi,</i>	<i>ápi,</i>	vuur.	<i>madoe,</i>	<i>madoe,</i>	honig.
<i>bábat,</i>	<i>bábat,</i>	bebinden.	<i>mánis,</i>	<i>mánis,</i>	zoet.
<i>bádjoe,</i>	<i>bádjoe,</i>	kleed.	<i>máta,</i>	<i>máta,</i>	oog.
<i>balandja,</i>	<i>balandja,</i>	uitgaven.	<i>melájinkan,</i>	<i>melájinkan,</i>	behalve.
<i>baliq,</i>	<i>baliq,</i>	omkeeren.	<i>membríta,</i>	<i>membríta,</i>	mededeelen.
<i>báloe,</i>	<i>báloe,</i>	weduwe.	<i>menáwan,</i>	<i>menáwan,</i>	gevangen nemen.
<i>bantah,</i>	<i>bantah,</i>	wederspanning.	<i>njáni,</i>	<i>njáni,</i>	zingen.
<i>bantal,</i>	<i>bantal,</i>	kussen.	<i>oedjan,</i>	<i>oedjan,</i>	regen.
<i>bápa,</i>	<i>bápa,</i>	vader.	<i>oentoeng,</i>	<i>oentoeng,</i>	kans.
<i>bárat,</i>	<i>bárat,</i>	west.	<i>pakeian,</i>	<i>pakeian,</i>	kleeding.
<i>bátang,</i>	<i>bátang,</i>	stam.	<i>pandjang,</i>	<i>pandjang,</i>	lang.
<i>bátœ,</i>	<i>bátœ,</i>	steen.	<i>pápan,</i>	<i>pápan,</i>	plank.
<i>báwa,</i>	<i>báwa,</i>	brengeu.	<i>pásisir,</i>	<i>pásisir,</i>	kust.
<i>béntang,</i>	<i>béntang,</i>	ster.	<i>pásong,</i>	<i>pásong,</i>	gevangenis.
<i>bisoe,</i>	<i>bisoe,</i>	stom.	<i>pinggang,</i>	<i>pinggang,</i>	lendenen.
<i>bitjára,</i>	<i>bitjára,</i>	beraadslagen.	<i>poekol,</i>	<i>poekol,</i>	slaan.
<i>boedjang,</i>	<i>boedjang,</i>	ongehuwde.	<i>rági,</i>	<i>rági,</i>	gest.
<i>boeka,</i>	<i>boeka,</i>	openen.	<i>rampas,</i>	<i>rampas,</i>	rooven.
<i>boekit,</i>	<i>boekit,</i>	berg.	<i>rantei,</i>	<i>rantei,</i>	keten.
<i>boelan,</i>	<i>boelan,</i>	maan.	<i>ráta,</i>	<i>ráta,</i>	vlak.
<i>boeloe,</i>	<i>boeloe,</i>	huidhaar.	<i>roegi,</i>	<i>roegi,</i>	schade.
<i>boerong,</i>	<i>boerong,</i>	vogel.	<i>sájour,</i>	<i>sájour,</i>	groente.
<i>boewah,</i>	<i>boewah,</i>	vrucht.	<i>sampeí,</i>	<i>sampeí,</i>	tot, aan.
<i>dájoeng,</i>	<i>dájoeng,</i>	roeijen.	<i>simpan,</i>	<i>simpan,</i>	bewaren.
<i>dan,</i>	<i>dan,</i>	en.	<i>éntag,</i>	<i>éntag,</i>	rukken.
<i>dánaw,</i>	<i>dánaw,</i>	meer.	<i>soembaljang,</i>	<i>soembaljang,</i>	gebed.
<i>dengan,</i>	<i>dengan,</i>	met.	<i>tákar,</i>	<i>tákar,</i>	inhoudsmaat.
<i>dinding,</i>	<i>dinding,</i>	afschutsel.	<i>tána,</i>	<i>tána,</i>	aarde.
<i>djádi,</i>	<i>djádi,</i>	worden.	<i>tanggoeng,</i>	<i>tanggoeng,</i>	torschen.
<i>djága,</i>	<i>djága,</i>	waken.	<i>tásik,</i>	<i>tásik,</i>	een meer.
<i>djálan,</i>	<i>djálan,</i>	gaan.	<i>táwor,</i>	<i>táwor,</i>	zaaijen.
<i>djandji,</i>	<i>djandji,</i>	afspreken.	<i>tipoe,</i>	<i>tipoe,</i>	bedrog.
<i>dósa,</i>	<i>dósa,</i>	zonde.	<i>tjeláka,</i>	<i>tjeláka,</i>	onheil.
<i>gila,</i>	<i>gila,</i>	gek.	<i>tjoekor,</i>	<i>tjoekor,</i>	scheren.
<i>goena,</i>	<i>goena,</i>	nut.	<i>toehan,</i>	<i>toehan,</i>	heere.
<i>goenting,</i>	<i>goenting,</i>	knippen.	<i>toekang,</i>	<i>toekang,</i>	werkbaas.
<i>harimaw,</i>	<i>harimaw,</i>	tijger.	<i>toelaq,</i>	<i>toelaq,</i>	afstoten.
<i>handaq,</i>	<i>handaq,</i>	willen.	<i>toelis,</i>	<i>toelis,</i>	afmalen.
<i>kájoe,</i>	<i>kájoe,</i>	boom.	<i>toeloes,</i>	<i>toeloes,</i>	opregt.
<i>kambang,</i>	<i>kambang,</i>	bloem.	<i>toendjoeq,</i>	<i>toendjoeq,</i>	aantoonen.
<i>kapal,</i>	<i>kapal,</i>	schip.	<i>toetop,</i>	<i>toetop,</i>	sluiten.
<i>káwan,</i>	<i>káwan,</i>	kudde.	<i>toetor,</i>	<i>toetor,</i>	praten.

AANWIJZING DER MIDDELLIJKE VERWANTSCHAP TUSSEN HET
MALEISCH EN HET DAJAKSCH.

MALEISCH.	DAJAKSCH.	NEDERDUITSCH.	MALEISCH.	DAJAKSCH.	NEDERDUITSCH.
<i>ampat</i> ,	<i>apat</i> ,	vier.	<i>krandjang</i> ,	<i>karandjang</i> ,	mand.
<i>asap</i> ,	<i>asep</i> ,	rook.	<i>kras</i> ,	<i>karas</i> ,	hard.
<i>ati</i> ,	<i>atei</i> ,	hart.	<i>lepas</i> ,	<i>lapas</i> ,	los, vrij.
<i>bâgei</i> ,	<i>bâgi</i> ,	soort.	<i>toetoet</i> ,	<i>oetoet</i> ,	knie.
<i>bâgoes</i> ,	<i>boengas</i> ,	schoon.	<i>loewar</i> ,	<i>roewar</i> ,	buiten.
<i>bêis</i> ,	<i>boentis</i> ,	het been.	<i>mlâm</i> ,	<i>alem</i> ,	nacht.
<i>blî</i> ,	<i>pili</i> ,	koop.	<i>menang</i> ,	<i>moenang</i> ,	verwinnen.
<i>boedjoq</i> ,	<i>moewoq</i> ,	vlejen.	<i>oebah</i> ,	<i>hêbah</i> ,	veranderen.
<i>boerit</i> ,	<i>boeri</i> ,	achterste.	<i>oelâi</i> ,	<i>oelang</i> ,	herhalen.
<i>boesong</i> ,	<i>boeseng</i> ,	hardlijvig.	<i>onta</i> ,	<i>oenta</i> ,	kameel.
<i>boewat</i> ,	<i>moewat</i> ,	doen.	<i>orang</i> ,	<i>olo</i> ,	mensch.
<i>bôleh</i> ,	<i>olé</i> ,	mogen.	<i>péndeq</i> ,	<i>pandag</i> ,	kort.
<i>bongkar</i> ,	<i>mongkar</i> ,	afbreken.	<i>riboet</i> ,	<i>rûwoet</i> ,	storm.
<i>dârah</i> ,	<i>dâha</i> ,	bloed.	<i>roemah</i> ,	<i>hoema</i> ,	huis.
<i>depa</i> ,	<i>depâ</i> ,	vadem.	<i>roewa</i> ,	<i>roepa</i> ,	voorkomen.
<i>dikaw</i> ,	<i>ikaw</i> ,	gij.	<i>sâjang</i> ,	<i>sanjang</i> ,	beklagen.
<i>ganap</i> ,	<i>ganap</i> ,	gansch.	<i>segalla</i> ,	<i>sekara</i> ,	alle.
<i>goegor</i> ,	<i>gagar</i> ,	afvallen.	<i>senang</i> ,	<i>sanang</i> ,	rustig.
<i>hâbis</i> ,	<i>hâpoes</i> ,	voorbij; op.	<i>soempah</i> ,	<i>sapa</i> ,	eed.
<i>himat</i> ,	<i>imat</i> ,	zorgvuldig.	<i>soesoe</i> ,	<i>toesoe</i> ,	borst.
<i>kâboet</i> ,	<i>kâpoet</i> ,	duisternis.	<i>terbang</i> ,	<i>trawang</i> ,	vliegen.
<i>kâpan</i> ,	<i>kepan</i> ,	hullen.	<i>tjoekoepp</i> ,	<i>soekoepp</i> ,	voldoende.
<i>kârana</i> ,	<i>krâna</i> ,	oorzaak.	<i>tjoem</i> ,	<i>sioem</i> ,	ruiken.
<i>kâseh</i> ,	<i>asih</i> ,	beminnen.	<i>troes</i> ,	<i>taroes</i> ,	regtuit.
<i>kits</i> ,	<i>ita</i> ,	ik.			

Bij eene vergelijking van het Maleisch met Indische, Polynesische, Semitische en Europesche talen, gegrond zoowel op de mededeelingen van W. von HUMBOLDT en anderen, als gedeeltelijk op eigen onderzoek, geef ik hier, als de vrucht daarvan, de verwantschap van het Maleisch met die talen op en wel in de volgorde van het *alif, bâ, tâ, tsâ*.

angin, wind, *angin*, Mad., Sum. *hangin*, Jav. *hangin*, Soend. *anin*, Tim. *anging*, Boeg. *anghine*, Madec. *hangin*, Tag. *matângi*, Tong. *makanf*, Haw. *hang*, Form.
apa, wat, *hapa*, *hopo*, Jav. *apa*, Alf. *apa*, Mak.
api, vuur, Bal., Bat., Bim., Boeg., Bon., Daj., Flor. *afi*, Haw., Sumb., Tong. *apoy*, Ach., Brad., Lamp., Mad., Mak. *apoh*, Kaw. *apoy*, *apoei* en *apoui*, Form. *apoey*, Biad. *apuij*, Tag. *qfoe*, Madec. *apy*, Alf. *ahi*, N.-Zeel., Tim. *pépi*, Mak. *agni*, Sansk. *hagni*, Jav. *ayi*, Tim.
aksjâra, letter, *aksjâra*, Sansk. *haksara*, Jav., Soend.
akoe, bekennen, *akoe*, Alf. *hâkoe*, Jav.
agama, godsdienst, heilige schrift, *agama*, Lamp., Mad., Sansk., Soend., Sum. *hagama*, *hagomo*, Bal., Jav. *ogamo*, Jap.
allah, Ar., God, in Indie, Afrika en Azie, waar de koran gelezen wordt, is dit woord algemeen.
amâ, moeder, *ama*, Alf. *mama*, Surabaya. *mak*, Jav., Ng. *manan*, Fr.
ampat, vier, *ampat*, Bim. *ampa*, Sum. *hanpat*, Bal. *appa*, Mak. *apa*, Boeg. *apat*, Tag. *opat*, Soend. *papat*, Form., Jav., Bal. *papah*, Mad. *epat*, Alf. *effat*, Madec. *pa*, Lamp. *fa*, Tong.
anaq, kind, Boeg., Lamp., Mad., Mak., Tag. *ana*, Sum. *anako*, Bat. *wong anak*, Sam. *anah*, Biad., Mad., Rott. *alab*, Form. *hanak*, Jav. *pyanak*, Bal. *zanuk*, Madek. *amwoe*, Ach.

- anam*, *nam*, zee, *nom*, Bal. *nam*, *hinnem*, *nunnum*, Jav. *ninnam*, Form. *nannem*, Alf. *amang*, Mak. *annang*, Bon. *ono*, Ach. *önöng*, Boeg. *enine*, *enem*, Madec. *anim*, Tag. *ono*, Tong. *öno*, N.-Zeel. *fene*, Tah. *ono*, Haw. *namnam*, Mad. *anam*, Sum. *hanam*, Bal. *nom*, Lamp.
- oetara*, noorden, *oetara*, Sansk. *oetara*, Boeg., Soend., Sum.
- oetaq*, hersenen, *hoetak*, *hoetek*, Jav. *oetek*, Soend. *oetok*, Boeg.
- oerat*, ader, *oerat*, Bat., Soend. *oegat*, Ferm.
- oer*, water, *hër*, Kaw. *wari*, Sansk. *wehi*, Tim. *wai*, Boeg., N.-Zeel. *vai*, Tah. *wai*, Haw. *oi*, Bim. *jër*, Bal. *je*, Ach. *wehi*, Tim.
- babt*, yarken, Mad., Mak., Sum., Sumb. *baboi*, lamp. *baboe*, Fav. *baboeij*, Biadj. *vavi*, Bim. *hahé*, Flor. *fafi*, *fahi*, Tim.
- bátöe*, steen, Soend., Sum., Bal. Lamp., Boeg., Mong., Flor., Sumb., Alf. *bato*. Mad., Fav., Tag. *vatto*, Form. *watoe*, Jav. *vato*, Madec. *wadoe*, Bim.
- bádja*, staal, Mad., Sum., Mak. *wadja*, Jav., Soend., Bal. Lamp.
- bároe*, nieuw, Mad., Bat., Boeg. *wero*, *bero*, Alf. *vaho*, Madec., Form. *bago*, Tag.
- bájq*, goed, Sumb. *betjik*, Jav., Mad.
- betil*, schietgeweer, Soend., Jav. *bidil*, Bal. *badili*, Mak., Bon.
- bras*, rijst, Bal., Jav., Mad. *bâras*, Sum. *bias*, Lamp. *berassa*, Mak.
- besst*, ijzer, Bal. *beust*, Soend. *basst*, Mad., Sum. *west*, Jav. *bessuj*, Ach. *bosie*, Bat. *basst*, Mak. *bisst*, Bon.
- bli*, koopen, Bal. *mauli*, Soend. *bili*, Lamp. *melé*, Mad. *máli*, Sum.
- bintang*, ster, Soend., Mad., Sum., Bal., Lamp., Bat., Biad., Daj. *bintoeng*, Boeg. Mak. *binting*, Sam. *fetoen*, *fieng*, Fav. *foen*, *fitoeng*, Tim. *bintoing*, Sumb. *lintang*, Jav.
- benoewa*, landstreek, Bal., Mak. *wanoewa*, Boeg. *wenoewa*, N. Zeel. *fenoeha*, Tah., Tong., N. Zeel., Haw. *honoewa*, Haw.
- boeta*, blind, Boeg. *woeta*, Jav.
- boelan*, maan, Bal., Bat., Biad., Lamp., Mad., Sum., Soend., Daj. *woelan*, Jav., Flor., Sumb. *voelan*, Madec., Madag. *boelang*, Mak. *woerah*, Bim. *boetak*, Sam. *foelan*, Tim. *bouan*, Tag.
- boewah*, vrucht, Soend., Mad., Sum., Bal., Lamp., Mad. *boea*, Mak., Boeg., *fooa*, Tong., Sam. *woewah*, Madag. *bonga*, Tag. *bóa*, Fav. *waua*, Form. *woewah*, Madag. *boelang*, Bat.
- bibir*, lip, Bat. *bibir*, Sum. *bibih*, Bal. *bibiak*, Lamp. *bibi*, Ach. *bibier*, Bat. *bibijk*, Form. *büwer*, Soend.
- bidji*, tuinzaad, *widji*, Jav. *widja*, Sansk. *vihî*, Madec. *binhi*, Tag. *siki*, Soend.
- tásek*, zee, meer, *tasik*, Kaw., Boeg. *tassi*, Tim. *taiche*, Madec. *tasie*, Bon. *passie*, Bal.
- tángan*, hand, Bal., Bat., Jav., Tang. *tahan*, Madec. *tanang*, Mad. en Sum.
- tánah*, aarde, Alf., Bal., Bat., Mad., Mak., Sum. *taanneuh*, Soend. *tana*, Boeg., Flor., Haw., Madag., N. Zeel., Sumb., Tong. *taannah*, Jav. *tane*, *tani*, Madec.
- telor*, ei, Sumb. *tilor*, Mad. *tálor*, Sum. *taloek*, Bal.
- toewah*, oud, *tówah*, Mad. *toewa*, Sum., Bal. *toeha*, Lamp. *matoa*, Boeg. *motooa*, Tong.
- tjítjak*, haagdisch, Boeg. *tjetjak*, Jav., Mad. *tjatjak*, Soend., Bal. *tsatsaq* & *mazaq*, Madec.
- dárah*, bloed, Mad. *dára*, Sum., Sumb., Boeg. *rah*, Jav., Kr., Bim. *daha*, Alf. *ra*, Madec. *rahan*, Tim. *raha*, Flor.
- doewa*, twee, Ach., Bal., Bat., Bon., Mad., N.-Zeel., Soend., Sum., Sumb. *loewa*, Bim., Haw. *roewa*, Alf., Mak. *noewa*, Tim. *róoewa*, Madec. *perda*, Fav. *rauha*, Form. *zoema*, Flor. *dwi*, Kaw., Sansk. *tu*, Angels.; wijders is *doewa* in vele Europesche talen herkenbaar, zoo als: *deux*, Fr. *two*, Eng. *zwei*, Hoogd. *dúe*, Ital. *dos*, Sp. *dous*, Port. *duo*, Lat.
- déwa*, godheid, Jav., Sum. Bal. *déva*, Maleb. *dinoa*, Soend., Lamp. *diba*, Mad.
- sápt*, koe, rund, Soend., Sum., Lamp., Mak., Bon., Boeg.
- pádang*, veld, Boeg. *párang*, Tag.
- poetih*, zuiver, wit, Jav. *poeti*, Sumb., Tim., Ach. *mapoete*, Boeg. *foetsji*, *poetsji*, Mad. *mapoeti*, Tag.
- pipi*, wang, Jav., Soend., Bal. *pipé*, Mad., Sum. *seifei* & *fiffi*, Madec.
- pileh*, kiezen, Jav., Soend., Bal., Lamp., Tag. *péle*, Mad., Sum. *fili*, Madec. *fili-fili*, Tong.
- kájoe*, hout, Jav., Fav., Mak. *cahyu*, Tag. *kajeewu*, Ach.
- kupála*, hoofd, Sansk. *kepala*, Jav. *képhalé*, Gr.

làngit, uitspanzel, Jav., Tag., Bal., Biad., Lamp., Soend. *langi*, Boeg., Tong., Mak.
langih, Daj., Mad. *langhits*, Madec.
lima, vijf, Jav., Boeg., Flor., Bim. Sumb., Alf., Bat., Mak., Bon., Soend., Bal., Lamp.
lalima, Mad.
máta, oog, Jav., Tag., Tahit., Sumb., Bat. *matta*, Tong., Form.
máti, sterven; dood, Jav. *maté*, Alf. Tim., Biad., Boeg., Madec., Tong., Tahit.
náma, naam, Sansk., Jav., Sax. *name*, Duitsch. *name*, Eng. *nomen*, Lat. *nom*, Fr.
nome, Port., Ital. *onoma*, Gr.
háti, hart, Jav. *ati*, Bat. *vati*, Form.
hoelos, hoofd; oorsprong, Jav., Sumb., Alf. *oela*, Flor. *hoeleew*, Ach. *oeno*, Fav.
goeloen, Bat.

PERZISCHE WOORDEN EN PERZISCH SCHRIFT IN HET MALEISCH.
 ARABISCHE WOORDEN.

Aan de vaste kust van Indie is het Perzisch sedert eeuwen bekend en wordt er onder afstammelingen van Perzische kooplieden en onder geleerden gesproken. Uit het Perzisch hebben dan ook de Maleijers verscheidene woorden ontleend, die op het hof, den handel en het krijgswezen betrekking hebben. In dit woordenboek zijn die woorden door Perz. aangeduid en worden hier niet medegedeeld.

PAKRÂMÁ WIRA, een Maleisch Vorst, die in 1208 de regering aanvaardde, zond eenen brief aan den Koning van Madja Pahit, en alzoo twee eeuwen vóór dat de Islam door de Maleijers omhelsd was, zoodat toen reeds de Maleijers konden schrijven. De vroegere aanraking met de Perzen doet vermoeden, dat de Maleijer zijn schrift niet aan de Arabieren maar aan de Perzen ontleend heeft, welk gevoelen schier zekerheid erlangt, wanneer men het alfabet der Maleijers met dat der Perzen vergelijkt. Bij beide volkeren vindt men de *pa*, *tja* en *ga*, die de Arabieren niet bezitten, alsmede de *waw* vóór de *ha*, hetwelk bij de Arabieren omgekeerd is; de *nga* en *nja*, zijn de gewijsde Perzische *ghain* en *ja*, maar met drie stippen.

Zeer oude Maleische handschriften, die, ofschoon zeer goed bewaard, door den tijd nauwelijks meer leesbaar zijn, dragen het kenmerk, dat zij van vroegere dagteekening zijn dan van de veertiende of vijftiende eeuw, en hun inhoud, geheel van Hindoeschen oorsprong, toont aan, dat zij door kundige Maleijers nit het Hindoesch of uit het Perzisch vertaald zijn. In het werk Kallilah Dimnah of Daminah wordt zelfs vermeld, dat het uit het Hindoesch in het Perzisch vertaald is, terwijl het later in het Maleisch werd overgebracht; waaruit ook kan besloten worden, dat het schrift der Perzen, wier bekoorlijke taal door vele Aziatische Vorsten gesproken wordt, in den Hindostan door den Maleijer zal aangenomen zijn.

Na de invoering van den Islam, hebben de Maleijers van lieverlede nit het Arabisch zeer vele woorden overgenomen, die thans bij de aanzienlijke klasse het burgerregt verkregen hebben en inderdaad onmisbaar zijn.

MIJNE MALEISCHE TAALSTUDIEN.

In 1819 voor de eerste maal in Nederlandsch Indie gekomen, nam ik onmiddellijk eenen Maleischen meester, die mij leerde schrijven en lezen; hij heette ABDO'L-HAKIM, en kwam des morgens om zes uren bij mij; de huisbedienden leerde ik door medewerking mijner familie, die vóór mij gekomen was, aanvankelijk gedeeltelijk verstaan en bemerkte later, dat ik hen niet volkomen begrepen had.

Op het kantoor van den Heer G. KOOL, plaatselijk Maleisch Translateur te Batavia, in 1820 als Elève geplaatst, kwam mij zijne welwillendheid bij zijnen rijken woordschat uitmuntend te stade, een zijner klerken, RASCHOEN, die tevens Mahomedaansch priester was, leerde mij spoedig en veel, omdat bij het Italiaansch karakter schreef en eene goede leerwjs had.

Van tijd tot tijd bezocht ik de markten en wachten om de lage volkstaal te leeren en begaf mij later met mijne leermeesters in dorpen en gehuchten om mij de meer bleefde taal eigen te maken.

BĀPA MOSTHATHĪR, een man van hooge jaren, die het zuiver Maleisch verstond, leerde mij de vorstelijke brieven verstaan, terwijl ik aan den geleerden Arabier SĪMĪCH ABDO'R-RAHMAN, later de kennis van vele Perzische, Arabische en Hindoesche woorden te danken had.

MOHAMMED DJADOE, een man van de vaste kust van Indie afkomstig, leerde mij de geschiedverhalen verstaan, en over duistere plaatsen gaf hij mij schriftelijke verklaringen, die mij dikwerf van dienst waren.

De dichter HADJIE ZIN EL ABIDĪN BIN ABDOLLAH THĪF, onderwees mij in de poëzy, leerde mij den Koran lezen en maakte in latere dagen een gedicht op mij.

Op mijne reis over Java met Dr. BLUME, werd ik met het lage Maleisch, dat voornamelijk aan de zee kust gesproken wordt, zeer gemeenzaam.

Later had ik aan de inlanders MOKRĪM en MOHAMMED SOLEIMAN, ten aanzien der woordvoeging, veel te danken.

De omgang, dien ik op Palembang met Vorsten en grooten had, was voor mij, vooral met betrekking tot de hoftaal, van veel belang, en dagelijks met de politiezaken belast, hoorde ik den inlander zijne zaken voordragen of verdedigen en ontving vele brieven over handel, erfenissen, pandelingschap, schulden en mishandeling.

Later bij het Departement van inlandsche zaken geplaatst en tot Chef van hetzelfde opgeklimmen, was aan mijne zorg de vertaling van reglementen, contracten en publicatien opgedragen, terwijl de briefwisseling met al de Hoven en grooten eene rijke bron van taalkennis voor mij werd.

Van alle kanten van den Archipel kwamen afgezanten, die mij de belangen hunner hoven mededeelden en mij de beste gelegenheid aanboden met de verschillende tongvallen en spreekwijzen gemeenzaam te worden.

Sommige geheime commissien werden door het Gouvernement aan mij opgedragen, die mij in de moeilijke kunst oefenden om den achterhoudenden inlander te leeren kennen.

In Bantam had ik gelegenheid, in politie- en justitiezaken allerlei getuigen te hooren. Het niet grondig verstaan van de getuigen en het ligtvaardig aannemen van getuigenissen zijn somtijds de oorzaken, dat de inlander onschuldig gestraft wordt. Het is mij eene aangename herinnering, drie reeds ter dood veroordeelde broeders, (op wier vonnis, bij arrest van het hooge gerechtshof bekrachtigd, door den Gouverneur-Generaal het fiat executie reeds verleend was,) MAROEF, GALMA en TAWI, door een, op mijn verzoek, door het Gouvernement toegestaan nader onderzoek, aan hunne familie, als onschuldig verklaarden, terug te hebben gegeven.

In de Maleische taal mogt ik in het licht geven:

SULTHAN IBRAHIM, Vorst van Eirak, met vertaling.

ISMA JATIM.

De kroon aller koningen, met vertaling.

Nederduitsch Maleisch woordenboek.

Maleisch Nederduitsch woordenboek, } Met Arabisch karakter.

Maleische spraakkunst en chrestomatie.

Maleisch Nederduitsch woordenboek, met Italiaansch karakter.

Vertaling in het Maleisch van het vergaan van het stoomschip WILLEM I.

SOLTHAN ABDOEL MOELOEK, poëzy, met vertaling.

Vertaling van het dichtstuk Raden Mantria.

Handboek der laag Maleische taal.

Gids ter beoefening van het Maleisch.

Onuitgegeven zijn:

Vertaling in het Maleisch van een fragment der Hollandsche Natie.

" " " " " " het Handboek voor alle leeftijden, ten dienste van vrienden van waarheid en deugd.

Vertaling in het Maleisch van een fragment uit de puihopen van Volney.

" van de geschiedenis van Isma Jatim.

" " " " " Birma Sjahdân.

" " " " " Bmir Hamza.

" in poëzij van een fragment der geschiedenis van Indra Poetra.

Een nieuw Maleisch-Nederduitsch woordenboek, dat ter perse ligt.

Eene vertaling van een gedeelte van het Nieuwe Testament.

Vertaling der Maleische wetten.

Eigene Maleische poëzij.

Maleische vertaling van een fragment uit de Ilias.

„ „ „ „ „ „ Anakréon.

Van verscheidene Gouverneurs-Generaal mogt ik aanmoediging en ondersteuning ondervinden en menig besluit van goedkeuring ontvangen.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 12 October 1825, n°. 5, werd mij te kennen gegeven, dat Zijne Majesteit de Koning bij rescript van 19 Mei van dat jaar, n°. 43, den Minister van Kolonien heeft gelast den Gouverneur-Generaal uit te noodigen, mij kennelijk te maken „s Konings welbehagen op pogingen, die evenzeer strekken, om de zoo nuttige beoefening der oostersche talen onder de Indische ambtenaren te bevorderen, als om in eenen meer algemeen zinn, den letterkundigen roem van Nederland te vermeederen, met betuiging voorts, dat, indien de schrijver voortgaat, zich op dezelfde wijs verdienstelijk te maken, hij zich het uitzigt op verdere onderscheiding zal verwerven.”

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 10 Junij 1829, n°. 1, werd mij kennelijk gemaakt „dat door Z. M. met welgevallen is ontvangen het, door den ambtenaar P. P. ROORDA VAN EYSINGA aan Hoogstdenzelven aangeboden exemplaar van de, door hem vervaardigde vertaling van het Maleische handschrift *de Kroon aller Koningen*, en dat hij gelast is geworden, aan gemelden ambtenaar, als een blijf van s Konings tevredenheid, zoowel hierover, als in het algemeen wegens de, door denzelven betoonde ijver in de beoefening der Maleische taal, eene gouden medaille, voorzien met s Konings borstbeeld en van een toepasselijk opschrift, te doen toekomen.”

Het behaagde Zijner Majesteit mij, bij besluit van 5 Julij 1835, n°. 21, te benoemen tot Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, zoodat ik, hoe langdurig en zwaar mijne taak ook geweest was, ruime stof tot dankbaarheid had, die mij steeds heeft aangemoedigd ten dienste van Nederlandsch-Indie te arbeiden.

In October 1836 werd ik benoemd tot Hoogleeraar in de Maleische taal; land- en volkenkunde van Nederlandsch-Indie aan de Koninklijke Militaire Akademie te Breda, alwaar ik het eerste onderwijs in die vakken voor de Indische dienst in Nederland invoerde.

Voor hen, die met het bovenstaande niet bekend waren, achtte ik het, in het belang der zaak noodig, het mede te deelen, om te doen zien, welke moeite ik mij getroost heb, om de kennis der Maleische taal te verwerven en algemeen te maken, en hoe tevens door Z. M. mijne pogingen bekroond zijn, terwijl de Indische Vorsten mij schriftelijk hunnen dank bij herhaling betuigd hebben.

HOFGEBRUIKEN EN REGERINGS-REGLEMENT.

Het is den beoefenaar der Maleische gebruiken, maar vooral den Indischen ambtenaar somtijds zeer dienstig, met de hofgebruiken en het regerings-reglement der Maleische Vorsten van Lingka, Riouw en het Maleische schiereiland bekend te zijn, en daar Z. H. de Onderkoning van Riouw mij de beleefde oplettendheid heeft bewezen, mij, kort voor mijn laatste vertrek uit Indie, die schriftelijk te doen geworden, deel ik hen hier hoofdzakelijk mede.

Door den Sultan MOHAMMED SJAH zijn tot handhaving der orde in en buiten het paleis de volgende bepalingen gemaakt.

Artikel 1.

Het gemeene volk mag geene gele kleederen dragen, en de grooten alleen met gunstige toestemming van den Vorst, en zulks op zware straf; insgelijks is het dragen van gewaterde fijne stoffen in de gehoorzaal, tenzij op s Vorsten bevel, verboden. Vreemdelingen mogen geenen gouden knop aan de kris hebben, tenzij met s Vorsten vergunning, op straf van verbeurdverklaring. Aan zonen van Vorsten en van den Bendahâra is het dragen daarvan vergund.

Artikel 2.

De woorden *Titah*, *Berpâték*, *Morka*, *Karôentâ* en *Anoegrâh* mogen door de geringen tegen elkander niet worden uitgesproken op straffe van vuistslagen; die woorden worden alleen tegen Vorsten gebezigd.

Artikel 3.

Wanneer de Sultan en de Onderkoning ter zelfder tijd in de gehoorzaal aanwezig zijn, dan wordt alleen aan den Sultan de hulde gebracht.

Is de Onderkoning met den Datoe Bendahâra in de gehoorzaal, dan wordt zulks aan eerstgenoemde gedaan; hetzelfde geldt ten aanzien van den Datoe Bendahâra en den Toemenggong.

Artikel 4.

In de gehoorzaal mogen de Onderkoning, de Bendahâra en de Tongkoe Besaar aan eenen disch aanzitten.

Een Vorstzoon, zelfs de zoon van den Sultan, al is hij troonopvolger, mag met drie niet aanzitten, tenzij door gunstig bevel des gebieders.

De Onderkoning of zijn opvolger mag met den Toemenggong aanzitten.

Kleinzonen van den Sultan en van den Onderkoning mogen met de kleinzonen van den Bendahâra en van den Toemenggong aanzitten.

Artikel 5.

Op hoogbejaarde Vorsten en kleine kinderen zijn de laatstgemelde bepalingen niet van toepassing.

Artikel 6.

Buiten den Vorst mag niemand in het bezit zijn van eene gehoorzaal, uitstekende paleisvleugels, groote poort, lange vensterramen boven de deuren, voorhoven, portalen of vorstelijke zetels.

Artikel 7.

Als de Vorst uitgaat, gaan er lansendragers op twaalf vademen afstands voor hem nit. Een iegelijk, die Z. H. ontmoet, knielt neder zoodra hij de lansendragers ontmoet. Vreemdelingen, met deze instelling onbekend, worden bij overtreding met verchooning behandeld.

Artikel 8.

De orde van het uitgaan is: 1°. De Sultan, de Onderkoning, de Toemenggoeng, de Bendahâra en de Tongkoe Besaar,

2°. De vrouwen en de dochters; een iegelijk, zelfs de Vorstensonen moeten er voor nit den weg wijken.

3°. Voor eene lijkstaatsie en

4°. Eenen bruiloftstoet moet men wijken; de bruidegom draagt den naam van: eendaagschen koning.

5°. Voor lastdraggers, onverschillig of zij al dan niet in 's Konings dienst zijn,

6°. Voor blinde menschen,

7°. Voor kinderen en

8°. Voor gekke menschen moet men nit den weg gaan.

Artikel 9.

Bij het verschijnen ten hove moet men behoorlijk gekleed zijn, ook zelfs wanneer men slechts binnen de muren van het paleis komt. Men mag de kleederen niet opstroopen of dezelve evenmin als de zakdoek doen slingeren: voor onvermogenen geldt dit niet; zij kunnen met mindere kleding binnen komen.

Artikel 10.

De helft der koningsdienaren, welke binnen de muren van het paleis wonen, zal dagelijks op eene bepaalde plaats tegenwoordig zijn, om 's Koning bevelen af te wachten, zij moeten stil zijn, zich niet links of rechts omwenden en het hoofd voorover buigen; allen behoorlijk gekleed. Voor het aanschijn des Konings zullen zij niet veel spreken en op 's Konings vragen zullen zij niet breedvoerig antwoorden. Zij zullen niet trouwelooz zijn noch ten aanzien der hofbewoners noch der schatten des Konings. Zij zullen de inwoners der stad noch met trotschheid noch met minachting aanzien; want de inwoners zijn ook de dienaren des Konings; zij moeten zich zelven en de rijks grooten en derzelveu betrekkingen kennen. Voor personen, welke door den Koning in aanzien verheven zijn, zullen zij eerbied en ontzag betoonen; want indien zij de grooten minachten dan minachten zij tevens den Koning die hen heeft aangesteld. Al wie 's Konings goede daden laakt, zal eene zware straf ontvangen.

Artikel 11.

Al wie op een kasteel of op eenig vorstelijk voertuig kwaad sticht onder de dienaren des Konings, kan op drieërlei wijzen gestraft worden:

- 1°. Kan de Koning hem doen trouwen en bezwaren met eenen grooten bruidschat;
- 2°. Hem ontadelen, zoodat hij noch in rang bij het aanzitten, noch in spijs en drank met de overige dienaren gelijk staat, maar als die verwanten beschouwd wordt, die niet in rang verlaagd worden;
- 3°. Hem verbannen en uit het kasteel of uit de stad weggagen; en, heeft hij een snoode daad verrigt, dan zal hij op licht klaren dag verwijderd worden.

Heeft een man eene slechte vrouw niet gehaald, maar komt zij van zelf tot hem, dan wordt zij als eene ontuchtige gestraft. Doch ingeval van overspel, wordt de Mohamedaansche wet toegepast.

Artikel 12.

Indien er na zonsondergang aan iemands woning een zoon van eenen vorst, rijksgröote of van eenig ander persoon komt met verzoek om de deur te opeenen, met geweld binnendringt en door den eigenaar des huizes overhoop gestoken wordt, zoo is daar geen verhaal op.

Artikel 13.

Al wie zonder voorkennis van den Koning of van de grooten iemand van het leven berooft, zal eene zware straf ondergaan als de omgebragte schuldige was, doch met den dood gestraft worden als diens onschuld bewezen wordt.

Artikel 14.

Het ombrengen: 1°. van een bijwijf, dat op eene, haar niet voegende plaats bevonden wordt; 2°. van een brooddronken mensch, dat het bevel en verbod des Konings overtreedt en de zeden en instellingen des lands aanrandt; 3°. van eenen amokmaker, en 4°. van iemand, die tot schande verstrekt van eene vergadering door vuistslagen of klappen te geven, wordt de kennis van den Koning of van eenen rijksgröote niet vereischt. Wordt zoodanig persoon gevangen genomen, dan mag men hem niet dooden of men vervalt in eene zware straf. Men zal den schuldige aan den regter overleveren.

Artikel 15.

Wordt iemand, die bij nacht op iemands erf steelt of tusschen de kamongs gaat doodgestoken, dan is de eigenaar dier kamongs niet strafbaar.

Kan een amokmaker niet gevat worden, wordt een dief betrapt, dat hij inbreekt of gestolene voorwerpen in handen heeft en om lijfsgonade smeekt, dan mag hij doodgestoken worden.

Artikel 16.

Hij, die op een ongepast uur, zonder een bepaald doel in eene kampong komt zal aangeropen en verjaagd worden; verzet hij zich, dan zal hij als eene brooddronkene behandeld worden.

Artikel 17.

Het vonnissen, dooden, gevangen nemen, slaan en berooven van schuldigen is aan de Mantries, na beraadslaging met den eigenaar van de kampong, in welke het feit gepleegd is, opgedragen. Al wie op eigen gezag handelt, al ware hij ook een lijfwachter of zoon des Konings, hij zou zeer strafbaar handelen tegenover den hoog verbevenen Koning en zal als wederspanning gevonnisd worden.

Artikel 18.

Indien iemand met eens anders vrouw door haren man op overspel betrapt en door hem gedood wordt, is daar geen verhaal op, en de vrouw zal ook gedood worden.

Artikel 19.

Plegen ongehuwden ontucht dan zullen zij trouwen. Verkracht een ongehuwde eene ongehuwde onder bedreiging haar, terwijl hij de kris uittrekt, te zullen vermoorden, dan wordt hij als een baldadige gestraft.

Het plegen van overspel langs de wegen, heiningen of kraampjes wordt als vagebondage gestraft, behoudens het regt van den man, die zijne vrouw betrapt.

Artikel 20.

Indien iemands slaaf of slavine naar het paleis vlugt omdat de eigenaar hem of haar slaat dat er wonden ontstaan of omdat hij wil verhuizen, dan kan de Vorst 1°. het terugkeeren tot den eigenaar gelasten; of 2°. er de waarde van betalen aan den eigenaar; of 3°. indien de verwonding de schuld des eigenaars is, het vrijgeven bepalen. Ligt de schuld aan den slaaf of slavine, dan kan de Vorst tusschen de twee eerste bepalingen kiezen.

Artikel 21.

Bij eene volksvergadering is een kampongshoofd, bij een kampongsvergadering een mantrie, bij een mantrie-vergadering een Vorst, die eene negorij heeft, voorzitter.

Artikel 22.

Als 's Konings vader beschouwt men de wet Gods en als zijne moeder de groote en kleine Mantries, en als zijne kinderen, de onderdanen.

Artikel 23.

De Onderkoning voert het rijksbewind van den Sultan en geeft bevelen aan de Mantries.

De Bendahâra regelt even als de Onderkoning de rijkszaken, hij staat over de ambtenaren, is bekend met de voornamen heeren, edelen en lijfwachters, verleent namen en rangen aan de zonen der Mantries en onderrigt de onderdanen en krijgslieden in de regelen der wellevendheid en tucht.

De Toemenggong houdt naauwkeurig toezigt over braven en slechten, neemt onderdrukkers gevangen en kerkert hen; hij handhaaft de wet Gods mitsgaders de inzettingen welke door den opperregter vastgesteld en door de Mantries in overweging genomen zijn.

De Laksamâna heeft het toezigt over de krijgstoerusting van den Koning en over de voertuigen, schepen en wapenen en slaat de officieren en krijgsoversten gade, die door den onderkoning en Bendahâra geordend zijn: hij zorgt ook voor het hijschen der vlaggen en vaandels, voor de vuurwapens en regelt alles wat er in acht moet genomen worden wanneer de Vorst op reis of ten strijde gaat. Wanneer de Koning zich op reis begeeft, gaat het vaartuig van den Laqsamâna de anderen vooruit en dan is hij Koning op zee.

De Sjahbendar is met de kooplieden bekend, onderzoekt hunne zaken, weet welke er aangekomen zijn en vertrekken, is belast met het toezigt over maten en gewigten en met de bemiddeling van geschil voerende handelaren, en indien hij hunne zaak niet vereffenen kan, bragt hij haar voor den opperregter.

Artikel 24.

Het rijkszegel berust bij vier personen: 1°. bij den Oppergebieder (Sultan,) 2°. bij den Onderkoning, 3°. bij den Bendahâra, 4°. bij den Toemenggoeng. De overige ambtenaren gebruiken het zegel niet, maar schrijven op officiële stukken:

„Dit is een bewijs, dat als eene gunst wordt verstrekt aan N. N. die benoemd is tot ...”

Eene handteekening mogen de geringeren op eenen kleinen zegelring gegraveerd hebben, aldus luiden: „N. N. zoon van N. N.” zij wordt aan de rechterzijde van het geschrift geplaatst. De geschrevene handteekening komt onder het geschrift.

HOOG- EN LAAG-MALEISCH.

Even zooals in de meeste Europesche talen bestaat er in het Maleisch een groot onderscheid tusschen de taal der fatsoenlijke en lagere volksklasse; en om dat aan te duiden, heeft men de taal in Hoog en Laag gesplitst. De Hooge taal is de boek- of beschaafde volkstaal, die in brieven en geschriften en onder de fatsoenlijke standen gebezigd wordt.

De lagere of platte taal wordt in geene goede geschriften en zelden in brieven aangetroffen, terwijl in dezelve verscheidene vertrouwelijke woorden voorkomen, die tot

het innerlijke huisselijke leven des inlanders behooren, die ze zelden in tegenwoordigheid van Europeanen gebruikt, tensij hij hen als goede vrienden acht en bemint.

Ten aanzien der kennis van de lage taal, die vroeger niet door den druk en later nog zeer onvolkomen werd medegedeeld. kan het dan ook niet anders of de geleerde, die of nimmer Europa verliet of nimmer eenen gemeezamen omgang met den inlander in deszelfs kampong had, moest eene zeer beperkte en hoogst onvolledige opvatting van het laag Maleisch hebben, waaruit natuurlijk geheel verkeerde mededeelingen over die taal ontstonden, welke de onkunde der schrijvers, die onvoorzigtiglijk in druk hun eigen vonnis velden, volkomen bewezen.

Tusschen de zuivere boektaal en het laag Maleisch is een zoo groot onderscheid, dat de onontwikkelde man der lagere klasse de boektaal niet verstaat, terwijl de beschaafde Maleijer van rang dikwerf vele woorden van den sjuower en andere geringe lieden niet begrijpt. Het is dan ook niet vreemd; dat Europeanen, welke lang in Indie vertoefd hebben, de hooge taal even min verstaan als die lage taal, welke tot het innerlijke leven van den Inlander behoort.

Welke inlander van de lagere klasse verstaat uitdrukkingen zoo als de volgende?

Adapoon halámanna máligei itoe derri paadda tjermín.

Makka nilábat poon hangkap kapala telingánja.

Sa-telah njádar adoenja.

Angkaw dátang handaq mengantarkan njawámoekah ini?

Sa-telah di tanggalkannya ka-rtanja.

Dan adénda dan anakanda poon karananjálah náti.

Makka bagáwan poon sadariah derri paawdu mortjánja.

Makka di tintangnja boemi jang terláloe permei.

Membantoetkan poedjánja.

Angkaw itoe ttáda akan dápat menawári ánaq dára itoe.

Makka tampiq soeraq hoeloebálang poon terláloe amat gempita.

Makka rof mánoesia itoe bagá ataw berkakálan dzátanja.

Bahoewa di dengar olehnoe akan natséhat ajahnda.

Duizende voorbeelden van soortgelijken aard kunnen bijgebracht worden, die in de boeken en geschriften vermeld staan, doch door den eenvoudigen inlander evenmin als door vele oudgasten verstaan worden.

Men denke echter niet, dat deze aangehaalde voorbeelden moeijelijk zijn; in geenen deele, want een eenigzins ervaren lezer zal die verstaan; maar, daarentegen stuiten schier alle legers op plaatsen, zoo als: *Bermoela haqeiat tatsoer itoe já itoe mendápat máhit sasowátloe derri paadda ttáda di hoekoemkan atasnja dengan nafí dan ttádu dengan itzbát, dan haqeiat tsadiq itoe ja itoe mendápat máhit sasowátloe serta di hoekoemkan atasnja dengan nafí ataw itzbát; bermoela hoekoem dengan demikién itoe áda kalánja sjaròen dan áda kalánja ágal dan áda kalánja úddat dan kárana demikién itoe djádi terbahági kapada tiga bahági.*

De moeijelijkheid om zoodanigen tekst te verstaan, ligt eensdeels in de invlechting van Arabische woorden, die gewoonlijk in theologische Schriften voorkomen, en anderdeels in de duisterheid van den zin zelve, die door verklaringen moet toegelicht worden.

De aangehaalde tekst is uit het, in het Maleisch overgebragte werk van den Arabier SJEICH MOHAMMED BIN JOESOF EL SANOSÍ, die in 907 onzer tijdrekening regter was onder den Kalif MOTÉWAKKEL: het werk voert geenen titel.

Vele Europeanen en aanzienlijke inlanders verstaan zelden al de woorden der lage en der vertrouwelijke taal; weinig bekend zijn dan ook de woorden: „éboq, oentoet, oepánn, íles, bléq, bléq-blaq, bulloq, dásar, dóbraq, gája, gásir, gampong, géjo, giring, kapontoeng, katagian, kisoet, bábor, bára-bára, bubbunnah, buterah, mendoesin” en honderde anderen meer.

De lage taal wordt gesproken met bedienden, werklieden, sjuowers en zelfs ook met inlanders van eenigen rang, zoodat de kennis dier taal onmisbaar is om te verstaan en verstaan te worden. Het is uit dien hoofde en in verband met den uitdrukkelijken wensch van wijlen den Heer MUNTHING, een beroemd Raad van Indie, en een zeer geleerd man, dat ik het opnemen dier taal als een pligt heb beschouwd, om dit werk niet alleen van theoretisch, maar in dezen zoo practiechen tijd, ook van practiech nut te doen zijn.

De woorden, aan de lage taal ontleend, zijn door eene L gekenmerkt, en wanneer de beoefenaar van het Maleisch met iemand van de lagere klasse wil spreken, dan moet hij van de woorden gebruik maken; welke door die letter zijn aangeduid. De woorden echter, welke geene afzonderlijke vertaling in de lage taal hebben, zijn

zowel bij hoogere als mindere personen in gebruik, en maken de volkstaal, het ware Maleisch uit.

De woorden, welke geene L of Hoft. achter zich hebben zijn algemeen, zooals *ponon*, boom; *roemah*, huis, en zoo vele andere.

De hoftaal moet alleen met vorstelijke personen gesproken worden, want, ofschoon men gewoonlijk slechts van hooge en lage taal spreekt, zijn er voor verscheidene uitdrukkingen drie taalsoorten, als: hoftaal, gewone taal en lage taal; zoo zegt men van eenen Vorst, die slaapt: „*ber-âdoe*,” van een fatsoenlijk man: „*tidor*,” en als men van een gering man met minachting spreekt: „*poeles*,” welke uitdrukkingen eenigzins overeenkomen met: „rusten, slapen, ronken.” Voor het woord nuttigen heeft men in de hoftaal: „*santap*,” voor spijzen: „*mâkan*” en voor eten van eenen gulzigaard: „*gegâras*,” dat ook vreten beteekent. Bij het raadplegen van dit werk zal men verscheidene voorbeelden van dien aard aantreffen. Op deze verschillende soorten van woorden moet vooral gelet worden, ten einde niet belagchelijk of onhoeffelijk te worden; belagchelijk, wanneer men hooge woorden tegen minderen, of lage woorden tegen hoogereren gebruikt.

Men moet vooral letten op het rechte gebruik der bijvoegelijke naamwoorden en werkwoorden, zooals zij in dit werk voorkomen, iets, dat meestal verzuimd wordt.

Mijne spelling der Maleische woorden is nagenoeg die, welke ik vroeger heb aangenomen, echter heeft zij de wijzigingen ondergaan, die op de ondervinding gegrond, grootendeels met het stelsel van wijlen den Hoogleraar WEIJERS overeenkomen.

De beoefenaar, die het Arabisch karakter kent, zal de Maleische woorden, welke in dit werk voorkomen, volgens mijne spelling, met dat karakter kunnen schrijven bij het raadplegen der volgende toelichtende

TAFEL VAN VERGELIJKING DER NEDERDUITSCHER LETTERS MET ARABISCH KARAKTER.

De letters.	Worden voorgesteld door de Arab. karakters.	VOORBEELDEN.	Klinker, die in den voorgaanden medeklinker vervat is, zoo als:
â	alif.	<i>lâma</i> = lam, alif, mim.	<i>a</i> in <i>bantal</i> = ba, noen, ta, lam.
á	„	<i>mahá</i> = mim, ha, alif.	<i>a</i> in <i>loeka</i> = lam, waw, kaf.
â	ain.	<i>âqal</i> = ain, qaf, lam.	
ââ	ain, alif.	<i>ââdat</i> = ain, alif, dal, ta.	
u	alif.	<i>akar</i> = alif, kaf, ra.	
b	ba.	<i>blá</i> = ba, lam, ia.	
ch	cha.	<i>chath</i> = cha, tha.	
d	dal.	<i>dâda</i> = dal, alif, dal.	
dj	djim.	<i>djin</i> — dj, noen.	
dl	dlad.	<i>dlâif</i> = dlad, ain, ia, fa.	
dz	dzaal.	<i>dzoe</i> = dzal, waw.	
é (voor)	alif, ia.	<i>édan</i> = alif, ia, dal, noen.	<i>é</i> in <i>lêmpéng</i> = lam, mim, pa, nga.
é (midden)	ia.	<i>béda</i> = ba, ia, dal.	<i>e</i> , zacht, in <i>benar</i> = ba, noen, ra.
é (eind)	ia.	<i>tjâbé</i> = tja, alif, ba, ia.	<i>e</i> , zacht, in <i>lebeh</i> = lam, ba, ha.
è	ain.	<i>eddat</i> = ain, dal, ta.	
f	fa.	<i>fâl</i> = fa, alif, lam.	
g	ga.	<i>gah</i> = ga, ha.	
gh	ghain.	<i>ghâyib</i> = ghain, alif, ia, ba.	
h	1°. ha = hha.	<i>rahmat</i> = ra, ha, mim, ta.	
h	2°. ha.	<i>hingga</i> = ha, ng, ga.	
î (voor)	alif, ia.	<i>îdar</i> = alif, ia, dal, ra.	
î (midden)	ia.	<i>kita</i> = kaf, ia, ta.	<i>î</i> in <i>poetih</i> = pa, waw, ta, ha.
ì	ain.	<i>îmoe</i> = ain, lam, mim.	<i>î</i> in <i>hâti</i> = ha, alif, ta.
í (eind)	ia.	<i>pâdt</i> = pa, alif, dal, ia.	<i>í</i> in <i>pîntar</i> = pa, noen, ta, ra.
j	ia.	<i>jang</i> = ia, nga.	
k	kaf.	<i>kâlu</i> = kaf, alif, lam.	

De letters.	Worden voorgesteld door de Arab. karakters.	VOORBEELDEN.	Klinker, die in den voorgaanden medeklinker vervat is, zoo als:
<i>l</i>	lam.	<i>láda</i> = lam, alif, dal.	
<i>lá</i>	lam, alif.	<i>lági</i> = lam, alif, ga.	
<i>m</i>	mim.	<i>morka</i> = mim, ra, kaf.	
<i>n</i>	noen.	<i>nâma</i> = noen, alif, mim.	
<i>ng</i>	nga.	<i>ngíloe</i> = nga, ia, lam, waw.	
<i>nj</i>	nja.	<i>njáman</i> = nja, alif, mim, noen.	
<i>o</i> (voor)	alif, waw.	<i>órang</i> = alif, waw, ra, nga.	
<i>o</i> (midden)	waw.	<i>mójang</i> = mim, waw, ia, nga.	
<i>ô</i>	waw.	<i>pótong</i> = pa, waw, ta, nga.	eind- <i>o</i> in <i>dhálo</i> = dal, ha, lam.
<i>o</i> (voor)	alif.	<i>oembaq</i> = alif, mim, ba, qaf.	<i>o</i> in <i>pontong</i> = pa, noen, ta, nga.
<i>oe</i> (voor)	alif, waw.	<i>oelar</i> = alif, waw, lam, ra.	<i>oe</i> in <i>soembaq</i> = sin, mim, ba, ha.
<i>oe</i> (midden)	waw.	<i>moeda</i> = mim, waw, dal.	<i>oe</i> in <i>samboet</i> = sin, mim, ba, ta.
<i>ôe</i>	ain.	<i>demoer</i> = ain, mim, ra.	
<i>ô</i>	ain.	<i>ômdat</i> = ain, mim, dal, ta.	
<i>p</i>	pa.	<i>pâdjaq</i> = pa, alif, djim, qaf.	
<i>q</i>	qaf.	<i>qadar</i> = qaf, dal, ra.	
<i>r</i>	ra.	<i>râta</i> = ra, alif, ta.	
<i>s</i>	sin.	<i>sérang</i> = sin, ia, ra, nga.	
<i>sj</i>	sjin.	<i>sjak</i> = sjin, kaf.	
<i>t</i>	ta.	<i>tanda</i> = ta, noen, dal.	
<i>th</i>	tha.	<i>thâhir</i> = tha, alif, ha, ra.	
<i>thl</i>	thla.	<i>thlâhir</i> = thla, alif, ha, ra.	
<i>tj</i>	tja.	<i>tjoelji</i> = tja, waw, tja.	
<i>ts</i>	tsad.	<i>tsabar</i> = tsad, ba, ra.	
<i>tz</i>	tza.	<i>tzelâta</i> = tza, lam, alif, tza.	
<i>w</i>	waw.	<i>warna</i> = waw, ra, na.	
<i>z</i>	za.	<i>zírha</i> = za, ra, ha.	

De *u* behoort niet tot de Maleische uitspraak, doch wordt in de woorden, welke in het Javaansch de *pepat* hebben, wel eens nagevolgd. zooals in *sumbah*, *sumbahjang* enz., doch ten onregte, daar de uitspraak in het Maleisch nagenoeg *soembaq* en *soembahjang* is, zoodat die spelling in dit werk is in acht genomen. *Umboek* is Javaansch, en van *umboq* is de eigenlijke uitspraak *amboq*.

Het doel van de zoo talrijke, in dit werk voorkomende Arabische en Perzische woorden is, om, vooral in den handel, hetzij op Arabie of Perzie of met Arabieren of Perzen in Nederlandsch of Britsch Indie, hun te ontmoet te komen, welke sommige Maleische woorden niet verstaan; terwijl overigens velen dier woorden, zoowel in vorstelijke brieven als in godsdienstige schriften gebruikt worden.

Aangaande enkele woorden, wier spelling van mijne vroegere afwijkt, dient, dat ik in dit werk *paadda* in plaats van *pada* heb geschreven, omdat de *d* met Arabisch karakter de *tesjid* heeft en ook dubbel gehoord wordt. In de bijbelvertaling is dan ook de *d* met een dwars bovenstreepje gekkenmerkt, wijders zegt niemand: *pa-da*, terwijl de Maleijer *paad-da* doet hooren. Om de zelfde reden is hier de schrijfwijz van *derri* in plaats van *deri* in acht genomen. *Besi*, als onjuist, is door *bess* vervangen. Daarentegen heb ik *kapada* behouden en niet *kapaadda* geschreven, omdat dit woord geene *tesjid* heeft, daar de klank *pa* eenigzins verlengd wordt, zoodat het als *kapá-da* wordt uitgesproken. Eindelijk moet niet te zeer gedrukt worden op de voorlaatste vokaal van een drielettergrepig woord, in hetwelk de vokaal verplaatst is; men schrijft wel *sambátan* tot aanduiding van de *alif*, maar doet die *á* weinig hooren en verdubbelt de *t* bij de uitspraak, zoodat men eigenlijk zegt, *sambattan*, desgelijks wordt *rawá-tin* in de uitspraak: *rawattin*.

Vele woorden zijn vroeger niet juist gespeld door *o* in plaats van *oe* te schrijven;

die onjuistheid is hier hersteld door *samboet* en niet *sambot*, *soenggoeh* en niet *songgoh* enz. te schrijven; echter is de *o* bewaard gebleven, in *básoh*, *goenong*, *boesong* enz.

De uitspraak van *sampeí* is in de lage taal *sampé*; *awrang* is hier door *órang*, *láwut* door *láwoet* of *láwt* voorgesteld.

De zacht korte *e* wordt door sommige Maleijers van Sumatra, Malaka en omliggende eiland als *a* uitgesproken, als: *tatap*, *tabas* enz., voor *tetap* en *tebas*.

Se wordt hier door *sa* aangeduid, dus *sa-besaarnja*, *sa-tíngginja* enz.

Ten volle doordrongen van de waarde en invloed van een werk als dit, heb ik het met een naauwgezet geweten niet alleen bearbeid, maar herzien, en op grond van vijf en dertigjarige, zoo wel praktische als theoretische oefening bevonden dat het goed is. Mijne vroegere woordenboeken, ofschoon niet volledig, hebben, volgens de getuigenis van verscheidene Gouverneurs-Generaal, veel nut gesticht, en ik wensch vurig, dat dit werk veel moge bijdragen tot het aanleeren en verstaan eener zoo welluidende en schoone taal, wier gewigt in den Indischen Archipel moeijelijk te bepalen is.

Ten slotte acht ik mij verplicht, den Heeren uitgevers mijne erkentelijkheid te betuigen, voor de zorgvuldigheid, waarmede zij dit werk hebben doen drukken, zoodat de uitvoering van hetzelfde zeer duidelijk en net is. Ook komt den letterzetter de welverdiende lof toe, de zoo geheel vreemde taal met veel naauwkeurigheid te hebben gezet.

DE SCHRIJVER.

VERKLARING

DER

VERKORTINGEN, WELKE IN DIT WERK VOORKOMEN.

aanw. voorn. beteek.	aanwijzend voornaamwoord.	eig.	beteekent:	eigenlijk.
Abd. M.	ABDOLMOELOEK, Dichtstuk.	Eng.	"	Engelsch.
Ab. S.	ABOE SOEMA, Geschiedenis.	Eur.	"	Europeesch.
Ach.	Achineesch.	Fav.	"	Favorlangsch.
Alf.	Alfoereesch.	Form.	"	Formosaansch.
A. M.	AHMADMOHAMMAD, Geschiedenis.	Fig.	"	Figuurlijk.
Amb.	Amboneesch.	Flor.	"	Florisch.
Angels.	Angelsaxisch.	Fr.	"	Fransch.
Ar.	Arabisch.	Fryt.	"	FREYTAG.
Bal.	Balineesch.	Gesch. st.	"	Geschiedkundige stijl.
Band.	Bandaneesch.	Goth.	"	Gothisch.
Bandj.	Bandjareesch.	Gr.	"	Grieksch.
Bant.	Bantamsch.	g. w.	"	gemeen woord.
Barm. S.	BARMA SJAHDAN, Geschiedenis.	Haw.	"	Hawaïsch.
Bat.	Bataksch.	Hebr.	"	Hebreeuwsch.
Bel.	Beleefd.	Hind.	"	Hindoesch.
b. n.	bijvoegelijk naamwoord.	Hoft.	"	Hoftaal.
Beng.	Bengaleesch.	Hoogd.	"	Hoogduitsch.
bep. lidw.	bepalend lidwoord.	H.Q. of H.K.	"	HOEKOEM QANOEN, Wetten.
bet.	beteekenis.	H. R. P.	"	HIKÁJAT RÁDJA PÁSEI, Geschiedenis.
bet. voorn.	betrekkelijk voornaamwoord.	Hskl.	"	HASKARL.
bez. voorn.	bezittelijk voornaamwoord.	hulpw.	"	hulpwerkwoord.
Biadj.	Biadjoesch.	Jap.	"	Japansch.
Bim.	Bimaneesch.	Jav.	"	Javaansch.
Birm.	Birmanisch.	Ism. J.	"	ISMA JÁTIM, Geschiedenis.
Bl.	BLUME.	Isk.	"	ISKANDAR, Geschiedenis.
bijv.	bij voorbeeld.	Kalm.	"	Kalmuksch.
bijw.	bijwoord.	Kaw. of Kw.	"	Kawi.
Boeg.	Boegineesch.	K. D.	"	KALÍLA DIMNAH, Geschiedenis.
Boet.	Boetonsch.	K. O.	"	KITÁB OBAT, Geneesk. werk.
Bon.	Bonisch.	L.	"	Laag Maleisch.
Br.	Briefstijl.	L.	"	LINNAEUS, (achter sommige planten).
B. S.	BIDA SARÍ, Dichtstuk.	Lamp.	"	Lampongsch.
b. w.	bedrijvend werkwoord.	Lat.	"	Latijn.
Ch.	Chineesch.	m.	"	mannelijk.
Col.	C. COLEMAN, Esqr. Eng. schrijver.	M. A.	"	Maleische aanteekeningen.
Daj.	Dajaksch.	Mad.	"	Madureesch.
deelw.	deelwoord.	Madag.	"	Madagaskarsch.
E. H.	EMIR HAMZAH, Geschiedenis.	Maded.	"	Madecassisch.
		Mak.	"	Makasaarsch.
		Maleb.	"	Malebaarsch.

Mand.	<i>beteekent</i> :	Mandareesch.	Scheepst. <i>beteekent</i> :	Scheepsterm.
M. B.	„	Maleische brief.	Sd. of Soend.	„ Soendaasch.
meerv.	„	meervoud.	Sd. M.	„ SJADJARAT MELÂJOH , Geschiedenis.
Menangk.	„	Menangkabawsch.	Seng.	„ Sengkala.
mets.	„	metselaarsterm.	Siam.	„ Siamsch.
M. N.	„	MIRADJ NABÍ, Geschie- denis.	S. Ibr.	„ Solthân IBRÂHIM, Ge- schiedenis.
Mol.	„	Moluksch.	Sing.	„ Singaleesch.
Mong.	„	Monggolisch.	Sp.	* Spaansch.
M. S. R.	„	MAKÓTA SEGALLA RÂ- DJA-RÂDJA, Maleisch werk.	S. R.	„ SRÍRAMA, Geschiedenis.
			S. S.	„ SOELAETO'S-SALATHIN, Geschiedenis.
naamv.	„	naamval.	Sum.	„ Sumenapsch.
Ned.	„	Nederduitsch.	Sumb.	„ Sumbaweesch.
Nias.	„	Niassersch.	Syr.	„ Syrisch.
N. Zeel.	„	Nieuw-Zeelandsch.	Tag.	„ Tagalisch.
o.	„	onzijdig.	Tah.	„ Tahitisch.
Omd.	„	OMDATO'L-MOÁTADJINA, Godsdienstig werk.	Tamb.	„ Tamboreesch.
onp. w.	„	onpersoonlijk werk- woord.	Tart.	„ Tartaarsch.
ond. w.	„	onduitsch woord.	Tel.	„ Telingaasch.
o. w.	„	onzijdig werkwoord.	telw.	„ telwoord.
Pad.	„	Padangsch.	Tern.	„ Ternataansch.
Palemb.	„	Palembangsch.	Tim.	„ Timoreesch.
P. Dj. M.	„	POETRI DJÓHOR MANÍ- KAM, Geschiedenis.	Tong.	„ Tongisch.
Pap.	„	Papoewaasch.	Ts. of Ts. M.	„ TBIRATHO'L-MOSTAQÍM , Godsdienstig werk.
pers. voorn.	„	persoonlijk voornaam- woord.	tussenw.	„ tusschenwerpsel.
			verb.	„ verbasterd.
Perz.	„	Perzisch.	verh. st.	„ verheven stijl.
Poët.	„	Poëtisch.	verk.	„ verkorting.
Port.	„	Portugeesch.	voorz.	„ voorzetsel.
Redj.	„	Redjangsch.	voegw.	„ voegwoord.
Regtst.	„	Regtsterm.	vr.	„ vrouwelijk.
Rich.	„	RICHARDSON.	vrag. voorn.	„ vragend voornaam- woord.
Rott.	„	Rottineesch.	vr. Eil.	„ Vrienden Eilanders.
Sam.	„	Samangkaasch.	wed. w.	„ wederkeerig werkwoord.
Sansk.	„	Sanskrit.	z. u.	„ zachte uitspraak.
Sax.	„	Saxisch.	zeet.	„ zeeterm.

De bijvoegelijke naamwoorden worden gewoonlijk ook als bijwoorden gebezigd, zoodat het niet noodig was achter hen „bijw.” te voegen.

A L G E M E E N

NEDERDUITSCH-MALEISCH

WOORDENBOEK.

AAF.

A. vr. de eerste letter, *alif*, *foerof jang pertâma*.

Hij kent geene *a* voor eene *b*, *âa trâda tâhoe sâtoe apa*, L., *âa trâda tâhoe alif*, *ba*, *ta*, *tza*; *makka ia orang bôdoh sakâli*.

Eene zaak van *a* tot *z* verhalen, *tjerita perkâra derri moelânja sampé pengâbisannja*, L., *mentjeritêrâkan perkâra derri paadda permoelâ-annja dâtang paadda kusoedâ-hannja*.

De *A* duidt den naam van God, den hoog verhevenen Heer aan, *kâta alif: Allah*, *Toehan*, *jang mahâ moelia*.

De *Alif* wordt door de *Hamzah* en *Fatâh* vervangen, *makka alif di ganti hamzah dan fatâh*.

Wie *a* zegt, moet ook *b* zeggen, *stâpa brâni meng'antjam*, *misti brâni melâwan djoega*, L., *bârang stâpa brâni meng'amung ti-dâpat tiâda brâni melâwan djoega*.

Indien er eene eklips is in een jaar, dat met de Zondagsletter *A* aanvangt, en wel in de maand *Dzoe'l hâdji*, is dat een voorteken, dat in iedere plaats godsdiensdienst en deugd verflaauwen en weder-spannigheid en ondeugd hevige zijn zullen, *djika âda garhâna paadda tâhon Alif dan boelan Dzoe'l hâdji*, *makka âda akan âlâmatnja tîoe ibâdat dan kabadjikan akan lemmah dan mâtsiat dan kadjahâtan akan kras bagi tiap-tiap negri adanja*.

AAFSCH, b. n. verkeerd, slinksch, zoo als in aafsche streken, *pedâjan*, L., *tîpoe dâja*, *makt*, *Ar. motslehat*, *Ar.*

Aafsche streken aanwenden, *pedajâ-in*, L., *perdjâkan*, *pâkei motslehat*.

— omgekeerd, *tebâtig*, L., *terbâtig*.

AAL.

AAFSCHHANDS, bijw. averegts, verkeerd, links, *sâlah karâja*, *kâkoe*.

— plomp, lomp, *pangkoh*.

AAIJEN, b. w. *tjoemboe*, *boedjoq*.

AAK, m. zeker platboómd vaartuig, dat de Maleijer niet heeft, doch zijne *tjoenia*, *pantjâlang ensampan*, vertegenwoordigen hetzelfde.

Ik ben als een overladen aak, die noch oost- noch westwaarts kan, *kâmi laqsâna pantjâlang tersârat*, *tiâda katimor*, *tiâda kabârat*.

In de poëzij drukt dit een verdriet uit, waarin men geene uitkomst ziet.

AAKSE, akse, vr. timmerbijl, *kâpaq*, *baltjoeng*, *kampaq*, L.

AAL, m. zekere visch, *ikan mowa*, L., *mâlang*, *beloet*, *Sd.*

— eene dunne aalsoort, *ikan lampeï*.

Eenen aal de huid afstroopen, *koepas koelit ikan mowa*.

Hij is zoo glad als een aal (hij is zeer bij de hand), *tioe orang terlâloe tjerdig*.

Eenen aal bij den staart houden, *pégang êkor ikan mowa*, *pégang besst pânas*.

AAL, eel, soort van Engelsch bier, *eel*, *sâtoe roepa bier inggris*.

AALBOOM, m. *tanbona hoetan*.

AALFUIK, vr. *boeboe*.

Aalfuiken zetten, *pâsang boeboe*, L., *tâhan boeboe*.

AALGEER, m. elger, aalspeer, *sarampang*, *ptârît*.

Eenen aalgeer werpen, *limpar ptârît*, *menjarampang*.

AALKAAR, vr. *koeroeng'an ikan mowa*.

AALKORF, m. *bâkoel ikan mowa*.

AALMOES, vr. *doewit*, L., *derma*, *darma*, Sansk. *esmolâ*, Port. Mol.

Verpligte aalmoezen, *zakât*, Ar.
Aalmoezen in het groot, ook feestmalen
uit godsdienstige beginselen, *tsedeqat*, Ar.
ook *tsedeqah*.

Aalmoezen vragen, *mînta-mînta, mînta
zakât*.

Aalmoezen geven, *dermâkan, kassidoewit*,
L., *membri derma*, — *zakât*. — *tsedeqah*.

AALMOEZENIER, m. *penarintah derma, djoeroe
tsedeqah, djoeroe zakât*.

AALMOEZENIERSCHAP, o. *pekardjâ-an djoeroe
zakât*, — — *tsedeqah*.

AALMOEZENIERSHUIS, o. *roemah piâra orang
miskin*, L., *roemah akan memeliharâkan
orang pâpa, of orang madlarrat*.

AALMOEZENIERSKIND, o. *ânaq roemah miskîn*.

AALLOUD, zie ALLOUD.

AALRIJK, b. n. *bânjaq ikan mowa, L., bânjaq
mâlang*.

AALRUPS, vr. *puitaal, ikan lélé*.

AALSCHAAR, vr. zie AALGEER.

AALSHUID, vr. *koelit ikan mowa L., koelit
mâlang*.

AALSOEP, vr. *sop ikan mowa, L., koewah
ikan mâlang*.

AALSTEEK, m. *penjarampang'an ikan mowa*.

Het regt tot het steken van aal, *saq me-
njarampang ikan mowa of mâlang*.

AALSTEKER, zie AALGEER.

AALSVEL, o. zie AALSHUID.

AALVOLLETTJE, o. *gangsing, L., gasing*.

AALVUJVER, m. *êmpang ikan mowa, L., kâ-
lam ikan mâlang*.

AALVORMIG, b. n. *saroepa ikan mâlang,
saroepa ikan mowa, L.*

AALWIJF, o. *orang pampoewan djoewal
ikan mowa, L. — — — — mâlang*.

AAM, o. *vat, lêgger, L., tong, L.*

Die tien amen moeten in het pakhuis
gebragt worden, *itoe satoe tong jang di depan misti
di sâlin dan kaloe soedah kôsong (hampa),
itoe misti di târoh di sablah, L.*

Dat eene aam, dat vooraan ligt, moet
afgetapt en als het ledig is, op zijde gezet
worden, *itoe satoe tong jang di depan misti
di sâlin dan kaloe soedah kôsong (hampa),
itoe misti di târoh di sablah, L.*

AAMBORSTIG, b. n. *sâkit dâda, sesaq dâda, L.,
isaq, isa, mengi, Jav.*

AAMBORSTIGHEID, vr. *penjâkit dâda, kasesâ-
kan dâda*.

AAMECHTIG, b. n. *mênggêh-mênggêh, L., leteh
lessee*.

AAMECHTIGHEID, vr. *pri leteh lessee*.

AAMTOGT, vr. zie ADEMTOGT.

AAN, voorz. *sâma & samma, L.*, (doch, ver-
keerdelijk, daar het eveneens en met betee-
kent, echter wordt het zeer veel gebruikt),
*kapada, paadda, bagi, akan, ka, di,
kerri itoe*.

Ik denk aan u, *goewa ingat sâma loe,
L., kita ingat kapadânoe*.

Aan mij, *sâma goewa, L., kapadâkoe,
paadda kita, bagi hamba*.

Aan hem, *sâma dia, L., kapadânja*.
Aan ons, *sâma kita orang, L., kapa-
da kâmt, bagi kâmt*.

Aan hen, *sâma itoe orang-orang, ka-
pada (ook bagi) marika-itoe*.

Alzoo openbaren wij onze kenteekenen
aan alle volkeren, *bagitoe kâmt njatâkan
tanda kâmt bagi segalla qawm, M. S. R. 36*.

Eerbied aan dien sjaich bewijzen,
*membri hormat paadda sjaich itoe, M.
S. R. 80*.

Echter geeft hij ook aan allen zijnen
dienaren verstand en eenen vrijen wil,
*tetâpi ia brikan lâgi âkan segalla hambânja
itoe boedi dan ichtâr, M. S. R. 32*.

Aan de zijde van den vijver, *kapada
sablâh kolam, S. I. 27*.

En de Sultan beval dien man voor te
brengen en vroeg aan hem, *dan Sulthân
menjoeroeh mengfâdlirkan orang itoe lâlœ
bertanjâkan derri padânja, M. S. R. 81*.

Aan de deur staan, *berdiri di pintoe*.

Ik ging van daar enkward aan de deur
van den eersten hemel, *makka datang kapada
pintoe lâ'ngit jang pertâma, M. N. 35*.

Tot aan, *sampé, sampé di, L., dâ-
tang, datang kapada, hingga*.

Tot aan de stad, *sampé di negri*.
Van het begin tot aan het einde, *derri
paadda moelânja datang kasoedâhonnja*.

Tot aan de plaats waar de weg zich
verdeelt, *hingga sampé persinpângan
djâlan*.

Tot aan den dageraad, *hingga sampé
fadjar, S. J. 7*.

Aan lij, *scheepst. di bawah angin*.

Aan de muur, *di ténboq, L., kapada
dinding, kapada pâgar bâtoe*.

Aan mijne zijde, *di sablah goewa, L.,
di sisi kita*.

Aan alle oorden, *di mâna-mâna, paadda
sabârang tempat, koeliling*.

Hij brengt tien gulden aan goud, *ia
membâwa sapoeloh roepiah oewang mas,
(amas)*.

Aan malkander, *bersâma-sâma, L.,
sa-orang âkan sa-orang*.

Duizend gulden aan diamanten, *intan
jang sariboe roepiah harânjâ*.

Hij heeft geene kleêren aan het lijf,
*dia tra paké kâjin, L., dia telandjang
sâdja, L., makka ia tiada berkâjin; (hij
is dood arm), itoe orang pôtol sakâli*.

En ik ging weder aan boord van mijn
schip, *makka hamba poon kombalilah ka-
kapal hamba, I. J. 18*.

Aan boord, *di kapal*.

Aan stukken, *pitjah, soedah pitjah,
terpitjah, poetoes, pâtah, zie BREKEN*.

Aan de hand leiden, *pimpin tângan,
hantar*.

Is er nog helpen aan? *apa itoe boleh*

lâgi di toeloeng'in? L., adakah penawar bagi itoe? bolehkah itoe di perteloengi?

Hij is aan het hengelen, *dia âda memantjing, L., makka ia mengâjil.*

Ergens aan zijn, *bekardja apa-apa, L., berboewat apa-apa.*

De wagen is nog niet aan, *karêta belom datang, L., râta belom datang.*

Het stoomschip van Samarang is aan, *kapal asêp soedah sampê derri Samârang.*

De deur was aan, *makka pântoe âda teboekâ sedikit sahâdja.*

Aan het eten gaan, *moelâ-in mâkan, L., moelâ-t santap.*

Het vuur is aan, *âpi soedah di pâsang.*

Is er dat al aan? *apa itoe soedah di sambong sama (paada) itoe?*

Boven aan, *di atas.*

Onder aan, *di bawah.*

Buiten aan, *di sablah loewar.*

Van zijne tiende jaar af aan, *derri paadda sapoeloh tâhon oemoernja.*

Wat heb ik daar aan? *apa goenânja itoe sama goewa? L. — — — paadda kita?*

Wat schort er aan? *apa koerang?*

Wat gaat het mij aan? *apa goewa ferdoeli sama itoe? L., apâkah kita foedloeli paadda itoe?*

Daar heb ik niets aan, *itoe trâda sakâli goenânja sama goewa, L., makka itoepono tiâda sakâli-kâli berfâdat kadapa hamba.*

Daaraan kunt gij zien hoe moeilijk het is, *derri paadda itoe angkaw bôleh lihat brâpa soesah itoe adânja.*

Aan mij is geen kleed, (ik heb geen kleed aan), *tiâda bagi hamba pekâjin, S. J. 20.*

Het is — mij (het gaat mij aan), *atas hambâlâh.*

Hij is er slecht aan toe, *dia tjelâka sakâli.*

Daar ligt het aan, *itoe dia, itoe djoega sababnja.*

Hij weet niet waar hij aan toe is, *makka ia soedah bingong.*

AANAARDEN, b. w. met aarde aanhoogen, *oeroq tânah, L., menambon tânah, mening-gikan tânah.*

Gij moet die koffijboomen wat anaarden, *loe misti meng'oeroq pohan koppi itoe sedikit, L., pohan koppi (qawah) itoe di tambon tânahnja olêhmoe.*

AANAARDING, vt. peng'oeroekan tânah, *L., penamboenan tânah.*

AANADEMEN, b. w. tiep napas, *menapâsin, L., pernafâsi.*

Aangedemd worden, *di pernafâsi.*

AANBAFFEN, zie AANBASSEN.

AANBAKKEN, o. w. kena a'ngos, *L., hângos.*

AANBAKKING, vt. hangoesan, *penghangoesan.*

AANBAKSEL, o. kraq.

—, van rijst, *kraq nâsi.*

AANBAREN, o. w. aan boord komen, *nâjig kapal.*

—, aanlanden, *nâjig di dêrat.*

—, alle zeilen bijzetten, *pâsang segalla lâjar. (figuurlijk), pâkê segalla dâja oepâja.*

AANBASSEN, zie AANBLAFFEN.

AANBEELD, o. pârôn, *L., landâsan, landâsa.*

Hij slaat altijd op hetzelfde —, (letterlijk), *salamânja dia poekol atas itoe pârôn, L., salâma-lamânja ia memâlœ atas landâsan itoe; (figuurlijk), mêmang dia bitjâra derri itoe perkâra, L., senantiâsa berkâta ia derri paadda perkâra itoe djoega.*

Ik zag een aanbeeld van duizend pond, *goewa soedah lihat sâtoe pârôn jang sariboe kâti bratnja, L., makka kita poon melihat saboewah landâsan jang bratnja sariboe kâti.*

AANBEELDBLOK, o. kâki pârôn, *kâki landâsan, kâjoe alâsan landâsan.*

AANBEEREN, o. w. alle zeilen bijzetten, *pâsang segalla lâjar.*

AANBEGIN, o. moela-moela, *L., permoelâ-an, kamoelâ-an, moela, awwal, Ar.*

AANBEGINNEN, ongel. o. w. moelâ-in, *L., moelâ-i.*

AANBEHOOREN, o. w. poenja, *L., ampoenja.*

Dat behoort hem aan, *itoe dia poenja, L., makka itoe jang ampoenja dia.*

Die granaatappel behoort toch aan iemand, *dalima itoe âda djoega jang ampoenja dia.*

AANBEI, vt. (mv. —JEN), *poeroe sambiliq, veelal wâsir, eene verk. van bawâsir, Ar. meerv. van bâsoer.*

Daarentegen verwekt de sterke koffij duizeling, *vermagering, waakzaamheid of slapeloosheid en aanbeijen en vermindert de zucht tot bijslaap, tetâpi qahwah jang kras membâwa kapada poesing dan meng'oeroeskan toeboh dan membâwa kapada berdjâga dan mendjadikan wâsir dan memoetoeskan sjahwat, K. O.*

AANBELANG, o. perkâra besaar, *fâl besaar, pintang, perkâra jang kabilâng'an.*

Het is van geen aanbelang, *itoe boekan perkâra besaar, tiâda pintangnja, itoe trâda-sâtoe âpa, L.*

AANBELANGEN, o. w. derri, *kâlœ, akan.*

Wat mij aanbelangt, *kâlœ kita, akan dâkœ.*

Wat die zaak aanbelangt, *kunt gij gerust zijn, derri itoe perkâra loe bôleh senang djoega, L., makka akan hâl itoe toewan hamba bôleh tetap djoega.*

AANBELLEN, o. w. târik lôjtjeng, *L., hêla ginta.*

AANBERG, m. goenong ketjil, (kleiner), *boekit, (nog kleiner), boesoet.*

AANBESTEDEN, b. w. (gewoonlijk zegt en vertaalt men *djoewal pekardjâ-an, d. i. het werk verkoopen, terwijl men het werk*

koop, men moet dus zeggen): *blí pekarjá-an* of *brí pekarjá-an dengan menantoe kan oepah*.

Een werk in het openbaar aanbesteden, *membli pekarjá-an di depan orang dengan menantoe kan oepah*.

Werk dat aanbesteed is, *pekarjá-an jang soedah di djandji oepahnja*.

AANBESTEDER, m. *orang jang membli pekarjá-an*.

AANBESTEDING, vt. *pembli-an pekarjá-an*.

Een werk bij aanbesteding aannemen, *sangoep soewátóe pekarjá-an dengan oepah (harga) jang tantoe, L.*, (voor sangoep, zegt men beter *tjâkap*).

AANBESTERVEN, ongel. o. w. *djátòh sama (paadda) wárit, djádi poesáka*.

Dat is nog niet aanbestorven, *ítóe belom djátòh paadda wárit*.

Die kris (ponjaard) is mij aanbestorven, *ítóe kris djádi poesáka kita*.

AANBETEREN, o. w. *djádi lebh báiq, (baai)*.

AANBETROUWEN, b. w. *vertrouwen, pertjaja*.

In bewaring geven, *titipkan*.

Gij kunt hem in die zaak vertrouwen, *dálam itoe perkára loe bóleh pertjaja sama dia, L.*, makka *dápatlah toewan hamba pertjaja akan dia di dálam perkára itoe*, makka *rálah jang dápat di harapinja oleh toewan hamba paadda perkára itoe*.

Ik heb hem mijne gelden toevertrouwd, *goewa soedah titipkan goewa poenja oewang sama dia, L.*, makka *hamba poon mentipkan amas hamba kapadánja, M. Br.*

Uw geld is hem wel aanbetrouwd, *dia áda orang baai-baai boewat simpan loe poenja oewang, L.*, makka *rálah jang kapertjaja-an akan mentipkan amas toewan hamba*.

AANBEVELEN, b. w. *aan de zorg opdragen, sarahkan, betárohkan, menárohkan, kassi boewat djaga, L.*

En ik beveel den koning alles, wat zich in het paleis bevindt en al de onderdanen aan, *makka hamba sarahkan kapadda rádja sakalian isi astána dan rájat sakaliannja, S. J. 78*.

Mijn vader heeft u de veiligheid aanbevelen, *hapákoé menárohkan amánat kapadámoe, P. D. M. 15*. (heeft vertrouwen in u gesteld).

—, prijzen, *poedji, memoedji*, zie **PRILZEN**, en ook **BEVELEN**, voor aanbevelen, opdragen.

AANBEVELER, m. *orang jang memoedji*.

AANBEVELING, vt. *poedji-an*.

—, loftuiting, *poedji-poedji-an*.

AANBEVELINGSBRIEF, m. *soerat poedji-an*.

AANBIDDELIJK, b. n. *jang pátoet di soembah. L.*, *jang hároes di soembah, kasoembáhan*.

God is de aanbiddelijke Heer, *makka Allah toehan jang hároes di soembah*.

AANBIDDELIJKHEID, vt. *tsifat (pri) jang kasoembáhan*.

AANBIDDEN, ongel. b. w. *menjoembah, d. i. Goddelijke eer bewijzen; het wordt ook jegens vorsten gebezigd*.

—, volgens de Mohammedaansche leerstellingen, *soembahjang*.

Nedervallende —, *soembah soedjoed*.

AANBIDDENSWAARDIG, b. n. en bijw. zie **AANBIDDELIJK**.

AANBIDDER, m. *orang jang menjoembah*.

—, volgens zekere voorschriften, *orang soembahjang, orang berboewat ibádat*.

AANBIDDING, vt. *soembahjang, poedji*, zie **OFFERANDE**.

Wijders is de aanbedding van iemand niet geldig, die onder de aanbedding iets onreins aan zijn lijchzaam of aan zijn kleed of aan iets dergelijks vindt, *sjahdán tídda tsak soembahjang bárang stápa bertemoé soewátóe paadda badamnja ataw paadda kájinnja ataw bárang sabaginja deng'an nedjis tatkála ia dálam soembahjang, Ts. M.*

AANBIDSTER, vt. *orang parampoewan jang menjoembah, — — — soembahjang*, zie **AANBIDDEN**.

AANBIEDEN, ongel. b. w. *kassi, L.*, *oendjoq, sólong, antat, bersoembahkan en persoembahkan*.

Den beker aanreiken, *menjólóng píála*. Eenen brief aanreiken, *kassi soerat, L.*, *mengoendjoqkan soerat*.

Spijzen aanbieden, *dáwa makánan, L.*, *mengantat hidangan*.

Aan den Vorst aanbieden, *persoembahkan kapada rádja*.

Van hand tot hand aanbieden, *sólóng-menjólóng*.

En hij vulde eenen beker en bood dien zijnen meester aan, *serája mengisi píála láloe di sólóngkannja kapada toewannja*.

En hij bood dien afgezant den brief aan, *láloe di oendjoqkannja soerat itoe kapada oetoesan*.

Zich vrijwillig —, *bersahadjakan dirinja*. Indien UE. goud en zilver aanboodt voor het aanschijn van den gebiedder der wereld, *djikaloe amas dan péraq toewan hamba persoembahkan kabawah hadlirat doeli sjáh úlam. I. J. 4*.

Een betelpruimpje aanbieden, *oendjoqkan sepah*.

Anoegrakkan, dat begunstigen beteekent, wordt in de hoftaal ook voor aanbieden gebezigd, als: en de geregten werden hun aangeboden, die Zijne Majesteit omringden, *makka hidangan itoepon di anoegrakkan jang mengádap baginda. I. J.* Indien zich esne goede gelegenheid aanbiedt, *djikaloe áda pri háf jang báiq, káloe áda djálan jang báik*.

AANBIEDER, m. *orang jang mengoendjoqkan, — — menjólóng, — — persoembahkan, pengantat*.

AANBIEDING, vt. *peng'oendjoekan, penjolóng'an, peng'antatan, persoembâhan, anoegrah*, zie **AANBIEDEN**.

AANBIJTEN, ongel. b. w. *gigit, menggigit*.

De visch heeft nog niet aangebeten, *makka ikan belum menggigit mâta kâjil*.

Hij wil niet aanbijten, *ia tiada mâwoe tjampor perkâra*.

Eene aangebete djamboevrucht, *boewah djamboe jang di gigit-in, L., — — — gigit*.

AANBINDEN, b. w. *ikat, mengikat, hoebong, menghoebong, sambong, menjambong, tambat, menambat*.

De zeilen aanbinden, *meng'ikat lâjar*.

Dit stouf moet aan dat gebonden worden, *tâti ini handaq di sambong paadda tâk itoe, ini tâti misti di sambong sama itoe tâk, L.*

Wie zal de kat de bel aandoen? *siâpa brâni bertjâkap (sanggoep) itoe? siâpa brâni moelâ-i? siâpa brâni tangkap mâjjan? L.*

Een paard aan eenen boom binden, *menambat koeda paadda pôhon, ikat koeda di pôhon*.

Hij is kort aangebonden, *makka ia terlâloe hângat hatinja, dia terlâloe pânas hâti, L., dia lakas mârah*.

Den strijd —, *mengikat prang*.

AANBINDING, vt. *pengikatan, penjamboeng'an, penghoebong'an, penambatan*.

AANBINDESEL, o. *peng'ikat, penghoebong*.

AANBLAFFEN, b. w. *menggonggong'in, L., sâlaq, menjâlaq, menjalâki*.

Waarom blaft uw hond de menschen aan? *kenâpa andjing loe menggong'in orang? L., mengâpa andjingmoe menjalâki orang?*

AANBLAAUWEN, o. w. *djâdi biroe, djâdi belacaw, L.*

—, b. w. *menambah warna biroe, mem-biroekan*.

AANBLAZEN, ongel. b. w. *tioep, mentioep, poepoet, memoepoet hamboes, menghamboes*.

Het vuur aanblazen, *tioep âpt*.

Al de toppen der boomen werden door den wind angeblazen, *makka segalla poetjoq pôhon di poepoet a'ngin*.

Het vuur werd door den blaasbalg angeblazen, *makka âpt itoe-pon di hamboesi olek hamboesan*.

—, aanzetten, aansporen, *adjaq, meng'âdjaq, oepaq, meng'oepaq, toesoeg, menoesoeg*.

—, begeesteren, *menggombirâkan, meng-gheiratkan, membrî gombira, membrî gheirat*.

AANBLAZER, m. *orang mentioep, penioep*.

—, aanzetter, *orang meng'âdjaq, orang menoesoeg, orang meng'oepaq*.

AANBLAZING, vt. *penioepan, penghamboesan, pemepoetan*.

—, aanzetting, *pengadjâkan, penoesoekan, pengoepâkan*.

— des Almagtige, *ilhâm il kâfi, Ar.*

AANBLIJVEN, ongel. o. w. *volharden, ber-kandjang, tinggal*.

Niet verdooven, *belum mâti, L., belum terpadam*.

Hij blijft aan het werk, *ia tinggal bekarjaja, L., makka ia ber-kandjang paaddu pekarjaja-anja*.

Het vuur is angebleven, *âpti belum mâti, L., makka âpti itoe belum padam*.

Het vuur wil niet aanbliven, *âpti tiada mâw menjâla*.

AANBLIK, m. *blik, kedjap mâta*.

—, beschouwing, *pemandangan*.

Bij den eersten aanblik, *kâlloe bâroe di lihat, L., moela-moela di pandang*.

AANBLIKKEN, b. w. *de oogen schielijk open neder slaan, karlip, mengarlip*.

Langdurig —, *pandang, memandang, tndjoe, amat*.

—, de tanden laten zien, *toendjoeg moeka*.

—, aanlichten, *aanbreken, djâti siang*.

AANBLINKEN, ongel. o. w. *bekilap, L., gomirlâpan, berkilat*.

AANBOD, o. *djandji, persoembâhan*.

— van geld, *tâwar, tawâran*.

Zijn aanbod is zeer aannemelijk, *makka djandjinja itoe pâtoet sakâli*.

— tot verkoop, *idjâb, Ar.*

AANBONZEN, o. w. *ketog, L., tâpoq*.

Waarom bonst gij zoo tegen de deur aan? *kenâpa loe ketog pntoe bagitoe? L.*

En hij bonste tegen de deur aan, *serâja di tâpoqnja pntoe, S. I. 22*.

—, met geweld, *toemqot*.

Tegen elkander —, *ber-sontoh-sontohan*.

Bij ongeluk tegen iets —, *kebentoes, L., sontoh*.

AANBOORDEN, o. w. *nâjiq prâhoe, nâjiq kapal*.

AANBOERSEN, o. w. *langgar, melanggar*.

Mijn wagen botste tegen eenen boom aan, *kita poenja karêta soedah langgar di pôhon*.

Het voorwerp, waartegen aangebots wordt, *bârang jang kalangâran*.

AANBOTSING, vt. *langgâran*.

AANBOUW, m. *békinman, L., pemboewatan, kardja*.

AANBOUWEN, b. w. *békin, L., per-oesah, menegâ, memboewat*.

Een huis bouwen, *békin roemah, L., per-oesah of menegâ roemah*.

Een schip bouwen, *békin kapal, L., memboewat kapal*.

De plaats, die eene geschikte is dat er eene stad aangebouwd worde, *tampat itoe lâjiqlah akan tempat itoe diperboewatnja negri, S. R. 2*.

—, bijbouwen, *békin lêbeh besaar, L., békin lâgt, L., tambah*.

Aan dat huis moet nog aangebouwd worden, *itoe roemah misti di békin lêbeh besaar, L., makka roemah itoe handaq di tambâhi lâgt sapôtong*.

AANBOUWER, m. *orang jang békin*, L., *orang per-oesah*, *orang menegá*, *orang memboewat*.

AANBRANDEN, o. w. *kena a'ngoes*, L., *hángoes*.
Dat vleesch is aangebrand, *itoe dáging kena a'ngoes*, L., *makka dáging itoe kena hángoes*.

AANBRANDESEL, o. *kraq*, *karaq*.
— van rijst, *kraq nási*.

AANBRASSEN, b. w. *táriq klat* of *kalát*, *hela klat*.

Laat wat aanbrassen aan stuurboord, want ik wil langs de kust varen, *soeroeh táriq klat di sablah kánan sabab kita máw menjoesor pasisir itoe*.

AANBREKEN, ongel. o. w. *siang*, *djâdt siang*.
De dag brak aan, *makka hárt poon sianglah*, S. I. 37.

Toen de dag aanbrak werd de krijgstrom geroerd, *setelah hárt sianglah makka genderang poon di páloe oranglah*, Em. H. IV. d.

Toen de dag aangebroken was, werd door alle krijgslieden gezien, *apabila sianglah hárt makka di lihat óleh lasjkar sakalian*, Em. H. IV.

—, komen, *dátang*.

De dag zal aanbreken dat de verraders gestraft worden, *makka mása handag dátang bahoewa orang chiánat di sjiksákan*.

Het —, dagen, *dageraad*, *padjar*, L., *fadjar*, Ar., *din'ári*.

Toen verrigtte de vorst het gebed *taidjoed* tot het aanbreken van den *dageraad*, *lálóe baginda soembahjang taidjoed hingga sampé fadjar*, S. I. 7.

Op het oogenblik van het aanbreken des *dageraads* kraait de haan, *paadda koetika din'ári makka hájun poon berkoekoq*.

Tegen het aanbreken van den dag, *makka tatkála hampirlah fadjar*, S. I. 6.

AANBRENGEN, ongel. b. w. *báwa*, *membáwa*, *mendátangkan*, *menjampékan*, *menghátsilkan*.

Wat brengt hij hier aan? *apa di bawánja kamári?*

Die praauw heeft visch aangebragt, *makka práhoe itoe soedah membáwa ikan*.

Dat brengt mij geen voordeel aan, *makka itoe tíada menghátsilkan lába bagf hamba*, *séja tráda oentoeng derri itoe*, L.

Verderf aanbrengen, *kardja binása*, *membáwa binása*, *menjampékan kubinasá-an*, *mendátangkan kabinásá-an*.

Eene zaak aanbrengen, *báwa bijára*, L., *kassí másoq perkára*, L., *mengadoekan hál*.

AANBRENGER, m. *orang jang membáwa*, *pembáwa*.

— eener zaak, *orang meng'ádoe*, *pe-noedoh*, *peng'ádoe*.

AANBRENGING, vr. *pembawá-an*.

— eener zaak, *peng'adoewan*, *penoedóhan*.

AANBRIESCHEN, o. w. van paarden, *tjárít*, *mentjárít*.

— van leeuwen, *menikas*.

AANBROMMEN, b. w. *loelong*, *melosloeng'i*.

AANBRUISEN, o. w. van de zee, *gemoeroeh*, *daroe*, *deroe*.

Als het geluid der aanbruisende zee, *se-perti ombag mendaroe boenjinja*.

De zee bruist aan, *láwoet bertjâboel*.

Tegen iemand aanbruisen, *mentjâboel-tjâboel orang*.

Hij bruist tegen de vergadering aan, *makka madjlis orang di tjâboel-tjâboelinja*.

AANBRULLEN, o. w. *menikas*.

De aanbrullende leeuw, *singa jang menikas*.

AANBUIGEN, ongel. b. w. *béngkokkin*, L., *bantogkan*.

Een weinig —, *djepitkan sedikit*.

AANBUIGING, vr. *pembéngkók'an*, L., *pembantók'an*.

AANDACHT, vr. *ingat-ingátan*.

Met — hooren, *dengar dengan ingat-ingátan*.

AANDACHTIG, b. n. *ingat*, *ber'ingat*.

— leeren, *bel'adjar deng'an ingat*.

Een staatsdienaar moet aandachtig letten, welke de gevolgen van dat werk zullen zijn, waarmede hij zich inlaat, *handaglah mantri itoe ing'at deng'an sang' at apa kasoedahan pekarjdá-an itoe jang ia másoq dálamnja*. M. S. R. 150.

— zijn, *djága*.

—, ijverig, *rádjín*.

AANDACHTIGLIJK, b. n. *deng'an ingat-ingátan*, *deng'an áti-áti*.

—, in het godsdienstige, *deng'an tsáleh*.

AANDEEL, o. *bagian*, L., *bahagian*.

— in eene zaak hebben, *tjampor of másoq soewátoe perkára*.

— van spijs, *ípan*.

Een onbepaald — in eene zaak, *sjob-hat*, Ar.

AANDEELHEBBER, m. *perséro*.

AANDENKEN, o. *ingátan*, *kenang*.

AANDICHTEN, b. w. *toekas*, *menoekas*, *mengádoe deng'an palso*, L.

AANDICHTING, vr. *peingadoewan jang palso*, L., *penoekásan*.

Door die aandichting heeft hij zich bij het volk gehaat gemaakt, *kárana peng'adoewan jang palso itoe makka ía di bintji sakalian orang*, L., *karána penoekásan itoe makka ía di bintji sakalian orang*.

AANDIENEN, b. w. *báwa másoq*, L., *báwa menghádap*,

En de eerste rijksbestuurder zeide tegen Isma Jatim: „welaan, mijnheer, laat ik u aandienen bij Zijne Majesteit, den Gebieder”, *makka káta firdána mantri: marilah toewan hamba, hamba báwa menghádap doelt jang di pertoevan*, I. J. 5.

Zich zelven laten —, *soeroeh báwa menghádap dirinja*.

AANDEPEN, b. w. *gált*, *mendáamkan*.

Die put moet nog wat aangediept wor-

den, *itoe soemoer mist di gâti lagi*, L., *makka priqt itoe handaq di dâlamkan lagi*.
—, o. w. looden, de diepte peilen, *doega, mendoega, loega*.

AANDISSCHEN, b. w. *bâwa makânan*, L., *kassi kloewar makânan*, L., *angkat hidâng'an, menghantarkan hidâng'an, antat santâpan*.

En het eten werd voor het gezelschap aangedischt, *makka hidâng'an poon di angkat ôranglah kahadâpan madjlis*. I. J. 79.

En die aandischten werden weggejaagd, *serâja di njahkan jang menghantarkan hidâng'an itoe*. I. J. 116.

En de lekkere geregten werden aangedischt, *makka persantâpan poon di angkat ônglah*. I. J. 79.

Rijst klaar maken en —, *bersâdjî nâsi*.

AANDOEN, onr. b. w. *kleederen* —, *pâké*, L., *pâkê*, *berpâkê*, *men'ênakan pakéjan of pekâjin*.

Iemand de kleederen —, *berpakeikan, toeloo berpakei*.

—, veroorzaken, *kardja, bêkin*, L., *mengadâkan, mendâtangkan*.

Leed —, *kardja soesah, mengadâkan soesah, menjoesahkan, asoet*.

Eene beleediging —, *mentjelâ ôrang*.

Het hart —, *hâroe, haroekan, bertjintâkan*.

Oorlog —, *mengardjâkan prang, kardja prang*, L.

Eene plaats —, *mampir*, L., *singghah*.

Want een iegelijk, die dat eiland aandeed, *kâranya bârang stâpa singghah paadda poeloe itoe*. I. J. 16.

Eene haven aandoen, *berlâboh di koe-wâla, berlâboh paadda mowêwâra*, Br.

AANDOENING, vt. *râsa hâti, tjita*.

Eene aangename —, *râsa ênnaq hâti*, L., *râsa sedap hâti*.

— van vreugde, *soeka-tjita*.

— van droefheid, *doeka-tjita, wâlang*.

Hunne aandoeningen waren verrukkend, *terlâloe ledzat tjita rasânja*.

Booze —, *tjita jang djâhat*.

Teedere —, *piloe, kapiloeawan*.

Mijne — is niet aangenaam, *rasâkoe inî tûda sedap*. I. J. 126.

AANDOENLIJK, b. n. van hart, *hâti lemas*, L., *hâti lemboet of lemah*.

—, treffend, *jang kassi râsa jang lemboet*, L., *jang melemboetkan hâti, jang membrî piloe hâti, jang merâwankan hâti*.

—, teedergevoelig, *kapiloeawan*.

AANDOENLIJKHEID, vt. *kalemâsan hati*, L., *pri jang lemah lemboet*.

AANDOUWEN, b. w. *sôrong, menjôrong, toelaq, menoelaq, zie BOOMEN*, b. w.

Een vlot —, *toelaq râkit, zie DOUWEN*.

Aangedouwd, b. n. en deelw. *katoelâkan, kasorông'an*.

AANDOUWING, vt. *penoelâkan, penjôrong'an*.

AANDRAALJEN, b. w. *poetar kintjang*.

Iemand iets —, *pedajâ-in ôrang dengan mendjoewal bârang jang koerang bâjig*.

—, slechteren, *melantjong*, L.

AANDRAGEN, b. w. *bâwa, membâwa*, zie AANBRENGEN en DRAGEN.

AANDRAGER, m. *koek, ôrang peng'oesong*.

AANDRANG, m. *gedrang, penjesâkan*.

—, dringend verzoek, *permintâ-an jang memaqsâ, pemaksâ-an*.

AANDRAVEN, o. w. *djokdjok*, L., *onggol*.

AANDRENTALEN, o. w. *lambat-lambat berdjâlan, berdjâlan plan-plan*, L.

AANDRIBBELEN, o. w. zie AANDRENTALEN.

AANDRIFT, vt. *pânas hâti, himmat*, Ar., *gheirat*, Ar.

AANDRIJVEN, b. w. *nopen, paqsâ, memaqsâ*.
—, aansporen, *adjaq, meng'adjaq, gom-birâkan*.

Eene kudde —, *menggombalâkan*.

—, als eene schuit, *hânjoet*.

Aan strand drijven, *hânjoet di pantei lâwoet, dampar*.

Een' olifant —, *tampilkan gâdjah*, B. S. & S. S.

Hij is op een' stroowisch komen aandrijven, *itoe ôrang trâda karoeawan negrinja*, L., *itoe ôrang seperti djâtoh derri lêng'it*, L., *itoe ôrang timboelan*.

AANDRIJVER, m. *ôrang memaqsâ, ôrang jang memaqsâ*.

—, belhamel, *ôrang peng'oepaq*.

AANDRIJVING, vt. *pemaksâ-an*, zie AANDRIFT.

AANDRINGEN, b. w. *doordringen, menjesaq*.

— op iets, *ganggoe, minta dengan ber-kandjângan*.

AANDRINGER, m. *ôrang menjesaq*.

—, doorzotter, *kweller, ôrang ganggoe*.

AANDRUISCHEN, o. w. *lâwan, melâwan*.

Dat druischt tegen iemands regt en billijkheid aan, *makka itoe melâwan haq dan intsâf ôrang*.

AANDRUKKEN, b. w. *tindis*, L., *tâkan, tekan, tîndeh*.

Tegen elkander —, *tindis-menindis*, L., *tâkan-menâkan*.

AANDRUKKING, vt. *tindisan*, L., *penakânan, takânan*.

AANDUIDEN, b. w. *toendjoeg, menoendjoeg*.

Te verstaan geven, *kassi mengarti*, L., *mengartikan*.

Te kennen geven, *kassi tâhoe*, L., *membrî tâhoe*.

Duidelijk aantoonen, *bêkin trang*, L., *menerangkan, menjatâkan*.

AANDUIDING, vt. *penoendjoekan, târief*, Ar.

AANDURVEN, gel. en onr. b. w. *brâni melâwan*.

AANEEN, bijw. *bersâma-sâma, ter-ikat, ter-hoebong*.

—, achtereen, *bertoeroet-toeroetan*.

AANEENBINDING, vt. *persambâtan, pengikâtan bersâma-sâma*.

- AANM.** De z. n. woorden, voorafgegaan door *aaneen*, vertaalt men door het z. n. op te zoeken dat er achter staat en er *sama* achter te plaatsen.
- AANERVEN**, b. w. *dâpat poesâka*.
Aangeërfde kris, *kris poesâka*, zie **ERVEN**.
Aangeërfde ziekte, *penjâkit jang kadjang-kitan derri iboe bâpa*.
- AANERVING**, vt. *perolehan poesâka*, ook *poesâka* alleen.
- AANFLUITEN**, b. w. *basjoelk, sjoel*.
- AANFLUITING**, vt. *persjoelan*.
- AANFOKKEN**, b. w. *piâra, L., palihâra*.
—, de voorteling van vee bevorderen, *membekapkan, mendjantankan*.
- AANFOKKING**, vt. *pemeliharâ-an, piarâ-an, L.*
- AANGAAF**, aangift, aangave, vt. verklaring, *pengadoewan, penoedohan*.
—, opgave, *bilâng'an*.
- AANGAAN**, o. w. op iemand —, naderen, *menghampirkan*.
—, sneller gaan, *djâlan lebeh tjepat, L., berdjâlan lebeh lakas*.
—, zie **AANDOEN**.
—, betreffen, *kena, ferdoeli, L., foedloeli, Ar.*, zie **AANBELANGEN**.
—, beginnen, *moelâ-i*.
Hoe laat gaat de kerk aan? *poekol brâpa grêdja moelâ-i?*
Het vuur wil niet —, *âpti tiâda mâw menjâla*.
Dat gaat niet aan, dat kan niet, *itoe trâda bôleh, L., makka itoe tiâda dâpat of bôleh*.
—, middelmatig zijn, *sedang djoega*.
—, verdragelijk zijn, *terdarita, bôleh di tâhan, L.*
—, razen, kijven, *gégêr*.
—, vertrouwen, *hârap, pertjâja*.
Een verbond —, *membowat perdjandjî-an, bêkin djandji*.
Een huwelijk —, *kâwin, Perz., nikâh, Ar.*
Een' koop —, *blî, memblî*.
- AANGAANDE**, vz. nopens, *akan, derri, L., tantang, tantâng'an, a cerca, Port.*
— die zaak, *tantangan (akan, derri) perkâra itoe*.
- AANGALOPPEREN**, o. w. *dâtang tjongklang*.
Hij kwam —, *makka tâpoon dâtang melarikan koedanja*.
- AANGAPEN**, b. w. *me-nga'ngâ-i*.
- AANGEBOREN**, b. n. *derri mawlid, Hoft., derri ketjil, chalq, Ar., derri kaloewar proet iboenja, L.*
— e aard, *prî jang sadia*.
— verstand, *boedk chalq, boedk jang mêmang, L.*
- AANGEDAAN**, b. n. droevig, *hâtî wâlâng, sabil*.
- AANGELEGEN**, b. n. van belang, *besaar, pintang*.

- Er is niets —, *itoe tiâda pintangnja, itoe trâda sâtoe âpa*.
- Zich iets — zijn laten, *ferdoeli, L., foedloeli, Ar.*
- AANGELEGENHEID**, vt. zie **AANBELANG**, **GEWIGT**, **WAARDE**.
- AANGENAAM**, b. n. *ênnaq, L., sedap, râmek, maqbol, Ar., qaboel, Ar.*
—, bevallig, liefelijk, *madjellis, mandjellis*.
Het nuttige is beter dan het aange-name, *bârang jang bergoena itoe lebeh bâjiq derri bârang jang ênnaq, L.*
— van smaak, *sedap, ledzat, Ar. ênnaq, L.*
— van manieren, *bâjiq prinja, bâjiq lakoenja*.
- AANGENAAMHEID**, vt. *prî jang sedap, kalakoewangjang ênnaq, kasedâpan, perkenan*.
- AANGENOMEN**, dw. *angkat, terangkat, terambil*.
Een aangenomen kind, *ânaq angkat*.
Eene aangenomene gewoonte, *âdat jang bahâroe*.
- AANGEVEN**, b. w. *kassi, L., brî, membrî*,
—, aanreiken, *ondjong*.
—, een' toon in de muziek, *ptiq, (pâlloe, poekol) dhôlo boenji-boenjian*.
Den toon — in een gezelschap, *djâdi toekang meng'ômong, L., djâdi orang pandei bitjâra di hadâpan madjilis*.
—, eene zaak, *mengadoekan hâl*.
—, kennis geven, verklaren, *kassi tâhoe, membrî tâhoe, membrita, menjatâkan, bilang brâpa, L.*
- AANGEVING**, vt. verklaring, *bilângan*.
- AANGEZIEN**, voegw. *sabab, bahoewa, sedang, oleh kârana, selang, tegal, L.*
— de omstandigheden gunstig zijn, *sabab hâl ahwâl itoe âda bâjiq*.
— (wij) geen water dronken, *sabab tiâda minom ajer, I. J. 17*.
- AANGEZIGT**, o. *moeka, doerdja, pâras, wadjah, Ar., hadlirat, Ar.*
Een schoon —, *moeka bâgoes, L., êloq pârasnja*.
Voor het aangezigt van den koning der wereld goede diensten bewijzen, *berboewat kabagitan kabâwah hadlirat sjâh alam, I. J. 4*.
Een meisje van zeer schoone gelaats-trekken, *sa-orang parampoewan jang terlâloe amat bâjiq pârasnja S. S.*
De glans van haar aangezigt glinsterde als de glans der zon, *tjahâja moekanja gilang gomilang seperti tjahâja mata-hârt, S. S.*
Voor het aanminnig aangezigt, *di hadâpan wadjah jang permê*.
Het vriendelijk gelaat verbleekte, *doerdja jang mânis poetjat beroebah, B. S. 2*.
Van — tot —, *berhadâp-hadâpan*.

In het aangezigt heeten liegen, *men-doestakan di hadapan moeka*.
 Die zijnen neus schendt, schendt zijn —, *roesag hidong, roesag moeka*.
 Hij heeft een onbeschaamd —, *dia moeka papan*.
 Iemand eene snede in het — geven, *mentjelakan nama orang*.
 De kleur van het —, *ajer moeka*.
AANGEZIGTKUNDE, vr., zie **GELAATKUNDE**.
AANGIEREN, o. w. *sagaan, singgah, mam-pir, L.*
AANGIFT, vr. zie **AANGAAF**.
AANGLIJDEN, o. w. *kalintjir, galintjir, te-pllessét, L.*
AANGLIMMEN, o. w. *bernjala, menjala, makan*.
 Het vuur wil niet —, *ápi tiada mau makan of menjala*.
 — van metalen, *kiloe-kiloewan, gilang-gomilang*.
AANGLINSTEREN, o. w. *bekilap, L., tjamerlang, gomirlap*.
AANGLUREN, b. w. *tintang, menintang, teng'og*.
 Het was alsof hij een' juweelberg gevonden had, bij het aangluren zijner blijkbaar zwangere gade, *laqsana mendápat boekit permata, menintang istrinja famil njata, B. S. 110*.
AANGORDEN, b. w. *menjendang*.
 Het zwaard —, *menjendang pedang*.
AANGRAAUWEN, b. w. *maké, djarákah*.
 Het betaamt niet zijne vrouw aan te graauwen, *makka tiada pátoet memaké bininja*.
AANGRENZEN, o. w. *berhampiran, berpinggiran, menepi*.
 Bantam grenst aan Batavia, *tánah Bantan berpinggiran dengan tánah Batawiah*.
AANGRENZEND, b. n. *di pinggir*.
 — land, *tánah djadjahan*.
AANGRENZING, vr. *kapinggiran*.
AANGREIJZEN, b. w. *kennjoet*.
AANGREIJZING, vr. *kennjoetan*.
AANGREIJPEN, b. w. *pégang, memégang, L. tapang, tjapei, ganggam*.
 De wapens —, *memégang sindjata*.
 Een werpspies —, *tapang lambing*.
 Naar iets grijpen, *tjapei*.
 Naar de maan grijpen, *tjapei boelan*.
 Elkander vechtende —, *tjangkang*.
 Zij beide grepen elkander bij den middel aan, *makka kadoewanja itoepon bertjangkang-tjangkang*.
 —, *aanvatten, djawat*.
 Een rotting, degen aanvatten, *berdjawat tongkat, pedang*.
 Iemand bij het haar —, *pégang orang poenja ramboet*.
 Gij grijpt die zaak verkeerd aan, *loe salah memégang itoe perkára*.
 Het vuur heeft de hoek aangegrepen, *makka ápi poon makan kampong itoe*.

Iemands eer —, *melanggar format sa-orang*.
 Deze artsenij grijpt de maag aan, *makka obat ini menjakitti hampedal, ini obat kardja sákit (meroesaqkan) tampat makan*.
 De heete koorts heeft mij geweldig aangegrepen, *makka demam panas itoe poon terláloe sángat melemahkan hamba*.
 Zich aangrijpen, zijn best doen, *mengoesaakkan diri*, zie **AANVATTEN**, **GRIJPEN**, **VATTEN**.
AANGRIJPING, vr. *pegangan, tangkapan, djawátan*.
AANGRIMMEN, b. w. *bermoeka masam, melihat masam, moeka márah, L.*
AANGROEI, m. *toemboehan*.
AANGROEIJEN, o. w. *toemboeh, (tombok), djádi besaar*. (Van levende wezens zegt men niet *toemboeh*).
 Zijn hoofdhaar groeit toch weder aan, *ramboenja toemboeh djoega*.
 Het kind groeit aan, *ánaqnja djádi besaar*.
AANGROEIJING, vr. *aanwas, vermeerdering, tambahan*.
 —, uitwas aan het vleesch, *katoemboehan*, welk woord tevens pokjes, puistjes, uitslag, beteekent.
 —, zoo als een beest, *meloeloeng't*.
AANGROMMEN, b. w. *bersoengoetkan, djarákah*.
AANGROMMING, vr. *soengoetan, djarákah, peloeloengan*.
AANHAKEN, b. w. *menggáji*.
AANHAKING, vr. *penggáitan*.
AANHALEN, b. w. *trekken, táriq, menâriq, hêla, menghêla*.
 Haal de schoot wat aan, *táriq tált klat sedikit*.
 —, door vriendelijke woorden, *boedjoq dengan kata manis*.
 —, in beslag nemen, *merampas, mendenda hilang*.
 Een geschrift —, *menjeboet soerat of kitáb*.
 —, aanstrepen, *menandá-i, menjoeratkan*.
AANHALER, m. *aanvoerder van eenon schrijver, orang jang menjeboet soewátue penjoerat*, zie **VERKLIKKER**.
AANHALIG, b. n. *manis, éloq, madjellis*.
AANHALIGHEID, vr. *kalakoewan jang manis*.
AANHALING, vr. *penarikan, penghêlá-an*.
 — van een boek, *penjeboetan kitáb*.
 —, in beslagneming, *perampasan*.
AANHANG, m. *sekte, oemnat, Ar., tharikat, Ar.*
 —, partij, volgeling, *peng'iring, ánaq boewah, orang menoeroet*.
AANHANGEN, b. w. *gantoeng, menggantoeng*.
 —, o. w. *bergantoeng*.
 Een' degen aan eenen spijker hangen, *menggantoeng pedang paadda (di) pákoe*.

Zijne vruchten hingen aan al zijne takken, *makka bergantoeŋ boewahnja paadda segalla tjawangnja*, Isk.

Iemand —, *bergantoeŋ paadda sa-orang*, *menoeroet orang poenja maŋtsoed*.

AANHANGEND, b. n. *tertabah*.

AANHANGER, m., zie AANHAANG.

AANHANGIG, b. n. van eene zaak, *belom poetoes bitjara*.

Die zaak is nog —, *itoe perkara belom poetoes bitjaranja*, *belom ada kapoetoes-sannja*.

AANHANGING, vr. *aankleving*, *penoeroetan*, *tjampoeran*, *lekatan*.

AANHANGSEL, o. *barang jang bergantoeŋ paadda*.

—, *bijvoegsel*, *tambahan*.

— op eenen uitersten wil, *tambahan soerat watsiat*.

—, *bijvoegsel*, *bijkomende zaak*, *perkara jang menjerta-t*.

AANHEBBEN, b. w. *pake*, *paket*, *berpake*.

Schoenen —, *pake sapatoe*.

Wat heeft hij er aan? *apa goenanja paadda dia?*

—, *verloren hebben*, *kalah*.

AANHECHTEN, b. w. *sambong*, *hoebong*.

—, *vast maken*, *hoelas*.

AANHECHTER, m. *orang menjambeng*.

AANHECHTING, vr. *penjamboengan*.

AANHECHTSEL, o. *sesamboengan*, *samboengan*.

AANHEF, m. (van eenen zang) *angkatan njangi*.

—, *begin*, *permoela-an*.

—, *inleiding*, *vooraspraak*, *diabadjat*, Ar.

AANHEFFEN, b. w. een gezang, *angkat njangi*.

—, *beginnen*, *moela-t*, *moela-in*, L.

AANHEFFER, m. *pengangkat njangi*.

AANHEFFING, vr. *pengangkatan*.

AANHELPEN, b. w. *helpen kleeden*, *toelong mengenakan pekajin*, *toelong pake*, L.

AANHJGEN, o. w. *menggêh-menggêh*.

AANHJSCHEEN, zie HJSCHEEN.

AANHITSEN, b. w. *mengadoe*, *atjoem*, *asong*, *oepaq*, *mengoepaq*, *toesoeg*, *menoesoeg*.

Eenen tijger —, *mengadoe harimaw of matjan*, L.

Het volk —, *mengharoekan rajat*.

AANHITSEND, b. n. *jang menggalakt*, *jang mengadoe*.

AANHITSER, m. *orang jang mengadoe*, — *mengoepaq*, — *mengharoekan*, *pengharoe*.

ABNHITSING, vr. *pengadoewan*, *pengoepakan*, *pengharoe*, *pengharoewan*.

AANHOOGEN, b. w. *bekin lebeh tinggi*, L., *meninggikan*, zie AANAARDEN.

AANHOOPEN, b. w. *tambon*, *menambon*.

AANHOORDER, m. *orang menengar*, *penengar*.

AANHOOREN, b. w. *dengar*, *mendengar* en *menengar*.

AANHOORIG, b. n. *di bawah*, *taloq*.

—, *familie*, *sanaq*.

AANHOORING, vr. *penengaran*.

AANHOUDEN, b. w. naar zich trekken, *tarik*, *hela*.

—, *kleederen*, *berpake badjoe*, *tiada tanggalkan*, *trada boeka pakejan*, L.

—, *gedurig verzoeken*, *beroeolang-oelang minta*.

Snikwaren —, *merampas barang glap*.

—, *iemand*, *tangkap orang*.

—, *volharden*, *berkandjang*.

Bij voortdoring de courant —, *saharti-harti tarima soerat lalang*, (*chabar*).

—, *niet uitscheiden*, *tiada berhenti*, *trada brenti*, L.

De regen houdt nog —, *hoedjan tiada brenti*.

—, *duren*, *lama djoega*, (*toek*) *nanti lama*.

Dit seizoen houdt lang aan, *makka moesim ini lama djoega*.

Naar eene plaats —, *menoedjoe*.

Naar den hoek van Krawang —, *menoedjoe katandjong Krawang*.

—, *terghouden* (om schuld), *tahan*.

(Op die wijs) *aangehouden worden*, *di tahan*.

AANHOUDEND, b. n. *santiâsa*, *senantiâsa*, *salama-lamanja*, *mémang*, L.

—, *achtereen*, *bertoeroet-toeroetan*.

AANHOUDER, m. *orang jang berkandjang*.

De — wint, *orang tsabar menang djoega*.

AANHOUDING, vr. *volharding*, *perkandjang'an*.

AANHUWING, vr. *uhloel nikah*, Ar., *sanaq kawin*.

Broeder of zuster door —, *biras*.

AANJAGEN, b. w. *patoe*, *mematoe*, *gartaq*, *menggartaq*, *boeroe*, L.

Eenen schrik —, *mengedjoetkan*, *kardja of bekin kaget*, L.

Vliegend —, *larti*, *berlarti-larti*.

Laten —, *melakaskan*, *membantangkan*.

AANKANTEN, wed. w. *lawan*, *melawan*, *doerhaka*, *berbantah*.

AANKANTING, vr. *perlawanan*, *perbantahan*.

AANKLIJEN, b. w. *ténggok*, L., *mengamat-amati*, *pandang*, *memandang*, *ténggoq*.

AANKLAGEN, b. w. *mengadoe*, *menoedoh*, *tjima*.

—, *verwijten*, *bangkil*, *membangkil*.

valschelijk —, *toekas*.

AANKLAGER, m. *orang mengadoe*, *orang mendawa*, *orang menoedoh*.

AANKLAGT, vr. *pengadoewan*, *penoedoehan*, *dawa*, Ar., *dakwa*, L., verb.

AANKLAMPEN, b. w. *serang*, *menjerang*, *langgar*.

Een rooversvaartuig —, *menjerang prahoe badjaq*.

—, *den grooten mast met klampen schoren*, *pasang toekoh paadda tiang besaar*, *menoekoh tiang besaar*.

AANKLAMPING, vr. *penjerangan*, *pelang-garan*.

AANKLEEDEN, b. w. *memakéi, páké, L.*
 Aangekleed, soedah berpukéi.

AANKLEEDER, m. *pemakéi.*

AANKLEEDING, vt. *pemakéian.*

AANKLEEFSEL, o. *bárang jang melekat, bárang jang melingkét, L.*

AANKLEMMEN, b. w. *djepit, mendjepit, sepit, menjepit.*
 Zijne reden —, *menegohkan bitjaránja, békin kras dia poenja bitjára, L.*

AANKLEVE, vt. zie **AANHANGSEL**.
 De stad met hare —, *negri dengan segalla dátrah táloqja.*

AANKLEVEN, b. en o. w. *kleven, lekat, melekat, melingkét, L.*
 De gom kleeft aan den boom, *gettah melingkét di pohon, L., makka getah poom melekat paadda pohon.*
 Zij, die uit een dwaalbegrip het vermaak en de pracht met hun hart aankleven, *makka marika-ítoe jang lekatkan hatinja akan ka-adá-an segalla kasoké-an dan perhásan ítoe, M. S. R. 36.*

AANKLEVING, vt. *lekátan.*
 —, *verkleeftheid, tjinta-káseh.*

AANKLOPPEN, o. w. *tepoq, tapoq, ketog, L.*
 Kloppende hij tevens aan de deur, *serjá di tapoknja pántoe ítoe, S. I. 23.*
 —, *polsen, pantjng, L., mendoega.*

AANKLOPPING, vt. *penepokekan, ketoekan, L.*

AANKLOUWEN, b. w. *gároq, menggároq.*

AANKNIJLEN, o. w. *soedjoed, Ar., melipat loetoet, berteloet.*

AANKNIJPEN, b. w. *djepit, mendjepit.*

AANKNOOPEN, b. w. *sínpoel, berstínpoel, hoebong, mengantjng.*
 Het gesprek op nieuw —, *berkáta poela, mengómong lági, L.*

AANKNOOFING, vt. *sínpoelan, penghoeboengan.*

AANKOMELING, m. en vt. *iemand, die pas aankomt, nieuweling, órang bároe, L., órang bahároe.*
 —, *vreemdeling, órang dágang, órang ásing, órang halat.*
 —, *aankomend jongeling, taroena, ánaq taroena, tímboelan.*
 Aankomend meisje, *ánaq dára.*
 —, *leerling, moerid, Ar., órang beládjár.*

AANKOMEN, o. w. *dátang, berdátang, sampé, sampei, tiba.*
 Zoo even aangekomen, *bahároe dátang.*
 Het schip is aangekomen, *kapal soedah sampé, kapal soedah tiba.*
 Ik ben hier gekomen, *kita soedah berdátang kamári.*
 De dag komt nog niet aan, *hári belum siang.*
 Bij iemand aankomen, *sínggah, mampir paadda sa-órang.*
 —, *door erfenis, djádi poesáka.*
 —, *verkrijgen, beróleh.*
 De rijst is zoo duur, dat er er geen —

aan is, *makka bras áda bagítoe máhal sampé kita tíada dápat blt dia.*

Ik laat het op uw woord —, *kita hárap átas djandjioe.*

Ik wil het daarop laten —, *sája máw tjoba ítoe.*

Het komt nu op hem aan, *makka saká-rang ítoe bergantoeng derri padánja.*

Het komt er niet op aan, *ítoe tráda ferdóeli, L., ítoe tíada sátoe ápa.*

Daarop komt het alleen aan, *ítoe per-kára djoega jang páling besaar, L., makka ítoelak per-kára jang kabilángan.*

Wat komt het er op aan? *ápa ferdóeli ítoe?*

Op ééne dag meer of minder moot het u niet —, *lebek koerang sa-hári ítoe djángan angkaw soesah.*

AANKOMEND, b. n. *Een — jongeling, taroena, ánaq taroena, tímboelan.*

Een — meisje, *ánaq dára, ánaq sedang ramádja, ánaq hampir áqal báligh.*

AANKOMST, vt. *dátang, sampé, sampei. (kadutáng'an, ofschoon gebruikt, duidt de persoon aan tot wien de komst is, tot wien men komt, dus: bezocht).*

AANKONDIGEN, b. w. *kassi táhoe, L., membrí táhoe, membríta, mengatákan, memáloemkan, menjatákan, mewarítákan, zie VOORSPELLEN, VOORZEGGEN.*

AANKONDIGEND, b. n. *bárang jang kassi táhoe, enz.*

AANKONDIGER, m. *órang jang kassi táhoe, L., órang jang membrí táhoe, membríta.*

AANKONDIGING, vt. *membríta-an, penjatá-an, kassi táhoe, L.*

—, *geregeltijke ontbieding, sita, L., soerat sita, L., dáwat, Ar.*

AANKOOIJEN, b. w. *de vormen toeslaan, drukkerst. toetop raam, L.*

AANKOOP, m. *pembli-an.*

AANKOOPEN, b. w. *blt, memblt.*

Ik heb drie huizen en twaalf pieken aangekocht, *kita soedah memblt roemah tiga boewah dan toembaq doewa blas bilah.*

AANKOOPER, m. *órang jang memblt.*

AANKOOPING, vt. *pembli-an.*

AANKOPPELEN, b. w. *een huwelijk, menjomblang, L., talanggi, menalanggí.*

—, *dieren doen koppelen, membekagkan, djoedoeakan.*

AANKOPPELING, vt. *tjomblang, perdjoeodoewan.*

AANKRAMMEN, b. w. *menghoebong dengan káwat.*

AANKRIJGEN, b. w. *páké, pákei.*

Ik kan die schoenen niet —, *kita tíada (tráda) bóleh páké ítoe sapátoe.*

Drie markjes —, *(in het spel) kálah tiga tanda (gáris).*

AANKRUIJEN, b. w. *membáwa grobaq (karétta sórong).*

AANKRUIPEN, o. w. *menghampiri sambil merangkang, — meláta, dátang merangkog, L., zie KRUIPEN.*

AANKWAKKEN, b. w. *banting*, *membanting*.
Hij heeft hem met het hoofd tegen den grond aangekwakt, *makka di batingnja dengan kapalánja di tánah*.

AANKWEEKELING, m. *moerid moeda*, *pelá-djar moeda*.

AANKWEEKEN, b. w. *piára*, L., *palihára*.
Planten —, *piára kebon*, L.,
Boomen —, *tánam póhon*.
Iemauds vriendschap —, *memeliharákan pertsofbátan sa-órang*.
De kennis —, *menoentoet ilmoe*.

AANKWEEKER, m. *toekang kebon*, L.,
djoeroe táman, *órang jang piára*, —
memeliharákan.

AANKWEEKING, vt. *pemelihará-an*, *peroesáhan*, *pemijará-an*, L., *tanáman*.
De — van kunsten en wetenschappen, *penoentoetan ilmoe fúkmat*.

AANLAGCHEN, b. w. *sinjoe mánis*.
—, *begunstigen*, *menganoeagrahkan*.
Gedurende eenen geruimen tijd heeft de voorspoed hem aanglagchen, *soedah bebrápa lamánja makka sadjahtra poon menganoeagrahkan dia*.

AANLANDEN, o. w. *nájig ka-dárat*, *toeron*.
Ik landde op het eiland Langkâwie aan, *makka hamba poon toeronlah paadda poeloe Langkâwí*, I. J. 17.
Binnen de haven —, *sampeí di moe-wára*, *berláboeh di koewála*.

AANLANDING, vt. *toeroenan ka-dárat*, *nájig ka-dárat*.

AANLANGEN, b. w. *kassi*, L., *oendjoq*, zie **AANGEVEN**.

AANLAPPEN, b. w. *tambal*, L., *tambah tambal*, L., *tampal*, *menampal*.

AANLASSCHEN, b. w. *sambong*.
Het afgebroken ijzer moet aangelaseht worden, *bessí jang pátah ítoe mistí di sambong*.

AANLASSCHING, vt. *penjamboengan*.
Het aangelaschte gedeelte, *sesamboeng'an*.

AANLEEREN, b. w. *adjar*, *beládjár*, *berádjár*, *mengádjí*.
De Arabische taal —, *beládjár bahása Arab*.

AANLEERING, vt. *peladjáran*.

AANLEG, m. *vatbaarheid*, *pakarti*, *pakriti*.
Hij heeft eenen uitmuntenden natuurlijke —, *makka terláloe bájik boedí pakartinja*.
De vorst zag hunne manieren en aanleg, *makka di lihat oleh baginda lakoenja dan pakartinja*, I. J. 99.
—, *ontwerp*, *plan*, *dínah*, *rantjana*, *tjonto*, L., *békinnan*, L.
De — van eene schilderij, *rantjana gambar*, *tjonto pigoera*, L.
— van eene batterij, *békinnan bénténg*, L., *boewátan bénténg*.
—, *boeleg*, *máw*, *maqtoed*, Ar., *niat*, Ar., *kahandaq*.

—, *grondslag*, *asás*, Ar., *pelapikkan*.
Regtbank van eersten —, *balei hoekom jang angkat bitjára*, of — — — *moelá-í bitjára*, L., *mafkámat jang moelá-í berdáwá*.
De — van eenen tuin, *pasang'an kebon*, L., *atoeran táman*.

AANLEGGEN, b. en o. w. *onder weg* —, *mampir*, L., *singghah*.
Want een iegelijk, die aan dat eiland aanlegt, *kárana bárang siápa singghah paadda poeloe ítoe*, I. J. 17.
Kom eens —, *márt mampir*, L.
—, *mikken*, *ntjar*, L., *mítar*, L., *toedjoe*, *menoedjoe*.
Het ergens op —, *bermagtsoed apa-apa*, *berniat apa-apa*, *máw of tjári apa-apa*.
—, *eenen tuin*, *pasang kebon*, L., — *táman*.
Eenen weg — in eene wildernis, *siang djálan*.
Eene stad —, *perboewat negri*, S. R. 2.
—, *oprigten*, *menegá*, *menirikan*, *békin*, L.
Vuur —, *pasang ápt*.
Hoe zal ik dat —? *bagimána sája nanti melakoean ítoe? apa dája oepája hamba?*
Indien hij zijne krachten wil —, *djikaloe handaq ía mengoesahkan segalla koewasánja*.
—, *beginnen*, *moelá-í*, *memoelá-í*.
Het wand om den mast —, *pasang tált tambirang*.
Naar eene plaats —, *koersen*, *toedjoe*, *menoedjoe*.
Aan het hoofd —, *singghah di tjaroetja*, *mampir di djambátan of bangsál*.
Een regtsgeleding —, *mendáwá*.

AANLEGGER, m. *órang jang* (gevolgd door het werk.), zie **AANLEGGEN**.
— van een regtsgeleding, *pendáwá*.

AANLEGGING, vt. *pendirian*, *penegá-an*, *békinnan*, L.
—, *grondlegging*, *pengalásan*.

AANLEIDEN, b. w. *hantar*, *andjar*, *membáwa*.
—, *veroorzaken*, *mengadákan*, *mengádjajaq*.
Dit is de aanleidende oorzaak van die daad, *makka inilah sabab jang mengadákan perboewátan ítoe*.

AANLEIDER, m. *órang jang djádi sabab*, *penggartaq*, *pengádjajaq*.

AANLEIDING, vt. *oorzaak*, *sabab*, Ar., *atsal*, Ar., *póhon*, *lantáran*.
—, *gelegenheid geven*, *kassi sampat*, *membri sampat*, *kassi bébas*.
Wat heeft hem daartoe — gegeven? *apa lantárannja makka dia boewat bagitoe? apátah sababnja makka ía berboewat jang demiktién?*
—, *inleiding*, *pemboeká-an* *chotbat*, *dibádjah*, Ar.

AANLENGEN, b. w. *verdunnen*, *békin éntjér*, L., *mentjájerkán*.
Gij moet de pap niet —, *djangan békin éntjér ítoe boeboer*, L.
De olie verdunnen, *mentjájerkán minjaq*.

—, verfijnen, *menghâloeskan*.

AANLENGING, vr. het aanlengen, zie AANLENGEN.

AANLEUNEN, o. w. *sandar*, *bersandar*, *sênder*. L., *gindang*, zie LEUNEN.
Zich iets laten —, *loeloes*.
Hij liet zich den naam van pelgrim —, *makka iapoon loeloeskan orang di panggilnja hadji*.

AANLICHTEN, o. w. *djâdi siang*, *siang*.
De dag lichte aan, *makka hâri poon sianglah*.

AANLIGGEN, o. w. *bâring*, *berbâring*.

AANLIJMEN, b. w. *têmpel*, *târoh lim*, L., *melekatkan*.

AANLOEVEN, o. w. *béloq*.

AANLOKKELIJK, b. n. *éloq*, *mânis*, *memboedjoq*.
Een — meisje, *ânaq dâra jang terlâloe éloq pârânja*, *ânaq prâwan jang terlâloe mânis roepânja*.

AANLOKKEN, b. w. *boedjoq*, *memboedjoq*.
—, verleiden, *menawâri*, *menjesatkan ompiq*, *membintjanâkan*.
Dat is zeer aanlokkend, *itoe sângat mentjobâ-t orang*.

AANLOKKELIJKHEID, vr. *prt jang éloq*, *kalakoewan jang memboedjoq*.
Aanlokkelikheden, *prt jang éloq dan pernei*.

AANLOKKER, m. *orang memboedjoq*, *orang menawâri*.

AANLOKKING, vr. *pemboedjoekan*.
— der wereld, *pertjobâ-an doenjâ*.

AANLOKSEL, o. *bârang jang memboedjoq*, *jasoena*, *pasoena*, *sarâna*, *mantrâ*.

AANLOKSTER, vr. *orang parampoewan jang memboedjoq*.

AANLONKEN, b. w. *karling*, *meng'arling*, *mâjin mâta*, L.
Zijdelings schamper —, *meng'arling dengan êkor matânja*.

AANLOOP, m. van de zee, *oer pâsang*.
—, toeloop, *perhimpoean orang*, *pekoempoelan orang*.
—, toevloed van volk, *kasesâkan orang*, *kabanjâkan orang*.

AANLOOPEN, o. w. *dâtang lârî*, *berlârî-lârî-an*.
—, schielijk loopen, *djâlan tjepat*, *djâlan lakas*.
—, stooten, *sontoh*, *tebentoes*, L.
—, aangaan, *mampir*, L., *singah*.
Dat loopt tegen het gezond verstand aan, *itoe melâwan aqal boed*.
—, lang duren, *lâma*.
Ik vrees dat gij daarmede zult —, *kita tâkoet makka angkaw nantî kasesâhan kêrana itoe of derri paadda itoe*.
Wij moeten dicht langs den wal —, *kita orang misti nenjoesor dekat pantei lâwoet*.
Ik zie de zee komen —, *makka kita melihat oer lâwoet pâsang*.

AANMAKEN, b. w. *memboewat*, *békin*, L.

Gij moet mij een paar schoenen —, *loe misti békin sapâsang sapâtoe sâma goewa*. L., *makka handaq angkaw memboewat sapâsang sapâtoe (kawiz) paadda kita*.
Het vuur —, *pâsang apt*.
De sla —, *seditâkan slâda*, *târoh tjoeaka minjaq di slâda*.

AANMANEN, b. w. *tâgt*, *menâgt*, *mûnta dengan kras*, *toentoet*.
—, dagvaardden, *sita*, L., *mendâwâ*.
Ik heb hem laten dagvaardden om vijf duizend gulden te betalen, *makka kita soeroeh sita dia âkan membâjar lima riboe roepiah*.

AANMANER, m. *orang jang menâgt*.

AANMANING, vr. *penagi-an*, *penoentoetan*.
—, dagvaarding, *soerat sita*, L., *soerat dâwâ*.
—, aansporing, *vermaning*, *pengadjâkan*.

AANMARREN, b. w. met het kabeltouw vastbinden, *menambat kapal dengan tâlt sâw*, *mengikat kapal sâma tâlt djangkar*, L.

AANMARSCHE, vr. *marsch*, *hampiran orang prang*, *dâtangnja orang tsoldâdoe*, L.

AANMATIGEN, wed. w. *ambil koewâsa*, *pâke koewâsa sendiri*, *mengoewasâkan diri*.
Hij matigt zich het regt aan om het volk te onderdrukken, *makka ia ambil koewâsa melakoekan haq akan menganjâja râjat*.
Zich het geld van een ander —, *ampoenjâkan oewang orang lâjin*.
Zich den titel van Sultan —, *pâkei gelâran solthân âtas koewâsa sendiri*, *poera-poerâkan diri solthân*.
Hij matigde zich mijn land aan, *makka tânahkoeh di diâkannya*.

AANMATIGER, m. *orang jang ambil koewâsa*.

AANMATIGING, vr. *pengampoenjâ-an*, *angkâra*, *djoemâwa*.
Dat is eene ongeoorloofde —, *itoeelah angkâra jang tiâda pâtoet*.

AANMELDEN, b. w. zich —, *menghâdap*.
—, te kennen geven, *membri tâhoe*, *kassi tâhoe*, L., *kassi bertâhoe*, *brî mâloem*, *mengatâkan*.

AANMENGEN, b. w. *tjampor*, *mentjampor*, *hoelam*, *pâloe*.
—, zie AANLENGEN.

AANMENGING, vr. *tjampoeran*.

AANMENNEN, b. w. *pâtoe*, *memâtoe*.

AANMERKELIJK, b. n. en bijw. *besaar*, *pântang*, *hêbat*.
In het afgeloopen jaar is veel aanmerkelijks voorgevallen, *makka paadda tâhon jang soedah âda bânjak perkâra besaar*, *di dâlam tâhon jang soedah liwat itoe soedah djâdi bânjaq perkâra besaar-besaar*.

AANMERKEN, b. w. *ingat*, *mengingat*.
Gij moet — dat hij nog jong is, *makka handaqlah toewan hamba ingat âkan dia orang moeda adânja*.
—, overwegen, *timbang*, *menimbang*.

Hij merkt de omstandigheden niet aan waarin de koning zich bevond, *makka iapoun tiada menumbang hâl alwâl rädja paadda mâsa itoe.*

Vele belangrijke dingen opmerken, die door anderen zijn voorbijgezien, *melihat bebrâpa perkâra besaar jang di alpâkan ôrang lâjin.*

—, aanmerkingen maken, *tjelâkan, menjalâhi.*

Op dat werk valt veel aan te merken, *pekarjâ-an itoe bânjaq katjelâ-an, of — bânjaq sâlahnja.*

AANMERKENSWAARDIG, b. n. *hâroes di ingat, pâtoet di ingat.*

AANMERKER, m. *ôrang jang mengingat.*

AANMERKING, vt. overweging, *inqâtan, tilik, penilikkan.*

In — nemen, *ingat, mengingat.*

—, opmerking, *timbangan, fikiran, bitjâra.*

—, bedenking, *pengrasâ-an.*

AANMETEN, b. w. oekoer, *meng'oekoer, ambil oekoeran, L.*

AANMETSELEN, b. w. *tambah deng'an pângang bâtoe.*

AANMINNELIJK, b. n. *mânis, eloq, perméi, madjellis.*

AANMINNELIJKHEID, vt. *prî jang mânis, kalakoewan jang mânis.*

AANMOEDIGEN, b. w. *mengâdjaq, âdjaq, membrânikan, membrî hâti, menggombirâkan, bêkin brânt, L.*

Eene zaak —, *begunstigen, menganograhkan soewâtoe hâl of perkâra.*

Vriendelijk —, *tegar dengan mânis.*

AANMOEDIGING, vt. *pengadjàkan, pembra-niân.*

—, aansporing, *pengharoewan.*

AANNAALJEN, b. w. *mendjâhit paadda, mendjâhit sâma, L.*

ooren —, *pedajâ'in, L. tipoe, menipoe, perdajâkan.*

Hij laat zich volstrekt geene ooren —, *dia sakâli-kâli trâda di pedajâ'in ôrang.*

AANNADEREN, o. w. *menghampirkan, hampir datang.*

De regenmoeson nadert aan, *moesim hoedjan hampir datang, — soedah dekat.*

AANNADERING, vt. *pendatang'an, penghampiran.*

AANNAGELEN, b. w. *berpakoekan, pângang pâkoe.*

AANNEMELIJK, b. n. *boleh di trima, hâroes di tarima.*

—, geloofelijk, *kapertjajâ-an, hâroes di pertjâja, pâtoet di pertjâja*

—, (van eene rekening en verantwoording), *boleh di hitong djoega, katrimâ-an.*

AANNEMELIJKHEID, vt. *prî jang boleh di tarima, prî jang boleh mâsoq.*

AANNEMEN, b. w. *tarima, menarima, samboet menjamboet.*

Eenen brief —, *tarima soerat, samboet soerat.*

—, bewilligen, *soedti.*

Ik kan dat verzoek niet —, *kita tiada dâpat menjodikkan itoe permuntâ-an, sâja trâda boleh tarima dia poenja permuntâ-an.*

Die wet zal niet aangenomen worden, *makka hoekom itoe tiada âkan di ridlâkan, of di qaboelkan.*

Een kind —, *angkat ânaq, âkoe ânaq.*

Een aangenomen vader, *bâpa angkat, L., ajah angkat.*

Een aangenomen kind, *ânaq angkat.*

Tot kind aangenomen worden, *di âkoe ânaq.*

Eene godsdienst —, *mâsoq agama.*

De Mahomedaansche godsdienst —, *mâsoq agama islâm.*

Aangenomen worden, geloofsbelijdenis afleggen, *meng'oetjap esjahâdat, di mâsoqkan agama, L. V.*

—, voor waarheid houden, *pertjâja.*

Eene reis —, *berangkat pergi berdâlan.*

Krijgsvolk —, *menâpar lasjkar, koempoel, of tarima tsoldâdoe.*

Een werk —, *sanggoep soewâtoe pekarjâ-an, bertjâkap soewâtoe pekarjâ-an.*

Eenen meester —, *ambil goeroe.*

In eene maatschappij —, *tarima di dâlam soewâtoe madjlis.*

Deze letter wil die inkt niet —, *makka ini hoerof tiada mâw mâkan itoe tinta.*

—, op zich nemen, *sanggoep, L., bertjâkap, berdjandji.*

Hij neemt aan, mij iedere maand twaalf gulden te betalen, *makka ia berdjandji membâjar sâban-sâban (tiap-tiap) boelan paadda kita doewa blas roepiah.*

Eenen wisselbrief aannemen, *bâjar soerat toekâran.*

Een getuige in regten —, *qaboel sjaksi di hadâpan hoekom.*

In dank —, *tarima kâseh.*

AANNEMER, m. *ôrang jang menarima, enz.*

AANNEMING, vt. *penarimâ-an, penjamboetan, penjoedian, qaboel.*

—, zie AANBESTEDING.

—, inschrijving in de rol, *penjoerâtan di daftar.*

— in den raad, *penjamboetan di madjlis.*

— van een kind, om het als zijn eigen te beschouwen, *pengangkâtan ânaq.*

— tot deelgenoot of vennoot, *isjrâk, Ar.*

AANPAKKEN, b. w. *pégang, pegang, memégang, tjâkaw, tjekkaw, sambar.*

Eenen dief —, *pégang ôrang mentjoert, (pentjoert).*

Hij is door eenen krokodil aangepakt, *makka di tjekkawnja boewâja.*

Eene hen is door den kiekendief (roofvogel) aangepakt, *makka hâjam sa'êkor di sambar hâlang, (hoeloeng-hoeloeng, L.)*

AANPALEN, o. w. *berpinggiran di wâtas*, L., *leheq*, Ar., *lâheq*, Ar. (verb. van *lehiq*).

AANPASSEN, b. w. *tjôba*.

Schoenen —, *tjôba sapâtoe*, *tjôba paké sapâtoe*.

AANPERSEN, b. w. *tindis*, L., *tâkan*, *menâkan*.

AANPERSING, vt. *tindisan*, L., *takânan*.

AANPLAKKEN, b. w. *témpêl*, L., *tampal*, *menampal*.

Eene bekendmaking —, *témpêl soerat mâloemat*.

AANPLAKKER, m. *orang menémpêl soerat mâloemat*, L., — *menampal* —.

AANPLAKKING, vt. *penémpêlan*, L., *penampalan*.

AANPLANTEN, b. w. *tanam*, *menânam*, *pâsang kebon*, L.

AANPLANTING, vt. *tanâman*.

AANPLOEGEN, b. w. *merâpatkan dengan meloekoe*, L., (*menanggâla*, *tanggalâkan*).

AANPORDER, m. *pengâdjaq*, *penghâroe*, *pengoepaq*.

AANPORREN, b. w. *aankloppen*, *ketoq*, L., *tapoq*.

—, *aanspooren*, *adjaq*, *mengâdjaq*, *oepaq*, *mengoepaq*, *menghâroe*.

AANPORRING, vt. *pengâdjâkan*, *pengoepâkan*, *penghâroe*.

AANPRATEX, b. w. *boedjoq*, *memboedjoq* *dengan kâta jang mânis*, *adjaq*.

AANPRATING, vt. *pemboedjoekan* *dengan kâta jang mânis*, *pengâdjâkan*.

AANPREKEN, b. w. zie **AANPRATEN**.

AANPRIJZEN, b. w. *poedji*, *memoedji*.

Hij heeft die koopwaren aangeprezen, *makka ta-poon memoedji itoe bârang dagâng'an*.

AANPRIJZER, m. *orang memoedji*.

AANPRIJZING, vt. *poedji-poedjian*.

—, *verheerlijking*, *tahlil*, Ar.

AANPRIKKELEN, b. w. *gartaq*, *menggartaq*.

AANPRIKKELING, vt. *penggartâkan*.

AANPUNTEN, b. w. *rantjoeng*, *merantjoeng*.

Maleische schrijfpennen —, *merantjoeng qalam*.

Veeeren pedden —, *pôtong penna*, L., *merantjoeng penna*.

AANPUNTER, m. *orang merantjoeng qalam*.

AANPUNTING, vt. *perantjoeng'an*, *pemôtongan*.

AANRADEN, b. w. *toelung bitjâra*, L., *membitjarâkan*, *bitjâra*.

Hij heeft mij aangeraden, naar het gebergte te gaan, *dia poenja bitjâra sâja misti pigi di goenong*, L., *makka ia membitjarâkan akan dakoe handaq akoe pergi ka-goenong*.

AANRADER, m. *orang toelung bitjâra*.

AANRADING, vt. *pertoeloengan bitjâra*.

AANRAKEN, b. w. *kena*, *meng'ena*, *djâmah*, *sontoh*, *djâwat*, *djâbat*, *péngang*.

Het zwaard raakte de punt van zijnen

neus aan, *makka pedang itoepon mengena hoedjong hidongnja*.

Gij moet dien hond niet —, *djângan loe péngang itoe andjing*, L.

—, *melden*, *seboet*, *menjeboet*.

Hij heeft die zaak in zijnen brief aangeraakt, *makka hâl itoe di seboetnja di dâlam soeratnja*.

Eene vrouw op eene onkuische wijze —, *mendjâmah parampoewan dengau inginnja*.

—, *betasten*, *râba*.

AANRAKING, vt. *pengeân-an*, *pendjamâhan*.
In — *zijnde*, *modjâwarat*, Ar.

AANRAKKEN, b. w. *pâsang padâwan*.

AANRANDEN, b. w. *sâmoen*, *menjâmoen*, *rampoq*.

In het midden van een groot woud werden wij aangerand, *makka kâmi di sâmoen di tengah loetan*.

AANRANDER, m. *orang penjâmoen*, *orang perampoq*.

Een schip —, *melanggar kapal*.

AANRANDING, vt. *penjamoean*, *perampoekan*.

AANREGTBANK, vt. *bâlei*.

AANREGTEN, b. w. in orde stellen, *mengâtorkan*.

—, *opdisschen*, *bâwa makânan*, L., *angkat hidâng'an*, *antat santâpan*.

— doen ontstaan, *mendjadikan*, *mengadâkan*.

Verderf —, *membinasâkan*, *meroesaqkan*.

AANREGTER, m. *orang jang mengâtorkan*.
Hij is de aanregter van al die onheilen, *iâlah jang mendjadikan segala tjelâka itoe*.

AANREGTING, vt. *opdissching*, *angkâtan santâpan*, *pembawâ-an makânan*.

—, *toebereiding*, *penjedâ-an*.

—, *toestel*, *langkâpan*, *pelangkâpan*.

AANREIKEN, b. w. *oendjoq*, *ondjony*, *meng'oendjoek*, *meng'ondjong*.

Eenen brief van hooger persoon —, *ba-persoembahkan soerat*.

AANREIKING, vt. *pengoendjoekan*, *pengondjoengan*.

AANREKENEN, b. w. *hitong*, *menghitong*, *liesab*, *mengliesabkan*.

Tegen hoeveel hebt gij die rijst aange-rekend? *brâpa loe târoh hargânja itoe bras?*

Reken mij deze zonden niet aan, *djânganlah kirânja mengliesabkan dôsa itoe bagi hamba*.

AANREKENING, vt. *hitoengan*.

AANRENNEN, o. w. *dâtang lari*.

Op het vijandelijk leger —, *menjerboekan dirinja paadda bâla-tantarâ moesoh*.

AANRENNING, vt. *lari-an*, *penjerboewan*.

AANRID, m. *pendatângan orang berkoeda*.

AANRIDSELEN, b. w. *menggirasâpi*.

AANRIDSEN, b. w. *adjaq*, *mengâdjaq*.

AANRIDSER, m. *pengâdjaq*.

AANRIDSING, vt. *pengadjàkan*.
AANRIDSIGELD, o. *oewang memapaq tsoldá doe*, (*lasjkar*).
AANRIJDEN, o. w. *pátjoe, memátjoe, toeng-gang koeda berpátjoe-patjoe*.
 Met eenen wagen komen —, *dátang mematjoe kan ratánja, berdatang ladjoe dengan karétta*, L.
 Als gij bij mij wilt komen aanrijden, *kaloe toewan soeka mampir dengan karétta di roemah kita*, L.
 —, in moeijelijkheid komen, *dápat soe-sah, kasoesahan*.
AANRIJGEN, b. w. *oetas, meng'oetas, toesoeq, tjoetjoeq, anggit*.
 Losjes —, *djeloejdjoer*.
 Paarden —, *mengoetas (tjoetjoeq) moetiára*.
 De mouwen —, *djeloejdjoer tángan bádjoe*.
 Bloemen, jasmijn —, *toesoeq kumbang melát*, L.
AANRIJGING, vt. *pengoetásan, penoesoekan*.
AANROEIJEN, o. w. *ládjoe berdájoeng*.
 —, roeiende aangaan, *berdájoeng mampir of singgah*.
AANROEPEN, b. w. *seroe, menjeroe, roewah, meroewah, panggil, memanggil, sápa, menjápa, seboet, menjeboet*.
 Den poortier aanroepen, *menjeroe-i penoenggoe pintoe*.
 Iemand van verre aanroepen, *meroewah órang*.
 De schildwacht riep mij aan, *makka pengáwal poon menyápa kita*.
 Den naam Gods aanroepen, *menjeboet namánja Allah*.
 —, bidden, *múnta dòá*.
AANROEFER, m. *órang berseroe*, zie voorts **AANROEPEN**.
AANROEPING, vt. om hulp, *permúntá-an boewat toelóng*, L.
 — van eene schildwacht, *penjápa-an pengáwal, panggilan sekilwak*, L.
 —, gebed, *dòá*, Ar.
AANROEREN, b. w. *kena, mengena, seboet, menjeboet, mendjámah*.
AANROERING, vt. *pengená-an, pendjamáhan*.
AANROLLEN, o. w. *dátang bergoelóng*.
 Aanrollende zee, *láwoet meng'álon*.
AANRUKKEN, o. w. *tampil, menampil, serboe*.
 Doen —, *menampilkan*.
 —, aantrekken, *sintaq, tárík*.
 Hij rukte op den vijand aan, *makka íapoon menjerboekán dirinja ka-dálam bála — tantaránja moesoh ítoe*.
AANRUKKING, vt. *penampilan, penjerboewan*.
AANSARREN, b. w. *oesiq, meng'oesiq, meng'ádoe*.
AANSCHAFFEN, b. w. *membákalkan*.
 Voor geld —, *membli*.
AANSCHAFFING, vt. *pembakálan, pembli-an*.
AANSCHAKELEN, b. w. *sambong, menjambong, hoebong, mengoebong dengan chalqah*.

AANSCHAKELING, vt. *pengoeboengan*.
AANSCHARRELEN, o. w. *dátang melantjong*, L., *dátang meng'ombára*.
AANSCHELLEEN, b. w. *tárik lójtjeng, héla ginta*.
AANSCHERPEN, b. w. *menádjamkan, békin tádjam, L., gossoq, L., áсах, mengásah*.
AANSCHIETEN, b. w. een geweer, *tjoba of mentjoba bedil, mentjoba snápang*, L.
 Een aangeschoten hert, *mendjangan jang kena loeka di témbaq*.
 Het opperkleed —, *pákei bádjoe*.
AANSCHIJN, o. voorkomen, *roepa, thláhir*, Ar., *loewarnja*.
 —, aangezigt, *moeka, wadjah, hadli-rat*, Ar., *doerdja*.
 In het zweet uws —s, *sedang berploh moekámoe, sedang berkringat moekámoe*.
AANSCHIJNEN, o. w. *berkiloekiloewan, bertjahája*.
AANSCHIKKEN, o. w. *menghampirkan karossi*.
 —, digter aanschuiven, *gisir, gèssér*, L.
AANSCHOUW, m. *oogenschouw, pemeriksá-an*.
AANSCHOUWELIJK, b. n. *kalihátan, thláhir*, Ar.
 —, bespiegelend, *mentmbang*.
AANSCHOUWEN, b. w. *pandang, memandang*.
 —, gewaar worden, *nampa, nampah*.
 In gunst —, *tiliq, meniliq*.
AANSCHOUWEN, o. *pandangan, ang'an-ang'an*.
 —, aanblik, *pemandang'an*.
AANSCHOUWER, m. *órang memandang, pemandang*.
AANSCHOUWING, vt. *pemandangan, pemandang*.
AANSCHRAPPEN, b. w. *menandá-i*.
 Hij heeft mijnen naam op de lijst aangeschrap, *ia soedah menandá-i náma hamba di daftar*.
AANSCHREEUWEN, b. w. *bertéréjaq paadda*.
AANSCHRIJFSTER, vt. *órang parampoewan jang membrí parintah dengan soerat*.
AANSCHRIJVEN, b. w. *menjoerat, menoelis, menandá-i di dálam soerat*.
 —, schriftelijk bevel geven, *membrí parintah dengan soerat*.
 Dat moet aangeschreven worden, *ítoe misti di pertandá-i*.
AANSCHRIJVER, m. *órang jang membrí parintah dengan soerat*.
AANSCHRIJVING, vt. *soerat parintah, soerat titah, Hoft*.
AANSCHROEVING, vt. *pemoetáran*.
AANSCHUDDEN, b. w. *gójang, menggójang, gontjang, menggontjang*.
AANSCHUDDING, vt. *penggójang'an, penggontjáng'an*.
AANSLAAN, b. w. *kena dengan páloe, kena dengan poekol*.
 Een touw —, *pásang tált*.
 Eene bekendmaking —, *témpél soerat máloemat*.
 —, berekenen, *hitong, tagisir*, L.
 Iets niet willen —, *tiáda máw tarima bárang sasoeuátoe*.
 Eenen citer —, *pilik ketjápi*.

Hij wil de hand aan zich zelven slaan, *ia maw memboenoh diri.*

De hond slaat aan, *makka andjing menjalaq, andjing menggonggong, L.*

Het geweer —, *pikol snáping, pikol bedil.*

AANSLAG, m. plaats, waar men iets aan vast maakt, *tampat pásang, tambátan.*

—, oogmerk, *maqsoed, Ar., niat, Ar.*

Booze aanslagen, *dája oepája jang djálat, semoe.*

—, berekening, *hitoeng'an, taksiran, L.*

AANSLAPPEN, o. w. *djádi lemah, djádi lemas, L.*

AANSLIJKEN, o. w. *djádi besaar óleh loempoer jang di hanjoetkan.*

AANSLIJKING, vr. *tambáhan loempoer ajer hároes.*

AANSLIJPEN, b. w. *menádjamkan hoedjong pisaw, békin tádjam hoedjong piso, L.*

AANSLINGEREN, b. w. *boewáikan, menggó-jang, meligang.*

AANSLIPEN, o. w. *dátang mentjoert-tjoerti, dátang dengan diam.*

AANSLUITEN, bedr. en wed. w. *merápatkan. Doet de gelederen —, soeroeh merápatkan barisan.*

Den inslag onder het weven —, *lidang.*

Zich aan iemand —, *melekatkan dirinja paadda sa-orang.*

AANSMEDEN, b. w. *sambong bessí.*

AANSMEDING, vr. *penjamboeng'an bessí.*

AANSMEEREN, b. w. slecht schilderen, *láboer tjat, békin gambar jang djellék, L.*

—, te duur verkoopen, *djoewal terláloe máhal.*

AANSMIJTEN, b. w. *banting, membanting.*

AANSMIJTING, vr. *pembanting'an.*

AANSNELLEN, o. w. *ládjoe, dátang lári, dátang tjepat.*

AANSNOREN, b. w. *oetas, meng'oetas, toesoq, L.*

AANSPANNEN, b. w. *pásang, memásang.*

De paarden —, *pásang koeda.*

Met dieven —, *menjertá-i dengan orang mentjoerti, toeroet máling, L.*

AANSPANNER, m. *orang jang pásang.*

AANSPANNING, vr. *pemasang'an.*

AANSPATTEN, b. w. *berhamboeran paadda, pertjij paadda, poelas.*

AANSPELDEN, b. w. *ikat dengan paniti.*

AANSPELDING, vr. *pengikátan dengan paniti.*

AANSPLEN, o. w. *moelá-i bermájin.*

—, vlugger spelen, *bermájin lebeh tjepat.*

AANSPELING, vr. *toespeling, ibárat, Ar., oepáma.*

AANSPETEN, b. w. *tároh di pátijk.*

AANSPILKEREN, b. w. *pásang pákoe, tároh pákoe, menákoe, berpakoekan.*

AANSPILKERING, vr. *pemasang'an pákoe, pemakoewan.*

AANSPINNEN, b. w. *sambong dengan meng'anteh.*

—, sneller spinnen, *menganteh lebeh tjepat.*

AANSPOELEN, b. w. *di báwa ombaq, di hanjoetkan, damparkan.*

Toen het schip vergaan was zijn er tien lijken door de golven aan den oever gespoeld, *setelah káram kapal makka sa-poeloh bangké orang di báwa óleh ombaq ka-pantei láwoet.*

—, o. w. *mengáloen kapada, ombaq me-máloe.*

AANSPOELING, vr. *pembawá-an ombaq, hanjoetan.*

AANSPOREN, b. w. (dieren) *pátjoe, gartaq, menggartaq.*

—, (mensen), *adjaq, meng'adjak.*

AANSPORING, vr. *penggartákan, pengadjakan.*

AANSPRAAK, vr. *bitjára, manthiq, Ar.*

Plegtige —, *clothbat, Ar.*

— (op iets), *duwa, Ar.*

—, vriendelijke aanspraak, *tegóran, penjapá-an, káta.*

— op iets hebben, *mengampoenjút hiaq atas soewátóe perkára.*

— op iets maken, *mendáwa, mendakwa.*

AANSPRAKELIJK, b. n. *katangoeng'an, tang-goeng, misti tanggoeng, L.*

AANSPREKEN, b. w. *tegor, sápa, menjápa, berkáta.*

Het — van God, *basfirmán.*

Hij werd door den Koning aangesproken, *makka iapoon di tegor óleh rájja.*

Iemand om eene aalmoes —, *mintu derma (doewit) paadda orang.*

Zijn zilveren huisraad — om zijne schulden te betalen, *mendjoewal serba péraq akan membájar hoetang.*

De guten dezer fluit spreken goed aan, *lobang bangsi ini terláloe bájik boenjinja.*

AANSPREKER, m. *orang jang menjápa.*

—, bekendmaker, *orang jang kassi táho: makka dáda orang meninggal.*

AANSPRINGEN, o. w. *ládjoe meloempat.*

AANSPUWEN, b. w. *meloedáhi.*

AANSTAAN, o. w. *soeka, ridlá, Ar.*

Het staat mij niet aan dat hij vele schulden heeft, *makka kita tiáda soeka ia áda bánjak hoetang.*

De deur staat aan, *makka pintoe áda terboeka sedikit.*

AANSTAANDE, b. n. *akan dátang, hadápan. nantí dátang, djemah.*

De — maand, *boelan jang dátang, boelan djemah, boelan jang di depan, L.*

De zomer is —, *makka moesin pánas poon hámpirilah, moesim pánas soedah dekat.*

Dat is zijne —, *parampoevan itoe-lah toenanganja.*

In het — seizoen, *paadda hadápan ini.*

AANSTAMPEN, b. w. een geweer, *ásaq.*

De aardc —, *toemboq tánah.*

AANSTAMPING, vr. *pengasákan, penoem-boekan.*

AANSTAPPEN, o. w. *ládjoe berdjálan káki. —, sneller gaan, berdjálan lebeh tjepat.*

AANSTAREN, b. w. *têng'og*, *meng'amat-amâti*, *meng'elt*.

Vrolijk en lagchend staarde de vorst de vorstin Lila Sâri aan, *soeka tertâwa baginda meng'eli âkan toewan poetri Lila Sâri*, B. S. 24.

AANSTARING, vr. *penêng'okkan*, *penilikkan*.

AANSTEEKEN, b. w. *pâsang*, *memâsang*.

—, in brand steken, *membâkar*, *târoh âpi*.
—, besmetten, *toelar*, L., *mendjang-kaitkan*.

De pest heeft het leger aangestoken, *makka sâkit sampar soedah mendjangkitkan rûjat bala-tantarâ*.

Een vat wijn —, *boeka tong anggor*.

Eene lamp —, *pâsang palita*.

—, vaststeken, *ikat dengan panitt*.

De drift tot den woekerhandel heeft ons land aangestoken, *makka ka-îng'inan akan roebjat soedah meroesukkan intèro negri*.

Deze manggavruucht is aangestoken, *ini boewah mangga soedah boesog*.

AANSTEKER, m. *orang pâsang âpi*.

Lantaarnaanstecker, *toekang pâsang tang-long*, *toekang pâsang lanternâ*, L.

AANSTEKING, vr. *perboewâtan memâsang*, *pemasangan*.

AANSTELLEN, b. w. *târoh*.

Eenen ladder tegen den boom —, *târoh tangga di pohon*.

—, benoemen, *mendjadikan*, I. J. 8.

Iemand verheffen en tot Mantrie —, *meng'angkat sa-orang mendjadikan dia mantri*.

Plegtig installeren, *thabalkan*.

Hij stelt zich als een zot aan, *makka tapoon melakoekan dirinja sabagei orang gila*.

Het — van een gevolmagtigde, *taukil*, Ar.

AANSTELLER, m. *orang jang menâroh*.

AANSTELLING, vr. *benocming*, *firmân*, Ar., *soerat pangkat*, *soerat gelâran*, *piâgam*.

—, inhuldiging, *thabal*.

—, als voogd, *tawliat*, Ar.

AANSTIKKEN, b. w. *menambah soedjian*, *tambah dengan menjoeđi*.

AANSTIPPEN, b. w. *menandâ-i deng'an noqthah of titiq*.

Met weinige woorden —, *menjeboet deng'an ichtisâr*, *meng'ichtisârkan*, *menjeboet dengan menjîmpan*.

—, met spikkels maken, *tatouëren*, *tjâtjat*.

AANSTIPPING, vr. *tanda noqthah*.

AANSTOFFEN, b. w. *sâpoe*, *menjâpoe*.

Gij moet de slaapkamer nog —, *loe misti menjâpoe kamar tidor*, L., (*biliq tidor*).

AANSTOKEN, b. w. *oepaq*, *meng'oepaq*.

Het vuur —, *meng'oepaq âpi*.

Den twist —, *mengâdoe perbantâhan*.

Iemand — om een ander te vermoorden, *mengharoekan orang akan memboenoh sa-orang*.

AANSTOKER, m. *peng'oepaq*, *peng'âdoe*, *peng-hâroe*, *orang toesoeg*, L.

AANSTOKING, vr. *peng'oepâkan*, *peng'adoewan*, *pengharoewan*, *toesoekan*, L.

AANSTONDS, bijw. *sabantaar*, *subanjar*, *klaq*, *kini*.

AANSTOOT, m. *kasontôhan*.

—, ergernis, *sjak*, Ar.

—, geven, *membri sjak*.

—, lijden, *kenu sjak*.

Steen des aanstoets, *bârang kasontôhan*, *bâtoe sontôhan*.

AANSTOOTELLIK, b. n. *membri mâloe*, *âjib*, Ar.

—, onvoegzaam, *tiada pâtoet*, *koerang pâtoet*, *tiada lâjij*.

AANSTOOTELLIJKHEID, vr. *pri jang membri mâloe*, *kalakoewan jang doerdjâna*.

—, onbetamelijkheid, *pri jang doekâna*.
AANSTOOTEN, b. w. *sontoh*, *tebentoes*, L.

De deur —, *toelaq pintoe*.

Het hoofd tegen den muur —, *menoem-boq kapâla di tembog*.

De lading van het kanon —, *mengâsaq isi mariam*.

De lading van het vaartuig —, *bongkar moewâtan prâhoe*.

Hunne hoofden stieten tegen den grond, *kapalânja poon ter'antog ka-boemi*, I. J. 138.

Met de glazen —, *klinken*, *berboenjikan piâla*, *pertemoekan piâla*.

—, van schepen, *langgar*.

Iemand met den neus tegen den grond —, *toemis*.

AANSTOOTING, vr. *sontôhan*.

—, van schepen, *langgâran*.

AANSTOPPEN, b. w. *sampal*, *toetop*, *meng'isi*.

AANSTORMEN, b. w. *menjerboekan*, *menampikan*, *dâtang lârî*, L.

AANSTOUWEN, b. w. *tambon*, *menambon*.

—, aansporen, *adjaq*, *meng'âdjaq*.

AANSTRALEN, b. w. *bersinar paadda*, *menjinarî*.

AANSTRANDEN, o. w. *berdampar*.

AANSTRIJKEN, b. w. *bepleisteren*, *melaboerkan*, *târoh kâpor*.

—, schilderen, *laboer dengam djânanq*, *menggambarkan*, *târoh tjat*, L.

Met groene verf —, *melaboerkan deng'an djânanq hidjoe*, *târoh tjat hidjoe*, L.

Het paard strijkt aan, *makka koeda itoepoon menjontohkan kâki-kakinja*.

De vogels streken op de moskee aan, *makka boerong poon hangkap di atas mesjid*, (*missigît*, L.)

Zie die vrouw eens komen —, (*moedig gaan*), *lihatlah itoe parampoewan dâtang melinggang*.

AANSTRIJKING, vr. *pelaboeran*.

AANSTRIKKEN, b. w. *sîmpolkan*, *pâsang* of *târoh sîmpoelan*.

AANSTRIKKING, vr. *penjîmpoelan*.

AANSTROMPELEN, o. w. *berdjâlan djâtoh bânqon*, *balit*.

AANSTROOMEN, o. w. *dátang mengáloen, ngálir.*

—, van wassend water, *pásang, ajer pásang.*

AANSTUIVEN, o. w. *doelti berbangkit.*

—, zich ophoopen, *menamboekun.*

Aangestoven, *di tambonkan.*

—, met overijling naderen, *dátang deng'an bángat-bángat.*

AANSULLEN, o. w. *dátang kalintjir, dátang tepléssét.*

AANTAL, o. *kabanjákan, bebrápa.*

AANTASTEN, b. w. zie **AANGRIJPEN.**

Wie durft hem —, *stápa bráni pégang dia.*

Met de volle hand —, *mengganggam.*

Een heet ijzer om aan te tasten, *besstí jang terláloe pánas di pégang, soewátöe perkára jang terláloe amat berbahája.*

—, aandraden, *sámoen, menjámoen, rampoq, merampoq, L.*

Zijn eigen leven —, *memboenoh diri.*

Iemands eer —, *melanggar hormat órang.*

Door de koorts aangestast worden, *kenu demam, kadatáng'an demam.*

AANTASTING, vt. *penegáng'an, pendjabátan, pengganggáman, penjamoean*, zie **AANTASTEN**, **AANGRIJPING.**

AANTEKENAAR, m. *órang jang menandá'i, pertanda.*

AANTEKENBOEK, o. *boekoe toelis, L., boekteekennen, L., soerat menandá'i.*

AANTEKENEN, b. w. *menandá'i, tároh tanda.*
—, te boek stellen, *menjoerat, toelis di boekoe, L.*

—, in ondertrouw opnemen, *menjoerat náma órang bertoenáng'an, menoelis náma órang jang máw káwin.*

In een register of rol —, *mendaftarkan, toelis di daptar, L.*

AANTEKENING, vt. *aanmerking, perkirá-an, úmbáng'an.*

—, optekening, *soerat peringátan.*

AANTEKENKANTOOR, o. *kuntor berkirim bárang.*

AANTELEN, b. w. zie **AANKWEEKEN.**

AANTELEN, b. w. *hitong of tambah oewang ketjil jang koerang.*

AANTIJGEN, b. w. *toedoh, menoedoh, meng'ádoe.*

AANTIJGER, m. *penoedoh, órang meng'ádoe.*

AANTIJGING, vt. *penoedoehan, peng'adoewan.*

AANTIMMEREN, b. w. *tambah roemah.*

—, schepen, *memboewat kapal lági.*

AANTIMMERING, vt. *penambáhan roemah of kapal.*

AANTOGT, m. *pendatáng'an.*

Het heilleger is in —, *makka bala-tantará soedoh ber'angkat, — — — ála dátang kamári.*

AANTOKKELEN, b. w. *kittelen, gélí, kitig, L.*

—, aanmoedigen, *adjaq, meng'ádjaj.*

AANTOKKELING, vt. *kitteling, penggélían, kitig, L.*

De — van den wellust zal u in het

verderf storten, *pemboedjoekan sjahwat handaq membinasakan dirimoe.*

AANTOONEN, b. w. *toendjoeq, menoendjoeq.*

—, bewijzen, aan den dag brengen, *oendjoq, menoendjoq.*

Den weg —, *toendjoeq djálan.*

De waarheid —, *mengoendjoq kabenáran.*

(Gewoonlijk verwacht men *toendjoeq* met *oendjoq*, het eerste toont meer het zichtbare en het laatste het onzichtbare of onstoffelijke aan.)

Hij toonde het vermoorde lijk en zijne eigene onschuld aan, *makka tapoon menoendjoeq banyké órang jang di boenoh serto mengoendjoekan kasoejian dirinja.*

AANTOONEND, b. n. *jang menoendjoeq, — mengoendjoq, — menjátakan.*

AANTOONER, m. *órang menoendjoeq, penoendjoq, órang mengoendjoeq, pengoendjoq.*

AANTOONING, vt. *penoendjoekan, pengoendjoekan.*

—, betooging, *pertoendjoekan, datil, Ar.*

AANTOOVEREN, b. w. *ziek maken door betoovering, menjákitan órang dengan membátja mantrá, soenglápín, L.*

AANTREDEN, o. w. *ládjoé berdjálan kákti.*

—, incentreden, *aantrappen, indjaq, mengindjaq, tindis dengan kákti.*

AANTREDING, vt. *ladjoenja berdjálan kákti.*

AANTREFFEN, b. w. *temoe, bertemoe*, (het voorwerp komt er achter, somtijds onmiddellijk, en somtijds door degenen voorafgegaan), *djoempah, berdjoempah*, (dit is meer het toevallig ontmoeten).

Een huis —, *bertemoe saboewah roemah.*

En hij ontmoette eene plaats, *makka bertemoelah ia dengan soewátöe tampat, S. R. 2.*

Iemand op weg ontmoeten, *berdjoempah dengan sa-órang di djálan.*

—, vinden, *dápat, mendápat.*

Zij allen gingen op weg om Bakarma Poespa Djája aan te treffen, *makka segalla marika itoe-poon berdjálanlah ákan mendápatkun Bakarma Poespa Djája, S. R. 2.*

AANTREFFING, vt. *pertemoewan, djoempáhan, pendapátan.*

AANTREKSELJK, b. n. *manis, éloq, permé.*

Zij heeft iets —s in hare woorden,

makka perkata-anja itoe manis djoega.

Zij heeft een zeer — gelaat, *makka terláloe éloq párasija.*

— van aard, *kapiloewan, piloe háti.*

AANTREKSELJKHEID, vt. *pri jang manis.*

AANTREKEN, b. w. *tárik, héla.*

Sterk —, *tárik kintjang, héla kras.*

De zeilsteen trekt het ijzer aan, *makka bátoe bráni melekat paadda bessí.*

Inzuigen, *isap, mengisap.*

De spons trekt het water aan, *boenga kárang mengisap ajer, kumbang kárang mengisap ajer, L.*

—, aanlokken, *boerdjoq, memboedjoq.*

Zijne kleederen —, *pákei, berpákei*.
 Kousen —, *pákei sárong káki, páké kos, L.*
 Zich iets —, *berdoeka-tjita kárana sa-soewátöe perkára, djádi soesah háti derri soewátöe perkára*.
 Zich iets —, er moeijelijk over worden, *djádi sákit háti, masjhoel, Ar.*
 Hij trekt zich die zaak niet aan, *makka ia tiáda ferdoeli akan perkára itoe*.
 Zich alles —, *sángat ferdoeli*.
 Op den vijand —, *menoedjoe kapada moesoeh, djálan troes paadda moesoeh*.
AANTREKKER, m. *orang jang menáriq, — jang menghéla*.
 Laarzen —, *bessi boewat tárík las (stíwel), L., bessi penárik kuwtz*.
AANTREKKING, vt. *penarikan, penghéla-an*.
 — *skracht, saqtí menárik, koewása menghéla sendiri*.
AANTROUWEN, b. w. *djádi sánaq káwin, persanákan oleh nikáh*.
 Door zijne vrouw heeft hij een aanzienlijk geslacht aangetrouwd, *derri paadda fihag istrinja makka ia di persanákan kapadda bangsa jang besaar*.
 Aangetrouwde zoon, *menantoe, mantoe, L.*
AANTROUWING, vt. *nikah, Ar., káwin, Perz.*
AANVAARDEN, b. w. *tarima, menarima*.
 Het koninklijk bewind —, *mendjábat karadjá-an*.
 Waarom willen de erfgenamen dien boedel niet —? *mengápa uhloe 'l wáritz tiáda máw menarima harta poesáka itoe?*
 Eene reis naar Malaka —, *berangkat perji ka-Maláka*.
AANVAARDER, m. *orang jang memarima, — menjamboet*.
AANVAARDING, vt. *penarimá-an, penjamboetan*.
 — van eene erfenis zonder verplicht te zijn om het overschot der schulden te betalen, *penarimá-an poesáka dengan tiáda tanggoeng bájar hoetang jang lebeh*.
AANVAART, vt. *pelaboehan, moewára, koewála*.
AANVAL, m. *penjeráng'an, penjerboewan, penampoehan*.
 — met een scherp wapen, *penerpá-an*.
 Een valsche —, *penjeráng'an poera-poera*.
 Een kasteel bij den eersten — innemen, *mengálahkan kóta paadda penjeráng'an jang pertáma of jang bermoela káti*.
 — op zee, *pelanggáran, langgáran*.
 Een vernieuwde — van koorts, *kadatang'an demam jang bahároe, oeláng'an demam*.
 — van stuipen, *sáwan*.
AANVALLEN, b. w. *serang, menjerang, serboe, langgar*.
 Met de kris —, *tarpa, terpa, menarpa*.
 In den krijg met geweld —, *tampoh, menampoh*.

Onverhoeds, als roovers verraderlijk —, *ghilat, Ar.*
 Woedend met moordlust —, *mengámog*.
 Beurtelings —, *sábong-menyábong*.
 —, toeschieten, *landá*.
 Een schip —, *melanggar kapal*.
 Eene stad —, *melanggar negri*.
 Bloeddorstig —, *tarkam, menarkam*.
 Met geweld —, *rampoq, merampoq, sámoen, menjámoen*.
 De steenen uit den vuurberg kwamen op mij —, o. w. *makka bátoe goenong ápi poon dátang djátöe paadda kita*.
AANVALLEND, b. n. *jang menjerang*.
 Een verdedigend en een — leger, *soewátöe bala-tantará jang menjerang dan soewátöe jang menampoh*.
AANVALLIG, b. n. *mánis, élog, permé*.
AANVALLIGHEID, vt. *roepa mánis, pri'jang élog*.
AANVANG, m. *moela, permoelá-an, awal, Ar.*
 —, opening, *pemboeká-an*.
 In den — des tijds, *paadda permoelá-an nása, paadda awal zamán*.
 Bij den — der vergadering, *paadda pemboeká-an bitjára of madjlis*.
 Bij den —, *moela-moela*.
AANVANGEN, b. en o. w. *moelá-í, moelá-in, L., angkat, sanggoep, bertjákup, boewat*.
 — te spreken, *moelá-í berkáta*.
 Wat zal hij nu —? *apa dia nantí boewat sakárang? apa dia nantí bekin sakárang? L.*
 Als hij dat aanvangt zal hij veel schade lijden, *djikaloe ia bertjákup itoe makka ia nantí bánjaq roegi, káloe dia sanggoep itoe, makka dia nantí bánjaq roegi, L.*
 Gij hebt daar wat fraais aangevangen, *baat-baai bágoes loe poenja kardja itoe, L.*
AANVANGER, m. *orang jang moelá-í*.
 —, die voor het eerst op het toneel optreedt, (wajang-vertooner), *dálang bahároe, orang bahároe májin wájang, L.*
AANVANKELIJK, b. w. *moela-moela, bermoe-la, pertáma, bermoela kalinja*.
 Het — onderwijs, *pengadjáran jang pertáma of jang bermoela*.
 — e inrigting, *peratoeran jang atslí'j, — bermoela*.
 —, in de eerste plaats, *djólöng-djólöng*.
AANVAREN, o. en b. w. *dátang berpráhoe*.
 De schuit komt —, *makka práhoe dátang ládjoe*.
 Tegen eene klip —, *berdempa'q dengan tóhor, kena tóhor*.
 — tegen eene prauw, *langgar práhoe*.
 Aangevaren worden, *di langgar práhoe*.
AANVARING, vt. *dompákan, langgáran*.
AANVATTEN, b. w. *péjung, menégang, zie AANGRIJPEN*.
AANVECHTEN, b. w. *menawári, membintjánákan, menghároekan*.
 Eene vrouw —, in verzoekling brengen, *menawári orang parampoewan*.

- Door den satan aangevochten worden, di *hâroe sjéthân*.
- AANVECHTER**, m. *jang memboedjoq, jang menawâri, penghâroe*.
- AANVECHTING**, vt. *tâwar, pemboedjoekan, pengharoewan*.
- AANVECHTSTER**, vt. *parampoewan jang menawâri*, — — — *memboedjoq*.
- AANVEGEN**, b. w. *sâpoe, menjâpoe*.
- AANVERSTERVEN**, o. w. zie **AANBESTERVEN**.
- AANVERTROUWEN**, b. w. *perjâja*, zie **AANBETROUWEN**.
- AANVERWANT**, b. n. *bersânaq*.
- , *bloedverwant, sânaq, kaloewarga*,
- AANVERWANTEN**, m. en vt. *meerv. pendamping-damping*.
- AANVLECHTEN**, b. w. *tambah dengan meng'anjam*, — — — *pintal, memintal*.
- Het haar —, *tambah ramboet dengan pintal dia, bêkin tjamâra, L.*
- AANVLECHTING**, vt. *penganjâman, pemintâlan*.
- AANVLIEGEN**, o. w. *dâtang terbang ka*.
- Zeer snel vliegen, *terbang tjepat*, — *lakas*.
- Met de kris op iemand —, *dâtang menarpa paadda sa-ôrang*.
- De roofvogels kwamen op het lijk —, *makka roeq-roeq poon dâtang hangkap atas bangké itoe*.
- Iemand —, *melanggâri orang*.
- Een kwade hond viel op mij aan, *makka andjing gâlaq menarkam paadda kita*.
- met onbeschofte woorden aanvallen, *mentjaboeli*.
- AANVLIETEN**, o. w. *ngâlir, hâlir*.
- Tegen iets —, *meng'alirkan*.
- AANVLIETING**, vt. *hâlir, haliran*.
- AANVLOTTEN**, o. w. *dâtang hânjoet*.
- Door de golven —, *di hânjoetkan ombaq*.
- Zeven lijkten van schipbreukelingen vloten aan, *makka bangké orang karâman toedjoh bâtang itoe dâtang hânjoet*.
- AANVOEDEN**, zie **AANKWEEKEN**.
- AANVOEGEN**, b. w. *merâpatkan, bêkin râpat, târoh râpat*.
- Eene aangevoegde plank, *pâpan jang di râpatkan*.
- , in elkander voegen, *sisip, mâsoqkan*.
- , vereenigen, *hoebong, sambong*.
- AANVOEGING**, vt. *penambâhan*.
- , *aanvoegsel, tambâhan*.
- AANVOER**, m. *pembawâ-an*.
- AANVOERDER**, m. — van goederen, *orang membâwa bârang, orang dâgang*.
- , van een leger, *peng'andjar, kapâla, panglima*.
- , van eenen stam, *emir, Ar.*
- AANVOEREN**, b. w. *bâwa, membâwa*.
- Een troep krijgslieden —, *mengandjar katoemboekan orang prang*.
- Eene bewijsplaats —, *menjeboet soewâtoe dalil*.
- AANVOERING**, vt. *pembawâ-an*.
- , *leiding, pengandjâran, pengantâran*.
- , *aanhaling van een betoog uit den Koran, penjeboetan dalil derri paadda gor'an*.
- van bewijsgronden, *isnâd, Ar.*
- AANVRAAG**, vt. *pemohônan, pertanjâ-an, soe-aal, soewaal, Ar.*
- , *verzoek, aanzoek, permintâ-an*.
- , *aanmaning, pengajian*.
- AANVRAGEN**, b. w. *pohon, memohonkan, pinta, minta*.
- Rijst aanvragen, *minta kirim bras*.
- AANVRIEZEN**, o. w. *melekat kârana ajer djâdi djemad, melingkêt sabab ajer djâdi beko*.
- AANVULLEN**, b. w. *het ontbrekende —, tambah jang koerang*.
- , *vol maken, bêkin penoh, L., memenoehi*.
- , *indo*en, (niet geheel vol maken), *isi, meng'isi*.
- Iets in enen brief —, *tambah, menambah di dâlan soerat*.
- AANVULLING**, vt. *pemenoehan, pengisi-an, penambâhan*.
- AANVULSEL**, o. *tambâhan*.
- AANVUREN**, b. w. *membranikan, bêkin brânt, L., meng'adjaq, mengheiratkan, menggumbirâkan*.
- AANVURING**, vt. *pengadjâkan, pengoepâkan*.
- AANVURDER**, m. *orang jang membrantikan, enz.*
- AANWAALJEN**, b. en o. w. *di bâwa angin, di poepoet angin*.
- Door den wind tegen den boom aangewaaid, *di bâwa angin ka-pohon*.
- tegen iets, *berpoepoet, itoep*.
- De wind woei tegen zijn gezigt aan, *makka any'in berpoepoet di moekânja*.
- Wat komt gij hier —, *hoe komt gij hier —? bagimâna garang'an toewan dâtang berpoepoet ini?*
- De geleerdheid waait iemand niet aan, *makka peng'atahoewan itoe tiâda di poepoet angin bagi sa'orang*.
- AANWAKKEREN**, b. w. *aanmoedigen, adjaq, meng'adjaq, mengoepaq*.
- , *doen verlevendigen, menghidopkan*.
- , o. w. *djâdi lebeh kras of kintjang*.
- De wind wakkert aan, *makka angin djâdi kintjang*, — — — *lebeh kras*.
- AANWAKKERING**, vt. *aanmoediging, pengadjâkan*.
- Door de — van den wind, *sabab kintjangnja angin*.
- AANWAS**, m. *vermeerdering, tambâhan*.
- , *aangroei, toemboehan*.
- van rivierwater, *bânjir*.
- van de zee, *ajer pâsang*.
- De — van jaren, van leeftijd, *oemoer pandjang*.
- van kennis, *penambâhan ilmoe*.
- AANWASSEN**, o. w. *aan vast groeijen, di hoebong sambil toemboeh*.

—, grooter worden van levende wezens, *djádi besaar*.

AANWENDEN, b. w. koersen, *toedjoe, menoedjoe*.

—, gebruiken, *paké, pakei, oepajákan, mengoepajákan*.

Het geld met een goed doel —, *pákei oewang itoe deng'an maktsoed jang bájiq, membelandjékan amas dengan maktsoed jang pátoet*.

Welke middelen zal hij nu —? *dáju apákah nanti di oepajákanja sakárang?*

Gij moet uwen tijd wel —, *handaqhlah angkaw pergoenákan waqtoemoe*.

—, toepassen, *memátoetkan, pásang, pákei*.

AANWENDING, vt. *pakei, páké, pengoepajá-an*.
—, van geld, *pembelanjá-an*.

AANWENNEN, b. w. *membéasákan*. o. w. *djádi béasa*.

Ik heb hem aangewend, des morgens zeer vroeg op te staan, *kita poon membé asákan diu báng'on pági-pági*.

Ik heb mij het arakdrinken aangewend, *sáju soedah djádi béasa minom áraq*.

AANWENNING, vt. *aanwensel*, o. *béasa, kalakoewan*.

Eene slechte —, *béasa jang djáhat*.

AANWENTELN, b. w. *goeling, menggoeling*.

AANWERKEN, b. w. *hoebong, menghoebong, tambah, menambah, meráptkan*.

AANWERPEN, b. w. *limpar kamári, lontar kamári*.

Een kabaai spoedig —, *pákei lakas kabája*.

AANWERPING, vt. *limpáran, lontáran*.

AANWERVEN, b. w. *pápar, memápar*.

AANWERVER, m. *orang memápar*.

AANWERVING, vt. *papáran*.

AANWEVEN, b. w. *menambah dengan tenoen*.

AANWEZEN, o. w. *áda, berdzát*.

Hoe vele ellen stof zullen er aan zijn of —? *brápa gaz kájin nanti áda, brápa éllo kájin nanti áda? L.*

—, branden, *menjála, terpásang*.

Het vuur is nog aan, *ápi lági menjála*.

De lamp is aan, *palita áda terpásang*.

De schuit is nog niet aan, *práhoe itoe belom sampé*. — *belon dátang, L.*

Hij zal er slecht —, *makka ia nanti menjessal derri itoe*.

Er zal niet veel —, *itoe tjoesah sádja*.

Hij is er niet aangeweest, *ia tiáda menjámah itoe*.

AANWEZEN, o. *ka-adá-an, dzát, Ar., oedjoed, Ar.*

Het — der werelden, *ka-adá-an serwa sakalian álám*.

Het — Gods, *dzát Allah*.

— hebben, *berdzát, áda, berkaadáan*.

AANWEZEND, b. n. *aanwezig, áda hádlir, berdzát, mawdjoed, Ar.*

Nog —, *lági áda, mási áda, L.*

Tijdens dien oorlog was hij nog niet —,

takkála prang itoe makka ia belom berdzát, tempo itoe prang makka ia belon áda, L.

En de gebieder was —, *makka jang di pertoeawan poon hádlirlah, Hoft.*

En de rijksgrouten en opperofficieren waren — voor den koning, *makka segalla mantri hoeloebalang poon mengádap baginda*.

AANWEZENDHEID, vt. *bestaan, ka-adá-an, dzát, Ar. oedjoed, Ar.*

—, tegenwoordigheid, *hadápan, hadlirat, Ar.*

AANWIJZEN, b. w. *toendjoeg, menoendjoeg*.

Hij zal u dien winkel —, *makka ia nanti toendjoeg itoe toko samna loe, L., makka ia handaq menoendjoeg toko of wárong itoe kopadámoe*.

De gebreken —, *baperlihatkan tjelánja of sálahnja, kassí lihat sálahnja (van goederen: roesagnja)*.

AANWIJZER, m. *orang jang menoendjoeg*.

AANWIJZING, vt. *penoendjoekan*.

—, betalingsbriefje, *soerat mengákoen nanti bájar*.

—, (indicatie) *dalil, Ar.*

AANWINDEN, b. w. *menghampirkan dengan memoetar*.

AANWINNEN, b. en o. w. *ber'óleh, dápat lába*.

Ik heb veel door den handel gewonnen, *makka hamba poon dápat bányaq lába dengan berniyá, makka sája bányaq oentoeng dengan berdángan*.

Landen door den oorlog aangewonnen, *tánah jang táloq óleh prang*.

Aangewonnen land aan den oever der zee, *tánah jang di peróleh di pantei láwoet*.

Aangewonnen kapitaal, *módal lába, módal derri oentoeng dayáng'an*.

AANWINNING, aanwinst, vt. *lába, oentoeng, L.*, (doch verkeerdelijk, want oentoeng of ontong is goed en kwaad geluk, fortune, lot; in den handel worden beide woorden gebruikt, doch het eerste is de boek- en zuivere schrijftaal).

—, buiten den handel, *peroléhan, dat ook verwerving beteekent*.

—, vermeerdering aangroei, *zijádat, Ar.*

AANWITTEN, b. w. *sápoe dengan kápor, loemas dengan kápor*.

AANWOEKEREN, b. w. *djádi kája óleh mákan (beróleh káraná mákan) roebijat, (roebijat)*.

Die verk heeft al zijne schatten aange-woeker*, *makka órang kikir itoe soedah beróleh segalla nátá bendánja (of hartánja) dengan mákan roebijat*.

AANWOEKERING, vt. *mákan roebijat, mákan boengá oewang, mákan áraq doewit*.

AANWORTELEN, o. w. *berákar, toemboehkan akarnja*.

AANWRIJVEN, b. w. *gossoq di, of paadda*.

Tegen de rots —, *gossoq di kárang*.
—, toerekenen, te last leggen, *menoedohi, menoedochi*.

Iemand eene slechte daad —, *menoedoehi orang soewátœ perboewátan jang djáhat.*

AANWRIJVING, vr. *penggossokkan*, L., *penggosoekan*.

—, toerekening, *penoedoehan*.

AANWROETEN, o. w. *dátang menjongkor, songkor, garog*.

De mol gaat — de voort, *makka tíkoes mondoq berdjálan sambil menjongkor.*

AANWUIVEN, o. w. *dátang melambeí, berdátang meng'oelap*, L.

AANZAKKEN, o. w. *toeron perláhan-perláhan, toeron plan-plan*, L.

—, zeer langzaam komen, *berdátang perláhan-láhan.*

AANZANDEN, b. w. met zand bestrooijen, *menghamboert dengan pásir*.

—, verzanden, door aanzanding hooger worden, *bertambon pásir*.

AANZEGELEN, b. w. *menghoebong dengan matri, matrikan, boeboh mátri, menghoebong deng'an tjap*, L.

AANZEGELING, vr. *penghoeboeng'an dengan matri*, — — *tjap*, — — *chatam*.

AANZEGGEN, b. w. *membri táhoe, kassi bertáhoe*.

Geregtelijke —, *síta*, L., *mendává*.

Een vonnis doen —, *beteekenen, mengartikan kapoatoesan hoekoem.*

Iemand den dood —, *membritákan hoekoem kamati-an kapada sa-orang, kassi bertáhoe sama sátœ orang jang dia kena kapoatoesan hoekoem máti di boenoh.*

De korporaal heeft mij de wacht aangezegd, *makka kapporal soedah kassi bertáhoe sama sája jang sája misti nájiq djága.*

AANZEGGER, m. *orang jang membri táhoe, orang jang kassi bertáhoe*, L., *pembrita, orang jang membritákan*, — — *mewartákan*, — — *memáloemkan*, — — *meng'atákan*, *pseroeh, soeroehan, soeroeh-soeroehan*.

AANZEGGING, vr. *chabar*, Ar. *kábar*, L., *warta*.

Er is zoo even eene — *gekomen, makka bahároe dátang chabar.*

—, boodschap, *penjoeroeh*.

—, van een vonnis, *pertandá-an soerat poatoesan hoekoem.*

AANZELEN, b. w. *ládjoe berlájar, dátang berlájar*.

Westwaarts —, *berlájar menoedjoe kabárat*, — — — *koelon*, L.

Tegen eene klip —, *berlájar melanggar tohor*.

Tegen elkander —, om het hardst zeilen, *berlájar-lájáran melomba dengan kadjoenja.*

AANZETTEN, b. en o. w., *aanvoegen, tambah, menambah, hoebong*.

—, aanslaan, *verroesten, kárat, berkárat*.

Dit ijzer is aangezet, *makka bessí ini soedah berkárat.*

Dit zilver is aangezet, *makka péraq ini soedah kótor.*

—, eene lading van een kanon, *mengásag isí mariam*.

—, scherp en *tádjamkan, menádjamkan, békin tádjam*, L., *ásah, meng'ásah, gúsoq*.

Gij moet mijn scheermes —, *loe misti békin tádjam (gossok) goewa poenja piso tjoekeer*, L., *makka di áсах oléhmœ karampakikœ*.

Gij moet de deur even —, *loe misti boeka pintœ sedikit, boeka sedikit itœ pintœ*.

—, aansporen, *adjaq, mengádjaq, oepaq, mengoepaq, mengharoekan*.

Wie heeft u tot dat werk aangezet? *sítœ jang mengharoekan dikaw memboewat itœ?*

—, aan wal, *báwa ka-dárat, báwa nájiq ka-dárat*.

Bij mij komen —, *aanloopen, dátang melantjong di roemah sája*, L., *mampir sáma goewa*, L., *singah paadda kita*.

—, versnijden, (wijn) *tjampor, hoelam*.

—, aan den mond brengen, *boeboh of tároh paadda moeloet*.

—, vastzetten (van spijzen) *melekat, melingkét*, L.

AANZETTEND, b. n. opwekkend (van geneesmiddelen) *memánaskan, békin pánas*, L.

AANZETTER, m. *orang mengádjaq*, — *meng'oepaq*.

—, van eene lading van het kanon, *pengásag isí bedil*.

— *sstop, boengkoesannja pengásag*.

— van scheermessen, *orang gossog piso tjoekeer*, L., *orang mengásah karampáki*.

AANZETTING, vr. *aansporing, pengadjakan, pengoeppákan*.

—, het aanzetten (van messen), *pengasáhan, penggossokkan*, L.

AANZIEN, b. w. de oogen op iets rigten *pandang, memandang*.

Sterk —, *baliaq*.

Goedgunstig —, *tilig*.

Met belangstelling of bespiedenderwijs —, *tintang, tindjoe*.

Toen de luisterrijke vorst (kroon) haar aanzag, *demni di tintang doeli makota*, B. S. 1.

Met sceele oogen —, *mengarling dengan êkor máta*.

—, dulden, *táhan, darita*.

Iemand met minachting of over den schouder —, *memandang orang dengan angkára, memandang orang dengan angkœ*, L.

Vriendelijk —, *pandang manis*.

Aandachtig, naauwkeurig —, *mengamat-amáti, tindjoe of tindjoe*.

—, wachten, *toenggoe, menanti*.

Ik zal het nog wat —, *makka kita máw toenggoe djoega sedikit*.

—, houden voor, *kira*.

Hij zag spinsbek voor goud aan, *dia kira soewása itoe amas, soewása itoe mas kiránja*, L.

—, naar het voorkomen oordeelen, *roepánja, kalihátannja*.

Men kan het haar wel aanzien, dat zij ziek is, *roepánja kasakitan djoega*.

—, schijnen, *sa-roepa, roepa*.

Het laat zich —, dat het aftrek zal hebben, *makka itoe bārang sa-roepa berláoke djoega*.

Alles wel aangezien, *soedah timbang-menimbang samoewa, hábis pikir baai-baai*, L.

—, onderscheiden, *membilangkan*.

Hij zag mij niet aan (telde mij niet), *makka tapoon tiada membilangkan hamba*.

AANZIEN, o. *pemandangan máta*.

—, uitzigt, uiterlijk, *roepa, thlāhir*, Ar.

Een vermetel —, *pemandangan jang brānt*, — — *djoemāwa*.

Bij het eerste — herinnerde hij zich levendig zijn kind, *demmi memandang makka ia sngat terkenangkan anagnja*.

Die zaak heeft nu een goed —, *itoe perkāra sakārang bājiq djoega roepánja*.

In — zijn, *di hormatkan, di bilangkan*.

Een man van —, *orang besaar, orang kaja*.

—, gezag, *koewása*.

Zich het — geven van een edelman, *meropakan dirinja sa-bagei orang bangsawan*.

Ten — zijner werken, *akan perboewátannja, káloe di kira-kirákan pekardjá-annja*.

Ten mijnen —, *akan dákoew. tentangan kita, káloe goewa, L., káloe sāja, L.*

Zonder — des persoons, *dengan tiada meniliq orang*.

Ten —, naar gelang hunner werken, *dengan sa-kira-kira pekardjá-annja itoe, S. J. 19.*

Een man van —, een eerwaardig man, *sjeich*, Ar.

AANZIENLIJK, b. n. van aanzien, *besaar*.

—, met gezag bekleed, *berkoewása, besaar*.

—, noemenswaardig, *kabilangan*.

Eene —e vergadering, *madjlis jang moelia, pekoempoelon orang baai-baai*, L.

Van eene —e geboorte, *bangsawan, beratsal, atsal besaar, berbangsa*.

Het zijn afstammelingen van een — geslacht, *makka marika-itoepoon toeron-menoe-ron orang bangsawan*.

Een — koopman, *soedýar, chódjah, kódjah*.

De —e burgers in de stad, *orang kaja di dálam negri*.

Eene —e som, *djoemlah besaar, bánjaq oewang sakáli*, L.

Een — man, gelcerde, rijk koopman, *chódjah*, Perz.

— worden, vermeerderd worden, *di perbánjaqkan. djádi bánjaq. I.*

Zijn kapitaal is — vermeerderd, *makka módalnja soedah di perbánjaqkan sakáli, dia poenja módal soedah djádi besaar sakáli*.

—, van groote waarde, *harga besaar, besaar hargánja, indah-indah*.

Dat is een —e koop, *makka itoelah soewátote pembelian jang besaar hargánja, — — — indah-indah*.

Een — geschenk aan een meerdere, *hadijat*, Ar.

Een — geschenk aan een mindere, *anoegrāh*.

Een — huis, *roemah jang bājiq roepánja, roemah bágoes, L.*

—, zie ACHTBAAR.

AANZIENLIJKHEID, vr. groothcid, *kabesáran*.

—, eerwaardigheid, *kamoeliā-an, kabilangan*.

—, van voorkomen, *bājiq roepánja, indah roepánja, ka-indahan*.

AANZIGT, o. zie AANGEZIGT, GEZIGT, GELAAT.

—, uitzigt, *roepa, kalihátan, tindjoe*.

Dat landschap heeft een schoon — van dien kant, *makka tanah itoe terláloe bágoes roepánja káloe di lihat derri sána, L., makka tanah itoepoon terláloe indah-indah di tindjoe orang derri sána*.

AANZIEN, o. *ka-adā-an, dzáí*, Ar., *oedjoed*.

Ar., *woedjoed*, Ar.

En op dat tijdstip verbeterde hij zijn —, *makka tuttála itoe di perbājikingtālah woedjoednja*. Omd. 19.

AANZIEN, o. w. zie AANWEZEN.

AANZITTEN, o. w. *doedog, berdoedog*.

Willen wij aan tafel gaan —, *marilah kita orang pergi (pigi) doedog di médja*.

De gasten zijn pas aangezeten, *makka orang djamoewan bahároe berdoedog, orang tuttámoe bároe doedog mákan, L.*

AANZOEK, o. *permintā-an, pemohoenan*.

Op mijn — zigt gij klerk geworden, *kárana permintāankoe makka anghaw djádi djoeroe toelis*.

Een — doen ten huwelijk, *pinang. meminang, mnta káwin, L., memóhnonkan* *akan beristri*.

Een ernstig —, *penagian*.

AANZOEKEN, b. w. *pinta, mnta, pólhon, memóhnonkan*, zie VERZOEKEN.

AANZOEKER, m. *orang jang mnta, — — memóhnonkan*.

Er waren vele —s om pakhuismeester te worden, *makka adálah bánjaq orang mnta djádi djoeroe goedang*.

AANZOEKING, vr. zie AANZOEK.

AANZOETEN, b. w. *memániskan, békin mánis, L., tambah mánisja*.

De winst zoet aan, *makka lába itoe mengádjaq, oentoeng djádi pemboedjoekan*.

AANZUIVEREN, b. w. *membristhkan, menjoe-tjikan, békin brissih, L.*

AANZUREN, b. w. *menghásamkan, békin asam, L., tambah asam, tambah tjoeka, L.*

AANZWELLEN, o. w. *djádi bangkoq.*

De wind doet de golven —, *makka angin mengaloenkan oembaq.*

De wind doet de zeilen —, *makka angin membangkakan lájar.*

Den buik doen —, *menggamboengkan proet.*

AAP, m. *monjêt, moenjet, mûa, kerrá.*

Zwarte —, *loetong.*

Een langarmige regtopgaande — zonder staart, *ongka.*

Grijze langarmige —, *arwaw.*

Een bonte — met een' langen staart, *káhaw.*

Een kleine — met een' langen gekrulden staart, *tjakálang.*

Een zeer groote — met eenen staart, *broeq.*

Zeker soort van kleinen —, *simpei, sipei, tjipei.*

Een roode — op Borneo met eene lange lel aan den neus, *kábar.*

Een zwarte — met lange armen, de Gibbon van Buffon, *siámang.*

Zekere soort van —, (lemur) *monjêt toepas.*

Eens anders — zijn, naäpen, *adjoq, tiroe, toeroet.*

Hij houdt den — in de mouw, *makka ia tjerdig sakáli, dia ada terláloe pintar.*

Hij heeft den — al beet, *makka in soedah hartáwan, dia soedah kája sakáli.*

Teekenaar, práboet boewat békin gambar, L., *serba akan meníroe gambar.*

AAPACHTIG, b. n. *tjára monjêt.*

—e gebaren, *tíngkah monjêt.*

AAPJE, o. *monjêt ketjil, simpei, sipei, tjipei.*

— met eenen langen gekrulden staart, *tjakálang.*

AAR, vt. koreenaar, *tangkei, tangké, boelir, peolor gendom.*

—, ader, *oerat.*

AARD, m. inborst, gemoedsneiging, *prángi, pakriti, Sansk.*

Van eenen goeden —, *bájiq pranginja.*

De — eener zaak, *prí hiál.*

En al wat van dien — is, *dan bárang sa-bagénja.*

De — der menschen, *prángi mánoesja.*

Zacht en minzaam van — zijn, *berprángi jang lenah lemboet.*

Elken —, behalve eenen logenachtigen en verraderlijken, kan zich de geloovige tot eenen — maken, *jang moemin itoe dápat di prangikannya segalla prángi melainkan doesta dan cheiánat, Omd. 110.*

De — van het leven in de wereld, *prí kahidoepan dálam doenjá, M. S. R. 34.*

De — om te kennen, *prí mengenal, M. S. R. 34.*

De — van eenen Indischen eik, *prí kájoe djáti.*

Korzelig van —, *bíngis.*

Vroljik van —, *soeka háti.*

De — eener taal, *prí bahása.*

De — Gods, *tsifat Allat.*

Dat is van eenen anderen —, *itoe lájin sakáli.*

—, soort, slag, *tjára, roepa, bagei.*

Naar den waren —, *sa-bagémana pátoet.*

Van dien —, *sa-bageinja.*

AARDACHTIG, b. n. *sa-roepa tánah, bertánah.*

— zand, *pásir sa-roepa tánah.*

AARDAKER, m. (inlandsche) *kaládt, kombili.*

AARDAPPEL, m. (inlandsche) *óbi.*

Europesche —, *kuntang Wollanda, óbi Kastila, aartappel, verb.*

Vergiftige —, *óbi gádoeng, (discorea triphylla).* (sommige gadoeng-soorten worden gegeten).

—en schillen, *koepas óbi.*

Zand—, *kuntang tánah pásir.*

AARDBESCHRIJVER, m. *penjoerat boemi, órang jang menjocratkan boemi.*

AARDBESCHRIJVING, vt. *penjoerátan boemi.*

—, aardrijkskunde, *it'noe boemi.*

AARDBEVING, vr. *goempah, goempá, gójang tánah, L., lindoe, Jav.*

AARDBEZIE, vt. *biroerong.*

Zekere zwarte —, *biroerong hitam.*

AARDBODEM, m. *boemi.*

AARDBOL, m. *boemi.*

De oppervlakte des —s, *moeka boemi.*

Eene reis rondom den — doen, *berdjálan mengoelilingi boemi.*

AARDBOOR, vt. *penggiriq tánah, sjam, Ch.*

AARDEELEN, o. meerv. *tánah.*

— bezitten, *katanáhan.*

AARDE, vr. *tánah, tawráb, Ar.*

—, in tezenstelling van hemel, *boemi.*

Hemel en —, *boemi dan lángit.*

Ter — werpen (iemand), *menjoeroemiskan.*

Roode —, *thin tarmenie, Ar., thin mahtoem, Ar., tánah tjára tjap, K. O., tánah mérak, L., tánah abang.*

AARDEN, o. w. *prángikan, Omd. 110.*

Hij aardt naar zijne moeder, *makka di prangikannya prángi íboenja, dia toeroet kalakoewan mánja, L.*

De pangeran kan in Holland niet —, *makka toewan pangeran tiáda karásan (tiáda bóleh béása) di negri Wolanda.*

De koffijboom wil in Engeland niet —, *póhon koppi tiáda bóleh toemboeh di tánah Enggris.*

De wijngaard aardt in steenachtigen grond, *makka póhon angoer soeka toemboeh di tánah tjampor bátoe.*

AARDEN, b. n. *tánah, derri tánah.*

— kom, *mangkoq tánah.*

— pan, *prijog.*

— pot zonder ooren, *belánga.*

— waschvat, *pásoe.*

AARDEWERK, o. *piring mangkoq.*

AARDEWERKSWINKEL, m. *tóko piring mangkoq. wárong piring.*

AARDGEEST, m. een geest, die uit den grond of uit holen komt, *djin*, Ar.

Van nacht kwam er een — uit den grond, *makka samâlam âda djin kaloe war derri dâlam tânah*.

—, geestrijk vocht uit aardeelen getrokken, *ajer kras derri tânah*.

AARDGEWAS, o. *tânâm-tanâman*.

—, groente, *sâjor*.

AARDHOND, m. groot insect, *andjing tânah*.

AARDHOOP, m. *boesot*, *tambon tânah*.

AARDIG, b. n. *mîndeh*, *tjantiq*.

Een — lief meisje, *ânaq parampoe wan jang tjantiq*.

Schoon en — (bevallig), *éloq pârasnja dan mânis lakoerja*.

Een — kind, *ânaq moelêq*.

Dat is wat aardigs, *itoe baai-baai bâgoes*, L.

Wat het aardigst was, hij wist mij te misleiden, *makka jang terlebeh bâgoes dia tâhoe menipoe kita*, — — — — — *perdojâ-in kita*.

Dat is —, vreemd, *itoe djârang sakâli*, *itoe lêran sakâli*.

—, vernuftig, *ber'âqal*, *tjerdj*, *pîntar*, *hâloes*.

Zij danst —, *makka orang parampoe wan itoe menâri terlâoe indah tarinja*, *itoe parampoe wan bisa bâla bâgoes-bâgoes*, L.

Dat kleeft is — gemaakt, *makka pekâjin itoe bâgoes bêkinannya*, L., — — — — — *terlâoe indah-indah perboewâtannya*.

—, kluchtig, *djinâka*.

AARDIGHEID, vr. *prângt jang mîndeh*, — — — — — *jang sôpan*.

—, (voorwerp), *bârang jang indah-indah*.

—, *grap*, *sanda*.

AARDIGLIJK, bijw. *atas prt jang memboedjog*.

AARDKLOOT, m. zie AARDBOL.

AARDKLUIT, vr. *goempal tânah*.

Eene kluit aarde, *tânah sa-goempal*.

AARDKUIL, m. *lobang tânah*.

De slang ging in den —, *makka oelar poun mâsoq ka-dâlam lobang tânah*.

AARDKREKEL, m. *djangkriq tânah*.

AARDMANNETJE, o. *djin jang kaloe war derri dâlam tânah*.

AARDMOS, o. *tâht andjing*.

AARDMUIS, vr. *tikoës tânah*.

AARDRIJK, o. *boemi*.

— met alles wat er op is, *segalla isti boemi*.

AARDRIJKSBSCHRIJVER, m. *penjoerat boemi*.

AARDRIJKSKUNDE, vr. *ilmoe boemi*.

AARDRIJKSKUNDIG, b. n. *jang menjeboet ilmoe boemi*.

AARDRIJKSKUNDIGE, m. *orang jang tâhoe ilmoe boemi*.

AARDSCHEURING, vr. *ghor*, Ar.

AARDSCH, b. n. *prt boemi*, *lâkoe boemi*.

—, wereldsch, *doen'jâwt*, *bârang doenjâ*.

AARDSCHGEZIND, b. n. *melekat paadda doenjâ*, *toeroet hawa nafsoe*, *menghandâkti tsôbat doenjâ*, M. S. R. 35.

AARDSCHGEZINDHEID, vr. *hawa nafsoe*, *prt hâti jang toeroet doenjâ*.

AARDSLAK, vr. *oenam tânah*.

AARDSLANG, vr. *oelar tânah*.

AARDSPIN, vr. *lâba-lâba pohon*, *lâwa-lâwa pohon*, L.

AARDSTAMPER, m. *kâjoe penoemboek tânah*.

AARDVEIL, o. *hondsdrâf*, *klimplant*, *dâwon pasâng'an*.

Langbladig —, *kirendang*, Sd.

Het geurige —, *panggang poejoe*, Sd.

AARDVLOOT, vr. *koetoe tânah*.

AARDVRUCHT, vr. *boewah tânah*.

AARDWORM, m. *tjâjing*, *charâthîn*, Ar.

Hij is een —, *makka dia orang tjelâka sâdja*.

AARS, m. *pantat*, *pongong*, *toembong*, *doebr*, Ar. (*doeboer*).

Het kind op den — slaan, *poekol pantat ânaqnja*.

AARSDARM, m. *tâli proet jang di bâwah*.

AARSGAT, o. *lobang pantat*, *liang pantat*.

AARSWORMEN, vr. meerv. *krimis*, *hoelat pantat*.

AARTS, (eerste, voornaamste), *pertâmu*, *kapâla*, *pâling besaar*, L., *besaar*.

AARTSBEDRIEGER, m. *penipoe besaar*, *orang pedajâ-in jang pâling besaar*, L.

AARTSBISSCHOP, m. *panghoeloe oesqof*.

AARTSBISSCHOPPELIJK, b. n. *tjâra panghoeloe oesqof*.

—c zetel, *astâna panghoeloe oesqof*.

AARTSBOOSWICHT, m. *bangsat*.

AARTSENGEL, m. *isrâfin*, Ar., *panghoeloe melaiikat*.

AARTSGEK, m. *orang gila sakâli*.

AARTSGHERIGAARD, m. *orang kikir sakâli*.

AARTSHERTOG, m. *panoembâhan*.

AARTSHERTOGIN, vr. *panoembâhan parampoe wan*.

De vrouw van eenen hertog, *istri panoembâhan*.

AARTSHUICHELAAR, m. *moenâfiq besaar*.

AARTSKAMERHEER, m. van den Paus, *panghoeloe astâna al bâbat*.

AARTSKETTER, m. *orang jang sângat bida-ât*, *jazid*, Ar.

AARTSPRIESTER, m. *panghoeloe imâm*.

AARTSPRIESTERDOM, o. *daradjat*, (*pangkat panghoeloe imân*).

AARTSPRIESTERLIJK, b. n. *tjâra panghoeloe imâm*.

AARTSSCHELM, m. *bangsat*, *orang telêdôr*.

AARTSSCHOOLVOS, m. *goeroe jang bânjaq tingkahnja*.

AARTSPELER, m. *orang terlâoe ingin berdjoeâ*, — — *soeka mâjin karto of mâjin dâdoe*.

AARTSVADER, m. *bathriq*, *bitrhîq*, (uit het Gr.).

AARTSVADERLIJK, b. n. *tjâra bithrik*.

AARTSWOEKERAAR, m. *orang thomà, orang makan bânjaq roebijat.*

AARTSZUIPER, m. *kapala pemâboq, pemâboq jang pâling besaar.*

AARZELEN, o. w. besluiteloos zijn, *bimbang, goendah, bêloq, alang.*
— zoo als een botterik, *dengdoe.*
Hij aarzelde om de woorden van den gezant te gelooven, *makka ia-poon bimbang akan pertjaja soembahnja oetoesan itoe.*
Daarop moet gij niet —, *djangan angkaw goendah derra itoe.*
Droefgeestig en aarzelend, *bertjinta goendah.*

AARZELING, vr. *bimbang, kabêlôk-an.*

AAS, o. *oempan.*
—, spijs, voedsel, *makânan.*
De dieren waren nog niet uitgegaan om hun — te zoeken, *makka binâtang poon belom kaloewar mentjahart makânan-nja, S. J. 6.*
Dit is goed — om te hengelen, *ini oempan jang bâjiq akan meng-âjil, — — — — — boewat mantjing (pantjing, memantjing), L.*
Hij heeft aan het — gebeten, *makka ia kena tipoe, makka dia kena pedâjan, L.*
—, lijk, prooi, *bangkê.*
— in het kaartspel, *as, Eur.*
—, kleinste gewigt, *boekor.*

AASDIEF, m. zekere visch, die naar baars gelijkt en smaakt, *ikan pentjoert oempan.*

ABDIJ, vr. roemah (astâna) *orang pertâpa.*

ABDIS, vr. parampoewan jang djâdi panghoelo *orang parampoewan jang pertâpa.*

ABE, o. *alif, ba, ta, tza.*

ABEBOEK, o. soerat alif, ba, ta, tza, boekoe peladjaran **A, B, C.**

ABEBORD, o. pâpan soerat alif, ba, ta, tza, pâpan soerat **A, B, C.**

ABEKIND, o. ânaq jang belâdjari alif, ba, ta, tza, — — — **A, B, C.**

ABRIKOOS, vr. *toffâh arment, Ar.*

ABT, m. panghoelo *orang pertâpa.*

ABUS, o. sâlah.
Dat is uit —, *itoe sabab sâlah mengarti.*

ACACIA, m. zekere boom, *pérang.*
Accacia ruffa Hsskl. tarissi bidoerf.
Er zijn in het Soendaasch nog: de *Aroy garoet peutjang, Acc. Scandens; Acc. Leucocephala, kamalandjangan.*

ACCENT, o. klankteeken, *bâris, harakat, Ar.*
Boven —, (a) *bâris di atas, fathah, Ar.*
Onder —, (i) *bâris di bawah, kesrah, Ar.*
Voor —, (oe) *bâris di hadapan, djamamah, Ar.*

ACCEPTATIE, vr. (ond. w.) soerat djandji *bâjar.*

ACCJWS, accijns, m. tjoekci, *bêja.*

ACCJNSKANTOOR, o. kantor *bâjar bêja, pabêjan.*

ACCOORD, o. (ond. w.), *perdjandjian.*

ACCORDEREN, o. w. *berdjandji.*

ACH, tusschenw. *ah, Ar. en Perz. adoh, adohi, weh, hef, haat, omboy.*
—, ik bid u, *garângan.*

ACHT, vr. opmerksaamheid, zorg, *ing'at, tjinta, djâga.*
Hij slaat geene — op mijne woorden, *dia tiada ingat sâja poenja kâta, L., makka ia tiada mengingatkan, katâkoe.*
Zijne gezondheid in — nemen, *djâga njâman toeboh, djâga salâmat badan.*
—, inachtneming, *itibâr, Ar. Regtst.*

ACHT, telw. *delâpan, salâpan, doelâpan.*
— dagen, *delâpan hârt.*
Binnen — dagen, *di dâlam delâpan hârt.*
Over — dagen, *hâbis delâpan hârt, L., komediën derra paadda delâpan hârt.*
Een kwartier over achten, *poekol delâpan sa-prâpat, L.*
Ongeveer — maanden, *bârang delâpan boelan.*

ACHTBAAR, b. n. *moelia, moeliâwan, besaar, mohtasjim, Ar.*

ACHTBAARHEID, vr. *kamoeliâ-an, prt jang mohtasjim.*

ACHTBEENIG, b. n. *berkâki delâpan.*

ACHTBLADIG, b. n. *berdâwon delâpan.*

ACHTDERLEI, b. n. *delâpan roepa, delâpan bagei.*

ACHTDIK, b. n. *delâpan lâpis.*

ACHTELOOS, b. n. *loepa, mâlas, lâlê, alpa, mâmang, chilâf, Ar., chilap, verb.*
— omtrent eene belofte, *loepa djandji.*
— in het werk, *mâlas kardja, tiada ingat paadda kardjâna.*
—, zorgeloos, *tiada ferdoei, L., tiada fadloeli.*
Hij is — bij zijn werk, *dia lâlê akan kardjâna.*

ACHTELOOSHEID, vr. *kaloepâ-an, kamâlâsan, lâlê.*
Door hunne onwetendheid en —, *derra babalnja dan lâlênja.*

ACHTEN, b. w. hoogachten, *kass format, L., membr format, menghormalkan, membilangkan, mentjia, êndahkan, pengapâkan.*
Iemand gering —, *melihat moedah paadda orang, tiada membilangkan.*
—, beschouwen, *kira.*
Ik acht hem voor dood, *kita kira dia soedah mati.*
—, in acht nemen, *ingat.*

ACHTENDEEL, o. *sa-per-delâpan.*

ACHTENTWINTIG, telw. *doewa poeloh delâpan, delâpan likor.*

ACHTENTWINTIGER, m. *orang jang doewa poeloh delâpan tâhon oemoernja.*
—, oorlogschip van achtentwintig stuk kanon, *kapal prang jang pâkei mariam doewah poeloh delâpan poetjoq.*

ACHTER, voorz. en bijw. *di blâkang, di bânq.*
—, de markt, *di blâkung pâsar.*

Ik ben er nog niet —, *saja belom meng'arti itoe.*
 — het geheim komen, *mendapat kanjatään rahasia.*
 Iemand — het niet laten visschen, *menidakan maqtsoed orang.*
 Hij heeft het — de ooren, *dia anag taci ajam, L.*
 — het gebergte, *di baliq goenong.*
 Naar —, *ka-blakang.*
 Van —, *derri blakang.*
 — blijven, *tinggal di blakang.*
 Van — op het paard, *di boentoet koeda.*
 Van — op het schip, *di boerit kapal.*
 — elkander gaan, *djalan berdjédjêr, L.*
 ACHTERAAN, *bijw. komediën, di blakang, paadda êkornja.*
 ACHTERAANSTELLING, *vt. penarohan di blakang, pemblakang'an.*
 —, *versmading, tjoetja.*
 ACHTERAF, *bijw. djâwh, djâvoh, paadda tempat jang soenji, di tempat suppt, L. puadda chalwat.*
 — brengen, *in de boeijen, târoh di boewi (boei), L., pandjarâkan, târoh di pasoen'gan.*
 ACHTERBAKS, *bijw. heimelijk, bersemboent, mentjoert-tjoerî.*
 Iets — (terug) houden, *simpan, menjimpan bârang.*
 ACHTERBEEN, *o. kâki blakang.*
 Het paard is aan het regter — gewond, *makka koeda kena loeka di kâki blakang sablah kânan.*
 ACHTERBLIJVEN, *o. w. tinggal di blakang, kablakang'an.*
 —, *achteruit raken, oendoer, moendoer, L.*
 ACHTERBOUT, *m. pâha blakang.*
 ACHTERBREIN, *o. oetaq blakang.*
 ACHTERDEEL, *o. bagian jang di blakang, jihat blakang.*
 —, *van eene koe, boerit sâpi.*
 Het — van eenen wagen, *blakangnja karêta, L.*
 ACHTERDENKEN, *o. w. menâroh sjak, zie NADENKEN.*
 ACHTERDEUR, *vt. pintoe blakang.*
 Geheime —, *pintoe mâling.*
 Hij zoekt een achterdeurtje, *dia tjârî âgal, L., makka ia mentjahârî dâja oepâja.*
 Hij houdt altijd een — open, *salamânja ia pâké makr', salamânja ia bermotslekat, salamânja dia tjârî âgal, L.*
 ACHTERDOCHT, *vt. sjak, Ar., salimpang, L., tjimboeroewan.*
 Iets, dat onze — wekt, *bârang jang menarima sjak kâmt.*
 ACHTERDOCHTIG, *b. n. bersjak, salimpang, L., tjimboeroc.*
 ACHTEREB, *vt. kasoedâhan ajer soeroet.*
 ACHTEREEN, *bijw. bertoeroet, toeroet, ber-*

dêrêk, berdjâdjâr, berdjédjêr, L., sâtoe di blakang lâjin, sâtoe per sâtoe, L.
 Vier kanonschoten —, *boenji mariam ampat kâli bertoeroet-toeroetan.*
 — loopen, *berdjâlan berdêrêk.*
 Ik heb twaalf uren — gewerkt, *makka hamba soedah bekaranja doewa djam lamânja dengan tiada berhenti.*
 ACHTEREERGISTEREN, *bijw. kalmârin dolo pandjang, L., soedah tiga hârî.*
 ACHTEREINDE, *o. blakang, boentoet, boeritan.*
 —, *uiteinde, kasoedâhan, pengabisan, achir, Ar.*
 ACHTEREN, *bijw. blakang.*
 Van — was hij blijde, *makka di blakang kâli ia-poon soeka.*
 Hij heeft mij van — met de kris gestoken, *makka blakang hamba di tikamnja dengan kris.*
 Mijn werk is ten —, *pekarjâ-ankoe soeduh kablakang'un.*
 Van — beschouwd, *kâlœ di pandang derri blakang.*
 ACHTERGANG, *m. blakangnja gang, L. blakangnja troesan.*
 ACHTERGEBOUW, *o. blakangnja roenah.*
 ACHTERGEVEL, *m. dînding blakang, pâgar blakang roemah.*
 ACHTERGRACHT, *vt. kâli jang di blakang.*
 ACHTERGROND, *m. dâsar, (nâtar) blakang.*
 — van eene schilderij, *nâtar gambar, dâsar gambar.*
 — van eenen wagen, *kret, boeritan karêta.*
 ACHTERHAAR, *o. ramboet blakang.*
 — der vrouwen, *koendé.*
 ACHTERHALEN, *b. w. hambat, soesoel, L.*
 —, *betrappen, dâpat lihat.*
 Iemand in zijne reden —, *menangkap orang dengan kâta-katânja sendirî.*
 ACHTERHALER, *m. jang menghambat, penghambat, orang jang menjoesoel.*
 ACHTERHALING, *vt. penghambâtan, soesoelan, L., penjoesoelan, L.*
 —, *overvallig, penjirkâpan.*
 ACHTERHALS, *m. lêhêr blakang, tengkoq, kôdoq.*
 ACHTERHAND, *vt. blakang tangan.*
 ACHTERHOEDE, *vt. penoetop bala-tantarâ.*
 ACHTERHOF, *m. achterplein, halâman jang di blakang, nâtar jang di blakang.*
 ACHTERHOOFD, *o. blakang kapâla.*
 ACHTERHOUDEN, *b. w. simpan, menjimpan.*
 —, *steelsgewijs, simpan mentjoert-tjoerî.*
 — *fig. veinzen, poera-poera, tjoelas.*
 ACHTERHOUDEND, *b. n. geheim, bersemboeni.*
 Een — mensch, *orang diam, orang jang semboeni maqtsoedjaja.*
 ACHTERHOUDENDHEID, *vt. prî tjoelas, hâti tjoelas.*

ACHTERHOUDING, vt. *verzwijging, penjemboeni-an.*

—, *terughouding, penjimpânan, penjimâtan.*

ACHTERHUIS, o. *blâkangnja roemah.*

ACHTERHUT, vt. *pongkên di boeritan kapal.*

ACHTERJAAR, o. *âchir tâhon.*

ACHTERKABEL, m. *tâlt sawh jang di boeritan.*

ACHTERKAMER, vt. *biliq blâkang, kamar blâkang, L.*

ACHTERKEUKEN, vt. *dâpor blâkang.*

ACHTERKIEL, vt. *loenas blâkang, pantat boeritan kapal.*

ACHTERKLAP, m. *oempat, fitnah, Ar., peng-oempâtan.*

ACHTERKLAPPEN, o. w. *meng'oempat, memfitnahkan.*

ACHTERKLAPPER, m. *orang meng'oempat, peng'oempat, orang memfitnahkan.*

ACHTERKLEINKIND, o. *tjitji.*

ACHTERKWARDIER, o. *kampong blâkang.*

—, gem. w. *pantat, bokong, doebr, Ar., (doeboer).*

ACHTERLAND, o. *tânah jang di blâkang.*

ACHTERLAP, m. *blâkangnja telapakan sapâtoe, L., blâkangnja sôl, L.*

ACHTERLAST, m. *moewâtan jang di blâkang.*

—, *natuurlijke aandrang tot buikontlasting, hâdjat besaar, qedla hâdjat, maw beraq, L., maw boewang ajer.*

ACHTERLASTIG, b. n. *terlâlœe brat di blâkang.*

Dat schip zeilt lui, want het is —, *itoe kapal mâlas ladjœe sabab terlâlœe brat di blâkang.*

ACHTERLASTIGHEID, vt. *kabrâtan di blâkang.*

ACHTERLATEN, b. w. *tinggalkan, menyinggalkan, lepas.*

—, *in wanorde, tjitjir.*

ACHTERLATING, vt. *peninggâlan.*

ACHTERLEDER, o. *koelit blâkangnja sapâtoe.*

ACHTERLIGGEN, o. w. *berbâring di blâkang.*

—, *fig. tiwas.*

ACHTERLIJF, o. *blâkang, blâkang toeboh, blâkang badan.*

ACHTERLIJK, b. n. *kablakângan.*

—, *traag, mâlas, lambat.*

ACHTERLIJKHEID, vt. *kamalâsan, kalambâtan.*

ACHTERLUIK, o. *nâtang blâkang.*

ACHTERMAST, m. *tiang blâkang.*

—, *bezaansmast, tijang penjôrong.*

ACHTERMIDDAG, m. *soré, lepas tengah hâri, tengah hârt lâlœe.*

ACHTERNA, bijw. *di blâkang, komediën.*

Iemand hard — *loopen, mengoesir orang, soesoel orang, L.*

Langzaam overal — *loopen, toeroet berdjâlan di mâna-mâna.*

ACHTERNEEF, m. *soedâra jang kadoewa poe-poe, ânaq soedâra misan.*

ACHTERNICHT, vt. *soedâra parampoewan*

jang kadoewa poepoe, ânaq parampoewan soedâra misan.

ACHTEROM, bijw. *derri blâkang.*

— *gaan, djâlan derri blâkang.*

— *komen, voor den wind omwenden, baliq di boeritan.*

Isis — *halen, sluiken, membâwa bârang glap.*

ACHTERONDER, o. *van een vaartuig, koerong boeritan prâhoe, boerinda kapal, kôlong boeritan prâhoe.*

ACHTEROP, bijw. *di atas blâkang, di atas boeritan, di atas boentoet.*

Hij is — *het schip geklommen, diu soedah nâjig di atas boeritan kapal.*

Hij rijdt — *het paard, dia toenggang boentoet koeda.*

ACHTEROVER, bijw. *telintang, L., telantang.*

— *vallen, djâtoh telintang.*

ACHTERPAARD, o. *koeda blâkang.*

ACHTERPAND, o. *pantjong blâkang.*

ACHTERPLEIN, o. *halâman di blâkang roemah, nâtar (lâtâr) di blâkang roemah, L.*

ACHTERPOORT, vt. *pintoe blâkang.*

Groote —, *gerbang blâkang.*

ACHTERRAD, o. *rôda blâkang, L., djantrâ blâkang.*

ACHTERRIEM, m. *staatriem, tâlt êkor, amban êkor, tâlt boentoet.*

ACHTERRUIM, o. *koeloemat boerit kapal.*

ACHTERSCHIP, o. *boerit kapal.*

ACHTERSPIL, vt. *poetâran jang di boerit kapal.*

ACHTERSTAL, m. *schuld, hoetang jang belum di bâjar.*

ACHTERSTALLIG, b. n. *kablakângan, lâma.*

— *e schuld, hoetang lâma.*

ACHTERSTE, o. *jang di blâkang sakâli.*

Het — *voor (verkeerd) doen, sâlâh kârdja, bêkin koesoet, L.*

Het kind kreeg op het —, *ânaqnja di poekol pantat.*

—, *van een schip, boerit.*

—, *van een paard, boentoet.*

ACHTERSTELLEN, b. w. *mengomediënkan, târoh di blâkang.*

—, *minder achten, verzuimen, memblakângi, tiâda indahkan, tiâda memblangkan, tiâda pengapâkan.*

ACHTERSTELLING, vt. *penarôhan di blâkang, memblakâng'an.*

ACHTERSTEVEN, m. *van een schip, boerit kapal, boeritan.*

Van den — *naar den voorsteven, derri boerit ka-haloewan.*

ACHTERSTRAAT, vt. *djâlan jang di blâkang, loeroh jang di blâkang.*

ACHTERSTUK, o. *bahagian jang di blâkang.*

—, *van eene koe, boentoet sâpti (sâmpri).*

ACHTERUIT, o. *djâlan kalœewar di blâkang.*

ACHTERUIT, bijw. *ka-blâkang.*

— *gaan, djâlan ka-blâkang.*

— *deinzen, oendoer, moendoer.*

Zijne handelszaken zijn — gegaan, *makka kâl perniagâ-annja koerang râmé, liâl dayang'annja soedah roesaq.*

En de Sultan ging —, deinsde, *makka toewan Soelthân poon soeroetlah.*

Een paard — halen, terugtrekken, *moendoerkan koeda.*

Het kanon springt —, *makka mariam moendoer (tatkâla di pâsang).*

Het paard slaat —, *koeda tendang, koeda sipaq.*

— gaan (in zijne zaken), *kena roegi, djâdi roesaq.*

— varen, *moendoer berprâhoe.*

— steken (podicem), *tonggit.*

— slaan, *sipaq.*

— slaan, schoppen, *tendang.*

ACHTERVLAG, vr. *bandéra blâkang.*

ACHTERVLOED, m. *pengabisan ojer pâsang.*

ACHTERVOEGEN, b. w. *tambah di blâkang.*

ACHTERVOLGEN, b. w. in acht nemen, *toeroet, menoeroet.*

De bevelen —, *toeroet parintah.*

Den vijand —, *mengoestr moesoeh.*

—, voortzetten, *menjoedahkan, bêkin hâbis, L.*

ACHTERVOLGENS, bijw. overeenkomstig, *dengan menoeroet.*

— het bevel van den Gouverneur-Generaal, *dengan menoeroet titah sri padoeka Goernadoer Djindrâl.*

—, zie **ACHTEREEN.**

—, daarna, *komeidiën, sabermoela.*

ACHTERVOLGING, vr. reeks, *samboengan, toeroetan.*

—, vervolging, *penghambâtan.*

ACHTERWAARTS, bijw. *ka-blâkang.*

— gaan, *moendoer, L., oendoer.*

ACHTERWEG, m. *djâlan blâkang, djâlan mentjoert, djâlan mâling.*

ACHTERWEGE, bijw. *di blâkang.*

—, achteruit blijven, *tinggal di blâkang.*

—, niet gebeuren, niet slagen, *tiâda djâdi, woeroeng, L.*

Koopgoederen — houden, *senboenikan bârang dagangan.*

ACHTERWERK, o. *rinda ketjil jang di djâhit di blâkang rinda besaar.*

ACHTERWIEL, o. *rôda blâkang, L., djantrâ blâkang.*

ACHTERWINKEL, m. *wârong blâkang, tôko blâkang, kadei blâkang.*

ACHTERZEIL, o. *lâjar blâkang.*

—, bezaan, *lâjar penjorong.*

ACHTERZOLDER, m. *lôtêng blâkang, tingkat blâkang.*

ACHTHOEK, m. *astakóna, Skr., delapan persâgi, delapan pissegi, L.*

ACHTHOEKIG, b. n. *berroepa astakóna, berroepa delapan pissegi, L.*

ACHTING, vr. *soembah, format, tjia.*

In groote — staan, *di soembah, di formatkan.*

ACHTJARIG, b. n. *delâpan tâhon oemoernja.*

ACHTMAAL, bijw. *delâpan kâli.*

ACHTPUNTIG, b. n. *berhoedjong delâpan.*

ACHTSTE, b. n. *sa-per-delâpan.*

Drie —, *tiga per delâpan.*

—, m. en vr. *jang ka-delâpan.*

Een — gedeelte, *tzoemon, Ar.*

ACHTTIEN, telw. *delâpan blas.*

ACHTTIENDE, b. n. een —, *sa-per-delâpan blas.*

—, o. de of het —, *jang ka-delâpan blas.*

ACHTTIENDEHALF, b. n. *toedjoh blas sa-tengah.*

ACHTVOETIG, b. n. *berkâki delâpan.*

ACHTVOUD, o. achtvoudig, b. n. *delâpan lâpis.*

ACHTWERF, bijw. *delâpan kâli.*

ACHTZAAM, b. n. zorgvuldig, *ingat-ingat, attî-attî, L.*

ACHTZAAMHEID, vr. *ingâtan, kabidjaqsanâ-an.*

ACHTZLDIG, zie **ACHTHOEKIG.**

ACTEUR, m. (ond. w.) *dâlang, zie TOONEEL-SPELER.*

ACTIE, vr. (ond. w.) aandeel, *bahagian, persérowan.*

— in regten, *penagi-an.*

ACTIEHANDEL, m. *perniagâ-an angin, dagangan angin.*

ACTIEHANDELAAR, m. *orang berdâgang angin.*

ACTRICE, vr. *parampoevan mâjin wâjang, dâlang parampoevan.*

ADAM, eig. n. *Adam.*

De Mahomedaan noemt den stamvader: *Nabi Adam.*

Ik heb Adam van aarde gemaakt tot stedehouder op het aardrijk, *akoe mendjâkan Adam derri paadda tânah akan chalif dâlam boemi, M. S. R. 45.*

ADDER, vr. *biloedag, oelar biloedag, tedoeng.*

De aschgraauwe —, *oelar biloedag aboe.*

De vergiftige Brama —, *oelar biloedag Brahmâ.*

Er ligt eene — in het gras, *itoe perkâra âda mandjoer.*

ADDERBEET, m. *penggigitan biloedag.*

ADDERENGBROED, o. *pengarâman biloedag, ânaq biloedag.*

ADDERKRUID, o. *dawôn oelar.*

ADDERSPOEG, o. *bisa biloedag.*

ADDERTONG, vr. *lidah biloedag.*

—, zeker kruid, (*sagittaria obtusissima*), *étjêng, Soend., lidah ramboe.*

ADEL, m. *atsal bangsawan.*

De gansche —, *segalla orang bangsawan.*

ADELAAR, m. *râdja wâlî.*

ADELBOEK, o. *dajstar segalla orang bangsawan.*

ADELBORST, m. *moerid kâl paprangan lawoet.*

ADELDOM, m. adellijke stand, *pangkat bangsawan.*

ADELEN, b. w. *membangsawankan.*

Geadeld, tot den adeldom verheven worden, *di bangsawankan.*

—, veredelen, *memoelîrakan.*

ADELLJK, b. n. *berbangsa, bangsawan*.
— *huis, atsal bangsawan, atsal sjerif*,
Ar.
ADELREGERING, vt. *pemrintahan orang bang-*
sawan.
ADELSTAND, m. *prî hâl orang bangsawan*.
ADEM, m. *nafas, Ar., napas, L., hawa, Ar.*
Een geurige —, *napas wangi*.
Een onwelriekende —, *napas boesoeg*.
Den — *inhouden, menâhan napas*.
Buiten — *zijn, mênggêh-mênggêh, L.*
Hij heeft den laatsten — *uitgeblazen*,
makka soedah poatoes napasnja jang âchir,
dia soedah mâti, dia soedah meninggal.
Nu kan ik weder — *scheppen, makka*
sakarang djoega kita boleh bernâpas of
menâpas.
ADEMEN, o. w. *bernapas, bernapas, L., me-*
napas, L., mâsoq kaloe war napas.
Hij ademt nog, *makka ia lagi hidop,*
dia mâsi hidop, L.
Hij ademt niets dan wraak, *makka ia*
menâroh damdam sahâdja, makka ia ber-
damdam sahâdja, dia berdengke sâdja.
ADEMGAT, o. *hoedjong oerat pâroe-pâroe*.
ADEMHALING, vt. *nafas, Ar., napas, L.,*
penarikan nafas.
ADER, vt. *bloedbuis, oerat dârah, oerat,*
irg, Ar., oeroeg, Ar.
Slag—, *oerat nâdi*.
— in den grond, het hout enz., *oerat*.
En zeven honderd twee en dertig aderen,
lagi toedjog râtoes dan tiga poeloh
doewa oerat, M. S. R. 12.
—, *oorsprong, atsal, Ar.*
Aderen in wapens, *pâmoer*.
Aderen in hout, *koereh, koerei*.
ADERBREUK, vt. *boeroet, penjâkit boeroet*.
ADEREN, b. w. *de aderen van marmer enz.*
naboetsen, menggambar kan oerat, bêkin
oerat tjat, L.
ADERGEZWEL, o. *bangkaq oerat dârah*.
ADERIG, b. n. *vol aderen, beroerat-oerat*.
— van hout, *hîram-hîram of iram-*
tram.
ADERLAATKUNDE, vt. *ilmoe sanggrah, ilmoe*
krat oerat.
ADERLATEN, b. w. *sanggrah, eig. sanggrar,*
Port., krat oerat.
—, *bloed aftappen, boewang dârah*.
ADERLATER, m. *pandei sanggrah, pandei of*
te kang krat oerat, hîtam.
ADERLATING, vt. *pemboekân oerat dârah*.
ADERSPAT, vt. *bangkaq oerat*.
ADERRIJK, b. n. *bânjay oerat, beroerat-oerat*.
ADERSLAG, m. *dabarnja nâdi*.
ADERVLIES, o. *geboortevlies, boengkoesan*
ânaq, tatomban, sârong boedaq.
ADJUDANT, m. *adjoedan, Eur., penjoeroel,*
pesoeroehan, bentâra.
— *majoor, adjoedan major*.
ADJUDANTSPLAATS, vt. *pankhat adjoedan*.
ADMIRAAL, m. *laqsamâna, panglima lâwoet.*

ADMIRAALSCHAP, o. *djabâtan laqsamâna,*
drâdjat panglima lâwoet.
ADMIRAALSCHIP, o. *kapal laqsamâna, kapal*
panglima lâwoet.
ADMIRAALSVLAG, vt. *bandêra laqsamâna,*
bandêra panglima lâwoet.
ADMIRAALSVROUW, vt. *istri laqsamâna,*
istri panglima lâwoet.
ADMIRALITEIT, vt. *madjlis laksamâna, madjlis*
panglima lâwoet.
ADMIRALITEITSHOF, o. *hoekoem madjlis laq-*
samâna.
ADMIRALITEITSKAMER, vt. *astâna madjlis*
laqsamâna of panglima lâwoet.
ADRES, o. *opschrift van eenen brief, âlâmat*
soerat, Ar.
Het — van den brief luidt aldus, *makka*
âlâmat soerat itoe demikiên boenjinja.
Wees zoo goed den inliggenden — *te*
verlenen, kâloe toewan soeka berkirim
soerat jang di dâlam ini kapada jang
di âlâmatkannja.
Hij heeft mij zijn — *gegeven, makka ia*
poon membrî soerat kadoedoe-kannja kapada
kita.
Een — aan den Koning, *soerat persoem-*
bâhan perkâra paadda râdja.
ADRESKANTOOR, o. *kantor segalla roepa*
perkâra.
ADVENT, m. (ond. w.) *mâsa jang terdhôlo*
derri nâsa râja il mesêh, bebrâpa hâri di
depan mâsa râja il mesêh.
ADVIJS, o. *pembilânjan*.
— *brief, soerat pembilânjan, soerat moe-*
wâtan.
—, *gevoelen, fikiran, pikiran, bijâra*.
ADVISEREN, b. w. *kasst bertâhoe, L., mem-*
brî tâhoe.
ADVOCaat, m. *pegawaz, toekang bijâra, L.*
AF, bijw. en *voorz. derri paadda*.
Van den beginne —, *derri paadda per-*
moelâ-annja.
Berg op berg —, *nâjij goenong toeroen*
goenong.
Weet gij er iets —? *tahoekah toewan*
hamba apa-apa derri itoe?
Het werk is nog niet —, *pekardjâ-an*
belom hâbis.
Er —! *voort! lâlœ!*
Hij stond met den hoed —, *ia berdîri*
toppinja ter'angkat.
Gij kunt er wel —, *loe bôleh tinggalkan itoe*.
—, *voltooid, soedah, soedah hâbis*.
AFBAKENEN, b. w. *menandâ-i, târoh tanda,*
târoh tiang wâtas, — — pinggir.
AFBAKENING, vt. *hâl târoh tiang tanda*.
AFBAKKEN, b. en o. w. *bâkar hâbis*.
AFBEDELLEN, b. w. *ber'ôleh deng'an mînta-*
mînta, dâpat deng'an mînta-mînta.
AFBEDELING, vt. *perolehan deng'an mînta-*
mînta, bârang jang di dâpat dengan mînta-
mînta.
AFBEELDEN, b. w. *tiroe, meniroe roepa,*

loekis, menggambarkan, toelis gambar, me-roepékan, L.

Welke landhoeve is daar afgebeeld? *kampong mana jang di gambarkan itoe?*

Eene zaak levendig —, *mentjariterakan soewatoe perkara dengan'ang trang.*

—, *schetzen, rantjanakan.*

AFBEELDING, vt. *penggambáran, toelisan, peroepá-an.*

Voorstelling, beschrijving, *tjaritera, tjarita, L.*

AFBEELDELSE, o. *gambar, toelisan, pigoe-ra, L.*

—, *beeld, uitdrukking, gelijkenis, wá-rat, L., oepáma.*

AFBEITELLEN, b. w. *memáhatkan.*

Dat beeld is nog niet afgebeiteld, *makka páotong itoe belum hábis di páhat.*

AFBERSTEN, o. w. *pitjah deng'an simplick, pitjah deng'an ringat, of — — retaq, — — leitos.*

AFBETALEN, b. w. *bájar hábis.*

Hij heeft zijne oude schulden afbetaald, *makka ia soedah membájar hábis hoetangnja jang lama, makka soeduh hábis di bájarnja hoetangnja jang lama.*

AFBETALING, vt. *pembujáran hábis, pembá-jaran segalla hoetang.*

AFBEUKEN, b. w. *poekol dengan rôtan, pá-loe dengan toengkat, hantam dengan káJoe.*

AFBEULEN, wed. w. *menjoesahkan diri ter-láloe sáng'at, geroq, L.*

AFBEUREN, b. w. *angkat.*

Ik beurde hem van den buffel af, *makka sája angkat dia derri átas karbo.*

AFBIDDEN, b. w. *door bidden afwenden, menegahkan deng'an minta dóá.*

— ter bevrijding van gevaren, *minta dóá akan di loepoetkan derri paadda bahéja.*

Gods zegen —, *minta (mohonkan) bar-kat Allah.*

Zijnen rozenkrans of paternoster —, *menghábsikan boenji tasbit.*

AFBIDDING, vt. *dóá akan salámat.*

AFBIGGELEN, o. w. *berlinang-linang.*

De tranen biggelden langs hare wan-gen af, *ajer matánja poon berlinang-linang.*

AFBIJTEN, b. w. *menggigit poetoes.*

AFBIKKEN, b. w. *membrissihkan bátoe dengan memáhat dia.*

AFBINDEN, b. w. *boeka ikátan, tanggalkan.*

Eene wrat —, *mengikat koetil.*

AFBINDING, vt. *pemboeká-an ikátan.*

—, (in de heelkunde), *pengikátan.*

AFBLADEN, afbladeren, b. w. *wenangalkan dáwon, angkat dáwon.*

AFBLAZEN, b. w. *wegblazen, menbangkikan dengan tjoep.*

Hij blies het stof weg, *makka di bangkitkannja doeli (háboe) dengan menioep.*

AFBLIJVEN, o. w. *tiáda kena.*

—, *wegblijven, meninggalkan, kassi tinggal, L.*

AFBOENEN, b. w. *sikat, sékkat, L.*

AFBOETEN, b. w. *kena denda.*

—, *uitwisschen, menghápoeskan.*

AFBORGEN, b. w. *pinudjam derri paadda, pin-djam derri, L., menudjam. H. K. xv.*

AFBORING, vt. *pemindjáman.*

AFBORSTELLEN, b. w. *sikat, menjikat, sék-kat, L.*

AFBORSTELING, vt. *penjikátan, sékattan, L.*

AFBOTTELEN, b. w. *toewang anggor tong di bóttol, L.*

AFBOTTELING, vt. *penoewángan anggor tong di bóttol, L.*

AFBRAAK, vt. *bárang jang di bongkar, ka-rombákan.*

—, *puin, poewin, L., karombákan.*

Dit huis zal voor — verkocht worden, *makka roemah ini nanti di djoewal bakal di bongkar, — — — — — ákan di rombaq.*

AFBRANDEN, b. w. *membákar hábis.*

—, o. w. *hángoes, kena di bákar, kena ápi.*

De stad is geheel afgebrand, *makka negri itoe-poon hábis di bákar, — — — hábis di mákan ápi.*

De kanonnen werden afgebrand, *makka mariam itoe-poon di pásang óranglah.*

Het kruid brandt van de pan af, *makka terbákarlah óbat dápor bedil.*

AFBRANDING, vt. *bakáran.*

AFBREKEN, b. w. *bongkar, roembaq.*

Een huis —, *membongkar roemah.*

Eene bloem —, *keppos kumbang, gin-tas boeng'a.*

Eene tand —, *roempangkan gigi.*

Een gesprek —, *membantoet (poetoeskan) perkatá-an.*

Eens anders gesprek —, in de rede vullen, *rampoes.*

—, *verstoren, pápas.*

Een uur van zijnen slaap —, *koerany-kan sátoe djám derri paadda tidornja.*

De naald is afgebroken, *djáróem soe-dah pátah.*

Het touw is afgebroken, *tált soedah poetoes.*

Het oor van het kopje is afgebroken, *teling'a, (koeping) mangkoq soedah pitjah.*

Laat ons daarvan —, *béjar kami poetoeskan perkatá-an itoe, béjar kita diam derri itoe.*

Afgebroken tanden, *gigi soembing.*

AFBREKER, m. *órang jang membongkar, — — meronbaq.*

AFBREKING, vt. *pembongkaran, perombákan.*

— der onderhandelingen, *pembrenti-an bitjára.*

AFBRENGEN, b. w. *menoerankan, báwa toe-ron.*

De rijst van den zolder —, *menoeron-kan bras derri lóténg, báwa toeron bras derri lóténg.*

Ilij zal u van den regten weg —, *makka*

ia handag merjesoek an kaw, makka ia handag menjumpang an kaw derri djalan betoel.

Ik zal hem van dat plan —, makka kita mau melaloekn dia derri itoe magtsoed.

Een vaartuig van eene zandplaat —, melupakan prákoer derri paadda lánjoa.

Hij heeft het er hard afgebragt, dia seperti báng'oen derri goeboer.

AFBRENGER, m. órang jang kass toeron.

AFBRENGING, vr. penoeroenan.

AFBREUK, vr. schade, roegi, melarat, verb. van medlerat, Ar.

— doen, meroegikan, kardja roegi, L. békin roegi, L.

— op iemands regten doen, melanggar haq órang.

Dat doet mij — in den handel, derri itoe sája poenja dagáng'an koerang lákoe, L., kárana itoe makka bárang perniagá-an kamba koerang lákoe.

AFBROKKELEN, b. w. poedikan, memoedikan, merápohkan.

—, o. w. berbrin.

AFBROKKELING, vr. poedian, berbrin.

AFDAK, o. pájon, átap jang di sablah roemah, pondaq, átap pisang sa-sisir.

—, luifel, átap jang di depan roemah.

L., — — — hadápan, of di moeka roemah.

AFDALEN, o. w. toeron.

Uit de bovenlanden —, mitir.

—, (van de zon na den middag) lingsir.

wederzijds — gelijk sommige daken, bongbong.

AFDALING, vr. toeroenan, katoeroenan.

AFDAMMEN, b. w. békin bandoeng'an, L., membandoengkan, menarbis.

De zee —, mengikat láwoet.

AFDAMMING, vr. pembandoeng'an, penarbisian.

AFDANKEN, b. w. afscheid geven, lepas, kassi lepas, L., lepaskan, poelangkan.

Een leger —, memoelangkan bala-tantará.

Een huisbediende —, kassi lepas sátoe boedjang jang djága roemah.

AFDANKING, vr. kalepásan.

AFDANSEN, o. w. menári hingga kasoedáhan, tandaq sampé peng'abisan, bála sampé peng'abisan, (Europ. dans).

Zich —, melalahkan diri deng'an menári, kardja tjapé deng'an bála, L.

Zij heeft hare schoenen afgedanst, dia soedah bála sampéj roesaq sapatoenja.

AFDEELEN, b. w. bahági, membahági.

Een jaar is in twaalf maanden afgedeeld, makka sátoe táhon itoe di bahági doewa blas boelan.

In kleinere deelen —, mendjárangkan, békin bagian ketjil-ketjil, L.

AFDEELING, vr. daad van afdeelen, pembahágian.

—, deel, perkára, bahagian, bagian, bágei, L.

— van een boek of wet. fatsal, Ar. bab. Ar., perkára.

Eene — van den nacht, táboh.

—, (gebied van eenen ambtenaar), pé-gangan, diátrik, verb.

— van krijgsvolk, pasoeikan, katoem-boekan.

— van een laag rijstveld, piring.

— in een vaartuig, tuin enz., pétaq.

Denkbeeldige afdeelingen van het heelaal, log, lógam.

Het zij u bekend, dat de geheele inhoud van dit boek, gelijk het door den bedelmonnik wordt medegeleed, nit viereentwintig afdeelingen (hoofdstukken) bestaat, katahoewi oléhmoe bahoewa sakalian tjirritra kitáb ini jang di tjaritrákan faqir samohánja atas kadoewa poeloh ampat futsal djoe adánja, M. S. R. 8.

—, een voornaam deel van een land, negára, negri, kademangan = demangschap.

AFDEINZEN, o. w. oendoer, moendoer, L. — van Vorsten, soeroet.

AFDEINZING, vr. oendoeran, soeroetan.

AFDEKKEN, b. w. boeka, memboeka, telelékan.

Gij moet de tafel —, afnemen, loe misti angkat barang derri mélja.

AFDIJKEN, zie AFDAMMEN.

AFDINGEN, b. w. táwar, menáwar.

Aan het — zijn, bertawáran.

AFDINGER, b. w. órang jang táwar.

AFDISSELEN, b. w. pótoeng dengan rimbas.

AFDOBBELEN, b. w. lepaskan dengan boewang dádoe of — májin dádoe, — boewang boewah pári.

AFDOEN, b. w. een kleedingstuk —, afleggen, tanggal, tanggalkan.

Zijn overkleed —, tanggalkan badjoenja.

Het masker —, boeka tóppèng.

Den helm —, angkat of boeka katoepong.

Zijn werk —, menghábitskan pekardjannja, békin hábis pekardjannja, L.

Eenen twist of verschil met den degen —, memoetoeskan tjidrá dengan pedang.

Eene schuld —, bájar hoetang.

De raad heeft gisturen die zaak afgedaan, makka hoekoen bitjára soedah poetoeskan kalamári perkára itoe.

Het zadel van het paard —, angkat pelána derri koeda.

Deze roek heeft afgedaan, makka ini tjelána soedah roesaq tráda boleh di páké lági, L.

Dit doet er noch af noch toe, (het verandert de zaak niet), tni tráda djáli sátoe ápa, L.

AFDOENING, vr. betaling, pembajáran.

—, de daad van afdoen, eindigen, penjoedáhan, kapoetoesan.

AFDONDEREN, o. w. bergoeroeh hábis, bergoentoer hábis, L.

AFDORREN, o. w. loeroeh lájoe.

AFDOUWEN, b. w. naar beneden, toelang kabawah.

- Verder —, *sérong mendjâwohkan*.
- AFDRAAIJEN, b. w. draaijende afscheiden, *poatoeskan dengan poetar*.
- , wenden, (zeew.) *béloq*.
- AFDRAAIJING, vt. pemoatoesan dengan poetar.
- AFDRAGEN, b. w. *bâwa toeron, bâwa kabâwah, toeronkan*.
- Kleederen —, *pâkei pekâjin sampê hâbis*, — — — *roesaq*.
- Zich —, afmatten door dragen, *kardja tjâpê diri derri memikoel, L., memikoel bârang hingga leteh lessoe*.
- AFDRIJVEN, b. w. verjagen, *oesir, mengoesir, boeroe, memboeroe*.
- met den stroom, *hânjoet*.
- , eene rivier, *mîlir*.
- Wij drevén de rivier de Soengsang af, *makka kita poon mîlir soengei Soengsang*.
- Voor of met de eb —, *di hânjoetkan ajer soeroet*.
- Afdrijvende geneesmiddelen, *obat jang membrissihkan proet, obat tjahâr*.
- De vrucht —, *goegoerkan ânaq*.
- AFDRIJVER, m. *orang mengoesir, orang memboeroe*.
- AFDRIJVING, vt. *pengoesiran, pemboeroewan*.
- , bloedzuivering, *obat membrissihkan dârah*.
- De — der kwade vochten, *pemboewangan of pemoekoelan ajer jang boesoq*.
- AFDRINGEN, b. w. *menoelaq dengan menjesakkan*.
- Van eene balie —, *menoeronkan dengan menggisir*.
- AFDRINKEN, b. w. het bovenste —, *minoem atasnja*.
- De room van de melk —, *minom kapala ajer soesoe derri atas ajer soesoe*.
- Eenen twist —, *poatoeskan tjûlerâ dengan sôlong-menjônglong pidala*.
- AFDROEGEN, b. w. *sékkat kring, L., sâpoe angkat bâsah*.
- Hij droogde de tranen af van de wangen der Vorstin, *makka ia-poon menjâpoe ajer mâta toewan poetrî*.
- AFDROEGING, vt. *sékkâtan, penjapoewan*.
- AFDRUIPEN, o. w. *titiq, bertitiq, rintiq, berlinang-linang*.
- Het zweet droop hem van het aangezicht, *djandjam doerdja berhamboeran*.
- AFDRUIPING, vt. *titikan, hamboeran*.
- AFDRUK, m. *tjitaq, L., penjitâkan, L., penerâ-an, pemboebohan trâ*.
- , exemplaar, *tjitâkan, tjitâkkan*.
- Eene eerste —, *proef, telâdan jang pertâma, tjonto jang bermoeala kâlt*.
- AFDRUKKEN, b. w. *tjitaq, mentjitaq, L., boeboh trâ, trâ, menerâ, boeboh tjap, mentjâpi*.
- Twee duizend exemplaren —, *tjitaq doewa riboe lembar, of tjitâkkan*.
- De schrijver wil vier proeven hebben, eer hij laat —, *makka penjoerat kitâb itoe*

- mâw ampat tjonto bâroe di soeroehnja tjitaq*.
- Een zegel in was —, *tjitaq tjap di dâlan lilin, boeboh mâtrî di dâlan lilin*.
- Dat boek is geheel afgedrukt, *makka kitâb itoe soedah hâbis di tjitaq, — — — — — tamat di trâ*.
- De edelmoedigheid van zijn hart is op zijn gelaat afgedrukt, *makka kamoerâhan hatinja itoe kalihâtan paadda moekânja*.
- Die letter is geheel afgedrukt, *makka hoerof (letter) itoe soedah roesaq di tjitaq lâna*.
- AFDRUKKING, vt. *penjtitâkan, L., penerâ-an, pemboeboehan trâ*.
- AFDRUKSEL, o. *bekas tjitaq, bekas trâ*.
- Hot — van een zegel, *bekas tjitaq tjap, bekas penerâ-an natri*.
- Steenen met —, *bâtoe toelis*.
- De werken der gansche schepping zijn —s van de almagt Gods, den Allerhoogste, *makka segalla machloeq serwa sakali-an aâlam itoe âda tjernin qoderat Allah taâla*.
- AFDRUPPELEN, zie AFDRUIPEN.
- AFDUWEN, zie AFDOWEN.
- AFDWALEN, o. w. *meninggalkan djâlan jang betoel, sasat, sesat*.
- Doen —, *menjusatkan*.
- , zich van den weg verwijderen, op zijde afgaan, *stimpang derri djâlan*.
- Ver van den weg —, *menjimpang djâwoh-djâwoh*.
- Die gids heeft mij doen —, *itoe orang pengantar menjesatkan kita di djâlan*.
- , verwijderen, *mendjâwohkan*.
- AFDOWALING, vt. *satâtan, sesattan*.
- , afwijking, *perstimpangan, palingan*.
- AFDOWILEN, b. w. *sékkat dengan kâjin, L., sâpoe dengan kâjin*.
- AFDOWINGEN, b. w. *paqsa, djor, mengâdjor*.
- AFEISCHEN, b. w. *tâgi, menâgi, toentoet, menoentoet*.
- Betaling —, *menâgi pembajâran*.
- Iemand den degen —, *menoentoet orang poenja pedang*.
- Die straatroover heeft mij mijne beurs afgeëischt, *itoe perampog soedah paqsa kita boewat kassî kita poenja kantoeng samma dia, L., makka orang perampas itoe-poon menaqa kita âkan membri pondâ kita kapadânja*.
- AFEISCHING, vt. *penaqian, penoentoetan*.
- AFETEN, o. w. *berhênti mâkan*.
- , afknabbelen, *pôrot*.
- , geheel opeten, *mâkan hâbis samoewa*.
- De rupsen hebben die bladeren geheel afgegeten, *makka riang soedah mâkan hâbis samoewanja dâwon itoe*.
- AFFUIT, vt. *karêtta mariam, alâsan mariam, pelâpiq mariam, alas mariam*.
- AFGAAF, vt. *pembrian, kassî, L.*
- , overgeving, *pembawâ-an, penjarâhan*.

AFGAAN, o. w. naar beneden gaan, afstijgen, *toeron*, *pergi ka-bawah*.

Den ladder —, *toeron tangga*.

Van het paard —, *toeron koeda*.

De koorts gaat af, *makka demam djádi koerang*.

—, ontlasting hebben, *boewang ajer, hádjat*, Ar., *qedlá hádjat*, Ar., *béraq*, L.

Het klisteer heeft hem driemaal doen —, *itoe óbat soempitan mentjahárkan dia tiga káli, derri itoe óbat soempitan dia boewang ajer (béraq) tiga káli*.

Hem is een groote worm afgegaan, *dia soedah béraq (kaloewar) sátoes tjátjing besaar*.

De Fransche mode begint af te gaan, *itoe tjára prantjis ampir tráda lági di páké*, L.

Van de menigte menschen —, *mendjáhokkan diri derri paadda kubunjákan órang*.

Van zijn doelwit —, *lálóe derri paadda maqsoednja*.

Hij is van zijne koninklijke ouders, zonder afscheid te nemen, afgegaan, *makka iapoon meninggalkan ajah bondánja dengan tiáda bermohon*.

Die blaauwe kleur gaat af, *itoe warna bároe moentah of beróbah*.

Doen —, verschieten, *mengóbahkan warna, memoentahkan*.

Er mag niets —, *djangan di ambil sátoe apa*.

Goed —, vertier hebben, *lákoe*, L.

Die koopwaar gaat wel af, *makka bárang daqángan itoe lákoe djoega*.

Elk moet op zijne beurt — (als lid enz.), *makka másing-másing handaq toeron paadda gilíranja*.

Hij zal nimmer van zijne beginselen —, *tiáda pernah handaq ia meninggalkan maqsoednja*.

Ik hoor het geschut —, *makka kíta dengar mariam di pásang óranglah*.

Wel —, wel van de hand gaan, *pantas*.

Al wat zij doet, gaat haar zeer wel af, *bárang apa jang di kardánja itoe pantas djoega*.

Regt op iets —, *toedjoe, menoedjoe*.

Hij ging regt op dien boom af, *makka iapoon menoedjoe kapaadda páhon itoe*.

Op iets — om het te krijgen, *pergi tjahári dápat*.

De kat gaat op de muis af, *makka koe-tjng meloempattin tikoes*.

Laat ons dezen weg —, *mári kíta órang pergi menoeroet djálan ini hingga peng'abísannja*.

De zee gaat nog niet af, *láwoet belon soeroet*.

AFGAAN, o. daad van naar beneden te gaan, *toeroenan*.

AFGAANDE, b. n. afkomende, *jang toeron*.

De — maan, *boelan soedah ketjil*.

AFGANG, m. het afklimmen, *toeroenan*.

—, helling, *schuinte, míring, tardjal*.

—, stoelgang, *boewang ajer, hádjat, qedlá hádjat, béraq*, L.

Van dat geneesmiddel heeft hij zevenmaal — gehad, *derri itoe óbat tjahár dia soedah boewang ajer toedjoh káli*.

De —, stoffe, *táhi, taai*.

Zijn — was met water en bloed vermengd, *dia poenja táhi áda tertjampor ajer dan dárah*.

AFGAWE, zie **AFGAAF**.

AFGEBEDEN, verl. dw. *termínta, di mínta*.

AFGEBETEN, verl. dw. di *gigit, tertgigit*, zie verder de grondwoorden.

AFGEDAAN, b. n. *poetoes*, *soedah hábis*.

AFGELEEFD, b. n. *stokoud, terlálóe toewah, oedar*.

Een — e ouderdom, *demoer jang terlálóe pandjang*.

AFGELEEFDHEID, vt. *prt demoer jang terlálóe pandjang*.

AFGELEGEN, b. n. verwijderd, *áda djáwh, djáwh, báid*, Ar.

AFGELEGENHEID, vt. *djáwh, djáwh*.

De — van die stad maakt het moeijelijk er aan te gaan, *makka sabab djáwhnja negri itoe djádt soesah mampir di sitoe*, L., (*singah di sitoe*).

AFGESNEDEN, b. n. *monqathi*, Ar. zie **AF-SNIJDEN**.

AFGETROKKEN, b. n. ingewikkeld, *dálam*.

— e denkbeelden, *fikíran jang dálam sákáli*.

Het — e en het zamengestelde, *bárang jang ghájib (dálam) serta jang di talifkan, (di káranjkan)*.

AFGETROKKENHEID, vt. *ang'an-ang'an jang dálam sákáli, — — báthin, fikíran jang báthin*.

In eene groote — van geest leven, *hidop dengan terjekoer, hidop seperti órang pertápa*.

AFGEVAARDIGDE, m. een gewoon —, *soeroehan, pesoeroehan*.

Een — in het geestelijke, *rasoel*, Ar.

Chalifah, Ar.

Een — in het staatkundige, *oetoesan, djennang, pertanda, wakil*, Ar.

— met de uitgestrekste volmagt bekleed, *wakil moethalaq*, Ar..

AFGEVEN, b. w. *kassí, sarah, sarahkan*.

Een bevelschrift —, *sarahkan, brí, (kassí) soerat printah*.

Eenen wissel op iemand —, *menanggoengkan soerat toekáran atas su'orang*.

Gij moet u niet met slechte lieden —, *djàng'an angkaw bertsoebat dengan órang djáhat*.

Zich met marktvolk —, *tjampor deng'an órang pásur*.

Hij geeft zich met de Arabische taal af,

makka ia mengoesahkanduri deng'an beládzjar buhása Arab.

Groen laken geeft wel eens af, *sachlat (laken) hidjoe sring-sring melar djoega.*

AFGEVER, m. *pembri, órang jang membri, órang jang kassí, L., órang jang menjarakkan.*

AFGEVING, vr. *pembri-an, penjeráhan, kassí, L.*

AFGEZANT, m. *oetoesan.*

De — van den Sultan van Banjarmasin overhandigde eenen brief aan den (Gouverneur-Generaal, *makka oetoesan sri padoeka solthan Bandjarmásing poon baper soembahkan wargat ka-kadlerat sri padoeka toewan besaar Goernadoer Djéndral.*

AFGEZONDERD, b. n. *afgescheiden, monfasti, Ar.*

— *vorblif, chalwat, Ar.*

AFGIEREN, o. w. *berlájár ka-láwoet rambang.*

AFGIETEN, b. w. *doorgieten, sáring, sáringkan.*

—, *uitgieten, toenpahkan, tjoetjoer, boewang.*

— in eenen vorm, *toewang di dálam atjawan (kálboed.)*

AFGIETING, vr. *toewáng'an, tjoetjoeran.*

AFGIETSEL, o. *pátong jang tertoewang.*

AFGIETE, zie AFGAAF.

AFGLIJDEN, o. w. *toeron teplését, L., toeron kalintjir.*

Langs een touw, *toeron sa-pandjang táli.*

Glijdende afwijken, *oendoer sabab kalintjir, moendoer sabab teplését.*

AFGLIJDING, vr. *kalintjir, galintjir, teplését.*

AFGLIPPEN, o. w. *loetjoet.*

AFGOD, m. *berhála, déwata, láta, wameláta, déwa, topékkong, Chin., alihat, Ar.*

De afgoden dienen, *menjoembah berhála.*

Het goud is zijn —, *makka umas itoe djádi berhalánja.*

AFGODENDIENAAR, m. *órang menjoembah berhála, káfir, Ar.*

AFGODENDIENST, vr. *penjoembahan berhála.*

AFGODENDOM, o. *segalla déwata.*

AFGODES, AFGODIN, vr. *déwa.*

AFGODISCH, b. n. *tjára káfir.*

De — gebruiken, *údat tjára káfir.*

AFGODSDIENST, vr. zie AFGODENDIENST.

AFGODSPRIESTER, m. *panghoeloe káfir.*

— onder de Alfoeren, *máwi.*

AFGODSTEMPEL, m. (op Ceram) *toetoewa, márel, masále.*

AFGOOLJEN, b. w. *limpar ka-báwah, lontar ku-báwah.*

AFGORDEN, b. w. *boeka sandáng'an, tanggal-kan sandáng'an.*

AFGORDING, vr. *pemboeká-an íkat pínggang, penanggálan sandáng'an.*

AFGRAAUWEN, b. w. *nista, máké, djaráka, gégér.*

— als een dier, *ngeroeng.*

AFGRAVEN, b. w. *mentjerékan dengan menggáti.*

Eene hoogte —, *angkat tánah dengan menggáti.*

AFGRAVING, vr. *pentjeré-an óleh penggali-an.*

AFGRAZEN, b. w. *meroempoeti.*

De buffels hebben dit land afgegraasd, *makka karbau itoe soedah meroempoeti hábis tánah ini, makka karbo soedah mákan hábis roempoet tánah ini.*

AFGREPELEN, b. w. *mentjerékan tánah dengan menggáti aloeran óf selokkan ketjil.*

AFGRUJPEN, b. w. *reboet, mereboet.*

AFGRUJSELJK, b. n. *keibánoe, Ar. kake-djoetan.*

AFGRUJSELJKHEID, vr. *pri jang kagilli-an.*

AFGRUIZEN, o. *ngeri.*

AFGROND, m. *toebir, kadalaman, loedji, Ar. —, draaikolk, in stroomend water, oelet.*

In den — des oceans, *di dálam toebir samoedra.*

Op den rand eens —s, *fig. hampir roesag binása.*

De afgrond van Gods genade, *kadalaman rahmat Allah.*

—, *diepte in eene rivier, lóboq.*

AFGUNST, vr. *déngké, déngki, sedoet.*

zich aan — blootstellen, *menghádapkan dengkenja órang.*

De — is een blijk van een laag gemoed, *makka dengké itoe tanda háti jang kedji.*

AFGUNSTIG, b. n. *berdengké.*

Hij is hem zeer —, *makka ia sángat berdengké sama dia, (ákan dia).*

AFGUNSTIGHEID, vr. zie AFGUNST.

AFGUNSTIGLIJK, bijw. *atas pri jang berdengké.*

AFHAKEN, b. w. *angkat derri gájit.*

AFHAKER, m. *jang meng'angkat derri gájit.*

AFHAKING, vr. *pengangkátan derri gájit.*

AFHAKKEN, b. w. *pótong, tataq, menataq, tetag, párang, memarang, tindas, tebang.*

Eene koe —, *pótong sápi.*

Een bamboe —, *tataq boeloeh, párangkan boeloeh.*

Het hoofd —, *tindas kapála, pantjong kapála.*

Eenen boom —, *tebang póhon.*

De takken —, *merantjong tjábang of dáhan.*

Met het zwaard —, *panggal deng'an pedang.*

Een paard den staart —, *krat ékor koeda.*

Het haar —, *merágas ramboet.*

Van een gevelden boom de takken en bast —, *rámoe.*

—, korter maken, *muttjél-muttjél, L.*

AFHAKKING, vr. *penótóng'an, penetékan, pamaráng'an, penindásan, penabáng'an, perantjoengan, penanggálan, peng'átan, peragásan.* Zie het verschillend gebruik dezer woorden bij AFHAKKEN.

— in de lengte, als het hout zich niet laat kloven, *mutjél, L.*

AFHALEN, b. w. (van boven), *ambil derri atas.*
— van den zolder, *ambil derri löténg.*
Iemand gaan —, *pergi menjamboet sa-óráng, djápoet, djeppoet.*
Een vorst —, met staatsie inhalen, *meng'aloengaloekan rádjá.*
Ga mij dien brief —, *djeppoetkan akoe soerat itoe.*
—, afstroopen, *koepas, mengoelít, kés-sét, L., boewang koelit*, zie **AFSTROOPEN**.
—, berooven, *reboet, rampas.*
Hij heeft mij alles afgehaald, *makka ía soedah merampas kita poenja báráng samoewa.*

Een vaartuig van de werf —, *toeronkan práhoé derri kaláng'an.*
Een vaartuig van eene zandbank —, *menamboekan práhoé jang kena lánjoe, menghángoetkan* — — —, (Zie verder, **AFPERSEN, AFSTROPEN, AFTREKKEN**.)

AFHALER, m. *óráng jang meng'ambil*, — — — *mendjeppoet, djompot.*

AFHALING, vr. *pengambílán, pendjeppoetan.*

AFHANDELEN, b. w. *menjoedáhi, menjelessékan.*
Eene zaak —, *menjoedáhi soewátos perkára.*
Een zaak —, *menjoedáhi soewátos perkára.*
Een verschil —, *menjelessékan tjíderá.*
Die zaak is afgehandeld, *makka perkára itoe soedah poetoés*, — — — — *selessé.*

AFHANDELING, vr. *penjoedáhan, penjelessé-an.*

AFHANDIG, bijw. (met Maken), — maken, *ambil, meng'ambil, reboet, mereboet.*
Iemand zijn geld — maken, *mereboet óráng poenja amas, (oewang).*
— maken, uit het bezit van iets zetten bij vonnis, *menoelaq óráng dengan poetoésan hoe-hoem derri paadda mempoenját báráng sasowátos*, zie **ONTFUTSELEN, ONTNEMEN**.

AFHANGELING, m. en vt. *ánaq boewah, sakei, kamanákan, óráng jang táloq.*
—, dienaar, *hamba, sahája, boedjang, L.*

AFHANGEN, b. w. wat verder —, *gantong lebeh djáwh.*
—, afnemen, *toeronkan, kassi toeron, L.*
—, o. w. benedenwaarts —, *gantong ka-báwah.*
Van zijnen heer —, *bergantong derri paadda toewanja.*
Dat hangt geheel van hem af, *itoe bergantong derri dia sahája, itoe áda di dálam dia poenja koewása.*
—, ontstaan, *djádi.*
Het daglicht hangt van de zon af, *makka siang itoe djádi derri paadda mata-hárt.*
Zittende, de beenen laten —, *doedoeg herbantei*, (dit is zeer onbeleefd en wordt bij de Maleijers als eene belediging voor

deftige voorbijgangers beschouwd, zie S. R. 12),
Een kleed tot onder de enkels doen —, *menghoeloerkan kájin di báwah máta-káki.*

AFHANGEND, b. n. *bergantong, áda tergantong.*

AFHANGER, m. *óráng táloq, hamba óráng, óráng jang bergantong derri paadda óráng lájin.*

AFHANGING, vr. *pergantongan.*

AFHANKELIJK, b. n. di *báwah, bergantong, táloq, moetaálláq, Ar.*
— zoo als een pandeling ter zake van schulden, *mengiring.*

AFHANKELIJKHEID, vr. *prí jang táloq.*
Door zijne —, *kárana prí táloqnja, (taallog, Ar.)*

AFHAREN, o. w. *djátok boeloe, hilang boeloe, loeroek boeloe.*
Deze pels haart af, *makka ini bádjoe boeloe hilang boeloenja.*
—, b. w. *angkat boeloe, boewang boeloe.*
Eene koeheid —, *angkat boeloe koelit sápi, krieg boeloe koelit sampi, L.*

AFHASPELEN, b. w. *líkas, melikas.*
Garen van een kluwen —, *melikas benang derri paadda boengkoesannja.*
Eene redevoering —, *terlantjar berchohat.*
Tot aan het einde toe —, *melikas sampé hábis.*

AFHASPELING, vr. *Níkásan.*

AFHEBBEN, b. w. *soedah kardja hábis, soedah hábis, tammat, Ar.*
Ik heb mijn werk nog niet af, *sahája belom kardja hábis sahája poenja pekar-djá-an, kita belom menjoedáhi pakardjá-an kita.*

AFHEFFEN, b. w. *angkat, meng'angkat.*

AFHEFFER, m. *óráng jang meng'angkat, pengangkat.*

AFHEFFING, vr. *peng'angkátan.*

AFHEINEN, b. w. *memagári koeliling, mengoeliling'í deng'an págar, békin págar koeliling, L.*

AFHEINING, vr. *omheining, págar.*
—, beschoot, wand, *dinding.*

AFHELLEN, o. w. *miring.*
Deze weg is niet effen, maar helt af, *makka ini djálan tráda ráta tetápi miring.*
—, gelijk een dak, *tonggang.*

AFHELLING, vr. *kamiring'an, katoeroenan.*

AFHELLEN, b. w. *toelóng menoeronkan, toelóng toeron, kassi toeron, L.*
—, bevrijden, *loepoetkan, meloetpoetkan.*
Iemand van zijn geld —, *menoelóng óráng memboeroeskan oewangnja.*
Gij moet hem niet van zijn stuk —, *djang'an angkaw mengoesoetkan bitjaránja, djang'an loe békin máloe sama dia singga dia tráda bisa bitjára lági, L.*

AFHILSCHEN, b. w. *kassi toeron sama táli érrétan, L., toeronkan dengan karei.*

AFHOOREN, b. w. *dengar dengan päsang koeping, L., hintei.*

Het is zeer onvoegzaam iemands ge-
heimen af te hooren, makka boekan pä-
toet mendengarkan orang poenja rahasia
itoe deng'an päsang koeping.

Ik wil de getuigen —, kita maw me-
neng'arkan sjaksi.

Waarom wilt gij mij de biecht niet —,
mengapakah toewan hamba tiada handaq
meneng'arkan peng'akoevan dosa-dosakoe
ini?

AFHOUDEN, b. w. *terhouden, simpan.*

Hoe veel hebt gij er afgehouden? *bräpa
loe simpan derri itoe?*

Ik heb er drie ropjen afgehouden, kita
soedah tjengkölong tiga roepiah derri itoe.

—, terhouden om iets te doen, me-
negahkan, melarangkan.

Ik wil er u van afhouden dat te doen,
makka kita handaq menegahkan angkaw
berboewat itoe.

O, mijn zoon, gij moet u van slecht
gezelschap —, hei anaqkoe makka handaq
anaqkoe mendjähokkan diri derri paadda
pekeempoelan orang djähät.

—, tegenhouden, terhouden, tahanan
menähankan.

Wat houdt u van het huwelijk af? *apä-
kah jang menähankan angkaw derri käwin?*

Den vijand van de stad —, mendjaga
sopäja moesoeh tiada dapat mengampiri ne-
gri, berdjaga sopäja moesoeh trada böleh
datang dekat negri, L.

Van het werk —, menegahkan kardja,
menjoesahkan pekarjä-an.

Van de kust —, lälöe derri paadda pä-
sisir.

Naar open zee —, berlajar ka-läwoet
rambang, berlajar ka-tengah läwoet.

Op een oorlogschip —, menoedjoe ka-
kapal prang.

Van eene koraalrots —, melaloewi kä-
rang, menghormatkan karang.

Iets —, verwijderen van iets, mendjä-
wokkan derri paadda. . .

Houd de handen er af! *lepasakan itoe,
djangan kena itoe, djangan mendjämah itoe.*

AFHOUDER, m. *orang jang menegahkan akan
menghampirkan, orang jang melarang datang
dekat.*

AFHOUDING, vr. *penegahan akan menghampir-
pirkan, pelarangan datang dekat.*

AFHOUWEN, b. w. *pötong, zie AFHAKKEN.*

—, verminken, kötong.

De hand is hem afgehouden, *tang'annja
kötong.*

AFHOUWER, m. *orang jang memötong, zie
AFHAKKER.*

AFHOUWING, vr. *pemötongan, zie AFHAK-
KING.*

AFHUICHELEN, b. w. *beröleh dengan moenäfiq,
dapat dengan tjoeles häti.*

AFHUILEN, wed. w. *meleteh-lesoeakan diri
sabab menängis, kardja tjapé diri derri ter-
lälöe bänjaq menängis.*

AFHUREN, b. w. *séwa, menjéwa.*

Een huis — voor honderd en zestig
gulden in de maand, séwa sätos roemah
sarätos anam poeloh roepiah sa-boelan.

Een stoomschip —, menjéwa kapal äsap
sa-boewah.

AFHURING, vr. *penjéw-an, séwanja.*

AFHUURDER, m. *orang séwa, orang jang
menjéwa.*

AFJAGEN, b. w. *oesir ka-bawah.*

—, afmatten, berlelahkan.

Hij heeft zijn paard afgejaagd, door het
te sterk te sporen, makka iapoon berle-
lahkan koedänja deng'an mematjoekan dia
terlälöe sangat, dia kardja tjapé koedänja
sabab memboeroe dia terlälöe kras.

Zich door sterk loopen —, berlelahkan
diri sabab berdjalan terlälöe sigrah, kardja
tjapé dirinja sabab berdjalan terlälöe tjepat.

AFJAGER, m. *orang jang mengoesir ka-bawah.*

AFKAATSEN, b. w. *tangkis, menangkis.*

Eenen bal —, menangkiskan änaq katei.
—, doen terugtuiten, meng'ambolkan.

AFKAATSER, m. *penangkis, orang jang men-
nangkis.*

AFKAATSENING, vr. *penangkisan, tangkisan.*

AFKABELLEN, b. w. *makan, menghänjoet-
kan.*

De golven der zee hebben de oevers
van dit eiland afgekabbeld, makka ombag
läwoet soedah makan pinggirnja poeloe ini.

AFKABELING, vr. *pemakanan, penganjoetan.*

AFKAKELEN, b. w. *menegahkan dengan
meng'ömong-ömong.*

—, o. w. uitbabbelen, meng'ömong-ömong
häbis.

AFKALKEN, o. w. *käpor djätöh.*

Die oude muur kalkt af, makka käpor
tämboq toewah itoe djätöh.

AFKALKING, vr. *djätöhnja käpor derri tämboq.*

AFKALVEN, o. w. *berhent beränag.*

AFKAMMEN, b. w. *menjisir, gäroq dengan
sisir.*

De borstwering —, (wegschieten) me-
netaskan bënteng öleh marian.

AFKAMMER, m. *orang menjisir.*

AFKAMMING, vr. *penjisiran.*

AFKANTEN, b. w. *angkat pinggir, boewang,
pinggir.*

De hoeken —, pötong hoedjong, boewang
hoedjong.

Met den beitel of schaaf —, pötong
deng'an pähat ataw seroet.

AFKAPPEN, b. w. *zie AFHAKKEN.*

AFKAPPING, vr. *zie AFHAKKING.*

AFKEER, m. *djemoeawan, djoemoeawan, moe-
wal, mawal, ayyän, Ar.*

Hevige —, ka-gilli-an, gathiät, Ar.

— van spijs hebben, djemoe derri ma-
känan, bermoeawal rezeki.

Een — van het huwelijk hebben, *tiáda máw káwtan*.

AFKEEREN, b. w. *páling, báliq*.
Hij keerde het gelaat af, *makka íapoon berpálingkan moekánja*.
Eene pijl —, *menangkiskan ánaq pánah*,
zie AFWEREN.

AFKEERIG, b. n. *berdjemoe, bermoewal, kagillí-an*.
Iemand van spijs — maken, *mendjemoekan órang derri paadda makánan*.
Ik heb hem van zijn voornemen — gemaakt, *makka kita memátingkan dia derri paadda maqtsoednja*.

AFKEERIGHEID, vt. zie AFKEER.

AFKEERIGLIJK, bijw. zie AFKEERIG.

AFKEERING, vt. *afwending, pálingan*.
—, *afweering, penangkisan*.

AFKERVEN, b. w. *tjintjang, híris, pótong*.
AFKERVER, m. *jang tjintjang, — híris, — pótong*.

AFKEURDER, m. *órang jang tiáda berkenan*,
enz., zie AFKEUREN.

AFKEUREN, b. w. *tiáda berkenan, tiáda taríma, menjelákan, togor*.
Een verzoek —, *tiáda berkenan akan permindá-an*.
Ik keur uw gedrag af, *makka kita menjelákan lákoe djálanmoe*.
—, *verwerpen, toelaq, menoelaq, boewang, lárang páké*.
Afgekeurd geld, *oewang jang di lárang páké*.
Een paard dat afgekeurd is omdat het de droes heeft, *koeda jang di lárang páké sabab ingoes*.

AFKEURING, vt. *penoelákan, pemboewángan*.

AFKLIJEN, b. w. *beládjár dengan menghinté*.
De kans —, *menjádang oentoeng*.
De zaak —, *menantikan áqibat*.

AFKLIJER, m. *órang beládjár dengan menghinté*.

AFKLIJING, vt. *peladjárán óleh menghinté*.

AFKLAUTEREN, o. w. *toeron merangkang, toeron dengan amat káki*.

AFKLEEDEN, b. w. een schip —, *memboeka lapisan tambága kapal, memboeka koelit tambága kapal*.

AFKLEMMEN, b. w. *poetoeskan dengan djépit*.

AFKLEMMER, m. *jang memoetoeskan dengan djépit*.

AFKLEMMING, vt. *pemoetoesan dengan djépit*.

AFKLEPPEN, b. w. *memáloemkan dengan menjelákan ginta, kassí bertáhoe dengan tarik lójtjeng*.

AFKLIMMEN, o. w. *toeron, lingsir*.

AFKLIMMER, m. *jang toeron*.

AFKLIMMING, vt. *toeroenan*.

AFKLOPPEN, b. w. *angkat of boewang dengan poekol of páloe*.
Het vuil van eenen rok —, *angkat kótor derri bádjoe dengan memoekol dia*.
—, *afrossen, poekol, páloe, hantam*.

—, *stokslagen geven, poekol rótan*.

AFKLOPPER, m. *pemoekol, pemáloe*.

AFKLOPPING, vt. *pemoekoelan, páloe*.

AFKLUIVEN, b. w. *pápaq*.

AFKLUIVER, m. *jang memápaq*.

AFKLUIVING, vt. *pemapákan*.

AFKNABBELEN, b. w. *pórot*.

AFKNABBELEER, m. *jang memórot*.

AFKNABBELING, vt. *memórotan*.

AFKNAGEN, b. w. *pápaq*.

AFKNAGER, m. *jang memápaq*.

AFKNAGING, vt. *pemapákan*.

AFKNAKKEN, b. w. *pátahkan*.
Eene bloem —, *gintas boenga, gintas kumbang, L*.
AFKNAKKER, m. *jang pátahkan, jang menggintas boenga of kumbang*.

AFKNELLEN, b. w. zie AFKLEMMEN.

AFKNEVELEN, b. w. *beróleh dengan meng-anijája*.

AFKNEVELER, m. *jang meng-anijája, jang beróleh dengan meng-anijája*.

AFKNEVELING, vt. *peroléhan dengan meng-anijája, peng-anijája-an*.

AFKNIBBELEN, b. w. *dápat dengan táwar, beróleh dengan bertáwar*.

AFKNIPJEN, b. w. zie AFKLEMMEN.
Den kop van eenen spijker met den nijptang —, *pátahkan kapála pákoe dengan káka-toewah (pendjépit)*.
—, *met de nagels, gintas*.

AFKNIPPEN, b. w. *pótong dengan goentíng, menggoentíngkan*.
Bladeren —, *merantíng*.

AFKNIPPER, m. *jang memótong dengan goentíng, jang menggoentíngkan*.

AFKNIPPING, vt. *memótongan dengan goentíng, penggoentíngan*.

AFKNIPSEL, o. *goentíngan, rantingan*. (Het laatste woord meer bijzonder van afgesnoeide bladeren.)

AFKNOTTEN, b. w. *afkappen, tebang, tetak, zie AFHAKKEN*.
—, *snoeijen, merantíng, merantjong*.
—, *de knotten van het vlas doen, meng-gároq rámi*.
—, *verminken, kótongkan*.

AFKNOTTER, m. *jang menebang, jang menetaq*.

AFKNOTTING, vt. *penebángan, penetékan*.

AFKOELEN, b. w. *menjedjoqkan, mendingínkan*.
De bergwind koelt den dampkring af, *makka angin derri goenong menjedjoqkan oedara*.
Het kanon met water —, *mendingínkan mariam dengan ajer*.

AFKOELEER, m. *jang menjedjoqkan, jang mendingínkan*.

AFKOELING, vt. *penjedjoekan, pendinginan*.

AFKOKEN, b. w. *másaq, tánaq*.
In ruim water —, *reboes*.
Afgekookt vleesch, *dájing jang di másaq*.

- Afgekookte rijst, *nási jang di tánaq.*
 Afgekookte visch, *ikan jung di reboes.*
 —, distilleren, *koekoes.*
- AFKOKING, vr. *penasakan, penanakan, pe-reboesan.*
 —, distillering, *pengoekoesan.*
 —, afkooksel, *kakoekoesan, barang jang soedah di koekoes.*
- AFKOMELING, m. en vr. *afstammeling, ánaq toeroenan.*
 —en, *toeron-temoeron.*
- AFKOMEN, o. w. *toeron, menoeron.*
 Van eenen trap —, *toeron derri tangga.*
 —, afzakken, vele prauwen komen uit de bovenlanden af, *makka áda bánjaq práhoe dátang milit derri oediq, L.* — — — — — *hoeloe.*
 Van den regten weg —, verdwalen, *djádi sesat, menínggalkan djálan jang betoel.*
 Indien ik van mijne bezigheden kan —, zal ik bij u aankomen, *kaloe kita bóleh lepaskan kita poenja pekardjá-an makka kita máw singgah (mampir, L.), di roemah toewan.*
 Denk niet dat gij er zoo gemakkelijk zult —, *djangan angkaw kira moedahmoedahan angkaw di loepoetkan derri paadda perkára itoe, djangan loe kira bagitoe gampang di loepoetkan derri itoe perkára.*
 Ik ben van aanzienlijke voorouders afgekomen, *makka kita toeron derri nénéq méjang jang besaar-besaar.*
 Niet van elkander kunnen —, het niet eens kunnen worden, *tráda boléh djádi moepakat, L., tiáda boléh djádi moewáfaqat.*
 Er vrij wel —, *beroentoeng djoega, áda áqibat jang bájiq.*
 Hij is door de zeeroovers vervolgd en er vrij goed afgekomen, *makka ia di perhambat bádjaj serta di loepoetkan djoega.*
 —, om eenen aanval te doen, *tampoh, menampoh.*
- AFKOMING, vr. *afdaling, toeroenan.*
- AFKOMST, vr. *oorsprong, afstamming, utsal, Ar., bangsa, katoeroenan, peranakan, casta, Port.*
 Hij is van Arabische —, *makka toewan itoe derri utsal árab.*
 Gij zijt van Hindoesche —, *makka angkaw derri bangsa Hindoe.*
 Boekoe is van Soendasche —, *makka st Boekoe itoe katoeroenan orang Soenda.*
 Tjia Gowanko is van Chinesche —, *makka Tjia Gowanko itoe peranakan tjina.*
 Van eene voornamen — zijn, *orang beratsal, orang berbangsa.*
 De — van een woord, *pohon perkata-an.*
- AFKOMSTIG, b. n. *beratsal, berbangsa, toeron.*
 De Javanen zijn — van de Hindoes, *makka orang Djáwa itoe toeron derri orang Hindoe.*

- Dit Maleische woord is van het Javaansch —, *makka sa-patah káta Malá-joe ini toeron derri bahásu Djáwa.*
- AFKONDIGEN, b. w. *memaloemkan, seroe, menjeroe, menjatakan, membrí táhoe, kassi bertáhoe, L.*
 — bij bekkenslag, *memaloe memoe-wangan.*
- AFKONDIGER, m. *orang jang memaloemkan, jang membrí táhoe, orang jang kassi bertáhoe, L.*
- AFKONDIGING, vr. *soerat máloemat, soerat bapernjatá-an.*
 De — van de oorlogsverklaring aan de Vorsten van Bali, *soerat máloemat menjatakan prang dengan rádjja-rádjja Bált.*
 De — van het huwelijk van den Grootten Heer Gouverneur-Generaal, *máloemat nikáh Sri padoeka toewan besaar Goerna-doer Djindral.*
- AFKOOKSEL, o. ssp, *ajer, koewah.*
 —, gedistilleerd water, *ujer koekoesan.*
- AFKOOP, m. *penjualan akan di lepaskan, of di loepoetkan.*
- AFKOOPEN, b. w. *door afkopen bevrijden, bli, membli akan di loepoetkan.*
 Koopwaren —, *bli barang dagangan.*
 Eene plundering —, *membli kaloepoetan rampasan.*
- AFKORSTEN, b. w. *boewang koelít.*
 Als het brood te hard is, moet gij het —, *kaloe itoe róti terláloe kras loe misti boewang koelitnja, L.*
- AFKORTEN, b. w. *verkorten, meméndékkan, bekin lebeh pëndéq.*
 Dat touw is veel te lang, het moet afgekort worden, *itoe tált áda terláloe pandjang itoe misti di bekin lebeh pëndéq, (misti di pótonq sa-pótonq), L., — — — — — makka itoe handaq di pëndékkan.*
 Onder het schrijven de woorden —, *ichtitsarkan toelisan, bekin pëndéq toelisan.*
 Geld voor eene oude schuld —, *tjang-kólóng oewang hoetang láma.*
 Hij heeft vijf gulden van mijn traktement afgekort, *makka di pótonnja gádji sahája lima roepiah.*
- AFKORTER, m. *jang meméndékkan, jang bekin pëndéq, enz., zie AFKORTEN.*
- AFKORTING, vr. *meméndékan.*
 —, verkorting, *ichtitsár, Ar., penjim-pánan.*
 — van geld, *tjangkólóng.*
- AFKRABBER, b. w. *angkat dengan menggároq.*
- AFKRABBEN, m. *jang menggároq.*
- AFKRABBING, vr. *penggarókan.*
- AFKRASSEN, b. w. *angkat dengan menggáris.*
- AFKRASSING, vr. *penggarisan.*
- AFKRIJGEN, b. w. *ambil derri atas, toeronkan, kassi toeron, L.*
 Eén mensch kan dat niet van den zolder —, *makka sátoe orang tráda bóleh kassi toeroen itoe derri loténg, L.*

Het werk —, *menjoedâhi pekarjâ-an*, *békin hábis pekarjâ-an*, L.
AFKRUIPEN, o. w. *toeron merangkang*.

—, van veelvoetige diertjes, *toeron melâta*.

AFKUNNEN, o. w. *bóleh lepas*, *bóleh loe-poet*, *dápat di loepoetkan*.

Ik kan er niet van af, *makka sahâja trâda bóleh lepas derri itoe*, L., *makka trâda dápat hamba di loepoetkan derri paadda itoe*.

—, voltoojien, ik zal het werk in eene maand —, *makka dâlam sa-boelan sahâja bóleh menjoedâhi pekarjâ-an itoe*, — — — — *békin hábis pekarjâ-an*, L.

AFKUSSEN, b. w. *perdameikan dengan mengoetjoep*, *békin senang háti dengan kassi tjioem*, L.

AFLAAT, m. *ampon derri paadda dôsa*, *mâáf*, Ar.

Den — verkrijgen, *di amponkan akan dôsa*, *di mâáfkan akan dôsa*, (ook wel zonder akan).

AFLAATBRIEF, m. *soerat mâáf dôsa*, *soerat ampon dôsa*.

AFLAATPREDIKER, m. *pâdri jang memâloemkan mâáf dôsa*.

AFLADEN, b. w. *boekta moewâtan*, *bongkar moewâtan*, *kassi toeron moewâtan*, L.

—, ten einde toe laden, *moewat hábis*, *sárat*, *menjárat*.

AFLADER, m. *jang boekta moewâtan*, *jang kassi toeron moewâtan*, *jang bongkar moewâtan*.

AFLADING, vt. *pemboekâ-an moewâtan*, *penoeroenan* —, *pembongkâran* —.

AFLAGCHEN, wed. w. *tjâpé tertâwa*.

AFLANGEN, b. w. van boven —, *kassi toeron*, L., *ambil derri atas*, L., *toeronkan*, *menoeronkon*, *kassi derri atas*, L.

AFLATEN, b. w. *toeronkan*, *menoeronkan*.
 Drie kisten wijn —, *toeroenkan anggor tija peti*.

van den prijs —, *kassi koerang harganja*.
 —, *uitscheiden*, *berhénti*.

AFLATING, vt. *penoeroenan*.

AFLAENEN, b. w. *ambil pindjam*, *memtindjam*, *pindjam derri paadda*.

Hij wil het geld niet teruggeven, dat hij van mij geleend heeft, *makka tiâda mâw ia mengembalikan amas jang di pindjamnja derri paadda kita*, *dia trâda mâw poelang'in doewit jang di ambilnja pindjam derri sahâja*, L.

AFLAENER, m. *orang memtindjam*, *jang ambil pindjam*.

AFLAENING, vt. *pemindjaman*.

AFLAEREN, b. w. *verleeren*, *loepa*, *hilang bêása*.

Door zien iets —, *belâdjar dengan menghinté*.

Kwade kuren —, *hilangkan tingkah jang djâhat*.

AFLEERING, vt. *kaloepâ-an*, *hal meloepa*.

AFLEGGEN, b. w. van boven afnemen, *angkat derri atas*, *toeronkan*.

Leg dien degen van de tafel af, *angkatlah pedang itoe derri médjah*.

Zijn overkleed —, *menanggalkan ba-djoenja*.

—, zich ontdoen, *boewang*, *boewangkan*.

De bles heeft zijn halster afgelegd, *koeda pitaq soedah boewangkan santadjinja*.

De slang heeft hare huid afgelegd, *makka oelar itoe soedah mendjalâma*, —

— — — *boewangkan koelintja*, (*sárongnja*).

—, het leven, *meninggal*, *mâti*, *wafât*, Ar.

Een lijk —, doen wat aan een lijk moett gedaan worden vóór de begrafenis, *mengardjâkan majit*.

Gij moet den ouden mensch —, *handaqhah kâmoé membaharoewt dirimoe*, —

— *mendjalâma mendjâdi mânoesja bahâros*.

Eenen eed voor de regtbank —, *bersoempah di hádapan hoekoem*.

Belijdenis —, *meng'oetjap sjahâdat*.

Eene reis binnen eene maand — *menjoedâht perdjâlânan didâlam sa-boelan lamánja*.

Een feestgewaad —, *menanggalkan pekâjin hárt rája*.

Eene kwade hoedanigheid —, *meninggalkan kalakoewan jang djâhat*.

Eene getuigenis —, *membrí sjaksi*.

AFLEGGER, m. *lijkontkleeder*, *orang jang mengardjâkan majit*.

AFLEGGING, vt. het afleggen, zie **AFLEGGEN**.

—, van gedaante, *pendjalamá-an*, dat ook menschwording beteekent.

AFLEIDEN, b. w. *hantar ka-bâwah*, *bâwa toeron*.

Hij nam de prinses bij de hand en leidde haar het paleis af, *makka di pimpinja tángan poetri serta di bawanja toeron derri astâna*.

Water —, *menoeronkan ajer*, *kassi toeron ajer*, L., *mengâlirkan*.

Hieruit is af te leiden dat hij dood is, *derri itoe bóleh di rása makka ia soedah mâti*.

Uit die omstandigheden is af te leiden dat gij onschuldig zijt, *makka derri pri hâl ahwâl itoe bóleh di tarima makka angkaw tiâda bersalâhan*.

Dit antwoord is uit het Arabisch afgeleid, *makka perkata-an ini pohonnja bahâsa arab*.

Iemand — van zijn werk, *storen*, *ganggoe orang bekarja*, L., *menjoesahkan orang jang kardja*.

AFLEIDEND, b. n. *jang poekol dârah*.

Eene afscheidende aderlating, *sanggrah jang memoekol dârah*.

Hij heeft mij een — geneesmiddel gegeven, *makka kita di brinja obat tjahar*, of *obat membrisstikkan*.

AFLEIDER, m. *jang menoeronkan*, *jang bâwa toeron*.

— van den bliksem, *bessi penghantar kibat*.

AFLEIDING, vt. *penghantaran, penoeroenan.*

Door — van gedachten, *oleh fekoer, sabab terfekoer.*

AFLEKEN, o. w. *berlinang-linang.*

AFLEKEN, o. w. *bertitiq, titiq-menitiq.*

AFLEKKING, vt. *titikan.*

AFLEVEREN, b. w. *sarahkan, bawa.*

In het pakhuis —, *bawa masoq di goedang, menjarahkan di goedang, of di gedoeng.*

AFLEVERAAR, m. *orang jang menjarahkan,* — *bawa masoq.*

AFLEVERING, vt. *penjarahan, pembawa-an masoq.*

AFLEZEN, b. w. met luider stemme —, *membatja soerat dengan njaring soewarannya, of dengan menjaringkan soewara.*

Zich —, *kardja tjapé diri dengan membatja hikajat terlaloe lama, L., meletakkan dirinja dengan mematja hikajat terlaloe amat batjanja.*

AFLEZER, m. *pembatja, orang membatja.*

AFLEZING, vt. *pembatja-an.*

AFLEGGEN, o. w. verwijderd liggen, *ada djawh, berbaring djawh.*

Die plank ligt een voet van de heining af, *makka itoe papan ada satoe kaki djawhinja derri pagar.*

Waarom ligt gij zoo ver van uwe vrouw af? *mengapa loe berbaring bagitoe djawh derri loe poenja bini, L.*

Uw huis is ver van de markt afgelegen, *makka roemah toewan hamba itoe ada djawh derri pasar.*

In een afgelegen oord wonen, *berdoe-doeg paadda tempat jang soenji sinnjap, berroemah di tempat sepi, L.*

AFLEGGING, vt. *kadoedoekan derri paadda, pamberingan derri paadda.*

AFLEGTEN, b. w. *angkat.*

—, *opligten, ontdekken, boeka.*

Ligt die kist van de bank af, *anglat itoe peti derri baki.*

Ik zal u het masker —, *makka akoe handaq memboekakan toppengmoe.*

AFLEGTTER, m. *jang mengangkat, pengangkat, jang memboeka, pemboeka.*

AFLEGTING, vt. *pengangkatan, pemboeká-an.*

AFLEJLVIG, b. n. *mati, meninggal.*

Van groots personen sprekende zegt men, *wafat, Ar., mangkat ber'adoe, en van Vorsten en heiligen, marhoem, Ar.*

AFLEJLVIGHEID, vt. *pri kamati-an, mawt, Ar.*

AFLEKKEN, b. w. *djilat, mendjilat.*

Hij likte al zijne vingers af, *makka di djilatnja segalla djarinja.*

AFLEKKER, m. *jang mendjilat, pendjilat.*

AFLEKKING, vt. *pendjilatan.*

AFLOERDER, m. *orang jang mengunté.*

AFLOEREN, m. *hinte, mengunté.*

AFLOERING, vt. *penghintejan.*

AFLOKKEN, b. w. *memboedjoq hingga toeron.*

—, vogels, *pikat, memikat, djontrot, L.*
AFLOKKER, m. een vogelaar, die de vogels lokt, *pemikat, K. D. 177.*

AFLOOP, m. van water, *ngaliran.*

Sterke —, *banjir.*

—, eb, *ajer soeroet.*

—, helling, *miring.*

— eener zaak, *pengabisan perkára, penjoedahan hal.*

— van eene regtzaak, *poatoesan bitjara.*

AFLOOPEN, o. en b. w. *berdjalan derri atas ka-bawah, toeron.*

Spoeedig van eenen heuvel —, *toeron lakas derri boekit.*

Het zweet loopt hem van het aangezicht af, *djamdjam doeraja berhanboeran.*

Hoe zal deze zaak —, *bagimana nanti pengabisan perkára ini?*

Afloopend tij, *ajer soeroet.*

Het water loopt van de bergen af, *makka ajer itoe ngalir derri goenong.*

Het vet loopt van de kaars af, *gemoqnja dian itoe melilleh, (toeron).*

Een schip van stapel laten —, *menoe-ronkan kapal derri kalangan.*

Ik wensch die zaak goed te doen —, *makka sahaja soeka membajiki itoe perkára, — — — mengatorkan perkára itoe.*

Een land —, *mendjarah negri.*

Mijn horologie is afgeloopt omdat ik vergeten heb het op te winden, *kita poenja orlodji soedah brénti sabab kitu loepa memoetar pekakasnja.*

—, doorloopen, afslijten, *menghabiskan dengan berdjalan.*

Ik heb drie paar schoenen in dit jaar afgeloopt, *makka paadda tahon ini kita soedah menghabiskan tiga pasang sapaloe dengan berdjalan-djalan.*

Laat ons dit veld —, *marilah kita orang berdjalan sampé pengabisan padang (tanah lapang, L.), ini.*

Hij loopt alle markten af om zijn kind te zoeken, *makka ia masoq kaloevar segalla pasar akan menjahári anaqnja.*

AFLOOPER, m. *jang berdjalan derri atas ka-bawah, jang toeron.*

AFLOOPING, vt. *verwoesting, plundering, djarahan.*

— van een schip van de helling, *toeroenan kapal derri kalangan.*

AFLOSSEN, b. w. vervangen, *ganti, mengganti, gilir.*

Gij moet hem —, *makka toewan handuq mengganti dia.*

Zij lossen elkander beurtelings in het waken af, *makka marika itoe-poon berganti-ganti djaga.*

Hij heeft zijn goed uit den lombard afgelost, *makka di teboesskannya barangnja di pegadé-an.*

Al zijn schulden —, *membajar segalla hochtangnja.*

Een kanon —, *pásang mariam*.

AFLOSSER, m. *jang menggantikan, jang bergilir, jang meneboesian, jang membájar, jang memásang, zie het gebruik bij AFLOSSEN*.

AFLOSSING, vt. *penggantian, giliran, pembájaran, peneboesan, pemasangan, zie AFLOSSEN*.

AFLUISTEREN, b. w. *mendengarkan, mendingar dengan pásang koeping, L.*

AFLUIZEN, b. w. *mengaloewarkan koetoe, — toema-toema.*
—, *onfutselen, mentjoert diam-diam.*

AFMAAJEN, b. w. *ruigte, struiken —, bábat.*
Gras —, *pótong roempoet, mengárit.*
Koord —, *mengátam pádt, móttong pádt, L., tatangkan peroemá-an, mengrat peroemá-an.*

AFMAAJER, m. *orang bábat, orang móttong of memóttong, enz., zie AFMAAJEN.*

AFMAAJING, vt. *pembabatan, pengatáman, pemóttongan, zie AFMAAJEN.*

AFMAKEN, b. w. *ter einde maken, kardja hábis, menjoadáht, menghábiskan, mentamalkan, selessékan, menjelessékan.*
Een geschild —, *bijleggen, menjelessékan tjiderá.*
Eener brief —, *mentammatkan soerat, kardja hábis soerat.*
Een werk —, *menghábiskan pekarjá-an.*
Eene zaak —, *menjoadáht perkára.*
—, *ombrengen, boenoh, memboenoh, menghábiskan.*
Het is ongeoorloofd enen gekwetste af te maken, *makka karámlah memboenoh orang jang kena loeka.*
Hij heeft die zaak met den policedienaar voor eene halve ropij afgemaakt, *makka dia soedak hábiskan itoe perkára dengan di kassí samma oepas stróngan satengah roepiah.*

AFMAKER, m. *jang kardja hábis, enz., zie AFMAKEN.*

AFMAKING, vt. *penjoadáhan, penghabisan, cre., zie AFMAKEN.*

AFMALEN, b. w. *menggambarkan, memboewat gambar, toelis gambar, békin gambar, L., békir pígoera, L., toekis.*
Naar het leven —, *menggambarkan bárang jang kídop.*
—, *voorstellen, verhalen, mentjeritérakan.*
Het koren —, *menggiling hábis pádt itoe.*

AFMALER, m. *pandei menoelis gambar, toekany gambar, toekang soengging, L.*

AFMALING, vt. *toelisan, loekisan, gambar, pátah.*

AFMANEN, b. w. *adjaq béjar djángan.*
Van het spel —, *adjaq béjar djángan berdjoedoe.*

AFMANER, m. *jang mengádjajq béjar djángan.*

AFMANING, vt. *pengadjákan béjar djángan.*

AFMARTELAAR, m. *orang jang menjangsarakan.*

AFMARTELEN, b. w. *menjangsarakan, menjakikan tertáloe sángat.*

Zich —, *kwellen, menjoesahkan diri, menjoekarkan diri.*

AFMARTELING, vt. *sangsára, penjangsará-an.*

AFMATTEN, b. w. *berlelahkan, kardja tjápé, L., meranggákan.*
—, *verzwakken, melemahkan.*
Mat u niet af met te vasten, *djángan melemahkan dirimoe dengan berpoewása.*
Zich — door te ver te wandelen, *berlelahkan diri sabab berdjálan terláloe djáwh.*
Den geest —, *berlelahkan rohi.*
Dit span paarden is afgemat, *makka sa-pásang koeda ini soedak tjápé of sángat lelahja.*

AFMATTER, m. *jang berlelahkan, enz.*

AFMATTING, vt. *kalelakan, tjápé, L.*

AFMELKEN, b. w. *pras soesoe sampé hábis ajernja.*

AFMENNEN, b. w. *mematjoekan koeda hinggá lelah, (tjápé, L.), membáwa koeda sampé tjápé.*

AFMERGELEN, b. w. *melemahkan sakáli, meleteh-lesoekan.*

AFMERKEN, b. w. *menandá-t, tároh tanda, tároh bekas.*

AFMETEN, b. w. *geheel —, mengoekoer hábis.*
Twintig el zeildoek —, *mengoekoer doewa poeloh élo kájin lájar.*
Hij weet zijnen tijd niet af te meten, *makka ia tiada táhoe membahági waqtoenja.*
De mensch moet zijnen arbeid naar zijne krachten —, *makka ti-dápat tiada mánoesja mengátorkan pekarjá-anja dengan sa-gadar koewasánja.*
God heeft alles met wijsheid afgemeten, *makka Allah telah mengandamkan samoewánja dengan sukmatnja.*
De uitgaven moeten naar het inkomen afgemeten worden, *makka segalla belandja itoe mistí di kira-kirakan sa-gadar hátsilnja.*
Gij moet aan de Tjikandie een land —, *loe mistí mengoekoer sátoe tánah di Tjikandi, L.*
Rijst —, *menjoekat bras.*

AFMETER, m. *jang mengoekoer, zie verder AFMETEN.*

AFMETING, vt. *pengoekoeran.*
— van drooge waren, *penjoekátun*
—, *hoggrootheid, besaar.*

AFMETSLELEN, b. w. *menghábiskan pásang bátoe.*

AFMOLMEN, o. w. *djádi boesiq, djádi boeroq.*

AFMUREN, b. w. *mengikat dengan témboq, mentjerékan dengan págar bátoe, pásang témboq.*

AFNAALLEN, b. w. *mendjákú hábis.*

AFNEMEN, b. w. *van eene hoogte of van boven, ambil derri atas.*
—, *afscheppen, menjéndok.*
Het eten —, *angkat makánan, angkat hidángan.*
Het deksel van enen ketel —, *angkat toetopan (toetop) priog.*

Zijn ijver begint af te nemen, makka *râdjinja djâdi koerang*.

Meer en meer nemen zijne krachten af, *mingkin-mingkin goewatnja hilang, L., melâjinkan mâkin hilang goewatnja*.

Er moet een stuk van die mat afgenomen worden, *itoe tikar misti di pôotong setikit*.

De zeeoovers hebben hem alles afgenomen, makka *bâdjaq soedah merampas dia poenja bârang samoewa, bârang samoewanja di rampas bâdjaq*.

Den baard afgenomen worden, *di tjoekeer djenggoet*.

Den eed —, beëdiggen, *menjoempah*.

Iemands goed —, die men op weg slappende vindt, *têko*.

Hij kan daaruit —, makka *ia boleh rása derri itoe*.

Eenen eed —, afeischen, *menjoempâht*.

Eene schilderij —, *angkat pigoera, L., angkat gambar*.

In den winter nemen de dagen af, *paudda moesim dingin makka sa-hârt-hârti siang djâdi koerang, — — — — — mâkin lakas lingsir hârti, (mingkin koerang, L.)*.

De maan neemt af, makka *boelan soedah ketjil*.

De handel neemt af, makka *hâl perniagâ-an djâdi roesaq*.

AFNEMER, m. *orang jang angkat, enz., zie AFNEMEN*.

AFNEMING, vt. *pengangkâtan*.

— van de maan, *hâl boelan soedah ketjil*, zie verder de verschillende beteekenissen van AFNEMEN.

AFNEUZEN, b. w. *hünté, mengânté, mengântip, L., verb. Jav.*

AFNEUZING, vt. zie AFKIJKING.

AFNIJPEN, b. w. zie AFKLEMMEN.

AFOOGEN, b. w. zie AFKIJKEN.

AFOOGING, vt. zie AFKIJKING.

AFOOGSTEN, b. w. *mengatam hâbis padinja, beroema hâbis*.

APPACHTEN, b. w. *séwa, menjéwa*.

APPACHTING, vt. *séwa, penjéwâ-an*.

APPAKKEN, b. w. *toeronkan bârang, kassi toeron boengkoesan, L.*

APPAKKER, m. *orang jang toeronkan bârang, orang jang kassi toeron boengkoesan*.

APPALLEN, b. w. *menandâ-t, menjekoekan dengan pâgar, zie APPERKEN*.

APPALING, vt. *pemagâran*.

—, grenspaal, *pinggir, wâtas, L.*

APPASSEN, b. w. *mengoekoer dengan djangkâ*.

De graden van eenen cirkel —, *mengoekoer dengan djangkâ akan daradjat boelat*.

Geld —, *hitong betoel djoemlahnja*.

APPASSER, m. *orang jang mengoekoer*.

APPASSING, vt. *pengoekoeran*.

APPEILEN, b. w. *doega, mendoega, loega,*

(*doega* wordt algemeen gebruikt).

APPEINZEN, wed. w. *melemahkan diri dengan fekoer*.

APPEINZING, vt. *fekoer, Ar.*

APPELLEN, b. w. *angkat koelût, boewang koelût, keopas*.

Garnalen —, *boewang koelût hoedang*.

APPERKEN, b. w. *menandâ-t, târoh tanda, menjakoekan dengan pâgar, memugârti, berhinggakân*.

Met paalwerk —, *memagârti dengan tiang*.

Eene zee —, *menandâ-t pelaboehan dengan tiang-tiang*.

Water —, *insluiten, seroek*.

APPERKING, vt. *pemagâran, penarôhan tanda wâtas*.

APPERSEN, b. w. *berôleh dengan paqsa*.

—, dwingen te geven, *memaqsa akan membrt*.

Het geld, dat door — verkregen is, *oewang jang di perôleh dengan memaqsa*.

Hij heeft mij twee ropijen afgeperst, makka *sahâja di paqsânja kassi doewa roepiah, L.*

APPERSEER, m. *orang jang memaqsa akan membrt, orang jang memaqsa kassi, L.*

APPERRING, vt. *pemaqsâ-an akan membrt, — boewat kassi, L., penganiajâ-an*.

APPEUTEREN, b. w. *angkat dengan kôrêg*.

APFIJNEN, wed. w. *menjansarâkan diri, menjoesahkan dirinja terlâloe sângat*.

APFLAKKEN, b. w. *têmpêl hâbis, L., tampak hâbis*.

APFLEITEN, b. w. *vrijpleiten, melepaskan beratjâra, meloepoetkan dengan beratjâra, — — begâwam*.

APFLOEGEN, b. w. *menanggâla hâbis, meloekoek hâbis, L.*

APFLOOIJEN, b. w. *melipat hâbis*.

APFLUIZEN, b. w. *kôrêg*.

APFLUIZER, m. *orang jang kôrêg, (mengôreq)*

APFLUIZING, vt. *pengôrêkan*.

APFLUKKEN, b. w. *poengoet*.

Eene bloem —, *gintas, keppos, L.*

Vruchten —, *petik, L. hâlap, L., memoengoet boewah-boewâhan*.

APFLUKKER, m. *orang memoengoet, enz., zie AFPLUKKEN*.

APFLUKKING, vt. *pemoengoetan, penggintâsan, keppos, L., petik, L., hâlap, pengalâpan*.

APFRAGHEN, b. w. *berôleh dengan memboedjoq*.

APFRATEN, b. w. *menegahkan dengan bitjâra, — — berkâta*.

—, o. w. *menghâbiskan perkatâ-an, menghâbiskan berkâta*.

Veel —, *bânjaq bitjâra, meloendjoetkan perkatâ-an*.

APPUNTEN, b. w. *de punt wegnemen of afbreken, pâtaahkan hoedjong, angkat hoedjong*.

—, *de punt scherper maken, merantjoeng, pôtlông, menadjamkan hoedjong*.

AFPUNTING, vt. *pematâhan hoedjong*.
—, *aanpunting, perantjoengan hoedjong*.

AFRADEN, b. w. *membitjarkan sopâja djângan*, — *béjar djângan*.
Ik heb hem afgeraden naar Java te gaan, *makka kita soedah membisjarakan dia béjar djângan pergi ka-tânah djâwa*.

AFRADING, vt. *bitjâra jang menegahkan*.

AFRAKEN, o. w. van een bedoeld punt, *medjâwohkan diri*.
—, *afdwalen, sasat, sasar, L., kasâsar, L.*
—, *zich ontdoen, djoewal*.
Hij zal wel van die koffij —, *dia nanti djoewal djoega itoe koppi*.
Hij is er wel afgeraakt of aan ontkomen, *makka ia djoega di loepoetkan derri itoe perkâra*.
— van den grond, *lepas sanggat, hânjoet poela komediën derri paadda sanggat*.
De gewoonte om lijken te verbranden is in Holland afgeraakt, *makka âadat membâkar majit itoe tiada lagi di pâket di negri wolanda*.

AFRAKING, vt. *kasesâtan, kasâsar, L.*

AFRANDEN, b. w. *pôtong pûnggir, békin ketjil pûnggirnja*.

AFRASPEN, b. w. *angkat dengan koekor*, — *paroedan, L. memâroed*.
—, *ten einde toe, koekor hâbis, pâroed samoewa, pâroed hâbis*.

AFRASPING, vt. *kakoekoeran, pamaroedan, L.*

AFREGENEN, oop. w. *berhênti hoedjan*.
De tandjongbloemen zijn van nacht van den boom afgeregend, *makka sa-mâlam kumbang tandjong djâtoh di poekol hoedjan, L., makka sa-mâlam boenga tandjong loeroeh di poekol hoedjan*.

AFREGTEN, b. w. zie **AFRIGTEN**.

AFREKEN, b. w. *brt toeron, kassé toeron, oendjoq derri atas*.

AFREIS, vt. *perangkâtan*.

AFREIZEN, o. w. *berangkat, pergi berdjâlan, pigi, L.*
Afgereisd, *moede van het reizen, lelah berdjâlan*.

AFREKENAAR, m. *orang jang membandingkan hitoengan*.

AFREKENEN, b. w. *membandingkan hitoengan, membetoelkan hesâb*.
—, *aftrekken, tjangkolong, L., târik, pôtung*.
Er moeten dertig ropijen afgerekend worden, *makka misti di tjangkolong (di pôtung) tiga poeloh roepiah*.
—, *kastijden, menghardiq, adjar*.

AFREKENING, vt. *bandingan soerat hitoengan*.
—, *betaling, pembajâran*.

AFRENNEN, b. w. *hilangkan dengan lâri*.
Het paard heeft twee hoefijzers afgeregend, *makka koeda itoe soedah hilangkan doewa besst dengan lâri*.

AFRIGTEN, b. w. *mengâdjâar*.
Een' lokvogel —, *mengâdjâar boerong pemikat*.

AFRIGTER, m. *orang jang mengâdjâar*.

AFRIGTING, vt. *pengâdjâran*.

AFRIJ, vt. *helling, miring, kamiringan*.

AFRIJDEN, o. w. *toeron*.
Eenen berg met eenen wagen —, *toeron derri goenong dengan karêta*.
Te paard —, *toeron bertoenggang koeda*.
—, *vertrekken, berangkat dengan karêta of koeda*.
Een paard den bek —, *békin kras moeloet koeda sabab menârik terlâloe kras tâlt tômnja of kâkangnja*.
Een paard, dat geheel afgereden is, *koeda jang roesaq sakâli di toenggang*.

AFRIJDER, m. *orang jang toenggang koeda*.

AFRIJGEN, b. w. *boekâ pengoetâsan, boekâ djeloedjornja, zie RIJGEN*.

AFRIJTEN, b. w. zie **AFSCHEUREN**.

AFRIJTER, m. *orang jang mentjâriq*, — — *sôwêq, L., pentjâriq, penjôwêq*.

AFRIJZEN, o. w. *opstaan, bângon, bangkit*.

AFROEIJEN, b. en o. w. *medjâwohkan dengan berdâjoeng*, — — *mengâjoeakkan*.
—, *wed. w. zich —, berlelahkan diri dengan berdâjoeng*.

AFROEFEN, b. w. van boven roepen, *panggil toeron derri atas*.
—, *afkondigen, memâlomoekan, membâtja dengan menjâringkan soewâra*.
Huwelijksgeboden —, *membâtja soerat orang bertoenganan*.

AFROEPEER, m. *orang jang panggil toeron derri atas*.
—, *omroeper, orang jang poekol bandé dengan berkassé tâhoe, L. — — — — — menbrt tâhoe, orang memâlloe memoengan*.

AFROEPIJNG, vt. *mâlomoetan, Ar., bapernjatâ-an, hâl memâlloe memoengan*.

AFROESTEN, o. w. *di mâkan kârat, di mâkan tâht bessé*.

AFROFFELLEN, b. w. *angkat dengan seroet*.
—, *fig. kuoesijen, broddelen, gôrês-gôrês, tôris, L.*
Een afgeroffeld schilderstuk, *gambar jang di gôrês-gôrês*.

AFROLLEN, b. en o. w. *goeling ka-bâwah, goeling derri atas, goeling toeron*.
Opgerold zeildoek —, *memboekâ goeloengan kâjin lâjar*.

AFROLLER, m. *orang jang menoeronkan dengan menggoeling*, — — *menggoelingkan ka-bâwah*.

AFROLLING, vt. *penggoelingan ka-bâwah*.

AFRONDEN, b. w. *békin boendar, L., membontarkan*.
Iets langwerpigs —, *memboelatkan*.

AFRONDER, m. *orang jang békin boendar, L., orang jang membontarkan*, — — *memboelatkan*.

AFRONDING, vt. *pembontâran, pemboendâran, L.*

AFROSSEN, b. w. *roskammen, gâroq, menggâroq*.

- , afjakeren, afrijden, *melarikan koeda hingga lelah*, (tjâpé, L.)
 —, rossen, slaan, *hantam*, *poekol*, *páloe*, *tokog*.
- AFROTTEEN, o. w. *djátòh kárana boeroqnja of boesoqnja*.
- AFRUILEN, b. w. *dápat dengan bertoekar, beróleh* —.
- AFRUKKEN, b. w. *sintaq, menjintaq, rágang*.
 Hij rukte het kind van de borst zijner vrouw af, *makka di sintaqnja ánaqnja derri paadda soesoé bininja*.
 Met geweld —, *mereboet*.
 —, *afscheuren, sindjoh*.
- AFRUKKING, vr. *penjintákan, pereboetan*.
- AFSCHAAFSEL, o. *krullen (afgeschaaftde), tátal*.
 Een — van zeven vadem lang, *tátal jang toedjoh depa pandjangnja, SD, M*.
 —, van gelooïd leder, *kikisan koelit jang di sámag*.
 —, van de huid, *garisan*.
- AFSCHADUWEN, b. w. *menggambarkan dengan bájang-bájang, membájangkan*.
 —, zinnebeeldig voorstellen, *mengibáratkan, mengiádlirikan atas prt jang ghájb*.
- AFSCHADUWING, vr. *ganbar bájang-bájang*.
 —, *afbeelding, ibarat, Ar. oepáma*.
- AFSCHAFFEN, b. w. *lepaskan, boewang, berhéntikan, mentadákan*.
 Het wijn drinken —, *lepaskan minom angoeer*.
 Éene oude gewoonte —, *mentadákan ádat láma*.
 Het tolheffen —, *berhéntikan poengoeit béja*.
 Een tuinman —, *lepaskan toekang kebon sa-órang*.
 Dit artikel der wet wordt afgeschafft, *ini perkára hoekoem di boewang*.
 Een huisbediende —, *lepaskan hamba sa-órang jang djága roemah, kassí kaloe-war sátoe boedjang roemah, L*.
- AFSCHAFFING, vr. *kalepásan, pemboewáng'an pemberhéntian, peniáda-an*.
- AFSCHAMPEN, o. w. *sipei*.
- AFSCHAMPING, vr. *hál sipei*.
- AFSCHANSEN, b. w. *membénténgkan, menjakoekan oleh bénténg*.
- AFSCHANSING, vr. *pembénténgan*.
- AFSCHAVEN, b. w. *tarákan, seroet, menjeróel, L*.
 Het vel —, *melitjatkan koelit*.
 Een huid —, *kikis koelit jang di sámag*.
- AFSCHEERDER, m. *toekang tjoeoer, órang memáras*.
- AFSCHEID, o. *lepas, móhon*.
 Afscheid vragen, *múta dírt, L, bermóhon*.
 — geven, *kassí lepas, L, membrí móhon*.
 Heenen gnan zonder — te nemen, *ber-angkat tíada bermóhon*.

- Een soldaat die zijn — heeft, *órang tsoldádoe jang di kassí lepas, L. — — — — — lepaskan*.
- AFSCHEIDBAAR, b. n. *jang dápat di sekoekan, jang bóleh di tjerekan*.
- AFSCHEIDBRIEF, m. *soerat akan membrí salámat tinggal, soerat kassí salámat tinggal, L*.
- AFSCHEIDDRONK, m. *sa-tegoq anggor akan membrí salámat, — — — — — móhon*.
- AFSCHEIDEN, b. w. *tjeré, mentjeré, sakoekan, menjakoekan, asingkan, mengástingkan, dinding*.
 —, *afzonderen, uitzoeken, pileh*.
 De zee scheidt Malaka van Singapoera af, *makka láwoet itoe menjakoekan poeloé Singapoera derri tárah Maláka*.
 Zij is van haren man afgeschieden, *makka parampoewan itos soedah bertjeré dengan lakinja*.
 —, op zijde zetten, *menjablahkan*.
 Het water moet van het bloed afgeschieden worden, *makka ájer itoe tí-dápat tráda di asingkan derri paadda dárah itoe*.
 Éene kamer in tweeën —, *soewátóe bilih di bahagikan doewa, sátoe kámar di bági doewa, — — — — — dinding*.
 Zich van zijne makkers —, *menínggalkan temannja*.
 Zij viel van hare kat niet —, *makka ia tíadu máw lepaskan koetjángnja*.
 Eenen langen baard met de vingers —, *menjellang djenggoet jang pandjang*.
- AFSCHEIDELIJK, b. n. *jang dápat di sakoekan, jang bóleh di tjéré*.
- AFSCHEIDFEEST, *perdjamoewan akan membrí salámat, perdjamoewan akan bermóhon, panggil órang mákan boewat kassí salámat, L*.
- AFSCHEIDGROET, m. *tábeg, tábé, kassí salámat tinggal*.
- AFSCHEIDING, vr. *pertjeré-an, penjakoewan*.
 —, in eenen stal, *ringga*.
- AFSCHEIDLIED, o. *njanyi-an berangkat, njanyiun akan membrí salámat tinggal*.
- AFSCHEIDREDE, preek, vr. *chothbat pertjeré-an, chothbat jang áchir*.
- AFSCHEIDUUR, o. *djám (waqtóe) ber-angkat*.
- AFSCHENKEN, b. w. *toewang*.
 De thee is geheel afgeschonken, *itoe thék soedah di sálin sámpé táwar sakáli*.
- AFSCHEPEN, b. w. *berkirim dengan kapal*.
 Iemand beleefdelijk —, *mengaloewarkan órang dengan káta jung mánis*.
- AFSCHEPER, m. *órang jang berkirim bárang ka-kapal of di kapal*.
- AFSCHEPING, vr. *pengiriman dengan kapal*.
- AFSCHEPPEN, b. w. *séndoq, menjéndoq, sondoq menjondoq*.
 De olie van het water —, *menjéndoq minjaq derri paadda ájer*.
 Het schuim van de kokende rijst afscheppen, *boewang tádjín*.
- AFSCHEPPING, vr. *penjéndoakan*.

AFSCHEREN, b. w. den baard, *tjoekoer*, *memâras*.

De wol —, *menggoentingan boeloe*.

—, ten einde toe, *tjoekoer hâbis*.

AFSCHERING, vt. zie **SCHERING**.

AFSCHERMEN, b. w. afweren, *tangkis menangkis*, *menangkiskan*.

AFSCHETSEN, b. w. *memboewat dînah*, *békin tjonto*, L., zie **BESCHRIJVEN**.

AFSCHETSER, m. *orang jang memboewat dînah*.

AFSCHETSING, vt. *dînah*, *tjonto*, L. *rantjana*.

AFSCHEURDER, m. *orang jang mentjâriq*, zie **AFSCHEUREN**.

AFSCHEUREN, b. w. *tjâriq*, *mentjâriq*, *sojaj*, *sowêq*, L. *robêq*, L. *tjâbêi*, *tjâbêq*, *sindjoh*.
—, *afrukken*, *râgag*.

AFSCHEURING, vt. *pentjarikan*.

AFSCHIETEN, b. w. *lepaskan*, *pâsang*.

Eenen pijl —, *pânahkan*, *lepaskan ânag pânah*.

Een geweer —, *pâsang snâpang*.

Een kanon —, *pâsang mariam*, *membedil*.

Zijn regterbeen werd hem afgeschoten, *makka kakinja kânan di angkat pelôr mariam*.

Een' vogel van het dak —, *menêmbaq boerong derri âtap roemah*.

AFSCHIETER, m. (van eenen pijl) *orang jang memânah*, zie verder **AFSCHIETEN**.

AFSCHIETING, vt. *hoogschot*, *memânah*.

—, van schietgeweer, *pembedilan*.

—, *beschot*, *dânding*, *pâgar*.

AFSCHIJNEN, o. w. *glans afgeven*, *bersinar*, *bertjahâja*.

AFSCHIJNSEL, o. *sinar*, *tjahâja*, *tjêja*, L.

AFSCHILDEREN, b. w. *menggambarkan*, *békin gambar*, L., *békin pigeora*.

—, *voorstellen*, *mentjeritêrakan*.

AFSCHILDERING, vt. *gambar*, *pigeora*, L.

—, *beschrijving*, *penjoerâtan*.

—, *door woorden*, *tjeritera*, *tjerita*, L.

AFSCHILFEREN, o. w. *mengaloepaq*.

AFSCHILLEN, b. w. *koepas*, *kaloepas*, *boewang koelit*.

AFSCHOPPEN, b. w. *tendang ka-bâwah*.

AFSCHOPPER, m. *orang menendang ka-bâwah*.

AFSCHRAAPSEL, o. *kikisan*.

AFSCHRABBen, b. w. *gâris*, *tjâkar*, *gâjoe*.

AFSCHRABBER, m. *penggâris*.

AFSCHRABBING, vt. *penggârisan*.

AFSCHRABSEL, o. *kikisan*.

AFSCHRAPEN, b. w. *kâjis*, *kikis*, L., *krik*, L.

AFSCHRAPER, m. *pengkikis*.

AFSCHRAPPEN, b. w. van de lijst —, *hâpoeskan derri paadda daftar*.

AFSCHRAPPER, m. *penggâris*.

AFSCHRIJF, o. *toeroenan soerat*, *salinan soerat*, *kôpi*, verb., *rantjana*.

AFSCHRIJVEN, b. w. *sâlin soerat*, *menoe-ron soerat*, *békin kôpi*, L.

AFSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis*, *orang jang sâlin soerat*.

AFSCHRIJVING, vt. *salinan soerat*, *toeroenan soerat*.

AFSCHRIK, m. *tâkot*, *tâkoet*.

AFSCHRIKKEN, b. w. *menakoeti*, *pertâkoetkan*, *kardja tâkoet*, *békin tâkoet*, L.

—, *terug houden*, *menâhankan*.

—, *tegen de borst stooten*, *djâdi kagillian*, *djemoe*.

AFSCHRIKKER, m. *orang jang menakoeti*, *orang jang békin tâkoet*.

AFSCHRIKKING, vt. *penakoetan*.

AFSCHROBBEN, b. w. *gôsoq*, *menggôsoq dengan sa-sâpoe dan ajer*.

AFSCHROEVEN, b. w. *memboeka pelêr itiq*, *memboeka skroep*.

AFSCHROEVEER, m. *orang memboeka skroep*.

AFSCHROEVING, vt. *penboekâ-an skroep*.

AFSCHUDDEN, b. w. *kirap*, *menjirap*, *boewang*.

Het stof —, *kirap doeli*.

Den halster —, *boewang santâdji*, (alstêr).

Vruchten van eenen boom —, *gôjany pônhon sampê djâtoh boewahnja*.

AFSCHUDDER, m. *orang menjirap*, *orang memboewang*, — *gôjany* of *goentjany*.

AFSCHUDDING, vt. *pengirâpan*, *memboewângan*, *penggoentjângan*.

AFSCHULJEREN, b. w. *sikat*, *menjikat*, *boendar*, L.

AFSCHUIMEN, b. w. *boewang tâdjîn*, *boewang boehi*, *kaloewarkan boehi*.

AFSCHUIMER, m. *orang memboewang tâdjîn*.

AFSCHUIMING, vt. *memboewângan tâdjîn*.

AFSCHUIVEN, b. w. *pindah dengan sôrong*.
—, *naar beneden schuiven*, *sôrong ka-bâwah*.

Eene zaak van zich —, *lepaskan soewâtoe perkâra*.

Ik wil het van mij —, *kita ttâda mâw tjampoer dâlam itoe perkâra*.

—, *geld geven*, *membri amas*, *kassi doewit*, L., *kassi oewang*, L.

AFSCHUIVER, m. *orang menjôrong*, *penjôrong*.

AFSCHUIVING, vt. *penjôrongan*.

AFSCHUREN, b. w. *boewang dengan menggôsoq*.

—, *door schuren reinigen*, *békin brisih dengan menggôsoq*.

—, *polijsten*, *oepam*, *mengoepam*.

—, *ten einde toe schuren*, *dat er niets overblijft*, *menghâbiskan dengan menggôsoq*, *menggôsoq sampê tra tinggal sâtoe apa*, L.

AFSCHURING, vt. *memboewângan dengan menggôskan*.

AFSCHUTSEL, o. *dinding*, *pâgar*.

AFSCHUTTEN, b. w. *memagâri*, *memboewat pâgar*, *békin pâgar*, *mendinding-i*.

Het rivierwater —, *bandoengkan ajer soengei*, *bandoengkan ajer kâli*.

De zee —, *tabat lawoet*, *mengikat lâwoet*. S. R.

Water in een dal of laagte —, *seroek*.
AFSCHUTTING, vr. zie **AFSCHUTSEL**.
 —, de daad van afschutten, *pemagáran*, *pembandoengan*.
AFSCHUURDER, m. *orang* memboewang dengan *menggósoq*.
AFSCHUW, m. *kagilli-an*, zie **AFSCHUWEN**.
AFSCHUWELIJK, b. n. *ngeri*, *ngari*, *kadje-moewan*, *heibánoe*, Ar., *harám*, Ar.
AFSCHUWELIJKHEID, vr. *pri* *jang* *ngeri*, *kalakoewan* *jang* *heibánoe*.
 De — der zonde, *kakedji-an*.
AFSCHUWEN, o. w. *kagilkan*, *kadjemoewan*.
 —, verfoeijelijkheid, *kakedji-an*.
 —, afkeer, *bintji*.
AFSLAAN, b. w. naar beneden slaan, *mendjatóhkan* *dengen* *páloe*, *kassi* *djatóh* *dengen* *poekol*.
 Het hoofd —, *tindas* *kapála*.
 Den vijand —, *mengoendoerkan* *moesoeh*.
 Iemands verzoek —, *menoelag* *orang* *poenja* *permintá-an*.
 —, weigeren, *anggan*, *tiúda* *berkenan*, *tiáda* *tarima*, L.
 —, wateren, zijn water —, *kintjing*, *boewang* *ajer* *semt*, *hádjat* *ketjil*.
 —, prijs verminderen, *toeron* *harga*.
 —, bij afslag verkoopen, *djoewal* *dengen* *menoeron* *harga*.
 De rijst is afgeslagen, *makka* *bras* *soedah* *toeron* *harga*.
 De zeilen —, *angkat* *lájár*.
 Van zijn anker —, *lárát*, *hánjoet*.
AFSLAG, m. weigering, *anggan*, *penoelákan*.
 — van prijs, *toeron* *harga*.
 — van straf, *pengoeráangan* *sjiksa*.
 —, mindering in rekening, *tjangkólong*, L., *pótonq*.
 Op zijne schuld aan mij heb ik tien-duizend gulden in — ontvangen, *makka* *derri* *hoetangnja* *paadda* *kita* *soedah* *kita* *tarima* *sapoeloh* *riboe* *goelden* *akan* *di* *pótonq* (*tjangkólong*).
AFSLAGER, m. die bij publieke verkooping en de goederen opveilt of afslaat, *djoeroe* *mendjoewal* *bárang* *di* *lélang*, (*apslager*, verb.).
AFSLAVEN, wed. w. menjoesahkan *diri*, *berlelahkan* *diri*, *kardja* *tjapé* *diri*, L.
AFSLEPEN, b. w. *irit*, *mengirit* *ka-báwáh*, *sérét* *ka-báwáh*, L., *menoeronkan* *dengen* *mengirit*.
AFSLIJPEN, b. w. *angkat* *dengen* *mengásah*.
 Het roest van eenen degen —, *angkat* *karátan* *bessi* *pedang*, *angkat* *táht* *bessi* *pedang* *dengen* *menggósoq*.
AFSLIJPER, m. *pengásah*, *orang* *mengásah*, (*menggósoq*).
AFSLIJPING, vr. *pengasáhan*.
AFSLIJTEN, b. w. ook het —, o. *menghá-biskan*, *poewi*.
 Kleederen —, *páké* *pekájin* *sahingga* *poewi*, — — — *loesoh*, — — *sampé* *hantjor*. L.

AFSLINGEREN, o. w. *meligang* *ka-báwáh*, *toeron* *meligang*.
 —, b. w. *menoeronkan* *sambil* *meligang*, *mendjatóhkan* *sambil* *meligang*.
AFSLIPPEN, o. w. *kalintjir*, *galintjir*, *tepléssét*.
AFSLONSTER, vr. *parampoevan* *jang* *lakas* *kardja* *roesaq* *dia* *poenja* *kájin*, (*pakéán*, L.)
AFSLONZEN, b. w. *lakas* *kardja* *roesaq* *pekájin*, (*pakéán*, L.)
AFSLOOVEN, b. w. *menjoesahkan* *diri*, *berlelahkan* *diri*, *kardja* *tjapé* *diri*, L.
AFSLUIPEN, o. w. *pergi* *mentjoert-tjoert*, *pergi* *ter-indap-indap*, *pigi* *dengen* *diam-diam*.
AFSLUITEN, b. w. *toetop*, *koentji*, *kátóp*.
 Eene rivier —, *kátóp* *soengei* *sa-bátang*.
 —, door iets in den weg te leggen, *ampang*.
 Eene kamer —, *koentjikan* *kamar*, L.
 — *bilig*.
 De heining —, *toetop* *págar*.
 —, met eenen slagboom, *sakat*, *menjakat*.
 Eenen weg —, *menjakat* *djálán*, *mengambat* *djálán*, *menompát* *djálán*.
 Eenen weg met doornen —, *rabat* *djálán* *dengen* *doert*.
 Met eene heining —, *memagári*, *toetop* *dengen* *págar*.
 — om niet weder te openen, *toetop* *máti*.
AFSLUITING, vr. *penoetoepan*, *pengoentjian*, *pengatoepan*, *penjakátan*.
AFSMAKKEN, b. w. *hantamkan* *ka-báwáh*, *bantangkan* *ka-báwáh*.
AFSMEDEN, b. w. *angkat* *dengen* *di* *páloe*.
 Dit ijzer is te dik, het moet wat afgesmeed worden, *makka* *ini* *bessé* *áda* *terlálóe* *tebal* *mawnja* *di* *angkat* *sedikit* *dengen* *di* *poekol*, L., (*dengen* *di* *páloe*).
AFSMEEKEN, b. w. *pinta*, *minta*, L., *póhon*, *mohonkan*.
 —, verkrijgen door smeeken, *beróleh* *dengen* *mémohonkan*, *dápat* *dengen* *mínta*.
AFSMEEKING, vr. *permintá-an*, *pemohonan*.
 —, *gebed*, *dóá*.
AFSMELTEN, b. w. *tjerékan* *óleh* *lábór*.
 —, o. w. *melillék*.
AFSMELTING, vr. *pertjéréán* *óleh* *lábór*.
AFSMEREN, b. w. *angkat*.
 Boter van het brood —, *angkat* *mantéga* *derri* *róti*.
AFSMIJTEN, b. w. *hantam* *ka-báwáh*, *bantangkan* *ka-báwáh*.
AFSNEDE, vr. *bahagian*.
 —, in eene rede, *futsal*.
AFSNIJDEN, b. w. met een mes, *pótonq*, *krat*.
 Met eene schaar —, *goenting*, *mengoenting*.
 Den navelstreng —, *menjájt* *poesat*, Isk. 17, *mengrat* *poesat*.
 De voorhuid gedeeltelijk —, *bersájít* *koelop*.
 Al de haren — (tot straf), *rágas*.
 Den neus —, *rampoeng* *hidoeng*, S. R. 87.

De nagels —, *põtong koekoe, krat koekoe*.
 Eene koe den hals —, *sembleh sápt, sambilih sápt, põtong sampi, L.*
 Eenen weg —, *menjakat djálan*.
 De hoop —, *memoetoeskan pengharápan, — asa*.
AFSNIDJING, vt. *pemótongan, pengrátan, penggoentangan, gardl, Ar.*, zie **AFSNIDJEN**.
AFSNIDJSEL, o. afknipsel, *goentangan*.
 — van boomen of takken, *rantingan*.
 — van hout, afschaafsel, *tátal*.
 —, lapjes, *tampal, tambal, L., pertja*.
AFSNIPPEREN, b. w. *híris, íris*.
 Een uur van den tijd —, *mendjimat sátoe djám derri paadda waqtoe*.
AFSNOELJEN, b. w. *rantjoeng, merantjoeng, pótong, L., ranting, meranting*.
 —, *aftoppen, toetoe*.
AFSNOELJING, vt. *perantjoengan, peranting-an, pemótongan*.
AFSNOEISEL, o. *ranting, ranting-rantingan, tjábang-tjábang jang di pótong*.
AFSNUITEN, b. w. *angkat dengan goenting lilin, L., — — dián*.
 Te veel —, *menggoenting terláoe pëndéq*.
 Die kaars is te veel afgesnoten, *itoe lilin di goenting terláoe pëndéq*.
AFSNUITSSEL, o. *látoc*.
AFSOLLEN, b. w. *berlelahkan dengan bergoemol*.
AFSPANEN, b. w. *menjéndoq, L., soendoqkan*.
AFSPANNEN, b. w. *boeka, L., tanggalkan*.
 Eenen boog —, *lepaskan boesor, hoeloe kan tált boesor*.
 Den haan van een geweer —, *hoeloe kan pitikan sená pang, — pamítik bedil*.
AFSPANNING, vt. *pemboeká-an, penanggálan*.
AFSPIEGELEN, b. w. *baperlihatkan seperti di dálam tjermín, kassí lihat seperti di dálam kátja, L.*
 Deze vijver spiegelt de zon af, *makka kálam ini berkilat-kilátan sinar mata-hári*.
 De wolken spiegelen zich in dit water af, *makka awan-awan berkátja paadda ájer ini*.
 —, *helder, duideljik voorstellen, menjatákan dengan trang*.
AFSPINJEN, b. w. *ten einde spinnen, mengganteh hábis*.
AFSPITTEN, b. w. *angkat dengan menggáli*.
 —, *ten einde spitten, menggáli hábis*.
 —, *van het spit afdoen, angkat derri paadda pájtjaq*.
AFSPLIJTEN, b. w. *tjeré dengan memblah*.
 —, o. w. *blah, belah*.
AFSPLIJTING, vt. *blah, belah*.
AFSPLINTEREN, b. w. *angkat sa-bilah-bilah, bertátalkan*.
 —, o. w. *latos, letos*.
AFSPOELEN, b. w. *wegspoelen, angkat, mákan*.
 Het vuil wordt afgespoeld met water, *kótornja di angkat dengan ájer*.

De golven der zee spoelen aanhoudend land af, *makka ombaq láwoet senantásá mákan dárat, (tánah)*.
 —, *reiuigen, tjoetji, menjoetji*.
 De zorgen in een glaasje wijn —, *mengglamkan kasoésahan di dálam ájer angor*.
 —, o. w. *ten einde spoelen (bij wevers), bertoeraq hábis*.
AFSPOELING, vt. *reiuiging, wassching, pen-tjoetji-an, zie verder AFSPOELEN*.
AFSPRAAK, m. *djandji, perdjandji-an, qawl, Ar. sa-bitjára. sa-báwoen*.
 Zich aan de — houden, *bertetap atas djandji*.
AFSPREKEN, b. w. *berdjandji, bergawl*.
 Ik heb met hem afgesproken om den vijand te bestrijden, *makka kita berdjandji dengan dia akan meláwan moesoeh*.
AFSPRINGEN, o. w. *terdjoen, menjaboer, meloempat toeron*.
 Van het paard —, *terdjoen derri átas koedánja*.
 In de rivier springen, *menjaboer di kált, L., (soenjei)*.
 Van de schuif af op den wal springen, *meloempat derri práhoe ka-dárat*.
 De koperen snaar is afgesprongen, *káwat tambága soedah poetoes*.
 De zaak is afgesprongen, *soedah woeroeng perkaránja, L., tíada djádi itoe perkára*.
 —, *afvallen, djátoh*.
 Op- en afspringen, *berloempat-loempátan*.
AFSTAAN, o. w. *berdiri derri paadda*.
 Hij staat drie vadem van het huis af, *makka ia berdiri tiga depa djáwhnja derri roemah itoe*.
 —, *aflaten, afstand doen, béjarkan, lepakkan*.
 V.n den koop —, *béjarkan pemblian*.
 Van zijn regt —, *lepaskan haqnja*.
 —, *weigeren, anggan*.
 Van eene erfenis —, *anggan menatíma poesáka, of anggan poesáka*.
 Aan een ander —, *membri, kassí, sarakkan*.
AFSTAMMELING, m. en vt. *ánaq, peranákan, ánaq tjoetjoe*.
 Verre afstammelingen, *nakomelingen, toeron-temoeron, dzorriat, Ar.*
 — van eenen Maleijer, *ánaq malájoe*.
 — van eenen Chinees, *peranákan tjina*.
 Afstammelingen van eenen profceet, *kaloewarga (toeron-temoeron) nabí*.
 — van eenen Vorst, *tjoetjoenda*.
AFSTAMMEN, o. w. *toeron, derri atsal, derri bangsa*.
 De Javanen stammen van een Hindoesch geslacht af, *makka órang Djáva poon toeron derri paadda bangsa Híndoe*.
 Hij stamt van de Arabieren af, *makka tálah derri paadda atsal Arab*.

AFSTAMMING, vt. *toeroenan, atsal, bangsa, peranakan*, zie **AFLIEDING**.

AFSTAMPEN, b. w. *toemboeq hingga pitjah, — sampé pitjah, L.*

—, door stampen verslijten, *toemboeq hingga roesag, toemboeq sampé roesag of sampé hábis, L.*

Het rijstblok is geheel afgestampt, *makka lesong itoe soedah roesag sakáli di toemboek orang, makka itoe loempang soedah roesag (hábis) di toemboeq orang, L.*

AFSTAND, m. *verte, djáwh.*

De afstand van Buitenzorg naar Batavia is negen en dertig paal, *djáchnja negri Bógor itoe derri negri Batáwi tiga poeloh sembilan paal, (mil. Ar.).*

—, onderscheid in rang, *béda martabat.*

Gij moet den afstand tusschen hem en u niet vergeten, *djangan angkaw loepakan béda martabatnja dengan angkaw.*

Ik zal hem op eenen — houden, *makka kita handag melihat moedah padanja.*

— doen van iets, *béjarkan, lepaskan soewátte perkára, anggan tarima.*

— doen van de regering, *meninggalkan karadjá-an.*

Van — tot — plaatsen, *menjellang.*

Daar die Vorst — van zijn Rijk deed, *sabab baginda itoe telah meninggalkan karadjá-amja. S. I. 76.*

De —, tusschenruimte, *antaránja.*

De — dier twee huizen bedraagt zes vademen, *makka antaránja doewa roemah itoe anam depa.*

De — van zijn erfdeel aan zijn kind, *penjaráhan bahagiannja poesáka kapadu anaqnja.*

— zoo ver men zien kan, *joedjana. widjana, L.*

AFSTAPPEN, o. w. *toeron.*

Hij stapte van zijn paard af, *makka ia poon toeron derri atas koedánja.*

Laat ons daarvan — (er niet meer van spreken), *béjar djangan kita berbítjára (berkáta) lagi derri paadda itoe.*

AFSTEKEN, b. w. naar oulaag laten, *menoerankan.*

Hooi —, *menoerankan roempot kring.*

De narde —, *angkat tánah dengan penggálf of pájól.*

Eene koe den keel —, *pótong sampé, L., sembleh, (sambilih) menjembleh sápi.*

De hoeven —, *pótong koekoe koeda.*

Eene legerplaats —, *menandá-i tempat pembaringan tsoldádoe, pásang tanda cheimah bala-tantará.*

Zijne groetheid steekt zeer af bij die van zijnen vader, *makka ka-besárannja terláloe amat berbéda dengan kabesáran ajahndánja.*

Een touw —, *hoeloerkan táti (zeet.).*

De loef —, *mengálahkan, menang.*

Het schip steekt van den wal af, *makka kapal berlajar derri dáwat.*

Met de sloep van boord —, *toeron dengan sampan derri kapal.*

Een kanon —, *pásang mariam.*

—, geheel anders zijn, *berlajinan roepánja.*

De gele kleur steekt zeer af bij die roode, *makka warna koening itoe berlajinan sakáli roepánja dengan warna mérah.*

Met eenen beitel —, *memáhatkan, pótong dengan páhat.*

AFSTEKING, vt. *penoeroenan, pengangkátan, pemótongan, pertandá-an, perbedáhan, pengaláhan, pelajáran, pemasangan, perlajinan, pemahátan, zie het gebruik bij AFSTEKEN.*

AFSTELLEN, b. w. *tjoeri, mentjoeri.*

Men heeft mij alles afgestolen, *sahaja katjoerian bárang samoewa. (Bij nacht afgestolen zijnde, zegt men kamalingan).*

AFSTEMMEN, b. w. *toelay dengan kalebéhan soewára.*

AFSTERVEN, o. w. *máti, wafát, Ar., van minderen zegt men máti, van meerderen meninggálf, van Vorsten en hooge geestelijken wafát, van heiligen marhoem, Ar.*

Der zamenleving —, *mendjáwohkan dirinja derri paadda orang bánjaq.*

AFSTERVING, vt. *máti, mawt, Ar., kamatian.*

AFSTIJGEN, o. w. *toeron.*

Van het toppunt —, *zoo als de hemellichten, lingsir derri paadda samtoe 'r-rás.*

AFSTIJGING, vt. *toeroenan.*

AFSTOFFEN, b. w. *sápoe, menjápoe.*

AFSTOFFING, vt. *penjapoewan.*

AFSTOKEN, o. w. *berhénti pásang ápi.*

AFSTOMPEN, b. w. *toempoelkan, menoempoelkan, békin toempoel, zie VERMINKEN.*

AFSTOOFSSEL, o. *toemis.*

AFSTOOTEN, b. w. van boven —, *menerdjoenkan, toelay toeron, toelay ka-báwah.*

De buffel heeft zijne hoornen afgestooten, *makka karbo itoe soedah menandoeq hingga pátah tandoeqnja.*

AFSTOOTER, m. *orang jang menoelay.*

AFSTOOTING, vt. *penoelákan.*

AFSTORTEN, b. w. *menerdjoenkan, mengham-paskan.*

—, o. w. *tjaboer, njaboer, djátòh.*

AFSTRAFFEN, b. w. *menjiksa, bri sjiksa, kassi sjiksa of siksá, L., adjar, kassi adjar, menghardig.*

AFSTRAFFING, vt. *penjiksá-an, pengadjáran, bálor, penghardikan, pengadjáran.*

AFSTRALEN, o. w. *bersinar.*

AFSTRIJDEN, b. en o. w. ten einde toe strijden, *berprang hingga kasoedáhan.*

De strijd met Napoleon is op het veld van Waterloo afgestreden, *makka prang dengan Napoleon itoe di soedahkan di médán Waterloo.*

Zich —, *berlelahkan diri dengan berprang.*

Afgestreden, *vermoeid van het strijden, telah berprang.*

AFSTRIJKEN, b. w. *toeronkan, kassi toeron, L., tanggalkan.*

Het koorn —, *pérés, péris.*

De zalf —, *angkat kôjo.*

Het linnen —, *pipehkan kâjin samoewa.*

AFSTROOMEN, o. w. van water uit de bovenlanden, *hilir, berhîlir.*

—, van den stroom der zee, *hâroes, berhâroes.*

—, *ebben, ajer soeroet.*

— van beeken, *ngâlir.*

Aanhoudend —, *mengâlir-ngâlir.*

—, o. w. *di mâkan ajer dras, di mâkan hâroes, di poekol ombaq.*

AFSTROOPEN, b. w. *koopas, mengoepas, kaloevas, kessét, L.*

Het land —, *menjâmoen koeliling, mendjârah negri.*

De rijst van de halmen —, *lingkor, iles, L.*

AFSTROOPER, m. *jang mengoepas, toekang kessét, L.*

—, *plunderaar, orang mendjârah, penjâmoen.*

AFSTROOPING, vr. *pengoepâsan, koopas.*

—, *plundering, penjâmoenan, pendjarâhan.*

AFSTUITEN, o. w. *ambol, mengambol, sipei.*

De kogel stuitte op eenen steen af, *makko peloero mengambol di bâtoe.*

AFSTUITING, vr. *pengamboelan.*

AFSTUIVEN, o. w. *di bangkitkan angin.*

Het stof stooft door den wind van den heuvel af, *makka doelt poon di bangkitkan angin derri paadda boekit.*

—, *wegsnellen, lârt.*

AFSTUIVING, vr. *pembangkitan oleh angin.*

AFSTUREN, b. w. *mendjâwohkan dengan beloq. —, afvaardigen, soeroeh, pesan.*

AFSULLEN, o. toeron, *tepléssét, L., sanggoelol, gangsor.*

Zich laten —, *sanggoelorkan dirinja.*

AFTAKELEN, b. w. *angkat kalangkâpan kapal.*

AFTAPPEN, b. w. *toewang derri paadda tong. —, overtappen, sâlin.*

—, *eene rivier (in takjes verdeelen), mengâlirkan ajer soengi.*

Bloed —, *sanggrah, L., krat oerat.*

AFTAPPER, m. *orang jang menoewang, zie AFTAPPEN.*

AFTAPPING, vr. *penoewangan, penjulinan, pengaliran.*

AFTAKENEN, b. w. *lostaknen, beoka pendjâhitan.*

AFTAEKENAAR, m. *orang menoelis gambar, toekang soengging, L.*

AFTAEKENEN, b. w. *menoelis gambar, menggambar, memboewat gambar, békin pigoera, L.*

AFTAEKENING, vr. *gambar.*

—, *plan, dinah, tjonto, rantjana.*

AFTELLEN, b. w. *hitong, menghitong, fiesâb, Ar. mengfiesâb.*

Gheheel —, *menghitong samoewa, menghitong hâbis.*

AFTELLING, vr. *hitoengan, fiesâb, Ar.*

AFTILLEN, b. w. *angkat, menoeronkan, kassi toeron.*

AFTOBBERN, b. w. *berlelahkan, meleteh lesokan, menjeboel, L., (van eenen sjouwer.)*

AFTOBING, vr. *kalelâlan, penjoesahan, kardja tjapé.*

AFTOGT, m. *perangkâtan, peninggal.*

Den aftogtstrom slaan, *memaloe genderang berangkat.*

AFTONNEN, b. w. *târoh tong akan djâdi tanda pelajaran.*

AFTOPPEN, b. w. *toetoer, merantjoeng hoedjong.*

AFTORNEN, b. w., zie **AFTARNEN.**

AFTOUWEN, b. w. *leder bereiden, samaq.*

—, *met een touw afrossen, hantam dengan tâlt.*

AFTRAPPEN, b. w. *tendang ka-bawah, tendang menerdjoekan.*

—, *door trappen verwijderen, mendjâwohkan dengan menendang.*

AFTRED, m. *tangga ketjil.*

AFTREDEN, b. w. *door treden afscheiden, boewang dengan mengindjaq.*

—, *met treden afmeten, hoekoer dengan langkah.*

—, *afstijgen, toeron.*

Van den grooten weg —, *menjimpang derri paadda djalan besar.*

Van het pad der dengd —, *meninggalkan djalan jang betoel.*

—, *afstand doen van, toeron derri paadda.*

AFTREDING, vr. *afmeting, pengoeoeran dengan langkah.*

—, *van den troon, toeron derri paadda tachtâ.*

AFTREK, m. *vertier, lâkoe.*

Koopwaren, die — hebben, *bârang dayangan jang lâkoe.*

—, *hetgeen afgetrokken wordt, jang di pôtung, jang di tjangkôlong, — boewang.*

AFTREKKEN, b. en o. w. *târik derri paadda mendjâwohkan dengan menârik.*

De huid —, *koopas, kessét, L.*

—, *de lading uit een geweer trekken, kaloewarkan isi bedil, angkat isinja bedil.*

Iemand van zijn voornemen —, *memalingkan orang derri paadda maqsoednja.*

De hand van hem —, *membêjarkan dia.*

Van eene som —, *toewang derri djoemlah, tjangkôlong derri djoemlah, L., toelaq.*

—, *afroggelen, dâpat dengan memboedjog.*

Proefbladen —, *tjitaq tjonto, trâ telâdan.*

Afgetrokken, *peinzend zitten, doerdoeq terfekoer.*

- , terugtrekken, *moendoer*, (van een vorst,) *soeroet*.
 Van de wacht —, *toeron djaga*.
 De thee is nog niet afgetrokken, *makka thèh itoe belom tawar*.
 In het afgetrokkene beschouwd, *káloe di pandang báhinnja*.
 Een afgetrokken zin is moeilijk te verstaan, *makka mana jang báhìn itoe soekar di artikan*.
- AFTREKKING**, vr. *tjangkòlong*, L., *pòtong*.
 —, verstrooiing van gedachten, *fekoer*, Ar., *ingátan jang tiada karoewan*, L.
- AFTREKSEL**, o. w. kooksel, *koekoesan*, *minoeman jang di koekoes*.
- AFTROGGELEN**, b. w. *tjòba dápát dengan memboedjòq*, *beróleh dengan memboedjòq*.
- AFTROGGELING**, vr. *peroléhan dengan memboedjòq*.
- AFTROMMELEN**, b. w. *kassí bertáhoe dengan di poekol thamboer*, *membri táhoe dengan di páloe genderang*.
- AFTROMPETTEN**, b. w. *kassí bertáhoe dengan di tioep salomprièr*, L., *membri táhoe dengan di tioep nafiri*.
- AFTROONEN**, b. w. *beróleh dengan memboedjòq*, *dápat* — —.
- AFTROONING**, vr. *peroléhan dengan memboedjòq*.
- AFTUIMELLEN**, o. w. *djátòh*, *hoembálang*, *berhoembalangan*.
- AFTUIMELING**, vr. *hoembalangan*, *djátòhan*.
- AFTUINEN**, b. w. *menagári*, *békin págar koeliling kebon*, L.
- AFTUINING**, vr. *pemagáran*.
 —, afgetuinde plaats, *hoeve*, *kompong*.
- AFVAARDIGEN**, b. w. (goederen) *berkirim*.
 —, (eenen bode) *menjoeroeh*.
 —, (een schip) *melangkapkan*.
 —, (eenen gezant) *mengoetoeskan*.
- AFVAARDIGER**, m. *jang berkirim*, enz., zie **AFVAARDIGEN**.
- AFVAARDIGING**, vr. *pengiriman*, *penjoeroehan*, *pelangkápan*, *pengoetoesan*, zie het gebruik bij **AFVAARDIGEN**.
- AFVAART**, m. *peninggal práhoe*, *djalannja práhoe*.
- AFVAL**, m. *djátòhan*.
 De — der bladeren, *loerohnja dáwon*.
 —, hetgeen wegge worpen wordt, *bárang kabowangan*.
 —, van spijzen, *sisá*.
 —, van laken, kleederen, enz., *lebéhnya*.
 —, van de godsdienst, *riddat*, Ar.
 —, ontrouw, trouweloosheid, *doerháká*.
 —, (van vruchten, van een onvoldragen kind), *goegoeran*.
- AFVALLEN**, b. w. breken bij het vallen, *djátòh pitjah*.
 —, o. w. van boven naar beneden vallen, *djátòh derri atas ka-báwáh*, *roeboh*, *toembang*.
 —, uit de lucht vallen als vogels, die dood vallen, *bergoegoeran*.

- , zoo als bladeren, *loeroeh*.
 —, van eene onvoldragene vrucht, *goegor*.
 —, vervallen, zwak worden, *djádi leteh lesoe*, *djádi poetjat*.
 Iemand —, *meninggalkan*.
 Den Vorst —, *djádi doerháká kapada rádja*.
 Van het geloof —, *djádi moertad*.
 —, als een schip dat afdrijft of van de koers afwijkt, en weder bijdraait of opwerkt, *simpang sior*.
- AFVALLIG**, b. n. *doerháká*, *chiánat*, Ar.
- AFVALLIGE**, m. en vr. van eene godsdienst, *moertad*, Ar.
- , wederspannige, *órang doerháká*.
- AFVALLIGHEID**, vr. van eene godsdienst, *riddat*, Ar.
 —, oproerigheid, *doerháká*.
- AFVALLING**, vr. *djátòh*, zie **AFVAL**.
 —, wankoers, scheepsw. *simpang sior*.
- AFVANGEN**, b. w. *ambil dengan menangkap*.
 Iemand eene vlieg —, *pedajá-in órang*, L., *perdjákan órang*.
- AFVAREN**, b. w. *pátahkan dengan melanggar*.
 Dat vaartuig heeft mijn roer afgevaren, *makka itoe práhoe soedah pátahkan kamoedikoe dengan melanggar dia*.
 —, o. w. vertrekken, afzeilen, *berlajar*, *djálán*.
 De boot is afgevaren, *sampan soedah djálán*, (*pigi of pergi* is onjuist).
 Eene rivier —, *hilir*, *milir*, L.
- AFVECHTEN**, b. w. *menangkiskan*, *poekol*, L.
 Zich —, *berlelahkan diri dengan berprang*.
- AFVEGEN**, b. w. *angkat dengan menjápoe*.
 De tafel —, *sékkat médja*.
- AFVEGER**, m. *órang jang angkat dengan menjápoe*.
- AFVERGEN**, b. w. *paqsa membri*, *paqsa kassí*, L.
- AFVERWEN**, b. w. *menghábiskan meláboer*, *hábiskan tároh tjat*, L.
 —, o. w. de verf loslaten, afgeven, *moentang*.
- AFVILLEN**, b. w. *koepas*, *kaloepas*, *késsèt*, L.
- AFVILJEN**, b. w. *kikir*, *mengikir*.
- AFVIJLING**, vr. *pengikiran*.
- AFVIJSEL**, o. *kikiran*, *táhi kikir*.
- AFVLEIJEN**, b. w. *dápat (beróleh) dengan memboedjòq*.
- AFVLIEGEN**, o. w. *terbang*.
 Naar beneden vliegen, *terbang toeron*.
 Van de trappen —, *lári toeron tangga*.
 Op en —, *terbang nájip toeron*.
 De duif heeft de tandjombloemen van de tafel afgevlagen, *makka boerong dára itoe-poon terbang melanggar boenga tandjong hingga djátòh derri médja*, — — — — —
 — *kumbang* — *sampé* — — — — —, L.
- AFVLIETEN**, o. w. *hálir*, *ngálir*, *hilir*.
- AFVLIJMEN**, b. w. *krat* of *pòtong* *dengan tádji*.

AFVLOEIJEN, o. w. *hâlir, ngâlir, hilir*.
 AFVLOEIJING, vt. *pengaliran*.
 AFVOERDER, m. *orang membâwa barang, koeli*.
 Iemand, die goederen uit de bovenlanden afvoert, *orang jang bâwa milir barang-barang, orang mengilir barang-barang*.
 AFVOEREN, b. w. voeder geven, *membri mâkan, kassi mâkan*.
 —, de voering afmaken, *kardja hâbis lapisan bádjoe, menghâbiskan pendjahitan lapisan bádjoe*.
 Met den stroom —, *mengilir*.
 Een bamboezen vlot —, *mengilir boeloeh sa-râkû, bâwa milir bamboe sa-gêtték, L*.
 AFVOERING, vt. afvoer, m. *pembawâ-an bârang-bârang*.
 AFVORDEREN, b. w. *tâgt, menâgt, toentoet, menoentoet, minta dengan kras*.
 AFVORDERING, vt. *penagian, penoentoetan, permintâ-an jang kras*.
 AFVORMEN, b. w. *menelâdankan, bêkin tjonto, L*.
 Figuren op linnen stoffen in was —, *bâtik, membâtik, Jav*.
 Een beeld in was —, *meroepâkan pôtung lilin*.
 AFVRAGEN, b. w. *menanjâ-t, bertanjâkan, sidiq, menjidiq, pariksa, bersoewâl*.
 AFVRAGING, vt. *pertanjâ-an, penjidikan, soewâl, Ar., pamariksâ-an*.
 AFVUREN, b. w. *pâsang*.
 Een geweer —, *pâsang senâpang, L, pâsang bedil, têngaq*.
 —, ten einde toe vuren, *têngaq hâbis*.
 AFWAALJEN, b. w. *di angkat of di terbangkan angin*.
 De wind heeft mij mijnen hoed afge-waaid, *makka kita poenja toedoeng (toppt) di terbangkan angin*.
 De vruchten zijn allen afgewaaid, *makka boewah itoe samoewa goeoger di poekol angin*.
 AFWACHTEN, b. w. *menantî, bertoenggoe, toenggoe*.
 AFWACHTER, m. *orang menantî, orang bertoenggoe*.
 AFWACHTING, vt. *penantian*.
 —, *hoop, pengharâpan, asa*.
 AFWANDELEN, b. w. door vele wandelen verslijten, *meroesaqkan dengan berdjâlan-djâlan, kardja roesaq dengan pasêar, L*.
 —, zich vermoeijen door wandelen, *berlelahkan diri dengan berdjâlan, kardja tjâpé diri dengan pasêar*.
 —, door wandelen zich van een zeker punt verwijderen, *berdjâlan-djâlan mendjâwohkan dirinja derri paadda soewâtoe tempat*.
 AFWASSCHEN, b. w. borden, glazen, enz., *tjoetji, menjoetji*.
 —, het aangezigt, *membâsoh moeka*.
 Het geheele ligchaam —, *mandi*.
 Het ligchaam met limoenen, enz., *lungir, melangir*.
 —, *podicem, tjéboq, istindjâ, Ar*.

—, het gansche ligchaam volgens de voorschriften van de godsdienst, *ghasil, Ar*.
 —, een gedeelte des ligchaams volgens de voorschriften van de godsdienst, *wadloe, Ar*.
 —, uitwischen, *menghâpoeskan, menghilangkan*.
 AFWASCHER, m. *orang menjoetji, — membâsoh, — melangiri, enz., zie verder AFWASSCHEN*.
 AFWASSCHING, vt. *penjoetjian, pembaschan*.
 — van een lijk, *permandian majit*.
 AFWATEREN, b. w. wasschen, *tjoetji, menjoetji*.
 —, o. w. *mengâlir*.
 Het land laten —, *mengâlirkan ajer derri paadda bendang*.
 AFWATERING, vt. *haliran, aliran*.
 Sterke —, *bânjir, L., bandjir, ajer bah*.
 AFWEENEN, b. w. door tranen boeten, *hâpoeskan dengan menângis*.
 —, (zich door weenen vermoeijen), *berlelahkan diri dengan menângis, kardja tjâpé diri dengan menângis*.
 AFWEERDER, m. *orang jang menangkiskan, orang jang menoelakkan*.
 AFWEG, m. *bijpad, zijweg, simpângan, persimpângan djâlan*.
 — van dieven, geheime weg, *djâlan maling*.
 AFWEGEN, b. w. *timbang, menimbang*.
 Tien pikols rijst —, *menimbang bras sapoeloh pikol*.
 Voor dat gij spreekt moet gij uwe woorden goed —, *se-belom lagi berkâta makka handaqlah angkaw timbang-menimbang bâjig-bâjig perkata-anmoe*.
 AFWEGER, m. *djoeroe timbangan*.
 AFWEGING, vt. *penimbangan*.
 AFWEIDEN, b. w. *meroempoeti hâbis roempoetnja, mâkan hâbis roempoetnja*.
 AFWENDEN, b. w. *afdraaijen, pâling, berpâling, memaling*.
 Het gelaat van . . . —, *berpâling moeka derri paadda*.
 Een gevaar —, *memalingkan bahâja, zie AFKEEREN*.
 AFWENDER, m. *orang jang berpâling*.
 AFWENDING, vt. *palingan*.
 AFWENNEN, b. w. *hilangkan bêasa, loepa, meninggalkan*.
 Ik ben dat al afgewend, *sahâja soedah loepa itoe*.
 Gij moet u die gebaren —, *makka handaqlah angkaw meninggalkan tingkah itoe, loe misti brênti bertingkah bagitoe roepa, L*.
 AFWENNER, m. *orang jang hilangkan bêasa, enz., zie AFWENNEN*.
 AFWENNING, vt. *kahilângan bêasa*.
 AFWENTELLEN, b. w. *menggoelinkan toeron, menggoelinkan ka-bâwah*.
 —, verwijderen door wentelen, *mendjâwohkan dengan menggoeling*.

AFWENTELING, vr. *penggoelangan ka-bawah*.
AFWEREN, b. w. verhinderen, *menegahkan*.
papalako, Ternat.
 Eenen pijl —, *menangkiskan anaq pánah*.
AFWERING, vr. *penegakan*.
 —, afkeering, *penangkisan*.
AFWERKEN, b. w. door werken verwonden,
meloeka dengan kardja.
 Hij heeft het vol van zijne handen afgewerkt, *ia soedah meloeka tángannja dengan bekdja*, L.
 —, afmaken, *kardja hábis*, *menjoedahkan pekardjá-an*.
 —, wed. w. *berlelahkan diri dengan kárdja*, *békin tjápé diri dengan bekdja*, L.
AFWERPEN, b. w. naar beneden werpen,
tjeboer, *tjeboerkan*, *terdjoenkan*, *menerdjoenkan*, *toelaq ka-bawah*, *menoelaq* —.
 —, wegwerpen, *memboewang*.
 —, (de huid —, gelijk eene slang),
mendjalama, *boewang sarong*.
AFWERPER, m. *jang menerdjoenkan*, *jang menoelaq ka-bawah*.
AFWERPING, vr. *penerdjoenan*, *penoelakan ka-bawah*.
AFWEVEN, b. w. *tenoen hábis*.
 Het doek is geheel afgeweven, *makka kájín itoe soedah hábis di tenoen*.
AFWEZEN, o. w. verwijderd zijn, *ada djáwh*.
 Batavia is een uur van Tanah abang af, *makka negri Batáwi itoe tiga paal djawh-nja derri Tanah-abang*.
 Ik wenschte van hem af te wezen, *makka kita soeka meninggalkan (lepaskan) dia*.
 Hij wenschte van zijne vrouw af te wezen, *makka ia soeka bertjeré dengan bininja*.
 Ik kan niet —, hem te prijzen, *ti-dápat tiáda kita memoedjikan dia*, *kita misti poedji sama dia*, L.
 Het heft is van het mes af, *hoeloe piso itoe soedah telepas*, L.
 Hij is er van af, *makka ia soedah loe-poet (terlepas) derri pada perkára itoe*.
 Zijt gij al afgewest? *soedahkah toewan hamba qedlá hádjat? Hofst., soedahkah toewan boewang ajer? fats., Apa, loe soedah béraq? L.*
AFWEZEND, b. n. *tiáda di hádap*, *tiáda berhadápan*, *tiáda hádlir*, *ghájib*, Ar., *tiáda áda*, *tráda*, L.
AFWEZENDHEID, vr. *prí jang tiáda berhadápan*, *ghájib*, Ar., *peninggal*.
 Gedurende zijne —, *sa-peninggalnja*.
AFWIJKEN, o. w. *lálloe*, *oendoer*, *moendoer*, *mendjávohkan*.
 Van een bevel —, *lálloe derri paadda parintah*, *melaloe't parintah*.
 De vijand wijkt af, *makka moesoeh lági moendoer*.
 Van den weg —, *menjimpung derri pada djálan*.

Van een boos opzet —, *meninggalkan niat jang djáhat*.
 De muur wijkt af (zet uit), *itoe ténboq meroewaq*, (aan de kanten) *lálloe*.
 De tegenwoordige gebruiken wijken zeer van de vroegere af, *makka ádat bahároe terlálloe amat berbéda dengan ádat láma*, — — *lájín sakáli dengan ádat láma*.
 Het kompas wijkt af, *makka djároem padóman simpang sior*, (sambir).
AFWIJKER, m. *orang jang lálloe of moendoer*.
AFWIJKING, vr. *zedelijke* —, *lálé*, *lálloe*, *sesat*.
 —, van den weg of koers, *penjimpangan*.
AFWIJZEN, b. w. *membri isjárat akan moendoer*.
 —, een verzoek, *tiáda tarima*, L., *anggan*.
 Norsch —, *menoelaq atas prt jang kásar*.
 De vijand werd, nadat er veel bloed gestort was, afgewezen, *se-telah bánjaq darah tertoempah di boemi makka moesoeh poon di oendoerkan (di poekol singgah moendoer, L.)*
 Afgewezen, *katoelakan*.
AFWIJZING, vr. *penoelakan*, *anggan*, zie **AFWIJZEN**, **MISWIJZING**.
AFWINDEN, b. w. ten einde winden, *poetar hábis*.
 —, door winden los maken, *memboeka dengan poetar*.
 —, naar beneden aflaten, *poetar toeron*.
 Hij wond het touw af, *makka táli itoe di poetarnja toeron*, (ka-bawah).
AFWINDER, m. *orang jang memoetar*, enz.
AFWINDING, vr. *pemoetaran hábis*, zie **AFWINDEN**.
AFWINNEN, b. w. *menang*.
 Hij heeft mij tien gulden met het spel afgewonnen, *makka ia soedah menang sa-poeloh roepiah derri kita dengan bermájin*.
 Den zeroovers eenen kaper —, *meng'al-lahkan saboewah práhoe bádjaj di dálam prang dengan bádjaj (orang perampog)*.
 —, overtreffen, *berlebeh-lebehan*.
 Uw werk wint het van het mijne af, *makka pekardjáanmoe itoe berlebeh-lebehan derri pada pekardjáankoe*.
AFWIPPEN, b. w. *sangoetkan ka-bawah*.
 —, o. w. *djátòh derri djoemplangan*, *mendjoemplang djátòh*.
AFWISSCHEN, b. w. *sápoe*, *menjápoe*, *békin brissih*, L., *tjoetji*.
AFWISSCHER, m. *orang menjápoe*, *orang jang békin brissih*, L., (*prissih*).
AFWISSELEN, b. w. *toekar*, *menoekar*, *hoe-roep*, Jav.
 Ik heb hem zijn papieren geld tegen zilver afgewisseld, *makka kita poon menoekar dia poenja oewang karthas dengan oewang péraq*.
 —, geschakeerd zijn, *sellang-sellang*.
 Dragende eenen ring van edelgesteenten,

- afwisselende met smaragden, *bertjintjin permata intan di sellang-sellang dengan zamroed.*
- Eene afwisselende geschiedenis, *hikajat jang berbagei-bagei tjarteranja.*
- Gedurig —, *ber-lajin-lajinan roepanja.*
- De wind wisselt af, *angin ber-alih.*
- AFWISSELEND, b. n. *berbagei-bagei, di sellang-sellang.*
- Een lusthof met allerlei afwisselende bloemen, *taman deng'an boengja jang berbagei roepanja.*
- Het leven in deze wereld is zeer —, *makka kahidoepan doenjâ itoe bergantiganti djoe adanja.*
- Eene afwisselende koorts, *demam selang-selang sa-hart.*
- Een — zangstuk, *njanjian jang berbagei-bagei ragamja.*
- AFWISSELING, vt. *pergantian.*
- , *verwisseling, toekaran, penoekaran, hawl, Ar.*
- , *beurtverwisseling, giliran.*
- , *des winds, per-alih-an angin.*
- , *in muziek, berbagei-bagei ragam boenjinja.*
- *van dag en nacht, perkisaran malam dan siang.*
- AFWITTEN, b. w. *târoh kâpor samoewa.*
- , o. w. *wit afgeven, mengapoeri, lepas kâpor.*
- AFWOEKEREN, b. w. *ber-oleh (dâpat) dengan mâkan roebiat.*
- AFWOEKERING, vt. *per-olehan dengan mâkan roebiat.*
- AFWONEN, o. w. *berdoedoeq djâwh.*
- AFWRIJVEN, b. w. *gôsoq, menggôsoq.*
- Een zwaard —, *menggôsoq pedang.*
- , *door wrijven verliezen, kahilângan dengan menggôsoq.*
- AFWRIJVING, vt. *penggosokan.*
- AFWRINGEN, b. w. *door wringen afscheiden, poetoekan dengan pras, pras sampê poetoes.*
- Een geheim —, *ontwringen, mereboet rahsia.*
- AFZADELEN, b. w. *memboeka pelâna, angkak pelâna, boeka sêlla, L.*
- AFZAGEN, b. w. *menggirgâdjî, pôtung dengan girgâdjî (gregâdjî), L.*
- Al het hout —, *mengirgâdjî kâjoe itoe samoewa.*
- AFZAGER, m. *orang menggurgâdjî, orang jang pôtung dengan girgâdjî.*
- AFZAGING, vt. *penggurgadjian.*
- AFZAKKEN, b. w. *in zakken doen, târoh di kârong, kârongkan.*
- , o. w. *dalen, nederzakken, toeron.*
- Eene rivier —, *milir, hilir.*
- Op zee met den stroom —, *di hânjoetkan hâroes.*
- De vijandelijke legers zijn afgezakt, *makka bala-tantara moesoeh soedah moendoer.*
- , *vlugten, lâri, minggat, L.*
- AFZAKKER, m. *die goederen in zakken doet, orang jang mengârongkan, jang mengisi kârong.*
- AFZAKKERTJE, o. *sôpt, L., sôpt mânis, L.*
- Ik heb pijn in het lijf en wil een — nemen, *sahaja ada sakit proet sahaja mâw minoen sôpt sedikit.*
- AFZAKKING, vt. *toeroenan.*
- *langs eene rivier, milir.*
- AFZEGGEN, b. w. *herroepen, veranderen, oebah, mengoebahkan.*
- Een gegeven bevel —, *mengoebahkan parintah.*
- Iets, dat men besteld heeft —, *soeroeh djângan bâwa barang jang soedah di pesan.*
- Een genoodigde gast door verhinderung —, *minta paadda orang jang soedah di silâkan bĕjar djângan datang sabab oedzoer, (oedoer, L.).*
- AFZEGGER, m. *orang jang mengoebahkan barang apa-apa jang soedah di pesan.*
- AFZEILEN, b. w. *zie AFVAREN.*
- Op een zinkend schip —, *berlâjar menoedjoe kapal jang lâgi tinggelam.*
- AFZENDEN, b. w. *goederen —, berkirim barang.*
- Iemand —, *menjoerokkan sa-orang pergi.*
- Den eersten rijksraad —, *mengoetoeskan firdâna mantri.*
- AFZENDER, m. *orang jang berkirim barang dagângan.*
- *van een brief, orang jang berkirim soerat.*
- AFZENDING, vt. *pengiriman, penjoeroehan, pengetoesan.*
- AFZENGEN, o. w. *poetoeskan dengan menghângoeskan.*
- , *schroeijen, lâjoer, melâjoer.*
- AFZETPLANKJE, o. *pâpan tjonto gâding-gâding.*
- AFZETSEL, o. *van boomen, planten, tjangkokkan.*
- AFZETTEN, b. w. *afnemen en nederzetten, angkat toeron, toeronkan.*
- De rijstketel van het vuur —, *angkat prioq derri âpi.*
- , *een arm of been, koedong.*
- , *brengeen, bâwa, membâwa.*
- , *aanranden, sâmoen, menjâmoen.*
- , *ontslaan, iemand uit zijn ambt, menoeronkan derri paadda pangkatnja, pjtahkan sa-orang derri paadda pangkatnja.*
- Eenen mantric —, *menoeron mantri.*
- , *bedriegen, tipoe, menipoe, pedajâ-in, L., perdjâjâkan.*
- Boomen —, *afzettels maken, bêkin tjangkokkan, L.*
- Een vel druks —, *pâsang floerof salembar karthas bânjaqnja.*
- , *kleuren, menoelis gambar, soengging, L., (Jav.).*
- Eene broek met passement —, *târoh passemen di tjelâna, L.*

- AFZETTEND**, b. n. als: een afzettend geneesmiddel, *obat tjahâr, obat boewang ajer.*
- AFZETTER**, m. *orang menoeronkan, — jang angkat toeron, zie verder AFZETTEN.*
- , bedrieger, *orang telêdor, bangsat, risaw.*
- , landlooper, *geibâna.*
- AFZETTERTJE**, o. zie **AFZAKKERTJE.**
- AFZETTING**, vr. *kalepâsan, pemitjâhan derri paadda pangkat.*
- van eenig lid, *koedong.*
- AFZIEDEN**, b. w. zie **AFROKEN.**
- AFZIEDESEL**, o. zie **AFKOOKSEL.**
- AFZIJN**, o. w. *pâling moeka.*
- , laten varen, *lepas.*
- Goed van zich —, *djâga bâjiq-bâjiq.*
- Van een voornemen —, *lepas derri paadda maqtsoed, ber-oendoer derri niat.*
- Van een regt —, *lepas derri paadda kaq.*
- Daarvan afgezien, dat ter zijde gesteld, *melajinkan itoe.*
- Ik kan de uitgestrektheid dezer vlakke niet —, *makka mâta kita tiâda dâpat sampé memandang loewasnja pâdang ini.*
- , berekenen, *kira-kira.*
- Ik kan het uiteinde van dien oorlog niet —, *makka kita tiâda dâpat mengira-ngirakan kasoedâhan pârang ini.*
- , door toezien of afgluren leeren, *bel-âdjar dengan menghinté, belâdjar dengan melihat.*
- Hij zal het daarmede maar —, *makka ia handaq berkenan itoe djoega.*
- AFZIGTELIJK**, b. n. *kaqillian.*
- AFZIGTIG**, b. n. zeer leelijk, *oeboe (Malakka), djelék sakâti, L.*
- AFZIJN**, o. w. zie **AFWEZEN.**
- AFZIJN**, o. zie **AFWEZIGHEID.**
- AFZIJPELEN**, o. w. *tiris, melas, L.*
- AFZIJPELING**, vr. *tirisan, melas, L.*
- AFZINGEN**, b. w. *njâni hâbis, njâni sampé hâbis njanjinja.*
- , zich door zingen vermoeijen, *njâni hingga berlelah, njâni sampé tjâpé, L.*
- AFZITTEN**, o. w. afstijgen, *toeron.*
- Van eenen muilezel —, *toeron derri paadda baghl (baghal).*
- Verwijderd — van . . ., *doedoeq djâwh derri paadda . . .*
- AFZOEKEN**, b. w. zoeken en afnemen, *mentjahârt serta memboewang.*
- , zie **ZOEKEN.**
- AFZOEKER**, m. *orang jang mentjahârt serta memboewang.*
- AFZOEKING**, vr. *pentjaharian dan pemboewangan.*
- AFZOENEN**, b. w. zie **AFKUSSEN.**
- AFZONDEREN**, b. w. *sakoekan, menjakoekan, asingkan, mengâsingkan, menjellang-njellang.*
- , afscheiden, *tjeré, mentjerékan.*
- , afdeelen, *bahâyi, membalâqikan.*
- Zich van de menschen —, *pertâpa,*

- mendjâwohkan dirinja derri paadda orang bânjaq.*
- Geld —, *sakoekan amas, — oewang.*
- De braven van de slechten —, *mentjerékan orang jang bâjiq derri paadda orang jang djâhat.*
- Hij heeft dien lusthof van de stad afgezonderd, *makka tâman itoe-poon di asingkanna derri paadda negri.*
- , zuiveren, *soetjikan.*
- Den wijn van de moer —, *soetjikan ajer anggor derri paadda dedegannya.*
- Afgezonderd vertrek, *chalwat, Ar.*
- AFZONDERING**, vr. *perterékan, penjakoewan.*
- , afgezonderd leven, *pertapâan, perasingan.*
- , alleenplaatsing, *pengasingan.*
- Plaats van —, *chalwat, Ar.*
- AFZONDERLIJK**, b. n. *asing-asing, sâtoe per sâtoe, L.*
- , overal verspreid, *tjeré-beré.*
- Een — huis, *sâleh soewâtoe roemah.*
- , eenzaam, verlaten, *soenji.*
- Ieder —, *mâsing-mâsing.*
- , op zich zelven, *sendiri sahâdja.*
- Een — beeld, *pâtong jang di sakoekan.*
- — *asing-asing.*
- Dat onderwerp heeft hij — behandeld, *makka itoe perkâra di perbitjarakannya sâdja.*
- , eenzaam, eenig, *monfarid, Ar.*
- Een — mensch, *sâleh soewâtoe orang.*
- AFZOOMEN**, b. w. *kelimkan hâbis.*
- AFZUIGEN**, b. w. *isap derri atas.*
- , door zuigen afzonderen, *tjerékan dengan menjoesoe.*
- Het kind heeft der moeder veel afgezogen, *makka ânaq itoe soedah menjoesoe bânjaq ajer soesoe iboenja.*
- AFZUIGING**, vr. *pengisâpan derri atas.*
- van melk, *penjoesoewan.*
- AFZUIPEN**, b. w. *mînom derri atas.*
- Zich —, *melemahkan diri dengan mînom âraq terlâloe bânjaq.*
- AFZWEEPEN**, b. w. door zweepen afzonderen, *tjerékan dengan tjomoqkan, — — poekol tjamboq, L.*
- , naar beneden zweepen, *oesir kabâwah dengan tjamboq.*
- AFZWEEDER**, m. *orang bersoempah djângan . . .*
- Een — van de afgodendienst, *orang bersoempah djângan mâw lâgi menjoesembah berhâla.*
- AFZWEMMEN**, o. w. zich door zwemmen verwijdcen, *mendjâwohkan dirinja dengan bernang.*
- Zich —, *berlelahkan diri dengan bernang, bernang sampé tjâpé, L.*
- AFZWEREN**, b. w. *memboewang dengan soempah, bersoempah djângan.*
- Eene godsdienst —, *memboewang agama dengan bersoempah.*

Den arak —, *bersoempah djangan mau minom lagi arak.*
AFZWEREN, o. w. door verzwering verloren gaan, *hilang oleh berpoeroe.*
AFZWERING, vt. *pemboewangan dengan bersoempah.*
 — van eenen vinger, *kahilangan djari oleh berpoeroe.*
AGAAT, m. kostbare steen, *batoe sjaboe, sjeboe*, (ook wel *batoe agiq*, en *akit*, eig. een kornalijnsteen), *jasjm*, Ar.
AGAR, m. zeegewas, (zostera), *agar-agar.*
AGATEN, b. n. van agaat, *sjaboe, derri paada sjaboe.*
 Eene kris met een — heft, *kris dengan hoeloe sjaboe.*
AGENT, m. *wakil*, Ar., *nâib*, Ar., *orang jang pégang.*
 Een algeheele —, *gevolmagtigde, wakil jang mothalaq.*
 Een — in eenen boedel, enz., *polmaq*.
 L., verb. van *gevolmagtigde.*
 Een — in een handeluis, *orang jang pégang toko.*
AGENTSCHAP, o. *wikâlat*, Ar., *pangkat wakil, pangkat polmaq.*
AGILAHOUT, o. balsemachtig hout, (*Aloexylum agallochum*), *kajoe ghâroe, kajoe gâroe, kalambaq, torbad.*
AGIO, o. (ond. woord), *opgeld, bást, persên*, L., verb.
AGRIMONIE, vt. leverkruid, *djoekoet praman*, Soend.
AGURKEJE, o. *katimoen, timoen.*
 Ingelegde —s, *atjar katimoen.*
AHORN, Ahornboom, m. (*Acer laurinum*), *hoeroe peutjang*, Soend.
AI, tusschenw. *ah, adoh.*
AJUN, m. *bâwang, batsal*, Ar.
AJUNBOER, m. *toekang bâwang.*
AKADEMIE, vt. *madrasah.*
 — van de Braminen, *andir, andiri.*
 —, genootschap voor kunsten en wetenschappen, *madjlis orang menoentoet ilmoe nikmat.*
AKADEMIST, m. *sakoeto madjlis orang menoentoet ilmoe fikmat.*
AKANT, m. zekere boom, *aroy patoek manoeek*, Soend.
AKELI, vt. klokbloem, *tjannar bokor*, Soend.
AKELIG, b. n. *ngerie.*
 —, *eenzaam, sept*, L., *soenji sinnjap, ankar*, L.
 Een — ongenaakbaar bosch, *hoetan jang ankar.*
 Een zeer — e tijd, *mâsa of koetika jang soesah sakâli.*
 Een — gezelschap, *perkoempoelan sembarang orang, perhimpunan sa-barang orang.*
AKELIGHEID, vt. *prî jang ngeri*, enz., zie **AKELIG**.
AKER, m. vrucht van den eikenboom, *boewah djâti wolanda, boewah passang.*

AKER, m. wateremmertje, *timbâ.*
AKERTOUW, o. *tâli timbâ.*
AKKER, m. *bendang, lândang, tâuuh.*
 —, *rijstland, sawah.*
 —, *tuin, kebon*, L.
 —, *zekere landmaat, râlang, bâhoe, bâu, Jav.*
AKKERBOUW, m. *peroesahan tâuuh.*
AKKEREN, o. en b. w. *peroesah tâuuh, bertang-gala-gala-an, berlândang, kardja tâuuh*, L.
 Rijstvelden bebouwen, *bekin sawah*, L., *menjâwah.*
AKKERLAND, o. *tâuuh, bendang, lândang.*
 —, *rijstveld, sawah.*
AKKERMAN, m. *orang berlândang, penanggâlu, orang kardja tâuuh, aris*, Ar.
 —, *bebouwer van rijstvelden, orang menjâwah, orang kardja sawah.*
AKKERMETING, vt. *pengoekoeran tâuuh.*
AKKERTJE, o. *bendang ketjil, lândang ketjil.*
AKKERVELD, o. *tâuuh jang boleh di loekoe*, L., *lândang jang dêpat di tanggâla.*
AKKERVORE, vt. *aloeran lândang, aloeran bendang, aloeran tâuuh.*
AKKERWERK, o. *pekarjdjân lândang.*
AKKERWET, vt. *âadat berlândang, âadat menjâwah.*
AKKOORD, o. *perdjandjian.*
AKKORDEREN, (ond. w.) *overeenkomen, berdjandji.*
AKSE, vt. zie **AAKSE**.
AKTE, vt. verbondschrift, *soerat perdjandjian.*
 —, *aanstelling, bevelschrift, ptâgam*, Jav.
AKTIE, vt. regtsvordering, *dâwa, singkêta, atjâra, bitjâra*, L.
 Eene — hebben, *berdâwa mengadoekan hâl.*
 —, *aandeel in eene onderneming, bahagian dâlam soewâtoe pertjakâpan of persanggoepan*, L.
 —, *het papier van aandeel, soerat bahugian, soerat bást, soerat persên*, L.
AKTIEHANDEL, m. *djoewal bli soerat bást.*
AKTIEHANDELAAR, m. *orang doewal bli soerat bást.*
AL, m. (dichterl.) de ongeschapene **Al**, *Allah.*
 —, *het geheleal, samista âalam, serwa sakalian âalam.*
 Gij zijt mijn leven, mijn —, *makka adena djâdi njâwa kakanda serta amas djoewita.*
 —, b. n. *geheel, samoewa, sakalian segalla, intéro*, L.
 — *het volk, sakalian orang.*
 — *de koningen, segalla râdja-râdja.*
 — *den dag, intéro hâri*, L., *sonoq hâri.*
 — *de slaven, boedaq samoewâ, segalla hamba.*
AL, *bijw. reeds, soedah, telah, poon soedah.*
 Hij heeft — *gegeten, makka ia-poon soedah mâkan.*
 — *te, terlâlœ, terlâlœ amat.*

Gij zijt — te vermetel, *loe áda terláloe bránt.*
 — te magtig, *terlálloe amat koewása.*
 — te weinig, *terlálloe koerang, koerang sedikit.*
 — te gemeenzaam, *terlálloe amat ber-djinaq-djinakan.*
AL, voegw. *djikaloe sakalipoon, maski*, L.
 — is hij rijker dan ik, *djikaloe sakalipoon lebeh kája ia derri padákoe, maski dia kajáan derri kita.*
 —, zelfs, *kandát*, L.
 — wil hij niet, *kandát dia trá máw*, L., *djikaloe sakalipoon djoega ia tíada máw.*
 —, (vóór het teg. deelw.) *sambil, lági.*
 — gaande, *sambil berdjálan.*
 — etende, *sambil mákan, lági mákan.*
 Geheel en —, *beláka.*
ALANT, m. *qanas*, Ar., *rásun*, Perz.
ALARM, m. en o. *hároe-bíroe, híroe-hároe, hingar, bángar, roesoe, rettoq*, L.
 — slaan, *tangsa.*
 —, ontsteltenis, *ontroering, semángat.*
ALARMBEKKEN, o. (van metaal) *gong pengrah.*
ALARMBLAZER, m. *orang jang menghároe-biroekan, órang kardja roesoe*, L.
ALARMBLOK, o. uitgehoold langwerpig blok, op hetwelk alarm geslagen wordt, *thongthong.*
 Op het — slaan, *poekol thongthong.*
ALARMKLOK, vr. *ginta semboejan, agong pengrah, ketoet, lótieng tanda roesoe.*
ALARMTROM, vr. *genderang hároe-bíroe, thamboer roesoe.*
ALBAST, o. albaster, *poewálam, poelam*, L.
ALBASTEN, b. n. *poewálam, poelam*, L.
 Een — beker, *pítala poewálam, pítala derri paadda poewálam.*
ALBASTERWIT, b. n. *poetih poewálam, poetih poelam.*
ALBE, vr. *miskleed, bádjoe goedás.*
ALBEDIL, m. en vr. *orang tjeréwét.*
ALBEDIJF, m. *orang jang tjampor dálam segalla perkára.*
ALBEREIDS, bijw. reeds, *soedah, telah.*
ALCHIMIST, m. *ahloel-kimiá*, Ar.
ALDAAR, bijw. (ver af), *di sána.*
 —, (digter bij), *di sitioe.*
 Hij is — aangekomen, *makka ia soedah dátang di sána.*
ALDUS, bijw. *bagini, bagei-tini, demikién.*
 De brief luidt —, *makka soerat itoe demikién boenjinja.*
 De zaak is —, *makka perkára itoe áda bagini.*
ALEER, bijw. *lebeh dhólo, ter-dhólo.*
 Voor en — hij hier komt, *ter-dhólo derri paadda ia dátang kamári, lebeh dhólo derri dátangnja kamári.*
ALGEBRA, vr. verb. Ar., *el djibr*, Ar.
ALGEMEEN, b. n. *ám*, Ar., *sedjât, mothalaq*, Ar., *oemoem*, Ar.
 Het —, *segalla órang jang áam.*

— en bijzondere eigenschappen, *tsifat jang sadjati dan tsifat jang terhimpón of jang tambátan.*
 De — e staten, (bij toenadering kan dit vertaald worden door: *mantri-mantri jang sadjati*).
 Een — geneesmiddel, *obat jang oemoem.*
 De — e geschiedenis, *sikájat jang sadjati.*
 Ten — en nutte, *akan pergoená-an órang jang áam.*
 — e schatkist, *perbendaháran jang áam (oemoem).*
 — e zendbrief, *risálat jang sadjati.*
 In het — gesproken, *paadda sadjatinja.*
 Hij spreekt in het —, *makka ia berkáta paadda sadjatinja.*
ALGEMEENHEID, vr. *prí jang áam, sadjati, prí jang mothalaq.*
 De — der kennis, *sadjatinja pengatahoewan.*
 De — van Gods almagt, *mothalaqnja goderat Allah.*
 — van volmagt, *ihláq*, Ar.
ALGENOEGZAAM, b. n. *páda, tjoeboek, kafi'j*, Ar., *káfi*, Ar.
 De algenoegzame God, *Allah jang kafi'j*, Ar.
ALGENOEGZAAMHEID, vr. *kapadáan, katjoekeopan, koefi'jat*, Ar.
 De — Gods, *koefi'jat Allah.*
ALGEZIGT, o. *penglihatan jang berkoelilingan.*
ALGOED, b. n. *terlálloe amat bájiq.*
ALGOEDHEID, vr. *kabajikan jang semporna.*
ALHIER, bijw. *di sini, sini, sika.*
ALHOEWEL, voegw. *djikaloe sakalipoon, maski*, L.
ALKALISCH, b. n. *alkáti*, Eur.
ALKOOF, vr. *pangkén*, L. (eig. eene afgezonderde slaappleats).
ALLE, b. n. *samoewá, segalla, segala, sakalian.*
 — schepselen, *segalla machloeq.*
 — menschen, *sakalian órang.*
 Zij allen betoonden te zamen hunne toegenegeheid aan Isma Jatiem, *makka segalla marika itoe-poon samoewánja káseh sájang kapada Isma Játim*, I. J. 6.
 — lof zij Gode, den zeer heiligen Heere! *segalla poedji bagi Allah toehan jang mahá soetji*, I. J. 1.
 O — gij heeren te gader, *hé segalla toewan-toewan sakalian*, I. J. 9.
 — voorname personen benevens — onderdanen, *segalla órang kája dan rájat sakalian*, S. Ibr. 3.
 — dingen, *segalla perkára.*
 — wordt ook weggelaten: de broeders kwamen — drie, *makka dátanglah tiga bersoedára.*
 —, elk, *tiap-tiap, sában-sában*, L.
 — boom, die geene vrucht voortbrengt, *tiap-tiap póhon jang tíada berboewah, sában-sában póhon jang tráda berboewah*, L.
 — vier maanden, *tiap-tiap empat boelan.*

Ik reisde door — de Maleische landen, makka hamba poon berdjalan dalam sa-loeroek tanaah malajoe.

ALLEDAAGSCH, b. n. sa-hart-hart, tiap-tiap hart, sában-hart, L., sában-sában hart, L. —, iets zeer gewoons, *mémang*, L., *bárang-bárang*, *kapálang*, (Marsden heeft dit woord niet goed opgevat).

Een armband, die den aanschouwer verbaasde, daar de kostbaarheid er van niet — was, *soewátöe gelang jang memandang hérán tertjangang indahja boeka kapálang*.

Een groote held met geene — e dapperheid, *hoelöebálang besaar jang brantnja boekan kapálang*, B. S.

— werk, *pekdardjá-an sa-hart-hart*.

Een — mensch, *orang kapálang*.

ALLEEN, bijw. een enkel mensch, *sa-orang dirí*, *sa-orang-orángan*, *hánya*, *sádja*, *sewádjá*.

Hij ging —, *makka ia-poon berdjalan sa-orang dirí*.

Zij waren — in dat huis, *makka marika itoe-poon adálah sendiri sádja di dalam roemah itoe*.

—, eenig, *asa*, *toenggal*.

Gij — vloodt uit den strijd, *hánya angkawlah lart derti dalam prang*, zie ook AFGEZONDERD en ALLEENLIJK.

ALLEENGEZANG, o. *njanjian sa-orang*.

ALLEENHANDEL, m. *bórong*, *pembórongan*.

— drijven, *membórong*.

ALLEENHANDELAAR, m. *orang dagang jang membórong*.

—, groothandelaar, *soedágar*.

ALLEENHEERSCHER, m. *jang di pertoewan, Solthán*.

—, groote heer, *jang di pertoewan besaar*.

ALLEENHEERSCHING, vt. *pertoewánan*, *penarintáhan jang mothalag*.

ALLEENLIJK, bijw. zie ALLEEN.

—, slechts, eeniglijk, *sádja*, *djoewa*.

— drie of vier personen, *hingga tiga ampat orang sádja*.

Op de taalkunde legt hij zich — toe, *makka ilmoe bahása itoe di toentoetnja sádja*.

ALLEENSpraak, vt. *chothbat sa-orang dirí*.

ALLEGAAAR, bijw. allen of alles te gader, *samoewá sakáli*.

ALLEGAARTJE, o. mengelmoes, *tjampoeran*.

—, kaartspel van velen, *permainan karto orang bányaq*.

ALLEMAN, voorn. *sakalian orang*, *sembárang orang*.

—svriend, *teman sembárang orang*, *tsáhib sakalian orang*, *tsóhbat sakalian orang*, (*tsóhbat* is eigenlijk vriendschap, doch wordt als vriend gebruikt, dat in het Arabisch *tsáhib* is).

ALLENGS, bijw. bij trappen, *perláhan-láhan*, *berpangkat-pangkat*, *berdjangká-djangká*.

ALLENTHALVE, bijw. overal, *paadda segalla tampat*, *koeliling*.

ALLER, tweede naamv. van alle, en duidt den hoogsten trap aan, *terláoë*, *terláoë amat*, *sakáli-káli*, *terláoë sángat*.

—grootst, *terláoë amat besaar*.

ALLERHANDE, b. n. zie ALLERLEI.

ALLERHEILIGENDAG, m. *hart rája segalla marhoem*.

ALLERHOOGSTE, m. *táála*, Ar.

God de —, *Allah táála*, Ar.

ALLERLEI, b. n. *roepa-roepa*, *segalla roepa*, *pelbaget*, *bagei-bagei*, *anika-anika*, *djenisdjenis*.

— edelgesteenten, *ánaq bátoe*, Isk. 455.

ALLERLIEFST, b. n. *terláoë manis*.

Mijne —e vriendin, *kakasesh-koë jang terláoë amat manis*.

De speeltuigen klonken —, *makka segalla boenji-boenjian terláoë indah-indah boenjinja*.

—, schoon, *bágoes*, L.

ALLERMEEST, b. n. *terlebeh bányaq*, *terláoë amat bányaq*.

—, bijw. *istiméwa*, *terlebeh*.

ALLERVOORTREFFELJKST, tusschenw. *sabá-jigjáláh!*

ALLERWEGEN, bijw. *paadda segalla tampat*, *koeliling*, *di mána-mána*.

ALLERZIELENFEEST, o. *hart rája orang máti*.

ALLES, o. *samoewá*, *sakalian*.

ALLEZINS, bijw. *sakáli-káli*.

—, volstrekt, *ti-dápat tíada*, *habája*.

ALLOOI, o. zie ALOOI.

ALMAGT, vt. *qoderat*, Ar., *koewása jang mahá besaar*.

De — Gods, *qoderat Allah*.

ALMAGTIG, b. n. *qádir*, Ar., *khadíron*, Ar., *mahá koewása*, *káfi*, Ar., zie AANBLAZING.

In het *demmi Allah!* ligt schier de kracht van ons: „Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!”

ALMANAK, m. *taqwim*, Ar.

ALOË, vt. *nánas wolanda*, L., *ahwáh*, Perz.

ALOM, bijw. *koeliling*, *paadda segalla tampat*, *di mána-mána*, *bárang di mána-mána*, *paadda sa-bárang tampat*.

ALOMTEGENWOORDIG, b. n. *siállir paadda segalla tampat*.

ALOMTEGENWOORDIGHEID, vt. *siállirat paadda segalla tampat*.

ALLOOI, o. gehalte van goud en zilver, *qadr*, Ar., *qadar*, verb., *harga*.

Van goed —, *bájiq qadarnja*.

ALOUDE, b. n. *dholo-kála*, *dhaulo-kála*, *di hoeloe kála*, *poerba-kála*.

Van een — geslacht, *bangsáwan*.

ALOUDBEID, vt. *waqtöe dholo-kála*.

ALPHABET, o. (het oude Ar. —), *abdjad*, Ar.

Het nieuwe —, *atahadjdji*, Ar.

De letters van het nieuwe —, *hoeroefoe'l-hidj'a*, Ar.

ALPHABETISCH, b. n. *dengan pengatoeran abdjad*.

ALREDEDE, bijw. *soedah*, *telah*.

ALRUIN, m. zeker kruid, *loefáhat*, Ar.

ALS, voegw. *seperti, pantan, laqsána, pe-náka, kája*, L., *ky*, I.

Gij zijt zoo slecht — hij, *angkaw úda bagítœ djáhát seperti dia*.

Zoo veel —, *bagítœ bánjaq laqsána, sa-bánjaq*.

— koning, *sa-bagei rádjá*.

— toen, *tatkála, tẽmpo*, L.

— hij at, *tatkála ia santap, tẽmpo dia mákan*, L.

—, indien, *káloe, djikaloe, djika*.

— gij God wilt dienen, *djikáloe angkaw handaq melajáni Allah*.

—, bijaldien, *káloe-káloe*.

—, terwijl, *sa-lági, sedang, selang*.

ALSDAN, bijw. *tatkála itoe, entao*, Port.

ALSEM, m. *sjié*, Ar., *afsintinoe*, naar het Gr.

ALSEMEDÉ, bijw. insgelijks, *djoega, sarta, sa-bagei poela*.

ALSNOG, bijw. *sakárang djoega*.

ALSNU, bijw. *paadda sakárang ini, seperti sakárang*.

ALSOFF, bijw. *sa-bagei, seperti, sa-prí, laqsána, pantan, sa-pantan, kája*, L., *sa-láloe*.

—, kwanswijs, *oleh-oleh, olloh-olloh*, L.

ALTAAR, o. *medzbeé*, Ar., *tampat sembleh*. (beide om dieren te offeren.)

— (bij de Roomschen) *medzbeé goedás*, Ar.

Chineesch — te in een huistempeltje, *njolo*.

AL TE, zie AL.

ALTEGADER, bijw. zie ALLEGAAR.

ALTEMAAL, bijw. zie ALLEGAAR.

ALTEMET, bijw. somwijlen, *ter-kádang-kádang, bárang-kála, bárang-kált*, L.

ALTHANS, bijw. ten minste, *semádja*.

Ik — heb het niet gezien, *semádja kita tíada melihat itoe*.

—, tegenwoordig, *sakárang, sakárang ini, paadda mása ini*.

ALTIJD, bijw. te allen tijde, *se-láma-lamá-nja, santiása, senantiása, sedekála, mẽnang*, L., *sedoeto*, Ternat.

ALTOOS, bijw. zie ALTIJD.

ALUIN, m. *táwas*.

ALUINAARDE, vt. *tánah táwas*.

ALUINACHTIG, b. n. aluinig, *seperti táwas*.

ALUINBOOM, m. *leha*.

ALUINEN, b. w. in aluinwater doopen, *tjelop dálam (paadda) ajer táwas*.

ALUINMAKER, m. aluinkoker, *toekang másaq táwas, djoeroe másaq táwas*.

ALUINMAKERIJ, vt. *tampat másaq táwas*.

ALUINSTEEN, m. *bátœ táwas*.

ALUINWATER, o. *ajer táwas*.

ALVERMOGEND, b. n. zie ALMAGT.

ALVORENS, bijw. *ter-dholo, lebeh dholo, lebeh di hoeloe*.

ALWAAR, bijw. *mána, di mána*.

— ook, *bárang di mána*.

ALWEDER, bijw. *poela, poelaq, lági sakáli*.

ALWETEND, b. n. *jang mengatahoewé samoewa, bikoelli sjayin álmoen*, Ar. Cor. II, 27.

ALWETENDHEID, vt. *pengatahoewan jang mengarti samoewa*.

ALWETENS, bijw. voorbedachtelijk, *dengan sengádja*, L. *dengan sahádja*.

ALWIJS, b. n. alleen van God, *il fakímoe*, Ar.

Want gij zijt de Heerlijke, de Alwijze! *innaka anta'l-ázizoe'l-fakímoe*, Cor. II, 123.

ALWILLENS, bijw. met opzet, *dengan niat, dengan kahandaq, dengan máw*.

ALZIEND, b. n. *melihat samoewa, bikoelli sjayin batsiroen*, Ar.

ALZOO, bijw. zoo, *bagítœ, demikièn, bagítœ roepa*.

En alzoo ook, dan, *bagítœ djoega*.

—, voegw. naardien, vermits, dewijl, *sabab*, Ar., *sedang, selang, tegal*. L., *kárana*, Sansk. *karna*, verb. *derri itoe*, L.

—, derhalve, *sabab itoe, kárana itoe*.

ALZOODANIG, bijw. *bagítœ*.

AM, AMME, vt. veroud. minne, *ínang peng-ásoh, báboe*, L.

AMANDEL, m. *boewah kanári, boewah bádám*, Perz. *lawz, lawzat*, Ar.

Bittere —, *mazidj, madzidjon*, Ar.

Groote —, *ketápang, boewah ketápang*.

AMANDELEN, meerv. koelklieren, *poeroe baká*.

AMANDELBOOM, m. *póhon lawz, póhon katápang*.

AMANDELMEEL, o. *tepong lawz, tepong boewah bádám*.

AMANDELMELK, vt. *ajer boewah bádám, santan boewah bádám*.

AMANDELOLIE, vt. *minjaq boewah bádám, minjaq lawz*.

AMANDELTAART, vt. *koewé boewah bádám*.

AMARANT, vt. bloem, *seungngang beurum*, Soend. *bostán afroz*, Perz. eig. tuinverblind.

Kruidachtige —, *sálor bájang*.

AMARANTSTEEN, m. *smaragd, zamroed*, Ar. *djamroed*, L.

AMBACHT, o. handwerk, *pekardjá-an, kardja*.

Kunstenaars —, *katoekángan, kapandei-an*.

Wat is zijn —, van wat — is hij, *kardjánya apa?*

Hij is goudsmid van zijn —, *kardjánya pandei amas, kardjánya toekang mas*, L.

AMBACHTSGEZEL, m. *teman pekardjään*.

AMBACHTSHEER, m. hiervoor is geen ander woord dan *dátœq* of *dátœ*, waardoor zooveel als een leenheer op Sumatra verstaan wordt.

AMBACHTSMAN, m. *pandei, kimpoe, kipoe, toekang*.

AMBASSADE, vt. *pangkat oetoesan, daradjat oetoesan*.

AMBASSADEUR, m. *oetoesan, peseroeh, soc-roehan*.

AMBER, m. *àmbar*, Ar.
 AMBERGEURIG, b. n. *berbâwoe àmbar*.
 AMBERKRUID, o. *tjalentojoeng, harendong aroy*, Soend.
 AMBT, o. *djabátan, pegangan, djawátan, chedmat*, Ar. *kadoedoekan* (verkeerdelijk bezigt men *pekdardjään*, dat een werk, een ambacht beteekent en voor den deftigen Maleijer vernederend is.)
 Een — *aanvaarden, másoq djabátannja*.
 Uit zijn — *ontzetten, pitjatkan derri paadda djabátannja*.
 Zijn — *uitoefenen, mengardjâkan djabátannja*.
 Een iegelijk in zijn — of betrekking, *másing-másing dengan djawátannja*.
 —, zeker regtsgebied, *pegangan*.
 AMBTeloos, b. n. *tiâda pégang djabátan*.
 AMBTENAAR, m. *pendjâwat, penggâwei*, Isk. 22.
 Openbaar —, *pemangkoe, kâpit*.
 Policie —, *mâta-mâta*.
 — van minderen rang op Sumatraas *ostkust, aria, priâht, loerah, bebekel, pasirah*, allen Jav. woorden.
 Staats—, *padota, dikir, pendikir* (een zwaarddrager des Konings.)
 AMBTGELD, o. *oewang soerat djawátan, oewang piâgam*.
 AMBTGENOOT, m. *teman djawátan, sakoeto djawátan*.
 AMBTSBEZIGHEID, vt. *pekdardjâan djabátan*.
 AMBTSHALVE, bijw. *kârana wâdjibnja djabátan*.
 AMBTSNAAM, m. *galar, gâlar, galâran*.
 AMBTSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis djabátan, djoeroe toelis kantor, L., kâtib, Ar.*
 AMBTSZEGEL, o. *tjap djabátan, matert djabátan*.
 AMEN, bijw. *amin*, Ar.
 — *zeggen, mengatâkan amin, mengoetjap amin*.
 AMETIST, m. *poedî, marthis, djamast*, Ar., *permâta biroe*.
 AMFIOEN, m. *afioen, Ar. apioen*.
 Toebereide —, *mâdat, tjandoe*, Chin.
 — *schuiven, rooken, mâkan mâdat, minom mâdat, totawu*, Chin.
 — *aanzetsel (in de pijp), mongsri djitjeng*, Chin.
 AMFIOENPACHTER, m. *paq apioen*.
 AMFIOENPIJP, vt. *boeloe, pedoetan, tjangklong*, Chin. *pistol*, (spottenderwijs.)
 AMFIOENPILLETJE, o. (om te rooken,) *téké*.
 AMIANT, m. *hadjar fatilat*, Ar.
 AMMONIAK, m. *lîzakó'z-zâhab*, Ar., *asjoeq, Ar., wasjaq, Ar., woessjsjaq, Ar., oesjsjaq, Ar., asjoeq, Ar.*
 Zout van —, *gâram asjoeq*.
 AMORTISATIEKAS, vt. *perbendahâran akan memboenoh hoetang*.
 ANANAS, vt. *nânas, anânas*.
 — *vrucht, boewah nânas*.
 — *plant, pôhon nânas*.

ANCHOVIS, m. *soort van —, kei, kí*.
 ANDER, b. n. *lâjin*,
 Naar de andere zijde, *ka-sablah lâjin*.
 Een — *mensch, órang lâjin*.
 De een na den —, *soewâtoe komediën lâjin, másing-másing, sâtoe per sâtoe, L.*
 In de andere wereld, *di áchirat*.
 Des anderen daags, *paadda ka-ésókan harinja*.
 Dat is geheel iets anders, *ítóe áda lâjin sakáli*.
 Ik wil een — *doen, wat ik wil*, dat hij mij doe, *kita máw berboewat bagi órang lâjin seperti kita máw di boewat oléhnja*.
 ANDERDAAGS, b. n. *sa-hârt-hârt lepas sâtoe hárt*.
 ANDERDEELS, bijw. *tambâhan poela, lagi-poon*.
 ANDERHALF, b. n. en telw. *sâtoe sa-tengah, tengah doewa*.
 ANDERMAAL, bijw. *sakáli lagi, paadda kadoewa kâli, kadoewa kalinja, L.*
 Op eenen anderen tijd, *paadda lâjin kâla, lâjin kâli, L.*
 ANDERMANS, bijw. (spr. w.) *ampoenja órang lâjin, lâjin órang poenja, L.*
 ANDERS, bijw. *lâjin roepa, lâjin*. —, of, *melâjinkan, melinkan, L.*
 Dat is geheel —, *ítóe lâjin sakáli roepanja*.
 Zwijg, anders sla ik u, *diamlah, melinkan goewa poekoel sama loe, L.*
 Wie — dan gij? *siâpa melâjinkan (hânja) angkaw?*
 Daar zit niets — op, *tiâda lâjin dâja oepâja*.
 ANDERZINS, bijw. in eenen anderen zin, *lâjin artinja*.
 — *behalve, melâjinkan, hânja, melinkan, L.*
 ANDIJVIE, vt. *andéwt*, verb.
 ANDOREN, m. *babadottan*, Soend.
 ANEMOON, vt. (Japansche) *kijune — sik, Jap.*
 ANGEL, m. *sangat, pengantag*.
 Met den — *steken, menjangat*. —, zie HENGEL.
 —, *haak om krokodillen te vangen, gârâgei*.
 ANGST, vt. *benauwdheid, tjinta, pertjintâan, soesah*.
 —, *vrees, tákoet, heibat*, Ar., *masighoel, Ar.*
 De angsten des doods, *katakoetan máti*.
 —, *bekommering, sjehol, Ar.*
 ANGSTIG, b. n. *bertjinta, bersoesah*.
 —, *bang, penâkoet, bodeo*.
 ANGSTVALDIG, b. n. *penâkoet, mâloe*.
 ANGSTVALDIGHEID, vt. *prângt jang penâkoet*.
 ANGSTVALDIGLIJK, bijw. *dengan pertjintâan, dengan tákoet*.
 ANIJL, m. *indigo, nila*, zie INDIGO.

ANJLS, m. *adas mânis*, *sjabt en sjibt*, Perz. *sjibitt*, Ar.

—, zekere drank, *sópi adas mânis*.

ANJSSUIKER, vr. *goela adas mânis*.

ANJSSZAAD, o. *bidji adas mânis*.

ANKER, o. scheepsanker, *sáwh, sáwoeh, djangkar*, L. verb.

Het — kippen, *báwa sáwoeh di haloewan*.

Het — ligten, *bongkar sáwoeh, angkat djangkar*. L.

Ten — komen, *láboehkan sáwoeh, boewang djangkar*, L.

Voor — rijden, *táhor*.

Voor het — wegdrijven, *lárat*.

— in eenen muur, *besst pengikat temboq*.

ANKERAGIEGELD, o. *roeba-roeba, béja pelaboehan*.

ANKERARM, m. *tangan sáwoeh*.

ANKERBLAD, o. *dáwon sáwoeh*.

ANKERBOEI, vr. *lampong sáwoeh*.

ANKEREN, o. w. meláboehkan *sáwoeh, boewang djangkar*, L.

Geankerd, ten — liggen, *áda berláboeh*.

ANKERGELD, o. *roeba-roeba*.

ANKERROOG, o. *máta-sáwoeh*.

ANKERPLAATS, vr. *láboehan, pelaboehan*.

ANKERING, m. *tjintjin sáwoeh*.

ANKERSCHACHT, vr. *bátang sáwoeh, kájoe djangkar*.

ANKERSCHOEN, m. *sapátóe sáwoeh*, - *djangkar*, L.

ANKERSMEDERIJ, vr. *tampat menimpa sáwoeh, tampat békin djangkar*, L.

ANKERSMID, m. *pandei sáwoeh, toekang békin djangkar*, L.

ANKERSPAAK, vr. *pengongkil sáwoeh*.

ANKERSTOK, m. *tanggam, kájoe sáwoeh*.

ANKERTOUW, o. *táli sáwoeh, táli djangkar*, L.

—, vijgentouw, *idjoq*.

ANKERTUI, o. *sáwoeh terbang*, (eig. is dit een werpanker).

ANKERVISCH, m. een gemeen, droog zeevischje, *ikan sáwh*.

ANSJOVIS, m. (*anchovis*) *ansjovis*, Ned., *kei, ikan kei*.

ANTARES, vr. eene schitterende ster, *kála, kalá*.

ANTICHRIST, m. tegenstander van Christus, *dadjjál*, Ar., *el-meséh el-dadjjál*, Ar., (*dadsjsjál*).

ANTICHRISTENDOM, o. *agama dadjadjál*.

ANTWOORD, o. *sáhoet, idjáb*, Ar., *djawáb*, Ar., *penjahoetan, pembalásan*.

Volledig —, *idjáb perdjawáb*.

Hij is gaauw met zijn —, *ia lakas sadá menjahoet*.

— aan eenen vorst, *soembañ*.

— op eenen brief, *bálas soerat*.

ANTWOORDEN, b. w. *menjáhoet, menjáwoet, mendjawáb, membálas káta*.

Daarop heb ik niets geantwoord, *derri itoe sája tra menjáwoet sátoe ápa*, L., *makka soewátóe-poon tíada hamba mendjáwab akan perkata-an itoe*.

APENGEZIGT, o. *moeka mójjët*.

APENKOP, m. *kapála mójjët*.

APENKUR, vr. *tingkah mójjët*.

APENLIEFDE, vr. *tjánta káseh mójjët*.

APENLUCHT, vr. *hánjir*.

APIN, vr. *mójjët parampoewan*.

APOCRYF, b. n. (ond. w.) *boekán tsah*.

APOSTEL, m. Godsgezant, *rasoel*, Ar.

De handeligen der —en, *perboewátan segalla rasoel*. (In de bijbelvertaling staat: *khútsah*, dat zeer verkeerd is, daar het ook „fabel” beteekent, zie RICHARDSON, 1133).

APOSTELAMBT, o. *pangkat rasoel, dordjat rasoel*.

APOSTOLISCH, b. n. *tjára rasoel*.

APOTHEEK, vr. *roemah óbat, wárong óbat*, L., *kadé óbat-obátan*.

APOTHEKER, m. *toekang óbat, órang àthâr, àththâr*, Ar.

APOTHEKERSBOEK, o. *kitáb óbat-obátan*.

APPEL, m. *toffáh*, Ar., *djeroq*.

Zoete —, *djeroq mânis, limoen mânis*.

—, zie OOGAPPEL.

—, die als medicijn gebruikt wordt, *djeroq poeroet*.

APPEL, o. beroep in regten, *istighátzah*, Ar. *pindah bitjára*.

APPELLEREN, b. w. zie BEROEPEN.

APRIL, m. *april, abril*, verb.

ARAK, m. *araq*

Overgehaalde —, *araq ápi, kapála araq*.

ARAKBRANDERIJ, vr. *stokerij, pengárakkan*.

ARBEID, m. *oesáha, kardja*.

—, hoofdwerk, *oesáha kapála*.

—, barensnood, *sákit akan beránaq, sákit máw beránaq*.

ARBEIDEN, o. w. *beroesáha, mengoesahákan, kardja, bekarđja*, L., *mengardjákan*.

— voor het dagelijksch brood, *mengoesahákan belandja paadda sa-hárt*.

ARBEIDER, m. *órang oepáhan, órang bekarđja, koelí, aníl*, Ar.

—, kunstenaar, *toekang, kimpoe, kípoe*.

ARBEIDSBONN, o. *oepah, oepáhan*.

—, maandloon, *gádjí*.

—, maakloon, *oepah boewátan, oepah kardja*.

ARBEIDSMAN, m. zie ARBEIDER.

ARBEIDZAAM, b. n. *rádjin, oesah, soeka kardja*.

Een — kind, *ánaq rádjin*.

ARBEIDZAAMHEID, vr. *prángt jang rádjin*.

ARCHIEF, vr. *kantor soerat, perbendaháran soerat karadjáan*.

ARCHITECT, m. bouwmeester, *djoeroe memboewat roemah*.

ARDUIN, m. en o. arduinsteen, *bátóe lóko-lóko*.

AREEK, vt. betelnoot, *boewah pinang*.
 AREND, m. adelaar, *râdja wâlî*.
 ARENDSKLAUW, m. *târang râdja wâlî*, *koekoe râdja wâlî*.
 ARENDSNEUS, m. *hidong mantjoeng*.
 ARENDSOOG, o. *mâta râdja wâlî*.
 —, scherp oog, *mâta tadjam*.
 ARENDSTEEN, m. *iktamakt*, Ar.
 ARENDSVLEUGEL, m. *sâjap râdja wâlî*.
 ARG, b. n. zie ERG.
 ARGDENKEND, b. n. *târoh sjak*, *gondah*, *selimpang*, L.
 ARGELOOS, b. n. *toeloes hâti*, *tiâda târoh sjak*.
 ARGLIST, vt. *tîpoe*, *dâja*, *makr*, Ar.
 ARGLISTIG, b. n. *tjerdâk*, *bertîpoe*, *berdâja*, *dengan âqal djâhat*.
 ARGLISTIGHEID, vt. *prângt tjerdiq*.
 ARGLISTIGLIJK, bijw. *dengan tjerdiq*.
 ARGUS, m. fazant van Sumatra, *koewaw*.
 ARGWAAN, m. wantrouwen, *sjak*, Ar., *sangka*, *selimpang*.
 ARGWANEN, b. w. *târoh sjak*, *selimpang*, L.
 ARIA, vt. (ond. w.), zangstuk, *njânji*.
 —, melodie, *râgam*, *lâgoe*, L.
 ARK, vt. *bahtrâ*.
 — des verbonds, *tâboet*, Ar.
 —, zeeschelp, *bîa ânaq dâra*.
 ARM, m. *lângan*, *bâhoe*.
 Beide armen, *kadoewa blah tângannja*.
 In de armen sluiten, *berploq*, *berdâkap*.
 De armen laten slingeren, *meligang*, *melénggang*, L.
 Regter—, *lângan kânan*.
 Linker—, *lângan kîrt*.
 — eener rivier, *bâtang soengei*.
 —, steel, houvast, *pemegangan*, *hoeloe*.
 ARM, b. n. behoefte, *pâpa*, *siag*, *miskîn*, Ar., *moftis*, Ar., *medlarat*, Ar., *melarat*.
 Dood —, *pôtol sakâlt*.
 Een — mensch, *orang pâpa*, *orang miskîn*, *orang melarat*.
 — worden, *djâdi miskîn*, *djâdi pâpa*, *djâdi melarat*.
 — maken, *papâkan*, *memapâkan*, *békin miskîn*, L.
 ARMADE, vt. (verond. w.), *ajermâde*, verb., *kalangkâpan kâpan*.
 ARMADER, vt. oerat *lângan*.
 ARMBAND, m. *gelang*, *pontoq*, *qâlang*, *djimat*.
 ARMBESTUUR, o. *pemarintâhan atas orang miskîn*.
 ARMBEZORGER, m. *orang pemarintah derma*, *djoeroe derma*.
 ARMBUS, vt. *tampat derma*, *tjeléngan doewit orang miskîn*, L.
 ARMELLIK, bijw. *tjâra orang miskîn*.
 ARMENIËR, m. *orang almander*, L., *orang armenie*.
 ARMGELD, o. *derma*.
 ARMGIFT, vt. zie AALMOES.
 ARMHARTIG, b. n. *hina miskîn*.
 ARMHUIS, o. *roemah miskîn*.

ARMKAS, vt. *pett derma*.
 —, armenifonds, *môdal derma*.
 ARMLOOS, b. n. *tiâda berlângan*.
 ARMOEDE, vt. *kapapâan*, *kamiskînan*, *medlarat*, Ar., *melarat*, verb. *miskînat*, Ar., *pouresa*, eig. *pobreza*, Port.
 ARMOEDIG, b. n. zie ARM.
 ARMOEZIJN, o. *tafta*, Ar.
 ARMPIJF, vt. *toelang lângan*.
 ARMRING, m. zie ARMBAND.
 ARMSCHOOL, vt. *sakôla orang miskîn*, L.
 ARMSNOER, o. *oetas lângan*, *gelang*.
 ARMSTOEL, m. *korst persendâran*.
 ARMVERKLARING, vt. (in regten), *taftis*, Ar.
 ARMVOL, m. *sapemeloq*, *sapem'loq*.
 ARMZAKJE, o. *kantong derma*, *kandong derma*.
 ARMZALIG, b. n. *tjelâka*, *hina*.
 Eene armzalige hut, *pondoq ketjil*, *pondoq boesog*.
 ARMZALIGHEID, vt. *hahinaân*, *kapapâan*.
 ARREST, o. (ond. w.) *beslag*, *rampâsan*.
 —, gevangenis, *pasoeangan*, *arrês*, verb.
 ARRESTANT, m. *orang terpendjâra*, *orang tawânan*, *orang jang di boewi*, L.
 ARSENAAL, o. *tuighuis*, *gedong sindjâta*, *gedong âlat paprangan*.
 ARSENIK, m. rattenkruid, *warangan*, L., *obat tikoes*, *brangan*.
 ARTESISCHÉ BOOR, vt. *sjam*, Ch. (op Bangka).
 ARTIKEL, o. *futsal*, *perkâra*.
 ARTILLERIE, vt. *marîam*, *bedûl besaar*.
 Rijdende —, *marîam dengan orang berkoeda*.
 ARTILLERIEKUNST, vt. *ilmoe fikmat marîam*.
 ARTILLERIEOFFICIER, m. *opsir marîam*, L.
 ARTILLERIEPARK, o. *tampat* — of *goedang marîam*.
 ARTILLERIESCHOOL, vt. *madrasah ilmoe fikmat marîam*.
 ARTILLERIST, m. *tsoldâdoe marîam*, *djoeroe marîam*.
 ARTS, m. *doekoen*, *mêstêr*, verb. van *meester*, *thabib*, Ar.
 ARTSENIJ, vt. *obat*, *penâwar*.
 ARTSENIJBEREIDER, m. *toekang obat*, *orang seré*, op de N.-W. kust van Sumatra.
 ARTSENIJDRANK, m. *obat minoeman*.
 ARTSENIJKUNDE, vt. *ilmoe ûthithâr*, Ar., *pengatâhoewan segalla obat-obâtan*, *ilmoe toekang obat*.
 AS, vt. *indjin*, L., *poesat*, *as*, Ned.
 ASCH, vt. *hâboe*, *ramâd*, Ar., *rîmidîdâ-a*, Ar.
 In de — leggen, *membâkar*.
 Heete —, *bâra*.
 — van wijngaardranken, *ramâd'l-kîrân*, Ar.
 — van suikerriet, *ramâdo'l-qatsab*, Ar., *hâboe teboe*.
 ASCHACHTIG, b. n. *berhâboe*.
 ASCHBAK, m. *tampat hâboe*.
 ASCHBEZEM, m. *sâpoe hâboe*, *sesâpoe hâboe*, L.
 ASCHBUS, vt. *lijkbûs*, *boejong hâboe*, *tjandi*.

ASCHGRAAUW, b. n. *kaláboe*, *warna háboe*, *dawk*.

Aschgrauwe oogen zijn het kenmerk van alle deugden, *máta kaláboe itoe tanda segalla kabeđjikan*, M. R. 191.

ASCHKAR, vt. *káhar háboe*, L.

ASCHKLEUR, vt. *warna háboe*.

ASCHMAN, m. *órang angkat háboe*.

ASCHSCHOP, vt. *tjop háboe*.

ASCHSCHUIT, vt. *práhoe háboe*.

ASFODILJE, vt. (zeker kruid), *selándap*, *firs*, Ar.

ASPERGIE, vt. *sepersí*, verb.

ASPERGIEPLANT, vt. *akar sepersí*, *pohon sepersí*.

ASPISSLANG, vt. *biloedaq*.

ASPUNT, o. *hoedjong pengátar*.

Noorder —, *goethob oetára*.

Zuider —, *goethob selátan*.

ASSIGNATIE, vt. *soerat tanggong membájar*.

ASSURADEUR, m. (ond. w.) *órang jang menggantí roegi bárang jang kena tjeláka*, *djoe-roe gádé kapal dan bárang dagángan dan pekákas (serba) roemah*.

ASSURANTIEBRIEF, m. *póús*, *soerat gádé*.

ASSURANTIEKANTOOR, o. *pegadéjan bárang dagángan*.

ASTROLABIUM, o. *pengoekoer bántang*.

ATERLING, m. *bastaard*, *farám zádah*, Ar., *ánaq kandaq*, *ánaq soendal* (gemeen.)

ATLAS, m. *pekoempoelan pátah doenjá*, *perhimpoean peta doenjá*.

AUGUSTUS, m. *oogstmaand*, *boelan agostos*.

AVOND, m. *sóré*, *petang*, *isjá*, Ar., *sindjakaála*, *petang hárti*, *sindjá*, *tarde*, Port.
—, als het licht opgestoken is heet die gewoonlijk nacht of *málam*.

Het vallen van den —, *káboes*.

AVONDBEZOEK, o. *telámoe málam*.

AVONDDAUW, m. *ombon petang*.

AVONDETEN, o. *makánan málam*, *santap isjá*.

AVONDGEBED, o. *soembahyang maghib*, *soembahyang isjá*.

AVONDMAAL, o. *nachtmaal* (des Heeren), *ásjá-t-r-rabbáníj*, Ar., zie AVONDETEN.

AVONDMAALGANGER, m. *órang jang doedoq paadda asjá-t-r-rabbáníj*.

AVONDMALEN, o. w. *santap petang hárti*, *cear*, Port.

AVONDOFFER, o. *qorbán málam*.

AVONDREGEN, m. *hoedjan málam*.

AVONDROOD, o. *mérah muta-hárti másoq*, *sjafaq*, Ar.

AVONDSCHEMERING, vt. *silam*.

AVONDSCHOOL, vt. *sakóla málam*.

AVONDSPEL, o. *permajinan málam*.

AVONDSTAR, vt. *bántang hábi*, *bántang zaharat*.

AVONDSTOND, m. *petang hárti*, *sóré*, *sindjá*.

AVONDUUR, o. *avondtjíd*, *koetika petang atsr*, Ar., *hárti*.

AVONTURIER, m. *órang jang mentjahárti oentong*.

AVONTUUR, o. *oentoeng*, *oentong*, *natsib*, Ar.
Goed —, *oentong bájiq*.

Kwaad —, *oentong djáhat*.

AVONTUURLIJK, b. n. *rambang-rambang*, *atas prí ka-oentoengan*.

AZEDARACH, (gewas, MELLA), *foela morgattí*.

AZEN, b. en o. w. *spijs in den mond steken*, *soewáp*, *menjoewáp*.

Op iets —, *menjerrei*, *tjahárti makánan*, *tjahárti oempan*.

AZIE, o. *asiá*, verb.

AZIJN, m. *tjoeka*, *chal*, Ar. en Perz.

Met — en water eene wond wasschen, *tásak*.

Een scheutje —, *sa-tegoq tjoeka*.

AZIJNACHTIG, b. n. *másam*, *asam*.

AZIJNEN, b. w. *tároh tjoeka*, *boeboh tjoeka*, *toewang tjoeka*.

AZIJNKAN, vt. *azijnflesch*, *bottol tjoeka*, L., *boejong tjoeka*.

AZIJNMAKER, m. *toekang másaq tjoeka*.

AZIJNMAKERIJ, vt. *tampat békin tjoeka*, L.

AZIJNSAUS, vt. *sós tjoeka*, L.

AZIJNSTELLETJE, o. *tampat tjoeka*.

AZIJNSUIKER, vt. *goela tjoeka*.

AZIJNTON, vt. *tong tjoeka*.

AZIJNVERKOOPEL, m. *órang djoewál tjoeka*.

AZIJNWATER, o. *ajer tjoeka*.

AZIJNZUUR, o. *asam tjoeka*, *másam tjoeka*.

AZIJNZUURZOUT, o. *gáram asam tjoeka*.

AZUREN, b. n. *biroe*, *biroe lángit*.

AZUUR, m. *lazuur*, *lázoewardí*, Perz.

AZUUR, b. n. *homelsblaauw*, *biroe lángit*.

AZUURSTEEN, m. *bátoe lázoeward*.

B.

B, vt. de letter van dien naam, *bá*.

Be-bakje, o. (bij letterzetters), *tampat hoeroef bá*.

BAADSTER, vt. *órang parampoewan mandí*.

BAAI, vt. *zekere wollen stof*, *kájin boeloe*, *kájin tsoef*, Ar.

—, gem. *roode wijn*, *anggor mérah*, *ajer anggor mérah*.

BAAI, vt. *kleine zeeboezem*, *inham*, *telog*.

Met alle — en en kusten, *dengan segalla telog rantawnja*.

BAAIJEN, onverb. b. n. van *baai*, *boeloe*, *tsoef*.

Een — hemd, *kamedja kájin boeloe*.

BAAIHAL, vt. *pásar kájin boeloe*, — — *tsoef*.

BAAITJE, o. *bádjoe*.

Wat op zijn — krijgen, *di poekol*.
BAALZOUT, o. *gáram teloq*.
BAAK, vr. *tanda, tiang tanda*.
 —, *vuurbaak, tanda ápt*.
BAAKGELD, o. *tjoekei tiang tanda (di pela-boehan)*.
BAAL, vr. *goendong, gendang, bandellá*,
 Port., (*bandalho*), *báan, boengkoesan*.
 Eene — dragen, *memikol báan*.
 —, groote zak, *károng besaar*.
BAAL, m. zekere afgod, *báaal*, Ar., bijbel-vertaling.
BAALDOEK, o. *kájin károng, kájin bandellá*.
BAAN, vr. weg, *djálán*.
 Heer—, *djálán besaar, djálán rája*.
 Ren—, *balápan*.
 Langs de —, *sa-pandjang djálán*.
 Eene zaak op de lange — schuiven,
melandjoetkan soewátóe perkára, melambaukan soewátóe perkára.
 De —, loopbaan van een hemellicht,
peridáran.
 De — van Venus, *peridáran zâhrat*.
 —, breedte van doek, *lírang, lébarnja kájin*.
 Een zeil van acht banen, *lâjar jang delápan kâk lébarnja kájinna, lâjar delápan lírang*.
BAANDER, m. lijndraaijer, *órang poetar tâlt, órang bekin tâlt, L.*
BAANDERHEER, m. fig. een Jan, een heertje, ijdele gek, *órang perleníé*.
BAANGELD, o. *oewang belápan*.
BAAR, b. n. bloot, open, als: de bare zee, *lâwoet rambang*.
 Eene bare logen, *doesta jang njâta, djoesta betoel, L.*
 — geld, *toenét, oewang kontan, L.*
 In — geld betalen, *bâjar toenét, bâjar oewang kontan, L.*
BAAR, vr. golf, *oembaq, oembaq*.
 Groote —, *deining, aloen*.
 Door de baren geslingerd worden, *di gójang oembaq*.
 Groote en langzame baren, *galombang*.
BAAR, m. nieuweling, *órang bahároe, órang bároe, L.*
 —, zandbank voor eene haven, *lânjoe, gósong*.
BAAR, vr. draagbaar, *djompána, lérang, oesoengan*.
 Lijk—, *djenâzat, Ar., kórong-bátang*.
BAAR, vr. staaf, *bátang*.
 —ijzer of staafijzer, *besti bátang, (kipal), besti jang di timpá*.
BAAR, vr. dwarsstreep, schuinsche streep, *bâris sérong*.
BAARBLIJKELIJK, b. n. *njâta, thlâhír, Ar., máloem, Ar., tarang, trang*.
BAARBLIJKELIJKHEID, vr. *kanjatâän, ka-trángan*.
 Er is voorts eene haarblijkelijkheid door het stuk doek, dat zij heeft laten vallen,

ada-poon kanjatâänja derri paadda kájin pertjánja itoe di goegoerkanna, S. R. 102.
BAARD, m. van menschen en dieren, *djéng-goet*.
 Den — scheren, *tjoekeoer djénggoet, memâras djénggoet*.
 Zich den — laten scheren, *soeroeh tjoekeoer djénggoet*.
 In den — vliegen, *membangkilkan*.
 —, stekel, *doeri*.
 Een zeer lange — is het kenmerk van gebrek aan verstand, *djénggoet jang amat pandjang itoe tanda koerang boedi*.
 Een kleine — is het kenmerk van schrandtheid, *djénggoet jang ketjil itoe tanda tjerdig*.
 Een ronde — is het kenmerk van volmaaktheid in verstand en oordeel, *djénggoet jang bontar itoe tanda kasempornâän boedi dan bitjára*.
 Een zeer zware — is het kenmerk van groote eerzucht, *djénggoet jang amat lebat itoe tanda himmat jang besaar*.
 Een middelmatige — is het kenmerk van volmaaktheid in oordeel en verstand, *djénggoet jang sedang itoe tanda kasempornâän boedi dan bitjára*.
 Een gekrulde — is het teeken van kunstgrepen en bedrog, *djénggoet jang boekoel itoe tanda mekar, (makr. Ar.) — van het koorn, ranting*.
BAARDELOOS, b. n. *tiáda berdjénggoet, belom toemboeh djénggoet*.
 Een — jongeling, *ánaq taroena jang belom toemboeh djénggoet*.
BAARDEN, o. w. *toemboeh djénggoet*.
BAARDIG, b. n. *berdjénggoet, áda djénggoet*.
BAARDSCHERDER, m. *toekang tjoekeoer, pen-tjoekeoer, toekang memâras*.
BAARDTANGETJE, o. *angkop, tjátoet, Jav.*
BAARLIJK, b. n. *betoel*.
 Een baarliijke duivel, *sjéthan betoel*.
BAARMOEDER, vr. *papoetjoe, peranâkan, kandong, rahim, proet, L., art-ari*.
 —, oorzaak, *póhon, atsal, Ar.*
BAAS, m. *toekang, pandei*.
 —, voornaamste werkman, *toekang agoeng*.
 Metselaars—, *toekang bâteo, pandei bâteo*.
 Timmermans—, *toekang kájoe, pandei kájoe*.
 Den — spelen, *mengâtas-âtas diri*.
BAAT, vr. winst, *lába, oentoeng*.
 —, nut, *pergoenâän, fá-idat, Ar. en fá-idah*.
 — zoeken, *mentjahári oentoeng, — lába, —, fá-idat*.
 —, hulp, nut, *pertoeloengan, goena*.
BAATZUCHT, vr. *kikir, thamâh, Ar.*
BAATZUCHTIG, b. n. *loba, kikir, thamâ-à, Ar.*
BABELLAAR, m. *órang berbantjang-bantjang, órang mengámong-ámong, L., órang ber-*

toetoe, *orang tjoera-tjoera, pelitar, lidah pandjang.*
BABELARIJ, *vr. omongan, pelitaran.*
BABBLEGUGJES, o. meerv. *omong kósong.*
BABBELEN, o. w. *mengómong, L., tjoera, innjah, toetoe, litar, bantjang, tjitit.*
 Gaan zitten —, *doedog ber-ande-andei.*
BABOK, m. vlegel, lomperd, *orang kásar, orang koerang adjar, orang bódoh.*
BAD, o. *permandian.*
 Een warm —, *permandian ajer pánas, tangas.*
 Een — nemen, *mandi.*
 Het — der wedergeboorte, *permandian kadjadian bahároe, permandian pembaharoewan.* (In de bijbelvertaling staat: *permandian peranákun poela*, dat ook beteekent: het bad der baarmoeder enz.)
BADEN, b. w. *mandikan.*
 Zich —, *mandi.*
 In warm water —, *tangas.*
 Zich in wellust —, *menoeroet hawá nafsoenja.*
 Zich in het bloed der vijanden —, *mengárong dárak moesoeh.*
BADER, m. *orang mandí.*
 Er zijn vele baders in de rivier, *áda banjáq orang mandí di káli, L.*
BADGAST, m. *telámoe di roemah permandian, orang menoempang di roemah permandian.*
BADGELD, o. *belandja permandian.*
BADHUIS, o. *roemah permandian, gedong permandian, pontja persáda.*
BADKAMER, *vr. bilik permandian, kámar mandí, L.*
BADKLEED, o. *kájin mandí, kájin bahásan.*
 Het — des Konings; *kájin basáhan rádjá, I. J. 31, tatap toeboh.*
BADKUIP, *vr. tempat mandí, tempat permandian, pásoe, I. J. 31.*
BADMEISJE, dat bij het bad van eenen Vorst dienstbaar is, *orang rampoewan menonggoewi permandian, boedjang tempat mandí, L.*
BADPLAATS, *vr. negri permandian.*
BADSTOOF, *vr. tangas.*
BADWATER, o. *ajer mandí, kolam,* (het laatste is ook een badvijver).
BAFFEN, o. w. *sálaq, menjálaq, menggonggong, L.*
 Honden die baffen, bijten niet, *andjing menjálaq boekan menggigit.*
BAFTA, o. soort van katoen, *asahan, bafta.*
BAG, *vr. permáta tjintjin.*
 —, oorbag, *kráboe, anting-anting.*
BAGAADJE, *vr. bárang-bárang orang berdjálan.*
BAGAADJEWAGEN, m. kar, *káhar, (karéta, pedátt) bárang-bárang orang berdjálan of berangkat.*
BAGGEREN, b. w. *gált loempoer.*
BAGGERMAN, m. *koelt menggált loempoer.*
BAGGERMOLEN, m. *penggilingan loempoer.*
BAGGERNET, o. *djála boewat menggált loempoer.*

BAGGERSCHUIT, *vr. práhoe membáwa loempoer.*
BAGJIN, *vr. orang parampoewan pertápa.*
BAHAAR, m. (560 oude ponden), *boehár, Perz., bhára.*
BAJERT, m. *tjampor báwar.*
BAK, m. ronde steenen — om borden af te wasschen, *pásoe,* (ook wel badknip).
 —, waarop spijzen geplaatst worden, ook bak in de diamant- en goudmijnen om den gevonden erts te zuiveren, *doelang.*
 Metalen — of kom, *bátíl.*
 Water —, *paloengan.*
 Groote —, schotel, *thabaq, Ar.*
 Kalk —, *tampat kápor.* (In het algemeen wordt *tampat* voor bak gebezigd, als die voor een bepaald doel gebruikt wordt).
 —, blad, *tálam.*
BAKBEEST, o. een voorlastig schip, *kapal jang terláoe brat di haloewan.*
BAKBOORD, o. *sablah kirt práhoe, pinggir kirt práhoe, fihag kirt kapal.*
BAKEN, zie **BAAK.**
BAKENEN, o. w. *nenároh tiang tanda.*
BAKER, *vr. báboe kring, L., inang pengásoh.*
BAKEREN, b. w. *lampin, tároh di dálam kájin lampin.*
 Heet gebakerd (driftig) zijn, *berbángat-bangátan.*
BAKERMAT, *vr. oorsprong, pohon, atsal, Ar.*
 —, geboorteplaats, *negri má bápa, negri kadjadián.*
BAKERSPELD, *vr. penitit besaar.*
BAKHUIS, o. zie **BAKKERIJ.**
 —, gelant, zie **AANGEZIGT.**
BAKJE, o. napje, *tjepoe.*
BAKKEBAARD, m. *tjumbang*
BAKKEN, b. en o. w. in den oven —, *bákar.*
 In de pan —, *górèng.*
 Eene eijerstuif —, *mendádár.*
 In eene ijzeren pan —, *rendang.*
 —, o. w. *másag.*
 Het brood bakt, *rótt másag.*
BAKKER, m. *toekang rótt, penánaq.*
BAKKERIJ, *vr. tempat of roemah bákar rótt, penanákan.*
BAKKERSGLOEIJZER, o. raketstok, *besst dápor bákar rótt, pengoepaq dápor.*
BAKKERSKNECHT, m. *boedjang toekang rótt, L.*
BAKKERSMAND, *vr. bakoel toekang rótt.*
BAKLOON, o. *oepah of belandja bákar rótt.*
BAKMEESTER, m. scheepsw. *djoeroe makánan.*
BAKOVEN, m. *dápor bákar rótt.*
BAKPAN, *vr. penggórèngan, koewálti.*
BAKSEL, o. *pembakáran rótt.*
BAKSLEDE, *vr. penggirétan.*
BAKSTAG, *vr. tambirang tiang besaar láloe ka-tiang toepang.*
BAKSTEEN, m. *báta.*
BAKTAND, m. kies, *gigi garham, garham.*
BAKTROG, m. *prákoer.*
BAKVISCH, m. *ikan bakal góreng.*

BAL, m. in zeker spel, *katei*.
 —, kaatsbal, *boewah raga*.
 Billard—, *bóla*.
 —, bol, pil, *ontal*.
 Een — (rijst), *kipal*. *Boewah* kan in het algemeen voor bal gebruikt worden.
 —, prop, *soempal*.
 Soort van kolf—, *boewah dil*.
BAL, o. baal, danspartij, verb., *penarian*.
BALANS, vr. *best timbangan*, *trádjoe*.
 —, weegschaal, *timbangan*, *narátja*.
 Chinesche —, *dátjing*.
 —, teeken van den diereuriem, *timbangan tanda boró'j asmán*.
 — van eene rekening, *bandangan*, *báqf*, Ar., *perbandjoewan*.
BALANSREKENING, vr. *hitoengan bandingan*.
BALDADIG, b. n. *djáhat*, *angkára*, *tiáda máloe*.
 —, stout, *nakal*, *delap*, L.
BALDDADIG, b. n. vermetel, roekeloos, *bránt*, *gágh bránt*, *perkása*.
BALDDADIGHEID, vr. *kabranian*.
BALDEREN, o. w. *gemoeroeh boeijnja*, *békin roesoe*, L.
BALÉIN, o. *balin*, verb., *isang tkan páwoes*.
BALG, m. afgestroopte huid, *koelit jang di koepas*.
 —, buik, *proet*.
BALIE, vr. leuning, *kájoe pemangan*, L., *pemegangan*.
 —, tobbe, bak, *pásoe*, *bákas*.
 —, afschutsel, *págar*.
BALIEMAND, vr. *bakoel jang besaar sakáli*.
BALJUW, m. *toemengoeng*, H. Q., *baljoe*, verb.
BALJUWAGIE, vr. *katoemengoengan*.
BALK, m. *galágar*, *galondong*, *ballok*, verb.
 Balken, waarop de deklanken van een vaarttuig rusten, *rimbat*.
 Balken, *alang-alang*.
 Overeindstaande stutbalk, *djarádja*.
 Voornaamste — in een gebouw, *kásaw djantan*.
 Onderste laag balken van een huis, *sendat*.
 Hanebalken, *sókong-sókong*.
 Bovenste rigchel of balk van het geraamte van een dak, *práhan*.
 Balken op stijlen leggen, *alangkan*.
 Balken, die den achtersteven vormen, *wájang kórong*.
BALKEN, o. w. *djerta*, *mendjerta*.
BALKON, o. *barándah*, *varanda*, Port.
BALLAST, m. *toelaq bára*.
 — innemen, *moewat toelaq bára*.
 Den — lossen, *pongah toelaq bára*, *mengaloewarkan toelaq bára*.
BALLASTEN, b. w. ballast laden, *moewat toelaq bára*.
 Het schip is niet goed geballast, *makka kapal útoe koerang bájij toelaq baránja*.

BALLASTSCHUIT, vr. *sampan jang ambil toelaq bára*, *sampan toelaq bára*.
BALLETJE, o. *ontal*, *kípál*, zie **BAL**, m.
 — van suiker en meel, *ondé-ondé*.
BALLING, m. *orang jang di boewang*, *orang jang kena koekoem di boewang*, *orang ka-boewangan*.
BALLINGSCHAP, vr. *prt háal kaboeangan*.
BALLOORIG, b. n. verbijsterd door een gedruis, *bingoeng*.
 —, misnoegd, *sákit háti*.
BALLOORIGHEID, vr. *kabingoengan*.
 —, misnoegdheid, *sákit háti*.
BALSEM, m. *getah jang hároem*, *minjaq báwoe bawoe'n*, *minjaq rampah*, *minjaq jang hároem*, *minjaq wangí*, L., *balasán*, Ar., *masoeh*, Ar.
 —, troost, opbeuring, *penáwar*.
 Uw brief, mijne geliefde, is — voor mijn hart, *soerat adenda djádi penáwar háti kakanda*.
BALSEMACHTIG, b. n. *hároem*, *wandjé*, *wangí*, L.
 — e geur, *báwoe jang hároem*, *báwoenja wangí*, L.
 Bloemen — van geur, *boenga jang hároem bawoenja*, *kumbang jang wangí bawoenja*, L.
BALSEMBOOM, m. *póhon minjaq wangí*, *póhon getah jang hároem*.
BALSEMEN, m. *póhon tjamára wangí*.
BALSEMDOOS, vr. *tjoemboel minjaq báwoe bawoe'n*.
 Balsemen, b. w. *boeboeh báwoe-bawoe'n*, *meddihé dengan báwoe-bawoe'n*.
 Een lijk —, *meragst majit*.
 —, zalven, *baperminjaqkan*, *boeboeh minjaq*.
BALSEMGEUR, m. *báwoe hároem*, *báwoe wangí*, L.
BALSEMHOUT, o. *agilahout*, (*aloerylum agallochum*) *kájoe ghároe of gároe*.
BALSEMIJN, vr. (*balsamina hortensis*), *pátjar koekoe*.
 —, (*lawsonia alba*), *pátjar tjina*.
 —, (*balsamina latifolia*), *pátjar leuweung*, Soend.
BALSEMING, vr. *pemboeboehan báwoe-bawoe'n*
 — van een lijk, *pemerasian majit*.
 —, zalving, *perminjékan*, *pemboeboehan minjaq*.
BALSEMOLIE, vr. *minjaq wangí*, L., *minjaq rampah-rampah*, *minjaq báwoe-bawoe'n*.
BALSPEL, o. *permajinan katei*.
 —, met den voet eenen gevlochten rottingbal opwerpen en opvangen, *sipaq raga*.
BALSTRUIK, m. *klitté*.
BALSTURIG, b. n. *teggar*, *tegar*, *bingal*, *kras háti*.
BALZAKJE, o. (*scrotum*), *tampat boewah pelér*, *konthol*, Jav.
BAMBOES, bamboesriet, o. *boeloeh*, *mamboe*, *bamboe*, Jav.
 — voor heiningen, *bamboe apoet*.

— voor draagstokken, *bamboe minjaq*.
 — voor rustbanken, *bamboe taloepoeh*.
 —, klagriet, bamboes, die, afgebroken bij het suizen van den wind, een klagend geluid geeft, *boeloeh perrindoe*.

Eene zware, schoone —soort, *bamboe betoeng*, *boeloeh betoeng*.

Dikke —, *awir*, *bamboe awir*, *boeloeh awir*.

Doornachtige —, *bamboe doert*, *boeloeh doert*.

Opengespleten en plat geslagen —, die tot beschot dient, *paloe poh*.

De—*arundinaria glaucescens*, *bamboe tjina*.

Ruige —, *tanniang*.

—spruit, *reboeng*.

Eetbare bamboesspruit, *reboeng bamboe tált*.

BAN, m. uitsluiting, *pengoetjilan*.

Kerkelijke —, *nastápa*.

In den — doen, *mengoetjilkan*, *memboewang*.

—, gebied, *parintah*, *printah*.

In den — gedaan worden, *di nastápa kan*.

Van den — ontslaan, *melepaskan nastápa*.

BANAAN, vr. *písang*.

BANAANBOOM, m. *poehon pisang*.

BANBLIKSEM, m. *fírman pengoejtjilan*.

BAND, m. *ikat*, *pengábat*.

—, touw, *tált*.

Koperen —, *ikat tambága*.

—, ring, *tjintjin*.

— of strook linnen, die de vrouwen op het lijf dragen, *kendit*, Jav.

IJzeren —, hoepel, *simpei besst*.

— van vereeniging, *tált perhoewoengan*.

—, boekdeel, *djild*, Ar., *djiled*, verb.

—, van een boek, *peroeboengan kitáb*.

—, breukband, *pengikat boeroet*.

— van rotting, *pengikat rötan*, zie verder ARMBAND, BUIKBAND, enz.

BAND, o. lint, *píta*, *fita*, Port., *tált*.

BANDELIER, m. gordel, *ikat pinggang*, *kájin bároet*.

— van eene kris, *tált kris*, *sáboq*, *sandang*, *persandangan*.

BANDIET, m. roover, *kráman*, *penjámon*.

—, zie BALLING.

BANDREKEL, m. *andjng jang terikat*.

—, loom, vadzig mensch, *orang málas*.

BANEN, b. w. *sadiákan*, *menjadiákan*, *singgarahkan*, *békin sadia*, (*sedia*), L.

Eenen weg —, *menjadiákan djálan*, *békin sadia djálan*, L.

Den weg —, openen, *memboeka djálan*.

BANG, b. n. bevreesd, *tákot*, *tjábar*, *gantar*.

—, vreesachtig, schrikachtig, *penákoet*.

— worden, *djádi tákoet*, *djádi gantar*.

— maken, *menakoeti*, *békin tákoet*, L.

—, vrees of angst verwekkende, *jang membri tákoet*, *heibáno*, *jang membri dáhsat*,

angkar wordt van wouden gezegd, die den inlander vrees inboezemen voor eenig gevaar in dezelve.

De bange eenzaamheid, *tampat perasingan jang soenji sinnjap*.

BANGHEID, vr. *katakoe tan*, *kagantáran*.

BANIER, vr. vaan, *bandéra*, Port., *tonggol*, *pandji*, *álan*, Ar.

Koninklijke —, *álan karadjáan*.

Al de vaandels werden ontroid, *makka di kambangkan segalla pandji-pandji*, Isk.

De — planten, *mendirikan bandéra*.

De banieren en vaandels wapperden, *tonggol dan pandji-pandji berkabáranlah*.

Banieren met gouden opschriften, *pandji-pandji jang di toelis dengan ajer amas*.

Beschrevene banieren, *tonggol toelis*, I. J. 87.

Zoo als het schrift of de beschildering der banieren, *seperti toelis tonggol*, I. J. 87.

Sommige behoorden tot de Koninklijke —, *áda jang derra paadda álan karadjáan*,

— — — — *pandji karadjáan*.

Onder de — strijden, *berprang di báwah tonggol*. (De tonggol is evengljk meer een lange smalle vlag of wimpel, doch wordt dikwerf met de *pandji* verward.)

BANK, vr. breede — van gespleten bamboeslatten, dienende ook voor rustbank of slaapplaats, *balei*.

—, *canapé*, *bangkoe*, verb.

—, zitplaats, *tampat doedoq*.

Ik wil het onder geene stoelen of banken steken, *kita tiáda máwoe semboenikan itoe*.

Eene zaak achter de — schuiven, *melambatkan sa-bárang perkára*.

—, regtbank, vierschaar, *maikamat*, Ar., *balei hoekoem*.

—, wisselbank, *balei toekar oewang*.

—, speelbank, *balei berdjoedoe*, *tampat bermájin dengan menároh oewang*.

— in zee, rif, *betíng*.

Zand—, *lánjoe*.

—, rif met zware branding, *gósong*.

—, ter bewarig van gelden, *bank*, Ned.

— van leening, *roemah pegadéan*.

Verkooping in de — van leening, *lelang di roemah pegadéan*.

BANKACTIE, vr. *soerat bank*.

BANKBREUK, vr. *tiáda bóleh bájar*, *berhénti bájar*, *roesaq háll dagangan*, *poetoes módal*.

BANKBREUKIG, b. n. *roesaq berdágang*, *soedah poetoes módal*.

— op eene trouweloze wijs, *berhénti bájar atas príng jang cháánat*, *poetoes módal dengan kíánat*, L.

BANKBRIEFJE, o. *soerat bank*.

BANKEN, o. w. tafelen, *doedoq mákan minon*.

—, uithouden, *táhan*, *darita*.

Ik kon het daar niet lang —, *sája tráda bóleh táhan láma di sitoé*.

BANKEROET, bankerot, o. zie BANKBREUK.

BANKEROETVERKLARING, vt. (in regten), *tafiis*, Ar.
BANKEROTTIER, m. *orang jang poetoos mō-dalnja*.
BANKET, o. gastmaal, *perdjamoewan*.
 — of feest bij eene plegtige gelegenheid op Sumatra, *bimbang*.
 —, sukergebak, *manisan*, *halwā*, Ar.
 —, pad langs een parapet, *loeroh bēntēng*, *djālan ketjil di pinggir bēntēng*.
BANKETBAKKER, m. *toekang manisān*, *toekang koecé*.
BANKETTEERDER, m. *pendemap*.
BANKETEREN, o. w. *doedoq mākan mīnoem*, *bersantap-santāp*, *berdjāmoewān*.
BANKETTERING, vt. *perdjamoewan*, zie **BANKET**.
BANKGELD, o. *oewang bank*, *mōdal bank*.
BANKHOUDER, m. *lombardhouder*, *toekang pégang gadéān*.
BANKIER, m. *bendahāra*, *toekang pégang oewang*.
BANKNOOT, vt. *soerat bank*.
BANNELING, m. zie **BALLING**.
BANNEN, b. w. *boewang*, *kaloewarkan derri paadda negri*.
 De vreugde —, *menghilangkan soekatjita*.
 Den duivel —, *boewang sjéthān*, *menjahkan sjéthān*.
BANNING, vt. *pemboewāngan derri paadda negri*.
 —, uitsluiting, *ban*, *pengoetjilan*.
BANYLOEK, m. *banbliksem*, *koetoq peng-oetjilan*.
 Den — over iemand uitspreken, *meng-oetjap koetoq peng-oetjilan atas sa-orang*.
BAR, b. n. *kaal*, van den grond, *kring*.
 Zoodat er niets dan —re aarde overblijft, *hingga tinggal tanah kring itoe*, M. S. R. 36.
 —, koud, *guur*, *dingin*, *sedjoeq*.
BARAK, vt. *kazerne*, *tangsi*, *chānah sipāht*, Perz.
BARBAAR, m. fig. *woestaard*, *orang thlālim*, *orang zālim*, verb.
 —, *vreemdeling*, *orang asing*, *orang halit*, *orang adjam*.
BARBAARSCH, b. n. *wreed*, *thlālim*, Ar., *zālim*, *kedjam*, L.
 Eene —e taal, *bahāsa katjōkan*.
BARBAARSCHHEID, vt. *prāngi zālim*, *hāti kedjam*.
BARBEEL, m. (soort van) *belājam*.
BARBIER, m. *toekang tjoekoer*, *toekang memāras*, *penjoekoer*.
BARBIEREN, b. w. *tjoekoer*, *mentjoekoer*, *memāras*.
BARBIERSJONGEN, m. *moerid toekang tjoekoer*.
BARBIERSKNECHT, m. *boedjang toekang tjoekoer*.
BARBIERSWINKEL, m. *roemah toekang tjoekoer*. *kadei toekang tjoekoer*.

BARD, m. *toekang panton dhōlo kāla*, *pandī sjair di hoeloe kāla*.
BARDENZANG, m. *njanjian toekang panton dhōlo kāla*.
BAREN, b. w. *berānaq*, *berpoetrā*, Hoft., *bersālin*, in de tijn beschaafde taal.
 De vorstin baarde eenen zoon, die een fraai besneden gelaat had, *makka toewan poetri poon berānaq sa-orang laki-lāki jang eloq pārasnja*, S. R. 8.
 Eene dochter —, *berpoetrā sa-orang parampoewan*, B. Sj.
 —, veroorzaken, *mgadākan*, *bekin*, L.
 Vreugde —, *mgadākan kasoekāān*, *menjoekāān*, *bekin soeka hāti*, L.
 De tijd baart rozen, *nanti lāma-lāma bōleh salāmāt djoega*.
BARENSNOOD, m. *sākit ākan berānaq*, *sākit māw berānaq*.
BARG, m. *gesneden varken*, *bābt kabirt*, L., *bābt djantan kāsīm*.
BARHEID, vt. *kakriangan*.
 — van het weder, *māsa dingin*.
BARING, vt. zie **BAREN**.
BARK, vt. zeker schip met twee masten, *banting*, *barrik*, verb., *tinggang*, *konting*.
BARKAS, vt. *grootte sloep*, *sampān besaar*.
BARMHARTIG, b. n. *kāseh*, *berkasēhan*, *rahmān*, Ar.
 In den naam van God den —, den ontfermer, *bismūllahī'r-rahmān'r-rahīmi*, (dit is de gewone aanhef van godsdienstige werken in het Arabisch en in het Maleisch).
 Zijnen dienaren — zijn, *mengasehāt hambānja*.
BARMHARTIGHEID, vt. *kasēhan*, *rahmat*, Ar., *rahīm*, Ar.
BARMTE, vt. *tambon*, *tambōnan*.
BARNEN, b. en o. w. *bākar*, *toenoe*, zie **BRANDEN**.
 In 't — der gevaren, *di dālam māra bahāja jang amat sāngat*.
BARNSTEEN, m. *ānbar koening*, *kah roebā*, Perz.
BAROMETER, m. *pengoekoer kabratān oedara*.
BARREVOETBROEDER, m. *zāhid jang tiāda pāké sapātoe*.
BARREVOETS, bijw. *kāki telandjang*.
BARSCHEID, b. n. *bingis*, *prang-proes*, *pantjingan*.
 Een — gelaat, *moeka bings*.
BARSCHEID, vt. *hāti bingis*, *prāngi prang-proes*.
BARSIE, vt. *vrachtschuit*, *prāhoe tambāngan*.
BARST, m. zie **BERST**.
BARSTEN, o. w. zie **BERSTEN**.
BAS, m. *laagste toon*, *rāgam jang sājop sakāli*.
 —, *speeltuig*, *bas*, Ned.
BASFLUIT, vt. *bangsi jang kāsar sakāli boenjinja*.
BASILISKUS, m. *oelar tadoeng*.
BASSA, m. *gouverneur eener provincie in Turkije*, *pāsja*, Turksch, *bāsja* of *bādsjāh*, Perz.

BASSEN, o. w. zie **BAFFEN**.
BASSNAAR, vr. *kawat bas*.
BASSTEM, vr. *soewâra dâlam sakâli*.
BAST, m. schors, omhulsel, dop, *koelit*.
BASTA, bijw. (ond. w.) *genoeg! soedah! brénti!*
BASTAARD, m. *karâm zâdah*, Ar., *ânag soendal* is een gemeen hoerkind.
 — bij eene bijt, *ânag kandaq*.
BASTAARDIJ, vr. onwettige geboorte, *per-anâkan kandaq*.
BASTACHTIG, b. n. *sa-roepa koelit kâjoe*.
BASTIG, b. n. *koelit kâjoe jang tebal*.
BATALJON, o. *bataljon*, Eur., *katoenboek*.
BATEN, o. w. *bergoea*.
 Wat zal dat —? *apa goenânja itoe?*
BATIG, b. n. *berlâba, lâba*.
 — slot, *bandingan jang berlâba*.
BATIST, o. *asahan*.
BATTERIJ, vr. *koeboe, bëntêng*, (het laatste woord is meer eene schansvesting.)
BAVIAAN, m. *kra, kerra, broeg*.
BAZIN, vr. meesteresse, *toewan*, (in de geschriften wordt *toewan* dikwerf van eene meesteresse gezegd.)
BAZUIN, vr. *nafîr, boerf, songko, salomprêt*, L., verb. van *trompet*.
BAZUINBLAZER, m. *penioep nafîr*.
BAZUINEN, o. w. *tioep nafîr*.
BAZUINGELUID, o. *boenji nafîr, boenji boerf*.
BEAARDEN, b. w. *tânam, menânam, tanâmi, qoeboerkan*.
BEADEMEN, b. w. *menafâst menapâsin*.
 Beademd worden, *di nafâst, di napâsin*, L.
BEADEMING, vr. *penafâsan, penapasan*, L.
BEAMEN, b. w. *tarima, ridlâ, Ar., iâkan*.
BEAMBE, m. zie **AMBTENAAR**.
BEAMBTSCHEIJVER, m. *notaris, dabir en dibir* Perz., *notâris*, Ned.
BEAMING, vr. *penarimâan, karidlâan*.
BEANGST, b. n. *katakoetan bertjinta*.
 —, *ongerust, soesah hâti*.
BEANGSTHEID, vr. *tjinta, pertjintâan, tâkoet*.
BEANGSTIGEN, b. w. *menakoeti, bapertjintâkan*.
BEANGSTIGING, vr. *penakoetan*.
BEANTWOORDEN, b. w. *sâhoet, menjâhoet, mendjawâb, bâlas*.
 Eenen brief —, *membâlas soerat*.
 Beantwoord worden, *di sâhoet, di djawâb, di bâlas*.
 —, *overeenkomen, pâtoet, banding*.
 Dit beantwoordt niet aan de overeenkomst, *makka inilah tiâda sama bandingannja dengan djandji itoe*.
BEANTWOORDING, vr. *djawâb, sâhoet, pembalâsan*.
 De — eener vraag, *djawâb akan soewâl, sâhoet pertanjaan*.
 — van eenen brief, *pembalâsan soerat*.
BEARBEIDEN, b. w. *voortbrengen, mendjâdikan, mengardjâ-i*.

Een boek —, *mendjâdikan kitâb*.
 Een beeld —, *memboewat pátong*.
 —, *fatsoeneren, meroepâkan*.
 —, den grond —, *karanja tânah, mengardjâkan tânah, menanggâla*.
BEARBEIDER, m. *orang kardja, orang be-kardja, orang memboewat*.
BEARBEIDING, vr. *pengardjâan, pemboewatan*.
BEBINDEN, b. w. *bâbat*.
 Hij bebond de wonde met linnen, *makka loeka itoe di bâbatnja dengan kâjin*.
BEBLADEREN, b. w. *mengamboerkan dâwon*.
BEBLOEDEN, b. w. *berloemoerkan dengan dârah, mendarâh*.
 Bebloed, *berloemoer dârah*.
BEBLOEMEN, b. w. *mengamboerkan boenga*.
BEBOETEN, b. w. *mendendâ-i*.
 Beboet, *kena denda*.
 Beboet worden, *di dendâ-i*.
BEBOLWERKEN, b. w. *membëntêng-i, mendinding-i*.
BEBOLWERKING, vr. *pembëntêngan, pendindingan*.
BEBOUWEN, b. w. zie **BEARBEIDEN**.
BED, o. (in Indië heeft men geen donzen of veëren bedden, maar van boomwol of *kâpok*, die men *kâsor* of *bolsak*, verb. van *bultzak* noemt.)
 Een nieuw bed, *kâsor bâroe, bolsak bâroe*.
 Het — van den inlander bestaat uit een matje met een kussen, *tikar bantal* genoemd.
 Te — zijn, *berbâring, berâdoe*, Hofst.
 Te — brengen, *bâwa mâsoq tempat tidor*.
 Het — houden, *tinggal di tempat tidor*.
 Op het — van eer sterven, *mâti di dâlam prang*.
 —, *bedstede, slaapplaats, tempat tidor, kâtil, katil, keta, peradoewan, getta*, Perz., *garet, gari*.
 —, in een tuin, *pêtaq*.
 —, *hodding*, (eene rivier,) *paloengan soenget, dâlannja kâlt, pantat kâlt*.
BEDAAGD, b. n. *bejaard, soedah âda demoer, toewah*.
BEDAAGDHEID, vr. *demoer pandjang, katowâhan*.
BEDAARD, b. n. *senang*.
 —, *stil, diam*.
 —, *rustig, bersentawsa*.
 Met bedaarde zinnen, *dengan senang hâti*.
 —, *bijw. dengan senang*.
 Bedaarde gemoedsgestalte, *prangti jang senang*.
BEDAARDHEID, vr. *kasenângan*.
 —, *rust, sentawsa*.
BEDACHTZAAM, b. n. *voorzigtig, bidjajsâna, âti âti, L*.
 Deze Isma Jatiem schijnt een — mensch te zijn, *ada-poon Isma Jâtim ini bidjajsâna roepa orangnja*, I. J. 6.
 Bodachtzame raad, *bitjâra jang bijiq*.

- BEDACHTZAAMHEID**, vr. *kabidjaqsanâän*, *fidzâr*, Ar.
- BEDAMMEN**, b. w. *menarbiskan*, *menarbis-i*, *bandoeng*, *membandoengkan*, *seroek*.
- BEDAMMING**, vr. *penarbisan*, *pembandoengan*.
- BEDAMPEN**, b. w. *menghawâpi*, *meng'awâpin*, L.
- , *berooken*, *mengasâpi*.
- BEDAMPING**, vr. *penghawâpin*.
- BEDANKEN**, b. w. *tarima kâseh*, *menarima kâseh*, *membri sjoekor*, *mengoetjap sjoekor*.
- , *weigeren*, *tiâda tarima*, *anggan*, *abei*.
- , *zijn ambt nederleggen*, *mînta ber-hénti*, *mînta brénti*.
- , b. w. *ontslag geven*, *lepaskan derri paadda djâbâtan*, *pitjatkan derri paadda pangkat*, *mâzoelkan*.
- BEDANKING**, vr. *penarima kâseh*, *sjoekor*, Ar.
- BEDAREN**, o. w. *bedaar* worden, *van menschen*, *djâdi senang*.
- , *van den wind of zee*, *djâdi tedoh* (*selese*).
- , b. w. *stillen*, *menjenangkan*, *mendiamkan*.
- BEDAUNEN**, b. w. *omboeni*, *mengomboeni*.
- Doen* —, *ombonkan*, *mengombonkan*.
- Bedaunwâ*, *kaomboenan*, *berombon*.
- BEDAUNWÏN** : vr. *pengomboenan*.
- BEDDEDEKEN**, vr. *selimoet*.
- BEDDEGOED**, o. *bârang-bârang tempat tidor*.
- BEDDEJAK**, o. *kabâja*, (inlandsche *kabaa*).
- BEDDENKOOPER**, m. *orang djoewâl kâsor*.
- BEDDELAKEN**, o. (van zeker geelachtig linnen,) *koerasi*.
- BEDDENMAKER**, m. *toekang kâsor*, *orang bêkin kâsor*.
- BEDDENWINKEL**, m. *kadei orang berdjoewâlan kâsor*.
- BEDDEPLANK**, vr. *pâpan tempat tidor*.
- BEDDESPREI**, vr. *kâjin hampâran tempat tidor*, *seprei*, verb.
- BEDDING**, vr. zie **BED**.
- , *aardlaag*, *lâpis tânah*.
- BEDÉ**, vr. *permintâän*, *pemohönan*.
- BEDÉDAG**, m. *hari besaar akan mînta doâ kapada Allah sopâja negri di loepoetkan derri paadda mâra bahâja*.
- BEDÉLEN**, b. w. *membri bahagian*, *di kassi bagian*.
- , *zoo als de armen bedeed* worden, *di kassi tsedegah*, *di kassi doewit*, L., *di bri derma*.
- BEDÉLER**, m. *jang membri bahagian*, *jang kassi bagian*, L.
- BEDÉLING**, vr. *pembrian bahagian*.
- BEDÉESD**, b. n. *verlegen*, *mâlœ*, *tjamas*.
- BEDÉESDHEID**, vr. *prângt jang mâlœ*, *mâlœ*.
- BEDEHUIS**, o. *roemah soemba*jang, zie **KERK**, **MOSKEE**, enz.
- BEDÉKKEN**, b. w. *toetop*, *menoetop*, *toedong*, *menoedong*.

- Hoofd en aangezigt** —, om niet gezien te worden (van vrouwen), *ondong-ondong*.
- Met aarde** —, *toetop dengan tânah*.
- De rijst met een deksel** —, *menoedong nâsi*.
- Zich met eenen mantel** —, *berselimoetkan*.
- Zich met een los klee** —, *berkaloebong*.
- (De *kaloebong* is een los klee, dat om het geheele naakte lijf geslagen wordt; het wordt echter ook wel voor eene falie of soort van sluijer gebezigd.)
- Bedeekte woorden**, *perkatâän glap*.
- , zie **GOLF**.
- BEDÉKKING**, vr. *penoetopan*, *penoedoengan*.
- , *geleide*, *orang menjongsong*, *orang mengâwal*, *orang djâga*, L.
- op eene prauw, *dak van kâdjang* enz. *djoebong*.
- BEDÉKSEL**, o. *deksel*, *toetop*, *toetopan*; *toedong*, *kaloepaq*.
- BEDÉKT**, b. n. *geheim*, *tersemboeni*, *glap*.
- , *bijw. dengan glap*, *atas pri jang tersemboeni*.
- BEDÉLAAR**, m. *orang mînta-mînta*, *orang pemînta*.
- BEDÉLAARSACHTIG**, b. n. *sa-roepa*, *orang mînta-mînta*.
- BEDÉLARIJ**, vr. *hâl mînta-mînta*.
- BEDÉLBRIEF**, m. *soerat mînta-mînta*.
- BEDÉLBROOD**, o. *rezeqi orang mînta-mînta*, zie **AALMOES**.
- *eten*, *mâkan derma*.
- BEDÉLEN**, b. w. *mînta-mînta*, *diwâna*.
- BEDÉLMONNIK**, m. *faqir*, Ar., *darwisj*, Perz.
- BEDÉLSTAF**, m. *toengkat orang mînta-mînta*.
- Aan den** — *geraken*, *djâdi orang mis-kîn*.
- BEDÉLVEN**, b. w. *menjerlongkan*, *menoetop dengan tânah*.
- Bedolven** worden, *di serlongkan*, *di toetop tânah*.
- BEDÉLZAK**, m. *sitaq*.
- BEDÉNKELJK**, b. n. *denkbaar*, *jang dâpat di ingatkan*.
- , *hetgeen beraad vordert*, *pâtoet di bitjarâkan*, *soesah*.
- , *gevaarlijk*, *van eenen zieke*, *sakit pâjah*.
- BEDÉNKELJKHEID**, vr. *kasoesâhan*.
- , *bekommering*, *perjtintâän*, *selimpang*.
- BEDENKEN**, b. w. *overdenken*, *mengirangirâkan*, *memfikirkan*, Ar., *pikr*, L.
- , *overwegen*, *timbang*, *menimbang*.
- , *gedenken*, *mengingatkan*.
- Zich lang bedenken eer men iets doet**, *fikir bâjiq-bâjiq sa-below lagi berboewat sa-soewâtoe perkara*.
- Bedacht zijn**, *ingat*.
- Zich** —, *van voornemen veranderen*, *oebahkan niat*.

BEDENKEN, o. beraad, *bitjára, fikiran, pikiran*.
—, rijp beraad, *támangan jang tsah*.
BEDENKER, m. *orang jang menfikirkan*,
— — *pikir, L.*
BEDENKING, vr. *fikiran, pikiran, L., tímangan*.
—, overweging, *bitjára*.
—, aanmerking, *ingátan, penilikan*.
BEDENKTID, m. *waqtoe mengingatkan, tempo boewat pikir bájiq-bájiq*.
BEDERF, o. verderf, *kabinasáan, karoesákan*.
—, rottig, *boesoeg*.
BEDERFELIJK, (aan rotting onderhevig.) b. n. *lakas boesoeg*.
—, vergankelijk, *jang akan binása, nanti roesaq, fendá, Ar.*
BEDERVEN, b. w. *membinasákan, meroesaqkan, bekin roesaq, L.*
Het hart der menschen —, *meroesaqkan hati orang*.
Eene landstreek —, *membinasákan negri sa-boewah*.
—, tot bederf doen overgaan, *mendjatkan boesoeg, bekin boesoeg, L.*
Bedorvene koopwaren, *bárang dagangan jang roesaq en boesoek, (vooral van eetwaren,) básf.*
Bedorvene visch, *ikan jang hányir*.
BEDERVER, m. *orang jang membinasákan, enz., zie BEDERVEN*.
BEDERVING, vr. *kabinásáan, karoesákan*.
—, verrotting, *kaboesoekan*.
BEDEVAART, vr. (naar Mekka), *hadji*.
In — gaan, *nájiq hadji*.
Toen de Vorst enen geruimen tijd in het rijksbewind had gezeten, wilde hij in — gaan, *se-telah bebrápa lamánja baginda di dálam karadjáin makka baginda poon handaq pergi nájik hadji, Dj. M.*
BEDEVAARTGANGER, m. *hádjí, Ar.*
BEDGENOOT, m. en vr. *teman tidor, sakoeto berádoe, Hoft.*
BEDGORDIJN, o. *kalamboe tempat tidor*.
—, van Maleische grooten, *tirei kalamboe*, die soms op kleine afstanden zeventubbel zijn.
BEDIENAAR, m. in den zin van predikant, *pandita, pádrí, Port.*, dus een Roomsche geestelijke.
BEDIENDE, m. die eene bediening heeft, zie **AMBTENAAR**.
—, huisbediende, *bode, boedjang, L., hamba, sahája, chádim, Ar.*
—, knecht, *knék, verb.*
Bedienden, *slaven, kadian, boedaq, L.*
BEDIENEN, b. w. *mengardjakan*.
Een ambt —, *mengardjakan djabátan, mengardjakan barang pekaradjáin*.
De tafel —, *djaya médjá*.
Als geneesheer —, *djádi loekoen, djádi thabib. (met paudda of sámr.)*

Zich van iets —, *pákei*.
Bedien u van mijnen wagen, *káloe toewan soeka páket karéta sahája*.
Zich van de spijzen —, *die men gaarne eet, ambil sendiri bárang nakánan jang di soeká-t*.
Iemand —, *dienen, djága, (mengáwan) orang*.
BEDIENING, vr. *dienst, pekaradjáan*.
—, ambt, *djabátan, djawátan, chedmat, Ar.*
—, het bedienen, verzorgen, *djága*.
De — is goed in die herberg, *makka boedjang-boedjang di roemah mákan itoe djága bájiq-bájiq*.
De — van den eed, *gasámat, Ar.*
BEDIJEN, o. w. *ájádi besaar*.
—, slagen, *djádi oentoeng, beroentoeng*.
Gestolen schatten — niet, *harta jang di tjoert itoe tíada djádi oentoeng*.
BEDIJKEN, b. w. *menarbiskan, zie BEDAMMEN*.
BEDILAL, m. *orang tjeréwét, toekang tjómél*.
BEDILLEN, b. w. *bestieren, piára, kassi parrintah, L., memaliharákan*.
Alles in huis —, *piára hál roemah tangga*.
—, berispen, knorren, *tjómél-tjómél*.
—, afkeuren, *mentjelákan*.
BEDILLER, m. *bedilster, vr. toekang tjómél*.
BEDILLING, vr. *peneliharáan*.
—, vitting, *tjómél-tjómél*.
BEDING, o. *djandji, perdjandjian*.
Een — schenden, *menggagáht perdjandjián, mengoebahkan djandji*.
Een — getrouw nakomen, *toeroet djandji dengan sa-betoelnja*.
Onder —, *atsal, L., melajinkan*.
BEDINGEN, b. w. *djandji, berdjandji, bekin-djandji, L., bekin perdjandjian*.
Ik heb bedongen dat hij mij 'smaands duizend ropijen zou geven, *makka kita berdjandji dia nanti kassi sama kita sa-riboeroepijah sában-sában boelan, L., makka adálah akoe berdjandji akan dia handaq membrí padáko sa-riboe roepijah itoe tiap-tiap boelan*.
—, *beknibblen, táwarkan*.
BEDINGING, vr. *perdjandjian, sjarth, Ar.*
BEDISSELEN, b. w. *meroepákan dengan balieng, bekin dengan páhat, L.*
—, voorbereiden, *sadiákan, bekin sadia, L.*
—, *bekonkelen, kongkol, verb.*
Vooraf —, *bekin mátag dhólo, L.*
BEDISSELING, vr. zie **BEDISSELEN**.
BEDLEGERIG, b. n. *sakit-sakitan*.
Hij is al drie maanden —, *soedah tiga boelan lamánja makka ia sakit-sakitan*.
BEDLEGERIGHEID, vr. *sakit-sakitan*.
BEDOELEN, b. w. *handaq, berkahandaq, berniat, bermagtsloed, sahadjakan. menjahája*.

Iets kwaads —, *berniat apa-apa jang djâhat.*

BEDORLING, vr. *mâwoe, maqtoed, Ar., nijat, Ar., gharadl, Ar., kahandaq, amd, Ar.*
—, zin, *arti, mâna, Ar.*

BEDOEN, (zich), w. w. *membérâkti.*
Men zou zich —! *tjis tôbat!*

BEDOMPT, b. n. *vochtig, bâsah, berlangas.*
—, somber, *glap, klam kâboet.*

BEDOMPTHEID, vr. *prî bâsah.*
—, duisterheid, *somberheid, kaglâpan.*

BEDONDERD, b. n. *kasompôkan, L., kena dahsat.*

BEDONDEREN, b. w. *membri dahsat, békin kasompôkan.*

BEDOTTEN, b. w. *mâjin bôdoh, L.*

BEDOTTER, m. *orang mâjin bôdoh.*

BEDRAG, o. *djoemlah, Ar., hitoengan.*

BEDRAGEN, b. w. *beloopen, djoemlah, Ar., nâjij sampé.*
Zijne schuld bedraagt vijftig duizend ropijen, *makka djoemlah hoetangnja itoe lima poeloh riboe roepiah.*

BEDREIGEN, b. w. *amang, mengâ mang, antjam, L., mengantjam.*
—, om te slaan, *aram, mengâram. haram.*

BEDREIGING, vr. *pengamângan, pengantjâman, antjam, L.*

BEDREMELD, b. n. zie BETEUTERD.

BEDREMMELEN, b. w. *membangongkan, békin bingong, L., kardja bingong.*
—, beschaamd maken, *brî mâloe, békin mâloe.*

BEDREMMELING, vr. *pembingongan.*
—, bedeesdheid, *mâloe.*

BEDREVEN, b. n. *ervaren, bêasa, mengarti, tâhoe, mâhir, Ar., âârif, Ar., bisa, L.*
Zeer — in alle kunsten en wetenschappen, *mâhir sakâli dâlam segalla ilmoe hûkmat.*
Zeer — in het graveren, *bisa sakâli mengoekir.*
Hij is in alles —, *dia mengarti samoewa.*

BEDREVENHEID, vr. *kabisâan, âârif, Ar.*
Hij bezit eene volkomene —, *senporna âârifnja, terlâloe amat kabisâannja.*

BEDRIEGELIJK, b. n. *dengan tipoe, dengan dâja.*

BEDRIEGEN, b. w. *tipoe, menipoe, Kitjoe, perdjâ-in, L., perdjâkan, adjar.*
De schijn bedriegt, het innerlijke is onzigtbaar, *ada-poon thlâhârnja menipoe serta bâthinja tûada kalihâtan.*
Iemands hoop —, *memoetoeskan asa orang of pengharâpan orang.*
De geheele wereld —, *perdjâkan sakalian orang.*
Zich —, *vergissen, sâlah mengira.*
Zich zelven —, *adjoer.*

BEDRIEGER, m. *pertipoe, pembôhong.*

BEDRIEGERIJ, vr. *tipoe, dâja, pembôhongan.*
—, list, *makar, makr', Ar.*
—, verraad, *semoe.*

BEDRIJF, o. *daad, perboewâtan, kardja, pekdardjâan, faâl, Ar.*
Slechte bedrijven, *perboewâtan djâhat, faâl djâhat.*
—, in een tooneelspel, *sa-pôtong, babak-kan, Jav.*

BEDRIJVEN, b. w. *kardja, mengardjâkan, boewat, berboewat.*
Iets kwaads —, *berboewat bârang jang djâhat.*
Wat bedrijft hij? *apa kardjânja?* (van eenen hoogere) *apa parintahnja?*
Hij bedrijft wondere dingen, *indah-indah perboewâtannja.*
Vreugd —, *menjoekâkan, termâsa.*

BEDRIJVING, vr. *perboewâtan, pengardjâan.*

BEDRILLEN, b. w. *bedisselen, mengâtorkan. âtor.*

BEDRILLER, m. *jang mengâtorkan.*

BEDRILLING, vr. *pengatoeran.*

BEDRINKEN, b. w. *memabôkti, békin mâboq.*
Zich —, *memabogkan diri.*

BEDROEFD, b. n. *bertjinta, doeka-tjita, soe-sah hâti, sabil, moeram, moeroeng, ibâ.*
Een — *gelaat, moeka moeram.*
Zij is — over den dood van haar kind, *makka orang parampoewan itoe berdoekujita kârana anangja soedah mati.*
—, *bedroevend, sâjang, jang membri doeka tjita.*
Een zeer — *geval, perkâra jang tjelâku sakâli.*
Eene bedroefde (mocijelijke) zaak, *bârang perkâra (bârang hâl) jang kasoekâran.*
Het is een — mensch, *itoe orang tjelâka!* (op het laatste woord moet vooral in dezen zin sterk gedrukt worden).
— *zitten, doedoq dengan doeka-tjîtânja.*
—, naar, om te zien of te hooren, *kassian, L., kasehan.*

BEDROEVEN, b. w. *mendoekâkan, membri sâkit hâti, békin sâkit hâti, memasjhoelkan.*

BEDROEVING, vr. *pendoekâan, hâl mendoekâkan, enz., zie BEDROEVEN.*

BEDROG, o. *tipoe, dâja.*
—, verraad, *semoe.*

BEDROPPELEN, b. w. *menutiki.*
Hij is met olie bedroppeld geworden, *di titiknja minyak.*

BEDRUIPEN, b. w. zie BEDROPPELEN.
Gij kunt u wel —, *toewan bôleh hidop dengan senang.*

BEDRUIPING, vr. *penitikan.*

BEDRUKKEN, b. w. *drukken, vol drukken, tjitaq penoh.*

BEDRUKTHEID, vr. *pertjintâan, kadoekâan, doeka-tjita.*

BEDSTEDE, vr. *bedsponde, tempat tidor, zie BED.*

BEDSTIJLEN, m. *micrev, tiang-tiang tempat tidor.*

BEDUCHT, b. n. *tákoet*, *tjamas*, *tjamasan*, *seljampang*.
BEDUCHTHEID, vr. *katakoetan*.
BEDUIDEN, b. w. beteekenen, *artinja*.
Ilmoe (Ar.) beduidt kennis, *ilmoe itoe artinja pengatahoewan*.
 Dat heeft niets te —, *itoe ttáda djádi sátoe apa*, *itoe trá sátoe opa*, L.
 —, aanwijzen, *toendjoeq*, *menoendjoeq*.
BEDUIDENIS, vr. *arti*, *mána*, Ar., *máni*, Ar.
BEDUIDING, vr. *pengartian*.
BEDUIMLEN, b. w. mentjamerken *dengan merába-ába*.
BEDUIVELEN, b. w. zie **BEDONDEREN**.
BEDUNKEN, o. w. *kira*.
BEDUNGING, o. gevoelen, *rása*, *kira*.
BEDWANG, o. *paqsa*, *pemaqsáan*.
 Onder — houden, *memaqsa*.
BEDWELMD, b. n. verlegen, *bimbang*.
 —, duizelig, *bingong*, *poesing kapála*.
 —, dronken maken, *memábók-ti*.
BEDWELMEN, b. w. *membangongkan*, *kardja bingong*.
 —, verwachten, *mengoesoetkan*, *békin koesoet*, L.
BEDWELMING, vr. door amfioen of sterken drank, *pemabókkan*.
 De daad van bedwelmen, *pembangongan*.
BEDWINGEN, b. w. onder magt brengen, *menáloqkan*, *meniwaskan*, *paqsa*, *memaqsa*.
 Een volk —, *menáloqkan soewátöe qawm*.
 De zinnelijke begeerten —, *menáhankan hawá nafsoe*.
 Zijnen toorn —, *menaháni morkánja*, Hoff.
 Met geweld —, *menggagáhi*.
 Zich zelve —, *menáhankan diri*, *tsabar atas diri*.
 Zich in het gebruik van spijs of drank —, *pantang dirinja derri paadlu makánan ataw minoeman*.
 —, tegengaan, *menegahkan*.
 Een paard —, *berdjínangkan koeda*.
BEDWINGER, m. *orang jang menáloqkan*, enz., zie **BEDWINGEN**.
BEËDIGD, b. n. gezworen, *soedah bersoempah jang soedah di soempáhi*.
 Een — tolk, *djoeroe bahása jang soedah bersoempah*.
BEËDIGEN, b. w. *menjoempah*.
 —, eenen eed afeischen, *menjompáhi*.
 —, met eede bevestigen, *bersoempah*, *soempah*.
BEËDIGING, vr. *penjoempáhan*.
 —, eed, *soempah*.
BEEK, vr. *ánaq soengéi*, *bátang ájer ketjil*.
BEELD, o. standbeeld, *pátong*, *retja*, Jav.
 Een gouden —, *pátong amas*.
 Afgods —, *berhála*.
 —, geschilderd —, *gambar*.

—, voorstelling, *ibárat*, Ar., *oepáma*.
 —, gelijkenis, vorm, *teládan*.
BEELDEN, b. w. *meroepákan*, *kardja roepa*, *djadikan roepa*.
 En God, de Allerhoogste beeldde van die aarde de gedaante van Adam, *dan di djadikan Allah túla derri paadda tánah itoe roepa Adam*, M. S. R. 45.
 Beeldende kunsten, *ilmoe thlâhir*, (*seperti memáhat*, *mengoekir*, *menggambar*, *menoelis*.)
BEELDENAAR, m. *kitáb gambar segalla roepa derham of oewang*.
BEELDENBESCHRIJVING, vr. *penjoerátan pátong*, *penjoerátan berhála*.
BEELDENDIENAAR, m. *orang menjoembuh berhála*.
BEELDENDIENST, vr. *agama berhála*.
BEELDENLEER, vr. *pengadjárán berhála*.
BEELDENRIJK, b. n. *bánjaq perhyásan*, *éndah-éndah*.
BEELDGIETER, m. *orang menoewang pátong*.
BEELDHOUVEN, b. w. *páhat*, (*memáhat*), *pátong*, zie **BEELD**.
BEELDHOUWER, m. *pandei memáhat pátong*.
BEELDHOUWKUNST, vr. *ilmoe páhat*.
BEELDIG, b. n. *éjloq*, *permé*.
BEELDJE, o. *orang-orangan*.
BEELDRIJK, b. n. *bánjaq ibáratnja*.
BEELDSCHRIFT, o. *toelisan orang metsir jang dhólo kála*, *soerat gambar peringátan*.
BEELDSNIJDER, m. (in hout), *pandei mengoekir kájoe*, *toelang memótong orang-orangan*.
BEELDSNIJDERIJ, vr. *pengoekiran kájoe*.
BEELDSPRAAK, vr. *bahása ibárat*, zie **BEELDSCHRIFT**.
BEELDSTORMER, m. *orang jang merontokkan berhála of pátong*, zie **BEELD**.
BEELDSTORMERIJ, vr. *perontóhan berhála*.
BEELDTENIS, vr. *gambar*, *toelisan*, *rantjáná*.
BEELDWERK, o. *roepa-roepa jang di páhat*.
BEEMD, m. weide, *tánah roempoet*.
BEEN, o. gebeente, *toelang*.
 Een beenen knoop, *kantjing toelang*.
 Het — breken, *pátah toelang*.
 Vel en —, *doodmager*, *koeroes kring*.
 Beenderen, *ithlám*, Ar., *toelang-toelangan*.
BEEN, o. ligchaamsdeel, dat het ligchaam draagt, *káki*, (eig. de voet), ook van dieren.
 — onder de knie, *betis*.
 Een leger op de — brengen, *menghimpunkan bala-tantará*.
 Het zijn sterke beenen, die de weelde kunnen dragen, *makka orang kája itoe djáring táhoe menáhankan hawá nafsoenja*.
 —, scheenbeen, *toelang betis*.
 Een passer heeft twee beenen, *makka djangká áda doewa káki*.
 Een — in de keel hebben, *katoelangan*.
BEENACHTIG, b. n. *sa-roepa toelang*, *sa-bagei toelang*.

BEENBEDERF, o. boeroeq toelang.
 BEENBESCHRIJVING, vt. penjoerátan toelang.
 BEENBLOK, o. sluitblok om de beenen, *pa-soengan*, *belok*, vrb.
 BEENBOOR, vt. goerdí toelang, *penggirig toelang*, *bór toelang*, L.
 BEENBREUK, vt. *pátahnja toelang*.
 BEENDROOG, b. n. *ringkei*.
 BEENEN, b. n. *toelang*, *derri paadda toelang*.
 BEENETER, m. *oelar jang mákan toelang*.
 BEENGZWEL, o. *bangkaq toelang*.
 BEENOLTE, vt. *waarin een been draait*, *langkong toelang*.
 BEENG, b. n. *bertoelang*.
 BEENJZER, o. *passoengan bessí*, *boewí bessí*, L.
 BEENLIJM, vt. en o. *prákat derri paadda toelang*, *lim derri toelang*, L.
 BEENMERG, o. *oetaq toelang*, *somson*.
 BEENSCHIEUR, vt. *ringat toelang*, *simpléq toelang*.
 BEENTJE, o. *toelang ketjil*.
 BEENVIJL, vt. *kikír toelang*.
 BEENVISCH, m. *boental kárang*.
 BEENVLIES, o. *salapoet toelang*.
 BEENWORDING, vt. *kadjadian toelang*.
 BEENZWART, o. *hárang toelang jang di bákar*, *djaláya toelang*.
 BEER, m. *beroewang*.
 De groote —, *zeker gestarnte*, *bidoeq*.
 —, *waterkeering*, *tarbis bátoe*, *ténboq*, *djumbátan*, *bandoengan*.
 —, *mannelijk zwijn*, *bábi djantan*, *bábi laki-láki*, L.
 BEERENGAL, vt. *bitterkruid* (*brucea foliis serratis*) *hampedoe beroewang*.
 BEERENHOEDER, m. *orang piára beroewang*.
 BEERENHUID, vt. *koelít beroewang*.
 BEERENKLAAUW, m. *káki beroewang*.
 —, *zeker kruid*, *diroedjoe*.
 BEERENLEIDER, m. *orang menghantér beroewang*.
 BEERENVET, o. *gemoq beroewang*.
 BEERIN, vt. *beroewang betína*.
 BEËRVEN, b. w. *beróleh poesáka*, *dápat poesáka*, *berpoesaká't*, *berwáritz*.
 BEËRVING, vt. *peroléhan poesáka*.
 BEEST, o. *binátang*, *haywán*, Ar.
 —, *als scheldnaam*, *binátang*, *sjéthán*, Ar., *bedebah*.
 Wilde beesten, *binátang liar*.
 Tamme beesten, *binátang djinaq*.
 BEESTACHTIG, b. n. *doerdjána*.
 —, *grof*, *lomp*, *kásar*, *panghok*.
 BEESTACHTIGHEID, vt. *prángé jang doerdjána*, *of jang kásar*.
 BEESTENDOKTER, m. *doekoen mengobáti binátang*, L., *thabib mengobáti haywán*.
 BEESTENMARKT, vt. *pásar binátang*.
 BEESTENSTAL, m. *kandang binátang*.
 —, *kocstal*, *kandang sampí*, L., (*sápi*).
 BEESTIAAL, o. *segalla binátang jang bertan-*

doq ataw jang berboeloe (*seperti domba*).
 —, *belasting op het slagtvce*, *tjoekéi pátong sampí ataw bábi*, L., *tjoekéi menjembleh binátang*.
 BEESTJE, o. *binátang ketjil*.
 BEET, m. *hap*, *gigít*.
 —, *mondvol*, *sa-soewáp*.
 — *hebben*, zie *BEDOTTEN*.
 — *hebben aan den hengal*, *ikan mengigít ompan*.
 BEETJE, o. *weinigje*, *sedikit sádjá*.
 Lekkere beetjes, *makánan of sa-soewáp jang sedap*, (*énnak*, L.).
 BEETWORTEL, m. *biet*, Ned.
 Roode —, *biet beureum*, Soend.
 Witte —, *biet bódas*, Soend.
 BEETWORTELSUIKER, vt. *goela biet*.
 BEF, vt. *sa-pótong kájin poetih jang di pákri toewan pandita di léhér*.
 BEFAAMD, b. n. *ternáma*, *termasjhoer*.
 BEFAAMDHEID, vt. *náma*, *masjhoer*, Ar.
 BEFRANJEN, b. w. *menghúásti dengan ram'boe*.
 BEGAAFD, b. n. *di anoegrahkan*, *ter-anoe-grah*.
 Met verstand —, *boedimán*.
 Een — spreker, *chatib jany futs'fat*.
 Zeer —, *píntar sakáli*.
 BEGAAFDHEID, vt. *kapintáran*.
 BEGAAN, b. w. *mendjalaní*.
 Een begane weg, *djálán tákan*.
 —, *doen*, *bedrijven*, (*veelal in cenen ongunstigen zin*), *berowat*, *berboewat*.
 Kwaad —, *berboewat djáhat*.
 Laat hem maar —, *béjarlah dia toeroet dia poenja soeka*.
 Over iets — zijn, *aangedaan zijn*, *sá-jang*, *káseh sájang*.
 BEGAPEN, b. w. *mengangá-t*, *mengoewápin*, L., *menjangngoppin*, L.
 BEGAVEN, b. w. *gaven schenken*, *menganoegrahkan*, *membrí parángi*.
 BEGEEREN, b. w. *ingin*, *tjita*.
 Kwijvend —, *verlangen*, *rindoe-dendam*, *kángan*, L.
 Verliefdelijk —, *biráht*.
 Spijs —, *ingin akan makánan*.
 Eene vrouw —, *ingin* (*berkahandq*) *akan parampoewan*.
 Ter vrouw —, *mínta káwin*.
 —, o. zie *BEGEERTE*.
 BEGEEERIG, b. n. *beringin*, *berkahandaq*.
 —, *naar nieuws*, *nieuwsgierig*, *mellit*.
 —, *inhalig*, *kikír*, *thamà*, Ar.
 BEGEEERLIJK, b. n. *jang hároes di inginkan*.
 —, *bekoorlijk*, *élok*, *permej*, *pemboedjoq*.
 —, *inhalig*, *kikír*.
 BEGEEERLIJKHEID, vt. *ka-inginan*.
 —, *lust*, *drift*, *nafsøe*, Ar., *napsøe*, *tjita*.
 Groote —, *loba*.
 —, *onkuischheid*, *pertjaboelan*.
 BEGEEERTE, vt. *ingin*, *soeka-háti*, *kahandøq*, *irádai*, Ar.

- , sterk verlangen, *hasrat*, Ar., *sjereh*, Ar.
 Zijne — voldoen, *menoeroet hawá naf-soenja*, *memenoehť nafsoenja*.
- BEGEKKEN**, b. w. bespotten, *bergoeroe-goe-roekan*, *mennjindir*, *permájinkan*.
 —, nabootsen, *oeroe*.
- BEGELEIDEN**, b. w. *ikoet*, *ikot*, *mengikoet*.
 Een meerdere —, *toeroet*, *menoeroet*, *songsong*, *menjongsong*.
 Eenen Koning of hoog persoon —, *iring*, *mengiring*.
 —, geleiden, *membáwa*, *menghantar*.
- BEGELEIDER**, m. *orang jang mengikoet*, —
 — *menoeroet*, — *mengiring*, *pengiring*.
- BEGELUKZALIGEN**, b. w. *mengchalátskan*.
- BEGENADIGEN**, b. w. *membri mááf*, *membri ampon*, *mengampoent*, *kassi ampon*.
 Begenadigd worden, *di amponkan*, *di ampoent*, *di bri ampon*, *di kassi ampon*, *di mááfkan*.
 —, weder in gunst aannemen, *menganoegrahkan poela*.
- BEGENADIGING**, vr. *pembrian ampon*, *pembrian mááf*.
- BEGEVEN**, b. w. *scherven*, *membri*, *menganoegrahkan*, *mengaroentákan*, *mengaroenia*.
 Een ambt —, *mengaroentákan djábatan*.
 —, verlaten, *tinggalkan*, *meninggalkan*.
 Iemand in moeijelijke omstandigheden —, *meninggalkan sa-orang dálam háal-ahwál jang kasoekáran*.
 Zich op reis —, *berangkat*.
 Zich naar huis —, *poelang*.
 Zich op zee —, *pergi berlájar*, *pergi melawoetť*.
 Zich in de wereld —, *masjhoel dengan doenja*.
 Zich tot de wellusten —, *toeroet akan nafsoenja*.
 Zich aan eenig werk —, *mengoesahkan diri akan soewátoe pekarjdjáan*.
 Waaraan zult gij u nu —? *apa máwoe karlja sakárang?*
 Zich naar het gebergte —, *longsong ka-goenong*.
- BEGEVER**, m. *jang membri*, enz., zie **BEGEVEN**.
- BEGEVING**, vr. *pembrian*.
 —, verlaten, *peninggal*.
- BEGIETEN**, b. w. *siram*, *menjiram*.
 Begoten worden, *di siram*, *di sirámt*, *diris*, *mendiris*.
- BEGIETER**, m. *toekang menjiram*.
- BEGIETING**, vr. *penjiraman*.
- BEGIFTIGEN**, b. w. *mengaroentákan*, *menganoegrahkan*, *membri*, *kassi*, L.
 Begiftigd worden met —, *di anoegrahkan*, I. J. 7.
- BEGIFTIGER**, m. *jang mengaroeniaćkan*, enz. zie **BEGIFTIGEN**.
- BEGIFTIGING**, vr. *anoegrah*, *karoenja*, *pembrian*, *kassi*, L.

- BEGIJN**, vr. *orang parampoewan pertápa*.
- BEGIJNENHOF**, o. *astána orang parampoewan pertápa*.
- BEGIN**, o. oorzaak, *moela*, *permoeláan*, *kamoeláan*, *awwal*, Ar., *pangkal*, *pohon*.
 Zijn — is uit den hemel, *derri dálam sorga moelánja*, A. M.
 Ik heb uwen brief van het — tot aan het einde gelezen, *makka kita poon membátja soerit toewankoe derri paadda permoeláannja hingga kasoedáhannja*, Ml. Br.
 Het — van de maand Rabioe'l-awwal, *awwal boelan Rabioe'l-awwal*.
 Wat is het — van dat werk? *kardja itoe apa moelánja?*
 In het —, in den beginne, *pertáma*, *moela-moela*.
 Wat is er het — (de oorsprong) van? *apá-kah moelánja?*
 —, aanvang, *kamoeláan*.
 In den beginne schiep God den hemel en de aarde, *bahoewa paada permoeláan makka Allah mendjadikan boemi dan langit*.
 Aan het — van den weg, *paadda pangkal djálan*.
 In het — van den avond, *paadda pohon petang*.
 Het —, boveinde van eene vlerk of vleugel, *pangkal sájap*.
 In het —, *djólóng-djólóng*.
- BEGINNEN**, b. en o. w. *moelá-i*, *memoelá-i*, *moelá-in*, L.
 Wie zal —? *sápa máw moelá-in*, L., *siapakah handaq moelá-i*.
 Begonnen worden, *di moelá-i*.
 Dat werd wel door hem —, maar het werd niet door hem voltooid, *di moela-inja itoe-poon djoega tetápi boekan di soedahinja*.
 Hij weet niet, wat hij — zal, *makka soedah hábis segalla dája oepájánja*.
- BEGINSEL**, o. aanvang, *kamoeláan*, *permoeláan*.
 —, oorzaak, grond, *pohon*, *atsal*, Ar., *moela*, *oetsol*, Ar.
 Het — was slechts gering, *makka permoeláannja itoe ketjil djoega*.
 Het — der wetenschap, *pohon ilmoe*.
 Uit welk — wordt het zoo genoemd? *apa moelánja makka di namá-i mendikién itoe?*
- BEGLIMPEN**, b. w. *membáwa oedzr*.
- BEGLUREN**, b. w. *hinté*, *menghinté*, *intip*, Jav. *mengintip*, L.
 —, belagen, beloeren, *adang*, *mengadang*.
 —, belonken, *karling*, *mengarling*.
- BEGLURING**, vr. *pengintéan*, enz., zie **BGLUREN**.
- BEGOOCHELAAR**, m. *orang jang menawári*, *sastráwan*, *orang jang menjoelápi*, *penjoelap*, L., *toekang soenglap*, L.
- BEGOOCHELEN**, b. w. *menawári*, *menjoelápi*.

Een iegelijk, die door de ijdelheden der wereld begoocheld wordt, is geen christen, *makka bârang siâpa di tawâri kasâân doenjâ itoe boekan natsarâni adânja.*

Eene vrouw — om haar te bezitten, *menawâri sa-ôrang parampoewan.*

BEGOOCHLING, vt. *penawârin.*

BEGOOIJEN, b. w. *kena limpar, melimpârt, timpoq.*

Dat is te ver, ik kan het niet —, *itoe terlâloe djâwh makka sâja tiâda bôleh kenc limpar itoe.*

—, bedekken met gooijen, *memenoehi dengan melimpârt.*

BEGRAAFPLAATS, vt. *qoebr, Ar., qoeboer, verb., peqoeboeran, zêrat, Ar.*

Heilige —, heilig graf, *krâmat.*

Chinesche —, *sentiong.*

Eene algemeene —, *tempat segalla qoebr.*

Bloemen eener —, *boenga qoeboeran.*

De geliefkoosde boom op de begraafplaatsen, *pohon kambodja.*

BEGRAASD, b. n. *berroempoet.*

BEGRAAUWEN, b. w. *mâké, djarâkah.*

BEGAVEN, b. w. *tânamkan, menânamkan, qoeborkan.*

Een lijk —, *manânamkan majit, tânamkan ôrang mâti.*

Waarna het (lijk) — werd, *lâloe di tânamkan ôrang, S. J. 17.*

Waarom begraaft gij uw geld in den grond? *mengâpa angkaw menânamkan amasmoe di dâlam tânah?*

Zijn naam is in de zee der vergetelheid — geworden, *makka namânja itoe-poon di tinggalamkan di dâlam lâwoet kaloepân.*

Zich —, versterken, *membêntêngkan.*

Indien de vijand zich niet zoo sterk — had, zou ik hem reeds aangevallen hebben, *djakaloe moesoeh itoe soedah tiâda membêntêngkan dirinja bagitoe qoewat sa-soenggoehnja akoe telah soedah menjarângi dia.*

BEGAVENIS, vt. *katanâman.*

De dag der —, *hâri katanâman.*

De —, de lijkstoet, *pengiringan majit.*

BEGAVENISBIDDER, m. zie *AANSPREKER.*

BEGAVENISKOSTEN, m. meerv. *belandja menânamkan majit.*

Een reglement op de —, *soerat parintah peratoeran belandja menânamkan majit.*

BEGAVING, vt. *penanâman, pemasôkan di dâlam qoebr.*

Ter — gaan, *mengiringkan majit, toeroet menânamkan ôrang mâti.*

BEGRENSD, b. n. *terhingga, âda wâtas, L., âda pinggir.*

—, beperkt, bekrompen, *ketjil, pëndêq.*

BEGRIJPELIJK, b. n. *jang dâpat di artikan, jang bôleh di artikan, trang.*

Het is mij nog niet —, *sâja belum dâ-*

pat mengarti itoe, itoe belon trang sâma sâja, L.

— maken, *mengartikan, bêkin trang, L. BEGRIJPELIJKHEID, vr. pri jang trang, ka-trângan.*

—, vatbaarheid, *parângt jang lakas mengarti, âqal trang.*

BEGRIJFEN, b. w. verstaan, *mengarti, melipoeti, tangkap arti, ambil mâna, tetâpt.*

Uwe bedoeling begrijp ik nog niet, *akan magtsoed toewan hamba itoe hamba belom mengarti.*

—, bevatten, inhouden, *moewat, memoewat.*

Daar is alles in begrepen, *di dâlam itoe sedah di moewat samoewânja.*

Dat is daaronder begrepen, *makka itoe djoega mâsoq dâlam bilângan itoe.*

BEGRIJF, o. gedachte voorstelling, *ingâtan, angan-angan, râsa.*

Naar mijn — is die zaak nu zeer helder, *paadda sâja poenja râsa makka itoe perkâra sakârang soedah trang sakâli.*

Zuivere begrippen koesteren, *memeliharâkan ingâtan jang benar.*

Verwilderde —pen, *angan-angan jang tiâda trang, — — jang koesoet.*

—, oordeel, *parângt jang menangkap arti, âqâl boedi, pengartian.*

Gij zijt zoo traag van —, dat het niet om te zeggen is, *makka angkawlah demikiên lambat menangkap arti sahingga tiâda dâpat di katâkan ôrang.*

Schrander van —, *trang âqal boedi.*

Een kort —, *ichtisâr, Ar., admâl, Ar., perkataân jang tersimpan.*

Dit is een kort — der geschiedenis van Srie Rama, *makka inilih soewâtoe ichtisâr fukâjat Sri Râma.*

BEGROEIJEN, o. w. *menoemboehi.*

Het gras begroeit dezen weg in het midden van het woud, *makka roempoet menoemboehi djâlan di tengah hoetan ini.*

Met allerlei planten —, *di toetoeep dengan segalla roepa tânam-tanâman.*

BEGROEIJING, vt. *penoemboehan.*

BEGROETEN, b. w. *brî salâm, membri salân, kassi tâbeh, L., soembah.*

De Gouverneur-Generaal wordt met een twintig salutschoten begroet, *makka kapada Sri padoeka toewan besaar Goernâdoer Djindral itoe di brî salâm dengan boenji mariam itoe doewa poeloh sâtoe kâli di pâsang oranglah.*

BEGROETING, vr. *salâm, tâbeq, tâbé, L.*

BEGROMMEN, b. w. *gégêri, gégêrin, L.*

Haar kind begromt zij altijd, *ânaqnja slamânja di gégêrinja, L.*

BEGROOTEN, b. w. *taksir, L., hargâkan, nileikan, târoh harga.*

BEGROTING, vr. *petarôhan harga, penileiën.*

— van staatsuitgaven en inkomsten, soerat bandingan belandja hádjat dan hástíl karadjáan.

—, berekening, overslag, perkiráan.

BEGUNSTIGEN, b. w. mengaroentákan, menganoegrakkan, mengaséhi. (De beide eerste worden mag de Maleische Vorst alleen gebruiken).

—, bevorderen, mendjalankan, berlakoe-kan.

Met onnoemelijke schatten begunstigd worden, di anoegráht harta jang tíada tepermaná-i.

Begunstigd, ter-anoegrach, soedah di anoegráhi.

—, beschermen, melíndong.

BEGUNSTIGER, m. órang jang mengaroentákan.

—, beschermer, órang jang melíndong.

BEGUNSTIGING, vr. karoenia, anoegrach.

—, bescherming, perlíndoengan.

BEHAGELIJK, b. n. jang membrí soeka, bá-rang kasoekáan, bárang karidláan, sedap, énak, L., mánis.

Dat hem — is, jang di perkenankannya. — vinden, berkenan, soeka.

Dat is — voor het gemoed, makka ítoelah membrí soeka paadda háti.

Dat is Gode —, makka ítoelah di ridlákan Allah.

BEHAGELJKHEID, vr. pri jang sedap, — kenan, — mánis, kamanisan.

BEHAGEN, o. w. govallen, aangenaam zijn, berkenan, djádi soeka háti, menjoekákan, membrí soeka.

Dat behaagt mij, ítoelah kita berkenan, ítoe djádi soeka háti kita.

Zijne redenen — mij zeer, sahája soeka sángat derri paadda katánja.

BEHAGEN, o. genoeg, soeka, perkenan, ridlá.

—, vinden, berkenankan, qaboel, Ar., menginaq, kasoekáan.

Ik vind daar geen — in, makka ítoe boekan kasoekáan kita, sája tráda soeka ítoe.

BEHALEN, b. w. beróleh, dápat, mendápat. Voordcel —, beróleh lába, dápat oentoeng.

De zege —, beróleh kamenáangan, menang, mengálahkan.

Dank —, beróleh sjoekr.

BEHALING, vr. peroléhan.

Door de — van winst wordt de koopman verblijd, makka sabab peroléhan lába makka órang berdagang djádi soeka háti.

BEHALVE, bijw. en voorz. melájinkan, melinkan, L., sa-lájin, hánja, katjoewáli, bi-ghair, Ar.

Alles — dat, samoewanja melájinkan ítoe.

— mijnheer, die mij helpen kan, hánja toewan jang dápat menoelóng hamba, melinkan toewan jang bóléh menoelóng sahája.

Al, die dat zeggen, liegcn — mijnheer,

bárang síapa mengatákan ítoe doesta katjoewáli toewankoe.

Zeven mannen — de vrouwen en kinderen, laki-láki lima órang lájin derri paadda ánaq bini.

BEHANDELEN, b. w. pégang, memégang, mendjawat, mendjabat.

De wapens —, memégang sindjata.

Eene zaak —, melakoekan of mengardjákan pekardjään of perkára.

Iemand wel —, menjamboet of melakoekan órang dengan bájq.

Eenen slaaf kwalijk —, boewat djáhat paadda hamba sa-órang, boewat djáhat samna sátoe boedaq, L.

Een onderwerp —, membitjarákan soewátóe perkára, mengatákan chothbat.

Eenen zieke —, mengobáti órang sákit. De riemen —, mendjabat dájong.

BEHANDELING, vr. perboewatan, pengardjään.

De — van eenen zieke, pengobátan órang sákit.

—, gedrag ten opzichte van een ander, kalakoewan.

Zijne — bevalt mij niet, makka kalakoewannya ítoe kita tíada berkenan.

BEHANDIGEN, b. w. sarahkan, bri, membrí, bertárohkan.

BEHANGEN, b. w. pásang, mengenákan, tároh, toetop, gantong.

Met gordijnen — worden, di pásang kalamboe.

De slaapkamer was in de rondte met vorstelijke gordijnen —, makka biliq peradoewan ítoepoon di gantongan dengan tirei kalamboe.

De spiegel werd met een wit laken —, makka tiermin ítoepoon di toetop dengan kájin poetih.

BEHANGER, m. toekang pásang kalamboe, toekang penjálot.

BEHANGSEL, o. lelangsé, L.

—, van een gewoon bed, kalamboe.

—, van vorsten (soms tijds zevendubbel met tusschenruimten), tarang-páti, tirei kalamboe, tábir.

De goudstoffen —s werden nedergelaten, makka tirei kalamboe jang kamásan ítoepoon di láboehkan óranglah, B. Sj.

— cener slaapplaat, sampájin.

Het — optrekken, sangkap tirei kalamboe. Zeven rijen van —s, tirei kalamboe toedjoh lápis.

Een — of gordijn aanslaan, ophangen, mengenákan tirei, Isk. 22.

BEHANGSELPAPIER, o. karthas dengan pigoera boewat pásang di témboq (témpel di témboq).

BEHARTIGEN, b. w. mengíngatkan, tjítákan mengoesahkan, djága bájq-bájq.

—, met zorg behandelen, memeliharákan.

BEHEBT, b. n. mémang áda, L., salamánja mempoenjá-i (ádiri).

Hij is met dat denkbeeld —, mémang

dia pikir bagitoe, L., makka salamánja ia mempoenj-í fikiran itoe.

Hij is gedurig met de oogziekte —, *sring-sring ia kena sákit máta, L., terkádang-kádang ia kena sákit máta.*

BEHEER, o. pemegangan, *pendjoeroewan, pemeliharáan.*

BEHEERDER, m. bestuurder, *orang jang mendjoeroe, opsiender, Ned.*

Inlandsche —, *mandor, djoerágan, tjamat, L.*

BEHEEREN, b. w. *mendjoeroe, memeliharakan, piara, L., péngang, L., ampoe.*

BEHEERING, vr. zie BEHEER.

BEHEERSCHEN, b. w. *memarintahkan, mengkoekankan.*

Naar behooren een land —, *bájiq-bájiq memarintahkan negri saboewah.*

Al wie zijne driften niet kan — is gelijk aan de redelooze dieren, *makka bárang siapa tíada dápat menáhankan nafsoenja itoe laqsána haywán jang tíada berboedi.*

BEHEERSCHER, m. (van eenen vorst), *jang di pertoeuan.*

—, *bewindvoerder, pamarintah.*

—, *Sultan, Solhán, Ar.*

BEHEIKEN, b. w. *tároh págar, memagárt.*

BEHEINING, vr. *págar.*

BEHELPEM, wed. w. *pákei.*

Zich met krijgslisten —, *pákei motslehat.*

Zich —, te vreden zijn, *memadákan diri.*

Zich met drooge rijst —, *memadákan dirinja dengan nasi kring.*

Men moet zich zoo goed — als men kan, *makka handaqlah kámi berdájoeng dengan apa jang áda perdájoengon itoe.*

BEHELZEN, b. w. *berboenji.*

Die brief behelst de tijdig, dat de zee-roovers verslagen zijn, *makka soerat itoe berboenji chabar makka orang bádyaq (perampog di láwt) soedah di poekol.*

BEHENDIG, b. n. *tjepat, tjápat, pantas.*

Een zcer — mensch, *orang jang tjepat-tjepat.*

— in het schermen, *pantas bermájin sindjáta.*

—, *geslepen, tjerdiq, háloes.*

Een — e bedrieger, *orang penipoe jang tjerdiq sakáti.*

Zij speelt — op de guitar, *makka terláloe pantas ia memitiq ketjápi.*

BEHENDIGHEID, vr. *katjepátan, kapantásan.*

—, *kunstgreep, kiai.*

BEHOEDEN, b. w. *memeliharakan, melindong, melindongkan, menuwoengi, pelihára, piara, L.*

Voor gevaar —, *memeliharakan derri paadda nára bahája.*

Voor de hitte der zon —, *menawoengi derri paadda panas mata-hárt.*

Dat verhoede God! *istaghafár-illah!*

BEHOEDER, m. *jang memeliharakan, enz., zie BEHOEDEN.*

BEHOEDING, vr. *pemeliharáan, perlindoengan, pernawoengan.*

BEHOEDMIDDEL, o. *obat menegahkan penjákit, fikmat, Ar., pendáwar.*

Gewaand —, *talisman, ázimat, Ar., djimat, L.*

Een gewaand — tegen slangenbeten, *ázimat (djimat) djángan di pátoq oelar.*

BEHOEDZAAM, b. n. *omzigtig, bidjagsána, boedimán, djimat, dengan ingat-ingat.*

— in het spreken, *bidjagsána berkátakáta.*

— in het gebruik van spijs en drank, *djimat mákan minom, pantang.*

BEHOEDZAAMHEID, vr. *ingat-ingat, boedi-bitjára, áti-áti, L.*

Die zaak moet met — behandeld worden, *makka perkára itoe handaq di perla-koekan dengan boedi bitjáránja.*

Met — moet dat glaswerk weggebragt worden, *itoe bárang glas misti di angkat dengan áti-áti, L.*

BEHOEF, o. *gevoeg, zijn — doen, boewang ájer, hádjat besaar, béraq, L.*

Ten behoeve van, *akan goenánja.*

Een nieuwe weg ten behoeve van het volk, dat naar de markt gaat, *djálán bahároe akan goenánja orang jang pergi (pigi) ka-pásar.* (Niet di pásar, want dat is: op de markt.)

BEHOEFTE, vr. *kakoerangan, hádjat, Ar., bárang jang koerang, bárang jang misti áda.*

God voorziet in de — n zijner dienaren, *bahoewa Allah menjampékan hádjat segalla hambánja.*

Groote — hebben aan iets, *sángat kakoerangan, sángat berhádjat.*

BEHOEFTEIG, b. n. *kakoerangan, moftad, Ar., hádjat, Ar.*

—, *arm, miskín, Ar., pápa, medlarat, malarat.*

Een — mensch, *orang kakoerangan.*

God maakt den — e rijk en den rijke —, *bahoewa Allah mengajákan orang pápu dan memapákan orang kája.*

BEHOEFTEIGHEID, vr. *kapapáan, kamiskinan, kakoerangan jang amat sángat.*

BEHOEVE, zie BEHOEF.

BEHOEVEN, b. w. *moeten gebruiken, berkoerang, koerang, berhádjat.*

Ik behoef honderd duizend ropjen om dat werk te voltoojen, *makka kita berhádjat sapoeloh laqsa roepiah akan menjodahkan pekardjáun itoe.*

Niet —, onnoedig zijn, *tíada oesah, tá oesah, trá oesah, L., tr'oesah, L.*

Gij behoeft zelf niet te gaan, *makka tíada oesah toewan hamba pergi sendiri, tr'oesah loe pigi sendiri, L.*

Wat behoeft al die vertooning? *apa goenánja segalla oepatjára itoe?*

BEHOOREN, o. w. *pátoet, lájiq, hároes, dápat, misti, jogia.*

Ik behoort het te doen, *itoe áda kaha-roesan sahája*.

Het behoorde dat alle menschen het volgden, *hároes atas segalla órang toe-roet itoe*.

Het behoort niet dat wij zoo redetwisten, *makka tíada pátoet paadda kámi berbantah sama-sama demikién*.

Behoort het dat gij het bevel des konings wederstaat? *dápat-kah angkaw meláwan titah rádja itoe?*

—, in eigendom, *ampoenja*.

Dat vaartuig behoort aan hem, *makka práhóe itoe ampoenja díu, itoe práhóe áda díu poenja, L.*

Tot een verbond of iets anders —, *teman, sakoeto, perséro, áda derri*.

Hij behoort tot de zeeroovers, *makka tálah teman órang bádjaj, L., (órang perampoq.)*

Hij behoort tot dat handelshuis, *makka ía djádi perséro roemah perniagáan (toko, L.) itoe*.

Hij behoort tot het verbond der vorsten, *makka tálah sakoeto perdjandjian rádja rádja itoe*.

Deze officier behoort tot het leger des konings, *makka inílah hoelobálang balantará rádja, iní djádi opsir tsoldádoe rádja, L.*

Er behoort een groot fonds tot belangrijke handelszaken, *makka misti áda módal besuar akan bernitága bánjaq.*

BEHOOREN, o. eisch, vereischte, *sepertinja, sapátoenja, sahároesnja*.

Naar —, *dengan sepertinja, dengan sahároesnja*.

BEHOORLIJK, b. n. hároes, *dápat, pátoet, betoel*.

Een — onderzoek, *pemariksáan jang pátoet*.

In — e orde, *dengan peratoeran jang betoel*.

— e eerbied, *format jang hároes*.

Het is niet —, de bevelen te ontduiken, *makka tíada hároes (pátoet) melaloewi párintah itoe*.

BEHOORLIJKHEID, vr. *kapatoetan, kaha-roesan*.

BEHOUD, o. heil, *salámat, oentoeng bájig*.

—, redding, *kaloepoetan*.

Met — van zijn traktement, *dengan tarima gadjinja*.

BEHOUDEN, b. w. blijven bezitten, *mempoenjá-t*.

—, bewaren, *símpán, pégang*.

Dat kan hij niet —, *tíada dápat ía memégang itoe*.

—, redden, *loepoetkan*.

BEHOUDEN, bijw. en b. n. in goeden staat, *dengan salámat, salámat*.

— te huis keeren, *poelang dengin salámat*.

— (gocde) reis! *salámat djálan!*

— zijn, *terloepoet derri paadda mára bahája*.

BEHOUDENIS, vr. *salámat, Ar., chaláts, Ar., kaloepoetan*.

Eeuwige —, *chaláts jang kekal of jang baqá*.

BEHOUDENS, voorz. *melájinkan, melinkan, L., hánja, katjowákti, lájin derri paadda, zie BEHALVE*.

BEHOUDER, m. *órang jang menjalámatkan*.

—, *Zaligmaker, moechallits, Ar.*

BEHOUWEN, b. w. *póttong-in, L., póttong, póttong-t, memaháti, paháti*.

Eenen boom —, *mémótong-t póhon sabátang*.

Eenen steen —, *memaháti bátoe sa-boewah*.

BEHOUWING, vr. *pémótongan, pemahátan*.

BEHUISD, b. n. *berroemah*.

Goed behuisd, *berroemah bájig-bájig*.

BEHULP, o. *pertoeloengan*.

BEHULPZAAM, b. n. *soeka menoelóng, soeka toelóng*.

Gij zijt een zeer — mensch, hoe vele malen hebt gij mij geholpen, *makka angkaw terláloe soeka menoelóng órang brápa káli soedah angkaw menoelóng kita*.

Er is een groot onderscheid tusschen eenen behulpzamen, eenen gediensstigen en eenen verplichtenden man, *makka ádu béda besaar antára órang jang soeka toelóng dan órang jang membantoe kardju dan órang jang mengáseh itoe*.

BEHULPZAAMHEID, vr. *pertoeloengan*.

BEHUWDBROEDER, m. *ípar laki-láki*.

BEHUWDDOCHTER, vr. *menantoe parampoe- wan, mantoe parampoe wan, L.*

BEHUWDMOEDER, vr. *mintoe waq parampoe- wan, martoe wah parampoe wan, L.*

BEHUWDVADER, m. *mintoe waq laki-láki, martoe wah laki-láki, L.*

BEHUWDZON, m. *menantoe laki-láki, mantoe laki-láki, L.*

BEHUWDZUSTER, vr. *ípar parampoe wan*.

BEHUWELIJKEN, b. w. *beróleh dengan káwin, djádi isi káwin*.

Zij heeft drie honderd spaansche matten behuwelijkt, *makka órang parampoe wan itoe beróleh dengan káwin tiga rátoes ringgit, makka tiga rátoes ringgit itoe djádi isi káwinja órang parampoe wan itoe*.

BEJAARD, b. n. *adar, oedar, satengah toewah, soedah áda demoer*.

Eene — e vrouw, *órang parampoe wan jang soedah áda demoer*.

Hij is al —, (boven de vijftig jaren), *makka ía soedah oedar*.

BEJAËN, b. w. *berkáta íá, berkáta sája, íákan*.

BEJAGEN, b. w. overal afjagen, *memboeroewi*.

Al de wouden en vlakten —, *memboeroewi saloeroeh hoetan dan pádang*.

—, streven naar iets, *tjahári, mentjahári, bertomba akan dápat*.

Zijn levensonderhoud —, *mentjahári rezeginja*.
 —, bedoelen, *bermaqtsoed, berniat, berkahandag*.
 Waarom komt hij gedurig terug, wat bejaagt hij? *mengápa ia beroelang-oelang dátang kombáli apa berkahandagak ia?*
BEJAMMEREN, b. w. *menjajángi, kasiatkan*.
BEJAMMERENSWAARDIG, b. n. *jang hároes di sajangi*.
BEJAMMERENSWAARDIGHEID, vt. *prt kasa-jangan*.
BEIDE, b. n. *doewa, berdoewa*, ook *kadoewanja*.
 Een van —, *sátos derri doewa*.
 — vingen nu aan te strijden, *makka kadoewanja poon moelá-i berpárang*.
 Alle —, *doewa-doewa*.
 Geen van —, *jang sátos tíada jang lájin tíada*.
 Aan — zijden, *dí sablah-menjablah, paadda doewa blah*.
BEIDEN, o. w. *nanti, menanti, tonggoe*.
 —, b. w. *menantikan*.
BEIDERLEI, b. n. *doewa roepa, doewa djenis, doewa bagei*.
 — koopen, *blí doewa roepa*.
 Op — wijze, *atas prt jang sátos dan jang lájin, atas doewa prt*.
BEJEGENEN, o. w. *ontmoeten, temoe, bertemoe*.
 Ik ben hem op weg bejegend, *makka kita bertemoe dengan dia di djalan*.
 En bejegende er geene meer, *makka tiadálah bertemoe lagi*.
 —, overkomen, *berlákoe atas, mendápat*.
 Het is mij bejegend toen ik in de wildernis kwam, *makka berlakoelah atas hamba tatkála hamba másoq hoetan*.
 —, behandelen, *melakoekan, boewat*.
 Goed —, *mengáseh*.
 Slecht —, *mengantája*.
 Zoo als gij anderen bejegent zult gij ook bejegend worden, *sa-bagimána angkaw melakoekan órang makka demikién djoega angkaw handag di boewat órang lájin, sa-bagimána loe kardja sama órang bagitoe djoega loe nanti di kirjá-in dia, L*.
BEJEGENING, vt. *pertemoewan*, zie **BEHANDLING**.
BEJEREN, o. w. *májin ginta-gínta, hélé ginta-gínta*.
BEJVERAAR, m. *órang rádjín*.
BEJVEREN, wed. w. *mengoesáhákan diri*.
 Hij zal zich — om dat te koopen, *makka ta handag mengoesáhákan dirinja akan memblí itoe*.
BEJVERING, vt. *pengoesáhan*.
BEITEL, m. *páhat*.
 Ijzeren —, *páhat bessí, birthil, Ar*.
 Een smalle —, *páhat pemboenh*.
BEITELÉN, b. w. *memáhat, memaháti, di kirjá-in dengan páhat, páhatkan*.
BEITELING, vt. *pemahátan*.

BEK, m. *snavel, pároh, tjótoq*.
 — van een viervoetig dier, *moeloet*.
 Met den — pikken, *págoet*.
 Hard in den —, *kras moeloet*.
 — en klaauwen, *pároh dan koekoe*.
 De — van eene schroef, *hoedjoeng sekroep, L*.
BEKAAD, b. n. *bedorven, roesag, boesoeg*.
 —, verlegen, *máloe, dengan máloe*.
 Geheel —, *versteld staan, kasoempokkan, L*.
BEKADEN, b. w. *memboewat tjaroetja, menémboq titian*.
BEKAKKEN, b. w. *membérakkin, L*.
BEKALKEN, b. w. *káporikan, mengáporkan, mengapoerti, tároh-in kápor, L, loeloe kápor, loemas dengan kápor*.
BEKALING, vt. *pengaporaan*.
BEKALEN, b. w. *bepraten, memboedjoeki, memboedjoekkin, L*.
BEKAMPEN, b. w. *melawáni, melawáni, L*.
BEKAMPING, vt. *pelawáni*.
BEKANEN, o. w. *di toetop djamoeran, L, di toetop lápoe, berlápoe*.
BEKEERDER, m. *órang jang mentóbatkan*.
 —, *zendeling, pesoeroehan indjil*.
BEKEEREN, b. w. *mentóbatkan*.
 Vele zondaars —, *mentóbatkan bánjaq órang berdósa*.
 Zich —, *tóbat derri paadda dosanja, mentóbatkan diri*.
BEKEERING, vt. *tóbat*.
BEKEERLIJK, b. n. *jang dápat di tóbatkan*.
BEKEERLIJKHEID, vt. *parángi órang jang katobátan*.
BEKEERLING, m. en vt. *órang jang soedah tóbat*.
BEKEND, b. n. *máloem, Ar, táhoe, bertáhoe, L, mároef, Ar*.
 — maken, *membri táhoe, kassi bertáhoe, L, menjatákan, mentláhirkán, memáloemkan*.
 —, beroemd zijn, *masjhoer, Ar*.
 Eene zeer bekende zaak, *perkára jang njáta sakáli*.
 Met de Maleijers — zijn, *kenal órang malájoe*.
 Met iemand — maken, *baperkenalkan dengan sa-órang*.
 Gij vraagt mij naar den bekenden weg, *sája di tanjá-in loe bárang jang loe soedah táhoe, L, makka toewan hamba poon bertánja paadda hamba bárang jang soedah máloem bagi toewan hamba*.
BEKENDE, m. en vt. *kenálan, ánis, Ar*.
 Ik heb hier vele bekenden, *áda bánjaq sája poenja kenálan di sini*.
BEKENDMAKER, m. *pembrita, órang jang membri táhoe, zie BEKEND*.
BEKENDMAKING, vt. *pembrian táhoe, pembritáán*.
 —, publicatie, *soerat máloemat, soerat bapernjatáán*.

BEKENDWORDING, vr. *chabar*, Ar., *kábar*, verb., *warta*, *bríta*.

BEKENNEN, b. w. belijden, *mengákoe*.

—, belijden, in eener godsdienstigen zin, *mengoetjap sjahádat*.

Zijne zonden —, *mengákoe dósa*.

Malkanderen —, kennen, *berkenal-kenálan*.

Die bij den Koning bekend is, *jang di kenal rádja*.

Eene vrouw —, *satoeboh dengan param-poeuan*, *berkenal*, *ampot*, *djímá*, Ar., *tjoeki*, L.

BEKENNER, m. *pengákoe*, *orang jang meng-ákoe*.

BEKENNING, vr. *pengakoewan*.

BEKENTENIS, vr. *pengakoewan*, *igrár*, Ar.

BEKER, m. *piála*, *glas*, Ned., *thás*, Ar., Perz., somtijds ook *tjawan*, hoewel dit ook een kopje of kom is.

En de beker ging rond, *makka piála itoe-poon di per-idarkan oranglah*, Gesch. St.

BEKEREN, o. w. lustig drinken, *minom ráme sakáli*.

BEKEURDER, m. *orang jang merampas bárang glap serta mendendá-i*.

BEKEUREN, b. w. *merampas bárang glap serta dengan mendendá-i*.

BEKEURING, vr. *perampásan bárang glap serta dengan mendendá-i*.

BEKIJKEN, b. w. *tengog*, *nontong*, L., *pan-dang*.

BEKIJKING, vr. *pemandangan*, *penengók-an*.

BEKIJVEN, b. w. *togor*, *menogor*, *nista*, *dje-rákah*.

BEKKEN, o. groote kom, holle schotel, *mangkog besaar*, *bátil*.

Metalen —, schotel, *tálan*.

Gouden —, *bátil amas*.

Scheer —, *pinggan tjokoer*.

—, metalen muzijk-instrument, *agong*, *gong*, *mang*.

Men sloeg op de bekkens, *makka gong itoe-poon di páloe oranglah*.

—, dat aan boord bij het aflossen der wacht geslagen wordt, *kiping*.

—, dat bij openbare verkooping en geslagen wordt, *bandé*, *tjánang*.

Op zoodanig — slaan, *poekoel bandé*, *tjánang*.

Bij bekkensslag bekend maken, *páloe memowangan páloe mangmoengan*, *tjánang*.

BEKKEN, o. w. te veel loeven, *béloq terláloe amat*.

BEKKENEEL, o. *tingkórag*, *bátöe kapála*.

BEKKENEELBERG, m. *boekit tingkórag*.

BEKKENEELNAALD, m. *djaroem bakal mendjáhít bátöe kapála*.

BEKKENEELVLIES, o. *saloepeot bátöe kapála*.

BEKLADDEN, b. w. *loemoer*, *békin kótor*, L. *kardja kótor*, L., *mentjarmarkan*, *menedjiskan*, *mentjoringkan*.

—, vlekken maken, *békin nádá*, L.

BEKLADDING, vr. *pentjamaran*, *tjoring-moeting*.

BEKLAG, o. *penjájang*, *pengoendjoean sa-jang*.

—, klagt, *penoedoehan*.

BEKLAGELIJKHEID, vr. *kasajangan*.

BEKLAGEN, b. w. *menjájangi*, *meratápt*.

Beklaagd worden, *de sajangi*, *di ratápt*.

—, aanklagen, *mengadoekan*, *toedoh*, *toedoech*, *menoedoech*.

BEKLAGENSWAARDIG, b. n. *hároes di sajangi*.

BEKLANT, b. n. *jang sa-hárt-hárt áda banjaq orang memblé*, *jang áda banjaq langganán*.

BEKLAPPEN, b. w. *salangkar*.

BEKLAPPER, m. *penjalangkar*, *orang menjalangkan*.

BEKLAPPING, vr. *penjalangkaran*.

BEKLAUTEREN, b. w. *pandjat*, *mandjat*, *mandjat*.

Eenen kokosboom —, *pandjat póhon kalápa*, L., *pandjat póhon njitor*.

BEKLEEDEN, b. w. met een kleed bedekken, *pákei*, *memákei*, *berpakeikan*.

—, overtrekken, bedekken, *alas*, *sáloet menjáloet*, *kenákan*, *mengenákan*.

Met laken —, *sáloet dengan saqelát*, (*sachlat*.)

Eene zaak weten te —, *táhoe menghtást perkára dengan perkataán jang fatséhat*.

Iemand met een ambt —, *mengaroentákan djabátan paada sa-orang*.

—, vervullen, *menggantí*, *hapertampatkan*.

Wilt gij mijne plaats (post) —? *handaqkah toewan hamba doedoeq menggantikan djabátan hamba ini?*

Met koninklijke sieraden —, *menjendang karadjáan*, Gesch. St.

Een schip met koper —, *menambagákan kapal*, *menjáloet kapal dengan tambága*.

Een ankertouw —, *membábatkan tált sawh*.

BEKLEEDER, m. *orang jang memákei*, *menjáloet enz.*, zie BEKLEEDEN.

BEKLEEDING, vr. *pemakeian*, *penjaloetan*, *penggantian*, zie BEKLEEDEN.

— van koper of lood, *lapisan tambága*, — *timah*.

—, binnenste — van een vaartuig, *lapisan pápan di dálam práhoe*.

BEKLEEDSEL, o. *pakeian*, *pekájin*.

—, overtreksel, *penjaloetan*.

—, foudraal, *sárong*.

—, voering, binneiste of buitenste — *lapisan*.

—, omwindsel, *babátan*.

BEKLEMD, b. n. *sesaq*.

— van borst, *sesaq dáda*.

— van gemoed, *masjghoel*, Ar., *soesah háti*, zie BEDROEFD, BEDRUKT.

BEKLEMDHEID, vr. *kasésakan*.

BEKLEMMEN, b. w. *mendjepití*, —n, L.

—, drukken, *tákan*.

—, onderdrukken, *tindis*, L., *meng'anjaja*.
BEKLEMMING, vr. *penjesakan*.
 — van de borst, *kasesakan dada*, *isaq*.
BEKLIVEN, o. w. *djádi*.
 Dat werk beklift niet, *makka pekarđjan itoe tíada djádi*.
 —, wortelen van eene plant, (die beklift,) *berakar*.
BEKLIMMEN, b. w. *nájig*, *menájig*, *menajikt*, *pandjat*, *memandjat*, *mendákt*.
 Eene ladder —, *nájig tangga*.
 Eenen mast —, *menajikt tiang*.
 Eenen boom —, *memandjat pohon*.
BEKLIMMING, vr. *penajikan*.
 —, van eenen boom, *pemandjatan*.
BEKLINKEN, b. w. *melantákt*.
 Eene zaak —, *menjeseikan soewátos perkára*.
 Dat is een vast beklonken verdrag, *makka itoelah soewátos perđandjian jang tegoh*.
BEKLONTEREN, b. w. *meloempoerkan*, *meloempoert*, *berloemoerkan dengan loempoer*.
 Beklonterd, *kena loempoer*, *kaloempoeran*, *berloemoer loempoer*.
BEKNAUWEN, b. w. *pápaq*, *memapákkín*, L.
BEKNABELLEN, b. w. *porot*, *memoróttin*, L.
BEKNIBBELEN, b. w. *bertawáran*, *táwar terlálo amat*, *táwar kikir-kikir*.
BEKNIPJEN, b. w. *djepit*, *mendjepittí*.
 Het vel van een ander met de nagels —, *tjoebít*, *mentjoebít*.
BEKNOPT, b. n. *péndég*, *terstímpán*, *ichtisár*, Ar.
 De stijl van zijn opstel is al te —, *makka tjára karánjanja itoe terlálo péndég*.
 Een beknopte en duidelijke brief, *soerat jang péndég dan trang*.
 Eene beknopte geschiedenis, *sákájat jang ichtisár*.
 De woorden — maken, *menjímpan perkatáán*, *mengichtisárrkan perkatáán*.
BEKNOPTHEID, vr. *prf jang péndég*, *ichtisár*, Ar.
BEKNOORREN, b. w. *tógor*, *menogórt*, *adjárt*, *gégérrin*, L.
BEKOELEN, b. w. *menjedjoqkan*, *mendinginkan*, *békin dingín*, L.
 —, o. w. *djádi dingín*, *djádi sedjoq*.
 Eerst laten —, *kassí dingín dhólo*, L.
BEKOELING, vr. *penjedjoekan*.
BEKOMEN, b. en o. w. *dápat*, *ber-óleh*.
 Niet te —, *tíada bóleh dápat*, *tíada dápat ber-óleh*, *trá bóleh dápat*, L.
 Tijding —, *dápat chabar*, *tarima kábar*, L.
 Wel —, *verteren*, *mentjerna*.
 Dat vleesch bekomt mij niet, *snakka dáging itoe kita tíada bóleh mentjerna*.
 Van eene ziekte —, *somboh*, *djádi hájig*.

Wel bekomme het u! *salámat toewan!* (tegen eenen heer.)
BEKOMING, vr. *verwerving*, *per-oléhan*, *pendápáan*.
BEKOMMERD, b. n. *soesah*, *tjamas*, *balisah bertjinta*, *gondah*.
 — zijn, *menároh pertjintá-an*, *kena soesah*.
 Doodelijk — van gemoed, *balisah háti kamáti-matian*.
 Zij was — over haar kind, *makka bertjintálah ia akan ánagnja*.
 Zeer —, angstvallig van hart, *sángat gondah hatinja*.
BEKOMMEREN, b. w. *djádi soesah háti*, *menjoesahkan*.
 Dat bekommert mij, *itoe djádi soesah hatikoe*.
 Zich over iets —, *bertjintákan perdoeli*, L.
 Omdat ik mij over u bekommer, *sabab koe-bertjintákan toewan*.
 Ik bekommer mij niet om u, *sahája tráda perdoeli sama loe*, L.
BEKOMMERING, vr. *soesah háti*.
 —, *bekommerheid*, *kasoesáhan*, *per-tjintáan*.
 Werp al uwe bekommering op den Heere, *handaqilah kámoe bapersoembahkan segalla pertjintáanmoe kapada toehan (Allah)*.
BEKOMST, vr. *genoegen*, *versadiging*, *kinnjang*.
 Ik heb mijne — van spijs en drank, *sahája soedah kinnjang derri paadda mákan minom*.
 Ik heb er mijne — van, *kinnjanglah sahája*.
BEKOEFEN, b. w. *bájar*, *belandjakan*.
 Met den dood —, *belandjakan djíwa*.
 Duur —, *bájar máhal*, *sángat mendarita*.
BEKOORLIJK, b. n. *éloq*, *permei*.
 Zeer — van gelaat, *terlálloe éloq párasnja*.
 Eene bekoorlijke heuvel, *boekit jang permei roepánja*.
 Een — meisje, *ánaq dára jang memboedjoq*.
 —, *bevallig*, *mánis*.
 — voor het oog, *sedap di pandang*.
BEKOORLIJKHEID, vr. *ka'élókán*, *kapermeián*.
 Geheime —, *mantrá*.
BEKOOSTER, vr. *orang parampoewan jang memboedjoq*, — — *menawárt*.
BEKOREN, b. w. *brí ráwan háti*, *meráwan-kan*.
 —, *betooveren*, *menawárt*, *menghóbatkan*.
 —, *aanlokken*, *memboedjoq*.
 —, *verleiden*, *menjesatkan*, *membentjánakan*.
BEKORING, vr. *prf jang membrí ráwan*.

- , geheime, penáwar, sühr, Ar., mantrá.
 —, betoovering, hobátan, sarána.
- BEKORSTEN**, b. w. berkoelítikan.
- BEKORTEN**, b. w. meméndéqkan, békin péndéq, L., ichtútsárkan, menjímpan.
 Iemand in zijne uitgaven —, meng'oerangkan orang poenja belandja.
 Iemand in zijn regt —, melanggar haq orang, menúndis orang, L.
- BEKOSTIGEN**, b. w. membelandjâkan, meng'oepahkan, meng'oepah, bájar belandja, kaloe-war belandja.
- BEKOSTIGER**, m. orang jang membelandjâkan, enz., zie **BEKOSTIGEN**.
- BEKOSTIGING**, vt. pembajâran belandja, membelandjâan, peng'oepahan.
- BEKOUTEN**, b. w. memboedjoq, mengambil háti.
 Hij laat zich —, makta ia brt dirinja di boedjoekt.
- BEKRABBELEN**, b. w. gôrês-gôrês.
 Een vel papier —, menggôrês-gôrêssin salemlar qarthás.
- BEKRABBen**, b. w. mentjakárt, menggarokkin, L., menggajíst.
- BEKRACHTIGEN**, b. w. menegohkan, meng'oewatkan.
 Met eede —, menegohkan dengan soempah.
 —, bevestigen, menetapkan.
- BEKRACHTIGING**, vt. penegóhan.
- BEKRANSEN**, b. w. menghiást dengan boenga, di kárang, menghiásti dengan kumbang.
- BEKRANSING**, vt. penghiásan dengan boenga.
- BEKRASSEN**, b. w. menggaríst.
- BEKRASSING**, vt. penggarisan.
- BEKREUNEN**, wed. w. fudloelí, Ar., padoelí, ferdoelí en perdoelí, L., índahkan, kálangára.
 Ik bekreun mij daar niet aan, tíada hamba fudloelí akan ítoe, sája trá perdoelí ítoe, L.
- BEKRIJGEN**, b. w. beoorlogen, memarángí.
- BEKRIJGING**, vt. pamarárgan.
- BEKRIJTEN**, b. w. membásah dengan ajer máta.
 Bekreten, kena ajer máta, di basáht ajer máta.
- BEKRIMPEN**, wed. w. mendjúnatkan, meng'oerangkan.
- BEKROMPEN**, b. n. kakoerárgan, koerang, tjoekoop.
 —, naauw, sesaq.
 —, klein, ketjil.
 Zeer — leven, hidop dengan stngat kakoerárgan.
 — verstand, hina boedí.
 Een — huis, roemah ketjil.
- BEKROONEN**, b. w. met eenen kroon, kenákan makota, bapermakotáan.
 Bekransen, menghiásti dengan boenga di kárang.
 Met eenen prijs —, membrí fúsnat, membrí pembalásan.

- BEKROONING**, vt. pembalásan, fúsnat, Ar.
 —, krooning, permakotáan.
- BEKROZEN**, b. n. roetig, berloemoer dengan hárang pára-pára, kena hárang pára-pára, kena háwoe hángoes.
- BEKRUIDEN**, b. w. boeboh rampah-rampah, tároh boemboe.
- BEKRUIJEN**, b. w. menínggikan dengan . . . jang di báwa glebbaq.
 Den grooten weg met zand —, menínggikan djálan besaar dengan pásír jang di báwa glebbaq.
- BEKRUIPEN**, b. w. sampei merangkang.
 Den vijand —, menjoeloe.
 Eene schildwacht —, menjirkápt orang berkáwal, (leláboeng of skilwoak, L.).
- BEKRUISEN**, b. w. bestrijken, dápat sampei menémbaq.
 Kanonnen, die het kasteel —, mariam-mariam jang dápat sampei menémbaq kóta.
 Zich — (zoo als de Roomschen), békin tanda tsalib, L.
- BEKUIPEN**, b. w. toetop di dálam tong.
 Iets vooraf —, békin mátang dolo, kongkol, verb.
- BEKUIPING**, vt. zie **BEKUIPEN**.
 —, fig. típoe, dája, motslehat, Ar.
- BEKWAAM**, b. n. bedreven, bisa, L., pandei, faham, Ar. oetas, djawahárt, Perz.
 —, geschikt, pátoet, lájig.
 Een bewame tijd, mása jang lájig, koetika jang bájig.
 Zelden —, gedurig dronken, terkádang-kádang máboq, sring-sring máboq, L.
- BEKWAAMHEID**, vt. kapandeian, kabisáan.
- BEKWAAMMAKER**, m. orang jang békin bisa, L., pengádjar.
- BEKWAMEN**, b. w. mengádjar.
 Zich —, mendjádikan dirinja pandei, mengádjarkan diri, memfahamkan diri.
- BEKWIJLEN**, b. w. mentjamarkan dengan líor, berliorkan.
- BEL**, vt. gínta ketjil.
 Rinkelbel, keleningan kelénténgan.
 — op het water als het regent, galambong.
 De — trekken, héla gínta, tárig ló-tjéng, L.
- BELABBen**, b. w. memfítahnakan, píttenah, L.
- BELABBERD**, b. n. ellendig, tjeláka, hina.
- BELADDEREN**, b. w. menajíkt dengan tangga.
- BELADDERING**, vt. penajíkan dengan tangga.
- BELADEN**, b. w. moewat, memoewat.
 Vol laden, sárat, menjárat.
 Met zonden — zijn, tanggoeng dósa, tertínggelam di dálam dósa.
- BELAGCHELIJK**, b. n. hároes di sindírkan, pátoet di sindír.
 Zich — maken, melakoekan dirinja hároes di sindírkan orang, békin dia poenja diri pátoet di sindírín orang, L., zie **BELAGCHENSWAARDIG**.
- BELAGCHELIJKHEID**, vt. pri jang kasindirán.

BELAGCHEN, b. w. *menertawâ-t, tertawâ-in, L., tertawâkan.*

—, bespotten, *menjindîr.*

BELAGCHENSWAARDIG, b. n. *hâroes di tertawâkan, katertawâan, pâtoet di tertawâ-in orang.* (Men verwarre — niet met belagchelijk).

BELAGCHER, m. *orang jang tertawâkan.*

—, bespotter, *orang menjindîr.*

BELAGCHING, vt. *penertawâan.*

—, bespotting, *penjindîran.*

BELAGEN, b. w. *âdang, mengâdang.*

Den vijand op weg —, *mengâdang moesoh di djâlan.*

BELAGER, m. *pengâdang, orang mengâdang.*

BELAGING, vt. *pengadangan.*

BELAKKEN, b. w. bezwalken, *mentjelâkan, membrî kedji.*

—, met lak toemaken, *menoetop dengan ambaloe, toetop dengan lak, L.*

BELANDEN, o. w. *sampe di dârat.*

—, vervallen, *djâtoh di dârat.*

Het schip belandde op de kust, *makka kapal itoe-poon djâtoh di pasisir.*

Ik weet niet waar hij beland is, *kita tiada tâhoe di mâna kalâna ia, — — —*

— — — *ia mengombâra of melantjoeng.*

BELANG, o. *pintang, perkâra besaar.*

—, voordeel, *oentoeng, lâba.*

—, baat, nut, *goena, pergoenâan, zie AANBELANG.*

Van geen —, *kapâlang.*

Van veel —, niet alledaagsch, *boekan kapâlang.*

BELANGEN, b. w. dit werkwoord wordt gewoonlijk door *akan* uitgedrukt.

Wat mij belangt, *akan dâkoe.*

Somtijds vertaalt men het door *kena*: dat belangt mij niet, *itoeelah boekan kena bagikoe.*

Zoo veel als mij belangt, *bârang dâpat sahâja.*

BELANGENDE, voorz. *tentângan, akan.*

— die zaak, *tentângan perkâra itoe.*

BELANGHEBBENDE, m. deelgenoot, *sakoeto, perséro, teman.*

— in den handel, *perséro sang berdâgang.*

— in een verbond, *sakoeto perdjandjian.*

— in het spel, *teman bermâjin.*

BELANGELOOS, b. n. *toeloes.*

Een — gemoed, *hâti toeloes.*

BELANGELOOSHEID, vt. *parângt jang toeloes, katoeloesan.*

BELANGRIJK, b. n. *pintang, besaar.*

BELANGRIJKHEID, vt. *besaarnja, pintangnja.*

De — van die zaak, *besaarnja perkâra itoe.*

BELANGZOEKER, m. *orang thamâ, orang lâba.*

BELANGZUCHTIG, b. n. *thamâ, Ar. lâba.*

BELAPPEN, b. w. Iemand — en benaaijen, *mendjâhit orang poenja bârang.*

BELASTEN, b. w. beladen, *moewat, memoewut.*

—, opdragen, *pâsan, pesan, soeroh.*

Ik heb hem met de uitvoering van die zaak belast, *makka kita poon menjoeroh dia mengardjâkan perkâra itoe.*

—, schatting opleggen, *brt tangoeng bêja, menangoengkan bêja.*

BELASTEREN, b. w. *mengompât, menjajâ-t, menfitnahkan, adjoedjâ-t, toekast, menoe-kâsi.*

BELASTERING, vt. *fitnah, Ar., pittinah, L., bentjana, pengompâtan, hódjat, tjelâ-tjoeloe.*

BELASTING, vt. *opdraging, penjoeroh, pesânan, parintah.*

—, schatting, *bêju, tjoekai, charâdjat, Ar., dâti, oesoer.*

BELASTINGSCHULDIGE, m. en vt. *orang jang kena bêja, orang jang misti bâjar bêja, enz., zie BELASTING.*

BELATTEN, b. w. *pâsang lantei, berlanteikan.*

BELEEDIGEN, b. w. *membrî bentjana, mentjelâ, salangkar, membrî madlarat, nista.*

BELEEDIGER, m. *orang jang membrî bentjana, — — mentjelâ of membrî mâloe* (in eenen slechten zin, daar het ook beschamen beteekent).

BELEEDIGING, vt. *bentjana, katjelâan, madderat, Ar.*

BELEEFD, b. n. *sôpan, tâhoe âdat, santon, ook sôpan-santon* bij elkander, *jang tâhoe tjoemboe.*

Een — mensch is als een edel paard, en een on— mensch als een buffel, *makka orang jang tâhoe âdat itoe seperti koeda hâloes dan orang jang koerang âdat itoe seperti karbo, (karbau).*

BELEEFDHEID, vt. *adab, Ar., sôpan, pri sôpan, tjoemboewan.*

Pligtpleging, *tjoemboe* (vooral tusschen geliefden).

Beleefdheden, *âdaab of âdâb, Ar., meerv. van adab.*

— bewijzen, *membrî format, kassi format, membrî tanda sôpan.*

BELEEMEN, b. w. *berlâbor dengan dâmar of gâloh*: (het eerste is: hars, het tweede: leem).

BELEENEN, b. w. geld op pand voorschieten, *brt pindjam oewang dengan mentéang gadéjan.*

—, geld opnemen, *menggadékan, bergâdé, begâdé, L.*

—, bekleeden, *meng'anoegrahkan.*

Met het Toemenggoengschap —, *meng'anoegrahkan katoemenggoengan.*

BELEENBANK, vt. *roemah pegadéjan.*

BELEENING, vt. *pegadéjan.*

—, te leenneming op pand, *pemndjâman atas bârang jang di gâdé.*

BELEG, o. *kapoengan.*

Door dat — waren de menschen in de stad in grooten nood, *makka sabab kapoengan itoe makka segalla isi negri itoe sângat kasoeikâran.*

- Het — opbreken, *berhent derri paadda mengapoeng of pengapoengan*.
 Het — dekken, *melindoengan kapoengan, (kepoengan)*.
BELEGEN, b. n. niet nieuw of versch, *toewah*.
 — brood, *roti toewah*.
BELEGERAAR, m. *orang mengapoeng, pengapoeng*.
BELEGEREN, b. w. *kapoeng, kepoeng, L., mengapoeng*.
 Eene stad —, *mengapoeng negri saboewah*.
 Door vlijers belegerd worden, *di hadap orang memboedjoq*.
BELEGERING, vr. *pengapoengan*.
 —, *beleg, kapoengan*.
BELEGGEN, b. w. *toetop, menoetop*.
 Met linnen —, *toetop dengan kâjin*.
 Met dakpannen —, *târoh ginteng, pâsang ginteng*.
 Met dekriet —, *târoh atap*.
 Met zwart lint —, *pâsang fita (pita, L.)*.
 Eene vergadering —, *silâkan mâsoq bitjâra*.
 Eenen raad —, *silâkan mâsoq madjlis*.
 Gelden —, *uitzenden, bri oewang mâkan boenga, kassi oewang mâkan ânaq doe-wit, L.*
 — met diamanten, *tâtahkan dengan permâta*.
 — met zilver, *saloet dengan péraq*.
BELEGGER, m. *orang jang toetop*, enz., zie **BELEGGEN**.
BELEGGING, vr. *penoetoepan*, zie **BELEGGEN**, dat als z. n. kan gebezigd worden.
 Voorts vormt men *penardhan, pasângan, penjilâan, pembriatan*.
BELEGHOUTEN, m. *meerv. toekoh*.
BELEGSSEL, o. galon, *passemén, verb.*
 —, *versiersel, perhiâsan, fita (pita) perhiâsan*.
 —, *inleghel, sindi-sindi*.
BELEID, o. *voorzigtigheid, kabidjaksanâan, âqal, âqal bitjâra*.
 Een koninklijk bevel met — *uitvoeren, melakoekan titah râdja dengan âqal bitjâra*.
 —, *bestuur, pamarintâhan, penjawâtan*.
BELEIDEN, b. w. *besturen, memarintahkan, pégang parintah, menjâbat*.
BELEIDER, m. *bestuurder, pamarintah, djoe-roé*.
 —, *opzigtter, mandor, mandâdor, Port.*
BELEKKEN, b. w. *menbôtjôri*.
BELEMMERAAR, m. *orang jang menjangkoet of menjoekarkan*.
BELEMMEREN, b. w. *sankoet, menjangkoet, bri soekar, menjoekarkan, menâhankan*.
 Eenen weg —, *menjesaqkan djâlan*.
 Het uitzigt —, *menâhankan pemandângan mâta*.
 De spraak —, *meloempoehkan lidah*.
BELEMMERING, vr. *penjangkoetan*.
 — der spraak, *loempoeh lidah*.

- BELENDEN**, o. w. *berpinggir, di wâtas, L., berpinggiran*.
 Mijn huis belendt aan uw land, *roemah kita âda berpinggiran dengan tanah toewan*.
BELENDING, vr. *pinggir, wâtas, L.*
BELET, o. *tiâda sampat, oedzr, Ar., oedzoer, verb.*
 Als mijn heer — heeft, zal ik terugkomen, *kâlœ toewan tiâda sampat makka kita nanti datang kombâli*.
 Geen —, *sambat*.
 Geen — hebben, *âda sampat*.
 — geven, *soeroeh bilang toewan tiâda sampat bertemoé (ketemoé)*.
 — laten vragen, *soeroeh tânja kâlœ âda sampat*.
BELETSEL, o. *bârang kasangoetan*.
 — op weg, *kasakâtan*.
BELETEN, b. w. *taguhkan, menagahkan, (teyahkan)*.
BELETING, vr. *penagâhan*.
BELEVEN, b. w. *hidop sampei, — hingga*.
 Eenen honderdjarigen ouderdom —, *hidop sampei oemoer sarâtoes tâhon*.
 —, *ondervinden. tâhoe lihat*.
 Ik heb dat reeds beleefd, *kita soedah tâhoe lihat itoe*.
 Vreugde —, *di soekâkan, kasoeekâan*.
 Droefheid —, *di doedâkan, kadoekâan, di gemarkan, kagemâran*.
 Hij heeft veel vreugde aan zijne vrouw en kinderen beleefd, *makka ta-poon sângat kasoeekâan karena ânaq bininja, of — — di soekâkan — —*.
BELEZEN, b. w. eene tooverspreuk over iemand lezen, *menawâri dengan membâtja mantrâ*.
 —, *bepraten, memboedjoekt*.
BELEZEN, b. n. veel gelezen hebbende, *tamnat menbâdji, soedah tâhoe membâtja segulla kitâb*.
BELEZENHEID, vr. *pengatahoewan orang jang tamnat menbâdji, pengatahoewan derri paadda tamnat menbâdji*.
BELEZER, m. *orang jang membâtja mantrâ, jang menawâri dengan membâtja mantrâ, orang mendou'in, L., orang hobâtan*.
BELEZING, vr. *pembatjâan mantrâ, penawâran, hobâtan*.
 —, *bekoorring, fasoena, Perz., pasoena*.
BELGEN, wed. w. *djâdi ketjil hâti, sâkit hâti, ambil paadda hâti, bergoesar, ambil per goesar, L.*
 —, *b. w. mengoesar, membrt ketjil hâti*.
BELGING, vr. *goesar, ketjil hâti*.
 —, *oeloependheid, amârah, mârah, L., morka, Hofst.*
BELGZIEK, b. n. *pânas hâti, lakas mârah, L., prang-proes*.
BELGZIEKTE, vr. *parângt prang-proes*.
BELHAMEL, m. *ram, domba djantan jang pakei ginta ketjil di bawah lèhèr*.

—, hoofd van muiters, *kapála krâman*, *kapála brandal*.
 De — zijn, *djâdi kapála brandal* of — *orang per'oeqâq*.
BELIEGEN, b. w. berdoestâkan, *bersâlahkan*.
BELIEGER, m. *orang mendoesta* (*djoesta*, L.) *pendoesta*, *pembôhong*.
BELIEVEN, o. w. *soeka*, *ridlâ*, Ar., *rilla*, *berkenan*, *soedî*.
 Als het u belieft, neem ik afscheid, *djikâloe soedî toewan hamba makka hamba bermôhon, kâlloe toewan soeka sahâja mnta dirî*.
 Wat belieft u, *opa toewan soeka*
 —, b. w. *membri soeka*, *menjoekâkan hâti*, *mengambil hâti orang*.
BELIEVEN, o. *kasoekâân*, *soeka*, *karidlâân*, *karillâân*.
 Naar iemand — handelen, *toeroet orang poenja soeka*.
BELIEVER, m. *orang poetar kantjing*, (eig. *knoopendraaijer*).
BELIEVING, vr. *penjoekâân*, *pemboedjoekan*.
BELIGCHAMEN, b. w. *membri toebah*, — *badan, kassî badan*, L., *bertoebohkan*.
BELIJDEN, b. w. *mengâkoe*, *sjaksi*, *membri sjaksi*, *iq'râr*, Ar.
 —, belijdenis opzeggen, *mengoetjap sjahâdat*.
 Ik belijd, dat God de eenige Heer is, *sjaksi sahâja bahoewa âda Allah Toehan jang asa*.
 De christelijke godsdienst —, *membri sjaksi derri paadda agama orang natsarâni*.
 De mahomedaanse godsdienst —, *membri sjahâdat derri paadda agama islâm*.
BELIJDENIS, vr. *bekentenis*, *pengakoewan*.
 —, geloofsbelijdenis, *sjahâdat*, Ar., *iq'râr*, Ar.
BELIJDER, m. *orang mengâkoe*, *pengâkoe*.
 — van een geloof, *orang menoeroet agama*.
 —, die eene belijdenis opzegt, *orang jang mengoetjap sjahâdat*, — — *membri sjaksi*.
BELIJMEN, b. w. *memerrakâti*, *memrakâti*, *melâbor dengan prakat*, *târoh lîm*, L.
BELIJNEN, b. w. langs eene lijn metselen, *pâsang bâtoe dengan tâk sipat*.
BELIKKEN, b. w. *mendjilât*, *mendjilâtin*, L.
BELLEN, o. w. *hêla gînta*, *târiq gînta*, *târiq lôjtjeng*, L.
 —, b. w. *panggil dengan târiq lôjtjeng*, L.
BELOERDER, m. *soeloe*, *penjoeloe*.
 —, *belager*, *orang mengâdang*.
 —, *begluurder*, *orang menghinté*.
BELOERING, vr. *penjoeloevan*.
BELOFTE, vr. *djandji*, *nadzar & nazzar*, Ar., *wâd*, Ar., *wa'ad*, verb.
 Zijne — houden of er aan voldoen, *menjampeikan djandjinja*.
 Zijne — verbreken, *mengoebahkan djandjinja*.

Hij staat vast op zijne —, *makka ia tegoh atas djandjinja*.
 — maakt schuld, *kâlloe berdjandji mistî toeroet*, L., — — *handaq di sampeikan*.
BELOFTENIS, vr. zie **BELOFTE**.
BELOKEN, b. n. gesloten, *tertoetop*, *tetoetop*, L., *terkatop*.
 —, droevig, *masjghoel*, Ar., *moeram*, *bertjinta*.
BELOMMEREN, b. w. *menawoengt*, *melîndoengt*, *menedôht*.
 Al de zware boomen, die nabij het Betoeng-bamboes stonden, bogen zich naar hetzelfde even alsof een zonnescherm het belommerde, *makka segalla pôhon kâjoe jang hampir kapada boeloe betoeng itoe sakalian tjenderong kapadânja seperti pâjoeng menawoengt boeloe itoe*. Sr. R. 2.
BELOMMERING, vr. *pernawoengan*, *perlîndoeangan*, *penedôhan*.
BELONKEN, b. w. *karling*, *mengarlingt*, *mâjin mâta*, L.
BELOONEN, b. w. *bâlas*, *membâlas*, (veide als vergelden).
 Door den koning wordt de getrouwe dienaar beloond, *di bâlaskan râdja atas orang satiâwan*.
 Zijn verraad werd beloond (gewroken), *makka chtânatnja poon di bâlas*.
BELOONER, m. *pembâlas*, *orang membâlas*.
BELOONING, vr. *pembalâsan*, *balâsan*, *gandjâran*, Jav.
BELOOP, o. *djâlan*, *prt djâlan*.
 's Werelds —, *prt kahidoepan doenjâ*.
 Eene moeilijke zaak op haar — laten, *bêjarkan soewâtoe perkâra jang soekar*.
 —, vorm, gedaante, bouwtrant, *roepa*, *bangoenan*.
 Die brik heeft een zeer goed —, *makka kêtji itoe terlâlloe bâgoes bangoenanja*.
 Het — eener rekening, *djoemlah soerat hitoengan*.
BELOOPEN, b. w. *berdjâlan sampei*.
 Ik kan dat dorp in drie uren —, *makka sahâja dâpat berdjâlan sampei doesoen itoe dâlam tiga djâm*.
 —, inhalen, *hambat*, *menghambat*, *soesoel*, L.
 Ik vervolgde hem, maar kon hem niet —, *makka sahâja mengoesir dia tetâpi sahâja trâda dâpat menghambat dia*.
 Door enen storm — worden, *kena angin riboet*.
 Toen ik uit de straat Soenda (Sunda) kwam, werd ik door enen storm —, *tatkâla kita kaloewar derri paadda salut Soenda makka kita kena angin riboet*.
 —, bedragen, *djoemlah*, *nâjik sampei*.
BELOVEN, b. w. *berdjandji*, *bernadzar*, *berwâd*.
 In schijn —, *poera-poera berdjandji*.
 Ik beloof aan God, *sahâja bernadzar kapada Allah*.

Een veel belovend iets, *bârang pengharâpan*.
 Die vader heeft zijn veel belovend kind door den dood verloren, *makka bâpa itoe kahilângan ânaqnja jang di harapinja itoe soedah mâti*.
BELOVER, m. *orang jang berdjandji*, — — *bernadzar*.
BELOVING, vt. *perdjandjian, nadzar*, Ar., wûd, Ar.
BELROOS, vt. *sakit bangkaq pipi*, (*rabalang* is zonder zwelling).
BELT, vt. *tamboen, tamboenan*.
BELUIDEN, b. w. *hela gûnta akan menjoebahjangkan majit, gôjang lôjtjeng boewat kassi hornat sama orang mâti*, L.
BELUISTERAAR, m. *orang jang pâsang koeping*, L., *penjoeloe jang mendengarkan*.
BELUISTEREN, b. w. *pâsang koeping*, L., *menengarkan*.
 — wat anderen spreken, *menengarkan orang*.
 Men beluistert ons, spreek zoo hard niet, *âta orang pâsang koeping djângan bijâra bagitoe kras*, L.
BELUISTERING, vt. *pendengâran derri pâsang koeping*.
BELUST, b. n. *beringin, mengidam*.
 Eene zwangere vrouw, die — is, *parampoeuan mengidam*.
 Het voorwerp waarop men — is, *hidâman*.
BELUSTEN, o. w. *benieuwen, soeka tâhoe*.
BELUSTHEID, vt. *hidam, idam, penghidâman*.
BEMAGTIGEN, b. w. *alahkan, mengâlahkan*.
 Na de stad drie maanden belegerd te hebben, heeft hij haar bemagtigd, *sa-hâbis mengpeongi negri itoe tiga boelan lamânja makka di alahkannja*.
 —, hevig aantasten, *fig. membrî dahsat*.
 Door vrees bemagtigd, *kena dahsat katakoetan*.
BEMAGTIGING, vt. *pengalâhan*.
BEMANNEN, b. w. *een schip —, mengganâpti ânaq prâhoe*, (*awaq prâhoe*).
BEMANNING, vt. *scheepsvolk, ânaq prâhoe, awaq prâhoe, chalâtsi*, Perz., *klâsi*, verb., *matros-matros*, Ned.
 —, de daad van bemannen, *pekardjâan mengganâpti ânaq prâhoe*.
BEMANTELEN, b. w. *selimoeti, menjelimoeti, menjelimoetkan*.
 —, plooijen, bewimpelen, *membâwa oedzr*, (*oedzoer*), *békin brisst*, L.
 Fouten —, *bedekken, menoetop sâlah*.
 Bemanteld, *berselimoet*.
BEMANTELING, vt. (in de krijgsk.) *pebântengan*, zie **BEWIMPELING**.
BEMASTEN, b. w. *pâsang tiang kapal, bertiangkan*.
BEMERKEN, b. w. *zien, lihat, melihat*.
 —, *bespeuren, gevoelen, lont ruiken, merâsa, râsa*.

—, *onderscheiden, ontdekken, nampah*.
BEMERKING, vt. *penglihatan*.
 —, *bespeuring, râsa, perasâan*.
 —, *onderscheiding, penampâhan*.
BEMESTEN, b. w. *boeboeh bâdja, berbadjâkan, membâdja, badjâkan*.
 Eenen akker —, *boeboeh bâdja paadda bendang*.
BEMESTING, vt. *pemboeboehan bâdja, pembâdjâan*.
BEMIDDELAAR, m. *wasith en wâsith*, Ar., *orang perantâra*.
 —, *bevediger, orang jang perdameikan, orang soeloh, orang jang menjoeolokkan, djaroeman*, Jav.
BEMIDDELAARSTER, vt. *bemiddelares, orang parampoeuan wasith*, enz., zie **BEMIDDELAAR**.
BEMIDDELD, b. n. *gegoed, hartâwan, kâja*.
BEMIDDELDHEID, vt. *kakajâan, harta*.
BEMIDDELEN, b. w. *schikken, verzoenen, pisa*, L., *perdameikan, soeloh, menjoeolokkan, mendameikan, mengantarâ-i*.
 —, *gemiddeld maken, menjedangkan*.
BEMIDDELING, vt. *bevediging, pendameian*.
 —, *tusschenkomst, perantarâan*.
BEMIND, b. n. *terkâseh*.
BEMINDE, m. en vt. *kakâseh*, ook *tjinta*, dat oneigenlijk is en kommer, bekommering, deelneming beteekent, doch hier als het voorwerp van zorg voorkomt.
 —, *minnaar, kakâseh, orang meminang*.
BEMINNAAR, m. *pengâseh, orang jang mengâseh*.
 —, *liefhebber, orang jang berkenan, orang jang soeka*.
 Een — van paarden, *orang jang soeka akan koeda*.
BEMINNARES, vt. *orang parampoeuan jang mengâseh*.
 Eene — van de piano, *orang parampoeuan jang soeka mâjin piâno*.
BEMINNELIJK, b. n. *mânis*.
BEMINNELIJKHEID, vt. *kamanisan, lâkoe mânis*.
BEMINNEN, b. w. *kâseh, mengâseh, mengasehânt, kasêhankan*.
 —, *verliefd zijn, birâhi*.
 —, *van iets houden, soeka, berkenan*.
 Den wijn —, *soeka minom anggoer*.
 Het paardrijden —, *soeka toenggang koeda*.
 Godsdienstige boeken —, *soeka mengâdji kitâb aguma*.
 Malkander —, *berkâseh-kasêhan*.
BEMINNENSWAARDIG, b. n. *pâtoet di kasêhi, hâroes di birahikan, pâtoet di soekâkan*, zie **BEMINNEN**.
BEMINNENSWAARDIGHEID, vt. *parângi jang mânis*.
BEMODDEREN, b. w. *meloempoert, berloemoerkan dengan loempoer*.
BEMODDERING, vt. *peloempoeran*.

BEMOEDIGEN, b. w. *membranikan*, *menggumbirakan*, *brí háti*.
—, *vertroosten*, *lipar*, *melipar*, *menghiborkan*.

BEMOEDIGER, m. *orang jang membranikan*.
—, *vertrooster*, *penglipar háti*, *penghibor*.

BEMOEDIGING, vt. *pembranian*.

—, *vertroosting*, *penghiboeran*.

BEMOEDIGSTER, vt. *troosteres*, *parampoeuan jang djádi penglipar háti*.

BEMOELAL, m. *orang jang tjampor dâlam segalla perkâra*, — — *fadloeli akan segalla perkâra*.

BEMOELJEN, wed. w. *fadloeli*, Ar., *perdoeli*, L., *tjampor*, *menjoesahkan diri*.

Het is de moeite niet waard, zich om de wereld te —, *tidak hâroes menjoesahkan diri kârana doenjâ*.

Gij moet u niet met alles —, *d'angan kiranja angkaw tjampor dâlam segalla perkâra of sabârang perkâra*.

BEMOELJENIS, vt. zie **BEMOELJING**.

BEMOELJING, vt. *tjampoeran*, *fadloeli*, Ar., *perdoeli*, L.

—, *inspanning*, *oesâha*, *pengoesâhan*.

BEMOESEN, b. w. *kardja kôtor*, L., *mentjamarikan*, *menedjiskan*.

BEMOST, b. n. *berloemoet*.

Een boom met eenen bemosten stam, *so-pohon kâjoe jang berloemoet hátangnja*.

BEMUREN, b. w. *mendinding*, *ikat dengan bâtoe*, *bekín ténboq*, *menénboq*.

Eene stad —, *mendindingt negri*.

BEN, le pers. teg. t. aant. w. van zijn, *âda*.

Ik ben, *kita âda*.

BEN, vt. *mand*, *bâkoel*, zie **MAND**.

BENAALJEN, b. w. *djâhit*, *mendjâhit*.

Wel of goed benaaid, *di djâhit bâjik-bâjik*.

Iemand —, *membajiki (bekin betoel) orang poenja bârang (kâjin) jang roesaq*, *mendjâhit orang poenja bârang*.

BENAARSTIGEN, b. en w. w. *behartigen*, *mengoesahkan*, *mendjâga*.

Een werk —, *mengoesahkan pekardjâin*.

Zich —, *merâdjinkan diri*, *mengoesahkan diri*.

BENAARSTIGER, m. *orang jang mengoesahkan*.

BENAARSTIGING, vt. *oesâha*.

BENAARSTIGSTER, vt. *orang parampoeuan jang mengoesahkan*, — — — *mendjâga*.

BENAASTEN, b. w. *mengampoenjâkan*.

BENAASTING, vt. *pengampoenjâin*.

BENAAUWD, b. n. *sesaq*.

— van borst, *sesaq dâda*, *isaq*, *gâdjah-gâdjahan*.

—, *beangst*, *tâkoet*.

—, *verstikkend*, *melemaskan*.

Eene benaauwde kamer, *biliq jang soesah menâpas*.

— van hart, *soesah háti*.

BENAAUWDHEID, vt. *kasesâkan*.

—, *angst*, *katakoetun*.

—, *kommer*, *kasoesâhan*.

De benaauwdheden des doods, *kasoe-kâran mauit*.

In — zitten, *tersesaq*.

BENAAUWEN, b. w. (in eenige plaats) *menjesaq*, *menjempiti*.

— leed veroorzaken, *membrí sâkit*, *membrí soekar*, *mengadâkan kasoe-kâran paadda*, *menjoekarkan*.

—, *bedwingen*, *menjâsatkan*.

BENAAUWER, m. *orang jang menjesaq*, enz, zie **BEDWINGEN**.

BENAAUWING, vt. *penjesâkan*.

BENADELEN, b. w. *meroegikan*, *brí roegi*.

Zich zelve —, *meroegikan diri*.

BENADEELD, *kena roegi*, *karoegian*.

BENADEELING, vt. *peroegian*.

—, *nadel*, *roegi*.

—, *onregt*, *benjâna*.

BENADEREN, b. w. *mengampoenjâkan*, *mendekâti*.

BENADERING, vt. *pengampoenjâin*.

BENAMING, vt. *penamâin*.

—, *gegeven naam*, *nâma*.

BENARD, b. n. *soekar*, *kasoe-kâran*, *pâjah*.

BENARDER, *lebeh soekar*.

BENARDST, *terlebeh amat soekar*.

BENARDHEID, vt. *prí hâl jang soekar*, *kasoe-kâran*.

BENARREN, b. w. *menjoekarkan*, *menjoesahkan*.

BENDE, vt. *pâsoq*, *pasoekan*, *kâpat*, *kâwan*, *katoemboekan*.

Een iegelijk bij zijne bende, *mâsing-mâsing paadda katoemboekannja*.

— *verzameling*, *pekoempoelan*, *perhimpoeuan*.

Eene — slecht volk, *pekoempoelan orang djâhat*.

BENEDEN, voorz. en bijw. *di bawah*.

— den hemel, *di bawah lântig*.

Naar —, *ka-bawah*.

Naar — komen, *toeron ka-bawah*.

Van —, *derrí bawah*.

— winds, *di bawah angin*.

Benedenwaarts (lager) plaatsen, *mem-bawahkan*.

Dat is ver — mij, *kita mâloe kardje itoe*.

BENEDENBUUR, m. *orang tetangga jang di bawah*.

BENEDENINDE, o. *hoedjong jang di bawah*, *hoedjong jang di hilir*.

BENEDENHUIS, o. *roemah jang di bawah*.

BENEDENKAMER, vt. *biliq (kâmar) jang di bawah*.

BENEDENKANT, m. *pinggir jang di bawah*.

BENEDENLAND, o. *tânah hilir*.

BENEDENLUCHT, vt. *adara jang di bawah*.

BENEDENRAAM, vt. en o. *tingkap jang di bawah*, *raam jang di bawah*, L.

BENEDENSTAD, vt. Eene —, die in het beneden gedeelte des lands ligt, *negri hilir*.

- , beneden gedeelte eener stad, *sablah hilitnja negri, kampong jang di hilit negri.*
BENEDENSTE, b. n. *jang di bawah sakali.*
BENEDIJEN, b. w. *memberkatkan.*
 Gebenedijd zij God, den Heer der werelden! *al-hamdoe 'illahi rabbi 'l-alamina!*
Ar.
BENEENEN, b. w. *berkata trada, bersangkal.*
BENEENING, vt. *penjangkalan.*
BENEFFENS, voorz. *beserta, dengan.*
BENEMEN, b. w. *ambil, mengambil.*
 Met geweld —, *reboet, rampas.*
 Het leven —, *boenoh, memboenoh.*
 Den naam, de eer —, *membinasakan nama, mentjoert hormat.*
 Het goed —, *merampas barang.*
 Het gezigt —, *belemmeren, menahani penglihatan.*
BENEMER, m. *orang jang mengambil, enz., zie BENEMEN.*
BENEMING, vt. *pengambilan, enz.*
BENEPEN, b. n. *kasoeakaran, kasoesahan, soesah hati, masjhoel di ramas hati.*
BENEPENHEID, vt. *prj jang kasoeakaran, lakoe jang kasoesahan.*
BENEVELD, b. n. *nevelachtig, radop, redop, soewang.*
 De zon was —, *nata-hari poun radop.*
BENEVELEN, b. w. (de zon —) *meradopkan.*
 Den dampkring —, *kalamkan, mengalamkan, kaboetkan, mengaboetkan.*
 —, *verduisteren, mengglapkan, menjoe-ramkan.*
 Het gelaat —, *menjoeramkan moeka.*
 Den glans van het paleis —, *menjoer-ramkan tjahaja maligai.*
 Iemands hoop —, *mengglapkan pengharapan orang.*
BENEVELING, vt. *kaglapan, kagalapan.*
 —, *de daad van benevelen, peradapan, pengalaman, pengaboetan, penjoer-raman.*
BENEVENS, voorz. *serta, beserta, dengan, ook beserta dengan.*
 De legerhoofden — de troepen, *segalla hoelobalang serta rajat.*
 — u, *beserta dengan toewan hamba.*
BENGEL, m. *ginta, lotjeng.*
 Poort —, *ginta pintoer gerbang.*
 — van een veer, *ginta penjebrangan.*
 —, *lomperd, orang bodoeh, orang pangkoh, orang gobloq, L.*
 —, *een knaap, kanaq-kanaq.*
BENGELEN, b. w. *tariq ginta, gojang ginta, tariq lotjeng, gojang lotjeng.*
BENGELKRUID, o. *glaskruid, (proprietaria,) djoekoet letta hajam, Soend.*
BENIEUWEN, onp. w. *soeka tahoe, melit, L.*
 Het zal mij zeer — of hij daar is, *kita terlaloe soeka tahoe djika ia ada di sitio.*
BENIJDEN, b. w. *dengkei (gewoonlijk: dengkel.)*

- berhati dengki, (met akan, paadda of kapada, achter zich).*
 Zijnen vijand —, *berdengkei akan sa-troenja.*
 Iemand zijne schatten —, *berdengkeikan harta orang.*
 Het is beter benijd dan beklaagd te zijn, *makka di perdengkeikan itoe terlebeh bajiq derri paadda di peratapt of di perratapkan.*
 Doen —, *berdengkeikan.*
 Benijd, *kadengkeian, kena dengkei.*
BENIJDENSWAARDIG, b. n. *jang dapat di dengktikan, jang hâroes —.*
BENIJDENSWAARDIGHEID, vt. *prj jang dapat di dengktikan.*
BENIJDER, m. *orang berdengkei.*
BENIJDING, vt. *dengki, dengkei, dengkel.*
BENIJPEN, b. w. *mendjepiti, mendjepittin, L., djepittin, L., zie NIJPEN.*
BENJUIN, vt. *benzoin, kaminjan, minjan, L.*
BENNE, vt. *ben, bakool, bakkoel, L.*
BENOEMBAAR, b. n. *jang dapat di bri pangkat, jang hâroes di perpangkatkan.*
BENOEMEN, b. w. *menamâ-i, seboet nama.*
 Met den nieuwen naam van stoomschip —, *menamâ-i dengan nama bahâroe itoe kapal asap.*
 —, *eene benoeming geven, membri pangkat, baperpangkatkan, menganoegrakan djabatan, angkatkan suendjâdi.*
 Tot vlootvoogd benoemd worden, *di perpangkatkan laqsamana, di anoegrakkan pangkat laqsamana.*
 Als ouder in jaren —, *toevahkan.*
BENOEMER, m. *orang jang menamâ-i, enz., zie BENOEMEN.*
BENOEMING, vt. *penamâan, penjeboetan.*
BENOODIGD, b. n. *koerang, jang hâroes ada, berhadjat, jang misti ada.*
 Geld —, *koerang oewang, berhadjat amas.*
BENOODIGDHEID, vt. *kakoerangan, hadjat, Ar.*
BENCORDEN, voorz. en bijw. *ka-sablah oetara.*
 — de linie zag ik tien walvisschen, *makka di sablah oetara chath istiwâ kita poun melihat ikan pawoes sa-poeloh ekor.*
BENUCHTEREN, b. w. *menjadarkan, hilangkan maboq.*
BENZOIN, vt. *zie BENJUIN.*
BEOEFENAAR, m. *orang jang beladjar, peladjar.*
BEOEFENEN, b. w. *beladjar, mengadji, ber-goeroe.*
 De Arabische taal —, *beladjar bahasa arab.*
 De heilige schriften —, *mengadji kitab.*
 Allerlei kunsten bij eenen kluisenaar —, *bergoeroe segalla fikmat paadda orang pertapa.*
 De beoefenende meetkunde, *ilmoe riast jang tsak, Ar.*
BEOEFENING, vt. *peladjaran, pengadjan, pergoeroewan, zie BEOEFENEN.*

BEOLIËN, b. w. *sâpos* dengan *minjaq*, *ba-perminjaqkan*, *mengoerap* dengan *minjaq*.

BEOOGEN, b. w. *mikken*, *intjar*, L., *mîtar*, L., *toedjoe*, *toedjoq*.

—, *bedoelen*, *berkahandaq*, *bermîqtsoed*, *berniat*, *bergetsad*, *mâwoe*, *mâw*, L.

BEOOGING, vt. *pemîtaran*, *pengintjâran*, *penoedjowan*.

—, *doel*, *kahandaq*, *maqtsloed*, Ar., *niat*, Ar., *getsad*, Ar., *mâwoe*, *mâw*, L.

BEORDEELAAR, m. *orang jang agah*, — *kira-kirâ-t*.

BEORDEELAN, b. w. *kira-kirâkan*, *agah*, *menghoekoemkan*.

BEORDEELING, vt. *kira-kira*, *hoekoem*, Ar.

BEORLOGEN, b. w. *memarângt*.

—, *beviand* zijn met, *bermoesoeh* dengan.

BEORLOGER, m. *orang memarângt*.

BEORLOGING, vt. *pârang*, *prang*.

BEOSTEN, *bijw.* en *voorz.* *ka-sablah timor*.

BEPALD, b. n. *tantoe*, *tentoe*.

—e *verkooprij*, *harga djowâl jang tantoe*.

—, *zeker*, *pastt*, L., zie **ZEKER**.

BEPALDELIJK, *bijw.* *dengan tantoe*.

BEPALDHEID, vt. *prt jang tantoe*, *katan-towan*.

BEPAALEN, b. w. *menghâtât* dengan *moetiâra*, *bapermoetiâran*.

—, Een *bepaard* *zonnescerm*, *pâjong moetia di kârang*.

—, *Bepaarde kleederen*, *pekâjin jang berrombei-rombeikan moetiâra*.

—, Een *bepaarde kroon*, *makôta jang bertâhkan moetiâra*.

BEPALEN, b. w. met *palen omzetten*, *memagârt* *dengan tiang*.

—, *beperken*, *menâhankan*.

—, *Zich bij iets* —, *kiesen*, *pileh*.

—, *begrenzen*, *meminggir*.

—, *stuiten*, *berhentikan*.

—, De *zee bepaalde* *de overwinning van Alexander*, *makka lâwoet itoe-poon nembêrhentikan kamenângan râdja Iskandar*.

—, *Bepaald*, *beperkt* of *klein* zijn, *âda ketjil*.

—, *Zijn kapitaal* is *zeer bepaald*, *makka moadalnja itoe ketjil sahâdja*.

—, *vaststellen*, *pâjoe*, *pajoekan*, *tantoe*, *menantoe*kan.

—, *Den prijs* —, *tantoe*kan *harga*.

—, *Voorschriften* —, *menantoe*kan *parintah*.

—, *De grenzen van het koningrijk* —, *menantoe*kan *pinggir* (*watas*, L.) *karadjân*.

—, *perken* *stellen*, *perhinggâkan*.

—, *Den zin van een Arabisch woord* —, *menantoe*kan *artinja sa-pâtah kâta arab*, *menanakan perkataân arab sa-pâtah*.

BEPALER, m. die *iets vaststelt*, *orang jang pajoekan*, — — *menantoe*kan, zie verder **BEPALEN**.

BEPALING, vt. *omheining* met *palen*, *pemagâran* of *pâgar tiang kâjoe*.

—, *vaststelling*, *katantoe*wan, *parintah*, *pâjoe*.

BEPARELEN, b. w. zie **BEPAALEN**.

BEPELEEN, b. w. *doega*, *berdoegâin*, L., *loega*, *loegâ-t*.

BEPENZEN, b. w. *mengira-ngirâ-t*, *memfikirkan*, *tûnjang-mentûnjang*.

—, *Eene zaak rijpelijk* —, *mengira-ngirâ-t soewâtoe perkara sampei mâtang*, *pikir bâjiq-bâjiq sâtoe perkara*, L.

BEPENZING, vt. *fikiran*, *perkirâan*, *tûnbângan*.

BEPERKEN, b. w. *pergalâkan*, *boeboh galâ*, *Isk*.

BEPERKING, vt. *pemboeboehan galâ*.

BEPENNEN, b. w. *boeboh pâsaq*.

BEPERKEN, b. w. *memagârt*, *târoh pâgar*, L.

—, *bepalen*, *perhinggâkan*, *târoh wâtas*, L.

—, *Beperkt verstand*, *koerang boed-t*, *boed-jang kapâljang*.

—, *Beperkt*, *eng*, *sindat*.

BEPERKER, m. *orang jang pâsang pâgar*, — — *memagârt*, zie **BEPERKEN**.

BEPERKING, vt. *pemagâran*.

—, *grenstelling*, *perhinggâan*.

BEPIKKEN, b. w. zie **BEPERKEN**.

BEPISSEN, b. w. *kintjingt*, *kintjingin*, L., *mengintjingt*.

BEPILAKKEN, b. w. *tampâl-t*, *têmpêll-t*, *tem-pêllin*, L., *menêmpêll-t*, L.

BEPILAKKER, m. *orang nêmpêl*, L., *orang menêmpêll-t*, L.

BEPILAKKING, vt. *penêmpêllan*, L., *penampâlan*.

BEPILAKSEL, o. *têmpêllan*, L., *tampâlan*.

BEPILANKEN, b. w. *pâsang pâpan*, *mema-pânt*, *berpâpankan*.

BEPILANKING, vt. *pemapânan*, *pemasângan pâpan*.

BEPILANTING, vt. *daad van planten*, *penanâman*.

—, *plantaadje*, *tanâman*, *kebon*, L.

BEPILASTEREN, b. w. met *pleisterkalk*, *tampalkan* *dengan kâpor*, *sâlœt* *dengan kâpor*, (*plêster*, verb.).

—, met *eenen pleister*, *boeboh kâjoe*.

BEPILAITEN, b. w. *begawâmt*, *bitjâra*, *mem-bitjarâ-t*.

BEPILAITING, vt. *gâwam*, *bitjâra*.

BEPILOEGBAAR, b. n. *jang dâpat di tanggalâkan*, *jang bôleh di loekoe'in*, L., *jang bôleh di loekoe*, L.

BEPILOEGEN, b. w. *menangalâ-t*, *meloekoe'in*, L., zie **PLOEGEN**.

BEPILOEGING, vt. *penanygalâan*, *peloekoe-wan*, L.

BEPOTEN, b. w. *menanâmt*.

—, *Een land* met *inlandsche aardappelen* —, *menanâmi sâtoe bendang itoe* *dengan obi*, *menanâmin sâtoe tânah itoe* *dengan obi*, L.

BEPOTING, vt. *penanâman*.

BEPRAATSTER, vt. *parampoe*wan *jang memboedjoe* *dengan perkataân* *hingga menampiq*

BEPRATEN, b. w. fig. door praten overreden, *memboedjog dengan perkataan hingga menampung*, ook enkel *menampung*.

BEPRATING, vr. *pembitjarään*, *penamplikan*, *pengadjakan*.

BEPRIKKEN, b. w. de huid —, *tjätjat*.

BEPROEFSTER, vr. *parampoevan* *jang mentjõba*.

BEPROEVEN, b. w. *tjõba*, *mentjõba*.
— de schilder-kunst te leeren, *tjõba belädjar ïmoe gambar*.
Goud —, *oedji amas*, *mengoedji amas* (mas, L.).

BEPROEVER, m. *orang jang mentjõba*.
— van goud, *orang mengoedji amas* (mas, L.).

BEPROEVING, vr. *pentjõbään*.
— van goud, *pengoedjian*.

BERAAD, o. *kira-kira*, *bitjara*, *timbangan*.
In — staan, *bimbang*, *selimpang*, *koewätir*.
Na rijp —, *dengan sa-habis-habis bitjara*.
—, *gevoelen*, *pendapätan*.

BERAADSLAGEN, b. w. *membitjarakan*.
In den raad —, *bermasjåwarat*.

BERAADSLAGER, m. *orang jang membitjarakan*, zie **BERAADSLAGEN**.

BERAADSLAGING, vr. *pembitjarään*, *raså-an*, *pengraså-an*.
— van den raad, *pembitjarään masjåwarat*.

BERADEN, wed. w. iets in overweging houden of nemen, *fikir*, *memfikirkan*, *timbangan*, *mentimbangan*.
Zich —, van *gevoelen* veranderen, *mengoebah fikiran* (*pikiran*, L.).
Een wel — man, *orang berbitjara*.

BERADING, vr. *fikiran*, *pikiran*, L., *bitjara*.

BERAMEN, b. w. *mengoepojakan*.
—, *ontwerpen*, *merantjanakan*, *boweat dinah*, *telädankan*.

BERAMING, vr. *pengoepajään*.
—, *plan*, *ontwerp*, *dinah*, *rantjana*.

BERBERISSE, vr. *barbaris*, *Turksch*, *kikönneng*, *Soend*.

BERD, o. in: te berde brengen, *seboet*, *menjeboet*.

BEREDDERAAR, m. *orang jang mengåtorkan*,
— — *memegang*, *djoeroe*.

BEREDDEREN, b. w. *regelen*, *mengåtorkan*, *membetoelkan*, *bekin betoel*, L.
—, *besturen*, *pégang*, *memegang*, *mendjoeroe*.
—, *zoo als oude vrouwtjes*, *kikén*, L.

BEREDDERING, vr. *pengatoeran*, *pembetoelan*, *pegagangan*.

BEREGENEN, b. w. *menghoedjant*.
Die wolk beregent dit land, *makka awan itoe menghoedjant tanah ini*.
Beregend worden, *di hoedjant*.

BEREGTEN, b. w. *meneolong orang jang membli barang*.
—, *enenen zieke* (bij de Roomschen). *mengchalåtiskan orang sákut pajah*.

BEREIDEN, b. w. *sadiakan*, *bekin sadiu*, L., *hådliarkan*, *mostaidkan*, *melangkap*, *sang-garahakan*.
Het eten —, *sadiakan* of *hådliarkan makånan*, *måsaq*, *tanaq*, *sådji*, *bersådji*.
Enen weg —, *sadiakan* of *mostaidkan djålan*.
Voor eene reis gereed maken, *sadiakan*, *hådliarkan bakalkun*.
—, *uitrusten*, *geheel in orde brengen*, *nelangkap*.
Huiden —, *såmaq*.
Bereid, gereed staan, *hådliar*, *Ar.*, *sadiu*.

BEREIDER, m. *orang jang menjadiakan*, —
— *bekin sadiu*, L.

BEREIDING, vr. *penjadiään*, *pelangkåpan*.
Leder —, *penjamåkan koelit*.

BEREIDS, bijw. reeds, *soedah*, *telah*.
Hij is — terug, *makka ia soedah dátug kombåli*.

BEREIDSEL, o. *langkåpan*.
—, *toerusting*, *kalangkåpan*.

BEREIDVAARDIG, b. n. *tjåkap*, *sanggoep*, L.

BEREIDWILLIG, b. n. *soeka*, *soedi*, *måwoe*.
— om te helpen, *soeka toelong*.

BEREIDWILLIGHEID, vr. *parångi jang soeka*.

BEREIDWILLIGLIJK, bijw. *dengan soeka*.
Hij heeft — geholpen, *makka ia soedah menoeolong dengan soeka*.

BEREIK, o. *barang jang dåpat sampei*.
Dat is iets, dat buiten mijn — is, *makka itoelah soewåtoe barang jang tiåda dåpat hamba sampei, sahåja tiåda koewåsa mengardjakan itoe, sahåja tiåda bõleh sampei di sito*.
Onder het — van de stein, *sa-roewah djåwohnja*.
Onder het — van het geschut, *di båwah penëmbaq mariam*, *sa-penëmbaq mariam*.

BEREIKEN, b. w. *djongkoe*, *sampeï*, *mendapåti*.
Mijne hand kan den zolder niet —, *makka tangan kita tiåda dåpat mendjongkoe loténg*.
—, *verwerven*, *berõleh*, *dåpat*.
Zijn doel —, *berõleh maqtoed*.
Wij bereikten den berg Salak, *makka kåmi poon sampei ka-goenong Sålak*.
Hij heeft den ouderdom van vijftig jaren bereikt, *soedah sampei oemoernja lima poeloh tåhon*.
—, *achterhalen*, *hambat*, *soesoel*, L.

BEREIKING, vr. *perolëhan*, *pendapätan*.

BEREISBAAR, b. n. *jang dåpat di djålant*.

BEREISD, b. n. *soedah mendjalant di måna-måna*.

BEREISDHEID, vr. *pengatahoevan sabab mendjalant di måna-måna*.
Zijne — maakt, dat hij juist over andere landen kan spreken, *makka õleh pengatahoewannja sabab mendjalant di måna-måna makka dåpat ia berkåta-kåta dengan sa-betoehja derri paadda låjin-låjin negri*.

BEREIZEN, b. w. *mendjalânt*.
 Vele landen —, *mendjalânt bebrâpa negrt*.
 BEREIZING, vt. *perdjâlânan*.
 BEREKENEN, b. w. *hítong*, *menghítong*, *hesáb*, Ar., *menghesáb*, *bítang*.
 —, doordenken, *mengíra-ngírâkan*.
 Wie kan den affoer —? *stâpa dâpat mengíra-ngírâkan kasoedâhannya?*
 BEREKENING, vt. *penghítóengan*, *hesáb*, Ar., *pembilângan*.
 —, overslag, *perkirâân*.
 BERENNEN, b. w. met troepen omsingelen, *kapong*, *angapong*.
 —, bereiken met te paard te rennen, *sampeí dengan melarikan koeda*.
 BERENNING, vt. *pengapoengan*.
 BERG, m. *goenong*, ook *boekit*, dat tevens voor heuvel gebezigd wordt.
 Achter den —, *di bâliq goenong*.
 Het opgaan van eenen —, *nâjiqnya goenong*.
 De helling van eenen —, *toeronnya goenong*.
 De voet van eenen —, *kâki goenong*.
 De top van eenen —, *pontjaq goenong*, *kamontjaq goenong*.
 Bij den —, *dekat goenong*.
 Op zijde van eenen —, *di sablah goenong sa-boewah*.
 Een en — beklimmen, *menajiki goenong*.
 De — Kaaf, *boekit qáf*.
 Zij gingen vervolgens van daar en zagen, na tien dagen gegaan te hebben, den — Kaaf, die de wereld schraagt, voor zich; hij vertoonde zich als een groene robijn, over dat gezigt verheugden zij zich; voorts vertoonde de zon zich grooter voor hen, *makka berdjâlanlah marika-ítoe derri sâna sapoeloh hári*, *makka kalihâtanlah marika-ítoe boekit qáf*, *jang menangoeng doenjá ini*, *seperti mânikam hidjoe kalakoewannya*, *makka soeka-tjita háti marika-ítoe*, *sabermoela mata-hári poon besaarlâh di lihat marika-ítoe*, Isk.
 De haren rezen hem te berge, *makka saramlah ramboetnja*.
 Het te berge rijzen van het haar, *saramnja ramboet*.
 BERG, m. gesneden beer, zie BARG.
 BERGAARDE, vt. *tânah goenong*.
 BERGACHTIG, b. n. *bergoenong-goenoengan*, *penoh dengan bergo*.
 Eenigzins — zijn, *âda goenong-goenong djoega*.
 BERGAF, bijw. *toeron goenong*.
 BERGBEWONER, m. *orang goenong*.
 BERGLAAUW, o. zekere delfsteen, *bátœ loko-loko*.
 BERGEEND, vt. *bébêg manila*.
 BERGEN, b. w. behouden (van menschen), *loepoetkan*.
 —, van goederen, *símpán*.
 De zeilen —, *angkaf lâjar*, (als ze weg-

genomen worden), *toetop lâjar*, *puengoet lâjar*, (als ze oppgerold worden).
 Zich —, door de vlugt redden, *membâwa dirinja*, *lârt*, *minggat*, L.
 Hij is nu geborgen, *makka sakârang ia bóleh hidop dengan senang*.
 —, laden, *moewat*.
 Berg u! *lâlœ!*
 BERGER, m. *orang jang meloepoetkan*, —
 — *símpán*, zie BERGEN.
 BERGGEELE, o. *bátœ koening bakal tjat*.
 BERGGEEST, m. *indra goenong*.
 BERGGEIT, vt. *kambang hoetan*.
 BERGGEEVAARTE, o. *belâka goenong besaar*.
 BERGGGLAS, o. *bergkristal*, *bátœ paloemban*, *nilœr goenong*, *hablœr goenong*.
 BERGGOD, m. *dêwa goenong*.
 BERGGODIN, vt. *dêwi goenong*.
 BERGGROEN, o. *bátœ hidjoe bakal tjat*.
 BERGHAAAN, m. *âjam hoetan*.
 BERGHOEN, o. *boschhoed*, *âjam biroega*,
 BERGING, vt. *penjtmpanan*.
 BERGKETEN, vt. *goenong-goengan*, *pegoenongan*.
 BERGKLOOF, vt. *tjelah goenong*.
 BERGKRISTAL, o. *bátœ paloemban*.
 BERGLAND, o. *tânah goenong*.
 BERGLIEDEN, m. *meerv. orang goenong*.
 BERGMUIS, vt. *tikoos goenong*.
 BERGNIMF, vt. *fért*, *pért*, Perz. in het Engelsch *Fairy*.
 BERGOP, bijw. *nâjiq goenong*.
 — bergaf, *nâjiq goenong toeron goenong*.
 BERGPLAATS, vt. *tampat símpán bârang*.
 — voor rijst, *loembong*, Jav., *balœbor*.
 BERGRAT, vt. *mintjit goenong*, *tikoos goenong*.
 BERGRIJST, vt. *djâli*.
 BERGSTOF, vt. *tânah tambang*, *tânah lâjang*.
 Gesmolten —, *laboeran*.
 BERGSTOFGROEF, vt. *tambang*, *maríaw*, *galían*.
 BERGTAAL, vt. *bahâsa goenong*.
 BERGTOP, m. *kamontjaq goenong*, *pontjaq goenong*.
 BERGWATER, o. *ajer goenong*.
 BERGWERK, o. *tambang*, *galían*, *maríaw*.
 BERGWERKER, m. *orang (koel) tambang*, *orang galí tambang*.
 BERGZOUT, o. *gârum tânah*.
 BERIEKEN, b. w. *mentjoemi*, *mentjoemin*, L.
 BERIGT, o. melding, *pembrian tâhoe*.
 —, tijding, *chabar*, Ar., *kâbar*, verb., *warta*, brita.
 — geven, *membri tâhoe*, zie TIJDING.
 BERIGTER, m. *orang jang membri tâhoe*.
 BERIGTSCHRIFT, o. *soerat jang membri tâhoe*.
 BERIGTSCHRIFVER, m. *penjoerat chabar*, *orang jang menoelis kâbar*, L.
 BERIJDEN, b. w. *toenggang*, *menoenggang*, (eig. *menoenggang-t*), *kandarâ-t*.
 Een paard —, *berkoeda*, *menoenggang-t koeda*, gew. *toenggang koeda*, doch dat is te paard rijden.

- Een bereden paard, *koeda jang soedah di adjar.*
- BERIJDER, m. die de paarden leert, *pengadjar koeda, orang jang mengadjar koeda sopaja dapat di toenggang-i orang.*
- BERIJMEN, b. w. *memboewat aroedl sjär, (sjair).*
- BERIJMING, vr. *aroedl, Ar.*
- BERINGEN, b. w. *mentjintjin-i, boeboh tjintjin, pásang of taroh tjintjin.*
—, eenen ringdijk maken, *menarbisit koeliling, menebing-i koeliling.*
- BERISPELLJK, b. n. *hároes di tjelákan, kahardikan.*
- BERISPELLJKHEID, vr. *prí jang kahardikan.*
- BERISPEN, b. w. *mentjelá, menghardiq, togor, menogor, nista, itákan, adjári, kassi adjar, L., (het laatste beteekent ook kastijden).*
- BERISPING, vr. *pentjeláan, penghardikan, penogóran, adjáran, L., dáleh, tádzil, Ar.*
— veroorzakende, *taádzzoel, Ar.*
- BEROEMD, b. n. *masjhoer, Ar., ternáma.*
De Koning Alexander is zeer —, *makka rádja Iskandar itoe terláloe amat masjhoer wartánja.*
Hij is van beroemde voorouders afkomstig, *makka iálah toeron derri paadda nénéq mójang jang masjhoer.*
— maken, *memasjhoerkan.*
- BEROEMDHEID, vr. *náma jang masjhoer, gah.*
- BEROEMEN, wed. w. zich —, *menggahkan diri.*
—, verhoovaardigen, *membesaarkan.*
- BEROEP, o. bedrijf, *pekarjáán.*
—, ambt, *djawátan.*
—, kostwinning, *pentjaharian, pentjarian, L.*
—, benoeming, *panggilan, persiláan.*
Hooger —, *istighátzah, Ar.*
- BEROEPBAAR, b. n. *jang bóleh di silákan.*
- BEROEPEN, b. w. op zekeren afstand —, *meroewáht, seroe, panggil, memang il sampé kadengáran.*
Zich — in regten, *pindah bitjára, mengistighátzahkan.*
Zich op iemand —, *panggil akan sjaksi.*
Tot een ambt —, *menjilákan akan memégang djabátan.*
- BEROEPSBEZIGHEID, vr. *pekarjáán djabátan.*
- BEROERD, b. n. geraakt, verlamd, *tipog, tipog lása, pitam bábi, loenpoeh.*
Dat is —! *itoe boesoeg sakáli!*
—, slecht, *bijw. djáhat.*
- BEROERDER, m. aanraker, *orang jang mendjámah.*
—, onruststoker, *orang jang menghároe-biroekan.*
- BEROEREN, b. w. aanroeren, *mendjámah, kena.*
—, onruststoker, *menghároe-biroekan, kardja roesoe.*
- BEROERING, vr. *pendjámahan.*

- , verstoring, *pengharoewan.*
- BEROERTE, vr. rustverstoring, *roesoe, L., retoq, L., hároe-biroe, híroe-hára, ingarbángar, gampar.*
—, geraaktheid, *sáwan bangkei, pitam bábi, L.*
- BEROESTEN, o. w. *berkárat, djádi kárat, di mákan táht bessí, L.*
- BEROESTING, vr. *karátan.*
- BEROKKENAAR, m. *pengoepaq, orang jang mengadákan.*
- BEROKKENEN, b. w. *mengadákan, mendjadikan.*
Leed —, *boewat bentjana.*
Moeite —, *mengadákan soesah, memboewat soesah, assoet.*
- BEROKKENING, vr. *pengadáan.*
- BEROOD, b. n. doodarm, *pápa sakáli, sángat miskin, pótol. L.*
—, ontsteld, *bingong.*
- BEROODHEID, vr. armoede, *kapapáan, hál miskin, pótol, L.*
- BEROOKEN, b. w. *mengasápti.*
—, met wierook, *pengoekoepi.*
Een stuk vleesch —, *láleh sa-pótolog dáging paadda asap.*
- BEROOKING, vr. *pengasápan.*
— met wierook, *pengoekoepan.*
- BEROOVEN, b. w. *rampas, merampas, djárah.*
Met geweld —, *rebot, reboet.*
Op weg —, *sámoen, menjámoen.*
—, op zee, *rampoq, merámpoq, bádjaj, membádjaj.*
- Iemand, die aan den weg slaapt van zijne goederen —, *tégo.*
—, stelen, in het algemeen, *tjoeri, mentjoeri.*
Bij nacht —, *máling.*
—, benemen, *poetoeskan, gádoehkan.*
Van den maagdom —, *ambil orang poenja práwan, mentjoeri orang poenja práwan.*
Van den maagdom beroofd zijn, *soedah hilang práwannja, soedah pitjah pri-oeg, fig.*
Van het leven —, *boenoh, memboenoh.*
Van alle middelen beroofd, *madlarat sakáli, pótol sakáli, L.*
Van kinderen —, *memboeloeskan.*
- BEROOVER, m. *perampas, pendjárah, pereboet, penjámoen, perampoq, pembádjaj, enz., zie BEROOVEN.*
— van iemands goederen, die aan den weg slaapt, *penégo.*
- BEROOVING, vr. *perampásan, pendjaráhan, pereboetan, penjámoenan, pembádjakan, zie BEROOVEN.*
- BEROUW, o. leedwezen, spijt, *sasal, sesal.*
—, bekeering, *tóbat, Ar.*
—, verandering van zinnen, *oebah.*
— hebben, *menjasal, bersasal.*
— over de zonden hebben, *menjasal derri paadda dósa.*

- hebben, zijne woorden veranderen, *mengoebahkan katanja*.
- BEROUWEN**, o. w. *bersesal*, *menjesal*.
Het berouwt mij zeer, *makka hamba sangat menjesal*.
- BERRIE**, vr. *djompâna*, zie **BAAR**.
- BERST**, m. *simplêq*, L. *ringat*, *retaq*.
—, spleet, *belah*.
— in handen of voeten, *pitjah*.
Grootse — of scheur in eene rots, *tjelah*.
- BERSTEN**, o. w. *simplêq*, L. *ringat*, L.
—, splijten, *retaq*, *belah*.
Met geweld —, *letos*, *rontoh*, *letop*, *letog*.
—, doorbersten, *tetas*, *tatas*.
De zak is geborsten, *károeng soedah pitjah*.
Het kopje is geborsten, *mangkoq soedah ringat*.
—, sterven (van dieren en, met verachting, van menschen), *mampoes*.
- BERTRAMKRUID**, o. kwijlwortel, het indische —, *saroent hollandia bôdas*, Soend.
—, (*pyrethrum luteo pleno*,) *saroent hollandia koening*, Soend.
—, (*pyrethrum cupreo-aureo pleno*,) *saroent tambâga beurum*, Soend.
- BERUCHT**, b. n. *ternâma jang kedji*, *nâna boesog*, L.
Een beruchte roover, *penjâmoen besaar*.
- BERUCHTHEID**, vr. *kakedjian namânja*.
- BERUSTEN**, o. w. in bewaring zijn, *dî simpan*, *âda di tângan*, *dî titipkan*.
De wapens — bij mij, *makka itoe sindjâta di simpan oleh kita*.
Die papieren — hij u, *makka soerat-soerat itoe âda di tângan toewan hamba*.
Die gelden — bij hem, *ada-poon amas (oewang) itoe di titipkan kapadânja*.
—, afhangen, *gantong*, *bergantong*.
Op hem berust het welzijn van het land, *makka salâmat negri itoe-poon bergantong derri padânja*.
Eene zaak laten —, *memberhêntikan djâlannja soewâtoe perkâra*.
Ik zal het daarbij laten —, *béjarlah bagitoe sâlja*.
Ik zal in uwen raad —, *sahâja mâwoe tarîma toewan poenja bitjâra*.
—, vertrouwen, *hârap*, *pertjâja*.
- BERUSTING**, vr. *tarôhan*.
Onder uwe —, *paadda tarôhanmoe, dî tângan toewan*.
—, onderwerping aan Gods beschikking, *tawakkoel*, Ar.
- BES**, vr. aardbezie, *biroeroeng*.
Zekere kleine roode zure vrucht, (*cicca disticha*, *averrhoa acida*,) *tjer-mei*.
Kleine rinsche —, *tjâmin-tjâmin*, *boent*.
- BES**, vr. besje, *orang parampoewan toewah, niênê*, L.
- BESCHAAFD**, b. n. *sôpan-santon*, zie **BELEEFD**.
Gewoonlijk zegt men: *tâhoe (tâw) âdat*.
— in het spreken, *tâhoe bahâsa*.
— in stijl, *tâhoe mengârang, hâloes karângan*.
Zijn schrijfstijl is —, *hâloes karângan-ja soerat*.
- BESCHAAFDHEID**, vr. *prî sôpan*, *prî sôpan-santon*.
- BESCHAAAMD**, b. n. verlegen, *mâloe*.
—, zedig, *sanoenoh*.
—, schaamachtig, *jang tâhoe mâloe*.
— maken, *brî mâloe*, *membri mâloe*.
—, te schande maken, *permaloeukan*.
Het hoofd — nederbuigen, *toendoeq mâloe*.
- BESCHAAAMDHEID**, vr. *prî jang mâloeh, mâloe sanoenoh*. (Men gebruikt ook *kanaloewan*, dat ook: „de schaamdeelen” beteekent.)
Ik heb hare — gezien, *kita soedah lihat dia mâloe*, (dat zij beschaamd was).
- BESCHAARDER**, m. *pentjoeri*.
- BESCHADIGEN**, b. w. schade toebrengen, bederven, *meroesaqkan*, *kardja roesaq*.
Het zeewater heeft al die goederen beschadigd, *makka ajer lâwoet soedah meroesaqkan bârang-bârang itoe samoewânja*.
Beschadigd, *karoesâkan*.
- BESCHADIGER**, m. *orang jang meroesaqkan, orang jang kardja roesaq*.
- BESCHADIGING**, vr. *peroesâkan*.
—, schade, *roesaq*.
- BESCHADUWEN**, b. w. *menawoengt, melindoengan, membâjangkan*.
Eene beschaduwde plaats, *gâwong*.
- BESCHADUWING**, vr. *pernawoengan, perlindoengan*.
- BESCHAMEN**, b. w. *membri mâloe*, *permaloeukan, menaloekan, bapermaloeukan*.
God beschaamt de goddeloozen, *bahoe-wa Allah memaloekan orang doerhâka*.
- BESCHAMING**, vr. *permaloeuan*.
- BESCHANSEN**, b. w. *membêntêngkan, membêntêngt, memboewat koeboe*.
- BESCHANSING**, vr. *pembêntêngan, hâl memboewat koeboe*.
- BESCHAVEN**, b. w. met eene schaaft, *seroet*, L., *târa*.
—, verbeteren, *membâjiki*.
Iemand —, *mengâdjarkan orang mendjâdi sôpan, mengâdjâr âdat*.
Het verstand —, *menjempornâkan boedi*.
Beschaafd, *bertambah-tambah âarîf*.
- BESCHAVEN**, m. (van planken enz.) *orang menjeroet*, — *seroet*.
— van het verstand, *goeroe, jang âdjâr*.
- BESCHAVING**, vr. het beschaven, *penjeroetan*.
—, beschaafdheid, *prî sôpan*.
- BESCHIED**, o. berigt, *pembrihan tâhoe*.
—, nieuws, *chabar, kâbar*, verb.

- , antwoord, *djawáb*, Ar., *sáhoet*, *penjahoetan*, ook *menjáhoet*, L.
- BESCHIEDEN, bronnen voor de geschiedenis, kronijken, *tárich*, Ar., *tjarita*.
- Iemand — doen, eenen toast beantwoorden, *membálas órang poenja salámat dengan minom angoero*.
- BESCHIEDEN, b. n. *bidjaq*, *bidjaqsána*.
- , zedig, *sanoenoh*.
- Iemand, die zeer — in zijne handelwijze is, *órang jang amat bidjaqsána lakoenja*.
- God geeft aan elk zijn — deel, *bahoewa Allah membrí paadda sa-sa-órang rezeqinja jang di berhádjat*.
- deel, behoorlijk deel, *bahagian jang pátoet*.
- BESCHIEDEN, b. w. *soeroeh dátang*.
- Ik heb hem tegen den middag bij mij —, *makka kita soeroeh dia dátang tengah hárti di roemah kita*.
- Eenen tijd —, *menantoekan soewátow nása*, — *su-sáat*.
- BESCHIEDENHEID, vr. *prí jang bidjaq, fúsjmat*, Ar., *tawádloe*, Ar.
- BESCHIEDENLIJK, bijw. *dengan bidjaqsána*.
- lezen, (duidelijk) *membátja troes*.
- BESCHENKEN, b. w. begiftigen, (als het van God of vorsten gezegd wordt) *menganoe-grahkan*, *mengaroentákan*.
- , (van minderen) *brí, membrí, kassí*.
- L.
- , veel wijn te drinken geven, *membrí minom bánjaq angoero*.
- , dronken maken, *memabókt, bekin mábóq*.
- God beschenkt ons weder met gezondheid, *bahoewa Allah menganoegrahkan kámi poela dengan áfíat*.
- BESCHEREN, b. w. *mentjoekoert*.
- Het hoofd —, *mentjoekoert kapála*.
- BESCHEREN, b. w. in: Wat God over ons beschoren heeft, *bárang jang di taqdirkan Allah atas kámi*.
- Dat was zoo over hem beschoren, *bagitoelah dia poenja taqdir*.
- BESCHERING, vr. *pentjoekoeran*.
- BESCHERMD, deelw. (door de wet), *mátsoem*, Ar.
- BESCHERMEN, b. w. *peliharákan*, *memeliharákan*, *melindongkan*.
- Bescherm ons voor alle gevaren, *handaglah apálah kiránja angkaw memeliharákan kámi derri paadda segalla mára bahája*.
- Zich tegen de zon —, *melindongkan dirinja derri paadda mata-hárt*.
- BESCHERMENGEL, m. *melájikat jang melindongkan*.
- BESCHERMER, m. *jang melindongkan, jang memeliharákan*.
- BESCHERMGOD, m. *déwa jang memeliharákan* of *melindongkan, déwa perlíndongan*.

- BESCHERMGODIN, vr. *déwi jang memeliharákan, déwi perlíndongan*.
- BESCHERMHEER, m. *toewan jang memeliharákan*.
- BESCHERMHEILIGE, m. *órang marhoem jang melindongkan, (memeliharákan)*.
- BESCHERMING, vr. *pemeliharáan, perlíndongan*.
- Zijne — tot God nemen, *berlíndong kapada Allah*.
- , hulp, *pertoeloengan*.
- BESCHIETEN, b. w. op iets schieten, *meném-báki, membedil-i*.
- Een kasteel —, *menémbáki kóta*.
- , met schieten bereiken, *sampeí menémbaq*.
- Het kanon kon de stad niet —, *makka mariam itoe-poon tíada sampei menémbaq negri itoe*.
- Op elkander —, *berbedil-bedílan*.
- Met eerschoten —, *menémbaq akan tanda format*.
- Met planken —, *melápisikan dengan pápan*.
- , vorderen, *djádi*.
- Indien dat werk beschiet zal ik u beloonen, *káloe djádi pekarljáan itoe makka akoe handag membálaskan angkaw*.
- BESCHIETING, vr. *penémbakán*.
- met planken. *pelapisan pápan*.
- BESCHIJNEN, b. w. *bersinarikan*.
- De zon beschijnt de aarde om haar te verlichten en te verwarmen, *makka mata-hári poon bersinarikan boemi akan menarangkan dan memánaskan dia*.
- BESCHIJNING, vr. *sinar, penyínáran*.
- , glans, *tjahája*.
- BESCHIK, o. bestel, zie BESCHIKKING.
- BESCHIKKEN, b. w. toezenden, *kirim, berkirim*.
- Goederen —, *berkirim bárang-bárang*.
- , regelen, *mendjoeroe, pégang*.
- Eens anders zaken —, *mengátorkan perkára órang lájin*.
- Het huishouden —, *pégang háal roemah tangga*.
- Veel te — hebben, *áda bánjaq pekar-djáan*.
- Over een land —, *memarintahkan soewátow tánah*.
- , uitvoeren, *melakoekan, mengardjákan*.
- BESCHIKKER, m. *órang jang berkirim, mendjoeroe enz.*, zie BESCHIKKEN.
- BESCHIKKING, vr. *pengiriman, pengatoeran, pemegangan, pamarintáhan*, zie BESCHIKKEN.
- , regeling, *tartib*, Ar.
- , bevel, *parintah*.
- BESCHILDEREN, b. w. (grof-), *lábor dengan djánang, melaboeri dengan djánang, tároh tjat*, L.
- Fijn —, *menggambári*.

De huid —, beprikken, tatouëren, *tjátjat*.
BESCHILDERING, vt. *pelaboeran dengan djá-nang, tároh tjat, L.*
 —, tatouëring, *pentjátjatan*.
BESCHIMMELD, b. n. *berlápoe, berbási, berkoelat*.
 —, verlegen, g. spr. *máloe*.
BESCHIMMELDHEID, vt. *pri lápoe, básí*.
BESCHIMMELEN, o. w. een weinig uitslaan, *djamoeran, berlápoe, berbási, L., djádi lápoe, djádi básí, L.*
 Veel —, *berkoelat*.
 Het brood is al beschimmeld, *rótti soe-dah básí*.
BESCHIMPEN, b. w. *berstúndir-stúndir, menjéndir, angga*.
 Beschimpt worden, *di stúndir*.
BESCHIMPER, m. *orang menjéndir*.
BESCHIMPING, vt. *penjéndiran*.
BESCHOEIJEN, b. w. *pásang ambárang, — ombároh, impang, memásokkan ombároh*.
BESCHOEIJING, vt. *ombároh, ambárang*.
BESCHONKEN, b. n. *dronken, máboq*.
BESCHONKENHEID, vt. *kalakowan máboq*.
BESCHOT, o. *dinding, págar*.
BESCHOUWELIJK, b. n. *jang dápat di pandang orang*.
BESCHOUWEN, b. w. *pandang*.
 Aandachtig —, *amat-amáti*.
 In gunst —, *tiliq*.
 Als het op de keper beschouwd wordt, *káloe di amat-amáti*.
 —, Beoordeelen, *kira-kira, agah, fikir, pikir, L.*
 De beschouwende meetkunst, *ilmoe riázi jang memandangi*.
 Van nabij —, *pilat*.
BESCHOUWENSWAARDIG, b. n. *hároes di pandang*.
BESCHOUWER, m. *pemandang, orang memandang*.
BESCHOUWING, vt. *pemandangan*.
BESCHREIJEN, b. w. *tangisi, menángisi*.
BESCHREIJENSWAARDIG, b. n. *hároes di tangisi, pátoet di tangisi*.
BESCHRIJDEN, b. w. *kangkang*.
 —, door schrijden bereiken, *mengangkangi*.
BESCHRIJVEN, b. w. *menjoeratkan, menjoerát*.
 Eene geschiedenis —, *menjoeratkan fikjajat*.
 Een vel papier —, *menjoerát sa-lembar karthas, menoelisin sa-lembar karthas, L.*
 Beschreven papier, *karthas jang soedah di soerát, karthas jang soedah di toelisin, L.*
 Eene zereis —, *menjoeratkan perdjá-lanan di láwoet*.
 Eene vergadering —, *persilákan madjlis dengan soerat akan berhimpon*.
 —, trekken, *gáris, menggáris*.
 Eenen cirkel —, *menggáris boelat*.

BESCHRIJVER, m. *penjoerat*.
 Aardrijks—, *penjoerat ilmoe boemi*.
BESCHRIJVING, vt. *penjoerátan*.
 — van al de oorlogen van Alexander de Groote, *penjoerátan segalla paparángan rádja Iskandar dzoe'l-garnein*, (eig. met de twee hoornen, omdat hij het oosten en westen beheerschte).
 —, *bijeenroeping, soerat persilákan akan berhimpon, soerat panggul berkoempol*.
 — van eenen berg, *penjoerátan goe-nong*.
 — van den sterrenhemel, *soerat falak*, (eig. van den hemel).
 — der maten en gewigten, *penjoerátan oekoeran dan tímangan*.
 — der wereld, *penjoerátan doenjá*.
BESCHROOMD, b. n. *tákoet, tjabar, gantar*.
 — zijn, *áda tákoet*.
BESCHROOMDHEID, vt. *katakoetan, pri tákoet*.
BESCHUIT, vt. *biskoewit, biskwit*, verb.
 Kruimelachtige —, *biskoewit jang berbrin*.
BESCHUITBAKKER, m. *toekang biskoewit*.
BESCHUITBLIK, o. (om te bakken) *prádu káléng bakal bákar biskoewit*.
BESCHUITDEEG, o. *tepong básah bakal biskoewit*.
BESCHUITTROMMEL, vt. *tampat biskoewit*.
BESCHULDIGEN, b. w. *toedoh, menoedoh, tjiná*.
 Iemand van verraad —, *menoedoh orang chíanat*.
 Van iets gerings —, *landé*.
 Malkanderen —, *bertoedoh-toedohan*.
 Valschelijk —, *toekas, menoekas*.
 Zich zelve —, *menoedoh diri*.
BESCHULDIGER, m. *penoedoh, jang menoedoh*.
BESCHULDIGING, vt. *penoedoehan, toedoh*.
 Valsche —, *penoekasan*.
BESCHUTSEL, o. *beschot, dinding*.
 —, *bescherming, perlúndoengan*.
BESCHUTSHEER, m. *toewan jang melúndong*.
BESCHUTTEN, b. w. *melúndong, melúndongkan*.
 —, *vrijwaren, memeliharákan (derri paadda)*.
 Beschut tegen gevaren, *terpalihára derri paadda mára bahája*.
BESCHUTTER, m. *orang jang melúndongkan, — — memeliharákan*.
BESCHUTTING, vt. *pemeliharáan, perlúndoengan*.
 — in eenen tuin, *gelint, págar*.
BESCHUTSEL, o. *beschot, dinding*.
BESEF, o. *begrip, ingátan, angan-angan, rása*.
 Zijn — is niet meer bepaald, is onzeker, *makka ia-poon tíadalah berkarowean láyi rasánja*.
 Een helder —, *ingátan jang trang*.
 —, *opvatting, pengartian*.

- BESFEFFELOOS**, b. n. *tiada ingat lagi*.
Hij is reeds —, *soedah hilang ingatannya, makka kahilangan ingatannya*.
- BESFEFFELOOSHEID**, vr. *kalakoewan orang jang kahilangan ingatannya*.
- BSEFFEN**, b. w. begripen, *mengarti*.
—, *gevoelen, rása, merása*.
Hij beseft de liefde zijner ouders niet, *makka ia-pon tiada merása pengasahan iboe bapanya*.
- BSEFFING**, vr. *pengartian*.
- BSEINGELEN**, b. w. *mengoelilingt*.
- BESJE**, o. oude vrouw, *orang parampoewan kollot, mémé, L.*
- BESLAAN**, b. en o. w. (zoo als de smeden), *timpa, menimpa*.
Een paard —, *tároh bess paadda (di) koekoe koeda*.
Dat paard moet beslagen worden, *itoe koeda misti di tároh bess*.
Eenen ton met ijzeren hoepels —, *pásang simpei bess paadda tong*.
Men moet wel beslagen ten ijs komen, om iets te verrigten, *makka handaqlah orang áda faham paadda pekarjáannya*.
Met zilver —, *sáloet dengan péraq*.
Meel —, *adoq tepoeng básah, adon*.
—, *aanhouden, tahánt*.
—, *plaats innemen, bertampat*.
Die heuvel beslaat eene groote plaats op dit land, *makka boekit itoe bertampat besaar di tánah ini*.
De zeilen —, *menggoelong lájar*.
Dat boek beslaat vijf honderd blad-zijden, *makka kitáb itoe moewat lima rátoes sjathar*.
—, *in regten de hand opleggen, me-rampas*.
In eene boete —, *mendendâ-t, meng-enâkan denda*.
Met allerlei edelgesteenten — (beleggen) *bertátahkan dengan retina metoe nânikan*.
—, *zoo als metalen, soeram, djád soeram*.
De glans van het zilver is beslagen, *makka soeramlah tjahája péraq itoe*.
—, *beschimmelen, berlápoe, zie BESCHIMMELLEN*.
- BESLABBEREN**, b. w. *mentjamarikan, bekin kótor, L.*
- BESLAG**, o. — van meel, *adonnan, ajer tepong*.
— voor gebak, *dádar*.
— op goederen, *perampásan bárang*.
— van schepen, *penahânan kapal*.
— van goud, *saloetan amas*.
IJzeren —, *simpei bess*.
— onder aan eenen rotting, *tamin*.
—, *afloop eener zaak, kasoedâhan per-kára, áqibat, Ar.*
— van een rad, enz., *bess róda, L., bessí djantrá, pemendaq*.

- van een paard, *bess koeda, bess koekoe koeda*.
- BESLAGLIJN**, vr. *táti bebátan*.
- BESLAGRING**, m. *tjintjin saloetan*.
- BESLAPEN**, b. w. *menúdoeri, tidoerin, L., menidoerin*.
Een nieuw bed —, *menidoert kásor bahároe*.
Eene vrouw —, *bersatoeboh dengan sa-orang parampoewan, wathia, Ar., berdjima dengan parampoewan (beide fatsoenlijk), antam, L., berantam, L., ampot, L., melakoekan, kasoekâan seperti ádat orang beristri, (zoeer hoffelijk)*.
Zich (op iets) —, *fikir bájjq-bájjq, fakoer*.
- BESLECHTEN**, b. w. *selesseikan, menjelesseikan*.
Een geschil —, *selesseikan tjiderá*.
Zijne zaak is nog niet beslecht, *belom selessei perkarânya, belom poetoes bitjarânya*.
- BESLECHTER**, m. *orang jang menjelesseikan, (memoetoeskan)*.
- BESLECHTING**, vr. *penjelesseân, pemoetoesan*.
- BESLIJKEN**, b. w. *meloenpoerti, melitjukkan*.
De voeten —, *berkótorkan kâkt, (de laatste uitdrukking beteekent bij de ware Maleijers; zich de moeite willen geven om een bezoek te brengen; de voeten vuil maken)*.
Beslijkt, *kalitjâhan, berloempoer*.
- BESLIJPEN**, b. w. *mengasâhi, menggósokkin koeliling, L.*
- BESLISSEN**, b. w. *poetoeskan*.
Eene beslissende stem, *soewâra jang memoetoeskan, (menantoekan)*.
- BESLISSER**, m. *orang jang memoetoeskan*.
— in het hanegevecht, *djowâra*.
- BESLISSING**, vr. *kapoetoesan, eig. pemoetoesan*.
- BESLommeren**, b. w. *membingoenkan, kardja bingoen, L.*
Eene zeer beslommerde zaak, *perkára koesoet sakáli*.
- BESLommering**, vr. *poesing kapála*.
—, *moeite, soesah*.
—, *veel bezigheid, bánjaq kardja*.
- BESLUIT**, o. (van eenen koning), *firman, Ar., titah, sabda*.
—, *bevel (ook van minderen), parintah, printah*.
— Gods, *taqdir, qedlá, Ar.*
— van een hof van justitie, *kapoetoesan koekoem*.
—, *slot, kasoedâhan, tammat, Ar., pengabisan*.
- BESLUITELOOS**, b. n. *gondah, bimbang selimpang, L., koewâtir, L., kawâtir (van chawâtir, Ar., cogitatio) dus nog tot geen besluit gekomen*.
- BESLUITELOOSHEID**, vr. *prí jang gondah*.

BESLUITEN, b. w. inhouden, vervatten, *di dâlam ... âda isinja, moewat.*

Die kist besluit veel, *di dâlam itoe peti âda banjaq isinja, makka peti itoe moewat bânjaq.*

—, eindigen, *menghâbiskan, menjoe-dahkan, mentammatkan.*

Besloten, geëindigd worden, *di soedâht, di soedahkan.*

—, er toe overgaan, *soedi, pâjoe.*

In rade —, *masjâwaratkan.*

Ik kan niet — om te vertrekken, *makka tiada hamba dâpat soedi âkan berang-kat.*

—, vaststellen, bepalen, *menantoekan.*

—, afleiden, gevoelen, *râsa.*

—, aannemen, *tarima.*

BESMEREN, b. w. sâpoe, menjâpoe, *loeloet, loemas, boeboh.*

Met olie —, *sâpoe dengan minjaq, loe-loet minjaq, baperminjaqkan.*

—, bezoedelen, *mentjamarkan, kardja kôtor.*

BESMETTELIJK, b. n. *sampar, djangkit, lampar, katoelâran.*

BESMETTELIJKHEID, vt. *prî djangkit, prî lampar.*

BESMETTEN, b. w. menjamparkan, *berdjang-kikan, toelar.*

—, bezoedelen, *mentjamarkan, mende-djiskan, kardja kôtor.*

Besmet (door eene ziekte) *kadjangkitan terdjangkit, terkena bisa.*

BESMETTER, m. bezoedelaar, *orang jang mentjamarkan, orang kôtor.*

—, aansteker van ziekte, *orang pen-djangkit.*

—, *jang berdjangkitkan.*

BESMETTING, vt. bezoedeling.

—, aansteking, *pendjangkitan, sam-par.*

Nachtelijke — (in den droom) *ûtilam, Ar., takarandjat.*

BESNAUWEN, b. w. *mâké, djarâkah.*

BESNEDEN, verl. deelw. van besnijden, (van den vorm) *pâras, zoo als in: fraai — (van aangezicht) éjloq pârasnja.*

BESNEDENE, m. en vt. die de besnijdenis ondergaan heeft, *orang jang tersoenat, terchatan, tersâjit koeloep.*

BESNIJDEN, b. w. de besnijdenis doen ondergaan, *bersoenat, chatankan, krat koeloep, sâjit koeloep, boewang mâloe.*

BESNIJDENIS, vt. *soenat, Ar., chatan, chatn, Ar.*

BESNIJDER, m. die de besnijdenis bewerkstelligt, *toekang soenat.*

BESNOELJEN, b. w. *ranting, rantjoeng, pô-tong.*

De djarakboomen snoeijen, *merantjoeng pòhon dâdap.*

Geld —, *pótong pinggir oewang, (amas).*

In magt —, *mengoerangkan koewâsa.*

BESNOELJER, m. *orang merantjoeng, peran-tjoeng.*

BESNOELJING, vt. *perantjoengan.*

BESNUFFELEN, b. w. *mentjoemé.*

BESPAARDER, m. *orang jang simpan, men-jimpan, menâroh.*

BESPANNEN, b. w. *pâsang, mengenâkan.*

Eene wagen —, *pâsang karéta.*

Eene guitar met snaren —, *mengenâkan kâwat paadda ketjâpi.*

Met de hand —, *mendjangkâli, men-djangkal.*

BESPANNING, vt. *pendjangkâlan.*

BESPAREN, b. w. *simpan, menâroh.*

Geld —, *simpan oewang, menâroh oewang of amas.*

BESPARING, vt. *penjimpânan.*

BESPATTEN, b. w. met water —, *memertjij dengan ajer, memantjarkan.*

—, bezoedelen, *mentjamarkan, berloe-moerkan.*

BESPATTING, vt. *pemertjikan.*

—, bemoddering, bezoedeling, *peloemoeran, peloempoeran.*

BESPEKKEN, b. w. *boeboeh dâging bâbi.*

BESPELEN, b. w. *bermâjin, pitik, memitik, pâloe.*

De piano —, *bermâjin piâno.*

De luit of guitar —, *memitik ketjâpi.*

Al de muzijk-instrumenten (trommen, bekkens enz.) werden bespeeld, *makka segalla boenji-boenjian di pâloe oranglah.*

De fluit —, *tioep bangsi.*

De viool —, *mengisil harbab, gósok biola, I.*

BESPELER, m. *orang jang bermâjin, enz.; zie BESPELEN.*

BESPELING, vt. *permajinan, pemitikan, pâloe, penioepan, pengisilan, zie BESPELEN.*

BESPEUREN, b. w. met het oog, *nampaq, nampa, lihat, tintang, menintang.*

—, met het oor, *dengar.*

—, in het gemoed, *râsa, merâsa.*

BESPEURDER, m. *orang jang menampa, enz.; zie BESPEUREN.*

BESPEURING, vt. *penampâkan, penglihatan, penintangan, enz.; zie BESPEUREN.*

BESPIEDEN, b. w. *soeloe, menjoeloe.*

—, beloeeren, *hinté, menghânté, meng-intip, L.*

Bespid worden, *di soeloe.*

—, beloerd worden, *di hinté.*

BESPIEDER, m. *soeloe, penjoeloe.*

Na drie dagen kwam er weder een — berigten, *selang tiga hârt makka datang poela soeloe mendatâkan, Isk.*

BESPIEDING, vt. *penjoeloean.*

BESPIEGELEN, b. w. als: zich —, *berkâtja, L., bertjermîn, melihat dâlam tjermîn, me-mandang paadda tjernin.*

—, met aandacht beschouwen, *meng-âmat-amâti.*

De bespiegelende wijsbegeerte, *filsofat jang mengâmat-amâti.*

BESPIEGELING, vr. *pengirään, pemandangan, pengamat-amatan.*

BESPIKKELEN, b. w. *memertjiki, berdjamboe-djamboekan, zie BEPRIKKEN.*

BESPIKKELING, vr. *pemertjikan.*

BESPOEDIGEN, b. w. *melakaskan, kardja lakas.*

Zeer —, *membángatkan, menjegrahkan.*

BESPOEDIGING, vr. *lakas, L., segrah.*

BESPOELEN, b. w. *tegen aanspoelen, membasóhi.*

BESPOTTELIJK, b. n. *háros di persindirkan.*

BESPOTTELIJKHEID, vr. *prt kasindiran.*

BESPOTTEN, b. w. *permdjinkan, sindir, menjindir, sindirkan.*

—, voor den gek houden, *májin gila, L., angga.*

BESPOTTER, m. *orang menjindir.*

—, fopper, *orang jang májin gila.*

BESPOTTING, vr. *sindiran, penjindiran.*

BESPRAAKT, b. n. *berbahása.*

BESPRAAKTHEID, vr. *tsjaf berbahása.*

BESPREK, o. *bitjára.*

In — zijn, *berbitjára.*

Hij is nog met mij in — over die zaak, *makka ia-poon lági berbitjára dengan kita derri paadda perkára itoe.*

BESPREKEN, b. w. *bitjarákan, membitjarákan.*

—, overeenkomen, *berdjandji.*

—, bestellen, *pásan, pesan, bli.*

Eene plaats op den postwagen van Batavia naar Buitenzorg —, *bli (pesan ambil) sátoe tempat dálam karéta pós derri Batáwi ka Bogor.*

BESPREKING, vr. *mondgesprek, ómong-omóngan, pemitjaraán.*

BESPRENGEN, b. w. met water, *mendíriskan dengan ajer, memertjij ajer, mengiroeskan ajer, djamboe-djamboe, oeras.*

—, besproeijen, *siram, menjiram, menjirám.*

Met zout of peper —, *boeboh garam ataw láda.*

Den grond —, *oeras.*

BESPRENGING, vr. *pendírisan, pemertjikan, penjiráman, pemboebohan, zie BESPRENGEN.*

BESPRENKELEN, b. w. zie BESPRENGEN.

Met paarden —, *berdjamboe-djamboekan moetiára.*

BESPRENKELING, vr. zie BESPRENGING.

BESPRENGEN, b. w. met springen bereiken, *meloempát.*

—, dekken (van paarden, stieren enz.), *mendjantan. (Berdjantan wordt verkeerdelijk van den hengst of stier gezegd, daar integendeel de merrie of koe berdjantan heet als zij besprongen worden; men denke aan berlákti).*

—, betreden, *bekap.*

—, als een roover aanvallen, *sámoen, gheilat, Ar.*

—, (van een roofdier), *tjækaw, tjekkaw.*

BESPRINGER, m. *orang jang meloempati.*

—, aanvaller, *perjámoeen, órang gheilat.*

BESPRINGING, vr. *peloempátan.*

—, dekking, *pendjantánan.*

BESPROEIJEN, b. w. *siram, menjiram, menjirám, íroes, mengiroeskan.*

BESPROEIJER, m. *toekang menjiram.*

BESPROEIJING, vr. *penjiráman.*

BESPUEN, b. w. *loedáhi, loedáhin, L., meloedáhi.*

BESPUGING, vr. *peloedáhan.*

BESPUITEN, b. w. *memantjarkan, memantjári, mentjörót, L., mentjöróti.*

Met water —, *mentjörót dengan ajer, memantjarkan ajer.*

BESPUITING, vr. *pemantjáran, pentjörótan.*

BESPUWEN, b. w. zie BESPUEN.

BESPUWING, vr. zie BESPUENING.

BESSENBOOM, m. (inlandsche) *póhon tjerméi.*

BEST, b. n. overtr. tr. van goed, *terláoé bájiq, terlebeh bájiq, teroetama, bájiq sakáli, atslak, Ar.*

—, voortreffelijk, *moelia.*

Een — mensch, *órang jang bájiq sakáli.*

Het is het —, dat gij hier blijft, *makka terlebeh bájiq toewan tnyngal di sini.*

BEST, o. nut, voordeel, *oentoeng, goena, salámat, Ar.*

Tot zijn —, *akan salámatnja, akan oentoengnja.*

Dat strekt tot uw —, *makka itoeleh djádi oentoengmoe (ka-oentoeng-an-moe).*

Om — wille doen, *berboewat karána niat jang bájiq.*

Spijs en drank ten — e geven, *men-djámoe.*

Ten — e nemen, *taríma dengan soeka.*

Ik zal mijn uiterste — doen, *makka handaq hamba mengarfstjékan itoe dengan sa-koewása-koewása hamba, dengan sabóleh-bólehnya sahája máw kardja itoe.*

BESTAAN, b. w. ondernemen, *tjækap, bertjækap, sanggoep, bersanggoep.*

Durven — om te beoorlogen, *bráni bertjækap memarángt.*

—, o. w. zijn, wezen, *áda, berdzát, berwoedjoed.*

Dat bestaat reeds tien jaren, *makka itoe soedah áda sa-poeloh táhon lamánja.*

God bestaat met zich zelve, *bahoewa berdirí Allah dengan sendirinja, Omd. 4, bahoewa Allah berdzát dengan sendirinja.*

—, zamengesteld zijn, *berdiri, di kárang, djádi.*

Elk geheel bestaat uit al zijne deelen, *makka tiap-tiap sa-genap bárang itoe berdirí atas bahagiannya sakalian, makka sasowátoe dzát berdirí atas dzarrahnya sakalian.*

Dat boek bestaat in vier en twintig hoofdstukken, *makka kitáb itoe di kárangkan dengan doewa poeloh empat fatsal.*

De mensch bestaat uit ziel en ligchaam,

makka manoesta di djadikan dengan njawa dan toeboh.

—, leven, een middel van — hebben, *boleh hidop, ada pentjahariannya.*

—, in werking, van kracht zijn, *berlakoe.*

Het kanonijke regt van Sultan Mohammed Sjâh bestaat nog, *makka hoekoem qanoen derri paadda sri padoeka Solthân Mohammad Sjâh lagi berlakoe.*

—, voortduren, *berkandjang.*

Die gewoonte zal steeds —, *makka aadat itoe akan berkandjang djoega.*

—, geaardheid bezitten, *ada boedi pakarti.*

Zoodanig bestaat hij niet, *boekan demikiën boedi pakartinja.*

—, verwant zijn, *bersanaq.*

Dat kan met de billijkheid niet —, *makka itoe tiada dapat berpatoetan dengan intsif.*

Niet te zamen kunnen —, (bij elkander kunnen zijn), *tiada dapat di pasertakan.*

In verband —, *terdinding.*

BESTAAN, o. *ka'adân, dzât, Ar., woedjoed, Ar., oedjoed, Ar.*

—, broodwinning, *pentjaharian, pentjarian, L.*

—, levensonderhoud, *rezeq, kahidoe-pan, dar bây, Perz.*

—, aard, *boedi pakarti.*

BESTAANBAAR, b. n. *jang boleh, jang dapat, jang pâtoet.*

BESTAANBAARHEID, vt. *bârang jang dapat, iitimâl, Ar.*

—, gelijkvormigheid, *sa-pâtoetnja.*

BESTAKEN, b. w. *pâsang sâtang, menghandjarkan sâtang akan tanda.*

BESTAND, hijw. *dapat melâwan, tâhan.*

Hij is tegen de zonde niet —, *makka ia tiada dapat melâwan dosa.*

Tegen allerlei wapens —, *kebal.*

Hij is niet — tegen de aanvechtingen des satans, *makka ia tiada boleh tâhan waswâs sjêhân.*

BESTAND, o. wapenstilstand, *perhéntian prang.*

Een — voor vier maanden aangaan, *berdjandji maw berhénti prang itoe ampat boelan lamânja.*

BESTANDEEL, o. *ontsor, Ar., anatsar, verb., bahagian, ka'adân, bahagian dzât, Ar., dzarrah dzât, Ar.*

De kleinste — en zijn onzigtbaar, *makka dzarrah dzât jang terketjil itoe tiada kalihâtan.*

BESTE, m. en vt. *liefste, maas djoewita, adenda, lila, vt. kakanda, m.*

BESTEDEN, b. w. *belandjâkan.*

Veel geld —, *belandjâkan bânjaq oewang.*

Zich in de kost —, *membelandjâkan dirinja mâkan minom.*

Een werk —, zie **AANBESTEDEN**.

Hij weet dat geld wel te —, *makka tâhoe ia pâkei oewang itoe.*

Elk oogenblik behoorlijk —, *mengoepa-jâkan tiâp-tiâp sâat dengan sepertinja.*

BESTEDING, vt. *pembelandjâan.*

—, aanwending, *pengoepajâan.*

BESTEEDSTER, vt. *orang parampoewan jang sêwâkan boedjang.*

BESTEELBAAR, b. n. *jang boleh di tjoert.*

BESTEK, o. plaats, *tampat.*

—, ruimte, *loewas.*

In een klein —, *di dâlam soewâtoe tampat ketjil.*

Het — van dien grond is te klein om eene stad te bouwen, *makka loewasnja tânah itoe terlâloe ketjil akan tampat itoe di perboewatnja negri.*

Een kort —, *ichtûsar.*

—, plan, *dinah, rantjana.*

—, perk, *dârah, Ar.*

Het — maken (van den weg dien een schip heeft afgelegd), *menandâ-t paadda peta lâwoet itoe djâlannja kapal.*

BESTEKEN, b. w. *tjoetjoeq, mentjoejoeq.*

—, omkooopen, overhalen, *soewâpt, menjoewâpt.*

BESTEKER, m. *orang mentjoejoeq.*

—, omkoooper, *orang jang menjoewâpt.*

BESTEKING, vt. *mentjoejoekan.*

—, omkooeping, *penjoewâpan.*

BESTEL, o. bestuur, *peमारintâhan, pé-gângan.*

Het — van God, *taqdr Allah.*

—, regeling, *pengatoeran.*

BESTELN, b. w. *tjoert, mentjoeq, tjoeri-in.*

Bestolen, *katjoerian.*

Van nacht ben ik bestolen, *sa-mâlan sahâja katjoerian bârang.*

BESTELGELD, o. (van een' brief), *belandja soerat, (van goederen), belandja bârang, belandja koelt membâwa bârang.*

BESTELING, vt. *pentjoerian.*

BESTELLEN, b. w. (om te komen), *soeroh dâtang.*

—, om te zenden, *soeroh kirim, pesan.*

Eenen brief —, *membâwa soerat sa-poe-tjoeq, membâwa sâtoe soerat.*

Eene plaats —, zie **BESPREKEN**.

Bij eenen kok het middagmaal —, *soeroh djoeroe dâpor menghâdlirkan ghidzâ, soeroh kokki mâsaq makânan bakal tengah hârt, L.*

Een paar schoenen —, *soeroh bêkin sa-pâsang sapâtoe.*

—, regelen, beschikken, *mengâtorkan.*

—, op zich nemen, *tanggung.*

BESTELLER, m. *orang menjoeroek.*

—, brenger, *orang membâwa, pembâwa.*

BESTELLING, vt. *penjoeroehan, pesânan.*

—, bezorging, *pembawâan.*

—, hetgeen besteld is, *bârang jang di pasan.*

- van een gastmaal, *parintah akan mendjamoé orang.*
- BESTEMAAT**, m. *tsobbat*, A., *sóbat*, L., *teman*, umboq, L.
- BESTEMMEN**, b. w. *pájoekan*, *tantoekan*, *menantoekan*.
- Dat schip heb ik bestemd om naar Makasar te zeilen, *makka kapal itoe kita tantoekan berljár ka-Mangkásar.*
- Als gij mijne werkzaamheden geliefte te —, *káloe toewan soeka menantoekan pekar-djään sahája.*
- Een bestemde dag, *hârti jang di tantoekan.*
- De dag is bestemd, *soedah tantoe harinju.*
- , voorbeschikken, *perniatkan*, *taqdirkan*, *máw.*
- Dat reglement is bestemd om de rust te bewaren, *makka soerat peratoeran itoe di perniatkan akan memelihárakan kasentuwáán.*
- God heeft den mensch voor het verwerpen van gelukzaligheid bestemd, *bahoewa Allah mentaqdirkan makka mánoesia dápat beróleh chálats.*
- Deze rijst is voor de arme menschen bestemd, *bras ini máwnja di kassi sama orang miskin, L.*
- Iemand — om naar Bali te gaan, *berpásan akan sa-orang handaq pergi ka-Báli.*
- BESTEMMING**, vr. doel, *niat*, Ar., *magtsoed*, Ar., *kahandaq*, *máwoe*, *máw*, L.
- , bevel, last, *pásan*, *pesan.*
- Hij heeft de bestemming ontvangen om den vijand in te sluiten, *makka ia dápat pásan akan mengepong moesoh.*
- , lot, *natsib*, Ar.
- BESTEMOEDER**, vr. grootmoeder, *nénéq parampoewan*, *nénéq.*
- Besje, *mémme*, L.
- BESTEMPLEN**, b. w. met eenen stempel merken, *boeboh tjap*, *mentjapt*, *mematrikan*, *tároh tjap*, L.
- , aanduiden, melden, *menoendjoeq*, *menjeboet.*
- Iemand met den naam van held —, *menoendjoeqkan sa-orang dengan nama hoe-loebálang.*
- Iemand met den naam van bedevaartganger —, *menjeboet sa-orang dengan nama hádjí.*
- , bekrachtigen, *menegohkan.*
- Een verbondschrift met zijn zegel —, *menegohkan soerat perdjandian itoe dengan matrínja.*
- BESTEMPELING**, vr. *pemboeboehan tjap*, *pemboeboehan mátri*, *pentjapan*, *pematrian.*
- BESTENDIG**, b. n. duurzaam, voortdurend, zonder ophouden, *santiása*, *senantiása*, *kandjang.*
- , ceuwig, *kakal*, *haká*, Ar.

- , van langen duur, *lâma*, *boleh lâma.*
- Niets is — op aarde, *bárang sasoeawátoe poon tíada santiása di dâlam doenja.*
- Eene bestendige vriendschap, *pertsobhá-tan jang berkanjáangan.*
- Een — geluk in den hemel, *salámat jang kakal di dâlam sorga.*
- God alleen is —, *Allah djoewa jang buqá.*
- Deze heete moeson is zeer —, *moesim pánas ini lâma sakáli*, — — — *boleh lâma sakáli. (Lâma, is nimmer eerwig).*
- , standvastig, *tetap*, *tatap.*
- , getrouw, *satiáwan.*
- , onveranderlijk, *tíada beróbah.*
- BESTENDIGHEID**, vr. *prí jang santiása.*
- , standvastigheid, *katatápan.*
- BESTERVEN**, b. w. uit oorzaak van . . . ster-ven, *máti kárana*, — *óleh kárana.*
- Hij zal die tijdning —, *makka ia nanti máti óleh kárana chabar itoe.*
- , verbleeken, *djádi poetjat*, *poetjat moeka.*
- Gij bestierft er van gelijk een' doode, *makka poetjatlah moekámoe seperti orang máti.*
- , opdroogen, *djádi kring.*
- Die veer moet eerst —, *itoe tjat misti djádi kring dhólo.*
- , van geslagt vleesch, *máti sakáli*; (de inlander slagt en kookt dadelijk het vleesch).
- BESTEVAAR**, m. grootvader, *nénéq lalaki*, *nénéq.*
- , stokoud man, *bápa kólloet*, L.
- BESTEVENEN**, b. w. *menoedjoe haloewan práhoe ka.*
- Wij bestevenden de reede van Muntok, *makka kita orang menoedjoe kan haloewan práhoe ka-pelaboewan negri Muntok.*
- BESTIER**, o. zie **BESTUUR**.
- BESTIEREN**, b. w. zie **BESTUREN**.
- BESTIPPEN**, b. w. met stippen bedekken, *menitik'ti.*
- BESTIPPING**, vr. *penitikan.*
- BESTOKEN**, b. w. aanvallen, *tampoeh*, *serang*, *sárang*, *langgar*.
- Eene stad —, *langgar negri.*
- De monsters —, *tampoeh ragsjása.*
- Een kasteel —, *menjerang kôta.*
- BESTOPPEN**, b. w. (iemand), het goed van iemand stoppen, *tist orang poenja bárang.*
- BESTORMEN**, b. w. *tampil menjerang*, *ládjoe menjerang.*
- En het leger bestormde de stad, *makka balu-tantará itoe-poon tampil menjerang negri itoe.*
- Het gemoed —, beroeren, *haroekan*, *mengharoekan.*
- Zijn gemoed wordt door lage hartstogten bestormd, *makka hatínja poon di haroekan hawá nafsoe jang kedji.*
- , lastig vallen, *ganggoe*, *mengganggoe.*

Hij wordt door iedereen met verzoekschriften bestormd, makka ia di ganggoe *sembarang orang itoe dengan soerat permintaan*.

BESTORMER, m. *orang jang tampil menjerang*.

BESTORMING, vt. *penjerangan, penampoehan*.

BESTORTEN, b. w. *menoempahi, toempahin*, L.

BESTORVEN, b. n. zie **BESTERVEN**.

Een —, *ouderloos kind, anag piatoe, anag jatim*.

— *vleesch, daging mati*.

BESTRAFFELIJK, b. n. *jang patoet di sjiksa, jang hâroes di hardiq, jang patoet di adjar*.

BESTRAFFELIJKHEID, vt. *pri jang patoet di sjiksa*.

BESTRAFFEN, b. w. *hardiq, tûdzil*, Ar., *nista, adjar*, L.

BESTRAFFER, m. *orang jang menghardiq*, — *tûdzikan, — — kassi adjar*, L.

BESTRAFFING, vt. *adjaran, hardiq, nista, tûdzil*, Ar.

BESTRALEN, b. n. *bersinarkan*.

Bestraald worden, kena sinar, di persinarkan.

Door de zon bestraald worden, *kena sinar mata-hâri*, S. Ibr. 8.

BESTRALANG, vt. *penjinâran*.

BESTRATEN, b. w. *mendâsarkan djâlan dengan batoe*.

BESTRATING, vt. *pendasâran djâlan dengan batoe*.

BESTRIJDEN, b. w. *melawâni, melawan*.

—, *beoorlogen, memarangi*.

—, *redetwisten, membantâhi dengan kata, berbantâhi*.

Elkander met woorden —, *berbantahbantâhan dengan kata*.

Door den Satan bestreden worden (tot het kwade verzocht worden), *di bentjanâkan sjêthan*.

BESTRIJDING, vt. *pelawânan*.

BESTRIJKEN, b. w. (iets met iets) *loemas, loeloet, gosoq*.

Met was —, *loeloet lilin, gosoq dengan lilin*.

Iets geheel met iets — of dekken, *melaboerti, melâbor, boeboh, târoh*.

Met verw —, *melaboerti dengan djânang, târoh tjat*, L.

Met olie —, *baperminjapkan, sâpoe dengan minjag, oerap dengan minjag*.

— *beschieten, memarintahkan*.

De stukken gerucht van het kasteel de Diamant bestreken de schepen op de rec van Batavia, *makka mariam kôta intau itoe-poon memarintahkan kapal-kapal jang di pelaboehan Batawiah itoe*.

De snaren van eenen viool met hars —, *menggosoq kawat bidla (harbab) dengan dâmar batoe*.

Een vaartuig met kalk — tegen de waterwormen, *lâbor kâpang*.

BESTRIJKING, vr. *penggôsokan*, zie **BESTRIJKEN**.

BESTRIKKEN, b. w. in strikken vangen, *mendjirat, mendjorat*.

—, met strikken sieren, *menghiâst dengan pita soetra*.

BESTROOLJEN, b. w. *menghamboerti, menaboerti*.

En de Koning bestrooide den weg met goud en zilver en allerlei edelgesteenten. *makka râdja poon menghamboerti djâlan itoe dengan amas dan piraq serta ratna metoe manikam*.

Met zout —, *boeboh garam*, L.

Met bloemen —, *menaboerti dengan boenga*.

BESTROOLJING, vt. *penghamboeran*.

BESTRUIVEN, b. w. fig. *bezwangeren, menghamilkan, memboentingkan*.

BESTUDEREN, b. w. *belâdjar, mengadji, ber-goeroe*, zie **BEOLFENEN**.

BESTUIVEN, b. w. *berloemoerken dengan dabo, — —, doeli*.

BESTUREN, b. w. *memarintahkan, mendjoeroe, kalanggâra, mengampoekan*.

BESTURING, vt. *pegangan, penjjoeroewan*.

BESTUUR, o. *pegangan, penjjoeroewan*.

BESTUURDER, m. *memarintah, penjjoeroe*.

—, *Gouverneur, Goebornoer*, Eur.

BET, b. n. (nog gebruikelijk in: *Betovergrootvader*), *bâpa koempi, L., ajah poejang, nê-nêg besaar, bâpa nê-nêg besaar*.

Betovergrootmoeder, mâ koempi, L., bonda poejang, iboe nê-nêg besaar.

BETAALBAAR, b. n. *jang dâpat di bâjar, jang boleh di bâjar*.

—, op zigt, *ti-dâpat tiâda di bâjar paadda penglihatan, misti di bâjar srinta di lihat*, L.

BETAALMEESTER, m. (bij de troepen), *toewan opsir jang djâli kapala membâjar, djoeroe membâjar, djoeroe pembajâram, kwartiernester*, verb.

BETAALSHEER, m. of **BETAALSMAN**, *orang jang berhoetang*.

BETALEN, b. w. *bâjar, membâjar*.

—, met koopwaren, *timbang*.

Schulden —, *membâjar hoetang*.

Met spaansche matten —, *timbang dengan rejual*.

Zijn peper werd met zout betaald, *makka ladanja di timbang dengan garam*.

De overwinning met zijn leven —, *berdoleh kamenangan dengan timbang njawanja*.

In termijnen —, *angsoer, angsoer*.

Te duur —, *bâjar terlâloe mâhal*.

Geheel af —, *bâjar hâbis sakali*.

Kontant —, *membâjar toenei, membâjar kontan*, L.

Den tol der natuur —, (van een' Vorst), *hilang, (van een anzenlijke), mangkat*

- berádoe*, *meninggal*, (van een' mindere), *mâti*, (van een veracht mensch), *mampoes*, L.
- , inpeperen, betaald zetten, vergelden, *bâlas*, *membâlas*.
- BETALER, m. *penbâjar*, *orang membâjar*.
Een slechte —, *penbâjar boeroeq*.
- BETALING, vr. *bajâran*, *pembajâran*.
—, in termijnen, *angoeran*.
- BETAMELIJK, b. n. *berpâtoetan*, *lâjiq*, *hâroes*, *jogia*.
—, *bijw. dengan sa-lâjiqnja*, *dengan se-pertinja*, *dengan sa-hâroesnja*, *sa-jogiânja*.
—, redelijk, *maoel*, Ar.
Het is zeer —, *sanjampang*.
- BETAMELIJKHEID, vr. *kapatoetan*, *kaharoesan*.
- BETAMEN, onp. w. *pâtoet*, *âda pâtoet*, *lâjiq*, *hâroes*.
Betaamt het u, mij aldus te antwoorden? *pâtoetkah dikaw menjâhoet demikiën kapadâkoe?*
Het betaamt u wel, het staat u fraai ..., *baai-baai bâgoes loe ...*, of *bâgoes loe ...*, (half boertende, half misnoegd).
- BETASTEN, b. w. *râba*.
Overall —, *rondtasten*, *râba-râba*, *mengruppêk*, L.
—, aanraken, *djâmah*, *mendjâmah*, zie AANRAKEN en AANTASTEN.
Het gansche ligchaam —, *merâba saloeroeh toeboh*, *merâba intéro badan*, L.
Pas te huis gekomen tastte hij in het donker rond om zijne kris te zoeken ten einde te gaan moorden, *bahâroe poelang makka di râba-rabânja di glap mentjahârt krisnja mâw mengâmoq*.
- BETASTING, vr. *perabâan*, *pendjamâhan*.
- BETE, m. zie BEET.
- BETEKENEN, b. w. *âda artinja*.
—, te kennen geven, *brî tâhoe*, *menjâtâkan*, *mengartikan*.
- BETEKENING, vr. *pengartian*.
- BETEKENIS, vr. *arti*, *arti*, *mâna*, Ar., *mâni*, Ar.
- BETEL, m. *sirih*.
—, die de Vorst als gunstbewijs geeft, *sirih anoerah*. I. J. 41.
Wilde —, *tâlk sirih*.
- BETELDOOS, vr. *tampat sirih*, L., *sambaloe*, *tjarâna* ook *tjarâna*, *djoerong*, *poewân*, *sellepa*, L., *gumbat*, L.
Grootte —, *langgâwei*.
De betel, die tot gunstbewijs strekte, werd door de bedienden in eene gouden beteldoois gebragt, *makka sirih anoerah poun di bâwa orang paadda djoerong jang kaumâsan*. I. J. 95.
De prinses zag de gouden betelschaal van den vorst met betel gevuld; de bloemen, die er op lagen, openden zich op het bespeuren van de gedaante der prinses, *makka di lihat oleh toewan poetri poewân*

- baginda jang kaumâsan penoh dengan sirih makka boenga paadda poewân baginda itoe-poon berkambangân kârana melihat roepa toewan poetri itoe*, I. J. 27.
- BETELNOOT, vr. *boewah pinang*.
Oude —, *koeti*.
- BETELPRUIPJE, o. een gekaaude betel, dien gelieven of echtgenooten elkander geven, *sepah of sippah*.
Toen de vorst dat — gekaaud had, gaf hij het aan de vorstin, *setelah soedah di santap baginda makka sepahnja di oendjokkan oleh baginda kapada toewan poetri itoe*, I. J. 57.
- BETELSCHAAL, vr. *poewân*, *poewân sirih*, *kâtang djoerong*.
- BETEMMEN, b. w. *mendjinaqkan*, *békin djinaq*, L.
—, beteugelen, *menâhankan*.
- BETEMMING, vr. *pendjinâkan*.
- BETER, verg. tr. van Goed, b. n. *lebeh bâjiq*, *angor*, *angoeran*, L.
Het is wat —, *âda lebeh bâjiq sedikit*.
Het is — te waken, *angor djâga*.
De hemel is u — dan de wereld, *makka sorga terbâjiq padâmoe derri paadda doenja*.
— worden, *djâdi lebeh bâjiq*.
— maken, *membajikt*, *békin lebeh bâjiq*.
- BÉTÉREN, o. w. beter worden, *djâdi lebeh bâjiq*, *baaian*, L.
—, genezen, *somboh*.
—, door boete volstaan, *soetjikan dengan bâjar denda*.
In de Lampongs wordt manslag met betaling van boete gebeterd, *di tânah Lam-poeng memboenoh orang itoe di soetjikan dengan membâjar denda*.
Zich —, *tobat*, Ar.
- BÉTÉREN, b. w. *lâbor dengan gâla-gâla lemboet*, *târoh tér*, L., *loeloet dâmar*.
- BETERHAND, vr. herstellen, *djâdi bâjiq*, *somboh*.
- BÉTÉRING, vr. *pelaboeran dengan gâla-gâla lemboet*, *târoh tér*, L.
- BETERSCHAP, vr. *somboh*.
—, levensverbetering, *pembajikan lâkoe djâlan*.
- BETERWETEN, o. *lebeh-lebeh tâhoe*.
Tegen — aan spreken, *lâjin bitjâra derri lebeh-lebeh tâhoenja*.
—, loochenen, liegen, *monkir*, Ar., *moengkir*, L., *doesta*, *djoesta*, L., *bohong*.
- BETEUGELEN, b. w. *menâhan*.
Een mensch, die zijne driften niet — kan, is aan het redelooze dier gelijk, *makku orang jang tâda tâhoe menâhankan hawâ nafsoenja itoe seperti binâtang djoega lakoenja*.
- BETEUGELING, vr. *penâhanan*.
- BETEUTERD, b. n. verlegen, ontsteld, *mângoe*, *râgoe*, *termangoe*, *kasompôkkan*, L.

BETEUTERDHEID, vt. *lákoe kasompók-an*, L. *lákoe jang termángoë*.
BETIGTEN, b. w. *toedoh*, *menoedoh*, zie **BESCHULDIGEN**.
BETIGTER, m. *penoedoh*, *jang menoedoh*.
BETIGTING, vt. *penoedoehan*, zie **BESCHULDIGING**.
BETIJEN, o. w. *kardja*, *soeka*, zie **BEGAAN**.
 Gij moet hem maar laten —, *loe misti toeroet dia poenja soeka sádja*, L.
BETIJGEN, b. w. zie **BETIGTEN**.
BETIMMEREN, b. w. *bebouwen*, *memenoehi dengan roemah*.
 —, het uitzigt benemen, *toetop pengli-hátan*.
 Iemands licht —, *mengatási dirinja atas sa-órang*, *mengálakkan sa-órang*.
BETIMMERING, vr. *bebouwing met huizen*, *penegáan roemah bánjaq*, *pemboewátan roemah-roemah*.
BETINGS, vt. *meerv. zeev. abam tált sáwh*, *kájoë mengikat tált djangkar*.
BETOOG, o. *dalil*, *Ar.*, *borhán*, *Ar.*, *tanda kátrángun*.
BETOOGBAAR, b. n. *jang dápat di njátakan*, — — — *trangkan*.
BETOOGEN, b. w. *mendatilkan*, *menarangkan*, *mengátakan*, *menthláhirkan*.
BETOOGING, vt. *penjátáan*, *dalil*, *Ar.*
BETOOMEN, b. w. zie **BETEUGELEN**.
BETOOMER, m. *órang jang menáhankan*.
BETOOMING, vt. zie **BETEUGELING**.
BETOOEN, o. *tanda*, *oendjoekan*.
BETOONEN, b. w. *betuigen*, *oendjoq*, *menandákan*.
 Blijdschap —, *mengoendjoqkan kasoe-káan*.
 Vriendschap —, *menondákan ichláts*, *mengoendjoqkan pertsofóbatan*, *membrí sjaksi derri paadda ichláts*.
BETOONING, vt. *pengoendjoekan*, *penjátáan*.
BETOOVERAAR, m. *órang hobátan*, *sastaráwan*, *penáwar*, *órang jang menawári*.
BETOOVEREN, b. w. *memboewat hobát*, *menghóbatkan*, *tawári*, *menawári*, *mengénákan mantrá*.
 —, *verrukken*, *mengheiratkan*.
 Betooverd (door eene vloekspraak), *kena dà*.
BETOOVERING, vt. *penghobátan*, *penawáran*, *mantrá*, *poestáka*, *pasoena*, *sirip*.
BETOVERGROOTMOEDER, vt. zie **BET**.
BETRAAND, b. n. *met tranen besproeid*, *básah kena ajer máta*.
 — *geworden*, *di perlináng-t ajer máta*.
BETRACHTEN, b. w. *behatigen*, *kardjákan*, *mengínatkan*, *indahkan*, *tjátakan*, *mengoesahákan*, *djága bájiq-bájiq*.
 Pligt —, *kardjákan bárang jang wádjié*.
 Al de lessen —, *mengínatkan segulla pengadjáran*.
 De bevelen des konings —, *indahkan titah rádja*.

Het heil van vrouw en kinderen —, *tjátakan salámat ánaq bini*.
 Zijn beroep —, *mengoesahákan pentjaríanna*.
 De rust der stad —, *djága bájiq-bájiq paadda santawsa negri*.
BETRACHTING, vt. *pengardjáan*, *oesáha*, zie **BETRACHTEN**.
BETRALIËN, b. w. *van traliën voorzien*, *pásang kisi-kisi*.
BETRAPPEN, b. w. *met de voeten*, *mengirikí*.
 Op heeter daad —, *mendáptakan sa-lági berboewat djáhat*.
 Hij betraptte hem in overspel met zijne vrouw, *di dápatnja sa-lági berboewat ziná dengan bininja*.
BETREDEN, b. w. *menéndjakt*.
 —, *bewandelen*, *mendjalánt*, *berdjedjaq di*.
 Den grond, de aarde —, *berdjedjaq di boemi*.
 —, (van eenen haan), *bekaq*.
BETREDING, vt. *pengindjákan*, *pendjedjékan*, *pendjalánan*.
BETREFFEN, b. w. *akan*, *derri*, *kena*, *fadoeli*, L., zie **AANBELANGEN**.
BETREFFENDE, VOORZ. *akan*, *derri*, L., *tantáng*, *tantángan*.
BETREKKELIJK, b. n. *bij wijze van vergelijking*, *dengan bandingan*.
 Dat is —, *itoe áda dengan bandingan*.
 —, *in betrekking tot*, *terhoebong dengan*.
 — *voornaamwoord*, *hiervoor is geen bepaalde naam*, *en zij*, *die Arabisch leeren gebruiken er isnoe'-mansoeboe voor*, *dat eigenlijk betrekkelijk bijvoegelijk naamwoord beteekent*.
BETREKKEN, b. en o. w. *másoq*.
 De tenten —, *másoq cheimah*.
 Een nieuw huis gaan —, *pergi mendoedoeht roemah bahároe*.
 De wacht —, *nájiq djága*.
 Iemand in eene gemeene zaak —, *mentjamporkan órang di dálam soewátóe perkára jang boesq*.
 Ik wil niet in die zaak betrokken worden, *kita tiádu máwoe di tjamporkan di dálam perkára itoe*.
 In regten —, *menduwá atas*.
 —, *bewolkt worden*, *djádi tedoh*, ook *enkel tedoh*, *radop*, *mendoeng*, L.
 De lucht betreft (bij stilte), *makka djádi tedoh*.
 De zon betreft, *makka mata-hárt poon radoplah*.
 Betrokkene lucht, *méya mendoeng*.
 Een betrokken gelaat, *moeka moeram*.
BETREKKING, vt. *verband*, *pengoebong*, *peroebong*, *peroeboengan*.
 De — *van een verbond*, *peroeboengan perdjandjian*.
 —, *verwantschap*, *kaloewarga*, *liever: koelwarga*, *sánaq*, *peranakan*, *sánaq soedára*.

- hebben op. *poekol paadda*.
 — van de lucht, *tedoh, mendoeng, L.*
 —, aanraking, *intisáb, Ar.*
- BETREURDER, *b. w. orang jang meratápi.*
- BETREUREN, *b. w. meratápi.*
- BETREURENSWAARDIG, *b. n. pátoet di ratáp-i.*
 —, beschreijenswaardig, *pátoet di tangist.*
- BETREURING, *vr. peratápan.*
- BETROKKEN, *b. n. neerslagtig, droevig, háti wálang.*
 — gelaat, *moeka moeram*, zie DROEVIG, NEERSLACHTIG.
- Betrokkene lucht, *lángit radop.*
- BETROKKENHEID, *vr. pri tedoh.*
 —, somberheid, droefheid, *doeka-tjita, wálang háti.*
- BETROUWEN, *b. w. hopen, vertrouwen, hárap.*
 Eenen rijksraad, dien hij betrouwde, *mantri jang di harapinja.*
 Edele gesteenten aan iemand — *menitipkan permata paadda sa-orang.*
 — door het huwelijk verkrijgen, *beróleh dengan káwin, dápat dengan nikáh.*
 Hij heeft vijf rijstvelden betrouwd, *makka limah sawah itoe di dápatnja dengan (óleh) káwin.*
- BETTEN, *b. w. membásh, langaskan.*
- BETTING, *vr. pembasáhan.*
- BETUIGEN, *b. w. mengatákan, bilang, L., bri sjaksi.*
 Ik betuig, hem verwoed te hebben zien moorden, *akoe mengatákan makka akoe soedah melihat dia mengámoq.*
 —, verklaren, *menjátákan.*
 —, bewijzen, *oendjoq.*
 Leedwezen —, *káseh sjájang, menjájang.*
 Dank —, *menbri sjuer, (sjoekoer), bilang tarima káseh.*
- BETUIGING, *vr. káta, bilang, L., sjaksi.*
- BETUINEN, *b. w. boewat págar.*
- BETWETER, *m. orang gila jang máwoe toendjoq dia poenja bisa.*
- BETWIJFELEN, *b. w. gondah, kawatir, koe-watir, verb. Ar., hoewaskan.*
- BETWIJFELING, *vr. hoemas, kawatir, verb. Ar.*
- BETWISTBAAR, *b. n. jang dápat di bantáhi.*
 Een —, *bewijs, dalil jang dápat di bantáht, dalil jang belum tsah kabenárannja.*
- BETWISTEN, *b. w. membantáhi, berbantah káta, menongkári.*
 Den vijand den grond voet voor voet —, *meláwan moesoeh paadda sa-langkah-langkahnja.*
 Elkander —, *bertjakit-tjakitan.*
- BETWISTER, *m. pembantah.*
- BETWISTING, *vr. pembantáhan.*
- BEU, *bijw. djemoe, moewal.*
 Ik ben het vischeten —, *sahája djemoe mákan ikan.*
- BEUGEL, *m. tjintjin, chalqat, Ar.*
 Een ijzeren —, *tjintjin bessi.*

- van een geweer, *lantah bedil.*
 —, stijgbeugel, *sanggoerdí.*
 Dat kan niet door den —, *itoe tiálu dápat, itoe tiáda bóleh, L.*
- BEUGELSPEL, *o. permainan tjintjin dengan melimpár ánaq katei.*
- BEUKELAAR, *m. schild, ronde —, prist.*
 Langwerpige —, *saloekong.*
 —, die bij een spiegelgevecht bezigd wordt, *rangan en rangan.*
 Een spiegelgevecht met —s op eene schrikverwekkende wijs leveren, *bermájin rangan terláloe hébat lakoenja.*
 Met den — afweren, *tangkiskan dengan prist.*
- BEUKEN, *b. w. kloppen, poekol, páloe.*
 — met de vuist, *tindjoe, gótyoh, toembogé, L., Soend.*
- BEUKHAMER, *m. godam, martil besaar.*
- BEUL, *m. algoedjoe, pelambája.*
 —, wreed mensch, *orang gemas, L., orang kedjam, L., orang thlálím, (zálim).*
- BEULACHTIG, *b. n. wreed, gemas, L., kedjam, L., thlálím, (zálim).*
- BEULEN, *o. w. slaven, wroeten, kardja terláloe sangat, geroq, L.*
- BEULING, *m. worst, oeroetan.*
 Varkens—, *oeroetan dáging bábi.*
 —, onhandig werkman, *orang bekaridja jang belum tákoe pekaridjájnja.*
 —, sul, onnoezel mensch, *orang góbloq, L., orang bódoh.*
- BEULSKNECHT, *m. goelang-goelang, L., Jav.*
- BEUN, *vr. vischkaar, koerangan ikan, bangloq.*
- BEUN, *m. zolder, loténg.*
- BEUNHAAS, *m. orang jang berdjagal.*
 —, makelaar, *tjingkaw, L., zie MAKE-LAAB.*
- BEUNHAZEN, *o. w. djagal, berdjagal.*
- BEURDER, *m. orang jang menarima.*
 —, ontvanger, *pertanda.*
- BEUREN, *b. w. opligten, angkat, táting.*
 —, ontvangen, *tarima, trima, samboet, beróleh, dápat.*
- BEURS, *vr. pondk, kantong, L., kandong.*
 Geld in eene — doen, *kandoengkan oewang, (amas).*
 Naar zijne — te werk gaan, *kaloewarkan belandja dengan sa-kira-kira módalnja.*
- Eene kale — maakt een berooid hoofd, *kaloé kantong kósong djádi poesing kapálu.*
- BEURS, *vr. marktplaats, pásar, pakan.*
- BEURSCH, *b. n. al te rijp, ranoe.*
- BEURSCHEID, *vr. pri jang ranoe.*
- BEURSDAG, *m. hári pásar.*
- BEURSE, *o. kantong ketjil, zie BEURS.*
- BEURSKLOK, *vr. ginta pakan, lotjéng pásar.*
- BEURSKNECHT, *m. hamba jang mendjája pásar, boedjang jang mendjága pásar.*
- BEURSTIJD, *m. tempo hári pásar.*
- BEURT, *vr. pergantian, giliran.*
 Op mijne —, *paadda pergantiankoe.*

- Ieder op zijne —, *masing-masing berganti-ganti*.
- BEURTELINGS, bijw. *berganti-ganti, bergilir-gilir*.
- BEURTMAN, m. beurtschipper, *djoeragan bidoq, djoeragan tambangan*.
- BEURTSCHIP, o. *tambangan, bidoq, prahoe jang berlajar puadda koetika jang tantoe*.
- BEURTVERWISSELING, vt. *pergantian, giliran*.
- BEURZENMAKER, m. *toekang kantong, toekang bekin kantong, pandei memboewat pondi*.
- BEUZELAAR, m. die beuzelachtige dingen doet, *orang majin-majin sadja, orang jang sia-sia kardjanga*.
- BEUZELACHTIG, b. n. *sia-sia*.
- BEUZELACHTIGHEID, vt. *barang jang sia-sia*.
- BEUZELLEN, o. w. nietige dingen verrigten, *kardja barang jang sia-sia, lena*.
—, onbeduidende dingen vertellen, *tjariterakan chabar angin, mengatakan tjartera (tjarita) kósong*.
- BEUZELING, vt. *barang jang sia-sia, barang apa-apa jang tiada brapa goenanja*.
—, *verhinderend, oedzr*, Ar.
De geringste —, *barang oedzr' jang terketjil*.
- BEUZELPRAAT, m. *omong-omong kósong*.
- BEUZELWERK, o. *pekarjiaan jang tiada brapa goenanja*.
- BEVAARBAAR, b. n. *jang bóleh di djalant prahoe, jang dapat di lajart kapal, ook: sampei dalem*.
Eene bevaarbare rivier, *soengei jang dapat di djalant prahoe*.
- BEVAARBAARHEID, vt. *kalakoewan (soengei of lawoet) jang dapat di djalant prahoe, kadalaman jang sampei*.
- BEVALLEN, o. en b. w. baren, *beranaq, berpoetra, Hoft, bersalin*, zeer beschaafde uitdrukking.
—, *behagen, berkenan, berkanan, berkanankan*.
Hij bevalt mij, *makka ia berkanan kepada kita, of kita berkanankan akan dia, zie BEHAGEN*.
- BEVALLIG, b. n. liefelijk, *aanminnig, manis, tjantik, moeleg*.
Zij is niet schoon maar —, *makka ia boekan eloq parasnja hanja manis lakoenja*.
- BEVALLIGHEID, vt. *kalakoewan jang manis*.
- BEVALLIGLIJK, bijw. *dengan manis, dengau tjantik*.
- BEVALLING, vt. *kal beranaq, nijás*, Ar.
- BEVANGEN, b. w. overmeesteren, *meniwaskan*.
Door slaap —, *mengantog*.
Door schrik —, *terkedjoet*.
Door arak —, *mabog minom arak*.
Door koorts —, *berdemam, kaulatangin demam*.
Door koude —, *kena dingin*.
- BEVAREN, b. w. de zee, *melajarkan, melawoeti*.
Eene rivier —, *mendjalani soengei, djalan di kali*.
- BEVAREN, b. n. in de zeevaart, *bijasa melawoeti*.
Een — stuurman, *moeallim jang mengarti hál pelajaran, moeallim jang faham*.
- BEVATTELIJK, b. n. *trang boedi, bajiq boedi*.
—, *ligt verstaanbaar, trang, gampang*.
- BEVATTELIJKHEID, vt. *pri trang boedi, lukoe boedi jang bajiq*.
- BEVATTEN, b. w. inloouen, *moewat, memoewat, ada isinja*.
Dat vat bevat veel, *itoe tong moewat banjaq*.
Wat bevat het? *apa ada isinja?*
—, van geschriften enz., *boenji, berboenji*.
Dat boek bevat vele verhevene zaken, *makka boenjinja (moewatannya) kitab itoe terlaloe amat moelia, kitab itoe terlaloe indah-indah boenjinja*.
De woorden: er is geen God dan God, — de kennis van God, *kalimat: la ilaha ila 'ltaoh mengandong marifat Allah, Omd. 3*.
—, *verstaan, mengarti, tangkap kata, Grondig* —, *mengarti sakali*.
- BEVATTING, vt. *inhoud, isi, moewatan*.
—, *begrip, pengartian, aqal*, Ar.
- BEVECHTEN, b. w. *melawan, melawant*.
De zege —, *beroleh kamenangan dengan prang, mengalahkan, menang*.
- BEVECHTER, m. *orang prang, orang jang melawan*.
- BEVECHTING, vt. *pelawanan*.
— der zegepraal, *kamenangan*.
- BEVELIGEN, b. w. *memeliharakan, menjantawsakan*.
- BEVELIGER, m. *orang jang memeliharakan, — menjantawsakan*.
- BEVELIGING, vt. *pemaliharain, penjantawsaan*.
- BEVEL, o. van God en van koningen, een hoog —, *firmán, Perz*.
—, van Koningen, *titah, sabda*, welke woorden, op doodstraf, van geene ouderdanen, die bevelen geven, mogen gebezigd worden.
—, van minderen, *pasan, pesan*, L., *soeroeh*.
— in dienstzaken, *parintah, printah*.
Het — Gods, *firmán Allah*.
Het — des konings, *titah radja*.
Het — van den koning der wereld, *titah sjah aalam*.
— van den Demang, *parintah Demang*.
Ouder — van eenen Mantric staan, *ada di bawah parintah Demang*.
Schijfcelijk —, *soerat titah, soerat parintah*.

BEVELBRIEF, m. *firmân*, alleen van eenen Sultan of Koning.

— van eenen minderen, *soerat parintah*.

BEVELEN, b. w. *bafirmân*, *titah*, *bertitah*, *bersabda*, *berpâsan*, *pesan*, *soeroeh*, *menjoeroeh*, zie **BEVEL**.

Hij beval hem dat huis te verkoopen, *makka di soeroehnja djoewal roemah itoe*.

—, aanbevelen, *sarahkan*.

Ik beveel u Gode aan, *kapada Allah angkaw koe-sarahkan*.

Ik wil u nog iets —, laten doen, *kita mâw lâgi pasan apa-apa sâma loe*, L., *akoe handaq lâgi pâsan apa-apa paadda angkaw*.

Iemand — naar het bebergte te gaan, *soeroeh sa-ôrang pergi ka-goenong*, *soeroeh sa-ôrang moediq*, L., *soeroeh sa-ôrang pergi moediq ka-hoeloe*.

BEVELHEBBER, m. *panghoeloe*, *kapâla*, *maqâm*, Ar.

— van de lijfwacht des konings, *panghoeloe badoewanda rådja*.

De — der geloovigen, *emir il' moemînin*, Ar.

De — der muitelingen, *kapâla brandal*, L., *kapâla krânan*.

—, opziener des konings, *toeziener*, *mâta rådja*.

BEVELHEBBERSCHAP, o. *peमारintâhan*.

BEVELSCHRIFT, o. van eenen vorst, *soerat titah*, *istimei*.

—, van eenen mindere, *soerat parintah*.

BEVEN, o. w. *gomittar*, *gomintar*, *katar*, *ketar*.

Van angst —, *qantar*.

Al de ledematen der prinses beefden, *makka gomittar segalla anggawta toewan poetri*, Isk.

Zij allen beefden van vrees om hem te naderen, *makka sakaliannja poon gantar-tah menghampiri dia*, Isk.

— onder het spreken, *katar-katarî*.

BEVER, *bidastar*, Perz.

BEVERGEIL, o. *djandoe bidastar*, Perz.

BEVESTIGEN, b. w. vast maken, *tatapkan*, *menatapkan*, *tegohkan*, *menegohkan*.

—, verzekereren, *menjoenggoehkan*.

—, stevig maken, *mengoewatkan bekin goewal*.

—, inwijden, *tafbiskan*.

Een verbond —, *bertegoh-tegohan djandji*, *menatapkan perdjandjian*.

Hij heeft die tijdning bevestigd, *makka ia-poon soedah menjoenggoehkan chabar itoe*.

Die oude muur is nu bevestigd geworden, *makka tэмбоq toewah itoe soedah di bekin goewat sakarang*.

De nieuwe predikant is bevestigd geworden, *makka toewan pandita baharoe itoe soedah di tafdiskan*.

BEVESTIGER, m. die iets stevig maakt, *ôrang jang bekin koewat*, L., — — *menatapkan*.

—, bekrachtiger, *moetâakkid*, Ar.

BEVESTIGING, vr. *pengoewâtan*.

—, verzekering, *penetâpan*, *penjoenggoehan*, *itzbat*, Ar., *iqrar*, Ar., *tari*, Ar., *bebenâran*, L.

—, bekrachtiging, *istiqrar*, Ar.

BEVIND, o. *sa-qadar*.

Naar — van zaken, *sa-qadar kaloe-koewannja*.

BEVINDEN, b. w. *mendapâti*, *dâpat*.

—, bemerken, zien, *lihat*, *melihat*.

Hij zal — dat zijn land goed is bestuurd geworden, *makka ia nanti dâpat akan tănahnja itoe soeduh di pégang (di parentahkan) dengan sa-pâtoenja*.

Gij zult — dat hij u wil misleiden, *toewan nanti lihat akan dia mâw perdajâkan toewan*.

Zich ziek —, *merâsa dirinja sâkit*.

Zich wel —, *merâsa dirinja njâman*.

Zich in voorspoed —, *kasalamâtan*, *merâsa dirinja kasalamâtan*.

Zich tegenover den vijand —, *menghadâp moesoeh*.

BEVINDING, vr. *pendapâtan*.

—, toestand, *kalakoewan*.

BEVING, vr. *gomittar*, *gummetar*, L.

—, schudding, *gompah*, *gontjang*.

BEVINGEREN, b. w. *merâba dengan djâri*.

BEVISSCHEN, b. w. *tjahâri ikan*.

Eene rivier —, *mentjahâri ikan di kâti*, L., (*di soengsa*).

BEVLEKKEN, b. w. *loemoer*, *mentjamarkan*, *mentjoring*, *menedjiskan*, *békin kôtor*, L.

Eene moskee — ontheligen, *menedjiskan mesdjid*.

Het huwelijksbed —, *bermoekah*, *berzinâ*.

Bevlekt, b. n. *tjamar*, *nedjis*, *kôtor*, *tjoring-moeting*, *âda nôda*, L., *dengan nôda*, L.

Met bloed bevlekt, *berloenoer dêrah*.

BEVLEKKING, vr. *pentjamâran*, *penedjisan*.

—, (*pollutio nocturna*), *ihlâm*, Ar.

BEVLIJTIGEN, w. w. *merâdjinkan*, *mengoesahâkan*.

Zich zeer — om het Arabisch te leeren, *sangat merâdjinkan dirinja akan belâdjjar bahâsa arab*.

BEVLIJTIGING, vr. *râdjîn*, *oesâha*.

BEVLOEREN, b. w. *mendâsarkan*.

—, met bamboezen latten, *lanteikan*.

Een huis met bamboezen latten —, *boewat lantej*, *boewat dâsar lanté*.

BEVLOERING, vr. *pendasâran*.

BEVOCHTIGEN, b. w. *membâsah*, *langaskan mendiriskan*.

BEVOCHTIGING, vr. *pembasâhan*.

—, van het drukpapier, *pemertjikan*, *penjirâman*.

BEVOEGD, b. n. geschikt, *lâjiq*, *pâtoet*, *hâroes*, *dâpat*.

—, bekwam, *bisa*, L., *tâhoc*.

BEVOEGDHEID, vt. *kapatoetan, qadar, Ar.*

—, het regt, *haq, Ar., kaharoesan.*

BEVOELEN, b. w. *djámah, mendjámah, rába, merába.*

—, zie BEVINDEN.

BEVOLKEN, b. w. *mengisi dengan orang, menámorkan, meramekan*; (de beide laatste woorden beteekenen ook: doen bloeijen).

BEVOLKING, vt. de daad van bevolken, *kál menámorkan dengan orang.*

—, al de inwoners, *segalla íst negri, segalla órang negri.*

BEVOLKT, b. n. volkrijk, *bánjaq íst negri, ráme, mámoer, Ar.*

BEVOEGDEN, b. w. voogden geven, *membri wakil, tároh di báwah wakil, — — — wali.*

BEVOEGDING, vt. *kál membri wakil.*

BEVOORDEELEN, b. w. *mengoentoengkan, bri lába, kassi oentoeng, L.*

Bevoordeeld, *ka-oentoengan.*

BEVOORDEELING, vt. *pengoentoengan.*

BEVOORREGTEN, b. w. *menganoegrahkan, mengaroentákan, mengoentoengkan.*

BEVOORREGTING, vt. *anoegrah, karoenia, (van vorsten.)*

BEVOORWAARDEN, b. w. *menantoekan djandji.*

BEVOORWAARDING, vt. *katantowan djandji.*

BEVORDERAAR, m. verhaaster, *órang jang membángatkan, — — melakaskan.*

—, begunstiger, *órang jang mengoentoengkan.*

BEVORDEREN, b. w. verhaasten, *membángatkan, melakaskan, mentjepatkan.*

Zijnen dood —, *membángatkan matinja.*

—, begunstigen, *menganoegrahkan, mengaroentákan, beide Hoft., mengoentoengkan.*

—, hoogerer rang schenken, *meningikan ... djádi.*

Eenen luitenant tot kapitein —, *meningikan littenan djádi kapitan.*

—, vermeederen, *melebehkan, menambah.*

—, helpen, *toelong.*

BEVORDERING, vt. verhaasting, *pembángatan.*

—, verhooging van rang, *kál nájiq pangkat.*

—, hulp, *pertoeloengan.*

—, vermeederling, *penambáhan.*

BEVORDERLIJK, b. n. *bájiq, lájiq, pátoet.*

Dit geneesmiddel is — voor de gezondheid des ligchaams, *makka óbat ini bájiq paadda njáman badan.*

BEVORENS, bijw. vroeger, eerder, *lebeh dhólo, dholo-an, L., lebeh dahoeloe.*

—, voegw. eerdat, *terdhólo derri paadda, lebeh dhólo derri paadda.*

BEVRACHTEN, b. w. moewat, *memoewat.*

Zwaar —, *sárat.*

Eene veerschuit —, *memoewat práhoe lambágan.*

Een schip met koffij en suiker —, *memoewat kapal dengan koppi (gawah) dan goela.*

Dat vaartuig is al te zwaar bevracht, welligt zal het zinken, *makka práhoe itoe di sárat terláloe amat bárang-káli nanti tinggalam.*

BEVRACHTER, m. *órang memoewat, órang jang moewat.*

BEVRACHTING, vt. *pemoewátan.*

BEVRACHTINGSBRIEF, m. *soerat perdjandjian moewátan.*

BEVRAGEN, b. w. *tanjá-t, kalanggára, mengalanggáran.*

Ik bevroeg overal zijne woonplaats, *makka berkoelilingan sája tanjá-in tempat kadoedoekannya.*

Dat huis is te — bij den heer N.N., *derri itoe roemah loe bóleh dápat chabar sama toewan ano, L.*

BEVRAGING, vt. *pertanjaán.*

BEVREDIGEN, b. w. *perdameikan, mendameikan, berdameikan, menjeloehkan, bekún bájiq, L.*

Vijandige personen —, *mendameikan órang jang bersatroe.*

—, voldoen, *memadákan.*

Hij kan zich niet met weinig —, *makka tíada dápat ia memadákan dirinja dengan bárang sedikit.*

—, treden stellen, *mendiamkan, menjenangkan.*

BEVREDIGER, m. *órang jang perdameikan, órang soeloh.*

BEVREDIGING, vt. *perdameian, penjoelóhan.*

BEVREEMDEN, onp. w. *bri hérán, djádi hérán.*

Het bevreemdt mij, dat hij den vijand niet vervolgt, *adapoon itoe bri hérán padákoek makka ia tíada mengoesir moesoeh, kita djádi hérán makka ia tíada mengoesir moesoeh.*

BEVREEMDING, vt. verwondering, *hérán, Ar., tjangang.*

Het zal eene groote — verwekken bij allen, die dat berigt hooren, *makka itoe membri hérán terláloe amat paadda sakalian órang jang mendengar chabar itoe.*

Ik verkeer in de grootste —, *makka kita terláloe amat hérán tertjangang.*

BEVREESD, b. n. *kutakoetan.*

—, vreesachtig van aard, *penákoet, zie BANG en ANGSTIG.*

BEVREESDHEID, vt. *tákoet, tjabar, gantar.*

BEVRIEND, b. n. verwant, *bersanákan.*

Omdat ik met hem — ben, *sabab kita bersanákan dengan dia.*

— door banden van vriendschap, *bertsohbat, bersóbat, L., bertawilan, buddamé, L.*

BEVRIEZEN, o. w. *djádi bekoe, djádi djemad.*

—, b. w. doen stollen of tot ijs maken, *membekoeakan, mendjadikan bekoe, mendjadikan djemad.*

BEVRIEZING, vt. *pembekoeawan.*

BEVRIJD, b. n. *kalepásan*, *bébas*, *loepoet*.
BEVRIJDEN, h. w. *verlossen*, *melepaskan*, *meleoepoetkan*.
 —, de vrijheid (aan slaven) schenken, *memardahékákan*, *kassí martíka*, L.
 Ik ben bevrijd van dat kwaad, *kita lepas* (*loepoet*) *derri paadda djáhat itoe*.
 Bij iemand bevrijd zijn, *berlindong paadda su-órang*.
 — uit de ketenen, *mengoerékan ranté*.
 —, vrijstellen, *béaskan*.
 — van tol of belasting, *béaskan derri béa of tjoeké*, *lepas béa*.
BEVRIJDER, m. *órang jang melepaskan*, *órang peloeppoet*.
BEVRIJDIG, vt. *pelepásan*, *peloepoetan*.
BEVROEDEN, b. w. *verstaan*, *mengarti*.
 —, *gissen*, *rása*, *kira*.
BEVROEDER, m. *órang jang mengarti*, — *rása*, of *kira*, zie **BEVROEDEN**.
BEVROEDING, vt. *pengartian*, *perasáan*, *peng-íráan*, zie **BEVROEDEN**.
BEVRUCHTEN, b. w. *menghámilkan*, *Hoft.*, *memboentíngkan*, *mengandoengkan*.
 —, van dieren, zie **BESPRINGEN**.
BEVRUCHTING, vt. *memboentíngan*.
BEVUILEN, b. w. *mentjamarkan*, *menedjiskan*, *békin kótor*, L.
 Zich —, *membérákt dirinja*, L.
BEWAALJEN, b. w. van den wind, *tioepí*, *menioept*, *tioepin*, L. *manioepin*, L.
 —, met eenen waaijer, *mengipás-t*, *meng-ipásin*, L.
 De wind van het gebergte bewaaide ons en verkoelde ons, *makka angin derri goenong poon menioepti kámi serta menjedjokan kámi*.
 Met eenen waaijer van paauwenvederen —, *mengipást dengan kipas boeloe merak*.
BEWAAKSTER, vt. *órang parampoewan jang mendjagá-t*.
 — van kinderen der grooten, *gouvernante*, *inang pengásoh*.
BEWAARDER, m. *djoeroe*, *órang djága bárang*, *penároh*, *órang jang simpan bárang*.
 Grootzegelbewaarder, *mantri jang mendjawat matri*, — — — *tjap*, *penároh tjap*.
 — voor geheimen, *penároh rahsia*.
BEWAARHEDEN, b. w. *membenarkan*, *mengoegoehkan*, *tsahkan*.
 De tijding der overwinning is nog niet bewaarheid geworden, *makka chabar kamenángan itoe belom di benarkan*.
 Bewaarheid, aan het licht gebracht worden, *di thláhrkan*.
BEWAARPLAATS, vt. *tempat simpan bárang*.
 — der koninklijke schatten, *tempat simpan harta rádja*, *chazinat rádja*, *perbendaháran rádja*.
 —, *wijkplaats*, *hírz*, Ar.
BEWAARSTER, vt. *órang parampoewan jang mendjága bárang*, — — — *mendjoeroe* of *simpan bárang*.

BEWAKEN, b. w. *mendjagá-i*, *mengáwal*, *meng-awáli*, *menoenggoe*, *melindongkan*.
 Den koning —, *mendjagá-t rádja*.
 De stad —, *mengáwal negri*.
 Het badwater —, *menoenggoe ajer mandí*.
 Indien God de stad niet bewaakt, wie zal haar redden? *djikalos tíada Allah melindongkan negri siapakah dápat meloeppoetkan dia*.
 Iemands erfgoed —, *memeliharákan bárang poesáka órang*.
BEWAKER, m. *wacht hebbende*, *órang berkáwal*, *órang berdjága*.
 — van 's konings badwater, *órang menoenggoe ajer mandí rádja*.
 De bevelhebber der bewakers, *panghoeloe káwal*.
BEWAKING, vt. *pendjagáan*, *pengawálan*, *penoenggoewan*, *penaliharáan*, *pelindoengan*.
BEWALLEN, b. w. *memboewat koeboe koeliling*, *membénténgt koeliling*.
BEWALLING, vt. *penbénténgan*.
BEWANDELAAR, m. *órang mendjaláni*, *órang paséjar*.
BEWANDELEN, b. w. *mendjaláni*, *djalán dt*.
 Eene lange brug —, *mendjaláni djambátan pandjang*.
 Den groote weg —, *mendjalánt djálan rája*, *berdjálan dt djálan besaar*.
 Den regten weg —, *mendjalánt djálan kabenáran*.
 Al wie den regten weg niet bewandelt zal eindelijk verdorven worden, *bárang stápa tíada menoeroet djálan kabenáran makka achirnja itoe kabinasáan djoega*.
 Den weg Gods —, *mendjalánt djálan kapada Allah*. Omd. 3.
 Eene bewandelt pad, *djalán tákan*.
BEWANGEN, b. w. *melápiékan pínggir* (*práhoé*).
BEWAREN, b. w. *simpan*, *menjimpan*, *menároh*.
 —, behouden, (conserveren), *hafúhkan*.
 —, onder opzigt nemen, *menoenggoe*.
 —, besparen, *mendjimatkan*.
 —, behoeden, *memeliharákan*, *melindongkan*, *menjessesikan*.
 In het harte —, *menároh di dálan hati*.
 Te — geven, *menitipkan*.
 Den naam zijns meesters —, *memaliharákan náma toewannja*, zie **BEWAKEN**.
 God te loven, zal u voor nalatigheid en vergeetachtigheid —, *dzikir Allah itoe menjessesikan diri derri paadda lále dan loepa*. Omd. 33.
BEWARING, vt. *penjimpánan*, *pégangan*, *peneliharáan*, *petaróhan*.
 In — (gevangen) nemen, *tangkap*, *pandjarákan*.
 In — geven, *menitipkan*.
BEWASEMEN, b. w. *mengawápi*, *mengasápi*.
 Bewasend zijn, *kena háwap*, *kena asap*, *soedah di hawápi*.
BEWASSCHEN, b. w. (iemand), *mentjoetji órang poenja kájin*, *básoh órang poenja kájin*.

BEWASSCHER, m. *binára*, *pembásah*, *toekang minátoe*, L.
BEWASSCHING, vr. *pentjoetjan*, *pembasáhan*.
BEWASSEN, o. w. *menoemboeli*.
 —, deelw. of b. n. *toemboeh*.
 Eene huid geheel met haar —, *saloeroh koelit jang toemboeh boeloe*.
 Niet —, *tiáda toemboeh*.
 Een veld, met geen enkel grasscheutje —, *pádang jang tiáda sakáli toemboeh roempoet sa-lei*.
BEWATEREN, b. w. *baperájerkan*, *meng-ájerkan*.
 Eene rivier, die de lagere velden bewa-tert, *soengei sa-bátang jang baperájerkan tánah hilit*.
 —, *bepissen*, *mengintjingt*.
 —, *bevochtigen*, *membásah*, *békin básah*, L., *langaskan*.
 Eene pomp —, *aan den gang helpen*, *toewang ajer dálam pompa*, L., of *hamboesan ajer*.
BEWATERING, vr. *pengajéran*.
 —, *bevochtiging*, *pembasáhan*.
BEWEEGBAAR, b. n. *jang bóleh di gerakkan*, *jang bóleh di andjar*, *jang dápat di gerakkan*.
 Beweegbare oppervlakte des waters, *moeka ajer jang lakas berkoentjang*.
 Beweegbare teesten, *háti rája jang beráti*.
 Een — hart, *háti jang berbáh*, *háti jang dápat di haroekan*.
BEWEEGBAARHEID, vr. *prt jang bóleh di gerakkan*, zie **BEWEEGBAAR**.
BEWEGMIDDEL, o. *penggeraq*, *penggoentjang*, *penghároe*, zie **BEWEEGBAAR**.
BEWEEGOORZAAK, vr. *moela (póhon) meng-gerakkan*.
BEWEEGRAD, o. *djantrá jang memoetarkan djantrá jang lájin*.
 —, *oorzaak*, *moela*, *sabab*, Ar., *lantáran*, L., *póhon*.
BEWEEGREDE, vr. *sabab*, Ar., *lantáran*, L.
 Innerlijke —, *penghároe*, *pengoepaq*.
 Welke — heeft hij om zoo haastig te vertrekken? *apa sababnja makka ia berangkat dengan bángat jang demikién ini?*
 De mensch moet voor de innerlijke — en zijns harten zorgvuldig waken, *makka handaqh mánoesia mendjaga-djaga akan penghároe hatinja*.
BEWEEGEN, b. w. *menángiskan*, *menangist*.
 Den dood haars echtgenoots —, *menángiskan kamatian soewaminja (lakinja)*.
BEWEENER, m. *orang jang menángiskan*.
BEWEEHING, vr. *penangisan*.
BEWEEHLIK, b. n. *jang hároes (pátoet) di tángiskan*.
BEWEERDER, m. *orang jang mengatákan*.
 — — *membrt sjaksi*, *orang jang mengákoe*.
BEWEERSCHRIFT, o. *soerat menyatákan*, *soerat membrt sjaksi*, *soerat mengákoe*.

BEWEGELIJK, b. n. *jang bóleh di gerakkan*, zie **BEWEEGBAAR**.
 — e woorden, (die treffend zijn), *perkatáan jang menghároekan háti*.
BEWEGELIJKHEID, vr. *prt jang lakas bergójang*, — — — *beróbah*.
BEWEGEN, b. w. *wenggeraq*, *andjar*, *handjar*.
 De linkerhand —, *menggeraq (andjar-kan) tángan kirit*.
 Deze steen kan door niemand bewogen worden, *makka bátoe ini tiáda dápat di geraq órang*.
 Zich —, *bergeraq*.
 De berg beweog zich, *makka goenoeng poon goentjanglah*.
 Het volk —, *opruijen*, *mengoepaq of mengharoekan rájat*.
 Iemand —, *overhalen*, *tjinderongkan órang*.
 —, *schudden*, *gójang*.
 Een weinig —, *verroeren*, *kandas*.
 Heen en weder —, *tinting*, *bergójang-gójang*.
 —, *slingeren*, *hobbelen*, als een vaartuig, *hoejong*, *oejong*.
 Het water —, *kátjoeq ajer*.
 —, *slingeren*, *wiegelen*, *wicgen*, *limpei*, *ajoen*, *boewaai*, *boái*.
 Zich —, *wandelen*, *berdjálan-djálan*, *paséjaar*, L.
 —, zoo als de hemellichten, *meng-idar*.
 Zon, maan en sterren — zich om een bepaald middelpunt der schepping, *makka mata-hárt dan boelan beserta bintang sakalian itoepoon mengidar koeliling soewátoc poesat samista ààlam*.
 Bewogen, *kagerákan*, *tergeraq*.
 Golveud —, *djoelot*, *mendjoelot*.
 De lucht beweegt zich golvenvormig, *makka oedara mengaloen seperti láwoet beroembaq*.
BEWEGER, m. *jang menggeraq*.
BEWEGING, vr. *geraq*, *fiarakat*, Ar.
 Oorzaak van —, *penggerákan*.
 De wetten der —, *tsifat penggerákan*.
 —, *verandering van plaats*, *pindáhan*.
 Er is geene — zonder verandering van plaats, *makka sasoewátoc penggerákan itoe melajinkan dengan berpindah derri paadla tempatnja*.
 Eigene —, *aandrift*, *gheirat*, Ar., *nafsoe*, Ar., *penggataq háti*, *kahandaq háti*.
 De eerste — van gramschap bedwingen, *menahánt moela nafsoe morka*, *menahánt permoeláan nafsoe amárah*.
 Dat groote werk heeft hij uit eigene — verrigt, *makka pekaradjáan besaar itoe di kardjakkannya óleh gheirat hatinja*.
 —, *schudding*, *oproer*, *gampáran*, *hiroehára*, *retoq*, L., *roesoe*, L.
 —, *gebaren*, onder het spreken, *tíngkahlákoé*.

BEWEREN, b. w. *mengatakan, membrt sjaksi, mengakoe.*

BEWERING, vr. *pengatään, sjaksi, pengakoean.*

BEWERKELIJK, b. n. *soesah becardja, L., soesah di kardjá-t.*
—, geschikt voor bewerking, *lajiq di kardjá-t, bóleh di kardjá-in, L.*

BEWERKELIJKHEID, vr. *soesahnja kardja, soesahnja pekaradjään.*
—, geschiktheid voor bewerking, *tsifat jang dápat di kardjá-t.*

BEWERKEN, b. w. *kardja, kardjá-t, peroesah, memboewat, zie BEARBEIDEN.*
—, voortbrengen, te weeg brengen, *menjadikan, mengardjakan.*
De genade Gods bewerkt de bekeering, *makka rafmat Allah itoe mengardjakan tobat.*

BEWERKER, m. *orang becardja, L., orang jang kardjá-t, orang jang peroesah.*

BEWERKING, vr. *pengardjään, kardja, peroesahan, pemboewatan.*

BEWERKSTELLIGEN, b. w. *mengadakan, mengardjakan, melakoeak.*
Indien gij bevel geeft, zal ik het —, *djikaloe toewan hamba membrt parintah, makka hambalah handaq mengadakan itoe.*

BEWERKSTELLING, vr. *pengardjään.*

BEWERKTUIGEN, b. w. *melangkapt dengan práboet, kassi perkakas, L.*
De mensch is door God met een heerlijk ligchaam bewerktuigd, *makka toeboh mánoesia itoe di langkapt Allah dengan práboet jang indah-indah.*

BEWERKTUIGING, vr. het bewerktuigen, *pelangkapan.*
De —, *zamenstelling, kalangkapan, peratoerang segalla práboet.*
—, toestand van het bewerktuigde, *kaadään segalla práboet.*

BEWERPEN, b. w. *melontári, melimpári.*
Ik kan dien boom niet —, *makka sahaja tiada sampei melontári pohon itoe.*

BEWESTEN, voorz. en bijw. ten westen, *di sablah barat, di sablah koelon, L., Jav.*

BEWIEROOKEN, b. w. *mengoekoepi, mengoekorpin, L., meraqsi.*
Het altaar —, *mengoekoepi medzbefti goedás, Ar.*

BEWIEROOKER, m. *orang mengoekoepi.*
—, vlejjer, *orang memboedjoq, pemboedjoq.*

BEWIEROOKING, vr. *pengoekoepan.*

BEWIJS, o. *tanda, álamat, Ar., dalil, Ar., hodjdjat, Ar.*
—, getuige, *sjaksi, Ar.*
Een duideljik —, *tanda katrángan, borhán, Ar.*
Een — van belangelooze vriendschap, *tanda toeloes ichláts.*
Dit briefje is een — van betaling, *makka soerat ini djádi tanda pembajáran.*

De bewijzen of kenteekenen van kalmte des gemoeds, *tanda tsáleh.*

Een — van heil, *álamat kabadjikan.*

Een — dat de jongste dag nadert, *álamat hárt qámat poon hampirlah.*

Een — of blijk geven, *membrt sjaksi, membrt tanda.*

Een — of teeken stellen, *menandá-t.*

Een geldig — uit het Evangelie, *dalil jang tsah derri paadda indjil.*

Een — van bovennatuurlijke magt geven, *menoendjoeq kasaqtiannja.*

Waar is het —, dat Ali dien man vermoord heeft? *di mána sjaksi makka si Ali soedah memboenoh orang itoe?*

BEWIJSBAAR, b. n. *jang dápat di trangkan, jang dápat di toendjoekkan, jang bóleh di persjaksikan.*

BEWIJSBAARHEID, vr. *prt kanjatään, pri katrángan.*

Er is geene — dat hij in den kokosboom is geklommen, *makka tiadálah katrángan makka ia soedah mandjat pohon njior (kalápa, L.) itoe.*

BEWIJSGROND, m. *tanda, penoendjoekkan, isnád, Ar.*

—, in zaken van godsdienst, *dalil, Ar., hodjdjat, Ar.*

—, in regten, *saksi, sjaksi.*

BEWIJSPLAATS, vr. *tampat dalil.*

Die — staat geschreven in het Evangelie van Lukas, *makka tempat dalil itoe tersoerat di dálam indjil Loekas.*

BEWIJSSTUK, o. *soerat tanda jang tsah, soerat dalil.*

Gevorderd — in regten, *soerat katrángan jang di berhádjat paadda hoekoem.*

BEWIJZEN, b. w. *aanwijzen, menoendjoekkan.*

—, getuigen, *bersaksi, bri sjaksi.*

—, op vaste gronden, *mendalilkan.*

—, toelichten, *menjátakan, menarangkan.*

Bewezen worden, *di pertoendjoekkan.*

—, zichtbare blijken of bewijzen geven, *mengondjoekkan.*

Het is nu voldingend bewezen dat Djoedin overleden is, *makka sakárang soedah trang dengan njatánja akan si Djoedin soedah máti.*

In regten —, *membrt sjaksi di hadápan hoekoem.*

Genade —, *membrt rafimat.*

God bewijst genade aan zondaren om de verdienste van den Heere Jezus Christus, *bahoewa Allah membrt rafimat kapada orang berdósa itoe karána pahalánja toehan Isa Elnesek.*

De koning heeft genade bewezen aan den doodschildige, *makka baginda rádja soedah membrt mádf kapada orang jang di hoekoem máti di boenoh.*

Iemand duizende uitgezochte belécfheden —, *memoeliákan orang dengan beriboe-riboe kamoeliáannja.*

BEWILLIGEN, b. w. *brt mōhon*, *amboh*, *brt idzin*, *mengidzinkan*, *kassi permissi*, L., *qaboel*, Ar., *ridlā*, Ar., (*rilla*), *berkenan*, *soedi*.

Hij bewilligt er in, *makka ia brt mōhon itoe*.

De koning bewilligde in dat verzoek. *makka qaboellah rādja akan permintāan itoe*.

God bewilligde in die bede, *bahoewa Allah poon ridlā akan dōa itoe*.

Er in — dat Kibin naar de bovenlanden gaat, *kassī permissi sāma si Kibin pigi di oediq*, L.

Ik kan er niet in —, *toestemmen*, *makka tiāda dāpat kita soedi itoe*.

BEWILLIGING, vr. *perkenan*, *ridlā*, Ar., *idzin*, Ar., *permissi*, L., *qaboel*.

BEWIMPELEN, b. w. *menjoetjikan*, *békin brissi*, L.

—, *verontschuldiging aanbrengen*, *membāwa oedoer*.

BEWIMPELING, vr. *penjoetjian*, *békin brissi*, L.

BEWIND, o. *peमारintāhan*, *amāret*, Ar.

Het hoog —, *peमारintāhan jang mahā tinggi*.

— van zaken, *tadbir parintah*.

— hebben, *djoeroe*, *mendjoeroe*, *bermāgam*, zie **BESTUUR**.

BEWINDEN, b. w. *bebat*, *bābat*.

—, een pakje maken, *boengkoeskan*.

BEWINDHEBBER, m. *peमारintah*, *panghoeloe*, *maqām*, Ar., *jang tadbirkan parintah*.

—, *leenheer bij de Maleijers*, *dātoe dātoeq*,

BEWINDING, vr. *pebebātān*, *pebabātān*

BEWINDSEL, o. *omwindsel*, *kājīn bebātān*.

—, *luur*, *luijer*, *kājīn lampin*.

BEWINDSLIEDEN, m. *meoery*. *toewan-toewan jang memarintahkan*.

BEWOLEN, b. w. *met touw*, *bebat dengan tāli*.

BWOLELING, vr. *pebebātān dengan tāli*.

BEWOLKEN, b. w. *mengāwankan*, *berseli-moetkan dengan méga*.

Bewolkte lucht, *méga mendoeng*, *tedoh*.

BEWOLKING, vr. *kaglāpan méga*, *kaglāpan awan-awan*.

BEWONDERAAR, m. *orang jang mengindahkan*.

BEWONDEREN, b. w. *tjangang*, *mengindahkan*.

Ik bewonder den tempel van Boero Boedo, *makka kita mengindahkan tjandi Boero Boedo*.

—, *met bewondering beschouwen*, *mengāmat-amāti dengan hērān*.

BEWONDERENSWAARDIG, b. n. *ādjà'ib*, Ar., *hāroes di indahkan*, *pātoet membri hērān*, *bāgoes sakāti*, L.

BEWONDERING, vr. *hērān*, Ar., *tjangang*.

BEWONEN, b. w. *mendoedoeki*, *doedoeg di dālam*.

Een nieuw huis —, *mendoedoeki roemah bahāroe*.

De buurt der Mooren —, *doedoeg di dālam kampong pechodjān*.

In goeden welstand het paleis van Buitenzorg —, *doedoeg dengan istrāfat il chayr di dālam astāna negri bogor*.

Bewoonde plaats, *tampat kadāman orang*.

BEWONER, m. *orang mendoedoeki*, *pendoedoeg*. *Oorspronkelijke of eerste* —s, *orang boemi*.

De —s der lucht (vogelen), *anggas*, *angkāsa*, zie **LUCHTBEWONER**.

BEWONING, vr. *pendoedoekan*.

BEWONBAAR, b. n. *jang boleh di doedoeki orang*.

Dit oude huis is niet —, *makka roemah toewah ini tiāda boleh di doedoeki(n) orang*.

BEWONBAARHEID, vr. *kalakoewan ... jang boleh di doedoeki orang*.

BEWOORDEN, b. w. *menjeboet dengan perkatān*.

BEWOORDING, vr. *penjeboetan*, *perkatān*.

BEWUST, b. n. *tāhoe*, *māloem*, Ar.

Van iets — zijn, *mengatahoewi bārang apa-apa*, *tāhoe bārang apa-apa*.

Eene —e zaak, *perkāra jang soedah māloem*.

BEWUSTELOOS, b. n. *tiāda sadar akan dirinja*.

—, in zwijm, *kalangar*, L. *mortja*.

BEWUSTELOOSHEID, vr. *kalakoewan ... jang tiāda sadar akan dirinja*.

BEWUSTHEID, vr. *sadar*.

—, *innerlijke gewaarwording*, *rāsa*, *perasān*.

Zonder —, *flaauw*, *pangsan*, *mortja*, *kalangar*, L.

BEWUSTZIJN, o. zie **BEWUSTHEID**.

BEZAAIJEN, b. w. *menaboeri*, *berbenehkan*, *sebarrin*, *njebarrin*, L.

Hooge gronden met rijst —, *menoegāli*.

Met rijst — om te verplanten, *membajāt*.

Zaaijen, *sebar*, L., *njebat*, L., *tābor*.

Een kleed, *bezaaid met paarlen*, *kājīn bersirat moetiāra*.

BEZAAIJING, vr. *penaboeran*, *penoegālan*, *pembajātān*.

BEZAAN, vr. *schoonerzeil*, *lājar penjōrong*.

BEZAANSBRAS, m. *tāli klat lājar penjōrong*.

BEZAANSMAST, vr. *tjang penjōrong*.

BEZABBENEN, b. w. *melōri*, *bertiorkan*.

BEZADIGD, b. n. *senang*.

— van gemoed, *senang hāti*.

BEZADIGDHEID, vr. *kasenāngan*.

BEZADIGEN, b. w. *menjengankan*, *békin senang hāti*, L., *menjoeloh*.

BEZALVEN, b. w. *mengoerāpi*, *baperminjakan*.

BEZANDEN, b. w. *menoetoepi dengan pāsir*, *toetop dengan pāsir*, *menghamboert dengan pāsir*.

BEZANDING, vr. *penghamboeran pāsir*.

BEZEEREN, b. w. (een ander) *wonden*, *me-loekā-i*.

—, pijn veroorzaken, *menjakiti*, *békin sákít*, L.
 Zich —, wonden, *kena loeka*.
 Zich —, zeer doen, *menjakiti diri*.
BEZEERING, vr. *loeka*, of *sákít*, als er geene wond is.
BEZEEVEREN, b. w. zie **BEZABBEREN**.
BEZEEVERING, vr. *pelisran*.
BEZEGELEN, b. w. *târoh tjap*, L., *boeboek tjap*, *boeboek matri*, *mematrikan*.
 Een verbond —, *târoh tjap paadda soerat perdjandjian*, *mematrikan soerat perdjandjian*, *boeboek matri paadda soerat perdjandjian*.
BEZEGELING, vr. *pemboebhan tjap*, *pemboebhan matri*.
BEZEILD, b. n. van een vaartuig, als: een zeer goed — vaartuig, *prâhoe jang ladjoe sakâli djâlannja*.
 Slecht —, *tiâda bâjiq djâlannja*, *tiâda ladjoe djâlannja*.
BEZEILEN, b. w. *melajâri*.
 De zee —, *melajâri lâwoet*.
 Eene zee —, *berlâjar sampei di pelaboehan*.
 Niet kunnen —, *tiâda dâpat berlâjar sampei di*.
BEZEM, m. *sasâpoe*, *sesâpoe*, L., *sâpoe*, *penjâpoe*.
 Een stal—, *sesâpoe lidt*, (dat is een bezem van de ribbetjes van kokosbladeren).
BEZEMBINDER, m. *toekang békin sesâpoe*, L.
BEZEMSTEEL, m. *kâjoe sesâpoe*.
BEZENDING, vr. *penjoeroeh*, *pengoatoesan*.
 — van goederen, *kiriman*, *pengiriman*.
BEZET, b. n. druk bezig, *bânjaq kardja*, *tiâda sampat*.
 Op lager wal —, vervallen zijn, *soedah djâtoeh ka-pusisir*, *soedah hânjoet ka-dârat*.
 —, zwanger, van een dier, *boenting*.
BEZETEN, verl. deelw. in: van den duivel —, *di hâroe sjêthân*, *djoenon*, Ar.
BEZETENE, m. en vr. *orang jang di hâroe sjêthân*.
 —, door eenen boozen geest, *terkeno oleh djin*.
BEZETHEID, vr. veel beslommering, *terlâloe bânjaq kardja*, *sangat masjhoel*.
BEZETTELING, m. soldaat eener bezetting, *tsoldâdoe kâwal negri*.
BEZETTEN, b. w. eene plaats —, *ambil tempat*.
 Hij heeft die plaats bezet, *makka ia soedah mengambil tempat itoe*.
 Een erf rondom met boomen —, *tânâmpohon koeliling nâtar* (*lâtar*, L.)
 Ik heb niet een uur of het is bezet, *sâtoe djâm kita tiâda sampat*.
 — met allerlei edele gesteenten, *bertâhkan retina metoe mâmkam*.
 —, omsingelen, *kepong*, *mengepong*.
 Het leger bezette (vermeesterde) de

schans, *makka moesoeh poon mengâlahkan bénténg itoe*.
 —, post houden, *bertempat*, *doedoeq*.
BEZETTING, vr. *pengambilan*, *tanâman*, *penatâhan*, *pengepoengan*, *pengâlâhan*, zie **BEZETTEN**.
 —, garnizoen, *kâwal negri*, *orang tsoldâdoe mengâwal negri*.
 —, bennaauwheid op de borst, *sesaq dâda*, *isaq*.
BÉZIE, vr. zie **BES**.
BEZIELEN, b. w. *menjâwâkan*, *membri njâwa*, *menjâwâkan*, *membri djâwa*.
 —, levend maken, *menghidopkan*.
 — met geestdrift, *mengheiraitkan*, *membri gheirat*, *mengumbirâkan*.
 —, in eenen godsdienstigen zin, *aanblazen*, *mengilhâman*.
BEZIELING, vr. zie **BEZIELEN**.
 —, aanblazing, *ilhâm*.
BEZIEN, b. w. *pandângi*, *memandângi*.
 Iets dat nog te — staat, *bârang jang belom tantoe of karoevan*.
 Zich —, spiegelen, *berkâtja*, *bertjermin*.
BEZIEN, o. *pemandângan*.
BEZIENSWAARDIG, b. n. *pâtoet di pandang*, — — *tengog*.
BEZIG, b. n. *bekardja*.
 Nog —, *lâgi bekardja*, *mâsi bekardja*, L.
 Zich — houden, *mengoesakkan diri*.
 — zijn met schrijven, *lâgi menjoerat*.
 — houden, *mâsi doedoeq menoelis*, L.
BEZIGEN, b. w. *pâké*, *pâket*.
 Eens anders raad —, *pâké bitjâra orang lâjin*.
BEZIGHEID, vr. *pekardjâan*, *oesâha*, *afaâl*, Ar.
BEZIGING, vr. *pâké*, *pâkei*, *pemakeiân*.
BEZIGTIGEN, b. w. *pandang*.
 Naauwkeurig —, *mengâmat-amâti*, *tindjoe*.
 —, onderzoeken, schouwen, *pariksa*, *pariksa*.
BEZIGTIGER, m. *orang jang pariksa*.
BEZIGTIGING, vr. schouwing, *pamariksâan*.
BEZIJDEN, voorz. en bijw. *di sablah*.
 —, naast, *di sisi*.
 — den trap, *di sablah tangga*.
 —, naast zijnen vader, *di sisi âjahnja*, *di sisi bapânja*.
 — den weg, *di pinggir djâlan*, *di sablah djâlan*.
BEZINGEN, b. w. *menjanji-t*, *bersjâir*, *beter*: *bersjâir*, doch zelden gebruikelijk.
 Den lof Gods —, *tahlilkan Allah*, *berdzikir Allah*, *berdikir*.
 Den krijg —, *menjanji derri prang*, *menjanji-t prang*.
BEZINGER, m. *orang bersjâir*, *orang berpanton*, *toekang sjâir*, *toekang panton*.
BEZINGING, vr. *njanjian*.
BEZINKEN, o. w. *toeron*, *doedoeq*.
 Het koffjidik is nog niet bezonken, *ampas koppf belom doedoeq*.

—, helder worden, *djádi trang*.
 Het drab bezinkt nog, *ampasnja paadda doedoeq*, L.

BEZINKING, vr. *toeron*, *doedoeq*.

BEZINKSEL, o. *ampas*.
 — van koffij, *koffijdik*, *ampas koppt*, L.
 —, vuil van iets, *kótornja bārang apa-apa*.

BEZINSEN, b. en w. w. zoeken, als: midde-
 len —, *mentjahári dāja oepāja*.
 Zich —, bedenken, *fikir*, *pikir*, L.
 Zich —, herinneren, *kenangkan*, *meng-
 ingatkan*.

BEZIT, o. *poenja*, *ampoenja*, *milk*, Ar.,
hand, Ar.
 Zijn —, *dia poenja*.
 In het — zijn, *mempoenjà-t*.
 In het — stellen, *mengampoenjākan*.
 Iemand uit het — van een huis zetten,
*mengaloewarkan orang derri paadda mem-
 poenjà-t roemah*.
 Wederregtelijk —, *ghatsb*, Ar.

BEZITNEMING, vr. *pengampoenjā-t*.

BEZITTELIJK, b. n. *jang menoendjoeq pem-
 poenjà-t*.

BEZITTEN, b. w. in bezit hebben, *mempoen-
 njā-t*, *memilikkti*.
 Vele schatten —, *mempoenjà-t bānjang
 harta*.
 —, zitten op, *mendoedoeki*.
 Geleerdheid —, *berilmoe*, *mempoenjà-t
 ilmoe*.
 Het land —, regeren, *memégang negri*.
 Eenen tuin —, *memeliharakan kebon*.
 Bezeten worden, *di ampoenjà-t*, *di per-
 milk*.

BEZITTER, m. *mempoenjà-t*, *orang jang am-
 poenja*, *orang jang poenja*, L., *dzoë*, Ar.
 Ook is hij de — van twee slordige
 kleedingstukken, *lāgi mempoenjà-t doewa
 kájin boeroeq*, Omd., 103.

BEZITTING, vr. eigendom, *kapoenjān*, *milk*, Ar.
 Vele rijke bezittingen, *bānjang harta benda*.
 Dat is zijne —, *itoelah kapoenjānnya*.
 —, daad van bezitten, *pengampoenjān*.

BEZITTINGSREGT, o. *haq mempoenjà-t*.

BEZOAR, m. een steen, die in de maag van
 sommige vogelen en viervoetige dieren
 wordt gevonden en aan den welken de
 inlander vele krachten toekent, *goléga*,
goliga, *mantika*, *moestika*, L.

BEZOEDELD, b. n. *tjamar*, *sāpor*.
 —, verlept, *poedar*, *poeda*.

BEZOEDLEN, b. w. *mentjamarakan*, *berloe-
 moerkan*, *menedjiskan*, *békin kóttor*, L.
 Iemands naam —, *membri kedji nama
 orang*.
 Zijne handen heeft hij met het bloed
 eens onschuldige bezoedeld, *makka tång-
 amnja itoe-poon di loemoerkannya dengan
 darah orang soetji*.
 Zich met onreine dingen —, *menedjis-
 kan dirinja dengan bārang jang harām*.

BEZOEDLING, vr. *pentjamāran*, *peloemoeran*,
békin kóttor, L.

BEZOEK, o. *perkoendjoengan*, *pertemoewan*,
tenggoq, L.
 —, persoon, die een bezoek brengt,
tuttámoe, L., *orang djámoe*.
 Er is veel bezoek geweest, *bānjang tut-
 támoe dátang*, L.
 Zijn — heb ik nog niet beantwoord,
*makka perkoendjoengannya itoe belom kita
 bálaskan*.
 Geheiligd — naar Mekka, *omrat*, Ar.

BEZOEKEN, b. w. (van gelijken rang) *sāba*,
mendápatkan, *koendjoeng*.
 Gaan —, *pergi mendápatkan*, *pergi ber-
 djoempah*, *pigi tenggoq*, L., *bedjoempah*, L.
 Den koning —, *menghādap rádja*, *me-
 njoembah rádja*.
 —, (van eenen mindere door eenen
 hogere), *pergi melihat*, *pigi lihat*, L., *pigi
 tenggoq*.
 Het graf —, *mengoendjoeng qoeboer*.
 Zijne vrouw en kinderen gaan —, *pergi
 berdjoempah anaq bininja*.
 Vreemde landen —, *mendjalánt of meng-
 oendjoengt negri asing*.
 —, beproeven, *tjōba*, *mentjōba*, *mem-
 bentjanākan*.

BEZOEKER, m. *orang menjāba*, *orang meng-
 oendjoeng*, enz., zie **BEZOEKEN**.

BEZOEKING, vr. zie **BEZOEK**.
 —, beproeving, *belá*, *pertjōbān*.
 —, vergelding, *pembalāsan*.
 —, wraak Gods, *toelah Allah*.

BEZOLDELING, m. soldaat, *tsoldádoe*, *orang
 tsoldádoe*.

BEZOLDEREN, vr. *békin lóttèng*, L., *memboewat
 págoe*, — *pátas*.
 —, eene slaappleats of eenen troon van
 een gehemelte voorzien, zoo als bij de
 grooten, *pásang lāngit-lāngit*.

BEZOLDERING, vr. zie **BEZOLDEREN**.

BEZOLDIGEN, b. w. *membelandyākan*, *meng-
 oepahkan*, *membri gādji*.

BEZOLDIGING, vr. het bezoldigen, *pembelan-
 djāan*, *pengoepāhan*.
 —, soldij, *gādji*, *oepah*, *belandja*.

BEZOLDING, vr. soldij, *gādji*, *oepah*, *be-
 landja*.
 De — van een' soldaat, *gādji orang
 tsoldádoe*.
 De — van een' sjuwer, *oepah koeli*.
 —, onkosten van een vaartuig, *belandja
 práhoe*.
 De — der zonde is de dood, *makka
 mawt itoe mengoepahkan dōsa*.

BEZONDIGEN, w. w. *berdōsa*, *boewat dōsa*.
 Hij bezondigde zich door de vijf ver-
 pligte geboden niet te verrigten, *makka
 ta-poon berdōsa kārana tiāda ia soembah-
 jang lima waqtoe jang ferdli*, (*ferloe of
 perloe*, L.).

BEZONDIGING, vr. *perboewātan dōsa*.

BEZOOMEN, b. w. *bapertepikan* (van *tept*).
Een kleedje —, *mendjâhut pinggir kâjin, kelimin, L.*

BEZORGD, b. n. *bersoesah, kasoésahan, bertjinta, masjghol, Ar.*
Wees niet —, *djangan bersoesah.*

BEZORGHEID, vr. *tjinta, pertjintâ-an soesah.*
—, belangstelling, genegenheid, *tjinta kâseh.*

BEZORGEN, b. w. de zorg van iets hebben, *djâga, mendjâga.*
Dat alles moet gij —, *itoe samoewa loe misti djâga.*

Bezorgd, dronken zijn, *âda mâboq.*
Goed bezorgd zijn, op zijn gemak leven, *hidop dengan senang.*
Hij kan op zijn gemak leven, daar hij goed bezorgd is, *makka dâpat ia hidop dengan senang kârana bânjaq mâta bendanja.*
—, brengen, bestellen, *bâwa, membâwa.*
Eenen brief —, *bâwa soerat.*
—, toezenden, *kirim, berkirim.*
—, gereed maken, *sadiâkan.*

BEZORGER, m. *orang mendjâga.*
—, brenger, *orang membâca.*
—, toezender, *orang berkirim.*

BEZORGING, vr. verzorging, *djâga, pendjagân, pemaliharâan.*

BEZUIDEN, bijw. en voorz. *di sablah salâtan, di sablah kidoel, L.*

BEZUINIGEN, b. w. *mendjimat, simpan, menjûpan.*
Hij heeft twaalf gulden bezuinigd om naar de bovenlanden te gaan, *makka soedah ia simpan bârang doewa blas roepih akan pergi ka-hoeloe, of sabab mâu moediq.*

BEZUINIGER, m. *orang mendjimat, orang tâhoe simpan oewang (doewit, L.,) orang kikir.*

BEZUINIGING, vr. *pendjimatân, penjûnpânan.*

BEZUINIGSTER, vr. goede huishoudster, *parampoewan jang tâhoe pégang hâl roemah tangga.*
Gierige vrouw, *parampoewan kikir.*

BEZUREN, b. w. *kena pembalâsan, di bâlaskan kena sâkit, di sjiksa.*
Gij moet dien moord —, *dikaw (loe) kena pembalâsan memboenoh orang itoe.*
Als gij veel vruchten eet, moet gij het —, *kapan loe mâkan terlâloe bânjaq boewah nantî loe kena sâkit, L.*

BEZWAAR, o. zware last, (op de schouderen), *pikoelan jang brat.*
—, moeijeljkheid, *kasoésahan, kasoe-kâran, kabrâtan.*
—, grond van beklag, *pôhon pengadoewan, lantâran pengadoewan, L.*

BEZWAARD, b. n. belast, *kabrâtan, tersârat.*
—, bekommerd, *bertjinta, soesah hati, kasoésahan.*
—, onderdrukt, *teranjâja, di tindis.*

BEZWAARDHEID, vr. *kasoésahan.*
—, nood, *kasoe-kâran.*

—, gedruktheid, *kabrâtan.*

BEZWAARLIJK, b. n. *brat, soekar.*
—, moeijelijk, *soesah, mosjikil, Ar., soelit.*

BEZWAARNIS, vr. *soesah.*
—, kwelling, *sangsâra.*

BEZWADEREN, b. w. zie BEZOEDELEN.

BEZWALKEN, b. w. verdonkeren, van glans berooven, *menjoeramkan, bri soeram, bilis, L.*
De glans is bezwalkt, *soeramlah tjahâja.*
Eenen naam —, *membrî kedji nâma, meroesaqkan nâma.*
De faam van 's konings regtvaardigheid —, *meroesaqkan nâma âdâlat râdja. S. Ibr. 82.*

BEZWALKING, vr. *penjoerâman, peroesâkan,* zie BEZWALKEN.

BEZWANGEREN, b. w. *menghâmilkan, Hoft., memboentingkan, memboentingt, mengandongkan,* zie BESPRINGEN.

BEZWANGERING, vr. *pemboentingan.*

BEZWAREN, b. w. zwaar maken, *membrât, bekin brat, L.*
Eenen brief met geld —, *membrât soerat dengan oewang.*
Het volk —, *membratkan, menganjâja.*
Zich over iets —, *mengadoekan soewâtoe hâl, mengadoekan perkâra, klak of klaak, L.,* verbaat van klagen.
Het booze opzet bezwaart de misdaad, *makka niat jang djâhat itoe membratkan orang poenja sâlah.*

BEZWARING, vr. *pembrâtan,* zie BEZWAREN.

BEZWEERDER, m. duivel of geestenbezweerder, *orang jang memboewang sjêthân.*
—, in het algemeen, *orang jang membâtja mantrâ.*
—, bij de Dajkkers, *balian.*

BEZWEETEN, b. w. *memelohi, membâsah* dengan *ayer peloh, bekin bâsah* dengan *kringat, kringâtin, L., mengringât, L.,*
Nat bezweet zijn, *bâsah kringat, L., bânjaq kringat, L., bâsah berpeloh.*

BEZWEMMEN, b. w. *bernang sampei, bernângin, L.*
Den overwal der rivier bezwemmen, *bernang sampei di sabrang soengei, (kâli) bernângin sabrangnja kâli, L.*

BEZWEREN, b. w. met eede bevestigen, *bersoempah.*
Iemand —, *menjoempâhi.*
Al de getuigen hebben het bezworen, *makka segalla saksî soedah bersoempah itoe.*
—, den duivel, *boewang sjêthân* dengan *membâtja dâ of mantrâ, djantor, L.*
— om van iets niet te eten, *boejoet.*

BEZWERING, vr. bevestiging met eenen eed, *soempah.*
—, betoovering, *mantrâ, penawâran.*
Duivel—, *pemboewangan sjêthân* dengan *membâtja dâ of mantrâ.*

BEZWIJKEN, o. w. onderdoen, *twas*.
—, zwak zijn, *lemas*, L. *lemah*, *leteh*,
zie **BEZWIJMEN**.
—, sterven, *mâti*, L. *meninggal*, M.,
berâdoe, Hoft., *mangkat berâdoe*, Hoft.,
hilang, Hoft.
BEZWIJMEN, o. w. *kalângar*, L., *pangsa*, *mortja*,
rebah pangsan, *mendjâdi pangsan*.
BEZWIJMING, vr. *kalângar*, L., *pangsan*,
mortja, *bâhoes*, *bi hâsj*, Perz.
BIBBEREN, o. w. *galatoq*, *galeteq*, *galigi*.
—, heven, *gomûtar*, *gemetar*.
BIBBERING, vr. zie **BIBBEREN**.
BIDANKJE, o. waarop een bidder neder-
knielt, *dângklik orang soembahjang*.
BIDDEN, b. w. *mûnta dôd*, *berdôd*.
— met vele ligchaamsbuigingen en
knielingen, ingevolge de voorschriften der
Mahomedanen, *soembahjang*.
Voor iemand in het openbaar —, *me-
njoembahjangkan orang*.
Voor de dooden —, *menjoembahjang-
kan orang mâti*.
Den rozekrans —, *membâtja tasbih*.
Den rozekrans moest hij tienmaal —,
*makka tasbih itoe ti-dâpat tiâda di batjânya
sa-poeloh kâti*.
Aan eenen koning iets —, *memohonkan
barang apa-apa kapada râdja*.
God om vergeving —, *memohonkan
ampon kapada Allah*.
Ter begravenis —, *persilâkan handag
mengiringkan djinâzat*, *panggil orang tânani
majit (orang mâti, L.)*.
Biddende, *tsalawat*, Ar.
BIDDER, m. *orang jang mûnta dôd*, zie ver-
der **BIDDEN**.
BIDDING, vr. *dôd*, *pemohonan*.
BIDKLEED, o. of matje waarop de bidder
zich plaatst, *matsallâ*, Ar., *motslej*, verb.
BIDPLAATS, vr. (der Mahomedanen), *tampat
soembahjang*.
BIDUUR, o. bidstond, *waqtoe soembahjang*.
BIECHT, vr. *pengakoewan dôsa*.
De — afleggen, *mengâkoe dôsa*.
Bij den duivel te — gaan, *menâroh
rahsia paadda satroes*.
BIECHTELING, m. en vr. *orang jang mengâ-
koe dôsa paadda pandita of pâdri*, (eig.
iemand, die zijne zonden bij eenen geeste-
lijke biecht.)
BIECHTEN, b. w. biecht doen, *mengâkoe
dôsa*.
—, de waarheid zeggen, *berkâta benar*.
BIECHTGELD, o. *oewang pengakoewan dôsa*.
BIECHTING, vr. *pengakoewan dôsa*.
BIECHTTOEL, m. *tampat orang mengâkoe
dôsa*.
BIECHTVADER, m. *pandita jang tarima (deng-
ar) pengakoewan dôsa*.
BIEDEN, b. w. aanbieden, *oendjoeq*, *oendjoq*.
Eenen brief —, *oendjoekkan soerat sa-
poetjoeq*.

De hand —, helpen. *toelong*, *menoelong*.
Wederstand —, *melawan*.
—, dingen, *tâwar*, *menâwar*.
Gij moet vijf gulden —, *loe misti tâwar
lima roepiah*, L. *apâlah kirânja toewan
hamba menâwar lima roepiah*.
BIEDING, vr. *penoendjoekan*, *pertoeloengan*,
tawâran, zie **BIEDEN**.
BIER, o. *bir*, *bier*, Ned., *bôzah*, Perz., *djûut*, Ar.
Ligt —, *bier êntêng*.
Zwaar —, *bier brat*.
Engelsch —, *bier enggris*.
— brouwen, *bekin bier*, L., *mendjadi-
kan bier of bôzah*.
BIERLICHTIG, b. n. *sa-roepa bier*, *kaja bier*,
L., *rasânya bier*.
BIERACCIJNS, m. *bêja bier*.
BIERAZIJN, m. *tjoeka bier*.
BIERBANK, vr. *balei warong bier*, *balei kadei
orang djoewal bier*.
BIERBROUWER, m. *toekang bier*.
BIERDRINKER, m. *orang jang goewat minom
bier*.
BIERENBROOD, o. *sôp bier di tjampoer rôti*.
BIERFLESC, vr. *bottol bier*.
BIERGLAS, o. *glas bier*, *piâla bier*.
BIERHUIS, o. *kadei orang djoewal bier*.
BIERKAN, vr. *kan bier*, Ned., *trong bôzah*.
BIERKRUIK, vr. *goetji bier*.
BIERMAAT, vr. *soekat bier*.
BIERPAP, vr. *boeboer bier sâma rôti*.
BIERSMAAK, m. *râsa bier*.
BIERSTEL, o. *kâjoe pengalâsan (gandjêl) tong
bier*.
BIERTAPPER, m. *orang djoewal bier*.
BIERTON, vr. *tong bier*.
BIERWERKER, m. *knecht*, *boedjang (knêk)
toekang bier*.
BIES, vr. *ranteq*, *kartjoet*, *roemport boeloe mâta*.
Hij heeft zijne biezen gepakt, *ia soe-
dah lâri, dia soedah minggat*, L.
Biezen, waarvan matten gevlochten
worden, *misiang*.
BIESBAND, m. *tâli ranteq*, *tâli roempoet boe-
loe mâta*.
BIESBOSCH, o. *tânah roempoet boeloe mâta*,
tânah ranteq.
BIESKORF, m. *biezenkorf*, *bâkoel jang di
bekin derrî roempoet boeloe mâta*.
BIESLOOK, o. *bâwang ketjil*.
BIEST, vr. *âjer soesoe derrî sâpt jang bahâ-
roe berânaq*.
BIESTBOTER, vr. *minjaq sâpt jang bahâroe
berânaq*, *mantêga sampi jang bâroe berâ-
naq*, L.
BIET, vr. zie **BEETWORTEL**.
BIETEBAAUW, m. *bullebak*, *spook*, *djoerig*,
L., *hantoe*.
—, *satanshond*, *andjing sêthân*.
BIG, vr. *bâbi ketjil*, *nângi*.
BIGAMIE, vr. *huwelijkt met twee personen
te gelijk*, (van eenen man, die twee vrou-
wen heeft), *berbini doewa*.

—, (van eene vrouw, die twee mannen heeft), *berlâki doewa*.

BIGGELEN, o. w. *linang, ber-linang-linang*.
Hare tranen biggelden haar langs de wangen, *makka ajer matanja ber-linang-linang sa-pandjang pipinja*.

BIGOT, b. n. dweepachtig, *moetachayil*, Ar.

BIGOTTERIJ, vr. *tachjoel*, Ar.

BIJ, vr. bije, *madoe, lebah, alba*.
Zwerm van bijen, *madoe-madoewan*.
De groote —, *hommel, koembang*.
Zeer groote soort van —, *riang-riang*.
Honig der bijen, *ajer madoe*, (gewoonlijk *madoe*, maar dit is verkeerd, want *madoe* is de bij zelf, even zoo als *angoer* de wijndruif en niet de wijn is).

BIJ, voorz. digt bij, naast, *dekat, dikkat, L*.
—, nabij, *hampir*.
—, aan, *paadda, kapada, di*.
Bij of digt bij het paard, *dekat koeda*. (*Dekat* is niet tegen iets aan, maar er digt bij, terwijl *di* tegen iets aan of in beteekent).
Niet al te digt —! *djangan terlâloe dekat!*
—, omtrent het huis, *hampir roemah, dekat roemah*.
— dag en — nacht, *paadda siang dan malam*.
— mij, *padâkoe*.
— duizenden, *dengan beriboe-riboe*.
— geval, *sa-koenjoeng-koenjoeng, koenjoeng-koenjoeng*.
— elkander, *ber-sâma-sâma*.
— zijn leven, *paadda mâsa hidopnja*.
— manier van spreken, *oepamanja*.
— leven en sterven, *paadda mâsa hidop dan mati*.
— stukken en brokken, *ber-panggal-panggal, sa-panggal-panggal, sa-potong-potong, berpotong-potong*.
— wijlen, *kâdang-kâdang, terkâdang-kâdang, sring-sring, L*.
Hij was — hem, *makka ia adâlâh ser-tanja*.
Blijf — mij, *tinggallah padâkoe, tinggal sâma sahâja, L*.
—, aan de deur, *di pintoe*.
Het is — elven, *hampir poekol sablas, L, hampir djâm poekol sablas*.
Hij is — de vijftig (jaar oud), *makka ia hampir lima poeloh (tâhon oemoernja)*.
Geld — zich hebben, *membâwa (bâwa) doewit, L, bâwa oewang, bâwa amas*.
Niet — kas zijn, *trâda poenja doewit, L, tâda menaroh oewang*.
Ik ben — hem geweest, *kita soedah piyi di roemahnja, L, kita soedah mengoen-djoeng-s dia*.
— dat gezegde werd hij boos, *kârana perkataân itoe makka ia-poon amârah, (mârah, L)*.

Hij is vroeg — de hand, *ia bângon pagi-pagi*.
— die gelegenheid, *paadda koetika itoe*.
— de hand leiden, *pimpin tangan, memimpin tangan, berdjalan pegang tangan*.
— de hand, vlug, slim zijn, *âda rê-djin, âda pintar*.
Iemand — den neus trekken, *târêg orang poenja hidong, L*.
— uw leven, *sa-lâgi hidopmoe, paadda mâsa hidopmoe*.
Olie — de takar verkoopen, *djoewal minjag dengan takaran*.
— zijne geleerdheid paart hij geen goed gedrag, *makka seyalla pengatahoewannya itoe tâda di pasertakannya dengan lakoe djâlan jang bâjig*.
— God! *bi'llahi! Ar*.
— menschen geheugen, *sa-demoer orang hidop*.
— zijn met een werk, *soedah hâbis pekaradjân*.
— met schrijven, *soedah hâbis menjoe-rat, soedah hâbis toelis, L*.

BIJALDIEN, voegw. *kâlloe, L, kâlaw, djika, djikaloe, atsul, L*.
— somtijds, *kaloe-kaloe*.

BIJBEL, m. *el-kitâb orang natsarân*.
— Gods woord, *fîrmân Allah*.

BIJBELBLAD, o. een —, *sa-ladjoer el kitâb*.
—, bijbel, zie **BIJBEL**.

BIJBELBOEK, o. *soerat el-kitâb*.

BIJBELLEER, vr. *pengadjaran el-kitâb*.

BIJBELLEZER, m. *orang mengadjî el-kitâb, orang membâtja el-kitâb*.

BIJBELMATIG, b. n. *toeroet boenji el-kitâb*.

BIJBELPLAATS, vr. *nats el-kitâb, Ar*.

BIJBELSCH, b. n. *terkandoeng di dâlam el-kitâb*.

BIJBELSPREUK, vr. *maatsal el-kitâb, Ar*.

BIJBELSTOF, vr. *nats el-kitâb, Ar*.

BIJBELVAST, b. n. *mengarti el-kitâb, mâhir di dâlam el-kitâb*.

BIJBELVERKLAARDER, m. *orang jang mentafsirkan (mengartikan) el-kitâb*.

BIJBELVERKLARING, vr. *tafsir el-kitâb*.

BIJBELVRIEND, m. *orang jang soeka membâtja (mengadjî el-kitâb)*.

BIJBETALING, vr. *tambâhan pembajaran*.

BIJBETEKENIS, vr. *arti jang kadoewa*.
De hoofdbeteekenis en de —, *arti jang pohn dan arti jang kadoewa*.

BIJBELIYVEN, o. w. *pasertâkan, tinggal sâma*.
—, bijhouden, *toeroet*.
Gij gaat te snel ik kan u niet —, *toewan (loe, L) djâlan terlâloe tjepat sahâja tâda boleh toeroet*.
De aamborstigheid is hem altijd bijgebleven, *mémang dia sesaq dâda, L, makka salamanja ia sesaq dâda djoe-ga, makka salamanja ia di pasertâkan sesaq dâda*.

BIJBRENGEN, b. w. *bâwa, membâwa*.
—, helpen, *toelong, goena*.

Wat zal dat —? *apa goenânja itoe?*
 —, schikken, *tjahâri sampat, dâpat (ada) sampat, bôleh.*
 Ik wil wel medegaan, zoo ik het eenigzins kan —, *kita mâw toeroet djoega kâlœ (atsal) kita âda sampat.*
 Den stoel wat digter —, *hampîrkan korsî, (karossi, L.).*
 —, aanhalen (uiteen boek), *djoempoelkan.*
 Iemand uit eene flauwte —, *menjardarkan orang derri paadda pangsanja.*
BIJBRENGING, vr. aanhaling van eenen tekst of . . . *penjeboetan nats ataw . . .*
BIJDEHANDSCH, bijw. *kîrî.*
 Het — e paard is jong en sterk, *koeda kîri âda moeda dan goewat.*
BIJDOEN, b. w. *tambah, menambah.*
 Gij moct er nog een weinig —, *loe misti tambah lagi sedikit, L., apâlâh kirânja toewan hamba tambah lagi sedikit.*
BIJDRAALJEN, o. w. *béloq ka-sablah angin, bêloq di bawah angin.*
 —, toegeven, *tâhan, tsabar, mâw berdâmet.*
BIJDRAGE, vr. gift, *pembrian, derma*, zie **AALMOES**.
 — voor liefdadige gestichten, *faâl zakât, Ar.*
 —, memorie, *soerat peringâtan.*
 —, na eene redevoeving, *tambâhan chothbat, tambâhan bijtjara.*
BIJDRAGEN, b. w. *bijvoegen, tambah.*
 —, oorzaak zijn, *djâdi sabab.*
 Nog iets —, *tambah lagi sedikit.*
 Het regensizoen heeft bijgedragen, dat ik niet gekomen ben, *makka moesim hoedjan itoelah sabab makku kita tiâda dâtang.*
 —, helpen, *toelong, bantoe.*
 — tot de kosten, *toelong bâjar belandja.*
 Tot de overwinning —, *bantoe akan mengâlahkan, bantoe paadda kamenângan.*
BIJDRUKKEN, b. w. *overdrukken, tjitaq lebeh, L., trâ, menrâ of boeboeh trâ lebeh, (derri paadda jang di tantoekan).*
BIJE, zie **BIJ**, vr.
BIJEN, bijw. *sâma-sâma.*
 — zijn, *bersâna-sâma.*
 Digt —, *râpat.*
BIJENBLIJVEN, o. w. *tînggal sâma-sâma.*
BIJENBRENGEN, b. w. *koempoelkan, meng-himponkan.*
BIJENDOEN, b. w. *tjampor, hoelan, paser-tâkan.*
BIJENDRAGEN, b. w. *târoh sâma-sâma, bâwa paadda sâtoe tampat.*
BIJENDRIJVEN, b. w. *mengâlâw sahingga berkâwan, mengâwankan.*
BIJENGOOIJEN, b. w. *boewang djâdi sâtoe tambon.*
BIJENGROEIJEN, o. w. *toemboeh djâdi sâtoe.*
BIJENHAKEN, b. w. *menggâjit djâdi sâtoe.*
BIJENHALEN, b. w. *koempoelkan, himponkan.*

BIJENHANGEN, b. w. *menggantong sâma-sâma.*
BIJENHOUDEN, b. w. *pégang sâma-sâma.*
BIJENJAGEN, b. w. *boeroe sampei berkâwan.*
BIJENKOMEN, o. w. *berkoempoel, berhîmpon.*
BIJENKOMST, vr. *pekoempoelan, perhîmpoenan.*
BIJENLEGGEN, b. w. *târoh sâma-sâma.*
BIJENLEIDEN, b. w. *hantar sâma-sâma.*
BIJENLIGGEN, o. w. *bâring bersâma-sâma.*
BIJENLOKKEN, b. w. *koempoelkan dengan memikat, — — memanggil.*
BIJENPLANTEN, b. w. *tânan râpat.*
BIJENRAPEN, b. w. *poengœt sâma-sâma.*
BIJENREKENEN, b. w. *mendjoemlah, meng-hitung sâma-sâma.*
BIJENRIJGEN, b. w. *djelœdjoer sâma-sâma.*
BIJENROEPEN, b. w. *memanggil samoewa, meng-himponkan, koempoelkan sâma-sâma.*
BIJENROEPING, vr. *pemanggilan sâma-sâma, pengœmpoelan, penghîmpoenan.*
BIJENRUKKEN, b. w. *koempoelkan dengan menâréq.*
 —, *marcherende bijeenkomen, berangkat serta berkoempoel, berdjalan serta berhîmpon.*
BIJEENSCHRAPEN, b. w. *meng'âjis sâma-sâma, menggâjis djâdi sâtoe tambon.*
 —, *verzamelen, koenpoelkan, himponkan.*
BIJEENSMIJTEN, b. w. *limpar sâma-sâma djâdi sâtoe tambon.*
BIJEENSPELDEN, b. w. *menghoebong dengan peniti.*
BIJENSTAAN, o. w. *berdiri bersâma-sâma.*
BIJENTREKKEN, b. w. *koempoelkan dengan menâréq.*
 Het krijgsvolk —, *koempoelkan râjat, mengamponkan râjat.*
BIJENTREKKING, vr. *penghîmpoenan dengan menâréq, pengœmpoelan dengan menâréq.*
 — van krijgsvolk, *pekoempoelan tsol-dâdoe, perhîmpoenan râjat.*
BIJENVOEGEN, b. w. *merâpatkan, târoh râpat.*
 —, *vereenigen, hoebong, menghoebong.*
BIJENVOEGING, vr. *perapâtan.*
 —, *vereeniging, penghoebongan.*
BIJENWERPEN, b. w. zie **BIJEENSMIJTEN**.
BIJENZAMELEN, b. w. *koempoelkan bersâma-sâma, h'imponkan sâma-sâma.*
BIJENZAMELING, vr. *pengœmpoelan, peng-himpoenan.*
BIJENZETTEN, b. w. *târoh sâma-sâma.*
BIJENZIJN, o. w. *âda bersâma-sâma.*
BIJENZITTEN, o. w. *doedoeg bersâma-sâma.*
BIJENZOEKEN, b. w. *koempoelkan dengan mentjahâri.*
BIJENANGEL, m. *sangat madoe, sangat lebah.*
BIJENCELLETJE, o. *sârang madoe.*
BIJENELJEREN, o. *meerv. telôr madoe, telôr lebah.*

BIJENHOUDER, m. *orang piara madoe*.
 BIJENKONING, m. *radja madoe*.
 BIJENKORF, m. *roemah madoe*.
 BIJENNEST, o. *indoeng madoe*.
 — dat aan een boomtak hangt, *soewâ-lang, soewârang*.
 BIJENZWERM, m. *kâwan madoe*.
 BIJGAAN, o. w. in: bijgaande brief, *soerat jang di pasertâkan*.
 BIJGELEGEN, b. n. aangrenzend, *jang di dâlam dâ-irah, jang berhampiran, jang berdekak*.
 BIJGELOOF, o. *tachajoel, Ar*.
 BIJGELOOVIG, b. n. *moetachayil, Ar*.
 BIJGELOOVIGHEID, vr. *pri jang moetachayil*.
 BIJGENAAMD, b. n. *bertimang-timangan*.
 BIJGEWAS, o. *toemboehan*.
 BIJHALEN, b. w. aanhalen, aanvoeren, *seboet, menjeboet*.
 —, strak aanhalen, *târêg kintjang*.
 BIJHALING, vr. *penjeboetan*.
 BIJHANGEN, b. w. *gantong di sablah, gantong bersâma-sâma*.
 —, bijdoen, *tambah*.
 BIJHANGSEL, o. *tambâhan, bârang jang di tambah*.
 BIJHOOREN, o. w. *berteman, djâdi teman, âda pasângan*.
 BIJHOUDEN, b. w. *pégang dekat*.
 — in het gaan, *toeroet berdjâlan*.
 BIJKANS, bijw. *hampîr-hampîr, ook hampîr, ampîr, njâris*.
 — raak, *hampîr-hampîr kena*.
 — dood, *njâris mâti, hampîr mâti*.
 BIJKOMEN, o. w. inhalen, *hambat, soesoel, L*.
 —, gelijken, *sâma roepa*.
 Dat komt er niet bij, *itoe boekan sâma roepanja*.
 Indien gij tien gulden meer biedt dan zal het wat bijkomen, *kâloe toewan soeka tâwar sapoeloh roepiah lebeh nanti sâja boleh kira*.
 — van eene slaanwte, *sadar derri paada pangsan, sajoeman, sjoeman*.
 BIJKOMST, vr. *sadar*.
 BIJKRUIPEN, o. w. *hampîrkan dengan merangkang, — melâta*.
 BIJL, vr. *kâpaq, kampaq*.
 —, die ook als dissel dient, *balioeng*.
 —, inlandsch kapmes, *gôlog*.
 BIJLAGE, vr. *soerat katrângan*.
 BIJLDRAGER, m. *zwaarddrager, abantâra, bantâra*.
 BIJLEGGEN, b. w. *bijdoen, tambah*.
 Verliezen, er geld —, *roegi*.
 Een geschil —, *menjelessekan tjiderâ*.
 BIJLEGGER, m. *bevrediger, penjoeloh, orang jang menjelessekan tjiderâ*.
 — met een vaartuig, *haloewan prâhoe mengâdap angin*.
 BIJLEGGING, vr. *bijvoeging, penambâhan*.
 — van een geschil, *penjoelohan, perdamcan*.

BIJLEMAN, m. *orang prang jang membâra kâpaq*.
 BIJLIGGEN, o. w. als: *bijliggende brief, soerat jang di pasertâkan*.
 BIJLIGGING, vr. *bijslaap, satoeboeh, zie BIJSLAAP*.
 BIJLOOP, m. *hulp, pembantoewan, teman*.
 BIJLOOPEN, o. w. *toeschieten, datang lari*.
 BIJLOOPER, m. *helper, orang membantoe kardja*.
 —, loopjongen, *boedjang, L, knêk, Ned*.
 BIJLTJE, o. *kâpaq ketjil*.
 BIJLTJESKRUID, o. *lian, lijân*.
 BIJMAAN, vr. *penarângan di lântig sa-roepa boelan*.
 BIJMENGEN, b. w. *tjampor, hoelam*.
 Kleuren —, *pâloe*.
 BIJMENGING, v. *pentjampoeran*.
 BIJNA, bijw. *hampîr-hampîr, hampîr, ampîr, njâris*.
 BIJNAAM, m. *timang-timangan*.
 BIJOOGMERK, o. *niat jang tersemboent, niat jang pasertâkan*.
 BIJPAD, o. *loerong*.
 —, korter weg, *stimpângan, perstimpângan djâlan*.
 BIJREKENEN, b. w. *tambah paadda hitoengan, tambah paadda djoemlah*.
 BIJROEPEN, b. w. *panggil menghâdap*.
 BIJSCHIETEN, b. en o. w. *têmbaq lagi*.
 —, bijdoen, *tambah*.
 BIJSCHIKKEN, o. w. *digter bij schikken, gêsêr, gisir, hampîrkan sambil gisir*.
 BIJSCHOFFELEN, b. w. *soesor, menjoesor sedikit*.
 BIJSCHRAPEN, b. w. *koempoelkan dengan menggâroq*.
 BIJSCHRIFT, o. *soerat tambâhan*.
 BIJSCHRIJVEN, b. w. *hâbiskan soerat, toeroen in soerat*.
 De koopmansboeken —, *sâlin soerat peringâtan di boekoe besaar*.
 BIJSCHRIJVING, vr. *salinan soerat, hâl menghâbiskan soerat*.
 BIJSCHUIVEN, b. w. *bijschikken, hampîrkan dengan gisir of gêsêr, mendampingkan*.
 Door schuiven nabij brengen, *sorong dekat, sorong râpat, rapâtin*.
 BIJSLAAP, m. *gemeenschap, sa-toeboeh, ampot, ber-antam, wathia, Ar*.
 Onwettige —, *perkandakan, moekah, zinâ, Ar*.
 —, bedgenoot, *teman tidor, teman berâdoe*.
 BIJSLAAPSTER, vr. *onwettige, kandaq, (niet te verwarrten met gondiq, een geoorloofd bijwijf)*.
 BIJSLAPEN, o. zie *BIJSLAAP*.
 BIJSLEPEN, b. w. *mengirit dekat, sêrret dekat, L*.
 BIJSMAAK, m. *râsa jang tiâda sadia, lâjin râsa*.

BIJSMELTEN, b. w. *tambah laboeran.*
BIJSMEREN, b. w. *tambah gemoq.*
BIJSMIJTEN, b. w. *limpar paadda*, — di.
 Daar —, *limpar di sitoe.*
BIJSOM, vr. *bâsi.*
BIJSPRINGEN, o. w. door springen bereiken, *meloempâti.*
BIJSTAAN, b. w. te hulp komen, *dâtang toelona.*
 Elkander —, *bantoe membantoe.*
 De zeilen staan goed bij, *makka segalla lãjir soedah di pásang bãjiq-bãjiq.*
BIJSTAND, m. *pertoeloengan*, *penoelona*, *belã.*
 — in den krijg, *bantoe*, *pembantoeawan.*
BIJSTANDER, m. helper, *órang menoelona*, *órang membantoe.*
BIJSTEKEN, b. w. *tambah dengan toesoeg.*
BIJSTELLEN, b. w. *tároh dekat.*
BIJSTER, b. n. verward, *bingong.*
 Hij is het spoor geheel —, *dã bingong sakãli.*
 — verlegen, *bingong serto málóe.*
 —, zeer, *sangat*, *terlãlo amat.*
BIJSTERZINNIGHEID, vr. *kabingoengan.*
BIJSTOOTEN, b. w. *toelaq dekat.*
BIJT, vr. *lobang jang di pótong di dâlam ajer bãtoe (djemad, Ar. ajer bekoe.)*
BIJTACHTIG, b. n. *soeka menggigit.*
 Bijtachtige hond, *andjing gálaq.*
BIJTACHTIGHEID, vr. *kasoeekãn menggigit.*
BIJTEN, b. w. *gigit*, *menggigit.*
 Door eenen dollen hond gebeten worden, *kena di gigit andjing gálaq.*
 Doen bijten, *bergigitkan.*
 De ruiters deden hunne paarden bijten, *segalla jang berkoeda menggigitkan koe-dãnja*, E. H.
 Blaffende honden — niet, *andjing menjãlaq tiãda menggigit*, *andjing jang menggonggong itoe trãda menggigit*, L.
 In den vinger —, *menggigit djãri.*
 Op de tanden —, *knarsetanden*, *kartaq*, *meng'artaqkan gigi.*
 Goed van zich af—, de tanden laten zien, *toendjoeg moeka.*
 In het oor —, *infuisteren*, *bisiq*, *berbisiq.*
 In het stof —, *mãti di dâlam prang.*
 —, scherp zijn, zoo als spaansche peper enz., *pedas*, *padas.*
 —, zooals sommige wonden, *pedih.*
 Bijtend gevoel (in de maag), *rãsa pirri.*
 —, inbijten, verroesten, *mãkan*, *kãratkan*, *mengãratkan.*
 Bijtende woorden, *perkatãn jang tãdjam.*
 Eene bijtende spotternij, *sindiran jang tãdjam.*
BIJTEN, o. *penggigitan.*
BIJTER, m. *jang menggigit*, *penggigit.*
 —, tand, *gigi.*
BIJTING, vr. *ineting*, *pengarãtan.*

BIJTIJDS, bijw. *siang-siang.*
 —, vroeg in den morgen, *pãgi hãri.*
 — op zijn, *berpãgi-pãgi.*
 — komen, *dâtang siang-siang.*
BIJVAL, m. buitengewoon voordeel, *lãba jang lebeh.*
 —, goedkeuring, *perkenan*, *kasoeekãn órang.*
BIJVALLEN, o. w. toevallig bijkomen, *dâtang koendjong-koendjong.*
 —, helpen, iemands zijde kiezen, *toelona*, *toeroet.*
 —, herinneren, *kenang*, *terkenang.*
 Zijn naam wil mij niet —, *kita tiãda terkenankan namãnja*, *sãja tiãda ingat dĩa poenja nãma.*
BIJVOEGELIJK, b. n. *jang dãpat di pasertãkan.*
 — naamwoord (alleen in het Arabisch), *tsifat moesjabbahat*, (vergelijkende nadere bepaling).
BIJVOEGEN, b. w. *tambah*, *menambah*, *imbah.*
 Mijnheer moet er nog wat —, *toewan misti tambah lagi sedikit.*
BIJVOEGEN, m. *órang jang menambah.*
BIJVOEGING, vr. *penambãhan.*
BIJVOEGSEL, o. *tambãhan*, *kalebãhan.*
 — van een' brief of boek, *tambãhan soerat* of *kitãb*, *dza'l*, Ar.
 — van een testament, *soerat tambãhan watsiat*, *dza'l watsiat*, Ar.
 —, overmaat, *moembang*, *mombang.*
BIJVOET, m. St. Janskruid, *djoekoet lokot mãta*, Soend., *bãroe tjina.*
BIJWEG, m. *loerona.*
 —, korter weg, *simpãngan*, *persimpãngan djãlan.*
BIJWERK, o. gering, klein werk, *pekardjãan jang ketjil.*
 — toegevoegde sieraden, *perhiãsan jung di tambãh.*
BIJWERKEN, b. w. *kardja hãbis*, *menjoedahkan pekardjãan.*
BIJWERPEN, b. w. *tambah dengan melimpar*, *limpar di.*
 Eenen steen bij de andere werpen, *limpar bãtoe sa-boewah paadda lãjin-lãjin bãtoe itoe.*
BIJWEZEN, o. w. met anderen tegenwoordig zijn, *ãda*, *menghãdap*, *ãda hãdlir*, Hoft.
 Ik ben er bij geweest, *sahãja soedah ãda di sitoe*, *makka akoe poon hãdlirlah di sitoe*, Hoft.
 Ergens vroeg —, zich reppen, *membãngatkan dirinja paadda soewãtoe perkãra.*
 Bij de verschijning ten hove ben ik geweest, *tatkãlu rãdja poon sedang semãjam makka hamba poon menghãdap djoega.*
BIJWIJF, o. *goendiq.* (De goendiq is het erkende — van den man en moet vooral niet verward worden met de *kandag*, bijzit of overspeclster, die veracht is).

—, waarmede men gehuwd is, *mados*.
BIJWIFSCHAP, o. *madoe*, *permadoewan*.
BIJWONEN, b. en o. w. *ada*, *menghâdap*, *kâdlir*,
 Ar. *Hoft*.
 —, mede gaan, *toeroet*.
 Eenen veldslag —, *toeroet orang ber-
 prang*, *ada di prang*.
 Eene gehoorgeving —, *menghâdap râdja
 semâjan*.
 —, zie **BESLAPEN**.
BIJZEN, o. w. togtig zijn (van koeijen), *maw
 berdjantan*.
BIJZETTEN, b. w. een lijk in stilte —, *tânam
 majit dengan tiada oepatjâra*, *tânam orang
 mati dengan diam*.
 Niets hebben om bij te zetten, zeer arm
 zijn, *ada pôtol sakâli*, L., *ada pâpu sakâli*.
 De schipper liet al de zeilen —, *makka
 achoda* (djoerâgan) *poon soeroeh tambang
 (pâsang, boeka) segalla lâjar*.
 Geld —, *betâroh oewang*.
BIJZETTING, vr. *petarohan*, zie **BIJZETTEN**.
BIJZENDE, b. n. râboen, *siloe*, *mata ayam*, L.
BIJZIENDHEID, vr. *prî mata kâboer*, *siloe*.
BIJZIEN, o. *kaedâan*, *hadlirat*, Ar. *Hoft*.
BIJZIT, vr. boeleerster, *kanday*.
 Met eene — te doen hebben, boeleren,
berkangkay, *mengandaki*.
BIJZITTEN, o. w. *doedoeq menghâdap*, *doe-
 doek di*.
BIJZITTER, m. *orang doedoeq menghâdap*,
pendoedoeq di.
BIJZON, vr. *sjihâb sa-roepa mata-hâri*.
BIJZONDER, b. n. buitengewoon, *amat ter-
 lâlœ*, *sangat*, *boekan bârang*.
 Elk in het —, *masing-masing*.
 Een —, *sâleh soewâtoe*.
 Langs eenen bijzonderen weg, *paadda
 sâleh soewâtoe djâlan*.
 In het algemeen en in het —, *jang sa-
 djât dan jang tambatan*.
 —, voornamelijk, *istimêwa*, *tambahan
 poela*.
 —, zeldzaam, *djarang*.
 —, uitnemend, *indah-indah*.
 —, schoon van gelaat, *terlâlœ eloq
 parasnja*.
 —, eigenaardig, *sadia*, *machtsoets*, Ar.,
choetsoets, Ar.
 —, afzonderlijk, afgezonderd, op zich
 zelven, *sakoe*.
 —, vooral, *ti-dâpat tiada*, *mistî*, L.
 —, zonderling, *gharib*, Ar.
 —, verwonderlijk, *adâ'ib*, Ar.
BIJZONDERHEID, vr. *perkâra jang gharib*.
 Eene zaak met al hare bijzonderheden,
*soewâtoe perkâra dengan segalla hâl af-
 wâlnja*.
BIKHAMER, m. *martil toekang bâtoe*.
BIKKEI, m. *boekoe kâki bâbi*.
BIKKELEN, o. w. *mâjin toelang ketjil*, (in
 Indië niet in zwang).
BIKKEN, b. w. pikken, *pâgot*.

—, eten, *mâkan*, *santap*.
 —, (bij Mets.) *pôtong bâta*, *boewang
 kâpornja bâtoe dengan pâhat*.
BIKSTEEN, m. *hâboe bâtoe*, *bâtoe hantjor*.
BIL, vr. *boewah pantat*, *pantat*, *pongong*,
doebr, Ar., *doeboer*, *gadipoeng*.
BILHAMER, m. *martil bâtoe kisâran*, — —
penggilingan.
BILJARDÉREN, b. w. *kena bôla doera
 kâli*.
BILJART, vr. zie **BILJARTSPEL** en **BILJART-
 TAFEL**.
BILJARTBAL, m. *bôla*.
BILJARTEN, o. w. *mâjin bôla*.
BILJARTKAMER, vr. — huis, *roemah bôla*.
BILJARTQUEUE, vr. *kâjoe mâjin bôla*.
BILJARTSPEL, o. *permainan bôla*.
BILJARTSPELER, m. *orang mâjin bôla*.
BILJARTTAFEL, vr. *mêdja mâjin bôla*.
BILJET, o. *soerat ketjil*.
 — om goederen te laden, *soerat moe-
 watan*.
 — van vrijstelling van regten, *soerat
 lepas bêja*.
 — van inkwartiering, *soerat memondok-
 kan tsoldâdoe*.
BILJOEN, o. ongbaar geld, *oewang jang
 tiada lâkoe*, zie **SCHEDEMUNT**.
BILLEN, b. w. *menâdjamkan bâtoe kisâran*.
BILLIK, b. n. *pâtoet*, *lâjij*, *hâroes*.
 Een — verbond, *perdjandjian jang
 pâtoet*.
BILLIKKEN, b. w. *soedî*, *perkenan*, *soeka*,
istibâhat, Ar., *mengharoeskan*.
 Ik billijk uw doel, *kita perkenankan
 magtsoed toewan hamba*, *sahâja soeka loe
 poenja mâw*, (*niat*).
BILLIKKHEID, vr. *kapatoetan*, *kuharoesan*,
intsâf, Ar.
BILLIKKING, vr. *perkenan*, *soeka*, *ridlâ*, Ar.,
rillâ, verb.
BILLIOEN, o. *kerno*, Jav., *joeta kâli joeta*.
BILSLAG, m. *poekoel pantat*.
BIND, o. *alang-alang*.
BINDBALK, m. *dakbalk*, *prâhan*.
BINDEN, b. w. *ikat*, *mengikat*, *kâbat*, *kabat*.
 Met ketenen —, *merantekan*.
 Een paard aan eenen boom —, *tambat
 koeda di pôhon*.
 Aanen —, *hoebong*, *menghoebong*.
 Aan schoven (bossen) —, *mengikat
 pâdi*.
 Een boek —, *mengikat kitâb*, *kilip kitâb*.
 Takkebossen —, *membarkaskan*.
 Eenen zak —, *djâlin kârong*, *ikat
 kârong*.
BINDEN, o. *pengikâtan*.
BINDER, m. *pengikat*.
 Boek—, *pengilip kitâb*, *toekang mendjâ-
 hit boekoe*.
BINDGAREN, o. *bindtouw*, *benang kâsar*.
BINDING, vr. *pengikâtan*.
BINDRIJS, o. *rantingan*.

BINDESEL, o. *tali bebat*.
—, *windsel, kâjin bârot*.

BINDTOUW, o. *tali ikat*.

BINK, m. *lomperd, orang bôdoh, orang goblog, L.*
—, *knol, stijf, slecht paard, koeda gladaq.*

BINNEN, *voorz. en bijw. dâlam*.
— *in, di dâlam*.
—, *naar — gaan, mâsoq ka-dâlam*.
Hetgeen — is, jang di dâlam.
— *eene maand, dâlam sâtoe boelan*.
— *in de hel, di dâlam nâraka*.
— *'smonds spreken, ôring-oringan*.
Te — schieten, kenang, terkenangkan, ingat.
— *kamer, biliq dâlam*.
Hij is reeds —, ia soedah mâsoq di dâlam.
Buiten en —, di loewar dan di dâlam.

BINNENACHTERSTEVEN, m. *dâlamnja boerit prâhoe of kapal*.

BINNENDEUR, vt. *pinloe dâlam*.

BINNENDIJK, m. *tarbis dâlam*.

BINNENDIJKSCH, b. n. *di sablah dâlam tarbis*.

BINGENGAATS, *bijw. mâsoq moewâra, mâsoq koewâla*.

BINNENHOF, o. *(het binnenste van het hof), dâlamnja astâna*.
—, *in tegenstelling van buitenhof, astâna dâlam, maligei dâlam*.

BINNENKAMER, vt. *biliq dâlam*.

BINNENKANT, vt. *sablah dâlam, fihak dâlam*.

BINNENKOORTS, vt. *demam bâthin, demam dâlam*.

BINNENLAND, o. *pâsaq, hoeloe, oediq, L.*

BINNENLANDSCH, b. n. *pâsaq, dâlamnja negri*.
Binnenlandsche wegen, djâlan ka-hoeloe, djâlan-djâlan jang di dâlam negri.
Binnenlandsche oorlog, prang dengan orang negri sendirinja.
Een minister van binnenlandsche zaken, ferdâna mantri hâl ahwâl pamarintâhan negri, ninister hâl ahwâl pamarintâhan negri.

BINNENLANDSCHVAARDER, m. *rivierschip, prâhoe soengei, prâhoe kâli, L.*

BINNENLEIDEN, b. w. *(iemand) bâwa mengadap*.

BINNENLOODS, m. *orang lôga di kâli, L. pendoeqa di soengei*.

BINNENMOEDER, vt. *orang parampoewan jang péyang hâl roemah ânaq jâtim*.

BINNENMUUR, m. *têmboq dâlam*.

BINNENPAD, o. *djâlan ketjil, loerong, simpangan, persimpangan djâlan*.

BINNENPLAATS, vt. *halâman dâlam, lâtar dâlam, L., nâtar dâlam*.

BINNENSCHUIT, vt. *prâhoe kâli, L., prâhoe tambangan die soengei*.

BINNENSTAD, vt. *kampong jung di dâlam negri (kôta)*.

BINNENSTE, b. n. *jang di dâlam sakâli, jang bâthin sakâli*.

BINNENSTUIP, vt. *sâwan bâthin*.

BINNENVAART, vt. *pelajâran di soengei, — — kâli, L.*

BINNENVADER, m. *djoeroe roemah ânaq jâtim*.

BINNENVOORSTEVEN, m. *dâlamnja haloewan kapal of prâhoe*.

BINNENWAARD, m. *tânah jang di koeliling tarbis*.

BINNENWAARTS, *bijw. jang di dâlam, kasablah dâlam*.

BINNENWATER, o. *tâsik, telâga, dânoe*.

BINNENWEG, m. *djâlan ketjil, loerong, simpangan, persimpangan djâlan*.

BINNENWERK, o. *kardja dâlam*.
—, *weefsel van kant, tenoenan renda*.
— *van timmer- of metsellieden, petoekangan dâlam*.

BINNENZIJDE, vt. *sablah dâlam, fihak dâlam*.

BISDOM, o. *oesqoesiat, Ar.*

BISSCHOP, m. *oesqoes, Ar.*

BISSCHOPPELLIJK, b. n. *tjâra oesqoes*.

BISSCHOPSAMBT, o. *djabâtan oesqoes*.

BISSCHOPSHOED, m. *koelah oesqoes, (Perz. en Ar.)*.

BISSCHOPSTAF, m. *toengkat oesqoes*.

BITS, b. n. *tâdjam, bingis*.
— *antwoord, tjampaq*.

BITSHEID, vt. *prângi tâdjam, bingis, tjampaq, tjampah*.

BITTER, b. n. *pâhit, hâdd, Ar., iksir, Ar.*
Bittere wortel, akar pâhit.
— *voor het hart, pedih paadda hâti*.
— *ongelukig, terlâoe amat tjelâka*.
— *verdriet, sâkit hâti jang terlâoe amat*.

BITTER, o. *bittere drank, sôpi pâhit, minoeman pâhit*.

BITTERACHTIG, b. n. *pâhit sedikit*.

BITTERENDEN, o. *meerv. hoedjoeng tâli djangkar (sâwh) jang toewah*.

BITTERHEID, vt. *prî pâhit, tsifat pâhit, kapahitan*.

BITTERZOET, o. *kâjoe mânis pâhit*.

BITTERZOUT, o. *gâram pâhit*.

BLAADJE, o. *dâwon ketjil*.
—, *plaatje, prâdoe ketjil*.
—, *schenkblaadje, tâlam ketjil, doelang ketjil, bakké, L., verbogen van bakje*.

BLAAM, vt. *tjelâ, dâleh, mâloe*.
—, *laster, fitnah, Ar., ompat, madlarat, Ar., Hof.*
Lof en —, poedji dun tjelâ.
Vrij van —, soetji derri paadda tjelâ.

BLAAR, vt. *bintil*.
Ziju gezigt is met blaren door den zon-

nengloed, makka moekánja berbintil kena pánas mata-hári.
 —, witte plek op den kop, poesáran poetih, tjólat, Soend., pitag.
BLAARTREKKEND, b. n. menjadikán bintil, berbintilkan.
BLAAS, vt. kakempoengan, pekintjangan, ari-ari, kápo.
BLAASBALG, vt. hamboesan, hoeboeban, Jav.
BLAASHOREN, m. tandoq akan tieop.
 Op den — blazen, tieop tandoq.
BLAASJE, o. waterbel, galambong.
BLAASKAAK, m. pochhans, órang angkoe, L., órang takkabbor, órang kátjaq, pengátjaq.
BLAASKAKEN, o. w. kátjaq, mengátjaq.
BLAASKAKERIJ, vt. pengatjâkan, perkatâan takkabbor.
BLAASPIJP, vt. om met pijltjes of kluitjes aarde naar vogels te schieten, soempitan.
 Eene naauwe —, soempitan jang sindat.
 Door zulk eene pijp schieten, menjoempit.
 De Radèn nam onmiddellijk zijne —, om de vogels, die hij zag, te schieten, Radèn poon sigrah mengambil soempitan, menjoempit boerong jang kalihâtan.
BLAASSPEELTUIG, o. soeling, moeri, bangsi.
BLAAUW, b. n. belâw, Ned., biroe.
 — linnen, kâjin belâw, kâjin biroe.
 — e oogen, mâta koetjing, eig. katten-oogen.
 Hemels—, biroe lântig.
 Iets — laten, poera-poera toetop mâta, poera-poera tiâda melihat.
 Een —tje loopen, woeroeng meminang, woeroeng mûnta kâwin.
 Bont en — geslagen, trang.
BLAAUW, o. djanang biroe, tjat belâw, L., blaw, tjat biroe.
 —, indigo, nila.
BLAAUWCHTIG, b. n. belâw sedikit, L., biroe-biroe'an.
BLAAUWBOEKJE, o. soerat sindiran.
BLAAUWEN, b. en o. w. bekin belâw, L., mendjadikan biroe.
BLAAUWHEID, vt. warna biroe, warna belâw, L.
BLAAUWSCHUIT, vt. sariâwan.
BLAAUWSEL, o. kandji blaw, L., kandji biroe, nila.
BLAAUWVERWEN, o. tjelop blaw, L., tjelop paadda warna biroe.
BLAAUWVERWER, m. toekang tjelop blaw, L., pentjelop blaw, L., — biroe.
BLAAUWVERWERIJ, vt. pentjelop blaw, L., — biroe.
BLAD, o. dâwon.
 — van eenen boom, dâwon póhon, waraq, Ar.
 — van eene tafel, dâwon médja, pápan mélja.
 Een — papier, sa-képing qarthas, sa-lémbar.
 IJzeren —, plaat, práda bessí.
 — van een boek, ládjor.

— zijde, sjathr, Ar., tsahífat, Ar.
 Een gekleurd, verguld en gebleemd — in een boek, bidang.
 —, schenk—, tâlam, doelang, bakki, verb. Ned.
 Het — van eene zaag, mâta gurgádjí.
 Ontijdig afgevallen bladeren, dâwon goegoer.
 Drooge pisangbladeren, karoesong.
 Verdorpe, afgevallen bladeren, dâwon loeroh.
 Het —, uitwendige van het oor, dâwon telinga, dâwon koeping, L.
BLADEREN, b. w. zie DOORBLADEREN.
BLADERIG, b. n. bladerrijk, bânjaq dâwon, L., rampaq, rindang.
 De Sultan Ibrahim zag vervolgens eenen boom aan den kant van het veld staan, welke zeer — was, makka di lihat oleh Solhân Ibrâhim, âda sa-póhon kâjoe di tepi pádang terlâloe rindang. S. Ibr. 7.
BLADERLOOS, b. n. tiâda berdâwon, trá poenja dâwon, L., boeloes.
BLADGOUD, o. amas práda, pergol, verb. van verguldsel.
BLADIJZER, o. bessí práda, bessí dâwon.
BLADKOPER, o. tambâga práda, tambâga dâwon.
BLADLUIJ, vt. koetoe dâwon, pianggang.
BLADSTEEL, m. tangkei dâwon.
BLADWIJZER, m. daftar segalla perkára kitâb.
BLADZIJDE, vt. ládjor, moeka, pápan, sjathr, Ar., tsahífat, Ar.
BLAFFEN, o. w. sâlaq, menjâlaq, menggonggong, L., doch dit beteekent eig. naar iets happen.
 Tegen de maan —, (vergeefsche moeite doen), boewang garam di láwt.
BLAFFER, m. hond, die blaft, andjing jang menjâlaq, — menggonggong.
 —, schreeuwer, pengátjaq, zie BLAASKAAK.
BLAFFERD, m. register, daftar, Ar., daptar, verb.
BLAKEN, b. en o. w. door de vlam halen, hângoeskan.
 De planken van den voorstevén moeten geblaakt worden, makka pápan haloewan práhoe itoe misti di hângoeskan.
 —, van het vuur, bernjâla.
 Het vuur blaakt, makka âpi bernjâla.
 —, gloeijen, hângat.
 Van granschap —, hângat amârah.
BLAKER, m. platte kandelaar, kâki dian, tempat lilin, L., (eig. iets waarin was gedaan wordt, maar lilin wordt hier voor waskaars genomen, die anders lilin betoel heet).
BLAKEREN, b. en o. w. bâkar dengan bessí.
BLAMEREN, b. w. tjelâkan, mentjelâkan, membrí madlarrat.
BLANK, b. n. wit, poetih.
 Een — mensch, blanke, órang poetih.

Een — e sabel, *pedang terhoenoes*, *pedang jang di tjáboet*.
 —, rein, *poetih*.
 Een — gemoed, *hâti poetih*.
 —, blinkend, *bekilap*, *berkilap*.
 —, geschuurd, *geschrobd*, *prísih*, *brissih*, *brissi*, L.
 —, zuiver, onschuldig, *soetji*.
 —, bloot, *naakt*, *telandjang*.
 — maken, *poetihkan*, *memoetihkan*, *békin poetih*, L.
BLANKETDOOS, vr. *bossétta poepoer*, *tampat poepoer*, *tjuppoe*, *tjapoe*.
 —, met wit blanketsel, *bossétta bedaq*.
BLANKETSEL, o. *perloeloetan*.
 Rood —, *poepoer*.
 Wit —, *bedaq*, soms *pedaq*.
BLANKETSELBLAD, o. *dáwon poepoer*.
BLANKETSELPLANT, vr. *dilam*.
BLANKETTEN, b. w. *loeloet*, *tároh poepoer*, *pákt poepoer*, (*bedaq*), *berbedaq*.
BLANKETWORTEL, m. *pátjar tjálong*.
BLANKHEID, vr. *kapoetihan*.
BLAREN, o. w. *gimbér*.
 —, doorbladeren, *pariksa*.
 Een boek —, *pariksa kitáb*.
BLATEN, o. w. *gimbér*.
BLAZEN, o. en b. w. *tioep*, *menioep*, *poepoet*, *hamboes*.
 Asch weg —, *tioep háboe*.
 Het vuur —, *tioep ápi*.
 Ik wachtte nog, evenwel blies de wind niet, (stak de wind niet op), *makka hamba menantitáda djoega bertioep angin*.
 Op de fluit —, *menioep bangst*, *poepoet bangst*.
 Met de blaasbalg —, *menghamboes ápt*.
 In het oor —, *influisteren*, *berbisig-bisig*.
 De oostewind blaast hevig op de kruin van den Salak, *makka angin timor (wétan) berpoepoet terláloe sángat di pontjaq goenong sálaq*.
 De trompet —, *tioep nafiri*, *tioep sá-lomprét*, L.
 —, in het spel, *tioep*.
BLAZER, m. die blaast, *órang jang menioep*, *penioep*.
 —, snoever, *pengátjaq*.
BLAZING, vr. *penioepan*.
BLAZOEN, o. veldteeken, *bandéra*, *pandjipandji*.
BLEEK, b. n. *poetjat*.
 —, bestorven, *pérang*.
 De kleur van haar gelaat was — en bestorven, *ajer moekánja poon poetjat dan pérang*.
 —, licht van kleur, *moeda*.
 — groen, *hidjoe moeda*.
BLEEK, vr. bleekveld, *pembinaráán*, *látar toekang minátóe*, L.
BLEEKACHTIG, b. n. *poetjat sedíkit*.
BLEEKEN, b. w. *djemoer*, *djoemoer*, *men-djemoer kájin*.

Op het gras —, *djemoer di roempoet*, (in Indie weinig in gebruik; men hangt veelal de kleëren aan gespannen lijnen).
 —, wit worden, *djádi poetih*.
 —, wit maken, *memoetihkan*, *békin poetih*, L.
BLEEKER, m. *toekang minátóe*, L., *binára*, *pembásoh*, *toekang tjoetji kájin-kájin*, *toekang tjoetji bárang*, L.
BLEEKERIJ, vr. bleek, *tampat toekang minátóe*, *tampat binára*, *pembinaráán*.
 —, het bleeken, *djemoer*, *djemoeran*.
BLEEKERSHOND, m. *andjing toekang minátóe*.
BLEEKGEEL, b. n. *koeung moeda*, *warna merang*.
BLEEKGELD, o. *belandja djemoer kájin*.
BLEEKGROEN, b. n. *hidjoe moeda*.
BLEEKHEID, vr. *kapoetjatan*.
BLEEKROOD, b. n. *méráh moeda*.
BLEEKSTER, vr. *órang parampoewan jang djemoer kájin*.
BLEEKVELD, o. zie **BLEEKERIJ**.
BLEETEN, o. w. *blaten*, *gimbér*.
BLES, vr. haarlok, *tjijntong*.
 —, blaar, witte vlek of kol aan het voorhoofd van een paard, *pítaq*.
 —, paard met eene —, *koeda pítaq*.
BLES, b. n. kaal op het hoofd, *goendol*, *boetoq*, *soelah*.
BLIJDE, vr. *pegáwei prang akan melimpar bátoe*.
BLIJDE, **BLIJ**, b. n. verheugd, *soeka háti*, *soeka-tjita*, *gemar*, *termása*, *soeka*.
 — gelaat, *moeka mánis*.
 Onderling —, *bersoeka-soekáán*.
 —, verblijvende, *menjoekákan*, *membrt soeka*.
 —, bijw. *soeka*, *dengan soeka*.
 En de vorst was zeer — die eerbiedige woorden te hooren, *makka baginda poon terláloe soeka-tjita mendengar soembah itoe*.
BLIJDSCHAP, vr. *kasoekáán*, *mesrá*, *kagemáran*, *soeka-tjita*, *soeroer*, Ar.
BLIJEINDEND, b. n. *jang pengabisannya itoe menjoekákan háti*.
BLIJGEESTIG, b. n. *riá*, *bersoeka háti*, *mesrá*.
BLIJGEESTIGHEID, vr. *senang háti*, *riá*.
BLIJHEID, vr. *kasoekáán*, *kagemáran*.
BLIJK, o. *tanda*, *álmát*, Ar.
 —, ierik, spoor, *bakas*.
 — van zijn moed, beleid en trouw, *tanda brániinja serta ákal boedíndj dan satiáwannya*.
 — van toegenegenheid, *tjendor máta*.
 Duidelijk —, *tanda katrángan*.
BLIJKBAAR, b. n. *trang*, *njáta*, *thláhir*, Ar., *náloem*, Ar.
BLIJKBAARHEID, vr. *katrángan*, *kanjatáán*.
BLIJKEN, o. w. *áda trang*, *djádi trang*, — *njáta*.
 Doen —, *békin trang*, L., *menarangkan*, *menjatákan*, *menoendjoekkan*, *menthláhirkan*.

Laten —, *kass bertâhoe*, L., *membri tâhoe*.

Als gij iets van dat geheim laat —, zult gij gewis ongelukkig worden, *kâlœe toewan memboekâkan rahsia itoe sedikit nistjâja toewan dapat tjelâka*.

BLIJMARE, vr. *warta jang membri soeka hâti, kâbar jang bêkin soeka hâti*, L., *brita jang menggemarkan*.

BLIJMOEDIG, b. n. zie BLIJGEESTI.

BLIJMOEDIGHEID, vr. zie BLIJGEESTIGHEID.

BLIJSPEL, o. *wâjang djinâka*.

BLIJSPELDICHTER, m. *pengarang sjâir wâ-jang djinâka*.

BLIJVEN, o. w. *tinggal*.

Op den duur —, *kandjang, tetap*.

—, *vertoeven, wonen, diam*.

Kort ergens —, *djâmoe*.

Al degenen, die te huis blijven, moeten de wacht houden, *bârang siâpa tinggal di roemah, misti djâga*.

Dat kan zoo niet —, *makka itoe tiâda boleh tinggal bagitoe*.

En er bleef linnen aan het uiteinde zijns staarts, dat hoog bleef vlammen, *makka kâjin tinggal paadda hoedjong êkornja poon tinggt tinggal bernjâla-njâla*, S. R. 134.

Niemand bleef over, *sa-ôrang poon tiâda tinggal*.

Blijf in vrede, vaar wel mijne geliefde! *salâmât tinggal! tinggal-lah adenda bâjiq-bâjiq*, S. Ibr. 39.

Staan —, *halt houden, berhênti*.

— eten, *tinggal mâkan, tinggal santap, Hof*.

Hij blijft nog al stil, *makka ia diam djoega*.

Kort in deze stad blijven, *djâmoe paadda negri ini*.

Bij een voornemen blijven, volharden, *berkandjang dâlam maqtsoed*.

Achter —, *tinggal di blâkang*.

Hoeveel blijft er nu nog over? *brâpa tinggal lâgi sakârang?*

Open — staan, *tinggal teboekâ*, L., *tinggal terboekâ*.

Hij blijft nog steeds in dat dorp wonen, *makka ia diam djoega di dâlam doeson itoe*.

Te huis —, *tinggal di roemah*.

Vier van tien blijft zes, *sapoeloh di boewang ampai tinggal ânam*, in plaats van: *di boewang*, zegt men ook: *di pôotong of di tjengkolong*.

Hier zijn wij gebleven met lezen, *makka di sini kita soedah berhênti mengâdji* (als het een godsdienstig boek is, anders zegt men: *membâtja*).

Het vuur wil niet aan—, *makka âptiâda mâw menjâla*.

Het woord Gods blijft tot in eeuwigheid, *bahoewa firmân Allah itoe tetap sampei salâma-lamânja, bahoewa firmân Allah itoe qadim adânja*.

Ergens — plakken, *andom*.

Borg — voor iemands schulden, *tang-goeng ôrang poenja hoetang, tanggoeny hoetang sa-ôrang*.

Voortdurend in den tempel (van Mekka) —, *itikâf*, Ar.

De plaats van —, *tampat diam*, d. i. de verblijfplaats.

Laten —, *achterlaten, meninggalkan*.

BLIJVEND, b. n. voortdurend, *mênang*, L., *senantiâsa, berkandjoengan*.

Altoos —, *sa-lâma-lamânja*.

BLIJVER, m. *ôrang jang tinggal*.

Een voortdurende —, *ôrang jang lâma-lâma tinggal*.

BLIK, m. het wit van het oog, *poetih mâta*.

Oogen—, *kedjap mâta*.

—, oogopslag, *pemandângan mâta*.

Zijwaartsche blikken werpen, *mengâ-ling dengan êkor mâta*.

Een scherpe —, *mâta tâdjâm, tjullt*, L.

Met eenen goedgunstigen — aanzien, *tiliq*.

BLIK, o. ijzeren plaat die vertind is, *kâlêng*.

Een blikken doosje, *bossêta kâlêng*.

Te paard rijden tot dat men een — gat heeft, *toenggang koeda sampei roesaq koelit pantat*.

BLIKGAT, o. door te paard te rijden, *roesaq koelit pantat*.

BLIKKEN, b. n. van blik, *kâlêng, derri kâlêng, derri paadda kâlêng*.

Een — koker, *sârong kâlêng*.

— tabaksdoos, *saleppa kâlêng*.

BLIKKEN, b. w. eenen boom van de schors ontdoen, *koepas bâtang pôhon, boewang koelintja pôhon*.

BLIKKEN, o. w. blikoogen, *kedjap, mengedjap*.

Onwillekeurig met de oogen —, *kelip, berkelip, kalip*.

—, pinkoogen, *karlip, mengarlip*.

Op iets —, het oog slaan, *pandang, memandang*.

— van wapens, *bekilap*, L., *berkilat*.

De wapens blikten bij het schijnsel der zon, *makka segalla sindjata poon berkilat kilatan kena sinar mâta-hâri*.

Iemand, die van — noch van blozen weet, *ôrang dengan moeka pâpan, ôrang jang tiâda tâhoe mâloe*.

BLIKKEREN, o. w. *tjamerlang*.

De glans hunner wapens blikkert, *ki-lat sindjatânja tjamerlang*.

BLIKKERING, vr. zie BLIKKEREN.

BLIKKERS, m. meerv. *mâta besaar*.

BLIKOOGEN, o. w. zie BLIKKEN.

BLIKSEM, m. *kilat, gelap*, Soend., *bâriq*, Ar. *Ketting—, fitar*.

Er kwam een onweder van donder, bliksem, *kettingbliksems, ratelslagen* en dondersteenen met regen, het werd stikduister en vele zware boomen stortten

neder, makka toeron thofan, goeroh, kilat, fitar, tagar dan halilintar dengan hoedjan poon kalam-káboet dan bebrápa póhon kájoe toembang, I. J. 2.

Door den — getroffen worden, di sambar gelap, L., kena kilat.

Als van den — getroffen, zeer betueterd, kasompókan, L., heirán-tertjangan.

De — schrijft met vurige letteren Gods almagtaan den hemel, makka kilat poon menjoerat náma Allah itoe di lángit dengan hoerof ápt.

Ban —, pengoetjilan.

BLIKSEMAFLIEDER, m. kawat akan menoerankan kilat, (gelap, L.).

BLIKSEMEN, o. en onp .w. berkilat, áda kilat. De wapens bliksemden bij het maanlicht, makka kilat sindjáta poon tjamerlang paadda trang boelan.

BLIKSEMLICHT, o. tjahája kilat.

BLIKSEMSCHICHT, m. fitar, halilintar.

BLIKSEMSLAG, m. tagar.

BLIKSEMSEL, b. n. mahá tngkas, sembaráni.

BLIKSEMSTRAAL, m. fitar, halilintar.

BLIKSEMVUUR, o. ápt kilat.

BLIKSLAGER, m. toekang káleng.

BLIKSLAGERSKNECHT, m. boedjang toekang káleng.

BLIKSLAGERSWINKEL, m. kadei toekang káleng, tempat toekang káleng.

BLIKTANDEN, o. w. met de tanden blikken, gigi poon kilat, I. J. 29.

BLIKVUUR, o. (scheepst.) ápt obat bedil jang di pásang di tingkat kapal akan soewátoe álámat, ápti bedil samboejan.

BLIKVUREN, o. w. pásang obat bedil di tingkat kapal akan soewátoe álámat.

BLIND, b. n. boeta.

— geboren, boeta derri paadda thlâhir (lâhir, boeta derri paadda ketjil, (derri proet is zeer gem.).

— aan het registeroog, boeta máta kánan.

— aan het ééne oog, boeta máta sablah.

Schier — door de pokken, báloe.

— en doof, boeta-toeli, (dit beteekent gewoonlijk een zeer groote botterik).

— anker, sâu jang tiada pákei lampong, — — — berlampong.

— e ra, páboewan samandéra.

— e schoten, táli klat lájar samandéra.

— e klippen, tóhor.

Een — geloof, pertjája boeta-toeli, pertjája dengan tiada pariqsá, (menjidiq).

Eene — e deur, pintoe máti, pintoe poera-poera.

— maken, memboetákan, bekin boeta, L.

Een bevel met — e gehoorzaamheid uitvoeren, toeroet parintah dengan soenggoeh-soenggoeh háta.

De — makende struik, máta boeta.

BLIND, o. luik, inlandsch luik om het daglicht in te laten, pápan tingkap,

pápan djandêla, L., nâtang, tingkap. —, boegsprietzeil, lájar samandéra.

BLINDACHTIG, b. n. boeta sedikit.

BLINDDOEKEN, b. w. toetop máta dengan kájin.

—, misleiden, tipoe, menipoe, pedajá-in, L., perdayakan.

BLINDE, m. en vr. órang boeta,

De kreupele wil den — leiden, órang timpang máw toentoen órang boeta.

BLINDELIJK, bijw. zie BLINDELINGS.

BLINDELINGS, bijw. dengan gelap.

—, zonder kennis of overleg, boeta-toeli.

Een iegelijk, die — handelt loopt gewis in zijn verderf, bárang sâpa kardja dengan boeta-toeli nistjája achirnja binása djoega.

BLINDEMAN, m. órang boeta.

Een —, die bedelt, órang boeta jang mínta-mínta.

Een —, die door een kind geleid wordt, órang boeta jang di toentoen ánag, L., — — — hantar —.

BLINDEN, b. w. blind maken, memboetákan, bekin boeta, L.

—, zie BLINDDOEKEN.

BLINDGEBORENE, m. en vr. zie BLIND.

BLINDHEID, vr. kaboetáan, kalakoewan órang boeta, á'-sjiat, Ar.

Met — slaan, memboetákan, mendlaráb dengan boeta.

—, verblindheid, domheid, góbloq, L., bódoh.

BLINK, o. (zeew.) tempat trang di lángit paadda koetika káboet itoe.

BLINKEN, o. w. kiloe, kilaw, gilang, gilang-gomilang, gomirlap, ilná, tadjalí, Ar., bekilap, L., tjerlang, tjamerlang.

Een — d kleed, pekájin jang gilang-gomilang, pekájin jang gomirlápan.

— de schoenen, sapátóe jang bekilap, L.

Haar glans was — en schitterend, zoodat men haar met het bloote oog niet kon aanschouwen, gilang-gomilang tjahajánja dan kiloe-kiloewan tiada dápat di pandang njáta, I. J. 27.

De heerlijkheid Gods, den glorieijke en luisterrijke, blinkt alom in de scheidung door, bahoeua athlamat Allah azz wa djal itoe-poon tadjalí paadda samista áalam sakalian, Verh. st.

— de wapens, sindjáta jang tjamerlang.

BLINKERT, m. boe:ot.

BLINKVLIEG, vr. vuurvlieg, koenang, ápt-ápt.

BLOED, o. dárah.

Heet —, dárah pánas.

Geronnen —, dárah jang bekoek.

Met — bemoest, berloemoer dárah.

Waterachtig —, dárah éntjêr, L., dárah jang berájer.

Dik —, dárah jang kentel.

— vergieten, toempah dárah.

— laten, *sanggrah*, L., *boewang darah*, *krat oerat*.
 Met — bezoedelen, *mentjamarkan dengan darah*.
 Water met — vermengd, *ojer di tjampor darah*.
 Naar — dorsten, *máboq darah*, *mákan darah*.
 Goed en —, *harta dan njáwa*.
 — om —, gelijke vergelding, *qitsás*, Ar.
 Kwaad — zetten, *menároh damdam*, *berdamdam*.
 Het — krupt waar het niet gaan kan, *orang jang benar tiáda doesta*, (*tráda djoesta*, L.).
 —, geslacht, *bangsa*, *atsal*.
 Van edel —, *bangsáwan*.
 Een paard van edel —, *koeda jang tezi atsahja*.
 Dik, geronnen —, *àlagat*, Ar.
 Een prins van den —e, *pangéran*, (sometijds wordt de titel van *pangéran* ook aan andere dan koningszonen verleend).
 Verstoping van —, *boesong*.
BLOED, m. sukkel, *orang kasian*.
 —, domoor, *orang bódoh*, *orang góbloq*, L.
BLOEDACHTIG, b. n. *sa-roepa darah*, *seperti darah warnánja*.
BLOEDADER, vr. *oerat darah*.
 Zware —, *slagader*, *nádt*.
 — om te menstruëren, *áádzil*, Ar.
BLOEDBAD, o. *pengamókan*, *pemboenoehan*.
BLOEDBEREIDING, vr. *pri menjadikan darah*, *békinan darah*.
BLOEDBESCHRIJVING, vr. *soerat menjatákan pri darah*.
BLOEDBESCHOUWING, vr. *pariksáan darah*.
BLOEDBEULING, m. *oeroetan darah*.
BLOEDBRAKEND, b. n. *moentah darah*.
BLOEDDORST, m. *dahága akan darah*, *háwoes darah*.
BLOEDDORSTIG, b. n. *mákan darah*, *máboq darah*.
 — (van dieren), *tarkam*.
BLOEDDORSTIGHEID, vr. *parángt orang mákan darah*.
BLOEDDRIJVEND, b. n. *poekol darah*.
 Een — geneesmiddel, *obat poekol darah*.
BLOEDELLOS, b. n. *tiáda berdárah*.
BLOEDEN, o. w. *kaloewar darah*, *mengáilir darah*, *berdárah*, *buddárah*, L.
 Doen —, *berdárahkan*.
 Zijn neus bloedde, *makka darah poon kaloewarlah derri paadda hidongnja*.
 Bebloed, *berloemoer dengan darah*.
 Het hart bloedt mij om den dood mijner geliefde, *makka hatikoe seperti di hiris karána adenda soedah hilang*, *makka sája poenja háti kája antjor sabab adé soedah máti*, L.
 Voor iets moeten —, *misti membájar*, L., *ti-dápat tiáda ganti roegi*.

BLOEDGANG, m. roode loop, *tjiril darah*, *sákit boewang darah*, *tjirit lindir*.
BLOEDGELD, o. *oepah memboenoh orang*.
BLOEDGETUIGE, m. en vr. *sjahid*, Ar.
 Als — sterven, *máti sjahid*.
BLOEDGIERIG, b. n. *mákan darah*, *máboq darah*.
BLOEDHOND, m. *andjing besaar atsal inggris*.
 —, bloeddorstig mensch, *orang thlalin (zalim)*, *orang mákan darah*, *orang mengisap orang poenja darah*.
BLOEDJE, o. kindje, dat nietig is, *ánaq ketjil jang lemah (lemas) sakáli*.
BLOEDIG, b. n. *berdárah*, *berloemoer darah*.
 Een — gevecht, *prang jang terláoe hébat roepánja*, *pengamókan*.
BLOEDING, vr. *kál kaloewar darah*.
BLOEDKLEUR, vr. *warna darah*.
BLOEDKLEURIG, b. n. *berwarna darah*.
BLOEDKORAAL, o. en vr. *mardjân*, Perz. en Ar.
BLOEDLAAUW, b. n. *soewam*, *hángat*, L.
BLOEDLOOP, m. zie **BLOEDGANG**.
BLOEDMAKEND, b. n. *jang menjadikan darah*.
BLOEDPLENGING, vr. *toempáhan darah*.
BLOEDRIJK, b. n. *bánjaq darah*.
BLOEDROOD, b. n. *mérah darah*, *warna darah*.
BLOEDSCHANDE, vr. *soembang*.
BLOEDSCHANDIG, b. n. *bersoembang*.
BLOEDSCHENDER, m. *orang bersoembang*, *orang berboewat soembang*.
BLOEDSCHENDSTER, vr. *parampoewan jang bersoembang*.
BLOEDSCHULD, vr. *pemboendhan orang*.
BLOEDSCHULDIG, b. n. *bersaláhan memboenoh orang*.
BLOEDSCHUW, b. n. *tákoet lihat darah*.
BLOEDSCHUWHEID, vr. *katakoetan lihat darah*.
BLOEDSPUWEND, b. n. *meloedah darah*.
BLOEDSPUWING, vr. *moentah darah*.
 — uit den mond, *peloedáhan darah*.
BLOEDSTEEN, m. *bátoe darah*.
BLOEDSTILLEND, b. n. *menáhan darah*.
BLOEDSTORTING, vr. (van eene vrouw), *râdjan*.
 Eene — gecenzen, *menjombuhkan sákit râdjan*.
 Andere —, *sákit kaloewar darah*.
BLOEDVAT, o. *oerat darah*.
BLOEDVERGIETEN, o. *toempáhan darah*, *pengamókan*, *pemboendhan*.
BLOEDVERGIETER, m. *orang jang menoempah darah*, *orang mengámog*.
BLOEDVERLIES, o. *hilang darah*.
 Groot —, *hilang bánjaq darah*, *kaloewar bánjaq darah*.
BLOEDVERSTOPPING, vr. *boesong*.
BLOEDVERWANT, m. *sánaq soedára*, *kaloewarga*, *koelawarga*, *darah dáging*.
 Verre —, *brebét*, L.
 Naauwe — en, *sánaq-sánaq jang damping*.

BLOEDVERWANTSCHAP, vt. *pekaloewargään*, *prí hál bersánaq-sánaq*, *atsabat*, Ar., *qarabat*, Ar.

Naauwe —, *sapoepoewan*.

BLOEDVERWIG, b. n. *berwarna dârah*.

BLOEDVIN, vt. *bisoel*, *bisol*, *poeroe batoe*.

BLOEDVLAG, vt. *bandêra mérâh*.

BLOEDVLOED, m. zie **BLOEDGANG**.

BLOEDVLOELJING, vt. *râdjan*, *istahâdlat*, Ar., Ts.

Eene vrouw, die eene buitengewone — heeft, *mostahâdlat*, Ar.

— na de bevalling, *dârah nisâs*, Ar.

BLOEDWARM, b. n. *soeh*.

BLOEDWATEREN, o. *kinjing dârah*.

BLOEDWORDING, vt. *kadjadian dârah*.

BLOEDWORM, m. *krimt*, *hoelat dârah*.

BLOEDWORST, vt. *oeroetan dârah*,

BLOEDZUIGEND, b. n. *jang mengisap dârah*.

BLOEDZUIGER, m. *lintah*, *alintah*.

Kleine soort van —, die in de bosschen leeft, *ajih*.

—, groote vledermuis, *kâlong*.

—, een bloedhond, die het volk uitzuigt,

orang jang mengisap orang poenja dârah.

— met lange leden of rimpels, *pâtjat*.

BLOEDZUIVEREND, b. n. *jang membrisihkan dârah*, *jang menjoetjikan dârah*.

BLOEDZUIVERING, vt. *pembrisihan dârah*.

BLOEDZWEER, vt. *bisoel*, *bisol*, *poeroe batoe*.

BLOEDZWEERACHTIG, b. n. *seperti bisoel*, *kâja bisoel*, L.

BLOEI, m. *boenga*, *kumbang*, L.

In — staan, *berboenga*, *berkumbang*, L.

De djamboeboomen staan in vollen —, *makka pohon djamboe itoe berkambanglah boengânja*.

— des levens, *mâsa moeda*, *kamoedâan*.

— van den handel, *ramé-nja perntagân*, *ramé-nja dagângan*.

De stad Batavia is in — toegenomen, *makka negri Batâwi soedah bertambah-tambah ramé-nja*.

BLOEIJEN, o. w. in bloei staan, *berboenga*, *berkumbang*, L.

—, voorspoedig zijn, *bersalâmat*, *ber-oentoeng*, *soengâpan*.

Een zeer bloeiend rijk, *soewâtoe karâdjâan jang ramé sakâli*.

BLOEIMAAND, vt. de maand mei, *boelan maai of mei*.

BLOEISEL, o. *boenga*, *kumbang*, L.

BLOEITJD, m. *mâsa berboenga*, *tempo berkumbang*, L.

BLOEM, vt. *boenga*, *kumbang*, L., *poespa*, Skr.

Eene opene of geheel ontlokene —, *boenga sa-kumbang*, *kumbang mukkar*, L.

Eene nog niet ontlokene —, knop, *boenga sa-koentom*.

Welriekende —en, *boenga rampei*.

Kunstige —en, *boenga jang di perboewat*, *kumbang jang di bêkin orang*.

Door —en welriekend gemaakt, *di rampei*, (*rampé*).

—en ten teeken van jaloezij, *ganda soeli*.

Vergulden —en op kleederen, *pinar amas*.

Eene enkele —, *boenga sa-tangké*.

Eene geborduurd —, die aan eene natuurlijke gelijk is, *boenga jang di soelam seperti boenga jang sadia (betoel) itoe*.

Gegraveerde —, *dondang*.

De — (bloesem) van palmboomen, zoo als de kokos, pinang enz., *mâjung*.

—en, die op het graf van dierbaren gestrooid worden, *boenga rampei*.

De geopende — van eenen palmboom, *mâjung berkumbang*, *mâjang mukkar*.

Haar, krullende als eene geopende kokosbloem, *ramboet ikal mâjang mukkar*.

—en te koop roepen, *berseroe-seroekan akan boengânja*.

— in hout, *bâriq*.

— van meel, *tepoeng hâloes*, *daboe tepoeng*, *kimbang*, *tepoeng loemat*, *kumbang tepoeng*, L., *kapâla tepoeng*, L.

— van zwavel, *tepoeng batîrang*, *tepoeng wellîrang*, L.

De — der jongelingen, *taroena jang pilehan*, *taroena jang ter-oetama*, *orang moeda jang djâdi perhiâsan temanja*.

De — der welsprekendheid, *perhiâsan futsêhat*.

—, maandstonden, *boelan-boelan*, *bâwah boelan*, *heidl*, Ar., *hâjadl*, Ar. (*hâjal*), *hâri tjemar kâjin*, L.

—, maagdom, *prâwan*, *perdarâan*.

—en, die achter de ooren gestoken worden, *soenting*.

BLOEMBLED, o. *pêtaq boenga*, *pêtaq kumbang*, L.

BLOEMBLAD, o. *dâwon kumbang*, L., *dâwon boenga*.

BLOEMBOL, m. *rimpt boenga*, *oembinja kumbang*, L., *ânaq boenga*.

BLOEMENHANDEL, m. *perntagân boenga*, *dagângan kumbang*, *djoewâl kumbang*, L.

BLOEMENLIEFHEBERIJ, vt. *soeka piâra kumbang*, *soeka piâra boenga*.

BLOEMENMAKER, m. *orang mengârang boenga*, *toekang kumbang*, L.

BLOEMENVLECHTSEL, o. *goeboh*.

BLOEMHOF, m. *tâman poespa*, *kebon kumbang*, L.

BLOEMHULSEL, o. (van den kokosbocm), *kaloeping*.

BLOEMIST, m. *orang jang tânam kumbang*, L., *orang piâra kumbang*, L., *orang piâra boenga*.

BLOEMISTERIJ, vt. *pemalihârâan boenga*, *piarâan kumbang*, L.

BLOEMKELK, m. *kaloepaq boenga*, — *kumbang*, L.

BLOEMKNOP, m. *koetom*, *koentom*, *koentjoep*, *kantjoep*.

Ontlokene bloemen en geslotene —pen, *boenga-boenga terkambang dan koetom-koetom terkantjoep*.

BLOEMKRANS, m. *boenga di kârang*, *boenga sa-kârang*, *karângan*, *kumbang di kârang*.

- Een gebeitelde —, *kaloq*.
 Een — van jasmijn (Indische), *kumbang melâti jang di toesoeg*.
 — achter de ooren, *soenting*.
BLOEMWEEKER, m. *toekang kebon jang tãnam kumbang, L., (boenga)*.
BLOEMWEEKERIJ, vt. *pemaliharãan boenga, pentarãan kumbang, L., tanãman boenga, — kumbang, L.*
BLOEMLEZING, vt. (uit eenige geschriften), *boenga rampei, soerat jang di kãrangkan derri paadda bebrãpa kitãb*.
BLOEMMAND, vt. *bãkoel boenga, bãkoel kumbang, L.*
 Hare — hield zij onder den arm, *makka bãkoel boengãnja itoepoon di kiliqnja. S. R. 13.*
BLOEMMARKT, vt. *pãsar boenga, pakan boenga, pãsar kumbang*.
BLOEMMEEL, o. *boenga tepoeng, kumbang tepoeng, L., kapãla tepoeng, daboe tepoeng*.
BLOEMPAP, vt. *boeboer tepoeng*.
BLOEMPERK, o. rond —, *boelang-boelang*.
BLOEMPE, o. *boenga ketjil, kumbang ketjil, L.*
BLOEMPOT, vt. *djambãngan, tempat boenga, tempat kumbang, L.*
BLOEMRIJK, b. n. *bãnjaq boenga, bãnjaq kumbang, L.*
BLOEMSCHILDER, m. *toekang soengging, L., toekang of pandei menoelis boenga of kumbang, L.*
BLOEMSTEEL, m. *tangkẽ boenga, tangkẽ kumbang, L.*
BLOEMSTOF, o. *daboe tepoeng*.
BLOEMSTUK, o. *kumbang jang di toelis, L., pigoera kumbang, L., gambar boenga*.
BLOEMTUIN, m. *tãman poespa, kebon kumbang*.
BLOEMWERK, o. *gebloemde stof, kãjin poespa rãgam, kãjin jang ada kumbang, L.*
 —, in de bouwkunde, *karãngan boenga, boenga jang di oekir, kaloq*.
BLOESEM, m. *boenga sa-kumbang, kumbang mukkar, L.*
 — van eenen kokos- of pinangboom, *mãjang*.
 — van den kokosnoot, *wanneer die nog op malkander ligt, bidang*.
 — van eenen banaan, *djantong pisang*.
 — van peper, *gagang*.
BLOESEMEN, o. w. *berboenga, berkumbang*.
BLOK, o. (hout), *pontong kãjoe, bloq, Ned.*
 Een — arduinsteen, *bãtoe koesta sa-boewah*.
 Een — tin, *timah sa-tampang*.
 Hak —, *pontong (pãpan) kãjoe boewat tjintjang*.
 —, *kluister, pasoengan, belloq*, verb. Ned.
 Zich zelven een — aan het been doen, *kardja soesah atas dirinja*.
 —, *katrol, kart, karrei, kallaq, L., êrrêtan, L.*
 Een — van een kind, *anaq gemoq lãgi brat*.

- Een — of rei huizen, *roemah-roemah sa-djãdjar, roemah-roemah sa-kampong*.
BLOKBEELD, o. *pãtong*.
BLOKHUIS, o. *koeboe, kãta*.
 —, *gevangenis, pandjãra, pasoengan, boewt*, verb. van *boeijen*.
BLOKKADE, vt. *pengepoengan*.
BLOKKEN, o. w. *onophoudelijk met ijver arbeiden, mengoesahãkan diri terlãloe sãngat*.
BLOKKENMAKER, m. *pandei kari (karrei), toekang êrrêtan (kallaq)*.
BLOKKER, m. *orang jang terlãloe rãdjin mengoesahãkan dirinja paadda soewãtoe pekar-djãan*.
BLOKKEREN, b. w. *mengepong, menjerang*.
BLOKKERING, vt. *pengepoengan*.
BLOKTING, o. *timah jang*.
BLOKZILVER, o. *pérãq bãtang*.
BLOND, b. n. *koening (van haar, ofschoon niet juist, daar koening geel beteekent)*.
 — haar is een teeken van gebrek aan verstand en (een kenmerk) van spoedige oplopendheid, *ramboet jang koening itoe tandu koerang boedi dan sigra goesar. M.R. 189. (F. GUEYNIER vertaalt in zijn Vocabulaire enz. van 1708 het woord blond door seperti kangsi, dat noch Maleisch, noch Arabisch, noch Perzisch en mij vreemd is; — haar is bij den Maleijer eigenlijk alleen door vreemdelingen bekend geworden)*.
BLOOD, b. n. *schaamachtig, mãloe*.
 —, *vreesachtig, penãkoet*.
BLOODAARD, m. *lafaard, orang tjabar, orang gantar, orang jang koerang brãni*.
BLOODE, b. n. zie **BLOOD**.
BLOODHARTIG, b. n. zie **BLOOHARTIG**.
BLOODHARTIGHEID, vt. zie **BLOOHARTIGHEID**.
BLOODHEID, vt. zie **BLOOHEID**.
BLOOHARTIG, b. n. *penãkoet, tjãbar, gantar, koerang brãni*.
BLOOHARTIGHEID, vt. *pri jang tjãbar, tãkoel*.
BLOOHEID, vt. *mãloe, penãkoet*.
BLOOT, b. n. *telandjang, telelẽ*.
 Met bloote beenen, *dengan kãki telandjang*.
 Met het bloote oog aanschouwen, *lihat dengan mãta sãdja, pandang dengan tiãda pãkẽ tjermĩn ataw trõpong*.
 Bloote boezem, *soesoe telelẽ*.
 —, *uitgetogen, terhoenoes, te-tjãboet, L.*
 Naakt en —, (zeer arm), *põtöl sakãli*.
 —stellen, *melelẽkan*.
 Zich aan geveeren —stellen, *mendjalãni djãlan jang behahãja*.
 Zijne geheimen — leggen, *memboeka rahsia*.
 De — e waarheid, *kabenãran sãdja*.
 Onder den — en hemel slapen, *tidor di bãwah lãngit*.
 Het is maar een — gerucht, *itoe kãbar angin sãdja, L., makka itoe ada chabar sãdja*.

De — e huid, *koelit dōwang*, L.
BLOETELIJK, bijw. enkel, *sādja, sahādja, tjoemah*.
BLOOTEN, b. w. zie **PLOOTEN**.
BLOOTHEID, vt. *katelandjangan*.
BLOOTSHOOFDS, bijw. *kapala telandjang*.
BLOOTSVUETS, bijw. *kāki telandjang*.
BLOOTWOL, vt. *boeloe jang di ambil derri koelit domba*.
BLOS, m. op het gelaat, *serei*.
 Haar — was rooder dan de robijn, *sereinja merah derri paadda mānikam*.
 Eenen — hebben, blozende, *berserei*.
BLOUWEN, b. w. *boesor*.
 Pas geblouwd, *bahāroe di boesor*.
BLOZEN, o. w. *māloe*.
 — van schaamte, *kamāloe-maloewan*.
 Het hoofd, van schaamte blozende, voortover buigen, *toendoeq māloe*.
 Waarom bloost gij als een jongeling u aanziet? *mengāpa māloe di tintang taroena? mengāpa māloe di pandang orang moeda?*
 — van natuur rood zijn, *berserei, bersere*.
BLOZING, vt. *kamāloe-maloewan*.
BLUFFEN, o. w. *angas*, L.
BLUSCHGEREEDSCHAP, o. *prāboet boewat bēkin māti of boenoh āpi*, L., *pegāwei akan memādamkan āpi*.
BLUSCHMIDDEL, o. *dāja oepāja akan memādamkan āpi, āqal boewat bēkin māti of boenoh āpi*, L.
BLUSSCHEN, b. w. uitdooven, *bēkin māti*, L., *boenoh*, L., *pādamkan*.
 Brand —, *pādamkan bārang hāngos*.
 Dorst —, *poewaskan dahāga, kinjangkan hawoes*, (aws), L.
BLUSSCHER, m. *orang jang memādamkan, pemādām, orang jang boenoh of bēkin māti*.
BLUSSCHING, vt. *memādām*.
BLUTS, vt. *blutse, buil, bangkaq, hāboeh*, Jav.
BLUTSEN, b. w. *remogkan, antjorkan*.
BLUTSING, vt. *peremoekan, pengantjoeran*.
BOBBEL, m. *galambong*.
 — op het water, *galambong di atas ajer*.
BOBBELEN, o. w. *bergalambong, didih, berdidih, bedidih*, L., *galāga, glegga, galāgaq, beglegga*.
BOBBELING, vt. *galamboengan, pedidihan, galāga*.
BOD, o. *tawāran*.
 Zijn — van duizend gulden heb ik niet aangenomen, *tawāranja jang sariboe roepiah itoe kita poon tiāda tarima*.
 Aan het — zijn, bieden, *bertawāran*.
BODE, m. *soeroehan, pesoeroehan, pesoeroeh, atjang*.
 Een — Gods, *rasoel Allah*.
 — eens konings, gezant, *oetoesan*.
 —, bediende, *sākei, hamba, boe-čang*, L.
BODEAMBT, o. *djabātan soeroehan, pekar-čjāan pesoeroeh*.

BODEM, m. *pantat, bāwah, loenas, rāsa, poesat, dālamnja*.
 De — van een schip, *pantat kapal*.
 De — van eene kist, *bāwahnja peti*.
 De — van eene schuit, *loenas prāhoe*.
 De — der zee, *rāsa lāwoet*.
 De — des oceaans, *poesat samoedra*.
 De — van eenen put, *dālamnja prigi, dālamnja soemoer*, L., *kāki soemoer*, L.
 —, schip, *kapal*, *prāhoe*.
 Die koopwaren moeten op Nederland-sche bodems uitgevoerd worden, *makka bārang dagāngan itoe handaq di kaloewarkan dengan kapal wolanda*.
 De planken van den — eener kist, *pāpan bāwahnja peti*.
 —, land, grondgebied, *tānah*.
 Vaderlandsche —, *tānah negri nēnēq mōjang*.
BODEMEN, b. w. *pāsang pantat tong*.
BODEMERIJK, vt. *hajoeman, pegadēan prāhoe ataw moewātannja*.
BODEMERIJBRIEF, m. *soerat hajoeman, soerat pegadēan prāhoe*.
BODEMLOOS, b. n. (van de zee, grondeloos) *toebir, tiāda terlōga, trāda kadoega*, L.
 —, (van een vaartuig), *tiāda poenja loenas*, zie verder **BODEM**.
BODIN, vt. *pesoeroeh parampoewan, soeroehan parampoewan*.
BOEDEL, m. al de bezittingen, *segalla harta, māta benda sakalān*.
 —, inboedel, *pekākas roemah*, L., *per-kākas roemah, serba roemah*.
 —, nalatenschap, *harta peninggālan*.
 Den — niet aanvaarden, *tiāda tarima harta peninggālan, menoelaq harta peninggālan*.
 Insolvente —, *harta peninggālan jang di lepaskan*, — — — *tiāda tjoekoep membājar hoetang*.
BOEDELAFSTAND, m. *hāl lepaskan harta peninggālan, kalepāsan harta peninggālan*.
BOEDELHOUDER, m. *soewāmt (lāki, L.) jang pégang harta peninggālan istrinja*, (bininja, L.)
BOEDELHUIS, o. zie **BOELHUIS**.
BOEDELKAMER, vt. *perbendahāran harta peninggālan, beit 'l-māl*, Ar., *gedoeng harta orang māti*, L.
BOEDELLIJK, vt. *daftar harta peninggālan, soerat pekākas roemah orang māti*, L.
BOEDELOPSCHRIJVING, vt. *penjoerātan harta peninggālan, toelisan pekākas roemah orang māti*.
BOEDELMEESTER, m. *djoeroe peninggālan, djoeroe pégang pekākas roemah orang māti*, L.
BOEDELREDDER, m. *wakil watsiat*, Ar., *polmak*, verb. Ned.
BOEDELREDDING, vt. *pemarintāhan harta peninggālan, pégangan harta orang māti*.
BOEDELROF, vt. zie **BOEDELLIJK**.

BOEDELSCHEIDER, m. *djoeroe membahagi harta peninggalan, djoeroe membagi harta orang mati, polmak*, verb. Ned.

BOEDELSCHEIDING, vt. *pembahagian harta peninggalan, pembagian harta orang mati*.

BOEDELSCHEIJVER, m. *djoeroe toelis jang bekin soerat harta orang mati, L., djoeroe menjoerat harta orang mati*.

BOEF, m. *risaw, geibana, pengitjoe, orang djahat, bangsat, L., orang boesoeg, L.*
—, *gevangene, orang terpardjara, orang terpasoeng, orang di (derri) boewi*, (verb. van boeijen).

BOEFACHTIG, b. n. *djahat, tjara tipeo*.

BOEFACHTIGHEID, vt. *tangkal djahat, tingkah lakoe djahat*.

BOEFSCH, b. n. zie **BOEFACHTIG**.

BOEG, m. *haloewan, aloewan, haloewan prahoe, djoenggor*.
Breede —, *haloewan tjoepeol*.
Smalle of scherpe —, *haloewan lantjip, haloewan tadjam*.
Dwars voor den — *zeilen, berlajar melintang haloewan prahoe jang lajin*.
Over den anderen — *zeilen, berlajar dengan bibir lajin*.
Den — *wenden, gilir (geler) prahoe*.

BOEGANKER, o. *sawah haloewan, djangkar aloewan, L.*

BOEGEN, o. w. *pegang kamoed, memoedikan*.

BOEGKRUISEN, o. w. *laveren, belog, paré*.

BOEGSEERLIJN, vt. *talk pendarat, talk toenda*.

BOEGSEREN, b. w. *tonda, tondaq, toenda, rinding*.
Het schip werd naar de monding der rivier geboegseerd, *makka kapal itoe di toendanja ka-moewara*.
Het vlothuis moet naar den overwal geboegseerd worden, *makka roemah rakit itoe handaq di toenda ka-sabrang*.

BOEGSERING, vt. *toenda*.
De boegsering van dat vaartuig, *toendanja prahoe itoe*.

BOEGSPRIET, m. *samandera*.

BOEGSPRIETZEIL, o. *lajar samandera*.

BOEGSTUK, o. *kanon op den boeg, mariam haloewan prahoe*.
—, *hout, kajoehaloewan prahoe*.

BOEI, vt. (van een anker), *timboelan, lampong*.
—, *kluister, loenggoe, beloenggoe, pasoenq, sangkala, boewi, L., verb*.
In de boeijen zetten, *tároh di pasoenq, tároh di boewi, L.*
Hij verlostte hem uit zijne boeijen, *makka di lepaskannja derri paadda beloenggoenja*.
De boeijen, *gevangenis, pandjara, pasoenqan, boewi, L. verb*.

BOEIJEN, b. w. *loenggoe, meloenggoe, tároh di pasoenq, pasoenq, tároh ranté, L., merantekan*.

—, *bekooeren, bri rawan hati, merawankan*.
—, *een schip, timbo, meninggikan bibir kapal*.

BOEIPLANK, vt. *papan timbo, papan di atas bibir kapal*.

BOEK, o. *kitab, Ar., boekoe, L., soerat, Ar.*
Gelijk Hij spreekt in Zijn eeuwig —, *seperti berkata ia dalam kitabnja jang gadim, M. R. 1.*
— van lontarbladeren, *poestaka*.
Een langwerpig —, *safinat, Ar.*
Ongebonden —, *kitab jang belom di kilip, boekoe jang belon di djahit, L.*
Een gedrukt —, *kitab jang di trá, boekoe jang di tjitaq, L.*
Een geschreven —, *kitab jang di soerat, boekoe jang di toelis, L.*
—, *schriftboek, boekoe toelis, L.*
Een arabisch —, *kitab arab*.
—, *onderdeel van een werk, soerat*.
Al de — *en van het Oude Verbond, segalla soerat perdjandjitan lama*.
—, (papier), *koras*.
Twee boeken papier, *qarthas doewa koras*.
Er gaan twintig boeken in eenen riem, *makka sa-kódi qarthas itoe moewat doewa poeloh koras, doewa poeloh koras djadi sa-kódi qarthas*.
Te — *stellen, mentáliskan*.
Een boek binden, *mendjilit kitab, mendjahit kitab, mendjahit boekoe, L., kilip kitab, mengilip kitab*.
Boeken drukken, *menerá kitab-kitab, tjitaq kitab, tjitaq boekoe, L.*

BOEKBAND, m. *djilit kitab, djilit boekoe, L.*

BOEKBOORDEELAAR, m. *orang jang mengira-ngirakan qadar kitab*.

BOEKBESLAG, o. *saloetan kitab, saloetan boekoe, L.*

BOEKBEWAARDER, m. *djoeroe kitab, djoeroe boekoe, L.*

BOEKBINDEN, o. *pekardjään mendjilit kitab*.

BOEKBINDER, m. *toekang mendjilit kitab, toekang mengilip kitab, toekang mendjahit boekoe, L.*

BOEKBINDERIJ, vt. *tampat toekang mendjilit kitab, tempat toekang mendjahit boekoe, L.*

BOEKBINDERSKNECHT, m. *hamba toekang mendjilit (mengilip) kitab, boedjang toekang mendjahit boekoe, L.*

BOEKBINDERSWINKEL, m. zie **BOEKBINDERIJ**.

BOEKDEEL, o. *djilit, L., djild, Ar.*
Twee — *en in eenen band, doewa djilit dalam satoe ikatan*.

BOEKDRUKKEN, o. *lmoeh menerá kitab, pengatahoewan tjitaq kitab, (boekoe, L.)*.

BOEKDRUKKER, m. *penerá kitab, toekang tjitaq boekoe, L.*

BOEKDRUKKERIJ, vt. *perterään kitab, roemah tjitaq boekoe, L.*

BOEKDRUKKERSKNECHT, m. *hamba penerá kitab, boedjang toekang tjitaq boekoe, L.*

BOEKDRUKKUNST, vr. *ilmoe menerá kitáb*, *pengatahoewan mentjitaq boekoe*, L.
BOEKDRUKKERSWINKEL, m. *kadei penerá kitáb*, *toko toekang mentjitaq boekoe*, L.
BOEKEL, m. haarkrul, *ikal*, *toekong*.
 — in den baard, *boekol djènggoet*.
BOEKEN, b. w. *menjoerat dâlam kitáb*, *toelis di boekoe*, L.
BOEKENKAS, vr. *almâri kitáb*, *almâri boekoe*, L.
 Planken in eene — leggen, *pásang pápan di almâri kitáb*, (boekoe, L.).
BOEKENKRAAM, vr. stalletje, *kadei órang mendjoewál kitáb*, (boekoe, L.).
BOEKENKRAMER, m. *órang mendjoewál kitáb toewah*, — — *boekoe toewah*, L.
BOEKENMAKEN, o. *pengarângan kitáb*, (boekoe, L.).
 Een boek maken, schrijven, opstellen, *mengârang kitáb*, *békin boekoe*, L., *mentálifkan kitáb*.
BOEKENMAKER, m. *penjoerat*, *órang mentálifkan kitáb*, *órang békin boekoe*, L.
BOEKER, m. *órang jang menjoerat of sâlin soerat peringâtan dâlam boekoe besaar*.
BOEKERIJ, vr. bibliotheek, *perhimpoean kitáb*, *pekoempoelan boekoe*, L., *tampat simpan kitáb*, (boekoe, L.).
BOEKHANDEL, m. *perntagâan kitáb*, *hâl berdâgang boekoe*, L.
BOEKHANDELAAR, m. *pendjoewál kitáb*, *órang mendjoewál boekoe*, L.
BOEKHOUDEN, o. *ilmoe menjoerat hitoengan*, *ilmoe mendafstar hitoengan*, *pengatahoewan menoelis bilangan*.
BOEKHOUDER, m. *órang menjoerat of menoelis bilangan*.
BOEKHOUDERSCHAP, o. *pekaradjâan menjoerat hitoengan*, zie **BOEKHOUDER**.
BOEKJE, o. *kitáb ketjil*, *boekoe ketjil*, L.
 —, aantekeneboekje, *boek tekenan*, L., verb., *soerat peringâtan*.
 Laat ik mijn — niet opendoen, *béjar djângan sahâja memboeka moeloet*.
BOEKMINNAAR, m. *órang jang birâht kitáb*, *órang jang páling soeka membátja boekoe-boekoe*, L.
BOEKNIUWS, o. *chabar soerat-soerat*, *chabar kitáb-kitáb jang baharoe*, *kâbar boekoe-boekoe jang bároe*, L.
BOEKOEFFENAAR, m. *órang mengâdjí*, *órang membátja boekoe-boekoe*, L.
BOEKOEFFENING, vr. *pengadjian*, *peladjâran boekoe-boekoe*, L.
BOEKSCHRIJVER, m. *penjoerat*, *órang jang mentálifkan kitáb*, *órang jang békin boekoe*.
BOEKSCHULD, vr. *hoetang jang tersoerat dâlam boekoe*.
BOEKSTAAF, vr. *hoeroef timah*.
BOEKSTAVEN, b. w. *menghoebong hoeroef*.
BOEKVERKOOPER, m. *toekang djoeuwál boekoe*, L. *toekang djoeuwál kitáb*.
BOEKVERKOOPERSKNECHT, m. *hamba (boekdjang, L.)*, *toekang djoeuwál kitáb*.

BOEKVERKOOPING, vr. *lélang kitáb*, *lélang boekoe*, L.
BOEKWEIT, m. soort van —, *bâtar*, dit graan gebruikten de Javanen vóór dat zij de rijst kenden.
BOEKWERK, o. *pekaradjâan boekoe*, L., — *kitáb*.
BOEKWINKEL, m. *kadei kitáb*, *toko boekoe*, L.
BOEKWORM, m. *oelat kitáb*, *oelat boekoe*, L.
BOEL, m. zie **BOEDEL**.
 —, menigte, hoeveelheid, *kabanjâkan*, *bánjaq*.
 Daar is nog een heele — rijst, *makka áda mást bánjaq bras*, L.
BOEL, m. en vr. ontuchtige, *kandaq*.
BOELAADJE, o. *perkandâkan*, *persoendâlan*.
BOELEERDER, m. *órang laki-laki jang berkandaq*.
BOELEERSTER, vr. *órang parampoewan jang berkandaq*.
BOELEREN, o. w. zie **BOELEREN**.
BOELEREN, o. w. *berkandaq*, *bermoekah*.
BOELERING, vr. *perkandâkan*.
BOELHUIS, o. *roemah lélang*.
BOELKENSKRUID, o. *djoekoet prasman*, *Soend. dáwan sambong*.
 Wild —, (bidens), *raw tjátja*.
BOENDER, m. het werktuig om te boenen, *sikat*, *sékat*: L.
 —, persoon, die boent, *órang menjikat*, *órang sékat*, L.
BOENEN, b. w. *gosoq*, *sikat*, *sékat*, L.
BOENSTER, vr. *órang parampoewan jang menggosoq*, of *sékat*, L.
BOER, m. (dorpling) *órang doesoen*, *órang désa*.
 —, bergbewoner, *órang goenong*.
 —, bovenlander, *órang hoeloe*, *órang oedq*.
 Arabische —, woestijnbewoner, *bedâwi*.
 —, landman, ploeger, *penanggála*, *órang meloekoe*, L.
 —, rijstveldenbewerker, *órang kardja sawah*, *órang kardja ládang*, *órang menjâwah*, *órang berlâdang*.
 —, in het schaakspel, *baydaq*, Ar., *bidq*.
 —, oprising, *sirdâwah*.
BOERACHTIG, b. n. zie **BOERSCH**.
BOERACHTIGHEID, vr. zie **BOERSCHHEID**.
BOERDERIJ, vr. *landhoeve*, *kampung*, *kebon*, *impos*, *ompos*, *tânah*.
BOEREN, o. w. *kardja kebon*, *mengardjâkan pekaradjâan órang doesoen*.
 —, rijst bouwen, *kardja sâwah*, *menjâwah*, *berlâdang*.
BOERENBRULOFT, vr. *perdjamoewan kâwin órang désa*, *pesta kâwin órang désa*.
BOERENDOCHTER, vr. *ánaq parampoewan órang désa*, — — — *kampung*.
BOERENDRAGT, vr. *pekâjin tjára órang kampung*, *pekâjin tjára órang désa*.
BOERENHUIS, o. *roemah órang kampung*.

BOERENHUT, vr. *pondoq orang kampong, pondoq orang doesoen.*
BOERENJONGEN, m. *kánaq-kánaq orang kampong, boedaq orang désa, boedaq orang goenong.* (*Boedaq* beteekent hier geen slaaf).
BOERENKIEL, m. *bádjoé orang goenong.*
BOERENKINKEL, m. *orang gobloq.*
BOERENKLEED, o. *pekájin orang doesoen, pekájin orang goenong.*
BOERENKNECHT, m. *hamba orang doesoen, boedjang orang kardja kebon, L., boedjang orang menjáwah, L., hamba orang berlá dang.*
BOERENKOST, m. *makánan orang berlándang, makánan orang goenong.*
BOERENLEVEN, o. *tjára hídrop orang doesoen, — — — goenoeng, — — — kampong, — — — berlándang.*
BOERENLED, o. *njunjian orang goenong, zie BOER.*
BOERENMEID, vr. *parampoevan jang djádi hamba orang doesoen.*
BOERENMEISJE, o. *parampoevan ánaq orang doesoen.*
BOERENPAARD, o. *koeda orang doesoen.*
BOERENSpraak, vt. *bahása goenong, bitjára orang goenong.*
BOERENSTAND, m. *prí hál orang goenong, prí hál orang doesoen, kaloekoewan orang berlándang.*
BOERENSTULP, v. zie **BOERENHUT.**
BOERENTAAL, vr. zie **BOERENSpraak.**
BOERENVOLK, o. *orang goenong, orang doesoen.*
BOERENWERK, o. *pekardjään orang doesoen, zie BOER.*
BOERENWONING, vr. *roemah orang goenong, roemah orang doesoen.*
BOERIN, vr. *orang parampoevan doesoen, orang parampoevan goenong.*
BOERSCH, b. n. *tjára orang goenong, tjára orang doesoen.*
 — e gewoonten, *àdat tjára orang goenong.*
BOERSCHHEID, vr. *kalakoewan orang goenong.*
BOERT, vr. *scherts, sanda, goeroe, goeraw, djínaka.*
 — en scherts, gekheid, *sanda goeroe.*
BOERTACHTIG, b. n. zie **BOERTIG.**
BOERTEN, o. w. *bersanda, bergoeroe, berdjináka, mendjináka, memása, tjanda, bertjanda, butjanda, L.*
BOERTER, m. *orang bersanda, orang bergoeroe.*
BOERTERIJ, vr. zie **BOERT.**
BOERTIG, b. n. *djináka, berdjináka.*
BOETE, vt. voor zonde, *tápa.*
 — voor bondbreuk, *basákawí.*
 —, berouw, *tóbat, sesal.*
 — doen, *pertápa.*
 —, beboeting, *denda, béjoet, L.*
 —, bestaande in het leveren van personen, die in waarde aan de vermoorde gelijk staan, *sápo.*

In eene — beslagen worden, *kena denda, di dendá-i.*
 —, die aan de familie van eenen vermoorde betaald wordt, *bángoen.*
 — voor verwonding, *pampas.*
BOETEDOENING, vr. *pertápá-an.*
BOETELING, m. en vr. *orang pertápa.*
 Een —, die zevenhonderd jaren op het gebergte vertoeft heeft, *orang pertápa jang soedah doedoeq di goenong toedjoh rátoes táhon lamánja.*
 Vrouwelijke —en, *oebon-oebon.*
BOETEN, o. en b. w. *bájar, tájar denda, kena denda, kena hoekoem.*
 —, boete doen, *pertápa.*
 De zondige mensch moet de zonde met den dood —, *makka orang berdósa itoe tí-dápat ttáda akan máti kárana dosánja.*
 Hij heeft iemand gedood en moet het — met vijftig Spaansche matten, *makka ia soedah memboenoh sa-orang serto di pampas (kena denda) lima poeloh ringgit.*
 — voldoen, bevredigen, opvolgen, *toeroet.*
 Zijne lusten —, *toeroet hawá nafsoenja, melakoekan kaseokáanja.*
 Netten —, *boeboel djála.*
 Het vuur —, *oepaq ápt.*
 Ketels —, *membajikt prijjoq jang roesaq.*
BOETER, m. *orang jang tóbat, — — menjesal.*
BOETING, vr. *tóbat, Ar., sesal.*
BOETKLEED, o. *pekájin orang pertápa.*
BOETMEEL, o. voor het plegen van eenen moord, gevoegd bij de schadeloosstelling, *tepong boemi.*
BOETPREDIKER, m. *chathib tóbat.*
BOETPREEK, m. *chathbat akan tóbat.*
BOETPSALM, m. *mazmoer tóbat.*
BOETSEERDER, m. *orang jang meroepákan, — — memboewat toládan, — — menolá-dankan, — — békin tjonto, L.*
BOETSEREN, b. w. *meroepákan, peroepákan, memboewat toládan, menolá-dankan, békin tjonto, L.*
BOETSERING, vr. *penboewátan toládan, pembékinan tjonto, L., peroepa, peroepáan.*
BOETVAARDIG, b. n. *bertóbat, menjesal, bertápa.*
 De —e mensch smeekt God om vergeving en verbetert zijnen weg, *orang jang bertóbat itoe mínta ampon kapáda Allah serto membajiki djálannja.*
BOETVAARDIGHEID, vt. *tóbat, sesal, tápa.*
BOETVAARDIGLIJK, bijw. *atas prí tóbat, dengan tóbat, dengan háti jang menjesal.*
BOEVEJAGT, vr. *perhambátan orang djáhat.*
BOEVENPRAAT, m. *bahása orang djáhat, bijára bangsat, L., bahása máling.*
BOEVENSTREEK, m. *makr orang djáhat, típoe dája bangsat, L., pedajá-an bangsat.*
BOEVERIJ, vt. *makr, Ar., típoe-dája, pedajá-an, L.*

BOEZELAAR, m. *skortje*, verb. van schortje.
 Neteldoeksche —, *tapih sarátan*.
BOEZEM, m. borst, *dáda*.
 Den — wrijven, *menggósoq dáda*.
 Hare tranen vloeiden langs haren —, *makka ajer matánja poon bertjoetjoeranlah ka-dadánja*.
 Het kon niet in zijnen — dringen, *ítoe tíada bóleh másoq kadálam dadánja*.
 De hand in zijnen eigenen — steken, *foekoer akan dirinja, pariksa diri*.
 De — cener vrouw, de borsten, *soesoe*.
 Den — ontblooten, *melelékan soesoe*.
 Een volle —, *soesoe boentar*.
 —, schoot, (de inlandsche vrouwen zitten plat op den grond, waardoor schoot en boezem als van eene beteekenis beschouwd worden, doch bezigen er het woord *pangko* voor).
 Kom mijn vriend aan den — uwer vriendin, *marilah kakanda ka-pangko adenda*.
 Toen hield zij het kind aan den —, (op den schoot), *lálao di pangkoenja ánaqnja*.
 En het kind sliep aan den — zijner moeder, *makka ánaq ítoe-poon tídor di pangko iboenja*, (*bondánja, Hoft., mánja, L.*).
 —, zeeboezem, *teiq*.
 Al deszelfs zeeboezems en stranden, *segalla teloq rantawnja*.
BOEZEMVRIEND, m. *hindei benar, tawlan benar, tsáhíb benar, tsofbat betoel, sóbat betoel, L.* (Het Arabische woord *tsáhíb* is vriend en niet *tsofbat*, want dat is vriendschap, doch wordt er algemeen voor gebruikt.)
BOEZEMVRIENDIN, vt. zie **BOEZEMVRIEND**.
BOEZEMVRIENDSCHAP, vt. *tsofbat benar, persobátan betoel, L.*
BOEZEMWEE, o. *sákit háti, sangsára*.
BOEZEMWEES, m. en vt. *ánaq piátóe jang thláhir komedièn derri paadda máti bapánja, ánaq piátóe jang di beránaqkan kamoeidian bapánja soedah máti, L.*
BOFFEN, b. w. *limpar, lontar*.
BOGCHEL, m. *bongkoq*.
 —, gebogchelde, *si bongkoq*.
 Toen zij dien gebogchelden jongen buiten zagen komen, schoten zij met pijlen van achteren op zijnen — en dezelve verplaatste zich naar voren, *sa-telah di lihatnja boedaq bongkoq ítoe kaloewar makkeri lálao di pánahnja bongkoqnja derri balákanj makka bongkoqnja poon lári kahadápán*. S. R. 9.
 Zij lachten op het zien van den toestand van dien —, (bogchelaar), *poon tertáwa melihat akan kalakoewan si bongkoq*. S. R. 9.
BOGCHELAAR, m. *bongkoq, órang berbongkoq*.
 En de vorstin zeide: hé —, wees stil, ween gij niet en ga niet meer uit, *makka káta tbewan poetri: hé bongkoq, diamlah*

angkaw djangan menángis dan djanganlah angkaw ka-loewar-loewar lági. S. R. 9.
 —, slaver, zwoeger, *órang jang menjoesahkan diri dengan bekdarja, L.*
BOGCHELMANNETJE, o. *órang káté berbongkoq*.
BOGEN, o. w. pogchen, *kátjaq, mengátjaq, mengáda-ngáda, memoedji diri, membesarkan diri*.
 Op zijne verdiensten —, *kátjaq káraná pahalánja*.
BOGT, vt. *balikoe, tikoengan*.
 Hoeken en —en (in eene rivier), *tandjoeng balikoe*.
 Diepe —, inham eener rivier, *loeboq*.
 —, boog, *langkong*.
 Voor iemand in de — springen, *membantoe órang, menoelung órang, toelung bitjára, L., toelung sa-órang dengan bitjára*.
 — van een touw, *lipátan táli*.
 De — van eenen slinger, *sálang alí-ali*.
 —, iets slechts, *boesoeg, tíada bájiq*.
BOGTIG, b. n. *berbalikoe, belangkoq, terlangkong*.
 De — e Tátang-rivier, *soengei tátang jang berbalikoe*.
 —e weg, *loeroh jang langkoq*.
 —, gewelfd, *berlangkong*, zie **KROM**.
 —, met bogten, (van hout), *montjol-montjol*.
BOHA, m. *roesoe*.
 Veel — maken, *békin bánjaq roesoe, L., kardja hiroe-hára*.
BOK, m. *kambing djantan, kambing láki-láki, L., taijs, Ar.*
 Een groote ruige — met eenen langen baard, *kambing randoq*.
 —, lomperd, vlegel, *órang kákoe, órang pangkoh, órang jang kórang áadat, órang góbloq, L.*
 —, van een rijtuig, *bok, Ned., tampat doedoeq órang jang mengapalákan rátu, Hoft., tampat doedoeq órang jang membáwa karéta, L.*
 Een — schieten, (eene fout begaan, verkeerd doen), *sálah berboewat*.
 —, schraag, ezal, *koeda-koeda*.
BOKAAL, vt. *piála*.
 De — doen rondgaan, *peridarkan piála*.
 En den gouden, met allerlei juweelen ingelegden — liet men rondgaan, *makka piála amas jang di tátahkan rema metoe mánikam ítoe-poon di peridarkan óranglah*.
BOKACHTIG, b. n. *lomp, ruw, pangkoh, kákoe, kásar, góbloq, L., koerang áadat, kórang adjar*.
BOKACHTIGHEID, vt. *prí pangkoh, tingkah lákoe jang kásar, — — kákoe*.
BOKJE, o. *kambing ketjíd*.
BOKKENBLAD, o. *sájar kambing*.
BOKKENHAAR, o. *boeloe kambing*.
BOKKENLEDER, o. *koelit kambing jang di sámag*.
BOKKENLUCHT, vt. *aring*.

- BOKKENSPRONG**, m. *grip*.
—en maken, *bergiripan*, L.
- BOKSDOREN**, m. *poeloes arewi*, Soend.
- BOKSE**, vr. broek, *tjelána*, zie BROEK.
- BOKSHOREN**, m. en o. *tandq kambing*.
—, zeker kruid, fenegriek, *kájoe ápi-ápi*, Soend., *troentoeng, holbat*, Ar.
- BOKSLEËR**, o. zie BOKKENLEDER.
- BOKSOOR**, o. *telinga kambing, koeping kambing*, L.
—, zie BOKSHOREN, zeker kruid.
- BOKSPOOT**, m. *káki kambing*.
- BOKSVEL**, o. *koelit kambing*.
- BOL**, m. rond lichzaam, *boewah*.
—, bol, pil, *ontal*, zie ook BAL.
Een glazen —, *stolp, toedong kátja*.
De — van eene bloem, *oemb kumbang*, L., *rimpí boenga*.
— van eenen hoed, *atasnja toppí*, L.
Het is jammer, dat het hem in den — scheelt, *sájang ia áda gila*.
Een schrandere —, *órang pntar*, L., *órang pantas, órang tjerdiq*.
Een —, broodje, *róti ketjil*.
—, pruike —, enz., *kaleboet*.
- BOL**, b. n. bolrond, *béngkoq*.
Een — glas, *kátja béngkoq*.
Een bolronde spiegel, *tjermin béngkoq*.
—, opgezwoollen, *bangkaq, gombong*.
—, dik, *tebal*.
—le (dikke) wangen zijn het kenmerk van luiheid en eene slechte inborst, *pipi jang tebal itoe tanda málas dan djáhat pakarti*. M. R. 192.
—le (dikke) ooggen door het schreijen, *máta baloet*.
- BOLACHTIG**, b. n. *béngkoq sedikit*.
- BOLACHTIGHEID**, vr. *roepa béngkoq*.
—, opzwellling van het aangezigt, *bangkaq moeka*.
- BOLHEID**, vr. zwellling, *bangkaq*.
- BOLLEN**, b. en o. w. inhalen, *toetop*.
De bezaan —, *toetop lájar penjórong*.
—, voor den kop doodslaan, *boenoh dengan páloe (poekoel) kapála*.
- BOLLETJE**, o. kleine bol, *ontal*.
- BOLROND**, b. n. *boentar, boendar*, L.
- BOLRONDHEID**, vr. *roepa boentar*.
- BOLSTER**, m. buitenste bast (van de kokosnoot), *saboet, moebang, samboq*, L., *moebang*, L., *koebaq kalápa*.
—, van de rijst, *sekam*.
—, hoofdkussen, *peluw, bantal kapála, bantal sarága*.
- BOLSTEREN**, b. w. *boeka samboq kalápa*, L., *boeka sabot njior*.
- BOLUS**, m. soort van aluinaarde, *tánah táwas*.
- BOLVORMIG**, b. n. *boentar, boendar*, L.
- BOLWERK**, o. *bolwartí*, verb., *béntèng, koeboe, dinding, salika*.
Een kasteel met zilveren — en, *kóta di dinding péraq*.

- BOLWERKMAKER**, m. *pandei mengikat bolwartí*, — — *dinding*.
- BOLWORM**, m. hoofdworm, die sommige dieren doodt, *oelat kapála*.
- BOM**, vr. prop van een vat, *soembat, soempal*, L.
—, rinkelbom, *rabána*.
Op de — slaan, *páloe rabána*.
—, projectile, werptuig in den oorlog, *pélor ápi, peleroe ápi*.
- BOMBARDEERDER**, m. *djoeroe pélor ápi*.
- BOMBARDEMENT**, o. *penémbákan dengan pélor ápi*.
- BOMBARDEREN**, b. w. *témbaq dengan pélor ápi*.
- BOMBARDIER**, m. *djoeroe pélor ápi*.
- BOMBEEN**, o. *káki bangkaq*.
- BOMGAT**, o. *lóbang soempal*, L., *liang soembat*.
- BOMKETEL**, m. *mariam pélor ápi*.
- BOMMEL**, m. prop, *soempal*, L., *soembat*.
Als de — eens losgebroken is, *káloe bárang jang mási glap djádi trang*, L., *djikaloe bárang jang báthin itoe djádi thláhír*.
- BOMMEN**, o. w. *berboenji sájop-sájop*.
- BOND**, o. verbond, *djandji, perdjandjian*.
- BONDBOEK**, o. *kitab of soerat perdjandjian*.
- BONDBREKER**, m. *órang merombaq perdjandjian*.
- BONDBREKIG**, b. n. *merombaq perdjandjian*.
- BONDBREUK**, vr. *perombákan perdjandjian*.
- BONDBREUKIG**, b. n. zie BONDBREKIG.
- BONDEL**, m. *ikat, glong, galang, bában, barkas, boengkoes*.
Een — rijst, *sa'ikat pádi*.
Twee —s rotting, *rótan doewa glong, rótan doewa bában*.
Drie —s hout, *kájoe ápt tiga barkas*.
Een — linnen, *kájin sa-boengkoes*.
Een — stroo, *sa'ikat merang*.
— gedichten, *perhámponan sjjar*, — *sjáir*, L., *pekoempoelan panton-panton*, — *salóka*.
—, pak, *gintang*.
Een — van de idjoe of gemoetoe dat aan den stam van den anaw groeit, *balembang of belambang*.
- BONDGENOOT**, m. *sakoeto perdjandjian, teman djandji, teman perdjandjian*.
Bondgenooten, *moewallafat*, Ar.
- BONDGENOTSCHAP**, o. *persakoetoewan djandji*, gewoonlijk *perdjandjian*.
- BONDIG**, b. n. vast, *tegeh*.
Bondige woorden, *perkatáan jang tegoh*.
Bondige bewijzen, *sjaksji jang trang*.
- BONDIGHEID**, vr. *kategohan*.
—, duidelijkheid, *katrángan*.
- BONDIGLIJK**, bijw. *atas pri jang tegoh*.
- BONDEKIST**, vr. verbondsark, *táboet*, Ar.
- BONDSCHENDER**, m. zie BONDBREKER.
- BONDSCHENDING**, vr. zie BONDBREUK.
- BONDSCHRIFT**, o. *soerat menjatákan segalla perkára perdjandjian*.

BONDZEGEL, o. bij de christenen, *perkára goedies, goeds'j' simát*, Ar.
 —, zegel van een verbond, *matert soerat perdjandjian, tjap soerat perdjandjian*.
BONK, vr. been, *toelang*.
 —, groot stuk, *pótong besaar, panggall besaar*.
BONS, vr. stoot, *toemboeq*.
 De — krijgen, *di oesir, di kassi kaloe-war, L., di kaloewarkan*.
BONSEM, m. *andjing ajer*.
BONT, o. bontwerk, *koelit berboeloe*.
BONT, b. n. belang, *blang, belar, balar*.
 Een — paard, *koeda blang*.
 —, gevlekt op het ligchaam, door ziekte, *balar, belar*.
 —, wit gevlekt op de huid, *pánoe, pánaw*.
 —, veelkleurig, *híram, íram, warnawarna, djenis-djenis*.
 Een — e zonnescherm, *pájong beríram-íram*.
 — e kleur, *warna berselang-selang*.
 — en blaauw geslagen, *di poekol sahingga poetjat dan pérang, di poekol sampé poetjat dan bíroe (blaw.)*
BONTEKRAAI, vr. *díndang, balar*.
BONTEN, b. n. berboeloe.
BONTHEID, vr. *warna híram*.
BONTWERK, o. *pekájin koelit jang berboeloe*.
BONZEN, b. en o. w. *toemboeq, menoemboeq*.
 Neder —, werpen, *banting*.
BOODSCHAPE, vr. *penjeroeh, rekádo*, Port.
 —, last, *pesan, pásan*.
 —, tijding, *chabar, Ar., kábar, L., warta, brita*.
 Blijde —, *bisjárat, Ar.*
BOODSCHAPPEN, b. w. *mengchabarkan, membrí táhoe, kassi táhoe, L.*
BOODSCHAPPER, m. *soeróhan, órang jang membáwa chabar, penbríta, pewarta*.
BOODSCHAFFLOOPER, m. *órang jang di soeroh-soeroh*.
BOOG, m. kromte, *langkong, bantog*.
 De — eener brug, *langkong djambátan*.
 — van een kerkgewelf, *langkong qobbat grédja*.
 —, schietboog, *boesor, pánah*.
 —, die windpijlen voortbrengt, *gandáwa wáta*, of bij verkorting, *gandi-wáta*.
 Drie bogen, *boesor tiga bantog*.
 Over en weder met den — schieten, *berpánah-panáhan*.
 Schiet met den — mijn zoon, *pánahkan oleh ánaqkoé*.
 En den pijl — wierp hij naar Srie Rama, *makka boesor pánahnja poon di lontarkannya kapada Sri Ráma*. S. R. 156.
 — koord, *tákt pánah*.
 Het hout van den —, *íboe pánah*.
 Het kromme hout van den —, *djoewáran*.
 — koker, *sárong pánah, tarkasj*, Perz.
 Met eenen — schieten, *memánah*.

Met den — (pijl) geschoten worden, *di pánah*.

Eenen pijl op den — doen, *kenákan ánaq pánah paadda boesornja*.

De bogt van eenen —, *lastáka*, Sansk. Schiet dan met uwe eigene bogen, *makka pánahlah dengan pánah toewan sendiri*, S. R. 31.

Zoo snel als een — pijl, *tingkas seperti ánaq pánah, ládjoe seperti ánaq pánah*.

Een — van eenen cirkel, *sa-bantog boesor*.

Het touw van den —, *tákt boesor*.

BOOGAARD, m. zie **BOOMGAARD**.

BOOGSCHEUT, m. zie **BOOGSCHOOT**.

BOOGSCHIETER, m. *pemánah*.

BOOGSCHOOT, m. *sa-pemánah, sa-pánah*.

Een — ver, *sa-pemánah djawhnja*.

BOOGSCHUTTER, m. *pemánah*.

BOOGSWIJZE, bijw. *sa-roepa langkong, sa-roepa boesor*.

BOOM, m. *póhon, tambit*, Ar., (men schrijft: *tanbit*.) (*póhon* wordt van iedere plant, zelfs van een grasscheutje bezigeld als afzonderlijk gewas.)

Een zware —, een — van harde zelfstandigheid, ter onderscheiding van een pisangboom, enz. *póhon kájoe*.

Er was een groote, zeer lommerrijke — aan den kant der vlakke, *áda sa-póhon kájoe di tept pádang*, S. J. 7.

Een wilde —, *póhon hoetan*.

Een tamme —, *póhon kebon, L., póhon jang di piára*.

Een hooge —, *póhon tinggi*.

Een hoogstammige —, *póhon jang tinggi bátangnja*.

Een kleine —, *póhon ketjil*.

Een dwerg —, zoo als de Chinezen dien weten te kweken, *póhon káté*.

Oude —, *póhon toewah*.

Van den hoogen — teren, den — met de bloesems, (d. i. het kapitaal met de renten) verteren, *mákan póhon dengan boengánja, mákan módal dengan ánaq doe-wit, L.*

Als de — groot is, is de planter dood, *káloe póhon soedah besaar, makka órang jang tánam dia soedah máti, órang jang tánam póhon kalápa (njior) sring-sring tánda mákan boewahnja*.

— van eenen wagen, *kájoe boedjor, bóm, L.* verb.

—, zetboom, *gálah*.

—, sluitboom, *sakat*.

Met eenen — afsluiten, *menjakat*.

—, draagboom, draagstok, *kájoe pikoe-lan, kájoe oesong*.

—, draagboom van bamboes om water te dragen, *tábong*.

—, tolheffingshuis, *pabéjan*.

— om eene rivier of ander water af te sluiten, *bátang, bátangan*.

BOOMARDE, vt. *tānah dāwon-dāwon pōhon.*
 BOOMACHTIG, b. n. *sa-roepa pōhon.*
 BOOMBAST, m. *koelit kájoe.*
 BOOMBLAD, o. *dāwon pōhon, waraq, Ar.*
 BOOMBLOEM, vt. *boenga pōhon, kumbang pōhon, L.*
 BOOMBRAND, m. *hoetan hāngoes.*
 BOOMEN, b. w. *toelaq gālah.*
 BOOMENTER, m. zie ENTER.
 BOOMENTERIJ, vt. zie ENTERIJ.
 BOOMER, m. *toekang práhoe jang menoelaq gālah.*
 BOOMEUVEL, o. *penjakit pōhon.*
 BOOMGAARD, m. *kebon, L., kebon boewah-boewahan, L., tēman, kájoe-kajoeawan firdaws, Ar.*
 BOOMGAARDENIER, m. *toekang kebon, L., djoeroe kebon, L., djoeroe tēman.*
 BOOMGAARDOOFT, o. *boewah-boewahan.*
 BOOMGELD, o. *oewang béja, oewang tjoekel jang di bájar di pabéjan.*
 BOOMGEWAS, o. *hátsil pōhon, boewah pōhon.*
 BOOMGRENDSEL, m. *kantjing sakat, kantjing kájoe sakat.*
 BOOMGROENTE, vt. *sájar kájoe.*
 BOOMHAKKER, m. *orang menebang kájoe, orang pōtong kájoe, (ook pōhon kájoe.)*
 —, zeker Indische vogel, die des avonds met den bek als met eenen hamer tegen de boomen klopt, timmerman, boerony toekang kájoe.
 BOOMHAKKING, vt. *penebangan kájoe.*
 BOOMHEVEL, m. *pengongkil.*
 BOOMHOF, m. zie BOOMGAARD.
 BOOMHOLTE, vt. *gat in eenen ouden boom, rongga kájoe.*
 BOOMIG, b. n. *penoh dengan pōhon.*
 —, *wrang, māsam.*
 —, *eggig, ngiloe, njiloe.*
 BOOMKATOEN, o. *kápas.*
 BOOMKENNER, m. *orang jang táhoe mengenai segalla roepa pōhon-pōhon.*
 BOOMKEVER, m. *légé.*
 BOOMKLOK, vt. *ginta pabéjan, lójtjeng pabéjan, L.*
 BOOMKNOEST, m. *boengkoel, boengkoel pōhon kájoe.*
 BOOMKNOP, m. *koetom, koentom, koentjoep.*
 BOOMKREKEL, m. *djangkriq pōhon, L., tjingtkreg pōhon.*
 BOOMKRUIPERTJE, o. *(boerong) toekang kájoe.*
 BOOMWEEKER, m. *djoeroe tēnam pōhon, toekang kebon jang tēnam segalla roepa pōhon-pōhon.*
 BOOMWEEKERIJ, vt. *tanāman pōhon-pōhon.*
 BOOMLADDER, vt. *tangga pōhon, tangga apitan.*
 BOOMLOOF, o. *dāwon-dāwon pōhon.*
 Digt —, *rampaq, rindang.*
 BOOMLUIS, vt. *koetoe pōhon, pianggang.*
 Houtluis, *semocet poetih.*
 BOOMMARKT, vt. *pásar pōhon-pōhon.*
 BOOMMEESTER, m. zie BOOMSLUITER.

BOOMMERS, o. *ampoeloe, aris.*
 BOOMMETER, m. *pengoekoer pōhon.*
 BOOMMOS, o. *loemoet pōhon.*
 BOOMNOOT, vt. *boewah dengan koelit kras, katáfang.*
 BOOMOLIE, vt. *minjaq pōhon.*
 —, *olijf, slaolie, minjaq saláda, L., minjaq zeiton.*
 BOOMPAAL, m. *bij een jongen boom, toendjang.*
 BOOMPJE, o. *pōhon ketjil.*
 BOOMPLANTER, m. *toekang tēnam pōhon, djoeroe tēnam pōhon.*
 BOOMRIJK, b. n. *penoh dengan pōhon, bán-jag pōhon.*
 BOOMSAP, o. *ajer pōhon, ajer tanāman.*
 BOOMSCHADUW, vt. *pernaoewangan pōhon, perlindoengan pōhon, nāwongnja pōhon.*
 BOOMSCHENDER, m. *orang jang meroesaqkan pōhon, orang jang békin roesaq pōhon, L.*
 BOOMSCHENDERIJ, vt. *peroesakan pōhon.*
 BOOMSCHIMMEL, vt. *djamoeran kájoe, koelat kájoe, tjendáwa di pōhon, (zeker gewas op boomen).*
 BOOMSCHUIT, vt. *djoekong, sa-boewah práhoe derri sa-bátang kájoe.*
 BOOMSLAK, vt. *oenam pōhon.*
 BOOMSLANG, vt. *oelar pōhon, (zwarte) oelar santja.*
 —, *die zich digt ineen kronkelt, oelar tjoeng betápa.*
 BOOMSLUITER, m. *penoenggoe sakat, orang jang djága di pabéan.*
 BOOMSNOEIJER, m. *orang meranting pōhon, orang merantjoeng pōhon, orang pōtong tjábang pōhon.*
 BOOMSNOEIJING, vt. *perantingan pōhon, perantjoengan pōhon.*
 BOOMSTAM, m. *bátang pōhon, tonggoel, tonggol, bongkot, L.*
 Gevelde —, *tabangan.*
 BOOMSWIJZE, bijw. *sa-roepa pōhon.*
 BOOMTAK, m. *tjábang pōhon, tároq.*
 Jonge —, *dahan, rantjing.*
 BOOMVAREN, vt. *dāwon pákoe katakka.*
 BOOMVEIL, o. *klimop, dāwon pasangan, kirendang, Soend., panygang poejojé, Soend.*
 BOOMVRUCHT, vt. *boewah pōhon.*
 BOOMWACHTER, m. *djoeroe batangan, penoenggoe batangan.*
 BOOMWAS, o. *lilin pōhon.*
 BOOMWOL, vt. *kápoq.*
 —, *boomkatoen, kápas.*
 BOOMWOLLEN, b. n. *kápoq, derri kápoq.*
 Een — *kussen, bantal kápoq.*
 BOOMWOLBOOM, m. *pōhon kápoq.*
 BOOMWORM, m. *oelat pōhon, boeboq.*
 BOOMWORTEL, m. *akar pōhon.*
 BOOMZIJDE, vt. *kápoq.*
 BOOMZWAM, vt. *ráboq.*
 BOON, vt. *kátjang, biá-biá, müljoe, Perz.*

—, *boontjes*, Ned., (*Arachis hypogea*), *kátjang tánah*.
 Zoo veel als eene — in den brouwketel, *sa-bánjaq sá-titiq ajer di láwoet*.
 Geroosterde boonen, *kátjang góréng*.
 Chinesche —, *kadát*.
 Zekere stinkende —, (*Anagryis*), *peté*.
BOONAKKER, m. *kebon kátjang, tánah kátjang*.
BOONENBOOM, m. (*Connarus*), *galédoepa*.
BOONENKRUID, o. (wild), *gárang báw*.
BOONENMEEL, o. *tepoeng kátjang*.
BOONENSCHIL, vr. *koelít kátjang*.
BOONENSTAAK, m. *toendjang*.
BOONTJE, o. *boontjes*, Ned., *kátjang ketjil*.
 Bijzondere soort van —, *guddelé*.
BOONTJESVOGEL, m. *tritri*.
BOOR, vr. *goerdé, penggiriq, penggóreng, bór*, L., Ned.
 Grote —, *poetar wéla, (wála)*.
 Artesische —, op Bangka, *sjam*.
 — van eenen goudsmid, *grin*.
BOORD, m. en o. *pénggir, tept, bibir, birih, sibir, hásjiat*, Ar.
 Buitenste —, *pénggir di loewar sakáli*.
 — van een schip, *bibir kapal*.
 — aan eene gordijn, *sibir tábir, pénggir kalamboe*.
 De boorden eener rivier, *tept soengei*.
 —, rand, lijst van eene schilderij, *birih gambar*.
 Bakboord, *bibir kír*.
 Stuurboord, *bibir kánan*.
 Aan — gaan, *nájiq práhoe*.
 Aan — klampen, *melanggar práhoe*.
 Ten — e vol, *penoh sakáli*.
 De — van eenen bokaal, *bibir piála, pínggir glas, L.*
 Aan — nemen, *menoempangkan*.
 Hij komt mij met deze list aan —, *makka ía tjóba perdjákan kita atas pri jang demikíem ini, makka dia tjóba pedajá-in sama sája bagitoe roepa, L.*
 Er is veel over —, *makka adálah bánjaq roegi*.
BOORDEN, b. w. met boordsel beleggen, *pásang rinda, mendjáhit pínggir*.
BOORDEVOL, b. n. *penoh sakáli*.
BOORDLINT, o. boordsel, *táli ajer, sibir, birih*.
BOORDSEL, o. zie **BOORDLINT**.
 Gouden —, *passemén mas (amas)*.
 Zilveren —, *passenén péraq*.
BOORIJZER, o. *besst penggiriq, toesoekan*.
BOORSCHAAF, vr. *seroet besaar*.
BOORTS, vr. *sákiú koening, penyákiú nanajáman*.
BOORVLJIK, vr. *tádjít*.
BOOS, b. n. *kwaad, djáhat, ífr*, Ar.
 —, goddeloos, *kapista, fásiq*, Ar.
 —, ondeugend, stout, *nakal, delap*.
 —, toornig, *amárah, pemárah, márah*, L., *morka*, Hoft.
 Eene booze tong, *lidah bisa*.

Zich — houden, *poera-poera márah*.
 — maken, *békin márah*, L., *menerbitkan amárah*, — *morka memorkákau*, Hoft.
 Om het geringste — worden, *ringoringan*.
 —, verwoed, *gálaq, matoe*.
 Een booze hond, *andjing gálaq*.
 De booze, de duivel, *iblis*, Ar., *sjé-thán*, Ar., *stán*, verb.
 Door den booze aangezet worden, *di hároe sjéthán*.
BOOSAARDIG, b. n. *djáhat, berpré djáhat*, *djulloes*, L., ook *djaloes*.
 —, korzel, *bingis*.
 Eene boosaardige vrouw, *parampoewan jang bingis*.
 Een —, wrokkend mensch, *orang berdamdam*.
 —, goddeloos, *kapista, fásiq*, Ar.
BOOSAARDIGHEID, vr. *kadjahátan, kabingsan*, zie **BOOSAARDIG**.
BOOSAARDIGLIJK, bijw. *atas pri jang djáhat*.
BOOSDOENER, m. *orang djáhat, orang jang berboewat djáhat, orang kapista, orang fásiq*.
BOOSDOENSTER, vr. *parampoewan djáhat, parampoewan fásiq*.
BOOSHARTIG, b. n. zie **BOOSAARDIG**.
BOOSHARTIGHEID, vr. zie **BOOSAARDIGHEID**.
BOOSHARTIGLIJK, bijw. zie **BOOSAARDIGLIJK**.
BOOSHEID, vr. *kadjahátan, parángt jang djáhat, háti jang kapista, sjúrat*, Ar.
 Eene zeer buitensporige —, *kadjahátan jang terláloe amat sánqat*.
 — der wereld, *kadjahátan doenjá*.
 —, toorn, gramschap, *márah*, L. *amárah, morka*, Hoft.
BOOSLIJK, bijw. *dengan djáhat*.
BOOSWICHT, m. *bangsat*, L., *risaw, geibána, orang kapista, orang djáhat*.
BOOT, vr. vaartuigje, *sampan, bidoq*.
 Grote —, *sarampoeng*.
 —, met twee masten, *banting*.
 — uit eenen boomstam met twee masten, *djaloeer*.
 —, kano, *tambangan*.
 Zekere kleine —, *sampan kátil*.
BOOT, vr. halsketen, *oetas, kálong*.
 Eene — met parelén, *kálong moetiára*.
BOOTJE, o. *sampan ketjil, skótjé* (verb. van schuitje), *tambangan*.
BOOTSGEZEL, m. *awaq práhoe, chalátst*, Petz., *orang láwoet, matros*, Ned.
BOOTSCHAAK, m. *pénggájit práhoe*.
BOOTSMAN, m. *bósmán*, Ned., *toekang agong*.
 —, (van eene boot), *djoeroe sampan*.
 —, die met het boventuig belast is, *djoeroe tinggi, kantong*.
BOOTSMANSMAAT, m. *toekang kánan* (aan stuurboord), *toekang kír* (aan bakboord), *boedjangnja bósmán*, L., op de Noordkust van Borneo heet hij *tindal*.
BOOTSTOUW, o. *táli sampan*.

BOOTSVOLK, o. zie **BOOTSGEZEL**.
BOOZE, b. n. zie **Boos**.
BORAX, m. bergzout, *patari, tingkal*, van het Perzische *tinkâl, tinkâr of tan'gâr, pičjar*.
BORAXZUUR, o. *asam tingkal*.
BORD, o. *piring*.
 Groot —, schotel, schaal, *pinggan*.
 En zij maakten —en, (schotels), zoo groot als vijvers, *dan di kardjâkan marika itoe pinggan jang besaar seperti kôlam*, M. R. 54.
 Een diep —, *piring dâlam*.
 Een plat —, *piring tjêpêr*, L., *tjêpêr*.
 Een gouden —, *tjêpêr amas*.
 Een schoon —, *piring brisih*.
 Een — of schotel voor groenten, *bâsi*.
 Een — voor het hoofd hebben, *moekâ pâpan*.
 Geef een schoon —, *kasst piring brisih*, L.
 Wasch de —en, *tjoetji piring*.
 Een vuil —, *piring kôtor*.
 Een schrijfbord, *pâpan toelis, loh*, Ar.
BORD, o. zie **Boorts**.
BORDEEL, o. *roemah soendal, roemah djô-bong*, L.
BORDEELHOER, vt. *soendal, djôbong*, L.
BORDEELHOUDER, m. *djoeroe roemah soendal, djoeroe roemah djôbong*, L.
BORDEELHOUDSTER, vt. *parampoeuan jang péngang roemah soendal*, — — — — *djô-bong*, L.
BORDEELTAAL, vt. *bahâsa soendal, bitjâra djôbong*, L.
BORDES, o. *bandoel*.
BORDIG, b. n. *kâkoe*.
 —papier, *garthas jang kâkoe, garthas jang kâsar*.
BORDFAPIER, o. *garthas djilit*.
BORDUREN, b. w. *soelam, menjoelam, loekis, râkam, tekat*, L., *moenagasjkan*.
 —, fraaije handwerken maken, *soedji, menjoedji*.
 — met trekkoorden, *soedji takat*.
 — op iets, dat afgeteekend is, *soedji loekisan*.
BORDUREN, o. *penjoelâman, penjoedjian*.
BORDURDER, m. *pandei menjoelam, pandei menjoedji*.
BORDURRAAM, vt. en o. *pebidângan*.
BORDURSEL, o. *soelâman, kumbang jang di soelam*, L., *soedjian, boenga jang di soelam, awan, naqasj, Ar*.
 — rondom de spiegeltes aan het uiteinde der hoofdkussens, *râdjot*.
BORDURSTER, vt. *parampoeuan jang pandei menjoelam, penjoedji*.
BORDURWERK, o. *penjoelâman*.
BOREN, b. w. *giriq, menggiriq, gôrêk, menggôrêq*.
 Een paal, die door groote hommels doorboord is, *tiang jang di giriq koembang*.

Een gat in eene plank —, *giriq lôbang dâlam pâpan sa-bilah*.
 De hersenpan —, *menggiriq bâtoe (bâtoq, L.), kapâla*.
 Hij heeft zich in den grond geboord, *makka ia soedah membinasâkan dirinja, dia soedah bêkin roesaq dia poenja diri*, L.
 Een schip in den grond —, *menêmbaq kapal sampê tinggelam, L., menêmbaq kapal sa-boewah sahingga tinggelam*.
 Door iets met geweld heen—, zoo als door een dun beschoet, eene heining, een troep volk, *doebroek, L*.
BORG, m. *hantar, L., pengâkoe, dlâmin, Ar., zâmin, kafil, Ar*.
 Zijn —, *dia poenja hantar, L., pengakoenja*.
 — blijven, *djâdi hantar, tanggoeng*.
 — stellen voor eene schuld, *membâwa hantar*.
 —, *membâwa pengâkoe, membâwa orang jang tangoeng hoetang*.
 Als — voor de schuld haars mans bij den schuldenaar inwonen, *meranggaw*.
BORGEN, b. w. op vertrouwen verkoopen, *djoewal dengan di pertanggohkan hangânja, I J. 13, djoewal dengan toenggoe bajâran, djoewal hoetang, L*.
 —, op goed vertrouwen koopen, *blt hoetang, L*.
BORGER, m. die op vertrouwen verkoopt, *orang jang djoewal hoetang*.
BORGSTELLER, m. *orang jang târoh hantar, — — membâwa pengâkoe*.
BORGSTELLING, vt. *târoh tanggoengan, târoh hantar*.
BORGTOGT, m. *tanggoengan, pengakoewan, hantar, hantâran, L*.
BORGTOGTELIJK, b. n. *dengan târoh hantar, — — tanggoengan*.
BORN, vt. zie **BRON**.
BORNEREN, o. w. opborrelen, *bedidih, galâga*.
BORNPUT, vt. *prigt, soemoer, L*.
BORREL, m. *bobbel, galambong*.
 —, *slokje, sôpt, L*.
 Een — drinken, *minom sôpt sâtoe glas, L*.
BORRELEN, o. w. *bedidih, galâgaq*.
 —, een' borrel drinken, *minom sôpt*.
BORRELFLESC, vt. *bôttol sôpt, L*.
BORRELING, vt. *didih, bedidih*.
BORST, vt. (*pectus*), *dâda, tsadr, Ar., ringat, L*.
 Eene breede —, *dâda jang bêdang*.
 Eene breede — is het kenmerk van achteleoosheid en luiheid, *dâda jang bêdang itoe tanda alpa dan mâlas*, M. R. 193.
 Eene middelmatige — is het kenmerk van een goed verstand en oordeel, *dâda jang sedang itoe tanda boedi dan bitjâra*, M. R. 163.
 Zich op de — slaan, *menampar, (menepoq) dâda*.

Aan de — drukken, *meriba*.
 —, van eene vrouw, *soesoe*, zie **BOEZEM**.
 Ronde —en, *soesoe boentar*.
 Lange —en, *soesoe landjoet*.
 Korte —en, *soesoe pëndêq*.
 Platte, slappe —en, *soesoe kèppêq*.
 Eene ingevallene —, *dâda tjekong*.
 De — hoog zetten, *angkoe, tekebbor*, **Ar**.
 Eene slechte —, *sesaq dâda*.
 Tegen de — stuiten, *djemoe, tiâda mâwoe, trâda mâwoe*, **L**.
 Een kind, aan de — hebben, *menjoesoeot ânaq*.
 Aan de — zijn, zuigen, *menjoesoe*.
 Een kind dat aan dezelfde — gezogen heeft, *ânaq jang sama soesoewan*.
BORST, m. jongman, *taroena, órang moeda*.
BORSTADER, vt. *oerat dâda*.
BORSTBALSEM, m. *balasân obat dâda, getah obat dâda*.
BORSTBEEN, o. *salangka*.
 Het — is gebroken, *makka salangka soedah pâtah*.
BORSTBEZIE, vt. *boewah bidâra, boewah areui koekoe heulang*, **Soend**.
BORSTBEZIEÏNBOOM, m. *póhon bidâra, areui koekoe heulang*, (met diens bladeren worden de lijken gewasschen).
BORSTDOEK, m. dien vrouwen om de borst slaan, *kumban, kekumban, sabai*.
BORSTDRANKJE, o. *minoeman obat dâda*.
BORSTEL, vt. ruig haar van een varken, *boeloe blâkang bâbi, boeloe bâbi, roema bâbi*.
 —, schuifier, *sikat, boendar*, **L**.
BORSTELACHTIG, b. n. *berboeloe, berroema*.
BORSTELLEN, b. w. *sikat, sékat, boendar*, **L**.
BORSTELING, vt. *pernikâtan, sékatan*.
BORSTELMAKER, m. *toekang bêkin boendar, L., pandei boewat sikat*.
BORSTGEZWEL, o. *sâkit bangkaq dâda, sâkit bâra kapada dâda*.
 — met hoest, *bâra tampoerong*.
BORSTJUWEEL, o. *oetas, kâlong*.
BORSTKLIER, vt. *risa dâda*.
BORSTKWAAL, vt. *sâkit dâda, sesaq dâda, isaq*.
BORSTLAP, m. *ôto, L., óteh, kâjin dâda, pertjah dâda*.
BORSTMIDDEL, o. *obat dâda*.
BORSTPILLEN, vt. meerv. *poelong obat dâda*.
BORSTPLAAT, vt. wapentuig, *prâda dâda, bâdong*, **Jav**.
 — van boden en dienders, *bâpang*.
 —, halssiersaad, *padâka, doekoh*.
 — in den vorm eener halve maan, *padâka boelan toemonggol*.
BORSTRIEM, m. *koelit dâda*.
BORSTROK, m. *rompi, L., buskat, L., qazâkand, Petz*.
BORSTSPIER, vt. *watar dâda*.
BORSTSTUK, o. van een dier, *dâging dâda*.
 — van een harnas, *dâda bâdjoe bess*.

— van een zadel of olifantshuisje, *samban*.
BORSTSUIKER, vt. *goela dâda, gew. goela bâtoe*.
BORSTVIN, vt. *képpês dâda, L., sirip dâda*.
BORSTVLIES, o. *kémpong*.
BORSTWAPEN, o. *bâdjoe bess*.
BORSTWERING, vt. *apilan, pinggir bênténg, tepi kôta, pelarian*.
 — op rollen, *kôta berdjâlan*.
 — op een groot vlot, *kôta mâra*.
 Bamboezen —, *kôta kâra*.
BORSTZUIVERING, vt. *pembrishan dâda*.
BORSTZWEER, vt. (van vrouwen), *bâra kapada soesoe parampoewan*.
Bos, m. bondel, *sisir, ikat, glong, galang, bâban, barkas, rampoe, boengkoes, boengkoesan, tandan, pinggal, ponggol*.
 Een — bananen (pisang), *pisang sa-sisir, sa-sisir pisang*.
 Een dubbele — padi, *pâdt sa-besei, — sa-gêddeng*.
 Een — rijst, *pâdt sa'ikat*.
 Een — haar aan eene lans, *onggol*.
 Vijf —sen rotting, *rôtan lima glong, of bâban*.
 Twee —sen hout, *kâjoe âpt doewa barkas*.
 Twee —sen nijen, *bâwang doewa boengkoes*.
 Een groote —, tros bananen, *waaraan al de kleine bossen zitten, pisang sa-tandan*.
 Een — lang gras, *lâlang sa-boengkoes*.
 Een groote — hout, *ambong-ambong*.
 In —sen binden, *membarkaskan*.
Bos, vt. zie **BUS**.
BOSCH, o. woud, *hoetan, rîmba*.
 Naar de bosschen of wouden verbanen, *memboewang ka-rimba*.
 Timmerhout uit de bosschen halen, *ambil kâjoe-kajowan derri rîmba*.
 Door de bosschen trekken, *mâsoq rîmba terbit rîmba*.
 Digt —, *rongga*.
 Kreupel —, *baloeakar*.
 Een modderig —, *tantjong*.
BOSCHAADJE, o. *doekoh, rîmba-rîmbâan*.
BOSCHACHTIG, b. n. *penoh dengan rîmba, rongga*.
BOSCHBEWAARDER, m. *penoenggoe rîmba, djoeroe rîmba*.
BOSCHBEWONER, m. *isf rîmba*.
BOSCHDRUIF, vt. *boewah anggoer hoetan, prînggat*.
BOSCHDUIF, vt. *merapâti hoetan*.
BOSCHGOD, m. *dêwa hoetan, pawâna*.
BOSCHHAAN, m. *biroega*.
BOSCHHAKKER, m. *órang merâmoe of menebang kâjoe*.
BOSCHHEN, vt. *âjam hoetan, âjam bêroega*.
BOSCHHOMMEL, m. *nirt*.
BOSCHHOND, m. *andjing rîmba*.
BOSCHKAT, vt. *koetjing hoetan, lawu, li*.
BOSCHLOOF, o. *dâwon-dâwon rîmba*.
BOSCHMEESTER, m. *djoeroe rîmba*.

BOSCHMENSCH, m. (dier), *orang hoetan*.
 Soort van —, die zeer schuw is, *kong-kang*.
BOSCHMUIS, vt. *bebránga-bránga*.
BOSCHNIMF, vt. *perí, parí, Perz., féri*.
BOSCHROOVER, m. *penjámoen, djangok*.
BOSCHSLANG, vt. *oelar hoetan*.
BOSCHTOUW, o. (een gewas), *gáling, tált toewakka*.
BOSCHVELLER, m. *orang menebang kájoe*.
BOSCHWACHTER, m. *orang djága rímba*.
BOSSEN, b. w. *tambonkan*.
BOT, vt. *loot, dáhan, rantjing*.
 —, uitspruitsels onder aan eenen boom, *bántr*.
 —, scheut, *hoeloer, oeloer*.
 Dat kabeltouw heeft geen — *genoeg, itoe tált sáwh koerang oeloer*.
 — *vieren, mengoeloerkan, lambor*.
 Den teugel — *vieren, oeloerkan tált kakang*.
 Zijne driften — *vieren, toeroet hawá nafsoenja*.
 Een en jongeling — *vieren, permandja, béjarkan ánaq taroena menoeroet kaseokáánja*.
 — *vieren, lossor maken, brí kendor, kendór-in, brí landoeng*.
BOT, o. *been, toelang*.
BOT, b. n. *toempoel, tompol, koerang tádjam*.
 Een — *zwaard, pedang toempoel*.
 — *maken, toempoelkan*.
 —, *dom, bódoh, bebal, góbloq, L., kágoeh*.
 — *van geest, bebal*.
 Iets — *uit, —weg zeggen, berkáta troes trang, bílang troes trang, L.*
 —, *plotseling, sa-koenjong-koenjong*.
 — *stilzwijgen, áam sakáli*.
BOTANIE, vt. (ond. w.) *kruidkunde, ímoe tánam-tanáman*.
BOTER, vt. (van koeijen), *mantéga, Port., minjaq sápt (sámpí, L.), dádt*.
 Hollandsche —, *mantéga wolanda*.
 — *bij de visch geven, (dadelijk betalen), bájar toenai, bájar kontan, verb.*
 — *aan de galg gesmeerd, of den moriaan gewasschen, boewang garam di lávoet*.
 — *van schapen, mantéga domba, minjaq domba*.
BOTERACHTIG, b. n. *kája mantéga, L., se-perti mantéga, sa-roepa minjaq sápt*.
 Het — *e gedeelte der melk, mantéga jang di dálam ajer soesoe, L.*
BOTERBLOEM, vt. (witte geurige bloem aan een boompje), *kumbang mantéga*.
 — (tabernaemontana), *poelé*.
BOTERBOER, m. *toekang minjaq sápi, toekang békin mantéga, L.*
BOTEREN, b. en o. w. *toemboeq ajer soesoe, békin mantéga, L., memboewat minjaq sápt*.
 —, *boter worden, djádi mantéga, djádi minjaq sápt, djádi minjaq sámpí, L.*
 —, *gelukken, djádi*.
 Niet —, *niet slagen, woeroeng*.

BOTERHAM, vt. *rótt sána mantéga, L., róttí dengan minjaq sápt*.
BOTERHUIS, o. *toko orang djoewal mantéga, L., kadei orang djoewal minjaq sápt*.
BOTERKERN, vt. *tampat toemboeq ajer soesoe*.
BOTERKOOPEER, m. *orang djoewal mantéga, L., orang djoewal minjaq sápt*.
BOTERMARKT, vt. *pásar mantéga, L., pásar minjaq sápt*.
BOTERMELK, vt. *karnemelk, róban soesoe, L., róban ajer soesoe, ajer soesoe jang di toemboeq*.
BOTERPOT, m. *tampat mantéga, L., tampat minjaq sápt*.
BOTERSAUS, vt. *koewah mantéga, L., sós mantéga, L., koewah di tjampoer minjaq sápt*.
BOTERSCHOTEL, m. *piring mantéga, L., piring minjaq sápt*.
BOTERSPAAN, m. *séndoq mantéga, L., sídoe minjaq sápt*.
BOTERTAND, m. *gigi asoe*.
BOTERTON, vt. *tong mantéga, L., tong minjaq sápt*.
BOTERVLEGG, vt. *râma-râma*.
BOTERVLOOTJE, o. *tampat mantéga, L., tampat minjaq sápt*.
BOTERVROUW, vt. *orang parampoewan jang djoewal mantéga, L., — — — minjaq sápt*.
BOTERWAAG, vt. *tampat menimbang mantéga, L., roemah akan menimbang minjaq sápt*.
BOTHEID, vt. *stompheid, katoempoelan, toempoel*.
 Als gij dit mes slijpt, zal de — *wel overgaan, djikaloe angkaw mengásah písaw ini makka katoempoelanja nantí hilang djoega, kapan loe gósoq ini písaw nantí tádjam djoega, L.*
BOTMUIL, m. *orang bódoh, orang góbloq, L., boengol, bângoer, bângor, síloro, pakaq, L.*
BOTS vt. *stoot, sontóhan, toemboeq*.
 Éene — *krijgen, di sontoh, di toemboeq*.
BOTSEN, o. w. *sontoh, langgar*.
 —, b. w. *toemboeq*.
BOTSING, vt. *sontóhan, pelangáran*.
 — *van gevoelens, pelawánan bitjára, tjiderá*.
BOTTEL, vt. *bóttol, bótol, Ned., soerahi*.
BOTTELARIJ, vt. *provisiekamer, sepén, verb. Eng., goedang*.
BOTTELBIER, o. *bir bóttol, L., zie BIER*.
BOTTELEN, b. w. *sálin di bóttol, toewang di bóttol*.
BOTTELIER, m. *djoeroe goedang, djoeroe sepén, L.*
BOTTEN, o. w. *van boomen, toenas*.
 —, *van bloemen, koetom, koentom*.
 —, *van planten en kruiden, toemboek*.
BOTTERIK, m. *zie BOTMUIL*.
BOTUIT, **BOTWEG**, *bijw. troes trang*.
BOUD, b. n. *stout, bránt*.
 —, *bijw. dengax bráns*.
BOUFFANTE, vt. *men kan dit vreemde woord*

vertalen door: *Koelit boeloe jang di blit paadda lehër.*

BOULLON, m. (ond. w.) vleeschnat, *kaldoe, caldo, Port.*

BOUT, m. ijzeren nagel, *lábang bessi, pákoe besaar, penna bessi, L.*
Den — op den kop krijgen, *kálah bi-tjára, woeroeng, L.*
—, (van een schaap), *páha, páwh.*
Geiten—, *páha kambing.*
Varkens—, ham, *páha bábi.*

BOUT, m. eendvogel, *bébék, L., itig.*

BOUTJE, o. mijn —, hartje, *sája poenja háti, sája poenja tjinta, lila.*

Bouw, m. *békinnan, L., pamboewátan.*
—, maaksel, *boewátan.*
Dat schip is van Hollandschen —, *itoe kapal áda boewátan wolanda.*
—, stand, ligchaamsbouw, *lambága toeboh, sikap.*

BOUWEN, b. w. *tegá, menegá, mengardjákan, memboewat, békin, L.*
Een nieuw huis —, *menegá roemah bahároe, békin roemah bároe, L.*
Het land —, *menanggála, meloekoe, L., berládang, kardja sawah, menjáwah.*
Een schip —, *kardja kapal, memboewat kapal, békin kapal.*
Op iemand —, *pertjája sama orang, L., pertjája (hárap) akan sa-orang.*
Zijn geluk op iemands ondergang —, *menádirikan dirinja di atas orang poenja tjeláka.*

BOUWER, m. *orang jang memboewat, orang jang békin, L.*

BOUWERIJ, vr. landbouw, *peroesáhan tánah, kardja tánah.*

BOUWGEREEDSCHAP, o. *práboet orang kardja tánah, pegáwei orang kardja tánah.*

BOUWGEVAARTE, o. *gedong.*

BOUWHEER, m. *toewan jang soeroeh memboewat.*

BOUWHOUT, o. *kájoe peroesah.*

BOUWHUIS, o. *pondoq toekang kájoe.*

BOUWING, vr. *pemboewátan, pembékinnan.*

BOUWKOSTEN, m. meerv. *belandja (oepah) bekarđja (memboewat, békin, L.).*

BOUWKUNDE, vr. *ilmoe kardja roemah, kapandéan menegá roemah.*

BOUWKUNDIG, b. n. *jang pandei menegá roemah, jang táhoo békin roemah.*

BOUWKUNSTENAAR, m. *pandei memboewat gedong of roemah, enz.*

BOUWLAND, o. *ládang, bendang.*
—, rijstland, *sawah, zie RIJSTLAND.*

BOUWLIEDEN, m. meerv. *toekang-toekang békin roemah, L., toekang-toekang menegá (memboewat, kardja) roemah.*

BOUWLUST, vr. *soeka memboewat roemah, soeka békin (kardja) roemah, L.*

BOUWMEESTER, m. *pandei memboewat gedong, (roemah, kapal, enz.) penoekang, mimár. Perz.*

BOUWMEESTERSCHAP, o. *djabátan pandei memboewat gedong.*

BOUWSTOF, vr. (in het algemeen, de stof om iets te vervaardigen), *bakal.*
Deze steenen en dat hout zijn de —fen voor een nieuw huis, *makka bátoe ini dan kájoe itoe djádi bakal roemah bahároe.*

BOUWSTEEN, m. *gehouwen —, bátoe.*
Gebakken —, *bátoe bákar, bátoe ter-toenoe, báta.*

BOUWTIJD, m. *mása berládang, tempo kardja sawah, L., tempo menjáwah.*

BOUWVAL, m. *karombákan, karoebóhan, pitjáhan.*
De bouwvallen van eenen stad uit den ouden tijd, *karombákan negri dahoeloe kála, tambar.*

BOUWVALLIG, b. n. *roesag máwoe roeboh.*
Eene oude, bouwvallige moskee, *mesdjid (missigít, L.) toewah jang máwoe roeboh.*
Een — huis, dat bijna omvalt, moet afgebroken worden, *makka roemah jang kampir roeboh misti di rombaq, (di boengkar.)*

BOUWVALLIGHEID, vr. *karoesákan, roesag.*

BOUWZUCHT, vr. *sangat soeka kardja roemah, zie BOUWEN.*

BOVEN, bijw. in voorz. *atas, di atas*, het laatste is meer bepaald, *ála, Ar., bála, Perz.*
— het huis, *atas roemah.*
— op het huis, *di atas roemah.*
— en onder, *di atas dan di báwah.*
Van —, *derri atas.*
Naar —, *ka-átas.*
Naar — dragen, *báwa ka-átas.*
— over den berg heen, *lálloe derri atas goenong, di báliq goenong.*
Van — naar beneden, *derri atas lálloe kabáwah.*
Zich — alles stellen, *mengátas-átas dirinja, mengatási dirinja, ngatási dirinja.*
Zijn gevoelen drijft —, *makka áa poenja bitjára menang, L., makka bitjaranja itoe menang.*
— het water zweven, *melájang atas moeka ájer.*
— komen, drijven, *támboel.*
— op den kruin van den berg, *di atas pontjaq goenong.*
Iemand van — tot beneden opnemen, *memandang orang derri atas hoedjong ramboet sampé telapákan káki.*
Hier — gemeld, *terseboet di atas tni.*
—, hooger, *ter-atas, lebeh tinggi.*
—, meer, *lebeh, terlebeh.*
—mate, *terlálloe amat.*
Te — gaan, *áda lebeh, berlebeh-lebéhan.*
Gij gaat hem te —, *angkawlah lebeh derri padanja.*
God is — allen lof verheven, *bahoewa Allah itoe ter-tinggi derri paadda segalla poedji-poedjina.*
Al de gevaren der zee te — zijn, *loe-*

- poet (lepas) derri paadda segalla mára bahája láwoet.
 — hetgeen ik beloofd heb, *terlebeh derri paadda kita soedah berdjandji.*
 Hij is — de vijftig, *makka ia lebeh derri paadda lima peoloh táhon oemoernja.*
 — de maand, *luwat sátoe boelan, L.*
 — en behalve dat, *lebeh dan lájin derri paadda itoe, fawga dzalika, Ar.*
- BOVENAAN, bijw. aan het boveneinde, *di hoeloe, di kapála.*
 — het bed, *di hoeloe tampat tidor.*
 Aan tafel — zitten, *doedoeq di médja paadda tampat jang pertáma.*
 — op de lijst staan, *tersoerat di kapála daftar.*
- BOVENBROEK, vr. *tjelána loewar*, zie BROEK.
 BOVENBUUR, m. *tetangga di atas.*
 BOVENDEUR, vr. *píntoe di atas.*
 BOVENDIEN, bijw. *terlebeh poela, lági derri itoe, L., atas.*
 BOVENDORPEL, m. *ambang jang di atas.*
 BOVENDRIJVEND, b. n. *jang tímboel, jang hánjoet.*
 BOVENDRIJVING, vr. *tímboelan.*
 BOVENEINDE, o. *hoeloe, pangkal.*
 Het — eener rivier, *hoeloe soengei.*
 Het — eener vlerk, *pangkal sáwap.*
 — aan de tafel, *tampat doedoeq jang besaar di médja, tampat kamoeltáan médja.*
- BOVENGEMELD, b. n. *terseboet di atas.*
 De hier — e koning, *rádjá jang terseboet di atas ini.*
- BOVENGEVEL, m. *atasnja moeka roemah, L., atasnja hadápan roemah.*
- BOVENHAND, vr. *tangan kánan.*
 De — doen krijgen, *ber-átas-kan.*
- BOVENHEMELSCH, b. n. *di atas lángit, ter-tínggi derri paadda lángit.*
- BOVENHUIS, o. *roemah di atas, andjong.*
- BOVENKAMER, vr. *bilik di atas.*
- BOVENKANT, m. *sablah atas.*
- BOVENKLEED, o. *bádjoe loewar.*
 —, mantel, *kollat, Ar.*
 — met halve mouwen (vrouwen-), *bádjoe saroeája.*
- BOVENKOUS, vr. *kós loewar, L., sárong káki.*
- BOVENLAKEN, o. *spré di atas, L., kájin hampáran di atas.*
- BOVENLANDEN, o. *meerv. tánah hoeloe, tánah oediq, L.*
- BOVENLANDER, m. *orang hoeloe, orang oediq, L., orang pásag.*
- BOVENLANDSCH, b. n. *derri hoeloe, derri oediq, L.*
- BOVENLEDER, o. *koelit di atas sapátloe.*
- BOVENLIJF, o. *dáda, atasnja, atasnja badan.*
- BOVENLIP, vr. *bibir di atas.*
- BOVENLUCHT, vr. *adara jang di atas, angin jang di atas, L., (eig. bovenwind.)*
- BOVENMATE, bijw. *terlálloe amat.*
 — liefstalig, *terlálloe amat mánis.*
- BOVENMENSCHLIJK, b. n. *saqti, Skr.*
- BOVENNATUURKUNDE, vr. *ilmoe báthin.*
- BOVENNATUURKUNDIG, b. n. *ber-ilmoe báthin.*
- BOVENNATUURKUNDIGE, m. *orang jang táhloe ilmoe báthin, orang berilmoe báthin.*
- BOVENNATUURLIJK, b. n. *báthin, soewánggi.*
 — rijdiër, *angkarán.*
- BOVENRAAG, m. *pangkat jang pertáma, djabátan besaar, daradjat jang pertáma.*
- BOVENROK, m. (van eene vrouw) *sája di atas.*
- BOVENSTAD, vr. *kampong negri di sablah oediq.*
- BOVENSTE, b. n. *jang páling di atas, L., jang di atas sakáli, ter-ála, verb. Ar.*
 De — verdieping, *tingkat roemah.*
- BOVENSTEM, vr. *soewára jang páling tínggi, L., soewára jang tínggi sakáli.*
- BOVENSTREEP, vr. (om den a-klank aan te duiden) *báris di atas, fathah, Ar.*
- BOVENSTREPIING, vr. *háil tároh báris di atas.*
- BOVENTAND, m. *gigi di atas.*
- BOVENTOON, m. *moeloet besaar, L.*
 Altijd wil hij den — hebben, *salamánja dia mávoe membesaarkan dirinja, mémang dia angkoe sádja.*
- BOVENZIJD, vr. *sablah atas.*
- BOVENZWEMMEND, b. n. *tímboel, bernang di atas.*
- BOVENZWEMMING, vr. *tímboelan di atas.*
- BRAADAAL, m. *ikan mówa bakal goréng.*
- BRAADPAAN, vr. *penggórèngan, kwált, L., koewált.*
- BRAADSPIT, o. *pátjaq, panggangan, L.*
- BRAADSPITDRAAIJER, m. *orang jang poetar pátjaq.*
- BRAADSTUK, o. *dáging bakal goréng.*
- BRAADVET, o. *gemoq derri dáging goréng.*
- BRAADWORST, vr. *oeroetan jang di goréng.*
- BRAAF, b. n. *dapper, bránt, perkása.*
 — en manhaftig, *bránt dan perkása.*
 Een — krijgheld, *hoeloebálang jang perkása.*
 —, deugdzaam, eerlijk, *bájiq, betoel, loeroes háti, abrár, Ar.*
 Een — mensch, *orang bájiq.*
 Een — méisje, *ánaq práwan jang baqti,*
 — — — sanoenoh, — — — betoel hatinja.
 Zich — verdedigen, *lawan dengan gágah perkása.*
 — drinken, *mínom ramé sakáli.*
- BRAAFHEID, vr. *dapperheid, kabranian.*
 —, deugdelijkheid, *kabojikan, kaloeroesan háti, kabetoelan.*
- BRAAK, vr. in zamenst. inbraak, doorbraak, doebroeq.
 —, werktuig om hennep te braken, *praboe boewat serboeq gandja.*
- BRAAK, bijw. *tiáda di peroesah.*
 — liggend land, *tánah máti, tánah jang tiáda di peroesah, tánah jang tiáda di kardjain.*
- BRAAKDRANK, m. *minoeman obat moentah.*

BRAAKLAND, o. zie **BRAAK**.
BRAAKLUST, m. *máwoe moentah*.
BRAAKMIDDEL, o. *obat moentah*.
BRAAKPOEDER, o. *obat loemat boewat moentah, L.*
BRAAKSEL, o. *bárang jang di moentah*.
 Zijn —, *moentahnja*.
BRAAKWLNJSTEEN, m. *tharthir, Ar.*
BRAAMBEZIE, vt. *boewah bomberrettian, Soend., boewah harreus, Soend., boewah karéndang*.
BRAAMBOSCH, o. *hoetan karéndang*.
BRAAMSTRUIK, m. *karéndang, bombérréttian, Soend., harreus, Soend.*
BRABELLAAR, m. *orang jang koesoet bitjáránja*.
BRABELLEN, o. w. in het spreken, *bitjára koesoet*.
 —, in het schrijven, *górès-górès, toelis koesoet-koesoet, tóris*.
 —, spreken als een kromtong, *bertilor*.
 —, hakkelen, *gágap, gágoeh*.
 Alles onder elkander —, *bitjára koesoet sádjá*.
BRABELLING, vt. *koesoet*.
 —, *wartaal, bitjára koesoet*.
BRABELTAAL, vt. *bitjára koesoet, bahâsa katjoekan*.
BRACELET, m. (uit een stuk) *gelang, rágá-rága, kataka*.
 —, die men nooit aflegt, *kamit toeboh*.
 —, (uit verschillende stukken) *sawat*.
BRADEN, b. en o. w. in eene pan, *górèng, asar*.
 Op het vuur —, *roósteren, panggang*.
 Op kolen —, *hard —, gáring, meng-gáring, brí gáring*.
 —, bakken, frijten, *rendang, randang*.
 Zoute of drooge visch of vleesch —, *bákar*.
 Aan het spit —, *memátjak*.
 In den oven —, *górèng, bákar*.
 Laat het droog en hard —, maar niet branden, *brí gáring itoe tápi djangan angoes, L.*
 —, zonder vet, olie of boter, *njánjah*.
 Aardappelen of pisang in het vuur of in de heete asch —, *temboes*.
 In de pan —, *senánja*.
BRADER, m. *orang jang menggórèng, zie BRADEN*.
BRADERIJ, vt. *górèngan*.
BRAK, m. *sátow roepa andjing pemboeroewan*.
BRAK, b. n. *másin, asin, L., kásoet*.
 — water, *ajer másin, ajer asin, L.*
 (*Másin* en *asin* worden van zilte of zoute spijzen gezegd, als zoute visch *ikan asin*).
BRAKEN, b. en o. w. breken, (als hennep) *serboeq*.
 Gebraakte hennep, *gandja serboeq*.
 —, overgeven, *moentah*.
 Bloed —, *moentah dárah*.
BRAKER, m. die hennep enz. braakt, *orang jang menjerboeq*.
 —, die overgeeft, *orang moentah*.

BRACING, vt. *penjerboekan*.
 —, overgeving, *moentah, moentahan*.
BRALLEN, o. w. pogchen, *kátjaq, mengátjaq, berkátjaq-katjâkan*.
BRAMBRAS, m. *klat lájar pengápoeh*.
BRAMGJTOUW, o. *táti singsing lájar pengápoeh*.
BRAMRA, vt. *pembáwan lájar pengápoeh*.
BRAMSTENG, m. *tiang pengápoeh*.
BRAMSTENGEWANT, o. *tambírang tiang pengápoeh*.
BRAMTOP, m. *hoedjong tiang pengápoeh*.
BRAMZEIL, o. *lájar pengápoeh*.
BRAMZEILSKOELTE, vt. *ungin sedang jang dápat di páké lájar pengápoeh*.
BRAND, m. *angoesan, kalajoeran*.
 Een huis dat in — staat, *roemah angoes*.
 Iemands huis in — steken, *membákar roemah orang*.
 Door den bliksem in den — gestoken, *di tèmbaq pettoes*.
 In — raken, *kena ápt*.
 — roepen, *berseroe-seroe roemah angoes*,
 Den — blusschen, *boenoh ápt, L., pádamkan ápt*.
 Den — (twist) stoken, *oepaq ápt*.
 —, brandstof, in Indie gewoonlijk : hout, *kájoe ápt*.
 —, hitte, *pánas, kapanâsan*.
 De — des ligchaams, *kapanâsan toeboh, kapanâsan badan*.
 In — steken, *sioet*.
 —, gloeiing, ontsteking, *karoepang, bára*.
 — in het koorn, *kalajoeran pádt*.
 —, honigdauw, *oentoetan, hawá, Ar.*
BRANDBAAR, b. n. *jang dápat di bákar, jang bóleh di bákar, jang bóleh di mákan ápt*.
BRANDBAARHEID, vt. *tsifat bárang jang bóleh di mákan ápt, pri jang kabakâran*.
BRANDBLAAR, vt. vlek op het oog, *kalâboe*.
BRANDEMMER, m. *émber koelit, L., ember pompa, L.*
BRANDEN, o. en b. w. *hangoes, angoes, di mákan ápt, toenos, berápt*.
 Mijn huis brandt, *roemah kita poon angoes, roemah kita kabakâran, roemah kita di bákar, roemah kita di mákan ápt*.
 Al zet men het op het vuur, het zal niet —, *djika di bákar tiada angoes*.
 Het vuur brandt (vlamt), *ápt bernjála*.
 Het was als of haar hart in haar brandde, *dálam hatinja bagei di toenos, — seperti di bákar*.
 Eene brandende kaars, *dian bernjála, lilin menjála, L.*
 Eene brandende fakkel, *óbor menjála, L., soeloh bernjála*.
 Eene zeer brandende hitte, *kapanâsan jang terláloe amat*.
 Een boom, die in brand staat, *poehon kájoe jang berápt, — — — angoes*.

—, gloeljen, van sommige wonden of puisten, *karoepang*.

Eene brandende koorts, *demam pánas*.

Een brandende dorst, *dahága jang terláloe amat sángat*, *aws jang terláloe amat*, L.

Eene brandende hitte, *pánas jang sángat*, M. R.

De zon brandt thans zeer sterk, *makka sakárang sinar mata-hári terláloe pánas, sakárang ini pánas terláloe amat*, L. (De hitte der zon wordt gewoonlijk alleen door *pánas*, gloed, hitte, uitgedrukt.)

De zee brandt tegen de klippen, *makka láwoet itoe poon menáloen di kárang*.

Van begeerlijkheid —, *biráhi dengan sángat lóba*, *ingin terláloe amat*.

Van verlangen — om bij zijne ouders te huis te zijn, *ríndoe dendam akan roemah íboe bapánja*.

—, zoo als Spaansche peper, enz., *pedas*.

—, pijn veroorzaken, zoo als sommige wonden, *pedih*, *piddih*.

—, zoo als somtijds de maag in de vastemaand, *perí*, *perih*.

Brandende handen, *tángan jang hángat, tángan jang terláloe pánas*.

Mijne ooggen —, *sája poenja máta pánas*, L., *máta kita gátal*.

—, verbranden, *membákar*.

Doen —, *menjalákan, pásang, membákar*.

Hout —, *bákar kájoe ápi*.

Waskaarsen —, *pásang lalin betoel*.

Zich —, *kena angoes*.

Zich met vuur —, *melatop*.

Zich met heet water —, *melálor*.

Zich in het vleesch —, *bákar*.

Kalk —, *toenoe kápor, bákar kápor*.

Reukwerk —, *toenoe istanggi, bákar ninjan, mengoekoe doepa*.

Koffij —, *bákar koppi*, L.

Planken — of blaken om die te buigen, *lájor*.

—, broeijen met water, *latjor*.

— met heet water (zoo als varkens, enz.) *tjalor*.

Met een heet ijzer —, *salar*.

—, steken, *angkot*.

—, zengen, *lájor*.

—, (hard), *merasik-rasik*.

Brandend, als een geesel, *karoepang*.

Brandend hout, *koentoeng*.

BRANDER, m. arakbrander, *kapála (djoeroe) pengarákan*.

BRANDERIJ, vt. arak —, *pengarákan*.

BRANDEWIJN, m. brandewin, verb.

BRANDEWIJNFLEESCH, vt. *böttöl brandewin*, verb.

BRANDEWIJNSPACHT, vt. *paq brandewin*, verb.

BRANDGLAS, o. *kátja ápi*, *glas ápi*, L.

BRANDHAAK, m. *penggáji akan meroebohkan roemah angoes*.

BRANDHOUT, o. *kájoe ápi, kájoe tamboen, kájoe rintjéq*.

Een vadem — kost acht gulden, *kájoe ápi sátoe depa itoe delápan roepiah har-gánja*.

—, dat aan het eene einde aangestoken is, *onggan, tompar*.

—, dat aan het eene einde gebrand heeft, *boegal*.

BRANDIG, b. n. *bebáwoe angoes, L., berbáwoe hángoes*.

—, scherp op de tong, *pedas*.

Dat eten is zeer —, *hábis angoes mákánan itoe*.

Die vrucht is zeer —, *boewah itoe terláloe amat hángat*.

Een brandige smaak, *rása hángoes*.

—, vurig, *karoepang*.

—, bijtend, *pedih*.

BRANDIGHEID, vt. *prí báwoe hángoes*.

—, ontsteking, *karoepang, bárah*.

BRANDIJZER, o. *bessi boewat bákar, L.*

BRANDING, vt. het branden, *kabakáran*.

—, der zee, *galoera, bákat*.

BRANDKAS, vt. *peti bessi*, (Eig. ijzeren kist.)

BRANDKLOK, vt. *ginta samboejan*.

BRANDKOREN, o. *pádi jang kena oentoetan, pádi jang kalajoeran*.

BRANDLADDER, vt. *tangga boewat nájiq roemah angoes*.

BRANDLATUW, vt. *tswoafuki*, Jap.

BRANDMERK, o. *tanda tjap pánas*.

BRANDMERKEN, b. w. *salarkan, tároh tjap pánas, L., tároh tjap*, (hoewel het laatste niet juist is, en ook zegelen, stempelen, ijken beteekent).

—, schandvlekken, *mentjelákan, bekin máloe, L.*

BRANDMIDDEL, o. voor brandwonden, *obat sákit angoes*.

BRANDNETEL, m. *dáwon gátal, poeloes*, Soend.

Soort van —, die hevig steekt, *djalátan*.

BRANDOFFER, o. *qorbán, Ar., tsáidat, Ar., persoembáhan kabakáran, persoembáhan toenoe-toenoeuan*.

BRANDOFFERLTAAR, o. *medzbeh qorbán*.

BRANDOVEN, m. *tannoer, Ar., foern', Ar., foerna, dápoer*.

BRANDPUNT, o. *poesat kátja ápi*.

BRANDREUK, m. *báwoe hángoes*.

BRANDSCHADE, vt. *roegi bárang jang kabakáran*.

BRANDSCHATTEN, b. w. *soeroh bájar oepeti prang*.

BRANDSCHATTING, vt. *oepeti prang*.

BRANDSCHILDER, m. *toekang tjatto*.

BRANDSCHILDEREN, b. w. *tároh tjatto*.

BRANDSCHILDERWERK, o. *kumbang tjatto, L.*

BRANDSCHOON, b. n. *brish sakáli*, *soetji sakáli*.
BRANDSLANG, vt. vliegende voetzoeker, *petásang terbang*.
BRANDSPIEGEL, m. *tjermin ápti*.
BRANDSPUIT, vt. *pompa*, L., *hamboesan ajer*.
BRANDSPUITGAST, m. *boedjang pompa*, *orang djága hamboesan ajer*.
BRANDSTAPEL, m. *pantjaka*, Jav., *tamboenan ápti*.
 Den — *aansteken*, *toenoekan pantjaka*.
 De lijken der Balische vorsten worden op den — *verbrand*, *makka majit rádjarája báli di toeno di atas pantjaka*.
BRANDSTEEN, m. *bátœ melatop*, *bátœ sétan*, L., (*sjéthân*).
BRANDSTICHTER, m. *orang jang membákar roemah orang*, *penoenoe*, *orang penjioet*.
BRANDSTICHTING, vt. *pembakáran*, *penoenowan*, *penjioetan*.
BRANDSTOF, vt. *bakal ápti*.
 Hout is —, *kájoe áda bakal ápti*.
BRANDTEEKEN, o. verheveling, *sjiháb*, Ar. —, *teeken van brand*, (in het algemeen) *tanda ápti*.
 —, van een huis, *tanda roemah angoes*.
BRANDVERW, vt. *tjatto*.
BRANDWAARBORGING, vt. *tangoengan roegi roemah of bárang jang di mákan ápti*.
BRANDWAARBORGMAATSCHAPPIJ, vt. *perserówan orang jang tangoeny roegi bárang (roemah) jang di mákan ápti*.
BRANDWACHT, vt. *káwal roemah jang di mákan ápti*, *orang djága roemah jang kabakáran*.
BRANDWONDE, vt. *loeka hángoes*.
BRANDWORM, (faciola) *tjáyng kambang*.
BRANDZALF, vt. *kojo loeka hángoes*.
BRAS, m. *kalát*, *klát*, *tált kalát*, *tált klát*, *tált bawátan*.
BRASEM, m. eene visch smakende als —, *dindiwé*, *dindivé*.
 Roode steen —, *anggára*.
 Zee —, *omoet*.
BRASPARTIJ, vt. *perdjamoewan*, *pendemápan*.
BRASSEN, m. meerv. *bawátan*.
BRASSEN, o. w. banketteren, *berdjámoe*, *mákan minom ráme sakáli*.
BRASSEN, b. w. (aanbrassen,) *táriq táli klát*.
BRASSER, m. smuller, *orang jang soeka berdjámoe-djamoewan*, *pendemap*.
BRASSERIJ, vt. zie **BRASPARTIJ**.
BRAYEREN, b. w. *melihat moedah*, *menghinákan*.
 Zijnen vijand —, *melihat moedah paadda satroenja*.
 De gevaren —, *menghinákan segalla mára bahája*.
BRAVO, tusschenw. *sábas*.
 —, uitmuntend, *sjábásj*, Perz., *sábas*.

—, heil, *thoeba*, Ar.
BRAZELET, vt. ond. woord, zie **ARMBAND** en **BRACELET**.
BRAZILIËNHOUT, o. *sápang*, *seppang*.
BREED, b. n. *lébar*, *lebah*, *boekog*, *bidang* *djembar*, Jav., *árádl*, Ar., *ariz*, Ar.
 — linnen, *kájin lébar*, *kájin boekog*.
 — van boeg, *tjoepoel*.
 Dat schip is zeer — van boeg, *haloewan kapal itoe tjoepoel sakáli*.
 Een — e borst, *dála bidang*.
 —, ruim, wijd, *uitgestrekt*, *loewas*.
 — e schouder, *báhoe besaar*, *poendaq besaar*, L.
 De — e raad, *madjlis besaar*, *masjáwárat*, Ar.
 — opgeven, *kátjaq*, *mengátjaq*.
 Het niet te — hebben, *koerang tjoekoep*.
 In het breede uitweiden, *melandjoetkan tjaritrá*.
 Die het — heeft laat het — hangen, *angin bárat sángat berpoepoet*.
 Het is zoo lang als het — is, *panjangnja dan lébarnja sama*, *itoe sama djoega*.
 — maken, *melébarkan*.
 — gemaakt worden, *di lébarkan*.
BREEDACHTIG, b. n. *lébar sedékit*, *lébar djoega*.
BREEDBOEG, m. *kapal jang tjoepoel haloewanja*.
BREEDBORSTIG, b. n. *berdáda bidang*, *lébar dadánja*.
BREEDHEID, vt. *kalébaran*, *kaloewásan*, *lintang*.
BREEDSPRAAK, vt. *bitjára kátjaq*.
BREEDTE, vt. *lébar*, *lébarnja*, *kalébaran lintang*, *ardl*, Ar.
 De — van den weg, *lébarnja djálan*.
 De lengte en de — van het graf, *boedjornja dan lintangnja qoeboer*.
 De — van eene rivier, *lintangnja soengei*, *lébarnja káli*, L.
 De — is drie ellen, *lébarnja itoes tiga éllo*, (*gaza*, Perz.)
 Noordelijke —, *lintang oetára*.
 Zuidelijke —, *lintang salátan*.
 Op honderd vier graden lengte en op zes graden zuider —, *paadda sarátœs ampat daradjat boedjoer dan paadda anam daradjat lintang salátan*.
 — van stoffen, *boekog*.
 — van een vlak, *sangkar*.
BREEDTEKING, m. *boelat lintang*, *chatk'* *moetawázi* *dengan chatk' istiwa*.
BREEDVOERIG, b. n. *landjoet*, *loewas-loewas*.
 — schrijven, *melandjoetkan soerat*.
BREEDVOERIGHEID, vt. *kalandjoetan*.
BREEDVOETIG, b. n. *káli lébar*, *berkáli lébar*.
BREEKBAAR, b. n. *râpoh*, *lakas pitjah*.
 — van stralen, *berpantjar*.

BREEKBAARHEID, vt. *karapóhan*.
 — van stralen, *pri jang berpantjar*.
 De — der violetkleurige stralen, *pri sinar oengoe jang berpantjar-pantjar*.
 BREEKBEITEL, m. koevoet, *linggis*.
 BREEKIJZER, o. zie BREEKBEITEL.
 — met eenen houten steel, *poepoet*.
 BREEKSPEL, m. en vt. *órang ganggoe, órang gádoeh*.
 BREEKTUIG, o. *prábot akan merombaq*.
 BREEUWEN, b. w. *pákal, pakkal, L., másoekan mádjoem, tároh mádjoen*.
 Gebreeuwd worden, *di pákal, di mádjoemin, L.*
 BREEUWER, m. *órang jang pákal, pemákal, zie BREEUWEN*.
 BREEUWHAMER, m. *pemáloe (nartil) akan menákal*.
 BREEUWING, vt. *pemakálan*.
 BREEUWSEL, o. *mádjoem, pemákal*.
 BREIDEL, m. *kákang, tóm, L., verb.*
 Zijnen driften den — vieren, *menoeroet hawá nafsoenja*.
 BREIDELLEN, b. w. *mengenákan kákang, tároh tóm, L.*
 De driften —, *menáhankan hawá nafsoe*.
 —, stillen, *mendiamkan*.
 BREIDELING, vt. *pengakángan, zie BREIDELLEN*.
 BREIDELLOOS, b. n. *jang tíada dápat di táhan*.
 BREIDELLOOSHEID, vt. *nafsoe jang tíada tertáhan, pnrángi jang terláloe amat sángat*.
 BREIGAREN, o. *benang siroet*.
 — voor kousen, *benang breikós, verb.*
 BREIJEN, b. w. *siroet, seroet, pintal, braai, verb.*
 Kousen —, *breikós, verb.*
 Netten —, *siroet djála*.
 —, lippen, brouwen, *bertilor, gágap*.
 BREIJER, m. *órang jang bertilor, órang jang gágap*.
 BREILOON, o. *oepah breikós*.
 BREIN, o. *oetaq, bená*.
 Het —, (de pit) van al de woorden, *oetaq-oetaq segalla perkataán*.
 BREINAALD, vt. *djaroem breikós*.
 BREINLOOS, b. n. *tráda poenja oetaq, L., jang tíada beroetaq*.
 BREINONTSTEKING, vt. *sákit oetaq*.
 BREINVLIES, o. *koelit oetaq, salápoet oetaq*.
 BREISTER, vt. *parampoewan jang breikós, L., verb., zie BREIJEN*.
 BREIWERK, o. *bárang jang di siroet, bárang jang di pintal, pekardjään menjiroet*.
 — (kousen breijen), *breikós, verb.*
 BREKEBEEN, m. *sukkel, órang kassian, órang tjeláka*.
 BREKEN, o. en b. w. dit woord heeft verschillende beteekenissen, wicr vertaling men in het Mal'cisch vooral niet moet verwirren.

—, als glas, *pitjah, pittjah*.
 —, als een stok of boom, knakken, *pátah, pattah*.
 —, als een touw, lederen riem enz., *poetoes*.
 Aan stukken — door vallen of smijten, *renoaq, romoaq*.
 De spiegel is gebroken, *tjermin soedah pitjah, kátja soedah pittjah, L.*
 De wandelstok is gebroken, *tongkat soedah pátah*.
 En de zegekoets brak, *makka perarákan itoepoon pátahlah. S. R. 4.*
 Toen hij zag, dat de zegekoets gebroken was, *sa-telah di lihat perarákan ite pátah. S. R. 4.*
 Het ankertouw is gebroken, *tált sawh soedah poetoes*.
 Zijn been brak, *makka pátahlah toelangnja*.
 —, b. w. *pitjahkan, memitjah, memitjahkan, poetoeskan, memoetoeskan, pátahkan, memátuhkan, meremokan*.
 Iemands woorden —, in de rede vallen, *poetoeskan káta órang rampoes*.
 In twee stukken —, (in de lengte), *spljiten, pitjah belah*.
 Ik heb veel hoofdbreken, *sája bánjaq pitjah kapála, sája bánjaq soesah, kíta sángat masjhoel*.
 De galblaas —, *pitjah hampedoe, pittjah nják ikan, L.*
 —, tot poeder verbrijzeld, *loeloeh lantaq*.
 Een verbond —, *rombaq perdjandjian, moenkir perdjandjian*.
 Zijn woord —, *mengoebahkan katánja, moenkir katánja*.
 Een takje met de vingers —, *gintas*.
 Den slag —, verliezen, *pittjah prang*.
 Een huis of deur —, *pittjah roemah, pintoe*.
 Den geest —, geven, *poetoes njáwa*.
 Den hals —, *pátah léhér*.
 Iemand den hals —, *pátahkan léhér órang, pattahkan órang poenja léhér, L., boenoh órang*.
 Vele woorden den hals —, *bánjaq bitjára kósong*.
 Iemand het hoofd —, *békin poesing kapála órang*.
 Hij wil daarmede zijn hoofd niet —, *dia tíada máwoe tjampoer dálam ite perkára, L.*
 De harten —, verscheuren, *memitjahkan háti órang*.
 Het huwelijck —, ontbinden, *rombaq nikáh*.
 De vriendschapsbetrekking —, *poetoeskan tált peroeboengan tsoibat*.
 Door eene heining of schutting —, *doebroek págar, L.*
 Den val van iemand —, (zoo als gras, hooi, enz.) *pegat djátohnja, L., menáhankan djátohnja órang*.

De zonnestralen — door de wolken, *makka sinar mata-hâri poon meneroes awan (méga)*.

Door des vijands drommen —, *tampoech bala-tantarâ moesoeh*.

Uit den kerker —, *pitjahkan pandjâra, mengagâhi pandjâra, lâri derri boewi, L.*

Het — der oogen, *mendelik*.

Zijne oogen zijn reeds gebroken, *matanja soedah mendelik*.

—, ophouden te betalen, *poetoes mōdal*.

Vele handelhuizen zijn gebroken, *bānjaq roemah perniagâin soedah poetoes mōdal, bānjaq ōrang berdāgang soedah poetoes mōdal*.

Brood —, *rāpeh*.

—, afbreken, *buddah, L., bongkar*.

BREKEN, o. *pemitjahan, pemoetoesan, pematāhan, zie BREKEN*.

BREKER, m. *ōrang jang memitjah, enz., zie BREKEN*.

BREKING, vt. *pitjahan, poetoesan, patāhan, zie BREKEN, b. w. en z. naamw. o.*

—, straalbreking, *pantjāran sinar*.

BREM, vt. *ajer asin, L., ajer māsīn*.

—, zekere heester, *uwateuran, Soend., datambāga aloes, Soend.*

BREMS, vr. paardevlieg, *lālat koeda, lālar koeda, L.*

BRENGEN, b. w. *bāwa, membāwa, (gewoonlijk iets verder dan het volgende woord), hantar, hantar*.

Een' brief naar Tjiandjoer brengen, *membāwa soerat ka Tjiandjoer*.

Wat nieuws brengt gij? *chabar apa kaw bāwa?*

Getuigen —, *bāwa sjaksi*.

Breng gij. *bawālah oléhmoes. S. R. 13.*

Breng uw kleinkind hier, *bawālah kamāri tjoetjoemoe itoe. S. R. 13.*

En vervolgens beval hij zijnen bedienden (het) naar zijne woning te —, *makka lāloe di soerohnya bāwa kapāda hambānja poelang karoemahnya. S. R. 18.*

Eene bevestiging —, *membāwa itzbāt*.

Tien personen mede —, *membāwa sapoeloh ōrang*.

Breng mijne schoenen, *bāwa kita poenja sapātoe. (Hantar wordt gewoonlijk gezegd voor korten afstand.)*

Door den leerling worden de handen onder de handen zijns meesters gebragt, *bahoewa di hantarkan ōleh moerid itoe tångannya di bāwah tångan goeroenja. Omd. 64.*

De kleederen naar de badplaats —, *hantarkan kājīn kapāda tempat pemāsok (mandi)*.

Iemand naar huis —, vergezellen, geleiden, *menghantar ōrang poelang*.

—, bij de hand geleiden, *pimpin*.

—, vergezellen, volgen, *membāwa, mengikoet, toeroet, mengiring*.

Hij weet zijne waren wel aan den man te —, *makka dia tāhoe djoega mendjoewāl bārang dagāngannya*.

Hij weet zijne waren niet aan den man te —, *dia poenja dagāngan trāda lākoe, L., makka ia tiāda tāhoe djoewāl bārang dagāngannya*.

Zijne dochters aan den man —, *mengāwinkan ānagna parampoewan*.

Iemand ergens toe —, overhalen, *mentjenderongan, (mengādjaq) ōrang*.

Een kind ter wereld —, *berānaq, berpoetrā, Hofst., bersālin, Gesch.*

Een teeken, dat men mede ter were'd brengt, *tjangga*.

— tot iets, drijven, *membāwa, hāroe*.

Tot hekeering —, *membāwa kapada tōbat*.

Tot de wraakzucht —, *haroekan kapada damdam*.

Aan den dag —, *menjatākan, membrī tāhoe, kassi bertāhoe*.

Iemand ten verderve —, *meroesaqkan ōrang*.

Op de gedachte —, *mengingatkan*.

Iemands gedachten op iets anders —, van iets afbrengen, *membāliqkan ōrang poenja ingātan*.

In orde —, *mengātorkan*.

In wanorde —, *békin koesoet, L.*

Iemand om het leven —, *boenoh ōrang*.

Volgens een venetus ter dood gebragt worden, *māti di boenoh ōleh hoekoem*.

Iemand onder zijne magt —, *meniwaskan ōrang, menāloqkan*.

Een bevel ten uitvoer —, *melākoekan parintah*.

Te weeg of tot stand —, *mengadākan, mendjadikan*.

Ten einde —, *menjoedahkan, menghābiskan*.

Iemand den beker —, toedrinken, *angkap minom kapada ōrang*.

Voor den dag —, *menaloewarkan*.

Iemand van het verstand —, *menghīlangkan ōrang poenja boedi*.

Iemand tot het uiterste —, *poetoeskan asa ōrang, poetoeskan pengharāpan ōrang*.

In het hoofd —, *membrī ingātan, kassi ingat, L.*

Het gebragte, *pembāwa. Isk. 455.*

In werking —, *mendjālankan*.

BRENGER, m. *ōrang jang membāwa, ōrang jang menghantar*.

BRENGING, vr. *pembawāan, penghantāran*.

BRES, vr. *tetāsan, tutāsan*.

In eene batterij — schieten, *menembāki bēntēng sahingga djādi tetāsan, menataskan dengan pelor mariam*.

Voor iemand in de — springen, *antarā-rā-rī, membantoe ōrang, menoelōng ōrang*.

BREUX, vr. het breken, *pemitjahan, pemoetoesan, pematāhan, zie BREKEN*.

—, scheuring, *ghar*, Ar., *wahjat*, Ar.
 —, berst, *sjaq*, Ar.
 De — der hoop, *poetoes asa*.
 Vrede—, *perombákan perdamejan*.
 —, gebroken getal, *hitoengan sa-pátah*.
BREUK, vt. zeker ongemak, *boeroet*.
 Eene — hebben, *berboeroet*.
 —, geldboets, *denda*.
 Tot eene— verwezen worden, *di dendá-i*.
BREUKBAND, m. *táli mengikat boeroet*.
BREUKBANDMAKER, m. *pandei táli mengikat boeroet*.
BREUKMEESTER, m. *doekoen boeroet, thabib boeroet*.
BREVET, o. (ond. w.) *soerat daradjat, soerat djabátan, soerat akti, L.*
BREVIER, o. getijboek, *kitáb tsalawat órang gréjya roem*.
 —, zekere kleine drukletter, *sa-roepa hoeroef tjitaq jang ketjil*.
BRIDS, vt. *pápan tidor di gardo, L., tampat tidor di dálam roemah órang djága*.
BRIDSEN, b. w. *poekol pantat, páloe pantat*.
BRIEF, m. *soerat, Ar., nabadzát, Ar., waraqat, Ar., barát, Ar.*
 Een — van opregtheid, *waraqat il ichláts*.
 Deze — vergezeld van veelvuldige groeten en hulde, *bahoewa ini soerat jang di pasertákan dengan bebrápa tábé dan hormat*.
 Eenen — doen toekomen, *sampékan soerat*.
 Eenen — schrijven, *menjoerat soerat, toelis soerat*.
 Eenen — zenden, *berkirim soerat*.
 Eenen — ontvangen, *menarima soerat, menjamboet soerat*.
 Één —, *soerat sa-poetjoeg*.
 Drie brieven, *soerat tiga poetjoeg*.
 Brieven met iemand wisselen, *berkirim-kiriman soerat*.
 — van rouwbeklag, *soerat penghiboeran, soerat menjájangkan*.
 Inhoud van eenen —, *boenji soerat, moewátan soerat*.
 Een — van hulde, *soerat soembah*.
 En die — werd door Zijne Majesteit gelezen, *makka di batjánja soerat itoe óleh baginda. Dj. M.*
 Een — van genegenheid, *soerat kásih*.
 Een — van echtscheiding, *soerat thalaq*.
 — van groetenis, *soerat salám*.
 — van belangstellende toegenegenheid, *soerat tjinta*.
 Korte —, *soerat pénédg*.
 Koninklijke —, *barát, Ar.*
 — met gouden randen, *sítámé, Perz.*
BRIEFDRAGER, m. *órang jang membáwa soerat*.
BRIEFJE, o. *sa-tjáriq garthas, nabadzah, waraqat, Ar., soerat ketjil, L.*
 Zeer klein —, *warqat jang sa-dzarwat*.
BRIEFLOON, o. *oepah soerat, balandja soerat.*

BRIEFPORT, o. zie **BRIEFLOON**.
BRIEFSTIJL, m. *karángan soerat, peratoeran soerat*.
BRIEFWISSELING, vt. *kiriman soerat*.
 — met eenen vriend houden, *berkirim-kiriman soerat dengan tsohbat sa-órang*.
BRIESCHEN, o. w. van een paard, *tjárít, mentjárít*.
 — van eenen leeuw, *manikas, mendaroe*.
BRIESCHING, vt. van een paard, *pentjaritan*.
 — van eenen leeuw, *manikas, pendarroewan, mendaroe*.
BRIEVENBESTELLER, m. *órang jang membáwa soerat, oepas kantor pos, L.*
BRIEVENBOEK, o. *boekoe soerat, L., perhimpoean soerat, pekoempoelan soerat, L.*
BRIEVENGELD, o. *oewang soerat, belandja soerat*.
BRIEVENMAAL, vt. *banian soerat, tampat soerat pos, L., salempang*.
BRIEVENPOST, vt. *pos soerat, L., berid soerat, Ar.*
BRIEVENTASCH, vt. *tampat soerat, soerat kandoengan*.
BRIEVENTASCHJE, o. *sulleppa, sussulleppa*.
BRIEVENZAK, m. *salempang*.
BRIEZEL, vt. *kruimel, berbran*.
 —, het overschot van het eten, *sisá, reima*.
 Geen enkel —tje, *tráda sátoe ápa*.
BRIEZELEN, b. w. *brijzelen, remoqkan, antjorkan*.
 —, *kapen, reboet, raboet, groemoet, L.*
BRIJ, m. *boeboer, boebor*.
 — van Doerian in den rook gedroogd, *lampoq*.
BRIJBAARD, m. *órang jang soeka mákan boebor*.
BRIJBEK, m. een, die brouwt, *brijt, órang bertilor*.
BRIJEN, o. w. *brouwen, bertilor*.
BRIJKETEL, m. *priog boebor*.
BRIJLEPEL, m. *séndoq boebor*.
BRIJSCHOTEL, m. *píring boebor*.
BRIJZEL, vt. zie **BRIEZEL**.
BRIJZELEN, b. w. *remoqkan, brí loemat*.
BRIK, vt. *brik, verb.*
 —, *brikschip, ketjé, brik, Ned., ketji brik*.
BRIL, m. voor het gezigt, *kátja máta, L., tjermin máta*.
 Eenen — gebruiken, *páké kátja máta, L., pákei tjermin máta*.
 Een — om te vergrooten, *kátja máta akan membesarkan*.
 — van een sekreet, *lóbang pápan djamban*.
 —, vorm, *teládan, tjonto*.
BRILGLAS, o. *kátja tjermin máta*.
BRILLEHUIS, o. *sárong tjermin máta, tampat kátja máta, L., tampat tjermin máta*.
BRILLEN, b. w. *páké kátja máta, L., pakei tjermin máta, berkátja máta, bertjermin máta*.

BRILLENKRAMER, m. *orang djoewal kâta mâta*, L., *orang djoewal tjermîn mâta*.

BRILLENMAKER, m. *pandei tjermîn mâta, toekang kâta mâta*, L.

BRILVORMIG, b. n. *sa-roepa kâta mâta*, L., *sa-bagei tjermîn mâta*.

BRODELAAR, m. *orang jang tôris*, L., *orang jang kardja koesoet*.

BRODELARIJ, vt. zie **BRODELWERK**.

BRODDELEN, b. w. *tôris*, L., *kardja koesoet, bârang kardja jang di tôris*.

BRODELWERK, o. *bârang jang di kardja koesoet, bârang kardja jang di tôris, moering*.

BROED, o. broedsel, *ânaq pengarâman*.
Eene slang kwam van enen tandjoengboom, ging in het hoenderhok en vrat de leghen met het — op, *makku adâlah oelar sa-êkor toeron derri pôhon tandjoeng lâlœ mâsoq di kandang âjam serta mâkan âjam bijang dengan pengarâmanja*.

BROEDER, zie **BROELJEN**.

BROEDER, m. *soedâra lâki-lâki, sjaqâs*, Ar. Mijn —, *acht*, Ar., *soedarâkœ*.
Ouder —, *abang, kâka, kâkaq, kâkanda*, Hoft.
Jonger —, *adé, âdeq, adenda*, Hoft.
Jongste —, (jongste kind), *bongsoe*.
Oudste broeder of zuster, (oudste kind), *sôlong, soelông*.
Volle —, *soedâra sa-ibœ bâpa*.
Halve —, *soedâra sa-ibœ sa-bâpa*.
—s en zusters onder elkander, *soedâra-bersoedâra*.
—s van eene moeder, *soedâra sa-ibœ*.
—s van eene dragt, *soedâra sa-djâdi, soedâra kamar*.
Twee elkander gelijkende —, *soedâra doewa sa-roepa*.
Vaders —, oom, *pâ moeda, pâman, bâpa moeda, mâma, mâmaq*, (de twee laatste woorden beteekenen ook moci).
Zoog—, *soedâra soesoewan, sa-soesoewan*.
Dienende —, *soedâra jang djâdi hamba*.
Een valsche —, *soedâra jang chjânât, (kiânât, L.)*, (*soedâra* wordt veelal ook voor vriend, medemensch gebruikt, hetwelk somtijds misverstand geeft).
—, *gebak, kœwé (kwee) broeder*, L.
BROEDERHAAT, m. *binji soedâra*.
BROEDERLIJK, b. n. *ber-kâseh-kasêhan, âdat soedâra*.
—e vriend, *tsohbat soedâra*.
BROEDERLIEFDE, vt. *tjinta kâseh soedâra*.
BROEDERLIJKHEID, vt. broederband, *per-oeboengan soedâra*.
BROEDERMOORD, m. *pemboenôhan soedâra*.
BROEDERMOORDER, m. *pemboenoh soedâra, jang memboenoh soedâra*.
BROEDERPLIGT, m. *wâdjibnja soedâra, kaharoesan soedâra*.
BROEDERSCHAP, o. *moetsafâbat, persoedarâ-an, pertemânan soedâra*.

BROEDERSDOCHTER, vt. *kaponênâkan parampoewan, kamoenâkan parampoewan, soedâra parampoewan misan*.

BROEDERTJESKRAAM, vt. (inlandsche koekjeskraam), *kadei orang mendjoewal apam*, I. J. 36.

BROEDERTROUW, vt. *satiâwan soedâra*.

BROEDERTWIST, m. *perbantâhan soedâra, tjakit soedâra*.

BROEDSCH, b. n. zie **BROEISCH**.

BROESEL, o. zie **BROED**.

BROEIEI, o. *telôr jang di haram, (heram)*.

BROEIHEN, vt. *âjam mengaram, (mengeram)*.

BROELJEN, b. w. van vogelen, *mengharam, mengeram*.
Gebroed, uitgebroid worden, *di haram, di heram*.
Met heet water —, *latjor*.
—, kwaad veroorzaken, *mengeram bârang jang djâhat*.
—d heet, *terlâlœ pânas*.

BROEIJNG, vt. *pengharâman, pengerâman, penjaloeran*.

BROEIKOOI, vt. *kandang bakas mengeram*.

BROEIKUIP, vt. *tong melatjor, tong bakas rindam*.

BROEISCH, b. n. speelsch, *mâsah, mâwoe mengeram*.

BROEISCHHEID, vt. *kalakoewan âjam jang mâwoe mengeram, zie BROELJEN*.

BROEISEL, o. zie **BROED**.

BROEITJID, m. *têmpo mengeram, L., mâsa mengharam*.

BROEK, vt. manskleedingstuk, *sarwâl, Ar., serâwal, saloewar*, verb., *tjelâna, Jav*.
Eene lakensche —, *tjelâna laken, L., sarwâl saqalât, Ar., sarwâl sachlat*, verb. *sjalwar, Perz., sarâwiloew, Perz*.
Eene wijde —, *tjelâna longgar*.
Deze — is te nauw, *ini tjelâna terlâlœ sesaq*.
Zijne Majesteit wiesch zijn opperkleed en —, *makka baginda poon membâsoh badoenja dan saloewarnja*, S. Ibr. 8.
— van een kanon, *êkor bedil*.

BROEK, o. moeras, *pâja, râwah, râwang*.

BROEKACHTIG, b. n. *berpâja, âda râwah-râwah*.

BROEKBAND, m. *tâlt mengkât tjelâna, tâlt tjelâna*, (van inlanders).

BROEKEN, b. en o. w. in den broekzak steken, *târoh di sakko, L*.
—, eene broek dragen, *pâké tjelâna, pâkei sarwâl*.

BROEKENSTOF, vt. *kâjin sembâgê*.

BROEKGALG, vt. *brittêl*, verb. Fr.

BROEKGESP, m. *gêspêr tjelâna, L., salépi sarwâl*.

BROEKLAND, o. moerassig land, *râwah, pâja*.

BROEKLINT, o. *pita (fita) tjelâna*.

BROEKZAK, m. *sakko tjelâna, L*.

BROER, m. zie **BROEDER**.

BROK, m. stuk, panggal, pótong, krat, *qith'at*, Ar.

Een —, sakrat, sapanggal, sapótong.

Drie brokken, panggal tiga.

Hij kapte met zijn zwaard, elk dien hij raakte, hieuw hij in twee brokken (stukken), zoo hij eenen man te paard kapte, waren er vier brokken, *ia menataqkan pedangnja barang jang kena panggal doewa djikaloe berpárang berkoeda panggal empat*.

Een —, gedeelte, sapáro, sátoe bahagian.

Een — van eene leerrede, *sapáro derri paadda chothbat*.

Een — van den weg, een eind wegs, *sapanggal djalan*.

Een —, flard, pertja.

Stukken en —ken, *pertja-pertja*.

In —ken verdeelen, *berbahági-baháyi, bági-bági*, L.

BROKJE, o. panggal ketjil, pótong ketjil, *sa-pipaq, pipaq*.

— brood, *supótong rótt, sapipaq rótt*.

Een — eten, *mákan sa-soewap*.

BROKKELEN, b. w. *putjah-putjah*, L., *pitjah-pitjah, rápokkan*.

—, kruimelen, b. w. *poedikan, berbrin*.

—, kruimelen, o. w. *berpoedít*.

—, zoo als oude tanden, *soembing*.

BROKKELIG, b. n. *rápok, jang gampang berpoedít*, — *berbrin*.

BROKKELIGHEID, vr. *karapóhan*.

BROKKELING, vr. *rapóhan*.

BROKKEN, b. w. in brokken breken, *rápokkan, rápeh, poedikan, pátahan*.

Brood —, *rápehkan rótt*.

Hij heeft wat in de melk te —, *dia poenja karbo áda gemoq*.

BROMMEN, o. w. dommelen, als bijen, *dangong*.

—, als honden, *deram, menderam, gurrám*.

Brommende hommels, *koembang jang berdangong*.

—, grommen, *rádjokh*.

—, pruttelen, *bersoengoet*.

BROMMER, m. *órang merádjog, órang bersoengoet*, zie **BROMMEN**.

BROMMING, vr. *pedangong*.

BROMVLIEG, vr. groote hommels, *koembang*.

BRON, vr. born, *prigt soemoer*, L., *máta ajer*.

Eene — vinden, *bertemoa dengan soewátoe máta ajer*.

Minerale —, *máta ajer mádané*.

Water in de — dragen, (sprw.) *boewang gáram di láwoet*.

De — eener rivier, *hoeloe soengei*.

Naar de —, (oorsprong) eener rivier gaan, *moediq kahoeloe-soengei*.

—, oorsprong, *hoeloe, pangkal, póhon, atsal, moela,ermoeláán*.

De — van het kwaad, *atsal katjalátan*.

—nen, geschriften, *póhon kitáb*.

De — van dien twist, *atsal tjiderá itoe*.
—nen, hulpmiddelen, *dája oepája, sükmat*.

Al zijne —nen zijn uitgeput, *makka tíadálah ia berdája lági, soedah hábis segalla dája oepájánja*.

—, auteur, schrijver, *póhon kitáb*, Ts. en A. M.

Beroemde — hij Mekka, *zamzam*, Ar.

—nen van een werk, *póhon kitáb*.

— van twist, *póhon tjiderá*.

BRONADER, vr. *máta ajer*.

BRONARTS, m. *thabib órang jang mandí di máta ajer*.

BRONGAST, m. *órang jang mandí di máta ajer*.

BRONGRAVER, m. *órang menggált prigt, órang menggált soemoer*.

BRONHUIS, o. roemah dekat máta ajer.

BRONS, o. *gangsá*.

Een bronzenbeeld, *pátong gangsá*.

BRONST, vr. *máwoe bekaq, máwoe berdjan-tan*.

BRONSTIJD, m. *mása bekaq*.

BRONSTIG, b. n. *máwoe bekaq, soeka bekaq*.

BRONSTIGHEID, vr. *kalakoewan binátang jang máwoe (soeka) bekaq*.

BRONWATER, o. *ajer mádané*.

BRONWATERSKRUIK, vr. *boejong ajer mádané*.

BROOD, o. *rótt, Beng., rótt*.

Versch —, *rótt bahároe*.

Oud —, *rótt toewah*.

Ongaar —, *rótt bantoet, rótt jang tráda mátang*, L.

Gezuurd —, *rótt jang áda tápe*, L., *rótt jang berchamir, rótt jang di tjampor rágt*.

Ongezuurd —, *rótt mánis*.

Rogge —, *rótt hitam*.

Witte —, *rótt poetih*.

Een stuk —s, *sapótong rótt, sapanggal rótt*.

Het — en de wijn in het avondmaal, *rótt dan ajer anggoer santápan ásjá*.

—, kostwinning, *rezeqt*, Ar., *pentjarian*, L.

Wat is uwe —winning? *apa loe poenja pentjarian?*

— wordt gewoonlijk door rijst vervangen, zoodat geen — hebben om te eten uitgedrukt wordt door: *tiáda sa-soewáb nást*.

Een man, die zijn — bedelt, *órang mínta-mínta*.

Geef ons ons dagelijksch —, (tegen God), *apálah kiránja di anoegrahákan oléhmoe rezeqt hamba*. (Vooral niet: *rótt paadda kámi pada sa-hárt-hárt*, want *rótt* (brood) kent de ware Maleijer niet eens; *rezeqt*, is het dagelijksch —, het onderhoud; *kámi* is van een mensch tegen God ongeoorloofd.)

Het woord Gods is het — der geloovigen,

- firmán Allah djádi rezeqi orang jang ber-timán.*
 De korst van het —, *koelüt rôtí.*
 Het — breken, *râpehkan (râpeh,) rôtí.*
 — bakken, *bâkar rôtí.*
 Zijn — zoeken, *mentjahárt rezeqi.*
 — van gerst, boonen, turksche tarwe enz. *kaskinas, eig. kasjkinah, Perz.*
 — des H. A., *goedás, Ar.*
- BROODBAKKER**, m. *toekang rôtí chabbáz, Perz.*
- BROODBAKKERIJ**, vt. *tampat bâkar rôtí.*
- BROODBEN**, vt. *bákoel rôtí.*
- BROODBEZORGER**, m. *orang jang membâwa rôtí.*
- BROODBOOM**, m. (*artocarpus polyphena*), *pohon tjampedag.*
 —, (*artoc. integrifolia*), *pohon nangka.*
 —, (*artoc. glauca*), *tiwoe landoeh, Soend.*
 —, (*artoc. pubescens*), *teureup, Soend. bendah.*
 —, (*artoc. elastica*), *teureup boewok, Soend.*
 —, (*artoc. rigida*), *mandalika, Soend., peussaar, Soend.*
 —, (*artoc. incisa*), *pohon timboel, kaláwt, kloewi, Soend.*
 —, (*artoc. laevis*), *pohon soekoen, soekoen.*
 —, (*artoc. linosa*), *pohon soekoen kâpas.*
 —, (*artoc. granosa*), *pohon soekoen bidji.*
 De wilde —, *tjampedag hoetan.*
 Soort van —, *oelang-oelang.*
- BROODBORD**, o. *píring rôtí.*
- BROODDEEG**, o. *tepong bäsak bakal rôtí.*
- BROODDIEF**, m. *pentjoeri rôtí.*
 —, fig. *orang jang ambil orang poenja rezeqi.*
- BROODDRONKEN**, b. n. *angkára, nakal, perlénté.*
- BROODDRONKENHEID**, vt. *parángt jang perlénté, — angkára.*
- BROODELOOS**, b. n. *trá poenja nâst, L., trâda pentjarian, L., pótol sakáli, L., pápa sakáli, terláloe miskín, Ar., sa-soewáp nâst poon tíada.*
- BROODETER**, m. *orang jang mákan rôtí.*
- BROODGEBREK**, o. *kakoerangan rôtí, kakoe-rangan rezeqi.*
- BROODJE**, o. *rôtí ketjil.*
 Zoete broodjes bakken, *bitjára mânis, memboedjog.*
- BROODKAMEE**, vt. *goedang rôtí.*
- BROODKAS**, vt. *almárti tampat rôtí.*
- BROODKIST**, vt. *petí rôtí.*
- BROODKORF**, m. *bákoel rôtí.*
- BROODKORST**, vt. *koelüt rôtí.*
- BROODKRUIJEL**, vt. *broodkruim, íst rôtí, berbran rôtí.*
 De — s steken hem, *makka iálah terláloe sângat doekána.*
- BROODMAND**, vt. *bákoel rôtí.*
- BROODMARKT**, vt. *pásar rôtí.*
- BROODMES**, o. *pisaw (piso) rôtí.*
- BROODNLDJ**, m. *binji kârana pentjarian, — rezeqi.*
- BROODOFFER**, o. *qorbán rôtí.*
- BROODPAP**, vt. *boeuer rôtí.*
- BROODSCHRIJVER**, m. *penjoerat miskín.*
- BROODSMAAK**, m. *râsa rôtí.*
- BROODSOEP**, vt. *sóp rôtí, L., koewah rôtí.*
- BROODSUIKER**, vt. *goela pásir.*
- BROODVERKOOPER**, m. *pendjoewál rôtí, orang mendjoewál rôtí.*
- BROODVRUCHT**, vt. de eetbare, *soekoen kâpas, zie BROODBOOM.*
- BROODWAGEN**, m. *karétta toekang rôtí.*
- BROODWATER**, o. *ajer rôtí.*
- BROODWEGER**, m. *orang menimbang rôtí, djoeroe menimbang rôtí.*
- BROODWINKEL**, m. *kadéi orang mendjoewál rôtí.*
- BROODWINNER**, m. *orang beróleh rezeqi, orang jang áda pentjariannya, L.*
- BROODWINNING**, vt. *pentjarian, L., rezeqi.*
- BROODZAK**, m. *kârong rôtí.*
- BROODZETTER**, m. *djoeroe menantoekan harga rôtí, katantoeuan harga rôtí.*
- BROODZETTING**, vt. *parintah harga rôtí, katantoeuan harga rôtí.*
- BROOS**, b. n. *râpoh, getas, (gittas,) fená, Ar.*
 —, van ijzer, *lakas pátah, koerang goewat.*
 Glas is —, *kátja lakas pittjah, kátju áda getas.*
 Puimsteen is —, *bátoe timboel ádu râpoh.*
 Het leven is —, *kahidoepan áda fená.*
- BROOSHEID**, vt. *kagetásan, karapóhan.*
 —, onbestendigheid, *prí jang beroebah, prí jang fená, ka-oebáhan.*
 —, zwakheid, *kalemáhan, kalemassan, L.*
- BROUWEN**, b. en o. w. *másaq.*
 Bier —, *másaq bir, békin bir, L.*
 —, berokkenen, *mengadâkan, mendjadi-kan, memboewat.*
 Een verraad —, *memboewat chjânat.*
 Bezig zijn kwaad of eenen aanslag te —, *mengeram.*
 —, lippen, *bertilor.*
- BROUWER**, m. *toekang bir.*
- BROUWERIJ**, vt. *tampat orang békin bir.*
- BROUWERSKNECHT**, m. *boedjang toekang bir.*
- BROUWKETEL**, m. *prijok másaq bir.*
- BRUG**, vt. *djambátan.*
 Kleine —, *bruggetje, vlonder, tití, titian, palemban.*
 Over eene — gaan, *mendjambátan, djálan di djambátan.*
 Over een bruggetje gaan, *meniti.*
 Eene steenen —, *djambátan bátoe.*

Een houten bruggetje, *titsan kájoe*.
 Eene schipbrug, *djambátan práhoe*.
 Eene gierbrug, *djambátan boewaai*,
djambátan hángoet.
 Eene — over eene rivier leggen,
menboewat djambátan ka-sabrang soengei
(káli, L.)
 Eene valbrug, *djambátan angkat-angkátan*,
djambátan djongkat-djongkátan. (Door
djambátan, wordt in de Maleische Staten
 dikwerf kaai of steiger verstaan.)
 Eene — laten leggen, *di perdjambátan*.
 Hij liet eene — leggen over de Sumatra-
 sche zee om over die zee te gaan, *makka*
di perdjambátan dálam láwoet Indaloes
ukan tampat menjabrang láwoet itoe, Isk.
 Eene — hebben, *berdjambátan*.
 De boog eener —, *langkong djambátan*.
 Kleine — (ook een pad door moerassen)
palemban.
 —, kaai, *titt*.
 Zeer groote —, *titian*, S. R. 136.
 Naar de —, *ka-titian*.
 De — van den regten weg, (waarover
 de Mahomedanen na hunnen dood moeten
 gaan, dezelve is zoo scherp als een
 scheermes,) *titt tsirátho'l-mostaqim*.
 BRUGGEGELD, o. *béja djambátan*.
 BRUGGEMAN, m. *penoenggoe djambátan*,
órang tartima béja djambátan.
 BRUGGEMEESTER, m. *djoeroe pariksa segalla*
djambátan.
 BRUGGENHOOFD, o. *kapála djambátan*, *der-*
mága.
 BRUI, m. slag, stoot, *poekol*, *pá'oe*.
 — om de ooren, *tampéling*.
 Hij heeft er den — van, *makka ia tíádu*
máwoe tjampor dálam itoe, *diá trá máwoe*
perdoeli itoe, L.
 BRUID, vr. verloofde, *toenángan parampoe-*
wan.
 — in de bruidsdagen, *pengantén pa-*
rampowan, L., *mampilé parampowan*.
 Ik heb gehoord dat uwe zuster de —
 is geworden, *kita dengar toewan poenja*
soedára parampowan soedah djádi peng-
antén, L., *makka akoe telah dengar akan*
soedára parampowan toewan hamba soedah
nájiq mampilé.
 BRUIDEGOM, m. voor den huwelijksdag,
toenángan, *toenáng laki-lákti*.
 — op de bruiloftsdagen, *pengantén laki-*
lákti, L., *mampilé*.
 En in dien nacht werd de koning Alex-
 ander de —, *makka paaddu málam itoe*
nájiq mampilé ráđu Iskandar.
 En dat volk wordt met staatsie in den
 hemel binnengeleid, 'gelijk een — met
 staatsie geleid wordt naar het huis zijner
 bruid, *makka di araq marika-itoe kadálam*
sorga seperti di araq mampilé ka-roemah
istri.
 BRUIDEGOMSJONGENS, m. meerv. speelnoo-

ten, *péntjaq*, (kinderen, die den stoet
 vooruitloopen en de *tójaq*, eene soort van
 wapens of stokken dragen.)
 BRUIDEGOMSKLEED, o. *pekájin mampilé*.
 Gebloemd —, *bádjoe antu koesoemoe*.
 BRUIDEGOMSLEIDERS, m. meerv. *órang meng-*
hantar pengantén laki-lákti, *órang meng-*
hantar (mengiring) mampilé.
 BRUIDSBED, o. *tampat tidor órang káwin*,
djájang, *pelaminan*, *perlaminan*.
 BRUIDSCHAP, m. dien de bruidegom aan den
 vader der bruid betaalt, *djoedjoer*, *mas*
káwin, L., *tsadáq*, Ar., *amas káwin*, *isi*
káwin, *mahr*, Ar.
 Hij is aan mij dertig Spaansche matten
 voor den — mijner dochter schuldig,
makka ia berhoetang paadda kita tiga poe-
toh ringgit itoe mas káwin ánaq kita.
 —, welks voldoening de 2de wijs van
 huwen is op de Sangir-eilanden. Deze —
 behoort aan de familie der bruid, *arta*.
 BRUIDSDAGEN, m. meerv. *hári rája órang*
káwin, *perdjagáan*.
 De — vieren, *berdjága-djága*.
 Toen alle voorbereidselen gereed waren,
 begon de vorst de — te vieren, dezelve
 duurden veertig dagen en veertig nachten
 in volle vreugde bij allerlei spelen voort,
sa-telah soedah langkap segalla kalangká-
pan itoe makka baginda poon memoelái
pekardjáan berdjága-djága ampat poeloh hári
ampat poeloh málam bersoeka-soekáain ráme
berbágei-bágei permajinan, I. J. 7.
 BRUIDSGOED, o. (eigendom der bruid) *harta*
pengantén parampowan, L., *máta benda*
mampilé parampowan.
 BRUIDSKAMER, vr. *biliq mampilé parampoe-*
wan, *kamar pengantén*.
 BRUIDSKNECHT, m. *péntjaq*, zie BRUID-
 GOMSJONGENS.
 BRUIDSKOETS, vr. draagkoets voor een bruid,
djompána, *poewádé*, Soend.
 — eener vorstin, *perarákan*.
 BRUIDSTRANEN, m. meerv. fig. *segalla mi-*
noeman di pesta órang káwin.
 BRUIDSTROOM, m. die met klatergouden en
 zijden versierselen en franjes is opgetooid,
djedjamban.
 BRUIDSUIKER, vr. *goela pengantén*.
 BRUIDGOMSKLEED, o. zie BRUIDGOM-
 SLEED.
 BRUIJEN, b. w. slaan, *poekol*, *páloe*.
 Om de ooren —, *kassi tampéling*, L.
 —, werpen, *hantam*.
 —, kwellen, *ganggoe*, L., *gádoeh*.
 —, aangaan, raken, *perdoeli*, L., *fa-*
dloeli, Ar.
 Het bruit mij niet, *sája tra perdoeli*
itoe, L.
 —, vallen, *djátòh*.
 Hij bruide van het vaartuig in zee,
makka derri kapal ia djátòh di láwoet.
 —, gaan, *pergi*, *pigi*, L.

Bruhi heen! *pigi per sétan!* L.
BRUJER, m. *orang menggangoe, orang menggadoeh.*
BRUIJERIJ, vt. *kaesoésahan.*
BRUKBAAR, b. n. *jang bóleh di páké, mást bájiq.*
 Niet —, *tiáda (tráda, L.) bóleh di páké.*
 Tot niets — zijn, *tiáda bergoena sakáli.*
 Deze schoenen zijn nog —, *ini sapátoe mást bóleh di páké.*
BRUKBAARHEID, vt. *pergoenáán, goena.*
BRUILOFT, vt. (Eur.) *pesta orang káwin, L., perdjagáán, panggilan, perdjamoewan mampilé.*
 Lang vooruit ter — noodigen, *pádaq, pádahkan.*
 — vierders, *orang berdjága-djága.*
 Kort vooraf ter — genoodigd worden, *di silákan paadda perdjamoewan mampilé, di panggil dátang di pesta orang káwin.*
BRUILOFTSDAG, m. *hárt káwin, hárt nikáhi, hárt pesta orang káwin, L., hárt perdjamoewan mampilé.*
BRUILOFTSFEEST, vt. *perdjamoewan mampilé, zie BRUILOFT.*
BRUILOFTSGAST, m. *orang kapanggílan, orang berdjága-djága, tetámoe orang káwin.*
BRUILOFTSKLED, o. *pekájín orang káwin, paktejan pengantén, L.*
BRUILOFTSVOLK, o. *zie BRUILOFTSGAST.*
BRUIN, b. n. *hitam manis, pála, mérah toewah.*
 Licht —, *pérang.*
 De jonge jufvrouw heeft een — gelaat, *ini nonná hitam manis moekánja.*
 Licht — haar, *ramboet pérang.*
 Licht — e oogen, *máta pérang.*
BRUIN, m. *bruin paard, koeda mérah toewah.*
BRUIN, o. *de bruine kleur, warna hitam manis, warna pála, warna mérah toewah.*
BRUINACHTIG, b. n. *pérang.*
BRUINACHTIGHEID, vt. *warna pérang.*
BRUINEERDER, m. *orang mengoepam, orang menggósoq, pengoepam.*
BRUINEERIJZER, o. *besst oepam.*
BRUINEERSEL, o. *obat oepam, tjatto.*
BRUINEERSTEEN, m. *bátoe oepam.*
BRUINEN, b. w. *békin hitam manis, L.*
 Bruin verwen, *tároh tjat mérah toewah.*
BRUINEREN, b. w. *zie BRUINEN.*
 —, *polijsten, oepam, mengoepam.*
 Eenen stalen spiegel —, *mengoepam tjermin bádfa, (wádfa, L.).*
BRUINERIJG, vt. *pengoepáman.*
BRUNET, vt. *orang parampoewan jang pérang moekánja.*
 Eene zeer donkere —, *orang parampoewón jang hitam manis warnánja.*
BRUNGEEL, b. n. *koening toewah.*
BRUNGRAAUW, b. n. *warna kaláboe pála, — pérang.*
BRUNGROEN, b. n. *hidjoe tjampor hitam manis.*
BRUNHARIG, b. n. *ramboetnja pérang.*

BRUINHEID, vt. *warna hitam manis, warna pála.*
BRUINKLEURIG, b. n. *hitam manis warnánja, pérang warnánja.*
BRUINOOGIG, b. n. *matánja pérang.*
BRUINROOD, b. n. *mérah toewah, mérah tjampor pérang.*
BRUINVISCH, m. *loemba-loemba, loemboe-loemboe.*
 Als de — boven komt is dat een teeken van storm, *apabila timboel loemba-loemba itoe ákan tunda angin riboet.*
BRUIS, vt. en o. op den mond, *boesa.*
 Het — staat hem op den mond, *kaloe war boesa derri moeloeanja, zie SCHUIM.*
BRUISEN, o. w. *dangong, berdangong, daroe, daroem, gemoeroeh.*
 Na vele — de stroomen en schuddende golven doorkliefd te hebben, *hatta brápa lamánja melaloeoi hároes jang berdangong dan oembaq jang bergontjang. I. J. 200.*
 —, *razen, tieren, roesoe, rettong ingar-bángar.*
BRULLEN, o. w. *manikas, mendaroe, mendaroem.*
BRUSK, b. n. *opvliegend, prang-proes, brangásan, L.*
BRUTAAL, b. n. *assran, L., zie ONBESHOFT.*
BUDGET, o. (ond. w.) *staatsbegrooting, daftar segalla belandja negri.*
BUFFEL, m. *karbo, L., karbau.*
 Een halfvolwassen —, *karbo menjána.*
 Het vleesch van witte — is niet goed om te eten, *makka dáging karbo poetih itoe tiáda bájiq di mákan orang.*
 Een —, *lomperd, orang góbloq, L., orang kásar.*
BUFFELACHTIG, b. n. *kásar, koerang ádjár, pangkoh, góbloq, L.*
BUFFELDOORN, m. (spinna raccarum) *táti karbau.*
BUFFELJUK, o. *sáwat, rakittan.*
BUFFELKALF, o. *ánaq karbo.*
BUFFELKOE, vt. *karbo betína, karbo parampoewan, L.*
BUFFELOS, m. *karbo djantan, karbo laki-laki, L.*
BUFFELSHUID, vt. *koelit karbo.*
 —, *bereid tot een gebak, kroepoeg.*
BUFFELSLEER, o. *koelit karbo jang di sámag.*
BUFFELWACHTER, m. *orang djága karbo, pángon, Jav.*
BUFFELWAGEN, m. *gálabaq, gallebaq.*
BUFFELWED, o. *kóbaq, koebang.*
BUFFELZIEKTE, vt. *aanstekende —, bandoeng.*
BUI, vt. *riboet, bádei, bájoa, tagark, Perz.*
 Eensklaps kwam er eene — van voren (op zee) opzetten, *makka tiba-tiba toeren riboet derri haloewan.*
 Toen de — kwam opzetten, *sa-telah poepoet bájoe.*
 —, *luim, tingkah lakoe.*
 Bij buijen, *terkádang-kádang, sring-sring, L.*

BUIACHTIG, b. n. buijig, *tampias*, *hoedjan dan angin*.

Een — weder, *hârt tampias*, *mâsa hoedjan dan angin*.

BUIDEL, m. beurs, geldbeurs, *kantoeng*, L., *kandoeng*, *pondi*, *râdjoet*, *sarâwan*, *bongkoesan*.

Geen geld in den — (op zak) hebben, *tiâda membâwa oewang*, *tiâda membâwa amas*.

BUIDELDRAGER, m. *orang jang membâwa kantoeng*, *orang jang pégang oewang*, *djoe-roe harta*.

BUIDELRAT, vr. *koeskoes*, *koesoe*, Amb.

BUIGBAAR, b. n. lemboet.

—, week, zacht, *lembég*.

Een — gemoed, *hâti lemboet*.

—, dat gebogen kan worden, *jang bóleh di bêngkókkín*, L., *jang dâpat di bêngkókt*, *jang bóleh di langkoekan*.

BUIGEN, b. en o. w. *bantogkan*, *membantog*, *melangkoq*, *karđja bêngkoq*, L., *békin bêngkoq*, *takoq*.

Eenen rotting —, *bantogkan rôtan*.

Boogswijze —, *melangkong*.

— als boontakken, *lentor*.

—, voorover hellen, overhellen, *bâwat*.

Zich —, *mengantjoegkan dirinja*.

Zich eerbiedig voor den koning —, *soembah soedjoed paadda râdja*.

Het hoofd —, *toendoeq kapâla*, *melâjah kapâla*.

Het hoofd van schaamte —, *toendoeq mâloe*.

En dan buigt hij het hoofd tot dat de baard aan de pink der linkerhand komt, *makka di toendoeqkannja kapalânja hingga sampei djênggoetinja kapada kelingking tângannja jang kirt*. Omd. 29.

De knieën —, *lipat loetoet*, *berloetoet*, *berteloed*.

De knieën voor de afgoden —, *menjoembah berhâla*.

Al de boomen bogen zich, *segalla pohon kâjoe poon tjenderong*.

En hij maakte dat zijn hoofd zich naar den kant van zijnen rug boog, *makka di djadikannja kapalânja itoe tjenderong kapada fihaq blâkangnja*, Omd.

Hij boog zich en nam afscheid, *makka iapoon soembah serâja bermohon*, *dia soembah sêta minta diri*.

—, doorbuigen, *bêngkoq*, *djâdi bêngkoq*, zie **NEDERBUIGEN**.

Regt —, *awah*.

Voorover —, *songkoer*.

Het hoofd voorover —, *melâjahkan kapâla*.

Het doen —, *penkatjenderongânan*.

BUIGER, m. *jang membantogkan*, zie **BUIGEN**.

BUIGJZER, o. *bessî mendjepit*.

BUIGING, vr. kromte, *bêngkoq*.

—, vouwing, *lipâtan*.

— van eene veer, *bantognja pér*, L., *bêngkoqnja pér*, L.

De — der stem, *lemasnja soewâra*, L.

Boogswijze —, *langkong*.

—, bij het bidden volgens de wijze der Mohammedanen, *rakât*, Ar. *sodja*.

—, uit beleefdheid, *soembah*, *sambah*.

Na die twee godsdienstige — en zit hij neder om den koran te lezen of God te loven, *komeidiën derri paadda doewa rakât itoe makka doedoeqlah ia mengâdji qorân ataw dzikr*, (*dzikir*, *dikir*, L.).

BUIGSTOEL, m. *korsi pelipat*, *karossî jang di lipat*.

BUIGTANG, vr. *kâka toewah*, *pendjepit*, *penjepit*.

BUIGZAAM, b. n. lemboet, lemas, L., *katjenderongan*.

Een — gemoed, *hâti lemboet*.

—, week, zacht, *liat*, *lembég*.

— was, *lilin lembég*.

—, toegevend rekkelijk, *tsabar*, Ar.

Stijve leden — maken, *liatkan anggawta jang kâkoe*, *békin oemboet*, L.

BUIGZAAMBED, vr. *kalemboetan*, *kalembékan*.

BUIJEN, onp. w. *bertampias*, *âda hoedjan dan angin*.

Het buit van daag, *makka inilâh hâri tampias*.

BUIJIG, b. n. *tampias*, *hoedjan dan angin*.

—, regenachtig weder, *mâsa mengétjél*.

BUIK, m. *proet*, *prot*, *peroet*, *poeroet*.

De — van enen berg, *proet boekit*.

De — van een schip, het hol, *proet kapal*, *kaloemat*.

De —, het dikke vleesch aan de binnenzijde der vingers tusschen ieder gewricht, *proet djârt*.

Twee leden van den — des voorsten vingers, *doewa roewas proet teloendjoeq*.

De — van een zeil, *proet lâjar*, *lembong lâjar*.

Een gezwollen —, *kambong proet*, *gombong proet*.

Een dikke, vette —, *dikbuik*, *gendoet*, *Manangk.*, *proet besaar*, (van eene vrouw, zwanger zijn) *boenting*, *hâmil*, Ar.

Zijnen — dienen, *mendemap*, *bânjaq mâkan minom*.

Plat op den — liggen, *tiârap*, *kamoe-rap*, L., *telangkap*, L.

BUIKACHTIG, b. n. *sa-roepa proet*, *seperti proet*.

BUIKIENNAAR, m. *pendemap*.

BUIKGORDEL, m. *ikat pinggang*, *sâboq*, *tâkt pending*.

Zijne lendenen waren met enen — omgord, *terbâbat pinggangnja dengan sâboq*.

De slavin droeg enen zilveren —, *makka mossâ itoepon pâké tâkt pending péraq*.

—, zooals aanzienlijke Arabieren dragen, *bâdong*.

BUIKGORDELPLAAT, vr. *pending*, *kapála pending*.

BUIKGORDING, vr. *stinggá*.

BUIKIG, b. n. *berproet besaer*.

BUIKLOOP, m. *tjerit, gátjar, tjahár, tjurit, tjerit lándr*.

Omdat Noesjirwán te veel gegeten had, kreeg hij buikpijn en eenen — van twintig tot dertig maal daags, *Noesjirwán poon derri paadda sángat bahéna kinnjang sákit proet tjurit sahári doewa poeloh káli tjerit, tiga poeloh káli tjurit*.

BUIKPIJN, vr. *sákit proet, tjécaq*, zie ook **BUIKSNIJDING**.

— hebben, *tjécaq*.

BUIKRIEM, m. *táli proet, sáboq*.

Haal den — wat aan, *béjar kintjang-in ták proetnja*.

BUIKSNJDING, vr. scherpe buikpijn, *sánaq proet*.

Zeer hevige —, *moelas, ranggoet proet*. Hij heeft eene hevige —, *proetnja moelas*.

BUIKSPFK, o. (van een varken) *dáging proet bábi*.

— van eenen walvisch, *dáging proet ikan páwoes*.

BUIKSPRAAK, vr. *soewára jang kaloewar derri dálam proet*.

BUIKSPREKER, m. *órang bersoewára derri dálam proetnja*.

BUIKVLIES, o. *salápoet proet*.

BUIKWATERZUCHT, vr. *boesong, penjákit ajer*.

BUIKWEE, o. *moelas, sákit proet, ranggoet proet*.

BUIKWORM, m. *krini, krimi*, Kaw.

BUIKZUIVEREND, b. n. *mentjahár, pentjahár*.

Een — middel, *obat pentjahár*.

— e vrucht, *boewah pentjahár*.

BUIKZUIVERING, vr. *pentjahár*.

BUIL, vr. *gezwel, bangkaq*.

BUIL, m. *meel*—, *njiroe tepong, tetampah tepong, tetampah toekang rotté*. (Eig. eene wan; de Maleijers hebben geen enen buil, maar builen door eenen doek: *kájin serké*).

BUILEN, b. w. *serké*, (door eenen doek doen).

BUIS, vr. en o. *goot, pantjoeran, seloeran, gót*, verb.

Water—, *seloeran ajer, pantjoeran ajer*.

Bloed—, *oerat dárah*.

Groote —, *tjoetjoeran*.

—, *koker, sárong*, ook *léhér*, (hals).

—, *rokje, rasoekan*, Jav., *kamsol*, verb.

BUIT, m. *rampásan, djaráhan, reboetan, nafal*, Ar.

Den — verdeelen, *membahági djaráhan*. Sommigen droegen hun huisraad en maakten eene vertooning als menschen, die — behaald hadden, *ada jang mendoe-kong perkákasnja seperti órang beróleh djaráhan roepánja*, I. J. 87.

Den — verdeelden zij in vieren, *rampásan itoe di bahagikannja ampat*.

Op — varen, *merampoq di láwoet, membádjaq*, L.

—, (voornamelijk op ongeloofigen behaald), *ghanimat*, Ar., *faya*, Ar.

BUITELAAR, m. *órang penjoesang, órang menjoesang*.

BUITELLEN, o. w. *menjoesang*.

Over het hoofd — dat het den grond raakt, *bedjoengkir*, L.

— dat het hoofd den grond niet raakt, *méntjaq*.

BUITELING, vr. *soesang, soesong*.

BUITEN, b. w. buit maken, *rampas, djárah, reboet*.

En hij buite in alle grenssteden, *makka dia rampasnja segalla negri pinggirnja*, zie **PLUNDEREN**, **ROOVEN**, **VRJJBUITEN**.

BUITEN, bijw. en voorz. *loewar, balang, Achin*, di *loewar*.

— de deur, di *loewar pintoe*.

— het verdrag, di *loewar djandji*.

Naar —, *kaloewar*.

Naar — gaan, *pergi kaloewar, pigi di loewar*, L.

— adem, *menggéh-menggéh*.

Van —, *derri loewar*.

— gaats, di *loewar moewára, di loewar koewála*.

— het spoor, di *loewar roenoet, di loewar bakas káki* (van een voetspoor), di *loewar bakas róda karétta*, (— het wagenspoor).

Van — leeren, *beládjar sampé táhoe, hifihlkan*.

Eene zaak, die — mij is, *soewátos perkára jang di loewar kita, soewátos perkára jang tíada kita máwoe tjampur*.

— dien, *melájinkan itoe, lájin derri paadda itoe, hánja itoe*.

— boord, di *loewar pinggir kapal, di láwoet*.

De lading werd — boord geworpen, *makka moewátannja di boewang di láwoet*.

— kennis liggen, *terhantar tíada char akan dirinja, mortja, pangsán, ke-lángar*, L.

Ik kan er wel —, *tra oesah*, L., *troesah*, L., *kita tíada berhádjat itoe*.

Zonder of — schulden zijn, *tíada berhoetang, tra ponja oetang*, L.

— den gewonnen regel, niet alledaagsch, *boekán barang-barang*.

— brengen, *báwa kaloewar*; voor den dag brengen, *mengaloewarkan*.

BUITEN, o. buitenplaats, *roemah toewan táhan*.

BUITENBEENTJE, o. zie **BASTAARD**.

BUITENDEUR, vr. *pintoe loewar*.

BUITENDIJK, m. *tarbis loewar*.

BUITENGEMEEN, b. n. *terlálao amat, boekán barang-barang*.

BUITENGEWOON, b. n. *badiút*.

BUITENGRACHT, vr. *párit loewar*.

BUITENHERAUT, m. *bentára balang*, Achin.

BUITENHOF, o. *astána loewar, pengadápan, balang*, Achin.

BUITENHUID, vr. *koelit loewar*.
 BUITENKANS, m. *oentoeng jang boekan bâ-rang-bârang*.
 BUITENKANSJE, o. *asil*, L.
 BUITENKANT, m, *sablah loewar*.
 BUITENKEUKEN, vr. *dâpor loewar*.
 BUITENKIEL, vr. *pantat loewar práhoe*.
 BUITENLANDER, m. *orang asing*, *orang halat*, *orang dâgang*, (het laatste voornaamelijk van vreemde kooplieden).
 BUITENLANDSCH, b. n. *derri lâjin negri*.
 Een — e boom, *pohon derri lâjin negri*.
 BUITENLIEDEN, m. meerv. *orang doesoen*.
 BUITENLOODS, m. *pendoega di loewar moewâra*, *orang lôga di loewar pelaboehan*, (*koewâla*, *moewâra*).
 BUITENLUCHT, vr. *oedara di loewar negri*, *angin goenong*, (bergwind, berglucht).
 BUITENMAN, m. *orang doesoen*, *orang oediq*, L., *orang hoeloe*.
 BUITENMOEDER, vr. *mâ loewar*, *iboe loewar*, (*orang parampoewan jang djâga roemah anag jâtim sarta beroemah di loewar*).
 BUITENMUUR, m. *témbog loewar*.
 BUITENPLAATS, vr. *tâman*, *kebon*, L., *roemah toewan tânah*, *onpos*.
 BUITENREDE, vr. *pelaboehan loewar*.
 BUITENSINGEL, m. *djâlan peridâran di loewar kôta*, *djâlan koeliling di loewar negri*, *pelarian*.
 BUITENSLUITING, vr. *pengoetjilan*.
 BUITENSPORIG, b. n. *dartel*, *djandjâla*, *terlâloe amat*, *telandjoer*, *bahéna bhina*, *bina*, *sângat*, *lampaw*, *liwat*, L.
 Een —, verkwistend mensch, *orang jang boeroeskan hartanja*.
 BUITENSPORIGHEID, vr. *kalakoewan jang terlâloe amat*, *lâkoe djâlan jang liwat bâ-rang jang pâtoet*.
 BUITENSPRONG, m. *sâlah djangkah*.
 Eenen — doen, *sâlah berdjangkah*, *berboewat sâlah*.
 BUITENSTAD, vr. *kampong moeka*, *kôta loewar*.
 BUITENSTE, b. n. *jang di loewar sakâli*, *châridj*, Ar.
 — duisternis, *glap golita*.
 BUITENSTREKS, bijw. *di loewar djâlan betoel*.
 BUITENWAARTS, bijw. *ka-sablah loewar*.
 BUITENWACHT, vr. *djâga-djâga loewar*.
 BUITENWATER, o. *ajer lavoet*.
 BUITENWEG, m. *djâlan loewar*.
 BUITENWERK, o. *bénténg loewar*.
 Het zij verre dat hij de vesting zou overwonnen hebben, de — en heeft hij niet eens ingenomen, *djângankan kôta di alahkannya bénténg loewar poon tâda di ambilnja*.
 BUITENWERKS, bijw. *pertoekangan loewar*.
 BUITER, m. *perampas*.
 — op zee, *perampoeg*, *pembâdjag*.
 BUKKEN, o. en w. w. *djongkoq*, L., *tjenderong*, *toendoeg*, *lâjah*, *tedoeg*, *tiwas*.
 Doen —, *tiwasikan*.

—, met het hoofd voorover gaan, *dje-rong*.
 — voor een ander, onderdoen, *tiwas*.
 Zich — om een schot te ontwijken, *djongkoq tâkoet pêlor*.
 Iemand doen —, *meniwaskan sa-orang*.
 BUL, m. stier, *sâpi djantan*, *sampi lâki-lâki*, L., *lemboe djantan*.
 De — bespringt de koe, *sâpi mendjantan sâpi betina*.
 BUL, vr. zie BULLE.
 BULDERAAR, m. *orang tjeréwét*.
 BULDERAARSTER, vr. *orang parampoewan jang soeka tjeréwét*.
 BULDERBAS, m. *orang jang bêkin roesoe*, L., *orang jang ingar bângar*.
 BULDERJANG, o. w. van den wind, water, geschut enz., *gemoeroeh*, *dangong*.
 Het afgestoken geschut gaf een — d geluid, *makka marian jang di pâsang oranglah itoepoon terlâloe gemoeroeh boenjinja*.
 —, tieren, razen, *roesoe*, *ingar-bângar*.
 BULDERIG, b. n. *bahéna*, *sângat*.
 —, buijig, *tampias*.
 BULHOND, m. *andjing besaar*.
 BULKEN, o. w. *bertangoh*, *berterejag*.
 De os bukt, *lemboe bertangoh*.
 Satroeboh bukte met een doordringend geluid, *satroeboh poon berterejag dengan soewâra jang amat njâring*, K. D.
 BULLE, vr. gezegelde pauselijke brief, *soerat tjap bâb il roem*.
 — van eene hooge school, *soerat tjap madresah*, *soerat matrî madresah*.
 BULLEBAK, m. *andjing séthân*, *djoerig*, L.
 BULLEPEES, vr. *tjamboq koelit*, *petjoet*, Soend.
 BULSTER, m. *tikar bantal*, (incl.)
 —, beddegoed, *bârang tampat tidor*.
 BULT, m. *bangkoq*.
 —, hoop, stapel, *tamboenan*.
 — van den kameel, *poenoq*.
 — op den rug van menschen, *bandoq*.
 BULTIG, b. n. *berbangkoq*.
 BULTZAK, m. *kâsar*, *bolsaq*, verb.
 BUN, vr. vischkaar, *koeroengan ikan*, *seroek*, *têngkoq*, *bangloq*.
 BUNDEL, m. zie BONDEL.
 BUNDER, o. *bâhoe*, Jav., $\frac{1}{2}$ *djoeng*, (eig. is één — van 100 □ roeden = 5 bâhoe.)
 — lands lang 100 en breed 20 roeden met 5 pétay of afdeelingen, ieder van 20 roeden, *pantjar*.
 BUNTING, m. *andjing ajer*, zie ook CIVETKAT.
 BUREN, o. w. *ômong-ômong sâma orang tetangga*, *berbantjang dengan orang tetangga*.
 BURENGERUCHT, o. *roesoe di kampong*.
 BURG, m. *borôj*, Ar., *kôta*, Hind.
 BURGEMEESTER, m. *kapâla negri*, *panghoeloe negri*, *orang kâja*, *kapâla bitjâra mardahéka*.
 BURGEMEESTERLIJK, b. n. *tjâra panghoeloe negri*.

BURGEMEESTERSCHAP, o. *djabatan kapála negri.*

BURGER, m. *orang negri.*

— in eene koopstad, *orang bandar.*

Vrije —, *orang mardika, L., orang mardahéka.*

BURGERDEUGD, vr. *kabadjikan orang negri.*

BURGERDRAGT, vr. *tjára orang negri, pekájin orang mardika.*

BURGEREED, m. *soempah orang negri.*

BURGERES, vr. *orang parampoewan mardika.*

BURGERFEEST, o. *perdjamoewan orang mardika pésta orang mardika, L.*

BURGERHUIS, o. *roemah orang mardika.*

BURGERIJ, vr. *segalla ist negri.*

De gansche — stond in de wapenen en de trompet werd gestoken, *makka segalla ist negri poon hádlirlak dengan sindjâta dan nafiri poon di tieop oranglah.*

BURGERJONGEN, m. *kánaq-kánaq mardika,*

BURGERLUK, b. n. *atas tjára orang negri,*

salákoé orang mardika.

Het — e leven, *kahidópan orang negri.*

De — e maatschappij, *perhimpoean orang mardahéka, pekoenpoelan orang mardika.*

— dood, *hilang haq orang mardika.*

De — e dood, *kahilángan haq orang mardika.*

Het — wetboek, *hoekoem qánon orang mardika, ondag negri, (beide zijn Maleische wetboeken).*

Hij is een — maar geen adelijk man, *makka ia áda orang mardahéka boekan orang bangsáwan.*

—, (bij minachting), *tjára orang ketjil.*

— e regten, *haq orang negri.*

BURGERMAGT, vr. *barisan negri.*

BURGERMAN, m. *orang negri, orang mardika.*

—, (bij verkleining), *orang ketjil.*

BURGERMEISJE, o. *ánaq parampoewan jang poenja bápa orang mardika, L., poetra orang mardahéka.*

BURGERPOT, m. *makánan sembárang orang.*

—, bij minachting, *makánan orang ketjil.*

BURGERREGT, o. *haq negri.*

Het — verkrijgen, *beróleh haq negri.*

BURGERSCHAP, o. *haq orang negri.*

BURGERSTAAT, m. *maatschappij, segalla ist negri, pri hal isi negri.*

BURGERSTAND, m. *kalakoewan segalla ist negri.*

BURGERTRANT, m. *tjára orang mardika.*

BURGERVROUW, vr. *orang parampoewan mardika.*

BURGERWACHT, vr. *káwal negri.*

De geheele —, *barisan negri.*

BURGERWET, vr. *hoekoem orang mardika.*

BURGGRAAF, m. *panghoeloe kôta, panghoeloe bordj, (eig. burgthoofd.)*

BURGVOGD, m. *djoeroe kôta, djoeroe astána.*

BURGWAL, m. *témboq kôta.*

—, *gracht, párit kôta.*

BURRIE, m. zie *BERRIE.*

BUS, vr. *tjamboel.*

Armenbus, *tampat derma, tampat doe-wit bakal orang miskin.*

Brievensbus, *tampat soerat, peti soerat.*

—, *geweer, bedil, snápang, L., verb. istinggarda, verb. van espingarda, Port.*

—, *plaat op de borst van boden, bápang.*

—, *fonds, módal, pókoq.*

Begravenisbus, *módal boewat tánath orang, L., — akan —.*

BUSBEWAAARDER, m. *djoeroe harta persérónja.*

BUSBOOM, m. *sjamsjád, Perz.*

BUSHUIS, o. *goedang sindjâta.*

BUSKRUID, o. *obat bedil, obat mesijoe, mesijoe.*

Het — is nat en daarom verzoek ik u, de goedheid te hebben, mij droog — te zenden, *makka obat bedil soedah básah sabab itoe kita minta káloe toewan soeka kirim obat bedil jang kring itoe.*

BUSKRUIDTON, vr. *tong obat bedil.*

BUSPOEDER, o. *obat bedil, zie BUSKRUID.*

BUSSCHIETER, m. *orang páké snápang,*

—, *pendjawat bedil, bombardero, Port.*

BUSSEL, m. *seráwan.*

BUSELEN, b. w. *membarkaskan, ikat, mengikat.*

BUUR, m. *orang sakampong, orang sadoesoen, hamsjáh, Perz.*

— op eenen steiger, die denzelfden trap heeft om naar de rivier te gaan, *orang satangga, orang tetangga.*

BUURDOCHTER, vr. *ánaq parampoewan sakampong.*

BUURJONGEN, m. *kánaq-kánaq sakampong.*

BUURKIND, o. *ánaq orang tetangga.*

BUURMAN, m. zie *BUUR.*

BUURPRAATJE, o. *ómong-ómong orang tetangga.*

BUURSCHAP, vr. *segalla orang sakampong, segalla orang tetangga.*

Goede — houden, *bersóbat dengan segalla orang sakampong, L.*

—, *gehucht, tálang, kampong ketjil.*

BUURT, vr. *kampong.*

De gansche —, *segalla orang kampong.*

In de —, *nabij, dekat.*

BUURTBOEK, o. *dajtar náma orang kampong.*

BUURTBRIEFJE, o. *soerat kampong.*

BUURTHEER, m. *toewan kampong.*

BUURTMEESTER, m. *kapála kampong.*

—, *wijkmeester, bék. verb.*

BUURTZAAK, vr. *perkára kampong.*

BUURVRIJER, m. *jongman, orang moela di kampong.*

BUURVROUW, vr. *parampoewan sakampong, parampoewan tetangga.*

C.

- C, vr. de harde klank van deze letter wordt door de *káf*, de zachte klank door de *sin* en de *ch* door *cha* uitgedrukt.
- CABAAL, vr. (ond. w.) *perdjandjian rahsia, fakattan*, L.
- CABALEREN, o. w. *berkoempoel dengan niat jang djáhat*.
- CABANE, vr. (ond. w.) *scheepshut, pêtáq dâlam práhoe*.
—, kajuit, *boeranda*.
- CABRETLEER, o. (ond. w.) *koelít ánaq kambing*.
- CABRIOLET, vr. (ond. w.) *bendí*.
- CACAO, vr. *boewah tjoklat*, verb., *boewah kitjaloeng*, Soend.
- CACAOBOOM, m. *póhoh tjoklat, kitjaloeng areui*, Soend.
- CACHET, o. (ond. w.) *tjap, matrí, chatam*, Ar.
- CACETEREN, b. w. (ond. w.) *tároh tjap, boeboh tjap, matrikan, boeboh matrí, chatamkan*.
- CACHOT, o. (ond. w.) *pandjára, pasoengan, boewí*, L.
- CACHOU, vr. *kátjoe*.
- CADANS, vr. (ond. w.) *rágam*.
- CADASTER, o. (ond. w.) *daftar harga tånah dan roemah*.
- CADAVÉR, o. (ond. w.) *bangké*.
- CADEAU, o. zie *GESCHENK*.
- CADET, m. *moerid ilmoe prang*.
- CADETTENSCHOOL, vr. *madrasat ilmoe prang*.
- CADUK, b. n. (ond. w.) *bersákit-sakitan*.
- CAHIER, o. (ond. w.) *boekoe toelis*.
- CAISSON, vr. (ond. w.) *karéta obat bedíl, karéta prábot prang*.
- CAJAPUTOLIE, vr. (verb. van *kájoe* poetih-olie) *minjaq kájoe poetih*.
- CALOMEL, vr. *ajer péraq, rása*.
- CAMELOT, o. *isoef*, Ar., zie *KAMELOT*.
- CAMPÉMENT, o. (ond. w.) *tampat pembaringan tsoldádoe*.
- CAMPÈCHEHOUT, o. *kájoe sápanq*.
- CANAPE, vr. (ond. w.) *ketta, getta*, Perz., *petarána, poetarána, bangkoe*, L. verb.
- CANDIDAAT, m. *moerid jang soedah tammát mengádjí*.
- CANNIBAAL, m. *orang kedjam, orang thlálím*.
- CANOE, vr. *djoekong, tambángan*.
- CANON, vr. (ond. w.) *regel, gánon*, Ar.
- CANONIEK, b. n. *gánoeni*, Ar.
- CANONADE, vr. (ond. w.) *boerji mariam*.
- CAPITULATIE, vr. (ond. w.) *perdjandjian antára orang jang di kepong dengan orang mengepong*.
- CAPRIOLE, vr. (ond. w.) *luchtsprong, soesang*.
- CARBONNADÉ, vr. (ond. w.) *karmenaatje*, verb.
- CARGO, vr. (ond. w.) *scheepslading, moewátan práhoe*.
- CARGADOOR, m. (ond. w.) *scheepsbevrachter, kéwi, kiwi*. (De cargadoor betaalt op een Maleisch vaartuig drie of vier Spaansche matten en erlangt daarvoor eene scheepsruimte van drie kojans.)
- CARICATUUR, vr. (ond. w.) *gambar sindíran*.
- CARNAVAL, m. (ond. w.) *vóór de vaste der Moh., bergandán & bargadán*, Perz.
- CARTON, o. (ond. w.) *karthas djilit, karton*, Eur.
- CASERNE, vr. (ond. w.) *tangst, roemah tsoldádoe*.
- CASERNEREN, b. w. *mendoedoeqkan di tangsi*.
- CASSATIE, vr. *hál mentádkan*.
Zich in — *begeven, nájik hoekoem istighátzah*.
Hof van —, *hoekoem, (mahkamat,) istighátzah*, Ar., *dwán istighátz*, Perz. en Ar.
- CASSEREN, b. w. (ond. w.) *afzetten, pitjat*.
— in regten, *mentádkan*.
- CASTE, vr. (ond. w.) *familiestam, bangsa, hoelobangsa, wangsjá*, Skr., *casta*, Port.
- CATALOGUS, m. (ond. w.) *daftar náma kitáb, soerat náma boekoe-boekoe*, L.
- CATARACT, vr. (ond. w.) *staar, tam*, Perz.
- CATECHISATIE, vr. *pengádjáran agama meséli, tálimoe'd-din'l-meséli'ji*, Ar.
- CATECHISERMEESTER, m. *goeroe agama meséli*.
- CATECHISEREN, b. w. *mengádjáran agama meséli* of *mesihí*.
- CATECHIZANT, m. (ond. w.) *moeta-állam*, Ar.
- CAVALIER, m. (ond. w.) *ruitser, hoelobálang berkoeda, órang berkoeda*.
—, *ridder, pahloewán*, Perz., *paláwan*, verb.
- CEDEL, vr. *daftar*, Ar., *daptar*, verb.
- CEDER, m. *arz*, Ar., *arz*, Ar., *araz*, verb.
- CEDERBOOM, m. *póhoh arz*.
- CEDERHOUT, o. *kájoe arz*.
- CEL, vr. *pertapáán, koejal, chawat*, Ar.
— *eener honigraat, lobang sárang madoe*.
- CELLEBROEDER, m. *ráhíb*, Ar.
- CELLEBROEDERSKLOOSTER, o. *roemah pertapáán ráhíb*.
- CEMENT, o. *prákat*.
Kalk en —, *kápor dan prákat*.
- CENT, m. *sent*, Ned., *doewit*.
- CENT, o. *sarátoes*.
Zes pro—, *sarátoes mákan anam*.
- CENTENAAR, m. (ond. woord) *honderd pond, sarátoes katt*.
- CENTRAAL, b. n. *pertengáhan, poesat*.
- CENTRAALBEWEGING, vr. *peridáran*.
- CEREMONIE, vr. (ond. woord) *uiterlijke plegtigheid, istéádat*, Ar.
Eenen brief met de —n *ontvangen*, die aan brieven van voorname vorsten bewezen worden, *menjamboet soerat dengan istéádat soerat rádjá-rádjá jang besaar*.

- CEREMONIEEL, o. (ond. woord) *âdat isté-âdat*, Ar.
- CEREMONIEMEESTER, m. *sermonimêster*, verb. *djoeroe mengâtoran âdat istéâdat*.
- CERTIFICAAT, o. (ond. woord) *soerat ka-trangan*.
- CHAIS, vt. (ond. w.) *béndâ*.
- CHAKO, m. *sjakko*, verb.
- CHAOS, m. mengelklomp, *tjampor bâwoer*.
- CHARGÉ D'AFFAIRES, m. Fr. *wakil*, Ar., *polmaq*, verb.
- CHEF, m. Fr. *kapâla*, panghoeloe.
- CHEMICALIEN, o. meerv. *segalla obat-obatan*.
- CHEMIE, vt. Fr. *ilmoe kimiâ*, Ar.
- CHEMIST, m. Fr. *pandê kimiâ*.
- CHERUB, m. cherubijn, *karoebin*, Ar., *ânag-anâkan biââdârt*, *karoebin*, Perz.
- CHEVRON, vt. *passemên di tangan bádjoe soerian*.
- CHIJL, vt. *âjer hampedal*.
- CHIRÂGRA, vr., verb. Fr. handeuvcl, *sangal paadda tangan*.
- CHIRURGIE, vt. *ilmoe âjirâs*, Ar., *ilmoe loeka*, *pengatahoewan loeka*.
- CHIRURGUN, m. *djarrâh*, Ar., *thabib*, Ar., *doekoen*, *mêstêr*, verb. Ned., *doekoen dârah*, *hâdjâjm & hâdjim*, Ar.
- CHITS, vt. zie SITS.
- CHOCOLADE, vt. *tjoklat*, verb. — *drinken*, *minom tjoklat*.
- CHOCOLADEMAKERIJ, vt. *tampat orang bêkin tjoklat*, L.
- CHOLERA, vt. *beggebloek*.
- CHOLERIEK, b. n. (ond. woord.), zie OPVLEGENDE.
- CHOR, o. zie KOOR.
- CHORAAL, vt. zie KORAAI.
- CHRESTOMATHIE, vt. (ond. woord), *karâng-an soerat jang di pileh derri paadda bebrâpa kitâb*.
- CHRISTELIJK, b. n. *mesêh*, Ar., *mesih*, Ar. De — *volkeren*, *qawm-qawm orang natsarânt*.
- CHRISTEN, m. *natsrân*, Ar., *orang natsarânt*, *orang tsarânt*, L., *isoewi*, Ar. — *worden*, *mâsoq agama mesêh*, *mâsoq tsarânt*, L.
- CHRISTENDOM, o. *an'natsrânijat*, Ar., *agama natsarânt*.
- CHRISTENHEID, vt. *segalla orang natsarânt*.
- CHRISTENLEERAAR, m. *pandita natsarânt*.
- CHRISTENRIJK, o. *karadjâan il mesêh*, *karadjâan natsarânt*.
- CHRISTENVOLK, o. *qawm natsarânt*, Ar., *mullat il masihâtah*, Ar.
- CHRISTIN, vt. *orang parampoeuau natsarânt*, *natsarântiat*, Ar.
- CHRISTUS, m. *el mesêh*, Ar. Jesus Christus, *Isa el mesêh*.
- CHRISTUSBEELD, *pátong el mesêh*.
- CHRONOGRAM, vt. (ond. w.) *sjûr bilângan tâhon*.
- CHRONOGRAPHIE, vt. (ond. w.) *soerat mentoekan waqtoc (mâsa)*.
- CHRONOLOGIE, vt. (ond. w.) *ilmoe waqtoc*, Ar., *pengatahoewan mâsa*.
- CHRONOMETER, m. (ond. w.) *tjdmeter*, *pengoekeoer mâsa*, *orlôjî lâwoet*, L.
- CHRYSOLIET, m. edelgesteente, goudsteen. *bâtoe amas*, *balhami*, Ar., *zabardjad*, Ar. en Perz.
- CIBORI, vt. (ond. w.) *ouwelvaas*, *tampat goedâs*, *piâla goedâs*.
- CIDER, m. *anggoer (âjer) boewah toffâh*.
- CIGAAR, vt. *rôko*, *tjeroetoe*. Eene — *rooken*, *ngrôko*, *minom rôko*.
- CIGARENDOS, vt. *tampat rôko*.
- CIGARENMAKER, m. *toekang rôko (tjeroetoe)*.
- CIGARENPIJP, vt. *pipa tjeroetoe*.
- CIJFER, o. *angka*, *loemor*, L. — *geheimschrift*, *hoerof rahsia*.
- CIJFERAAR, m. zie REKENAAR.
- CIJFERBOEK, o. zie REKENBOEK.
- CIJFEREN, b. w. zie REKENEN.
- CIJFERKUNST, vt. zie REKENKUNST.
- CIJFERLEI, vt. *bâtoe toelis*.
- CIJFERLETTER, vt. *angka*, *loemor*, L.
- CIJFERMEESTER, m. *goeroe ilmoe fûsâb*.
- CIJFERTAFELTJE, o. *sepôâ*, Ch.
- CIJNS, m. *schatting*, *oepeti*, *antar-antâran*, *dât*, *oesoer*, *charâdjat*, Ar. — *betalen*, *mengoepeti*, *bâjar oepeti*.
- CIJNSBAAR, b. n. *kena oepeti*, *charadjî*, Ar.
- CIJNSBAARHEID, vt. *hâl kena oepeti*.
- CIJNSREGT, o. *hâl oepeti*.
- CILINDER, m. *bâtang boelat*, *bâtang pâras*.
- CILINDERVORMIG, b. n. *boelat*, *berboelat*, *pâras*. — *e ijzeren staven*, *bâtang besst boelat*. — *e pilaar*, *tiang pâras*.
- CIMBAAL, vt. *tjarâtjâq*, *katram*, *kantri*. Op de — *spelen*, *pitig tjerâtjâq*. Kleine — *tjetjah*, *tjatjah*. Groote — *goepaq*.
- CIPIER, m. *penoenggoe pendjâra*, *djoeroe paoengan*, *sipir*, verb.
- CIPIERSVROUW, vt. *binî sipir*, L. zie CIPIER.
- CIPIERSWONING, vt. *roemahnya djeroe paoengan*.
- CIPRES, m. *sarw'*, Perz., *pohon tjamâra*. — *(casuarina muricata)*, *tjamâra lâwt*.
- CIPRESSENLAAN, vt. *pohon tjamâra jang berdjâdjâj*.
- CIRKEL, m. *dâ-irah*, Ar., *boelat*, *cerco*, Port. Halve — *boesor*. Twee halve — *s*, *doewa bantog boesor*.
- CIRKELLIJN, vt. *sipat boelat*.
- CIRKELVORMIG, b. n. *sa-roepa boelat*.
- CITADEL, vt. *bordj*, Ar., *kôta*.
- CITATIE, vt. *dagvaarding*, *dâwal*, Ar., *sita*, verb. Schriftelijke — *soerat sita*.
- CITER, vt. *kejâpi*, *tjalempong*, Jav. Op de — *spelen*, *memitig ketjâpi*, *berketjâpi*. Kleine — *medâli*.

- Groote —, *santal, sattol.*
 CITEREN, b. w. dagvaarden, *panggil di hadapan hoekoem, sita, verb.*
 Geciteerd worden, *di dawá, kena sita, di sita.*
 CITERSNAAR, vr. *kawat (táh) ketjápt.*
 CITERSPELER, m. *jang memitiq ketjápt.*
 CITERTOON, m. *boenji ketjápt.*
 CITO, bijw. (ond. w.) *lakas-lakas, dengan bángat.*
 CITROEN, m. *limaw karbau, djeroeq kasoemba, limaw kasoemba, djeroeq asam, L.*
 CITROENBITTER, o. *páhit limaw karbau.*
 CITROENBLOESEM, m. *boenga limaw karbau, kumbang djeroeq asam.*
 CITROENBOOM, m. *pohon limaw karbau, pohon djeroeq kasoemba, pohon djeroeq asam.*
 CITROENGEUR, m. *báwoe limaw karbau, báwoe djeroeq asam.*
 CITROENSAP, o. *ajer limaw karbau, ajer djeroeq asam.*
 CITROENSAUS, vr. *koewah limaw karbau, koewah djeroeq asam.*
 CITROENSCHIL, vr. *koelit limaw karbau, koelit djeroeq asam.*
 CITROENVERF, vr. *warna limaw karbau.*
 CIVIEL, b. n. (ond. w.) *goedkoop, moerah.*
 — ambtenaar, *pendjávát.*
 —, (burgerlijk), is door enkele inlanders overgenomen, zoo vind ik op eenen brief, voor: „civiele en militaire kommandant,” *kommandan sepil dan militér. (Mardika, wordt ook wel voor — gebezigd, en, ofschoon dit woord veeltijds een vrij gelaten of vrij gekochte slaaf beteekent, wordt het ook van iemand gezegd, die onafhankelijk leeft, dus ook een burger.)*
 — regt, *hoekoem ráwa, Ar.*
 CIVET, vr. *dédés, L., djebát, zabád, Perz.*
 CIVETGEUR, m. *djebát, djubbátan.*
 CIVETKAT, vr. *rásé, L., moesang, tanggálong, tinggálong, zobbát, Ar. en Perz.*
 CLAIRVOYANT, m. Fr. *orang jang mélihat trang sa-lági tidor of di dálam mimpí.*
 COCAGNEMAST, m. *tiang jang di gósoq dengan minjaq béjar soesah di najikt orang.*
 COCARDE, vr. Fr. *kokar, kokarde.*
 COCHENILLE, vr. ook Konzenilje, *kossenil, verb., qirmiz, Perz.*
 CODE, o. *kitab hoekoem.*
 — Napoleon, *kitab hoekoem Napoleon.*
 CODICIL, o. *tambáhan soerat watsiat.*
 COGNOSCEMENT, o. *soerat moewátan.*
 Laat het — halen, *soeroh ambil soerat moewátan.*
 COLLATERAAL, o. *charádjat bárang poesáka.*
 COLLATIONEREN, b. w. *membangdingkan, menjamát.*
 Indien het besluit nog niet gecollationeerd is, mag het niet verzonden worden, *káloe soerat parintah belom di bándingkan makka tiáda dápat di kirimkan.*

- COLLECTE, vr. *pengoempoelan derma, penghimpoeenan derma.*
 COLLECTEREN, b. w. *koempol derma, kimpon derma, koempol doewit bakal orang miskin.*
 COLLEGA, m. *sakoeto, teman.*
 COLLEGIE, o. *pertemánan, madjús, Ar.*
 —, leering, *pengadjárán, madras, Ar.*
 COLONEL, m. *kolonel.*
 Een — die nog geen kanonschot gehoord heeft, *soewátoto kolonel jang belom dengar boeji maríam.*
 COLONIAAL, b. n. *kolonial, verb. (Het Perzische „naw ábád, nieuw bevolkt,” drukt het uit, doch wordt zelden verstaan; men zou moeten zeggen: derri tánah jang di doedoekt orang asing of halat, negri bahároe di sabrang láwoet.*
 Coloniale troepen, *tsoldadoe kolonial.*
 COLONIE, vr. *koloni, (tánah jang di doedoeki orang asing of halat, tánah kapindáhan orang, tánah pengalihan orang, L.*
 —, overzeesche gewesten, *negri bahároe di sabrang láwoet.*
 COLONIST, m. *pedoedoeq bahároe. (— betee- kent een landhouwer, doch wordt thans anders verstaan en in eenen algemeenen zin dikwerf door orang koelit poethi, een blanke of blankhuidige aangeduid).*
 COLONNE, vr. *kolonne, Eur., katoemboekan.*
 Een iegelijk met zijne —, *másing-másing dengan katoemboekannya, S. R. 2.*
 COLOSSAAL, b. n. (ond. w.) *besaar sakáti.*
 COMEDIANT, m. (ond. w.) *prákat, dálang.*
 Europeesche —, *orang májin komédie.*
 Chinesche —, *wájang tjina.*
 COMEDIE, vr. (ond. w.) *inl., rákat, wájang.*
 Chinesche —, *panggoeng wájang.*
 Europeesche —, *komédie.*
 — spelen, *májin wájang, merákut.*
 COMIEK, b. n. (ond. w.) *djógèt.*
 —, m. *orang djógèt, orang djógi.*
 COMMANDANT, m. (ond. w.) *kommandan, Eur.*
 COMMANDEMENT, o. (ond. w.) *pemarintáhan kommandan.*
 COMMANDEREN, b. w. (ond. w.) *memarintahkan, kassi parintah, L.*
 Een leger —, *memarintahkan bala-tan- tará.*
 COMMANDEUR, m. (ond. w.) *kommandoer, (hierdoor wordt de Europeesche havenmeester verstaan).*
 COMMANDO, o. (ond. w.) *pemarintáhan.*
 COMMIES, m. (ond. w.) *kommis, Eur.*
 COMMIESBROOD, o. *róti tsoldádoe.*
 COMMISSARIAAT, o. (ond. w.) *pemarintáhan toewan kommissáris.*
 COMMISSARIS, m. (ond. w.) *gew. toewan kommissáris, wakil, Ar., moewakkal, Ar.*
 —generaal, *toewan kommissáris djendral.*
 COMMISSIE, vr. (ond. w.) *kommis, kommitér, verb.*

—, volmagt, *polmaq*, verb.
 Goederen in — hebben, die men, indien zij geene kopers vinden, kan terug geven, *merâjnh*.
COMMISSIEHANDEL, m. *dagângan kommissi of polmaq*, Ned.
COMMISSIONAIR, m. (ond. w.) *wakil*, Ar, *polmaq*, Ned.
 — in bamboes, *tangkoelag*.
COMPAGNIE, vr. (ond. w.) *kompani*, Ned., *persakoetewan*.
 De Hollandsche O. I. —, *kompani wlanda*.
 In — varen, *sâjing*.
 —, zie DEELGENOOTSCAP.
COMPAGNIESCHAP, vr. *persêroean*.
 — van verschillende bodems, *sajingan*.
 In — handel drijven, *bersjerikat*, *busstro*, L., *persêrokan*.
COMPAGNON, m. (ond. w.) *perséro*, L., *sjarik*, Ar., *rafiq*, Ar.
COMPLIMENT, o. (ond. w.) *tâbé*, L., *tâbeq*, *salâmat*, Ar.
 Een — maken, *kassi tâbé*, *kussi salâmat*, L., *membri salâmat*.
COMPONEREN, b. w. (ond. w.) *mengârang râgam*, *békin lâgoe*, L.
COMPONIST, m. (ond. w.) *orang mengârang râgam*, *pengârang*.
COMPOSITIE, vr. (ond. w.) *karângan soerat*.
 — van muziek, *karângan râgam*, *karângan lâgoe*, L.
CONCERT, o. *konsêr*, verb., *concerto*, Port., *permajinan segalla boenji-boenjian*.
CONCLIE, vr. (ond. w.) *madjlis*, Ar., zie VERGADERING.
CONDITIE, vr. (ond. w.) *djandji*, *perdjandjian*.
 —, dienst, *pekdardjâan*, *pentjarian*.
CONDOLEREN, b. w. (ond. w.) *mentâziatkan*.
CONDORIN, m. gewigt = $\frac{1}{10}$ maas, *koendoert*.
CONDUCTEUR, m. (ond. w.) *djoeroe*, *djoerâgan*.
CONFIJT, o. (ond. w.) *manisan*, *hahwâ*.
CONFIJTEN, b. w. *békin manisan*, L., *membowat manisan*.
CONGRES, o. (ond. w.) *djamâat*, Ar.
CONGREVISCH, b. n. in: congrevische vuurpijlen, *tjarâwat*.
CONSENTBIJLET, o. *soerat permissi*, verb., *soerat idzin*, Ar.
 — tot vrijstelling van regten, *soerat lepas béja*, *soerat lepas derri paadda tjoekei*.
CONSERF, o. (ond. w.) *goela manisan*.
CONSISTORIE, o. (ond. w.) *madjlis grédja*.
CONSISTORIEKAMER, vr. *bilic madjlis grédja*, *kâmar grédja*, L.
CONSTRUCTIE, vr. (ond. w.) van een gebouw of vaartuig, *bangoenan*.
 —, woordschikking, *karângan perkatâan*, *karângan rantjana*.

CONSTRUCTIEWINKEL, m. *bingkil*, verb., *bangsâl*, *tampat toekang alat puprângan*.
CONSUL, m. *wakil*, Ar.
CONTANT, b. n. (ond. w.) *toenei*, *kontan*, L., *naqd*, Ar.
CONTRACT, o. (ond. w.) *perdjandjian*.
 — van vrijlating tegen betaling eener bepaalde som, *soerat kitâbat*, Ar.
 Een — van landbebouwing, *soerat moezâraut*, Ar.
 Een — van boomkweeking, *soerat moesâgât*, Ar.
CONTROLEUR, m. (ond. w.) *konterbur*, *opsiner*, verb.
CONVOOI, o. (ond. w.) *geleide*, *penghantâran*.
CONVULSIE, vr. (ond. w.) *sâwan*.
COQUET, b. n. (ond. w.) *mâwoe di soekâi orang*, — — *soekâin* —, L.
 —, van eene vrouw, *soeka menggilâkan orang laki-lâki*.
CORPUS DELICTI, Lat. (bewijs van misdad) *butamal*.
CORRESPONDEREN, o. w. *berkirim-kirim soerat*, *moedmil*, Ar.
 Onderling —, *moetawârid*, Ar.
CORRIGEREN, b. w. (ond. w.) *membâjiki*, *membetoelkan*.
 Een geschrift —, *bertsahkan soerat*.
CORSET, o. (ond. w.) *korsêt*, *koetang*.
CORVET, vr. *korpêt*, verb., *kapal prang bernâma korpêt*.
COSTUUM, o. *pekâjin hâri besaar*, *pekâjin hâri râja*.
COTELETTE, vr. (ond. w.) *kotelêt*, L., *dâging roesoq jang di gôrèng*.
COULISSE, vr. (ond. w.) *dinding wâjang*.
COUPLET, o. (ond. w.) *selôka*.
COUPON, m. (ond. w.) *soerat boenga oewang*, *soerat boenga wang*, *soerat ânaq doewit*.
COURANT, vr. *krant*, *soerat lêlang*, *soerat chabar*, *soerat kâbar*, L.
COURANTIER, m. *toekang soerat lêlang*, L., *pandei soerat chabar*, *penjoerat soerat chabar*.
COURS, m. (ond. w.) *prijs*, *harga*, *lâkoe*.
COURTAGIE, vr. (ond. w.) *oepah talanggi*, *belandja tjingkaw*, *bâst*, L.
CRATER, m. (ond. w.) *kâwah*.
 Ik ben in den — van den Tangkoebanprâhoe afgedaald, *makka kita soedah toeron ka-dâlam kâwah tangkoeban prâhoe*.
CRAYON, o. (ond. w.) *pottelot hitam*, *kréjon*, verb.
CREDIET, o. (ond. w.) *pertjâja*.
 Debet en —, *hoetang piotang*.
 Op — koopen, *blé hoetang*.
CREDITEREN, b. n. *djoewal hoetang*.
CREDITEUR, m. *orang piotang*.
CREMOR-TARTARI, m. *bâtoe anggoer*, *tharthîr*, Ar.
CREOOL, m. *ânaq tôtto*, Soerab., *peranakan orang poetih*.
CREPEREN, o. w. (ond. w.) *mampoes*, L.

- CRIMINEEL, b. n. (ond. w.) *sjiksa toeboh, siksa badan, karmînêl*, verb.
 — hof, *madjlis hoekoem besaar*.
 — proces, *bitjara di hoekoem besaar, singkêta di hoekoem besaar*.
 — regt, *hoekoem sjiksa*.
 CRISTALLISEREN, o. w. *djâdi bekoe seperti goela bâtoe*.
 CUBIEK, b. n. (ond. w.) *sa-roepa dâdoe, sa-roepa boewah pâreh*.
 —, maat, — el, *hasta*.
 Zijne borst was twee — ellen breed, *doewa hasta bédang dadanja*.
 CURIVEREN, b. w. (ond. w.) *kardja tânah, peroesah tânah*.

- CULTUUR, vr. (ond. w.) *peroesahan tânah, pekardjâan tânah*.
 CUPIDO, m. *kâma dêwa*, Sansk., *kama*, Jav.
 CURAS, vr. (ond. w.) *bâdjoe rantei, bâdjoe bessî*.
 —, pantser, *zirh, zirah*, Perz.
 CURATEEL, vr. (ond. w.) *parintah wali, waliat*, Ar., *polmak*, verb. van volmagt.
 Onder — stellen, *târoh di bawah wali, târoh di bawah waliat, târoh di bawah parintah polmak*, L.
 CUREREN, b. w. (ond. w.) *mengobâti, menjombohkan, aâfiatkan*.
 CURIEUS, b. n. (ond. w.) *indah-indah, gharib*, Ar., *djarang*.

D.

- D, vr. *dâl*, Ar.
 DAAD, vr. *perboewâtan, âmal*, Ar., *fâl*, Ar., *fûâl*, Ar., *fil*, Ar.
 Goede —, *perboewâtan bâjiq*.
 Kwade —, *perboewâtan djâhat*.
 Trouwelooze —, *perboewâtan châtân*.
 Edelmoedige —, *perboewâtan moerah*.
 Op de — betrappen, *baaddar*, L., *kadapâtan*.
 Iemand, die steelt, op heeter — betrappen, *kadapâtan sa-orang sa-lâgi mentjoeri*.
 Al de daden, die niet met het verstand overeenkomen, moeten niet gedaan worden, *bârang perboewâtan jang tâda di perkenankan boedi djângan di perboewat perboewâtan itoe*.
 Al hare daden zijn niet ijdel, *bârang perboewâtannja tâda sia-sia*. M. R. 35.
 Iemand met raad en — bijstaan, *toelong orang dengan bitjara serta dengan bantoe kardja*.
 Loffelijke —, *perboewâtan kapoedjian*.
 Hij ontkende de —, die hij gedaan had, *makka di sangkalnja perboewâtan jang di perboewatnja*.
 Roemrijke daden, *perboewâtan jang masjhoer*.
 In der —, *soenggoeh-soenggoeh, b'l-haq*, Ar.
 Godvruchtige daden, *âmal tsâleh*, Ar.
 Godvruchtige, vrome daden verrigten, *berboewat âmal tsâleh*.
 DAADZAAK, vr. *perboewâtan jang njâta, perboewâtan jang thlâhîr*.
 Men moet de logen van de — onderscheiden, *makka hâroeslah membédâkan doesta derri paadda perboewâtan jang njâta*.
 Eene bewezene —, *perboewâtan jang di persjaksikan*.
 DAADZAKELIJK, b. n. *atas pri perboewâtan jang njâta*.
 DAAG, (in: van —) zie HEDEN.

- DAAGS, bijw. *paadda siang, paadda siang hâri*.
 — te voren, *kalmarinja, kalmârinnja, kamarinja*, L.
 — voor zijne komst, *kalmarinja hâri dâtangnja*.
 — daarna, *ka-êsôkan harinja*.
 Driemaal —, *tiga kali paadda sahâri*.
 — twee spaansche matten, *sahâri-hâri doewa ringgit*.
 DAAGSCH, b. n. *alledaagsch, sahâri-hâri, bârang-bârang*.
 Dat is geen — e kost, *itoe boekan bârang-bârang makânan*.
 —, iederen dag, *tiap-tiap hâri, saban hâri*, L., *sasahâri*.
 DAAN, bijw. als: waar van —? *derri mâna?*
 Daar van —, *derri sâna*.
 Hier van —, *derri sini*.
 Waar is hij van —? *derri mâna dia?*
 Waar zijt gij van —? *loe orang derri mâna? L., derri mâna toewan hamba dâtang?*
 Buitenzorg is hier negen en dertig paal van —, *makka negri Bôgor âda tiga poeloh sembilan paal derri sini*.
 DAAR, bijw. (digt bij) *sitoe, di sitoe*.
 —, ver af, op eene min bepaalde plaats, *sâna, di sâna, di sandanja, sânan*.
 Als ik — kom, *apabila kita dâtang di sitoe*.
 —, ginds, *sitoe*.
 Zie — uw geld, *ini âpa loe poenja oewang*.
 — komt hij aan, *lihatlah dia dâtang*.
 Hier en —, *sâna sina*.
 Ik stond hier en hij —, *makka kita poon berdiri di sini dan iapoon berdiri di sitoe*.
 — ginder ver in de wildernis, *di sâna djâwh di hoetan*.
 — naar toe, *kasitoe*.
 — van, (van dat) *derri itoe*.

—aan, *paadda itoe, kapada itoe, sama itoe, L.*

DAAR, voegw. *sedang, sabab, karana, tagal of tegal, L.*

Dat kan wel, — het nuttig is, *itoe boleh djoeja sedang itoe ada bergoena.*

— hij reeds oud is, *sabab ia soedah toewah.*

— de rijst nu zoo goedkoop is, *tegal bras bagitoe moerah sakarang ini.*

—, terwijl, *semantara, sa-lagi, paadda koetika jang.*

Werken, — het behoort te slapen, *kardja semantara patoet tidor.*

DAARAAN, bijw. *aan dat, paadda itoe, kapada itoe, sama itoe, L.*

— vastgebonden, *di ikat paadda itoe.*

— werkt hij, *itoe di kardjangan.*

— kan ik zien dat er eb loopt, *derri itoe kita boleh tahoe ajer ada soeroet.*

— is niet genoeg, *makka itoe tiada pada, (tjoekoop, L.).*

— is niets gelegen, *itoe tiada apa-apa.*

En waar de pijl nedervalt, — is water, *dan di mana djatohnja anaq panah itoe adalah ajer di sana. S. R. 103.*

— is hem niets gelegen, *dia tra perdoelt itoe, L., makka ia tiada fedloelt itoe.*

— scheelt nog veel, *itoe mast banjaq koerang, L., itoe lagi banjaq koerang.*

Wat heb ik —? *apa goenanja itoe paadda kita? of sama kita? L.*

DAARACHTER, bijw. *di balakang itoe, di baliq itoe.*

— het hek is een huis, *di balakang pagar itoe ada satoe roemah, of roemah saboewah.*

— den heuvel hoedt hij de schapen, *di baliq boekit itoe makka ia menggombala domba.*

Wat — steekt, weet ik niet, *apa niatnja itoe sahaja tiada tahoe.*

Daar steekt iets achter, *itoe masi glap, L., itoe belom trang, L., itoe ada barang rahsta.*

—, (er achter) komen, *dapat tahoe derri itoe.*

DAARBIJ, bijw. *di sitoe, dekat sitoe.*

— staan, *berdiri di sitoe.*

Digt — zijn, *ada dekat sitoe.*

Hij was ook —, *makka ia menghadaq (ada) djoeja di sitoe.*

Vlak —, *dekat sakali di sitoe.*

Het is digt —, er scheelt weinig aan, *koerang sedikit.*

Het kan — niet blijven, *makka itoe tiada boleh tinggal bagitoe roepa.*

Ik blijf —, ik sta er op, *makka kita tetap atas itoe.*

Ik geef u tien gulden in de maand en — drie gantangs rijst, *makka kita mawoe kassé sama loe sapoeloh roepiah saban boelan dan lagi tiga gantang bras, L.*

DAARBINNEN, bijw. *di dalam itoe, (sometjids di dalam sana, doch minder goed).*

Hetgeen — is, *barang jang ada di dalam itoe.*

DAARBOVEN, bijw. *di atas sana.*

—, boven dat, *lebeh derri paadda itoe, lebeh derri itoe.*

Ik denk, dat niets — gaat, *makka kita kira soewatoe-poon tiada lebeh derri paadda itoe.*

DAARDOOR, bijw. door die plaats, *troes di sana.*

Hij ging —, *makka ia-poon berdjalan troes di sana. Als het digt bij is: makka ia-poon berdjalan troes di sitoe.*

—, daarmede, *dengan itoe, sama itoe, L.*

— kunt gij hem helpen, *dengan itoe toewan boleh toelong dia, (sama dia, L.).*

—, door dat, *oleh itoe, sama itoe, L.*

— zult gij uwe driften betengelen, *makka oleh itoe toewan hamba akan menahani nafsoe toewan hamba, dengan itoe loe boleh tahan loe poenja napsoe, L.*

— geloof ik, *karana itoe kita pertjaja.*

DAARENBOVEN, bijw. *melajinkan itoe, melinkan itoe, L., sa-perkara lagi, hanja itoe, lebeh derri paadda itoe, samantalah, tambahan poela, istimewa poela, sa-bagei lagi, lebeh poela.*

Twee buffels en — een paard, *karbau doewa ékor melajinkan koeda sa-ékor.*

— is hij reeds oud, *istiméwa poela ia soedah toewah.*

DAARENTEGEN, bijw. *lajin derri paadda itoe, lajin derri itoe, hanya itoe.*

Hij is arm, maar — is hij ijverig, *makka dia ada orang miskin tetapi lajin derri itoe dia ada rajin, L., makka adallah ia orang papa tetapi lajin derri paadda itoe rajinlah ia.*

Hij heeft mij een boek gezonden en — heb ik hem een paard gezonden, *makka ia soedah berkirin satoe kitah paadda kita serta akan pembalásannja itoe kita poun berkirin koeda sa-ékor kapadannya, dia soedah kirin satoe boekoe sama goewa dan boewat pembalasan itoe goewa kirin satoe koeda sama dia. L.*

DAARHEEN, bijw. *kasana.*

—, (diger bij) *kasitoe.*

— reizen, *berdjalan kasana.*

DAARIN, bijw. *di dalam itoe.*

Al hetgeen — is, *barang apa jang di dalam itoe.*

Die uitgaven zijn — (in die som) begrepen, *makka belandja itoe soedah masoq djoemlah itoe.*

— genoeg nemen, *ridla itoe, soeka itoe, tarima itoe.*

Zich — schikken, *melakoekan dirinja di dalam perkara itoe.*

DAARLANGS, bijw. *sapandjang tempat itoe.*

Ik zag den nieuwen weg en ging —, *makka kita poon melihat djalan bahârne itoe serâja kita berdjalanlah sapanjangnja itoe.*

DAARMEDE, bijw. *dengan itoe, dengan demikiën itoe, oleh itoe, sama itoe, L.*

— heeft hij veel kwaads gedaan, *makka dengan itoe ia soedah berboewat bânjaq djâhat.*

Hij heeft — zijn doel bereikt, *makka oleh itoe di perolehnja maqsoednja, sama itoe dia dâpat dia poenja mâwoe, L.*

Ik weet niet, wat ik — doen zal, *sâja trâda tâhoe apa sâja nanti kardja sama itoe, L.*

DAARNA, bijw. *komedien derri paadda itoe, telah itoe, sa-telah itoe, soedah itoe, sasoe-dahnja itoe, arkiën, lantas, L., tummentjal, L., bâdoe, Ar., tzomma, Ar.*

DAARNAAR, bijw. *kapada itoe, kasablah itoe.*

Hij ging — toe, *makka ia-poon pergi kapada itoe.*

Hij zag —, *makka ia-poon memandang kasablah itoe.*

DAARNAAST, bijw. *di sablahnja.*

Het huis — roemah *jang di sablahnja.*

DAARNEVENS, bijw. *bersâma-sâma itoe, beserta itoe.*

— ontving hij honderd spaansche maten, *makka bersâma-sâma itoe di tarimânja sa-râtoes ringgit.*

De brief, die — gevoegd is, *soerat jang di pasertâkan dengan itoe.*

DAAROM, bijw. om dat voorwerp heen, *koeliling itoe.*

Het touw werd — gewonden, *makka tâli itoe di bâbatkan koeliling itoe.*

—, om die reden, *sabab itoe, kârana itoe.*

— heb ik het gedaan, *sabab itoe kita soedah berboewat itoe.*

DAAROMSTREEKS, bijw. *dekat sitoe.*

DAARONDER, bijw. *di bawah itoe.*

Hij zit —, *makka ia doedoeq di bâwahnja itoe.*

Deze poot van de tafel is te kort, *gij moet iets — leggen, makka ini kâki mēdja koerang pandjang loe misti gandjil itoe.*

Menschen van dertig jaren en —, *orang jang tiga poeloh tâhon oemoernja dan jang koerang derri paadda itoe.*

DAAROP, bijw. op dat voorwerp, *di atas itoe, di sitoe.*

En hij stond —, *makka ia-poon berdiri di atas itoe.*

Niet daaronder maar —, *djângan di bawahnja tetâpi di atasnja.*

— vertrouwde hij, *itoelah jang di harapnja.*

Nadat ik gesproken had, antwoordde hij —, *sahabis kita berkâta makka ia menjâhoet kâta hamba.*

Hij verscheen voor den Sultan, — be-
wees hij zijne hulde, *makka ia-poon meng-
hâdap solthân lâlloe menjembah.*

DAAROVER, bijw. over dat voorwerp, *di atas itoe.*

Leg dit kleed —, *hamparkanlah kâjin ini di atas itoe.* (Gewoonlijk zegt men: *târoh ini kâjin di atas itoe*, maar dat drukt het niet uit, daar het beteekent: „leg dit kleed daarop.”)

—, aangaande dat, *derri paadda itoe, derri itoe, tentangan itoe.*

— is hij bedroefd, *makka derri itoe poon berdoeka-tjitalah ia, derri itoe dia soesah hâti, L.*

— beraadslagen, *membitarâkan derri paadda itoe.*

— bekommerd zijn, *bertjinta akan itoe.*

DAARSTELLEN, b. w. *mengadâkan, mendiri-kan, mendjadikan, menghâsilkan.*

DAARTEGEN, bijw. *bersalâhan dengan itoe, lawan itoe.*

De wet is —, *makka koekoem âda bersalâhan dengan itoe.*

Ik ben —, *makka kita melawan itoe.*

Wat heeft hij — in te brengen? *apa dia boleh menjâhoet atas itoe?*

DAARTOE, bijw. tot dat punt, zoo ver, *singga itoe, inggan itoe, sampei bagitoe.*

—, tot iets, *paadda itoe, kapada itoe.*

— is hij niet te bewegen, *makka tâda dâpat di tjenderongkannja kapada itoe.*

DAARUIT, bijw. *derri dâlam itoe, derri paadda itoe, derri itoe, L.*

— vermoed ik, *derri paadda itoe kita kira*

— kan ik niet wijs worden, *makka itoe kita tâda mengarti.*

Neem het —, *ambil itoe derri dâlam itoe.*

DAARVAN, bijw. *derri paadda itoe, derri itoe, nja.*

— nemen, *ambil derri paadda itoe.*

Hij heeft drie paarden en een — is ziek, *makka koedanja âda tiga êkor dan sa-toe-nja âda sâkit.*

DAARVOOR, bijw. als zoodanig, *sa-bagei itoe, sa-bagitoe, bagitoe.*

Hij houdt het —, (hij beschouwt het als zoodanig), *makka ia kira sa-bagei itoe.*

Hij zal — waken, *makka handaqlah ia mendjâga itoe.*

— sta ik in, *itoelah tangoengan kita, kita tangoeng itoe.*

— wil ik acht gulden betalen, *makka itoe kita mâwoe bâjar delâpan roepiah.*

Gij hebt de koorts, deze drank is goed —, *angkaw âda demam makka minoeman ini bâjâq mengobâtt dia.* (Men kan ook zeggen *berdemam*, doch *angkaw âda demam* beteekent niet, zoo als sommigen wanen: „gij zijt de koorts”); zie Sult. Ibr. 10. *Ada-poon sjarif Hasan itoe âda soewâtoe kebon, sjarif Hasan had eenen tuin, (niet: „was een tuin”).*

—, vóór iets, *di hadápan itoe, di depan itoe*, L., *di moeka itoe*.

Er is een huis en — staat een beeld, *makka di sitoe áda roemah sa-boewah dan di moekánja áda soewátos pátong*.

En — knielde hij, *makka di hadápanja ía-poon menjoembah*.

God beware ons —, *istighfár Allah!* — vrees ik niet, *makka itoe tíada kita tákoet*.

Hij zal zich — in acht nemen, *makka handaglah ía memelihárákan dirinja derri paadda itoe*.

DADEL, vr. *chormá*, Perz., *kormá*, verb., *tamr*, Ar.

De — vrucht, *boewah chormá*.

Er is nog geen schip met — uit Perzie aangekomen, *makka belom dátang kapal derri negri Farst membáwa boewah chormá*.

DADELBOOM, m. *póhon chormá*.

DADELHOUT, o. *kájoe chormá*.

DADELIJK, b. n. werkelijk, *betoel, filí*, Ar. — e betaling, *bajáran toeni, bajáran jang betoel, pembajáran jang soenggoeh*.

—, onverwijld, *bijw. sabantar, sintak*, L., *klaq, sigrah, dengan sigrah*.

— daarna, *sabantar djoega, klaq djoega, lantas djoega*, L.

Nu —, *onverwijld, ukan sakárang*.

Zoo —, *nantí sabantar*.

DADELIJKHEID, vr. zie DAADZAAK.

DADELIJKHEDEN, vr. meerv. feitelijkheden, geweld, *gágah, penggagáhan, pengarásan, síasat, kapáksáan*.

DADELKERN, vr. *bidji chormá, bátoe chormá*.

DADELOLIE, vr. *minjaq chormá*.

DADELSTROOP, vr. *ajer goela chormá*.

DADELWIJN, m. *nabidz*, Ar.

DADER, m. *pemboewat, órang jang memboewat*.

DAG, m. daglicht, *siang, nahár*, Ar.

— worden, *boeka fadjar, djádi siang, hárt siang*.

Het wordt —, *makka hárt poon sianglah*.

Bij —, bij —licht, *paadda siang, paadda siang hárt*.

Het is bijna —, *hampirlah siang, harti-poon hampirlah siang*.

Bij het aanbreken van den —, *paadda koetika dín'hárt of — díní hárt, paadda fadjar*.

Het is reeds —, *soedah siang hárt*.

Bij — en bij nacht, *paadda siang dan málam*.

Een valsche —, een valsch —licht, *siang hárt jang koerang trang*.

Het is nog —, *makka sakárang lági siang, sakárang mási siang*.

Vóór dat het — is, *sa-belom lági siang*.

Aan den — brengen, *menjátákan*.

Aan den — leggen, *oendjoq, mengoendjoq*.

Aan den — komen, *djádi njáta, djádi trang, djádi thláhir*.

Met een geheim voor den — komen, *memboeka bárang rahsia*.

—, tijdvak van twaalf uren in Indië, *lárt*.

Twee —en, *doewa hárt*.

Een — reizens, *sa-hárt perdjalanán, markálat*, Ar.

Iedere —, *tiap-tiap hárt, sában-sában hárt*, L.

De langste —, *hárt jang terlebeh pandjang*.

De geheele —, *sa-siáng-an, sontoq hárt, intéro hárt*, L., *sa-hárian*.

De halve —, *satengah hárt, satengah harian*.

Een gat in den — slapen, *tidor sampei hárt djáwh siang*.

—, etmaal, *sahárt-samálam, líran*.

Zeven —en, *toedjoh hárt, toedjoh hárt-toedjoh málam*.

Eenen — bepalen, *tuntoekan soewátos hárt*.

Op zekeren —, *paadda soewátos hárt*.

Vier of vijf —en, *ampat lima hárt*.

Den vorigen —, *hárt kalmárt*.

Over veertien —en, *lági lima blas hárt*, (dat is: vijftien dagen).

Des anderen daags, *ka'ésókan harinja, ésóqnja, bissoqnja*, L.

Negen —en daarna, *ésóqnja sembilan hárt*.

Om den anderen —, *sahárt-hárt lepas sátoe hárt*, L., *selang-selang sahárt*.

De anderendaagsche koorts, *demam sahárt-hárt lepas sátoe hárt*, L., *demam selang-selang sahárt*.

Na eene tusschenruimte van drie —en, *adálah selang tiga hárt*.

Gedurende den —, *berselang hárt, sátoe hárt lámánja*.

Na zeven —en, *lepas toedjoh hárt*.

Deze —, van daag, *har'ini, hárt'ini lah*.

Van den eenen — tot den anderen, *derri pada soewátos hárt dátang kupaadda soewátos hárt*.

De duur van eenen —, *sahárt lámánja*.

Eene bloem, die eenen — bloeit, *boenga jang berkambang sahárt lámánja*.

De — der opstanding, *hárt qtámat, jawmo'd-din*, Ar.

Een feest—, *hárt rája, hárt besaar*.

Dit is een schoone —, *sakárang ini bágoes trang, trang tjewátja ini*.

Een gelukkige —, *hárt bájiq*.

Van al mijne dagen, *sa-oemoer hidop hamba, (kita)*.

Aan het einde zijner dagen, *paadda kasoedáhan kahidoepanja, tatkála is hampir máti*.

- Op zekeren —, *paadda hárt ano*.
 Hoog op den —, *hoog —, rambang, rambang*.
 Het is nu hoog —, *hárt poon soedah rambang*.
 DAGBLAD, o. *soerat lélang*, (vendutieblad).
 —, *nieuwsblad, soerat chabar, soerat kábar, L.*
 DAGBLADLEZER, m. *orang membátja soerat kábar, L.*
 DAGBLADSCHRIJVER, m. *penjoerat soerat chabar*.
 DAGBLIND, b. n. *boeta paadda siang*.
 DAGBLINDHEID, vt. *kabotáün paadda siang*.
 DAGBLOEM, vt. (hemerocallis fulva) *kwansoo, Jap.*
 —, (tradescantia) *djoekeot gehwor, Soend.*
 DAGBOEK, o. *boekoe rappor sahárt-hárt, L., soerat tjaritrá sahárt-hárt*.
 DAGDIEF, m. *orang becardja jang málas, orang oepáhan jang málas kardja, pentjoeri oepah*.
 DAGDIEVEN, o. w. *becardja serta melantjong, becardja dengar málas sádja, mentjoeri oepah kárana málas kardja*.
 DAGDIEVERIJ, vt. *pentjoerian oepah kárana, málas kardja*.
 DAGELIJKS, bijw. *paadda tiap-tiap hárt, sában-sában hárt, L.*
 DAGELIJKSCH, b. n. *tiap-tiap hárt, sában-sában hárt, L., sahárt-hárt, sasahárt*.
 — *werk, pekdjään sahárt-hárt*.
 De — *e rondwenteling der aarde, peridáran boemi paadda tiap-tiap hárt, of — jang sasahárt*.
 — *brood, rezekt, Ar., redjeki, verb., bij verkleining: een mondje vol rijst, sa-soewáb nást*.
 Een — *mensch, bárang orang*.
 Hij had geene dagelijksche (gewone) heldhaftigheid, *makka boekan bárang-bárang gágah branjá*.
 DAGEN, onp. en b. w. *siang, djádi siang, boeka fadjar*.
 Bij het —, *tatkála boeka fadjar, tatkála hárt poon sianglah, tempo moelá-t siang*.
 —, *dagvaarden, sita, verb. van citeren, panggil bitjára, memanggil di hadápan hoekoem, mendáwa*.
 Gedraagde, *jang di sita, jang di panggil bitjára, mad'j, Ar., mad-dew, Ar.*
 DAG- EN NACHTEVENING, vt. *istiwá, Ar.*
 DAGER, m. *eischer in regten, pendáwá, panggogah*.
 DAGERAAD, m. *fadjar, Ar., padjar, L., tsohí, Ar., tsoeboe, verb.*
 Tegen het aanbreken van den —, *makka tatkála hampirlah fadjar. S. J. 7.*
 Tot aan den — toe, *hingga sampei fadjar, S. J. 8.*
 De klimmende —, *fadjar menjingsing*.
 DAGGE, vt. *ponjaard, inl. báde-báde*.
 —, *dolk, kris, kris*.

- Europ. —, *pedang ketjil*.
 DAGGELD, o. *oepah, gádjí, belandja, oepah sahárián, oepah sasahárt*.
 DAGGELDER, m. *orang oepáhan, koeli*.
 DAGHUUR, vt. zie DAGGELD.
 DAGHUURDER, m. *orang oepáhan, koeli*.
 DAGING, vt. *dáwa, dáwá, Ar., sita, verb.*
 DAGLICHT, o. *siang hárt*.
 Hij zag in die stad het —, *makka iapoon di peránaqhan di dálam negri itoe*.
 De daad mag het — *wel zien, makka perboewátan itoe pátoet di tláhirkan of di njatákan*.
 DAGLIJST, vt. *daftar sasahárt, soerat tiap-tiap hárt, soerat sában-sában hárt, ró: námah, Perz.*
 DAGLOON, o. *oepah, gádjí, oepah saharian*.
 DAGLOONER, m. *orang oepáhan, orang becardja, koeli*.
 DAGORDE, vt. *parintah jang oemoem*.
 DAGREGISTER, o. *aanteekeningsboek, boek teekenan, verb., zie DAGLIJST*.
 DAGREIS, vt. *reis bij dag, perdjálánan paadda siang hárt*.
 —, *reis van enen dag, perdjálánan jang sa-hárt djáwáhinja, sa-hárt perdjálánan, perdjálánan sa-hari-an, markalat, Ar.*
 DAGSCHOLIER, m. *ánaq jang pigi di sekóla siang hárt, L., moerid jang pergi ka-madrasah paadda siang hárt*.
 DAGSCHOOL, vt. *sekóla paadda siang hárt, L., madrasah paadda siang hárt*.
 DAGSEINEN, o. *meerv. tanda-tanda paadda siang hárt, lambel-lambel paadda siang hárt*.
 DAGSTER, vt. *kadjoera, bintang kadjoera, bintang timor, bintang bábi, bintang tsohí, (tsoeboe)*.
 DAGTEEKENEN, b. w. *soeralkan hárt, tanggalkan, toelis hárt, L., seboektan hárt, moewarrich, Ar.*
 Gedagteekend van Malaka, *tersoerat harinja di negri Maláka*.
 DAGTEEKENING, vt. *hárt, ríwása, tanda hárt, tanggal soerat hárt*.
 Een brief onder — *van den 5º Moharram, soerat derri paadda lima hárt boelan Moharram*.
 DAGTOORTS, vt. *mata-hárt*.
 DAGVAARDEN, b. w. *sita, L., mendáwa, panggil bitjára, panggil atjára*.
 DAGVAARDING, vt. *dáwa, sita, L.*
 Schriftelijke —, *soerat sita, L., soerat dáwa*.
 DAGVERHAAL, o. *tjaritrá sasahári, zie DAGBOEK en DAGREGISTER*.
 DAGVLINDER, m. *koepoe-koepoe siang*.
 DAGWACHT, vt. *káwal paadda siang, orang djága paadda siang*.
 — *op een inl. vaartung, táboh jang kalima, (er zijn vijf táboh of nachtwaken in eenen nacht, zoodat de — in den vrogen morgen de laatste nachtwaak is)*.
 DAGWERK, o. *pekdjään paadda siang hárt*.

—, werk van eenen dag, *kardjânja sa-
orang paadda sa-hari-an.*
DAGWERKER, m. *orang oepâhan, koekt.*
DAGWERKSTER, vr. *parampowan oepâhan.*
DAGWIJZER, m. *tijdwijzer, taqoewim, Ar.*
DAK, o. van eenig gebouw, *âtap, hâtap.* De
âtap schijnt eene soort van bladriet, maar
 wordt gewoonlijk van *nipah*-bladeren aan-
 elkander geregen, en op de inlandsche
 huizen als — gebezigd.
 Een overhangend —, *tampoewan.*
 Een glazen —, *hâtap kâtja.*
 Op het midden van dat eiland waren
 overal paleizen, die glazen — hadden,
*makka paadda tengah poelaw itoe mâligei
berkoeliling âda jang berhâtapkan kâtja.*
 Een houten —, of van stukjes bamboes.
sirap, Jav.
 Een plat —, *âtap râta.*
 Een leijen —, *âtap bâtoe toelis.*
 Een — van gespleten bamboes, *ga-
loempei.*
 Een pannen —, *âtap gântêng.*
 Een — met gelijke zijden, *âtap bong-
bong.*
 — aan eene zijde, *âtap gâdjah me-
njoeso.*
 Niet onder — kunnen komen, *trâda
dâpat mondoq, L.*
 Onder — gebragt worden, *di perâtap-
kan.*
DAKBALK, m. *galâgar âtap.*
 De bovenste —, *prâhan.*
DAKDIGT, b. n. *tiâda bôtyor âtapnja.*
 Niet —, *âtap jang âda bôtyor.*
DAKGOOT, vr. *pantjoeran âtap.*
DAKLAT, vr. *bangkâwan*, (de lat, waaraan
 de *âtap* geregen is).
DAKPAN, vr. *gântêng, gintêng.*
DAKPIJF, vr. *pantjoeran âtap, seloeran
âtap.*
DAKRIET, o. *âtap, hâtap.*
DAKSPAR, vr. *kâsaw.*
DAKVENSTER, o. *nâtang di âtap, djandêla
di âtap.*
DAKWERK, o. *pekardjâân di hâtap.*
DAL, o. *lembah, pâhaq, pârtang bergâwong.*
 In het —, *paadda lembah, dâlam lem-
bah.*
 — der tranen, *tampat kasoekâran.
tampat tângis-tangisan.*
 Een — in het gebergte, *lembah goenong.*
DALBEWONER, m. *pedoedoeq lembah.*
DALEN, o. w. *toeron, lingsir, ngalintjir.*
 De regen daalt van den hemel, *hoedjan
toeron derri lântig.*
 Doen —, *toeronkan, menoeronkan.*
 De prijs daalt, *harga toeron.*
 Den prijs doen —, *toeronkan harga.
kassat toeron harga.*
 In rang —, *rôrot, L., toeron pangkat.*
 In achtig —, *koerang format, hilang
format.*

De zon begint te —, *lingsir mata-hârt.*
 Toen de dag begon te —, *satelah hâri
lingsir.*
DALER, m. *orang jang toeron.*
DALING, vr. *toeroenan.*
 — van prijs, *toeroenan harga.*
DAM, m. *bandoengan, L., tarbis.*
 Kleine — in de rijstvelden, *pemâtang,
galângan, L.*
 —, die door dieren ingetrapt of gedeel-
 telijk weggespoeld is, *bulloq.*
 Een steenen —, *têmboq bâtoe, S. R.*
 Eeden — leggen, *memboewat tarbis,
menarbiskan, bêkin bandoengan, L.*
DAMASCIEN, b. w. *memboewat pâmoer,
berpâmoeran.*
 Schoon gedamascieerd, *bâjig-bâjig ber-
pâmoer, pâmoernja bâgoes.*
DAMAST, o. *kimchâ, Perz., kinkah, verb.,
taloekt.*
DAMASTWERK, o. *pekardjâân kimchâ.*
DAMASTWEVER, m. *orang tenoen taloekt, of
kimchâ.*
DAMBORD, o. *pâpan dam, L., pâpan apit-
apitan, pâpan tjâtoer*, (het laatste is ook
een schraakbord).
DAME, vr. Fr. *seté, awn, Ar., àwan,
nonja.*
 —, mevrouw, Eur. *njônja.*
 —, jufvrouw, *nonâ.*
DAMLOOPER, m. *koekt, L.*
DAMMEN, b. en o. w. eenen dam leggen,
memboewat tarbis.
 —, dam spelen, *mâjin dam, L., mâjin
apit-apitan.*
DAMMER, m. *orang mâjin dam, L.*
DAMP, m. *hâwap, awap, ombal.*
 —, uitwaseining, *peloh, ploeh, kringat, L.*
 —, mist, *ombal, kâboet.*
 —, vocht, *langas.*
 De opstijgende —, *hâwap jang nâjiq.*
 —, rook, *asap.*
 Vuile, uit eene moeras opstijgende
 —en, *hâwap hoesoq jang nâjiq derri
paadda râwah.*
 —, dien de inlander meent, boven goud
 houdende gronden te ontwaren, *asap
amas.*
DAMPBAD, o. *ajer permandian hâwap.*
DAMPEN, o. w. *berhâwap.*
 Een —de mesthoop, *tandas jang ber-
hâwap.*
 Het paard dampst, *koeda kringat, L.,
koeda berploeh.*
 —, tabak rooken, *isap tambâko, minom
roko, minom tambâko, misa.*
 —, opium rooken, *misa mâdat, minom
mâdat.*
DAMPIG, b. n. *berhâwap.*
 —, vochtig, *langas.*
 —, kortademig, *sesaq dâdu.*
DAMPIGHED, vr. van een paard, *bâtoq.*
DAMPKING, m. *adlara, oelara.*

- Een drukkende —, drukkend weder, *mása begah*.
 Een benevelde —, *soewang*.
 Den — vervullen, *mementoeh adara*, S. R. 44.
- DAMPKRINGSLUCHT, vr. *hawâ adara*.
 DAMPMETER, m. *pengoekoer adara*.
 DAMSCHIJF, vr. *boewah dam*, L., *boewah pâpan apit-apitan*.
 DAMSPELER, m. *orang mâjin dam*.
 DAMSPEL, o. *permajinan dam*, L.
 Eene soort van —, *kitji*.
- DAN, bijw. *paadda tatkâla itoe, sahingga*.
 — zal hij den brief beantwoorden, *paadda tatkâla itoe makka ia akan membâlas soerat itoe*.
 — dit, — dat, *sabantar ini sabantar itoe*.
 Nu en —, *sring-sring*, L., *terkadangkâdang*.
 Wat is het —? *apa itoe-poon?*
 —, maar, *tetâpi, tâpi*.
 — laat ons van iets anders spreken, *tetâpi bêjar kita bitjara derri paadda lâjin perkâra*.
 En indien hij mijne woorden niet wil opvolgen, — zalik hem uit deze wereld doen verdwijnen, *dan djikalaw tiâda mâw menoeroet katâkoe itoe sahingga akoe limjapkanlah dia derri dâlam doerjâ ini*, S. R. 42.
 En —, *dan lâgi*.
 — of, *ataw, atawa*, L.
 Ik weet niet of hij leeft — of hij dood is, *kita poon tiâda tâhoe akan hidopnja ataw matinja, staw hidop staw mâti dja*, L.
 —, (achter den vergr. trap), *derri, derri paadda, an*.
 Hooger — de bergen, *lebeh tinggt derri paadda goenong, tinggian derri goenong*.
 —, behalve, ten zij, met uitzondering van, *melâjinkan, melinkan*, L., *hânja, katjoewâli*.
 Niemand heeft dezen mijnen zoon gedood — *Dasarata, tiâda siâpa jang membœnoh anaqkoe ini melinkan Dasarata*.
 Er is geen God — God, *bahoewa tiadâlah Allah hânja Allah, lâ ilâha il-lallahoe*, Ar.
 Niemand dan gij, *saorang poon tiâda hânja angkaw, sâtoe orang trâda melinkan loe sâdja*, L.
 Niets — *wildernis, hoetan sâdja*.
- DANG, bijw. zeer, *terlâloe, sângat, sakâli*.
 Hij heeft zich — misrekend, *sâlah sakâli hitoengannja*.
- DANK, m. *sjoekr*, Ar., *sjoekor*, verb., *tarima kâseh, ridlâ*, Ar.
 — zeggen, *mengoetjap sjoekr, bilang tarima kâseh*, L.
 In — aannemen, *tarima dengan ridlâ, tarima dengan soeka, tarima kâseh*, L.
 Tegen wil en —, *soeku tiâda soeka, soeka tra soeka*, L.

- Duizendmaal — aan God, *sariboe sjoekr bagi Allah*.
 Heb —, *tarima kâseh*.
 Gode zij —, den Heer der werelden, *al hamdoe lillahi rabbil-âlamina!* Ar., (aanhef van den Koran).
 De —, die uit het hart opstijgt, *sjoekr jang terbit derri paadda hâti*.
- DANKADRES, o. *soerat sjoekr*.
 DANKALTAAR, o. *medzbeh sjoekr*, Ar.
 DANKBAAR, b. n. *jang mengoetjap sjoekr, sjoekoer*, Ar., *sjâkir*, Ar., *jang tâhoe bâlas, jang tâhoe tarima kâseh, dzâkir*, Ar.
 Een mensch, die niet — is, is erger dan een hond, *makka orang jang tiâda tâhoe tarima kâseh itoe lebeh djâhat derri paadda andjing*.
- DANKBAARHEID, vr. *sjoekr*, Ar., *sjoekor*, verb., *tarima kâseh*.
 — betuigen, *membri sjoekr, mengoetjap sjoekr, oendjoq tarima kâseh*.
 De — is eene edele vrucht des harten, *makka sjoekr itoelah boewah hâti jang bâjiq*.
 Tot — voor uwe hulp, *akan membâlas toewan poenja pertoeoengan, akan membâlas pertoeoenganmoe*.
- DANKBAARLIJK, bijw. *atas pri sjoekr*.
 DANKBETUIGING, vr. *pengoendjoekan sjoekr, tarima kâseh*.
 DANKDAG, m. *hârt besaar akan mengoetjap sjoekr bagi Allah*.
 DANKEN, b. w. *membri sjoekr, mengoetjap sjoekr*.
 Ik wil Gode — voor al zijne gunstbewijzen, *makka akoe handaq mengoetjap sjoekr bagi Allah kârana segalla anoe-grahnja*.
 Zingende — zoo als de Mohammedanen, *dzikir, berdzikir*, Ar., *dikir*, verb., *dikir Allah*.
- DANKFEEST, o. *hârt râja akan mengoetjap sjoekr, hârt besaar boewat dikir*, L.
 DANKGEBED, o. *tsalawat sjoekr*, Ar.
 DANKLIED, o. *dzikir*, Ar., *dikir*, verb., *tahlil*, Ar.
 Al de pelgrims en priesters zaten danklieden te zingen, *makka segalla siâdji dan imâm poon doedoeg berdzikir*.
 Zijn laatste adem was een —, *makka sa-nafasnja jang âchir itoepoon berdzikir djoewa*.
- DANKOFFER, o. *qorbân sjoekr*, Ar.
 En hij bood een — aan, *makka soewâtoe qorbân sjoekr di oendjoekannja*.
- DANKPREEK, vr. *chothbat sjoekr*, Ar.
 DANKUUR, o. *waqtoe mengoetjap sjoekr*.
 DANKZEGGING, vr. *pengoetjap sjoekr*.
- DANS, m. *târt, penarian*.
 Javaasche —, *tandaq*.
 —, enkel van mannen, nog in Bantam in *zwang, blinggoq*.
 Europeasche —, *dansa, bâla*, verb.

Zeer heerlijk was zijn —, *terlâloe indah-indah tarinja*. S. R. 67.
 Tot den — noodigen, (inl.) *hangkap menârt*, *adjaq tандаq*, Jav., *minta bâla*, Eur.
 Met iemand aan den — geraken, vechten, *berkalâht dengan sa-ôrang*.
 Een ronde —, *lego-lego*, Tern.
 Den — ontspringen, *loepoet derri paadda mâra bahâja*, *lepas kasoesâhan*.
 DENSEN, o. w. zoo als de Maleijers, *târi*, *bertâri*, *menârt*, *mendjogêt*, *berdjogêt*.
 —, zoo als de Javanen, *tandaq*.
 —, zoo als de Europeanen, *dansa*, *bâla*.
 —, waarbij het lichaam golvende bewegingen maakt, *gandî*.
 Ervaren in het —, *pandei menâri*. S. R. 67.
 En de paauw kwam al dansende (tripplende) aangelooopen, *makka meraq itoe-poon datanglah tertârt-târt djâlannja*.
 Op de maat —, *menârt dengan menoeroet ragam*.
 Op de koord —, *menârt di atas tâlt*, *meloempat di atas tâlt*.
 In rijen of met paren —, *angkap menârt*.
 Zij stonden op en dansten verschillende dansen, *makka marika itoepon berbangkit menârt berbâgei-bâgei tarinja*.
 Met een vaandel —, *rângî*.
 Dansende schermen of voorop gaan bij een feest, *pentjaq*.
 DANSER, m. *orang menâri*, *penâri*.
 — van beroep en zanger tevens, *bidoe-wân*.
 Javaansche —, *orang tandaq*, *penandaq*.
 Europesche —, *orang bâla*.
 DANSERES, vr. dansmeid, *ronggên*, *rong-gian*, *ronggêng*, Jav., *djogêt*, Jav., *aspi*.
 De vier —sen van den keizer van Java, *sarimpt*, Jav.
 Een ballet van negen —sen van dien vorst, *bedâja*.
 —sen en zangeressen op Borneo, *bilian*.
 DANSEFEEST, o. *bâla*, Eur.
 —, Mal., *penarian*.
 DANKUNST, vr. *ilmoe penarian*, *bisa tandaq*, *tâhoe tandaq*.
 DANSLEIDER, m. *panghoeloe menârt*, Mal.
 DANSLED, o. *njânji ronggêng*, *njânji orang menârt*.
 DANSLUST, m. *soeka menârt*, *soeka bâla*.
 DANSMEESTER, m. Mal. *goeroe menârt*.
 Eur. —, *djoeroe bâla*.
 DANSOEFENING, vr. *peladjâran menârt*, *peladjâran tandaq*.
 DANSPARTIJ, vr. zie DANSEFEEST.
 DANSREI, m. *angkap menârt*, *djadjar orang bâla*, Eur.
 DANSCHOEN, m. *sapâtoe orang bâla*, Eur.
 DANSCHOOL, vr. *sekôla boewat belâdjâr bâla*.
 DANSZAAL, vr. *balei roewang orang menârt*, *hiliq orang bâla*, zie DENSEN.
 DAPPER, b. n. *brâni*, *perkâsa*, *prakâsa*, Skt.

Een — e held, *hoeloebâlang jang perkâsa*.
 Een — e soldaat, *tsoldâdoe brâni*.
 Buitengewoon —, *boekân bârang-bârang braninja*.
 Om zijne — e daden is hij met eene ridderorde beloofd geworden, *oleh kârana perboewâtannja jang brâni itoe makka iapoon di bâlaskan dengan bintang*.
 Zich — verdedigen, *melâwan dengan gâgah braninja*.
 DAPPERHEID, vr. *kabranian*, *kalaktian*, *perkâsa*.
 Zijne — heeft hij tegenover den vijand getoond, *makka kabranianja poon di oendjogkannja di hadâpan moesoeh*.
 Eene ongehoorde —, *kabranian jang tiada berbâgei lâgi*.
 De — en het beleid van den generaal De Kock zijn beroemd, *makka kabranian serta kabidjaqsanâan toewan djêndrâl De Kocq itoe soedah mazhoer*.
 DAPPERLIJK, bijw. *dengan brâni*, *atas pri jang brâni*.
 DARM, m. *isi proet*, *tâlt proet*, *proet moeda*, *proet sens*, *oesoes*, L.
 Hij werd met eene kris gestoken dat de — en uit den buik hingen, *makka di tikamnja dengan kris sahingga kaloewar tâlt proetnja*.
 Pijn in de — en, *moelas*.
 Kattedarmen zijn dienstig voor viool-snaren, *makka tâlt proet koetjing itoe bâjik bakal tâlt rabab*.
 Een — met worst gevuld, *oesoes jang di ist oeroetan*.
 DARMBREUK, vr. *poetoesnja tâlt proet*.
 DARMKRONKEL, m. *kroekoetnja tâlt proet*, *tepoetar tâlt proet*, L.
 DARMNET, o. *djâla ist proet*, *salapoet ist proet*.
 DARMONTSTEKING, vr. *bâra-barâan ist proet*.
 DARMPIJN, vr. *moelas*, *sanaq proet*, *rangoet*, *golandj*, Ar.
 DARMSAP, o. *ajer hampedal*.
 DARMSNAAR, vr. *kawat tâlt proet*.
 DARMSNEDING, vr. zie DARMPIJN.
 DARMVET, o. *gemoq ist proet*.
 DARMVLIES, o. zie DARMNET.
 DARMVLIESONTSTEKING, vr. *bâra-barâan djâla ist proet*.
 DARMWEE, o. zie DARMPIJN.
 DARTEL, b. n. levendig, uitgelaten, *râmé*, *soeka-tjita*, *termâsa*.
 Een — kind, *ânaq delap*.
 —, wulpsch, *doekâna*, *lila*, *kandji*, *gatal*, L., *bersjahwat*.
 —, buitensporig, *djandjâla*.
 DARTELEN, o. w. *bersanda dan bergoeraw*, ook ieder woord op zich zelve: *bersanda*, *bergoeraw*, *bermâjin*.
 Dartelende in de lucht vliegen, *terbang bermâjin di adâra*.

DARTELHEID, vr. *karaméjan*.
 —, wulpschheid, *parángi jang doekána, gátal, L., sjahwat, Ar.*
DAS, m. viervoetig dier, *djeran, djéran*.
 Eene soort van —, *nápoeh*.
DAS, vr. *dassi*, verb., *kájin pemblít léhér*.
DASSENHAAR, o. *boeloe djéran*.
DASSENVEL, o. *koelít djéran*.
DASSENVELT, o. *gemoq djéran*.
DAT, aanw. voorn. *ítóe*.
 —, met nadruk, *ítóelah*. (In de lage taal wordt *ítóe* vóór, in de goede taal achter het voorwerp geplaatst.)
 — huis, *ítóe roemah, L., roemah ítoe*.
 Geenszins —, *boekan ítoe*.
 — is zijn paard, *ítóelah koedánja*.
 Door — werk, *óleh pekarjáán ítoe*.
 Dit of —? *ínikah ataw ítoekah?*
 —, o. bet. voorn. *jang, nèn, mána*.
 Het huis — gij gezien hebt, *roemah jang di lihat angkaw*.
 Het woord — hij gesproken heeft, *káta jang di katákannja ítoe*.
 Het paard — hij gekocht heeft, *koeda jang di blínja*.
 —, voegw. *makka, bahoewa, akan, djika*.
 Ik weet, — gij dat gezien hebt, *sahá'ja táhoe makka angkaw soedah lihat ítoe*.
 Ga aan Maha Risi Káli kennis geven, — ik gekomen ben, *pergilah angkaw bri táhoe kapada Maha Risi Káli bahoewa akoe telah dátanglah. S. R. 19*.
 Ik heb geworen, — geen ander man dan ..., *akoe soedah bersoempah djika djangan láki-láki jang lájin. S. R. 132*.
 Wat schort u, — gij niet uitgaat, *apa tjintámoe ítoe jang tiáda angkaw kaloevar derri paadda roemah?*
 Hij wist — zijne vrouw kwam, *tahoelah ía akan binínja dátang*.
DATGENE, o. *ítóe*.
DATUM, m. (ond. w.) dagteekening, *tanggal boelan, hárti toelis soerat, L., hárti menjoerat*.
DAUW, m. *ombon, oembon*.
 Water van den —, *ajer ombon*.
 Het water van hetzelfde is koeler dan de —, *ajernja terlebeh sedjoq derri paadda ombon*.
 Hare tranen geleken — droppels aan de toppen der grasscheutjes, *nakka ajer matánja seperti ajer ombon di hoedjong roempoet*.
 In den — zetten, *ombonkan*.
 Met — bevochtigen, *mengombóni*.
 Met — overtogen, *berombon*.
 Hare geardheid was zacht en liefelijk als de hemelsche —, *lemah lemboet parangínja laqsána ajer ombon jang toeron derri lángit*.
 Vol —, *berombon-ombon*.
 De — ligt op het veld, *ombon berletaq*.
 Hemelsche —, nectar, *kawtsar, Ar.*

De geloovigen zullen hemelschen — drinken, *makka segalla órang moemin akan minom ajer kawtsar di dálam sorga*.
DAUWACHTIG, b. n. *laqsána ajer ombon, seperti ombon*.
DAUWDROPPEL, m. *satitik ajer ombon, saketél oembon, L.*
DAUWEL, vr. *parampoewan jang málas serta bódoh*.
DAUWELACHTIG, b. n. *málas, léna*.
DAUWELACHTIGHEID, vr. *kamalásan, pri jang léna*.
DAUWELEN, o. w. *berlambat-lambátan, kardja plan-plan, L., kardja perláhan-láhan*.
DAUWEN, o. w. *mengombon, (berombon, doch onjuist)*.
DAUWWORM, m. *koerap*.
DAVEREN, o. w. *goempah, goempá, gantar*.
 De aarde daverde, *makka goempálah boemi*.
 Indien Hij de aarde schudt, daverd zij, *dikalaw goentjanglah ía makka goempálah boemi*.
 Al de stad daverde door het bulderend geluid van het geschut, *makka saloeroh negri poon goempálah óleh sángat gemoeroh boenjinja mariam*.
DAVERING, vr. *goempah, goempá, penggan-táran*.
 Door die — stortten al de huizen in, *makka óleh goempánja ítoe segalla roemah poon roeboh*.
DE, bep. lidw. (Gewoonlijk bezigt men het niet, als: de schuit, *práhoe*; de markt, *pásar*; doch in den hoogten stijl zegt men de sultan, *jang solthán*, en wanneer er een voorwerp volgt, dat er betrekking op heeft, dan wordt *jang* immer gebezigd.)
 De markt, die ik gezien heb, *pásar jang kita soedah lihat*. (In zoodanig geval wordt aan „*pásar*” dezelfde bepaling gegeven als aan „de markt” en *jang* is dan een betr. vn. w.)
DEBET, b. n. (ond. w.) schuldig, *berhoetang*.
 —, o. schuld, *hoetang*.
 Credit en —, *hoetang pi-oetang*.
DEBIET, o. (ond. w.) *lákoe*.
 Koopwaren, waarvan geen — is, *bárang dagángan jang tiáda lákoe*.
DEBITEREN, b. w. (ond. w.) verkoopen, *djoewál, djoewal*.
 —, te boek stellen, *menjoerat hoetang*.
DEBITEUR, m. (ond. w.) *órang berhoetang*.
DECLINATIE, vr. *kasambíran, zawál, Ar.*
 — der zon, *zawálo 'sj-sjams, Ar.*
DECEMBER, m. *boelan desember*.
DECEBERNACHT, m. *málam boelan desember*.
DEEG, o. *tepong básah*.
 —, zuurdeeg, *chamír, Ar., kámír, L., rági, tápé, L.*
DEEG, vr. zie **DEGE**.
DEEGACHTIG, b. n. *seperti tepong básah*.
DEEGSEMEN, b. w. zie **DEESEMEN**.

DEEGZUUR, o. zie DEESEM.

DEEL, o. gedeelte, *bahâgi, bahagian, bagian, L., soekoe, sahm, Ar.*

Twee — en suiker en een — azijn, *goela doewa bahagian dan tjoeke sâtoe bahagian.*

—, afdeeling van den koran, *djoez, Ar.*

De eedele — en van 's menschen ligchaam, *anggawta jang moelia derri paadda toeboh mânoesjia.*

Een derde —, *sapertiga.*

Een vierde —, *sasoekoe.*

Een vijfde —, *saperlima.*

—, groot deel, ongeveer de helft, ten deele, *sapâro.*

Ten — e heeft hij het ontvangen, *sapâro soedah di tarimanja.*

In drie — en, het eene voor mij en de andere twee voor u, *bahâgi tiga, sabahâgi akan sahâja doewa bahâgi akan angkaw.*

Dat is een —, (gedeelte) van dat werk, *bârang anoe itoe sasoekoe pekarjâân anoe itoelah.*

De twaalf — en des volks Israëls, *doewa blas pandji-pandji (bahâgi of soekoe) orang Israël.*

Elk zijn —, *sasa-orang bahagiannja, (pergantiannja of oentoengnja).*

In hoeveel — en? *dengan brâpa perkâra? dâlam brâpa perkâra?*

Voor mijn —, mijns deels, *akan dâkoe.*

Ergens part noch — aan willen hebben, *tiâda mâwoe tjampor dâlam sa-bârang perkâra.*

Anderdeels, *sa-bahâgi lagi.*

In drie — en, *atas tiga bahagian.*

— hebben, *berbahâgi, zie AANDEEL.*

— in iemands droefheid nemen, *berbahâgi of toelong tangoeng doeka-tjita sa-orang.*

In iemands vreugde — nemen, *toeroet bersoeka-soekâân dengan sa-orang.*

Drie gelijke — en, *tiga bahagian jang sama rata.*

— van goed fortuin, *chalâg, Ar.*

Ongeleijk —, *bahagian jang tiâda rata.*

— van een werk, *djilit, verb. van djild, Ar.*

Het tweede — der geschiedenis van Birma Sjahdân, *djild (djilit) jang kadoewa derri paadda hikâjat Birma Sjahdân.*

(Somtijds wordt deel door *satengah* vertaald, zie S. R. 47, waar het als $\frac{1}{2}$ voorkomt).

DEEL, vr. plank, *pâpan.*

Eene —, *pâpan sabilah.*

Drie — en, *pâpan tiga bilah.*

Jatiehouten — en worden niet door de hommels doorknaagd, *makka pâpan kâjoe djâtt tiâda di mâkan koembang.*

DEELACHTIG, b. n. *dâpat bahagian, berbahâgi, berôleh.*

Gij zult de helse straf — worden nant' *angkaw berôleh sjiksa nâraka.*

De hemelsche zaligheid —, *dâpat bahagian chalâts sorga.*

Hetzelfde lot — zijn, *bersakoeto dâlam oentoeng, berteman ka-oentoengan.*

— maken, *membri bahagian.*

DEELBAAR, b. n. *jang boleh di bahâgi, jang dâpat di bahagikan.*

Twaalf is door drie en vier —, *makka doewa blas boleh di bahâgi tiga dan empat.*

DEELBAARHEID, vr. *prt jang boleh di bahâgi, jang dâpat di bahâgi.*

DEELEN, b. w. *bahâgi, bâgi, L., membahâgi, bahagikan, belbahâgi.*

Negen gedeeld door drie maakt drie, *sembilan di bahâgi tiga djâdi tiga.*

Een erfenis —, *membahâgi possaka.*

Laat ons dat onder de armen ver—, *béjar kâmi membahagikan itoe paadda (antâra) orang miskin.*

DEELER, m. *pembahâgi, orang jang membahâgi.*

DEELGENOOT, m. *sakoeto, teman, perséro, L., sa-wârang, sjarik, Ar.*

Alle lof zij Gode, die geen — heeft in zijn koningrijk, *segalla poedji bagi Allah djoewa jang tiâda âda dâlam karadjânnju itoe sakoeto baginja, M. R. 1.*

— in een verbond, *teman djandji, teman perdjandjian.*

— in den handel worden, *djâdi perséro orang berdagang, djâdi sjarik.*

DEELGENOOTSCAP, o. *persakoetowan, pertemânan, perserôwan, L., wârang, moesjârat, Ar., moetsââbat, Ar., sjirkat, Ar.*

DEELHEBBER, m. zie DEELGENOOT.

DEELHEBBING, vr. *perolêhan bahagian.*

DEELING, vr. *pembahagian.*

—, verdeeling, *qismat, Ar.*

DEELNEMEND, b. n. *djâdi perséro.*

—, medelijdend, *sâjang, blas kaséhan.*

—, gevoelig, *piloe rasânja.*

DEELNEMER, m. *teman, perséro, L., zie DEELGENOOT.*

DEELNEMING, vr. zie DEELGENOOTSCAP.

— aan eenen diefstal, *toeroet (tjampor) mentjoeri.*

—, droefheid, *doeka-tjita, kadoekâân, soesah hâti.*

DEELS, bijw. *sapâro, satengah.*

— in goud, — in zilver betalen, *mem-bâjar sapâro amas sapâro péraq.*

DEELTAL, o. *bilangan pembahâgi.*

DEELTJE, o. *bahagian ketjil, sapanggal ketjil, sapotong ketjil.*

Een oneindig klein —, *sa-dzarrah.*

In —s, *berpôtong-pôtongan ketjil.*

In —s verdeelen, *membahâgi sedikit-sedikit.*

DEERLIJK, b. n. *kaséhan, kassian, L., kasajângan.*

Zijn toestand is —, *makka kalakoewan-nju itoe kasajângan.*

- Eene — e ziekte, *sákít pájah*.
 — gewond, *kena loeka terláloe sángat*.
- DEERN, DEERNE, vr. *ánaq práwan, ánaq dára, gadis, bikir*, Ar., *bikir*, verb.
- DEERNIS, vr. *kaséhan, blas kaséhan, sájang sjafaqat*, Ar., *rahmat*, Ar.
- Ik smeek om uwe —, *makka sahája minta toewan poenja blas kaséhan*.
 Ik heb buitengewoon veel — met u, *terlálloe sakáli akoe sájang akan angkaw*, S. R. 27.
- hebben, *sájang, sájangi*.
- DEERNISWAARDIG, b. n. *hároes di sájangkan, patoet di sájangin órang*, L.
- DEESEM, m. *tápé*, L., *rági, chamir*, Ar., *kámir*, verb.
- DEESEMEN, b. w. *tároh tápé*, L., *boeboeh rági, tjampor chamir, mengchamirkan tepong*.
- DEFTIG, b. n. voortreffelijk, *moelia*.
 —, aanzienlijk, *besaar*.
 —, eerwaardig, *mohtasjim*, Ar., *mohtasjam*, Ar.
 —, statig, *àthlim*, Ar., *azim*, verb.
 Ik droomde, dat er een grijsaard kwam van een — voorkomen, *makka hamba bermimpi datang sa-órang toewah mohtasjim lakoenja*, I. J. 17.
 —, zedig, *sópan, santon*.
 —, ernstig gesprek, *perkatáan jang soenggoeh-soenggoeh*.
- DEFTIGHEID, vr. *kamoeliáan, kabesáran, parángi jang mohtasjim, àthlámat*, Ar., zie DEFTIG.
- Met — spreken, *berkáta dengan soenggoeh-soenggoeh*.
 Met — gaan, *berdjálan dengan kabesáran*.
 — in handel en wandel, *kamoeliáan lákoe djálan*.
- DEFTIGLIJK, bijw. *atas prt jang moelia*, enz., zie DEFTIG.
- DEGE, vr. in: ter dege, *deeg, bájiq, salámat*, Ar., *njáman, sadjahtra, kabedjikan*.
 Wel ter —, *bájiq, dengan salámat semporna*.
 Ter deeg leggen, *átorkan, tároh bájiq-bájiq*.
 Ter deeg eten, *mákan kinnjang*.
 Hij had daar geen deeg, *dia tráda soeka di sána*, L.
 Dit geneesmiddel zal u deeg doen, *makka ini óbat nanti toelong padámoe, (sána loe, L.)*.
 Het is nog geen deeg met u, *makka toewan hamba belom somboh (belom njáman, belom bájiq)*.
 Het kind werd ter deeg geslagen, *makka ánaq itoe di poekol terláloe kras*.
- DEGELIJK, b. n. goed, *bájiq*.
 —, eerlijk, *benar*.
 —, echt, *betoel*.
 Een — mensch, *órang bájiq-bájiq*.
 —, zonder omwegen, *dengan soenggoeh-*

- soenggoeh, dengan tiáda pedján, dengan troes trang*.
- DEGELIJKHEID, vr. *kabenáran, kabedjikan, parángi jang soenggoeh soenggoeh*.
- DEGEN, m. *zidgeweer, pedang, sjamsjir*.
 Een — dragen, *pákei pedang, berpedang, menjisipkan sjamsjir*.
 Den — trekken, *menghoenoes pedang, tjáboet pedang*, L.
 Den — weder opsteken, *menjárangkan pedang*.
 Den — aangorden, *menjandang pedang*.
 De schede van eenen —, *sárong pedang*.
 Het gevest van den —, *hoeloe pedang*.
 De punt van den —, *hoe djong pedang*.
 Met den blooten —, *dengan terhoenoes pedangnja*.
 Steek uw' — in de schede, *másoqkan pedangmoe dálam sárongnja*.
- DEGENDRAGER, m. *órang jang pákei pedang*.
- DEGENGEVEST, o. *hoeloe pedang*.
- DEGENKNOP, m. *boengkoel pedang*.
- DEGENKWAST, m. *koewas pedang, dragon*, Eur.
- DEGENRIEM, m. *táli pedang, sendang pedang*.
- DEGENSCHEEDE, vr. *sárong pedang*.
- DEGENSTOOT, m. *tikáman pedang, toesoe kan pedang, tikam pedang, toesoeq pedang*.
- DEGENE, aanw. voorn. m. en vr. *órang*.
 —n, meerv. *órang-órang, segalla órang, alladzina*, Ar.
 —, die een almoes gaf, *órang jang soedah membrí derma*.
 —n, welke na u komen, *segalla órang jang datang komedièn derri paadda angkaw*.
 —n, welke aan de verborgenheden gelooven, *alladzina joeminoena bí'l-ghaibí, Ar., segalla órang jang pertjája paadda perkára jang ghájbí, (glap is niet verkieselijk, omdat het iets duisters en verkeerds tevens uitdrukt)*.
- DEINING, vr. *aloen, galombang*.
 —, branding, *galoerá*.
 Door de felle — verging het schip op de klippen, *oleh kárana sángat galombang makka kapal itoe-poon káramlah di kárang itoe*.
- DEINZEN, o. w. *oendoer, ondor, moendoer*, L., *soeroet, soerot*.
 De vijand deinsde, *makka moesoeh poon oendoerlah*.
 En Zijne Hoogheid deinsde uit den strijd, *makka baginda poon soeroetlah derri paadda prang*.
- DEINZING, vr. *oendoer, oendoeran, soeroet, soeroetan*.
- DEIST, m. *órang jang pertjája kapada Allah serta tiáda pertjája paadda kitáb Allah*.
- DEK, o. *selimoet, spreí, L*.
 — van een inlandsch vaartuig, *galómat*.
 — van een schip, *tingkat kapal*.

Een bamboezen — van gespleten bamboes of kadjang op een inlandsch vaartuig, *djoebong*.

Half —, achterste deel van het —, *balei boedjor*.

Voor — op een vaartuig waar de matrozen zich ophouden, *balei lintang*.

Plat — op een vaartuig, *selor*.

DEKBALKEN, m. meerv. *rembat, rimbat, gelagar tingkat kapal, gelagar galómat*.

DEKBLAD, o. *dáwon boewat menoetop, L., dáwon akan menoetop*.

DEKEN, vr. *selimoet, saloebong*.

—, spreij, *spret, spré*, verb.

Met eene — gedekt zijn, —s hebben, *ber-selimoet*.

Gevoerde —, *selimoet berlápis-lápis*.

En zij bedienden zich van —s uit het land Thailakân, *di pakeinja selimoet benoewa Thailaqân, Isk. 35*.

Onder eene — slapen, *tidor bersaloebong*.

DEKKEN, b. w. *toetop, menoetop, toedong, menoedong, loeboeng*.

De tafel —, *toetop médjah*.

Een huis met stroo —, *tároh atap di atas roemah*.

—, beveiligen, *memeliharákan, djága*.

Een huis —, (met riet, pannen, enz.), *mengátap roemah*.

Een huis met atap —, *mengatápi roemah*.

Als gij uwen degen zoo houdt, zijt gij niet gedekt, *káloe toewang pégang pedang bagitoe makka toewan tíada memeliharákan diri*.

Gedekt, veilig zijn tegen aanvallen, overrompeling of bespieding, *bersentawsa*.

Zich (het hoofd) —, *pákei toppi, tároh toppi of tjepiaw*.

—, eene merrie, enz., *mendjantan*.

DEKKER, m. *orang jang menoetop, orang jang menghamparkan*.

DEKKING, vr. daad van dekken, *penoetopan*, zie DEKSEL.

DEKKLEED, o. *selimoet*.

—, schabrak, *sabrak*, verb., *qaz-ákand, Perz.*

— voor lastdieren, *kijf, Ar.*

—je over eenen vorstelijken brief, *tetampoer*.

DEKKNIËN, o. meerv. kromhouten, *sikoesikoe, sendoeng, gáding-gáding*.

DEKMANTEL, m. fig. voorwendsel, *poera-poera*.

Onder den — van opregtheid, *dengan poera-poera ichláts*.

DEKPAN, vr. *génteng, ginténg*.

DEKRIET, o. *atap*, (vooral van den boom: kiraai), *rumbája*.

—, bijzonder voor vaartuigen, *kadjang*.

DEKSEL, o. *toetopan, toedoengan, kaloepaq, ghoesjat, Ar.*

—, kleeding, *pekájin, pakéjan, L.*

Voedsel en —, *rezeqi dan pekájin, mákan dan páké, L.*

— van eene pot, *toetopan koewált*.

— op gekookte spijzen, *toedong sadjian, sáhah*.

DEKSTROO, o. *átap*, (eig. dekriet).

DEL, vr. voor dal, *lembah, páhaq*.
—, slecht vrouwmensch, *lonté*.

DELSTOF, o. *tánah tambang, tánah mariaw*.

DELSTOFFELIJK, b. n. *mádaní'j, Ar.*

— voortbrengsel, *hátsil mádaní'j, Ar., hátsil tambang*.

Tin is een — voortbrengsel, *makka timah itoe áda soewátóe hátsil tambang*.

DELSTOFFENRIJK, o. *segalla hátsil tambang, segalla roepa tánah mádaní'j*.

DELUW, b. n. bleek, doodsch, *poetjat, pérang*.

DELVEN, b. w. *gált, menggált, loembi, L., mentjangkoel*.

Goud —, *gált amas*.

Eene put —, *menggált prigí, menggáli soemoer, L., loembi soemoer, L.*

DELVER, m. *orang menggált, penggáli*.

DELVING, vr. *penggalin*.

DEMOED, m. *karindáhan háti*.

DEMOEDIG, b. n. *rindah háti, tsabar, Ar.*

DEMOEDIGEN, b. w. *merindahkan dirinja serta tobat derri paadda dósa*.

DEMOEDIGHEID, vr. *karindáhan háti, tawekkoel, Ar.*

DEMOEDIGING, vr. *perindáhan háti*.

DEMOEDIGLIJK, bijw. *atas pri jang rindah*.

DEMPEN, b. w. uitdooven, smooeren, *padamkan, boenoh, L.*

Het vuur (den brand) —, *pádamkan ápi, boenoh ápi, L.*

—, stillen, *mendáamkan*.

Een oproer —, *mendáamkan orang híroe hára, of orang gampar*.

Eene put —, *saboekan tánah paadda prigí, toetop soemoer dengan tánah*.

Als het kalf verdronken is dempt men de put, *káloe boerong soedah telepas bahároe di toetop koeroengan*.

De stem of eenig geluid —, *mengorangkan soewára of boenji*.

DEMPER, m. *orang jang memádamkan, orang jang boenoh, L., pemádam*, zie DEMPEN.

DEMPING, vr. *pemadáman*.

DEN, m. zie DENNENBOOM.

DEN, bep. lidw. (3 nv. m.), *paadda, kapada*.

Geef het — blinde, *brilah itoe kapada orang boeta*.

DENKBAAR, b. n. *jang dápat di kira-kirakan, jang boleh di kira-kira*.

DENKBAARHEID, vr. *tsifat bárang jang dápat di kira-kirakan*.

DENKBEELD, o. *sikiran, pikiran, L., ingá-tan, angan-angan, pendápat*.

Een bepaald —, *karoewan*.
 Een duister —, *fikiran jang glap*.
 Ik heb nog geen bepaald — van die zaak, *sahaja belom karoewan derri itoe perkára*.
 De wording der —en, *kadjadian ing-atan*.
 Zijne —en waren steeds op den hemel gerigt, *sedakála angan-angannya kasorga*.
 DENKBEELDIG, b. n. *chajáli**, Ar., *angan-angan sáda*.
 Een paard met —e eigenschappen, een bliksemsnel paard, *koeda sembaránt*.
 DENKELIJK, b. n. waarschijnlijk, *bárang-káli, bréngkáli, L., tjálaq*.
 DENKEN, b. en o. w. *kira, mengira, fikir, Ar., pikir, L., oepén, L.*
 — (aan iets, zich herinneren), *ingat*.
 —, wanen, *sangka, djangka, Jav.*
 Wat zal men —, *apa máwoe di kira?*
 Wat denkt gij? *apa toewan kira?*
 Hij dacht aan niets, *bárang sasowátote poon tiáda di kira-kirákannya*.
 Hoe veel te meer ik aan mijne ouders denk, *brápa lebeh sahaja ingat paadda iboe bápa sahaja*.
 Zeer op eene zaak —, *meng'ingatkan bárang perkára dengan sángat*.
 In zijn hart, in zich zelven —, *fikir paadda háti, fikir di dálam háti*.
 Op iets —, doelen, *berniat*.
 Ik dacht niet, dat hij zijnen vader verlaten zou, *kita poon tiáda sangka makka ia handaq meninggalkan bapánja*.
 Ik denk, dat het zoo niet is, *paadda sangka sahaja tiáda demikién*.
 Denk er wel vooraf aan, *fikirkan di hoeloe, (pikir dólo) bájiq-bájiq*.
 —, voornemens zijn, *máwoe, handaq, berkahandaq, bersahádja, berniat, bermagtsloed*.
 DENKER, m. *orang jang mengira-ngirákan, orang jang sángat memfikirkan*.
 DENKING, vr. *kira-kiráán, fikirán, sangka, ingátan*.
 DENKVERMOGEN, o. *tsifat memfikirkan, tsifat mengira-ngirákan*.
 DENKWIJZE, vr. *ingátan*.
 Zoo is de — van den mensch, *bagítote orang poenja ingátan*.
 DENNENAPPEL, m. *boewah tsanawbar*.
 DENNENBOOM, m. *tsanawbar, Ar., arzat, Ar.*
 DENNENPLANK, vr. *pápan kájoe tsanawbar*.
 DENZELVEN, pers. voorn. 3. nv. *paadda dia, kapada dia, sama dia, L., akan dia*.
 —, 4. nv. *dia*. (van levenlooze voorwerpen zegt men *itoe*).
 Waar is de schipper, ik heb — iets te bestellen, *di mána djoerágan práhoe? sahaja máwoe soeroeh apa-apa paadda dia*.
 Ik heb — niet gezien, *kita tiáda melihat dia*.

Waar is de degen? ik heb — aan uwen knecht gegeven, *di mána pedang? sahaja soedah kast itoe sama toewan poenja boedjang, L.*
 DER, bep. lidw. 2. en 3. nv. vr. enk. en meerv. en 2. nv. meerv. der 3 gesl., wordt niet vertaald.
 Het hout — deur, *kájoe pintoe*.
 De inwoners — stad, *isi negri*.
 —, 3. nv. vr. *paadda, kapada*.
 Het wordt — moeder overgelaten, *makka itoe-poon di sarahkan kapada iboe, itoe di sarahkan sama mánja, L.*
 De groothed — koningen, *kabesáran rádja-rádja*.
 DERDE, b. n. getal van orde, *katiga*.
 De — maand des tweeden jaars, *boelan jang katiga derri paadda táhon jang ka-doewa*.
 —, gebroken getal, *per-tiga*.
 $\frac{1}{3}$, *sa-per-tiga*.
 $\frac{2}{3}$, *doewa per-tiga*.
 $\frac{2}{3}$ = 1, *tiga per tiga djádi sátoe*.
 — klasse, *pangkat jang katiga*.
 Sultan Mahmoed Sjáh III, *Solthán Mahmoed Sjáh jang katiga*.
 Twee — gedeelten, *doewa per-tiga bahagian*.
 Ten —, *katiga*.
 Het $\frac{1}{2}$ er van, *sa-per-tigá-nja*.
 DERDEHALF, telw. *doewah satengah*.
 DERDENDAAGSCH, b. n. *tiap-tiap tiga hari, sában-sában tiga hárt, L., sahárt-hárt lepas doewa hárt*.
 DEREN, b. w. schade of nadeel berokkenen, *meroegikan, brí roegi, kardja roegi, békin roegi, L.*
 Dat kan u niet —, *itoe tiáda dápat meroegikan angkaw, itoe tráda bóleh békin roegi sama loe, L.*
 —, zeer doen, leed verwekken, *mengoesahkan, brí soesah háti, djádi soesah háti*.
 Uwe ziekte deest mij inderdaad, *toewan poenja penjákit djádi soesah háti sahaja*.
 Het deert mij zeer, *sahaja terláloe sá-jang derri itoe*.
 —, schelen, *koerang*.
 Wat deert u? *apa koerang?* (eig. wat hapert, wat scheelt er aan? U wordt niet vertaald).
 DERGELIJK, b. n. *bagítote roepa, bagei itoe, sabagei itoe*.
 En meer —en, *dan lági bárang saba-geinja*.
 Een — paard, *koeda jang bagítote roepa*.
 DERGENE, aanw. vnv. 2. nv. vr. *orang param-poean itoe*.
 Het land —, die gestorven is, *tánah orang parampoean itoe jang soedah meninggal*.
 DERGENEN, aanw. vnv. 2. nv. meerv. *orang-orang itoe*.
 De huizen —, die pas zijn aangekomen,

- roemah-roemah orang-orang itoe jang baharoe datang.*
- DERHALVE**, bijw. *kârana itoe, sedang itoe, sabab itoe, derri itoe, L., tegal itoe.*
Mijne vrouw is ziek, — kan zij niet komen, *bini kita ada sakit makka kârana itoe dia tiada boleh datang.*
- DERMATE**, bijw. *bagitoe, demikiën, sektiën.*
- DERRIE**, m. *tânah kras jang di bawah tânah loempoer.*
- DERTEL**, b. n. zie **DARTEL**.
- DERTIEN**, telw. *tiga blas, sapeoloh tiga.*
- DERTIENDE**, b. n. *getal van orde, katiga blas.*
De — dag, *hârt jang katiga blas.*
 $\frac{1}{3}$ *sa-per-tiga blas.*
- DERTIENDEHALF**, b. n. *doewah blas satengah.*
- DERTIENJARIG**, b. n. *tiga blas tâhon oemoernja.*
- DERTIENMAAL**, bijw. *tiga blas kâli.*
- DERTIG**, telw. *tiga poeloh.*
Zij zijn met hun — en, *marika-itoe ada bertiga poeloh.*
Drie en —, *tiga poeloh tiga.*
- DERTIGER**, m. *orang jang tiga poeloh tâhon oemoernja.*
- DERTIGJARIG**, b. n. *jang tiga poeloh tâhon lamânja.*
- DERTIGMAAL**, bijw. *tiga poeloh kâli.*
- DERTIGSTE**, b. n. *katiga poeloh kâli.*
— deel, *sa-per-tiga poeloh.*
Ten —, *paadda katiga poeloh kalinja.*
Op zijn elf en —, *dengan tiada koerang sâtoe apa, ter-oetâma.*
- DERTIGTAL**, o. *tiga poeloh, djoemlah tiga poeloh.*
- DERTIGVOUD**, o. *tiga poeloh kâli ganda-berganda.*
Honderd en vijftig is het — van vijf, *sarâtoes lima poeloh itoe ada tiga poeloh kâli lima ganda-berganda.*
- DERTIGVOUDIG**, b. n. *tiga poeloh kâli ganda-berganda.*
- DERVEN**, b. w. *koerang, kórang, berhâdjat.*
Ik kan uwe hulp niet —, *makka kita tiada boleh koerang perteloenganmoe, tidâpat tiada kita berhâdjat toewan poenja perteloengan.*
Winst —, *hilang lâba, hilang oentoeng.*
- DERVEE**, m. *orang jang koerang.*
- DERVING**, vt. *kakoerangan.*
- DERWAAERTS**, bijw. *kasâna.*
—, (digter bij), *kasitoe.*
Over drie dagen zal hij — vertrekken, *lâgi tiga hârt ia akan berangkat kasâna.*
Herwaarts en — (dit wordt omgekeerd gezegd), *kasâna-kamâri.*
- DERZELVE**, pers. voorn. (2. nv. meerv. en 2. en 3. nv. van het vr. enkely. en 3. nv. van het vr. meerv.) *dia poenja, nja.*
De paarden —, *koedânja, dia poenja koeda.*
- DERZELVEE**, pers. voorn. (2. nv. meerv. en van het vr. enk.) *dia poenja, nja.*
— rijstvelden, *dia poenja sawah, sawahnja.*
- DES**, bep. lidw. (2. nv. m. en o. enk.) wordt niet vertaald, daar het z. naamw. dat achter het zelve komt, den 2. nv. aanduidt.
De broeder — priesters, *soedâra imâm, ook soedarânja imâm.*
- DES**, bijw. *mâkin, mûngkin, L.*
— te grooter, *mâkin besaar.*
- DES**, bijw. *derhalve, kârana itoe*, zie **DERHALVE**.
- DESGELIJKS**, bijw. *bagitoe djoega, sâma djoega, sabagei itoe, demikiën djoega.*
- DESKUNDIG**, b. n. *pandei, bisa, L., tâhoc, mengarti.*
- DESKUNDIGE**, m. *orang bisa, orang jang mengarti.*
— om een werk op te nemen, *orang jang mengarti akan pariksa bârang sasoe-wâtoe pekarjâan.*
- DESNIETTEMIN**, bijw. *djoega, wa lakin, Ar.*
Er is een verbod, maar hij doet het —, *makka adâlah parintah larangan tetapi ia kardja itoe djoega.*
- DESOLAAT**, b. n. (ond. woord) niet in staat te betalen, *poetoes môdal.*
Desolate boedel, *harta orang jang poetoes môdal.*
Desolate boedelkamer, *perbendahâran harta orang jang poetoes môdal, biliq — — — —*
- DESWEGE**, bijw. *kârana itoe, sabab itoe, tegal itoe, L., derri itoe, L.*
- DESZELFS**, pers. voorn. (2. nv. m. en o. enk.) *dia poenja, nja.*
— buffel, *dia poenja karbaw, karbônja, karbawnja.*
- DEUGD**, vt. *kabedjikan, pri jang bâjiq, sudilal, Ar.*
Om hare —, *kârana sabab kabedjikkannya.*
Een teeken van —, *tanda kabedjikan.*
Men ziet geen teeken van — aan hem, *soewâtoe tanda kabedjikan poun tiada di lihat padânja.*
Gelukkig is de mensch, die den weg tot de — zoekt te vinden, *berbahagiâlah orang jang mengoesahkan dirinja mendâpatkan djâlan kapada kabedjikan.*
En hij is nog gelukkiger, die de — navolgende, den weg tot dezelve aan anderen onderwijst, *dan terlebeh berbahagiâlah ia lâgi jang toeroet akan kabedjikan itoe serta menoendjoekkan djâlan kapadânja akan orang lâjin.*
De — belooft zich zelve, *makka ka-*

bedjikan itoe-poon membálaskan dirinja.
 De — van dit ijzer, *pri besst ini jang bájiq.*
 —, vroomheid, godvrucht, *kabaqtian.*
 —en, *manáqib*, Ar.
 DEUGDELIJK, b. n. *baqtí, berbaqtí benar, bájiq.*
 — echt, wezenlijk, *tsaf*, Ar.
 Eene — c schuld, *hoetang jang tsaf.*
 Een — mensch, *orang jang benar.*
 DEUGDELIJKHEID, vr. *kabedjikan.*
 —, echtheid, *pri jang tsaf.*
 DEUGDLIEVEND, b. n. *jang mengáseh kabedjikan.*
 DEUGDELJK, b. n. *bánjaq kabedjikan.*
 DEUGDZAAM, b. n. *tsáleh*, Ar., *bakti, betjiq*, Jav., *bedjiq*, verb., *bájiq, soeni, fádílil*, Ar.
 Eene deugdzame vrouw, *orang parampoewan jang tsáleh, orang parampoewan jang baqtí.*
 — ijzer, *besst jang bájiq.*
 DEUGDZAAMHEID, vr. *kabetjikan*, Jav., *kabedjikan*, verb., *kabaqtian.*
 DEUGEN, o. w. *bájiq adánja, bájiq, bájiq prinja, bergoena, faler*, verb. van *valer*, Port.
 Indien het niet deugt, zend ik het terug, *káloe itoe tíada bájiq nanti kita kirim kombáli.*
 Dat deugt volstrekt nergens toe, *itoe tíada bergoena sakáli.*
 Dat deugt niet, *itoe áda sálah, itoe sálah.*
 DEUGNIET, m. *orang djáhat, orang boesoeg, risaw, pengitjoe, geibána, bikár*, Perz.
 DEUK, vr. *bekas di tindis, bekas di poekol.*
 — in zachte bamboes, *kisoet.*
 Met eene —, (ingebogen) *lintéq.*
 DEUN, m. *zang, njunjan.*
 —, wijs, *lâgoe*, L., *petápoer*, L., *râgam.*
 DEUN, b. n. fam. *karig, kikir, lóba, thomàd*, Ar., *thama'*, Ar.
 Hij is zeer —, *dia áda kikir sakáli.*
 DEUNHEID, vr. *kikíran, lóba, thamâk'*, Ar.
 DEUNTJE, o. *gátoe, gakoewan, ginggong*, zie DEUN.
 DEUNTJES, bijw. *atas pri jang kikir.*
 DEUR, vr. *píntoe, píntoe, báb*, Ar.
 Eene groote —, *poort—, píntoe gerbang.*
 Eene kleine — in eene poort, *klinket, geheime —, píntoe máling.*
 Een — in enen tujgerval, *píntoe balantah.*
 De — van een paleis, *píntoe astána, píntoe gapoera.*
 De — des hemels, *píntoe sorga.*
 Doe de — toe, *toetop píntoe*, (ook: de — toedoen).
 De — openen, *boeká píntoe.*
 Verzoeken de — te openen, *múnta boeká píntoe.*

De — ingaan, *másoq píntoe.*
 De — uitgaan, *kaloewar píntoe.*
 De — aanzetten, *sandoen, toetop píntoe sedikit.*
 De — staat half open, *píntoe áda terboeká sapáro.*
 Hij trok de — achter zich toe, *makka píntoe di toetopnja di blákanjnja.*
 Eene — hebben, *berpíntoe.*
 Dat huis heeft twee —en, *makka roemah itoe áda berpíntoe doewa.*
 Aan de — kloppen, *ketoq píntoe*, L., *tapoq píntoe.*
 Voor de — zitten, *doedoeq di moeka píntoe.*
 De — sluiten, *koentji píntoe.*
 Eene dubbele —, *píntoe rangkap.*
 Eene glazen —, *píntoe kátja.*
 Eene gouden —, *píntoe anas.*
 Eene bamboezen —, *píntoe boeloh, píntoe bamboe.*
 Het heete seizoen staat voor de —, *moesim pásas soedah dekal.*
 De — klemt, *makka píntoe itoe áda sesaq.*
 Dat is eene blinde —, *itoeelah píntoe máti.*
 De grendel van de —, *kantjing píntoe.*
 Aan de — staan, *berdiri di píntoe.*
 Eene — bewaken, *menoenggoewi píntoe.*
 Eene krakende —, *píntoe merantan.*
 — van eene kajuit, *píntoe boeranda.*
 — in een vaartuig, *kontiá.*
 DEURDORPEL, m. *bovendorpel, kalf, ambang di atas, darní.*
 DEURGELD, o. *belasting, pádjaq pelawángan, pádjaq píntoe.*
 DEURHENGSEL, o. *éngsel píntoe*, verb.
 DEURKLINK, vr. *kantjing píntoe, pengantjing píntoe.*
 DEURKLOPPER, m. *martil di moeka píntoe, pemáloe píntoe.*
 DEURKOZIJN, vr. en o. *iboe píntoe.*
 DEURPOST, m. *djanang, djenang, djedjenang.*
 DEURSCHEL, vr. *lótjeng píntoe*, L., *gúnta píntoe.*
 DEURSLOT, o. *koentji píntoe.*
 DEURWAARDER, m. *djoeroe síta orang.*
 DEURWACHTER, m. *peno-nggoe píntoe.*
 DEUTEL, m. *wigge, bádjí.*
 — om hout te kloven, *bádjí blah kájoe.*
 DEUVIK, m. *soempal.*
 DEWELKE, betr. *voornw. jang, nen.*
 DEWIJL, voegw. *omdat, kárana, sabab*, Ar., *tegal*, L., *sedang, óleh.*
 Dat is niet goed, — het verboden is, *makka itoe tíada bájiq kárana di lárang.*
 — de zon onder is, *wordt het donker, sedang mata-hári soedah másoq makka djádi glap.*
 — hij niet wil, *tegal dia trá máwoe*. L.
 — de zegekoets brak, *óleh per-arákan itoe pátah*, S. R. 4.

DEZE, *aarw. voornw. ini.* (In de volkstaal komt dit woord vóór, in de boektaal achter het naamwoord).

— vrucht, *ini boewah*, L., *boewah ini*.

— niet, maar die, *boekani ini tetápi itoe*, *boekani hánya itoe*.

— buffel en dat paard, *ini karbo dan itoe koeda*, L., *karbau ini dan koedu itoe*.

—, die en gene, *ini, itoe dan jang lájin itoe*.

DEZELFDE, b. n. *dia djoega*.

Dat is —, die ik op de markt gezien heb, *itoe dia djoega jang sahája soedah lihat di pásar*.

DEZELVE, pers. voornw. *ia, dia*.

DIAKEN, m. *djoeroe derma*, *sjamás*, Ar.

DIAKENSCHAP, o. *pekaridjään djoeroe derma*.

DIAKONIE, vr. *pemarintáhan derma*.

DIAMANT, m. *intan*, *almás*, Ar. en Perz.

Twee groote —en, *intan besaar doewa bátoe*, *intan besaar sapásang*.

— op een hoofdooisels, *kap, myter enz. intan akan tádjoq*.

Op Borneo zijn vele —en, *di tánah Boernei áda bánjaq intan*.

Ruwe —, *poedí*.

Grove —en slijpen, *straatslijpen, melanjong*, L.

Zwarte —, *intan boentaq*.

Roode —, *béram*.

Gespleten —, *intan jang rummoes*.

DIAMANTMIJN, vr. *tambang (tánah,) intan*.

DIAMANTSLIJPER, m. *toekang gósoq intan*, *pandai mengásah intan*.

DICHT, o. gedicht, *sjir*, Ar., *sjàir*, verb.

— van vier regels, *roebá-ij'*, Ar.

Zinspelend —, *panton*.

DICHTEN, b. w. *berpanton*, *bersjir*, *bersjàir*, verb., *nathlimkan*.

DICHTER, m. *sjàir*, Ar., *toekang sjàir*, L., *pandai bersjir*, *náthlim*, Ar., *pengárang sjàir*.

Rádja Ali Sádji is een groot — te Riouw, *makka Rádja Ali Hádji di negri Riaw itoe pandei bersjir jang termasukhoer*.

DICHTERES, vr. *órang parampoewan jang bersjir*, (*bersjàir*).

DICHTERLIJK, b. n. *tjára sjir*, *tjára sjàir*, L., *sjiríj'*, Ar., *sjí-art*, Ar.

—e vrijheid, *bébasnja pandei bersjir*, (*bersjàir*, L.).

DICHTGENOOTSCHAP, o. *perhimpoenan pandei bersjir*, (*bersjàir*, L.).

DICHTKUNDE, vr. *ilmoe sjir*, Ar., *ilmoe sjàir*, verb., *pengatahoewan sjàir*.

DICHTKUNDIG, b. n. *faham paadda ilmoe sjàir*.

DICHTMAAT, vr. *káfiat*, Ar., *ároedl*, Ar., *ároel*, verb., *tjanda*.

Allerlei dichtmaten en zangwijzen, *berbágei tjanda rágam*.

DICHTSTUK, o. *sjir*, Ar., *sjàir*, verb.

Puntig —, *panton*.

Vierregelig gedicht, *roebá-ij'*, Ar.

Lofdicht, *medah*, Ar.

Heilig —, (in de Telingasche taal), *karandam*, *goerindam*.

—, versje, *beit*.

DICHTVVUUR, o. *gheirat bersjir*, (*bersjàir*), *gheirat sjàir*.

DIE, *aarw. voornw. itoe*, *ano*, *anoe*.

— boom, *pohon itoe*, *itoe pohon*, L.

— buffelkar en deze wagen, *itoe pedát dan ini karéta*.

— heer, (zekere heer,) *toewan ano*.

DIE, *betr. voornw. jang*, *nanj*, *nen*.

De vrouw, — rijst stamp, *órang parampoewan jang toemboeq bras*.

De boomen, — pas geplant zijn, *pohon-pohon jang bahároe di tánam*.

DIEF, m. *pentjoert*.

Een —, die des nachts steelt, *máling*.

De — bekende zijne misdaad, *makka órang pentjoerti itoepon mengákoes sálahnja*.

Een stoute —, *pentjoert gánas*.

—, die zich aan kokend lood (een godsgerigt) gebrand heeft, *órang di tjor timah*.

DIEFACHTIG, b. n. *soeka mentjoerti*, *sa-pri tjoei*.

DIEFACHTIGHEID, vr. *parángt soeka mentjoerti*, *pri tjoei*.

DIEFSTAL, m. *pentjoerian*.

— van goud en diamanten, *pentjoerian amas dan intan*.

Eenen — aangeven, *mengadoekan kál pentjoerian*.

DIEGENE, *aarw. voornw. órang itoe*.

DIEN, *aarw. voornw.* (3. nv. m. enk. en mrv.) *kapada itoe*, *paadda itoe*, *sáma itoe*, L.

Ik heb het — man gezonden, *kita poon berkirim itoe paadda órang itoe*.

Ik heb het — mannen gegeven, *makka kita poon membri itoe kapada órang-órang itoe*.

—, 4. nv. enk. *itoe*.

Ik zie — armen man, *kita melihat órang miskin itoe*.

Te — einde, *akan maqtoed itoe*, *akan menjampékan itoe*.

Te — opzigt, *akan kál itoe*, *derri perkára itos*, L., *tentangun itoe*.

DIENAANGAANDE, *bijw. derri paadda itoe*, *derri itoe*, L.

DIENAAR, m. *hamba*, *pátek*, *sahája*, *sája*, L., *abdoes*, Ar., *chedám*, Ar.

Eenen — of buiging maken, *gew. kassi tábé*, L., *membri salámat*; (voor hooge personen,) *soembah*, *memjoembah*.

Een — van God, *áábid*, Ar.

Een — van den staat, *pendjávát*, *pegáweí*.

Een voorname — van den staat, *mantri*.

—, lakel of paadje, (naar mate van den rang des gediend wordende,) *sáké*.

Een konings —, *hamba rādja*.
O gij, al mijne dienaren! *hei hambakoe sakalian*.

Uw —, *hambamoe, toewan poenja hamba*.
(*Pâtek* is eene zeer nederige, slaafsche uitdrukking voor — en kan wel door slaaf vertaald worden, ofschoon het zulks niet altijd beteekent, *sahája* is meer bepaald een dienaar, die werkelijk slaaf is bij echte Maleijers; *boedaq* is daarvoor echter in de wandeling het woord).

—, die tot iemands stoet of staf behoort, *pengiring, káwan*.

—, bediende, oppasser van de politie of justitie, *oepas*.

Een — der zonde, *orang berdósa, hamba dósa*.

DIENARES, vr. *hamba parampoewan*.

— van eene prinses, hofjuffer, *dang, dájang, bití*.

Eene — maken, buigen, *mendjoerah*.

DIENDER, m. politiedienaar, *oepas*.

Geheime —, *mata-mata*.

DIENEN, b. en o. w. *djága, L., djádi hamba, berhamba, persaké, lajáni*.

Goed —, *djága bájiq-bájiq*.

Den koning —, *mendjellang doelí, djádi hamba rādja of kapada rādja*.

God —, *melajáni Allah, berboewat baqti kapada Allah, menjoembah Allah, fassouro, Mol*.

Om loon —, *mengambil oepañ, mákan gádji, L.*

Het gouvernement —, *pegang pekar-djään kompení, L.* (Goebrenemenen wordt nog niet algemeen verstaan).

Te land en ter zee —, *djága di dárat dan di láwoet*,

—, dienstig zijn, *bergoena, di páké*.

Dat dient nergens toe, *itoe tiáda bergoena sakáli*.

—, te pas komen, betamen, moeten, *pátoet, lájiq*.

Ik dien zijnen brief wel te beantwoorden, *makka pátoetlah kita membálaskan soeratnja*.

Dat tot een wapen kan —, *jang dápat mendjádi sindjata, S. R. 23*.

Van raad —, *toelong bitjára*.

Waartoe dient dat? *apa goenánja itoe?*

Kan ik u met een kop thee —? *bárang káli toewan soeka minom satjáwan (sátow mangkog) thé?*

Ergens op —, antwoorden, *menjáhoet bárang perkára*.

Om te — van berigt, *akan membíta-rákan, akan bermoesjáwarat*.

DIENGENEN, zie DENGENEN.

DIENS, aadw. voorn. *itoe*.

Het paard — konings, *koeda rādja itoe*.

DIENST, v. betrekking, *pekar djään, chedmat, Ar., perdjagáan*.

—, dienstbaarheid, *perhambáan*.

— van het gouvernement, *pekar djään goebrenemené of kompení*.

— des Sulthans, *perhambáan di báwah Solthán*.

—, hulp, bijstand, *pertoeloengan*.

Eenige — waarnemen, *mengardjákan bárang pekar djään*.

In —, in de —, *dálam kardja*.

—, nut, *goena, pergoenáan*.

Daar heb ik veel — van, *makka itoe bániq goenánja paadda kita*.

— aan God, *baqti paadda Allah*.

Zij meenden Gode eene — te doen, *paadda sangkánja berboewat baqti kapada Allah*.

De — in de kerk, *soembahjang di dálam grédja*.

De — aan de afgoden belemmeren, *membantoetkan soembahjang paadda berhála*.

Eene — zoeken, *tjahári pekar djään*.

—, krijg dien dienst, *pekar djään prang*.

In — treden, *másoq tsoldádoe, djádi tsoldádoe, másoq pekar djään prang*.

Uit de — gaan, *lepas pekar djään prang*.

Ten — e, *akan goenánja, akan pergoenáan*.

Zijne — vrijwillig aanbieden, *perhambákan dirinja*.

DIENSTAANBIEDING, vr. *persoembáhan perhambáan*.

DIENSTBAAR, b. n. *djádi boedjang, L., táloq, dálam perhambáan, choddam, Ar.*

Een — volk, *qawm jang táloq*.

De dienstbaren, ahangelingen van een hoofd op Sumatra, *ánaq boewah*.

Zich — maken, *perhambákan diri, bersowása*.

DIENSTBAARHEID, vr. *perhambáan, áboedijat, Ar., zie DIENST*.

DIENSTBETOON, o. *baqti, Ar.*

DIENSTBODE, m. en vr. *boedjang, L.* (eig. ongehude, zoowel jongman als meid), zie DIENNAAR.

DIENSTGELD, o. *gádji, oepah*.

DIENSTHUIS, o. *roemah perhambáan, roemah pekar djään*.

DIENSTIG, b. n. *bergoena, bájiq, bóleh di páké, berfá-ídat*.

Deze zaken zijn — voor het leven, *ini perkára áda bergoena paadda kahi-doepan*.

Dit is — voor iemand, die de koorts heeft, *makka ini bájiq mengobáti orang jang áda demam (jang berdeman)*.

— e wind, *angin jang bájiq*.

—, oorbaar, *pátoet, hároes, lájiq*.

Het is — dat hij voor den koning verschijne, *makka pátoetlah ia menghádap rādja*.

— zijn, helpen *toelong, menoeleng*.

— er, beter, *lebeh bájiq*.

DIENSTIGHEID, vr. nut, goena, pergoenâän.
DIENSTJAAR, o. *tâhon perhambâän, tâhon pekardjâän.*
DIENSTNECHT, m. hamba lâkt-lâkt, boedjang lâkt-lâkt, L., zie DIENAAR.
DIENSTLOON, o. oepah, gâdjî.
DIENSTMEID, vr. hamba parampoewan, boedjang parampoewan.
 —, slavin, mossa, L., boedaq parampoewan, L.
DIENSTPLIGTIG, b. n. mistî becardja.
 —en, *orang kardja kompeni, ânaq boewah*, (op Sumatra).
DIENSTTIJD, m. *waqtoe chedmat*, Ar., *têmpo kardja*.
DIENSTVAARDIG, b. n. soeka kardja.
 —, hulvaardig, soeka toelong, soeka bantoe.
 —, naarstig, *râdjîn*.
DIENSTVAARDIGHEID, vr. *kasoeekâän akan menoeleng*.
DIENSTVELJ, b. n. *mardhika, lepas kardja, bébas*.
DIENSTWILLIG, b. n. soeka kardja.
 —, onderdanig, *rîndah*.
 —e dienaar, *hamba jang rîndah*.
 Uw —e dienaar, *toewan poenja hamba jang rîndah*.
DIENSVOLGENS, bijw. uit dien hoofde, *kârana itoe, sabab itoe, tegal itoe*.
DIEP, b. n. *dâlam*.
 Eene —e put, *prigi jang dâlam, soemoer jang dâlam*.
 Eene —e gracht, *pârû dâlam*.
 Vijf vademen —, *lima depa dâlamnja*.
 Hoe —? *brâpa dâlamnja?*
 Zeer —e rivier, *soengei jang mahâ dâlamnja, kâli jang dâlam sakâli*.
 Een —e nadenken, *fikiran jang dâlam*.
 Het —, o. *toebir, lodjê*, Ar., *bafr lodjê*, Ar.
 Eene —e buiging maken, *menjoembah*, (van een meisje op de Eur. manier,) *mendjoerah*.
 —e droefheid, *doeka-tjita jang amat sângat, soesah hâti jang terlâloe amat*.
 Zich in het —ste der wildernis verbergen, *membâwa dirinja katengah hoetan*.
 — berouw, *sesal jang benar, tôbat jang benar*.
 —e rouw, *kâboeng besaar*.
 Stille waters hebben —e gronden, *ajer tenang bânjaq loempoernja*.
 —e oogen, *mâta lekoq*.
 Een — bord, *piring dâlam*.
 Een —e slaap, *tidor njadar*.
 Nog in eenen zeer —en slaap, *lâgi berâdoe terlâloe njadar*.
 Een — stilzwijgen in acht nemen, *diam sakâli*.
 In — gepeins verzonken, *terfekoer*.
 — van toon, *sâjop*.
 Eene diepe stem, *soewâra sâjop*.

Hij had eene —e stem, *sâjop boenji bîbrnja*.
 Een — in de aarde gewortelde boom, *pohon jang berâkar dâlam sakâli*.
 — ingewortelde gewoonte, *âdat lâma, âdat nènèg môjang*.
 Zeer — in het woud, *mâsoq sakâli kâdâlam rimba*.
 — in zee, in volle zee, *di lâwoet rembang, di tengah lâwoet, aroengan ayer*.
 — in de schulden zitten, *âda bânjaq hoetang*.
 De schuit is — geladen, *prâhoë itoe di sârat, prâhoë itoe soedah tersârat*.
 Een — geheim, *rahsia jang tersembœni*.
 —e kennis, *pengatahoewan jang dâlam sakâli*.
 — in gepeins, *faykoer*, Ar.
 — geleerd, *mot-bâhir*, Ar.
DIEP, o. diepte, *dâlamnja, kadalâman*.
 —, afgrond, diepte der zee, *toebir, lodjê*, Ar., *bafr lodjê*, Ar.
DIEPACHTIG, b. n. *dâlam sedikit*.
 — van een water, dat ondiep is, *dangkal*.
DIEPDENKEND, b. n. *fikiran jang dâlam sakâli*.
 Een — mensch, *orang jang dâlam sakâli fikirannya*.
DIEPEN, b. w. *mendâlamkan, dâlamkan, gâli, menggâli*.
 —, zoo als de schilders, *membâjangan gambar, toelis bâjang-bâjang di dâlam gambar*.
DIEPER, m. *orang jang menggâli, penggâli*.
DIEPGAAND, b. n. *jang dâlam sakâli*.
 Een twintig voet — schip, *kapal jang doewa poeloh kaki mâsoq di dâlam ajer*.
 Een zoo — schip kan de monding der rivier niet binnen, *kapal jang bagitoe dâlam tîada dâpat mâsoq koewâla soengei*.
DIEPGANG, m. van een schip, *dâlamnja kapal, qadarnja kapal*.
DIEPGRONDIG, b. n. *dâlam*.
DIEPING, vr. *penggalian, pendalâman*.
DIEFLOOD, o. *bâtoe loega, bâtoe doega*, L., *bâtoe djoedja*.
 — en loodlijn, *bâtoe doega dan tâli doega*.
DIEPTE, vr. *dâlam, dâlamnja*.
 Zes vademen —, *anam depa dâlamnja*.
 De — van een huis, *pandjangnja roemah, boedjornja roemah*.
 De — des harten, *dâlamnja hâti*.
 Grondelooze —, *afgrond, toebir, lodjê*, Ar., *bafr lodjê*, Ar.
 De — peilen, *loega, doega*, L.
 — in eene rivier, *loeboq*.
DIEPZINNIG, b. n. *bâthin*, Ar., *dâlam sakâli, glap*.
 —, geheimzinnig, *rahsia*.
DIEPZINIGHEID, vr. *prt jang bâthin*.

DIEPZINNIGLIJK, bijw. *atas pri jang bâhin.*
 DIER, o. *binâtang, haywân, Ar.*
 Een redeloos —, *binâtang jang ttâda berboedi, haywân ghayr nâthiq, Ar.*
 Wild —, *binâtang liar, binâtang hoetan.*
 Grootte wilde —en, *satwâ, satawâ.*
 Tam —, *binâtang djinag.*
 Roofzuchtig, bloeddorstig —, *binâtang boewas.*
 Vliegend —, *binâtang terbang.*
 Viervoetig —, *binâtang empat kâki, binâtang berkâki empat, binâtang berempat kâki.*
 Een kruipend —, *binâtang jang melâta,* zie KRUIPEN.
 Een dol —, *binâtang gâlaq.*
 Gekorven, bloedeloos —en, *râta-râta.*
 Een, op den buik kruipend —, *binâtang jang mendjoeloor.*
 Een op de voeten kruipend —, *binâtang jang merangkog.*
 Een —, dat reeds gejongd heeft, *biang.*
 Zekr verschierend —, (vermoedelijk eene tijgersoort), *djenângar.*
 —en, *gedierte, haywânât, Ar., dâbat, Ar., segalla binâtang.*
 DIER, b. n. *mâhal,* zie DUUR.
 DIERAANBIDDING, vt. *penjoembâhan binâtang.*
 DIERBAAR, b. n. *terkâseh, kakâseh.*
 Dierbare vriendin, geliefde, *adé, adenda, Hof.*
 Dierbare vriend, geliefde, *kakanda, Hof., abang, kâka.*
 DIERBAARHEID, vr. *beminnelijkheid, kalakoeuan jang mânis.*
 DIERBESCHRIJVER, m. *penjoerat tsifat binâtang.*
 DIERBESCHRIJVING, vr. *soerat tsifat binâtang.*
 DIERENHUID, vr. *koelit binâtang.*
 DIERENKENNER, m. *orang jang kenal akan segalla binâtang.*
 DIERENKENNIS, vr. *pengatahoewan akan segalla binâtang.*
 DIERENRIEM, m. *bordj' âsmân, Ar., fâlaq, Ar., minthaq 'l bordj', Ar.*
 DIERENRIJK, o. *segalla binâtang, segalla haywân.*
 DIERENTEMMER, m. *jang mendjinagkan binâtang.*
 DIERGAARDE, vr. *tampat piâra segalla roepa binâtang, kandang besaar.*
 DIERGELIJK, bijw. zie DERGELIJK.
 DIERKOOF, bijw. en bijw. zie DUURKOOF.
 DIERKRING, vr. zie DIERENRIEM.
 DIERKUNDE, vr. *pengatahoewan akan segalla binâtang.*
 DIERKUNDIG, b. n. *mengatahoewi akan segalla binâtang.*
 DIERLIJK, b. n. *tjâra binâtang, seperti binâtang haywân,* Perz.
 —, vleeschelijk gezind, *bernafsoe, bersjahwat.*

Een — mensch, *orang binâtang, L., orang haywân.*
 — leven, *kahidopan haywân.*
 DIERLIJKHEID, vr. *parâng-t' binâtang, pri haywân.*
 DIERMENSCH, m. *orang binâtang.*
 DIERSOORT, vr. *djenis binâtang.*
 DIERTJE, o. *binâtang ketjil.*
 Allerlei kleine —s, *vliegende diertjes, râta-râta.*
 DIES, bijw. *kârana itoe, sabab itoe, tegal itoe.*
 DIETS, bijw. in: — maken, op de mouw spellen, foppen, *tipoe, menipoe, pedajâ-in, L.*
 DIEVEN, b. en o. w. *reboet dengan diam, mentjoeri,* zie ONTFUTSELEN.
 DIEVENGESPUIS, o. *bangsat mâling, L.*
 DIEVENHERBERG, vr. *pesanggrâhan orang mentjoeri, tampat kadoedoekan orang mentjoeri.*
 DIEVENHOL, o. *gôha orang mentjoeri, tampat mâling.*
 DIEVENLANTAREN, vr. *tanglong pentjoeri, lantera mâling, L.*
 DIEVENROT, o. *kâwan pentjoeri, pekoempoe-lan pentjoeri, bangsat mâling, L.*
 DIEVENTAAL, vr. *bahâsa pentjoeri, bâsamâling.*
 DIEVENVIJL, vr. *kikir pentjoeri.*
 DIEVERIJ, vr. *pentjoerian, L.*
 Die — is ontdekt, *pentjoerian itoe soedah katahoewan, (soedah trang).*
 DIGGEL, vr. *simplâk, L., tambikir, tambikir sâ mang.*
 DIGT, b. n. vast, *kipal, kedap, kuddap.*
 —goud, *amas kipal.*
 — bij elkander, *krap.*
 Al te — bij elkander geplant, *dî tânam terlâlos krap.*
 Al te — geweven, *dî tenoen terlâloe krap.*
 Hoe —er hoe zwaarder, *mâkin kipal mâkin brat, mingkin kipal mingkin brat, L.*
 —, wel te zamen gevoegd, *râpat.*
 Niet al te — bij! *djângan terlâloe râpat!* (van eebig voorwerp, dat men ergens tegen aan zet).
 — op elkander volgende woorden, *perkatâan jang krap.*
 — als regen, *glablerte enz., lebat.*
 — bij de aarde, zoo als gras, groente enz., ook van een vaartuig, welks boord haast het water raakt, *rânap-rânâpan.*
 —e regen daalde neder, *makka toeronlah hoedjan lebat.*
 — glablert, *dâwon lebat, sângat berdâwon rindang, dâwonnja.*
 — gegroeid met kreupelhout, *samaq dengan hoetan.*
 — bij elkander, (van twee voorwerpen), *bersindil-sindil.*
 — bij elkander (van velen), *berâpit-apit.*
 Al te — bij elkander, gedrongen, *sesaq.*

Al te — linnen, *kájin jang terláloe rápat*.

—, niet lek, *tiáda bôtjor*.

Zich — houden, een geheim bewaren, *menároh rahsia, diam sakâti*.

—, gesloten, *tertoetop*.

De deur — doen, *toetop pinto*.

DIGT, bijw. nabij, *dekat, hampir, damping*.

— bij de brug, *dekat djambâtan*.

— bij elkander, *berdekat-dekâtan*.

— bij den wind houden (op zee), *beloq*.

DIGTEN, b. w. *râpatkan, merâpat, soembat, toetop*.

Een gat —, *menjoembat liang, toetop lobang, pinpin, Menangk*.

DIGTHEID, vr. vastheid, *kípal*.

Het ijzer heeft meer — dan tin, *makka besst itoe terlebek kípál derrí paadda timah*.

—, nabijheid, *dekat*.

De — van een bosch, *lebatnja (ringdangja) rimba*.

DIJ, vr. *pâha, L., pâwh*.

DIJBEEN, o. *toelang pâha*.

DIJBREUK, vr. *pâtah pâha*.

DIJEN, o, w. *mangkaq, L.*

DIJHARST, m. *pâha domba, pâwh biri-biri*.

DIJING, vr. *pemangkâkan*.

DIJK, m. *tarbis, têmboq, alang, galoeng, galoeng*.

Een — opwerpen, dijken, bedijken, *menarbis, menêmbog*.

Eenen — tegen de zee opwerpen, *menarbis láwoet, menêmbog láwoet*.

Eenen — doorsteken, *tataskan tarbis*.

Iemand aan den — jagen, *kalowarkan (boewang) orang derrí paadda roemahnja*.

—, opstaande kant eener rivier, *tebing soengei*.

Wij maken dien — tot eene brug om naar Ceylon over te gaan, *makka kita perboewat akan têmboq itoe akan titian kita menjabrang ka-langka-poerí, S. R. 136*.

Hoe vele duizende bergen tot eenen — gemaakt werden, verzonken zij door de buitengewone diepte, *brâpa riboe goenong di têmboqkannja, hábis tinggelam derrí paadda sângat dálamnja, S. R. 140*.

DIJKAARDE, vr. *tânah tarbis*.

DIJKAAS, m. *kapâla of djoeroe tarbis, toekang tarbis, kapâla bandoengan, djoerâgan djâga bandoengan, L.*

DIJKBREUK, vr. *tatâsan (telâsan) tarbis*.

DIJKEN, o. w. *menarbis, menêmbog, memboewat tarbis, bêkin bandoengan, L.*

DIJKGELD, o. *belandja tarbis, belandja djâga bandoengan*.

DIJKING, vr. *bedijking, pembandoengan, penarbis*.

DIJKGRAAF, m. *panghoeloe memariksa tarbis*.

DIJKJE, o. *tarbis ketjil, galong*.

— in de rijstvelden, *gagâlang, gngalangan, galangan*.

DIJKPAAL, m. *tiang tarbis*.

DIJKREGT, o. *haq tarbis*.

DIJKSCHOUW, vr. *memariksân tarbis*.

DIJKWERK, o. *pekaradjân di tarbis*.

DIJKWERKER, m. *koelt jang bêkin tarbis (bandoengan, L.)*.

DIJZIG, b. n. *klam kâboet*.

DIK, b. n. (heeft velerlei beteekenissen, die men wel in acht moet nemen), *tebal, krap, kedap, kroeh, boetaq, lindir, kentel, bekoe, bangkaq*.

—ke bamboes, *boeloh tebal, bamboe tebal, L.*

Een —ke boom, *pohon tebal, pohon besaar*.

— zaaijen, *tâbor krap, sebar krap*.

—, troebel water, *ajer kroeh, ajer boetaq*.

—ke stijfjel, *ajer kandjî lindir*.

—ke pap, *boeboer kentel*.

—ke of gestolde boter, *dâdt bakoe, minjaq sâpt jang bekoe, (pongkoh)*.

Een —, stevig mensch, *orang jang tegup*.

— en vet, *bambang*.

— van lijf, *goemoq (gemoq) tebohnja of badannja*.

Een —ke, zware baard, *djenggoet jang lebat*.

Een —ke buik, *proet besaar*.

Zijn hand is zeer — geworden, *tângannja soedah djâdi bangkaq sakâti*.

—ke duisternis, *glap golita*.

Eene omspanning —, *sa-bidas*.

Een vinger —, *sadjâri tebalnja*.

Eene —ke lucht, *remang*.

— haar, *ramboet lebat, ramboet gemoq*.

—, groot in omvang, *besaar, gedang*.

Een — boek, *kitâb besaar*.

Grof en —, *bongkat*.

—ke inkt, *tinta boetaq, dâwat kroeh*.

—ke wangen, *pipi jang tebal*.

Zich — eten, *mâkan kinjang*.

— van koffij, *ampas koppi*.

Door — en dun loopen, *djâlan di loempoer sâdja*.

Het — van het been, de kuit, *boewah betis, blâkang betis*.

Hij zit er — in, *dia âda orang kâja, makka iâlah hartâwan*.

Het —ke van den arm, *boewah langan*.

Het —ke, binnenste van de hand, *proet tângan*.

DIKACHTIG, b. n. *besaar sedikit*, enz. zie DIK.

DIKBAST, m. *dikbuik, gendoet, gandoet*.

DIKBASTIG, b. n. *tebal koelutnja*.

DIKBLADIG, b. n. *ringang*.

DIKBLOEDIG, b. n. *berdârah kentel*.

DIKBUIK, m. *gendoet, gandoet, bontjû*.

DIKBUIKIG, b. n. *besaar proetnja*.

DIKHEID, vr. zie DIKTE.

DIKKEN, b. w. *bêkin kentel, besaar, enz., zie VERDIKKEN*.

—, o. w. *bekoe, djâdi bekoe*.

DIKKERD, m. *ânaq gemoq*.

DIKKOP, m. en vr. *kapála besaar*.
DIKLIJVIG, b. n. *gendoet*.
DIKLIP, m. en vr. *jang berbibir tebal, jang tebal bibirnja*.
DIKMAALS, bijw. zie **DIKWIJLS**.
DIKRUGGIG, b. n. *besaar blakangnja*.
DIKTE, vr. *kateblan, kabesaran*, (zie **DIK** in de verschillende beteekenissen, gewoonlijk gebruikt men het b. n. met *nja*, *tebalnja*, *besaarnja*, enz.)
DIKWERF, bijw. zie **DIKWIJLS**.
DIKWIJLS, bijw. *bebrápa káli, sring-sring, L., kádang*.
DIKZAK, m. zie **DIKBAST**.
DILLE, vr. *sjibit'*, Ar., K. O.
DING, o. zaak, werk, *kardja, pekdardjään, perkára*.
 Vele — en verrigten, *mengurdjåkan bánjag pekdardjään*.
 Eenig —, *bárang kardja, bárang perkára*.
 —, voorwerp, *bárang*.
 Een — van waarde, *bárang jang berharga*.
 Een —, dat niet betaamt, doe het niet, *bárang pekdardjään jang boeken lájiq djångan mengardjåkan teoe*.
 Wat is dat voor een —? *bárang apa itoeakah?*
 Een kostelijk —, *bárang jang indah-indah*.
 Hoe noemt men dat —? *apa namånja itoe bárang?*
 De liefde is een wonderlijk —, *isjg itoe bárang jang terlåloe adjå-ib*.
 Alle — en, al het geschapene, *samista åålam*.
 God heeft alle — en geschapen, *bahoewa Allah soedah menjadikan samista åålam*.
 Het einde der — en, *kasodådan doenjå*.
 De groote — en, die God onder ons verrigt, *bárang adjå-ib jang di kardjåkan Allah antåra kåmí*.
 Van groote — en zwanger gaan, *berniat bárang jang besaar*.
 — en van huisselijk gebruik, *perkåkas roemah, serba roemah, bárang-bárang*.
 — en, bij welke men zweert, *soempåhan*.
DINGEN, b. w. *tåwar, menåvar*.
 Ik dong tien ropijen, *makka kita pon tåwar sapoeloh roepiåh*.
 —, pleiten, *begåwam, gåwé*.
 Naar den prijs —, *lomba, melomba*.
 —, naar iets staan, *berkahandaq, berniat*.
DINGER, m. *orang jang tåwar*.
DINGETJE, o. *bárang ketjil*.
DINGING, vr. het staan naar iets, *niat*, Ar., *kahandaq*.
DINGS DAG, m. *hårt tzelåtza, hårt selassa, L*.
 De — sche markt, *påsar tzelåtza*.
DINGS DAGAVOND, m. *sóré tzelåtza*.
DINGS DAGMORGEN, m. *pågi tzelåtza*.
DINGSTER, vr. *parampoewan jang tåwar*.
DINGSTIGHEID, vr. *tjerlèwét, tjidrå*.

DINGTAAL, vr. *bahåsa toekang bitjåra, bahåsa pegåwam, bahåsa pegåwé*.
DIPLOMATIE, vr. (ond. w.) *tadbir parintah*.
 Slechte —, *måja, Sansk*.
DISCH, m. *médjah, L., må-tdah, Ar*.
DISCHGENOOT, m. *teman di médjah*.
DISCHGEREGT, o. *makånan, santåpan, Hoff., hidångan, sadjian*.
DISCIPEL, m. (o. w.) *moerid, Ar., pelådjar, zie LEERLING*.
 Jonge — en, die boete doen, *perpoetoet*.
DISSEL, m. gereedschap, *rimbas, baliøeng, bantjé, papåtíl, påtíl*.
DISSELBOOM, m. *påwh, kåjoe boedjor karétta, kåjoe boedjor pedåtí, bøm karétta, L*.
DISSELBOOMRIEM, m. *koelit bøm karétta*.
DISSELEN, b. w. *rimbas, merimbås*.
DISSELEN, vr. *pænna mól, verb*.
DISTEL, vr. *oenaq, paroepoq, hoeroq, chàr, Perz*.
 — en en doornen, *oenaq dan doerf*.
DISTELACHTIG, b. n. *saroepa oenag*.
DISTELBLOEM, vr. *boenga oenag, kumbang oenag, L*.
DISTELIG, b. n. *bånjag oenag, beroenag*.
 —, moeielijk, *soekar, soesah*.
DISTILLATEUR, m. *djoeroe pengåraqkan, toekang åraq, toekang sòpt*.
DISTILLATIE, vr. *pengoekoesan*.
DISTILLEREN, b. w. *koekoes, mengoekoes, måsaq åraq, måsaq sòpt*.
 Gedistilleerd water, *må il moqthar, Ar., sòpt, åraq*.
DISTRICT, o. *kademångan, distrik, verb*.
DISTRICTSHOOFD, o. *demang, kapåla distrik, L*.
DIT, o. aanw. voorn. *ini, iki, Jav*.
 — beetje, *weinigje, inålah sedikit*.
 — huis, *roemah ini, ini roemah, L*.
DITMAAL, bijw. *sakåli ini, sakårang ini*.
DIVAN, m. *divån, Perz., daywån, Ar*.
DOBBEL, zie **DUBBEL**.
DOBBEL, m. als: eenen goeden — hebben, *menang*.
 Eenen kwaden — hebben, *kålah*.
DOBBELAAR, m. *perdjoeði, orang berdjoeði, orang perdjoeði, orang soeka måjin karto, (dådoe of top), bubbootto, L*.
DOBBELARIJ, vr. *pendjoeðian*.
DOBBELEN, o. w. *djoeði, berdjoeði*.
 —, met steenen, *måjin dådoe, boewang pårèh*.
 —, zoo als de Chinezen, *måjin top*.
 Hij heeft al zijne schatten met — doorgebracht, *makka ia soedah memboeroeskan segalla hartånja dengan berdjoeði*.
DOBBELHUIS, o. *roemah perdjoeðian, roemah måjin top (pó), petoppån*.
DOBBELPLAATS, vr. *tampat perdjoeðian*.
DOBBELSPEL, o. *perdjoeðån, permajinan dådoe, permajinan boewah pårèh, boewang dådoe*.
 Zeker inl. —, *meråsé*.
 Chineesch —, *permajinan top*.

DOBBELSTEEN, m. teerling, *boewah dádoe, dádoe, boewah pâreh, misir.*
—en bezitten, *berpâreh.*

DOBBELZIEK, b. n. *soeka berdjoeék, kepingin boewang dádoe, (mâjin dádoe).*

DOBBER, m. *lampong, palamboeng, apong, pelontang.*

— van een vischnet, *lampong poekat.*

— van eenen hengel, *lampong kâjil, lampong pantjing.*

Van —s voorzien, *bapelampong.*

—, zie **BOEI.**

DORBEREN, o. w. *âtong, berâtong, lontang.*
Het vaartuig dobberde op zee, *makka prâhoe itoepoon berâtong-âtong di lâwoet.*

Zijn gemoed dobberde in onzekerheid, *makka hatinja poon berâtong-âtong kârana tiâda karoevan.*

—, op het water spelen, *ombang.*

DOBERING, vr. *peratongan, perombangan, pelontangan.*

DOCH, voegw. *tetâpi, tâpi, L., lakim, walakin, Ar.*

Ik wil onder zeil gaan, — eerst zal ik rijst voor de reis koopen, *kita mâwoe berlâjar, tetâpi dhôlo kita mâwoe blî bras bakal di djâlan.*

DOCHTER, vr. *ânaq parampoevan, poetri, Hofst. gew. toewan poetri,* (dat ook prinses, vorstin, mevrouw de prinses beteekent).

DOCHTERSKIND, o. *ânaq parampoevan poenja ânaq, L., tjoetjoe, tjoetjong, tjoetjoenda, Hofst.*

DOCHTERSMAAN, m. *soewâmî ânaq parampoevan kita, lâki ânaq parampoevan kita, L., menantoe, mantoe, L., menantoe lâki-lâki, mantoe lâki-lâki, L.*

DOCTEREN, o. w. (ond. woord) den geneesheer spelen, *poera-poera djâdi doekoen.*

—, onder doctors handen zijn, *pâké obat doekoen, pâké obat thabib.*

—, b. w. *mengôbâti.*

Iemand dood —, *mengôbâti 'rang hingsa (sampé) mâti.*

DOCTOR, m. *docter, hakim, Ar.*

— in de wijsbegeerte, *natuurkunde of medicijnen, hakim ilmoe hîqmat, Ar.*

—, geneesheer, *doekoen, thabib,*

—, leeraar, *pandita, goeroe.*

—, doctoren, geleerden, *delâma, Ar.*

DOCTORAAT, o. (o. w.) *daradjat hakim, Ar., pangkat hakim.*

DODDERIG, b. n. *antog, mengantog, hârap, mâwoe tidor.*

—, *Zeer —, antog lelap.*

DODDERIGHEID, vr. *kalakoewan orang mengantog.*

DODËI, o. *telôr boesoeg.*

DODOOR, m. *orang mâlas, orang mengantog sâdja.*

DOE, zie **TOEN.**

DOEK, o. lijnwaad, *kâjin.*

Drie stukken —, *kâjin tiga kôdi.*

Fijn —, *kâjin hâloes.*

Grof —, *kâjin kâsar.*

Dun —, *kâjin tipis.*

Digt —, *kâjin râpat.*

IJl —, *kâjin djârang.*

Een lapje —s, *sapertja kâjin, satampal kâjin.*

Een —, waarmede een lijk omwonden wordt, *lijkdoek, grafdoek, kafan.*

Kinderdoeken, *lampin, kâjin boengkoes.*

Zijden —, *kâjin soetra.*

Zeil—, *kâjin lâjar.*

—, die over een pot met warm eten gelegd wordt, *sâhat.*

Een fijne —, *nasib.*

—, (pannus menstrualis) *tjâwat.*

Zak—, *sapoe-tangan.*

Hoofd— der inlanders, *stangan.*

Hand—, *serbetta, L. verb., toewalha, Port.*

DOEKEN, b. w. *tïpoe, menïpoe, pedajâ-in, L.*

DOEKER, m. *orang menïpoe, penïpoe.*

DOEKJE, o. *kâjin ketjil, sapertja kâjin, sapotong kâjin.*

Wind er geene —s om, *loe misti bitjâra troes trang, L.*

—, waarin goud, parelen, edelgesteente enz. gebonden worden, *poera.*

DOEKING, vr. bedrieging, *tïpoe, penïpoevan, pedâjan, L.*

DOEKMAKER, m. *toekang tenoen kâjin.*

DOEL, o. doelwit, oogmerk, *mâwoe, sahâdja, kahandaq, magtsoed, Ar., qetsad, Ar., niat, Ar., gharadl, Ar.*

Zijn — bereiken, *menjampékan (menhâtsilkan) magtsoed.*

Zijn — missen, *sâlah magtsoed.*

—, mikpunt, *sasâran, tanda, adjl, Ar.*

Naar het — mikken, *mitar ka-sasâran, intjar ka-sasâran, menêmbaq poeth.*

Vorgenomen —, *kasahadjâan.*

DOELEINDE, o. *doel, magtsoed, Ar., zie DOEL.*

DOELEN, o. w. mikken, *mitar, intjar, L., toedjoe.*

—, bedoelen, *niatkan, qetsadkan, mâw, berkahandaq, arah, harah, Jav.*

DOELWIT, o. zie **DOEL.**

DOEMELINGEN, m. meerv. *ahloel-djehenam, Ar.*

DOEMEN, b. w. *hoekoemkan.*

—, laken, *mentjelâkan.*

DOEMENSWAARDIG, b. n. *hâroes di hoekoemkan, pâtoet di hoekoem.*

DOEMING, vr. *poetoesan hoekoem, hoekoeman.*

DOEMWAARDIGHEID, vr. *tsifat jang pâtoet di hoekoem, kalakoewan jang pâtoet di hoekoem.*

DOEN, b. w. *boewat, memboewat, kardja, mengardjâkan, mengadâkan, bêkin, L., bêking, L.*

Men moet 's rijks zaken met verstand en bedachtzaamheid —, *makka hâroes mengardjâkan segalla pekardjâan karadjâan dengan boedi bitjâra.*

Wat doet gij? *apa loe kardja?* L., *apakah toewan hamba berboewat?*

Let wel op al uw —, *ingalkan bājiq-bājiq paadda segalla kardjāmoes.*

Hij heeft niets te —, *dia tiāda kardja opa-apa.*

Hij doet het zelf, *ia sendiri berboewat itoe.*

Hij weet zijne zaken wel te —, *ia tāhoe melakoekan kardjānja.*

Hij deed als of hij hem slaan wilde, *poera-poera ia māwoe poekoel dia.*

Is er wat te —? *ada bārang kardja?*

Hebt gij wat te —? *adakah kardja padāmoes?*

Ik heb nog wat te —, *ada lagi bārang kardja padākoes.*

Doe het, dat ik het zie, *perboewatlah itoe sopāja hamba lihat.*

Het is mijn — niet, *boekān kardjākoes itoelah.*

Van — hebben, *koerang, berhādjat.*

Hij heeft geenēn geneesheer van —, *makka ia tiāda berhādjat thabib, troesah dia pakej doekoen, L.*

Wat hebt gij met hem te —? *apa loe ferdolek sāma dia?* L., *apakah anjakaw fadloeli akan dia?*

Ik heb er mede te —, (medelijden mede), *kita sājang derri itoe, kita blas kasehan kārana itoe.*

Die zaak geeft hem veel te —, *makka perkāra itoe mengadākan bebrāpa kasoesāhan padānja, itoe perkāra bekin bānjag soesah sāma dia.*

Eenen winkel —, *pégang toko, pégang kadé, pégang wārong, L.*

— als of men leest, *tjāké-tjāké membatja.*

Toen dat gedaan was, *sa-telah itoe, hābis itoe, L., tatkāla soedah itoe, sa-hābis itoe, komediēn derri paadda itoe.*

Ik wil daarmede niet te — hebben, *sahāja tiāda māwoe bertjampor (batjampor, L.) dengan itoe.*

Het is al gedaan, *soedah itoe, soedahlah itoe, soedah hābis itoe, soedah di kardja itoe.*

Met een meisje te — hebben, *āda berkenālan dengan ānaq parampoewan sa-orang.*

Al wat met het verstand niet overeenkomt moet men niet —, *bārang perboewātan jang tiāda berkenan paadda boedi djāngan di perboewat perboewātan itoe.*

Zijn — deugt niet, *kardjānja tiāda bājiq.*

Dit goudstuk doet vijf tāhil, *ini oewang mās lima tāhil hargāja.*

Dit huis doet eene zware huur, *makka ini roemah māhal séwāja.*

Te niet —, *meniadākan.*

— gedenken, *mengingatkan.*

Eenen eed —, *soempah, bersoempah.*

Eenen eed doen —, *soeroh soempah, menjoempah.*

Der waarheid hulde —, *membenarkan bārang jang benar.*

— zijn, *mengadākan.*

Dienst —, (in het krijgsw.) *djāga, kāwal, berkāwal.*

Dienst —, (in het godsd.) *berboewat baqti.*

Iemand een zwaar werk laten —, *soeroh orang kardjākan pekardjāan jang brat.*

Ik heb het beloofd, maar ik kan het niet —, *kita soedah berdjandji itoe tetāpi tiāda dāpat kita kardjākan (menjampeikan) itoe.*

Hij kan nu niet meer zoo werken, als hij plagt te —, *dia trāda boleh lagi kardja seperti dhōlo, L., makka tiāda dāpat ia lagi kardja sabagināna ia bėjāsa, (sabagināna dhōlo of dahoelo).*

—, *indoen, tāroh, boeboeh.*

Suiker in de thee —, *tāroh goela di thēh.*

Doe wat zout op het vleesch, *boeboeh gāram paadda dāging, tāroh gāram sāma itoe dāging, L.*

— en laten wat men wil, *manija.*

Wat zal ik er aan —? *apa boleh boewat?*

Nog niet gedaan hebben met werken, *belom lagi berhēnti derri paadda kardja.*

DOEN, o. werk, verrigting, bezigheid, *kardja, pekardjāan, perboewātan.*

Zijn — is anders dan zijne woorden, *kardjānja lājin dan katānja lājin, kardjānja lājin derri paadda katānja.*

Geld van — hebben, *berhādjat amas (oewang, derham), misté pāké wang (oewang), L., koerang doewit, L.*

Dat is mijn — niet, *sahāja tiāda bėjāsa bagitoe, L., boekān kita poenja ādat kardja bagitoe.*

In een goed — zitten, *hidop dengan senang.*

DOENDE, b. n. bezig, *lāgi becardja, L., mās kardja, L., sambil kardja.*

Zóó —, *atas pr jang demikiēn itoe, kāloe bagitoe, L., dengan bagitoe.*

DOENDER, m. *orang berboewat, orang becardja, L., orang mengardjākan.*

DOENING, vt. *pemboewātan, pekardjāan, pengardjāan, āmal, Ar.*

DOENLIJK, b. n. *jang boleh, jang dāpat di kardjākan.*

DOENLIJKHEID, vt. *tsifat jang dāpat di kardjākan, ištīmāl, Ar.*

DOENNIET, m. *orang mālas, pemālas, orang segan.*

DOERIANBOOM, m. *pohon doerian.*

DOEZELAAR, m. *doeselaar, verb.*

DOEZELEN, b. w. *kardja gambar dengan doeselaar.*

DOF, m. slag, *poekol, pāloe.*

Een —, *sa-pāloe, sa-poekol.*

DOF, b. n. glansloos, *hilang tjahāja, poeda, poedar, soeram.*

—, *bleek, poetjat.*

- goud, *amas jang soeram tjahajanja*.
 Een — geluid of stem, *soewâra (boenji) jang sâjop-sâjop*.
 — van geest, *bôdoh, boedj jang brat, segan, bi-hosj*, Perz.
 — van kleur, *pâroe-pâroe*.
 —, vochtig, *langas, marsap*.
- DOFFER**, m. het mannetje eener duif, *merapâti djantan, boerong dârah djantan, perapâti djantan, poenei djantan, boerong perkoetoet la-laki*, L., *pargam djantan*.
- DOFHED**, vr. *soeram tjahâja*, zie DOF.
- DOFT**, vr. *tampat doedoeg orang berdâjoeng*, (mengâjoeh).
- DOFWIT**, b. n. bleek, *poetjat pérang*.
- DOG**, m. *andjing inggris, andjing besaar*.
- DOJER**, m. *mêrah telér*.
- DOK**, o. *kalangan*, (eig. eene drooge plaats, waar men vaartuigen ophaalt), *dok*, Ned., *tambaq kapal, limboengan*.
- DOKKEBLAD**, o. (cacalia), *djongheh*, Soend.
- DOL**, b. n. bezeten, *terkena oleh djin, berrantoe*.
 —, gek, *gila, sarsar*.
 — van dieren, *gâlaq, boewas, gârang*
 —, verliefd, *gendang*, (men zegt dit van zich zelve).
 — worden, *djâdi gila*.
 — gemaakt worden, *di pergilakan*.
 —, gek maken, *menggilakan*.
- DOL**, m. roeipen, *penna dâjoeng*, L., *pâsaq dâjoeng*.
- DOLAPPEL**, m. *târoeng, turroeng*, L.
- DOLEN**, o. w. *sesat, sasat, sâsar*, L., *sâlâh berdâlan*.
 —, rondzwerfen, *kombâra, mengombâra, melantjong*, L.
 Een dolende ridder, *hoeloebalang jang mengombâra*.
 Op weg of in de wildernis —, *sesat di djâlan ataw di hoetan*.
 Den dolende moet men te regt wijzen, *kâloe âda orang kasâsar misti oendjoq djâlan sâma dia*, L., *apa-bila âda orang tersasat makka pâtoetlah kâmt mengoendjoq djâlan padanja*.
 Doen —, *menjasatkan, persasatkan, persâlahkan, menjalâht*.
 Gedooft, verdoofd, *kasâsar*, L., *tersasat*.
- DOLFLN**, m. *dalfin, dîlfîn, dolfîn*, Ar. en Perz., een woord van oud Chaldeeuschen oorsprong.
- DOLHEID**, vr. *kagilân, kasarsâran, kagarângan, kaboevâsan, djoenoen*, Ar., zie **DOL**.
- DOLHOOFDIG**, b. n. zie **DOLKOPPIG**.
- DOLHUIS**, o. *pandjâra orang gila*.
- DOLING**, vr. *sasat, kasasâtan*.
 —, dwaling, misslag, *kasalâhan, persalâhan*.
- DOLK**, m. het gewone wapen der Maleijers, *kris, kris, siwar, tjoeriga, tjoerikâ*, Sansk.
- Kleine —, soort van mesje, *bâdê-bâdê*.
 Kleine —, die voornamen vrouwen dragen, *patram, fatram, patrem*, Jav.
 Eenen — dragen, *pâké kris*.
 Den — uittrekken, *tjâboet kris, hoenoes kris*.
 Een ontbloete —, *kris terhoenoes, kris tetjâboet*, L.
 —, die eene denkbeeldige deugdzaamheid of kracht bezit, *kris sampâna*.
 —, zoo als de Arabieren dragen, *djambâra*.
 —, soort van mes, dat in den gordel gedragen wordt, *chandjar*, Ar.
 Den — in den gordel dragen, *bersisip kris di pinggangnja*.
 —, die aan ééne zijde scherp is, *siwa, siwar*.
- DOLKOP**, m. doldriftig persoon, *orang gila*.
- DOLLEN**, o. w. ijlen, woeden, *âda gila, âda sarsar*.
 —, zie **BOLLEN**.
- DOLMAN**, m. huzarenkleed, *dolman*, Turksch.
- DOM**, b. n. *bôdoh, bebal, babal, boengol, doengoe*, L., *gôbloq, L., koerang adjar*.
 —, traag van verstand, *gâwal*.
 Zeer —, *pakaq*.
 —, plomp, *pangkok, koerang âadat, tiâda tâhoe âadat, bi-âdâb*, Ar.
 Zeer — worden, *djâdi bôdoh sakâli*.
- DOMEIN**, o. vorstelijk land, *tânah râdja*.
- DOMEINBESTUUR**, o. *peमारintâhan tânah râdja*.
- DOMHEID**, vr. *kabebâlan, kabodôhan*, zie **DOM**.
- DOMICILIE**, o. (ond. w.) aangenomene verblijfplaats, *tampat kadoedoekan jang di pileh*.
 — kiezen, *pileh tampat kadoedoekan*.
- DOMKOP**, m. *orang bôdoh, orang doengoe*, L., *orang gôbloq, L., boengol, tjôgo*.
- DOMMEKRACHT**, vr. *domkrak*, verb., *dawr*, Ar., *bidjoe-bidjoe, engenio*, Mol. van *engenho*, Port.
- DOMMELEN**, o. w. *berdangong*.
 De hommels dommelden, *makka koembang poon berdangonglah*.
 —, fluisteren, *berbistq*.
- DOMMELING**, vr. *dangong*.
- DOMMIGHEID**, vr. zie **DOMHEID**.
- DOMOOR**, m. zie **DOMKOP**.
- DOMP**, m. zie **DAMP**.
- DOMPELAAR**, m. teling, *talang, blibis*.
 —, iemand die onderduikt, *orang seloeloep*, L., *orang menjelam*.
- DOMPeldoOP**, m. doop bij indompeling, *penjelâman*.
- DOMPELEN**, b. w. *tjelop*.
 Zich in het water —, duiken, *selam, sellam, seloeloep*, L.
 —, den doop bij indompeling bedienen, *menjelam*.
- DOMPeling**, vr. *pentjelop-an*.
 —, dompeldoop, *penjelâman*.
- DOMPEN**, b. w. zie **DOMPELEN**.

- , den mond van een kanon doen zakken, *toeronkan moeloet mariam*.
- , dempen, uitdooven, *pâdamkan, boenoh, L.*
- DOMPERTJE, o. *pemâdam, pemboenoh.*
- DOMPIG, b. n. *radop, glap.*
- , vochtig, *bâsah, langas.*
- DOMPNEUS, m. *hidong mantjoeng.*
- DONDER, m. *goentoer, goeroh, tâgar, pater, ghaw, Perz.*
- De — liet zich hooren met holle slagen, *makka goeroh poon berboenijlah sâjop-sâjop.*
- DONDERAAR, m. zie DONDERGOD.
- DONDERBEITEL, m. zie DONDERSTEEN.
- DONDERBUI, vr. *thofân dan goentoer.*
- DONDERBUS, vr. *pamoeras.*
- Met eene — schieten, *menêmbaq dengan pamoeras.*
- DONDERDAG, m. *hârt chams, hârt kummis, L., (kemis), hârt mosjtari, Ar.*
- DONDERDAGNACHT, m. *mâlam djoemaât.*
- DONDEREN, o. w. met den 3 pers. *bergoentoer, bergoeroh, bertâgar, âdu goentoer.*
- Eene donderende stem, *soewâra gêrang, soewâra kâsar.*
- Het geschut bulderde op eene zeer donderende wijze, *makka mariam poon berboenijlah terlâoe amat gemoeroh boenjinja.*
- Vele menschen zijn bang als het dondert, *hânjaq ôrang djâdi tâkoet kâloe âda goentoer.*
- DONDERGOD, m. *Batâra Indra, Siwa, Coleman.*
- DONDERKRUID, o. *sâjor bâlt, conyza.*
- DONDERSLAG, m. *pâtoes, pettoes, tâgar, boenji goentoer, L., halilintar, glêdêg, L., glôdog, L.*
- DONDERSTEEN, m. *pânah-lintar, bâtoe gelôdog, L., bâtoe goeroh.*
- DONDERWOLK, vr. *awan mengandong goentoer, awan mengandong goeroh.*
- DONG, m. mest, *tâht, bâdja.*
- DONKER, b. n. *glap, galap, klam, kalâm, golita, soeram.*
- Een — e nacht, *mâlam glap, mâlam jang klam.*
- Nevelachtig —, *radop, klam kâboet.*
- worden, *djâdi glap.*
- e plaats, *tampat glap.*
- e lucht, *lângit klam.*
- van kleur, *toewah, warna toewah.*
- e maan, *boelan glap.*
- rood, *mêrah toewah.*
- , hoog blaauw, indigo, nila, Sansk.
- geel, *koening toewah.*
- e lucht, — weder, *ramang.*
- Stuk —, *glap golita.*
- Tusschen licht en —, *paadda waqtoe kâboer, (des morgens) tatkâla dini hâri, (des avonds) paadda silam.*
- , verborgen, *tersamboent, bâthin, Ar., glap.*
- Een — gelaat, *moeka mâsam, L., moeka soeram, moeka moeram.*

- Uwe beschouwing is al te —, *toewan poenja timbangan terlâoe brat.*
- Na — e tijden daagt het licht, *mâsa jang glap djâdi trang djoega, makka kaseo-sâhan di ganti soeka-hâti.*
- DONKERACHTIG, b. n. *glap sedikit.*
- DONKERBLAAUW, b. n. *birœ toewah.*
- DONKERBRUIN, b. n. *pâla toewah.*
- DONKERGEEL, b. n. *koening toewah.*
- DONKERGROEN, b. n. *hidjoe (hidjaw) toewah.*
- DONKERHEID, vr. *kaglâpan, klam-kâboe, kakalâman.*
- DONKERLIJK, bijw. *dengan glap.*
- DONKERROOD, b. n. *mêrah toewah.*
- DONS, o. *boeloe hâlœes, boeloe dâda boerong.*
- Een donzen kussen, *bantal boeloe hâlœes, (dâda boerong).*
- DOOD, m. *kamatian, mawt, Ar., mâti, poepoet, Jav.*
- Een schandelijke —, *kamatian jang ûjib.*
- Toen het uur van zijnen — gekomen was, *tatkâla soedah hampir koetika mawtnja.*
- In uwe hand alleen is toch zijn — (leven), *sahâdja di dâlam tângan toewan hamba djoega kamatiannya.*
- Een plotselinge —, *kamatian jang se-koenjong-koenjong.*
- Den — smaken, *merasâ-t mawt.*
- Een treurige —, *mawt jang kasajângan.*
- Een verhaaste —, *kamatian jang goepoh-goepoh dâtangnja.*
- Zijnen natuurlijken — sterven, *mâti paadda koetika adjalnja dâtang.*
- De schaduwen des —s, *bâjang-bâjang mawt.*
- Ter — veroordeeld worden, *kena hoekoem mâti di boenoh.*
- Op den — zitten, *doedoeq di dâlam pandjara kârana kena hoekoem mâti di boenoh.*
- Ter — brengen, *mematikan.*
- Iemand, die den — al gezet heeft, of doodelijk ontsteld is, *ôrang bersoemângat.*
- Zoo werd hij ter — verwezen, *makka hoekoemnja di boenoh djoega.*
- Eenen gewilligen — sterven, *mâti deng-an di sahadjânja.*
- Den — onder de ooggen zien, *brâni mâti.*
- Op straffe des —s, *atas sjiksa kamatian, atas hoekoem mâti di boenoh.*
- Ter — toe ziek, *sâkit pâjah, sâkit kamâti-matian.*
- Getrouw tot in den —, zich met eenen doode laten verbranden, *bêla.*
- DOD, b. n. (van eenen vorst,) *hilang, mângkat.*
- , (van eenen heilige,) *marhoem.*
- , (van eenen geestelijke,) *wafât.*
- , (van een fatsoenlijk mensch,) *meninggal, mâti, poetoes njâwa, poetoes djîwa.*

— (van een ongeacht mensch,) *mampoes*, L. (*Mâti* is het algemeene woord).

De heer Sultan is —, *toewan Solthân soedah hilang*.

Al de heiligen zijn —, *segalla walt soedah marhoem*.

De pelgrim is —, *toewan hâdji soedah wafât*.

Het dorpschoofd is —, *kapâla dêsa soedah meninggal*.

De woeste moordenaar is —, *orang mengâmoq itoe soedah mampoes*, L.

Als iemand — is moet hij gewasschen worden, *kâlœ orang soedah mâti makka handaqlah ia di mandikan*.

Zoo even —, *bahâroe poetoës njâwa*.

Een — mensch, doode, lijk, *orang mâti, majit*.

Schijnbaar —, *mâti toert*.

Een doode, die geen en natuurlijken — heeft gehad, *bangké*, (dit wordt uit verachting gezegd, eig. een kreng.)

Een — kapitaal, *môdal mâti*.

— stil, *diam sakâli*.

— stil, (van het weder,) *tedoh sakâli*.

—, stilstaand water, *âjer tenang*.

De — e zee, *tâsik mâsin*.

Den stroom — zeilen, *berlâjar mematikan hâroes dras*.

Zich — eten, *gegâras sampé mampoes*, L.

Kinderen des — s, *ânaq kaboenôhan*.

Wilt gij uwen broeder den — aandoen? *apa adenda handaq boenohkah soedâra adenda*, Hofst.

DOODAA8, o. *bangké*.

DOODARM, b. n. *miskin-sakâli*, *djingêt*, *pôtol*, L.

Een — mensch, *orang pôtol sakâli*.

DOODATTEST, o. *soerat tanda orang soedah mâti*.

DOODBAAR, vr. *djompâna*, *kórong bâtang*, L.

DOODBED, o. *tampat tidor orang mâti*.

DOODBERIGT, o. *chabar kamatian orang*.

DOODBOEK, o. *daftar kamatian orang*, *daftar orang mâti*.

DOODBRIEF, m. *soerat kamatian orang*, *soerat menjatâkan orang soedah meninggal*.

DOODBUS, vr. *tjandî*.

En de asch (van het lijk) deed hij in eene gouden met juweelen omzette — (urn,) *makka haboenja di mâsoqkannja kadâlam tjandî amas jang bapermâta*.

DOODCEEL, vr. *soerat nâma orang jang di silâkan mengiring majit*, *soerat nâma orang jang di panggil toeroet majit ka-goeb*, (*goeboer*, L.).

DOODE, m. en vr. *orang mâti*, *liwan*, *liwanan*, *majit*, Ar., (het laatste woord is deffiger).

Eenen — begraven, *tânamkan majit*.

Die ten derden dage uit den — is opgestaan, *jang paadda hârt jang katiga*

soedah bangkit derri antâra orang mâti-mâti.

Zoo bleek als een —, *poetjat sabagei (serpenti) orang mâti*.

Een verslagene —, ook het lijk van eenen zelfmoorder, *bangké*.

DOODELIJK, b. n. *kaboenôhan*, *kamâti-matian*, *sâbar*, *sabil*, *besaar*, *bisa*, *terlâlœ sângat*, *nikâjat*, Ar.

Doodelijke plaats (zoo als het hart, de hersens, enz.), *tampat kaboenôhan*, (*perboenohan*).

— ziek, *sâkit kamâti-matian*.

— e strijd, *prang sâbar*, *prang sabil*.

— e zonde, doodzonde, *dôsa besaar*, *dôsa jang tiâda di ampoent*.

— e kruiden, *dâwon sâjor jang beroepas*.

Zich — vervelen, *kesal terlâlœ sângat*.

— venijn, *ismoe*.

— van wapens, *mandjoer*.

DOODELIJKHEID, vr. *tsifat kamatian*.

DOODEN, o. het — van slagvee, *penjemblêhan*, *pôtong*, *pemôtongan*, L., *pembantéan*.

DOODEN, b. w. (onwettiglijk,) *boenoh*, *memboenoh*.

— (wettiglijk,) *matikan*, *mematikan*.

Zijne lusten —, *mematikan hawâ nafsoenja*.

Iemand, die gedood moet worden, *orang kaboenôhan*.

—, (slagvee — volgens de wet,) *sembleh*, *menjembleh*, ook *sombleh*.

Zich —, *boenoh diri*, *boewang njâwa*.

—, het leven ontnemen, *ambil njâwa*.

De vorstin Komala Dêwie nam den kris om zich zelve te —, *makka poetri Komâla Dêwi poon mengambil kris handaq memboenoh dirinja*.

DOODER, m. moorder, *penboenoh*.

— op bevel, *orang jang mematikan*.

DOODGESCHOTEN, verl. dw. *mâti di têngaq*, *kena di päsang*.

DOODGESLAGEN, verl. dw. *mâti di boenoh*.

DOODGRAVER, m. *toekang qoebr* (*qoeboer*), *qâbir*, *moegabbir*, Ar.

—, diertje, *gâstr*, (*silphia*).

DOODING, vr. *pematian*.

— der zonden, *pematian dôsa-dôsa*.

DOODKIST, vr. *long*, *peti orang mâti*, *karanda*, Tsir., *charanda*, verb., *balârong*, *lârong*.

Een gouden — met juweelen, robijnen en andere edele steenen ingelgd, *karanda amas bertâtakkan retina matoe mânikam*, S. R. 52.

DOODKLEED, o. *kafan*.

In een — gewikkeld worden, *di kafân*.

In een — wikkelen, *kafân*.

DOODKLEUR, vr. *warna orang mâti*, *poetjat seperti orang mâti*.

DOODKLEURIG, b. n. *pedar*, *peda*, *warna majit*.

DOODKLOK, *vr. gnta samboejan orang mati.*
 DOODKLOUD, *b. n. dingin sabagei mayit, terlâloe amat dingin.*
 DOODKRANK, *b. n. sâkit pâjah, sâkit kamatian.*
 DOODMAAL, *o. perdjamoewan kârana orang mati.*
 DOODMOEDE, *b. n. tjâpé sakâli, L., terlâloe amat lelah.*
 — *van lang in dezelfde houding te staan of te zitten, panat, pânat.*
 DOODSANGST, *m. katakoetan mawt, balisah kamâti-matian.*
 DOODSBEEN, *o. toelang orang mati.*
 DOODSBEENDERHUIS, *o. tempat simpan toelang orang mati.*
 DOODSBENAAUWD, *b. n. terlâloe tâkoet, balisah.*
 DOODSCH, *b. n. poetjat warnanja, warna mawt, pérang.*
 —, *eenzaam, sept, L., soenji, sinnjap, soenji kamatian.*
 In eene — e plaats verrigtte hij zijne godsvereering, *paadda tempat soenji kamatian ia-poon berboewat ibâdatnja.*
 DOODSCHIEFEN, *b. w. têngbaq hingga mati, têngbaq sampé mati, mematkan dengan têngbaq, pâsang.*
 DOODSCHIETING, *vr. penêmbâkan sampé mati.*
 DOODSCHRIEK, *m. kâgét sakâli, L., kadedjoetan jang kamatian.*
 DOODSCHULD, *vr. hoetang (belandja) menjoembaljangkan mayit, belandja tânâam orang mati.*
 DOODSCHULDIG, *b. n. sâlah kamatian, (boenoehan,) bersalâhan hingga kena hoekoem mati di boenoh, dôsa besaar.*
 DOODSENGEL, *(de naam van den —) êzrâil, Ar.*
 DOODSGEVAAR, *o. bahâja mawt.*
 In — zijn, *kena bahâja mawt.*
 Een zieke, die in — verkeert, *orang sâkit pâjah.*
 DOODSHOOFD, *o. tangkoraq, (tengkoraq en tongkoraq,) kapâla orang mati.*
 DOODSLAAN, *b. w. boenoh, memboenoh dengan pâloe, poekoel mati, pâloe hingga mati.*
 DOODSLAAP, *m. tidor kamatian.*
 DOODSLAG, *m. pemboenohan.*
 DOODSLAGER, *m. pemboenoh.*
 DOODSNIK, *m. nafas âchir, M. R. IV.*
 DOODSNOOD, *m. balisah, kasoekâran mawt, pâjah kamatian, nazden, Ar., naz', Ar.*
 DOODSTEK, *m. tikam mati.*
 DOODSTEKEN, *b. w. bertikam mati, menikam hingga mati, ook enkel: tikam.*
 DOODSTEKER, *m. penikam, orang jang bertikam.*
 DOODSTEKING, *vr. penikâman.*
 DOODSTIL, *b. n. (van den wind,) tedoh sakâli.*
 — *zitten, sprakeloos, tjôgol.*
 —, *doodsch, sept, L., soenji, sinnjap.*
 Toen de slapende menschen — waren,

sa-telah soenjilah orang tidor, S. R. 17. zie ook S. R. 133.
 — *van het water, tenang, diam sakâli.*
 DOODSTOND, *m. adjal, Ar., koetika mati, sakrat mawt.*
 DOODSTRAF, *vr. hoekoem kamatian, hoekoem mati di boenoh, sjiksa kamatian.*
 DOODSTRIJD, *m. prang dengan mawt.*
 DOODSTUIP, *vr. sawan kamâti-matian.*
 DOODTIJ, *o. perhentian pâsang, ajer tenang.*
 DOODVERW, *vr. zie DOODKLEUR.*
 — *eener schilderij, tjat moela-moela, tjat dâsar gambar.*
 DOODVERWEN, *b. w. târoh tjat moela-moela.*
 Iemand met een ambt —, *menoenjoeangkan orang jang di kirâkan mendâpat mar-tabat.*
 DOODVLIJND, *m. satroe jang sângat bintji.*
 DOODVLAG, *vr. bandêra di tengah tiang.*
 DOODVONNIS, *o. kapoetoesan hoekoem mati di boenoh.*
 DOODWONDE, *vr. loeka kamatian.*
 DOODZIEK, *b. n. sâkit pâjah.*
 DOODZIEKTE, *vr. (witte plekken op het lichaam,) balar.*
 DOODZONDE, *vr. dôsa besaar.*
 DOODZWEET, *o. peloh orang hampir mati, kringatnja orang hampir mati.*
 DOOF, *b. n. toeli, tsomm', Ar.*
 Zeer —, *toeli sakâli.*
 Een weinig —, *hardhoorend, bângal, pekah, pekaq.*
 — *worden, djâdi toeli.*
 — *maken, menoelikan, kardja toeli, L., bêkin toeli, L.*
 —, *uitgedoofd, terpadam, mati.*
 —, *gevoelloos, stijf, kâkoe.*
 DOOFACHTIG, *b. n. bângal, pekah, pekaq.*
 DOOFHEID, *vr. toeli, katoelian.*
 DOOFPOT, *m. tempat boenoh âpt, L., tempat pemâdam âpt.*
 DOOFSTOM, *b. n. toeli dan bisoe.*
 DOOFJEN, *o. w. tjâjêrkan, (eig. doen smelten,) djâdi antjor.*
 DOOLHOF, *o. tîman jang koesoet djâlan-djâlannja. (Dit is eene bloote vertaling; de Maleijers hebben geene doolhoven.)*
 DOOLWEG, *m. djâlan jang koesoet, djâlan tepoetar-poetar.*
 DOOF, *m. permandian.*
 — *bij indompeling, penjelâman.*
 Een kind ten — houden, *bapersoembahkan ânaq akan di permandikan, angkat ânaq (membâwa ânaq) boewat kassî mâsoq tsarâni, L.*
 DOOFBEKKEN, *o. batil permandian, tempat a'er permandian.*
 DOOFBOEK, *o. daftar permandian.*
 DOOFCEDEL, *vr. soerat permandian.*
 DOOPDAG, *m. hârt permandian.*
 DOOPDEKEN, *vr. selimoet permandian.*
 DOOPELING, *m. en vr. orang (ânaq) jang di mandî.*

DOOPEN, b. w. (in het Christendom inleiden) *permandikan, mandí* (eig. baden en dus verkeer, men moest zeggen, *mendiriskan*, dat is: met water besprengen; men zegt ook: *kassi másoq tsaráni*, dat is: in het Christendom inlijven.)

— door indompeling, *menjelam*.

— in eenig vocht of suiker, *tjelop, tjitja*.

Brood in saus —, *tjelop róts dâlam goelei*.

DOOPER, m. *permandí, jang permandikan*.

—, die bij indompeling doopt, *penjelam, jang menjelam, (menjellam.)*

DOOPGETUIGE, m. en vt. *sjaksti permandian*.

DOOPGOED, o. *pekâjin (pakéan) ánaq jang di permandikan*.

DOOPHEFFER, m. *orang jang menâdahkan ánaq jang di permandikan*.

DOOPING, vt. *permandian*.

— bij indompeling, *penjelaman*.

DOOPKIND, o. *ánaq jang di permandikan*.

DOOPMAAL, o. *perdjamoewan paadda hárti permandian*.

DOOPNAAM, m. *nâma jang di brikán paadda koetika permandian, nâna permandian, nâna dâging*.

DOOPVERBOND, o. *perdjandjian permandian*.

DOOPVONT, vt. *batjána ajer permandian*.

DOOPWATER, o. *ajer permandian*.

DOOR, voorz. door iets heen, *troes, tamboes*.

— eene plank, *troes pápan*.

— het water gaan, *berdjâlan troes ajer*.

— eene rivier zwemmen, *bernang troes di soengei*.

— eene wildernis gaan, *djâlan troes di hoetan*.

Een kokosnoot viel — het dak, *makka boewah kalâpa (njior) sabidji djâtoh tamboes átap*.

Dat is mij — het hoofd gegaan, *kita soedah loepa itoe*.

— de deur inkomen, *másoq di pntoe, másoq derri paadda pntoe*.

De maan scheen — de raam, *trang boelan itoe troes djandêla*.

De weg loopt — de stad, *makka djâlan itoe troes di tengah negri*.

— het venster zien, *lihat derri djandêla of tingkap*.

— de vingers zien, *toetop mâta*.

— eenen bril zien, *lihat dengan tjermin mâta*.

— malkanderen, een voor een, *sâtoe-sâtoenja, sâtoe per sâtoe, L.*

— malkanderen kosten mij die paarden honderd gulden, *harga koeda-koeda itoe sâtoe-satoenja surâtoes roepiah*.

Hij is — de bank op de markt, *makka sring-sring ia âda di pásar, L.*

—, (oorzaak aanduidende,) *óleh, derri paadda, paadda, bi, Ar.*

Hij werd — u gezien, *makka ia-poon di lihat ólehmoe*.

— den koning, *óleh rádja*.

—, (hulp aanduidende,) *dengan, sama, L.*

— de genade Gods, *dengan rafmat Allah*.

— de hulp zijns broeders, *dengan per-toeloengan soedaránja*.

— mij zelve, *óleh dirikoe, óleh dirt hamba*.

Ga — (in) mijnen naam, *másoqlah dengan namâkoe*.

—, uit liefde, *derri paadda kâseh*.

— uwen raad, *dengan bitjarâmoe*.

— dezen weg, *paadda djâlan ini*.

Mijn gansche leven —, *sa-oemoer hidop hamba, (kita.)*

Het gansche jaar —, *intéro tâhon, saganap tâhon*.

Den ganschen nacht —, *samalâman*.

Den ganschen dag —, *sontog hárti, intéro hárti*.

Al de euwen —, *salâma-lamánja*.

— en —, *troes sakâli*.

— en — kennen, *kenal sakâli*.

— de tong van den profet, *atas lidah nabí*.

DOOR, m. zie **DOJER**.

DOORADEMEN, o. w. *lâgi bernafas, zie ADEMEN*.

DOORAKKEREN, o. w. *berkandjang peroesah tânah, lâgi kardja tânah*.

DOORANTWOORDEN, o. w. *tiâda berhentí menjâhoet, berkandjang menjâhoet*.

DOORARBEIDEN, o. w. *kardja-kardja sâdja, tiâda berhentí kardja*.

—, b. w. *meloeka dengan sângat kardja*.

DOORBAAUWEN, o. w. *berteréjaq sâdja, berkandjang berteréjaq*.

DOORBABLJNEN, o. w. *likas, melikas sâdja*.

—, *spoedig babijnen, melikas lakas-lakas, melakaskan likâsan*.

DOORBABBELEN, o. w. *mengómong-ómong sâdja*.

DOORBAFFEN, o. w. *sâlaq-menjâlaq sâdja, tiâda berhentí menjâlaq, berkandjang menjâlaq*.

DOORBAKKEN, o. w. *bâkar sâdja, gôrêng sâdja, zie BAKKEN*.

—, b. w. *gaar bakken, bâkur sampé mâtang*.

Goed — brood, *róti jang mâtang sakâli*.

Brood, dat niet — is, *róti bantat, róti jang tiâda mâtang, róti jang koerang mâtang*.

—, met spoed brood maken, *békin róti dengan lakas-lakas, L.*

DOORBALDEREN, o. w. *bergemoeroh-gemoeroh boenjinja*.

DOORBALIËN, o. w. *tiâda berhentí menimbâ ajer derri dâlam práhoes*.

Gij moet —, *djângan loe (kaw) berhentí menimbâ*.

- , met spoed baliën, *mentmbá dengan lakas-lakas*.
- DOORBALKEN, o. w. *mendjerta sádja*.
Die ezel balkt steeds door, *kalidé itoe mendjerta sádja, kalidé itoe berkandjang mendjerta*.
- DOORBANKETTEREN, o. w. *senantiása bersoeka-soekáán mákan minom*.
- DOORBARRIEREN, o. w. *tjoekoer sádja, djádi toekang tjoekoer djoega*.
Die Chinees is rijk geworden, maar blijft steeds —, *itoe órang tjina soedah djádi kája tetápi djádi toekang tjoekoer djoega*.
- DOORBARSTEN, o. w. zie DOORBERSTEN.
- DOORBEDELEN, o. w. *mínta-mínta sádja, lági mínta-mínta, berkandjang mínta-mínta*.
- DOORBEITELEN, o. w. *senantiása memáhat, páhat sádja, tráda lájin kardja melinkan páhat sádja, L.*
De handen —, *meloeka tángan dengan memáhat*.
- DOORBEKEREN, o. w. *ramé sólong-menjólóng, ramé minom angoer, L.*
- DOORBENGELLEN, o. w. *tráda brénti gójang lójténg, L., senantiása menghéla gínta*.
- DOORBERSTEN, o. w. (van hout of bamboes) *belah sakáli*.
—, (van breekbare dingen) *simplek sakáli*.
— van dijken en muren zoodat er groote openingen in komen, *tatas, tetas*.
- DOORBETEREN, o. w. *lági somboh, somboh djoega*.
- DOORBETTEN, o. w. *tráda brénti membásahkan, L.*
- DOORBEUKEN, o. w. *poekol sádja, hantam sádja, berkandjang menoeokol*.
- DOORBEUZELLEN, o. w. *kardja tjomah-tjomah sádja*.
- DOORBIDDEN, o. w. *tiáda berhénti soembah-jang, senantiása mínta dódá*.
- DOORBIJTEN, o. w. *tráda brénti menggigit, L.*
—, door en door bijten, *menggigit troes, tábong*.
—, van sterke middelen, *mákan, mákan troes*.
Het sterk water heeft dit ijzer tot aan onder toe doorgebeten, *makka ajer kras soedah mákan bessí ini troes kabáwah*.
- DOORBILJARTEN, o. w. *tiáda berhénti májin bóla*.
- DOORBLADEREN, o. w. (een boek) *bálig blah segalla ládjor kitáb, moddaris, Ar.*
- DOORBLAZEN, o. w. *tioep sádja, berkandjang tioep*.
—, door blazen doen scheuren, *sówéq dengan tioep, L., sójq dengan tioep*.
- DOORBLIJVEN, o. w. *tinggal sádja, berkandjang-kandjang*.
- DOORBLIKKEN, o. w. *berkelip-kelep*.
- DOORBLOEDEN, o. w. *senantiása kaloewar dárah, tráda brénti kaloewar dárah, L.*
- DOORBLOEIJEN, o. w. *senantiása berhoengja, tráda brénti berkumbang, L.*
- DOORBOERTEN, o. w. *berkandjang bergoero-goeroe*.
- DOORBOOMEN, o. w. *tiáda berhénti toelaq gálah*.
—, met spoed boomen, *toelaq gálah lakas-lakas*.
Eene praam onder eene brug —, *meldjoekan práhoes di báwah (kólóng) djambátan dengan menoelaq gálah*.
- DOORBORDUREN, o. w. *menjoelam sádja, berkandjang menjoelam*.
- DOORBOREN, b. w. door iets heen boren. *bertíndeh troes, tábong, loet, menggirig troes, troeskan, tamboes, lakatza, Ar.*
De ooren —, *bertíndeh troes telinga*.
—, met spoed boren, *girig lakas-lakas*.
Eenen balk in de lengte — om er eene pomp van te maken, *bólóng*.
Doorboord, *doorknaagd, bertamboesan*.
- DOORBORING, vr. *troesan*.
— in de lengte, *pembólóngan*.
- DOORBOUWEN, o. w. *tiáda berhénti peroesah, of memboewat, zie BOUWEN*.
- DOORBRAAK, vr. *tetásan*.
Het water der rivier liep door de —, *makka ajer soengei (káli, L.) itoe-poon másoq di tetásan*.
- DOORBRAKEN, o. w. *moentah-moentah sádja*.
- DOORBRANDEN, o. w. *bernjála-njála, menjála bájiq-bájiq*.
Het vuur brandt niet door, *ápt tiáda bernjála*.
Goed doorgebrande houtskolen, *arang jang mátang sakáli, arang jang di bákar bájiq-bájiq*.
—, door iets heen, *mákan troes*.
Het vuur heeft deze plank tot aan onder toe doorgebrand, *makka ápt soedah mákan pápan ini troes kabáwah*.
- DOORBREKEN, o. w. *membongkar sádja, zie BREKEN*.
—, b. w. in stukken breken, *pátah, memátahkan, zie BREKEN*.
Zijne tanden breken door, *giginja timboel*.
De zweer is doorgebroken, *bisoel itoe soedah pitjah (nelopo)*.
De zon breekt door, *máta-hári bersinar*.
De dief wilde —, *makka pentjoert itoe-poon máwoe menggámas, (doebroek)*.
De gelederen, die voor het front staan —, *memblah tsaf jang di hadápan. Isk. 678*.
De generaal wilde — (door de slagorde des vijands), *makka toewan djendral poon máwoe pitjahkan prang moesoeh*.
De wandelstok is doorgebroken, *makka tongkat itoe soedah pátah*.
De dijk is doorgebroken, *makka tarbis itoe soedah tatas (tetas)*.
Eenen muur —, *menetas dinding*.
- DOORBREKING, vr. *pembongkaran, zie BREKING*.

DOORBRENGEN, o. w. *tiada berhentí membáwa*, zie **BRENGEN**.

—, door iets, *membáwa troes*.

Den tijd —, *laloekan waqtos*.

Den ganschen dag met werken —, *bekardja intéro hárt*.

Den tijd met bezuelingen —, *laloekan waqtos (tempo,) dengan májin-májin sádja*.

—, verspillen, *boeroeskan, memboeroeskan*.

Al zijne schatten heeft hij doorgebracht, *makka segalla hartánja poon di boeroeskanja, (di boewangkannya, di hábis-kannya)*.

DOORBRENGER, m. verkwister, *orang jang memboeroeskan hartánja*.

DOORBROEDEN, o. w. *lági mengaram*.

DOORBUIGEN, o. w. buigen, *béngkoq, djádi béngkoq*.

—, b. w. *membéngkoqkan, békin béngkoq, L.*

DOORCLIFFEREN, o. w. *hitung sádja*.

Een rekenboek —, b. w. *beládjár boekoe hitoengan (hesáb, Ar.) sampei pengabisan, (tamnat, Ar.)*.

DOORDACHT, verl. deelw. *soedah di fikir (pikir) bájiq-bájiq*, zie **DOORDENKEN**.

DOORDANSEN, o. w. *menári sádja, tráda brénti bála, L.*, zie **DANSEN**.

DOORDENKEN, o. w. *fikir sádja*.

—, b. w. *mengira-ngira, menimbang bájiq-bájiq, fikir bájiq-bájiq*.

DOORDIEN, voegw. *kárana, sabab, Ar., sedang, tegal, L.*

DOORDIENEN, o. w. *másog kardja brápa láma, senantásá másog kardja*.

DOORDOBBELEN, o. w. *djoedí sádja*, zie **DOBBELEN**.

DOORDOEN, b. w. blijven doen, *senantásá berboewat, békin sádja, L., békin djoega, L.*

—, door eene opening doen, *troeskan di lobang*.

—, uitwischen, *hápoes, hápoeskan*.

Eene rekening of schuld —, *hápoeskan hoetang*.

—, zie **DOORZIJGEN**.

DOORDONDEREN, o. w. *goentoer tráda brénti, L., berkandjang bergeroeh-goeroeh*.

DOORDORSCHEN, o. w. *tebah sádja, loebor sádja, berkandjang menebah, meloebor*.

DOORDOUWEN, o. w. *toelaq sádja*.

DOORDRAAIJEN, o. w. *berpoetar-poetar, poetar sádja*.

DOORDRAGEN, b. en o. w. *píkol djoega*.

Zullen wij stil houden? neen! *gij moet —, apa kita orang misti brénti? trádal loe misti píkol djoega*.

DOORDRAVEN, o. w. *djokdjok sádja, L., onggol sádje*.

—, snel draven, *djokdjok lakas-lakas*.

DOORDRENTLEN, o. w. *melantjong sádja*.

DOORDRIJVEN, o. w. *hánjot sádja, sénantásá hánjot*.

—, door iets heen leiden, *mengálaw, membáwa*.

Het is verboden hier koeffen door te drijven, *makka di lárang mengálaw sápi di sini, makka di lárang membáwa sampi di sini, L.*

Eene zaak —, *paqsa soewátos perkára*.

DOORDRIJVER, m. fig. doorzetter, *orang jang paqsa, pemaqsa*.

DOORDRINGBAAR, b. n. *jang dápat di troeskan jang boleh di toesoq troes, L., jang dápat di tndeh troes*.

DOORDRINGBAARHEID, vt. *tsifat jang dápat di troeskan*.

DOORDRINGEN, o. w. *menje sq sádja, serboe*.

Hij drong door in de gelederen des vijands, *lálao di serboekannya kaddálan bála-tantará moesoeh*.

Tot op het been —, *lantas ka-toelang, lálao troes ka-toelang, (di toelang)*.

Diep —, *insnijdende, rasb, Ar., dálam sakáli*.

De waarheid zal —, *makka kabenáran itoe akan di benarkan*.

Eene stem die niet kan —, *soewára jang tíada kadéngaran*.

Van vreugde doordrongen, *terlálao amat soeka-tjita rasánja*.

Te ver —, (in eene stad, enz.) *terlandjor másog*.

DOORDRINGEND, b. n. *jang troes sakáli, jang menroes-sakáli*.

Een — gezigt, *máta tádjam*.

Een zeer — verstand, *boedí jang trang sakáli*.

DOORDRINGING, vt. *peneroesan*.

— van eene wonde, *táutzír, Ar.*

DOORDRINKEN, o. w. *minom ráme*.

DOORDROEG, b. n. *kring sakáli*.

DOORDROOMEN, o. w. *bermimpí-mimpí*.

DOORDROPPELEN, o. w. *bertítig-títig, bertiris-tiris*.

DOORDRUIPEN, o. w. zie **DOORDROPPELEN**.

DOORDRUKEN, o. w. *tákan sádja, bertákan-tákan, berténdis-téndis*.

Op eene drukkerij —, *bertjitaq-tjitaq, L.*

Dit papier is doorgedrukt, *ini kartas melar tjitagnja, L.*

DOORDUREN, o. w. *berkandjang, kekad, senantásá, seláma-lamána*.

DOORDURVEN, o. w. *bránti djálan troes*.

DOORDUTTEN, o. w. *mengantog sádja*.

DOORDWINGEN, o. w. *paqsa sádja*.

DOOREBBEN, o. w. als: Het ebt nog door, *makka ajer lági soeroet*.

DOORENGOOIJEN, b. w. *tjampor bersámasáma dengan melimpar, tjampor báworkan*.

DOOREENHASPELEN, b. w. *koesoetkan, kardja koesoet, békin koesoet, L.*

DOOREENKNEDEN, b. w. *remas bersámasáma*.

DOOREENMENGEN, b. w. *tjampor bersámasáma*.

DOORETEREN, o. w. *bernánah-nánah*.
DOORFLUITEN, o. w. *bestol sálja*.
DOORGAAN, o. w. *berdjálan-djálan*.
 —, spoedig gaan, *berdjálan tjepat*.
 Eene plank, die van de eene tot de andere zijde doorgaat, *pápan sabilah jang troes kasablah-menjablah*.
 De spleet gaat niet door, *simpleqnja tráda troes*, L.
 Door een bosch gaan, *melintas rímba*.
djálan troes di hoetan.
 Deze rivier kan men —, *ini káki bóleh di grobiokki*, L., *makka soengei ini dápat di haroengi*.
 Hij is met mejufvrouw A. doorgegaan, *makka ia melarikan nonna ano, dia mem-báwa lárt nonna ano*.
 —, op hol gaan, *lárt, tjongklang*.
 Dit verzoek is ter naauwernood doorgegaan, *ini permintáan hampir woeroeng*, L., *makka permintáan ini hampir tíada djádi*.
 —, in zwang geraken, *lákoe, di páké*.
 —, zijn, *tantoe, tentoe*.
 Dit beginsel gaat niet door, *makka maqsoed ini tíada tantoe*.
 Een vaartuig, dat snel doorgaat, *práhoe jang sángat ládjoe djálannja*.
 —, van een gewel, *pijah*.
 De rijstvelden —, *djálan troes di sávah*.
 —, naauwkeurig beschouwen, *mengámat-amáti*.
 Ik heb mijne voeten doorgegaan, *sája berdjálan-djálan sampé loeka sája poenja káki*.
DOORGAANS, bijw. *sring-sring*, L., *terkú dang-ká dang*.
DOORGANG, m. *troesan, pelantáran*.
 —, de daad van doorgaan, *perdjálánan troes, pelintásan*.
 —, gang, *gang*, Ned.
 —, doordringing, *peneroesan*.
 Er is een sterke — door deze plaats, *bánjah órang berdjálan troes negri ini*.
 Eenen — door eenen tuin bedingen, *berdjándji perdjálánan troes di kebon*.
 Den — sluiten, *toetop troesan (pelantáran)*.
 — in eenen berg, *tjelah goenong*.
 — in een huis, *gang, Ned., pelantáran*.
DOORGEBETEN, verl. deelw. (door en door gebeten in den lijd. zin) *tergigit troes, di gigit troes*. (In den bedr. vorm, wordt het werkw. door *soedah* voorafgegaan).
 Hij heeft dat —, *makka ia soedah meng-gigit troes itoe*. (Ten aanzien der veelvuldige verl. deelw., raadplege men de werkwoorden en behandelde hen op de wijze, bij **DOORGEBETEN** aangetoond).
DOORGEVEN, o. w. *senantiása membri, selamánja kassi*, L., *kassi sádja*, L., *tráda brénti kassi*, L.

DOORGIETEN, o. w. *toewang sádja, tráda brénti toewang*, L.
 —, (door eene vergiettest of zuiverings-toestel, enz. laten loopen, *tápisikan, tamboeskan, sáringkan, kassi sáring*, L.
DOORGIETING, vr. (door iets heen) *penapisan, penamboesan, penjarangan*.
DOORGILLEN, o. w. *berteréaq sádja*.
DOORGLIPPEN, o. w. *loetjoet*.
DOORGONZEN, o. w. *berdangong sádja*.
DOORGOOLJEN, o. w. *limpar sádja, lontar sádja*.
 De glazen —, *limpar troes di kája, pitjahkan kája dengan limpar*.
DOORGRAVEN, o. w. *gáli sádja*.
 —, b. w. door iets heen graven, *gáli troes*.
 Eenen berg —, *gáli troes goenong*.
DOORGRAVEN, vr. bedrijv. *penggalian troes*.
DOORGROEIJEN, o. w. *toemboeh sádja, senantiása toemboeh, bertoemboeh-toemboeh*.
 —, snel groeijen, *toemboeh lakas*.
DOORGRONDEN, b. w. *mendálmakan*.
 —, uitvoerschen, *sidiq, menjidiq dengan saqsamánja*.
DOORGRONDING, vr. *penjidikan, pemarkisáan*.
DOORHAKKEN, o. w. *tetaq sádja, pótong sádja*, L., zie **HAKKEN**, b. w.
 Den knoop —, *poetoeskan perkára*.
DOORHAKKING, vr. *penetákan, pemótongan*.
DOORHALEN, b. w. (door eene opening,) *táréq troes*.
 —, herstellen (van eenen ziekte), *djádi bájiq*, L., *somboh*.
 Hij zal er die zaak wel —, *dia nanti békin brisih itoe perkára, L., makka ia nanti selessékan itoe perkára*.
 —, bevochtigen, *rindamkan*.
 —, door stijtselwater, *tjelop dálam ajer kandji*.
 —, uitwisschen, *doorschrappen, hápoeskan*.
 —, zie **BEKIJVEN, BESTRAFFEN**.
DOORHALING, vr. *penarékan troes*.
 —, doorschrapping, *penghapoesan*.
DOORHANDELEN, o. w. *berdágang sádja, L., senantiása berniága*.
 Al heeft hij bankeroot gemaakt, hij handelt steeds door, *maski poetoes módalnja ia berdágang djoega, L., djikalaw poetoes módalnja sakálipoon makka senantiása ia berniága djoega*.
DOORHASPELEN, o. w. *likas sádja*.
DOORHEEN, bijw. *troes*.
 Hij ging door de rijstvelden heen, *makka ia-poon troes di sávah*.
DOORHEET, b. n. *pánas sakáli*.
DOORHELPEN, b. w. (doorgang weten te banen), *toeleng meneroeskan*.
 —, uit bezwaren helpen, *loepoetkan derri paadda kasoekáran*.
DOORHOESTEN, o. w. *bátoq sádja*.

DOORHOLLEN, o. w. *tijkongklang sâdja*.
DOORHUPPELEN, o. w. *berloempat-loempat, bertârti târti, berytîpan sâdja*.
DOORJAGEN, o. w. *berboeroe-boeroe*.
 Hij joeg te paard het woud door, *makka ia-poon tijkongklang troes di hoetan, (rimba)*.
DOORKAAUWEN, o. w. *mânah sâdja, béaq sâdja*.
DOORKAMMEN, o. w. *menjisir sâdja*.
 —, door en door kammen, *menjisir bâjig-bâjig*.
 Zijn haar is nog niet doorgekamd, *ramboetja belom di sisir bâjig-bâjig*.
DOORKERVEN, o. w. *tjintjang sâdja*.
 —, b. w. in stukken kerven, *tjintjang sampé troes*.
DOORKEUVELEN, o. w. *mengômong-ômong sâdja*.
DOORKLIJEN, o. w. *berpandang-pandang, nontong sâdja*.
 —, door iets, *pandang troes*.
 De gordijnen had men neergelaten, zoo dat ik er niet kon —, *makka kalamboe poon di lâbohkan ôranglah hingga kita tiada boleh pandang troes*.
DOORKLAGEN, o. w. *râtap sâdja*.
DOORKLEINZEN, b. w. *sâringkan, tâpiskan, lamboeskan*.
DOORKLIEVEN, o. w. *ber-blah sâdja*.
 —, b. w. *membra sakâli*.
 De voorstevan doorklieft de golven, *haloewan mentjintjang oembaq*.
DOORLINKEN, o. w. *berboenji-boenji*.
 —, overal klinken, *berboenji troes, berboenji koeliling*.
DOORKLOPPEN, o. w. *pâtoe sâdja, poekol sâdja, ketog sâdja*.
 IJzer —, b. w. *tâmpa bessî sampé troes (berlôbang)*.
DOORKLOVEN, b. w. *membra*.
DOORKNAAGD, b. n. (van een vaartuig door wormen), *roeboq, bertamboesan*.
DOORKNABBELN, b. w. *kikil troes, pôrot troes*.
DOORKNAGEN, b. w. *kârat troes, meroeboq*.
DOORKNAKKEN, b. w. *pâtakan*.
 —, o. w. *pâtak*.
DOORKNEDEN, o. w. *remas sâdja, senan-tâsa remas, trâda brênti remas, L.*
 —, b. w. door en door kneden, *remas bâjig-bâjig*.
 Een doorkneed werk, *pekardjâan jany bâjig sakâli*.
 Doorkneed, kundig, *pandei, ber-âlmoë, mâhir, Ar., bisa sakâli, L., mengarti sakâli, berpengatahoewan sakâli*.
DOORKNIJFEN, b. w. *djepit sampé poetoes*.
DOORKNIPPEN, o. w. *bergoenting-goenting, goenting sâdja*.
 —, b. w. *pôtong dengan goenting*.
DOORKOKEN, b. w. *mâsaq sâdja, bertânaq-tânaq*.

—, o. w. *berdâdih bâjig-bâjig, bedidih kras, L.*
DOORKOMEN, o. w. *djâlan troes*.
 Hij is de wildernis doorgekomen, *makka ia-poon djâlan troes di hoetan*.
 Er was zoo veel volk dat ik er niet kon —, *makka adâlâh bagitoe bânjaq ôrang di sâna sampé sâja tiada dâpat berdjâlan*.
 Deze bamboes is zoo hard dat ik er niet kan —, *makka bamboe ini bagitoe kras hingga sâja trâda boleh membrah dia, L.*
 De zieke zal er wel —, *makka ôrang sâkit itoe nanti somboh djoeqa*.
 De weg is zoo slecht, dat er haast geen — aan is, *makka djâlan itoe âda bagitoe roesaq sampé ôrang kampir tiada boleh mendjalânti dia*.
 Ilij zal er wel —, *nanti ia salâmat djoeqa*.
 Hij heeft een examen ondergaan maar is er niet doorgekomen, *makka ia-poon di pariksa sêta woeroeng*.
DOORKOUD, b. n. *dangin sakâli*.
DOORKRIJGEN, b. w. *meneroeskan, kassî troes, L.*
 Den draad er niet kunnen —, *trâda boleh mâsoq benang di lôbang djârom, L.*
 Hij kon het geneesmiddel niet —, *makka ia-poon tiada dâpat telan obat itoe*.
DOORKRUIPEN, o. w. *merangkang sâdja*.
 —, b. w. *meroesangkan dengan merangkang*.
 Doorgekropen (versleten door kruipen), *roesaq merangkang*.
DOORKRUISEN, b. w. (zoeën of landen), *langlang*.
 Zeeën —, *pâjor, pâjer*.
 Zeeën — tegen den vijand, *mengâjoeih*.
DOORKUNNEN, o. w. *boleh troes, boleh mâsoq*.
 De deur is te klein, de buffel kan er niet door, *makka pîntoe itoe terlâlos ketjil, karbo trâda boleh mâsoq, L.*
 Dat kan er niet door, *itoe terlâlos amat, itoe tiada dâpat, itoe trâda boleh, L.*
DOORLADEN, o. w. *moewat sâdja, trâda brênti moewat, L.*
 —, met spoed laten, *moewat lakas-lakas*.
DOORLATEN, b. w. *mendjâlankan, kassî liwat, L., kassî djâlan troes, L.*
 De stadspoort was gesloten en niemand werd doorgelaten, *makka pîntoe kôta soedah tertoeotop sêta tiada di kâsîh djâlan ôrang*.
DOORLEEREN, o. w. *belâdjâr sâdja, belâdjâr dengan râdjîn*.
 Ik heb dit boek doorgelêerd, *sahâja soedah belâjâr kitâb ini derrî paadda permoelâân hingga kasoedâkan*.
DOORLEGGEN, o. w. *târoh sâdja*.
DOORLEIDEN, b. w. *menghentar troes*.
 Wij werden de groote wildernis doorgeleid, *kita ôrang di hentar troes di hoetan besaar*.

- DOORLEIDING**, vt. *penghentáran troes*.
DOORLEKKEN, (doordruipen) o. w. *bôtjor sádja*.
DOORLETTEREN, o. w. *menjoelam hoerof sádja*.
DOORLEUTEREN, o. w. *berlambat-lambat, májin-májin sádja*.
DOORLEVEN, o. w. *hidop sádja, tíada berhénti hidop, berkandjang hidop, tinggal hidop*.
 —, b. w. *hidop*.
 Ik heb reeds het grootste gedeelte mijner jaren doorleefd, *makka hamba soedah hidop lebeh láma dèrri paadda sapáro oemoer hamba*.
DOORLEZEN, o. w. *batja sádja*.
 —, b. w. *membátja hábis*.
 Ik wil het boek —, *kita máwoe membátja hábis kitáb itoe*.
 Hij heeft het boek doorgelezen, *hábis di batjánja kitáb itoe*.
 Vluchtig —, *lantjar membátja*.
 Nadat hij al die brieven had doorgelezen, *sa-hábis ia membátja segalla soerat itoe*.
 Op nieuw —, *membátja poela, membátja lági sakáli*.
DOORLEZEN, b. n. *belezen, tammát mengádjí*.
 Een zeer — man, *orang jang tammát mengádjí*.
DOORLEZING, vt. *pembatjánán*.
DOORLICHTEN, b. w. *menjoeloh troes, membáwa óbor troes, (di hoetan, enz.)*.
DOORLIGGEN, b. w. *meloeká-t kárana berbáring terláloe láma, meloeká-in sabab ti-doeran terláloe láma, L.*
DOORLOOP, m. *troesan*.
DOORLOOPEN, o. en b. w. *berdjálan-djálan, djálan sádja*.
 —, met spoed loopen, *berdjálan tjepat-tjepat*.
 —, (van water, dat aanhoudend stroomt), *mengálar-ngálar*, zie **STROOMEN**.
 Hij liep de rijstvelden door, *makka ia-poon berdjálan troes di sawah*.
 Ik heb mijne schoenen doorgeloopt, *sája meroesahkan sája poenja sapátos dengan berdjálan-djálan*.
 —, vluchtig doorlezen, *lantjar membátja of pariksa*.
 Doorlopend (van een erf, dat geene schutting heeft), *ládang*.
 Een doorlopend verhaal, *tjeritra jang belom hábis, (tammát,) tjeritra jang lági di tambáhi*.
 De zon doorloopt de twaalf teekenen van den dierenriem in een jaar, *makka boerdj' ásmán jang doewa blas itoe-poon di peridarkan mata-hárt paadda sa-táhon sakáli*.
DOORLUCHTIG, b. n. de lucht doorlatende, *djárang sakáli, berlobang-lobang, perangan, lantás*.
 Een — dak, *átap jang bôtjor*.

- als net- of traliewerk, *djála-djála*.
 —, aanzienlijk, *besaar, moelia, bangsjáwan*.
 Een — hek of heining, *págar lantás*.
 Een — persoon, *orang bangsjáwan*.
 Eene —e vergadering, *madjlís besaar*.
 Een — bedrijf, *perboewátan jang moelia*.
 —e Hoogheid drukt men uit door *Sri padoeka*, dat is eig. de glans der pantoffels of schoenen, omdat de Maleijer ongaarne den persoon zelven noemt en dus uit eerbied zegt: het stof van den sultan, de glans der voetzolen of de luister van het paleis, enz.
DOORLUCHTIGHEID, vt. *prí jang berliangliang, ka-idáán jang berlobang-lobang*.
 —, uitmuntenheid, *sri padoeka, mas-járij, Ar.*, zie **DOORLUCHTIG**.
 —, doorschijnendheid, *tsifat jang djerneh, prt jang bening*.
 De —, (doorschijnendheid) van dit water, *djernehnja ajer ini, beningnja ajer ini, L.*
DOORMAALJEN, o. w. *táda berhénti pótong páki, trádu brénti mótong*.
DOORMAGER, b. n. *koeroes sakáli, koeroes kring*.
DOORMALEN, o. w. *kisar sádja, tíada berhénti gílang*.
DOORMARCHEREN, o. w. *berdjálan-djálan*.
 De troepen zijn de stad doorgemarcheerd, *makka bála-tantará (tsolidádoe) soedah berdjálan troes di negri*.
DOORMARSCHE, m. *perdjálanán orang tsaldádoe, perangkátan bála-tantará*.
DOORMENGEN, o. w. *bertjampor-tjampor, misrá*.
 —, b. w. *tjampor bájiq-bájiq*.
 De vreugde des menschen is met moeilijkheden doormengd, *makka kasoekáán orang itoe-poon di ganti-ganti kasoekáran*.
DOORMENGING, vt. *pentjampoeran*.
DOORMOETEN, o. w. *ti-dápat tíada berdjálan, misti liwat, L.*, *misti berdjálan*.
DOORMOGEN, o. w. *boleh berdjálan troes*.
 Daar wij hier —, *sabab kita orang boleh berdjálan troes di sini*.
 Niet —, *di lárang berdjálan troes*.
DOORMOORDEN, o. w. *mengámoq sádja, tíada berhénti mengámoq, berkandjang mengámoq*.
DOORN, m. *doert, chár, Ar.*
 Hij heeft zijne handen aan — en gewond, *tángannya loeka kena doert*.
 Eenen — uittrekken, *tjábóet doert*.
 Op — en zitten, *doedoeq di dálam doert*.
 Een — of punt van den Pandanus, *toembaq pandan*.
 Gestrooide — en rondom eene wacht of op wegen om de toenadering te beletten, *sangkrah, Jav.*
 — en uittrekken, *menjongkil doert, (voor menjongkil)*.
 Uw weg is met — en bezaaid, *makka perdjálanannoe áda berdoert-doert*.

- Dat is hem een** — in het oog, *dia girgittam derri itoe, L.*
Er is geene roos zonder — en, *makka boenga (kumbang) mawar itoe berdoert djoega, makka segalla kasoekâin di tjampor kadoeekâin.*
Een kromme —, *oenag, onag.*
Een — in het oog, *pânas di mâta.*
DOORNACHTIG, b. n. *berdoert.*
DOORNAGELEN, b. w. met nagels doorboren, *troeskan (girig) dengan pâkoe, berpâkoe-pakoekan.*
DOORNAGELING, vt. *pemâkoewan troes.*
DOORNAT, b. n. *bâsah sakâli.*
DOORNATTEN, b. w. *rindamkan bâjig-bâjig.*
DOORNBOOM, m. *pohon doert.*
DOORNBOSCH, o. *rongga doert.*
DOORNEMEN, o. w. *ambil sâdja.*
DOORNEN, b. n. *doert, berdoert.*
Een — kroon, *makota doert, makota jang berdoert.*
DOORNAAG, vt. *pagar doert.*
DOORSTRUIK, vt. *pohon doert.*
DOORNTAK, m. *tjâbang doert.*
DOORPAFFEN, o. w. *pâké boeboer sâdja.*
 —, b. w. *pâké boeboer sampé pitjah, pitjahkan dengan memboeboert.*
DOORPIKKEN, b. w. (openen) *menetas.*
Een ei —, *menetas telôr.*
DOORREIZEN, b. w. *menjalânt troes, djâdjah.*
DOORSCHENKEN, o. w. *sâlin sâdja.*
DOORSCHUREN, b. w. zie **SCHUREN**.
DOORSCHIETEN, o. w. *têmbaq sâdja, tâda berhênté menêmbaq.*
 —, *glippen, loetjoet.*
Het touw schoot door, *tâk poon loetjoet.*
 —, b. w. *menêmbaq troes.*
 —, (de weef- of schietspoel) *berpâkan-kan dengan toeraq.*
Met gouddraad doorschoten, *berpâkan-kan amas.*
Een boek met wit papier —, *menjîsip-kan qarhâs poetih dâlam soewâtoes kitâb, (boekoe, L.).*
DOORSCHIJNEN, o. w. *bersinar-sinar.*
De zon schijnt nog al door, *makka mata-hârt bersinar-sinar djoega.*
De maan schijnt tusschen de bladeren der taxisboomen door, *makka boelan poon bersinar troes di dâwon-dâwon pohon tjâmâra.*
 —, b. w. *eene plaats met licht vervullen, menerângt, menarângt.*
DOORSCHIJNEND, b. n. *hening, djerneh, bening, L., bâjang-bâjang.*
Dat water is —, *ajer itoe âda djerneh, itoe ajer âda bening, L.*
 — linnen, *kâjin bâjang-bâjang.*
DOORSCHIJNENDHEID, vt. *prî jang djerneh, (bening, L.).*
DOORSCHRAPPEN, b. w. *hâpoeskan, boewang, L.*
DOORSCHRIJVEN, o. w. *toelis sâdja, L., tâda berhênté menjoerat.*
- DOORSCHUDDEN**, o. w. *gôjang sâdja, gontjang sâdja.*
 —, b. w. door elkander schudden, *tjampor bâjig-bâjig.*
DOORSCHUTTEN, o. w. *liwat pîntoe ajer, djâlan troes di pîntoe ajer.*
DOORSLAAN, o. w. *pâlœ sâdja, poekol sâdja, L.*
Het papier slaat door, *makka qarhâs ini melar.*
De balans slaat door, *mâta narâtja toeron, (tjenderong).*
 —, b. w. *bêkin lôbang, L., memboewat liang.*
 —, in stukken slaan, breken, *pitjahkan.*
DOORSLAAND, b. n. *duidelijk, trang, njâta, thlâhûr, Ar.*
Een — bewijs, *tanda jang trang, saksji jang thlâhûr.*
DOORSLAG, m. *puntig werktuig, penggtrig, pentjoetjoq.*
 —, *vergiettest, tampat sâring.*
 —, *overwigt, mambong & mombong, lebéhnja tîmbangan.*
DOORSLAPEN, o. w. *tîdor sâdja, tâda berhênti berâdoe, Hofst.*
DOORSLEPEN, o. w. *sêrrêt sâdja, L., îrit sâdja.*
 —, b. w. *menjêrrêt, mengtrit.*
 —, *helpen, toelóng.*
DOORSLEPEN, b. n. *loos, tjerdig, hâlœs, malipoet.*
Een — man, *orang malipoet, orang tjerdig.*
Een — bedrieger, *perpîoe jang terlâlœ hâlœs.*
DOORSLPENHEID, vt. *prî tjerdig.*
DOORSLIJPEN, o. w. *asah sâdja, gboeq sâdja.*
 —, b. w. *mengâsah hîngga berlôbang, gboeq sampé berlôbang, — roesaq.*
DOORSLIJTEN, o. w. *pâké sampé roesaq, L.*
Ik heb deze schoenen doorgesleten, *sahâja soedah pâké ini sapâtoe sampé roesaq, (sampé berlôbang).*
DOORSLIKKEN, b. w. *telan, tullan, L.*
Eenen ring —, *telan sâtoe tjintjin, telan tjintjin sabantjoq.*
DOORSLINKEN, o. w. *ringkas sâdja, L., kimpês sâdja.*
DOORSLIPPEN, o. w. *galintjar troes, galintjir troes.*
 —, *gelijk een touw, loetjoet.*
DOORSLOOVEN, o. w. *bekardja-kardja sâdja, L.*
DOORSLUIPEN, o. w. *kaloewar ter-îndap-îndap, kaloewar mentjoeri-tjoert.*
DOORSMELTEN, o. w. *mâsaq sâdja.*
 —, b. w. *lâboer bâjig-bâjig, antjorkan sakâli.*
Het lood moet goed doorgesmolten worden, *makka timah itoe misti di mâsaq bâjig-bâjig, L., makka timah itoe handaq di lâboeran bâjig-bâjig (sampé melilleh, L.).*
DOORSMOKKELEN, b. w. *membâwa bârang glap sâdja, L., melarikan bêa sâdja.*

DOORSNEDE, vr. doorsnijding, *pemôtongan*, *pemanggalan*, *blahnja*.

—, middellijn, *boedjor*.

DOORSNELLEN, o. w. *berlârf-lârf*.

DOORSNIJDEN, o. w. *pôtong sâdja*, *panggal sâdja*.

—, b. w. *pôtong sakâli*, *pôtong troes*, *panggal sakâli*, *tâtas*.

Een brood —, *pôtong rôtt*.

Midden —, *pôtong di tengah*.

Twee lijnen, die elkander —, *doewa bâris jang lintang-lintang*.

Het middelpunt van eenen cirkel is daar, waar de middellijnen elkander —, *makka poesat boelat itoe âda paadda tampat pertemoewan bâris-bâris pertengâhan*.

—, deelen, *membahâgi*.

Dat land is met vele rivieren doorsneden, *makka tânah itoe di bahâgi-bahâgi bebrâpa soengei*.

Het hart —, (grieven), *mengiris hâti*.

En die dijk werd in tweeën doorsneden, *makka têngoq itoe terppanggal doewa*, S. R. 143.

DOORSNIJDING, vr. zie **DOORSNEDE**.

DOORSNIJDINGSPUNT, o. *poesat*, *tampat pertemoewan doewa bâris*.

DOORSNUFFELEN, b. w. *tâtang*.

DOORSPANNEN, b. w. *pâsang troes*.

Een touw door den tuin spannen, *pâsang tâli troes di kebon*.

DOORSPELEN, o. w. *bernâjin-mâjin*, *mâjin sâdja*.

Die luitaard wil niet werken, daar hij den ganschen nacht heeft doorgespeeld, *makka orang mâlas itoe tiâda mâw bekarâdja tegal dia bermâjin-mâjin intéro (sontog) mâlam*, L.

De juffer heeft al die zangwijzen op de piano doorgespeeld, *itoe nonna soedah mâjin piâno sampé hâbis segalla boenji râgam itoe*.

DOORSPEKKEN, b. w. *boeboeh dâging bâbi*, *sistipkan dâging bâbi*.

Hij heeft zijnen brief met vele Arabische woorden doorspekt, *makka soeatnja itoe-poen di perhâsinja dengan bebrâpa perkatâân arab*.

DOORSPLIJTEN, o. w. *belah*, *blah*.

—, b. w. *memblah*, *blah*.

DOORSPLIJTING, vr. bedr. *pemblahan*.

DOORSPLITSEN, b. w. *bahâgi*, *bâgi*, *bahâgi*.

DOORSPOELEN, o. w. *bâsoh sâdja*, *tjoelji sâdja*.

—, in cenige vloeistof, (verf), *tjelop*.

DOORSPOELING, vr. *penjoetjian*, *pembâsahan*.

DOORSPREKEN, o. w. *berkandjang berkâtakâta*, *tiâda brénti bitjâra*, L.

DOORSTAAN, o. w. *berdiri-dâri*, *berdiri sâdja*.

—, ondergaan, *tâhan*, *derita*, *tsabar*, Ar.

DOORSTAMPEN, o. w. *toemboeq sâdja*, *trâda brénti toemboeq*.

—, door en door stampen, *toemboeq bâjig-bâjig*.

DOORSTEKEN, o. w. *toesoeg troes*, *tikam troes*, *ramboes*, *loet*.

Eene bloedvin —, *toesoeg bisoel*.

Eenen dijk —, *menetas tarbis*.

—, met eenen beitel, mes enz., *pôtong*, *panggal*.

Ik kan de draad het oog dezer naald niet —, *sahâja tiâda boleh tjoetjoeq benang ini di lôbang djârom ini*, *sahâja trâda boleh kassi mâsoq ini benang di lôbang djârom ini*, L.

Hij doortak hem met den dolk, *makka di tikamnja dengan kris*.

Zich — om met een ander te sterven, *béla soedoeq*.

DOORSTEKING, vr. *penoesoekan*, *toesoekan*, *penikâman*, *pentjoetjoekan*.

—, van eenen dijk of zwaar werk, *penetâsan*.

DOORSTEVENEN, o. w. *berlâjar tiâda berhentî*.

DOORSTRALEN, o. w. *bersinar-sinar*.

—, b. w. *bersinarkan*.

De zon doorstraalt wildernissen en velden, *makka mata-hâri bersinarkan hoetan dan pâdang*.

Het bloed doorstraalt de aderen, *makka darah mengâlir-ngâlir di dâlam oerat-oerat*.

DOORSTROOMEN, o. w. *mengâlir*, *ngâlir*.

Het water heeft bij voortduring doorgestroomd, *makka ajer itoe senantîâsa mengâlir-ngâlir*.

Met spoed —, *mengâlir terlâloe cras*.

—, b. w. *mengâlir hingga menetas*, *menetas dengan mengâlir*.

DOORSTUDEREN, o. w. *senantîâsa mengâdji*, *tiâda berhentî mengâdji*, *belâdjâr sâdja*.

—, b. w. *mengâdji derri paadda permoelâân hingga kasoedâhan*.

DOORSTUREN, o. w. *pégang kamoedi sâdja*, *kamoedikan sâlja*, *mendjoeroe-djoeroe*, zie **STUREN**.

—, b. w. als: hij heeft de schuit onder de brug doorgestuurd, *makka ia-poen meladjoekan prâhoe itoe troes di bâwah djambâtan*.

Hij stuurde zijnen knecht de geheele stad door, *makka hambânja poon di soerohnja berkooliling negri*.

DOORTASTEN, o. w. *merâba-râba sâdja*.

—, fig. met kracht en ijver doorzetten, *kardja dengan soenggoeh-soenggoeh*, *melakoe kan dengan soenggoeh hâti*, *boeroe-boeroe*, L.

—, onderzoeken, *partiksa*.

DOORTASTEN, b. w. de hand ergens instoken, *salog*, *salop*.

DOORTELEN, o. w. *hitong sâdja*, *bilang sâdja*, *senantîâsa menghesâbkan*.

DOORTOGT, m. *perjulanân troes*.

- Hier is veel —, *bánjaq órang berdjálan-djálan di sini.*
 —, gang, *pelantaráan.*
 Naauwe —, *troesan, teroesan.*
 Het rivierwater heeft hier geen —, *makka ajer soengei tiáda dápat láloe di sini, ajer káli tráda bóleh láloe (djálan), di sini.*
- DOORTOGTBRIEFJE**, o. soerat *idzin, soerat bébas, L.*
- DOORTRAPPEN**, o. w. *índjaq sádja.*
 —, b. w. *índjaq troes, índjaq sampé pitjah.*
 Eene plank —, *índjaq pápan sampé (hingga) pitjah.*
- DOORTRAPT**, zie **DOORSLEPEN**.
- DOORTREKKEN**, o. w. *tiála berhént mengkela, tárég sádja.*
 Eene plaats —, *berdjálan troes soewátloe tampat, melaloewí soewátloe tampat.*
 Al de legerscharen zijn hier doorgetrokken, *makka segalla bála-tantará soedah berdjálan troes kamárí, (liwat di sini).*
 — van vloeistoffen, *mákan troes.*
 Doortrokken van eene lucht of geur, *berbáwoe, bebáwoe, L.*
 Vele onbekende wouden, wildernissen en woestijnen doorgetrokken zijnde, *berbrápa melaloewí hoetan rimba belantára.*
 Doortrokken van peté-lucht, *bebáwoe peté, (zekere boon).*
- DOORTREKKING**, vr. *perdjálanán troes.*
- DOORVAART**, vr. *perdjálanán práhoe troes.*
 De — der schepen door de straat, *perdjálanán kapal troes di selat.*
 —, straat, *selat.*
- DOORVALLEN**, o. w. (door iets heen), *djáhóh temboes.*
 De kokosnoot viel door het dak, *makka boewah njior (kalápa, L.), poon djáhóh temboes átáp.*
 Het vel van zijne knie afvallen, *djáhóh sampé loeka koelit loetoetinja.*
- DOORVAREN**, o. w. *berlájár sádja.*
 De schuit kan de stad niet —, *makka práhoe itoe tiáda dápat berdjálan troes negri.*
- DOORVASTEN**, o. w. *berpoewása-poewása, pégang poewása sádja.*
- DOORVECHTEN**, (zich), b. w. *menjerboekan dirinja dengan bertetaqkan pedang.*
- DOORVLIJEN**, o. w. *pótong dengan kikir.*
- DOORVLIAMMEN**, o. w. *bernjála-njála, menjálá sádja.*
- DOORVLECHTEN**, b. w. *anjám dengan, selang-selang.*
 Met roode linten doorvlochten, *di anjam dengan fita méráh.*
 Heure haren waren met diamanten en paarsen doorvlochten, *makka ramboetinja di selang-selang útan dan moetiára.*
- DOORVLEIJEN**, o. w. *memboedjoeg sádja.*
- DOORVLEKKEN**, o. w. *doorvloeijen, boejar, melar.*
- DOORVLIEDEN**, o. w. *berlári-lári.*
- DOORVLOEIJEN**, o. w. *melar, boejar.*
 Dit papier vloeit door, *ini qarháas melar, L.*
 —, gestadig vloeijen, *mengálir-ngálir.*
 —, (door oud hout), *rinbas.*
- DOORVOEDEN**, b. w. *kunjangkan, menginjangkan.*
 Doorvoed, b. n. *bertambon, kasji, Ar, hásjí & hástí, verb.*
- DOORVOER**, m. *penbawáan troes,*
- DOORVOEREN**, b. w. *membáwa troes.*
- DOORVRETEN**, o. w. *gegáras sádja.*
 —, b. w. door iets heen vreten, *mákan troes, tamboeskan.*
 Doorgevreten, *tamboeskan, di mákan troes, roeboq, boeboq.*
- DOORVUREN**, o. w. *tiáda berhént témbaq.*
- DOORWAADBAAR**, b. n. *ka-aroengan, jang bóleh di grobiokkt, L.*
- DOORWAAIJEN**, o. w. *berkandjang bertioep, zie WAAIJEN.*
 Dit venster sluit niet goed, de wind waait er door, *djandéla ini kórang rápat angin másoq djoega.*
- DOORWADEN**, b. w. *arong, gróbiok, L.*
 Eene rivier —, *mengárong soengei, grobiokkt kált, L.*
- DOORWAKEN**, o. w. *berdjága-djága.*
 —, b. w. *djága, mendjága.*
- DOORWANDELEN**, o. w. *berdjálan-djálan, pasinaar sádja, L.*
 Wilt gij nog verder —? *apa' toewan máwoe berdjálan-djálan lágt?*
 Alle wildernissen en vlakten —, *mendjalánt segalla hoetan dan pádang.*
 De gansche stad —, *berdjálan berkoeliling negri.*
- DOORWANDELING**, vr. *perdjálanán, pastaar, L.*
- DOORWARM**, b. n. *pánas sakáli.*
- DOORWARMEN**, b. w. *memánaskan sakáli, panásin bájiq-bájiq, L.*
- DOORWASSEN**, o. w. *bertoemboeh-toemboeh.*
 —, spoedig wassen, *toemboeh lakas.*
 —, door iets heen, *toemboeh troes.*
 — vleesch, *dáging jang di selang-selang gemoq.*
- DOORWEKEN**, o. w. *rindam sádja.*
 Laat dat hout nog maar twee à drie dagen —, *béjar itoe kájoe di rindam lági bárang doewa tiga hári.*
 —, b. w. *membásahkan.*
 —, week, zacht maken, *melembhoeti.*
 Geheel —, *rimbes.*
- DOORWEEKING**, vr. *perindáman, pelentboetan.*
- DOORWERKEN**, o. en b. w. *bekardja sádja, oesáha sádja.*
 Eene stof met goud —, *berpákanan kájin dengan amas.*
- DOORWEVEN**, o. w. *tenoen sádja, bertenoez sádja.*
 —, b. w. *berpákanan.*

DOORWIEGEN, o. w. (schommelen, zoo als de Maleijers doen), *mengâjoen-tjoen*.
 DOORWORSTELLEN, o. w. *bergoemol-goemol*.
 —, b. w. fig. te boven komen, *meng-âlakkan*.
 DOORWORTELEN, b. w. *ber-akar-akar*.
 DOORWROETEN, o. w. *bersongkor-songkor*, *berkoeroq-koeroq*.
 —, b. w. *menjongkor*, *mengoeroq*.
 DOORZAAIJEN, o. w. *tâbor sâdja*, *njebar sâdja*, L.
 —, b. w. *menjelangkan*.
 Met sterren doorzaaid, *di selang-selang bintang*.
 DOORZAGEN, b. w. (zagende scheiden), *pôtong dengan girgâdjî*, *menggirgâdjî troes*.
 DOORZAKKEN, o. w. inzakken, *amblès*, L., *toeron*.
 —, zie DOORZIJGEN.
 DOORZAKKING, vr. *amblès*, *amblèsnja*.
 De — van dien muur, *amblèsnja têm-boq itoe*.
 DOORZEILEN, o. w. *tâda berhênti berlâjar*, *berlâjar sâdja*.
 —, snel zeilen, *berlâjar lâdjoë sakâli*.
 Vele zeeën —, *melâjarkan bebrâpa lâwoet*.
 —, b. w. zeilende breken, *pâtakkan (poetoeskan) dengan berlâjar*.
 DOORZENDEN, o. w. *berkirim-kirim*.
 —, b. w. *mengûrinkan*.
 DOORZETTEN, b. w. *mâsoqkan*.
 —, fig. een werk, eene zaak, *djoeng-kong*, *paqsa*, *boeroe-boeroe*.
 DOORZIEN, o. w. *lihat troes*, *pandang troes*.
 —, b. w. *meneroekkan dengan mâta*.
 —, nazien, *pariksa*.
 —, bevatten, *mengarti*.
 DOORZIENING, vr. *pemariksâân*.
 DOORZIFTEN, b. w. doorgieten, *tâpis*, *tamboeskan*, *sâringkan*, *kassî sâring*, L.
 DOORZIGT, o. door iets heen, *pemandângan troes*.
 —, verstand, begrip, *pengartian*, *fâwl*, Ar.
 —, bevattingvermogen, *âqal*, *âqal boedî*, *penglihatan*.
 Want hij heeft een zeer helder —, *kârana ia terlâoe troes penglihatannja*, S. R. 107.
 DOORZIGTKUNDE, vr. *ilmoe sinar*, (eig. de kennis der stralen), zie VERGEZIGTKUNDE.
 DOORZIJGEN, b. w. *tâpiskan*, *tamboeskan*, *kassî sâring*, L., *sâringkan*.
 DOORZIJGING, vr. *penjaringan*, *tapisan*.
 DOORZIJN, o. w. *âda troes*.
 De bamboes is door het gat (gegroeid), *makka boeloh itoe toemboeh troes di lôbang itoe*.
 Hij is er door (gekomen), *makka ia salâmat kaloe war*.
 DOORZIJPEN, o. w. *tiris*, *melas*, L., *tambas*.

—, doervloeffen (door oud hout), *rîmbès*, *rîmbès*.
 DOORZIJPING, vr. *tirisan*.
 DOORZITTEN, o. w. *berdoedoeq-doedoeq*, *doedoeq sâdja*.
 DOORZOEKEN, o. w. *mentjahârt-tjahârt*, *mentjârt sâdja*.
 —, b. w. overal zoeken, *mentjârt kooliling*.
 —, door en door zoeken, onderzoeken, *pariksa*, *tâtang*.
 DOORZOEKING, vr. *pentjaharian*.
 —, onderzoeking, *pemariksâân*, *penjidikan*.
 DOORZOEKER, m. *pemariksa*, *orang jang pariksa*.
 DOORZOGEN, o. w. *menjoesoewt sâdja*.
 DOORZOUTEN, b. w. *menggarâmî bâjiq-bâjiq*, *boeboh bânjaq garam*.
 —, Goed doorgezouten, *di garâmî bâjiq-bâjiq*.
 DOORZUIGEN, o. w. *menjoesoe sâdja*, *trâda brênti minom soesoe*, L.
 Dit papier zuigt, *ini garthâs melar*.
 DOORZWEETEN, o. w. *berpeloh-peloh*, *kringat sâdja*, L.
 —, b. w. *bâsahkan dengan peloh*, (*kringat*, L.).
 Doorzweet, *bâsah kringat*, L., *bâsah peloh*.
 DOORZWELGEN, o. w. *telan sâdja*.
 —, b. w. *telan*, *menelan*.
 Dat is te groot om door te zwelgen. *makka itoe terlâoe besaar tâda boleh di telan*.
 DOORZWELGING, vr. *telan*, *penelânan*.
 DOORZWEMMEN, o. w. *bernang sâdja*.
 —, door iets heen, *bernângt*, *rennângt*.
 DOORZWELLEN, o. w. *bangkaq sâdja*.
 DOORZWEREN, o. w. doervloeken, *koetog sâdja*.
 DOORZWEREN, o. w. (van een gewel of puist,) *bernânah-nânah*, *bernânah sâdja*, als het open is, en *berpoeroe-poeroe* vóór dat het openbreekt.
 DOORZWERVEN, o. w. *mengombâra sâdja*, *melantjong sâdja*.
 Het gebergte —, *mengombâra berkooliling goenong*, *melantjong di goenonggoenong*.
 DOORZWEVEN, o. w. *melâjang sâdja*.
 De lucht —, *melâjang di adara*.
 DOORZWIJGEN, o. w. *berdiam-diam*, *diam sâdja*.
 DOOS, vr. *bâkas*, *tampat*, (in alg. zin).
 —, werk—, *werkmandje*, *kampoeh*.
 Eene vierkante houten — met fijne rotting overtrokken, *kâras*.
 Eene Ceramsche — van fijnen rotting gevlochten en met kleine horentjes bezet, *kandâga*.
 Rond houten werk— van vrouwen, van hoven bolrond met vergulde figuren, *tienoeng*.

- Ronde verlakte aarden — of bus met een deksel, *puttiman*.
- Fijne rotting— met een deksel, *koedoe*.
- Een — voor juweelen, *tjamboel permata, bosétta intan*.
- voor tabak, tabaks—, *lôpa-lôpa, tâlap, salâpa, saleppa, sussullepa*.
- , *kistje, pett ketjil*.
- Betel—, *tampat sirih, saleppa*.
- Vierkante — van bladeren, *tatamban*.
- voor ouwelen, betel, enz. *oetjang*.
- Verlakte, ronde —, *ab, Ch*.
- DOOSJE, o. *bosétta, ketjil, boetta*.
- Een rond, verlakt houten —, *tjuppoq, tjépoeg*.
- DOOVE, m. *orang toek*.
- DOOVEN, b. w. *soeramkan*.
- , *uiddooven, pädamkan, boenoh, L*.
- DOOVING, vt. *pemadaman*.
- DOOZENKRAAM, vt. *kadei orang djoewal bosétta, zie DOOS*.
- DOOZENMAKER, m. *toekang bosétta, pandei bosétta, zie DOOS*.
- DOOZENSCHILDER, m. *toekang tjat bosétta*.
- DOP, vt. *schaal, koelit*.
- van een ei, *koelit telôr*.
- van eene kokosnoot, *tampoerong njor, tampoerong kalâpa, bâtoq kalâpa*.
- Maak u niet boos, hij komt pas uit den —, *djângan toewan goesar, dia orang mâst kânaq-kânaq, L*.
- DOPPEN, b. w. *koepas, koebaq*.
- DOE, b. n. *kring, lišoet*.
- Een — land, *tânah kring*.
- Een — re boom, *pohon kring*.
- Een —, uitgedroogd, mager mensch, *orang koeroes kring*.
- re bladeren, *dawon kring*.
- Een — gesprek, *ômong-ômong kôsông*.
- DORACHTIG, b. n. *kring sedikit*.
- DORADO, m. *zekere visch, abinoes*.
- DOREN, m. zie DOORN.
- DORHEID, vt. *kakringan, qahî, Ar*.
- , *magerheid, kakoeroesan*.
- DORF, o. *doeson, désa*.
- Groot —, *neyri*.
- Klein —, *kampong*.
- en bezitten, *berdoeson*.
- DORPACHTIG, b. n. *tjâra orang doeson, tjâra orang kampong*.
- DORPEWONER, m. *pedoedoeq doeson, zie DORPELING*.
- DORPBRUILOFT, vt. *perdjamoewan kâwin orang kampong, perdjamoewan mampilê di doeson*.
- DORPEL, m. *ambang, bandoel pîntoe, darnî, astâka*.
- DORPELING, m. *orang kampong, orang doeson, orang désa*.
- Gegoed —, *budjdjadjaq, L*.
- DORPGEESTELIJKE, m. *inâm kampong, gew. doch verkeerd panghoeloe*. Op sommige plaatsen heet de kampongpriester, *amil*.
- DORPHERBERG, vt. *pesanggrâhan di désa*.
- DORPHUIS, o. *roemah kampong, roemah doeson, roemah désa*.
- DORPJE, o. *kampong ketjil, tâlang*.
- DORPKEK, vt. (inl.) *missigit kampong, L., mesdjid doeson*.
- , (christel.) *grédja doeson*.
- DORPLAND, o. *tânah doeson, tânah désa*.
- DORPLIEDEN, m. *meerv. orang kampong, orang désa, orang dârat*.
- DORPPREDIKANT, m. *pandita doeson, pandita kampong*.
- DORPPRIESTER, m. *amil, pâdri doeson, (kampong)*.
- DORPREGT, o. *âadat désa, âadat doeson*.
- DORPSCH, b. n. *tjâra désa, tjâra kampong*.
- DORPSCHOOL, vt. *sekôla kampong, L., verb. langar kampong, langar doeson, pesantrên*.
- DORPSCHOOLMEESTER, m. *goeroe kampong, goeroe doeson*.
- DORPSCHOUT, m. *dorphoofd, kapâla kampong*.
- DORPSCHUIT, vt. *prâhoe kampong, prâhoe désa*.
- DORPSHEER, m. *panghoeloe kampong, zie DORP*.
- , *landheer, toewan tânah*.
- DORPSHUIS, o. *gemeentehuis, bâlei, gedong bitjâra di doeson*.
- DORPSPEELMAN, m. *bidoewân doeson*.
- DORPSWIJZE, bijw. *tjâra doeson, âadat doeson, tjâra kampong, âadat kampong*.
- DORREN, o. w. *lâjoe, djâdi kring, zie VERDORREN*.
- DORRING, vt. *kalajoewan*.
- DORSCHEN, b. w. *tebah, loebor*.
- , met voeten treden, *mengiriq*.
- , stampen, *toembog*.
- DORSCHER, m. *orang menebah, penebah, orang meloebor*.
- DORSCHSCHUUR, vt. *tampat penebâhan, tampat peloebor*.
- DORSCHTIJD, m. *mâsa penebâhan*.
- DORSCHVLEGEL, m. *pengloebor*.
- , *stamper, aloe*.
- DORSCHVLOER, m. *penebâhan, peloebor*.
- DORST, m. *dahâga, dhâga, hâws, âws, L., (aus, hâwoes)*.
- Een zeer hevige —, *dahâga jang amat sângat, âws jang terlâlœ amat*.
- Den — lesschen, *poewaskan dahâga poewaskan âws, minom*.
- verwekkend, *menjadikan dahâga, bêkin âws & djâdi âws, L.*
- , sterk verlangen, *rindoe, ingin, kepîngin, L., kângan*.
- DORSTEN, o. w. *berdahâga, berâws, L., ghal-lân, Ar., tsâjim, Ar.*
- naar de wateren des levens, *berdahâga akan ejer kahidpan, berdahâga akan ejer kala-kawtzar*.
- Zeer — naar de gerechtigheid, *rindoe dendan akan âdâlet*.

Naar bloed —, *mákan dárah*.
 —, zoo als een land naar regen, *ter-láloe kring, kakringan*.
DORSTIGHEID, vt. zie **DORST**.
DORSTVERSLAAND, b. n. *memoewaskan dahága, baperninonkan, poewaskan áws*, L.
DOS, m. kleeding, *pekájin, pákéan*.
DOSIS, vt. (ond. w.) *kabanjákan*.
 Eene — van drie drachmas opium, *kabanjákan afioen jang bratnja tiga derham*.
DOSSEN, b. w. kleeden, *pákei, páké*, zie **KLEEDEN**.
DOT, vt. *benang koesoet*.
DOUW, m. *penoelákan, penoelakkan*.
DOUWEN, b. w. *toelag*.
 —, schuiven, *sórong*.
 —, kneden, *remas, ramas*.
 —, drukken, *tákan*.
 — (om ontlasting te hebben,) *taran, teran, bertaran, battaran*.
 Iemand iets in de hand —, omkoopen, *soewápi, menjoewápi*, zie **FOOT**.
 —, persen, *práh, pras*, L.
DOZJIN, o. *loesin*, verb. *doewa blas*.
 Twee —, *doewa loesin*.
 Vier — borden, *empat loesin piring*.
 —goed, grof, gemeen goed, *bárang kásar, bárang boesoeg*.
DRA, bijw. *weldra, lakas, segra*.
 Hij zal — komen, *makka ia akan datang lakas*.
 —, voegw. *demi, satelah, serta, srinta*, L.
 Zoo— mogelijk, *dengan sa-segránja, dengan sa-lakasnja*.
DRAAD, m. *benang*.
 — van katoen, *benang kapas*.
 —, naaigaren, *oelar-oelar*, Jav.
 — van hennep, *táli rámi*.
 — van ijzer, *ijzerdraad, káwat bess, dáwa bess*.
 Linnen langs den — afsnijden, *pótong kájin sa-pandjang langsinnja*.
 —, vezeltje, *oerat seni*.
 Zijn leven hangt aan eenen —, *njárishlah ia máti, ia hampir máti*.
 —, zamenhang, *perhoeboengan*.
 De — van het hout, *ira-ira*.
 Draden of koorden waardoor beelden of werktuigen bewogen worden, *pesáwat*.
 Den — van eene rede weder opvatten, *melantasin perkataan*, L., *menoeroet perhoeboengan perkataan*.
 Voor den — komen, *bitjára troes trang*.
 Den — spinnen, *menganteh benang, kardja benang, bekin benang*, L.
 Draden in bloemen, *sári*.
 Draden van palmboomen, *líf, Ar, lífat, Ar*.
DRAADBUS, vt. *práboet menárég káwat*.
DRAADHOUER, m. *gájit líkásan*.
DRAADTREKKEN, o. *tárég káwat, héla káwat*.

DRAADTREKKER, m. *toekang káwat, pandei káwat*.
DRAADTREKKERLIJ, vt. *tampat toekang káwat*.
DRAADVORMIG, b. n. *saroeпа benang, seperti benang*.
DRAADWERK, o. *fijn gouddraad, káwat amas jang háloes, benang amas*.
DRAADWORM, m. *tjátjing káki*.
DRAAGBAAR, vt. *bendoe*, zie **BAAR**, **BERRIE**.
DRAAGBAAR, b. n. *jang bóleh di angkat, jang bóleh di pikol órang, jang dápat di oesong*.
 —, van kleederen, *jang bóleh di páké, jang dápat di pákei*.
DRAAGBAG, m. *tampat (bákas) akan membáwa*.
DRAAGBALK, m. *sendat*.
DRAAGBAND, m. *sandang, sendang, sandáng-an, ikat pinggang*.
 —, broekengalg, *brététel*, verb. Fr.
DRAAGBOOM, m. *kájoe pikoelan, kájoe oesong, ponta*.
 —, om water te dragen, *táboeng*.
DRAAGHANGMAT, vt. *dála & dóli*, Sansk., soort van palanquin.
DRAAGHEMEL, m. *téndah jang di oesong*.
DRAAGJUK, o. zie **JUK**.
DRAAGKORF, vt. *bakoel, bakkoel*, L.
DRAAGLOON, o. *oepah koeli, oepah órang mikol, oepah órang oesong*.
DRAAGPUNT, o. (bij het dragen, dat *doekong* heet), *doekoengan*.
DRAAGRIEM, m. zie **DISSELBOOMRIEM**.
 —, om' iets te dragen, *koelít oesoengan*.
DRAAGSPAAK, m. *pengongkil*.
DRAAGSTOEL, m. *draagkoets, oesoengan, oesongan, mangkoer, tandoe*, L.
 —, hangmat hangende aan eenen draagstok, *djoeli*.
 In eenen — dragen, *mangkoerkan, pikol tandoe*, L.
 In eenen — gedragen worden, *di tandoe*.
DRAAGZADEL, m. voor een lastdier, *sélla pikoelan*, L., *pelána pikoelan*.
DRAAI, m. *draaijing, poetáran*.
 —, omwenteling, *ommezwaai, peridáran*.
 Eenen — te kort nemen, *poetar terláloe pátah*.
 Koetsier, gij moet den draai niet te kort nemen, *koesir, djángan poetar terláloe pátah*.
 De —, dien men aan eene zaak geeft, *peratoeran perkára*.
 —, listige streek, *pedája*.
DRAAIBALK, m. *kájoe sanggoetan*.
DRAAIBANK, vt. *tampat lárik, boeboetan*, Jav., *pelárik*.
DRAAIBAS, vt. *rantáka*.
DRAAIBEITEL, m. *páhat toekang lárik, páhat toekang boeboet*.
DRAAIBOOM, m. *kájoe poetáran*.
 —, om zware lasten op te ligten, *dawár*, Ar.

DRAAIBRUG, vt. *djambátan berpoetar, djambátan berpoesar.*
DRAAIHOUT, o. *kájoe bákai di lárík, kájoe bákai di boeboet.*
DRAAIHOUTJE, o. klein molentje, *kitiran.*
DRAAIJEN, b. w. wenden, schroeven, *poetar, kilam.*
 Verkeerd —, verdraaijen, (woorden,) *poetar báliq.*
 Een touw —, *poetar ták.*
 —, (horizontaal) *poesar, lárík.*
 Draaijend water, maalstroom, *ajer berpoesar.*
 —, (van kunstdraaijers), *lárík, boeboet, Jav.*
 —, (van raderwerk), *giling, kisar.*
 —, (van het hoofd), *páling*, ook het zwenken.
 Iets in elkander —, vlechten, *anjam, pinal.*
 —, rondgaan, *idar, poesing, kisar, kitar, kilam.*
 De wind draait, *angin mengidar.*
 Het spit —, *poesing pátjaq.*
 Een ring (om den vinger) —, *mengisar tjintjin.*
 De wind draait naar het westen, *angin berkisar ka-bárat.*
 Het wiel draait, *djantrá berkitar.*
 De deur draait, *pintoe berkitar.*
 —, omwentelen, voortrollen, *goesling.*
 Het rad —, fig. *mendjoeroe.*
 — van een vaartuig, *ali, alih.*
 Iemand een rad voor de oogen —, *pe-dajá-in órang, L., menipoe órang.*
 Zich — en wenden, (uitlugten zoeken), *mentjári oedzoer, mentjári daja oepája.*
 Knoopen —, fig. *poetar kantjing, boedjoq.*
 Het hoofd draait mij, loopt mij om, *saja djádi poesing kapála.*
 —, talmen, *berlambat-lambat.*
 —, drentelen, *berbáliq-báliq.*
 —, heen en weder —, dwarlen, *lingar,* (ook van het verdraaijen der oogen).
DRAAIJER, m. (kunst—) *toekang lárík, pandei lárík, toekang boeboet.*
 —, bedrieger, *pertipoe, pembóhong.*
DRAAIJERIJ, vt. uitvlugt, *pedájan, makar, makr, Ar.*
DRAAIJING, vt. *poetáran, kitáran.*
 —, het doen draaijen, opwinding, enz., *pemoetáran, pengitáran, zie DRAAIJEN.*
 De — van zon en maan, *peridáran mata-hárt dan boelan.*
 De —, rondwenteling der hemelsche spheren, *perkitáran tjakrawála.*
 En hij draaide die boven zijn hoofd, *makka di kisarkannya ka-tas kapalánja.*
DRAAIKOLK, m. maalstroom, *oelaq, ajer berpoesar, poesáran ajer.*
 — in een stroomend water, *oelei*, zie **MAALSTROOM.**
DRAAIKONST, vt. *ilmoe lárík, ilmoe boeboet.*

DRAAIKOOI, vt. *koeroengan bádjing.*
DRAAIKOP, o. van touwslagers, *djantrá poetar ták.*
DRAAISCHIJF, vt. van eenen pottebakker, *pellárík.*
DRAAISLIJFSTREEN, m. *goerinda, Jav., bátoe asáhan jang poesing, bátoe goesoq jang di poetar.*
DRAAISPIJL, o. *pátjaq.*
DRAAISTEL, o. *pellárík.*
DRAAISTOK, m. *kájoe poetáran.*
DRAAITOL, m. *gásing, gangsing, L.*
DRAAIWERK, o. *bárang jang di lárík, bárang jang di boeboet.*
DRAAIWIND, m. *poeting baliong.*
DRAAK, m. *nága.*
 Vliegende —, *nága terbang.*
 Armingen in den vorm van eenen —, *pontog bernága.*
 Zee—, *nága láwoet.*
 Liggende —, *nága bertangkop.*
 Vechtende —, *nága berdjoeoang.*
 Vliegende —, zeker vliegend insect, *bart-bartí.*
 —, hemelsteeken, *ráh, ráw.*
 Staart van den —, *kedoe.*
 De oude —, (de duivel), *ib-lis, Ar.*
 Den — steken, *pergilákan, májin bódoh, L., angga.*
DRAK, vt. *karoh, kroeh*, (eigenl. *karah, Perz.*), *ampas, L., kótor.*
 — van wijn, *karoh anggoer.*
 — van koffij, *ampas koppi, L.*
DRABBIG, b. n. *boetaq, L., karoh, kroeh.*
 — water, *ajer boetaq, L., ajer karoh.*
 — e inkt, *tinta boetaq, L., dáwat karoh.*
DRAEDIG, b. n. *mágel, oelid.*
 — e rapen, *lobaq mágel.*
 — vleesch, *dáging oelid.*
DRACHMA, o. (ond. w.) gewigt, *derham, Ar.*
DRAF, m. *djokdjok, L., oenggol.*
 Op een — je loopen, *berdjálan tjepat-tjepat, berdjálan goepoh-goepoh.*
 —, zie **DRAK.**
DRAGANT, vt. boksdoren, *poeloes areui, Soend.*
DRAGELIJK, b. n. *terderita, jang bóleh di táhan.*
 Dat is niet meer —, *makka itoe-poon ttáda terderita lági.*
DRAGEN, b. w. in eenen algem. zin, brengen, medebrengen, *báwa, membáwa.*
 —, aan eenen stok over den schouder, zoodat er aan beide uiteinden iets hangt, *pikol, kendar, kendal.*
 Eene kist aan (met) de hand —, *tangan-tangánt petí.*
 Op den rug of op de heup —, *doekong.*
 In eenen doek (een kind) onder den arm —, *géndong.*
 Onder den arm —, *kilig.*
 Hare bloemenmand droeg zij onder den arm, *makka bákoel boengánja itoe-poon di kilinjja. S. R. 13. 8.*

Op de vlakke hand —, *ampoe*.
 Met twee of meer personen aan eenen stok —, *oesong*, *mengoesong*, *göttong*, Jav.
 —, zwanger zijn, *boenting*, *kandong ánaq*, *hâmil*, Hoft.
 Aan de hand —, (visch aan een touwtje geregen, enz.), *ténteng*.
 Bloemen achter de ooren —, *bersoenting*.
 Een kind in eenen doek, die over den regterschouder en onder den linkerarm doorgaat, —, *mengamban*.
 Water in bamboezen op den rug —, *angkoet ajer*.
 Eene vracht op den rug —, *gâlas*.
 In eenen zak, beurs enz. —, *kandong*.
 Op het hoofd —, (ten teeken van hoog-achting), *djongjong*, *mendjongjong*.
 Een kind schrijdelings —, (op de heup of nek), *djoelang ánaq*.
 De zonden —, *tanggong dosa*.
 Eene naam —, *pâkei náma*, *bernâma*.
 Het zwaard —, *menjísipkan sjamsjir*, *pâkei pédang*.
 Eenen ring —, *pâkei tjintjin*.
 Vruchten —, *berboewah*.
 Op den schouder — met één been voor en één been achter, *sampoe*.
 Het is te zwaar, gij kunt het niet —, *itoe terlâloe brat*, *loe tráda bóleh membâwa itoe*.
 De onkosten —, *bâjar segalla belandja*.
 —, stutten, *toendjang*, *menongkat*.
 De wonde draagt, makka loeka itoe *bernânah*.
 Aan een juk of stok —, *lambar*.
 Dragende (slepende) houden, *perlam-
batkan*, *perlénakan*, *baperlâhankan*, *kardja
plan-plan*, L.
 Voorzigtig op de hand —, *tátang*, *me-
nátang*.
 — op beide handen, (eenen schotel),
dongdong, *tampa*.
 — onder de hand, *bibit*.
 DRAGEN, o. *pembawâan*, *pemikoelan*.
 DRAGER, m. *koeli*, *orang pengoesong*.
 Brief—, *orang membâwa soerat*.
 Vier engelen, —s des troons (Gods),
ampat orang melâjikat hamalut arsj.
 DRAGT, vr. *pikoelan*.
 Ééne —, zooveel één man kan dragen, *sa-
orang poenja pikoelan*, *pikoelan sa-orang*.
 Eene — voor twee menschen, *gottongan
doewa orang*, L., *pikoelan doewa orang*.
 —, mode, *tjâra*.
 Javaansche —, *tjâra djâwa*.
 —, kleding, *pekâjin*, *pakéan*.
 —, zwangerheid, *boenting*, *hâmil*, Hoft.
 — eener wonde, *nâmah*.
 — der oogen, *daki mâta*.
 — van een vuurwapen, *larinja pelor*,
(*peloeroe*).
 DRAGTIG, b. n. bevrucht, *boenting*, *hâmil*,
kandong ánaq, *mengandong ánaq*.

—, leepoogig, *mâta nilus*.
 —, van eene wonde, *bernânah*.
 DRAKENBLOED, o. gom uit den drakenboom,
djernang, *djaranang*, *dam'l-achwin*, Ar.
 DRAKENBOOM, m. *pohon djaranang*, *linggoem*.
 DRAKENSTAART, m. (een der vlekken in de
maan), *kadoe*.
 DRAKENSTEEN, m. steen, dien men waant
uit den kop eener slang of draak te kom-
men, *komâlu oelar*.
 DRALEN, o. w. *lambat*, *berlambat-lambat*,
lina, *léna*, *perlâhan-lâhan*, *plan-plan*, L.,
mâlas.
 Indien hij draalt, naar zijne stad te gaan,
djikalaw ia lambat ka-negrinja.
 DRALEK, m. *orang mâlas*, *pemâlas*, *orang
jang plan-plan sâdja*.
 DRALING, vr. *perlambâtan*, *kamalâsan*.
 DRANG, m. dringen, *penjesâkan*.
 —, ophooping van menschen, *kasesâkan
orang*.
 — der omstandigheden, *kapaqsâan hiâl
âhwâl*.
 —, nood, *kasoeâran*.
 DRANGREDEN, vr. *dalil*, Ar., *tanda katrân-
gan*, *borhân*, Ar.
 DRANK, m. *minoeman*, (*minóman* is onjuist),
sjarbat, Ar., *sjarâb*, Ar.
 Sterke —, *minoeman kras*, *sópt kras*, L.
 — van honig, *maqdr'j*, Ar.
 Inlandsche sterke —, *araq*, *toewaq*,
lâhang, *bram*, *bróm*.
 Aan den — zijn, *goewat minom sópi*,
L., *minom araq terlâloe bánjaq*, *djâdi
pemâboq*.
 Iemand, die aan den — is, *pemâboq*.
 Sterke chinesche —, *tjioe*.
 —en, *bâgei-bâgei minoeman*, *sjarâbat*, Ar.
 DRANKHUIS, o. *kadei* (warong) *orang djoewal
sópt*, (*araq*, *toewaq*).
 DRANKJE, o. *obat minom*.
 Een — innemen, *minom obat*.
 DRANKMEESTER, m. keldermeester, *djoeroe
minoeman*.
 DRANKVAT, o. *tampâjan minoeman*, *bakas
minoeman*.
 DRANKVERKOOPER, m. *orang djoewal mi-
noeman*, *orang djoewal sópt*, (*araq*, *toewaq*).
 DRANKWINKEL, m. zie DRANKHUIS.
 DRAS, b. n. *berloempor*, *saroepe pája*, *se-
perti ráwah*.
 DRAS, vr. weeke aarde, *tânah loempoe*, *ráwah*,
pája.
 DRASSIS, zie DRAS, b. n.
 DRAVEN, o. w. *djokdjok*, L., *karabakâpi*,
oenggol.
 Uw paard draaft mooi, *toewan poenja
koeda bágoes djokdjoknja*, *koedâmoé pantas
oenggolnja*.
 DREEF, vr. laan, *doewa djâdjâj pohon*.
 —, kinnebakslag, *tampéling*.
 —, kudde, *kâwan*.
 —, schapen, *kâwan domba*.

— plogevoren, *aloeran*.
 Hij is niet op zijne —, *dja trada énnaq*,
 L., *makka ia trada sedap rasanja*.
 DREG, DREGGE, *vr. sáwh terbang*.
 DREGGEN, b. w. *ikat tált paadda sáwh, ikat*
tált sama djangkar, L.
 Een verloren anker —, *mentjári sáwh*
jang hilang itoe dengan sáwh terbang.
 DREGNET, o. *poekat*.
 DREGTOUW, o. *tált sáwh terbang*.
 DREIGEN, b. w. *amang, aram, arham, háram,*
antjam, L., *soembar-in*, L., *messah*, L.
 — om te slaan, *atjoe, aram, cod*, A.
 Met den dood —, *amang akan mem-*
boenoh, antjam máwoe memboenoh.
 De lucht dreigt met regen, *roepánja*
awan mengandong hoedjan.
 — in te storten, *roepánja máwoe roeboh*.
 —, onzeker zijn, *bímbang*.
 —, oogmerk hebben, *berniat, máwoe*.
 Ik zag dat hij mij met zijn zwaard dreigde,
makka hamba lihat di amanginja hamba
dengan pedangnja. Isk. 341.
 DREIGEND, b. n. *mengámang, terláloe amat,*
besaar-besaar.
 Een — mensch, *orang mengámang,*
orang mengantjan.
 — gevaar, *bahája jang besaar-besaar,*
bahája jang mosjrif.
 DREIGING, *vr. pengamangan, antjam*, L.
 DREK, m. *táht, taai*.
 —, vuil van het ligchaam of van de
 ooggen, *dakt*.
 —, vuilnis, *sampah*.
 —, mest, *bádja*.
 — der straten, *loempoer*.
 DREKBAK, m. *tempat sampah, (táht, bádja,)*
tandas.
 DREKHOOP, m. *tandas*.
 DREKIG, b. n. *bertáht, bertaai, bánjaq*
kótor, berloempoer.
 DREKREUK, m. *báwoe táht*.
 DREMPEL, m. zie DORPEL.
 DRENKBAK, m. *paloengan, bákas ajer mi-*
nom.
 DRENKELING, m. *orang kelelap*.
 Een verdrinkene, *orang máti kelelap*.
 DRENKEN, b. w. *kaasi minom*, L., *brí minom,*
perminomkan, baperminomkan.
 DRENKPLAATS, *vr. tempat minom*.
 — voor dieren, *kóbaq*.
 DRENTELAAR, m. *pemálas, orang málas*.
 DRENTELACHTIG, b. n. *lambat-lambat, má-*
las, léna, lina, lálé.
 DRENTELAN, o. w. *melantjong dengan má-*
las, melantjong plan-plan, L., *berdjálan-*
djalan dengan lambat-lambat.
 DREUM, m. *ramboe-ramboewan, hoedjong*
langsai, hoedjong benang tenoenan.
 DREUMES, m. *orang katé*.
 DREUN, m. *dreuning, goempah*.
 DREUNEN, o. w. *bergompah, goempá,*
goentjang.

De aarde dreunde, *boemi bergoempá-*
lah, zie SCHUDDEN.
 DREUNING, *vr. goempahan, goentjangan*.
 DREVEL, m. *poengsoeng, páhat memakal*.
 DRIBBELEN, o. w. *meloempat-loempat*.
 DRIE, *telw. tiga, teloe, tulloe*, Jav.
 — maanden, *tiga boelan*.
 — huizen, *roemah tiga boewah, tiga*
roemah.
 — gebroeders, *tiga bersoedára*.
 Toen zij alle — gekomen waren, *sa-*
telah datang ka-tigá-nja, S. R. 14.
 Met zijn drieën, *orang bertiga*.
 Het is — uur, *ada poekol tiga*, L.,
ada djám poekol tiga.
 In drieën verdeelen, *pertigákan, baháji*
tiga.
 DRIEBENIG, b. n. *berkáki tiga*.
 DRIEBLADIG, b. n. *berdáwon tiga*.
 DRIEDEKKER, m. *kapal prang jang berting-*
kat tiga.
 DRIEDERLEI, b. n. *tiga roepa, tiga bágei*.
 DRIEDIK, b. n. *tiga soeson, bersoeson tiga,*
tiga lápis.
 DRIEDRAADSCH, b. n. *tiga pítal*.
 — garen, *benang tiga pítal, benang di*
pítal tiga.
 DRIEDUBBEL, b. n. *tiga ganda, zie DRIEDIK*.
 DRIEDUBBELHEID, *vr. pró tiga ganda*.
 DRIEËNHED, zie DRIEËNIGHEID.
 DRIEËNIG, b. n. *asa tiga*.
 DRIEËNIGHEID, *vr. (bij de Hindoes), tri*
moerti.
 —, (in de christelijke godedienst), *el-*
táloetz, Ar., *tatzlitz*, Ar.
 Een persoon in de —, (door den Ma-
 homedaan niet erkend) *oemoem*, Ar.
 DRIEEN, b. w. *rijgen, djaloedjor, djeloedjor*.
 DRIEHOEK, m. *tiga pendjoeroe*.
 DRIEHOEKIG, b. n. *tiga pendjoeroe, berpen-*
djoeroe tiga.
 DRIEHOEKSMETING, *vr. pengokoeran pen-*
djoeroe tiga.
 DRIEHOEVIG, b. n. *berkoekoe tiga*.
 DRIEHOOFDIG, b. n. *berkapála tiga*.
 DRIEJARIG, b. n. *oemoer tiga táhon*.
 Een — kind, *ánaq jang tiga táhon*
oemoernja.
 — bewind, *pemarintáhan jang tiga táhon*
lamánja.
 DRIEKANT, DRIEKANTIG, b. n. *tiga per-*
ságt, tiga pissegt, L., *beperságt tiga*.
 DRIEKLEURIG, b. n. *tiga warna, berwarna tiga*.
 DRIEMAAL, *bijw. tiga kali, sa-dás*.
 — drie is negen, *tiga kali tiga djádi*
sembilan.
 DRIEMAST, DRIEMASTER, m. *kapal tiga*
tiang, lantjéran, pangoetan.
 DRIEOGIG, b. n. *bermata tiga*.
 DRIEPONDER, m. *kogel, pelor tiga káti*
bratnja.
 —, kanon, *mariam jang moewat pelor*
tiga káti bratnja.

DRIEPUNTIG, b. n. *berhoedjong tiga*.
 DRIESCHALIG, b. n. *berkoelit tiga*.
 DRIESLAG, m. telgang, *ligas, hadéan*, Jav.
 DRIESPLETIG, b. n. *berblah tiga*.
 DRIESPRONG, m. *simpangan tiga*.
 DRIEST, b. n. *bránt*.
 DRIESTAL, m. *korst berkáki tiga*.
 DRIESTELIJK, bijw. *dengan bránt*.
 DRIESTHEID, vr. *kabranigan*.
 DRIETAL, o. *bilangan tiga*.
 DRIETAND, m. *trisoela, tersoela*.
 DRIETANDIG, b. n. *bergigi tiga, berhoedjong tiga*.
 DRIEVOET, m. *treeft, tongkoe, tongkow*.
 DRIEVOUDIG, b. n. *tiga ganda*.
 DRIEVOUDIGHEID, vr. *dzát tiga ganda*.
 DRIEZLDIG, b. n. *tiga perságt, belperságt tiga*.
 DRIFFT, vr. *kudde, káwan*.
   Eene — ossen, *lemboe sakáwan*.
   —, drijvend zwerk, *méga melájang*.
   — van het water, *dras ajer*.
   — van een schip, *ladjoenja*.
   —, toorn, *amárah, márah*, L., *morka*,
 Hoftaal.
   —, zinnelijke lust, *nafsoe, hawá nafsoe*.
   —, overhaasting, *goepoh*.
 DRIFFTIG, b. n. *vlot, hánjoet, beranjoet, lárat*.
   —, haastig, *goepoh-goepoh*.
   —, oplopend, *prang-proes, hángat*,
lakas márah, L., *berbángat-bangátan*.
   Maak u niet —, *djangan goesar*.
   — maken, *mengoesarakan, békin márah*.
 DRIFFTIGHEID, vr. *goepoh, kabangátan*.
 DRIFFTIGLIJK, bijw. *goepoh-goepoh, bángat-bángat, dengan bángat*.
 DRIFFHAMER, m. *martil kájoe, pemoekol kájoe*.
 DRIFFHOUD, o. aan een net, *pelontang, lampong, palambong*.
 DRIFFLAND, o. *tánah hánjoet*.
 DRIFFRAD, o. *djantrá besaar*, zie RAD.
 DRIFFSTEEN, m. *bátoe tímboel*.
 DRIFFTOL, m. *gásing, gangsing*, L.
 DRIFFTON, m. *tong hánjoet, lampong*.
 DRIFFVEER, vr. *pér, verb*.
   —, beweegoorzaak, *póhon, sabab*, Ar.
 DRIJVEN, b. w. *hálaw, álaw*.
   Vee —, *mengálaw sápt, djága sampí*, L.
   Schapen —, *gombála domba*.
   Eenen olifant —, *angkoes gádjah*.
   De wind drijft de wolken naar het oosten, *makka angin memboeroe méga katorimor*.
   Die zaak heeft hij te sterk gedreven, *makka perkára itoe di paqsánja terláloe amat*.
   Koophandel —, *berdágang, bernítága*.
   Den spot —, *permájinkan*.
   Uit de stad —, jagen, bannen, *boewang, mengaloewarkan derri paadda negri*.
   Een handwerk, beroep —, *melakoekan pekar djáán*.

—, o. w. boven —, *vloppen, hánjoet*.
 Olie drijft op water, *minjaq hánjoet (tímboel) di atas ajer*.
 Ofschoon de menschen ook den laster aanwenden, zal de waarheid toch boven —, *djikalaw órang meloeloeskan fitnah sakalipoon makka kabéndaran akan menang djoega (nanti tímboel djoega)*.
 In het bloed —, *berhanjoetan dálam darah*.
 Boven —, boven komen —, voor den dag komen, *tímboel*.
 Door de lucht —, zweven, *lájang, melájang*.
 Op eigen wieken —, *memarintahkan dirinja*.
 Eene moeijelijke zaak laten —, varen, *lepaskan (sarahkan) perkára jang soekar*.
 Tusschen hoop en vrees —, *terátong háti*.
   —, dobberen, *berátong-átong*.
   Op Gods genade —, *berátong-átong atas rafikat Allah*.
   Op het anker —, rijden, *lárat*.
   Eene zaak —, *paqsa perkára*.
   Een spijker (ergens in) —, *lantaq pákoe*.
 DRIJVEND, b. n. *berhánjoet, sambil hánjoet*.
 DRIJVER, m. *órang jang menghálaw*, enz., zie DRIJVEN.
 DRILBOOR, vr. *poetar wála, poetar wéla, poengsoeng*.
 DRILKUNST, vr. *táw dril tsaldádoe*, L., *pengatahoewan mengádjar tsoldádoe, ilmoé paprangan*.
 DRILLEN, b. w. *rondraasjen, kisarkan*.
 De lans —, *kisarkan toembag*.
 Een gat in ijzer —, *békin lóbang dálam besst, berlóbankan, besst*.
 De soldaten worden gedrild, *órang tsoldádoe di dril*, L.
 Zijne moeder zal hem wel —, *dia poenja, má nanti kassí adjar sama dia*, L., *iboenja handaq mengharátiq dia*.
 —, trillen, heven, *gemetar, gójang, goempah*.
   —, op en neer loopen, *melantjong simisána*, L., *lálloe-lálang, pergi dátang, pigi dátang*, L., *dátang beroelang-oelang*.
 DRILMEESTER, m. *djoeroe dril tsoldádoe*, L., *pengádjar órang báris*.
   —, schermmeeester, *pendikir*.
 DRILMUG, vr. *moering*.
 DRILPLAATS, vr. *tampat tsoldádoe di dril*, L., *tampat órang báris*.
 DRINGEN, b. w. opdringen, *menjesaqkan, sesaqkan, desek*.
   —, stooten, *toelag, menoelag*.
   —, noodzaken, *paqsa*.
 Al de omstandigheden hebben mij gedrongen, *makka segalla háil áwáw soedah menaqsá kita*.
 —, met geweld dwingen, *menjísatkan*.
 Op elkander gedrongen, *berpidit*.

Gedrongen zitten, *doedoeq berâpiti-apiti*.
 Gedrongen zitten van twee personen,
doedoeq bersindil.
 Van weerskanten, van twee kanten —,
knellen, mengâpiti.
 Met geweld binnen —, *menjerboekan*
duri dengan gagah dalam, djedjel, L.
 —, *aanhouden, djor*.
 DRINGEND, b. n. *terlâloe amat, kras, kin-*
tjang, ti-dâpat tiada, misti, L.
 —e nood, *kasoeikâran jang terlâloe amat*.
 — bevel, *parintah jang kras, parintah*
jang kinjtjang, L.
 —e behoefte, *hâdjat jang ti-dâpat tida,*
hâdjat jang misti.
 DRINGER, m. *orang menjesaq, penjesaq, zie*
 DRINGEN.
 DRINGING, vt. *penjesakan, pengapitan, zie*
 DRINGEN.
 DRINKBAAR, b. n. *jang boleh di minom,*
jang dapat di minom, kaminoeman.
 Dit water is niet —, *ini ajer trâda bô-*
leh di minom, L., makka ajer ini tiada
di minom.
 DRINKBAK, zie DRENKBAK.
 DRINKBEKER, m. *glas, Ned. L., tâkar,*
piala, perminoeman, tjâwan, zie BEKER.
 DRINKBROEDER, m. *pemâboq, orang qoe-*
wat minom sopi, L., peminom, nadim, Ar.
 DRINKEN, b. w. *minom, mâkan*.
 Water —, *minom ajer*.
 Koffij —, *minom koppt, mâkan koppt,*
ngoppt, L.
 Geheel uit—, *minom hâbis*.
 Zich dronken —, *memâboqkan diri*.
 Elkander toe—, *berangkap-angkâpan,*
angkap sa-orang kapada sa-orang.
 Op iemands gezondheid —, *minom orang*
poenja salâmat, L., minom salâmat sa-
orang, melârah.
 Het eten en —, *makânan dan minoe-*
man, ook mâkan minom.
 DRINKER, m. *orang jang minom, peminom*
 Een water—, *orang jang minom ajer*.
 —, *dronkaard, pemâboq*.
 DRINGELACH, o. *belandja minom*.
 DRINGELD, o. *tjengkaram*.
 DRINGGLAS, o. *glas, L., perminoeman, piâla,*
piâlâh, Perz., biâla.
 DRINKHUIS, o. *croeg, wârong orang djoewâl*
mioeman.
 DRINKKAN, vt. *gindé, kindé, îrong, êrong,*
boejong.
 DRINKLIED, o. *njanjian orang minom*.
 DRINKLUST, m. *katagian minom, soeka minom*.
 DRINKNAF, m. *van eenen pelgrim, kaskal*.
 DRINKPENING, m. *tjengkâram, zie FOOL*.
 DRINKSCHAAL, vt. *tjâwan, îrong, êrong*.
 DRINKVAT, o. *croes, tâkar, tempat minom,*
bâkas minom, îrong, kustan, kator.
 DROEF, bijw. zie DROEVIG.
 DROEFENIS, vt. zie DROEFGEESTIGHEID.
 DROEFGEESTIG, b. n. *bersoesah hâti, sabil,*

fazon, Ar., doeka, berdoeka, moeram,
mângoe-mângoe, termângoe.
 — *worden, djâdi soesah hâti, djâdi*
berdoeka-tjita.
 DROEFGEESTIGHEID, vt. *soesah hâti, ka-*
doekâan, doeka-tjita, moerong, sawdâ, Ar.,
sawdâwi'j, Ar.
 DROELEN, b. w. *tipoe, menispoe, pedajâ-in, L.*
 DROELER, m. *pertipoe, orang pedajâ-in*.
 DROELING, vt. *tipoe, dâja*.
 DROES, m. *ziekte der paarden, sâkit*
ingoes, pilaq, L.
 —, *booze geest, djin, Ar.*
 DROESEM, m. *grondsop, ampas, L., dedê-*
gan, L., tâhi.
 Doch alle goddeloozen der aarde zul-
 len zijne —en uitzuigende drinken, *tetâpi*
segalla orang fâsiq di boemi akan minom
mentjârop hâbis segalla dedegannya.
 —, *hef, heffe, dat op den bodem vast*
blijft zitten, pakat.
 DROESEMIG, b. n. *penoh ampas, penoh tâhi,*
penoh pakat.
 DROEVIG, b. n. *bersoesah hâti, sabil, wâlâng,*
doeka, berdoeka, noeram, bertjinta, fazon,
Ar.
 Een — *gelaat, voorkomen, sabil roe-*
pânja, sabil moekânja.
 DROEZIG, b. n. *pilaq, ingoes*.
 — *paard, koeda ingoes*.
 DROGGROOND, m. zie DROGREDE.
 DROGIST, m. *âththâr, Ar.*
 DROGLICHT, o. zie DWAALLICHT.
 DROGREDE, vt. *dalil tjoelas, kasaksian*
tjoelas of falso, L., (verb. van valsch,)
bitjâra falso, L.
 DROK, b. n. *bânjaq pekar djâan, masjghoel,*
Ar., bânjaq poesing kapâla.
 Het zeer — hebben, *âda terlâloe bân-*
njaq pekar djâan.
 Een — *ke dag, hârt jang soesah sakâli*.
 Ik heb heden eenen — *ken dag gehad,*
makka ini hârt soedah kita bânjaq pe-
kar djâan.
 — *werk, dat spoed vereischt, pekar-*
djâan jang misti di boeroe-boeroe.
 Het is daar zeer —, *makka âda bânjaq*
orang di sâna.
 Het — *met elkander hebben, bânjaq*
berkâta-kâta sa-orang akan sa-orang, bânjaq
bitjâra bersâma-sâma.
 Hij bemerkte dat zijn vader nog — *in*
gesprek was, makka di lihatnja bapânja
lâgi tengah berkâta-kâta.
 DROKTE, vt. *pekar djâan, kardja*.
 Groote —, *bânjaq kardja*.
 DROF, m. *boetir tâhi*.
 Eén —, *tâhi saboetir*.
 DROLLIG, b. n. *grappig, djinâka, sanda-*
goeroe.
 DROM, m. *pekoempoelan, perhimpoean*.
 Een ontelbare — *menschen, pekoem-*
poelan orang jang tiada bôleh di hitoeng

bânjaqnja, L., *perhimpoeaan orang jany tiâda dapat di bilangkan bânjaqnja (tiâda di tepermanâ-ti lagi bânjaqnja).*

—, inslag, *pâkan*, *pekan*.

DROMMEDARIS, m. *singa onta*.

DROMMEL, m. zie DROM; fig. alles, *samoewa*.

Ziedaar den —, *nah ini apa samoewa*, L.

—, kwelgeest, *djin*, Ar., *séthân*, verb. van *sjéthân*, Ar.

DROMMELSCH, b. n. *sjeithântj*.

Een — geraas, *roesoe sakâli*.

DRONK, m. *tegoq*.

Een — waters, *sa-tegoq ajer*.

Hij heeft eenen goeden —, *hâbis minom dia soeka hâti*.

Hij heeft eenen kwaden —, *hâbis minom dia djâdi mârah*, L., *sa-telah minom makka amarâhlah ia*, *hâbis minom ia melâwar*.

DRONKAARD, m. *pemâboq*, *peminom*.

—, zwelger, *pengirop*.

DRONKEN, b. n. *mâboq*.

Half —, bedwelmd, *cheiâlî*, Ar.

De koning Darius was — op vijfderlei wijzen, ten eerste, — van jeugd, ten tweede, — van heerschappij, ten derde, — van begeerlijkheden, ten vierde, — van drank, ten vijfde, — van vrolijkheid, *bahoewa râdja Darioes mâboq ia dengan lima bagei mâboq, pertâma mâboq moeda, kadoewa mâboq karadjâan, katiga mâboq hawâ nafsoe, kaempat mâboq minoeman, kalima mâboq soeka-tjita*, Isk.

Zich — drinken, *memâboqkan diri*.

DRONKENACHTIG, b. n. *mâboq sedikit*.

DRONKENMAKING, vr. *pemabôkan*.

DRONKENSCHAP, vr. *kamabokan*.

DROOG, b. n. *kring*, *jâbis*, Ar.

—e rijst, *nâst kring*.

—, dorstig, — van land, *ringkei*.

—, dorstig land, *tânah ringkei*.

—e bladeren, *dâwon kring*.

Eene —e min, *baboe kring*.

— land, *tânah kring*, *lâdang*.

Hoog en — zitten, fig. *doedoeq dengan senang*.

Op het —e vervallen (met een vaartuig), *sanggat*.

— vallen, *djâdi kring sabab ajer soeroet*.

DROOGACHTIG, b. n. *belom kring sakâli*.

DROOGBAD, o. *tangas*.

DROOGDOEK, m. *kâjin sêkkat*, *kâjin peng-ring*.

DROEGE, o. *tampat kring*.

Zijne schaapjes op het — hebben, *hidop senang*.

Op een droogje zitten, *tiâda dapat minom apa-apa*.

DROEGEN, b. w. *bêkin kring*, L., *meng-ringkan*.

In de zon —, *djemoer*.

—, luchten, *oeraq*.

In den rook —, *lâleh paadda asap*.

Vleesch of visch —, *lâleh*.

Linnen in de zon —, *djemoer kâjin*.

De handen —, *sêkkat tângan*, *menjâpoe tângan*.

De wind droogt de moerassen op, *maka angin mengringkan râwah*.

— worden, *djâdi kring*.

—, roosten, *panggang*.

Gedroogde garnalen, *ebbi*, L., *hoedang kring*.

DROOGERIJ, vr. gedroogde kruiden, *garâbat*, *dâwon-dâwon obat kring*, *obat-obâtan kring*.

—, specerijwaren, *rampah-rampah*.

—, droogplaats, *tampat djemoer*.

DROOGERIJEN, vr. meerv. *témpong*.

DROOGHEID, vr. *kringân*, *kakringan*.

DROOGING, vr. *pengringan*.

— in de zon, *djemoeran*.

DROOGIST, m. *toekang obat*, *toekang djoewal obat-obâtan kring*, *aththâr*, Ar.

DROOGMAKERIJ, vr. *penghampâan ajer*, *penimbâan ajer*.

DROOGPLAATS, vr. in de opene lucht, *tampat djemoer*, *tampat ampâjan kâjin*.

—, binnen een gebouw, *tampat meng-ringkan*.

—, door vuur, eest, *tampat ganggang*.

DROOGREK, o. droogstok, *sampiran*.

DROOGSCHEERDER, m. *toekang goenting boeloe saqelât*, (*sachlat*, L.)

DROOGSCHEREN, o. *menggoenting boeloe saqelât*, (*sachlat*, L.)

DROOGTE, vr. *katringan*, *joeboesat*, Ar.

—, droog seizoen, *moesim pânas*, *kamâro*, *kamâraw*.

—, zandplaat, die met laag water niet zichtbaar is, *gôsong*.

—, die bij laag water zichtbaar is, *beting*.

—, ondiepte in zee of in eene rivier, *tôhor*.

— van planten, *kalajoeran*.

DROOM, m. *mimpi*, *mimpian*.

Eene wonderlijke —, *mimpi jang âdjâ'ib*, *mimpi jang indah-indah*.

Ook is deze wereld eenen zeer kostelijken — gelijk, *lagi bahoewa doenjâ ini seperti mimpi jang indah-indah*, S. Ibr. 2.

Eenen — verklaren, *tâbirkan mimpi*.

In den — verschijnen, *kalihâtan dâlam mimpian*.

Wat beduidt deze —? *apa artinya mimpi ini?*

Eenen — droomen, *bermimpi soewâtoe mimpian*.

In den — praten, *mengigaw*, *ngampaloe*.

— en raadplegen bij een voorgesteld doel, *toendjang tâja*.

DROOMACHTIG, b. n. zie DROOMG.

DROOMBEDUIDER, m. zie **DROOMUITLEGGER**.
DROOMBOEK, o. *kitab tabir mimpi*.
DROOMEN, b. en o. w. *mimpi*, *bermimpi*.
 Dat is zoodanig als mijn vader gedroomd heeft, *itoe-poon seperti bermimpi-lah ajahnda*. A. M.
 Ik droomde in de moskee te gaan, *makka kita bermimpi másoq ka-dálam mesjid*.
 Emir Hamzah zeide aan Omar Omiah zijn droom, gelijk die door hem gedroomd was, *mimpinja itoe-poon di kátakannya oleh Emir Hamzah kepada Omar Omiah itoe seperti jang di mimpinja itoe*.
 Doen —, *bapermimpikan*.
 Gedroomd, *termimpi*.
 —, aan iets denken, begeeren, *ingin*, *berkahandaq*, *kangan*.
 —, malen, in de war zijn, *bingong*.
 —, sussen, *berrában*, *merában*.
DROOMER, m. *orang jang bermimpi*, *pemimpi*.
 —, mijmeraar, *orang bingong*.
 —, druilloor, *pemálas*.
 —, suffer, *orang berrában*.
DROOMERIJ, vt. *mijmerij*, *bingong*.
 —, sufferij, *rában*.
DROOMGEZIGT, o. *kalihátan dálam mimpian*.
DROOMIG, b. n. lusteloos, *léna*, *málas*, *lále*.
DROOMUITLEGGER, m. *orang jang mentábirkan mimpi*, *orang jang mengartikan mimpi*, *orang jang kassi mengarti mimpi orang*.
DROOMUITLEGGING, vt. *tab.r mimpi*, *pengartian mimpi*.
DROOMVERKLAARDER, m. zie **DROOMUITLEGGER**.
DROOMVERKLARING, vt. zie **DROOMUITLEGGING**.
DROOPEN, b. w. *pertjij*, *memertjij*, *siram*.
DROOPING, vt. *pemertjikan*, *peujiráman*.
DROP, m. vocht, dat afdruipt, *ajer botjor*, *ajer tiris*.
DROPBAD, o. *permandian ajer tiris*.
DROPFEL, m. *titiq*, *rintiq*, *kétél*, L., *qath-rat*, Ar.
 Een —, *satitiq*, *sakétél*, L.
 Een — waters, *satitiq ajer*, *sakétél ajer*.
 Hare tranen vielen in — en neder, gelijk de dauw op het gras, *terlinang-linang ajer matánja seperti ombon di átus roempot*.
 —s aan den neus hebben, *ingoes*.
 Zweet—, *djamdjam*.
 —, (*agua viri genitalis*) *nohfai*, Ar.
DROPPELEN, o. w. *tiris*, *bertiris*, *bertitiq*, *berlinang-linang*, *rintiq*, *rintiq-rintiq*, *buk-kétél*, L.
DROPPELING, vt. *tirisan*.
DROPPELINGS, bijw. *bertiris-tiris*, *bertitiq-titiq*.
DROPPELPIS, vt. *kintjing bertitiq-titiq*, *sali-sama*, *saban-sabana*.
DROPPELTJE, o. *satitiq ketjil*, *sakétél ketjil*, L.

DROPPEN, o. w. zie **DRUIPEN**.
DROPSTEEN, m. *bátoc ajer titiq*.
DROSSEN, o. w. *lári*, *minggat*, L.
DRUIF, vt. *an-goer*, *Perz.*, *boewah anggoer*, *inab*, Ar. K. O. I. 43.
 Een tros druiven, *sa-tandan boewah anggoer*.
 Druiven zonder pitten, ook krenten, *kisjmisj*, *Perz*.
 Eene —, *boewah anggoer saboetir*.
 Druiven lezen, *poengot boewah anggoer*.
 Klipdruiven, *agar-agar*.
 Wilde druiven, *pringgat*.
 Gedroogde druiven, *rozijnen*, *zabib*, Ar.
 Druiven persen, *mengápit boewah anggoer*.
 —, knop aan eenen zetboom, *tambéwah*, *boengkoel gálah*.
DRUILEN, o. w. *lambat-lambat*, *málas*.
 —, sluimeren, *tidor*, *berrában*.
DRUILEK, m. *orang málas*, *orang léna*.
DRUILING, vt. *kamalásan*, *kalambán*.
DRUILOOR, m. *penálas*, *orang málas*.
DRUILOOREN, o. w. zie **DRUILEN**.
DRUILOORIG, b. n. *málas*, *léna*, *léna*, *láleh*, *gáwal*.
DRUILOORIGHEID, vt. *parángt jang málas*, *kamalásan*.
DRUIPEN, o. w. *bertitiq*, *bertiris*, *beramboeran*.
 Het zweet droop hem van het aangezigt, *djamdjam doerdja beramboeran*, *ajer kring-at bertitiq-titiq derri paadda moekánja*, L.
 —, wegdruipen, stilletjes henen gaan, *pergi mentjoeri-tjoeri*, *pigi diam-diam*, *lári bersemboeni*.
 — bij een onderzoek of examen, *ttáda di tarima*, *woeroeng*, L.
DRUIPER, m. (*gonorrhée*), *sákiu kintjing*, *rádja sinar*.
DRUIPING, vt. *tirisan*.
 — van den neus, *ingoes*.
 — van de oogen, *nilas*.
DRUIPNEUS, vt. *ingoes*.
DRUIPOOG, m. en vt. *máta nilas*, *máta bilas*.
DRUIPSTAARTEN, o. w. stil wegsluipen, *pergi mentjoeri-tjoeri*, *pigi diam-diam*, *lári bersemboeni*.
DRUIPSTEEN, m. *bátoc di báwah pantjoeran of goot*, L., *bátoc tiris*.
DRUISCHEN, o. w. *láwan*, *meláwan*.
DRUIVENCONFITUUR, vt. *manisan boewah anggoer*.
DRUIVENKORF, m. *bákoel boewah anggoer*.
DRUIVENKORREL, m. *bidji boewah anggoer*.
DRUIVENLEZEN, o. *poengot boenga anggoer*.
DRUIVENNAT, o. *ajer anggoer*.
DRUIVENOOGST, m. *penoewecian boewah anggoer*, *poengoetan boewah anggoer*.
DRUIVENPERS, vt. *apitan boewah anggoer*.
DRUIVENPERSING, vt. *pengapitan boewah anggoer*.
DRUIVENPIT, vt. *bidji boewah anggoer*.
DRUIVENPLUCKER, m. *orang poengoet boewah anggoer*.

DRUIVENSAP, o. *ajer boewah anggoer*.
 —, wijn, *anggoer*, L., *ajer anggoer*.
 DRUIVENSCHIL, vt. *koelit boewah anggoer*.
 DRUIVENSTEEL, m. *tangké boewah anggoer*.
 DRUIVENTREDER, m. *orang mengiriq boewah anggoer*,
 DRUIVENTROS, m. een —, *satandan boewah anggoer*.
 DRUIVENVOCHT, o. zie DRUIVENSAP.
 DRUK, m. drukking met de hand, *pendjâbâtan tângan*.
 Eenen hand — *geven, mendjâbat tângan*.
 —, *ellende, kasoekâran*.
 —, van een boek, *trâ, tjitaq*, L.
 Een fraaije —, *trâ jang bâjiq, tjitaq jang bâgoes*, L.
 In — *uitgeven, soeroeh tjitaq*, L., *soeroeh trâ*.
 DRUK, b. n. zie DROK.
 DRUKBAL, m. *bôla tjitaq*, L.
 DRUKFEIL, vt. *sâlah tjitaq*, L., *sâlah trâ*.
 DRUKINKT, m. *dâwat trâ, tinta tjitaq*, L.
 DRUKKEN, b. w. douwen, *tâkan, tekan, tukkan, tâpoes, tâkoq, tindeh, tindis*, L.
 —, *prenten, trâ, menerâ, tjitaq*, L., *boeoh trâ*.
 Een boek —, *menerâ kitab, tjitaq boe-koel*, L.
 —, *stempelen, târoh tjap, boeoh tjap, mentjâpt*.
 Het zegel op eenen brief —, *boeoh tjap paadda soerat, târoh tjap paadda soerat, boeoh materî paadda soerat, me-materikan soerat, chatamkan soerat*.
 — met den voet bij het doen van eenen sprong, *tampoel*.
 Met den duim of vinger —, *lakam, tukkan sama djâri*, L.
 —, *kommer veroorzaken, menjoesahkan, bekîn soesah, tindis*, L.
 Het volk —, *tindis orang, menjâsatkan orang (qawm, Ar.)*.
 Gedrukt (van lastdieren, gewond,) *lâlas, kena loeka*.
 Op katoen —, (op de Europ. wijze), *tjitaq kâjin*, (op de inlandsche wijze,) *bâtig kâjin*.
 Gedrukte inlandsche katoen, *kâjin bâtiq*, (eig. door gesmolten was op de plekken te gieten, die wit moeten blijven).
 De ledematen — en wrijven om ze lenig te maken, *pidjit, pidjaq*.
 Iemands voetstappen —, *toeroet orang poenja lakoe djâlan*.
 —, *knellen, sesaq*, L., *menjesaqkan*.
 Het — der ingewanden, *teran, tran, adjang*.
 DRUKKEND, b. n. *brat, tindis*.
 Dat is al te — voor den geringen man, *itoe terlâlœe brat paadda (sama) orang ketjil*.
 Eene dusdanige landrente is niet —, *pâdjaq jang bagini trâda brat*.

— *weder, mâsa begah*.
 DRUKKER, m. *boekdrukker, toekang tjitaq boeoe*, L., *penerâ, pandei boeoh trâ, pandei menerâ*.
 — van eene deurklink, *penongkil kantjîng pntoe*.
 —, *trekker van een geweerslot, penâréq snâpang*.
 DRUKKERIJ, vt. *roemah tjitaq*, L., *penerâan, tampat perterâan*.
 DRUKKERSKAS, vt. *tampat hoerof, kas*, Ned.
 DRUKKEBSKLOPPER, m. *pemoekol toekang tjitaq*.
 DRUKKERSKNECHT, m. *boedjang toekang tjitaq*, L., *hamba pandei menerâ*.
 DRUKKERSRAAM, vt. *raam*, Ned.
 DRUKKING, vt. *tâkan, penakânan, tindisan*.
 Opwaartsche — van het water tegen den bodem van een vaartuig, *timboelan ajer*.
 DRUKKOSTEN, m. *meerv. oepah tjitaq, belandja tjitaq*, L., *oepah menerâ*.
 DRUKKUNST, vt. *pengatahoewan mentjitaq*, L., *ilmoe tjitaq, ilmoe menerâ, ilmoe boeoh trâ*.
 DRUKLETTER, vt. *letter*, Ned., *hoerof tjitaq*, L., *hoerof trâ*.
 DRUKLOON, m. en o. *oepah târêq pers*, L., *oepah târêq apitan*.
 DRUKPAPIER, o. *qarthâs tjitaq*, L., *qarthâs bâkal menerâ*.
 DRUKPERS, vt. *apitan penerâan, pers tjitaq*, L.
 DRUKPLAAT, vt. *prâda tjitaq*, L., *prâda trâ*.
 DRUKPOMP, vt. *hamboesan jang menâkan ajer, ponpa jang tindis ajer*.
 DRUKPROEF, vt. *tjonto tjitaq*, L., *telâdan penerâan*.
 DRUKSCHRIJF, o. *hoerof jang di tjitaq*, L., *hoerof jang di trâ, letter jang di druk*, zeer L.
 DRUKTE, vt. zie DROKTE.
 DRUKWERK, o. *kitab jang di trâ, boeoe jang di tjitaq*, L.
 DRUP, m. zie DROF.
 DRUPPEL, m. zie DROPPEL.
 DRUPPEN, o. w. zie DRUIPEN.
 DUBBEL, b. n. *ganda doewa kâli, doewa lâpis, rangkap, soeson*.
 — e boete, *denda ganda*.
 — en dwars, *ganda-berganda*.
 Hij moet hem eene boete van de — waarde opleggen, *makka handaqilah ia mendendâ-rî orang itoe ganda harganja*.
 Drie —, *tiga ganda*.
 — e stoffe, *kâjin doewa lâpis*.
 Eene — e deur, *pntoe lipâtan*.
 Eene — e zonde, *dôsa besaar-besaar*.
 Hij vroeg het — er van, *dia mintu gandanja*.
 — vergelden, *membâlas berganda-ganda*.
 — e bloem, *boenga rangkap, (soeson)*.

- , duplicaat van een geschrift, *salinan soerat jang kadoewa kalinja*.
- DUBBELEN**, b. w. *berganda, berdoewâkan*, zie VERDUBBELEN.
- Een schip —, *melâpiskan kapal*.
- , met eenen dubbelen draad naaijen, *mentjâhi dengan doewa benang*
- DUBBELHARTIG**, b. n. *palso*, verb. Port. *tjoelas*.
- DUBBELHARTIGHEID**, vr. *hâti tjoelas, hâti palso*, L.
- DUBBELHARTIGLIJK**, bijw. *dengan tjoelas hâti, dengan palso*, L.
- DUBBELHEID**, vr. *pri jang ganda, dzât jang ganda*.
- DUBBELING**, vr. verdubbeling, *perdoewâan, pergandâan*.
- van stoffen, *lapisan*.
- DUBBELTJE**, o. = 10 cents, *oewang bahâroe, koepang*.
- Een —, *sa-oewang bahâroe*.
- DUBBELZINNIG**, b. n. *râdjan, râtjan, doewa artinja, arti doewa*.
- Dat is —, *itoe âda doewa artinja*.
- DUBBELZINNIGHEID**, vr. *doewa pengurtian*.
- DUBBELZINNIGLIJK**, bijw. *dengan doewa artinja, dengan doewa moeloet*, (met twee monden).
- DUBBEN**, o. w. *hoewas, bimbang, koewâtir*, L.
- DUBLOEN**, m. *ringgit amas*.
- DUCHTEN**, b. w. *tâkoet*, zie VREEZEN.
- Te —, *meheibat, katakoetan*.
- DUCHTIG**, b. n. *heibat*, Ar., *jang di tâkoet*.
- Een — bewijs, *dalil jang tsaf, kasaksian jang trang*.
- afgerost worden, *di poekol kras, di pâloe sângat*.
- DUCHTING**, vr. *katakoetan*.
- DUEL**, o. *prang (kalâhi), kêrana perkâra format*.
- DUELLEREN**, o. w. *berkalâhi (berprang) kêrana perkâra format*.
- DUET**, m. (ond. w.) *tart sindil*.
- DUF**, b. n. *bâst, berbâwoe lâpoe, lâpoe*.
- DUFHEID**, vr. *lâpoe, bâst*.
- DUDELLIJK**, b. n. *trang, tarang, terang, gandang, njâta, kaloewâsan, thlâhâr, Ar., muloem, Ar., hâtsil, Ar., bâjin, Ar.*
- , woordelijk uitgedrukt, *tsarih, Ar.*
- De zin daarvan is —, *artinja itoe soedah trang*.
- Die zaak is nog niet —, *itoe perkâra belom lâgi trang*.
- zien, *pandang dengan njâta*.
- DUDELLIJKHEID**, vr. *katrangan, kanjatâan, kaloewâsan*.
- DUDEN**, b. n. wijzen, *toendjoeq dengan djâri*.
- , verklaren, *menjatâkan, menerangkan*.
- Ten kwade —, *ambil, per goesar, L., djâdi ketjel hâti*.
- DUIF**, vr. *boerong dârah, merapât, perapât*.
- De wilde groene —, *poenei, bâlam*.
- De wilde groene — met paars, *poenei djamboe*.
- De wilde — met donker karmozijn en witte vederen, *poenei andoe, selâja*.
- Eene bruine wilde —, *poenei tânah, kamâm, Ar.*
- De ringel—, *pargam*.
- De tortelduif, *tekoekoer*.
- Een klein —je, dat de inlanders bij hunne woning hangen, *boerong perkoetoet*.
- Witte bosch—, *attia, attiwên*.
- Blaauwe Ambonsche bosch—, *ahoen*.
- DUIG**, vr. *pâpan tong, pâpan tâhang*.
- In —en vallen, *tâda djâdi, woeroeng, L.*
- Iets in duigen smijten, *kardja koesoet, meroesaqkan, bêkin woeroeng, L.*
- DUIKELAAR**, m. onder water, *orang seloeloep, L., penjelam*.
- , watervogel, *blibis*, (eene kleinere soort, *dandang*).
- , die over het hoofd duikelt, *orang penjoesang*.
- DUIKELEN**, o. w. *menjoesang*.
- DUIKEN**, o. w. bukken, *toendoeq, djongkoq, L.*
- , onder water, *seloeloep, L., selam, sellam*.
- , onderdoen, zwichten, *tîwas*.
- DUIKER**, m. die in het water duikt, *orang seloeloep, penjellam, karoewa*.
- , taleng, watervogel, *blibis*.
- , sluisdeur, *pintoe ajer, pintoe bandoengan*.
- , goot, *goot, Ned., pantjoeran, se-loeran ajer*.
- DUIKERKLOK**, vr. *ginta penjelam*.
- DUIKERTJE**, o. kleiner dan een taleng, *dandang*.
- DUIKING**, vr. *penjelâman*.
- van de kim, (zeew.) *toeroenan tept lângit*.
- DUIM**, m. *djompol, L., djoempoel, L., iboe djâri, iboe tângan, indoe djâri*.
- Hij heeft de vijf aan den —, *djoempoelnja sâkit kaloeroetan*.
- Onder den — houden, *menâhankan*.
- Iets op zijn' — kennen, *tâhoe bâjiq-bâjiq, tâw baas-baat, L., tâw sakâli*.
- , maat, gedeelte van eenen voet, *doewim, verb. Ned.*
- Een — breed, *lêbarnja sâtoe doewim, L., sa-iboe djâri lêbarnja*.
- , ijzeren kram, *soesoeh, soesoeq*.
- DUIMELING**, m. duim van eenen handschoen, *djoempoel sârong tângan, iboe sârong tângan*.
- , bekleedsel voor eenen duim, *sârong djoempoel, L., sârong iboe tângan*.
- DUIMFJE**, o. *djoempoel ketjel, L., zie DUIM*.
- DUIMRING**, m. *tjintjin djoenpoel, L., tjintjin iboe tângan*.

DUI MSTOK, m. *kájoe oekoeran, doewinstok*, Ned.

DUIIN, vt. *zandheugel, boekit pásir, boesoet*.

DUI NACHTIG, b. n. *saroepa boekit pásir*.

DUI NGRAS, o. *roempot boekit pásir*.

DUI NHELM, m. *lálang boesoet, lálang boekit pásir, roempot koesa-koesa*.

DUI STER, b. n. *glap, gelap, klam, kalám, golita*.
Een — e dag, *hárt glap*.
Een — licht, *kaars, dian glap, liliin glap, L.*, (eig. donkere was).
—, avond geworden, *kamaláman*.
—, moeijelijk om te verstaan, *mosjkil, Ar., soesah pengartianja, dólam sakáli*.
— branden (van eene lamp), *malloq*.
— e denkbeelden, *ingátan jang koesoet-koesoet*.
— e oogen, *máta kábor*.
Zeer — e oogen, *máta ráboen*.

DUI STER, o. *kaglápán*, zie **DUI STERNIS**.

DUI STERACHTIG, b. n. *glap djoega, glap sedikit*.

DUI STERHEID, vt. *kaglápán*, zie **DUI STERNIS**.

DUI STERLIJK, bijw. *verwardelijk, koesoet-koesoet, glap, atas prt jang glap, dengan glap*.

DUI STERLING, m. *orang glap, orang jang tráda karoewan, L.*

DUI STERNIS, vt. *kaglápán, klam-káboet, kakaláman*.
Groote —, *hírár, Ar., glap golita*.

DUI T, m. *doewit*, Ned.
—, cent, *sén, Ned.*
Hij heeft geen rooden —, *dia pótol sakáli, makka terláloe amat pápa ia*.
Ik heb geen — schuld, *sája trá poenja hoetang sakáli, L., kita tiádo berhoetang sakáli-káli*.
Dat is geen — waard, *itoe trádu goenánja apa-apa, L., makka itoe-poon tiáda sakáli-káli goenánja*.
De voormalige — en zijn door centen vervangen, *makka doewit jang dhólo itoe soedah di ganti sèn*.

DUI VEL, m. *ib-lis, Ar., sjeithán, Ar., pisátja, békar, dékar*.
—, booze geest, *djin, diker*.
Ingeving, verzoeking van den —, *was-wás, Ar., wiswás, Ar.*
Loop naar den —, *pigi per sjeithán, L.*
Een —, slecht mensch, *sjeithán, Ar., sétan, L., orang djáhat sakáli*.
Naar den — helpen, *meroesagkan sakáli-káli, membinasákan sakáli-káli*.
Van den — bezeten, *djoenon, Ar., madjnon, Ar., di hároe sjeithán*.
Een gevloechde —, *pendjelamáán ib-lis*.
Een vlugge —, geest, *békar akas, baykar akas, dékar akas*.

DUI VELARIJ, vt. *sjeithanat, Ar.*
—, bedrog, *típoe, dája*.

DUI VELBANNER, m. *orang memboewang sjei-*

thán, orang mengaloewarkan sjeithán, orang memboewang djin.

DUI VELBANNING, vt. *memboewangan sjeithán, memboewangan djin*.

DUI VELIN, vt. *parampoeuan jang djáhat per sjeithán, L., parampoeuan jang sangat djáhat*.

DUI VELSLAD, o. *dáwon sjeithán, (sétan, L.) (leucas linifolia)*.

DUI VELSBROOD, o. *tjendáwan*.

DUI VELSCH, b. n. *sjeitán'j, Ar., sjáthín, Ar., saroepa sjeithán, pisátja*.

DUI VELSDREK, m. *hinggoe, hín-goe, kúltit, Ar.*

DUI VELSKIND, o. *ánaq sjeithán, (sétan, L.), pontik ánaq*.

DUI VELSKONSTENAAR, m. *orang hobátan, sáhir, Ar., sastaráwan, orang petanong, orang jang táhoe paadda fíkmat ib-lis*.

DUI VELSKONSTENARIJ, vt. *hobátan, tanoengan, tenoengan*.

DUI VELSKOP, m. *kapála sjeithán*.

DUI VELSSTREEK, m. *sjeithanat, Ar., típoe sjeithán*.

DUI VENDREK, m. *táhi boerong dárah, zie DUI F*.

DUI VENEI, o. *telór boerong dárah*.

DUI VENHOK, o. *kandang boerong dárah*.
Gesloten —, *koeroengan boerong dárah*.

DUI VENMARKT, vt. *pásar boerong dárah*.

DUI VENMELKER, m. *orang piára boerong dárah*.

DUI VENNEST, o. *sárang boerong dárah*.

DUI VENS LAG, o. zie **DUI VENHOK**.

DUI VENVLUGT, vt. *terbangnja boerong dárah*.

DUI VENVOER, m. *makánan boerong dárah*.

DUI ZELEN, o. w. *poesing kapála, berpoesing kapála, bingong, siráwat*.

DUI ZELIG, b. n. *pening, poesing kapála, poesing*.
— worden door het trappen klimmen, *djádi poesing kapála sabab nájiq tangga*.
— zijn, *berpening kapála, kapening-pening-an*.

DUI ZELIGHEID, vt. *poesing, pening kapála*.

DUI ZEND, telw. *riboe*.
Een —, *sariboe*.
Vijf —, *lima riboe*.
Tien —, *sapoeloh riboe, salaqsa*.
Bij — en, *beriboe-riboe*.
Honderd —, *ketti*.

DUI ZENDBEEN, m. *sipásan, lipan, hákpan, alipas, káki sariboe, L., almá'ir*.
Roode —, *alipan bára*.
—, die licht geeft en niet bijt, *almá'ir*.

DUI ZENDERLEI, b. n. *sariboe djenis, sariboe roepa*.

DUI ZENDHOEK, m. *sariboe pendjoeroe*.

DUI ZENDJARIG, b. n. *jang sariboe táhon lamánja*.

DUI ZENDKNOOP, m. *djoekoet tjárang, Soend., kábor-kábor*.

DUI ZENDPOOT, m. zie **DUI ZENDBEEN**.
Platte —, die vergiftig is, *kalábang*.

DUIZENDSCHOOŃ, vr. *senggang beurum*, Soend.
 DUIZENDSTE, b. n. *ka-sariboe*.
 DUIZENDTAL, o. *sariboe, bilangan sariboe*.
 DUIZENDVOUD, o. *sariboe ganda*.
 DUIZENDVOUDIG, b. n. *beroeolang-oeolang sariboe káli*.
 DUKAAT, m. (Hongaarsche) *dínár*, Ar., *doekát*, verb.
 DUKATENGOUĐ, o. *amas dínár*.
 DUKATON, m. *katon*. verb.
 DULDELJK, b. n. *jang bóleh di tahán*, *jang terderita*.
 DULDELOOS, b. n. *jang tíada dápat (bóleh) di tahán*, *jang tíada terderita*.
 DULDEN, b. w. *táhan, derita, tsabar*, Ar., *tsábar*, Ar.
 Het is niet meer te —, *makka ítoe tíada bóleh di tahán lági, makka ítoe tíada terderita lági*.
 DULDER, m. *orang tsabar, orang menderita, orang jang bánjaq táhan*.
 DUN, b. n. *típis, nípis, mípis, mímpis, kámang, daqíq*, Ar.
 — papier, *qarháas típis*.
 — linnen, *kájin típis*.
 — vel, *koelit típis*.
 — (in het midden, zoo als sommige gedraaide voorwerpen), *gínting*.
 —, *mager, koeroes*.
 —ne beenen, *káki koeroes*.
 —, *fijn, háloes*.
 Een —ne draad, *benang háloes*.
 —, van vloeistof, *tjájer, éntjér*, L.
 —ne inkt, *tínta jang éntjér*, L., *dáwat jang tjájer*.
 —ne pap, *boebor éntjér*, L.
 — gezaaid, te wijd van elkander, *djárang*.
 Deze rijst is te — geplánt, *makka pádt íni di tánam terláloe djárang*.
 — zaaijen, *menábor djárang, njebar djárang*, L.
 — van haar, *tangsei ramboetnja, ramboet língar*, L.
 —, *slank, ramping, djínggang*.
 Zij is — van leest, *ramping pínggangnja, makka ía-poon ramping pínggangnja*.
 —, *plat, képpèq*.
 —ne borsten, *soesoe képpèq*.
 —ner dan haar, *sení (sinni) derri paadda ramboet*.
 Een —ne hals, *léhèr ramping*.
 —ne lucht, *angín háloes*.
 — maken, *típiskan, menípiskan, békin típis*, L.
 Het — van het been, *típísnja káki*.
 —ne afgang, *tjirit*.
 DUNBUIK, m. en vr. *orang jang berproet képpèq*.
 DUNHARIG, b. n. *tangsei ramboetnja*.
 — van een dier, *tangsei boeloenja*.
 DUNHEID, vr. als: de — van het linnen, *típísnja kájin ítoe*, zie verder DUN.

DUNK, m. *gevoelen, fikiran, pikiran*, L., *kira, rása*.
 DUNKEN, o. w. *kira, fikir, pikir*, L., *rása*.
 Mij dunkt, *sahája kira, kita pikir*.
 Mijns dunkens, *káloe sahája poenja kira, káloe kita poenja pikiran*.
 DUNNEN, b. w. *típiskan, menípiskan, békin típis*, L., *kardja típis*.
 Eenen boom —, *trangkan póhon, pótung tjábang pohon sedikit-sedikit*.
 —, *verminderen, mengoerangkan, mendjárangkan*.
 Deze rijst staat te dik en moet wat gendund worden, *makka pádt íni terláloe krap máunja di djárangkan*.
 Eene huid —, *kriq koelit*, L.
 DUNKNETJES, bijw. *ligtelijk, gampang-gampang, moedah-moedáhan*.
 —, *schraaltjes, koeroes*.
 DUO, m. (ond. w.) *sindil, njanji sindil*.
 DUPLIEK, o. *soerat djawáb*, Ar.
 DUREN, o. w. *láma, berkandjang, loendjoet, landjoet, durar*, Port.
 Het duurt zeer lang, *láma sakáli ítoe*.
 Zijn trouw duurt steeds voort, *makka satíanja berkandjang djoega*, L.
 —, op eene plaats blijven, *tinggal paadda sátoe tempat*.
 Mogè God uwe dagen nog lang doen —, *bárang di loendjoetkan Allah oenoeor toewan hamba*.
 Dit ijzer kan niet lang —, *íni bessí tíada bóleh táhan láma*.
 DURING, vr. *kalamáán, kaloendjoetan, thawl*, Ar.
 Lange — van het leven, *thoewal*, Ar.
 DURVEN, o. w. *bránt*.
 Al wie den vijand durft te wederstaan, *bárang síapa bránt meláwan moesoeh*.
 — ondernemen, *bránt bertjékap, bránt sanggoep*, L.
 Niet — zeggen, *tíada bránt káta, tráda bránt bílang*, L.
 DUS, bijw. *bagíni, demikièn, sa-láloe íni, atas prt jang demikièn*.
 —, *voegw. sabab íloe*.
 DUSDANIG, b. n. *jang bagíni, jang demikièn, jang bagíni roepa*.
 DUT, m. *antog*.
 Eenen — of dutje doen, *mengantog, tídor sedikit*.
 —, *onzekerheid, selimpang*, L., *gondah*.
 DUTTEN, o. w. *mengantog*.
 —, *suffen, merában*.
 Zitten te —, *mengánan*.
 DUTTER, m. *orang mengantog*.
 —, *suffer, orang berrában*.
 DUUR, m. *láma, kalamáán*.
 Het leven is van geen lang —, *makka kahidoepan íni tíada brápa lámánja*.
 Dat kan van lang — zijn, *ítoe bóleh láma djoega*.
 Op den —, *senantíasa, sedekála, sahárt-hárt*.

Op den —, eindelijk, *lâma-lâma*.
DUUR, b. n. in prijs, *mâhal*, *harga besaar*.
 Amfioen te schuiven is zeer —, *minom mâdat itoe âda mâhal sakâli*.
 De rijst is niet —, *makka bras tiâda mâhal*.
 Juweelen zijn —der dan goud, *makka intan-intan âda lebeh mâhal derra paadda amas*.
 Ten —ste, zeer —, *mâhal sakâli*, *terlebeh-lebeh mâhal*, *besaar sakâli harganja*.
 Zijn leven —verkoopen, *membelandjâkan djwau dengan gâgah prakâsa*.
DUURKOOP, b. n. *mâhal*, *harga besaar*.
DUURTE, vt. *kamahâlan*.
 —, gebrek, *kakoerangan*.
DUURZAAM, b. n. *jang boleh tinggal lâma*, *tzabt*, Ar.
 —, dat lang gebruikt kan worden, *jang boleh di pake lâma*.
 Een —verbond, *perdjandjian jang tegoh*.
 —, eeuwig, *baqâ*.
 Het leven hierna maals is —, *makka kahidoepan di âchirat itoe baqâ adanya*.
DURZAAMHEID, vt. *kalamâan*, *katetâpan*, *katogohan*, *perkanjangan*.
 De — van den tijd, *kalamâan waqtoe*.
 De — van een verbond, *katogohan perdjandjian*.
 De — van dit laken, *qowatnja saqelât (sachlat, L.) ini*.
DUW, m. zie **DOUW**.
DUWEN, o. w. drukken, *tâkoq*, zie **DOUWEN**.
DWAALLEER, vt. *pengadjâran jang tiâda benar*, *pengadjâran jang menjasatkan orang*.
DWAALLICHT, o. dwalende geest, *hantoe*.
 —, ontvlamde damp, *hâwap jang menjâla*.
 —, verheveling, nachtelijk vuur, valende ster, *sjihâb*. Ar.
 —je op zee, St. Elmusvuur, *hantoe lâwoet*.
DWAALPAD, o. zie **DWAALWEG**.
DWAALREDE, vt. zie **DROGREDE**.
DWAALSTER, vt. *binatang stârat*.
DWAALTUIN, m. zie **DOOLHOF**.
DWAALWEG, m. *djâlan persesat*.
 Op den —geraken, *sesat*, *kasesâtan*.
 Iemand op den —brenge, *menjesatkan orang*.
DWAALZINNIG, b. n. *kasesâtan*.
 —, verbijsterd, *bingong*.
DWAAS, b. n. *bôdoh*, *bôdo*, *afmaq*, Ar., *homq*, Ar.
 —, gek, *gila*, *sarsar*.
 Een —mensch, *orang bôdoh*.
 Ach al te —is mijn verstand, *wah terlâloe afmaq boedikoe*.
DWAAS, m. *orang bôdoh*.
 —, gek, *orang gila*.
DWAASHEID, vt. *kabodôhan*, *hamâgat*, Ar.
 —, gekheid, *kagilân*, *sarsâran*, *ka-édanan*.
DWALEN, o. w. zie **DOLEN**.

Doen —, *menjasatkan*.
DWALING, vt. *afdwaling*, *sasâtan*, *sesâtan*, *kasasâtan*, *chathâ*, Ar.
 —, fout, *sâlah*, *kasalâhan*.
 —, misvatting, *sâlah pengartian*, *chilap*, verb. Ar., *silap*.
 Menschen der —, *ahlo'l-dlalâlet*, Ar.
DWANG, m. *kapasâan*, *stâsat*, *dlaroerat*, Ar., *kakrâsan*, *pengrâsan*, *idjbâr*, Ar.
 —, geweld, *gâgah*.
DWANGARBEID, m. *pekardjâan idjbâr*, *pekardjâan jang di paqsa*.
DWANGGEZAG, o. *koewâsa jang mothalaq*.
DWANGMIDDEL, o. *djâlan kapasâan*.
DWARLEN, o. w. *ligat*, *lingar*, *poetar*.
DWARLING, vt. *lingâran*, *hâl meligat*.
DWARLSTROOM, m. *oelei*.
DWARLWIND, m. *poeting balijoeng*, *poetar balijong*.
DWARS, b. n. (kruisgewijs) *lintang*, *âlang*, *telintang*, L.
 — liggen, *melintang*.
 — door eene rivier gaan, *merintis soengei*.
 — in de rivier liggen, *mengampang (melintang) di tengah soengei (kâl)*.
 — en regt, *kruisgewijs*, *selang-sallé*.
 —, scheef, *schuins*, *sérong*, *ampang*, *tjoeroe*.
 Een zeil — zetten, *ulangkan lâjar*.
 — door het rijstveld gaan, *berdjalan melintangt sawah*.
 — door het lijf, *troes badan*, *troes toeboh*.
 Een schip — halen, *alangkan kapal*.
 Eene rivier — overzwemmen, *melintangt kâlî dengan bernang*.
 — aanzien, *mengarling dengan êkor mâta*.
 Een — stokje in eene vogelkooi, *ampang boerong*.
DWARSBALK, m. *kâjoe lintang*, *alang-alang*.
 —, waar het roer van eene prauw op rust, *abam*.
 — op de stijlen van huizen, *galagar*.
 —, van eene brug enz., *rasoq*, *rasoq*.
 — in eene korra-korra, *ngâdjoe*.
 — van eenen vervoerbaren paardenstal, *selâraq*.
DWARSSBOOMEN, b. w. *melintang*, *mengampang*, *menjakat*.
 —, tegenwerken, *menjoekarkan*, *karjâ soesah*, L., *bekin soesah*, *hambat*, *ambat*.
DWARSSBOOMING, vt. *palangan*, *alangan*.
DWARSDRAAD, m. *benang pakan*.
DWARSDRIJVEN, o. w. zie **DWARSSBOOMEN**.
DWARSEFLUIT, vt. *sardam*, *sordam*.
DWARSHOUT, o. *kâjoe lintang*.
DWARSPAD, o. *djâlan lintang*, *djâlan sim-pangan*.
DWARSSLOOT, vt. *pârit lintang*.
DWARSSNEDE, vt. *pôtongan lintang*.
DWARSSTRAAT, vt. *loerong lintang*.
DWARSTREEP, vt. *bâris lintang*, *gâris lintang*.
DWARSTE, vt. *lintang*, *lintangnja*.

In de —, *paadda lintangnja*.
 DWARSWEG, m. *djalán lintang*.
 DWARSZEES, bijw. *sapandjang oembaq*.
 — zeilen, *berlajar sapanjang oembaq*,
berlajar dengan angin melintang.
 DWABELJK, bijw. *gila*, *sarsar*.
 DWEPACHTIG, b. n. *moetachayil*, Ar.
 DWEEPEN, o. w. *bertachajoel*.
 DWEEPER, m. *orang moetachayil*.
 DWEEPERLJ, vt. *tachajoel*, Ar.
 DWEEPSTER, vt. *orang parampoewan jang*
moetachayil.
 DWEEPZUCHT, vt. *tachajoel*, Ar.
 DWEL, vt. *kájin sékat*, L., *kájin sikat*.
 —, morsig mensch, *orang kótor*.
 DWELLEN, b. w. *sékat*, L., *sikat*, *békin*
brishik dengan kájin sékat, L.
 DWERG, m. *orang pëndég*, *tjébol*, *tjabol*,
tjaból, *káté*, *orang dinnah*.
 Hij is gelijk aan den —, *die de maan*
wil grijpen, *makka adálah ia seperti st*
tjébol jang handaq menjápei boelan.
 DWERGACHTIG, b. n. *suroepa káté*.
 DWERGBOOM, m. *póhon káté*.

DWERGHEN, vt. *ájam káté*.
 DWERGPAARD, o. *koeda káté*, *koeda ketjil*
sakáli.
 DWINGBAAR, b. n. *jang dápat di lipoeti*.
 DWINGELAND, m. *orang jang antjája*, *jang*
menggagáht, *orang jang thlálím*, (*zálím*,
verb.), *qahár*, Ar., *moedjabbir*, Ar., *thlal-*
lám, Ar.
 DWINGELANDLJ, vt. *peमारintáhan jang thlál-*
lím, *penggagáhan*, *dlaroerat*, Ar., *stásat*,
thlalámát, Ar.
 DWINGEN, b. w. *paqsa*, *stásatkan*, *berboe-*
wat dlaroerat, *menggaháht*.
 Door den nood gedwongen worden,
di paqsa óleh kasoeáran.
 Met geweld —, *paqsa dengan gágah*.
 —, zoo als kinderen, *ganggoe*.
 —, het onmogelijke eischen, *buddága'*,
 L., *toentoet bárang jang tíada dápat di*
kardjákan órang.
 DWINGER, m. *orang memaqsa*, *orang jang*
menjásatkan.
 DWINGERSTER, vt. *orang parampoewan jang*
memaqsa.

E.

E, vr. de vijfde letter wordt, lang zijnde,
 in het Maleisch vóór een woord door de
Alif alleen of door de *Alif* en *Ia*, en in het
 midden of aan het einde door de *Ia*
 alleen, voorgesteld.
 EB, vr. het terugkeeren van den vloed,
ajer soeroet, *pásang toeron*.
 Het getij van de —, *waqtoe ajer soeroet*.
 EBBEN, o. w. *soeroet*, *bersoeroet*.
 Het begint te —, *ajer moelá-t soeroet*.
 EBBENHOUT, o. *kájoe bessi*, L., *pindís*,
kapint, *djoewár*, *kájoe árang*, *abnoes*, Ar.,
abanoes, Ar.
 EBBENHOUTWERKER, m. *pandei pindís*, *toe-*
kang kájoe bessi.
 ECHEL, m. *bloedzuiger*, *lintah*, *alántah*, zie
 BLOEDZUIGER.
 ECHO, vr. *raká*, *bálas boerji*.
 —, *gesuis*, *dangong*.
 ECHT, m. *káwin*, Perz., *nikáh*, Ar., *hál*
káwin.
 In den — treden, *káwin*, *berkáwin*, *nikáh*.
 In het geheim in den — treden, *lárt*
káwin.
 Een gezegende —, *káwin jang kasala-*
mátan.
 God heeft onzen — gezegend, *bahoewa*
Allah soedah membarkát káwin hambá.
 In den — vereenigen, *nikátkan*, *ká-*
winkan, *kasst káwin*, L.
 ECHT, b. n. wettig, *halál*, Ar.
 Een — kind, *ánaq gára*, *ánaq halál*.
 —, zuiver, onvervalscht, *betoel*, *henar*,
tsaf, Ar., *soenggoeh*, *toelén*, L.

—e lieden, *orang káwin*.
 —e tijding, *kábar jang betoel*, L., *cha-*
bar tsaf, *warta jang benar*, *bríta jang*
betoel.
 —, authentiek, *atsaf*, Ar., *tsafih*, Ar.
 —, goud, *amas soetji*, *mas betoel*, L.,
amas sa-máta-máta soetji.
 —e wijn, *anggoer toelén*, L., *ajer ang-*
goer jang tíada di tjampor, *ajer anggoer*
sa-máta-máta soetji.
 —e vriendschap, *pertosobátan jang benar*.
 De —e geit, *kambing nian*.
 —e overleveringen, *haditiz tsafih*, Ar.
 ECHTBREEKSTER, vt. *parampoewan jang ber-*
moekah, (*berziná*).
 ECHTBREKEN, o. w. *bermoekah*, *berziná*,
berkandaq.
 ECHTBREKER, m. *orang láki-láki jang ber-*
moekah, (*berziná*, *berkandaq*).
 ECHTBREUK, vr. *moekah*, *ziná*, Ar.
 ECHTELIEDEN, m. meerv. *orang káwin*, *órang*
nikáh, *láki bini*.
 ECHELLEK, b. n. *káwin*.
 — goed, *ist káwin*.
 ECHELING, m. en vr. *ánaq káwin*, *ánaq*
gára.
 ECHELOOS, b. n. onwettig, *harám*, Ar.
 Een — kind, *ánaq harám*, *harám zá-*
dah, Ar., in eenen verachtelijken zin.
 Een kind bij een bijwijf heet: *ánaq*
goendiq; bij eene bijzit of ongehuwde
 vrouw: *ánaq kandaq*, en bij eene straat-
 hoer: *ánaq soendal*.
 ECHTEN, b. w. wettig verklaren, *halálkan*.

ECHTER, voegw. *semâdja*, wa *lâkin*, Ar.
 ECHTSTAAT, m. *hâl kâwin*, Ar., *hâl nikâh*, Ar.
 ECHTETROUW, vr. *satia orang kâwin*, *baqt lâki bini*.
 ECHTGENOOT, m. *lâki*, *lâkt*, *laki*, *lakt*, *soewâm*.
 —, vr. *bini*, *istri*.
 —en, *lâki dan bini*, *lâki bini*, *doewa lâki istri*.
 ECHTHEID, vr. *kabetoelan*, *prt jang hâlâl*, Ar., *prt jang tsah*.
 ECHTING, vr. wettiging van een kind, *hâl menghulâkan anaq*.
 ECHTSCHIEDEN, o. w. *bertjeré*, *sâraq*, *mengoeré kâwin*.
 ECHTSCHIEDING, vr. *thalâq*, Ar., *pertjerân orang kâwin*.
 ECHTSCHENDER, m. zie ECHTBREKER.
 ECHTSCHENDING, vr. zie ECHTBREUK.
 ECLIPS, vr. verduistering van een hemellicht, *grahâna*, *garhâna*.
 — van de zon, *garhâna mata-hâri*.
 — van de maan, *garhâna boelan*, *boelan kapangan*, L.
 ECLIPTICA, vr. (ond. w.), *bordj' âsmân*, Ar.
 EDEL, b. n. (van geboorte), *bangsâwan*, *berbansa*, *âli*, Ar., *beratsal*.
 —, (door rang, enz.), *besaar*, *kâja*.
 —, (door hoedanigheden), *moelia*, *oetama*, *bâjig*.
 Een — hart, *hâti jang bâjig*.
 —e daden, *perboewâtan jang moelia*.
 Een — paard, *koeda jang tezi*, (*atsil*), *koeda jang bâjig sakâli*.
 De —en, *segalla orang bangsâwan*.
 Een —e, uitmuntende vrouw, *orang parampoewan jang teroetama*, (*moelia*).
 —e gesteenten, *pernâta*, *mânikam*.
 Zeven soorten van —e gesteenten, *toedjoh bagei permâta*.
 Allerlei —e gesteenten, *retna matoe mânikam*.
 —, lekker, puik, *énnaq*, L., *sedap*, *ledzat tjita rasanja*.
 EDELDOM, zie ADELDOM.
 EDELEN, m. meerv. *orang bangsâwan*, *satria*, *kasatria*.
 EDELER, b. n. *lebek moelia*, *akram*, Ar.
 EDELGEBOREN, b. n. *berbansa*, *bangsâwan*, *beratsal*, *atsli'j*, Ar., *atsal zâdah*, Ar.
 — Heer, *toewan jang bangsâwan*.
 Hoog — Heer, *toewan jang mahâ bangsâwan*.
 EDELGESTEENTE, o. *permâta*, *mânikam*.
 —, *diamant*, *intan*.
 EDELHEID, vr. *toewan jang moelia*. Bij de Maleijers wordt *toewan* ook tegen aanzienlijke vrouwen gezegd.
 — van hart, *himmât jang tinggi*.
 EDELKNAAP, m. het woord, dat hier het naast bijkomt, is: *sâkei*.
 EDELLIEDEN, m. zie EDELEN.

EDELMAKING, vr. *hâl membangsâwankan* (*membangsâkan*).
 EDELMAN, m. *orang bangsâwan*, *orang berbansa*, *orang beratsal*, *sjerif*, Ar., *dâtoeq*, *dâtoe*, *fidalgo*, Port.
 Voor — spelen, *poera-poerâkan diri orang bangsâwan*.
 Een jong —, *anaq toewan*.
 EDELMOEDIG, b. n. *moerah hâti*, *karim*, Ar.
 —, mild, *dermâwan*, *mamoer*, Ar.
 —, grootmoedig, *hâti besaar*, *moelia*, *himmât jang tinggi*.
 Eene —e daad, *perboewâtan jang moelia*.
 EDELMOEDIGHEID, vr. *kamoerâhan hâti*, *kalimpâhan hâti*.
 EDELMOEDIGLIJK, bijw. *dengan moerah hâti*.
 EDEN, o. *âdan*, Ar.
 EDICT, o. *tisah*, *sabda*, *firmân*, Ar.
 EDIK, m. *tjoeka*, zie AZIJN.
 EDOCH, voegw. *tetâpi*, *tâpt*, L., zie DOCH.
 EED, m. *soempah*, *soempah*, *soempâhan*, *awat*, *ilwat*, *olwat*, Ar.
 De — van zuivering door vuur, *soempah oedji âpt*, zie GODSGEREGT.
 De — van zuivering door water, *soempah menjellam*.
 Eenen — doen, *bersoempah*.
 Een valsche —, *soempah jang doesta*.
 Eenen valschen — doen, *mâkan soempah*.
 Eenen — afdwingen, *paqsa bersoempah*, *menggagâhi bersoempah*.
 Eenen — breken, *mengobahkan soempah*.
 Eenen — doen afleggen, *menjoempâht*.
 Den — afnemen, *beëdigen*, *menjoempah*.
 Met —e bevestigen, *menogohkan dengan soempah*.
 Op den Koran den — doen, *bersoempah atas qorân*.
 Van iemand eenen — vorderen, *soeroeh orang bersoempah*.
 Als een Sinees eenen — doet, slagt hij eene kip, *kâlœ orang tjina bersoempah dia pôtong âjam*.
 EEDBREKER, m. *orang jang mâkan soempah*, (*moengkir soempah*).
 EEDBREUK, vr. *pengoebâhan soempah*.
 EEDGENOOT, m. *teman soempah*.
 —, *zamenzweerder*, *teman jang bermoe-wâfaqat* (*pakat*), L., *dengan soempah*.
 EEDGENOOTSCHAP, o. *persakoetoevan orang bersoempah*, *segalla teman orang bersoempah*, *segalla teman jang berpakat dengan soempah*, L.
 EEDVERWANT, m. zie EEDGENOOT.
 EEDVERWANTSCHAP, o. zie EEDGENOOTSCHAP.
 EEK, m. zie EDIK, AZIJN.
 EEK, m. zie EIK.
 EEKEL, vr. zie EIKEL.
 EEKELAAR, m. zie EIK.
 EEKHOREN, m. *bâdjing*.
 Een klein zwart —tje, *toepi*.

Een graauwe —, *sindjáb*, Perz.
 EEL, b. n. zie EDEL.
 EEL, m. aal, Engelsch bier, *bir inggris*, eel.
 EELT, o. *babaloelang*, *boebol*, L.
 —, verharding op de schouders van
 sjuowers, *bondoq*.
 EELTACHTIG, b. n. *berbabaloelang*, *berboe-*
bol, *beboebol*, L.
 EELTACHTIGHEID, vt. *boeboel*, L., zie EELT.
 EELTZEER, vt. *bisoel boeboel*, L., *bisoel*
babaloelang.
 EEN, telw. *sátoe*, *soewátœ*, bij verkort. *sa*.
 In het Maleisch komt dikwerf achter het
 telwoord een woord, dat eenigermate in
 vorm met het zelfstandige naamwoord
 overeenkomt, op hetwelke het betrekking
 heeft, als: — bamboestoel of plant, *boe-*
loh sa-rompon, (bamboes, een stoel of
 plant).
 — betelpruimpje, *sirih sa-kápor*, (betel,
 een krijtje).
 — blad van —en boom, *dáwon sa-lei*,
 (blad, eene vlakte).
 — blad papier, *garthás sa-lei*. (papier,
 eene vlakte).
 — e bloem, *boenga sa-tangké*, (bloem,
 een stengel).
 — boom, *póhon sa-bátang*, *sa-bátang*
póhon, (boom, een stam).
 — brief, *soerat sa-poetjoq*, (brief, een
 spruit, dewijl van ouds de brieven opge-
 rold werden).
 — diamant, *éntan sa-bátœ*, (diamant,
 een steen).
 — elefantstand, *sa-poetjoq gáding*, (ele-
 fantstand, een uitspruitsel).
 — grashalm, *roempoet sa-lidít*, (gras,
 een vezel of ribbetje).
 — hoofd, *kapála sa-bátœ*, (hoofd, een
 schedel).
 — huis, *sa-boewah roemah*, *roemah*
sa-boewah, (huis, een klomp).
 — kanon, *mariam sa-poetjoq*, (kanon,
 een uitspruitsel).
 — ketting, *ranté sa-oetas*, (ketting, een
 snoer).
 — stuk linnen, *kájin sa-kájœ*, (linnen,
 een rol of rond hout).
 — mensch, *órang sa-órang*, (mensch,
 een persoon).
 — mes, *písaw sa-bílah*, (mes, een
 spaander).
 — oog, *máta sa-bidji*, (oog, een korrel).
 — paard, *sa-ékôr koeda*, (paard, een
 staart).
 — parel, *moetiára sa-bidji*, (parel, een
 korrel).
 — plank, *pápan sa-bílah*, (plank, een
 spaander).
 — ring, *tjintjin sa-bantoq*, (ring, eene
 kromte).
 — rijstblok, *loempang sa-tjepœ* of *sa-*
poq, (rijstblok, eene doos).

— schip, *kapal sa-boewah*, (schip, een
 klomp).
 — e stad, *negri sa-boewah*, (stad, een
 klomp).
 — steen, *bátœ sa-bidji*, (steen, een
 stuk of korrel).
 — takje, *tjárang sa-poetjoq*, (takje,
 een uitspruitsel).
 — tand, *gigi sa-bátœ*, (tand, (een steen).
 — tuin, *kebon sa-bidang*, (tuin, eene
 breedte).
 — tulband, *dastár sa-bidang*, (tulband,
 eene breedte, een sieraad).
 — vischnet, *poekat sa-ráwan*, (visch-
 net, een tros).
 — e vrouw, *parampoewan sa-órang*,
 (vrouw, een persoon).
 — e vrucht, *boewah sa-bidji*, (vrucht,
 een korrel, een stuk).
 — woord, *káta sa-pátah*, (woord, eene
 afbreking).
 — zeil, *lájár sa-ládjor*, *lájár sa-bidang*,
 (zeil, eene breedte).
 — zwaard, *sa-bílah pedang*, (zwaard,
 een spaander).
 — en twintig, *doewa poeloh sátœ*.
 — en vijftig, *lima poeloh sátœ*.
 — honderd, *sa-rátœs*.
 — duizend, *sa-riboe*.
 — der vier buigingen, *soewátœ empat*
soedjoed.
 — mijner kinderen, *sa-órang ánaq kita*.
 — kind van mij, *ánaq kita*.
 — uur, *sátœ djám*,
 — uur ver, *djâwhnja sátœ djám*.
 — der beide kinderen, *sátœ doewa*
ánaq itoe,
 Thans is het één uur, *makka sakárang*
áda djám poekol sátœ, *sakárang áda poe-*
kol sátœ, L.
 — en dezelfde, *sátœ djoega*.
 Zij komen uit — e en dezelfde stad,
makka marika itoe-poon dátang derri paadda
sátœ negri djoega.
 Te eenenmale, ten eenenmaal, *sakáñ-*
káli, *beláka*, *sa-máta-máta*.
 — en misslag driemaal begaan, *tiga*
káli berboewat sátœ sálah.
 —, eender, eveneens, *sáma djoega*.
 Eten of spijzen is dat niet —? *mákan*
ataw santap boekan sána djoega?
 De — of de ander, *jang sátœ ataw*
jang lájin.
 Het — e of het andere, iets, *sátœ apa*,
apa-apa.
 Mogelijk zult gij het — e of het andere
 nuttigen, *bárang káli toewan soeka mákan*
apa-apa.
 Met —, met eenen, *paadda sa-koetika*,
paadda sa-sáút.
 Wanneer — onbepaald is, behoeft het
 niet vertaald te worden, als: een paard,
koeda; een huis, *roemah*.

Hij is — dapper man, *maika ta áda órang bráti*.

— wit kleed dragen, *páké bádjoe poetih*.

Hij is — Javaan en geen Maleijer, *makka íalah órang Djáwa boekan órang Malájoe*.

Wat voor — huis is dat? *roemah apa itoe?*

De — tegen den anderen, *satengah akan satengahnja*. Mir.

Tot — maken, *menjoewatoekan*.

EENBLADIG, b. n. *berdáwon sátoe*.

EENBLOEMIG, b. n. *berboenga sátoe*.

EEND, vr. *bébék*, L. Jav., *ítig*.

Een gespoorde —, (*laffe poghans*), *ítig be-tádjí*.

Eene wilde —, *ítig hoeloe*.

Eene berg— of Manilla—, *bébék manila*.

Eene kleine wilde —, *taling, blibís*.

—, soort van duikelaar, *bébég-bébékan*.

Eene soort van vreemde —, *ítig seráti*.

EENDENBOUT, m. *páha bebég, páha ítig*.

EENDENEI, o. *telór bebég, telór ítig*.

EENDENGROEN, o. *kápoe-kápoe, íka-íka, sájor bebég*, (Lemma).

EENDENJAGT, vr. *pemboeroewan bebég, pemboeroewan ítig*.

EENDENKOOI, vr. *kandang bebég*, L. *kandang ítig*.

EENDENKROOS, o. zie EENDENGROEN.

EENDERHANDE, b. n. zie EENERHANDE.

EENDJE, o. *bébég ketjíl, ítig ketjíl, ítig moeda*.

EENDRAGT, vr. *moewáfaqat*, Ar., *pakat*, L., *sa-bijára, ittífaq*, Ar.

— maakt magt, *makka moewáfaqat ito mendjadikan koewása*.

—, eenstemmigheid, aansluiting, *kara-pátan*.

EENDRAGTIG, b. n. *bermoewáfaqat, sa-bawoe'n, sa-háti, berpakat*, L., *pakattan*, L.

EENDRAGTIGHEID, vr. zie EENDRAGT.

EENERHANDE, EENERLEI, b. n. *sátoe roepa, sama roepa, sa-djenis, sa-bagei, sa-warna*.

Deze vijf watervaten zijn —, *makka tampájan lima boewah íni áda sama roepa*

— volk, *órang sa-djenis*.

—, onverschillig, eveneens, *sama djoega*.

Het is eenerlei welke gij wilt nemen, *sama djoega jang mána toewan (loe, L.) soeka ambil*.

EENHANDIG, b. n. *bertángan sátoe*.

EENHEID, vr. *ka-asáán, persoewatoewan, wáhid*, Ar.

Verscheidene eenheden maken een geheel, *bebrápa ka-asáán mendjadikan soewátóe bílángan*.

De waarachtige —, *wáhid el haqiqí*, Ar., (God).

EENHOOFDIG, b. n. *berkapála sátoe*.

Eene —e regering, *karadjáan jang berkapála sátoe, soelthanat*, Ar., *pemarintáhan soelthán*.

EENHOORN, EENHOREN, m. viervoetig, thans schier onbekend dier met éenen hoorn op

het voorhoofd, *binátang jang berampat káki serta bertandog sátóe di kapála*. In den bijbel heeft men er *bádaq* of neushoorn dier voor genomen, hetwelk verkeerd is. In den Arabischen bijbel staat: *el qarn'l-wáhid*, dat eene omschrijving is.

Zee—, *tandog láwoet*, (Menodon).

EENIG, b. n. *asa, toenggal, ferúána*, Ar., *wáhid*, Ar., *wahad*, Ar.

God is een — Heer, *bahoewa Allah áda toehan jang asa*.

Een — kind, *ánaq toenggal, ánaq ferdána*.

—e erfgenaam, *wáritz toenggal*.

—e troost, *penghibóran jang asa*.

Een — man, een enkel man, *sáleh sa-órang*.

—, eenzaam, *sept*, L., *soenji, sinnjap*.

— goed, *bárang sasowátóe*.

— mensch, *bárang sa-órang, sa-órang*.

— geld, *bárang oewang, oewung sedikit*.

Het is —e dagen geleden, *sedeah bebrápa hárt lámánja*.

—en zeggen, *satengah órang berkáta*.

—e honderden, *bebrápa rátoes*.

—e malen, *bebrápa káli*.

Te —en dage, *paadda bárang kála, klag djemah*.

—, bijw. eeniglijk, *sádja, semádja*.

Dat is — en alleen de reden, dat ik niet komen kan, *ítóelah sádja sababnja makka kíta tíada bóleh dátang*.

God als — erkennen, *mengasákan Allah*.

Voor — gehouden worden, *di perasákan*.

EENIGERHANDE, EENIGERLEI, b. n. *bárang*.

— moeijelijkheid, *bárang kasoeakaran*.

Op — manier, *dengan sa-bóleh-bolehnya*.

EENIGERMATE, bijw. *sa-bahági, sa-páro*.

— de schade vergoeden, *mengganti roegi sapáro, mengganti sa-bahági karoeagian*.

—, weinig, *sedikit*.

—, op eenige manier, *dengan bárang sa-perkára*.

Maar ze is — slecht, uwe handelwijze, *tetápi áda sedikit djáhat pekaradjáanmoe*.

S. R. 136.

EENIGERWIJZE, bijw. zie EENIGERMATE.

EENIGHEID, vr. overeenstemming, *moewáfaqat*, Ar., *ítihád*, Ar., *pakat*, L.

In zijne — (eenzaamheid) wandelen, *berdjálan sa-órang díri*.

EENIGLIJK, bijw. *sádja, semádja*, zie ALLEENLIJK.

EENIGSTE, b. n. *toenggal sakáli*.

EENIGZINS, bijw. zie EENIGERMATE.

EENKENNIG, b. n. *belom kenal, belom áda sa-bawoe'n, mátoe*.

EENLOOPEND, b. n. ongehuwd, *boedjang*. (Ten onregte wordt dit woord voor bediende gebezigd.)

EENMAAL, bijw. *sátóe káli, sakáli*.

Slechts —, *dengan sakáli djoega*.

EENMIDDELPUNTIG, b. n. *berposat sátóe*.

EENOOGIG, b. n. *boeta mâta sablah, bermâta sâtoe, mâta sablah, âwar*, Ar.
EENOOBIG, b. n. *bertelinga sâtoe, berkoeping sâtoe*.
EENPARIG, b. n. *sa-bitjâra, bermoewâfaqat, pâqat*, L., *paqat*, L., *berpâqat*, L., *sa-hâti, sa-bawoe'n, karapâtan*.
 —, *gezamenlijk, bersâma-sâma*.
 Met — *e vergunning, dengan idzin jang sa-bitjâra (bermoewâfaqat), dengan permissi orang samoewa*, L.
 —, *algemeen, sadjati*.
EENPARIGHEID, vr. *noewâfaqat, pâkat*, L.
 Met — *van stemmen, dengan moewâfaqat soewâra*.
EENPARIGLIJK, bijw. *atas pri jang sa-bitjâra (moewâfaqat)*.
 —, *gezamenlijk, bersâma-sâma*.
EENS, bijw. *sâtoe kâli, sakâli*.
 Hij eet maar —, *dia mâkan sâtoe kâli sâdja*.
 Iedere dag —, *paadda tiap-tiap hari sakâli*.
 Voor — *kan het, kâlœ sâtoe kâli bôleh*.
 Op —, *paadda sakâli*.
 Met — *te houwen, makka dengan sakâli parang*. S. R. 3.
 Op —, *(plotseling) sa-koenjong-koenjong*.
 Nog —, *lâgi sakâli*.
 Het — *zijn, âda bermoewâfaqat, berpâkat*.
 Het gebeurde —, *âda sakâli peristiwa*.
 Niet —, *sakâli-kâli tâda*.
EENSCHALIG, b. n. *berkoelit sâtoe*.
 Een — *ei, telœr berkoelit sâtoe*.
EENSDEELS, bijw. *sapâro, sabahâgi*.
 — *is het nieuw, — oud, supâro âda bahâroe sapâro âda toewah*.
EENSGEZIND, b. n. *bermoewâfaqat, berpâkat*, L., *sa-hâti, sa-bawoe'n*.
 — *maken, moewâfaqatkan*.
EENSGEZINDHEID, vr. *moewâfaqat, pâkat*, L.
EENSKLAPS, bijw. *sakoenjong-koenjong, tiba-tiba, dengan kâgêt*, L.
EENSLUIDEND, b. n. *sâma boenjinja*.
 Een — *afschrift, salinan soerat jang sâma boenjinja*.
 Voor — *afschrift, kârana salinan jang sâma boenjinja, kârana salinan jang tsah*.
EENSOORTIG, b. n. *sa-djenis*, zie **EENERHANDE**.
EENSTEMMIG, b. n. zie **EENPARIG**.
 — *(van speeltuigen), merdoe*.
 Al de speeltuigen werden bespeeld en waren zeer — *van toon, makka segalla boenji-boenjian di pâloe oranglah terlâloe amat merdoe boenjinja*.
EENSTEMMIGHEID, vr. zie **EENPARIGHEID**.
EENSTEMMIGLIJK, bijw. zie **EENPARIGLIJK**.
EENTAL, o. *eenheid, ka-asâan, wâhid*, Ar.
EENTOONTIG, b. n. *boenji jang sâtoe râgam*.
boenji jang beroelang-oelang râgamnja sâtoe lâgoe sâdja, L.

EENTOONTIGHEID, vr. *oelângan*.
 — *van stem, soewâra jang beroelang-oelang boenjinja, soewâra jang tâda berlâjnan boenjinja, soewâra jang sâtoe lâgoe sâdja*, L.
EENVERWIG, b. n. *sâma warna, sawarna, berwarna sâtoe*.
EENVOETIG, b. n. *berkâki sâtoe*.
EENVORMIG, b. n. *sâma roepa, saroepta*.
EENVORMIGHEID, vr. *roepanja sâma of sâtoe*.
 Door hunne — *wist ik niet te kiezen, sabab roepanja sâma makka kita poon tâda tâhoe pileh*.
EENVOUD, o. *bilângan jang âsa, hitoengan sâtoe*.
EENVOUDIG, b. n. *onvermengd, samâta-mâta, zie ENKEL*.
 Een — *e naam, nâma ketjil*.
 Een — *kleed, pekâjin jang sederhâna*.
 —, *ondeelbaar, asa jang sa-mâta-mâta*.
 —, *opregt, toeloes, loeroes, benar, hening, betoel*.
 Een — *mensch, orang betoel, orang jang toeloes hâti*.
 —, *onnoezel, dom, bôdoh*.
 —, *gekkelijk, gila*.
 Een — *gemoed, hâti loeroes*.
EENVOUDIGHEID, vr. *pri jang sa-mâta-mâta*.
 —, *ongevinsdheid, kabetoelan hâti*.
EENVOUDIGLIJK, bijw. *ongevinsdelijk, betoel-betoel, dengan kabetoelan*.
EENWERF, bijw. *eenmaal, sâtoe kâli, sakâli*.
EENZAAM, b. n. *sept*, L., *soenji, sinnjap, langang*.
 Eenzame plaats, *tampat jang sept*, L., *tampat jang soenji*.
 Eene woeste en eenzame plaats, *tampat soenji sinnjap*.
 —, *op zich zelven, sa-orang diri*.
 —, *omdoolen, mengombâra sa-orang diri, mengombâra dengan sa-orang dirinja*.
 —, *doodsch, als er geen enkele bezoeker komt, towong*, (Jav. ledig).
EENZAAMHEID, vr. *kasoenjian, tampat, sept*, L., *tampat soenji*.
EENZELVIG, b. n. *sâma djoega*.
 Vier en vier zijn — *met acht, doewa kâli ampat itoe sâma tjoeja dengan delâpan*.
 —, *vervelend, kesal*, L., *gemas*, L., *brt kesal, djâdi kesal*.
EENZIJDIG, b. n. *bersablah sâtoe*.
 —, *van eene zijde, derri paadda sablah*.
 Eene zaak slechts — *beschouwen, pâriksa soewâtoe perkâra derri paadda sablah sâdja*.
 —, *partijdig, tiliq sablah, djâmê dêr, Perz*.
 Gij moet niet — *zijn maar de beide partijen hooren, djângan angkâw tiliq sablah hânja mendengar sablah-menjablah*.
EENZIJDIGHEID, vr. *penjablâhan*.
EENZINNIG, b. n. zie **EIGENZINNIG**.
EENZINNIGHEID, vr. zie **EIGENZINNIGHEID**.

EER, bijw. liever, angor, *anggorran*, L., *lebeh bĳāiq*.

— sterven dan dat te doen, *angor mĳti derri paadda kardja itoe*.

— zou ik waken dan slapen, *anggorran sahĳa djĳga derri paadda tidor*, L.

—, vroeger, *lebeh dhōlo, dhōlo, terdhōlo, derri paadda*.

— hij komt, *lebeh dhōlo derri paadda ĳa dĳatang, terdhōlo derri paadda dĳatangnja*.

— ik Sri Rama huldig is het beter dat ik sterf, *derri paadda akoe snjoembah Sri Rama, bĳiqĳah akoe mĳti*, (*derri paadda kan hier ook bij omzetting van den zin door „dan” vertaald worden*).

Hoe — hoe liever, *mĳkin lakas mĳkin bĳiq, mĳngkin lakas mĳngkin bĳiq*, L.

EER, vr. bewijs van hulde, *soembah, sumbah, takrim*, Ar.

— bewijzen, *menjoembah*.

—, groetheid, *kabesĳaran*.

—, luister, *kamoeliĳā-an*.

—, die men bezit, *format*, Ar. (dit woord wordt thans veel gebezigd).

— betoonen, eeren, *membri format*.

Iemands —, *orang poenja format*.

De — van eene maagd, *senoenohnja ānaq dĳara*.

De — Gods, *kamoeliĳān Allah*.

Ik heb de — te zijn, *makka kita tingal dengan format*.

De diepste — bewijzen, *soedjoed menjoembah*.

God alleen is waardig te ontvangen den lof en de — en de heerlijkheid en de dankzegging, *bahoewa Allah djoewa hĳroes menarima segalla poedji dan format serta soembah soedjoed dan sjoekr*.

Iemands — aantasten, *melanggar orang poenja format*.

Iemands — herstellen, *membĳikĳi orang poenja nĳma*, (*format*).

Naar — e staan, *mentjĳri nĳma jang bĳiq*.

— e verkrijgen, *ber-oleh nĳma jang bĳiq, ber-oleh kabesĳaran*.

Met — ontslagen worden, *di pitjatkan dengan format*.

Met — ontheven worden, *di berhĳntikan dengan format, di lepaskan dengan format*.

Behoudens zijne —, *melĳjinkan formatnja*.

Hij is er met — e afgekomen, *makka itoe di soedahkannja dengan bĳiq-bĳiq, (dengan format)*.

Een man van —, *orang nĳma bĳiq, orang jang mempoenja-t format, orang jang āda format*.

Hij is zeer kiesch op zijne —, *makka ĳa terlebeh-lebeh tĳhoe memeliĳarkan formatnja*.

Op mijne —, *demmi nĳma hamba jang bĳiq*.

Uit —, *kĳrana format*.

Op het bed van — sterven, *mĳti dĳ mĳdĳn paprĳangan*.

Hij bezit volstrekt geene —, *dia tĳada poenja format sakĳli, sakĳli-kĳli tĳada ĳa mempoenja-t format*.

Eene vrouw zonder —, *orang parampoewan jang tĳada senoenoh*, (*baqti*).

Een meisje hare — benemen, *perogoel (merogoel, memerogoel) ānaq dĳara, ambil orang poenja prĳawan, mentjoert orang poenja prĳawan*.

EERAMBT, o. pangkat *kabesĳaran*, *djabĳan jang kaformĳatan, daradjat jang kabĳlĳangan*.

EERBAAR, b. n. kuisch, onschuldig, *senoenoh, baqti, soetji*.

Eene eerbare vrouw, *parampoewan jang baqti*.

Een — meisje, *ānaq dĳara jang senoenoh*.

Eerbare schaamte, *mĳloe jang senoenoh*.

EERBAARHEID, vr. *parĳng-t jang senoenoh, lĳkoe dĳĳlan jang baqti*.

EERBAARLIJK, bijw. *atas pri jang senoenoh, dengan baqti*.

EERBEELD, o. *pĳtong format, pĳtong tanda format*.

EERBEWIJS, o. bewijs van eer, *roewĳdat, tanda format, oepatjĳara*.

—, hulde, zie **EER**.

Eenen vorst met eerbewijzen verwelkomen, *mengĳloe-aloekan sa-orang rĳdja dengan oepatjĳara, membri roewĳdat akan sa-orang rĳdja*.

EERBIED, m. *soembah, tĳthlim*, Ar., *tĳzĳm*, Ar., *format*, Ar., *ihtisjĳm*, Ar., (*soembah* beteekent ook: met eerbied spreken).

Hij trad de moskee met — binnen, *makka ĳa-poon mĳsoq kadĳalam mesdjid dengan format*.

Met — groeten, *membri salĳm dengan format*.

— (eerbiedige groeten) zenden, *kirim soembah*.

Met diepen —, *dengan soembah soedjoed*.

— inboezemen, *menerbitkan tĳthlim, mendjadikan format*.

EERBIEDENIS, vr. eerbiedige groet, *tĳbeh, tĳbeq, salĳm*, Ar.

— aan hooger en in rang, *soembah*.

Ik zend mijne — aan mijnen vriend, *makka kita kirim tĳbeh kapada (sĳma, L), tsoĳbot kita*.

— van echtgenooten en bloedverwanten van gelijken rang, *salĳm*.

Breng de zegenwenshende — uwer moeder mondeling aan uwen vader over, *katĳkan salĳm dĳa bonda kapada ajahnda, S. Ibr. 50*.

Mijne — worde aangeboden aan den koning der wereld, *makka soembah hamba upĳlah kirĳnja di persoembahkan ka-hĳdrlat sjĳh ĳlam, Hofst*.

EERBIEDIG, b. n. *sópan*, *santon*, *táhoe áadat*, *táhoe membrí format*.
 Een — mensch, *órang sópan*.
 — jegens God, *berbaqti*.

EERBIEDIGEN, b. w. *membrí format*, *mengk-formatkan*, *menjoembah*, *mengoepáma*, *oepamákan*.
 Een koninklijk bevel —, *mendjoendjoeng stiah*.

EERBIEDIGHEID, vt. zie **EERBIED**.
 —, welgemanierdheid, *kasopánan*.

EERBIEDIGLIJK, bijw. *dengan format*.

EERBIEDWAARDIG, b. n. *mohitaxjam*, Ar.

EERBIEDSHALVE, bijw. *kárana format*, *sabab format*.

EERBIEDWEKKEND, b. n. (van wouden), *angkar*.

EERBOOG, m. zegehoog, *powádé-wádé*.

EERDERHEID, vt. *ka-áadán jang lebeh dhólo*.

EERDER, bijw. *lebeh dhólo*, *dólo*, *qadím*, Ar., zie **EER**, bijw.

EERDICHT, o. *saloka poedji-poedjān*, zie **LOFDICHT**.

EERDIEF, m. *órang jang salongkar*, *órang jang meroesahkan náma órang*, *bangsat*, L.

EERDIENST, vt. *kabaqtian*.

EERBOOG, m. zie **EERBOOG**.

EEREKRANS, m. eerekroon, *makota format*, *tádjo kamoeltān*.

EEREN, b. w. *membrí format*, *djoendjoeng*, *istina*, *membilangkan*, *apákan*, *mengkformatkan*.
 God —, *memoeltákan Allah*, *berboewat ibadat*.
 Den Sultan —, (eerbiediglijk naderen op de oostersche wijze), *menjoembah*.
 Zijnen leermeester —, *membrí format kapada goeroe*.
 Hij eerde hem niet meer, *di apákan lági tíada diánja*, Sj. Ib.

EEREPST, m. zie **EERAMBT**.

EEREPRIJS, m. *oepah format*, *húsnat format*, Ar.
 — voor den overwinnaar in de renbaan, *patjoewan*.
 — (in de kruidk. *Veronica anagallis*), *kawatsisa*, Jap.
 —, teeken van overwinning, *tanda kamenāngan*.

EEREREGTEN, o. meerv. *haq format*, Ar., *haq kabesāran*.

EERERCHOT, o. *boenji bedil tanda format*, *boenji bedil samboezan format*.
 Er werden een en twintig — en gelost, *makka bedil itoe-poon di pásang óranglah akan tanda format itoe sa-likor káli*.

EERETEKEN, o. *tanda format*, *álámat format*.
 —, ridderkruis, *bíntang*.
 — voor dapperheid, *bíntang bahádart*. (*Bahádart* is Perz. en beteekent dapperheid).
 —s of sieraden, die bij plegtige op-

togten gedragen worden, *oepatjára*, welk woord ook als eerbewijzingen voorkomt.

EERSTEMPEL, m. (om de overblijfsels van overledenen te bewaren), *tjandé*, dat ook urn beteekent.

EEREWACHT, m. *káwal tanda format*, *djága álámat format*, *djága tanda format*, *káwal órang besaar*.

EEREWIJN, m. *ajer anggoer jang djádi tanda format*.

EERGENOOT, m. en vt. *teman format*, *sakoeto format*.

EERGIEERIG, b. n. *berhímmat*, *berhímmat tinggt*, *táhoe memeliharákan format*.

EERGIEERIGHEID, vt. *hímmat*, Ar., *hímmat tinggt*.

EERGIEERIGLIJK, bijw. *dengan hímmat tinggt*, *atas prt jang kahormátan*.

EERGISTEREN, bijw. *kalamári dhólo*, *kalamárin dhólo*, (*kalmárt dólo*, *kalmárin dólo*, *kamárin dólo*, alle verb.).

EERGRAF, o. *tjandé*.
 —, heilig graf, *karámat*, Ar.

EERKLEED, o. wisselkleed, *persalinan*.
 Een — geven, *persáltin*.

EERKRANS, zie **EEREKRANS**.

EERLANG, bijw. *lági sedikit hárt*, *lakas djoega*.
 — zal hij komen, *lági sedikit hárt día nanti dátang*.

EERLIJK, b. n. *loeroes háti*, *betoel*, *bájq*, *wekel*, Jav.
 —e handelingen, *perboewátan jang loeroes*.
 Een — man, *órang jang betoel*, *órang satiáwan*.
 Een —e naam, *náma jang bájq*.
 Een kind uit —e ouders gesproten, *ánaq órang bájq-bájq*.

EERLIJKHEID, vr. braafheid, *kabetoelan*, *kaloeroesan háti*, *sattia*.

EERLOON, m. en o. *gádjí format*.

EERLOOS, b. n. *kedji*, *kedjé*, *boesoq náma*, *jang namánja boesoq*.
 Een — mensch, *órang kedjé*, *bangsat*, L.
 Een — gedrag, *lákoe djálan jang boesoq*, (*kedjé*).
 Een — mensch kan geen getuigs zijn, *makka órang jang kedjé itoe tíada bóleh nájq sjaksi*.
 Iemand — verklaren, *perkedjikan órang*.
 Hij is bij vonnis — verklaard, *makka ía-poon di perkedjikan oleh kapoatoesan hoekoem*.
 —, bedriegelijk, *bi-wafá*, Perz.

EERLOOSHEID, vt. *kakedjian*.

EERMETAAL, o. zie **EERPENNING**.

EERNAAM, m. *náma jang kahormátan*, *gelar*, *geláran*.
 Eenen — hebben, *bergelar*.
 Eenen — geven, *menggelar*.
 Een — gegeven worden, *di gelar*.

EERPENNING, m. *sikkah tadzkiwat*, Ar. (Eig. een gedachtenisempel).

Iemand, die eenen — heeft, *orang jang bersikkah tadzkiwat, orang jang terhâst dengan sikkah tadzkiwat.*

EERPOORT, vr. zie EEREBOOG.

EERPOST, m. zie EERAMBT.

EERROOFSTER, vr. *parampoeuan jang salongkar.*

EERROOVEND, b. n. *jang salongkar, menjalongkar.*

EERROOVER, m. *orang jang salongkar.*

EERROOING, vr. *salongkar.*

—, *laster, fitnat*, Ar., *pittengah*, L.

EERSCHOT, o. zie EERESCHOT.

EERSHALVE, bijw. *kârana hormat.*

EERST, b. n. *pertâma, awal*, Ar., *sâtoe.*

Het — e huis, *roemah jang pertâma, roemah sâtoe.*

Het — e hoofdstuk, *futsal jang pertâma.*
De — e, dien hij zag, *pertâma jang di lihatnja.*

De — e en de laatste, *jang awal dan jang âchir.*

—, oorspronkelijk, *pohon.*

Ten — e, *paadda pertamânja, djônglong-djônglong, bermoela kâli.*

Voor de — e maal, *paadda bermoela kalinja.*

Ten — e, *aanstands, sabantar.*

De — e minister, *firdâna mantri.*

EERST, bijw. *moela-moela.*

— kwam hij, *daarna zijn broeder, moela-moela ia datang komediën soedarânja.*

Die het — vertrok, *jang berangkat dhôlo.*

Die het — kwam, *jang bermoela datang.*

De menschen uit den — en tijd, *orang dhôlo kâla.*

—, *aanvankelijk, bermoela.*

— wilde ik niet gaan jagen, *bermoela kita tiada mâwoe pergi berboeroe.*

Nu —, *bahâroe-bahâroe, bahâroe sakârang.*

— zoo even is hij hier gekomen, *bahâroe tâdt dia datang di sini, (kamâri).*

— morgen zullen wij afzeilen, *bahâroe ésoq (bissoq, L.), kita mâwoe berlâjar.*

Zoo even zijn wij — voor den koning verschenen, *tâdt kami bahâroe mengâdap rådja.*

Dat meisje is — twaalf jaar oud, *makka ânaq parampoeuan itoe bahâroe doewa blas tâhon oemoernja.*

Zit nog een weinig het is nu — zes uren, *bear toewan doedoeg lâgi sedikit sakârang bahâroe poekol anam, (eig. djâm poekol anam).*

Voor het — (zien), *toembèn, L.*

EERSTDAAGS, bijw. *lâgi sedikit hârt.*

EERSTE, bijw. zie EERST, b. n.

EERSTELIJK, bijw. *moela-moela, dhôlo.*

EERSTELING, m. eerste vrucht, *boewah jang pertâma, hoeloe hâtsil, hâtsil awal, Ar.*

— en van schapen, *ânaq domba jang dhôlo kaloeuar, (di perânaqkan).* Het woord *soelong* moet niet van dieren, maar alleen van menschen gebruikt worden.

— en, *hoeloe-hoeloeuan.*

EERSTGEOORTE, vr. *kasoeôngan.*

EERSTGEOORIEREGT, o. *hâq kasoeôngan.*

EERSTGEOOREN, b. n. *soelong.*

— kind, *ânaq soelong, ânq pembârap, L.*

EERSTKOMEND, b. n. *jang bermoela akan datang, di hadâpan, di depan, L.*

De — e afgezant, *oetoesan jang bermoela akan datang.*

De — e maand, *boelan jang di depan, L.*

EERTIJD, bijw. *dhôlo kâla, dhaulo kâla, poerba kâla, sadia kâla.*

— waren er reuzen op aarde, *makka dhôlo kâla adâlah raksjâsa di boemi.*

EERTITEL, m. *galar, gâlar, galâran*, ook: *gelar, gelâran.*

EERTRAP, m. *pangkat hormat, pangkat kamoliân, daradjat jang kabilângan.*

Hoogste —, *daradjat jang terlâloe besaar.*

EERVERGETEN, b. n. *keджи, jang tiada poenja hormat, jang tiada poenja mâloe sakâli.*

— mensch, *risaw, geibâna, bangsat, L.*

EERVOL, b. n. *kahormâtan, moelia.*

EERWAARD, b. n. *jang di soembak.*

EERWAARDIG, b. n. *hâroes di hormatkan, hâroes di moeliâkan, mohtasjam, Ar., mohtasjam, Ar.*

Ik droomde dat er een grijsaard van een — voorkomen kwam, *makka hamba bermimpi datang sa-orang mohtasjam la-koenja. I. J. 17.*

EERWAARDIGLIJK, bijw. *atas pri jang kahormâtan.*

EERZAAM, b. n. *senoenoh, berbaqti.*

—, *vroom, tsâleh, Ar.*

EERZUCHT, vr. *loba akan hormat, ingin akan hormat, of poedjian.*

Hij offert alles aan zijne — op, *makka ia menjahârti segala dâja oepâja akan memadâkan lobânja akan hormat, (âkan menoentoet hormat.)*

EERZUCHTIG, b. n. *berloba akan hormat, beringin akan hormat.*

EERZUIJ, vr. *tiang batoe akan tanda hormat, châthir nisjân, Perz.*

EEST, m. *dâpor akan mengringkan, dâpor boewat bekin kring, L., tempat ganggang.*

EETBAAR, b. n. *jang dâpat di mâkan, jang boleh di mâkan.*

Die rijst is te oud en niet —, *makka nâst itoe terlâloe toewah tiada boleh di mâkan.*

Eetbare waren, *bârang makânan, zie EETWAREN.*

—, *geoorloofd om te eten, halâl di mâkan.*

EETBAARHEID, vr. *kalakoewan (tsifat, Ar.) bârang jang boleh di mâkan.*

EETBAK, m. (voor dieren,) *tampat makánan, málaf*, Ar.
EETHUIS, o. *roemah makán.*
EETKAMER, vr. *biliq makán, kámar makán*, L.
EETKAS, vr. *tampat simpan makánan, taróhan makánan.*
EETLEPEL, m. *séndoq makán*, L., *séndoq*, L., *sondoq makán, soedoq makán.*
EETLUST, m. *lápar, lóba makán, sjahwát makán.*
EETMAAL, o. *rantsoen, rantsom*, L., *moesára, belábor, béája.*
EETMAAT, vr. zie **EETREGEL**.
EETNAP, m. *kaskal, bákas makán.*
EETPLAATS, vr. *tampat makán.*
EETTAPEL, vr. *médja (máidah) makán.*
EETWAREN, vr. meerv. *bárang makánan, rezeqí, láwoeq, persantápan*, Hoft.
EETZAAL, vr. *biliq makán, kámar makán.*
EEUW, vr. *abad*, Ar.
 De — van Alexander, *abad Iskandar.*
EEUWIG, b. n. *kakal, kekal, baqá*, Ar., *qadím*, Ar., *abadi-j*, Ar., *tsamad*, Ar., *sarmad*, Ar., *saláma-lamánya*.
 —, met een begin doch zonder einde, *abad*, Ar.
 —, zonder begin met een einde, *azl*, Ar.
 —, zonder begin en zonder einde, *qadím*, Ar.
 De — e., zonder begin of einde (God), *el-qadím*, Ar.
 — e gelukzaligheid, *chaláts jang baqá, salámat paadda saláma-lamánya*.
 —, in eenen verledenen zin, *azakí*, Ar.
EEUWIGDUREND, b. n. *saláma-lamánya, chálid*, Ar., zie **EEUWIG**.
 Deze wereld is niet —, *doenjâ ini tíada djoega kakal adanja*. S. Hr. 2.
EEUWIGHEID, vr. zonder einde, *abad, íat*, Ar.
 —, zonder begin, *azakíat*, Ar., *kakal*.
 Van — tot —, *derri paadda kakal sahingga kakal*.
 —, toekomstige wereld, *áchirat*, Ar.
 In de — ontmoeten wij elkander, *di áchirat nanti kita bertemoe*. S. J. 39.
EEUWIGLIJK, bijw. *atas prt jang kakal, paadda saláma-lamánya*.
EFFECT, o. obligatie, rentebrief, *qarthás oewang jang berboenga, soerat ánaq doewit*, L.
EFFECTENHANDEL, m. *perniagáan qarthás oewang jang berboenga*.
EFFECTENHANDELAAR, m. *orang djoewal blí qarthás oewang jang berboenga*.
EFFEN, b. n. *ráta, dátar*.
 — e grond, *tánah ráta, tánah dátar*.
 Een — weg, *djálán ráta*.
 Alle hooge gronden werden —, *segalla tánah jang tinggi poon mendjádi ráta*. S. S.
 Een —, uitgestreken gelaat, *moeka moeram*.

—, vereffend, *ráta, terbandjoe*.
 —, ongerimpeld, *glad, teré, turré, tagang*.
EFFENEN, b. w. *meratákan, beláin ráta*.
 Eene rekening —, *bandjoe hiesáb, bandjoe soerat hitoengan*.
EFFENHEID, vr. *karotáan*.
EFFENING, vr. *peratáan*.
EFFENS, b. n. zie **TEFFENS**.
EFFENTJES, b. n. zie **EVENTJES**.
EGA, m. en vr. *egade*, zie **GADE**.
EGAAL, b. n. zie **EFFEN** en **GELIJK**.
EGALISEREN, b. w. *gelijk, eveneens maken, samákan*.
 —, o. w. *djádi sáma, sáma*.
EGDIS, vr. zie **HAAGDIS**.
EGEL, m. *landaq*.
 De pernen van eenen —, *doert landaq*.
EGELVISCH, m. *boental landaq*.
EGGE, vr. *sisir tánah, penggároq tánah, sisir tanggála, penggárit*.
EGGEN, b. w. *menjisir tánah, menggároe tánah, gárit*.
EGGER, m. *orang menjisir tánah, penjisir*.
EGGERIG, b. n. *wrang, sepat, pedar, sedal*, L.
EGGERIGHEID, vr. *rása sepat, rása pedar, rása sedal*, L.
EGGIG, b. n. *ngiloe, njiloe, niloe, singkil, gilau*.
 — e tanden, *gigi jang njiloe*.
EGGING, vr. *penjisiran tánah, penggaroewan (penggarókan,) tánah*.
EGLANTIER, m. *máwoer hoetan*.
EGOÏST, m. (ind. w.) *orang jang menoentoet salámat dirinja, orang thana, orang lóba*.
EGSMID, m. *toekang besst kásar, pandei besst kásar*.
EI, tusschenw. *hé, já, amboy, tobat*.
 — lieve! *apálah kiranja!*
EI, o. *telór, tullór*.
 De — jeren der hoenders, krokodillen, slangen, haagdissen, mieren, visschen, *telór ájam, boewája, oelar, tjitjaq, semoet, íkan*.
 Een versch —, *telór bahároe*.
 Een vuil —, *telór boesoeg*.
 Het wit van een —, *poetih telór*.
 Het geel van een —, *mérah telór*.
 — jeren leggen, *bertelór*.
 De vrucht of kern van het —, *poesat telór*.
 — jeren uit den dop, weeke — jeren eten, *mákan telór satengah mátang*.
 In boter gebakkene — jeren, *telór góréng*.
 Een hard —, *telór kras*.
 Één —, *telór sabidji*.
 Drie — jeren, *telór tiga bidji*.
EIGEN, b. n. toebehoorende, *poenja, ampoenja, cháts*, Ar.
 Hij heeft het schip gekocht, nu is het zijn —, *makka ía soedah blí kapal ítoe sakárang áda díá poenja*.

Hij heeft een — schip, *dia áda poenja kapal sendiri*.

Dat huis is uw —, *roemah itoe ampoenjamoe, itoe loe poenja roemah, L.*

Dat is zijn — goed, *bárang itoelah jang ampoenja dia*.

Die zijnen — vader niet kent, *jang tíada berkatahoewan (táhoe) ampoenja bápa*.

— lof, *poedjian diri*.

Hij is nu zijn — heer en meester, *makka sakarang dia djádi toewan, makka sakarang dia tíada kena parintah*.

Op zijne — e wieden drijven, *melájang atas sájab sendiri*.

Hebt gij het met uwe — oogen gezien? *apa loe soedah melihat itoe dengan loe poenja máta sendiri? L., soedahkah angkau melihat itoe dengan matámoe sendiri?*

— broeder, *soedára betoel*.

Een — neef, *sapoepoe betoel*.

Dat zijn de — e woorden, die hij gesproken heeft, *makka perkataán itoe djoega jang di katakannja*.

Het is den visschen —, te zwemmen, *makka bernang itoe prt íkan*.

Het is den vogelen —, te vliegen, *makka terbang itoe prt boerong*.

Laat hij zijne — e zaken eerst waarnemen, *pekardjään jang kapada dirinja itoe bájq di kardjakan dhólo, S. R. 138*.

Eene zaak in zijnen — naam, op zich nemen, (er voor verantwoordelijk zijn,) *tanngoeng soewátore perkára atas náma sendiri*.

Hij is hier op het gebergte reeds —, *makka ía soedah béjása di goenong sini*.

Zich het Maleisch spreken — maken, *membéjasákan diri bitjára maljóes*.

Dat is hem —, itoelah *pakritinja, bagitoelah pakritinja, (lakoenja)*.

— wil, *sahádja*.

Uit zijnen — en wil, *dengan sahadjánja*.

EIGENAAR, m. *jang ampoenja, jang poenja, pempoenja-t, málik, páti, Sansk. en Jav.*

Er is geen enkel bewijs dat hij de — is, *makka tíadálah tanda sasowátore-poon jang ía ampoenja itoe*.

EIGENAARDIG, b. n. *pátoet, cháts, Ar., lájq, Ar., sa-bagei prinja*.

Een zeer — verhaal van zijne reis, *tjeritra jang pátoet sakáli derrí perdjalánanja*.

— e uitdrukkingen, *perkataan jang lájq, (pátoet)*.

Als een vogel eijeren legt of vliegt, dan is dat —, *káloe boerong bertelór ataw terbang itoe áda sa-bagei prinja*.

EIGENAARDIGHEID, vt. *chátsat, Ar., prt, tsifat, thabiát, Ar.*

De — van ijzer, is te zinken, en die van hout, boven te drijven, *káloe tingalam itoelah prt bessí, káloe hánjoet itoelah prt kájoe*.

EIGENAARDIGLIJK, bijw. *atas prt jang pátoet*.

EIGENARES, vt. *parampoewan jang pempoenja-t, pempoenja-t*.

Die vrouw is de —, *makka parampoewan itoe jang pempoenja-t of jang ampoenja*.

EIGENBAAT, vt. zie EIGENBELANG.

EIGENBATIC, b. n. *baatzuchtig, ktkir, lóbo*.

EIGENBEHAGELIJK, b. n. *biráht akan diri, ridlá akan dirinja*.

EIGENBELANG, o. *ontong (oentoeng) diri, lába diri, salámat diri*.

Alleen het — betrachten, *menoentoet salámat diri sádja*.

Het is eene verachtelijke handelwijs, slechts het — te betrachten, *makka menoentoet salámat diri sádja itoelah kalakoewan jang djáhat*.

EIGENBELANGZOEKER, m. zie EGOÏST.

EIGENDOM, o. *ampoenja, poenja sendiri, kapoenjään*.

Dat land is mijn —, *makka tánah itoe kapoenjään kita, itoe tánah kita poenja, L.*

Van het — sregt afstand doen, *lepaskan haq kapoenjään*.

Uw —, *bárang kapoenjäänmoe*.

EIGENDOMMELIJK, b. n. *prt, dzát-t', Ar., thabt-j', Ar.*

Het — van ijzer is zwaarte, *makka kabrátan itoe áda prt bessí*.

Het — van zijnen briefstijl, *tjára karanganna soerat*.

EIGENDOMMELIJKHEID, vt. *prt kalakoewan, dzát, Ar., tsifat, Ar., thabiát, Ar.*

EIGENDUNKELIJK, b. n. *sahádja, angkára*.

—, verwaand, *djoemáwa*.

Eene — e handelwijze, *perboewátan jang angkára*.

—, bijw. *dengan sahadjánja, dengan angkára*.

—, verwaandelijk, *dengan djoemáwa*.

EIGENEN, b. w. *mengampoenjåkan*.

EIGENHANDIG, b. n. en bijw. *dengan tánganja sendiri*.

Een — e brief van hem, *sapoetjoq soerat derrí paadda tánganja sendiri*.

Hij heeft hem eenen — en brief geschreven, *makka ía sendiri menjoerat sapoetjoq soerat kapadánja, makka dia sendiri soedah toelis sátoe soerat sama dia, (si áno,) L.*

EIGENING, vt. *pengampoenjään*.

EIGENLIEFDE, vt. *tjinta káseh diri, tjinta diri, káseh diri*.

EIGENLIJK, b. n. *betoel, haqigt, Ar.*

De — e beteekenis er van, *artinja jang betoel itoe*.

—, bijw. *atas prt jang betoel, dengan sa-betoel-betoelnja*.

EIGENLOF, m. *poedjian diri*.

EIGENMAGTIG, b. n. *dengan koewása sendiri*.

EIGENNAAM, m. *nâma betoel*.
 EIGENSCHAP, vr. *prî, tsifat, Ar., châstsjat, Ar., kalakoewan, lâkoe*.
 De — pen Gods, *tsifat Allah*.
 De — des ligchaams, *lâkoe toeboh, prî toeboh, prî badan*.
 De — van dit land, *kalakoewan tânah ini*.
 EIGENSTE, b. n. *djoega*.
 Hij is de —, dien ik te Soerabaja gezien heb, *makka ia djoega itoe jang kita lihat di negri soerabaja*.
 EIGENWIJS, b. n. *kâtjaq, gâdoeh, angkoe, L., djoemâwa*.
 EIGENWIJSHEID, vr. *parâng-t jang kâtjaq, hâti jang djoemâwa*.
 EIGENWILLIG, b. n. *dengan sengâdja, L., dengan mâwoe sendirt*.
 —, bijw. *derri paadda sendirtinja, derri paadda mâwoe sendirt*.
 EIGENWILLIGHEID, vr. *mâwoe sendirt, kahaandag dirt*.
 EIGENZINNIG, b. n. *tegar, kapâla kras, kras hatinja, toeroet mâwoe diri, angkâra, delap*.
 EIGENZINNIGHEID, vr. *parângt jang tegar*.
 —, grilligheid, *tngkah*.
 EIGENZINNIGLIJK, bijw. *atas prî jang tegar*.
 EIJERDOJER, m. *mêrah telôr*.
 EIJERDOOP, m. zie EIJSERSAUS.
 EIJERDOP, m. *koelît telôr, qaydl, Ar.*
 De — is al gebroken, *koelît telôr soedah tatas*.
 EIJERKOEK, m. *dâdar, telôr gôrêng*.
 EIJERKOOPEE, m. *orang djoewal telôr, (eig. EIJSERVERKOOPEE.)*
 EIJSERLEGGEND, b. n. *bertelôr*.
 Krokodillen, slangen en vogelen zijn — e dieren, *makka boewâja dan oelar dan boerong itoe âda binatang jang bertelôr*.
 EIJSERLEGSTER, vr. *leghen, âjam biang*.
 EIJSERLIJST, vr. *perhâsan jang saroepea telôr*.
 EIJSERSAUS, vr. *koewah telôr*.
 EIJSERSTOK, m. *pohon telôr, bâtang telôr, (dâlam proet âjam betina,) indong*.
 EIJSERSTRUIF, vr. *telôr gôrêng, dâdar, dâdih telôr*.
 — maken, *mendâdar*.
 EIK, m. *passang, Soend., balloeth, Ar.*
 Indische —, (*tectonia grandis, L., fil.*) *djât, djatti, L., sâdy, Perz.* (uitmuntend voor timmerhout).
 —, (*quazaina tomentosa*) *pohon djât wolanda*.
 EIKEL, m. *boewah pasang, boewah djât wolanda*.
 EIKEN, b. n. *passang, Soend., djât, djatti, L.*
 EIKENBAST, vr. *koelît pohon pasang, koelît pohon djât, zie EIK*.
 EIKENBLAD, o. *dâwon pohon pasang, dâwon pohon djât*.

EIKENBOOM, m. zie EIK.
 EIKENBOSCH, o. *rimba pohon djât, zie EIK*.
 EIKENHOUT, o. *kâjoe djât, kâjoe pasang, zie EIK*.
 EIKENHOUTEN, b. n. *kâjoe djât*.
 Eene — kist, *peti kâjoe djât*.
 EIKENKRANS, m. *karângan dâwon pasang*.
 EIKENLOOF, o. *dâwon-dâwon pasang*.
 EIKENPLANK, vr. *pâpan kâjoe djât*.
 EIKENSCHORS, vr. zie EIKENBAST.
 EIKENSTAM, m. *bâtang pohon pasang, bâtang pohon djât, zie EIK*.
 EIKENTAFEL, vr. *mêdjah kâjoe djât, zie EIK*.
 EIKENTAK, m. *tjâbang kâjoe pasang, tjâbang kâjoe djât*.
 EIKENVAREN, vr. *pâkoe*.
 —, (*acrostichum trinerve*), *pâkoe kaktakka*.
 —, (*acrost. alcornone*), *pâkoe mendjânan*.
 EILAAIS, tusschenw. *ah, âdoh, adôht, weh, wâh*.
 EIKHOREN, m. zie EEKHOREN.
 EILAND, o. *poelaw, poeloe*.
 Het — *Bangka, poelaw Bangka*.
 EILANDER, m. *orang poelaw, orang poeloe*.
 EILANDJE, o. *poelaw ketjil, poeloe ketjil*.
 EILIEVE, tusschenw. *apâlah, kirânja, apâlah-kirânja, garângan*.
 EILOOF, o. *klimop, dâwon pasang, pangang poejoe, Soend., kirendang, Soend.*
 —, klimmende epidendrum, *gadong kastoerti*.
 EINDE, o. tegenoverst. van begin, *kasoe-dâhan, pengabisan, intihâ, Ar., montahî, Ar., tammât, Ar., âchir, Ar.*
 Tot aan het — toe, *hingga kasoe-dâhan, sampê pengabisan*.
 Aan het — der wereld, *paadda pengabisan doenjâ*.
 Ten — maken, *menjoedahkan, mengâbiskan, mentammatkan*.
 — der reden, *achir'l kalâm, Ar., tammât'l-kalâm, Ar.*
 —, afloep van eene zaak, *kapoetoesan perkâra*.
 —, voltoojing, *tamâmat, Ar.*
 Er is geen — aan den regen, *tiâda berhênti hoedjan*.
 Onze voorraad voor de reis is ten —, *kita poenja bâkal di djâlân soedah hâbis*.
 Het — kroont het werk, — goed, al goed, *tammât bâjig samoewa bâjig*.
 Het — der zwangerschap eener vrouw, *genap boelannya orang parampoewan jang boenting, (hâmil, Ar.)*.
 Na dat de vrouw van Megat Nira eenen geruimen tijd zwanger was geweest, (en) aan het — derzelve (der maanden,) gekomen, baarde zij eenen schoonen zoon, *sa-telah bebrâpa lamânja istri Megat Nira itoe hâmil sampei genap boelannya makka*

tieloh berânaq sa-ôrang lâki-lâki terlâloe bâjig pârasnja. I. J. 3.

Het —, uiteinde van eene lijn, *hoedjong gâris, hoedjong chath.*

Het — van eenen tuin, *hoedjong kebon.*

Eene zaak bij het regte — vatten, *meng-âtoran soewâtoe perkâra dengan seper-tinga, (dengan sapâtoetnja).*

—, doel, *maqtsoed, Ar., niat, Ar., sabab, Ar.*

Tot wat — heeft hij dat gedaan, *apa maqtsoednja kardja bagitoe? apa sababnja dia bêkin bagitoe?*

Ten —, *sopâja, agar, ook agar sopâja, akan.*

Ten — hem te hoeden voor allerlei gevaren, *sopâja memeliharâkan dia derri paadda segalla mâra bahâja.*

Op, omtrent het —, *hampir kasoedâhan.*

Ten — raad zijn, *tiâda berdâja lâgi, tiâda terbitjara lâgi, tiâda tâhoe dâpat pertoeleongan lâgi.*

Ongeukkig aan zijn eind (einde) komen, *mâti atas pri jang tjelâka.*

EINDELJK, b. n. *kasoedâhan.*

—e beslissing, *kapoatoesan paadda kasoedâhan.*

—, bijw. ten laatste, *paadda pengabisan, paadda âchirnja, paadda tammatnja, jang di blâkang sakâli, jang komediën sakâli.*

— zag ik nog, *paadda âchirnja akoe poon melihat djoega.*

EINDELOOS, b. n. *tiâda berkapoatoesan, tiâda berkapoedâhan, tiâda berhingga, tiâda pengabisan, kakal, kekal.*

Eene eindelooze tweedragt, *tjêderâ jang tiâda berkapoedâhan.*

Een — geluk, *salâmat jang tiâda berhingga.*

EINDEN, b. w. en o. zie EINDIGEN.

EINDJE, o. uiteinde, *hoedjong.*

—, stukje, stuk, *pôtong.*

Een — kaars, *sapôtong dian, sapôtong lilin, L.*

—, gedeelte, *sapâro.*

Een — wegs, *sapâro djâlan, sapanggal djâlan.*

EINDIG, b. n. *jang berkapoedâhan, jang berkapoatoesan, jang âdu pengabisannja, jang berhingga, fenâ, Ar.*

Het —e leven, *kahidôpan jang berkapoedâhan.*

De —e wereld, *doenja jang fenâ.*

EINDIGEN, b. w. *bêkin hâbis, L., kardja hâbis, L., menjoeidât, soedahkan, menjoeidahkan, chatamkan, mentamatkan.*

—, voltoojen, *menjempornâkan.*

Hij heeft zijn werk geëindigd, *dia soedah bêkin hâbis dia poenja pekardjâân, L., soedah di hâbiskannja pekardjâânja, soedah di soedahkannja pekardjâânja.*

Hij heeft zijne studien geëindigd, *makka ia soedah tammat mengâdjî.*

Hij heeft het opstel van zijnen brief geëindigd, *makka soedah di hâbiskannja karângannja soerat.*

Eene zaak —, *menjoeidahkan soewâtoe perkâra.*

Het zal spoedig —, *makka itoe nanti lakas hâbis.*

—, ergens op uitkomen, aan grenzen, *berpinggir dengan, berhampiran dengan.*

Mijn land eindigt aan zee, *makka tânah kita berhampiran dengan lâwoet, (berpinggir dengan lâwoet).*

EINDIGHEID, vt. *prî jang fenâ, prî jang âda kasoedâhannja, kalakoewan jang berhingga.*

EINDIGING, vt. *habisan, pengabisan, tammat, Ar., intihâ, Ar.*

EINDLETTER, vt. *foerof âchir, Ar., letter jang pengabisan, L.*

EINDOOGMERK, o. *maqtsoed pengabisan, niat jang âchir, mâwoe jang tantoe.*

EINDOORZAAK, vt. *atsal jang awal, atsal jang pertâma, pohon sabab.*

EINDPAAL, m. *grens, wâtas, L., pinggir, peminggir, hingga, peringgân.*

EINDVONNIS, o. *kapoatoesan hoekoem jang pengabisan, hoekoem kapoatoesan.*

EIPLANT, vt. *nachtschade, (solamun melongena, L.) barindjal, Port., târoeng, teroeng, trong, turroeng.*

EIROND, b. n. en o. *boelat telôr, boendar telôr, L.*

Dit heeft eene —e gedaante, *makka inilah boelat telôr roepânja.*

EISCH, m. *penagian, penoentoetan.*

—, verzoek, *permintâan, pemintâan, L.*

— ter betaling van schulden, *penagian hoetang.*

— tot herstelling van eer, *penoentoetan akan membajikt nama, (format).*

Den — ontzeggen, *toelag penagian, tiâda tarima penagian.*

De — van den fiscaal, *kapoatoesan djaqsa, permintâan djaqsa, (fisikaal, piskaal, L.).*

Wat is uw — voor dezen armband? *brâpa hargânja loe djoewal ini gelang? L., brâpa loe mâwoe djoewal ini gelang?*

Naar —, *dengan sepertinja, dengan sapâtoetnja.*

Naar den — der omstandigheden, *sa-bagimâna prî hâl ahwâl sâdja, sa-bagimâna prî perkâra sâdja.*

EISCHEN, b. w. *tâgt, toentoet.*

—, verzoeken, vragen, *mînta, memintâkan, (van het weinig gebruikte pînta.)*

Eene schuld —, *tâgt hoetang.*

Die zaak eischt, dat gij verschijnt, *makka kârana itoe ti-dâpat tiâda toewan menghâdap, makka sabab itoe perkâra toewan misti mengâdap, (dâtang), L.*

De eer eischt het, *makka titeo di toentoet óleh format, mauwja bagitos sabab nana, (format).*
 De — de en ververende partij, *órang jang mengádoe dan órang jang meláwan, órang jang mendáwa dan órang jang meláwan, pendáwa dan peláwan.*
 Voor den degen —, *uitdagen, tantang menantang dengan pedang.*
 Het onmogelijke —, *buddágal, L.*
EISCHER, m. *órang menoentoet.*
 — in regten, *penggógah, órang mendáwa, órang mengadoekan hál, modda-in, Ar., pendáwa.*
EISCHERES, vt. *órang parampoeuan jang menoentoet.*
EISCHING, vt. *penagian, zie EISCH.*
EIVORMIG, b. n. *zie EIROND.*
EIWIT, o. *poetih telór.*
EIVISCH, m. *(een lekkere zeevisch,) ikan telór.*
EKKEL, m. *afkeer, djemoewan, djoemoewan, moeual.*
 —, *haat, bintji.*
 Eenen — hebben, *djemoe.*
EKSTER, m. *eene soort van —, moerei.*
EKSTEROOG, o. *likdoorn, kapálan.*
EL, vt. *éllu, verb., gaz, Perz., gaza.*
 —, *elleboog, (cubiet,) hasta, asta, (etta, L.).*
 Met de — meten, *menggaza.*
 Eene —, *sagaza, sagaz, sahasta.*
 Eene nieuwe —, *éllu bahároe.*
 Zeven ellen lang en drie ellen breed, *panjangnja toedjoh éllu dan lébarnja tiga éllu.*
 Hoeveel kost de —? *sátoe éllu brápa hargánja?*
 Vijftig ellen hoog, *lima poeloh gaza tingginja.*
ELAND, m. *roesa berangga, roesa gedang.*
ELECTRIEK, b. n. *berprí jang menárêq, bertsifat jang menárêq (menghêla).*
ELECTRICITEIT, vt. *prí jang menárêq, tsifat jang menárêq.*
ELECTRISEERBAAR, b. n. *dápat di bangkitkan prinja (tsifatnja) jang menárêq.*
ELECTRISEREN, b. w. *bangkitkan prt jang menárêq.*
ELECTRISERING, vt. *pembangkitan prt jang menárêq.*
ELAND, m. *roesa.*
 De bok, *roesa djantan.*
ELDERB, bijw. *di tempat lájin, paadda lájin tempat.*
ELEFANT, m. *gádjah.*
 De — en des konings, *gádjah kanajikan rádja.*
 Eenen — bestijgen, *nájq gádjah.*
ELEFANTSHAAK, m. *koesa, angkoesa, Sansk.*
ELEFANTSKNIP, vt. *(val), kédah.*
ELEFANTSSNUIT, m. *boelálé.*
ELEFANTSTAND, m. *gádjing.*

ELEMENT, o. *onsar, Ar., ontoer, Ar.*
 De — en, *ánásir, Ar.*
 —, *gelief koosde plaats, tampat kaseokátn.*
ELF, telw. *sablas, sabalas, sapoeloh sátoe.*
 — menschen, *sablas órang.*
 — paarden, *sablas koeda, koeda sablas ékor.*
 Het is nog geen — uur, *belon áda poekol sablas, L., belom áda djám poekol sablas.*
 Met zijn elfen, *órang bersablas, órang samoewa áda sablas.*
ELFDAAGSCHE, b. n. *sablas hárt lamánja.*
ELFDE, b. n. *kasablas.*
 Het — hoofdstuk, *fatsal jang kasablas.*
ELFDHALF, telw. *sapoeloh satengah.*
ELFHOEK, m. *sablas pendjoeroe.*
ELFHOEKIG, b. n. *berpendjoeroe sablas.*
ELFJARIG, b. n. *sablas táhon oemoernja, sablas táhon lamánja.*
 Hij stierf op — en leeftijd, *makka matilah ia paadda sablas táhon oemoernja.*
 — verbond, *perdjandjian jang sablas táhon lamánja.*
ELFMAAL, bijw. *sablas káli.*
ELFDERHANDE, b. n. *elfderlei, sablas roepa, sablas bagei, sablas djenis.*
ELFT, vt. *soort van —, tamban.*
ELFTAL, o. *bilangan sablas, hitoengan sablas.*
ELGER, m. *piárit, zie ALGER.*
ELKIR, o. *Fr. úksir, Ar., páhit.*
ELK, b. n. *tiap-tiap, sában-sában, L., sa-soewátóe.*
 Elke maand, *tiap-tiap boelan, sában-sában boelan, L.*
 — ding, *bárang sa-soewátóe.*
 — mensch, *sa-sa-órang.*
 — voor zich zelven, *másing-másing.*
 — e dag, *tiap-tiap hárt, sában-sában hárt, L., sahárt-hárt.*
 — het zijne, *bagi sa-órang jang ampoenja dia, paadda sa-órang jang dia poenja, L., paadda sa-sa-órang jang ampoenja dia.*
 — voor zich, *másing-másing paadda dirinja.*
 — zegt dat, *segalla órang mengatákan itoe.*
 Elke reis, keer, *sa-sakáli, tiap-tiap káli, sában-sában káli, L.*
ELKANDER, voornaamw. *sa-órang-sa-órang, (met een voorz. tusschen beide).*
 — beminnen, *mengáseh sa-órang akan sa-órang.*
 Voor (om) —, *sa-órang káraná sa-órang.*
 Zij zeiden tegen —, *makka berkáta sa-órang paadda sa-órang.*
 De menschen zeiden tegen —, *makka kátu órang satengah akan satengahnja.*
 Zij hebben dat van — vernomen, *makka marika itoe soedah mendengar itoe sa-órang derri paadda sa-órang, sátoe-sátoenja órang dengar itoe derri órang jang lájin.*

Zij onderwijzen —, *makka sa-órang* mengádjár *sa-órang*.

Aan —, *sátœ paadda jang lájin*, *sátœ sâma lájin*, L.

Aan —, (verbonden), *terhoeboeng*, *terikat*, *tersamboeng*, *di samboeng*.

Aan — binden, *ikat bersâma-sâma*.

Achter —, *sátœ-sátœ di blâkang temanja*, *bedêrêk*, L.

Tien menschen gaan achter —, *sapoeloh órang berdjâlan sa-órang-órang di blâkang sa-órang*.

Drie uren achter —, *tiga djâm lamánja*, *sa-lâma tiga djâm*, *tiga djâm bertoeroet-toeroetan*.

Bij —, *bersâma-sâma*.

Bij — zitten, *doedoeq bersâma-sâma*.

Bij — slapen, *tidor bersâma-sâma*, *berâdoe bersâma-sâma*, Hoft.

Boven —, *bersoeson*, *sátœ di atas lájin*.

Buiten —, *di tjeré*, *tertjeré*.

Door —, verward, *koesoet*.

Door — smijten, *koesoetkan*, *békin koesoet*, *tjamporkan dengan melimpár*.

Door — roeren, *adoq bersâma-sâma*.

Door —, (de een meer, de andere minder), *sátœ-sátœnja*, *másing-másing*.

In —, *sátœ dâlan jang lájin*, (*dâlam temannja*).

Die tien doozen kunnen in — gedaan worden, *makka sapoeloh bosétta itoe bóleh di másoqkan sátœ-sátœnja di dâlan jang lájin*.

Met —, *bersâma-sâma*.

Naar —, *sa-órang akan sa-órang*.

Naast —, *berstf-sist*, *sátœ di sablah sátœ*, *sátœ-sátœnja di sablah (di sisi) temannja*.

Om — (heen), *sátœ koeliling sátœ (temannja)*, *sátœ melipoeti (mengoeliling) jang lájin*.

Zich niet om — bekreunen, *tiâda fadloelt (perdoelt, L.) sa-órang akan sa-órang*.

Onder —, vermengd, *tejampor*, L., *ter-tjampor*.

Op —, achter —, *bertoeroet-toeroetan*.

Tegenover —, *menghâdap*, *sátœ bersabrângan sátœ*.

Tegenover — zitten, *doedoeq sa-órang bersabrângan sa-órang*.

Uit —, (de een uit den ander), *sátœ kaloewar derri dâlan jang lájin*.

Uit —, geopend, *teboeká*, L., *terboeká*.

Uit — nemen, *boeká*, *memboeká*.

Uit — leggen, *menjakoekan*, *târoh sátœ per sátœ*, L.

De beenen wijd uit (van) — zetten, *kangkang*.

Zonder —, *dengan tiâda temannja*, *di tjeré*.

De vingeren van — doen, *menjelang djári*.

ELLE, vr. zie EL.

ELLEBOOG, m. *sitœ*.

—, (maat, cubiet,) *hasta*, *asta*, *etta*, L.

De punt van den —, *koedjong sikoe*.

Het gewricht van den —, *sindt sikoe*, *boekoe sikoe*.

Den — stooten, *sontoh sikoe*.

Met den — stooten, eenen stoot geven, *singoeng dengan sikoe*.

Op den — leunen, *lindih*, *melindih*.

ELLEBOOGBEEN, o. *toelang sikoe*.

ELLEBOOGSKNOKKEL, m. *boekoe sikoe*.

ELLEBOOGSLENGTE, vr. *hasta*, *asta*.

ELLEBOOGSPIER, vr. *oerat sikoe*.

ELLEMAAT, vr. *hoekeraan êllo*, zie EL.

ELLENDEN, vr. *kasoekâran*, *kasakttan*, *kahnân*, *kamosakttan*, *maskanat*, Ar.

De — der wereld is onbeschrijfelijk, *makka kasoekâran doenyâ itoe tiâda dâpat di kira-kirâkan*.

ELLENDING, m. *bangsat*, L., *risaw*, *bedebah*.

Een ongelukkige —, *órang tjelâka*.

ELLENDIG, b. n. *tjelâka*, *soekar*, *berkasokâran*, *dâlam kasoekâran*, *masjaqqat*, Ar., *sjaqt*, Ar.

Een — mensch, die medelijden verdient, *órang kaséhan*, (*kassitan*, L.).

—, behoeftig, *miskin*, *pâpa*, *siaq*.

Een — leven leiden, *hidop dengan kasoekâran*, *hidop dengan soesah*.

—e uitvlugten, *oedzoer jang sia-sia*.

Hij ziet er zeer — nit, *makka itapoon terlâloe amat siaq (tjelâka) roepánja*.

—, gemeen, gering, *hina*, *dina*, *ketjil*.

—er, zeer zwak, *arka*, Ar.

ELLENDIGHEID, vr. *kalakoewan jang tjelâka* of *soekar*, zie ELLENDE.

ELLENDIGLIJK, bijw. *atas prt jang tjelâka*, *dengan soekar*, *dengan soesah*.

ELLENIKKER, m. *djoeroe tjap êllo*.

ELLENWINKEL, m. *tóko órang djoewal dengan êllo*.

ELLEWAREN, vr. meerv. *kâjin-kâjin jang di djoewal dengan êllo*.

ELPENBEEN, o. *gâding*.

ELPENBEENEN, b. n. *gâding*, *derri paadda gâding*.

— beeldjes, *ânaq-anâkan gâding*.

ELS, vr. *penggiriq*, *pentjoetjoeq*, *oesoet*, *toesoekan*.

ELZENBOOM, m. *sirasuga*, Jap.

EMAILLEREN, b. w. (ond. w.) zie BRANDSCHILDREKEN.

EMAILLEERSEL, o. *lâzoewardi*, Perz. (eig. eene fraaije blaauwe kleur).

EMMER, m. *tâhang*, Chin., *êmbêr*, verb.

— om water te putten, *putemmer*, *aker*, *timbá*.

Een houten —, *timbá kâjoe*.

EN, voegw. *dan*, *djen*, *sâma*, L., *serta*, *serâja*, wa, Ar.

Groot — klein, *besaar dun ketjil*.

Rijst — visch, *nasit sâma ikan*.

De vorst van Roem verschrikte — begaf

zich in den lusthof, *makka rája Roem poon terkedjoet serta membáwa dirinja kadalam táman itoe.*
 — ook, *dan lági, lagi-poon.*
 — ook dat, *itoe-poon lági.*
 — hij ook, *ia-poon djoeqa, ia-poon lági.*
 Aarde — hemel, *boemi dan lángit.*
 — trok zijn zwaard, *serája mengoenoes pedangnja.*
 — met denzelven smeecken wij de hulp Gods over deze (geschiedenis) af, *wa bihi nastáno bi'llahi ála ini, S. Ibr. I.*
 Gij — hij, *angkaw serta ia.*
 Te water — te land, *di láwoet dan di dárat.*
 — zoo voort, enz., *dan lájin-lájinnja, ghyrah, Perz.*
 END, o. zie EINDE.
 ENDE, voegw. *makka, adapoon.*
 — de vrouwe zeide tot de slang, *makka berkatálah parampoewan itoe kapada oelar.*
 ENDELDAARM, m. *táti proet jang di báwah.*
 ENDOSSEREN, b. w. (eenen wissel), *pindah-kan náma soerat toekáran, toelis náma lájin orang di bláakang soerat toekáran.*
 ENDOSSEMENT, o. *soerat náma lájin orang di bláakang soerat toekáran.*
 ENG, b. n. (knellend), *sesaq, tábir.*
 De mouwen van dit kleed zijn te —, (te naauw), *tángan bádjoe ini terláloe sesaq.*
 Een — kleed, *bádjoe tábir, kájin tábir, kájin sesaq.*
 —, smal, *soempít, sompít, pitjaq.*
 Een — e weg, *djálán soempít.*
 Verscheidene — e rivieren werden breed, *bebrápa soengei jang soempít mendjádi loewas, I. J. 98.*
 Een zeer — e of smalle weg, *djálán jang pitjaq.*
 De geheele wereld is ons te —, *segalla boemi poon pitjaqlah paadda kámi.*
 —, naauw (in de rondte), *sindat.*
 Deze ring is te naauw voor den vinger, *tjintjin ini sindat paadda djárt.*
 Deze kam is te —, *ini sistr terláloe háloe.*
 — er maken, *békin lebeh sesaq, L., memboewat lebeh sesaq, (soempít, sindat).*
 — gehuisd zijn, *berroemah ketjil, doedoeq dâlam roemah ketjil.*
 ENGBORSTIG, b. n. *sesaq dáda*, zie AAMBORSTIG.
 ENGBORSTIGHEID, vr. *penjâkit sesaq dáda.*
 ENGEL, m. *maláikat*, Ar., (het meervoud van *Malak*, doch wordt in het Maleisch als enkelvoud gebezigd).
 De — der duisternis, *ib-lis*, Ar., *sjeithán*, Ar.
 De — en, die 's menschen daden onderzoeken, *el-hufailat*, Ar.
 De val der wederspannige — en, *goe-geran maláikat jang doerkáka.*

De — des doods, *isráfil*, Ar., (die den laatsten bazuin blaast).
 Mijn —, mijn liefste, *tjintákoé, háti, adenda*, Hoft., *más djoeuita*, Poet., *lila.*
 De graf — en, *monkar wa nakir*, Ar.
 — en, in het Perz. *delwán*, K. O. II.
 ENGELACHTIG, b. n. *berpárangí maláikat.*
 —, uitmuntend, *terlálloe bájiq, oetama.*
 —, beminnelijk, *mánis.*
 ENGELENKOOR, o. *perhimpónan maláikat.*
 ENGELENSCHAAR, vr. *bala-tantarâ maláikat.*
 ENGELIN, vr. hemelsche nimf, *bidiádári, ánaq dâra kíangan.*
 —, aardsche nimf, onzichtbaar weldadig wezen, *perí en ferí*, Perz.
 —, liefste, mijne —, *tjintákoé, háti, adenda*, Hoft., *más djoeuita*, Poet.
 ENGELZOET, o. (een kruid), *pákoé, pakkoe.*
 ENGEN, b. w. *békin sesaq, menjesaqkan*, zie ENG.
 ENGHEID, vr. *kasesákan.*
 ENGTE, vr. *tampat sesaq, tempat soempít.*
 —, naauwe weg, *djálán jang pitjaq, djoerang.*
 —, zeeëngte, straat, salat, selat, selat, *kellat.*
 —, verlegenheid, *kasoesáhan.*
 —, bergengte, *gerban.*
 ENKEL, m. *máta káki, roedi.*
 Tot aan beide — s in den modder, *másoq di loempoer hingga (sampé, L.) ka-doewa máta káki.*
 Een gezwollen —, *máta káki jang bangkaq.*
 Het dunne van den voet boven den —, *pergalangan káki.*
 ENKEL, b. n. niet dubbel, *sa-lápis.*
 Eene — e stof, *kájin sa-lápis.*
 —, eenig, *asa.*
 —, onvermengd, *dówang, L., sa-mata-máta, tráda di tjampur, L., toelén, L.*
 — water, *ajer dówang, L., ajer sa-mata-máta.*
 —, niet meer dan, slechts, *tjoemah, L., sája.*
 Hij heeft maar eenen — en buffel, *dia poenja karbo tjoemah sátoe, makka padánja áda karbow sa-ékor sája, ia áda karbow sa-ékor sája.*
 — e malen, *sring-sring, L., terkádang-kádang.*
 — e malen kwam hij, *sring-sring ia dátang, L., terkádang-kádang ia dátang, áda kalánja ia dátang.*
 —, zelden, *djárang.*
 ENKELRING, m. *gelang káki.*
 De plaats waar de — en gedragen worden, *pergelangan betis.*
 Holle, rinkelende —, *karontjong.*
 ENKELVOUD, o. *bilangan asa.*
 ENKLAAUW, m. zie ENKEL.
 ENT, vr. tak om in eenen anderen te — en,

tjábang tjangkokkan, tjábang kambári, tjangkoq, Jáv.
ENT, vr. zie **EEND**.
ENTEN, b. w. *kambári, selit, tjangkoq, njangkoq, békin tjangkokkan, L.*
 De koepokken in—, *tároh tjátjar.*
ENTERBIJL, vr. *kápaq kapal, kápaq jang di páké akan melanggar kapal.*
ENTERDREG, vr. *gájit terbang akan melanggar kapal.*
ENTEREN, b. w. *melanggar kapal, menjerang kapal.*
ENTERI, vr. *kebon toekang tjangkokkan.*
ENTERING, vr. *pelanggaran kapal, penjerangan kapal.*
 Een schip bij — nemen, *ambil (mengalakkan) kapal dengan melanggar itoe.*
ENTING, vr. *tjangkokkan, penjangkokkan.*
EPEE, vr. *miga-miga.*
EQUIPAGE, vr. (ond. w.) *scheepsvolk, awaq, awaq práhoe, awaq kapal, órang práhoe, chalátsi, Perz., matros-matros, Eur.*
EQUIPAGEMEESTER, m. *sjah bandar, Perz., kapála moewára.*
 —, *uitruiter van een schip, órang melangkap kapal.*
ER, *bijw. sitoe, sána, di sitoe, di sána itoe.*
 Ik was —, *kíta poon adálah di sitoe.*
 Ik kom — van daan, *kíta dátang derri sitoe of derri sána, (ais het veraf is.)*
 Hebt gij — van gegeten, *soedahkah angkaw mákan derri itoe? apa, loe soedah mákan derri itoe?*
 Wat hebt gij — aan, *apa goenánja itoe sama loe, L.? apákah goenánja itoe padámoe?*
 Hoe komt gij — aan? *bagimána loe dátap itoe? bagimanákah angkaw beróleh itoe.*
 — was een koning, *máka adálah sa-órang rádja.*
ERACHTENS, o. in: mijns —, *paadda bitjára hamba, sája poenja kira, L., paadda bilangan hamba ini.*
ERBARMELJK, b. n. *kasajangan, kaséhan, (kassian, L.) jang hároes di sájang, tjeláka.*
 —e toestand, *kalakoewan jang kaséhan.*
ERBARMELJKHEID, vr. *prí jang kaséhan, prí jang tjeláka.*
ERBARMEN, (zich), wed. w. *kastiankan, menjájangkan.*
 Zich over de armen —, *menjájangkan diri atas órang pápa, (misktn.)*
ERBARMING, vr. *kaséhan.*
ERF, o. *tánah.*
 — bij een huis, *plein, nátar, látar, L.*
 Het huis met het — kosten zestien duizend gulden, *melakka roemah dengan tá-nahnja itoeh argánja anam blas riboe roepiah.*
 —, *erfenis, poesáka.*

ERFBEZIT, o. *peroléhan poesáka, ka-ampo-njáuñ poesáka.*
ERFBEZITTER, m. *pempoenjâ-t poesáka.*
ERFBEZITTING, vr. *poesáka.*
ERFCLJNS, m. *boenga poesáka.*
ERFDEEL, o. *bagagian poesáka.*
 Vaderlijk —, *poesáka derri bápa, poesáka derri paadda ajahnda, Hofl.*
 Moederlijk —, *poesáka derri má, poesáka derri paadda iboe, (bonda, Hofl.).*
ERFELJK, b. n. *kapoesakáän, derri paadda haq poesáka.*
 —e ziekte, *penjákit baqá.*
ERFENIS, vr. *poesáka, bárang poesáka.*
 Eene groote — *verkrijgen, beróleh poesáka besaar.*
 Eene — van de hand wijzen, *menoelaq poesáka.*
 Eene — in bezit nemen, *mengampoenjâkan bárang poesáka, tarima bárang poesáka.*
 Bevoegdheid tot eene —, *kaharoesan menarima poesáka, haq menarima bárang poesáka.*
ERFGIFT, vr. *pembrian watstat.*
ERFGELD, o. *amas poesáka, derham poesáka, oewang poesáka.*
ERFGEMAAKTE, m. *órang jang dápat sa-páro derri paadda poesáka, jang di djadikan wáritz.*
ERFGENAAM, m. en vr. *wáritz, Ar., jang beróleh poesáka, jang berpoesaká-t.*
 Wettige —, *wáritz betoel.*
 Hij is de wettige —, *ia jang wáritz betoel.*
 Natuurlijke —, *wáritz kárana atsal, wáritz atslí, Ar.*
 —, met last van overgifte, *fideicom-misbezitter, wáritz poesáka jang komediën derri paadda matinja itoe djátòh paadda sa-órang jang lájin.*
 Als — optreden, *nájig wáritz.*
 De naaste — van den troon, *rádja moeda, wáritz makota.*
 Zonder — en sterven, *máti (meninggal) dengan tíada meninggalkan wáritz.*
 Een —, die niet gehouden is de schulden van den overledene te betalen, *wáritz jang tíada bóleh di paqsa membájar hoetang órang máti.*
ERFGENOOT, m. en vr. *sáma wáritz.*
ERFGIFT, vr. **ERFGAAF**.
ERFGOED, o. *bárang poesáka.*
 —, *nagelatene goederen, harta pening-gálan.*
ERFGRAF, o. *goebr, Ar. of goeboer poesáka.*
ERFGROND, m. *tánah poesáka.*
ERFGRONDREGT, o. *haq tánah poesáka.*
ERFHUIS, o. *roemah lélang harta pening-gálan, roemah lélang bárang-bárangnja órang máti.*
 — houden, *lélang, lélang bárang-bárangnja órang máti.*

ERFHUISBOEK, o. *daftar barang jang di lélang, daftar harta peninggalan jang di lélang.*

ERFHUISGELD, o. *oewang lélang barang-barangnja orang mati.*

ERFHUISMEESTER, m. *kapála lélang, djoeroe lélang barang-barangnja orang mati.*

ERFRONING, m. *rádja wáritz, rádja kárana haq wáritz.*

ERFRONINGRIJK, o. *soelthánét of karadjáán kárana haq wáritz.*

ERFLAND, o. *tánah poesáka.*

ERFMAKER, m. *jang memboewat watsiat, jang berwatsiat.*

ERFMAKING, vt. *pembrian poesáka.*

ERFFACT, vt. *pádjag poesáka.*

ERFRFRINS, m. *rádja moeda, poetra pembárap, anag rádja jang mengganti ajahnda.*

ERFREGT, o. *haq poesáka.*

ERFRENTÉ, vt. *boenga oewang poesáka.*

ERFRILJK, o. *karadjáán poesáka.*

ERFSCHULD, vt. *hoetang poesáka.*

ERFSTER, vt. *orang parampoeuan jang djádi wáritz.*

ERFVIJAND, m. *satroe ka-mati-matian.*

ERFVIJANDSCHAP, vt. *kasatroewan jang ka-mati-matian.*

ERFVOLK, o. *qawm jang terpilah.*

ERFVOEST, m. *rádja moeda.*

ERFVORSTENDOM, o. *karadjáán kárana haq wáritz.*

ERFZIEKTE, vt. *penjákut baqá, penjákut poesáka.*

ERFZONDE, vt. *dósa poesáka, dósa baqá, dósa atsalk.*

ERG, b. n. *kwaad, djáhat.*
 — *ziek, sákit pájah.*
 —, *listig, tjerdjag, zie ARG.*
 —, *moeijelijk, soesah, soekar, mosjikil, Ar.*
 —, *doodelijk, sábar, pájah.*
 Al te —, *(bont) tubbéna, eig. terbahéna.*

ERGDENKEND, b. n. *tároh sjak, berfikir djáhat.*
 Een — *mensch, orang jang menároeh sjak, orang jang berfikir djáhat.*

ERGDENKENDHEID, vt. *sjak, Ar.*
 — *verwekken of opwekken, membrí sjak.*

ERGLOOS, b. n. *zie ARGELOOS.*

ERGENS, *bijw. paadda sa-bárang tempat, sa-mána-mána, di mána-mána.*

ERGEREN, b. w. *(aanstoot geven,) membrí sjak, membrí sákit háti, menjákitkan, me-njedoet, békin sákit háti, L.*
 Zich —, *kena sjak, menároeh sákit háti, ambil per goesar, L., djádi ketjil háti, L., djádi sákit háti.*
 Ergert u dat? *sákitkah hatimoe derri paadda itoe?*

ERGERING, vt. *medlerat, Ar.*

ERGEBLIJK, b. n. *jang membrí máloe.*

—e woorden, *perkatáan jang membrí máloe, (jang membrí sákit háti).*

Een — *leven leiden, hidop seperti risaw, hidop kája bangsat, L., hidop dengan memboewang máloe, hidop dengan tíada senoenoh sakáhi.*

ERGEBLIJKHEID, vt. *prí (kalakoewan) jang membrí máloe, zie ERGERLIJK.*

ERGERNIS, vt. *sjak, Ar., barang kasontóhan, medlerat, Ar., tjelá.*
 — *vermijden, melaloewt bárang sjak.*
 — *geven, membrí sjak.*

ERGST, b. n. *terlebeh djáhat.*
 Het —, *jang terlebeh djáhat.*
 —, *bijw. ten —e, atas prí jang terlebeh djáhat, (kras, pájah, soekar,) terláloe amat sángat.*
 Toen zijne drift op het —e was, *tat-kála amaráhnja itoe terláloe djáhat, tempo dia poenja márah terláloe amat (van het ergste van storm zegt men terláloe kras, van ziekte, terláloe pájah, van eeno zaak, terláloe soekar.)*

ERINNEREN, b. w. *HERINNEREN.*

ERINNERING, vt. *zie HERINNERING.*

ERKAAUWEN, b. w. *zie HERKAAUWEN.*

ERKENNEN, b. w. *onderscheiden, kenal, mengenal.*
 Ik kon niet — *of de diamant echt was of niet, makka kita tíada táhoe mengenal itoe intan betoel ataw tíada.*
 —, *gedenken, kenang, sadar, ingat.*
 De liefde der ouders —, *tersadarkan káseh ajah bondánja, ingat tjinta kásih má bápa, (orang toewahnja).*
 Ik erken uwe weldadigheid jegens mij, *sája sadarkan kamoeráhanmoe paadda sája, sája ingat toewan poenja baai sama sája, L.*
 — *voor hetgeen het is, ákoe, mengákoé.*
 Ik erken u als mijn vriend, *angkaw kita mengákoé tsohbat, loe sája mengákoé sóbat, L.*
 U erkent hij voor zijnen zoon, *angkaw di akoenja ánaqnja.*
 Hem erkent hij voor zijnen zoon, *makka dia di akoenja ánaqnja.*
 Voor heer —, *bertoewankan, pertoeuan.*
 Als heer erkend, *(gehuldigd) worden, di pertoeuan.*
 Schuld —, *mengákoé sálah.*
 Zijne zonden —, *mengákoé dósa.*
 —, *vergelden, bálas, membálas.*
 Iemands goede diensten —, *membálas orang poenja kardja jang bájiq.*

ERKENNING, vt. *pengakoewan.*
 —, *vergelding, balásan, pembalásan.*

ERKENTELIJK, b. n. *dankbaar, táhoe tarima káseh, táhoe bálas, membrí sjoekr, mengoetjap sjoekr.*

ERKENTELIJKHEID, vt. *sjoekr, Ar., sjoekoer, verb., tarima káseh.*

—, belooning, *pembalasan*.
ERKENTENIS, vr. *tsifat mengenal*, d. i. het vermogen om te erkennen.
 —, gevoel, *rása, perasään*.
 —, herinnering, *sadar, ingat, kenang*.
ERLANGEN, b. w. *dápat, beróleh*.
 — hetgeen men zoekt, *beróleh bārang jang di tyahári, dápat bārang jang di tjári*.
ERLANGING, vr. *peroléhan, pendapátan*.
ERNEREN, b. w. zie **GENEREN**.
ERNST, m. *soenggoeh-soenggoeh*.
 In —, *dengan soenggoeh-soenggoeh, dengan haqéqat*, Ar.
 Zegt gij dat in —? *adakah angkaw berkāta itoe dengan soenggoeh-soenggoeh? soenggoekkah katāmoe itoe? angkaw berkāta itoe dengan soenggoeh-soenggoekkah?*
 Uit scherts ontstaat wel eens —, *makka derri paadda sanda goeraw poon djádi soenggoeh-soenggoeh djoeqa*.
 —, gestrengheid, *nadruk, stāsæt, kras, kapaqsään, paqsa*.
 Zonder —, slechts in schijn, *tjáké-tjáké*.
ERNSTELIJK, bijw. *dengan soenggoeh-soenggoeh, dengan kras, dengan sasoenggoehnja*.
ERNSTHAFTIG, b. n. *moelía, besuar, mohtajim*, Ar., zie **DEFTIG**.
ERNSTHAFTIGHEID, vr. *kamoeliään, kabesāran*, zie **DEFTIGHEID**.
ERNSTHAFTIGLIJK, bijw. *atas pri jang moelía*.
ERNSTIG, b. n. *bersoenggoeh-soenggoeh, dengan soenggoeh-soenggoeh, kabilāngan*.
ERNSTIGHEID, vr. *parángt jang bersoenggoeh-soenggoeh, parángt jang mohtasjim*.
ERNSTZAAK, vr. *perkára jang kabilāngan, perkára besaar*.
ERT, vr. zie **ERWT**.
ERTS, m. *tānah tambang, tānah mariaw*.
 — van tin, tinerts, *tānah timah poetih*.
ERVAREN, b. n. *bejāsa, taw, táhoe, bisa, djoewári*, Ar., *faham*, Ar., *naths*, Ar., *pandei, tjóba, tertjóba, pantas, wāqif*, Ar.
 — in het geld tellen, *bejāsa hitoeng oewang*.
 Hij is — in het visch vangen, *ia taw mentjahári ikan*.
 — in de krijgskunst, *faham paadda ilmoe sikmat paprángan*.
 — in het schilderen, *pandei menoelis gambar*.
 — in den krijg, *tertjóba dālam prang*.
 Een al te — mensch, *orang terlāloe bisa*.
 — in den wapenhandel, *pantas bermājin sindjata*.
 — in het lezen, *pantas membátja, (memátja)*.
 — in verborgene wetenschappen, *tarka penglihatan paadda bārang jang ghájib*.

— (in het algemeen), *mengarti*.
 — in alle wetenschappen, *bidjajsána paadda bārang ilmoe*.
 Zeer —, *māhir*, Ar.
ERVARING, vr. *bejāsa, tadjribat*, Ar., *bilwat*, Ar., *balwa*, Ar., *faham*, Ar.
ERVE, o. zie **ERF**.
ERVELOOS, b. n. *tiada berwáritz*.
ERVEN, m. meerv. *segalla wáritz*.
ERVEN, b. w. *dápat poesáka, beróleh poesáka, berpoesaká-t*.
 Vele schatten —, *beróleh poesáka máta benda jang bānjang*.
 Al de deugden van zijnen koninklijken vader —, *berpoesaká-t segalla kabedjikan ojahnda*.
ERVEER, m. *wáritz*, Ar., *orang jang dápat (beróleh) poesáka*.
ERVING, vr. *peroléhan poesáka*.
ERWET, vr. zie **ERWT**.
ERWT, vr. *boewah kátjang*, zie **BOON**.
 Roode — met zwarten spikkel, *rakat*, (zij heet ook *sága tmbāngan* en dient om goud te wegen; er wordt lijn van gemaakt).
ERWTENBED, o. *pétaq kátjang*.
ERWTENNAT, o. snert, *sop kátjang, koewah kátjang*.
ERWTENSCHIL, vr. *koelit boewah kátjang*.
ERWTENSOEP, vr. zie **ERWTENNAT**.
ESCADRON, o. *pásoeq orang berkoeda*.
ESKADER, o. smaldeel, *angkātan láwoel, angkātan kapal paprángan*.
ESSAYEUR, m. *djoeroe mengoedji*.
ESTRIK, m. *gebakken vloersteen, bátoe koesta, bátoe oebin*.
ETEN, b. w. (van de menigte) *mākan*.
 —, (van de vorsten en grooten), *santap*.
 Rijst —, *mākan nāsí*.
 Veel —, *mākan bānjang*.
 Weinig —, *mākan sedikit*.
 Des morgens —, *mākan págt*.
 Des middags —, *mākan tengah hárt*.
 Gaarne —, *soeka mākan*.
 Eenen eed —, *valschelijk zweeren, mākan soempah*.
 Op de graven —, (godsdienstig), *moendjoeng*.
 Menschen ten — vragen, *panggil orang mākan, silākan orang santap*, Hoft.
 Lekker —, *mākan énaq, santap sedap*, Hoft.
ETEN, o. *makānan, láwoeq, rezeqt*, Ar.
 Brengt het — op! *kaloewar makānan! bāwa makānan!*
 —, geregt, spijzen, *schotel met een geregt, hiāngan*.
 — opdisschen, *voorzetten, mengidangkan orang*, Hoft., *membāwa makānan*.
 Het — van den vorst, *iāpan rádjā*.
ETENSAK, m. *tampat makānan*.
 Houten —, *tjāpo, tjapo*.

ETENSKAS, vt. *suppén, sepén*, (van het eng. *spence*.) *tampat taróhan makánan*.
 ETENSTIJD, m. *tempo mákan, koetika santap*.
 ETER, m. *órang mákan*.
 — s en drinkers, *órang mákan mínom*.
 ETMAAL, o. *sa-hárt sa-málam*.
 Vier etmalen reizens, *ampat hárt ampat málam perdjalánannya*, S. R. 119.
 ETHER, m. lucht boven den dampkring, *akas, angkas, Hind*.
 ETHERISCH, b. n. *sentí, háloes*.
 Een — wezen, *órang sentí, órang háloes*.
 ETTELJKE, b. n. *bárang, bebrápa*.
 — zwarigheden, *bárang kasoekáran*.
 — maanden, *bebrápa boelan*.
 ETTEE, m. *nánah, máúddat*, Ar., K. O. I. 14.
 Waterachtige —, *nánah jang berájer*.
 Er komt veel — uit die wonde, *makka bánjaq nánah kaloewar derri itoe loeka*.
 Het steeken van den —, *ngangkot, ngangkot nánah, mengangkot nánah*.
 ETTERACHTIG, b. n. *bernánah roepánja, sa-roepa nánah, seperti nánah*.
 ETTERACHTIGHEID, vt. *roepa nánah*.
 ETTERBLAASJE, o. *katoemboehan nánah*.
 ETTERBORST, vt. *dáda jang kaloewar nánah, (jang bernánah)*.
 ETTERBUIL, vt. *bíntil nánah*.
 ETTEREN, o. w. *bernánah, kaloewar nánah*.
 Eene — de wond, *loeka bernánah, loeka jang kaloewar nánah*.
 Doen —, *mengaloewarkan nánah, bernánahkan*.
 ETTERGAT, o. *lóbang loeka bernánah*.
 ETTERGEVEND, b. n. *rijp makend, békin mátang loeka, bernánahkan loeka, békin mátang nánah*.
 ETTERGEZWEL, o. *bisoel nánah, bíntil námah*.
 ETTERIG, b. n. *kaloewar nánah, bernánah*.
 ETTERING, vt. *nanáhan, kaloewáran nánah*.
 ETTERPROPJE, o. *poesat nánah*.
 ETTERSLIJM, o. *thám nánah*.
 ETTERSPUITJE of — *pompje, hamboesan námah*.
 ETTERWOND, vt. *loeka nánah, loeka jang bernánah*.
 ETTERZAK, m. *kandoeng nánah*.
 EUVEL, o. *kwaal, penjákit*.
 —, *fout, sálah*.
 EUVEL, b. n. *kwaad, kwalijk, djáhat, boesoeg*.
 —, *kwaadaardig, boos, slecht, kapista*.
 —, *toornig, amárah, márah, L., morka, Hof*.
 — opnemen, *djádi goesar, ambil per goesar, L., djádi ketjil háti, djádi márah, L., (amárah)*.
 EUVELDAAD, vt. *sálah besaar, perboewátan jang djáhat, perboewátan jang kapista*.
 EUVELMOED, m. *angkára*.

EVANGELIE, o. *indjil*, Ar. verb. Grieksch.
 —, *bljide boodschap, bisjárat, Ar*.
 EVANGELIEDIENNAAR, m. *goeroe indjil, pandíta jang mengchothbatkan indjil*.
 EVANGELIEDIENST, vt. *pekarjdjáan indjil, hát indjil*.
 EVANGELIELEER, vt. *peladjáran indjil*.
 EVANGELIELEERAAR, m. *chathib indjil, goeroe indjil*.
 EVANGELISCH, b. n. *indjiki, Ar*.
 EVANGELIST, m. *penjoerat indjil*.
 EVANGELIESTOF, vt. *nats indjil, Ar*.
 EVEL, bijw. zie EUVEL.
 EVEN, bijw. *juist zoo, sama*.
 Hij is — zoo oud als ik, *makka ia sama oemoernja dengan kita, oemoernju sama dengan kita poenja oemoer*.
 — zoo veel, *bagitoe bánjaq, sama bánjaqnja*.
 — wijs, *sama boedimán*.
 — hoog in rang zitten, *doedoeq bertimpálan*.
 Het is om het —, *sama djoega*.
 —, eventjes, *sedikit, sabantáran sádja, sakedjap máta*.
 —, pas, kort geleden, *tádt, tahádt, bahároe*.
 Om het —, *mána sádja*.
 Want mijn kind is — goed van voorkomen (gelaatsrekken) als hij, *kárana ángakoe sama bánjaq prárasnja dengan dia*.
 Zoo — kwam hij hier, *bahároe tahádt (bároe tádt) dia dátang kamári*.
 —, een weinig, *sabantar*.
 Zoo — sliept gij nog, *tahádt angkaw lági tidor*.
 Gij moet — wachten, *loe mistí toenggoe sedikit, L., apálah kiránja toewan hamba toenggoe sedikit*.
 — eens, zie GELIJK.
 — alsof, *sa-olloh-olloh*.
 Indien ik u deze mijne kroon geef, is het — alsof ik mijn hoofd aan u overlever, *djakaloe akoe brian makotákoe ini kapadámoé sa-olloh-olloh kapálakoealah akoe sarahkan kapadámoé, S. R. 40*.
 — als een broeder, *seperti mána soe-dára*.
 EVEN, b. n. *gnap*.
 — en oneven, *gnap dan gásil*.
 EVENAAR, m. *máta túbangan, djároem tím-bangan*.
 —, *evennachtslijn, chath istiwá, gáris (báris) pertengáhan doen á*.
 EVENAARDIG, b. n. *sama prinja*.
 EVENAARDIGHEID, vt. *sa-roepa, sama roepa*.
 EVENAREN, b. w. *menjamát-, bersaroepa, áda bandingan, timpal*.
 EVENARING, vt. *bandingan*.
 EVENBEELD, o. *gambar, teládan*.
 —, *wederga, sa-lára, timpálan*.
 Een — hebben, *bersatára, bertimpálan*.
 EVENEENS, bijw. *sama djoega, sa-lára, sátoe*

roepa, sa-pri, sa-bendarang, bendjar, imbas-imbas.
 — alsof, *oloh-oloh*, zie KWANSWIJS en GELIJK.
 EVENEEUWIG, b. n. *sâma kakal, sâma bagâ.*
 EVENGELIJK, b. n. *sâma râta.*
 — in magt, *sâma râta koewasânya.*
 EVENEN, b. w. zie EFFENEN.
 EVENING, vt. *perutâan.*
 Dag- en nacht—, *ratânya siang dan mâlam.*
 EVENMATIG, b. n. zie GELIJKMATIG.
 EVENMENSCH, m. *sâma, mânoesja, sa-djenis orang.*
 EVENNAASTE, m. zie EVENMENSCH.
 EVENMIDDELPUNTIG, b. n. *sâma poesatnja.*
 EVENNACHTSLIJK, vt. *chath istiwa.*
 EVENREDIG, b. n. *berandam, sâma râta, sâma târa, satâra.*
 —, van gelijk waarde, *sâma harga.*
 Wie wil er handel drijven wanneer de winst — is aan het verlies? *siâpa mâw berdâgang kâlœ lœba itœ sâma dengan roegi adânya?*
 —, overeenkomstig aan, *pâtoet dengan.*
 — verdeeld worden, *di bahâgi râta.*
 EVENREDIGHEID, vt. *andam, qadar, Ar., nasabat, Ar.*
 Naar — hunner werken, *dengan sa-ki-ri a-ki-ri pekarjâânnya.*
 In —, *dengan sa-qadarnja.*
 EVENREDIGLIJK, bijw. *dengan râta, dengan pâtoet, dengan sa-qadar.*
 EVENTJES, bijw. zie EVEN.
 EVENVEEL, bijw. *sâma bânjaq, sâma râta.*
 —, om het even, *sâma djoega.*
 EVENVERAFGELEGEN, bijw. *sâma djâwhnja.*
 EVENWAARDIG, b. n. *sâma hargânya.*
 EVENWAARDIGHEID, vt. *harga jang sâma.*
 EVENWAARDIGLIJK, bijw. *atas pri jang sa-harga.*
 EVENWIGT, o. *sâma bratnja, sâma kabrâtan, sâma tîmbângannya.*

Het — houden, *menjâma, samâkan.*
 EVENWIGTIG, b. n. *jang âda sâma tîmbângannya, jang âda sâma bratnja.*
 EVENWIJDIG, b. w. *sâma djâwhnja antârânja.*
 De — e stand van de as met de aarde, *perdirian goethob jang sâma djâwhnja dengan boemi.*
 EVENWIJDIGHEID, vt. *djâwhnja jang sâma.*
 EVENZINNIG, b. n. van gelijke beteekenis, *sâma artinja.*
 EVENZINNIGHEID, vt. *artinja jang sâma, sâtoes artinja.*
 EVERZWIJN, o. *bâbi hoetan.*
 EXEMPLAAR, o. *tiroewan, rantjâna, persalinan, noschat, Ar., masjq, Ar.*
 EZEL, m. *kalidê djantan, himâr, Ar., samir, Ar.*
 Jonge —, *ânaq kalidê, kalidê moeda.*
 Gestreepte, *kaapsche —, kalidê blang.*
 —, zie DOMOOR.
 De — bakt, *kalidê mendjerta.*
 — van eenen schilder, *tampat menoelis gambar, koeda-koeda penoelis gambar.*
 EZELACHTIG, b. n. *seperti kalidê.*
 —, dom, *bôloeh.*
 EZELACHTIGHEID, vt. *kalakoewan of pri jang bôloeh.*
 EZELDRIJVER, m. *orang menghâlœw kalidê.*
 EZELEN, o. w. *kardja terlâlœ amat, mengoesahkan diri terlâlœ sângat.*
 EZELIN, vt. *kalidê betina.*
 EZELINNEMELK, vt. *âjer soesoe kalidê.*
 EZELSBRUG, vt. fig. *pengadjâran jang terlâlœ gampung.*
 EZESKOP, m. *kapâla kalidê.*
 EZELSOOR, o. *teinga kalidê, koeping kalidê, L.*
 EZELSVEULEN, o. *ânaq kalidê.*
 EZELSVLEESCH, o. *dâging kalidê.*
 EZELSWERK, o. fig. *pekarjâân jang terlâlœ soesah, pekarjâân koeli.*
 EZELTJE, o. *kalidê ketji.*

F.

F, vr. de letter *f, fa*, Ar.
 FAAL, vr. zie FEIL.
 FAALGRIEP, vr. zie MISSLAG.
 FAAM, vr. *chabar, brita, warta.*
 —, goede naam, *nâma jang bâjiq.*
 Iemands — verheffen, *mentîmoelkan (memoelâkan) nâma orang.*
 Iemands — verdonkeren, *mentjelâkan nâma orang.*
 Zijne — is door de gheele wereld beroemd, *makka namânja pœon masjhoer paadda întero doenjâ.*
 —, roem, *gah.*
 FAAMLOOS, b. n. *glap.*

Een — mensch, *orang glap, orang jang tâda poenja nâma sakâli.*
 FAAMROOVER, m. zie EERROOVER.
 FABEL, vr. *qitstsat, Ar., (kissat,) matsal, Ar.*
 —, verhaal, *tjeritrâ, tjeritra.*
 FABELACHTIG, b. n. *tjârang, doesta-doesta, seperti qitstsat, perbôla.*
 Eene — e plaats in de aarde, *dikâ.*
 FABELKUNDE, vr. *ilmœ dewâta.*
 FABELKUNDIGE, m. *jang faham paadda ilmœ dewâta.*
 FABELSCHRIJVER, m. *tsâhib il qetstsat.*
 FABRICEREN, b. w. *memoewat, bêkin, L., menoeang.*

- FABRIJK**, vr. roemah toekang, roemah kapandéan, toekangan.
—, opziener over gebouwen, djoeroe memariqsa gedong.
- FABRIJKGOED**, o. boewátan penggilingan, boewátan katoekangan.
- FABRIKANT**, m. toekang, kipoe, kimpoe, pandei.
- FAC-SIMILE**, o. toeroenan jang tsah derri paadda tanda tangan ataw noschat poerba kála.
- FACTIE**, vr. oemmat, oemmat soewátos fihak. Eene mnizieke —, oemmat gógah, (ghóghá, Perz.).
- FACTIEDRIJVER**, m. kapála oemmat, órang mengharoekan soewátos oemmat.
- FACTOOR**, m. pétor, feitor, Port.
De opperste —, die den handel bestiert, pétor besaar jang menegang perniagaan.
- FACTORIJ**, vr. zeeplaats, bendar.
— aan den mond eener rivier, koewála, kwála.
—, bestuur, pemarintáhan.
- FACTUUR**, vr. dajtar bárang dagangan, dajtar bárang perniagaan.
De — heeft hij mij niet gezonden, makka dajtar bárang dagangan itoe tiádu di kirimkannya kepada kita.
- FACULTEIT**, vr. madjlis, Ar.
De theologische — aan eene hoogeschool, madjlis hakim ilmoe agama (ilahi) di madrasah.
De medische —, madjlis hakim ilmoe thibb', (ilmoe adwiat).
- FAGOT**, vr. eene soort van —, saroent.
- FAILLEREN**, o. poetoos módal, zie BANKBREUKIG.
- FAILLISSEMENT**, o. zie BANKBREUK.
- FAIZANT**, vr. zie FAZANT.
- FAKKEL**, vr. óbor, L., soeloh, dâmar, pedamâran, sigi, dipa, Kaw.
Kleine — van het kokosbloemhulsel, cepat.
Eenen — dragen, báwa óbor, membáwa soeloh, menjeloh.
Een — in de duisternis, (eene lamp voor den voet), óbor paadda mâlam gelap, soeloe di djálan, (— op den weg).
De maan tot — hebben, berdâmarkan boelan.
- FAKKELDRAGER**, m. órang jang membáwa óbor, hamba jang membáwa soeloh.
- FAKKELLICHT**, o. trang óbor, trang soeloh.
- FALEN**, o. w. woeroeng, L., tiáda djádi, tiádu berlákoé, zie FEILEN.
- FALIE**, vr. kaloebong, toedoengan, selindang.
- FALIEKANT**, b. n. en bijw. sálah.
—, mislukt, woeroeng, L., zie FALEN.
- FALIEVOUWEN**, o. pemboedjoekan.
—, bedrog, típoe, pedájan.
- FALSARIIS**, m. órang chátánat, órang tjeloas háti, órang palso, L.
—, namaker van geschriften, órang jang melakoekan (békin, L.) soerat lantjoeng, (palso.)
- FALSITEIT**, vr. típoe dengan soerat lantjoeng, (palso.)
- FAMILIE**, vr. sánaq, kaponâkan, kaloewarga, koelawarga, bangsa, à-â-ilat, Ar., famili, verb. Ned.
- FAMILIEBETREKking**, vr. sánaq, soedâra, pekaloewargâan, kaponâkan, kandangan, verb. van kádang, Jav.
- FAMILIENAAM**, m. náma atsal, náma pamili, L., verb.
- FAMILIERAAD**, m. madjlis qawm kaloewarga, bitjára sánaq soedâra.
- FAMILIEVERDRAG**, o. perdjandjian qawm kaloewarga.
- FAMILIEWAPEN**, o. matert bangsa, tjap atsal, tjap pamili, L.
- FAMILIEZIEKTE**, vr. penjákit atsal, penjákit derri kaloewar proet, L.
- FARIZËER**, m. órang farisí.
—, huichelaar, órang moenâfiq, órang tjeloas háti.
- FAT**, m. (ond. w.) djanggal, órang paralenté, (perlenté,) thans wordt dit woord minder dan welcer, op een slecht mensch toegepast.
- FATSOEN**, o. vorm, roepa.
—, maaksel, boewátan.
—, maakloon, oepah kardja.
—, mode, tjára.
Die bekr heeft een mooi —, makka pála itoe bágoes roepanja.
Dat zadel heeft een engelsch —, itoe palána (sella, L.) roepanja boewátan Inggris.
Hoeveel hebt gij voor het — betaald? brápa loe bájar dia poenja oepah kardja?
Dat kleed heeft een Javaansch —, itoe kájin (bâdjoe) tjára Djáwa.
Een man van —, órang bájiq-bájiq, órang berbungsa, órang sópan.
Zijn — weten te houden, táhoe melakoekan diri dengan sepertinja, táhoe ádat.
- FATSOENERDER**, m. jang meroepákan, jang békin roepa.
- FATSOENEREN**, b. w. membri roepa, meroepákan, békin roepa.
Eenen hoed naar de fransche mode —, meroepákan tópi (tjépi) sa-bagimána tjára Prasman, békin toppi kája tjára Prasman roepanja.
- FATSOENERING**, vr. pemboewátan roepa, bekinan roepa, L., peroepâan.
- FATSOENLIJK**, b. n. táhoe ádat, sópan, santon, bájiq-bájiq.
Een — man, órang jang táhoe ádat, órang bájiq, bájiq.
Het is niet — met de beenen te zitten

slingeren, makka tiadalah sópan doekoeg berdjanté-djanté.

Zich — voordoen, *djinggér*.

FAATSOENLIJKHEID, vr. *prí sópan, prí santon, áadat, format*.

FAZANT, m. *toegang, moewá, tadroedj, Ar.*
—, de haan, *toegang djantan, tadzraw, Perz.*

De Sumatrasche —, argusfazant, *koewaw*.

Korren of kakelen zoo als een —, *memoewá*.

Het geluid van den — namaken, *memoewá*.

FAZANTHAAN, m. *toegang djantan, tadzraw, Perz.*

FAZANTHEN, vr. *toegang betina*.

FAZANTHOND, m. *andjing perboeroewan toegang*.

FAZANTHOUDER, m. *orang piára toegang*.

FAZANTJAGT, vr. *perboeroewan toegang*.

FEBRUARIJ, m. *boelan pébroewári, verb.*

FEEKS, vr. *parampoeuan bingis, parampoeuan prang proes*.

FEEST, o. *foestmaal, djamoewan, perdjamoewan, bímbang, Sum., pesta, verb. van festa, Eur.*

—, feestdag, *hárt rája, hárt besaar*.

— na de vaste der maand Ramadlan, *id el fúhr, Ar.*

— op Sumatra bij het plegtig baden van jonge kinderen, *manboedo*.

Het — vieren van eene vrouw, die voor het eerst zwanger en in de zevende maand is, *nidjaq, nidjaq tânah, menidjaq*, (ook het — als het kind begint te loopen.)

— van de hemelvaart, *hárt rája mirady hadlat Isa, hárt rája kanáikan Elmesek ka-srga*.

Het — der drie koningen, *hárt rája dínkon*.

Het — van palmzondag, *hárt rája es-subásib*.

Het — van pinkster, *hárt rája el-chamsina*.

Het — der loofhutten, *hárt rája tarátaq, id el cheinah, Ar.*

Het — der ongezuurde brooden, *hárt rája róti mánis*.

Het — van pascha, *hárt rája fatsah*.

Het — der vernieuwing des tempels, *hárt rája memperbákti beit el moeqaddas*.

Heden avond is er een groot — in de harmonie, *makka ini nálam áda pesta besaar di roemah bóla, L,*

— vieren bij bruiloften, *berdjága-djága*,

FEESTDAG, m. *hárt rája, hárt besaar, hárt termása, mása rája*.

Eenen — vieren, *memoelákan hárt rája*.

FEESTELIJK, b. n. *áthlamat, Ar., besaar*.

Eenen koning — verwelkomen, *meng-áloc-ngaloe kan rádja atas prí jang áthlamat*.

—, met vreugde, *dengan bersoeka-soekáán*.

FEESTELIJKHEID, vr. *feestelijke bedrijven, perdjagáán*.

FEESTELING, m. en vr. *orang djamoewan, orang memoelákan hárt rája, orang jang berhárt rája*.

De vorst gevoelde zich eveneens als — en, die diamanten en juweelen vinden, *makka rása baginda itoe seperti lákoe orang jang berhárt rája. S. Jbr. 55.*

FEESTGEBAAAR, o. *handgeklap, tápoq tángan*.

FEESTGENOET, m. en vr. *teman berhárt rája, teman di festa, L.*

FEESTGEWAAD, o. *pekájin hárt rája, pekájin jang indah-indah*.

Een geheel —, *saberhána pekájin*.

FEESTLIED, o. *njanjian hárt rája*.

FEESTOEN, vr. zie FEESTOEN.

FEESTOFFER, o. *persoembáhan mása rája, qorbán hárt rája*.

FEESTMAALTIJD, m. *djámoé, perdjamoewan*.

FEESTVIERING, vr. *perdjagáán, hál memoelákan hárt rája*.

FEESTZANG, m. *njanjian hárt rája, mazmoer, Ar.*

—, vreugdezang, *kidoeng soeka-soekáán*.

FEIL, vr. *misslag, sálah, sálah ketjil*.

—, onvolkomenheid, *kakoerangan*.

Waar zijn de menschen, die geene — en hebben? *di mána orang jang tíada sálahnja?* zie FOUT.

FEIL, vr. zie DWEIL.

FEILBAAR, b. n. *jang kasaláhan, jang bóleh bersálah, jang dápat berboewat sálah*.

FEILBAARHEID, vr. *parángt jang kasaláhan*.

FEILEN, o. w. *bersálah, koerang, berboewat sálah*.

Reeds ettelijke malen heeft hij gefeild, *soedah bebrápa kali ía bersálah*.

—, dwalen, *sasat, sesat, kasasar, L.*

FEILEN, b. w. zie DWEILEN.

FEILING, vr. zie FEIL.

FEILLOOS, b. n. *soetji derri paadda sálah*.

FEIT, o. *daad, perboewátan*.

—, in eenen kwaden zin, *sálah, perboewátan djáhat, hónar*.

Op het — (op heeter daad) van stelen of hoereren betrappen, *mendápatkan mentjoert ataw berziná, (bermoekah), baaddar, L.*

Indien iemand op het — bevonden wordt van te moorden, *djikalaw orang kadapátan memboenoh orang*.

—, daadzaak, *wezenlijkheid, kabenáran hál jang soenggoeh-soenggoeh*.

FEITELIJK, b. n. *vijandelijk, bersatroé, bermoesoh*.

FEITELIJKHEID, vr. *gágah, perboewátan jang kras, (jang stásat) pekardjáán jang memaqsá*.

— plegen, *menggagáhi, paqsá, memaqsá*.

FEL, b. n. *sterk, kras*.

Een — le wind, *angin kras*.

Eene —le koorts, *deman kras*.
 —, groot, *besaar*.
 Een —le brand, *ápt besaar*.
 —, snerpend, bijtend, *sangat*.
 Eene —le koude, *dingin jang sangat*.
 —, verwoed, *boewas, gárang, gálaq, sábar*.
 Een —le tijger, *rimaw jang boewas, májjan gálaq*.
 Een —le hond, *andjing gálaq*.
 Een —, onstuimig mensch, *órang gárang*.
 —, stekend, *pedih*.
 Eene —le wonde, *loeka jang pedih*.
 Eene —le vrouw, *parampoewan jang bingis*.
 FELP, o. *beloedroe jang berboeloe*.
 FEMELAAR, m. zie FIJMELAAR.
 FEMLEN, b. w. zie FIJMELEN.
 FENEGRIEK, o. *fallabat, Ar., kalábat*, verb.
 FENIKS, m. denkbeeldige vogel, ook een onvergelykelyk mensch, *nádirat, Ar., anqá, Ar.*
 FEP, vr. *máboq*.
 Iemand, die aan de — is, *pemáboq*.
 FEPPEN, b. w. *minom bánjaq*.
 PEPPER, m. *pemáboq*.
 FERIE, vr. *feri, peri*, Perz., (weldadig onzigtbaar wezen).
 Dit zijn bloemen van de —s, *inilah boenga-boengáän segalla feri*.
 FERMOOR, m. *páhat besaar*.
 FERNAMBUKHOUT, o. *kájoe sápanq of sepang*.
 FESTOEN, vr. *boenga di kárang, karángan boenga, kumbang-kumbang jang di kárang, kafá-kafá*.
 En hij beval eene — te maken, *makka di soerohnya kárang soewátöe karángan*.
 FEZANT, m. zie FAZANT.
 FEZIKKEN, o. *berbisiq-bisiq*.
 FIAT, o. *béjar*.
 —, het geschiede! *béjarlah!*
 Het — executie verleenen, *membri parintah akan melakoekan koekoem*.
 FIELT, m. *risaw, bangsat, L., geibána, telédor, L.*
 FIELTACHTIG, b. n. *lákoe risaw, lákoe djálan bangsat*.
 FIELTENSTUK, o. *pekardjáän bangsat, perboewátan geibána, kardjánja órang boesoeg*.
 FIEMELAAR, m. zie FIJMELAAR.
 FIEMELEN, b. w. zie FIJMELEN.
 FIER, b. n. *háti besaar*.
 —, trotsch, *angkoë, L., djoemáwa, tjongka, gádoeh, goeddoeh, kátjaq*.
 FIERHEID, vr. edele —, *himmat tinggi*.
 —, trotschheid, *penggáhan, kabesáran háti, zie FIER (trotsch)*.
 FIGUUR, vr. *roepa, teládan*.
 Figuren van bloemen, *nakas*.
 Eene — van eenen draak, *roepa nága*.
 —, in de redek., *ibárat, Ar., oepáma*.

FIGUURLIJK, b. n. *dengan ibárat, ibáratnya, madjázi, Ar.*
 Een woord, dat in eenen — en zin gebruikt wordt, *perkatáän jang di páké dengan arti jang madjázi, (dengan ibárat)*.
 FIGUURLIJKHEID, vr. *arti madjázi, ibárat, oepáma*.
 FIJMELAAR, m. wolkaarder, *órang menjisir boeloe domba*.
 —, schijnheilige, *órang tjoeles háti, órang moenáfiq, ahlo'e'l nifáq, Ar.*
 FIJMELACHTIG, b. n. *tjoeles, moenáfiq, Ar., nifák, Ar.*
 FIJMELARIJ, vr. *perboewátan tjoeles, nifáq, Ar.*
 FIJMELEN, b. w. wolkaarden, *menjisir boeloe domba*.
 —, huichelen, *poera-poera berbaqtí, bernifáq, tjoeles*.
 FIJN, b. n. van stoffen, ijl, *háloes, cháts, Ar.*
 — linnen, *kájin háloes*.
 —, dun, *tipis, nipis, daqiq, Ar.*
 —, vel, *koelit tipis ook nipis*.
 —, van maaksel of klank, *sandoes, seni*.
 Zoo — als rag, (van stoffen), *sandoes*.
 Eene — stem, *soewára jang seni, (háloes)*.
 Eene — e ketting, *ranté jang seni chalgahnja (tjintjinja)*.
 — gras, *roempoet jang seni*.
 Een — e draad, *benang háloes*.
 —, zuiver, *soeji*.
 — goud, *amas soeji*.
 Een — e pen, *perna háloes, L., qalam háloes*.
 Een — e kam, *sisir háloes*.
 Een —, etherisch wezen, *órang háloes*.
 —, vroom, *tsálek, Ar.*
 —, vergruisd, *loemat, kaloemátan*.
 —, zacht, *rintég*.
 FIJNAARD, FIJNBAARD, m. *órang moenáfiq*.
 FIJNHEID, vr. *pri háloes, zie FIJN*.
 FIJNIGHEID, vr. zie FIJNHEID.
 FIJNSCHILDER, m. *toekang soengging, toekang gambar*.
 FIJNTJES, bijw. *atas pri jang háloes*.
 FIJT, vr. *kaloeroetan, tjintjangan*.
 FIKFAKKEN, o. w. *melantjong, L.*
 —, talmen, *kardja lambat-lambat, kardja dengan málas*.
 FIKFAKKER, m. *talmer, órang málas, órang melantjong*.
 FIKFAKKERIJ, vr. *pekardjáän tjoeimah-tjoeimah*.
 FIKSCH, b. n. vlug, vaardig, *pantas, tjepat*.
 Een — mensch, *órang pantas*.
 Niet —, niet gezond, *sákit sedikit, tíada sedap, tráda énaq, L.*
 —, bijw. *dengan pantas*.
 FIKSCHHEID, vr. *kapantásan, kabisáän*.
 FILOMEE, vr. *bolbol, Perz.*
 FILOZEL, vr. *soetra kásar*.
 FILOZOFIE, vr. *filasafat, Ar.*
 FILOZOOF, m. *saylasoef, Ar., hakim, Ar.*
 FILTEREREN, b. w. *sáring, zie DOORZIJGEN*.

FINANCIE, vr. *pett chazinat, perbendahâran, kas oewang*, L., *pett oewang*.

FINANCIEKAMER, vr. *kantor oewang*, L., *goedang mata benda*.

FINANCIEWEZEN, o. *peमारintâhan perbendahâran, perkâra oewang*.

FINEREN, b. w. (ond. w.) *inghaloest, bêkin hâloes, bêkin brisih*, L.

FIOL, vr. *flesch, soerâht, boeli, kâtja*.
—, *speeltuig, rebab, rabâb, harbab, biola*, verb.

FIRMAMENT, o. *tjakrawâla, tjerchi, tjercheh*, Perz., *lângit, falak*, Ar.
De rondwenteling van het —, *peridâran tjakrawâla*.

FISKAAL, m. *djaqsa, piskal*, verb., *fiskal*.

FISTEL, vr. *loeka dâlam jang bernânah*.
—, *ongeneeselijke* —, *kanker, nâsoer*, Perz.

FITS, vr. zie **BUNTING**.

FLAAUW, b. n. *zwak, lemah, lemas*, L.
—, *uitgeput, lethé, lesoe*.
—, *in onmagt, mortja, pangsân, kalângar*, L., *bêhoes*.
—, *smakeloos, tâwar, ambar*.
—, *onbeduidend, kôsong*.
Een — *gesprek, òmong-òmong kôsong*.
Zeer — *van smaak, terlâloe tâwar (ambar) rasânja*.
— *van kleur, poetjat*.
—, *ligt, eventjes, sabantâran sâdja*.
— *van verstand, gâwal*.
—, *bijw. dengan lemah, atas prt jang lemah*, zie **FLAAUW**, b. n.
— *van glans of licht, soeram*.

FLAAUWELIJK, *bijw. zie FLAAUW, bijw.*
—, *traag, mâlas, lâlê, koerang pariksa*.
—, *langzaam, lambat, perlâhan-lâhan, plan-plan*, L., *segan*.

FLAAUWHARTIG, b. n. *koerang hâti, tjabar, gantar, hâti ketjil*, L.

FLAAUWHARTIGHEID, vr. zie **BLOOHEID**.

FLAAUWHEID, vr. *smakeloosheid, prt tâwar, prt ambar, râsa ambar, râsa tâwar, ambar rasânja, tâwar rasânja*.
— *des gemoeds, kalemâhan, kaletêhan, pentjabâran, kahilângan hâti, hâti ketjil*.

FLAAUWIGHEID, vr. zie **FLAAUWHEID**.

FLAAUWTE, vr. *mortja, pangsân, kalângar*, L., *kantâka en hantâka*, Kaw., *fawâq*, Ar.

FLAAUWTJES, *bijw. zie FLAAUWELIJK*.

FLABBEREN, o. w. *van den wind, tioep lemah lemboet*.

FLADDEREN, o. w. *terbang sini sâna, kibar*.
Ik zie eenen vogelenzwerm —, *kita melihat boerong sa-kâwan terbang sini sâna*.
Fladderende en wapperende vaandels, *bandera jang berkibâran*.
—, *klapwieken, tâpiskan, tâpiskan sâjap*.
—, *golven, gójang, berâlon, berombaq*.

FLAGBOLET, vr. *deze heeft de inlander niet, maar wel een klein fuitje, soeling ketjil, bangst ketjil, moeri*.

FLAKKEREN, o. w. zie **FLIKKEREN**.

FLAMBOUW, vr. *soeloh*, zie **FAKKEL**.

FLAMBOUWDRAGER, m. zie **FAKKELDRAGER**.

FLANEL, vr. *den Maleijer onbekend, kan eenigermate vertaald worden door kâjin boeloe hâloes*.

FLANK, vr. *sablah, iringan, sîhaq*, Ar.
Aan de regter —, *di sablah kânan*.
Regts uit de —! *bâlig kânan!*

FLANKEN, o. w. *in symmetrische orde zijn, tûmpal, berandam*.

FLANKEREN, b. w. *van ter zijde bevechten, melâwan di sablah*.
Eene vesting —, *memboewat kôta dengan bêntêng-bêntêng jang berhadâpan lintang-lintang*.

FLANKEUR, m. *palangkoer*, verb.

FLANSEN, b. w. *karâja goepoh-goepoh, tôris*, L.
—, *lappen, tampal, tambal*, L.

FLAP, m. *klap in het gezigt, tampêling*.

FLAPPEN, o. w. zie **KLAPPEN**.

FLAPUIT, m. en vr. zie **BARBELAAR**.

FLARDEN, vr. *meerv. pertja, pertja, pâr-tjah & partjah*, Perz., *panggal, pôtong, hatt*, Ar.

FLEEMEN, b. w. *boedjoq, tjoemboe*.

FLEEMER, m. *pemboedjoq, órang memboedjoq*.

FLEEMERIJ, vr. *pemboedjoekan*.

FLEEMSTER, vr. *paramoewan jang mem-boedjoq*.

FLEEMTONG, vr. *lidah pemboedjoq*.

FLEER, vr. *soendal, lonté*, L.

FLEERE, vr. zie **FLEER**.

FLEERIJ, vr. zie **FLEER**.

FLEERS, m. zie **KLAP**.

FLEGMA, o. (ond. w.) *parângt jang dingin*.

FLENEL, o. zie **FLANEL**.

FLENELLEN, b. n. zie **FLANEL**.

FLENTERS, m. *meerv. pertja-pertja*.

FLERELIJN, o. *jicht, sangal*.

FLESCH, vr. *bottol, verb., soerâht, boeli, kâtja*.
Vierkante —, *kelder—, plés*, verb.
Eene groote — *met twee ooren en een pijp, qarâbah*, Perz.
Eene — *wijn, sâtoe bottol anggor*, L.
Eene — *jenever, sâtoe bottol sópi*, L.
Eene — *met eenen langen hals, boeli*.
Eene — *opentrekken, boeka bottol*.
De kurk van de — *trekken, tjâboet prop bottol*, L.

FLESSCHENBLAZER, m. *toekang memboewat (bêkin) bottol*.

FLESSCHENKOOPER, m. *órang djoewal bottol, órang djoewal soerâht*.

FLESSCHENMAKER, m. zie **FLESSCHENBLAZER**.

FLESSCHENMAND, vr. *bâkoel bottol*.

FLETS, b. n. *soeram*.
—, *als bloemen, lâjoe*.
— *van kleur, poetjat, pérang*.

FLETSCHHEID, vr. *soeram roepânja*.
De — *cener bloem, lajoenja boenga, lajoenja kumbang*, L.

FLEUR, m. bloei, *rámé*.
 In den — der jaren, *paadda oemoer moeda*.
 Zonder —, vrolijkheid, *tiáda bersoeka-soekáän*.
 —, lijn om snoek te vangen, *tált pan-tjing snok*, *tált kájl snok*, (of *álaw*, voor zeesnoek).
FLEURIG, b. n. *rámé*.
FLEURIGHEID, vr. *kalakoewan jang rámé*.
FLIBUSTIER, m. vrijbuiters, *perampoq*.
 —, zeeroover, *bádjaq*.
FLIKFLOOLJEN, b. w. *boedjoq*, *memboedjoq*.
FLIKFLOOLJER, m. *pemboedjoq*, *orang mem-boedjoq*.
FLIKFLOOLJERIJ, vr. *pemboedjók'an*.
FLIKKEN, b. w. *membájekt*, *békin betoel*, L., *tambal*, L., *tampal*.
FLIKKER, m. *toekang mendjáhút jang tambal pekájin*, (*pakéän*, L.).
FLIKKEREN, o. w. *gomilang*, *gomirlap*, *gomirlápan*, *tjerlang*, *tjamerlang*, *taperling*, *tamábor*, *toemábor*.
 De sterren, die zich — d vertoonen, *bintang jang gomirlápan roepánja*.
 — als de bliksem, *taperling seperti kilat*.
FLIKKERIJ, vr. *tambálan*, L., *tampálan*.
FLIKKERING, vr. *gomirlápan*, zie **FLIKKEREN**.
FLIKKERVUUR, o. *ápi jang kuloevar boengá-nja* (*jang taperling*).
FLINK, b. n. vrolijk, vlug, *pantas*, *tjepat*.
 Een — mensch, *orang pantas*, *orang tjepat*.
 —, vlug, (in het lezen of opzeggen), *lantjar*.
 Eene geschiedenis — lezen, *lantjar membátja hikájut*.
FLITS, m. zie **PIJL**, **SCHICHT**.
FLITSBOOG, m. zie **PIJLBOOG**.
FLITSEBOOG, m. zie **FLITSBOOG**.
FLITSEKOKER, m. **FLITSKOKER**, zie **PIJL-KOKER**.
FLODDER, m. *loempoer*.
FLODDEREN, o. w. wapperen, golvend be-wegen, *kápah-kápah*, *kibar*.
 —, door den modder loopen, *berdjálan á loempoer*.
FLODDERKLEED, o. *pekájin jang longgar sakáli*.
FLODDERKOUS, vr. *kós jang longgar sakáli*.
 —, morsig wijf, *lonté*, *parampoewan kótor*.
FLODDERVOS, m. *orang kótor*.
FLOERS, o. *kájin kábong*, *sudjáb*, Ar.
FLONKEREN, o. w. *gomirlap*, *gomirlápan*, *taperling*, zie **FLIKKEREN**.
FLONKERING, vr. *gomirlápan*.
FLONKERLICHT, o. *trang jang berstnar*, *trang jang gomirlápan roepánja*.
FLONKERSTER, vr. *bintang jang taperling roepánja*.
FLORET, vr. *pedang saroent*.

Met de — afweren, *tangkiskan dengan pedang saroent*.
FLUIM, vr. *rijaq*, *thám*, *balgham*, Ar., *dáhaq*.
 — en diep ophalen, *berdáhaq*.
FLUIMACHTIG, b. n. *berdáhaq*, *bánjaq thám*.
FLUIMEN, o. w. *meloedah thám*, (*balgham*, *dáhaq*), *berdáhaq*.
FLUISTERAAR, m. *orang berbisiq-bisik*.
FLUISTEREN, o. w. *bisik*, *bisik*.
 Gedurig —, *berbisiq-bisik*.
 Aan het oor —, *berbisik-bisik paadda telinga*.
FLUISTERING, vr. *bisikan*.
FLUIT, vr. speeltuig, *bangst*, *soeling*. *mar-ghoe*, Ar.
 Kleine —, *moeri*.
 Op de — spelen, *tiiep bangst*, *ber-bangst*, *tiiep soeling*, *bersoeling*.
 — van gespikkelde bamboes, wier toonen de vrouwen tot liefde zouden bewe-gen, *bangst kára*.
FLUITEN, b. en o. w. met den mond, *siol*, *basiol*, *bersiol*.
 Op een blaaspeeltuig —, *tiiep bangst*, *májin soeling*, *tiiep soeling*.
 Deze vogel fluit zeer schoon, *boerong ini terláloe bágoes boenjinja*.
 Iemand luten —, (niet naar hem hoo-ren), *tiáda dengar orang poenja káta*, *tráda perdoelk sama orang poenja káta*, L.
 Op iets —, er naar dingen, *hárap bá-rang apa-apa*, *berniat bárang sa-soewátoe*.
 Ik hoorde hem zeer liefelijk —, *kita dengar dia memboedjoq terláloe mánis*.
FLUITENMAKER, m. *pandei bangst*, *toekang soeling*.
FLUITING, vr. *pestólan*.
FLUITJE, o. *moeri*, *bangst ketjil*, *soeling ketjil*.
FLUITMEESTER, m. *peng-ádjár májin soeling*, *peng-ádjár tiiep bangst*.
FLUITSCHIP, o. *kapal hantimon*.
FLUITSPEL, o. *permá-ínan soeling*, *permá-ínan bangst*.
FLUITSPELER, m. *orang tiiep bangst*, *orang tiiep soeling*, *orang májin soeling*.
FLUKS, bijw. *lakas*, *sabantar*, *klaq*.
FLUKSCH, b. n. *tjepat*, *lakas*, *bángat*, *tingkas*.
FLUS, **FLUSJES**, bijw. zoo even, *baroesan*, L., *tákt*, *tuhádt*.
 —, aanstonds, over een weinig tijds, *sabantar*, *nanti sabantar*, *klaq*.
FLUWHEEL, o. *beldoewa*, *beloedor*, *beloedroe*, L., *veludo*, *Port*, *beládor*, *kájin soetra berboeloe*, *qathifat*, Ar.
FLUWHEELACHTIG, b. n. *saroepa beloedroe*, zie **FLUWHEEL**.
FLUWHEELACHTIGHEID, vr. *prt beloedroe*.
FLUWHEELBLOEM, vr. *bostán afroez*, *Perz.*, *seunggang beurum*, *Soend.*, *sájar bájang*, (*Amaranthus*).

- FLUWEELEN, b. n. *beloedroe*, L., zie FLUWEEEL.
Een — kleeD, *bádjoe beloedroe*.
- FLUWEEELVOGELTJE, o. *tsoewi*, *kakópit*, *sópit*.
- FLUWEEELWERKER, m. *toekang beloedroe*, *pandai beldoewa*, *pandai beládor*.
- FNIEZEN, o. w. *bersin*, zie NIEZEN.
- FNUIKEN, b. w. *pótong sájap*.
—, de magt verminderen, *tíwaskan*, *menúlogkan*, *merindahkan*, *memátahkan koe-wása*.
- FNUIKING, vr. *penmótongan sájap*.
—, fig. *peniwásan*, *hál menúlogkan*, (*meniwaskan*).
- FONEI, tusschenw. *fi*, *tjih*, *tjis*, *ah*, *offi*, Ar.
- FOELIE, vr. net, dat om de muskaatnoot zit, *boenga pála*, *kumbang pála*, L., *bas-básah*, Ar.
—, van eenen spiegel, *práda ajer pérag*.
—kas of kist van matten gemaakt om de — te verzenden, *soekol*.
- FOK, vr. *lájar toepang*.
De — aanslaan, *pásang lájar toepang*.
De — hijschen, *tárég nájiq lájar toepang*, *kassí nájiq lájar toepang*, L.
De — strijken, *toeronkan lájar toepang*, *kassí toeron lájar toepang*.
—, bril, *kátja máta*, L., *tjermin máta*.
- FOKKEMAST, m. *tiang toepang*.
Wij werden door eenen storm beloopten, onze — brak en wij liepen te Rio Janeiro binnen, *makka kita kena angin ri-boet serta tiang toepang poon pátah lálœ kita násog moewára negri Rio Janeiro*.
- FOKKEN, b. w. *ptára*, *palihára*, *pálí*.
Hoenders —, *ptára ájam*.
—, een' bril dragen, *páké kátja máta*, L., *páké tjermin máta*.
- FOKKER, m. *orang ptára*.
Een hoender —, *orang ptára ájam*.
Een rijke —, *orang kája*.
- FOKKERA, vr. *pembáwan toepang*, *pembáwan lájar toepang*, *páboewan toepang*, *páboewan lájar toepang*.
- FOKKERIJ, vr. *pemiaráan*.
- FOKKEZEIL, o. *lájat toepang*.
- FOKKING, vr. zie FOKKERIJ.
- FOLIANT, m. *kitáb besaar*.
- FOLTEREN, h. w. *menjakitt*, *békin sákit*, L., *menjangsará-r*, *menjangsarákan*.
- FOLTERING, vr. *sangsára*.
- FOLTERTUIG, o. *práboet sangsára*, *serba penjangsará-an*, (*penjangsará-an*).
- FOMMELEN, b. w. *kepél-kepél*, L., *békin koesoet*, *koesoetkan*.
Waarom fommelt gij dat kleeD zoo? *kenápa loe békin koesoet itoe kájín bagítœ roepa?* zie FROMMELEN.
- FOMMELING, vr. *pengoesoetan*, *kepél-kepél*, L.
- FONDAMENT, o. grondslag, *káki*, *ásás*, *alas*, *pengalásan*, *pelápiq*, *pantat*.
—, zie AARS.
- FONDATIE, vr. (ond. w.) stichting, *pembe-wátan*, *pendirian*, *pendjadian*.
- FONDEREN, b. w. zie GRONDVESTEN, STICH-TEN.
- FONDS, o. *módal*, *póko*, L., *pangkal*, *fon*, verb.
Een — van twee millioenen, *módal doewa joeta*.
De — en van eenen overledene, *harta pangkalan orang máti*.
— en bezitten, *rijk zijn*, *áda kája*, *áda módal besaar*, *áda pókónja*.
—, de werken, die een boekhandelaar bezit, *segalla kitáb jang toekang kitáb poenja*, *segalla boekoe jang toekang boekoe poenja sindiri*, L.
- FONDSLIJST, vr. *daftar kitáb jang toekang kitáb poenja*, zie FONDS.
- FONKELEN, o. w. *gomirlap*, *taperling*, zie FLIKKEREN.
- FONKELING, vr. *gomirbápam*, *tjahája*, *tjája*.
- FONKELNIEUW, b. n. *bahároe sakáli*.
Een — kleeD, *pekájín jang bahároe sakáli*.
- FONTANEL, m. zie FONTENEL.
- FONTEIN, vr. *pentjoetjor ajer*, *máta ajer*.
— des afgronds, *máta toebir*.
- FONTEINADER, vr. *atsal máta ajer*.
- FONTEINWATER, o. *ajer prigít*, *ajer tjoetjoeran*.
- FONTENEL, vr. *poeroe jang di djadikan oleh doekoen*, (*thábió*), *poeroe kaloewáran*.
- FOOI, vr. afscheidsmal, *pesta jang di kassí sáma orang jang berangkat*, (*pigít*), L., *perdjamoewan orang jang berangkat*.
Iemand de — (zijn afscheid) geven, *lepaskan oe kaloewarkan orang derri pe-kardjánnja*.
—, footje, gift, *oewang sirih*, *tjngka-ram*, *sóróngan*.
- FOOLEN, b. w. *menjakitt*, *békin sákit*, L., *menjoesahkan*, *menjoekarkan*, *ganggoe*.
- FOP, zie FOPPING.
- FOPPEN, b. w. *peramájnkan*, *májinkan*, *má-jín bódoh*, L.
- FOPPER, m. *orang jang májin bódoh*, zie FOPPEN.
- FOPPERIJ, vr. *pemajinan bódoh*, *tjádé*, L.
- FORCEREN, b. w. (ond. w.) dwingen, *paqsa*, *memaqsa*, *stásatkan*.
- FOREEST, o. woud, *rímba*, *hoetan*.
- FORMAAT, o. *roepa*, *bangoean*, *teládan*, zie MODEL, STAAL, PATROON, VORM.
- FORMAATHOUT, o. mal, *kájœ tjonto*.
- FORMAATZEGEL, o. *soerat tjap*.
- FORMALITEIT, vr. *áadat*, Ar., *áadat isté-ádat*, Ar., *tjára*.
- FORMEEL, b. n. (ond. w.) duidelijk, bijzonderlijk, *dengan trang*, *dengan sengádjá*.
- FORMEEDER, m. *jang meroepákan*.
—, schepper, *jang mendjadikan*, *chálíq*, Ar.
- FORMEEREN, b. w. (ond. w.) gedaante geven, *meroepákan*.
—, scheppen, *mendjadikan*, *mengadákan*.

—, schetsen, ontwerpen, *marékah, maréka, merantjarákan, meneláandakan*.

FORMERING, vr. *peroeppán*.
— schepping, daarstelling, *pendjudian*.

FORMULE, vr. *peratoeran jang tentoe, peratoeran jang pasti*, L., *aqibat jang tsah*.

FORMULIER, o. *rôkon, sjarth*, Ar., *soerat peratoeran, thariq*, Ar.
—, dat op het graf gelezen wordt, *talqin*, Ar.
Zoodanig — lezen, *talqínkan, bájta talqin*.

FORMULIERBOEK, o. *kitáb sjarth, boekoe soerat peratoeran*.

FORMULIERGEBED, o. *sidjat*, Ar.

FORNUIS, o. *dápor, foerna, tanoer*, Ar., *arlaw*.

FORNUISPLAAT, vr. *práda foerna, práda tanoer, práda dápor*.

FORSCH, b. n. *goewat, gágah*.
—, gespierd, *tegap*.
Een — mensch, *órang goewat, órang gágah*.
—, norsch, *prang-proes, bingis*.

FORSCHHEID, vr. *gáht, goewat*.

FORT, o. *kóta*. (Men gebruikt *kóta* verkeerdelijk voor: stad), *béntèng*.

FORTERES, vr. *béntèng*, zie VESTING.

FORTUIN, vr. *oentoeng*.
Goed —, *oentoeng jang bájqi, chaláq*, Ar.
Kwaad —, *oentoeng jang málang*.
—, o. rijkdom, *kakajáan*.
Een man van —, *órang hartáwan, órang kája*.
Een man van —, die door geringe middelen rijk geworden is, *órang timboelan*.
Goed —, voorspoed, geluk, *iqbál*, Ar.

FORTUINZOEKER, m. *órang jang mentjári oentoeng*.
—, landlooper, *geibána*.

FOUDRAAL, o. (ond. w.) *sárong*, zie OVERTREKSEL.

FOURAGE, vr. *bákal, ransom, verb., belábor*.

FOURAGEREN, b. w. (ond. w.) *ambil ransom, ambil belábor of bákal*.

FOURAGEERDER, m. *órang jang mengambil ransom*, zie FOURAGE.

FOURIER, m. *poerir, verb. djoeroe ransom, djoeroe belábor, djoeroe bákal*.

FOURNEREN, b. w. (ond. w.) aanvullen, *menggenapkan, békin genap*, L., *kastí bárang jang koerang*, L.

FOUT, vr. *sálah, kasaláhan, tjiri*, Jav., *ghalat*, Ar., *ayb*, Ar., *dzanb*, Ar.
—, onvolmaaktheid, *kakoerangan*.
Zonder — en, *tiáda dengan sálah, tiáda sálah, tiáda tjiri*.
Zonder —, zeker, *tentoe, pasti*, L.

FRAAI, b. n. *bágoes, L., permei, moeleq, bisei, éloq, sári, madjellis*.
Eene fraaije stof, *kájin bágoes*.

Een — huis, *roemah jang permei roepánja*.
Die berg levert een — gezigt op, *makka goenoeng úoe permei roepánja*.
Eene — je vlakke, *pádang jang moeleq*.
Een — gelaat, *moeleq moekánja*.
— je ooggen, *máta bisei*.
Een — voorkomen hebben, *madjellis roepánja*.
Eene — je bloem, *boenga sári*.
— weder, *bágoes trang, trang tjoewátja, kamáro, kamáraw*.
De — je letteren, *soerat ilmoe fukmat*, Ar.
— gekleed, *angker*.

FRAAIHEID, vr. *kabagoesan*, L., *prí permei*, zie FRAAI.

FRAAITJES, bijw. *atas prí jang bágoes, dengan permei*, zie FRAAI.
—, duidelijk, *trang, troes trang, dengan troes trang*.

FRAMBOOS, vr. *boewah ájam bekoekoe*.

FRAMBOZENBOOM, m. *pohon ájam bekoekoe*.

FRANCO, bijw. *lepas derri oewang (tjoeket) pos*, L., *peranko, verb.*

FRANJE, vr. *ramboe, roembei, rambei*.
— s van parelén, *roembei-roembei moetiára*.
Zijden — aan eenen zonnescerm, *iram*.
Klaterende — s van glaasjes enz, *gegetar*.

FRANJEMAKER, m. *toekang roembei, pandei ramboe*.

FRANK, m. *afrandji?*, Ar.
— en, meerv. *afrandj?*, Ar.

FRANKEREN, b. w. vrachtvrij maken, *bájar oepah soerat pos sa-belom di kirinnja*.

FRANSLIJ, o. zie PARKEMENT.

FRATSEN, vr. meerv. *grillen, kuren, tingskah*.

FRATSENMAAKSER, vr. *órang parampoewan jang áda bánjaq tingskahnja*.

FREGAT, o. *pergat, verb., kapal prang bertiang tiga*.

FRET, o. kleine boor, *goerdí ketjil*.

FREULE, vr. *dára, nonna jang bangsáwan*.

FRIJNEN, b. w. *oekir, mengoekir*.

FRIJTEN, b. w. zie FRUITEN.

FRIKKADEL, vr. *pergedél, verb.*

FRISCH, b. n. gezond, *njánan, sása, énaq, L., salámat badan, njáman toeboh*.
—, koel, *sedjoq*.
—, versch (van planten), *segar, chadlir*, Ar., *fresc*, Port.
Eene — e koelte, *angin kintjang*.
—, koud, *dingín*.
— e moed, *rádjin jang bahároe*.

FRISCHHEID, vr. *prí njánan, énaq, L.*, zie FRISCH.

FRISEREN, b. w. *boewat bangdiq, békin krul*, L.

FRISEUR, m. *toekang ramoet*.

FRIJ, o. *kátja jang antjor*.

FROMMEL, m. *risoe*.

FROMMELEN, b. w. *kepél-kepél, berkepél-kepél, L., mengoesoet, békin koesoet*,

L., *risoe*, *merisoekan*, *kepél-kepél*, L.
 FRONS, vt. rimpel, *karot*.
 FRONSEL, vt. vouw, plooï, *lipátan*.
 FRONSELEN, b. w. zie FRONSEN.
 FRONSEN, b. w. *kornjit*, *mengárot*, *károtkan*
kening.
 Het gelaat —, *moeka másam*.
 FRONSING, vt. *pengarótan*.
 FRONT, o. (ond. w.) *moeka*, *hadápan*, *de-*
pan, L.
 FRONTIEREN, vt. *ineerv. pinggir*, *pemúng-*
gír, *wátas*, *perhinggáan*, *djadjáhan*.
 FRONTIERPLAATS, vt. *negri pemúnggir*, *negri*
di wátas, *negri djadjáhan*.
 FRONTISPIES, o. (ond. w.) *moeka roemah*,
moeka, *hadápan*.
 FRUIT, vt. en o. *boewah*.
 Allerlei —, *boewah-boewáhan*.
 FRUITBEN, vt. *bákoel* *boewah*.
 FRUITBOOM, m. *pohon jang ber-boewah*.
 FRUITEN, b. w. *rindang*, *randang*, *górèng*.
 FRUITING, vt. *perindángan*.
 FRUITKOOPEL, m. *orang djoewal boewah-*
boewáhan.
 FRUITMARKT, vt. *pásar boewah-boewáhan*.
 FRUITSCHAAL, vt. *piring boewah*.
 FRUITSCHILDER, m. *pandai menoelis boewah*,
toekang gambar boewah.
 FRUITSEL, o. *rindángan*, *randángan*.
 FRUITSTUK, o. *gambar boewah*.

FRUITVERKOOPEL, m. zie FRUITKOOPEL.
 FRUITVROUW, vt. *parampoewan jang men-*
djoewal boewah-boewáhan.
 FRUITWINKEL, m. *kadei orang djoewal boe-*
wah-boewáhan, *wárong orang djoewal boe-*
wah-boewáhan.
 FUIK, vt. *boeboe*, *belat*.
 —en uitzetten, *pásang boeboe*, *táhan*
boeboe.
 —, *steek—*, *bálat*.
 FULP, m. zie FELP.
 FUN, m. zie FIELT.
 FUST, o. *tong*, verb. van ton.
 —, *legger*, *aam*, *lèggèr*, verb.
 —, *zeker oorlogsvaartuig*, *pinas*, *justa*,
 Port.
 FUT, bijw. niet, *trá sátoe ápa*, L., *soewá-*
toe poon tíada.
 —, *ijdel*, *sia-sia*, *per tjoemah*.
 FUTSelaar, m. *orang lambat-lambat kar-*
djánja, *orang léna*, *orang málas*.
 FUTSELARIJ, vt. *pekarjdjáan jang lambat-*
lambat.
 FUTSELEN, o. w. *lambatkan*, *kardja dengan*
lambat-lambat, *kardja dengan málas*, *ber-*
májin poera-poera bekarjdja.
 FUTSELWERK, o. *pekarjdjáan tjoemah-tjoemah*,
pekarjdjáan jang membrí kessal.
 FUUM, m. (ond. w.) *kastáan*, *kátjaq*, *ang-*
koe, L.

G.

G, vt. de letter *g*, *ga*, (de *g* wordt hard
 uitgesproken even als in het Fransche:
garçon).
 GA, vt. zie GADE.
 GAAF, b. n. ongeschonden, *bájiq*, *tiáda*
koerang sátoe ápa.
 —, volledig, voltallig, *genap*, *gáloh*,
bergáloh.
 Zijne beenderen waren verbrijzeld, niet
 een was er —, *loeloh lantaq toelangnja*
soewátotoe-poon tíada bergáloh.
 Dit is nog —, *ini mást bájiq*.
 Dit paard is —, *ini koeda tíada koerang*
sátoe ápa.
 Dit boek is — ongeschonden, *makka*
kitáb ini mást bájiq dengan sa-genap lem-
barnja.
 —, geheel, bijw. *intéro*, *beláka*, *salaoeroh*.
 GAAF, vt. gift, *gave*, *pembrian*.
 — van God of eenen koning, *anoegrach*,
karoenja.
 De rijst is eene — van God, *makka*
bras itoe anoegrach Allah.
 Een ambt is een — eens konings,
makka djawátan itoe anoegrach rádjá.
 —, eigenschap, *prí*, *tsifat*, Ar.
 Met de uitmuntendste gaven bedeed,

di anoegrakkan dengan tsifat jang teroe-
tama.

De gave van welsprekendheid, *tsifat*
fatséhat, Ar., *prí berkáta-káta dengan*
semporna.

De gave van profetering, *tsifat berno-*
boewat, *prí bertenoeng*, *pandai bertenoeng*.

GAAFHEID, vt. *prí jang bájiq*, *tsifat jang*
semporna.

GAAI, vt. zie GADE.

GAAIJEN, b. w. paren, *beqaq*, *berdjoedoe*.

Doen —, *djoedoekan*, *perdjoedoekan*.

GAAIJING, vt. *djoedoewan*, *beqaq*.

GAAI, vt. *longson* (*longsin*) *jang kalihátan*.

GAAI, o. w. *weggaan*, *pergi*, *pegi*, L.,

piji, L., *púgi*, L., *paai*, en *pei*, Sumat.

—, loopen, *djálán*, *berdjálán*.

Gisteren is hij ge—, *kalmárt ia soedah*
pergi, *kamárin óta soedah pegi*, L.

De koning wil —, *makka rádjá handaq*
berangkat.

Nadat wij verscheidene dagen ge— had-
 den, *sa-telah bebrapa hári lamánja kita*
orang berdjálán.

Naar beneden —, *toeron ka-báwah*.

Naar boven —, *nájiq ka-átas*.

Op stelten —, *djálán dengan páké hégran*.

Te gemoet —, *pergi berdjoempah.*
 Zijne Majesteit te gemoet —, *pergi mengáloe-ngaloekan baginda.*
 Snel —, *berdjálan tjepat.*
 Met overhaasting gaan, *berdjálan goepoh-goepoh.*
 Naar het gebergte —, *moediq, pergi ka-hoeloe, pigi di oediq, L.*
 Te water en te land —, *berdjálan di láwoet dan di dárat.*
 Met eene schuit —, *berpráhoe, djálan dengan práhoe.*
 Van huis —, *kaloewar derri paadda roemah.*
 Naar huis —, *poelang ka-roemah.*
 Waar wil mijn heer —? *handaq kamána toewan pergi? kamána toewan máw pegi? L.*
 Met iemand —, *pergi serta sa-órang, pergi berteman.*
 Met hem —, *mengikot dia, toeroet dia.*
 — spelen, *pergi bermájin.*
 Scheep —, *nájiq kapal.*
 Te voet —, *djálan káki.*
 Te paard —, *djálan berkoeda, toeng-gang koeda.*
 Ga heen! *lálloe! pergilah!*
 Ga heen! (met verachting), *njahlah! injtít!*
 Op zijde —, *mánggir, menjimpang.*
 Te gemoet — (van gelijken in rang), *pergi bertemoet.*
 Te gronde —, *tinggalam.*
 De manier van —, *prt djálan.*
 Door het water —, *hároer ároeng, ároeng, grobioq.*
 In bedevaart —, *nájiq udjt.*
 In bedevaart naar Jeruzalem —, *nájiq hádji ka-beito'l-moqqadaz.*
 Voorbij —, *lálloe, lampau.*
 Laat mij voorbij —, *kassí liwat sama goewa, L., brí sahája lálloe, brí sahája lampau, (lampoh).*
 Een gaande man, *órang berdjálan.*
 Met slingerende armen —, *berdjálan melénggang.*
 De gaande en komende man, *órang pergi dátang.*
 Een paard, dat niet — wil, *koeda jang tiáda máw djálan.*
 Mijn horologie gaat te gaauw, *orlódjí kíta terláloe tjepat djálanja.*
 Traag in het —, *málas berdjálan.*
 Ras —, *djálan tjepat.*
 Te langzaam —, *berdjálan lambat-lambat, perláhan-láhan djálanja, terláloe plan-plan djálanja, koerang tjepat djálanja.*
 Plaats, waar men door kan —, *tampat jang dápat di djálan troes.*
 Onder zeil —, *pergi berlájar.*
 Deze weg gaat recht door naar Samarang, *ini djálan troes ka-Samárang.*
 Weder naar huis —, *poelang di roemah.*

Deze weg gaat berg op, berg af, *ini djálan nájiq goenong toeron goenong.*
 Voorruit —, *berdjálan di hoeloe, (dhólo, L.)*
 Een wagen, die snel gaat, *karétta jang djálan lakas.*
 In (iemand's) gevolg —, *mengiring.*
 Op en neder —, *nájiq toeron.*
 Op en neder — als een schip, *oenggol.*
 Naar binnen —, *másoq kadálam.*
 Uit de stad —, *kaloewar derri paadda negri.*
 Naar de moskee —, *pergi ka-mesdjid, (mssigít, L.)*
 Naar de kerk —, *pegi di grédja, L., pergi ka-grédja.*
 Uit vissen —, *pergi mentjahárt ikan.*
 Op de jagt —, *pergi berboeroe.*
 Henen —, *berangkat, pergi berdjálan.*
 Ten strijde —, *pergi berprang.*
 Rondom —, *berdjálan berkoeliling.*
 Dat gaat te ver, *itoe terláloe amat.*
 Naar de rijstvelden —, *toeron ka-sáwah.*
 Dat gaat alle hegríp te boven, *itoe tiáda dápat di kira-kirakan, itoe tráda bóleh di kira-kira, itoe liwat wátas, L., itoe terláloe amat.*
 Dat schip gaat tien voet diep, *kapal itoe sa-poeloh káki másoq di ajer.*
 Zich te buiten —, *berlákoe djálan jang terláloe amat, liwat wátas, L.*
 Het mag — met mij zoo het wil, *sabagimána oentoeng sahája.*
 Dit land gaat tot aan de rivier, *makka tánah ini berpinggíran (berhampíran) dengan soengei (kák, L.)*
 —, willen, *pergi, máw, máw pegi.*
 Ik ga eten, *sahája máw pegi mákan, kíta máw mákan.*
 De heer Sultan gaat rusten, *makka toewan solhán handaq berádoe.*
 — loopen, *vlugten, lárt, pergi lárt.*
 Laat ons —, *béjarlah kíta berangkat.*
 —, gangbaar zijn, *lákoe.*
 Dat goudgeld gaat hier niet, *oewang mas itoe tiáda lákoe di sini.*
 Er — tien gantangs in eenen pikol, *sátóe pikol itoe djádi sapoeloh gantang, moewátanja sa-pikol itoe sapoeloh gantang.*
 Deze sleutel gaat niet op dat slot, *ini ánaq koentji tráda bóleh di páké di koentji itoe.*
 Hij gaat voor eenen Arabier door, maar hij is van Malaka, *makka órang kira dia órang arab tetápt dia ada órang Maláka.*
 Open —, *teboeká sendiri, memboekákan, diri.*
 Open —, (van den bloesem der palm-boomen) *mekar, Jav.*
 Te gronde —, *djádi roesaq, roesaq binása.*
 Hoe zal dat —? *baginána nanti?*
 Dat zal niet —, *itoe trá bóleh djádi, L. itoe nanti woerong, L., makka itoe tiáda dápat, itoe tiáda berlákoe.*

De zon gaat in het oosten op en in het westen onder, *makka mata-hári nájiq di sablah timor serta másoq di sablah b́arat*.
 Hoe gaat het met u, hoe vaart gij? *baqimána toewan áda?*
 Hij gaat zijnen eigenen gang, *makka ta toeroet dia poenja soeka sendiri, (napsoenja)*.
 Zich moede —, *berdj́alan sampé tjápé, L., berdj́alan hingga lelah*.
 Moede van het —, *lelah berdj́alan*.
 Heen en weder —, *lálloe-lálang, pergi dátang*.
GAAN, o. *perdj́alánan, dj́alan*.
 Het — en komen, *pergi dátang, lálloe ĺalang*.
 Drie dagen —s, *tiga hárt perdj́alánan*.
GAANDE, deelw. *lági berdj́alan, sambil berdj́alan*.
 — maken, in beweging brengen, *meng-geraqaan, mendj́alankan*.
 — maken, beginnen, *moelá-t*.
 — maken, aanzetten, *hároekan, meng-oepaq*.
 Iemand — (toornig) maken, *békin márah, mengamárahkan, memorkákkan*.
 Het schip raakte —, *makka kapal poon lárat*.
 De zaken van den handel — houden, *mendj́alankan hál perniagáan, (dagangan)*.
 Hij houdt zijn winkeltje nog —, *dia péyang wárong (kadei) djoega*.
 Er is iets — in de bovenlanden, *áda roesoe di oediq, (di hoeloe)*.
 De ballast raakte —, *makka toelaq bára poon bergeraq*.
 Wat is er —? *apa chabar? warta apa? apa koerang? L.*
 — houden, kwellen, *ganggoe*.
GAANDERIJ, vr. zie **GALERIJ**.
GAAR, b. n. *másaq, mátang, L.*
 — vleesch, *dáging másaq, dáging má-tang, L.*
 Half —, *boerap*.
 Half — (van rijst), *aron, sa-tengah má-tang, L.*
 Niet — gebakken, *bantat*.
GAARD, m. *táman, kobon, L., kubbon, L., kebon, L.*
GAARDENAAR, m. *djoeroe táman, toekang kebon, L.*
GAARDER, m. *pertanda, órang poengoet tjoeke*.
 —, pachter, *paq, verb. Ned., potia, Chin.*
GAARHEID, vr. *prt jang másaq, mátangnja, L.*
GAARKEUKEN, vr. *roemah mákan*.
GAARKOK, m. *djocroe roemah mákan, toewan (kapála) roemah mákan, eig. de heer van het spijshuis*.
GAARNE, bijw. *dengan soeka, dengan soeka háti*.
 Ik wil het — doen, *sahája soeka kar-dja itoe*.
 — rijst cten, *soeka mákan nást*.

— wandelen, *soeka paséaar, soeka berdj́alan-dj́alan*.
GAARNEN, b. n. van garen, *benang, derri benang*.
GAAS, o. *gaas, Ned.*
GAASMAKER, m. *toekang gaas*.
GAASVLIEG, vr. *tjápoeang támah*.
GAATJE, o. *lóbang ketjil*.
 Vol —s, *rombing*.
GAAUW, b. n. *tjepat, pantas, lakas*.
 Een — mensch, *órang tjepat*.
 Kom —, *mári lakas*.
 Een — verstand, *ágal jang tjerdig*.
GAAUWDIEF, m. *pentjoeri, tjalika*.
 —, zie **FIELT**, **SCHURK**.
 Een —, die de galg verdient, *pentjoeri jang hároes (bakal) di gantong*.
GAAUWDIEVERIJ, vr. *pekardj́aán pentjoeri, pekardj́aán bangsat*.
GAAUWERD, m. *órang tjepat*.
 —, goochelaar, *penjoelap, penjoelap, órang soenglap, L.*
GAAUWHEID, vr. *prt jang tjepat, katjepátan*.
 — in het spreken, *lantjar berkáta*.
 De — zijner tong, *lantjar lidahnja*.
 —, behendigheid, *kapantásan, kabistáan*.
GABEL, vr. zie **TOL**.
GADE, m. en vr. echtgenoot, m. *soewámí, lákti, L.*
 —, vr. *istri, bini, L.*
 —, van vogelen, m. *djantan; — vr. betina*.
GADELIJK, b. n. *gampang, moedah*.
GADELOOS, b. n. *boedjang*.
 —, zonder wederga, *tiáda berbandingan, (timpálan,) tídaq kabandingan*.
 Gadelooze ontferming, *rafimat jang tídaq kabandingan*.
GADER, bijw. in: te —, *bersáma-sáma*.
 Al te —, *samoewá sáma-sáma, laqad, Ar.*
GADEREN, b. w. *koempol, h́mpon, zie VER-GADEREN*.
GADERGELD, o. *oewang jang di koempol, amas jang di h́mpon, oewang derma*.
GADERMEESTER, m. zie **GAARDER**.
GADES LAAN, b. w. *djága, palihára*.
 Gij moet het kind goed —, *loe misti djága bájiq-bájiq itoe ánay*.
 —, opletlend beschouwen, *tilik, meng-ámat-amáti*.
 —, opvolgen, *toeroet, dengar*.
GADING, vr. *soeka bli*.
 Hij heeft — in dat land, *makka ia soeka bli tánah itoe*.
 Dat is niet van mijne —, *itoe sahája tiáda soeka*.
GAFFEL, vr. *bessi pentjoetjoq*.
 —, vork met twee of drie tanden, *ser-rampang*.
 —, waarin de mast van eene schuit nedergelegd wordt, *tjága, djówang-djówang*.
 Drietandige —, *trisoela*.
GAFFELSGEWIS, bijw. *bertj́awang*.

GAGGELEN, o. w. *bergoewég*.

GAL, vr. *hampedoe*, *ampedoe*, *njálk*, L., *koewája*, Jav.

Bitter als —, *páhit seperti hampedoe*.

De — loopt hem over, *día djádi márah*, L., *makka amaráhlah* ia.

De — (galblaas) breken, *pitjah hampedoe*, *pitjah njála*.

De — verhitte, *memánaskan hampedoe*.

Woorden vol —, *perkatáan jang mandjoer sakáli*.

Een hart zonder —, *háti jang toeloes*.

GALACHTIG, b. n. *berhampedoe*, *tsafráwíj*, Ar.

—, ooplopend, *prang-proes*, *lakas márah*, L., *brangásan*, verb. Jav., *sigráh amárah*.

GALAFSCHEIDING, vr. *pertjeréan njálk* of *hampedoe*.

GALANTERIEËN, vr. meerv. (voor den opschik), *retna*, *mánikam*, *retna metoe mánikam*, *intan-intan*.

—, kostbare voorwerpen, *bárang jang inah-indah*, *bárang jang bágoes-bágoes*, L.

GALANTERIEHANDELAAR, m. *djawhári*, *toek-galang intan*, *orang djoewal intan*.

GALANTERIEWINKEL, m. *toko intan-intan*, *kadei orang djoewal retna metoe mánikam*.

GALBLAASJE, o. *kandung hampedoe*, *kandung njáli*, L., *tampat njálk*, L.

GALBUIZEN, vr. meerv. *oerat hampedoe*, *oerat njálk*, L., *seloeran hampedoe*.

GALEI, vr. roeivaartuig, *kóra-kóra*, *goerap*, *gawrap*, *djalé*, verb. van *galé*, Port., *rambája*, Amb., *pantjálang*, Palemb., *práhoe dajoengan*, *pilang*, *bahtrá*.

Koninklijke —, *lantjang*.

GALERIJ, vr. *rambat*, *sarambí*, *salásar*, *sarambet*, *perandjong*, *barandah* (Port. *varanda*), *galdery*, verb.

— van een paleis, *tinggil*, *peninggilan*, (van het Jav. *tinggil*).

Verhevene —, die van boven open is, *kakatar*.

GALG, vr. *gantoengan*.

Tot de — veroordeeld worden, *kena hoekoem* di *gantonj*.

Dat is boter aan de — gesmeerd, *itoe áda boewang gáram di láwoet*.

—, broekdrager, *bertél*, verb. Fr.

GALGENBROK, m. *orang pegantoengan*, *boenóhan*.

GALGENSTUK, o. *pekardjään risaw*, *pekardjään bangsat*.

GALGENVELD, o. *tánah tempat gantoengan*, *tampat pemboenóhan*.

GALGPAAL, m. *tiang gantoengan*.

GALJOEN, o. *djónggor*.

—, vaartuig, *galtoeng* en *ngalioeng*, verb.

GALKOORTS, vr. *sákit hampedoe*, *sákit njálk*, L.

GALLEN, b. w. *boewang hampedoe*, *boewang njálk*, L., *mengaloewarkan hampedoe*.

GALLIG, b. n. *berhampedoe*, *bernjálk*.

GALM, m. *klank*, *boenji*, *bahána*.

—, echo, *raká*, *bálas boenji*, *dangong*.

De — eener stem, *boenji soewára*.

GALMEN, o. w. *berdangong*.

—, klinken, *berboenji*.

GALNOOT, vr. *madjakánt*, *áfts*, Ar.

GALNOOTENZUUR, o. *asam madjakánt*.

GALON, o. *passemén*, Eur., *rindá*, *rendá*, Port.

Goud—, *passemén mas*, *rindá amas*.

GALONNEREN, b. w. *tároh passemén*, *berrindákan*.

Een met goud gegalonneerd kleed, *bádjoe berrindá amas*, *bádjoe dengan passemén mas*, L.

GALOP, m. *larian*, *katjongklángan*, L.

GALOPPEREN, o. w. *mendoewa-doewa*, *lári*, *tjongklang*, L.

Doen —, *patjoekan*, *mematjoekan*, *kassi lári*, L., *kassi tjongklang*, L.

GALVAATJE, o. *tampat hampedoe*, *tampat njálk*.

GALZIEK, b. n. *sákit hampedoe*, *sákit njálk*.

GALZIEKTE, vr. *penjákit hampedoe*.

GANG, m. *djálán*, *pergian*.

Iemands —, *orang poenja djálán*.

Eenen fieren — hebben, *berdjálán melénggang*.

—, schrede, tred, *langkah*, *djangká*, *djedjak*.

Zijnen — verhaasten, *berdjálán tjepat*, *menjigrakkan langkahnja*.

Zijnen eigenen — gaan, *mandja*, *mandjah*, *toeroet soeka háti*, *toeroet havá nafsoe*.

—, reis, *perdjálánan*; *djálán*.

De sjouwer heeft drie — en gedaan, *makka koelt itoe soedah djálán tiga káli*.

De —, vaart van een schip, *ladjoenja práhoe*, (*kápal*).

— in of bij een huis, *gang*, Ned.

Naauwe door—, *troesan*.

—, straatje, *loerong*.

—, portaal, *serambí*, *roewang*.

De — van het werk, *sipat kardja*.

GANGBAAR, b. n. *lákoe*.

— geld, *oewang jang lákoe*.

Dit geld is niet —, *ini oewang tíada lákoe*.

—, begaanbaar, *jang dápat di djaláni*, *jang bóleh di djaláni*.

GANGBOORD, o. *táriq*.

— en maken, *tímboh*, *tímbo*.

GANGETJE, o. *leboh*, *loerong ketjil*.

GANGSPIL, vr. *poetáran láwang*, *kájoe poetáran sáw*, (*djangkar*, L.).

GANS, vr. *gangsá*, *angsa*, Hind., *bath*, Perz., *iwazzat*, Ar.

Wilde —, *gangsá liar*.

Eene zwarte —, *gangsá hitam*.

Eene kleine —, *gangsá ketjil*.

Eene jonge —, *ánaq gangsá*, *gangsá moeda*.

GANSCH, b. n. *intéro*, L., *saloero*, *genap*, *boelah*, *beláka*, *saberhána*, *sontoq*, *sumista*, *sakáli*.

De — dag, *intéro hári*, L., *sontoq hári*, *sa-genap hári*.

Voor eene — e maand, *sampeï sontog sa-boelan, sa-boelan lamánya.*
 Het — e land, *saleroeh tânah.*
 De — e aarde, *sa-genap boemi.*
 Vier — e dagen, *boelah ampat hâri.*
 De — e schepping, *samista âalam.*
 De — e kleding, *saberhâna pekâjin.*
 —, bijw. *sakâli.*
 — rijk, *kâya sakâli.*
 Van — er harte, *dengan ridlâ, dengan soeka hâti.*
 Het is een — e kerel, *ia tjâkap sakâli.*
 — jong, *moeda-moeda belâka.*
GANSHELJK, bijw. zie **GANSCH**, bijw.
GANZENBORD, o. *perma-înan jang bernâma pâpan gangsa.*
GANZENBOUT, m. *pâha gangsa.*
GANZENDREK, m. *tâht gangsa.*
GANZENHOEDER, m. *orang piâra gangsa.*
GANZENHOK, o. *kandang gangsa.*
GANZENKROOS, o. zie **EENDENKROOS.**
GANZENKUIKEN, o. *ânaq gangsa,*
GANZENMARKT, vt. *pâsar gangsa.*
GANZENVEDER, vt. *boeloe gangsa, penna gangsa, L.*
GANZENVEL, o. *koelit gangsa.*
GAPEN, o. w. *kânga, mangânga, ngânga, ganggang, goewap, gâwap, angop & hangop, L., oewap & oewap, L., ângoem, L.*
 — wordt ook door: „geopend”, *vertaalid, terboeka, teboeka, L.*
 Iemand, die niets doet dan —, *orang mangânga sâdja, orang oewap sâdja.*
 Eene wijd — de wonde, *loeka jang têb-blêq sakâli, loeka jang terkânga.*
 —, wijd van elkander, *ranggang.*
GAPER, m. *orang jang mangânga.*
 — bij een' drogist, *penggâwap, pâtong jang mangânga, (oewap, L.)*
GAPING, vt. *kânga, zie GAPEN.*
 —, opening, *liang, lôbang, L., kaboe-kâan, tjâriq.*
GARDE, vt. *roede, sâpoe, tjômoq, tjemoq.*
GARDE, vt. *badoewanda.*
 Bevelhebber der —, *panghoeloe badoewanda. I. J. S.*
 Tot bevelhebber der — aanstellen, *mendjadikan panghoeloe badoewanda.*
GAREEL, o. (voor paarden) *pekâjin (pakéan) koeda, aba-aba koeda, zie JUK.*
GAREELTUIGMAKER, m. *toekang pakéan koeda, L., pandei memboewat pekâjin koeda.*
GAREN, o. *benang.*
 — van zekeren brandnetel, *poelas.*
 — spinnen, *menganteh benang.*
 — haspelen, *likas, melikas benang.*
 Gevlochten —, *toemâlt.*
 — twijnen, *poetar benang, bêlkin benang, kardja benang.*
 Visschers —, *benang djâla.*
 Een streng —, *sa-toekal benang.*
 Grof —, *benang kâsar.*

Tweedraads —, benang doewa pntal.
GARENBOOM, m. *pôhon bâroe, (Hibiscus tili-acus).*
 —, eene andere soort, *bâgoe, (gnetum gnemon, L.)*
GARENKLOS, m. *toekal benang.*
GARENKOOPER, m. *orang djewal benang.*
GARENTWIJNDER, m. *toekang benang, pandei benang.*
GARENWINKEL, m. *tôko (kadêi) orang djewal benang.*
GARF, vt. *schoof, barkas, ikat.*
 De garven binden, *mengikat barkas.*
 Een hoop garven, *tamboenan barkas.*
GARNAAL, vt. *hoedang, oedang.*
 Gezouten garnalen, *balâtjan oedang ketjil.*
 Onderscheidene soorten van garnalen, *oedang gâlah, oedang bangkâra.*
 Kleine garnalen, *oedang pipeh.*
 Gedroogde —, *êbbt, L., belâtjan.*
 Ingelegde garnalen, *oedang bôdoe, atjar oedang.*
GARNAALMARKT, vt. *pâsar oedang.*
GARNIZOEN, vt. *kâwal negri, kâpat negri, segalla toeldâoe negri sa-boewah.*
GARST, vt. *sje-ir, Ar., djaw, Perz.*
GARSTENBIER, o. *boezeh, Perz.*
GARSTENBROOD, o. *kasjkinah, Perz.*
GARSTIG, b. n. *hâpaq, berlâpoe, ballâpoe, L., bâst, L., tangei.*
GARSTIGHEID, vt. *lâpoe, bâst, L.*
GARVEN, o. w. *mengikat pâdk.*
GARVING, vt. *hâl membâwa mâsoq di loem-boeng (djoelâpang).*
GAS, vt. *gas, Eur., hawâ âpt.*
 Azijnzuur —, *gas asam tjoeka.*
 Zwavelzuur —, *gas asam balîrang, (walîrang, L.)*
GASAARDIG, b. n. *der-gas, berprt hawâ âpi.*
GAST, m. *orang djâmoe, orang djamoewan, orang panggilan, orang tetâmoe, L., orang mâkan minom, moesâfir, Ar.*
 Te — noodigen (geringen,) *panggil orang mâkan.*
 Op denzelfden dag te — noodigen, (grooten), *silakan orang djamoewan.*
 Lang vooruit te — noodigen, *pâdahkan orang, memâdahkan orang.*
 Er zijn vele — en, *makka âda banjuq orang tetâmoe.*
 — en hebben, *berdjâmoe, mendjâmoe, perdjâmoe.*
 Oplettenheid voor eenen —, *chedmat akan orang djâmoe.*
 —, die in eene herberg overnacht of tijdelijk zijn verblijf houdt, *orang menoempang, orang menginap.*
 —, zie **VREEMDELING.**
 —, persoon, *orang.*
 Een slimme —, *orang tjerdiq.*
 —, knecht, *hamba.*
 Een drukkens —, *hamba toekang tjitaq,*

hamba pandei boeboh trâ, boedjang kantor tjitag, L.
 Te — gaan, *pergi berdjamoewan.*
GASTEREREN, o. w. *bersoeka-soekâan serta mâkan minom.*
GASTERIJ, vr. *gastmaal, djamoewan, kadjamoeuan, perdjamoewan.*
GASTHEER, m. *jang berdjâwoe, pendjâmoe, jang panggil orang mâkan, toewan jang mendjâmoe orang.*
GASTHOUDER, m. *djoeroe roemah mâkan, kapâla roemah mâkan.*
GASTHUIS, o. (voor oude lieden,) *roemah piâra orang toewah.*
 —, *ziekenhuis, hospitaal, roemah sâkit.*
 —, *armhuis, weeshuis, roemah miskin.*
GASTHUISMEESTER, m. *djoeroe roemah piâra orang toewah, kapâla roemah miskin.*
GASTMAAL, o. *djamoeuan, perdjamoewan, pësta, verb. van festa. (Niet „santâpan”, want dat is een vorstelijk geregt.)*
 — *alleen van vrouwen ter eere van Fathima, kandoert, Perz.*
 — *na de vasten, lebâran, lubbâran.*
 — *bij de besnijdenis, aqîqat, Ar.*
GASTREGT, o. *haq orang djamoewan.*
GASTVRIJ, b. n. *soeka mendjâmoe orang, moerah, kerim, Ar.*
GASTVRIJHEID, vr. *kamoerâhan akan mendjâmoe orang.*
GAT, o. *lobang, liang, pasoaq.*
 Neus—, *lobang hidoeng, liang hidoeng.*
 Slot—, *lobang koentjé.*
 Sleutel—, *lobang anaq koentjé.*
 De natuurlijke —en (openingen) des ligchaams, *rongga.*
 Foramen corporis duo, *abei mâna.*
 Het —, de opening van het oor, *liang telinga.*
 Vol —en, *bôlong, L., pasoaq.*
 Een kleed vol —en, *kâjin berpasoq-pasoq, kâjin bôlong, L.*
 —, *luchtgat, nâtang.*
 —, *mondning van eene rivier of haven, koewâla, kawâla, kwâla, moewâra.*
 Een — in eene schutting of heining maken om te stelen, *pongpong.*
 Een — graven, *gâls lobang.*
 Het — van eenen oven, *moeloet dâpor.*
 Het — van eene naald, *lobang djârom.*
 Een — stoppen, *toetop lobang.*
 Een — in het been, *lobang âi kâki.*
 Het —, hol van eene slang, *lobang oelar.*
 Binnengaats, *mâsoq moewâra.*
 Een — in den dag slapen, *tidor sampei tengah hârt.*
 Een — maken om er door te zien, *karoebt.*
 Ik zie er nog geen — in, *ïtoe perkâra mâst glap, L.*
GATEN, b. w. *békin lobang, L., perboewat lobang, perlôbankan.*

GATENFLATTEEL, o. *tampat sâring, bakas sâring.*
GATENPETIEL, o. zie **GATENFLATTEEL**.
GATIG, b. n. *berlobang-lobang, berliang-liang.*
 — van kleederen, *berpasoq-pa oq, bôlong.*
GAVE, vr. zie **GAAF**.
GEAARD, deelw. en b. n. *berprf, bertsifat, berpekrité, ook: prf, tsifat, Ar.*
 Goed —, *berprf bâjiq-bâjiq.*
 Wel —e lieden, *orang jang bâjiq prinja.*
GEAARDHEID, vr. *prf, tsifat, Ar.*
GEADERD, verl. deelw. *ber-oerat, zie GE-BLOEMD.*
GEARMD, b. n. *armen hebbende, berlângan, gew. bertângan.*
GEBAAE, o. *tingkah lâkoe, sikap.*
 Grillige gebaren, *tingkah gila.*
 Hij heeft zeer vlugge gebaren, *terlâlœ pantas tingkah lakoenja.*
 —, *gedruis, gampar, hâroe-biroe, ingarbângar, roesoë.*
GEBAAED, b. n. van eenen baard voorzien, *berdjenggoet.*
GEBABEL, o. *ômong-ômong, petoetoeran.*
GEBAF, o. *gonggong, L., sâlaq.*
 Het — van dien hond, *gonggongnja andjing ïtoe.*
GEBAK, o. het bakken, *pembakâran, per-tanâkan.*
 —, het gebakkene, *versnapering, koewé, kwé, dâdar, djoewâdah, djerâdaq, halwâ, Ar.*
 — *koopen, bli koewé.*
 Zeker rond —, *bôla.*
 Geel — met kâtjang, *tripang.*
 Zeker — van rijstmeel, *kâras-kâras.*
GEBALDER, o. *gemoeroeh, gemoeroeh boenjinja, gâgap gompita.*
GEBARENKUNST, vr. *pengatahoewan tingkah lâkoe, sîrasat, Ar.*
GEBAS, o. **GEBAF**.
GEBED, o. *dôâ, Ar., soesânt, dawat, Ar., goemoet, Ar.*
 Voorgescreven — op eene der vijf bidstonden van de Mohamedanen, *soembahjang.*
 Geschrevene —en der Islamieten, *tsalawât, Ar., meerv. van tsalât.*
 Een — opzenden, *minta dôâ, memâtja dôâ, berdôâ, mengoetjap dôâ, mengoetjap tsalawât.*
 Het — verhooren, *menenqar dôâ orang.*
 — voor den eten, *dôâ tatkâla mâw mâkan, dôâ sabelom mâkan, dôâ atas makânan.*
 — na den eten, *dôâ sa-hâbis mâkan.*
 —en lezen, *mengâdjî (bâtja) dôâ.*
 Het eerste of morgen —, (duurt van des ochtends vijf uren tot zonsopgang), *soembahjang isobfi.*

Het tweede —, (van des namiddags een tot twee uren,) *soembahjang thlohor*.

Het derde of namiddags —, (van vier tot vijf uren,) *soembahjang útsar*.

Het vierde of zon-ondergangs—, *soembahjang maghib*.

Het vijfde of avond—, *soembahjang isjá*.

—, dat verplichtend is, *soembahjang ferdloe*.

—, dat vrijwillig gedaan wordt, *soembahjang sonnat*.

Het — aanwenden, *àmalkan dòà*.

En de priester zal het gebed lezen, *dan handaqlah imám membátja goenoet*.

GEBEDEL, o. *kál mnta-mnta*.

GEBEDENBOEK, o. *kitáb tsalawát, kitáb dòà*.

GEBEDENHUISJE, o. *tampat pertapáän, roemah órang membátja dòà*.

GEBEEF, o. *gemetar, gumnetar*.

GEBEEND, b. n. *berkâki*.

—, beenderen hebbende, *bertoelang, bertoloelangan*.

GEBENTE, o. *segalla toelang*.

Zonder —, *tiára bertoelang*.

GEBEITELD, b. n. fijn uitgewerkt, *témpáwan*.

GEBERGTE, o. *goenong-goenongan*.

GEBELGD, b. n. *sâkit hâti, ketjil hâti, sâsaran, L.*

GEBITEN, verl. deelw. *tergigit, di gigit*, zie *BIJTEN*.

Fel — (op iemand), *rarâsan, L., mârâh, L., amârah*.

GEBEUK, o. *pemoekoelan*.

GEBEUREN, o. *djâdi, berlâkoe, koendjoeng, tjoejol, djoepol, peristiwâ*.

Nu is het reeds gebeurd, *sakârang soedah djâdi*.

Dat zal u nog wel eens —, *itoelah lâgi djâdi padâmoë, itoe nantî lâgi berlâkoe atasmoe*.

Het ongeluk, dat hem gebeurd is, *dia poenja tjelâka, tjelâka jang tjoejoel padânja*.

Het gebeurde eens dat de koning te middernacht opstond, *sakâli peristiwâlah makka rádjâ poon bângon paadda tengah mâlam*.

Indien het zoo gebeurt, *kâlœ djâdi bagitoe*.

Het kan wel —, *itoe boleh, itoe dâpat, itoe boleh djâdi*.

GEBEURLIJK, b. n. *bârang kâli, boleh djâdi*.

GEBEURLIJKHEID, vr. *ihimâl, Ar.*

GEBEURTENIS, vr. *kâl jang djâdi, koendjoengan, ardl, Ar.*

—, zaak, *perkâra*.

Door die —, *sabab djadinja itoe, kârana koendjoengan itoe*.

GEBIED, o. *peमारintâhan, parintah, pégang-an, fokm, Ar., hoekoem, verb.*

—, heerschappij, *pertoewânan, karadjâän*.

Het — aanvaarden, *mendjâbat pëmarintâhan*.

Het — van het Nederlandsche gouvernement, *peमारintâhan Goëbernemën Nederland*.

Het hoogste —, *peमारintâhan jang mahâ tinggi*.

GEBIEDEN, b. w. *parintah, pégang perintah, memarintah*.

—, van vorsten, *titah, sabda, pertoe-wan*.

Al hetgeen geboden wordt, *bârang jang di parintah*.

De groote koning gebood, *makka mahâ rádjâ poon bertitah*,

— te zwijgen, *soeroh diam*.

— stil te houden, *soeroh berhênti*.

— als magthebbende, *bertitah kârana berkoewâsa*.

GEBIEDENDERWIJS, bijw. *dengan berkoewâsa*,

GEBIEDENIS, vr. groet, *tâbé, L., tâbeq, salâm, Ar.*

— doen, *membrî salân, kassî tâbé, L.*

GEBIEDER, m. (van een vorst,) *jang di pertoe-wan, Hoft., djoendjoengan, Hoft., sangoelon*.

—, opperhoofd, *panghoeloe, panglima, emir, Ar.*

—, in eenen algemeenen zin, *jang memegang parintah, jang memarintah*.

GEBIEDING, vr. *parintah, pëmarintâhan*, zie *GEBIEDEN*.

GEBIEDSTER, vr. (van eene vorstin,) *rádjâ parampoewan jang di pertoe-wan*.

GEBIEDZUCHTIG, b. n. *jang berkahandaq akan pëmarintâhan, lôba akan pëmarintâhan*.

GEBIT, o. *gigi, segalla gigt, samoewânja gigi*.

Een goed —, *gigt-gigt jang bâjq*.

Een scherp —, *gigt jang tadjam*.

—, bit, mondstuk van een paard, *bessî kâkang, bessî tòm koeda, L.*

GEBLAAS, o. *penoëpan, hamboesan*.

Het — van eenen draak, *hamboesan nâga*.

GEBLAAT, o. *gimbër*.

Het lam kent het geblaat zijner moeder, *ânaq domba tâw mengenal gimbër iboenja, (mânja, L.)*.

GEBLADERD, b. n. *berdâwon*.

—, loofrijk, *rampaq, rindang*.

GEBLADERTE, o. *dâwon-dâwon*.

GEBLAF, o. zie *GEBAF*.

GEBLAZEN! deelw. (in het damspel,) *dâs!*

— worden, *kena dâs*.

GEBLEKEN, verl. deelw. *ternjâta, trang, thlâhir, Ar.*, zie *BLIJKEN*.

GEBLEVEN, verl. deelw. *tertinggal, kating-gâlan*, zie *BLIJVEN*.

GEBLIK, o. het gestadig blikken met de oogen, *këlip*.

GEBLOEMD, b. n. *berboenga, berkumbangan, L., berkumbang, L.*

—e stoffen, *kájin bátiq.*

Gedrukte —e stoffen, *kájin tjitaq, tjit, kájin tjita.*

—, geaderd, als zwaarden, krissen enz., *berkoerei, berkoerek, báriq, loeriq.*

—, fraai geaderd hout, *kájoe berkoerei, kájoe berbáriq, (bebáriq).*

—, (door kunst, gedamascceerd enz.), *bepámor, berpámor.*

GEBLOEMTE, o. *segalla roepa boenga, boenga-boengán.*

GEBOD, o. (van God) *firmán, Ar., faríllat, Ar., amr', Ar.*

—, (van vorsten) *títah, sabda.*

—, (in het algemeen) *parintah.*

De tien —en, *firmán jang sapoeloh*, zie BEVEL.

—, huwelijksafkondiging, *bapernjatáan káwin.*

De —en stuiten, *memberhéntikan bapernjatáan káwin.*

Onder de —en, *áda di báwah foskoem bapernjatáan káwin, di dálam bertoenangan.*

Alle schepselen volgen uwe —en, *segalla machloeq mengkoeet amr-moe. Isk. 416.*

GEBODEN, verl. deelw. *kaparintah, terparintah, kena perintah.*

GEBOEFT, o. *orang-orang djáhat, risaw, gebána.*

GEBOEGD, verl. deelw. *berdjonggor, berhaloewan.*

GEOERT, o. *sanda goeraw.*

GEOGEN, verl. deelw. *béngkoq, terbéngkoq, zie BUIGEN.*

GEBOM, o. *boenji sájop.*

GEBOMBAM, o. *boenji ginta jang tiáda berhéat, boenji sájop-sájop.*

GEBONDEN, verl. deelw. *terikat, di ikat, moeqajad, Ar.*

—, dik, lijvig (van vochten), *kental, L., Jav., lindár.*

GEBONS, o. *boenji orang tápoq, boenji orang ketog pintoe, (d. i. gebons op eene deur).*

GEBOOMTE, o. *kájoe-kajoewan.*

GEOORTE, vt. *djádi, kadjadian, peranákan, L., mawlid, Ar., wílad, Ar.*

Hoe is uwe —? *djadimos betápa? kadjadianmoe betápa?*

De — van Jezus Christus, *kadjadian Isa Elmeseh, mawlid Isa Elmeseh.*

Hij is een Maleijer van —, *makka iálah ánaq malájoe.*

Hij is een Engelschman van —, *makka iálah ánaq Inggris.*

Van hooge —, *berbangsa, derri paadda atsal jang moelá.*

Van adellijke —, *bangsáwan.*

—, aanvang, *permoeláan.*

Van geringe —, *derri paadda atsal ketjil.*

De — dezer zaak is ontstaan toen ik in de bovenlanden was, *permoeláan per-*

kára ini soedah djádi tatkála (témpe) kita áda di hoelos (oediq).

Een oproer in de — dempen, *mendiamkan gampar (rossoe) paadda djadinja, (moelánja).*

GEOORTEDEG, m. *hári kadjadian, hári táhon, hári mawlid.*

GEOORTEDICHT, o. *sjiar máwliid, Ar., sjair kadjadian, L.*

GEOORTEJAAR, o. *táhon kadjadian, táhon mawlid.*

GEOORTENAAM, m. *náma dáging.*

GEOORTEPLAATS, vt. *tampat kadjadian, negri orang toewah, negri mawlid.*

GEOORTEPUNT, o. stond, *sáat kadjadian, sáat mawlid, Ar.*

GEOORTESTER, vt. *orang poerja bintang, orang poenja nadjm', (nadjoem).*

GEOORTEBUUR, o. *djam kadjadian, djám mawlid.*

GEOORTEVLIES, o. *tatomban, sárong boedaq.*

GEOORTEWATER, o. *ajer toeboeban.*

GEOORTIG, b. n. *taperánaq, ánaq.* (Dit woord wordt ook verzwegen,) waar van daan zijt gij geboortig? *angkaw derri mána?*

GEBOREN, b. n. *taperánaq, soedah djádi.*

Eerst —, *ánaq soelong.*

Laast —, *ánaq bongsoe, pembárap, L.*

Jongst — prins, *poetra bongsoe.*

— worden, *di peranagkan, taperánagkan.*

GEBORGEN, verl. deelw. *terstmpán, di stmpán, zie BERGEN.*

GEBORREKIK, o. *goewéq.*

GEBORST, b. n. *bersoesoe.*

Rond —, *bersoesoe boentar.*

GEBOUW, o. groot steenen —, *gedong.*

—, huis, *roemah.*

—, bouwstuk, *peroesáhan, biná, Ar.*

Dit huis is een schoon —, *roemah tni bágoes peroesáhanja.*

En de bouworde van dat — was zeer fraai, *dan terláloe amat permei perboewátannja roemah itoe.*

Een open langwerpig — op 's vorsten plein te Pasei, *baléi pandjang.*

GEBRAAD, o. *dáging góréng.*

— van het spit, *patjákan.*

GEBRABEL, o. zie BRABBLEN.

— van taal, verwarde taal, *bahása katjoekan.*

GEBRAGT, verl. deelw. *terbáwa, di báwa, zie BRENGEN.*

GEBRANDMERKT, b. n. *soedah die tároh tjap, zie BRANDMERKEN.*

GEBRAS, o. *mákan minom sádja, zie BRASSEN.*

GEBREK, o. *koerang, kakoerangan, hádjat, Ar., soesot.*

— aan geld, *koerang péraq.*

Ik heb geen —, behooft, *kita berhádjat soewátie-poon tiáda, sa-soewátie poon tiáda kakoerangan sahája.*

—, teeken, fout, *tjirf.*

Broods—, *koerang makan, koerang nasi*, (voor eenen Christen, die brood eet), *koerang rôtti*.

— aan ondervinding, *koerang béasa*.

— hebben, *berkoerang, kakoerangan*.

—, ontbreking, *gemis, ohat, Ar.*

—, zedelijk —, *salah, tjelá, àyb', Ar.*

Waar is de mensch zonder —en? *di mana orang jang tiada bersalah, (salahanja, tjelánja)*.

GEBREKEN, vr. meerv. zie ONTBREKEN.

GEBREKKELIJK, b. n. *bertjelá*.

Een — werk, *pekaradjaan jang bertjelá*.

—, met lichaamsgebreken, *bersakit-sakitan*, zie VERMINKT.

GEBREKKELIJKHEID, vr. *tjelá, koerang*.

GEBREKKELOOS, b. n. *tiada bertjelá, tiada dengan tjelá, tiada koerang sátoe ápa*.

GEBREKKIG, b. n. schaarsch, duur, *máhal*.

De rijst is thans goedkoop, maar de olie is —, *sakarang ini bras áda moerah tetápi minjaq áda máhal*.

—, ongelijk, *tiada sama, tiada ráta, qatsir, Ar.*

—, met gebreken, *bertjelá, koerang, kam, Perz.*

GEBRESCH, o. (van een paard), *pentjaritan*.

— (van een' leeuw), *manikas*.

GEBROED, o. *ánaq boerong jang bároe kalowar derri telór*.

—, —sel, *pengharâman*.

GEBROEDERS, m. meerv. *orang bersoedára*.

De twee —, *kadoewa bersoedára itoe*.

Drie —, *orang tiga bersoedára*.

Met de vier —, *déngan ka-ampat soedára, S. R. 119*.

GEBROEDERSCHAP, vr. *persoedarâan*.

GEBROEKT, b. n. *bertjelána*, zie BROEK.

GEBROKEN, verl. deelw. *soedah pitjah, pátah, monqahé, Ar.*, zie BREKEN.

—, gebrokkeld, (van tanden, van kammen) enz., *roempang*.

GEBROM, o. *dangjong, pedangjong*.

GEBRUI, o. ruoer, *roesoe, gampar, hiroehára*.

GEBRUIK, o. *pemakéjan, istimál, Ai.*

— van iets maken, *páké, memáké*.

Een goed — maken, *páké dengan separtinja*.

Een slecht — maken, *páké dengan tiada sepertinja*.

Een oud, vast —, *áadat*.

—en bij plegtige gelegenheden, *roewadat*.

Tegen de —en handelen, *melanggar áadat*.

Het — wil het zoo, *áadatnja máw bágitoe*.

Naar de —en des lands, *sa-bagimána áadat negri*.

De —en in acht nemen, *toeroet áadat*.

De —en van het hof, *áadat istéadat astána*.

Het — der spraak, *tsifut berkáta*.

—, trant, mode, *tjára*.

GEBRUIKELIJK, b. n. *béasa, mémang, mos-tamal, Ar.*

Dat is bij ons —, *makka itoe kíta orang soedah béasa*.

Het is —, dat wij ter markt gaan, *mémang kíta orang pigf di pásar, L.*

GEBRUIKEN, b. w. *páké, pákei, memáké, boewat*.

Geld —, *páké oewang, pákei amas*.

Schoenen —, dragen, *páké sapátoe*.

Eenen bril —, *páké tjermin máta, pák kátja máta, L.*

Wilt gij iets —? (drinken), *toewan soeka minom apa-apa?*

Eene vrouw —, *páké sa-orang param-poevan, djámah, besch. st.*

Wanner ik Sita Déwie kan —, *apabila Sitá Déwi dápat akoe páké, S. R. 159*.

Maar ik heb (haar) al gebruikt, *tetápi soedah hamba páké, S. R. 10*.

En alle zware steenen en boomen gebruikte hij om te werpen, *makka segalla bátoe dan kájoe-kájoe besaar itoe makka di boewatnja melontar, S. R. 98*.

Gebruikt worden, *di pákei, istimál, Ar.*

GEBRUIKER, m. *jang páké*.

GEBRUIS, o. *dangong, daroe, deroe*.

Het — der stroomen, *dangongnja há-roes*.

GEBRUL, o. *manikas*.

GEBULDER, o. zie GEBALDER.

GEBULK, o. *tangoh*.

Het — der ossen, *tangohnja lemboe*.

GEBUUR, m. zie BUUR.

GEBUURSCHAP, vr. *kampong*.

—, buren, *orang tetangga, orang sa-kampong*.

GEDAAGDE, m. en vr. *orang jang di sita, orang jang kena sita, L., orang jang di panggil di hadápan hoekoem, orang jang kena dáwa, of jang di dáwa*.

GEDAAN, verl. deelw. *terboewat, di boewat di perboewat, mafael, Ar.*

—, geëindigd, *hábis, tammat, Ar.*, zie DOEN.

GEDAANTE, vr. *roepa, bangoenan, roeman, L., róman, L., tampan*.

Eene ronde —, *roepa boelat*.

Verschillende —, *berbágei-bágei roepánja, segalla roepa, roepa-roepa*.

De zaken zijn van — veranderd, *sakárang áda lájin bitjára*.

Van — veranderen, *gantí roepa*.

Van dezelfde — als, *sa-roepa dengan, seperti*.

— geven, *meroepákan*.

GEDAANTEVERANDERING, vr. *pergantian roepa*.

— van goden of menschen, *pendjela-máan, pendjelmáan*.

Eene — van eene godheid (in die van mensch), *pendjelamâän dêwa*.
 Iemand, die naar verkiezing eene — kan ondergaan en onzichtbaar worden, *halimoenan*.
 Zich door — in een kind veranderen, *menjadikan dirinja kánaq-kánaq*, S. R. 13
GEDACHTE, vr. *kira, kira-kirâän, angan angan*, *angkap-angkap*.
 —, overdenking, *pikiran*.
 —, herinnering, *ingâtan, sadar, kenang*.
 In —n verzonken, *terfekoer, angkap-angkap*.
 Zoo even is het mij weder in de —n gekomen, (heb ik mij weder herinnerd), *bahâroe tâdi sahâja terkenang, (ingat)*.
 —, waan, *sangka, rêsa*.
 De —n elders hebben, *iboel*.
 In — gaan, *berdjâlan angkap-angkap*.
 —, denkbeeld, opvatting, *pendâpat, perasâän*.
 Volgens mijne — is hij schuldig, *paadda pendâpat hamba (kita) makka bersalâhanlah ia*.
 In — afmalen, *tutsaworkan*.
 Eene zaak in — (in beraad) nemen, *mengira-ngirâkan soewâtoe perkâra, tím-bang-menimbang soewâtoe perkâra*.
 Geen —! het zij verre! *djângankan!*
 Als hij zich omdraait is hij van —n veranderd, (hij is een weerhaan), *kâlœ dia bâliq blâkang lâjin bitjâra*.
 Op twee —n hinken, *mendowâkan angan-angan*, S. R. 180.
GEDACHTELOOS, b. n. *tâda ingat, loepa, lâlê, ilap, L*.
GEDACHTELOOSHEID, vr. *kaloepâän, kala-léan*.
GEDACHTENBEELD, o. *bârang peringâtan, pikiran*.
GEDACHTENIS, vr. *peringâtan, idzkar, Ar, tadzkiat, Ar*.
 Ter —, *akan peringâtan, mahfoethl, Ar*.
 Een overledene van glorieijke —, *marhoem, Ar*.
 —geschenk, *tjendra mâta, tjendor mâta*.
GEDACHTIG, b. n. *sadar, kenang, ingat*.
GEDAMACEERD, b. n. zie **GEBLOEMD**.
GEDANS, o. (van de Maleijers), *penarian*.
 — (van Javaansche dansmeiden), *tandaq*.
 — (op de Europeesche wijze), *bâla*.
GEDAGVAARD, b. n. *di sita, L, di dâwa, di panggil di depan hoekoem, L*.
GEDARME, o. zie **DARM**.
GEDARTEL, o. *goeraw, sanda goeraw*.
GEDAVER, o. *gompâ*.
GEDELTE, o. *bahagian, ab-â-âdl, Ar, bâdl, Ar, pâro, Jav., zie DEEL*.
 Een —, *sa-pâro, L*.
 Een klein —, *rintjik-rintjik*.
 Bepaald — eener erfenis, in den Koran aan sommige bloedverwanten toegekend, *fardl, Ar*.

GEDEELTELIJK, b. n. en bijw. *sapâro*.
 Dat is — van hem, *makka itoes sapâro dia poenja*.
GEDESSEMD, b. n. *chamir, Ar*.
GEDENKBOEK, o. *kitâb peringâtan, kitâb mahfoethl, Ar*.
GEDENKCEEL, vr. *soerat peringâtan, soerat mahfoethl*.
GEDENKEN, b. w. *ingat, kenang, mengenang, sadar*.
 Aan het verbood —, *ingat paadda perdjandjitan*.
 Hij gedacht zijner moeder, *tersadarlah ia akan iboenja*.
 Zijne hoogheid gedacht nu zijnen ouders, *makka baginda poon terkenanglah akan itoe bapânja, S. R. 38*.
 —, herinneren, *terkenangkan*.
 Door het bevel zijns broeders te —, *sabab terkenangkan pâsan soedarânja, S. R. 97*.
 Gedenkt met teeder gevoel, *kenanglah dengan kâseh sâjang*.
 Gedenk den armen, *ingatlah paadda orang miskin, ingatkan paadda orang pâpa*.
 —, melding maken, *seboet, menjeboet, menjeboetkan*.
 —, voornemen, *berniat, berkahandaq, mâw, mâwoe*.
GEDENKENNING, m. *sikkah tadzkiat, sa-képêng peringâtan, boendar mas, L*.
GEDENKROL, vr. *soerat peringâtan, soerat mahfoethl, Ar*.
GEDENKSCHRIFT, o. zie **GEDENKROL**.
GEDENKTAFEL, vr. (waarop van alle eeuwigheid door God de daden der menschen met onuitwischaar schrift geschreven zijn), *lof mahfoethl, Ar*.
GEDENKTEEKEN, o. *tambar, tanda peringâtan, tanda tadzkiat, atzr, Ar*.
GEDENKWAARDIG, b. n. *hâroes di ingatkan, hâroes di kenangkan*.
GEDENKZUIL, vr. *tiang nisjân, tiang tanda peringâtan*.
GEDICHT, o. zie **DICHTSTUK**.
GEDICHTSEL, o. *tjeritera doesta*, zie **VERDICHTSEL**.
GEDIENSTIG, b. n. *soeka djâga, berdjâwat-djâwatan, bertjâkap*.
 —, hulpvaardig, *soeka toelong*.
 Een —e knecht, *hamba jang soeka djâga bâjiq-bâjiq*.
GEDIENSTIGHEID, vr. *parângi orang jang soeka djâga*.
GEDIENSTIGLIJK, bijw. *atas prt jang soeka berdjâga*.
GEDIERTE, o. *segalla binâtang, binâtangan, feiwân, Ar, lawdan*.
 Kruipend —, *binâtang jang menjœlor, dâbbat, Ar*.
 Groot wild —, *satwâ, satawâ*.
 Allerlei wild —, *morga satawâ*.

GEDIJEN, o. w. voortkomen, groeijen, *djádi, toemboeh.*

De kokosboomen willen hier niet —, omdat het hier te koud is, *makka póhon njör, (kalápa, L.), tíada máw djádi di sini sabab terláloe diting.*

De rijst gedijt hier uitmuntend, *bágoes sakáli djadinja pádi di sini.*

De geplante aardvruchten willen niet —, *itoe óbí jang di tánam tíada máw toemboeh.*

Woorden, die niet —, *perkatáan jang tíada lákoe.*

Hem gedijt alles, *makka beroentoenglah ía paadda segalla pekaradjáanna.*

GEDING, o. regtszaak, *bitjára, híl gáwam, atjára, dáwá.*

GEDINGBEZORGER, m. *toekang bitjára, órang begáwam, talanggi*, (het woord: procureur, wordt ook gebezigd, maar zeer slecht uitgesproken, en door de Chinezen, die geene r hebben, schandelijk verminkt).

GEDINGSCHIJVER, m. *grippier*, verb. van griffier, *kátib, Ar., penjoerat.*

GEDINGSTUK, o. *soerat bitjára, soerat dáwá.*

GEDOEN, w. w. zie **BEHELPEN**.

GEDOENTE, o. gedoen, (gemak), *énnaq, sedap, senang.*

Hij is in een goed —, *makka ía hí-dop dengan senang.*

—, *geraas, roesoe.*

GEDOMMEL, o. *dangong, dásing.*

GEDONDER, o. *gemoeroeh, goeroeh, boenji goentoer.*

GEDOGEN, b. w. *táhan, derita, tanggoeng, tsabar.*

Ik kan dat niet —, *kita tíada boleh táhan itoe.*

—, *toelaten, béjarkan, kassi bébas, L., brí móhon.*

GEDRAAL, o. *perlambátan.*

GEDRAG, o. *lákoe djálan, kalakoewan.*

Een braaf —, *lákoe djálan jang bájiq.*

Ik kan voor zijn — niet instaan, *kita tíada boleh tangoeng dia poenja lákoe djálan.*

Een man van een slecht —, *órang jang djáhat lákoe djálanna.*

GEDRAGEN, wed. w. *melakoekan diri.*

Zich behoorlijk —, *melakoekan diri dengan sepertinja.*

Zich naar iets —, *toeroet.*

Waarom gedraagt gij u op deze wijs? *mengapákah toewan hamba melakoekan dirinja toewan hamba demikién ini?*

Gij moet u naar die bevelen —, *loe misti toeroet itoe parintah. L., apálah kiránja toewan hamba handaq menoeroet titah itoe.*

Zich laag —, *berkedji, berlákoe djálan jang djáhat.*

GEDRAGING, vr. *lákoe djálan.*

GEDRANG, o. *penjesákan.*

In het — zijn, *kasesákan.*

GEDREIG, o. *antjam, pengantjáman, L., amang, pengamangan.*

GEDROGT, o. monster, *raqsjása, bawta en boeta, Kw.*

Een — zonder hoofd, *raqsjása jang tíada berkapála.*

GEDROGTETLIJK, b. n. *seperti raqsjása, ber-roepa djáhat.*

GEDROGTETLIJKHEID, vr. *roepa raqsjása, roepa djáhat.*

GEDRONGEN, b. n. *kasesákan, tertompat.*

— zitten, *doedoq bertindeh.*

GEDRUISCH, o. *roesoe, L., gampar, bahána.*

Zwaar —, *gemoeroeh, riboet.*

GEDUCHT, b. n. *jang di takoeti, heibán, Ar.*

GEDULD, o. *táhan, tsabar, Ar., tahamoel, Ar.*

Met — verdragen, *menderita dengan tsabar.*

Mijn — is ten einde, *makka sahája tíada terderita lági, sahája tíada lági boleh táhan.*

— hebben, *tsabarkan.*

Het — overwint alles, *makka tsabar itoe paadda áchirinja menang djoeqa.*

En vermeerder uw —, *dan perbánjaq oléhmoe tsabarmoe.*

GEDULDIG, b. n. *bertsabar, táhoe tsabar, menáhan háti.*

Zeer —, *tsaboer, Ar.*

GEDUREN, o. w. zie **DUREN**.

GEDURENDE, voorz. *semantára, sa-láma, paadda antára, sedang, fi, Ar.*

GEDURIG, b. n. *sring-sring, L., sanantiása, sedekála, tíada berkapoatoesan, santiása.*

— af en aan, met korte tusschenpouzen, *bertanbálan.*

— op eene plaats blijven, *mágon, tetap paadda soewátote tempat.*

—, ieder oogeblik, *paadda sa-sáut, hardam, Perz.*

GEDUURZAAM, b. n. *boleh láma.*

—, *sterk, goewat.*

GEDWEE, b. n. *lemah, lemas, L.*

—, *zacht, lenboet.*

—, *gehoorzaam, toeroet parintah.*

Hare ledematen zijn zeer —, *makka anggawátanja itoe lemah sakáli.*

Een — hart, *háti lenboet.*

Dit kind is niet —, *ini ánaq tíada máwote toeroet parintah.*

GEDWEEHEID, vr. *prí jang lemah lenboet.*

GEDWONGEN, verl. deelw. *terpaqsa, terstásat, dilaroerti, Ar.*

GEDWONGENHEID, vr. *pemaksáan.*

GEËERD, b. n. *terformat, termasuk, mótábar, Ar., moekarram, Ar.*

GEEF, bijw. in: te —, (voor niet, bijna om niet), *per tjoemah, L., hamprí tíada béjar sátoe apa, terláloe moerah sakáli.*

GEEFS, bijw. in: goed —, *moerah hâti, soeka kasâ doewit sâma orang miskin, L., soeka membrî derma, karim, Ar.*

GEEL, b. n. *koening*.

Licht —, *poetih koening, koening moeda.*

Donker —, *koening toewah.*

Gele kleur, *warna koening.*

—, dat tusschen wit en rood is, *ka-taloewan.*

— koper, *koeningan.*

— maken, *koeningkan, bekin koening, L.*

GEELACHTIG, b. n. *kakoeningan, berwarna koening.*

GEELACHTIGHEID, vr. *warna koening.*

GEELGIETER, m. *toekang koeningan.*

GEELHEID, vr. *warna koening, koening.*

GEELSTAART, m. *kalam pang, ikan kalam-pang.*

GEELZUCHT, vr. *sâkit koening, sâkit nana-jâman, tsafirâ, Ar.*

GEEN, b. n. *sâtoe tiâda, sâtoe trâda, L., soewâtoe poon tiâda, bârang soewâtoe poon tiâda*, bij verk. *sa . . . poon tiâda.*

En Djantâjoe had geene krachten meer. *makka Djantâjoe tiâda bergâja lagi, S. R. 100.*

— mensch is te huis gebleven, *sa-orang poon tiâda tinggal di roemah.*

Hoeveel hebt gij ontvangen? —, *brâpa angkaw tarima? sâtoe tiâda.*

— medelijden hebben, *tiâda berkasé-han.*

Op — e plaats, *paadda sa-bârang tampat poon tiâda, bârang di mâna-mâna poon tiâda.*

—szins, *boekán*, (stellig ontkennend).

Hij is — krijgsheld, *makka ia boekán pahloewân.*

— e schuld hebben, *tiâda bersalâkau.*

— e schulden hebben, *tiâda berhoetang.*

Naar mijn oordeel zijn het — menschen, *paadda bijâra hamba boekánlah ia mânoesja, S. R. 21.*

GEEN, **GENE**, voorl. w. *bâliq, sabrang, sablah lâjin.*

Aan gene zijde van den berg, *di bâliq goenong.*

Aan gene zijde van de zee, *di sabrang lûvoet.*

Deze en gene, *ini dan itoe.*

Indien ik nu — e bezigheden had, *djika djangan ada pekarjâan ini, S. R. 119.*

Dezen en genen zijn overeengekomen, *bebrâpa orang soedah berdjandji.*

Eerst moet gij dezen, daarna genen hooren, *dhôlo mistî dengar ini lantas itoe, L., bermoea kâli di dengar olêhmoé orang ini lâlœ orang itoe, (komeidiën orang itoe of di blâkang kâli orang itoe).*

GEENERHANDE, generlei, b. n. *sa-bâgei poon tiâda, sâtoe tiâda, sâtoe trâda, L.*

GEENSZINS, bijw. *sa-kâli-kâli tiâda, lâ, Ar., boekán.*

Dat — een gezegde was om te zeggen, *itoe bokannja kâta di katâkannja.*

GEER, vr. van een vrouwenhemd, *pésak.*

— van een manshemd, *kikei, kiktiau, kikeiaw.*

GEËRGERD, verl. deelw. *kena sjak.*

GEËSEL, m. *tjomoq, tjemoet, tjâboq.*

—, verwoester, *peminâsa.*

—, ramp, plaag, *belâ.*

GEËSELAAR, m. *pentjomoq.*

GEËSELEN, b. w. *tjomókt, pâloes dengan tjomoq, tjemoeti, poekol sâpoe, L., tansis, darah, Ar.*

Geëseled worden, *di poekol sâpoe, L., di tjemoeti, di tjomókt.*

GEËSELING, vr. *pentjomókan, darh, Ar.*

GEËSELPAAL, m. *tiang orang jang di poekol sâpoe.*

GEËSELROEDE, vr. *tjomoq, tjâboq, tjemoeti, sâpoe, sesâpoe.*

GEEST, m. in tegenstelling van het stoffelijke, *roh, Ar.*

De — Gods, *roh Allah.*

De Heilige —, *roh el goedoes, Ar., njawâ soeti.*

De booze —, *pólong, poelon. iblis, Ar., sjeihân, Ar.*

—, vlugge —, of duiveltje, *békar âkas.*

—, spooksel, verschijning, *hantoe, bâ-jang, cheiâl, Ar.*

Booze —, kwelduivel, *djin, gargást, raksjâsa.*

Rondzwevende — van een doodgeboren kind, *pontjánaq.*

Zekere —, onzichtbaar, hoorbaar wezen, dat goedaardig is en zich op zolder of in den nabijheid doet hooren, *bedjadjâran, L.*

De — des menschen is onsterfelijk, *makka roh manoesia itoe kakal adanja.*

Tegenwoordigheid van —, *tetap hâti.*

Voor den — zweven, *terkenangkan, ingatkan*, (d. i.: gedenken, zoodat de uitdrukking: „mijne moeder zweeft mij steeds voor —”, vertaald wordt door: „ik gedenk steeds mijner moeder”, *senantiâsa terkenangkan kita akan ibœ kita*, of: *salamanja sahâja ingat sahâja poenja mâ, L.*; men kan in den hooger en stijl zeggen: „*makka bonda kâmt senantiâsa menghadap fikiran kâmt*”, hetwelk de uitdrukking zuiver wedergeeft.

—, ziel, *djwa, njâwa.*

Den — geven, sterven, *poetoes njâwa.*

En Maha Radja Bolia gaf den —, *makka Mahâ Râdja Bolia poon poetoeslah njâwânya, S. R. 116.*

—, verstand, —vermogens, *boedî, âqal, Ar.*

Zonder —, verstand, *tiâda berboedî.*

Een fijne —, *âqal jang hâlœs.*

Daar steekt een goede — in, *prt boe-dinja bâjig.*

—, gemoed, *hâti.*

Hij is vrolijk van —, *makka ialah orang jang soeka hati.*
 Hij heeft veel —, *makku ia banjaq aqal boedinja.*
 Een sterke —, *boedi jang tetap.*
 Een vrij —, *orang kâfir.*
 Een —, dien het bijgeloof in de rivieren plaatst, *djoerig, andjing setan, L.*
 — van arak, *roh araq.*
 — van vitriool, *roh, Ar. Rich., roh troesi.*
 De —, meening, *arti, châtstsiat, Ar., mâna, mâni, Ar.*
 De —, het gevoelen, *kira, rása,*
 De — van den koran, *châtstsiat qor-ân, Ar.*
 — en, *arwah, Ar.*
 GEESTACHTIG, b. n. *rohâni, Ar.*
 GEESTACHTIGHEID, vr. *prt rohâni.*
 GEESTDRIFT, vr. *ghayrat, Ar., himmat, Ar.*
 Edele —, *himmat tinggi, ghayrat jang moelia.*
 GEESTDRIJVER, m. *orang moetachayil.*
 GEESTDRIJVERIJ, vr. *tachajoel, Ar.*
 GEESTELIJK, b. n. *rohâni, Ar.*
 — e eigenschap, *tsifat jang rohâni.*
 —, godvruchtig, *tsâleh, Ar.*
 — e bediening, *pekaradjân inâmat.*
 — e waardigheid, *duradjat inâmat, Ar.*
 Een — en wereldlijk koning, *râdjia rohâni dan doenyâwi.*
 — gewaad, *pekâjin inâm, (van priesters).*
 — gewaad van een' prediker, *pekâjin pandita.*
 Eene — e dochter, *parampoewan pertâpa.*
 GEESTELIJKE, m. (hij de Mohamedanen,) *inâm, panghoeloe.*
 —, (bij de Christenen,) *pandita*, echter is *padri* (eig. *padre*) meer bepaald voor de Roomschen, want dat woord is door de Portugesche priesters in vroegere eeuwen in Indië ingevoerd.
 — n, die een kluizenaars leven leiden, *pandita jang bertâpa.*
 Jonge —, *santri.*
 En zeer vele — n, die uit de bovenwindsche landen kwamen, *dan bebrâpa pandita jang datang derri atas angin.*
 GEESTELIJKHEID, vr. *segalla inâm.*
 GEESTELOOS, b. n. *tiada berboedi, tiada ber-aqal.*
 GEESTENBEZWEERDER, m. *sastrâwan, jang memboewang sjeihân.*
 GEESTENDOM, o. (Indisch,) *déwâta jang di kiangan, segalla déwa-déwa.*
 —, (volgens het christelijke begrip) *segalla arwah.*
 GEESTENRIJK, o. zie SCHIMMENRIJK, afgestorvenen (volgens het bijgeloof,) *segalla hantoe, karadjân hantoe.*
 GEESTENWERELD, vr. (der indianen,) *kiang-*

an, sorga, swarga, (de twee laatste woorden, hebben wij voor: hemel, overgenomen; men kan daarvoor: karadjân orang chalâts en negri jang baqâ bezigen.)
 GEESTENZIENER, m. *orang jang kira melihat hantoe (d. i. iemand, die meent geesten te zien.)*
 GEESTIG, b. n. zie GEESTACHTIG.
 —, vernuftig, *berâqal, âarif, Ar., hâloes.*
 Een — gezegde, *kâta jang hâloes.*
 GEESTIGHEID, vr. *aqal.*
 GEESTKRACHT, vr. *qoewat roh, qoewat djiwa.*
 GEESTRIJK, b. n. *banjaq roh.*
 — van vochten, *kras.*
 — vocht, *oer kas, zie ARAK.*
 GEESTVERMOGEN, o. *tsifat roh.*
 GEEUWEN, o. w. *gâwap, menggâwap, zie GAPEN.*
 GEËXCOMMUNICEERD, b. n. (ond. w.) in den brn gedaan, *mal-den, Ar.*
 GEFEMEL, o. schijnheiligheid, *perboewâtan tjelas, nifâq, Ar.*
 GEFLEEM, o. *pemboedjoekan.*
 GEFLIKKER, o. *gomirlâpan.*
 GEFLONKER, o. *taperling.*
 GEFLUIT, o. *pestolan.*
 — op eene fluit, *pentoepan bangsi, zie FLUIT.*
 GEGADIGDE, m. *orang jang soeka bli.*
 GEGEEUW, o. zie GEBUWEN.
 GEGETEN, verl. deelw. *soedah mâkan, hâbis mâkan, soedah santap, hâbis santap, Hofst.*
 GEGIL, o. *tertaq, zie GILLEN.*
 GEGLEDEN, verl. deelw. *tepléssét, zie GLI-DEN.*
 GEGLUUR, o. *hânté, hântip, pengintéan, pengintipan.*
 GEGOED, b. n. *kâja, hartâwan, berbenda.*
 Een edelgeboren en — mensch, *orang bangsâwan lagi hartâwan, budjadjâjaq, L.*
 GEGOEDHEID, vr. *kakajân, kalakoewan hartâwan.*
 GEGOLDEN, verl. deelw. *lâkoe, berlâkoe.*
 GEGOLF, o. *pengombâkan, aloen, zie GOLF.*
 GEGONS, o. *dangong, dâsing, boenji.*
 GEGREPEN, verl. deelw. *tertangkap, di tangkap, zie GRIJPEN.*
 GEGRIEFD, deelw. *sâkit hati, kesal.*
 GEHAKKEL, o. *pergayâpan, gâgap, gâgoeh.*
 GEHAAT, b. n. *terbintji, makroeh, Ar.*
 GEHAKT, b. n. *terpôtong, terpanjang.*
 — vleesch. *pêrgedél, verb.*
 GEHALTE, o. *harga, nilei, qadar.*
 De — van dat goud is tien matoe, *makka qadar amas itoe sapoloh matoes, (dat is 24 karat).*
 GEHAMERD, b. n. *pâdjâl.*
 GEHARNAST, b. n. *berpâké bádjoe zirha, berlangkap dengan bádjoe ranté.*
 GEHAVEND, b. n. *roesaq, bilas.*
 —, afgejakkerd, *budjâjat, L.*
 GEHEEL, o. en b. n. *genap, intéro, L.,*

sontog, seloeroeh, belåka, boelah, berhåna, sabelhåna, belåka, samista, sakåli, tamåm, Ar., langkap, zie GANSCH.

Vallen en — blijven, *djåtoh serta tiåda pitjah.*

In het — niet, *sa-kåli-kåli tiåda, boekantlah,*

Het — e uur is verstreken, *makka in-téro djåm soedah låloe (liwat, L.).*

De — e dampkring, *belåka adåra.*

Een — stel kleederen, *pekåjin jang salangkapnja. S. R. 11.*

Het — is grooter dan elk deel, *makka djoemlah itoe åda lebeh besaar derri paadda sasoeuwåtoe bahagiannja.*

De — e bevolking der aarde, *sa-isi boemi, Isk. 367.*

Het — van deze getallen beloopt zeven millioen drie maal honderd zeven duizend acht honderd vijf en negentig, *makka djoemlahnja bilångan ini sumoewa djådi toedjoh joeta tiga kett toedjoh riboe delåpan råtoes sembilan poeloh lima.*

Dat huis is nog in zijn —, *makka roemah itoe lågi åda bång sakåli, (belom roesaq.)*

Eene zaak, die in haar — is gebleven, *perkåra jang belom di oebahkan, (jang måsintéro.)*

Over het — genomen, (met een woord), *dengan sa-påtah kåta, dengan pëndêq sådja.*
Over het — genomen, (alles wel beschouwd,) *kåloe di tåmbang samoewa.*

— van goud, van louter goud, *derri paadda amas belåka.*

GEHEELAL, o. samista åålam, zie HEELAL.

GEHEELLIJK, bijw. *dengan genap, dengan sagenapnja, in-téro, L.*

GEHEELIGD, b. n. moeqaddas, Ar.

GEHEIM, b. n. terboenå, semboenå, semboenjå, tersemboenå.

Eene — e gedachte, *ingåtan jang tersemboenå.*

Het — e trapje, *tangga jang terboenå.*

Eene — e deur, *pintoe måling.*

Het — e gemak, *djamban, tandas.*

De — e deelen van het ligchaam, *kamaloewan.*

GEHEIM, o. rahsia, sirt, Ar., rahja, Skr.

Een — aan iemand vertrouwen, *menåroh (tangoengan) rahsia paadda su-årang.*

Een — openbaren, *memboekåkan rahsia.*

Aan geen ander dan u zou ik dit — toevertrouwen, *djikalaw låjin derri paadda toewan hamba tiåda hamba måwoe mengatåkan rahsia ini. I. J. 18.*

In dit — moet aan niemand hoegenaamd bekend worden, *dan rahsia ini djångan katahoewan kapada sa-årang poon. S. R. 14.*

Iemand, wien men — en toevertrouwt, *petåroh rahsia.*

Een — bewaren, *simpan rahsia.*

— en, *asrår, Ar.*

In het —, *dengan diåm-diåm, mentjoertjoert.*

In het — spreken, *bitjåra dålåm bamboe.*

In het — vlugten, *mentjoert-tjoert lårt.*

In het — naar iets vernemen, *sidiq diåm-diåm.*

In het — opium verkoopen, *mentjoert-tjoert berdjoewal afioen, båwa (djoewal) apioen glap.*

De — en der godsdienst, *perkåra agåma jang ghåjt, isrår dån, Ar.*

Een — verspreiden, *panjångkan rahsia.*

GEHEIMBEWAARDER, m. *petåroh rahsia, m. en vr.*

GEHEIMENIS, vr. *bårang jang ghåjt, rahsia, tatsawwof, Ar.*

GEHEIMHOUDEND, b. n. *tåhoe simpan rahsia.*

GEHEIMHOUDING, vr. *taråhan rahsia, simpan rahsia.*

Waar vind ik —? *di måna dåpat taråhan rahsia?*

Ik vertrouw op 'uwe —, *kita pertjåja toewan simpan rahsia.*

GEHEIMKAMER, vr. *chalwat, Ar.*

GEHEIMRAAD, m. *sakoeto (teman) madjlis rahsia.*

GEHEIMSCHRIFT, o. *hoerof jang ghåjt, hoerof jang mosjkil, (glap.)*

GEHEIMSCHRIJVER, m. *kåtib rahsia, kåtib is-sirt, Ar.*

GEHEIMSCHRIJVERSCHAP, o. *djawåtan (perkardjåån) kåtib rahsia.*

GEHEIMZINNIG, b. n. *ghåjt, Ar., mosjkil, Ar., glap.*

GEHEIMZINNIGHEID, vr. *ghåjt, Ar., perkåra jang dålåm sakåli, bårang rahsia.*

GEHEKEL, o. *pentjelåån.*

GEHELMD, b. n. *berkatoepong, langkap dengån katoepong.*

GEHEMELTE, o. *lelångit.*

— van den mond, enz. *långit-långit moeloet.*

— van een ledikant, *tåndah.*

Prachtig — boven eenen olifant, die voor eenen vorst verschijnt, *gambot.*

GEHENGEN, b. w. zie GEDOOGEN.

GEHESCHEN, verl. deelw. *tertårêq, terhåla, tetårêq, L., zie HIJSCHEN.*

GEHEUGEN, o. *pengingåtan, kenang, pengånangan, kifihl, Ar.*

Een sterk —, *pengingåtan jang trang.*

Een zwak —, *pengingåtan jang koerang trang, (jang glap.)*

—, herinnering, *sadar, kenang, terkenang.*

Hij heeft daar geen — van, *makka tiåda tersadarlah ia akan itoe.*

In het — houden, *berkenangkan.*

GEHEUGEN, b. en onp. w. *ingat, sadar, kenang.*

Het geheugt mij niet meer, *kita tiåda lågi ingat itoe.*

Hij zal het u helpen —, *makka ia akan menjadarkan itoe padåmoew.*

GEHEUGENIS, vr. *penyingatan*.
 GEHEUGENKUNST, vr. *ilmoe meneguhkan penyingatan*.
 GEHEVELD, b. n. *bertâpé, L., sâma tâpé, L., berchamir, berrâgi*.
 — brood, *rôti sâma tâpé, L., rôti jang berrâgi, rôti jang berchamir*.
 GEHEVEN, verl. deelw. *terangkat, zie HEFFEN*.
 GEHINNIK, o. *pentjaritan*.
 GEOHEKT, b. n. een' of meer hoeken hebbende, *berpendjoeroe*.
 GEHOLPEN, verl. deelw. *tertoelong, mantsoer, Ar., zie HELPEN*.
 GEHOMMEL, o. zie GEDOMMEL.
 GEHOOR, o. zintuig, *penengar, pendengar, sam-de, Ar.*
 Het — verliezen, *hilang penengar, toek*.
 Scherp van — zijn, *penengar tâdjam*.
 Hard van —, *bângal, poekaq, poekah*.
 —, aanhooren, *penêngâran*.
 Geen — willen geven, *tiâda mâw dêngar*.
 Aan de woorden der ouders — geven, *toeroet kâta orang toewah*.
 —, hetgeen gehoord wordt, *kadêngâran*.
 —, gehoorgeving, *semâjam*.
 — geven, audientie verleenen, *doedoeq semâjam*.
 Openbaar —, *semâjam jang sadjati, (oemoem)*.
 Bijzonder —, *semâjam di hâdap sa-ôrang sâdja*.
 Eenen afgezant ten — e ontvangen, *mendjawâti oetoesan*.
 De koning heeft den afgezant in een bijzonder — ontvangen, *makka râdja poon doedoeq semâjam di hâdap oetoesan itoe sa-ôrang diri*.
 —, al de toehoorders, *segalla orang jang menêngar, orang penêngâran*.
 Wat was uw —? (wat hoordet gij?)
apa penêngâran moe?
 GEHOORBUIJS, vr. *oerat telinga, oerat penêngar*.
 GEHOORD, verl. deelw. *terdêngar, kadêngâran*.
 GEHOORIG, b. n. *gampang mendêngar, moedah di dêngar, gampang di dêngar*,
 GEHOORKUNDE, vr. *ilmoe boenji*.
 GEHOORND, b. n. *bertandoq*.
 —, zoo als het neushoordier, enz., *tjoela*.
 Een dubbel — e rhinoceros, *bâdaq karbaw, bâdaq jang bertjoela doewa*.
 Eene — e slang, *oelar bertjoela*.
 GEHOORPLAATS, vr. *tampat semâjam, pasêban, Jav., pengadâpan, balérong, pebalain, bâlret semâjam*.
 GEHOORZAAM, b. n. *toeroet, dêngar-dêngâran, baqti, moethi, Ar.*
 — aan de bevelen, *toeroet parintah*.

— aan de raadgevingen, *dêngar-dêngâran peladjaran*.
 Een — kind, *ânaq mânis*.
 — aan God, *berboewat baqti paadja Allah*.
 —, onderdanig, *rindah, talog*.
 GEHOORZAAMHEID, vr. *penoeroetan, istihâû, Ar., kabaqtian, djoendjoeng, thâat, Ar., imtitzâl, Ar.*
 — aan de bevelen des vaders, *penoeroetan parintah bapa*.
 — aan God, *kabaqtian paadja Allah*.
 — aan de bevelen des konings, *djoendjoeng titah râdja*.
 Al de oostelijke landen heeft hij onder zijne — gebragt, *makka segalla negri tinor itoe di taloqkannja*.
 GEHOORZAAMLIIK, bijw. *dengan chedmat, dengan kabaqtian, dengan djoendjoeng, Hoft*.
 GEHOORZAMEN, o. en b. w. *toeroet, dêngar, djoendjoeng, Hoft*.
 Als ik u beveel, moet gij —, *kâlœ kita kassî parintah sâma loe, loe misti toeroet, L.*
 Het bevel des konings moet gehoorzaamd worden, *makka titah râdja itoe handaq di djoendjoeng, Hoft*.
 Iemands woorden —, *dêngar orang poenja kâta*.
 — in eenen godsdienstigen zin, *berbaqti*.
 GEHOORZAMING, vr. *kabaqtian, zie GEHOORZAAMHEID*.
 GEHOUDEN, verl. deelw. *terpêgang, zie HOUDEN*.
 —, b. n. verplicht, *wâdjib, Ar., hâroes, misti, L.*
 Gij zijt — te vasten, *makka wâdjiblah angkaw berpowâsa, makka hâroeslah angkaw pègang poewâsa, loe misti pègang poewâsa, L.*
 Niemand is — het onmogelijke te doen, *makka sa-ôrang poon tiâda wâdjib berboewat bârang apa jang tiâda ihtimâl, makka orang trâda misti kardja apa-apa jang trâda boleh di kardja, L.*
 GEHUUCHT, o. *tâlang, kampong ketjil, doekoh, doekoe, Jav.*
 GEHUIL, o. *tangisan, zie HUILEN*.
 — van dieren, *perâwong*.
 GEHUISD, b. n. *berroemah*.
 Klein gehuisd zijn, *berroemah ketjil*.
 Ruim — zijn, *berroemah besaar*.
 GEHUISVEST, b. n. *doedoeq, berdoedoeq*.
 GEHUPPEL, o. *loempâtan, zie HUPPELEN*.
 GEHUWD, b. n. *berkâwin, bakâwin, L., mohsan, Ar.*
 — met eene vrouw, *berbini, ber-istri*.
 — met eenen man, *berlâki, bersoewâm*.
 GEJAAG, o. *pemboeroewan, zie JAGEN*.
 GEJAAGD, b. n. *ter-boeroe*.
 GEJAMMER, o. *peratâpan, zie JAMMEREN*.

GEJANK, o. *sálaq, gonggong, L.*
 GEIBLOK, o. *karé singsing lájar, érrétan singsing lájar.*
 GEIJEN, b. w. *singsing, menjingsing, boebot.*
 De zeilen —, *menjingsing lájar.*
 GEIL, b. n. van spijs, *walgend, kadjemoe-wan.*
 — van den grond, *terlâloe gemoq.*
 —, *wellustig, gátal.*
 GEILHEID, vt. *terlâloe bânjaq gemoq.*
 —, *onkuischheid, kagatâlan, doekâna.*
 GEJOK, o. *jokkernij, sanda-goeraw.*
 GEIT, vt. *kambing betina, kambing param-poeawan, L.*
 Jonge —, *ânaq kambing.*
 Wilde —, *kambing hoetan, oeijal, Ar.*
 GEITENHOEDER, m. *gombâla kambing, órang djâga kambing.*
 GEITENMELK, vt. *ajer soesoe kambing.*
 GEITENMELKER, m. *zekere vogel, tjâbaq.*
 GEITENOOG, o. *mâta kambing.*
 GEITOUW, o. *tâkt singsing lájar, tâkt boe-boetan lájar.*
 GEJUICH, o. *rîjoh, tampiq soeraq.*
 Het — van al de krijshelden *klonk* zeer *luidruchtig*, als of de hemel zou *splijten*, *makka tampiq soeraq segalla hoelobâlang poon terlâloe amat goempita separti lángit akan berblah rasânya.*
 Woest —, der Dajakkers bij het te huis brengen der door hen gesnelde (afgehouwene) koppen, *lâhap-lâhap.*
 GEJUWEELD, b. n. *terhâst dengan intan-intan.*
 GEK, b. n. en bijw. *gila, sarsar.*
 Een — mensch, *órang gila.*
 Een — mensch, die wartaal spreekt, *órang gila bahâsa.*
 — maken, *pergilâkan, bêkin gila.*
 Eenigzins —, *gila sedikit.*
 Geheel —, *gila sakâli.*
 Wat denkt gij, dat ik — ben? *apa loe kira goewa gila? L., apa kirâmoe kita gilâkah?*
 Ben ik dan —? *gilâkah akoe?*
 —, bot, dom, *bodoh, góbloq, L.*
 — op een meisje zijn, *gila birâhi akan ânaq dâra sa-órang.*
 Hij is — op het bergleven, *ia terlâloe soeka tinggal di goenong.*
 — worden, *djâdi gila.*
 — zijn, *âda gila.*
 — van wijsheid, *gila óleh pengatahoevan.*
 Zich — houden, *poera-poera gila la-koenja, berbódoq-bodókan dirt, gila bahâsa.*
 — van angst, *gila kârana tákoet.*
 —, verzot, dol verliefd, *gendang, L.*
 Half —, half mal, *pengeng, tjang.*
 —, verbijsterd, *njânjoe.*
 GEK, m. *órang gila, órang sarsar.*
 Een volslagen —, *órang gila sakâli.*

Voor den — houden, *mâjin bódoh, mâjin gila.*
 Een —, fat, *órang paralénté, djanggal.*
 GEKAKEL, o. *koetiq, zie KAKELAN.*
 GEKAL, o. *pelitâran, tjoeira, zie KALLEN.*
 GEKAMD, b. n. *tersisir, di sistr.*
 —, van eenen kam voorzien, *berdjamboel, berbâloeng, berdjinggir, L.*
 GEKAMERD, b. n. di *piâra di dâlam bilit, di piâra di kâmar, L.*
 GEKEELD, b. n. di *pólong, tersembleh, madzboh, Ar.*
 GEKERM, o. *pengadahan, zie KERMEN.*
 GEKHEID, vt. *kagilâan.*
 —, *zothed, kabodohan.*
 Het is maar —, *ítóe mâjin sâdja.*
 GEKJE, o. *órang paralénté, djâlang, mizar & mizar, Ar.*
 GEKJOF, o. *perbantâhan, tjerewét, zie KIJVER.*
 GEKJIK, o. *téngq, zie KIJKEN.*
 GEKIR, o. *koekeroeboe.*
 GEKITTEL, o. *penggelian, pengitikan, zie KITTELEN.*
 GEKKELIJK, bijw. *gendéng, atas prt jang gila.*
 —, een weinig gek, *gila sedikit.*
 —, *winderig, rongkah, L.*
 GEKKEN, o. w. *boerten, bergoeraw, goerawkan, goeroekan, bermâjin-mâjin, bersanda-sanda, berseloeroe.*
 —, spotten, *stindir, menjindir, bersindir-stindir, tjampah.*
 Zonder —, *soenggoeh-soenggoeh, tâda dengan mâjin.*
 —swaardig, *hâroes di tertawakan órang.*
 GEKKENHUIS, o. *roemah djâga órang gila.*
 GEKKERNIJ, vt. *persandâan, zie BOERT.*
 GEKKIN, vt. *parampoeawan gila.*
 GEKKO, vt. zeer groote haagdis, *tóké, góké, kéko.*
 GEKLAG, o. *râtap jang tâda berhénti.*
 GEKLANK, o. *boenji, bahâna.*
 Het — der bazuin, *boenji nafiri.*
 GEKLAP, o. *pelitâran, zie KLAPPEN.*
 GEKLAPPER, o. *gelétog, L., gelâtaq.*
 GEKLATER, o. *gamarâtaq, kamarâtaq, zie KLATEREN.*
 GEKLETS, o. van eene zweep, *boenji tjamboq.*
 GEKLIKKLAK, o. *gamarantjantj.*
 GEKLOP, o. *tâpoq, ketog, L., paloewan.*
 GEKLOTS, o. *aloen.*
 Ik hoorde het — der baren, *makka kita poon dengar oembaq mengâloen.*
 GEKNAP, o. *letos, latos.*
 GEKNARS, o. *kartaq.*
 GEKNEED, b. n. *soedah di remas, madjoen, Ar.*
 GEKNERS, o. zie *GEKNARS.*
 GERNEUSD, b. n. *mâmar.*
 GEKNIBBEL, o. *tâwar kikir-kikir.*
 GEKNIJS, o. *karâtan hâti, girgetam.*
 GEKNIK, o. *oenggoet-oenggoet, oenggoe-oenggoe, L., andjal-andjal.*
 GEKNOEI, o. *karâta koesoet, zie KNOEIJEN.*

GEKNOR, o. *tjomél-tjomél*, L., zie KNORREN.
 — van een varken, *koerkoer*.
 GEKOCHT, verl. deelw. *terblí, di blí*, zie KOOPEN.
 GEKONNEN, verl. deelw. *terdapat, boleh*, zie KUNNEN.
 GEKOOK, o. *didih, tánaq*, zie KOKEN.
 —, *kooksel, bárang jang soedah di másaq*.
 GEKOPPELD b. n. *berdjoedoe, berkaláman*.
 GEKORVEN, b. n. *terhírís*, zie KERVEN.
 GEKOUT, o. *ómong-ómongan*, zie KOUTEN.
 GEKRAAI, o. *koekoq*, zie KRAAIJEN.
 GEKRAAK, o. *rantan, perantan, peletos*, zie KRAKEN.
 GEKRAB, o. *pentjakáran, penggarókan, sanggoet*, zie KRABEN.
 GEKRABEL, o. *górès-górès*.
 GEKRAS, o. van eene kraai, *soewára gágaq, teréaq gágaq*.
 GEKREGEN, b. n. *soedah beróleh*, zie KRIJGEN.
 GEKRIEWEL, o. *djoelór-djoelóran*.
 GEKRIJSCH, o. *teréaq*, zie KRIJSCHEN.
 GEKRIJT, o. *tangisan*, zie KRIJTEN.
 GEKRIEDEL, o. *soeloeran, soelóran*, zie KRIEDELLEN.
 GEKRISTEND, b. n. *soedah másoq tsarán*.
 GEKROESD, b. n. *kritiq, L., kriting, pa-poewah*.
 GEKROMD, b. n. *bantog*.
 GEKROMPEN, b. n. *kroekot*, zie KRIMPEN.
 GEKRULD, b. n. *boekol*, zie KRULLEN.
 GEKSCHERDER, m. *orang jang májin bódoh*.
 GEKSCHIEREN, o. w. *májin bódoh*, zie GEKKEN.
 Zonder —, *soenggoeh-soenggoeh, tíada dengan májin*.
 Dat is geen —, *ítie boekan perkára jang gampang, makka ítie boekan perkára jang moedah*.
 GEKUCH, o. *bátog-bátog*.
 GEKUIFD, b. n. *berdjamboel*.
 GEKUISCHT, b. n. *indah-indah*.
 —e stijl, *karángan soerat jang indah-indah boenjinja*.
 GEKUS, o. *pentjioeman*, zie KUSSEN.
 GEKWAAK, o. *goewêq*.
 GEKWAK, o. *boenji bárang jang djátòh*.
 GEKWEEL, o. *íjtíjtí*.
 GEKWEL, o. *ganggoe, penggrétjòkan*, zie KWELLEN.
 GEKWIJL, o. *pelóran*.
 GEKWIJN, o. *sákit-sákitan*.
 GELAARSD, b. n. *berkautz, páké las*, L., *páké stiwel*, L.
 GELAAT, o. *moeka, wadjah*, Ar., *hadrat*, Ar., *Hoft, doerdja*, zie AANGEZIGT.
 Het — des aardrijks, *moeka boemi, tsahif*, Ar.
 GELAATKENNER, m. *qá'if*, Ar.
 GELAATKUNDE, vr. *ilmoe qá'fat*, Ar.
 GELAATKUNDIG, b. n. *derri pauddu ilmoe qá'fat*.

—, in de gelaatkunde ervaren, *jang táhoe ilmoe qá'fat, qá'if*.
 GELAATSKLEUR, vr. *warna moeka*.
 GELAATSTREK, m. *tanda moeka*.
 GELACH, o. *tertawáan, penertawáan*.
 GELADEN, verl. deelw. *termoewat, tersárat*.
 Het op iemand — hebben, *binjtí akan sa-orang*.
 Hij heeft het op u —, *makka dia binjtí sama loe*, L., *makka bintjilah ía akan angkaw*.
 Niet zwaar —, *anggal*.
 GELAG, o. *belandja*.
 Elk moet zijn — betalen, *másing-másing handaq bájar belandjánja, másing-másing mistí bájar dia poenja belandja sendírt*.
 Dat is een hard — voor hem, *makka ítie áda mosjkil padánja*.
 —en zetten, *péngang wárong sópt*, L.
 GELANG, o. *kíra-kíra, toeroet*.
 Naar — der berigten, *die ontvangen worden, dengan sa-kíra-kíra chabar jang di tarima*.
 Naar — der omstandigheden, *dengan toeroet pri háal álwalnja ítie, dengan timbang menémbang perkaránja, sa-qadar háal álwalnja*.
 GELASTEN, b. w. zie GEBIEDEN.
 —, opdragen, *pesan, pásan, soeroeh*.
 —, magtigen, *kási woewása, membri koewása, mengoewásakan*.
 GELASTIGDE, m. *pesoeróhan*.
 —, afgezant, *oetoesan*,
 —, gemagtigde, *wakil, Ar., polmaq, L*.
 GELATEN, wed. w. *poera-poera*.
 Hij geliet zich alsof hij het vaartuig niet wilde koopen, *makka poera-poera ía tíada máw blí práhoe ítie, poera-poera dia tráda máw blí ítie práhoe, L*.
 GELATEN, b. n. *tsabar, deríta*.
 GELATENHEID, vr. *prí jang tsabar, parángi jang tsabar, háti jang tsabar*.
 GELD, o. *amas, mas* (volgens de *hoekoem. qánon*) *derham, Ar., oewang, wang & lung*, Jap., *doewit*, verb., (*péraq*, zilver, wordt ook gebezigd,) *warg, Ar*.
 Gereed —, *oewang toeni, oewang sakali, oewang kontan*, verb., *naqd, Ar*.
 Met gereed — betalen, *bájar toeni*, ook: *toeni*.
 Valsch —, *wang lantjong*.
 Gangbaar —, *amas jang lákoe, oewang jang lákoe*.
 —, dat te ligt is, *oewang jang koerang brat, oewang jang terláloe ringan*, (*én-téng, L*.)
 Papieren —, *oewang qarhas*.
 Als men dit papieren — tegen zilver verwisselt, hoeveel opgeld (agio) betaald men dan? *káloe di toekar oewang qarhas íni dengan péraq brápa basinja?* (*boengá-nja?*)

— op hand geven, *tampah*, *brí tjing-karam*.

Van de renten van zijn — leven, *hidop derra boenga amasnja*, (*ánaq doewitnja*.)

— is de ziel der negotie, *makka oewang djádi óbat órang berdágang*.

— hebben, *áda kája*, *mempoenjá-ti amas*, (*oewang*.)

Hij heeft veel —, *ia áda bánjaq oewang*.

Goud—, *oewang amas*, *dinár*, *Ar*.

Gemunt —, *wang tertimpa*, *wang jang di tjitag*, *sikkah*, *Perz*.

Gebrekk aan — hebben, *koerang oewang*.

—, goed, bezitting, *mál*, *Ar*.

GELDAPPERSER, m. *órang jang tündis órang ketjil*, *jang mengisap órang poenja dârah*, *jang memaqsá órang bájar oewang*.

GELDBANK, vt. *perbendahâran*, *peti chazinat*, *bank*, *Ned*.

GELDBESNOEIJER, m. *órang jang kikis wang*, *jang krieg wang*.

GELDBEURS, vt. *pondí*, *pondí-pondí*.

GELDBOETE, vt. *denda amas*, *denda oewang*. zie **GELD**.

GELDELOOS, b. n. *tráda poenja oewang*, *L.*, *pótol*, *L.*, *tiáda poenja amas*, *tiáda mempoenjá-ti harta*.

GELDELOOSHEID, vt. *kakoerángan doewit*, *L.*, *pótol*, *L*.

GELDEN, o. w. *harga*, *berharga*, *lákoe*, *fúler*. verb. van *valer*, *Port.*; (*berharga* is eig. „waard zijn” en *lákoe* gelden of hetgeen men er op de markt voor geeft.)

Wat geldt de rijst thans? *brápa har-gánja bras sakárang ini?*

De olie geldt nog geen zeven gulden de tákar, *káloe minjaq sa-tákar itoe toedjoh roepiah belom lákoe*.

De meeste stemmen —, *soewára órang bánjaq itoe berlákoe*.

Hij geldt voor eenen grooten geneesheer, *órang káta dia doekoen jang bisa sakáli*, *L.*, *makka órang berkáta akan diálah thabib jang berilmoe*, (*jang táhoe*, *jang meng-arti*.)

GELGEBREK, o. *kukoerángan oewang*, zie **GELD**.

GELDGEVEN, o. *kaloewar belandja*.

GELDGIERIG, b. n. *berlôba akan péraq*, *kapéngin máw dápat doewit*, *L*.

GELDGIERIGHEID, vt. *lôba akan péraq* (*oewang*.)

GELDHANDELAAR, m. *toekang oewang*, *toekang toekar oewang*.

GELDIG, b. n. *lákoe*.

Deze waren zijn niet meer —, *makka bárang dagángan ini tiáda lági lákoe*, (*tráda lákoe*.)

—, duur, *máhal*.

—, aannemelijk, *lákoe*, *kapertjajân*.

—, in orde, *tsaf*, *Ar*.

GELDKAS, vt. *taróhan oewang*, *tampat oewang*, *kas*, *Ned*.

GELDKIST, vt. *peti oewang*, *peti derham*, zie **GELD**.

GELDMANDJE, o. *bákoel doewit*, *bakoel oewang*, zie **GELD**.

GELDMIDDEL, o. *hátsil derham*, *hátsil oewang*.

—, kapitaal, *módal*, *póko*, *L*.

GELDRIJK, b. n. *kája oewang*, *kája amas*, *kája derham*, *áda bánjaq doewit*, *L*.

GELDSOM, vt. *djoemlah*, *Ar*.

—, kapitaal, *módal*, *rás el mál*, *Ar.*, *póko*, *L*.

GELDSOORT, vt. *roepa oewang*, *djenis derham*.

GELDSTRAF, vt. *denda oewang*.

GELDTASCH, vt. (van *gouddraad*) *opou*, *Chin*.

GELDVERKWISTER, m. *órang jang memboeroeskan hartánja*.

GELDZAAK, vt. *perkára oewang*.

GELDZAK, m. *pondí*, *kanthong*, *Chin*.

GELDZUCHTIG, b. n. zie **GELDGIERIG**.

GELLEDEN, b. n. *tertáhan*, *terderita*, zie **LIJDEN**.

—, voorbijgegaan, *lálloe*, *láma*.

Dat is nog niet lang —, *itoe belom láma*.

Hoe vele jaren dat — is, *brápa táhan soedah lálloe itoe*.

GELEDING, vt. *pátah-patáhan*.

—en, ringen van sommige insecten, *tamboe-tamboe*, *teboe-teboe*.

GELEERD, b. n. *álim*, *berilmoe*, *Ar*, *berpengatahoewan*, *bánjaq táw*, *L.*, *faham*, *ter-ádjár*, *ka-ádjár*, *mota-állin*, *Ar.*, *moe-állam*, *Ar*.

Een geleerd man, *órang álim*, *órang jang berilmoe*. *M. R. 7*.

Zeer —, *állámat*, *Ar*.

Een allergeleerdst man, *órang álim-motaállim*.

Een — boek, *kitáb marifat*, *Ar.*, *boekoe pengatahoewan*, *L*.

—, ervaren, bedreven, *wáqif*, *Ar*.

GELEERDE, m. en vt. *órang álim*, *hakim*, zie **GODGELEERDE**.

—n, meerv. *koekamá*, *Ar.*, *ólamá*, *Ar.*, *moesjá-ich*, *Ar*.

GELEERDELIJK, bijw. *dengan ilmoe*, *dengan pengatahoewan*, *atas pri jang ber-ilmoe*.

GELEERDHEID, vt. *pengatahoewan*, *ilmoe*, *Ar.*, *irfán*, *Ar*.

—, kennis, *marifat*, *L*.

God—, *ilmoe ilahi-j*, *Ar*.

GELEGEN, b. n. *terbáring*, *terhantar*, *áda*, zie **LIGGEN**.

Batavia is niet ver van de zee —, *makka negri Batawiah itoe dekat láwoet*, (*tiáda djáwh derra láwoet*.)

Naast elkander —, *berpinggiran*, *berhampiran*, *berdamping di disti*.

Als het zoo — is, *káloe bagitoe*.

Zoo is het met die zank —, *bagitoelah fál perkára itoe*, *itoe perkára áda bagitoe*.

Dat huis is zeer fraai —, *bâgoes tam-patnja roemah itoe.*

Een — tijd, *mâsa jang bâjiq.*

— e of ledige tijd, — komen, *sampat, ôras, L.*

Het komt mij nu niet —, *makka sakârang sahâja tiâda sampat.*

Op on — tijd komen, *dâtang liwat ôrasnja, L.*

Als het u — komt, *kâlœ toewan âda sampat.*

Mij is daaraan niet —, *sahâja trâda perdoeli itoe, L., makka kita tiâda fedloelt akan itoe.*

Daar is niets aan —, *trâ mengâpa itoe, L., trâ kenâpa, L., makka itoe tiâda pintangnja.*

Daar is veel aan —, *itoe perkâra besaar, itoe bergoena sakâli.*

GELEGENHEID, vr. goede — van tijd, *mâsa jang bâjiq, koetika jang bâjiq, waqtoe jang pâtoet.*

Eene goede — afwachten, *menantikan mâsa jang bâjiq.*

—, ligging, *tampat kadoedoekan.*

De — der steden en dorpen, *tampat kadoedoekan segalla negri dan doesoen.*

De — eener zaak, *prî hâl.*

De — der zaak is dusdanig, *dimikiên-lah prî hâl itoe, prî hâl itoe âda demikiên-lah.*

Dat is eene goede —, *itoe âda sâtoe djâlan jang bâjiq.*

Scheeps—, *djâlan prâhoë, djâlan kapal.*

Als de brief met de post gaat, dat is eene zekere —, *kâlœ soerat itoe di kirim dengan pos, itoelah djâlan jang tentoe.*

Bij —, *moedah-moedâhan.*

Bij deze —, *paadda sakârang ini.*

—, aanleiding, oorzaak, *moela, pòhon, atsal.*

Dit gaf — tot tweespalt, *makka inilâh moelânja tjiderâ.*

Dat geeft — tot alle kwaad, *makka ini djâdi pòhon segalla kadjahâtan.*

—, voorval, zaak, *kadjadian, prî hâl, perkâra.*

—, tijdruiimte, *sompat.*

Geene — hebben, *tiâda sampat.*

Tijd en — hebben, *âda senang.*

GELEGENHEIDSREDE, vr. *kalâm akan prî hâl.*

— bij het eindigen van eenen oorlog, *kalâm akan prî hâl pengabisan prang, ook bijâra, enz.*

GELEI, o. en vr. *koewah jang bekoe, (jang kental.)*

GELEIBRIEF, m. *soerat lepas, soerat lepas bêa.*

GELEIDE, o. *pengantâran, ôrang mengantar, pengandjâran.*

—, (eershalve,) *stoet, pengiring, ôrang djâga di djâlan.*

— in eene wildernis als men den wcg

niet weet, *pengantâran di hoetan kâlœ ôrang tiâda tâw djâlan.*

Onder het — van den generaal, di *bâwah pengandjâran toewan djëndral itoe.*

Oorlogschip tot —, *kapal prang jang toeroet berdjâga di lâwoet.*

—, leiding, invloed, *penghâroe, barkat, Ar.*

Onder de — zijns geestelijken leeraars, *dengan barkat goeroenja, dengan penghâroe goeroenja.*

GELEIDELIJK, b. n. *tartib, Ar., pâtoet, bâjiq peratoerannya.*

Een — onderwijs, *pengadjâran jang bâjiq peratoerannya.*

—, bijw. *dengan tartib, atas prî jang pâtoet, dengan sapâtoenja, dengan seper-tinja, dengan sahâroesnja.*

GELEIDEN, b. w. *hantar, andjar, meng-andjar.*

Iemand op weg —, *hantar ôrang di djâlan.*

Een bevelhebber, die het leger geleid, *(voorgant,) panglima prang jang meny-andjar balâ-tantarâ.*

Eenen koning —, *(vergezellen, eershalve), mengiring.*

Eenen blinde —, *toentoen ôrang boeta.*

Bij de hand —, *pimpin, memimpin.*

Voorts geleidde hij die vrouw bij de hand, *lâlœ di pimpinnja tângannya param-poewan itoe. S. R. 11.*

En de vorst geleidde mevrouw de prinses bij de hand, *makka baginda poon memimpin tângan toewan poetri. S. R. 3.*

Vervolgens geleidde hij haar opwaarts, *lâlœ di bawânja nâjiq.*

—, (eenen olifant,) *angkoes.*

GELEIDER, m. *ôrang mengantar, pengantar.*

—, voorganger, *pengandjar, jang meng-andjar.*

GELEIDING, vr. *pengantâran, pengandjâran.*

GELEIDSTER, vr. *ôrang parampoewan jang mengantar.*

GELEIGEEST, m. *padja.*

GELEL, o. *pelitar-litâran.*

GELEN, o. w. *djâdi koening.*

—, b. w. *koeningkan, mengoeningkan, bêkin koening.*

GELETTERD, b. n. *di pertandâ-ti dengan hoerof.*

Een — man, *ôrang berimoe, ôrang âlim, Ar., hâkim, Ar.*

GELETTERDHEID, vr. *ilmoe kitâb, Ar., mârifat kitâb, Ar.*

GELED, o. (meerv. gelederen), *zamenvoeging der beederen, sindi, boekoe.*

Al de gelederen der vingers, *segalla sindi djarinja.*

Den arm boven het — breken, *pâtah lântang di atas sindinja.*

Pijn in de gelederen, *sangal.*

Uit het —, *tagaliat, tagalitjoh, sâlâh lâlœ.*

Uit het — (lid) vallen, *djâtoh tagalitjoh.*
—, rij, (van soldaten), *bâris, bandjar, dêrêk, L., dêrêkkan, L., tsaf, Ar.*

In gelederen staan, *berbâris, bertsaf, berbandjar, bubbandjar, L., bedêrek, L., bertsaf-tsaf.*

Het eerste —, *bâris di depan, L., (di hadâpan of di moeka.)*

Het tweede —, *bâris di tengah.*

Het derde —, *bâris blâkang.*

De gelederen verdubbelen, *menjoeson bâris.*

De gelederen doen opsluiten, *merâpatkan bâris, mengaroemankan bâris.*

In het — blijven, *tinggal di bâris.*

—, geslacht, *poepoe.*

Het vijfde —, *poepoe jang kalima.*

GELIDWERVEL, m. *boekoe toelang.*

GELIEFD, b. n. *terkâseh, makboeb, Ar.*

GELIEFDE, m. *kakanda, Hoft., abang.*

—, vr. *adenda, Hoft., adé, makboeb, Ar.*

— in het algemeen, *ka-kâseh, tjinta.*

— des harten, *tjinta hati.*

—, aanstaande, *ka-kâwin.*

Bestrooi het lijk van uwen — met de bloemen uwer haarlokken, *taborilah majit kakanda dengan boenga jang dâlam sanggoel toewan, Ind. Laks.*

De beide — n of gelieven, *kakanda dan adenda, Hoft., abang sama adé, L.*

GELIEVEN, o. w. *soeka, ridlâ, Ar., rilla,* verb., *kenan, handag, mâwoe.*

Als UEd. gelieft te komen, *kâloe toewan soeka dâtang.*

—, behagen, *menjoekâkan, menawâri.*

Gij zult dat meisje niet —, *angkaw itoe. tiâda akan dâpat menawâri anag dâra itoe.*

Den sultan —, *meridlâkan solthân.*

Dat wordt niet door hem geliefd, *makka itoe tiâda di perkenankan olehnja.*

GELIJK, b. n. zonder onderscheid, *sâma, mizl, Ar.*

Van — e gedaante, *atas roepa, roepânja sâma.*

Een magtig koning — aan Alexander, *râdja besaar sâma seperti (dengan) râdja Iskandar.*

Van — e grootte, *sâma besaar.*

Van — en rijkdom, *sâma kâja.*

Te — er tijd, *paadda sâma koetika, paadda sâma waqtoe, paadda sa-sâat.*

Van — en rang, *sâma pangkat.*

Te —, te zamen, *sâma-sâma, bersâma-sâma.*

Te — komen, *dâtang sâma-sâma.*

Zich zelven — blijven, *senantiâsa sâma kalakowannja, tiâda berlajinan lakoenja.*

Helden van — en moed, *hoeloebâlang jang sâma braninja.*

Zijns — e, *sânânja, bageinja, tarânja, kâfoewânja.*

Die vrouw heeft haars — e niet, *makka orang parampowan itoe tiâda tarânja.*

—, (in het huwelijk, portuur,) *koefoe, Ar., kof, Ar., timpâlan.*

Aan elkander — zijn, zoo als somtijds de hoornen der maan, *bandârang.*

De maan als hare hoornen — staan, *boelan bandârang.*

Paaleizen, die aan elkander — zijn, *astâna bandârang.*

Hij meent, dat niemand zijns — e is, *paadda sangkânja tiâda sa-orang samânja.*

—, vlak, effen, *râta, dâtâr.*

— maken, *meratâkan, bêkin râta.*

—, effen, regelmatig, haaks, *pâpat.*

Een — e weg, *djâlan jang râta.*

—, regt, o. *benar, betoel.*

In het — stellen, *membetoelkan, membenarkan.*

In het — gesteld, *kabetoelan.*

Wie heeft — en wie on—? *siâpa benarkah dan siâpa sâlahkah?*

Gij hebt —, *bagitoe djoega seperti kâta toewankoe, Hoft., bagitoe djoega seperti loe poenja kâta, L.*

Zich — blijven, standvastig, *pépês, L.*

—, voegw. als, zoo als, *seperti, kâja, L., sa-lâkoe, sa-roepa, sa-râsa, penâka, sa-pri, sa-târa; sa-pantan, tjendâ, sa-bâgei, andé-andé.*

— aan eene schilderij, *laqsâna gambar.*

— maken, (hakken, schaven), *memâpat.*

— maken, *menjamâkan.*

— stellen, *bersatarâkan, bersamâkan, persamâkan.*

GELIJKAARDIG, b. n. *sâma bâgei, sâma djenis.*

De adem en de lucht zijn —, *makka nafas dan angin itoe sâma bageinja.*

GELIJKAARDIGHEID, vt. *pri jang sâma bagei.*

GELIJKBEDUIDENDHEID, vt. *sâma arinja.*

GELIJKE, m. en vr. *bandingan, târa.*

Zijns —, *bandingannja*

Niemand was haars —, *tiâda sa-orang tarânja.*

GELIJKELIJK, bijw. *sâma râta, râta-râta, sawi'j, Ar.*

— verdeelen, *membahâgi sâma râta, bri râta.*

— verdeeld worden, *di bahagikan râta.*

GELIJKEN, o. w. *sâma, menjamâ-t, ber-sa-roepa, menjaroepa.*

Dit portret gelijkt u, *makka gambar ini sâma dengan toewan.*

— op elkander, *sa-moeka, sa-roepa.*

—, evenaren, *timpal.*

Niemand geleele zijne majesteit, *tiâda sa-orang menjamâ-t baginda.*

Uiterlijk —, *mampir roepa, L., mêmper.*

GELIJKENIS, vr. het gelijken, *sâma roepa, bersamâân.*

—, beeldtenis, *telâdan.*

—, voorbeeld, *tamboelan.*

—, vergelijking, *bandingan.*

—, beeld, figuurlijke voorstelling, *oepâ-*

ma peroeпамān, *ibārat*, Ar., *andei*, *andé*, *tamtzil*, Ar.

Bij —, *sa-oepāma*, *oepamānja*, *andénja*, *ibāratnja*.

GELIJKERHANDE, bijw. *samoewā sāma sakāli*.
GELIJKERWIJS, voegw. *seperti*, *sa-oepāna*, *sa-bagināna*.

GELIJKHEID, vr. *ber-samā-ān*, *sāma*, *kufāūt*, Ar., *sjibh*, Ar., *itidāl*, Ar., *mitzl*, Ar.

De — van dag en nacht, *istiwā*, Ar., *samānja siang dengan mālam*.

—, effenheid, *karatāān*, *rāta*.

—, overeenkomst, *bandingan*, *mitzāl*, Ar., *moenīsabat*, Ar.

GELIJKHOERIG, b. n. *sāma pendjoeroe*.

GELIJKJARIG, b. n. *sāma demoeir*.

GELIJKLUIDEND, b. n. *sāma boenjinja*.

GELIJKMAKEN, b. w. zie EFFENEN.

—, eveneens maken, *menjāma*.

GELIJKMAKING, vr. *penjamān*.

—, effening, *peratāān*.

GELIJKMATIG, b. n. *sāma oekoeran*, *dengan andam*, *dengan tartib*.

—, behoorlijk, *pātoet*.

GELIJKMOEDIG, b. n. *sa-hāti*.

Zij zijn beide —, *makka kadoewānja itoe sa-hāti djoega*.

GELIJKMOEDIGHEID, vr. *prī sa-hāti*.

GELIJKNAMIG, b. n. *sāma nāma*.

GELIJKSLACHTIG, b. n. *sāma djenis*, *sāma bāgei*.

GELIJKSTALTIG, b. n. *sāma roepa*, *sāma lembāga*.

GELIJKSTANDIG, b. n. *sāma perdūrian*, *sāma kadoedoekan*.

GELIJKTIJDIG, b. n. *sāma māsa*, *paadda sāma-māsa*, *sa-koetika*.

—e koningen, *rādja-rādja jang sāma māsa*.

Alle menschen, die — leefden, *segalla orang jang hidop paadda sāma masānja (paadda sa-koetika)*.

—, bijw. *bersāma-sāma*, (d. i. te zamen, gezamenlijk), *paadda sāma māsa*.

GELIJKTIJDIGHEID, vr. *ka-adāān sāma māsa*, *sa-māsa*.

GELIJKVLOERS, bijw. *sa-rāta dengan dāsar*, *sa-tīngginja dāsar*.

GELIJKVORMIG, b. n. *sa-roepa*.

—, overeenstemmend, *berpatoetan*.

— van humeur, schrift, enz., *bérés*.

— maken, *menjaroepākan*.

—, bijw. *atas prī jang sa-roepa*, *sāma djoega*.

GELIJKVORMIGHEID, vr. *kalakoewan jang sa-roepa*.

GELIJKWAARDIG, b. n. *sāma harga*, *sāma qadar*.

GELIJKWIJDIG, b. n. zie EVENWIJDIG.

GELIJKZIJDIG, b. n. *sāma persāng*, (pissege),

GELIJKZINNIG, b. n. *sāma arti*.

GELIJD, b. n. *geliniērd*, *masthoer*, Ar., *di gāris*, *ter-gāris*.

GELOEI, o. *tangoh*.

— van golven of winden, *gemoeroh*.

GELOFTE, vr. *djandji*, *qawl*, Ar., *nadr*, *waād*, Ar., *āhd*, Ar., *āhad*, verb.

Eene — doen, *berqawl*, *berwaād*, *ber-nadr*.

Eene onherroepelijke — doen, *butte-rah*, L.

GELOL, o. *ngioeng*.

—, fig. *njānji kōdoq*, *goewēq*.

GELOOF, o. *pertjāja*.

—, in zaken van godsdienst, *imān*, Ar., *din*, Ar., *itigāl*, Ar.

Iemand, die — verdient, *orang jang kapertjajān*.

In iemand — stellen, *pertjāja akan sa-orang*.

Op goed — verkoopen, *djoewāl hoetang*.

—, godsdienst, *agama*.

Het — der Mahomedanen, *agama islām*.

Het — der Christenen, *agama orang natsarān*.

Belijdenis des —s, *sjahādat*, Ar.

GELOOFBAAR, b. n. *geloof verdienen*, *kapertjajān*.

GELOOFBAARHEID, vr. *prī lākoe jang kapertjajān*.

GELOOFELIJK, b. n. *jang dāpat di pertjāja*.

GELOOFELIJKHEID, vr. *prī kalakoewan jang dāpat di pertjāja*.

GELOOFSAARTIKEL, o. *perkāra imān*.

GELOOFSEBEMENTENIS, vr. *pengakoewan imān*.

GELOOFSEBELIJDENIS, vr. *sjahādat*, Ar., *peng-ākoewan din*.

De — afleggen, *tasjahhod*, Ar.

GELOOFSDWANG, m. *siāsāt kārana imān*.

GELOOFSGENOOT, m. *teman imān*, *sakoeto imān*.

GELOOFSGESCHIL, o. *tjiderā kārana imān*.

GELOOFSELEER, vr. *pengadjarān imān*, *talim imān*.

GELOOFSELEUS, vr. *isjarāt imān*, Ar., *tanda isjarāt imān*.

GELOOFSONDERWIJZER, m. *pandita*, *goeroe*.

GELOOFSONDERZOEKER, m. *orang jang menjidiq perkāra agama*.

GELOOFSTUK, o. *perkāra agama*, *perkāra imān*.

GELOOFSTEEKEN, o. *tanda imān*, *ālāmāt imān*.

GELOOFSEVERZAKER, m. *mortad*, Ar.

GELOOFSEVRIJHEID, vr. *bébas agama*.

GELOOFWAARDIG, b. n. *kapertjajān*, *ijos*, L.

GELOOFWAARDIGHEID, vr. *prī lākoe jang kapertjajān*.

GELOOGD, b. n. zie LOOGEN.

GELOOP, o. *djālan-djālan sādja*.

GELOOVEN, b. w. *pertjāja*, *menarima*, *lū-qadkan*.

Welligt zou Sita Dewie u niet —, *kā-loe-kāloe Sitā Déwi tiāda pertjāja akan angkaw*.

In God —, *hārap paadda Allah*, *per-tjāja kapaudda Allah*.

Ik geloof u, *akoe pertjaja padámoe*.
 Ik kan dat wel —, (aannemen), *makka kita menarima itoe*.
 Ik geloof nu, dat mijn volk vijf verschillende talen heeft, *makka kita pertjaja sakarang bahoewa qawm kita ini lima djenis berlájin-lajinan bahasanya*, Isk.
GELOOVIG, b. n. *ber-imán, moemin, Ar.*
 De — en, *el-moeminin, Ar.*
 De leidsman der — en, *emir el-moeminin*, (hierdoor worden de Mohamedanen verstaan).
 De — e Christenen, *orang natsarání jang ber-imán, (jang pertjaja)*.
 Een waar — e in het Mohamedaansch geloof, *moslim, Ar.*
GELT, b. n. als: een — e snoek, *alaw djantan*.
 —, onvruchtbaar, *mandoel*.
 Eene — e koe, *sápi (sampí, L.), jang mandoel*.
GELUBDE, m. *sidi-sidi*.
 Een — haan, *ájam kabiri, ájam balijsje, ájam kásim*.
GELUI, o. *boenji-boenji ginta, (lótjeng, L.)*.
GELUID, o. *boenji, soewára, bahána*.
 Zeer schel klinkend was hun —, *terlalo goempita boenjinja, S. R. 5*.
 De klank der luit was zeer heerlijk van —, *boenji dindi terlalo sakáli indah boenjinja, S. R. 10*.
 Het — werd bij tusschenpoozen gehoord, *boenjinja sálong-menjábong*.
 Het — der trommen, *bahanánja thamboer*.
 Het — der stem, *boenji soewára*.
 Het —, de stem van iemand, *boenji orang, soewára orang*.
 Een hol, dof —, *boenji sájop-sájop*.
 Liefelijke — en, *boenji-boenjan jang terlalo merdoe (mánis) boenjinna*.
 Een — geven zoo als soms vóór het braken, *tadjalowap*.
 Het — van den wind, *soewára angin, boenji angin*.
 Hevig —, *tsartsar, Ar.*
 Geen — kunnen geven, *tiáda dápat ber-soewára, tráda bóleh bijára, L., (berkíta)*.
 — van mieren, *bahána semoet, Isk. 278*.
 — geven, *berboenji, beboenji, L., baboenji, L., ber-soewára*.
 — geven zoo als iets, dat in het water valt, *meráwa*.
 — van gearsten glas, klokken, geld, enz., *bantjar*.
 — van kruipende dieren, *chasjfat, Ar., Ts., boenji telátap*.
GELUIDKUNDE, vr. *ilmoe boenji*.
GELUK, o. staat of toestand van tevredenheid, *kasenangan, salámat, Ar., choesji, Ar.*
 —, fortuin, *oentoeng*.

Goed —, *oentoeng bájiq, ajat, L.*
 Slecht —, *ongeluk, oentoeng djáhat*.
 — in het spel, *moedjoer, gew. oentoeng*.
 Het — vermoederen, *menambáht salámat*.
 — wenschen in het nieuwe jaar, *membrí (kassi, L.) salámat táhon bahároe*.
 —, voorspoed, *kabedjikan*.
 Het — des lands behartigen, *memeliharákan kabedjikan negri*.
 Het — is voorbij, *oentoeng loepoet*.
 Al wat hij doet, 't is met —, *bárang pekarjdjánnja djádi dengan kabedjikan*.
 Daar sla — toe! *insjá Allah berlákoel! de brikán Allah kabedjikan!*
 Het is uw —, *oentoeng angkaw, oentoeng loe, L.*
GELUKKEN, o. w. *djádi, berlákoel*.
 Zijn werk gelukt hem niet, *tiadálah djádi pekarjdjánnja*.
 Wat hij verlangt, gelukt hem nog niet, *bárang kahandaqnja itoe belom berlákoel atasnja*.
GELUKKIG, b. n. *berbahagia, bagja, biggíta*, verb., *bersalámat, beroentoeng, L., berdawlat, ka-oentoengan, mobarak, Ar., maghboeth, Ar.*
 —, vergenoegd, *senang, énaq, L.*
 — de mensch, die zijne driften kan beheerschen, *berbahagiatálah orang jang táhoe menáhankan hawá nafsoenja*.
 Niemand is volmaakt — vóór zijnen dood, *sa-orang poon tiadálah bersalámal semporna sabelom máti of salági hidop*.
 — in het spel, *moedjoer*.
 — (in het visschen, ondernemen, enz.), *bungin, L.*
 Eene — e tijding, *chabar jang bájiq, warta jang bájiq*.
 Hij heeft iets — s in zijn voorkomen, *makka tanda kabedjikan áda paadda moekánja*.
GELUKKIGLIJK, bijw. *dengan oentoeng*.
GELUKSBODE, m. *orang jang membáwa chabar (warta) jang bájiq, pembrita chabar jang bájiq*.
GELUKSGODIN, vr. *pari, péri, féri, Perz.*
GELUKSKIND, o. *orang jang beroentoeng*.
GELUKSGOEDEREN, o. meerv. *harta (bárang) koendjong-kondjoeng*.
GELUKSKANS, vr. *ondé*.
GELUKSSTER, vr. *nadjm', Ar.*, gew. gebruikt men het meerv. *noedjoem*.
 Eene goede —, *nadjm jang bájiq*.
 Eene noodlottige —, *nadjm jang tjeláka*.
GELUKWENSCH, m. *salám*.
GELUKWENSCHEN, b. w. *membrí salám, minta salám*.
 Ik wensch u geluk met de verhooging van uwen rang, *makka kita membrí salám paadda toewan sabab toewan soedah nájin pangkat*.

GELUKWENSCHING, vr. *salâm*.
 GELUKZALIG, b. n. *berbahagia, moebâarak, Ar., berchalâts, sâ'id, Ar.*
 Een — nieuwe jaar wenschen, *kassi salâmât tâhon bahâroe, L., membrî salâm paadda tâhon bahâroe.*
 GELUKZALIGHEID, vr. *bahagia, chalâts, Ar., sâadat, Ar.*
 GELUKZALIGMAKEND, b. n. *mengchalâtskan, membahagiâkan.*
 GELUKZEGGER, m. *ahloe'l-noedjoem, Ar., crang pandei bertenong.*
 GELUKZOEKER, m. *orang jang tjahâri oentoeng.*
 GELUSTEN, o. w. *soeka, berkenan, ridlâ, Ar., soedi.*
 Als het u gelust, *kâlœe toewan soeka.*
 GEMAAKT, b. n. *di bêkin, L., terboewat, di perboewat.*
 Het is nog niet —, *belon di bêkin, L., belom di perboewat.*
 —e bloemen, *kumbang jang di bêkin, L., boenga boewâtan orang.*
 —, onnatuurlijk, *bânjang tngkah.*
 Een gemaakte (gedwongen) stijl, *karângan soerat jang kâkoe.*
 Uit één stuk —, *badjirikâja, L.*
 GEMAAKTHEID, vr. *lâkoe jang bertingkah.*
 GEMAAL, m. *soewâmi, zie ECHTGENOOT.*
 GEMAAL, o. *kisâran, gilingan.*
 —, belasting op het —, *tjoekei kisâran, bêa gilingan.*
 GEMAAL, o. *kwelling, ganggoe, grêtjoq.*
 GEMAALUW, o. *ngioeng.*
 GEMACHT, o. *kamaloeuan, zie SCHAAMDEELEN.*
 GEMAGTIGDE, m. *wakil, Ar., polmak, verb. Ned.*
 Algemeene —, *wakil mothalaq, Ar., polmak jang berkoewâsa.*
 GEMAK, o. geruste toestand, *sentawsa, ênnaq, L., isterâhat, Ar., risl, Ar., sedap, senang.*
 Op zijn — leven, *hidop dengan senang.*
 Thans is hij op zijn gemak, *sakârang dia ênnaq djoega, L.*
 Op zijn — (rustig) werken, *kardja dengan sentawsa.*
 Neem uw —, *doedoeqlah toewan.*
 In een rijtuig te zitten biedt een groot — aan, *doedoeq di dâlam karêtta itoe ênnaq sakâlî.*
 Met — zitten, *doedoeq sedap.*
 Al te zeer op het — gesteld, *mâlas.*
 Met —, *gampang, moedah.*
 Al met —, (zachtjes aan) *perlâhanlâhan, plan-plan, L.*
 Geheim —, *djamban, tandas.*
 GEMAKKELJK, b. n. van gemak houdende, *soeka ênnaq, soeka sedap, tiâda soeka kardja, mâlas.*
 Een —e stoel, *korst, (karossî,) jang ênnaq, L.*

—, niet moeijelijk, *gampang, moedah.*
 Dat is zeer — te krijgen, *gampang sakâlî boleh dâpat itoe.*
 Een — huis, *roemah jang ênnaq, roemah jang sedap.*
 —, bijw. *ênnaq, sedap.*
 — zitten, *doedoeq sedap, doedoeq ênnaq.*
 Dat is — te doen, *itoe gampang di kardja, itoe moedah di kardja.*
 GEMAKKELJKHEID, vr. *gampang, pri jang gampang, moedah, kamoedâhan.*
 GEMALIN, vr. *istrî.*
 — van eenen vorst, *permeisoeri.*
 GEMANIERD, b. n. *sôpan, santon, tâhoe dâdat, berpri-pri, adab, Ar.*
 Een — mensch verhoogt de vreugde des levens, *orang sôpan itoe menambâhi kasokkâan kahidôpan orang.*
 Een mensch, die niet — is, gelijk een woudbuffel, *orang jang tiâda tâhoe dâdat itoe sa-oepâma karbo hoetan.*
 GEMANIERDHEID, vr. *pri sôpan, pri adab.*
 GEMANTELD, b. n. *berselimoet.*
 GEMAR, o. *perlambâtan, kamalâsan.*
 GEMARTEL, o. *sangsâra, penjangsarâan jang senantâsa.*
 GEMASKERD, b. n. *pâkê tôpêng, bertôpêng.*
 — bal, *penarian orang jang bertôpêng, zie BAL.*
 GEMATIGD, b. n. *sedang, sadarâna, sadarhâna, agahâri, môdadil, Ar.*
 Eene —e warmte, *pânas jang sedang.*
 —e beraadslaging, *bijâra jang sadarâna.*
 —e luchtstreek, *fihâq doenjâ jang sadarâna, oedara jang sedap, benoewa jang pânas agahâri.*
 GEMATIGDHEID, vr. *parângi jang sadarâna.*
 GEMBER, vr. *halia, djaai, L., sa-pedas, halia pedas, zamjabil, Ar., goerâga, Tern.*
 Chinese —, *halia tjina, djaai tjina.*
 Javaansche —, *halia djâwa, djaai djâwa.*
 GEMBERSTROOP, vr. *goela djaai, goela halia.*
 GEMEEN: b. n. algemeen, *sadjati, demoem, Ar., dâm, Ar.*
 De oorlog wordt op —e kosten gevoerd, *makka prang itoe di kardjâkan atas belandja orang jang sadjati, (jang oemoem.)*
 Dat is allen —, *itoe jang ampoenja sakalian orang.*
 —, eigen zijn, *tsifat, bertsifat, pri.*
 Slapen en ademhalen heeft de mensch met het dier — *tidor dan bernafas itoe tsifat manoesia dan cheiwân, tidor dan bernapas itoe pri orang dan binâtang.*
 De dood is de —e vijand, *makka mawt itoeelah satroe jang oemoem.*
 Iets —s met iets anders hebben, *tertjampor dengan lâjin perkâra.*
 Deze zaak mag volstrekt niets —s met die van uwen broeder hebben, *makka*

perkára ini sakâli-kâli tiâda dâpat di tjampor dengan perkára soedarâmoé itoe.

Gij moet u met iedereen niet al te — maken, *djangan angkaw terlâloe râmeh paadda sabârang (sembârang) orang.*

Een — e weg, *djâlan jang ampoenja segalla orang, djâlan jang oemoem.*

In het — e leven, *paadda kahidôpan sakalian orang.*

De aardbevingen zijn op Java —, *sring-sring âda lîndoe di tânah djâwa, L., terkâdang-kâdang âda goempah (gôjang) tânah di tânah djâwa.*

Het zilvergeld is thans al— geldig, *makka oewang péraq sakârang ini di mâna-mâna lâkoe djoega.*

— e wildernissen en wouden, *hoetan dan rimba negri, (jang ampoenja negri of jang negri poenja).*

—, gewoon, *mémang, L., sedekâla, sadia-kâla.*

—, laag, onedel, *kedji, dzalil, lata, lettâ.*

De — e man, het geringe volk, *orang ketjil, raijat hina dina.*

— e uitdrukking, *perkatâan jang kedji.*

Een — schilder, kladschilder, *toekang tjat.*

Een — schilder, (die zijn vak niet verstaat,) *toekang gambar jang tiâda pandei, (jang belom faham of jang belom mengarti.)*

Een — huis, roemah boesoeg.

Een — e naam, *nâma boeroeq, nâma boesoeg.*

GEMEEN, o. de lagere volksklasse, *orang ketjil, raijat, Ar., orang hina dina.*

GEMEENEBEST, o. pemarintâhan *orang bânjaq.*

GEMEENLIJK, bijw. gewoonlijk, *terkâdang-kâdang, sring-sring, L.*

GEMEENMAKING, vr. *bapernjatâan.*

Een geschrift tot —, publicatie, *soerat bapernjatâan.*

GEMEENSCHAP, vr. gemeen bezit, *persakoetowan harta.*

In — van goederen getrouwd zijn, *soedah kâwin atas sjarih persakoetowan harta.*

Buiten — van goederen getrouwd zijn, *soedah kâwin atas sjarih (dengan djandji) mâsing-mâsing mempoenja-i hartanja sendiri, soedah kâwin dengan tiâda persakoetowan harta.*

— der geloovigen, *persakoetowan segalla orang moemin.*

— der heiligen, *persakoetowan segalla orang moeqaddas.*

De — Gods, (dit mag niet juist vertaald worden, omdat de Mahomedanen van God zeggen: *tiâda âda dâlam karadjânnja itoe sakoeto baginja*, zij zeggen alzoo, *djâdi wâli Allah*, de vriend Gods worden.)

Hij leeft in de — Gods, *makka iâlâh wâli Allah.*

De — der christenen, *perhimpoean natsarâni, djamâit natsarâni, Ar.*

—, vriendschap, *pertsobhâtan.*

Ik heb genee — met hem, *kita tiâda bertsohbat (bertawlan) dengan dia.*

— met een land, *peroeboengan dengan negri saboewah.*

De — met den Koning van Siam afbreken, *memoetoeskan peroeboengan dengan radja Siam.*

—, betrekking, *peroeboengan, perbandingan.*

— met eene vrouw hebben, *tjampor sâma parampoewan, L.*

GEMEENSCHAPPELIJK, b. n. *bersakoetowan, perséro.*

— e verbintenissen, *perdjandjian jang bersakoetowan.*

— handel drijven, *berdâgang dengan perséro.*

GEMEENTE, vr. *segalla isti negri.*

Deze — telt zeven duizend inwoners, *makka segalla isti negri ini toedjoh riboe orang bânjaqnja.*

—, de leden eener kerk, *djamâat, perhimpoean, ommat, Ar.*

Christelijke —, *djamâat natsarâni, perhimpoean natsarâni.*

Hij heeft ons van die — doen worden, *makka di djadikannja kâmt derri paadda ommat itoe.*

GEMEENTEBESTUUR, o. *peparintâhan negri, kapâla-kapâla negri (doesoem, désa)*

GEMEENTEHUIS, o. *gedong bitjara, balé-roewang.*

GEMEENTEWET, vr. *hoekoem negri.*

GEMEENZAAM, b. n. vriendelijk, *mânis, bertsohbat, djinaq, râmeh.*

Hij is zeer — in zijne taal, *makka ia terlâloe mânis perkatâannja.*

—, aardig, grappig, *djinâka, berdjinâka.*

— met eene vrouw omgaan, *haar streelen, ampinaq.*

Hij is zeer — met u, *makka iâlâh bertsohbat dengan toewan.*

Een gemeenzame brief, *soerat jang râmeh.*

Op eenen gemeenzamen voet leven, *berdjinaq-djinâkan.*

Een zeer gemeenzame vriend, *tsohbat jang bâjiq-bâjiq.*

Gemeenzame omgang, *djinâkan.*

GEMEENZAAMHEID, vr. *pri lâkoe tsohbat, djinâkan.*

GEMELIJK, b. n. *radjoq, amârah, mârah, kreng hâti, sâkit hâti, goesar, pantjangan.*

GEMELIJKHEID, vr. *pri lâkoe amârah*, zie **GEMELIJK**.

GEMELD, verl. deelw. en b. n. *tersehoet, madzkoer, Ar., ternadzkoer*, verb.

Hier boven —, *terseboet di atas ini*.
 De — e zaak, *perkara jang terseboet*.
 De zaak, vermeld in den brief van vriendschap, *hâl jang termadzkoer di dâlam warqato'l-ichlâts*, Hofst.
GEMERGD, b. n. *bersomsoem*.
GEMERKT, b. n. *di pertandâ-i*, *tertanda*.
 —, voegw. *kârana, sabab, tegal, sedang, oleh kârana*.
GEMIDDELD, b. n. *sedang, agahâri*.
GEMIJMER, o. *fukoer*, Ar.
GEMOED, o. *hâti, nâla, kaw, foewâd*, Ar., *himmât*, Ar., *qalb*, Ar., (*qalboe*).
 Hij is goed van —, *makba ia âda bâjiq hatinja*.
 Een weldadig —, *foewâd el zaki'*, Ar., *hât jang moerah, hât jang dermâwan*.
 In het — bewaren, *menâroh di dâlam qalb*.
 Een trotsch —, *hâti djoemâwa*.
 Een bitter, vinnig —, *hâti vingis*.
 Een bedorven —, *hâti boesoeg*.
 —, *gezindheid, pendâpat*.
 Een goddeloos —, *hâti jang kapista*, (*jang djâhat*).
 Zijn — aan iemand te koelen, is eene zeer lage daad, *meloeleskan damdam akan sa-ôrang itoe soewâtoe perboewâtan jang kedji sakâli, kardja bintji sâma ôrang itoe âda djâhat sakâli*.
 Een edel —, *himmât jang tinggi*.
 Wel —, *tetap hâti*.
 Een verbitterd —, *hâti pedas*.
GEMOEDELIJK, b. n. *moerah hâti*.
 —, *bijw. atas prt jang kamoerâhan*.
GEMOEDELIJKHEID, vt. *kamoerâhan hâti*, *fa'al jang kerim*.
GEMOEDELOOS, b. n. en *bijw. tiâda berkasêhan*.
GEMOEDIG, b. n. *hâti lemah lemboet*.
GEMOEDSAARD, m. *parângt, dâsar, pakriti*.
 (het laatste woord duidt meer den in het oogloopenden — aan.)
 Hij is van eenen kwaden —, *djâhat paranginja*.
 Hij was van eenen zeer goeden —, *terlâloe bâjiq paranginja*.
GEMOEDSKRANKHEID, vt. *sâkit djiwa, sâkit qalboe*.
GEMOEDSRUST, vt. *kasenangan hâti, istrâhat el qalb*, Ar., *gewoonlijk: istrâhat el chaair'*, Ar.
GEMOET, *bijw. gebr. in: te — gaan, pergi berdoempah, pergi menjamboet, pigi ketemoe*, L.
 Te — *koming, talaqqt*, Ar.
GEMOLKEN, verl. deelw. *soedah di pras*, L., *soedah di prah*.
GEMOMPÊL, o. *koelom-koelom, soengoe-tan*.
GEMOR, o. *persoengot-soengoe-tan*.
GEMORS, o. *kardja kôtor, pentjamâran*.
GEMS, vt. *kidjang, kidang*.

GEMUIT, o. *gampar, gampâran*.
GEMUNT, b. n. *bersikkah*.
GEMURMEL, o. *tjeroegan, dorongan*.
GEMUTST, b. n. *berkarpoes, paké karpoes*, (*van karpoets*).
GEMENZJAGER, m. *ôrang pemoeroewan kidjang*, (*kidang*, L.).
GEMENZJAGT, vt. *perboeroewan kidjang*, (*kidang*, L.).
GEMZENLEER, o. *koelit kidjang*, (*kidang*).
GENAAKBAAR, b. n. *jang dâpat (bâleh) di mampirkan, jang bâleh di dampingkan, kahampiran, kadampingan*.
 Eene genaakbare kust, *pasisir jang dâpat di hampirkan*.
 Een — mensch, *ôrang sôpan, ôrang jang tâhloe âdat, ôrang jang trâda angkoe*, L., *ôrang mânis*.
GENADE, vt. *rahmat*, Ar.
 Gods —, *rahmat Allah, lothf*, Ar., *toefeq*, Ar.
 — van eenen koning, *karoenja râdja, anoegrah râdja*.
 —, *zegen, barkat*, Ar., *kabedjikan*.
 —, *goedgunstigheid, toegenegenheid, kasêhan*.
 —, *vergifenis, ampon, mââf*, Ar.
 —, *genadige verhooring van iemands wenschen, taufiq*.
 Door Gods —, *bij de gratie Gods, bi'-rahmat'ullahi*, Ar., *dengan rahmat Allah*.
 In — *bij den koning staan, di anoegrahkan râdja, di tiliq râdja dengan anoegrah*.
 Zich in — *aan den vijand overgeven, menjarahkan diri kapada kasêhan moesoeh*.
 De — *wordt uitgestort, rahmat di toempah, Omd*.
 — *bewijzen, membrî ampon, membrî mââf, mengampoen, memââfskan*.
 Om — *smeeken, minta ampon*.
 Uit —, *kârana rahmat, oleh rahmat*.
 Uit — *gezaligd worden, di chalâtskan oleh kârana rahmat*.
 Moge ik nog meer — *van mijnen gebiederverven, hambâlâh ini lebeh ampon toewankoe, Hofst*.
GENADEBRIEF, m. *soerat ampon, soerat mââf*, Ar.
GENADEBROOD, o. *rezeqt kasêhan, rezeqt rahmat*, Ar., *redjekt kasêhan*, L.
GENADEGIFT, vt. *pembrian rahmat, pembrian kasêhan*.
GENADELEER, vt. *pengadjâran rahmat*.
GENADERD, b. n. *soedah dekat, kadekâtan, kasampeian*.
GENADERIJK, b. n. *karadjâan rahmat*, zie ook **GENADIG**.
GENADERIJKHEID, vt. *rahmânâat*, Ar.
GENADETROON, m. *arsj rahmat*, Ar.
GENADIG, b. n. *rahman*, Ar., *rahim*, Ar., *berkasêhan*.

—, (van God), *ra-oef*, Ar.
 In den naam des —en, barmhartigen Gods, *b'ismi 'llahi r-raḥmāni 'r-raḥīmi*, Ar. (Aanhef van de meeste boeken van den Koran.)
 Een — regter, *fākim jang berkasehan*.
 — behandelen, *melakoe kan dengan kasehan*.
 God is de Heere, die zijne dienaren — behandelt in deze en in de toekomstige wereld, *Allah Toehan jang mengasēhānt hambānja di dālam doenjā lāgi di dālam āchwat*.
 Allergenadigst, *arham*, Ar.
 GENADIGLIJK, bijw. *atas pri rahmat*.
 GENAKEN, o. w. *hampirkan, dampingkan, dekatkan*.
 —, genaderd worden, *di hampirkan, di dampingkan, di dekatkan*.
 Hij is niet te —, *trāda boleh dekat sama dia*, L., *makka ia tādā dāpat di hampirkan*.
 GENANT, m. en vt. *sa-nāma, orang sa-nāma*.
 GENEBT, b. n. *berpāroh, berpatoq*.
 GENEESBAAR, b. n. *jang dāpat (boleh) di sombuhkan, jang boleh djādi bājiq*.
 GENEESDRANK, m. *obat minom, djadjāmoē, lolo*.
 — voor paarden, *obat lolo koeda*.
 GENEESHEER, m. *doekoēn, pengobat, thabib*, Ar., *mēster*, Ned., *doktor*, verb.
 GENEESKRUID, o. *dāwon obat*.
 GENEESKUNDE, vt. *pengatahoewan obat, ilmoe th'thib*, Ar., *ilmoe thabib*, Ar., *pengatahoewan doekoēn*.
 GENEESKUNDIG, b. n. *derri paadda pengatahoewan obat*.
 —, in de geneeskunde ervaren, *faham paadda ilmoe thabib, pandei pengatahoewan doekoēn*.
 GENEESLIJK, b. n. zie GENEESBAAR.
 GENEESMEESTER, m. *mēster*, verb., zie GENEESHEER.
 GENEESMIDDEL, o. *obat, penāwar*.
 —en voorschrijven, *mengobātt, kassī obat*, L., *soeroeh mākan obat*.
 —en gebruiken, *pākē obat, berobat, mākan obat loemat*.
 Toediening van —en, *pengobātan*.
 Gelijkertijds een zieke de woorden niet wil opvolgen van hem, die hem —en toedient, *oepāma orang sākit tādā māwoē menoeroet kāta-kāta jang mengobātt dia*.
 K. D. 103.
 GENEESPOEDER, o. *obat loemat*.
 GENEGEN, b. n. *geneigd, soeka, ridlā*, Ar., *berkenan, soedī*.
 Hem — zijn, *soeka padānja, soeka sama dia*, L.
 Tot het kwade —, *berkenan akan bārang jang djāhut, māw djāhut*, L.
 God is den boetvaardige —, *bahoewa Allah ridlākan orang jang bertobat*.

De koning is — hem te hooren, *makka rādja soedī mendengarkan dia*.
 Ik ben u niet —, *goewa trāda soeka sama loe*, L.
 Want ik ben u —, *kārana akoe kasehānt angkau*. S. R. 131.
 GENEGENHEID, vr. *kāseh, pengasēhan*.
 —, ontferming, *blas kasehan, sjaſgat*, Ar.
 —, neiging, lust, *soeka*.
 —, liefde, *moḥabat*.
 Uwe — mijwaarts is volkomen, *telah sempornālāh kasehmoe akan dākoē*.
 GENEIGD, b. n. zie GENEGEN.
 — maken, *bersahadjākan*.
 GENEIGDHEID, vr. *soeka, ingin, kahandag*.
 GENERAAL, m. *panglima prang, djēndral, verb.*
 Luitenant —, *littenan djēndral*.
 — majoor, *djēndral major*.
 Luitenant gouverneur —, *littenan goebernoer djēndral*.
 Kommissaris —, *kommisāris djēndral*.
 Gouverneur —, *goebernoer djēndral*. (Gewoonlijk worden deze titels voorafgegaan door: *toewan of sri padoe ka toewan*.)
 GENERAAL, b. n. zie ALGEMEEN.
 De staten —, *mantri-mantri jang oemoem, istat djēndral*, verb.
 GENERAALSCHAP, vr. *pangkat djēndral, daradjat djēndral*.
 GENERALITEIT, vt. *algemeenheid, fāl oemoem*, Ar., *sadjati*.
 GENEREN, wed. w. *beroleh rezegī, dāpat rezegī*.
 —, zich behelpen, *menjenangkan diri*.
 GENEUGELIJK, b. n. zie AANGENAAM.
 —, vrolijk, *soeka hāt*.
 GENEUGTE, vt. *kasoe kān, kagemāran, soekajtita, karamēhan, ledzdat*, Ar., *nimat*, Ar., zie GENEUGELIJK.
 GENEVER, m. *sōpt poeti, sōpt wolanda, djenēwēr*, verb., zie JENEVER.
 GENEZEN, b. en o. w. *menjombuhkan, bēkin bājiq*, L., *mengobātt, āfsiatkan*.
 Eenen zieke —, *menjombuhkan orang sākit*.
 De wonden van een zondig hart —, *menjombuhkan loeka hāt jang berdosa*.
 Dit is een geneesheer, die alle soorten van ziekten geneest, *makka inilāh doekoēn jang mengobātt segalla roepa penjākit*.
 —, o. w. *somboh, djādi somboh, djādi bājiq*.
 — worden, *di sombuhkan, djādi somboh*.
 GENEZING, vr. *het gezond maken, penjombohan*.
 De — van den kanker is zeer moeilijkelijk, *makka penjombohan sākit tjerna itoe āda soesuh sakāli, makka sākit tjerna itoe soesah sakāli di obātt*.
 — bevorderende middelen, *penāwar, obat jang menjombuhkan*.
 GENIE, o. (ond. w.) *uitmuntende vatbaar-*

heid, geest, *dqal boedi jang bájiq, àqal trang.*

Een man van —, *orang jang beràqal boedi jang trang.*

—, krijgswaerheid, *ilmoe mengikat bénténg (bolwart).*

Een officier van de —, een ingenieur, *pandai mengikat bolwart,* (van het Portugeesche: *baluarte*).

—, (bovennatuurlijk wezen), *perí, partí, fertí,* Perz., *orang soewánggi.*

GENIEPIG, b. n. valsch, in 't geheim, *diam-diam dengan tjelas hati.*

—, norsch, *bingis.*

GENIETEN, b. w. *bersoeka-soeká-an, merása.*

Heil —, *bersoeka-soeká-an kárana salámat, merása salámat, chaláts.*

Het leven weten te —, *táhoe hidop dengan soeka hati.*

—, verwerven, *beróleh, dápat.*

Hij geniet de voortbrengselen van dat land, *makka ia dápat hátsil tánah itoe.*

Spijs en drank —, *mákan minom.*

Gedurende dien driedaagschen storm hebben wij niets genoten, *saláma angin riboet jang tiga hári itoe makka kita orang tiáda mákan sátoe apa.*

—, in eigendom bezitten, *mempoenjá-tí.*

GENIETEND, b. n. *bersoeka-soeká-an, dári-jí, Ar.*

GENIETER, m. *orang jang bersoeka-soeká-an.*

—, bezitter, *mempoenjá-tí.*

GENOEG, bijw. *tjoekoep, páda, soedah, sampé, L. (Tjoekoep* ziet voornamelijk op de werkelijke behoefte en *páda* op de begeerte.)

Er is geene rijst —, *nási tiáda páda, nási tiáda tjoekoep, itoe nási tráda sampé, L., koerang nási.*

Hebt gij —? *padákah padámoe?*

Het is —, *soedahlah, padálah, itoe-poon padálah, tjoekoep itoe.*

Al de schatten zijn niet — voor den giegigaard, *makka segalla harta itoe tiáda padálah paadda orang thoemá'a, (lota, kikir).*

Een verkwister heeft nooit —, *makka orang jang memboeroeskan hartánja itoe selamánya tiáda tjoekoep oewangnja, (amasnja, derhamnja).*

Ik heb er — van, ik walg er van, *sahája soedah djemoe derri itoe.*

Hij heeft geen vermogen — om handel te drijven, *makka módalnja tiáda tjoekoep akan berdágang.*

Vroeg —, *sampé siang.*

— doen, voldoen, *memadákan.*

GENOEGDOENING, vr. *pemadáan, pentjoe-koepan.*

De — voor onze zonden, *pemadáan kárana dósa kámi, pembajáran ook perjoe-tjan kárana of sabab kita orang poenja dósa.*

GENOEGELIJK, b. n. *sedap, émaq, L., ni-*

mat, Ar., eig. ber-nimat, berledzdat, Ar. (lazzat & lizzat).

GENOEGELIJKHEID, vr. *kasedápan, énaq, L., ladzdat, Ar., (lazzat & lizzat), nimat, Ar.*

GENOEGEN, o. *kasoeakáan, karidláan, kakenánan, soeka-tjita, soeka hati, kagemáran, choesji, Perz.*

Naar zijn — nemen (van spijs enz.), *ambil brápa soeka.*

Gij moogt er naar uw — van nemen, *toewan bóleh ambil brápa toewan poenja soeka djoeqa.*

Zijn — eten, *mákan kinnjang.*

—s der (aan) tafel, *kasoeakáan di médjah.*

— in iets scheppen, *menjoeakákan diri dengan bárang apa-apa.*

En allen arbeidden met —, *makka saktiannja bekarjdálah dengan soeka-tjítánja.*

GENOEGEN, wed. w. *memadákan diri, soeka.*

Iemand, die zich niet genoeg met hetgeen hij heeft, is immer ongelukkig, *orang jang tiáda memadákan dirinja dengan bárang apa jang áda padánja makka salamánja bertjelakálah orang itoe.*

GENOEGZAAM, b. n. *tjoekoep, bóleh tjoekoep.*

—, voldoende, afdoende, *tsah, trang.*

Een — bewijs, *saksi jang trang of tsah, dalil jang tsah.*

Geen — vermogen hebben om als een vermogend man te leven, *tiáda tjoekoep hartánja akan hidop (melakoekan dirinja) seperti (sabagei) orang kája.*

Genoegzame krachten hebben, *sampé goewat.*

—, bijw. *dengan tjoekoep, sampé.*

—, bijna, *hampir, njáris.*

Het veld was — met dooden bezaaid, *makka pádang itoe hampir penoh dengan orang máti.*

Hij was — dood, toen ik kwam, *makka ia njárislah máti tatkála kita dátang.*

Ik had mijn doel — bereikt, *makka njárislah akoe beróleh maytsoedkoe.*

GENOEGZAAMHEID, vr. *kapadáan, katjoe-koepan, kifájat, Ar.*

— is beter dan rijkdom, *makka kapadáan itoe áda lebeh bájiq derri paadda kakajá-an.*

De — of algenoegzaamheid Gods, *kifá-jat Allah.*

GENOEMD, b. n. *ternána, moesamma, Ar.*

GENOMEN, verl. deelw. en voegw. *terambil, di ambil, máchoedz, Ar.*

—, voorondersteld, *kandáti, L., béjar.*

— dat het zoo zij, *kandáti bagitoe.*

GENOOT, m. en vr. *teman, sakoeto, hindé, handé, tsokbat, Ar.*

GENOOTSCHAP, o. *madjlis, Ar., persakoe-tówan, karapátan, perhimpoean.*

Een geleerd —, *madjlis orang berilmoe.*

Eene sekte, —, *mazhab, Ar., madjlis ahloe'l-ommat, Ar.*

GENOT, o. *soeka-tjita, rása énnag, soeka-soekáán, kasoekáán, ledzizat, Ar., (lizzat), dzawq, Ar., gemar háti, rása sedap, niat, Ar.*

Het — en de bekoorlijkheden dezer wereld driftig beminnen, *biráhi kasoekáán dan perhásan doenjâ ini. M. R. 37.*

—, vruchtgebruik, *perolchan hátsil, pendapátan hátsil, istimhá, Ar.*

GENT, m. *gangsá djantan, gangsá laki-laki, L.*

GEOOGD, b. n. *bermata.*
Scherp —, *bermata tádjam.*

GEOORD, b. n. eenigzins lange ooren hebbende, *bertelingá pandjang, berkoeping pandjang, L.*

GEOORLOOFD, b. n. *pátoet, kalál, Ar., lájij, hároes, djáiz, Ar.*

Die — maakt, wettiger, m. *moehallil, Ar.*

GEOORLOOFDHEID, vr. *idzin, bébas, permisí, verb.*

GEPAAERD, b. n. *bermoetiára, berroembé-roembékan moetiára.*

— e gerst, *sjeir jang seperti moetiára roepánja.*

GEPAST, b. n. zie **BETAMELIJK.**

GEPASTHEID, vr. zie **BETAMELIJKHEID.**

GEPELS, o. *fakoer, Ar., bermánoeng.*

In — verzonken zijn, *pikír bermánoeng, sandoe.*

In — zitten, *doedoeq bermánoeng, doedoeq terfakoer.*

GEPELD, b. n. *terkoepas, di koepas.*

GEPEUPEL, o. *orang ketjil, rájtat. Ar., orang hina-dina.* (In Indië heeft men eigenlijk geen waar — of canaille, ten zij men de zeeroovers er voor houden wil).

GEPEUTER, o. *kórréq-kórréq, L., pentjongkilan.*

GEPIEF, o. *tjtjil.*

GEPLAAG, o. *ganggoe, grêtjoq, L.*

GEPLAATST, b. n. *katampátan, tertampat.*

GEPLAS, o. *indan-indam.*

— van buffels in het water, *berkoembang.*

GEPOCH, o. *pengatjékan, takkebor, Ar., tekkebor.*

GEPOORTERD, b. n. *mempoenjâ-i haq orang negri.*

GEPOPEL, o. *debar háti.*

GEPLAAT, o. *ómonq-ómonq, zie GEBABEL.*

GEPRUTEL, o. *soengot, koelom-koelom.*

GEPREVEL, o. *óring-óringan.*

GEPREZEN, b. n. *terpoedji, samid, Ar.*

GEPRIKKEL, o. *penggartákan.*

GEPROMOVEERDE, m. *hakim berdaradjat madrasat.*

GEPRUIKT, b. n. (van gemaskerde of dansende personen, die zich toetakelen), *berkátjul, bergabang, páké sóbrá.*

GEPURPERD, b. n. *terkena oengoe.*

—, in purper gekleed, *berpáké pekájín warna oengoe.*

GERAAKT, b. n. *terkena, kena.*

—, verlamd, *tipok, tipoq lása, loempoech.*

—, misnoegd, *goesar, ketjil háti, amárah, márah, ambil per goesar, L.*

GERAAKTHEID, vr. door beroerte, *tipoq, tipoq lása.*

GERAAMTE, o. *toelang-toelangan.*

— van een dak, *ragangan.*

GERAAS, o. *roesoe, bángar, híroe-hára, hároe-bíroe, gampar, gawghá, Perz., gé-gérran.*

GERADEN, b. n. dienstig, *bergoena, berfáidat, bájiq.*

GERAK, L. o. hulp, dienst, *pertoeloengan, chedmat, Ar.*

—, het noodige, *tjoekoeq, rezeqí jang tjoekoeq.*

GERAKEN, o. w. verwerven, *dápat, beróleh.*

Aan eene vrouw —, *berbini, beristrí.*

Aan eenen man —, *bersoewámí, berláki, L.*

Zijt gij al aan een huis geraakt? *soedakkah toewan dápat roemah?*

Hoe is hij aan eenen post geraakt? *baginána ia beróleh djawátan? (pekardjään).*

In ongunst bij den koning —, *di toelaq rádjia.*

Tot eene hooge waardigheid —, *beróleh daradjat jang kabilangan.*

Aan den drank —, *djádi pemáboq, moelá-i djádi pemáboq.*

Aan den grond —, *lekat doedoeq.*

Uit gevaaren —, *loepoet derri paadda mára bahája.*

Uit de schulden —, *membájar hábis segalla hoetang.*

Uit al zijne bezittingen —, *kahilangan segalla hartánja.*

Aan het dol belen —, *moelá-i berdjoedi.*

GERAMMEL, o. van eenen ouden wagen met versletene bussen, *krótjoq.*

—, geklikklak (van wapenen), *gamarátaq, kamartaq, gamarantjang.*

GERANGSCHIKT, b. n. *ter-átor, montathlim, Ar.*

GERASPTE, o (het —), *paroedan.*

GEREED, b. n. *hádlir, Ar., langkap, mostaid, Ar., rekat & arkat, L.*

Het eten is —, *makánan soedah sadia.*

Het schip is niet —, *kapal itoe belom langkap.*

Het leger staat —, *makka bala-tantará soedah hádlir.*

De koning beval zich — te maken, *makka rádjia menjoeroch berlangkap.*

— zijn om te vertrekken, *soedah sadia máwoe berangkat.*

— geld, *oewang toenei, oewang kontan, verb., oewang sakáli, nugd, Ar.*

Laat het rijtuig — maken, *soeroch sadia karettá (ráta), soeroch sadiákan kurettá.*

— maken, *sadiákan, mostáidkan, siapkan.*

Een vaartuig — maken, *siapkan práhoc.*

GEREDELJK, *bijw. dengan soeka hati, dengan soeka, bertjakkap.*
 Hij wil het — doen, *ia bertjakkap (sanggoep) kardja itoe.*
 —, *dadelijk, sabantaar, dengan sigra, sakarang djoega.*

GEREDHEID, *vr. sadia, kasadiään, mostäid, Ar.*
 In — brengen, *sadiakan, menjadiakan, singgarah, melangkap, mostäidkan, Ar., menghädlirkan.*
 —, *beredwilligheid, pertjakapan, persanggoepan.*

GEREDMAKING, *vr. kalangkapan, atäd, Ar., penjediään.*

GEREDSCHAP, *o. präbot, L., pegäwei, älat, perkakas, bukkakas, L.*
 Timmermans —, *präbot toekang käjoe, pegäwei pandei käjoe.*
 — voor den krijg, *älat paprangan.*

GEREDSCHAPSMAND, *vr. bäkoel präbot.*

GEREFORMEERD, *b. n. hervormd, taperbäjikt poela, tsah, Ar., moetsah-fah.*
 De — e leet, *pengadjaran jang tsah, agama (din), Ar., jang taperbäjikt poela, agama jang moetsah-fah.*

GEREGELD, *b. n. ter-ätor, ber-ätor, tartib, bäjq.*
 —, *bijw. dengan atoeran, dengan tartib.*
 Een — bestuur, *peparintahan jang ter-ätor.*
 Een — gedrag, *läkoe djälän jang bäjq.*

GEREGELDHEID, *vr. djälän jang tartib, prä läkoe jang ter-ätor, djälän jang pätoet.*
 — in woorden en daden, *djontrong, L.*

GEREGT, *o. vierschaar, hoekoem, Ar., makamat, Ar., dinoent, Ar., bitjära.*
 Voor het — verschijnen, *menghädap hoekoem.*
 Iemand voor het — dagvaarden, *sita orang di hadäpan hoekoem, mendawä orang di hadäpan hoekoem.*
 Een dienaar van het —, *hamba makamat, oepas hoekoem.*
 Het — zit op het radhuis, *makka hoekoem äda doedoeg di gedong bitjära.*
 —, *regtsgebied, hoekoemat, Ar., peparintahan hoekoem.*
 —, —plaats, *tampat hoekoeman, tampat menghoekom orang.*
 —, *opdisssching, schotel, hidangan, sambaoel, sadjian, makänan.*
 Een vorstelijk —, *spijs, santapan, persantapan.*
 De — en werden door de bedienden opgebracht, en hare majesteiten spijsden met haar drieën, *makka persantapan poon ät angkat oranglah makka baginda poon santaplah bertiga läki istri, (hij en zijne twee vrouwen), Ism. J. 79.*
 Zijne majesteit at van een bijzonder — en Indra had een — voor zich en zijne geliefde, *makka baginda santaplah*

sahidangan sendirinja dan Indra santaplah doewa orang sa-hidangan dengan adendänja.

GEREGT, *b. n. betoel.*
 De — e vergelding, *penbaläsan jang betoel.*
 De — e helft, *tengahnja jang betoel.*

GEREGTELIJK, *b. n. dengan ädat hoekoem, atas parintah hoekoem, dävän, Ar.*

GEREGTHUIS, *o. gedong bitjära, roemah bitjära, balei-roewang.*

GEREGTIG, *b. n. regtvaardig, betoel, benar, tsah, Ar.*
 Een — vonnis, *poetoesan hoekoem jang benar.*
 Een — aandeel, *bahagian jang betoel.*

GEREGTIGD, *b. n. mempoenjät haq, hälä.*
 Hij is — om een derde van de erfenis te ontvangen, *makka ia mempoenjät haq menarima sa-per-tiga derri paadda poesä ka itoe.*
 Daartoe ben ik geenszins —, *itoe boekän qadar tangoengan hamba.*

GEREGTIGHEID, *vr. kabenaran, kabotoelan, ädälet, Ar., ka-ädilan, intsäf, Ar.*
 — uitoefenen, *membenarkan barang jang benar, melakoekan hoekoem, berboewat intsäf.*
 De — Gods, *ädälet Allah, Ar.*
 's Heeren —, *haq Allah, Ar.*
 De — handhaven, *memeliharakan hoekoem, berboewat intsäf.*
 Om de — lijden, *tsabar kärkeana ka-ädilan.*
 —, die vendumeesters ontvangen, *anoesan.*
 —, zekere tolheffing, *bäja, tjoekei, antar-antaran.*
 —, die den winner van een proces betaald wordt, *oemas.*

GEREGTSBODE, *m. soeroehan hoekoem, (Taalverbasteraars hebben er dödo van gemaakt, dat een botterik beteekent!) kafiri.*

GEREGTSDAG, *m. härt madjis hoekoem, härt bitjära.*

GEREGTSDIENAAR, *m. oepas djaqsa, oepas fiskal, oepas hoekoem.*

GEREGTSHEER, *m. pangéran panghoeloe, dätoe, (op sommige plaatsen van Sumatra).*

GEREGTSHOF, *o. hoekoem, Ar., makamat, Ar., däwän; Ar., diwän, Perz.*

GEREGTSKOSTEN, *m. meerv. belandja hoekoem.*

GEREGTSSCHRIJVER, *m. kätib hoekoem, penjoerat hoekoem, djoeroe toelis hoekoem, grippir (eig. griffier).*

GEREGTZAAL, *vr. balei atjära, gedong bitjära, L.*

GEREIDE, *o. äba-äba, segalla roepa präbot.*

GEREKEND, *b. n. ter-bilang, ter-hitong, ter-hisab, hisab, Ar.*

GEREL, *o. tjoeera, litar.*

GERETEN, *verl. deelw. tertjäriq, zie RIJTEN.*

GEREUTEL, *o. penggeroehan.*

GEREZEN, b. n. *ter-nâjiq*, soedah *nâjiq*.
 GERP, vr. zie GARP.
 GERGEL, m. *alor*.
 GERGELMES, o. *piso memboewat alor*.
 GERIBD, b. n. van palmladeren, *ber-lidr*, *ber-bâtang*.
 GERIGT, b. n. doelende, *toedjoe*, *menoedjoe*, *ber-magtsoed*.
 GERIJ, o. in: hier is veel —, *bânjaq karêta djalan (liwat) di sini*.
 GERIJF, o. *sedap*, *inaq*, *énaq*.
 Dit vaartuig is een groot — voor mij om de rivier op- en af te vareu, *makka práhoe ini inaq (énaq) sakâli máwoe moediq máwoe milr*.
 —, *nut*, *goena*, *pergoenáan*.
 GERIJFELJK, b. n. *soeka toeleng*, *berchedmat*.
 Een — *meisje*, *soendal*.
 —, *gemakkelijk*, *énaq*, L., *inaq*, *sedap*.
 —, *nuttig*, *bergoena*.
 GERIJFELJKHEID, vr. *kalakoewan orang jang soeka toeleng*, *kamoerahan hati*.
 GERIJVEN, b. w. *toeleng*, *berchedmat*, Ar.
 Als gij mij met tienduizend gulden gelieft te —, *kaloé toewan soeka toeleng kita dengan salagsa roepiah*.
 Zich met drooge rijst —, *memadâkan diri dengan nasi kring*, *soeka djoega mákan nasi kring*.
 GERIKKEIK, o. *boenji kódoq*, *soewâra kódoq*, *goewék*.
 GERING, b. n. *tiâda brâpa goenânja*, *tiâda bergoena*, *trâ goenânja*, L., *tiâda brâpa besaar*, *ketjil djoega*.
 —, *onaanzienlijk*, *ketjil*, *hina-dina*, *ha-qr*, Ar.
 —e volksklasse, *orang ketjil*, *orang hina-dina*.
 Een — *kapitaal*, *módal ketjil*.
 Eene —e som *geld*, *oewang sedikit*.
 —e personen, *orang hina*, *orang miskin*, *orang kaséhan*, *orang dlâif*.
 — in prijs, *moerah harganja*.
 —, *ligt*, *ringan*.
 Eene —e zaak, *perkára jang ringan*.
 Eene —e fout, *sâlah ketjil*.
 Een — *verlies*, *roegi sedikit*.
 — achten, *tiâda membilangkan*, *lihat moedah paadda orang*, *pemoedahkan*, *abai*, *abei*.
 —, *bijw. miskin*, *dengan miskin*, *dengan pápa*.
 GERINGD, b. n. *bertjintjin*, *pákei tjintjin*.
 GERINGELJK, *bijw. zie GERING*.
 GERINGHEID, vr. *tiâda pergoenáan*.
 —, *kleinheid*, *kaketjilan*.
 —, *armoede*, *kamiskinan kapapâan*, *mederat*, Ar.
 —, *opbeduidendheid*, *karinginan*.
 GERINGSTE, b. n. *terlebeh ketjil*, *terketjil*.
 De — zaak, *perkára jang terlebeh ketjil*.
 Hij heeft niet het — *gekregen*, *makka ia tiâda dâpat sâtoe apa*.

GERINKEL, o. *boenji keleningan*, *gamaran-tjang*, *karontjong*.
 GERITSEL, o. *girásap*, *garsap*, *kénrésèq*, Jav.
 GEROEP, o. *seroe-seroe*, *pemanggilan*.
 GEROLD, b. n. op —, *tergoeleng*.
 — blad, (*Involocrum*), *dâwon boeng-koes*.
 GEROMMEL, o. *geroq-gerog*.
 GERONK, o. *góraq*, *dangkoer*.
 GERONNEN, b. n. *bekoe*.
 — bloed, *dârah jang bekoe*.
 GEROOSTERD, b. n. *ter-panggang*, *tsalt*, Ar.
 Eene —e kip, *âjam panggang*.
 GERST, vr. *djaw*, zie GABST.
 GERUCHT, o. *geraas*, *roesoe*, *inyar-bângar*, *hiroe-hâra*.
 — maken, *bekin roesoe*, *menghiroe-hâ-râkan*.
 In een kwaad — staan, *âda náma boesoeg*.
 —, *tjiding*, *warta*, *chabar*, Ar., *kâbar*, L., *brita*.
 Een los —, *kâbar angin*, L., *dengardengâran*.
 Een valsch —, *warta doesta*, *kâbar djoesta*, L.
 Een valsch — uitstrooijen, *meloeloes-chabar (warta) doesta*, *kaloewarkan kâbar djoesta*, L.
 GERUIM, b. n. *langdurig*, *lâma*.
 Hij is een — en tijd niet hier geweest, *soedah brâpa lamânja tiâda ia dâtang kamârt*.
 Sedert een — en tijd, *semantâra bebrâpa lamânja*.
 GERUISCH, o. *tjeroegan*, *dangong*.
 Het — van stroomend water, *tjeroegan ajer mengâlir*.
 Het — van boombladeren, *girásap*, *gemarâtaq*.
 Het — der ooren, *getuit*, *dâsing*.
 Het — van den wind, *dangong*.
 GERUIT, b. n. *bertjâtoer*.
 GERUST, b. n. *rustig*, in vrede, *sentawsa*, *sentôsa*, *bersentawsa*.
 Een — leven, *kahidópan jang bersentawsa*.
 —, *stil*, *diam*.
 Een —, *stil mensch*, *orang diam*.
 Een —, *kalm gemoed*, *hati jang tetap*.
 —, op zijn gemak, *soent*, *soenji*, *énaq*, L.
 Een — gemoed, *dat vrij van zorgen is*, *hati jang senang*.
 —, *vast van slaap*, *njadar*, *lelap*.
 Hij sliep zeer —, *terlâloe njadar tidornja*.
 Toen zij — sliepen, *sa-telah njadar tidornja*. S. R. 13.
 —, *zonder vrees*, *tiâda tâkoet*.
 Wees —, *pertetapan hatimoe*, *djângan tâkoet*.
 Ik zal hem — stellen, *makka kita han-*

- daq menetapkan dia*, (istiráhatkan of me-
njenangkan dia.)
—, *bijw. dengan tetap, dengan sentawsa*,
zie —, b. n.
- GERUSTELIJK, *bijw. zie GERUST.*
—, *onbevreesd, dengan tíada tákoet.*
—, *inderdaad, soenggoeh-soenggoeh.*
- GERUSTHEID, *vr. veiligheid, kasentawsáan.*
—, *stúlte, kadiáman,*
— (des gemoeds,) *salwat, Ar.*
—, *kalmte, vastheid, katetápan.*
—, *onbezorgdheid, kasenángan.*
Door de — *zijns slaaps, oleh njadar*
tídomnja.
— *van gemoed, katetápan háti.*
— *van leven, kasenángan hidop.*
- GERUSTSTELLEND, *b. n. jang menetapkan,*
menjentawsákan, mendíamkan.
- GERUSTSTELLING, *vr. (bedrijvend) penjen-*
tawsáan, penetápan.
—, *stilling, het stillen, pendiáman.*
—, *gerustheid, zie dat woord.*
- GESAMMEL, *o. kamalásan.*
- GESCHAAFD, *b. n. (van het vel), littjék, L.,*
lalas, lálás.
—, *gestoten, (van meubelen,) boeras.*
- GESCHAARD, *b. n. schalrden hebbende,*
soembing, bersoembing.
—, *in orde geschikt, terátor.*
—, *als troepen, berbáris, bertsaf-tsaf,*
bedérég, L.
- GESCHAGCHER, *o. djoewal blé kaja órang*
djoewálan.
- GESCHAKEERD, *b. n. hiram, selang-selang,*
pontja warna, kahíráman.
- GESCHAKELD, *b. n. (als ringen.) tjangkling,*
berchalqat.
- GESCHAL, *o. boenji jang njáring, boenji jang*
marsik.
- GESCHAPEN, *b. n. soedah di djadikan.*
Zoo staat het er mede —, *bagitoelah pri*
hál itoe.
Het — *e, chalq, Ar.*
- GESCHAPENHEID, *vr. gesteldheid, kaáddáan.*
- GESCHARREL, *o. zie SCHARRELEN.*
- GESCHATER, *o. tertáwa gelaq-gelaq.*
- GESCHENEN, *verl. deelw. soedah bersinar.*
- GESCHENK, *o. (van vorsten aan minderen,)*
anoegrah.
—, (aan hoogerén,) *persoembáhan,*
toffat, Ar., hadíat, Ar., adít, verb., (het
laatste komt echter ook voor als gunst-
bewijs aan minderen. S. R.)
— *van eenen God, pembri déwa.*
—, (van minderen aan elkander),
kíríman, haloewan.
Als — *gezonden worden, di bingkis-*
kan.
— *tot liefdadig gebruik, waqf, Ar.*
Een gelegenheids—, *bingkis, bingkisan.*
— *en aanbrengen, poendjong.*
Een —, (tot aandenken, dat gewoonlijk
van eenen brief vergezeld gaat), *tjendor*

- mâta, tjendra mâta, bakas toeboh.*
—, *gift, (aalmoes aan eenen arme,)*
derma.
—, *verplicht — aan eenen priester na*
de vaste, fíhkrat, Ar., pítrah, L.
—, (voor feestmalen,) *tsedegah, Ar.*
— *aan eene gescheidene vrouw, mítat,*
Ar.
— *van wisselkleederen, anoegrah.*
—, *dat bij een bezoek aan eenen meer-*
dere medegebragt wordt, tjangkengan.
— *van bloemen, pinang en eenen ring*
om eene vrouw te bekoren, pengidah.
— *van eenen overwonnen koning aan*
eenen overwinnaar, penongkol.
- GESCHERM, *o. saroení.*
- GESCHERMUTSEL, *o. prang ketjil.*
- GESCHERTS, *o. sanda, goeraw, sanda-goeraw,*
májin-májin.
- GESCHEURD, *b. n. tertjârik, zie SCHEUREN.*
Een weinig —, *tjoebir.*
Van alle kanten —, *tjábir.*
- GESCHEURDHEID, *vr. ka-adaán bárang jang*
tertjâriq.
- GESCHICHTE, *vr. zie GESCHIEDENIS.*
- GESCHICHTBOEK, *o. zie GESCHIEDBOEK.*
- GESCHICHTKUNDIG, *b. n. zie GESCHIEDKUN-*
DIG.
- GESCHICHTSCHRIJVER, *m. zie GESCHIED-*
SCHRIJVER.
- GESCHIEDBOEK, *o. kitáb hikájat.*
—, *overlevering, riwájat, Ar.*
- GESCHIEDEN, *o. w. djádi, berlákoé, koen-*
djoeng, tjoepeol, djoepeol, peristíwa.
Hetgeen geschied is, *jang telah djádi.*
Hetgeen — *zal, jang akan djádi, jang*
lági djádi.
Het is geschied, *soedah djádi.*
Indien het hem geschiedde, *djika itoe*
djádi padánja.
Waar is dat geschied? *di mána djádi*
itoe?
En het geschiedde op eenen feestdag,
makka peristíwéalak paadda sa-hárt rája.
Uw wil geschiedde! *kahandaqmoé dja-*
dilah! karidláanmoé di perlakoeakan kirá-
nja! (het laatste is tegen het Opperwezen
in den hoogen stijl).
- GESCHIEDENIS, *vr. hikájat, Ar., riwájat, Ar.,*
getsat, Ar., tjeritrá, tjeríta, L. (De beide
laatste woorden zijn niet van de waarde
der eersten, en worden meer voor verhalen,
fabelen, overleveringen, gebezigd).
De — *van Hang Toewah, hikájat Hang*
Toewah, (behelzende de geschiedenis van
de koningen en vorsten, welke onder de
Maleijers als afstammelingen van Alexan-
der de Grootte beschouwd worden).
De — *van Srie Rama lezen, membátja*
hikájat Sri Ráma.
— *en, vr. meerv. tjeritra-tjeritra, tawá-*
rich, Ar.
- GESCHIEDENISBOEK, *o. zie GESCHIEDBOEK.*

GESCHIEDENISJE, o. *tjeritera, tjerita*, L.
GESCHIEDKUNDE, vt. *ilmoe hikajat*.
 Hoogleeraar in de —, *hakim ilmoe hikajat*.
GESCHIEDKUNDIG, b. n. *jang di hikajatkan*.
 — e helden, *hoeloebalang jang di hikajatkan, hoeloebalang jang masjhoer di dâlam hikajat*.
 —, in de geschiedenis ervaren, *faham paadda hikajat, tâhoe paadda hikajat, tâhoe segalla hikajat*, L.
GESCHIEDKUNDIGE, m. en vt. *orang jang faham paadda ilmoe hikajat*.
GESCHIEDSCHRIJVER, m. *penjoerat hikajat, tsâhib el hikajat*, Ar.
 Hang Toewah is de — van de geslachtlijst der (Maleische) koningen, *makka Hang Toewah itoe âda penjoerat hikajat soelaleto's-saldâhin*, (niet: *soelaleto'l*, want de *sîn* behoort tot de *sjansiats*).
GESCHIEDVERHALER, m. *dâlang*.
GESCHIET, o. *penembâkan*.
GESCHIKT, b. n. *ter-âtor, soedah di âtor*, zie **SCHIKKEN**.
 —, dienstig, nuttig, *bergoena, bâjiq, boleh di pâké, berfâ-îdat*.
 Dat huis is niet — voor u, *roemah itoe trâda lâjiq padâmoe, itoe roemah trâda bâjiq sâma loe*, L.
 — e, voegzame woorden, *perkatâan jang lâjiq, perkatâan jang pâtoet*.
 —, bekwaam, *bisa, pandei, faham*, Ar., *bâjiq*.
 — voor de krijg dien dienst zijn, *bâjiq akan djâdi tsoldâdoe*.
 Hij is — voor den rijstbouw, *dia bisa menjâwah, makka ia tâhoe kardja sâwah, (lâdang)*.
 De beroemde generaal De Kock was zeer — om de krijgzaken te besturen, *makka toewan djëndral De Kock jang masjhoer itoe terlâloe faham memarintahkan kâl paprângan*.
 Een — mensch, *orang pantas, orang bâjiq*.
GESCHIKTELIJK, bijw. *dengan pâtoet, atas pri jang lâjiq*, zie **GESCHIKT**.
GESCHIKTHEID, vt. *bekwaamheid, kabisâan, kapandei-an*.
 —, voegzaamheid, *kapantâsan, katoe-djoewan*, zie **GESCHIKT**.
 —, zedigheid, toevendheid, *senoenoh, sôpan, kalakoewan jang mânis*.
GESCHIL, o. *tjiderâ, selisih*.
 In — zijn, *bertjiderâ, berselisih, tjerê-wêt*, L.
 Uitspraak doen tusschen hen, die in — zijn, *menghoekoemkan sakalitan jang bertjiderâ, (berselisih)*.
GESCHILLIG, b. n. verdeeld, oneenig, *bertjiderâ, berselisih, tjerêwêt*, L.
GESCHILPUNT, o. *perkâra tjiderâ, pohan tjiderâ, perkâra tjiderâ, perkâra selisih, atsal tjerêwêt*, L.

GESCHIMMELD, b. n. *lâpoe, bâsi*.
GESCHIMP, o. *sindiran, penjindiran*.
GESCHOK, o. *banting, pembantingan, peng-gontjangan*.
 Het — van den wagen is zeer lastig, *makka bantingnja karêta itoe soesah sakâli*.
GESCHOMMEL, o. *pengajoenan*.
GESCHONDEN, b. n. (van de tanden, neus), *roempang*.
GESCHONGEL, o. *djoemplangan*.
GESCHONKEN, verl. deelw. *tersâlin, tertoe-wang*, zie **SCHENKEN**.
GESCHOOR, o. zie **GESPUIS**.
GESCHOP, o. *tendang*.
GESCHOREN, b. n. *tertjoekor, terandam, soedah di tjoekor*, L.
GESCHOTEN, verl. deelw. *têmbaq, tertêmbaq*.
 — zijn, *kena di têmbaq*.
 — hebben, *soedah têmbaq*.
GESCHREEUW, o. *seroe-seroe, seroewan, ter-rêjaq*.
 Het — van menschen hooren, *dêngar seroe-seroe orang, dêngar orang berseroe-seroe*.
 — (op zekeren afstand, om gehoord te worden, geroep), *roewahan, roewah*.
 —, gekrijsch, (voornamelijk door smert of kwaadheid veroorzaakt), *terêjaq*.
 — van kuikens, *tjiâp, têtjap*.
 —, geraas, *roesoe, gampar, ingar-bângar*.
 Met velen een groot — maken, *me-mattir*.
GESCHREI, o. *tangisan*.
 Krijgs—, *tampiq-soeraq*.
GESCHREVEN, verl. deelw. *tersoerat, soedah di toelis*, L., *maktob*, Ar., *termaktoeb, moeharrar*, Ar.
GESCHRIFT, o. *geschreven* —, *soerat*, Ar., *waraqat*, Ar., *toelisan*, L.
 —, opstel, verhaal, *tjaritra, hikajat*, Ar., *nâmah*, Perz.
 Een zeer kostelijk —, *soerat jang indah-indah*.
 In — stellen, *menjoerat, toelis*, L., *menoelis*.
 Eene verzameling van — en, *idlbârâ*, Ar.
GESCHRIJF, o. *penjoerâtan, toelisan*, L.
GESCHROK, o. *demap, pentjarotan*.
GESCHROL, o. *tjomêl-tjomêl*.
GESCHROMPELD, b. n. *misf*.
GESCHUBD, b. n. *soedah di boewang sisiq*.
 —, van schubben voorzien, *bersisiq*.
GESCHUIFEL, o. *pesidlan*.
GESCHUT, b. n. *tertangis*, zie **SCHUTTEN**.
GESCHUT, o. *bedil, mariam*.
 Grof —, *mariam besaar, bedil mariam, setjoerang*.
 — om met schroot te schieten, *mariam penêmbaq anggor*.
 — om te seinen, *mariam semboejan, bedil semboejan*.

Het — laden, *isi mariam*, moewat *mariam*.
 Het — rigten, *mitar bedil*, *intjar bedil* of *mariam*.
 Langwerpig metalen — met kleine monding, *léla*, *lilah*.
 Het — lossen, *pásang mariam*.
 Klein metalen stuk — van $\frac{1}{4}$ ponds kogel, *rantaka*.
 — gieten, *toewang mariam*.
 Het — vernagelen, *berpakoekean mariam*.
 GESCHUTBOOR, *vr. penggirig mariam*, *bór mariam*, L.
 GESCHUTGIETER, *m. pandei menoewang mariam*, *toekang toewang mariam*.
 GESCHUTGIETERIJ, *vr. tempat menoewang mariam*.
 GESCHUTMEESTER, *m. djoeroe mariam*, *djoeroe mitar mariam*.
 GESCHUTPERK, *o. kandang mariam*.
 GESCHUTPOORT, *vr. op schepen*, *djandéla mariam*, *píntoe mariam*, *gerbang mariam*.
 GESCHUTPROP, *m. soempal mariam*.
 GESCHUTVORM, *m. lambága bedil*.
 GESLACHT, *o. atsal*, *Ar.*, *bangsa*, *pertoeroenan*.
 Het — der menschen, *bangsa órang*, *atsal manoesjia*.
 Dat — heeft twee soorten, *makka bangsa itoe áda doewa djenis*.
 —, soort, *djins*, *Ar.*, *djenis*, *verb*.
 De kat behoort tot het — der tijgers, *makka koetjing itoe áda sa-djenis bangsa rimaw* of *mátjan*, L.
 Mannelijk —, *bangsa laki-laki*.
 Vrouwelijk —, *bangsa parampoewan*.
 Een mensch of dier van heiderlei —, *bantji*, *chontza*, *Ar.*, *pápap*.
 —linie, afkomst, *nosbat*, *Ar.*, *násab*, *Ar.*
 —, *stam*, *volk*, *qawm*, *Ar.*, *warga*, *Sansk.* & *Jav*.
 Van een aanzienlijk —, *berbangsa*, *bangsáwan*, *beratsal*.
 Iemand, die van geen — of voornamen afkomst is, *órang jang tíada beratsal*.
 De Joden zijn van het — van Abraham, *makka órang Jahodí itoe áda toeroenan nábi Ibráhim*.
 Achtereenvolgende —en, *toeroen-temoeroen*.
 Menschen van één —, *órang saqáwm*, *órang sa-bangsa*, *órang sátoe utsal* of *satsal*.
 Van koninklijk —, *atsal ráhja*.
 Een — uitroeijen, *toempaskan bárang bangsa*.
 Allerlei soorten van het menschelijke —, *bágei-bágei djenis bangsa órang*.
 —, *gelid*, *poepoe*.
 Het vierde —, *gelid*, *poepoe jang kámpat*.
 Vier elkander opvolgende —en, *ampat gilir órang*.
 GESLACHTBOOM, *m. silsilat*, *Ar.*, *sjadja-*

rat, *Ar.*, *sjadjarat atsal*, *soelálet*, *Ar*.
 De — der Maleijers, *sjadjarat Malájoe*.
 GESLACHTBRIEF, *m. soerat atsal*.
 GESLACHTKUNDE, *vr. ilmoe sadjarat atsal*.
 GESLACHTLIJST, *vr. katoeroenan*, *loh*, (*daftar*) *órang bangsjáwan*, *daftar órang jang beratsal*, *daftar atsal*, *nísbat*, *Ar*.
 GESLACHTNAAM, *m. náma atsal*, *náma dáging*.
 GESLACHTREGISTER, *o. daftar atsal*, *daftar bangsa*, zie *GESLACHTBOOM*.
 GESLACHTREKENAAR, *m. órang jang faham paadda ilmoe sjadjarat atsal*.
 GESLACHTREKENING, *vr. ilmoe sjadjarat atsal*.
 GESLACHTRIJ, *vr. toeroenan*, *toeron-temoeron*.
 GESLACHTRIJK, *b. n. bánjaq toeron-temoeron*, *bánjaq ánaq tjoetjoe*.
 GESLACHTTAFEL, *vr. loh atsal*.
 GESLACHTWAPEN, *o. materi atsal*, *tjap atsal*, L., *materi bangsa*, *tjap bangsa*, *chatam atsal*, *chatam bangsa*.
 GESLAGEN, *verl. deelw. terpoekol*, *soedah di poekol*.
 Hij is door zijnen vader —, *makka ia di poekol bapánja*.
 —, *gehamerd*, *pádjal*.
 — ijzer, *bessi pádjal*.
 GESLAGT, *o. — beest*, *binátang jang soedah di sembileh* (*tersembileh*, *mazboek*, *Ar.*), *di pótung*, L.
 Belasting op het — der varkens, *béa pótung bábi*.
 GESLEEF, *o. sérét*, L., *penjérétan*, L., *sirat*, *penjirátan*.
 —, *gevolg*, *stoet*, *órang mengiring*, *se-galla pengiring*.
 GESLEMP, *o. bersoeka-soekáan mákan minom*.
 GESLEPEN, *b. n. terásah*, *soedah di gósoq*, L.
 —, *loos*, *listig*, *tjerdiq*, *bisa*.
 GESLEPENHEID, *vr. pri tjerdiq*, *katjerdikan*.
 GESLETEN, *b. n. loesoh*, *terloesoh*.
 GESLINGERD, *b. n. tergójang*, *terlenggang*, *terligang*.
 GESLONKEN, *b. n. soedah ringkas*, *ringkas*, *kimpés*.
 GESLOPEN, *b. n. ter-indap-indap*.
 GESLOTEN, *b. n. tertoeop*, *terkátop*.
 GESMAAD, *b. n. ter-tjelá*.
 — *worden*, *di tjelá*, *di fadléhatkan*.
 GESMAAL, *o. pentjeláan*.
 GESMEEK, *o. dóa-dóa*, *minta-minta*.
 GESMETEN, *b. n. di banting*, *di hantam*, *ter-banting*, *ter-hantam*.
 GESMIJDE, *o. perhiásan*.
 GESMOLTEN, *b. n. hantjor*, *ter-hantjor*.
 GESNAAUW, *o. djarákah*, *djeráka*, *máké*, L.
 GESNAP, *o. tjoeera*, *litar*.
 GESNEDEN, *b. n. ter-pótung*, *di pótung*, *ter-panggal*, *di panggal*.
 —, zie *GELUDD*.
 GESNEDENE, *m. sidí-sidí*, *kabiri*.
 GESNIJPER, *o. tjintjantj dengan menggoenting*.
 GESNOR, *o. dangong*.

GESNORK, o. *gôroq, dangkoer*, zie GEREUTEL.
 GESNOVEN, verl. deelw. *ter-isap, di isap*.
 GESP, m. *salépi, kantjing, gèspèr*, verb.

Een gouden —, *salépi amas*.

GESPALK, o. *penghoeboengan*.

GESPAN, o. *koeda penghéla rāta, koeda jang tārèq karètta*.

Het — zijns wagens van acht witte paarden scheen te vliegen, *makka koeda poetih delāpan ékor jang djādi penghéla rātānja itoepoon seperti terbang roepānja*.

Een — van tweeën, *koeda sa-pāsang*.

Een — van vieren, *koeda doewa pāsang*, (er wordt van zelf trekpaarden onder verstaan).

—, koppeling, *penggoewan*.

GESPAN, m. drukkersgezel aan de pers,

teman tjitaq, L., teman (sakoeto) boeboh trā.

GESPANSCHAP, o. *dā-irah, Ar., benoewa*.

GESPARTEL, o. *kāpāh-kāpāh*.

GESPEEL, m. *teman bermājin*.

GESPELD, b. n. van spelden, *berpenitt*.

—, van spellen, *ter-inlā, di inlā, di hoebong-hoerof*.

GESPEN, b. w. *menjalépi, mengantjing, pāké gèspèr, L.*

GESPENMAKER, m. *pandei salépi, toekang gèspèr, L.*

GESPENS, o. *hantoe, chayāl, Ar.*

GESPETEN, verl. deelw. *soedah sājang*.

GESPIERD, b. n. *beroezlat*, van het Arab. *oezlāt*, (oezlat). De Maleijer heeft er geen ander woord voor dan *tālī*.

GESPIKKELD, gevlekt, b. n. *ber-antiq, boeriq, djālaq*.

—, zoo als nat linnen, dat stikt, *tjutti*.

—e kip, *ājam boeriq*.

GESPIN, o. *pengantéhan*.

GESPLETEN, b. n. *djanglar, terblāh*.

GESPOGEN, b. n. *terloedah, di loedah*.

GESPOOK, o. *penglihatān hantoe, chayāl, Ar.*

Veel — over die zaak maken, *bānjaq tjeréwèt derri itoe perkāra, bānjaq roesoe kārana perkāra itoe*.

GESPOORD, b. n. (van eenen ruiter), *pāké seppèr*, verb., *pākei gartaq*.

Een, uit de natuur —e haan, *ājam bersoesoh*.

Een, door kunst —e haan, een haan met kunstsporen, *ājam bertādji*.

Een —e eend, (d. i. een snoever, een held in den maneschijn), *ūiq bertādji*.

De koning heeft zijn paard —, *makka rādja poon menggartaqkan koedānja*.

GESPOT, o. *sindirān*.

GESPOTEN, verl. deelw. *terpantjar, tepertjijq*.

GESPRAAKZAAM, b. n. zie SPRAAKZAAM.

GESPRAAKZAAMHEID, vt. zie SPRAAKZAAMHEID.

GESPREEUW, o. zie GESPOT.

GESPREK, o. *bitjāra, petoeteran, kātā-kātā*.

Met elkander in — zijn, *toeter-menoetor, berkātā-kātā*.

In een gemeenzaam — zijn, *bantjang, berbantjang, mengómong-ómong, L.*

IJdele —ken, *bitjāra sia-sia*.

Een — over eene belangrijke zaak voeren, *membitjarākan derri paadda perkāra besaar*.

Vertrouwelijk, gemeenzaam —, *bantjang-bantjang*.

Wij hebben een zeer lang — gehouden, *makka lāma sakāli kita órang mengómong, L., (ber-bantjang-bantjang)*.

Een — aanvangen, *moelā-t bitjāra, berhenti mengómong-ómong*.

Het — afbreken, *poatoeskan bitjāra, berhenti mengómong-ómong*.

Nog drok in —, *lāgi tēngah berkātā-kātā*.

Wat was zoo even het onderwerp van uw —? *apātāh hāl bitjarāmoe tād? apa loe mengómong tād, L.*

Een ongegrond —, *toetor kātā jang tiāda sabenarnja*.

Gemeenzaam —, *ketjé-ketjé*.

GESPRENKEL, o. *pemertjikan, pengiroesan, pendirisan*.

GESPRENKELD, b. n. *terdirist, tepertjikt*.

Met daauw —, *terdirist dengan ajer ombon*.

Met rozenwater —, *tepertjikt dengan ajer māwar*.

—, gespikkeld, *ber-intiq*.

GESPROKEN, verl. deelw. *terkātā, soedah di kātā, soedah berkātā*.

GESPRONGEN, verl. deelw. *terloempat*.

—, bankbreukig, *poetoes módal*.

—, geborsten, *soedah pitjah, terpitjah, simplék*, zie BERSTEN.

GESPROTEN, verl. deelw. *gegroeid, tertoeomboh, soedah toemboh*.

—, ontsproten, *afgestamd, pantjar*.

Wij zijn uit een adellijk geslacht —, *pantjar kāmī derri atsal bangsāwan*.

GESPUIS, o. *órang djāhat, bangsat, L., órang telédor*.

—, getier, zie GERAAS.

GEST, vt. *gist, tápé, L., rágt, chamir, Ar., legan, L., léggèn, L.*

— in het meel doen, *tāroh tápé di tepong, boeboh rágt paadda tepong*.

GESTAAKT, b. n. *verhinderd, bantoet, terhénti*.

GESTAALD, b. n. *berhoedjong wādja, (bādja)*.

GESTAART, b. n. *ber-ékor*.

GESTADIG, b. n. en bijw. *aanhoudend, sanantiāsa, nantiāsa, tiāda berhénti, L., L., tiāda berkapoetoesan, lāma sakāli, kakāli*.

Eene —e smart voor mijn hart, *persakitan jang tiāda berkapoetoesan paadda hatikoe*.

—e blijdschap, *kasokān jang santiāsa*.

Alle menschen, die — bij hem waren, *segalla órang jang kakāli (salamānju) dengan dia*.

Een — mensch, *orang tegoh*, (*togoh*).
— of gedurige bergen, *goenong sadia*,
(die er van onheugelijke tijden af ge-
weest zijn).

— druipen, *tiris jang tûda berpaoe-
toesan*.

Mannen, die — door het land gaan,
*lâki-lâki jang santiâsa melintas paadda
tânah*.

Een — e regen, *hoedjan jang tûda
berhentî*.

— zijn, *berkandjang*.

GESTADIGHEID, vr. *perkandjangan*, *prî jang
sa-nantiâsa*.

Waken met alle — en smeeingen voor
al de heiligen, *berdjâga dengan segala
djenis perkandjangan dan boedjoq-boedjôkan
kârana sakalian wali*.

GESTADIGLIJK, bijw. *sa-sakâli*, *sampé kal-
kal*, *santiâsa*, *trâda brénti*, L.

— zegenen, *membekâti sa-sakâli*.

— gedenken, *ingat sampé kakal*.

— loven zij u, *santiâsa ia tahlilkan
angkaw*.

GESTALTE, vr. gedaante, uiterlijk, *roepa*,
roman, *pemandangan*, *kalakoewan*, *sikap*,
thalât, Ar.

—, maat (van eenen mensch), *qimat*, Ar.

De — eener zaak veranderen, *berbâ-
liq roepa perkatâan*, *oebahkan kalakoe-
wan perkâra*.

Gij moet zijne — niet achten, *djân-
gan angkaw ber-indah kapada pemandang-
annya*.

Hoedanig was de — des mans, die
naar de bovenlanden gaande, u ont-
moette? *boetâpa kalakoewan lâki-lâki itoe
jang soedah moedjî bertemoë dengan ang-
kaw?*

De zaak heeft eene andere — verkre-
gen, *makka perkâra itoe soedah ber-oebah*,
(*lâjin roepanja*).

Zijne — is als een boom, *sikapnja itoe
sa-bagei pohon sa-bâtang*.

Er was geene —, *makka tûdâlâh bâ-
rang pemandangan*.

—, houding, *sikap*, *lembâga*.

Hij is van middelbare —, *sikapnja
sedang*.

GESTALTENIS, vr. *telâdan*, *kalakoewan*,
sikap, *roepa*, *pengatoeran*.

Het huis herstelden zij in zijne —, (vroe-
gere gedaante) *makka roemah itoe di diri-
kannja atas telâdannya jang sadia itoe*.

De — des hemels in zijne klaarheid,
*kalakoewan lântig tatkâla tarang tjawâtja
adânya*.

De bevalligheid zijner —, *kakenânan*
(*bâgoes*) *sikapnja*.

De — des lands, *roepa tânah*.

De gedaante der moskee en hare —,
roepa mesdjid dan pengatoerannya.

Eene — krijgen, *di roepâkan*.

Tot dat God eene — in u krijge, *sa-
hingga Allah di peroepâkan dâlam kâmoë*.

In de — eens dienstknachts, *di dâlam
roepa hamba*, *berroepa hamba*.

GESTALTEVERWISSELING, vr. zie GEDAANTE-
VERWISSELING.

GESTAND, bijw. *tegoh*, *togoh*, *menjampékan*,
membâjar.

Zijne gelofte — doen, *tegoh atas djân-
djinja*, *pégang djandji*, L., *menjampékan
djandjinja*.

Zijnen eed — doen, *membâjar per-
soempâhannya*.

GESTARND, b. n. vol starten, *berbintang*,
penoh bintang, *penoh dengan bintang*.

De — e hemel, *lântig jang berbintang*.

GESTARNT, o. zie GESTERNT.

GESTEKE, o. *toesoekan*; *penoesoekan*, *peni-
kâman*.

— van insecten, *menjangat*.

GESTEEN, o. zuchtend geklag, *pengaldhan*,
kaloh, *sedoe*.

GESTENTE, o. *bâtoe*.

Het — der donkerheid, *bâtoë kaglâpan*.

Edel—, *permâta*, *retna*, *metoe*.

Het geschenk is in de oogen zijns mees-
ters een aangenaam —, *makka hadeiat
itoe âda paadda mâta toewannya soewâtoë
permâta jang tersoedk*.

Een slecht, rood —, *badajî*.

Versierd met goud en kostelijk —, *ter-
hias dengan amas dan permâta jang indah*.

Allerlei edel—, *segalla djenis permâta
jang indah*.

—, graftombe, *tjandî*, *qabr*, Ar., *gew.
goeboer*, Ar., dat het meerv. aanduidt.

—, zeer geëerd of heilig graf, *karâmat*, Ar.

GESTELEN, verl. deelw. *soedah nâjig*.

GESTEL, o. *prî toeloh*, *kalakoewan badan*,
thabiât, Ar.

Een vochtig —, *prî toebok jang roe-
thoëbat*.

—, zamenstel, *prî ka-adâ-an*.

Van een sterk —, *badan jang goewal*.

GESTELD, b. n. en voegw. zie GENOMEN.

GESTELDHEID, vr. toestand, *kalakoewan*,
ka-adâ-an.

—, staat, stand, *djawâtan*, *daradjal*,
Ar., *pangkat*.

—, aard, *prî*, *chaliqat*, Ar.

De — eener zaak, *prî hâl*.

De — der lucht, *prî adara*.

GESTELTENIS, vr. zie GESTELDHEID.

GESTEMD, b. n. *lâkoe*, *hâti*.

Zij is wel —, *bâjig lakoënya*.

GESTEN, o. w. *loewab*, L., *roewab*.

De arak heeft reeds gegest, *makka araq
soedah loewab*.

GESTERND, b. n. zie GESTARND.

GESTERNT, o. de sterren in het algemeen,
segalla bintang, *segalla noedjoem*.

—, sterrenbeeld, *perhimpoeenan bebrâpa
bintang*, *bordj*, Ar.

- Het — van den grooten beer, *bordj bidoeg*.
- Het zeven —, *bintang kartika*.
—, geboortester, *noedjoem*, Ar.
- GESTICHT, verl. deelw. *di boewat*, *di perboewat*, *di békin*, L., zie STICHTEN.
- GESTICHT, o. zie GEBOUW.
— van liefdadigheid, *chayrat*, Ar., roemah *pengaséhan*.
- GESTIG, b. n. *boetaq*, L., *kroeh*.
- GESTING, vr. *loewab*.
— des bloeds, *pánas dárah*, *kapanásan dárah*, *kahangátan dárah*.
— onder eene bevolking, *gampar órang negri*, *hiroe-hára*, *roesoe órang negri*, *rettoq*, L., *ghawghá*, Perz.
- GESTOEI, o. *tjoemboe-tjoemboewan*.
- GESTOELTE, o. *mímbar*, *korst*, *karosst*, L. Verheven koperen —, *mímbar tambága*.
—, raad, *madjlís*, Ar.
Het — der oudsten, *madjlís segalla pertoewah*.
Het — in eene kerk, *segalla korst*, (*karosst*) *di dálam grédia*.
—, zetel, *tampat doedoeq*, *tampat ka-doedoekan*.
- GESTOF, o. *penjapoewan*.
—, gesnoef, *pengatjákan*, *takkebor*, Ar.
- GESTOFFEERD, b. n. *terhías*.
—, bekleed, *di lápiskan*, *di álaskan*, zie STOFFEREN.
- GESTOKEN, verl. deelw. *tertikam*, *di toesoeq*.
- GESTOLD, b. n. *bekoe*, *pongkoh*, *ponggho*.
- GESTOLEN, b. n. *tertjoert*, *di tjoert*.
- GESTOMMEL, o. *roesoe*, *goeggá*, verb. van *ghawghá*, Perz.
- GESTOORD, verl. deelw. *di ganggoe*.
—, b. n. *misnoegd*, *goesar*, *amárah*, *márah*, *morka*, Hofi.
- GESTOORDHEID, vr. *goesar*, *kagoesáran*, *amárah*, *márah*, *morka*, Hofi.
- GESTOOT, o. *penjontóhan*, *penoembókan*, zie STOOTEN.
- GESTORVEN, verl. deelw. *máti*, *hilang*, enz., zie DOOD.
- GESTOVEN, verl. deelw. *terbangkit*, zie STUVEN.
- GESTREDEN, verl. deelw. *soedah berprang*.
- GESTREEL, o. *tjoemboe-tjoemboewan*, *penboe-djókán*.
- GESTREEPT, verl. deelw. *soedah di gáris*, *tergáris*.
—, b. n. (als stoffen,) *ginggang*, *tjoera-tjoera*, *lamarag*, *loeriq*, Jav.
—e stof, *kájin ginggang*.
Roode en zwarte —e stof, *kájin tjoera-tjoera mérah dan hitam*.
—, zoo als van sommige dieren, *dórèng*, L., *rórèng*, L., *lórèng*, L., *boeriq*, *palang*, Perz., *belang*, *blang*, L., (van een luipaard ontleend, dat in het Perz. *palank* of *palang* heet), *blérèng*, L.
Een —, gerimpeld voorhoofd, *dáht jang*
- berkârot*, *djidat jang berkârot*, (*jang áda kârot*), L.
—, zoo als sommige vruchten en bladeren, *boelos*.
- GESTREKEN, verl. deelw. *nedergelaten*, *soedah di toeronkan*, zie STRIJKEN EN NEDERLATEN.
- GESTRENG, b. n. *kras*, *bingis*, *soehé*, *soewt*, *sásat*, *baqtí*, *betoel*.
Een — bevel, *títah jang kras*, *parintah jang kras*.
Een — koning heerscht over hen, *makka rádjá jang bingis di pertoewan atasnja*, *rádjá jang bingis kassat parintah sána dia órang*, (zeer laag en eig. ongeoorl.)
— en hard, *kras dan bingis*.
Die vader is zeer — jegens zijne kinderen, *makka bápa itoe áda sángat kras atas ánanja*.
Een — en regtvaardig regter, *hákim jang kras sarta benar*.
Eene —e straf, *siksa jang kras*.
—e zeden, *baqtí*.
— onderzoek, *pariqsa dengan saqsa-mánja*, *pariqsa dengan betoel-betoel*.
Eene —e vasten houden, *berpoewása dengan soenggoeh-soenggoeh*.
— of WelEdel— mag niet woordelijk vertaald worden, want dan zou er eene grove belediging ontstaan, doch *moelia* en *amat moelia* kunnen gebezigd worden.
— of streng weder wordt alleen door: *mása mengétjel* of *regenachtig weder*; *hárit tampias*, onstuimig weder van storm en regen; *hoedjan kras* (*dras*), zware regen enz. uitgedrukt.
—e koude, *dingin jang sángat*.
—, *bijw. dengan kras*, *dengan bingis*, zie GESTRENG, b. n.
- GESTRENGELIJK, *bijw. zie GESTRENG*.
- GESTRENGHEID, vr. *kras*, *bingis*, *prí jang kras*, zie GESTRENG.
- GESTRIKT, b. n. *terdjirat*, *soedah di djirat*, *kena di djirat*.
In een valstrik —, *kena kalaboeran*.
—, zoo als een lint, *tersimpool*.
—, met strikken getooid, *terhías dengan fita soetrá*, *páké bánjaq fita soetrá*.
- GESTROOD, b. n. *testár*, L., *tertjoerah*, L., *terhamboeran*.
- GESTROOK, o. zie GESTREEL.
- GESUIS, o. *dangong*.
— in de ooren, *dásing*.
- GESUKKEL, o. *lambat-lambat*.
—, het gestadig ziek zijn, *sáki-sakitan*.
- GETABBERD, b. n. *berpáké bádjoe pandjang*, *páké djoebah*, *berdjoebah*.
- GETAKT, b. n. *bertjábang*, *berangga*.
—e horens van een hert, *tandoq mendjangan jang bertjábang*, *roesa berangga*.
— blad, *dávon jang berkélo-kélo*.
- GETAL, o. *bilangan*, *djoemlah*, Ar., *ádád*, Ar., *hitocngan*, L.

Na hun aller —, *menceroet bilangan samoewa orang itoe.*

Alle —len kennen, *mengatahoewi segalla bilangan.*

In dat — moet hij niet begrepen worden, *paadda bilangan itoe djangan ia masoq.*

Het — der maanden, *bilangan boelan.*

En van hen, die voor hem geweest zijn is geen —, *makka jang mau di hoeloe (dhólo) derri padanja itoe tiada kabilangan.*

Zonder —, *ontelbaar, tiada kabilangan, tiada tapermená-i.*

Wriemclend gedierte zonder —, *soelosoeloran jang tiada kabilangan, (jang trada bóleh di hitoeng, L.).*

Dat zijn lieden van —, (sterk in —), *makka orang itoe ramé-ramé bilanganja.*

Gansch —, *de som, djoemlah, Ar.*

De som der opgetelde —len, *djoemlahnja segalla bilangan jang soedah di hitoeng.*

Een hoofd—, *bilangan agong.*

Een rangschikkend —, *bilangan jang meng-atorkan.*

Ondeelbaar —, *bilangan jang tiada dapat di bahagikan.*

GETALLETTER, *vr. hoerof bilangan.*

In het Arabisch is de zâ de — VII en de rá de — CC, *makka paadda bahâsa Arab áda hoerof zâ itoe bilangan toedjoh serta rá itoe bilangan doewa rátoes.*

GETALIG, *b. n. kabilangan.*

GETALM, *o. perlambátan, kardja plan-plan, L., (voor kardja perlâhan-lâhan).*

GETALMERK, *o. angka.*

GETALND, *b. n. bergigt, gigt.*

Die zaag is te wijd —, *itoe girgâdjit terlâloe djarang giginja.*

Zwaar —, *bergigt besaar.*

Rondom —, *bergigt berkoelilingan.*

GETEEM, *o. perkataân di tjampor tangisan, perkataân serta tangisan.*

GETEMPERD, *b. n. (van metalen) tersapoh. —, gematigd, tsabar, Ar., táhan, zie GEMATIGD.*

GETEMPERDHEID, *vr. parângt (prt) jang sadarâna, prt jang sedang.*

GETIER, *o. bângar, ingar-bângar, roesoe, L., gampar.*

GETIJ, *o. pásang, prt perdirian ajer lâwoet.*

Hoog —, *pásang besaar, pásang poer-nâma, pásang gedang.*

Opkomend —, *vloed, ajer pásang, pásang najiq.*

Afgaand —, *pásang toeron, ajer soeroet, pásang soeroet.*

Laag —, *pásang ketjil, ajer ketjil.*

Met het afgaande — zeilden wij van het eiland Bangka, *makka tatkála ajer soeroet kita berlâjar derri poelaw Bangka.*

GETJBOEK, *o. kitâb salawat, boekoe dâa, L., soerat dâa, soerat tasbîf.*

GETIJDE, *o. saizoen, moesim, mâsa.*

Het heete —, *moesim pânas, moesim kamâro, moesim timor.*

Het natte —, *moesim hoedjan, moesim bârat.*

GETIJGEBED, *o. (voorgescreven bij de Mo-hamedanen) soembahjang.*

—, *bij Christenen, dâa jang tentoe, dâa jang di tentoekan, dâa jang ferdlœ.*

GETIJGERD, *b. n. bertoetol, toetol.*

GETIJLP, *o. pentjijitan, tjijit.*

GETIMMER, *o. peroesâhan toekang kâjoe, L., peroesâhan pandei kâjoe.*

GETOB, *o. pekdardjân jang tiada berhenti lâgi soesah.*

GETOET, *o. boenji orang tieop tandoq.*

GETORKEL, *o. pemitikan.*

GETOMMEL, *o. gedruisch, gedommel, roesoe, boenji sâjop-sâjop, dangong.*

GETONGD, *b. n. berlidah.*

GETOUW, *o. (weefgetouw) pésa, písa, pakâkas tenoen.*

GETRAAN, *o. geweën, tangisan.*

GETRALIED, *b. n. berkisi-kisi.*

GETRAPPEL, *o. perloempat-loempâtan.*

GETREUR, *o. doeka tjita, kadoekâun, soesah hâti, L.*

GETRIPPEL, *o. giripan.*

—, *waarbij de hielen op den grond blijven, indjot-indjot.*

GETROFFEN, *verl. deelw. soedah kena, ter-kena, kena.*

Door goud —, *verlokt, kena amas.*

—, *aangedaan, wâlang.*

GETROKKEN, *verl. deelw. terhêla, tertâréq.*

GETROMMEL, *o. pemaloewan (pâloe) gendarang, (rabâna, radap, thamboer, Ar.), zie TROMMEL. (Gewoonlijk wordt dit uitgedrukt door: het geluid van den trommel, die door iemand geslagen wordt, boenji gendarang jang di pâloe oranglah.)*

GETROUW, *b. n. satiâwan, benar, satia, tsâdig, Ar.*

Een — mensch, *orang satiâwan.*

Eene —e stad, *negri satiâwan.*

Een — woord, *perkataân jang satiâwan of benar.*

Een —e priester, *imân jang satiâwan.*

Een — verhaal, *jarimera jang benar.*

Een — vriend, *tsokbat jang satiâwan of benar.*

—, *bijw. dengan satia.*

Al zijne werken zijn —, *segalla kardjânja itoe dengan satia.*

Niet — blijven, *mengoebahkan satia.*

— dienen, *berhamba dengan satia, berchedmat dengan satia.*

GETROUWELIJK, *bijw. dengan sabenarnja, soenggoeh-soenggoeh.*

GETROUWHEID, *vr. satia, kasatiâan.*

Zijne — van geslacht tot geslacht, *kasatiâinja derri paadda sa-bangsa dâtang kapâda sa-bangsa.*

Op uwe — hopen, *hârap atas kasa-tiânmoe.*

GETROUWIGHEID, vr. zie GETROUWHEID.

GETUIGD, verl. deelw. van getuigen, *bersjaksi.*

—, van tuigen, optuigen, *langkap, terlangkap.*

GETUIGE, m. en vr. *sjaksi, saksi, L., sjâhid, Ar.*

Een geloofwaardig —, *sjaksi jang kapertjajân.*

Heer priester laat die —n zweeren, *toewan panghoeloe (inâm) soeroeh soempah sjaksi itoe, (kassit soempah itoe sjaksi, L.)*

Valsche —, *sjaksi doesta, (djoesta, L.)*

Want vele valsche —n zijn tegen mij opgestaan, *kârana bebrâpa sjaksi doesta soedah bângon lawan akoe.*

Wrevelige —, *sjaksi anjâja.*

Een waarachtige —, *sjaksi benar.*

Tot — nemen, *mengambil akan sjaksi.*

Den hemel en de aarde tot — roepen, *menjeboet segalla langit dan boemi itoe mendjâdi sjaksi.*

Gijzelven zijt mijne —n, *kâmoe ini sendiri âda sjaksi padâkoe.*

Als — optreden, *nâjiq sjaksi.*

—n brengen, *membâwa sjaksi.*

Welke —n zult gij tegen mij brengen? *apa sjaksi angkaw akan membâwa melâwan akoe?*

De —n tegen elkander verhooren, *memandjangan segalla sjaksi, dengar segalla saksi, L.*

Op den mond van twee of drie —n, zal hij gedood worden, die sterven zal, *atas boenji moeloet doewa orang sjaksi ataw tiga orang sjaksi handaq orang jang hâroes mati itoe, di boenoh.*

God alleen is mijn —, *hânja Allah sjaksi akoe, melajinkan Allah sjaksi hamba (goewa, L.).*

Als — (bloedgetuige) sterven, *mâti sjâhid.*

De --- wraken, *toelaq sjaksi, mentjêlakan sjaksi.*

GETUIGEN, b. w. *bersjaksi, membrî sjaksi, bersahoet-sahoetan saksi.*

—, als getuige optreden, *nâjiq sjaksi.*

Tegen iemand —, *nâjiq sjaksi atas sa-orang.*

Een eenige getuige zal niet — tegen eenen mensch dat hij sterve, *makka sâleh soewâtoe orang sjaksi tiâda bôleh bersahoet-sahoetan atas sa-orang manoesia akan mâti.*

Getuigd, *bersjaksi, masjhoed, Ar.*

Hij heeft het getuigd, *makka ia soedah bersjaksi itoe.*

Ik getuig dat God een eenig Heer is, *sjaksi hamba bahoewa Allah âda Toehan jang âsa.*

Iemand, die valschelijk getuigt, wordt

zelf veroordeeld, *makka sa-orang jang bersjaksi doesta itoe di hoekoemkan sendiri.*

Ik getuig, dat er geen God is dan God en dat Mohammed de profet Gods is, *asjahâdoe lâ ilâha illa'llâhœ wa Mohammed rasoele'llahi, Ar., (de gewone geloofsbelijdenis der Mohamedanen), sjaksi akoe bâhoewa tiâda toehan hânja Allah dan Mohammad itoe rasoele Allah.*

GETUIGENIS, vr. en o. *kasjaksian, sjahâdat, Ar.*

Opdat dit verbond tusschen het verhevene Gouvernement en den doorluchtigen Sultan eene — zij van opregtheid en vriendschap voor altoos, *sopâja perdjandjân ini mendjâdi kasjaksian antâra goebernemèn jang âthlim dan antâra sri padoeka toewan solthan derri paadda hâl ichlâts serta pertsofihâtan paadda salâmalamânja.*

Valsche — spreken tegen zijnen broeder, *nâjiq sjaksi doesta atas soedarânja.*

O! dat het mij tot eene — zij, *agar sopâja itoe âda padâkoe akan kasjaksian, sopâja itoe djâdi sahâja poenja kasjaksian, L.*

Het —, (schriftelijk, in eenen godsdienstigen zin), *soerat sjahâdat.*

De twee tafelen der —, *doewa lofi (kêpêng) sjahâdat.*

— geven, (van het geloof), *membrî sjahâdoe.*

Eene schriftelijke — (aangaande eenen bediende, hoe hij gediend heeft), *soerat tanda tângan.*

Volgens de —, *toeroet kasjaksian, atas kasjaksian, dengan menoeroet kasjaksian.*

Niet naar eene — hooren, *tiâda éling akan kasjaksian.*

GETUIGSCRIFT, o. *soerat tanda tângan.*

Hier is zijn —, *ini apa dia poenja soerat tanda tângan.*

GETUIMEL, o. *soesang, penjoesangan.*

GETUIT, o. in de ooren, *dâsing.*

GETULBAND, b. n. *pâké sorbân, bersorbân, pâké dastar.*

GETWEERND, b. n. *terpntal.*

Fijn — linnen, *kâjin hâloes jang terpntal.*

GEUL, vr. kil, *pâlœh.*

In eene — ten anker liggen, *berlâboh paadda soewâtoe pâlœh.*

GEUR, m. aangename reuk, *bâwoe jang hâroem, hâroem bawoenja, samarbaq, énaq bawoenja.*

De rozenolie verspreidt haren —, *mînjag mâwar samarbakkan bawoenja.*

— van spijzen, *bâwoe makânan.*

En de —en des hemels moge ik niet ruiken! dan *bâwoe sjorga djângan koetjœem!* H. R. P. 61.

De welrickende — der prinses werd ook door den vorst geroken, *makka sa-*

- marbag bâwoe toewan poetri itoe âda lâgi di tjioem oleh baginda.* Ism. I. 33.
- GEURIG**, b. n. *berbâwoe haroem, haroem bawoenja, samarbag, wandji, wangf.*
— water, reukwater, *ajer wangf.*
De — e nardus, *narwastoe jang samarbag.*
— e reukwerken, *bâwoe-bawoen jang amat haroem.*
- GEURIGHEID**, vt. *bâwoe jang haroem*, zie **GEUR**.
- GEURTJE**, o. luchtje, (onaangenaam) *bâwoe hâmis.*
Er is een — aan, *itoe babawoe, L., itoe berbâwoe, itoe boesoeg bawoenja.*
- GEUS**, vr. boegsprietsvlag, *bandéra samandéra.*
- GEVAAR**, o. *bahâja, behâja, mâra-bahâja.*
Doods—, *bahâja mawt, bahâja kamâti-matian.*
Zonder —, *sentawsa, tiâda berbahâja.*
In — zijn of verkeereren, *berbahâja.*
In — brengen, *membri bahâja, berbahâkan.*
Dat niemand der onderdanen in — kome, *sa-orang râtjat djângan berbahâja*, Ism. I. 88.
Opdat God u voor alle gevaren behoede, *sopâja toewan hamba di paliharâkan Allah derra paadda segalla mâra bahâja.*
Er is geen — bij, *makka itoe tiâda berbahâja.*
In — komen, *kena bahâja.*
Zijn leven in — stellen, *belandjâkan djîwa.*
— loopen, *berbahâja, dâpat kena bahâja, boleh dâpat bahâja.*
- GEVAARLIJK**, b. n. *membri bahâja, berbahâja, pâjah.*
— ziek, *sâkit pâjah.*
Eene — e plaats op zee, *tampat jang berbahâja di lâwoet.*
Een — mensch, *orang terlâloe bisa, orang jang seperti oelar.*
— gewond, *kena loeka jang amat sângat of jang pâjah.*
- GEVAARLIJKHEID**, vt. *kalakoewan jang berbahâja, pri jang pâjah*, zie **GEVAARLIJK**.
- GEVAARTE**, o. *bârang jang gedang sakâli, bârang jang besaar-besaar.*
- GEVAL**, o. toevalligheid, *ontong, oentoeng.*
Een blind —, *tagdir, Ar., adjal, Ar.*
Een voorondersteld —, *mas-alat, Ar.*
Een zeer moeilijck —, *stôri jang soesah sakâli, hâl jang mosjikil, perkâra jang soekar sakâli.*
Bij —, bijw. (onverwacht,) *paadda oentoeng, koenjong-koenjong, oentoeng-oentoeng.*
Ik kwam bij — op het gebergte, *sakoenjong-koenjong kita poon dâtang di goenong.*
Bij — ontmoette hij eenen ouden man,

- makka oentoeng ia bertemoeng dengan sa-orang toewah.*
Bij —, somtijds, *terkâdang-kâdang, kâlloe-kâlloe.*
Stel het —, dat het zoo zij, *kandâti bagitoe.*
Bij —, (bij toeval,) *koendjong-koendjong.*
—, (voorval), *perkâra, stôri, hâl, Ar.*
In —, voegw. *djikalaw, djikaloe, kâlloe, mâna.*
In — van oneenigheid, *djikaloe tîmboel tjiderâ.*
- GEVALLEN**, o. w. *kenan, berkenan, soeka*, (het wordt ook door: behagen geschept worden, *di perkenankan*, vertaald.)
Indien het mijnen broeder gevalt, mijn verhaal aan te hooren, *djikaloe kenan kakanda menêngar tjariitera hamba. A. M.*
En hoe vele malen ik (hem) verzocht, mij bij zich te dulden, geviel Zijner Hoogheid mijne bede toch niet, *makka bebrâpa kâlât hamba mînta di tsabarkan tiâda djoega di perkenankan oleh baginda pinta hamba itoe. S. Ibr. 75.*
Indien het den Sultan gevalt, *djikaloe berkenan paadda Solthân.*
Zich iets gerings laten —, *menjenangkan diri dengan bârang sedikit.*
Hij geviel dier vrouwe niet, (deze zin wordt in de lage taal vertaald, door: hij wordt niet geliefd door die vrouw,) *dia trâda di soekâ-in parampoewan itoe, ook: itoe parampoewan trâda soeka sâma dia, L.*
- GEVALLEN**, o. behagen, *soeka, ridlâ, Ar., rilla, verb., soedi, qaboel, Ar.*
In niets — vinden, *tiâda soeka bârang apa-apa.*
- GEVALLIG**, b. n. toevallig, *koendjong-koendjong.*
—, bijw. *dengan sa-koendjong-koendjong.*
- GEVANGENBEWAARDER**, m. *djoeroe pasoen-an, panghoeloe pandjâra, sipir*, verb. van cipier.
- GEVANGENE**, m. en vt. *orang terpandjâra, orang terpasoenng.*
Krijgs—, *orang tertâwan, tawânan, orang katawânan.*
— die geboeid is, *orang terbeloenggoe.*
Een' — loslaten, *melepaskan sa-orang jang terpandjâra.*
Te midden der — n, *antâra orang tawânan.*
— n loskooopen, *meneboesi tawânan.*
- GEVANGENHOUDING**, vt. *pasoen-an.*
- GEVANGENHUIS**, o. zie **GEVANGENIS**.
- GEVANGENIS**, vt. *gevangen-huis, gedong pandjâra, pasoenng, boewi*, verb., *pindâhan.*
In de — zetten, *târoh dâlam gedong pandjâra, târoh di boewi, L.*
Want zij hebben dat huis tot eene — gemaakt, *kârana orang soedah kardja roemah itoe akan gedong pandjâra.*

GEVANGENEMING, vt. *tangkap, tangkapan*.
—, in den krijg of bij menschenroof, *tawan, penawanan*.

GEVANGENROL, vt. *soerat nama orang terpanjára, soerat nama orang jang áda di boewi, L., daftar nama orang terpasoenq.*

GEVANGENSCHAP, vt. *krijgsgevangenschap, tawanan, katawanan*.

In — *geraken, mendjádi tawanan*.

In — *gaan, pergi másoq katawanan*.

GEVANGENZETTING, vt. *tároh dâlam gedong pandjára, tároh di pasoenq, tároh di boewi, L., tahaboes, Ar.*

GEVANKELIJK, b. n. *tawanan*, (in den krijg.)
— *e wegvoering, kapindahan tawanan*.

—, *staat eens gekerkerde, terpanjára*.

GEVECHT, o. *strijd, párang, prang, paakâr, Perz.*

In een — *gaan, másoq di párang*.

Een — *beginnen, angkat prang, moelâ-é berprang*.

Een — *wederstaan, tegenvechten, melawan berprang*.

Het — *staken, berhénti prang, zie STRIJD*.

GEVEDERD, b. n. *berboeloe boerong*, (berboeloe beteekent ook: *wollig, harig*.)

GEVEINS, o. *perboewatan tjoeelas*.

GEVEINSD, b. n. *tjoeelas, poera-poera, soenda*.

Een — *mensch, orang tjoeelas háti, goela-soenda*.

—, *afvallig, huichelachtig, moenâfiq, Ar.*

— *e vriendschap, pertsohbátan poera-poera, of tjoeelas*.

Een — *christen, orang natsarânt jang moenâfiq*.

GEVEINSDELIJK, *hijw, poera-poera, olloh-olloh, L., oleh-oleh*.

—, *godvruchtig handelen, poera-poera berboewat baqti*.

De Pangeran heeft zich — *aan mij onderworpen, makka Pangéran itoe poera-poera ta-állq padâkoe*.

GEVEINSDHEID, vt. *tjoeelas, nifâq, Ar., katjoelâsan, rijâ, Ar.*

Maar van binnen zijt gij vol —, *tetâpi di dâlam kâmoé áda penoh nifâq, tetâpi di dâlam kâmoé terlâloe amat tjoeelas háti*.

Alle — *afleggen, menanggalkan samoe-wa katjoelâsan, boewang segalla roepa nifâq*.

Zich wachten voor de — *der menschen, memeliharâkan diri derri paadda tjoeelas háti orang*.

GEVEL, in. *hadâpan roemah, moeka roemah, haloewan roemah*.

— *met twee hoornen, samboe lâjang*.

De — *van een paleis, hadâpan astâna*

—, *neus, hidong*.

GEVELLJST, vt. *goemei haloewan roemah*.

GEVELTOP, m. *pontjuq moeka roemah*.

GEVEN, b. w. *aangeven, overhandigen, oendjoq*.

De beteldoos —, *mengoendjoq tampat sirih, kassi tampat sirih, L.*

De hand —, *oendjoq tângan, berdjâbat tângan*.

—, *over—, sarahkan*.

—, *in het algemeen, brt, membrt, kassi, L.*

Geve God! *di brt Allah!*

Maar dat de Goden —! *tetâpi di brt oleh déwâta!*

Kennis —, *membrt táhoe, kassi táhoe, L., kassi bertâhoe, L.*

Geef waschwater, *brtilah (kassi) ajer tjoetji moeka*.

Ten huwelijk —, *membrt kâwin, kassi kâwin, L., mengâwinkan*.

De vrouw, die gij mij ge— hebt, *parampoewan itoe jang soedah angkaw brt paadda hamba*.

Wie heeft uw gemoed het verstand ge—? *siâpa soedah membrt àqal kupada hatimoe?*

Den koopbrief gaf hij aan den kooper, *makka soerat beli itoe-poon di brikannya kapada orang jang membrt itoe*.

—, (van God en vorsten gesproken, als begiftigen,) *want de God des hemels heeft u een koninkrijk ge—, kârana Allah toehan segalla lângit soedah karoenitâkan padâmoé karadjâân*.

—, *vergelden, membâlas*.

Ik zal u — *naar uwe werken, akoe akan membâlas ka-âtasmoé toeroet segalla perboewatanmoe, kita handaq membâlas angkaw dengan sa-qadar perboewatanmoe*.

De aarde geeft haar gewas, *makka tânah itoe membrt toemboek-toemboehannya*.

—, *van minderen aan meerderen, persoembahkan, bapersoembahkan, mempersoembahkan, (vooral in den zin van eerbiedig te kennen geven)*.

En men gaf eerbiediglijk te kennen, *makka di persoembahkan oranglah*.

En 's konings zwaardveger ijde terug, den Maha Radja Boli er eerbiedig kennis van —de, *makka bentâra itoe-poon sigrah kombâti mempersoembahkan itoe kapada Mahâ Râdja Boli. S. R. 106*.

Ergens om —, *fadloelt, Ar., perdoeli, L.*

Wat geef ik er om? *apa kita fadloelt itoe?*

Niets om de lessen der onders —, *trâda fadloelt akan pengadjaran ajah bondânja, trâda perdoeli orang toewah (mâ bâpa) poenja kâta, L.*

Magt —, *membrt koewâsa, mengoewasâkan, kassi koewâsa, L.*

In het harte (iets slechts) —, (van den duivel gesproken,) *waswaset, Ar.*

De duivel heeft u in het harte ge—,

soedahlah iblis waswaset kapada hatimoe.

En de zee gaf de dooden, die in haar waren, makka lávoet itoe-poon kaloevar-kanlah segalla orang máti jang di dólam-nya itoe.

Magt — over alle booze geesten, karoeniátan pengowása atas segalla djin jang nedjis.

Hetgeen (als aalmoes) ge— wordt, *bárang jang di dermákan, derma.*

In bewaring —, *títipkan.*

Dit zijn de goederen, die ik u in bewaring geef, makka iniláh *bárang jang kíta títipkan padámoe.*

—, ter hand stellen om er winst mede te doen, *sarahkan akan berlába.*

Iemand uitkiezen en hem zijne stem —, (voor hem stemmen,) *memilih orang serta mengaroeniátan soewára padánja.*

Een bevel —, *membri titah, Hoft., kassí paríntah, L., membri paríntah.*

Eere —, *membri format.*

Vrucht —, *berboewah.*

Slaag —, *membri páloe, kassí poe-kol, L.*

Het eerste —, *mendihoeloewt brí, brí bermoela káli, kassí dhólo, L.*

Eene groote stemme van zich —, *kaloewarkan soewátóe soewára njáring.*

Weder—, terug —, *kombalikan, kassí kombáli, L.*

Den geest —, sterven, *poetoes njáwa, zie STERVEN.*

Zijne ziele — tot een rantsoen voor velen, *membri djíwánja akan harga teboe-san gantk orang bánjaq.*

De onkosten weder—, *membájar be-landja.*

Een feest —, *mendjámoe orang, kassí festa, L.*

Gedurig feesten —, *berdjámoe-djámoe-wan.*

Men moet weten te — en te nemen, *orang misti táhóe tsabar sedikit.*

Geloof —, *pertjája.*

Gehoor —, verhooren, *dengarkan, me-nengarkan, menjahoeti.*

Rekenschap —, *membri perkiráán.*

Eene zucht —, *mengaloh.*

Eenen kus —, *koetjop, tjioem, kassí tjioem, L.*

Eenen wenk —, *brí isjárat, kassí tanda.*

Vuur —, *témbaq, pásang bedil.*

In bedenking geven, *sarahkan paadda fikiran, (bitjára, tímában.)*

Te verstaan —, *kassí mengartí, L., brí mengarti, mengartikan.*

Prijs —, laten varen, *tinggalkan, bé-jarkan.*

Iets verloren —, *poetoes asa (pengha-rápan) akan sasowátóe bárang.*

Aanleiding —, *mengadákan sabab, meng-arnákan, menjabakkan.*

Verlof —, *membri idzin, kassí permissí, L., kassí bébas, L.*

Uitstel —, *kassí tempo, L.*

Genade —, *membri ampon, membri mááf.*

Verdriet —, *membri doeka-tjita, békin sákit háti, mendoeka-tjítákan.*

Licht —, *menarángi.*

Geluid —, *berboenji, bersoewára.*

Zich gevangen —, *sarahkan diri men-djádi tawánan.*

Op nieuw —, *membri poela, kassí lági sakáli, L.*

Te geef, bijw. *moerah sakáli, per tjoe-mah, L.*

GEVER, m. *pembri, jang brí, jang membri, jang kassí, L., jang mengaroeniátan, Hoft.*

God is de — van alles goeds, *bahoewa Allah djóewa jang mengaroeniátan segalla nímét.*

GEVEST, o. van een wapen, *hoeloe, sampaq, landj'an, Jav.*

— van een zwaard, *hoeloe pedang.*

Een zwaard met een zilveren —, *pedang jang berhoeloe péraq.*

Tot aan het — toe doorsteken, *tikam bersampaq, tikam hingga sampaq.*

GEVLAMD, verl. deelw. *bernjála.*

Het vuur heeft nog niet —, *makka ápt belom bernjála.*

—, b. n. *berkoerei, berpámor, bapámor, L., buppámor, L., báriq, boeriq.*

— hout, *kájoe berkoerei, (berkoereh,) kájoe loeriq.*

— wapens, *sindjáta jang berpámor, buppámor, L.*

GEVLEESCHD, b. n. *berdáging.*

GEVLEI, o. *boedjoq-boedjókán.*

GEVLEKT, b. n. *bont, belang, berbelang, berbalang, palang, Perz.*

—, als een tijger, *toetol.*

Een —, *bont paard, koeda belang.*

Een — luipaard, *harimaw koembang jang berbelang.*

Een — tijger, *mátjan toetol, Jav.*

—, *gespikkeld, berinti.*

—, zoo als sommige menschen van de geboorte af aan, *pánoe, pánaw.*

—, ten gevolge van eene soort van melaatschheid, *sópaq.*

—, met geregelde vlekken of plekken, *tamábor.*

GEVLERKT, b. n. *bersájap.*

GEVLEUGELD, b. n. *bersájap.*

Een — draak, *nága bersájap.*

— gevogelte, *boerong-boerongan ber-sájap.*

GEVLIEG, o. *terbang sini sána.*

GEVLOCHTEN, verl. deelw. *ter-anjam, ter-píntal.*

GEVLODEN, verl. deelw. *soedah lárt.*

GEVLOEK, o. *koetoq-koetókán.*

GEVLOEKT, b. n. *terkoetoq*, *mal-đen*, Ar., *kena koetoq*.

GEVLOGEN, verl. deelw. *soedah terbang*.

GEVLATEN, verl. deelw. *soedah hálir*, (*ngálir*).

GEVOCHTEN, verl. deelw. *soedah berpárang*.
— (van twee personen), *soedah berkaláht*.

GEVOEG, o. *hádjat*, Ar.

Zijn — doen, *qedlá hádjat*, Ar., Hoft., *boewang ajer*, *béraq*, L.

GEVOEGELIJK, b. n. *pátoet*, *hároes*, *lájig*.

—, bijw. *dengan sapátoetnja*, *dengan sahároesnja*.

GEVOEGELIJKHEID, vt. *kapatoetan*, *kaharoesan*, *prí jang pátoet*.

GEVOEL, o. het aanhoudend voelen, *rába-rába*, *perabáán*, *pendjamáhan*.

—, een der vijf zintuigen; het vermogen om te voelen door middel van aanraking, *pendjábátan*.

—, eene aandoening door dat zintuig veroorzaakt, *rasáán*, *perrasáán*.

Een aangenaam —, *perrasáán jang sedap*, *rása émaq*, L.

—, gemoedsaandoening, *rása háti*.

—, teederheid, *piloe*, *kapiloewan*.

Een inwendig —, *perrasáán jang báthin*.

Een — van haat, *rása bántji*.

Een — van liefde, *rása pengasehan*.

Een fijn —, *perrasáán jang háloes*.

GEVOELD, verl. deelw. *terrása*, *soedah di rása terdjámah*, *soedah di rába*, zie GEVOELEN, b. w.

GEVOELEN, o. gewaarwording door voelen, *rasáán*, *perrasáán*.

—, oordeel, *bitjára*, *fiktiran*, *pandang*, *pemandangan*.

Hoe is dan weder het — van u allen? *bagimána poela bitjára toewan-toewan hamba sakalian?*

—, gevolg van de erkenning eener waarschijnlijkheid, *pendápat*.

—, opvatting, *pengrasáán*, *karoevan*.

—, meening, opvatting, *sangka*, *kira-kiráán*, *thlan*, Ar., *ará*, Ar.

—, denkbeeld, *ingátan*, *angan-angan*.

Een — bloot leggen, *datilkan sangka*, *menjátákan fiktiran*.

Volgens mijn —, (beschouwing,) *paadda pandang kíta*.

GEVOELEN, b. w. *rása*, *merása*, *kira*, *tjukkat*, *betjukkat*, L.

Koude —, *merása dinging*, *merasá-t dinging*.

Schuld —, *merása sálah*.

Men heeft mij geslagen, ik heb het niet gevoeld, *órang soedah paloe (poekol) sahája tetápi soedah tíada sahája rása itoe*.

—, bemerken, *lihat*, (dat veelal zien beteekent, doch ook: gewaarworden, gevoelen, aanduidt.)

En de vorstelijke kluzenaar, die met beide oogen niet kon zien, gevoelde (bemerkte) dat zijn zoon dood was, *makka bagáwan itoe kadoewa matanja tíada melihat makka di lihatnja ánaqnja telah matilah*.

Doen —, *merasákan*, *kassi rása*, L.

Zich ziek —, *merása dirinja sákit*.

GEVOELIG, b. n. gevoel verwekkende, gevoeld wordende, *di rasá-t*.

De koude is thans zeer —, *makka moesim dinging íni sakárang sángat di rasá-t órang*.

En nu gevoel ik dat ik mij beter bevind, *makka sakárang hamba rasá-t adálah ringan rasánja*. S. R. 13.

Hij is zeer — over het verlies zijner echtgenoot, *makka ía sángat doeka tjíta derri paadda fál bintnja soedah máti itoe*, *makka día áda terláloe soesah háti derri sabab bininja máti*, L.

— (in eenen aangenamen zin), *sjoekor*, *soeka*, *ridlá*.

Hij is zeer — voor de weldaden des hoogsten Heers, *makka ídlah sángat sjoekor kárana anoegráh Toehan jang mahá tinggi itoe*.

—, (over beleediging) *wálang*, *sákit háti*.

—, bewogen, verteederd, *piloe*.

Zijn hart werd zeer — aangedaan op het zien der prinses, *makka hatinja piloe kárana memandag toewan poetri itoe*.

— aangedaan, *verrukt*, *ráwan*.

Zeer — aangedaan, *piloe* dan *ráwan rása hatinja*.

—, bijw. *atas prí jang di rasá-t*, *atas prí jang membrí doeka-tjíta*, zie GEVOELIG, b. n.

GEVOELIGHEID, vt. *piloe*, *ráwan*, *kapiloe-wan*.

—, verwekken, *memiloeakan*, *meráwan-kan membrí piloe háti*.

GEVOELLOOS, b. n. *jang tíada merása*, *kágoeh*, *lálej*.

—, (door slaapdrank) *bi hosj*, Perz., *béhoesj*, verb.

—, in zwijm, *kalángar*, *pangsan*, *mortja*.

GEVOELLOOSHEID, vt. *tsifat (parángt) jang tíada merása*, *háti jang tíada merása*, *háti jang tíada táhoe wálang*.

GEVOELTE, o. *boerong-boerongan*, *boerong-boerong*.

Wild —, *anggas*, *angkas*, *ongkas*.

Het — des hemels, *segalla boerong di lángit*, *boerong-boerong di lángit*, (niet: *boerong-boerong lángit*, zoo als de bijbelv. somtijds heeft, want dan zijn het hemelsche vogels).

Klein —, *ájam dína*.

Het — des hemels en de visschen der zee, *boerong-boerong di lángit* dan *íkan-íkan di láwoet*.

En (toen) het — nog niet uit zijne nesten gevlogen was, *dan segalla anggas belum terbang derri paadda sárangnja*. S. Ibr. 6.
GEVOLG, o. stoet, volgelingen, *pengiring, sákti, sákei, pengikoet, kadian, hasjam, Ar.*

Iemand uit het — van den koning Alexander, *sa-órang jang pengiring rádjá Iskandar*. Isk. 697.

Een talrijk —, *pengiring jang bánjaq.*
 — achter zich hebben, *bersákti.*
 —, afloop, uitkomst, *ââqibat, Ar., peng-abisan.*

Een gelukkig —, *peng-abisan jang bájiq, óder, Ar.*

Die oorlog kan ongelukkige — en hebben, *makka párang itoe dápat mendjadikan ââqibat jang tjeláka (madlarrat,) makka prang itoe bóleh djádi pengabisan jang tjeláka.*

In — e, *oleh, oleh kárana, derri sabab, dengan menoeroet, tegal, L.*

Ten — e van dien, *makka kárana sabab itoe, oleh kárana itoe, derri itoe, L.*

Men heeft gezien dat hij den schipper doodde, dien ten — e is hij gevangen genomen, *makka órang poon melihat akan dia memboenoh djoerágan práhoe itoe serta derri sabab itoe makka ia-poon kena di tangkap órang.*

Een — trekken, *meng-ââqibatkan, meng-adákan ââqibat.*

Het — is onjuist, dus is het voorstel niet juist, *sabab sálah ââqibatnja makka soewálnja poon koerang tsah djoega.*

Bij —, *sabab itoe, derri itoe, L., tegal itoe.*

GEVOLGELIJK, bijw. *oleh kárana itoe, derri sabab itoe, kárana itoe, derri itoe, L., tegal itoe, L.*

GEVOLGTREKKING, vr. *qt-jás, Ar., bângon-nja, timboelan.*

Dit is eene — uit uwe redenering, *makka inilah qt-jás bitjarámoe, makka ini djádi timboelannja toewan poenja bitjára.*

Eene — maken, *qt-jáskan.*

GEVOLMAGTIGDE, m. *wakil, Ar., polmaq, verb.*

Algeheele —, *plenipotentiaris, wakil mothalag.*

GEVONDEN, verl. deelw. *terdápat, soedáh dápat.*

GEVONKEL, o. *gomirlápan.*

GEVORMD, b. n. wel —, *roepáwan, bájiq roepánja, (sikapnja.)*

GEVRAAG, o. *pertanjáan.*

Ik heb veel — naar de waren, *sahája di tanjá-in órang bánjaq jang máwoe bli itoe bárang, L.*

Een zeer lastig —, *pertanjáan jang soe-sah sakáli.*

GEVRIJ, o. *mevinang, (van pinang, betelnoot, daar de toezending van dezelve als een*

teken van vrijen beschouwd wordt,) *ber-toenangan.*

GEVULD, b. n. (vol,) *penoh, kapenoehan, zie VOL.*

GEWAAD, o. *pekájin, pakéan, L., kápan.*
 Een kostelijk —, *pekájin jang indah-indah.*

Een kostelijk — aandoen, *mengenákan pekájin jang indah-indah.*

Een karmozijn —, *kápan kasoemba.*

GEWAAGD, b. n. ondernomen, *soedah bertjákapt, soedah sanggop.*

—, avontuurlijk, *rambang-rambang.*

—, hagchelijk, *berbahája.*

Dat is eene zeer — e zeereis, *makka perdjálanan di láwoet itoe áda berbahája sakáli.*

GEWAAGDHEID, vr. *bahája, mára-bahája.*

GEWAAND, b. n. *tersangka.*

—, voorgewend, *poera-poera.*

— e kennis, *pengatahoewan jang poera-poera.*

Het is een — e pelgrim, *makka iálah poera-poera djádi hádjí, dia poera-poera hádjí.*

GEWAAR, bijw. enkel in: — worden, *táhoe, mengatahoewí.*

Ik ben — geworden, *makka ákoe soedah dápat táhoe.*

Dat God hem vergelde, opdat hij het — worde, *bahoewa Allah membálas kapada dia sopája di katahoewinja itoe.*

Niets kwaads — worden, *táda meng-atahoewí bárang djáhat.*

—, gevoelen, *merása, ook lihat, S. R. 7.*

GEWAARWORDELJK, b. n. *jang dápat merása, karasáan.*

GEWAARWORDING, vr. *perrasáan.*

Eene duidelijke —, *perrasáan jang tarang.*

GEWAG, o. *penjeboetan.*

— maken, *menjeboet.*

Men heeft van die zaak geen — gemaakt, *makka perkára itoe táda di seboet órang.*

Gij moet er geen — van maken, *djangan angkaw menjeboetkan itoe.*

Van iemands naam — maken, *menjeboet náma órang.*

GEWAGEN, o. w. *seboet, menjeboet, di seboet, kassi bertáhoe, L.*

Van zijnen naam —, *menjeboet námánja.*

Daar zal de geheele wereld van —, *makka perkára itoe nanti di seboetkan intéro doenja.*

GEWANGD, b. n. *berpípi.*

Dik —, *berpípi besaar.*

GEWAPENDERHAND, bijw. *langkap dengan sindjáta, dengan sindjáta di tangan, tangan bersindjáta.*

GEWAS, o. *toemboeh-toemboehan, katoemboehan, hátsil, Ar.*

Al het — verzamelen, *koempolkan sakalian toemboek-toemboekan.*

—, dat van zelf groeit, *katoemboekan jang djâdi sendirinja.*

Het — des velds is in dit seizoen zeer overvloedig, *makka hâtsil tânah âda bânjaq sakâli paadda moesim ini.*

—, plaut, kruid, *tanâman, dâwon.*

Een vreemd —, *tanâman derri lâjin negri.*

—, nitwas aan den hals of aan het ligchaam, *risa, gondong.*

—, nitwas aan eenen boom, *gêmpol.*

— van vruchten, *hâtsil boewah-boewâhan.*

GEWATERD, b. n. *hiram, tram, ajer.*

Geel — e zijde, *soetrâ beriram-iram koening.*

Een schoon — e diamant, *intan jang bâgoes ajernja.*

GEWEEF, o. *petenoenan.*

GEWEEN, o. *tangisan, tângis.*

Zitten te vasten met — en rouwklag, *doedoeq berpoewâsa dengan tangisan serta dengan perâtap.*

— bij —, *tangisan demmi tangisan.*

Weenen met een zeer hevig —, *menângis dengan tângis jang amat sângat. S. Ibr. 42.*

GEWEER, o. *bârang sindjata, sindjata.*

In het — staan, *berbâris.*

In het volle —, *langkap dengan sindjata.*

—, snaphaan, *bedil, senâpang, verb.*

Het — laden, *isi bedil, isi senâpang.*

Het — afschieten, *pâsang bedil, pâsang senâpang.*

GEWEERFABRIJK, vt. *roemah peroesâhan sindjata.*

GEWEERMAKER, m. *pandei sindjata, pandei bedil, (senâpang), toekang sindjata, toekang bedil, toekang senâpang.*

GEWEEST, verl. deelw. *soedah âda, soedah djâdi.*

Gij zijt den weezen een helper —, *bagi orang piâtoe angkaw soedah âda (djâdi) penoelong.*

GEWEIDE, o. ingewand van wild en vogelen, *isi proet binâtang liar dan boerong.*

GEWEKEN, verl. deelw. *soedah lâlœ.*

GEWELD, o. *gâgah, antâja, pengrâsan, sjidat, Ar.*

Van het bedrog en — bevrijden, *me-loepoetkan derri paadda tpoes dan antâja.*

Uit het — van tijgers verlossen, *me-loepoetkan derri paadda gâgah harimaw, (mâtjan, L.).*

— aandoen, *menggagâht, mengantâja.*

Zwakke menschen — aandoen, *meng-antâja orang dlâf.*

De wet — aandoen, *berboewat antâja dengan poetar bâliq sjariât.*

Een land onder zijn — brengen, *menâloqkan negri saboewah.*

Een meisje — aandoen, *menggagâht ânaq dâra.*

Iemand, die met — het loon eens dag-

looners inhoudt, *orang jang dengan gâgah menahâni oepah orang oepâhan.*

Voor het — wijken, *oendoer kârana antâja.*

Eene stadspoort met — openen, *mem-boeka pintoe kôta dengan gâgah.*

Met het — zijner dapperheid, *dengan gâgah braninja.*

— lijden, *kena gâgah, kena antâja, di tândis.*

—, geraas, getier, *roesoe, L., gampar, ingar-bângar.*

Maak geen —, *djângan roesoe, djângan gampar.*

Het — des waters, *drasnja ajer, hâroes dras.*

—, groote hoeveelheid, *bânjaq sakâli.*

Wat heeft dat land een — van rijst opgebracht, *bânjaq sakâli padinja sâwah itoe.*

GEWELDDADIG, b. n. *hângat, sâbar, qâ-hir, Ar.*

GEWELDDADIGHEID, vt. *perboewâtan jang gâgah, (jang sâbar), penggagâhan, peng-arâsan, siâsat.*

GEWELDELJK, bijw. *dengan gâgah, dengan antâja.*

— handelen, *mengarâst, berboewat dengan antâja, mengantâja.*

GEWELDENAAR, m. *penggâgah, orang thlâlîm.*

GEWELDENARIJ, vt. *penggagâhan, thlâlâ-mat, Ar.*

GEWELDIG, b. n. *perkâsa, gâlaq, boewas, kras.*

—, gewelddadig, *qâhir, Ar., hângat, sâbar.*

Een — mensch, *orang jang perkâsa.*

Een — e tijger, *harimaw (mâtjan) jang gâlaq, (boewas).*

Een — e storm, *angin riboet jang kras.*

— e drift, *hawâ nafsoe jang amat sângat.*

— in vermogen, *gâg h dengan koewâsa.*

—, dapper, ook onkwetsbaar, en niet snevende door wapens, *gâgah brânt lâyi kebal dan tiâda mati kena sindjata.*

— schreeuwen, *bertereaq terlâlœ kras.*

GEWELDIGE, GEWELDIGER, m. *provoost, panghoeloe pandjâra, djoeroe pasoengan, sipir, verb.*

GEWELDIGERHAND, bijw. *dengan gâgah, dengan goewat.*

GEWELDIGLIJK, bijw. zie GEWELDIG.

GEWELDMAKER, m. *orang jang kardja roesoe, orang jang gampar, penggampar.*

GEWELF, o. *langkong, qobbat, Ar.*

Het — eener brug, *langkong djambâtan.*

Het — eener kerk, *qobbat grêdja.*

Het — des hemels, *tjakrawâla.*

Rond —, *qobbat boelat.*

GEWELFD, b. n. *berlangkong, bergqobbat.*

Eene — e brug, *djambâtan jang ber-langkong.*

GEWEMEL, o. *djoeloran.*

GEWEND, verl. deelw. *soedah béasa*.

GEWENNEN, b. w. *membéasákan*.

—, gewoon worden, *djádi béasa*.

Het betaamt de kinderen te —, de bevelen der ouders te gehoorzamen, *makka pátoetlah membéasákan kánaq-kánaq menoeroet parintah orang toewah*, (*toewahnja*).

Hij is al gewend, de rijstvelden te bebouwen, *makka ia soedah béasa kardja sawah*.

Ik ben hier nog niet gewend, *kita belom béasa di sini*.

GEWENSCHT, b. n. *dí soeká-í*.

—e dingen, *raghâjib*, Ar., *bârang jang dí soeká-í*.

GEWEST, o. oord, *benoewa*.

Koud —, *benoewa jang dingin*.

—, land, *negri, tânah*.

Denkbeeldig —, *patála*.

De zeven denkbeeldige —en onder de aarde, *toedjoh patála boemf*.

Al de —en van China, *segalla benoewa tjina*.

GEWESTELIJK, b. n. *benoewa, negri, tânah*.

Het — bestuur der Preangerregentschappen, *peमारintâhan tânah priangan*.

GEWETEN, o. *sa-tâw hâti, sa-tâhoe hâti, rása hâti*.

Een zuiver —, *sa-tâw hâti jang soetji*.

Een onrein —, *sa-tâw hâti jang nedjis, hâti boesoeg*.

Een goed en gerust —, *sa-tâw hâti jang bâjig dan tetap, hâti jang bâjig lagi bersantawsa*.

Naar zijn — handelen, *berboewat dengan menoeroet sa-tâw hatinja*.

Om des —s wille, *derri kârana sa-tâhoe hâti*.

Het — wordt door zonden bevekt, *makka sa-rása hâti itoe di nedjiskan oleh dosa*.

Vrijheid van —, *bébasnja sa-tâhoe hâti*.

Het — toeschroeijen, *melâtop sa-tâhoe hâti*.

GEWETENLOOS; b. n. *tiâda ampoenja sa-tâhoe hâti, thlâlim*, Ar., *kedjam*.

Hij is —, *makka ia tiâda ampoenja sa-tâhoe hâti*.

GEWETENSANGST, m. *katakoetan sa-tâw hâti*.

GEWETENSDWANG, m. *kapaksâan sa-tâw hâti, dlaroerat sa-tâhoe hâti*.

GEWETENSKNAGING, vt. *sesal hâti, sesal sa-tâhoe hâti*.

GEWETENSVRAAG, vt. *hâl sa-tâhoe hâti, soewâl sa-tâhoe hâti, orang poenja ichtiâr*.

GEWETENSRIJHEID, vt. *bébasnja sa-tâhoe hâti, ichtiâr*, Ar.

GEWETENSZAAK, vt. zie GEWETENSVRAAG.

GEWETENSWARIGHEID, vt. *kabrâtan sa-tâhoe hâti, masjhoel sa-rása hâti*.

GEWEZEN, verl. deelw. van wijzen, *tertoendjoeg, soeduh di toendjoeg*.

GEWEZEN, oud verl. deelw. van wezen of zijn, *jang soedah, bakas, lâma*.

Mijn —e tuinman, *kita poenja toekang kebon jang soedah (jang lâma)*.

Dat is het —e huis van den —en resident, *makka itoe bakas roemahnja toewan residén jang lâma*.

GEWIEKT, b. n. *bersâjap*.

GEWIGT, o. (om te wegen) *bâtoe dâtjing, bâtoe timbangan, bongkal*.

Het —, de zwaarte eener ropij, *djampal*.

Zuiver —, *bongkal jang betoel, bâtoe dâtjing jang bâjig*.

—, zwaarte, *brat, wazn'*, Ar.

—, (weegschaal), *timbangan, narâtja, dâtjing*.

Een Arabisch — van 1½ dirham, *mits-gâl*, Ar.

Een juist —, *timbangan jang betoel, narâtja jang mostajim*.

Onregt doen met de el, het — of de maat, *berboewat antâja dengan hasta (ello), dengan timbangan ataw dengan soekâtan*.

Geijkt —, *bâtoe dâtjing jang ada tjapnja, bongkal jang soedah di târoh-in tjap*, L.

—, zwaarte, *brat, kabrâtan, timbang*.

Er is — aan, *itoe ada brat*.

Een gouden armband, welks — een tâhil bedraagt, *gelang amas jang sa-tâhil timbangnja*.

Het — van eenen last, *kabrâtan pi-koelan*.

Een — te Malaka = 1 kati, om tin te wegen, *tampang*.

Een — van ¼ maas te Banjermasing, *oela*.

—, zie AANBELANG en BELANG.

GEWIGTIG, b. n. dat de vereischte zwaarte heeft, *jang betoel timbangnja*.

—, wigtig, van belang, *besaar, pintang*.

Een — man, *orang besaar*.

GEWIJD, b. n. *tertakbis*.

— water, *ajer dôa*.

GEWIJSD. o. *kapoatoesan hoekoem, fatwâ*, Ar.

GEWILZIGD, b. n. *soedah di âtorakan lâjin roepa, soedah di oebahkan*.

GEWILD, verl. deelw. en b. n. *lâkoe, di soeká-í*.

De koffij is thans zeer —, *makka sa-kârang koppi (gawah) ada lâkoe sakâli*.

GEWILLIG, b. n. *soeka, soedi*.

— om te werken, *soeka kardja*.

—, gezeggelijk, *soeka toeroet kâta (parintah)*.

—, zacht, *lemah-lemboet, mânis*.

—, bijw. *dengan sahâdja, dengan soeka*.

Zich — aanbieden, *bersahadjâkan dirinja*.

GEWILLIGHEID, vt. *hâti jang soeka, kasa-hadjâun*.

—, buigzaamheid, *hâti jang lemah-lemboet, kalembotan hâti*.

GEWILLIGLIJK, bijw. zie GEWILLIG.

GEWIN, o. winst, *lâba, ontong, oentoeng, L.*

—, nut, *goena, fâ-idat, Ar.*

Koopwaar, die geen — aanbrengt, *bârang dagangan jang tiada bri lâba.*

Wat — heeft dat voor uwe ziel? *apa goenânja itoe paadda njawâmoekah?*

—, verwerving, *per-olêhan, bânjaq hâtsil.*

Een goed — van rijst, *perolêhan pâdi jang bânjaq, bânjaq hâtsil pâdi.*

Vuil —, *lâba jang kedji.*

GEWINNEN, b. w. winst doen, *berlâba, ber-oentoeng, L.*

Een pikol rijst heeft een gulden gewonnen, *sapikol bras soedah berlâba sâtoe roepiah, (gulden), bras sa-pikol soedah oentoeng sâtoe roepiah.*

Een tâhil heeft tien tâhils gewonnen, *sa-tâhil soedah bergandâkan sapoeloh tâhil.*

Wat zult gij daarbij —? *apa loe poenja oentoeng dengan itoe? L., apa fâ-idatmoe, sarta itoe?*

—, drijven, handelen, *berniâga, bentâga.*

—, voortbrengen, *per-ânaq, ber-ânaq.*

De koning David gewan Salomo, *makka solhan (de Maleijer zegt: nabî, profect), Dâwoed perânaqlah Soleimân.*

Indien ik eenen zoon gewin bij Bolia Darie, *djikaloe akoe ber-ânaq dengan Bolia Dart.*

GEWINZUCHT, vr. *lôba akan lâba, kepêngin mâw dâpat doewit, L.*

GEWIS, b. n. zeker, *soenggoeh, benar, betoel.*

Een — se dood, *mawt jang soenggoeh.*

Eene — se tijding, *chabar (kâbar) jang benar, (betoel).*

—, bepaald, *tentoe, pastî, L.*

—, bijw. *soenggoeh-soenggoeh, dengan sa-soenggoehnja, dengan sa-betoelnja.*

— dat is de sultan, *soenggoeh-soenggoeh itoelah solthân.*

't Is zeker en —, *makka njatâlah dengan soenggoehnja.*

GEWISHEID, vr. *kasoenngoehan, jâqin, Ar.*

De — dier dingen weten, *mengetahoewi kasoenngoehan perkataân (perkâra) itoe.*

GEWISSE, o. zie GEWETEN.

GEWISSELJK, bijw. zie GEWIS.

GEWOEL, o. gedrang, *dussek kabanjâkan orang.*

—, oploop, *hoeroe-hâra.*

GEWOGEN, verl. deelw. *tertimbang, soedah di timbang.*

GEWOLD, b. n. berboeloe.

GEWOLKT, b. n. met wolken bedekt, *ber-mêga, ber-âwan.*

—, gewaterd, van stoffen, *ber-iram-iram.*

GEWONDEN, verl. deelw. *terlilit, terbâbat, di kilit, di bâbat.*

GEWOON, b. n. *béasa, biâsa, L., toeman, Jav., toeroet âadat.*

Hij was —, *makka béasâlah ia, makka dia soedah béasa, L.*

—, dat steeds gebeurt, *sadia, mé-mang L.*

Gewone menschen, *bârang-bârang orang.*

Hij is geen — mensch, *boekannya bâ-rang-bârang orang.*

Dat is het gewone werk, *makka itoelah pekdardjâan jang sadia, itoe pekdardjâan jang mémang bagitoe, L.*

Hij vertrok gelijk hij — was, *makka kaloewarlah ia toeroet âadatnja.*

Aan elkander — zijn, *sa-bawoen.*

GEWOONHEID, vr. *oelang-oelang.*

Zij, die door — de zinnen geoeffend hebben, *orang itoe jang derri paadda oelang-oelang soedah ber-olêh hâssat genap dengan béasânja.*

GEWOONLIJK, bijw. *kâdang-kâdang, mäsing, terkâdang-kâdang, sring-sring, L., djangka.*

Zoo als —, *toeroet âadat, seperti sadia, kâja mémang, L., sa-bagei djangkânja.*

—, meestal, *mäsing.*

GEWOONTE, vr. *tjâra, âadat, Ar., lambâga, costume, Port.*

Naar de — des lands, *toeroet âadat negri.*

Iemand begraven naar de — der Islamieten, *mengoeborkan majit seperti âadat paadda islâm.*

—n, gebruiken bij plechtige gelegenheden, *roewâdat.*

Kleding naar de Javaansche —, (wijs), *pekâjin tjâra Djawa.*

Al wie de —n (inzettingen) schendt, wordt gestraft, *bârang siâpa melanggar âadat itoe-poon kena sjiksa.*

Uit — liegen, *soedah béasa ber-doesta, (djoesta, L.),*

De — hebben te rooken, *soedah béasa minom rôko, zie ROOKEN.*

De — wordt tot eene tweede natuur, *makka hâl jang béasa itoe djâdi thabiât bahâroe.*

GEWORDEN, o. w. *tarima, samboet, sampei.*

Doen —, *di sampeikan.*

Dat geld is mij —, *makka oewang itoe kita soedah tarima.*

GEWORDEN, verl. deelw. van worden, *soedah djâdi.*

—, verl. deelw. van geworden, *soedah di sampeikan, soedah di tarima.*

Dat paard is hem reeds —, *makka koeda itoe soedah di sampeikan kapadânja, makka itoe koeda soedah di tarimânja.*

Iemand laten —, (hegaan), *béarkan orang toeroet dia poenja soeka sendiri, permandja.*

Laat hem —, *béarlah dia toeroet dia poenja soeka sendiri.*

GEWORMTE, o. *hoelat-hoelat, zie WORM.*

GEWORPEN, verl. deelw. *terlimpar, terboewang, zie WERPEN.*

GEWREVEN, verl. deelw. *tergôsoq, soedah di gôsoq.*

GEWRICHT, o. *sindî*, roewas, boekoe, ma-fâtsil, Ar.

Al de — en zijner beenderen, *segalla sindî toelangnja*.

De — en der vingers, *sindî djârt*, boekoe *djârt*.

Het — der hand, *boekoe tângan*, per-galângan *tângan*.

GEWROCHT, o. uitwerksel, *ââqibat*, Ar., *hâtsil*, Ar., *boewah*.

De oorzaak wordt uit haar — gekend, *makka pôhon itoe di kenal derri paadda boewahnja*.

GEWROKEN, verl. deelw. *terbâlas*, soedah *di bâlas*.

GEWULF, o. zie GEWELF.

GEZAAI, o. *penaboeran*, *penoegâlan*, *pemba-jâtan*, *penebarrân*, *pengebarran*, L., *se-bar*, L.

GEZAAIDE, o. *jang soedah di tâbor*, *jang soedah di toegal*, *jang soedah di bâjat*, *perhoemâan*, *hamâna*.

Het — vermenigvuldigen, *perbânjaq-kan perhoemâan*.

GEZABBER, o. *peitôran*.

GEZAG, o. magt, *koewâsa*, *ghalb & ghalab*, Ar.

—, hoogste magt, *roeboebiat*, Ar.

— uitoefenen, *melakoekan koewâsa*, *mengampoe*.

—, bewind, *peमारintâhan*.

—, aanzien, *kabesâran*.

—, bevel, *parintah*.

Het — over het leger voeren, *mema-rintahkan segalla bala-tantarâ*.

GEZAGHEBBER, m. *peमारintah*, *perpégang*, *kapâla*, *bân*, Perz., *djoeroe* (het laatste woord is meer een bestuurder of persoon, die over ondergeschikte zaken staat).

Civiele en militaire —, *peमारintah órang negrt dan isoldâdoe*. (In enkele inlandsche brieven leest men: „*kesachhebr sipil dan militère*”, en dat nog wel met Arabisch karakter !!).

Titel van eenen — in het zuiden van Sumatra, *chalîfat*, Ar.

—, resident, *peitor*, *feitor*, Port.

GEZAGTIGEN, b. w. *toelong dengan kawâsa*.

GEZAGVOERDER, m. zie GEZAGHEBBER.

— van een vaartuig, *djoerâgan prá-hoe*, *nachdâdâ*, Perz.

— over de monding der rivier, *pang-hoeloe moewâra*.

GEZAMENLIJK, bijw. *sâma-sâma*, *reredjengan*, Soend.

— gaan, *berdjâlan sâma-sâma*.

— zitten met . . . *doedoeq bersâma-sâma dengan*, S. R. 10.

—, b. n. *segalla*.

De — e burgerij, *segalla ist negrt*.

Het — bedrag der schulden, *djoemlah-nja segalla hoetang*.

GEZANG, o. *njanjian*.

Psalm—, *mazmoer*, *soewâra mazmoer*.

—, lied, *deuntje*, *kidoeng*.

Ik zal Gods naam prijzen met — en, *hamba handaq taklilkan nâma Allah dengan njanjianjanjian*, (beter: *dzikir*, Ar., *dikir*).

Eene stemme des — s, *soewâra njanjian*.

Een — of liedje zingen, *mengidoeng*.

Een evangelisch —, *njanjian indjilî*.

GEZANGBOEK, o. *kitâb njanjian*.

Godsdienstig — der Mohammedanen,

soerat dzikir, (*dikir*, L.).

— met liedjes, *soerat kidoeng*.

GEZANT, m. *oetoesan*, *soeroehan*, *râdja doeta*.

Eenen — zenden, *menjoeroeh oetoesan*.

Een getrouw —, *oetoesan jang sattâwan*.

De gemalin van eenen —, *istrî oetoesan*.

GEZANTSCHAP, o. *pengoetoesan*, *segalla órang pengiring oetoesan*.

GEZANTSCHAPSBRAAD, m. *madjlis pengoetoesan*.

GEZANTSCHAPSECRETARIS, m. *kâtib oetoesan*, *penjoerat oetoesan*.

GEZEG, o. *toetoeran*.

GEZEGD, b. n. *terkâta*, *soedah di kâta*.

—, gemeld, *terseboet*, *soedah di seboet*, *termadzkoer*.

De inhoud van den — en brief, *boenji soerat jang soedah di seboet*.

GEZEGDE, o. *kâta*, *perkatâan*, *pengoetjâpan*, *kalimat*, Ar.

Uwe — n zijn niet juist, *bârang perkatâanmoe itoe tiada benar*, (*tsah*).

Een geestig —, *kâta jang hâloes*.

GEZEGELD, b. n. *termaterî*, *di boeboh tjap*, *di târoh-in tjap*, L.

— papier, *soerat tjap*, *soerat jang termaterî*.

GEZEGEN, verl. deelw. *tersâring*, *soedah di sâring*.

GEZEGEND, b. n. *bersalâmat*, *tabârik*, Ar., *moebâraq*, Ar.

GEZEGGELIJK, b. n. *toeroet kâta*, *mânis*.

GEZEGGELIJKHEID, vr. *prî jang mânis*, *parângt jang lemah-lemboet*.

GEZEGGEN, o. w. in: zich laten —, *dengar órang poenja kâta*, *dengar bitjâra órang*.

Als gij u niet wilt laten —, zal ik u met mijnen rotting afranselen, *kapan loe trâ mâw dengar órang poenja kâta nantî loe di poekoel-in rôtan goewa*, L.

GEZEL, m. *teman*, *sakoeto*, *taolan*, *bâtoer*, Jav.

De — len mijner jeugd zijn gestorven, *makka segalla teman kamoedâankoe soedah meninggal*.

—, ambachtsknechts, *boedjang*, *hamba*, *knêk*, verb. Ned.

GEZELLIG, b. n. *berdjinaq-djinâkan*, *soeka bertsofikat*, *berteman*, *rontoenan*, L.

GEZELLIGHEID, vr. *prî berdjinaq-djinâkan*.

GEZELSCHAP, o. *perhimpoeenan órang ramé*, *koempoelan órang*, L., *sidang*, *madjlis*, Ar.

—, maatschappij, *sjirk*, Ar.

—, vriendenkring, *moetsâhabat*, Ar.
 Iemand — houden, *doedoeq bijâra*
dengan sa-orang, menemânt.
 Ik ben gaarne in zijn —, *makka kita*
soeka âda bersâma-sâma dengan dia.
 Er was aldaar een groot —, *makka*
adâlah di sitoe perhimpoeanang orang bânjag,
(sidang besaar, madjlis besaar).
 In —, *berteman, berontoenan, L.*
 In — reizen, *berdjâlan berontoenan, L.,*
 — *berteman.*
 Gaarne in — zijn, *soeka berdjinaq-dji-*
nâkan.
 — hebben, *mendjâmoe orang.*
 In een — schitteren, *djâdi sri madjlis.*
 Een — van geleerden, *madjlis orang*
ber-ilmoe, sidang fakim.
GEZELSCHAPHOUDER, m. *teman madjlis,*
sakoeto.
GEZET, b. n. dik, *gemoq, goemoq, besaar.*
 —, (van eene vrouw, die mooi is),
kampal.
GEZETEN, b. n. *berdoedoeq.*
 Een — burger, *orang jang berdoedoeq*
di dâlam negri suboewah, pedoedoeq negri.
 Die in vrede — is op den troon zijner
 heerlijkheid in de stad Batavia, *jang ber-*
doedoeq dengan istrâhat di atas tuchta ka-
moeliâanja di dâlam negri Batawiah.
GEZETHED, vr. *toebah jang genoq.*
GEZIEN, verl. deelw. *terlihat, soedah di lihat.*
 De man, dien gij — hebt, *orang jang*
angkaw soedah lihat, orang jang soedah
di lihat oléhmoes.
 —, *geacht, terhormat, di indahkan.*
 Hij is in het gansche land zeer —,
makka ia-poon di indahkan paadda saloe-
roh tânah.
 Gij zijt zeer bij hem —, *makka ia sânga*
membilangkan angkaw, (d. i.: hij acht u
zeer hoog).
GEZIGT, o. *penglihat, penglihatan, batsar, Ar.*
 Het — der oogen, *pemandangan mâta.*
 Voor zijn — verdelgd worden, *di toem-*
paskan di hadâpan penglihatnja.
 In een — zien, *melihat dengan roejat.*
 Een doordringend —, *mâta tâdjâm,*
mâta troes.
 Een zwak —, *mâta kâboer, belâbor, L.*
 Uit het — verliezen, *lunnjap (hilang)*
derri paadda mâta.
 Zijn — afwenden, *paling moekânja.*
 —, *aan —, moeka, kadlrat, Ar.,*
doerdja.
 Een vriendelijk —, *moeka mânis.*
 Een stroef, straf —, *moeka bingis.*
 Een zuur —, *moeka mâsam.*
 Een fraai —, *moeka bagoes, L., doerdja*
jang eloq.
 Een leelijk —, *moeka djillèk, L., moeka*
oeboe, moeka djâhat.
 Het — verliezen, *djâdi boeta.*
 Ergens geen — van hebben, *tiâda dâpat*

memandang bârang sa-soewâtoe, tiâda boleh
lihat bârang ano.

In het — van den vijand, *di hadâpan*
moesoeh.

Zoo ver het — reikt, *sa-pemandangan*
djâwohnja.

—, uitzigt, *panðangan.*

Een ver—, *sa-pemandangan.*

—, hetgeen zichtbaar is, *kalihâtan.*

Een berg, die het — op zee heeft,
 (van waar men de zee ziet), *goenoeng tîn-*
djoe lâwoet.

Dit huis heeft het — op een zeer
 schoon eiland, *roemah ini tîndjoes poeloe*
jang terlâloe permei.

Een ruim —, *kalihâtan jang djâwh.*

—, afbeelding, *gambar, pigoera, L.*

Dit is een — van de stad Mekka,
makka inilah gambar negri Mekkah.

—, openbaring, *wahjoes, Ar., pengli-*
hâtan.

De — en der profeten, *segalla wahjoe*
nabi.

—, visioen, denkbeeldige openbaring,
roejat, Ar.

GEZIGTENDE, m. *boelat doenjâ, tept lântig,*
kâki lântig.

De hoogte der zon boven den horizon
 meten, *mengoekoer katinggian mâta-hârt*
di atas tept lântig.

Dat is boven mijn —, *makka itoe âda*
terlâloe tinggi hingga tiâda dâpat kita
mengarti itoe, itoe liwat sâja poenja
tâhoe.

GEZIGTKUNDE, vr. *ilmoe pemandangan mâta,*
ilmoe mâta, pengatahoewan tsifat mâta

GEZIGTKUNDIG, b. n. in de gezigtkunde
 ervaren, *faham paadda ilmoe mâta.*

GEZIGTKUNDIGE, m. *thabib mâta, doekoer*
jang mengobâti mâta.

Hij is een —, *makka tâlah thabib*
mâta.

GEZIGTSBEGOOCHELING, vr. *mâja.*

GEZIGTSSTRAAL, m. *sinar mâta.*

GEZIGTSVELD, o. *loewasnja penglihat.*

GEZIN, o. *segalla orang roemah, ahloe'l-*
beit, Ar., ahloe'l-roemah.

—, de bedienden, *boedjang-boedjang,*
L., segalla hamba.

GEZIND, b. n. *mâwoe, handaq.*

Hij is u kwalijk —, *makka ia mâwoe*
djâhat kapadâmoe, (sâma loe, L.).

Iemand wel — zijn, *mâwoe bânjiq sâma*
orang, L.

Hij is — naar Djasinga te gaan, *makka*
ia mâwoe pergi ka Djasinga.

Wat is hij — te doen? *apa mawoenja?*

GEZINDHEID, vr. *mâw, mâwoe, kahandaq,*
niat, Ar., getsad, Ar.

Hij is in eene gunstige — voor u,
makka ia berniat bânjiq padâmoe, dia mâw
baai sâma loe, L.

—, sekte, *ommat, Ar.*

—, geloof, orde, kerk, gezindte, *madzhab*, Ar.
 GEZINDTE, vr. *madzhab*, Ar.
 GEZOCHT, b. n. *tertjahârti*, *soedah di tjahârti*.
 —, er met geweld bijgehaald, *terlâlao amat djâwh*.
 GEZOGEN, verl. deelw. *soedah menjoesoe*.
 GEZOND, b. n. *njâman*, *sâsa*, *tsahih*, Ar., *tsehat*, Ar., *ââfiat*, Ar., *namir*, Ar., *atsah*, Ar., *waras*, Jav.
 —, hersteld, *somboh*, *soedah djâdi bâjiq*.
 — en sterk, *poetira*.
 Een — ligchaam, *toeboh jang njâman*, *badan jang salâmat*, *badan jang tiâda koerang sâtoe apa*.
 Een — hart is het leven des vleesches, *hâti njâman itoe kahidôpan segalla dâging*.
 — maken, *sombohkan*, *menjombuhkan*, *menghidop*.
 Water — maken, *menamirkan ajer*.
 Die — zijn hebben den geneesmeester niet van nooden, *orang jang njâman boekan oesah akan thabib*, *kâlao trâda sâkit troesah pâké doekoen*, L.
 Een — e boom, *pohon jang bâjiq ka-joenja*.
 — water, *ajer namir*, *ajer jang bâjiq*.
 Als men — wil leven, moet men de driften niet opvolgen, *kâlao maw hidop dengan tsehat djângan toeroet hawâ nafsœ*.
 Er — uitzien, *njâman roepânja*, *tsehat roepânja*.
 — e spijs, *makânan jang bâjiq*.
 — verstand, *âqal boedi jang bâjiq*.
 Tegen de — e rede strijden, *melâwan bitjâra jang bâjiq*.
 Een man van — verstand, *orang jang bâjiq boediña*.
 Die zaak is nu —, *makka perkâra itoe sakârang soedah betoel*.
 —, *bijw. dengan njâman*, *dengan tsehat*.
 — leven, *hidop dengan njâman*.
 — redeneren, *membitjarâkan dengan sabetoelña*.
 GEZONDELIJK, *bijw. zie GEZOND*.
 GEZONDHEID, vr. *njâman*, *tsehat*, *ââfiat*, Ar., *salâmat*, Ar., *sâsa*.
 — is meerder dan schatten, *makka njâman toeboh itoe terlebeh derri paadda mâta benda*, *bâjiq badan itoe terlebeh derri paadda segalla harta*.
 Officier van —, *thabib bala-tantarâ*, *doekoen tsoldâdoe*.
 Ik drink op uwe —, *kita minom toewan poenja salâmat*.
 — bevorderend, voorbehoedmiddel tegen gift, *penâwar*.
 GEZONDHEIDSBAD, o. *permandian ajer namir*.
 GEZONDHEIDSBRON, vr. *prigi ajer namir*.
 GEZONDHEIDSLEER, vr. *pengadjâran njâman toeboh*, *imoe tsehat*, Ar.
 GEZONDHEIDSREGEL, m. *parintah akan memeliharâkan njâman toeboh*, *peratoeran*

boewat hidop dengan salâmat badan, L.
 GEZONDMAKING, vr. *penjombôhan*.
 GEZONGEN, verl. deelw. *ternjânji*, *soedah-njânji*.
 GEZONKEN, verl. deelw. *tertinggelan*, *soedah tinggelan*.
 GEZUCHT, o. *pengalohan*.
 GEZULT, o. *bârang asin*, *bakâsam*.
 — vleesch, *dâging asin*, *bakâsam dâ-ging*.
 GEZUSTERS, vr. meerv. *bersoedâra param-poewan*.
 Drie —, *katiga bersoedâra parampoewan*.
 GEZUURD, b. n. zie GEHEVELD.
 GEZWAGERS, m. meerv. *ber-îpar lâki-lâki*.
 GEZWEER, o. *gevloek*, *koetoq*, *pengoetokan*.
 —, (droog) aan eenig ligchaamsdeel, *poeroe*.
 Etterachtig —, *sâkit bârah*.
 —, steenpuist, *bisol*.
 Kankerachtig —, *poeroe hâjal*.
 GEZWEL, o. *bangkaq*, *bangka*, *bâra*, *sarâbut*.
 — in den buik, *bâra bâtoe*.
 — aan den hals, *rîsa*, *gondong*.
 Langwerpig —, *bâra bâtang*.
 Hard —, *mangkar*, *mangkaq*.
 —, uitwas, *wrat*, *koetil*.
 Verborgen — in de zijde, *bâra boenji*.
 — door vallen of stooten veroorzaakt, *buil*, *litjat*.
 —, krop —, *kandung*.
 Het slenken van het —, *ringkas*, L., *kimpês*.
 Het — is al geslonken, *soedah ringkas bangkagnja*.
 GEZWETS, o. *perkatâan orang kâtjaq*, *peng-atjâkan*, *perkatâan itiq bertâdji*.
 GEZWIND, b. n. *tjepat*, *lâdjoe*, *pantas*, *tingkas*, *lakas*.
 — gaan, *djâlan tjepat*.
 Een zeer — vaartuig, *prâhoes jang sângat ladjoenja*.
 Een —, vlug mensch, *orang pantas lakoenja*.
 Een —, snel loopend paard, *koeda jang tingkas*.
 — als de bliksem, *tingkas seperti kilat*, *tingkasnja kilat*.
 Hij moet — komen, *dia mist lakas dâtang*.
 —, *bijw. dengan tjepat*, enz.
 GEZWINDELIJK, *bijw. zie GEZWIND*.
 GEZWINDHEID, vr. *prî jang tjepat*, zie GEZWIND.
 GEZWOLGEN, verl. deelw. *soedah telan*.
 GEZWOLLEN, b. n. *soedah bangkaq*, *âda bangkaq*.
 — oogen (door schreijen), *mâta bâloet*.
 —, van het water eener rivier, *ajer besaar*, *banno*, of, bij hoogen vloed: *bâyir*.
 —, opgeblazen, *gambong*, *kambong*.
 Hij heeft — wangen, *kambong pipinja*.

GEZWOLLENHEID, vt. *bangkaq*, zie GEZWEL.
— van stijl, *kabangkakan karangan soerat*.

GEZWOREN, b. n. (eenen eed), *soedah ber-soempah*.
—, beëdigd, *soedah di soempâht*.

GEZWORENE, m. (juri), *hâkim jang soedah di soempâht*.

GIBBON, m. zwarte aap met lange armen, *sâmang*.

GIDS, m. *orang menghantar*, *moeallim*, Ar., *toedjoewan*.
—, leidsman, *aanvoerder*, *pengandjar*, *pendjoerat*.

GIEGAGEN, o. w. *djerta*, *mendjerta*.

GIER, m. *dinding*, *boerong sajowa*, *roeq-roeq*, *nasr*, Ar.

GIERBRUG, vt. *djambatan jang berâk*.

GIEREN, o. w. van een schip, *atong*, *meng-atong*.
—, slingerende gaan, *djâlan seperti orang mâboq*.
—, zwaaijende, los gaan, *berdjâlan meléngang*.
—, een scherp geluid maken, *menghérêq*.

GIEREN, b. w. bijeenschrapen, *koempol dengan mereboektan*, *menadâkan pri kikir*.

GIERIG, b. n. *kikir*, *bachil*, Ar., *thomâ-â*, Ar., *pullit*, L.

GIERIGAARD, m. *orang kikir*, *sa-kikir*, L.
Al de werken eens —s zijn kwaad, *makka segalla pekaradjâin orang kikir itoe djâhat adanja*.

GIERIGHEID, vt. *kikiran*, *pri kikir*.
— plegen, *melakoekan pri kikir*.

GIERIGLIJK, bijw. *atas pri jang kikir*, *dengan kikir*.

GIERST, vt. *randa djaw*, (Perz. *djaw*, Skr. *jawa*), *doehn*, Ar.
Vogel—, (*Panicum*), *botton*.

GIERVALK, m. *hâlang*, *oelong-oelong*, L.

GIEVBAD, o. *penjirâman*.

GIEYEN, b. w. uitstorten, *toewang*, *tjoetjor*.
— in ..., geheel overgieten, *sâlin*.
Olie op eene wond —, *toewang minjaq atas loeka*.
Water op het hoofd —, *tjoetjor ajer ka-âtas kapâla*, *siram*.
Veel water op het hoofd —, *mendiriskan ajer ka-âtas kapâla*.
Water op de bloemen —, *menjiram kumbang*.
In vormen —, *toewang*, *menoewang*.
Water in eenen pot —, *toewang ajer kadâlam prioq*, (*di prioq*).
Goud —, *menoewang amas*.
Water op den grond —, *toempah ajer di boemi*, (*di tânah*).
—, doorgieten, *sâring*.
Het regende dat het goot, *makka hoedjan poun terlâloe dras*, (*kras*).
—, begieten, (bloemen) *siram*, *menjiram boenga*, (*kumbang*, L.)

Kanonnen —, *menoewang marican*.
Gegoten pan, *koewâli besit jang di toewang*.
Gegoten kaarsen, *dian (klin, L.) jang di toewang*, (*tertoewang*).
Gegoten spiegel, *tjermin jang tertoewang*.

GIETER, m. een werkman, die giet, *toekang toewang*.
—, gietemmer, *tjôrong*, L., *tampat penjirâman*.
De mond van eenen —, *tjôrot*.

GIETERIJ, vt. *tampat toewang*.

GIETING, vt. *penoewangan*.

GIETKUNST, vt. *ilmoé menoewang*.

GIETLOGEN, m. en vt. *pembôhong besaar*.

GIETVORM, m. *gatoq*, L., *toewangan*, *kâl-boed*, Perz.
— voor kogels, *toewangan peloero*, (*pelôr*, L.).

GIFT, o. vergift (uit het dierenrijk), *bisa*.
—, (uit het plantenrijk), *oepas*, *époeh*, *fpoh*, Mak., *broewang*.
—, (uit het delfstoffenrijk), *ratjoen*.
— gebruikt hebben, vergiftigd zijn, *kena ratjoen*.

GIFT, vt. *pembrian*, *hibat*, Ar., zie GAAF en AALMOES.
Verpigte — na de vaste, *fûhrath*, Ar., *pitra*, verb.
— tot omkoopig, *raejwat*, Ar., zie STEEKPENNING.
Kariger — dan naar gewoonte, *pâpa karma*, Sansk.

GIFTBEKER, m. *ptâla oepas*, *ptâla ratjoen*.

GIFTIG, b. n. zie GIFT, o.
Eene —e slang, *oelar jang bisa*.
Een —e boom, *pôhon oepas*, (dit is ook een bijzondere giftboom op Java).
De —e plant *sophora*, *oepas biâji*.
Een —e steen, *bâtoe ratjoen*.
Eene —e tong, *lidah jang bisa*.

GIFTMENGER, m. *pentjampor obat*.
—, vergiftmenger, *orang boeboeh ratjoen*.

GIJ, voorn. 2 pers. enk. *angkaw*, *kaw*, *dikaw*, *dirî*, *loe*, L., *kôwé*, L., *miga*, L., *toewan* en *toewan hamba*, Fats., *hang*, *andika*, Jav.
—, tegen ouders, meesters, *biliaw*.
—, meerv. *kâmoe orang*, *kamorang*, *kâmoe*, *miga*.
— of ik? *angkawkah ataw akoeakah?*
— zijt het, die hem vermoord hebt, *angkawlah jang memboenoh dia*.
— hebt mij eene weldaad bewezen, *toewan hambâlah jang soedah mengânograhkan hamba*.
— zelf, *angkaw sendiri*.

GIJBELEN, o. w. *mentjoert-tjoert tertâwa*.

GIJLEN, o. w. *loewab*.

GIJLIEDEN, zie GIJ, meerv.

GIJLKUIP, vt. *pâsoe loewab*.

GIJPEN, o. w. *bernapas dengan soesah*.

GIJTOUW, o. *tâlt menjingsing lâjar*.

GIJZELAAR, m. *sandâra*.

- Ais* — stellen, *menjandarakan*.
- GIJZELBRIEF, m. *soerat perdjundjian sandára*.
- GIJZELEN, b. w. *menjadikan sandára*.
- GIJZELING, vr. *penjandarään*.
- , *gijzelkamer, bliq sandára, tampat sandára*.
- GIL, m. *teréjak, soeraq, hérég*.
- GILD, o. *pertemánan toekang, persakoetówan pandei, karapátan órang beкарdja, L.*
- GILDOS, m. *sápi kabirt jang di hást órang handaq di semb éhnja, (bákal di pátong, L.)*
- GILLEN, o. w. een' *gil geven, berteréjak, batteréjak, L.*
- , *schreeuwen van pijn, djerit, Jav.*
- GINDER, bijw. zie GINDS.
- GINDERHEEN, bijw. *sána, di sána*.
- GINDS, bijw. (veraf) *di sána, toen, noen*.
- , (digtbij) *sitoe, di sitoe*.
- en herwaarts, *sána sini*.
- en weder, door elkander, (van vlammen, ranken enz.) *lárat*.
- GINDSCH, b. n. *jang áda di sána*.
- Het — e *gebouw, gedong jang áda di sána*.
- GINDSHEEN, bijw. *kasána*,
- GINGAS, GINGAN, o. *eene oostersche stof, kájin ginggang*.
- GINNEGABEN, o. w. *tertáwa seperti órang bódoh*.
- GINNIKEN, o. w. *tjárít*.
- GIPS, o. *kápor pátong*.
- Met — *bestrijken, melábor dengan kápor pátong*.
- GIPSACHTIG, b. n. *saroepa kápor pátong*.
- GIPSEN, b. w. *melábor dengan kápor pátong*.
- GIPSWERK, o. *pekardjáän kápor pátong*.
- GIRGEL, m. zie GERGEL.
- GIS, vr. als: *bij de —, kira-kira, agah*.
- GISPEN, b. w. *hekelen, hardiq*.
- GISSEN, b. en o. w. *kira, agah*.
- Ik *gis* dat hij nog niet gekomen is, *sahája kira dia belom dátang*.
- , *raden, tarka, doega, L., badé, Jav.*
- GISSEER, m. *órang jang kira, órang jang agah*.
- GISSING, vr. *kira-kira, agah, perkiráän, sa-kira-kira*.
- Naar —, *honderd, agah sarátoes, kira-kira sarátoes*.
- Eene — is nog *geene zekerheid, makka soewátoe perkiráän itoe belom djádi kasoenggoehan*.
- GIST, vr. zie GEST.
- GISTEN, o. w. zie GESTEN.
- GISTER, bijw. zie GISTEREN.
- GISTEREN, bijw. *kalamárin, kalamárin, kamárin, L.*
- De dag van —, *hárt kalamárin*.
- avond, *kalamárin málan*.
- Hij is niet van —, *tálah tjerdiq sakáli, dia soedah táw lihat mátyan, L.*, (d. i. hij heeft al tijgers gezien).

- GISTING, vr. zie GESTING.
- , *oproeiger beweging, gampar, roesoe, L., ingar-bángar, híroe-hára*.
- GISTKUIP, vr. *pásoe loewab*.
- GIT, o. *marjáän hitam*.
- GITTEGOM, vr. *kondampoelt, getah (gittah) koening bákal jat*.
- GLAASJE, o. *glas ketjil, L., pátala ketjil*.
- GLAD, b. n. *effen, gelijk, ráta, asil, Ar., litjin, lintjin, tagang, turré, teré*.
- Eene — *de plank, pápan ráta*.
- *maken, meratákan, békin ráta, L., zie GLANZEN, b. w.*
- *schuren, polijsten, oepam, meng-oepam*.
- *koper, tambága jang teroepam*.
- Een — *de steen, bátoe litjin*.
- Eene — *de huid, koelit tagang, koelit turré*.
- Een —, *glibberig pad, djálan litjin*.
- *de zijde, soetrá litjin*.
- *de, smeerige huid, koelit lindr*.
- Een — *de mond, moeloet jang boedjoq*.
- , *geheel, sakáli, hábia*.
- *de woorden, perkatáän jang boedjoq*.
- Zijn mond is — *der dan boter, lemboetlah moelotnja derri paadda minjaq sápi*.
- Hij heeft alles — *opgegeten, samoe-wánja di mákannja hábis, L.*
- *vergeten, loepa sakáli*.
- GLADDIGHEID, vr. zie GLADHEID.
- GLADHEID, vr. *karatáän, kalitjinan, zie GLAD*.
- GLADSLAGER, m. *órang menimpa*.
- , *blikslager, toekang káléng*.
- GLADTAND, vr. *gigt oepam*.
- GLADWRIJVEN, b. w. *oepam, mengoepam*.
- GLANS, m. *tjahája, tjahja, tjája, seré, trang, tadjalt, Ar., bagoe-bagoe, kaw, noer, Ar.*
- Heldere —, *tarang tjoewátja*.
- De — *der zon bestraalt het aardrijk, tjahája mata-hárt bersinarkan boemi*.
- Blinken als de — *des uitspansels, gomirlap seperti tarang tjoewátja di tjakra-wála*.
- De — *van een beeld, tjahajánja pátong*.
- De — *van het gelaat, seré moeka, parángi jang bagoe-bagoe. K. O.*
- Den — *van het gelaat doen verbleeken, memoetjakan seré moeka*.
- De — *zijner heerlijkheid, tjahája kamoeltáänja*.
- De — *Gods, tadjalt Allah, noer Allah*.
- De — *des geloofs, noeroe'd-din, Ar., (ook een' eigen naam)*.
- , *luister, grootheid, kabesáran*.
- Eenen — *ontheligen, menedjiskan tjahája*.
- , *water van diamanten, ajer*.
- Deze diamanten hebben eenen *schoonen*
- , *bágoes ajernja (tjahajánja) intan ini*.
- Parelen zetten der vrouwen *schoonheid*
- *bij, makka moetiára itoe menambáhi éloq párasnja órang parampoevan*.

De — van eene waardigheid, *kamoe-liään daradjat*, (*djawatan*).
Ach de — van het paleis is vervlogen!
wah seré máligei hínjap!

Glanzen, meerv. *anwár*, Ar.
GLANSBORSTEL, m. *sikat pengoepam*.
GLANSRIJK, b. n. *bertjahája*, *penah dengan tjahája*, *aram*, *tadjak*, Ar.
Zeer —, *aram-tamáram*, *amat bertjahája*.

—e daad, *perboewatan jang moelia*.
De kleur van haar gelaat was —, *warna moekánja poon bertjahája*.

GLANSRIJKHEID, vr. *pri jang bertjahája*.
—, fig. *tsfat jang moelia*.
GLANSSTEEN, m. *bátoe goeros*.
GLANZEN, b. w. *oepam*, *mengoepam*.
Een zwaard —, *mengoepam pedang*.
—, likken, (stoffen) *goeros*, *dánaq*.
Papier —, *goeros garthás*, *dánaq qarthás*.
Geglansde stof, *kájin dánag*.
—, o. w. *bertjahája*, *bertjahjá*.

GLANZER, m. *pengoepam*, *penggoeros*, zie GLANZEN.

GLANZIG, b. n. *bertjahája*, *berseré*.
GLAS, o. *kátja*, *gelas*, verb., *vedro*, Port.
Moskovisch —, *abraq*, Perz.
Een glazen dak hebben, *ber-átapkan kátja*.

Een glazen venster, *tingkap berkátja*, *bertingkap kátja*.
Zuiver —, *kátja jang bening*, L., *kátja hening*.

Het — van eenen spiegel, *kátja tjermin*.

Eene glazen zee, *láwoet derri paadda kátja*.

Met — overdekt, *bertoetopkan kátja*.
Eene glazen beker, *piála kátja*.
— blazen, *tioep kátja*.

Een bril met groene glazen, *tjermin máta jang berkátja hidjoe*.
— om uit te drinken, *gelas*, verb., *mandom*.

Geef een schoon —, *kassé gelas brish*, L., *di báwa oléhmoe piála kátja jang hening*.

GLASACHTIG, b. n. *saroepa dengan kátja*.

GLASBLAZEN, o. *penioepan kátja*, (*soeráht*).

GLASBLAZEL, m. *pandei tioep kátja*.

GLASHANDEL, m. *perntagáan kátja*, *dagáangan kátja*.

GLASHANDELAAR, m. *órang djoewal kátja*, *órang djoewal gelas*, L.

GLASKLEURIG, b. n. *warna kátja*.

GLASKRAAM, vr. *kadei órang djoewal kátja*, *toko órang djoewal gelas*, L.

GLASKRUID, o. (*parietaria*, L.,) *djoekoet letta ajam*, Soend., *dáwon inat*.

GLASRAAM, o. *tingkap berkátja*, *raam deng-an gelas*, L.

GLASSLIJPER, m. *órang meng-oepam kátja*.

GLASSTEEN, m. *bátoe kátja*.

GLASWAREN, vr. meerv. *bárang kátja*, *roepa-roepa kátja*, (*glas*, L.).

GLASWERKER, m. *pandei kátja*, *toekang kátja*.

GLASWINKEL, m. zie GLASKRAAM.

GLASWORDING, vr. *kadjadian kátja*.

GLASZAND, o. *pásir kátja*.

GLAZEN, b. n. *kátja*, *derri paadda kátja*.
Een — oog, *máta derri paadda kátja*.
Eene — flesch, *soeráht kátja*, ook enkel: *kátja*.

Een — schotel, *piring kátja*.
Eene — deur, *pinang kátja*.

GLAZENMAKER, m. *toekang pásang kátja*.

GLAZENSPUIT, vr. *hamboesan boewat tjoetji kátja*.

GLAZENWASSCHER, m. *sikat (boendar) boewat tjoetji kátja*, (*gelas*).

GLAZUREN, b. w. *menjaloetkan*, *merángaskan*.

GLAZURSEL, o. *sáloet*.
— der tanden, *sáloet gigt*.
— op aardewerk of porselein, *sáloet piring mangkoq*.

—, vernis, *minjag rángas*.

GLIBBEREN, o. w. zie GLIJDEN.

GLIBBERIG, b. n. *litjin*, *kalintjir*, *lindir*.
Een — pad, *djálán litjin*.

GLIBBERIGHEID, vr. *litjin*, *prí litjin*.

GLIJDEN, o. w. *kalintjir*, *galintjir*, *sanggoeloor*, *plésséd*, Jav.

Gegleden, uitgegleden, *teplésséd en tepléssét*, L.

—, afglijden, zoo als een touw of rotting van eenen pikoelan, *meléssét*.

—, afglijden, (van eenen band of ring), *loeloer*.

GLIJEN, o. w. zie GLIJDEN.

GLIMLACH, vr. zie GLIJDEN.

GLIMLAGCHEN, o. w. zie GRIMLAGCHEN.

GLIMMEN, o. w. *gilang-gomilang*, *kilaw*, *kiloe*, *bekilap*, L.

— gelijk vuur onder de asch, *baláman*, L.

Eene geglomeren kool, *bára*.
—de schoenen, *sapátoe bekilap*.

GLIMP, m. *poera-poera*.
Onder den — van oprechtheid, *dengan poera-poera ichláts*.

—, uiterlijk, *roepa*.
Eenen — van waarheid geven, *menjaroepákan kabenáran*.

Aan zijn verhaal gaf hij eenen — van waarheid, *makka tjariteránja toe-poon di saroepákannja kabenáran*.

GLIMPLACH, vr. zie GLIMLACH.

GLIMVlieg, vr. *vuurvlieg*, *koenang*, *ápt-ápt*.

GLINSTER, m. *glinsterende vonk*, *boenga ápt*, *kumbang ápt*.

GLINSTEREN, o. w. (als vuur enz.) *bersinar*, *tjamerlang*.

—, (als het gelaat en metalen,) *gilang-gomilang*, *berseré*.

—, (zoo als somtijds eene vreeselijke hitte,) *gomirlap*.
 —de versierselen, klatergoud, *práda terbang*.
 —, als wapens en water door de zon bestraald, *berkilat, bekilap*, L.
GLINSTEREND, b. n. *adlja*, Ar., zie GLINSTEREN.
GLINSTERING, vr. *kilat, sinar, berkilap*, L.
GLINTING, vr. *págar kebon*, L., *págar táman*.
GLIP, m. spleet in eene pen, *belah qalam, belahnja penna*, L.
GLIPPEN, b. w. *membelah qalam*.
 — o. w. *loetjoet*.
 Iets, dat glad is, glipt ligt uit de handen, *bárang jang lijin gampang loetjoet derri paadda tangan*.
GLIPPERIG, b. n. zie GLIBBERIG.
GLIPPING, vr. *pembeláhan qalam, pembeláhan penna*, L.
GLISSEN, o. w. zie GLIJDEN.
GLIT, o. schuim van kokende tinerts, *trá*.
GLOBE, vr. (ond. woord,) *kloot, boelat*.
 Aard—, *boelat doenjá*, (ook voor: Gezigteinder.)
GLOED, m. (van vuur,) *bára-baráán, merah ápt*.
 De ijzersmid werkt in den —, *toekang bessí bekarája dállam bára-baráán*.
 Een eeuwige —, *bára-baráán jang kakal*.
 De — der zon, *hángat mata-hárt, pánas mata-hárt*.
 Door den — der zon getroffen worden, *kena pánas mata-hárt*.
 De — der zon nam toe, *makka lebéhlak hángat mata-hárt*.
 De — der woestijnwinden, *bára angin*.
 De — der driften, *kasangátan hawá nafsoe*.
 —, brand in het ligchaam eens amfoen-schuivers, die geen amfoen weet te krijgen, *oentoet, katagian*.
 Een huis dat in — (brand) staat, *roemah hángoes*.
 —, ijver, *penghangátan*.
 Een blakende —, (hevige hitte van het drooge seizoen,) *pánas jang sángat*.
 De — van diamanten, *tjahája per-máta*.
GLOELJEN, o. en b. w. *mérah ápt, mérah pádam*, (gew. met *lakoe*,) *hángat*.
 Hij toornde en zijn gelaat gloeide (als vuur), *makka amaráhlak ía dan moekánja poon mérah ápt lakoenja*.
 Zijn gelaat gloeide, *makka bernjalálak moekánja*.
 — als een brandend vuur, *mérah pádam seperti ápt bernjala*.
 —de kogels, *peloero (pélor)*, *mérah-mérah, pélor mérah ápt*.
 —d ijzer, *bessí mérah-mérah*.

Zijn toorn gloeide, *hángatlah amaráhnja*.
 Eene wonde met een —d ijzer branden, toeschroeijen, *melatop loeka dengan bessí mérah-mérah*.
 — als eene zweer of gezwel, *karoe-pang*.
 —de kolen, *bára-bára ápt*.
 Een —de wind, *angin pánas*.
 Van vrcugde —, *berseré kárana kasoe-káán*.
 Haar gelaat gloeide, *warna moekánja berseré-seré*.
 —de oogen, *máta bernjala*.
 — van koofts, *pánas demam*.
 Eene —de, heete koofts, *demam pánas*.
 —de ijver, *rádjin jang amat sángat*.
 — voor al wat goed en verheven is, *biráht akan bárang jang bájiq dan moelia*.
 —, b. w. *membákar mérah-mérah, mérah-kan*.
GLOEIOVEN, m. *foerna (dápor) memérahkan bessí, dápor boewat bákar bessí sampé mérah-mérah*.
GLOELJING, vr. *kahangátan*.
 — van ijzer, *pembakáran mérah-mérah*.
GLOEIPAN, vr. *koewák másaq péraq*.
GLOOLJING, vr. helling, *miring*.
GLOOR, m. *tjahája, tjaha, tjája*, L.
 —, roem, *gah*.
GLOP, o. *djálán jang pitjaq, djálán sempit*.
 —, zie VERMINDERING.
GLOREN, o. w. zie GLIMMEN.
GLORIE, vr. *kamoeliáán, azz*, Ar., *djalál*, Ar., *sobhát*, Ar., *madjd*, Ar., *madjed*, Ar.
 De — Gods, *djalál Allah*.
 —, roem, *gah, náma jang masjhoer, makramat*, Ar.
 Naar — haken, *biráht akan náma jang masjhoer*.
 Ijdele of valsche —, *gah jang sia-sia*.
 —, stralenkrans, *makota tjahája, tádjoe djalál*, Ar.
GLORIEBRIEF, m. *warqato'l-madjd*, (*madjed*), Ar.
GLORIERIJK, b. n. *bánjaq gah, masjhoer*, Ar., *madjid*, Ar.
 — (van God), *djal*, Ar., *áziz*, Ar.
 —, bijw. *atas pri jang masjhoer*.
 Zeer—, *terlálloe madjid*, Ar., *medjed*, verb.
GLORIEUS, b. n. zie VERWAAND.
GLORIEZUCHT, vr. *biráht akan gah, biráht akan kabesáran*.
GLOS, vr. *tafsir*, Ar.
 —sen op den koran, *tafsir qarán*.
 —sen op den koran maken, *mentafsirkan qarán*.
GLUIP, vr. fig. ter gluips komen, *mentjoert-tjoert dátang, dátang diam-diam, dátang ter-indap-indap*.
GLUIPEN, o. w. zie GLUREN.
GLUIPS, bijw. zie GLUIP.

GLUPSCH, b. n. *cheiânat, doerhâka.*
 —, *bijw. dengan cheiânat, dengan doerhâka.*

GLUREN, o. w. *hénté, menghénté, mengntip, L., mengindap-indap, tjam, dêngkiq, L.*
 En de koopman stillejtes opstaande, gluurde achter den pilaar van zijn huis met eenen stok in de hand, *makka soe-dagar itoe-poon bângon perlâhan-lâhan meng-indap-indap di balâkang tiang roemahnya dengan soewâtoe tongkat di tânganja. K. D. 20.*

GLURING, vr. *penghténtan.*

GLURDER, m. *orang menghtnté, meng-ntip.*

GNORREN, o. w. zie KNORREN.

GOD, m. *Allah, Ar.* (vóór den Islam hadden de Maleijers geen denkbeeld van God, maar eerden Goden.)
 Een —, *ilah, Ar., batâra.*
 De almagt —s, *goderat Allah.*
 — is een eenig Heer, *Allah djoewa Toehan jang âsa.*
 — aanbidden, *menjoembah Allah, fas-soero, Mol.*
 — bidden, *mînta dôâ kapada Allah.*
 Er is geen — dan —, *lá ilâha illâ'lahoe.*
 — is over alles almagtig, *Allah djoewa jang berkoewâsa atas samista sakalian, Allahoe âla koelli sjain qadiron, Ar.*
 — zeide: er is geen Heer dan ik, *makka bafirmân Allah: bahoewa tiâda Toehan melinkan akoe, Omd.*
 — verhoede! *istaghafar Allah, Ar., astagah perlah, L. verb.*
 Al wie — vreesd, *wordt door een iege-lijk gevreesd, bârang stâpa tâkoet akan Allah di ka-takoet segalla sasoewâtoe akan dia, Had. Hab.*
 Bij —! bij den profeet —s! *demmi Allah! demmi rasoel Allah!*
 Heilige —! *tabârik Allah!*
 Gave —! — geve het! *insjâ Allah!*
 Geve de allerhoogste —, dat Hij mijn kind in de volgende wereld met mij doe ontmoeten, *insjâ Allah tââla di achirat di pertemoekan Allah tââla antâra akoe dengan ânaqkoe. S. Ibr. 15.*
 Om —s wil, om niet, *kârana Allah.*
 Het woord —s, *kalâm Allah.*
 —, heidensche godheid, *déwa, Sansk., ilah, Ar., bathâra, Sansk. en Jav.*
 Al de goden, *segalla déwa, en bij aan-roeping: déwâta.*
 Door de verhevene, groote goden be-giftigd worden, *di anoegrahkan oleh déwâta moelta rája. S. R. 6.*
 De — der winden, *Bâjoe.*
 De — van het paradijs der Hindoes, *Indra, Sansk.*
 De — der zee, *Baroena.*
 De — der liefde, *Kâma, Sansk.*

De — *Visjnoe, Bisnoe.*

GODDELIJK, b. n. *ilahî, Ar., derri paadda Allah.*
 —e natuur, *thabiât ilahî, Ar.*

GODDELIJKHEID, vr. *ilahiat, Ar., oeloe-hiat, Ar.*
 De — der heilige schrift, *ilahiat kalâm Allah, ilahiat kalâm jang goedoes.*

GODDELOOS, b. n. *djâhat, kapista, fasiq, Ar., foesoeg, Ar.*
 Een — mensch, *orang djâhat, orang fasiq.*

GODDELOOSHEID, vr. *foesoeg, Ar., kadja-hâtan.*
 —, zedeloosheid, *kalakoewan jang doe-kâna.*

GODDIENST, vr. *agama Boeda, agama menjoembah berhâla.*

GODENDOM, o. *déwâta.*

GODENLEER, vr. *pengadjâran déwa-déwa.*

GODENTIJD, m. *zamân déwa-déwa, zamân di hoeloe kâla.*

GODES, vr. zie GODIN.

GODGELEERD, b. n. *derri paadda agama.*
 Een — vraagstuk, *soewâl derri paadda agama.*
 —, ervaren in de godgeleerdheid, *faham paadda ilmoe ilahiat.*
 —, *bijw. atas tjâra agama, dengan toe-roet agama.*

GODGELEERDE, m. *faqih, Ar., foqahâ, (meerv.)*
 Jeugdige —, *santri.*

GODGELEERDHEID, vr. *pengatahoewan agama, ilmoe ilahiat, Ar., fiqh, Ar., ilmoe haqâ-jiq, Ar.*
 Student in de —, *thaliboe'l-ilmu'l-ilahiat, Ar., pelâdjâr pengatahoewan Allah.*
 Hoogleraar in de —, *hakim ilmoe ilahiat, Ar.*
 Leeraar in de —, *goeroe pengatahoewan Allah, pandita.*

GODGEWIJD, b. n. *soedah di bapersoembahkan bagi Allah, soedah di taqdiskan kapada Allah, tawekkoel, Ar.*
 Een —e kluizenaar, *orang pertâpa jang soedah bapersoembahkan diri bagi Allah.*
 Eene aan God gewijde moskee, *mesjid jang soedah di taqdiskan kapada Allah.*

GODGEZANT, m. *rasoel Allah.*

GODHEID, vr. *heidensche god, déwa, ilâ-hat, Ar.*
 —, *godin, déwt.*
 —, het Overpeezden, *Allah, katoehânan, zie GODDELIJKHEID.*
 De — van Jezus Christus, *ilahtat Isa Elmesêli.*

GODIN, vr. *déwt.*

GODIST, m. *orang jang pertjâja kapada Allah oleh sa-tâhoe hâti diri.*

GODLIEVEND, b. n. *jang mengâseh Allah.*

GODLOOCHENAAR, m. dit woord wordt ge-woonlijk door *kâfir*, vertaald, dat eigen-

lijk een ongeloofige is, die den Islam loochent; *orang jang menjangkal Allah.*
GODSBODE, m. zie **GODSGEZANT**.
GODSDIENST, vr. *agama*, Sansk.
 —, geloof, in den Islamitischen zin, de dienst en de vreeze Gods, *din*, Ar.
 — hebben, *beragama*.
 De strijd voor de —, *prang sabil Allah*.
 De — onzer voorvaderen, *agama nenég mǎjang kâmi*.
 Een mensch zonder —, *orang jang tiâda poenja agama*.
 De Christelijke —, *agama orang natsarânt*, (*tserânt*, L.)
 De Mohamedaansche —, *agama islâm*.
GODSDIENSTIG, b. n. *agama, beragama, berbaqtî, âbid*, Ar., *moetadajin*, Ar., *abrâr*, Ar.
 — zijn, *pégang agama*
 — e gebruiken, *âdat agama*.
 Een — mensch, die eene godsdienst belijdt, *orang beragama*.
 Een —, vroom mensch, *orang tsâleh, orang jang berbaqtî, orang jang berboewat baqtî*.
 —, bijw. zie **GODSDIENSTIGLIJK**.
GODSDIENSTIGHEID, vt. *kabaqtian, din*, Ar., *wara'*, Ar.
GODSDIENSTIGLIJK, bijw. *dengan baqtî, deng-an berboewat baqtî*.
 — leven, *hidop dengan berboewat baqtî*.
GODSDIENSTVERZAKER, m. *orang jang djâdi doerhâka kapada Allah*.
GODSDIENSTVERZAKING, vt. *hâl menjangkal Allah*.
GODSDIENSTVRIJHEID, vt. *hâl bébas agama*.
GODSGAVE, vr. *pembrian kârana Allah*.
GODSGEREGT, o. *kâraw*.
 — houden, door eene proef met kokende olie te ondergaan, *berkâraw minjaq pânas*.
 —, door eenen eed bij indompeling, *soempah menjellam*.
 —, door eenen vuurproefseed, *soempah oedji âpt*.
GODSGEZANT, m. voorlooper, *pendihoeloe, emir el moeminin*, Ar.
GODSHUIS, o. gasthuis, *roemah piâra orang miskin*.
 —, kerk, *beit Allah*, Ar., *roemah Allah*, zie **KERK**, **MOSKEE**, **TEMPEL**.
GODSLASTERAAR, m. *orang jang menghódjat Allah*.
GODSLASTERING, vr. *hódjat Allah*.
GODSPENNING, m. *tjinkaram, sórongan, soewâb*.
 Den — geven, *brî tjinkaram*.
GODSPRAAK, vr. *wahjoe, cig, wahjoen*, Ar.
GODSREGERING, vr. *karadjâan Allah*.
GODSREGT, o. proef van onschuld, *kâraw*, zie **GODSGEREGT**.
GODSVEREERING, vt. voorgeschrevene —, *soembahjang, sumbahjang*, (verm. van *soembah héjang* of *hjang*, Jav.), *baqtî, kabaqtian, din*, Ar.

Vrome — met nederknieling, *tsalât*, Ar.
GODSVRUCHT, vr. vroomheid, *tsâleh*, Ar.
 —, de vervulling der godsdienstpligten, *baqtî*.
 —, ontzag voor God, *din*, Ar.
GODVERGETEN, b. n. *kapista, foesoeg*, Ar., *fâsiq*, Ar., *kâfir*, Ar.
GODVERLOOCHENAAR, m. zie **GODLOOCHENAAR**.
GODVERZAKER, m. zie **GODLOOCHENAAR**.
GODVERZAKING, vr. *doerhâka kapada Allah*.
GODVREEZEND, b. n. *tâkoet akan Allah, mottaqi*, Ar., *moerâqabat*, Ar.
 Opregt en vroom en —, *toeloes dan betoel serta tâkoet akan Allah*.
GODVREEZENDHEID, vr. *din*, Ar., *tsâleh*, Ar.
GODVVRUCHTIG, b. n. *jang tâkoet akan Allah, jang beragama, taqi*, Ar.
GODVVRUCHTIGHEID, vr. zie **GODSVRUCHT**.
GODVVRUCHTIGLIJK, bijw. *dengan tsâleh*.
GODZALIG, b. n. *tsâleh*, Ar., *tâkoet akan Allah*.
GODZALIGHEID, vt. *kabaqtian, din*, Ar.
 In — leven, *hidop dengan berboewat baqtî*.
GOED, b. n. *bâjiq, baai*, L., *chyr*, Ar., *thayib*, Ar., *chosj*, Perz., *adi, hadi*, Kaw.
 Een — huis, *roemah jang bâjiq*.
 Eene — daad, *berboewatan jang bâjiq*.
 En God zag dat het — was, *makka di lihatlah Allah itoe bahoewa bâjiqlah*.
 Dit hout is niet —, *makka kâjoe ini tiâda bâjiq*.
 —, beter, best, *bâjiq, lebeh bâjiq, terlebeh bâjiq*.
 Een — e naam is beter dan — e olie, *makka nama jang bâjiq itoe terlebeh bâjiq derri paadda minjaq jang bâjiq*.
 — doen aan de armen, *berboewat bâjiq paadda orang miskin, bêkin baai sama orang miskin*, L., *chayrkan bagi orang papa*.
 —, dienstig, *bergoena, bâjiq*.
 Een — gedeelte, *sapâro*.
 Een — uur, *lebeh derri sâtoe djâm*.
 — e dagen hebben, *hidop dengan senang*.
 — en dag zeggen, *kasst tâbé*, L., *membri salâm*.
 Den — en weg bewandelen, *mendjalâni djâlan jang betoel*.
 Die koopman is niet —, (kan niet betalen), *itoe orang dâgang tiâda mampoe bâjar*.
 Een bevel — uitvoeren, *mendjoendjoeng titah dengan sapatoetnja*, Hoft., *melakoekan perintah dengan sepertinja*.
 Dat zal hem — te pas komen, *makka itoe nanti djâdi bergoena padânja*.
 Even —, *sama bâjiq*.
 Voor — houden, *soedr, soeka*.
 Zich te — achten om te vleijen, *mengindahkan (membilangkan) diri terlebeh derri paadda memboedjoq*.
 Voor iemand — spreken, *tangoeng, djâdi hentar*, (*tjôgô*).

Het te —, credit, *pi-oetang*.
 Te — houden, *djoewal hoetang*.
 Ter — er ure, *paadda koetika jang bájig*, *paadda sáat jang tertentoe*.
 Ter — er trouw, *kárana pertjája*, *tegal pertjája*, L.
 Wees zoo —, mij te helpen, *káloe toewan soeka toelong sáma sahája*, L., *djikaw toewan hamba soeka menoelong paadda hamba*.
 Een — voorkomen hebben, *bájig roepánja*, *bájig lakoenja*.
 Het is hier —, *makka áda sedap di sini*, *áda énnag di sini*, L.
 Het eene is zoo — als het andere, *jang sátoe itoe sáma bájig dengan jang lájin*.
 Iets weder — maken, *békin bájig*, L., *membajiki*, *perbajiki poela*.
 Dat is moeijelijk om weder — gemaakt te worden, *makka itoe soesah di perbajiki poela*, *soesah di békin betoel itoe*, L.
 Het werk is zoo — als gedaan, *makka pekarjáán itoe hampir hábis*.
 Dat is zoo — voor hem als medicijn, *makka itoe bergoena padánja seperti obat*, *makka itoe mengganti obat padánja*.
 Ten — e, *akan kabajikan*, *akan sálamat*.
 Ten — e houden, *tarima*, *riidlá*, *tiáda djádi ketjil háti*, *tiáda djádi goesar*.
 Gij moet het mij ten — e houden, *djangan djádi goesar*, *djangan ambil per goesar*, L., *djangan djádi ketjil háti*.
 —, *bijw. bájig*, *dengan sabájigqnja*.
GOED, o. *bárang*.
 —eren, meerv. *bárang-bárang*.
 — van waarde, *harta*, *benda*, *mál*, Ar.
 — van groote waarde, *schatten*, *máta benda*, *hoeloe benda*.
 Roerende en onroerende —eren, *bárang untkat-angkat*, (*bárang-bárang jang kapindáhan*) *dun jang tiáda kapindáhan*.
 —eren, *landerijen*, *tánah-tánah*.
 —eren of eetwaren, die als aalmoezen, na de vaste uitgereikt worden, *sithrat*, Ar., *pitra*, verb.
 Hij heeft vele schoone —eren in de hovenlanden, *makka ia áda bánjaq tánah jang bágoes di oedáq*, (*di hoeloe*).
 Gemeen —, eigendom voor iedereen, *moebáhi*, Ar.
 — verliezen, *kahilángan bárang-bárang*.
 Toevertrouwd —, *bárang jang di titipkan*, (*pertárohkan*), *wadiát*, Ar.
 Have en —, *bárang-bárang samoewa*, *segalla bárang jang di ampoenja-t*.
 Vergankelijke —eren, *bárang jang fendá*.
 — en bloed wagen, *belandjákan djíwa*.
 Onrechtvaardig, onwettig —, *bárang jang harám*.
 —eren, koopwaren, *bárang dagangan*, *bárang perniagaan*, ook enkel: *dagangan*.
 —, *kleeding*, *pekájin*, *pakéan*, L., *bárang*.

Breng dat — naar achteren, *báwa itoe bárang ka-balá kang*, (*di balá kang*).
 —, tuig, slecht goed, *bárang boesoeg*.
 Wat wilt gij met dat — doen? *apa loe máw békin sáma itoe bárang boesoeg?* L.
 Ingelegd —, *manisan*, *bárang manisan*.
GOEDAARDIG, b. n. *berparángi jang bájig*, *jang lemah lemboet hatinja*, *jang mánis prinja*.
 Een zeer — kind, *ánaq jang terláloe mánis lakoenja*.
 — e pokken, *sákit tjátjar jang bájig*.
GOEDAARDIGHEID, vr. *pakriti jang bájig*, *háti jang bájig*, *háti jang lemah lemboet*, *kamoeráhan*.
GOEDAARDIGLIJK, *bijw. dengan lemah lemboet*, *dengan mánis*, *dengan bájig*.
GOEDDADIG, b. n. *weldadig*, *moerah háti*.
GOEDDADIGHEID, vr. *kamoeráhan*.
GOEDDADIGLIJK, *bijw. dengan moerah háti*.
GOEDDOEN, b. w. *vergoeden*, *ganti*, *meng-ganti*.
 Hoeveel hij er bij verliest, zal ik —, *brápa dia poenja roegi kita máw ganti itoe*.
GOEDDOEN, o. w. *berboewat bájig*, *kardja bájig*.
GOEDDUNKEN, o. w. *soedi*, *berkenan*, *riidláán*.
 Het heeft den eersten rijksraad goedgedacht eenen afgezant naar Siam te zenden, *makka firdána mantri soedah berkenan mengoetoeskan sa-orang pergi ka-negri Siam*.
GOEDDUNKEN, o. meening, *kira-kiráán*.
 —, eigen wil, *máw sendiri*, *kahandag sendiri*.
GOEDE, o. al wat goed is, *sa-bárang jang bájig*.
GOEDEREN, o. meerv. zie **GOED**.
GOEDERHAND, (VAN) *bijw. derri paadda orang bájig-bájig*.
GOEDERTIEREN, b. n. *barmhartig*, *mengaséhánt*, *moerah*, *rahman*, Ar., *rahím*, Ar., (de beide laatste woorden behooren alleen voor God gebezigd te worden).
 Een koning, die — jegens zijne onderdanen is, *rádja jang mengaséhánt ráitjatnja*.
 In den naam van den —en, *barmhartigen God*, *bismi 'llahi 'r-rahmani 'r-rahimi*, Ar.
GOEDERTIERENHEID, vr. *kamoeráhan*, *rahmat*, Ar.
 — en waarheid gaan voor u aanschijn henen, *kamoeráhan dan kabenáran mendihoeloewt hadratmoe*, (*berdjálan di hadápan angkuw*).
GOEDGEVONDEN, verl. deelw. *soedah berkenan*, *soedah soedi*, *soedah soeka*.
GOEDGUNNER, m. *orang jang soeka orang poenja salámat*.
GOEDGUNSTIG, b. n. *káseh*, *mengáseh*.
 —, lief, *lathíf*, Ar.
GOEDGUNSTIGHEID, vr. *pengaséhan*, *baai*, L., *kassian*, L., *kabedjikan*.
 Voorwaar uwe — mijwaarts, *dic ben*

ik niet in staat te vergelden, *bahoewa kabedjikanmoe akan dâkoe itoe tiâda akoe koewâsa membâlas dia*. Isk. 29.

GOEDGUNSTIGLIJK, bijw. *dengan pengasêhan, dengan kasian, L.*

GOEDHARTIG, b. n. *mânis, lemah lemboet. Zeer —, bâra-bâra, L.*

GOEDHARTIGHEID, vr. *goedigheid, kabajikan, pri hâti jang lemah lemboet.*

GOEDHARTIGLIJK, bijw. *dengan bâjig hâti, dengan lemah lemboet.*

GOEDHEID, vr. *kabajikan.*

Ik kan uwe — niet vergelden, *makka tiâda dâpat kita membâlaskan kabajikanmoe, sahâja trâda tâw bâlas toewan poenju baai sâma sahâja, L.*

GOEDIG, b. n. zie GOEDHARTIG.

GOEDIGHEID, vr. zie GOEDHARTIGHEID.

GOEDIGLIJK, bijw. zie GOEDHARTIGLIJK.

GOEDKEURDER, m. *orang jang berkenan, jang mâw tarîma.*

GOEDKEUREN, b. w. *berkenan, ridlâ, Ar., soeka, mâw tarîma.*

Zijn verzoekschrift is niet goedgekeurd, *makka soerat permintâannja itoe tiâda di perkenankan, (itoe tiâda di tarîma).*

GOEDKEURING, vr. *perkenan, karidlâan, kaseokâan.*

De — van den vorst ontvangen, *menarîma karidlâan solthân.*

— wegdragen, *di perkenankan.*

GOEDKOOP, b. n. *moerah.*

De prijs van de rijst is in dit land zeer —, *makka harga bras dâlam negrê ini terlâlœ moerah.*

— er dan voorheen, *lebeh moerah derri dhôlo, L.*

— geven of verkoopen, *djoewal moerah.*

Alle stoffen zijn thans zeer —, *makka segalla roepa kâjin sakârang soedah moerah sakâlî.*

Duurkoop is —, *bârang jang mâhal djâdi moerah paadda penghabisannja.*

— er, *lebeh moerah, moerâhan, L.*

GOEDKOOPHEID, vr. *harga moerah.*

Ter zake der — kocht ik dit paard, *kârana harga moerah makka sahâja bli ini koeda.*

GOEDMAKEN, b. w. *ganti roegi.*

—, *vergoeden, te gemoet komen, tam-poe, toelong.*

GOEDMAKING, vr. *schadeloosstelling, peng-gantian roegi.*

GOEDSCHIKS, bijw. *dengan soeka sendiri.*

GOEDSMOEDS, bijw. *met overleg, dengan sahadjânja.*

—, *wel te moede, dengan soeka hâti.*

GOEDSPREKEN, o. w. *instaan, tangoeng, djâdi hentar.*

GOEDVINDEN, b. w. *berkenan, soedi, toeroet soeka sendiri, prësser, verb. van aprazer, Port.*

Is goedgevonden en verstaan, *makka di perkenankan serta di pajoekan.*

GOEDVINDEN, o. *welmeenen, soeka, per-kenan.*

Gij moet naar uw eigen — handelen, *loe misti toeroet loe poenja soeka sendiri, L., apâlâh kirânja toewau hamba melakoekan perkenan sendirinja.*

GOEDWILLIG, b. n. *soeka berboewat bâjig. —, bijw. dengan soeka sendiri.*

GOEDWILLIGHEID, vr. *mâw jang bâjig, mardlât, Ar., moewaddat, Ar.*

GOELIJK, b. n. *mânis, lemah lemboet.*

Een zeer — meisje, *ânaq parampoewan jang terlâlœ mânis lakoenja.*

—, *bijw. dengan mânis, dengan bâjig.*

GOELIJKHEID, vr. *kamanisan, pri jang lemah lemboet.*

GOEMAN, m. *orang soeloh, orang jang per-damekan.*

GOG, m. naam van een volk, (ook gehou-den voor den Antichrist), *djoedj.*

GOLF, vr. *ombag, oembag, aloen.*

Groote en langzame —, *deining, galombang.*

Eene voortrollende —, *ombag berâlœn. De hoogmoed uwer golven, (dicht. de zwelling van uwen trots), galombang ombaqmoe.*

Het bruischen der golven, *gemoeroel galombang.*

Het bruischen der golven stillen, *mene-dohkan gemoeroel galombang.*

God is de Heer, die de zee met hare golven doet opkomen, *bahoewa Allah djoewa Toehan jang menâjikkakan lâwoet denyan ombaqnja.*

Het vaartuig werd door de golven over-dekt, *makka tertoeonglah prâhoe itoe oeh ombag-ombag.*

De Arabische —, *telog golzom, Ar.*

GOLFACHTIG, b. n. *saroepa bergalombang, separti berombag.*

—, *slangsgewijze, berkêlo-kêlo.*

GOLVEN, o. w. *berombag, bergalombang, ber-âlœn.*

—, *wapperen, kibar, berkibâran.*

Doen —, *baperombaqkan, mengibarkan. Zachtjes —, hâlir, ngâlir.*

GOLVING, vr. *wapping, kibâran, zie GOLF. —, waggeling, djarlê.*

GOM, vr. *getah (guttah), tsamgh, Ar.*

—, *wierook, mayât, Ar.*

—, *elastiek, getah kârêt.*

—, *zekere boomgom, dienstig om won-den te genezen, anzarœt, Ar. & Perz. K. O.*

—, (verkeerdelijk genoemd: *getah per-cha), getah pertja, bâlam.*

GOMACHTIG, b. n. *saroepa getah, bergetah.*

GOMBOOM, m. *poehon getah.*

GOMHARS, vr. *dâmar getuh.*

GOMLAK, o. *ampâlœ, ambâlœ, mambâlœ, lak, Perz.*

GOMMEN, b. w. *bergetahkan, sâpoe dengan getah.*

GOMMER, m. *orang jang boeboeh getah, jang bergetahkan.*
GOMMING, vr. *penggetahan.*
GOMRIJK, b. n. *bánjaq getah.*
GOMWATER, o. *ajer getah.*
GONDEL, vr. *práhoe dájong-dajoengan, tambangan, práhoe tambangan, bidar.*
 — of roeivaartuig der grooten op Palembang, *pantjálang.*
GONZEN, o. w. *dangong, berdangong, bud-dangong, L.*
 Al de raderen gonsden, *makka berdangonglah segalla djantará.*
GOOCHELAAR, m. *penjoelap, toekang soenglap, L.*
GOOCHELARIJ, vr. *penjoelápan, permá-ínan toekang soenglap, L.*
GOOCHELEN, o. en b. w. *soelap, soenglap, L.*
GOOCHELSTUK, o. *permá-ínan toekang soenglap.*
GOOCHELTASCH, vr. *baqtjá toekang soenglap.*
GOOI, vr. *worp, peloetar, pelimpar.*
 Een —, *worp met eenen steen, sa-peloetar bátoe.*
 De eerste — hebben, *meloetar bermoela kalinja, meloetar dolo, melimpar dolo, L.*
GOOLJEN, b. w. *límpar, loetar.*
 Met steentjes — om te raken, *timpoeq.*
 De hoenders met steentjes —, *timpoeq ájam.*
 Met dobbelsteenen —, *májin dádoe, boewang páreh.*
 Zand in de oogten —, *begoochelen, boeboeh práboen.*
GOOLJER, m. *jang meloetar, jang melimpar, jang timpoeq.*
GOOLJING, vr. *peloetáran, pelimparán.*
GOOR, b. n. *bást, L., pitjah, hámis, choelof, Ar.*
 — e rijst, *nást jang soedah bást.*
 — e melk, *ajer soesoe jang soedah pitjah.*
 — spek, *dáging báts jang hámis.*
 —, vuil, *kótor, nedjis, tjemar.*
 — linnen, *kájin kótor, kájin tjemar.*
GOORACHTIG, b. n. *boesoeg sedikit, bási bawoenja.*
GOOREN, o. w. *djádi bást, zie GOOR.*
GOOT, vr. *buis, pantjoeran, gót, verb.*
 —, *opene —, waterleiding, seloeran, seloeran ajer.*
 — waardoor het gesmolten metaal vloeit, *pendjalíran.*
 —, *greppel, álór.*
GOOTPLANK, vr. *pápan seloeran.*
GOOTSTEEN, m. *bátoe gót, verb., bátoe pantjoeran.*
GOOTWATER, o. *ajer gót, verb., ajer pantjoeran.*
GOPHERHOUT, o. *kájoe djawser.*
GORD, gorde, vr. *roesoq kapal.*
GORDEL, m. *een riem of band tot steun, buikgordel, pengikat, ikat pinggang, sa-*

perpinggangan, sáboq, anggên, L., min-thaq, Ar.
 Een — met een sierlijk slot, zoo als sommige slavinnen dragen, *tált pendíng.*
 —, fraaije zijden of andere sjerp, *tjindí.*
 Een — dragen, *bersáboq, páké ikat pinggang.*
 Een zijden — dragen, *bersáboq tjindí.*
 —, koppel voor wapenen, *sendang, sendangan.*
 Een — of koppel over eenen schouder om hebben, *bersáwat sendang.*
GORDELGESP, m. *kantíng ikat pinggang.*
GORDELMAKER, m. *toekang tált pendíng, pandei ikat pinggang.*
GORDELSLOT, o. *kapála ikat pendíng, zie GORDEL.*
GORDEN, b. w. *menjendang, menjáboq.*
 Het zwaard op zijde —, *menjendang pedang.*
 Zich ten strijde —, *melangkap dírt hundaq berprang.*
GORDIJN, vr. *kalamboe, kelamboe.*
 Zwaar —, *tirei.*
 —, behangsel, dat weggenomen kan worden, *tábir.*
 De goudstoffen — en, die zeven dubbel op afstanden (om de rustkoets) hangen, *tirei kalamboe jang kaámásan toedjoh lápis.*
 De — en ophalen, *sangkap tirei, kassí nájig kalamboe, L., menájqkan kalamboe.*
 De — laten vallen, *lábohkan tirei, kassí toeron kalamboe.*
 — voor de deur van eene tent of van een huis, *soerádíq, Ar.*
 De — een weinig ophalen, *menjéngsítg tirei, (kalamboe.)*
 De — en open schuiven, *boeka kalamboe.*
 De — en toedoen, *toetop kalamboe.*
 Voor die zaak is eene — geschoven, *ítóe perkáru soedah di toetop.*
 De audientiezaal met — en een eene gehemelte versieren, *menghiást balei roewang pengudápan derri paadda tábir dan lángit.*
GORDJNRIJNG, m. *tjintjin kalamboe.*
GORDING, vr. *gijtouw, tált menjéngsítg lájar.*
 —, *verl indingstouw, stínggt.*
 — van eene beschoeiing, *báloq ikátan.*
GORGEL, m. *strot, koengan, kórong-koengan, rongkong.*
GORGELDRANK, m. *obat berkoemor.*
GORGELEN, o. w. *koemor, berkoemor.*
 Het aangezigt wasschen en —, *básóh (tjoetji) moeka dan berkoemor, Tsír.*
GORGELING, vr. *koemoeran.*
GORGELKLEP, vr. *toetoeapan kórong-koengan.*
GORGELPIJP, vr. *zie LONGPIJP.*
GORS, vr. *tánah jang di djadikán ajer pásang, tánah bahároe.*

GORT, vr. *bidji sje-ir*.
 GOUD, o. *amas, mas, L., kentjana, Jav., dzahab, Ar.*
 —, dat uit de mijn komende, met zilver of koper vermengd is, *amas padoe*.
 Hoog, oud —, *amas toewah, palangkis*.
 Licht, slecht, jong —, *amas moeda*.
 Fijn —, *amas kardjung, kamagar*, Tern.
 —, zoo als het zuiver uit het bergte komt, *amas qodratt*.
 Slecht —, *amas boeroeq, (boero)*.
 Vast —, *amas padjal*.
 Digt met — bestrooid, *sasamboeran amas*.
 — van 10 metoe of 24 karaat, *amas sapoeloh metoe*.
 Getemperd —, dat glanst, *amas jang soedah tersapoh*.
 De eigenaar van het — (geld), d. i. de schuldeischer, *jang ampoenja amas, H. K. 10*.
 Met — overtrekken, *menjaloeit dengan amas, bapersaloeitkan amas*.
 Overtrokken met —, *tersaloeit dengan amas*.
 Een blad —s, *tungga, prada amas*.
 Geslagen —, *mas jang tertimpa*.
 Gesmolten —, *mas antjor*.
 In — werken, *kardja mas*.
 Het is niet alles — dat er blinkt, *maski beklap belon djadi mas, L., segalla roepa kájin belom djadi soetra*, (d. i.: alle stoffen zijn nog geene zijden stoffen).
 Het — der zon, *sinar mata harti*.
 — in de Eur. wapenkunde, *koening*.
 — bezitten, *ber-amas*.
 GOUDACHTIG, b. n. *saroepa amas*.
 GOUDADER, vr. *oerat amas*.
 GOUDBERG, m. *goenong mas*.
 GOUDBEURS, vr. *pondé-pondé mas*.
 GOUDBLAADJE, o. *dawon baddia mas, prada mas*.
 GOUDDOEST, m. *loba akan mas*.
 GOUDDRAAD, o. *kawat mas, songkit, loelot*.
 — werk, *karangan*.
 GOUDDRAADTREKKER, m. *orang jang taréq kawat mas*.
 GOUDEN, b. n. *amas, mas, amasan, ka-amasan*.
 — vaten, *badjan jang kaamasan*.
 — voor hoofdsiersel, *taparam amas*.
 Een geheel — stoel, *korst jang saberananja amas djoega, karossé jang sa-moewanja mas djoega*.
 Een — keten, *ranté mas*.
 — tor, *koembang mas*.
 — bruiloft, *harté raja orang jang soedah kawin lima poeloh tahon lamanja, perdjamoewan jang kaamasan*.
 GOUDERTS, m. *tahan mas*.
 GOUDGEEL, b. n. *warna mas*.
 GOUDGELD, o. *amas, mas, H. K., oewang mas, derkan amas*.

GOUDGEWIGT, o. *bongkal, ongeveer 24 à 25 sp. m.*
 —, *goudschaaltje, timbangan pandeimas*.
 GOUDGLID, o. *takt mas, tra mas*.
 GOUDGROEF, vr. zie GOUDMIJN.
 GOUDKEVER, m. *legé mas*.
 GOUDKLEUR, vr. *warna mas*.
 GOUDKLEURIG, b. n. *berwarna mas, warna amas-amasan*.
 GOUDKLOMP, m. *kipal mas*.
 GOUDKUST, vr. *pasisir mas*.
 GOUDLAKEN, o. *kájin jang kaamasan, soendes, Ar., dajábidji, Ar., zarbaf, Peré*.
 GOUDLAKENSCH, b. n. *warna mas*.
 GOUDMAKER, m. *pandei kimia, Ar., van het Gr.*
 GOUDMAKERIJ, vr. *kimia, Ar., van het Gr.*
 GOUDMIJN, vr. *tambang mas, martaw mas, galian mas, kolong mas*.
 GOUDMUNT, vr. *amas, mas, oewang mas*.
 GOUDPOEDER, o. *amas loemat*.
 GOUDSBLOEM, m. *saroenei, saroeént*.
 GOUDSCHAAL, vr. *narajta timbang mas, datjing boewat timbang mas*.
 GOUDSCHUIM, o. *sanga mas*.
 GOUDSLAGER, m. *toekang timpa mas*.
 GOUDSMID, m. *pandei amas, toekang mas, títam*.
 GOUDSMIDSBOR, vr. *grini*.
 GOUDSMIDSKNECHT, m. *hamba pandei amas, boedjangnja toekang mas*.
 GOUDSMIDSOVEN, m. *dapor toekang mas, L., foerna pandei amas*.
 GOUDSMIDSWINKEL, m. *kadei pandei amas, toko toekang mas*.
 GOUDSTEEN, m. *batoe oedjian*.
 GOUDVERW, vr. *tjat mas*.
 GOUDSTOF, vr. *kájin amas-amasan, songgét, Jav.*
 Een kleed van — aanhebben, *berkájín amas-amasan, S. R. 97*.
 GOUDVERWIG, b. n. *berwarna amas, warna mas*.
 GOUDVIJLSEL, o. *tatar amas*.
 GOUDVISCH, m. *ikan amas, ikan mas*.
 De — eet muggeneijeren, *makka' ikan mas itoe mákan telór njamoq*.
 GOUDVISSCHER, m. in het zand eener rivier, *orang tjaharti mas pasir, orang jang mentjaharti amas oerei*.
 GOUDWERK, o. *boewatan mas, kapandean amas*.
 GOUDWERKER, m. *pandei kardja amas, toekang mas*.
 GOUDZAND, o. *pasir mas*.
 GOUDZUCHT, vr. *loba akan amas*.
 GOVERNEMENT, o. (ond. w.) *goebemén, verb., pamarintahán, tadbir, Ar.*
 GOVERNEUR, m. (ond. w.) *goebernoer*.
 — generaal, *goebernoer djendral*.
 — eener provincie, *panglima, (Inl.,) qa'id, Ar.*

GOUVERNANTE, vr. (ond. w.) opvoedster, *inang pengasoh, dajang perwara*.

GRAAD, m. *daradjat*, Ar. = $\frac{1}{360}$ cirkel.
Tien —, *sapoeloh daradjat, (tápag)*.
De minuten van eenen —, *mâta dara-djat*, zie BREEDTE.
— van het kompas, *mâta padoman*.
De graden der schaduw, *tápag bajang*.
— van goud, *mattoe, metoe*, zie KARAAT.
— van bloedverwantschap, *poepoe, poe-poewan*.
Derde —, *poepoe jang katiga*.
In den hoogsten —, (buitengemeen,) *terlâloe amat*.
Den hoogsten — bereikende, *antjat*, Ar. Akademische —, *daradjat madrasah*.

GRAADBOEK, o. *kitâb peta lâwoet, boekoe karto lawt*, L.

GRAADBOOG, m. *boesor, daradjat, pengoeokor katinggian*.

GRAAF, vr. *tambilang, penggâlt*.
Inlandsche — of houweel, *pâtjol*.
—, schop, *tjangkol, sukkop*, verb.

GRAAF, m. (dit woord is niet vertaalbaar, doch *râden & adipati* grenzen er aan).

GRAAFWERK, o. *pekaradjaan orang menggâlt*.

GRAAG, b. n. lust tot eten hebben, *lâpar, soeka mâkan*.
—, gewild, *lâkoe*.
De suiker is thans niet —, *goela tâda lâkoe sakarang*.
—, bijw. gaarne, *dengan soeka*.

GRAAGTE, vr. graagheid, *lâpar, sjahwat mâkan*.

GRAAN, o. allerlei koorn, *djoewal-djoewâlan, perhoemâan, bidji-bidji-an*, gewoonlijk: *pâdt*, het inlandsche —.
— van vroegeren oogst, *oesang*.

GRAANGEWAS, o. *perhoemâan pâdt, pâdt*.

GRAANHANDEL, m. *dagangan pâdt*.

GRAANHANDELAAR, m. *orang djoewal pâdt*.

GRAANKAR, vr. *pedâtt*.

GRAANMAAT, vr. *soekâtan*.
— op Palembang, = 60, *kâti, bakt*.

GRAANMARKT, vr. *pâsar pâdt, pakan pâdt*.

GRAANSCHUUR, vr. *loemboeng, L., djalâ-pang*.

GRAAT, vr. *toelang ikan*.
Deze visch heeft veel —, *ini ikan bân-jajq toelangnja*.
Visch eten tot de graten toe (met — en al), *mâkan ikan hatta toelangnja*.
Van de — vallen, *djâdi koeroes sakâli, djâdi koeroes kring*.

GRAAUW, b. n. *kelâboe, warna hâboe*.
De lucht staat —, *lângit bermêga, âda tedoh, L.*

GRAAUW, o. *orang hina-dina, orang ketjil*, (— zoo als in Europa kent men in Indië niet).

GRAAUW, m. *snaauw, kâta djarâkah*

GRAAUWACHTIG, b. n. *warna kelâboe*.

GRAAUWEN, o. w. *djarâkah, mâké, nga-roeng*.
Als hij te huis komt doet hij niets dan —, *kâlœ dia poelang lantas mâké sâdja, L.*

GRABBEL, vr. zie GRABELING.

Zijn geld te — gooijen, (verkwisten), *memboeroeskan hartanja*, (in den letterlijken zin: *boewang oewang derri djandêla béar di reboet orang*.)

GRABELEN, o. w. *reboet, raboet, poengot-poengot, lôko-lôko*.

GRABELING, vr. *pereboetan, reboet-reboet*, dit beteekent ook: om het zeerst.

GRACHT, vr. *pârit*.
Alle straten en —en, *segalla leboh dan pârit*.
Eene drooge —, *pârit jang kring*.
Aan de overzijde der —, *di sabrang pârit*.
Eéne —, *saboewah pârit, pârit sabâtang*.
Eene — graven, *menggâli pârit*.

GRACHTWATER, o. *âjer pârit*.

GRAF, o. *goebr, Ar., goeboer, maqbarat, Ar.*
Heilig —, *karâmat, Ar., astâna, astân, Perz.*
Wij allen wandelen naar het —, *kâni orang samoewâ berdjâlan ka-goeboer*.
Chineesch —, *sentiong*.
Holte in de zijde van het —, soort van —spelonk, *lehdoen, Ar., lehd, lehed, L.*
Een lijk in het — leggen, *tânam orang mâti*.
Op den rand des —s staan, *hampir mâti*.
In het — dalen, *toeron di goeboer*.

GRAFBOOM, m. *pohon kembôdja*.

GRAFDOEK, m. *kafan, kâjin kafan*.

GRAFENGELEN, m. meerv. de twee —, *monkir wa nakir, Ar.*

GRAFESTEENTE, o. *bâtoe goeboer, missan*.

GRAFKAPEL, vr. (eens konings), *langar, goebr'râdja*.

GRAFKELDER, m. *lehed, van lehdoen, Ar., kandong*.

GRAFKUIL, m. *liang goeboer*.

GRAFMAKER, m. *toekang goeboer*.

GRAFNAALD, vr. *tiang goeboer, nisjân goeboer*.

GRAFPLAATS, vr. *tampat goeboer*.

GRAFPLANK, vr. die staande, eenige beeld-tenis sanduidt, *tâboet*.

GRAFSCRIFT, o. *soerat âlâmat goeboer*.

GRAFSPELONK, vr. *lehed, lehd, Ar. enz., lehdoen*.

GRAFSTEDE, vr. *liang goeboer*.

GRAFSTEEN, m. *bâtoe goeboer, mahésan, missan*, verbast. van *nisjân*, Perz., *tâboet, Ar.*

GRAFTOMBE, vr. *tjandj, marqad, Ar.*
Chinesche —, *sentiong*.

GRAM, b. n. *geram, Perz., morka, Hoft., amârah, mârâh, L., ngaran, ngeran*.
— tegen zijnen broeder zijn, *ngaran*

atas soedaranja, m^{ar}ah s^{ama} soedaranja, L.

De koning was — op den priester, m^{ak}ka r^{ad}ja p^{oon} m^{ork}alah atas im^{am}.

GRAMMOEDIG, b. n. prang proes, brangasan, L.

GRAMMOEDIGHEID, vr. pr^t prang proes.

GRAMSCHAP, vr. morka, kahangatan morka, ngaran.

Opdat mijne — niet uit en vare als een brandend vuur, sopaja djangan kahangatan morkakoe kaloewar seperti api bernjala.

Verborgen —, amboel, L., am^{ar}ah jang tersoemboeni, morka jang bathin, Hofl.

GRAMSTORIG, b. n. zie Boos en GRAM.

GRANAAT, vr. vrucht, dalima, boewah dalima, romm^{an}, Ar.

De roode of volle —, dalima soesoen, —, steen, jagoet, Ar.

GRANAATBLOESEM, vr. boenga dalima, kumbang dalima, L.

GRANAATBOOM, m. p^{ohon} dalima.

—, die alleen bloesems, maar geene vruchten draagt, wantah.

GRANAATKERN, vr. hidji dalima.

GRANAATSCHIL, vr. koelit boewah dalima.

GRANIETSTEEN, m. batoe betoel.

GRAP, vr. sanda, goeroe, djinaka, pemajinan.

—pen maken, bersanda-goeroe, berdjinaka, kotjah, katjah.

Uit de —, majin-majin sadja.

GRAPPENMAKER, m. orang djinaka, badoet, Jav.

GRAPPIG, b. n. berdjinaka, djog^{et}.

GRAS, o. roempoet, rompot.

Welriekend —, sar^e, ser^e.

Lang, grof —, lembang.

Gekamd —, (Cynosurus), roempoet karbau.

Een schadelijk —, dat op uitgemergelde gronden groeit, tek^e, koesoe-koesoe.

Het — maajien, potong roempoet.

Het — verdort, de bloem verwelkt, roempoet djadi kring serta boenga p^{oon} lajoe.

— uit moerasige gronden, roempoet rawah.

Op het — uitspreiden, hamparkan di atas roempoet.

Hooge plekken —, die in den regentijd niet slijkerig worden, bleq-blaq.

Ik zal er geen — over laten groeijen, kita mau boeroe-boeroe itoe pekarjään.

Bij hooi en bij —, terkadang-kadang, t^{ada} t^{anto}e, sring-sring, L.

—soorten, roempoet-roempoetan.

GRASCHTIG, b. n. berroempoet.

GRASBLOEM, vr. boenga roempoet, kumbang roempoet.

GRASBOTER, vr. (ofschoon de koeijen in Indië gras eten, is hare boter wit, zoodat

men bij omschrijving zou moeten seggen: minjaq sapt Wolanda jang m^{akan} roempoet), zie BOTER.

GRASDUINEN, o. meerv. boekit berroempoet.

Fig. in — gaan, bersoeka-soekään.

GRASGROEN, b. n. warna roempoet, hidjoe roempoet,

GRASJE, o. sa-lei roempoet.

GRASLAND, o. tanah roempoet.

GRASLOOK, o. bawang ketjil, bawang roempoet, koetjaai, Chin.

GRASMAAIJER, m. toekang roempoet, toekang potong roempoet.

GRASMES, o. arit, harit, Jav.

GRASPERK, o. petaq roempoet, tanah roempoet.

GRASPLANT, vr. p^{ohon} roempoet. (Pohon wordt van het plantje zoo wel als van den boom gezegd).

GRASRAK, o. van bamboes om gras te dragen, soendoeng.

GRASVELD, o. tanah roempoet.

GRASVLAKTE, vr. padang roempoet.

— van hoog gras, padang lalang.

GRASVRETTEND, b. n. jang m^{akan} roempoet.

GRASZODE, vr. koelit roempoet.

GRATIG, b. n. banjaq toelang tkan, penoh dengan toelang ikan.

GRAVEL, o. zekere ziekte, s^{akit} batos.

GRAVELACHTIG, b. n. berpenjakit batos, karangan.

GRAVELIG, b. n. zie GRAVELACHTIG.

—, duur, mahal.

GRAVELSTEEN, m. batoe kakemposangan.

GRAVEERDER, m. pengoeikir, pandei mengoeikir.

GRAVEERLJZER, o. pahat pengoeikir.

GRAVEERKUNST, vr. imoe oeikir.

GRAVEERNAALD, vr. djarom oeikir.

GRAVEERSEL, o. oeikiran.

—, het graveren, pengoeikran.

GRAVEERWERK, o. pekarjään mengoeikir.

GRAVEN, b. w. g^{alt}, loemb^t, L.

Eene put —, g^{alt} soemoer; L., g^{alt} prt^{gt}.

GRAVER, m. orang g^{alt} tanah.

GRAVEREN, b. w. oeikir, mengoeikir, tjongkal.

Op steen —, mengoeikir batos.

—, o. oeikiran.

GRAVING, vr. penggaltan.

GRAZEN, o. w. n^{akan} roempoet di padang, meroempoet.

GRAZIG, b. n. penoh dengan roempoet, berroempoet.

—e weide, tanah roempoet, tanah jang berroempoet.

GREB, vr. zie GREPPEL.

GREEL, o. zie GAREEL.

GREEN, o. in greenen hout, kajoe tsanawbar, kajoe ger^{en}, verb.

GREEP, m. het grijpen, penangkapan.

— van een zijgeweer, hoelos, sampaq.

— van eene lans, sampaq, landean, Jav.

—, handvol, *ganggam*, *sa-ganggam*.
GREEN, o. zekere stof, *grim*, verb., *tsoef*, Ar.
 —, wigtje, *neli*. (de zwaarte van eene rijstkorrel in den bast), *paók sabidji*.
 —, wegende zes of zeven haren van een mullezelstaart, *sjá-irát*, Ar.
GREINEN, b. n. *derri paadda tsoef*, *grim*. verb.
GREINTJE, o. zie **GREEN**.
 —, zeer klein voorwerp, stofdeeltje, *sa-dzarrah*.
 Hij heeft geen — verstand, *tiáda sakáli áqal boedinja*.
GRENDÉL, m. *sósókan* & *sósók-an*, *pengantjing*, *kantjing*, L., *pásaq*, *láki*.
 — der deur, *pengantjing pintoe*.
 De — en der aarde, *pásaq boemi*.
 Den — op eene deur schuiven, *toetop kantjing pintoe*.
GRENDÉLBOOM, m. *sakat*, *kájoe sákát*.
GRENDELEN, b. w. *kantjingkan*, *mengantjing*. *toetop pengantjing*, *toetop kantjing*.
GRENDELSLOT, o. *koentji pengantjing*.
GRENIKEN, o. w. zie **GRINKIKEN**.
GRENS, vt. *pinggir*, *peninggir*, *peringgään*. *garbiát*, Ar., *tepi*, *tanggurrán*, L., *had*, Ar., *bátas*, *bátas*, *batásan*, *wátas*, *wates*. Jav., *tiré*, *ranykah*, Jav.
 De — en bepalen, *menantoekan peminggir (wátas*, L.), *tánah*.
GRENSSCHEIDING, vt. *perbetásan*, *simpádan*, *tahidid*, Ar.
GRENSSLOOT, vt. *párit wátas*, *párit peminggir tánah*.
GRENSSTEEN, m. *bátoe wátas*, *bátoe tepi tánah*.
GRENSTEKEN, o. *tanda wátas*, L., *tándá pinggir tánah*.
GRENSWEG, m. *djálán sa-pandjang pinggir tánah*.
GRENZEN, o. w. *berpinggir*, *áda di wátas*, *menepi*, *dompat*.
 Het gebied van Palembang grenst aan dat van Bengkoelen, *makka tánah Palimbang itoe berpinggir dengan tánah Bangkahoeloe, tánah Palimbang itoe áda di wátas tánah Bangkahoeloe*, L.
 Aan elkander —, *berdompat-dompátan*.
GRENZENLOOS, b. n. *tiáda berhingga*, *tiáda wátasnja*, *tiáda hinggánja*.
 De uitgebreidheid van het heelal is —, *loewasnja samista áalum itoe tiáda berhingga*.
GREPPÉL, vt. *alor*, *aloeran*.
GRETIG, b. n. *lóba*, *biráht*, *ber-ingin*.
 — naar goud, *lóba akan anas*, (mas).
 — naar kennis, *biráht akan ilmoes*.
 — naar spijs, *lápar*.
 —, bijw. *dengan lóba*, *dengan ingin*.
GRETIGHEID, vt. *honger*, *lápar*.
 —, trek, lust, *ka-ingtánan*, *lóba*.
GRIEF, vt. *sákít háti*, *ibá*, *randj*, Pcrz., *ghotstsat*, Ar., *maldl*, Ar.

GRIEVEN, b. w. zeer doen, *meloeká-t*, *menjákikan*, *menjakit*, *békin sákít*.
 —, leed gevoelen, *merasá-t doeka*,
 —, diep bedroeven, *mendoeka-tjítákan*, *békin sákít háti*, L., *toesoeg*, *menjoesáhi*.
GRIEVING, vt. *perboewátan jang menjákikan háti órang*.
GRIEZELÉN; o. w. *gometar*, *ketar*, *katar*.
GRIEZELTJE, o. *sedikit sakáli*, *sa-dzarrah*.
GRIEF, bijw. *vlot*, *vlug*, *lantjar*.
 — lezen, *lantjar membátja*.
GRIFFÉL, vt. *qalam bátoe*, *pénna bátoe*, L.
GRIFFÉLEN, b. w. zie **ENTEN**.
GRIFFEN, b. w. zie **ENTEN**.
 —, inprenten, graveren, inschrijven, *menjoerat*, *mengoekir*.
Gegrift, *teroeikir*, *tersoerat*.
GRIFFIE, vt. zie **GRIFFÉL**.
 —, (kanselarij), *bilig penjoerat hoekoem*.
GRIFFIER, m. *penjoerat hoekoem*, *kátib*.
GRIFFIERSCHAP, o. *djawátan penjoerat hoekoem*, *darádjat kátib*, Ar.
GRIFFOEN, m. *garoeda*, *groeda*.
GRIFT, vt. *párit*.
GRIJNEN, o. w. *soengoet*, *tángis*, *menángis*.
GRIJNIG, b. n. *bersoengoet*, *bertángis-tangisan*.
 —, wrevelig, *bingis*.
GRIJNS, vt. *maskur*, *tópéng*, *toeping*.
GRIJNSAARD, m. *órang bersoengoet*, *toekang tjómél*.
GRIJNZEN, o. w. *kennjoet*, *sringéh*, *sringeh*.
 Zijne vrouw grijnsde hij toe, *bininja itoe-poon di kennjoetnja*.
 —, knorren, *tjómél*, *soengoet*.
GRIJP, zie **GRIJPVOGEL**.
GRIJP, vt. zekere ziekte, *sákít pilaq kórongkoengan*.
GRIJPEN, b. w. *tangkap*, *pégang*, *sambar*, *tjápei*, *djábat*.
 Eenen visch in de rivier —, *tangkap ikan di kálí*, L., (*soenget*).
 Met de klaauwen —, zoo als roofvogels, *sambar*, *menjambar*.
 De griiften kwam met de klaauwen —, *garoeda dátang menjambar*.
 —de, (als ter vlugt iets wegnemende), *mochtalis*, Ar.
 Naar de maan —, *handag mentjápei boelan*.
 De godin daalde neder en Sang greep naar haar en zij vlood henen, *makka déwt poon toeron makka di tjápei óleh Sang makka déwt poon lári*.
 Plaats —, *djádi*, *berlákoe*.
 Grijp het zwaard, *pénganglah pedang*.
 Iemand in het hart —, *mendjábat órang paadda hatinja*.
 Bij de hand —, *berpégang tángan*.
 Eenen dief —, *tangkap pentjoeri*.
 Iemand bij de ooren —, *pégang sa-órang paadda telingánja*, (*koepingnja*).
 Dat zij gegrepen worden in hunne aanslagen, *béjarlah ia di tangkap di dátum hónar-hónarnja*.

GRIPVOGEL, m. *hâlang, hoelong-hoelong*, zie **GRIFFOEN** en **GIER**.

GRIJS, b. n. *jang poetih ramboet, jang âda ramboet poetih, oeban, hoeban*.
Een stokoud en — man, *sa-ôrang oedar jang poetih ramboetnja*.
Een grijze baard, *djenggoet poetih*.
Grijze stof, *kâjin kelâboe warnânja*.
Grijze haren, *ramboet poetih*.
De grijze oudheid, *zamân di hoeloe kâla*.
GRIJSAARD, m. oud man met grijze haren, *ôrang toewah jang poetih ramboetnja*.

GRIJSACHTIG, b. n. *kelâboe, warna hâboe*.

GRIJSHEID, vr. *oeban*.
Ouderdom en —, *katoewahan dan oeban*.
De — is eene sierlijke kroon, zij wordt op den weg der gerechtigheid gevonden, *makka oeban itoe makota perhâsan paadda djâlan adâlet itoe kadapâtan*.

GRIJZELEN, o. w. zie **GRIEZELEK**.

GRIJZEN, o. w. *djâdi oeban, ramboet djâdi poetih*.
Hij wordt grijs, hij griest, *makka ramboetnja djâdi poetih, makka ta djâdi oeban*.

GRIJZIGHEID, vr. zie **GRIJSHEID**.

GRIL, vr. *huivering, galigf*.
—, *kuur, tîngkah*.
Die juffer heeft veel —len, *itoe nonna âda bânjaq tîngkahnja*.
—, *grap, sanda-goeroe*.

GRILLEN, o. w. *gomatar, gâlinggam*.
—, *afgrijzen hebben, kena seram, râsa ngeri*.

GRILLIG, b. n. *kadinginan, gomatar sedikit*.
—, *dat huivering verwekt, ngeri*.
—, *eigenzinnig, bertîngkah, battîngkah*, L., *prang-proes*.

GRILLIGHEID, vr. *dîngin, gomatar*.

GRILLING, vr. *huivering, geligf*.

GRILZIEK, b. n. *bertîngkah, prang-proes*.

GRIM, vr. zie **GRIJMIGHEID**.

GRIMAS, vr. *kennjoet*.
—sen maken, *kennjoetkan*.

GRIMBEKKEN, o. w. *toendjoeq moeka*.

GRIMLACH, m. *sinnjoem*.

GRIMLAGCHEN, o. w. *sinnjoem, tersinnjoem, mèssem, L*.
En zij grimlachte spijtig, *serâja tersinnjoem ngeran ta. S. R. 30*.
De prinses zeide terwijl zij grimlachte, *makka poetri berkâta serâja tersinnjoem*.
De vorstin wierp eenen schuinschen blik en grimlachte over de prinses, *makka toewan poetri poon mendjeling serâja tersinnjoem ngeran akan toewan poetri. S. R. 30*.

GRIMMEN, o. w. *garat, grat, girgetam, L*.
—, *brullen, manikas*.
—, *zuur zien, bermoecka mäsam, melihat mäsam*.
—, *huilen, menângis*.
—, *toornen, aangaan, amârah, mârâh, morka, goesar*.

GRIMMIG, b. n. *bingking, amat hângat, pe-*

amârah, jang ampoenja kahangâtan morka, jang hângat amârah, jang terlâloe amat mârâh, L., terlâloe sângat, (van straffen).
Een — Heer, (God), *Toehan jang kahangâtan morka*.
Een — e tijger, *harimaw (mâtjan, L.) jang boewas, mâtjan gâlaq, L*.
Een — mensch, *ôrang pe-amârah, ôrang jang terlâloe amat mârâh*.

GRIMMIGHEID, vr. *ngaran, ngeran, kahangâtan amârah*.
— van God, *morka Allah*.
In — vertrappen, *mengindjaq sedang kahangâtan amârah*.

GRINNIKEN, o. w. *tjârit*.

GRINT, vr. *grof zand, karsik, päsir kâsar*.

GRIFFEL, vr. zie **GRIFFEL**.

GRISSEN, b. w. *mentjoert, groemoet, L*.

GRISSE, m. *pentjoeri*.

GROEF, vr. *aloeran, ladjoeer*.
—, *kuil, lobang*.
—, zie **GRAF**.

GROEFIJZER, o. *linggis*.

GROEI, m. *toemboehan*.
Die boom heeft zijnen vollen — nog niet, *makka pohon itoe belom sampé toemboehannya*.
Dat kind heeft zijnen vollen — nog niet, *makka anaq itoe belom sampé besaarnya*.

GROEIBAAR, b. n. *jang dâpat toemboeh, jang boleh toemboeh*.

GROEIJEN, o. w. *toemboeh, bertoemboeh*.
—, *als gras, bertoemboeh seperti ruempoeit*.
—, *als metaal, rânaq*.
Meer en meer —, *mâkin besaar, mingkin besaar, L*.
Niet willen —, (van achterlijke kinderen), *koentêt*.
Een hoofd op hetwelke geen haar groeit, *kapâla jang tiâda toemboeh ramboet*.
Een boom groeit tot hij sterft, *makka pohon itoe toemboeh sampé mâti, (sahingga mâti)*.
De rijst groeit (slaagt) in dit seizoen niet, *makka moesim ini pâdi tiâda djâdi*.

GROEIKRACHT, vr. *goewat toemboehan*.

GROEIJING, vr. *toemboehan*.

GROEISEL, o. *toemboeh-toemboehan*.

GROEIZAAM, b. n. *jang menoemboehkan*.
Een voor de planten en kruiden groei-zame regen, *hoedian jang menoemboehkan segalla tânâman-tânâman dan sâjor-sajoeran*.

GROEIZAAMHEID, vr. *prt jang menoemboehkan*.

GROEN, b. n. *hidjaw, hidjoe, wilis, Jav*.
—, *frisch van gebladerte, sagar, segar, chadlir, chadlir, Ar., chalir, chazir, verb*.
De kleeding der koningskinderen is —, *pekâjin anaq râdja itoe hidjoe warnânja, (bij de Maleijers)*.
Donker —, *hidjoe toewah*.
Ligt —, *hidjoe moeda, wilis, hidjoe gâdong*.
Een — blad, *dâwon hidjoe*.

— verwen, *tároh tjat hidjoe, lábor dengan tjat hidjaw.*
 — geschilderd, *soedah di tjat hidjoe.*
 —, onrijp, *mangkal, belom másaq, belon mátang, L.*
 —e vruchten, *boewah-boewah bahároe.*
 —, nog oningewijd, *bahároe, bároe, L.*
 Een —je, *orang bároe.*
 — moes, *sájour-sajoeran.*
GROEN, o. warna hidjoe, warna hidjaw, gádong.
 Het — is goed voor het oog, *warna hidjoe itoe bájing paadda máta.*
 In het — gekleed, *páke hidjoe, pákei hidjaw.*
GROENACHTIG, b. n. saroepe warna hidjoe.
 — geel, *wilis koening.*
GROENBOER, m. toekang sájour.
GROENEN, o. w. groeijen, toemboeh.
 —, groen worden, *uitspruiten, toenas, bertoenas, djádi hidjoe.*
GROENHEID, vr. hidjoe, warna hidjoe.
GROENIG, b. n. saroepe warna hidjoe.
GROENKOOPER, m. orang djoewal sájour-sajoeran, toekang sájour.
GROENMAN, m. toekang sájour.
GROENMAND, vr. bálak sájour.
GROENMARKT, vr. pásar sájour-sajoeran.
GROENSEL, o. segalla djenis hidjoe-hidjoeuan, roepa-roepa sájour.
GROENTE, vr. het groen van boomen of planten, bárang hidjoe-hidjoeuan, dáwon-dáwon.
 —, moes, *sájour, sájour-sajoeran, midjoe-midjoe, baql, Ar.*
 — eten, *mákan sájour.*
 Zekere —, die raauw gegeten wordt, *poetat.*
 Zekere wilde —, *kuddjt.*
 Zekere chinesche —, *tang-o.*
GROENTJE, o. een nog niet ontgroende, moerid bároe jang belon di sangsarakan.
GROENTUIN, m. kebon sájour.
GROENVERKOOPER, m. zie GROENKOOPER.
GROENVROUW, vr. parampoewan jang djoewal sájour.
GROEP, vr. goot, gót, verb., seloeran.
 —, verzameling, *perhimpoeuan, pekoempoean.*
 Eene — beelden, *perhimpoeuan pátong-pátong.*
GROET, m. salám, Ar., taslim, Ar., soembah, tábeq, tábéh, L.
 Eenen — geven, *membri salám, kassi tábéh, L.*
GROETEN, b. w. membri salám, soembah, kassi tábéh, L.
 Elkander —, *soembah menjoembah.*
 Met den degen —, *membri hormat dengan pedang.*
 Met de vlag —, *membri hormat dengan bandéra.*
 Met het geschut —, *membri hormat dengan marian.*

Eenen koning —, *soembah kapada rádju.*
 Groet mijnheer voor mij, *kirim (bilang) kita poenja tábeh sama (paadda) toewan.*
GROEVE, vr. zie GROEF, . . .
GROEVEN, b. w. memboewat aloeran.
 Eene zuil met den beitel —, *páhatkan aloeran dálam tiang bátoe.*
GROEZE, vr. hidjoe-hidjoeuan bahároe.
GROF, b. n. tegenst. van sijn, kásar, djá-rang, kubang.
 — linnen, *kájin kásar, kájin djárang.*
 — en dik, *bongkat.*
 — garen, *benang kásar.*
 — van korrel, *kombong.*
 — vlas, *katán kásar.*
 — zand, *karsik.*
 — geschut, *marian besaar.*
 — schrift, *hoerof besaar.*
 — geld, *oewang besaar, derham besaar.*
 — geld winnen, *berlaba bánjaq, ber-óleh bánjaq oewang, dápat bánjaq oewang.*
 Grove verteeringen maken, *memboerokkan bánjaq oewang.*
 Eene grove plank, *pápan kásap.*
 Een grove, ruwe steen, *bátoe kásap.*
 —, lomp, boersch, *kákoé, kásar.*
 — van verstand, *bóloh, góblok, L.*
 — van ligchaam, sterk, wel gespierd, *tegap.*
 Een — vel, *koelit kásar, of kásap.*
 Eene grove font, *sálah besaar.*
 Het kind maakt het waarlijk al te —, *makka ánaq itoe soenggoeh terláoe amat nákal, (delap, L.).*
 — van maaksel, *boewátannja kásar.*
 Grove, harde woorden, *káta jang brat, M. R. 146.*
 — spelen, *betároh bánjaq oewang.*
 —, onwellevend, *kórang bahása, pangkoh, tjáboel.*
GROFACHTIG, b. n. kásar sedikít.
GROFHEID, vr. pri jang kásar, kakasáran, kásar.
 De — van de zijde, *kásarnya kájin soetra itoe.*
GROFLIJVIG, b. n. gemoq, goemoq.
GROL, vr. zie BEUZELING.
 —, zotternij, *téngkah jang gila.*
GROLLEN, o. w. tjómél, L., soenggoet, rádjog.
 —, zie KROLLEN.
GROLLIG, b. n. soeka bersanda-sanda, djináka.
GROM, o. isi proet ikan.
 —, vuiligheid, *bárang kótor, táht.*
GROMMELEN, o. w. goeling.
 In het slijk —, *berkoembang.*
 In het water —, *indam.*
GROMMELIG, b. n. kótor, L., tjamar, nedjis.
GROMMELING, vr. goelingen.
 —, vuiligheid, *loempoeer, kótor, tjamar, nedjis, táht.*
GROMMEN, o. w. tjómél, L., merádjog.
 —, b. w. het ingewand uit visch nemen, *boewang isi proet ikan.*

GROMMIG, b. n. knorrig, *tjómêl-tjómêl*, L., *râdjog*.

—, onzuiver, *tiâda britsih*.

—e visch, *ikan jang tiâda di boewang kôtornja*.

GRONMIGHEID, vr. *kalakoevan orang tjómêl*.

GROPOT, m. en vr. *orang jang tjómêl-tjómêl sâdja*.

GROND, m. (aarde), *tânah*.

Vette —, *tânah gemoq*.

Magere —, *tânah koeros*.

Doede — onder de tinerts, wit, gevland, vochtig, vet, schuimende als zeep, *kong*.

Kleiachtige —, *tânah lilin, tânah liat*.

Zandachtige —, *tânah pâsir*.

Eigen —, *tânah sendiri*.

Op den — vallen, *djâtoh di tânah, goegor ka-boemi*.

Dat heeft zij op den — laten vallen, *tiote di goegorkannya ka-boemi*.

Op den — slapen, *tidor di tânah*.

—, bodem, *loenas, pantat*, zie **BODEM**.

— des harten, *dâlamnja hati*.

Te —e gaan, zinken, *tinggelam*.

Aan den — zitten, *kandas, Jav., lekat doedoeg*.

Half aan den — zitten, *sangat*.

Te —e gaan, ongelukkig worden, *kâram*.

—, ondiepte, *tôhor, langde*.

— van eene stof of schilderij, *dâsar, nâtar*.

— (eener stoffe) die vol geborduurd of gestikt is, *rakam*.

Tot op den —, *sahingga dâlamnja*.

—, zie **GRONDSLAG**.

—, bewijs, *dâli, Ar., tanda katrânjan*.

In den — kennen, *kenal bâjiq-bâjiq, tâhoe sakâli, lebeh-lebeh tâhoe*.

—, vloer van bamboezen latten, *lantet boeloh, lanté bamboe*.

Een platte —, (schets), *dinah dâsar jang râta*.

GRONDBALK, m. *tiang kâki*.

GRONDBEGINSEL, o. *atsal, Ar., pohon, oetsol, Ar.*

GRONDBEGRIJF, o. *oetsol jang pertama, oetsol jang djâdi pohon*.

GRONDBELASTING, vr. *charâdjat tânah, dâti tânah; pâdjag kan er onder gerekend worden, of schoon eig. eene belasting op het gewas*.

GRONDBREUK, vr. *dijkbreuk, tatâsan tarbis*.

GRONDBRIEF, m. *soerat gâde tânah*.

GRONDCIJS, m. *boenga tânah, oepett*.

GRONDEIGENAAR, m. *toewan tânah, jang ampoenja tânah*.

GRONDEIGENDOM, o. *milik tânah, ka-ampoennjân tânah*.

GRONDELJK, bijw. zie **GRONDIG**.

GRONDELOOS, b. n. *toebir, mahâ dâlam, tiâda terdoega*.

—, oncindig, *kakal, kekal, baqâ, tiâda berhingga*.

Grondelooze barmhartigheid, *rahmat jang tiâda berhingga*.

GRONDEN, b. w. *âlaskan, mengâlaskan, perâlaskan*.

Het is God, die de aarde gegrond heeft, *Allah djoewa jang mengâlaskan boemi*.

Gegrondest, *taperâlas*.

GRONDGEBIED, o. *tânah pamarintâhan, sa-loeroeh tânah jang di bawah parintah*.

GRONDHEER, m. *toewan tânah*.

GRONDIG, b. n. *tetap, tegoh, benar*.

— oordeel, *bitjara jang tetap, fikiran jang tsah, (jang benar)*.

—, diep doordacht, *dâlam sakâli*.

—e kennis, *pengatahoewan jang dâlam sakâli, (jang semporna)*.

—e visch, *ikan jang berbâwoe loemporr*.

—, bijw. *dengan tetap, atas pri jang tsah*.

— onderzoek, *sagsâma, pariksa dengan troes trang*.

GRONDIGHEID, vr. *katetâpan, kabenâran*.

GRONDIGLIJK, bijw. zie **GRONDIG**.

GRONDING, vr. *pengalâsan*.

GRONDKUNDIG, b. n. *jang tâhoe akan pri tânah*.

GRONDLAST, m. zie **GRONDBELASTING**.

GRONDLEGER, m. *orang jang mengâlaskan*.

GRONDLEGGING, vr. *pengalâsan*.

GRONDLES, vr. *grondstelling, oetsoel pengadjâran*.

GRONDMUUR, m. *kâki tèmboq*.

GRONDOORZAAK, vr. *sabab atsal, Ar., atsal jang pertama, pohon perkâra*.

GRONDPAAAL, m. *tiang jang di bawah sakâli*.

GRONDREGEL, m. *oetsoel, pohon peratoeran*.

GRONDREGT, o. *haq atas tânah, haq miliknja tânah*.

GRONDRENTE, vr. zie **GRONDCIJS**.

GRONDSAP, o. zie **GRONDSOP**.

GRONDSCHATTING, vr. zie **GRONDBELASTING**.

GRONDSLAG, m. *alas, asâs, Ar., dâsar, pengalâsan, pôkô, pôkoq*.

GRONDSOP, o. *ampas, L., tâhi, nep*.

GRONDSTEEN, m. *bâtoe pengalâsan*.

GRONDSTELLING, vr. *oetsoel, Ar.*

GRONDSTOF, vr. *oentsar & oentsoer, Ar., zie ELEMENT*.

—, voorwerp, waarvan iets gemaakt wordt, *bakal*.

GRONDTAAL, vr. *bahâsa jang sadia*.

GRONDTEKENING, vr. *dinah dâsar jang râta*.

GRONDTEKST, m. *nats, Ar.*

GRONDVAST, b. n. *tetap, tegoh*.

GRONDVERGADERING, vr. in: naar de —, (dood), *soedah mâti, soedah meninggal*.

GRONDVERW, vr. *tjat dâsar*.

GRONDVEST, vr. zie **GRONDSLAG**.

GRONDVESTEN, b. w. *mengâlaskan, zie GRONDEN*.

GRONDVESTING, vr. *pengalâsan*.

GRONDVLAKTE, vr. *ratinja tânah*.

GRONDWAARHEID, vr. *kabenâran jang sadia*, *kabenâran jang djâdi pohon*.

GRONDWATER, o. *ajer jang di dâlam tânah*.

GRONDWET, vr. *koekoem jang djâdi penga'âsan*, *koekoem jang oetsoel*, *iboe koekoem*.

GRONDWOORD, o. *perkatâan jang sadia*.

GRONDWORTEL, m. *akar jang atsal perkatâan*.

GROOM, o. zie **GROM**.

GROOT, b. n. *besaar*, *râja*, *agong*, *gedang*, *akbar*, Ar., *kebir*, Ar., *djabbâroe*, Ar.

— geworden (van menschen en dieren), *soedah djâdi besaar*, (van planten en boomen), *soedah toemboeh*, *soedah djâdi besaar*.

Zoo — als een hoenderei, *sa-besaur telor âjam*.

Een — (aanzienlijk) man, *orang besaar*.

Een — e man, *orang tinggi*.

De — en (Magnates), *kidâr*, Ar.

De — e mast, *tiang agong*, *tiang besaar*.

God is —, *Allah djoewa jang akbar*.

Naar de — e gehoorzaal, *ka-pasêban agong*.

Een — huis, *roemah besaar*, *roemah gedung*.

Eene — e rivier, *soengei râja*, (*besaar*).

Een — uur gaans, *lebeh sâtoe djâm djâwhnja*.

— e blijdschap, *kasoekâan jang besaar*.

De — e Heer, *Solthân Roem*.

De — e zee, *samoedra*.

—, bijw. *besaar*.

— maken, verheffen, *membesaarkan*, *taqdiskan*, *békin besaar*, L.

GROOTACHTBAAR, b. n. *moelia râja*.

GROOTBOEK, o. *boekoe besaar*, L.

GROOTELIJKS, bijw. *amat*, *tertâloe*.

—, voornamelijk, *terlebeh*, *istiméwa*.

GROOTHANDELAAR, m. *soedâgar*, *béja-pri*, *dâgang besaar*.

GROOTHARTIG, b. n. zie **GROOTMOEDIG**.

GROOTHARTIGHEID, vr. zie **GROOTMOEDIGHEID**.

GROOTHEID, vr. *kabesâran*, *djâh*, Perz.

De — Gods is zigbaar in de geheele schepping, *makka kabesâran Allah iloe kalihâtan paadda samista ââlam*.

GROOTHERTOEG, m. *panoembâhan besaar*.

GROOTHERTOEGDOM, o. *karadjâan panoembâhan besaar*.

GROOTJE, o. oude vrouw, *grootmoeder*, *nênék*, *mémé*, L.

GROOTKRUIS, o. *bintang besaar*.

—, (de persoon), *panghoeloe bintang besaar*.

GROOTMAGTIG, b. n. *mahâ koewâsa*.

GROOTMAKING, vr. *pembesâran*, *perbesâran*.

GROOTMEESTER, m. *panghoeloe besaar*.

GROOTMOEDER, vr. *nênég parampoewan*, *mêné*, L.

GROOTMOEDIG, b. n. *moerah hâti*, *kerim*, Ar.

GROOTMOEDIGHEID, vr. *kamoerâhan hâti*, *himmât jang tinggi*.

GROOTNEUS, m. en vr. *jang berhidoeng besaar*.

GROOTOUDERS, m. meerv. *nênég môjang*.

GROOTSCH, b. n. *angkoe*, L., *kâtjaq*, *gedoeh*, *djoemâwa*, *hâti besaar*, *boengka*.

—, heerlijk, *indah-indah*.

Eene — e gedachte, *fikiran jang tinggi*.

GROOTSCHHEID, vr. *kalakoewan jang kâtjaq*, *hâti besaar*, *angkoe*, L.

GROOTSPRAAK, vr. *moeloet besaar*, *kâta jang gah*, *kâta jang kâtjaq*, *bitjara jang angkoe*, L.

GROOTSPREKER, m. *orang kâtjaq*, *pengâtjaq*, *itig bertâdji*, *pongga*.

GROOTSPREKING, vr. *perkatâan jang kâtjaq*, (*gah*).

GROOTTE, vr. *besaarnja*.

—, uitgebreidheid, *loewasnja*, *kalowâsan*.

Deze twee boomen zijn van gelijke —, *pohon doewa bâtang ini sâma besaarnja*.

— van eene vlakte, *loewasnja pâdang*.

GROOTVADER, m. *nênég lâki-lâki*, *nenda*, *Hoft*, *nênanda*, *Hoft*.

GROOTVORST, m. *qaisar moeda*.

GROOTVORSTIN, vr. *qaisar mæda parampoewan*.

GROOTZEGELBEWAARDER, m. *pendjâwat tjap râlja*, *mantri materi*.

GROF, vr. groef, *aloean*, *djâloer*.

GROS, o. twaalf dozijn, *doewa blas loesin*.

Een koopman in het —, *orang dâgang besaar*, *béa-pri*.

In het — verkoopen, *djoewal bôrong*, *djoewal bânjaq sâma sakâli*.

Het —, grootste deel, *kabanjâkan*, *lebeh derri paadda satengah*, gew. *satengah*.

GROSSE, vr. afschrift eener minuut, *salinan* (*toeroenan*) *soerat notâris*, (*dabir*).

GROSSIER, m. zie **GROS**.

GROT, vr. *gôha bâtee*, *goronggong kârang*.

GROTWERK, o. *karângan gôha bâtee*.

GROUWEL, m. zie **GROUWEL**.

GROVELIJK, bijw. zie **GROF**.

GRUIS, o. *loemat*, *poewin jang antjor*, L., *ânaq bâtee*.

— van steenkolen, *kârang bâtee jang antjor*.

—, puin, *poewin*, L.

GRUISACHTIG, b. n. *saroepa karsik*.

GRUIZAND, o. *pâsir kâsar*, *karsik*.

GRUIZEN, b. w. *antjorkan*, zie **VERGRUIZEN**.

GRUIZIG, b. n. zie **GRUISACHTIG**.

GRUIZIGHEID, vr. *pri karsik*.

GRUP, vr. zie **GROF**.

GRUPPEL, vr. zie **GREPPEL**.

GRUT, vr. *segalla bidji-bidjian jang di toemboeq*.

—, fijne pitjes, zoo als in vijgen, *bâris-bâris*.

—, uitschot, *bârang kaboewangan*.

GRUWEL, m. *kagillian*.

Een' — van iets hebben, *gilli*, *ngeri*.

- en bedrijven, *melakoekan pekardjään jang kagillian.*
- GRUWELDAAD, vt. *perboewátan jang kagillian pekardjään jang kagillian.*
- GRUWELLEN, o. w. zie GRUWEN.
- GRUWELIJK, b. n. *jang kagillian, jang membré ngeri.*
- GRUWELIJKHEID, vt. *prí jang kagillian.*
- GRUWELSTUK, o. zie GRUWELDAAD.
- GRUWEN, o. w. *ngeri.*
- op het hooren van eene gruweldaad, *negri kárana mendengar perboewátan jang kagillian.*
- GRUWZAAM, b. n. zie GRUWELIJK.
- GUDS, vt. *páhat pangoekoe.*
- GUDSEN, b. en o. w. *memáhat dengan páhat pangoekoe.*
- , uitstroomen, *tjoetjor, sambor.*
- GUDSING, vt. *tjoetjoeran.*
- GUIG, vt. zie BESPOTTING.
- GUIL, vt. *koeda betina jang belom beránaq.*
- GUIL, m. *orang bódoh.*
- GUIL, b. n. *tjábár, koerang háti.*
- GUINIE, vt. *oewang mas inggris jang sablas roepiah lima poeloh lima doewit hargánja.*
- GUIT, m. *pengitjoe, risaw.*
- GUITACHTIG, b. n. *tjerdtig.*
- GITAR, m. *tjalempoeng, Jav.*
- GUITENSTUK, o. *perboewátan pengitjoe.*
- GUL, b. n. *zacht en droog, loenaq, ramei, lemboet dan kring.*
- , openhartig, *toeloes háti, betoel.*
- GULDEN, vt. *golden, verb., roepiah.*
- Een — heeft honderd centen, *sátóe golden djádi sarátoes sent, verb., sátóe roepiah djádi sarátoes doewit.*
- GULHARTIG, b. n. zie GUL.
- GULHARTIGHEID, vt. *kamoeráhan háti, prí toeloes háti.*
- GULHEID, vt. *zachtheid, kalemoetan.*
- , hartelijkheid, *ichláts, toeloes háti.*
- GULP, vt. *groote baar, oembaq besaar, galombang.*
- GULPEN, o. w. *mínom dengan tegoq-tegoq jang besaar, tjároq.*
- GULZIG, b. n. *rákoes, L., tjároe, danap.*
- e honger, *lápar rákoes, lápar an-djing.*
- GULZIGAARD, m. *pendemap, pentjároe, órang rákoes, L., galoedja, galódja, pentjároep.*
- GULZIGHEID, vt. *lákoe pendemap, lakoenja órang rákoes, L., katjaroewan, galódja.*
- GULZIGLIJK, bijw. *dengan rákoes, L., als prí pentjároe.*
- GUNNEN, b. w. *berkenan, bersoeka.*
- Ik gun hem zijne schatten, *kíta bersoeka sabab ia mempoenjá-t bánjaq harta.*
- Gun mij gehoor, *káloe soeka dengar sahája poenja káta.*
- GUNNER, m. *órang jang soedi, órang jang membré, órang jang berkenan, órang jang taríma.*
- GUNNING, vt. *idzin, Ar., idin, verb., pembrian idzin, ridlá, Ar., soeka.*
- GUNST, vt. *van God en vorsten, anoegrá, karoenia.*
- , toegenegenheid, *pengaséhan, káseh.*
- Wat nu uwe — betreft, *zij is overvloedig, ik aanvaard haar, ada-poon jang káseh toewan hamba itoe sapoehnjálah hamba menarína dia.*
- Bij den koning in — *zijn, di anoegrákan rádja.*
- Eene vrijwillige —, *anoegrá dengan ichtár.*
- GUNSTBEJAG, o. *tjpoe dája akan beróleh anoegrá.*
- GUNSTBEToon, o. *tanda anoegrá, álámat karoenia.*
- GUNSTBEWIJS, o. zie GUNSTBEToon.
- GUNSTBLIK, m. *tíliq pengaséhan.*
- GUNSTBRIEF, m. *soerat anoegrá.*
- GUNSTELING, m. *órang jang di anoegrákan, kakáseh.*
- GUNSTELOOS, b. n. *jang tíada dápat anoegrá of karoenia.*
- , wangunstig, *denkri.*
- GUNSTGENOOT, m. en vt. zie GUNSTELING.
- GUNSTGODIN, vt. *ferti, Perz.*
- GUNSTJAGT, vt. zie GUNSTBEJAG.
- GUNSTIG, b. n. *goed, geschikt, bájing.*
- Zich in — e omstandigheden bevinden, *senang, rámeih.*
- , toegenegen, *mengáseh, menilig.*
- GUNSTIGLIJK, bijw. *dnngan anoegrá, deng-an karoenia.*
- GUNSTWOORD, o. *perkatáan pengaséhan.*
- GURKJE, vt. zie AGURKJE.
- GUST, b. n. *tíada mengandong.*
- GUTTEGOM, vt. zie GITTEGOM.
- GUUR, b. n. *koud, dingin.*
- , kool, *sedjoq.*
- , wonderig en regenachtig, *tampias.*
- , stuursch, *bingis, prang proes.*
- GUURHEID, vt. *kadinginan, kasedjokan.*
- , stuurschheid, *kalakoewan órang bingis.*

H.

H, vr. de Maleijer bezigt voor deze letter *ha* en voor die der Arabieren de *ha*, die meer uit de keel wordt uitgesproken en dikwerf door de Italiaansche karakters *hha* wordt voorgesteld.

HA, tusschenw. *aho, hei, haai, sábas, hejé.*

—! daar komt mijn vriend! *hei! soe-darâkoe dátang.*
 —, zoo gaat het werk goed, *sábaslah bagitoe bájiq kardjânja.*
HAAF, vr. zie **HAVE**.
HAAAG, vr. heg, *págar*, (zoo wel van schuttingen of gelinten als van levende heiningen).
 Met eene — omgeven, *memagârt.*
 Eene — van den Ricinus, (wonderboom,) *págar djáraq.*
 Eene — van de Pluchea balsamifera, *págar beloentas.*
 Eene — van de ocinium basilicum, *págar soelâst.*
 Eene bamboezen —, *págar boeloh, págar bamboe*, L.
HAAGIS, vr. *tjítjaq, tjítjah, borq*, Ar.
 De vliegende —, *tjítjaq terbang, tjítjaq koebin.*
 Eene groote, schubbighe, vergiftige —, *bingkârong.*
 Groote boom—, *dlab*, Ar., *zab*, verb.
 Vleugellooze —, die op zijnen wijden, met lucht gevulden buik zweeft, *haphap.*
 Groote huis—, die verscheidene malen een akelig geluid maakt en daarvan de namen van: *tóké, gagoh, kékó, góké* en *gékko* ontleent.
 De — heeft de gedaante van den krokodil, *makka tjítjaq itoe saroepea dengan boewâja.*
HAAI, m. *ikan tjoetjot*, L., *hijoe, thoe.*
 De tijger—, *hijoe harimaw.*
 Bijzondere —soorten, *hijoe párang, hijoe bingkong.*
HAAK, m. *gájit, kájit, penggájit, pengájit soesoh*, roewit.
 De weerhaken van eenen pijl, *gájit ánaq pánah.*
 Een ijzeren —, *gájit bess.*
 — om krokodillen te vangen, *gáráget.*
 — die in der olifanten ooren gelegd wordt om hen te bestieren, *koesa, kawsa.* (Dit woord heeft de bijbel vert. Jez. 37, 29, voor den —, die in iemands neus gelegd wordt, doch ten onregte, daar die te zwaar is en *gájit* moest zijn.)
 De — aan eenen hengel, *máta kájit, máta pantjing*, L.
 —, zetboom, *gálah.*
 — om dieven te vangen, *bandil, tjangkah.*
 — van eene werpspies, *roewit.*
 Met haken getrokken, *terhela* *dengan pengájit.*
 —, winkel—, *sikoe-sikoe.*
 Het is niet in den —, (niet naar behooren,) *itoe boekan dengan sepertinja, itoe tíada pátoe.*
HAAKBEENTJE, o. *prábot toelang bergájit.*
HAAKJE, o. *gájit ketjil.*
HAAKES, bijw. *saroepea sikoe-sikoe.*
 —, gelijk, effen, regelmatig, *pápat.*

Niet —, *serong, tíada betoel.*
HAAKVORMIG, b. n. *saroepea gájit, saroepea kájit.*
 —, als een vischhoek, *saroepea máta kájit, saroepea máta pantjing.*
HAAAL, m. trek, *chath*, Ar., *bâris.*
 Een —, ruk, trek, *sakáli tarêq, sakáli sintaq.*
 Eenen — doen, (rooken) *sakáli isap.*
 Een —, slok, *sategog.*
HAAAM, o. *kálong.*
HAAAN, m. *âjam djantan, âjam laki-laki*, L.
 Gekuisde —, *âjam bebáloeng.*
 De — kraait, *âjam berkoekog.*
 Een gesneden —, *âjam kabirt.*
 Een — in beide handen houden om dien te laten vechten, *bégo.*
 Een vecht—, *âjam sâbong.*
 Jonge —, *âjam sedang taroena.*
 Den gebraden — uithangen, *mengâtas-âtas diri.*
 Er zal geen — naar kraaijen, *sa-órang poon tíada dápat táhoe itoe.*
 — van een geweer, *pamitik.*
 Den — spannen, *tarêq pamitik.*
HAAANSTEEN, m. uit het ingewand eens haans, *moestika hájam.*
HAAAR, pers. voorn. *dia, ta.*
 —, meerv. *marika itoe.*
 Ik heb — gelast naar de markt te gaan, *kita soedah soeroh dia pergi kapásar.*
HAAAR, bez. voorn. 3. pers. *dia poenja, ampoenja dia, nja* achter het z. naamw.
 — man, *dia poenja láki*, L., *soewaminja*, Hofst., *laktinja*, L.
 Dat is het hare, *itoeelah jang ampoenja dia, itoe dia poenja.*
HAAAR, o. hoofd—, *rambot, ramboet.*
 Talrijker dan de haren des hoofds, *lebeh bánjaq derri paadda ramboet kapála.*
 — achter op het hoofd opgestoken, *wrong, koendé, djibol.*
 Zacht —, *ramboet jang lemas.*
 Zacht — is het kenteeken van vreesachtigheid en onverstand en ongeluk, *ramboet jang lemas tanda penákoet dan koerang boedi dan koerang oentoeng*, M. R. 189.
 Hij heeft geen enkel —, *dia goendoel sakáli*, L., *makka íalah soelah sakáli.*
 Zwaar —, *ramboet koedjor.*
 Grijs —, *ramboet poetih.*
 Als men vele zorgen heeft, wordt het — spoedig grijs, *káloe bánjaq soesah háti makka lakas poetih ramboet.*
 Zwart — is het kenteeken van verstand en van het volbrengen van beloften, *ramboet jang hitam itoe tanda boedi dan menjampékan djandji*, M. R. 189.
 Dik —, *ramboet tebal, ramboet gemoq*, L.
 Regt afhangend —, *ramboet kadjor.*
 Dun, sluijk —, *ramboet lingar*, L.

De haren ontwarren, *menjelessékan ramboet*, Ism. J. 111.

De haren vlechten, *menganjam ramboet*, *békin kalábang*.

Haren, die in de lucht golven, *ramboet jang berkibáran*.

De haren losmaken, *mengoereikan ramboet*.

De haren kammen, *menjisir ramboet*.

Het — in de war brengen, *bilaskan ramboet*.

Het hoofd— afscheren, *mentjoekoer kapála*.

Bij de haren pakken, *djambaq*, Soend.

Het— afsnijden, ten teeken van schande, *râgas*.

Het — snijden, *pôtong ramboet*.

Zijn — staat te berge, *saram ramboetnja*.

Zijn — in den loop laten, door ergens aan te haken, *kábos, kirip*.

Met de handen in het — zitten, fig. *tiála berdája lági*.

Één —, *ramboet sa-oerat, sa-lei*.

Een — breed, *sa-tebalnja ramboet*.

Kroes —, *ramboet papowah, ramboet kriting, ramboet kritiq*, L.

—, dat bij het scheren van het hoofd op de kruin blijft, *boeboengan*.

Met loshangende haren, *serta ramboet teroerei*.

Gekruld —, *ramboet ber-ikal*.

Kunstige —lok, *landiq*.

Het — op zijde met tuiten maken, *sanggoel ramboet*.

Valsch, ingestoken —, *tjamára*.

Het uitvallen der haren, *loerah (goegoer) ramboet*.

Zijne haren vallen uit, *ramboetnja goegoer*.

Het — in het keepje onder den neus, *oring*.

Met huid en —, *sáma sakáli, samoewá*.

Zijne haren rezen te berge, *makka saramlah ramboetnja*.

— op de borst, *boeloe dála*, M. R. 190.

De haren in de neusgaten, *boeloe hidong, boeloe liang hidong*.

— onder de armen, *boeloe katiag*.

— op de huid, kleine haartjes, *roema*.

— der schaamdeelen, *tondon, boeloe art-art, djemboet*, Jav.

Hij begint — aan de kin te krijgen, *djênggoetnja moelá-f toemboeh*.

Tot zelfs één hoofdhaartje, dat afvalt, *hingga sa-lei (sa-halei) roema ramboet jang loeroh*, H. R. P. 41.

Het — doen groeijen, *toemboehkan ramboet*.

— hebben, *berramboet*.

— krijgen, *toemboeh ramboet*.

Zij heeft — op de tanden, *makka parampowan itoe terláloe bingis*.

Het lange — van een paard of leeuw, de manen, *ramboet koeda, ramboet singa, gaamboeng*.

Soort van —, dat aan den palmboom (anaw) groeit, *idjoe, hidjoe, gemoeto, doek*.

Wild — hebben, fig. *áda paralenté*.

HAARACHTIG, b. n. *saroepa ramboet, kája ramboet*, L., (*boeloe, roema*), zie HAAR.

HAARBAND, m. *ikat ramboet, pengikat ramboet*.

HAARBORSTEL, m. *boendar ramboet*.

HAARBOS, m. *djamboel*.

— boven aan een vaandeltje, *kombála*, H. R. P. 97.

HAARD, m. daar in Indië geene haarden zijn, kan men dit woord door *dápor*, kookplaats, oven enz., eenigermate teruggeven.

HAARDGODEN, m. meerv. *berhála roemah*.

HAARDOEK, o. *kájin ramboet*.

HAARDPLAAT, vr. *práda dápor*.

HAARKAM, m. *sisir ramboet*.

HAARKLEIN, bijw. fig. *belah ramboet*.

— verhalen, *tjerita kája membelah ramboet*.

HAARKLOVEN, o. w. *belah ramboet, tjelá, mentjelá*.

HAARKnipper, m. *toekang ramboet*.

HAARLOK, vr. *ikal, gandiq, landiq, gontji*, L. Gevlochten —ken op de slapen, *kon-tjir*.

Gekrulde —, *tjintjintong berikal*, (ook *tjetjintong*).

—, die bij het afscheren van het hoofdhaar op de kruin blijft, *boeboengan*.

HAARLOOS, b. n. zie KAAL.

HAARNAALD, vr. *toesoeq kondé*.

HAARNET, o. *djála ramboet*.

HAARPLUS, o. *boeloe kájin*.

HAARPOEDER, o. *bedaq ramboet*.

HAARSNIJDEN, o. *pôtong ramboet*.

HAARSNIJDER, m. *toekang ramboet, toekang pôtung ramboet*.

HAARSPELD, vr. *toesoeq kondé, tjoetjoeq kondé, tukkan soenggoel*.

HAARTJE, o. *ánaq ramboet, ramboet moeda*.

HAARTOOISEL, o. *perhásan ramboet*.

HAARTREKKER, m. klein tangetje, *tjátot*, L., *angkop*.

HAARTRENS, vr. *landiq, ramboet jang di anjam, ramboet ikal-ikálan, kalábang*, L.

HAARTUIT, vr. *sanggoel*.

HAARVLECHT, vr. zie HAARTRENS.

HAARVLECHTER, m. *jang menganjam ramboet, toekang kondé*.

HAARWORM, m. *koerap*.

HAARWORTEL, m. *akar ramboet*.

HAARZIEKTE, vr. *perjâkit ramboet*.

HAAS, m. *kawéloe, arnab*, Ar., *chargosj*, Perz. *harkos*, verb.

De rammelaar, *kawéloe djantan*.

Het wijfje, moêr—, *kawéloe betina*.

Eenen — jagen, *berboeroe kawéloe*.
HAAST, m. spoed, *goepoh-goepohan, sigra, sigrah, lakas, tjepat, tadjil*, Ar., *adjal*, Ar.
 Met — uitgaan, *kaloewar dengan goepoh-goepohan*.
 In der —, *riboet-riboet*.
 In der — opstaan, *bangon dengan sigrah*.
 Kom, maak wat —, *ajo lakas-lakas*.
 Een werk met te veel — verrigten, *boeroe-boeroe pekarjdään*.
 Hoe meer — hoe minder spoed, *mingkin tjepat mingkin plan-plan*, L., *mákin di boeroe mákin lambat*.
 — hebben, *tiada sampat, bergoepoh-goepohan*.
 — aan iets bijzetten, *menjigraahkan, soeroeh békin lakas-lakas*.
 Er is geen — bij, *troesah di boeroe-boeroe, L., tá-oesah di boeroe-boeroe*.
 Een werk, dat met — gedaan wordt, *pekarjdään jang di boeroe-boeroe*.
HAAST, bijw. *dengan goepoh-goepoh, dengan sigrah, dengan lakas-lakas*.
 Zoo — (dra) als hij u hoort, *serta di dengarnja angkaw, srinta loe di dengarnja, L.*
 Zoo — als hij zag dat de zon onderging, *demmu di lihatnja mata-hárt másoq*.
 —, *bijna, hampir, njáris, koerang sedakit*.
 Het is — nieuwe jaar, *hampir táhon bahároe*.
HAASTELIJK, bijw. zie **HAASTIG**.
HAASTEN wed. w. *bersigra, berlakas, berbángat, tadjil*, Ar.
 Het is noodig u te —, *bájiq dyoega angkaw bersigra*.
 Iemand —, *membángatkan orang, melakaskan orang, bersigráhan orang*.
HAASTIG, b. n. *goepoh-goepoh, bángat, adjl, Ar., tadjil*, Ar.
 —, *oploepend, prang proes, lakas márah, L.*
 Een — mensch, *pembángat*.
 —, zie **DRIFTIG**.
 —, bijw. *dengan goepoh-goepoh, dengan sigrah, dengan lakas-lakas, bángat*.
 Want ik wil — naar het gebergte gaan, *kárana akoe handaq bángat pergi ka-goengong*.
HAASTIGHEID, vt. *kagoepóhan, prt jang bángat, adjalet*, Ar.
 —, zie **OPLOPENDHEID**.
HAASTIGLIJK, bijw. *dengan lakas-lakas*, zie **HAASTIG**, bijw.
HAAT, m. *kabintjien, bintji, tri háti, damdam*.
 De — der menschen, *kabintjien mánoesja*.
 Oude —, *karátan háti*.
 Tegen die mannen hebben de vrouwen

eenen —, *itoelah kabintjien parampoewan atas láki-láki*, Ism. J. 67.
 Eenen — tegen iemand opvatten, *menároeh damdam kapada sa-orang*.
 — voldoen, *memoevaskrn bintji*.
 Een geheime —, *damdam, bintji jang tersemboeni, doengkol, L.*
 Eenen — toedragen, *berdamdam, bintji*.
 —, *vijandschap, persatroewan*.
 —, zie **AFKEER**.
HAATDRAGEND, b. n. *berdamdam, bintji, ber-irt*.
HAATDRAGENDHEID, vt. *lákoe orang berdamdam, kabintjien, háti jang soeka membálas djáhat*.
HACH, vt. *gevaar, bahája*.
HAFT, o. (soort van —), *laláron*.
HAGCHELIJK, b. n. *berbahája, jang membrt bahája, bermára*.
 Eene — e onderneming, *pertjakápan jang berbahája*.
HAGCHELIJKHEID, vt. *bahája, mára, mára-bahája*.
HAGEDIS, vt. zie **HAAGDIS**.
HAGEL, m. (bevroren regen), *ajer rambon, bátoe ajer rambon, boewah ajer bekoe, hoedjan bátoe, tagark*, Perz.
 —, om te schieten, *mimis, L., samboeran, pateroetan*.
HAGELBUI, vt. *hoedjan ajer rambon, hoedjan bátoe*.
 Door eene — getroffen, *kena hoedjan bátoe*.
 Een — van pijlen, *hoedjan anaq pánah*.
HAGELEN, o. w. *toeron ajer rambon, toeron hoedjan bátoe*.
HAGELGANS, vt. *gangsa liar*.
HAGELSTEEN, m. *bátoe ajer rambon*.
HAGELTASCH, vt. *tampat mimis*.
HAGELWIT, b. n. *poetih seperti kápas jang bahároe di boesor*.
HAGENDEVELD, b. n. *bájiq sakáli, ter-oetama*.
HAIR, o. zie **HAAR**.
HAIRACHTIG, b. n. zie **HAARACHTIG**.
HAK, m. *páloe, pótonq, L., párang*.
 Een — met een zwaard, *páloe pedang*.
 —, tijd om het hout te vellen, *mása menebang kájoe*.
 —, het vellen van het hout, *penelángan kájoe*.
 Een enkele —, *sakáli párang*, S. R. 3.
HAK, vt. hiel, *toemit, toengkaq*, Jav.
 Iemand op de — ken zitten, *hambat, soesoel, L.*
 —, houweel, *tjangkol*.
HAKBANK, vt. *tampat tjintjang dáging*.
HAKBIJL, vt. *kápaq, kampaq, L.*
HAKBLOK, o. zie **HAKBANK**.
HAKBORD, o. *pápan tjintjang dáging*.
HAKBOSCH, o. *baloekar, samaq*.
HAKEN, b. w. (toehaken), *toetop dengan kájit of gájit*.

—, (handwerk), *sáwoet*.
HAKEN, b. w. *menggájit*, *mengájit*.
 Ergens aan blijven —, *bersangkoet*.
 Ergens naar —, *rindoe dendam*, *ingin*,
kapéngin.
 —, o. w. *tersangkoet*.
HAKING, vt. *rindoe*, *dendam*, *rindoe-den-*
dam, *ingin*, *kapéngin*, L.
 —, *vasthaking*, *penggájtán*.
HAKKELAAR, m. *orang brat lidah*, *orang*
gágap.
HAKKELARIJ, vt. *gágap*, *brat lidah*.
HAKKELEN, o. w. *gágap*.
 — in het lezen, *tersangkoet membátja*.
 —, b. w. *tjintjang*.
HAKKELING, vt. zie **HAKKELARIJ**.
HAKKEN, b. w. *tetaq*, *párang*, *pótong*,
panggal, *párang*, *páhw*, *páw*.
 Met een zwaard —, *tetaq dengan pedang*.
 Met eene bijl —, *tetaq dengan kápáq*.
 Wederzijdsch met het zwaard —, *ber-*
tetaqkan pedang.
 Eene bamboes —, *pótong bamboe*, L.,
panggal boeloh, *párang boeloh*.
 Hé Bakarma Poespa Djája, hak gij
 dien bamboes voor mijne oogen af, *hei*
Bakarma Poespa Djája di párang oleh-
moe boeloh itoe koe-lihat, S. R. 3.
HAKKENEI, vt. zie **PASGANGER**.
HAKKER, m. *orang jang pótong*, enz., zie
HAKKEN.
 —, hout—, *orang menebang kájoe*, *orang*
pótong kájoe, *orang merámoe kájoe*.
HAKKETEERDER, m. *toekang tjeréwét*.
HAKKETEREN, o. w. *tjeréwét*, *berbantah*.
HAKKETERING, vt. *tjeréwét*, *perbantáhan*.
HAKKING, vt. der boomen, *penebangan*.
HAKMES, o. *piso tjintjang*.
 —, om bamboes te kappen, *bájoeng*,
wádoeng, *bandó*, Jav.
HAKMOES, o. *sáyor jang di tjintjang*.
HAKSEL, o. gekapt vleesch, *dáging tjintjang*.
HAKSTUK, o. van eenenen schoen, *toemit*
sapátoe.
HAL, vt. *pásar jang berátap*.
 —bewaarder, *djoeroe pásar*.
HALEN, b. w. *ambil*, *mengambil*, *angkoet*,
djoepoet, *djoempoet*.
 Uit de vesting —, *mengambil derri dá-*
lam kóta.
 Adem —, *bernapas*.
 In een land —, *ambil báwa kapada*
soewátóe tána.
 Wijn —, *mengambil ajer anggoer*.
 Water —, *angkoet ajer*, (op den rug,
 uit de bron).
 Rijst gaan —, *pergi ambil bras*.
 Laten —, *soeroh pergi mengambil*.
 Waar haalt hij het van daan? *derri*
wána di ambilja, *derri mána di dápatnja?*
 Naar zich toe—, *táréq*, *hela*, *hampir-*
kan.
 —, *bijkomen*, *banding*.

Dat haalt hier niet bij, *itoe tíááa ban-*
dingannja dengan ini.
 —, in—, *hambat*, *soesoel*, L.
 Men moet geene oude koeijen uit de
 sloot —, *djángan kórég per-kára jang soedah*.
 Zich een ongeluk op den hals —, *kena*
tjeláka dengan sangdja.
 Een kleedje tusschen de beenen door
 —, zoo als sommige bramiusche vrouwen
 doen, *lintjing*.
 Op den wal —, *tjamat*, *bertjamat*.
 Zou ik den postwagen nog kunnen —?
apa kira sahája mási boleh soesoel karéta
pós? L.
 Over hoop —, *membilaskan*.
 Het anker te huis —, *membongkar sáwh*.
 —, wegen, *brat*, *áda brat*, *tímbang*.
HALF, b. n. *tengah*.
 Hij is — dronken, *dia tengah máboq*.
 — gek, *tengah gila*, zie **GEK**.
 — ledig, *tengah hampa*, *tengah kósong*.
 Een —, *satengah*.
 Eene halve maand, *satengah boelan*.
 Een — jaar, *satengah táhon*.
 Een — uur, *satengah djám*.
 Halve maatregelen, *peratoeran jang*
koerang betoelo.
 — werkeloos, op zijn gemak, *tséng*, L.
 Derde — honderd, *tengah tiga rátoes*,
doewa rátoes lima poeloh, L.
 Dertiende —, *tengah tiga blas*, *doewa*
blas satengah, L.
 Derde —, *tengah tiga*, *doewa satengah*, L.
 — wijn, — water, *sapáro anggoer sa-*
páro ajer, L.
 —, bijw. ten halve, *sapáro*, *pertengáhan*.
 — gegeten hebbende, *sedang pertengá-*
han mákan.
HALFBOOS, b. n. *goesar sedikit*, zie **Boos**.
HALF-CIRKELVORMIG, b. n. *saroepa boesor*,
saroepa bantóq boesor.
HALFDEK, o. *tingkat boeritan kapal*.
HALFDOOD, b. n. *tengah máti*.
HALFDRONKEN, b. n. *tengah máboq*.
HALFEBBE, vt. *tengah ajer soeroet*.
HALFEILAND, o. *djazirah*, Ar.
HALFGEDEELD, b. n. *di bahági doewa*, *di*
pótong doewa.
HALFGELEERDE, m. en vt. *orang jang belom*
tammal mengádjí.
HALFGEZIGT, o. *sablah moeka*.
HALFGOD, m. *déwa*.
HALFHEMD, o. *kamedja loewar*.
HALFHOOREN, b. w. *dengar sapáro*.
HALFJAAR, o. *tengah táhon*.
 Een —, *satengah táhon*.
HALFJARIG, b. n. *tengah táhon poenja*.
HALFMAANVORMIG, b. n. *saroepa tengah*
boelan.
HALFMAN, m. — **WJF**, o. *chantza*, Ar.,
pápaq, *bantjé*, L.
HALFOPEN, b. n. *tengah terboeka*, *teboeka*
sapáro.

HALFRIJF, b. n. *mangkal*, *tengah mâtang*, L.
 HALFROND, o. *tengah boelat doenjâ*.
 HALFSCHADUW, vr. *tengah bjang*.
 HALFSCHIED, o. *satengah*.
 HALFSLACHTIG, b. n. *jang berdjenis doewa*,
 zie HALFMAN.
 HALFTER, m. *halster*, *sentâdji*, *halstêr*, L.
 Den — *afdoen*, *boekâ halstêr*, L., *boekâ*
sentâdji.
 HALFWIND, m. *angin derri sablah*.
 HALLELUJA, o. en *tusschenw. haleloejah*.
 HALM, m. *boewah pâdi*, *roenggêh*, *roe-ngên*.
 HALMSTEEL, m. *tangkê pâdi*.
 HALS, m. *lêhêr*.
 Den — *afsnijden*, *pôtong lêhêr*.
 Den — *omdraaijen*, *poetar lêhêr*.
 Den — *breken*, *pâtah lêhêr*.
 Een *lange* —, *lêhêr pandjang*.
 Een *lange*, *fraaije* —, *lêhêr djindjang*.
 Den — *uitrekken*, *mendjindjang lêhêr*.
 Om den — *vallen*, *pelog*, *memelog*, *dâkap*.
 Den — *afsteken van dieren*, met *pleg-*
tigheden vergezeld, *senbeleh*.
 Scheef van —, *tailang*.
 Om — *brengen*, *boenoh*.
 — *over kop*, *lintong*, *tjerê berê lintong*
poekang.
 Om — *raken*, *mâti*, *mentnggal*.
 — *van eene flesch*, *lêhêr boelt*, *lêhêr*
bôtol, L.
 —, *bloed*, *orang kassian*, *orang tjelâka*.
 HALSADER, vr. *oerat lêhêr*.
 HALSBAND, m. *kâlong*, *ikat lêhêr*, *tâlt lêhêr*.
 Eenen — *omdoen*, *bakalikir*, L., *târoh*
tâlt lêhêr.
 — *met juweelen*, *doekoh*.
 HALSBEEN, o. *selangan*, *seselangan*.
 HALSBREKEND, b. n. *berbahâja sangat*, *ter-*
lâoe soesah.
 HALSDOEK, m. *kâjin lêhêr*, *selindang*.
 HALSGEREGT, o. *mađlis hoekoem besaar*.
 HALSGEZWEL, o. *gondong*, *risa*.
 HALSJICHT, vr. *sangal lêhêr*.
 HALSKETEN, vr. *rantê lêhêr*, *oetas*.
 Eene — *van het fijnste goud*, *rantê derri*
paadda amas kardjang.
 Eene — *met juweelen*, *doekoh*.
 HALSKLIJEREN, vr. *meerv. poeroe baqâ di lêhêr*.
 HALSKRAAG, m. *van vogels*, *dâda boerong*.
 —, *sieraad*, *kâlong paadda lêhêr*, *oetas*.
 HALSKWABBE, vr. *kossem*, *djoembil*.
 HALSREGT, o. *hoekoem kamatian*.
 HALSREGTER, m. *hâkin hoekoem kamatian*.
 HALSIERAAD, o. *oetas*, *kâlong paadda lêhêr*.
 Sluitend — *eener bruid met glinsterende*
steen, *panđâpon*.
 — *met juweelen*, *doekoh*.
 —, *grooter dan de doekoh*, *padâka*.
 — *met parelen*, *oetas moetiâra*.
 HALSSTARRIG, b. n. *kras kapâla*, *tegar*, *bing-*
al, *kapâla batoe*, *sjathn*, Ar., *walm*, Ar.
 HALSSTARRIGHEID, vr. *prîjang tegar*, *(bingal)*
ibâ, Ar.

HALSSTARRIGLIJK, *bijw. dengan tegar*.
 HALSSTRAF, vr. *hoekoem kamatian*.
 HALSSTRENG, vr. *oetas*, *tâlt lêhêr*.
 HALSTUK, o. *van een hardas*, *lêhêr prist dâda*.
 HALSTER, o. zie HALFTER.
 HALSVRIEND, m. *tsokbat betoel*, *hindei jang*
satiâwan.
 HALSZAAK, vr. *dôsa besaar*, *dôsa kamatian*.
 HALT, vr. *halt*, *berhentilah!*
 HALVE, *achterz. ter zake van*, om, *karâna*,
sabab, *tâgal*, *tegal*.
 Om *zijnent* —, *kârana dta*.
 Om *mijnent* —, *kârana âkoe*.
 Om *uwent* —, *kârana-moelah*, *kârana*
angkaw, *sabab angkaw*, *tegal loe*, L.
 HALVE BROEDER, m. *soedâra ttri*.
 HALVE CIRKEL, m. *boesor*.
 HALVE DEUR, vr. *pintoe lipat*.
 HALVE LAARS, vr. *las ketjil*, *stiwel ketjil*,
kuwtz, Ar.
 HALVE MAAN, vr. *boelan langkong*, *boelan*
toemanggal.
 De — *is het wapen der Turken*, *makka*
boelan langkong itoe âda âlâmat orang
Toerki.
 Halve *manen*, *zeegewassen*, *biâ tjongkil*.
 HALVEREN, b. w. *bahâgi doewa*, *menengah*,
pertengahkan.
 HALVERING, vr. *hâl membahâgi doewa*, *penja-*
blahan.
 HALVE ZUSTER, vr. *soedâra parampoewan ttri*.
 HALZEN, o. w. *voor den wind omwenden*,
bêlog dengan boeritan kapal, *(prâhoe)*.
 HAM, vr. *pâha bâbi*, *ham*, Ned.
 HAMDUBLET, m. *zeegewas*, *bia matsjâdoe*.
 HAMEL, m. *domba djantan berbiri*.
 HAMER, m. *pemoekol*, *martil*, L., *dodoeto*, Tern.
 IJzeren *strijd*—, *serkab bessî*.
 Houten —, *gagandaroe*, zie SLEI.
 Houten — *van eenen goudsmid*, *martil*
tandoq.
 Voor—, *ijzeren smids*—, *gôdam*.
 —*tje*, *tjâtoq*.
 Eenen *spijker met den* — *in slaan*, *pa-*
koekan, *lantaq pâkos dengan martil*, *(pe-*
moeokol).
 Met *enen ijzeren* — *vermorselen*,
meromogkan dengan gôdam.
 HAMEREN, o. w. *poekol dengan martil*, *pâlœ*
dengan pemoekol.
 —, *smeden*, *tîmpa*, *menîmpa*.
 HAMERSLAG, m. en o. *pâlœ pemoekol*, *poekol*
martil.
 — *houden*, *berganti-ganti poekol dengan*
martil.
 —, *schilfertjes van heet ijzer*, *serboeq*
bessî, *chabat*, Ar.
 HAMERSTEEL, m. *hoelœ pemoekol*, *gâgang*
martil, L.
 HAMERTJE, o. *tjâtoq*, *martil ketjil*.
 Smids *houten* — *in den vorm van eenen*
hoorn, *martil tandoq*.
 HAMMEVET, o. *gemoq pâha bâbi*.

Een Islamiet mag geen — of varkensvlesch eten, *makka harâmlah orang islâm mâkan gemoq pâha bâbi ataw dâging bâbi.*

HAND, vr. *tângan*.

De regter—, *tângan kânan*.

De linker—, *tângan kiri*.

De rug van de —, *pongong tângan*.

Kromme —, *tjâpiq*.

Dorre —, *tângan kâkoe*.

Die eene — heeft, *koedong tângan sablah*.

De — bieden, *oendjoeq tângan*.

De — vatten, de — geven, *djâbat tângan*.

En hij vatte de — van Isma Jatiem, *serâja di djâbatnja tângan Isna Jatin*.
Ism. I. 15.

In de — en klappen van blijdschap, *bertâpoq tângan*.

Met beide — en, *dengan kadoewa (doewa) blah tângannja*.

Op — en en voeten nederkomen, *terhoembâlang ka-ampat kâki*.

De eene —, *sablah tângan*.

Met het zwaard in de —, *dengan pedang di tângannja*.

De — afkappen, *mengoedong tângan*.

Uit de — mijner dochter, *derri paadda tângan anaqkoe*. S. R.

Alleen in uwe — toch is zijn dood, *sahâja dâlam tângan toewan hamba djoega kamaitannja*. S. R. 138.

En de vorst geleidde de prinses bij de —, *makka baginda poon memimpin tângan toewan poetri*. S. R. 3.

De — en uitsrekken, *memandjangkan tângan*.

De — en uit droefheid te zamen slaan, *memaloekan tângannja kadoewa*.

Met de — of bij de — dragen, *tângan-tângant*.

In de — houden, *mengganggam, pégang, pégang di tângan*.

Eene goede —, (schrift), *chath jung bâgoes, toelisan jang bâgoes*.

Van goeder —, *derri paadda orang bâjig-bâjig*.

Ik heb daar alles bij de —, *kita poenja bârang âda sadia di sito*.

Gewapender—, *dengan pâkê sindjâta*.

De — en aan het werk slaan, *moelâ-i kardja*.

De laatste — aan het werk slaan, *menghâbiskan pekarjdjâan*.

Voor de — zitten, (in het spel), *misti mâjin dhôlo, misti moelâ-i bermâjin*.

Zijne — en zijn gebonden, *tângannja terikat*.

Van — tot —, *derri paadda sa-orang kapada sa-orang*.

Dat goed ligt voor de —, *itoe bârang soedah sadia*.

Van hooger —, *atas titah*.

Bij — en vol, *berganggam-ganggam*.

Eene volle —, *saganggam*.

Geef de —, *kassi tângan*.

Aan de winnende — zijn, *berlâba, dâpat oentoeng*.

Hij is ver van de —, *makka djâwlah iu derri sini*.

Bij de — zijn, (knap zijn), *pentas, tjâkap*.

In de — komen, helpen, *toelong*.

Bij de — (opgestaan) zijn, *soedah bângon*.

De — aan iets houden, *memeliharâka soewâtoe bârang*.

De — aftrekken, (verlaten), *mening-galkan*.

Uit de — schieten, *loetjoet derri tângan*.

De — ligten, (door de vingers zien), *toetop mâta*.

In 's vijands — en vallen, *djâdi tâwan moesoh, djâtoeh di tângan moesoe, di tâwan moesoe, djâdi tawânan*.

Het staat nog in uwe — en, *melâjinkan toewan poenja parintah, (tâhoe)*.

Ik stel mijne ziel in uwe — en, *akoe târoh (sarahkan) djiwâkoe kadâlam tâpaq tângannmo*.

Zijn bloed zal ik van uwe — eischen, *makka dârahnja akoe akan menoentoet derri paadda tângannmo*.

Uw werk is onder — en, *toewan poenja bârang lâgi di kardja orang*.

De — leenen, *bantoe, toelong*.

Ik geef u die zaak in — en, *akoe sârahkan perkâra itoe kopadâmo*.

Hij heeft eene heete —, (hij slaat spoedig), *tângannja pânas*.

De — en aan zich zelve slaan, *boenoh diri*.

De — en ruim hebben, *ada sampat*.

De — en vol hebben, *ada bânjaq kardja*.

Voor de — nemen, *ambil dengant tiâda pileh*.

Het regensizoen is op — en, *moesim hoedjan soedah dekat*.

Ik ben op uwe —, *sahâja toeroet toewan kâta*.

Van de — wijzen, *toelag, tiâda tarima*.

Iemand de — smeren, *soewâpi, menjowâpi*.

— over —, *mingkin tâma mingkin lebeh, L., mâkin lâma mâkin lebeh*.

Onder 's — s, *di bâwah tângan*.

Onder 's — s verkoopen, *djoewal di bâwah tângan*.

Geld op — geven, *membri tjingkaram*.

Uit de tweede —, *derri paadda tângan jang kadoewa*.

HANDBIEDING, vr. *pertoeloengan, toeloengan*.

HANDBOEIJEN, vr. meerv. *be-loenggoe tângan*.

HANDBOEKJE, o. *boekoe per-ingâtan, soerat kandoengan, boek tekenan, L., verb. van aantekeningboek*.

HANDBOOG, m. *boesor tângan*.

HANDBOOM, m. hefboom, *pengonkil*.
HANDBOOR, vr. zie **BOOR**.
HANDBREEDTE, vr. *tampaq*.
 Eene —, *satampaq*.
HANDDADIG, b. n. medepligtig, *toeroet sâlah, sâlah djoega*.
HANDDOEK, m. *kâjin sâpoe tângan, towâla, toatha*, Port., (eig. tafellaken,) *mandûl*, Ar.
HANDEL, m. koophandel, *dagângan*, L., *perniagân*.
 — langs de kust, kushandel, *berdâgang di pasisir*.
 — drijven, *berdâgang, niâga, berniâga, perniâga, bedâgang*, L.
 Wetten op den —, *hoekoem perniagân*.
 Een handelaar moet de wetten kennen, die op den — betrekking hebben, *makka tidâpat tiâda soedâgar tâhoe akan hoekoem perniagân, orang berdâgang misti tâhoe segalla hoekoem dagângan*.
 Den — verlevendigen, *meramekan perniagân, (dagângan)*.
 Een zeer bloeiende —, *perniagân jang ramé sakâli, hâl dagângan jang ramé sakâli*.
 — en wandel, *lâkoe djâlan*.
 Ter zee en te land — drijven, *berdâgang di lâwoet dan di dârat*.
 In compagnieschap — drijven, *berdâgang dengan persero, L., bersjerikat, busséro, L., buppâtong, L.*
HANDELAAR, m. koopman, *dagang, orang dagang*.
 Een voorraam —, *soedâgar, bêja prt*.
 Den — zijn allen tot vijand, die koopwaren nemende, de betaling uitstellen, *dagang itoe satroenja segalla orang jang mengambûl dagângannya di pertongghokannya hargânya*, Ism. J. 7. 13.
 —, werker, *âamil*, Ar., *pemboewat*.
HANDELAARSTER, vr. *orang parampoewan jang berdâgang*.
HANDELBAAR, b. n. gedwee, *lemah, lemas, L.*, zie **GEDWEE**.
 —, vriendelijk, *mânis*.
 — van metalen, *lemboet, lembêg*.
HANDELDRIJVEND, b. n. *berdâgang, berniâga*.
HANDELEN, b. w. behandelen, *djâbat*, zie **BEHANDELEN**.
 —, o. w. *berboewat, melakoekan*.
 Als broeders —, *melakoekan seperti soedâra, kardja kâja soedâra, L.*
 —de, *moëâmil*, Ar., *sambil berboewat*.
 Dit boek handelt over de godsdienst, *makka kitâb ini boenjinja derrri poadda hâl agama*.
 —, handel drijven, *berniâga, berdâgang*.
 Kooplieden, die op Makasar —, *soedâgar jang berniâga di negri mangkâsar, orang dagang jang berdâgang di negri Mangkâsar*.
 Want zij, die handel drijven bezoeken vele landen, *kârana orang dagang itoe mendjalani bebrâpa negri*.

In zijde —, *berdâgang kâjin soetrâ*.
 In allerlei waren —, *berdâgang segalla roepa bârang*.
 In het groot —, *bórong*.
 Tegen trouw en plicht —, *berboewat cheiânat*.
HANDELGEEST, m. *âqal dagang*.
 Want het is de — voorwaar om de waren, die ik behoef, tegen hoogen prijs af te staan, *kârana âqal dagang itoe nis-tjâja dagângankoe dengan harga besaar di djoewalnja*.
HANDELING, vr. *perboewâtan, kardja, pekar-djâân, kaloekoewan, pentjarâan, fik*, Ar., *âmal, Ar.*
 —, gedraging, *lâkoe, lâkoe djâlan*.
 Hij is geen meester van zijne —en, *makka trâda dâpat ia melakoekan kahan-daqnja, dia trâda bôleh toeroet dia poenja soeka sendiri*.
 — uit eigene beweging zonder er verplicht toe te zijn, *tabarrêde, Ar.*
 —en en besluiten, *titah dan parin-tah*.
 De —en der apostelen, *gettsat segalla rasoel*.
HANDELHUIS, o. *roemah orang berdâgang, roemah perniagân, toko*.
HANDELMAATSCHAPPIJ, vr. *perserôwan orang dagang, persakoetoewan soedâgar*.
HANDELOOS, b. n. *tiâda bertângan*.
HANDELRIJK, b. n. *ramé perniagân, ramé-ramé orang berdâgang*.
HANDELSTAD, vr. koopstad, *bendar*.
 Batavia is eene groote —, *makka negri Batawiah itoe bendar besaar*.
HANDELSVAARTUIG, o. *prâhoes dagang*.
 Klein — te Pontianak, *lanting*.
HANDELVERDRAG, o. *perdjandjian perniagân, perdjandjian perkâra dagângan*.
HANDELWIJS, vr. *prt kaloekoewan, prt djâlan*.
 De — dier menschen is onbetamelijk, *prt djâlannya orang itoe tiâda pâtoet*.
HANDEUVEL, o. *sangkal tângan*.
HANDEGAUW, b. n. diefachtig, *soeka groe-moet*.
HANDEGBAAR, o. *isjarat tângan*.
HANDEKLAAR, o. *tapoq tângan*.
HANDGELD, o. *tjngkaram, pandjar*.
HANDGEMEEN, b. n. *berkalâht, bakalâht, L.*
 — worden, *djâdi berkalâht*.
 — zijn, *tjampor tângan*.
HANDGEMEENSCHAP, vr. *kalâht, kalahian*.
HANDGIFT, vr. *oewang jang bermoela kâli di torima orang dagang*.
HANDGREEP, vr. *handvol, ganggam*.
 —, behendigheit, *bisa, kiâi, kiei*.
 — met het geweer, *bermâjin sindjata*.
HANDHAAFSTER, vr. *parampoewan jang memeliharâkan*.
HANDHAVEN, b. w. *memeliharâkan, mehin-dongkan*.

Iemands regt —, *memeliharakan haq orang.*
HANDHAVER, m. *pemelihára, jang melindongkan.*
HANDHAVING, vt. *pemeliharään, perlindoengan.*
HANDIG, b. n. *pantas, tjákap, tjepat.*
 — in alles, wat hij doet, *pantas paadda bárang lakoenja, tjepat paadda segalla pekardjäänja.*
 — in den krijg, *tjákap di dálam prang.*
 —, *bijw. dengan pantas, dengan tjákap of tjepat.*
HANDIOEBID, vt. *kapantásan, katjakápan, lákoe jang tjepat.*
HANDJE, o. *tángan ketjil.*
 Hij heeft er een — van, (is daarop afgerigt,) *dia soedah bejása kardja itoe.*
 Een los —, (dat spoedig klappen uitdeelt,) *tángan pánas.*
HANDJICHT, vt. *sangkal tángan.*
HANDIJZERS, o. *meerv. zie HANDBOEIJEN.*
HANDKLOEKER, m. *trópong ketjil, kéker ketjil, L.*
HANDKUS, m. *tjoem tángan.*
HANDLANGER, m. *orang oepáhan, koelí, orang bantoe kardja.*
HANDLEIDING, vt. *pengadjáran.*
HANDMERK, o. *tanda tángan.*
HANDOPENING, vt. *idzin akan memilih soewátoe pandita.*
HANDPLEGGING, vt. *pendjamáhan tángan, kál sárap.*
HANDPAARD, m. *koeda páwt.*
HANDPIJL, m. *lambing.*
HANDREIKEN, b. w. *toelong, bantoe kardja.*
HANDREIKER, m. *orang jang menoeleng.*
HANDREIKING, vt. *pertoeloengan, pembantoean.*
HANDSCHOEN, m. *sárong tángan.*
 Zijden —en, *sárong tángan soetra.*
 —en dragen, *páké sárong tángan.*
HANDSCHOENLEER, o. *koelít sárong tángan.*
HANDSCHOENMAKER, m. *toekang sárong tángan, pandei sárong tángan.*
HANDSCHRIFT, o. (oud —,) *soerat noschat, Ar., soerat sadia, poestáka, Sansk.*
 Een Arabisch —, *soerat noschat árab, toelisan árab jang sadia.*
 — voor de pers, *soerat rantjána, kárangan.*
 Het — kan gedrukt worden, *soerat rantjána bóleh di tjitaq, L. (di trá.)*
 —, wijze van schrijven, *chath, Ar., tjára toelisan.*
 —, verzekering, *soerat pengakoewan.*
 —, handteekening, *soerat tanda tángan.*
HANDSPAAK, vt. *pengongkil, penoewas.*
HANDSPIES, vt. *lmbing.*
 Eene — werpen, *melontar lambing.*
HANDSPUIT, vt. *hamboesan ketjil.*
HANDTASTELIJK b. n. *trang sakáli, thláhir sakáli, terláloe njáta.*

HANDTASTING, vt. *pendjabatán tángan.*
 Iemand onder — ontslaan, *lepaskan orang atas djandji menghádap káloe di panggil.*
HANDTEEKENING, vt. *tanda tángan, tápaqtángan, bakas tángan.*
 Eene — onder een geschrift stellen, *tároh tanda tángan di báwah soerat, boeboeh tápaq tángan di báwah soerat.*
HANDTERING, vt. *handwerk, pentjarian, L., pekardjään, djawátan.*
HANDVAT, vt. *handvatsel, (van eenen pot,) telinga, koeping.*
 — van eene kist, *koekot.*
 — van een zwaard, *koeloe.*
 Elke zaak heeft twee —sels, *sa-bárang perkára áda doewa moeka, sa-bárang perkára áda pemandángan sablah-menjablah.*
 — (in het algemeen,) *pemegángan, tángan.*
HANDVEST, vt. *soerat haq negri.*
 — van eene kerk, *soerat haq grédja.*
HANDVOL, vt. *ganggam.*
 Eene — rijst, *saganggam bras.*
 Eene — menschen, *bárang orang se-dikit.*
HANDVORMIG, b. n. *saroepa tángan.*
HANDWAARZEGGERIJ, vt. *petenoengan radjah.*
HANDWATER, o. *ajer membásoh tángan, ojer tjootji tángan.*
 Ergens geen — bij hebben, *tiáda dápat di bandingkan dengan soewátos bárang.*
HANDWERK, o. *pekardjään.*
 —, bedrijf, beroep, *djawátan, pentjarian, L.*
 Een kind een — laten leeren, *soeroh ánaq beládjár soewátos pekardjään.*
HANDWERKER, m. *oetas, pandei, toekang.*
 Een gemeene —, *orang bekaradja, koelí.*
HANDWERKSTER, vt. *orang parampoewan jang djádi toekang.*
HANDWIJZER, m. *paal, tiang tanda djálan.*
HANDWINDSEL, o. *kájin bábat tángan.*
HANDWOORDENBOEK, o. *kutáb loghat ketjil.*
HANDZAAG, vt. *girágdji ketjil.*
HANDEAAM, b. n. *bájiq.*
 — weér, *mása jang bájiq, koetika jang bájiq.*
HANEBAK, m. *sókong-sókong.*
HANEGEKRAAI, o. *koekoq ájam.*
 —, des nachts op gezette tijden, *koekeroejoe.*
HANEGEVECHT, o. *sáboeng.*
 — houden, *menjábeng, mengádos ájam.*
 Scheidsman bij het —, *djoewára.*
 Zich met —en vermaken, *soeka bermájin sáboeng.*
 Minnaar van het —, *penjábeng.*
HANEKAM, m. *djamboel, djanggél, báloeng, baloengan, djanggér, L.*
 —, zeker boontje, *kátjang goenong.*
HANEMAT, vt. *gelágang, kalángan, L., galangang.*

HANEPOOT, m. *káki ájam*.
 HANESPOOR, vr. *soesoh ájam, tegil, L., djáloe*.
 Kunstige —, vlijm aan den poot, *tádjí*.
 HANETRED, m. *poesat telor*.
 HANEVEER, vr. *boeloe ájam*.
 HANGBAST, m. *róban soesoe j'ing kental*.
 HANGBLAKER, m. *tampat líní jang di gantong, L., káki dían jang di gantong*.
 HANGBORD, o. uithangbord, *pápan álámat*.
 HANGBUIK, m. *dikbuik, gendoet, proet besaar*.
 HANGEN, b. en o. w. *gantong, gantongkan, bergantong*.
 Zich aan eenen boom —, *gantongkan dírt paadda sabátang póhon*.
 Water over het vuur —, *tároh ajer di áps, gantong ajer di atas áps, djerang ajer*.
 Dit hangt van u af, *makka mílah bergantong padámoe*.
 In het ijdel —, *lájang, meláj'ng*.
 De lip laten —, *berdjówéhkan bíbir*.
 Een ijzer, dat aan eenen zeilsteen hangt, *best jang tergantong (melekat) paadda bátoe bráni*.
 Het gordijn blijft aan eenen spijker —, (haken), *makka kalamboe itoe tersangkoet di pákoe*.
 Den degen op zijde —, *menjendang pedang*.
 Met het hart (aan iets) —, *melekat dengan háti*.
 Gehangen worden, *máti di gantong*.
 Den huik naar den wind —, *beráti dengan angin*.
 Hij hangt de aarde aan een niet, *makka ía menggantong boemi paadda bárang jang tída (bárang sasowátos poon tída)*.
 De vleugelen laten —, *djantékan sájar*.
 Het hangt aan een zijden draadje, *práhoe hampír tinggelam, (fig)*.
 Zijne welvaart hangt van die zaak af, *makka salámatnja bergantong paadda per-kára itoe*.
 Tusschen — en wurgen, *antára máttjan dan boewája*.
 Iets over het hoofd —, *di amang, di antjam, L.*
 Staan te —, (leunen), *beséndér, L., sandar*.
 Eene zaak, die nog aan den spijker hangt, *per-kára jang belon poetoes*.
 Op zijde —, overhangen, *síngít*.
 Zij heeft hangwangen, *pipínja djoembíl*.
 Het hoofd ter aarde laten —, *menoendoeqkan kapála ka-boeni*.
 Naar beneden —, zoo als sommige buf-felhorens, *doengkoel, Jav.*
 Het hoofd laten —, *hilang háti*.
 HANGEND, b. n. *tergantong, bergantong*.
 — e haren, *ramboet teroerei, ramboet tegring-tegring, L.*
 — e lippen, *bíbir berdjówéh*.
 Met — e pootjes komen, *toeroet órang poenja soeka, tjtoem káki*.

HANGER, m. oorting, *anting-anting*.
 HANGGAT, m. en vr. *órang málas, órang léna*.
 HANGIJZER, o. *tongkoe jang di gantong*.
 HANGKLOK, vr. *lótjèng jang tergantong*.
 HANGKORF, m. marskorf, die op den rug gebonden wordt, *rangking, bákoel*.
 HANGMAT, vr. *tampat tidor jang tergantong*.
 HANGOOR, m. zekere tafel, *medjah dengan dáwon lipátan*.
 —, m. en vr. slordig mensch, *órang kótor*.
 HANGSLOT, o. *koentji pergantongan*.
 HANGWAPEN, o. *roelos, gadoebong*.
 HANIG, b. n. *gátul, doekána*.
 HANSWORST, m. *órang djúnaka, djógét*.
 —, pop, *bónéka*.
 HANTEREN, b. w. *djábát, mendjábát*.
 HANTERING, vr. *pendjábátan*.
 HAP, m. beet, *soewáp, soewáb*.
 Een —, *sasowáp*.
 HAPEREN, o. w. *sangkoet, trintoq, L.*
 Het hapert omdat er een tand van het rad gebroken is, *makka tersangkoet sabab pátah sátoe gíqí djantrá, (rodá, L.)*
 —, ontbreken, te min zijn, *koerang*.
 Wat hapert er aan? *apu koerang?*
 Er hapert nu niets meer aan, *sakárang tíada koerang lági sátoe apa*.
 —, stamelen, *gágap*.
 HAPERING, vr. beletsel, *sangkoetan*.
 —, stameling, *gágap*.
 HAPPEN, o. w. *gígul*, ook *gonggong*, dat verkeerdelijk door „blaffen”, het welk *sálaq* beduidt, gebruikt wordt. zie K. D.
 HAPPIG, o. n. gulzig, *demap, rákoes, L.*
 —, fig. *soeka, ingin*.
 HAPPIGHEID, vr. *lákoe pendemap, lákoe órang rákoes, L.*
 HAPPIGLIJK, bijw. *dengan rákoes, L., atas tjára pendemap*.
 HARD, b. n. *kras, tegar*.
 — ijzer, *best jang kras*.
 Een — e wind, *angin kras*.
 —, moeilijik, *soesah, soekar, mosjikil, Ar.*
 Een bedelaar heeft eene — e kostwinning, *makka órang mínta-mínta itoe soesah pentjariannja*.
 Een — e heer, *toewan jang kras*.
 — van gemoed, *tagar, tegar*.
 Gij zijt —, *angkaw ada tagar*.
 — van aangezigt, *tagar moeka*.
 Een mensch, die een — leven leidt, *órang jang soekar harinja*.
 Hij is — van hart, *kras hátinja*.
 Eene — e stem, *soewára jang kásar, (kras)*.
 Een — e steen, *bátoe pádjál*.
 —, onmeêdoogend, *bingis, thlálím, Ar., kedjam, L.*
 —, streng, *soehé*.
 — schreeuwen, *berteréaq kras*.
 De hitte maakt de aarde —, *makka kapanásan itoe mengraskau tánah*.

Ergens — in worden, zich verharden, *djádi tegar*, *menegarkan diri*.

De voetzool wordt — door het veel gaan, *makka telapakan kâki djádi kras derri bânjaq berdjalan*.

Eene — e regering, *parintah kras*.

— hout, *kâjoe jang kras*.

—, onkwetsbaar, *kebal*.

—, bijw. *kras*, *tegar*.

Hij is — van gemoed, *makka tâlah kras hatinja*.

Zijt niet — van hart, *djângan toewan berkras hâti*, S. R. 38.

--- behandelen, *krâst*, *mengrâst*, *mengraskan*.

— lagchen, *tertâwa gelaq-gelaq*.

— slaan, *poekol kras*.

— om te slikken, *fig. terlâloe amat*.

— op, met luider stem, *dengan soewâra jang njâring*.

HARDACHTIG, b. n. *kras*, *sedikit*.

HARDBEKKIG, b. n. *kras moeloet*.

HARDRAVEN, o. w. *karbakâpi*, L., *djokdjok*, L., *oenggol*.

—, om het hardst, *berlombakan koeda*.

HARDRAVER, m. *koeda jang djokdjok*, (*oeng-gol*) *koeda jang mâsoq belâpan*, *koeda jang karbakâki*.

HARDRAVERIJ, vr. *djokdjok di belâpan*, *hâl berlombakan koeda*.

HARDEBOL, m. stijfhoofd, *kapâla bâtoe*, *orang jang tegar hatinja*.

HARDEBOLLEN, o. w. *indjat kapâla*, *intjit kapâla*, *antog kapâla*.

—, zich verharden, *mengraskan diri*.

HARDEN, b. w. *harden*, *kraskan*, *békin kras*, L., *tegar kan*.

Zich —, *menegarkan diri*, *mengraskan diri*, *mâkan pâkan*.

Gehard ijzer, *besst jang tersapoh*.

—, uitstaan, *tâhan*, *tsabar*, Ar., *derita*, *betah*, L.

De mensch moet zich — om de moeijelikheden des levens te wederstaan, *handaqah orang mengraskan diri akan melâwan segala kasoekâran doenja*.

Het is niet om te —, *makka itoe tâda boleh di tâhan lâgi*, *makka itoe tâda terderita lâgi*.

HARDER, m. zekere visch, *djoempol*.

Eene kleine soort van —, *belânaq*.

HARDHARTIG, b. n. *kras hâti*, *tegar hâti*.

HARDHEID, vr. *prt jang kras*, *kakrâsan*, *kategâran*, *goewat*, Ar.

De — van dien koning heeft hem zelven in het verderf gestort, *kakrâsan râdja itoe soedah mengarankan dirinja*.

De — van het regensizoen, *kakrâsan moesim dingin*.

— van het ligchaam, *goewat toeboh*, *koewat badan*, L.

HARDHOOFD, o. *kapâla bâtoe*, *kapâla kras*.

HARDHOOFDIG, b. n. *berkapâla kras*, *berkapâla bâtoe*.

HARDHOOFDIGHEID, vr. *kalakoewan orang jang tegar*, *prt orang berkapâla bâtoe*.

HARDHOORIG, b. n. doofachtig, *bângal*, *bangal*, *bingal*, *bongal*, *poekkah*, *poekkak*.

HARDIGHEID, vr. zie HARDHEID.

HARDING, vr. (van metalen,) *penjapohan*.

HARDLEEREND, b. n. *bôdoh*, *bôdo*, *doengoe*.

HARDLIJVIG, b. n. *sâkit selasima*.

HARDLIJVIGHEID, vr. *selasima*, *kakrâsan proet*.

HARDLOOPER, m. *orang jang tjepat djalan-nja*.

—, zie HARDRAVER.

HARDNEKKIG, b. n. *tegar*, *kras*, *kapâla kras*, *kapâla bâtoe*.

Een — e strijd, *prang jang terlâloe kras*.

Een — mensch, *orang jang tegar*.

Eene — e ziekte, *sâkit pâjah*, *sâkit kras*, *penjâkit jang berkanjang*.

HARDNEKKIGHEID, vr. *kakrâsan*, *prt jang tegar*, *prt orang jang berkapâla kras*.

HARDNEKKIGLIJK, bijw. *atas prt jang tegar*, *dengan kras*.

HARDSTEEN, m. *bâtoe loko-loko*, *bâtoe koesta*.

Een — en huis, *roemah bâtoe koesta*.

HARDVOCHTIG, b. n. *sterk*, *goewat*.

—, koudvochtig, *dîngin*, *kâkoe*.

Een — mensch, *orang kâkoe*, *orang gemas*, L., *orang jang tâda poenja kasêhan*.

HARDVOCHTIGHEID, vr. *goewat*, *prt jang goewat*.

—, onaandoenlijkheid, *kalakoewan jang gemas*, *kategâran hâti*, *gemas hâti*.

HAREN, b. n. van haar, *ramboeti*, *derri paadda ramboet*.

—, van beestenhaar, *boeloe*, *derri paadda boeloe*.

Een — kleed, *kâjin ramboeti*.

Een kemels— kleed, *kâjin boeloe omta*.

HARIG, b. n. van het hoofd, *berramboet*.

—, van de huid, *berboeloe*, *berroema*, *baraq*, zie HAAR, o.

Een — dier, *binâtang jang berboeloe*.

— kleed van eenen heidenschen priester, *kâjin sâmi*.

HARIGHEID, vr. ruwheid, *kâsap*, *prt kâsap*.

HARING, m. *haring*, Ned.

Eene soort van —, *blanboelan*.

HARK, vr. *penggarâkan*, *sisir tânah*, *râdaq*, *rôdoq*.

HARKEN, b. w. *gâroq tânah*, *menjisir tânah*.

HARMONIE, vr. (van menschen) *sadjahtra*, *sa-hâti*, *moewâfaqat*, Ar., *pakat*, L.

— (in de muzijk), *merdoe boenjinja*.

HARNAS, o. wapentuig, *bâdjoe ranté*, *zirha*, Ar.

De koning begaf zich in het paleis, toen de tijd *atsar* (biduur van vieren tot vijven in den namiddag) daar was, deed een kostelijk krijgsgewaad aan, bestaande in een — en een wambuis van ijzeren kettingen, eenen helm en eenen pijl-

koker, makka baginda itoe-poon berangkat ka-astana, katta sa-telah waqtoe atsar makka memakei poela pekâjin hoeloebâlang derri paadda zirra dan bádjoe ranté katoepong dan tarkas jang indah-indah. Ism. J. 137.
 —, kuras, *djabah*, Perz.
 — met koperen schelpen, *laminas*, Mak.
 In het — jagen, *memârahkan*, *békin mârâh*, L.
 — van dieren, *pakéän*, L., *aba-aba*, *kefil*, Ar.
HARNASMAKER, m. *pandei bádjoe ranté*, *pandei zirra*, *toekang bádjoe ranté*.
HARP, vr. dit woord wordt door *ketjâpi* vertaald, hetwelk een speeltuig met twee snaren, dus geene harp is, *harpo*, L.
 Op de — spelen, *pitiq ketjâpi*, *mâjin harpo*, L.
HARPIJ, vr. *garoeda*.
HARPOEN, m. *sarampang*, *piârüt*, *tampoeling*.
 Den — werpen, *meloetar piârüt*, *menjarampang*.
HARPOENEN, b. w. *meloetar piârüt*, *meloetar sarampang*, *menjarampang*.
HARPOENIER, m. *orang jang meloetar piârüt*, *jang menjarampang*.
HARPSPELER, m. *orang jang mâjin harpo*, *orang jang memitik ketjâpi*, zie **HARP**.
HARPUIS, o. *gâla-gâla bertjampor dâmar*.
 —, om de naden van vaartuigen te digten, *dompol*, *doempol*.
HARPUIZEN, b. w. *lâbor dengan gâla-gâla jang bertjampor dâmar*.
HARREWARDER, m. *orang tjeréwêt*, *orang jang soeka tjeréwêt*, *orang jang berbantah*.
HARREWARREN, o. w. *tjeréwêt*, *berbantah*, *tangkar*.
HARREWARRERIJ, vr. *perbantahan*, *tjeréwêt*.
HARREWARSTER, vr. *paranpoewan jang soeka tjeréwêt*, *toekang tjeréwêt*.
HARS, vr. *dâmar*.
 —, die van de boomen afdruipe, in klompen gevonden wordt, *dâmar bâtoe*.
 Eene zachtere soort van —, dienstig voor fakkels, *dâmar kroetjon*.
 — van den terpentijnboom, *banâst*, Perz.
 Witte —, *dâmar poetih*.
 Gele —, *dâmar koetjing*.
 Eene mand —, *dâmar sa-krandjang*.
HARSACHTIG, b. n. *berdâmar*, *sa-roepa dâmar*.
HARSBOOM, m. *pohon toeri*.
 Reusachtige —, (*Altingia excelsa*), *rasamâla*.
HARSEN, vr. zie **HARSEN**.
HART, o. (in de ontledkunde), *djantong*.
 —, gemoed, *hâti*, *galboe*, Ar., *foewâd*, Ar., *nâla*, Kaw.
 — van enen boom, (als het zacht is), *ampoeloor*, *poeloor*, *aris*, en als het hard is: *tras*, *taroos*.

— der zee, *râsa lâwoet*, *toebir*, *poesat lâwoet*, *hâti lâwoet*.
 Een opregt —, *hâti betoel*, *hâti boedjor*, *hâti loeroes*,
 Een grootmoedig —, *hâti besaar*.
 Een wreed —, *korzelig*, *hâti bingis*.
 Een hard —, *hâti tegar*.
 Een zachtzinnig —, *hâti jang lemah lemboet*.
 Een milddadig —, *hâti moerah*.
 Een argeloos —, *hâti jang hening*.
 Een wangunstig —, *hâti dengké*.
 In het — bewaren, *simpan di dâlam hâti*.
 Haar — klopte, makka berdarbarlah *hatinja*.
 Iemand — winnen, *mengambil hâti orang*.
 Ter — e nemen, *mentjita*, *djâga*.
 Van ganscher —, *dengan soroka hâti*.
 — (moed) geven, *membri hâti*, *békin brâni*, L.
 Een kwaad — toedragen, *binji*.
 Aan het — drukken, *peloq*, *berpeloq*, *berdâkap*.
 Uit het — spreken, *berkata dengan troes trang*.
 Het — van den banaan, (de groote bloemknop), *djantong pisang*.
 Het — van eenen buffel, *djantong karbau*.
 Er kwam een draak uit het — der zee, makka timboellah *sa-êkor nâga* derri *poesat lâwoet*.
 In het — der zee baden, *mandi ka-poesat lâwoet*.
 De olifant eet het — (der banaanboomen), *gâdjah nemâmah (mâkan) aris*.
 Het — van eenen boom, *poeloor pûhon*.
 Het — van den top des kokosbooms, *ombot*.
 Hij verteedert het — van alle vrouwen, die hem zien en hooren, makka *ta merâ-wankan hâti segalla orang paranpoewan jang melihat dan mendengar dia*.
 Het was alsof zijn — bloedde, *seperti di hiris dengan sambilo rasanja*.
 Kan ook zelfs mijns meesters — mij verlaten? *lâgi sampei hâti djondjongan kos meninggalkan hamba?* Sult. Ibr. 37.
 Zijn mond zegt het, maar zijn — meent het niet, *moeloetnja bagitoe tetâpi njanja boekan*.
 Zijn — ophalen, *memoewaskan hâti*.
 Het — op de wereldsche zaken stellen, *masjghoel dengan doenja*.
 Uit het oog, uit het —, *djâwh di mâti djâwh di hâti*.
 Het — treffen, *mengharoekan*, (*melemboelkan hâti*).
 Eene zaak ter — e nemen, *mentjitakan soewâtoe perkâra*.
 Het — verheffen, *meninggikan hâti*.

Verstokt van —, *berkras hati*.
HARTBREKEND, b. n. *jang memitjahkan hati*.
HARTELEED, o. *soesah hati*.
HARTELIJK, b. n. *soenggoeh-soenggoeh, dengan hati betoel, dengan sapoewas hati*.
HARTELIJKHEID, vr. *kabetoelan hati*.
HARTELOOS, b. n. *moedeloos, tjábar*.
HARTELUST, vr. *soeka hati, soeka-tjita, kagemáran*.
HARTENET, o. *salápoet djantong*.
HARTEVRIEND, m. *hindei betoel, tsofbat betoel*.
 —, *geliefde, kakanda, Hoft., ábang*.
HARTGRONDIG, b. n. *derri dâlam hati, benar, betoel*.
HARTJE, o. *liefje, adenda, Hoft., ádej, tjinta*.
 —, (tegen een klein kind), *ánaq mânis*.
 In het — van den nacht, *di tengah mâlam*.
HARTIG, b. n. *sterk, goewat, tegap*.
 —, *zout, asin, L., mâsin*.
 — *lagchen, tertáva gelaq-gelaq*.
 — *drinken, minom ramé*.
HARTLOPPING, vr. *dabar hati, dabâran, dabar-dabar djantong*.
HARTKOLK, m. *hoeloe hati*.
HARTKRUID, o. (Cordiosperma), *bondot*.
HARTKUIL, m. *hoeloe hati*.
HARTOG, m. zie **HERTOG**.
HARTONTSTEKING, vr. *bâra djantong*.
HARTPIJN, vr. *sâkit djantong*.
HARTPUTJE, o. *hoeloe hati*.
HARTROEREND, b. n. *jang menghâroekan hati*.
HARTSTERKEND, b. n. *jang mengoewatkan djantong*.
HARTSTERKING, vr. *obat jang mengoewatkan djantong, penâwar djantong*.
HARTSTOGT, m. *hawâ nafsoe*.
 Zijne — en bedwingen, *menahâni hawâ nafsoenja*.
 Zijne — en opvolgen, *menoeroet hawâ nafsoenja*.
HARTSTOGTELIJK, b. n. *berhawâ nafsoe*.
 —, *bijw. dengan hawâ nafsoe*.
HARTSTONG, vr. *zeker kruid, roekoekoe*.
HARTSVANGER, m. *kléwang, gadoebong, párang*.
HARTVERSCHUREND, b. n. *jang mentjariqkan hati, jang menghiris hati*.
HARTVORMIG, b. n. *saroepa djantong*.
HARTVRUCHT, vr. (ophroxylon) *boewah hati*.
HARTZAKJE, o. *hartevelies, djâla djantong, salápoet djantong*.
HARTZEER, o. *sâkit hati, roesaq hati*.
HASPEL, m. *likâsan, salikan*.
 Op den — passen, *fig. pariqsa samoewâ*.
HASPELAAR, m. *orang jang melikas*.
 —, *die alles verwart, orang jang bêkin koesoet, L., orang jang tjampor samoewâ*.
HASPELEN, b. w. *likas, melikas*.

—, *verwarten, mengoesoetkan, bêkin koesoet, L.*
 Zich door iets heen —, *meloepoetkan diri derri barang koesoéahan*.
 Over iets —, *berbantah derri sasoewâtoe perkâra*.
HASPELING, vr. *pelikâsan*.
 —, *verwarring, koesoet*.
HASSEBASSEN, o. w. *mâké*.
 —, *zich moeite geven, menjoesalkan diri*.
HASSEBASSERIJ, vr. *hoofdbreking, poesing kapâla*.
HATELIJK, b. n. *kabintjian*.
 Eene — e vrouw, *parampoewan jang kabintjian*.
HATELIJKHEID, vr. *prt jang kabintjian*.
HATEN, b. w. *bintji, membintji, tri, perdamdam, guddag, L.*
 Zonder oorzaak —, *membintji sa-menâmenâ*.
 Het regt —, *membintji intrâf*.
 De valscheid —, *membintji perdoestâan*.
 Haat het booze en heb het goede lief, *bintjilah bârang jang djâhat dan birahilah bârang jang bâjig*.
 Met eenen wreveligen haat —, *membintji dengan bintji jang bintjis*.
 En zijn hart haatte de prinses, *makka bintjilah hatinja akan toewan poetri. Isk. 76*.
HATER, m. *pembintji, orang jang membintji*.
 Uw —, *pembintjimoe*.
HAVE, vr. *al wat men bezit, segalla harta, seyalla benda, bârang-bârang samoewâ*.
 Tilbare —, *bârang angkat-angkat, perkâkas roemah, serba roemah*.
 Levende —, *djâwî, salâdang, sa-bârang bindâng*.
HAVELOOS, b. n. *kôtor, nedjis, tjemar, tjaroebah*.
 —, *arm, miskin, Ar. pôtol, L.*
HAVELOOSHEID, vr. *prt jang kôtor, katjemâran, kalakoewan jang nedjis*.
HAVEN, vr. *rec, laboehan, pelaboehan*.
 —, *mond eener rivier, moewâra, koewâla, kwâla*.
 Eene — binnenloopen, *mâsoq koewâla*.
 Eene veilige —, *pelaboehan jang bâjig*.
 De — van Sambas werd gesloten, *makka koewâla Sambas poun di toetop oranglah*.
 Uit de — gaan, *kaloewar derri paadda moewâra*.
 In de — zijner begeerte gerakan, *mendâpat maqsoed, beróleh maqsoed, dâpat bârang soekânja, mâsoq koewâla karindoewaanja*.
HAVENCIJNS, m. *ankergeld, roeba-roeba, béa pelaboehan*.
HAVENEN, b. w. *in de haven komen, mâsoq koewâla, sampai di bendar*.
 —, *reincigen, soetjikan, bêkin brisih, L.*
 —, *slecht behandelen, mengantâja*.

—, beschadigen, *meroesaqkan*, *békin roesaq*.
 —, in de war maken, *bilaskan*.
 —, ranselen, *poekol*, *hantam*.
 HAVENGELD, o. zie HAVENCIJNS.
 —, havenregt, *kaq moewára*.
 HAVENKAPITEIN, m. *panghoeloe moewára*, *kommandeur láwoet*, L., *sjáh bendar*.
 HAVENMEESTER, m. zie HAVENKAPITEIN.
 HAVENSCHENDER, m. *jang melanggar kaq moewára*.
 HAVENTON, vr. *baak*, *tong ulámat moewára*.
 HAYER, vr. *charthál*, Ar. (In Indië niet voorhanden).
 HAYERIJ, vr. *karoesákan*, *roegi dan belandja práhoe jang kena roesaq di láwoet*.
 HAYERBROOD, o. *róti charthál*.
 HAYERMEEL, o. *tepong charthál*.
 HAVIK, m. *báz*, Ar.
 HAVIKSNEUS, m. *hidong mantjong*.
 HAZEJAGT, vr. *pemboeroewan kawéloe*.
 HAZEKOOL, vr. *zeker kruid*, *rajána*, *pátah kamoedi*.
 HAZELAAR, m. *bondog*, *póhon bondog*.
 HAZELAARSHOUT, o. *kájoe bondog*.
 HAZELHOEN, o. *ájam hoetan*.
 HAZELNOOT, vr. *boewah bondog*.
 HAZENPAD, o. fig. het — kiezen, *lárt*, *mínggat*, L.
 HE! tusschen *wei!* *amboy!*
 HEBACHTIG, b. n. zie HEBZUCHTIG.
 HEBACHTIGHEID, vr. zie HEBZUCHT.
 HEBBELIJK, b. n. gewoon, *béjása*.
 —, geschikt, *pátoet*, *lájig*, Ar.
 HEBBELIJKHEID, vr. *kalakoewan jang béjása*, (*sadia*), *bisa*.
 HEBBEN, b. en hulp. w. *mempoenjâ-t*, *áda*, *ber* (vóór het voorwerp van bezitting).
Sjarif Hasan had eene dochter, Sjarif Hasan itoe áda sa-órang ánaq parampoe-wan.
 En hij had eenen zoon, *makka áda ánaqnja sa-órang lakt-lakt*, S. R. 7.
 Hij heeft drie kinderen, *áda baginja tiga ánaq*.
 Want ik heb reeds drie pijlen, *karánu hamba poon telah adálah ánaq pánah tiga bidji*, S. R. 23.
 Hebt gij dat blad? *adakah padámoe dáwon kájoe itoe?* Isk. 81.
 Wel mijn zoon, wat hebt gij dan tot een geschenk? *hei ánaqkoe lági dikaw áda apa ákan persoembáhan?* Isk. 160.
 Honger —, *lâpar*, *berlâpar*.
 Kapitaal —, *ber-módal*.
 Voeten —, *berkâki*.
 De koorts —, *áda demam*, *berdemam*.
 —, toestaan, *membrí idzin*, *brí móhon*.
kassí permíssi, L.
 HEBLUST, m. zie HEBZUCHT.
 HEBZUCHT, vr. *loba*, *thomâ-á*, Ar.
 HEBZUCHTIG, b. n. *berloba*,
 HECHT, b. n. *tegeh*.

Een verbond — sluiten, *bertegoh-tegohan djandji*, S. R. 32.
 HECHT, o. heft, handvat, *hoeloe*, *gágang*, *Jav.*, *dhangá amnan*, *Jav*.
 Een mes met een ivoren —, *pisaw dengan hoeloe gáding*.
 HECHTEN, b. en o. w. *sambong*, *hoebong*, *pa-sertákan*.
 Dit touw moet aan dat gehecht worden, *makka tált tni handaq di sambong dengan itoe*, *ini tált misti di sambong sama itoe*, L.
 Maar zij zullen den eenen niet aan den anderen —, (elkander niet vergezellen), *te-tápi tíada dápat ia pasertákan dirinja soewátoe dengan soewátoe*.
 —, losjes rijen, *djeloeftjor*, *tjantjong*.
 Dat dorp is thans aan de stad gehecht, *makka doeson itoe soedah di hoebong sakárang dengan negri itoe*.
 Twee aan elkander gehechte dorpen, *doewa doeson jang berhoebong*.
 Met spijkers vast —, *mengraskan dengan pákoe*.
 Aan iemand gehecht zijn, *lekat paádu sa-órang*.
 HECHTENIS, vr. zie GEVANGENIS.
 In — nemen, *tangkap*, *tároh di boewi*, *pandjárákan*, *tároh di dálam pandjára*.
 HECHTHEID, vr. *katégóhan*.
 HECHTING, vr. *penjambongan*.
 —, vereeniging, *perhoebongan*.
 HECHTPLEISTER, vr. *kójo penghoebongan*.
 HECHTSEL, o. *sasamboengan*.
 HEDEN, bijw. *har'ini*, *ini hárt*, L., *saká-rang ini*.
 — morgen, *pági ini*, *ini pági*, L.
 — nuiddag, *nanti sóré*.
 HEDENDAAGS, bijw. *sakárang djoega*, *paáda mása sakárang*.
 HEDENDAAGSCH, b. n. *jmg sakárang*, *mása jang sakárang*.
 De — e gewoonten, *áadat mása jang sakárang*.
 Naar de — e wijze, *seperti tjára sakárang ini*.
 HEEL, b. n. onbeschadigd, *tíada roesaq*, *gáloh*, *tíadu koerang sátoe apa*, *tráda píjah*, L., zie GEHEEL.
 Heelshuids, *dengan salámat*, *dengan tíada koerang sátoe apa*.
 —, bijw. zeer, *terlálao*, *sakált*, *amat*.
 — lang geleden, *soedah lama sakáli*.
 — vroeg, *terlálao siang*.
 HEELAL, o. zie GEHEELAL.
 HEELBAAR, b. n. *jang dápat di somboh*, *kasombohan*.
 HEELDER, m. zie HELER.
 HEELEN, b. w. *menjombokkan*, *mengóbáti*.
 Al wie mijne gemalin kan —, *bárang stápa dápat menjombokkan istrikoé*.
 —, o. w. *somboh*, *djádi bájiq*, *djádi njáman*.

HEELING, vr. *sombóhan, hál djádi bájiq, hál somboh.*

HEELKRUID, o. *dáwon obat.*

HEELKUNDE, vr. *ilmoe mengobáti loeka.*

HEELKUNDIG, b. n. *atas pri mengobáti loeka.*

—, in de heelkunde ervaren, *faham paadda ilmoe loeka, táhoe mengobáti loeka.*

HEELMEESTER, m. *djarráh, Ar., thabib, Ar., méster, Ned. doekoenjang mengobáti loeka, doekoen dárah.*

HEELPLEISTER, vr. *kójo.*

HEELSTER, vr. *parampoewan jang sanpan bárang jang di tjóeri, parampoewan jang memblí bárang glap.*

HEEN, bijw. *sána, sitoe, mána.*

Daar —, *kasána, kasitoe, sablahána.*

Waar —? *kamána?*

Hij is al —, *ta soedah pergi.*

— en weér gaan, *lálóe lálang, pergi dátang, ber-oelang-oelang, Isk. 376.*

De tijd ging met — en weér loopen voorbij, *dengan lálóe lálang waqtóe soedah liwat, (lálóe).*

Waar wil dat —? *mána bóleh?*

Hier —, *sablah kamárt.*

Daar —, *sablahána.*

Dat gaat nog —, *itoe bóleh.*

Ga —! *laloelah! pergilah!*

Door —, *troes.*

Ergens —, *di mána-mána.*

En zij allen gingen nu —, *makka segalla marika-itoe-poon berdjálanlah, S.R. 2.*

HEENBRENGEN, b. w. *membáwa.*

HEENDRIJVEN, b. w. *menghálaw.*

HEENGAAN, o. w. *pergi, pegi, pigi, L., berangkat.*

HEENLOOPEN, o. w. *lári, membáwa dirí.*

HEENREIZEN, o. w. *berangkat.*

HEENRIJDEN, o. w. (te paard), *pergi berkoeda.*

HEENVAREN, o. w. *pergi berlájar, pergi berpráhoe, pigi sama práhoe, L.*

HEENVLIEGEN, o. w. *pergi terbang.*

HEENWAAIJEN, o. w. *di angkat angin, di terbangkau angin, di báwa óleh angin.*

HEENZWERVEN, o. w. *pergi mengombára, pigi melantjong, L., kalána.*

HEER, o. heir, leger, *bála, bala-tantára, zie HEERLEGER en HEERSCHAAR.*

HEER, m. (van God), *Toehan, rabb, Ar., doch gewoonlijk rabbi, dat: „mijn heer” beteekent.*

—, (van een' mensch), *toewan, emir, Ar., mir, Perz., goesti, Jav., pamadjikan, L., poekoeloen, Kw., páti, Jav., náta, Jav., sénjor, van senhor, Port.*

De — e God, *Toehan Allah, hadrat Allah, Ar.*

De — der heerscharen, *Rabbo'-aalamín.*

De — van het land, *toewan tánah.*

—, vorst van Celebes, *kraá-in, krá-jing.*

De Groote — Gouverneur-Generaal,

Toewan besaar Goernadoer Djéndral, zie GROOT.

— der zon op Timor, *oesinénoe.*

— des huizes, *tsamad, Ar., toewan roemah.*

Mijn—, (in de hoftaal veel hooger dan het gewone: mijnheer, en met „my lord” overeenkomende), *toewankoe.*

Mijn—, (gewone spreektrant), *toewan.*

Als — begeeren, *handaq bertoewan.*

Als — erkennen, *pertoewan.*

Als mijn— gelieft te komen, *káloetoe-wan soeka dátang.*

—, prins, (titel van de hoofden der familie van Mohammed, afstammende van Alie en Fathimah), *sayid, Ar.*

— daar men onder dient, *pamadjikan L., toewan, (toen is minder dan toewan).*

—, titel of woord om deftige personen en soms ook aanzienlijke Chinezen aan te spreken, *kijaai.*

Die als — geëerbiedigd wordt, de heerscher, *jang di pertoeowan.*

Tot — hebben, *toewankan, bertoewan, buttoewan, L.*

—, (titel voor Chinezen van rang op de Maleische kust), *intji.*

Jonge —, *sinjon.*

HEERBAAN, vr. *djálan besaar, djálan rája, minhádj, Ar.*

HEERENDIENST, vr. *kardja kompent, L.*

HEERENHUIS, o. *roemah besaar, gedong.*

HEERENKINDEREN, o. meerv. *ánaq pertoe-wánan.*

HEERENKNECHT, m. *hambú toewan, boedjang jang djága sama toewan, sákei.*

HEERGEWADEN, o. meerv. *oepeti.*

HEERLEGER, o. heirleger, *bala-tantarâ.*

En al de —s bonden den strijd aan, *makka segalla bala-tantarâ poon mengikat praug.*

De aanvoerder van het Romcinsche —, *pengandjar lasjkar Roem, Isk. 41.*

HEERLIJK, b. n. *indah-indah, bágoes sukáli, L.*

Zeer — zijn al de werken des Heeren, *makka terláloe indah-indah segalla perboewátan toehan.*

HEERLIJKHEID, vr. *kamoeliáan, obhat, Ar.*

—, bezitting van eenen heer, *tánah dátóeq.*

HEERSCHAAR, vr. *bala-tantarâ, serwa.*

De Heer der heerscharen, *Toehan samista álam, Toehan serwa sakalian.*

HEERSCHAP, o. *toewan, pamadjikan, L.*

HEERSCHAPPIJ, vr. *pertoewánan, pamarintáhan, solthanat, Ar., malkoet, Ar.*

— over eene provincie, *wilájat, Ar., pamarintáhan residensí.*

De zon heeft — over den dag en de maan over den nacht, *makka mata-hári memarintahkan siang serta boelan memarintahkan málam.*

—, geslacht van opvolgende koningen, *peteroenan rádjá-rádjá*.

HEERSCHEN, o. w. *memarintahkan, kassi parintah, L., pertoevan, Hoft.*

HEERSCHER, m. *toewan, pamarintah, jang di pertoevan, Hoft., jang pégang parintah.*

HEERSCHING, vr. *pamarintahan.*

HEERSCHOUW, vr. *monstering, pamariksáan bala-tantará.*

HEERSCHZUCHT, vr. *ingin akan pamarintahan, kapéngin máw pégang parintah, loba akan pamarintahan.*

HEERSCHZUCHTIG, b. n. *ber-ingin (berkahan-dag) akan pamarintahan, pádan, L.*

—, zie **EEZUCHTIG**.

—, *bijw. dengan ingin akan pamarintahan.*

HEERSPITS, vr. *haloewan bala-tantará.*

HEERTOFT, m. *angkátan bala-tantará.*

HEERTROS, m. *bárang-bárangnja ba'a-tantará.*

HEERVAART, vr. zie **HEERTOFT**.

HEERVOBST, m. *panglima prang, djéndral, Eur.*

HEERWEG, m. *djálán besaar, djálán rája, minhádj, Ar.*

HEESCH, b. n. *seraq.*

— *worden, djádi seraq.*

Eene — *stem, soewára jang seraq.*

HEESCHIED, vr. *sákit seraq, sákit páraw.*

HEESTER, vr. *póhon ketjil*, (deze vertaling drukt het even als: *tanáman* niet volkomen uit).

— *met een geschakeerd blad, (Justicia picta), poeding.*

De —, (*Gardenia flore simplice*), *sang-klápa.*

Zekere wilde — *met zoste vrucht, roekam.*

HEET, b. n. *pánas, (vooral van de zon).*

—, (*van heet water*), *hángat*, (dat in de lage taal voor: „laauw” gebruikt wordt).

Niet zeer —, *zachte warmte, lemah pánas.*

— (*op de tong*), *pedas, pedis, verb, pedes, Soend.*

—, *brandend, (van eene wonde), peréh.*

—, (*zoo als de levenswarmte of hitte door veel inspanning veroorzaakt*), *soeh, soehoe.*

Het — *e seizoen, moesim pánas, mása pánas, moesim kamáraw.*

Laauw, warm en — *water, ajer soewam, ajer pánas dan ajer hángat.* (In de lage taal is de vertaling: *ajer hángat, ajer pánas dan ajer bedidih*).

— *en gezwollen, (zoo als de lippen door het gebruik van betel, enz.), djontor.*

De — *gewesten, benoewa jang pánas.*

— *ijzer, bessé pánas.*

Eene — *e koorts, demam pánas.*

Op — *e kolen staan, (fig.) indjaq doert.*

Op — *er daad, baaddar, L., kadapátan berboewat.*

— *maken, menghángatkan, békin pánas.*

— *van het gaan of arbeiden, soehoe.*

Het — *hebben, — zijn, berpánas.*

Spaansche peper is —, *makka tjábé ada pedas.*

— *e kerry, goelei pedas.*

—, *happig, gretig, biráhi, ingin, kapéngin, L.*

—, *geil, gátal, doekána.*

Een droog en zeer — *land, tánaah jang kring dan hángat.*

In het — *ste van den strijd, di tengah prang.*

—, *bijw. pánas, atas prt jang pánas.*

HEETEN, b. en o. w. *noemen, menamá-t, seboetkan, membrí náma, kassi náma, L.*

—, *den naam dragen van, namákoé, (1e pers.) namámoé, (2e pers.) namánja, (3e pers.)*

Geheeten, den naam dragen, bernáma.

Ik heet u *Mahmod, akoe menamá-t angkaw Mahmod, loe goewa kassi náma Mahmod, L.*

Men heet mij *Sri Ráma, namákoé Sri Ráma di seboet órang.*

Hij heet *Abas, namánja Abas.*

Gij heet *Kibín, namámoé Kibín, loepoenja náma Kibín.*

Ik heet *Alie, namákoé Alé, goewa poenja náma Alé.*

Dat heet *dapper, itoe bránt namánja.*

Op die wijs, o *Gebieder! heet het eene volmaakte audientie, demikiénlah, já toewankoe semporna semánja namánja, Ism. J. 9.*

Hij heette deze *geschiedenis, makka di namá-t ia sikkájat ini.*

Hoe heet dat? *apa namánja itoe? náma apa itoe?*

— *liegen, perdoestákan, bílang djoesta, L.*

Welkom —, *sila, silákan, membrí sa lámat dátang, kassi salámat dátang.*

—, *beduiden, arti.*

Wat heet dat in de *Javaansche taal? apa artinja itoe paadda bahása Djáwa?*

—, *gebieden, soeroh.*

— *te zwijgen, soeroh diam.*

HEETEN, b. w. *hect, warm maken, békin pánas, L., panassin, L., memánaskan, menghángatkan.*

HEETHEID, vr. *prt jang pánas (hángat) kapadásan, zie HEET.*

HEETHOOFD, o. m. en vr. *hâti pánas.*

HEETHOOFDIG, b. n. *prang proes, pánas.*

HEF, vr. *heffe, ampas, L., táhi, pakat.*

De *heffe des volks, órang hina dina.*

HEFBOOM, m. *pengongkil, penátang.*

—, *breekijzer, línggis.*

HEFFE, vr. zie **HEF**.

HEFFEN, b. w. *angkat, táting, tádal.*

Het hoofd omhoog —, *mengangkat ka-pála ka-átas (ka-tinggi.)*
 Iets zwaars —, *opbeuren, tátang bằrang jang brat.*
 De handen met het vlak ten hemel —, *menádzahkan kadoewa blah tángan kalángit.*
 En hief haar op den olifant, *makka di nằjngkannya ka-átas gádzah.*
 Schatting —, *toentoet oepeti, poengoet charádzat, poengoet tjoekei.*
HEFFER, m. *orang jang mengangkat.*
 —, *gaarder, pertanda, jang poengoet, jang toentoet.*
HEFFING, vr. *pengangkátan, penatingan*, zie **HEFFEN**.
 —, *inning der belasting, pemoengoetan.*
 —, *belasting, tjoekei, charádzat, dát.*
 —, *zekere gerechtigheid, tol, antaran-táran.*
HEFOFFER, o. *persoembáhan angkat-angkátan.*
HEFT, vr. zie **HECHT**.
HEFTIG, b. n. zie **HEVIG**.
HEG, vr. *hegge, págar*, zie **HAAG**.
HEI! *tusschenw. hei, hát.*
HEI, vr. *heiblok, ibor.*
HEI, vr. zie **HEIDE**.
HEIBLOK, vr. *ibor.*
HEIDE, vr. *tánah pásir, tánah kring.*
 —, *heideplant, tjantigi, dáwon tjámára, tharfá, Ar.*
HEIDEN, m. *orang káfir, watzand-j, Ar.*
 —, zie **AFGODENDIENAAR**.
HEIDENDOM, o. *segalla orang káfir, sjirk, Ar., chalájig, Ar.*
 Het evangelie aan het — *verkondigen, mengchotbatkan indjil kapada orang káfir.*
HEIDESTRUIK, m. zie **HEIDE**, 2°. *bet.*
HEIDIN, vr. *parampoewan káfir.*
HEIJEN, b. w. *tárík ibor, memádzoqkan ombároeh.*
HEIJER, m. *koeli jang tárég ibor.*
HEIJING, vr. *pekardjään tárég ibor.*
HEIL, o. *bahagia, salámat, Ar., chaláts, Ar., dawlat, Ar., marta, Kaw.*
 Volmaakt —, *salámat jang semporna.*
 Zeer uitstekend is mijn —, *terlálao sakáli bahagia hamba.*
 —, *bravo! thoeba, Ar.*
 — *wenschen in het nieuwe jaar, kassí salámat táhon bároe, L., membri salámat paadda táhon bahároe.*
 —, *nut, goena, pergoenáan, fá-ídat, Ar.*
HEILAND, m. *meséfi, Ar.*
 De —, *el meséfi, moechalíts.*
 Jezus Christus is de — *der menschen, Isa el Meséfi útoelah mochalíts orang.*
HEILBEDE, vr. *salám dòá.*
HEILBEGEERIG, b. n. *jang mentjahlári salámat, jang ingin akan chuláts.*
HEILBRON, vr. *póhon (ziineb.) salámat, atsal chaláts, Ar., iboe kabedjikan.*

—, *gezondheidsbron, prigí tséhat, soemoer ajer kasalamátan.*
HEIGROND, m. (voor heipalen,) *tánah ombároeh.*
HEILIG, b. n. *soetji, goedoes, Ar.* (Beide woorden komen in oude geschriften niet voor, maar worden door *saqtí* vervangen, welk woord „magtig in bovennatuurlijken zin” te kennen geeft en alzoo meer op personen betrekking heeft, die door boetedoening in de eenzaamheid van de Goden met buitengewone krachten beedeeld zijn, dan wel op diegenen, welke door reinheid in wandel en onwankelbaarheid in geloof, als heilig beschouwd worden.)
 De — *e geest, roh el goedoes, Ar., njává jang soetji.*
 — *e zaken, fará-ídl, Ar.*
 Voor — *verklaard worden, di njátakan goedoes.*
 —, *geheiligd, moekarram, Ar.*
 De — *e schrift, (der Mohamedanen,) el mothshaf, Ar., el-kitáb, Ar.*
 De — *e schrift, kitáb jang goedoes, kitáb orang natsaránt.*
 — (in den zin van *sacer*,) *harám, Ar.*
 — *e plaats, magdis, Ar.*
HEILIGDOM, o. *magdis, Ar., beít el moqqadas, (dit is ook Jeruzalem om des tempels wille.)*
 — *te Mekka, mesdjid el-harám, Ar.*
 — *men, útrám, Ar.*
HEILIGDOMHUISJE, o. (bij de Chinezen,) *boqtji, Chin.*
HEILIGE, m. en vr. *orang goedoes, orang soetji.*
 De — *n, wákt-wákt.*
 Braminsche —, *brahmá risji.*
 Een aarts —, *mahá risji.*
 Beeldtenis van eenen chineschen —, *tápékong, topékong.*
HEILIGEN, b. w. *goedoeskan, mengoedoeskan, taqdiskan.*
 Iemand, die heiligt, *toeheligt, moeqaddis, Ar.*
 —, *tot een heilig gebruik afzonderen, taqdiskan.*
HEILIGHEID, vr. *prí jang goedoes, kasoetjian, taqdis, Ar.*
 Zijne —, *baginda, bagawan.*
HEILIGING, vr. *taqdis, Ar.*
HEILIGJE, o. *pátong orang goedoes, gambar orang goedoes.*
HEILIGLIJK, *bijw. atas prí jang goedoes, dengan lákoe djálan jang soetji.*
HEILIGKAS, vr. *tjandí.*
HEILIGMAKEND, b. n. *jang menggoedoeskan.*
HEILIGMAKER, m. *pengchaláts.*
HEILIGMAKING, vr. *persoetjian, hál menggoedoeskan.*
HEILIGSCHENDER, m. *orang jang meroesaqkan bằrang jang moqqadas.*
HEILIGSCHENDING, vr. *heiligschennis. pe-*

roesâkan barang jang moggadas, (harâm,) pelanggâran tempat jang harâm.
HEILIGVERKLARING, vr. *hâl menggoedoestan.*
HEILLOOS, b. n. *tjelâka, málang.*
 —, zeer boos, goddeloos, *djâhat, kapista.*
 Een — ontwerp, *niat jang djâhat.*
 Eene heillooze reis, *perdjâlânan jang tjelâka.*
 —, bijw. *dengan tjelâka, dengan oentoeng málang.*
HEILLOOSHEID, vr. *snoodheid, kadjahâtan, pri jang kupista.*
HEILRIJK, b. n. *bersalâmat, kasalamâtan.*
HEILWEG, m. *djâlan jang kasalamâtan, tsirâth el mostaqim, Ar.*
HEILWENSCH, m. *salâm, Ar., tâbeq, tâbeh, soembah, taslim, Ar., tahijat, Ar.*
 Eenen — *uiten, membri salâm, kassi salâmat, L.*
HEILZAAM, b. n. *bâjig, bergoena, bersâ-ídat, bersalâmat.*
 Een — *genesmiddel, obat jang bâjig.*
 Een heilzame raad, *bitjâra jang bergoena.*
 Eene heilzame vrede, *perdamé-ân jang bersalâmat.*
 Heilzame wenken, *isjârat jang bersâ-ídat.*
HEILZAAMHEID, vr. *salâmat, goena, fâ-ídat, Ar.*
HEIMELIJK, b. n. *geheim, terboent, glap.*
 Eene — *e zaak, perkâra rahsia.*
 — *e zonden, dosa jang terboent.*
 —, bijw. *bersemoent, dengan glap, dâlam kaglâpan, dengan bersemoent, menjtoert-tjoert, semboent-semboent.*
 — *wegzeilen, berlâjar bersenboent.*
 — *binnen brengen, menjtoert-tjoert bâwu mâsoq.*
HEIMELIJKHEID, vr. *pri jang bersemoent.*
HEIMFJE, o. *djangkriq ketjil.*
HEIMWEE, o. *rindoe dendam akan negrinja, kapéngin mâw poelang ka-negrinja.*
HEINDE, bijw. *dekat, damping, ampir, ham-pir.*
 — *en ver, dekat dan djâwh.*
HEINEN, b. w. *memagârt, zie OMHEINEN.*
HEINING, vr. *pâgar.*
 Bamboezen —, *pâgar boeloh, pâgar bamboe.*
 — *van palen, palissaden, pâgar tiang kâjoe.*
HEINSLOOT, vr. *pârit jang mengoelilingt tânah.*
HEIPAAL, m. *tiang ambâroh.*
HEIR, o. *zie HEER.*
HEISA! *tnsschenw. âjo-âjo! sâbaslah!*
HEK, o. *pâgar kâjoe, hék, Ned.*
 Getralied —, *pâgar djâla-djâla, pâgar kist-kist.*
HEKEL, m. *penggâroq gandja, sisir gandju.*
 Iemand over den — *halen, menghardiq,*

mâké, (kwaad van hem spreken,) meng-ompot.
 —, afkeer, *djemoe, awdz, Ar.*
HEKELAAR, m. *orang jang menjerboeq gandju, (menjisir, menggâroq gandja.)*
HEKELDICHT, o. *sâr sindiran, L., siâr sindiran.*
HEKELDICHTER, m. *pandai siâr sindiran, toekang sair sindiran, L.*
HEKELEN, b. w. *tinggar, serboeq.*
 Vlas —, *serboeq (menjerboeq) gandja, menjisir gandja, tinggar gandja.*
 —, *scherp doorhalen, menghardiq.*
HEKELING, vr. *penjerboekan.*
 —, *fig. penghardikan.*
HEKELSCHRIEF, o. *soerat sindiran.*
HEKGELD, o. *oewang pabéjan.*
HEKS, vr. *penjoelap parampoewan, parampoewan jang djâdi soenglap, L.*
HEKSEN, o. w. *zie TOOVEREN, enz.*
HEKSLUITER, m. *ânag pemboentoet.*
HEL, vr. *plaats van rampzaligheid, nâraka & patâla, Sansk., djehennam, Ar., djahim, Ar., lathla, Ar.*
 —, *beteekent in den bijbel somtijds graf- en aardkuil: goebor, liang tânah.*
 De eerste der zeven — *len, hoethamat, Ar.*
 De afgrond der —, *telâga nâraka, sidjin, Ar.*
 —, *van een schip, tmbâ-roewang.*
 Als hij zijne gebeden verrigt en zijne vasten waarneemt en aalmoezen uitreikt en ter bedeavaart opgaat, zal hij gewisselijk door God van het — *vuur afgehouden worden, ap-abila soembahjang ia dan poewâsa ia dan mengaloewarkan zakât ia dan nâjig hadji ia nistjâja di karamkan Allah tâlâta akan dia derri paadda âpti nâraka, Omd. 42.*
HEL, b. n. als: *eene helle stem, soewâra jang njâring.*
 Op — *len middag, tatâkâ rambang mata-hârt, paadda tengah hârt.*
 Eene — *le vlam, njâla jang amat trang.*
HELAAS! *tusschenw. adoh, adohi, hâi, Ar.*
HELD, m. *orang brânt di prang, hoeloebâlang, pahalawân, pahloewân, Perz., orang perkâsa, wira, Jav., djohan, Perz., ghâzi, Ar.*
 Uitgelezene — *en, hoeloebâlang jang pilehan.*
HELDENDAAD, vr. *perboewâtan pahalawân, perboewâtan orang brânt.*
HELDENBUDJ, vr. *kabedjikan pahalawân.*
HELDENMOED, m. *kabranian, gumbira.*
HELDENTIJD, m. *zamân pahalawân.*
HELDER, b. n. *trang, tjawâtja, tjowâtja, njâring, bening, L., hening, djerneh, tjaria, tjârah.*
 Het licht, dat — *aan den hemel is, trang tjawâtja di tjakrawâla, Mi. Br.*
 Hare stem is — *en liefelijk, makka*

soewarânja *âda njâring lâgi merdoe boenjânja*.
 Een — denkbeeld, *ingâtan jang trang*.
 Een — glas, *kâtja jang hening, kâtja jang bening, L.*
 — water, *âjer hening, âjer jang bening, âjer djerneh*.
 Een — e nacht, *mâlam tjawâtja*.
 Een — e spiegel, *tjermin jang tjârah*.
 Een — e kijker, *trôpong jang tjârah*.
 —, zindelijk, rein, *tjeria, soetji, brisih*.
 — klinkend, doordringend, *marsik*.
HELDEREN, o. w. *djâdi trang, djâdi djerneh*, zie **HELDER** en **OPHELDEREN**.
HELDERHEID, vr. *katrângan, pri jang hening*, zie **HELDER**.
 — der stem, *njâringnja soewâra*.
HELDERTJES, bijw. *dengan tjeria, brisih, L., prisih*.
HELDHAFTIG, b. n. *brâni, perkâsa, wirâwan, Jav.*
HELDHAFTIGHEID, vr. *kabranian, gâgah brâni, gumbirâ*.
HELDHAFTIGLIJK, bijw. *dengan perkâsa*.
HELDIN, vr. *orang parampoewan jang brâni (perkâsu)*.
HELEN, b. w. verbergen, *semboenikan, boenikan, memboenikan*.
 Gestolene goederen —, *semboenikan bârang jang di tjoeri*.
HELER, m. *orang jang semboenikan bârang jang di tjoeri, orang jang mengglapkan bârang jang di tjoeri*.
HELFT, vr. *satengah, pertengâhan, nisf, Ar.*
 De — is reeds verkocht, *satengah soedah di djoewal*.
 Op de — van het werk, *paadda pertengâhan pekaradjâan*.
 De — van den dag, juist middag, *sakrat hâri, tengah hâri*.
HELING, vr. *penjemboenian*.
HELLEBAARD, m. *lambing, herbat, Ar.*
HELLEBAARDIER, m. *badawanda, badoewanda*.
 Bevelhebber der —s, *panghoeloe badawanda*.
HELLEN, o. w. overhellen (van regstandige voorwerpen), *singit*.
 Het vaartuig helt met den mast op zijde, *prâhoe singit*.
 —, (meer van vlakke voorwerpen), *miring*.
 De weg helt af, *makka djâlan itoe miring*.
 —, overhellen, (van boomen) *tjenderong, tjondong*.
 Al de boomen hielden over, *segalla pohon kâjoe poon tjenderong*.
 Tot zijne godsdienst over —, *meng-eling kapada agamânja*.
 Een schip doen —, (krenge), *singitkan kapal*.
HELLEND, b. n. *jang singit, jang miring, jang tjenderong, jang meng-eling*, zie **HELLEN**.

HELLEVEEG, vr. *parampoewan jang bingis sakâli*.
HELLEWAARTS, bijw. *ka-nâraka*.
HELLEWICHT, m. en vr. *ânaq sjêthân, ânaq nâraka*.
HELLING, vr. overhanging, *singit, miring*, zie **HELLEN**.
 —, plaats waar de vaartuigen op den wal gehaald worden, *kalângan*.
 Op de — halen, *mengâlâng*.
HELM, m. (ijzeren stormhoed), *katoepong, serkoela*.
 Eenen — dragen, *berkatoepong*.
 Eenen — opzetten, *uengenâkan katoepong*.
 —, van ter wereld komende kinderen, *salâpoet, serkoela, boengkoes*.
 Met eenen — geboren, *djâdi (di per-ânaqkan) bersalâpoet, boedag kaloewar boengkoes, boedag kaloewar serkoela*.
 —, zie **DUINHELM**.
 —, distilleerkolf, *koekoesan*.
HELMPLANT, vr. zie **DUINHELM**.
HELMSTOK, m. *gintjiran kamoeot, tjelâga*.
HELMTOP, m. *pontag katoepong*.
HELPE, b. w. *toeleng, menoeleng, belâ, belâkan, berbelâkan*.
 De arme menschen —, *toeleng orang miskin*.
 — in den oorlog en in eenig zwaar werk, *bantoe*.
 Geholpen worden, *di toeleng, di bantoe*.
 Naar vermogen —, *toeleng dengan sabbêleh-bolehnja*.
 Zeg, wilt gij helpen? *apa, handaq menoelangkah angkaw? S. R. 146*.
 Indien mijnheer mij geliefte te —, *kâlœ toewan soeka toeleng sama sahâja, L.*
 Ware het niet uit mijne vrees voor den toorn van mevrouw de vorstin ontstaan, voorwaar ik zou haar niet geholpen hebben, de vorstelijke telg te verwerpen, *djikalaw tiâda derrî paadda tâkoet hamba akan morika toewan poetrî nistjâja tiâda akan handaq hamba menoeloengi toewan poetrî paadda memboewangkan padoeka anakanda itoe. Isk.*
 —, van nut zijn, *bergoena, berfâidat*.
 Daar is geen — meer aan, *itoe tiâda dâpat di toeloengi lâgi*, (van eenen zieke), *itoe orang tiâda ter-obât lâgi*.
 In den grond —, *membinasâkan, meng-âramkan*.
 Hij kan dat niet —, *itoe boekan dia poenja sâlâh*.
 — werken, *tampoe, tampaw*.
 Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig! *demmi Allah taâla!* (Gewoonlijk slechts: *demmi Allah!*)
 Van kant —, *boenoh, memboenoh*.
HELPER, m. *orang jang menoeleng, penoeleng, nâtsir, Ar.*

— in oorlog of zwaar werk, *orang jang membantoe, pembantoe.*
HELPEZEL, o. *hennepzeel, bretél.* Fr., *tâli tjelâna.*
HELSCHE, b. n. *sjêthâni, pri nâraka.*
 — ontwerp, *niat sjêthâni.*
HEM, pers. voorn. 3 naamv. *kapada dia, sâma dia, L., kapadânja.*
 Ik heb — het zwaard gegeven, *makka akoe soedah membrî pedang itoe kapadânja, sahâja soedah kassi itoe pedang sâma dia, L.*
 —, 4 naamv. *dia.*
 — heb ik niet gebragt, *makka ia tiâda hamba bâwa.*
 Ik heb — gezien, *kita telah melihat dia, sahâja soedah lihat dia.*
 — ken ik maar haar ken ik niet, *kita kenal dia tetapi parampoewan itoe kita tiâda kenal.* (dit moet door omschrijving vertaald worden, dewijl hem en haar *dia* beteekenen).
HEMD, o. *kamedja*, (van het Port. *camisa*; de inlander draagt geen hemd), *sabî, Perz.*
 Een — zonder mouwen, *sabidj, Ar.*
 Een schoon —, *kamedja brisih.*
 Onder —, *kamedja dâlam.*
HENDROK, m. zie **BORSTROK.**
HENDSKNOOP, m. *kantjng kamedja.*
HENDSKRAAG, m. *lêher kamedja.*
HENDSMOUW, vr. *tângan kamedja.*
HEMEL, m. de zigtbare —, *lângit.*
 De sterren des —s, *segalla bintang di lângit.*
 — en aarde, *boemi dan lângit.*
 —, uitspansel, *tjakrawâla.*
 Den loop des —s, *peridâran tjakrawâla.*
 —, verblijfplaats der zaligen, *sorga, swarga*, (eigenlijk de — van Indra), *kiângan, ka-indrâan*, liever: *tampat orang chalâts.*
 Het rijk der —en, *karadjâan sorga.*
 De zevende —, *lângit jang katoedjoh, Mir.*
 Indien de — wil, *insjâ Allah.*
 Kristallijncn —, een der troonen Gods, *krâst.*
 O —! *jâ ilâh! amboy!*
 —, (woord van verwondering), *alng.*
 — van een ledekant, bedstede enz., *lângit-lângit, tendah, tendah.*
 De huwelijken worden in den — gesloten, *kâl kâwin itoe di taqdirkan Allah.*
HEMELBESCHOUWING, vr. *pemandângan lângit, (falak).*
HEMELBESCHRIJVING, vr. *penjoerâtan lângit, (falak).*
HEMELBODE, m. engel, *melâjikat, Ar.*
 —, zending, *rasoel*, (bijzonder vai Mohammed, en dan: *rasoel Allah.*)
HEMELBOOG, m. *langkong lângit, falak, Ar.* (ook: *biroe lângit*, d. i. het blaauw des hemels).
HEMELDAUW, m. *ombon.*
HEMELN, o. w. *nâjig ka-sorga, meninggal.*
HEMELHEIR, o. *tantarâ lângit, serwa lângit.*

HEMELHOF, o. *firdoes, Ar., djennat, Ar., sorga.*
HEMELHOOG, b. n. *tingginja lângit, terlâloe amat tinggi, sampei ka-lângit.*
HEMELKAART, vr. *peta falaq, soerat palaq, L.*
HEMELKLOOT, m. *boelat lângit.*
HEMELLICHT, o. *bintang, penerângan lângit.*
HEMELLING, m. en vr. *orang chalâts, orang kiângan, orang jang di sorga, isi sorga.*
 Isk. 4.
HEMELLOOP, m. *per-idâran (perkitâran) tjakrawâla.*
HEMELLOOPKUNDE, vr. *ilmoe perkitâran tjakrawâla.*
HEMELPOORT, vr. *pintoe sorga, Mir.*
HEMELRIJK, o. *karadjâan sorga.*
HEMELSBLAAUW, b. n. *biroe lângit.*
HEMELSBROOD, o. *mann', Ar.*
HEMELSCH, b. n. *sorga, (samâwi, Ar.)* doelt geeft bij Javanen een verward denkbeeld, omdat het in het Javaansch „eene omheining van jonge bamboes” beteekent).
 — geluk, *salâmat sorga, bahagia sorga, chalâts.*
 — wezen, *orang kiângan, orang derri ka-indrâan.*
 — e nimf, *bidiâdâri.*
 — verblijf, *sorga lok, indra loka.*
HEMELSGEZIND, b. n. *berkahanâq akan sorga.*
 —, vroom, *tsâlek, Ar.*
HEMELSPHEER, vr. *tjerchi, Perz., falak, Ar.*
HEMELSTEEKEN, o. *tanda lângit, bordj, Ar.*
 Een — van het oosten, *soewâtoe bordj' derri paadda masjriq.*
HEMELSTREEK, vr. *fihaq lângit, tapat, zie LUCHTSTREEK.*
HEMELTOORTS, vr. *mata-hâri.*
HEMELVAART, vr. *nâjig sorga, miradj, Ar.*
 De —, (des Heeren), *sollâq, Ar.* (De *mîradj* is de gewaande — van Mohammed).
HEMELVAARTSDAG, m. *sollâq, Ar., hâri sollâq.*
HEMELVREUGD, vr. *nimat sorga, kasoekâin orang chalâts.*
HEMELWAARTS, bijw. *ka-lângit.*
 De oogen —! *pandanglah ka-lângit!*
HEMMEN, b. w. *dâhem, dahem, berdâhem.*
HEN, pers. voorn. 4 naamv. m. en o. *meerv. marika-itoe, dia, dia orang, L., orang itoe.*
HEN, vr. *âjam betinu, âjam parampoewan, L., dadjâdj, Ar.*
 Broci —, *âjam mengeram, âjam biang, L.*
 Leg —, *âjam betelor.*
 —, die nog niet legt, *âjam dâra.*
HENEN, bijw. zie **HEEN.**
HENG, vr. zie **HENGSEL.**
HENGEL, m. *kâjil, pantjing, L.*
HENGELAAR, m. *orang pengâjil, orang pemantjing, L.*
HENGELN, o. w. *mengâjil, pantjing, mantjing, manantjing, L.*
 In enen vijver —, *mengâjil di kalum memantjing di êmpung, L.*

Ik heb al eens gehengeld, maar nog niets vernomen, *sahaja* soedah pantjing tapi *sahaja* belum dengar apa-apa.

HENGELING, vt. pengajilan, pemantjangan, L.

HENGELROEDE, vt. djoeran kâjil, djoeran pantjing, L.

HENGELSNOER, o. tâli pantjing, L., tâli kâjil.

HENGSEL, o. êngsel, verb., pegangan, pemangan.

Een —, heng van een venster, *tangan* *bessi djandela*.

HENGST, m. koeda djantan, koeda lâki-lâki, L.

Het bespringen door eenen —, *mendjantan*.

Wel gevoede —en, koeda djantan jang *terptâra bâjig-bâjig*.

Een onbesuïde —, koeda rambang-rambang.

HENGSTIG, b. n. mâw mendjantan, mâw bekaq, L.

HENNEGAT, o. *lobang kapala kamoedi*.

HENNEP, m. *gandja, gindjeh*, Soend., *hoent*.

— braken, *serboey gandja*.

Gebraakte —, *gandja serboey*.

HENNEPBLADEREN, o. meerv. *kasjisjat*, Ar., *dâwon gandja*.

HENNEPZAAD, o. *bidji gandja, sjah dânah*, Perz.

HER, vt. duim van een deurhengsel, *soesoh pintoë*.

HER, bijw. in: van ouds —, *derri zamân di hoeloe kala*.

—, wederom, nogmaals, *poela, lâgi sakâli*.

HERADEMEN, o. w. *bernafas poela, bernapas lâgi, L.*

HERAUT, m. *bantâra, abantâra*, ('s konings zwaarddrager, die tevens zijne bevelen bekend maakt).

Binnen—, *bantâra dâlam*.

Buiten—, *bantâra balang*.

HERBAKKEN, b. w. *bâkar poela, bâkar lâgi sakâli*.

HERBAREN, b. w. *berânaq poela, berânaq lâgi sakâli*, zie BAREN.

HERBERG, vt. *roemah mâkan, manzil*, Ar., *pesanggrâhan*, Jav., *anzâl*, Ar., lees *anzâl*.

—, nachtverblijf, *tampat menginap, L.*, *tampat bermâlam, tampat perhentian*.

Eene goede —, *roemah mâkan jang bâjig, manzil el chayr*, Ar.

HERBERGEN, b. en o. w. *brî tampat, sâling, kassî menoempang, L.*

Geherbergd zijn, *dâpat tampat bermâlam, (menginap, L.) menoempang*.

HERBERGIER, m. toewan roemah mâkan, *djoeroe pesanggrâhan, panghoeloe manzil*.

HERBERGZAAM, b. n. *soeka mendjâmoe orang, kerim, Ar., moerah hâti*.

HERBERGZAAMHEID, vt. *kamoerâhan hâti, parângi orang jung soeka mendjâmoe orang*.

HERBINDEN, b. w. *ikat poela, ikat lâgi sakâli*.

HERBLINKEN, o. w. *kiloe poela, bekilap lâgi sakâli, L.*

HERBLOELJEN, o. w. *berboenga poela, berkumbang lâgi sakâli, L.*

De lîlie herbloeit op Java drie of viermaal in een jaar, *makka boenga bâkomy di Djâwa itoe berboenga poela tiga empat kâli dâlam sa-tâhon*.

Doen —, *berboengakan poela*.

—, fig. *djâdi râmê*.

HERBOREN, (worden,) b. n. *di perânaqkan poela, di baharoei poela*.

Doen — worden, *membaharoei*.

HERBOUWEN, b. w. *memboewat poela, bêkin lâgi sakâli, L., menegâ poela*.

HERBOUWING, vt. *pemboewâtan poela, pembêkinan lâgi sakâli*.

HERBRENGEN, b. w. *bâwa poela, bâwa lâgi sakâli*.

—, *terugbrengen, poelangkan, bâwu kombâti*.

HERDAAN, verl. deelw. *terboewat poela, di bêkin lâgi sakâli, L.*

HERDACHT, verl. deelw. *teringat poela, di ingat lâgi sakâli*.

HERDAGEN, b. w. *weder dagvaarden, sita lâgi sakâli, L., mendâwâ lâgi sakâli, panggil lâgi sakâli di bitjâra, (di depan hoekoem, L.)*

HERDENKEN, b. w. *mengira poela, pikir lâgi sakâli, ijang, L., zie HERINNEREN en GEDENKEN*.

HERDENKING, vt. zie HERINNERING.

HERDER, m. *gombâla, gôpâla*, Sansk., *orang djâga (kambing) pângon*, Jav.

De — bestaat om zijne schapen en de schapen bestaan niet om hunnen —, *makka gombâla itoe kârana dombânja dan domba itoe boekan kârana gombâlânja*.

—, leeraar, *pandita, goeroe, pâdri*.

HERDERDOM, o. *herdersleven, kahidôpan gombâla*.

HERDERIJ, vt. *gombâla parampoewan*.

HERDERLIJK, b. n. *tjâra gombâla, nâdat gombâla*.

HERDERLOOS, b. n. *tiâda bergombâla*.

—, zonder leeraar, *tiâda berpandita*.

HERDERSAMBT, o. *pekardjâan gombâla*.

— (van eenen leeraar,) *djawâtan pandita*.

HERDERSDANS, vt. *penarian gombâla, (onbek.)*

HERDERSFLUIT, vt. *soeling gombâla, bangsi gombâla*.

HERDERSHOND, m. *andjing gombâla*.

HERDERSHUT, vt. *djoeroemom, pondog gombâla*.

HERDERSJONGEN, m. *gombâla moeda*.

HERDERSLEVEN, o. *kahidôpan gombâla*.

HERDERSSTAF, m. *tongat gombâla*.

HERDERSTASCH, vt. *boqtjâ gombâla*.

HERDERSZANG, m. *njanjan gombâla*.

HERDOEN, b. w. *boewat poela, béktm lági sakáli, L.*
HERDOENING, vr. *pemboewátan poela, pem-béktinan lági sakáli.*
HERDOOP, m. *permandian bahároe, perman-dian lági sakáli.*
HERDOOPEN, b. w. *permandikan poela, per-mandikan lági sakáli, beroelang (membra-haroeft) permandian.*
HERDOOPER, m. *permandi poela, jang per-mandikan lági sakáli, jang beroelang per-mandian, jang membaharoeft permandian.*
HERDRUK, m. *peneráan poela, pentjítakan bahároe, pentjítakan jang kádoewa káli.*
HERDRUKKEN, b. w. *menerá poela, tjítaq lági sakáli.*
HEREENEN, b. w. *hímpou poela, koempol lági sakáli, menjowatoekan poela.*
HEREENING, vr. *perhimpoeenan poela, pe-koempoealan lági sakáli.*
HEREERLIJEN, b. w. *membájkít poela náma.*
HEREERLIJING, vr. *pembájkikan poela náma.*
HEREISCHEN, b. w. *toentoet poela, mínta kombáli.*
HEREISCHING, vr. *penoentoetan poela, per-mintáan kombáli.*
HERFST, m. *charif, Ar. De* — in Indië wordt onder den regenmoeson begrepen, dewijl er geen —, zoo als wij die kennen, bestaat; door: *moesim bárat of waqtoe memoengoet boewah-boewáhan, kan men er een denkbeeld van geven; mása menoewei is oogsttijd.*
HERGEVEN, b. w. *brí poela.*
 —, *teruggeven, mengembalikan, poe-langkan, kassí kombáli, L.*
HERGIETEN, b. w. *toewang poela, toewang lági sakáli.*
HERGLOELJEN, b. w. *memánaskan poela, békin pánas lági, L.*
HERGOOLJEN, b. w. *límpar poela, loetar poela, límpar lági sakáli.*
HERGRIPJEN, b. w. *tangkap poela, tangkap lági.*
HERGROEIJEN, o. w. *toemboeh poela, toem-boeh lági.*
HERHAALD, b. n. *ter-oelang, di oelang.*
 —, *bijw. ber-oelang-oelang.*
 —, *achter elkander, ber-íkoet íkoet.*
 —e *malen, bebrápa káli, bebrápa káli dáwr.*
HERHAALDELIJK, *bijw. ber-oelang-oelang, táloe-táloe, bertáloe-táloe.*
 Zevenmaal — *heen- en wedergaan, berdjálan-djálan toedjoh káli ber-oelang-oelang, Isk. 74.*
HERHALEN, b. w. *mengoelang, ber-oelang-oelang, kardja lági sakáli, boewat poela.*
 —, *herzeggen, ber-oelang-oelang káta, berkáta poela, berkáta (bilang, L.) lági sakáli.*
HERHALER, m. *orang ber-oelang-oelang.*
HERHALING, vr. *oeláangan.*

— *van eene misdaad, oeláangan sálah.*
 Bij —, *bijw. ber-oelang-oelang, bebrápa káli, toebi-toebi.*
HERHEFFEN, b. w. *angkat poela, angkat lági sakáli.*
HERHUWEN, b. w. *nikáh poela, káwin lági sakáli.*
HERINNEREN, b. w. *ingat poela, ingat lági, kenang, sadar, sedar.*
 Hij *herinnerde* zich zijner belofte, *makka ingatlah ía poela akan djandjinja.*
 Allen, die achter bleven, weenden omdat zij zich zijnen schoonen aanleg herinnerden, *makka sakalian jang tinggal itoe-poon tjoetjoeranlah ojer matánja sabablah ía terkenangkan boedi pakrutinja, A. M.*
HERINNEREND, b. n. *jang mengingatkan poela, jang kassí ingat lági.*
HERINNERING, vr. *kenang, sadar, sedar, tadzkívat, Ar., dzikir, Ar.*
 —, *vermaning, pengingatán.*
HERINNERINGSVERMOGEN, o. *tsifat pengingatán, penganágan.*
HERKAAUWEN, b. w. *mámah béjaq.*
 Al, wat onder de heesten den klaauw verdeelt en de kloof des klaauws in tweeën klieft en herkaauwt, dat zult gij eten, *sasoewátóe derri paadda segalla binátang jang berbahági koekoenja bolah doe-wa dan jang mámah béjaq itoe makka kámoes handaq mákan itoe.*
 De koe is een — *dier, makka sápt itoelah binátang jang mámah béjaq.*
HERKAAUWING, vr. *hál námah béjaq.*
HERKAMMEN, b. w. *menjísir poela, menjísir lági sakáli.*
HERKEEREN, b. en o. w. *báliq poela, báliq lági sakáli.*
 —, *teruggaan, poelang.*
HERKENNEN, b. w. *kenal, mengenál.*
 Eenen ouden vriend —, *kenal tsohibat láma.*
 Niet —, *pangling, Jav.*
HERKENNING, vr. *pengénálan.*
HERKIEZEN, b. w. *pileh poela, pileh lági sakáli.*
HERKIEZING, vr. *pemílehan bahároe.*
HERKNEDEN, b. w. *ramas poela, ramas lági sakáli.*
HERKNOOPEN, b. w. *menganjìng poela, meng-antjìng lági sakáli.*
 —, *hernieuwen, membaharoeft poela, mengoebong poela, mengoebong lági sakáli.*
HERKOKEN, b. w. *másaq lági sakáli, tánuq poela.*
HERKOKING, vr. *pemasákan lági sakáli, per-tanákan poela.*
HERKOMEN, o. w. *sadar, sedar.*
 Van eene flauwte —, *sadar derri paadda pangsaan (mortja,) ingat derri ke-lángar.*

—, (van de oudheid tot ons) *dât'ing*.
 De gewoonte om de lijken te verbranden, is uit den Hindostan herkomen, *makka ôadat membâkar majit itoe telah soedah dâtang derri paadda tanah Hindoe*.
HERKOMST, vt. *atsal*, *pohon*, zie **AFKOMST**.
HERKOMSTIG, b. n. *toeron*, *derri atsal*.
HERKOOPEN, b. w. *blt poela*, *blt kombâli*.
HERKOOPER, m. *jang memblt poela*, *jang blt kombâli*.
HERKOOPING, vt. *pemblian poela*, *pemblian kombâli*.
HERKREGEN, verl. deelw. *soedah ber-oleh poela*, *soedah dâpat kombâli*.
HERKRIJGEN, b. w. *ber-oleh poela*, *dâpat kombâli*.
 De krachten —, *djâdi goewat poela*, *djâdi goewat kombâli*.
HERKRIJGING, vt. *per-olehan poela*, *pendâpitan kombâli*.
HERLADEN, b. w. *moewat poela*, *moewat lâgi sakâli*.
 Het vaartuig is —, *makka prâhoe itoe soedah di moewat poela*.
 Een kanon —, *mengist poela mariam*, *mengist mariam sakâli lâgi*.
 Na de geweren — te hebben, gingen de soldaten naar het gebergte, *sa-hâbis meng'ist lâgi sakâli sanâpangnja*, *makka tsoldâdoe itoe berangkat pergi ka-noenong*.
HERLADING, vt. *hâl noewat poela*, *hâl meng'ist poela*, *pemoewatan poela*, *pemoewatan lâgi sakâli*, *pengisiän poela*, *pengisiän lâgi sakâli*, zie **HERLADEN**.
HERLEEREN, b. w. *bel-âdjar poela*, *bel-âdjar lâgi sakâli*.
 —, (van den leeraar), *mengâdjar poela*.
HERLEIDEN, b. w. *bâwa poelang*, *poelang-kan*, *mengombalikan*.
 Breuken tot geheel —, *mendjabrkan*.
HERLEIDING, vt. *pengombalian*, *pembawâän poelang*.
 — van breuken tot geheel, *djabr*, **Ar**.
HERLEVEN, o. w. *hidop poela*, *hidop lâgi*.
 Al de dooden zullen —, *makka segalla orang mâti sakalian itoe akan hidop poela*, (nanti *hidop lâgi*, L.)
 Doen —, *menghidopkan poela*, *békin hidop lâgi*, L., *mengbangkitkan*.
 De koophandel herleeft, *makka hâl perniagâän itoe djâdi râmé poela*, *makku perkâra dagângan djâdi râmé lâgi*.
HERLEVEREN, b. w. *bâwa poela*, *menjampekan*, *bâwa (menjampekan) lâgi sakâli*.
HERLEIVING, vt. *kahidôpan poela*, *kahidôpan lâgi*.
 —, *nieuwe bloei*, *karaméjan jang bâhâroe*.
HERLEZEN, b. w. *bâtja poela*, *bâtja (wâtja) lâgi sakâli*, L.
HERLEZING, vt. *pembatjâän poela*, *pembatjâän lâgi sakâli*, L.

HERMAKEN, b. w. *boewat poela*, *békin lâgi sakâli*, L.
HERMAKING, vt. *hâl memboewat poela*, *memboewatan poela*, *pembékinan lâgi sakâli*.
HERMALEN, b. w. *kisar poela*, *giling lâgi sakâli*.
HERMANEN, b. w. *tâgt poela*, *tâgt lâgi sakâli*.
HERMANING, vt. *penagiän poela*, *hâl menâgt poela*.
HERMAPHRODIET, m. en vt. *bantji*, *pâpaq*, *chontza*, **Ar**.
HERMELIJN, m. *gâqoem*, **Ar**.
HERMELIJNEN, b. n. *koelit gâqoem*.
 Een — kled —, *pekâjin koelit gâqoem*.
HERMETEN, b. w. *oekoer poela*, *oekoer lâgi sakâli*.
HERMETING, vt. *pengoekoeran poela*, *pengoekoeran lâgi sakâli*.
HERMUNTEN, b. w. *menîmpa poela oewang*.
HERMUNTING, vt. *hâl menîmpa poela oewang*.
HERNAALJEN, b. w. *mendjâhit poela*, *mendjâhit lâgi sakâli*.
HERNAALJING, vt. *hâl mendjâhit poela*, *pendjahitan poela*, *pendjahitan lâgi sakâli*.
HERNEMEN, b. w. *antwoorden*, *menjâhoet*.
 —, *herwinnen*, *mengâlahkan poela*, *menang lâgi sakâli*.
 Het kasteel werd hernomen, *makka kôta itoe-poon di atalakan poela*.
HERNEMING, vt. *pengalâhan poela*, *pengambilan lâgi sakâli*.
HERNIEUWEN, b. w. *membaharoewt poela*, *békin bâroe lâgi sakâli*, L.
HERNIEUWING, vt. *pembaharoewan*.
HERNOEMEN, b. w. *seboet poela*, *seboet lâgi sakâli*.
HERNOEMING, vt. *penjeboetan poela*.
HEROPKOMEN, o. w. *nâjîq ka-âtas*.
HEROPTOOIJEN, b. w. *menghiâst poela*.
HEROVERAAR, m. *jang mengâlahkan poela*.
HEROVEREN, b. w. *mengâlahkan poela*, *mengambil kombâli*.
HEROVERING, vt. *pengalâhan poela*, *pengambilan kombâli*.
HERPACHTEN, b. w. *séwa poela*, *séwa lâgi sakâli*, *membaharoewt paq*, L.
HERPAKKEN, b. w. *memboengkoes poela*, *memboengkoes lâgi sakâli*.
HERPAKKING, vt. *pemboengkoesan poela*, *pemboengkoesan lâgi sakâli*.
HERPASSEN, b. w. *tjôba lâgi*, *tjôba poela*.
HERPROEVEN, b. w. *tjôba poela*, *tjôba lâgi sakâli*, *tjtjip lâgi*.
HERRE, vt. *soesok pntoe*.
HERREKENEN, b. w. *membilang poela*, *menghitong lâgi sakâli*.
HERROEPELIJK, b. n. *jang dâpat di oebahkan*, *jang dâpat di tiadâkan*, *ka-oebâhan*, *rodj-â*, **Ar**.
HERROEPELIJKHEID, vt. *prî jang ka-oebâhan*.
HERROEPEN, b. w. *tiadâkan*, *mentadâkan*.
 Eenen uitersten wil —, *mentadâkan watsiat*.

—, intrekken, *monkir*.
 —, terugroepen, *panggih kombáli*.
HERROEPING, vt. *peniadaán, pengoebáhan*.
HERSCHEPEN, b. w. *nájiq poela di práhoe, nájiq lági di práhoe*.
HERSCHEFFEN, b. w. wederom putten, *menimbá poela, menimbá lági sakáli*.
 —, van gedaante doen veranderen, *mengoebahkan roepa, menjelanákan*.
 Toen Dasa Rata Maha Radja nog niet herschepen was, *tatkála belom menjeláma Dása Ráta Muhá Rádja*. S. R. 22.
HERSCHEPPING, vt. *pendjelamáán*.
 Eene — in Srie Rama ondergaan, *toeron menjeláma kapada Sri Rama*.
 —, wedergehoorte, *djadian poela*.
 —, vernieuwing, *pembaharoeawan*.
HERSCHIJNEN, o. w. *bertjahája poela*.
HERSCHIKKEN, b. w. *mengátor poela, átor lági sakáli*.
HERSCHIKKING, vt. *peratoeran bahároe*.
HERSCHOUWEN, b. w. *pariqsa poela, pariqsa lági sakáli*.
HERSCHOUWING, vt. *pemariksáan bahároe*.
HERSCHRIJVEN, b. w. *menjoerat poela, toetis lági sakáli, sálin soerat*.
HERSEN, vt. *gew. hersens, oetaq, bená, oetaq kapála*.
 De —s van dit wicht zien rondspatten, *melihat oetaq kánaq-kánaq ini berpantjéran*.
 De —s waren in het ronde verspreid, *beramboeranlah oetaqnya*.
 Het scheelt u in de —s, *angkaw áda gila, loe áda gila, L.*
HERSENLOOS, b. n. *tiáda beroetaq*.
 —, dom, *bódo, bódo, góbloq, L.*
HERSENPAN, vt. *bátoe kapála, bátoq kapála, L.*
HERSENSCHIM, vt. *chajál, Ar., cheiál, Ar., ichtiál, Ar., angan-angan yang perbóla*.
HERSENSCHIMMIG, b. n. *chál, Ar., machát-lat, Ar.*
HERSENSLAGADER, vt. *nádt oetaq*.
HERSENVLES, o. *salápoet oetaq*.
HERSENVUCHT, vt. *fig. boewah oetaq*.
HERSENWERK, o. *pekarjáán boedt*.
HERSENWOEDE, vt. *sarsáran, sarsarran*.
HERSMEDEN, b. w. *tímpa poela, tímpa lági sakáli*.
HERSNLJDEN, b. w. *panggal poela, pótonq lági sakáli*.
HERSPANNEN, b. w. *pásang lági, pásang poela*.
HERSPIJZEN, b. w. *membákalkan poela, membákalkan lágt sakáli*.
HERSPITTEN, b. w. *menggált poela, loembi lági sakáli, L.*
HERSPITTING, vt. *penggalian bahároe*.
HERSTEL, o. zie **HERSTELLING**.
HERSTELBAAR, b. n. *jang dápat di bajikt, taperbajiki*.
 —, van eenen zieke, *jang dápat di obátt, jang bóleh di obátin, L.*
HERSTELLEN, b. w. op de vorige plaats stellen, *boeboh poela paadda tempat jang*

sadia, tároh kombáli paadda tempat jang láma, mengembalikan paadda tempat jang sadia.

—, in den vorigen toestand brengen, *membetoelkan poela, membájikt, békin betoel lági, L.*

—, van eene ziekte, *somboh, djádi bájiq*.
 Gedeeltelijk hersteld, *roemboe-roemboe*.

—, weder doen leven of bloeijen, *menghidopkan (meramékan) poela*.

De kunsten en wetenschappen —, *menghidopkan ilmoe hikmat*.

Den koophandel —, *meramékan perntagáan, békin ráme perkára dagangan, L.*

Dat geneesmiddel herstelt de krachten, *makka obat itoe menjadikán goewat*.

Zijne krachten — zich van lieverlede, *makka láma-láma dia poenja goewat di baharoewi poela, láma-láma dia poenja khowat dátag kombáli, L.*

Iemands eer —, *membájikt hormat sa-órang*,

Iemand in het bezit zijner goederen —, *mengembalikan paadda órang bárang jang ampoenja dia*.

—, vergoeden, *ganti, bálas*.

HERSTELLER, m. *órang jang membájikt, zie HERSTELLEN*.

HERSTELLING, vt. *verbetering, pembajikan*.

—, in orde brengen, *pembetoelan*.

—, vergoeding, *penggantian, pembalásan*.

HERSTEMMEN, b. w. *kaloewarkan soewára poela, kaloewarkan soewára lági sakáli*.
 (Een instrument) —, *membetoelkan lági sakáli*.

HERSTEMPELEN, b. w. *mematrikan poela, mentjapt poela, boeboh matr poela, tároh lági sakáli tjap*.

HERSTEMPELING, vt. *lál mematrikan poela, zie HERSTEMPELEN*.

HERSTICHTEN, b. w. *menegá poela, békin lági sakáli, L.*

HERSTICHTING, vt. *pembaharoeawan*.

HERT, o. *roesa, mendjangan, menjangan, L., benoewang*.

Een — met getakte hoornen, *roesa berangga*.

Een — met ongetakte hoornen, *kidjang, kidang, L.*

Een van de kleinste —ensoorten, *kantjil, nápoe*, (niet veel grooter dan een kodijn).

Op de —en jagen, *boeroe mendjangan, boeroe roesa*.

HERTEEKENEN, b. w. *tároh tanda tangan poela*.

HERTELLEN, b. w. *bilang poela, hitong lági sakáli*.

HERTEN, o. meerv. *zeeschelpen, bia háti, (carduum)*.

HERTENBORSTSTUK, o. *dáda roesa, dáda mendjangan, L.*

HERTENBOUT, m. *páha mendjangan, páha roesa*.

HERTENDREK, o. hertenmist, *táki mendjangan*.
HERTENHOOD, o. *kapála roesa*, *kapála mendjangan*.
HERTENJAGT, vr. *pemboeroewan roesa*, *pemboeroewan mendjangan*.
HERTENKAMP, m. *rebána*.
HERTENNET, o. *djála bakal tangkap mendjangan*.
HERTENVAREN, vr. (plant.) *pákoé mendjangan*.
HERTENVLEESCH, o. *dáging mendjangan*, *dáging roesa*.
HERTOG, m. dit wordt het naast vertaald doof *sangâdji*, *panoembâhan*, (panumbâhan).
HERTOGDOM, o. *penarintâhan panoembâhan*.
HERTOGIN, vr. (de gemalin), *istri panoembâhan*.
 —, (gesteld, dat zij regeerde), *panoembâhan parampoewan*.
HERTOGLIJK, b. n. *tjára panoembâhan*.
HERTOGT, m. *poelang*.
HERTOOIJEN, b. w. *menghiási poela*, *menghiási lági sakáli*.
HERTRED, m. *afogt*, *moendoer*, *soeroet*.
HERTROUWEN, o. w. *káwin lági sakáli*, *nikáh poela*.
 —, b. w. *mengâwinkan lági*, *menikâhkan poela*.
HERTROUWING, vr. als **HERTROUWEN**, 1 bet.
HERTSGESPAN, o. *dáwon héran*.
HERTSHOORN, m. *tandoq mendjangan*, *tandoq roesa*.
 Poeder van —, *loemat tandoq mendjangan*.
HERSTONG, vr. *lidah mendjangan*, *lidah roesa*.
 —, *mildkruid*, *steenvaren*, *roekoekoe*.
HERTSVANGER, m. *geloq*, *párang*.
HERTZWIJN, o. *bâbi roesa*.
HERUITRIJVEN, b. w. *mengoehir kaloewar*.
HERUITKOMEN, o. w. *dátang kaloewar*.
HERVALLEN, o. w. *djátòh poela*, *djátòh lági*.
HERVATTEN, b. w. *pégang poela*, *pégang lági*.
 —, op nieuw beginnen, *moelâ-t poela*, *moelâ-in lági*, *memoelah*, *moelahkan*.
 Het gesprek —, *moelâ-t poela berkâta*, *moelâ-in lági berkâta*.
HERVINDEN, b. w. *bertemoe poela*, *bertemoe lági*.
HERVINDING, vr. *pertemoewan poela*.
HERVOEGEN, b. w. *hoebong poela*, *hoebong lági*.
HERVOEREN, b. w. *bâwa poelang*, *memoelangkan*.
HERVORMDE, m. en vr. *arang jang taperbâjikt poela*.
HERVORMEN, b. w. *meroepâkan poela*, *békin roepa bâroe*, L.
 Zich —, van gedaante verwisselen, *mendjelâna*, *sâlin roepa*.
 —, verbeteren, *membâjikt*, *mentsâhkan*, *membetoelkan*.
 —, veranderen, *mengoebalukan*.

Hervormde godsdienst, *agama jang tsah*, (*moetsâhkah*, Ar.).
HERVORMER, m. *verbeteraar*, *orang jang mentsâhkan*, (*membâjikt*).
HERVORMING, vr. *gedaanteverwisseling*, *péndjelamâan*.
 —, *herstelling*, *pembajikan*, *pembetoelan*, *tatsâh*, Ar.
 —, *vernieuwing*, *pembaharoeuan*.
 — *der godsdienst*, *pembaharoeuan agama*, *tatsâh* din, Ar.
HERVOUWEN, b. w. *lipat poela*, *lipat lági*.
HERVRAGEN, b. w. *tânja poela*, *tânja lági*.
HERWAARTS, bijw. *kamâri*, *ka-sini*, *sablah kamâri*.
HERWAPENEN, b. w. *melangkap poela dengan sindjata*.
HERWASSCHEN, b. w. *membâsoh poela*, *tjoetji lági sakáli*.
HERWEGEN, b. w. *timbang poela*, *timbang lági*.
HERWERVEN, b. w. *menûapat kombâli*, *beroleh poela*.
HERWERVING, vr. *peroléhan poela*, *pendapatan kombâli*.
HERWIJDEN, b. w. *taqdiskan poela*.
 Eene ontheiligde kerk —, *taqdiskan poela gréjja jang soedah di nedjiskan of di harâamkan*.
HERWINNEN, b. w. *menang poela*, *menang lági*.
HERWRIJVEN, b. w. *gosoq lági*, *gosoq poela*.
HERZAAIJEN, b. w. *tâbor poela*, *njebar lági sakáli*, L.
HERZAMELEN, b. w. *mengoempolkan lági*, *menghimpolkan poela*.
HERZAMELING, vr. *penghimpoean bahâroe*, *pengoempolan bahâroe*.
HERZEGELEN, b. w. zie **HERSTEMPELEN**.
HERZEGENEN, b. w. *membarkâti poela*, *kassâ barkat lági*.
HERZEGGEN, b. w. *berkâta poela*, *berkâta kombâli*, *ber-oelang-oelang kâta*.
HERZEGGING, vr. *oelanglan kâta*.
HERZETTEN, b. w. *târoh kombâli*, *târoh poela*, *boeboeh poela*.
HERZETTING, vr. *penarâhan poela*, *sâl târoh kombâli*.
HERZIEN, b. w. *lihat poela*, *lihat lági*.
 —, *nogmaals nazien*, *pariksa poela*, *pariksa lági sakáli*.
HERZIENING, vr. *overziening*, *kapariksâan poela*.
HERZOEKEN, b. w. *tjahâri poela*, *tjârt lági sakáli*.
HERZOEKING, vr. *pentjaharian poela*.
HET, bep. lidw. enk. o. *itoe*. In de lagere taal komt dit woord vóór het z. n.
 — *goud*, dat gij gekocht hebt, *amas itoe jang soedah di bli olehmoe*, *itoe mas jang loe soedah bli*, L. (Dit bep. lidw. wordt dikwijls verzwegen).
 — *goud*, dat gij gewogen hebt, *mas*

jang loe soedah tmbang, L., *amas itoe jang di tmbang olehmoë*.

HET, pers. voorn. enk. o. *itoe*. (Dit wordt dikwerf verzwegen).

Waar is — paard? — is verkocht, *di mâna koeda? itoe soedah di djoewah*.

— is verloren, *soedah hilang*.

— kind schreit, geef — koek, *ânaq menângis kassî koewé sâma dia*, L.

Ik ben —, *hambâlah*.

Gij zijt —, *angkawlah*.

Hij is —, *ialah*.

Zij zijn —, *marika-itoeelah*. (In deze zinnen, geeft *lah* achteraan geplaatst, eene versterking te kennen en sluit andere personen uit).

Geef — (paard) gras, *kassî roempot sâmu dia*.

— zijn kooplieden, *itoeelah orang dângang*.

— wordt voor onp. werkw. door *âda* vervangen.

— dondert, *âda goentoer*, *âda tâgar*.

— regent, *âda hoedjan*.

— is warm, *âda pânas*.

— is koud, *âda dingin*.

Wanneer — voor het werkw. „zijn” komt, wordt het veeltijds weggelaten en dan voegt men *lah* achter het volgende bijwoord, dat daardoor als in een werkwoord verandert.

— is noodzakelijk, *makka wâdjiblah*, men kan echter ook zeggen: *makka âda wâdjib*. *Makka* heeft dan wel de kracht van —, doch wordt eveneens gebezigd als wij „er” gebruiken, zoo als: er was een koning, *makka adâlah sa-orang râdja*.

— is te hopen, *makka djâdi pengharâpan orang*, (— wordt (is) de hoop der menschen).

— is jammer, *itoe sâjang*, *sâjang*.

— is de waarheid, *itoe betoel*, *benarlah!*

— is nog niet af, *belom hâbis*, *belon âbis*, L.

Hij heeft — nog niet gehoord, *dia belom dengar itoe*.

HETTE, vr. zie HITTE.

HETWELK, betr. voorn. *jang*, *nen*.

Een jong kind, — zoet is, *ânaq moeda jang âda mânis*.

HETZIJ, voegw. (zonder eene tegenstelling), *djika*, *melâjinkan*, *kâlœ*, *melinkan*, L.

— hij niet komt, *djika ia tiâda dâtang*.

—, (met eene tegenstelling), *mâwoe*, *bâjig*.

— hij slaapt, — hij niet slaapt, *bâjig ia tidor*, *bâjig ia tiâda tidor*.

— op deze, — op die wijze, *mâwoe bagini*, *mâwoe bagitoe*.

— in deze of in de toekomstige wereld, *mâwoe dâlam doenja*, *mâwoe (ataw) dâlam âchirat*.

HEUG, vr. alleen in: tegen — en meng, *dengan djemoë*.

HEUGELIJK, b. n. *jang brt kasoekâân*, *sedap*, *ênnaq*.

HEUGELIJKHEID, vr. *kasoekâân*, *soeka hâti*.

HEUGEN, onp. w. *ingat*, *kenang*.

Het heugt mij, hem in de stad Soerabaja gezien te hebben, *kita ingat makka kita soedah melihat dia di negri Soerabâja*.

HEUGENIS, vr. *ingâtkan*.

HEUL, m. slaapbol, *afioen*, *apioen*.

HEUL, o. hulp, *pertoeloengan*.

HEUL, vr. klein bruggetje, *djambâtan ketjil*, *titian ketjil*.

HEULBLOEM, vr. *boenga afioen*, *kumbang apioen*, L.

HEULEN, o. w. zamenspannen, *moewâfaqat*, *pâkat*, L., *menjeri-t*, *fakâtan*, L.

HEULSAP, o. (toebereid), *mâdat*, zie HEUL, m.

—, (gezuiverd), *tjandoe*.

HEULZAAD, o. *bidji afioen*, zie HEUL.

HEUP, vr. *pankkal pâha*, *panggœol*.

Eene ontwrichte —, *pelipâtan pâha jang tagalitjoh*, (*tagalit*).

Een kind op de — dragen, *menggêdong ânaq*.

HEUPBEEN, o. *toelang pankkal pâha*, *toelang panggoel*.

HEUPBREUK, vr. *pâtah pankkal pâha*, *pâtah panggoel*.

HEUPZICHT, vr. *sangal pankkal pâha*, *sangal panggoel*.

HEUR, voorn. w. zie HAAR.

HEUSCH, b. n. *tâhoë dâdat*, *sôpan*, *santon*.

—, *bijw. dangan sôpan*, *dengan mânis*.

Het is — waar, *soenggoeh betoel bagitoe*.

HEUSCHHEID, vr. *prî sôpan*, *adab*, Ar.

HEUVEL, m. *boekit*, *boesoet*, *mongga*.

Of geworpen —tje, *poesoë*, (vooral van mieren).

Een —, die zich zeer bekoorlijk veroot, *sa-boewah boekit jang terlâloe sakâli êloq roepanja*, S. R. 2.

HEUVELACHTIG, b. n. *berboekit*, *boekit-boekitan*.

HEUVELKLING, m. *pegoenoengan*.

HEUVELTOP, m. *pontjaq boekit*.

HEVEL, m. handspraak, *pengongkil*.

—, pijp, *pantjoeran*.

HEVIG, b. n. *kras*, *amat*, *sângat*, *qâhîr*, Ar.

—e wind, *angin kras*.

Zijn hart was — aangedaan, *sângat masjhoel hatinja*.

Een — gevecht, *pârang (prang) jang kras*.

Eene al te — droefheid, *doeka-tjita jang terlâloe amat*, *soesah hâti jang terlâloe amat*.

—, *bijw. kras*, *amat*, *sângat*, *atas prî jang sângat*, *buggoewat*, L.

— stroomend, *dras*, *santer*, Jav.

HEVIGHEID, vr. *prî jang sângat*, *kasangâtan*, *kras*.

HIACINT, m. zekere steen, *pâdam*, *bâtoe poespa râgam*.

—, vr. bloem, *poespa râgam*.

HIEL, m. hak, *toemit, toengkak*, Jav.
De — en toonen, *lári, berlarian*.
Iemand op de — en zitten, *menghambat orang, soesoel orang*, L.
Hare — en waren als vogeleijeren, *makka toemitnja seperti telór boerong*.
HIELBEEN, o. *toelang toemit*.
HIELING, vt. *boeritan rindang, boeritan pantat kapal*.
HIELSTUK, o. *toemit sapátœ*.
HIER, bijw. *sini, di sini, sika*, somtijds: *ini*.
— en daar, *sini-sána*.
Van —, *derri sini*.
—, alhier, op deze plaats, *di sini*.
— zit ik te weenen, *inilah hamba doe-doeq menángis*.
— naar toe, *ka-sini, kamári*.
Kom —, *marilah, mári angkaw*.
Kom — mijne dochter, *márt anagkœe di sini*, S. Ibr. 12.
Tot — toe, *sampe di sini, hingga di sini*.
Het volk — is zeer lui, *orang di sini málás sakáli*.
—, (in plaats van: dit), *ini*.
— en daarover spreken, *bitjára derri ini dan derri itoe*.
Van — al die ellende, *derri itoe djádi segalla tjeláka itoe*.
— komt mijn broeder, *soedarákœe jang dátang itoe*.
HIERAAN, bijw. *paadda ini, sama ini*.
— vastgebonden worden, *di ikat paaddu ini, di ikat sama ini*.
—, daardoor, *derri itoe*.
— kan men hem kennen, *derri itoe bóleh kenal sama dia, L., makka derri paadda itoe dápat ia di kenal orang*.
— valt niet te denken, *makka itoe tíada dápat di ktra-kirákan*.
— is weinig gelegen, *ini tíada sátœe apa, ini tíada brápa goenanja*.
HIERACHTER, bijw. *di blákang ini, di blákang sini*.
HIERAF, bijw. *derri ini, derri paadda ini*.
HIERBENEDEN, bijw. *di dálam doenjá ini*, zie **HIERONDER**.
HIERBENEVENS, bijw. *lebeh poela, lági, tambáhan poela*.
HIERBIJ, bijw. *digít bij, dekat sini*.
—, bij dit, *dengan ini, sána ini, L., beserta ini*.
HIERBINNEN, bijw. *paadda tempat ini, dálam tempat ini, di sini*.
HIERBOVEN, bijw. *di atas ini*.
HIERBUITEN, bijw. *di loewar ini*.
HIERDOOR, bijw. door deze plaats, *troes tempat ini*.
—, door dit middel, *oleh ini, derri paaddu ini, dengan ini, sama ini, L.*
HIERHEEN, bijw. *sablah kamári, sablah ini*.
HIERIN, bijw. *di dálam ini*.
HIERLANGS, bijw. *sapandjang ini*.
HIERMEDE, bijw. *dengan ini, sána ini, L.*

HIERNA, bijw. *komedien derri paadda ini, hábis ini*.
—, in de volgende wereld, *di áchirat*.
HIERNAAR, bijw. *akan ini, ini*.
Hij heeft — niet gevraagd, *makka ia pœon tíada tánga akan ini*.
— moet gij u gedragen, *makka inilah handaq di toeroet olehmœe, loe mist toeroet ini, L.*
HIERNAAST, bijw. *di sablah sini, di sisi ini*.
HIERNEVENS, bijw. zie **HIERNAAST**.
—, bij dit, *dengan ini, bersáma-sáma ini*.
HIEROM, bijw. om deze plaats, *koeliling ini tempat*.
—, om deze reden, *sabab ini, kárana ini, tágal ini*.
HIEROMSTREEK, bijw. *dekat sini*.
HIEROMTRENT, bijw. *dekat sini*.
—, ten opzichte van dit, *derri paadda ini, tentangan ini*.
HIERONDER, bijw. *di báwah ini*.
HIEROP, bijw. *atas ini*.
—, vervolgens, *komedien derri paadda itoe, lantás, L., hábis ini, L.*
—, ving hij den strijd aan, *komedien derri paadda itoe makka ia-pœon mengikat párang*.
— antwoordde hij, *makka itoe-pœon di di sahoetinja*.
Ik wil mij — verlaten, *makka kita handaq pertjája akan itoe*.
HIEROVER, bijw. tegen over deze plaats, *di sabrang sini*.
—, over deze zaak, *akan ini, derri paadda perkára ini*.
HIERTEGEN, bijw. tegen dit, *berdempoq dengan ini*.
—, daarentegen, *lájín derri paadda itoe, akan pembalásan, zie DAARENTEGEN*.
HIERTOEG, bijw. *sampe ini,ampe sakárang ini*.
—, tot deze zaak, *paadda ini, sama ini, akan perkára ini*.
HIERTUSSCHEN, bijw. *antára ini*.
HIERUIT, bijw. uit deze plaats, *derri sini, di loewar tempat ini*.
—, uit dit, *derri paadda ini, derri ini*.
— kunt gij begrijpen, *derri paadda ini toewan bóleh mérása*.
HIERVAN, bijw. van dit, *derri paadda ini, derri ini*.
HIERVOOR, bijw. voor dit, *sabab ini, akan ini, paadda ini, sama ini, L.*
—, in plaats van dit, *akan ganti ini*.
HIERVOREN, bijw. voor dezen tijd, *di hoeloe kála, dhólo kála, lebeh dhólo derri ini*.
HIS, pers. voorn. 3. pers. enk. m. l. naamv. *ia, dia, ína*.
—, (bepaaldelijk God,) *hoewa, Ar.*
— gaat, *ia berdjálan*.
Wanneer — mij wenschte te hooren, *apa-bila soeka ia menerang kita*.
Van hem, *derri padánja, derri dia, L.*

Aan hem, *kapada dia, kapadanja, sama dia, L.*
 Met hem, *dengan dia, bersama-sama dia.*
 — is het, die uit den strijd terugkeert, *makka talah jang poelang derri paadda parang.*
 Voor hem bevreesd zijn, *takoet akan dia.*
 HIJGEN, o. w. *mênggêh-mênggêh, L., tangah-tangah, tangoq-tangoq.*
 Waarom loopt gij zoo hard, dat gij zoo hijgt? *mengapa loe lart bagitoe kras sampé mênggêh-mênggêh?*
 —, verlangen, *rindoe dendam, ingin, kapèngin, L.*
 HIJLIK, o. zie HUWELIJK.
 HIJFOTHEEK, vr. *soerat gâde.*
 HIJSCHBLOK, o. *karti, karrei, kellaq, L., êrrétan, L., rêrétan, L., kéréqkan, L.*
 HIJSCHEN, b. w. *târéq nâjig.*
 HIJSCHIJZER, o. *koekot tâli êrrétan, L.*
 HIJSCHTOUW, o. *tâli karti, tâli êrrétan, L.*
 HIK, m. *sedoe, saddoe, seddoe.*
 HIKKEN, o. w. *bersedoe, bersaddoe.*
 HINDE, vr. *roesa betina, mendjângan betina, menjângan parampowan, L.*
 HINDEKALF, o. *ânaq roesa, ânaq mendjângan.*
 HINDER, m. *nadeel, roegi.*
 —, beletsel, *bârang kasangkoetan.*
 —, last, *soesah, medlerat, Ar.*
 HINDEREN, b. w. *ganggoe, bri soesah.*
 —, schade toebrengen, *bri roegi, békin roegi, L., meroegikan.*
 —, belemmeren, verhinderen, *teгах, tegahkan.*
 Hinder mij niet! *djângan loe ganggoe sama goewa! L.*
 HINDERING, vr. *belemmering, bârang kasangkoetan, penegâhan.*
 HINDERLAAG, vr. *âdang, hâdang, tampat berâdang.*
 De in — liggende krijgslieden, die als hulptroepen zouden dienen, kwamen, *makka orang mengâdang jang handaq membantoe itoe-poon datanglah, Isk. 599.*
 Iemand, die in eene — geplaatst wordt, *pengâdang.*
 HINDERLIJK, b. n. *lastig, soesah, kasangkoetan, jang bri soekar.*
 —, schadelijk, *jang meroegikan, jang bri roegi, jang békin roegi, L.*
 Iemand — zijn, *menjoesahkan orang, ganggoe (menggangoe) orang.*
 HINDERNIS, vr. *bârang kasangkoetan, kasekâtan.*
 —, moeijelijkheid, *kasoesâhan, kasoe-kâran.*
 HINDERPAAL, m. *bârang kategâhan, bârang kasoe-kâran.*
 HINKEN, o. w. *pintjang.*

—, zoo als sommige zieken, door zwakte, *intjot, êntjoet.*
 —, geheel kreupel gaan, *timpang, tèmpang.*
 — op twee gedachten, *tamijil, Ar., mendoewakan angan-angan.*
 HINKING, vr. zie HINKEN.
 HINNEKEN, o. w. *tjârit, mentjârit.*
 HIPPELEN, o. w. zie HUPPELEN.
 HISTORIE, vr. *hikâjat, Ar., riwâjat, qetsat, Ar.*
 De — van Isma Jatiem, *hikâjat Isma Jâtîm.*
 Historiën, *roepa-roepa hikâjat, achbâr, Ar.*
 HISTORIESCHILDER, m. *pandei menggambar-kan petta hikâjat.*
 HISTORIESCHRIJVER, m. *penjoerat hikâjat, tsâfib el hikâjat.*
 HISTORIETJE, o. *tjeritrâ, tjeritâ, L.*
 HISTORISCH, b. n. *jang terseboet di dâlam hikâjat, jang soedah di hikâjatkan, jang tersimpan di dâlam hikâjat.*
 HIT, m. *hitje, koeda ketjil.*
 HITSEN, b. w. (honden kwaad maken) *tjoq-tjoq.*
 (Een mensch) tot iets —, (aanhitsen,) *oepaq, mengoepaq, mengharoeskan, toesoeq.*
 HITSIG, b. n. *virig, pânas, hângat.*
 — bloed, *dârah pânas.*
 —, geil, *gâtal, mâw bekaq, L.*
 —, zeer begeerig, *ingin, kapèngin, L.*
 HITSIGHEID, vr. *parângi jang hângat.*
 —, geilheid, *kagatâlan, doekâna.*
 HITE, vr. *kanâsan jang sângat, kahan-gâtan.*
 Natuurlijke — des ligchaams, *soeh, soh, sôhoe.*
 —, groote drift, *hawâ nafsoe jang hângat.*
 De — der jeugd, *gumbâranja orang moeda.*
 In de — des strijds, *di tengah prang.*
 HO, tusschenw. *hei, aho, hô, Sansk.*
 HOBDEL, m. *oneffenheid, lakoq.*
 HOBBELEN, o. w. *atong, lènggang, linggang, gójang.*
 —, slingeren, *ajoen.*
 HOBBELIG, b. n. *lakoq-lakoq, kâsap, mur-rôboq, mengróhong.*
 Een — e weg, *djâlan lakoq-lakoq, djâlan murrôboq.*
 HOBBLIGHEID, vr. *pri jang lakoq-lakoq.*
 HOBBELING, vr. *peratoengan, gójang.*
 HOBDELPAARD, o. *koeda kâjoe.*
 HOBBO, vr. *saroeni.*
 HOBBOÏST, m. *orang mâjin saroeni.*
 HOE, bijw. *bagimâna, bageimâna, sa-bagi-mâna, mâna, boetâpa,* (het laatste woord komt ook voor in den zin van: „zoodanig als”), *pagimâna, L.*
 — vaart gij? *bagimâna toewan âda?*
 — is het mogelijk, *bagimâna boleh?*

mána boleh? (Hierdoor wordt eigenlijk te kennen gegeven dat iets volstrekt onmogelijk is).

— de zaak ook wezen moge, *bagimána djoega perkaránja*.

En — is zijn naam? *dan apa namánja?*

— lang is dat? *brápa pandjang itoe?*

— lang blijft hij hier? *brápa láma dia tinggal di sini?*

— laat is het nu? *poekol brápa saká-rang? L., djam poekol brápa sakárang?*

— veel kost dat? *brápa hargánja itoe?*

— dikwijls, — veel maal? *brápa káli?*

Gij weet niet — moeilijk dat is? *angkaw (loe, L.) tíada táhoe brápa soe-sah itoe.*

— ver is Peseroewan van Soera-bájang? *brápa djáwohinja negri Peseroewan derri negri Soerabája.*

— het nu ook loopen moge, *mána oentoengnjálah klag, S. R. 9.*

— langer — grooter, *mákin láma mákin besaar, mungkin láma mungkin besaar, L.*

— langer — meer, *sa-mungkin-mungkin.*

— rijker — gieriger, *mákin kája mákin kikir, mungkin kája mungkin kikir, L.*

Hij moet zeggen — of wat, *dia misti boeka moeloet, L.*

— kent gij hem niet? *apa tíadákah toewan hamba kenal dia.*

— oud is hij? *brápa dia poenja oe-moer?*

God zeide — zijn wil was, *makka basirmán Allah boetápa kahandagnja.*

Opdat ik zie — talrijk gij zijt, *sopája koe lihat brápa áda bánjaq kámo.*

HOED, m. (de Inlander heeft dien niet.)

Europesche —, *tóppi*, (vermoedelijk van het Portugesche *chapéo*, dat ook in *tji-piaw* is veranderd,) *koepiah*, Eur. *kelah*, *koelah*, Perz.

— voor de zon, die gevlochten is, *toe-dong*, (in den vorm van eenen aardappelenbak.)

Een zijden —, *tóppi soetrá.*

Een — van lange bladeren of riet ge-maakt, *tarandog.*

Eenen — dragen, op hebben, *páke toppi*, *bertoppi.*

Den — afnemen, *angkat toppi.*

HOEDANIG, vrag. voorn. *apa roepánja, boe-tápa, apa, mána, sa-bagimána.*

— een paard is het? *apa roepánja koeda itoe? boetápa koeda itoe?*

— een dood? *mawt boetápa?*

— uw gevoelen ook is, *mána bitja-rámo.*

— zijn bevel ook wezen moge, ik zal het uitvoeren, *sa-bagimána (apa) djoega parintahnja makka hamba handaq djoen-djoeng djoega.*

—, bijw. zie **HOE?**

HOEDANIGHEID, vt. *prí, kalakoewan, ka-ádaán, tsifat, Ar., kayfat, Ar.*

Goede —, *prí jang bájiq.*

—, aard, inborst, *parángt, pakarti, pakreté.*

HOEDBAND, m. (de hand van eenen zonnehoed onder de kin) *táts toedong.*

—, (om eenen hoed), *fitá toppi.*

HOEDBODEM, m. *lalángit toppi.*

HOEDBORSTEL, m. *boender toppi.*

HOEDE, vt. *perlindoengan, pemeliharáán.*

God neme u in zijne —, *di bri Allah perlindoengan kapada toewan.*

—, voorzorg, *djága, háti tjoeriga.*

Wees op uwe —! *djága bájiq-bájiq!*

HOEDEBOL, m. *kaleboet toppi.*

HOEDEN, b. w. beveiligen, *memeliharákan, melindongkan, djága, piára, L.*

Zich —, *djága diri, tángar*, zie **SCHROOM-VALLIG.**

—, weiden, *gombalákan, djága.*

HOEDENDOOS, vt. *tampat toppi.*

HOEDENKOOPMAN, m. *orang djoewal toppi.*

HOEDENMAKER, m. *toekang toppi, toekang toedong*, zie **HOED.**

HOEDENMAKERSNAALD, vt. *djárom toekang toppi.*

HOEDENWINKEL, m. *kadei orang djoewal toppi, toko orang djoewal toppi.*

HOEDER, m. *penalihára, orang jang memeliharákan.*

— van vee, *gombála.*

HOEDJE, o. *tóppi ketjil.*

HOEDPLUIM, vt. *djaamboel (boeloe) toppi.*

HOEDSTER, vt. *orang parampoewan jang memeliharákan.*

HOEF, m. *koekoe.*

Dit paard heeft bedorvene hoeven, *ini koeda áda boesog koekoenja, koeda ini koekoenja boesog.*

HOEF, vt. zie **HOEVE.**

HOEFBLAD, o. *tsoewafoeiki, Jap.*

HOEFHAMER, m. *maril koekoe koeda.*

HOEFIJZER, o. *bessi koekoe koeda, bessi, ná-l. Ar.*

Dit paard heeft nog geene —s, *ini koeda belom di taroh-in bessi.*

Daar paard heeft een — verloren, *koeda itoe soedah kahilángan bessinja sátoe.*

HOEFMES, o. *piso koekoe koeda.*

HOEFNAGEL, m. *páko bessi koekoe.*

HOEFSLAG, m. *terdjang koeda.*

—, slag van het paard, *tendang.*

HOEFSMEDERIJ, vt. *tampat toekang bessi koeda, tampat toekang taroh bessi koeda.*

HOEFSMID, m. *toekang bessi koeda.*

HOEGROOTHEID, vt. *besaarnja, qadarnja.*

Het hangt van de — af, *melájinkan besaarnja.*

Naar de — van het kapitaal te oordeelen, *káloe di kira-kirákan qadarnja módal itoe.*

HOEK, m. (de verschillende beteekenissen van dit woord moeten niet verward worden), als: *hoedjong*, *tandjoeng*, *pendjoeroe*, *pendjoerei*, *djoerei*, *soedoet*, *persagi*, *pes-sagi*, L., *fihaq*, *sablah*, *tapas*.

— van een land, *hoedjong tñnah*.

—, voorgebergte, — in zee, *kaap*, *tandjoeny*.

De binnen— van het oog, *soedoet mñta*.

De buiten— van het oog, *èkor mñta*.

De vier —en der wereld, *ampat pendjoeroe àalam ini*, *ampat tapas doenjå*, *ka-ampat àalam*.

De —en van een huis, *segalla* (*pendjoerei*) *pendjoeroe roemah*.

Mogen de vier —en der wereld vergeaan! *ka-ampat àalam poon kåramlah!* S. R. 144.

Eene tafel met vier —en, (eigenlijk: zijden), *médja jang ampat persagi*, (*pes-sagi*, L.).

Een regte —, *sikoe*.

Op den — eener straat, *paadda pendjoeroe djålan*, di *hoedjong djålan*.

In alle —en zoeken, *tjåhårt paadda segalla tampat*, *tjårt koeliling*.

Eenen — omzeilen, *berlåjar mengoelilingt tandjoeng*.

Uit den west— komt regen, *derri paadda fihaq bårat makka dátung hoedjan*, *derri sablah koelon oedjan dátung*, L.

Den — om zijn, (overleden), *soedah mñti*, *soedah mampoes*, L.

Uit den — komen, *bitjåra troes trang*, L., *berkåta dengan njatånja*.

—, visch—, *mñta kåjil*, *mñta pantjing*.

HOEKACHTIG, **HOEKIG**, b. n. *berpendjoeroe*.

—, puntig, *berhoedjong*.

—, met zijden, *berpesagi*.

HOEKHUIS, o. *roemah penjoeroe*, *roemah hoedjong*, *roemah di hoedjong*.

HOEKMEETKUNDE, vr. *ilmoe mengoekoer pendjoeroe*.

HOEKMETING, vr. *pengoekoeran pendjoeroe*.

HOEKPILAAREN, m. meerv. *tiang pendjoeroe*.

HOEKPUNT, o. *hoedjong pendjoeroe*.

HOEKSTEEN, m. *båtoe hoeloe pendjoerei*.

HOEKSWIJS, bijw. *sa-roepa pendjoeroe*.

HOEKTAND, m. *gigt åsøe*, *sioeng*.

HOEKVORMIG, b. n. zie **HOEKACHTIG**.

HOEN, o. *åjam*, *håjam*.

Gemeste —deren, *håjam soewap*.

—, kuiken, *ånaq åjam*.

Een vet —, *åjam genoq*.

Een —, kuiken, dat pas uitgebroeid is, *ånaq åjam jang bahåroe kaloewar*.

HOENDERBLIND, b. n. (bij nacht niet kunnen zien), *sadt*.

HOENDERBORST, vr. *dåda håjam*.

HOENDERBOUT, m. *påha håjam*.

HOENDERDIEF, m. *pentjoert håjam*.

HOENDEREI, o. *tølør åjam*, *baydl*, Ar., *bayz*.

HOENDERETEN, o. *makånan åjam*.

HOENDERHOK, o. *kandang åjam*, *sangkar åjam*.

HOENDERKOOPEL, m. *ørang djoewal åjam*.

HOENDERMARKT, vr. *påsar åjam*.

HOENDERMELKER, m. *ørang piåra håjam*.

HOENDERMEST, m. *tåht håjam*.

HOENDERFOOT, vr. *kåki håjam*.

HOENDERSOEP, vr. *sop åjam*, L.

HOEP, m. ring, *tjintjin*.

De — van eenen ring, *båtang tjintjin*.

—, wrong op het hoofd, *kondé*, *djibol*.

HOEPEL, m. *simpé*, *simpei*, *soempé*.

Met —s omleggen, *simpeikan*.

Een — als een gespuwen rotting, *tjintjin belah røtan*.

HOEPELEN, o. w. *bermåjin soempé*.

HOEPHOUT, o. *kåjoè bålak simpé*.

HOEPMAKER, m. *toekang simpé*, *toekang soempé*.

HOER, vr. (openbare) *soendal*, *lonté*, *djålang*, L. ook Jav.

—, ongeoorloofde bijzit, *boel*, *kandaq*.

HOERACHTIG, b. n. *doekåna*, *tjåra soendal*, *tjandåla*.

Op eene —e wijze, *dengan tjåra soendal*, *atas prt jang doekåna*.

HOEREERDER, m. *ørang jang bersoendal*.

—, overspeler, *ørang jang berzinå*, *ørang jang bermoekah*.

—, die eene bijzit heeft, *ørang jang berkandaq*.

HOERENJAGER, m. *djingka*.

HOERENKIND, o. (van eene gemeene hoer), *ånaq soendal*.

—, onecht kind bij eene ongeoorloofde bijzit, *ånaq kandaq*, (niet te verwaiten met *ånaq gondiq*).

HOERENLIED, o. *panton soendal*.

HOERENLOON, o. en m. *oepah soendal*.

HOERENWAARD, m. *kapåla roemah soendal*, *soeroh-soeråhan*.

HOEREREN, o. w. *bersoendal*.

—, overspel plegen, *bermoekah*, *berzinå*.

HOERERIJ, vr. *persoendålan*.

—, overspel, *moekah*, *zinå*, *perkandåkan*.

HOERHUIS, o. *roemah soendal*, *roemah lonté*.

HOERSCH, b. n. *doekåna*, *tjåra soendal*.

HOEST, m. *båtoq*.

—, kuch, *tjekoh*, Jav.

Een drooge —, *båtoq kring*.

HOESTEN, o. w. *berbåtoq*.

— dat er bloed na komt, *berbåtoq sampé kaloewar dåråh*.

HOETELAAR, m. zie **BRODELAAR**.

HOETELN, o. w. zie **BRODELEN**.

HOETELWERK, o. zie **BRODELWERK**.

HOEVE, vr. land, *kampung*, *ompos*, *tånah*.

—, hof, *kebon*, L., *tåman*, zie **HOF**.

HOEVEEL, bijw. *bråpa*.

— maal, *bråpa kåli*, *bråpa kiøn*.

— volk is er in den strijd gesneuveld?

bråpa ørang mñti di pång?

— te meer, *bråpa lebeh*, *istiméwa*.

Aangezien een berg split, dien ik schiet,
— te meer deze op eene rei staande veertig
lontarboomen, *sedang goenong lagi blah*
akoe pánahkan istimewa inilah pohon lontar
jang berbandjar ampat poeloh pohon.
S. R. 33.

HOEVEELHEID, vr. *bánjaq, kiën, kabanjâkan*,
(het laatste vooral van eene groote — en
zelfs van te veel), *qadr, Ar., qadar.*

Door de groote — menschen, kon ik
niet gaan, *derri paadda kabanjâkan orang*
makka hamba tiada dapat berdjalan.

HOEVEELSTE, b. n. *brâpa.*

Den — n van de maand hebben wij he-
den? *brâpa hâri boelan sakârang ini?*

De — zijt gij op de lijst? *brâpa loe*
(*anglaw*) *poenja loemor di daptar? (daftar).*

Een horologie, dat den — n der maand
saantoot, *orlôdj jang menoendjoekkan hâri*
boelan.

HOEVEN, b. w. *koerang, berhâdjat*, zie BE-
HOEVEN.

—, o. w. noodzakelijk zijn, *wâdjib, Ar.,*
mistf.

Het hoeft niet, *tiada oesah, tâ-oesah,*
trâ-oesah, L., troesah, L.

HOEVENAAR, m. *jang piâra kebon.*

Een groot —, landheer, *toewan tânah.*

HOEWEL, HOEZER, voegw. *djikalaw sa-*
kalipoon, maskf, L.

HOEZEE, tusschenw. ontbreekt, doch een
krijgsgescrei heet: *tampiq soeraq.*

HOF, m. *kebon.*

—, lusthof met vijvers en gebouwen,
tâman, firdoes, Ar., bostân, Perz.

—, plantaadje, *tânam-tânam.*

Vruchten uit den — aanbieden, *meng-*
oendjoekkan boewah-boewâhan derri paadda
kebon itoe. S. Ibr. 18.

HOF, o. vorstelijke woonplaats, *astâna,*
astân, Perz., mâligei, mâligé, (door de
beide laatste woorden wordt ook een
verheven gedeelte van het paleis aange-
duid, alwaar de slaapzalen zijn, somtijds
wordt door *mâligei* het paviljoen eener
vorstin en ook de troon verstaan), *dâlan*
& *karâton* zijn Jav., bij verk. *krâton,*
awân, Perz.

Naar het biinnenste van het — gaan,
mâsoq ka-dâlam astâna.

Uit zijn — gaan, *kaloewar derri dâlam*
astânânya.

De taal van het —, *bahâsa dâlam.*

Het — van den sultan, *karâton toewan*
soltân.

De buurten of wijken van het —, bin-
nen de ringmuren, *kamponq dâlam.*

Ten hove verschijnen, *menghâdap*
râdja.

Ten hove voorgesteld worden, *di bâwa*
mâsoq menghâdap râdja.

Het — maken, vrijen, *minang, nemi-*
ngang, melâmar.

Het — van justitie, *hoekoem, Ar., mah-*
kamat, Ar., dinoenat, Ar.

HOFAPOTHEEK, vr. *roemah obat astâna.*

HOFAPOTHEKER, m. *toekang obat di astâna.*

HOFARTS, m. *thabib râdja, doekon râdja.*

HOFBED, o. *tuinbed, pêtaq kebon.*

HOFBIENDE, m. heraut, zwaarddrager,
bentâra, abentâra.

—, lijfwachter, *bedoewanda.*

—, lijfknecht, *sâkei, hamba, chedâm,*
Ar.

—, volgeling, *ponokâwan, Jav.* (die
zonder loon dient).

HOFDAME, vr. *dâjang*, (bejaarde —, *per-*
wâra), zie HOEJUFFER.

HOFDIENST, vr. *pekardjâân dâlam, pekardjâân*
astâna, chednat dâlam astâna.

HOFFEEST, o. *perdjamoewan di dâlam astâna,*
festa di dâlam astâna, festa di dâlam
karâton.

HOFFELLIK, b. n. *tâhoe âadat, tjâra dâlam,*
sópan, santon, toeroet âadat orang astâna.

HOFFELLIKHEID, vr. *kalakoewan jang sópan,*
kalakoewan orang jang tâhoe âadat.

HOFGEBRUIK, o. *âadat istiwâdat râdja, âadat*
râdja, tjâra râdja.

HOFGEK, m. zie HOFNAR.

HOFGEVOLG, o. *penyiring râdja.*

HOFHEER, m. *mantri dâlam.*

HOFHOUDING, vr. *segalla isi astâna.*

—, de kosten voor het hof, *belandja*
astâna.

HOFHUISJE, o. *tuinhuisje, perbaléan, roemah*
di kebon.

—, op het water of boven eenen vijver,
gambong, gamboengan.

HOFJE, o. *gedong akan piâra orang toewah.*

HOFJONKER, m. *âwang.*

HOFJUFFER, vr. *darâdang, dang*, zie HOF-
DAME.

— van eene prinses, die nog niet huw-
baar is, *bitti.*

De hofbewoners besturen en het toe-
zigt over ae — s hebben, *memarintahkan*
segalla isi astâna dang menghoekoemkan
segalla dâjang, (daradang).

— (onder de Dâjang), *mandâra.*

HOFKRUIDEN, o. meerv. *sâjor-sâjoran.*

HOFLEVEN, o. *tjâra kalidôpan isi astâna.*

HOFLEEDEN, m. meerv. *isi astâna.*

Al de — weenden met een zeer hevig
geween, *makka segalla isi astâna poon*
menângis dengan tangisan jang amat sângat.

HOFLUCHT, vr. *angin karâton, bâwoe astâna,*
(het eerste ironisch).

HOFMEESTER, m. *pendjâwat santâpan, Hof-,*
djoeroe, sâdjé, bendahâri, jang memegang
santâpan, djoeroe goedoe, opper—

bij eenen vorst wordt ook door *bendahâra*
vertaald, ofschoon dit woord ook opper-
rentmeester beteekend.

HOFNAR, m. *pendikir, badoet, Jav.*, (beiden
in den zin van potsenmakers), *nadim, Ar.*

HOFPOORT, vr. *pintoe astána*, *gerbang astána*.
HOPFREDIKER, m. *pandita astána*, *pandita dâlam*.
HOFRAAD, m. *madjlis mantri dâlam*.
HOFSCHENKER, m. *pendjâwat minoeman*, *Hofst*.
HOFSTAAT, m. *prt hâl astána*.
HOFSTAD, vr. *negri rádja*, *negri astána*.
HOFSTEDE, vr. *heeren landhoeve*, *roemah toewan tânah*, *gedong toewan tânah*.
 —, *vorstelijk goed*, *tânah rádja*.
HOFSTOET, m. *pengiring*, *orang mengiringkan rádja*.
 — *van heeren*, *per-awangan*.
HOFSTAAL, vr. *bahâsa dâlam*.
HOFVERGADERING, vr. *madjlis astána*.
HOFWACHT, vr. *paleiswacht*, *kâwal astána*.
HOFWACHTER, m. *tuinwachter*, *orang djaga kebon*.
HOK, o. (voor vee), *kandang*, zie *KOOR*.
 Een buffelhok, *kandang karbo*.
 Een honderhok, *kandang âjam*, *sangkar âjam*.
HOKAH, vr. *pijp*, *perasâpan*, *hoqgah*.
HOKDUIF, vr. *boerong perkoetoet jang di piâra*.
HOKHOND, m. *andjing jang di ikat ranté*, *andjing jang di ikat paadda kandangnja*.
HOKKAPIJP, vr. *hoqgah*.
HOKKELING, m. en vr. *ânaq sâpt (sampi, L.) jang sa-tâhon oemoernja*.
HOKKEN, o. en onp. w. *haperen*, *sangkoet*.
 Het hokt, *âda bârang sangkoetan*.
HOL, o. *spelonk*, in eenen berg of rots, *gôha*, *garonggong*.
 Rotsspelonk, *gôha batoe*.
 Drie —en, *tiga boewah gôha*.
 —, *kuil in den grond*, *lobang*, *liang*.
 De slang gaat in haar —, *makka oelar poon mâsoq ka-dâlam lobangnja*.
 Op dat tijdstip lag Soeranagian (eene groote slang van dien naam) nog in haar —, *ada poon tatkâla itoe Soeranagian poon lagi tidor di dâlam liangnja*, S. R. 28.
 — in eenen boom, *roengga kâjoe*, *liang kâjoe*, *lobang di dâlam pohon*.
 —, *van een schip*, (de plaats waar zich het water verzamelt), *timbâ-roewang*, *awag práhoe*.
 Het —, *het ruim*, *kaloemat*.
 Het — *der hand*, *dâlamnja tangan*.
 Op — *raken*, (van paarden), *lâri*.
 Op — *raken*, (losbandig worden), *djâdi risaw*.
 Het op — *raken van het hoofd*, *djâdi bingoenq*, *djâdi gila*.
HOL, b. n. *pasog*, *garanggong*.
 —, *ledig*, *hampa*, *kôsong*.
 —, *gelijk eene ton of kom*, *koewong*.
 De trom was —, *niets was er in*, *makka genderang itoe-poon pasog soewâtoe-poon tiâda isinja*, K. D.

Eene — *le kies*, *gigt garham jang pasog*.
 —, *in het midden gebogen*, *langkong*.
 Een — *glas*, *kâta langkong*.
 —, *uitgehoold*, *soedah di gâlt*, *soedah di boewat lobang*, *soedah di pasokgan*.
 —, *in de lengte doorboord*, *bolong*.
 —, *ingezonken*, *met hoogten en laagten*, *lekoq*, *lakoq*.
 —, *met eenen buik staan*, *zoo als een gevuld zeil*, *lêmbong*.
 Een holle schotel, *pinggan lakoq*.
 — *van klank*, *sâjop*.
 Hij had eene — *le stem*, *soewarânja poon sâjop boenjanja*, *sâjop boenji bibirnja*.
 Eene — *le zee*, *lâwoet besaar*, *lâwoet loenboe*.
 Een — *le bamboes*, *boeloh jang garong-gong*, *bamboe kôsong*.
 Een — *le weg*, *djâlan jang dâlam sakâli*.
 — *over bel vlieden*, (overrijd, onbesuisd wegloupen), *berlâri lintong poekang*.
 — *over bol liggen*, *tjerrei-berrei lintong poekang*.
 — *over bol naar beneden werpen*, *hoembâlangkan*.
HOLACHTIG, b. n. *pasog-pasog*.
HOLBOLLIG, b. n. *berdjâkâ*.
HOLDERDEBOLDER, *bijw. lintong poekang*.
HOLA! *tusschenw. hei!* *aho!*
HOLLEN, o. w. *lârt*, *tjongklang*, L.
 Een — *paard*, *koeda jang lârt*, *koeda jang tjongklang*, L.
 Een jong mensch, die aan het — *is*, *orang moeda jang toeroet lakoe djâlan risaw*.
 Het — *van het hoofd*, *poesing kapâla*.
HOLLIGHEID, vr. *tampat kôsong*, *tampat pasog*, *lobang*, *roengga*.
 —, *vooral in vruchten*, *pangsa*.
HOOLOGIG, b. n. *bermata lukoq*.
HOLROND, b. n. *berdjông*.
HOLSTER, m. *sârong pistól*, zie *PISTOOL*.
HOLSTERKAP, vr. *toetopnja sârong pistól*.
HOLSTERMAKER, m. *tjokang sârong pistól*.
HOLTE, vr. *tampat lakoq*, zie *GAT*, *KUIL*.
 Kleine, — (in eenen tand of noot), *singkil*.
 Ronde —, *gewelf*, *lankong*.
HOLWORTEL, m. *areui katoe peutjang*, *Soend.*, *tâlt gorita*.
HOM, vr. *mena ikan*, *menna ikan* (De schrijfwijz *man* is verkeerd).
HOMBERGAT, o. *lobang êrrêtan di hoedjong tiang*.
HOMMELBIJ, vr. *hommel*, *koembang*.
 De —en hebben de stijlen van mijn huis doorboord, *makka koembang soedah menggiriq tjang tjang roemahkoe*.
 De —en gonstend, *makka koembang itoe-poon berdangonglah boenjinja*.
HOMMELEN, o. w. *berdangong*.
 — *de op de bloemen azen*, *serrei*, *mengerrei*.
HOMMELING, vr. *dangong*.

HOMMERD, m. *ikan djantan, ikan láki-láki*, L.
HOMP, vr. *gompal, pótong, panggál*.
 Eene —, *sa-gompal, sa-pótong, sa-panggál*.
HOMPELAAR, m. *orang pntjang*.
HOMPELEN, o. w. *pntjang, bijojoetan*, zie **HINKEN**.
HOND, m. *andjng, sag*, Perz.
 Een leelijke, verbasterde —, *koejoeg*.
 —, *rekel, andjng djantan, andjng láki-láki*, L.
 —, *teef, andjng betina, andjng parampoewan*, L.
 Een Islamiet mag geenen — aanraken, *orang islám tíada bóleh mendjámah andjng, makka harámlah paadda orang islám itoe mendjámah andjng*.
 Jaag dien — weg! *oesir itoe andjng!*
HONS WILDE —, *andjng rimba, andjng hoetan*.
 Een jagt—, *andjng perboeroewan*.
 Een kwade —, *andjng gálaq*.
 Blaffende —en bijten niet, *andjng menggonggong (menjáláq) tíada menggigit*.
 De groote —, *hondster, el kalboe, Ar., el kalboe 'l-akbar*, Ar.
 De kleine —, *hondsster, el ghamoetsoe*, Ar.
 —en aanhitsen, *ádoe andjng, tjoq-tjoq*.
HONDEKENSKRUID, o. *anggrég*.
HONDENHOK, o. *tampat andjng*.
HONDENSLAGER, m. *orang jang oesir andjng*.
HONDENWACHT, vr. de *middernachtwacht aan boord, kával tengah málam, djága tengah málam, táboh jang katiga*.
HONDERD, telw. *rátoes, rátus*.
 Een —, *sa-rátoes*.
 Drie —, *tiga rátoes*.
 Derdehalf —, *tengah tiga rátoes*.
 Bij —en, *berrátoes-rátoes, barrátoes-rátoes*, L.
 —en van tienduizend, *berrátoes laqsa*.
 Zes ten —, (percent), *sa-rátoes mákan anam*.
 —duizend, *keti*.
 Bij —duizenden, *ber-keti-keti*.
 —vol, volle —, *gnap sa-rátoes*.
 Een — tal vruchten, *bárang sa-rátoes boewah*.
 Een hoofdman over —, *panghoeloe sa-rátoes*.
HONDERDERLEI, bijw. *sa-rátoes djenis, sa-rátoes roepa*.
HONDERDHANDIG, b. n. *bertángan sa-rátoes*.
HONDERDJARIG, b. n. *oemoer sa-rátoes*.
 Een — mensch, *orang sa-rátoes táhon oemoernja*.
 —, alle honderd jaren plaats hebben, *tiap-tiap sa-rátoes táhon, sában-sában sa-rátoes táhon*, L.
HONDERDMAAL, bijw. *sa-rátoes káli*.
HONDERDOOGIG, b. n. *bermáta sa-rátoes*.

HONDERDSTE, b. n. *ka-sa-rátoes*.
 De — keer, *ka-sa-rátoes káli*.
 Een —, $\frac{1}{100}$, *sa-per-sa-rátoes*.
 Zeven —n, $\frac{7}{100}$, *toedjoh per-sa-rátoes*.
HONDERDITAL, o. *bilángan sa-rátoes*.
HONDERDVOETIG, b. n. *berkáli sa-rátoes*.
HONDERDVOUD, o. *sa-rátoes ganda*.
HONDERDWERF, bijw. *sa-rátoes káli*.
HONDJE, o. *andjng ketjil*.
HONDSCH, b. n. *tjára andjng, lákoe andjng*.
 —, *onbeschoft, kórang ádjár, tjáboel*.
HONDSCHHEID, vr. *kalakoewan orang tjáboel*.
HONDSDOLHEID, vr. *gálaqnja andjng jang tákoet ajer*.
HONSDOOD, m. (in de kruidk.) *doedoewitan, Soend., pápé sapor*.
HONSDRAF, m. zie **AARDVEIL**.
HONSDGRAS, o. *kakawátan, láda andjng*.
HONDSKERS, vr. (kruid), *kiseroeh, Soend*.
HONDSROOS, vr. *boenga saroenet, kumbang saroenet, L.*
HONDSSTER, vr. *el kalboe, Ar.*
 De groote —, *el kalboe 'l-akbar, Ar.*
 De kleine —, *el ghamoetsoe, Ar.*
 De —, *Sirius, es 'Sjira 'l-abor, Ar.*
HONDSBONG, vr. *lidah andjng*.
 —, zie **HONSDGRAS**.
HONDSVOT, m. *bangsat, L., orang boesq*.
HONDSWORTEL, vr. zie **HONSDGRAS**.
HONEN, b. w. *brí máloe, pertjelákan, bélan máloe, L., tjaboel, mentjaboel*.
 —, *lasteren, hódjat*.
HONER, m. *orang jang membrí máloe, orang jang mentjelákan*.
HONGER, m. *lápar*.
 Van — sterven, *máti lápar*.
 — en dorst, *lápar dan dahága, lápar dan háwoes, (aws, L.)*.
 Iemand — doen lijden, *meláparkan orang*.
 —, zie **BEGEERTE**.
 Den — stillen, *poewaskan lápar, mákan kinnjang*.
 De — is een scherp zwaard, *makka lápar itoe memboeroe harimaw, lápar memboeroe mátan, L.*
HONGERAAR, m. *orang jang sángat berlápar*.
HONGEREN, o. w. *berlápar, áda lápar*.
 Ik honger, mij hongert, *akoe berlápar, makka berláparlah akoe*.
 Doen —, *meláparkan, kassí lápar*.
 Zich dood —, *mematikan diri dengan berlápar, meláparkan diri sampé máti, (hingga máti)*.
 —, sterke begeerte hebben, *ingin, rúdoe dendam, kapéngin*.
 Zalig zijn zij, die — naar de geregtigheid, *berbahagiatálah orang jang ingin akan ádalet*.
HONGERIG, b. n. *berlápar, áda lápar, lápar*.
 Eene — e maag, *proet lápar, proet kósong*.

Hoe kan men met eene — e maag werken? *káloe proet kósong bagimána órang bóleh becardja*? L.

Een — nooit verzadigd mensch, *órang rákoes*, L.

HONGERIGHEID, vr. zie HONGER, ook BEGEERTE.

HONGERLIJDER, m. *órang kalapáran*.

HONGERSNOOD, m. *kalapáran, belá kalapáran, kasoekáran lápar*.

HONGERTIJD, m. *waqtoe kalapáran*.

HONIG, m. *ajer madoe*, K. D. 103, (gevoonlijk zegt men *mádoe* dat even verkeerd is als *soesoe* voor melk te zeggen, zie Bij, vr.) *ásl*, Ar.

Wilde —, *ajer madoe hoetan*.

— met azijn, *sikandjobin*, Perz., *ajer madoe dengan tjoeka*.

Hare woorden waren zoet als eene zee van —, *makka perkataánnya itoe-pooi mánis seperti láwoet ajer madoe roepánja*.

Iemand — om den mond smeeren, *memboedjoeq-boedjoeq órang*.

HONIGACHTIG, b. n. *berajer madoe*.

HONIGBEREIDING, vr. *kadjadjan ajer madoe*.

HONIGBIJ, vr. *madoe, alba, halba, lebbéh, lebah*.

De angel van eene —, *sangat halba, pengantaq lebbah of madoe*.

HONIGBLOEM, vr. (melanthes) *tjetjerennéan*.

HONIGDAUW, m. brand in het koren, *oentoean*.

—, *manna, mann*, Ar.

HONIGDRANK, m. *minóman ajer madoe*.

HONIGGEEL, b. n. *koening ajer madoe, warna madoe*.

HONIGMENGSEL, o. van honig en azijn, *sikandjoebin*, K. O. 1, 29. *ajer madoe di tjampor tjoeka*.

HONIGRAAT, vr. *sárang madoe, indong madoe, sárang lebbah*.

—, die aan de boomen hangt, *soewálang*.

HONIGREUK, m. *báwoe ajer madoe*.

HONIGSMAAK, m. *rása ajer madoe*.

HONIGWINNER, m. *órang piára madoe*.

HONIGZOET, b. n. *mánis sakáli, mánis se-perti ajer madoe*.

HONING, vr. *pentjeláán*, zie HONEN.

HONK, o. meet, *gáris, wátas*.

Van — af beginnen, *moelá-t derri paadda gáris*.

Bij — blijven, *tinggal di roemah*.

Van — gaan, *kaloewar derri paadda roemah*.

HONKEREN, o. w. zie HUNKEREN.

HOOFD, o. des lichaams, *kapála*, in den verhevenen stijl voor koningen *djamála*, K. D.

Een menschen—, *kapála órang, kapála mánoesia*.

Een groot —, *kapála besaar*.

De top van het —, *bontoenan*.

Het — afslaan, *tindas kapála, panggal kapála*.

Op het — slaan, *kamplang*.

Bij het — krijgen, bij den kop krijgen, *hendis*.

Op het — dragen, *djongdjong*.

Het — omdraaijen, *páling kapála*.

Met het — gebukt gaan, *djerong*.

Het — bewegen, *menggeraqkan kapála*.

Met het — knikken, *onggoe kapála*.

Draaijing in het —, zie HOOFDDRAAIJING.

Zijn eigen — volgen, *toeroet soeka sendírt*.

Een — hebben, koppig zijn, *berkapála bátoe, áda kapála bátoe, berkras háti*.

Mijn — is er borg voor, *makka kita tanggong itoe dengan belandjákan djiwa*.

Gekroond —, *kapála jang bermakota*.

—, opperhoofd, *panghoeloe, panghoeloe besaar*. (Gew. noemt men aldus den voor-namen priester).

— over honderd, *panghoeloe sarátos*.

—, boedelmeester, in eene plaats waar geen vorst is, *mandalika*, Cer.

— over eene haven of veer, *panghoeloe moewára*.

Titel van zekere — onder Lingga, *bátin*.

— des krijgs, *kapála párang, panghoeloe párang, (prang)*.

—, leidsman, *naqib*, Ar., zie LEIDSMAN.

— van eenen volksstam op Sumatra, *leenheer, dátoq, dátos*.

— van eene markt door pacht, *potiá, Ch*.

— van een distrikt of dorp in het Palembangische, *pasirah, raban, djenang, djeneng*.

— van eenen stam der Redjangers op Sumatra, *provátin*.

Inlandsch — op Sambas, *brantilang*.

— van een distrikt op Java, *demang*.

— van muitelingen, *kapála brandal*, zie MUTELING.

— van eene haven, *kaai, tjeroetja, djambátan*, Sj. M.

Het —, (glans penis,) *hasjafat*, Ar.

—, oorsprong eener rivier, *hoeloe soengei*.

— van eenen spijker, *pájong pákoe, kapála pákoe*.

Het —, de spits des legers, de voorhoede, *tjoetjoeq bala-tantará, haloewan*.

Het — laten hangen, *hilang háti*.

Zijn — opbeuren, *membranikan dírt*.

Zijn — in den schoot leggen, *toendoeq kapála, menaloqkan dírt*.

Voor het — stooten, *djerákah*.

Het — loopt mij om, *sahája poenja kapála poesing*.

— voor —, *sâleh soewâtoe, sa-orang dem-mi sa-orang, sâtoe per sâtoe, mâsing-mâsing.*
 Zich iets in het — zetten als of het bestaat, *balângon.*
 Het -- bieden, (zich verzetten,) *me-lâwan.*
 Het — heen en weder draaijen, *ber-koelt-koelt.*
 Veel — en veel zinnen, *bânjaq orang bânjaq tjerewêt, L., mâkin bânjaq orang mâkin bânjaq niat.*
 Het — op hol brengen, *békin poesing kapâla.*
 Met het — tegen den muur loopen, *mâwoe kardja bârang jang tâda dâpat di kardjâkan, (jang boekun ihtimâl.)*
 Ik wil mijn — daar niet mede breken, *kita tâda mâwoe fedloelt (perdoelt, L.) itoe, zie BEMOEIJEN.*

HOOFDAANLEGGER, m. pengoepeaq besaar.
HOOFDAANVAL, m. penjerângan besaar.
HOOFDAANVOERDER, m. pengandjar besaar, kapâla agong.
HOOFDADER, vt. nâds besaar, oerat besaar.
HOOFDANKER, o. sâwh agong, sâwh besaar, djangkar besaar, L.
HOOFDARMEE, vt. bala-tantarâ jang terlebeh besaar, (jang-agong).
HOOFDARTIKEL, o. perkâra besaar, iboe perkâra.
HOOFDBAND, m. ikat kapâla, zie HOOFDOEK.
HOOFDBATTERIJ, vt. bënténg besaar, bënténg agong.
HOOFDBEGRIJ, o. mâna besaar, arti jang pertâma.
HOOFDBESTUUR, o. pamarintâhan besaar, pendjoeroewan besaar.
HOOFDBESTUURDER, m. pamarintah agong, (besaar.)
HOOFDBEVELHEBBER, m. panglima, panglima prang.
HOOFDBEZIGHEID, vt. pekardjâan jang pertâma, pekardjâan jang pâling besaar L.
HOOFDBEZWAAR, o. kasoesâhan jang pâling besaar.
HOOFDBOEK, m. boekoe besaar, L.
HOOFDBOOG, m. langkong agong, langkong jang pâling besaar, iboe langkong.
HOOFDBREKEN, o. inspanning, poesing kapâla.
 Dat geeft veel —, *itoe djâdi bânjaq poesing kapâla.*
 —, moeite, *soesah, kasoesâhan.*
HOOFDBUIGING, vt. toendoeg kapâla.
 Heilige — onder het gebed, *rok-ât, Ar., rak-ât, Ar.*
HOOFDE, in: uit — van, derri paadda, derri sabab, ôleh kârana, tâgal.
HOOFDEEL, o. fatsal, Ar., bâb, Ar.
HOOFDEKSEL, o. inlandsche zonnehoe, toedong.
HOOFDENKBEELD, o. ingâtan jang pertâma,

pendâpat jang pertâma, (eig. prathama, Skr.)
HOOFDDIJK, m. tarbis jang pâling besaar, L., tarbis jang kapâla, iboe tarbis.
HOOFDDOEK, m. stângan, L., boelang-boelang, ikat kapâla.
 — met ruiten als een dambord, *stângan dâm boengoe.*
 — met ruitjes en bloemen, *trât katâman.*
 —, tulband, *dastâr, distâr, Perz.*
 — met chinesche figuren en een krul in het midden, *panton.*
 — met rooden grond en vierkante ruiten, *stângan kumbâju.*
 — met zwarten grond en vierkante ruitjes, waarin eene chinesche schutting is afgebeeld, *kâjin bandyt.*
 Strooijen —, die de Dajakker draagt zoo lang het lijk zijner vrouw boven aarde staat, *lâwang tâlt.*

HOOFDDOEL, o. niat jang pertâma.
HOOFDDRAAIJING, vt. poesing kapâla.
HOOFDEIGENSCHAP, vt. tsifat jang pertâma.
HOOFDELIJK, b. n. mâsing-mâsing, sâtoe per sâtoe, L.
HOOFDELOOS, b. n. tâda berkapâla.
HOOFDENEIND, o. hoeloe tempat tidor, kapâla tempat tidor.
HOOFDGAARDER, m. pertanda besaar, kapâla poengoet tjoekei,
HOOFDGALEI, vt. goerap laqsamâna, práhoe laqsamâna.
HOOFDGEBREK, o. (stoffelijk), kakoerângan jang pâling besaar, L.
 —, (zedelijk), *tjelâ jang terbesaar, iboe tjelâ.*
HOOFDGELD, o. (belasting op de Chinezen), oewang kondé, oewang tjâ'jning, L., tjoekei atas sa-soewâtoe bâtoe kapâla.
 — briefje, *soerat kondé.*
HOOFDGEREGT, o. hoekoem besaar.
 —, hoofdspijs, *sadjitan jang pertâma.*
HOOFDGETAL, o. bilângan agong.
HOOFDGEZWEL, o. bangkaq kapâla.
HOOFDGODSDIENST, vt. agama jang oemoem.
HOOFDGROND, m. iboe dalil.
HOOFDHAAR, o. rambut, ramboet.
 Één —, *ramboet sa-lei.*
HOOFDIG, b. n. tegar, berkapâla bâtoe.
HOOFDIGHEID, vt. pri jang tegar, kakrâsan.
HOOFDINGANG, m. pintoe jang besaar.
HOOFDINHOU, m. ichtitsâr, Ar., perkâlâan jang tersimpan.
HOOFDJE, o. kapâla ketjil.
HOOFDKERK, vt. iboe grédja, grédja jang pâling besaar, mesjdjo 'l-djâni, Ar.
HOOFDKETTER, m. penghoeloe orang bid'ât, kapâla mobdi' (mobdion).
HOOFDKLEUR, vt. iboe warna.
HOOFDKUSSEN, o. bantal kapâla, sarâga.
HOOFDKWARTIER, o. tempat kadâman panglima prang, tempat kadâman toewan djindral.
HOOFDLEER, vt. iboe pengaljárân.

- HOOFDLETTER**, *vr. hoerof besaar.*
- HOOFDLIEDEN**, *m. meerv. zie HOOFDMAN.*
- HOOFDLUIS**, *vr. koetoe.* (Ook verkeerdelijk van die van het ligchaam gezegd, welke *toema* heet).
- HOOFDMAN**, *m. kapitan, Eur., panghoeloe.*
— over honderd, *panghoeloe saratoes.*
- HOOFDMANDOOER**, *m. (van een suikerfabriek), mandor pátjol.*
- HOOFDMANSCHAP**, *o. pangkat kapitan, daradjat panghoeloe.*
- HOOFDMIDDEL**, *o. (tegen ziekte van het hoofd), obat sákít kapála.*
—, specifiek middel, *penáwar, kapála obat.*
- HOOFDMISDAAD**, *vr. sáláh besaar, dósa besaar.*
- HOOFDNEIGING**, *vr. iboe kahandaq.*
- HOOFDOFFICIER**, *m. hoeloebálang, opsir besaar-besaar, panghoeloe opsir.*
- HOOFDONDEUGD**, *vr. iboe kadjahátan, kadjahátan jang páling besaar.*
- HOOFDOOGMERK**, *o. iboe niat.*
- HOOFDOORZAAK**, *vr. iboe sabab, iboe póhon.*
- HOOFDPACHT**, *vr. paq besaar.*
- HOOFDPACHTER**, *m. potia besaar.*
- HOOFDPERSOON**, *m. órang jang páling besaar, L., órang jang terlebeh besaar.*
- HOOFDPEUL**, *vr. sarága.*
- HOOFDPIJN**, *vr. sákít kapála, ngiloe kapála.*
— (van zwakte of duizeligheid), *pening kapála, ngiloe.*
- HOOFDPLANEET**, *vr. sírát besaar.*
- HOOFDPLEISTER**, *vr. kójo kapála.*
- HOOFDPUNT**, *o. póhon perkára, perkára jang páling besaar, L.*
- HOOFDRAD**, *o. iboe djantrá, róda jang páling besaar.*
- HOOFDREGEL**, *m. iboe sjarth, sjarth jang oemoem.*
- HOOFDREGTER**, *m. hákim besaar, pangéran panghoeloe.*
- HOOFDRIVIER**, *vr. iboe soengei.*
- HOOFDRONDE**, *vr. ronda besaar.*
- HOOFDSCHANS**, *vr. iboe bénténg.*
- HOOFDSCHADEL**, *m. bátoq kapála.*
Een stuk van eenen —, *tampoerong kapála órang.*
—, bekkeneel, *tengkoraq.*
- HOOFDSCHOTEL**, *vr. hoofdspijs, sadjian jang pertáma.*
- HOOFDSCHUB**, *vr. hoofdschilfer, kalamoemor.*
- HOOFDSCHULD**, *vr. hoetang besaar, iboe hoetang, hoetang jang páling besaar, L.*
- HOOFDSCHULDENAAR**, *m. órang jang berhoetang páling bánjaq, L., órang jang berhoetang terlebeh bánjaq.*
- HOOFDSIERAAD**, *o. inlandsch, boemban, dandan kapála, perhásan kapála.*
— van vergulde bloemen, *klatergoud epz., sínáran.*
—, diadeem, *tongkoeloe.*
—, kap, mijter, *koelah, Perz.*
- HOOFDSLUIJER**, *m. tetampan, selindang.*
- HOOFDSOM**, *vr. módal, pókó, pókoq.*
- HOOFDSPIL**, *vr. índjin jang páling besaar, iboe penyítar, kesí besaar.*
- HOOFDSTAD**, *vr. iboe negri, negri jang páling besaar.*
- HOOFDSTEL**, *o. kákang, tòm, L.*
- HOOFDSTELSEL**, *o. iboe qánon.*
- HOOFDSTERKEND**, *b. n. jang mengoewalkan kapála, jang békin goewal kapála.*
- HOOFDSTOF**, *vr. oentsar, Ar., oentsoer, Ar., zie ELEMENT.*
- HOOFDSTRAAT**, *vr. djálan besaar, djálan rája, leboh.*
- HOOFDSTREEK**, *vr. fihag jang kabilángan.*
- HOOFDSTUK**, *o. fatsal, Ar., báb, Ar.*
- HOOFDTAK**, *m. iboe tjábang, tjábang jang páling besaar, L.*
— eener rivier, *iboe hátang soengei.*
- HOOFDTOUWEN**, *o. meerv. (scheepsw.) tambirang.*
- HOOFDTREFFEN**, *o. párang jang oemoem, prang besaar.*
- HOOFDVAK**, *o. pekar djáan jang kabilángan, pekar djáan jang páling besaar, L.*
- HOOFDVIJAND**, *m. satroe jang páling besaar, L., sátroe jang terlebeh besaar.*
- HOOFDVLEESCH**, *o. dáging kapála.*
- HOOFDVLOED**, *m. verkoudheid in het hoofd, pílaq.*
—, voornaamste vloed, *iboe soengei, káli jang páling besaar, L.*
- HOOFDVONNIS**, *o. kapoetoesan hoekoem besaar.*
- HOOFDWACHT**, *vr. káwal besaar, djága jang páling besaar.*
- HOOFDWAL**, *m. déwala besaar, iboe déwála, bénténg jang páling besaar.*
- HOOFDWASSCHING**, *vr. langir, pembasóhan kapála, tjoetji kapála, L.*
- HOOFDWATERZUCHT**, *vr. boesang kapála, penjákít bangkaq ajer di kapála.*
- HOOFDWERK**, *o. pekar djáan jang páling besaar, L., pekar djáan jang terlebeh kabilángan.*
- HOOFDWET**, *vr. iboe sjariát, oendang-oendang jang pertáma.*
- HOOFDWIND**, *m. angin derri soewátote fihag doenjá jang kabilángan.*
- HOOFDWOND**, *vr. loeka kapála.*
Zwarte —, *dámíat, Ar.*
— tot op de hersens, *dámighat, Ar.*
- HOOFDWORM**, *m. koerap.*
- HOOFDWRONG**, *vr. tulband, dastár, distár, Perz.*
- HOOFDZAAK**, *vr. iboe perkára, póhon perkára, perkára moela-moela, perkára jang páling besaar, L.*
- HOOFDZAKELIJK**, *b. n. besaar, píntang, páling besaar, L., pertáma, oetsoel.*
— e waarheden der godsdienst, *oetsoel kabenáran agáma.*
- HOOFDZAKELIJKHEID**, *vr. kabilángan jang pertáma, perkára jang píntang.*

HOOPDZEE, vr. *samoedra*, *iboe láwoet*.
 HOOPDZEER, o. *kîrêng kapâla*.
 HOOPDZEILEN, o. meerv. *lâjar-lâjar agong*,
lâjar-lâjar besaar.
 HOOPDZETEL, m. *tampat kadoedoekan jang*
besaar, *tampat doedoeg jang pâling besaar*.
 HOOPDZONDE, vr. *dôsa besaar*, *iboe dôsa*.
 HOOPDZWARIGHEID, vr. *kasoesâhan jang*
pâling besaar, L., *iboe kasoesâhan*.
 HOOPDZWEER, vr. *poeroe di kapâla*.
 HOOFDSCH, b. n. *tjâra râdja*, *tjâra astâna*,
âdat karâton, *sôpan*, *adab*.
 —e manieren, *âdat isteââdat râdja*.
 HOOFDSCHHEID, vr. *kalakoewan ôrang astâna*,
tjâra ôrang karâton, *tjâra ôrang astâna*.
 HOOG, b. n. *tînggi*, *tînggi*, *sant*, Ar., *âla*,
 Ar., *moealla*, Ar.
 Een —e berg, *goenong tînggi*.
 — land, *tânah tînggi*.
 —e prijs, *harga besaar*.
 —er, *tînggian*, L., *lebeh tînggi*.
 Zeer —, *mahâ tînggi*.
 Even —, *sâma tînggi*, *sâma târa*, *sa-*
târa, (ook even — in rang).
 —st, *aller—st*, *tertînggi*, *terlebeh tînggi*,
tââla, Ar., *ter-âla*.
 God, de Aller—ste, *Allah tââla*, Ar.
 Hoe — is het? *brâpa tîngginja?*
 —e zee, *lâwoet besaar*.
 — water, *âjer besaar*.
 —e vloed, *âjer pâsang besaar*.
 Tien voet —, *sapoeloh kâki tîngginja*.
 Naar om— zien, *menengâdah*, *lihat*
ka atas.
 Vier —, *ampat soeson*.
 —, *aanzienlijk*, *besaar*, *moelia*.
 Van eene —e geboorte, *bangsâwan*,
berbangsa, *beratsal*, *atsal besaar*.
 —e wetenschappen, *ilmoe fikmat jang*
tînggi.
 — van kleur, *toewah*, *kamâgar*.
 — goud, *amas kamâgar*.
 — groen, *hidjoe toewah*.
 Eên — paard, *koeda tînggi*, *koeda*
djabbâr.
 Eenen —en toon voeren, *berkâta-kâta*
dengan djoemâwa, *bitjâra dengan ang-*
koe, L.
 —e woorden, *perkâtâan jang kras*.
 Eindelijk kwam het —e woord er uit,
lâma-lâma kaloewar maqtsoed.
 Het is — tijd, *soedah lampaw waqtœ-*
nja, *soedah liwat tempônja*, L.
 Die zaak is te —, *itoe perkâra âda*
terlâlœ tînggi.
 Eên —e ouderdom, *oemoer pandjang*.
 Het —e bewind, *penarintâhan jung*
tînggi.
 Eên —e feestdag, *hârt râja besaar*.
 Het —e geregtshof, *hoekoem jang ter-*
tînggi, *makkamat jang besaar*.
 — dag, *rambang*.
 —er plaatsen, *ataskan*.

Het is reeds — dag, *hârt poon soedah*
rambang.
 — zwanger, *hampir gnap boelannja*
hâmil, Hofst.
 —schatten, *waarderen*, *menghîmatkan*.
 HOOGAANZIENLIJK, b. n. *besaar-besaar*, *amat*
kabilângan.
 HOOGACHTBAAR, b. n. *amat moftasjim*, *amat*
kabilângan, *terlâlœ moelia*.
 HOOGACHTEN, b. w. *membilangkan*, *meng-*
indahkan, *menghormatkan*, *kassi hor-*
mat, L.
 HOOGACHTING, vr. *format*, Ar., *soembah*,
tâthlim, Ar.
 HOOGADELLIJK, b. n. *berbangsa besaar*.
 HOOGBEJAARD, b. n. *oedar*, *toewah sakâli*,
beroemur pandjang.
 HOOGBEJAARDHEID, vr. *oemoer toewah*,
oemoer pandjang.
 HOOGBEROEMD, b. n. *terlâlœ amat masjhoer*.
 HOOGBLAAUW, b. n. *biroe toewah*, *belaw*,
(blauw) toewah, L.
 HOOGBOORD, o. *soedah di timboe tînggi*,
bibir tînggi.
 HOOGBOORDIG, b. n. *prâhœ jang di timboe*
tînggi, *prâhœ jang tînggi bibirnja*.
 HOOGBOOTSMAN, m. *bosman besaar*, *tandil*
besaar.
 HOOGBORSTIG, b. n. *berdâda tînggi*, *zie*
HOOGMOEDIG.
 HOOGBRUIN, b. n. *pâla toewah*.
 HOOGDAG, m. *hârt râja*, *hârt besaar*.
 Het is —, *hârt poon soedah rambang*.
 HOOGDRAVEND, b. n. *kâtjaq*, *bangka*, *boengka*.
 HOOGDRINGEND, b. n. *berhâdjat sakâli*, *ter-*
lâlœ amat berhâdjat.
 HOOGDEDEL, b. n. *amat moelia*.
 HOOGDEDELHEID, vr. *êdlër*, (verb. van edele
 heer, vroeger altijd in gebruik jegens eenen
 raad van Indie).
 HOOGGERWAARDE, m. *amat moftasjim*, *amat*
âthlim.
 HOOGGELIJK, bijw. *dengan kabesâran*, *dengan*
kamoeliâân.
 HOOGEN, b. w. *menînggikan*, *bêkin tînggi*,
 L., *menamboen*.
 De aarde —, *ophoogen*, *oeroeg tânah*.
 De schaduw —, (van eene schilderij),
menghîtmakan bâjang, *menambâht bâjang*.
 HOOGEPRIESTER, m. *imâm besaar*, *pangioelœ*
imâm.
 HOOGEPRIESTERAMBT, o. *imâmat*, Ar., *dja-*
wâtan imâm besaar.
 HOOGEPRIESTERLIJK, b. n. *tjâra imâm besaar*.
 HOOGEPRIESTERSCHAP, o. *daradjat imâm*
besaar.
 HOOGERHAND, vr. *tângan kânan*.
 HOOGERWAL, m. *sablak angin*, *fîhaq angin*.
 Naar — zeilen, *berlâjar ka-sablak angin*.
 HOOGESCHOOL, vr. *madrasah*.
 HOOGGAAND, b. n. *terlâlœ amat*, *sângat*.
 HOOGGEACHT, b. n. *terkormat*.
 HOOGGEROREN, b. n. *amat bangsâwan*.

HOOGGEDUCHT, b. n. *jang sangat di takoeti, athlamat, Ar.*

Een — e vijand, *sátroe jang sangat di takoeti.*

De — e God, *Allah jang athlamat.*

HOOGGEBEL, b. n. *koening toewah.*

HOOGGELEERD, b. n. *âlim sakâli, terlâloe amat âlim.*

HOOGGELEERDHEID, vt. *ilmoe jang terlâloe tinggi, pengatahoewan jang semporna.*

HOOGGEREGTSHOF, o. *hoekoem besaar, makamat jang tinggi.*

HOOGGESCHAT, b. n. *sangat di kâsih.*

HOOGGESTEMD, b. n. *terlâloe njâring.*

Te — van toon, *terlâloe njâring boenjinja, terlâloe tinggi boenjinja.*

HOOGGEZAG, o. *peमारintâhan jang tinggi.*

Een man van —, *orang jang amat kabilângan.*

HOOGGEZAGHEBBER, m. *jang di pertoewan, solthân.*

HOOGGROEN, b. n. *hidjoe toewah, hidjaw toewah.*

HOOGHARTIG, b. n. *angkâra, kâtjaq, hâti besaar, tjongka, dir.*

HOOGHARTIGHEID, vt. *parangt orang angkâra, kalakoewan orang kâtjaq, pri hâti besaar.*

HOOGHEID, vt. *katinggian, kabesâran.*

Zijne —, *Sri padoeka*, (gew. titel der vorsten, eig.: doorluchtig schoeisel, ook doeli, dat stof beteekent), *baginda.*

Zijne — de heer sultan, *sri padoeka toewan solthân.*

Door de koninklijke ouders hunner beide hoogheden, *oleh ajahnda bonda baginda kadoewa itoe.*

Zijne eerwaardigste —, *baginda*, (dit wordt vooral en van eenen vorst en van eenen profeet gezegd).

HOOGING, vt. ver—, *peninggian.*

—, op— van den grond, *pengoeroekan tânah.*

HOUGLANDEN, o. meerv. *tânah hoeloe, tânah oediq, L.*

HOUGLANDER, m. *orang hoeloe, orang oediq, L., orang goenong.*

HOUGLANDSCH, b. n. *hoeloe, oediq, goenong.*
Een — vlot, *râkit derri hoeloe, gêtêq derri oediq, L.*

Een — mensch, *orang hoeloe, orang oediq, L., orang goenong.*

HOUGLEERAAR, m. *hakim, Ar.*

— in de godgeleerdheid, *hakim ilmoe ilahiat, Ar., hakim siq-h', Ar.*

— in de regtsgeleerdheid, *hakim ilmoe hâq.*

— in de geneeskunde, *hakim ilmoe thabîb, hakim pengatahoewan obat.*

— in de sterrekunde, *hakim ilmoe nadoem.*

HOUGLEERAARSAMBT, o. *djabâtan hakim, pangkat hakim.*

HOUGLIED, o. *sjiro'l-asjâr, Ar.*

HOUGLOFFELIJK, b. n. *amat kapoedjian.*

—, van eenen overledene, *marhoem, Ar.*

HOUGMIS, vt. *chedmat el goedâs, Ar.*

HOUGMOED, m. *angkoew, L., lâkoe jang tjongka, lâkoe orang kâtjaq, hâti besaar, gharoer, Ar., takabbor, Ar.*

HOUGMOEDIG, b. n. *besaar hâti, kâtjaq.*

Zich — aanstellen, *membesaarkan diri, mengâtas-âtas diri, berbesaar hatinja,*

HOUGMOEDIGHEID, vt. zie **HOUGMOED.**

HOUGMOEDIGLIJK, bijw. *dengan angkâra, atas pri jang tjongka.*

HOUGMOEGEND, b. n. *mahâ koewâsa, amat koewâsa.*

HOUGNOODIG, b. n. *sangat berhâdjat, ti-dâpat tiâda, misti, L.*

HOUGROOD, b. n. *mêrah toewah.*

HOUGRUG, m. en vt. *boengkoq.*

Zie dien —! *lihat si-boengkoq!*

HOUGRUGGIG, b. n. *berboengkoq.*

HOUGSTAMMIG, b, n. — *geboomte, kâjoe jang berbâtang tinggi, kâjoe jang tinggi bâtangnja.*

HOUGSTATELIJK, b. n. *athlamat.*

— e eerbewijzingen, *oepatjâra jang athlamat.*

Een — gevolg, *pengiringan jang besaar-besaar.*

HOUGSTDEZELVE, pers. voornw. *baginda, sri padoeka baginda.*

HOUGST, b. n. de overtr. trap van hoog, *tertinggi, terlebeh tinggi.*

—, Aller—e, (van God), *tâala.*

De — God, *Allah tâala, Ar.*

— e plaats, *tampat kadoedoekan jang moelia*, (— — *terkormat*).

De ziekte is nog niet op zijn —, *sâkit itoe belom sampei sângatnja, (pajahnja).*

Ten —, bijw. *sa-tinggi-tingginja.*

HOUGTE, vt. *katinggian, tinggi.*

De — van dezen boom, *katinggian pohan ini.*

Die berg heeft eene — van tiendnizend voet, *goenong itoe sapoeloh riboe kâki tingginja.*

—, hooge plaats, *tampat tinggi.*

Op eene — staan, *berdiri di atas tampat tinggi.*

De vijand heeft eene — bezet, *makka moesoeh bertampat tinggi.*

De vijand heeft al de — n bezet, *makka moesoeh berdiri paadda segalla tampat jang tinggi.*

—, pools—. *katinggian qothb', (gew. goethoeb).*

Op de — van Sambas, *paadda salêbarnja negri Sambas.*

De — der zon meten, *mengoekoer katinggian mata-hârt.*

Gij staat nog niet op de — der zaak,

toewan *belum* mengarti betoel ini perkára.
Uit de — spreken, *berkata-kata* dengan
amkoe, L.

Iemand te zeer in de — steken, *me-
moedji orang terlâos amat.*

De — hebben, *âda mâboq.*

In de — (dampkring), *adara, oedara.*

En de kraai Swâra daalde uit de —,
*makka gâgaq Swâra poon toeron derri ada-
ra, S. R. 5.*

HOOGTEMETER, m. *pengoekoer katnggian*,
zie GRAADBOOG.

HOOGTEMETING, vt. *pengoekoeran katnggian.*

HOOGTIJD, m. *mâsa râja, hârt râja.*

HOOGVERRAAD, o. *doerhâka kapada râdja.*
— plegen, *berboewat doerhâka kapada
râdja.*

HOOGVLEGEND, b. n. *jang terbanganja
tinggi.*

HOOGWAARDIG, b. n. *amat mohtasjîm, amat
moelia.*

Het — e, *el goedâs, Ar.*

HOOGWAARDIGLIJK, bijw. *atas prt jang amat
moelia.*

HOOGWELGEBOREN, b. n. *amat bangsâwan,
derri atsal jang amat bangsâwan.*

HOOGWIGTIG, b. n. *besaar sakâli, berpîn-
tang besaar.*

Eene hoogwigtige zaak, *perkâra jang
besaar pîntangnja.*

HOOGWIGTIGHEID, vt. *pîntang besaar, goena
besaar.*

HOOI, o. *roempol kring.* (In Indië voedert
men met versch gesneden of gemaaid
gras, zoodat de woorden met — zamen-
gesteld, niet voorkomen).

Grieksch —, (zeker kruid), *solbat, Ar.*

Te veel — e op zijn vork nemen, *sang-
goep terlâos bânjaq, L., bertjâkap terlâ-
loe bânjaq.*

HOOWEZEL, vt. *fanag, Perz.*

HOON, m. *tjelâ, âjib, Ar.*

HOOF, m. stapel, *tamboen, tamboenan.*

— (koorn), *lampor, toempoeq, toem-
poekan, Jav.*

Een — steenen, *tamboen bâtos.*

Een — aarde, *tamboen tânah.*

Een — gekookte rijst, *nâsi sa-toengkoes.*

Een — zand, *tamboen pâsir.*

—, troep, *tamboenan, katoemboekan.*

Een iegelijk met zijnen — (troep),
mâsing-mâsing dengan *tamboenanja*, of *katoemboekannya.*

—, menigte, groot aantal, *kabanjâkan,
bebrâpa.*

Een —, kudde, zwerm, *kâwan.*

Een — volks, *kabanjâkan orang.*

Een —, klomp honighijen, *madoe-na-
doewan.*

Bij—en, bijw. (stapels), *bertamboen-tam-
boen.*

Bij — en, (troepen, kudden, zwermen),
berkâwan-kâwan.

Op — en leggen, *stapelen, menamboen.*
Steenen op — en leggen, *menamboen
bâtos.*

Over —, onder malkander, *lâkar bâwar,
tjampor bâwar.*

Te — loopen, *koempol, berkoempol,
kuroeman, berhâmpun.*

HOOP, vr. verwachting, *hârap, pengharâ-
pan, asa,* (eig. *âsâ*, Sansk.), *ara, arah,
rajlâ, Ar.*

Iemand op wien men zijne — heeft
gesteld, *orang jang di harâpt.*

— op God stellen, *hârap akan Allah.*

Geene — meer hebben, *hilang peng-
harâpan, poetoes asa.*

— geven, *brt asa.*
Zich met ijdele — voeden, *menâroh
pengharâpan jang sia-sia, harapkan dengan
sia-sia.*

Op —, *hârap-harâpan,* (ook: valsche
hoop).

Hij is de — zijner ouders, *idlah jang
di harâp iboe bapânja.*

Iemands — verijdelen, *poetoeskan asa
orang, meniâdakan pengharâpan orang.*

HOOPEN, b. w. *menamboen, sie OPHOEFEN.*

HOOPJE, o. *tamboen ketjil, tamboenan ketjil,
poesoe.*

— aarde, *râhop.*

HOORBAAR, b. n. *kadengâran,* (dit betec-
kent ook: gehoord).

HOORBAARHEID, vt. *tsifat jang kadengâran,
tsifat jang berboenji.*

HOORDER, m. *orang jang menengar, penen-
gar.*

HOOREN, b. en o. w. *dengar, menengar, men-
dengar.*

Allerlei muziek —, *dengar segalla boe-
nji-boenjan.*

Op het tijdstip dat ik het hoorde, *tat-
kâlu akoe mendengar itoe.*

Hooft gij? *dengarkankah angkaw?*

Dat nog door niemand gehoord is, *jang
belum kadengâran orang.*

Gehoord, *terdengar.*

Gehoord worden, *di dengar.*

Gehoord (verhoord) worden, *di per-
dengarkan.*

Mijn gehed werd door God gehoord,
*makka dôâ hamba poon di perdengarkan
Allah.*

Een kind dat niet wil —, *ânaq jang
tâda mâwoe dengar, ânaq delap, L.*

Van — zeggen, *derri paadda kâta
orang.*

Hooft! *dengarlah! dengarkanlah!*

— de doof zijn, *dengar tâda mâwoe
dengar.*

Dat laat zich —, *itoe bôleh, bôleh per-
tjâja.*

— laten, *mendengarkan.*

Beide partijen —, *dengar sablah-me-
njbblah.*

—, o. w. zie **BHOGOREN** en **BETAMEN**.
HOORN, m. zie **HOREN**.
HOORNEN, b. n. *derri paadda tandoq, toelang tandoq*.
 Een — heft van een mes, *hoeloe pisau derri paadda toelang tandoq*.
HOORPLAATS, vr. zie **GEHOORPLAATS**.
HOORSTER, vr. *parampoeuanjang mendengar*.
HOORZAAL, vr. zie **GEHOORZAAL**.
HOOS, vr. *poeling bakoeng*.
HOOS, vr. zie **KOUS**.
HOOSVAT, o. *soedoe*, (van het kokosbloemhulsel).
HOOVAARDIG, b. n. *djoemâwa, besaar hâti, kâtjaq, gâdoeh, goeddoeh, tjoeangka, balch*, Ar.
HOOVAARDIGLIJK, bijw. *dengan djoemâwa, atas pri jang kâtjaq*.
HOOVAARDIG, vr. *angkoë, L., lâkoe jang tjoeangka, hâti besaar*.
HOZEN, b. w. *mentimbâ*.
 Water uit een vaartuig —, *mentimbâ ajer derri dâlam prâhoe*.
HOZZING, vr. *pekardjâan mentimbâ ajer, (penimbâan, is mij niet bekend)*.
HOP, m. *zekere vogel, marâgê, hod-hod*, Ar.
HOPE, vr. zie **HOOP**.
HOPELOOS, b. n. *poetoës pengharâpan, poetoës asa*.
HOPELOOSHEID, vr. *kapoetoësan asa, kapoetoësan pengharâpan*.
HOPEN, b. w. *hârap, menghârap*.
 — op de genade Gods, *menghârap kapada rafinat Allah*.
HOPMAN, m. *hoofdman, kapitan*, Eur., *pangheoloe*.
HORDE, vr. *mat om te dekken, kâtjang*.
 —, vierkant hordje van riet gevlochten om iets op te zetten, *intjaq*.
 —, hordje, *dinding, dindingsan, dinding berkist-kisi*.
 —, bende van zwerfend volk, *orang mengorubâra sakâwan, bedâwi sakâwan*.
HORDENMAKER, m. *toekang dinding*, zie **HORDE**, hordje.
HOREN, m. *hoorn, tandoq, ranggong, gorn*, Ar.
 — van eenen buffel, *tandoq karbo*.
 Een herts—, *tandoq roesa, tandoq mendjangan*.
 Een —, die op het voorhoofd staat van sommige dieren, *tjoela, soela, gennah*.
 Een rhinoceros—, *tjoela bâdaq*.
 Eenzen zoodanigen — dragen, *bertjoela*.
 Eenzen — aan het voorhoofd plaatsen, (van een door kunst vervaardigd dier), *bertjoelâkan*.
 Op eenen — blazen, *tioep tandoq*.
 Met de —s stooten, *menandoq, tarkok*.
 Door de —s dood gestoken, *mâti di tandoq*.
 Een gehorend dier, *binâtang jang bertandoq*.
 Met hooge —s, *bertandoq ttinggi*.
 De rhinoceros nam dien man op zijnen

—, *makka bâdaq itoe-poen menarkoq orang itoe dengan tjoelânja*.
 Hij heeft vrij wat op zijne —s, *lâkoe djâlannja itoe tiâda bagitoe bâjig*.
 Die vrouw zet haren man —s op, *makka parampoeuan itoe bertandoqkan lakinja*.
 De —s optekken, (de tanden laten zien), *toendjoeq moeka*.
 Alles op zijne —s nemen, *mâwoë kardja segalla roepa*.
 De —s afleggen, (zoo als de herten), *menanggalkan tandoq*.
 — van den Japanschen klipvisch, *tjoela ikan bâtoe djâpun*.
 De — van eenen draak, *tjoela nâga*.
 De —s van insecten, *tandoq, toenbaq*.
 Ledige —s, huisjes of schelpen, *roemah, koelit*.
 Ledige — van eene slak, *koelit oenam*.
 De —s der halve maan, *tandoq boelan toemanggal*.
 De — des tijds, die op den oordeelsdag zal klinken, *sangka kâla*.
 Eenig voorwerp van — gemaakt, *bekas tandoq*.
 Een kam van —, *sisir tandoq, sisir bekas tandoq*.
 —, parkement, *raqq'*, Ar., *koelit domba jang di sâmaq*.
HORENACHTIG, b. n. *saroepa tandoq, kâja tandoq, L., kaai tandoq, L.*
HORENBEST, o. *binâtang jang bertandoq*.
HORENEN, b. n. *derri paadda tandoq, tandoq*.
 —, parkement, *raqq'*, Ar.
HORENLOOS, b. n. *tiâda bertandoq*.
 —, (van eenen rhinoceros), *tiâda bertjoela*.
HORENSLAK, vr. *slak met horens, oenam jang bertandoq*.
 —, die in eene schelp kruipt, *oenam jang berroemah*. (Hier kan men niet zeggen: *jang berkoelit*, daar dit te dubbelzinnig is.)
HORENSLANG, vr. *oelar jang bertjoela*.
HORENTJE, o. *tandoq ketjil*.
 —, zeehorentje, *antah-antah, kâsar, zie SCHELP*.
 —, dat bij Bima in zee leeft, *goedâga*.
HORENVEE, o. *binâtang jang bertandoq*.
HORENVISCH, m. *ikan âjam*.
HORIZON, m. *tepi lântig, kâki lântig, boelat doenjâ*, (de laatste uitdrukking is eigenlijk: aardcirkel).
 Dat gaat boven mijnen —, *itoe terlâloe dâlam, itoe terlâloe ttinggi, sahâja tiâda mengarti itoe*.
HORIZONTAAL, b. n. *sâma ttinggi*.
HOROLOGIE, o. *orlôdjî*, verb., ook *ajerlodjî, djâm*, Perz.
 Gouden —, *orlôdjî mas, (amâs)*.
 Engelsch —, *orlôdjî inggris*.
 Een — dat vóór loopt, *orlôdjî jang terlâloe tjepat djâlannja*.
 Een —, dat achter loopt, *orlôdjî jang*

terlâloe lambat djâlannja, orlodjé jang terlâloe plan-plan djâlannja, L.
 Een oud —, *orlodjé toewah.*
 Een nieuw —, *orlodjé bahâroe.*
 Een — opwinden, *poetar orlodjé.*
 Een — herstellen, *membâjiki orlodjé.*
HOROLOGIEGLAS, o. *glas orlodjé, L., kâtja djâm, kâtja orlodjé.*
HOROLOGIEKETING, m. *ranté orlodjé.*
HOROLOGIERAD, o. *rôda orlodjé, L., djantrâ djâm.*
HOROLOGIESLEUTEL, m. *koentji orlodjé.*
HOROLOGIEWERK, o. *perkâkas djâm, perkâkas orlodjé, L.*
HOROLOGIEWIJZER, m. *djârom orlodjé, penoendjoeq djâm.*
HOROSKOOP, o. *nadjm, Ar.*
 Iemands — trekken, *melihat paadda nadjm, membilang-bilang ramalnja orang, S. R., mentjahâri dâlam nadjm.*
HOROSKOOPTREKKER, m. *sastrâwan, ahloe'l-nadjm.*
HORRELVUET, m. *kâki tjâpiq.*
HORT, m. *stoot, sontohan, penjontohan.*
HORTEN, o. w. *sontoh.*
HORZEL, vt. *taboewan, taboehan, taboewân, zamboer, Perz., zomboer, Ar.*
HORZELEN, o. w. *berdangong.*
HORZELING, vt. *dangong, dâsing.*
HORZELNEST, o. *roemah taboewan.*
HOSPITAAL, o. *roemah sâkut isoldâdoe.*
HOSSEBOSSEN, o. w. *banting-banting.*
 Het rijtuig hosseboste op den hobbeligen weg, *makka karêtta poon berbanting-banting di djâlan lekaq-lekoq.*
HOSTIE, vt. *goedâs, Ar.*
HOTSSEN, o. w. zie **HOSSEBOSSEN.**
HOTTEN, o. w. *pitjah, djâdi asam.*
 De melk is gehot, *ajer soesoe soedah pitjah.*
HOU! tusschenw. *brênti! berhênti!*
HOUBAAR, b. n. *jang dâpat di lindongkan, jang tâda dâpat di atahkan.*
HOUDEN, b. en o. w. *pégang, pegang, memégang, memegang.*
 In de hand —, *pégang di dâlam tângan, ampoe.*
 En hij hield hem bij de hand, *lâloe ia di pégangnja tângannja. S. R. 5.*
 Door den wachter gehouden (gegrepen) worden, *di pégang orang djâga.*
 Het niet kunnen — in den strijd, *tâda betah tâhan prang, tâda bôleh tâhan di tengah prang.*
 Het anker wil niet —, *sâwh tiâda mâw mâkan.*
 In ontzag —, *menakoett, menakoetin, L.*
 Iemand tot zijnen pligt —, *soeroeh orang kardjâkan bârang jang hâroes.*
 Een kind ten doop —, *angkat ânag jang di permandikan.*
 Eenen haan in beide handen — als men dien wil laten vechten, *bégo.*

Iemand in het oog —, *djâga orang poenja lâkoe djâlan.*
 Gij moet een oog in het zeil —, *loe mésti djâga baai-baai, L., makka handaqlah di djâga olehmoe bâjûq-bâjûq.*
 Het hoofd of de oogen naar omhoog —, *tengâdah, menengâdah.*
 Eene zaak siepende —, *melambatkan soewâtoe perkâra.*
 Een eethuis of herberg —, *pégang roemah mâkan.*
 Eene school —, *pégang sekôla, L.*
 Raad —, *bermasjwarat, berbitjâra, membitjarâkan.*
 Bruiloft —, *berdjâmoe mampilé, berdjâga-djâga, (eigenlijk waken, dag en nacht feest vieren bij eene bruiloft).*
 Rijtuig —, *ptâra koeda dan karettâ.*
 Afrekening —, *bandjoe hesab.*
 Wacht —, *djâga, berdjâga, kâwal, mengâwal.*
 Veel van iets —, *tâkt-tâkt, terlâloe soeka.*
 Veel van arak —, *soeka minom araq.*
 Godsdiens —, *berboewat ibâdat.*
 De vaste —, *pégang poewâsa, berpoewâsa.*
 —, inhouden, *moewat, âda, djâdi.*
 Een gantang houdt tien katies, *sâtoe gantang itoe moewat sapeoloh kâti.*
 Een kojân houdt zeven en twintig pikols, *sâtoe kojân djâdi doewa poeloh toedjoh pikol.*
 Een vaartuig dat tien kojans houdt, *prâhoe sapeoloh kojân. (Met weglating van het woord „houdt”, dus een vaartuig van tien kojans.)*
 Voor waar —, *pertjâja.*
 —, achten, *kira.*
 Ik houd u voor eenen nieuweling, *kita kira toewan orang bahâroe.*
 Zijne belofte, verbindtenis —, *jang peikan djandji, tetap atas djandji.*
 De wet (Gods) —, *toeroet sjariât.*
 Dit schip kan het in storm niet —, *kâlœ angin riboet makka kapal ini tiâda tâhan.*
 Het met iemand —, *menjertâ-t of moewâ-fagat dengan sa-orang, berpakat (moepakat) sâma su-orang, L.*
 Het met eene vrouw of meisje —, (onwettige gemeenschap hebben), *berkandag dengan bini orang ataw dengan boedjang.*
 —, behouden, *menâroh.*
 —, terughouden, *tahânt, pégang.*
 Te huis —, *tahânt di roemah.*
 Waarom houdt gij mijn paard? *mengâpa angkâw tahânt koedâkoe? mengâpa loe pégang sahâja poenja koeda?*
 —, (bij het optellen), *sîmpan.*
 Als gij twaalf telt, houdt gij er een, *kapan di hitong doewa blas misti sîmpan sâtoe.*

- Gij moet mij niet langer hier —, want ik heb geen tijd meer, *djangan toewan hamba menahani hamba lebek lama di sini kârana hamba tiada lagi sampat.*
- Zijn fatsoen —, *melakoekan diri dengan sapatoetnja, toeroet aadat.*
- Zich stil —, *menahan diri, berdiam diri.*
- , raden, kira; (inzetten,) *târoh, bertâroh.*
- Staaude —, *menjoenggoehkan, menogohkan, menogohkan.*
- Zich — als of, *poera-poerakan diri.*
- Hij hield zich als of hij rijk was, *makka ia-pon poera-poerakan dirinja kâja.*
- Iemand bij zijn woord —, *pégang kâta orang.*
- Die spijker wil niet —, *itoe pâkoe tiada nawoe mâkan.*
- , beminnen, toegenegen zijn, *kâseh mengâseh.*
- Áfvalen en weder bij den wind —, *simpang sior.*
- Kool of vuur —, (van brandstof,) *gilip.*
- HOUDER, m. *orang jang pégang, târoh enz.* zie HOUDEN.
- HOUDING, vr. postuur, *sikap.*
- , gestalte, vorm, *lembága.*
- Fraaije —, *palikat.*
- Hij heeft eene zeer vlugge —, *sikapnja terlâloe pantas.*
- Eene — aannemen, *bersikap.*
- , stand, *perdirian, bangoenan.*
- De — van dat beeld is voortreffelijk, *makka bangoenan pátong itoe áda moelia, (bâgoes.)*
- , voorkomen, *roepa.*
- HOUT, o. *kâjoe.*
- welks bast en wortel bedwelmend zijn, *djinmo.*
- Hard —, *kâjoe kras.*
- Gekapt —, dat in het bosch ligt, *bin-târang.*
- Een blok —, *pontong kâjoe.*
- Een brandend —, *pontong ápi, tomper, Jav.*
- Een — dat boven de keten bij het weven komt, *kârap.*
- Gevlamd, schoon geaderd —, *kâjoe berkoerei.*
- Knoestig —, *kâjoe jang áda bánjaq mâta.*
- Levend —, *kâjoe hidop.*
- Pas geveld —, *tabangan.*
- Brand —, *kâjoe apt.*
- Uitgedoofd brand —, *boegel.*
- Effen —, *kâjoe jang ráta.*
- Kurkachtig —, *kâjoe gâboes.*
- Gekloofd —, *kâjoe jang soedah di blah.*
- Rond —, *masthout, kâjoe boelat.*
- Kurkdroog —, *kâjoe máti.*
- Ruw —, *kâjoe kâsap.*
- Vermolmd —, *kâjoe boeboq.*
- Met — beschieten, *mendinging-i deng-an kâjoe, memogari dengan kâjoe.*
- Een stapel —, *sa-tamboen kâjoe.*
- Timmer —, *kâjoe per-oesah.*
- HOUTAARDE, vr. *tânah kâjoe.*
- HOUTACHTIG, b. n. *sa-roepa kâjoe, berdzát kâjoe.*
- HOUTADER, vr. *koerei kâjoe, oerat kâjoe.*
- HOUTASCH, vr. *háboe kâjoe.*
- HOUTBEITEL, m. *pâhat bakal memblah kâjoe.*
- HOUTDIEF, m. *pentjoeri kâjoe.*
- HOUTDRAALJER, m. *toekang lârík kâjoe.*
- HOUTDRANK, m. *obat ajer kâjoe.*
- HOUTDRUKKUNST, vr. *ilmoe tjítaq dengan kâjoe.*
- HOUTDUIF, vr. *poenei, pargam.*
- Blaauwe Ambonsche —, *ahoen.*
- Witte —duif, *attia, attiven.*
- HOUTEN, b. n. *kâjoe, derri paadda kâjoe.*
- Een — ladder, *tangga kâjoe.*
- Een — wig, *bâdjí kâjoe.*
- HOUTHAKKEN, o. *houtkap, penebangan.*
- HOUTHAKKER, m. *orang merâmo kâjoe, bintârang, orang menebang kâjoe, orang pótong kâjoe, (de drie eerste zijn boomvellers in het bosch).*
- HOUTHANDEL, m. *perntagâan kâjoe.*
- HOUTHANDELAAR, m. *orang djoewal kâjoe, dágang kâjoe.*
- HOUTHOOPE, m. zie HOUTSTAPEL.
- HOUTHOUWER, m. zie HOUTHAKKER.
- HOUTKLOVER, m. zie HOUTHAKKER.
- HOUTKOOPER, m. zie HOUTHANDELAAR.
- HOUTLUIS, vr. *toengaw.*
- HOUTMAAT, vr. *oekoeran kâjoe.*
- HOUTMADE, vr. zie HOUTWORM.
- HOUTMAGAZIN, o. *goedang kâjoe.*
- HOUTMARKT, vr. *pâsar kâjoe.*
- HOUTMEEL, o. zie WORMMEEL.
- HOUTMIJT, vr. zie BRANDSTAPEL.
- , houtstapel, *tamboenan kâjoe, tamboen kâjoe.*
- HOUTMIJTER, m. *orang jang menamboen kâjoe.*
- HOUTRIJK, b. n. *penoh dengan kâjoe, jang áda bánjaq kâjoe-kajoewan.*
- HOUTPLAATS, vr. *werf, bangsál.*
- HOUTSCHROEF, vr. *skroep kâjoe.*
- HOUTSCHUUR, vr. *goedang kâjoe.*
- HOUTSKOOL, vr. *arang, hárang.*
- Gestotene —, *arang jang di toemboey.*
- HOUTSKOOLBOOM, m. *kâjoe màs.*
- HOUTSLANG, vr. *oelar kâjoe.*
- HOUTSNEDEN, vr. *oekiran di dálam kâjoe.*
- HOUTSNIP, vr. *boerong blékét.*
- HOUTSPAANDER, vr. *tâtal kâjoe.*
- HOUTSTAL, m. zie HOUTMIJT.
- HOUTSTAPEL, m. zie HOUTMIJT.
- HOUTTUIN, m. *afgeslotene plaats ter bewaring van hout, kandang simpan kâjoe, kandang kâjoe.*
- HOUTVERKOOPING, vr. *lêlang kâjoe.*
- HOUTVESTER, m. *kapála blundong, (op Java,) kapála orang merâmo kâjoe.*
- HOUTVLOT, o. *râkit kâjoe, gétét kâjoe, L.*

HOUTWAGEN, m. *pedâti jang membâwa kâjoe.*
 HOUTWAREN, vr. meerv. *perkâkas kâjoe, roepa-roepa kâjoe.*
 HOUTWEG, m. *djâlan kâjoe.*
 HOUTWERK, o. dat tot het bouwen van een huis gebruikt wordt, *bârang kâjoe roemah, kâjoe bakal roemah.*
 HOUTWORM, m. *boeboeq.*
 HOUTZAGER, m. *koelit jang girgâdjî kâjoe.*
 HOUVAST, o. *pemegângan, perpegângan.*
 HOUW, b. n. en bijw. in: — en getrouw, *benar dan satia.*
 HOUW, m. slag van een zwaard, *pâlœ pedang, dlarb, Ar.*
 —, kalkkloet, *pâtjol toekang bâtoe.*
 —, vr. wonde, *loeka sa-pâlœ pedang.*
 HOUWBIJL, vr. *kâpaq, kampaq.*
 Inlandsche —, *hakmes, goloq.*
 HOUWHEEL, o. *pâtjol, bâdjol, pangkoer.*
 — in de mijnen in gebruik, *tjâtoq.*
 HOUWEN, b. w. *panggal, pôtung, zie HAKKEN.*
 Door midden —, *panggal doewa.*
 In de lengte door—, *memblah.*
 HOUWER, m. zwaard, *pedang sjamjir, Perz.*
 Chinesche —, *lakioe.*
 Inlandsche —, *kléwang, pârang.*
 — met eene kromme punt, *djanâwt.*
 —, voorvechter, *tsoldâdoe jang panggâl kirî kânan, doeblang.*
 —, vischkaar, *koeroengan ikan, seroeq, têngkoq, bangloq.*
 Uit stœen —, *memâhat bâtoe.*
 HOUWMEES, o. van eenen slagter, *pisaw pembantê.*
 —, *hakmes, piso tjântjang, goloq.*
 HOVELING, m. *orang astâna, orang melajânt râdja.*
 —, gesnedene, *sida.*
 Al de hovelingen, *segalla ist astâna.*
 —, beleefd mensch, *orang sôpan.*
 HOVENIER, m. *toekang kebon, (kobon,) L., penonggoe kebon, djoeroe tâman, bostan-gî, bostânt, Perz., pelebâja.*
 HOVENIEREN, o. w. *karâja di kebon, pâsang kebon, pâsang lâdang.*
 HOVENIERSGEREEDSCHAAP, o. *prâbot toekang kebon, pagawei toekang kebon, pagawei djoeroe tâman.*
 HOVENIERSHUIS, o. *roemah toekang kebon.*
 HOVENIERSKUNST, vr. *pengatahoewan toekang kebon, ilmoe djoeroe tâman.*
 HUICHELAAR, m. *orang tjœlas hâti, orang moenâfiq, goela soenda, berdoewa moeka.*
 HUICHELACHTIG, b. n. *tjœlas, moenâfiq, Ar., lâmin, Jav.*
 HUICHELARES, vr. *paranpoewan moenâfiq.*
 HUICHELARIJ, vr. *tjœlas, njâq, katjoelâsan, rjâ, Ar.*
 —, vertraad, *semoe.*
 HUICHELEN, o. w. in het spreken, *poera-poera, bermoeke-moeke.*

—, in het hart, *tjoelas.*
 HUID, vr. *koelit, baloelang, djild, Ar.*
 Eene harde —, *koelit kras.*
 De afgelegde — eener slang, *sârong oelar, K. O.*
 Eene koperen —, *koelit tambâga.*
 De — afhalen, villen, *késsêt, L., mengoelitt.*
 De — afgehaald worden, *di koelitt, di késsêt, L.*
 Eene bereide —, *koelit jang soedah di sâmaq.*
 HUIDADER, vr. *oerat koelit.*
 HUIDENKOOPEE, m. *orang djoewal koelit binâtang.*
 HUIDENMARKT, vr. *pekoelitan.*
 HUIDIG, b. n. *ini hart, har'ini, sakârang ini.*
 HUIDSMEER, o. *gemoq koelit, lemaq koelit.*
 HUIDUITSLAG, m. *sâwan indja.*
 HUIDVETTEN, o. w. *sâmaq.*
 HUIDVETTER, m. *toekang sâmaq.*
 HUIDVETTERIJ, vr. *penjamâkan.*
 HUIDVLEK, vr. natuurlijke vlek op het vel eens menschen, *pânoe, laqah, lakah.*
 Ronde — van dieren, *toetool, koembang.*
 Witte —ken door ziekelijkheid, *bahaq, Ar.*
 Met —ken van verschillende grootte, *berbelang.*
 HUIDWONDE, vr. schram, dringende eenigermate door het vel, *hâritsat, Ar.*
 HUIDWORM, m. (aan de voeten,) *tjâtjing kâki.*
 HUIDZIEKTE, vr. *schurft, kôrêng.*
 HUIF, vr. *kap, kap, Ned.*
 —, vrouwelijk huiseel, *kakoedong.*
 HUIFKAR, vr. *pedâti dengan kap.*
 HUIG, vr. *ânaq lidah, S. R. 28.*
 Hij heeft de —, *ânaq lidahnja djoe'or.*
 De — ligten, herstellen, *membâjikt ânaq lidah.*
 Iemand van de — ligten, *fig. menipoe orang, pedajâ-in orang, L.*
 HUIK, vr. *salindang, kaloebong.*
 HUIKEN, o. w. hurken, *djongkoq, L., djongkow, rangkong, rongkong, tjingké-tjingté, Amb.*
 HUILEN, o. w. schreijen, *tângis, menângis.*
 —, schreuwen, *teréaq, berteréaq.*
 —, als honden, *loelong, râwong.*
 De wind huilt, *angin berdangong.*
 HUILER, m. schreuwder, *orang jang berteréak.*
 HUILING, vr. *janking, loelong, loeloengan.*
 HUIS, o. *roemah, beit, Ar.*
 Een steenen —, groot —, *gedong.*
 Een houten —, *rosmah kâjos.*
 Een — welks stjilen op steenen voeten eene el boven den grond staan, *menadâpi.*
 Een bamboezen —, *roemah bamboe.*

- Het — Gods, *beit Allah*, Ar., roemah *Allah*.
 Naar — terug keeren, *poelang ka-roemah*.
 Het — van eenen Chineschen pachter, *kongsi*.
 Te — komen, *poelang*.
 Aan — komen, *dátang di roemah*.
 Mijn —, *roemahkoe*, roemah *sahája*.
 Overal van te — zijn, *faham paadda sabárang perkára*, bisa *sakált*, L.
 Ik ben daarvan niet te —, *itoe boekan sahája poenja kira bagitoe*.
 Bij iemand te — liggen, *menoempang di roemah órang*.
 Waar hoort hij te —? *órang mána dia? darrí negri mána dia?*
 Iemand, die nergens te — hoort, *órang mengómbára*.
 Het schip is te —, *makka kapal soedah poslang*.
 HUISARREST, o. *arrés di roemah*, *hál ter-pandjára di dólam roemah*.
 HUISBEDIENDE, m. en vr. *boedjang jang djága di dólam*, *châdem*, Ar., *ayil*, Ar.
 HUISBEWAARDER, m. *órang jang mendjága (bertonggoe) roemah*.
 HUISBEZOEKING, vr. *perkoendjoengan pandíta*.
 HUISBRAAK, vr. *gános roemah*, *doebroek roemah*.
 Diefstal met —, *pentjoerian dengan mengánas*.
 HUISDEUR, vr. *ptntoe roemah*.
 HUISDIEF, m. *pentjoeri jang menoempang di roemah*.
 HUISDIER, o. *binátang jang djinaq*.
 HUISDIEVERIJ, vr. *pentjoerian óleh órang roemah*.
 HUISDROF, m. *ajer bótjor*.
 HUISDUIF, vr. *boerong*.
 HUISEEND, vr. *itiq djinaq*, *bébék djinaq*, (*ptára*).
 HUISGELD, o. *oewang roemah*.
 HUISGENOOT, m. en vr. *teman menoempang dólam sátoe roemah*, *teman di roemah*, *sa-doedoq*.
 HUISGEZIN, o. (huisbewoners), *íst roemah*, *ijál*, Ar., *ahloe'l-beit*, Ar.
 —, familie, *tjátjah*, Jav.
 HUISHAAN, m. *ájam piára*.
 HUISHAAGDIS, vr. *grootte* —, *tóké*, *samm abrats*, Ar.
 HUISHEER, m. *toewan roemah*, *toewan jang ampoenja roemah*.
 HUISHOND, m. *andjing jang djága roemah*.
 HUISHOUBOEK, o. *boekoe segalla belandja*.
 HUISHOUDLIJK, b. n. *roemah*, *roemah poenja*.
 —e zaken, *perkára roemah*.
 —, zuinig, *djimat*, *tjermat*.
 —, (zorgende, van eene vrouw), *bundaringan*, L.
 HUISHOUDEN, o. w. *pégang hál roemah tangga*.
 Hij houdt goed huis met zijne vrouw, *makka ia hidop bájiq-bájiq dengan bintinja*.
 Hij houdt zeer slecht huis, *lákoes djálanja djáhat sakáli*.
 HUISHOUDEN, o. *hál roemah tangga*.
 HUISHOUDEND, b. n. *spaarzaam*, *djimat*, *táhoe simpan*.
 HUISHOUDER, m. *órang jang pégang hál roemah tangga*.
 HUISHOUDING, vr. *hál roemah tangga*.
 Eene — beginnen, *moelá-si pégang hál roemah tangga*.
 —, huisbewoners, *isi roemah*.
 HUISHOUDSTER, vr. *parampoewan jang pégang hál roemah tangga*.
 HUISHUUR, vr. *oewang séwa roemah*.
 HUISJE, o. *roemah ketjil*, *pondog*.
 — op eenen olifant, *ringga*, *ringka*, *kop*, *baloeahan*.
 — op stijlen, *wacht* —, *pangoengan*.
 Brillen —, *sárong kátja máta*, *sárong tjermín*.
 —, hutje in de rijstvelden, van uit hetwelk men de vogelen verjaagt, *goeboek*.
 HUISKAT, vr. *koetjing ptára*, *koetjing djinaq*, *koetjing roemah*.
 HUISKLEED, o. *pekájin sahárt-hárt*.
 HUISKLOK, vr. *lotjéng roemah*.
 HUISKNECHT, m. *boedjang roemah*, *hambé jang djága di dólam*.
 HUISKRAKEL, o. *tjeréwét di dólam roemah*.
 HUISKRUIS, o. *jang mendjádikan sákit háti di dólam roemah*.
 HUISLIEDEN, m. *meerv. isi roemah*.
 HUISMAN, m. zie BOER.
 HUISMARTER, m. *kalikara*.
 HUISMEESTER, m. *djoeros roemah*, *djoeroe gedong*.
 HUISMEID, vr. *boedjang parampoewan jang djága di dólam*.
 HUISMIDDEL, o. *óbat sahárt-hárt*.
 HUISMOEDER, vr. *má*, *iboe*, *bonda*, Hofst.
 —, opzigster, *seti*, *iwán*, Ar.
 HUISMOORD, m. *pemboenóhan di dólam roemah*.
 HUISMOSCH, vr. *huismusch*, vr. *boerong grédja*, *boerong pipit*.
 HUISMUIS, vr. *tikoés roemah*.
 HUISONDERWIJZER, m. *goeroe (pengádjár) roemah*.
 HUISREGT, o. *haq órang di dólam roemah*.
 HUISSELJK, b. n. *roemah*, *roemah poenja*.
 — leven, *kahidópan di roemah*.
 —e eendragt, *moewáfyaqat isi roemah*.
 —, gaarne te huis zijnde, *jang soeka tinggal di roemah*.
 HUISLEUTEL, m. *ánaq kontji roemah*.
 HUISLOT, o. *kontji roemah*.
 HUISSTOFFERING, vr. *serba roemah*, *perkákas roemah*.
 HUISTAX, m. *pádjaq pelavángan*.
 HUISTEMPELTJE, o. (der Chinezen), *boqji*.
 HUISVADER, m. *bápa*, *kapála isi roemah*.

HUISVESTEN, b. w. *kassí menoempang, menoempangkan, brí tampat, sáling.*
—, o. w. huisvesting hebben, *doedoeq, menoempang di roemah.*

Reeds twee maanden is hij daar gehuisvest, *soedah doewa boelan ia menoempang di roemah itoe.*

HUISVESTING, vr. *kadoedoekan, tampat kadoedoekan.*

— verschaffen, *bersanggárahkan.*

HUISVROUW, vr. *meesteres, settí, Ar.*

—, echtgenoot, *bini, istri.*

HUISWAARD, m. *kapála roemah, toewan roemah.*

HUISWAARTS, bijw. *ka-roemah.*

HUISWERK, o. *pekardjáan di dálam roemah.*

HUISZAAK, vr. *perkára roemah.*

HUISZITTEND, b. n. *jang tinggal di roemah, djárang kaloevar.*

HUISZOEKING, vr. *pemariksáan di dálam roemah.*

HUIVEN, b. w. het hoofd met eene huid dekken, *berkaloebong.*

HUIVEREN, o. w. *gomittar, gemetar. ketar, galatoq, galetq, gálinggam.*

— van eene gevatte koude, *gomittar derri kena dingin.*

—, aarzelen, *selimpang*, zie AARZELEN.

HUIVERIG, b. n. *lakas gomittar.*

— om iets te doen, *selimpang.*

HUIVERIGHEID, vr. *schroom, tákoet.*

HUIZEN, o. w. *berroemah, doedoeq.*

Niet te zamen —, *tiáda berroemah bersáma-sáma.*

—, b. w. *doedoeqkan.*

HUIZING, vr. *hál berroemah.*

—, woning, *roemah, tampat kadoedoekan.*

HUKKEN, o. w. zie HUIKEN.

HULDE, vr. *soembah, hormat, Ar.*

Als — aanbieden, *bapersoembahkan.*

Eenen koning — bewijzen, *menjoembah rádja.*

— aan God betoonen, *berboewat baqti kapada Allah.*

HULDEBETOONING, vr. *penjoembáhan, soembah.*

HULDEGIFT, vr. *hadeiat, Ar.*

HULDIGEN, b. w. *menjoembah, membrí hormat.*
In —, *thabalkan.*

HULK, vr. *práhoe.*

HULLEN, b. w. *berpakeikan, kassí páké, kenákan tetaman, selimoetkan.*

HULP, vr. *pertoeloengan, penoelong, toeloengan, belá, amdád, Ar., idá, Ar., iná-jat, Ar., walájat, Ar.*

— verleenen, *toelong, menoelong.*

— in den strijd, *bantoe prang.*

Met de — Gods, *dengan barked Allah, dengan kabesáran Allah.*

—, haat, *goena, pergoenáan.*

Dat geneesmiddel strekt niet tot —, *itoe obat tiáda djádi penáwar.*

HULPBEHOEVEND, b. n. *jang berhádjat perteloengan.*

HULPBENDE, vr. *pasoekan perbantoean, tsoldádoe jang membantoe prang, barisan.*

HULBEToon, o. (zonder loon), *sambátan.*

HULPELOOS, b. n. *tiáda berdája, pótol sakáli.*

HULPELOOSHEID, vr. *hál órang jang tiáda berdája lági, kalakoewan órang pápa (miskin) sakáli.*

HULPMIDDEL, o. *dája, oepája.*

Welke — en bezit gij? *apakah dajámoe?*

—, tegen ziekte, *penáwar, obat.*

—, voorbehoedmiddel, (volgens het bijgeloof), *djimat, L., van ázimát, Ar.*

HULPTROEP, vr. zie HULPBENDE.

HULPVAARDIG, b. n. zie HULPZAAM.

HULPVESTING, vr. *kóta lári-larian.*

HULPZAAM, b. n. *soeka toelong, beridd.*

—, *gedienstig, berchedmat.*

HULSEL, o. *kaloebong, tetaman.*

— des bestaans, *pekájin woedjoed.*

HULST, m. *djeroedjor.*

HULSTER, vr. zie KAPSTER.

HULZE, vr. *bast, koelit.*

HUMMEN, b. w. zie HEMMEN.

HUN, bez. voornw. van den 3 pers. meerv. *marika itoe poenja, dia órang poenja, L.*

—ne huizen, *marika-itoe poenja roemah-roemah.*

De —ne, *jang marika-itoe poenja.*

Het —ne, *marika-itoe poenja bárang, dia órang poenja bárang, L.*

HUN, pers. voornw. mv. van den 3 pers. m. en o. *kapada marika-itoe, sáma dia órang, L.*

HUNKEREN, o. w. *hárap, ber-ingin, kapéng-in, L.*

HUNKERING, vr. *ka-inginan, kapéngin, L.*

HUNNER, 2 naamv. m. meerv. van hij, *marika-itoe, ook nja achter het voorwerp.*

Het huis — kinderen, *roemah ánaq-ánaqnja, roemah ánaq-ánaq marika-itoe.*

HUPPELAAR, m. *órang meloemput.*

HUPPELAARSTER, vr. *órang parampoewan jang meloempat.*

HUPPELEN, o. w. *springen, loempat, meloempat.*

—, *trippelen, bergiripan, lantjor, (van vogels).*

—, *springen van dieren, tampála.*

HUPSCH, b. n. *lief, bájiq, manis lakoenja.*

Een — jongeling, *órang taroena jang bájiq lakoenja.*

Een — meisje, *ánaq parampoewan jang manis lakoenja.*

HUPSCHEID, vr. *lákoe jang manis, (bájiq).*

HUREN, b. w. *séwa, menjéwa.*

Een huis —, *séwa roemah.*

Werkvolk bij den dag —, *mengoepah koelk dengan saharian, mengoepah órang bekaridja dengan saharian.*

HURING, vr. *penjéwáan, séwa.*

HURK, vr. in: op de hurken zitten, *djongkoq, L., rangkong, rongkong.*

HUT, vr. *tarâtaq, pondog, fondog*, Ar., *tetârop*.
— aan boord, *boeranda, pêtaq*.

Eene — aan boord afhuren, *membli pêtaq*.

—, tent, *chaimat*, Ar., *cheimat*, Ar.

—, hutje in het veld van afgehakte boomtakken gemaakt, *bârong-bârong*.

En Emir Haissan deed eenige — ten op slaan, en het geschiedde dat al het hout, dat zij kapten, bebloed was, *makka Emir Haissan poon menjoeroh mendirikan bârong-bârong, adapoon segalla kâjoe jang di tatuq akan perbowat bârong-bârong itoe sakaliannja berdirah*.

Herders—, *djoeroemom*, F. Gueynier, (mij vreemd).

HUTJE, o. in een bosch tot schuilplaats. doch niet om er in te wonen, *dângoe*.

—, huisje, *bârong*.

In een — wonen, *berbârong, bebârong*.

HUTSELEN, b. w. *kâtjoq*.

De dobbelsteenen —, *kâtjoq dâdoe of boewah dâdoe, kâtjoq boewah pâreh*.

HUTSELING, vr. *pengatjâkan*.

HUTSEN, b. w. *tjintjang serta kâtjoq*.

HUTSPOT, m. *tjampeoran obî dan bâwang serta bortel dengan dâging*.

HUUR, vr. geld van het verhuurde, *oewang séwa*.

—, huring, *penjéwân, séwa*.

—, pacht, *pak*, verb.

De — van een huis betalen, *bâjar oewang séwa roemah*.

Een huis, dat te — is, *roemah jang di séwakan, roemah jang dâpat di séwa*.

—, loon, *oepah, gâdjî*.

Hooge —, *gâdjî besaar, oepah besaar*.

—, dienst, *pekardjâan, chedmat*, Ar.

HUURCEDEL, vr. *soerat séwa*.

HUURCONTRACT, o. *soerat perdjandjian séwa*.

HUURDER, m. *jang séwa, jang menjéwa*.

De — en verhuurder komen overeen, *makka orang jang menjéwa dan jang bri séwa (jang séwakan) itoe berdjandji*.

HUURGELD, o. zie HUUR.

HUURHUIS, o. *roemah jang di séwa*.

HUURKAMER, vr. *kamar séwa, L., bilih séwa*.

HUURKANTOOR, o. *kantor séwakan boedjang*.

HUURKOETS, vr. *karêta koets séwa, L.*

HUURKOETSIER, m. *toekang karêta séwa, L., djoeroe séwakan râta*.

HUURLING, m. *orang oepâhan*.

HUURLOON, o. *gâdjî*.

HUURMOORDENAAR, m. *pemboenoh jang di oepah, (oepâhin, L.)*.

HUURPAARD, o. *koeda séwa*.

HUURPENNING, m. *handgift, tjingkaram*.

HUURRIJTIG, o. *karêta séwa, L., râta séwa*.

HUURSTER, vr. *parampoeuan jang menjéwa*.

Deze vrouw is de — van dat huis, *inilah parampoeuan jang menjéwa roemah itoe*.

HUURWAGEN, m. *karêta séwa, L., râta séwa*.
—, kar, *kâhar séwa*.

—, gehuurde buffelkar, *pedât séwa*.

HUWBAAR, b. n. *bâligh*, Ar., *aqal bâligh*, Ar., *déwâs*, Hind.

Dat meisje is nog niet —, *makka anag parampoeuan itoe belom bâligh, (paadda dewasânja)*.

HUWBAARHEID, vr. *kalakoewan orang bâligh*.

HUWELJK, o. *kâwin*, Perz., *nikâh*, Ar.

Wettig —, *kâwin jang betoel, nikâh jang tsah, kâwin jang halâl*.

Een onwettig —, *kâwin jang harâm*.

Een ongelyk —, *kâwin orang jang tiâda sama bangsânja, kâwin jang boekan koe-poh, kadjamâlan*.

Een — koppelen, *tjomblang, L.*

Ten — nemen, zie HUWEN.

Een — sluiten, *berdjandji kâwin*.

Een — voltrekken, *mengâwinkan, menikâhkan*.

Tweede —, *kâwin jang kadoewa*.

— splegtigheden aanvangen, *nâjij mam-pilé*.

HUWELJKSBAND, m. *peroebongan kâwin*.

HUWELJKSBED, o. *tampat tidor lâki bini*.

Het — schenden, *bermoekah, berzinâ, berkandaq*.

HUWELJKSBELOFTE, vr. *perdjandjian kâwin*.

HUWELJKSBERIGT, o. *chabar orang kâwin, warta kâwin, brita nikâh*.

HUWELJKSCH, b. n. *kâwin, derri kâwin*.

HUWELJKSCONTRACT, o. *soerat perdjandjian kâwin*.

HUWELJKSFEEST, o. zie BRUILOFT.

HUWELJKSFORMULIER, o. *soerat sjarth kâwin*.

HUWELJKSGELUK, o. *salâmat orang kâwin*.

HUWELJKSGIFT, vr. *persoembâhan paadda orang kâwin, bingkisan paadda orang kâwin*.

— van de bruid aan den bruidegom, *tjatjâdang*.

HUWELJKSGOED, o. *isi kâwin, mas kâwin, zie HUWELJKSSCHATTING*.

Haar — nu bedraagt driemaal honderd duizend dukaten, *ada-poon isi kâwinnya tiga râtoes riboe dinâr amas*.

HUWELJKSINSCHRIJVING, vr. *penjoerâtan orang bertoenângan*.

HUWELJKSKNOOP, m. *perhoebongan orang kâwin*.

HUWELJKSLIEFDE, vr. *tjinta kâseh lâki bini*.

HUWELJKSFAK, o. *pekâjin orang kâwin, pekâjin pengantên*.

HUWELJKSPLIGT, m. *wâdjibnja orang kâwin, kasoekâin orang beristri, (deftig)*.

HUWELJKSSCHATTING, vr. door den bruidegom aan de ouders der bruid op Sumatra, *djoedjor, djoedjoer*.

HUWELJKSTROUW, vr. *satiânja orang kâwin, baqti*.

HUWELJKSVERWANTSCHAP, vr. *moetsâharat, Ar., sânaq kâwin*.

HUWELJKSVOORWAARDEN, vr. meerv. *sjarth harta orang kâwin*.

HUWELIJSZEGEN, m. *barkat káwin, barkat nikah.*
 HUWEN, b. w. *káwin*, Perz., *nikáh*, Ar.
 —, eene vrouw nomen, *mengambil binti, berbini, beristri*, Hoft.
 —, eenen man nomen, *berláki, bersoe-wámi*, Hoft.

—, ten huwelijk geven, *mengáwinkan, kassi káwin*, L.
 Gehuwd zijn, *soedah káwin, soedah berroemah*, (gehuisd zijn).
 HUZAAAR, m. *hoesaar, oetsár.*
 HYENA, m. *dlab'*, Ar., *dlaboe'*, Ar., *zab*, verb.

I.

I of J, vr. *íd.*

JA, bijw. en voegw. en o. *íd, behkan, belei, sája*, L., *ári*, Perz., *inggi*, verb. Jav.
 —, bijw. van versterking, *láji, poela. sahingga djoega, soenggoeh.*
 Is het — of neen? *behkankah ataw tadákah?*

Kent gij hem? —, *adákah toewan hamba mengenal dia? íd, (behkan,) apa loe kenal sama dia? sája.*

— waarlijk, *íd soenggoeh.*

Ik geloof van —, *sahája kira bagitoe.*
 Hij sloeg hem, —, *doodde hem zelfs, makka di poekolnja sahingga di boenohnja djoega.*
 —, wat meer is, *soenggoeh tambáhan poela, dan láji.*

— zeggen, *beamen, tákan.*

Mijn — is zoo goed als uw neen, *tákoé sama bájiq dengan behkanmoe.*

— zeker, *soenggoeh-soenggoeh.*

JAAGBAAR, b. n. *jang dápat di perhambat, jang bóleh di soesoel.*

JAAGGELD, o. *oewang séwa koeda jang menárég práhoe.*

JAAGLAND, o. *tánah jang bájiq akan perboeroewan.*

JAAGPAARD, o. (voor eene schuit), *koeda jang menárég práhoe.*

JAAGPAD, o. *djakpad*, verb., *jakpad*, verb., *djálán jang di djaláni koeda jang menárég práhoe.*

JAAGSCHUIT, vr. *trekschuit, tambáangan jang di tárég koeda.*

JAAGTROS, vr. *táli tonda.*

JAAR, o. *táhon, sál*, Perz., *sanat*, Ar.

Een —, *sátóe táhon, sa-táhon.*

Aan het begin des —s, *paadda permoe-láán táhon, paadda táhon bahároe.*

Aan het einde des —s, *paadda kasoe-dáhan (pengabisan, áchir) táhon.*

Na verloop van drie jaren, *sa-hábis tiga táhon lamánja.*

Hij is dertig jaren, *makka adálah tiga poeloh táhon oemoernja.*

Om het andere —, *tiap-tiap táhon lepas sátóe táhon.*

Een — overblijven, ook: bij het jaar werken, *menáhon.*

Zegen in het nieuwe — wenschen, *kassi salámat táhon bahároe, membri salámat puudda táhon bahároe.*

Schrikkel —, *sál kabisah.*

Het tegenwoordige —, *táhon jang sa-kárang ini.*

Het verledene —, *táhon jang soedah, táhon jang soedah láloe.*

Een tijdperk van tien jaren, *déwása jang sapoeloh táhon.*

Een droog —, *táhon jang kórang hoe-djan.*

Een regenachtig —, *táhon jang bánjaq hoedjan.*

Hoe vele jaren telt hij? *brápa dia poenja oemoer? oemoernja brápa táhon?*

In het — duizend, *paadda táhon suriboe.*

Hoe vele jaren is het geleden? *brápa táhon lamánja?*

Nadat hij verscheidene jaren als kluize-naar op het gebergte had geleefd, *sa-telah bebrápa lamánja ia bertápa di goenong.*

Anderhalf —, *tengah doewa táhon.*

Een — doen overblijven, *menáhonkan.*

Vele jaren te Palembang blijven, *bertáhon-táhon di negri Palimbang.*

Een man van jaren, *sa-órang oedar.*

Van middelbare jaren, *tengah toewah, pertengahan oemoer.*

Tot jaren gekomen, volwassen zijn, *kibar, Ar.*

JAARBOEK, o. *tárich, Ar.*

JAARBOEKJE, o. *boekoe táhon.*

—, *almanak, taqwim, Ar.*

JAARBOEKSCHRIJVER, m. *penjoerat tárich.*

JAARFEEST, o. *festa sában táhon, L., hári rája paadda tiap-tiap táhon.*

JAARGANG, m. *bahagian táhon poenja.*

Een —, *bahagian jang satáhon poenja.*

Twee —en, *doewa táhon poenja bahagian.*

De derde —, *jang katiga táhon poenja bahagian, jang katiga táhon poenja.*

Van dat werk heb ik den vijfden — gekocht, *makka derri paadda kitab itoe kita soedah bli bahagian jang kalima táhon poenja.*

JAARGELD, o. *gádjí táhon.*

—, *pensioen, pansion*, verb.

JAARGETAL, o. zie JAARTAL.

JAARGETIJD, o. *moesim.*

Het regenachtige —, *moesim hoedjan, moesim bah.*

Het drooge —, *moesim pânas, moesim kamâraw, moesim kring.*
 Het koude —, *moesim dingin.*
 JAARKRING, m. *peridâran tâhon.*
 Een — heeft twaalf maanden, *makka soewâtoe peridâran tâhon itoe doewa blas boelan lamânja.*
 JAARLIJKS, bijw. *paadda tiap-tiap tâhon, sâban-sâban tâhon.*
 JAARLIJSCH, b. n. *jang sâtoe tâhon poenja, satâhon.*
 — e opbrengst van schatting, *oepeti sâ-tâhon poenja.*
 — e voortbrengselen van een land, *hâtsil tânah sa-lâma sâtoe tâhon, hâtsil tânah jang sa-tâhon poenja.*
 JAARLOON, o. *gâdjî tâhon, gâdjî sâban-sâban tâhon.*
 JAARMARKT, vr. *ônan, panggâlan tâhon.*
 JAARSAIZOEN, o. zie JAARGETIJDJE.
 JAARSCRIFT, o. *soerat tâhon, soerat dâ-wâsa.*
 JAARTAL, o. jaargetal, *bilângan tâhon, tâhon, sanat, Ar.*
 JAARTELLING, vr. *tijdrekening, pembilângan tâhon.*
 De Mohamedaansche —, *hedjirat, hedjrat, Ar.*
 De christelijke —, *pembilângan tâhon ôrang natsarâni, tâhon natsarâni.*
 JAARTERM, m. *jaartermijn, (van betaling,) angsoeran tâhon.*
 JAARWEDDE, vr. *gâdjî tâhon.*
 JABROËR, m. *sa-ôrang jang tâkan sâdja.*
 JAGEN, b. en o. w. *boeroe, berboeroe, bârah.*
 Een hert —, *berboeroe roesa, boeroe mendjângan.*
 Wilde zwijnen —, *boeroe bâbi hoetan.*
 Den vijand op de vlugt —, *mengoesir moesoeh.*
 —, vervolgen, *hambat, kedjar.*
 Gejaagd worden tot dat men niet meer vlieden kan, *di perhambat sahingga tiâda dâpat lârt lâgi.*
 De vogels uit de boomen —, *oesir boerong jang di pohon.*
 —, drijven, *âlaw, mengâlaw.*
 Koeijen naar de kraal —, *mengâlaw sâpti ka-kandang.*
 Door iets heen —, *doorsteken, tikam troes.*
 Hij heeft hem de kris door het lijf gejaagd, *di tikamnjâ troes (dengan kris.)*
 Door *tikam* wordt meestal het steken met de kris verstaan, zoodat *dengan kris* kan weggelaten worden.
 Over de kling —, *boenoh, memboenoh.*
 Al de vijanden, die hij gevangen nam, joeg hij over de kling, *segalla moesoeh jang di tâwanja itoe-poon di boenohnja.*
 Zich eenen kogel door den kop —, *pâsang kapâla dengan pistól.*

Iemand op onnodige kosten —, *pâqsa ôrang membâjar bânjaq belandja jang tiâdu goenânja.*
 —, jagen, aanspooren, *oepaq, mengoepaq, toesoeg, L., boeroe.*
 Een paard dood —, *melarikan koeda sampê mati, L., mematjoekan koeda sahingga mati.*
 —, zich haasten, jagen, o. w. *membângatkan.*
 Gejaagd zijn, verontrust, *berdabar rása hâti, ka-âlaw-âlawan.*
 En de hoogwaardige Omar was als gejaagd, *makka bâginda Omar poun berdabar-dabarlah rása hatinja.*
 Iemand in den brand —, *menakoeti ôrang, menakoetin ôrang, L.*
 Hij was zeer gejaagd op het hooren van de bevelen zijns konings, *ka-âlwalawan sabab menengar titah radjânja.*
 Iemand eenen schrik op het lijf —, *mengedjoekan ôrang, bekim kâgêt sâna ôrang.*
 Eene vrachtschuit —, *menâreŕkan prâhoe tambângan sleh koeda.*
 Zijnen pols jaagt, *berdabarlah dârahnja, dârahnja terlâloe tjepat, dârahnja terlâloe pânas.*
 JAGEN, o. zie JAGT.
 JAGER, m. *die op de jagt gaat, ôrang pemboeroe, ôrang berboeroe.*
 — van eene pakschuit, *ôrang jang membâwa koeda jang menâreŕ prâhoe tambângan.*
 JAGERMEESTER, m. *kapâla pemboeroewan, djoeroe mendjâga pemboeroewan.*
 JAGERSHOED, m. *toedong ôrang pemboeroe.*
 JAGERSPAARD, o. *koeda perboeroewan.*
 JAGERSBROK, m. *bâdjoe ôrang pemboeroe.*
 JAGERSTASCH, vr. zie WETASCH.
 JAGT, vr. *pemboeroewan.*
 De — op wilde zwijnen, *pemboeroewan bâbi hoetan.*
 — maken op herten, *memboeroe mendjângan.*
 — maken op eenen zeerover, *mengoesir prâhoe bâdjâq, L. (prâhoe rampog.)*
 De — leeren, *belâdjâq berboeroe.*
 —, wild, *perboeroewan.*
 —, haast maken, *membângatkan.*
 JAGT, o. *speelvaartuig, lantjang, pêlang.*
 —, in de Molukkos, *rambâja (orembaat).*
 —, op Palembang, *pantjâlang.*
 JAGTEN, b. w. *membângatkan.*
 —, o. w. *membângatkan diri.*
 JAGTGAREN, o. *jagersnet, djâring.*
 JAGTGEWEER, o. *snâpang perboeroewan.*
 JAGTGEZEL, m. *teman berboeroe.*
 JAGTHOND, m. *andjing perboeroewan.*
 JAGTIG, b. n. *goepoh-goepoh, bângat.*
 JAGTWTW, o. *djâring.*
 JAGTPAARD, o. *koeda perboeroewan.*

JAGTROER, o. *snápaug, snápang perboeroewan.*
 JAGTSPIES, vt. *harbat, Ar.*
 JAGTSTOET, m. *pengiring orang berboeroe.*
 JAGTTIJD, m. *mása pemboeroewan, moesim pemboeroewan.*
 JAGTVALK, m. *hálang pemboeroe.*
 JAGTYVERMAAK, o. *kasoekáan orang pemboeroe.*
 JAGTVOGEL, m. *lokvogel, boerong pikat, L., boerong djontrot, L., boerong pengompig.*
 JAGTWET, vt. *sjarth pemboeroewan.*
 JAKHALS, m. *srikála, srigála, Sansk., sjaghál, Perz., demnah, Perz.*
 —, *schurkig mensch, bangsat, L.*
 —, *knol, koeda koeroes kring, koeda gládaq.*
 JAKHALZEN, o. w. *toenggang koeda gládaq.*
 JAKKEN, o. w. *jakkeren, toenggang koeda berkoeliling.*
 JALOERSCH, b. n. *tjímboeroe, tjímboeroewan.*
 Hij was — op zijne vrouw, *tjímboeroelah ia akan bininja.*
 — *maken, mentjímboeroewi.*
 JALOERSCHHEID, vt. *tjímboeroewan, tjímboeroe.*
 —, *afgunst, dengké, dêngki, sedoet.*
 JALOUZIE, vt. (van fijn gesnedene bamboes om het licht te temperen), *djálín, bidé.*
 JAMMER, o. en m. *weeklagt, penyadóhan, peratápan.*
 —, *diepe ellende, belá jang amat sáng-at, tjeláka besaar, sjaqvai, Ar.*
 Het is —! *sájang! hé sájang! sájang-nja, kaséhan, kassian, L.*
 JAMMERDAL, o. *lembah kasoekáran.*
 JAMMEREN, o. w. *rátap, mengádoh, berbídji sábaq.*
 Het jammert mij van dien man, *kita kaséhankan orang itoe, kita menjájang dia, sájang dia.*
 JAMMERHARTIG, b. n. *jang pátoet di sá-jángi, kasajángan, jang hároes di kasé-hánt.*
 JAMMERKLAGT, vt. *perátap, pengadóhan, tangisan.*
 JAMMERKLAGTIG, b. n. *moerong, moeram.*
 JAMMERLIJK, b. n. *kasajángan, jang pátoet di sá-jángi.*
 JAMMERNIS, vt. *pengadóhan, tangisan.*
 JAMMERZANG, m. *bidji rátap, bidji sábaq.*
 JAN, m. zie het *Aanhangsel.*
 — en alle man, *sa-sa-órang, sa-órang-órang, sembárang órang.*
 — rap en zijn maat, *órang hina dina, órang boesoq, L.*
 —tje-regtuit, *órang jang bitjára dengui troes trang, L., órang jang berkáta benar.*
 JANGAT, m. *janhen, keukenklouwer, órang tjoeper.*
 JANGELEN, b. w. zie *JANKEN.*
 JANHAGEL, o. *gemeen volk, órang hina dina, órang boesoq, L.*

JANKEN, o. w. van honden, *jakhalzen, enz. loelong, ráwong.*
 —, *keffen, sálaq, menjálaq, menggong-gong.*
 —, *schreeuwen, berteréaq.*
 —, *krijten, menángis sádjá.*
 JANKER, m. *knorrig mensch, órang tjómél-tjómél.*
 JANKING, vt. *getijf, ingar-bángar, teréaq.*
 JANKSTER, vt. *kijfster, parampoewan jang tjómél-tjómél.*
 JANUARIJ, m. *boelan djanoewári.*
 JAPON, m. (perzische —) *qabaai, Perz.*
 JARIG, b. n. *sátóe táhon oemoernja.*
 —, *een jaar geleden, soedah sátóe táhon lamánja.*
 —, *verjarende, áda hárt táhon.*
 Heden is hij —, *makka sakárang áda dia poenja hárt táhon.*
 JAS, m. *djas, verb.*
 JASMIJN, vt. *maláti, malor, melor.*
 —, (jasminium sambae,) *meláti soeson.*
 JASMIJNBLOEM, vt. *boenga meláti, kumbang meláti, L., boenga malor, kumbang melor, L.*
 JASMIJNREUK, m. *báwoe maláti.*
 JASMIJNSTRUIK, m. *póhon maláti.*
 JASPIS, m. *jasyb, Ar., uit het Perz., jasjab.*
 JASPIS-AGAAT, m. *àqig jasyb, Ar.*
 JAVELIJN, vt. *lambang, pendáhan, tomára.*
 JAWOORD, o. *idzn, Ar., idzin, káta behkan, káta tá, perkataan idzin.*
 IDEAAL, o. *bárang jang mahá eloq.*
 JE, tusschenw. *hei.*
 —, *jij, gjj, loe, L.*
 IEDER, VOORN. w. en b. n. *tiap-tiap, sában-sában, L., sátóe-sátóe.*
 — jaar, *tiap-tiap táhon, sában-sában táhon.*
 —e dag, *sa-sa-hárt, sa-hárt-hárt, tiap-tiap hárt, sában hárt.*
 — op zich zelven, *sa-tiap-tiap.*
 — mensch, *sa-sa-órang, sa-órang, sembárang órang.*
 —, *hoofd voor hoofd, een iegelijk, másing-másing.*
 IEGELIJK, VOORN. w. en b. n. zie *IEDER.*
 JEGENS, VOORZ. *kapada, bagt, akan.*
 Dankbaar — *God zijn, membrí sjoekr kapada Allah.*
 JEGENSWOORDIG, b. n. zie *TEGENSWOORDIG.*
 IEMAND, m. en b. n. *sa-órang, bárang sa-órang, bárang órang, bárang stápa.*
 Een zeker —, *si áno. (N. N.)*
 Gij weet het beter dan —, *toewan jang lebeh-lebeh táhoe.*
 Indien — *Srie Rama durft bevechten, djikalaw bárang stápa handaq meláwan Srie Ráma.*
 JENEVER, m. *sterke drank, djin, verb. Eng., sópi poetih, djenéwer, verb.*
 JENEVERBOOM, m. *árar, Ar.*
 JENEVERBRANDER, m. *toekang sópt poetih.*

JENGELEN, o. w. ganggoe.

IET, voorn. w. zie IETS.

Als niet komt toe —, kent het zich zelve niet, *orang timbelan mémang angkoe*, L., *apabila orang ketjil djádi besaar makka sanantása djoemawa ia*.

IETS, voorn. w. *bárang apa-apa, sjai*, Ar.

— nieuws, *bárang apa-apa jang bahároe*.

Dat is — anders, *itoe ada lájin perkára*.

— dat nuttig is, *bárang sasewátroe jang bergoena*.

Nog —, *lági sa-perkára*.

—, een weinig, *sedikit, bárang sedikit*.

— grooter, *lebeh besaar sedikit*.

Ik vraag slechts —, *kita minta bárang sedikit sádja*.

IETWES, e. zie IETS.

JEU, vr. (sjeu), *koewah, kawah*.

JEUGD, vr. *kamoeddán, déwása orang moeda*, oemoer moeda, *mása moeda*.

In mijne —, *paadda mása kamoeddán-koe, tempo sahája lági ketjil*, L.

—, jonge lieden, *orang moeda*.

De driften der —, *hawâ nafsoe orang moeda*.

JEUGDIG, b. n. *moeda, mást moeda*, L.

Hij ziet er — uit, *roepánja orang moeda*.

— wakker, *perkása*.

JEUGDIGHEID, vr. *kamoeddán, moeda*.

—, kloekheid, *goewat*, Ar., *gágah, gágah perkása*.

JEUGDIGLIJK, bijw. *seperti orang moeda*, *seperti áadat orang moeda*.

JEUKBOONTJES, o. meerv. *bia-bia*.

JEUKEN, o, w, *gátal*.

De wonde jeukt zeer hevig, *makka loeka itoe gátal sakáli*.

JEUKERIG, b. n. *jang menggátalkan*.

JEUKING, vr. *jeukte, kagátalan, gátal*.

— van huidziekte, *kagátalan kórèng, gátalnja kórèng*.

IEWERS, bijw. *paadda sabárang tampat*, zie ERGENS.

JICHT, vr. *sangal*.

— aan de handen, *sangal tângan, sangal paadda tângan*.

— aan de voeten, *voetcuvel, sangal káki*.

JICHTIG, b. n. *sákit sangal*.

JICHTKOORTS, vr. *demam sangal*.

JICHTMIDDEL, o. *penáwar sangal, obat sangal*.

IJDEL, b. n. ledig, *hampa, kósong*, zie IJL.

—, onnut, *vruchteloos, sia-sia, tjoe-mak-tjoemah, báthil*, Ar.

—e daad, *perboewátan sia-sia*.

—e roem, *gah jang sia-sia*.

—e woorden, *káta sia-sia*.

— werk, *kardja sia-sia, kardja tjoe-mak-tjoemah*.

Een —, verwaand mensch, *orang kátjaj*.

— gesprek, *bitjára kósong*, L.

—, bijw. *dengan sia-sia*.

Zijne schatten — doorbrengen, *mem-boeroeskan harta dengan sia-sia*.

IJDELHEID, vr. *kasiáan, bathálat*, Ar.

—, verwaandheid, *prí gádoh, lákoe kátjaj*.

IJDELLIJK, bijw. *dengan sia-sia, sia-sia, atas prí jang sia-sia*.

IJDELTUIT, m. en vr. *orang paralenté, (perlenté)*.

IJK, m. *tjap qadar, tjap kompent*, L.

Deze nieuwe maat heeft nog geen —, *ini oekoeran bahároe belom ada tjapnja*.

IJKEN, b. w. *boehok tjap qadar, tároh tjap kompent*, L.

Hij is in eene boete vervallen omdat zijne maten en gewigten niet geijkt zijn, *makka ia kena denda sabab oekoerannja dan bátoe tmbanganja belom ada tjapnja*.

IJKER, m. *ijkmeester, djoeroe tjap qadar, djoeroe tjap kompent*.

IJKIJZER, o. *besi boewat tároh tjap*.

IJKING, vr. *pemboehohan tjap qadar, tároh tjap*.

IJKMEESTER, m. zie IJKER.

IJL, vr. *haast, goepoh-goepoh, sigra, sigrah*.

In der —, *dengan goepoh-goepohan lakas-lakas*.

—, b. n. *dun gezaaid, djárang*.

—, grof (van linnen), *djárang, kásar, kánang*.

IJLEN, o. w. *djálán tjepat, djálán goepoh-goepoh, membángatkan*.

—, in ziekte, *ngikoes, édan hilang*.

IJHOOFDIG, b. n. *kapála édan hilang, kálap*.

—, onbesuisd, *angkára*.

IJLHOOFDIGHEID, vr. *sákit édan hilang, sákit ngikoe*.

IJLINGS, bijw. *tjepat-tjepat, goepoh-goepoh, bángat, lakas-lakas, dengan sigra*.

IJM, vr. *lebah, lebbah, alba, halba, madoe*.

IJS, o. *ajer bátoe, ajer bekoë, djemad*, Ar.

— gebruiken, *mákan ajer bátoe*.

Het — breken, (den weg banen), *mem-boeka djálán, toendjoeg djálán*.

IJSKOUD, b. n. *sángat dingin, terláloe dingin sakáli*.

IJSSELIJK, b. n. *hébat*, Ar., *hebánoe*, Ar., *ngart*.

IJSSELIJKHEID, vr. *prí jang hébat, prí jang membrí hébat*.

IJSVOGEL, m. *tohorkei, boerong boewája*.

—, het wijfe, *sariwan, salwa*.

IJSZEE, vr. *láwoet ajer bekoë, láwoet ajer bátoe, láwoet djemad*.

IJVER, m. *rádjin, gheirat*, Ar.

Iemand, die met — werkt, *orang rádjin bekar djá*.

Godsdienst —, *rádjin berboewat baqtí paadda Allah*.

Een blinde —, *rádjin tjoe-mah-tjoemah, rádjin jang boetu toeli*.

Met — vervullen, *merádjinkan*.

IJVERAAR, m. *orang rádjin, orang gheirat, sjéhán*, Ar.

IJVERAARSTER, vr. *parampoewan rádjin*.
 IJVEREN, o. w. *ada rádjin*, mengoesahákan diri.
 — om iets nuttigs daar te stellen, mengoesahákan diri akan mengadákan bá-rang apa jang bergoena.
 IJVERGLOED, m. *kahangátan rádjin*, gheirat rádjin.
 IJVERIG, b. n. *rádjin*, *karadjinan*, *oesáha*.
 Indien iemand niet — is zal hij gewis niet leeren, *apabila orang tíada rádjin nistjája tíada ia beládjár*.
 —, bijw. *dengan rádjin*, *rádjin*.
 — lezen, *rádjin membátja*.
 — zijn, *ada rádjin*.
 — werken, *bekardja (kardja) dengan rádjin*.
 IJVERLOOS, b. n. *tíada rádjin*, *tíada ber-rádjin*, *kórang rádjin*.
 IJVERLOOSHEID, vr. *lákoe jang kórang rádjin*.
 IJVERZUCHT, vr. *déngké*, *déngkt*.
 IJVERZUCHTIG, b. n. *berdéngké*, *ghair*, Ar.
 Een — mensch wordt geheet, *orang berdéngké ítoe di bintjé orang*.
 — zijn uit het geloof, *memingit derri paadda imán*.
 IJZEGRIM, m. *orang prang proes*, *orang jang soeka tjeréwét*.
 IJZEGRIMMIG, b. n. *prang proes*, *soeka tje-réwét*.
 IJZEN, o. w. *kena dahsat*, *kena saram*.
 IJZER, o. *bessí*, *bessí*.
 — in staven, *bessí berbátang*.
 Geslagen —, *bessí jang di tímpa*.
 Oud —, *bessí toewah*.
 Heet —, *bessí pánas*, *bessí mérah pádam*.
 — smeeden, *tímpa bessí*, *poekol bessí*, L., *páloe bessí*.
 Men moet het — smeeden terwijl het heet is, *bessí pánas máwnja di poekol, L., bessí pánas handaq di tímpa, (páloe)*.
 Verstaald —, *bessí jang di tjampor wádja*.
 Met — beslaan, *tároh bessí*, *boeboh bessí*.
 —, boeijen, *loenggoe*, *beloenggoe*, *boe-wí*, L.
 Een — om de tanden eener zaag wij-der te maken, *bessí pemboekoq girgádjí*.
 Een — met weérhaken, *tampoelng*.
 IJZERAARDE, vr. *tánah bessí*.
 IJZERACHTIG, b. n. *berbessí*, *saroeupa bessí*.
 IJZERADER, vr. in eene mijn, *qerat bessí*.
 IJZERBESLAG, o. *saloetan bessí*, *lápisan bessí*.
 IJZERBLAD, o. *práda bessí*, *dáwon bessí*.
 IJZERBLIK, o. *blik*, *káléng*.
 IJZERBOUT, m. *labang bessí*, *páloe besaar*.
 IJZERDRAAD, m. en o. *káwat bessí*.
 IJZERDRAADTREKKER, m. *pandai káwat bessí*, *toekang káwat bessí*.
 IJZEREN, b. n. onverb. *bessí*, *derri paadda bessí*, *derri bessí*.
 Eene — kist, *petí bessí*.
 O mijn meester! dat wij eene — kist

laten maken en het kind er in leggen, *ia toewankoe márt kita soeroeh perboewat sa-boewah petí bessí makka kita másoqkan boedaq ini kaddalam petí bessí ítoe*, S. R. 16.
 Een — pantser, *bádjoe ranté bessí*.
 IJZERERTS, m. *tánah bessí*.
 IJZERIETER, m. *toekang toewang bessí*, *toekang lábor bessí*.
 IJZERIETERIJ, vr. *dápor toewang bessí*, *dápor laboeran*.
 IJZERGROEF, vr. zie IJZERMIJN.
 IJZERHANDEL, m. *perniagáan bárang bessí*, *dagangan bessí*.
 IJZERHARD, b. n. *kras seperti bessí*.
 IJZERHOUT, o. *pindís*, *kapini*.
 IJZERKLEUR, vr. *warna bessí*.
 IJZERKLOVERIJ, vr. *hál membláh bessí*, *pem-bláhan bessí*.
 IJZERKOOPEL, m. *orang djoewal bessí*.
 IJZERKRAAM, vr. *kadei orang djoewal bessí*, *toko orang djoewal bessí*.
 IJZERKRAMER, m. *orang djoewal bessí*.
 —, ondroestkooper, *orang jang blt se-galla roepa bessí jang toewah*.
 IJZERMIJN, vr. *tambang bessí*, *mariaw bessí*, *tampat galian bessí*, *kolong bessí*.
 IJZERROEST, m. *karátan bessí*, *táht bessí*.
 IJZERSCHROOT, o. *segalla djenis bessí toewah*.
 IJZERSCHUIM, o. *sánga bessí*.
 IJZERSLAG, o. *serboeq bessí*, *chabatz*, Ar.
 IJZERSMEDERIJ, vr. *dápor toekang bessí*, *dápor pandei bessí*.
 IJZERSMELTERIJ, vr. zie IJZERIETERIJ.
 IJZERSMET, vr. zie IJZERVLEK.
 IJZERSMID, m. *pandei bessí*, *toekang bessí*.
 IJZERVARKEN, o. zie EGEL.
 IJZERVARKOOPER, m. *orang djoewal bessí*.
 IJZERVITJSEL, o. *kikíran bessí*, *serboeq bessí*.
 IJZERVITRIJOL, o. *teroesst bessí*.
 IJZERVLEK, vr. *nóda táht bessí*, L., *tjóríng karátan bessí*.
 IJZERVONK, vr. *boenga ápt bessí pánas*, *kumbang ápt bessí pánas*, L.
 IJZERWAREN, vr. *meerv. perkákas bessí*.
 IJZERWERK, o. *prábot bessí*, *bárang bessí*.
 IJZERWINKEL, m. *toko bárang bessí*, *kadei orang djoewal bessí*.
 IJZERWORDING, vr. *kadjadian bessí*.
 IJZERZOUT, o. *gáram bessí*.
 IJZING, vr. *saram*, *dahsat*, Ar., zie BEVING.
 — ontwaren, *kena dahsat*, *kena saram*.
 Ik, pers. voorn. 1 pers. in de Hoftaal, *kámí*, *akoe*, *koe*.
 —, tegen gelijken in rang, *kita*, *béta*.
 —, tegen hoogereren in rang, *hamba*, *páték*, *sahája*, *senda*, *sinda*, *sen*, *pen*.
 —, in de lage taal en onder de sla-ven, *goewá*.
 —, in de Hoftaal tegen hoogereren, *jang di perhamba*, *amma*.
 — heb Adam uit aarde geschapen, *akoe mendjadikan Adam derri paadda tánah*.
 En — zal hem aan mijnen gebiedcer

santoonen, dan hambálah menoendjoeqkan dia kapada toewan hamba.

O rijksbestuurder, — hoor, hei mantri bahoewa sasoeenggoehnja koe dengar.

— smEEK vergiffenis, mijnheer! sahája mnta ampon toewan!

— ging op weg met mijnen broeder, makka kita poon berangkat dengan soedára kita.

— wil je niet volgen, goewá trá máu toeroet sáma loe, L.

Ben — het? hambákah?

— ben het, hambálah, kitálah, kamilah.

IKHEID, vr. (van eenig mensch), ka-adáán sáleh sa-órang, dzát órang.

Mijne —, ka-adáánkoe, ka-adáán kita.

INBOEDEL, m. zie INBOEDEL.

IMME, vr. zie BIJ.

IMMER, bijw. salamánja, santásá, sadakála, sadákála, Sansk., pernah, penah, sadia.

— bemiut God zijne dienaren, bahoewa sanantásá Allah mengaséhánt hambánja.

Zoo —, dan zal ik hem nu bevechten, djikalaw pernah makka sakarang djoega akoe handaq meláwan dia.

Ik heb — in deze stad gewoond, akoe sadia diam di dálam negri íni. S. R. 133.

IMMERS, bijw. en voegw. trouwens, zekerlijk, nistjája, soenggoeh.

Het is — waar? nistjája itoe benar.

—, toch, ook, djoega, poon, semádja.

Hij is — dood, makka ia-poon máti djoega.

IMPOST, m. belasting, tjoekéi.

IMPOSTMEESTER, m. kapála tjoekéi, pertanda.

IN, voorz. dálam, di dálam, dengan, paad-da, di, bi, Ar., bí, Ar.

— de hand uwer voorzienigheid, paadda tángan godratmoe, M. R. 1.

— uwe hand, dálam tángan toewan hamba, S. R. 138, dálam toewan poenja tángan.

— de stad, di dálam negri.

— het woud gaan —, pergi berboeroek kadálam hoetan.

Binnen — het paleis gaan, másoq ka-dálam astána.

— den luthof, di dálam táman.

— (of op) het gebergte, di dálam boe-Kit itoe.

— den hemel, di dálam sorga, di ka-índráán.

— den naam van God, bí'smí'-llahi, Ar., dengan náma Allah.

— het voorbijgaan, sa-láloe.

— God gelooven, pertjája paadda Allah.

— opregtheid, bí'l'-mároef, Ar., dengan soenggoeh-soenggoeh.

De aard van het leven — de wereld, prt kahidópan dálam doenja itoe.

— dien tusschentijd, inmiddels, di dálam paadda itoe-poon, paadda antára itoe, dálam paadda itoe.

— den naam Gods, atas náma Allah (gewoonlijk: dengan náma Allah, doch dit is zwakker, daar „in den naam” de beteekenis heeft: op last).

— de wet, paadda sjariát.

— den beginne, paadda permoeláán, paadda pertáma, pertáma, moela-moela.

Er zijn vele schepen — (op) zee, makka ada bánjaq kapal di láwoet.

— het jaar zeven honderd, paadda táhon toedjoh rátoes.

Het zwaard ging — het hoofd, makka pedang poon másoq kapála.

— het huis zien, lihat dálam roemah.

— het huis zijn, ada di dálam roemah.

(di dálam is meer het plaatselijk aanwezig zijn in iets, dan dálam, dat onbepalder is; di dálam komt overeen met het Fransche: dans en dálam met het Fransche: en).

Tot — alle eeuwigheid, sampei saláma-lamánja, sahíngga kakal.

Uit het Arabisch — het Maleisch vertalen, píndahkan derri paadda bahása Arab kapada bahása Malájoe.

Bredren — eenige kunst zijn, jaham paadda sabarang ílmoe.

— armoede vervallen, djádi miskin, L., djádi pápa.

— drie maanden, dálam tiga boelan.

Tot diep — den nacht, sampei djáwih málam.

— leven en — sterven zal ik u volgen, bájiq hidop bájiq máti angkaw koe-toeroet.

— gezelschap van grooten, di dálam madjlis órang besaar.

Zweeren — de tegenwoordigheid Gods, bersoempah di hadrat Allah.

— slagorde geschaard, soedah bertesuf, berbáris.

— toorn, anárah, márah, L., morka, Hoft.

— rust, senang, díam.

Niet standvastig — uwe trouw, tráda tegoh akan satíamoe.

— (op) het kantoor, di kantor.

— de kerk, di grédja.

— de zon loopen, djálan di pánas.

— haast, dengan goepoeh-goepoeh, lakas-lakas.

— de hand houden, pégang di tángan, pégang di dálam tángan, (het laatste vooral, wanneer een klein voorwerp door de hand omsloten is).

— de verte zien, lihat derri djáwih.

— de voetstappen van vader treden, toeroet bakas káki bápa.

Hij is diep — schulden gedompeld, makka hoetangnja poon terláloe bánjaq sakáli.

— zijne afwezigheid, tatkála ia tráda, tatkála ia tráda hádlir.

— het zijde gekleed zijn, *berpáket soetra*.
 — voege, bij wijze, *seperti, bi thariq, Ar.*
 De geschiedenis, — de welke hij las, *hikájat jang di batjájna*.
 — de dertig geiten, *lebeh derri tiga poeloh kambing*.
INACHTNEMING, vr. *penoeroetan, pemaliharáán*.
INADEMEN, b. w. *bernapas másoq, memásoqkan napas*.
 Uit- en —, *mengaloewarkan dan memásoqkan napas*.
INADEMING, vr. *napas jang másoq*.
 Elke in- en uitademing, *tiap-tiap napas jang másoq kaloewar*.
INBAKEREN, b. w. (In Indië geschiedt dit niet, men slaat eenen doek om het kind en dat heet: *bábat dengan lampin, tároh kájin, djoedjong, L.*)
INBALEMEN, b. w. *meraqst*.
 De Egyptenaren balsemden hunne lijen in, *makka órang mitsir itoe-poon meraqsiluh majitnja*.
INBALEMING, vr. *hál meraqst*.
INBEELDEN, w. en b. w. (zich) *sangka, angangan*.
 —, indrukken (een beeld in of op iets), *tjítq, L. trá*.
 Wat zou ik mij —? *brápa besaar bátoe kapála hamba? fig.*
 Iemand, die zich dingen inbeeldt, welke niet bestaan, *balángon*.
 Zich veel —, *djoemáwa, angkoe, L.*
INBEELDING, vr. *hersenschim, kasangkáán, chjál, Ar.*
 —, eigenwaan, *angkoe, L., djoemáwa*.
INBERGEN, b. w. *báwa másoq, memásoqkan*.
 De rijst —, *báwa pádi másoq di loemboeng*.
INBESLAGNEMING, vr. *rampásan, tangkápan*.
INBEUREN, b. w. *tarima, menarima*.
 Vele gelden —, *tarima bánjaq oewang*.
INBEURING, vr. *penarimáán*.
INBEZITNEMING, vr. *penjamboetan bárang jang ampoenja*.
 Door de — zijner goederen, *óleh penjamboetan bárang jang ampoenja dia*.
INBLIJTEN, b. en o. w. *mákan*.
 Sterk water bijt in het ijzer in, *ajer kras mákan bessí*.
INBIKKEN, b. w. *mémahát aloeran dálam bátoe*.
INBINDEN, b. w. *koempol serta mengoebong*.
 Een boek —, *mendjilit kitáb*.
 De zeilen —, *singsing lájar*.
 —, betengelen, *menahánt*.
 Zijne lusten —, *menahánt hawá nafsoe (napsoe)*.
INBINDING, vr. *pendjilitán*.
 —, betooming, *penahánan*.
INBITTER, b. n. *terláoel amat páhit*.
INBLAAUW, b. n. *biróe betoel*.

INBLAZEN, b. en o. w. *tioep kadálam*.
 De wind blaast in de grot in, *makka angin poon bertioep kadálam góha itoe*.
 —, ingeven, *brí táhoe, mengádjar, memásoqkan di dálam háti*.
 —, aanzetten, *oepaq, atjoem*.
 —, moed geven, *menggumbirákan, membrarikan, membrí háti*.
INBLAZING, vr. *penggumbiráán, membrarikan*.
INBLIJ, **INBLIJDE**, b. n. innig blijde, *gírang, terláoel amat soeka háti*.
INBLIJVEN, o. w. *tinggal di dálam, títnggal*.
 Hij blijft daar lang in, *makka ia tinggal láma di dálam tempat itoe*.
INBOEDEL, **INBOËL**, m. *segalla perkákas roemah, segalla serba roemah*.
INBOELJEN, o. w. *berlájár másoq moewára, (koewála)*.
INBOEZEMEN, b. w. in eenen goeden zin, *mengádjar*.
 —, verkeerde gevoelens, aanzetten, *oepaq, atjoem, toesoeg, hároe*.
INBOEZEMING, vr. ingeven, (ten goede), *penggumbiráán, zie INGEVING*.
INBONZEN, b. w. *doebroek, L.*
INBOOMEN, b. w. *báwa másoq dengan menoe-laq gálah*.
INBOORLING, m. en vr. *órang boemi, ánaq negri, ánaq benoewa*.
 Als — annemen, erkennen, naturaliseren, *merganoegrakkan haq órang boemi*.
 De koning heeft hem als — erkend, *makka di anoegrakkan rátdja padánja haq órang boemi*.
INBOORLINGSREGT, o. *haq órang boemi, haq órang negri*.
INBOREN, b. w. *menggíriq kadálam, zie BOREN*.
INBORING, vr. *penggírikan kadálam*.
INBORST, vr. *parángt, háti*. (Men zegt ook: *pakriti* en *pakarti*, dat echter meer op de handeling of de manier van doen ziet en ook „gedrag” beteekent).
 Dat meisje is zacht van —, *ánaq parampoevan itoe mánis paranginja*.
 Hij was van eene zeer goede —, *terláoel bájiq paranginja*.
 Kadier's — niet kennen, *tiada táhoe akan parángt st Kádír*.
INBRAAK, vr. huisbraak, *doebroek roemah, L., pemitjáhan roemah, penetásan*.
INBRANDEN, b. en o. w. met een heet ijzer, *salarakan, bákar dengan bessí pánas, L.*
 —, door branden ligter worden, *djádi énténg sabab (togal) di góréng, L., djádi ringan kárana di góréng*.
INBRANDING, vr. *penjaláran, pembakáran dengan bessí pánas, L.*
INBREKEN, o. w. *doebroek, L., menatást dengan gánas*.
 —, in de vijandelijke geleederen, invallen, *serboe, zie INVALLEN*.
 —, doorbreken, *tatas, tettas*.

INBREKER, m. *orang doebroek roemah, L., orang menatâsi dengan gânas.*
INBREKING, vr. *hal menatâsi dengan gânas.*
INBRENGEN, b. w. *bâwa mâsoq, memâsoqkan.*
 Eene klagt —, *menggâdo, menoeodoh.*
 Tot verontschuldiging van zich zelven —, *membâwa oedzoer, membrisihkan dirinja, menjoetjikan diri, bêkin brissih diri, L.*
INBRENGER, m. *inleider, jang membâwa mâsoq, pengandjar.*
INBRENGING, vr. *pembawâan mâsoq, pemâsokan.*
INBREUK, vr. *tatâsan, zie DOORBRAAK.*
 —, *schending, pelanggâran.*
 Eene — op de regten eens konings, *pelanggâran haq râdja.*
INBROKKELEN, b. w. *mâsoqkan dengan merâpohkan.*
INBRUISEN, o. w. *mâsoq dengan ber dangong boenjinja.*
 De stroom kwam —, *makka hâroes poon mâsoq dengan ber dangong boenjinja.*
INBUIGEN, b. w. *lakokkan, lantâqkan.*
 —, o. w. *inzakken in het midden, djâdi lakok.*
INBUIGING, vr. *pelatôk-an.*
INCLINATIE, vr. (ond. w.) *tjendrônyan, zie NEIGING, GENEGENHEID.*
INDACHTIG, b. n. *tersadar, terkenang, ingat.*
 — zijn, *sadar, kenang, ingat.*
 Hij was de gunsten, die hij van den koning ontvangen had, —, *makka tersadarlah ia akan anoegrah râdja padanja.*
INDAGEN, b. w. *sita orang jang di loewar negri, zie DAGVAARDEN.*
INDALEN, o. w. *toeron kadâlam.*
INDAMMEN, b. w. *menarbisikan berkoeliling, mengoelilingi dengan tarbis, seroek.*
INDAMMING, vr. *penarbisian berkoeliling.*
INDELVEN, b. w. *mâsoqkan dengan menggâli, tâtam, menânamkan.*
INDENKEN, b. w. *mengira-ngira, pikir bâjig-bâjig, L.*
INDERDAAD, bijw. *soenggoeh-soenggoeh, nis-tjâja, sa-soenggoeh, sabenar, nian, pâla-pâla, sa-pâla-pâla.*
INDEUKEN, b. w. *mengroet.*
INDEX, m. (ond. w.) *duftar, Ar.*
INDIEN, voegw. *kâlœ, djika, djikalaw, lâmoen, mâna.*
 — hij komt, *djiklaw ia dâtang, kâlœ dia dâtang.*
 — hij geene vrouw met zich voert, die mij in gedaante gelijkt, *djikalaw ttâda ia membâwa parampoewan jung seperti roepa hamba ini, S. R. 11.*
INDIENEN, b. w. *berkirim, kassi mâsoq, L.*
 Een verzoekschrift —, *berkirim soerat permintâan, kassi mâsoq rekoewês, (request), L., bapersoembahkan soerat permintâan.*
INDIGO, m. *nila, rangdi, randjan, Sansk.*

— planten, *tânânila.*
 — bereiden, *bêkin nila, L., memboewat nila.*
 In den — verwen, *tjelop dâlam nilu, tjelop paadda nila.*
 — koken, *mâsaq nila.*
INDIGOFABRIJK, vr. *roemah orang bêkin nila.*
INDIGOPLANT, vr. *târoem, pohon nila.*
 De breedbladige —, *târoem akar.*
INDIGOZAAD, o. *bibit nila, bidji nila.*
 Het beste — komt van Bengalen, *makka bibit nila jang pâling bâjig itoe dâtang derri negri Benggala.*
 Twee of drie korrels — worden in een kuiltje gepoot, *makka doewa tiga bidji nila itoe di tâtam bersâma-sâma dâlam sâtœ lobang.*
INDIJKEN, b. w. *zie INDAMMEN.*
INDIVIDU, m. Fr., een —, *sâleh sa-orang.*
INDIVIDUEEL, b. n. *sâleh.*
 Het — e van eenen mensch, *sâlehnja sa-orang.*
INDIVIDUALISEREN, b. w. (ond. w.) *persâlehan.*
INDOEN, b. w. *târoh di dâlam, mâsoqkan.*
 Ergens zout —, *boeboh garam paadda, târoh garam di.*
INDOMPELEN, b. w. *sellam, menjellam, njeboerkan.*
 Iemand —, *sellamkan sa-orang.*
INDOMPILING, vr. *penjellâman, penjeboeran.*
INDOOPEN, b. w. *tjelop, tjeloep, tjitja, tjâtjap.*
INDOOPING, vr. *pentjeloepan.*
INDOUWEN, b. w. *âsaq, toelaq kadâlam.*
INDOUWING, vr. *pengasâkan.*
INDRAALJEN, b. w. *poetar mâsoq.*
 Hij weet zich overal in te —, *itoe orang bisa poetar bâliq sampé mâsoq di mânamâna, L.*
 Met een rijtuig —, *bâliq mâsoq dengan karêta.*
INDRAALJING, vr. *pemoetâran mâsoq, pembalikan mâsoq, zie INDRAALJEN.*
INDRAGEN, b. w. *bâwa mâsoq, pikol bâwa kadâlam.*
INDRAGT, vr. *geweld, gâgah.*
INDRANG, m. *kasesâkan mâw mâsoq, L.*
INDRIJVEN, b. en o. w. *inslaan, lantâq.*
 Eenen spijker —, *lantâq pâkœ, poekol pâkœ, pâloes pâkœ.*
 Buffels —, *hâlâw karbow mâsoq ka-kandang, bâwa karbo mâsoq ka-kandang.*
 Het vaartuig drijft in, *makka prâhoes itoe hânjoet mâsoq.*
INDRIJVING, vr. *pelantâkan, penghalâwan, ook: penghaloewan, zie INDRIJVEN.*
INDRILLEN, b. w. *lantâq dengan poengsoeng, bêkin lobang dengan poengsoeng, L.*
INDRILLING, vr. *pelantâkan dengan poengsoeng.*
INDRINGEN, b. en o. w. (naar binnen dringen door eene menigte volks), *paksa dirinja akan mâsoq.*
 — van bittende vochten. *mâkan.*

Sterk water dringt in koper en ijzer in, *ajer kras mákan tambáya dan bessí.*
 Een spijker die niet indringt, *pákoé jang tíada mákan.*
 Zich bij iemand —, *másoq kapada orang dengan memboedjoq.*
INDRINGER, m. *orang jang paqsa dirinja akan másoq, orang jang másoq kapada orang dengan memboedjoq, zie INDRINGEN.*
INDRINGING, vr. *másoq dengan memboedjoq.*
INDRINKEN, b. w. *mínom dengan telan.*
 —, *gelijk eene spons, isap.*
 Het vloeipapier drinkt den inkt in, *garthas melar mengísap ajer dáwat, (tinda, L.).*
INDROOG, b. n. *terláloue amat kring.*
INDROOGEN, o. w. *karoeokot sabab kakringan.*
 —, *opdroogen, vr. djádi kring.*
INDROOGING, vr. *kakringan.*
INDRUIPEN, b. w. *bertítqkan ka-dálam, bertíriskan ka-dálam.*
 —, o. w. *bertítq ka-dálam, bertírís ka-dálam.*
 Ik heb olie in de wonde ingedropen, *kíta poon bertítqkan minjaq dálam loeka ítoe.*
 Het water is in de olie ingedropen, *makka ajer ítoe-poon bertítq ka-dálam minjaq ítoe.*
INDRUPING, vr. *bedr. penítqkan ka-dálam.*
INDRUISCHEN, o. w. *másoq denyan roesoe, L., másoq dengan gemoeroeh boeninja.*
INDRUK, m. *bakas.*
 —, *invloed, penghároe.*
INDRUKKEN, b. w. *tákan másoq, tindís ka-dálam, (másoq), L., doebroek, L.*
 Met de nagels —, *gátoe.*
 —, *prenten, trá, tjítaq, boeboeh, memásoqkan.*
 —, *inscherpen, mengádjár.*
 —, *induwen, pádot.*
INDRUKKING, vr. *penakánan másoq, penindisan ka-dálam.*
 —, *inprenting, pentjitaqkan, peneráan, zie INDRUK.*
INDRUPPEN, b. en o. w. *zie INDRUIPEN.*
INDUKEN, b. w. *menjellamkan.*
 —, o. w. *seloeloep, L., sellam.*
INDUSTRIE, vr. (ond. w.) *nijverheid, karadjinan pandei.*
INDUWEN, b. w. *zie INDOUWEN.*
INDUWING, vr. *zie INDOUWING.*
INEEN, bijw. *másoq sátoe dálan lájin.*
INEENBUIGEN, b. w. *membantjoqkan sátoe dálam lájin.*
INEENDOEN, b. w. *tároh bersáma-sáma, tjampor, hoelam, páloe, pesertákan.*
INEENDRAAIJEN, b. w. *anjam, pintal.*
INEENDRAAIJING, vr. *penganjáman.*
INEENDRIJVEN, b. w. *mengoesir serta tjamporkan.*
 —, o. w. *zamenvloeijen, mengáilir bertjampor, melilléh bertjampor, L.*

INEENDRINGEN, b. w. *merápatkan dengan tákan, (tindís, L.).*
 —, *opdringen, menjesakkan.*
INEENDRINGING, vr. *perapátan dengan tákan.*
 —, *inkrimping, karoeokot, kárépot.*
INEENDRUKKEN, b. w. *kipalkan, mengipalkan.*
INEENGEDRONGENHEID, vr. *digtheid, vastheid, kipal.*
INEENGEKROMPEN, verl. *deelw. terkaroekot.*
INEENGESMOLTEN, verl. *deelw. terlábor bersáma-sáma.*
INEENGROEIJEN, o. w. *toemboeh másoq dálam lájin, toemboeh djádi tersamboeng.*
INEENKRIMPEN, o. w. *karoeokot, kárépot, mengkoerot.*
INEENKRIMPING, vr. *karoeokoetan.*
INEENKRUIPEN, o. w. *memendéqkan diri.*
INEENLOOPEN, o. w. *troes, troes-meneroes, tamboes.*
 Kamers, die —, *bilig-bilig jang troes-meneroes, (jang bertoeoet-toeroetan).*
 —, *van melk, pitjal.*
INEENROLLEN, b. w. *menggoelng sátoe dálam lájin, menggoelng sáma sakála.*
INEENSCHROEIJEN, b. w. *mengaroeokotkan.*
INEENSCHROEVEN, b. w. *pásang dengan sekroep.*
INEENSCHUIVEN, b. w. *sórong másoq sátoe dálam jang lájin.*
 —, o. w. *másoq sendiri dálam apa-apa jang lájin.*
 Verscheidene kokers —, *sórongkan bebrápa sárong sátoe-sátoe másoq dálam jang lájin.*
INEENSLAAN, b. w. *als: de handen —, tápoq tángan; fig. menjertá-t, moewáfaqat, pákat, L.*
INEENSLINGEREN, b. w. *menganjam.*
 —, o. w. *menganjamkan diri, melilúkan, (het laatste is eig. Omslingeren).*
INEENSLUITEN, o. w. *másoq dengan rápat, rápat másoqnja.*
 —, b. w. *másoqkan sátoe dálam jang lájin.*
 Al de kistjes van verschillende grootte sloot hij in een, *makka segalla petí jang berbágei-bágei besaarnja ítoe-poon di másoqkanja sátoe-sátoenja dálan jang lájin.*
INEENSMELTEN, b. w. *tjampor dengan láboer, (antjorkan).*
 —, o. w. *melilléh bersáma-sáma.*
INEENSMELTING, vr. *tjampoeran laboeran.*
INEENSTAMPEN, b. w. *tjampor dengan toemboeq, toemboeq sampé tertjampor.*
INEENSTEKEN, b. w. *menghoebong dengan toesoeg.*
INEENSTOOTEN, b. w. *memásoqkan dengan toelaq.*
INEENTOOVEREN, b. w. *tjamporkan dengan soelap, (senglap, L.).*
INEENVLOEIJEN, o. w. *ngáilir bertjampor, melilléh sáma-sáma.*

INEENVOEGEN, b. w. *sisipkan, pásang*.
 INEENVRIJVEN, b. w. zie ZAMENVRIJVEN.
 INEENWRIJVEN, b. w. zie ZAMENVRIJVEN.
 INEENWRINGEN, b. w. *poelas bersáma-sána*.
 INEENZETTEN, b. w. *pásang*.
 INEENZIJN, o. w. *terjampor, terhoelam, ter-páloe, ada másoq sátoe dálam lájin*.
 INEENZINKEN, o. w. *djátoh sabab leteh lesoe, mortja, pangsán, kalángar, L*.
 INEENZITTEN, o. w. *tinggong*.
 INEIGENEN, b. w. *mengampoenjákan*.
 INENTEN, b. w. *tjangkoq, L., selit, kambart*.
 —, de koepokken, *tároh tjátjar, boeboeh tjátjar*.
 INENTER, m. *toekang tjanykókan, djoeroe mengambári*.
 —, *vaccinatour, toekang tároh tjátjar*.
 INETEN, b. en o. w. *mákan, zie INVREten*.
 INETING, vr. zie INVRETING.
 INEISEN, b. w. *oekir dengan ajer kras*.
 INETSING, vr. *pengoekiran dengan ajer kras*.
 INETTEREN, o. w. *di mákan nánah*.
 De wond ettert in, *makka loeka itoe di mákan nánah, di gigit nánah*.
 INETTERING, vr. *penggigittan nánah*.
 INFANTERIST, m. *tsolidádoe snápang, pendjá-wat bedil*.
 INFLANSEN, b. w. *másoqkan koesoet-koesoet*.
 INFLIKKEN, b. w. *másoqkan tampal, tampal-kan, tambal, L., tambalkan*.
 INFLUISTEREN, b. w. *bisiq, berbisiq*.
 INGAAN, o. w. *másoq, dátang másoq, másoq kadálam*.
 De koning is in het paleis ingegaan, *makka rádja poon másoqlah kadálam astána*.
 De voordeur —, *másoq pintoe moeka*.
 Gemakkelijk —, *gangpang másoq, L., moedah másoq*.
 Deze kris gaat moeijelijk in de schede, *makka ini kris soesah másoq di sárongnja*.
 (soesah di sárongkannja).
 —, *aanvangen, moelá-í, moelá-in, L*.
 Wanneer is uw diensttijd ingegaan, *kápan soedah moelá-in loe poenja pekar-djân? L., bila-mána soedah moelá-í tempo pekarjdánnmoe?*
 —, *bevatten, moewat*.
 Hoe veel gantangs gaan in eenen kolang? *sátoe kójan moewátannja brápa gantang?*
 Tien kolangs gaan in dat vaartuig, *itoe práhoe moewat sapoeloh kójan, itoe práhoe sapoeloh kójan*.
 Tot elkander —, *bermásoq-masók-an*.
 —, b. w. *achterhalen, hambal, soe-soel, L*.
 INGAANDE, b. n. in: de in- en uitgaande regten, *béa másoq kaloewar, tjoekei jang di bájar di pabéan derri dagángan jang másoq kaloewar*.
 INGAARDER, m. zie GAARDER.
 INGADEREN, b. w. *koempol, hímpon, poengoet*.
 Gelden —, *koempol oewang, hímpon derham*.

Belasting —, *poengoet tjoekei (béa, charádjat)*.
 INGADERING, vr. *pekoempoelan, penghím-poelan*.
 INGANG, m. *kamasókan*.
 —, van een gebouw, *píntoe*.
 —, van eene rivier, *koewála, kwála, moewára*.
 —, mond, *moeloet*.
 — vinden, *loeloes*.
 —, zie INDRUK.
 —, begin, *moela, permoeláan*.
 Bij zijnen — in de kerk, *paadda kamasókannja di grédja, tatkála ia másoq grédja*.
 —, geloof, *kapertjajáan*.
 — vinden, *di pertjajá*.
 INGAREN, b. w. zie INGADEREN.
 INGEBEELD, b. n. *di sangka sádja, angan-angan sádja, chayálfj*.
 —, valsch, *ijdel, sia-sia*.
 Een — geluk, *salámat jang chayálfj, salámat jang sia-sia*.
 Iets —s, *bárang kasangkáan, soewánggi*.
 Eene —e hoop, *pengharápan jang sia-sia*.
 Een —e gek, *orang perlenté jang gila sakáli*.
 INGEBETEN, verl. deelw. *termákan, tergigit, gew. di mákan, di gigit*.
 Het ijzer is door sterk water —, *makka bessí itoe soedah di mákan ajer kras*.
 INGEBLEVEN, verl. deelw. *tertinggal másoq, di tinggal másoq*.
 INGEBOGEN, b. n. *terbantog kadálam, terla-koq kadálam, lantag*.
 INGEBOREN, b. n. *derri ketjil, derri paadda kaloewar proet iboenja, ménang derri ketjil*.
 —e, inboorling, *anaq negri, anaq boemi*.
 INGEBRAGT, b. n. *soedah di dáwah másoq*.
 — goed, *huwelijksgoed, máh káwin, íst káwin*.
 INGEDUWD, b. n. *lintéq*.
 INGEËRFDE, m. en vr. *penpoenja jang me-milikkt*.
 INGEESTEN, b. w. *menggumbirákan, meng-ghéiratkan*.
 INGEESTING, vr. *penggumbiráan*.
 INGELAND, m. *orang jang mempoenja-tánah jang di tarbiskan*.
 INGELASCHT, b. n. *tersambong di tengah*.
 INGELEGD, b. n. *di tátahkan, di tátah*.
 Met edele gesteenten —, *di tátahkan dengan permáta*.
 Zijn boog was met goud —, *boesornja di tátah dengan permáta*.
 —, ingezouten, *bakásam*.
 —e muskaatnoten, *bakásam pála*.
 INGENIEUR, m. (ond. w.) *vestingbouwkun-dige, pandei mengikat bolwaarti*.
 INGENOMEN, b. n. *doordrongen, verzot, biráhi, gila*.

—, genegen, *soeka, ridlá. Ar.*
 Met zich zelven — zijn, *biráhi akan dirinja.*

INGESCHAPEN, b. n. zie INGEBOREN.

INGESLOTEN, b. n. *tertoetop, másoq, di pasertákan.*
 In het hok —, *tertoetop di dálam kandang.*
 Het is in de kist ingesloten, *ítœ soedah másoq di dálam peti.*
 De hier — brief, *soerat jang di pasertákan dengan soerat ini.*
 Tot en met den tienden dezer maand —, *sampé serta dengan kasapoeloh hári boelan ini.*

INGETOGEN, b. n. stemmig, zedig, *sópan, santon, sanoenoh.*
 — leven, *hidop atas pri jang senoenoh.*
 Zeer —, (van geestelijken), *sangat pertápa.*

INGETOGENHEID, vr. *kalakoewan jang sanoenoh, pri jang sópan.*

INGEVALLEN, b. n. plat, *tjekong, tjikong.*
 — e borst, *dáda tjekong.*

INGEVEN, b. w. doen innemen, *brí mákan, brí minom, kassí mákan, L., kassí minom, L.*
 Geneesmiddelen —, *brí mákan obat, kassí mákan obat.*
 —, overreiken, *bapersoembahkan, kassí másoq, L.*
 Een verzoekschrift —, *bapersoembahkan soerat permintáan, kassí másoq soerat rekoewés, L.*
 —, (in eenen godsdienstigen zin), *toeronkan.*
 In het gemoed —, *toeronkan di dálam háti.*
 Door nijd ingegeven, *di toesoq dengké, di perdengkékan.*
 —, aansporen, *adjaq.*

INGEVER, m. (in eenen zedelijken zin), *orang jang mengoepaq (mengádjaq, toesoq, L.),* zie INGEVEN.

INGEVING, vr. inboezeming, (ten goede) *penggumbiráan, pengádjakan.*
 —, (ten kwade) *penghároe, wasjwasj, Ar.*
 Door de — des satans, *oleh penghároe sjéthán.*
 —, aanblazing des Almagtige, *ilhám il káfi, Ar.*

INGEVOLGE, voorz. *oleh kárana, oleh sabab, kárana sabab, tágal, derri, L., atas.*
 — s konings bevelen, *oleh kárana titah rádja.*
 — de wet, *atas sjariát.*

INGEWAND, o. *isi proet, isoe, L.*
 De — en, darmen, *táli proet, proet senní, proet moeda, oesoës, L.*
 Het ingewand uit eenen visch nemen en in het zout bewaren, *memeddihi.*
 —, kroost, kinderen, *ánaq.*
 Hij haatte zijn eigen —, *makka ia-poon hintji akan ánaqnja sendiri.*

INGEWEIDE, o. van dieren, *isi proet.*

INGEWIJDE, m. en vr. *orang jang di tabiskan, orang jang di másoqkan.*
 — in verborgene wetenschappen, *sastráwan.*

INGEWIKKELD, b. n. verward, *koesoet.*
 —, duister, *glap, dálam, ghâib, Ar.*
 Iets met — e woorden te kennen geven, *membri táhoe (mengátákan) bárang sasoe wátœ dengan perkatáan jang ghâib.*

INGEWORTELD, b. n. berákar.
 —, gewoon, *béasa.*
 — kwaad, *djáhat jang béasa.*

INGEZETEN, m. *pedoedoeg negri, orang negri.*

INGEZOUTEN, b. n. *bakásam.*
 — visch, *bakásam ikan.*

INGIERIG, b. n. *ikikir sakáli.*

INGIETEN, b. w. toewang.
 Water in de kruik —, *toewang ajer di dálam gindi.*
 Met geweld in de keel —, *tjekoq, tjekœ.*

INGIETING, vr. *penoewáangan.*

INGIJPEN, b. w. *singsing.*

INGLIJDEN, o. w. *galintjir másoq, galintjir kadálam.*

INGLIIPPEN, o. w. *loetjoet másoq kadálam.*

INGLOED, m. *kahangátan jang amat sángat.*

INGOED, b. n. *terlálœ bájiq sakáli.*

INGOOLJEN, b. w. *limpar kadálam, loetar kadálam.*
 —, door — breken, *pitjahkan dengan melimpar.*

INGRAVEN, b. w. *másoq dengan menggáhi.*
 —, begraven, *tánan.*
 Zijn geld heeft hij in het zand ingegraven, *makka oewangnja itœ soedah di tánamnja di dálam pásir.*
 Zich —, *membénténgkan diri.*
 Zich —, (zoo als sommige visschen in den modder,) *memdam.*

INGRAVING, *penggalan kadálam tánan.*

INGREDIËNTEN, o. meerv. (bij spijzen,) *segalla boenboe.*

INGREEP, m. *pendjamáhan.*
 —, geweldige aanmatiging, *pelanggáran haq.*

INGRIFFELEN, b. w. *oekir, toerei.*

INGRIJFEN, o. w. in iets, *másoqkan tángan di dálam.*
 In iemands regten —, *langgar haq orang.*
 Deze raderen grijpen met hunne tanden goed in, *makka gigi djantrá (róda) ini bájiq mákannja.*

INGROELJEN, o. w. *toemboeh másoq kadálam.*

INGROEN, b. n. *hidjoe betoel, hidjaw tapat.*

INGROEVEN, b. w. *mengálorkan, békin aloerán, L.*

INGULPEN, b. w. *minom dengan togoq-togoq besaar, minom bánjaq sa-togoq.*

INHAKEN, b. w. *menggájit.*

INHAKING, vr. *penggájitán.*

INHAKKEN, b. w. *panggal.*

—, kloven, *memblah*.
 Hij hieuv hem den kop in, *makka di blahnja kapalánja*.
INHAKKING, vr. *pemanggálan*.
 —, kloving, *pembláhan*.
INHALEN, b. w. *báva másoq*.
 —, intrekken, *hela másoq, tárêq másoq*.
 —, zoo als sommige insecten hunne horens, *karotkan*.
 Zijn woord —, *mengoehahkan kâta, moenkir*.
 De vlag —, *toeronkan bandéra*.
 — (hetgeen vooruit is,) *hambat, meng-hambat, soesoel, L.*
 —, statelijk ontvangen, *samboet, menjamboet*.
 Met groote staatsie —, zoo als vorsten, *mengaloe-aloekan, djoempoet*. Ism. J. 204, *mápaq, L.*
 Hij beval hem in te halen met eerbewijzingen, *makka di soerohnja aloe-aloekan dengan di permoeliánja*, Isk. 696.
 Geledeue schade —, *membajiki roeyi*.
INHALIG, b. n. *lôba, thamâ'a, Ar., pellit, L.*, zie **GIERIG**.
INHALIGHEID, vr. *prt lôba, prt kikir*.
INHALING, vr. *penarêkan*.
 Statelijke —, *penjambâtan, pendjoempoetan*.
 —, herroeping, *pengoebâhan*.
INHAM, m. *teloq*.
 — eener zee, *teloq lâwoet*.
 —, bogt eener rivier, *loeboq*.
 —men en lage stranden, *teloq dan rantaw*,
INHANGEN, b. w. *menggantong di dâlam*.
 Eene ketting in eene put —, *menggantong rantei di dâlam prigti, (soemoer, L.)*.
 —, inhaken, *pásang*.
 Eene deur —, *pásang pinto*.
 —, o. w. *bergantong*.
INHEBBEN, b. w. *mempoenjâ-t*.
 —, bemagtigd hebben, *soedah meng-âlahkan*.
 —, in zich bevatten, *moewat*.
 Het vaartuig heeft rijst in, *makka práhoe itoe moewat bras, práhoe itoe moewátannja bras*.
 —, beteekenen, *âda arti, âda apa-apa*.
 Wat heeft die gezegde in? *apa artinja perkatâan itoe?*
 Dat heeft niets in, *itoe tiâda apa-apa*.
 Die woorden hebben zeer veel in, *itoe perkatâan ada dâlam sakâli*.
 Ergens geen erg in hebben, *tiâda sangka apa-apa, tiâda kira apa-apa*.
INHECHTEN, b. w. *sambong di dâlam*.
INHEEMSCH, b. n. *negri, derri paadda negri*.
 —e voortbrengselen, *hâtsil negri, hâtsil derri paadda negri*.
INHEJEN, b. w. *memásogkan ombâroh*.
INHEIJING, vr. *pekardjâan memásogkan ombâroh*.

INHEILIGEN, b. w. zie **INWILJDEN**.
INHEILIGING, vr. zie **INWILJDING**.
INHIJSCHEN, b. w. *memásogkan dengan karikan, kassé másoq dengan tárêq nájiq, L.*
INHOLLEN, o. w. *tjongklang másoq, lâri másoq*.
INHOUD, m. van een boek of geschrift, *boenji, moewátan*.
 Aldus was de — van zijnen brief, *demi-kiênlah boenji soeratnja*.
 Den — van uwen brief heb ik wel verstaan, *akan moewátan soerat toewan hamba itoe hamba mengarti bájiq-bájiq*.
 Korte —, *ichtitsâr, perkatâan (boenji) jang tersimpan*.
 Een vaartuig van twintig kojangs —, *práhoe doewa poeloh kôjan*.
 Bladwijzer van den — eens boeks, *daftar boenji kitâb*.
 —, grootte, *besaarnja*.
 De — eens cirkels is moeijelijk te bepalen, *akan besaarnja boelat itoe soesah di tantoekan (di oekoekan)*.
INHOUDEN, b. w. bevatten, *moewat, ber-ist*.
 Dat schip houdt drie honderd kojangs in, *makka kapal itoe moewat tiga rátoes kôjan*.
 —, vermelden, *mengatâkan, seboelkan, berboenji, boenji*.
 Hetgeen de brief inhoudt, *bârang jang terseboet di dâlam soerat itoe*.
 De brief houdt de tijding in van den oorlog op Bali, *makka soerat itoes mengatâkan prang di Bali*.
 —, betoegelen, *menahânt*.
 De koning kon zijnen toorn niet langer —, *makka rádja itoe tiâda lâgi dâpat menahânt morkánja*.
 —, afhouden, *tjengkôlong, pôtung, L.*, zie **AFHOUDEN**, **AFKORTEN**.
INHOUDING, vr. betoegeling, *tsabar, tâhan*.
 — van geld, *tjengkôlong, L.*, *pôtong*.
INHOUDSMAAT, vr. *soekat*.
 Met eenc — meeten, *menjoekat*.
INHOUTEN, o. meerv. van een vaartuig, de ribben, *sendoeng, roesoq práhoe, gâding-gâding, gâding kapal*.
INHOUWEN, b. w. *panggal, párang, tataq*.
 Met een zwaard —, *bertataqkan pedang*.
INHULDIGEN, b. w. (eenen vorst,) *nobatkan, thabalkan, pertoewarkan*.
INHULDIGING, vr. *hâl menobatkan, nobat*.
 De — bijwonen, *menghâdap nobat*.
INHUREN, b. w. *séwa poela, séwa lâgi, menjéwa poela*.
INHURING, vr. *penjéwâan poela*.
INJAGEN, b. w. *boeroe kadâlam, boeroe másoq, oesir kadâlam*.
INK, m. *moeloet boeboe*.
INKABELLEN, b. w. *ajer ber-ompaq mákan*.
 Het zeewater kabbelt in deze lage kust in, *makka ajer lâwoet ber-ompaq mákan rantaw ini*.

INKANKEREN, o. w. *mákan kadálam*, di *mákan sarathán*, (*sirath*.)
 Ingekankerd, ingeworteld, *ber-ákar*.
INKANKEILING, vr. *sarathán*, *sirath*, *sákit tjerána* (*tjerna*.)
INKARNAAT, o. en b. n. *mérah pádam*, *méral tapot*, *seréi*, *seré*.
INKEEP, vr. *sirátan*, *koemé*.
INKEER, m. berouw, *sesal*, *tóbat*, Ar.
 Tot — komen, *menjesal*.
 Tot — doen komen, *menjesalkan*, *men-tóbatkan*.
INKEEREN, o. w. bij iemand zijnen introk nemen, *másoq menoempang di roemah órang*.
 —, fig. *sesal*, *tóbat*, Ar.
INKEEREN, b. w. zie **INVOEGEN**.
INKELDEREN, b. w. *másoq di kelder*, Ned. (kelders zijn in Indië zeer vreemd en men zegt gewoonlijk, *másoq di goedang*, *másoq di suppén*, verb. Eng.)
INKEPEN, b. w. *berkoemékan*, *memboewat sirátan dálam kájoe*.
INKERVEN, b. w. *toerei*, *bertoerei*.
INKERVING, vr. *penoereian*, *sirátan*.
INKHOREN, m. zie **EELHOOREN**.
INKLIJEN, b. w. *tengog kadálam*.
INKIPPEN, b. w. zie **INKEPEN**.
INKLAMPEN, b. w. *sambong dengan gápi*.
INKLAREN, b. w. *membájar béja*, *membájar tjoekei*.
INKLEEDEN, b. w. *berpakeikan*, *kasst páké*, L., *pákei*, *páké*.
 —, opsieren, *hias*, *hiás*, *hiást*, *meng-hiási*.
INKLEEDING, vr. *kleeding*, *pekájin*, *pakéan*, L.
 —, aanneming van het geestelijk gewaad in een klooster, *penjamboetan pekájin órang pertápa*.
INKLEPPEN, b. w. *síta órang dengan boenji gínta*, (*lótjéng*.)
INKLIMMEN, o. w. *nájiq másoq*.
 Het dak —, *nájiq másoq átap*.
INKLINKEN, b. en o. w. *másoqkan dengan melantag*.
INKLOPPEN, b. w. *páloe másoq*, *poekol másoq*, *menámásoqkan dengan páloe*, (*poekol*.)
INKNAGEN, b. w. *mákan dengan kiki*.
INKNOOPEN, b. w. *mengikat kintjang dengan simpolkan*.
INKOKEN, b. en o. w. *másoq sampé djádi*, *mendjadikan dengan másoq*.
 Ik heb er eene roode kleur ingekookt, *makka kita másoq itoe sampé djádi mérah warnánja*.
 —, zie **VERKOKEN**.
INKOMELING, m. en vr. *órang jang dátang másoq*.
 —, *vreemdeling*, *órang asing*, *órang halat*, *órang dágang*.
INKOMEN, o. w. *másoq*, *dátang másoq*.
 Zoodra hij inkwam, *satelah ta másoq*, *srínta dia másoq*, L.

— tot eene vrouw, *satoeboh dengan parampoewan*, zie **BEKENNEN**.
 De haven —, *másoq moewára*.
 Het geld, dat in kas is ingekomen, *oewang jang másoq di petí*, *oewang jang di taríma*.
INKOMEN, o. *kadatangan másoq*.
 —, *inkomsten*, *hâtsil*, *per-oléhan*.
 —, *invoer*, *pembawáan másoq*.
INKOOPEN, b. w. *blí akan di djoewal*, *blí máw di djoewal*.
INKOOPER, m. *órang jang memblí*.
INKOOPSPRIJS, m. *harga memblí*, *harga pembelian*, *harga jang lákoe*.
INKORTEN, b. w. *meméndéqkan*, *békin péndéq*, L., *singsing*, zie **BEKORTEN**.
 Eene samaar —, *meméndéqkan kájin sárong*.
 De stijgbeugels —, *singsing tákt sang-goerdí*.
 —, *verminderen*, *koerangkan*, *meng-oerangkan*.
 —, fig. *beteugelen*, *menahánt*.
INKORTING, vr. *peméndékan*.
 —, *vermindering*, *pengoerangan*.
INKORVEN, b. w. *membákoelkan*.
INKOSTELIJK, b. n. *indah-indah sakáli*.
INKRAAIJEN, b. w. *panggil siang dengan berkoekoq*, *silákan siang dengan berkoekoq*.
INKRABBEN, b. w. *másoqkan dengan menjákar*.
INKRIJGEN, b. w. *másoqkan*.
 —, *ontvangen*, *beuren*, *taríma*, *tríma*.
INKRIMPEN, b. w. *engarokot*, *engarot*, *mengrot*, *karépot*.
 Zich —, *mengoerangkan belandjánja*, *djamaq*.
 —, o. w. *karoekot*, *krot*, *karot*, *karépot*.
 —, *bekorten*, *djompoeatkan*, *ichtitsárkan*.
 —, *kortèr worden*, *djádi péndéq*.
 Tegen den wind —, *oploeven*, *menjoesor angin*.
 Zich —, *bedwingen*, *menáhan diri*, *merindahkan diri*.
INKRIMPING, vr. *karoekot*.
INKROPPEN, b. w. *soewapkan*.
INKROPPING, vr. *penjoewapan*.
INKRUIJEN, b. w. *báwa másoq dengan glebbaq*.
INKRUIPEN, o. w. *soerop*, *soesop*, *másoq merangkang*, *másoq menjoelot*, *másoq meláta*.
 Die gewoonte kruipt hoe langer hoe meer in, *makka ádat itoe makin hári mákin sadjáti*, *ádat itoe mingkin hári mingkin oemnem*, L.
INKRUIPSEL, o. *misbruik*, *sálah ádat*, *lang-gáran ádat*.
INKT, m. *dáwat*, Ar., *ójer dáwat*, *tínta*, Port., *maungí*, Jav.
 Oostindische —, *dáwat tjina*, *tínta tjina*.
INKTBAKJE, o. *bákas ójer dáwat*, *bákas tínta*.

INKTBAL, m. *bóla tjítaq, bóla tinta.*
 INKTFLESC, vt. *bottol tinta, L.*
 INKTKOKER, m. *tampat tinda, tampat ajer dawát.*
 INKTVISCH, m. *ikan gorita, tjoemt-tjoemt.*
 INKTYLAK, vt. *nóda tinta, L., tjóring ajer dawát.*
 INKUILEN, b. w. *toetop dâlam lobang tânăh.*
 INKUIPEN, b. w. *toetop dâlam tong.*
 INKWAKKEN, b. w. *tjampaq kadâlam.*
 INKWARTIEREN, b. w. *menoempangkan tsoldâdoe, kassi menoempang tsoldâdoe, kassi mondoq tsoldâdoe.*
 INKWARTIERING, vt. *penoempangan tsoldâdoe.*
 INLAAG, vt. *módal.*
 INLADEN, b. w. *moewat, memoewat.*
 INLADER, m. *orang jang memoewat.*
 INLADING, vt. *lading, moewátan.*
 —, het inladen, *memoewátan.*
 INLAGE, vt. zie INLAAG.
 INLANDER, m. *ánaq negri.*
 INLANDSCH, b. n. *derri paadda boemi (negri).*
 — volk, *orang negri.*
 Oorspronkelijk — volk, *orang boemi.*
 —e voortbrengselen, *kâtsil negri.*
 —e taal, (der Maleijers), *bahâsa djâwi.*
 —e gewoonten, *âdat negri.*
 INLAPPEN, b. w. *tambal, tampal, L.*
 INLASSCHEN, b. w. *sambóng.*
 —, tusschenvoegen, *sisip.*
 —, bijvoegen, *tambah.*
 INLASSCHING, vt. *samboengan.*
 —, (van eens anders woorden in eene rede,) *iqtibás, Ar.*
 —, tusschenvoeging, *sisippan.*
 —, bijvoeging, *penambahán.*
 INLATEN, b. w. *kassi másoq, L., brt másoq.*
 Iemand de voordeur —, *kassi másoq orang di pintoe moeka, L.*
 Zich met eens anders zaken —, *men-tjampoert diri dengan perkâra orang lâjin.*
 Zich met iemand —, *berkata-kata dengan sa-orang, bitjara sama orang, L.*
 —, iets in iets laten blijven, *overlaten, kassi tinggal, L., tinggalkan.*
 INLATING, vt. *idin akan másoq.*
 INLAYEREN, o. w. *másoq dengan béloq, béloq másoq.*
 INLEELIJK, b. n. *oeboe sakáli, djelléq sakáli, L.*
 INLEG, m. *tarôhan.*
 Zijn — bedroeg honderd spaansche maten, *makka tarôhannya itoe sarâtoes ringgit bânagnya.*
 INLEGERING, vt. *penoempangan tsoldâdoe sabab sjiksa, (dengan siyasat.)*
 INLEGGEN, b. w. *târoh di dâlam.*
 In die kist kan ik niets meer —, *kita tâda bóleh târoh apa-apa lagi di dâlam itoe peti.*
 —, zie INKWARTIEREN.
 — met eedele gesteenten, *tâtahkan dengan permâta, (intan).*

—, van kleederen, *mendjâhit dengan melipat.*
 —, in azijn, peper, enz. *karâboe.*
 —, betalen, *bijar.*
 —, behalen, verwerven, *ber-óleh, dápat.*
 —, vruchten, *békin manisán.*
 —, geld, *betâroh oewang.*
 INLEGGELDEN, o. meerv. *oewang módal, póko, L.*
 INLEGGER, m. (kunstwerker) *pandei jang bertâtah.*
 INLEGGING, vt. *inzet, petaróhan.*
 — van een kleed, *pendjухitan dengan lipátan.*
 INLEGSSEL, o. (in kunstwerk,) *karâwang, tatâhan, zie INLEGGEN.*
 INLEIDEN, b. w. *bâwa másoq, bâwa meng-hâdap, menghâdapkan.*
 De eerste vizier leidde hem in bij den koning, *makka firdána mantri poon membâwa dia menghâdap rádjâ.*
 Afhalen en —, *samboet, menjamboet.*
 INLEIDER, m. *orang jang membâwa másoq, orang jang menjamboet.*
 INLEIDING, vt. *pembawâan másoq.*
 —, voorberigt, voorrede, *dibâdj, Ar.*
 INLEKKEN, o. w. *bótyor tiris kadâlam.*
 INLEVERAAR, m. *jang menjampékan, jang kassi másoq, langgânan, L.*
 INLEVEREN, b. w. *menjampékan, kassi másoq, L.*
 Een verzoekschrift —, *menjampékan soerat permintâan, kassi másoq soerat rekoewés, L.*
 INLEVERING, vt. *pembawâan másoq.*
 — aan vorsten of grooten, *persoembâhan.*
 INLEZEN, b. w. zie INOOGSTEN.
 INLEZING, vt. *INZAMELING.*
 INLICHTEN, b. w. *trangkan, menerangkan, membrt (kassi) katrángan, békin trang, L.*
 —, o. w. *bersinar kadâlam, másoq trang.*
 De zon licht in die grot in, *makka mata-hâri poon bersinar kadâlam góhu itoe.*
 Met eene fakkel ergens —, *menjoeloh dengan dâmar, (óbor,) di dâlam soewátote tampat.*
 INLICHTER, m. *orang jang membrt katrángan, jang kassi katrángan.*
 INLICHTING, vt. *lichtaanbrenging, penjoelohan.*
 —, opheldering, *katrángan.*
 INLIGGEN, o. w. *âda di dâlam, zie LIGGEN.*
 INLIGGEND, b. n. *jang âda di dâlam, jang másoq.*
 INLIJMEN, b. w. *memerkat di dâlam, pásang di dâlam dengan tím, L.*
 INLIJSTEN, b. w. *pásang birih paadda gambur, pásang pinggir sâna pigoera, L., membirihkan.*
 INLIJVEN, b. w. *másoqkan, kassi másoq, L.*

In het Christendom —, (door den H. doop,) *kasst másoq tsarânt*, L.
 De overwonnen landen heeft hij bij zijn koningrijk ingelijfd, *makka negri jang di alahkannya itoe-poon di másoqkannya paad-da tânah karadjânnja*.
 —, inschrijven, *mendaftsrkan, toelis di boekoe, (di daptar, verb.)*
 INLIJVING, vr. *penasokan*.
 INLOKKEN, b. w. *boedjoq másoq, menawârt sahingga másoq*.
 INLOKKING, vr. *pemboedjokan másoq*.
 —, aanloksel, *pemboedjokan, fasoena & pasoen a, Perz., sarána*.
 INLOODSEN, b. w. *bâwa másoq kapal dengan berdoega, (lôga, L.)*
 INLOOGEN, b. w. *târoh di dâlam lindi*.
 INLOOP, m. *masokan*.
 INLOOPEN, b. w. *kambat, soesoel, L.*
 —, o. w. *másoq*.
 In eene haven —, *másoq moewâra, másoq pelaboehan*.
 Tegen elkander —, *bersontoh-sontohan*.
 —, strijdig zijn, *melawan*.
 De straat van Malaka —, *másoq salat (selat, L.) Maláka*.
 Dat schrift loopt in, *itoe toelisan áda râpat*.
 INLOSSEN, b. w. *teboes, teboesan*, zie **LOSSEN**.
 INLOSSING, vr. *peneboesan*.
 INLUIDEN, b. w. *membri samboejan dengan boenji ginta, (lôtjeng, L.)*
 INLUISTEREN, b. w. *bisiq, berbisiq*.
 Ingelusterd worden, *di bisiqkan*.
 INLUISTERING, vr. *pembisikan*.
 INMAAKSEL, o. (zoet) *manisan*.
 INMAKEN, b. w. vruchten, *bekin manisan*.
 INMANEN, b. w. *tâgi, menâgi*.
 INMANER, m. *orang jang menâgi, penâgi*.
 INMANING, vr. *penagian*.
 INMENGEN, b. w. *tjampor, hoelam, pâloe, pesertakan*.
 INMENGING, vr. *pentjampóran*.
 INMENGSEL, o. *tjampóran*.
 INMENNEN, b. w. eenen wagen, *bâwa másoq karétta*.
 INMETEN, b. w. *memásokkan dengan mengoekoer betoel*.
 —, o. w. *djâdi pëndég káloe di oekoer*.
 INMETSELEN, b. w. *menoetop dengan pásang bátoe, menoetop di dâlam ténboq*.
 INMIDDELS, bijw. *samantára, di dâlam itoe-poon, sedang, salâgi*.
 INMIJNEN, b. w. *blí poela bânangnja di lélang, bli kombâli bânangnja di lélang*.
 INMOFFELEN, b. w. *pâké kâjin pânas*.
 INMONDEN, b. w. *menjârongkan, hoedjong*.
 INNAALJEN, b. w. *sambong dengan pendjâhitan*.
 Een boek —, *mendjâhit boekoe, L., mendjâhit kitâb*.

INNAALJING, vr. *penjamboengan dengan pendjâhitan*.
 INNAGELEN, b. w. *lantaq dengan pâkoe*.
 INNEMEN, b. w. *angkat bâwa másoq*.
 Als het gaat regenen moet gij het linnengoed —, *káloe dátang hoedjan loe misti angkat itoe kâjin-kâjin bâwa másoq, L.*
 —, laden, *menoewat, menoewat*.
 Ballast —, *moewat toelaq bâra*.
 De volle lading —, *sârat*.
 —, overwinnen, *mengálakkan*.
 De stad Tyrus werd door Alexander den Grooten ingenomen, *makka negri Tsoer itoe-poon di alahkan rádjja Iskandar dzoe'l-garnein*.
 —, gordijnen, zeilen, *singsing*.
 —, beslaan, bezetten, *bertampatkan*.
 Het leger nam het geheele veld in, *makka bala-tantarâ itoe-poon bertampatkan, saloeroh pádang itoe*.
 Indien uw hart door de blijdschap is ingenomen, *djikalaw hatimoe di penoeh mesrat, (kasoeekâin)*.
 Iemands hart door zachte woorden —, *ambil (mentjenderonkan) háti orang dengan kâta jang lemah lemboet*.
 —, bekooren, *boedjoq, memboedjoq, râvan, merâwan, menawârt*.
 Ingenomen (vooringenomen), *soeka, birâhi*.
 INNEMEND, b. n. bevallig, *mânis, moelegg*.
 Een meisje van —e manieren, *ánaq parampoewan jang mânis lakoenja*.
 INNEMENDHEID, vr. *kalakoewan jang mânis, pri jang mânis*.
 INNEMER, m. *jang mengálakkan*.
 INNEMING, vr. *pengalâhan*.
 INNEN, b. w. *tâgi, menâgi*.
 INNERLIJK, b. n. *bâthin, Ar., jang di dâlam*.
 Een — bewustzijn, *pengalahoewan jang bâthin*.
 Het —e des gemoeds, *bârang jang di dâlam háti*.
 —e aanvechting, *pengharoewan jang bâthin*.
 —e aard, *châtstisjat, Ar.*
 INNIG, b. n. zie **INNERLIJK**.
 —, hartelijk, *toe'oes, betoel*.
 — berouw, *tóbat jang betoel*.
 INNIGHEID, vr. *katoeloesan, pri jang toeloes*.
 INNIGLIJK, bijw. *dengan toeloes*.
 INNING, vr. *penagian*.
 INOOGSTEN, b. w. (koojn), *hoema, oema, ber-oema*.
 Het bergvolk heeft reeds ingeooft, *orang goenong soedah ber-oema*.
 Vruchten, voortbrengselen des lands —, *ber-óleh hátsil tânah*.
 Voordeel van zijn werk —, *ber-óleh hátsil derri pekurdjânnja*.
 Peper, turksche tarwe enz. (geen rijst) —, *poepoel, menoepoel*.
 INOOGSTING, vr. *perhoemâin*.

—, verwerving, *peroláhan*.
INPAKKEN, b. w. *boengkoeskan*, *boengkoes*, *memboengkoes*.
 Onwetend iets van eenen ander bij zijne eigene goederen —, *rangkoet*.
INPAKKER, m. *orang jang memboengkoes*.
INPAKKING, vr. *pemboengkoesan*.
INPALMEN, b. w. *tárêq*.
 Hij vierde het touw bot en palmdé het toen weder in, *makka di peroloerkannja ták itoe láloe di tárêqjáláh*.
INPASSEN, b. w. *tjôba káloe bóleh másoq*.
 —, o. w. *pátoet másoqnja*.
INPEPEREN, b. w. *tároh láda*, *boeboh láda*.
 Vleesch —, *tároh láda paadda (sáma) dáging*, *boeboh láda paadda dáging*.
 —, vergelden, *membálaskan*.
 Hij zal u dat —, (betaald zetten), *makka ia handaq membálaskan itoe akan angkaw*, *nanti dia máw bálas itoe sama loe*, L.
INPEPERING, vr. *pemboeboehan láda*.
INPESEN, b. w. *másoqkan dengan tákan*, (*tindis*, L.).
INPELLEN, b. w. *másoqkan dengan tiep*.
INPLAATSEN, b. w. *tároh di dálam*, *letaq di dálam*, zie **INZETTEN**.
INPLANTEN, b. w. *tánam di dálam*.
 In een geploegd land —, *tánam di dálam tánah jang di tanggála*, (*loekoe*).
INPLANTING, vr. *penanáman di dálam*.
INPLENGEN, b. w. *toewang dengan toempah*.
INPLOEGEN, b. w. *mengálorkan*, *békin aloeran*, L.
INPLOFFEN, b. w. *tjampaq kadálam*.
 —, o. w. *djátòh kadálam*.
INPOMPEN, b. w. *másoqkan denyan menghamboes*, (*tárêq pompa*).
INPOTEN, b. w. *tánam di dálam*.
INPRANGEN, b. w. *paqsa másoq*.
INPRATEN, b. w. *mengingatkan dengan káta*.
INPRENTEN, b. w. *mengálfjar bájiq-bájiq*.
 —, indrukken, *tjítaj*, L., *trá*.
INPRENTING, vr. *leering*, *pengadjáran*.
INPRESSEN, b. w. *másoqkan dengan tákan*, (*tindis*, L.).
INPRIKKEN, b. w. (tatouer) *tjátjat*.
 —, met eene punt insteken, *berttndeh. stkan*, *toesoeg*, L.
INPROPPEN, b. w. *menjoewápt dengan paqsa*.
INPUILEN, o. w. *djátá lékoq*.
INPUTTEN, b. w. *másoqkan dengan menímba*.
INRGENEN, onp. w. *másoq hoedjan*, *tampias*.
 Er is hier water ingeregend, *bánjaq ajer hoedjan másoq di sini*.
INREKENEN, b. w. *toetop dengan háboe*.
 Iemand —, *meniadákan orang poenja káta*.
INRENNEN, b. w. *menyhambat dengan lárt*, *menjoesoel dengan lárt*.
 —, o. w. *lárt másoq*.
 —, zoo als een paard, *tjongklang másoq*.
INRID, m. *kamasókan orang berkoeda*.

INRIGTEN, b. w. *ator*, *atorkan*, *mengátor*, *mengátorkan*, *menartib*.
 Nog niet ingerigt geworden, *belom di ator*.
 De rijkszaken behoorlijk —, *mengátorkan kál karadjáan dengan sepertinja*.
INRIGTING, vr. het inrigten, *pengatoeran*, *tartib*, Ar.
 —, het ingerigte, *peratoeran*.
INRIJDEN, b. w. *den rug eens paards*, *bantogkan blákang koeda dengan toenggang dia*.
 —, inhalen met rijden, *hambat dengan berkoeda (dengan karétta)*, *soesoel dengan toenggang koeda*, (*sáma karétta*).
 —, (breken), *pitjahkan dengan toenggang koeda*, *doebroek dengan toenggang koeda*.
INRIJGEN, b. w. *tjoetjoeq*, *anggit*, *mengoetas*.
INRIJTEN, b. w. *tjárig*, *mentjárig*, *sojaj*, *sówêq*, L., *róbêq*, L.
 —, o. w. *tjárig-tjárig*.
INROEIEN, b. w. *hambat dengan berdájong*, *soesoel dengan berdájong*, L., *hambat dengan berkájoh*.
 —, o. w. *másoq berdájong*, *másoq berkájoh*.
INROEIJING, vr. *pendajoengan másoq*, *kamasókan dengan berdájong*.
INROEPEN, b. w. *beleefdelijk naar binnen roepen*, *silákan másoq*, *panggil másoq*, L.
 —, indagen, *sita*, verb.
 —, de menigte naar de moskee roepen, *bátja bang*, zie **ROEPEN**, en mijne Landen Volkenkunde, III Boek, I Deel, 417.
 's Konings genade —, *memhonkan ampon rádjá*, (*máaf rádjá*).
 Hulp —, *minta toelóng*.
INROEPER, m. *orang jang silákan másoq*, zie **INROEPEN**.
INROEPIING, vr. *persiláan*, *panggilan*.
 — om Gods zegen, *tabarrok*, Ar.
INROEREN, b. w. *tjampor dengan mengádoq*, L., *hoelam dengan kátjoq*.
INROESTEN, o. w. *di mákan kárat*, *berkárat*.
INROESTING, vr. *karátan*.
INROLLEN, b. w. *goelóng*, *menggoelóng*.
 —, door rollen inbrengen, *rondwentelen*, *goelóng*.
 —, o. w. *másoq bergoelóng*.
INRUILEN, b. w. *toekar*, *menoekar*.
 Peper tegen zout —, *láda di toekar gáram*.
INRUILING, vr. *toekáran*.
INRUIMEN, b. w. *brt legah*, *tinggalkan*, *brt tempat legah*.
 —, toestemmen, *béjarkan*, *brt idzin*, *soedí*.
INRUIMING, vr. *pembrian tempat legah*.
 —, vergunning, *idzin*, *bébas*.
INRUKKEN, o. w. *másoq dengan gágah*, (niet te verwarmen met *tampoeh* of *serboe*, dat aanrukken beteekent).
 —, in de kaserne, *poelang di tangsi*.
 —, b. w. *tárêq kadálam*, *tárek másoq*.

INSRUKKING, vt. *mâsoq*, *ma ôkan*.
 INSCHENKEN, b. w. *toewang*.
 Wijn —, *toewang anggor*, L., *toewang ajer anggor*.
 INSCHENKING, vt. *penoewangan*.
 INSCHIEPEN, b. w. *moewat di dâlam kapal*.
 Zich —, *nâjiq kapal*.
 INSCHIEPING, vt. *kâl nâjiq kapal*.
 INSCHIEPPEN, b. w. *mâsoqkan dengan bersendog*, (*bersendog*, L.).
 INSCHERPEN, b. w. *oelang-oelang mengâltjar*.
 Ingescherpt worden, *di adjar beroelang-oelang*.
 INSCHERPING, vt. *pengudjâran*.
 INSCHUREN, b. w. *mentjâriq*; *sôjaq*, *menjô-jaq*, *robêq*, L., *sowêq*.
 INSCHIETEN, b. w. *indoen*, *memâsoqkan*.
 —, door schieten eene opening maken, *menetaskan dengan menêmbaq*.
 —, verliezen, *hilang*, *kahilangan*.
 Ik heb bij die zaak veel geld ingeschoten, *sahâja kahilangan bânjaq oewang dengan itoe perkâra*.
 Dat zal men er bij —, *itoe nanti hilang*.
 —, o. w. *ingaan*, *mâsoq*.
 —, te binnen schieten, *kenang*, *sadar*, *sedar*, *ingat*.
 INSCHIJNEN, o. w. *bersinar kadâlam*, *menerangkan kadâlam*.
 INSCHIJNING, vt. *penerangan kadâlam*.
 INSCHIKKELIJK, b. n. *lemah*, *lemah lemboet*, *tsabar*.
 INSCHIKKELIJKHEID, vt. *parângi jang lemah lemboet*, *prî tsabar*.
 INSCHIKKEN, o. w. *gisir*, *gêssêr*, L.
 —, b. w. *toegeven*, *inwilligen*, *bébas-kan*, *béjarkan*, *loeloeskan*, *brî idzin*, *kassî permissi*, L.
 INSCHIKKING, vt. *tsabar*.
 INSCHOOIJEN, b. w. *dâpat dengan mintaminta*.
 INSCHOON, b. n. *bâgoes sakâli*, L., *indah-indah sakâli*.
 INSCHOPPEN, b. w. *mâsoqkan dengan tendang*, *tendang mâsoq*.
 INSCHRAPEN, b. w. *koempol dengan kikir* (*atas prî kikir*).
 INSCHRAPING, vt. *koempoelan dengan kikir*.
 INSCHRIJDEN, o. w. *mâsoq dengan memandjangan langkahnja*.
 INSCHRIJVEN, b. w. *mendaftarkan di dâlam boekoe*, *toelis di dâlam boekoe*.
 Iemands naam —, *mendaftarkan nama orang di dâlam boekoe*.
 —, tot een huwelijk aanteekenen, *mendaftarkan di dâlam boekoe orang kâwin*.
 —, onderteekenen om iets bij te dragen, *târoh tanda tangan akan mem'âjar apa-apa*.
 INSCHRIJVER, m. *orang jang mendaftarkan djoeeroe daftar*.
 —, *intekenaar*, *orang jang menâroh tanda tangan*.

INSCHRIJVING, vt. *penjoerâtan di daftar*.
 —, *intekening*, *tanda tangan dengan djandji membâjar*.
 INSCHROEVEN, b. w. *mâsoqkan dengan sekroep*, *bêkin kintjang dengan sukkroep*, L.
 INSCHROKKEN, b. w. *gôgaw*.
 INSCHUDDEN, b. w. *mâsoqkan dengan gô-jang*, *mendjâtoekan kadâlam dengan gontjang*.
 INSCHUIVEN, b. w. *sorong mâsoq*.
 INSCHUIVING, vt. *penjôrangan mâsoq*.
 INSCHULD, vt. *piotang*.
 INSCHULDENAAR, m. *jang berpiotang*.
 INSEKT, o. *binâtang jang melâta*.
 —en, *dâbat*, Ar.
 Vliegend —, *râta-râta*, *râtâ-râtâ*, *kâ-roe-kâroe*, *angkot-angkot*.
 INSELIJKS, bijw. *djoega*.
 INSINUEREN, b. w. (ond. w.) *membri tâhoe atas sjarth hoekoem*, *mendâwa*, *sita*, L.
 INSINUATIE, vt. (ond. w.) *dâwa*, *sita*, L.
 Schriftelijke —, *soerat sita*, L.
 INSLSAAN, b. en o. w. *lantaq*, *mâsoqkan dengan pemoekol*, *poekol mâsoq dengan martil*.
 —, *breken*, *pitjahkan dengan poekol*, *doebroek*, L.
 —, in een magazijn opslaan, *mâsoqkan di dâlam goedang*.
 —, (naar binnen slaan), *gelijk de kinderpokjes of mazelen*, *bâlan-bidei*.
 —, *inzwelgen*, *gogaw*, *irop*, *tjâroq*.
 —, *omslaan*, *melipat*.
 —, *eenen zijweg inslaan*, *mâsoq simpangan djâlan*, *simpang*.
 —, *openloopen*, *doebroek*, L.
 —, *van den bliksem*, *di sambar glap*, L., *perloes*, *taperloes*.
 INSLAG, m. *van levensbehoefte*, *pemblian rezeqi*.
 —, *betaling van accijns*, *pembajâran tjoeki*.
 —, *bij wevers*, *pâkan*, *pekan*.
 Den — *maken*, *pâkankan*.
 Schering en —, *lungsin dan pâkan*.
 De schering is van garen en ge — van zijde, *langsinnja benang dan pâkannja soetra*.
 —, *opnaaisel*, *lupâtan jang di djâhit*.
 INSLAGBOEK, o. *boekoe pemblian bârang*.
 INSLAGCEDEL, vt. *soerat pembajâran tjoeki*.
 INSLAGSPOEL, vt. *toeraq*.
 INSLAPEN, o. w. *antog*, *mengantog*, *kati-doeran*.
 Weder —, *budjdjâga & bedjâga*, L.
 INSLEPEN, b. w. *sirat mâsoq*, *sêrret mâsoq*, L.
 INSLIJPEN, b. w. *mengâsah kadâlam*.
 INSLIKKEN, b. w. *telan*, *menelan*, *ontal*, *loeloer*.
 Eenen gouden ring —, *telan tjintjin mâs*.
 INSLINGEREN, b. w. *gôjang mâsoq*, *boewâ-kan mâsoq*.

INSLIPPEN, o. w. insluipen, *mentjoert-tjoert másoq, ter-índap-índap másoq*.
 INSLOKKEN, b. w. *tjáróg, gógaw*.
 INSLOKKING, vt. *pentjárókan*.
 INSLORPEN, b. w. *ítrop, mengítrop*.
 INSLORPING, vt. *pengítrópan*.
 INSLUMEREN, o. w. *antog, mengantog*.
 INSLUIPEN, o. w. *mentjoert-tjoert másoq, ter-índap-índap másoq, másoq ter-índap-índap*.
 Een ingeslopen misbruik, *sálah úddat jang másoq perláhan-láhan*.
 INSLUITEN, b. en o. w. *toetop di dâlam*.
 In den kerker —, *toetop di dâlam pandjára*.
 —, van alle kanten omsingelen, *meng-épong berkoeliling*.
 —, bevatten, behelzen, *berboenji, moewat*.
 —, omvatten, *lípoet, melipoet*.
 —, begrijpen, in vervat zijn, *másoq*.
 INSLUITING, vt. *penoetópan*.
 — van eene vesting, *pengapóngan*.
 INSLURPEN, b. w. zie INSLORPEN.
 INSLURPING, vt. zie INSLORPING.
 INSMAKKEN, b. w. *tjampaq kadâlam*.
 INSMELTEN, b. w. *tjampor dengar melâbor-kan*.
 —, o. w. *djádi ringan (éntèng, ringkas, L.), sabab di lâbor-kan*.
 INSMEREN, b. w. *oerap, mengoerap, gósoq, menggósoq*.
 Met houtskool —, *pilit*.
 Met olie —, *mengoerap dengan minjaq, baperminjaqkan*.
 Met was —, *gósoq dengan lûin*.
 Het ligchaam met limoensap enz. —, *melangir toebok*.
 INSNAPPEN, o. w. zie INSLUIPEN.
 INSMIJTEN, b. w. *tjampaq kadâlam*, zie INGOOIJEN.
 INSNJDEN, b. w. *toerei, pôtung kadâlam*.
 —, door insnijding graveren, *mengoekir dengan toerei*.
 —, koppen, (bij de wondh.) *békam, bakam*.
 —, met vele sneden, *hîris, iris, meng-iris*.
 INSNJDING, vt. (operatie), *sjarifiat, Ar*.
 INSNJDIES, o. saktin, *sekin, Ar, pisaw djárrah, pisaw méstèr*, verb.
 INSNORREN, o. w. *másoq berdangong*.
 INSNUIVEN, b. w. *isap, mengisap di hêdong*.
 INSOLVENT, b. n. (ond. w.) *poetoes módal, moftis, Ar*.
 INSOLVENTIE, vt. (ond. w.) *perkára órang jang poetoes módalnja, hâl poetoes módal*.
 INSOPPEN, b. w. *tjelop, tjítja*.
 INSPANNEN, b. w. *pásang*.
 De paarden —, *pásang koeda*.
 Alle krachten —, *berkras-krásan, berlomba*.
 Zich —, *bevljigtigen, mengoesahákan dirt*.
 INSPANNING, vt. *pemasángan, sjiddat, Ar*.

—, van krachten, *perlombâan, kakrásan, pengoesáhan*.
 INSPIJKEREN, b. w. *berpakoekan, lantaq pákoe, poekol pákoe*.
 INSPITTEN, b. w. *menggáti kadâlam*.
 INSPOELEN, o. en b. w. *hânjoet másoq*.
 INSPONDEN, b. w. *inkepen, berkoemekan*.
 INSPRAAK, vt. van het hart, *satáhoe hâti, Goddelijke —, ilham ilâh*.
 INSPREKEN, b. w. in: moed —, *menbrani-kan, brf hâti, békin brâut, L*.
 INSPRINGEN, o. w. *lompak kadâlam, tjâboer, njâboer, njeboer, L*.
 —, in de rivier, *njeboer di kâli, terdjón kadâlam soengei*.
 INSPUGEN, b. w. zie INSPUWEN.
 INSPUITEN, b. w. *pantjar kadâlam, soempit-kan kadâlam*.
 INSPUITING, vt. *pemantjárán*.
 INSPUWEN, b. w. *meloedah kadâlam*.
 INSTAAN, o. w. *borg zijn, tanggoeng, djâdi hentar*.
 Ik sta voor zijne schulden in, *kita tanggoeng dia poenja hoetalden*.
 INSTAMPEN, b. w. *asaq, mengásaq, hantam*.
 De lading van het geschut —, *asaq isi bedil*.
 Eenen paal in den grond —, *hoendjam-kan tiang di dâlam tânah*.
 —, door stampen breken, *toemboeq sam-pé pitjah*.
 —, met moeite onderdigten, *mengâdjár ber-oelang-oelang*.
 INSTAMPING, vt. *pengasákan*.
 —, fig. *pengadjáran jang ber-oelang-oelang*.
 INSTANTELIJK, bijw. zie INSTENDIGLIJK.
 INSTAPPEN, b. w. *menghambat dengan lang-kahkan kâki*.
 —, o. w. *másoq berdjâlan*.
 INSTEELSSEL, o. (van bloemen in eenen tul-band, hoed enz.), *tâdjoq*.
 INSTEIGEREN, o. w. van een paard, *meron-djáng-t*.
 INSTEKEN, b. w. *toesoeg di dâlam, memásoq-kan, tároh*.
 — (zoodat iets ergens in blijft), *hoen-djam*.
 In den grond —, *hoendjamkan di dâlam tânah*.
 Eenen draad in eene naald —, *tároh benang di djároem, másoqkan benang di máta djároem*.
 Ergens in blijven steken, *berhoendjâman*.
 —, fig. ingeven, *toesoeg, adjaq*.
 Bloemen in het haar steken, *tâdjoqkan*.
 Zich in iets —, *tjampor dengan bárang perkára*.
 De kabels —, *ikat tâlt paadda sâwh, ikut tâlt di djangkar, L, pásang tâlt di tjintjin sâwh, (djangkar, L)*.
 —, tusschen iets —, *sisipkan, menjisip-kan, persisip*.

INSTEKING, vr. *penoesoekan*, *penjispán*.
INSTELLEN, b. w. *adâkan*, *melataqkan*, *djadikan*.
 De regelwet is door den sultan Mohammed Sjah ingesteld, *makka hoekoem gânon itoe di letaqkan oleh solthân Mofammad Sjah*.
 Iemands gezondheid —, *minom orang poenja salâmat*.
 —, beginnen, *moelât*, *moelâ-in*, L.
INSTELLER, m. *jang mengadâkan*, zie **INSTELLEN**.
INSTELLING, vr. de daad van instellen, *hâl mengadâkan*, (*menjadikan*).
 —, ingestelde zaak, *hâl jang di djadikan*, *peratoeran*.
 —, bepaling, verordening, *sjarth*, Ar., *parintah*, *âadat*, Ar., *rasm*, Ar., *rokn*, Ar. Tot een vaste — gemaakt worden, *di âadatkan*.
 —, wet, *ondang-ondang*, zie **WET**.
 — omtrent het slagten van vee, *rokn menjembleh*.
INSTEMMEN, o. en b. w. *soeka*, *menjerta*, *menjertâ-i*, *moewâfaqat*, Ar., *pakat*, L., *moepakat*, L.
 —, inwilligen, *soeka*, *amboh*, *soedi*, *qaboel*, Ar.
INSTEMMING, vr. *moewâfaqat*, Ar., *pakat*, L.
 —, toestemming, *idzin*, *soeka*, *permissi*, L.
INSTENDIGLIJK, bijw. instantelijk, *dengan paqsa*, *dengan kras*.
INSTIEREN, b. w. zie **INSTUREN**.
INSTIJGEN, o. w. *nâjiq mâsoq*, *nâjiq kadâlam*.
INSTIKKEN, b. w. *menjoelâmi*, *menjoedji*.
INSTIPPEN, b. w. *tyelop sedikit*.
INSTITUTEUR, m. (ond. w.) *pengâdjar kânaq-kânaq*, *kapâla pengadjian*, *goeroe*.
INSTITUUT, vr. (ond. w.) *roemah tâtib*, zie **KOSTSCHOOL**.
 — van kunsten en wetenschappen, *madjlis ilmoe fikmat*, Ar., *persakoetoeawan orang ber-ilmoe*.
INSTOMMELLEN, o. w. *mâsoq dengan roesoe*.
INSTOOTEN, b. w. *toelaq kadâlam*.
 —, breken, *pitahkan*.
 —, o. w. *lâdjoe menikam*.
INSTOPPEN, b. w. *mâsoqkan*.
INSTORMEN, o. w. *tampoeh*, *mâsoq dengan gâgah*, *mâsoq dengan roesoe*.
INSTORTEN, b. w. zie **INGIETEN**.
 —, inboezemen, *menggumbirâkan*.
 —, o. w. *roeboh*, *rebah*.
 Doen —, *meroebohkan*.
 Die vuurberg is ingestort, *makka goenong âpi itoe soedah roeboh*.
 —, op nieuw ziek worden, *kamboe*, *kamboeng*, *bintan*, *balandja-balandja*, L.
 Indien hij weder instort, vrees ik, dat hij sterven zal, *kâlœ dia kamboe lagi sahâja tâkoet nanti dia mâti*.
 —, met geweld instroomen, *tatas*, *mâsoq mengâlir dengan hâroes dras*.

INSTORTING, vr. *karoeboehan*.
 Hij kwam om door de — van zijn huis, *makka ia-poon mâti karoeboehan roemahnja*.
 — in eene ziekte, *kamboe*.
INSTOUWEN, b. w. *mâsoqkan dengan tâkan*, (*tindis*, L.), *asaq dengan kras*.
INSTRIJKEN, b. w. als: geld in eenen zak —, *mâsoqkan oewang dâlam kandong* (*kantong*, L.) *mengandongkan oewang*.
INSTROOLJEN, b. w. *hamboer kadâlam* (*di dâlam*, L.).
INSTROOMEN, o. w. *mengâlir mâsoq*.
INSTRUCTIE, vr. (ond. w.) *sjarth*, Ar., *soerat parintah*, *soerat kommissie*, verb., *instrikt*, verb.
INSTRUMENT, o. werktuig, *prâbot*, L., *pagâwei*, *pâwei*, *alat*.
 Oorlogs—, *alat paprângan*, *adei*.
 Zeker —, *speeltuig*, *angrarângan*.
 —en, allerlei muzikspeeluitgen, *boenji-boenjian*.
 — van metalen staven, die bespeeld worden, *gambang*, *gamelan*.
INSTRUMENTAAL, b. n. *boenji-boenjian*.
 Instrumentaalmuziek, *moesikt boenji-boenjian*.
INSTRUMENTDOOS, vr. *tampat prâbot*, *tampat pagâwei*.
INSTRUMENTMAKER, m. *pandai pagâwei*, *toekang prâbot*.
INSTUIVEN, o. w. *mâsoq dengan gâgah*, *mâsoq dengan roesoe*, *serboe*, *dorong*.
INSTUREN, b. w. een vaartuig in eene haven, *kamoedikan prâhoeh mâsoq moewâra*.
 —, naar binnen zenden, *soeroeh mâsoq*.
INSTUWEN, b. w. zie **INSTOUWEN**.
INSUBORDINATIE, vr. (ond. w.) *kadoerakâan*.
INSUIKEREN, b. w. *târoh goela*, *boeboh goela*, *pergoelâkan*.
INSULLEN, o. w. *sanggoelor mâsoq*, *sanggoelor kadâlam*, *teplêssêt kadâlam*, L.
INTANDEN, o. w. (van tanden of kammen, die in elkander grijpen), *menggigit*.
INTAPPEN, b. w. *toewang*, *sâlin*.
INTEEKENAAR, m. *orang jang târoh tanda tângan akan memblî*.
INTEEKENEN, o. w. *târoh tanda tângan akan (handag) memblî*.
 Duizend menschen hebben op dat boek ingeteekend, *sariboe orang soedah târoh tanda tângan handag memblî kitâb itoe*.
INTEEKENING, vr. *tanda tângan akan memblî*.
INTEEKENLIJST, vr. *daftar (soerat) tanda tângan orang jang mâw memblî*.
INTENDANT, m. (ond. w.) *djoeroe*, *kapâla*, *wakil*, Ar.
 — van een paleis, *djoeroe astâna*.
 —, administrateur, *bendahâra*.
 — van de militaire administratie, *bendahâra chazinah paprângan*.
INTENTIE, vr. (ond. w.) *niat*, Ar., *maqsoed*.
 Ar., *kahandaq*, *mâwoe*, *mâw*.

INTREAN, b. en o. w. *mengoerangkan dengan memboeroeskan.*

INTERESSANT, b. n. (ond. w.) *indah-indah.*
Eene — e geschiedenis, *sikâjat jang indah-indah boenjinja.*

INTERING, vt. *pengoerangan-sabab membelandjâkan.*

INTEUGELAN, b. w. *menâhan dengan menêndêgkan kâkang, pégang dengan tôm, L.*
—, *bedwingen, menahant.*

INTILLEN, b. w. *angkat serta memâsoqkan, angkat kassî mâsoq.*

INTOEVEN, b. w. *menanti, toenggoe.*

INTOGT, m. *kamasôkan.*

INTOOMEN, b. w. *zie INTEUGELAN.*

INTOOVEREN, b. w. *mâsoqkan dengan soelap, kassî mâsoq dengan soenglap, L.*

INTRAPPEN, b. w. *door trappen vaster maken, mengiriq hingga djâdi kîpal, mengindjâq sampê djâdi kras.*
—, *breken, tendang sampê pitjah, doe-broek.*

INTREDE, vt. *kamasôkan.*

INTREDEN, b. w. *zie INTRAPPEN.*
—, o. w. *mâsoq.*
Het nieuw ingetreden jaar, *tâhon bahâroe, tâhon jang bahâroe moelâ-f.*

INTREK, m. *kamasôkan, mâsoq, toempang.*
Bij iemand zijnen — *nemen, menoempang paadda orang, (sama orang).*

INTREKKEN, b. en o. w. *târêq mâsoq, hêla mâsoq.*
—, *inslorpen, inzuigen, isap.*
De aarde trekt het regenwater in, *makku tânah itoe mengisap ajer hoedjan.*
Een bevel —, *mentadâkan parintah, mengoebahkan titah, Hoft.*
—, *inkomen, mâsoq.*
—, *drauwer maken, bêkin sesaq, L.*

INTREKKING, vt. *pengoebâhan, zie INTREKKEN.*
—, *inzuiging, pengisâpan.*
—, *inkrimping, karoeokot.*

INTULMELEN, o. w. *soesang mâsoq, soesang kadâlam.*

INTUSSCHEN, bijw. *di dâlam itoe-poon, semantâra itoe.*

INVAL, m. *de daad van instorten, roeboehan.*
— (van den vijand) *penjerboewan.*
Eenen — in een land doen, *menjerboe kadâlam negri saboewah, melanggar negri saboewah.*
Voor eenen — van den vijand vreezen, *tâkoet penjerboewan (pelanggâran) moesoeh.*
—, *kuur, salero.*
—, *invallende gedachte, angan-angan ingâtan jang tâda karoeawan.*
Het is daar de zoete —, *di sitoe mêmang bânjâq orang tetâmoe.*

INVALLEN, o. w. *djâtoh kadâlam.*
Het — de daglicht, *siang hârt jang mâsoq.*
— op den vijand, *serboekan kadâlam moesoeh.*

—, *instorten, roeboeh.*
—, *eenen inval doen, tampoeh.*
De vijand is in dat land ingevallen, *makka negri itoe di tampoeh moesoeh.*
—, *te binnen schieten, kenang, sadar, ingai, zie HERINNEREN.*
—, *in iemands rede vallen, rampoes.*
Iemand, die in eens anders rede invalt, *moeloet rampoes.*
Hij viel mij in de rede, *makka ia-poon rampoeskan katâkoe.*
—, *in eene haven binnenvallen, mâsoq moewâra, (koewâla).*
—, *b. w. djâtoh pitjahkan.*
De glazen —, *djâtoh pitjahkan kâtja, (glas, L.).*
Het —, *roeboehan.*

INVALLEND, b. n. *koendjong-koendjong.*
Eene — e gedachte, *soewâtoe ingâtan jang koendjong-koendjong.*

INVAREN, b. w. *mâsoqkan dengan prâhoe.*
—, *varend achterhalen, hambat (soesoel) dengan berprâhoe.*
—, o. w. *inkomen met een vaartuig, mâsoq berprâhoe.*

INVATEN, b. w. *târoh di dâlam tong, mâsoqkan kadâlam tong.*

INVATTEN, b. w. *melipoetkan.*
—, *inhouden, lipoet.*
Eene eigenschap, die alle eigenschappen in zich vat, *tsifat jang melipoet segalla tsifat.*
In goud —, (een gesteente) *berkondamkan amas.*

INVATTING, vt. *pelipoetan.*
—, *kas van een edelgesteente, kondam.*

INVEGEN, b. w. *sâpoe (njâpoe) mâsoq, memâsoqkan dengan menjâpoe.*

INVENTARIS, m. (ond. w.) *daftar harta peninggâlan.*
Het opmaken van eenen —, *penjoerâtan harta peninggâlan.*

INVLAMMEN, b. w. (damasceren), *berpâmarkan.*

INVLICHTEN, b. w. *pinang, uwam di dâlam, (dengan).*

INVLIEGEN, o. w. *terbang mâsoq.*
Er vloog een vogel het huis in, *makka adâlah boerong sa-êkor terbang mâsoq di roemah.*
—, *b. w. pitjahkan dengan terbang, terbang pitjahkan.*

INVLIETEN, o. w. *mengâlir mâsoq.*

INVLIJEN, o. w. *memâsoqkan dengan atoeran.*
—, *werking, penghâroe.*

INVLOED, m. *magt, koewâsa.*
Uw — strekt ons tot zegen, *makka toewan poenja penghâroe djâdi kita poenja barkat.*
— *uitoefenen, mengharoekan.*

INVLOELIEN, o. w. *mengâlir mâsoq.*

INVLOELIING, vt. *pengaliran mâsoq.*

INVLUGTEN, o. w. *lâri mâsoq.*

INVOEGE, voegw. en bijw. *máláh, fatta*, Ar., *sahingga, singga*, L.
INVOEGEN, b. w. bijvoegen, *tambah*.
 —, tusschenvoegen, *mengantarakan, pá-sang, kassí másoq di tengah*, L.
 Riet tusschen een dak —, *sisipkan átup*.
 —, inlassen, *sambong di tengah*.
INVOEGING, vt. *penambáhan, penjisipan, penjamboengan*.
INVOEGSEL, o. *sasamboengan*.
INVOER, m. *penasokan, pembawáan másoq*.
INVOEREN, b. w. *báwa másoq*.
 Koopgoederen —, *báwa másoq bárang dayáangan*.
 Eene gewoonte —, *mendjálankan ádat, berlakoekan ádat*.
 Eene wet —, *letakkan hoekoem*.
 Eene godsdienst —, *membáwa agama*.
INVOERDER, m. *orang jang membáwa má-soq*.
 —, stichter, *orang jang mengadákan of mendjádikan*.
INVOERING, vt. *penasokan, pembawáan másoq*.
INVORDERAAR, m. *orang jang m'nágt*.
INVORDEREN, b. w. *tágt, mendágt*.
 Eene schuld —, *menágt hoetang*.
INVORDERING, vt. *penagitan*.
 Schriftelijke — om te betalen, *soerat sita akan membájar*.
INVOUWEN, b. w. *lipat kadálam*.
INVRETEN, b. w. *mákan kadálam, tjerána*.
 De roest vreet het ijzer in, *makka karátan itoe mákan kadálam bessí*.
 Een — (aanstekend) kwaad, *kadja-hátan jang berdjangkú*.
INVRETING, vt. *inbijting, penggigitan*.
INVRIJVEN, b. w. zie **INWIRJVEN**.
INVULLEN, b. w. *menjoedahkan soerat*.
 Het ontbrekende —, *menambah bárang jang koerang*.
INVULLING, vt. *penambáhan, zie AANVULLING*.
INVULLINGS DAG, m. *hárt jang di tambah*.
INWAALJEN, o. w. *másoq di tioep angin*.
 Die vogel is hier ingewaaid, *makka boerong itoe másoq di sini di tioep angin*.
 —, b. w. *tioep pitjahkan*.
INWAARTS, bijw. *kadálam*.
 — geklopt of gedeukt, *ránap*.
INWACHTEN, b. w. *menantikan*.
 's Konings bevel —, *menantikan titah rádja*.
INWACHTING, vt. *háal menantikan*.
INWASSEN, o. w. *toemboeh kadálam*.
INWATEREN, o. w. *kena ajer melas, L., di mákan ajer*.
 Ingewaterd hout, *kájoe jang di mákan ajer*.
INWATERING, vt. *melas, L., tiris*.
INWEEFSEL, o. *pákan, pekan*.
INWEEKEN, b. w. *rindam, rendam*.
 Buffelhuiden —, *rindam koelit karbo*.

INWELLEN, o. w. (*toeron, amblés*) *sabab máta ajer jang di báwah*.
INWENDIG, b. n. *jang di dólam, báthin*, Ar., zie **INNERLIJK**.
INWENTELEN, b. w. *menggoeling kadálam*.
INWERKEN, b. w. *másoqkan dengan kardja (ramas)*.
INWERPEN, b. w. *limpar kadálam*, zie **INGOOLJEN**.
INWERPSEL, o. *bárang jang di limpar kadálam*.
INWEVEN, b. w. *berpákanakan*.
 Gouddraad —, *berpákanakan mák, (amas)*.
INWEVING, vt. *pákan*.
INWIJDEN, b. w. *tatibiskan, barkatkan*.
INWIJDING, vt. *tafbis, Ar.*
INWIJEN, b. w. zie **INWIJDING**.
INWIJING, vt. zie **INWIJDING**.
INWIJK, vt. zie **INHAM**.
INWIJKEN, o. w. in eene plaats, *membáwa dirinja kapaadda soewátóe tempat, soeroet, oendoer*.
 —, inbuigen, *lájah, langkong kadálam*.
INWIKKELEN, b. w. *boengkoeskan, bábat, pájs*.
 Iemand in eene zaak —, *memásoqkan orang dólam soewátóe perkara*.
INWIKKELING, vt. *pemboengkoesan*.
INWILLEN, o. w. *máwoe másoq*.
INWILLIGEN, b. w. *loeloes, soedí, amboh, membrí mohon, membrí idzin, kassí permisst, L.*
 —, instemmen, *menjertá-t*.
INWILLIGING, vt. *idzin, permisst, L.*
INWINDEN, b. w. *bábat*.
 —, naar zich toe winden, *poetar másoq*.
INWINDSEL, o. *boengkoesan*.
INWINNEN, b. w. *dápat kombáli, ber-óleh poela*.
 —, terug winnen, (verloren geld) *ber-lába poela, ber-oentoeng lágt*.
 Berigten —, *bertanjákan (mentjahári) chabar, dápat kábar, L.*
INWINNING, vt. *verkrjiging, per-oléhan, pendapatán*.
INWIPPEN, b. w. *másoqkan dengan sang-goetan*.
 —, o. w. *meloempat másoq*.
INWOEKEREN, b. w. *ber-óleh dengan mákan roebiat, dápat dengan mákan roebiat*.
INWOEKERING, vt. *per-oléhan dengan mákan roebiat*.
INWOELLEN, b. w. *bábatkan*.
 —, tot eenen bundel maken, *memoengkoeskan, békin boengkoesan, L.*
INWONEN, o. w. *doedoey, diam*.
 Bij iemand —, *menoempang di roemah orang*.
 —de zonde, *dósa jang sadía, (mémang)*.
INWONER, m. *pedoedoey, moegim, Ar.*
 Mede —, *sa-doedoey*.
 — bij iemand, *orang menoempang di roemah orang*.

INWONING, vr. *pedoedoekan, kadiáman.*
 INWORTELEN, o. w. *ber-ákar kadálam tãnah.*
 —, inroesten, *berkárat.*
 Een ingewortelde haat, *binji jang berkarátan.*
 INWRIJVEN, b. w. *gósog bájiq-bájiq.*
 Een lichhaamsdeel —, *oeroet.*
 Wapens met limoensap —, *mengasámi sindjáta.*
 De beenen —, *oeroet káki.*
 Met houtskool —, *pilit*, zie *INSMEREN.*
 INWRIJVING, vr. *penggósókan, pengoeroetan,* zie *INWRIJVEN.*
 INWRINGEN, b. w. *másogkan dengan poelas.*
 INZAGE, vr. *pemariqsáan.*
 INZAGEN, b. w. *menggirgádjí kadálam.*
 INZAKKEN, o. w. van eenen muur, enz. *toeron, ambles, L.*
 — in den moóder, *serlong.*
 INZAKKING, vr. *toeroenan, ambles, L.*
 INZAMELAAR, m. *órang jang koempolkan, órang jang himponkan.*
 INZAMELEN, b. w. *koempol, himpon, poengoet.*
 Gelden —, *koempol oewang.*
 Veldvruchten —, *poengoet kátsil tãnah.*
 Koorn —, *hoema, berhoema, mengrat perhoemáan.*
 INZAMELING, vr. *pengoempoelan, penghtmpoelan, pemoengoetan.*
 — van koorn (rijst) —, *perhoemáan.*
 — der belasting, *pemoengoetan tjoekel.*
 INZEEPEN, b. w. *gósog dengan tsáboen, ment-sáboeni.*
 INZEEPING, vr. *penggósókan dengan tsáboen.*
 INZEGENEN, b. w. *membarkatkan, membar-káti, menjalámatkan.*
 —, *bevestigen, mentzábikan, menogohkan.*
 INZEGENING, vr. *barkat, Ar., salámat, Ar.*
 INZEILEN, b. w. *zeilend inhalen, hambat dengan berlájar.*
 —, o. w. *berlájar másoq.*
 De haven —, *berlájar másoq moewára.*
 INZENDEN, b. w. *berkirim másoq kadálam.*
 INZET, m. eerste bod op eene openbare verkooping, *táwar jang pertáma paadda lélang.*
 —, inleg in een spel, *petaróhan, petároh.*
 De geheele —, *pot, djoemlah petaróhan.*
 INZETTEN, b. w. *tároh di dâlam, letaq di dâlam.*
 Tanden —, *pásang gigi.*
 Geld —, *betároh oewang, buttároh, L.*
 Diamanten —, *tátahkan intan.*
 Een juweel in eene gouden kas —, *berkondamkan permátu dengan mas.*
 Voor vijfduizend gulden —, *táwar lina riboe roepiah, (Gouden).*
 Eene wet —, *letakkan hoekoem*, zie verder *INSTELLEN.*
 Masten —, *pásang tiang dâlam kapal.*

Een verrekt been weder —, *membetoelekan káki jang tagaliat.*
 INZETTING, vr. zie *INSTELLING* en *INZETTEN.*
 Goddelijke —, *faradlet Allah.*
 INZIEN, b. w. *onderzoeken, pariksa.*
 —, doorloopen (een boek) *lantjar mem-bátja, báliq blah segalla ládjor kitáb.*
 —, overwegen, *timbang-mentang, mem-fikiran.*
 Zijne gebreken —, *mengákoé sálach.*
 —, afwachten, *menúntikan, tungguoe.*
 INZIEN, o. *bitjára, tímangan, fiktiran.*
 Naar mijn —, *paadda bitjára hamba, káloe sája poenja kira, L.*
 INZIGT, o. *maqsoed, Ar., niat, Ar., kahan-daq, qetsad. Ar.*
 — nemen, *pariksa.*
 INZIEN, o. w. *áda di dâlam, ist.*
 Wat mag er toch —? *apákah garángan isinja, apa djoega isinja?*
 INZIJELEN, o. w. zie *INZIJPEN.*
 INZIJPEN, o. w. *melas, L., tiris.*
 INZIJPILING, vr. zie *INZIJPING.*
 INZIJPING, vr. *tirisan, melas, L.*
 INZINKEN, o. w. *tinggalam di dâlam.*
 In de zee —, *tinggalam di dâlam láwoet,* zie *INZAKKEN.*
 INZITTEN, o. w. *doedoeq di dâlam.*
 Er wel —, *áda hartáwan.*
 Er —, *vreezen, tákoet.*
 INZOET, b. n. *mánis sakáli.*
 INZONDERHEID, bijw. *istiméwa poela, tam-báhan poela, terlebeh lági.*
 INZOUTEN, b. w. *garámi, tároh gáram, boe-boh gáram.*
 Ingezouten vleesch, *dáging assin.*
 INZOUTING, vr. *penggaráman.*
 INZUIGEN, b. w. *isap, mengisap.*
 —, zoo als een zuigend kind, *menjoesoe.*
 INZUIGING, vr. *pengisápan.*
 INZUIPEN, b. w. *irop, mengtjrop, tjároe, tjáriq.*
 INZULTEN, b. w. *tároh gáram, békin assin, L., paddah.*
 INZWACHTELTEN, b. w. *bábatkan.*
 INZWACHTELING, vr. *pembabátan.*
 INZWART, b. n. *hitam sakáli, hitam tapat.*
 INZWELGEN, b. w. *tjároe, tjároq, írop, meny-írop, loeloer, perlan.*
 De zee heeft vele schepen ingezwolgen, *makka láwoet itoe soedal meningalamkan bánjaq kapal.*
 INZWELGER, m. *órang pentjárót, órang rákoes, L., órang pentjáróe.*
 INZWELGING, vr. *pengtjórópan, pentjárókan.*
 INZWEMMEN, o. w. *bernang másoq.*
 —, b. w. *menghambat dengan bernang.*
 INZWEREN, o. w. *berpoeroe kadálam, mákan kadálam.*
 De wonde zweert in, *loeka mákan kadálam.*
 INZWEVEN, o. w. *melájang másoq.*

INZWIEREN, o. w. *oejong másoq*.
JOBSTRANEN, m. meerv. (gewas) *sájor troeboe*.
JODENDOM, o. *oemmat jahoedí*.
 —, joodsche leer, *agama jahoedí*.
JODENGENOOT, m. *orang jang másoq agama jahoedí*.
JODENKERK, vr. *heikal jahoedí, grédja jahoedí, kanisat*, Ar.
JODENKERS, vr. *pavetti*.
JODENLIJM, vr. en. o. *minjaq tânah*.
JODENMOES, o. gewas, *ganja*.
JODIN, vr. *parampoewan jahoedí*.
JOELEN, o. w. *rijoh-rindat, berâmeh-ramêhan*.
JOFFER, vr. zie **JUFFER**.
JOGIE, m. *djoegi*.
JOK, o. zie **JUK**.
JOK, o. en m. scherts, *sanda-goeraw, saloeroe, pergoerawan, persandâan*.
 Slechts uit —, *mâjin sâdja*.
JOKEN, o. w. zie **JEUKEN**.
JOKERIJ, vr. zie **JEUKING**.
JOKKEN, o. w. schertsen, *bersanda, bergoeraw, bergoeroe*.
 —, onwaarheid spreken, *doesta, djoesta*, L., *bóhong*.
JOKKERNIJ, vr. zie **JOK**, o.
JOL, vr. *sampan ketjil*.
JOLLEN, o. w. *káloh*.
JONG, b. n. *moeda, ketjil*.
 Een — mensch, *orang moeda*.
 Nog —, *lâgi moeda, mást moeda*, L.
 De —e vrouw, *parampoewan jang bahároe káwín*.
 — en schoon, (nog baardeloos), *moeda boliá*.
 De —e heer, *sinjon*.
 De —e heer, (ofschoon bejaard, ter onderscheiding van zijnen vader), *toewan ketjil*.
 —e wijn, *anggor bahároe*.
 —e groenten, *sájor bahároe*.
 —e rijsthalmen, *poepoes pádi*.
 In de —e jaren, *paadda kamoedâan*.
 Zich — kleeden, *berpákei tjára orang moeda*.
 — maken, *memoedâkan*.
 — worden, *di moedâkan*.
JONG, o. van een dier, *ánaq*.
JONGELING, m. *orang moeda, taroena, ánaq taroena, boedjang, timboelan*.
JONGELINGSCHAP, vr. *kamoedâan, mása kamoedâan*.
 —, de jonge lieden, *segalla orang moeda*.
JONGEN, m. knaap, *boedaq, kánaq-kánaq*.
 —, zoon, *ánaq láki-láki, poetrá*, Hofst.
 Van eenen — bevallen, *ber-ánaq láki-láki, berpoetrá*, Hofst.
 —, bediende, *boedjang*, L., *hamba, sákei*.
JONGEN, o. w. *ber-ánaq*.
JONGER, b. n. verg. trap van jong, *lebeh moeda, moedâan*, L.

— broeder, *adé, adiq, adenda*, Hofst., *adé láki-láki*.
 —e zuster, *adé parampoewan*.
 —, nieuwer, *lebeh bahároe, baroewan*, L.
 —, leerling, *moerid*, Ar., *pelâdjár*.
JONGETJE, o. *boedaq ketjil, kánaq-kánaq*.
JONGGEZEL, m. *boedjang*.
JONGHEID, vr. *kamoedâan*.
JONGMAN, m. ook: jonge dochter, *boedjang*.
JONGS, bijw. van — aan, *derri paadda ketjil, derri mása moeda*.
JONGST, b. n. overtr. trap van jong, *terlebeh moeda, moeda sakáli*.
 Het —e kind, *ánaq bongsoe, ánaq pembentoet*, L.
 —e, laatste, *jang terkomeidiën, jang di blákang sakáli*.
 De —e dag, *hári qiámat*.
JONGSTLEDEN, bijw. zie **LAATSTLEDEN**.
JONK, o. Sineesch vaartuig, ook een vaartuig bij de Maleijers onder dien naam bekend, *djong, adjong*.
 —, vaartuig in het algemeen, *djong*.
 Inzetting voor alle zeevarenden, *ádat segalla orang jang berdjong*, H. Q. 16.
 —, landmaat van 2000 □ roeden, *djong, djoeng*.
JONKER, m. *awang*.
 De mannelijke kinderen noemde de vorst: —s, *jang láki-láki di namá-t baginda awang*.
 — aan boord van een Maleisch vaartuig, *moeda-moeda*.
JONKERSCHAP, vr. *perawangan*, (eig. een stoet van heeren bij de Maleische hoven).
JONKHEER, m. dit woord kan niet juist vertaald worden, doch: *mas agoes*, zal het eenigermate vervangen.
JONKVRUW, vr. *dára, mas agoes*.
JONNEN, b. w. zie **GUNNEN**.
JONST, vr. zie **GUNST**.
JOOD, m. *orang jahoedí*.
 De Joden worden in Arabië door de Mohammedanen zeer gehaat, *makka orang jahoedí itoe sangat di bintji orang islâm di tânah arab*.
JOODSCH, b. n. *ádat orang jahoedí, tjára jahoedí*.
 Het —e volk, *qawm jahoedí*.
 De —e wandelaar, *orang jahoedí jang mengombára*.
 De —e wet, *hoekoem jahoedí, hoekoem tawrit*.
 Op zijn —, *dengan tjára jahoedí, toeroet tjára (ádat) jahoedí*.
JOODSCHAP, o. zie **JODENDOM**.
JOOL, m. *orang satengah gila*.
JOTA, vr. klankteeken, *báris*.
JOURNAAL, o. (ond. w.) zie **DAGBOEK**.
Is, 3. pers. enk. teg. tijd van zijn, *áda*.
 — het niet? *alangkah? tidadkah?*
JUBEL, o. *jawbel*.
JUBELJAAR, o. *táhon jawbel*.

JUBELEN, o. w. *riok dengan tampik soeraq.*
JUDAS, m. fig. zie **VERRADER**.
JUDASKUS, m. *tjoem orang chiánat.*
JUFFER, vr. *nonna, noná, darádang.*
 Eene adellijke —, *poetri.*
 Chinesche —, *bijzit, njaai, njei, njáht.*
JUFFERACHTIG, b. n. *kapampoewan.*
 Hij is zeer —, *makka íalah sangat kapampoewan.*
JUFFERLIJK, b. n. *tjára nonna, áádat nonna (noná).*
JUFFERSCHAP, o. *segalla nonna dan njonja.*
JUFFERTJE, vr. *nonna ketjil.*
 —, insect, somtijds: glazenmaker genoemd, *tjapoeng.*
 —, dat het water zoekt, (*Libella*), *tjapoeng ajer.*
 Het land—, (*Hemero*), *tjapoeng tánah.*
JUFVROUW, vr. *ongehuwde, nonna, noná.*
 —, gehuwde van gemengd ras, *nonjá, intji toewan.*
 —, gehuwde, deftige vrouw, *setf, njonja*, zie **MEVROUW**.
 —, die de huishouding waarneemt, *intji.*
JULEN, o. w. *gemoeroh.*
JULING, vr. *boenjt jang gemoeroh.*
JUIST, b. n. *betoel, djustoe, van Justo*, Port., zie **WAAR, WAARACHTIG**.
 —, opregt, onbewimpeld, *loeroes.*
 De —e maat, *oekoeran jang betoel.*
 Eene —e vergelijking, *bandingan jang betoel.*
 Het is — zoo, *makka áda betoel bagitoe.*
 — ter snede, *betoel dátangnja, betoel waqtoenja, doega-doega*, Tern.
 Zoo is het —, *bagitoe betoel.*
 En — zou het door hem gedronken worden, *makka baharoelah handaq di minomnja.*
JUISTHEID, vr. *kabetoelan.*
JUK, o. jok, (van dieren), *dánam, ígoe, sáwat, rakítan*, Jav.
 In het — spannen, *kenákan dánam.*
 —, stok, om goederen over den schou-

der te dragen, *kájoe pikoelan, lambáran, kendáran.*

Aan een — dragen, *píkol, lambar.*

Een — ossen, *sa-goe lemboe.*

Een — buffels, *sa-pásang karbo.*

Het volk onder het — brengen, *mengantája rájat.*

JUKKEN, o. meerv. *stutbalken, tiang jang toendjang.*

JUKRIEM, m. *tált dánam.*

JULIJ, m. *boelan djoeli*, verb.

JUNIJ, m. *boelan djoeni*, verb.

JURISDICTIE, vr. (ond. w.) *dá-írah hoekoem*, Ar., zie **REGTSGEBIED**.

JURIST, m. (ond. w.) *hakim il haq, órang jang faham paadda ílmoe haq.*

JURK, vr. (voor Eur. meisjes), *bádjoe nonna.*

JUSTIFICATIE, vr. (ond. w.) *penjoetjian, pembrístan.*

JUSTIFICEREN, b. w. (ond. w.) *kalálkan, membenarkan, membríshikan.*

JUSTITIE, vr. (ond. w.) *hoekoem*, Ar.

JUSTITIEEL, b. n. (ond. w.) *díwáni*, Ar., *tjára hoekoem.*

JUWHEEL, o. *permáta, djawhar, boehárt*, Perz.

Allerlei —en, *ratna matoe mánikam.*

Met —en omzetten, *tátah dengan permáta.*

De —en der kroon, *permáta makóta*,

permáta sri páda.

Zeer kleine —en, *ítan poedi.*

JUWEELEN, b. n. *permáta.*

Een —ring, *tjintjin permáta.*

JUWELDOOSJE, o. *petí íntan, tjoemboel permáta, astágén.*

JUWELHANDEL, m. *perntagáan permáta, dagáangan íntan.*

JUWELIER, m. *toekang íntan, djawhart*, Perz.

IVOOR, o. *gáding.*

Ivoren troon, *tachta gáding.*

Een ivoren plaatje, *práda gáding.*

IVOORDRAAIJER, m. *toekang láriq gáding, toekang boeboet gáding.*

IVOREN, b. n. *gáding.*

— kokosnoten, (levende kokosnoten, die de kleur van ivoor hebben), *boewah njior gáding, boewah kalápa gáding*, L.

K.

K, vr. de letter *k*, *hoerof káf.*

De zware *k* of *q*, *gáf.*

KAAI, vr. *tjaroetja, tjurroetja, djambátan, dermága, titf, titian.*

—, dijkje, *tarbis ketjil.*

— steiger, waar men afvaart, *veer, pangkálan.*

KAAGELD, o. *roeba-roeba.*

KAALOOPEER, m. *koeli.*

KAAIMAN, m. *krokodil, boewája.*

KAAMEESTER, m. *panghoeloe moewára, kapála tjaroetja.*

KAAK, vr. —been, *ráhang.*

Iemand uit de kaken des doods redden, *meloepoelkan órang derri paaddu bahája mawt.*

—, wang, *pipf.*

Blozende kaken, *pipf jang berseré.*

Ingevallen kaken, *pipf jang koeroes, pipf jang lekoq, (tjekong).*

Kaken, (kieuwen), *ísang, hisang.*

KAAK, vr. *schandpaal, tiang akan permaloekan órang.*

Iemand aan de — zetten, *tároh sa-*

- orang paadda tiang akan permaloekan.*
Fig. *mentjelakan orang, menghinakan orang.*
bapermaloekan orang.
- KAABEEN**, o. *toelang ráhang.*
- KAAKSLAG**, m. *tampar, tampéling.*
- KAAL**, b. n. *goendoel, soelah.*
— boven op het hoofd, *langar, boetog, bótoq.*
Een — hoofd, *kapála soelah.*
Deze jonge vogels zijn nog —, *ini ánaq boerong mási goendoel, L.*
Een kale boom, *póhon jang tíada ber-dáwon.*
Een — kleeid, *kájin loesoh, (toewah).*
—, sober, middelmatig, *pálang, kapálang.*
—, geldeloos, *pótol, miskin.*
—, van alles beroofd, *pompeongan, L.*
Eene kale verontschuldiging of uitvlugt, *oedz' jang sia-sia.*
Er — afkomen, *koetjiba.*
— door schaving of drukking, *lálás.*
- KAALHEID**, vr. *kagoendoelan, zie KAAL.*
- KAALKIN**, m. *orang jang tíada berdjénggoet.*
- KAALKOP**, m. en vr. *orang jang goendoel.*
—, zekere lekkere zeevisch, *ikan kákap.*
- KAAM**, vr. *dedeggan, L., lápoe.*
- KAAMACHTIG**, b. n. *berlápoe, berdedeggan, zie KAAM.*
- KAAP**, vr. een in zee uitstekend land of voorgebergte, *tandjong, hoedjong tánah.*
Eene — omzeilen, *berlájár berkoeliling tandjong.*
- KAAPSTANDER**, m. *windas, dawr, Ar., poe-táran.*
- KAAR**, vr. vischkaar, *koeroengan ikan, teng-koq, bangloq.*
- KAARDE**, vr. *oenaq.*
- KAARDEN**, b. w. *menjisir, menggároq.*
- KAARDENDISTEL**, vr. *oenaq akan menjisir boeloe.*
- KAARDER**, m. *orang jang menjisir boeloe.*
- KAARS**, vr. *dian, qandil, Ar., lilin, L., (eig. was).*
Eene — in eene lantaren doen, *boeboh dian di dálam tangoeng, Isk. 32, tároh lilin di dálam lantéra, L.*
Eene — opsteken, *pásang dian, pásang lilin, L.*
Eene — snuiten, *goenting dian, goen-ting lilin.*
Eene vet—, *dian gemoq, lilin gemoq, L.*
Eene was —, *dian lilin, lilin betoel, L.*
Zijne — brandt in de pijp, *makka ta hampir máti, dia ampír mampoes, L.*
Eene — uitdoen, *pádamkan dian, boe-noh lilin, L.*
- KAARSENMAKER**, m. *toekang lilin, toekang dian, pandei dian.*
- KAARSENMAKERIJ**, vr. *tampat toekang lilin, tampat pandei dian.*
- KAARSLEMMET**, o. *soemboe dian, soemboe lilin, L.*
- KAARSLICHT**, o. *trang dian, trang lilin, L.*
- KAARSONGEL**, m. *lemaq dian, gemoq lilin, L.*
- KAARSFIT**, vr. zie **KAARSLEMMET.**
- KAARSSNUITER**, m. *orang jang menggoenting dian, orang jang menggoenting lilin, L.*
—, snuiter, *goenting lilin, L., goenting dian.*
- KAARSSNUISEL**, o. *látoe, háboe dian.*
- KAARSSTRUIK**, m. *lamprei.*
- KAARSYET**, o. zie **KAARSONGEL.**
- KAARSWINKEL**, m. *kadei orang djoewal dian, toko orang djoewal lilin, L.*
- KAART**, vr. chinesche speelkaart, *kiaw.*
— spelen, *májin kiaw.*
Gewone speel—, *karto, Eur.*
De — geven, *brí kiaw, kassi karto, L.*
De — vergeven, *sálah membri kiaw, sálah kassi karto.*
—, landkaart, *peta dárat, páta dárat.*
Zee—, *petta láwoet.*
Wereld—, *petta doenja.*
Hemel—, *petta falak, petta falak.*
- KAARTEBLAD**, o. *karto, dáwon karto.*
- KAARTGELD**, o. *oewang karto.*
- KAARTJE**, o. *karto ketjil.*
- KAARTMAKER**, m. *speelkaartmaker, toekang kiaw, toekang karto, pandei kiaw, zie KAART.*
- KAARTPAPIER**, o. *karthas karto.*
- KAARTPASSER**, m. *djangká karto, djangká akan mengoekoer karto.*
- KAARTSPEL**, o. *pemá-inan kiaw, pemá-inan karto.*
- KAARTSWINKEL**, m. *toko (kadei) orang djoewal kiaw, (karto, peta, zie KAART.)*
- KAAS**, vr. *kédjoe, páwir, dádlíh.*
Jonge —, *kédjoe bahároe.*
- KAASBOER**, m. *orang bekin kédjoe, L., orang memboewat páwir.*
- KAASKOEK**, m. (gedroogde wrongel,) *dádi kring.*
- KAASKOOPER**, m. *orang djoewal kédjoe.*
- KAASLUCHT**, vr. *báwoe kédjoe.*
- KAASMADE**, vr. *oelat kédjoe, oelat páwir.*
- KAASMARKT**, vr. *pásar kédjoe.*
- KAASMES**, o. *pisaw (piso) kédjoe.*
- KAASWEI**, vr. *húw, ajer kédjoe, ajer páwir.*
- KAASWINKEL**, m. *toko orang djoewal kédjoe.*
- KAASWORM**, m. zie **KAASMADE.**
- KAASWRONGEL**, vr. *tjirit dádi.*
- KAATSBAL**, m. gevlochten bal van rotting, van binnē hol, die met den voet geschopt wordt, in het inlandsche kaatsspel, *boewah rága.*
- KAATSEN**, b. w. (met de kaatsbal en wel met den voet,) *sipaq rága, májin sipaq, zie KAATSBAL.*
- KAATSING**, vr. *kaatsspel, pemá-inan sipaq rága.*
- KAAUWEN**, b. w. *mámah, koenjá.*
Vleesch —, *mámah dáging.*
- KAAUWER**, m. *orang jang mámah.*
- KAAUWSEL**, o. *barang jang soedah di mámah, (koenjá).*

— van betel, *sepah*.
KAAUWTJE, o. tabak, *soesoer*.
 — van betel, *sepah*.
KABAAL, (ond. w.) *karapâtan orang djâhat, pâkatnja orang djâhat*.
KABELEN, o. w. riauq, *beroembaq*.
 Weg —, *mâkan*.
 Die grond wordt door de golven weggekabbeld, *itoe tănah di mâkan oembaq*.
KABEL, m. ankertouw, *tâli sâwh, tâli djangkar*.
 Den — vieren, *hoeloerkan tâli sâwh, hoeloerkan tâli djangkar, L.*
 Den — insteken, *pâsang tâli sâwh*.
 Den — kleeden, *bâbakkan tâli sâwh, bebalkan tâli djangkar, L.*
 Bij den — staan, *djâga tâli sâwh*.
 Den — opschieten, *lingkar tâli sâwh, lingkar tâli djangkar, L.*
 Een —, die onklaar is, *tâli sâwh jang terpoetar, tâli djangkar jang tepoetar, L.*
KABELGAREN, o. benang *tâli sâwh, benang tâli djangkar*.
 Uitgeplozen —. (werk,) *mâdjoem*.
KABELJAAUW, m. *ikan kâjoe*.
KABELKLEED, o. *kâjin toetop tâli sâwh*.
KABELKOT, o. *tampat tâli sâwh*.
KABELSLENGTE, vr. *pandjangnja tâli sâwh*.
KABELTOUW, o. *tâli sâwh, tâli djangkar, L.*
KABINET, o. (ond. w.) *almârt, lamârt, L.*
 —, afgezonderd vertrek, *chalwat, Ar., bâlei larangan*.
KABINETWERK, o. *pekarjdjân toekang lamârt, L., pekarjdjân pandei almârt*.
KABINETWERKER, m. *toekang lamârt, L., pandei almârt*.
KABOUTER, m. *kaboutermannnetje, orang kâte*.
KABRETLEER, o. *koelit ânaq kambing*.
 —en handschoenen, *sârong tangan derri koelit ânaq kambing*.
KADE, vr. zie **KAAL**.
KADRAAI, vr. *tambângan, prâhoe tam bângan*.
KADRAALJEN, o. w. *djoewal makânan di kapal-kapal, berprâhoe tambângan serta djoewal makânan*.
KADRAALJER, m. *djoeroe tambângan*.
KAF, o. *sekan, hampa pâdt, roeman*.
 Dat is — gedorscht, *itoe âda pekarjdjân sia-sia, itoe âda pekarjdjân tjoemah-tjoemah*.
KAGCHEL, vr. *tanoer, dâpor besst*.
KAGCHELDEUR, vr. *pêntoe tanoer*.
KAJAPOET-OLIE, vr. *liever: kajoe-poetih-olie, minjaq kâjoe poetih*.
KAJUIT, vr. *boeranda, biliq nâchôda, kôrong*.
KAJUITJONGEN, vr. *boedjang jang djâga boeranda, boedag jang djâga biliq nâchôda*.
KAKAUBOOM, m. *pohon tjoklat*.
KAKAUBOON, vr. *boewah tjoklat*.

KAKEBEN, o. *toelang râhang, râhang, toelang wang*.
KAKELAAR, m. *moeloet ganggoe, moeloet rampoes, djô-eeh, L.*
KAKELBONT, b. n. *berselang-selang, berblang-blang*.
KAKELLEN, o. w. *koetiq, kâkaq, kataq*.
 Die kip kakelten wil zeker een ei leggen, *itoe âjan berkoetiq pasti mâw bertelôr, L.*
 —, snappen, *balitar, l'tar, tjaloetê*.
KAKEN, b. w. *boewang isang ikan*.
KAKKEN, b. w. zie **GEVOEG**.
KAKKERLAK, m. *lipas, soemâdal, Soend., ketjôwaq*.
KAKKETOE, vr. *boerong kâka-toewah*.
 Groene —, *toya*.
KALANDER, vr. *gians, tjahâja, tjâja, L.*
 —, werktuig, *bâtoe goeros*.
 —, wormpje, *korenwormpje, boeboeq*.
 Er zijn —s in die rijst, *bras itoe di mâkan boeboeq*.
KALANDEREN, b. w. *goeros*.
KALANDERSTEEN, m. *bâtoe goeros*.
KALANDIZIE, vr. *lâkoe*.
 De — van den heer N. hebben, *djâdi langgânan toewan ano*.
KALANT, m. en vr. *orang jang sring-sring membit paadda langgânan, L.*
KALCEDONISTEEN, m. *balghamf*.
KALEBAS, vr. *kauwoerde, lâboe, lâboe fringgi, pringgi*.
 Wilde —, *gambas*.
 — om zeker konfijt, *tangkwoe* genoemd, te maken, *lâboe bligoe*.
KALEFAATHAMER, m. *pemoekol mâdjoem*.
KALEFATEREN, b. w. *pakkal, pâkal, sambt*.
 Een vaartuig —, *memakkal prâhoe*.
 —, fig. schicken, regelen, *békin betoel, L., atorkan*.
KALEFATERING, vr. *pemakkâlan*.
KALENDER, m. *roez nâmah, Perz., zie ALMANAK*.
KALF, o. van eene koe, *ânaq sâpt, ânaq sampi, L.*
 — van eenen buffel, *ânaq karbo*.
 —, bovendrempel eener deur, *ambang di atas*.
 —, van eene pers, *ambang tampat tjitaq, tjoepeo, tjoepea*.
KALFKOE, vr. *sâpt jang boenting*.
KALFSBORST, vr. *dâda ânaq sâpt*.
KALFSBOUT, m. zie **KALFSCHENKEL**.
KALFSHUID, vr. *koelit ânaq sâpt*.
KALFSKOP, m. *kapâla ânaq sâpt*.
KALFSNAT, o. *kaldoe dâging ânaq sâpt*.
KALFSSCHINKEL, m. *pâha ânaq sâpt*.
KALFSVLEESCH, o. *dâging ânaq sâpt*.
KALFSVOET, m. (gewas), *tâka, takka*.
KALFSWEZERIK, vr. *tangkar ânaq sâpt*.
KALIBER, o. (ond. w.) *qadur, Ar., besaar, besaarnja*.
 Het — van dat geschut, *qadarnja marium itoe*.

Het — van dat schip, *besaarnja kapal itoe*.
KALIF, m. *chalifat*, Ar.
KALIFAAT, o. *chiláfat*, Ar.
KALIS, m. *intji jang pótol sakákt*, L.
KALK, m. *kápor kápoer*.
 Met eene veeg wat — nemen, (voor den betel.) *tjoelek*.
 Ongebluschte —, *kápor hidop*.
 Gebluschte —, *kápor máti*.
 — branden, *toenoe kápor, bákar kápor*.
 Pleister —, *kápor háloes, pléster*, verb.
KALKACHTIG, b. n. *sabagei kápor, saroepa kápoer*.
KALKHAK, m. (*bákas*) *tampat kápor*.
KALKBLAD, o. *dáwon kápor*.
KALKBRANDER, m. *djoeroe pekapoeran*.
KALKBRANDERIJ, vr. *pekapoeran, tampat toenoe kápor, tanoer kápor*.
KALKDOOSJE, o. in de beteldoos, *kapoeran*.
 —, van den bast eener langs den grond groeiende vrucht, *pájal*.
KALKEN, b. w. *tároh kápor, kapoert, kapoerin*, L., *lábor dengan kápor*.
KALKOEN, m. *ájam wolanda*.
KALKOVEN, m. zie **KALKBRANDERIJ**.
KALKPOT, m. *tampat kápor*.
KALKWATER, o. *ajer kápor*.
KALLEN, b. w. *litar, belútar, tjeroa*.
KALLER, m. *moeleat ganggoe*.
KALM, b. n. *tenang, tedoh, diam, senang*.
 —, stilstaand water, *ajer tenang*.
 Eene — e zee, *lávoet tedoh*.
 Een — gemoed, *háti jang senang, qalboe jang sentawasa*.
KALMTE, vr. *katedohan, kusenángan, kasentawasaan*.
KALMUS, m. *daringoe, wadj, eig. wadjdj*.
 Eene soort van —, *kontjor, tjekor, langkoewas*.
KALMUSWORTEL, m. *akar daringoe*.
KALOT, vr. *karpoes ketjil, káloh, koelah*, Perz.
KALVEN, o. w. *beránaq*.
 De koe heeft nog niet gekalfd, *makka sápi itoe belom beránaq*.
KALVERACHTIG, b. n. *soeka bertjoemboe*.
KAM, m. van eenen vogel, *djamboel, báloeng, djanggél, djanggir, rangka*, L.
 Van eenen — voorzien zijn, *bebáloeng*.
 —, haarkam, *sisir, sisir ramboet*.
 Een nauwe —, *sisir háloes*.
 — van een rad, *gigi djantrá, gigi róda*.
KAMDOUBLET, m. *zeegewas, bia gároe, (chama), bia matsjádo, (pinna)*.
KAMEEL, m. *onta, oenta, djamal & djaml*, Ar.
 Zoo lang Mohamed Tháhir leefde, zond de vizier Alam hem jaarlijks acht kameelen met schatten en spijzen beladen, *makka adálah paadda tiap-tiap táhon Wazir il Alam menjeroeh doewalápan ékor onta memoewat harta dan mákanmakánan kapada Mohhammed Tháhir salági áda demornja*. Sult. Ibr. 96.

KAMEELDRIJVER, m. *gombála onta*.
KAMEELIN, vr. *onta betina, onta parampoewan*, L.
KAMEELPARDEL, m. *zoeráfat, zarráfat, zaráfat*, Ar.
KAMEELSRUG, m. *bult, poenog*.
KAMEELVISCH, m. *ikan onta*.
KAMELEON, o. *boenglon*, L., *kroening, tanggarlásan, minjap, gargahása*.
KAMELOT, o. *tsoef*, Ar., *kájin boeloe onta, kájin boeloe kambing*.
KAMENIER, vr. *dájang & darátjang*, Hoft., *boedaq, (mossa) jang djága njónja*.
KAMER, vr. *btlig, kámar*, L., verb.
 Slaap —, *pertidóran, pangkén*, L., *tampat peradoewan, Hoft*.
 Voor —, *kámar moeka*, L.
 Achter —, *kámar blákanq*.
 — van koophandel, *madjlis órang bernága*.
 — der bedienden, *perboedjangan*.
KAMERAAD, m. en vr. *teman, tumman*, L., *hindei*.
KAMERBEWAARDE, m. *penonggoe biliq, (kámár, L.)*.
KAMERDEUR, vr. *piñtoe biliq, piñtoe kámár*, L.
KAMERDIENAAR, m. *órang djága kámár, koenángan*.
KAMEREN, b. w. *pingit di dálam biliq*.
KAMERHEER, m. *mantri dálam*.
KAMERHUUR, vr. *oewang séwa kámár*, L.
KAMERJUFFER, vr. *dájang, daradang, biti perwára*.
KAMERMEISJE, o. (dat onder eene *dájang* staat), *mandára*.
KAMERSTUK, o. *kanon, tjoejoeरण*.
KAMERTJE, o. *biliq ketjil, kámár ketjil*.
KAMFER, vr. *kápoer, kápoer bároes, kápoer*.
 Japansche —, *kápoer tohórt, kápoer djapon*.
KAMFERBOOM, m. *póhon kápoer*.
KAMFERGRUIS, o. (Japansch) *tjoedan*.
KAMFERLUCHT, vr. *báwoe kápoer*.
KAMFEROLIE, vr. *minjaq kápoer*.
KAMFERPOEDER, o. *kápoer loemat*.
KAMFERZUUR, o. *asam kápoer*.
KAMIG, b. n. *berlápoe, berdedeggan*, L.
KAMILLE, vr. *roomsche —, boenga saroens, báboenadj*, Ar., *báboenak, Perz*.
KAMIZOOL, o. *bádjoe pénéq, kamsól*, verb.
KAMMEN, b. w. *sisir, menjisir, basisir*, L.
 Het haar —, *menjisir ramboet*.
KAMMENMAKER, m. *toekang sisir, pandci sisir*.
KAMMER, m. *órang jang menjisir*.
KAMP, m. *stuk land, bendang, ládang, tánah*.
 Een — bewaken, *menoenggoe ládang*.
 —, o. *worsteling, perlombáán, goemol*.
 —, *gevecht, prang*.
 —, *legerplaats, tampat bala-tantará*.
KAMP, bijw. gelijk in het spel, *sáre, poeleh*.
 — op spelen, *bermájin sáre, (poeleh), surri*.

Iets — op geven, *mengâkos kâlah*.
KAMPANJE, *vr. pondoq di atas kapal, boeranda di atas kapal*.
 —, *veldtoegt, perdjalânan prang, perang-kâtan tantarâ*.
KAMPMENT, *o. tempat cheimah bala-tantarâ*.
KAMPEN, *o. w. berprang*.
 Om strijd —, *barjot, L.*
 —, *plukharen, berkalâh*.
 —, *wedijveren, lomba, berlomba*.
 —, *worstelen, bergoemol*.
KAMPER, *m. pahloewân, palawân, Perz., pahalâwan, verb.*
KAMPEREN, *o. w. bercheimah*.
KAMPERFOELIE, *vr. kisehroh, Soend.*
KAMPERNOELIE, *vr. tjendâwan*.
KAMPGEVECHT, *o. tweegevecht (houden), berkalâht, bertikam*.
KAMPHAAN, *m. âjam sâbong*.
KAMPING, *vr. zie KAMP, 2de bet.*
KAMPOP, *bijw. sârê, sâma sârê, zie KAMP, bijw.*
KAMPPLAATS, *vr. slagveld, médân paprângan*.
 —, *perk, belâpan*.
KAMPVECHTER, *m. orang prang*.
 —, *worstelaar, orang bergoemol*.
KAMRAD, *o. in een werktuig, djantrâ bergigt, rôda jang bergigt*.
KAMUIS, *b. n. hidong kâpêg*.
KAMVORMIG, *b. n. saroepe sisir*.
KAN, *vr. kan, Ned., bâlang, trong*.
 —, *kruik, gindt, zie KRUIK*.
KANAAL, *o. waterleiding, seloeran ajer*.
 —, *goot, buis, pantjoeran, gôt, verb.*
 —, *gracht, vaart, parit, saloekam, selokkan, L.*
 —, *zeeëngte, straat, salat, selat*.
 Het — *tusschen Engeland en Frankrijk, salat inggris*.
 Gegraven — *bij de tinmijnen op Bangka, ter afleiding van het water, dat de tinerts zuivert, bandar*.
 —, *hulp, pertoeolongan*.
KANALJE, *vr. risaw, risoe, geubâna, bangsat, L.*
 —, *het gemeene volk, orang hina-dina, orang boesoeg, L.*
KANAPÉ, *vr. (ond. w.) keta, ketta, petarâna, poetarâna, bangkoe besaar, L.*
KANARIEBOOM, *m. pohon kanâri*.
KANARIEZAAD, *o. (soort van —), sakoe-i*.
KANASTER, *m. krandjang*.
 Tien — *s suiker, sapoeloh krandjang goela, zie KNASSER*.
KANDEEL, *vr. soewâtoe minoeman derra anggor asam dan telôr serta kâjoe mânis dan goela, sjarbat, Ar.*
KANDELAAR, *m. kâki dian, tempat lilin, L., bukkâkên, L., tjogtjasi, Chin.*
KANDJ, *vr. goela bâtoe, qand, Perz.*
KANEEL, *o. kâjoe mânis, karondoe, Sing., karwa & karuwâ, Maleb., kiâmis, Soend.*

Chinesche —, kâjoe mânis tjina, dâr tsin, Perz., tjagor, Chin.
 Wilde —, *koelit tadjâ*.
 —, *(cinnamomum aromaticum), kâjoe mânis tjina*.
 Javaansche —, *sintog landjang*.
KANEELBOOM, *m. pohon kâjoe mânis*.
KANEELKLEUR, *vr. warna kâjoe mânis*.
KANEELOLIE, *vr. minyak kâjoe mânis*.
KANEELWATER, *o. ajer kâjoe mânis*.
KANEFAB, *o. kâjin ajer, kâjin kâsar*.
KANKER, *m. poeroe hâjadl, sâkit tjerna, sirâth, Ar., sirathân, Ar., rastoeng*.
KANKEREN, *o. w. mâkan kadâlam*.
KANKERGEZWEL, *o. tjarâna, bangkaj poeroe hâjadl*.
KANNEKRUID, *o. dawon gindt*.
KANO, *vr. (uit eenen uitgehouden boom), matoe*.
 —, *smalle praauw, djongkong*.
KANON, *o. mariam, bedil*.
 Langwerpig, *smal, metalen —, lêlah, lêlah*.
 Een klein $\frac{1}{2}$ ponds —, *rantâka*.
 Grof —, *geschut, satjoerang*.
 —, *gebedenboek, kitâb teelâwat (te-lâta, Ar.)*
 —, *regel, qânon, Ar.*
KANONIK, *b. n. qânoent*.
KANONLETTER, *vr. hoerof qânon*.
KANONNIER, *m. djoeroe mariam*.
KANONREEP, *m. tâlt mariam*.
KANONSHOT, *o. boenji mariam*.
KANONSKOGEL, *m. pelôr (peloeroe) mariam*.
KANONVUUR, *o. âpt mariam*.
KANS, *vr. ondê, ondê, pâreh, oentoeng, mattoe*.
 De — *is verkeken, oentoeng loepoet*.
 Er is — *toe, itoe dâpat, itoe bôleh*.
 Geene — *zien om hem te dooden, tiâda sanggoep memboenoh dia*.
 Die — *is voor hem verkeken, itoe soedah loetjoet padânja*.
 Hij weet de — *waar te nemen, makkâ ia tâhoe mentjahârt oentoeng*.
 Eene — *wagen, tjobâ-i oentoeng*.
 Gelijke — *in het spel of bij het hanengevecht, baloevi*.
KANSEL, *m. mimbar, Ar., pulpito, Port.*
KANSELARIJ, *vr. biliq soerat râdjâ*.
 —, *griffie, biliq soerat pamarintâhan, (hoekoem)*.
KANSELIER, *m. kâtib, Ar.*
KANSELREDE, *vr. chothbat, Ar.*
KANSELREDENAAR, *m. chathib, Ar.*
KANSELSTIJL, *m. karângan tjêra chothbat*.
KANT, *m. pinggir, tepi, sîhaq, Ar., djihat, Ar., sablah*.
 Aan den — *van den weg, di pinggir djâlan*.
 De opstaande — *of dijk van eene rivier of vijver, tebing, tâbing*.
 De — *eener rivier, tepi soengei, pinggir kâli*.

— noch wal raken, *sâlah sakâli*.
 Aan — leggen, *târoh di sablah, simpan*.
 Van welken —? *derri sablah mâna?*
 Aan den — van het gebergte, *di sablah goenong*.
 Van alle — en, *derri paadda segalla fihag*.
 Dat werk moet aan —, *itoe pekardjâän mistt hâbis*.
 Van — maken, *boenoh, memboenoh*.
 Zich van — maken, *boenoh diri*.
 Langs den — gaan, *meninggir*.
 Aan eenen — smijten, opruimen, *roemit*.
 KANT, vr. naaldwerk, *rendâ, Port*.
 KANT, b. n. *bâjiq persaginja*.
 Een steen, die — is, *bâtoe jang bâjiq persaginja, (pesaginja, L.)*.
 Alles is — en klaar, *samoewâ soedah sadia dengan andamnja, (pâtoetnja)*.
 KANTBOORDSEL, o. *pinggir rendâ, birih rendâ*.
 KANTDOOS, vr. *tampat rendâ*.
 KANTEEL, m. *tongkop, ringkit*.
 KANTELEN, b. en o. w. *goelong*.
 —, (van eenen dobbelsteen), *gejo*.
 KANTEN, b. w. met kanten of zijden maken, hakken, houwen, *memâhat persâgt, memâhat dengan andamnja*.
 Eenen steen —, *memâhat bâtoe dengan ampat persâgt*.
 —, fig. zich verzetten, *lâwan, melâwan*.
 KANTEN, b. n. *rendâ*.
 Een — kleed, *pekâjin rendâ*.
 KANTIG, b. n. met zijden, *persâgti, pesâgti*.
 Vier —, *ampat persâgti*.
 Drie —, *tiga persâgti*.
 KANTON, o. *dâirah, Ar.*, eig. omtrek, grondgebied.
 KANTOOR, o. *kantor*, verb., *bilig penjoerat*.
 Klerk op een —, *djoeroe toelis kantor*.
 — van negotie, *kantor perntagâän*.
 —, factorie, *kapétoran, lôdjé*, verb. van loge.
 KANTOORBEDIENDE, m. *djoeroe toelis kantor*.
 KANTOORBEHOEFTEEN, vr. meerv. *segalla prâbot djoeroe toelis*.
 KANTOORKNECHT, m. *oepas kantor*.
 KANTOORSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis kantor*.
 KANTOORWERK, o. *pekardjâän di kantor*.
 KANTSTEEN, m. *bâtoe pendjoeroe*.
 KANTTEKENING, vr. *hâsjî-jat, Ar.*
 — en maken, *memboewat hâsjî-jat, menghâsjî-jatkan*.
 KANTWERK, o. *pekardjâän rendâ*.
 KANTWERKER, m. *toekang rendâ, pandei rendâ*.
 KANTZUIL, vr. *tiang jang bapersâgti*.
 KAOS, m. zie CHAOS.
 KAP, vr. van een huis, *boeboengan*.
 —, van eenen wagen, *kap karêtta, L.*,
 —, die zij dragen, welke eene bedevaart naar Mekka gedaan hebben, *ka-toepong*.

—, hoofdsluier, *tatampan*.
 KAPEL, vr. kerkje, *lan-gar*, Perz., het teekent ook: eene godsdienstige leerschool.
 —, vlinder, *koepoe-koepoe, rama-rama, goepa-goepa*.
 KAPELMEESTER, m. *djoeroe boenji-boenjiän, kapâla mesikan, L.*
 KAPEN, b. w. *tjoeri, mentjoeri, reboet*.
 —, ontfutselen (dat men het ziet), *râvot*.
 Op zee —, *rampoq, membâdjaq, meng-âjoeh*.
 In het voorbijgaan —, *sîmbot*.
 KAPER, vr. *kap, L., tatampan*.
 KAPER, m. *prâhoe rampoq, prâhoe bâdjaq*.
 —, zeerover, *orang perampoq, bâdjaq, orang mengâjoeh*.
 KAPERKAPITEIN, m. *kapâla bâdjaq, kapitan prâhoe rampoq*.
 KAPERSGASTEN, m. meerv. *awaq prâhoe bâdjaq, L., awaq prâhoe rampoq*.
 KAPITAAL, o. (oud. w.) *módal, pôko, pôkoq, pôhon*.
 — en interest, *módal dengan boengânja*.
 Een man van —, *orang hartâwan, orang kâja*.
 KAPITAAL, b. f. uitmuntend, *oetama, pâling bâjiq, besaar*.
 Eene kapitale straf, *hoekoem besaar*.
 Een — mensch, *orang jang oetama*.
 Eene kapitale fout, *sâlah besaar*.
 KAPITALIST, m. *orang hartâwan, orang kâja*.
 KAPITEEL, o. *gegandja, tjoepoe tiang, patâka*.
 KAPITEIN, m. *kapitan*, verb., *panglîma*.
 — op een schip, *kapitan kapal, nâchôda, djoerâgan*.
 —, zeevoogd, *laqsamâna*.
 KAPITEIN-GENERAAL, m. *kapitan djéndral*.
 KAPITEIN-LUITENANT, m. *kapitan litanan*.
 KAPITEINSPLAATS, vr. *davadjat kapitan*.
 KAPITTEL, o. *bahâgi, bâb, Ar., futsal, Ar.*
 --- (eener orde,) *madjlis*.
 KAPITTELEN, b. w. BERISPEN.
 KAPMES, o. *piso tjintang, kâpaq, kampaq, wâdong, Jav., zie HAKMES*.
 KAPOEN, o. en m. *hâjam kabiri, hâjam kâsim*.
 KAPOENEN, b. w. *kambirikan, mengâsim, kabiri-in, L.*
 KAPOT, b. n. aan stukken, versleten, *pitjah, roesaq*.
 — slaan, *pitjahkan, kardja roesaq*.
 De waschman slaat al mijn linnen —, *toekang minâtoe kardja roesaq kita poenja bârang kâjin samoewâ*.
 — maken, *boenoh, memboenoh*.
 —, verlegen maken, *membri dahsat, kardja bingong*.
 KAPPEN, b. w. het haar, *menjisir ramboet, menghiâsi ramboet*.
 —, hakken, *tâbas, tebbas, tâbang, tebbang, pâw, pôlong*.
 Kreupelhout —, *menebbus baloekar*.

- Hout —, om het uit het bosch te kunnen vervoeren, *râmoe, merâmoe*.
- De mast —, *tebbang tiang kapal*, zie verder HAKKEN.
- KAPPER, m. *toekang menghtâst ramboet, toekang ramboet*.
- Hout—, *orang jang merâmoe kâjoe*.
- KAPPING, vr. van het haar, *penghâsan ramboet*, zie HAKKEN en HAKKING.
- KAPRAAF, vr. *kâsaw*.
- KAPSEL, o. *perhâsan ramboet*.
- KAPSTER, vr. *toekang kondé*.
- KAPSTOK, m. *sampiran*.
- KAPWAGEN, m. *karêtta kap*, L.
- KAR, vr. buffelkar, *pedâti*.
- Europesche —, *kâhar*, verb.
- Oorlogs—, *râta*.
- KARAAT, o. *metoe, matoe*, waarvan 10 = 24 Ned. karaten.
- KARABLJN, vr. *karrebin*, verb.
- KARAF, vr. (ond. w.) *koestan, kalâlâng*, Ach.
- KARAKOR, m. (ond. w.) soort van galei, *kôra-kôra*.
- KARAKTER, o. letter, *firoef*.
- , cijfer, *angka*.
- , inborst, *parângi, pakarti, dâsar, himnat*, Ar., *hâti*.
- Vast van —, *tâbah hatinja*.
- , uiterlijk aanzien, *daradjat, pangkat jang kabilângan*.
- Een man zonder —, *orang doerdjâna*.
- Een verheven —, *himnat jang tinggi*.
- KARAKTERSCHETS, vr. *soerat parângi orang*.
- KARAKTERTREK, m. *tanda parângi*.
- KARAVANA, vr. *karvân*, Perz., *qâfilat*, Ar., *kâfilah*.
- KARAVANSERA, vr. *manzil*, Ar., *chân*, Perz., *fondoq*, Ar., *pondoq*, L., *pesanggrâhan*.
- KARBATS, vr. *petjoet*, Soend.
- KARBEEL, m. steun van de dakbalken, *sókong-sókong*.
- KARBOCADE, vr. (ond. w.) *karmenâtji*, verb.
- KARBONKEL, m. *komâla*.
- eener groote slang, *komâla nâga besaar*.
- KARBONKESLANG, vr. *oelur petôla*.
- KARDAMOM, vr. *kapoelâga, poewâr*.
- KARDINAALSHOED, m. (zekere plant,) *kikâtjang*.
- KARDOES, vr. *bandôla*, Port., *bandâla, tampang, kardoes*, Ned.
- KARDOESDRAGER, m. *boedaq bandâla*.
- KARDOESKIST, vr. *peti bandâla*.
- KARDOESNAALD, vr. *djâroem bandâla*.
- KARDOESPAPIER, o. *garthas bandâla*.
- KARET, o. *toetroegoe, tateroega*, verb. van *tartaruga*, Port., *kârat, kârap*.
- KARETBOOM, m. *pohon kâret*.
- KARIG, b. n. zie GIERIG.
- KARIGHEID, vr. *kikiran, pri kikir, papa-karma*, Sansk.
- KARKANT, m. *doekoh*.
- KARKAS, vr. *kawat tambâga di bâbat benang*.
- KARMEZJN, o. *qirmiz*, Perz., *qûrmiz*, Ar.
- KARMIJN, o. *mêrah pâdam*.
- KARN, vr. zie KERN.
- KARNOFFELN, b. w. *poekol rôtan*.
- KARONJE, vr. *lonté, L., bangsat, L.*
- KAROOT, vr. *biet*, Ned.
- KAROS, vr. *karêtta koets*, verb.
- KARPER, m. *ikan tambâra (tambra,)* *ikan sendâran*, eig. eene soort van —.
- KARPET, o. *qathifat, el-qathijat*, Ar., *permadâni*.
- KARPOETS, vr. *karpoes*, Ned.
- KARRE, vr. zie KAR.
- KARREKNECHT, m. *djoeroe pedâti, djoeroe kâhar*.
- KARREPAARD, o. *koeda kâhar*.
- KARRETJE, o. *pedâti ketjil, kâhar ketjil*.
- KARREVRACHT, vr. *moewâtan pedâti*.
- KARREWEI, vr. zie KARWEI.
- KARTEL, m. *koemé, sirâtan*.
- KARTELEN, b. en o. w. *berkoemékan, kartel*, Ned.
- KARTELIJG, b. n. *berkoemé*.
- KARTETSKOGEL, m. *pelôr jang di isi segalla roepa besit, peloeroe jang meletos*.
- KARTOUW, vr. *marjam besaar*.
- KARWATS, vr. zie KARBATS.
- KARWEI, vr. moeijelijk werk, *kardja jang soesah, pekardjâan jang besaar*.
- KAS, vr. *kast, almâri, lamâri*, L., *sarambon*.
- , van een juweel, *kondam, karânyan*.
- van de kiezen, *râhang*.
- , geldkas, *peti oewang, chazinah*, Ar., *kas*, Ned.
- De — houden, *pégang kas, djâga chazinah*.
- KASBOEK, o. buitenste boek van een riem papier, *kóras jang di atas, kóras jang di bawah sa-kôdi garthas*.
- KASHOUDER, m. *kassier*, Ned., *jang pégang kas, châzin*, Ar., *djoeroe chazinah, bendahâra*.
- KASJE, o. *almâri ketjil*.
- KASPAPIER, o. *garthas kas, garthas boesoeg*.
- KASREKENING, vr. *soerat bandingan kas*.
- KASSEN, b. w. *târoh di almâri, (lamâri)*.
- KASSIE, vr. (cassia fistula,) *tangoelk*.
- KASSIEBOOM, m. *pohon tangoelk*.
- KASSIER, m. *kassier*, Ned., zie KASHOUDER.
- KASSIERSBOEK, o. *boekoe kassier*, Ned., *soerat djoemlah châzin*, Ar.
- KASSIERSKANTOOR, o. *kantor kassier*, Ned.
- KASSIERSREKENING, vr. *soerat bandingan kas*.
- KAST, vr. *kaste, volksstam, bangsa, pandji*.
- KASTANJE, vr. *saninten*, Soend., *boewah qasthal*, Ar.
- Eene soort van —, *djêngkol, djingkol*, Jav.
- Wilde of berg —, *toenggeurret*, Soend.
- Vrucht of de — gelijkende, behoorende tot de *tricoecae, tâpoes*.
- KASTANJEBOOM, m. *pohon qasthal*.

KASTANJEBRUIN, b. n. *pérang*.
KASTANJEROOS, vr. (masua,) *beloeta tjampáka*.
KASTEEL, o. *kôta, fitsaar*, Ar.
 —, inlandsche schans, van eene vierkante gedaante met paden, eene poort, valdeur en eene bovenverdieping, *koeboe*.
 —, burt, *bordj*, Ar.
 — in het schaakspel, *ter, tir*.
KASTELEIN, m. *penonggoe kôta, panghoeloe kôta, bendahârt*.
 —, cipier, *sipir*, verb., *djoeroe pa-soengan*.
 —, herbergier, *toewan roemah mákan, djoeroe pesanggráhan, panghoeloe manzil*.
KASTIJDEN, b. w. *sjiksa, menjiksa, adjar, kassí adjar, L., tádzibkan, tázirkan, daraha*, Ar., *darrah*, verb.
KASTIJDING, vr. *sjiksa, tádzib*, Ar., *ta'idil*.
 Ar., *bálor, tázir*, Ar.
KASTROL, vr. *penggórèngan, koewált, kastrol*, Ned.
KASUIFEL, vr. *sabei, sabídj*, Ar.
KAT, vr. *koetjing, koetjing betina, koetjing parampoewan, L.*
 Eene bosch—, *koetjing hoetan*.
 Eene wilde —, *koetjing djálang*.
KATAAL, m. *kipriang*.
KATECHIZANT, m. en vr. (ond. w.) *mámoem*, Ar., *ánaq beládjar agama*.
KATER, m. *koetjing djantan, koetjing láki-láki*, L.
KATERN, vr. *kóras*.
 Tien —en postpapier, *sapoeloh kóras qarthas pos*.
KATHALZEN, o. w. *kardja sia-sia, kardja per tjoemah*, L.
KATHETER, vr. *tentijzer, bessí doega-doega, bessí lóga, L., tjongkil*.
KATHOLJK, b. n. *oemoem*, Ar., *sadjatt, papisjтах*, Perz.
KATJE, o. *ánaq koetjing*.
KATIJVIG, b. n. *bertjeláka, pápa, hina*.
KATOEN, o. *hoomwol, kápas, qoethn*, Ar., *qoethoen*, Ar.
 Grove —soort, (stof), *mastoelk*.
 —, garen, *benang kápas*.
 —, dat gezuiverd is, *kápas jang di boesor*.
 —, de stof, *katoenen stof, kájin kápas*.
 Fijn, blaauw —, *moert*.
 Tien balen —, *kápas sapoeloh bandellá*.
 Eene soort van gestreep —, *lédjá*.
KATOENBOOM, m. *póhon kápas*.
KATOENDRAAD, m. *benang kápas*.
KATOENDRUKKER, m. *toekang tjítaq kájin kápas*.
KATOENDRUKKERIJ, vr. *tampat tjítaq kájin kápas*.
KATOENEN, b. n. *kápas*.
 — lijnwaad, *kájin benang kápas*.
KATOENFLUWEL, o. *beloedroe di tjampor kápas*.

KATOENWINKEL, m. *kadei órang djoewal kájin-kájin, tóko toekang kájin*.
KATOOG, o. *opaal, bidoert, oepala*, Sansk.
 Het roode —, *bidoert sepah*.
 Het witte —, *bidoert boelan*.
 Het groene —, *bidoert pandan*.
KATROL, vr. zie **HJESCHBLOK**.
 —, windas, *dawr*, Ar., *poetáran*.
KATTEDARM, m. *táli proet koetjing*.
KATTEKRUID, o. *babadottan, dáwon háti*.
KATTENGEMAAUW, o. *ngioeng koetjing*.
KATTENKLAUW, m. *koekoe koetjing*.
KATTENOOG, o. *máta koetjing*.
KATTENOOR, o. *teléng koetjing, koeping koetjing*, L.
KATTENSPRONG, m. *loempatnja koetjing*.
KATTEPIS, vr. *ajer kintjing koetjing*.
KATTEFOOT, m. *káki koetjing*.
KATTESTAART, m. *ékor koetjing*.
 —, zekere bloem, *sengang*.
KATTEVEL, o. *koelit koetjing*.
KATUIL, m. *koekokblok, boerong hantoe*.
KATVISCH, m. *belátjan, gágoe*.
KATZWIJM, vr. zie **FLAAUWTE**.
KAUW, vr. *pong*.
KAUWOERDE, vr. *láboe fringgt, koendoer, pringgt, dobbá*, Ar.
 Platte ronde —, *láboe wáloe*.
KAVALJE, vr. *bárang toewah jang roesaq*.
 Dit huis is eene —, *ini roemah soedah toewah lági roesaq*.
KAVELÉN, b. en o. w. *membahági dengan boewang parah*.
KAVELING, vr. *pembahagian dengan ondei*.
 —, hoopje, stapeltje, *tamboenan, bahagian*.
KAVIAAR, m. *terroeboe, troebo, tróboq, telór terroeboe*.
KAZEN, o. w. *djadi bekoe, pitjah*,
 De melk is gekeasd, *ajer soesoe soedah pitjah*.
KAZERNE, vr. (ond. w.) *tangsi*.
KAZERNEREN, b. w. (ond. w.) *membáringkan di tangsi, memondoqkan di tangsi, menoempangkan di tangsi*.
KAZERNERING, vr. (ond. w.) *pemondókan di tangsi*.
KAZIJN, o. zie **KOZIJN**.
KAZUARIS, m. *boerong roesa, éma, kazoe-wáris, soewárit*.
KAZUARISBOOM, m. *kájoe samára*.
KEEL, m. zie **KIEL**.
KEEL, vr. *karongkóngan, rongkóngan, roekóngan, rongkong, kóngan, holqom*, Ar.
 —, hals, *lêhêr*.
 Met geweld in de — gieten, *tjekoq, tjekoe*.
 De — afsnijden, *pótong lêhêr, krat kóngan*.
 Pijn in de —, *sákit karongkóngan, sákit lêhêr*.
 Alles door de — jagen, *memboeroeskan bárang samoewá*.
 Bezetting op de —, *lambor*.

In de — blijven steken, *bangkalan, ka-bangkalan, simpat, L.*
 Het beentje blijft in de — steken, *toelang kasimpat.*
 Eene heldere —, *soewara jang njaring.*
 Eene groote — opzetten, *berteréaq kras.*
KEELADER, vr. oerat *lêhër.*
KEELDROES, m. paardenziekte, *ingoes, pilaq.*
KEELGAT, o. *karongkongnan*, zie **KEEL.**
KEELGELUID, o. *boenji karongkongnan.*
KEELGEZWEL, o. *bangkaq karongkongnan, sâkit bâra di karongkongnan, (lêhër).*
KEELKLIËREN, vr. meerv. *poeroe baqâ di lêhër.*
KEELNOBBEL, m. *boengkoel lêhër.*
KEELKRUID, o. *ibota djapon, Jap.*
KEELLETFER, vr. *koerof lêhër.*
KEELONTSTEKING, vr. *goewâma, sâkit bâra di lêhër,*
KEELPLJN, vr. *sâkit lêhër.*
KEELZIEKTE, vr. *penjâkit lêhër.*
KEEN, vr. kloof, *blah, sirâtan.*
 —, zie **KIEM.**
KEEP, vr. kerf, *koemé, lobang pandjang, tjelah.*
 Kepen rondom in eenen boomstam gehouwen om den boom te beklimmen, *tatâran.*
KEEPJE, o. (van den Glans penis), *râwit.*
KEER, m. verandering, *per-oebâhan.*
 Eenen — nemen, *ber-oebah.*
 —, maal, *kâli, kiën.*
 Drie —, *tiga kâli, tiga kiën.*
 Hij is er twee keeren geweest, *ia sodah datang doewa kâli di sitoe.*
 Deze ketting gaat drie keeren om den hals, *makka ranté ini tiga kâli poetarnja di lêhër, ini ranté tiga kâli di lilit lêhër.*
 —, omwenteling, *perkitâran, per-idâran.*
 —, uitkomst, *âaqibat, Ar., kasoedâhan.*
 In eenen —, *paadda sakâli.*
 Te — gaan, *melâwan; (beletten), tegakkan, lârang.*
KEERDRUK, m. zie **WEERDRUK.**
KEEREN, b. en o. w. vegen, schoonmaken, *menjâpoe.*
 Het huis —, *menjâpoe roemah.*
 Het onderste hoven —, *bâliq blah, bâliq bâwahnja ka-âtas.*
 Het aangezigt —, *paling moeka.*
 Ten beste —, *membajiki.*
 —, terugdrijven, *mengoendoerkan, menoelaqkan.*
 —, beletten, *tegahkan, menegahkan.*
 —, terugkeeren, *bâliq.*
 Beter ten halve gekeerd, dan geheel gedwaald, *bâliq di tengah djâlan itoe lebeh bâjiq derri paadda menoeroet djâlan jang ka-salâhan.*
 De wind is gekeerd, *angin soedah ber-âlt, angin soedah bâliq.*
 Naar het genaderijk Gods terugkeeren, *kombâli ka-rahmat Allah tâala.*

Naar huis —, *poelang ka-roemah.*
 Rechtsom —, *bâliq ka-kânân, bâliq kasablah kânân.*
 En allen keerden weder naar hunne huizen, *makka mâsing-mâsing poon poelang ka-roemahnja.*
 Keer al veggende de afgevallene bladren om, *bâliqlah sâpoe-sâpoe oleh kâmoegallâ dâwon kâjoe jang loeroeh itoe, S. R. 133.*
KEERING, vr. terugkomst, *poelang.*
KEERKREING, m. *djâlan mâta-hâri.*
KEERKRINGSVOGEL, m. *sâwei.*
 —, *schaarvogel, tâlan.*
KEERNAGEL, m. *lâbang.*
KEERPLAATS, vr. *tampat bâliq.*
KEERWEËR, m. *djâlan jang tertoe-top paadda hoedjongnja, djâlan kandong.*
KEERWEG, m. zie **KEERWEËR.**
KEERZIJDE, vr. *sablah blâkang, blâkangnja.*
KEEST, m. zie **KERN.**
KEET, vr. *tampat pegarâman, tampat mâsaq gâram.* (In Indië heeft men geene keeten maar zoutpannen, *pâdak).*
KEETEN, b. w. *membrishkan gâram.*
KEFFEN, o. w. *sâlaq, menjâlaq, gonggong, menggonggong, L., (eig. happen).*
KEFFER, m. *jang menjâlaq, jang menggonggong.*
KEFFING, vr. *penjalâkan, gonggong.*
KEG, vr. wig, *bâdji.*
 De werkmán kloofde dien boom, door er —gen in te slaan, *makka di blah ôleh oetas kâjoe itoe di boebohnja bâdji, K. D.*
KEGEL, m. *pantjang, L.*
 De — opzetten, *pâsang pantjang.*
KEGELAAR, m. *orang jang bermâjin pantjang.*
KEGELBAAN, vr. *tampat orang mâjin pantjang.*
KEGELBAL, m. *bôla pantjang.*
KEGELEN, o. w. *mâjin (bermâjin) pantjang.*
KEGELSLAK, vr. *bia tjintjin.*
KEGELSPEL, o. *permainan pantjang.*
KEGELVORMIG, b. n. *pâras.*
KEGGE, vr. zie **KEG.**
KEI, m. —steen, *djângal, bâtoe kâlt, L.*
KEILEN, o. en b. w. *limpar.*
KEIZELGRUIS, o. *karsik.*
KEIZER, m. *soesoehoenan, Jav., qaysar, Ar., (caesar), mahâ râdja.*
 De — van Soerokarta, *soesoehoenan negri Soerokarta.*
 De — van China, *râdja negri Tjina.*
KEIZERDOM, o. *solthanat, Ar., pamarintâhan soesoehoenan, pamarintâhan qaysar, Ar.*
KEIZERIN, vr. *râtoe, permeisoerei.*
KEIZERLIJK, b. n. *solhânî, Ar., qaysari-j, Ar.*
KEIZERRIJK, o. *solthanat, Ar.*
KEIZERSHOF, o. *karâton, krâton, kadâton, Jav., astâna, dâlem, Jav.*
KEIZERSKROON, vr. *makôta solhân, tâdjoe solhân.*

KEIZERSVISCH, m. *ikan soesoehoenan*.
 KEKEREN, o. w. zie HAKKELEN.
 KEL, b. n. zie KIL.
 KELDER, m. *goedang, goedang di dâlam tânah, kandong, tempat dingin akan menâroh makânan*.
 —, spijskamer, *suppèn, L., tempat târoh makânan*.
 KELDERDEUR, vt. *pintoe goedang*.
 KELDEREN, b. w. *târoh di goedang, menggoedangkan*.
 KELDERFLESCHE, vt. *plês, Ned*.
 KELDERGRAF, o. *koerb' bâtoe, karâmat, astâna*.
 KELDERMEESTER, m. *djoeroe goedang, djeroe koentj'*.
 KELDERSLEUTEL, m. *ânaq koentj' goedang*.
 KELDERTJE, o. *likeur—, tempat sóp'*. L.
 KELDERTRAP, vt. *tangga goedang*.
 KELEN, b. w. *pôtong lêhèr, banté*.
 — met plegtigheden, volgens de godsdienst, *sêmbileh, sêmbilèh*.
 KELING, vt. *pembantêan, penjêmbêhan*.
 KELK, m. *piâla, tjâwan, glas, Ned*.
 Een — met juweelen omzet liet men rondgaan, *makka piâla jang bertatahkan ratna matoe mânikam di per-idarkan oranglah*.
 Eenen — vullen en dien overhandigen, *meng-isi sa-piâla lâlœ di sôlongkan*.
 — van eenen kokosbloesem, *tâpaq*.
 KELKJE, o. *piâla ketjil, tjâwan ketjil*.
 —, wijn—, *glas, anggor, L., piâla anggor*.
 KEMELSGAREN, o. *benang boeloe oenta*.
 KEMELSHAAR, o. *boeloe oenta*.
 KEMELSHAREN, b. n. *boeloe oenta*.
 Een — kleed, *bâdjoe boeloe oenta, pekâjin boeloe oenta*.
 KEMELSHOOT, o. *gewas, seré*.
 KEMMEN, b. w. zie KAMMEN.
 KENBAAR, b. n. *dâpat di kenal, dâpat di katahoewi, njâta, kakenâlan*.
 KENBAARHEID, vt. *prî kakenâlan, prî jang njâta, thlâhirnja*.
 KENEN, o. w. *berblâh, blâh*.
 KENMERK, o. zie KENTEEKEN.
 KENMERKEN, b. w. *menandâ-t, kassî tanda*.
 KENNELIJK, b. n. *njâta, thlâhir, Ar., trang*.
 KENNELIJKHEID, vt. zie KENBAARHEID.
 KENNEN, b. w. *kenal, mengenal, bukkenal, L.*
 —, weten, *tâhoe, mengatahoewi*.
 Elkander —, *berkenal-kenâlan*.
 God —, *mengenal Allah, mengenal toehan*.
 Zich zelven! —, *mengenal diri*.
 Zich zelven niet —, *loepa akan dirinja*.
 Dezen reiger —, *kenal akan bangon ini*.
 Om den Heere te kennen moet men eerst zich zelven —, *akan mengenal toehan, tiâda dâpat tiâda derri paadda mengenal dirinja di hoeloe, M. R.*
 Ik ken den oorsprong dier pijlen, ta-

hoelah lamba atsalnja ânaq pânâh itoe, S. R. 23.

Hij kent zijne les, *ia tâhoe pengadji-annja*.

Het goede noch het kwade — de, *tiâda tâhoe akan bâjiq dan djâhat, S. R. 105.*

Te — geven, *menjâtakan, mengartikan*.
 Te — geven, bekend maken, *brî miuloem, brî tâhoe, kassî bertâhoe, L., bâjankan, (van bajâna, Ar.)*.

Voor zijn kind —, (erkennen), *mengâkoe ânaq*.

Het is zeer moeijelijk de Arabische taal behoorlijk te —, *makka soesah sakâli mengatahoewi bahâsa arab dengn sapâtoetnja*.

God te — is de volmaakte kennis, *mengenal Allah itoelah pengatahoewan jang semporna*.

KENNEP, m. zie HENNEP.

KENNER, m. *pengenal, orang jang mengenal*.

KENNIS, vt. *pengatahoewan, sa-tâhoe, pengênâlan, mârîfat, Ar.*

De — der wereld, *pengatahoewan doenjâ*.

De —, die ik met haar gemaakt heb, *pengênâlan kita dengn parampoewan itoe*.
 — bevatten, *mengandong mârîfat*.

Hij bezit veel kennis van den koophandel, *makka ia-poon terlâlœ amat berpengatahoewan akan perkâra perniagâan, dia jang lebeh-lebeh tâhoe berdâgang*.

In — boven anderen uitsteken, *tertâhoe derri paadda orang jang lâjin*.

Buiten — zijn, *mortja, pangsân, kelângar, L.*

—, kunde, *ilmoe, Ar.*

Aardrijks—, *ilmoe boemi*.

—, bekende, *kenâlan*.

—, omgang, *pengênâlan*.

Ik heb pas begonnen met hem — te maken, *bahâroe kita moela-t kenal dia, (kenal sama dia, L.)*.

Ik heb vele — sen en slechts eenen waren vriend, *sahâja poenja kenâlan âdu bânjag dan sahâja poenja tsohat jang betoel sâtoe sâdja, (tjoeimah sâtoe)*.

— dragen, *sabal, zie WETEN*.

— geven, *membrî tâhoe, kassî tâhoe*.

Mijnen heer — geven, *membrî tâhoe kapada toewankoe, (ook zonder kapada, S. R. 140)*.

KENNISGEVING, vt. *pembrian tâhoe, miloemat, Ar.*

Een brief van —, *bekendmaking, publicatie, soerat nâloemat, soerat baper-nyatâan*.

KENNISMAKING, vt. *pengênâlan*.

KENNISNEMING, vt. *pemariksâan*.

KENSCHETS, vt. *dinah*.

KENSCHETSËN, b. w. *memboewat dinah, menelâdankan, menandâ-t*.

KENTEKEN, o. *tanda, tanda pengênâlan, tjinna, lantar, sjarath, Ar.*

- Onfaalbaar —, *borhân*, Ar., *djalâdjat*.
KENTEKENEN, b. w. *bapertandâri*, *kassitanda*, L.
KENTEREN, b. en o. w. *goeling*, *bâliq* *blah*.
 Een vat —, *goeling* *tong*.
 De mast kentert, *tiang berpoetar*.
 —, omslaan (van een vaartuig), *keleboe*, L.
 Het — van den stroom, *soeroet*.
 De stroom kentert, *ojer soeroet*.
 Een vaartuig —, *krengen*, *singilkan* *prâhoe*.
KENTERING, vr. (van een seizoen), *pentjaroeba*.
 —, (wanneer de oostmoeson vier maanden oud is), *pilowang*.
KEPER, vr. *pâkan bertoeay lintang-lintang*.
 Fig. Iets op de — beschouwen, *pariksa dengan saqsamânya*.
KERF, vr. *simbâtan*.
KERFBANK, vr. *tampat mengiris tambâkoe*.
KERFMES, o. *pisaw mengiris*.
KERFSTOK, m. *guttat*, *kâjoe simbat*, *penjimbât*.
KERK, vr. *idoskee*, *mesdjid*, Ar., *messigit*, verb. L., *kamisat*, Ar., *heikal*, Ar., *kalisâ*.
 —, huis van aanbidding, *roemah soembahjang*.
 Christen —, *grédja*, Port.
 —, zie GEMEENTE.
 De — gaat nu aan, *sakârang orang pergi di grédja*.
 De — gaat uit, *toeron grédja*, *sakârang orang kaloewar derri grédja*.
KERKBAN, m. *pengoetjilan derri paadda djamâat*.
KERKBEELD, o. *pâtong grédja*, *bônêka grédja*.
KERKBLOFTE, vr. *qawl grédja*.
KERKEESLUIT, o. *parintah grédja*.
KERKBESTUUR, o. *peमारintâhan grédja*.
KERKBewaarder, m. *penonggoe grédja*, *bilâl*.
 —, mindere priester, die bij de Mohammedanen de *bedoeg* (trom) slaat en gelden inzamelt, *merboet*.
KERKBOEK, o. *kitâb grédja*.
 —, gebedenboek, *kitâb tselâwat*.
KERKDAG, m. *hâri grédja*, *hâri soembahjang*.
KERKDEUR, vr. *piñtoe grédja*.
KERKDIEF, m. *pentjoeri harta grédja*, *perampas ahrâm*.
KERKDienst, vr. *chedmat grédja*.
 —, preek, *chothbat*, Ar.
 —, gebed, *soembahjang*.
KERKDEVERIJ, vr. *pentjoerian harta grédja*.
KERKDORP, o. *doesoen grédja*.
KERKDIENAAR, m. bij de Mohammedanen, 1°. *panghoeloe*, 2°. *imâm*, 3°. *kâtib*, 4°. *modin*, *moedzin*, Ar., of *bilâl*, 5°. *merboet*.
 —, die de Mohammedanen tot het gebed roept, *bilâl*.
 —, bij de Christenen, *pâdri*, Port., *pandita*, Hind., zie LEERAAR.
 —, ouderling, *penatoewah*.
KERKEKAMER, vr. *biliq grédja*, *kamar grédja*.
KERKEKAS, vr. *kas grédja*, *chazinah grédja*.
KERKEKNECHT, m. *orang djâga grédja*.
KERKELLJK, b. n. *grédja*.
 —e goederen, *harta grédja*.
 —e geschiedenis, *sikâjat heikal*, *sikâjat grédja*.
KERKEÖRDENING, vr. *hoekoem mesdjid*, *hoekoem grédja*, *parintah grédja*.
KERKER, m. *pandjâra*, *pasoeangan*, *boewi*, L., *habs*, Ar.
KERKERAAD, m. *madjlis grédja*.
KERKERDEUR, vr. *piñtoe pandjâra*.
KERKEREGT, o. *haq grédja*.
KERKEREN, b. w. *pandjârâkan*, *târoh di pasoeangan*, *târoh di boewi*.
KERKERING, vr. *pasoeangan*, *hâl memandjârâkan*, *hâl târoh di boewi*, L.
KERKERLOON, o. *belandja pandjâra*, *belandja pasoeangan*.
KERKERMEESTER, m. *djoeroe pasoeangan*, *sipir*, verb., *djoeroe pandjâra*, *panghoeloe pandjâra*.
KERKEVISITATIE, vr. *peमारiksâan hâl grédja*.
KERKFEESTDAG, m. *hâri raja di grédja*.
KERKGANG, m. *mâsoq di grédja*.
 Eerste —, *bermoela kalinja mâsoq di grédja*.
KERKGANGER, m. *orang jang sring-sring pigi di grédja*, L.
KERKGEBED, o. *doâ di grédja*.
KERKGEBOD, o. *parintah grédja*.
KERKGEBRUIK, o. *âdat grédja*.
KERKGENOOT, m. en vr. *teman sa-grédja*, *sa-koeto grédja*.
KERKGEWELF, o. *qobat grédja*.
KERKGewoonte, vr. *âdat grédja*, *tjâra grédja*.
KERKGEZAG, o. *koewâsa grédja*.
KERKGEZANG, o. *njanjian di grédja*.
 —, *lofzang*, *njanjian tahilil*.
KERKGOED, o. *harta grédja*.
KERKHERVORMING, vr. *pebaharoeawan agama*.
KERKHOF, o. *goebr*, Ar., *koeloe*, verb., *tampat tânan orang*, *pekoeloeeran*, *maqboerat*, Ar.
KERKHOFsBLOEM, vr. *boenga kambôdja*, *kumbang kambôdja*, L.
KERKKLOK, vr. *uufwerk*, *orlotji grédja*.
 —, *bengel*, *gnta grédja*, *lôjtjeng grédja*.
KERKKOSTER, m. *penonggoe grédja*, *koster*, Ned.
KERKKROON, vr. *qandil grédja*.
KERKLEER, vr. *pengadjaran grédja*.
KERKLEERAAR, m. *pâdri*, Port., *pandita*, Hind., zie LEERAAR.
KERKMEESTER, m. *djoeroe harta grédja*, *djoeroe grédja*.
KERKMIS, vr. *tahbis grédja*.
KERKPILAAR, m. *tiang grédja*.
KERKPORTAAL, o. *saramb grédja*.
KERKREGEL, m. *qanon grédja*.
KERKREGERING, vr. *peमारintâhan grédja*.

KERKROOF, m. zie **KERKDIEVERIJ**.
KERKROOVER, m. zie **KERKDIEF**.
KERKSCHENDER, m. *orang jang menedjiskan grédja*.
KERKSCHENDERIJ, vt. *perboewátan jang menedjiskan grédja*.
KERKSCHERING, vt. *bid-át*, Ar.
KERKSGEZIND, b. n. *berbaqtí*.
KERKSGEZINDHEID, vt. *baqtí*.
KERKSIERAAD, o. *perhúasan grédja*.
KERKSTOEL, m. *karossi grédja*, L.
KERKSTRAF, vt. *siksa grédja*.
KERKTUJD, m. *waqtoe grédja*.
KERKTOREN, m. *mináret grédja*.
KERKTORENSPITS, vt. *ponjtaq mináret grédja*.
KERKUIJL, m. *ponggoq grédja*.
KERKVAAN, vt. *bandéra grédja, pandji-pandji mesdjid*.
KERKVADER, m. *aboe mesdjid*, Ar., *ajah grédja*, *bápa grédja*.
KERKVERGADERING, vt. *djoemát oeláma*, Ar.
 Eene algemeene —, *djoemát deláma jang demoem*.
KERKVOOGD, m. *djoeroe grédja*.
KERKVOOGDIJSCHAP, vt. *peparintáhan djoeroe grédja*.
KERKWEG, m. *djálán grédja*.
KERKWETTIG, b. n. *jang di halálkan grédja*.
KERKWETTIGHEID, vt. *kaloekoewan jang di halálkan grédja*.
KERKWIJDING, vt. *tafbis grédja*.
KERKZANG, m. psalm, *mazmoer*, Ar.
 —, *gezag*, *njanjian*.
KERMEN, o. w. *hereq, adoh, ketjap*.
 —, *zuchten, aloh, mengáloh*.
 —, een geluid als een fazant maken, *memoewá*.
KERMING, vt. *pengherékan, pengadóhan, pengalóhan*.
KERMIS, vt. *pásar táhon, ónan*.
 Naar de — gaan, *pergi ka-pásar táhon*.
KERN, vt. *korfel, bidji, boetir*.
 —, *merg van hout, ampoelor, poelor, tras, aris*, zie **HART**.
 —, *eetbaar gedeelte van de kokosnoot, simplah*.
 —, *edelste, wezenlijkste, oetaq*.
 De — van zijne rede, *oetaq perka-táunnja*.
KERN, vt. (karn), *tampat toemboeq ajer soesoe*.
KERNEMELEK, vt. *roban soesoe, ajer soesoe jang di toemboeq*.
KERNEMELKSBRIJ, m. *boeboer roban soesoe*.
KERNEN, b. w. *toemboeq ajer soesoe*.
KERNSCHOT, m. *penémbaq jang troes*.
KERNSTOK, m. *kájoe toemboeq roban soesoe*.
KERRIJ, vt. *kerri, apeí, goelei*.
 Eene bijzondere —soort, *pindang, klíjoe*.
KERSAVOND, m. *málam hári rája El-Meseh*.
KERSDAG, m. *hári rája El-Meseh, hári nawlid El-Meseh*.
KERSPEL, o. *moekim*.

KERSTENEN, b. w. zie **DOOPEN**.
KERSTUJD, m. *mása rája El-Meseh*.
KERSYERSCH, bijw. *bohároe, bároe*, L.
KERSWATER, o. een kruid, (*sisymbrium*), *sesoerí*.
KERSZANG, m. *njanjian mawlid Isa*.
KERVEN, b. w. *híris, menghíris, toerei, kelar, simbat, kóris, góris*.
 Visch —, *menghíris ikan, kalar ikan*.
 —, *fijn snijden of hakken, tjintjany*.
 Tabak —, *menghíris tambáko*.
 Eenen kerfstok —, *simbat, menjímbat*.
 Met een zwaard —, *menátaq dengan pedang*.
 Hout —, *simbat kájoe*.
 De huid —, *gáris koelit, toerei*.
 Het aangezigt —, *toerei moeka*.
KERVER, m. *jang menghíris*, enz., zie **KERVEN**.
KERVING, vt. *penghírisan, pentjintjangan, penetékan, penjimbátan, penggarisan, penoeréian*, zie **KERVEN**.
KESPEN, vt. *meerv. gáding-gáding*.
KETEL, m. *prioq, kettél*, verb.
 Rijst —, *prioq nást*.
 Langwerpige koperen —, *waarin de nást koekoes gekookt wordt, dangdang*.
KETELACHTIG, b. n. zie **KITTELACHTIG**.
KETELBOETER, m. *toekang prioq, toekang tampal prioq, toekang tumbal prioq*, L.
KETELEN, b. w. zie **KITTELEN**.
KETELLAPPER, m. zie **KETELBOETER**.
KETELSTREELLEN, b. w. zie **KITTELEN**.
KETELTJE, o. *prioq ketjil, kettél ketjil*.
 —, kop van eene amfoen- of tabaks-pijp, *tjoepaq*.
KETELTROM, vt. *gandang, gendang*.
 Kleine —, *nakára, nagára*.
 Groote —, die op bepaalde uren geslagen wordt, *nobat, nawbat, Perz., bedoeg*.
KETEN, vt. *ranté, rantei*.
 In —s sluiten, *ranteikan, merantei, tároh di ranté*, L.
 Eene — van bergen, *goenong-goenoengan*.
 —, *volgreeks, silsilat*, Ar.
 Eene silveren —, *rantei péraq*.
 De —en los maken, *mengoereikan rantei*.
 Met eene — binden, *mengikat dengan rantei*.
 De schalmen van eene —, *máta rantei, chalqah rantei*.
KETENEN, b. w. *ranteikan, merantei, meranteikan, tároh di ranté*, L.
 De harten door liefdebanden —, *mengoebong segalla háti dengan tált pengaséhan*.
 Geketend worden, *di rantékan*.
KETENING, vt. *parantéan, peranteian*.
KETENPOMP, vt. *pompa dengan róda dan ranté*, L., *hamboesan djantrá serta rantei*.
KETENSCHAKEL, vt. *máta ranté, chalqah*, Ar.
KETSEN, o. w. *latos, latoq*.

- , niet doorgaan, *tàda djádi, oeroeng & woeroeng, L.*
- KETSING**, vt. *pelatöan.*
- KETTER**, m. *modi, Ar., örang bid'at, chàradji, Ar.*, (hierdoor verstaan de Mohamedanen iemand, die van zijn geloof aan den koran afwijkt).
- s, scheurmakers, *ahloe'l-bid'at, Ar., ràjid, Ar.*
- KETTERIJ**, vt. *bid'at, Ar., pekardjään bid'at.*
- KETTERING**, vt. *tasabboes, Ar.*
- KETTING**, m. *ranté, zie KETEN.*
- , scheerdraad, schering bij het weven, *langsín, longson.*
- KETTINGJE**, o. *ranté ketjil.*
- KETTINGOGEL**, m. *pelor ranté.*
- KETTINGMAAT**, vt. *oekoeran dengan ranté.*
- KETTINGSPIL**, vt. *djantrá ranté, róda ranté.*
- KEU**, vt. (ond. w.) *kájoe májin bóla.*
- KEU**, vt. *bábi ketjil, nángt.*
- KEUKEN**, vt. *dápor, tempat tánaq, tempat másaq makánan, mathbach, Ar.*
- De — bezorgen, *djága dápor.*
- De koude —, *makánan jang dingin, makánan bákal di djálan.*
- KEUKENDEUR**, vt. *pintoe dápor.*
- KEUKENGEREDSCHAAP**, o. *prábot dápor, serba dápor.*
- KEUKENJONGEN**, m. *boedaq djoeroes dápor, boedjang kokkt, L.*
- KEUKENKLOUWER**, m. *janhen, örang tjoe-par.*
- KEUKENMEESTER**, m. *kapála dápor.*
- KEUKENTJE**, o. *dápor ketjil.*
- KEUKENWERK**, o. *pekardjään di dápor.*
- KEUKENZUUR**, o. *atjar.*
- KEUR**, vt. *keus, piléhan, soeka.*
- waar men wonen wil, *piléhan tempat kadíman, (kadoedoekan).*
- Dat staat ter mijner —, *ítöe melajinkan sahája poenja soeka.*
- , het edelste, beste, *jang lebeh bájiq, jang páling bájiq.*
- Ik geef u de —, *hoekoem dálam tang-anmos.*
- , stempel, *tjap, tanda oedjt.*
- , wet, voorschrift, *oendang-oendang, soerat peratoeran, soerat parintah.*
- Lands —, *denda negära.*
- KEURBENDE**, vt. *pasoekan tsoldádoe jang di piléh.*
- KEURDER**, m. *toetsér, pengoeđjt, örang jang mengoeđjt.*
- KEUREN**, b. w. onderzoeken, *pariksa, tjóba, tjóba-t.*
- Goud —, *mengoeđjt amas, (mas.)*
- Een boek —, *beoordeelen, pariksa qadarnja kitáb.*
- Een paard voor den wedloop — (vergelijken,) *tandang, Jav.*
- KEURGEWIGT**, o. *bátöe tímáangan jang tsah, (jang djádi tjont).*
- KEURIG**, b. n. *indah-indah, bágoes sakáli, L.*
- , moeijelijk te vinden, te voldoen, *soekar di tjahárt, soekar memadákan, soekar menjoekákan.*
- , bijw. *indah-indah, bágoes sakáli.*
- KEURIGHEID**, vt. *perasáan jang háloes.*
- KEURIGLIJK**, bijw. zie **KEURIG**, bijw.
- KEURING**, vt. *pemariksáan, kapariksáan.*
- , toetsing, *pengoeđjüan, pentjobáan.*
- KEURKAMER**, vt. *tampat (bilig) pengoeđjian.*
- KEURKUNST**, vt. *ilmoe mengoeđjt, pengatahoewan mengoeđjt.*
- KEURLIJK**, b. n. *indah-indah, bágoes, L., élog.*
- KEURLIJKHEID**, vt. *prí jang indah-indah, kabagoesan, L., ka-élok-an.*
- KEURLING**, m. *tsoldádoe pasoeakan jang di piléh.*
- KEURMEESTER**, m. *djoeroe mengoeđjt, kapála mengoeđjt, pengoeđjt.*
- KEURS**, vt. *keurslijft, koetang, tjoeik.*
- KEURSTEEN**, m. *bátöe oedjian.*
- KEURTEEKEN**, o. *tjap oedjian, tanda oedjt.*
- KEURTIN**, o. *proeftin, timah jang di oedjt.*
- KEURZAAD**, o. *bíbit jang di piléh, bidjibidjian jang di piléh.*
- KEUS**, vt. *piléhan, chíjár, Ar.*
- Eene — doen, *piléh, memiléh.*
- Holden, die bij — genomen worden, *hoeloebalang jang piléhan, S. R. 129.*
- KEUTEL**, vt. *boetir táht.*
- KEUVELAAR**, m. *örang jang soeka mengömong-ömong.*
- KEUVELEN**, o. w. *mengömong-ömong, berbantjang.*
- Aardig —, *djandon.*
- KEUZELEN**, o. w. *mengömong-ömong dengan memboedjoq.*
- KEVEL**, m. *goest jang tíada bergigt, goest dówang, L.*
- KEVER**, m. *légé, tangkáda.*
- , die het rijstgewas vernielt, *wálang sangid.*
- KEVIE**, vt. zie **KOOI**.
- KEVIS**, vt. *goendig.*
- KIB**, vt. *boentoet boeboe.*
- KIBBELAAR**, m. *toekang tjeréwét.*
- KIBBELEN**, o. w. *tjeréwét, berbantah.*
- KIBBELIG**, b. n. *soeka tjeréwét, soeka berbantah.*
- KID**, vt. *kidde, koeda ketjil.*
- KIDSEN**, b. w. *samboerkan.*
- , o. w. *bersamboeran.*
- KIEKEN**, o. *ánaq djam, dídik.*
- van eenen eend, *ánaq itiq, ánaq bébéq, Jav.*
- KIEKENDIEF**, m. *wouw, hálang, oeloeng-oeloeng & hoeloeng-hoeloeng, L., alap, baghatz, Ar.*
- KIEL**, m. *keg, bádjí.*
- KIEL**, m. *bádjoe longgar.*
- KIEL**, vt. *kielbalk, boewája-boewája, rindang.*

De — leggen, *letaqkan rindang*.
 —, schip, *kapal*.
 Eene vloot van dertig — en, *angkâtan lâwoet jang tiga poeloh boewah kapal bânjaqnja*.
 De — van een dak, *prâhan*.
 KIELEN, b. w. (eenschip), *singitkan kapal*.
 KIELHALEN, b. w, *tarâto*, (in het Port. *tratos de polê*.)
 KIELING, vr. *pekarâdjâan singitkan kapal*.
 —, de plaats om te kielen, *kalângan*.
 KIELROL, vr. om een vaartuig voort te rollen, *kâlâng boelat*.
 KIELSTUT, m. *toendjang prâhoe jang di singitkan*.
 KIELWATER, o. zog, *ajer bakas djâlannja prâhoe, ajer aloeran prâhoe*.
 KIEM, vr. *poetjoq, toemboehan jang bahâroe kaloewar*.
 KIEMEN, o. w. *toemboeh, bahâroe kaloewar*.
 KIEMING, vr. *toemboehan*.
 KIES, vr. *gigt garham*.
 KIESBAAR, b. n. *jang dâpat di pileh*.
 KIESCH, b. n. *sópan, santon*.
 —, moeilijik te voldoen, *soesah di padâkan*.
 —, naauwkeurig, bijw. *dengan saqsa-mânja*.
 —, net, *tjantik*.
 KIESCHHEID, vr. *prt sópan, enz. zie KIESCH*.
 KIESKAAUWEN, o. w. *mâkan perlâhan-lâhan, (plan-plan,) koelom*.
 KIESPIJN, vr. *sâkit gigt garham, sâkit gigt*.
 KIEUW, vr. *hisang, isang, goedâbir*.
 KIEZEN, b. w. *pileh, memileh*.
 Nu valt er niet te —, *sakârang tiâda dâpat di pileh*.
 Gekozen worden, *di pileh*.
 Gekozen, *terpileh*.
 Gekozen, uitgelezen, *pilehan*.
 Gekozone helden, *hoelobâlâng jang pilehan*.
 De vlugt —, *membâwa diri, lârt, mínggat, L.*
 Zee —, *berlâjar ka-lâwoet rambang, melawoeti*.
 KIEZENTREKKER, m. *toekang mentjâboet gigt, pentjâboet gigt*.
 —, werktuig, *prâbot mentjâboet gigt*.
 KIEZING, vr. *pemilêhan, pilehan, ichtisâr, Ar.*
 KIJF, vr. *geschil, perbantâhan, tjidrâ*.
 Dat is buiten —, *itoe soedah tantoe*.
 KIJFACHTIG, b. n. *soeka berbantah, soeka tjeréwét*.
 KIJK, m. *têngoq*.
 Slechts om een — je gaan, *pigi têngoq sâdja, L.*
 Te — zetten, *kassé lihat, L., târoh béjar órang lihat, baperlihatkan*.
 KIJKDAG, m. *hârt têngoq, hârt teboeka, L.*
 KIJKEN, o. w. *têngoq pandang*.

Naar de chinesche komedie —, *têngoq wâjang tjíwa*.
 Met aandacht naar iets —, *mengâmat-amâti*.
 Ik zal eens —, *nanti sahâja lihat*.
 KIJKER, m. *aanschouwer, órang jang têngoq*.
 —, *verrekijker, trópong, kékér, verb.*
 KIJKGAT, o. *nâtang*.
 KIJKTOREN, m. *martjoé*.
 —, wachttoreen, versterkte —, *bângon-bangoenan*.
 —, opperkamer op een paleis, *andjong, S. A. M. 23*.
 KIJKVENSTER, o. *nâtang, djandêla*.
 KIJT, vr. *telór íkan, zie KUIT*.
 KIJVAADJE, vr. zie *KIJVBERIJ*.
 KIJVEN, o. w. *gégér, gígér, tangkar*.
 KIJVER, m. *órang gégér*.
 KIKHALZEN, o. w. *hampir tjekêg lehér sabab gegâras, L.*
 KIKKEN, o. w. *berboenji*.
 Niet durven —, *tiâda brânt berboenji*.
 Van iets niet durven —, *tiâda brânt seboetkan soewâtoe perkâra, tiâda brânt bitjâra derri bârang perkâra*.
 KIKKER, m. zie *KIKVORSCH*.
 KIKVORSCH, m. *kódoq, kâtaq, lantja*.
 Een vergiftige —, *kâtaq bisa*.
 KIKVORSCHENBILLETJES. o. meerv. *pâha kódoq*.
 KIKVORSCHENPOEL, m. *râwah kódoq*.
 KIL, vr. *ankerplaats, diepte bij het strand, pâloh*.
 —, bed eener rivier, *paloengan soengei, zie BED*.
 KIL, vr. *kadinginan*.
 —, b. n. *koud, dingin, sedjoq*.
 KILHEID, vr. *kadinginan, kasedjókân, bo-roedat, Ar.*
 KILKOUDE, b. n. zie *KILLIG*.
 KILLIG, b. n. *gometar derri kadinginan*.
 KIM, vr. *gezigteinder, tept lântit, boelat doenjâ*.
 De zon verrijst aan de —, *mata-hâri terbit, mata-hâri nâjiq ka-tept lântit*.
 De zon duikt ter — men, *mata-hâri mâsoq*.
 — van gistende dranken, *mawngan*.
 KIMDUIKING, vr. *toeroenan tept lântit*.
 KIMMELOOS, b. n. *tiâda berbâst, L., tiâda basinja, tiâda berlâpoe*.
 KIN, vr. *dâgoe, djangoet, L., ook Jav.*
 KINA, vr. *obat kina, Eur.*
 KINAZOUT, o. *gâram kina*.
 KIND, o. *ânaq, poetrâ, Hoft., ânaqda, Hoft., anakanda, Hoft., walad, Ar.*
 Een echt —, *ânaq kalâl, ânaq kâwin*.
 Een onecht —, *ânaq harâm, ânaq kandaq*.
 Een onecht — bij eene hoer, *ânaq soendal, ânaq gampang, ânaq kintjyng, hâram zâdah, Ar.*
 Een doodgeboren —, *kabalângan*.

- Een aangenomen —, *ánaq angkat, ánaq piára*.
- Een — van eene slavin, in huis geboren, *ánaq mas*.
- Een konings—, *poetrá, ánaq rádjá*.
- Een gespeend —, *ánaq persoeson*.
- Het — des menschen, *ánaq mánoesja, poetrá mánoesja*.
- Eerstgeboren —, *ánaq soelong, ánaq pembárap, L.*
- Middelste —, *ánaq tengah*.
- Laatstgeboren —, *ánaq bongsoe, ánaq pemboentoet, L.*
- Een —, dat van vaders en moederszijde van hetzelfde volk afstamt, *ánaq sa-máta-máta*.
- Het — (de telg) Zijner Majesteit, *ánaq-da baginda*.
- Hij is nog een —, *ia-poon lági kánaq-kánaq*.
- Een kinds—, *ánaq tjoetjoe*.
- Eenig —, *ánaq toenggál*.
- Een — van onvermengd ras, *ánaq sa-máta-máta*.
- Een stief—, *ánaq tíri*.
- Zusters—, *ánaq sánaq, ánaq soedára parampoewan*.
- Een opgeschoten —, jongen, *boedaq*.
- eren, *kánaq-kánaq, awlâd, Ar.* (De Maleijers noemen dikwerf de onderdeelen van iets „kinderen,” dus: „de kinderen van eenen ladder, *ánaq tangga*, voor: sporten; de kinderen der hand, (de vingeren), *ánaq tángan*, enz.)
- eren baren, *beránaq*.
- eren gewinnen, *peránaqkan*.
- Een zeer schoon —, *ánaq jang terláloe moeleg roepánja*.
- eren, familie, *ijál, Ar., ánaq-ánaq*.
- KINDERACHTIG, b. n. *sa-prí kánaq kánaq, kaai (kája) ánaq ketjil, L.*
- , nietig, ijdel, *sia-sia, tjoemah-tjoemah*.
- KINDERACHTIGHEID, vr. *kalakoewan kánaq-kánaq*.
- KINDERBAREN, o. w. zie KINDEREN.
- KINDERBED, o. *tampat tidor ánaq*.
- , zie KRAAMBED.
- KINDERBEL, vr. *keleningan*.
- KINDERBEUL, m. en vr. *orang jang soeka poekol pantat ánaq*.
- KINDERDOOP, m. *permandian ánaq, zie DOOP*.
- KINDEREN, o. w. *beránaq, berpoetrá, Hofst., bersálin*.
- KINDERENDIEF, m. *pentjoert ánaq*.
- KINDERGELD, o. *belandja piára ánaq*.
- KINDERGOED, o. *kájin ánaq ketjil, lampin*.
- KINDERHEMD, o. *kamédja ánaq*.
- KINDERHOOP, m. *bánjaq kánaq-kánaq jang nákal*.
- KINDERHUIS, o. weeshuis, *roemah piátloe, roemah miskin, L., roemah ánaq jâttin*.
- KINDERJAREN, o. meerv. *mása kamoedâan, mása kánaq-kánaq*.
- KINDERKAMER, vr. *kámar kánaq-kánaq*.
- KINDERKONING, m. schoolmeester, *rádja kánaq-kánaq, goeroe, pengádjár*.
- KINDERKOST, m. *makánan ánaq*.
- KINDERLEER, vr. *pengadjáran kánaq-kánaq*.
- KINDERLIJK, b. n. *ánaq*, —e liefde, *pengasehan ánaq*.
- KINDERLOOS, b. n. *tiáda poenja ánaq, tiáda beránaq, boeloes*.
- KINDERLOOSHEID, vr. *hál orang boeloes*.
- KINDERLUREN, vr. meerv. *lampin, kájin lampin*.
- KINDERMAAL, o. (bij de besnijdenis), *aqiqat, Ar., eig. praeputium infantis*.
- , onthaal van kinderen, *perdjamoewan kánaq-kánaq*.
- KINDERMEESTER, m. *goeroe kánaq-kánaq*.
- KINDERMEID, vr. bij de vorsten, *dájany perwára*.
- , bij minderen, *báboe, Jav., hambu parampoewan jang djága kánaq-kánaq*.
- KINDERMOLENTJE, o. *kitiran ketjil*.
- KINDERMOORD, m. *pemboenohan ánaq*.
- KINDERMOORDER, m. kindermoordster, *orang jang memboenoh ánaq*.
- KINDERPAP, vr. *boeboer*.
- KINDERPOKJES, o. meerv. *tjátjar, katoemboehan, pitikan*.
- KINDERPOP, vr. *bónéka*.
- KINDERPRAAT, m. *bitjára kánaq-kánaq, L., ánaq poenja káta, perkatáan kánaq-kánaq*.
- KINDERRIJK, b. n. *jang áda bánjaq ánaq-ánaq*.
- KINDERSCHOEN, m. *sapátloe ánaq*.
- KINDERSCHOOL, vr. *tampat mengádjé, lan-gar, Perz., sakóla, verb.*
- KINDERSPEELGOED, o. *serba permajinan ánaq, bárang pemajinan ánaq, djinggé, Ch.*
- KINDERSPEL, o. *permajinan ánaq*.
- KINDERSPROOKJE, o. *tjaritra (tjarita) kánaq-kánaq*.
- KINDERTROMMELTJE, o. *tamboerijntje, rabána ketjil*.
- KINDERTUCHT, vr. *sjiksa ánaq*.
- KINDERVRIEND, m. *tsóhbat kánaq-kánaq*.
- KINDERZIEKTE, vr. *tjátjar, toemboehan*.
- KINDJE, o. *ánaq ketjil*.
- KINDSBEEN, o. in: van — af, *derri paadda ketjil, derri paadda mása moeda, derri tempo mást ánaq*.
- KINDSCH, b. n. *ingah-ingah, ngángoet*.
- , (oud en suf), *pékon*.
- Nu is de sultan oud en —, *sakárang toewan solthán toewallah dan ingah-ingah-lah*.
- KINDSCHAP, o. *pangkat ánaq, prí hál ánaq*.
- KINDSCHHEID, vr. jeugd, *kamoedâan, mása moeda*.
- , het suffen, *kalakoewan orang ingah-ingah*.

KINDSDEEL, o. *bahagian possaka anaq, anaq poenja bahagian possaka.*

KINDSGEDEELTE, vr. wettig deel, legetime portie, *anaq poenja bahagian jang kalâl.*

KINDSKIND, o. *tjoetjoe.*

Vorstelijk —, *tjoetjoenda, Hoft.*

Achter —, *tjitji, anaq boejoet.*

Vorstelijk —, *tjitjinda.*

Achterkinds kinds —, *pijot.*

KINIJZER, o. zie KINKETTING.

KINK, vr. *tepoetar.*

Er is eene — in het touw, *itoe tâk ada tepoetar.*

—, *hapering, sangkoetan, bârang kasangkoetan.*

KINKEL, m. *orang bôdoq, orang gobloq, L., orang tjâboel.*

KINKELACHTIG, b. n. *bôdoq, gobloq, L., tjâboel.*

KINKETTING, vr. *ranté kâkang, ranté tôm.*

KINKHOEST, m. *sakit batoq jang amat sângat.*

KINKHOREN, m. *kinkhoorn, bia trompêt, kitjoe, (bacanum,) kalamboewi.*

Kleine —, *kitjaw, kâwar.*

Middelbare —, *kalamboewi.*

Groote —, *godang, zie verder op: SCHELP.*

KINNEBAK, vr. *râhang, toelang râhang.*

KINNEBAKSHAM, vr. *râhang bâbi.*

KINNEBAKSLAG, m. *tampeling, tampar.*

KINNEBAKSLAGADER, vr. *oerat râhang.*

KINNETJE, o. *sa-per-ampat tông, sa-prâpat tông, L.*

KIP, vr. *âjam, âjam betina, âjam param-poewan.*

Japansche —pen, *âjam tjamâra, âjam djapon.*

—, zie *KEEP.*

—, zie *KNIP.*

— ik heb je! *kena! kunna!*

KIPPEN, b. w. *menetas telôr.*

—, *uitkippen, pileh, memileh.*

—, *vangen, tangkap, mendjirat.*

KIPPENHOK, o. *kandang âjam, koerongan âjam.*

KIPPIG, b. n. *mâta âjam.*

KIPSEL, o. *broed, pengarâman.*

KIRREN, o. w. *koekeroeboe, ngoekoe.*

KIRRING, vr. *boenji koekeroeboe.*

KIST, vr. *pett, tarôhan.*

Eene — met pooten, ook eene dood—, *long.*

Eene wijn—, *kas anggoer.*

KISTDEKSEL, o. *toetoeapan pett.*

KISTEN, b. w. *târoh di dâlam pett.*

Een lijk —, *târoh orang mâti di dâlam pett, târoh majiti di dâlam long.*

KISTENMAKER, m. *toekang pett.*

KISTENPAND, o. *bârang gadéan jang di simpan di dâlam pett.*

KISTER, m. *orang jang mâsoqkan di dâlam pett.*

KISTJE, o. *pett ketjil, tarôhan, kôtaq.*

Een biezien of matten —, *toetombo.*

KISTING, vr. *petarôhan di dâlam pett.*

KISTVISCH, m. (klein en schadelijk), *ikan pett.*

KIT, vr. *gindi besaar, boejoeng besaar.*

—, *kroeg, kadei (wârong, L.) orang djoewal sôpi, (araq, toewag).*

Eene — vullen met water, *meng-isi gindi besaar dengan ajer.*

—, m. *amfioenkit, pemadâtan.*

KITSEN, b. w. een vuursteen, *poekol batoe api.*

KITTEBROER, m. *pemâboq.*

KITTELAAR, m. *persoon, orang jang galitiq, orang jang kitiq, L.*

—, (clitoris), *kalintit.*

KITTELACHTIG, b. n. zie *KITTELIQ.*

KITTELEN, b. w. *galitiq, kitiq, L., geli-geli.*

—, *streelen, boedjoq, memboedjoq.*

Zich met eene ijdele verwachting —, *memboedjoq diri dengan pengharâpan jang sia-sia.*

KITTELIQ, b. n. *kagelian.*

KITTELING, vr. *galitiq, kitiq, L.*

—, *vleijerij, pemboedjoekan.*

KITTELOORIG, b. n. *prang-proes, brangâsan, verb. Jav., lakas mârah.*

KITTELOORIGHEID, vr. *parângt jang prang-proes.*

KITTELONGIG, b. n. *jang brânt menjâhoet.*

KITTIG, b. n. *tjantig.*

KLAAGACHTIG, b. n. *moerong, jang soeka merâtap.*

KLAAGHUIS, o. *roemah orang berdoeka tjita, roemah perkaboengan.*

KLAAGLIED, o. *bidji râtap, bidji sâbaq, nodbat, Ar.*

—eren opzeggen ter eere van afgestorvenen, *berbidji sâbaq.*

KLAAGPSALM, m. *mazmoer tôbat.*

KLAAGREDE, vr. *peratâpan, chothbat akan merâtap.*

KLAAGRIET, o. *bamboes waarin de wind speelt, boeloh perrindoe.*

KLAAGSCHRIFT, o. *soerat perâtap.*

KLAAGSTEM, vr. *soewâra orang râtap, (orang mengâdch).*

KLAAGTOON, m. *boenji râtap, râtap.*

En de —en der nimfen (klonken) als azende hommels, *makka râtap segalla bidj âdâri seperti koembang menjerrei.*

KLAAGVROUW, vr. *orang parampoewan jang di oepâht akan menângs.*

KLAAR, b. n. *doorschijnend, hening, bening, L., djerneh, tsah, tâdjam.*

—, *rein, onbezoedeld, thâhâr, Ar.*

— als kristal, *hening seperti habloer. (baloer, Perz.).*

— water, *ajer bening, L., ajer hening, ujer djerneh.*

—, *zuiver, tsafi-j, Ar.*

—, helder, van de lucht en van licht, *tarang, trang, L., tjawátja.*

Klare lucht, *lángit tjawátja, lángit t ang.*
Zoo — als het daglicht, *thlâhir seperti siang hâri.*

—, duidelijk, *njâta, thlâhir, Ar., tēla, Jav., adja, Ar.*

—, gereed, *sadia, langkap.*

— maken, *siap, bêkin sadia, L.*

Het eten is —, *makânan soedah sadia.*

Het schip is —, *kapal soedah langkap.*

—, helder voor het gehoor, *njâring.*

Eene klare stem, *soewâra jang njâring.*

—, degelijk, *geldig, tsaf, Ar.*

Een — bewijs, *dalil jang tsaf.*

Een — gezigt, *mâta tâdjam, mâta trang.*

— maken, *bêkin sadia, sadâkan.*

Voor eenen zee- of landtocht — maken, *langkap, melangkapkan.*

KLAARACHTIG, b. n. *hening djoega, bening djoega, L., bening sedikit.*

KLAARBLIJKELIJK, b. n. *njâta, tarang, trang, wadli, Ar., thlâhir, Ar., loewas.*

Het is — bewezen, *soedah trang dengar njatânja.*

—, bijw. *dengan trang, atas prt jang njâta.*

KLAARBLIJKELIJKHEID, vt. *kanjatâan, prt jang thlâhir, katrangan, kaloewâsan, istihlâh, Ar., istizhâr, Ar.*

KLAARHEID, vt. doorschijnendheid, *prt jang djerne, (bening, L., hening).*

—, juistheid, *prt jang tsah, kabetoelan.*

De — van een gezegde, *kabetoelan perkataân.*

— eener schrijfwijze, *boenji soerat jang tarang, tjâra karangan soerat jang trang.*

KLAARLIJK, bijw. zie **KLAARBLIJKELIJK**.

KLAARMAKER, m. *orang jang menjediakan, (melangkap).*

KLAARSCHIJNEND, b. n. schitterend, *gomirlâpan, kiloe.*

Eene — ster, *bintang jang gomirlâpan roepânja.*

KLAARZIEND, b. n. *mâta tâdjam, mâta trang.*

Fig., — van geest, *âgal boedi jang trang.*

KLAUW, m. van viervoetige dieren, *koekoe binatang jang sirâtan.*

Al wat onder de beesten den — verdeelt en de kloof der — en in tweeën klieft en herkaauwt, dat zult gij eten, *sasoewâtoe derri paadda segalla binatang jang berblah koekoerja dan jang sirâtan koekoerja blah doewa dan jang mâmah bêjag itoe makka kâmoe beroléh mâkan dia.*

— eener geit, *koekoe kambing.*

Het onderste van eenen — eens buffels, *tâpaq kâki karbau.*

Scherpe —, van vogels, roofdieren, enz., *târang, koekoe tâdjam.*

Van — en voorzien, *berkoekoe, bertarang.*

Met de — en grijpen, zoo als roofvogels, *sambar, menjambar.*

Met de — en vechten, zoo als roofvogels, *bersambaran.*

— van eene hen of eend, *tjâkar, koekoe.*

Een roofvogel, die zijnen roof met de — en vasthoudt, *anggas jang menjambar raboetan, (reboetan).*

—, ankerhand, *tangan sawh.*

—, klouw, *penggarôkan.*

KLAAUWEN, b. w. met de nagels, *gâroq, gâroe.*

—, zoo als roofvogels, *tjâkar, mentjâkar, (van menschen met verachting).*

Het hoofd —, *gâroq kapala.*

KLAAUWENVORMIG, b. n. *saroepa koekoe jang bersirâtan.*

KLAAUWHAMER, m. *pemoekol (martil) jang bersirâtan.*

KLAAUWIER, m. en o. *gâjit pâkoe.*

— van eene piano, *pemoekol.*

—, spoel van een spinnewiel, *toeraq, tarompong.*

KLAAUWIERSNAAR, vt. *kâwat piâno, tâlis piâno.*

KLAD, vt. smet, vuiligheid, *kôtor, L., tjöring, moeting, nedjis, tjamar.*

—, vlek, vlak, *nôda, L.*

—, blaam, *tjelâ.*

Eene — aanwrijven, *mentjelâkan.*

—, eerste opstel, *rantjana soerat, rêrangan, L., oek Jav., tjonto soerat.*

Er is de — in, *itoe soedah méwat.*

—, morsig wijf, *lonté, L.*

Iemand bij de — den krijgen, *tangkap orang.*

KLADBOEK, o. *boek tékunnan, L.,* verb. van aantekeningsboek.

KLADDEBOTER, vt. *mantéga jang di tjampor, minjaq sâpt jang di tjampor.*

—, vuil vrouwenschik, *lonté, L.*

KLADDEN, b. en o. w. *bêkin kôtor, L., mendedjiskan, mentjamarkan, mentjöring.*

—, doormengen, *tjampor, hoelam, pâloe.*

In een boek —, *krabbelen, toelis berkoesoet-koesoet, gôrês-gôrês, I.*

—, in den handel, *méwatan, djoewa! di bawah harga.*

KLADDER, m. zie **KLADSCHRIJVER** en **KLADSCHILDER**.

KLADDERIG, b. n. *kôtor, nedjis, tjamar, rêbek, L.*

KLADDERIJ, vt. *pekardjâan jang kôtor, pentjamâran.*

—, slecht schrift of schilderwerk, *toelisan jang koesoet-koesoet, (gôrês-gôrês, L.)*

KLADDIG, b. n. zie **KLADDERIG**.

KLADDIGHEID, vt. *katjamâran, bârang kôtor, bârang jang nedjis.*

KLADPAPIER, o. *qarthas.*

KLADSCHILDER, m. *toekang gambar jang gôrês-gôrês, toekang tjat.*

KLADSCHILDEREN, b. w. *toelis gambar berkoesoet-koesoet.*

KLADSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis berkoesoet-koesoet, (gôrês-gôrês).*

KLADSCHULD, vt. *hoetang hâl roemah tangga*.
 KLAGE, vt. *dawa*, Ar., *pengadoewan*.
 KLAGELIJK, b. n. droefgeestig, moeram, moerong.
 — geluid, *boenji perrindoe*.
 — voorkomen, *moeka moeram*.
 KLAGEN, b. en c. w. klaagtoonen slaken, *râtap, merâtap, âdoh*.
 —, in den zin van aanklagen, *toedoh, âdoe*.
 —, mededeelen, *mengâtakan, bilang*, L.
 KLAGEND, b. n. *jang merâtap*, zie KLAGEN.
 KLAGER, m. *orang jang merâtap*, zie KLAGE.
 KLAGING, vt. *perâtap, pengadôhan, toedôhan*.
 KLAGT, vt. de zaak, waarover men klaagt, *hâl dawa, hâl toedôhan, bijâra, perkâra*.
 —, door pijn of ziekte geslaakt, *tjemâti*.
 —en inbrengen, *mendawa*.
 In —en uitbarsten, *berbidji sâbaq*.
 KLAGTIG, b. n. zie KLAGELIJK.
 KLAK, vt. vlak, *nâda, tjamar*.
 KLAKKELOOS, b. n. *koenjong-koenjong, sa-koenjong-koenjong*.
 KLAKKEN, b. w. *békin kôtor, tjamarkan, nedjiskan*.
 —, o. w. *djâdi kôtor, di nedjiskan, di tjamarkan*.
 KLAM, b. n. *langas, bâsah sedikit*.
 — maken, *langaskan*.
 —me stoffen, *kâjin langas, kâjin jang bâsah sedikit*.
 — van zweet, *lingkir, belingkir, bâsah kringat*, L.
 KLAMACHTIG, b. n. *bâsah sedikit*.
 KLAMHEID, vt. *prt jang langas*.
 KLAM-IJZER, o. breeuwijzer, *poengsoeng madjoem*.
 KLAMP, m. *pemegângan, kôkot*.
 —, om eenen mast vast te zetten, *toekoh*.
 —, voetstuk, *gâlang*.
 KLAMPEN, b. w. *mengoebong dengan kôkot*.
 —, zie AANKLAMPEN.
 —, opstapelen, *tamboen, menamboen*.
 —, o. w. sterk kleven, *melekat, meling-kêt*, L.
 KLANK, m. *boenji, bahâna*.
 — eener klok, *boenji gînta, boenji lô-tjéng*, L.
 De — der trom, *bahanânja gendarang*.
 KLANKBORD, o. *pâpan di atas mimbar di dâlam grédja*.
 KLANKDOODER, m. *djazam, eig. djazm*, Ar.
 KLANKELOOS, b. n. *tiûda berboenji*.
 KLANKMAAT, vt. *sjarth boenji*.
 —, dichtmaat, *qâfiat*, Ar.
 KLANKNABOOTSEND, b. n. *toeroet boenji*.
 KLANKTEEKEN, o. *bâris*.
 — boven de letter, *bâris di atas, fat-hat, fatka*, Ar.
 — onder de letter, *bâris di bawah, kesr*, Ar., eig. *kesrat, kesra*.

— boven, vóór de letter, *bâris di ha-dâpan, dlammah*, Ar.
 De koran wordt met —s geschreven, *makka qor-ân itoe di soeratkan dengan bâris*.
 KLAP, m. en vt. slag in de handen, *tâpoq, tâpoq tângan*.
 — op de wang, *tampéling*, L., *tampar*.
 Vaardig in het uitdeelen van —pen, *klang*.
 Twee vliegen in eenen — slaan, *ber-lâba ganda*.
 —, zotte —, *pelitâran*.
 Zotte — slaan — belitar, *balitar*.
 Met de — loopen, *mînta-mînta*.
 Op de — loopen, *menginding, meng-ginding*,
 KLAPACHTIG, b. n. *tjoera hâti, soeka belitar, soeka mengômong-ômong*.
 KLAPGELD, o. *oepah kummit, oepah orang djâga paadda mâlam, oepah pengâwal negri*.
 KLAPHOUT, o. *kâjoe soempei*.
 KLAPLOOPER, m. *orang jang menginding, (mengginding)*.
 KLAPNOOT, vt. zie KLAPERNOOT.
 KLAPNOTENBOOM, m. zie KLAPPERBOOM.
 KLAPOOR, o. *sâkit kalandjâran*.
 KLAPPEI, vt. *parampoewan jang belitar (tjoera)*.
 KLAPPELJEN, o. w. *litar, belitar, balitar*, L.
 KLAPPEN, o. en b. w. klappend geluid maken, *latos, letos*.
 In de handen —, *bertâpoq tângan*.
 En de hofjuffers klaptten allen in de handen, *makka dâjang-dâjang sakaliannja poon bertâpoq-tâpoq*. S. R. 67.
 Met de zweep —, *berboenji tjamboq*.
 —, praten, *tjoera*, (zoo als sommige vogels).
 —, snappen, babbelen, *litar, belitar, balitar*, L.
 —, overbrengen, klikken, *salangkar, bilang*, L., *tjoelong*.
 —, belijden, *mengâkoe*.
 KLAPPER, m. snapper, *orang jang melitar, (belitar, balitar, L.), orang moelot gang-goe*.
 —, voetzoekertje, *petâsan ketjil*.
 —, zekere vogel, *manoek tahaw*.
 KLAPPERBOOM, m. kokosboom, *pohon njior, pohon kalâpa*, L., zie KOKOSBOOM.
 KLAPPEREN, o. w. *galâtoq, gelôtoq*, L., *geloteg, galetoq*.
 De tanden — mij, *makka gigikoe meng-galâtoq*.
 —, zoo als de zeilen bij het door den wind gaan, *romboq*.
 KLAPPERING, vt. der tanden, *gelâtoq gigi*.
 KLAPPERLIEDEN, m. meerv. *segalla orang kummit*, L., zie KLAPPERMAN.
 KLAPPERMAN, m. *orang kummit*, L., *orang djâga paadda mâlam*.

KLAPPERNIJ, vt. *toetoeran, bantjang-bantjang, pelitâran.*

KLAPPERNOOT, vt. zie **KOKOSNOOT**.

KLAPPEROLIE, vt. zie **KOKOSOLIE**.

KLAPPERROOS, vt. zie **KLAPROOS**.

KLAPPERTANDEN, o. w. *gulâtoq, gamalâtoq, menggulâtoq gigi, galiyi.*

KLAPPERTJE, o. boekje om te vergelijken, *soerat tékunnan, L., soerat pëmbandingan.*

KLAPROOS, vt. *kijfoene-sik, Jap.*

KLAPSPAAN, m. en vt. die niets geheim kan houden, *orang sulangkar, orang jang memboeka rahsia orang.*

KLAPWAKER, m. zie **KLAPPERMAN**.

KLAPWIEKEN, o. w. *tâpiskan, mengapa-sjap, mengireikan sjap, mengibasjap, mengipah.*

—, gelijk een haan, *bariq-bariq.*

KLAREN, b. w. zuiveren, reinigen, *membri-sihkan.*

—, raffineren, *ningkan, tjertiakan.*

Suiker —, *ningkan goela, membrisihka goela.*

Wijn —, *ningkan ajer anggor.*

—, in orde brengen, *békin betoel, mem-betoelkan, mengardjâkan.*

Eene plaats —, *tjartiakan tempat.*

Een anker —, *sadiakan sawh, (djangkar, L.)*

—, zie **ONTGINNEN**.

KLARIGHEID, vt. toerusting, *kalangkâpan, penjediâân.*

KLARING, vt. *pembrisihan.*

KLASSE, vt. *pankat.*

Eerste —, *pankat jang pertama.*

KLASSEN, o. w. zie **KLETSEN**.

KLATER, vt. zie **RATEL**.

KLATEREN, o. w. *gamarantjang, gamarâtaq, kamartaq, diring.*

Het —end geluid der wapens, *boenji gamarantjang sinudjâta.*

Het —, (kleppen) van den hofslag, *gartaq.*

KLATERGOUD, o. *mâs prâda, dâwon baddia mâs, gegetar.*

KLATERING, o. *boenji gamarantjang, boenji gamarataq.*

KLATS, tusschenw. zie **KLETS**.

KLAUTERAAR, m. *orang pandjat, orang mandjat.*

KLATEREN, o. w. *pandjat, mandjat, memandjat.*

Tegen eenen kokosboom op—, *pandjat pohon kalâpa.*

KLAVAATSHAMER, m. zie **KALEFATERHAMER**.

KLAVECIM, vt. (ond. w.) *piâno*, Eur.

Inlandsch —, *tjarâtjaq.*

KLAVIERSPELER, m. *orang majin piâno.*

KLEED, o. *pekâjin, pakejan, L., pekein, L.*

Een boven—, *bâdjoe, kâpan.*

Een fluweelen —, *bâdjoe beloedroe*, zie **FLUWEEL**.

Een — als een zak, dat de chinesche vrouwen achter eene lijksstaatsie dragen om niet gezien te worden, *tullakong.*

Een karmoosijn —, *bâdjoe kasocumba.*

—je, *kâjin, kâjin sârong.*

Eén —, *kâjin sa-lei.*

Een gemeen —, *pekâjin sâroe-sâroe.*

Een doerschijnend of geschakeerd —, *kâjin berbâjung-bâjung.*

Een zeer luchtig —, *kâjin nâpis djâ-rang,*

Een — met strepen, *kâjin râgi.*

Een zijden —, *bâdjoe soetra.*

Het gewone lenden—, *samaar, kâjin sârong.*

Een — met gladde monwen tot aan de hand, *bâdjoe solthân.*

Van —eren verwisselen, *sâlin kâjin.*

Het — der schande, *kâjin kahinâân.*

Bad—, *kâjin basâhan.*

Een vorsten— om naar de moskee te gaan, *bâdjoe sârong.*

Verwisselen van —eren, *persâlin.*

Een stel —eren, *pekâjin sa-persâlin, salangkap pekâjin.*

Een — aantrekken, *pâké, pâké badjoe.*

Een — uitdoen, *tanggalkan pekâjin.*

Gemeene —eren, *hunjangan.*

Met een geheel stel vorstelijke —eren begunstigd worden, *di persâlin dengar salangkâpnja pekâjin karadjâân.*

Een — aanhebben, *berkâjin.*

Geen — aanhebben, *tiâda berkâjin.*

Een harig —, *kambeli, kâjin boeloe.*

De afhangende slip van een —, *pan-tjong kâjin.*

Een javaansch —, *kâjin sârong tjâra djâwa.*

Een —, dat om het ligchaam gewonden wordt, *terpah.*

KLEEDEN, b. w. *pâké, pâkei, memâké.*

Zich op zijn javaansch —, *memâkei tjâra djâwa.*

Een de vorst kleedde zich met de kostelijkste kleederen, *makka baginda poon memâkeilah derri paadda segalla pekâjin jang indah-indah, S. R. 3.*

Na zich gekleed te hebben, *satelah soedah memâkei, S. R. 3.*

Gekleed zijde, *satelah soedah memâkei, S. R. 15.*

In de rouw gekleed zijn, *berkâbong.*

Zich warm —, *pâké bâdjoe pânas.*

De kabels (ankertouwen) —, *bâbatkan tâli sawh.*

KLEEDERDRAGT, vt. *tjâra pekâjin, tjâra pakjan.*

Macassaarsche —, *pakejan tjâra mangkâsar.*

KLEEDJE, o. samaar, gewoon onderkleed, soort van wijden vrouwenrok, die de mannen insgelijks dragen, *kâjin sârong.*

Een —, dat tót boven den boezem komt, *sampor*.
 —, dat tusschen de beenen doorgehaald wordt, *tjawat*.
 Een gebloemd bataviaasch —, *kájin bátiq Batawiah*, (*Batáwi*).
 Bad—, *tjoekin*.
 — waarin men een kind draagt, *kájin pendoecong*.
KLEEDING, vt. kleedij, een stel kleederen, *pekájin sa-persálin*, *sa-langkap pekájin*, *pekájin sa-pranggoewan*, *segalla pakéjan*.
 Rijke —, *baz*, *Perz.*, *pekájin jang indah-indah*.
KLEEDKAMER, vt. *tampat persálin*, *biliq sálin pakéjan*.
KLEEFACHTIG, b. n. zie **KLEVERIG**.
KLEEMSCH, b. n. zie **KLEVERIG**.
KLEEN, b. n. zie **KLEIN**.
KLEERBEN, vt. *bákol pakéjan*.
KLEERBORSTEL, m. kleebezem, *sikat* (*boender*) *pakéjan*.
KLEERKAMER, vt. *tampat simpan pakéjan*, **KLEERKAS**, vt. *almári tampat pakéjan*, *amson*.
KLEERKIST, vt. *taróhon pekájin*, *pett tampat pakéjan*, *tampat simpan pekájin*.
KLEERKOOPEE, m. *orang djoewal pekájin*, (*pakéjan*).
KLEERKOOPEEIJ, vt. *kadei* (*tóko*) *orang djoewal pekájin*, (*pakéjan*).
KLEERLAPPER, m. *toekang tampal pekájin*, *toekang tambal pakéjan*.
KLEERMAKEN, o. *pekarjdään toekang mendjähit*.
KLEERMAKER, m. *toekang mendjähit*, *toekang pakéjan*, *pandei pekájin*, *gerdjí*, *Jav.*
KLEERMAND, vt. zie **KLEERBEN**.
KLEERMARKT, vt. *pásar kájin*.
KLEERSCHAFT, vt. *sampiran*.
KLEERSCHUIJER, vt. zie **KLEERBORSTEL**.
KLEERTOBBE, vt. *pásoe boewat tjoetji kájin*.
KLEERWINKEL, m. *kadei orang djoewal kájin*.
KLEERWORM, m. *hoelat kájin*.
KLEI, vt. *tánah lilin*, *L.*, *tánah liat*.
 —, *aarde*, *tánah*.
KLEIN, b. n. *ketjil*, *katjiq*, *tjaké*, *tsaghr*, *Ar.*
 Een — vaartuig, *práhoe ketjil*.
 —er, *lebeh ketjil*, *ketjilan*, *L.*, *atsghar*, *Ar.*
 Een — mensch, *dwerg*, *orang káté*.
 — van gestalte, *singkat toebohnja*.
 — geld, *oewang ketjil*.
 — hout, *kájoe jang ringan*, *kájoe ketjil*.
 Het —ste huis, *roemah jang terketjil*, *roemah jang terlebeh ketjil*.
 —er maken, *békin ketjil*, *ketjilkan*, *mengetjilkan*.
 — traktement, *gádji ketjil*.
 Een — verstand, *áqal boedj jang kapalang*.

Een — weinig, *sedikit sádja*.
 In het — schilderen, *menoelis gambar jang ketjil sakáli*.
 In het — verkoopen, *djagal*, *berdjagal*.
KLEINACHTEN, b. w. *melihat moedah*, *permoedahkan*.
KLEINACHTING, vt. *penglihat moedah*, *kahnáan*.
KLEINDOCHTER, vt. *ánaq tjoetjoe parampoewan*.
KLEINE, m. en vt. *ánaq ketjil*.
KLEINEN, b. w. *békin ketjil*, *ketjilkan*, *mengetjilkan*.
 —, o. w. *djádi ketjil*.
KLEINEREN, b. w. *mentjelakan*.
KLEINGESTIGHEID, vt. *kakoerangan boedi*.
KLEINGELOOVIG, b. n. *koerang imán*, *koerang pertjája*.
KLEINGELOOVIGHEID, vt. *kakoerangan imán*, *koerang pertjája*.
KLEINHARTIG, b. n. *ketjil háti*, *tjábar*, *gantar*.
 —, *veesachtig*, *penákoet*.
KLEINHARTIGHEID, vt. *prí jang tjábar*, *parangt órang jang tjábar*.
KLEINHARTIGLIJK, bijw. *dengan tjábar*, *dengan tákoet*.
KLEINHEID, vt. *kaketjilan*, *roepa jang ketjil*.
 —, *nietigheid*, *kasiään*, *bárang jang tjoemah-tjoemah*.
KLEINIGHEID, vt. *bárang sedikit*, *bárang ketjil*, *bárang jang trá sátoe apa*, *L.*
 —, *beuzeling*, *bárang jang sia-sia*, *bárang jang tjoemah-tjoemah*.
 Hij gaf maar eens —, *makka di brinja bárang sedikit sádja*.
KLEINING, vt. *pengetjilan*, *pengoerangan*.
KLEINKIND, o. *tjoetjoe*, *ánaq tjoetjoe*, *tjoetjoenda*, *Hoft*.
KLEINMETER, o. *prábot jang mengoekoer bárang jang ketjil*.
KLEINMOEDIG, b. n. *tjábar*, *gantar*, *ketjil háti*.
 — maken, *békin tákoet*, *L.*, *menakoeti*, *mengantarkan*, *brí gantar*, *mentjábarkan*.
KLEINMOEDIGHEID, vt. zie **KLEINHARTIGHEID**.
KLEINOOD, o. *permáta*, *ratna*, *benda jang indah-indah*, *máta benda*.
 Kleine kleinooden, *kemis*.
KLEINOOGIG, b. n. *bermáta ketjil*.
KLEINS, vt. zie **KLENS**.
KLEINSCHRIJVER, m. *orang jang toelis hoerof ketjil sakáli*.
KLEINSMID, m. *toekang* (*pandei*) *bárang besst ketjil-ketjil*.
KLEINTJIE, o. *kindje*, *ánaq ketjil*.
 —, *klein broodje*, *róti ketjil*.
KLEINWEINIG, o. *bárang sedikit sádja*.
KLEINZEN, b. w. *sáring*, *tápis*, zie **KLEENZER**.
KLEINZER, m. *kájin sáring*, *kájin tapisan*.

KLEINZEERIG, b. n. *terlâloe piloe, lakas rása sâkit.*

KLEINZOOËN, m. *ânaq tjoetjoe lâki-lâki, tjoetjoe*, Hofst.

KLEIWEËG, m. *djâlan di tânah lilin, L., djâlan di tânah liat.*

KLEM, vr. nijping, *pendjepittan, L., penjepittan.*

—, valstrik, *djirat.*

—, in den mond, *boebal moeloet, kakrâsan moeloet.*

—, nadruk, *goewat.*

—, verlegenheid, *kasoe kêran, tâkoet, trâda bisa menjâhoet, L.*

In de — *geraken, kena kasoe kêran.*

Nu zit hij in de —, *sakârang dia tâkoet, sakârang tâda ia tâhoe meloepoetkan diri.*

Door die vraag zat hij in de —, *sabab pertanjâan itoe makka tâda ia dâpat menjâhoet, (dia trâda bisa menjâhoet, L.)*

KLEMGROËND, m. *tânah pelaboehan jang bâjig.*

KLEMHAAK, m. *penggâjit jang mendjepit, sepit.*

KLEMMEN, b. en o. w. *djepit, L., menjepit.*
Geklemd worden, *di djepit.*

In de klem (verlegenheid) brengen, *menjesaq.*

KLEMMER, m. *penjepit.*

KLEMMERBLAD, o. zie **KLIMOP.**

KLEMMING, vr. *djepit, L., pendjepitan, L., penjepitan.*

KLEMLEDE, vr. *perkatâan jang menjesaq.*

KLEMTOON, m. *rennoeng.*

KLENS, vr. zijdoek, *tampat sâring, tapisan.*

KLENZEN, b. w. *sâring, tâpis.*

De koffij —, *laten doorzigen, sâring koppî, L., tâpis qahwah.*

KLENZING, vr. *saringan, penjarangan.*

KLEP, vr. *toetoepon.*

KLEPEL, m. *ânaq gînta, ânaq lôjtjeng, L.*

Hij heeft de klok hooren luiden, maar hij weet niet waar de — hangt, *dia soedah dengar boenji kôdoq tâpt belon tâw râwahnja, L.*

KLEPKOOÏ, vr. *koeroengan boerong djontrol, L., (pikat).*

KLEPPEN, b. en o. w. in: de klok —, *pâloe gînta, poekol lôjtjeng, L.*

—, op een inlandsch alarmblok, *poekol thongthong.*

KLEPPER, m. zie **KLAPPERMAN.**

—, dravend paard, *koeda jang djok-djok, L., (oengyol).*

KLEPPEREN, o. w. zie **KLAPPERTANDEN.**

—, met de neb, zoo als sommige vogels doen, *berboenji pâroh, mengelâtoq pâroh.*

—, klateren, *diring.*

KLEPPERMAN, m. zie **KLAPPERMAN.**

KLEPERTJE, o. zekere houtworm, *sâtoe roepa boeboeg.*

KLEERK, m. *djoeroes toelis.*

—, schrijver, ambtschrijver, *kâtib, Ar., zie GEHEIMSCHRIJVER.*

— van eene griffie, *penjoerat.*

KLESSEN, o. en b. w. zie **KLETSEN.**

KLETS, vr. *boenji pâloe, boenji poekol, boenji tampar.*

Eene — met de zweep, *poekoelan tjamboq, paloewan tjamoeti (tjamboetti).*

—, schuld, *hoetang.*

Iets op de — halen, *blî hoetang.*

KLETSEN, o. w. *berboenji pâloe, berboenji tampar.*

Met eene zweep —, *berboenji tjamboq.*

—, b. w. werpen, *lâmpar, lontar, loetar.*

Dooreen —, *âdoq, kâtjoq.*

KLETTEREN, o. w. zie **KLATEREN.**

KLEUMEN, o. w. *âda dingin sakâli, sângat kadinginan.*

KLEUMSCH, b. n. *lakas kena dingin.*

KLEUNEN, b. w. *tâpoq, poekol, pâloe.*

KLEUR, vr. *warna.*

Bleeke —, *warna poetjat.*

Roode —, *warna mérâh.*

Eene —, die verbleekt, *warna jang ber-oebah, (moentah).*

— van het gelaat, *sert.*

Eene — aan iets geven, *opsieren, menghtâst.*

—, partij, *persakoetoeowan, pertemânan.*

KLEUREN, b. w. *brî warna, mewarnâkan, lâboer dengan djânanq.*

De stralen der zon — ieder voorwerp, *makka sinar mâta-hârti itoe mewarnâkan sasowâtoe bârang.*

—, verwen, grof schilderen, *târoh tjat.*

—, fijn schilderen, *toelis gambar, min-qasjkan.*

—, verwen, afzetten, *djâloq, kampah.*

—, o. w. *djâdi mâloe.*

Doen —, beschaamd maken, *békin mâloe, L., bapermaloekan.*

KLEUREND, b. n. *jang membrî warna, jang mewarnâkan, jang târoh tjat.*

KLEURIG, b. n. *jang berwarna.*

KLEURING, vr. *pelaboeran dengan djânanq.*

KLEURLOOS, b. n. *tâda berwarna, serofa, Mol.*

KLEURSEL, o. *tjat, djânanq, djennang.*

KLEURVERANDERING, vr. *peroebâhan djânanq, (tjat), moentahnja tjat.*

KLEUTER, vr. klein aardig meisje, *kânaq-kânaq parampoewan jang mânis, (tjantik).*

KLEVEN, o. en b. w. *lekat, melekat, lingkêt, L., belêngkêt, L.*

Die gom kleeft aan de vingers, *getah itoe melekat paadda djârt.*

Aan de ribben —, voeden, *menginnjangkan proet, békin kinnjang, L.*

Doen —, *melekatkan, kassi belêngkêt, L.*

KLEVERIG, b. n. *jang melekat, jang belêngkêt, L., lindir.*

Een — e, smerige weg, *djâlan bêttjêk*
 — e bladeren, *dâwon jang âda getah*,
 (*guttah*, L.)
 — inaken, *lindirkan*.
KLEVERIGHEID, vr. *prî jang melekat*, *kala-*
koewan jang belêngkêt, *tsifat getah*, (*gut-*
tah), L.).
KLEVIG, b. n. zie **KLEVERIG**.
KLEVING, vr. *pelekattan*, *belêngkêt*, L.
KLIBBER, o. *getah jang sângat melekat*.
KLIEF, vr. zie **KLOOF**.
KLIEK, vr. *sisa*.
 — van 's vorsten tafel, *ûpan baginda*.
KLIEKEN, o. w. *kassî tinggal sisa*.
 —, spuwen, *meloedah*.
KLIEKJE, o. *sisa jang sedikit*.
KLIER, vr. *bôtor*, *poeroe bârah*, (volgens
 codex A wordt dit woord sumtijds door
binzil vertaald, dat ook puistje, blaar,
 gezwel, beteekent), *bintoel*.
KLIERGEZWEL, o. *bôtor*, *bangkaqnja poeroe*
bârah.
 Klein —, *poeroe bagâ*.
KLIERONTLEDING, vr. *pemboekâân poeroe*
bârah.
KLIERZENUWKOORTS, vr. *demam âtsab poeroe*
bârah.
KLIERZIEKTE, vr. *sâkit poeroe bârah*, *sâkit*
binzil, *penjâkit bagâ*.
KLIEVEN, b. w. *blah*, *memblah*.
 De steven klieft de golven, *haloewan*
mentjintjang oembaq,
 Bamboes —, *memblah boeloh*, *blah bam-*
boe, L.
 Met de hand —, (vruchten enz.) *tja-*
kah.
KLIJF, o. *pinggir jang miring*.
KLIJF, o. zie **KLIJMP**.
KLIK, m. het beslag eener kolf, *saloetan*
tjâtoq.
 —, die een vaartuig belet van de hel-
 ling te loopen, *kâjoe gandjil prâhoe*.
KLIKKEN, b. w. *salangkar*.
KLIKKER, m. *orang salangkar*.
 —s, houten voetzolen met eenen knop,
taroempa, *tjarpo*.
KLIKKLAKKEN, o. w. *gamarantjong*.
KLIKSPAAN, m. en vr. *orang salangkar*.
KLIKSPILLEN, o. w. *melantjong*, L., *meng-*
ombâra.
KLIM, o. zie **KLIJMP**.
KLIJMP, o. *adara*, *oedâra*, *iqlim*, Ar.,
 uit het Gr.
KLIMERT, vr. *kâtjang lilil*.
KLIMMEN, o. w. *nâjiq*, *dâki*.
 Op eenen berg —, *nâjiq ka-âtas goe-*
nong, *mendâki goenong*.
 —, klauteren, *pandjat*, *memandjat*.
 Op eenen boom —, *pandjat pôhon*.
 De zon is aan het —, *mata-hâri lâgi*
nâjiq.
 —, rijzen, (de stem) verhoogen, *me-*
ninggikan.

Zijn gebed klom ten hemel, *makka*
dôanja poon nâjiq ka-sorga.
 Bij het — der jaren, *tatkâla hampir*
demor toawah, *tatkâla djâdi oedar*.
KLIJMP, m. *orang jang nâjiq*.
 —, klauteraar, *orang pandjat*.
KLIJMPING, vr. *penajikan*, *timboelan*.
KLIJMP, o. eilooft, *dâwon pasângan*, *dâwon*
pepâsan, *panggang poeoe*, *oejot*, *ôjot*.
 — met karmozijnkleurige bloemen, *boe-*
nga tâlt, *sangir*.
 —, (Epidendrum), *gâdoeng kastoeri*.
 —, (Iposnoea quamoelit), *sangir lântjil*.
KLIJMPSTAG, vr. *tangga tâlt*.
KLIJMP, vr. *lemmer*, *mâta sindjâta*.
 — van een zwaard, *mâta pedang*.
 — van eenen dolk, *mâta kris*.
 —, *degan*, *pedang*.
 Voor de — eischen, *nuitdagen*, *ten-*
tang dengan pedang, *antjam dengan pe-*
dang.
 Alles over de — jagen, *memboenoh*
orang samoewâ, (di dâlam prang).
KLIJMPBUIL, **KLIJMPBUIL**, m. *poudt* (*kan-*
thong) *jang bergtata*, (*jang âda kalên-*
tengan).
KLIJMPING, vr. meerv. dorre heuvels, *boekit*
pâsir, *boekit kring*.
KLIJMPING, o. w. zie **KLIJMPING**.
KLIJMPINGMAKER, m. *pandei pedang*, *toekang*
pedang.
KLIJMPINGSLAG, m. *paloewan pedang*, *poekoelan*
pedang.
KLIJMP, m. klap, oorvoeg, *tampar*, *tampê-*
ling.
KLIJMP, vr. *deurkliuk*, *kantjing pintoe*, *peng-*
antjing.
KLIJMPDEUR, vr. *pintoe mâling*, *soesoepan*.
KLIJMPDICHT, o. *ghazl*, Ar.
KLIJMPING, o. en b. w. *berboenji*, *baboenji*, L.,
bubboeni, L., *brî boenji*.
 En nu klouken al de speeltuigen, *makka*
berboenjihlah segalla boenji-boenjian.
 —, doorklinken, *diring*.
 Zeer schelkklingend was hun geluid, *ter-*
lâlœ goempita boenjinja.
 De lucht klonk van de kreten der oor-
 logshelden, *makka adâra poon berdâring*
derri paadda tampik soeraq segalla hoeloe-
bâlang.
 Met de glazen —, *solong-menjdlong*,
berboenjian piâla.
 Ik hoor de wapens —, *akoe dengar*
boenji gamarentjang sindjâta.
 Klinkende munt, *oewang toenei*, *oewang*
kontan, verb. (van comptant, kontant).
 —, vast —, *lantaq*.
 De zaak is geklonken, *perkâra itoe*
soedah selesi, (*betoel*).
KLIJMPER, m. (die inslaat, vastklinkt), *orang*
jang melantq.
 —, baksteen, *bâta*, *bâtoe bâkar*, *bâtoe*
toenoe.

—, vokaal, *harkat*, Ar., *bâris*, hoerof *hidop sendiri*.
KLINKET, o. zie **KLINKEUR**.
KLINKHAAR, m. *penggajit kanying pintoe*
KLINKHAMER, m. *martil lantaq*, *martil tandog*, (van eenen goudsmid).
KLINKING, vr. *boenji*.
 —, vast—, *pelantakan*.
KLINCKLAAR, b. n. *trang sakali*, *troes trang*.
KLINCKLETTER, vr. zie **KLINKER**.
KLINCKNAGEL, m. *pâkoes lantaq*.
KLINCKWERK, o. *prâda (pâpan) jang di lantaq*.
KLIP, vr. zie **KNIP**.
KLIP, vr. steenen verhevenheid, *kârang*.
 Steile, scherpe —, *tâpat*.
 —pen, steenbanken, riffen waarop zware branding staat, zoo als bewesten Sumatra, *gôsông*.
 —pen te boven zeilen, *melaloewi kârang*; fig. *melaloewi kaseokâran*.
KLIPACHTIG, b. n. *penoh dengan kârang*.
KLIPBAKEN, o. *tanda kârang*.
KLIPDRUIVEN, vr. meerv. *agar-agar*.
KLIPGEIT, vr. *kambing hoetan*.
KLIPKALK, m. *kâpor kârang*, *hayts*, Ar.
KLIPVISCH, m. *ikan kârang*.
KLIS, vr. verwarde knoop, *simpoeian jang koesoet-koesoet*.
KLISSEKRUID, o. *ponporoetan*, Socnd.
KLISSEN, o. w. *berkoesoet-koesoet*.
KLISTEER, vr. *obat soempitan*, *fioknat*, Ar., *klestêr*, verb.
KLISTEREN, b. w. *mâsoqkan obat soempitan*, *târoh klestêr*.
KLISTERSPUIT, vr. *soempitan obat*.
KLOEK, b. n. (van verstand,) *schrander*, *bidjaq*, *berboedi*, *bidjagsâna*.
 Een — antwoord, *djawâb jang bidjagsâna*.
 Eene — e vrouw, *parampoewan jang tjantig*, (*jang tâhoe péngang hâl roemah tangga*).
 —, dapper, *gâgah*, *perkâsa*, *wirawan*.
 Een — e held, *hoeloebalang jang gâgah perkâsa*.
 —, sterk, welgezet, *tagap*, *tegap*, *goewat*.
 —, stout, vermetel, *brânj*, *berhâti*.
 —, bijw. dapperlijk, *dengan gâgah*, *dengan perkâsa*, *dengan brânj*.
KLOEKAARD, m. en vr. *orang pantas*.
KLOEKEN, b. w. *membranikan*.
KLOEKHARTIG, b. n. *gâgah perkâsa*.
KLOEKHARTIGHEID, vr. *hâti jang gâgah perkâsa*.
KLOEKHEID, vr. *boedimân*, *âkal boedi jang bâjiq*.
 —, moed, *perkâsa*, *brânj*.
 —, lijvigheid, *badan jang tagap*, *kaloewan jang tagap*.
KLOEKMOEDIG, b. n. *perkâsa*, *brânj*.
KLOEKMOEDIGHEID, vr. *hâti jang gâgah per-*

kâsa, *kalakoewan jang brânj*, *prt jang gâgah*, (*brânj*).
KLOEKMOEDIGLIJK, bijw. *atas prt jang perkâsa*, *dengan brânj*.
KLOEKZINNIG, b. n. *tjerdiq*, *ber-aqal boedi*.
KLOEKZINNIGHEID, vr. *âqal boedi*, *prt jang tjerdiq*.
KLOEKZINNIGLIJK, bijw. *atas prt jang tjerdiq*, *dengan tjerdiq*, *dengan aqal boedi*.
KLOEN, o. zie **KLUWEN**.
KLOET, m. *penggâroq kâpor*.
 —, zeitboom, *gâlah*.
 —, lomperd, *orang bodoq*, *orang gobloq*.
KLOETEN, b. w. *toelaq gâlah*.
KLOK, vr. groote bengel, *gînta*, *gînta besuar*, *arghanoen*, *Perz*.
 —, groot metalen inlandsch bekken, dat als eene — klinkt, *gong besaar*.
 —, uurwerk, *djâm*.
 De — slaat zeven, *djâm poekol toedjoh*, ook enkel, *poekol toedjoh*.
 Eene zaak aan de — hangen, *menjâtân soewâtoe perkâra*, *memaloemkan soewâtoe hâl*.
 Wat is de —? hoe laat is het? *poekol brâpa? djâm poekol brâpa?*
 —, klein uurwerk, *lôtjêng*, *arloedjêr*, verb., *âjer lôtjê*, (!) verb. van horologie, doch *âjer lôtjê* zou eig. water van eene loge of faktorijwater beteekenen!
 Eene —, die nagaat, *lôtjêng (arloedjêr) jang lambat-lambat djâlanna*.
 Glazen —, *gînta kâtja*.
 —, deksel, *toedong*, *toetoepan*.
 —, oorsieraad van vrouwen, *anting-anting*.
 —, slok, teug, *tegoq*, *togoq*.
KLOKER, m. *tjongkil*, *poeroh*.
KLOKGIETER, m. *pandei menoewang gînta*, *toekang gînta*.
KLOKGIETERLIJ, vr. *tampat menoewang gînta*.
KLOKHEN, vr. *âjam biang jang koetiq*.
KLOKHUIS, o. van vruchten, *pangsa*.
 — van tabak, *sisâ tambâkoe di dâlam pipa*, L.
 —, in hetwelk de klok hangt, *roemah gînta*.
KLOKJE, o. *gînta ketjil*.
KLOKKEN, o. w. *koetiq*.
KLOKKENGELUI, o. *boenji gînta jang di hêla orang*, *boenji lôtjêng jang di gîjang*, L.
KLOKKENIST, m. *pandei mâjin gînta*, *orang jang bisa mâjin gînta*.
KLOKKENSPEL, o. *permajinan gînta*.
KLOKKENTOREN, m. *menâret jang bergînta*.
KLOKKLEPEL, m. *ânâq gînta*.
KLOKLUIDER, m. *orang jang gîjang lôtjêng*, L., *orang jang menghêla gînta*, *penghêla gînta*.
KLOKREEP, m. *tâlt gînta*, *tâlt lôtjêng*.
KLOKSLAG, m. *paloewan djâm*, *poekoelan djâm*, (*lôtjêng*, L.)
KLOKSPISJ, vr. *gangsa*.

—, *seperti ombaq menglœen di pantei bessf.*
KLOTSING, vr. *alœen.*
KLOUW, vr. *wiedjzer, tãdjaq.*
KLOUWEN, b. w. *schoffelen, menjoesor.*
 —, *krabben, gãroq, gãroe.*
KLOUWER, m. zie **KALEFATERHAMER.**
KLOVEN, b. w. *memblah, memblah doewa,*
mematoeh, mematoeh.
 Bamboes, hout —, *memblah boeloh,*
(bamboe, kãjoe), mematoeh kãjoe.
 —, o. w. zie **BARSTEN.**
KLOVER, m. *houthakker, orang jang merã-*
moe kãjoe, orang pôtang kãjoe.
KLOVING, vr. *pemblãhan.*
KLUCHT, vr. *pemajinan djinãka, sanda,*
goeroe.
KLUCHTIG, b. n. *berdjinãka, djõgêt.*
KLUCHTIGHEID, vr. *permajinan jang berdj-*
nãka.
KLUCHTMAKER, m. *orang djinãka, orang*
djõgêt, orang djõgêt.
KLUCHTSPEL, o. *rãkat.*
 Een — *spelen, wãjang merãkat.*
KLUCHTSPELEN, o. w. *mendjõgêt, berdjõgêt.*
KLUCHTSPELER, m. *perãkat, djõgêt.*
KLUFT, vr. *ravijn, tjelah goenong.*
 —, *keep, koemé.*
KLUIP, vr. *klaauw, tãrang, koekoe.*
KLUIFFOK, vr. *lãjar samandãra.*
KLUIFJE, o. *toelang ketjil akan di pápaq.*
KLUIS, vr. *grot van eenen kluzenaar, tempat*
orang pertãpa, pertapãan.
KLUISGAT, o. *lobang tãlt sãwh, (djangkar, L.)*
KLUISHOUT, o. *kãjoe lobang sãwh.*
KLUISTER, vr. *pãsong, rantei, loenggoe, be-*
longgoe, sangkãla, zie BOEI.
KLUISTEREN, b. w. *tãroh di ranté, meran-*
tãkan, tãroh di pasoenang, loenggoe, zie
BOEIJEN, KETENEN.
KLUISTERING, vr. *belonggoewan.*
KLUIT, vr. *gompal, pôtang, rãhop.*
 Eene — *aarde, sa-gompal tãnah.*
 Uit de — *œen gegroeid, soedah besaar,*
soedah djãdi besaar.
 Dat is eene — *van een' mensch, itoe*
ãda orang kãté.
KLUIVEN, b. w. *pãpaq, L., mãpaq, L.*
 Een been — *pãpaq toelang.*
KLUIZEN, o. w. *bertãpa.*
 In het gebergte — *bertãpa di goenong.*
KLUIZENAAR, m. *tãpa, moent, Sansk., orang*
bertãpa, orang pertãpa, zãhid, Ar.
 Vorstelijke — *bagãwam, bagãwãn,*
(verm. van het Sansk. bhagawãm).
 Voorts waren er onder die —s, welke
 op één been stonden, met de armen om
 het lijf gesiagen, sedert duizende jaren,
bermoela paadda orang bertãpa itoe ãda
jang berdiri atas berkã sablah serta ber-
dãkap toeboh beriboe-riboe tãhon lamãnja,
 S. R. 75.
 De boetdoening eens —s in acht ne-
 men, *mengikoet tãpa pertãpa.*

Tot — *maken, menzãhikan.*
KLUIZENAARSLEVEN, o. *kahidõpan orang*
bertãpa.
 Hoe lang leidt gij dit —? *brapãkah*
lamãnja toewan hamba bertãpa ini?
KLUPPEL, m. *toekam, gãda, tongkat besaar.*
KLUPPELEN, b. w. *peokol dengan gãda.*
 Dood gekluppeld, *di boenoh gãda.*
KLUITSEN, b. w. *adoq, L., kãtjoq, misrã,*
peokol.
KLUWEN, o. *toekal, boentel, L., Soend.*
 Op het — *winden, likas, melikas.*
 Hoe zal dat — *afloopen? apãtah ãgi-*
batnja perkãra itoe? apa nanti kasoedã-
hannja perkãra itoe?
KLUWENEN, b. w. *likas, melikas.*
KLUWENTJE, o. *toekal ketjil.*
KNAAP, m. *boedaq.*
 —, *bediende, hamba, boedjang, L.*
 —, *bediende van aanzienlijken, sãkei.*
 —, *klein tafeltje, mẽdja ketjil, kannaap,*
verb.
KNAAPJE, o. *kãnaq-kãnaq.*
KNAAPSCHAP, o. *perhambãan.*
KNABELAAR, m. *jang mengikil, jang mãpaq.*
KNABELLEN, o. w. *knauwen, kikiil, mã-*
paq, mengãrat, pôrot.
 —, *bijten, gigit, menggigit.*
KNABELLING, vr. *pengikilan.*
KNAGEN, b. en o. w. *mãkan, kãrat, mengãrat,*
zie KNABELLEN.
 Aan het hart —, *mengãrat hãti, mãkan*
hãti.
KNAGEND, b. n. *jang mãkan, jang mengãrat.*
 Een — *geweten, sesal jang mãkan hãti.*
 —e *zorgen, kasoekãran jang mãkan hãti.*
KNAGING, vr. *invreting, karãtan.*
 De — *van het geweten, (hart), karã-*
tan hãti.
KNAK, m. *pãtah, koelã.*
 Eenen — *geven, nadeel toebrenge,*
meroesaqkan.
 Eenen — *aan de gezondheid des lig-*
chaams geven, meroesaqkan njãman toe-
boh, meroesaqkan salãmat badan.
KNAK, b. n. *gestoord, ketjil hãti, sãkit hãti.*
 Hij is — *geworden, dia soedah djãdi*
ketjil hãti, dia goesar, L.
KNAKKEN, o. w. *pãtah, berpãtah, koelã.*
 En de zegekoets knakte, *(de draagboom*
van dezelve), makka perarãkan itoepon
pãtahlah, S. R. 4.
 —, b. w. *pãtahkan.*
 —, *met de tanden, kraken, goenjil.*
KNAP, vr. *boenji latos, (letos), ook enkel*
latos.
 Hij houdt veel van de —, *dia bãnjaq*
soeka mãkan.
KNAP, b. n. *vastsluitend, rãpat.*
 —, *vlug, vaardig, pantas.*
 —, *net, netjes, vooral van vrouwen,*
tjantig.
KNAPHANDIG, b. n. *pantas. tjepat.*

KNAPHANDIGHEID, vt. *lâkoe jang pantas*.
KNAPJES, bijw. netjes, *dengan pantas, bâjig-bâjig*.
 —, eventjes, naauwelijks, *hampir tiada*.
 — van dat traktement kunnen leven, *hampir tiada dapat (boleh) hidup derri itoe gâdjî*.
KNAPPEN, o. en b.w. *latos, letos, latop, latoq*.
 Het brandhout knapt, *kâjoe âpi melatos*.
 De vingers —, doen kraken, *lantiq djârt*.
 De lange nagels doen —, *tjanggei di pitiq*.
KNAPZAK, m. *boqtjâ, kandt, sitaq*.
KNARSEN, o. w. *kartaq*, (niet *kârat*).
 Op de tanden —, *mengartaqkan gigi*.
KNARSTANDEN, o. w. *mengartaqkan gigi*.
KNARSING, vt. *pengartikan*.
KNASTER, m. (gekorven tabak), *tambâkoe jang di hiris-hiris terlâloe hâloes*.
 —, kist, mand, (voor tabak), *karâbang*.
KNECHT, m. *hamba, boedjang, L.*, eig. een ongehuwde, *knêk*, verb., *oepas*.
 —, gesnedene, *sida, orang kabirt*.
 Heeren—, *hambu toewan, boedjang djâga toewan*.
 Schoenmakers—, *knêknja toewan sapâtoe*.
 Kantoor—, *oepas kantor*.
 —, van aanzienlijken, *sâkei*.
 Meester—, *mandor*.
 —, tafeltje, *mêlja ketjil, kunnap*, verb. *Stal—, boedjang koeda*.
KNECHTJE, o. *boedq*. (Verkeerdelijk wordt *boedaq* uitsluitend voor slaaf gebezigd.)
KNECHTSCHAP, o. *hâl perhambâân*.
KNECHTSLOON, m. en o. *gadjinga boedjang, L.*, *oepah hamba*.
KNEDEN, b. w. *râmas, remas, L.*
 Meel of deeg —, *râmas tepong*.
 Het ligchaam —, de gewrichten zachtjes drukken op de oostersche wijze, *râmas toeboh, pidjit*.
KNEDER, m. *jang merâmas, jang pidjit*.
KNEEP, vt. *pentjoebitan*.
 —, zoo veel als men tusschen den duim en voorsten vinger vatten kan, (hetzij snuif, hetzij poeder, enz.), *sa-djintik*.
 —, teeken van knippen, *bakas tjorbit*.
 Eene — snuif, een snuijfe, *sa-djintik tambâkoe hâloes*.
 —, plooi, *lipâtan*.
 —, booze streck, *makr, Ar., makar*, verb., *tipoe djâhat, pedâja, motslehat, Ar.*
KNEKEL, m. zie **KNEUKEL**.
KNEL, vt. *pendjepitan*.
 —, val, om wilde dieren te vangen, *kalaboeran*.
KNELLEN, b. en o. w. *djepit, menjepit, opit, singsel*.
 —, te naauw zijn, *terlâloe sesaq*.
 —, kwellen, *menjesaq, tândis, menjâ-satkan*.
 —, afknellen (met de nagels), *gintas*.

KNELLING, vt. *pendjepitan, penjesâkan*.
KNEPPEL, m. zie **KLUPPEL**.
KNERSEN, o. w. zie **KNARSEN**.
KNETTEREN, o. w. zie **KNITTEREN**.
KNEUKEL, m. (knekel, knokel, knokkel), *sindt, sidt, boekoe, mâta tângan*.
 Met de —s trommelen, *meloetoet*.
 —, enkel, aan den voet, *mâta kâki*.
 Met de —s slaan, *loetaq*.
KNEUKELHUIS, o. beenderhuis, *tampat toelang orang mâti*.
KNEUTERAAR, m. *orang gâgap, orang gâgoe*.
KNEUTEREN, o. en b. w. *kwinkeleren, tjûjil*.
 —, stamelen, *gâgap, gâgoe*.
 —, mompelen, *bersoengoet, tjômêl, L.*
KNEUTERICA, b. n. *knorrig, tjômêl-tjômêl*.
 —, fig. lief, genoegeelijk, *sedap, ênnaq*.
KNEUZEN, b. w. *mendjepit sampé sâkit, L.*, *meloekâ-i dengan mendjepit*.
 —, wonden, *mâmar*.
 Gekneusd, gewond, *mâmar, termâmar*.
 Eene manggavruucht —, *djepit boewah mangga sampé antjor, mengroet*.
KNEUZING, vt. *pendjepitan sampé (hingga) sâkit*.
KNEVEL, m. zie **KNUPPEL**.
 —, aan den bovenlip, *koemts, mist*.
 —s en eenen baard dragen, *bermist dan berdjanggot, (berdjenggoet, L.)*.
 De —s in orde maken, *mengandam mist*.
 De — van eenen tijger, *koemts mâtjan, L., mist harimaw, soengoet harimaw*.
KNEVELAAR, m. *penganiâja, orang jang menjâsatkan*.
 Fig. uitzuiger, *lintah*.
 Die Chinese is een ware —, *itoe orang tjina ada lintah betoel*.
 —, die de menschen uitzuigt, *jang mengisap orang poenja dârah*.
KNEVELARIJ, vt. *penganiâjân*.
KNEVELBAARD, m. zie **KNEVEL**.
KNEVELBAND, m. om te knevelen, *tâti ikat mâling*.
KNEVELEN, b. w. *ikat, mengikat*.
 —, afpersen, *menganiâja*.
 —, plunderen, *sâmon, menjâmon, rampas, merampas*.
KNEVELING, vt. *pengikâtan*, zie **KNEVELARIJ**.
KNIBBELAAR, m. *orang jang tâwar kikir-kikir*.
 —, haarklover, *orang jang memblah ramboet*.
KNIBBELEN, o. w. *tâwar kikir-kikir*.
 —, haarkloven, *memblah ramboet, tjêrêwêt sâdja*.
KNIBBELIG, b. n. *soeka tjêrêwêt*.
KNIE, vt. *loetoet, loetot*.
 In de rivier tot aan de knieën waden, *mengârong di soengê hngga loetoet, mengrobtiokki di kâli sampé loetoet, L.*
 Met de knieën tegen malkander gaan, *kantoeet*.
 De knieën buigen, *mêlpat loetoet*.

- Eerbied bewijzen aan de knieën des konings, *menjoembah loetoet baginda*.
 —, in een schip, *sikoe-sikoe kapal*.
 —, hanebalk, *sókong-sókong*.
- KNIEBUIGING**, vr. *pelipátan loetoet*.
 Plegtige — bij het gebed, *rok-it, rak-át, Ar.*
- KNIEHOUTEN**, o. meerv. *gáding-gáding, sendoeng*.
- KNIEJICHT**, vr. *sangal loetoet*.
- KNIELEN**, o. w. *sedjoed, berloetoet, berteloet, berteloed, indjéolar*, eig. *ajoeihar*, Port.
 Knielende hulde aan de voeten bewijzen, *sedjoed menjoembah káki*, S. R. 29.
 Eenen olifant doen —, *goenamkan, daroemkan*.
- KNIELEN**, vr. *sákit loetoet*.
- KNIER**, o. zie **SCHARNIER**.
- KNIESCHIJF**, vr. *tampoerong loetoet*.
- KNIEVORMIG**, b. n. *seperiti loetoet roepánja*.
- KNIEZEN**, o. w. zie **KNIJZEN**.
- KNIJF**, o. zie **KNIPMES**.
- KNIJF**, vr. engte, verlegenheid, *kasoesáhan*.
 In de — zijn, *bersoesah, tersasag*.
- KNIJFEN**, b. w. *djepit, menjepit*.
 Fel, valsch —, *tjoebit*.
 De keel toe —, *tjangki, tjekêq*.
 —, o. w. langs den wal —, *menjoesor tánah*.
- KNIJFER**, m. *pendjepit, jang djepit, jang menjepit*.
 —, tang, *penjepit*.
 —, knelhout, *tjangkah*.
 —s, scharen der kreeften. *sangjoet*.
- KNIJFTANG**, vr. *káka-toemah*, zie **NIJPTANG**.
- KNIJZEN**, **KNIEZEN**, o. w. *girgittam, L., rádjog, merádjog*.
- KNIJZER**, m. *orang rádjog*.
- KNIJZIG**, b. n. *moeram, moerong, berdoekajita*.
- KNIJZING**, vr. *prí háti jang girgittam, (merádjog)*.
- KNIK**, m. *wenk, isjârat, Ar., tanda*.
- KNIKKEBOLLEN**, o. w. *munggoet, oenggol, anggol, L., onggoe, L., berandjal-andjal*.
- KNIKKEN**, o. w. (met het hoofd buigen), *oenggol kapála, onggoe, onggos kapála, andjol*.
- KNIKKER**, m. *kalitji, kalitja, L.*
- KNIKKEREN**, o. w. *bermájin kalitji, májin kalitja, L., prítjit*.
- KNIKKERSPEL**, o. *permajinan kalitji, (kalitja, L.)*
- KNIP**, m. knipslag met den vinger, *boenji djintiq*.
 —, grendel, *sosogkan*.
 —, val, *djabaq, djibaq, perangkap*.
 —, val voor wilde dieren, *kalaboeran*.
 — met eene schaar, *pengoentingan*.
 —, valdeur in eene schans, *pesawat*.
 —, bordeel, *roemah soendal*.
 Hij is geen — voor den neus waard, *dia tráda goena saképpéng*.
- KNIPHOUTJE**, o. *pussátan*.
- KNIPMES**, o. *pisó lipat-lipátan*.
- KNIPOOGEN**, o. w. *ketip, kalip, berkalip, S. R. 53*.
- KNIPPEN**, b. w. met eenen knip vangen, *mendjabaq*.
 —, met de nagels, (dooden,) *tindis*.
 —, met eene schaar, *menggoenting, kátjip, mengátjip*.
 Met den duim en vingers —, (geluid maken,) *djintiq, plítig*.
- KNIPSCHAAR**, vr. *goenting*.
- KNIPSEL**, o. *goentingan, rantingan*.
- KNIPSLAG**, m. valdeurtje, *pesawat*.
 —, een houtje in eenen knip, val of strik, *belantiq*.
- KNITTEREN**, o. en b. w. *boenji latos, boenji latop*.
 —, blutsen, *meroesaqkan dengan djepit*.
- KNOBBEL**, m. *boengkol, brontos, L., djandol*.
 —, aan riet enz. *roewas*.
 —, eelt, *boebol, L., babaloelang*.
 —, knoest in het hout, *máta kájoe*.
 —, uitwas aan oude boomen, *bótjaq*.
- KNOBBELACHTIG**, b. n. *berboengkol*.
 Een — e wortel, *akar berboengkol*.
- KNOBBELUITWAS**, o. aan oude boomen, *bótjaq*.
- KNOD**, vr. zie **KNOOP**, **KNOBBEL**.
- KNODS**, vr. *gáda, toekam, boetjoq, kanat, tjogmar*.
 Door de — aangevallen, *ka-tampoeh tjogmar*.
- KNODSDRAGER**, m. *orang jang pákei gáda*.
- KNODSSLAG**, m. *páloe gáda*.
- KNOEDEL**, m. balletje, *kípal*.
- KNOEIJEN**, b. en o. w. *tóris, L., kardja roesaq*.
- KNOEIJER**, m. *orang jang tóris*.
 —, leerling op eene drukkerij, *moerid di tempat tjitjaq*.
- KNOEIJERIG**, vr. *pekardjään jang bantoet, pekardjään jang di tóris*, zie **KNOEIJEN**.
- KNOEST**, m. *máta kájoe*.
 —, uitwas aan oude boomen, *bótjaq, boengkol*.
- KNOESTIG**, b. n. *penoh dengan máta kájoe*.
- KNOET**, m. *orang bódoq, orang góbloq, L., orang tjáboel*.
- KNOETACHTIG**, b. n. zie **LOMP**, **PLOMP**.
- KNOFFELEN**, b. w. *melakoekan dengan kásar*.
 —, rukken en plukken, *reboet-reboet*.
 —, krenken, *károtkan, kardja risoe, mengoesoet*.
- KNOFLOOK**, o. *báwang poetih, tzoem, Ar.*
- KNOK**, m. been, *toelang*.
- KNOKKEL**, m. zie **KNEUKEL**.
- KNOL**, m. raap, *lobaq, fodjl, Ar.*
 —, paard, *koeda gládaq*.
- KNOLRADJIS**, vr. *lobaq ketjil sakáli*.
- KNOLVORMIG**, b. n. *sa-roepa lobaq*.
- KNOLZAAD**, o. *bádjí lobaq*.
- KNOOK**, m. zie **KNOK**.
- KNOOP**, m. aan een kleed, *kantjng, boewah row, boewah bátjoe*.

- in touw of garen, *simpoeelan*.
 — in eenen doek, *bontal*, *bontâlan*.
 —, band, verbinding, *peroeboengan*, *tâlt*.
 —, moeijelijkheid, *soesah*, *kasoesâhan*.
KNOOPEN, b. w. toeknoopen, *toetop kantjing*, *nengantjing*, *berkantjing*.
 —, eenen knoop leggen, *simpolkan*, *bontal*.
 —, breijden, *siroet*.
KNOOPGAT, o. roemah *kantjing*, *lobang kantjing*, *pekantjingan*, *lobang boewah row*.
KNOOPING, vr. *pengantjingan*, *penjimpoelan*.
KNOOPMAKER, m. *toekang kantjing*, *pandei kantjing*.
KNOOPSGEWIJS, bijw. *ompon*, *ompin*.
KNOOPZIJDE, vr. *benang soetra bakal pntal*, (*siroet*, *annjam*).
KNOF, m. *boengkol*, *boengkoel*.
 —, bolletje, dat aan franje of snoeren hangt, *multoe*.
 — van eenen degen, *boengkol pedang*, *perdah*.
 — bij het leummer van eene kris, *bâwar*.
 — van eenen spijker, kop, *pâjoeng pâkoe*.
 — van bloesems, *koetom*, *kontjop*.
 —, spruit, *toenas*, *rangkas*.
 —, van een deksel, *bôtjaq*.
 —, van eene speld, *kapâla penitt*,
KNOFFEN, o. w. *berkoetom*, *berkoentom*, *berkontjop*, *bertoenas*.
KNOFSPELDE, vr. *penitt dengan kapâla besaar*.
KNORCHTIG, b. n. *soeka tjômêl*.
KNORHAAN, m. *gewas*, *lepo*.
KNORREN, o. w. als varkens, *koerkoer*, *mengaroq*, *balangoq*, L. *buttangoq*, L.
 —, brommen, als honden, *ngaroeng*.
 —, grommen, *tjômêl*, L., *soengoet*, *koelom*.
 —, vóór het blaffen of miaauwen, *gurram*.
 Dit oude mensch doet niets dan —, *ini orang toewah tjômêl-tjômêl sâdja*.
KNORREPOT, m. *brompot*, *toekang tjômêl*, L., *orang bersoengoet-soengoet*, *orang tjômêl-tjômêl*.
KNORRIG, b. n. zie **KNORCHTIG**.
 — zien, *niêrot*.
KNOT, vr. *boengkoesan jang terpntal*, (*tepoetar*).
KNOTTEN, b. w. *pntal*.
 Het vlas —, *pntal râmi*.
 Eenen boom —, *tetaq kamontjaq pôn*.
 Iemands magt —, *meniwaskan orang*.
KNOTTER, vr. *orang jang menetaj kamontjaq pôn*.
KNOTTING, vr. *penetâkan* (*penetakkan*) *kamontjaq pôn*, zie **KNOTTEN**.

- KNUFFELEN**, b. w. zie **KNOFFELEN**.
KNUIST, m. *vuist*, *ganggam*.
KNUPPEL, m. *tongkat tebal*, *toekam*, *tjoqmar*.
KNUREN, o. w. zie **FUTSELEN**.
KNUT, vr. zie **KNOT**.
KNUTSELAAR, m. *tummina*, L.
KNUTSELEN, b. w. *isang-isang*, *békin bârang ketjil-ketjil derri soeka sendiri*, L.
KNUTTERIG, b. n. *bâgoes*, L., *bisi*.
KODDE, vr. *djinâka*, *goeraw*, *goeroe*.
KODDEBELJER, m. *mâta-mâta*.
KODDIG, b. n. *berdjânaka*, *bergoeraw*.
KODDIGHEID, vr. *permajinan*, *goeraw*, *goeroe*, *djinâka*.
KODSEN, o. w. *moentah*.
KOE, vr. *sâpt*, *sampf*, L., *lemboe*, *sâpt betina*, *sampf parampoewan*, L., *lemboe betina*.
 Eene magere —, *sâpt koeroes*.
 Eene vette —, *sâpt gemoq*.
 Eene — melken, *prah* (*pras*, L.) *sampf*.
 Op eene — rijden, *berlemboe*, (dit beteekent ook: rundvee hebben.)
 De — moet kalven, *itoe sampf misti ber-ânaq*, L., *lemboe itoe akan ber-ânaq*.
 Eene oude — uit de sloot halen, *kôrêq perkâra jang svedah*.
KOEBOTER, m. *minjaq sâpt*, *mantêga sampf*, L., *samn*, Ar.
KOEDIEF, m. *pentjoert sâpt*, *pentjoert lemboe*.
KOEDREK, m. *tâht sâpt*, *tâht sampf*, L.
KOEDRIJVER, m. *gombâla sâpt*, *orang djâga sampf*, L.
KOEGRAS, o. *roempoet sâpt*.
KOEHAAR, o. *boeloe sâpt*.
KOEHOORN, m. en o. *koehoorn*, *tandoq sâpt*.
KOEHUD, vr. *koelit sâpt*.
KOELJENUJER, m. *soesoe sâpt*.
KOELJENVLEESCH, o. *dâging sâpt*.
KORK, m. *djerâdiq*, *raghif*, Ar., zie **KOEKJE**, **GEBAK**.
 — in de pan, *eijerstruif*, *dâdih telor*.
 Soort van — of deeg van *ketang* en *râgt* dienende tot bereiding van den sterken drank *bâdek*, *tâpê*.
 — van rijstmeel, *soerabi*.
 Zwarte lekkere —, *koewê dôdol*.
KOEKAMP, m. *tânah roempoet*.
KOEKEBAKKEN, o. *pekardjâan toekang koewê*.
KOEKEBAKKER, m. *toekang koewê*, *toekang apam*.
KOEKEBAKKERIJ, vr. *tampat toekang koewê*.
KOEKELOEREN, o. w. *doedoeq di roemah sâdja dengan mâlas-mâlas*.
KOEKEPAN, vr. *tampat mâsaq koewê*, *pembikângan*.
KOEKËTER, m. *orang jang mâkan djerâdiq*, *orang jang mâkan koewê*.

—, die gaarne koek eet, *orang jang soeka mákan koewé.*
KOEKJE, o. in het algemeen, *koewé.*
 Plat, rond, dun —, *apam, bika, raghif, Ar.*
 Zekere dunne —s, *bikang-bikang.*
 Rond, wit, meelachtig —, *koewé mangkok.*
 —, soort van kolombijntje, *babika ambon, béawloe, Chin.*
 Een plat, schuinsch —, met suiker, *koewé ládoe, koewé gupplaq.*
 Een langwerpige, plat — met kokosraspelt van binnen, *koewé dódol.*
KOEKRAAL, vt. *pesepian, kandang sampt, L.*
KOEKRAAM, vt. *kadei orang mendjoewal apam (koewé,) wárong orang mendjoewal koewé.*
KOEKOEK, m. *páho-páho, qoeqoe.* (Deze vogel wordt op Java hoogst zelden aangehouden).
KOEL, b. n. *sedjoq.*
 — water, *ajer jang sedjoq.*
 Eene —e plaats, *tampat sedjoq, (tedoh).*
 —er dan dauw, *terlebeh sedjoq derri paadda ombon.*
 —, luchtig, *ber-anginan.*
 —, onverschillig, *dingin, kákoe, tsáda fedloelí, trá perdoelí, L.*
 In —en bloede, *dengan sengádjá, L., dengan di sahadjánja, dengan sahadjánja.*
KOELBAK, m. *sapóhan, tampat mendinginkan bessí pánas.*
KOELBLOEDIG, b. n. *berháti dingin.*
 —, opzettelijk, *dengan sengádjá, L., dengan di sahadjánja, dengan sahadjánja.*
KOELBLOEDIGHEID, vt. *háti dingin.*
KOELDRANK, m. *minóman jang menjedjoqkan.*
KOELEN, b. w. *menjedjoqkan.*
 De regen heeft het aardrijk gekoeld, (verkoeld,) *makka hoedjan poon menjedjoqkan boemi, (tánah).*
 Heet ijzer —, *sapoh bessí pánas.*
 Zijne lusten —, *menoeroet (memenoehi) hawá nafsoe.*
 Eene wraak —, *memenoehi dandam.*
 De wind begint wat te —, *makka angin djádi sedjoq djoega.*
 De lust van het werkvolk begint te —, *soekánja orang bekaridja djádi koerang.*
KOELEID, vt. *prí jang sedjoq, kasedjókkan.*
 De — doen verminderen, *mengórangkan kasedjókkan.*
 —, onverschilligheid, *parángt orang jang tsáda fedloelí, lákoe orang jang tsáda perdoelí, L.*
KOELING, vt. *penjedjókkan.*
KOELKELDER, m. *tampat menjedjoqkan.*
KOELTE, vt. koele wind, *angin jang sedjoq.*
 —, koele plaats (lommerige plaats,) *tampat jang tedoh.*

Aanwakkerende —, *angin jang djádi kintjang.*
 Doorgaande —, *angin jang tetap.*
 Eene stijve —, *angin tagang kalat.*
 Frissche —, *angin kintjang.*
 Hevige —, *angin kras.*
 Zeer zachte, liefelijke —, *angin jang sa-pooi-sa-pooi,* (dit komt zelden voor, doch staat in Cod. A en in *Hik Tjékél wángí*).
KOELTJE, o. *angin jang lemboet,* zie **KOELTE**, (laatste beteekenis).
KOELTJES, bijw. *sedjoq sedikit.*
KOELVAT, o. *pásoe, (ber-isi ajer akan menjedjoqkan).*
KOELZINNIG, b. n. *senang háti.*
KOEMELK, vt. *ajer soesoé sapí, (sampt, L.)*
KOEMELKER, m. *orang prah (pras, L.), ajer soesoé sapí.*
KOEMEST, m. *táht sapí.*
KOEN, b. n. *bránt, perkása.*
 Een — krijgsman, *hoeloebálang jang gágah perkása.*
KOENHEID, vt. *kabrantan, kagagáhan.*
KOENLIJK, bijw. *dengan bránt, dengan gágah.*
KOEPER, m. *gobbat, Ar., langkong.*
KOEPERKERK, vt. *grédja jang bergobbat.*
KOEPOK, vt. *koepokstof, biang tjátjar.*
 Met de — inenten, *tároh biang tjátjar, tároh tjátjar.*
KOEREN, o. w. *koiten, koekeroeboe.*
KOEREN, m. *djálan, ládjoe.*
 Het schip had zijnen — oostwaarts, *makka kapal itoe ládjoe ka-timor.*
 — houden, *koersen, toedjoe, menoedjoe.*
 Het vaartuig hield — naar Tandjong Poera, *makka práhoe itoe menoedjoe ka-Tandjong Poera.*
 — op de zeeroovers stellen, *berlájár menoedjoe ka-práhoe rampog, (bádjaq, L.)*
 — regtuit, *djálan troes, menoedjoe.*
 Geld dat goenen — meer heeft, *oewang jang tsáda lákoe lági.*
 Eene munt buiten — stellen, *brentikan lákoe sa-soewátoe roepa oewang.*
 —, loopende prijs, *harga pásar.*
KOERSEN, b. en o.w. *toedjoe, toedjoq, menoedjoe.*
KOESTAART, m. *ékor sapí, (sampt, L.)*
KOESTAL, m. *kandang sapí.*
KOESTERAAR, m. *jang memeliharákan, jang melindongkan.*
KOESTEREN, b. w. *menjenangkan oleh kapánásan.*
 Zich —, *berdiang.*
 —, verwarmen, *memánaskan, békin pánas.*
 —, opkweeken, *memaliharákan, ptára.*
 —, aankweeken, *beschermen, melindongkan*
 Hoop —, *menároh pengharápan.*
 Angst —, *menároh tjinta.*
KOESTERING, vt. *pemeliharáan, fidlánt, Ar.*

- KOETERAAR**, m. *orang jang bertilor.*
KOETS, vr. *karèta koets*, Eur., *ràta.*
 —, vorstelijke rustkoets, *ketta & getta.*
 Perz., *gurei.*
KOETSEMAKER, m. *toekang karèta koets*, L.
KOETSHUIS, o. *roemah karèta.*
KOETSPAARD, o. *koeda karèta koets*, L.
KOEVOET, n. *kàki sâpt*, (*samp*).
 —, breekijsen, ijzeren hefboom, *linggis.*
 — met houten steel, *poepoet.*
KOFFER, m. *peti jang berkoelit, kopper,*
verb., taróhan.
 Reis—, *banian.*
 Groote —, *peti besaar, baroewá.*
 Een inlandsche — met een los deksel,
dondong.
KOFFEREN, b. w. *másokan di dâlam peti.*
KOFFERTJE, o. (klein inlandsch —), *kémpêq.*
KOFFERTORIE, o. (om een boek), *koelit ki-*
tâb, koelit boekoe, L.
KOFFIJ, vr. *ghawah*, Ar., *koppí*, verb. Ned.
 Een kop —, *koppí sâtoe mangkoq.*
KOFFIJBAAL, vr. eene —, *ghawah sa-ban-*
della, koppí sa-kârong, L.
KOFFIJBOOM, m. *póhon koppí*, L., *póhon*
ghawah.
 De — en moeten niet geschud, maar
 de vruchten er afgeplukt worden, *makka*
póhon koppí itoe djângan di gójang-gójang
tâpt boewahnja itoe misti di petiq, L.
KOFFIJBOON, vr. *boewah koppí*, L., *boewah*
ghawah, bon, Ar.
KOFFIJDIK, o. *ampas koppí*, L.
KOFFIJHUIS, o. *wârong koppí*, (eig. een
 kraampje waar men koffij schenkt), *kadei*
órang mendjoewal ghawah, (*koppí*, L.).
KOFFIJKAN, vr. *tampat koppí*, L.
KOFFIJKLEUR, vr. *warna ghawah*, (*koppí*, L.).
KOFFIJKOPJE, o. *mangkoq koppí*, L.
KOFFIJMOLEN, m. *penggilingan koppí*, L.
(ghawah).
KOFFIJPLANTAADJE, vr. *kebon koppí*, L.
KOFFIJPLANTER, m. *órang tânám koppí,*
tjátjah, L.
KOFFIJWATER, o. *ajer koppí*, L.
KOFFIJZAK, m. *kârong koppí, goeni.*
KOGEL, m. *pengâlaw*, Menangk., *peloeroe,*
pelor, L., *ânaq bedil.*
 Kanons—, *pelor mariam.*
 Met den — straffen, *pâsang dengan*
pelor.
 Hij is veroordeeld met den — gestraft
 te worden, *makka ia soedah di hoekoem*
mâti di boenoh dengan pelór, (*dengan di*
pâsang pelór).
 Geweer—, *pelór snâpang.*
 Looden —, *pelór timah.*
 Vuur—, *pelór âpi.*
 De — is door de kerk, *bitjâra soedah*
poetoes.
KOGELAANZETTER, m. *pengâsaq pelór.*
KOGELBAK, m. *tampat pelór, kandang pelór.*
KOGELLEN, b. w. *menénbaq dengan pelór.*

- KOGELGIETER**, m. *toekang menoewang pelór,*
 L., *pandêi, menoewang peloeroe.*
KOGELGIETERIJ, vr. *tampat penoewangan*
pelór, L.
KOGELMETER, m. *pengoekoer pelór*, L.
KOGELTREKKER, m. *pentjâboet peloeroe,* (*pe-*
lór, L.).
KOGELVORM, m. *toewangan peloeroe,* (*pe-*
lór, L.).
KOGELVORMIG, b. n. *sa-roepa peloeroe, se-*
perti pelór, L.
KOGELVRIJ, b. n. *betoewah.*
KOGELWAGEN, m. *karèta pelór, pedati pe-*
loeroe.
KOHIER, o. (ond. w.), *daptar (soerat) tânah*
serta charâdjatnja, soerat pâdjaj.
KOK, m. *kokki*, L., verb., *djoeroe tânaq,*
benânaq, djoeroe dâpor, djoeroe mâsaq,
djoeroe bêtaq, penânaq, thâbich, Ar.
KOKEN, o. w. zieden, *didih, bedidih*, L.,
sita, Sanskr., *thabach*, Ar.
 Het water kookt, *ajer berdidih*, (*be-*
didih, L.).
 In zuiver water —, *reboes.*
 Gekookte visch, *ikan reboes, ikangjang*
di reboes.
 Gekookt vleesch, *dâging reboes.*
 —, hard —, *borrelen, galâgaw, ga-*
lâga, galâgaq.
 —, b. w. spijzen, *mâsaq, memâsaq,*
pernâsaqkan, reboes, lemanq, mendidih,
tânaqkan.
 Rijst —, *tânaq nâst, menânaq nâst,*
mâsaq nâst.
 Tijd, vereischt om rijst te —, *sa-per-*
tânaq nâst, (tijdmaat).
 Visch —, *reboes ikan.*
 Rijst in jonge bamboes —, *lemanq.*
 Water —, doen —, *mendidih ajer.*
 Gekookte olie, *minjaq pertânaq.*
 En hij liet eenen kleinen ketel rijst —,
serâja di tânaqkannja nâst sa prioq ketjil,
 S. R. 131.
 —, verteren, (zoo als de maag), *men-*
tjerna.
KOKEN, o. *pekardjâän tcekang mâsaq*, (*kok-*
ki, L.).
 —, in de maag, *pentjernân.*
KOKER, m. van bamboes, *boemoeng*, Jav.,
 Bamboezen — om water te halen en
 te bewaren, *gandji.*
 — van den bloesemzak des Arénbooms,
doeq.
 —, in het algemeen, *sârong.*
 — der kokosbladstelen, *tâpis.*
 Naalden—, *tampat djâroem.*
 — voor eene vlag, *sârong bandêra.*
 — van jonge kokostakken, *tâpek.*
 — met eenen stamper, om de betel-
 bereiding voor tandeloozen fijn te maken,
lontjoq, lôtjoq, lôtjokan.
KOKEREN, b. w. *menjârongkan, mâsoqkan*
di sârong.

KOKERIJ, vr. *pekaridjān kokki*, L.
—, kookkunst, *ilmoe māsaq, pengatahoewan māsaq*.

KOKERMAKER, m. *toekang boemboeng, toekang sārang*, zie **KOKER**.

KOKERTJE, o. *sārang (boemboeng) ketjil*.
— of doosje van bladren gevlochten, om de siri-bladeren te bewaren, *lōpālōpa, lōppaq-lōppaq*.

KOKHALZEN, o. w. *tāda-loewap*.

KOKING, vr. het koken, *penasakan*.
—, zieding, *didih*.

KOKKELEN, o. w. kraaijen, *berkoekoq*.

KOKKELESKORRELS, vr. meerv. (Menispermum), *toeboe bidji*.

KOKOS, m. (boom), *pōhon njior, pōhon karabang, pōhon karambil, pōhon kalāpa*.
L., *pōhon klāpa*, Soend., *nardsjil*, Ar., *nīwel*, Amb., *igo*, Tern., *nīwer*, Band.
Hout van oude — boomen, dienstig voor tijdelijke vlonders, stijlen enz., *roejong*.

KOKOSBLAD, o. *dāwon njior, dāwon kalāpa*, L., *kontjang*.
Droog —, *belaraq*.

KOKOSBLADSCHACHT, vr. of steel, *pāpaq*.
Jonge —, waarvan de Katoepat gevlochten wordt, *boesong*.

KOKOSBLOEM, vr. *mājang, mājang njior, mājang kalāpa*, L.

KOKOSBLOEMHULSEL, o. *kaloeping*.

KOKOSBLOEMSTENGEL, m. *bāgal*.

KOKOSBOLSTER, m. *moembang, saboet, sambog*, L., *moembang*, L.

KOKOSBOOM, m. zie **KOKOS**.

KOKOSDOF, m. *tampoerong njior, bātoq kalāpa*, L., *tampoerong kalāpa*.

KOKOSLOOT, vr. kern, *toembong kalāpa*.

KOKOSMELK, vr. *santan, ajer santan*.

KOKOSNOOT, vr. *boewah njior, boewah kalāpa*, L., *karambil, karambang*.
— zonder water, *kalāpa gāboek*.
Rijpe —, *boewah kalāpa jang mātang*.
Half rijpe —, *penālam*.
— met een deksel (om uit te drinken), *kamondalam*.
— die nog jong is, doch reeds wat inhoudt, *tjīngkat, tjīngkir*.
De zeer jonge —, die nog lilachtig is, *roedjaq, later bebantji*.
De nog jongere —, zoo groot als een zwanenei en dienstig tegen bloedloop, *boengsil*.
—, door eekhoortjes uitgevreten, *kalongkong*.
Het eetbare gedeelte van de —, *isi kalāpa, oesam, kelambir*.
Uitgeperste —, *oesam*.

KOKOSOLIE, vr. *mīnjaq kalāpa*, L., *mīnjaq njior*.
Beste, door koking verkregene —, *mīnjaq pertānaq*.

KOKOSCHEDI, vr. uit dewelke de schacht voortkomt, *salodong, pāpah*, L.

KOKOSTOUW, o. *tāti sāboet, tāti āpt*.

KOKSJONGEN, m. *boedjang kokki*, L., *hambadjoeroe wātaq*.

KOL, vr. witte plek voor het hoofd eens paards, *poesāran, pitak*, L.
—, tooverheks, *parampoevan petenong*.

KOLDER, m. *harnas van leder, bādjoē koelit*.
—, borstharnas van buffelleder, *bādjoē koelit karbo*.
Maliën—, *bādjoē rantei, zīrha*, Perz.
—, vlieger der kinderen, *lajāngan*.

KOLENBRANDER, m. (houts—), *toekang hārang*.

KOLENBRANDERIJ, vr. *tampat bekīn hārang*.

KOLENHOK, o. *goedang hārang bātoe*.

KOLENMAAT, vr. *oekoeran hārang bātoe*.

KOLENMETER, m. *orang jung mengoekoer hārang bātoe*.

KOLENMIJN, vr. *gālian hārang bātoe, tambang hārang bātoe*.

KOLENVUUR, o. *bāra, bārah*.

KOLENZAK, m. *kārang hārang bātoe*.

KOLF, vr. knods, *tjoqmar*.
—, bij zeker spel in gebruik, *tjātoq*.
— van een geweer, *sikoe bedil, (snāpang)*.
Destilleer—, *lēhēr koekoesan*.

KOLFBAAN, vr. *tampat mājīn tjātoq*.

KOLFBAL, m. *boewah tjātōkan, boewah dil*.

KOLFSPEL, o. *dil, peamjīnan dil*.

KOLIK, o. *tjika, ranggoet, moelas, haqnat*, Ar., *qoelāndj*, Ar.

KOLK, vr. in stroomend water, *oelēi*.
—, in het algemeen, *oelāq, ajer jang poesar, poesāran ajer*.

KOLKEN, o. w. *nājiq dengan poesar*.

KOLLEN, b. w. *boenoh dengan poekol*, L., *boenoh dengan pāloe dāhi*.

KOLOKWINT, m. *kwintappel, fanthlal*, Ar.

KOLOM, vr. zuil, *tiang bātoe, rokn*, Ar.

KOLOMBIJNTJE, o. Chineesch —, *bōloe*.
Inlandsch —, *babika ambon*.

KOLOBIET, o. (ond. w.) *warna jang sadia, warna jang pātoet*.

KOLSEM, m. *kwab van eenen os, djoembil*.
— van een schip, *boewāja-boewāja*.

KOLVEN, o. w. *mājīn tjātoq*.

KOLVENIER, m. *tsoldādoe jang pākei istinggarda*.

KOLVER, m. *orang mājīn tjātoq*.

KOM, vr. *mangkoq besaar, bādjan*.
Groote —, *waschkom, djumboeng*.
— met een deksel, *tjoetjoepoe*.
Porseleinen —, *mangkoq tjīna*.
—, bekken, *bātīl*.
Groote houten of aarden —, *dopsā*.
— eener gemeente, *dā-irah negri, idāran negri*.
—, waterkom, die afgedamd is, *tebeh, toebbeh*.
Afgedamde — om water voor de ertspeeling te vergaderen, *tebat*.
Koperen —, *tamboekan*.

—, beker, *sthan*, *tsahn*, Ar.

—, inham, *telog*.

—, voor vaartuigen, *limbongan*.

KOMBUIS, vr. scheeps—, *toept*, *dâpor prá-hoe*.

KOMEDIE, vr. *wâjang*.

—, die door mannen gespeeld wordt, *râkat*.

— spelen (door mannen,) *merâkat*.

Chinesche —, *wâjang tjina*.

Javaansche — met lederen poppen, *wâjang koelit*.

— met marionetten, voorstellende de vestiging van het rijk van Padjadjaran op Java en de lotgevalen van Damar Woelan, *wâjang kliutg*, Jav.

—, waarin de lotgevallen van Mennak Djinggo en Damar Woelan door middel van beschilderd papier worden voorgesteld, *wâjang bebêr*.

—, met voorstellingen uit den ouden tijd, *wâjang poerwa*, Jav.

Naar de — kijken, *nonton wâjang*.

KOMEET, vr. *bintang ber-êkor*, *bintang ber-âsap*.

KOMEN, o. w. *dâtang*.

—, naderen, *hampir*, *hampirkan*.

—, aankomen, *sampeï*, *sampé*, L., *tiba*.

Van het gebergte —, *dâtang derri goenong*.

Hij is te Tjiringan ge—, *makka ta-poon sampei di Tjiringan*.

Als gij van daar komt. *sa-dâtangnja angkaw derri sanâlah*, S. R. 130.

Het schip is ge—, (aange—,) *kapal soedah tiba (sampei)*.

Doen —, *mendâtangkan*, *soeroeh kirim*, *pesan dâtang*.

Te weten —, *dâpat tâhoe*, *dâpat char-bar*, *dengar warta*.

Dat komt hem juist te pas, *itoelah stâdjatnja betoel*, *itoelah jang di berhâdjatnja*.

Hoe komt het, dat gij mij niet geschreven hebt? *apa subabnja angkaw tiâda berkirim soerat kapada kita?*

Het komt daar van daan, *itoelah sababnja*.

Wat er ook van — moge, ik ga er toch heen, *apa kasoedâhannja kita mâw pergi djoega di sito*.

Uit het paleis —, *kaloewar derri dâlam astâna*.

Iemand, die alles zegt, wat hem voor den mond komt, *moeloet lantjar*.

Aan den dag —, *djâdi thlâhîr*, *djâdi njâta*, *di njatâkan*.

Ik ben in zijne plaats gekomen, *kita soedah menggant dia*.

Die gekomen is, *jang soedah dâtang*.

Die nog komt, *jang lagi dâtang*.

Die — zal, *jang akan dâtang*, *jang nantî dâtang*.

Kom hier, *mâri sini*.

Doen —, geworden tot, aan, *menjam-peikan kapada*.

Daar komt niets van, *itoe tiâda djâdi*, *itoe woeroeng*, L.

Die rijst komt niet voort, door gebrek aan water, *makka itoe pâdi tiâda djâdi sabab koerang ojer*.

Alle zegeningen — van God den Allerhoogste, *makka segalla kabadjikan itoe di toeronkan Allah tiâla*.

Wanneer het water tot aan de lippen komt, komt er hulp van God, *apabila ajer sampei di moeloet makka di toeronkan Allah pertoeoengan*.

In de kraam —, bevallen, *berânog*, *berpoetrâ*, *Hoft.*, *bersâlin*, *Hoft.* en hooge stijl.

De wind komt door de poort, *makka angin mâsoq di pintoet gerbang*.

Over den muur —, *melaloewit têngboq*, *dâtang derri atas têngboq*.

Te kort —, verliezen, *roegi*.

Te kort —, onvoldoende zijn, *tiâda tjoekoop*, *tiâda sampei*, *koerang*.

Het woord „*pâkat*” komt van het Arabische woord „*moewâfaqat*”, *makka perkatâân „pâkat” itoe di toeronkan derri paada perkatâân Arab „moewâfaqat*”.

Te pas —, betamen, *pâtoet*, *lâjûq*, *hâroes*.

Te pas —, gebruikt kunnen worden, *bôleh di pâké*, L., *dâpat di pâké*.

Hij durft niet meer onder 's konings oogen te —, *makka tiâda lagi brânt ia menghâdap râdja*.

Er kwam een onweder op, *makka toeron thofân*, I. J. 2.

Niet van iemand kunnen —, scheiden, *tiâda dâpat bertjeré dengan sa-ôrang*.

Uit de schulden —, *bâjar hoetang*.

Achter eene zaak —, *pantjing-pantjing sampé kena*.

Hooger —, (worden), *nâjûq pangkat*.

Hoe hoog komt u de pikol rijst? *brapa angkaw (loe, L.) bâjar bras sa-pikol?*

Wat zal er van dien oorlog —? *apa nanti kasoedâhannja prang itoe?*

Het komt er maar op aan, dat men de zaak goed versta, *itoe sâdja bâjar ôrang mengartî bânjig-bânjig itoe perkâra*.

Hoe zijt gij aan dat vaartuig gekomen? *derri mâna loe dâpat itoe práhoe?*

Aan den man —, (van koopwaren), *lâkoe*.

Bij den wind —, *menjoesor angin*.

Te boven —, overwinnen, *mengâlâkan*, *menang*.

KOMENIS, vr. komenijswinkel, *kadei (toko) ôrang mendjoewal garam*, *tsâbon*, *mantéga*, (*minjaq sâpti*) *kedjoe dan lâjin-lâjinnja*.

KOMFOOR, o. *diang*, *angglo*, L., *dâpor-dâpor*, *tampat âpi*, *perapiân*.

Langwerpig aarden —, *kurrén*.
KOMIJN, m. *djintan*, *djintan*.
 Klein —zaad, *soeganda*.
KOMKOMMER, m. *timon*, *katimon*, *lantimon*,
gar, Ar., *chjár*, Perz., *lápang*.
 Zekere bittere —, *patóla*.
 Zekere groote —, *bonténg*.
 Ingelegde —, *ajjar katimon*.
KOMKOMMERZAAD, o. *bidji katimon*.
KOMMANDANT, m. zie **COMMANDANT**.
KOMMANDEUR, m. *kommandoer*, verb.
KOMMANDEURSCHAP, o. *pangkat komman-*
doer, *darádjat pemárintah*.
KOMMENSAAI, m. *orang menoempang di roe-*
mah orang.
KOMMER, m. hartzeger, zorg, *soesah*, *soesah*
háti, *soekar*, *spgehól*, Ar., *tjinta*.
 In —geraken, *kena soesah*, *dápat*
soesah.
 — veroorzaken, *brí soesah*, *mengadákan*
soesah, *menjoesahkan*, *békin soesah*.
KOMMERLUK, b. n. *bersoesah*, *bersoekar*,
bertjinta, *masjghol*, Ar.
 —, arm, *pápa*, *miskín*, Ar., L., *pótol*, L.
 Zeer —, *miskín sakáli*, *pótol sakáli*, L.
KOMMERLOOS, b. n. *tiáda bersoesah*, *senang*
háti.
KOMMETJE, o. *mangkoq ketjil*, *sadjawah*.
KOMMISSARIS, m. zie **COMMISSARIS**.
KOMPANJEMEESTER, m. *bendahára rádja*,
kapála goedang, *peparintah goedang pe-*
simpánan serba kapal.
KOMPAS, o. *padoeman*, *padóman*, *pandóman*,
 L., *dóman*.
 Hang—, *padóman jang tergantung*.
 Miswijzend —, *padóman jang salah*
toendjoengja, *padóman jang sambir*.
 De streken van het —, *máta padóman*.
 De afwijking van het —, *sambir pa-*
dóman.
KOMPASBEUGEL, m. *tjintjin padóman*.
KOMPASHUISJE, o. *tampat (roemah) padó-*
man.
KOMPASLAMP, vt. *lampo padóman*.
KOMPASMAKER, m. *pandei padóman*, *toekang*
pandóman, L.
KOMPASNAALD, vt. *djáróem padóman*.
KOMPASSTREEK, vt. *máta padóman*.
KOMPLOT, o. *pekoempoelan orang djáhat*.
KOMPOST, vt. *segalla roepa makánan jang*
di tjampur.
KOMST, vt. *kadatáangan*, *dátang*.
 Sedert uwe — in het land, *sadátangnja*
toewan di dálam negri ini.
KOND, bijw. *táhoe*.
 — doen, *membri táhoe*, *kassí taw*, L.,
kassí bertaw, L.
KONDSCHAP, vt. *táhoe*, *pengatahoewan*,
márfat, Ar., *chabar*, Ar., *kábar*, Ar.
 — ontvangen, *dápat táhoe*, *menarima*
chabar.
 Op — uitzenden, *mengátjangkan*, *soe-*
roh dengar.

KONDSCHAPPEN, b. w. *báwa chabar*, *báwa*
kábar, L., *membri táhoe*, *kassí bertá-*
hoe, L.
KONDSCHAPPER, m. *orang jang membáwa*
chabar, *jang kassí taw*, L., *jang kassí*
bertáhoe, L., *pembrita*.
 — als er een schip op de ree komt,
pangalásan.
 —, *verspieder*, *soeloe*, *penjámar*.
KONFIJT, vr. *manisan*, *salwá*, Ar.
 —, *waarin láboe bligoe komt*, *tang-*
kwé.
KONFIJTEN, b. w. *békin manisan*, L., *mem-*
boewat manisan, *mániskan*, *permániskan*.
KONFOOR, o. zie **KOMFOOR**.
KONIJN, o. *kelintjé*, (verb. van konijntje).
 De vertaling van — door *palandog*, zoo
 als **GUEYNIER** heeft, is onjuist, daar door
 dat woord een steenbokje verstaan wordt;
 het — is in onze Archipel uitheemsch.
KONING, m. *rádja*, Sansk., *parábat*, Siam.,
sjáh, Perz., *málik*, Ar., *ádji*, Jav., *rátóe*,
 Jav., *batára*, Jav., *náta*, Jav., *arwan*,
 Bon.
 — in het schaakspel, *rádja*.
 Tot — verheffen, *meradjákan*, *mendja-*
dikan rádja.
 — worden, *nájiq rádja*, *djádi rádja*.
KONINGDOM, o. *martabat rádja*, *daradjat*
rádja.
KONINGIN, vr. *rádja parampoewan*, *permei-*
soeri, *istri ádji*.
 Eene regerende —, *rádja parampoewan*
jang memarintahkan.
 Eene geheiligde —, *déwt*.
 — in het schaakspel (vizier,) *mantri*.
 — weduwe, *djanda rádja*.
KONINGRIJK, o. *karadjáan*, *malkoet*, Ar.
KONINGSAREND, m. *rádja wáli besaar*.
KONINGSCHAP, o. zie **KONINGDOM**.
KONINGSDOCHTER, vt. *poetri*, *ánaq rádja*.
KONINGSGEZINDE, m. en vt. *orang jang soeka*
di parintah rádja.
KONINGSGEZINDHEID, vt. *hâl melekat paadda*
rádja, *sattia kapada rádja*.
KONINGSHOF, o. *astána rádja*, *máligéi*,
dálam, Jav., *awan*, Perz.
KONINGSHUIS, o. *roemah rádja*.
 —, *hofhouding*, *segalla ist astána*.
KONINGSKIND, o. *ánaq rádja*, *anaqda*,
anakanda.
KONINGSKLEUR, vt. (bij de Malejers is dit
 geel, dat niemand, op doodstraf, dragen
 mag, ten zij met 's konings vergunning,) *ko-*
oening, *warna rádja*.
KONINGSKROON, vt. *makóta rádja*.
KONINGSMOES, o. *sájour rádja*.
KONINGSMOORD, m. *pemboenoehan rádja*.
KONINGSMOORDER, m. *pemboenoh rádja*.
 —, een doortrapte fielt, *mahá rádja*
léla.
KONINGSSTAF, m. *tongkat karadjáan*.
KONINGSSTANDAARD, m. (rijksieraad, soort

van scepter met eenen daaraan hangenden bal,) *tjoekân*, Perz.
KONINGSTITEL, m. *gelâran râdja*.
KONINGSTROON, m. *tachta karâdjâän*, *singa sâna*, eig. *singhâsâna*, Sansk. (leeuwenzetel).
KONINGSVISCH, m. *tanggiri*.
KONINGSVOGEL, m. *wowi*, *sopelo*.
KONINGSWATER, o. *ajer râdja*, *minjaq troesi di tjanpor sindâwa*.
KONINGSWORTEL, m. *öbi râdja*.
KONINGSZOON, m. *ânaq râdja*, *ânaqda*, *anakanda*, *anakanda poetrâ*.
KONINKLIJK, b. n. *tjâra râdja*, *râdja*.
 — e gebruiken, *âdat istêadat râdja*.
 De — e familie, *koelawârga râdja*.
 — bevel, *titah râdja*, *sabda rûjja*, *firmân râdja*.
 De — e versiersels, rijkssieraden, *alat karadjâän*, *oepatjâra*.
 D — e vlag, *âlam karadjâän*.
 — e kleeding, *pekâjin tjâra râdja*.
 Iemand — onthalen, *mendjâmoe orang dengan tjâra râdja*.
 — leven, *hidop seperti râdja*.
KONKEL, vr. *lonté*, L.
KONKELEN, o. w. *konkol*, verb., *fakattan & pakattan*, L., *oepaq*, *adoe*.
KONKELPOT, m. *lollepot*, *koffijpot*, *kip-saw*, L.
KONNEN, o. w. zie **KUNNEN**.
KONST, vr. zie **KUNST**.
KONSTABEL, m. *konstapel*, *djoeroe mariam*, *djoeroe mitar*.
KONTERFEITEN, b. w. zie **AFBEELDEN**.
KONVOOI, o. zie **GELEIDE**.
 Konvoojen en licenten (uitgaande en inkomende regten,) *tjoekéi*, *béa*.
KONZENILJE, vr. *kossenil*, verb., *anpaloe*, *qirmiz*, Perz.
KOOI, vr. zie **HANGMAT**.
 —, schaapskooi, *kandang domba*, *kandang kambing wolanda*, L.
 Vogelkooi, *koeroengan boerong*, *sanykar*, *sangkâran*, *pancjâra*, Sansk.
 —, sluithout in het raam (bij boekdrukkers,) *kâloe râm*, L., *bâdjé* *merâpatkan hoerof di dalam râm*.
KOOLJEN, b. w. *koerangkan*, *kandangkan*.
 —, (hij boekdr.) *merâpatkan hoerof dengan bâdji*, *toetop râm*, L.
KOOK, vr. *didih*, zie **KOKEN**.
 Het water is van de —, *ajer bâroe bedidih*, L.
 Het water aan de — maken, *mendidih ajer*.
KOOK- of KEUKENBOEK, o. *kitâb mâsaq-masâkan*.
KOOKHUIS, o. *dâpor*, zie **KEUKEN**.
KOOKKETEL, m. *kêttél*, L., verb., *koewâlt*, *priog*.
KOOKKUNST, vr. *ilmoe mâsaq*, *pengatahewan mâsaq-masâkan*.

KOOKLEPEL, m. *sidoe*, *tjedog*, zie **LEPEL**.
KOOKPAN, vr. *koewâlt*, *belânga*.
KOOKPLAATS, vr. *penânaq*, *mathbach*, Ar.
KOOKSEL, o. *masâkan*, *didihan*.
 Een — van meel van rijpe zaadgewassen met suiker en geraspte kokosnoet, *poetoe*.
 Een — visch, *reboesan ikan*.
KOOL, vr. vuur—, *bâra*, *bârah*.
 Houts—, *hârang*.
 Steen—, *hârang bâtoe*.
 — van gebrande kokosbast om de tanden zwart te maken, *gerang*.
 Doove kolen, *bâra jang di pâdam*, *bâra jang mâti*, *hârang*.
 Een dorp in kolen leggen, *membâkar dâsa*.
KOOL, vr. (koolen,) moesgewas, *koebis*, Eng., *loba-loba*.
KOOLASCH, vr. *hâboe bâra*, *hâboe hârang*, zie **KOOL**, 1ste bet.
KOOLBLAD, o. *dâwon koebis*.
KOOLGROEF, vr. zie **KOOLMIJN**.
KOOLHAAS, m. *kawéloe jang mâkan koebis*.
KOOLMIJN, vr. *galian hârang bâtoe*, *tambang hârang bâtoe*, *kolong hârang bâtoe*.
KOOLMOES, o. *sóp koebis*, Eur.
KOOLSCHIP, o. *prâhoe (kapal) jang moerat hârang bâtoe*.
KOOLSTOF, vr. *sisanja bârang jang di mânaq ataw di bâkar sampé tiâda boleh antjor lagi*.
KOOLZAAD, o. *bidié koebis*, *bidié loba-loba*.
KOON, vr. *pipé*.
KOOP, m. *belian*, *pembeliân*.
 Een goed en — doen, *dâpat pembeliân jang bâjiq*.
 — en verkoop, *bas*, Ar.
 Goed—, *moerah*, *harga moerah*, *harga ketjil*, *moerah harganja*.
 Duur—, *mâhal*, *harga besaar*.
 De rijst is goed—, maar de buffels zijn duur—, *malka bras âda moerah tetâpi karbo itoe mâhal*.
 Is dit te —? *apa ini di djoewal? apa sahâja boleh bli ini?*
 Te — zetten, *târoh akan di djoewal*, *târoh boewat djoewal*, L.
 Op dien — wil ik wel, *kâloe dengan djandji bagitoe sahâja mâwoe djoega*.
KOOPËL, m. en vr. *orang jang soeka beli segalla roepa bârang-bârang*.
KOOPBRIEF, m. *soerat pembelian*, *soerat beli-beliân*.
KOOPCEEL, vr. *daftar bârang jang di beli*.
KOOPDAG, m. *hârt lalang*.
KOOPEN, b. w. *beli*, *blé*, *membeli*, *blikan*, *bubliân*, L.
 Rijst —, *beli bras*.
 — om het op eenen bepaalden tijd voor een bepaalde som terug te geven, *djang-gâlan*.
 Doen —, *soeroh beli*, *membelikan*.

Op crediet —, *beli hoetang*.
 Voor gereed geld —, *membeli timbang toenei*.
 Dat hij het niet neme, tenzij het door hem gekocht worde; al wie geene koopmiddelen bezit vrage geld aan den koning. *djangan di ambilnja melajinkan dengan di bliinja, barang siapa tiada pembliinja makka di pohnkan amas derri paadda rádja*, Isk. 351.
 Duur—, *bli mahal*.
 — en betalen om op tijd te ontvangen, *tumpah*, L.
 Goedkoop —, *bli moerah*.
 Met verscheidene personen — om te verdeelen, (voornamelijk eenen buffel of een schasp,) *tumpilon*, Jav.
 Gekocht worden, *di beli*, (*bli*).
 — en verkoopen, *rájah-merájah*.
KOOPER, m. *pembeli, pembli, orang jang membli*.
KOOPGIERIG, b. n. *kopéngin máw bli*, L., *ingín membli*.
KOOPGOED, o. *barang dagangan jang mémang soedah sadia, barang toekangan*.
KOOPHANDEL, m. *hál perntagáán, barang dagangan, tidjrat*, Ar.
 —, drijven, *berntága, berdagang*, L.
 — in het klein drijven, *djagal, berdjagal*.
 — in het groot drijven, *borong*.
KOOPJE, o. *pemblian jang moerah*.
 Aan dat rijtuig heeft hij een —, *itoe karétta di blinja moerah sakáli*.
 Hij heeft daar een — aan, (*spottend*) *makka ia di pedajá-in sama itoe*, L.
KOOLIEDEN, m. meerv. *orang-orang dagang, orang-orang berntága*.
KOOPLUST, m. *soeka membli*.
KOOPMAN, m. *dagang*.
 Een groot —, *groothandelaar, soedagar, béaprt*.
 Een rijk, aanzienlijk —, *chódjah*, Perz., *kódjah*.
 Want de groote kooplieden zijn het immers, die al de onverkocht blijvende koopwaren opkopen, *melajinkan soedagar djoega jang menghábis segala dagangan jang lagi tinggal itoe*, I. J. 16.
 Een — in het klein, *orang berdjagal*.
KOOPMANSCHAP, vr. *barang dagangan, barang perntagáán, tidjrat*, Ar.
KOOPMANSCHAPPEN, o. w. *berdagang, berntága*.
KOOPMANSGEEST, m. *agal dagang*, I. J. 11.
KOOPMANSJONGEN, m. *boedjang orang dagang*, L., *boedjang di toko*, L., *hamba orang berntága*.
KOOPMANSKANTOOR, o. *kantor orang berdagang*, L., *biliq soerat orang berntága*.
KOOPMANSREKEKKUNST, vr. *ilmoe hitoengan orang berdagang*.

KOOPMANSSTIJL, m. *tjara orang berdagang, áadat orang berntága*.
KOOPFENNINGEN, m. meerv. *oewang pemblián, harga pemblián, pembli*.
KOOPPLAATS, vr. *markt, pásar, pasára, pákan, pakan, pembelian, peblián*, L.
KOOPPRIJS, m. *harga pemblian*.
 Afslag op den —, *bli-blian dálam*.
KOOPSTAD, vr. *bendar, negri perntagáán*.
KOOPVAARDER, m. *koopvaardijship, kapal perntagáán, práhoe orang dagang*.
KOOPVAARDER, m. *nachóda kapal perntagáán, djoeragan práhoe orang dagang*.
KOOPVAARDIJ, vr. *perntagáán di láwoet, perkára dagangan di láwoet*.
KOOPVAARDIJSCHIP, o. zie **KOOPVAARDER**.
KOOPVAARDIJVLOOT, vr. *angkátan kapal dagangan*.
KOOPVROUW, vr. *parampoeuan jang berdagang*.
 — in het klein, *parampoeuan jang berdjagal*.
KOOPWAAR, vr. *barang dagangan, barang perntagáán*.
 Geringe koopwaren, *djagálam*.
KOOPZIEK, b. n. zie **KOOPGIERIG**.
KOOR, o. rei, troep, *madjís, pasoeakan, pekoenpoelan*.
 Zang—, *káwan orang menjáni*.
 —, heir, *bala-tantará*.
 —, in eene kerk, (oostelijk gedeelte,) *pendjoerei timor di dálam grédjá*.
KOORBOEK, o. *soerat rágam*.
KOORD, vr. *táli jang terpintal*.
 —, boordsel, *sibir, táli ojer*.
 —, snaar, *pesawat*.
 Met de — gestraft worden, *kena hoe koem máti di gantong*.
 Op de — dansen, *tárt di atas táli*.
KOORDEN, vr. meerv. boordsel, *passemén, verb., táli ojer*.
KOORDENDANSER, m. *pendikir, orang menári di atas táli*.
KOORDENDRAAIJER, m. *toekang pintal táli*.
KOORTS, vr. *demam*.
 Heete —, *demam panas*.
 Koude —, *demam dingin*.
 Alledaagsche —, *demam sa-hárt-hárt*.
 Anderdaagsche —, *demam sa-hárt-hárt lepas sa-hárt*.
 Aanstekende —, *demam berdjangkit-djangkitan*.
 Kwaadaardige —, *demam jang djáhat*.
 Aanhoudende —, *demam beroelang-oelang*.
 Aflatende —, *demam jang berhént-hénti*.
 — aanbrengen, *demamkan, mendemám*.
 Gal—, *sakit hampedoe, demam hampedoe*.
KOORTSACHTIG, b. n. *berdemam-demam*.
KOORTSDAG, m. *hárt demam*.
KOORTSKRUID, o. *dáwon koekoeran*.
KOORTSMIDDEL, o. *obat demam*.

KOORTSVERVEKKEND, b. n. *jang mendjadi-kan demam, jang berdemamkan, mendemamti.*
KOORZANG, m. *njanjian orang berkawan.*
KOORZANGER, m. *teman kawan orang menjânji di grédja.*
KOOT, vr. *toelang kâki.*
KOP, m. hoofd, *kapâla.*
 De — van eenen spijker, *kapâla pâ-koe, pâjong pâkoe, sanggol pâkoe.*
 Iets daar — noch staart aan te vinden is, *bârang jang koesoet-koesoet sâdja.*
 Hals over — loopen, *lâri lintong poekang.*
 Eenen goeden — hebben, *berûqal boedi jang bâjiq.*
 Met den — gebruid zijn, den — verliezen, *hilang âqal boedi, tengah gila.*
 Een onverzettelijke —, *kapâla kras, kapâla bâtoe, hâti tagar.*
 Met den — tegen den muur loopen, *kardja boeta toeli.*
KOP, m. hol vat, drinkkop, *mangkoq, tjâwan, thâs, Ar.*
 Een — thee, *sa-tjâwan thêh, sa-mangkoq thêh.*
 —, laatkop, om te koppen, *tampat bakam.*
 — van eene amfioenpijp, *tjoepaq, Jav.*
KOPER, o. *tambâga, tsâd, Ar.*
 Geel —, *tambâga koening, samborna.*
KOPERACHTIG, b. n. *sa-roepa tambâga, sabagei tambâga.*
 —, koperdeelen bevattende, *bertjampor tambâga.*
KOPERBERG, m. kopermijn, *tambang (mariaw) tambâga.*
KOPERBLAD, o. *prâda tambâga, dâwon tambâga.*
KOPERDRAAD, o. *kâwat tambâga.*
KOPEREN, b. n. *tambâga, derri tambâga.*
 — ketel, *priog tambâga.*
 — kanon, *lêlâ, maria tambâga.*
 — ring, *tjintjin tambâga.*
KOPEREN, b. w. *menambagâkan, melâpiskan dengan tambâga.*
 Een gekoperd schip, *kapal dengan koelit tambâga, kapal jang di lâpiskan tambâga.*
KOPERERTS, m. *tânah tambâga.*
KOPERGELD, o. *oewang tambâga.*
KOPERGieten, o. *toewangan tambâga.*
KOPERGIEter, m. *toekang koeningan.*
KOPERGOED, o. zie **KOPERWERK**.
KOPERGROEN, o. *tâhi tambâga, zindjâr, Ar.*
KOPERKAPEL, vr. *oelar moeroe.*
KOPERKLEURIG, b. n. *warna tambâga.*
KOPERMIJN, vr. zie **KOPERBERG**.
KOPERMUNT, vr. *oewang tambâga.*
KOPERROOD, o. *teroesi, troesi.*
KOPERSLAGEN, o. *pekar djâan toekang tambâga.*
KOPERSMID, m. *pandei tambâga, toekang tambâga.*
KOPERSNEË, vr. *pengeokiran tambâga.*

KOPERWERK, o. *perkâkas tambâga, serba tambâga.*
 Geel —, *koeningan.*
KOPGLAS, o. *tampat bakam.*
KOPJE, o. *mangkoq ketjil.*
 Areek — met een plat dekseltje, *gambat.*
 — met deksel voor welriekende olie, *telop.*
KOPIËREN, b. w. *sâlin soerat.*
 Eene schilderij —, *sâlin gambar, toeroet gambar.*
KOPIJ, vr. *salinan, toeroenan, rantjâna.*
 —, oorspronkelijk schrift, *noschat, Ar.*
KOPIJGELD, o. *oepah noschat, oepah soerat jang sâdia.*
KOPIJREGT, o. *haq menthlâhirkkan kiâb.*
KOPIÏST, m. *djoeroe toelis.*
KOPPEL, o. paar, *goe, djoedoe, pâsang, kalâmin, koepil, verb.*
 Een — ossen, *sa-goe lemboe.*
 Een — duiven, *sa-djoedoe merapat.*
 Aan —s, bij paren, *berdjoedoe-djoedoe.*
 Een — pistolen, *sa-pâsang pistol.*
 —, troep, *kâwan.*
 —, m. halsband, *tâli lêhêr.*
KOPPELAAR, m. *soeroeh-soeroehan, toekang tjomblang, penâlâng, djaroeman, Jav., djoeroenan, L., (beide beteekenen ook: bemiddelaar).*
KOPPELARIJ, vr. *pekar djâan toekang tjomblang.*
KOPPELDICHT, o. *tweeregelig gedicht, matnawit, Ar.*
KOPPELEN, b. w. tot een koppel vereenigen, *djoedoekan, menggoekan, goekan, koepil, verb.*
 —, een huwelijik bewerken, *tjomblang, mentjomblang.*
 Woorden —, *mengoebong perkataân.*
KOPPELING, vr. *djoedoe wan, penjegoewan.*
 — van een huwelijik, *tjomblang.*
KOPPELRIEM, m. *tâli lêhêr andjing.*
KOPPEN, b. w. *tjantog, bêkam, bêkam, hadjam, Ar.*
KOPPENSNELLEN, b. w. *mengâjaw.*
KOPPENZETTER, m. *toekang bêkam, hadjim, Ar.*
KOPPENZETTING, vr. *kopping, hadjamat, Ar.*
KOPPIG, b. n. *bingal, tagar, tegar, kapâla bâtoe, kapâla kras.*
 —e wijn, *angyoer kras, eig. ayer anggoer, zie WIJN.*
KOPPIGHEID, vr. *prt hâti jang tagar, prt bingal.*
KOPPIGLIJK, bijw. *atas prt jang tagar.*
KORAAL, vr. en o. die in zee groeit, *bâtoe kârang, kârang boenga, pâlam.*
 Witte — uit zee, *powâlam.*
 Glazen —, *djadjat.*
 Roode —, *versiersel, mardjân, Ar., pâlam mèrah.*
 Kleine korallen, *mâni-mâni, mânik, moeté-moeté, Bant.*

Zwarte —, *akar bafr*, eig. zeewortel.
KORAAALBOOM, m. *pohon bátoe kárang, gelága*.
KORAN, m. *qor-án*, Ar., *el-motshaf*, Ar.
 De —, *el-qor-án*.
 Een, die den — onthoudt, *háfidl*, Ar.
KORDON, o. *dáirah orang mengáwal, barisan jang mendjága koeliling*.
KOREN, o. rijstgewas, *pádt*.
 —, in het algemeen, *bidji-bidjian*.
 —, tarwe, *gendom*, zie GRAAN.
 Turksch —, *djágong*.
 Verbrand —, rijst, *pádt jang latjor*.
 Het kaf van het — scheiden, *kirei pádt*, *mengirei pádt, tampi pádt, tjerekan sekam derri pádt*.
 Het — van den halm afstroopen, *lingkor, íles*, L.
KORENAAR, vr. *tangké pádt, poelor pádt*.
 Verzengde —, *poelor terlájor*.
KORENAKKER, m. rijstakker, *sáwah, ládang*.
 —, in hét algemeen, *bendang perhoe-máán*.
KORENBEURS, vr. *pásar pádt, pásar gendom*, zie KOREN.
KORENBRANDERLIJ, vr. (Indische —), *peng-árakkan*.
KORENDORSCHER, m. *orang menebah pádt*.
KORENGARF, vr. een —, *sa-gédéng pádt*.
KORENHALM, m. *bátang pádt, pohon pádt, ronggéh, roeng-én*.
KORENHOOP, m. *tamboenan pádt, toempoekan pádt*.
KORENHULZE, vr. *sekam pádt*.
KORENKOOPER, m. *orang djoewal pádt*.
KORENLAND, o. *sáwah, tánah perhoemáán*.
KORENMAAIJEN, b. w. *pótong pádt, mó-tong*, L.
KORENMAAT, vr. *gantang, soekátan*.
KORENMARKT, vr. *pásar pádt, pásar gendom*, zie KOREN.
KORENMETER, m. *orang menjoeekat pádt*.
KORENMOLEN, m. *penggilingan pádt, (gendom)*.
KORENSCHOOF, vr. zie KORENGARF.
KORENSCHUUR, vr. *loemboeng, L., lombong, L., djoelápag, tangkéán*.
 Groote —, *magazijn, goedang bras, gedony bras*.
KORENSIKKEL, vr. *arú*, eigenlijk: eene gras-sikkel; om de rijst te snijden, hebben de inlanders een klein mesje, dat in een rond houten schijfje bevestigd is en dat heet: *áni-ánt*, Jav., *katam, pengatam*.
KORENSTOPPEL, m. *merang, djarámí, batang pádt*.
KORENT, vr. zie KRENT.
KORENVELD, o. zie KORENLAND.
KORENVIJFDE, o. het $\frac{1}{2}$ van den korenoogst als pachtschat, *pádjaq*.
KORENWORM, m. *gégindon*, (curculio).
KORENZAK, m. *károng bras*.
KORF, m. mand, (wijde en niet hooge —), *bakoel, rága, amboeng*.

Een —, *naaimandje, bakoel mendjáhít*.
 Een —, mand om rijst of peper in te zamelen, *brónong*.
 —, om visch te vangen, *oembing*.
 Een — als eene melkmouw, *tangkop*.
 Een langwerpige —, *krandjang*.
KORFVOL, m. *bakoel jang poenh*.
KORIANDER, m. *katoembar*.
KORINT, vr. zie KRENT.
KORNALIJNSTEEN, m. *bátoe áqif*.
KORNEL, m. zie COLONEL.
KORNET, m. blaashoren, *náfirí, selompret*, verb. van trompet.
 —, zie STANDAARD EN STANDAARD-DRAGER.
KORNUIT, m. *teman, perséro*.
KORPORAAL, m. *kaporal*.
KORPS, o. *pásog, pasoeekan*.
KORRE, vr. *poekat*.
KORREL, vr. *bidji, boetir, boekor, limping*.
 Papaja—s, *bidji papája*.
 Eene — zout, *gáram sa-boekor*.
 Eene peper—, *láda sa-boetir*.
 Eene sago—, *ságoe sa-limping*.
 Rijst—, *bidji bras*.
 Eene rijst—, *bras sa-bidji*.
 Tot—s maken, zoo als de sago, *giliq*.
KORRELACHTIG, b. n. *berbidji-bidji*.
KORRELING, vr. van buskruid, *pemboetiran obat bedil*.
 — eener wonde, *toemboehan dáging*.
KORREN, o. w. (van duiven) zie KOEREN.
KORSELIG, b. n. *prang-proes, bingis*.
KORSET, o. *koetang, korset*, Eur.
KORST, vr. *koelit, koelit kras*.
 — van brood, *koelit rótt, koelit apam*.
 —, roof van eene zweer, *karoepang*.
KORSTACHTIG, b. n. *berkoelit*.
KORT, b. n. *péndég, singkat, qatsír*, Ar.
 — en die, ineengedrongen, *denah*.
 Een —e voet, *káki péndég*.
 —e brief, *soerat jang singkat*.
 Een —e of —ere weg, *djálán singkat*.
 Een — kleed, *bádjoe péndég*.
 — van ligchaam, *badan singkat, singkat paadda badunja*.
 —, verkort, beknopt, *mochtatsar*.
 Te —, *koerang pandjang, terláloe péndég, singkat*.
 Te — van vingers of teenen, *djoebíl*.
 —er, *lebeh péndég, péndég-an*, L.
 — vooraf, *ter-dihoeloe sedikit, dolówan, dolówan sedikit*, L.
 — daarna, *láloe sa-koetika, komedién derri paadda itoe, hábis itoe, satelah itoe, tiáda brápa lamánja komedién derri paadda itoe*.
 Dat is binnen — gebeurd, *itoe belom láma, bahároe djádi itoe*.
 Te — (van een kleed), *tjekaq*.
 — van stof, *prang-proes*.
 Te — komen, *tiáda tjoekoop, koerang, kapálang*.

—, ineengedrongen, *tjoepoel*.
 —, dwergachtig, *káté*.
 Te — schieten, *tiwas, káloh, tjíwa, katjwa*, Jav.
 Te — doen, benadeelen, *meroegikan*.
 Zich zelve te — doen, *boenoh diri*.
 —af, *dengan sa-káli, dengan pëndég sakáli*.
 —er maken, verkorten, *meméndégkan, bekin pëndég*.
 Een zeer — gesprek, *bitjára pëndég sádja*.
 Een — begrip, *ichtisár, Ar., mochtatsar*, Ar.
 Dit is het — begrip van dat boek, *inilah ichtisárnja kitáb itoe*.
 — en bondig antwoord, *djawáb pëndég serta kras*.
 — van gezigt, *máta ájam*.
 — van geheugen, *lakas loepa*.
 — vleesch, *dáging lembég*.
 In het —, *bijw. dengan sapátah káta*.
 Zeer — bij, *dekat sakáli, hampir kena*.
 Die gesmetene steen kwam zeer — bij zijn hoofd, *makka bátoe jang di timpoek itoe hampir kena kapalánja*.
KORTADEMIG, b. n. *bunggék, L.*, zie **LAMBORSTIG**.
KORTBEENIG, b. n. *berkákí pëndég*.
KORTBEGRIP, o. *ichtisár, Ar. perkataán jang terstímpán*.
KORTBONDIGHEID, vr. *tjára perkataán jang pëndég*.
KORTBORSTIG, b. n. zie **LAMBORSTIG**.
KORTELAS, vr. *pedang pëndég serta lébar*.
KORTELIJK, *bijw. dengan káta jang pëndég*.
KORTELING, *bijw. belom láma, baroessan, L., bahároe tádi, bahároe*.
KORTEN, b. w. *péndégkan, meméndégkan, bekin pëndég, L.*
 —, op —, *stijver aanhalen, singsing, kintjángin, L.*
 De vleugels —, *pótong sájap*.
 Iemand de vleugels —, *tíwaskan órang*.
 —, *afhouden, aftrekken, tjengklóng, Jav., tjéngkólóng, pótong*.
 Vijf gulden van het traktement —, *pótong lima roepiah derri gádji*.
 —, *(gelden inhouden, zonder het regt er toe te hebben), kondála*.
 —, o. w. *djádi pëndég*.
KORTHEID, vr. *kapéndégkan, pëndég*.
 Door de — van dien boom kan die niet voor eenen mast van mijn schip dienen, *kárana kapéndékan póhon itoe tíada bájig bakal tiang kapal kíta*.
KORTHEIDSHALVE, *bijw. bejar pëndég sádja*.
KORTING, vr. *peméndékan*.
 —, af —, *tjéngkólóng, pótong*.
KORTOM, *bijw. dengan sapátah káta, dengan káta jang pëndég*.
KORTOOREN, b. w. *pótong telinga, pótong koeping, L.*

KORTS, *bijw. zie KORTELING*.
KORTSTAARTEN, b. w. *krat ékor, pótong ékor*.
KORTSTONDIG, b. n. *sa-sát sádja*.
KORTSWIJL, vr. *sanda, goeraw, goeroe, permajinan, djínaka*.
 Het is maar —, *itoe boewat tertáwa sádja*.
KORTSWIJLEN, o. w. *bersanda, bergoeraw, bermájin*.
KORTSWIJLER, m. *órang djínaka, órang bersanda, (bergoeraw), órang soeka bermájin*.
KORTSWIJLIG, b. n. *berdjínaka*.
KORTWIEKEN, b. w. *pótong sájap, krat sájap*.
 Iemand —, *tíwaskan órang*.
KORTZIGTIG, b. n. *máta ájam*.
 —, *niet schrande, koerang tjerdít, koerang ágal*.
KORTZIGTIGHEID, vr. *penjákít máta ájam*.
KORVET, vr. *kapal prang jang bernáma korvet*.
KORZEL, b. n. *bingking, bingis, lákas márah, háti pánas*.
 —, *kribbig, pantjangan*.
KORZELHEID, vr. *prang-proes*.
KORZELHOOFD, m. *en vr. órang jang prang-proes paranginja*.
KORZELHOOFDIG, b. n. *bertíngkah*.
KORZELHOOFDIGHEID, vr. *tíngkah*.
KORZELIG, b. n. *márah, umárah, bingis, bingkis, L., háti pánas*.
KOSSEM, m. *djoembil*.
KOST, m. *makánan, rezeq, Ar.*
 —, *proviand, bakal, bekal, L.*
 —, *vaste maat van spijs, rantsoen, biája*.
 Den — winnen, *áda pentjarian, L.*
 Den — gaan zoeken, *babáloe, L.*
 Hij wint den — met houtskolen te verkoopen, *pentjariannja itoe mendjoewal hárang*.
 Den — zoeken, *mentjahárt rezeq*.
 — en inwoning hebben, *dápat mákan dan tampót doedoeq*.
KOSTBAAR, b. n. *duur, máhal, besaar har-gánja*.
 —, *kostelijk, índah, zie KOSTELIJK*.
 —, *daar vele onkosten aan verbonden zijn, kaloevar bánjaq belandja*.
 Het goud is —, *amas itoe máhal*.
 Dat kleed is —, *pekájin itoe áda índah-índah*.
 Eene reis naar China is —, *soewátóe perdjalánan ka-negrí Tjina itoe soenggoeh kaloevar bánjaq belandja*.
KOSTBAARHEID, vr. *kabesáran, zie LUISTER, PRACT*.
 —, *hooge prijs, harga besaar*.
 Kostbaarheden, *máta benda*.
KOSTELIJK, b. n. *índah, gew. índah-índah, terláloe bágoes sakáli, sámí, Perz.*
 —, *rijk, réboe*.

Zijne kleeding is zeer —, *pakéanja terliáo réboe*.
 —, uitmuntend, *oetama, bájiq sakáli*.
 —, mooi, *bassarah*.
 —e kleederen, *pekájin jang indah-indah*.
 —e woorden, *perkaláan jang indah-indah*.
 —e wijn, *ajer anggoer jang bájiq sakáli*.
 Eene zeer —e daad, *perboewátan jang ter-oetama*.
 —e spijsen, *makánan jang sedap*.
KOSTELJKHEID, vr. *ka-índáhan*.
KOSTELOOS, b. n. *dengan tráda bájar sátoe apá*, L., *tráda berbelandja*.
 Iemand — houden, *bájar órang poenja belandja*.
KOSTEN, m. meerv. uitgaven, *belandja*.
 Tot alle — veroordeeld worden, *di hoekoemkan (kena hoekoem) membájar segalla belandja*.
KOSTEN, o. w. *ber-harga, hargánja*.
 Dat zwaard kost honderd gulden, *ítóe pedang di bájar sa-rátoes roepiah hargánja*.
 Dat zal u het leven —, *kárana ítóe angkaw bakal máti*.
 Die oorlog kost veel bloeds, *makka prang ítóe menoempahkan bánjaq dárah*.
KOSTER, m. kerkbewaarder, *penonggoe gré-dja*, zie **KERKBEWAARDER**.
KOSTGANGER, m. *órang menoempang di roemah órang*.
KOSTGELD, o. *belandja mákan*.
KOSTHUIS, o. *roemah mákan*.
KOSTKIND, o. *ánaq menoempang di skóla*, L., *moerid jung menoempang di madrasah*.
KOSTSCHOOL, vr. *skóla ánaq menoempang*, L., *madrasah moerid menoempang*.
KOSTVRIJ, b. n. zie **KOSTELOOS**.
KOSTWINNING, vr. *pentjarian, rezeqi*, Ar.
KOSTWORTEL, m. *tomo*, (Costus).
KOT, o. *tampat nedjis, tempat kótor, roemah jang nedjis*.
 —, onder eene bedstede, *kólong di báwah tempat tidor*.
 —, hoerenluis, *roemah soendal*.
 —, hok, *koeroengan, denkol*.
KOUD, b. n. *dingin*.
 — water, *ajer dingin*.
 —e koorts, *demam dingin*.
 —e rijst, *nási dingin*.
 — worden, *djádi dingin, kena dingin*.
 — worden, *íjen, kena dhasat, kena saram*.
 — maken, *méndinginkan, békin dingin*.
 —, ongevoelig, *kákoé, tiáda berkasehan, tiádu poenja blas kasehan*.
 Het —e jaargetijde, *moesim dingin*.
KOUDE, vr. *kadínjan, boroeat*, Ar.
 —, koud weder, *mása dingin*.
 Van — ineengedrongen zitten, *melingkoe*.
 Eene — vatten, *kena dingin, kadinginan*.
 De — van het jaargetijde, *kadínjan moesim*.

Aan — lijdende, *bardán*, Ar.
 Bersten in de huid door — veroorzaakt, *putah-pitjah bardán*, K. O.
KOUDELJKE, b. n. *lákas kena dingin, berkadínjan*.
KOUDEPIS, vr. *sakít kintjing, salisama*.
KOUDEHEID, vr. zie **KOUDE**.
KOUVOCHTIG, b. n. *dingin, kákoé*.
KOUVOCHTIGHEID, vr. *parángi jang dingin*.
KOUVUUR, o. *poeroe djáhat*.
KOUZWEET, o. *kringat dingin*, L., *peloh dingin*.
KOUS, vr. *sárong káki, kós*.
 —en breijen, *siroet sárong káki, brékós*, L., verb.
KOUSENBAND, m. *táki kós*, L.
KOUSENVERKOOPER, m. *órang djoewal kós*.
KOUSENWEVERIJ, vr. *tampat tenoen sárong káki, (kós, L.)*.
KOUT, m. *toetoran, bantjang-bantjang*.
KOUTEN, b. en o. w. *mengómong, bantjang, bantjang*.
KOUTER, m. *órang berbantjang*.
 —, o. ploegijzer, *nájam, landjam*, L.
KOUTING, vr. zie **KOUT**.
KOUW, vr. zie **KOOL**.
KOZIJN, o. *ambang, íboe djandéla*.
KRAAG, m. *léhér bádjoe*.
 — van eenen mantel, *léhér selimoet*.
 — van eenen vogel, *dáda boerong*.
 Een stuk in zijnen — hebben, (gem.) *áda máboq*.
KRAAI, vr. *dindang, gúgaq, gúgaw, balar*.
 (Deze woorden worden ook voor „raaf” gebezigd, *gúgaq* is algemeen).
KRAAIJEN, o. w. als eene kraai, *bersoewára*.
 —, als een haan, *berkoekoq*.
 En de haan kraaide, *makka ájam poon berkoekoglah*.
 —, des nachts op gezette tijden, *koekeroeje*.
 —, klikken, *salangkar, bilang*, L.
 —, schreeuwen, *soeraq*.
KRAAIJENNEST, o. *sárang gúgaq, roemah gúgaq*.
KRAAIJER, m. *verklikker, órang salangkar*.
KRAAK, vr. *goerap*.
KRAAK, m. *goenjíl*.
KRAAKBEEN, o. *toelang lemboet, toelang moeda*.
KRAAKZINDELIJK, b. n. *brtsih sakáli*.
KRAAL, vr. zie **KORAAI**.
KRAAM, vr. *kadei, kadeh, bárang, wárong*, L.
 Oblic—, *kadei órang mendjoewal apam*.
 Dat komt niet in zijne — te pas, *makka ítóe tiádu di soekánja*.
KRAAM, vr. in zamenstelling, als: zijne vrouw ligt in de —, (is bevallen), *bininja soedah ber-ánaq*.
 In de — sterven, *máti ber-ánaq, sáboq*.
 Mis—, *goegoer ánaq*.
 — vóór den tijd, *begraq ánaq*.

KRAAMKAMER, vt. *bilig orang ber-ánaq.*
KRAAMKIND, o. *ánaq jang bahároe di ber-ánaq.*
KRAAMPJE, o. *kadei ketjil, wárong ketjil, tipí.*
KRAAMVROUW, vt. *parampoevan jang bahároe ber-ánaq.*
KRAAN, m. kraanvogel, *djindjang.*
 —, vt. om te hijschen, *poetáran, dawr, Ar.*
 —, van een vat, *tjérét, L., tjarat.*
KRAANRAD, o. *róda poetáran, djantrá dawr.*
KRAANVOGEL, m. *djindjang, boerong bángoe, koerki, Perz., thornah.*
KRAAUW, vt. *tjákar, pentjakáran, gároq.*
 De kat gaf hem eene —, *koetjing meng-gároq dia.*
KRAAUWAADJE, vt. *kóréng.*
KRAAUWEL, m. nagel, klaauw, *tárang, koekoe jang béngkoq.*
KRAAUWEN, b. w. zie **KRABBEEN**.
 Zich —, gelijk een vogel, die zich gebaad heeft, *salisiq.*
KRAAUWER, m. zie **KRABBER**.
KRAB, vt. *krabbe, kapiúing, katam, ketam, andjang, drin.*
 De hond—, (geel met roode stippen,) *ketam andjing.*
 De ronde —, (die veel op eene spin gelijkt,) *ketam bontal.*
 De spons—, (die met eene spons bedekt schijnt,) *ketam boenga kárang.*
 De konings—, (die purperkleurig en zeer fraai is,) *ketam rádjá.*
 De vork—, (die vergiftig is en voor aan den bek tanden als eene vork heeft,) *ketam sarampang.*
 De doorn—, (met verscheidene hemelsblauwe doornen,) *ketam bidoeri.*
 De doerian—, (met vele stekels,) *ketam doerian.*
 De goden—, (leverkleurig met roode zoomen en goed van smaak,) *ketam dewa.*
 De apen—, (die donkerblauw is en een apengezigt heeft,) *ketam krá.*
 De spinnekop—, (met acht pooten en vergiftig,) *keta láwa-láwa.*
 De gehoornde —, (zeegroen en purperkleurig met zwarte halve kringen,) *ketam bertandoq.*
 De langbekkige —, (fraai en lekker,) *moeleot pandjang.*
 De — kneep hem in de hand, *makka katam poon menjepit tángannja.*
 Eene bijzondere soort van —en, *oedang bárong.*
 —, de daad van krabben, *penggarókan, pentjakáran.*
 —, merkteeken van het krabben, *bekas di gároq.*
KRABBELAAR, m. *penggórés.*
 —, zie **KRABBER**.

KRABBELEN, o. w. slecht schrijven, *górés-górés, L., toelis berkoesoet-koesoet.*
KRABBELIG, b. n. *di toelis berkoesoet-koesoet, di górés-górés, L.*
KRABBELING, vt. *krabbelschrift, toelisan jang berkoesoet-koesoet, toelisan jang di górés-górés.*
KRABBEEN, b. w. *gároq, L., gároe, károet.*
 —, van dieren, vogels, *tjákar, gájis, kájis, kákas.*
 Het hoofd —, *gároq kapála.*
 —, schrappen, schrapen, *gáris.*
 Achteruit —, *oendoer, moendoer, mem-blakángt, bersangkal.*
KRABBER, m. *orang menggároq.*
 —, schrapper, *penggároq.*
KRABBING, vt. *penggarókan.*
KRABSEL, o. *bekas di gároq.*
 —, schrapfel, *krikan, kikisan.*
KRACHT, vt. *sterkte, goewat, Ar., gáhi.*
 —, geweld, *idlihirár, Ar.*
 De — Gods, *almagt, qodrat Allah.*
 Geene — hebben, *koerang goewat, táda bergáhi.*
 — hebben om iets te verduren, *gehard, betoewah.*
 De — van mijne hand, *bakas tángan hamba, goewatnja tángan sahája.*
 Niet meer van — zijn, *táda lákoe lági.*
 Eene rede vol —, *bitjára jang kras.*
 Bovennatuurlijke —, *saqtí.*
 Bovennatuurlijke — bezitten, *kasaq-tian, soera, Sansk.*
 Eene geheime — om te genezen, *penáwar.*
 De — van den magneetsteen, *tsifut bátoe bránt.*
 Uit —, *derri karána, derri paadda sabab.*
KRACHTDADIG, b. n. *kras, qawf, Ar.*
 Een — geneesmiddel, *obat kras.*
 Eene — ondersteuning, *pertoelóngan jang qawi, Ar.*
KRACHTDADIGHEID, vt. *goewat, Ar., (koe-wat,) gáhi jang bájiq-bájiq.*
KRACHTDADIGLJK, b. w. *dengan kras, dengan pagsa.*
KRACHTELJK, vt. zie **KRACHTDADIGLJK**.
KRACHTELOOS, b. n. *táda bergáhi, táda koewat.*
 —, zwak, *lemah, lemas, L., lesoe, táda berkoewat.*
 —, (van eenen sjuwer,) *menjebol, L.*
 —, laf, *fiauw van smaak, táwar.*
 Krachtloozter, *zwakker, lebeh lemah, arka, Ar.*
 —, maken, vernietigen, *mentadákan.*
 —, zwak geworden, *soedah hilang koewat.*
 —, maken, verzwakken, *melemahkan.*
 Hij is — en uitgeput van ligchaam, *makka, leteh lesoe toebohnja.*

KRACHTELOOSHEID, vr. *kalemahan, kahilang-an koewat*.

De — van geneesmiddelen, *tawarnja obat*.

KRACHTENS, voorz. *oleh kârana, kârana sabab, derri paadda, tagal*.

KRACHTIG, b. n. *bergoewat, berkoewat, bergâht, kras, qawt, Ar., hângat*.

—, magtig, *koewâsa*.

Een — bevel, *parintah jang kras*.

Een — paard, *koeda jang berkoewat*.

Een — bewijs, *qâs jang qawt*.

Een — mensch, *orang jang bergâht, orang jang berqoewat*.

Een — gebed, *dôa jang hângat*.

Een — voedsel, *makânan jang qoewat*.

KRACHTIGLIJK, bijw. *dengan qoewat, dengan kras*.

KRACHTVOL, b. n. gezond, *bergâht, njâman*.

—le taal, *bitjâra jang qawt*.

KRAK, m. *boenji bârang jang patah, letos*.

Eenen — krijgen, *verwakken, djâdi lemah, (lemas, L.)*

—, berst, *simplêq, L., belah, ringat, L., retaq, rataq*.

KRAKEEL, o. *bantah, berbantâhan, tjerêwêt, tjakit*.

Een — doen ontstaan, *mengadâkan perbantâhan*.

Een — uitlokken, *tjahârt tjakit*.

KRAKEELEN, o. w. *berbantah, tangkar, tjerêwêt, L.*

Onderling —, *berbantah-bantâhan*.

KRAKEELER, m. *orang berbantah, orang jang tjahârt tjakit, toekang tjerêwêt, L.*

KRAKEELIG, b. n. *krakeelachtig, jang soeka berbantah, jang soeka tjerêwêt, L.*

KRAKEELING, vr. zie **KRAKEEL**.

KRAKEELUST, m. *ingin paadda perbantâhan soeka tjerêwêt, L.*

KRAKEELSTER, vr. *parampoeuan jang berbantah, parampoeuan jang soeka tjerêwêt, L.*

Deze vrouw is immer eene — geweest, *makka parampoeuan ini salamânja berbantah, ini parampoeuan mênang djâdi toekang tjerêwêt*.

KRAKEELZIEK, b. n. zie **KRAKEELIG**.

KRAKEELZIEKTE, vr. *krakeelzucht, zie KRAKEELUST*.

KRAKEELZUCHTIG, b. n. zie **KRAKEELIG**.

KRAKELING, m. *klâkeling, verb.*

Inlandsche —, *koewê wâdjî*.

KRAKEN, b. w. *indien men iets kraakt en o. w. indien iets kraakt*.

—, stuk bijten, *karkah, goenjl*.

—, een barstend geluid maken, *latos, letos*.

—de bersten, zoo als vuurpijlen, *kastanjes, enz., latok, latop*.

—, als eene deur, roer, enz., *rantan*.

—, als slappe vingeren, voeten en lendenen, *lantiq*.

—, als vingeren of leden, die men rekt of draait, *ratam*.

—, als een schip, beschot, enz., *kari-kot, karikat*.

Kwade noten —, onheil spellen, *bertenong bârang jang tjelâka*.

Inlandsche amandelen —, *karkah boewah katâpang*.

—, ledigen, uitdrinken, *minom hâbis*.

Zijne gezondheid is gekraakt, *makka tsêhatnja soedah roesaq, dia poenja salâmat badan soedah roesaq*.

Zij begint te —, (van eene hoog zwangere vrouw,) *makka parampoeuan itoe bahâroe merâsa sâkit akan berânag*.

KRAKEN, o. *boenji karkah, enz., zie KRAKEN*, b. en o. w. in de verschillende betekenissen.

KRAKER, m. noten—, vruchten—, *prâbot mengarkah boewah katâpang*.

KRAKKEN, o. w. *djâdi kôrang bâjiq*.

—, knakken, *pâtah*.

KRAM, vr. *lantah, kokot, L.* (Het laatste woord beteekent ook een handvat, hengel).

Eene ijzeren —, *lantah bessî*.

— voor eenen grendel, *telinga kantjing*.

— van een slot, *kirap-kirap*.

KRAMEN, o. w. *berânag*.

— van vorstinnen, *berpoetrâ*.

KRAMER, m. inlandsche marskramer, *orang djoewâlan*.

Europesche —, *toewan tôko*.

Chinesche mars—, *toekang klonton*.

Inlandsche —, die met een kraampje langs den weg staat, *toekang wârong, L., orang kadê*.

KRAMERIJ, vr. *bârang djoewâlan, bârang dagangan, bârang klonton*.

KRAMERSKANS, vr. *oentongnja orang djoe-wâlan*.

KRAMMEN, b. w. van porselein, *hoebong (ikat) dengan kâwat*.

—, van houtwerken, *hoebong dengan lantah*.

KRAMMETJE, m. *kôkot ketjil, L., lantah ketjil*.

KRAMMING, vr. *penghoeboengan dengan kâwat, (lantah,) zie KRAMMEN, b. w.*

KRAMP, vr. in de leden, *kakrâsan, (kakras-san,) boebal, takâna*.

— in de maag of ingewanden, *moelas*.

Door de — aangetast, *sâkit kakrâsan, enz.*

Zekere —ziekte, *teloë ambon*.

KRAMPHOEST, m. *bâtoë kakrâsan*.

KRAMPIJN, vr. *sâkit kakrâsan*.

— in het ligchaam, *sâkit moelas*.

KRAMSTILEND, b. n. *penâwar sâkit kakrâsan, obat moelas, zie KRAMP*.

KRAMPVISCH, m. *londoe*.
 KRANK, b. n. *sakit*.
 Zeer —, *sakit kras*.
 Gevaarlijk —, *sakit pàjah*.
 Doodelijk —, *sakit kamàti-matian*.
 —, zwak, *lemah, lemas, L., dlatf*,
 Ar.
 KRANKACHTIG, b. n. *bersakit-sakitan*.
 KRANKE, m. en vr. *orang sakit*.
 De — is zeer gevaarlijk, *orang sakit itos pàjah sakàli*.
 KRANKENBEWAARDER, m. oppasser, *orang jang merawattin orang sakit, L.*
 KRANKHEID, vr. *penjakit*.
 In — verkeerden, *berpenjakit*.
 KRANKHOOFDIG, b. n. zie KRANKZINNIG.
 KRANKTE, vr. *penjakit*.
 KRANKZINNIG, b. n. *gila, sarsar, édan, Jav., djoenon, Ar.*
 KRANKZINNIGE, m. en vr. *orang gila, orang sarsar, orang édan*.
 KRANKZINNIGHEID, vr. *kagilään, prt jang sarsar*.
 KRANKZINNIJLK, b. w. *seperti orang gila, kaaí (kaja) orang gila*.
 KRANS, m. *karangan*.
 — van bloemen, *boenga di karang, kumbang di karang, L.*
 —, gesneden bloemwerk boven ramen of deuren, *kaloq*.
 —, kroonlijst, *goemei*.
 — om het hoofd, *boemban*.
 KRANSEN, b. w. *menganakan karangan boenga, kassí páké kumbang di karang, zie KROONEN*.
 KRANSWERK, o. *karangan boenga, kumbang di karang, kaloq*.
 KRANSWIJZE, bijw. *saroepa karangan boenga*.
 KRANT, vr. *soerat chabar, soerat kábar, L., soerat warta, soerat lélang, L.*
 KRANTDRUKKER, m. *toekang tjitaq soerat lélang, pandei menerá soerat chabar*.
 KRANTDRUKKERIJ, vr. *tampat tjitaq soerat lélang, L., peneráan soerat chabar*.
 KRANTIER, m. *pandei mengarang soerat chabar, toekang bekin soerat lélang*.
 KRAP, vr. slot aan een boek, *koentji kitáb*.
 KRAP, bijw. *koerang, hampir tíada bóleh, ampir trá bóleh, L.*
 — kunnen leven, *hampir tíada bóleh hidop, ampir trá bóleh hidop, rezeqinja koerang*.
 KRAS, vr. schrap, *bekas gároq, bekas tjákar, pároet, bekas gáris*.
 KRAS, b. n. sterk, *goewat, Ar., koewat*.
 —, hard, streng, *kras*.
 Een — besluit, *parintah jang kras*.
 KRASHEID, vr. *gáht, goewat, Ar., koewat*.
 KRASSEN, b. en o. w. krabben, *gároq*.
 —, schrammen, *gáris*.
 —, van dieren, *tjákar*.
 —, schreeuwen, zoo als roofvogels, kraaijen, *enz., bersewára, berteréag*.

—, van een instrument, dat valsch is, *sálah boenji, djanggal boenji*.
 KRASSER, m. kogeltrekker, *pentjábót peloe-roe, pentjábót pelór*.
 KRASSING, vr. *penggarókan, penggarisam, pentjakáran, zie KRASSEN*.
 KRAT, o. achterstuk van eenen boerenwagen, *blákungnja pedati, boeritan pedati*.
 KRATER, m. *kawah*.
 KREATUUR, vr. schepsel, *chalájiq, Ar., machloeq, L.*
 KREB, vr. zie KRIB.
 KREDIET, o. zie CREDIET.
 KREEFT, m. *oedang karang*.
 —, teeken van den zonneweg, *sarathán, Ar.*
 KREEFTENGANG, m. *djállantja oedang karang*.
 Den — gaan, fig. *soeroet, oendoer, moendoer, L.*
 KREEFTENSCHAREN, vr. meerv. *sepit hoedang karang*.
 KREEFTSOOG, o. *mata hoedang karang*.
 KREEFTSPIN, vr. *kakáwa*.
 KREEK, vr. kleine inham, *séroekan, teloq ketjil*.
 KREL, vr. smal boordsel, *táti ajer, zie BOORDLANT*.
 KREET, m. geschreeuw, *socraq, rioeh, tsaihat, Ar.*
 — van eenen krijgsman, ook van een leger, *tampik, tampik soeraq*.
 —, van angst of pijn, *teréag, penjeréag*.
 KREGEL, b. n. *béngis*.
 KREITS, m. *dáirah, Ar.*
 Hemel —, *tjerchi, tjercheh, Perz*.
 —, cirkel, *boelut*.
 —, loopbaan der hemelligchamen, *bordjasmána, Ar., fálaq, Ar., peridáran (perkitáran) tjakrawálu*.
 KREKEL, m. *djangkriq, L., tjingkréq, tjing-kriq, tjingkaret, tjingkrí, tsartsar, Ar.*
 Groote eetbare —, *gangsi*.
 KREKELBOOM, m. *rijen*.
 KREKELEN, o. w. *berboenji seperti tjing-kriq, (djangkriq, L.)*.
 KREKT, b. n. *betoel sakáli*.
 KRENG, o. *bangké, bangkei*.
 —, fig. *orang djáhat sakáli*.
 —, vr. gemeen wijf, *lonté, L.*
 KRENGEN, o. en b. w. eenen draai maken, *báliq*.
 Een schip —, *singitan kapal*.
 KRENGING, vr. *pembalikan, pembálikkan, L.*
 — van een schip, op zijde haling, *pcnjingitan*.
 KRENKEN, b. w. *meroesaqkan, kardja roesaq, persakitt, mentjela*.
 Iemands goeden naam —, *perkedjikan náma orang jang bájiq, bekin boesoq orang poenja náma*.
 Iemands eer —, *langgar format orang*.

KRENKER, m. *orang-jang meroesaqkan.*
 —, kwaadspreker, *orang-jang mengom-pat, orang-jang memfitnahkan, orang-pit-tenah*, L.
KRENGING, vr. *katjelään.*
 — der vriendschap, *kalanggáran per-tsohbátan.*
KRENT, vt. *kisjmisj*, Perz., *kismis*, verb., *zabib*, Ar.
KRENTBROOD, o. *rótt kisjmisj.*
KRET, o. zie **KRAT**.
KREUK, vr. *risoe, kârot.*
KREUKEN, b. w. *kârotkan, kepêl-kepêl*, L., *risoe.*
KREUNEN, o. w. *kaloh, kâloh.*
 Zich —, *fedloekt*, Ar., *pedoekt*, L., *ge-ming*, L., *soesah.*
 Kreun er u niet aan, *djângan soesah derri itoe.*
 Zich over het verlorene goed niet be—, *ttâda geming bârang-jang kahitângan.*
KREUPEL, b. n. *timpang.*
 Een weinig —, *pitjyang.*
 —, gebrekkig, onvolkomen, *kapâlâng.*
KREUPELACHTIG, b. n. *timpang sedikit.*
KREUPELE, m. *orang timpang.*
 De — wil voordansen, *orang timpang mâwoe angkat menâri.*
KREUPELHOUT, o. *loekar, baloekar, samaw.*
KREVEL, vr. *gatal.*
KRIB, vr. *tampat mâkan binâtang, mâlaf*, Ar.
 —, slaappleats, *tampat tidor ânaq.*
 —, keerdam, *tarbis bâtoe.*
KRIBBEIJTEN, o. w. *menggigit, ngrâkôt*, Jav.
 —, dreinen (van kinderen), *tjênggeng, tjingeng*, Jav.
KRIBBEIJTER, m. *koeda-jang menggigit, koeda ngrâkôt, koeda penggigit mâlaf.*
KRIBBELEN, b. en o. w. *krabbelen, gôrês-gôrês.*
KRIBBEN, o. w. *bantah, berbantah, tjeré-wêt*, L.
KRIBBEN, vr. meefv. *kribwerk, pâgar tjâbang.*
KRIBBERIJ, vr. *perbantahan, tjeréwêt*, L.
KRIBBIG, b. n. *prang-proes, pantjingan.*
KRIBBICHEID, vr. *kalakoewan prang-proes.*
KRIEBELEN, o. w. zie **KRIEWELLEN**.
KRIEGEL, b. n. zie **KREGEL**.
KRIEK, vr. zie **KREKEL**.
 —, soort van kers, *habbo'l-moeloek*, Ar.
KRIEKEN, o. w. en o. z. n. van den dageraad, *boeka fadjar, din'hârt, dint'hârt.*
 Bij het morgen—, *paaddt koetika dint'hârt.*
 Het — van den dag, *fadjar.*
 De dag begon te —, *makka hârt poon sianglah.*
KRIEKENBOOM, m. *pohon habbo'l-moeloek.*
KRIEL, b. n. *nakal*, Ism J. 29.
KRIEL, o. gekriewel, *soeloeran.*
 —, uitschot, *bârang dagângan-jang ka-pâlâng, (jang boesog).*

—, klein, *incedrongen, kâté, te-gap.*
KRIELEN, o. w. *soelor, lâta, melâta.*
 —, vol zijn, *âda penoeh.*
 —de insecten, *binâtung soelor-soeloeran.*
 De brief krielt van fouten, *makka soe-rat itoe penoeh sâlah.*
 Het huis krielde van volk, *makka penoeh sesaqlah roemah itoe sabab kabanjâkan orang.*
KRIELHAAN, m. *âjam kâté.*
KRIELHEID, vr. *kalakoewan-jang nakal.*
KRIELHEN, vr. *âjam betina kâté, âjam pa-rampoewan kâté.*
KRIELING, vr. *soeloeran.*
KRIELTJE, o. *orang kâté.*
KRIEMELAAR, m. *orang mâlas, orang-jang berlambat-lambâtan.*
KRIEMELAARSTER, vr. *parampoewan mâlas, parampoewan-jang berlambat-lambâtan.*
KRIEMELEN, o. w. *berlambat-lambâtan, per-lâhan-perlâhan, plan-plan*, L., *mâlas.*
KRIEMELIG, b. n. *perlâhan, lambat, plan-plan*, L.
KRIEMELSCHRIFT, o. *toelisan gôrês-gôrês.*
KRIEPE, vr. zie **KRIELHEN**.
KRIEWEL, vr. *gatal.*
KRIEWELLEN, o. w. *âda gatal.*
KRIEZEL, vr. *kriezeltje, dzurrah*, Ar.
 Eene —, *so-dzurrah, sa-pôtong ketjil.*
KRIJG, m. *pârang, prang.*
 —, twist, *perbantahan.*
 De heilige —, *prang sabil Allah.*
 In den — gaan, *mâsoq pârang.*
KRIJGEL, b. n. *bingis.*
KRIJGEN, b. en o. w. *ambil.*
 Het brood —, *ambil rôtt.*
 —, vatten, *tangkap.*
 De nachtdief is gekregen, *makka mâ-ling itoe soedah di tangkap.*
 —, ontvangen, *dâpat, tarima, ber-oleh.*
 Werk —, *dâpat pekarjdjân.*
 Eenen hoogerren rang —, *nâjij martabat, nâjij pangkat.*
 Geld —, *tarima oewang.*
 Verlof —, *dâpat idzin, dâpat permis-si*, L.
 Tandem —, *toemboeh gigi.*
 De koorts —, *kena demam, demam djangkít.*
 Eene wond —, *kena loeka.*
 Eenen schrik —, *kena kâjêt*, L., *ke-djoet.*
 Eene ziekte —, *kena sâkit, djâtoeh sâkit.*
 Twist —, *djâdi berbantah.*
 Jongen —, *ber-ânaq.*
 Eijeren —, *bertelôr, betelôr*, L.
 Slaag —, *dâpat poekol, di poekol.*
 Eene miskraam —, *goegoer ânaq.*
 Vruchten en water zijn daar wel te —,

boewah-boewahan dan ajer áda gampang di sitoe.

Gedaan —, af —, *kardja hábis.*

Iets kunnen gedaan —, *dápat di kardjâkan bárang apa-apa.*

Ik heb hem nog niet kunnen te zien —, *makka kita belum dápat bertemoes dengan dia, sája belum ketemoes sâma dia, L.*

Zijne jaren —, *djádi toewah, dápat oemoer pandjang.*

Iemand bij de haren —, *pégang ramoet órang.*

—, *achterhalen, hambat, soesoet, L.*

KRIJGER, m. krijgsman, *órang prang, hoelobálang, tsoldádoe.*

KRIJGSAANGELEGENHEID, vr. *hál paprángan, perkára prang.*

KRIJGSAANVOERDER, m. *panghoeloe prang, panglima, kapála prang.*

KRIJGSADEL, m. *tjatria, Sansk.*

KRIJGSBEDRIJF, o. *pekarjáán prang.*

—, *spiegelgevecht, termása.*

KRIJGSBELEID, o. *ilmoe paprángan, pengatahoewan prang.*

KRIJGSBENDE, vr. *pásog, pasoeakan órang prang, katamboekan órang prang, káwan órang prang.*

KRIJGSBEVELHEBBER, m. *panglima, djéndrál, Eur.*

KRIJGSBOUWKUNDIGE, m. *pandei mengikat balwárti, órang jang bisa kardja bénténg, L.*

KRIJGSBOUWKUNST, vr. *ilmos mengikat balwárti, pengatahoewan pekarjáán bénténg.*

KRIJGSDAAD, vr. *perboewátan jang perkása.*

KRIJGSDEUGD, vr. *kabedjikan hoelobálang.*

KRIJGSDIENST, vr. *chedmat prang, pekarjáán prang.*

In de — treden, *másog chedmat prang, másog tsoldádoe.*

Uit de — gaan, *tinggalkan chedmat prang, kaloewar pekarjáán prang.*

KRIJGSEED, m. *soempah hoelobálang, soempah órang tsoldádoe.*

KRIJGSEER, vr. *hormat hoelobálang, hormat órang tsoldádoe.*

KRIJGSFAKKEL, vr. *soeloh prang, óbor órang prang.*

KRIJGSGEBRUIK, o. *áadat órang prang, áadat hoelobálang.*

KRIJSGELUK, o. *oentoeng prang.*

KRIJSGEREEDSCHAP, o. *alat paprángan, prábot órang prang, serba prang.*

KRIJSGESCHREI, o. *tampik soeraq.*

Met een zeer onzettend —, *verwardelijk vermengd met den klank der speeltuigen, dengan tampik soeraqnja terláloe áthlamat boenjinja bertjampor báwar dengan segalla boenji-boenjian.*

KRIJGSGEVAAR, o. *bahája prang.*

KRIJGSGEVANGENE, m. en vr. *táwan, tawánan.*

En mijne vrouwen en kinderen werden allen door hem krijgsgevangén gemaakt,

dan ánaq bini kita hábielah di táwanja, S. R. 120.

KRIJGSGEWAAD, o. *bádjoe prang, pákán tsoldádoe.*

KRIJGSGEWEER, o. *sindjâta órang prang.*

KRIJGSGEWELD, o. *gágah prang.*

KRIJGSGEZEL, m. *teman prang.*

KRIJGSGEZIND, b. n. *soeka berprang.*

KRIJGSOD, m. *bij de Maleijers niet bekend, in het Sansk. Skanda.*

KRIJGSHAFTIG, b. n. *perkása.*

KRIJGSHAFTIGHEID, vr. *hâti jang perkása.*

KRIJGSHEER, o. *leger, bála-tantarâ, serwa, lasjkar, Perz.*

KRIJGSHELD, m. *hoelobálang, órang prang jang perkása, (jang bráns).*

KRIJGSHOOFD, o. *kapála prang, panglima, panghoeloe prang.*

KRIJGSHOORN, m. *sangka.*

KRIJGSKANS, vr. *oentoeng prang.*

KRIJGSKAS, vr. *chazána bala-tantarâ, kas órang prang, L., perbendahâran prang.*

KRIJGSKASTE, vr. *tjatria.*

KRIJGSKNECHT, m. *órang prang, tsoldádoe.*

KRIJGSKOSTEN, m. *meerv. belandja prang.*

KRIJGSKUNDE, vr. *ilmoe prang, hikmat prang, pengatahoewan perkára prang.*

KRIJGSKUNDIG, b. n. *paprángan.*

Eene — e geschiedenis, *hikâjat paprángan.*

In de krijgskunst bedreven, *faham paadda ilmoe prang.*

KRIJGSLEGER, o. *bala-tantarâ, serwa, lasjkar, Perz.*

KRIJSLEVEN, o. *kahidópan órang prang.*

KRIJGSLIED, o. *kidong órang prang.*

KRIJGSLIEDEN, m. *meerv. órang prang, rai-jat.*

Krijgsversten en —, *hoelobálang dan rai-jat.*

KRIJGSLIST, vr. *matslahat prang, típoe hikmat prang, pedájan prang, L.*

KRIJGSLOON, o. en m. *gádjí órang tsoldádoe, L., oepah órang prang.*

KRIJGSMAGT, vr. *koewása prang, koewása bala-tantarâ.*

KRIJGSMAKKER, m. *teman prang.*

KRIJGSMAN, m. *órang prang, tsoldádoe, djoerit, Jav., prawira, Sansk. & Jav.*

—, held, *voornaam —, officier van hoogen rang, hoelobálang.*

KRIJGSMANACHTIG, b. n. *tjára órang prang.*

KRIJGSMANTEL, m. *selimoet órang prang.*

Een gevoerde —, *selimoet berlâpis-lâpis.*

KRIJGSMUZZIK, o. *segalla boenji-boenjian prang.*

KRIJGSOEFENING, vr. *(mâjin maïin) sindjâta.*

KRIJGSOFFICIER, m. *zie OFFICIER.*

KRIJGSORDE, vr. *krijgstucht, stásat prang.*

KRIJGSORDENING, vr. *tartúb prang, peratoeran perkára órang prang.*

KRIJGSOVERSTE, m. *djéndrál, Eur., panghoeloe prang, málang.*

KRIJGSPILIGTIGE, m. *jang kena (mist) másog tsoldádoe.*

KRIJGSRAAD, m. *kresrad*, verb., *soekoem bitjára prang.*

KRIJGSREGERING, vr. *pemarintáhan hál paprángan.*

KRIJGSREGT, o. *hag paprángan*, *soekoem prang*, zie **KRIJGSRAAD**.
— houden, *bermasjawárat derri paadda hál paprángan.*

KRIJGSROEM, m. *gah hoelobálang*, *náma hoelobálang jang masjhoer*,

KRIJGSSCHOOL, vr. *wadrasah ilmoe paprángan.*

KRIJGSSCHULD, vr. *hoetang káрана prang.*

KRIJGSSTRAF, vr. *siksa órang prang.*

KRIJGSSTOERUSTING, vr. *kalangkápan prang.*

KRIJGSTOGT, m. *angkátan bala-tantará*, *ghazát*, Ar.

KRIJGSTOONEEL, o. *tampat bala-tantará*.
— oorlogsveld, *médán prang.*

KRIJGSTROMPET, vr. *nasírt prang*, *salomprét órang prang*, L.

KRIJGSTUCHT, vr. *sísat prang.*

KRIJGSTUIG, o. *alat paprángan*, *pegáwei prang*, *serba prang.*

KRIJGSVERBOND, o. *perdjandjián akan berprang.*

KRIJGSVERRICHTINGEN, vr. meerv. *perboewátan paprángan*.
— heldendaden, *termása*. (Hierdoor worden ook spiegelgevechten verstaan).

KRIJGSVOLK, o. *órang prang*, *rái-jat*, Ar. Gemeen —, *rái-jat hina-dina*.
Nieuw aangeworven —, *tsoldádae bahároe.*

KRIJGSWAPEN, o. *sindjára paprángan.*

KRIJGSWERVING, vr. *papáran prang.*

KRIJGSWET, vr. *soekoem prang.*

KRIJGSZAKEN, vr. meerv. *pekarjdjáán prang*.
En hij zal de — niet meer besturen, *dan tsadálah ia mengardjékan lági pekarjdjáánja prang itoe.*

KRIJGSZUCHTIG, b. n. *soeka berprang.*

KRIJSCH, m. zie **GEKRIJSCH**.

KRIJSCHEN, o. w. *berteréaq*.
— zoo als de ezels, *djerta*, *mendjerta*.

KRIJT, o. *kápor Wolanda*, ook: *kápor inggris*.
Zwart —, *kápor hitam*.
Met een zwart — aangeteekend, *masjoem*, Ar.

KRIJTACHTIG, b. n. *sa-roepa kápor Wolanda*.

KRIJTBERG, m. (Engelsche), *goenong kápor inggris*.

KRIJTEN, o. w. *tángis*, *menángis*.
De oogen rood —, *menángis hingga (sampé, L.) máta djádi mérah*.
Eene —de onregtvaardigheid, *thloelámat jang amat sángat*, *antája jang amat sángat*.
Te zamen —, *bertángis-tangisan*.

KRIJTER, m. *órang jang menángis.*

KRIJZELEN, o. w. *kartaq*.

KRIJZELTANDEN, o. w. *mengartakkan gigi.*

KRIKKEMIK, vr. zie **HEFBOOM**.

KRIKKRAAKEN, o. w. zie **KRAKEN**.

KRIL, b. n. zie **KRIEL**.

KRIMP, vr. zie **KRIMPING**.

KRIMP, b. n. *teroeolom*.

KRIMP, vr. *kakoerángan*, *hádjat*, Ar.

KRIMPEN, o. w. *karekot*, *karoet*, *kroekot*, *kárépot*, *oelon*, *djádi péndég*.
Van koude ineen—, *melingkoe*.
—, zoo als hout, bamboes enz., *kisret*, *kisoes*.
De wind krimpt, *angin mengálíh kasablah kiri*, *mengoelon*.
—, minder worden, *djádi koerang*.

KRIMPERD, m. *órang jang lakas kena dingin*.

KRIMPIG, b. n. *kouwelijk*, *lakas kena dingin*.

KRIMPING, vr. *karoekoetan*, *kisoetan*, zie **KRIMPEN**.
—, snijding in den buik, *moelas*, *rangoet proel*, *ranggal*.

KRIMPVISCH, m. *ikan bahároe jang karoekoet kena piso*.

KRING, m. *boelat*, *dáirah*, Ar., *dawr*, Ar.
— loopbaan, *spheer*, *peridáran*, *perkitáran*.
—, om de maan, *kalángan boelan*, *págar boelan*.
—, omloop, *peridáran*.
—, van een opgeschoten touw of van eene slang, die zich opgekronkeld heeft, *lingkar*.
—, omwinding, *babátan*, *bebattan*, L.

KRINGACHTIG, b. n. *sa-roepa boelat*.

KRINGELEN, o. w. zie **KRIKKELEN**.

KRINGSWIJZE, bijw. *seperiti roepa boelat*, *seperiti bárang jang di língkar*.

KRINGVORMIG, b. n. *sa-roepa boelat*.

KRINKEL, m. *bogt*, *ballkoe*.
—s eener rivier, *tandjong balikoe*.

KRINKELEN, o. w. *berbalikoe*.
—, (als een draad, dien men te stijf draait), *ponding*.
—, slangsgewijs loopende, *berkelo-kélo*.

KRINKELING, vr. *pembalikan*, *balikoe*.

KRIOEL, o. krioeling, *soeloeran*.

KRIOELEN, o. w. *soelor menjeloer*.
— van menschen, *sáboer*.

KRIP, vr. *krip*, Eur.

KRIS, vr. Indische dolk, *zjdgeweer*, *kris*, *kris*, *doehong*, *tjoeriga*.
Met den — dansen, zoo als de Makasaren, *kandjar*.
Het dunne van het —heft, *warwar*.

KRISCHEDJE, vr. *pusdok*, Jav., *sárong kris*.

KRISIS, vr. (eener ziekte), *pentjeréan penjákit*, *perhéntián penjákit*.

KRISSEN, o. w. knitteren, *latop*, *latos*.

KRISSEN, b. w. met de kris doodsteken, *tikam*, *boenoh sama kris*, L.

KRISTAL, o. *habloer, baloer*, Perz., *niloer, paloemban, kristal*, Ned.
 Berg—, *bátœo paloemban*.
 KRISTALFABRIJK, vr. *dâpor toekang kristal*.
 KRISTALLEN, b. n. kristallijn, zie KRISTAL.
 —glazen, *kâtja paloemban, glas kristal, L.*
 —hemel, *krâst*, Ar.
 KRISTALKUNDE, vr. *ilmoe habloer, pengata hoewan paloemban*.
 KRISTALKUNDIGE, m. *orang jang faham paadda ilmoe habloer*, zie KRISTAL.
 KRISTALSCHIETING, vr. *kadjadian kristal*.
 KRISTEN, m. zie CHRISTEN.
 KRITS, m. zie KREITS.
 KROEG, vr. *kadê djewal minoman, roemah mâtros (tsoldâdoe) minom sôpt, L., wârong sôpt, L.*
 KROEGEN, o. w. *beroelang-oelang mâsoq kadê minoman*.
 KROEGER, m. *kroeglooper, pemâboq, orang jang beroelang-oelang mâsoq kadê minoman, orang jang koewat mâsoq wârong sôpt, L.*
 KROES, m. beker, *bôkor, ternang*.
 Smelt—, *atjâwan laboeran*.
 Een — wijn, *sa-tjâwan ajer anggoer*.
 —, krater, *kâwah*, Soend.
 KROES, b. n. *kriting, kritik, L., papoewah*.
 —, gerimpeld, *berkâroet, berkârot*.
 —, verwilderd, *verward, bingong*.
 —, stuursch, *wreed, bingis, kedjam, gemas*.
 KROESKOP, m. *kapâla kriting, (kritik, L.)*.
 KROEZEN, o. w. *djâdi kriting, (kritik, L.)*.
 KROFT, vr. *krocht, gôwah, gôha*.
 KROKEN, b. en o. w. zie KREUKEN.
 KROKODIL, m. *boewâja, timsâh, Ar.*
 Eenen — door muziek en dans uit de rivier naar den oever lokken, *sanderoes*.
 Door eenen — gegrepen worden, *di tjakaw boewâja*.
 Jonge —, *bâdjoel*.
 KROKODILLEDOODER, m. rat van Pharao, *garanggang*.
 KROKODILSTRANEN, m. meerv. fig. *ajer mâta poera-poera*.
 KROKUS, m. *tsaf-râ, Ar.*
 KROL, o. *roemah ketjil sakâli, pondog*.
 KROLLEN, o. w. *ngioeng*.
 KROLSCH, b. n. *soeka bekaq*.
 KROM, b. n. zoo als sommig hout en metalen, *bantog*.
 — als een haak, *ónaq*.
 —, gebogen, *bêngkoq*.
 —, van ledematen, *eïrot, érot*.
 —, dwars van voeten met de knieën wijd van elkander, *pengkir*.
 —, als eene halve cirkel, *langkong*.
 —, een weinig, zoo als sommige sabels, *bâwor*.
 —me loop eener rivier, *balikœe*.
 Hare schouders zijn —, *makka érotlah bahoenja*.

— en scheef, *bêngkoq, érot*.
 —, mismaakt, *kantjoeq*, (ook: bogtig).
 Een — of bogtig pad, *djâlan kantjoeq-kantjoeq, loerong jang langkoq*.
 Een —me (scheve) schotel, *piring érot*.
 —me wegen inslaan, *menoeroet djâlan jang tiada betoel*.
 Het regte — en het —me regt maken, *menjâlah bârang jang benar dan membenarkan bârang jang salah*.
 — spreken, *bertilor*; zoo als kleine kinderen, *pêlâd, plât, pelœe*.
 KROMACHTIG, b. n. *bêngkoq sedukit*.
 KROMBEEN, m. en vr. *tjâpiq, orang tjâpiq*.
 KROMBEENIG, b. n. *bertjâpiq, berkâki tjâpiq, berkâki érot, érot kakinjâ*.
 KROMBOGTIG, b. n. *kantjoeq-kantjoeq*.
 —, van eene rivier, *bertandjong balikœe*.
 KROMBOGTIGHEID, vr. *ka-adâan kantjoeq-kantjoeq*.
 KROMBUIGEN, b. w. *membêngkoqkan, bêngkôq-in, L., zie KROMMEN*.
 KROMGEVINGERD, b. n. *tjâpiq tângan*.
 KROMHALS, m. *érot lêhêr, tateling*.
 KROMHEID, vr. zie KROMTE.
 KROMHOREN, m. *tandog bêngkoq*.
 KROMHOUT, o. dat uit zijnen aard krom is, *kâjoe bantog*.
 KROMHOUTEN, o. meerv. knieën in een vaartuig, *gâding-gâding, sendoeng, sikoesikœe*.
 KROMHOUSER, m. sabel, *sjamsjir*, Perz., *samsir, pedang bâwor*.
 KROMLIJNG, b. n. *langkong*.
 KROMLOOPEN, o. w. *berdjâlan bêngkoq*.
 KROMMELIJK, bijw. *bêngkoq-bêngkoq*.
 KROMMEN, b. en o. w. hout, *membantogkan kâjoe*.
 Een ijzerdraad —, *membêngkôqkan kâwat bessir*.
 Een weinig —, *bâworkan*.
 Halve maansgewijs —, *melangkongkan*.
 Zich —, buigen, *mengantjoekkan diri*.
 Zich —, van ledematen, *djâdi érot*.
 Aan den voet van den berg kromt zich de weg, *paadda kâkti goenong itoe makka djâlan itoe âda langkoq*.
 Zich —, zoo als een worm, *mendjoelœr*.
 Het regt —, *menjâlah bârang jang benar*.
 Zich in alle bogten —, *poetar bâliq bijâra*.
 Zich —, krom worden, *djâdi bêngkoq*.
 Zich —, gelijk boomtakken, *lentor*.
 KROMMING, vr. de daad van krommen, *pembêngkôk-an, pembantok-an*.
 —, bogt, eener rivier, *balikœe*.
 — van eenen ring, *bantognja tjintjin*.
 — eener lijn, *langkongnja sjathar, (bâris, gâris)*, zie verder KROM.
 KROMNEUS, m. en vr. *hidong bêngkoq, hidong kâka-toewah*.
 KROMSTEVEN, m. *prâhoë jang berdjoengyor, prâhoë jang bersoesoh halœewannji*.

KROMTAAL, vr. *bahása katjoekan, bahása loewar, bahása pásar.*

KROMTALEN, o. w. *berbahása katjókan.*

KROMTE, vr. *kabénykók-an*, zie **KROMMING**, bogt.

— van een gewelf, *langkongnja gobbat.*

KROMTONG, m. en vr. *órang jang bertilor.*

KROMVOET, m. en vr. *káki tjápiq, érot kakinja.*

KROMWEG, m. *djálán kantjoeg-kantjoeg, loerong jang langkoq.*

KROMWULF, o. *gobbat langkong.*

KRONJK, vr. *tárich, Ar., soerat fikájat tiap-tiap táhon.*

KRONJKSCHRIJVER, m. *tsáhíb il tárich, penjoerat tawárich.*

KRONKEL, m. *károt, karot, krot.*

Met vele —s, *berkélo-kélo.*

De slang gaat met vele —s, *makku oelar poon mendjoelar berkélo-kélo.*

KRONKELDARM, m. *tált proet jang terpoetar.*

KRONKELEN, b. w. *károkan.*

—, o. w. *berkárot, berkélo-kélo.*

Zich —, als eene slang of worm, *djoelar, berblit-blit, berbalit-balit.*

Hij stelde zich aan als eene —de slang, *separti oelar berblit-blit lakoenja, S. R. 16.*

KRONKELING, vr. *karoetan, balit, blit.*

— van een touw, bogt, *língkaran.*

KROON, vr. vorstelijk hoofdsieraad, *makóta, makoeta*, Sansk., *tádjoé, Ar., tangkoeloq.*

Doornen —, *makóta doeri.*

Eene — opzetten, *mengenákan makóta, bapermakótákan.*

Iemand eene — opzetten, roemen, *me-moetji sa-órang.*

Eene — dragen, *bermakóta, bersekar soehoen.*

De — ontrooven, schandvlekken, *mentjelákan, membrí náloé, békin máloé.*

De — spannen, uitmunten, *berkalebéhan.*

Iemand naar de — steken, *bertombalomba dengan sa-órang.*

—, lichtkroon, *qandil, Ar.*

De sieraden van de —, rijkssieraden, *oepatjára.*

De — aller koningen, (een beroemd Maleisch werk), *tádjoé s-saláthin, makóta segalla rádja-rádja.*

Eene — der boeken, een uitmuntend boek, *makóta kitáb.*

KROONEN, b. w. *bapermakótákan, kenákan makóta.*

Gekroonde vorsten, *rádja-rádja jang pákei makóta, (jang bermakóta).*

Het einde kroont het werk, *makka tammat itoelah makóta pekardjään.*

KROONING, vr. *permakótáan.*

KROONKANDELAAR, m. *qandil, Ar.*

KROONLIJST, vr. *goenei sa-roepa makóta.*

KROONPRINS, m. *rádja moeda, anakanda jang akan ganti ajahndu, poetrá jang akan di pertoewan, (jang akan nájik rádja).*

KROONPRINSES, vr. *poetri jung akan di pertoewan, poetri jany akan nájik rádja.*

KROONRAD, o. *djantrá besaar, róda besaar, L.*

KROONTJE, o. *makóta ketjil.*

— op sommige vruchten, zoo als op den mangistan, *tápoq.*

— onder aan het gevest of hecht van eene kris, *saloet kris.*

—, kransje om het hoofd, *boemban.*

KROONVORMIG, b. n. *sa-roepa makóta.*

KROONWERK, o. *karángan (kaloq) sa-roepa makóta.*

KROOS, o. kronkelend ingewand, *tált proet jang terpoetar.*

KROOSJE, o. klein pruimpje, *idjádjás ketjil.*

KROOST, (KROOS), o. waterkroost, eendengroen, *kápoé-kápoé, tga-iga.*

—, zeewier, *agar-agar.*

KROOST, o. gelaatstrekken, *páras.*

—, kinderen, *ánaq-ánaq, toeron-temoeron.*

Zonder —, *tiáda beránaq.*

KROOSTRUNDE, vr. *ilmoe páras*, zie **GE-LAATKUNDE.**

KROP, m. voormaag, *tamboeloekt, lembong, kalemboengan, hawátsil, Ar., katimboeloehan.*

Het vuil in den —, *kalemboengan, Marsd.*

In den — steken, helgen, *djádi sákít háti.*

—, hard gezwel, *gondong, gondoq, Jav.*

—, borst, *dáda.*

—, boezem, *soesoe.*

—, hals van de blaas, *léhér kakem-poengan.*

— der baarmoeder, *léhér (moeloet) peranákan, léhér papoedjoé.*

—, onderstuk van den voorstevén, *báwahnja hálóewan práhoe.*

KROPAAS, o. *makánan boerong jang di tambonkan, (di soewápi).*

KROPBEEN, o. van vogels, *toelang dáda.*

—, sluitelbeen, *salangka.*

KROFGANS, vr. *ondan.*

—, gemeste gans, *gangsá jang bertambon-tambon.*

KROFGEZWEL, o. *gondong, gondoq.*

KROPLAP, m. *léhér bádjoe bessí.*

KROPPEN, b. en o. w. *soewápi, soewápi, soewápin, L.*

—, ten uitvoer brengen, *kurdjákan, menjoedáht.*

—, uitzetten, *mangkaq.*

KROPPER, m. *órang jang bergondong.*

KROPPERD, m. duif met enen grooten krop, *boerong dárah jang bertembong.*

KROPSALADE, vr. *sláda gondoq.*

KROFVOGEL, m. *boerong jang di soewápi.*

KROT, o. *pondoq órang miskin.*

KROT, vr. *loempoe.*

KROTTEN, o. w. *melantjong di rocmah soendal, L.*

KRUGCHEN, o. w. *káloh*, *rátap*.
 KRUCIFIX, KRUCIFIX, o. (ond. w.) *tsalib*, Ar.
 KRUID, o. moeskruid, *sájor*.
 —, genceskrachtig —, *obat*.
 Welriekend —, citroen—, *serei*.
 —, plant, *tanáman*.
 Welriekende planten en —en, *raihán*, Ar.
 Specerijachtige —en, *rampah-rampah*,
boemboe, *sádaq*.
 —en, die op een lijk gestrooid wor-
 den, *hanoeth*, Ar.
 —en, droogerijen, *obat-obátan kring*,
dáwon-dáwon obat kring.
 Allerlei —en, *segalla roepa dáwon-
 dáwon*.
 —, schiet—, *obat pásang*, zie BUSKRUID.
 KRUIDACHTIG, b. n. *sa-roepa sájor*.
 —, specerijachtig, *berbáwoe rampah-
 rampah*.
 KRUIDBED, o. *pétaq sájor*.
 KRUIDBOEK, o. *boekoe dáwon-dáwon kring*.
 KRUIDDOOS, vr. specerijdoos, *tampat (bakas,
 tjoemboel) rampah-rampah, tempat boem-
 boe, pondjén*, L.
 KRUIDEN, b. w. *boeboh rampah-rampah*,
tároh boemboe.
 KRUIDENIER, m. *toekang boemboe*, L., *orang
 djoewal rampah-rampah*.
 KRUIDENIERSTER, vr. *parampoeuan djoewal
 rampah-rampah, parampoeuan jang djoe-
 wal boemboe*.
 KRUIDENIERSWINKEL, m. *kadei djoewal ram-
 pah-rampah, wárong djoewal boemboe*, L.
 KRUIDEN-LEZEN, o. w. zoeken, *mentjahári
 segalla roepu dáwon-dáwon*.
 KRUIDENLEZING, vr. *pentjaharian segalla
 roepa dáwon-dáwon*.
 KRUIDENZOEKER, m. *orang jang mentjahári
 segalla roepa dáwon-dáwon*.
 KRUIDERBIER, o. *bier jang di tjampor ram-
 pah-rampah*.
 KRUIDERIJ, vr. *rampah-rampah, boemboe*, L.
 —en, drooge waren, zoo als kamfer,
 kurkema, saffraan, meel, enz., *témpong*.
 KRUIDERKAAS, vr. *kedjoe hidjoe*.
 KRUIDERTHEE, vr. *thèh jang di tjampor
 rampah-rampah*.
 KRUIDERWIJN, m. zie KRUIDWIJN.
 KRUIDETEND, b. n. *jang mákan roempoet*.
 KRUIDHOF, m. *kebon segalla roepa tánam-
 tánaman, kebon jang di isi segalla roepa
 póhon-póhon*.
 KRUIDHOREN, m. *tandoq obat bedil*.
 KRUIDHUIS, o. *goedang obat bedil*.
 KRUIDIG, b. n. gekruid, *soedah di boeboh
 rampah-rampah, soedah di tároh boemboe*.
 KRUIDJE, o. *póhon ketjil*, (*póhon* wordt van
 elk plantje, zelfs van een grasscheutje
 gezegd).
 — roer mij niet, *ind'a pájong, indah
 pájong, dáwon hidop, tákoet mánoesja*.
 KRUIDKAMER, vr. *goedang obat bedil*.
 KRUIDKENNER, m. *orang jang fuham paadda*

*ilmoe segalla póhon dan segalla hidjoe-
 hidjoe-an, doekoen*.
 KRUIDKOKER, m. *bandóla*, Port., *bandála*,
 verb.
 KRUIDKOOPER, m. *orang djoewal obat bedil*.
 KRUIDKUNDE, vr. *ilmoe obat obátan, ilmoe
 doekoen, pengatahoewan doekoen*.
 KRUIDLADING, vr. *isi bedil*.
 KRUIDLANTAARN, vr. *lantéra goedang bedil*.
 KRUIDLEPEL, m. *séndoq obat bedil*.
 KRUIDMAAT, m. *soekat obat bedil, oekoeran
 obat bedil*, L.
 KRUIDMAGAZIJN, o. *goedang obat bedil*.
 KRUIDMENGER, m. *toekang obat*, zie APO-
 THEKER.
 KRUIDMENERIJ, vr. *ilmoe toekang obat,
 pengatahoewan toekang obat, ilmoe orang
 àthár*.
 KRUIDMOLEN, m. *penggilingan obat bedil*.
 KRUIDNAGEL, m. *láwang, boenga láwang,
 qaranfol*, Ar., *tjingté*, L., *boenga tjingté*.
 Een klein gewas van —en, *salátan*.
 KRUIDNAGELBOOM, m. *póhon tjingté, póhon
 láwang, póhon boenga láwang*.
 KRUIDNAGELHOUT, o. *kájoe tjingté*, L.,
kájoe láwang, kájoe boenga láwang.
 KRUIDNAGELOLIE, vr. *minjaq tjingté*, L.,
minjaq láwang, minjaq boenga láwang.
 KRUIDNAGELTAK, m. *gáyang*.
 KRUIDNAGELWATER, o. *ajer tjingté*, L.,
ajer láwang, ajer boenga láwang.
 KRUIDNOOT, vr. *boewah pála*.
 KRUIDPLUKKER, m. *orang jang poengoet
 segalla roepa dáwon-dáwon, (obat-obátan,
 hidjoe-hidjoeuan)*.
 KRUIDSTOOF, vr. *dápor obat bedil*.
 KRUIDTON, vr. *tong obat bedil*.
 KRUIDTRECHTER, m. *tjórong obat bedil*, L.,
tamboesan obat bedil.
 KRUIDVAT, o. *tong obat bedil*.
 KRUIDWAGEN, m. *karétta jang moewat obat
 bedil*.
 KRUIDWIJN, m. *kruidervijn*, gekruide wijn,
*ajer anggoer jang di tjampor rampah-ram-
 pah, anggoer di tjampor boemboe*, L.
 KRUIDWORM, m. *hoelat, oelat*.
 KRUIDZAK, m. *károng obat bedil*.
 KRUIDZEEF, vr. *pengajákan obat bedil, te-
 tampah obat bedil*.
 KRUIDZOEKER, m. zie KRUIDPLUKKER.
 KRUIJEN, b. en o. w. *báwa gróbaq, (glebaq.)
 sórong*.
 KRUIJER, m. *toekang karétta sórong, toc-
 kang gróbaq, (in Indie zegt men eenvou-
 dig: koelt)*.
 KRUIJERSLOON, o. en m. *oepah koelt*.
 KRUIJERSWERK, o. *pekarjáán koelt*.
 KRUIK, vr. *inlandsche, gindí, kindí, írong*.
 Europeische —, *goetj*.
 Eene groote water— met wijden mond,
boejong, (ook eene urn).
 Water in eene gouden kruik halen,
mengambil ajer dengan boejong amás.

Eene olie—, *tampájan minjaq.*
 Eene asch— van verbrande lijken,
tjandé, S. R.
 Water—, die bij het plegtstatige gebed
 gebruikt wordt, *gindé ajer soembahyang.*
 Eene — vol water, *gindé di isti (berisi)*
ajer.
 Kleine water—, *goert.*
KRUIKENMAKER, m. *pandei kindé, toekang*
gindé.
KRUIKJE, o. *gindé ketjil*, zie **KRUIK**.
KRUIM, vr. *isi.*
 — van brood, *ist rôti.*
KRUIMACHTIG, b. n. *jang' áda bánjaq isinja.*
 — brood, *rôti jang áda bánjaq isinja.*
KRUIMEL, vr. brood—, *réma rôti*, (d. i.
 afval van brood.) *berbran*, L., *râpoh.*
KRUIMELAAR, m. *jang merâpohkan.*
 —, gjerigaard, *orang kikir.*
KRUIMELEN, o. w. *berbrin*, L.
 —, b. w. *râpohkan, poedikan.*
KRUIMELIG, b. n. *jang gampang berbrin*, L.
KRUIMELING, vr. *rapohan.*
KRUIMELINGEN, vr. meerv. *sisa biskoewit*
kapal, réma biskoewit kapal.
KRUIN, vr. van het hoofd, *bâtoq kapâla*,
hoebon, poesâran kapâla, bonboenan, bon-
toenan.
 Geen haar zal van uwe — vallen, *sa-*
lei ramboet tâda akan loeroeh derri paadda
bâtoq kapalâmoe.
 Het voorste van de — des hoofds,
ranka.
 Het schort hem in de —, *makka ia*
koerang boedi, makka ia soedah djâdi
gila.
 Hij kan dat niet in zijne — krijgen,
makka tâda ia dâpat nenangkap arti kâta
itoe, dia trâ bôleh mengarti itoe.
 —, top, toppunt, *pontjaq, kamontjaq,*
hoedjong.
 De — van eenen heuvel, *pontjaq boekit.*
 De — van eenen boom, *kamontjaq*
pohon.
 De eetbare — van eenen palmboom,
ombot.
 De — van eenen berg, *kamontjaq goe-*
nong.
 De —, top eener rots, *hoedjong kêrang,*
 (dat ook het uiterste punt van een rif aan
 duidt.) *pontjaq kêrang.*
KRUIPUNT, o. toppunt, *zenith, samto'rrâs,*
 Ar.
KRUIPEN, o. w. op handen en voeten of op
 vier pooten, *merangkoq, merangkang, ma-*
rajaq, merangkoe, lârî membejâwaq.
 —, op den buik, *melâta soelor, me-*
njoelor.
 —, zoo als slangen, *talataq.*
 —, zoo als sommige planten, *soelor,*
merangkang, L.
 —, zoo als de witte mieren, *merâ-*
jup.

Ergens onder- of door—, doorheen—,
soesoep, L., Jav.
 In zijne schulp —, fig. *monkir, soeroet.*
 —, vliejen, *memboedjoq.*
 Onder het bed —, *soesoep di bâwah*
kolong.
 —de planten, *soelor-soeloeran.*
 —d gedierte, *binâtang jang melâta.*
KRUIPELINGS, bijw. *dengan merangkoq, zie*
KRUIPEN.
KRUIPER, m. klein kind, *ânaq ketjil.*
KRUIPHEN, vr. *âjam kâté.*
 —, fig. *parampoewan kâté.*
KRUIPHOL, o. zie **SLUIPHOL**.
KRUIPING, vr. alleen in: *soeloeran*, (voorts
 bezigt men er de beteekenis van kruipen
 voor.)
KRUIS, o. *kâjoe ragang, ragang, regang,*
tsalib, Ar., *kâjoe prapâtan.*
 Het offer van het —, *persoembâhan*
tsalib, qorbân tsalib, Ar.
 Een — oprigten, *mendirikan tsalib.*
 Het teeken van het — maken, *boewat*
tanda tsalib, bêkin tanda tsalib, L.
 Een diamanten —, *tsalib jang di tâta-*
kan intan.
 De verheffing van het —, *pengangkâlan*
tsalib, (goedâs).
 —, ridderteeken, eereteeken, *bintang.*
 —, verdriet, droefgeestigheid, *soesah*
hâti, doeka-tjita, sangsâra.
 —, van gemunt geld, *gambar (pigoera.)*
 L., *râdja di atas oewang.*
 —, stuit, *boentoet.*
 —, ruggegraat, *toelang blâkang.*
KRUISAANBIDDER, m. *orang menjombah*
tsalib.
KRUISARM, m. *kâjoe lintang tsalib.*
KRUISBEELD, o. *pâtong tsalib, tsalib.*
KRUISBERG, m. *goenong tsalib.*
KRUISBLOEMPJE, o. *katoe toengkoel*, Soend.
KRUISBOEK, o. zie **KASBOEK**.
KRUISBOOG, m. *pânah, boesor.*
KRUISBOOM, m. *pohon djâraq, charwâ*, Ar.
KRUISDOOD, m. *kamatian (mawt) paadda*
kâjoe tsalib.
KRUISDRAGEND, b. n. *jang memikol tsalib.*
KRUISSELINGS, bijw. *lintang-lintang, prapâ-*
tan, L.
 Met de beenen — zitten, *doedoeq ber-*
silah.
KRUISMUNT, vr. (*mentha Javanica*, Bl.)
boedjangkoet, majâna, nânâ, Ar.
KRUISEN, b. en o. w. (op zeeroovers,) *lang-*
lang, pâjor, kroewis, verb.
 Ginds en herwaarts —, *berlâjar sini-*
sâna.
 Voor eene haven —, *doedoeq berlâjar.*
 Met een zeerooversvaartuig —, *kâjoeq,*
mengâjoeq, (ontleend aan het roeijen of
 scheppen, *kâjoeq*).
 Elkander —, *berlintang-lintangan.*
 Twee kromme lijnen, die elkander —

- doewa sjathar bêngkoq jang berlintang-lintang.*
- KRUISER**, m. kruispraauw, *prâhoe kroewis.*
- KRUISGALG**, vr. *pegantoeagan jang sa-roepa tsalib, kâjoe ragang.*
- KRUISGETUIGE**, m. cn vr. *orang mâti sjahid paadda tsalib.*
- KRUISGEZANT**, m. *rasoel jang mengchoatkan indjil, (tsalib).*
- KRUISHOEK**, m. *tampat perlajâran prâhoe kroewis.*
- KRUISSHOUT**, o. *kâjoe tsalib, kâjoe prapâtan, kâjoe ragang.*
— en van de mars op groote schepen, *doelang doelang.*
- KRUISIGEN**, b. w. *mentsalibkan, membântang, merayang, merengang, gantong paudda kâjoe prapâtan.*
Der wereld gekruisigd zijn, *pertâpa sakâli, sângat pertâpa*, (d. i.: de strengste afzondering in de eenzaamheid betrachten, zoo als de indische boetelingen).
Als Christen der wereld gekruisigd zijn, *oepâma di tsalibkan dengan isa el Mesek.*
- KRUISING**, vr. (op zee,) *djâlan kroewis, L., pâjor.*
- KRUISJE**, o. *prapâtan ketjil.*
—, teeken in plaats der handteekening, *bekas of tanda ganti tanda tangau.*
- KRUISKERK**, vr. *grédja sa-roepa tsalib, grédja prapâtan.*
- KRUISLEER**, vr. *pengadjâran tsalib.*
- KRUISNET**, o. *totebel, sirib, Soend., zie TOTEBEL.*
- KRUISPAAL**, m. *draaiboom op eenen weg, kâjoe sakat.*
— van een kruis, *tiang tsalib, tiang prapâtan.*
- KRUISPAD**, o. zie **KRUISWEG**.
- KRUISPRAAUW**, vr. *prâhoe kroewis, (kroys).*
- KRUISRA**, vr. *pabâwan penjorong.*
- KRUISRIEM**, m. *atasnja pekâjin koeda, atasnja aba-aba koeata, koelit jang di atas aba-aba, koelit jang di atas pukéan koeda, L.*
- KRUISSENEDE**, vr. *pôtong lintang-lintang, (prapattan, L.).*
- KRUISSTENG**, vr. *tiang pengâpoh blâkang.*
— want, *tambirang tiang pengâpoh blâkang.*
— ra, *pabâwan tiang pengâpoh blâkang.*
- KRUISSTRAAT**, vr. *djâlan prapâtan, djâlan lintang-lintang.*
- KRUISSTRAF**, vr. *sjiksa tsalib, floekoem tsalib.*
- KRUISTOGT**, m. naar het heilige land, *hâdjî ka-tânah qoedoes, (besaar).*
Eenen — naar het heilige land onderneemen, *nâjîq hâdjî ka-tanah qoedoes, (besaar).*
- KRUISVAAN**, vr. *bandéra tsalib.*
- KRUISVAARDE**, m. *orang prang sabil alluh.*
- KRUISVAART**, vr. zie **KRUISTOGT**.
- KRUISVERHEFFING**, vr. *peninggihan tsalib (qoedâs).*
- KRUISVORMIG**, b. n. *sa-roepa tsalib.*
- KRUISVUUR**, o. *têmbaq lintang-lintang.*
- KRUISWEG**, m. *djâlan-prapâtan, djâlan lintang-lintang.*
- KRUISWERK**, o. *tralicwerk, kist-kist.*
- KRUISWIJZE**, bijw. *sa-roepa tsalib, lintang-lintang, selang-sallé.*
- KRUISWORTEL**, m. (Senecio), *tjonggê.*
- KRUISZEIL**, o. *lâjar penjorong.*
- KRUIWAGEN**, m. *karétu sêrong, grôbaq, Jav., glabbag, Jav., galabaq.*
- KRUIZEMUNT**, vr. zie **KRUISEMUNT**.
- KRUK**, vr. hand—, *toengkat.*
—, die den oksel steunt, *toengkat katiag.*
Op — ken gaan, *berdjâlan paké toengkat katiag.*
— van eenen handmolen, *tangan poe-târan, pemoesing, pamoesing.*
—, handvat, *pemegangan, tangan.*
—, deurknop, *boetjaq pintoe.*
—, broddelaar, *orang jang tôris.*
- KRUKKEN**, o. w. *paké tongkat kating, menongkat kating.*
—, *kwakkelen, bersâkit-sakitan.*
- KRUKKER**, m. *orang jang paké toengkat katiag.*
—, die kwakkelt, *orang bersâkit-sakitan.*
- KRUL**, vr. afschaafsel van hout, *seroetan kâjoe. L., ketânan kâjoe.*
Het haar in kleine — letjes zetten, *me-mâgar ajer.*
— in het haar, *ikal, tjetjintong.*
Kunstige, valsche —, *gandiq, L.*
Zeer korte kleine —, *lintiq, lentag.*
In kleine natuurlijke — len, gekruld, *boekol.*
- KRULLEBOL**, m. gekroesd hoofd, *kapâla krûting.*
—, met grootere krullen, *kapâla berikal.*
- KRULLEN**, b. w. *mengikal, bêkin gandiq, L., pingit.*
—, o. w. *berikal.*
- KRULLENJONGEN**, m. *boedaq pandei kâjoe, boedjang toekang kâjoe.*
- KRULLENMAKER**, m. *toekang gandiq, L.*
- KRULLIG**, b. n. *tjîngi, bertjîngkah.*
- KRULLING**, vr. *ikal.*
- KRULLIJK**, vr. *sjathar jang terpoetar-poetar.*
- KUB**, vr. zie **KIB**.
- KUCH**, vr. drooge hoest, *bâtoq kring, tje-koê, Jav.*
—, (longziekte), *sâkit pâroe-pâroe sâpi, (sâmpî, L.).*
- KUCHSTER**, vr. *parampoeuan jang bâtoq.*
- KUDDE**, vr. *kâwin.*
Eene — geiten, *sa-kâwan kambing.*
Eene — zonder herder, *gombâla jang tûda berkâwan.*
De — van J. C., de kerk, *djamâât natsarânî.*

KUDDHOEDER, m. *gombala, orang jang djaga káwan.*
KUGCHEN, o. w. *bátoq kring.*
KUIF, vr. van eenen vogel, *djamboel, ranga, ranga.*
KULEREN, o. w. *pasíar, L., berdjálan-djálán, tjangkrama, Jav.*
KUIKEN, o. *ánaq hájam, didiq.*
KUL, m. gat, *lóbang.*
 —, zonder gat, *oneffenheid, takoq.*
 Eenen — graven, *menngáli lóbang.*
 —, verzamelaarsplaats van water, *pelebáhan.*
 Steenen —, spelonk, *góha, garonggong.*
 —, poel, *serlong.*
 In eenen — werpen, *serlongkan.*
 —, draai—, maalstroom, (in stroomend water), *oeloi.*
 —, van een vaartuig, *roewáangan, timbá roewang.*
 —, bij eene uitstekende punt, *anderaq.*
 Overdekte — om wilde dieren te vangen, *kalaboeran.*
 — van een visschersnet (zeggen), *boentoet poekat.*
 — om zich te wasschen na de ontlasting, *pelindangan.*
KULACHTIG, b. n. met kuilen, gaten, *berlóbang-lóbang.*
 —, hobbelig, oneffen, *lakoq-lakoq.*
KUILEN, b. w. *gáli lóbang.*
 —, in—, begraven, *másoekan di dálam tánah, tánam.*
KUILTJE, o. *lakoq.*
 Hart—, *hoeloe háti.*
 — van het halsbeen, *tjikong, léhér.*
 —s in de wangen, *tjikong pípt.*
KUIM, bijw. *hampir njáris.*
KUIMEN, o. w. *káloh, kaloh.*
KUIP, vr. *pásoe, batjána.*
 Grootte —, *tong, táhang.*
 Grootte steenen —, *chomb, Perz.*
KUIPEN, b. w. *memboewat tong, békin tong, L., berboewat táhang, békin táhang.*
 Op nieuw gekuip worden, *di perbajikt poela, di békin betoel lági, L.*
 —, het ambacht van eenen kuiper uitoefenen, *melakoekan pekar djáán pandei táhang, kardjákan pekar djáán toekang tong, L.*
 —, bekuipen, om iets gedaan te krijgen, *békin mátang dólo, kongkol, verb. van konkelen.*
KUIPEN, o. w. *pekar djáán pandei táhang, pekar djáán toekang tong, L.*
 —, kuiperij, *zamenspanning, moewáfaat dengan típoe dája, pakattan, L.*
KUIPER, m. *pandei táhang, toekang tong, L.*
KUIPERIJ, vr. zie **KUIPEN**, o. w.
 —, kuiperswinkel, *tampat berboewat tong, tampat békin tong, L.*
KUIPERSBEITELTJE, o. *páhat toekang tong, L., páhat pandei tong, (táhang.)*

KUIFHOUT, o. *kájoe táhang, kájoe tong.*
KUIS, vr. zie **KNODS.**
KUISBOOM, m. (*Vitex trifolia*), *lagoendi, gáling-gáling, penáwar djambi.*
KUISCH, b. n. rein, *brisi, brissih, L.*
 —, rein van zeden, *bagti, sanoenoh.*
 —, bijw. *dengan sanoenoh, atas pri jang sanoenoh.*
KUISCHELIJK, bijw. zie **KUISCH.**
KUISCHEN, b. w. *membriikkan, menjotjikan.*
 Een gekuischt opstel, *karangan.*
soerat jang tsah.
KUISCHHEID, vr. *kasotjijan.*
 —, eerbaarheid, *kalakoewan jang sanoenoh.*
 Zich aan de — vergrijpen, *melakoekan diri atas pri jang tiada sanoenoh, kardja bárang persoendálan.*
KUIT, vr. van het been, *boewah betis, blá-kang betis, djantong betis.*
 —, visch—, *telór ikan.*
 Ingelegde, ingezoutene —, *teroeboe, terroeboe, terboq.*
KUITBEEN, o. *toelang betis.*
KUITER, vr. *kuitvisch —, ikan betina jang bertelór, ikan parampoean jang bertelór, L.*
KUITJEBUITEN, o. w. *toekar.*
KULLEKENSKRUID, o. (*Orchis*), *anggrék.*
KULLEN, b. w. *májin bódoh, L., májinkan, permájinkan.*
KUND, b. n. zie **KOND.**
KUNDE, vr. *pengatahoewan, táhoe, ilmoe, Ar., márifat, Ar.*
 Een man van —, *orang pandei, álim, Ar., orang jang máhir, orang jang falam, orang berpengatahoewan.*
KUNDIG, b. n. *jang táhoe, berpengatahoewan, áarif, Ar., ber-ilmoe, álim, Ar., jang máhir, jang fuham.*
KUNDIGLIJK, bijw. *dengan pengatahoewan, dengan ilmoe, dengan márifat.*
KUNNE, vr. *bangsa.*
 De vrouwelijke —, *bangsa parampoean.*
KUNNEN, o. en b. w. *bóleh, dápat, mampoe, L., ber-óleh. (Bóleh drukt meer de mogelijkheid en dápat het vermogen uit.)*
 Voorts kan hij alle dagen hier komen, *sabermoela paanda tiap-tiap hari bóleh ia datang kamárt, S. R. 120.*
 Indien wij niet —, *djikálaw tiada poon kita ber-óleh, S. R. 29.*
 Indie het kon, *zou het goed zijn, dat Sri Ráma herwaarts kwam, djikaloe dápat bájiq Sri Ráma datang kamárt, S. R. 137.*
 Niet betalen —, *tiada mampoe bájar, L., tiada bóleh bájar.*
 Al wat ik doen kan, *bárang jang kita dápat kardjákan, dengan sa-koewása hamba, dengan sa-dáputnja hamba kardjákan, dengan sa-bóleh-bólehnya kita kardjákan, dengan sa-bóleh-bólehko.*
 —, weten, *táhoe, mengarti, bisa.*
 Kan het wel? *bolési?*

Ik kan er niet voor, *boekan sâja poenja sâlah.*

Zou het — zijn! is het mogelijk! *dâtangkah, boleh si, L. S. R. 16.*

Niet — schrijven, (geen schrijven geleerd hebben), *tiâda tâhoe toelis, trâda bisa toelis, L.*

De vorst kon eten noch slapen, *tiadâlah baginda ber-oleh santap dan ber-âdoe.*

Niet — schrijven, (door een tijdelijk ongemak), *tiâda tâhoe toelis, trâda bisa toelis, trâda boleh toelis, L.*

Niet —, niet slagen, *roengsoet.*

KUNST, vr. konst, *kapandeian, kapandean, fikmat, Ar.*

—, weten, wetenschap, *tâhoe, pengatahoewan, ilmoe.*

Het is eene — de — te verbergen, *makka adâlah soewatoe pengatahoewan itoe jang memboeyikan kapandei-an.*

Dat is geene —, (dat is zeer gemakkelijk), *itoe gampang sâdja, L., itoe moedah-moedah sâdja.*

Zijne — toonen, *menoendjoekkan kapandei-anja.*

—, behendigheid, — greep, — je, *kiaai.*

De — en, welke van onstoffelijken aard zijn, worden door *ilmoe, Ar.* uitgedrukt.

Spraak —, *ilmoe tsarf.*

Dicht —, *ilmoe sjâr.*

Zwarte —, geheime wetenschap, *sastroe.*

Goochelaarskunsten, *kiaainja penjoelap, kiaainja (bisânja) toekang soenglap, L.*

KUNSTAZIJN, vr. *tjoeka fikmat.*

KUNSTBEWOORDING, vr. *perkatâan fikmat.*

KUNSTDRAAIJER, m. zie *DRAAIJER.*

KUNSTBOEK, o. *soerat sastroe, soerat sastroewan.*

Horoskoopboek, *soerat ramal, nadjoem, Ar.*

KUNSTELJK, bijw. *dengan kapandeian, deng-an bisa, L.*

KUNSTENAAR, m. *pandei, oetas, K. D., toekang.*

Zwarte —, *sastarâwan.*

Alle geleerden en kunstnaren, *segalla hakim dan oetas.*

KUNSTENARIJ, vr. *kapandeian.*

—, list, *tipoe, dâja, pedâjan, L.*

KUNSTENMAKER, m. *pandei fikmat, orang jang tâhoe segalla kiaai, pendikir.*

—, kluchtspeler, *orang djôgêt.*

KUNSTGENOOT, m. en vr. *teman kapandeian, sakoeto ilmoe, zie KUNST.*

KUNSTGENOOTSCHAP, o. *persakoetoewan orang berilmoe.*

KUNSTGEVOEL, o. *tjita paadda bârang kapandeian, tjita paadda bârang ilmoe.*

KUNSTGREEP, vr. behendigheid, handgreep, *kiaai, fikmat, Ar.*

—, list, fijne streck, *tipoe, dâja, mats-lahat, Ar., pedâjan.*

Kunstgrepen aanwenden, *tjôtjah.*

KUNSTHANDEL, m. *perniagâan gambar.*

KUNSTIG, b. n. *oetas, beroetas, pandei, bisa, L., tsanâ-t, Ar.*

KUNSTELJK, bijw. *dengan kapandeian, deng-an bisa, L.*

KUNSTKAMER, vr. *tampat perhimpoean bârang hâtsil kapandeian, goedang gambar, L., tempat perhimpoean gambar.*

KUNSTKENNER, m. *orang jang faham paadda bârang hâtsil kapandeian.*

— van schilderijen, *orang jang faham paadda gambar.*

KUNSTKOFFIJ, vr. *gahwah fikmat, koppi bekinan, L.*

KUNSTKOOPER, m. *orang djoewal blî gambar.*

KUNSTLICHT, o. *penjoeldhan.*

KUNSTLIEVEND, b. n. *jang ingin paadda bârang kapandeian, (ilmoe, Ar.)*

KUNSTLIEVENDHEID, vr. *ingin paadda bârang kapandeian.*

KUNSTMAAT, vr. *andam.*

— in de muziek, *lâgoe, L., râgam.*

KUNSTMATIG, b. n. *dengan kapandeian, dengan menoeroet andam kapandeian.*

KUNSTMENSCH, m. (automaat,) *orang fikmat.*

KUNSTMIDDEL, o. *kâja fikmat.*

KUNSTMINNAAR, m. *orang jang ingin paadda bârang kapandeian.*

KUNSTPLAAT, vr. *gambar qarthas.*

KUNSTPRENT, vr. *gambar jang indah-indah.*

KUNSTREDENAAER, m. *orang jang faham paadda ilmoe chothbat, chathib, Ar.*

KUNSTSCHOOL, vr. *madrasat ilmoe fikmat.*

KUNSTSTUK, o. *kiaai, kabisâan.*

—, meesterstuk, *bârang kapandeian jang indah-indah, bekas tângan mânoesja jang terlâlœe pandei, perboewâtan fikmat.*

KUNSTTAAL, vr. *bahâsa orang berilmoe, bahâsa fikmat.*

KUNSTTERM, m. *isthilâh, Ar., Ts.*

KUNSTVLIJT, vr. *râdjîn pandei, râdjîn toekang.*

KUNSTVUUR, o. *âpi fikmat.*

KUNSTVUURWERKMAKER, m. *toekang âpi fikmat, pandei memboewat âpi fikmat.*

KUNSTWERK, o. *bârang kapandeian, perboewâtan jang indah-indah, zie KUNSTSTUK.*

KUNSTWERKER, m. *pandei, oetas, toekang.*

KUNSTWERKTUIG, o. *prâbot toekang, pegawei pandei, (oetas,) serba pandei.*

—, automoot, *perboewâtan fikmat, fikmat, Ar.*

Die olifant is een —, *itoelah gâdjah fikmat, J. P.*

KUNSTWERKTUIGKUNDE, vr. *pengatahoewan perboewâtan fikmat, ilmoe perboewâtan fikmat, ilmoe fikmat, Ar.*

KUNSTWOORD, o. *perkatâan fikmat, per-*

katään pandei, (toekang,) zie KUNST-TERM.

KUNSTWOORDENBOEK, o. *kitab loghat fikmat, boekoe bahása fikmat.*

KUBAS, vr. zie HARNAS.

KUREN, o. w. pinkoogen, *kerlip*, meng-arlip.

KURENMAKER, m. *pendikir.*

KURK, o. *kájoe gáboes.*
—, vr. stop, *soempal, prop*, Ned., *soembat.*
—en van vischnetten, *lumpong.*

KURKACHTIG, b. n. *seperti kájoe gáboes.*

KURKBOOM, m. *pohon kájoe gáboes.*

KURKDROOG, b. n. *kring sakáli.*

KURKEMA, vr. *kurkuma, koenjit, harad, Perz.*

KURKEN, b. w. *menjoembat, toetop sama prop, L.*

KURKENTREKKER, m. *pentjáoet soempal, kótrék, verb.*

KUS, m. *tjioem, koetjop,*
KUSSEN, b. w. *tjioem, mentjioem, koetjop, mengoetjop, kasst tjioem.*
Elkander —, *bertjioem-tjioeman.*

KUSSEN, o. *bantal.*
Een — hebben, *berbantal.*
Lederen —, *bantal koelit, masáwir.*
Op het — zitten, fig. *doedoeq di dálam masjáwarat.*
Voor een — gebruiken, *berbantalkan.*
Een steen voor een — gebruiken, *berbantalkan bátoe.*
Het bovenste —, *bantal sarága.*
Het middelste —, *bantal penjangga.*
Het onderste —, *bantal penjambat.*
Voor — gebruikt worden, *di perbantalt.*

KUSSENSLOOP, vr. *sárong bantal.*

KUSSENTJE, o. *bantal ketjil.*

KUSSER, m. *zoener, órang jang mentjioem, pentjioem, órang jang mengoetjop.*

KUSSING, vr. *pentjioeman, pengoetjoepan.*

KUST, vr. *pantei, pasisir.*
Effene —, *pantei ráta.*
—, vaste wal, *dárat, darátan.*
De vaste — hebben, *berdátat.*
Hooge —, *pantei títggi.*
Lage —, *pantei ríndah.*
Zee —, *pantei láwt.*
Langs de —, *menjoesor pasisir, menjoesor tánah.*
Eene — aandoen, *sínggah di pantei, mampir di pasisir.*
De — van Java strekt zich oost-en westwaarts uit, *makka pasisir tánah djáwah itoe mengétan serto mengoelon, L., makka pasisir tánah djáwa itoe menoedjoe ka-timor serto kubárat.*
Te — en te keur, *sa-bagimána kahan-daq háti, gampang sádja.*

KUSTBATTERIJ, vr. *bénténg di pantei láwt.*

KUSTBEWAARDER, m. *penonggoe pantei láwt.*
—, vaartuig, *kapal djága pantei láwt, (pasisir), práhoe kroewis, (kroyis).*

KUSTING, vr. *gáde berboenga, gáde jang beránaq doewit.*

KUSTVAARDER, m. *práhoe dágang órang hindia, padoewákan, práhoe (kapal) jang tíada kaloewar derri láwt hindia, práhoe jang berdágang di poeloe-poeloe sádja.*

KUSTSTEEN, m. *arduinsteen, bátoe-lóko-lóko, bátoe-koesta.*

KUSTWACHTER, m. zie KUSTBEWAARDER.

KUUR, vr. *tíngkah.*
Vol kuren, *betíngkah.*
Booze kuren, *tíngkah djáhat.*

KWAAD, b. n. *djáhat.*
—, slecht, *goddelloos, kapista.*
—, toornig, *amárah, márah, goesar, morka, H.*
—, boosaardig, *winig, bíngis.*
—, verderfelijk, *kabinasáan.*
Een — paard, *koeda djáhat.*
Een — voorteeken, *álámat jang tjeláka, tjanganqan.*
Kwade zamenspraken bederven de goede zeden, *perkatáan djáhat meroesaqkan ádat.*
Kwade, booze geesten, *hantoe, sjéthan, Ar., sétan.*
Dat zou niet — zijn, (dat zou wel goed zijn) *itoe bájig djoega, itoe boleh djoega.*
Het zeer — (bekrompen) hebben, *áda miskin áda pápa, áda pótol sakáli, L.*
Het te — krijgen, *tiwas, kálah.*
Het kan geen —, *tíada akan meng-ápa.*
— berokkenen, *asoet.*
— worden, *djádi márah, L., djádi goesar, djádi amárah.*
— maken, vertoornen, *békin márah, L., békin goesar, L., mengamárahkan, menggoesar.*
Ter kwader uur, *paada koetika jang tjeláka.*
Ter kwader trouw, *dengan típoe, dengan doerháka.*
Iets ten kwade (kwalijk) nemen, *ambil poer goesar, L., djádi ketjil háti.*

KWAAD, o. *djáhat kadjahátan.*
—, leed, *bentjána.*
—, leed berokkenen, *membrt bentjána, asoet.*
Tot — vervoeren, *verleiden, membentjanákan.*
Een wortel van alle —, *polton segalla kadjahátan, (d.i. oorsprong, enz.)*
Van twee kwaden moet men het minste kiezen, *derri paaddu doewa perkára jang kabinasáan makka di pileh olehmo perkára jang sa-kórang-kórang binasánja.*
— met — vergelden, *djáhat di bálas djáhat, menoeroet hoekoem qístsás.*

— spreken, *ompat, mengompat, memfitnahkan.*

Het zal geen — kunnen, *tiáda akan mengápa.*

KWAADAARDIG, b. n. *djáhat parángt, berparángt djáhat, soeka kardja djáhat, kapista.*

Eene — e koorts, *denam jang amat sángat.*

Eene — e ziekte, *penjákít jang djáhat.*
Op eenen — en toon spreken, *bitjára dengan goesar, L., berkáta dengan amárah.*
—, fel, dol, *gálaq.*

Eene — e vrouw, *paramoewan jang bángis sakáti.*

Innerlijk —, *djontong, L.*

KWAADAARDIGHEID, vr. *kadjahátan, kadjahattan, L.*

—, hevigheid, felheid, *kasangátan.*

KWAADAARDIGLIJK, bijw. *dengan djáhat, dengan peringátan jang boesog.*

KWAADBLOEDIG, b. n. *dárah boesog.*

KWAADBLOEDIGHEID, vr. *prí dárah boesog.*

KWAADDOEND, b. n. benadeelend, *jang békin roesag, L., jang meroesagkan.*

KWAADDOENDER, m. *orang djáhat, orang jang kardja djáhat, orang kapista, orang boesog, L.*

KWAADGEZIND, b. n. *berniat djáhat, máw kardja djáhat.*

KWAADHEID, vr. boosheid, toornigheid, *amárah, márah, morka, Hoft., goesar.*

— (van eenen vechter,) *gárang.*

KWAADSAPPIG, b. n. *dárah boesog.*

KWAADSCHIK, h. n. *delap.*

KWAADSCHIKS, bijw. *tiáda dengan soeka háti.*

Goedschiks — volgen, *soeka trá soeka toeroet djoega.*

KWAADSMEDER, m. *orang jang berniat djáhat.*

KWAADSPREEKSTER, vr. *paramoewan jang mengompat.*

KWAADSPREKEN, o. *pengompátan, fitnah, pittenah, L.*

KWAADSPREKEND, b. n. *jang mengompat, jang memfitnahkan.*

KWAADSPREKENDHEID, vr. zie **KWAADSPREKEN**.

KWAADVOCHTIG, b. n. zie **KWAADBLOEDIG**.

KWAADWILLIG, b. n. *berniat djáhat, máw kardja djáhat, kibir, kaybar, Perz.*

KWAADWILLIGHEID, vr. *iri háti, niat djáhat, háti djáhat.*

KWAADWILLIGLIJK, bijw. zie **KWAADAARDIGLIJK**.

KWAADZEER, o. hoofdzeer, *koedis kapála.*

KWAAKSTER, vr. geestdrijfster, *paramoewan moetachayil.*

KWAAL, vr. *penjákít, koelang, L.*

Eene ongeneslijke —, *penjákít jang tiáda dápat di obát.*

Geneesmiddel voor eene —, *penáwar penjákít.*

KWAB, vr. soort van slijmige visch uit modderpoelen, *ikan léleh.*

Kleine, langwerpige —ben, die bij aarakening een brandend gevoel veroorzaken, *ampeh, zie KWAL.*

—, lel, *goedábír.*

—, kossem, *djoembíl.*

—, kropgezwel, *gondong, gondoq, risa, kandoeng.*

KWABAAL, m. *ikan mówa ketjil.*

KWABBIG, b. n. *bergondong.*

KWADRAAT, o. *kwadraat, Ned., ampat persági.*

KWADRANT, o. *sa-prápat boelat.*

KWAK, m. *boenji bárang jang djátoh.*

KWAKEN, o. w. *bergoewéq, L., berboenji bébég.*

KWAKER, m. geestdrijver, *orang moetachayil.*

KWAKERIJ, vr. *pengadjáran (agama) orang moetachayil.*

KWAKERSKERK, vr. *grédja orang moetachayil.*

KWAKKEL, m. kwartel, wachtel, *boerong poejoj, poejoj, kapoejoj, kandong, salwá, Ar.*

KWAKKELEN, o. w. *berboenji poejoj.*

—, sukkelen, *bersákit-sakítan, sring-sring kamboe.*

KWAKKELFLUIJJE, o. *bangst memikat poejoj.*

KWAKKELNET, o. *djaring poejoj.*

KWAKKELZIEKTE, vr. *penjákít jang ringan, sákit-sákit.*

KWAKKEN, o. w. *berboenji djátoh, gemoeroeh.*

—, b. w. *tjampaq, banting.*

KWAKZALVEN, o. w. *djoewal sbat doekoen.*

—, lapzalven, *mengóbát dírt.*

KWAKZALVER, m. *doekoen jang tiáda táhoe mengóbát, doekoen is gewoonlijk een kwakzalver.*

KWAKZALVERIJ, vr. *pekardjään doekoen.*

KWAL, vr. zeedier, (langwerpig en brandig), *ampeh.*

Groote zeewallen, *oebor-oebor.*

— (tripang), in de wateren van Lingga, *kámang.*

KWALIËN, o. w. *berkáta lambat-lambat, bitjára plan-plan, L.*

KWALIK, b. n. en bijw. *koerang pátoet, kórang bájq.*

— nemen, *ambil poer goesar, L., djádi goesar, djádi ketjil háti.*

Gij moet het niet — nemen, *djangan toewan djádi ketjil háti, djangan ambi kapada háti.*

— varen, *áda sákit.*

—, misselijk, *midoe, mendeloe, L.*

—, verkeerd, *sálah.*

—, verstaan, *sálah mengartt.*

—, bezwaarlijk, *soesah, ampir tiáda, dengan soekar.*

Hij kan — leven, *ampir tiáda dápat ía hidop, rezeginja koerang.*

—, naauwelijks, pas, *bahâroe*, *bâroe*.
KWALIJKGEZIEN, bijw. *tiâda di soekâ-si orang*.
KWALIJKHEID, vr. *pangsan*, *mortja*, *kelângar*, L.
KWALIJKVAART, vr. tegenspoed, *mâlang*, *oentoeng djâhat*.
KWALIJKVAREN, o. *âda tjelâka*, *beroentoeng djâhat*.
KWALM, m. *hâwap lebat*.
KWALMEN, o. w. *kaloewar hâwap lebat*.
KWALSTER, m. *thâm. balgham*, Ar., *riog*, L.
 — nit de keel, *gâhaq*.
KWALSTEREN, o. w. *mengaloewarkan thâm*.
KWANSUIS, **KWANSWIJS**, **KWANTSWIJS**, bijw. *poera-poera*, *sa-oleh-oleh*, *ôlloh-ôlloh*, L., *âpt-âpt*, L.
KWANT, m. *orang djinâka*, *pendjinâka*.
KWANTSELAAR, m. *orang jang soeka toekar bârang-bârangnja*.
KWANTSELEN, o. w. *toekar-menoekar*, *têngkôlaq*.
KWANTSELIG, b. n. *soeka bertoekear bârang*.
KWANTSELING, vr. *toekâran*.
KWANTSWIJS, bijw. zie **KWANSUIS**.
KWARREL, m. *boewah kâté*.
KWARRELACHTIG, b. n. *kâté*, *ketjil*.
KWART, o. $\frac{1}{4}$, *sa-soekoe*, *sa-prapat*, L., *sa-per-ampat*.
KWARTAAL, o. *gnap tiga boelan*, *tiga boelan lamânja*.
KWARTANKER, o. (wijn), *sablas bottol anggor*, L.
KWARTPOEK, o. *boekoe kwarto*, L.
KWARTEL, m. zie **KWAKKEL**.
KWARTELFLUITJE, o. zie **KWAKKELFLUITJE**.
KWARTET, o. *kwartet*.
KWARTIER, o. $\frac{1}{4}$, *sa-soekoe*, *sa-prapat*, L., *sa-per-ampat*.
 Een — uurs, *sa-prapat djâm*.
 — over vijven, *djâm poekol lima sa-prapat*, *poekol lima sa-prapat*.
 Het eerste — der maan, *boelan perbâni*, *sa-tengah boelan*.
 Een — van een schaaap of geit, *sa-soekoe domba*, (*kambing*), *pâha kambing*.
 —, wijk in eene stad of dorp, *kampong*.
 In het Chinesche —, *di kampong tjina*.
 In al de — en der stad, *pauda segalla kampong negri*.
 —, landstreek, oord, dorp, *negri*, *doesoen*, *dêsa*.
 In — liggen (van soldaten), *menoempang*.
 In — hebben, *menoempangkan tsoldâdoe*.
 Hoofd—, *tampat kadoedoekan djêndrâl*, (*panghoeloe prang*).
 Geen — (genade) geven, *tiâda bri djawa*, *boenoh sâdja*.
 Zij baden om lijfsгенade, maar verkrege die niet, *wakka marika itoepon mnta djawa tetâpi tiâda di brikannja*.
KWARTIERMAKER, m. *soerian jang sadiâkan*

tampat tsoldâdoe menoempang, *djoeroe menoempangkan tsoldâdoe*.
KWARTIERMEESTER, m. betaalmeester, *kwartiermêster*, Ned., *bandahâra orang prang*.
KWARTS, o. (geen bepaalde naam in het Maleisch), *bâtoe kâja*, *bâtoe kras lagi bening*, L.
KWASP, b. n. *sâkit*.
KWASPEID, vr. *penjâkit*.
KWAST, m. *mâta kâjoe*.
 —, buiten aan eenen boom, uitwas, *boengkol*.
 Een —, een koppig, grillig mensch, *orang bingul*, *orang gila*, *kapala bâtoe*.
 —, een fat, *djanggal*.
 —, ingebeelde gek, *orang perlênté*.
 —, pronkkaard, *djanggal*.
KWAST, m. (verf—), *kôwas*, verb., *djamboe-djamboe*, *sâpo*.
 Kalk—, *kôwas kâpor*, *djamboe-djamboe*.
 Met — en versieren, *djamboe-djamboekan*.
 —, onder aan een snoer, *moeté*.
KWASTIG, b. n. *penoeh dengan mâta kâjoe*.
 —, verwaand, *perlênté*, *kôtjaq*, *rongkah*, L.
KWASTOK, m. *hoeloe kôwas*, *gâgang sâpo*, *gâgang kôwas*.
KWE, vr. *kweappel*, *kaidoo*, Jap., *safardjal*, Ar.
KWEEKELING, m. en vr. *moetid*, Ar., *pelâdjar*, *wind*, Perz.
KWEEKEN, b. w. *piâra*, L., *pelihâra*, *memeliharâkan*.
 Bloemen —, *piâra kumbang*, *memeliharâkan boenga*.
 Het verstand —, *memeliharâkan boedi*.
 Geleerdheid —, *menoentoet ilmoe*.
KWEEKER, m. tuinman, boom—, *toekang kebon*, *orang jang piâra pohon-pohon*.
KWEEKERIJ, vr. *tampat piâra pohon-pohon*.
KWEEKING, vr. *peniârâan pohon-pohon*, L., *memeliharâan pohon-pohon*.
KWEEKSCHOOl, vr. *madrâsah*, Ar.
 Kleine —, *seminarium*, *langar*, Perz.
 —, militaire school, *madrâsah ilmoe paprangan*.
KWEEKTUIN, m. *kebon piâra pohon-pohon*, zie ook **BLOEMWEEKERIJ**.
KWEER, b. n. walgeelijk zoet, *terlâloe mânis rasânja sampé djâdi mendeloe*.
KWEKKEN, o. w. zie **KWAKEN**.
KWEL, vr. zie **KWELLING**, en ook: **WEL**, vr.
KWELACHTIG, b. n. *jang soeka ganggoe*, *nakal*.
KWELACHTIGHEID, vr. *ingin ganggoe*.
KWELDER, vr. *tânah jang di loewar tarbis lât*.
KWELDUIVEL, m. (bij de Batskkers), *sombâ-on*.
KWELDUIVELTJE, o. *djin*, Ar.
KWELLEN, o. en b. w. *tjitjil*.
KWELGEEST, m. *djin*, *gargâsi*.
KWELING, vr. *boenji boerong tjitjil*.
KWELLAADJE, vr. zie **BEANGSTIGING**, **VERDRIET**.

KWELLEN, b. w. plagen, *ganggoe*, *menggrê-tjoq*, L., *gâdoeh*.

Geweldig —, dwingen, *parkoe*, L.
—, verdrigt, hartzeer aandoen, *menjâ-kiikan*, *menjakiti*, *persakiti*.

Zich over iets —, *menjoesahkan diri derri pâda sa-bârang perkâra*.

Wat kwelt u? *apa tjintâmo?*
—, tergen, *atjoem*, *mengâdoe*, *oesik*, *oesiq*.
Zich — om rijkdom of grootheid, *toendjang*.

KWELLER, m. *jang soeka ganggoe*, *peng-ganggoe*, *penggrê-tjoq*, L., *penggâdoeh*.

KWELLING, vr. *penggrê-tjokan*.
—, marteling, *sangsâra*, *penjangersarâan*.

KWELWATER, o. *ajer prigi*, *ajer hidop*.

KWELZIEK, b. n. *soeka menggrê-tjoq*, *soeka menggâdoeh*, *soeka ganggoe*.

KWEMOES, o. *manisan safardjal*.

KWENGELLEN, o. w. *toempah*.

KWESTIE, vr. (ond. w.) *quaestie*, *persalâ-han*, *tjiderâ*.

—, vraagstuk, *penarka*.

—, vraag, *sjawâl*, Ar.

De zaak in —, *perkâra jang di bitja-râkan*.

KWETS, vr. *idjâts biroe*.

KWETS, vr. zie **KWETSING**.

KWETSBAAR, b. n. *jang dâpat di loekâkan*, *jang bôleh di loekâ-in*, *jang tâda betoewah*.

KWETSEN, b. w. *loekâkan*, *loekâ-t*, *loekâ-in*.
Het hoofd —, *djalampah*, *kena loeka kapâla*.

Gekwetst, *kena loeka*, *di loekâ-t*, *ber-loeka*.

Ligt —, *tâtas koelit*.
—, schaden, beschadigen, beledigen, *meroesagkan*, *kardja roesag*.

Die woorden zijn —, *makka perka-tâan itoe membrî mâloe*.

—, beledigen, *mentjelâkan*.

KWETSING, vr. *loeka*.

—, kneuzing, *pésok*, Jav.

—, belediging, *katjelâan*.

KWETSUUR, vr. *loeka*.

Ligte —, striem, stoot, *litjat*.

KWETTER, vr. *tâk lidah*.

KWETTERAAR, m. zie **KAKELAAR**.

—, kneuzen, *bekîn pêsok*.

KWETTEREN, o. w. zie **KAKELLEN**.

KWEZEL, vr. *klopie*, *paranpoewan pertâpa*.

—, schijnheilige, *orang moenâfiq*, *orang tjoelas*.

KWEZELAAR, m. *orang lambat-lambat kardja-nja*, zie **FUTSELAAR**.

KWEZELARIJ, vr. *tjoelas*, *nifâq*, Ar.

KWEZELEN, o. w. *futselen*, *kardja lambat-lambat*.

—, felmen, *bernâfaq*.

KWIBUS, m. (ond. w.) *orang bitjâru gila*.

KWIJL, vr. *lior*.

KWIJLACHTIG, b. n. *berlior*.

KWIJLDOEK, m. *kâjin sêkat lior*.

KWIJLEN, o. w. *kaloewarkan lior*, *berlior*.

KWIJLING, vr. *sakit kaloewar lior*.

KWIJNEN, o. w. *djâdi lemah*, *djâdi dlaif*, *djâdi leteh lesoe*, (*loesoe*).

—, verwelken, *lâjoe*.

—, het heimwee hebben, *rindoe*, *rindoe dendum*.

—, treuren, *moerong*.

—de nittering, *belâ seni*.

Eene —de bloem, *boenga jang lâjoe*, *kumbang jang lâjoe*, L.

KWIJNING, vr. *belâ seni*, *penjakit leteh lesoe*.

KWIJT, b. n. *ontheven*, *terlepas*, *telepas*, L., *hilang*.

Hij is de koorts —, *makka terlepaslah ia derri paadda deman*.

— raken, verliezen, *hilang*, *kahilângan*.

Ik ben mijn goed —, *sâja soedah kahilângan bârang*.

— maken, verlaten, *meninggalkan*, *kasst tinggal*, L.

— of dubbel, *sâma saré (seré) ataw ganda*.

Eene schuld — schelden, *lepaskan*.

KWIJTBRIEF, m. *soerat tanda pembajâran*, *kwitansi*, Eur., *tabriat*, Ar., *warqat tabriat*, Ar.

—, vrijbrief, *soerat mâaf*, Ar.

KWIJTBRIEVEN, m. *meerv. genadebrieven*, *soerat mâaf*, Ar., *soerat ampon soerat mâaf karoenia râdja*.

KWIJTEN, (zich) wed. w. *kardjâkan*, *mela-koekan*, *perlakoekan*.

Hij heeft zich van zijnen pligt gekwet-ten, *makka ia soedah kardjâkan bârang jang feredl (ferdloe) atasnja*.

Zich van eenen last —, *perlakoekan parintah*.

KWIJTING, vr. *perboewâtan jang feredl (ferdloe)*.

KWIJTRAKEN, b. w. *verliezen*, *hilang*, *kahilângan*.

Ik ben mijne goederen kwijt geraakt, *sâja kahilângan bârang sâja*.

De kluts —, van zijn stuk raken, *djâdi bingong*, *djâdi kasompôkan*, L.

KWIJTSCHULDEN, b. w. *mengampon*, *mâafkan*, *halâlkan*, *kasst ampon*, *lepaskan hoetang*.

God scheldt den berouwhebbende zijne zonden kwijt, *bahoewa Allah mengampoenst dosa orang jang tibat*.

KWIJTSCHELDING, vr. *anpon*, *mâaf*, Ar., *tabriat*, Ar.

KWIJTWORDING, vr. *hilang*, *kahilângan*.

KWIK, o. zie **KWIKZILVER**.

—, aardigheid, gekheid, *mâjin-mâjin sâdja*.

KWIK, b. n. zeer vlug, *tjepat sakâli*.

KWIKPIL, vr. *poelung obat ajer péraq*, *ontal zibaq*.

KWIKSTAART, m. *boerong baaikôlé*.

KWIKZALF, vr. *kôjo ajer péraq*, *kôjo zibaq*.

KWIKZAND, o. *pâsir tiboel*.

—, dat kwik bevat, *pásir ajer péraq*, *pásir zibaq*.
KWIKZILVER, o. *ajer péraq*, *rása*, *zibaq*, Ar.
KWIKZILVERWRIJVING, vr. *pengoerótan den-
 gen ajer péraq*.
 —, zingen, *menjånji*, *berkidoeng*.
KWINKELEERSTER, vr. *parampoewan jang
 menjånji terláloe merdoe boenjinju*.
KWINKELEREN, o. w. *tjítjt*.
KWINKEN, o. w. zie **BEWEGEN**, **TRILLEN**.
KWINKERD, m. *orang menjóeling*.
KWINKSLAG, m. *pergoeroewan, persandään,
 persindirán*.
KWINT, vr. *tákt bióla (rabab) jang há.oes
 sakáli*.
 —, loosheid, *streek*, *tipoe*, *dája*,
makt, Ar., *pedájan*.
 —, *kuur*, *tíngkah*.
KWINTAAL, o. *sardoes pón*, (pond).
KWINTET, o. (ond. w.) *kwintel*, Eur.
KWINTIG, b. n. *bertíngkah*.
KWIPSCH, b. n. *bersákit-sakitan*.
KWIPSCHHEID, vr. *sákit*.
 —, *kwijning*, *belá senf*.
KWISPEDOOR, vr. en o. *tampat loedah, peloe-
 dáhan, perloedáhan, tempólóng*, Jav.

Een —, *sa-boewah perloedáhan*.
KWISPSEL, m. *hoedjong ékkor*.
 —, *kwast*, *koewas*, *sápoe*, *sikat*.
KWISPELEN, b. en o. w. *sápoe*, *menjápoe*.
 —, *besprengen*, *menjíram*, *memertjij*,
mendirts.
 —, *geeselen*, *poekol sápoe*, zie **GEE-
 SELEN**.
KWISPSELSTAARTEN, o. w. *kabas*, *kibas*,
kibis, L., *kibaskan ékor*.
KWISTEN, b. w. *boeroes*, *memboeroes*, *boe-
 wang*, *hilangkan*.
KWISTER, m. *penboeroes*, zie **VERKWISTER**.
KWISTGELD, o. *oewang (wang) penboeroesan*.
KWISTIG, b. n. *jang memboeroes*.
 —, *overvloedig*, *moerah*.
 Met —e hand, *dengan tángan jang
 moerah*.
KWISTING, vr. *penboeroeson*.
KWITANTIE, vr. (ond. w.) zie **KWIJTBRIEF**.
KWITEREN, b. w. (ond. w.) *brí soerat lepas
 pembajáran, kassí tanda tángan, kassí
 soerat pembajáran, brí soerat pembajá-
 ran*.
 —, *verlaten*, *menínggalkan*.

L.

L. vr. *lám*, *hoerof lám*.
L-bakje, (boekdr.) *tampat hoerof lám*.
LA, vr. zie **LADE**.
LAADBUS, vr. *geweer*, *sanápang*, L., *bedil*.
LAADCEDEL, m. *soerat moewátan, caftar
 moewátan*.
LAADGAT, o. *lóbang máta bedil, penggálaq
 bedil*.
 Het — is verstoep, *lóbang máta bedil
 áda tertoe-top, (tersoembat, tetoetop, L.)*.
LAADGEREEDSCHAP, o. *prábot mengíst bedil,
 pegarwei mengíst bedil*.
LAADJE, o. *látji*, verb., *kótaq*, L., *soerókan*.
LAADKRUID, o. *obat dápor bedil, obat peng-
 gálaq bedil*.
LAADLEPEL, m. *séndoq obat bedil*.
LAADPAN, vr. *télinga bedil*.
LAADPRIEM, m. *ruimnaald, djároem bedil*.
LAADSTOK, m. *lastok*, verb., *pengásaq bedil,
 antar-antar*.
LAAFNIS, vr. zie **LAFENIS**.
LAAG, b. n. *rindah*, *poejoh*.
 —, *digt bij den grond*, *zoo als gras*;
even hoven water, *zoo als diepgaande
 vaartuigen*, *ránap-ránápan*.
 — *land*, *tánah rindah*.
 — *gras*, *roempoet ránap*.
 Lage stoel, *korst ketjil*, *karossé jang
 koerang tinggi*.
 — *van toon*; te — *gestemd*, *kendór*.
 Deze violsnaar is te — *van toon*, *ini
 táli bióla terláloe kendór*.

Eene viool lager stemmen, *kendórkan
 táli bióla*.
 Lager houden, *plaatsen*, *toeronkan*,
kassí toeron, L., *merindahkau*.
 Lager maken, *merindahkan*, *békin péndéq,
 ambil sapólong*.
 Een lage boom, *póhon ránap*, *póhon
 rindah*.
 Een lage boom, *dwerghoorn*, *póhon
 káté*.
 Een lage prijs, *harga ketjil*, *moerah*.
 Van eene lage afkomst, *derri bangsa
 órang ketjil*.
 Lagere school, *sakóla kánaq-kánaq*,
 L., *sakóla ánoq ketjil*, L.
 Een — *bedrijft*, *pekardjáán jang kedjji,
 pekardjáán órang ketjil*.
 De wolken zijn thans —, *makka awan-
 awan itoe sakárang ránap-rónápan*.
 De rivier is —, *makka soengei itoe áda
 ketjil, makka káli soedah ketjil*.
 — *water*, *ajer soeroet*, *ajer ketjil*, *pá-
 sang kring*.
 De lage volksklasse, *órang hina-dina*,
órang ketjil.
 Eene lage kamer, *bilij (kamar, L.)*,
jang koerang tinggi.
 Op eenen lagen toon spreken, *berkáta
 dengan soewára jang rindah*.
 —, *nederig*, *rindah*.
 Zich —, *nederig houden*, *merindahkan
 diri*.

- , gemeen, *kedji*, *hina*, *boesog*, *ka-gir*, Ar.
 Een — hart, *hâti boesog*, *doerdjâna*, *dzali*, L.
 — over iemand spreken, *mengompâti orang*, *menfitnahkan orang*.
 —, dierlijk, *djoerdjâna*.
 Lage, gemeene taal, *perkatâan jang doerdjâna*.
 Lage taal, *bahâsa loewar*, *bahâsa pâsar*, *bahâsa katjôkan*.
 Een — gedrag, *lakoe djâlan jang djâhat*.
 —, bijw. *dengan hina*, *atas pri jang kedji*, (*doerdjâna*).
 Zich — gedragen, *melakoekan dârt atas pri jang doerdjâna*.
 Zich — bij den grond houden om niet gezien te worden, *kikip*.
 —, om —, *di bawah*.
 Naar om —, *ka-bawah*.
 Van om —, *derri bawah*.
 Lager, *lebeh rindah*, *lebeh ketjil*, zie LAAG.
- LAAG, vr. *lâpis*.
 —, rij, *djâdjar*.
 Eene — steenkolen, *sa-lâpis bâtoe hârang*.
 Dubbele —, *rangkap*, *doewa lâpis*.
 Eene — steenen en eene — kalk, *bâtoe sa-lâpis dan kâpor sa-lâpis*.
 Eene —, aantal kanonnen langs stuur-en bakboord, *mariam kapal sa-bandjar*.
 De volle — geven, *pâsang mariam sa-bandjar*.
 —, schuilhoek, *tampat mengâdang*.
 —, verraderlijke aanslag, *pengadangan, sasingâ-t*.
 Lagen leggen, *mengâdang*, *boewat sasingâ-t*.
 —swijze leggen, *pâsang dengan lâpis-lâpis*
- LAAGHARTIG, b. n. *doerdjâna*, *kedji*, zie LAAG, GEMEEN.
- LAAGHEID, vr. lage handelwijs, *kalakoewan jang doerdjâna*, *perboewatan jang doerdjâna*, (*kedji*), *dzillat*, Ar.
 —, laagte, *karindâhan*.
 LAAGJES, bijw. *rindah sedikit*.
 LAAGSTAM, m. dwergboom, *pohon kâtê*.
 LAAGTE, vr. *tampat rindah*, *karindâhan*.
 —, diepte, *tampat dâlan*.
 —, lage staat, armoedige toestand, *kalakoewan orang miskin*, (*pôtol*).
- LAAKBAAR, b. n. *kahardikan*, *jang hâros di tjelâkan*, *jang pâtoet di sâlukkan*.
 LAAKBAARHEID, vr. *pri jang dâpat di tjelâ*, (*di tjelâkan*).
 —, berisping, *penghardikan*, *pengadjâran*.
- LAAKSTER, vr. *parampoewan jang menghardiq*, (*menjâlah*).
- LAAKZIEK, b. n. *ingin akan menghardiq*, *soeka menjâlah*, *soeka mengompâti*.
- LAAKZUCHT, vr. *ka-ingin-an akan menghardiq*.
- LAAKZUCHTIG, b. n. zie LAAKZIEK.
- LAAN, vr. *pohon doewa bandjar*, *pohon jang bedérék*, L., *pohon doewa djâdjar*.
 Eene —, *pohon doewa bandjar*, *pohon berbandjar-bandjar*.
 Eene — met vier rijen boomen, *pohon ampat bandjar*, *pohon doewa djâdjar rangkap*.
- LAAR, b. n. en bijw. *dun*, *tjâjer*, *seni*, *ênjêr*, L.
- LAAR, o. *tampat kôsong di tengah hoetan*, L., *pâdang di tengah rimba*.
- LAARS, vr. las, Ned., *stiwel*, verb. Ned., *moezah*, Ar.
 Halve —, *hooge schoen*, *kawtz*, Ar.
 De — aantrekken, *pâsang las*, *mengenâkan moezah*.
 Laarzen dragen, *pâkei las*.
 De laarzen uittrekken, *tanggalkan las*, *boeka las*.
 Laarzen poetsen, *gosoq las*.
 Laarzen maken, *memboewat moezah*, *békin las*, L., *békin stiwel*.
- LAARSJE, o. *las ketjil*, *stiwel ketjil*, *moezah ketjil*.
- LAARZEN, b. w. *pâsang las*, *mengenâkan moezah*.
 —, bridsen, *poekol pantat dengan tâti*.
 LAARZENBEEN, o. leest, *kaleboetan las*, (*stiwel*, *moezah*).
- LAARZENKNECHT, m. zie LAARZENTREKKER.
- LAARZENLEER, o. *koelit moezah*, *koelit las*, L., *koelit stiwel*.
- LAARZENSCHACHT OF SCHAFT, vr. *bâtang moezah*, *bâtang las*, L.
- LAARZENTREKKER, m. *pentjâbot moezah*, *pentjâbot las*, L. (*stiwel*, L.).
- LAAAS, tusschenw. zie HELAAS.
- LAAAT, b. n. lat, verb., *lampaw*, *lampoe*, *lampoh*.
 Het is reeds —, *soedah lat*, L., *soedah lampaw waqtoenja*, (de tijd is voorbij).
 — op den dag, *soedah djâwh hârt*.
 Toen het reeds — in den nacht was, *sa-telah hârt djâwh mâlam*.
 — in den moeson, *soedah djâwh moesim*.
 Het late jaargetijde, *kasoedâhan moesim*.
 Gij moet niet te — komen, *dyangan dâtang terlaloe lat*, L., *dyangan lambat dâtang*.
 Tot in de —ste tijden, *hingga âchir zamân*, II., *sampé pengabisan waqtoe*.
 De maan gaat dagelijks bijna drie kwartier later op, *adapoon akan boelan itoe paadda tiap-tiap hârt hampir tiga prâpat dâm ber lambat-lambâtan terbitinja*.
 Hoe — is het? *poekol brâpa?*
 Later, *lebeh lat*, L., *komediën*, *kamoe-dian*, L.
 Hij zal later komen dan zijne vrouw,

makka ia akan datang komediën derri paadda bininja.

—ste, *jang terkomeidiën, jang kasoedahan, jang di blakang sakáli.*

Die de —ste der profeten is, *jang kasoedahan nabí.*

De —ste dag der maand, *hárt pengabisan boelan.*

Dit is de —ste keer, *makka sakáli ini soedah pengabisan.*

Dit is de —ste, *inilah jang pengabisan.*

Het —ste oogenblik, *nafas áchir, adjal, Ar.*

Het —ste oliessel, *pengoerápan jang áchir.*

Het —ste oordeel, *kira-kira paaddo hárt jang komediën.*

In het —ste der dagen, *paadda áchir zomán.*

Ten —ste, *paadda áchirnja.*

Ten —sten male, *di blakang kalinja.*

LAAT, geb. w. van laten, in verbindingen: — vallen je anker! *lábohkan sawh! kassi djátok djangkar! L.*

— staan! *djangan! soedahlah!*

— stilhouden, *soeroh berhénti.*

LAATBAND, m. *kájin bábat.*

LAATBEKKEN, o. *bátíl dârah sanggráhan, mangkoq dârah oerat jang di krat.*

LAATDUNKEND, b. n. *djoemáwa, kátjaq, kótjaq, L., angkoe, L., angkára, tjongka.*

LAATDUNKENDHEID, vr. *prí djoemáwa, kátjaq, kótjaq, L., angkoe, angkára.*

— toonen, *berboewat angkára.*

LAATIJSER, o. *tádjí, píso sanggrah, píso krat oerat.*

LAATKOP, m. *tampat békam.*

—pen zetten, *mengenákan tempat békam, ook enkel: békam.*

LAATMES, o. zie LAATIJSER.

LAATST, bijw. en b. n. onlangs, *baroesan, L., belom láma.*

Het —e, (einde van het verhaal), *toenasnja tjaríta.*

Het — achteraan komen, *berdjálan páling bontji.*

Het —e huis aan het einde van een dorp, *roemah jang toenas.*

—e, jongste, achterste, *bontji.*

LAATSTELJK, bijw. *paadda áchirnja, di blakang sakáli.*

LAATSTLEDEN, b. n. *jang bahároe láloue, jang bároe liwat.*

LAATVLIJM, vr. *tádjí, zie LAATIJSER.*

LAATWINDSEL, o. zie LAATBAND.

LAAUW, b. n. *soewam, hángat, L., ángat, L.*

— water, *ajer soewam, ájer hángat, L.*

—, onverschillig, *tiáda ferdloeli, trá perdoeli, L., alpa, lálei, málas.*

LAAUWDAAT, vr. *parumpoewan málas.*

LAAUWELJK, bijw. *málas, tiáda ferdloeli, trá perdoeli, L.*

LAAUWEN, b. w. *soewamkan, bekin hángat, L.*

—, o. w. *djádi soewam, djádi hángat, L.*

—, onverschillig, lui worden, *djádi málas.*

LAAUWHEID, vr. *prí soewam, hángat, L.*

—, zorgeloosheid, onverschilligheid, *kamalásan.*

LABBEI, vr. *parampoewan pelitar.*

LABBEN, o. w. *litar, tjoera.*

—, klappen, achterklappen, *ompat, mengompat.*

LABBER, b. n. in: een —koeltje, *angin sapoewi-sapoewi, angin lemah lemboet.*

LABBEREN, o. w. *bertioep sapoewi-sapoewi, bertioep lemah-lemboet.*

—, steeds babbelen, *litar sádja, tjoera-tjoera sádja.*

LABBERKOELTE, vr. zie LABBER.

LABBERKOELTJE, o. zie LABBER.

LABBERLOT, m. *ploert, órang jang risaw, ook: risaw órang doekána.*

LABORATORIUM, o. (ond. w.) *werkplaats, tempat peroesáhan.*

LACH, m. *tertáwa.*

Glim—, *sinnjoem.*

— Een schampere, verpijnde —, *sinnjoem ngeran.*

LACHSPIER, vr. *ásáb penertawáan.*

LACHSTER, vr. *parampoewan jang tertáwa.*

LACHTREK, m. *tanda penertawáan.*

LACHVERMOGEN, o. *tsifat menertáwa.*

LADDER, vr. *tangga.*

Eene bamboezen —, *tangga boeloh, tangga bamboe.*

Eene touwen —, *tangga táli.*

Eene dubbele —, *tangga rangkap.*

Eene — opklimmen, *nájiq tangga.*

Eene — afklimmen, *toeron tangga.*

—, schakel, opvolging, *sisilal, Ar.*

LADDERSPORT, vr. *ánaq tangga.*

LADDE, vr. *kótáq, soerókan.*

— van een geweer, *kájoe bedil, sárong bedil.*

LADEN, b. w. *moewat, memoewat.*

Vol —, *sárat, menjárat.*

Een vaartuig —, *moewat prá'oe saboe-wah.*

Het vaartuig is geladen, *práhoe itoe soedah di moewat.*

Een geweer —, *ísti bedil, asaq bedil.*

Den toorn Gods op zich —, *menang-gong toelah Allah.*

—, o. w. inhouden, *bermoewat.*

Een wagen met rijst geladen, *pedátt jang bermoewat bras.*

Een vol geladen vaartuig, *práhoe jang tersárat.*

Niet zwaar geladen, *anggal.*

Een schip, dat honderd kojans kan —, *kapal jang bóleh moewat srároes koján.*

Hij heeft het op u geladen, *makka ía béntji akan dikaw, dia béntji sama loe, L.*

LADER, m. *órang jang moewat.*

—, die het geschut laadt, *orang jang mengisí bedil*, (*mariam*).

LADETAPEL, vr. zie LATAPEL.

LADING, vr. daad van laden, *pemoewátan*.

—, inhoud, *moewátan*.

— van een geweer, *isí snápang*, *isí bedil*.

LAF, b. n. smakeloos, *táwar*, *ambar*, *hambar*.

— fe spijs, *makánan ambar*, *makánan táwar*.

— van smaak, *ambar (táwar) rasánja*.

— slap, krachteloos, *lenah*, *lemas*, L., *leteh-lesoe*.

— fe taal, *bitjára kósong*, *perkatáan kósong*.

— fe verontschuldiging, *oedz' jang siá-sia*.

Eene — fe daad, *perboewátan jang tjá-bar*.

— fe vleijerij, *pemboedjókán jang dzalil*, (*boesoq*).

LAFKAARD, m. *orang tjábar*.

LAFBEK, m. *orang perlenté*.

LAFENIS, vr. *báráng jang memoewaskan*.

Dit bronwater strekt tot — van den dorst, *ajer prigi ini memoewaskan dhága*.

—, verligting, *báráng jang meringankan*.

LAFHARTIG, b. n. *tjábar*, *tiáda bránt*.

LAFHARTIGE, m. zie LAFKAARD.

LAFHARTIGHEID, vr. *prí jang tjábar*.

LAFHEID, vr. smakeloosheid, *rása táwar*, *rása ambar*.

LAFMOEDIG, b. n. zie LAFHARTIG.

LAFMOEDIGHEID, vr. zie LAFHARTIGHEID.

LAGCHEBEK, m. en vr. *orang jang tertáwa sádja*.

LAGCHEN, o. w. *tertáwa*, *menertáwa*, *tetáwa*, L., *tetáwi*.

Luidkeels —, schateren van —, *tertáwa gelaq-gelaq*.

Hartelijk —, *tertáwa ráme-rámé*.

In de vuist —, *tertáwa bersemboeni*.

Ik heb hem zoo even hooren —, *tahádi koe dengar dia tertáwa*.

Om iemand —, iemand be—, *tertawákan orang*.

Gedurig —, *tertáwa-táwa*.

— en snappen als zeer kleine kinderen, *ngága*, *me-ngága*.

Doen —, *menertawákan*, *bapertawákan*.

Zich dood —, *tertáwa kamáti-matian*.

Als of zij of het punt stond om te —, *sa-ólá-ólá handaq ákan tertáwa lakoenja*, Isk.

Ik lach om u, *makka koe-tertáwa ká-rana angkaw*.

Hij lacht u wat, *ia tiáda ferdloelt akan angkaw*, *ia menertawákan angkaw*.

Het is niet om te —, *itoe boekan báráng katertawáan*.

Een lagchend gelaat, *moeka orang tertáwa*.

Een lagchend, (minzaam) gelaat, *moeka mánis*.

Lach niet! *djángan tertáwa*.

LAGCHEN, o. *tertawáan*.

LAGCHER, m. *orang jang tertáwa*.

De —s op zijne zijde hebben, *berteman dengan orang tertáwa*.

LAGCHERIJ, vr. *belagching*, *penertawáan*.

LAGEN, b. w. *mengoerangkan*, *toeronkan*.

LAGER, b. n. verg. tr. *lebeh rindah*.

LAGERHAND, vr. *tángan kirí*, zie LAAG, b. n.

LAGERHUIS, o. in Engeland, *madjilis jang kadoewa*, (*di tanah Inggris*).

LAGERWAL, m. *sablah dárat*.

Aan — raken, *djátòh kasablah dárat*.

LAK, o. om te verlakken, *damraq*, *damaraq*.

—, om te vernissen, *rangus*, *tjatto*, L.

—, stik—, gom—, *ampaloe*, *ambáloe*, *lak*, Perz.

—, om brieven toe te lakken, *linin tjap*, *lak*, Ned.

—, zegel—, *lákrí*.

LAK, o. meir, *dánoe*, *tásik*.

LAK, m. valsche beschuldiging, *penoeká-san*.

LAKEN, o. *sagalát*, Ar., *sachlat*, verb., *láken*, L.

Fijn —, *sagalát háloes*, *láken háloes*, L.

Grof —, *sagalát kásar*, *láken kásar*, L.

— weven, *tenoen sagalát*.

— scheron, *tjoekoer sagalát*.

—, doodlaken, *kájin orang máti*, *kájin kafan*, (*kápan*, L.)

—, bedde—, *kájin hampáran tempat tidor*, *koerassi*.

LAKEN, b. w. *tjelákan*, *mentjelákan*, *tiáda berkenan*.

Sterk —, *misprizjen*, *verachten*, *hinákan*, *menghinákan*.

LAKENBEREIDER, m. *orang menjisir sagalát*, (*sachlat*, L., *láken*, L.)

LAKENBEREIDING, vr. *penjisirán sagalát*.

LAKENFABRIEK, vr. *tampat tenoen sagalát*.

LAKENHAL, vt. *gedong tjap sagalát*, *tampat tjap sachlat*, (*láken*, L.)

LAKENHANDEL, m. *perniagáan sagalát*, *djoe-wálan láken*, L., *dagángan sachlat*, L., (*láken*, L.)

LAKENHANDELAAR, m. *orang djoeawal sagalát*, (*sachlat*, L., *láken*, L.)

LAKENKOOPEL, m. zie LAKENHANDELAAR.

LAKENMAKER, m. *pandei sagalát*, *toekang sachlat*, L., *toekang békin láken*, L.

LAKENPERS, vr. *apítan sagalát*.

LAKENSCH, b. n. *sagalát*, *sachlat*, L., *láken*, L.

Een — kleed, *bádjoe sagalát*.

LAKENSCHERDER, m. *toekang tjoekoer sachlat*, L.

LAKENVERKOOPER, m. *orang djoewal saqalât, (sachlat, lâken).*
 LAKENVERWEN, o. *tjelop saqalât, (sachlat, L., lâken, L.)*
 LAKENVERWER, m. *toekang tjelop saqalât.*
 LAKENVERWERIJ, vt. *tampat tjelop saqalât.*
 LAKENWEVER, m. *toekang tenoen lâken, L., pandei tenoen saqalât.*
 LAKENWEVERIJ, vt. *tampat tenoen lâken, L., tempat tenoen saqalât.*
 LAKENWINKEL, m. *kadei orang djoewal saqalât, toko orang djoewal lâken, L.*
 LAKER, m. *orang jang mentjelâkan.*
 LAKING, vt. *tjelâ, pentjelâân.*
 LAKKEI, m. *sâkei.*
 LAKKEN, b. w. *boeboeh lilin tjap, toetop sama lak, L.*
 LAKWERK, o. *bârang jang di târoh tjatto, bârang jang di rangaskan.*
 LAM, o. *ânaq domba, ânaq bîri-bîri, ânaq kambing wolanda, L.*
 Een — opkweeken, *piâra ânaq domba.*
 Een — slagten, *sembleh ânaq domba, pôtung ânaq kambing wolanda, L.*
 Het — Gods in de bijbelverta'ing uitgedrukt door *ânaq domba Allah*, doch deze woorden drukken drie voorwerpen uit, als: het jong van het schaap Gods, en mag niet geduld worden; daar nu J. C. als een offerlam verordend was tot borg en middelaar om de zonden te verzoenen, zoo zou hier *qorbân Allah* verkieselijker zijn, dat *sacrificium dei* is. In het Ar. *hamal Allah*.
 LAM, b. n. *timpang, bangkang, bengkang, bongkang.*
 — aan de handen, *kîpf.*
 —, verdoofd, door iets in eene hand te krijgen, *djimpé.*
 — aan de voeten, *loempoh, kèpêq.*
 — aan een lid of aan eene zijde, *tjâpiq, tjâpf, (id. krom, van eenig lid).*
 — van het zitten, staan of slapen van een lid, *semoettan.*
 Al zijne ledematen zijn —, *makka segala anggôtanja poon timpang.*
 — aan eenen arm, *tjingkoe, tjingkoel.*
 Zijne regterhand is —, *makka tanganja kiri poon kîpf.*
 —, verminkt, *lâsa.*
 Een — bewijs, *dalil jang ttâda tsah.*
 —, flauw, slap, *koerang koewat, lemah, lemas, L.*
 LAMFER, o. *selândang berkaboengan.*
 LAMHEID, vt. *tipog, tipog lâsa.*
 LAMMEREN, o. w. *berânaq.*
 Het schaap heeft glammerd, *makka bîr-bîri itoe soedah berânaq.*
 LAMOEN, m. zie LIMOEN.
 LAMP, vt. inlandsche —, lampje, *djaloepa, palita*, (in het Perzisch is *palitah* de pit van de —,) *dipa.*
 Europeesche —, *lampo, Eur.*

Eene — aansteken, *pâsang pâlita, pâsang lampo.*
 De voet eener —, *kâki lampo.*
 Eene — uitdoen, *boenoh palita, pâdamkan (bêkin mâti) lampo.*
 LAMPENMAKER, m. *pengandilan, toekang lampo, L., pandei palita.*
 LAMPET, o. kom, *bâtil pembâsoh moeka, tempat tjoelji moeka, L.*
 LAMPETKAN, vt. *gindi bâtil pembâsoh moeka, singkoe, singko.*
 LAMP LICHT, o. *trang pâtitâ, trang lampo.*
 LAMPOLIE, vt. *minjaq palita, minjaq lampo.*
 —, kokosolie, *minjaq kalâpa, minjaq njoer.*
 LAMPREI, vt. *ânaq kalintji.*
 LAMPZWART, o. *pâra-pâra pâlitâ.*
 LAMSBOUT, m. *pâha ânaq domba.*
 LAMSGBRAAD, o. *dâging ânaq domba jang di gôrêng.*
 LAMSVACHT, vt. *boeloe ânaq domba.*
 LAMSVEL, o. *koelit ânaq domba.*
 LAMSVLEESCH, o. *dâging ânaq domba.*
 LAMSWOL, vt. *boeloe ânaq domba.*
 LANCET, o. *tâdjî, poesoeit.*
 LANCETKOKER, m. *sârong tâdjî.*
 LANCETVORMIG, b. n. *sa-roepa tâdjî.*
 LAND, o. in het algemeen, *tânah.*
 — in tegenstelling van water, vast —, *dârat, darâtan.*
 Hoog —, *tânah tinggi.*
 Laag —, *tânah rindah.*
 Een effen —, *tânah râta.*
 Een stuk —, *tânah sa-boewah.*
 Over — reizen, *berdjâlan di dârat, djâlan dârat, L.*
 Aan — stappen, *nâjîq di dârat.*
 — aandoen, *mampir di dârat.*
 — ontdeken, zien, *tindjoe dârat.*
 Langs het — varen, *menjoesor dârat.*
 Langs het —, *sapandjany pasisir, (dârat).*
 Van — steken, *berlâjar.*
 Het — bebouwen, *kardja tânah, kardja lâdang peroesah tânah, berlâdang.*
 Een vruchtbaar —, *tânah gemoq.*
 Een — ontginnen, *bâbat tânah.*
 —, platte —, *doeson, dâsa.*
 Het — der Maleijers, *tânah malâjoe.*
 —, plaats in het algemeen, *negri, benoewa.*
 Een —, *sa-boewah benoewa, benoewa sa-boewah.*
 Uit welk — zijt gij? *loe orang derri mâna? L., angkaw derri negri manâkah?*
 Bergachtig —, *tânah goenong.*
 Java is een gezegend —, *tânah djâwa itoe dâr es-salâm.*
 Een vreemd —, *negri asing.*
 Uit het — verbannen, *boewang di loewar negri.*
 LANDAARD, m. *kalakoewan negri.*

- , zeden en gewoonten in een land, *âdat negri*.
- LANDBESCHRIJVER, m. *penjoerat tânah*.
- , plaatsbeschrijver, *penjoerat negri*.
- LANDBESCHRIJVING, vr. *penjoerâtan tânah*.
- , plaatsbeschrijving, *penjoerâtan negri*.
- , kustbeschrijving, *penjoerâtan pantei lâwt*.
- LANDBESTUUR, o. *peमारintâhan negri*.
- LANDBEWONER, m. *orang doesoen, orang dâsa*.
- , bergbewoner, *orang goenong*.
- , gehuchtbewoner, bewoner van een dorpje of omheind erf, *orang kampong*.
- LANDBEZIT, o. *ampoenta tânah, poenta tânah*.
- LANDBEZITTER, m. *orang jang mempoenjâ-t tânah, toewan tânah*.
- LANDBOUW, m. *peroesâhan tânah*, zie AKKERBOUW.
- Den — voorstaan, *meramêkan peroesâhan tânah*.
- De — is een zeer edel bedrijf, *peroesâhan tânah itoelah soewâtoe pekarjâän jang moelia*.
- LANDBOUWEN, o. w. zie LANDBOUW.
- LANDBOUWEND, b. n. *jang peroesah tânah, jang kardja tânah*.
- LANDBOUWER, m. *orang jang kardja tânah, orang jang berlâdang, hâritz, Ar*.
- , rijstbouwer, *orang menjâwah, orang jang kardja sawah*.
- van drooge, hooge rijstvelden, *orang jang kardja tipar, (gâga)*.
- LANDBOUWING, vr. *peroesâhan tânah*.
- LANDBOUWKUNDE, vr. *pengatahoewan peroesâhan tânah, ilmoe peroesâhan tânah*.
- LANDBOUWKUNDIG, b. n. *tâhoe peroesah tânah, tâhoe berlâdang, tâhoe menjâwah, L*.
- LANDBOUWKUNDIGE, m. *orang jang tâhoe peroesah tânah, orang jang tâhoe berlâdang, orang jang tâhoe menjâwah*.
- LANDDIEF, m. *pentjoeri harta negri, pentjoeri oewang komant, L., pentjoeri oewang goebernemên*.
- LANDDIER, o. *binâtang dârat*.
- LANDDROST, m. *landros, verb., baljoë, verb.* van baljuw, men vertaalt het ook door: *toemenggoeng*.
- LANDEIGENAAR, m. *toewan tânah, orang jang mempoenjâ-t tânah, jang ampoenta tânah*.
- LANDEIGENDOM, m. *ampoenta tânah, milik tânah*.
- LANDELJK, b. n. *tjâra doesoen, tjâra dâsa*.
- e gewoonten, *âdat tjâra dâsa, âdat dâsa, âdat orang doesoen, âdat orang kampong*.
- gezigt, *kalihâtan doesoen, (dâsa, kampong)*.
- LANDEN, o. w. *nâjig ka-dârat, toeron ka-dârat*.
- Indien de wind zoo hevig is, kunnen

- wij niet —, *kâloe angin ada bagitoe kras makka kita orang tâda boleh nâjig ka-dârat*.
- , aankomen, (van een schip), *sing-gah, mampir, L., mâsoq moewâra, tiba, sampei*.
- , b. w. aan land zetten, *bâwa di dârat, kassi toeron di dârat, L*.
- LANDENGTE, vr. *lêhêr tânah*.
- LANDERIJ, vr. *gew. landerijen, tânah-tânah, tânah, bendang*.
- Bezitter van — en, *toewan tânah*.
- Zijne — en zijn zeer menigvuldig, *makka tânah-tânahnja itoe bânjaq sakâli*.
- LANDGENOOT, m. en vr. *orang sa-negri*.
- Hij is mijn —, *makka italah orang sa-negri hamba, (kita)*.
- LANDGEREGT, o. *hoekoem negri*.
- , ommegaande regtbank, *râd sambang*.
- LANDGESCHREEUW, o. *peratâpan sa-ist negri*.
- LANDGEWOONTE, vr. *âdat negri*.
- LANDGEZIGT, o. *kalihâtan tânah*.
- LANDGOED, o. *tânah, bendang*. (Daar de landgoederen gewoonlijk in de bovenlanden liggen, zegt men gewoonlijk: *tânah oedig*.)
- LANDHEER, m. *toewan tânah, toewan jang ampoenta tânah*.
- LANDHOEF, vr. *kebon, impoes*.
- LANDHUIS, o. *roemah toewan tânah, roemah di kebon*.
- LANDHUISHOUDKUNDE, vr. *ilmoe pamarintâhan dâsa, (peratoeran dâsa)*.
- LANDHUISHOUDKUNDIGE, m. *orang jang faham paadda ilmoe pamarintâhan dâsa*.
- LANDHUUR, vr. *sêwa tânah, zie HUUR*.
- LANDHUURDER, m. *orang jang menjêwa tânah*.
- LANDJEUDE, vr. *orang moeda di dâsa*.
- LANDING, vr. *nâjig ka-dârat*.
- van enen vijand, *katoeroenan*.
- Eene — met eene krijgsmagt doen, *melanggar tânah, menjoesor tânah, H. R. P*.
- De Javanen deden eene — te Sambas, *makka orang djâwa poon melanggar negri Sambas*.
- LANDINGSBOOT, vr. *sampan orang jang melanggar negri*.
- LANDINGSPLAATS, vr. *kaai, tjaroetja*.
- , waar de vijand landt, *tampat moesoh nâjig ka-dârat*.
- LANDKAART, vr. *pâtah tânah, pata tânah, peta tânah, L*.
- LANDKENNING, vr. *pengatahoewan tânah*.
- , kennis der kust, *pengatahoewan pantei lâwt, (pasisir)*.
- LANDKOST, m. *makânan orang dâsa*.
- LANDKUNDE, vr. *pengatahoewan segalla negri*.
- LANDLIVEN, o. *kahidâpan orang dâsa, (kampong)*.
- LANDLIEDEN, m. *meerv. orang dâsa, orang kampong*.

- LANDLOOPER, m. *zwerver, geibána, órang mengombára, órang kalána.*
- LANDLOOPERIJ, vt. *pekertjâán órang mengombára, lâkoe djâlannja geibána.*
- LANDLOOPSTER, vt. *geibána parampoewan.*
- LANDLUCHT, vt. *in tegenst. van zeelucht, angín dârat, huwá dârat.*
- LANDMAAT, vt. *oekoeran tânah.*
- LANDMAGT, vt. *angkâtan dârat, bâla-tantarâ di dârat.*
Opperbevelhebber der land- en zeemagt, jang memarintahkan segalla bâla-tantarâ di dârat sarta di lâwt.
- LANDMAN, m. *órang désa, órang kampong, órang doesoen.*
 —, (uit de binnenlanden), *órang pásaq.*
- LANDMEETKUNDE, vt. *ilmoe mengoekoer tânah.*
- LANDMEETKUNDIG, b. n. *faham paadda ilmoe mengoekoer tânah.*
- LANDMEETKUNDIGE, m. *pandei mengoekoer tânah.*
- LANDMEISJE, o. *ánaq parampoewan órang désa, (kampong).*
- LANDMERKEN, o. (bij zeel.) *tanda kârang, tanda gósong.*
- LANDMETEN, o. w. *oekoer tânah.*
- LANDMETER, m. *órang mengoekoer tânah, pengoekoer tânah.*
- LANDMETING, vt. *pengoekoeran tânah.*
- LANDMUIS, vt. *tíkoes tânah.*
- LANDOUW, vt. *tânah, benoewu.*
- LANDPAAL, m. *tiang pinggir tânah, tiang wátas tânah, L., tiang tanda tept tânah.*
 —, *grenzen, eindpalen, wátas tânah, L., tept tânah, pinggir tânah, djadjâhan.*
- LANDPACHT, vt. *séwa tânah.*
 —, *heffing, belasting op de voorthrengselen van den grond, gewoonlijk $\frac{1}{3}$, pá-djaq, Jav.*
- LANDPACHTER, m. *órang jang menjéwa tânah, paq tânah, L.*
- LANDPLAAG, vt. *belâ negri, tjelâka jang oemoem.*
- LANDRAAD, m. *landrád, verb.*
- LANDREGT, o. *haq negri.*
- LANDREGTER, m. *ommeegaande regter, kápála rád sambang.*
- LANDREIS, vt. *perdjâlanan di dârat.*
- LANDREIZIGER, m. *órang jang berdjâlan di dârat.*
- LANDRENTEN, vt. *meerv. pádjaq.*
De — kwijtgeschelden, impásin pádjaq, mangoegralkkan pádjaq, kassi presén pádjaq, L.
- LANDRIJK, b. n. *mempoenjâ-t bánjaq tânah.*
- LANDSCHAP, o. *negri, negára.*
 —, *schilderij, die een — voorstelt, gambar désa.*
- LANDSCHAPPELIJK, b. n. *sa-tjára désa.*
- LANDSCHAPSCHILDER, m. *pandei menoelis gambar désa.*
- LANDSCHAPSCHILDEREN, o. *toelisan gambar désa, sâl menggambarkan désa.*
- LANDSCHAAPSHUIS, o. *raadhuis, opene zaal, bâlei.*
- LANDSCHEIDING, vt. *pinggir negri, wátas negri, L., tept negri.*
- LANDSCHILDPAAD, vt. *koera-koera, koekoera.*
Kleine —, bâning.
Groote —, boeloes.
- LANDSCHOOL, vt. *sakóla di désa, lan-gar di désa.*
- LANDSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis désa.*
- LANDSDOUW, vt. *zie LANDOUW.*
- LANDSGOED, o. *domein, tânah karadjâan.*
- LANDSBEER, m. *vorst, rádjâ.*
- LANDSKIND, o. *ánaq negri, peranâkan, L.*
- LANDSKNECHT, m. *soldaat, tsoldádoe, Port.*
- LANDSLASTEN, m. *meerv. charádjat negri, dátí.*
- LANDSMAAK, m. *tjára negri.*
- LANDSMAN, m. *órang sa-negri.*
- LANDSPRAAK, vt. *bahása djáwt, bahása negri.*
- LANDSREGTEN, o. *meerv. segalla haq negri.*
- LANDSTAD, vt. *negri di hoeloe, negri oediq, L.*
 —, *in tegenst. van zeestad, negri dâ-rátan.*
- LANDSTORM, m. *barisan, (inlandsche troepen).*
- LANDSTRAAT, vt. *djâlan besaar, djâlan rája.*
- LANDSTREEK, vt. *tânah.*
Uitgestrekte —, benoewa.
- LANDSVERGADERING, vt. *sidang negri.*
- LANDSVROUW, vt. *landgenoot, parampoewan sa-negri.*
- LANDSWIJZE, vt. *tjára negri, àadat negri.*
- LANDTONG, vt. *hoedjong tânah.*
- LANDVERHUIZER, m. *moehâdjir, Ar.*
- LANDVERKENNEN, o. *mengâmat-amâti dârat.*
- LANDVERLATING, vt. *peninggâlan negri.*
- LANDVERMAAK, o. *kasoeekâan órang désa, termâsa negri.*
- LANDVERRAAD, o. *cheiânat paadda negri, persemoewan paadda negri.*
- LANDVERRADER, m. *órang cheiânat paadda negrinja, órang jang semoekan negrinja.*
- LANDVLUGTIG, b. n. *órang jang lâri derrí negrinja, órang jang minggat, L.*
- LANDVLUGTIGHEID, vt. *kalakoewan órang jang lâoe derrí negrinja.*
- LANDVOLK, o. *isi doesoen, órang désa, órang kampong.*
- LANDVOOGD, m. (van Indië), *goernadoer djéndral.*
 — *eener provincie, (op Java), adi-pâti, regén, verb. van regent.*
 —, *leenheer op Sumatra, dátoq, dátœ.*
- LANDVOOGDIJ, vt. *gemarintâhan negri.*
- LANDVORST, m. *solthân, rádjâ.*
- LANDVORSTELIJK, b. n. *tjára solthân, tjára rádjâ.*
- LANDVORSTIN, vt. *rádjâ parampoewan, toewan poetri.*
- LANDVRUCHT, vt. *hâtsil tânah.*
- LANDWAARTS, bijw. *ka-sablah dârat.*

— in, *ku-hoelos, ka-sablah oediq, L.*
LANDWEER, vr. dijk, *tarbis, ténboq.*
 —, volkswapening, het gewapende volk, *barisan orang negri.*
LANDWEG, m. *djâlan besaar, djâlan râja, leboh gadang.*
LANDWERK, o. *peroesâhan tânah, pekarjdjâân tânah.*
LANDWETTEN, vr. meerv. *oendang dêrat, oendang-oendang.*
LANDWIJF, o. *parampoewan derri kampong, (dêsa).*
LANDWIND, m. *angin dêrat.*
LANDWINNING, vr. *verovering, pengalâhan negri.*
 —, *opbrengst van landerijen, hâtsil tânah.*
LANDWORDING, vr. *door aanwas, aanslijking, timboelan tânah.*
LANDZAAT, m. *pedoedoeq negri, orang negri.*
LANDZIEKTE, vr. *penjâkit negri.*
LANDZIGT, o. *kalihâtan tânah.*
LANDZIJDE, vr. *sablah dêrat, (in tegenst. van de zeezijde).*
LANG, b. n. tegenst. van kort, *pandjang.*
 Eene — e brug, *djambâtan pandjang.*
 — e beenen, *kâki pandjang.*
 —, hoog van gestalte, *tinggi, djangkoeng, L.*
 Even —, *sâma pâpat, sâma pandjang.*
 Niet even —, ongelijk in lengte, *pandjang pëndêq, salisih.*
 Hij heeft een — en een kort been, *kakinja pandjang pëndêq.*
 Niet even — zijn, zoo als de vingers, *salisih.*
 Een — e hals, *lêhêr pandjang.*
 —er maken, *memandjangkan.*
 —er maken, zich nitrekken, (van den hals), *mendjindjang, zie UITREKKEN, UITSTEKEN.*
 Eene — e lijn trekken, *menggâris sjâthar pandjang.*
 Op de — e baan schuiven, *perlambalkan, pertanggohkan.*
 Op den — en weg, (eindelijk), *paadda âchirnja, paadda kasoedâhamnja.*
 Een — leven genieten, *berôlek oemoer landjoet, (pandjang).*
 Van — en duur, *lâma, bebrâpa lamânja.*
 Te —, (dat ergens niet in kan), *djoe-djoel, L.*
 —, hoog van gestalte, *tinggi.*
 —er worden, *djâdi lebeh pandjang;* (van menschen), *djâdi lebeh besaar;* (van gewassen enz.), *toenboel.*
LANG, bijw. een geruime tijd, *lâma, bebrâpa lamânja.*
 Nadat hij — afgezonderd geleefd had, (als kluisenaar), *sa-telah bebrâpa lamânja ia bertâpa.*
 — daarna, *makka bebrâpa lamânja komediên derri paadda itoe.*

— leven, *hidop lâma.*
 —, geleden, *soedah lâma,*
 Hij is reeds vijf jaren — hier geweest, *soedah lima tâhon lamânja dia doedoeq di sini.*
 — uitblijven, *tinggal lâma di loewar, lambat-lambat datang.*
 Hoe —? *brâpa lâma?*
 Tot hoe —? *hingga brâpa lâma?*
 Zoo —, *sekiên lâma, bagitoe lâma.*
 Zoo — als, *sa-lâma, sa-lâma kiên.*
 Zoo — als ik leef, *sa-lâma kita hidop, sa-demoer hamba, (kita).*
 Nog — niet, *belum sakâli.*
 — leve de koning! *hidoplâh râja!*
 — zoo groot niet, *sakâli tâda bagitoe besaar.*
 Hoe — er hoe kleiner, *mâkin lâma mâkin ketjil, mngkin lâma mngkin ketjil, L., mngkin hâri mngkin ketjil.*
LANGACHTIG, b. n. *pandjang sedêkit, pandjang djoega.*
LANGARMIG, b. n. *ber-lângan pandjang.*
LANGBAARD, m. *orang jang berdjenggoet pandjang.*
LANGBEEN, m. en vr. *orang jang berkâki pandjang.*
LANGBEENIG, b. n. *berkâki pandjang.*
LANGDRADIG, b. n. lange draden of vezels hebbende, *pandjang oeratnja, beroerat pandjang.*
 Eene — e redevoering, *bitjâra jang di landjoetkan, bitjâra jang lâma sakâli.*
LANGDRADIGHEID, vr. *prt landjoet, kalandjoetan.*
LANGDURIG, b. n. *lâma, jang boleh lâma, landjoet, thoeuâl, Ar.*
 Eene zeer — e ziekte, *penjâkit jang lâma sakâh.*
LANGDURIGHEID, vr. *kalamâân.*
 —, hooge ouderdom, *demoer pandjang, demoer landjoet.*
LANGEN, b. w. toereiken, *oendjoq.*
LANGHALS, m. en vr. *orang jang pandjang lêhêrnja.*
LANGHANDIG, b. n. *bertângan pandjang.*
LANGHARIG, b. n. van menschen, *ramboet pandjang, beramboet pandjang.*
 —, van dieren, *berboeloe pandjang.*
LANGHEID, vr. *kapandjangan.*
LANGHOORNIG, b. n. *bertandoeq pandjang.*
 Een — e buffel, *karbow jang bertandoeq pandjang, karbow jang pandjang tandoeqnja.*
LANGKIN, m. en vr. *dâgoe pandjang, djanggoet, pandjang, L.*
LANGLEVEND, b. n. *jang hidop lâma, jang pandjang demoer.*
 — kruid, (Lignum longe vitas), *lagoendi hitam.*
LANGLIP, m. en vr. *bibir pandjang, bibir mantjoeng.*

LANGMOEDIG, b. n. *panjang hati, lemboet hati, tsabar.*

LANGMOEDIGHEID, vt. *kapandjangan hati, prt tsabar.*

LANGMOEDIGLIJK, bijw. zie LANGMOEDIG.

LANGNEUS, m. en vt. *orang jang berhidong panjang.*

LANGOOR, m. en vt. *orang jang bertelinga panjang, orang jang panjang koepingnja.*

LANGOORIG, b. n. *bertelinga panjang, berkoeping panjang.*

LANGPOOT, m. (Tipula), *tjâkonjâran.*

LANGS, voorz. *sa-panjang, sa-lâloe.*

— den weg, *sa-panjang djâlan.*

— den oever, *sa-lâloe pantei.*

— de heining, *sa-panjang pâgar.*

— de heining gaan, *menjoesor pâgar.*

— de kust varen, *menjoesor pantei lâut, menjoesor pastisir.*

— welken weg? *djâlan mâna?*

LANGST, b. n. *terlebeh panjang, panjang sakâli.*

— in duur, *terlebeh lâma, lâma sakâli.*

LANGTLEVEND, b. n. *jang hidop lebeh lâma, jang lebeh panjang demornja.*

De — e ontvangt alles, *makka orang jang lebeh panjang demornja itoe tarima samoewa.*

LANGTONG, m. en vt. *lidah panjang, pelitar, orang jang soeka mengomong-omong.*

LANGWERPIG, b. n. *panjang, safinat, Ar.*

LANGWERPIG-ROND, b. n. *boelat panjang.*

LANGWIJLIG, b. n. *landjoet, lâma, berpanjanggan.*

LANGWIJLIGHEID, vt. *prt landjoet, kalandjoetan.*

LANGZAAM, b. n. en bijw. *perlâhan, plan-plan, L., perlâhan-lâhan, lambat, lina, koekoejâ.* (Perlâhan wordt veelal in de beteekenis van: langzaam, bedaard, met overleg, voorzigtigheid enz. gebezigd, terwijl *lambat* voornamelijk op de traagheid der beweging of langen duur van tijd doelt).

— ademen, *melandjoetkan nafas.*

— (bedaarlijk) gaan, *berdjâlan perlâhan.*

Hij is zeer — in al zijn doen, *makka lambat sakâli ia paadda segalla pekartjâ-anja.*

—, talmachtig, onverschillig, *lina, lina.*

— komen, *lina datang.*

—, lui, *mâlas.*

Een — vergift, *ratjoen jang lambat kartjânja.*

Langzamer maken, (zachter laten gaan), *perlambatkan, kassî djâlan plan-plan.*

Een — vuur, *âpt jang sedang, âpt jang sadarâna, (sadarhâna).*

—, te —, (van een uurwerk enz.), *randat.*

— in het groeijen (van boomen), *lambat-lambat toemboehnja.*

— in het werken, *mâlas kardja.*

LANGZAAMHEID, vt. *prt lambat, kalambâtan.*

—, talmachtigheid, *prt jang lina.*

LANGZAMERHAND, bijw. *lambat-lambat, zie LANGZAAM.*

—, zoetjes en zachtjes, *dengan baperlâhan-lâhan, plan-plan, L.*

LANS, vt. *kondjor, koendjoer, koedjor.*

— en, pieken en spiesen, *kondjor toembaq dan lambing.*

De — vellen, *merâdaqkan kondjor, mengalâkan kondjor.*

LANSIER, m. *orang jang pâké kondjor, orang tikâman.*

LANSCHACHT, vt. *bâtang kondjor, gâgang toembaq, L.*

LANTAARN, vt. zie LANTAREN.

LANTAARNAANSTEKER, m. *djoeroe pâsang tanglong, toekang pâsang lantera, L.*

LANTAARNDRAGER, m. *orang jang bawa tanglong, (lantera, L.).*

LANTAARNGELD, o. *oewang bêa tanglong, (lantera, L.).*

LANTAARNMAKER, m. *pandei tanglong, toekang lantera, L.*

LANTAARNPAAL, m. *tiang tanglong, tiang lantera, L.*

LANTAREN, vt. *tanglong, lantera, L., manwarat, Ar.*

Eene blikken —, *tanglong kâlêng, lantera kâlêng.*

Eene — van een ei, *tanglong telôr.*

Eene glazen —, *tanglong kâtja, lantera glas.*

Eene papieren Chinesche —, *lôlêng.*

Verscheidene — s, kroonen, kaarsen en lampen aan den rijkstroon werden opgestoken, *sjahdân bebrâpa tanglong dan gandil dan diau dan palita itoe poon di pâsang pandda tachta karadjâân, Ism. J., 25.*

Eene groote — en weinig licht, *kapâla besaar aqal ketjil.*

—, glazen dak, *âtap kâtja.*

LANTERFANT, m. *orang melantjong, L.*

—, landlooper, *gebâna orang kalâna.*

LANTERFANTEN, o. w. *melantjong, L., djenggan, Jav.*

—, rondzwerfen, *mengombâra.*

LAP, m. *tampal, tambal, L., kâjin sa-pertja.*

Een kleed, waar de — pen afhangen, *kâjin jang roesaq sakâli.*

Bij — pen en stukken, *bertampal-tampal.*

Eenen — op een kleed zetten, *tampalkan kâjin, menampal kâjin.*

—, (Pannus menstrualis), *tjâwat.*

Overgeschetene — pen, *kâjin jang lebeh.*

Een — laken, *sajalât sa-tampal, lâken sa-tambal, L.*

Een gekleurde zijden — met goud geborduurd, die eene bruid over den schouder draagt, *salindang sôga.*

—, zuip—, dronken—, *pemâbog.*

Een —, dien men om de lendenen slaat bij het baden, *kájin tjáwat*.

LAPGELD, o. voor het lappen, *oepah menampal*, *oepah menambal*.

LAPJE, o. *tampal ketjil*, *sa-pótong kájin ketjil*, *kájin sa-pertja ketjil*.
— van het oor, oorleel, *tjoeping*.
Iemand voor het — houden, *májin bódoh*, *májin gila*, *pedajá-in*.
Een — vleesch, *sa-hiris dáging*.

LAPKIST, vt. *peti pertja kájin*, *peti kájin tambal*.

LAPPEN, b. w. *tambal*, *menambal*, *tambalkan*, L., *tampal*, *menampal*, *tampalkan*, *sambi*.
Schoenen —, *tambal sapátóe*, L.
Een vaartuig —, *kalfateren*, *pakkal práhoe*, *sambi práhoe*.
Hoe zullen wij dat —? *apa dája kita? bágingmana kita nantí békin beloel itoe?*

LAPPER, m. *toekang tambal*, L., *toekang tampal*, *órang menampal*.
—, schoen—, *toekang tambal sapátóe*, L., zie LAPPEN.

LAPPERIJ, vt. *tampálan*, *tambálan*, L.

LAPZALF, vt. *kejo jung tjóemah-tjóemah*, *kejo jung tíada bergoena*.

LAPZALVEN, o. w. *mengobátin poer tjóemah*, L., *mengobátit tjóemah-tjóemah*.

LAPZALVER, m. *doekoen jang tíada táhoe mengobátit*.

LARDEERSEL, o. *dáging bábi jang di boeboeh paadda dáging lájin*.

LARDEREN, b. w. *boeboeh dáging bábi*.

LARDERING, vt. *penboeboehan dáging bábi*.

LARIE, vt. *benzeltaal*, *tjarita kósong*, *bitjára kósong*.

LASCH, vt. *aan- of ingezet stuk*, *sa-samboengan*.
Eene — aan iets zetten, *sambong*.
De — is niet zigbaar, *sa-samboengannya tíada kalihátan*.

LASCHMES, o. *pisaw (piso) toekang tong*.

LASSCHEN, b. w. *samboeng*.
—, zamenvoegen, *hoebong*.
Het ijzer, dat pas gelascht is, is weder gebroken, *makka bessit jang bahároe di samboeng itoe pátah lági*, (*poela*).

LASSCHING, vt. *samboengan*, *penjamboengan*.

LAST, m. van een vaartuig of wagen, *moewátan*.
Den — (van een vaartuig) breken, *bongkar moewátan*.
—, vracht, *pikoelan*.
Eenen — opnemen, *angkat pikoelan*.
Een al te zware —, *pikoelan jang terláloe brat*.
—, bezwaar, *kabrátan*.
De — der bezigheden, *kabrátan pekar-djáan*.
—, die men op zich neemt, *tang-goengan*.
—, moeijelijkheid, *kasoesáhan*.
Vele kinderen zijn een groote —, *mak-*

ka bánjaq ánaq itoe djádi kasoesáhan be-saar.
—, bevel, *parintah*, *printah*.
Koninklijke —, bevel, *títah rádja*, *sabda rádja*.
— geven, *kasit parintah*, L., van eenen koning: *membri títah*, *títahkan*.
Een schriftelijke —, *soerat parintah*, van eenen koning, *soerat títah*.
—, volmagt, *polmak*, verb., *koewása*.
Eenen — uitvoeren, *perlakoekan parintah*.
Aan eenen — voldoen, *menjampeikan parintah*, (*títah*), *mendjoendjoeng títah*, *Hoft*.
Ik neem dat tot mijnen —, *itoe sahája poenja tanggoengan*, L., *stoelah ataskoe*.
Hem ten — e leggen, *ataskan paadda dia*, *toedohkan dia*.
Er is niets ten zijnen — e, *makka tíada apa sálahnja*, (*tjelánja*).
Elk zijn —, *atas sasa-órang tanggoengannya*.
LAST, o. zwaarte van 27 pikols of 3375 oude ponden, *kejan*.
—, o. van 100 katies of 125 Amst. ponden, *pikol*.
—, vracht, dragt, *pikol*.
Een schip van honderd —, *kapal sarátóes kejan*.
Ten — e leggen, *ataskan*.

LASTDIER, o. lastbeest, *binátang jang di moewáti*, (*moewátin*, L.) *binátang moewátan*, *kanajikan*.

LASTDRAGEND, b. n. van menschen, *pikol*, *memikol*, *oesong*, *mengoesong*, zie DRAGEN.
Een — voogd, *órang jang ganti wakil*, *wakil jang tanggoeng lájin órang poenju polmak*.
—, als dieren, *dáb*, Ar.
Een — e muilezel, *baghal dáb*, Ar.

LASTDRAGER, m. *koeli*, L., *órang pengoesong*.

LASTELOOS, b. n. *dengan tíada pikoelan*, *tíada mengoesong*, *tíada tanggoeng apa-apa*.

LASTEN, b. w. zie BELASTEN, BEVELEN.
—, o. w. *toelóng bájar*, *toelóng bájar belandja*.

LASTEN, m. meerv. zie BELASTING.

LASTER, m. *hódjat*, *fitnat*, Ar., *fitnah*, *pit-tenah*, L., *ompat*, *tjelá-tjoeloe*, *penoekásan*, *tádji bamboe*, (fig.)
— is eene snoode zonde, *makka fitnat itoe ada dósa jang kedji*.
Den — bot vieren, *meloeloeskan fitnat*.
Boven den — verheven te zijn, is het kenmerk van een voortreffelijk mensch, *bárang siápa jang tertinggi derra paadda fitnat itoelah tanda órang jang moelía*.

LASTERAAR, m. *órang pittenah*, L., *órang jang menfitnahkan*, *órang pengompat*, *penghódjat*, *pengadjoedja*.

De —s worden door elk gehaat, *makka orang pengompat itoe di bintji sakalian orang.*

LASTERAARSTER, vt. *parampoewan jang mengompat, (memfitnahkan).*

LASTERACHTIG, b. n. *berfitnah.*
Een — geschrift, *soerat jang berfitnah.*
—, hijw. *dengan fitnah.*
—, beschuldigd, *di toekas.*

LASTEREN, b. w. *memfitnah, pittenah, L., mengompat, toekas, adjoedja, njaja.*
God —, *menghódjat Allah.*
Gelasterd worden, *di fitnahkan, kena tádjí bamboe.*

LASTERING, vt. *fitnat, Ar., fitnah, pittenah, L., hódjat, adjoedjään.*
—, valsche beschuldiging, *penoekásan, toekas.*

LASTERLIJK, b. n. *atas pri fitnat.*

LASTERMOND, m. *moeloet bentjana, moeloet djáhat, L., moeloet orang pengompat, moeloet orang pittenah, L.*

LASTERREDE, vt. *perkatään (chothbat) jang membrí bentjana, perkatään jang memfitnahkan.*

LASTERSCHRIFT, o. *soerat fitnah.*

LASTERSMET, vt. *tjelá fitnah, bakas fitnah, (pittenah, L.)*

LASTERTAAL, vt. zie **LASTER.**

LASTER Tong, vt. *tidah djáhat, lidah boesoq.*

LASTERZIEK, b. n. *soeka mengompat, soeka memfitnahkan.*

LASTERZUCHT, vt. *ingin mengompat, ingin memfitnah.*

LASTGELD, o. tonne—, *ankergeld, roeba-roeba.*

LASTGEVER, m. *jang membrí parintah.*
—, die eene volmagt verstrekt, *jang pewakílkan, jang kassí polmak, L., jang kassí koewása, L., jang mengoewasákan.*
—, die iets ontbiedt of bestelt, *jang soeroeh kirim.*

LASTIG, b. n. tot last zijnde, *soesah.*
Eene zeer — e zaak, *perkára jang soesah sakáli.*
—, moeilijik, *soekar.*
— om te vinden, *soekar di tjahári.*
Een — werk, zwaar werk, *pekardjään jang brat.*
—, kribbig, *pantjangan.*
Een — mensch, *orang ganggoe.*
— vallen, *ganggoe, menjoesahkan, mengadákan kasoekáran, kakáli, kekált, baránnjah.*

LASTIGHEID, vt. *kasoesahan.*

LASTPAARD, o. *koeda moewátan, koeda gládak, L.*

LASTSCHIP, o. *kapal orang dágang, kapal moewátan.*

LASTWAGEN, m. *pedáti.*

LAT, vt. *staak, sátang.*
—, latje, spaan, *bilah.*
Bamboezen —ten, half gespletene en

plat geslagene bamboes, *bambos paloe-poe.*

Afzonderlijke bamboezen —ten voor vloeren, *lantei.*

—, waaraan de atap (dekriet) geregen wordt, *bangkawan.*

— achter den rug der weefsters, door twee touwen aan het uiteinde van het weefgetouw bevestigd, *pongong.*

Bamboes tot —ten splijten, *memárang lantei.*

LATAFEL, vt. *almárt (lamárt, L.) soerókun.*

LATEN, b. w. *tinggalkan, kassí tinggal, L.*

Ik zal het paard daar —, *akoe handag*

tinggalkan koeda di sitoe, sája máw kassí tinggal koeda di sitoe.

Laat hem begaan, *béjar dia toeroet soekánja.*

Laat hem buiten de vesting de tenten opslaan, *béjarkan ia bercheimah di loewar kóta, Isk 371.*

Laat mij met rust, *djangan loe ganggoe sama goewa, L., djangan angkaw ganggoe akan dáko.*

Eenen wagen naken —, *soeroeh memboewat ráta sa-boewah, soeroeh békin sátos keréta, L.*

Wij zullen het daar maar bij —, *soe-dahlah bagitoe.*

Zijne middelen aan anderen —, *meninggalkan hartánja paadda orang lájin.*

Eenen goeden naam aa zich —, *tinggalkan nama jang bájiq.*

Hij laat dat varen, *makka ia tíada tjúnta itoe, ia lepaskan itoe.*

Deze goederen zal ik voor mijne kinderen —, *harta ini koe-tinggalkan kárana anakko.*

Goedkoop —, *brí moerah, kassí moerah, L.*

—, niet tegengaan, *brí, béjar.*

Laat hem gaan, *brilah ia pergi, béjarlah dia pigi, L.*

Zich — verleiden, (van eene vrouw,) *brí (kassí) menawári diri.*

Laat ons vrolijk zijn, *béjar kami soeka háti.*

Laat mij het doen, *béjar sahája berboewat, (kardja, L.) itoe.*

Dat laat zich hooren, *itoe bóleh djoega, bárang káli bagitoe.*

— gaan, *melepaskan.*

— ontsnappen, *brí lárt, kassí lepas, L., kassí lárt.*

— weten, *membrí táhoe, kassí táhoe, L., kassí bertáhoe, L.*

Laat hem binnen komen, *béjar dia másoq.*

Den timmerman — komen, *soeroeh panggíl toekang kájoe, (pandri kájoe).*

Laat die zorg varen, *tinggalkan tjinta itoe, djangan tjintákan itoe, djangan soesah derri itoe.*

- Eenen bediende — gaan, *kass kloewar boedjang*, L., *kass lepas boedjang sa-órang*.
 Een boek — uitgaan, *mengaloewarkau kitáb*, *menthláhirkan kitáb*.
 Eene publicatie — afkondigen, *mengaloewarkan (menjatákan) soerat máloemat, mengaloewarkan soerat búpernyatáan*.
 Hij kan het amfioenschuiven niet —, *dia tiáda bóleh pantang minom mádat. dia trá bóleh brént minom mádat*, L.
 Eene zucht —, *mengaloh*.
 Eenen boer —, *oprispen, sirdáwah*.
 Eenen wind —, *berkoentoet*.
 —, zie ADERLATEN.
 Laat vallen het anker! *lábohkan saéh! kass djátok djangkár*, L.
 De zeilen — vallen, *lábohkan lájar, kass djá'oh lá'ar*, L., *toeronkan lájar*.
 Voor den wind — vallen; *berlajar dengan angin toeroetan*.
 De vlag — waijen, *pásang bandéra, berkibarkan bandéra*.
 Gij moet dat —, *loe mist brénti kardja itoe*, L.
 — loopen, loslaten, *di lepás, lepaskan*.
 Laat af! houd op! *djangan!*
 LATEN, o. in: doen en —, *lakoe djálan*.
 Zijn doen en — bevat mij niet, *sahája tiáda soeka dia poenja lakoe djálan*.
 LATER, b. n. lebeh lat, L., *lebeh lambat, komedián*.
 — komen dan, *dátang lebeh lat derri*, L.,
 — e tijding, *chabar jang bahároe, kábar jang bároe*, L.
 LATIJN, o. *bahása látén*, verb.
 LATOEN, o. geel koper, *koeningan*, Jav.
 —, klokken metaal, *gangsá*.
 LATOUW, vr. zie LATUW.
 LATTEN, b. w. met bamboezen — beleggen, zoo als sommige vloeren en slaapplaatsen, *pásang lantei*.
 LATTEN, vr. meerv. (van lat), ribben, *kásaw*.
 LATUW, vr. *rajána*.
 LATUWZAAD, o. *bidji rajána*.
 LATWERK, o. traliewerk, *kist-kist*.
 — van eenen vloer (van bamboes), *lantei*.
 LAURIER, m. *pohon silám, pohon salám, hoeroe*, Soend., *rand*, Ar., *dafnah*, Perz.
 LAUWERBES, vr. *boewah hoeroe*.
 LAUWERBLAD, o. *dáwon hoeroe*.
 LAUWERBOOM, m. zie LAURIER.
 LAUWERBOSCH, o. *hoetan hoeroe, rúmba pohon silám*.
 LAUWEREN, b. w. laurieren, *mengenákan makóta dáwon hoeroe, (silám)*.
 LAUWERKRANS, m. (kroon), *makóta dáwon hoeroe*.
 LAUWEROLIE, vr. *minjaq dáron hoeroe*.
 LAUWERTAK, m. *tjábang hoeroe, tjábang pohon hoeroe*.
 LAVA, vr. *háboe goenong ápt, (di tjampor ujer dan ápt serta bátoe-bátoc)*.
- LAVAS, vr. *miga-miga*.
 LAVEI, vr. verlof, *tdzn, permissi*, Eur.
 LAVEIJEN, o. w. ledig loopen, *melantjong*, L.
 LAVEN, b. w. den dorst lesschen, *pádamkan dhága, poewaskan aws*, L.
 —, een weinig vocht toedienen, *kass minom sedikit*, L., *brí minom sedikit*.
 —, verkwikken, *sedapkan, menjedapkan, menjeyarkan, kassí bárang jang énaq*, L.
 LAVEREN, o. w. *bélog, paré, berparé*, (de beide laatste woorden beteekenen ook afdrijven).
 —, Afvallen en weder bijdraaijen of opwerken zonder laveren, *símpang sior*.
 —, zwaaijen als een dronken mensch, *oejong*.
 —, zich naar de omstandigheden schikken, *toeroet hároes, toeroet ajer dras*.
 LAWAAI, o. leven, stantje, *stóri*, L., *gégéran*.
 LAZARET, o. *roemah sákit sampar, roemah sákit órang berdjangkitan*.
 LAZARIJ, vr. melaatschheid, *koesta, odoq, sákit koesta, koedal, kadal, kedal, sákit koedal*, (koesta en odoq zijn de ergste—).
 LAZARUS, b. n. melaatsch, *berkoesta, berkoedal*.
 LAZARUSHOOFD, o. *kapála berkoesta, kapála berkoedal*.
 LAZARUSHUIS, o. *roemah sákit órang berkoesta, roemah sákit órang berkoedal, (berkadal)*.
 LAZARUSKLAP, m. zeegewas, *bia ánaq dára*.
 LAZUREN, b. n. *lázwárd*.
 LAZUUR, m. kostbare blaauwe steen, *bátos lázwárd*.
 LAZUUR, b. n. *warna lázwárd*.
 LAZUURBLAAUW, o. *biroe lázwárd*.
 LAZUURGEWELF, o. *lángit jang biroe, lángit*.
 LAZUURKLEUR, vr. *warna lázwárd*.
 LEB, vr. zuur geworden melk in de maag van zogende lammeren, kalveren enz., *infahat*, Ar., *jang*, Ar., *dlon*, Ar., *ajer soesoe jang bekoe di dálam proot ánaq kambang*.
 —, stremsel, *penbekoewan*.
 LEBBIG, b. n. *infahat rasánja, seperti ajer soesoe jang bekoe (pitjah) rasánja*.
 —, spijtig, *bingis, tájam*.
 Een — wijf, *parampoewan bingis*.
 LEBBIGHEID, vr. *rása infahat, rása ajer soesoe jang bekoe (pitjah)*.
 LEDEBRAAK, vr. fig. *kardja jang terláloe brát*.
 LEDEBRAKEN, b. w. teisteren, *kardja sákit, stásatkan*.
 LEDEBRAKIG, b. n. fig. moeijelijk, *brát, terláloe soesoe*.
 LEDEBREUK, vr. *pátah anggawta*.
 LEDEKANT, vr. en o. *tampat tidor, gari, gári, lámín, lamin, perlaminan*.

Vorstelijk —, *ketta*, (*kitta*), *getta*, *tampat peradoewan baginda*.
LEDEKANTBEHANGSEL, o. van vorsten, *tirei getta*, *tirei kalamboe*.
 Zevendubbele —s, (die op eenigen afstand van elkander hangen), *tirei kalamboe toedjoh lapis*.
 De —s (gordijnen) van goudstoffen tapijtwerk liet men nedervallen, *makka tirei kalamboe derri paadda dewungga jang ka-amásan itoe-poon di labohkan óranglah*.
LEDEKANTGORDIEN, vr. *kalamboe tampat tidor*.
LEDEKANTMAKER, m. *pandei memboewat perlaminan*, *toekang tampat tidor*, zie **LEDEKANT**.
LEDEMAAT, m. en vr. medegenoot, *sakoeto*, *teman*.
 —, lidmaat (der kerk), *anggawta*, *anggota*, *mámoem*, Ar., zie **DEELGENOOT** en **LID**.
LEDEMAN, m. zie **LEEMAN**.
LEDENSTIJVING, vr. *sáwan bangkei*, *pitam babi*.
LEDER, o. bereide huid, leer, *koelit jang di sámag*, gew. *koelit*, doch verkeerdt.
 Engelsch —, *koelit jang di sámag di negri Inggris*, en niet *koelit Inggris*, zooals velen zeggen, want dat is een Engelsche huid.
 — looijen, *sámag koelit*.
 Onbercid —, *koelit jang belom di sámag*.
 Buffel—, *koelit karbau*.
 Ossen—, *koelit sápt*, *koelit sampt*, L.
 Leer om leer, *toeroet koekom qitstsáts*, *gigi ganté gigi*.
 Leer om scheermessen aan te zetten, *koelit boewat góssoq piso tjeokor*, L.
LEDERBEREIDEN, o. w. *sámag koelit*.
LEDERBEREIDEN, o. *penjamákan koelit*.
LEDERBEREIDER, m. *toekang sámag*, *pandei sámag*, *pengoelit*.
LEDEREN, b. n. *koelit jang di sámag*, gew. *koelit*.
 — zak, *károng derri paadda koelit jang di sámag*, *károng koelit*.
LEDERKOOPER, m. *órang djoewal koelit*, zie **LEDER**.
LEDERKOOPERIJ, vr. *tóko órang djoewal koelit*.
LEDERLOOIJEN, o. *penjamákan koelit*.
LEDERLOOIJER, m. *toekang sámag*, *pandei sámag*.
LEDERLOOIJERIJ, vr. *tampat sámag koelit*, *tampat sámag*.
LEDERMARKT, vr. *pásar órang djoewal koelit*.
LEDERTOUWERIJ, vr. zie **LEDERLOOPERIJ**.
LEDERVISCH, m. (Theutis), *kitang*.
LEDEWATER, o. *ajer penjákit sindi*.
LEDEWATERZUCHT, vr. *sákut boesong paadda sindi*.
LEDEZETTER, m. *doekoen jang megbetoelkan anggawta jang tagaliat of tertagaliat*, *djarrák*, Ar., *méstér*, Ned.
LEDIG, b. n. *kósong*, L., *hampa*, *soeh*, *atsfar*,

Ar., *tráda isinja*, L., *gáboeg*, Jav., *kompès*.
 Eene —e hand, *tángan kósong*, *tángan hampa*.
 —e ruimte, *kaloewásan jang hampa*.
 Een —e buik, *proet kósong*, *proet kompès*.
 — (uitgedorscht), koorn, *pádt jang hampa*, *pádt kósong*, *pádt gáboeg*, L., Jav., (ook graan, dat geene vrucht inhoudt).
 —, van de maag, met gevoel van honger, *pedi*, *perf*.
 Een —e brief, (die van geen geschenk vergezeld gaat), *soerat hampa*.
 Een — huis, *roemah hampa*, *roemah kósong*.
 Deze kist is —, (er is niets in), *ini peté tráda isinja*, L.
 —e peper, *láda jang soeh*.
 Eene —e flesch, *bótol kósong*.
 Eene —e plaats, *tampat kósong*, *tampat hampa*.
 Een —e zak, *károng soeh*, *károng kósong*.
 Een — schip, *kapal jang tíada moe-wátanjanja*.
 Met —e handen handel drijven, *berdágang dengan tíada módal*, (*pokónja*, L.)
 In het geheele huis is geen enkele kamer —, *di dálam intéro roemah tráda sátoe kámar jang kósong*, L., *paadda sagnap roemah itoe soewátóe bíliq poon tíada hampa adánja*.
 —, zonder bezigheid, *tíada kardja*.
 — in het brein, *kapála ringan*, *kapála énténg*, L.
 —e tijd, *waqtoe legah*, *sampat*, *sempat*.
 Geenen —en tijd hebben, *tíada waqtoe legah*, *tíada sampat*.
 Den tijd — doorbrengen, *tíada máw kardja*, *hidop dengan málas sádjá*.
 Hij loopt altijd —, *mémang dia tráda becardja*, L.
LEDIGEN, b. w. *hámpakan*, *menghámpakan*, *kósongkan*, *békin kósong*, L., *hábiskan*, *kótang*, L.
 —, uitdrinken, *minom hábis*.
LEDIGGANG, m. *kamalásan*, *pekarjdjáan órang melantjong*, L.
LEDIGGANGER, m. *órang málas kardja*, *órang melantjong*, L.
LEDIGHEID, vr. tegenst. van volheid, *kahampáan*, *kakósongan*, *kósong*.
 —, werkeloosheid, *kamalásan*.
 De — vlieden, *lálóe derri paadda kamalásan*.
LEDIGING, vr. *penghámpaan*.
 Onder de — van eene flesch wijn, *sálági ménghámpakan (békin kósong*, L.), *bótol anggoer*, L., (*kátja ajer anggoer*).
LEDIGLIJK, bijw. *hampa*, *kósong*, **LEEBREKEN**, b. w. zie **LEEBREKEN**.
LEED, o. *soesah háti*, *tjinta*, *bentjana*.

—, grief, *kasakitan*.
 Veel — ondervinden, *dapat bânjaq soesah hati, menderita banjaq soesah hati*.
 Zijn — te kennen geven, *mengatakan soesah hatinja*.
 —, —wezen, berouw betoonen, *menjesal*, zie LEEDWEZEN.
 Iemand — doen, *membri bentjana paadda sa-orang, bekin soesah hati sama orang*.
 Het doet mij —, *sahaja soesah hati derri itoe, saktitlah hatikoe derri paadda itoe*.
LEED, b. n. hatelijk, *kabintjan*.
 Het zij u lief of —, *soeka tra soeka*.
 — zijn, hatelijk zijn, *di bintji*.
 — zijn, berouwen, *sesal, menjesal*.
 Zijne zonden zijn hem zeer —, *makka ia sangat menjesal akan dosa dirinja*.
LEEDDRAGEND, b. n. rouwdragend, *jang berkaboeng*.
 —, bedroefd, *berdoeka-tjita, sabil, ber-soesah hati*.
LEEDWEZEN, o. droefheid, *doeka-tjita, soesah hati, moeram*.
 —, deernis, *blas kasihan, sâjang*.
LEEFDAG, m. zie LEEFTIJD.
LEEFMIDDELEN, o. meerv. zie LEVENSMIDDELEN.
LEEFREGEL, m. tjerbak, *peratoeran mâkan dan minom*.
 —, vast rantsoen, *béja*.
 —, regel van gedrag, *parintah lakoe djalan*.
LEEFREGELKUNDE, vr. *ilmoe tséhat, pengatahoewan salamat toeboh*.
LEEFTIJD, m. demoer, *demoer hidop, oesia*.
 Vier mijner leerlingen van gelijken — als deze prins, *moeridnja hamba ampat orang jang sa-bandjar dengan anakanda fini demoernja, Isk. 95*.
 Mijn gansche —, *sa-demoer-koe hidop, sa-demoer hamba hidop, sa-demoer hidop hamba*.
 En nu kwam de — der prinses op twaalf jaren, *makka datanglah oestânja poetri itoe kapada doewa blas tâhon, S. R. 18*.
LEEFTOGT, m. zie LEVENSMIDDELEN.
LEEFWIJS, vr. *pri hidop*, zie LEVENSWIJS.
LEEFWIJZE, vr. zie LEEFWIJS.
LEEG, b. n. zie LEDIG.
LEEK, m. *mamoem, Ar., ahl, Ar., ahloe, orang ommi*.
 — eener sekte, *ahloe 'l-ommat*.
 —, aankleever eener leer, *ahloe 'l-madzhah*.
LEELIJK, b. n. oedoeh, *djellék, L., djâhat*.
 — van tronie, *moeka djellék, L., roepa djâhat, roepa oedoeh, roepa orboe*.
 —, morsig, *boesoq, boeroq*.
 Een zeer — e weg, *djâlan jang soesah sakâti*.
 —, slecht, *kedji, (kiddji), boesoq*.

Eene — e daad, *perboewatan jang kadji, kardja boesoq, pekardjâan boesoq*.
 — e (vuile) woorden, *perkatâan jang nedjis*.

Een — bescheid geven, *menjâhoet dengan tâda pâtoet, mendjâwab atas pri jang tjâboel*.

— e manieren, *tingkah jang tâda pâtoet, tingkah djâhat*.

Iemand — aanzien, *tengog dengan mârah, L., pandang dengan amârah, menyaring dengan êkor mâta*.

LEELIJKHEID, vr. *roepa djellék, L., roepa oedoeh, roepa djâhat, pri oeboe, pri djâhat*.
 —, slechtheid, *kakedjian, kadjahâtan*.

LEELIJKWORDING, vr. *kadjadian oedoeh, kadjadian djellék, L.*

LEEM, o. *gâloh, tânah liat, tânah lilin, L.*
 Huizen van —, *roemuh-roemah gâloh*.

LEEMACHTIG, b. n. *saroepe gâloh, seperti tânah lilin, L., lembég*.

LEEMAN, m. ledeman, *bonéka dengan anggawta jang begeraq, L., pâotong dengan anggawta jang bergeraq*.

LEEMANSCHAP, o. *kalakoewan sâkei*.

LEEMEN, b. w. *lâboer dengan gâloh, gôsoq dengan tânah litin*.

LEEMPUT, m. leemkuil, *kalaboeran gâloh*.

LEEMTE, vr. stinkende wonde, *loeka boesoq*.
 —, gebrek, *kakoerangan, tjelâ*.

LEEN, o. (aan iemand), *pindjâman*.
 Te — geven, *kasst pindjam, bri pindjam*.

Te — nemen, *ambil pindjam, minta pindjam, memindjam*.

Om niet geleend, *soedah terpindjam karoenja*.

—, leengoed, *sâkei, tânah dâtoe, achadzat, Ar.*

LEENEN, b. w. te leen geven, *kasst pindjam, bri pindjam*.

—, te leen nemen, *ambil pindjam, minta pindjam, memindjam*.

— aan, *pindjam paadda*.

— van, *pindjam derri paadda*.

Geleend goed, *barang jang di pindjam*.

Op pand —, *bergâdê*.

Het oor —, *pâsang koeping, L., dengarkan*.

De behulpzame hand —, (in eenig werk), *bantoe kardja, zie HELPEN*.

Een geleende naam, *timbang-timbangan*.

LEENER, m. aan een ander, *pemindjam, orang pemindjam*.

—, van een ander, *orang memindjam, orang ambil pindjam*.

LEENGELD, o. cijn aan den leenheer, *oepeti sâkei, oepeti paadda tâtoq*.

LEENGOED, o. *sâkei, tânah sâkei, achadzat, Ar.*

LEENHEER, m. *dâtoq, dâtoe*.

LEENING, vr. aan iemand, *pindjâman*.

—, van iemand, *pemindjâman*.

- Eene vrijwillige —, *pindjâman dengan ichtiâr, pindjâman dengan soeka sendiri.*
 De bank van —, *roemah gadëan, pagadëan.*
 De —, het traktement van eenen soldaat, *gadjî tsoldâdoe.*
LEENMAN, m. *ânag boewah, sâkei, hamba.*
LEENMANSCHAP, o. *perhambâan*, (dienstbaarheid).
LEENREGT, o. *haq datoq dan sâkei.*
LEENSPREUK, vr. *madjâz, Ar.*
LEENSPREUKIG, b. n. *madjâzi, Ar.*
LEEF, b. n. met scherp vocht gevuld, *nilas, bêlas.*
 — e oogen, *mâta nilas.*
 —, slim, *tjerdiq, bêliq, L.*
LEEPERD, vr. *orang tjerdiq.*
LEEPHEID, m. oogendragt, *sâkit nilas, nilas mâta.*
 —, loosheid, *prt tjerdiq.*
LEEPOOG, o. *mâta nilas, penjâkit tâhon mâta.*
LEEPOOGIG, b. n. *bermâta nilas, ramid, Ar.*
LEEPOOGIGHEID, vr. *sâkit nilas, nilas mâta.*
LEER, vr. zie **LADDER**.
LEER, o. zie **LEDER**.
LEER, vr. les, leering, onderwijzing, *pengadjâran.*
 —, stelsel, *madzhab, Ar.*
 —, godsdienst, *agama.*
 Onderwijzing in de christelijke —, *pengadjâran agama mesêhi.*
LEERAAR, m. *imâm, pengâdjâr, moeallim, Ar.*
 — in de godsdienst en letteren, *goeroe, Sansk.*
 —, geleerde, openbaar leeraar in de wetgeleerdheid en wetenschappen in den Hindostan, *pandita, Sansk., bandita, Kalm. & Tart.*
 —, ijverende Mahomedaansche priester op Sumatra; roomsch priester, *pâdri, (van het Portugesche padre).*
 —, geleerde, wijsgeer, arts, iemand van grondige kennis, *hakim, Ar.*
 —, prediker, *châtib, Ar.*, (die des vrijdags de rede in de moskee houdt, welke ter eere van God en tot zegenspreking over Mohammed en zijne betrekkingen wordt uitgesproken)
 Een christenleeraar vertaalt men gewoonlijk door: *pâdri of pandita*, doch ten onregte, zoo als hier boven blijkt; *pandita agama mesêhi* of *goeroe agama mesêhi* is de zuivere vertaling, terwijl *pengâdjâr agama mesêhi* eenen catechiseermeester kan aanduiden.
 —, schoolmeester, *moeallim, Ar.*, (bij de Arabieren), doch wordt in de Malcische geschriften ook gebezigd), *Ism. J. 3.*
 — in de godsdienst te Siam, *sâmi.*
LEERAARSAMT, o. *imâmât, Ar., pangkat pengâdjâr, daradjat moeallim, djawâtan pandita*, zie **LEERAAR**.
- LEERAREN**, b. w. zie **LEEREN**.
LEERARES, vr. *goeroe parampoewan.*
LEERBEGERTE, vr. *soeka belâdjâr, ingin paadda pengadjâran.*
LEERBEGRIJF, o. *madzhab, Ar., adjâran.*
LEERBEREIDEN, o. w. zie **LEDERBEREIDEN**.
LEERBEREIDER, m. zie **LEDERBEREIDER**.
LEERBOEK, o. *kitâb pengadjâran, kitâb tâlim, Ar.*
 —, catechismus, *kitâb tâlimo 'd-din, Ar.*
LEERDICHT, o. *sjir adjâran, sjir ibâdat, sjair adjâran, L.*
LEERDICHTER, m. *sjâir adjâran.*
LEEREN, b. n. zie **LEDEREN**.
LEEREN, b. w. onderwijzen, *mengâdjâr, mengadjârt.*
 Schrijven —, *mengâdjâr menjeroat.*
 —, kastijden, *adjâr.*
 —, (zoo als de ouderen hunne kinderen), *pitoewâ*
 Ik zal je dat wel — *nanti goewa adjâr sâma loe, L.*
 —, onderwijs genieten, *belâdjâr, berâdjâr, bergoeroe, siksja, Sansk.* (door het laatste woord verstaat de Maleijer: straffen).
 —, godsdienstig onderwijs genieten, (in het Islamismus), *mengâdjî*, (ook: godsdienstige boeken lezen).
 — bij . . . ., *bergoeroe paadda, belâdjâr sâma, L.*
 Vn buiten —, *hafithl, Ar.*, (eig. *hafithla*).
 —, afloeren (van eenen ander), *belâdjarkan.*
 Uit zich zelve —, door te peinzen, *merambang.*
 — kennen, *moelâ-ti mengenal, bahâroe kenal, bâroe kenal, L.*
 Ik heb hem sedert lang — kennen, *soedah lâma kita mengenal dia, soedah lâma sâja kenal sâma dia, L.*
LEEREN, o. *pengadjâran.*
 —, beoefening, *peladjâran.*
LEERGAST, m. zie **LERRJONGEN**.
LEERGELD, o. *oepah pengadjâran, oepah goeroe, oewang sakola, L.*
 — geven, fig. *belâdjâr dengan menjesal.*
LEERGEZEL, m. zie **LERRJONGEN**.
LEERGIERIG, b. n. *soeka belâdjâr, ingin âkan belâdjâr.*
LEERGIERIGHEID, vr. *ka-inginan paadda pengadjâran, kasoekâan belâdjâr, (bergoeroe).*
LEERGRAAG, b. n. zie **LEERGIERIG**.
LEERING, vr. onderrigting, *pengadjâran, tâlim, Ar.*
 —, het leeren, *peladjâran.*
 —, tucht, *adjâran, pengadjâran.*
LEERJAAR, o. *tâhon peladjâran.*
 In zijne leerjaren zijn, *belâdjâr.*
 Leerjaren, leertijd, *mâsa peladjâran, tempo belâdjâr, L.*

- Hij heeft zijne leerjaren volbragt, *makka ia soedah tammatt mengâdjî*.
- LEERJONGEN**, m. *anaq jang belâdjâr*.
— bij eenen timmerman, *ânaq jang belâdjâr sâma toekang kâjoe*, L., (*paudda pande kâjoe*).
- LEERKIND**, o. *ânaq jang pigt di sakôla*, L., *pelâdjâr*.
- LEERKNAAP**, m. zie **LEERJONGEN**.
- LEERKNECHT**, m. zie **LEERJONGEN**.
- LEERKOOPEE**, m. zie **LEDERKOOPEE**.
- LEERLING**, m. en vt. *pelâdjâr moerid*, Ar., *moetaüllam*, Ar. (*Pelâdjâr* is elk, die onderwijjs geniet; *moerid* is meer bepaaldelijk een student of beoefenaar van eenig vak; in het Arabisch ook iemand, die zich aan eene monnikenorde toewijdt.)
— geworden, *ter-pelâdjâr*, *ta-pelâdjâr*.
— van eenen profet, *hâwoesj*, Perz.
— en hebben, *bapelâdjâr*.
- LEERLINGSCHAP**, o. *pelâdjâr*.
- LEERLOOIJEN**, o. w. zie **LEDERLOOIJEN**.
- LEERLOOIJER**, m. zie **LEDERLOOIJER**.
- LEERLOOIJERIJ**, vt. zie **LEDERLOOIJERIJ**.
- LEERMEESTER**, m. *pengâdjâr*, *goeroe*, *pengoeroe*.
Eenen — hebben, *bapengâdjâr*.
- LEERMEESTERES**, vt. *goeroe parampoewan*.
- LEERMEESTERSCHAP**, o. *pekardjâân pengâdjâr*, *daradjat goeroe*, *djabâtan goeroe*.
- LEERMEISJE**, o. *ânaq parampoewan jang belâdjâr*.
- LEEROEFENING**, vt. *pengadjâran*.
- LEERREDE**, vt. preek, (in de moskee), *chothuth*, Ar.; (dit wordt ook wel voor predikatie gebruikt), *bitjâra*.
—, onderwijzing, *pengadjâran*.
- LEERREGEL**, m. *peratoeran pengadjâran*.
—, grondregel, *pôhon pengadjâran*.
oetsol pengadjâran, *asâs pengadjâran*.
- LEERRIJK**, b. n. *pengadjâran jang bergoena*, *bânjaq natsêhat*.
- LEERSCHOOL**, vt. *sakôla*, *sukkôla*, verb.
—, voor godsdienstig onderwijs (bij de Mohamedanen), *lan'gar*, Perz.
—, gymnasium, akademie, *madras*, Ar., *madrasat*.
— bij de Braminen, *andir*.
- LEERSPREUK**, vt. *madjâz*, Ar.
- LEERSTELLIG**, b. n. *atas prt madzhab*.
- LEERSTELLING**, vt. *itigâdât*, Ar., *madzhab*, Ar.
- LEERSTELSEL**, o. *madzhab*, Ar.
- LEERSTIJL**, o. *tjâra (prt) soerat itigâdât*.
- LEERSTOEL**, m. professorsplaats, *daradjat hakim*.
—, de stoel zelf, *mimbar hakim*.
- LEERSTUK**, o. *fatsal pengadjâran*, *adjâran*.
- LEERTIJD**, m. *mâsa (koetika) pelâdjâr*.
- LEERTJE**, o. klein stukje leder, *sa-pôtong koelit ketjil*.
—, riempje, *tâli koelit*.
- LEERUUR**, o. *waqtoe pengadjâran*, *djâm pengadjâran*.
- LEERVISCH**, m. *brónaq*.
- LEERWIJZE**, vt. *atoeran pengadjâran*, *parintah pengadjâran*, *sjarth*, Ar.
- LEERZAAM**, b. n. *tâhoë belâdjâr*.
—, naastig, *râdjîn*.
Een — boek, *boekoe jang bergoena*, L., *kitâb jang bânjaq natsêhat*.
- LEERZAAMHEID**, vt. *parângt orang jang tâhoë belâdjâr*.
- LEERZUCHT**, vt. *kasoeekâân belâdjâr*.
- LEERZUCHTIG**, b. n. *soeka belâdjâr*.
- LEESBAAR**, b. n. *jang bôleh di bôtja*, *ka-batjâân*, *jang dâpat di bôtja*.
— schrift, *soerat jang kobatjâân*.
Dit boek is niet —, *ini kitâb orang trê bôleh bôtja*, L., *makka kitâb ini tâda dâpat di bôtja orang*.
- LEESBEURT**, vt. *pergantian membôtja*.
Eene — vervullen, in het openbaar spreken, *bitjâra di hadâpan orang bânjaq*, *bit âra di hadâpan madjlis*.
- LEESBIBLIOTHEEK**, vt. *tampat boekoe jang di kassî sêwa*, L., *tampat kitâb jang di brî sêwa*.
Eene — houden, *kassî sêwa boekoe-boekoe*, L., *brî sêwa kitâb-kitâb*.
- LEESBOEK**, o. dat verhalen bevat, *tjeritra*, *tjerita*.
—, geschiedenis, *sikâjat*.
Godsdienstig —, *kitâb*, (bij de Maleijers, doch bij de Arabieren, een boek in het algemeen).
- LEESGEZELSCHAP**, o. *pekoempoelan orang membôtja*, *perhimpoean (madjlis) orang membôtja*.
Godsdienstig —, *pekoempoelan orang mengâdjî*.
- LEESKABINET**, o. *chalwat orang membôtja*, *bilig (kâmar) orang membôtja*.
- LEESKAMER**, vt. zie **LEESKABINET**.
- LEESKUNST**, vt. *pengatahoewan membôtja*, *ilmoe membôtja*.
— (van godsdienstige werken), *ilmoe mengâdjî*.
- LEESLUST**, m. *soeka membôtja*.
—, lust om godsdienstige boeken te lezen, *soeka mengâdjî*.
- LEESOEFFENING**, vt. *pelâdjâr* *membôtja*.
- LEESPLAATS**, vt. *tampat membôtja*.
—, waar men zich oefent in het lezen van den Koran en andere godsdienstige boeken, *lan'gar*, Perz., *tampat mengâdjî*.
- LEESSCHOOL**, vt. *sakôla ânaq belâdjâr lês*, L., zie **LEESPLAATS**.
- LEERT**, vt. gestalte, *sikap*, *lembâga*, *roepa*.
De — van Adam, *lembâga Adam*, *roepa Adam*.
Schoon van —, *bâgoes sikapnja*.
—, vorm van schoenen, *kaleboet*, Jav., van het Perz., *klubbót*, verb., *kaleboetan*.
Op cene andere — schoeijen, *tjôba*

lajin rocpa, L., mengoebalkan peratoeran.
—, vorm, *atjawan*.
LEESTEEKEN, o. *bâris*, zie KLANKTEEKEN.
De kunst om de —s te plaatsen, *ilmoe lefethl*.
LEESTENMAKEN, o. *pekaradjân toekang kaleboet*.
LEESTENMAKER, m. *toekang kaleboet*, (*klub-boet*), *pandei kaleboet*.
LEESTER, vr. zie LEZERES.
LEESTIJD, m. *waqtoe membâtja*, *têmpo membâtja*.
— van godsdienstige werken, *waqtoe mengâdjî*.
LEESTOON, m. *soewâra orang membâtja*.
LEESUUR, o. *djân (têmpo) orang membâtja*.
LEESWIJS, vr. *prî orang membâtja*, *âadat orang mengâdjî*.
LEESWIJZE, vr. zie LEESWIJS.
LEEUW, m. *singa*, *asad*, Ar., *hârîtz*, Ar.
De — brult, *makka singa menikas*.
Een jonge —, *singa moeda*, zie LEEUWENWELP.
—, het vijfde teeken van den dierenriem, *borâjo'l-asad*.
Zijne gebaren waren als die van eenen aadvallenden —, *seperti singa menarkan lakoenja*.
LEEUWACHTIG, b. n. *sa-lâkoe singa*, *seperti singa*.
LEEUWENHOL, o. *gôwah singa*.
LEEUWENHUID, vr. *koelit singa*.
LEEUWENJONG, o. *ânaq singa*.
LEEUWENKLAUW, m. *koekoe singa*.
LEEUWENKOP, m. *kapâla singa*.
LEEUWENKRACHT, vr. *goewat singa*.
LEEUWENKUIL, m. *gôwah singa*.
LEEUWENMANEN, vr. *meerv. ramboet singa*.
LEEUWENMOED, m. *branija singa*.
LEEUWENSTAART, m. *êkor singa*.
LEEUWENTAND, m. *gigt singa*.
LEEUWENVOET, m. *kâki singa*.
LEEUWENWELP, o. *ânaq singa*.
LEEUWIN, vr. *singa betinu*, *singa parampoewan*, L.
LEEUWINNEN-MELK, vr. *âjer soesoe singa*.
LEEUWTJE, o. *singa ketjil*.
—, hondje, *andjing ketjil sa-roepa singa*.
LEGAAT, o. *pembrian watsiat*.
LEGATARIS, m. (ond. w.) *erfgemaakte, orang jang menarima pembrian watsiat*.
LEGATEREN, b. w. *brî dengan soerat watsiat*.
LEGDAGEN, m. *meerv. (eig. ligdagen)*, *hârî kapal toenggoe di pelaboehan*.
LEGENDE, vr. (van heiligen), *sikâjat orang marhoem*.
LEGENDESCHRIJVER, m. *tsâhibo'l-sikâjat orang marhoem*.
LEGER, o. het ziek liggen, *pembaringan orang sâkit di tempat tidor*.
Ik had een — van twee maanden,

makka sa-lâma doewa boelan kita poun sâkit berbâring di tempat tidor.
—, ligplaats, kamp, *tampat pembaringan tsoldâdoe*.
—, slaappleats, *tampat tidor*.
—, heerleger, *tantarâ*, *serwa*, *sêna*, Sansk., *âskar*, Ar., *lasjkar*, Perz.
Het gros van het —, *bula-tantarâ*, *râj-jat*.
Het — in slagorde stellen, *mengikat prang*, *mengâtorkan tsaf bala-tantarâ*.
Een — op de been brengen, *mengerahkan bala-tantarâ*, *koempolkan râj-jat*.
LEGERBAAR, b. n. *bâjig akan berbâring*.
LEGERBERIGT, o. *kâbar tantarâ*, L., *kâbar prang*, L., *chabar tantarâ*, *warta prang*.
LEGERBEZORGER, m. *orang jang membakalkan tantarâ*, *djoeroe goedang tantarâ*.
LEGERBIJL, vr. *kâpaq orang prang*.
LEGERBODE, m. *soeroehan tantarâ*.
LEGERBROOD, o. *rôtî tsoldâdoe*.
LEGERDIEF, m. *penjâmon bala-tantarâ*.
LEGEREN, b. w. *membâringkan*, *kassi tempat tidor*.
—, o. w. *berbâring*, *sanggarah*.
—, stil houden, *berhênti*.
LEGERHOER, vr. *soendal tangst*.
LEGERHOOFD, o. *djêndral*, Eur., *panglima prang*, *sênapâti*, Sansk.
LEGERHUT, vr. *tent*, *cheimah*, Ar., *pondog tsoldâdoe*.
LEGERING, vr. *pembaringan*.
LEGERKAMP, o. *lasjkar nisjin*, Perz.
LEGERKAR, vr. *kâhar tsoldâdoe*, L.
LEGERKOST, m. *moesâra*, *makânan tsoldâdoe*.
LEGERKUNDIGE, m. *orang jang faham menampatkan tantarâ*.
LEGERKUNST, vr. *pengatahoewan (ilmoe) menampatkan (membâringkan) tantarâ*.
—, om een leger in slagorde te stellen, *taktiek*, *ilmoe mengikat prang*.
—, veldheerskunst, om een leger te bevelen, *ilmoe memarintahkan tantarâ*.
LEGERLASTEN, m. *meerv. oepah tantarâ*.
LEGERMAGT, vr. *bala-tantarâ*.
LEGERMETER, m. *orang jang menandâ-i tempat pembaringan bala-tantarâ*.
LEGERPLAATS, vr. *tampat pembaringan tantarâ*, *tampat pesangarâhan*.
Eene verschanste —, *tampat pembaringan jang di perbêntengkan*.
LEGERSCHAREN, vr. *meerv. zie HEERSCHAAR*.
LEGERSTEDE, vr. *tampat tidor*, zie LEGERPLAATS en BED.
LEGERTENT, vr. *cheimah*, Ar.
LEGERTOGT, m. *angkâtan tantarâ*, *perdjâlân tantarâ*.
LEGERTROS, m. *segalla bârang-bârang tantarâ*, *segalla serba prang*.
LEGERTUCHT, vr. *tud-zib prang*, *siâsat prang*.

LEGERTUIG, o. *alat paprangan, serba prang, pegawai prang, prabot prang*, L.
LEGERWACHT, vt. *kawal tantarâ*.
LEGERWAGEN, m. *pedât (karêta) orang prang, kesson, Eur*.
LEGERZIEKTE, vt. *penjâkit bâla-tantarâ*.
LEGGELD, o. *oewang pembajâran kapal jang tonggoe di pelabohan*.
 —, *ankergeld, roeba-roeba*.
LEGGEN, b. w. *doen liggen, târoh, letaq, baringkan, tidorkan*.
 Een kind te bed —, *kassat tidor anaq, L., menidorkan anaq*.
 Hij legde hem op de rechterzijde, *di tidorkannya paadda lembongnja kânan*.
 Zich —, *gaan slapen, pigi tidor, L., berbaringkan diri*.
 De wind legde zich, *makka angin poon tedohlah, (sékallah)*.
 Op een bord —, *târoh di piring, letaqkan paadda piring*.
 Iets weder op zijne plaats —, *poelangkan sasoeoatoe baringkan paadda tempatnja*.
 (Een doek enz.) over iets henen —, *dat die voor en achter afhangt, menjalampai*.
 De armen of beenen op elkander —, *pangkei*.
 Den eersten steen —, *pâsang bâtoe jang pertâma, letaqkan bâtoe jang pertâma*.
 Eenen nieuwen latten vloer —, *pâsang lantei bahâroe*.
 Platte voorwerpen op elkander —, *kampong, soeson*.
 Wijn in het pakhuis —, *târoh anggoer di goedang*.
 Strikken —, *tâhan djirat, memâsang djirat*.
 De hand aan iets —, *moelâ-t kardja*.
 Iemand lagen —, *mengâdang orang*.
 De schuld op eenen anderen —, *menangggokkan sâlah atas orang lâjin*.
 Een gehucht in de asch —, *membâkar kampong*.
 Iemand de woorden in den mond —, *soeroeh orang berkâta*.
 Geld in iets —, *inleggen, betâroh oewang, (wang)*.
 Eijeren —, *bertelôr, betelôr, L.*
 Deze hen wil niet —, *ini hâjam tiada mâw bertelôr*.
 De schildpad legt hare eijeren in het eend, *makka pinjoe itoe bertelôr di dâlam pâsir*.
 Een kind op den buik —, *mentârapkan anaq*.
 Op den rug —, *telantangkan, melanantangkan, telantangi, telantangin, L.*
 De handen op iemand —, *mengangkat tângan atas orang, djâmah orang*.
 Aan den wind —, *menjoesor angin*.
LEGGEN, o. *pembaringan*.
 —, *eijerleggen, bertelôr, betelôr, L.*

LEGGER, m. *orang jang târoh, orang jang letaq*.
 —, *iemand, die iets met orde legt, orang jang pâsang*.
 —, *watervut, lèggêr, Ned.*
 —s, *meerv. buikstukken, gâding-gâding*.
LEGGING, vt. *petarohan, peletakan*.
LEGHEN, vt. *hâjam jang bertelôr, âjam biang, L., indong âjam, indoe âjam*.
LEGIOEN, o. *serwa, kabanjâkan*.
 Een — *van engelen, serwa melâjikat*.
LEGPLAATS, vt. *zie LIGPLAATS*.
LEGSEL, o. *bârang jang di târoh*.
LEGSTROO, o. *merang jang di târoh di bawah*.
LEGUAAN, m. *bâwaq, menjâwaq*.
LEI, vt. *bâtoe toelis, lof bâtoe*.
 Een huis met — *dekken, mengâctapkan roemah dengan bâtoe toelis*.
 Op eene — *schrijven, menjoerat paadda lof bâtoe, toelis di bâtoe toelis*.
LEIBAND, m. *pengikat anaq jang moelâ-t bertjâlan, (jang belâtjar bertjâlan)*.
LEIDAK, o. *hâtap bâtoe toelis*.
LEIDBAND, m. *zie LEIBAND*.
LEIDEKKER, m. *toekang jang pâsang âtap bâtoe toelis*.
LEIDEKKERSHAMER, m. *martil toekang jang pâsang âtap bâtoe toelis*.
LEIDEN, b. w. *hantar, hentar, hâwa, andjar, pîmpin, toentoen, mendjâlanakan*.
 Iemand een eind wegs —, *geleiden, hantar orang*.
 Aan de hand —, *pînpin tângan*.
 Hij leidde den dâef, *makka sâ membâwa orang pentjoeri*.
 Eeren blinde —, *toentoen orang boeta*.
 Een bezweet paard —, *afleiden, toentoen koeda jang berpeloh, (kringat, L.)*
 Het water naar eene groote rivier —, *mendjâlanakan ajer ka-soengei, (kâli besaar)*.
 Een paard bij den toom —, *membâwa koeda dengan péngang kâkang, (tôm, L.)*
 Iemand in de waarheid —, *membâwa orang kapada djâlan kabenâran*.
 Iemand om den tuin —, *perdayâkan orang, pedajâ-in orang, L., mâjin bôdoh sâma orang, L.*
 Zich door zijne vrouw laten —, *di parintahkan oleh bininja, kaprintah bini, L.*
 Zich wel willen laten —, *soeka toeroet orang poenja kâta*.
 De stem —, *memerdoekan soewâra*.
 Een betamelijk leven —, *melakoekan diri dangan sa-pâtoetnja*.
 —, *voorgaan, den weg wijzen, mengandjar*.
LEIDER, m. *penghantar, zie LEIDSMAN*.
LEIDING, vt. *peng'antâran, dalâlat, Ar., dalil, Ar.*
 —, *aanvoering, voorgang, pengandjaran, amr, Ar.*
 —, *bestuur, parintah*.
 Regte, ware —, *hidjât, Ar.*

—, toezigt, *pemaliharään*.
LEIDSMAN, m. *penghantar*.
 —, gids, stuurman, *moeállim*, Ar.
 —, aanvoerder, voorganger, *pengandjar*.
 —, bevelhebber, hoofdman, *panghoeloe*.
 —, hoofd van eenen stam, *emir*, Ar.
LEIDSTAR, vr. poolstar, *bintang goethoeb*, *bintang goethb*, (in het Arabisch: *goethoeb*).
 —, geleider, *moeállim*, Ar.
LEIDSTER, vr. zie **LEIDSVROUW**.
LEIDSTER, vr. zie **LEIDSTAR**.
LEIDSVROUW, vr. *parampoewan jang meng-hantar*.
LEIGROEVE, vr. *marlaw (tambang) bátoe toelis*.
LEIEN, b. n. van lei, *bátoe toelis*, *derri paadda bátoe toelis*.
 Een — dak, *hátap bátoe toelis*, *hátap derri paadda bátoe toelis*.
 Het is als of het van een — dakje loopt, *terlantjar lidahnja*, *lantjar sakáli moeloetnja*.
LEIJonKER, m. (bij huwelijken zijn er bij den inlander bruidegomsjongens, zie dat woord).
LEIKLEURIG, b. n. *warna bátoe toelis*.
LEIREEP, m. gew. leisel (van eenen toom), *ták kákang*, *lès*, verb.
LEIS, vr. leisel, riem voor jagershonden, *ták andjing pemboerowean*.
LEISTEEN, m. *bátoe toelis*.
LEK, b. n. *bótjor*, *bootjog*, *ringgang*.
 Een — huis, *roemah bótjor*.
 Een — vaartuig, *práhoe ringgang*.
 Een weinig —, *melas*.
LEK, o. opening, *lobang*, *soesot*, *tampat soesot*, *tampat bótjor*, *tampat ringgang*.
 Een — stoppen, *toetop tampat bótjor*, *menjoenbat lobang*, (*liang*).
LEKBIER, o. *bír jang tiris derri tong*, L., *bír tiris-tirisan*.
LEKEN, o. w. zie **LEKKEN**.
LEKGAT, o. *lobang bótjor*, *liang soesot*, *lobang ringgang*.
LEKING, vr. zie **LEKKING**.
LEKKAADJE, vr. *soesot*, *bótjoran*.
 —, zijpeling, *tirisan*, *ringgang*.
LEKKEN, o. w. *bótjor*, *ringgang*, (*bótjor* wordt gezegd van het lekken bij druppels en *ringgang* van zijpelen).
 Het dak lekt, *átap áda bótjor*.
 Het vaartuig lekt, *práhoe áda ringgang*.
 —, afekken, wegvloeijen, sterk zijpelen, *tiris*.
LEKKER, b. n. *sedap*, *inaq*, *énaq*, L., *goerf*, L., *ledzat*, Ar.
 — eten, — e spijs, *wakánan jang sedap*, (*énaq*, L., *goerf*).
 De spijzen waren bij uitstek — en streelend, *makka hidángan itoe-poon terláloe amat ledzat tjita rasánja*.
 —, malsch, *goerf*.
 —, keurig, *dárt*, Ar.

Het smaakt —, *itoe sedap rasánja*, *itoe énaq rasánja*, L., *goerf rasánja*.
 — eten, spijzen, b. w. *santap sedap*, *mákan sedap*, *mákan énaq*, L.
 — drinken, b. w. *minom sedap*, *minom énaq*, L.
 Het regt — hebben, *bersedap-sedápan*.
 — van reuk, *wandji*, *wángsi*, L., *haroem bawoenja*, *énaq bawoenja*, L.
 — ruiken, *berbáwoe haroem*, *bebáwoe énaq*, L., *énaq bawoenja*, L.
 Niet — ruiken, *tiáda haroem bawoenja*, *tráda énaq bawoenja*, (ook *bebáwoe*, d. i. stinken).
 —, keurig op spijs en drank, *soeka mákan minom sedap*, (*énaq*, L.)
LEKKER, m. saletjonker, *orang perlenté*.
LEKKERBEK, m. en vr. *orang jang rindoe akan sedápan*, *orang jang kapéngin mákan énaq*, L.
LEKKERBEKKEN, o. w. *santap sedap*, *mákan énaq*, L., *berdemap-demápan*.
LEKKERBEKKIG, b. n. *terláoel rindoe akan sedápan*, *sángat kapéngin mákan énaq*, L.
LEKKERHEID, vr. *rása sedap*, *rása énaq*.
 — van reuk, *báwoe haroem*, *báwoe wángsi*, L.
LEKKERLIJK, bijw. *sedap*, *inaq*, *énaq*, L.
LEKKERNIJ, vr. het lekker zijn, *kasedápan*, *rása énaq*, L., *nám*, Ar.
 —, iets lekkers, *sedápan*, *makánan jang énaq*, L., *santápan jang sedap*, *nimat*, Ar., *pengenan*.
 Confituren zijn —en, *makka manisán itoe sedápan namánja*.
LEKKERS, o. *koewé*, *dódo*.
LEKKERTAND, m. zie **LEKKERBEK**.
LEKKERTANDEN, o. w. smullen, *santap sedap*, *mákan énaq*, L., *berdemap-demápan*.
LEKKERTONG, m. zie **LEKKERBEK**.
LEKKERTONGEN, o. w. zie **LEKKERBEKKEN**.
LEKKING, vr. bij druppels, *bótjor*, *bótjoran*.
 —, bij zijpeling, *tirisan*, *ringgang*.
LEKSTEEN, m. om het water te zuiveren, *bátoe sáring*, L., *bátoe tapisan*.
 —, dropsteen, *bátoe ajer tiris-tirisan*.
LEKTON, vr. lekkuip, (om lekkend vocht op te vangen), *pásoe*.
LEKWATER, o. *ajer tirisan*, *ajer jang toeron derri tampat bótjor*.
LEKZAK, m. om te laten doorzijgen, *kájin sáring*, L., *tapisan*.
LEL, vr. van het oor, *tjoe ping*.
 —, huig, *énaq lidah*.
 — van eenen haan, *goedábír*, *gadébír*.
 —, uitwas, *toemboehan*.
LELIE, vr. *bákong*, *boenga bákong*, *kumbang bákong*, L., *bakkoeng*, Soend.
 Witte —, *bákong poetih*.
 Roode —, *bákong mérah*.
 De — verwelkt ras, *boenga bákong sigrah lájoe*.

- Zoo blank als eene —, *poetih laqsána boenga bákong*.
 —, waterlelie, *bákong ajer, taráti, siroedja*.
 LELIECHTIG, b. n. *sa-roepa boenga bákong*.
 LELIEBLAD, o. aan de bloem, *dáwon boenga bákong*.
 —, aan den stengel, *dáwon bátang boenga bákong*.
 LELIEBLANK, b. n. *poetih laqsána bákong, poetih seperti kumbang bákong, L.*
 LELIEBOL, m. *oembi bákong*.
 LELIEOLIE, vr. *mínjaq boenga bákong, mínjaq kumbang bákong*.
 LELIEWIT, b. n. zie LELIEBLANK.
 LELLEN, o. w. *beroelang-oelang káta, ómong-ómong sádja, L.*
 LEMMEN, o. w. *boedjoq dengan káta*.
 LEMMER, o. van eene kling, *máta pedang, tsahifat, Ar.*
 — van een mes, *máta pisaw, tsahifat pisaw*.
 LEMMET, o. pit van eene lamp of kaars, *soemboe*.
 Rookend —, *soemboe berásap*.
 LEMMING, vr. *pemboedjokan*.
 LEMTE, vr. zie LAMHEID.
 LENDE, vr. *pínggang, tsolb, Ar., tsalab, Ar., meerv.*
 —, de zijde, *lambong*.
 Pijn in de —n, *sákít pínggang*.
 Iemand de —nen breken, *memátahkan pínggang órang, (sa-órang)*.
 —, ruggegraat van een paard, *toelang balákang koeda*.
 LENDENBREUK, vr. *pátah pínggang*.
 LENDENBREUKIG, b. n. zie LENDENLAM.
 LENDENGORDEL, m. *ikat pínggang*.
 Gouden —, *panitah*.
 LENDENKUSSEN, o. *bantul pandjang, bantul pínggang*.
 LENDENLAM, b. n. *loempoh pínggang*.
 LENDENPIJN, vr. *sákít pínggang*.
 LENDENSLAGADER, vr. *nádi lambong, nádi pínggang*.
 LENDENSTUK, o. *dáying gagindjal-gindjal*.
 LENEN, o. w. zie LEUNEN.
 LENGEN, b. w. *békin pandjang, L., pandjangan, lundjoetkan*.
 —, o. w. *djádi pandjang, di pandjangan*.
 De dagen beginnen te —, *makka hári poon moelá-t djádi pandjang*.
 LENGEN, o. *kahjadian pandjang*.
 LENGING, vr. *verlenging, pemandjangan*.
 LENGTE, vr. *kapandjangan, boedjor*.
 De breedte en — van een graf, *lintangnja dan boedjorna liang qoebr, (qoebr)*.
 De — van een kleed, *pandjangnja kájin*.
 In de — kloven, *memblah*.
 De — van eenen mensch, *tingginja órang*.

- De — der dagen, *kapandjangan hári, lamánja hári*.
 Door — van tijd, *láma-láma, kalan-djoetan waqtoe*.
 —, lange duur, *kalamáan, láma*.
 Graad der —, —graad, *daradjat boedjor*.
 — van den voorstevan, *tingyinja haloevan práhoe*.
 Eene — van honderd vademen, *pandjanganja sarátoes depa*.
 LENGTEMAAT, vr. *oekoeran pandjangnja*.
 De — van eenen weg, *oekoeran pandjanganja djálan*.
 LENGTEMETING, vr. *pengoekoeran pandjangnja, pengokoeran boedjornja*.
 LENGTOUW, o. *táti pengikat*.
 LENGIG, b. n. *liat, lemas, L., lemah-lemboet*.
 — in de ledematen, *oemboet*.
 — maken, *liatkan, békin lemas*.
 —, zachtzinnig, *mánis lemboet*.
 LENGIGEN, b. w. *zacht maken, lemboetkan*.
 —, verzachten, verminderen, *koerangkan*.
 —, stillen, *diamkan*.
 —, helpen, ondersteunen, *toelong*.
 LENGIGER, m. *órang jang mengoerangkan, (mentiamkan, zie LENGIGEN)*.
 LENGIGHEID, vr. *pri jang liat, kalenassan, L., kalakoewan jang lemah-lemboet*.
 LENGINGIG, vr. *hulp, pertoeoengan*.
 —, verlichting, *pri mengórangkan, pri meringankan*.
 —, stilling, *pendiáman*.
 LENING, vr. zie LEUNING.
 LENS, b. n. *hampa, kósong, hábis*.
 De pomp is —, *pompa soedah kósong*.
 L., *hamboesan ajer soedah hampa*.
 De flesch is —, *bótol soedah kósong*.
 L., ook: *bótol soedah hábis, (d. i.: di minom hábis)*.
 LENS, vr. zie LUNS.
 LENS, vr. *harpoen, serampang, piárit*.
 LENTE, vr. (alleen uit het Arabisch), *rabi, rabiá, verb., áwwal bahár*. (Door *moesim dingin* drukt men den lentetijd uit, doch onjuist, daar het koele of regenseizoen daardoor aangeduid wordt; het einde van dit seizoen is eigenlijk de Indische lente).
 Wat tot de — behoort, *bahárit*.
 LENTENACHTEVENING, vr. *mása bahári, waqtoe bahárit*.
 LENTETIJD, m. *waqtoe bahárit*.
 LENZEN, b. w. *békin kósong, hampákan*.
 LENZEN, o. w. *scheepsw. berlájar dengan lájar toepang sádja, berlájar toepang*.
 LEPEL, m. *sondoq, soedog, sêndog, L., tájisi*.
 — van eene kokosdop, *waterschepper, gájong*.
 Spijs—, *sêndog, soepoe*.
 Een houten —, *tjédoq, iros, hiroes, Jav.*

- tje van een stuk kokosdop, *sidoe*.
 Een Chineesch ijzeren —tje in den vorin van een aschschopje, *séroq*.
 Metalen —, *sibor*.
 Platte —, spadol, *sintoeng*.
 Porseleinen of verglaasde —, *tisi*, Chin.
 —s van eenen haas, *telinga kawéloe*, *koeping kawéloe*, L., (*hás*, verb.).
 LEPELKOST, b. w. *makánan jang éntjér*, L., *santápan jang tjájer*.
 LEPELSTEELE, m. *gágang séndog*, L., *hoeloe sondog*.
 LEPELSTUK, o. klein kanon, *rantáka*.
 LEPELVOL, m. *sa-penoehnja séndog*, zie LEPEL.
 LEPELVORMIG, b. n. *sa-roepa séndog*.
 LEPALAM, o. *ánaq domba jang di piára*.
 LEPPEN, b. w. eenen bal voortschoppen, *tendang katei*.
 —, eenen teenen bal, *majin sipaq rága*.
 —, met kleine teugen drinken, *ítrop*.
 LEPPER, m. *pengirop*.
 LEPPEREN, b. w. zie LEPPEN.
 LEPPERING, vr. *lepping*, *pengirópan*.
 LEPROOS, b. n. zie MELAATSCH en LAZARUS.
 LEPROOSDIJ, vr. zie LAZARUSHUIS.
 LEPROOSHEID, vr. *sákit koesta*, *sákit kudal*.
 LEPROOSHUIS, o. zie LAZARUSHUIS.
 LES, vr. *adjáran*, *peladjáran*.
 Zijne — van buiten kennen, *soedah táhoe adjárannja*, *makka soedah hafithl adjárannja*.
 —, onderwijs, *pengadjáran*.
 —, onderwijs in de godsdienst, *pengadján*.
 — nemen, *beládjár*.
 — nemen in de godgeleerdheid (Mahomedaansche), *beládjár mengádjí*.
 — nemen in het dansen, *beládjár menári*, *beládjár bála*, L.
 —, bestraffing, *adjáran*, *pengadjáran*, *penghardikan*.
 De — lezen, bestraffen, *kassí adjár*, *menghardiq*.
 LESBOEK, o. *boekoe peladjáran*, L., *soerat peladjáran*.
 LESCHBAAR, b. n. *jang dápat di pádamkan*, *kapadáwan*.
 LESCHBAK, m. *koelbak*, *sapóhan*, zie KOELBAK.
 LESCHDEANK, m. *minoeman obat sedjoq*.
 LESCHGEREEDSCHAP, o. *prábot boewat bekín máti* (boenoh) *apí*, L., *pegáwei akan me-mádamkan apí*, *serba pepadáman hangoesan*.
 LESCHTROG, m. zie LESCHBAK.
 LESCHWATER, o. *ajer sapóhan*.
 LESGEVEN, o. *pengadjáran*.
 Het — van één uur wordt met drie gulden betaald, *makka pengadjáran sátoe djám itoe di bájar tiga roepiah*.
 LESGEVER, m. *pengadjár*, *goeroe jang dátang di roemah peladjárnja*.
- LESSCHEN, b. w. *poewas*, *poewaskan*.
 Den dorst —, *poewas dhága*, *minom sampé hilang awis*, L.
 —, blusschen, *pádamkan*.
 Ik kan mijnen dorst niet —, *makka táda koe-dápat poewaskan dhagáko*.
 Den minnebrand —, *poewaskan sjahwat*.
 LESSCHING, vr. *pemoewásan*.
 —, blussching, *pepadáman*.
 LESSENAAR, m. *tampat toelis*, *bantjik*, Jav., *mimbar*, Ar.
 LEST, bijw. zie LAATST.
 LETSEL, o. *bárang kasangkoetan*.
 —, verwonding, *oedzr*, Ar., *oedoer*, verb.
 —, nadeel, schade, *roegí*.
 —, ongemak, *kasoésahan*.
 —, gevaar, *mára*, *mára-bahája*.
 LETTEN, b. w. weêrhouden, *tegha*, *teghakan*, *menaháni*.
 Wat let hem? *apa jang menaháni dia?*
 — (op handel en wandel), *titik*.
 —, acht geven, *ingat*, *djága bájik-bájik*.
 LETTER, vr. *aksára*, Sanskr., *hoerof*, Ar., *letter*, Ned.
 Druk—, *hoerof tjítaq*, L., *letter tjítaq*, L., *hoerof peneráan*.
 Kleine —, *hoerof ketjil*.
 —s gieten, *toewang hoerof timah*.
 —s graveren, *mengoekir hoerof*.
 Deze letters, die te oud zijn, moeten door nieuwe vervangen worden, *makka hoerof ini jang terláloe toewah itoe handug di ganti hoerof jang bahároe*, (*di ganti bároe*, L.).
 De frasije —en, *ilmoe soerat*, *ilmoe kitáb*.
 Kapitale —, *thámoer*, Ar.
 —en, meerv. —werk, *hoerof jang di soelam*, *hoerof jang di soedji*, *hoerof soedjian*, *letter jang di soedji*, L.
 LETTERBAKJE, o. *tampat hoerof*, *tampat letter*, L.
 LETTERBEGERIG, b. n. *soeka beládjár*, *menoentoet ilmoe*.
 LETTERBLOKKEN, o. w. *beládjár dengan rádjín*.
 LETTERBLOKKER, m. *orang jang beládjár dengan rádjín*.
 LETTERBORD, o. *lof hoerof*, *pápan aksára*, *pápan jang di toelisin letter*, L.
 LETTERDIEF, m. *penjoerat jang mentjoeri derri dálam kitáb (soerat) orang lájin*, *pentjoeri karángan soerat orang lájin*, *pentjoeri nats*.
 LETTERDIEVERIJ, vr. *pentjoerian karángan soerat orang lájin*, *pentjoerian nats*.
 LETTERDOEK, m. *kájin bakal menjoeđji*, (*menjoelam*).
 LETTEREN, b. w. *menjoelam dengan hoerof*, *menjoedji dengan hoerof*, (*letter*, L.).
 LETTEREN, vr. meerv. brief, *soerat*.

- Nadat ik uwe — ontvagen had, *sa-telah hamba soedah menjamboet soerat toewan hamba, H., srinta goewa soedah tarima loe poenja soerat, L.*
- De fraaije —, *ilmoe kitáb, ilmoe soerat, pengatahoewan kitáb, (soerat); —, (Litterae humaniores), ádabo'l-gadlk, Ar.*
- Een man van —, *orang áálim, álim, Ar.*
- De — van het alphabet, *hoerof el hidjá, Ar.*
- LETTERFOOT, *vr. drukfout, sálak menerá, sálak tjitaq, L.*
- LETTERGIETEN, *o. penoewáangan hoerof tjitaq, L.*
- LETTERGIETER, *m. pandei menoewang hoerof timah, toekang toewang hoerof tjitaq, L.*
- LETTERGIETERLIJ, *vr. tempat toewang hoerof tjitaq, L.*
- LETTERGREEP, *vr. perhoeboengan káta sapátah.*
- LETTERKAS, *vr. taróhan hoerof tjitaq, kas lètter, Ned.*
- LETTERKEER, *m. pengoebáhan hoerof, tahrif, Ar.*
- LETTERKENNIS, *vr. zie LETTERKUNDE.*
- LETTERKLOEK, *b. n. máhir paadda ilmoe soerat.*
- LETTERKRANS, *m. boenga rampei, (welriekende bloemen en tevens de titel van een werk, dat eene bloemlezing bevat).*
- LETTERKUNDE, *vr. ilmoe soerat, Ar., ilmoe kitáb, Ar.*
—, *(litterae humaniores), ádabo'l-gádlk, Ar.*
Zich op de — *toeleggen, menoentoet ilmoe soerat.*
- De arabische —, *ilmoe soerat arab.*
- LETTERKUNDIG, *b. n. áálim.*
—, *in de godgeleerdheid, tammát meng-ádjí.*
—, *in de wijsbegeerte ervaren, pandei berhákim.*
- LETTERKUNDIGE, *m. orang áálim, orang jang mengatahoewi ilmoe soerat, álim, orang jang máhir paadda ilmoe soerat.*
- LETTERKUNSTENAAR, *m. zie LETTERKUNDIGE.*
- LETTERKUNSTIG, *b. n. zie LETTERKUNDIG.*
- LETTERKUNSTIGLIJK, *bijw. dengan ilmoe soerat.*
—, *taalkunstiglijk, dengan ilmoe tsarf. ilmoe tsarfí, (verkeerlijk: ilmoe tsarfoe.*
- LETTERLIJK, *b. n. loháwí, Ar., arti loghat, arti perkataán.*
Eenen arabischen brief — *vertalen, sálin soerat Arab dengan arti loghatnja, (perkataanja).*
- LETTERLIJST, *vr. (van het oude arabische alphabet), soerat ábdjad.*
—, *(van het nicuwe arabische alphabet), soerat hoerof il hidjá, Ar., soerat atthadjjí, Ar.*
- LETTERMEESTER, *m. goeroe alif ba ta tza,*
- LETTERMINNAAR, *m. orang jang soeka ilmoe soerat.*
- LETTERNIEUWS, *o. chabar bahároe derri paadda ilmoe soerat.*
- LETTEROFENAAAR, *m. orang jang menoentoet ilmoe soerat.*
- LETTEROEFENING, *vr. penoentoetan ilmoe soerat, peladjárán ilmoe soerat.*
- LETTERPLAAT, *vr. pápan hoerof, práda hoerof.*
Vasie —, *práda hoerof jang tetap, pápan hoerof jang tíada bergerak.*
- LETTERRAADSEL, *o. penarka hoerof.*
- LETTERSCHRIFT, *o. soerat hoerof.*
- LETTERSNIJDER, *m. pandei mengoekir hoerof, toekang pótong hoerof tjitaq, L.*
- LETTERSPELS, *vr. timah hoerof tjitaq.*
- LETTERSTEEN, *m. bátoe sjaboe jang beroerat sabagei hoerof.*
- LETTERSTEKER, *m. zie LETTERSNIJDER.*
- LETTERTEEKEN, *o. bátis, zie KLANKTEKEN.*
—, *letter, hoerof, lètter, Ned., aksára, Jav. en Sansk.*
- LETTERTJE, *o. hoerof ketjil.*
—, *briefje, soerat ketjil, sapoetjoq soerat sa-dzarrah.*
- LETTERTULTJE, *o. boenga rampei, zie LETTERKRANS, piléhan karáangan soerat-soerat.*
- LETTERVOHM, *m. om letters te gieten, atjawan hoerof, zie ook LETTERPLAAT.*
- LETTERWIJS, *b. n. jang máhir paadda ilmoe soerat.*
- LETTERWIJZE, *m. jang máhir paadda ilmoe soerat, álim.*
- LETTERWIJSHEID, *vr. mârifat soerat, mârifat kitáb, pengatahoewan kitáb.*
- LETTERZETTEN, *o. pásang (mengárang), hoerof tjitaq, L.*
- LETTERZETTER, *m. pandei memásang hoerof menerá, orang jang pásang hoerof (lètter) tjitaq, lettersètter, Ned.*
- LETTERZETTERLIJ, *vr. tempat pásang hoerof tjitaq.*
- LETTERZIFTEN, *o. zie LETTERZIFTERIJ.*
- LETTERZIFTER, *m. haarklover, orang jang memblah ramboet, memblah ramboet.*
- LETTERZIFTERIJ, *vr. membláhan ramboet.*
- LEUGEN, *vr. logen, djoesta, L., doesta, bóhong.*
—s *spreken, berdjoesta, L., berdoesta, berbóhong, berkáta-káta doesta.*
- LEUGENAAR, *m. orang berdoesta, orang berdjoesta, L., orang berkáta-káta doesta, orang berbóhong, pendoesta, pembóhong.*
Iemand tot — *maken, baperdoestákan orang.*
Voor — *uitgemaakt worden, di perdoestákan.*
- LEUGENAARSTER, *vr. parampoewan jang bóhong, (berdjoesta, L., berdoesta).*
- LEUGENACHTIG, *b. n. doesta, djoesta, L., bóhong.*

—, overdreven, *perbóla*.

Een — boek, *kitáb doesta*.

LEUGENACHTIGHEID, vr. *pendoestân, pembokôngan*.

LEUGENLEGENDE, vr. *tjeritera doesta, tjeritukósong, L., (djoesta, L.)*.

LEUGENMEDER, m. *toekang tjerita kósong, L.*

LEUGENSTRAFFEN, b. w. *baperdoestâkan*.

LEUGENTAAL, vr. *kâta doesta, perkataân orang bóhong, kâta perbóla*.

LEUGENTIJDING, vr. *chabar doesta, kâbar djoesta, L.*

LEUGENVERDICHTSEL, o. *riwâjat perbóla*.

LEUGENVERTELLING, vr. *tjeriterá doesta, tjeritá kósong, L.*

LEUGENZAK, m. *pembóhong besaar, pendoesta besaar*.

LEUK, b. n. zie LAAUW.

Zich — houden, fig. *tiâda fadloelt, trâda perdoelt, L., tiâda tjampor dâlam sasoeuátoe perkâra*.

Zich —, (onkundig) houden, *poera-poerâkan diri bódoh*.

LEUNEN, o. w. *sandar, sênder, L., besênder, L., gindang, besandal, L., telaq, bertelaq*.

Eene plaats om tegen te —, *tampat bersandar*.

Op den elleboog —, *linduh*.

Uitrusten van vermoedheid terwijl men leunt, *berhéntikan lelih serâja bersandar*.

Nemen om op te —, *bersandarkan*.

Een kussen nemen om op te —, *bersandarkan bantal*.

Een kussen om er op te —, *bantal penjandâran*.

Doen —, *menjandarkan*.

Op iemands hijstand —, *bersandar paadda perteloengan orang*.

LEUNING, vr. het leunen, *penjandâran, penjénderran, L.*

—, steunpunt, *persandâran, pesêndêran, L.*

LEUNINGSTOEL, m. *korst penjandâran, karosst penjénderran, L., (pesêndêran, L.)*.

LEUR, vr. fig. lokaas, *ompan*.

—, bedrog, *tipoe*.

Te — stellen, misleiden, *perdjâkan, pedajâ-in, L.*

Te — stellen, bedriegen, *menipoe*.

Te — stellen door valsche gebaren te maken, *kâtjah, (gâtjah is niet juist)*.

Te — stellen, iemands hoop verijdelen, *memoetoeskan âsa (pengharâpan) orang*.

Alles te — laten gaan, *alpâkan bârang samoewa*.

Te — stelling, *kapiran, Jav.*

Te — komen, te onpas komen, *dâtong paadda salâh waqtoe*.

Te — gaan, verloren gaan, bedorven worden, *hilang, djâdi roesag, djâdi binâsa*.

LEUR, vr. lomp, vod, *kâjin boesog, lonté*.

—, beuzeling, *perkâra ketjil, bârang sia-sia*.

LEURACHTIG, b. n. *sia-si*.

—, bijw. *tjoemah-tjoemah*.

LEURERIJ, vr. *bóhong-bóhongan*.

LEURKRAMER, m. *toekang klonton, orang djoewal-djoewal*.

LEUS, vr. wachtwoord, parool, *samboejan, (parol, verb.)*

De — geven, *mengatâkan samboegan*.

De — veranderen, *mengoebahkan samboejan*.

De — kennen, *mengenal samboejan, kenal parol, L.*

—, teken, herkenningsteeken, *tanda pengenal, âlâmat, isjârat*.

Oorlog is de —, *segalla orang bitjâra prang sâdja, L., makka sakalian orang poon berkâta-kâta pârang sâdja*.

Goud is de —, *makka oewang itoe di tjahârt sakalian orang*.

Iets voor de — doen, *poera-poera berboewat, poera-poera kardja*.

LEUTERAAR, m. *talmer, orang berlambat-lambâtan, orang mâlas*.

LEUTERBOL, m. *orang gila*.

LEUTEREN, o. w. waggelen, *bergójang-gójang, longgar*.

—, slecht vastgemaakt zijn, *sulâh di pâsang, salâh di ikat*.

Een leuterend zeil, *lâjar jang tiâda mâkan angin, lâjar jang landong*.

De zeilen —, *makka segalla lâjar landong, segalla lâjar tiâda mâkan angin*.

In den bol —, *âda gila*.

—, fig. talmen, *berlambat-lambat, perlâhan-lâhan, plan-plan, L.*

—, waauwelen, *beroelung-oelang kâta, ganggoe, L.*

—, leggen te malen, *onoplettend, melêng-melêng, L.*

Leg niet te —, *djângan loe ganggoe, L.*

Het werk leutert, *makka pekdardjâin itoe belom djâdi, (berlambat-lambat)*.

LEUTERIG, b. n. *limboeng, L., bergójang-gójang*.

LEUTERING, vr. het loszitten, *longgar*.

LEUTERVAAR, m. *bâpa kóllot jang ómóng-ómong sâdja, L.*

LEUTERWERK, o. *bârang jang longgar*.

—, waaraan iets hapert, *bârang jang ada kasangkoetannya, bârang jang tesangkoet, L.*

LEVANT, vr. *djadjâhan negri roem*.

LEVANTIJN, m. geweldige wind, *angin ri-boet*.

LEVANTSCH, b. n. *derri paadda djadjâhan negri roem*.

—e waren, *bârang dagângan derri paadda djadjâhan negri roem*.

LEVEN, o. w. tegenst. van dood zijn, *hidop, bernjâwa, hoerip, Jav.*

In vrede —, *hidop dengan sentawsa*.
De visch leeft in het water, makka ikan itoe hidop di dâlam ajer.

Zoo lang als ik leef, sa-*demoer hidop hamba*, sa-*demoer-koe hidop*.

Al wat leeft, *bârang jang bernjawa*.

Want de deugd doet hunnen naam —, in de wereld, *kârana kabeđjikan hidop di dâlam doenja nananja*.

De mensch weet niet hoe lang hij leeft, makka *orang tiâda tâhoe akan adjalnja*, makka *orang tiâda tâhoe brâpa lâma ia hidop*.

God doe u lang —, Allah *kasst oemoer pandjang sama loe*, L., *apâlah kiranja bârang di landjoetkan Allah oesia oemoer zamanja toewan hamba*, Hoft.

Lang —, *hidop lâma*.

Indien ik leef zal ik hem bevechten, *djikaloé âda hajât hamba makka handaq hamba melâwan dia*, nanti *kâloé sâja hidop sâja mâw melâwan dia*, L.

Nog —, *lâgi hidop, mâst hidop*, L.

Arme menschen laten —, *memaliharâkan orang pâpa, piâra orang miskin, kassi hidop orang miskin*, L.

Van rijst alleen —, *mâkan nasi sâdja*.

Ik leef alleen van een weinig rijst, makka *hamba hidop derri sa-soewap nasi sâdja*.

Hij heeft niet om van te —, makka *ia tiâda pentjahariannya, rezeginja tiâda*.

Het is hier duur —, *mâhal di sini*.

Gemakkelijk —, *hidop dengan senang*

Als een groot heer —, *hidop seperti orang besaar*.

Armoediglijk —, *hidop seperti orang miskin*.

—, wonen, *doedoq, berdoedoq*.

Opregtelijk en vroom —, *hidop dengan âadil dan betoel*.

Lang in de wereld willen —, *menghandâkt hidop lâma dâlam doenja*, M. R. 42.

Naar zijnen lust —, *toeroet hawâ naf-soenja*.

Zediglijk —, *hidop atas prt jang sa-noenoh*.

Goed —, *hidop bâjiq-bâjiq*.

Iemands naam doen —, *menghidopkan nama orang*.

In twist —, *hidop dengan bertangkar, hidop dengan tjerewêt*, L.

Hij weet te —, makka *ia tâhoe hidop dengan sa-pâtoenja*.

Alleen voor de wetenschap —, *menoentoet ilmoe sâdja, mentjahâri pengatahoewan sâdja*.

Onder de wetten van eenen vorst —, *hidop di bâwah perintah râchja*.

Gevecht op — een dood, *prang kamâtian, prang hingga mâtt, prang sampé mâti*.

God leeft van eeuwigheid tot eeuwigheid,

bahoewa Allah djoewa jang qadim, bahoewa Allah djoewa hidop derri paadda âzal sahingga âbad, (min abadinila 'l-abadan, Ar.), makka Allah hidop derri paadda kakal sahingga kakal.

LEVEN, o. geđruisch, roesoe, L., *gampar, bahâna, riboet*, L.

Woest —, geđruisch, oproerige beweging, *ingar-bângar, hâroe-biroe, hîroe-biroe, hâroe hâra, hîroe-hâra, retoq*, L.

Het volk maakte een — in de stad als of de jongste dag nabij was, makka *gamparlah orang di dâlam negri seperti akan qîamat lakoenja*.

Die vrouw maakt een geweldig —, makka *parampoevan itoe roesoe sakâli*, L.

Hij is vol —, makka *puntas sakâli kalakoewannya*.

—, het leven, *kahidopan*.

Zij voelt —, (van eene zwangere vrouw), makka *parampoevan itoe merâsa bergeraq ânaq di dâlam proentja*.

Nu er nog maar een snik van uw — overblijft, *sakârang jang sa-nafas tînggal derri paadda kahidopannoe*.

Het — beminnen, *soeka hidop*.

Het — baten, *mâw mâti sâdja*.

Het uiteinde van hun — is de dood, *kasoeđahan kahidopannya mawt djoewa*, M. R. 42.

Het — willen verlengen, *menghandâkti berlandjoet oemoer*.

Dusdanig is het uiteinde van het — en van den aard van den dood dergenen, welke zich aan de wereld verslaven en den dood vergeten, *inilah kasoeđahan kahidopan dan prt kamatian orang jang masjhoel dengan doenja dan alpa derri paadda mawt itoe*, M. R. 44.

De kar zijns — s houdt niet stil, *kandarâän demoeraja itoe tiâda berhênti*, M. R. 37.

Van het — berooven, *boenoh*.

Iets ten koste van zijn — ondernemen, *bertjâkap (sanggop, L.) dengan membelandjâkan djiwa, sanggop dengan betâroh djiwa*, L.

Zonder —, *tiâda bernjawa*.

Ons — hangt er aan, makka *perkâra itoe sângat berbahâja paadda kâmi, makka kahidopan kâmi bergantong derri paadda itoe*.

Er is geen teeken van — aan hem, makka *tanda hajât soewâtoe poon tiâda padanja*.

Om het — bidden, *mînta djiwa*.

Op verbeurte van het —, *atas hoekoem mâti di boenoh, atas hoekoem kamatian*.

Het is God alleen, die aan al het geschapene het — geeft, *bahoewa Allah djoewa jang membri hajât paadda segalla machlog, (chalâjiq)*.

De beeldhouwer geeft — aan het marmer, makka *pandei memâhat itoe menghidopkan bâtoe poewâlam*.

—, het gansche —, *sa-demoer hidop*.
 Gedurende mijn gansche —, *sa-demoer-koehidop*.
 De geheele tijd zijns —s, *oesta demoer zamánja*, Briefst.
 In of bij zijn —, *sa-lági hidopnja*.
 Een lang —, *demoer pandjang*.
 Een kort —, *demoer pendéq*.
 —, wijze van leven, *tjára hidop*, *prí hidop*.
 Een afgezonderd — leiden, *bertápa*.
 Een zwervend — leiden, *mengombára*.
 Een werkzaam — leiden, *hidop dengan mengoesahkan diri*.
 Het huiselijke —, *kahidópan órang beristri*, *kahidópan láki bini*.
 Een slecht — leiden, *berlákoe djálan djáhat*.
 —, levensgeschiedenis, *sikájat el hájât*, *Ar.*, *tjeritera kahidópan órang*.
 De —s van beroemde mannen, *sikájat el hájât órang jang masjhoer*, *tjeritera kahidópan órang jang ternána*.
 Het toekomstige —, *áchrát*, *negri jang baqá*, (eig. de onvergankelijke wereld).
 Het paardrijden is zijn —, *toenggang koeda itoelah kasoekáánja*.
 In eene wond tot op het — snijden, *pótong loeka hínnga (sampé) dáging jang hidop*.
 De hoefsmid heeft mijn paard in het — geraakt, *makka toekang bessí koeda soedah pótong koekoe koedákoe sampé (hínnga) dáging jang hidop*, (*sampé loeka*).
 Naar het — geteekend, *di toelis gambar satára hidop*.
 Srie Rama zeide: moge Sitá Déwi door de verlenee groote goden, waar zij zich ook bevindt, in het — gespaard en beschermd worden, *makka káta Sri Rama bájjah di hidopkan dan di paliharákan oleh déwáta moelia ráju djoega paadda bárang tampatnja Sitá Déwi*.
 —, bloei, welvaart, *rámé*.
 LEVEND, b. n. *hidop*, *dengan hidop*, *bernjáva*.
 Zij kregen hem — gevangen, *makka di tangkapnja dápat dengan hidopnja*.
 Meer dood dan —, *soedah satengah máti*, *lebeh derri paadda satengah máti*.
 Alle — e zielen, al wat leeft, *bárang jang bernjáva*.
 — water, *ajer hidop*, *máta ajer*.
 — e kalk, *kápor jang belom di rendam*, *kápor jang hidop*.
 Eene — e taal, *bahása jang lági hidop*, *bahása órang sakárang ini*.
 Hij heeft zes — e kinderen, *makka ánaqnja jang hidop itoe anam órang*.
 Hij is het — e beeld van zijnen broeder, *makka iálah betoel saroeapa dengan soedaránja*.
 — maken, *menghidopkan*.
 De letter doodt maar de geest maakt

—, *makka hoerof itoe mematkan hánja roh itoe menghidopkan*.
 LEVENDBAREND, b. n. *beránaq*.
 — e en eijerleggende slangen, *oelar jang beránaq dan oelar jang bertelór*.
 LEVENDE, teg. deelw. *lági hidop*, *mási hidop*, *L*.
 LEVENDE, m. *órang jang hidop*.
 De — n en de dooden, *segalla órang jang hidop dan jang máti*.
 LEVENDIG, b. n. vlug, *pantas*, *tjepat*, *rámé*.
 Hij heeft eene zeer — e houding, *pantas sakáli sikapnja*.
 Die vrouw is — (vlug) in haar werk, *makka parampoewan itoe tjepat-tjepat kardjánja*.
 Die markt is zeer —, *makka pásar itoe terláoe rámé*.
 Een — e handel, *perntagáan jang rámé*.
 LEVENDIGHEID, vr. *prí jang pantas*, *prí jang tjepat*, *kalakoewan jang rámé*, *prí sál jang rámé*, *kapantásan*, *kahangátan*, *karaméan*, *tjahája*.
 — van geest, *pantas boedí*.
 De — der hartstogten, *kahangátan nafsoe*.
 De — der kleuren, *tjahája warna-warna*.
 De — van het marktvolk, *karaméan órang pásar*.
 LEVENDMAKEND, b. n. *jang menghidopkan*.
 LEVENDMAKER, m. *penghidop*.
 LEVENDMAKING, vr. *penghidópan*, *isjá*, *Ar.*
 LEVENLOOS, b. n. *tiáda bernjáwu*, *tiáda hidop*, *máti*.
 LEVENLOOSHEID, vr. *kalakoewan jang tiáda bernjáva*, *kakoerangan hidop*, *prí jang tiáda hidop*.
 LEVENSADER, vr. fig. zie *LEVENSBRON*.
 LEVENSALSEM, m. *balasán il hájât*, *Ar.*, *mínjaq kahidópan*.
 LEVENSBEGINSSEL, o. *póhon kahidópan*, *oetsol kahidópan*.
 LEVENSBEHOUD, o. *pemaliharáan kahidópan*.
 LEVENSBEHOUDIGHEIDEN, vr. meerv. *rezeqi*, *bárang jang di berkádjat paadda kahidópan*, *hádjat*, *Ar.*
 LEVENSBERIGT, o. *tjeritera kahidópan*, *hikájat*.
 — van den koning Alexander, *hikájat rádja Iskandar*.
 LEVENSBSCHRIJVER, m. *penjoerat kahidópan*, *tsáhíb el hikájat*.
 LEVENSBSCHRIJVING, vr. *soerat prí mengatákan kahidópan*.
 LEVENSBOOM, m. *póhon kahidópan*.
 LEVENSBRON, vr. fig. bron van genade, *póhon rafmat*.
 LEVENSBRON, m. fig. *demoer*.
 LEVENSBRON, m. *pandjangnja demoer*, *thoe wal*, *Ar.*
 LEVENSBEESTEN, m. meerv. *roh kahidópan*, *roh seiatí*, *Ar.*
 LEVENSGEVAAR, o. *bahája kamáti-matian*.

LEVENSROOT, b. n. *sa-besaar-nja orang hidop*.

LEVENSROOTTE, vr. *besaarnya orang hidop*.

LEVENSKRACHT, vr. *sása, qoewat kahidópan, qoewat ul hájat, Ar.*

LEVENSLANG, b. n. *saláma hidop, sadoemoer hidop, sahingga máti*.

Hij is — verbannen, *saláma hidopnja makka iapoon di boewang derri paadda negrinja*.

LEVENS LICHT, o. fig. *leven, kahidópan, hájat, Ar.*

Iemands — uitblazen, *boenoh orang*.

LEVENSLOOP, m. *pertemoewan orang di dálam doenjá, natsib, Ar., (eig. het lot), hál ákoeuál kahidópan orang*.

LEVENS LUCHT, vr. *angin kahidópan, hawá kahidópan, rok el hájat, Ar.*

—, zuurstof, *angin jang mengandong asan*.

LEVENS MIDDELEN, o. meerv. *bárang hidop-hidópan, tamboel, rezeqi, Ar., bárang makánan, béjája, láwoeq, datomo, Tern., sangoe, Jav.*

—, rantsoen voor eenen dag, *dageelijksch brood, béjája, béája makánan, rezeqi, Ar.*

—, noodwendigheden, *hádjat, Ar.*

Vaste maat van —, *rantsoen, moesára*.

Van — voorzien, *membákalkan, menjampéikan rezeqi, membéjajákan*.

Geene de minste — hebben, *bárang sa-soewáp nási poon tíada*.

—, voorraad, *perbakálan*.

Zich van — in het regensizoen voorzien, *membákalkan dirinja paadda moesim hoedjan*.

LEVENS ONDERHOUD, o. *nafaqat, Ar., béjája, doer-bája*.

Want de schatten dienen voor het — van het kind, *kárana harta itoelah akan bejújánja boedaq itoe, Isk. 65*.

—, bestaan, *verdiensten, pentjarian, pekkah, L.*

LEVENS STRAF, vr. *hoekoem máti di boenoh, sjiksa besaar, hoekoem besaar*.

LEVENS TIJD, m. *mása kahidópan, demoer*.

LEVENS WARMTE, vr. *soeh*.

LEVENS WEKKER, m. *jang menghidópan*.

LEVENS WIJS, vr. *tjára hidop*.

—, levensaard, *prt kahidópan*.

—, gedrag, *lákoe djálan*.

LEVER, vr. *hampadas, lúmpa, lúmpah*.

Ontsteking der —, *sákit bára paadda lúmpa*.

Pijn in de —, *sákit lúmpa*.

Uitzetting der —, *bangkagnja lúmpa*.

LEVERAAR, m. *jang membákalkan*, zie LEVERANCIER.

LEVERACHTIG, b. n. *sabágei lúmpa*.

LEVERADER, vr. *oerat lúmpa*.

LEVERANCIE, vr. *pembakálan, pembéjajan, hál membákalkan*.

De — aannemen, *djandji (sanggoep) membákalkan, sanggoep membáwa bakal-bakálan, (perbakálan)*.

LEVERANCIER, m. *langgánan, orang jang membákalkan, orang jang menjampéikan perbakálan, pembéjája*.

Eenen — hebben, *blenggánan, L., berlanggánan*.

LEVERBAAR, b. n. *lákoe dápat di djoewal, bóleh di tarima, bájiq*.

Deze rijst is niet —, *ini bras tráda lákoe, L., makka bras ini tíada dápat di djoewal, (tíada bóleh di tarima, tíada bájiq)*.

LEVERBEULING, m. *oeroetan dáging lúmpa*.

LEVERBREUK, vr. *pitjah lúmpa*.

LEVEREN, b. w. *báwa, sampeikan, kassit másoq, L., báwa másoq*.

Levensmiddelen aan het leger —, *membákalkan bala-tantará, báwa másoq bakal-bakálan sama orang tsoldádoe, menjampéikan perbakálan paadda bála-tantará*.

—, over—, *sarah, sarahkan*.

Zij leverden hem levend over, *makka di sarahkannya dengan hidopnja*.

Slag —, *berparang, berprang*.

Storm —, *bestormen, menjaráng-i*.

LEVERING, vr. *pembawáan*, zie LEVERANCIE.

LEVERKLEUR, vr. *warna lúmpa*.

LEVERKRUID, o. *ajapána, Soend., roempoet prasman, doekoet prasman, Soend.*

LEVERONTSTEKING, vr. *sákit bára paadda lúmpa*.

LEVERPUISTEN, vr. meerv. (eig. sproeten), *djerawat, L., táht lélat*.

LEVERTRAAN, vr. *minjaq, lúmpa, minjaq hampadas*.

LEVERWORST, vr. zie LEVERBEULING.

LEVERZIEKTE, vr. *penjákit lúmpa, sákit hampadas*.

LEVERZUCHTIG, b. n. *berpenjákit lúmpa, (sákit lúmpa wordt ook gebruikt, doch is meer tijdelijke leverpijn)*.

LEZEN, b. w. *inzamelen, koempol, hímpon, poengoet*.

De nagelatene aren —, *poengoet ka-poengoetan*.

Brandhout in het bosch —, *koempol (poengoet) kájoe ápt di hoetan, (di rimba)*.

— (belezen), dat iemand in slaap valt, *bátja sasarip*.

Vruchten en bloemen —, *inoogsten, memoengoet boewah-boewáhan dan boengga boengáun*.

—, zuiveren, *bekín brisih, L., soetjikan*.

Kruiden —, *mentjáhart segalla toemboeh-toemboehan*.

Honig uit bloemen —, *serei, menjerei*.

— in een boek, in een geschrift, *bátja, membátja, memátja, lés, verb.*

— en her—, *bátja-memátja*.

Doen alsof men leest, *tjáké-tjáké mem-bátja, poera-poera membátja*.

Tooverwoorden —, opzeggen, *bátja mantrá*.

In godsdienstige boeken —, *mengádjí*.

Planeet —, *melihat nordjom*.

— leeren, *beláár membátja*.

— leeren, (in het — onderwijzen), *mengádjár membátja*.

Den koran — (vergelijken), in tegenwoordigheid van den confrontist, *dars*, Ar.

Den koran —, *mengádjí qor'án*.

Het gebed — (in de moskee), *membátja qoenot*.

Formulieren op het graf —, *talqin*, Ar.

De een na den ander —, *membátja bertoeroet toeroetan*.

Vlug —, *membátja dras*, *lanjar membátja*, L.

Met luider stem —, *membátja dengan menjáringkan soewára*, *membátja njáring*.

Iemand de les —, doorhalen, *meng-kardiq órang*.

In eene verkorte maat tegen den regel —, *moegajadkan*.

LEZEN, o. *pembátjään*.

LEZENSWAARDIG, b. n. *jang hároes di bátja*, *jang pátoet (bájiq) di bátja*.

LEZER, m. van een boek, *órang membátja*, *pembátja*.

Een boek, dat vele —s vindt, *kitáb jang di bátja bánjaq órang*.

— in den koran, *pengádjí*, *qárf*, Ar.

— na—, inzamelaar, *órang jang poen-goet*, *jang mentjahárt*.

LEZERES, vr. *parampoewan jang membátja*.

LEZING, vr. het lezen van een geschrift of boek, *pembátjään*, *dars*, Ar.

— in den koran, *peng-adjian*.

—, inzaming, *pemoengoetan*.

Na de — van den brief, *sa-hábis membátja soerat itoe*.

—, leeswijze, uitlegging van den zin eens books, *tábír*.

Verscheidene —en van den koran, *be-brápa tábir qor'án*.

LIAS, vr. *soerat-soerat jang di djeroedjor*, *soerat-soerat jang di anggít*.

LICHT, b. n. *trang*, *terang*, *tarang*, *noer*, Ar., *tjowátja*, *siang*, *moedah*.

Een — huis, *roemah trang*.

Op — en dag, *paadda tengah hárt*.

Op — klaren dag, *tatkála rambang mata-hárt*.

Een —e (heldere) nacht, *málam tjawátja*.

Het is al —, *soedah siang*.

—, helder schijnend, (van de maan), *trang tamáram*.

—er maken, *lékin lebeh trang*, L., *menerángf*.

— worden, *djádi trang*.

— worden, dagen, *djádi siang*.

Eene —e kleur, *warna moeda*.

—geel, *koening moeda*.

—geel en donkergroen, *koening moeda dan hidjoe toewah*.

LICHT, o, dag—, *siang*.

— van eene lamp, *trang palita*.

—, verschijnsel, lichtstraal bij de geboorte of bij het ontslapen van een verheven mensch, *tédja*.

—, opheldering, *katrángan*.

—, verlichting, *penarángan*.

Toorts—, *trang soeloh*, *trang óbor*, L.

Toorts— aanbrengen, *menjoeloh*, *báwa óbor*, L.

Het — (de glans der zon), *trang (tja-hája) mata-hárt*.

Het — breekt aan, *makka hárt sianglah*.

Tusschen — en donker, *paadda koetika silan*.

Het — komt van het oosten, *makka siang dátang derri sablah timor*.

Valsch —, *siang jang koerang trang*, *siang jang berbájang*.

Het — der starren, *trang bintang*.

In het — staan, benadeelen, *meroegikan*, *békin roejf*, L.

Het — zien, *lihat penarángan*; geboren worden, *di par-ánagkan*, *thláhir*, Ar., Hofst.

Toen de vorstelijke telg het — zag, *tatkála anakanda soedah thláhir*.

In het — komen, *di thláhirkan*, *di kaloewarkan*.

Eene zaak in een helder — stellen, *menarángf soewátoe perkára*.

Eene zaak in een verkeerd — stellen, *menggámpkan soewátoe perkára*.

Breng een —, (kaars), *báwa lilin*, L., *báwa dian*.

Wasch—, *lilin betoel*, L., *dian lilin*.

Kaars—, *lilin gemoq*, L., *dian gemoq*.

Een — opsteken, *pásang lilin*, L., *pásang dian*.

Een — uitdoen, uitdooven, *boenoh lilin*, L., *pádamkan dian*.

Iemands — uitblazen, *boenoh órang*.

LICHTBLAAUW, b. n. *bíroe moeda*, *belaw moeda*, L.

—e kleur, *warna bíroe moeda*.

LICHTBRUIN, b. n. *pá'a moeda*, zie BRUIN.

LICHTDRAGER, m. fakkeldrager, *órang jang membáwa soeloh*, (*óbor*, L.).

LICHTELAAI, b. n. als: in —e vlam, *sángat bernjála-njála*.

LICHTEN, b. w. een licht brengen, *báwa dian*, *báwa lilitn*, L.

Met eenen fakkel —, *menjoeloh*, *báwa óbor*, L.

—, o. w. *bertarángan*, *bertjahája*.

—, dag worden, beginnen te —, *djádi siang*, *boeká fadjar*.

—, bliksemen, *berkilat*.

LICHTEND, b. n. *jang menarangkan*, *jang katrángan*, *jang bertjahája*.

Eene —e ster, *bintang jang menarangkan*.

—e vlieg, *vuurvlieg*, *koenung*, *apf-apt*, L.

LICHTER, m. *orang jang menjoeleh, penjoe-
loh, orang jang membawa obor, L.*
—, kandelaar, *tampat lilin, L., tempat
dian.*
—, lanternen, *lantéra, L. tanglong.*

LICHTGEEL, b. n. *koening moeda, koening
jang lidang, wilis koening.*

LICHTGEVEND, b. n. *jang membrí katrangan,
jang menarangkan.*
Een — *ligchaam, penarangan.*
De zon en maan zijn twee — e *ligcha-
men, makka mata-hârtí dan boelan itoe
dowa penarangan jang besaar.*

LICHTGROEN, b. n. *hidjoe moeda.*

LICHTHATER, m. *orang jang membintjít siang,
orang jang soeka kaglapan.*

LICHTING, vt. *penarangan.*
—, *dageraad, fadjar, dini hârt.*

LICHTMEETKUNST, vt. *innoe mengoekoer trang.*

LICHTMETER, m. *pengoekoer trang.*

LICHTMIS, m. *losbol, orang doekána, orang
sia-sia, risaw.*

LICHTMISSEN, o. w. *hidop atas prtí jang
doekána, hidop sa-bágei risaw.*

LICHTMISSERIJ, vt. *lakoeawan risaw, per-
boewátan orang doekána.*

LICHTROOD, b. n. *mérah moeda.*

LICHTSCHERM, o. *dinding jang mengglapkan
trang.*

LICHTSCHUW, b. n. *penákoet trang.*

LICHTSCHUWER, m. zie **LICHTHATER.**

LICHTSCHUWING, vt. *tákoet trang.*

LICHTSTOF, vt. *dzát jang membrí trang.*

LICHTSTRAAL, m. *sinar trang, sinar.*

LICHTWERPER, m. *pelontar trang.*
—, *vuurpijl, tjaráwat.*

LID, o. *deksel, toetoeapan, kaloepaq.*
— van het oog, *kaloepaq máta.*
—, *knoop van riet, bamboes, enz.,
boekoe, L., roewas.*
—, *van enen vinger, roewas djârtí.*
De duim heeft twee leden, *makka íboe
djârtí áda doewa roewas, djompoel áda
doewa boekoe, L.*
Het middelste —, *roewas jang di
tengah.*
Het voorste, bovenste —, *roewas jang
di hoedjony.*
—, *ligchaamsdeel in het algemeen,
anggawta, anggóta.*
Uit het — zijn, *sáláh lákoe, kasellioe,
L., tagaliat, tagalitjoh.*
In het — zitten, *betoelkan, tároh be-
toel.*
Een ontwricht — in het — zetten,
*betoelkan anggawta jang tagaliat, tároh
betoel anggóta jang sáláh lákoe.*
Leden, *anggawta-anggawta, ádlá, Ar.*
Op de leden liggen, *merása dhilo.*
Dat lag mij op de leden, *makka itoe
sahája soedah merása dhólo, mangka sája
bilang, L.*
—, *gewricht, sindi.*

Welgemaakt van lijf en leden, *terlálloe
bájjik sikapnja.*

Pijn in al de leden hebben, *sangal
paadda segalla anggawta.*

Een — van een bamboes, *boemboeng.*
Het mannelijke —, *boeto, dzakar, Ar.,
derat láki-láki.*

—, *afdeeling, bahagian, perkára.*
Van — tot —, *derri paadda soewátloe
bahagian dátang kapada soewátloe bahagian.*
—, *medelid, sakoeto, teman.*
— van den raad, *sakoeto masjáwarat.*
— van een gezin, *teman isi roemah.*
— eener familie, *gelid, poepoe, poe-
poewan.*

LIDMAAT, m. en vt. *lid, deelhebber, sakoeto,
teman, zie LEDEMAAT.*

LIDMAATSCHAP, o. *persakoetoewan, perte-
mánan.*

LIDROTING, m. *bamboe, L., boeloh.*
—, *stok, tongkat bamboe, L., tongkat
boeloh.*

LIDTEEKEN, o. zie **LIKTEEKEN.**

LIDWATER, o. zie **LEDEWATER.**

LIDWOORD, o. *bepalend —, (enkel in het
Arabisch), ádato't-tárfif.*

LIED, o. *zangt, njanjian.*
—, *deuntje, kidong, gáko.*
Godverheerlijkend —, *njanjian tahlii,
poedji-poedjian.*

Een geestelijk —, *njanjian rohânt.*
Minne —, *damping.*
Horeen —, *kidony soendal.*
Een — zingen, *mengidong.*

LIEDEBOEK, o. *soerat kidong.*

LIEDEN, m. *meerv. orang-orang, orang,
marika.*

Wij —, *kita orang, kâmi, zie GIJ en
ZIJ.*
Vele —, *bánjaq orang.*
Verscheidene —, *orang bánjaq.*
Geringe —, *orang ketjil, orang hina-
dhina.*

Groote —, *orang besaar.*
Die —, *zij, marika-itoe.*
Krijgs —, *orang trang.*
Zeer voornaame —, *orang besaar-besaar.*

LIEDERLIJK, b. n. *achteloos, alpa, lálei.*
—, *slordig, kóttor, L., tjamar, tjemar,
salédér, L.*

—, *zedeloos, doekána, gátal, lonté.*
—, *slecht, boesoq, L., djâhat.*
Een — leven leiden, *melakoeakan diri
seperti orang djâhat, hidop kája orang
boesoq, L.*

LIEDERLIJKHEID, b. n. *prtí alpa, zie LIE-
DERLIJK.*

LIEDJE, o. *gakoewan, kidong, zie LIED.*
—, *pundtichtje, vierregelig zinspelend
versje, panton.*

Een — zingen, *mengidong.*
Het — is uit, *fig. soedah poetoos talinja,
soedah hábis perkára.*

LIEDJESDICHTER, m. *pandei* *mengarang ki-dong, toekang panton.*

LIEF, b. n. beminnelijk, *lakoe manis, pri bájig.*

—, aardig, beminnelijk, *lila, léla.*

Een — meisje, *ánaq parampoewan jang manis lakoenja.*

Uw broeder is een — mensch, *soedarâmoelâki-lâki itoe sa-órang jang bájig prinja.*

Een zeer — huis, *roemah jang bájig sakáli.*

—, bind wordende, *di kâseh, di tjinta, kakâseh.*

Lieve vriendin! (liefst), *hatikoe jang manis, tjintâkoe jang koe-birahikan.*

Waar is de mensch, wien het leven niet — is? *di manâtah órang jang tiâda soeka hidop?*

Al mijne bloedverwanten, die mij — waren, zijn gestorven, *makka segalla sânaq soedarâkoe jang koe-kâseh itoe soedah meninggal.*

Voor het lieve brood (een mondvol rijst) werken, *bekardja kârana sa-soewâp nâst, L.*

Onze lieve Heer, *toehan Allah.*

Lieve dengt! lieve tijd! *tóbat! tjis tóbat, L.*

Lieve Hemel! God vergoede! *astâga perlah, L. verb. van istaghrfâr Allah!*

Dat is hem —, *itoelah jang di soekánja, itoe dia poenja soeka, L.*

Dat is mij —, *itoelah jang soekâkoe (di soeka olehkoe), itoelah bârang kasoekâân-koe, itoe sahâja poenja soeka.*

Het is mij zeer — u te ontmoeten, *makka kita terlâloe soeka bertemoel dengan toewan.*

—, bijw. *atas prt jang bájig, dengan lakoe manis*, zie ook FRAAI.

LIEF, o. het aangename, *bârang kasoekâân.*
— en leed, *bârang kasoekâân dan ka-doekâân.*

Voor — nemen, *soeka tarima, ridlá, Ar., qaboel, Ar.*

Als gij dit onaanzienlijke geschenk voor — wilt nemen, *kâloe toewan soeka tarima tjender-mâta im jang tiâda dengan seper-tinja.*

—, liefste, minnares, *tjinta, hâti, kakâseh, adénda, Hof.*

LIEFDADIG, b. n. moerah hâti, *dermâwan.*
—, bijw. *dengan moerah hâti, atus pri dermâwan*

LIEFDADIGHEID, vr. *kamoerâhan, prt dermâwan, sachâwat, Ar.*

Werken der —, *perboewâtan dermâwan, perboewâtan kamoerâhan.*

LIEFDE, vr. zinnelijke — tusschen de beide seksen, *birâht, isjq, Ar., tjinta.*

Door — beheerscht, *tâliq, Ar.*

Van — sterven, *mâti birâht.*

Gek van —, *gila birâht.*

Eene buitensporige —, *isjq jang amat sângat.*

Dronken van —, *mâboq birâht.*

Gij zijt het toovermiddel voor mijn door — verteerd wordende hart, *toewanlah jang djâdi peûwar hâti sahâja jang di binasâkan birâht.*

— voorwenden, *poera-poera birâht.*

—, genegenheid in het algemeen, *kâseh, pengâseh, pengasehan*, (het laatste is dikwerf met deernis of medelijden vermengd).

Hare werken en hare lijdzzaamheid en hare —, *âmalnja dan tsabarnja dan pengâsehnja.*

— jegens arme lieden, *pengasehan paadda órang pápa, (miskin).*

Ouderlijke —, *pengasehan íboe bâpa.*

De — Gods, *hóbbat Allah, pengasehan Allah, mohabbat Allah.*

Geene — voor zijne kinderen hebben, *tiâda mengâseh akan ânaqnja.*

De — Gods is meerder dan de — der menschen, *bahoewa hóbbat Allah itoe ter-lebeh derri paadda pengasehnja manoesia.*

Hartelijke — toedragen, *mengâseh deng-an ichlâts hâti.*

De — voor zijn land, *pengasehnja ákan negrinja.*

Eerbied en — koesteren, *tâkoet dan kâseh, S. Ibr. 2.*

Hij heeft de — van allen verworven, *makka ía di kâseh sakalian órang.*

—, minnegod, *kâma, Sansk.*

Werken der —, *âmal hóbbat, Ar., perboewâtan kamoerâhan, perboewâtan dermâwan, pekarjdjâin pengasehan.*

Onveranderlijke —, *pengasehan jang tiâda beroebah.*

Uwe — mijwaarts is volkomen, *telah sempornâlah kâsehmoel akan dâkoe.*

Want ik draag u — toe, *kârana akoe kasehânt angkaw.*

LIEFDEBAND, m. *tâli pengâseh.*

Een onverbreekbare —, *tâli pengâseh jang tiâda poetoel, (berkapoetoesan).*

LIEFDEBRAND, m. *kahangâtan birâht, âpi birâht, isjq, Ar.*

LIEFDEDAAD, vr. *perboewâtan kamoerâhan, âmal hóbbat, Ar.*

Liefdedaden verrigten, *berboewat âmal hóbbat.*

LIEFDEDRANK, m. *obat membirahikan, obat tangkoer, obat menawâri.*

— van traan eener zeeke, *péllét.*

LIEFDEDRIFT, vr. *nafsœ birâht, nafsœ isjq.*

LIEFDEGAAF, vr. liefdegave, zie LIEFDEGIFT.

LIEFDEGIFT, vr. *derma, doewit, L., pembrian pengasehan, pembrian kâseh-kâseh.*

Tot — en aanwenden, *dermâkan, tse-deqahkan.*

LIEFDELOOS, b. n. *tiáda berkáseh-kaséhan, kedjam, tagar háti.*
 —, bijw. hard, *dengan antája, dengan sítsat.*

LIEFDELOOSHEID, vr. *prí jang tiáda berkáseh-kaséhan, prí jang kedjam.*

LIEFDEPIJL, m. *ánaq pánah déwa káma.*

LIEFDERIJK, b. n. *moerah háti,*
 —, *miuzaam, mánis.*
 —, *bijw. dengan moerah háti, atas prí jang mánis.*

LIEFDESMART, vr. *sákit biráht.*

LIEFDETAAL, vr. *bahása órang biráht.*

LIEFDEVLAAG, vr. *rása háti biráht.*

LIEFDEVLAM, vr. *njála ápt biráht.*

LIEFDEVUUR, o. *ápt biráht.*

LIEFDEWAARDIG, b. n. *hároes di biráhikan.*
 —, *waardig met genegenheid behandeld te worden, pátoet di kaséht.*

LIEFELIJK, b. n. *mánis, chosj, Perz.*
 — *van manieren, mánis lakoenja.*
 — *van geluid, merdoe boenjinja.*
 — *voor het oog, sedap (permei) paad-da máta.*
 — *van geur, haroem bawoenja.*
 — *van taal, eloq perkataánja.*

LIEFELIJKHEID, vr. *kamanisan, prí mánis, lákoe mánis.*

LIEFHEBBEN, b. w. *káseh, mengáseh.*
 —, *verliefd zijn, biráht.*
 God boven alles —, *mengáseh Allah terlebeh derri paadda bárang sasowátóepoon, (derri samoewa, L.)*

LIEFHEBBER, m. *órang jang soeka.*
 Een — *van schilderen, órang jang soeka menoelis gambar.*
 Een — *van doerian, (zekere vrucht), órang jang soeka mákan doerian.*
 Een groot — *van den drank, pemáboq.*
 Een groot — *van geschiedenissen, órang jang ingin (kapéngin) membátja hikájat.*
 Een —, *(van de andere kunne), órang doekána, órang jang bersoendal.*

LIEFHEBBERIJ, vr. *soeka, kasoekáán.*
 Zijne — *bestaat in het bloemkweeken, makka kasoekáánja itoe píára kumbang, L., (memeliharákan boenga-boengáán.*
 —en, *zeldzaamheden, bárang-bárang jang indah-indah, bárang jang djárang.*

LIEFHEBSTER, vr. *parampoewan jang soeka apa-apa.*
 Eene — *van den opschik, parampoewan jang soeka pakéán jang bágoes, L., (indah-indah).*

LIEFJE, o. *tjánta, háti.*

LIEFKOZEN, b. w. *tjoemboe, bertjoemboe, boedjoq, oelit.*
 Zijne vrouw —, *memboedjoq istrinja.*
 —, *vleijen, vriendelijk toespreken, timang.*
 Een meisje —, *bertjoemboe dengan ánaq dára sa-órang.*
 —, *sussen, oejása.*

LIEFKOZER, m. *órang jang memboedjoq, pemboedjoq, órang jang bertjoemboe.*

LIEFKOZERIJ, vr. *memboedjoekan, tjoemboetjoemboewan.*

LIEFLOKKEN, b. w. *door vleijen bekoren, menawári.*

LIEFLOOGEN, b. w. *karling, mengarling, ténqog dengan biráhi.*

LIEFST, b. n. *overtr. tr. van lief, bij voorkeur, terlebeh soeka.*
 — *niet, boekan sakáli, sakáli-káli tída, sahája tiáda soeka.*

LIEFSTE, b. n. *overtr. tr. van lief, terlebeh mánis, zie LIEF, b. n.*

LIEFSTE, m. en vr. *tjánta, kakáseh, háti, lila, Sansk.*
 —, *miunaar (van vorstinnen), kakanda.*
 —, *minnares (van vorsten), adenda, adinda.*
 O mijne —, *ziel van uwen vriend! íá adenda njáwa kakanda!*

LIEFTALIG, b. n. *mánis lákoe, rámech.*
 —, *lief ter taal, mánis katánja.*

LIEFTALIGHEID, vr. *kalakoewan jang mánis, prí rámech.*

LIEFTALLIG, b. n. *zie LIEFTALIG.*

LIEFTALLIGHEID, vr. *zie LIEFTALIGHEID.*

LIEFWAARDIG, b. n. *zie LIEFDEWAARDIG.*

LIEGEN, o. w. *bóhong, berbóhong, berdoesta, berdjoesta, L., kadzaba, Ar.*
 Onbeschaamd —, *berbóhong dengan tiáda máloe sakáli.*
 Schelmachtig —, *bóla.*
 Iemand iets heeten —, *mendoestákan órang, perdoestákan órang, berdoestákan (baperdoestákan, memperdoestákan) órang.*
 Dat liegt er niet om, *itoe boekan perkára ketjíl.*

LIEGEN, o. *pembóhongan, káta-káta doesta, pendoestáán.*

LIEGER, m. *pembóhong, pendoesta, órang djoesta, L.*

LIER, vr. *ketjápt.*
 Op de — *spelen, pitik ketjápt.*

LIEERSPELER, m. *jang memitik ketjápt.*

LIES, vr. *koentji páha, L., koentji páwh, art-art, kalandjéran.*

LIESONTSTEKING, vr. *sákit bára paadda koentji páha.*

LIESWORTEL, m. *(calamus dulcis), daringoe, wadj, Perz.*

LIEVE, tusschenw. in: *eilieve, apálah kiránja.*

LIEVELING, m. en vr. *kakáseh.*
 De — *zijn, di káseh.*
 De — *van den vorst zijn, di anoegráht baginda.*
 —, *die het meest bemind wordt, jang terlebeh di káseh.*

LIEVELINGSBEZIGHEID, vr. *pekarjdáán jang di soeká-t.*

LIEVELINGSPLAATS, vr. *tampat jang di rindoekan.*

LIEVEN, b. w. *káseh, mengáseh.*

Een geliefd kind, *ánaq jang di kâseh*.
 LIEVENHEERSBESTJE, o. *dûn*.
 Goud —, *ôtin mas*.
 LIEVER, vergr. tr. van lief, b. n. *ang-or*,
anggoeran, L.
 — sterf ik, *ang-or kita mâti, anggoeran*
sahâja mâti, L.
 — niet, *lebeh bâjiq djângan*.
 LIEVERLEDE, bijw. in: van —, *perlâhan-*
lâhan, plan-plan, L.
 LIEVERT, m. lievertje, o. lief kind, *ánaq*
mânis.
 —, fig. het tegenovergestelde, een on-
 aardige, een gemeene, *orang nakal, orang*
boesoq.
 LIFLAF, b. n. smakeloos, *tâwar rasânja*,
ambar rasânja.
 LIFLAF, o. *makânan jong tâwar rasânja*,
santâpan jang ambar rasânja.
 —, zoutelooze taal, *bitjâra kôsong*, L.
 LIFLAFEN, o. w. *membœujoq atas prt jang*
tiâda sanoenoh.
 —, zoutelooze taal uitbrengen, *berkata*
sia-sia, bitjâra kôsong, L.
 LIGCHAAM, o. elke zelfstandigheid, *ka-adâan*,
dzât, Ar., *oedjoed*, Ar., *âwaq*, L., *hâwaq*.
 Jav., *djism*, Ar.
 Een vast —, *dzât jang kupal, ka-adâan*
jang kras.
 Een vloeibaar —, *oedjoed jang tjâjer*,
bârang jang êntjêr, L.
 Elk — heeft lengte, breedte en hoogte,
makka bârang sasewâtoe dzât itoe ada
panjangnja dan lêbarnja dan tingginja.
 Een doorschijnend —, *oedjoed jang he-*
nîng, bârang jang bening, L.
 —, van een' mensch of dier, *toeboh, pe-*
noeboh, badan, Ar. L., *djasad*, Ar.,
djism, Ar.
 Het menschelijke —, *toeboh manoesjia*,
badan orang, djasad, Ar., *âwaq*, Jav.
 Ziel en —, *njâwa dan toeboh*.
 Het gansche —, *saleroeh toeboh, intéro*
badan, L.
 Dood —, *liq, majit*, Ar.
 Dood —, *kreng, bangké*.
 Een sterk —, *toeboh goewat, badan*
goewat.
 Een stevig, gezet —, *toeboh jang tagap*.
 Een mager, uitgemergeld —, *badan*
jang koeroes kring, L.
 Ik heb gezwoeren dat geen ander man
 mijn — zal aanraken, *akoe soedah ber-*
soempah djângan di djâmah o'eh lâki-lâki
jang lâjin akan toebokoe ini, S. R. 135.
 Ziekelijk —, *toeboh jang kasakit-sakitan*.
 De gestalte des —s, *sikap, lembâga*.
 Gezondheid des —s, *njâman toeboh*,
salâmat badan, L.
 Als de volle maan blonk de kleur van
 haar —, *seperti boelan poernâma gilang*
gomilang warna toebohnja, Ism. J. 31.
 —, onderlijf, buik, *proet*.

De romp des —s, *bâtang toeboh*.
 De Allerhoogste bezielde het — van
 Adam, *makka Allah tâala membri njâwa*
paadda toeboh Adam.
 —, menigte, vereeniging van velen,
pâsok, pasoeakan.
 Het — van staat, *pemarintâhan ka-*
radjâan, (rijksbewind).
 Het — van den staat, *dairah karadjâan*.
 LIGCHAAMPJE, o. stofdeeltje, *dzarrah*, Ar.
 —, klein ligchaam, *toeboh ketjil, badan*
ketjil.
 LIGCHAAMSBEWEGING, vr. *gerakkan toeboh*,
gerakkan badan, L., *begeraq badan*.
 —, werk, *pekaradjâan*.
 Paardrijden is eene goede —, *toenggang*
koeda itoe soewâtoe gerakkan toeboh jang
bâjiq, (liever: *toenggang koeda itoe djâdi*
salâmat toeboh of badan).
 LIGCHAAMSBUIGING, vr. (der Chinezen voor
 hunne afgoden), *soâja*, Chin.
 LIGCHAAMSDEEL, o. *anggawta, anggôta*.
 LIGCHAAMSGESTALTE, vr. *lembâga, sikap*,
bangoean badan, roepa badan.
 LIGCHAAMSGESTEL, o. *prt toeboh, kalakoewan*
badan, parângi toeboh.
 Hij heeft een zeer goed —, *makka ter-*
lâlœe bâjiq prt toebohnja, (*kalakoewan*
badannja).
 Ligchaams- of zielsgestel, natuur (na-
 turel), *parângi*.
 LIGCHAAMSKASTIJDING, vr. (onthouding),
pantang.
 —, (slaan enz.) *siâsat badan, stâsat*
toeboh.
 LIGCHAAMSKRACHT, vr. *goewat badan*, L.,
goewat toeboh.
 LIGCHAAMSKUNDE, vr. *pengatahoewan toeboh*,
ilmoe badan.
 LIGCHAAMSOEFENING, vr. *pemajinan, perma-*
jinan, (eig. vermakelijkheid, spel).
 LIGCHAAMSSTRAF, vr. *siksa toeboh, siksâ*
badan.
 LIGCHAMELIJK, b. n. *bertoeboh, dengan*
toeboh, berbadan, djasadi-j', Ar., *djismâ-*
ni-j', Ar.
 —e straf, zie LIGCHAAMSSTRAF.
 —e gebreken, *tjelâ toeboh*.
 De ziel is niet —, *makka njâwa itoe*
tiâda bertoeboh, (*berbadan, badannja*, L.)
 —e wereld, *doenja jang fenâ*.
 LIGCHAMELIJKHEID, vr. *djismâniat*, Ar., *ka-*
adâan toeboh, pri toeboh, dzât badan, ka-
lâkoewan badan, L.
 LIGCHAMELOOS, b. n. *tiâda bertoeboh, tiâda*
berbadan, trâ poenja badan, L.
 LIGCHAMELOOSHEID, vr. *oedjoed jang tiâda*
bertoeboh, ka-adâan jang tiâda berbadan.
 LIGDAG, m. *hârt perhentian kapal di pe-*
boehan, hârt kapal toenggoe di pe-
boehan.
 LIGGEN, o. w. *bâring, berbâring, tidóran*.
 L., *tidor-tidóran, gólé, gólœq*, L.

Zich zelven doen —, nederleggen, *menbâringkan diri*.

—, rusten, *banté, L.*

—, zijn, *âda*.

De plank ligt op den grond, *makka papan itoe âda di tânah*.

Te bed —, *berbâring di tempat tidor*.

Aan de koorts —, *sakit demam*.

Voorover, op den buik —, *tihârap, tidor membêjâwaq, kamoerap, L., telangkap, L.*

Op den buik gaan —, *metârapkan dirinja*.

Op den rug, achterover —, *telintang, L., talantang*.

Op de zijde —, *indurang*.

—, nederliggen als een viervoetig dier, *djongkang*.

—, van viervoetige dieren met den kop op zijde, *mengakop*.

—, knielen van dieren, zoo als olifanten, leeuwen enz., *doerom, derom*.

Op elkander (gestapeld) —, *berîndih-tîndih*.

Op sterven —, *hampir mâti, njâris mâti*.

Begraven —, *soedah di tânam, soedah di goeborkan*.

Uitgestrekt —, (zoo lang als men is), *terhantar*.

Als een lijk uitgestrekt —, *terhantar seperti mayit*.

Met een uitgestrekt been of arm ergens op —, *salanpeg, salampeî*.

Aan zee —, *berpinggirân dengan lâwt*.

Op de ree —, *berlâboh, âda di pelaboehan*.

Waniasa ligt in de residentie Krawang, *makka negri Wantâsa itoe âda di dâlam residenst Krâwang*.

Het paleis ligt tegen het oosten, *makka astâna itoe menghâdap timor*.

Door elkander —, *berkapâran, tetjam-por, L, koesoet-koesoet*.

Liggende, van menschen, *terbâring*.

Liggende, van goederen, *terletaq, tertâroh, âda*.

Renteloos liggend geld, *oewang jang tiâda berboenga, oewang jang tiâda ânangnja, (kumbangnja, berkumbang, bukkumbang, L.)*

Op de knieën —, *berteloet*.

Stil —, *tiâda bergeraq*.

Iets laten —, niet aanraken, *tiâda kena, tiâda mendjâmah*.

Laten —, verlaten, *tînggalkan, kassitînggal*.

Op den loer —, *mengâdang*.

In de kazerne —, *âda di tangst*.

Vol —, vol zijn, *âda penoeh*.

Het pakhuis ligt vol rijst, *loemboeng itoe penoeh bras*.

Het ligt er toe, wat zal men er aan

doen? *makka sakârang soedah bagitoe apa boleh boewat?*

Bij eene vrouw —, *tidor dengan sarârang parampoewan, zie BESLAPEN*.

Het ligt niet aan hem, *boekân dia poenja sâlah*.

Aan wien ligt het, dat te beslissen? *stâpa poenja koewâsa memoetoeskan itoe?*

Het ligt daaraan, *itoeelah sababnja*.

Voor anker —, *berlâboeh*.

Tegen den wind —, *menjoesor*.

De wind was nog niet gaan —, *makka angin poon belom sâkallah, (tedohlah)*.

LIGGEN, o. *bâring, baringan, tidôran, L.*

LIGGEND, deelw. van menschen, *berbâring, zie LIGGEN, voorafgegaan door: sambil, lâqi, âda*.

LIGGER, m. *orang jang berbâring*.

—, in den handel, *bârang dagângan jang tiâda lâkoe*.

LIGGING, vr. de wijze van liggen, *tampat*.

De — eener handelstad, *tampat bendar*.

Zeer voordeelig is de — dezer schans, *bâjiq sakâli tempatnja bêtêng ini*.

—, bed, *tampat tidor, (tikar bantal, van inlanders)*.

LIGPLAATS, vr. van vaartuigen, *tampat pelaboehan, tempat perhentian prâhoeh*.

LIGT, b. n. *ringan, têng, L.*

Hout is —er dan ijzer, *makka kâjoe âda ringan (lebeh ringan) derri paadda bess*.

Te — ingerigt, *terlâloe ringan, terlâloe êntêng, L., koerang brat tîmbânyannja*.

Ziekte van eenen —eren aard, *sakit jang ringan prinja*.

— van kleur, *moeda*.

— groen, *hidjoe moeda, wâlî koening*.

— rood, *mêrah moeda, samâran*.

—e kleeding, *pekâjin tipis*.

—e stof, *kâjin tipis*.

— in het hoofd, *ringan kapâla, êntêng kapâla, L., kâ mang rasânja*.

—, gemakkelijk, *moedah, gampang*.

Eene —e zaak, *hâl moedah, perkâra moedah, (jang gampang)*.

Niet — te vinden, *soekar di tjahârt*.

— toornig worden, *lakas djâdi mârâh, L., (amârah)*.

— achten, *memoedahkan*.

— achten, verachten (iemand), *melihat moedah paadda orang*.

—e kost, *nakânan jang ringan, (êntêng, L.*

— slapen, *mengantoe*.

—, vlug, *tjepat*.

— ter heen, *tjepat djâlannja, (langkahnja)*.

— over iets heen loopen, *berkâta sedikit derri paadda soewâtoe perkâra, bitjâra sedikit sâdja derri sâtoe perkâra*.

—, onkuisch, *doekâna, gatal, lâkoe soendal*.

Eene — e vrouw, *soendal, parampoewan jang doekána.*
 —, —zinnig, *koerang ingat.*
LIGT, o. nageboorte, *oerei.*
LIGTACHTIG, b. n. *ringan sedikit, énténg djoega.*
LIGTEKOOF, vr. *soendal, lonté, L.*
LIGTELIJK, bijw. *gemakkelijk, gampang, moedah.*
 — (in eenen wenschenden zin), *moedah-moedáhan.*
 — zal hij berouw hebben, *moedah-moedáhan ía handaq menjesal.*
LIGTEN, b. w. *lieter maken, meringankan, békin lebeh énténg.*
 —, afnemen, *ambil.*
 —, optillen, *angkat, táting.*
 Een schip —, gedeeltelijk ontladen, *bongkar sapáro derri moewátannya, pong-gah sedikit.*
 Anker —, *bongkar sawh, bongkar djangkar, L., kassí nájiq djangkar, L.*
 Uit den zadel —, *tjampaqkan derri atas koeda.*
 Iemand den voet —, *membri madlarat paadda sa-órang.*
 Eene schatting —, *meminta oepett.*
 Volk —, verzamelen, *krahkan rájkat.*
 Den beker —, *angkat piála, soeka minom ajer angoer.*
 De hielen —, *lári, mingsat, L.*
 De hand —, *angkat tángan.*
 De hand —, *toegevend zijn, het vonnis ver—, tsabar, meringankan sjiksa.*
 Krijgsvolk —, *koempol tsoldádoe, ka-roeman órang prang.*
 De timmerman heeft er de hand mede —, *makka toekang kájoe soedah kapálang kardjája itoe.*
 Iemand de huig —, *menipoe órang, pedajá-in órang, L., perdajákan órang.*
 Iemand de beurs —, *mereboet órang poenja oewang.*
 Een contract —, *ambil salinan (kopie) soerat perdjandjitan.*
 —, o. w. *djádi ringan, djádi énténg, L.*
LIGTENIS, vr. *verligting, perríngan.*
LIGTER, m. *vaartuig, práhoe tjoenia, sampan.*
 Er zijn twee —s aan boord van de Ardjoena gekomen, *makka práhoe tjoenia doewah boewah itoe soedah sampei di kapal Ardjoena*
 —, *opligter, hefboom, pengangkat, pengongkil, penátíng.*
LIGTGELOOVIG, b. n. *moedah pertjája, lakas pertjája.*
LIGTGELOOVIGHEID, vr. *prí moedah pertjája.*
LIGTGERAAKT, b. n. *prang-proes, lakas márah, L., kalakoewan jang prang-proes.*
LIGTHART, m. en vr. *órang bersoeka-soekáán sáda.*
LIGTHARTIG, b. n. *pentjaroeba, tiáda tetap, háti bímbang.*

LIGTHARTIGHEID, vr. *prí pentjaroeba, kalakoewan órang bímbang.*
LIGTHEID, vr. *karingánan, ka-énténgan, L.*
 —, *gemakkelijkheid, kamoeadáhan, gampang.*
 —, *losheid, kalakoewan órang doekána.*
LIGTHOOFD, m. en vr. *órang bíngong.*
LIGTHOOFDIG, b. n. *bingong, ringan kapála.*
 —, *bijw. dengan bíngong.*
LIGTHOOFDIGHEID, vr. *prí bíngong.*
LIGTHOOFDIG, bijw. *zie LIGTHOOFDIG.*
LIGTJES, bijw. *koerang ingat, dengan bímbang háti, dengan alpa.*
LIGTIGHEID, vr. *zie LIGTHEID.*
LIGTING, vr. *ver—, perríngan.*
 —, *heffing, poengoetan, pemoengoetan.*
 — van krijgsvolk, *schatting, papáran.*
 — van ballast, *pembongkaran toelaq bára.*
LIGTMIS, m. *órang doekána, órang perlentei.*
LIGTOMDEINE, vr. *soendal, lonté, L.*
LIGTTE, vr. *ligtheid, karingánan, ka-énténgan.*
LIGTVAARDIG, b. n. *dengan tiáda pariksa, koerang ingat, loepa dan lálei, bímbang.*
 Eene — e daad, *perboewatan jang koerang ingat.*
 — spreken, *berkáta dengan tiáda pariksa.*
 — e taal, *perkatáán jang doekána, perkatáán jang tiáda sunoenoh.*
 Een — me'sje, *ánaq paranpoewan jang doekána.*
 —, *vermetel, angkára.*
LIGTVAARDIGHEID, vr. *vergeetachtigheid, prí loepa dan lálei, thairat, Ar.*
 —, *onbezonnenheid, kalakoewan órang jang koerang pariksa, zie LOSBANDIGHEID, VERMETELHEID.*
LIGTVAARDIGLIJK, bijw. *dengan tiáda pariksa, dengan loepa dan lálei.*
LIGTVINK, m. *zie LICHTMIS.*
LIGTZINNIG, b. n. *bingong, dengan bódoh, koerang ingat, ringan kapála.*
 —, *bijw. bíngong, dengan bódoh, dengan bímbang.*
LIGTZINNIGHEID, vr. *prí órang bíngong, thairat, Ar.*
LIGTZINNIGLIJK, bijw. *zie LIGTZINNIG, bijw.*
LIGUSTER, m. *rijnwilg, íbóta djapon, (Ligustrum ibota Sblđ.).*
LIGUSTERBES, vr. *boewah íbóta djapon.*
LIJ, vr. *báwah angin.*
 Aan, in —, *di báwah angin.*
 In — vallen, *djatóh di báwah angin.*
 Het roer aan — houden, *péyang kamoeđ di báwah angin.* (Daar hier het loeven bedoeld wordt, zie men dat woord).
 Hij ligt in —, *makka háł perkaránu soedah roesaq, diu soedah pótol sakáli, L.*
 Iemand in — brengen, *membri madlarat paadda órang, kardju soesah sama órang, L.*

- Iemand in de -- laten, *mentggalkan orang dâlan kasoekâran, kasst tnggal orang jang kasoêsahan.*
- LIJDBAAR, b. n. *jang boleh di tâhan, betah, jang terdarita.*
- LIJDBAARHEID, vt. *prt jang terdarita, prt jang boleh di tâhan.*
- LIJDELIJK, b. n. *janh boleh di tâhan, jang terdarita.*
- Eene -- e tandpijn, *sâkit gigi jang boleh di tâhan.*
- , *geduldig, tsabar.*
- LIJDEN, b. w. *ondergaan, verduren, tâhan, darita, tsabar, tanggong, râsa, betah, bêjar.*
- Geduldig -- de, *tahommol, Ar., bertsabar.*
- Het is voor hem niet om te -- , *makka itoe tiâda tertâhan olehnja, dia trâda boleh tâhan itoe, L.*
- Smart -- , *merâsa sâkit, merasâ-t sangsâra.*
- Honger -- , *berlâpar, tâhan lâpar.*
- Dorst -- , *berdhâga, âws, hâwoes, L.*
- Aan ziekte -- , *mendatira kasakitan.*
- Straf -- , *tanggong sjiksa.*
- Zij leed zeer veel bij hare bevaling, *makka mendatitâlah ta terlâloe brat sedang ta berânaq.*
- Ik kan dat niet -- , *sahâja tiâda boleh betah itoe.*
- Men moest dat niet -- , *(toestaan), makka tiâda hâroes di bêjarkan itoe.*
- Wel mogen -- , *(genegen zijn), soeka, ridlâ, mengâseh.*
- Ik mag hem wel -- , *sahâja soeka djoega sâma dia, L., kita mengâseh dia djoega.*
- Niet mogen -- , *binjt.*
- Last -- , *dâpat soesah.*
- Schipbreuk -- , *kena kâram.*
- Voor eens anders misslagen -- , *tanggong lâjin orang poenja sâlah.*
- LIJDEN, o. w. *duren, lâma, zie DUREN.*
- Het leed niet lang, *makka tiâda brâpa lâma.*
- LIJDEN, o. *kasakitan, sangsâra.*
- Het -- dezer wereld is vergankelijk, *makka kasakitan doenjâ ini fenâ djoega adânja.*
- LIJDENSPEEK, vt. *chothbat derri paada sangsâra (toehan kâmt).*
- LIJDENSTEKST, m. *nats sangsâra.*
- LIJDER, m. *orang kasakitan, orang jang mera-sâ-t sangsâra.*
- LIJDING, vt. *sâkit, sangsâra.*
- LIJZAAAM, b. n. *tsabar, darita, bertâhan.*
- LIJZAAAMHEID, vt. *tahammoel, Ar., prt tsabar.*
- LIJF, o. *menschelijk ligchaam, toeboh, pe-noeboh, badan, Ar., djasad, Ar. âwaq, Jav.*
- Aan den lijve gestraft worden, *kena sjiksa di badan.*
- Geen hart in het -- hebben, *tjâbar, gantar.*
- Met -- en ziel, *(met alle kracht), dengan sakoeuâsa-koewâsa.*
- Dat heeft niets om het -- , *itoe tiâda apa apa, itoe trâ kenâpa, L., (mengâpa).*
- , *buik, proet.*
- Pijn in het -- , *snijdingen, sâkit proet, ranggoet proet.*
- Iemand om het -- vatten, *mem'loq toeboh (pînggang) orang.*
- , *baarmoeder, peranâkan, rahim, Ar., proet, L.*
- Van moeders -- af, *derri paada peranâkan iboenja, derri kaloewar proet, L., derri ketjil.*
- Het -- vol hebben, *soedah kimjang proet.*
- Te lijve, bij levenden lijve zijn, *âda hidop, hidop.*
- Zijn -- wagen, *membelandjâkan djiwa.*
- en goed verliezen, *kahlângan djiwa dan harta.*
- LIJFARTS, m. *thabið râdja.*
- LIJFBAND, m. *ikat pînggang.*
- LIJFDWANG, m. *siâsat badan.*
- LIJFEGENE, m. en vt. *hamba, sahâja, boedaq, L.*
- LIJFEGENSCHAP, o. *fiâl perhambâân, kala-koewan boedaq, persahajâ-an.*
- LIJFELIJK, b. n. *bertoeboh, berbadan.*
- LIJFELIJKHEID, vt. *oedjoed badan, dzât toeboh.*
- LIJFGEVECHT, o. *(leveren), berkalâht, bertikam, (met de kris).*
- LIJFGEWAAD, o. *pekâjin toeboh, pakéjan badan.*
- LIJFGEWELD, o. *kapaksâân toeboh, (badan, L.).*
- LIJFHEIL, o. zie LIJFSBEHOUD
- LIJFJE, o. *keursje, koetang.*
- Het -- van een kleedje, *badan bâ-djoe.*
- LIJFJONKER, m. *sâkit.*
- LIJFKASTIJDING, vt. zie LIJFSTRAF.
- LIJFKLEUR, vt. *vleeschkleur, warna toeboh, zie LIJF.*
- , *lievelingskleur, warna jang di soekâ-i.*
- LIJFMOEDER, vt. zie BAARMOEDER.
- LIJFOEFENING, vt. *pemajinan akan menogohkan toeboh, pemajinan boewat bêkin goewat badan.*
- LIJFRENTTE, vt. *boenga oewang petâroh sâlâma orang hidop (petâroh paada kahlidôpan).*
- LIJFSBEHOUD, o. *lijfsberging, pemalihârâân toeboh, sâlâmat bâdan, djiwa.*
- Om -- smeeken, *mînta djiwa.*
- LIJFSDWANG, m. *siâsat toeboh, (badan).*
- LIJFSERVEN, m. *meerv. ânaq jang djâdi wâritz.*
- LIJFSGESTALTE, vt. *sikap, lembâga.*

—, *lijvigheid, toeboh gemoq, badan gemoq.*
LIJFGEVAAR, o. *bahaja mawt, bahaja kamati-matian.*
LIJFSTOEBEHOOR, o. *barang-barang. away diri, pekajin toeboh, kajin badan.*
LIJFSTOET, m. van eenen vorst, *pengiring raja.*
LIJFSTRAF, vt. *sjiksa badan, sjiksa toeboh.*
LIJFSTRAFFELIJK, b. n. *kasjiksään toeboh, kasjiksään badan.*
 — wetboek, (in de Maleische staten), *hoekoem qanoen.*
 — wetboek, Eur. *kitab hoekoem kasjiksään toeboh.*
 Een — *regtsgeding, dwa kasjiksään badan, (toeboh).*
 —e *regtspleging, singketa (atjara, bijara) kasjiksään badan, (toeboh).*
LIJFTOGT, m. vruchtgebruik, *makan hatsil, poengoetan hatsil.*
LIJFTOGTELIJK, b. n. *jang brt makan hatsil.*
LIJFTOGTEN, b. w. *membrt makan hatsil, kassi makan hatsil, L.*
LIJFTOGTENAAR, m. *orang jang poengoet hatsil, jang makan hatsil.*
LIJFTOGTENARES, vt. *paranpoewan jang poengoet (makan) hatsil.*
LIJFTRAWANT, m. *badoewanda.*
 De hoofdman der —en, *panghoeloe badoewanda.*
LIJFVRIJ, b. n. *mardahéka, mardika.*
LIJFVRIJHEID, vt. *prl hál mardahéka, kamardahékään.*
LIJFWACHT, vt. des konings, *katoemboekan raja.*
LIJFWACHTER, m. *badoewanda.*
LIJFWAPEN, o. *sendjata djaga diri, kris.*
LIJFZAAK, vt. *perkara kasjiksään badan.*
LIJFZAKELIJK, b. n. *kasjiksään badan, (toeboh.)*
LIJK, o. *majit, Ar., orang mati, liwanan, liwan.*
 Hij is een —, *makka ta soedah mati, zie Dood.*
 Ten —e gaan, een — volgen, *mengiringkan majit.*
 Een — begraven, *menánamkan majit.*
 Godsdienstige plegtigheden aan een — verrigten, *menjoembahjangkan majit.*
 Een — naar het graf dragen, *menanggoeng (memikoel) majit ka-qoebr.*
 Over een — klagen, *meratap atas majit.*
 Een — van eenen verslagene, *banké.*
 Een gebalsemd —, *moemiá.*
LIJK, vt. van een zool, *pinggir lajar, bibir lajar.*
 Staan als of men uit de —en geslagen is, *kasoempokkan, L.*
LIJKACHTIG, b. n. *sa-roepa majit, seperti orang mati.*
LIJKBAAR, vt. *korang batang, oesoengam majit, zie BAAR.*

LIJKBEGRAVER, m. zie **DOODGRAVER.**
LIJKBEGRAVING, vt. zie **BEGRAVENIS.**
LIJKBEREDDERING, vt. *pengupan, hál berbajikt majit.*
LIJKBUS, vt. *boejong haboe majit, tjandi.*
LIJKDICHT, o. *bidji ratap, bidji sabag.*
LIJKDIENST, vt. *soembahjang kárana majit, soembahjang djinazat.*
 Een — verrigten, *menjoembahjangkan majit.*
LIJKDRAGER, m. *orang memikol, (mengoesong) majit.*
LIJKEN, b. w. effenen, *meratákan, békin rata.*
 Een en grooten weg —, *meratákan djalan raja, békin rata djalan besaar, L.*
LIJKEN, o. w. gelijken, *bersaroepa, saroepe denyan, sama roepa, menjamá-t, zie GELIJKEN.*
 Dat lijkt er niet naar, fig. *boekan bagitoe, sakali-kali tiada bagitoe.*
 —, schijnen, *roepanja.*
 Het lijkt dat het regenen zal, *roepanja maw hoedjan.*
 —, betamen, voegen, *patoet, soeka, bájig.*
 Het lijkt u niet, veel geld te verspillen, *makka tiada patoet angkaw boewang banjaq oewang.*
 Dat paard lijkt mij niet, *itoe koeda kita tiada soeka, L., koeda itoe akoe tiada soeka.*
 Dat land zou mij niet —, het is te ver van mijn huis, *makka tanah itoe tiada bájig paadda kita sabab terláoe djáwh derri paadda roemah kita.*
LIJKGAREN, o. *benang pinggir lajar.*
LIJKGEBAAAR, o. *peratapan atas majit.*
LIJKGEBEDEN, o. meerv. *qiráth, Ar.*
LIJKGRAVER, m. zie **DOODGRAVER.**
LIJKGENOOT, m. en vt. *orang mengiring majit.*
LIJKHUTJE, o. (in het welke de Dajackers een lijk in eene kist lang, ja zelfs een jaar bewaren), *larong.*
LIJKKLAGT, vt. zie **LIJKDICHT** en **ROUWBEKLAG.**
LIJKKLEED, o. ter omwikkeling van het lijk, *kafan, Ar., kapan.*
 In een — wikkelen, *kasánf.*
 Het lijk werd door hen in een — gewikkeld, *makka majit itoe di kasáninja.*
 —, rouwkleed, *berkaboengan, pakéan kábong, kajin perkaboengan.*
 —, over de kist, *kajin hitam jang di atas peti orang mati.*
LIJKKOETS, vt. *karéta majit, karéta jang membáwa orang mati.*
 — van eenen vorst, *perarákan majit raja.*
LIJKKOSTEN, m. meerv. begrafeniskosten, *balandja tanam majit, balandja tanam orang mati.*
LIJKLAKEN, o. zie **LIJKKLEED.**

- LIJKLIED, o. *nodbat*, Ar., *bidji råtáp*.
 LIJKOPENING, vr. *krat majit*, *panggal* (*põtong*) *badan órang máti*.
 LIJKOFFER, o. *tsedegah akan majit*, *per-soembáhan kárana majit*, *qorbán bagi majit*.
 LIJKPLEGTIGHEDEN, vr. meerv. *begraving*, *pertanáman*.
 —, *lijkstaatsie*, *pengiringan majit*, zie LIJKDIENST.
 LIJKPLIGT, m. *pekardjään jang ferdl kárana majit*, (*bagi majit*).
 LIJKPRACTH, vr. zie LIJKSTAATSIE.
 LIJKREDE, vr. *nodbat*, Ar.
 LIJKKROUWSTAATSIE, vr. zie LIJKSTAATSIE.
 LIJKSCHOUWING, vr. *pemariksään bangké*.
 LIJKSCHULDEN, vr. meerv. *hoetang pengangan*, *hoetang oepah mengoeroesin majit*, L.
 LIJKSTAATSIE, vr. *pengiringan majit*.
 De — volgen, *pengiringkan djinázat*.
 — van eenen vorst, *pengarákan majit råtáa*.
 LIJKSTAPEL, m. *pantjaka*, Jav., *tamboenan ápi*.
 LIJKSTOET, m. zie LIJKSTAATSIE.
 LIJKTOORTS, vr. *soeloh pengiring majit*, *obor pengikoet tånám órang máti*.
 LIJKVUUR, o. *pantjaka jang bernjåta*, *ápi akan membåkar majit*.
 LIJKZANG, m. *bidji råtáp*, *bidji sábaq*.
 LIJM, vr. en o. *perkat*, op Amboina; *pråkat*, op Sumatra, *lim*, verb., *getah*, zie VOGELLIJM.
 — in langwerpige smalle stukjes, *kaq*.
 Papier door de — halen, *tjelop qartas di dålám perkat*, (*lim*, L.)
 Met — vereenigen, *samboeng dengan perkat*, (*lim*, L.)
 LIJMACHTIG, b. n. *lindir*, *jang lekat*, *jung belingket*, L., *saroepa perkat*, *kaja lim*, L., *seperti getah*.
 LIJMACHTIGHEID, vr. *prí perkat*, *prí jang lekat*, *prí jang belingket*.
 LIJMEN, b. w. *memerkat*, *tároh lim*, L.
 Dat papier vloeit, *dewijl het niet goed gelijmd is*, *makka itoe qartas melar sabab koerang*, *lim*, L.
 Gelijmd worden, *di perkat*, *di tåróh-in lim*, L.
 Twice vellen papier aan elkander —, *menghoebong qartas doewa lenbar dengan perkat lim*, L.
 —, o. w. *lijmig worden*, *djádi lekat*, *djádi belingket*, L.
 —, *lijmig spreken*, *lambat berkåta*.
 Hij spreekt zeer *lijmig*, *terlåtøe lambat ia berkåta*.
 LIJMEN, o. *pemerkatan*.
 LIJMER, m. *órang jang memerkat*.
 LIJMERIJ, vr. *lijmstokerij*, *tampat måsag perkat*, (*lim*, L.)
 LIJMGARDE, vr. zie LIJMSTANG.
 LIJMIG, b. n. zie LIJMACHTIG.

- maken, *tároh getah*, *påsang getah*.
 — spreken, *berkåta lambat-lambat*.
 LIJMIGHEID, vr. *kleving*, *pelekåtan*, *pelekattan*, *belingket*, L.
 LIJMING, vr. *pemerkatan*.
 LIJMKETEL, m. *prioq måsag perkat*, (*lim*, L.)
 LIJMKOKER, m. *toekang perkat*.
 LIJMKOKERIJ, vr. zie LIJMERIJ.
 LIJMKWAST, m. *djamboe-djamboe perkat*, *koewas lim*, L.
 LIJMPOT, m. *tampat perkat*, *tampat lim*, L.
 LIJMROEDE, vr. zie LIJMSTANG.
 LIJMSEL, o. *perkatan*, *perkattan*.
 LIJMSTANG, vr. *kåjoe getah boerong*.
 LIJMSTOK, m. zie LIJMSTANG.
 LIJMWATER, o. *ajer perkat*, *ajer lim*.
 LIJMZIEDER, m. zie LIJMKOKER.
 LIJMZIEDERIJ, vr. zie LIJMKOKERIJ.
 LIJN, vr. *vlas*, *ketån*, *råmi*.
 LIJN, vr. *touw*, *tåli*.
 Eene regte —, *djoeros*.
 Geteerde —, *tåli jang di låboer dengan gåla-gåla*, *tåli tår*, L.
 De — en in de hand, *dic de wigche-laars raadplegen*, *radjah*.
 Timmermans—, *tåli sipat*.
 Eene — vastmaken (van eene schuit), *menambåt tåli*.
 Eene schuit met eene — voorttrekken, *tårik* (*håla*) *pråhoe dengan tåli*.
 Hij moet aan dat — tje niet trekken, *bèjar djangan ia tjampor dålám itoe perkåra*.
 Aan ééne — trekken, *fig. moewåfaqat*, *pakat*, L.
 —, *hengelkoord*, *tåli kåjil*, *tåli pantjing*, L.
 Met de — visschen, *mengåjil*, *pantjing*, L., *mantjing*, L., *memanjing*, L.
 —, *streep*, *båris*, *gåris*, *gõris*, *sathr*, Ar., *loerah*, *djudwal*, Ar.
 Eene — trekken, *menggåris*, *mendjadwal*, zie LIJNEN, b. w.
 Regte —, *båris* (*gåris*) *jang betoel*, *djidåran*.
 Kromme —, *gåris jang bångkoq*.
 Evenwijdige — en, *gåris-gåris jang såma djåhwnja antårånja*.
 — en rondom een geschrift of boek in het vierkant getrokken, *kandang*.
 —, *regel*, *sathr*.
 — en, *asåthir*, Ar., *gåris-gåris*.
 LIJNBAAN, vr. *tampat poetar* (*bekin*, L.) *tåli*.
 In de — loopen, *poetar* (*bekin*, L.) *tåli*.
 LIJNDRAAIJEN, o. *bekin tåli*, L., *poetar tåli*.
 LIJNDRAAIJER, m. *pandei poetar* (*memboc-wat*) *tåli*, *toekang bekin tåli*, L.
 LIJNEN, b. w. *menggåris*, *menggõris*.
 En hij lijnde de aarde met zijnen wijsvinger, *seråja menggåris tånah dengan teloendjønja*, S. R. 96.
 LIJNENTREKKER, m. *órang jang menggåris*.

LIJNHOUT, o. zie LINIAAL.
 LIJNKOEK, m. *rôti bidji ketân, rôti widjên, (widjên, Jav.)*
 LIJNOLIE, vr. *minjaq ketân, minjaq widjên, minjaq bidji râmi.*
 LIJNFEN, vr. *penna boewat gâris, L., qalan gâris.*
 LIJNREGT, b. n. *betoel atas bâtoe doega.*
 LIJNSLAGER, m. zie LIJNDRAAIJER.
 LIJNTJE, o. *tâli ketjil.*
 LIJNTREKKERIJ, vr. *liniërfabriek, tampat órang menggâris qartas.*
 LIJNVORMIG, b. n. *saroepa gâris, seperti gâris.*
 LIJNWAAD, o. *kâjin.*
 Grof —, *zaklinnen, mastoeli.*
 Grof —, (in het algemeen), *kâjin kâsar.*
 Fijn —, *kâjin hâloes.*
 — van enkele ongetweerde draden, *safal, Ar.*
 — van râmi, *kâjin râmi.*
 Rood gebaikt —, *tjangkring, Jav., tjangkering.*
 LIJNWAADHANDEL, m. *perniagâan kâjin-kâjin, dagangan kâjin-kâjin.*
 LIJNZAAD, o. *bidji ketân, widjên.*
 LIJNZAADKOEK, m. zie LIJNKOEK.
 LIJNZAADOLIE, vr. zie LIJNOLIE.
 LIJST, vr. *rand, pinggir, pinggir, birih, biri.*
 —, belegsels, (in de bouwk.) *goemei.*
 — van eenen spiegel, *birih tjermín.*
 Een schilderstuk in eene — plaatsen, *pâsang gambar di dâlam birih.*
 Eene — met snijwerk, *birih dengan oekiran, birih dengan boenga-boenga, pinggir dengan kumbang-kumbang.*
 LIJST, vr. *register, rol, daftar, Ar., daptar.* verb.
 — van namen, *daftar nama, soerat nama.*
 — van nieuwe boeken, *daftar kitâb-kitâb bahâroe, silsilat kitâb-kitâb bahâroe.*
 Soldaten op de — brengen, *menjoeratkan nama tsoldâdoe di daftar, toelis nama tsoldâdoe di soerat nama, mendustarkkan nama tsoldâdoe.*
 Van de — uitgeschraapt worden, *di hápoaskan derri daftar.*
 Eene lange —, (reeks), *bánjaq, be-brâpa.*
 LIJSTEN, b. w. *pâsang di dâlam birih, (pinggir).*
 LIJSTENMAKER, m. *pandei memboewat birih, toekang jang bekín pinggir pigoera, (kâtu, L.)*
 LIJSTWERK, o. *goemei.*
 LIJVELOOS, b. n. *dood, máti, mampoes, L.*
 LIJVIG, b. n. *gemoq, goemoq.*
 Kort en —, *péndêq gemoq.*
 Zwaar—, *gandoet, djasim, Ar.*
 —, gebonden, *kental, L., lindír.*
 —, zwaar, dik, *besaar.*
 Een — boek, *kitâb besaw.*
 LIJVIGHEID, vr. *kagemókan.*

— van eenig vocht, *kental, L., lindír.*
 De — van deze pap, *kentalnja boebor ini, L.*
 De — van een boek, *besaarnja kitâb.*
 LIJWARTS, *bijw. di bawah angin.*
 LIJWAL, m. *pasisir (pantei) jang di bawah angin.*
 LIJZEIL, o. *lâjar pinggir.*
 LIJZEILSRA, vr. *pembâwan lâjar pinggir.*
 LIJZIJD, vr. *sablah di bawah angin.*
 LIKDOREN, m. *kapâlan, L.*
 LIKDORENSNIJDER, m. *doekoen kapâlan.*
 LIKKEBAARD, m. zie LIKKEBROER.
 LIKKEBAARDEN, o. w. *mendjilat moeloet, mendjilat bibir moeloet.*
 LIKKEBROER, m. *pendemang, zie LEKKERBEK.*
 LIKKEN, b. w. *djilat, mendjilat.*
 De hond likte zijne wonde, *makka andjing poon mendjilat loekanja.*
 Water —, *slobheren, djilat akan ajer.*
 LIKKER, m. *pendjilat, órang jang mendjilat.*
 LIKKING, vr. *pendjilatan.*
 LIKPOTJE, o. *obat jang di djilat.*
 LIKSTEEN, m. zie GLANSSTEEN.
 LIKTEEKEN, o. *bekas loeka, roekit, pâroel.*
 LIKTEKENEN, b. w. *wonden, meloeka, menyadâkan pâroet.*
 LIL, o. *koewah kental.*
 LILACHTIG, b. n. *lindír, kental, L.*
 LILLEBEENEN, o. w. *berdjantei kâki.*
 LILLEN, o. w. *bergerag.*
 —, trillen, *gometar.*
 LIMOEN, m. *djeroeq tipis, L., (nipis), limaw tipis, limoen.*
 LIMOENBOOM, m. *pohon djeroeq tipis, pohon limaw tipis.*
 LIMOENDRANK, m. *ajer djeroeq tipis.*
 LIMOENSCHIL, vr. *koelit djeroeq tipis.*
 LIMOENWATER, o. *ajer djeroeq tipis di tjampor goela.*
 LINIAAL, o. *mishar, L., mastharat, Ar., kâjoe sipat, djidar, djidâran.*
 LINIE, vr. *streep, gâris, bâris, sathr, Ar., chath, Ar., loerah, goeris, montar.*
 —, *evennachtslijn, chath istiwa, Ar.*
 De — passeren, *liwat chath istiwa, L., melaloe-i chath istiwa.*
 — van troepen, *lijn van bataille, tsaf, Ar.*
 In — geschaard, *bertsaf.*
 — van bloedverwanten, *silsilat, Ar., toeron-temoeron, rantei kaloewarga.*
 De opklimmende —, *silsilat jang najiq.*
 De afdalende —, *silsilat jang toeron.*
 Eene uitgestorvene—, *silsilat jang poetoes.*
 —ên maken, *gâris, ringi-ringi.*
 LINIËRDER, m. *órang menggâris qartas.*
 LINIËRFABRIJK, vr. zie LIJNTREKKERIJ.
 LINIËRPEN, vr. zie LIJNFEN.
 LINIËRSTOK, m. *kâjoe sipat.*
 LINIËRTOUWTJES, o. *meerv. (op een plankje gespannen), tâli sipat.*
 LINIËREN, b. w. *menggâris.*

Gelinieerd papier, *qartas jang di gâris*.
 LINESCHIP, o. *kapal prang jang pâlîng be-
 saar*, L., *linisekip*, verb.
 LINK, vt. striem, *litjat*.
 LINKER, b. n. *kîrt, kidal*.
 LINKER, m. *linkerd, geslepen gast, orang
 tjerdiq, orang bisa*.
 LINKERACHTERBEEN, o. *kâki blâkang kîrt*.
 LINKERARM, m. *lângan kîrt*.
 LINKERBEEN, o. *kâki kîrt*.
 LINKERD, m. zie LINKER.
 LINKERDIJ, vt. *pâha kîrt, pâwh kîrt*.
 LINKERDUIM, m. *djoempoel kiri, iboe tângan
 kîrt*.
 LINKERELLEBOOG, m. *sikoe kîrt*.
 LINKERHAND, vt. *tângan kîrt*.
 LINKERHANDSCHOEN, m. *sârong tângan kîrt*.
 LINKERHEUP, vt. *pangkal pâha kîrt*.
 LINKERKANT, m. *sablah kîrt*.
 LINKERKNIE, vt. *loetoet kîrt*.
 LINKEROEVER, m. *tept kîrt*.
 LINKEROKSEL, m. *kattiq kîrt*.
 LINKEROOG, o. *mâta kîrt*.
 LINKERROOGAPPEL, m. *biâji mâta kîrt*.
 LINKERROOGLID, o. *kaloepaq mâta kîrt*.
 LINKERROO, o. *telinga kîrt, koeping kîrt*.
 LINKERPINK, m. *kalingking kîrt*.
 LINKERPOL, m. *nâdt tângan kîrt*.
 LINKERSCHOEN, m. *sapâtoe kîrt*.
 LINKERSCHOUDE, m. *bâhoe kîrt, ponday
 kîrt*, L.
 LINKERVLEUGEL, m. *gâding kîrt derri paadda
 bala-tantarâ*.
 LINKERVOET, m. *kâki kîrt*.
 LINKERVOORBEEN, o. *kâki moeka kîrt*.
 LINKERWANG, vt. *pipt kîrt*.
 LINKERWENKBRAAUW, vt. *kening kîrt, alis
 kîrt*, L.
 LINKERZIJD, vt. *sablah kîrt, kidaw, kidal*.
 Naar de — wenden, *bâliq ka-sablah
 kîrt, mengîrt*.
 Zich aan de — plaatsen, *mengîrtikan*.
 LINKS, bijw. *di sablah kîrt*.
 — aanhouden, *mengîrt*.
 — omslaan, *bâliq ka-sablah kîrt, ambil
 kîrt*.
 Zich — plaatsen, *mengîrtikan*.
 — en regts, *kîrt-kânan, sâna-sâni*.
 LINKSCH, b. n. *jang di sablah kîrt*.
 —, bedriegelijk, *jang menipoe, jang
 pedajâ-in*, L.
 —, loos, *tjerdiq*.
 —, de linkerhand gebruikende, *kidal,
 jang bisa kârdja sâma tângan kîrt*, L.
 —, onhandig, *bôdoh, gôblok*, L.
 —, bijw. *dengan bôdoh, dengan gôblok*, L.
 LINKSCHEID, vt. fig. *kabodôhan*.
 LINKSOM, bijw. *kasablah kîrt*.
 — keert! *bâliq satêngah kîrt!*
 LINNEN, o. *kâjin, kâjin râmi*.
 Soorten van —, *roepa-roepa kâjin*.
 Wit —, *kâjin poeth*.
 Een stuk —, *kâjin sa-kâjoe*.

— van garen, *kâjin benang*.
 Grof —, *kâjin kâsar, terikam*.
 Fijn —, *kâjin hâloes*.
 Gestreep —, *kâjin ginggang*.
 Ongebleekt —, *kâjin mentah*.
 Hollandsch —, *kâjin Wolanda*.
 Nieuw —, *kâjin bahâroe*.
 Oud —, *kâjin toewah*.
 Schoon —, *kâjin brisih*.
 Vuil —, *kâjin kôtor, kâjin tjamar*.
 Schoon (ander) —, *aandoen, sâlin kâjin*.
 LINNEN, b. n. *kâjin, derri paadda kâjin*.
 —garen, *benang kâjin*.
 LINNENGOED, o. *kâjin-kâjin*.
 LINNENHANDEL, m. *dagângan kâjin, pernia-
 gâan kâjin*.
 LINNENKAS, vt. *almârt kâjin-kâjin, tarôhan
 kâjin-kâjin, lamârt kâjin-kâjin*, L.
 LINNENKIST, vt. *peti kâjin-kâjin*.
 LINNENKOOPEE, m. *orang djoewal kâjin*.
 LINNENKOOPMANSCHAP, vt. zie LINNENHAN-
 DEL.
 LINNENKRAAM, vt. *kadei orang djoewal kâjin*.
 LINNENNAAIJEN, o. *mendjâhit kâjin*.
 LINNENNAAIJSTER, vt. *toekang mendjâhit,
 parampoewan jang djâdi toekang mendjâhit*.
 LINNENNAAIJSTERSWINKEL, m. *kadei toekang
 mendjâhit*.
 LINNENNAALD, vt. *djâroem mendjâhit kâjin*.
 LINNENVROUW, vt. *parampoewan jang men-
 goeroesin bârang kâjin-kâjin*.
 LINNENWAAR, vt. *dagângan kâjin*.
 LINNENWASSCHER, m. *toekang minâtoe*, L.,
benâra, toekang tjoetji bârang.
 LINNENWASCHSTER, vt. *parampoewan jang
 djâdi toekang minâtoe, benâra parampoe-
 wan*.
 LINNENWEEFSEL, o. *tenoenan kâjin*.
 LINNENWEVEN, o. *tenoen kâjin, petenoenan
 kâjin*.
 LINNENWEVER, m. *toekang tenoen kâjin,
 orang bertenoen kâjin*.
 LINNENWEVERIJ, vt. *tampat tenoen kâjin,
 zie LINNENWEVEN*.
 LINNENWINKEL, m. *kadei orang djoewal kâ-
 jin, tsko orang djoewal kâjin*.
 LINS, vt. *kâtja jang di âsah (gosoq) bêngkoq*.
 —, aan beide zijden bol, *bêngkoq di
 sablah menjablah*.
 LINT, o. *fita, (pita)*.
 Zijden —, *fita soetra*.
 Linnen —, *fita kâjin*.
 Breed —, *fita lebar*.
 Smal —, *fita ketjil*.
 LINTWERKER, m. *pandai fita, toekung fita*.
 LINTWERKERSTOUW, o. *tampat tenoen fita,
 pekâkas tenoen fita*.
 LINTWERKSTER, vt. *parampoewan jang bêkin
 fita*, L.
 LINTWEVEN, o. *tenoen fita, petenoenan fita*.
 LINTWEYER, m. *orang tenoen fita*.
 LINTWINKEL, m. *kadei orang djoewal fita*.
 LINZE, vt. *âdas*, Ar.

LIP, vr. *bibir*.
 De bovenste —, *bibir di atas*.
 De onderste —, *bibir di bawah*.
 Dikke —pen, *bibir tebal*.
 Hangende —pen, *bibir djoweh*.
 Heete, gezwollene —pen (door het eten van Spaansche peper, betel enz.), *bibir djontor*.
 Lange, vooruitstekende —pen, *bibir mantjoeng*.
 Dunne —pen, *bibir tipis*.
 Ik had het woord op de —pen, *ham-pir (njâris) kita berkata itoe*.
 Het zal nimmer weder over mijne —pen komen, *sakâli-kâli tiâda kita mâw berkata lagi derri paadda itoe, kita mâw diâm sâdja derri itoe*.
 De — laten hangen, *merâdjoeq*.
 De —pen zwart verwen, *banjon, be-banjon*.
 De —pen der pudenda, *bibir poekt*.
 De — van den haan eens geweers, *kalâga*.
 LIPLËTTER, vr. *hoerof bibir*.
 LIPPENPOMADE, vr. *kojo bibir, mânjaq bibir, pâle, pâleh, pappâron*.
 LIPPIG, b. n. *berbibir*, enkel in zamenst als: dik—, *berbibir tebal*.
 LIPSPIER, vr. *oerat bibir, ramis bibir*.
 LIPVISCH, m. *ikan gigi*.
 LIPVORMIG, b. n. *sa-roepa bibir*.
 LIQUIDATIE, vr. (ond. w.) *perbandjoewan, bandjoe hesâb*.
 LIQUIDEREN, b. en o. w. (ond. w.) *bandjoe, berbandjoe hesâb*.
 LIS, vr. *lus, mâta tâl, pekantjangan*.
 LISCH, o. *kartjoet, sakatti*.
 —, (*schoenus*, L.), *ilat*.
 LISPELEN, o. w. *gâgap, gâgœ*.
 — van den wind, *sapœwt-sapœwt, sapœwi-sapœwi*.
 LISPEN, o. w. *bertilor*.
 LISPER, m. *orang jang gâgap*.
 LISPING, vr. *gâgap, gâgœ*.
 LISSEN, b. w. *pâsang rinda*.
 LIST, vr. *dâja, pedâjan, L., matslahat, Ar., makr, âgal, Ar.*
 — aanwenden, *pâkei dâja, pâkei makr*.
 —, valsche trek, *semœ*.
 De armoede zoekt —, *orang miskin tjâri âgal, L.*
 Geheime —en of streken, *sullaq, L.*
 In den oorlog is —geoorloofd, *makka matslahat itoe di halâlkan di dâlam prang*.
 Heimelijke —, kunstgreep, *makr' jang tersemboeni*.
 — enaanwenden, *matslahatkan, perda-jâkan*.
 LISTIG, b. n. *tjerdiq, berdâja, bânjaq âgal, L.*
 Een zeer — mensch, *orang tjerdiq sakâli*.
 —, *bijw. dengan tjerdiq*.

LISTIGHEID, vr. *âgal, Ar., irb, Ar., zie LIST*.
 LISTIGLIJK, *bijw. zie LISTIG, bijw.*
 LIVEREI, vr. *pekâjan boedjang orang besaar, L., pekâjin hamba orang besaar*.
 LIVEREIBEDIENDE, m. *sakei*, (dit woord wordt als knecht van voornamen personen aangetroffen, en beteekent ook: volgeling, onderhoorige, enz.).
 LOB, vr. *renda jang di pâkei di lêhêr*.
 —, handlub, *renda paadda tângan bâdjoe*.
 LOBBEREN, o. w. in water plassen, *indam*.
 —, gelijk de buffels, *berkoebang*.
 —, waden, *hârong, grobiokkt, L., gro-bi'jokkt, L.*
 LOBBES, m. *orang bôdoh, orang gôblok, L.*
 LOBBIG, b. n. *kendôr*.
 LOBOOR, m. *andjing jang pandjang tehng-ânja, andjing jang pandjang koepingnja*.
 —, fig. lomperd, *orang bôdoh, orang gôblok*.
 LOCH, o. gat, *lobang, liang*.
 LODDER, m. *risaw, bangsat*.
 LODDEREN, o. w. *birâhi*.
 LODDEROOG, m. en vr. *orang jang mendelik matânja*.
 LODDERZOET, b. n. *râwan, piloe, mânis sakâli*.
 LOEF, vr. *atas angin*.
 Te loever, *di atas angin*.
 De — hebben, (boven een ander schip zijden), *berlâjar di atas angin kapal lâjin*.
 Iemand de — afsteken, *berlebeh-lebehan derri paadda sa-orang, memasboeqkan*.
 De — afgestoken, *masboeq, Ar.*
 LOEFBRASSEN, m. meerv. *tâl kelât di sablah angin*.
 LOEFWAARTS, *bijw. ka-sablah angin, di atas angin*.
 — van ons, *di atas angin kita*.
 LOEFWAL, m. *pasisir (pantei) jang di atas angin (di sablah angin)*.
 LOEFZIJDE, vr. *sablah angin*.
 LOEGER, m. zie STOUWER.
 LOELJEN, o. w. *tengoh*.
 — van eenen olifant, van de zee en van het vuur, *darœ, mendâroœ, derœ*.
 Het helse vuur loeit, *âpti nâraka itœ mendarœ*.
 — van den wind, *berdangong*.
 — van den donder, van eenen waterval en van eene onstuimige menigte, *gemoeroeh*.
 — van storm en onweder, *gumpita*.
 LOENSCH, b. n. *mâta djoeling, mata djêring, L.*
 Iemand — aankijken, *karling, meng-arling dengan êkor mâta*.
 LOER, m. *pengadângan*.
 Op den — liggen, *mengâdung, zie LOEREN*.

LOER, m. botterik, *orang bódoh, orang goblok.*
 LOEREN, o. w. gluren, *hinté, menghinté, intip mengintip, L.*
 —, in eene hinderlaag liggen, *adang, mengâdang, indap, mengindap.*
 —, zoeken te verkrijgen, *mentjâhar.*
 —, bedotten, *pernâjinkan, mâjin bódoh. L., perdajakan.*
 LOERING, vr. *penghintéjan, pengintippan, L.*
 —, belaging, *pengadângan, pengindâpan.*
 LOERIS, m. *orang bódoh, orang gâblok.*
 LOERMOORDER, m. zie SLUIKMOORDER.
 LOERROOGEN, o. w. zie LOEREN.
 LOERPLAATS, vr. *tampat mengâdang, tempat menghinté, (mengintip), zie LOEREN.*
 LOEVEN, o. w. *menjoesor angin, bêlog.*
 Loef wat! *bêlog sedikit!*
 LOF, m. *poedji, poedji, hamdoe, Ar., tahmid, Ar., mouzkr, Ar., idzkr, Ar.*
 — zij Gode, den Heer der werelden, *al hamdoe lillahi rabbi 'l-âlanina!*
 Den — van God zingen, *dzikir Allah, dikir Allah, L.*
 God —! *al hamdoe lillahi!*
 Iemands — *vermelden, memoedji orang.*
 LOFBRIEF, m. *warqato'l-madjil, Ar., soerat poedji-poedjian.*
 LOFDICHT, o. *poedji-poedjian, sjâr memoedji.*
 LOFDICHTER, m. *pengarang sjâr memoedji.*
 LOFFELIJK, b. n. *hâroes di poedji, pâtoet di poedji, kapoedjian.*
 Eene — e daad, *perboewâtan jang kapoedjian.*
 —, *bijw. atas pri jang kapoedjian.*
 Hij gedraagt zich —, *makka lakoe djâlanja itoe kapoedjian.*
 LOFFELIJKHEID, vr. *pri jang kapoedjian.*
 LOFGALM, m. *soewâra memoedji.*
 Den — over iemand aanheffen, *angkat soewâra memoedji orang*
 LOFGEBED, o. (gewoonlijk bij nacht), *soembahjang tasbit.*
 LOFGERUCHT, o. *warta poedji, brita poedji, chabar poedji, L.*
 LOFGESPREK, o. zie LOFSPRAAK.
 LOFGEZANG, o. zie LOFZANG.
 LOFGIERIG, b. n. *ingin akan di poedji orang, ingin akan poedji.*
 LOFGIERIGHEID, vr. *ka-inginan akan di poedji orang.*
 LOFKLANK, m. *boenji poedji.*
 LOFLIED, o. zie LOFZANG.
 LOFOFFER, o. *qorbân sjoekr, Ar.*
 LOFLAATS, vr. *poedjâan, pemoedjâan.*
 LOFFSALM, m. *mazmoer akan memoedji, mazmoer poedji.*
 LOFREDE, vr. *chothbat jang memoedji, madj, Ar.*
 LOFSPRAAK, vr. *perkataân jang memoedji, madh, Ar.*
 LOFSPREKING, vr. *pemoedjian.*
 LOFTITEL, m. *gelar.*
 LOFTUITEN, b. w. *menjeboetkan poedji orang,*

—, *vleijen, boedjoq, memboedjoq.*
 LOFTUITER, m. *orang jang menjeboetkan poedji orang.*
 LOFTUITERIJ, vr. *pemboedjók-an.*
 LOFWAARD, b. n. zie LOFWAARDIG.
 LOFWAARDIG, b. n. *hâroes di poedji, pâtoet di poedji, kapoedjian.*
 LOFWAARDIGLIJK, *bijw. atas pri jang kapoedjian.*
 LOFWERK, o. *bloemwerk, boenga-boenga jang di pâhat, (di oekir).*
 — aan gebouwen, *tukkat, tekat.*
 LOFZANG, m. *poedji-poedjian, tahlil, Ar., njanjian tahlil, dzikir, Ar., dikir, verb.*
 — en ter eere Gods, *tasbîhât, Ar.*
 LOFZANGER, m. *jang menjâni poedji orang zie LOFZANGZINGER.*
 LOFZANGENBOEK, o. *kitâb poedji-poedjian, kitâb tahlil, kitâb dzikir, (dzikir, L.).*
 LOFZANGZINGER, m. *orang jang menjâni poedji-poedjian, (tahlil), orang jang berdzikir, L.*
 LOG, b. n. *zwaar, brat.*
 —, *vadzig, mâlas, lénâ.*
 —, *lijvig, gemoq.*
 LOG, vr. *pâpan akan mengoekoer ladjoenja kapal.*
 LOGBOEK, o. *soerat ladjoenja kapal.*
 LOGE, vr. (ond. w.) *bilig, lodji, verb.*
 — der vrijmetelaars, *chalwat sastrawan.*
 LOGEMENT, o. *roemah mâkan.*
 Inlandsch —, *pesanggrâhan, tempat perhentian.*
 LOGEMENTHOUDER, m. *toewan roemah mâkan.*
 Inlandsche —, *djoeroe pesanggrâhan.*
 LOGEN, vr. zie LEUGEN.
 LOGENAAR, m. zie LEUGENAAR.
 LOGENACHTIG, b. n. zie LEUGENACHTIG.
 LOGENSMEDER, m. zie LEUGENSMEDER.
 LOGENSTRAFFEN, b. w. *baperdoestâkan, mendoestâkan, menjalâh, menjalâhkan.*
 LOGENTAAL, vr. zie LEUGENTAAL.
 LOGENTIJDING, vr. zie LEUGENTIJDING.
 LOGENVERDICHTSEL, o. zie LEUGENVERDICHTSEL.
 LOGENVERTELLING, vr. zie LEUGENVERTELLING.
 LOGENZAK, m. zie LEUGENZAK.
 LOGEN, b. w. *oekoer ladjoenja kapal.*
 LOGGLAS, o. *djâm pâsir, (akan mengoekoer ladjoenja kapal).*
 LOGHEID, vr. *zwaarte, kabrâtan.*
 —, *traagheid, kamalâsan.*
 LOGIE, vr. zie LOGE.
 LOGLIJN, vr. *tâk oekoeran ladjoenja kapal.*
 LOGFLANKJE, o. zie LOG.
 LOK, vr. *ikal, gandiq.*
 Zeer ligte — *ken, die van achteren nhangen, gombaq.*
 Natuurlijke —, *tjijintong.*
 Korte —, *toekong.*
 — *ken maken, memboewat (bêkin) gandiq, melintiq ramboc.*

LOKAAS, o. *ompan, oempan*, L.
 Met — lokken, *memikat dengan ompan, djontrot dengan oempan*, L., *mengompiq dengan ompan*.
LOKAZEN, b. w. *brt mákan ompan*, *mengompiq, memikat, djontrot*, L.
LOKDUIF, vt. *merapát pengompiq*.
 —, *lokvogel, boerong pikat, boerong djontrot*, L.
LOKFLUITJE, o. *bangst mengompiq, bangsi memikat, soeling djontrot*, L.
LOKGELD, o. *oewang menjowápt orang, oewang menjowáb*.
LOKJE, o. *ikal ketjil, gandiq ketjil*.
LOKKEBROOD, o. zie **LOKAAS**.
LOKKEN, b. w. *vogels, pikat, memikat, ompiq, mengompiq*, L., *djontrot*, L., *orpánin*, L.
 —, *vleijen, boedjoq*.
 —, *uitnoodigen, adjaq*.
 —, *verleiden, membentjanákan*.
 —, *eene vrouw, menawári*.
 Eenen krokodil door muzijk en dans uit de rivier naar den oever —, *sanderoes*.
LOKKER, m. zie **AANLOKKER** en **LOKVOGEL**.
LOKKING, vt. zie **AANLOKKING**.
LOKSEL, o. zie **AANLOKSEL**.
LOKSPIJS, vt. *ompan*.
LOKTREK, m. *makt'jang memboedjoq, dája jang memboedjoq*.
LOKVOGEL, m. *boerong pikat, boerong pengompiq, boerong djontrot*, L., *boerong dinah*.
LOKWOORD, o. *fig. perkataán jang memboedjoq, perkataán jang menawári*.
LOL, vt. (gemeen w.) *sanda, djináka*.
LOLLEN, o. w. *maauwen, ngiong, ráwong*.
LOLLEN, o. *boenji ngiong*.
LOLLEN, o. w. *zich boven een vuurpot warmen, berdiang atas anggo*, (tampat ápi).
LOLLEPOT, m. *kipsaw*.
LOLLER, m. *koetjing jang ngiong*.
 —, *babbelaar, orang jang ómong-ómong sádja*.
LOLLING, vt. *boenji ngiong*.
LOMBARD, m. *roemah pegadéan*.
 Goed in den — *brengen, bawa másoq bárang di roemah pegadéan*.
LOMBARDRIEFJE, o. *soerat gadé*.
LOMBARDEN, o. w. *mákan roebit, pégang gadéan dengan tindis orang*, (dengan mengisap orang poenja dárah).
LOMBARDOUDER, m. *djoeroe pégang gadéan, kapála roemah gadéan*.
LOMBARDYVROUW, vt. *parampoeuan jang pégang gadéan*.
LOMBER, m. zie **OMBER**.
LOMWER, vt. *náwong, tedoh*.
 — *geven, menawóngt, brt tedoh, mene-dóhi*.

LOMMERACHTIG, b. n. *rampaq, rindang, zie LOMMERRIJK.
LOMMEREN, o. w. *doedoeq paadda tumpat pernaoengang, doedoeq di tumpat tedoh*.
LOMMERIG, b. n. zie **LOMMERACHTIG**.
LOMMERING, vt. zie **LOMMEREN**.
LOMMERRIJK, b. n. *rampaq, rindang, bánjaq dáwon*.
 Een zeer — e boom, *póhon kájoe jang terláloe rindang*.
 Onder eenen zeer — en boom, *di báwah rampaq-rampaq, di báwah póhon kájoe jang bánjaq dáwon*.
LOMP, b. n. *grof, kásar, boeroq*.
 —, *ongemanierd, pangkoh, kórang adjur, tiáda táw ádat, góblok*.
 —, *dom, plomp, doengoe, bódoh*.
LOMP, vt. *vod, kájin boeroq, lonté, pertja kájin jang boesoq*.
 Papier wordt van — en gemaakt, *makka qartas itoe di perboewat (di békin) derri paadda kájin boeroq, (lonté, L.)*.
 —, *oud kleed, kájin boeroq*.
 Met — en bedekt, *pákei kájin boeroq*.
LOMPELIJK, bijw. *kásar, atus pri kásar*.
LOMPEN, b. w. *permájinkan, májin bódoh, pedajá-in*, L.
LOMPENBAK, m. *tampat lonté, tampat pertja-pertja kájin*.
LOMPENGAARDER, m. *orang jang poengoeit kájin boeroq, (lonté)*.
LOMPENHANDEL, m. *perntagáan kájin boeroq, dagáangan pertja-pertja kájin*.
LOMPENKOOPER, m. *orang memblt kájin boeroq*.
LOMPENMAND, vt. *krandjang kájin boeroq*.
LOMPENPAKHUIS, o. *goedang kájin boeroq*.
LOMPENZAK, m. *károng kájin boeroq*.
LOMPERD, m. *orang pangkoh, orang góbloq*.
 —, *vlegel, badih*.
LOMPHEID, vt. *prt pangkoh, kalakoewan orang góbloq*.
 —, *domheid, bódoh*.
LOMPIGHEID, vt. zie **LOMPHEID**.
LONG, vt. *pároe-pároe, páraw-páraw, pápároe, pengaroeuan, ráboe, rebboe*.
LONGADER, vt. *oerat ráboe, oerat pároe-pároe*.
LONGGEZWEL, o. *bangkaq pároe-pároe*.
LONGONTSTEKING, vt. *sákit bára paadda pároe-pároe*.
LONGPIJP, vt. *boeloeh-boeloeh, sangkoewang, boewah sangkoewang*.
LONGPIJPTAKKEN, m. *meerv. tjábang pároe-pároe*.
LONGSLAGADER, vt. *nádi pároe-pároe*.
LONGTERING, vt. zie **LONGZIEKTE**.
LONGZIEKTE, vt. *penjákit pároe-pároe, penjákit ráboe, belá-sení*.
LONGZUCHTIG, b. n. *sákit pároe-pároe, sákit ráboe*.
LONGZWEER, vt. *poeroe ráboe, poeroe pároe-pároe*.*

LONK, m. *karling, sakarlip mâta.*
LONKAARD, m. zie **LONKER**.
LONKEN, o. w. *karling, mengarling, karlip, menjoeeling.*
LONKER, m. *orang jang mengarling, peng-arling.*
 —, die loensch ziet, *orang jang menjoeeling, orang jang djerring matanja, L., orang jang mâta djerring.*
LONKING, vt. *pengarlingan, karling.*
LONT, vt. *toenam, soemboe, penjoet bedil.*
Brandende —, *toenam jang terpasang, penjoet jang berapt, soemboe jang di pasang.*
 — ruiken, fig. *merâsa bahâja.*
LONTARBOOM, m. (borassus flabelliformis,) *pohon lontar.*
LONTSTOK, m. *penjoet, toenam, soemboe.*
LONTVAT, o. *tong soemboe, tong toenam, tong penjoet.*
LOOCHENAAR, m. *orang jang bersangkal.*
LOOCHENBAAR, b. n. *jang dâpat di sangkal.*
LOOCHENEN, b. w. *sangkal, menjangkal, bersangkal, monkir, Ar.*
 Het bestaan van monsters —, *menjangkal kaadân ragsjâsa.*
 —, herroepen, intrekken, wtaken, *monkir, Ar., moengkir, verb.*
 Eene overeenkomst —, *monkir perdjandjian.*
LOOCHENING, vt. *penjangkâlan, inkâr, Ar.*
LOOD, o. *zeker metaal, timah hitam, oesroeb, Ar., ratsâts, Ar.*
 —, kogels, *pelôr, van peleroe.*
 —, dieplood, *bâtoe doega.*
 Het — werpen, *lîmpar bâtoe doega.*
 — van een uurwerk, klok, *bâtoe djâm, bâtoe lôjtjeng.*
 —, zinklood onder aan de vischnetten, *tampang, Jav.*
 —, looden merk aan lakens enz., *tjap timah.*
LOODAARDE, vt. *tânah timah hitam.*
LOODACHTIG, b. n. *sa-roepa timah hitam.*
LOODADER, vt. *oerat timah hitam.*
LOODASCH, vt. *hâboe timah hitam.*
LOODAZIJN, m. *tjoeke timah hitam.*
LOODBALIE, vt. *bâkoel tâlt doega.*
LOODBERG, m. zie **LOODMIJN**.
LOODBLAAUW, b. n. *warna timah hitam.*
LOODDEKKER, m. *toekang âtay timah.*
LOODEN, b. n. *timah hitam, derri paadda timah hitam.*
 — pijpen, *pantjoeran timah hitam.*
 Met — schoenen komen, *dâtang per-lâhan-lâhan, (plan-plan).*
LOODEN, b. w. *pâsang tjap timah.*
 —, in lood zetten, *pâsang di dâ'am timah hitam.*
 —, o. w. het lood werpen, *lîmpar bâtoe doega, djoedja.*
LOODERTS, m. *tânah timah hitam.*

LOODGIETER, m. *pandai timah hitam, toekang timah hitam.*
LOODGIETERIJ, vt. *kadei pandei timah hitam, tempat toekang timah hitam.*
LOODGLIT, o. *tâht timah hitam, trâ.*
LOODJE, o. *sa-potong timah ketjil.*
 —, briefje, *toegangbewijs, soerat pembajaran tempat.*
LOODIG, b. n. *penoeh timah hitam.*
LOODKALK, m. *kâpor timah hitam.*
LOODKLEUR, vt. *warna timah hitam.*
LOODKLEURIG, b. n. *sa-roepa warna timah hitam.*
LOODLEPEL, m. *sendoq akan toewung (mâ-saq) timah hitam.*
LOODLIJN, vt. *bij zeelieden, tâlt do-ga.*
 —, meetsnoer, *tâlt sipat.*
LOODLIJNBLOK, o. *êrrétan tâlt doega, kârt bâtoe loega.*
LOODMETAAL, o. *pidjar, tîngkal, patâri.*
LOODMIJN, vt. *tambang timah hitam, mariaw timah hitam, kôlong.*
LOODPOEDER, vt. *loemat timah hitam.*
LOODPROEF, vt. *oedjian timah hitam.*
 —, eed bij het steken van de hand in kokend lood, *berkâraw timah antjor, (mâsaq), tjor.*
LOODPROEVER, m. (dief die zich bij de loodproef gebrand heeft), *orang di tjor timah.*
LOODREGT, b. n. en bijw. *berdiri betoel.*
LOODS, **LOOTS**, m. op zee, *pendoega, orang pendoega, orang lôga.*
LOODS, vt. *hut, pondoq, lôs, verb.*
 Lange —, die aan de kanten open is en voor groote gastmalen dient, *palambang.*
 —, voor eene woning, *pondôpo, pondôppo.*
LOODSALPETER, o. *sindâwa timah hitam.*
LOODSCHUIM, o. *sânga timah hitam.*
LOODSEN, b. w. binnen—, *hantar (bâwa) mâsag dengan perteloelangan orang lôga.*
 —, uit—, *hantar (bâwa) kalowar dengan perteloelangan orang lôga.*
LOODSGELD, o. *oepah orang lôga, oepah pendoega, moeallim, Ar.*
LOODSMAN, m. zie **LOODS**.
LOODSMANNETJE, o. van de haai, *ikan lôst-lôst, verb.*
LOODSMANSBOOT, vt. *prâhoe orang lôga.*
LOODSMANSVAARWATER, o. *âjer pelajaran orang lôga.*
LOODSTEEN, m. *bâtoe timah hitam.*
LOODSUIKER, vt. *goela timah hitam.*
LOODVERW, vt. zie **LOODKLEUR**.
LOODVIJL, vt. *kikir akan mengikir timah.*
LOODVITRIJOL, o. *troest derri paadda timah hitam.*
LOODWIT, o. *hâboe timah hitam, isfêlâdj, Ar.*
LOODZAND, o. *pâsir timah hitam.*
LOODZOUT, o. *gâram timah hitam.*
LOOF, o. *dâwon-dâwon, rampaq-rampaq.*

Groen —, *dâwon-dâwon hidjoe, poepoes, Jav.*
LOOF, b. n. moede, *lelah, letch-lesoe, pânat, tjâpé, L.*
LOOFAGHTIG, b. n. *sa-roepa rampaq, se-perti dâwon-dâwon.*
LOOFHEID, vr. *kalelâhan, pri letch-lesoe, pânat, tjâpé, L.*
LOOFHUT, vr. *tatârop dâwon-dâwon.*
LOOFHUTTENFEEST, o. *hâri râja tatârop dâwon-dâwon, id el cheimah, Ar.*
LOOFRIJK, b. n. *bânjaq dâwon, rampaq-rampaq, rindang.*
LOOFVORSCH, m. *kodoq hidjoe.*
LOOFWERK, o. *oekiran boenga-boenga, oekiran kumbang-kumbang.*
LOOFWORM, m. *oelar dâwon, oelar boeloe.*
LOOG, vr. *lindé, nîpal.*
LOOGASCH, vr. *hâboe lindé, hâboe lindé-lindian.*
LOOGBAK, m. *pâsoe (tampat) lindé.*
LOOGDOEK, m. *kâjin boeboeh lindé.*
LOOGEN, b. w. *memoetihkan dengan lindé.*
LOOGING, vi. *pelindian.*
LOOGKUP, vr. *tong lindé.*
LOOGWATER, o. *âjer lindé.*
LOOGZOUT, o. *gâram lindé, bawraq, Ar.*
LOOI, vr. *koslit pohon jang di pâkei teekang sâmaq.*
LOOIJEN, b. w. *sâmaq.*
LOOIJER, m. *pandei sâmaq, toekang sâmaq, penjâmaq.*
LOOIJERIJ, vr. *pekarjâân sâmaq, penjâ-mâkan.*
 —, plaats waar gelooïd wordt, *tampat sâmaq.*
LOOIJERSKALK, m. *kâpor sâmaq.*
LOOIJERSKNECHT, m. *hamba pandei sâmaq, boedjang toekang sâmaq.*
LOOIJERSMES, o. *piso toekang sâmaq, pisaw pandei sâmaq.*
LOOIKUP, vr. *tong toekang sâmaq.*
LOOK, o. *bâwang.*
LOOKACHTIG, b. n. *bâwoe bâwang.*
LOOKBED, o. *petaq bâwang.*
LOOKBOL, m. *oembé bâwang.*
LOOKSAUS, vr. *koewah bâwah.*
LOOKSMAAK, m. *râsa bâwang.*
LOOKSOEP, vr. *sop bâwang.*
LOOM, b. n. *mâlas, lénâ, segan.*
 —, *bijw. dengan mâlas, dengan lénâ, dengan segan.*
LOOMHEID, vr. *kamalâsan, pri lénâ, pri segan.*
LOOMIGHEID, vr. *zie LOOMHEID.*
LOON, o. *vergelding voor goed of voor kwaad, pembalâsan, kabalâsan, per-olêhan.*
 Hij heeft zijn — *ontvangen, makka ta soedak menarima pembalâsan.*
 — *naar verdienste, pembalâsan pahâla.*
 Dit is het — *van iemand, die . . . , inilâh per-olêhannya orang jang, K. D. 299.*
 —, *vast loon van werkvolk, oepah.*

—, *traktement, gâdjî.*
 Aan het werkvolk het — *betalen, bâjar oepah koelt.*
 — *trekken, mâkan oepah, mâkan gâdjî.*
LOONEN, b. w. *bâlas, membâlas, brî oepah, mengoepâli.*
 Iemand's goede daden —, *membâlas orang poenja perboewâlan jang bâjij.*
LOONER, m. *pembâlas, jang membâlas.*
LOONHEER, m. *djoeroe membâjar oepah orang bekarjâ.*
LOONING, vr. *pembalâsan.*
LOONKOREN, o. *pâdi jang di brî paadda orang môitong, L.*
LOONSTER, vr. *parampoewan jang membâlas.*
LOONTREKKEND, b. n. *jang mâkan oepah, jang mâkan gâdjî.*
LOONTREKKER, m. *orang jang mâkan oepah, orang jang mâkan gâdjî.*
LOOP, m. *voortgang, djâlan.*
 —, *ren, larîan.*
 Een hert in den — *schieten, menêmbag menjângan jang larî.*
 Op den — *gaan, larî, ninggat, L.*
 De paarden gingen op den —, *makka koela-koeda itoepoon larî.*
 Hij is altijd op den —, *salamânja tâ trâda di roemah, dia melantjong sâdja, L.*
 De — *der zon en der maan, peridâran mata-hâri dan boelan.*
 In den — *van den dag, samantâra siang hâri ini.*
 De — *des tjids, perdjâlânan waqtœ, perkitâran mâsa.*
 De — *des levens, sa-demoer hidop.*
 In den — *mijns levens, sa-demoer hidop hamba.*
 De — *der zaken, djâlannja pertkara, pri pertkara.*
 Volgens den — *der natuur, dengan toeroet pri choeloq, (chilqat).*
 's Werelds —, *kalakoevan doenjâ.*
 De — *der gedachten, djâlan ingâtan, djâlan fikiran.*
 De — *eener rivier, djâlannja soengei, djâlannja kâli, L.*
 De —, *stroom eener rivier, mlîrnja soengei, mlîrnja kâli, L., hâroesnja soengei.*
 Den — *eener rivier stuiten, membandoengkan soengei, (kâli, L.)*
 Den — *eener rivier veranderen, pndahkan djâlannja soengei, (kâli, L.)*
 De — *der markt, harga pâsar, lakoe-nja pâsar.*
 —, *buikloop, sâkit boewang âjer, tjirit, tjerit.*
 —, *roode loep, tjirit dârah, tjirit lindir, kâdjan.*
 De — *van een geweer, lâras bedil.*
 Een geweer met eenen dubbelen —, *bedil dengan lâras doewa bâtang, snâpang jang âda lâras doewa.*

Den — beginnen, *moelâ-t berdjalân*.
 Den — verhaasten, *membângatkan langkah*.
 Zijnen — voleindigen, *menjoedahkan perdjalanannja*.
 Zijnen — ergens naar toe rigten, *toedjoe, menoedjoe, toedjoeq*.
LOOPACHTIG, b. n. looperig, *soeka berdjalân-djalân, soeka melantjong*.
LOOPBAAN, vr. van wedloopers, *tampat perlombâân*.
 —, renbaan, (voor paarden), *tampat balappan, L., tempat perlombâân koeda*.
 De — openen, *memoelâ-t berlomba*.
 — van een hemellicht, *peridâran, perkidâran*.
 —, levensloop, *kâl ahoewal kahidôpan orang*.
 Zijne — (leven) in vrede eindigen, *menjoedahkan kahidôpannja di dâlam kasenangan*.
 —, werkkring, *pekaridjâân*.
LOOPEN, o. w. te voet gaan, *berdjâlân kâki, djâlân kâki, djâlân, berdjalân*.
 Snel —, *berdjâlân tjepat-tjepat*.
 Uit al zijne magt —, *berdjâlân terlâlœe tjepat*.
 Tegen iemand aan —, *buntoer, L., berdjalân melanggar orang*.
 Gaan —, *vlugten, lârt*.
 Laten —, *kassî lârt, brt lârt*.
 Veel op de markt —, *melantjong di pâsar*.
 Her- en derwaarts —, *djâlân sini sâna*.
 Met het hoofd tegen den muur —, *fig. nâw kardja bârang jang tiâda dâpat di kardja orang*.
 Ledig —, *tiâda kardja opa-apa, melantjong, L.*
 Iemand laten —, *tiâda fedloeli akan orang*.
 Stilletjes, op de teenen —, *djindit*.
 Op en neder —, *jâdjoedj, Ar.*
 In het verderf —, *berdjâlân kapâda kabinasâân*.
 Vol volks —, *dawian*.
 Een kind leeren —, *mengâdjâr ânaq berdjalân*.
 Deze rivier loopt naar zee, *ajer soengei ini mengâlir ka-lâwt, ini ajer kâli hilir ka-lâwt, L.*
 Het zweet liep hem van het aangezicht, *makka djandjam doerdja poon berhamboeran, makka ajer kringat toeron derri moekânja, L.*
 De wijn is uit het vat geloopt, *makka ajer angoer hâbis tiris derri paadda tong*.
 Water dat snel loopt, *ajer dras*.
 Door eenen doek laten —, *tâpiskan, kassî sâring, L.*
 Mijne oogen —, (tranen), *bilas kadoewa matâkoe*.
 Het vaartuig liep vol water, *makka prâhoe poon penoh dengan ajer*.

Eene bergketen loopt van het oosten naar het westen over Java, *makka goenong-goenoengan jang su-djâdjâar itoe melandjotkan dirinja sapanjang tânah Djâwa derri paadda timor dâtang kabârat*.
 Deze weg loopt van Benkoelen naar Palembang, *makka djâlân ini derri paadda negri Bangka hoelœe lâlœe (menoedjoe) kanegri Palimbang*.
 Er loopt een gerucht, *makka âda soewâtoe chabar, (warta, brita)*.
 Eene haven binnen —, *mâsoq moewâra*.
 Dat gesprek loopt te hoog, *makka bitjâra (kâta-kâta) itoe terlâlœe ttingi*.
 Hoog in prijs —, *besaar harganja, terlâlœe mâhal*.
 Een geschil, dat te hoog loopt, *tjiderâ jang terlâlœe sângat*.
 Hoog met iemand —, *sângat memoedji orang*.
 Dat loopt in het oog, *itoe di salâht orang*.
 Langs den wal —, (zeilen), *menjoesor tânah*.
 Achterom —, *lâlœe (kawat, L.) derri boeritan, (blâkang)*.
 Binnengaats —, *mâsoq moewâra, (koe-wâla)*.
 De zeilen laten —, *hoelorkan lâjar*.
 Loopend water, *ajer dras, hâroes, ajer ngâlir*.
 De loopende maand, *boelan jang sakârang ini*.
 Op den zevenden der loopende maand, *paadda toedjoh hârt boelan ini*.
 Loopende prijs, *harga pâsar, harga jang lâkœe*.
 Loopende oogen, *mâta nilas*.
 Loopende termijn van betaling, *angsoeran jang sakârang ini*.
 Achter den ploeg —, *menanggâla, me-loekœe*.
 Achter de koeijen —, *gombalâkan lemboe, (sâpt), djâga sampi, L.*
 Achterna —, volgen, *ikot, toeroet*.
 Hij loopt den ganschen dag bij het dorpschoofd, *intêro hârt dia pigi di roemahnja kapâla kampong, L.*
 Bijeen —, te zamen —, *berkoempol, berhîmpol*.
 Er — schoone aderen door dat hout, *makka kâjoe itoe ada berkoerâi, (berkdreh)*.
 Dooreen —, door elkander —, *djâlân sini sâna*.
 Heen en weder —, *lâlœe lâlâng, pergi dâtang*.
 In de war —, *djâdi kocsoet, djâdi roesâq*.
 Deze twee rivieren — ineen, *makka soengei doewa bâtang ini djâdi sâtoe*.
 Langs de heining —, *menjoesor pâgar, djâlân sapanjang pâgar*.
 Langs de straat —, (slenteren), *melantjong di djâlân besaar*.

Het loopt naar zeven uur, *ampir poekol toedjoh*, L.

Hij loopt naar de zeventig (jaar), *makka ta ampir toedjoh poeloh táhon demoernja*.

Loop naar den satan! *pigi per sétan!* L.
Om den doctor —, *pigi panggil doekoen*, (doktor).

Dat land is onder water geloopt, *makka tânăh itoe kena ajer sabaq*, (di sabaq ajer).

Ten einde —, *hampir hábis*, (ampir ábis, L.)

Het rivierwater loopt over den grooten weg, *makka ajer soengei sabaq djálan besaar*.

Te gemoet —, *pergi berdjoempah, pigi ketemoé*, L.

Te zamen —, (van veel volk) *kroebong*.

Uit het huis —, *kaloewar derri paada roemah*.

Uiteen —, verschillen, *bertjiderá*.

De menigte liep uiteen, *makka órang bánjaq itoepoon bertjeré-tjerélah*.

Voorbij —, *liwat*, L., *melaloewi*.

Vooruit —, *djâlan dahoelo*, (dhólo, di hoeloe).

Vooruit —, voorbij —, *mendahoeloeui*.

Overhoop, omver —, *berdjâlan serta meroeboekan*.

De kris door het lijf —, *tikam sampaq*.

Den degen door het lijf —, *tikam troes dengan pedang, toesoeg troes sâmu pedang*.

Storm —, *serboe, tampil, serang, tampoeh*.

Op eene vesting storm —, *menjerang bënténg*.

Op den vijand storm —, *menjerboekan dirinja kapada (kadâlam) moesoh*.

Eenen olifant doen storm —, (snel voortrukken), *tampilkan gâtjak*.

Gevaar —, *kena bahája*.

Zich moede —, *berdjâlan berlelahan diri*.

Zich buiten adem —, *berdjâlan sampé menggeh-menggeh*, L., *berdjâlan sahingga hampir poetoes nafas*.

Een paard doen —, *melarikan koeda*.

Den vijand doen —, *melaloekan moesoh*.

Er waren er, die naar hunne stad toeliepen, *ada jang lart mengoesir ka-negrinja*.

Waarom — die lieden altemaal weg? *apa sabab makka órang sakalian ini berlart-larian?*

LOOPEND, b. n. *jang berdjâlan*.

—, tegenwoordig, *jang sakarang ini*, zie LOOPEN.

LOOPER, m. *órang jang berdjâlan kâki*.

—, postbode, *oepas pos*, L., *barid*, Ar., uit het Perz.

—, boodschapper, *soeroehan, atjang*.

—, molensteen, *bátœ kisáran, bátœ penggilingan*.

—, wrijfsteen, *bátœ giling*.

—, raadsheer, (in het schaakspel), *gá-djah*, (eig. olifant, die oorspronkelijk in den Hindostan naast de koningin volgde, welke aldaar niet bestaande, door den raadsheer werd vertegenwoordigd).

—, (bij schipp.) takeltouw, *tált érrétan*, L., *tált karti*.

—, dievensleutel, *ánaq kontji máling, koentji máling*, L.

—, zwerper, *órang geibána, risaw*.

Zijne —s te baat nemen, *fig. mênggat*, L., *lart*.

LOOPERIG, b. n. zie LOOPACHTIG.

LOOPGRAAF, vr. *pârit, galian*.

In de — gaan, *mâsoq di dâlam pârit*.

De loopgraven openen, *moelâ-t mêng-gáli pârit*.

LOOPJE, o. *sa-lart*, zie LOOP.

—, listige trek, *dája, pedjâan*, L., *makr*, Ar., *matslafiat*, Ar.

—, woordspeling, *perkatâan sanda-goeroe*.

LOOPING, vr. het loopen, rennen, *lartan*.

—, vloeijing, *ngaliran*, eig. *haliran*.

LOOPJONGEN, m. *boedjang ketjil*, L., *boedaq jang djâdi soerohan*.

LOOPKOERS, m. *djâlan jang di toedjoekan*.

— van een schip, *djâlan ladjoenja kupal*.

LOOPLANTAREN, vr. *lantéra kapal, tanglong kapal*.

LOOPLIJK, vr. (scheepsw.) *tált doega, tált lóga*.

LOOPPERK, o. zie LOOPBAAN.

LOOPPLAATS, vr. zie LOOPBAAN.

—, exercitieveld, *médân tsoldádoe berbâris, tempat órang prang berbâris*.

LOOPPLANK, vr. *pâpan penjabrângan, pâpan boewat nájq práhoe*, L.

LOOPPRIJS, m. *harga pásar*.

— voor eenen wedloop, *fisnat balâpan, oepah balâpan*.

— voor een' verwinnaar in eenen wedloop, *oepah órang jang menang di dâlam perlombâan, (pelarian), fisnat, Ar.*

LOOPS, bijw. in: ter —, *sabantâran sâdja*.

LOOPSCH, b. n. *mâw bekaq, gátal*.

LOOPSCHHEID, vr. *prí gátal*.

LOOPSTRIJD, m. *larian berlomba-lomba*.

Eenen — houden, *lart berlomba-lomba*.

LOOPVELD, o. zie LOOPBAAN.

LOOP, vr. zie LEUR.

LOOS, vr. zie LEUS.

LOOS, vr. *tált jang bergantong*.

LOOS, b. n. listig, *tjerdtq, berdája, bánjaq ágal, háloes*.

LOOS, b. n. ledig, *kósong, hampa*.

—, niet wezenlijk, valsch, *poera-poera, tsáda benar*.

Looze mouwen, *sárong tângan bádjoé*.

Eene looze deur, *píntoe máti*, (ook: eene deur, die nooit geopend wordt).

- Een looze aanval, *penjerangan jang di poera-poerakan.*
 Een loozen aanval doen, *poera-poerakan handaq menjerang.*
 Eene looze steng, *kájoe bakal tiang pengápoh.*
 Looze zeilen, *lájár bakal ganti lájár jang soedah di pásang.*
LOOSELIJK, bijw. listiglijk, *dengan tjerdiq, dengan ágal.*
LOOSEHEID, vr. slimheid, *prí tjerdiq, ágal.*
LOOT, vr. *tjábang moeda, tároq.*
 Overtollige loten aan de peperranken, *tjárang.*
 Jonge —, *toenas, poetjoq.*
 Teedere loten, *tyanggar.*
 —, afzetsel van eenen boom om te planten, *tjangkók-an.*
 —, aan den wortel eens booms, *bánir.*
LOOTJE, o. *soerat ketjil.*
 —, loterijbriefje, *soerat ondé, (ondei).*
LOOTS, m. zie **LOODS**.
LOOTSSEN, b. w. zie **LOODSEN**.
LOOTSMAN, m. zie **LOODSMAN**.
LOOTSMANSBOOT, vr. zie **LOODSMANSBOOT**.
LOOVER, vr. *dáwon-dáwon hidjoe.*
LOOVERFEEST, o. zie **LOOFHUTTENFEEST**.
LOOVERHUT, vr. zie **LOOFHUT**.
LOOVERHUTTENFEEST, o. zie **LOOFHUTTENFEEST**.
LOOVERTENT, vr. zie **LOOFHUT**.
LOOVERTENTFEEST, o. zie **LOOFHUTTENFEEST**.
LOOVERTJE, o. *dáwon baddia, práda terbang.*
 Gouden —, *plaatgoud, tatrápan amas.*
 —s, *kida-kida*, Mak.
LOR, vr. oude lap, *kájin boeroq, lonté*, L., *kájin jang tiada bergoena.*
 —, nietswaardig persoon, *telédor*, L., *bangsat*, L., *órang boesoq.*
 Met —ren gekleed, *pákei kájin boeroq.*
 —ren verhalen, *mengómong-ómong kósong.*
LORREN, b. w. bedriegen, *tipoe, perdajákan, pedajá-in*, L.
LORRENDRAALJEN, o. w. *berdágang dengan barang glap, berdágang dengan melarikan béa.*
 —, fig. *tipoe, perdajákan, pedajá-in*, L.
LORRENDRAALJER, m. smokkelaar, *órang jang membáwa barang glap, órang jang melarikan béa.*
 —, vaartuig eens lorrendraaljers, *práhoe jang membáwa barang glap.*
LORRENDRAALJERIJ, vr. smokkelhandel, *dagangan barang glap.*
 —, bedrog, *tipoe, dája.*
LORREVROUW, vr. *parampoewan jang memblí kájin boeroq.*
LORREWERK, o. *pekarjáán jang boesoq, pekarjáán jang koesoet-koesoet.*
LORS, vr. *parampoewan jang kótor dan lálei.*
- LORSEN**, b. w. *alpákan, tiada ingat, tiada indahkan.*
 —, op krediet koopen, *blí hoetang.*
 —, bedriegen, *tipoe, perdajákan, pedajá-in*, L.
LORSHANDEL, m. *tipoe, dája, pedájan.*
LOS, b. n. niet vast, *tiada tetap, bergeraq.*
 Deze plank is —, *makka pápan ini tiada tetap, ini pápan bergeraq*, L.
 —, kruimelig, *berbrin.*
 —, (van vruchten of pitten, die niet aan den bast vastzitten), *longkakh.*
 —, mul, *loenag.*
 —se grond. *tánah loenag.*
 — kruid, *óbat bedil.*
 —, ruim, wijd, rammelend, (van versletene radereu, enz.), *longgar.*
 Dit rad is —, *ini róda soedah longgar*, L., *makka djántrá ini longgar.*
 —ser maken, *melonggarakan.*
 —, niet stijf genoeg aangehaald, *koerang kintjang.*
 —, met te veel bogt (van touwen), *kendór.*
 —, loshangend, *teroerei, telepas*, L., *terlepas.*
 —hangend haar, *ramboet jang teroerei.*
 —, vrij, *lepas, terlepas, telepas*, L., *loepoet.*
 — van de wereld, *loepoet derri paadda doenjá.*
 —, zwaarig, *tjantig, permei.*
 — gerucht, *kábar angin*, L., *charab sia-sia.*
 Een — handje hebben (om te slaan), *tjangkeling, tángan gárang, tángan pánas.*
 — van mond, *tjullatog*, L., *lantjang, telandjoer moeloet.*
 —, veranderlijk weer, *mása pentjaroeba, mása beroeba.*
 De duivel is —, *roesoe sakáli, soedah híroe-hára sakáli.*
 —, open, *terboeka, teboeka*, L.
 De deur is —, *makka pintoe itoe áda terboeka.*
 —, onbedachtzaam, *koerang ingat, loepa dan lálei.*
 Een —, liederlijk mensch, *risaw, órang boesoq.*
 Een — leven leiden, *hidop seperti risaw.*
 —jes rijden, *djeloejdor, tjantjong.*
- LOSARBEIDEN**, b. w. zie **LOSWERKEN**.
LOSBAAR, b. n. *jang bóleh (dapat) di teboeskan, kateboesan.*
 Een — paard, *gádei jang bóleh di teboeskan.*
LOSBAKEREN, b. w. *memboeka kájin lampin.*
LOS BANDIG, b. n. *doekána, tiada karoewan.*
LOS BANDIGHEID, vr. *kalakoewan risaw, prí doekána.*
LOSBEITELN, b. w. *boeka dengan páhat.*

LOSBERSTEN, o. w. *letos, rontoh*, zie BERSTEN.
 LOSBERSTING, vr. *peletisan*.

— des bliksems, *pattir kilat*.

LOSSETTEN, b. w. *boekta dengan membâsah*.

LOSBEUKEN, b. w. zie LOSSLAAN.

LOSBIJTEN, b. w. *mentjeré dengan menggi-
git*.

—, door bijten openen, *boekta dengan
menggigit*.

—, doorbijten, *menggigit poetoos*.

—, door bijtende middelen openen,
boekta dengan obat kras.

LOSBIKKEN, b. w. *boekta dengan memboewang
kâpornja*.

LOSBINDEN, b. w. *boekta ikâtan, mengoerei-
kan*.

Een takkebos —, *boekta ikâtan barkas*.

Het haar —, *mengoeretkan ramboet*.

LOSBINDING, vr. *pengoereian, penboekâin
ikâtan*.

LOSBLADEREN, b. w. *boekta sjathr kitâb*.

LOSBLAZEN, b. w. *boekta dengan tioep*.

LOSBLEEKEN, o. w. *hilang di djemoer*.

LOSBLIJVEN, o. w. *tinggal terboekta*.

LOSBOENEN, b. w. *angkat dengan sêkat,
(sikat)*.

LOSBOEL, m. *orang perlenté*.

—, wuft mensch, *orang jang ttâda ka-
roewan*.

LOSBRONZEN, b. w. *boekta dengan toemboeg*.

LOSBOREN, b. w. *boekta dengan menggitig,
(bôr)*.

LOSBOUWEN, b. w. *lepaskan dengan me-
loekoe*.

—, met den ploeg openen, *boekta den-
gan meloekoe*.

LOSBRANDEN, b. w. *tjerékan dengan mem-
bâkar*.

—, een kanon, *pâsang mariam*.

—, o. w. *di tjeré oleh âpt, tjeré kâ-
rana di toenoe*.

LOSBRANDING, vr. *pentjeréan oleh âpt*.

Ik zag de — van het geschut, *makka
akoe poon lihat mariam di pâsang oranglah*.

LOSBREKEN, b. w. *boekta dengan membong-
kar, membongkar*.

Eenen brief —, *pitjah tjap soerat, L.,
boekta soerat, memboekta soerat derri paadda
matrinja, (chatamnja, Hofst)*.

De hond heeft zich losgebroken, *makka
adjing soedah poetoeskan talinja*.

—, o. w. *pitjah, tatas, tutas, kaloe-
war*.

Het gezwel is —, *makka bangkaqnja
itoe soedah pitjah*.

Zijne gramschap brak los, *makka amâ-
rahnja poon kaloewarantah*.

Hevig tegen iemand —, *sângat djarâ-
kah paadda orang*.

LOSBUIGEN, b. w. *boekta dengan membantog*.

LOSCEDEL, vr. *soerat ponggah-ponggâhan*.

LOSCH, m. *viervoetig diër, toefah, toef-
fah, Ar*.

LOSDAMMEN, b. w. *menataskan tarbis, boekta
dengan memboewang tarbis, boekta ban-
doengan, L*.

LOSDANSEN, b. w. *mengoereikan dengan menâ-
nâri, boekta dengan bâla, L., (dansa, L.)*.

LOSDAAUWEN, o. w. *di boekta ombon*.

LOSDELVEN, b. w. zie LOSGRAVEN.

LOSDEMPEN, b. w. *boekta tânah jang di sa-
boekta*.

LOSDIJKEN, b. w. zie LOSDAMMEN.

LOSDOBBELEN, (zich) wed. w. *loepoetkan
diri dengan mâjin dâdoe, zie DOBBELEN*.

LOSDOEN, b. w. zie LOSMAKEN.

LOSDOUWEN, b. w. zie LOSDUWEN.

LOSDRAALJEN, b. w. *bârang jang terpintal,
(terpoetar)*.

Eene schroef —, *boekta skroep dengan
poetar, poetar memboekta skroep, zie
SCHROEF*.

—, o. w. *djâdi terboekta dengan di poetar*.

LOSDRAAIJING, vr. *pemboekâin dengan, me-
moetar, (di poetar)*.

LOSDRAVEN, b. w. *tjerékan sambil djokjok,
L., (oenggol)*.

LOSDRIJVEN, o. w. *di lepas dengan hânjoet*.

LOSDRINGEN, b. w. *boekta dengan mengroe-
boengti, (menjesaq)*.

LOSDRUKKEN, b. w. *boekta dengan menoelaq,
(tindis)*.

Eene deur —, *boekta pintoe dengan mi-
noelaq*.

Een gezwel —, *pitjahkan bangkaq
dengan mentindis, tataskan bangkaq dengan
tâkan*.

LOSDRUKKING, vr. *pemboekâin dengan tâkan,
(tindis)*.

LOSDUWEN, b. w. *lepaskan dengan menjô-
rong*.

LOSEGGEN, b. w. *tjerékan dengan menggâroq*.

LOSETTEREN, o. w. *di boekta nânah*.

LOSGAAN, o. w. *terlepas, telepas, L., ter-
boekta*.

De haan van het geweer ging los,
makka pamitik snâpang poon telepas, L.

Uw haar gaat los, *ramboetmoes teroerei*.

En die steenen gingen los, *makku bâ-
toe itoe-poon terbongkar*.

Het touw gaat los, *tâlt loetjoet*.

De kokosbloesem gaat los, *mâjang
mekar*.

Op iemand —, *tampoeh paadda orang*.

Op den vijand —, *serboekta dirinja ku-
paadda moesoh*.

Van zelf —, *terboekta (teboekta, L.),
sendirt*.

Dit venster gaat niet gemakkelijk los,
soesah sakâli memboekta ajandêla tni.

LOSGAAN, o. *kabookâin, hâl memboekâkan
diri*.

LOSGIETEN, b. w. *tjerékan dengan menoe-
wang atasnja*.

Gestolde hoter met heet water —, *tje-
rékan minjaq sâpt, (mantéga, L.), jang*

bekoe itoe dengan menoewang ajer pânas atasnja.
LOSGLIJDEN, o. w. *terlepas dengan kalintjir, (pléését, L.)*
LOGGOOLJEN, b. w. *tjerekan (boek) dengan melimpar.*
 De deur met eenen steen —, *boek pintoe dengan melimpar batoe.*
LOGGORDEN, b. w. *memboek (mengoereikan) talt ikatan.*
LOGGORGELEN, b. w. *boewang dengan berkoemor.*
LOGGRAVEN, b. w. *boek dengan pátjol, (dengan di pátjol, dengan memátjol).*
LOGGRENDELEN, b. w. *boek kantjing.*
 De deur —, *boek kantjing pintoe.*
LOGGROELJEN, o. w. *terlepas dengan toemboeh.*
LOSHAKEN, b. w. *boek gájit.*
LOSHAKKEN, b. w. *tjerekan (boek) dengan panggal, (pótong).*
LOSHALEN, b. w. zie **LOSTREKKEN**.
LOSHANGEN, o. w. *bergantong, teroerei.*
 Een — *de touw, talt jang bergantong.*
 — *de haren, ramboet jang teroerei.*
LOSHARKEN, b. w. *boek dengan menjisir tãnah.*
LOSHEBBEN, b. w. *ada terboek.*
 Hij heeft de deur los, *makka pntoenja ada terboek.*
LOSHEKELEN, b. w. *boek dengan tinggar, (serboeg).*
LOSHEKSEN, b. w. zie **LOSTOOVEREN**.
LOSHHELPEN, b. w. *toelong melepaskan.*
LOSHOESTEN, b. w. *kaloewarkan dengan batoq.*
LOSHOOFD, m. en vr. *orang perlenté.*
LOSHOOFDIG, b. n. *ringan kapála, énténg kapála, bingong.*
 —, *bijw. dengan bingong.*
LOSHOOFDIGHEID, vr. *pri kapála ringan.*
LOSHOUDEN, b. w. *tinggalkan terboek, kassi terboek, L., kassi tinggal terboek, L.*
LOSHOUWEN, b. w. zie **LOSHAKKEN**.
LOSKAARDEN, b. w. *boek dengan oenag.*
LOSKAMMEN, b. w. *boek dengan menjisir.*
LOSKAPPEN, b. w. zie **LOSHAKKEN**.
LOSKEEREN, b. w. zie **LOSVEGEN**.
LOSKETENEN, b. w. *mengoereikan ranté, boek ranté.*
LOSKLAAUWEN, b. w. *boek dengan meng-gároq.*
LOSKLINKEN, b. w. *boek lantagnja.*
LOSKLOPPEN, b. w. *páloe hngga terboek, poekol sampé terboek, L., boek dengan páloe, boek dengan poekol.*
LOSKLUISTEREN, b. w. *boek ranté, angkat ranté, mengoereikan ranté.*
LOSKNIJFEN, b. w. *gintas.*
LOSKNIPPEN, b. w. *menggoenting.*
LOSKNOOPEN, b. w. *oereikan kantjing, boek kantjing.*
LOSKOMEN, o. w. *loepoet, lepas.*

LOSKOOPEN, b. w. *teboes, teboeskan.*
 Hij werd voor eenen ring losgekocht, *di teboesja dengan sa-bantog tjútjin.*
 Zich —, *menboeskan diri.*
LOSKOOPING, vr. *teboesan.*
LOSKOPPELEN, b. w. *boek talt léhér.*
LOSKRAAUWEN, b. w. zie **LOSKLAAUWEN**.
LOSKRAABEN, b. w. zie **LOSKLAAUWEN**.
LOSKRIJGEN, b. w. *boek, memboek, men-tjeré.*
LOSKUNNEN, o. w. *bóleh (dápat) di boek, bóleh (dápat) lepas.*
LOSKURKEN, b. w. *boek soempal, tjábot prop, L.*
LOSLATEN, b. w. *lepaskan, brt lepas, kassi lepas, L.*
 —, *laten glippen, ontschieten, loetjoet.*
 Een hond —, *lepaskan andjing.*
 De hond pakte het wilde zwijn bij het oor en liet niet weder los, *makka andjing itoe-poon mengigit telinga bábi hoetoen serta tiada di lepaskanja.*
 Iemand uit de gevangenis —, *lepaskan orang derri dálan pandjara.*
 Men liet de deur los, *makka pntoe itoe di kassi terboek, L., makka pntoe itoe di tinggalkanja terboek.*
LOSLATING, vr. *pelepásan, kalepásan, (dat dikwerf voor losgelaten gebezigd wordt).*
LOSLEGGEN, b. w. *boek, memboek.*
LOSLIJVIG, b. n. *sakit boewang ajer, tjérit, tjérit.*
LOSLOOPEN, o. w. *berdjalan terlepas, te-lepas, L.*
 Het witte paard loopt los, *koeda poe-tih itoe terlepas, (telepas, L.)*
LOSMAKEN, b. w. *boek, memboek, boe-kákan, oeret, oereikan, mengoereikan, báber.*
 De hoofdhalen uit den wrong —, *mengoereikan ramboet.*
 —, *ontpakken, boek boengkoesan, boek bában.*
 Een en weg —, *opruimen, membrisihkan djalan.*
 En hunne ketenen werden losgemaakt, *makka rantei-ranteinja di oereikanja.*
 Een kleed —, *boek pekájin.*
 Zijnen gordel —, *memboek ikat ping-gangnja.*
 Een brief —, zie **LOSBREKEN**.
 —, *een touw, zie LOSDRAAIJEN.*
 Een en naad —, *boek pendjahan, (kelim).*
 De wortels van eenen boom —, *boek akar pohon dengan pátjol.*
 —, *(eene snip uit een net), peloeroedin, L.*
 De zeilen —, *báber lájar.*
 Een touw —, *vieren, hoelorkan talt.*
 De oog en —, *membásh máta jang me-lekat, (belingkét).*
 —, *eene verharding in den buik door*

- genesmiddelen —, *poekol tâhi dengan mâkan obat.*
- LOSMARTELEN, b. w. fig. *boekta dengan bânjaq soesah.*
- LOSMUKEN, b. w. *tjerékan dengan membâsah, (melemboektan).*
- LOSMODDEREN, b. w. *boekta dengan bocwang loempornja.*
- LOSMOETEN, o. w. *ti-dâpat tâda terboekta, misti teboekta, L.*
- LOSMOGEN, o. w. *boleh âda terboekta, boleh tinggal teboekta, L.*
- LOSNIPJEN, b. w. zie LOSKNIPJEN.
- LOSPAKKEN, b. w. *boekta boengkoesan.*
- LOSPAPPEN, b. w. *boekta (melemboektan) dengan pâkei boebor.*
- LOSPLAATS, vr. *plaats der bestemming, tempat niat.*
—, om te lossen, *tempat ponggah-pongghâhan, tempat bongkar moewâtan, tjuroetja, tjuroetja.*
- LOSPLOEGEN, b. w. *boekta dengan meloekoe. Losgeploegd worden, di boekta loeka.*
- LOSPLOOIJEN, b. w. *boekta derri paadda lipâtan, boekta lipattan, L.*
- LOSPLUIZEN, b. w. *boekta dengan mentjâboet.*
- LOSPLUKKEN, b. w. *boekta dengan memban-toen.*
- LOSPOKEN, b. w. *boekta dengan mengoepaq âpi.*
- LOSPRIJS, m. *harga teboesan, bakal.*
- LOSRAFELEN, b. w. *boekta dengan mengoe-reikan.*
- LOSRAKEN, o. w. *loepoet, lepas, di lepas-kan.*
Reeds losgeraakt, *soedah loepoet, soedah lepas.*
Hij zal dit jaar —, *makka ia akan di lepasan paadda tâhon ini.*
—, vlot worden, *hânjoet poela, djâdi hânjoet.*
- LOSRASPEN, b. w. *boekta dengan koekor, (pârod, L.).*
- LOSREGENEN, o. w. *di boekta hoedjan, di poekol hoedjan.*
Het dak is losgerend, *makka hâtop soedah di boekta hoedjan.*
- LOSRIJGEN, b. w. *boekta anggintja.*
Een korset —, *boekta korset, (koetang, tjoeft).*
- LOSRIJTEN, b. w. *boekta dengan sintaq.*
- LOSROEREN, b. w. *boekta dengan adog.*
- LOSROESTEN, o. w. *terlepas (terboekta) di mâkan karâtan (tâht) bessî.*
- LOSBOLLEN, b. w. *boekta derri paadda goe-loengunja.*
- LOSBOTTEN, o. w. (door etteren,) *di tjeré-kan derri kârana bernânah.*
- LOSBUKKEN, b. w. *boekta dengan sintaq.*
—, o. w. als op den vijand —, *menjerboekkan kapada moesoh.*
- LOSSCHERP, o. *bessî toewah bakal menêm-baq.*
- LOSSCHEUREN, b. w. *sintaq dengan tjâriq, (sôwég).*
Zich —, *loepoektan (lepaskan) diri dengan sintaq.*
- LOSSCHIBTEN, b. w. *boekta dengan menêmbaq.*
— (zoo als een stuk hout of keg), *loepoet.*
—, *glippen, loetjoet.*
— van eenen knoop in een touw, *littjêk.*
- LOSSCHOFFELEN, b. w. *boekta dengan sôroq, (soesor).*
- LOSSCHOPPEN, b. w. *boekta dengan tendang.*
- LOSSCHROEVEN, b. w. *boekta skroep, zie SCHROEF.*
- LOSSCHUDDEN, b. w. *ter deeg schudden, gâjang bâjig-bâjig, kâtjoq bâjig-bâjig.*
—, door schudden afscheiden, *tjerékan dengan kâtjoq.*
- LOSSCHUIVEN, b. w. *sangkap, boekta.*
De gordijnen —, *sangkap tirei, boekta kalamboe.*
- LOSSELIJK, bijw. zie Los.
- LOSSEN, b. w. *ontbinden, boekta ikâtan, mengoereikan, boekta.*
—, ontladen, *bongkar moewâtan, pong-gah, ombol.*
Een pand —, *teboes gâde.*
—, vrijmaken, (krijgsgevangenen), *me-neboest tâwan.*
Het roer —, *angkat kamoedt.*
Een vuurwapen —, *pâsang bedil.*
- LOSSER, m. *orang jang membongkar moewâ-tan, orang jang memonggha moewâtan.*
- LOSSING, vr. *pembongkâran moewâtan, pe-mongghâhan moewâtan.*
De — van het geschut, *penêmbaq (pâ-sang) mariam.*
—, vrijkoopng, vr. *teboesan.*
—, vrijmaking, *pelepoetan, pelepâsan.*
- LOSSINGELEN, b. w. *boekta tâht pelâna, (sella, L.).*
- LOSSLAAN, b. w. *boekta dengan pâloe, (poe-kol,) poekol sampé te-boekta, L.*
Eene deur met geweld —, *menghantam pntoe hingga (sampé) teboekta, boekta pntoe dengan menghantam, doebroeq pntoe, L.*
—, o. w. *memboekkâkan diri.*
- LOSSLIJPEN, b. w. *tjerékan dengan mengâsah.*
- LOSSLUITEN, b. w. *boekta, memboekta.*
—, ontketenen, *memboekta ranté, L., mengoereikan rantei.*
- LOSSMAEKEN, b. w. *boekta dengan meng-hantam.*
- LOSSMIJTEN, b. w. zie LOSGOOLJEN.
- LOSSNELLEN, o. w. (op iemand, vijanden), *tampoe, tampil.*
- LOSSNOEIJEN, b. w. *boekta dengan merantjong.*
- LOSSNOEREN, b. w. *boekta anggitan.*
- LOSSPALKEN, b. w. *boekta, ngânga.*
- LOSSPANNEN, b. w. zie ONTSPANNEN.
- LOSSPELDEN, b. w. *angkat penûf.*
- LOSSPIJKEREN, b. w. *angkat pâkoe.*

LOSSPITTEN, b. w. zie LOSGRAVEN.
 LOSSPLIJTEN, b. w. *boek*a dengan *membelah*.
 LOSSPOELEN, o. w. *djádi* terboek*a* di *mákan* *ajer*, (*oembaq*,) di *hánjoetkan* *ajer dras*.
 De wortels van dezen waringinboom zijn door de golven der zee losgespoeld, *makka akar póhon waringin ini soedah terboek*a *tánahju* di *mákan oembaq láwoet*.
 LOSSPREIDEN, b. w. *hampar*, *hamparkan*, *menghamparkan*.
 LOSSPRINGEN, b. w. *boek*a *tjerékan* dengan *meloempat atasnja*.
 —, o. w. *memboek*a *dirinja*.
 — zoo als eene stalen veer, *krul*, *slan* genstaart, enz. *tjullor*.
 —, zoo als een knip, val of strik, wanneer er een vogel of dier inkomt, *simbot*.
 LOSSTAAN, o. w. *áda* terboek*a*.
 De deur los laten staan, *kassí teboek*a, *píntoe*, L., *tinggalkan píntoe* terboek*a*.
 LOSTEKEN, b. w. *tjerékan* dengan *menoesoq*.
 LOSTOMPEN, b. w. *boek*a dengan *toemboq*.
 LOSTRIJKEN, b. w. *tjerékan* dengan *gósoq*.
 LOSTIKKEN, b. w. *tjerékan* dengan *tepoq*, (*ketog*).
 LOSTIMMEREN, b. w. *boek*a dengan *pemoekol*, *boek*a dengan *martil*.
 LOSTOOVEREN, b. w. *tjerékan* dengan *hobátan*.
 —, door toovermiddelen openen, *boek*a dengan *membátja mantrá*.
 LOSTORNEN, b. w. *boek*a *pendjahitan*.
 De voering van een kleed —, *boek*a *pendjahitan lapisan bádjoe*.
 —, o. w. *ganggang*.
 LOSTRAFFEN, b. w. *tjerékan* dengan *tendang*.
 —, opentrappen, *boek*a dengan *tendang*.
 LOSTREKKEN, b. w. *tjerékan* dengan *tárik*, (*hela*).
 De gordijnen —, *singkap tirei*, *boek*a *kalamboe*.
 Tegen iemand —, *gégèr sama orang*, *djarakah paadda orang*.
 LOSVALLEN, b. w. *tjerékan* dengan *djátoh*.
 —, door vallen openen, *boek*a dengan *djátoh*.
 LOSVAREN, b. w. *tjerékan* dengan *melanggar*.
 LOSVEGEN, b. w. *tjerékan* dengan *sápoe*.
 LOSVLECHTEN, b. w. *tjerékan* *bárang jang teranjang*.
 LOSVLIEGEN, o. w. *terbang* di *mána soeka*, *terbang terlepas*.
 —, afscheiden door vliegen, *tjerékan* dengan *terbang*.
 —, van zelf opengaan, *terboek*a *derri paadda sendirinja*, *tjullor*.
 LOSVLIJMEN, b. w. *boek*a dengan *tádjí*.
 LOSVOUWEN, b. w. *boek*a *derri paadda lipátan*.
 LOSWAAIJEN, b. w. *tjerékan* dengan *tioep*.
 —, o. w. *terboek*a di *tioep angin*.

Het venster is door den wind losgewaaid, *makka djandéla itoe terboek*a di *tioep angin*, (*di boekákán angin*).
 LOSWARREN, b. w. zie ONTWARREN.
 LOSWASSCHEN, b. w. *tjerékan* dengan *tjoetji*.
 LOSWASSEN, o. w. zie LOSGROEIJEN.
 LOSWEEKEN, b. w. *tjerékan* dengan *rendam*.
 —, o. w. *tjeré* óleh di *rendam*.
 LOSWERKEN, b. w. *tjerékan* dengan *bekardja*, L. (*kardja*).
 LOSWERPEN, b. w. zie LOSGOOIJEN.
 LOSWEZEN, o. w. zie LOSZIJN.
 LOSWILLEN, o. w. ontslagen willen worden, *máw* di *lepas*.
 Het slot wil niet los, *makka koentji itoe táda boleh* di *boek*a, (*tráda máw* di *boek*a, L.).
 LOSWINDEN, b. w. *tjerékan* dengan *poetar*.
 LOSWORDEN, o. w. di *tjerékan*, *bertjeré*, zie ook UITSPATTEN.
 LOSWRIJVEN, b. w. *tjerékan* dengan *gósoq*.
 LOSWRINGEN, b. w. *sintaq* dengan *poelas*.
 —, het gewrongene openen, *boek*a *bárang jang* di *poelas*.
 LOSWROETEN, b. w. *tjerékan* dengan *menjongkoer*, (*koerog*, L.).
 LOSZEGELEN, b. w. zie ONTZEGELEN.
 LOSZETTEN, b. w. *boek*a.
 LOSZIJN, o. w. in vrijheid zijn, *áda terlepas*, *teroeeri*.
 —, niet vast zijn, *áda longgar*, *tertjeré*.
 —, open zijn, *áda terboek*a.
 LOSZITTEN, b. w. *tjerékan* dengan *doedog*.
 —, zittende openen, *boek*a dengan *men-doedoeki*.
 —, o. w. *longgar*, *gójang*.
 Het hoefijzer zit los, *besti koeda áda longgar*.
 Deze tand zit los, *ini gigi gójang*, (*áda gójung*).
 LOSZWACHTELEN, b. w. *boek*a *kájin bárot*.
 LOT, o. *fortuin*, *oentoeng*, *natsib*, Ar., *qismat*, Ar.
 —, kans, *ondé*, *ondei*, *párt*, *páreh*.
 Het — werpen, *loetar ondé*, *boewang páreh*, *boewang dádoe*, L.
 Het — is geworpen, *soedah poeties bitjára*.
 —, noodlot, *taqdir*, Ar., *adjal*, Ar.
 Een gelukkig —, *oentoeng bájiq*, *oentoeng jang bájiq*.
 Een ongelukkig —, *oentoeng jang málang*.
 Zijn — is al te ellendig, *per-oentoengannya soesah terláloe*.
 Iemand, die met zijn — tevreden is, *orang jang senang* dengan *oentoengnja*.
 — in eene loterij, *soerat ondé*, *soerat peloetáran ondé*.
 Te — (beurt) gevallen, *teroentoengi*.
 Het hoogste — trekken, *beróleh ondé jang terbesaar*.
 LOT, o. *scheut*, *tároq*, zie LOOT.
 — van den banaanboom, *ánaq písang*, *ánaq póhon písang*.

LOTBOEK, o. *soerat natsib, soerat taqdir*.
LOTBUS, vr. *tampat (tarohan) soerat ondé*.
LOTELING, m. *peloetar ondé*, eig. **LOTER**.
 —, over wien het lot beslist of hij al dan niet in de krijgsdienst valt, *orang jang di tentoekan ondé antuh (apa, L.) másoq tsoldádoe antah (apa, L.) itáda*.
LOTEN, o. w. *loetar ondé, boewang dádoe, L., berpáreh*.
LOTER, m. *orang jang meloetar ondé, peloetar ondé, orang jang boewang dádoe, L., orang jang berpáreh (boewang páreh)*.
LOTERIJ, vr. *peloetáran ondé, per-ondé-an, permajinan oentoeng*.
LOTERIJBRIEFJE, o. *soerat ondé*.
LOTERIJKANTOOR, o. *kantor soerat ondé*.
LOTERIJMAN, m. *orang jang djewal soerat ondé*.
LOTERIJSPEL, o. *permajinan ondé*.
LOTGEMEEN, b. n. *sáma oentoeng, sama natsib*.
LOTGENOOT, m. en vr. *teman oentoeng, sa-koeto natsib*.
 —, deelgenoot in den handel, *perséro, L.*
LOTGEVAL, o. *oentoeng, natsib, Ar.*
 —, ontmoeting, *pertemoewan*.
LOTING, vr. *peloetáran ondé*.
LOTSPEL, o. *kansspel, permajinan petároh, permajinan orang betároh doewit, L.*
LOTTREKKER, m. *orang jang ambil soerat ondé derri dálam tempatnja*.
LOTUS, m. *patma, patmá, siredja, saródja, Sansk.*
LOTUSBLOEM, vr. *boenga patma*.
LOTSVERWISSELAAR, m. *orang jang toekar soerat ondjaja*.
LOTSVERWISSELING, vr. *peroebáhan oentoeng, peroebáhan natsib, pergantian oentoeng*.
LOTWIGCHELAAR, m. *ahloe noedjoem*.
LOTWIGCHELARIJ, vr. *ilmoe noedjoem*.
LOTWISSEL, m. zie **LOTSVERWISSELING**.
LOTZEGGER, m. *orang pandé bertenong, orang petenong*.
LOUTER, b. n. *sa-máta, sa-máta-máta, kardjang, dówang, L.*
 — goud, *amas sa-máta-máta soetji, amas kardjang*.
 — water, *ajer sa-máta-máta, ajer dówang*.
 —, slechts, *sádja, sahádja*.
 —, zuiver, *soetji*.
LOUTERAAR, m. *orang jang soetjikan*.
 — (van suiker), *orang jang ningkan goela, jang soetjikan goela*.
LOUTEREN, b. w. *soetjikan, brisihkan, békin brisih*.
 Suiker —, *ningkan goela, soetjikan goela*.
 — door vuur, *menjoedi*.
 Gelouterd goud, *amas (mas) soetji, amas sa-máta-máta soetji, amas kardjang*.
 —, verdunnen, *menghaloesi*.

LOUTERHEID, vr. *prt soetji, kasoetjian, prt brisih*.
LOUTERING, vr. *penjoetjian, pembrisihan*.
LOUTERPAN, vr. *koewá'i másaq goela*.
LOEWMAAND, vr. *boelan djanoewári*.
LOVEN, b. w. *prijzen, poedji, memoedji, taftilkan*.
 God —, (bij het lezen van eenen rozenkrans), *zabftilkan*.
 Zingende — (God), *berdzikir, berdikir*, verb., *badikir*, verb.
 —, bieden, *táwar*.
 — (dankende, zeggende: eere zij God!) *tahmidkan*.
LOVER, m. *die prijst, jang memoedji*.
 —, bieden, *jang táwar*.
LOVERTJES, o. *meerv. riboe-riboe, baddia*.
LOZEN, b. w. *weg doen vloeijen, mengálir-kan*.
 Water —, *boewang ajer sent, kintjing, L., hádjat ketjil*.
 Zuchten —, *mengáloh*.
 Winden —, *berkoentot*.
 Het water uit den vijver —, *mengálir-kan ajer kólam, kaloevarkan ajer émpang, L.*
LOZING, vr. (van water,) *haliran, pengaliran*.
LOB, vr. zie **LOB**.
LUBBEN, b. w. *kambírt, kobírt, L., kabirin, L., kasimkan*.
 Gelubt, *di kambírt, kambírt, kabírt, L., kásim*.
 Een gelubde, *sida-sida*.
 Een gelubde haan, *kapoer, ajam kabírt, ajam kásim*.
LUCHT, vr. de luchtstof, *hawá, Ar.*, (gewoonlijk wordt *angin*, wind, in beweging zijnde lucht, gebruikt,) *oedara, adara, mása, lángit*, zie hier onder.
 Aarde, water, — en vuur, *boemt dan ajer dan hawá dan ápt*.
 Ontvlambare —, *hawá jang bóleh menjála*.
 De — omgeeft den aardbol, *makka hawá itoe melipoett boemi*.
 In de — hangen, *djemoer, L., oeraq*.
 Den boezem — geven, *memboeka rahsia, mengatákan soesah háti*.
 Een schip in de — laten springen, *pásang óbat bedil singga kapal meletos terbang ka-lángit*.
 De — die door de deur komt, *angin jang másoq pintoe*.
 —, dampkring, *adara, oedara*.
 Eene drukkende —, *mása begah*.
 De gesteldheid der —, *prt oedara*.
 Eene heldere —, *lángit trang, bágoes trang, L.*
 Fijne —, *hawá háloes*.
 Verandering van —, *peroebáhan hawá, pergantian oedara*.
 —, geur, *báwoe*.

Eene kwade —, (ademhaling,) *báwoe kiddjé*, (*kedjé*).
 Eene aangename —, *báwoe jang haroem*, (*wáangi*, L.).
 De — van iets krijgen, *merása bárang apa-apa*.
 —, (bij wijnverlaters) gezwaveld doek, *kájin balikrang*.
 LUCHTADER, vr. *tampat nafas*.
 LUCHTBESCHRIJVING, vr. *soerat mengatákan prí adara*, (*hawá*).
 LUCHTBEWONER, m. *orang áloes*, *membang*, *indra*.
 LUCHTBOL, m. *kandaráán angin*.
 LUCHTBOOM, m. *kájoe lángit*.
 LUCHTDIGT, b. n. *tiáda bóleh másoq angin*, (*hawá*).
 LUCHTEN, b. w. *djemoer*, *oeraq*.
 Kleederen —, *djemoer kájin*, *oeraq kájin*.
 —, den wind binnē laten, *brt másoq angin*, *kassé másoq angin*.
 —, o. w. di *djemoer*.
 —, verdragen, *táhan*.
 Niet kunnen — of zien, *tiáda bóleh táhan*, *binji*.
 LUCHTER, m. *orang jang djemoer*, *orang jang mengoeraq*.
 LUCHTGAT, o. *nátang*, *lobang peranginan*.
 LUCHTGEEST, m. *orang háloes*, *membang*, *indra*, (men kan er de *peré* of *feré* ook toe brengen, of schoon, die meer op aarde zouden zijn.)
 LUCHTGESTELDHEID, vr. *pré adara*.
 LUCHTGEWEST, o. *angkása*.
 LUCHTHARTIG, b. n. *soeka háti*, *soeka tjita*.
 LUCHTHARTIGHEID, vr. *paráangi soeka háti*.
 LUCHTHUISJE, o. *bálei peranginan*, *palájan*, zie ZOMERHUIS.
 LUCHTJE, o. zacht koeltje, *sapoewi-sapoewi*.
 Een — scheppen, *pasiar*, L., *berdjálan-djálan*.
 LUCHTIG, b. n. *peranginan*, *tipsis*, *háloes*, *mangkaq*, *ringan*, *énténg*.
 Eene — plaats, *tumpat peranginan*.
 Een — kleed, *kájin tipis*, *kájin háloes*.
 — brood, *róté jang mangkaq*.
 — e spijs, *makánan jang ringan*, *makánan jang énténg*, L.
 —, vrolijk, zie LUCHTHARTIG.
 LUCHTIGHEID, vr. *pré peranginan*, zie LUCHTIG.
 LUCHTING, vr. zie LUCHTEN.
 LUCHTKASTEEL, o. *chajál*, Ar., *ichtiál*, Ar., *angan-angan jang perbóla*, *fikiran jang sia-sia*.
 — en bouwen, *landjoet angan-angan*.
 LUCHTKUNDE, vr. *pengatahoewan hawá*, *ilmoe hawá*.
 LUCHTLEDIG, b. n. *hampa hawá*, *kósong sakáli*, *kósong angin*, L.
 LUCHTMEETKUNDE, vr. *ilmoe meníbang hawá*.

LUCHTPIJP, vr. *tampat nafas*, *boeloes-boeloes*, *sangkoewang*, *boewah sangkoewang*.
 LUCHTPOMP, vr. *hamboesan hawá*, (*angin*).
 LUCHTREIS, vr. *perdjálánan dengan kandaráán angin*.
 LUCHTREIZIGER, m. *orang berkandaráán angin*, *orang jang nájiq dengan kandaráán angin*.
 LUCHTRUIM, o. *adara*, *oedara*, *tjerchi*, *tjerchek*.
 LUCHTSCHIP, o. *kapal angin*.
 LUCHTSCHUW, b. n. *penákoet kena hawá* (*angin*).
 LUCHTSCHUWHEID, vr. *katakoetan angin*, (*hawá*).
 LUCHTSFRINGER, m. *orang penjoesang*.
 LUCHTSPRONG, m. *soesang*.
 — en maken, *menjoesang*.
 LUCHTSTEEN, m. zie DONDERSTEEN.
 LUCHTSTREEK, vr. *bahagian boemi*, *síhaq boemi*, *iglim*, Ar., uit het Gr.
 Koude —, *síhaq boemi jang dingin*.
 Gematigde —, *benoewa pámas agahárit*.
 LUCHTSTROOM, m. *djállanjá angin*, (*hawá*).
 LUCHTVERHEVELING, vr. *sjiháb*, Ar.
 LUCHTVERSCHIJNSEL, o. *sjiháb*, *kalihátan di lángit*.
 LUCHTWAGEN, m. *ráta jang saqté*.
 LUCHTWEG, m. *djálan nafas*, zie LUCHTPIJP.
 LUCHTWEGER, m. *penímbang hawá*.
 LUCHTZINNIG, b. n. zie LUCHTHARTIG.
 LUCHTZINNIGHEID, vr. zie LUCHTHARTIGHEID.
 LUCHTZWAAARTEMETER, m. *penímbang bratsja hawá*.
 LUCIFER, vr. *rábog*, (eig. alles wat doet ontbranden).
 LUI, b. n. *málas*, *segan*, *tiáda máwoe bekaridja*.
 Een — mensch, *orang málas*, *pemálas*.
 Eene — je vrouw, *parampoewan málas*.
 Een — paard, *koeda málas*.
 Een — leven leiden, *hidop dengon málas sádja*.
 LUI, m. meerv. zie LIEDEN.
 LUIAARD, m. *pemálas*, *orang málas*.
 —, viervoetig dier op Sumatra, *poekang*, *koekang*, (lemur tardigradus).
 LUIBAK, m. zie LUIAARD.
 LUIBUIJ, m. zie LUIAARD.
 LUID, b. n. *jang kadengáran*.
 —, overluid, *njárang*, *kras*, *gáraw*.
 Met — er stem lezen, *membátja dengan soewára njáring*, (*garáw*).
 —, doordringend, scherp, *marsik*.
 — lagchen, *tertáva galaq-galaq*.
 — klinken, *dárei*, *derrei*, *berboenji goempíta*, *goempíta boenjinja*.
 LUID, m. inhoud, *boenji*, *moewátan*, *bában*.
 Naar — van den brief, *sabagimána boenji soerat itoe*.
 Naar — van 's konings bevelen, *dengan toeroet bában titah rádja itoe*.

LUIDE, b. n. zie **LUID**.

LUIDEN, o. en b. w. *berboenji, boenji*.

Wel —, *berboenji bájig, bagoes boenjinja*.

Valsch —, *djanggal boenjinja*.

Aldus luidende, *demikièn boenjinja*.

—, de klok —, zie **LUIJEN**.

LUIDEN, m. meerv. zie **LIEDEN**.

LUIDEND, b. n. *berboenji, boenjinja*.

Zoet —, wel—, *merdoe boenjinja, énnag lagoenja, L.*

Kwalyk —, *djanggal boenjinja*.

LUIDER, m. zie **LUIJER**.

LUIDING, vr. *penghelaàn ginta, penarikan lójtjeng, L.*

LUIDKEELS, bijw. *dengan soewára njáring*.

— lagchen, *tertáwa galaq-galaq*.

LUIDRUCHTIG, b. n. *goempita, gampar, roesoë, L., gágap, goegoep, rijveh*.

— zijn, veel praats hebben, *bará-ibin*.

Zeer — was het gedruisch van het weenen der menschen, *terlâloe rijoeh boenji tángis órang, S. R. 152*.

—, schel van stem, *narsik*.

LUIDRUCHTIGHEID, vr. *boenji goempita, boenji roesoë, L.*

LUIF, **LUIFEL**, vr. *pájon*.

LUIFELBLOEM, vr. (*vallaris*) *palissa dáging*.

LUIJEN, o. w. *berboenji, bugginta, L.*

De klok luidt, *gintu berboenji, lójtjeng berboenji*.

—, b. w. de klok trekken, *hela ginta, tárik lójtjeng*.

Over eenen doode —, *berboenjian ginta kârana órang máti, tárik lójtjeng sabab órang máti*.

De stormklok —, *hela ginta samboejan, (gong samboejan)*.

LUIJEN, o. zie **LUIDING**.

LUIJER, m. *penghela ginta, penárik lójtjeng, órang jang menghela ginta, órang jang menárik lójtjeng*.

LUIJER, vr. zie **LUIR**.

LUIJEREN, o. w. *áda málas, bermálas-malásan, áda segan, melambatkan*.

LUIJING, vr. zie **LUIDING**.

LUIK, o. *pápan penoetop*.

— voor de glazen, blind, *pápan penoetop raam, L., (tingkap), pápan djandéla*.

LUIK, b. w. *toetop, kâtoep, kedjam, kadjam*.

De oogen —, *toetop (kâtoep) máta*.

De oogen van eenen doode —, *mengadjamkan, (menoetopkan), máta órang máti*.

De oogen —, alsof men slaapt, *murrám*.

LUIKJE, o. *tingkap ketjil*.

LUIKAK, m. en vr. *penálas, órang málas*.

LUIKAKKEN, o. w. *tidor sampé tengah hári, L., tidor sampé hárt rambang, (karambang tengah hárt)*.

LUILEKKEELAND, o. dit land, schoon den Maleijer vreemd, zou hij door negri koevel dódol wel willen vertalen.

LUIM, vr. *vlaag des gemoeds, rása háti, tingkah*.

Eene goede —, *sa-rása háti jang bájig*.

Eene kwade — hebben, *merádjog*.

Kwade —en, *tingkah jang djâhat*.

LUIMEN, o. w. op zijne luim liggen, *menghinté, mengintip, L.*

LUIMIG, b. n. grillig, *bertingkah*.

—, aangenaam, aardig, *bersanda-goeraw, (goeroe)*.

— gedicht, *siâr (sair, L.) bersanda-goeraw, panton*.

LUIMIGHEID, vr. zie **EIGENZINNIGHEID**.

LUIP, m. zie **LOER**.

LUIPAARD, m. *harimaw koembang, harimaw akar, harimaw lálat, májian toetol, L., palank ó palang, Perz*.

LUIPEN, o. w. *menghinté, mengintip, L.*

LUIPERD, m. kwaadspreker, *pengompát*.

—, die niet veel spreekt, *órang diam-diam*.

—, huichelaar, *órang moenáfig*.

LUIPMOORDER, m. zie **LUIPMOORDENAAR**.

LUIS, vr. hoofd—, *koetoe*.

—, in de kleederen, *toema*.

—, op boomen of planten, groote groene —, *pianggang, ádas, Ar.*

Wand—, *pidjat, koetoe boesoq, L., bangsat, L., kapinding, pinding*.

LUISTER, m. glans, *tjahája, tjája, L., tjahja, isjráq, Ar.*

—, voortreffelijkheid, *kamolidaàn*.

—, armlaker, *qandil*.

LUISTERAAR, m. afuisteraar, *órang jang pásang koeping*.

LUISTEREN, b. w. glanzig maken, *mengoepam, békin bekilap, L.*

—, o. w. *bersinar*.

LUISTEREN, b. w. fluisteren, *berbisiq*.

—, afuisteren, *pásang koeping, dengarkan terindap-indap, dengar-dengaran*.

Laat af! wat luister mijne meesters naar het geluid der stem in de wildernis? *djanganlah! apa toewánko dengardengaran akan boenji soewára itoe di dálam hoetan djoega? S. R. 96*.

—, stipt opvolgen, *toeroet*.

Naar de woorden der ouders —, *toeroet kâta má bápa, toeroet kâta ajah bondánja, Hoft., toeroet kâta íboe bápánja*.

Naar den toom —, *tâw toeroet kâkang, (tóm, L.)*

LUISTERING, vr. *pembisikan*.

LUISTERLOOS, b. n. *tiáda bertjahája, hilang tjahája*.

LUISTERRIJK, b. n. *penoeh tjahája, bertjahája, tadjalt, bahár, Ar.*

—, groot, *besaar, moelia*.

Eene —e overwinning, *kamenangan jang moelia*.

LUISTERSCHERP, b. n. *koeping tádjam, L., telinga tádjam*.

LUISTERVINK, m. en vr. *órang jang soeku pásang koeping, L.*

LUISTERVINKEN, o. w. *pásang koeping*, L.,
dengarkan terindap-terindap.
LUISTERVOL, b. n. zie **LUISTERRIJK**.
LUISTRIKTE, vr. *penjakit koetoe*.
LUIT, vr. *ketjápí, dindí, dindí-moert, sam-
ping*.
Op de — spelen, *memitik ketjápí, (dindí)*.
De klank van den toon der — was
buitengewoon welluidend, *soewára boenji
dindí terláoe sakáli indah-indah boenjinya*.
LUITENANT, m. *littenan*, verb.
—, stehouder, *adipati, chalifat*, Ar.
LUITENANT-ADMIRAAL, m. *littenan-admiral*.
LUITENANT-GENERAAL, m. *littenan-djenédrál*.
LUITENANT-KOLONEL, m. *littenan-kolonél*.
LUITENANTSPLAATS, vr. *pankat littenan*.
LUITMAKER, m. *pandei ketjápí, (dindí)*.
LUITSLAGER, m. *orang jang memitiq ketjápí*.
LUITSNAAR, vr. *táti ketjápí*.
LUITSPEL, o. *pemütikan ketjápí*.
LUIZEN, b. w. *tjahári koetoe*.
LUK, o. zie **GELUK**.
— of raak, —raak, *bijw. tíada tentoe,
mátang moedjoer*.
LUKKEN, o. w. *djádi, berlákoer*.
Niet —, *tíada djádi, woeroeng, L*.
LUKRAAK, *bijw. zie LUK*.
LUKSPÉL, o. zie **LOTSPEL**.
LUL, vr. *pijp, pantjoeran*.
—, zie **ROEDE**.
LUMMEL, m. een onnoozele bloed, *orang
bádoh*.
LUNDEREN, o. w. zie **TALMEN**.
LUNDERING, vr. zie **TALMEN**.
LUNS, vr. *penna róda, L*.
LUNZEN, b. w. *másoqkan penna di dálam
róda, L*.
LURKEN, o. w. *loelom*.
—, zuigen, *isup*.
LUS, vr. zie **LIS**.
LUST, m. *soeka háti, kasoekáän, kage-
máran*.
Een — voor het oog, *jang terrindoe
paadda penglihatan, jang eloq di lihat
orang*.
— tot iets hebben, *rindoe, ingin, ilar, L*.
Het is mij een — hem te zien werken,
makka kita soeka melihat dia bekadja.
Met — eten, *mákan dengan soeka*.
Zijne — en opvolgen, *menoeroet hawá
nafsoenja*.
Zijnen — aan iemand boeten, *bálas*

*orang poenja djáhat, toelah dirt akan sa-
orang*.
— en eener zwangere vrouw, *ka-inginan
parampoewan hámil, Hofst., (boenting)*.
—, brandende trek van eenen amfioen-
schuwer, *katagian*.
—, neiging, *rágam*.
LUSTBOSCH, o. *rimba kasoekáän*.
LUSTELOOS, b. n. *tíada soeka, málas, moelit*.
LUSTELOOSHEID, vr. *doeka-tjita, soesah háti*.
LUSTEN, onp. o. en h. w., *soeka, handaq,
ridlá, (rilla)*.
Indien het u lust, *kaloer toewan soeka,
kapan loe máw, L*.
Mij lust (ik lust) geen visch, *kita tíada
soeka mákan ikan*.
Hij doet al wat hem lust, *makka ia
toeroet bárang soekánja*.
LUSTHOF, m. *táman poespa rágam, rawdlat,
Ar., kebon kasoekáän*.
— om de droefgeestigheid te verdrijven,
táman pengliqpar lára.
Eenen — aanleggen, *membángon táman*.
—, zie **HOF**.
LUSTHUIS, o. *roemah kebon*.
LUSTHUISJE, o. (op het water), *gamboeng,
gamboengan*.
LUSTIG, b. n. vrolijk, *soeka háti, píta,
ráneh, gemar, ráwan, termása*.
—, welaan! *bájkalah! ájo! sábas! sá-
baslah! daas! dáas!*
—, terdeeg, *andaran*.
— afossen, *poekol andaram*.
LUSTIGBEID, vr. *kasoekáän, soeka háti, ka-
gemáran*.
LUSTPLAATS, vr. *tampat kasoekáän*.
LUSTPRIEEL, o. *doekoh*.
LUSTSLOT, o. *málgéi*.
LUSTWARANDE, vr. *barandah, van varanda,
Port*.
—, opene galerij, *pondópo, Jav*.
—, plein voor het huis van regenten,
háloen-náloen, Jav.
LUTJE, o. *sedikit*.
LUTTEL, b. n. klein, *ketjil*.
—, *bijw. weinig, sedikit*.
LUUR, vr. *lampin, kájin lampin*.
LUURMAND, vr. *bákol lampin*.
LUW, b. n. *tedoh, berlindong, bernáwong*.
LUWEN, o. w. *djádi tedoh*.
De wind luwt, *makka angin poon tedoh*.
LUWTE, vr. *tampat tedoh, tempat perna-
woengan, tempat perlándoengan*.

M.

M, vr. *mim*.

De M is eene lipletter, *makka hoerof*
mim itoe ada hoerof bibir.

MA, vr. van het Fr. *maman, má*.

MAAG, vr. *ampedal, hampedal, tempat mákan,
proet besaar, proet ráju*.

De — overladen, *mákan terláloe bánuq*.
MAAG, m. en vr. bloedverwant, *sánaq soe-
dára, kaloewarga, eig. koelawarga, doe-
sánaq*.

— van moederszijde, *doesánaq kandong*.
MAAGADER, vr. *oerat ampedul*.

MAAGBITTER, o. *obat pāhit*, (*paait*).
 MAAGBREUK, vt. *pijah ampedal*.
 MAAGD, vt. *prāwan, ānaq prāwan, gadis, ānaq dāra, ānaq akasiri*.
 De — *Maria, sitt, Ar., Rich., Mariam*.
 Het hemelsteeken de —, *bordj chōsjah*, Perz.
 Eene — tegen haren wil onteeren, *paroeoel, memaroeoel ānaq dāra, meng-gagāhi ānaq dāra*.
 —, die nog niet huwbaar is, *ānaq dāra sonti*.
 MAAGDARM, m. *koerongkoengan*.
 MAAGDEBLOEM, vt. zie MAAGDOM.
 MAAGDELIJK, b. n. *tjāra ānaq prāwan, tjāra ānaq dāra*.
 — kleed, *pakēn tjāra ānaq prāwan*.
 —e schaamte, *māloe ānaq prāwan, māloe ānaq dāra*.
 MAAGDENREI, m. *ānaq dāra sakāwan*.
 MAAGDENROOF, m. *hāl melarikan ānaq dāra pembawān lāri ānaq dāra*.
 MAAGDENSCHENDER, m. *orang jang memaroeoel ānaq prāwan, orang jang meng-gagāhi ānaq dāra*.
 MAAGDENSCHENNIS, vt. *paroeoel, proegoel*.
 MAAGDENSTAAT, m. *perdarān, prāwan*.
 MAAGDEPALM, m. (*Clematis Leschenaultiana*), *aroy kikoejah*, Soend., *foela malega*.
 MAAGDEVLIJES, o. *salapoet perdarān*.
 MAAGDOM, m. *perdarān, prāwan, bikir*.
 Om haren — te nemen, *akan meng-ambil bikirnja*, S. R. 14.
 MAAGELIKER, m. *sōpt pāhit*, (*paait*).
 MAAGHOEST, m. *bātoq sākit ampedal*.
 MAAGKOLIK, o. *sākit ampedal, ranggoet ampedal*.
 MAAGKRAMP, vt. *rangoet ampedal*.
 MAAGMIDDEL, o. *obat ampedal*.
 MAAGONTSTEKING, vt. *sākit bāra paadda ampedal*.
 MAAGPIJN, vt. *sākit ampedal*.
 MAAGPIL, vt. *poelōng obat ampedal*.
 MAAGPLEISTER, vt. *kōjo (plēster) obat ampedal*.
 MAAGPOEDER, o. *obat loemat akan meng-obāti ampedal*.
 MAAGSAP, o. *ajer ampedal akan mentjernākan makānan*.
 MAAGSCHAP, vt. *sānaq soedāra, kaloewaga, doesānaq*.
 — van moederszijde, *doesānaq kandong*.
 — van vaderszijde, *doesānaq (sānaq) bāpa*.
 —, o. *pekaloewargān*.
 MAAGSCHEIDING, vt. *pembahagian poesāka*.
 MAAGTAAL, vt. *daftar sānaq soedāra, daftar wāritz*.
 MAAGVERSTERKEND, b. n. *jang mengoewatkan ampedal, jang bēkin koewat tempat mākan*.
 — middel, *obat ampedal*.
 MAAGVERSTERKING, vt. *obat ampedal, obat tempat mākan*.

MAAGZIEKTE, vt. *penjākit ampedal, penjākit tempat mākan*.
 MAAGZOEN, m. *perdamēan sānaq soedāra*.
 MAAI, vt. zie MADE.
 MAAIJEN, b. w. *pōtong, tjārot, rāpa*.
 Gras —, *pōtong roempoet*.
 Rijst —, *mōtong, L., mengutam pādī*.
 MAAIJEN, o. *pengatāman, pemōtongan, pentjarōtan*.
 MAAIJER, m. *gras—, orang jang pōtong roempoet*.
 Rijst— of maaister, (liever: snijdster), *orang mōtong, orang pōtong pādī, peng-utam pādī, pentjarōt*.
 MAAIJIG, b. n. *wormstekig, ber-boeboq*.
 MAAIJING, vt. *pengatāman, pemōtongan, pentjarōtan*.
 MAAILOON, o. en m. *oepah orang mōtong*.
 MAAITIJD, m. *māsa mengutam, moesim pādī, māsa pentjarōtan*.
 MAAK, vt. als: in de — doen, *soeroh bēkin, L., soeroh membawat, soeroh kardja*.
 In de — zijn, *lāgi di bēkin, L., lāgi di kardja, lāgi di perbawat*.
 MAAKLOON, o. en m. *oepah kardja*.
 Hoe veel kost het — van uw kleed? *badjoemoe itoe brāpa oepah kardjanja?*
 MAAKSEL, o. *boewātan, perboewātan, peroesāhan, bēkinan, L.*
 Allerkostelijkt van —, *terlāloe indah-indah boewātanjja*.
 Engelsch —, *boewātan Inggris*.
 Javaansch fatsoen, Engelsch —, *tjāra Djāwa boewātan Inggris*.
 De mensch is Gods —, *makka mānoesia itoes di djadikān Allah, (vooral niet: „perboewātan Allah”)*.
 —, fatsoen, *tjāra*.
 Van een goed —, *bājiq perboewātanjja*.
 MAAKSTER, vt. *paranpoewan jang bēkin, L., (kardja), toekang*.
 Kleeder—, *parampoewan jang djādi toekang mendjāhit*.
 MAAL, vt. en o. *kālī, kālī, kiēn*.
 Een—, *sukālī, sātoe kālī*.
 Twee—, *doewa kālī, doewa kiēn*.
 Ten tweede male, *kadoew kalinja*.
 Hoeveel malen? *brāpa kālī, brāpa kiēn?*
 Verscheidene malen, *bebrāpa kālī*.
 Drie— zoo groot als dat land, *tiga kiēn besaarnja tanah itoe*.
 Op een—, *paadda sakālī*.
 Voor dit —, *paadda sukālī tni*.
 MAAL, o. zie MAALTIJD.
 MAAL, vt. *valies, banian, boqtjā*.
 MAALGELD, o. zie MAALLOON.
 MAALLOON, o. en m. *oepah djoeroe peng-gilingan, oepah penggilingan*.
 MAALSLOT, o. *koentji jang di gantong, koentji gantong*.
 MAALSTEEN, m. *bātoe kisāran, bātoe peng-gilingan*.

MAALSTERS, vr. meerv. kiezen, *gigi garham*, *gigi besaar*.

MAALSTOK, m. schilderstokje, *kájoe pesêndêran tângan toekang gambar*, L., *kájoe pesandêran tângan pandei menoelis gambar*.

MAALSTROOM, m. (bij den wal, tegen eenen hoek), *oelaq*, *oelah*, *poesâran ajer*.

— in stroomend water, *oelei*.

Het water draait aldaar in — en, *makka ajer berpoesar di sitoë*.

MAALTAND, m. kies, *gigi garham*, *gigi besaar*.

MAALTIJD, m. maal, *makânan*, *santâpan*, *sadjian*.

—, feest, onthaal, *djâmoë*, *djamoevan*, *perdjamoewan*.

Eenen — geven, (zooals de grooten), *mendjâmoë orang*.

Eenen — geven, (zooals geringere lieden), *membri mâkan*, *kassî mâkan*, L.

Ter — noodigen, (van de grooten, lang vooruit), *pâdahkan*.

Ter — noodigen, (van de grooten om dadelijk te komen), *silâkan orang mâkan*.

Ter — noodigen, (van de geringen), *panggil orang mâkan*.

Des daags twee — en doen, *mâkan doewa kâli saharian*.

Eenen — geven aan echtgenooten, die scheiden, *mendjâmoë orang bertjeré*.

Na den —, komediën derri paadda mâkan.

Aan de vorsten eenen — geven, *mendjâmoë segalla râdja-râdja*.

MAAN, vr. van dieren, *ramboet*, *gamboeng*.

MAAN, vr. planeet der aarde, *boelan*, *qamar*, Ar., *tjandra*, Sansk., *djoem*, Perz.

Lichte —, *boelan trang*.

De eerste verschijning der —, *boelan toemanggal*.

De nieuwe —, *boelan bahâroë*, *boelan tímboel*.

De volle —, *boelan poernâma*, *boelan besaar*, *boelan tamâm*.

De volle — voor feesten, *boelan poernâma râja*.

De hoornen der —, gehoornde —, *boelan langkong*.

Halve —, eerste kwartier, *satêngah boelan*.

Afnemende —, *boelan ketjil*.

Het afnemen der —, *semplêq boelan*, *soemplaq boelan*.

De — wast, *boelan âda tímboel*.

De — als zij licht verspreid eer zij zichtbaar is, *boelan mengambang*.

De ouderdom der —, *tanggal boelan*.

De hoeveelste (hebben wij) van de —? *brâpa hârt boelan?*

De zevende der —, (maand), *toedjoh hârt boelan*.

Donkere —, *boelan glap*.

Eene volle —, die gevierd wordt, *boelan poernâma râja*.

Het opkomen der —, *nâjiq boelan*, *terbit boelan*.

Het ondergaan der —, *mâsoq boelan*, *toeron boelan*.

De glans der —, *tjahâja boelan*.

Het licht der —, *trang boelan*.

De —, als zij twee, drie of vier dagen oud is en hare hoornen aan elkander gelijk zijn, *boelan bendêrang*.

Halve manen, zeegewassen, *bia tjongkil*. Het is alles naar de —, *soedah roesaq binâsa samoewd*.

Loop naar de —, *pigî per sêthân*, L. Naar de — reiken, *handaq mentjâpei boelan*.

De rondwenteling van zon en —, *peridâran mâta hârt dan boelan*.

De —, wanneer zij voor ons oog tegen over de zon staat, *boelan bendêrang dengan mata-hârt*.

De glans van zon en —, *noer al sjams wa'l qamar*, R. A.

De —, als zij des morgens zichtbaar is, *boelan kustângan*.

De geesten der — gewesten, *dêwâta tjandra lok*.

MAANBESCHRIJVING, vr. *penjoerâtan boelan*.

MAANBRIEF, m. *soerat menâgî hoelang*.

MAANCIRKEL, m. *peridâran boelan*, zie MAANKRING.

MAAND, vr. *boelan*, *sjahr*, Ar.

De — en der Mohamedanen zijn twaalf in getal, *makka boelan orang islam itoe doewa blas bânjaqnja*:

1 ^o	<i>Boelan Moeharram (soero)</i> , met 30 dagen.	
2 ^o	" <i>Tsajar</i> , <i>sapar</i> ,	" 29 "
3 ^o	" <i>Rabi' l-awwal</i> ,	" 30 "
4 ^o	" <i>Rabi' l-âchir</i> ,	" 29 "
5 ^o	" <i>Djoemâdi' l-awwal</i> ,	" 30 "
6 ^o	" <i>Djoemâdi' l-âchir</i> ,	" 29 "
7 ^o	" <i>Radjab</i> ,	" 30 "
8 ^o	" <i>Sjâbân</i> ,	" 29 "
9 ^o	" <i>Ramadrân</i> , (<i>ramlan</i>),	" 30 "
10 ^o	" <i>Sjawâl</i> ,	" 29 "
11 ^o	" <i>Dzo' l qâdat</i> ,	" 30 "
12 ^o	" <i>Dzo' l-hidjâat</i> , (<i>hadji</i>)	29 "

Op den derden dag der — Moeharram, *paadda tiga hârt boelan Moeharram*.

Eens om de halve — ging ik hem spijzen brengen, *sa-têngah boelan sakâli hamba poon pergî menghantarkan makânan akan dia*.

Het is reeds vijf — en geleden, *soedah lima boelan lamânja*.

De voorledene —, *boelan jang lâlœ*, *boelan jang soedah*, L.

De toekomstende —, *boelan jang datang*, *boelan jang di depan*, L.

Drie — en huur schuldig zijn, *berhoetang sêwânja tiga boelan*.

De loopende —, *boelan ini, boelan jang sakarang ini.*
MAANDAG, m. *hâri itznein, hâri snin, L., (hâri sâtoe, L., eerste werkdag), jawno l-itznein, Ar.*
 Een blaauwe —, *tâda brâpa lâma, sedikit hâri sâdja.*
 Gedurende al de —en des jaars, *sa-djoeros segalla boelan tâhon.*
MAANDBRIEF, m. *soerat boelan, soerat sjahr.*
MAANDELIJKS, bijw. *paadda tiap-tiap boelan, saboelan-saboelan, sâban-sâban boelan, L.*
MAANDELIJKSCH, b. n. *boelan, sasa-boelan.*
 —e betaling, *pembajâran sasa-boelan.*
 —e bezoldiging, *gâdjy boelan.*
 De —e zuivering, (de maandstonden), *tjanar kâjin, feidl, Ar., (cheil, verb.).*
 De —e zuivering hebben, *soedah bawah boelan.*
MAANDGELD, o. *gâdjy boelan, oewang boelan.*
 —, (van eene maand), *oepah saboelan.*
MAANDSCHRIFT, o. *soerat kâbar saboelan, L., soerato' l-chabari' sjsjahri, Ar.*
MAANDSTAAT, m. *daftar saboelan.*
MAANDSTONDEN, m. meerv. zie **MAANDELIJKSCH**.
MAANDWERK, o. zie **MAANDSCHRIFT**.
MAANDWIJZER, m. *djaroem jang menoendjoeq boelan.*
 Dit uurwerk heeft eenen —, *makka djâm ini ada soewâtoe djaroem jang menoendjoeq boelan.*
MAANËKLIPS, vr. *grahâna boelan, garhâna boelan.*
MAANGEBESTEN, m. meerv. *dêwâta tjandra.*
MAANGEWESTEN, o. meerv. *tjandra lok.*
MAANHOREN, m. (insect), *mâta boelan.*
MAANJAAR, o. *tâhon ôrang islâm, tâhon boelan.*
MAANKOP, o. *afioen, apioen.*
MAANKOPSAP, o. *ajer apioen.*
MAANKRING, m. zie **MAANCIRKEL**.
 —, kring om de maan, *kalângan boelan, pâgar boelan, sirpei boelan.*
MAANKRUID, o. *sâ'or mânis.*
MAANLICHT, o. *trang boelan, noero' l-qamar, Ar.*
MAANLOOP, m. *kitâran boelan, peridâran boelan.*
MAANSVERDUISTERING, vr. *grahâna boelan, garhâna boelan.*
MAANTANING, vr. *grahâna boelan.*
MAANVERWISSELING, vr. *pergantian boelan.*
MAANVLEKKEN, vr. meerv. *tampat-tampat soeram paadda boelan.*
MAANVORMIG, b. n. *saroepa boelan.*
MAANZIEK, b. n. *sâkit boelan.*
MAANZIEKTE, vr. *penjâkit boelan.*
MAANZUCHTIG, b. n. zie **MAANZIEK**.
MAANZWIJM, vr. zie **MAANSVERDUISTERING**.
MAAR, bijw. slechts, enkel, allenlijk, *sâdja, sahâdja, djoewa. hânja, melajinkan, melinkn, L., tjomah, anmu, Ar.*

Ik heb — eenen tijger gezien, *kita poon melihat harimaw sa-êkor sâdja.*
 Er zijn er — vijf, *tâda lâgi hânja lima.*
 En er bleven — drie personen, *dan hânja tinggal tiga ôrang.*
 — eens, *hânja sakâli.*
 Hem alleen — is de heerschappij, *ia djoewa jang ampoenja karadjâan.*
 Dit — alleen, *tjomah ini sâdja, L., melajinkan ini sâdja.*
 Ik hoop — op zijne woorden, *kita harap djoewa atas katânja.*
MAAR, voegw. doch, *tetâpi, tâpi, L., âda poon. lakin, lâkin, Ar.*
 Witte, — dure rijst, *bras poetih tâpi mâhal, L.*
 — indien dat geschiedt, *tetâpi djika itoe djâdi.*
 Zij is schoon van wezenstrekken, — slecht van gedrag, *makka parampoewan itoe êloq pârasnja tetâpi djâhat lakoenja.*
 — er wordt verhaald, *adapoon di tje-riterâkan.*
MAAR, o. *tetâpi.*
 —, uitzondering, *pengatjoewalian.*
 —, voorwaarde, beding, *djandji.*
 Spreek niet gedurig met maar's, *djângan beroelang-oelang kâta tetâpi.*
MAAR, vr. mare, tijding, *kâbar, L., chabar, warta, brita*
 Die mare zij u bekend! *makka chabar itoe mâloem djoewa kirânja ôleh toewan.*
MAARIE, vr. *joejoe, Ar.*
 Soort van Indische —, *minâ, zie MEEBLE.*
MAARSCHALK, m. *narskalk, verb.*
MAART, m. lentemaand, *boelan mart, (marret).*
MAAS, vr. van een net, *mâta djâla, mâla, mâla-mâla.*
 —, ruimte tusschen twee steken, *mâta benang.*
MAAT, vr. lengte—, breedte—, *oekoeran, liasab, Ar., permâna.*
 De — niet halen, te klein, *tâda sampé oekoerannja, terlâloe ketjil, koerang tinggt.*
 —, hoegrootheid, *besaarnja, permâna, pramâna, Sansk.*
 De — nemen, *ambil oekoeran, oekor.*
 — in de muziek of poëzij, *wazn, Ar., wazan, verb.*
 Eene — voor drooge en natte waren, inhouds—, *takâran, tâkar, soekat, soekâtan, koelah, (de koelah houdt ongeveer 3 oude mengelen, en aan drooge waar 7½ kati).*
 Honderd maten rijst, *bras sarâtoes soekat.*
 Twee honderd vijftig maten olie, *minjay têngah tiga râtoes koelah, (soekah).*
 Eene geijkte inhouds—, *soekâtan jang di tarôhi tjap kompanf.*
 De — van een kleed, *oekoeran bâdjoe.*

— van 20,000 hetelnoten op Ceylon en Coromandel, *amónam*.

De inhoud eener —, hetgeen er in is, *isinja soekátan*.

— op Ceylon van 200 oude ponden *pádi, annam*.

De inhoud, grootte eener —, *besaarnja soekátan*.

— van eenen nageltuin van honderd boomen, *doesoen*.

Allen met eene gelijke — meten, *menjoekat sama ríta paadda sakalian órang*.

Met dezelfde — gemeten worden, *di soekat ríta*.

De — niet hebben, *koerang derri djangka, koerang oekoerarnja*.

En met welke — gij meet, zal u weder gemeten worden, *serta soekátan jang di boewat soekat olehmoé itoe bakal menjoekat padámoe*, (de bijbelvertaling is van dezen zin onduidelijk en onjuist).

Opgehoopte —, *soekátan moembang*.

In alles — houden, *hidop dengan sapátoetnja*.

Boven mate, *terláo amat, liwat sakáli, L*.

Met mate, *dengan sedang, dengan sadar-hána*.

—, regel, orde, *peratoeran*.

— in de poëzij (gedichten), *rágam, lágoe, L, wazn, Ar., (wazan), ároedl, Ar*.

In de —, *dengan peratoeran ároedl, dengan oekoeran*.

De — houden, *toeroet ároedl*.

Hij geeft zonder mate, *makka ia membrí terláo amat*.

En die het onderhoud geeft, aan wien gij wilt, zonder mate, *dan jang membrí rezegát akan bárang stápa jang kaw kahan-dáki dengan túda hasabnja, M. R. 2*.

Naar mate, *sa-kira-kira, dengan tím-báangan, dengan hasab, sa-qadar, dengan sa-qadarnja*.

Naarmate zijner schuld, *dengan tím-báangan sálahnja, sa-qadar sálahnja*.

Naar mate zijner krachten, *dengan sa-qadar koewasánja, oek: sa-qadar koewasánja*.

Naar mate, (hoe meer), *mákin, mingkin, L*.

Naar mate hij rijker werd des te gieriger werd hij, *mákin kája ia mákin kikir*.

Maten en gewigten, *oekoeran dan tím-báangan*.

De ijk der maten en gewigten, *tjap oekoeran dan tím-báangan*.

MAAT, m. makker, *tenan, sakoeto*, zie MEDEGENOOT.

—s, werklieden, *órang oepáhan, órang beкарdja, L, teman bekoelt, L*.

MAATGEZANG, o. *boenji rágam, njanjian jang berboenji rágam, njánji jang ála lagoe-nja, L*.

MAATGEVER, m. die de maat houdt of slaat, *djoeroe rágam, djoeroe lágoe, L*.

MAATJE, o. vriend, (gemeenz.) *umboq*.

—, tegen eenen ouderen, *abang*.

—, tegen eenen jongeren, *adé*.

Een —, $\frac{1}{4}$ van eenen gantang, *tjoepag, tjoepah*.

MAATKLANK, m. *wazn, ároedl, Ar., rágam, lágoe, L*.

MAAT-OF TAKTMETER, m. *pengoekor wazn, pengoekor rágam, (lágoe)*.

MAATREGEL, m. verordening, *peratoeran*.

—, bepaling, *katentoewan*.

—, bevel, *parintah*.

—, middel, *oepája*.

—en beramen, middelen te baat nemen, *mengoepájakan*.

Iemands —en verjijdelen, *membathalkan (mentadakan) dája oepája órang*.

MAATSCHAPPELIJK, b. n. *tjára persakoetowan, tjára órang negri, tjára ist negri*.

Het —e leven is veel beter dan het zwervende, *makka kahidópan tjára órang negri itoe terlebeh bájig derri paadda kahidópan órang mengombára, (melantjong, L)* —e orde, *peratoeran negri, parintah negri*.

—e dengden, *kabedjikan persakoetowan órang*.

MAATSCHAPPIJ, vr. *persakoetowan órang, pertemánan, sjirk, Ar., masjárakat, Ar., moetsahábat, Ar*.

De burgerlijke —, *segállu ist negri*.

—, (van deelhebbers), *persérowan, L, pertemánan*.

—, vereniging van geleerden, *kara-pátan órang ber-ilmoe*.

—, compagnie, *kompanj*.

De O. I. —, *kompanj Wolanda*. (Door kompanj wordt dikwerf het Gouvernement verstaan, dat de Compagnie vervangen heeft).

MAATSCHAPPIJELIJK, b. n. zie MAATSCHAPPELIJK.

MAATSTOK, m. *kájo sipat, bátang oekoer*.

Met den — de lengte en breedte van een graf meten, *mengoekoer dengan kájo sipat boedjornja dan lintangnja qoebr*.

MAAUWEN, o. w. *ngjóeng*.

MAAUWEN, o. *boenji ngjóeng, ngjóeng*.

Het — der kat, *boenji koetjing jang ngjóeng*.

MAAUWING, vr. *boenji ngjóeng, ngjóeng*.

MADE, vr. *hoelat, oelat*.

—n, buikwormen, *tjermt*.

Kaars—, *oelat pánir, oelat kértjoe*.

MADLIEF, vr. *boenga saroeni Wolanda*.

MAF, b. n. vadzig makend, drukkend, *begah*.

— weder, *másu begah*.

—, loom, vadzig, *málas, segah*.

—, laf, lafhartig, *tjábar, gantar, tákoet*.

MAGAZIEN, o. *goedang, gedong*.

Kleeding—, *goedang kájin*.

Wapen—, *goedang (gedong) sindjata*.
MAGAZIJNMEESTER, m. *kapála goedang*,
djoeroe goedang, kapála gedong.
MAGER, b. n. *koeroes*.
 Hij is — van ligchaam, *toebohnja koeroes*,
badannja koeroes.
 — en uitgedroogd, *koeroes kring*.
 — worden, *djádi koeroes*.
 — maken, *mengoeroeskan, békin koeroes*.
 Hij heeft een —, dor en bleek gelaat,
*moekánja koeroes kring dan poetjat war-
 nanja*.
 — vleesch, *dáging koeroes*.
 —, schraal land, *tánah koeroes*.
 Een — maal, *makánan jang kapálang*.
MAGERHEID, vr. *kakoeroesan*.
MAGISTRAAT, m. *hákim, Ar., órang besaar*.
 —, overheid, *peमारintáhan*.
MAGISTRAATSCHAP, o. *pangkat hákim*.
MAGNEET, m. *zeilsteen, bátoe bránt*.
MAGNETNAALD, vr. *djáróem padónan*.
 —, ijzer dat met den magneet gestre-
 ken is, *best bránt*.
MAGNETISCH, b. n. *bátoe bránt*.
 —e kracht, *goewat bátoe bránt*.
MAGNETISEREN, b. w. bij den Maleijer
 vreemd, zou door: *membángonkan (meng-
 hidopkan) goewat bátoe bránt*, kunnen ver-
 taalnd worden.
MAGNETISEUR, m. *slaapverwekker, pemárap*.
MAGT, vr. *kracht om iets te doen, goewat*.
gáhi.
 Uit al zijne —, *dengan saqoewat-qoe-
 watnja*.
 — om te gebieden, *amáret, Ar., koewá-
 wása pamarintáhan*.
 —, gezag, bevoegdheid, *koewása, ka-
 wása, hoekoem*.
 In zijne — hebben, regeren, bestie-
 ren, *memangkoe, mengampoe*.
 Dat staat niet in mijne —, *makka itoe*
boekán sája poenja koewása, L., makka
akoe tiáda koewása mengardjékan itoe.
 Ik ben in uwe —, *pátek ins lági di*
dálam hoekoem toewan.
 Naar mijne —, *paadda koewasákoew,*
dengan sabóleh-bólehhoe.
 Uit zijne eigene —, op eigen gezag,
derri dia poenja koewása sendiri.
 De — fnuiken, *meniwastan, memátah-
 kan koewása*.
 —, geweld, *gáyah*.
 —, krijgsmagt, *koewása bala-tantará*.
 De land- en zee—, *tantará paprángan*
*di dárat dan sakáltan angkátan kapal pa-
 prángan*.
 Een man van —, *órang koewása, órang*
besaar, órang kája.
 —, veelheid, *kabanjékan*.
 — geven (over iemands goederen),
mentaskimkan, perwakilkan.
 Door eene — van getuigen, *derri*
paadda kubaniékan sjakst.

De —en van Europa, *segalla rádjá-
 rádjá di benoewa Eropa*.
 —, regtsgebied, *hoekoem*.
MAGTBRIEF, m. *soerat koewása, soerat pol-
 mak, verb., soerat tulkim, Ar.*
MAGTELOOS, b. n. *tiáda goewat, tiáda ber-
 gáhi*.
 —, uitgeput, *leteh, lesoe, leteh-lesoe*.
 —, (Impotens), *di'rif, Ar.*
 —, niet bestand, *kennji*.
MAGTGEVER, m. *jang membrt koewása, jang*
kassi polmak, L.
MAGTHEBBENDE, b. n. *berkoewása*.
 —, zaakgelastigde, m. *wakil, Ar., pol-
 maq, verb. Ned.*
 —, met volle magt als zaakgelastigde
 bekleed, *wakil mothalaq, Ar., polmaq*
besaar, L.
MAGTIG, b. n. met kracht bedeed, *goewat,*
bergáhi, qawt.
 De olifant is een — dier, *makka gádjah*
itoe binábang jang goewat.
 —, vermogend, invloedrijk, *koewása,*
pengoewása, berkoewása, besaar.
 Een — rijk, *karadjáan jang besaar*.
 — om te betalen, *mampoe bájar, L.,*
dápat bájar.
 Een land — worden, *ambil negri sa-
 boewah*.
 — worden, overwinnen, ten onder bren-
 gen, *mengáláhkan, menáloqkan, meniwas-
 kan*.
 Zich zelven — zijn, *menahánt diri*.
 De Arabische taal — zijn, *mengarti*
bahása órab, mengatahoewt bahása órab.
 —, glorierijk, *izz, Ar.*
 —, vet, *terlálloe gemoq*.
 — in het uitvoeren, *perkása paadda*
melákoekan, berkoewása mengardjékan.
 — in prijs, *besaar haryánja*.
 —, bijw. fig. zeer, *terlálloe, terlálloe amat*.
 Een — groot schip, *kapal jang terlá-
 loe besaar*.
MAGTIGEN, b. w. *membrt koewása, kassi*
koewása, L., mengoewasákan, perwakilkan.
 Ik ben door den koning gemagtigd ge-
 worden, *makka hamba poon di perwakil-
 kan rádjá*.
MAGTIGING, vr. *pengoewasáan*.
MAGTWOORD, o. *káta jang kras*.
MAHOMEDAAN, m. *órang islám, órang slam, L.*
MAHOMEDAANSCH GELOOF, o. *agama islám,*
igamma slam, L.
MAJESTEIT, vr. zijne —, *baginda*.
 Zijne — beval, *makka titah baginda*.
 In plaats van — of *baginda*, zegt de
 Maleijer ook: *jang di pertoewan, doelt*
sjáh áalam, doelt baginda, srt padoeka,
enz.
 De — schenden, *melanggar format ba-
 ginda, (rádjá)*.
 —, uiterlijke vertooning van de hoog-
 ste magt, *oepatjára*.

—, heerlijkheid, *kamoeliään, kabesáran, djanáb*, Ar., *djalál*, Ar., (het laatste alleen van God).

De — Gods, *djalál Allah, soeboehát*, Ar.

MAJESTEITSCHENNIS, vr. *pelanggáran hormat rájja*.

MAJOOR, m. *májour*, verb.

MAJOORSPLAATS, vr. *pangkat májour*.

MAJOORSVROUW, vr. *bini májour, istri májour*.

MAK, b. n. *djinag*.

Een — dier, *binátang djinaq*.

—, zoet, gehoorzaam, *mánis, toeroet purintah*.

Een paard — maken, *mendjinaqkan koeda*.

— gemaakt worden, *di djinaqkan*.

Reeds — zijn, *soedah djinaq*.

MAKELAAR, m. *tjinkaw*, L., *tjangkoe, penjangkoe, talanggi, tálang, penálang, dallál*, Ar.

Kleine —, beunhaas, *tjinkaw*.

—, koppelaar, *talangki, toekang tjomblang, djaroeman*, L.

MAKELAARSLOON, o. en m. *oepah talanggi*.

MAKELARES, vr. fig. koppelaarster, *parampoewan jang djádi toekang tjomblang*.

MAKELARIJ, vr. *pekardjään talanggi, penjangkoewan*.

MAKELEN, b. w. *soeroeh-menjoeroeh*.

—, als makelaar handelen, *tjangkoe, melakoekan pekardjään talanggi*.

—, bemiddelen, verzoening bewerken, *menjoeloh, perdameikan*.

—, koppelen, *tjomblang, mentjomblang*.

MAKEN, b. w. *boewat, kardja, adákan, djadikan, bakkt, békin*, L.

Koning —, *mendjadikan rájja*.

Een huis —, *memboewat roemah saboewah, békin sátoe roemah*, L., *kardja roemah saboewah*.

Wie heeft dat gemaakt? *siápa kardja itoe?*

De rijstvelden in orde —, *bewerken, kardja sáwah, menjáwah*.

— dat het beloofde er is, *mengadákan bárang jang soedah di djandji, menjampeikan djandji*.

Eenen olifant van hout —, *djadikan gádjah derri paadda kájoe*.

Hemel en aarde zijn door God gemaakt, *bahoewa boemi dan lángit itoe di djadikan Allah*.

God zal het wel met u —, *Allah handaq memeliharákan angkaw*.

Gezond —, *menjombokkan*.

Vrolijk —, *menjoekákan, békin soeka háti*, L.

Droevig —, *mendoekákan, békin soesah háti*.

Groot —, *membesarkan*.

Schuldig —, *berhoetángi*.

Eene klucht —, *perboewat permajinan*

Het slecht —, *berlákoes djálan djáhat*. Niet weten hoe het te —, *tiáda berdája lági*.

Een beeld —, *memboewat pátonq*.

Vrede —, *memboewat perdameian*.

Een boek —, *mengárang (menjoerat) ráitáb*.

Een nest —, *bersárang, békin sárang*, L., *békin roemah boerong*, L., *békin roemah*, L.

Een gedicht —, *bersár, bersáir*, L., *berpanton*.

Maak u weg! *lálloe! pergilah!*

Maak u voort! scheer je! (verachtel.) *njahlah! intji!*

Zich weg —, *lári, minggaat*, L.

Zich zoek —, *membáwa diri, melarikan diri*.

Iemand zijn goed bij uitersten wil —, *meninggalkan hartánja dengan watsiat paadda sa-órang, watsiatkan hartánja paadda sa-órang*.

Den zot —, (spelen) *berbódoqkan diri*.

MAKEN, o. *memboewátan, bekinan*.

—, opstelling, vervaardiging van een boek, brief, *kurángan kitáb, soerat*.

MAKER, m. *jang memboewat, jang békin*, L., *jang kardja*.

—, werkman, *toekang*.

Een ervaren —, *werkman, pandei*.

Een —, schrijver, *penjoerat, jang mengárang, tsáhít*, Ar.

Een —, schrijver eener geschiedenis, *tsáhíbo 'l-likájat*, Ar.

MAKING, vr. *erfmaking, pembrian watsijat*.

—, samenstelling, opstel, *pengarángan*.

MAKKELIJK, b. n. *moedah, gampang*, zie GEMAKKELIJK.

MAKKELIJKHEID, vr. zie GEMAKKELIJKHEID.

MAKKER, m. *teman, sakoeto, rafiq*, Ar., *tsáhíib*, Ar.

—, vriend, *sóbat*, L., *alif*, Ar., zie VRIEND.

Speel —, *teman bermájin*.

—s, *tsáhí'b*, Ar., meerv. van *tsáhíib*.

MAKREEL, m. *ikan kwé*.

MAL, o. *tjonto, teládan*.

— van een kanon, *atjáwan mariam, tjonto mariam*.

MAL, b. n. *gila, sarsar*.

—le kuren, *tingkah jang gila*.

—, te inschikkelijk, *terlálloe lemah-lemboet, terlálloe bájiq*, L.

Half —, *i-jang*.

MALEN, b. w. *afbeelden, toelis, menoeelis*.

—, schilderen, *toelis gambar, memboewat gambar*.

Met olieverw —, *toelis gambar dengan tjat minjag*.

MALEN, b. w. (van een' molen of ander draaijend werktuig), *giling, kisar*.

Fijn —, *giling loemat-loemat*.

Rijst —, *giling bras*.

Koffij —, *giling koppi*. L., (gewoonlijk wordt de koffij gestampt, *toemboeq koppi*).

MALEN, o. w. zich steeds bewegen, *bergegeraq, begeraq*, L.
—, lastig vallen, *ganggoe*.
Leg niet te —, *djangan ganggoe*.
—, mijmeren, suffen, *râban, berrâban*.
De zieke is aan het —, *orang sâkit itoe berrâban*.
Er maalt mij iets door het hoofd, *makka beroelang-oelang timboel soewâtoe fikiran paadda hâti kitu*.
MALEN, o. *penggilingan*.
MALERIJ, m. schilder, *pandai menoelis gambar, toekang gambar*.
—, mijmeraar, *orang berrâban*.
—, kweller, *orang jung ganggoe*.
—, zie **MOLENAAR**.
MALHEID, vr. *kalakoewan gila, pri sarsar*.
MALERIJ, vr. schilderij, *gambar*.
—, mijmerij, zie **MALING**.
MALIE, vr. *tjintjin bessi, tjintjin tambaga*.
—, kolf, *tjâtoq*.
MALIEHEMD, o. maliënkolder, *bâdjoe ranté, bâdjoe tjintjin bessi, zirha, zirah*, Perz., *gaz-âkand*, Perz., *djâbah*, Perz.
MALIËNKOLDER, m. zie **MALIEHEMD**.
MALING, vr. de daad van schilderen, *toelisan gambar*.
—, schilderij, *gambar*.
—, mijmering, *suffing, râban*.
—, verwarring (in den geest), *bingong*.
—, het malen (in eenen molen), *gilingan*.
MALKANDER, voornw. elkander, *sa-órang akan sa-órang*.
— wordt dikwerf door de herhaling van het werkwoord met bijvoeging van *an* vertaald.
— met pijlen beschieten, *berpânah-pa nahan*.
— steken, *bertikam-tikâman*.
— grijpen, *bertangkap-tangkap*.
— roepen, *berseroe-seroeän (seroewan)*.
Met — weenen, *bertangis-tangisan*.
Tegen — amok spuwen, (dolle moordanslagen plegen), *berâmoq-amôkan*.
— bestrijden, *berlawan-lawânan*.
Achter —, *berteroet-toeroetan*, zie verder **ELKANDER**.
MALLEJAN, m. *karêta boewat pindah mariam*.
MALLEN, o. w. zich gek aanstellen, *berbodoqkan diri, melakoekan dirinja gila*.
—, model teekenen, *toelis tjonto*.
MALLIGHEID, vr. zie **MALHEID**.
MALSCH, b. n. *lëmbëq, lemboet*.
— vleesch, *dâging lemboet*.
— murw, *moelot, moelut*.
—, poezelig, *umpoq, L.*
—, lekker, *goerî*.
MALSCHHEID, vr. *lëmbëq, pri jang lemboet, lemboet*.

De — van het vleesch, *lemboetnja (lëmbëqnja) dâging itoe*.
MALUWE, vr. *boenja waqtoe besaar, (sida), silagoeri pandjang*.
Witte —, (hibiscus surattensis, Bl. Bijdr. 68) *gummat octan*, Soend., *kumbang sapâtoe*.
MAM, vr. de borst eener vrouw, *soesoe*.
— van dieren, het jaar, *dâdî, soesoe*.
MAMMEN, o. w. *menjoesoe, lisoet*.
MAMMON, m. rijkdom, tijdelijk vermogen, *kakajâan, harta, el mâl, Ar.*, (in de Ar. vert. van den bijbel).
—, de wereld, *doenjà*, ook *harta doenjà*, tijdelijke goederen, wereldsche goederen.
MAN, m. in tegenstelling van vrouw, *órang laki-lâki, boetoe*, (eig. mannelijkheid), L.
—, echtgenoot, *lâki, soewâmî*.
— en vrouw, *lâki-bîni, L.*, *soewâmî dan istri, lâki istri*.
—, mensch, *órang*.
Een braaf —, *órang bâjîq*.
Aan den — komen, *berlâki*.
Een geleerd —, *órang âlim*.
— tegen — vechten, *berkalâhi, bekalâhi, L.*
Op den — aan, ontewimpeld, *tjuppol*.
De gemeene —, *órang ketjil*.
De gaande en komende —, *órang lâlœ lâlång, órang pergi dátang*.
Het vaartuig is met — en muis vergaan, *makka prâhoe itoe soedah tinggelam dan awaqlja soedah binâsa sannoewa*.
— tegen — strijden, *berpârang sama sa-órang*.
Jan en alle —, allerlei volk, *sa-bârang órang, sembârang órang*.
— voor —, *sa-órang demni sa-órang, órang sâtoe per sâtoe, L.*
Als —nen handelen, *melakoekan diri seperti lâki-lâki*.
Kom, laten wij — tegen — vechten, *marilah kita berpârang sama sa-órang, S. R. 98*.
MANACHTIG, b. n. zie **MANZIEK**.
MANBAAR, b. n. *âqal bâligh, bóleh kâwin*.
MANBAARHEID, vr. *mâsa âqal bâligh, baloeghiat, Ar., balghiat, Ar.*
MAND, vr. ben, *bâkoel, pâtoel, impang*.
Groot —, die op den rug gedragen wordt, *rangking*.
— voor koopwaren, *sanggor, san-goer, Perz.*
— om den diamanterts weg te dragen, *tanggoq*.
— om peper of rijst in te oogsten, *brónong*.
Eene opene ronde —, dienende om er een kookpan in te zetten, *lëkkar*.
— op zijde van eenen kameel, *ringga*.
— om hars te verzenden, *ambong, amboeng*.
Fijn gevlochten — om stofgoud te bewaren, *tâdjaw, tâdjoe*.

Langwerpige —, *krandjang*.
 Eene korte — van rotting gevlochten, *râga*.
 Tien — en hars, *dânar sapoeloh ambong*.
 Vijf — en aardappelen, *ôbî lima krاندjang*.
 Zeven — en oesters, *tiram toedjoh râgn*.
 Bloemen —, *bâkoel boenga*, (*kumbang*, L.)
 MANDARIJN, o. *mantri tjina*.
 MANDENMAKEN, o. *pekardjään toekang bâkoel*.
 MANDENMAKERIJ, vr. *tampat toekang bâkoel*.
 MANDENMAKERSWINKEL, m. *kadsi toekang bâkoel*.
 MANDJE, o. *bâkoel ketjil*.
 Vierkant — om te spelen, *soesokkan*.
 — dat men het onderst boven op het strand zet om de visschen, die bij het ebben in den modder blijven steken, te vangen, *oenbing*.
 — van kokosbladeren, *kisa*.
 — van versche kokosbladeren, waarin rijst gekookt wordt, *katoepat*.
 — in den vorm van een suikerbrood, waarin de rijst boven stoom gaar gekookt wordt, *koekoes*.
 — om gekookte groente af te gieten, *irig*.
 Platte bamboezen — s, *bisang-bisang*.
 Open —, soort van krans, *boemban*.
 MANDOLIE, vr., (mandoline, Fr.) *madâli*.
 MANDOOR, m. *mandor*.
 MANDVOL, vr. *pennoeh sa-bâkoel*, *pennoehlah sa-bâkoel*.
 Eene — bloemen, *boenga pennoeh sa-bâkoel*.
 MANEGIE, vr. (ond. w.) rijsschool, *tampat belâdjâr toenggang koeda*.
 MANEN, b. w. *tâgi*, *menâgi*.
 Om schulden —, *tâgi hoetang*.
 Herhaaldelijk —, *tâgi-menâgi*.
 MANEN, vr. meerv. *ramboet*, zie MAAN, (haren).
 MANER, m. *penâgi*, *orang jang menâgi*.
 MANESCHIJN, m. *trang boelan*.
 Menschen, die zich in den — verlustigen, *orang jung bersoeka-soekâan di trang boelan*.
 MANGEL, o. gebrek, *koerang*, *kakoerangan*.
 Er is —, *âdu kakoerangan*, *âdu hâdjat*.
 Bij — aan rijst, eet hij brood, *kârana kakoerangan nâst makka ia mâkan rôtt*.
 —, fout, onvolmaaktheid, *tjelah*, *sâlah*.
 MANGELEN, o. w. zie ONTBREKEN.
 MANGELEN, b. w. ruilen, *toekar*, *menoekar*.
 MANGELING, vr. ruiling, *toekân*.
 MANGGA, vr. eene lekkere vrucht, *boewah mangga*, *marapâlam*, *mampâlam*, *pâwoh*.
 Opdat ik u het overschot der — vruchten geve, *sopâja angkaw akoe brî sisa boewahnja mampalam*.
 MANGGISTAN, vr. eene zeer fijne, lekkere vrucht, *boewah manggis*.

MANHAFT, b. n. manhaftig, dapper, *perkâsa*, *brânt*, *tjâra lâki-lâki*.
 MANHAFTIGHEID, vr. *kabrânian*, *kalaktin*.
 MANHAETIGLEIK, bijw. *dengan perkâsa*, *dengan brâni*, *atas tjâra lâki-lâki*.
 MANIER, vr. wijze, stijl, mode, *prî*, *perkâra*, *tjâra*, *bêasa*, *âdat*, *bahâsa*, *toeroet-toeroetan*, *parintah*, *kalakoewan*, *thariq*, Ar.
 Goede — van leven, *prî hidop jang bâjiq*.
 Hoe vele — en? *brâpa perkâra?*
 Wat is dat voor eene —? *tjâra apa itoe?*
 De — van het land, *âdat negri*.
 Op deze vier — en, *dengan ampat perkâra ini*, *atas ampat roepa ini*.
 Op wat —? hoedanig? *boetâpa*, *bagimâna?*
 Uit eene oude —, (gewoonte), *derrî paadda toeroet-toeroetan lâma*.
 Naar de oude —, *seperti di hoeloe kâla*, *derrî paadda lâma*.
 De Javaansche —, *tjâra djâwa*.
 Naar de — der vrouwen, *seperti tjâra parampewan*.
 Met geene welvoegelijke — en, *tiâda dengan bahâsa jang bâjiq*.
 Iemand goede — en leeren, *mengâdjâr adab (sôpan) paadda sa-ôrang*.
 Hij bezit geene — en, *makka ia tiâda tâhoe âdat*, (*adab*, *sôpan*, *bahâsa*).
 Dat is zijne —, *makka ia bêasa bagitoe*.
 Zich naar de Maleische — kleeden, *pâkei tjâra malâjoe*.
 Dat is geene — van handelen, *makka itoelah kalakoewan jang tiâda dengan sepertinja*, (*jang tiâda pâtoet*).
 Op geenerlei —, bijw. *sakâli-kâli tiâda*.
 Bij — van spreken, *ibâratnja*, *oepamânja*.
 Op verschillende — en, *berprî-prî*.
 MANIEREN, b. w. *mengâdjâr adab*, (*sôpan*).
 MANIERLIJK, b. n. *sôpan*, *santon*, *sôpan-santon*, *adab*, *tâhoe âdat*.
 —, bijw. *atas prî sôpan*.
 MANIERLIJKHEID, vr. *adab*, *kalakoewan sôpan*, *prî sôpan*.
 MANIFEST, o. (ond. w.) *firmân*, Perz., *soerat bapernjatâin*, *soerat mâloemat*.
 —, vrachtbrief, *soerat moewâtan*.
 MANING, vr. *penagian*.
 MANK, b. n. *pintjang*.
 — gaan, eenen voet opligtende, *ringkat*.
 — gaan, *pintjang*, *pintjangan*.
 Iemand, die — gaat, *orang jang pintjang*.
 Op eenen hiel — gaan, *djingkat*.
 Aan hetzelfde euvel — gaan, *bersalâhan bagitoe djoega*, *sâma bersalâhan*.
 Dat gaat —, dat is gebrekkig, waluïdend, tegen de maat, *itoe djanggal*.
 MANKHEID, vr. *lâkoe pintjang*, *prî pintjang*.

- MANKOP, o. zie MAANKOP.
- MANLIEDEN, m. meerv. (manlui, manluiden), *orang-orang laki-laki*.
- MANMOEDIG, b. n. zie MANHAFTIG.
- MANMOEDIGHEID, vr. zie MANHAFTIGHEID.
- MANMOEDIGLIJK, bijw. zie MANHAFTIGLIJK.
- MANNA, o. *mann'*, Ar., *salwâ*, Ar.
- MANNELIJK, b. n. *laki-laki*.
—, (van dieren,) *djantan*, doch in de lage taal wordt door taalverders ook: *laki-laki* gebezigd.
Een — kind, *ânaq laki-laki, poetrâ*, Hoft.
—, op eene mannelijke wijze, *dengan perkâsa, atas tjâra laki-laki*.
Een — gemoed, *hâti jang tatap, (tetap)*.
Een — paard, hengst, *koela djantan*.
- MANNELIJKHEID, vr. mannelijke leeftijd, *mâsa bâlîgh, dêwâsa âgal bâlîgh*.
—, kracht, dapperheid, *kalakian*.
—, mannelijke roede, *boetoe, dzakar*.
Ar.; (glans penis,) *hasjafat*, Ar.
- MANNEN, o. w. *berlâki, bersoewâm*.
- MANNENHUIS, o. *roemah pemeliharâan orang laki-laki jang toewah serta miskîn*.
- MANNENKLOOSTER, o. *roemah pertâpa orang laki laki*.
- MANNENMOED, m. *perkâsa laki-laki, kabranian laki-laki*.
- MANNENTAAL, vr. *bitjâra jang kras, L., perkâtâan jang kras*.
- MANNETJE, o. dwerg, *orang kâté, (kété)*.
— van dieren, *djantan*.
- MANNETJESNOOT, vr. (muskaat —) *pâla koerong, pâla boy*.
- MANNIN, vr. *parampoewan jang sa-bagei laki-laki roepânja, bingkaq*.
—, (in den bijbel: vrouw,) *parampoewan, orang parampoewan*.
- MANSBEELD, o. *pigoera orang laki-laki, gambar orang laki-laki*.
- MANSBROEDER, m. (schoonbroeder van de vrouw), *ipar laki-laki*.
- MANSCHAP, vr. krijgsvolk, *orang prang, tsoldâdoe*.
- MANSGEWAAD, o. zie MANSKLEEDING.
- MANSHAND, vr. mansbewind, *koewâsa soewâm, koewâsa lâki*.
—, hand van eenen man, *tangan orang laki-laki*.
—, (schrift,) *toelisan orang laki-laki*.
- MANSHEMD, o. *kamêlja orang laki-laki*.
- MANSHOED, m. (Eur.) *tôpt orang laki-laki*.
- MANSHOOFD, o. *kapâla orang laki-laki*.
- MANSHOOGTE, vr. (eene —), *sa-pendiri tingginja, S. R. 147*.
- MANSKLEED, o. *bâdjoe orang laki-laki*.
- MANSKLEEDING, vr. *pekâjin (pakéan) orang laki-laki*.
- MANSKLEERMAKER, m. *toekang pekâjin orang laki-laki*.
- MANSKLOOSTER, o. zie MANNENKLOOSTER.
- MANSKRACHT, vr. *goewat laki-laki, gâht laki-laki*.
- MANSLAG, m. *boendhan jang tâda dengan sengâdja*.
- MANSLENGTE, vr. *tingginja orang laki-laki, sapediri tingginja*.
- MANSMOEDER, vr. *mentoeuq parampoewan, bisan parampoewan, martoeua parampoewan, L.*
- MANSNAAM, m. *nâma orang laki-laki*.
- MANSOOR, o. (mannelijke nakomeling) *ânaq (ânaq tjoetjoe) laki-laki*.
—, oor van den man, *telinga (koeping, L.,) laki-laki*.
- MANSPLIGT, m. *kaharoesan soewâm, (lâki) bârang jang ferdl atas lâki*.
- MANSPEERSON, m. *orang laki-laki*.
- MANSROK, m. *bâdjoe orang laki-laki*.
- MANSSTEM, vr. *soewâra orang laki-laki*.
- MANSZUSTER, vr. *ipar parampoewan*.
- MANTEL, m. *selimoet, saloebang, tjâdir, Perz.*
Dubbel gevoerde — uit het land *Thaylaqân, selimot benoewa Thaylaqân berlâpis-lâpis*.
—, dien een vorst ten geschenke geeft, eerekleed, *chil-ât, Ar.*
Eenen — dragen, *berpâkei selimoet, berselimoet*.
- MANTELING, vr. beschutsel, *pâgar, dindîng*.
- MANTELZAK, m. *banian*.
- MANUFACTUREN, vr. meerv. (ond. w.) *segalla roepa kâjin-kâjin*.
- MANVOLK, o. *orang-orang laki-laki*.
- MANWIJF, o. *bantji, pâpaq, chontza, Ar., roebia*.
- MANZIEK, b. n. *gila birâht akan laki-laki*.
- MANZIEKTE, vr. *kagilâan birâht akan laki-laki*.
- MARCHEREN, o. w. (ond. w.) *berdjâlan*.
In geslotene gelederen —, *berdjâlan bertindih*.
- MARE, vr. zie MAAR.
- MAREN, b. en o. w. zie MARREN.
- MARENTAKKEN, m. meerv. gewas, *tâht boerong, eig. vogeldruk*.
- MARG, o. zie MERG.
- MARIPRIEM, m. *djaroem toekang lâjar*.
- MARIONETTEN, vr. meerv. *orang-orangan*.
- MARIONETTENSPEL, o. *penajinan orang-orangan*.
- MARK, vr. landstreek, *benoewa, negri*.
—, o. zie MERK.
- MARKBOEK, o. *boekoe pâsar, soerat perkâra pâsar*.
- MARKENTER, m. *orang pakan, penampong, orang djoewal-djoewalan*.
- MARKPAAL, vr. zie GRENSPAAL.
- MARKSTEEN, m. *bâtoe wâtas negri, L., bâtoe pinggir negri*.
- MARKT, vr. *pâsar, pasâra, bâzâr, Perz., pakan, palkan, peblân, pabelian, pang-galan*.

Op de volle —, *di têngah p asar.*
 Boven de — verkoopen, *djoewal di atas harga p asar.*
 Onder de — verkoopen, *djoewal di b awah harga p asar.*
 De — loopt op en af, *harga p asar itoe n ajiq toeron.*
 Van alle — en te huis zijn, *tjerdiq sak ali.*
 Al wie op de — komt, moet in zich zelve zeggen: „er is geen God dan God”, *b arang st apa m asq ka-pakan makka di batj anja: „la ilaha illa ’llahoe.”*
MARKTDAG, m. *h ari p asar.*
MARKTEN, o. en b. w. *pergi ka-p asar, pergi di p asar, L., pergi ka-pakan.*
 —, ter mark: brengen, *b awa ka-p asar, b awa di p asar, b awa ka-pakan.*
MARKTGANG, m. *dj alun ka-p asar.*
MARKTGANGER, m. (voor de huishouding,) *band ari, sed ah a, Tern.*
MARKTGELD, o. *oewang s ewa tempat di p asar, tjoek e p asar.*
MARKTKRAAM, vr. *kadei p asar, w arong di p asar.*
MARKTKRAMER, m. *orang dagang jang djoewal di p asar.*
MARKTMEESTER, m. *kap ala p asar, djoeroe p asar.*
 —, pachter, *potia.*
MARKTPLAATS, vr. *tampat p asar, tempat pakan, tempat peblian.*
MARKTPRIJS, m. *harga p asar.*
MARKTREGT, o. zie **MARKTGELD.**
MARKTSCHIP, o. *pr ahoe p asar.*
MARKTSCHIPPER, m. *djoer agan pr ahoe p asar.*
MARKTSCHUIT, vr. *pr ahoe p asar.*
MARKTTAAL, vr. *bah asa p asar, bah asa ka-tj okan.*
MARLING, m. *t ali tipis serta goewat.*
MARMEL, m. knikker, *kalitji poew alam, kalitja poew alam, (marmar).*
MARMELADE, vr. *manisan boewah.*
MARMELEN, b. w. *berm ajin kalitji, berm ajin kalitja, pritiit.*
MARMER, o. *marmar. Ar., poew alam, b atoe poew alam. (Poew alam is eig. witte zee-koraal.)*
 Groen —, *marmar hidjoe.*
 Zwart —, *marmar hitam.*
MARMERBEELD, o. *p atong marmar.*
MARMERBEWERKER, m. *pandei kardja marmar.*
MARMERBLAD, o. *d awon marmar.*
MARMEREN, b. n. *marmar, derri paadda marmar.*
 Eene — kerk, *gr edja derri paadda marmar.*
MARMEREN, b. w. *l aboerkan dengan dj anang jang saroeapa marmar, t aroh tjat seperti (k aja) marmar warn anya, L.*
MARMERGROEF, vr. *tambang b atoe marmar.*
MARMEKLEUR, vr. *warna marmar.*
MARMERMORTEL, m. *b atoe marmar jang antjor.*

MARMERSTEEN, m. *b atoe marmar, b atoe poew alam, b atoe char a, zie MARMER.*
 Zekere soort van —, *b atoe atjih.*
MARMERSTEENHOUWER, m. *pandei p otong marmar, toekang p otong marmar.*
MARREN, b. w. *ikat, mengikat.*
 —, o. w. *berlambat-lambatan.*
MARS, m. *krijgsgod, skanda, Sansk., den Maleijer vreemd.*
MARS, vr. (scheepsw.) *samboe l ajang, tingkat tiang kapal, mars, Ned.*
MARS, vr. *b akoel orang djoew alan, tempat b arang-b arang klonton.*
 Met eene — loopen, *dj adi klonton, (van Chinezen).*
MARSCHE, m. *reis te voet, dj alan k aki.*
 Ik heb eenen — van honderd dagen afgelegd, *makka kita soedah berdj alan k aki sa-r atoes h art lam anja.*
 —, optogt, *angkatan.*
 Op — gaan, *berangkat.*
 —! *l itjoe! mars! Eur.*
MARSCROUTE, vr. (ond. w.) *dj alan tantar a.*
MARSHVAARDIG, b. n. *h adlir akan berangkat, sadia berangkat.*
MARSDRAGER, m. *koel i klonton*
MARSKRAMER, m. *klonton, toekang klonton.*
MARSKRAMERIJ, vr. *b arang dagangan klonton.*
MARSSTENG, vr. *tiang peng apoh jang di b awah.*
MARSZEIL, o. *l ajar peng apoh jang di b awah, marsil, verb.*
MARTELAAR, m. (voor zijne godsdienst,) *sjahid, Ar.*
 Als — sterven, *m ati sjahid.*
 In den heiligen strijd Gods als — sneven, *m ati sjahid di d alam prang sabil Allah.*
 —, folteraar, *orang jang menjangsar akan.*
MARTELAARSBOEK, o. *h ik ajat orang m ati sjahid, kitab sjahid.*
MARTELAARSCAP, o. *sjah adat, Ar.*
MARTELAARSCHRIJVER, m. *penjoerat sjahid.*
MARTELAARSNAAMLIJST, vr. *daftar nama sjahid.*
MARTELAARSTER, vr. *sjahid parampoewan.*
MARTELARIJ, vr. *sangs ara.*
MARTELOOD, m. *m ati sjahid.*
MARTELEN, b. w. *menjangsar akan, menjakitt.*
MARTELING, vr. *penjangsar aan, sangs ara.*
MARTELKROON, vr. *mak ota sjahid, t adjoe sjahid, Ar.*
MARTELTUIG, o. *peg awei menjangsar akan, pr abot sangs ara.*
MARTER, m. *sammoer, Ar., fanak, Perz. en Ar.*
MARTEVAAN, vr. *steen en watervat, tamp ajan, qolah.*
MAS, vr. *massa, menigte, hoop, kabanj akan, tamboenan.*
 —, klomp, *gompal.*
MASKER, o. *maske, t op eng, L., toeping.*

Onder het — van vriendschap, *poera-poera tsohbat*.
 Het — afdoen, *boeká tópéng*, ook openlijk voor den dag komen, *bitjára troes trang*.
MASKERADE, vr. *penarian dengan tópéng*, *bála dengan paké tópéng*, *mascharat*, Ar.
MASKEREN, b. w. *paké tópéng*.
 Zich —, vermoomen, *sámar*, *menjamar*, *menjámarkan dirinja*.
 Zich gemaskerd onder de vele krijgslieden begeven, *másoq menjámar dálam lasjkar bánjaq itoe*.
MASSA, vr. zie **MAS**.
MASSIF, b. n. (ond. w.) zie **HECHT**, **STERK**.
MAST, m. *tiang*, *bátang tiang*.
 Scheeps—, *tiang kapal*.
 De groote —, *tiang besaar*, *tiang ángong*.
 De fokke —, *tiang toepang*.
 De bezaan —, *tiang penjörung*.
 Het schip is ge—, *kapal soedah bertiang*.
 Een drie— schip, *kapal tiga tiang*.
 De — is gebroken, *tiang soedah pátah*, *tiangnja pátah*.
 Een' — inzetten, *mendirikan tiang kapal*.
 Den — betakelen, *pásang tákt tambarang*.
 Den — strijken, *toeronkan tiang*.
 Hij zal den — wel opkrijgen, *makka ía nantí dápat dája oepája djoega*.
MASTBOOM, m. *póhon tjamára*, *kájoe kátoka*.
MASTBOSCH, o. *rímba póhon tjamára*.
MASTELOOS, b. n. *tiáda bertiang*.
MASTENMAKER, m. *toekang tiang kapal*.
MASTHOUT, o. dat op de N. Pugi eilanden voorkomt, *kájoe katóka*.
MASTIKBOOM, m. (*mastixia laxa*, Bl.) *paláglar mínjaq*, *ki boenting*, Soend.
MASTKLAMP, m. *toekoh tiang*.
MASTKLIMMER, m. *órang jang pandjat tiang*.
MASTKOKER, m. *sárong tiang*.
MAT, vr. spaansche mat, geldstuk = f 2.55, *réaal*, *ringgit*.
 Pilaar —, *ringgit tiang*.
 Vogel—, sp. — uit Amerika met eenen vogel er in geslagen, *ringgit boerong*.
 Eene lichtere soort van —, *réaal moeda*.
MAT, vr. inlandsch matje, dienende om op te slapen, of gasten te ontvangen, voor welken men het uitspreidt om er op te zitten, *tikar*, *lápt*.
 De bogt van eene opgerolde —, *dang-káran tikar*.
 Eene — en een kussen (het beddegoed van eenen inlander), *tikar dan bantal*, *tikar bantal*.
 Eene — van kokosbladeren, dienende voor beschot of wand in sommige huizen, *kaláré*.
 Eene fijne —, *tikar háloes*.
 Eene vloer— van, *djároe*.
 Eene vlam— van rotting, rotting—, *tikar rótan lampit*, Jav., *salampit*.

Eene — uitspreiden, *hamparkan tikar*.
 Eene — van kadjang, *sámir*.
 Eene uitspreide —, *tikar jang soedah berhampáran*.
 —ten, die als jalousiën dienen, *bidé*.
 Rotting—, *tikar rótan*, *lampit*.
 De rottingmatten worden te Palembang vervaardigd, *makka tikar rótan itoe di kardja (békín, L.) di negri Palimbang*.
 Grove —ten vliechten, *ikal kadjang*.
 Op eene — zitten, *dosdoeq di atas tikar*.
 —ten die voor zeilen en zakken dienen, *kádoet*.
 —je (plaats) waarop hanen vechten, *galágang*, *galanggang*, *kalángan*, L.
 —ten, die tegen een beschot of zoldering ter verfraaijing dienen, *badk*, *bidi*.
 —, (in het schaakspel) *sjáh mat*.
 In drie zetten zijt gij —, *lági tiga káli santap makka sjáh matlah toewankoe*.
MAT, b. n. vermoeid, *leteh-lesoe*, *panat*, *tjapé*, L.
 —, verdoofd, dof, *soeram*, *hilang tjahája*.
 De zon verspreidt eenen —ten glans door den rook van den vuurberg, *makka mata-hári soeramlah tjahánja káraná asap goenong ápt*.
 De maan vertoonde zich —, *makka boelan poon soeramlah roepánja*.
MATELIJK, bijw. zie **MATIGLIJK**.
MATELOOS, b. n. *tiáda ter-oeokoer*, *dengan tiáda hasabnja*.
 —, buitensporig, *terláoé amat*.
MATENMAKER, m. *toekang soekátan*, *toekang jang békin oeokeran*.
MATERIALEN, vr. meerv. (ond. w.) zie **BOUWSTOF**.
MATERIEEL, b. n. (ond. w.) zie **LIGCHAMELIJK**.
MATHEID, vr. *tjapé*, L., *kaletahan*.
MATHESIS, vr. (ond. w.) *taàlim*, Ar., *handasat*, Ar., (van het Perz. *andáz*).
MATIG, b. n. sober, *djimat*, *moedoe*.
 —, tamelijk, gematigd, *sedang*, *sadar-hána*.
 Een — leven leiden, *berlákoe djálan jang sadarahána*.
 Een —e prijs, *harga jang sedang*.
MATIGEN, b. w. *sedangkan*, *menáhan*, *menaháni*, *meringankan*, *mengoerangkan*.
 Zijne driften —, *menaháni havá nafsoenja*.
 Die troost zal uwe droefheid —, *makka penghibóran itoe handaq meringankan kadoekáännoe*.
 De regen heeft de hitte gematigd, *makka hoedjan soedah mengoerangkan kapanásan*.
 Eene neiging —, *sedangkan niat*.
 Eene straf —, *meringankan sjiksa*, (*hoekoem*).
MATIGHEID, vr. soberheid, *pri djimat*, *nazáhat*, Ar., *nazhat*, Ar.

—, ingetogenheid, *prī sadarhāna*.
MATIGLIJK, bijw. *dengan djimat, atas prī jang sadarhāna*.
MATJE, o. *tikar ketil*.
 Een vierkant — om spijzen op te dragen, *antjak*.
 — van aan elkander gevlochten bladeren, *samir*.
MATRAS, vr. *kāsoer, qatsoerat*, Ar., *tilam*.
 Eene boomwollen —, *kāsoer kāpog*.
 Eene paardenharen —, *kāsoer ramboet koeda*.
 Op eene — rusten, *berādoe di atas tilam*, Hoft.
 Eene goudstoffen —, *tilam jang kā-māsan*.
MATRASSENMAKER, m. *pandei tilam, toekang kāsoer*.
MATRES, vr. *goeroe parampoevan*.
 —, *bijzit, kandaq*.
MATRIJS, vr. *toewāngan (atjāwan) hoerof timah*.
MATROOS, m. *matros*, verb., *chalātsī*, Perz., *kalāsi, klast*.
MATROZENBROEK, vr. *tjelāna matros, tjelāna chalātsī*.
MATROZENDANS, m. *penarian chalātsī*.
MATROZENHUR, vr. *gādji chalātsī*, (*matros*).
MATROZENWERK, o. *pekardjāan matros*, (*chalātsī*).
MATSHUDDING, vr. *sekam, hampas pādī*.
MATSEN, b. w. *boenoh dengan gāda*.
 Gematst worden, *di boenoh gāda*.
MATSHAMER, m. *gāda*.
MATTEN, b. w. *hampārī dengan tikar*.
 De groote kamer is met rotingmatten belegd, *gemat, makka biliq (kamar) besaai itoe di hampārī dengan tikar rōtan*.
MATTENLISCH, o. *karijoet tikar, (bākul tikar)*.
MATTENMAKER, m. *pandei tikar, toekang tikar*.
MATTEREN, b. w. zie **AFMATTEN**, **VERMOEIJEN**.
MATTIGHEID, vr. zie **MATHEID**.
MAZELEN, vr. meerv. *tjampaq, tjampah*.
MAZELEN, o. w. *sākit tjampaq, ber tjampaq, tumpaq*.
MEDAILLE, vr. (ond. w.) *sikkah tadzkīrat* zie **GEDENKPENNING**.
MEDE, meê, vr. *honigwater, ajer madoe, maqadī*, Ar.
 —, sorbet, *sjarbat*, Ar.
MEDE, meê, bijw., voegw. en voorz. ook, *djoega, djoewa*.
 —, met, *dengan, serta, serta dengan beserta, sāna-sāna*.
 Hij heeft — gestolen, *ia mentjoeri djoega, ia toeroet mentjoert*.
 Hier —, *dengan ini, beserta ini*.
 Waarom bemoeit gij u daar —? *me-gāpa toewan tjampor dālam itoe perkāna?*
 Hij lacht daar —, *makka ia tertāwa kā-rana itoe, (derrī paada itoe)*.
 — beweenen, *toeroet menāngiskan*.

MEDEAANWEZIG, b. n. *sāma āda, sāma hādīr, (hādīr)*.
MEDEAANWEZIGHEID, vr. *sāma kādāān, sāma hādīrat*.
MEDEARBEIDEN, o. w. *sāna kardja, toeroet kardja*.
MEDEARBEIDER, m. *teman pekardjāan, teman bekaraja, L.*
MEDEBEDRIEGEND, b. n. *sāna menipoe*.
MEDEBEGIFTIGD, b. n. *sāma di anoegrāhkan, (teranoegrāh)*.
MEDEBELANGHEBBENDE, m. en vr. *sakoeto, teman, persiro, L.*
 —, b. n. *sāma oent eng*.
MEDEBEWEENEN, b. w. *toeroet menāngiskan*.
MEDEBEZITTER, m. *orang jang sāna mempoenjā-t*.
MEDEBLIJVEN, o. w. *tinggal djoega*.
MEDEBOERTEN, o. w. *toeroet bersanda-goeroe*.
MEDEBOERG, m. *sāna hantar, orang jang sāna tanggoeng*.
MEDEBRENGEN, b. w. *bāwa, membāwa*.
 Zijne vrouw en kinderen —, *membāwa ānaq bentja*.
 —, veroorzaken, *mengadākan, mendjadikan*.
 Oorlog brengt vele rampen mede, *walka prang itoe mendjadikan bānjang tjeiāka, (belā)*.
 —, eischen, *toentoet, tāgt, paqsa*.
 Uwe eer brengt het mede, uwe schulden te betalen, *makka hormatnoe itoe menāgi membajar hoetungmoe*.
 De uitslag dier zaak brengt mede, hem te beloonen, *makka kasoeadāhan perkāra itoe menoentoet pembalasan*.
MEDEBROEDER, m. *ambtgenoot, sāma pendjāwat, teman djawātan, sakoeto djawātan*.
MEDEBROEDERSCHAP, o. *persakoetoeawan, pertemānan*.
MEDEBURGER, m. *sāma pedoedoeq negri*.
MEDECHRISTEN, m. *sāma natsarānt*.
MEDEDANSEN, o. w. *toeroet menārt, bāla djoega*.
MEDEDEELBAAR, b. n. *jang boleħ di kassi tāw, L., jang dāpat di brī tāhoe, jang dāpat di chabarkan*.
MEDEDEELBAARLIJK, bijw. *atas prī jang dāpat di brī tāhoe*.
MEDEDEELEN, b. w. te kennen geven, *membrī tāhoe, kassi tāw, L., kassi bertāhoe, L., mengatākan*.
 Eerbiediglijk —, *bapersoembahkan, Hoft., melpersoembahkan, Hoft.*
 Licht —, *membrī trang, menarāngi*.
 —, o. w. *brī bahagian, membahāgi, kassi bahagian, L.*
 Het vuur deelde zich mede, *makka āpī itoe-poon berdjangkit*.
 De warmte deelt zich aan alle voorwerpen mede, *makka kapanāsan itoe berdjangkit (berpindah) kapada sasoewātoe bārang*.

MEDEDELEND, b. n. *jang membrt tâhoe*, zie **MEDEDELEN**.

MEDEDELER, m. *orang jang membrt tâho*.

MEDEDELGENOOT, m. (in den handel), *perséro, sakoeto perntagâan, teman berdâgang*.

MEDEDELING, vt. *pembrian tâhoe, pengchabâran*.

MEDEDEELZAAM, b. n. zie **MEDEDELEND**.
—, *liefsdadig, moerah hati, jang soekta brt derma*.

MEDEDEELZAAMHEID, vt. *kamoerâhan hati*.

MEDEDEELZAMELIJK, bijw. *dengan moeral hati*.

MEDEDIENSTKNECHT, m. *sâma hamba, sâmn boedjang, L., teman chedmat, teman djâga*.

MEDEDINGEN, o. w. *berlomba, berlomba djogja, sâma berlomba, balomba, L.*
Tegen elkander —, *berlomba-lombâkan*.

MEDEDINGEND, b. n. *jang berlomba*.

MEDEDINGER, m. *pelomba, sâma pelomba*.

MEDEDINGING, vt. *pelombâan, sâma pelombâan*.

MEDEDOEN, o. en b. w. *toeroet, toeroet kardja, toelong bantoe*.
— in hetgeen hij beoogt, *toeroet bârang kahandagnja, (niatnja)*.
— om den vijand te wederstaan, *bantoe melâwan moesoek*.
— in het verkoopen van buskruid, *toelong mendjoewal obat bedil*.

MEDEDOOGEN, o. *kasêhan, blas, blas-kasêhan, rahmat, Ar.*
Als gij geen — met mij hebt, *kalor toewan tâda kasêhan sâma sahâja, L., djikaloe toewankoe tâda blas kasêhan akan hamba*.

MEDEDOOGEND, b. n. *berkasêhan, rahim, Ar.*

MEDEDOOGENLOOS, b. n. *tâda berkasêhan*.

MEDEDOOGZAAM, b. n. zie **MEDEDOOGEND**.

MEDEDORPELING, m. *orang sa-dêsa, orang sa-kampong*.

MEDEDRINKEN, o. w. *minoem bersâma-sâma*.

MEDE-EEUWIG, b. n. *sâma baqâ, sâma kakal*.

MEDE-EIGENAAR, m. *sâma pempoenjâ-t, teman pempoenjâ-t*.

MEDE-ERFGENAAM, m. *sâma wârit*.

MEDEGAAN, o. w. *berdjâlan bersâma sâma, sarta pergi*.
—, in het gevolg van iemand zijn, *ikoet*.
— met Grooten, *toeroet*.
— met vorsten, *iring, mengiring*.
Met hem —, *sertânja pergi, pigi bersâma-sâma dengan dia, L.*

MEDEGAANDE, b. n. *aangedaan, blas kasêhan*.

MEDEGANGER, m. *teman berdjâlan, teman di djâlan*.

MEDEGEASSOCIEERDE, m. (ond. w.) *teman perséro, sâma sakoeto*.

MEDEGENOOT, m. en vt. *sakoeto, teman*.
Alle lof zij Gode, die geenon — heeft

in zijn Koningrijk, *alfamdoe lillahi 'lladzi lâ sjarika lahoe fi molkiki, Ar., seyalla poedji bagi Allah djoeua jang tâda ada câlam karadjânnja itoe sakoeto baginja, M. R. 1.*

Aan God — en took nheude, vele goden dienende, *mosjrik, Ar.*

MEDEGETUIGE, m. en vt. *sâma sjaksi, sâma saksi*.

MEDEGETUIGEN, b. w. *menjertâ-t brt sjaksi, sâma nâjig saksi*.

MEDEGETUIGENIS, vt. *sâma kasjaksian, sâma sjahâdat*.

MEDEGEVANGENE, m. en vt. in den krijg, *sâma tâwan*

—, in den kerker, *sâma terpandjâra, teman pendjâra, teman pasoeangan, teman di boewi, L.*

MEDEGEVEN, b. w. *brt, membrt, kasst, L., menoempangkan*.

Ten huwelijk —, *brt nâs kâwin*.

MEDEGEZEL, m. *sakoeto, teman, zie MEDGEZEL*.

MEDEGEZELLIN, vt. *sakoeto, teman*.

MEDEGEZELSCHAP, o. *sidang, madjlis, Ar.*

MEDEHANDELAAR, m. *perséro, L., teman berdâgang, sakoeto berniaga*.

MEDEHELPEN, o. w. *toelong, bantoe*.

MEDEHELPER, m. *teman bekaradja, sakoeto mengardjâkan*.

—s, *verdedigers, antsâr, Ar., orang menbantoe*.

MEDEHULP, vt. *pertoelangan, pembantoeuan*.

MEDEHULPZAAM, b. n. zie **BEHULPZAAM**.

MEDEHUURDER, m. *teman menjêwa, (sêwa)*.

MEDEINGEZETENE, m. en vt. *sâma pedoedoeq negri*.

MEDEKENNIS, vt. zie **MEDEWETEN**.

MEDEKIEZER, m. *teman memilek, sâma pemilek*.

MEDEKLANK, m. *teman boenji, sâma boenji*.

MEDEKLINKEN, o. w. *berboenji bersâma-sâma*.

—, (met den drinkheker,) *berboenjikan piâla, sôlong-menjôlong*.

MEDEKLINKER, m. letter, *hoerof, Ar.*

MEDEKOMEN, o. w. *dâ'ang bersâma-sâma, zie ook MEDEGAAN*.

MEDEKRIJGSMAN, m. *teman prang, sakoeto chedmat paprângan*.

MEDELEERAAR, m. *sakoeto mengâdjâ, teman mengâdjâ*.

MEDELEENLING, m. en vt. *teman saktôla, L., teman belâdjâ*.

MEDELID, m. *teman, sakoeto*.

MEDELIDJEN, o. *kasêhan, blas kasêhan, sâjang, rahmat, Ar., sjafaqat, Ar., sjafqat, Ar.*

— hebben, *râmah, sâjangkan*.

—, *geduld, tsabar*.

Tot — verwekken, *menerbitkan (mengadâkan) blas kasêhan*.

— verdienen, *karmâhan*.

MEDELJDEND, b. n. zie MEDEDOOGEND.
 MEDELOOPEN, o. w. *ikoet (toeroet) berdjâlan, berdjâlan bersâma-sâma.*
 —, gelukken, *djâdi, beroentoeng.*
 MEDELUIDEN, o. w. *sâma berboenji.*
 MEDELUIDENDHEID, vr. *sâma boenjinja.*
 MEDEMAAT, m. *teman, sakoeto.*
 MEDEMENSCH, m. *sâma manoesja.*
 MEDEMINNAAR, m. *teman birâhi, sâma penbirâhi.*
 MEDENEMEN, b. w. *bâwa, membâwa.*
 —, zie FOPPEN, MISLRIDEN.
 MEDEOORZAAK, vr. *sâma sabab, sâma pohn.*
 MEDEPLIGTIG, b. n. *rêmbêt, L., sâma poenja sâlâhan, teman sâlâh, bersâlâhan djoega, rafiq, Ar.*
 MEDEPLIGTIGHEID, vr. *oogluiking, pri sâlâh djoega.*
 —, medeschuldigheid, *pertemânan sâlâh, pri sâma sâlâh.*
 MEDEREEDER, m. *teman melangkap kapal.*
 MEDEREKENEN, b. w. *hitoeng sâma-sâma.*
 MEDESCHEPSSEL, o. *sâma machloq.*
 MEDESCHULDENAAR, m. *teman berhoetang.*
 MEDESCHULDIG, b. n. zie MEDEPLIGTIG.
 MEDESLEPEN, b. w. *mengirit, sérrêt, L.*
 —, medevoeren, *membâwa.*
 —, verleiden, *membantjanâkan, menawart.*
 —, om weg drijven, *menghânjoelkan.*
 MEDESPELER, m. *teman bermâjin, teman bertâroh oewang.*
 MEDESPREKEN, o. w. *toeroet berkâta, berkâta djoega.*
 MEDESTANDER, m. *voorstander, teman, sakoeto, lâwan, I. J. 13.*
 —, deelgenoot, *compagnon, perséro, L.*
 MEDESTEMMEN, b. en o. w. *menjertâ-i, bermowâfâqat.*
 MEDESTEMMING, vr. *pri hâl menjertâ-i kâta orang lâjin.*
 MEDESTRIJD, m. *perlombâan.*
 MEDESTRIJDER, m. *teman berlomba.*
 —, zie MEDEMINNAAR.
 MEDETORSCHEN, b. w. *bantoe pikol, toelong pikol.*
 MEDETREKKEN, b. w. (iemand op weg —), *sampêr (orang di djâlan).*
 MEDEVALLEN, o. w. (de verwachting overtreffen,) *liwat pngharâpan, L., lâloe derri paadda asa, lebeh derri paadda pengharâpan, lebeh derri paadda jang di hârap.*
 MEDEVAREN, o. w. *toempang, menoempang.*
 Als *supercarga* —, *mengiwi.*
 MEDEVECHTEN, o. w. *toeroet berprang.*
 MEDEVECHTER, m. zie MEDESTRIJDER.
 MEDEVERBONDENE, m. *teman djandji, sakoeto perdjandjian.*
 MEDEVERKOOPER, m. *teman mendjoewal, (berdjoewal).*
 MEDEVERWANT, m. en vr. *sâma sânaq, bersânaq djoega.*

MEDEVIEREN, b. w. *toeroet merajâkan, toeroet memoeltâkan.*
 MEDEVOEREN, b. w. *bâwa, membâwa.*
 MEDEVOEGD, m. *sâma wakt.*
 MEDEVRIJER, m. zie MEDEMINNAAR.
 MEDEWARIG, b. n. zie MEËWARIG.
 MEDEWERKEN, o. w. *bantoe kardja, toelong kardja.*
 MEDEWERKER, m. *pembantoe kardja, sâma kardja.*
 MEDEWERKING, vr. *pertoeloengan, pembantoe wan, roefâqat, Ar.*
 MEDEWETEN, o. kennis, *tâhoe, pengatahewan, ilmoe, mârifat.*
 Zonder — van den koning, *dengan tâda satâhoe râdja.*
 MEDEWILLEN, o. w. *soeka toeroet.*
 MEDEZELFSTANDIG, b. n. *sâma berdzât, sâma berwoedjoed.*
 MEDEZELFSTANDIGHEID, vr. *sâma dzât, sâma woedjoed.*
 MEDEZELFSTANDIGLIJK, bijw. *atas pri sâma dzât.*
 MEDEZUIGELING, m. *sasoesoewan.*
 MEDGEZEL, m. *teman, sakoeto.*
 Eenen — toekennen, *sakoetskan.*
 MEDGEZELLEN, vr. *meerv. teman, sakoeto.*
 MEDIAANPAPIER, o. *qartas jang besaar sakâli, mediaan, Ned.*
 MEDICIJN, vr. (ond. w.) *geneesmiddel, obat, penâwar.*
 In de — en studeren, *belâdjâr (menoen-toet) ilmoe obat, belâdjâr pengatahewan thabib, (doekoen).*
 MEDICIJN, m. *thabib, Ar., doekoen.*
 MEDICIJNDRANK, m. *obat minoem, minoeman obat.*
 MEDICIJNFLESC, vr. *bottol obat, L., soerâhi obat.*
 MEDICIJNSCH, b. n. *obat-obâtan.*
 —, gezegend, *jang menjombokkan.*
 De — e of medische faculteit, *madjlis fiakim ilmoe thibb', Ar.*
 MEË, voorz. *mede, met, dengan, sarta, beserta.*
 MEËDE, vr. *meed, meekrap, (Rubia Javanica), tjereham, Soend., galoema.*
 MEËDEN, b. w. *met meekrap verwen, tjelop galoema, tjelop mêrah.*
 MEËDOOGEN, o. zie MEDEDOOGEN.
 MEËKRAP, vr. (Rubia Javanica), zie MEËDE.
 MEËL, o. *tepong, tampang, loeloe, Menangk.*
 Fijn —, *bloem van —, tepong loemat, tepong hâloes.*
 Ruig, ongebuild —, *tepong kâsar.*
 Tarwe —, *tepong gendoem.*
 — malen, *giling tepong.*
 Raauw —, *tepong mantah.*
 — dat in de vastenmaand vóór dat het dag is gebruikt wordt, om den ganschen dag te kunnen vasten, *sahoer, Ar.*
 MEËLACHTIG, b. n. *saroepa tepong.*
 MEËLBAK, m. *tampat tepong, bakas tepong.*

MEELBLOEM, vt. *kimbang*, *tepong loemat*.
MEELBOOM, m. *pohon sagoe*, *pohon tepong*.
MEELBUIL, m. *pengajakan kimbang*, *kájin serké*.

MEELDEEG, o. *tepong básah*.

MEELKALK, m. *kápor loemat*, *kápor háloes*.

MEELKEVER, m. zie **MEELWORM**.

MEELKIST, vt. *peti tepong*.

MEELKOOPER, m. *orang jang djoewal tepong*.

MEELKUIP, vt. *pásoe bakas tepong*.

MEELLJUM, vr. en o. *prákat*, van de *rakat*, (*Glycinus abrus*).

MEELPAP, vt. *boeboer tepong*.

MEELPOT, m. *bakas tepong*.

MEELSPIJZEN, vr. meerv. *makánan tepong*, (*nást*, *gendoem*).

MEELSTOF, o. *háboe tepong*, *tepong loemat*.

MEELSUIKER, vt. *goela pásir*.

MEELTON, vt. *tong tepong*.

MEELTROG, m. *prákoes*.

MEELVERKOOPER, m. zie **MEELKOOPER**.

MEELWINKEL, m. *kadei (wárong, L.)*, *orang mendjoewal tepong*.

MEELWORM, m. *boebog*.

MEELZAK, m. *károng tepong*.

MEELZEEF, vt. *pengajakan tepong*.

MEENEN, b. en o. w. *kira*, *sangka*, *djangka*, *Jav*.

Ik meende dat gij nog slipt, *makka sahája kira toewan lági tidor*.

Hij meende van niet, *di sangkánja tídaq*.

Het goed —, *berniat bájiq*, *bernaqtsaed bájiq*.

Zóó had ik het niet gemeend, *boekan bagitoe niatkoe*.

Ik meende dat te doen, maar had geen en tijd, *kita soedah máw karúja itoe tetápi kita poon tíada smpat*.

MEENING, vr. *kira*, *sangka*, *perasáan*.

—, oogmerk, *maqtsaed*, Ar., *kahandaq*, thlan, Ar., *ará*, Ar.

—, doel, *niat*, Ar.

—, gevoelen, *rása*, *fikiran*, *bitjára*.

MEENSCH, b. n. *lemah*, *lemas*, L., *lethlesoe*.

MEER, o. *tásik*, *dánaw*, *dánoe*.

Een zeer uitgestrekt —, *tásik mahá loewas*.

MEER, b. n. en bijw. *lebeh*, *lebeh bánjaq*, *lági*.

Zeven is — dan vijf, *toedjoh áda lebeh derri paadda lima*.

Hij bezit — geld dan zijn broeder, *makka ía mempoenjâ-t lebeh bánjaq oewang derri paadda soedaránja*.

Er is niet —, *tíada lági*, *tráda lági*, *soedah hábis*.

— dan honderd paarden, *lebeh derri sarátoes koeda*, *lebeh sarátoes koeda*.

Des te —, zoo veel te —, *terlebeh lági*, *istiméwá poela*.

Te —, *mákin lebeh*.

Hoe ouder hij wordt des te — verarmt hij,

mákin toewah ía mákin pápa, *mingkin toewah ía mingkin miskin*, L.

Ja wat — is, *lebeh poon derri paadda itoe*.

Wat nog — is, wat — is, *tambáhan poela*, dan *lági*, zie ook **DAARENBOVEN**.

Hoe langer hoe —, *mákin láma mákin bánjaq*, *mingkin láma*, *mingkin bánjaq*, L.

— of min, *lebeh koeraug*, (ataw wordt er onder verstaan).

Iets — of minder, *lebeh koerang sedikit*.

— of minder dan duizend, *lebeh koerang derri paadda sariboe*, *lebeh koerang sariboe*.

— dan genoeg, *lebeh derri paadda tjoekeop*.

Hoe — men het geld zoekt, *brápa lebeh mentjahárt oewang*.

Wat is er —? *apa lági?*

Hij is niet —! *ía soedah máti!* (zie **DOOD**).

MEERAAL, m. *málang tásik*, *íkan mówa dánoe*.

MEERBLAD, o. zie **KROOST**.

MEERDER, b. n. en zelfst. m. *lebeh*.

— in getal, *lebeh bánjaq*.

—, grooter, *lebeh besaar*.

—en, hooger en, overheden, *orang besaar*, *orang jang lebeh besaar*, *akábir*, Ar.

Gij moet de bevelen van uwe —en opvolgen, *ti-dapat tíada kaw toeroet parintah orang jang lebeh besaar derri paadda angkaw*, *loe mistí toeroet parintahnja orang jang lebeh besaar derri loe*, L.

De —e genade, *rahmat jang lebeh*.

MEERDERAAR, m. zie **VERMEERDERAAR**.

MEERDERE, in. en vt. *orang jang lebeh besaar*.

MEERDEREN, b. en o. w. zie **VERMEERDEREN**.

MEERDERHEID, vt. *sabánjaqnja*, *lebeh derri paadda satengah*, (gewoonlijk zegt men: *kabánjakan orang*, dat wel de veelheid kan uitdrukken, maar met nadruk uitgesproken op de — doelt).

Door de — van stemmen, *derri paadda kabánjakan soewára*.

MEERDERING, vr. zie **VERMEERDERING**.

MEERDERJARIG, b. n. *ágal bálihq*, dit is eig.: ontwikkeld, huwbaar, en om juist volgens de wet te spreken, zou men moeten zeggen: *oemoer doewa poeloh tiga táhon*, *oemoer ichtiár*, d. i.: de leeftijd van eigen wil.

MEERDERJARIGHEID, vt. *dewása (mása)* *oemoer doewa poeloh tiga táhon*, *déwása oemoer ichtiár*.

MEERDERJARIGVERKLARING, vt. *parintah menghalálkan oemoer ichtiár*.

MEEREN, b. w. *ikat*, *tambat*.

Een vaartuig —, *tambat práhoe*.

MEERENDEEL, o. *sabánjaqnja*, *lebehnja derri paadda satengah*, L.

MEERENDEELS, *bijw. lebeh derri paadda sa-páro.*

—, de meeste keeren, *sabánjaq ka-linja, qowat, L.*

— komt hij hier aan, *kabánjâkan ka-linja ia singgah di sini, ia qowat mam-pir di sini, L.*

MEERGEDACHT, b. n. zie MEERGEMELD,

MEERGEMELD, b. n. *soedah terseboet.*

De — e koning, *râdja jang soedah ter-seboet.*

MEERGENOEMD, b. n. zie MEERGEMELD.

MEERGEZEGD, b. n. zie MEERGEMELD.

MEERKAT, *vr. karrâ ber-êkkor, bâli.*

MEERKOET, *vr. blibis tâsik.*

MEERKRAB, *vr. kupiting tâsik.*

MEERLE, *vr. marle, merle, joejoe, Ar.*

(De bijbelvertaling heeft: „*boerong djorz*”, dat is: gestreepte vogel).

MEERLENËI, *vr. telor joejoe.*

MEERLING, m. zie MARLING.

MEERMAAL, *bijw. —s, bebrâpa kâli, terka-dang-kâdang, sring-sring, L.*

MEERMAN, m. zeeman, *orang lâwt.*

MEERMIN, *vr. binto' l-bafri, binto' l-mâi, Ar., d. i.:* de dochter der zee.

MEERPAAL, m. *tiang tambat práhoe, L.*

MEERSLANG, *vr. limpoq.*

MEERSPIN, *vr. lâba-lâba tâsik.*

MEERTOUW, o. *tâti tambat práhoe.*

MEERVISCH, m. *ikan tâsik.*

MEERVOUD, o. *bánjaq.*

MEERVOUDIG, b. n. *berbánjaq.*

— getal, *bilangan bánjaq.*

MEERWATER, o. *ajer tâsik, ajer dânoe, ajer dânow.*

MEERWORTEL, m. *akar bafri.*

MEERZWIJN, o. bruinvisch, *loemba-loemba.*

MEESMUILEN, o. w. grimlagchen, *sinnjoem, tersinnjoem.*

MEESMUILER, m. *orang tersinnjoem.*

MEEST, b. n. *terlebeh bánjaq.*

De — e menschen, zeer vele menschen, *terlebeh bánjaq orang, sabánjaq orang.*

De — e van alle menschen, *terbánjaq derri paadda segalla orang.*

Het — bemind worden, *terleh di ka-sêhi.*

Dat gebeurt het —, *itos djâdi sabâ njaq kâli.*

Van den geringsten tot den — en, *derri paadda orang hina dina sampei (hingga) orang besaar sakâli.*

De — e stemmen, *sabánjaqja soewâra.*

Op zijn —, *sa-lebek-lebehnja.*

MEESTAL, *bijw. meestentijds, sabánjaq ka-linja, másing.*

MEESTBIEDEND, b. n. *jang tâwar terlebeh, jang tâwar terbánjaq, (mâhal), jang tâ-war harga besaar.*

MEESTENDEELS, *bijw. zie MEERENDEELS.*

MEESTENTIJDS, *bijw. kâdang, terkâdang, sring-sring, L., terbánjaq kalinja.*

MEESTER, m. heer, *toewan, djoendjuengan, Hoft., rabt, Ar., práboe, Jav. & Sanskr., zie HEER.*

— in iets zijn, uitmunten, *âda mâhir.*

—, leer—, *hakim, zie DOCTOR.*

—, geleerde, in eenig vak, *bikoe, L.*

—, wondheeler, *doekoen, mêstêr, Ned., djarrâh, Ar., thabib, Ar.*

— schoenmaker, *pandai sapâtoe, toe- kang sapâtoe.*

Onder—, *goeroe moeda. goeroe kâka.*

Den — spelen, *mengâtas-âtas diri.*

Zich van iets — maken, (door geweld), *ambil dengan gâgah; — ontfutselen, re-boet; —, rooven, rampas; —, overwin-nen, mengâlahkan.*

Iemand — zijn, *berkalebêhan derri paadda sa-orang.*

— worden, overweldigen, (eenen amok-spuwer), *kambâri.*

Het roer geen — zijn, *tiâda bôleh pé-gang kamoedi.*

Zich van iemands hart — maken, *mengambil hati orang, menawâri hati orang.*

MEESTERACHTIG, b. n. *tjâra goeroe, âânt goeroe.*

—, heerschzuchtig, *ansâja, kras.*

—, uitmuntend, *semporna, bâiq sakâli.*

Op eenen — en toon spreken, *bâjâra kras, L., berkâta dengan penggâghan.*

MEESTERACHTIGHEID, *vr. kalakoewan goeroe.*

MEESTEREN, b. en o. w. zie GENEZER, HEELEN.

—, door eenen doctor of chirurgijn behandeld worden, *pâké doekoen, pâki thabib.*

—, bedwingen, *menahâni.*

MEESTERES, *vr. toewan, (in geschriften komt dit dikwerf voor), âwan, Ar.*

—, zie MEYVROUW.

Heel—, *doekoen parampoewan.*

MEESTERGELD, o. *oepah doekoen.*

MEESTERLIJ, *vr. ilmos doekoen.*

MEESTERKNECHT, m. *mandor, kapâla boe-djang, L.*

MEESTERLIJK, b. n. en *bijw. dengan kapân-deian.*

—, verwonderlijk, kostelijk, *indah-indah, terlâloe bâgoes.*

— gewerkt, *di kardja dengan kapân-deian.*

— schrift, *toelisan jang terlâloe bâgoes.*

— gegraveerd, *di oekir terlâloe indah-indah roepânja.*

MEESTERLOON, m. en o. zie MEESTERGELD.

MEESTERLOOS, b. n. *tiâda bertoewan.*

MEESTERSCHAP, o. beheersching, *pertoewânan.*

Het — voeren, *di pertoewan, (alleen van vorsen).*

—, het regt van meester, *haq toewan.*

— in handwerken, *pangkat pandei, pangkat toekang.*

- MEESTERSTUK**, o. *boewátan órang pandei*, *boewátan jang índuh-índuh, báráng kapan-deian*.
- MEESTERWERK**, o. *pekardjään pandei*.
- MEET**, vr. *tanda moelá-i, pangkal*.
- MEETBAAR**, b. n. *jang dápat di oekoer, bóleh di oekoer*.
- MEETBAARHEID**, vr. *ka-oekoeran*.
- MEETGELD**, o. *oepah mengoekoer*.
- MEETKETING**, m. *ranté oekoeran*.
- MEETKUNDE**, vr. *ímoe oekoeran, zaáálim, Ar., handasat, Ar., (van het Perz. andáz)*.
- MEETKUNDIG**, b. n. *atas sjarth oekoeran*.
Een — voorstel, soewál atas sjarth oekoeran.
- MEETKUNDIGE**, **MEETKUNSTENAAR**, m. *pandei mengoekoer, alim handasat, Ar.*
- MEETKUNST**, vr. zie **MEETKUNDE**.
- MEETLIJN**, vr. *táts oekoer, táts sipat*.
- MEETLONN**, m. en o. *oepah mengoekoer*.
- MEETROEDE**, vr. *toembaq, bátang sipat*.
- MEETSTER**, vr. *parampoewan jang mengoekoer, toekang mengoekoer*.
- MEETSTOK**, m. zie **MEETROEDE**.
- MEEUW**, vr. *tjamar, sakridi*.
Eene graauwe —, met eene lange spitse snob, *náboe*.
- MEEUWEN**, o. w. zie **MAAUWEN**.
- MEEUWENÉI**, o. *telór tjamar*.
- MEEUWENNEST**, o. *sáráng tjamar*.
- MEEUWENVLEUGEL**, m. *sájap tjamar*.
- MEEVERF**, vr. *tjat galoema*, zie **MEEKRAP**.
- MEEWARIG**, b. n. *zachtvaardig, lemah lembot*.
—, aandoenlijk, gevoelig, *piloe*.
Haar hart was zeer —, *makka hatinja terláloe piloe*.
- MEEWARIGHEID**, vr. *kapiloewan, sájang, blas-kaséhan*.
- MEI**, m. *bloeimaand, boelan mái*.
- MEIBLOEM**, vr. *boenga boelan mái*.
- MEIBOTER**, vr. *mantéga bároe, L.*
- MEID**, vr. *jonge dochter, zie MAAGD*.
—, dienstmaagd, *hamba parampoewan, boedjang parampoewan, L.*
- MEIDENBED**, o. *tampat tídor boedjang parampoewan, L.*
- MEIDENDRAGT**, vr. *pekájin tjára boedjang parampoewan*.
- MEIDENHUUR**, vr. *oepah (gádjí) boedjang parampoewan*.
- MEIDENWERK**, o. *pekardjään hamba parampoewan*.
- MEIKEVER**, m. zie **KEVER**.
- MEIMAAND**, vr. *boelan mái*.
- MEINEED**, m. *soempah doesta, (djoesta)*.
Eeneu — doen, *mákan soempah*.
- MEINEEDIG**, b. n. (zijn), *bersoempah doestu, mákan soempah*.
- MEINEEDIGHEID**, vr. *kalakoewan órang bersoempah doesta, kalakoewan órang mákan soempah*.
- MEIR**, o. zie **MEER**.
- MEISJE**, o. *ánaq parampoewan, ánaq dára*.
— van vijftien of zestien jaren, *boengáran*.
—, zie **DIENSTMEID**.
- MEISJESKLEEDING**, vr. *pekájin ánaq parampoewan*.
- MEISJESCHOOL**, vr. *sakóla nonna, L.*
- MEJUFFER**, vr. *mejufvrouw, ongetrouwde, nonna, L., toewankoe, Hoofsch, njáhi, (inl.)*
- MEJUFVROUW**, vr. *getrouwde inlandsche, njáhi, uónjá, zie MEVROUW*.
- MELAATSCH**, b. n. *berkoesta, berkadal, abrats, Ar.*
- MELAATSCHHEID**, vr. *koesta, kadal, koedal, kedal, abrats, Ar., boedog, Jav.*
—, elephantiasis, *oentoet*.
De slimste, ergste —, *oedog*.
— aan de beenen, *nambí*.
- MELAATSCHHUIS**, o. *roemah órang berkoesta*.
- MELANKOLIJK**, b. n. *zwaarmoedig, moeram, moerong*.
- MELDEN**, b. w. *melding maken, seboet, menjeboet*.
Mondelings —, *menjeboekan dengan lidah*.
Hetgeen hier boven reeds gemeld is, *jang soedah terseboet di atas ini*.
—, berigten, *membri táhoe, kassí bertáhoe, L., kassí táw, L.*
Er wordt gemeld, *makka terseboetlah perkataán, Gesch. St.*
—, openbaren, *menjatákan*.
—, zeggen, *berkata, mengatákan*.
- MELDENSWAARDIG**, b. n. *hároes di seboet*.
- MELDER**, m. *órang jang menjeboet*.
- MELDING**, vr. *penjeboetan*.
— van die zaak, *penjeboetan perkára ítoe*.
Van hem is geene — gemaakt, *makka íapoon tíada di seboet*.
- MELDINGSWAARDIG**, b. n. *hároes akan di seboetkan*.
- MELIG**, b. n. *bertepong*.
—, week (van visch), *burraq, L.*
- MELISSUIKER**, vr. *goela pásir*.
- MELIZOEN**, o. zie **BLOEDGANG**.
- MELK**, vr. *zog, ajer soesoe, ook soesoe, doch verkeerd, daar dit de borst betekent, sákar, Ar., áqis, Ar.*
— van dieren, *ajer dádt, ajer soesoe, dádt*.
Dikke —, *tájer, ajer soesoe jang bekoé, (kental)*.
En hare borsten gaven —, *makka djádi ber-ajerlah soesoenja, Isk. 49*.
Niets in de — te brokken hebben, *áda pótol sakáli*.
—, waarin stremsel is, *moerawwab*.
Gehotte — in de mang van een zuiglam, *insúlat, Ar.*
Dikke —, door hitte of bijgevoegde karnemelk, *dádt*.
- MELKACHTIG**, b. n. *saroepta (sabagei) ajer soesoe*.

MELKADER, vt. oerat soesoe.
 MELKBAARD, m. djèngoet jang bâroe toen-boeh.
 MELKBOER, m. toekang soesoe, toekang ajer soesoe.
 MELKBROOD, o. rôtt ajer soesoe.
 MELKEN, b. w. prah soesoe, pras soesoe, L.
 MELKER, m. toekang pras soesoe, L., peme-rah soesoe.
 MELKERIJ, vt. tampat prah (pras, L.) soesoe.
 MELKFLESCHE, vt. bôttol ajer soesoe, bôttol soesoe, L.
 MELKGEVEND, b. n. jang brt ajer soesoe, jang kassit soesoe, L.
 MELKHUIS, o. kadei orang djoewal ajer soesoe.
 MELKING, vt. prah soesoe, pemerâhan soesoe, pras soesoe, L.
 MELKKAAS, vt. kédjoe ajer soesoe, kédjoe soesoe, L.
 MELKKALF, o. ânaq sâpt jang menjoesoe.
 MELKKAN, vt. tampat ajer soesoe, bakas ajer soesoe, tampat soesoe, L.
 MELKKERN, vt. tampat toemboeg ajer soesoe.
 MELKKOE, vt. sâpt jang di prah, sampi jang di pras, L.
 MELKKOM, vt. mangkoq ajer soesoe.
 MELKKOORTS, vt. demam sabab bânjaq ajer soesoe.
 MELKKRUID, o. (*Lactuca indica*), rajâna, tangkal rajâna.
 MELKKRUIK, vt. boejong ajer soesoe.
 MELKLAM, o. ânaq domba jang menjoesoe, (mînom soesoe).
 MELKMAAT, vt. soekâtan ajer soesoe.
 MELKMARKT, vt. pâsar ajer soesoe.
 MELKMEID, vt. parampoeuan jang djoewal ajer soesoe.
 MELKNAP, m. bakas ajer soesoe.
 MELKOOI, vt. biri-biri jang menjoesoewt.
 MELKPAP, vt. boeboer ajer soesoe.
 MELKPLAATS, vt. kandang sâpt (sampi, L.) jang di prah, (pras, L.)
 MELKPOT, m. zie MELKKAN.
 MELKRUNSEL, o. zie LEB.
 MELKSCHUIT, vt. prâhoe toekang ajer soesoe.
 MELKSPIJS, vt. makânan ajer soesoe.
 MELKSTER, vt. parampoeuan jang prah sâpt, (pras sampi).
 MELKTEEMS, vt. tampat tapisan ajer soesoe, tampat saringan soesoe, L.
 MELKTIJD, m. waqtoe pras soesoe, L., waqtoe prah ajer soesoe.
 MELKVAT, o. tong ajer soesoe.
 MELKVEE, o. binâtang jang di pras soesoenja.
 MELKVERDRJVENDE MIDDEL, o. obat meng-hilangkan ajer soesoe.
 MELKVERPLAATSING, vt. pindhinja ajer soesoe.
 MELKVERWEKKEND, b. n. jang mendjadikan ajer soesoe.
 MELKVROUW, vt. zie MELKMEID.
 MELKWAGEN, m. pedâti orang membâwa ajer soesoe.

MELKWEG, m. (in de sterrek.) ommoe'n-noe-djoemi, Ar., idoe bntang, djâlan raja jang poetih di langit.
 MELKWIT, b. n. poetih seperti ajer soesoe.
 MELKZEE, vt. lâwoet sâkar.
 MELKZEEF, vt. tampat sâring ajer soesoe, tapisan ajer soesoe.
 MELODIE, vt. râgam, lâgoe, L., tumbang, Jav.
 MELOEN, m. watermeloen, samangka, mon-dikt.
 Bijzondere soort van —, soerâh.
 Gele —, tsarâ, Ar.
 —, eig. pompoen, (cucurbita lagenaria).
 lâboe.
 MELOENBED, o. pêtaq samangka.
 MELOENKERN, vt. bidji samangka, zie ME-LOEN.
 MELOENSCHIL, vt. koelit samangka.
 MELOENZAAD, o. bidji samangka.
 MELTBAK, m. tampat (bakas) rendam gen-doem.
 MEM, vt. zie MOEDER, ZOOGVROUW.
 MEMORIAAL, o. (ond. w.) zie AANTEKEN-BOEK.
 MEMORIE, vt. (ond. w.) zie GEHEUGEN.
 —, aantekening, peringâtan.
 MEMORIEWERK, o. hâl mengingat.
 MEN, onbep. pers. voorn. 3de pers. enk. orang.
 — zegt, orang kâta, orang bilang, L.
 MENAGERIE, vt. (ond. w.) zie DIERGAARDE.
 MENGBAAR, b. n. dâpat di tjampor, (di hoelam, di pâloe).
 MENGELDICHTEN, o. meerv. bagei-bagei sair, (sair, L.), roepa-roepa panton, roep-roepa salôka.
 MENGELAN, b. w. tjampor, hoelam, pâloe.
 MENGELING, vt. tjampoerau.
 — van kleuren, selang-selang warnanja.
 Letterkundige —en, bagei-bagei soerat ilmoe kitâb.
 MENGELKLOMP, m. zie BAJERT.
 MENGELMOES, o. tjampoeran.
 —, menging, zamenvoegsel, karângan.
 MENGEN, b. w. tjampor, hoelam, pâloe.
 Meel met water —, tjampor tepong dengan ajer, bêkin adonnan, L.
 Zich in eene zaak —, tjampor di dâlam perkâra.
 MENGER, m. orang jang tjampor.
 MENGING, vt. pentjampoeran, zie VERMENGING.
 MENGSEL, o. tjampoeran.
 — van tin en koper. paronggoe.
 MENIE, vt. sadalinggam, zindjafir, Perz.
 MENIG, b. n. bebrâpa, bânjaq.
 — een, bânjaq orang, bebrâpa orang.
 MENIGERHANDE, b. n. bagei-bagei, bebrâpa djenis, roepa-roepa.
 MENIGMAAL, bijw. bânjaq kâli, bebrâpa kâli.
 Hoe —? brâpa kâli?
 MENIGTE, vt. kabanjâkan, bânjaq, adâd.
 Ar., sîrat, Ar.

De — is onverstandig, *kabanjâkan orang itoe koerang boedi*.
 En welk eene — van allerlei vrouwen! dan bebrâpa derri paadda segalla param-poewan!
 Eene — visschen, *bânjaq ikan*.
 De —, het gepeupel, *râ-jit, orang hina dina, segalla orang ketjil*.
 Ledig van de (vertrokken) —, *kôsong firat*.
MENIGVOUD, b. n. *bânjaq kâli, bebrâpa kâli*.
MENIGVULDIG, b. n. *bânjaq, bagei-bagei*.
 — e gevaaren, *bagei-bagei mâra bahâja*.
MENIGVULDIGHEID, vr. veelheid, *kabanjâkan*.
 —, herhaling, *oelângan*.
 —, overvloed, *kalimpâhan*.
MENIGVULDIGLIJK, bijw. *bânjaq-bânjaq, terlâlœ bânjaq, dengan limpah*.
MENIGWERF, bijw. zie **MENIGMAAL**.
MENIST, m. *orang tsarânt jang di perman-dikan paadda demoer agal bâligh*.
MENIZOEN, o. zie **MELIZOEN**.
MENNEN, b. w. *bâwa, membâwa, mengapalâkan*.
 Den wagen —, *membâwa karêta, mengapalâkan râta, membelâjamkan râta*.
MENNER, m. *orang jang membâwa*.
MENNING, vr. van paarden, enz., *penbawâân koeda*.
MENSCH, m. en (met zekere verachting) o. *orang, awrang, mânoesja, Sansk, insân, Ar., ita, hita, Kaw., basjar, Ar.*
 De oude (de zondige) —, *orang jang berddsâ, doch tot regt verstand liever „dôsa” de zonde*.
MENSCHBESCHRIJVING, vr. *penjoerâtan pri orang*.
MENSCHDOM, o. *bangsa mânoesja, ânaq-ânaq insân, ius, Ar.*
MENSCHELIJK, b. n. *tjâra orang, tjâra mânoesja, orang*.
 — e zamenleving, *kahidôpan orang negri, oenoesat, Ar.*
 — e gedaante, *roepa orang*.
 Kennis der — e natuur, *pengatahoewan parângt orang, ilmoe faâl insân, Ar.*
 Beschrijving van het — e ligchaam, *penjoerâtan toeboh orang, soerat badan orang (insân, Ar.)*
 —, gezellig, *djinaq, râmeh*.
 —, wellevend, aardig, *sôpan, santan adab, mânis*.
MENSCHELIJKER WIJZE, bijw. *sa-lâkoe orang, separti mânoesja*.
 — gesproken, *oepâma kâta mânoesja*.
MENSCHELIJKHEID, vr. minzaamheid, *kamanisan, pri sôpan*.
 —, gevoeligheid, *kaploewan*.
MENSCHENADEL, m. *kamoeliâân mânoesja*.
MENSCHENARBEID, m. *oesâha mânoesja, pekardjâân orang*.
MENSCHENBEELD, o. *roepa orang*.
MENSCHENBLOED, o. *dârah orang*.

MENSCHENDIEF, m. *pentjoert orang*.
MENSCHENDREK, m. *tâhi orang*.
MENSCHENETER, m. *pelassi, Bat., orang jang mâkan orang*.
MENSCHENHAAR, o. (huidhaar), *roema orang, zie HOOFDHAAR*.
MENSCHENHAAT, m. *bântji akan orang, bântji sâma orang, L.*
MENSCHENHAND, vr. *tângan orang*.
MENSCHENHATER, m. *orang jang bântji sâma orang*.
MENSCHENHOOFD, o. *kapâla orang*.
MENSCHENKENNIS, vr. *tadrijbat, Ar.*
MENSCHENKLASSE, vr. *bangsa orang, qawm, Ar.*
MENSCHENLIEFDE, vr. *pengasêhan akan orang*.
MENSCHENLOF, m. *poedji-poedjian orang*.
MENSCHENMINNAAR, m. *jang mengâseh sâma mânoesja*.
MENSCHENMOORD, m. *pemboenoehan orang*.
MENSCHENMOORDENAAR, m. *pemboenoeh orang*.
MENSCHENOFFER, o. *qorbân orang*.
MENSCHENPAAR, o. *orang sa-djoedoe*.
MENSCHENPLIGT, m. *kaharoesan (wâtjib) orang*.
MENSCHENRAS, o. *bangsa orang, djenis orang*.
MENSCHENROOF, m. *pentjoertan orang, penbawâân lârt orang*.
MENSCHENROOVER, m. *pentjoert orang, jang melurikan orang, jang membâwa lârt orang*.
MENSCHENSCHUW, b. n. *mâlœ lihat orang, mâlœ sâma orang*.
MENSCHENSCHUWHEID, vr. zie **MENSCHENVREES**.
MENSCHENSTEM, vr. *soewâra orang*.
MENSCHENVERSTAND, o. *boedi orang*.
MENSCHENVLEESCH, o. *dâging orang*.
MENSCHENVREES, vr. *tâkoet lihat orang, tâkoet sâna orang*.
MENSCHENVRETER, m. zie **MENSCHENETER**.
MENSCHENVRIEND, m. *tsohbat mânoesja, jang mengasêhi sâma mânoesja*.
MENSCHENVAARDE, vr. *qadar orang*.
MENSCHENWERK, o. *pekardjâân orang, perboewâtan mânoesja*.
MENSCHHEID, vr. menschelijk geslacht, *bangsa mânoesja, ânaq-ânaq insân*.
 —, menschelijke natuur, *nâsoet, Ar., parângt orang*.
 —, verhevenheid van den mensch, *kamoeliâân mânoesja*.
MENSCHJE, o. *orang katé*.
MENSCHKUNDE, vr. menschenkennis, *pengatahoewan parângt mânoesja*.
 —, (anthropologie), *ilmoe tsifat badan dan djiwa orang, pengatahoewin pri toeboh dan djiwa orang*.
MENSCHKUNDIG, b. n. *atas pengatahoewan parângt orang, (mânoesja)*.
MENSCHLIEVEND, b. n. *mengâseh sâma mânoesja, moerah hâti*.
MENSCHLIEVENDHEID, vr. *pengasêhan sâma mânoesja*.

—, weldadigheid, *kamoerahan*.
MENSCHSCHUWEND, b. n. zie **MENSCHEN-**
SCHUW.
MENSCHVORMIG, b. n. *saroepa orang, laq-*
sana roepa orang.
MENSCHWORDING, vr. gedaanteverwisseling,
pendjalamaân.
 Eene — ondergaan, *mendjalâma, me-*
roepâkan dirinja seperti mânoesja
 Toen Dasa Rata Maha Râdja nog
 geene — ondergaan had, *totkâla belum*
mendjalâma Dâsa Râta Mahâ Râdja,
 S. R. 22.
 Het woord is vliesch geworden, (heeft
 de — ondergaan), *qaloe l-haqqi soedah*
mendjalâma.
MER, m. *tampeling*.
MEPPEN, b. w. *brî tampeling, menampeling*.
MEREL, m. zie **MERLE**.
MERG, o. *somsom*.
 — van boomen, zie **KERN**.
 —, het beste, edelste, *bahagian jang*
teroeama.
MERGACHTIG, b. n. *bersomsom*.
 —, krachtig, *goewat, kras, gawi*.
MERGBEEN, o. *toelang somsom*.
MERGEL, m. *tânah poetih, nâpal*.
MERGELAARDE, vr. *tânah nâpal*.
MERGIJF, vr. zie **MERGBEEN**.
MERIDIAAN, m. middagslijn, *chath istiwâ*.
MERK, o. *tanda, alâmat, Ar., atzar, Ar.,*
tjinna, antjêrin.
 —, op het vee, *tingas*.
 —, spoor, nagelaten —, indruk, *bekas*.
 —, schuim, zeeschuim op het strand,
sampah.
MERKBAAR, h. n. *jang dâpat di lihat, ka-*
lihatan.
 —, voelbaar, *jang dâpat di râsa*.
 —, kennelijk, blijkbaar, *njâta, trang*.
MERKELJK, b. n. zie **MERKBAAR**.
MERKEN, b. w. met een merk teekenen,
menandâ-i, tandâkan, kassi tanda, L.
 — eene lijn trekken, *menggâris*.
 —, gewaar worden, *merâsa*.
 Merk op mijne woorden, *ingatlah akan*
perkatâunkoe.
 —, met de naald, *soedji, soelam*.
MERKER, m. *orang jang kassi tanda, L.,*
orang jang menandâ-i.
MERKIJZER, o. *bessi tanda, bessi tjap*.
MERKING, vr. *pertandâan, talib, Ar.*
MERKKATOEN, o. *benang soedji, benang soelam*.
MERKLAP, o. *kajin tjonto soedji, (soelam)*.
MERKLETTER, vr. (bij boekdr.) *hoerof tanda*.
MERKNAALD, vr. *djâroem soedji*.
MERKPAAL, m. *tiang wâtas, L., tiang ping-*
gir tânah.
MERKREGEL, m. zie **GRONDREGEL**.
MERKSTEEN, m. *bâtoe wâtas, L., bâtoe*
pinggir tânah.
MERKSTER, vr. *parampoeuan jang menjoc-*
aji, (menjoelom).

MERKTEEKEN, o. *tanda, alâmat, gâris*.
MERKTEEKENEN, b. w. *soedji, soelam*.
MERKWAARDIG, b. n. *hâroes di ingat, hâ-*
roes, di indahkan.
 Eene — e geschiedenis, *likâjat jang*
hâroes di ingatkan, (di indahkan).
MERKWAARDIGHEID, vr. *pri jang hâroes di*
indahkan, bârang jang bêkin hérân, L.,
bârang jang indah-indah.
MERKZIJDE, vr. *benang soetrâ bakal menjoe-*
lam, (menjoedji).
MERRIE, vr. *koeda betina*.
MERRIEVEULEN, o. *koeda gadis*.
MES, o. *piso, pisaw, lading*.
 Klein —, *sikkin, Ar.*
 —, dat in den gordel gestoken wordt,
chandjar, Ar. & Perz.
 —, dat den vorm van een ponjaardje
 heeft en als zoodanig gedragen wordt,
bâdê-bâdê.
 Scheer—, *piso tjokoer, karampâkt*.
 — om rotting te spouwen, *piso râwoet,*
L., pendjângat.
 —, dat de Niassers met eene scheidde
 in den gordel dragen, *belâtoe*.
 Gras—, *ârit*.
 — om van lange rapen de schel spoed-
 dig af te halen, *piso koepas, piso tarik*.
 —, seissen, snoei—, tijfer—, *sâdap,*
sâdop.
 Een zwaar — op een' stok, (Chineesch
 wapen), *poentoeng*.
 Een krom — om te wieden, *pengôrêg*.
 Een — slijpen, *gosoq piso, L., meng-*
âsah pisaw.
 Onder het — zitten, *di tjokoer*.
 Met het — in den buik zitten, *terlâlœ*
amat kasoekâran.
 Iemand het — op de keel zetten,
menjâsatkan orang, bêkin sâkit sâma
orang, L.
 De rug van het —, *balâkang piso, L.,*
pongjong pisaw.
 De snede van het —, *mâta piso*.
 De punt van het —, *hoedjong piso*.
MESHECHT, o. *hoeloe piso*.
MESHECHTMAKER, m. *pandei hoeloe pisaw,*
toekang hoeloe piso, L.
MESJE, o. *piso ketjil, sikkin, Ar.*
MESLEMMET, o. *mâta piso*.
MESPUNT, o. *hoedjong piso*.
MESRUG, m. *pongjong piso*.
MESSCHEEDE, vr. *sârong piso*.
MESSENKRAAM, vr. *kâdei orang djoewal pi-*
saw, wârong orang djoewal piso, L.
MESSENMAKER, m. *pandei pisaw, toekang*
piso, L.
MESSENMANDJE, o. *bakoel piso*.
MESSENSLIJPER, m. *toekang gosoq piso, L.,*
pandei mengâsah pisaw.
MESSIAS, m. *el Mesih*.
MESSING, vr. geel koper, *koeningan*.
 —, klokkenmetaal, *gangsâ*.

— koper met andere stoffen vermengd, metaal, *lójang*.
MEST, m. mist, *bádja*, (van beesten).
 Straat—, *sampah*.
 —, drek, *táhi*, *sárap*.
MESTAARDE, vr. *tánah bádja*.
MESTBAK, m. *tampat bádja*.
MESTDIER, o. *binátang tambon-tamboenan*.
MESTEN, b. w. be—, *tároh bádja*, (*táhi*), *membadjakan*.
 —, vet maken, *menamboenkan*, *pelihára gemoq*, *békin gemoq*, L.
MESTHOOP, m. *tamboenan bádja*.
MESTING, vr. van dieren, *penamboenan*, *békin gemoq*, L.
MESTKALF, o. *ánaq sápt jang bertamboentanboen*, *ánaq sampi jang gemoq*, L.
MESTKAR, vr. *pedati bádja*, *káhar bádja*, zie **MEST**.
MESTKROOI, vr. *koeroengan boerong jang di békin gemoq*, L., (*jang di tamboenkan*).
MESTKUIL, m. *serlong bádja*, *tampat simpan bádja*, (*sampah*, *táhi*).
MESTPOEL, m. zie **MESTKUIL**.
MESTSCHUIT, vr. *práhoe bádja*.
MESTVAALT, vr. zie **MESTHOOP**.
MESTVARKEN, o. *bábi tamboen-tamboenan (jang di békin gemoq)*.
 —, gemest varken, *bábi jang bertamboen-tamboenan*.
MESTVOEDER, o. *makánan akan menamboenkan*, *makánan boewat békin gemoq*, L.
MESTVOGEL, m. *boerong jang bertamboentanboen*, (*jang di békin gemoq*, L.)
MESTWAGEN, m. zie **MESTKAR**.
MET, voorz. *dengan*, *serta*, *sána*, L., *basámon*, L., *akan*.
 — zijne vrouw, *dengan bininja*.
 — vreugde, *dengan soeka háti*.
 Die — hen waren, *jang sertánja*.
 Ik ben — u, *akoe sertámoe*.
 Door God — eenen zoon begunstigd worden, *di anoegrahkan óleh Allah akan ánaq laki-láki*.
 — pligtplegingen, *dengan tábeq*.
 — en benevens, *serta dengan*.
 — der tijd, *láma-láma*.
 — den dood straffen, *menghoekoemkan máti di boenoh*.
 —, zoodra, *serta*, *srinta*, L., *denmi*.
 — alle magt, *dengan sakoewása-koewása*.
 Het — iemand houden, van zijne partij zijn, *menjertá-i dengan sa-órang*.
 — geweld, *dengan gáqah*.
 Wij waren — ons drieën, *kita órang bertiga*, *makka kámi poon tiga órang*.
 — het stoepschip komen, *dátang dengan kapal asap*.
 — haast, *dengan goepoeh-goepoeh*, *goepoeh-goepoeh*.
 — elkander, *bersána-sána*.
 — duizenden, *berriboe-riboe*, *harriboe-riboe*, L.

— der tijd, *perláhan-láhan*, *plan-plan*, L.
 — der daad, *sasoenngoehnja*.
 — den voet op den grond stampen, *banting káki*.
 — tranen in de oogen, *ajer máta berlíngang*.
MET, vr. *mette*, *kambing betina*.
METAAL, o. *lógam*, *gangsa*, *rágt*, zie ook **MESSING**.
 Klok van —, *gínta gangsa*.
 Geschut van —, *maríam lójang*.
 — van rood koper, lood en zwavel, *toetam*.
METAALASCH, vr. *háboe lógam*, *háboe gangsa*.
METAALBOORSEL, o. *serboeq gangsa*.
METAALDRAAD, m. *kawat*, *dáwa*.
METAALGIETER, m. *pandei toewang gangsa*, *toekang koeningan*.
METAALGIETERIJ, vr. *dápoer laboeran*.
METAALGRAVERDER, m. *pandei oekir gangsa*.
METAALKUNDE, vr. *ilmoe gangsa*.
METAALSCHUIM, o. *sánga lógam*, *sánga gangsa*, *trá lógam*.
METALEN, b. n. *gangsa*, *derri paadda gangsa*, *derri paalda lógam*.
METALISEREN, b. w. *memboewat gangsa*, *menggangsakan*.
METEN, b. w. *oekoer*, *hoskoer*, *mengoekoer*, *soekat*, *menjoekat*.
 Overhoeks —, *djoerong*.
 De lengte en breedte —, *oekoer pandjanyja serto lébarnja*, *oekoer boedjornja dan lintagnja*.
 Rijst —, *menjoekat bras*.
 Die rijst is nog niet gemeten, *brás itoe belom di soekat*.
 Met de el —, *menggaza*, *oekoer dengan ello*, L.
 Met den vadem (vaam) —, *depákan*, *mendepákan*.
 Met eene elleboogmaat (cubitum) —, *menghasta*.
 Met een snoer —, *sipatkan*.
 Zich met elkander —, *berlomba-lombáan*, zie **WORSTELLEN**.
METER, m. *órang jang mengoekoer*, (*menjoekat*), zie **METEN**.
METGEZEL, m. *medgezel*, *medegezel*, *teman*, *sakoeto*.
METGEZELLIN, vr. *teman parampoeuan*.
METING, vr. *pengeoekoeran*.
 —, *peiling*, *lóga*, *doega*.
 Land—, *pengeoekoeran tánah*.
 Rijst—, *penjoekátan bras*.
METRISCH, b. n. *dengan sjarth ároedl*, (*wazn*), *dengan peratoeran ráyam*, (*lágoe*, L.)
METSelaar, m. *toekang bátoe*, L., *pandei bátoe*.
METSelaarSambacht, o. *pekarljiúan toekang bátoe*.
METSelaarSbaas, m. *kapála toekang bátoe*.
METSelaarIJ, vr. *toekangan bátoe*, *pekar djáin toekang bátoe*.

METSELEN, b. w. *pasang batoe, menoe kang batoe, békin dengan batos, L.*

Eenen muur —, *menoe kang tembog batoe.*

Huizen van leem — (houwen), *menoe kang roemah gáloh.*

METSELHAMER, m. *pemoekol pandei batoe, martil toekang batoe.*

METSELKALK, m. *kápor toekangan.*

METSELSTEEN, m. *batoe toekangan.*

METSELWERK, o. *toekangan, pekar djáan toekang batoe.*

METSEN, b. w. zie **METSELEN**.

METWORST, vt. *oeroetan.*

MEUBEL, o. *perkákus roemah, L., serba roemah.*

MEUBELEREN, b. w. (ond. w.) *perkakásin roemah, L., pasang perkákus roemah, melangkapt roemah dengan serbánya.*

MEUBELGORDIJSN, vt. *kalamboe djandéla.*

MEUBELMAGAZIJSN, o. *goedang perkákus roemah.*

MEUG, vt. tegen heug en — eten, *mákan sampé djemoe.*

MEUBELMAKER, m. *toekang perkákus roemah.*

MEUKEN, b. w. *melembotkan, békin lembéq, L.*

—, o. w. door zachte stoving murw worden, *djádi lembéq (lembot) dengan di toemis (stop.) verb.*

MEUBELWINKEL, m. *tóko perkákus roemah.*

MEUZELEN, o. en b. w. *tjóba mákan bárang énaq, L., (sedápan).*

—, morsig maken, *békin kótor, L., mentjamarkan.*

MEYROUW, vt. *njonja, toewan, intji, dátog parampoeuan.*

MIAAUW, m. *boenji koetjing, ngioeng.*

MIAAUWEN, o. w. *ngioeng.*

MICROSCOOP, o. *tropong jang baperlihatkan bárang jang ketjil sakáli.*

MIDDAG, m. *twaaif uur, téngah hárt, waqtoe buddoeg.*

Na den —, *téngah hárt láloe, lepas téngah hárt.*

—, volle dag, hoog dag, *rambang, tatkála rambang.*

Des — te twaaif uren, *paadda téngah hárt, djám poekol doewa blas.*

MIDDAGCIKSEL, m. zie **MIDDAGLIJSN**.

MIDDAGETEN, o. *makánan téngah hárt.*

MIDDAGHITTE, vt. *pánas téngah hárt.*

MIDDAGKLAAR, b. n. *trang sakáli, njáta sakáli.*

MIDDAGKOST, m. *makánan téngah hárt.*

MIDDAGLIJSN, vt. *chath istíwa, Ar., gáris perténgahan boeni.*

MIDDAGMAAL, o. *makánan téngah hárt, djamoewan téngah hárt, dlahá, Ar., jantar, Port.*

MIDDAGPREEK, vt. *chothbath téngah hárt láloe.*

MIDDAGRUST, vt. *middagslaapje, tidor paadda waqtoe thlohr', (thlohor, lohor, L.).*

MIDDAGUUR, o. *waqtoe thlohr, (lohor, L.).*

MIDDAGZIJSN, vt. (als de zon om de zuid is), *sablah selátan.*

—, (als de zon om de noord is), *sablah oetára.*

MIDDAGZON, vt. *mata-hárt paadda waqtoe thlohr.*

MIDDEL, b. n. *téngah, perténgahan, ka-téngahan, awspath, Ar., zie MIDDELIJSN, enz.*

MIDDEL, vt. *pinggang.*

MIDDEL, o. ter bereiking van iets, *dája, oepája, awspath, Ar.*

—, magt, *koewása.*

Alle — en zijn uitgeput, *soedah hábis segalla dája oepája, ttáda berdája lági.*

Met alle — en úic ter mijner beschikking, *staan, dengan sa-bóleh-bóleh koewása hamba.*

—, weg, gelegenheid, *djálan.*

—, geneesmiddel, *obat, penáwar.*

— en aanwenden, *kunsten in het werk stellen, tjótjah.*

— tegen de koorts, *obat demam.*

Een hartversterkend —, *obat stóman.*

— tegen het voeteuvel, *obat sangal.*

Door wat —? *boetápa.*

MIDDELAAR, m. *perantára, wasith, Ar.*

Jesus Christus is onze —, *makka Isa el Mesék djádi wasith kámi.*

MIDDELAARSAMBT, o. *djabátan perantára, daradjat wasith, Ar., pekar djáan wasith.*

MIDDELBAAR, b. n. *sedang.*

MIDDELDEUR, vt. *piéntoe jang di téngah.*

MIDDELEEUW, vt. *zanán thloelamát, Ar., nása di hoeloe kála jang kaglápan.*

MIDDELEEUWSCH, b. n. *tjára zanán thloelamát.*

MIDDELEN, o. meerv. *harta, bárang-bárang, L., kakajáan.*

— om schulden te kunnen voldoen, *tjagar, tjagávan.*

—, fortune, *oentoeng.*

Een man van —, *órang kája.*

MIDDELEN, b. w. *berantára.*

—, bevredigen, *perdanékan, menjoeloh.*

MIDDELERWIJS, bijw. *semantára, sedang, paadda sedang, dálam itoe, dálam paadda antára itoe.*

MIDDELGETAL, o. *bilangan perténgahan.*

MIDDELHOOP, m. (zeew.) *perténgahan angkátan láwt.*

MIDDELING, vt. *bemiddeling, pendaméan, penjoeloehan.*

MIDDELKAMER, vt. *biliq di téngah, kámar di téngah, L.*

MIDDELLANDSCH, b. n. *sáma téngah tánah. —c zee, láwt roem, báro'l-melek, Ar.*

MIDDELLIJSN, o. *pinggang.*

MIDDELIJSN, vt. *háris perténgahan, báris téngah, sangkar.*

—, evennachtslijn, *chath istiwa*, Ar., *bâris pertêngahan boemi*.

MIDDELLOOS, b. n. *tiâda berdâja*.

—, *rim*, *pâpa*, *miskin*, *pôtol*, L.

MIDDELMAAT, vr. *kasedângan*, *aguhârî*, *kasadarhanâan*.

De — houden, *bersedang-sedângan*.

MIDDELMATIG, b. n. *sedang*, *sedang-sedang*, *sadarhâna*, *seederhâna*, *aguhârî*.

—, *alledaagsch*, *kapâlang*, *pâlang*.

MIDDELMATIGHEID, vr. zie MIDDELMAAT.

MIDDELMUUR, m. *têmboq di têngah*, *dinding di têngah*.

MIDDELPAD, o. *djâlan têngah*.

MIDDELPOORT, vr. *gerbang tênguh*, *pûntoe têngah*.

MIDDELPUNT, o. *poesat*, *titiq paadda sâma têngah*, *pertêngahan*.

— van eenen cirkel, *poesat boelat*.

— der aarde, *poesat boemi*, *poesat doenjâ*.

MIDDELPUNTIG, b. n. *berpoesat*, *derri paadda poesat*.

MIDDELPUNTSCHUWEND, b. n. *lârt derri paadda poesat*.

MIDDELPUNTZOEKEND, b. n. *lâdjoes ka-poesat*, *mendampîngkan poesat*.

MIDDELRIJF, o. *kempong*, *tjatra djantong*, K. O. 62, *hadjâb*, Ar.

MIDDELSCHOT, o. *dinding (pâgar) têngah*, *bandong*, *sekat*.

Neus met een dik —, *hidong jang tebal sekarnja*, M. R. 191.

MIDDELSOORT, vr. *djenis jang sedang*, *roepa jang sedang*.

MIDDELST, b. n. *jang di têngah*, *jang sâma têngah*, *penêngah*.

MIDDELSTAND, m. *pankat pertêngahan*, *daradjat pertêngahan*, (*sedang*, *sadarhâna*), *kalakoewan jang sadarhâna*.

—, burgerstand, *pankat isti negri jang sedang*, (*sadarhâna*), *râi-jat*, Ar.

MIDDELSTE, b. n. *têngah*, *awsath*, Ar.

Het — kind, *ânaq têngah*.

En het — gedeelte is een heuvel, *dan sâma têngahnja poon sa-boewah boekit*.

MIDDELSTEM, vr. *soewâra jang sedang*.

MIDDELTOON, m. *boenji jang sedang*.

MIDDELVINGER, m. *djârt têngah*, *djârt hantoe*, *djârt mâti*.

MIDDELVLIES, o. *kempong*, *tjatra djantong*.

MIDDELVWEG, m. *djâlan sâma têngah*.

Den — houden, *berlâkoe djâlan jang sadarhâna*, (*sedang*).

MIDDEN, o. *têngah*, *sâma têngah*, *pertêngahan*, *awsath*, Ar.

In het midden —, *di têngah*, *paadda sâma têngah*.

— over, dwars over gaan, *melintângi*.

In het — des strijds, *di têngah prang*.

Het — van den nacht, *têngah mâlam*.

Tegen het — van den nacht, *paadda waqtoe hampir têngah mâlam*.

In het — van den weg, *paadda antâra djâlan*.

Te — dier gebeurtenis, *di dâlam antâra itoe*.

Het — van eenen schietboog, *lastaka*, Sansk.

MIDDENVOET, m. *pongong kâki*.

MIDDERNACHT, m. *têngah mâlam*, *waqtoe buddoeg mâlam*.

MIDDERNACHTMAAL, o. *perdjamoewan têngah mâlam*.

MIER, vr. *semoet*.

Koning der —en, *râdja semoet*.

Witte —, met rooden kop, *râjap*, L., *ant-ant*, *semoet poetih*.

Witte —en, die alleen des nachts uit den grond komen, *seolong*.

De ergste witte —en, *warângas*.

Groote, roode, fel bijtende —, *krangga*.

Vliegende witte —, *lelâron*, *lalâtoe*, *dadâloe*, *gâloe-gâloe*.

MIERACHTIG, b. n. *saroepa semoet*.

MIERENETER, m. *penggoeling sisiq*, *tang-giling*.

MIERENLEEUW, m. (mirmileo, L.) *oendoer*.

MIERENNEST, o. *roemah semoet*, *sârang semoet*, *ompong*.

— van witte mieren, *roemah râjap*, *roemah lalâtoe*, *fjoesoe*.

MIERIG, b. n. *bersemoet-semoetan*.

MIERIKWORTEL, m. *akar kâlor*, (*moringa pterygosperma*, die den — vervangt).

MIJ, pers. voornw. *akoe*, *kita*, *bêta*, *sahâja*.

Aan —, *kapadâkoe*, *paadda kita*, *sâma sahâja*, L.

Zoek — water! *tjahirkan akoe ajer!*

MIJDELIJK, b. n. *jang boleh di laloe-t*.

MIJDEN, b. w. *laloe-t*, *melaloe-t*.

De klippen op zee —, *melaloe-t kârang di lâwt*.

Zich —, zich wachten, *pantang diri*, *memaliharakan diri*.

MIJDZAAM, b. n. zie OMZIGTIG.

MIJDING, vr. *hâl melaloe-t*.

MIJGEN, o. w. *kintjing*.

MIJL, vr. *mil*, Ar.

Engelsche —, *mil inggris*.

MIJLPAAL, m. *tiang tanda mil*, *tiang pâl*.

MIJLSCHAAL, vr. *daradjat mil*, *oekoeran mil*.

MIJLSTEEN, m. *bâtoe mil*.

MIJMERAAR, m. *orang pengângoet*, *orang berrâban*.

MIJMEREN, o. w. *bingoeng*, *ngângoet*, *ngikoe*, *menoengf*, *tamenoengf*.

MIJMERING, vr. *bingoeng*.

MIJN, m. en o. mijne, vr. bez. voorn. *kita*, *kita poenja*, L., *sahâja*, *sahâja poenja*, L., *koe*, *goewa*, L., *goewa poenja*, L., zie Ik.

— huis, *roemah kita*, *kita poenja roemah*, L., *roemah sahâja*, *sahâja poenja*

- roemah, L., roemah goewa, L., goewa poenja roemah, L.
 Het — e, kita poenja, jang ampoenja kita.
- MIJN, vr. bergstof, galian, tambang, mariaw, kólóng, mädin, Ar.
 Goud—, *tambang amas*, (mäs, L.)
 Eene — openen, *memboeka tambang*.
 Eene — graven, *menggäk tambang*.
 In eene — afdalen, *toeron ka-tambang (dälam tumbang)*.
- MIJNBERG, m. mijngroeve, *pärit tambang*.
- MIJNDELVER, m. zie MIJNWERKER.
- MIJNE, vr. schijn, gelaat, roepa, tingkah, zie MIJN, MIJNE, voorn.
- MIJNEN, b. w. bli dengan bilang: „mijn!”
- MIJNENT, bijw. tot —, di roemahkoee, di roemah kita, di roemah goewa, L.
 Om — wil, *kärana sahäja*.
- MIJNENTHALVE, bijw. akan *däkoee, kälöe sahäja*.
- MIJNENTWEGE, bijw. van —, *derri padäkoee, derri paadda fihag kita, kärana kita*.
 Groet hem van —, *katäkan soembahkoee padänja*.
- MIJNER, bez. voorn. 2 naamv. vr. enkelv. en meerv. m. en vr. kita, *sahäja, goewa, L., bëta, akoe*.
 Het huis — moeder, *roemah iboe kita, enz.*
 —, 3 naamv. vr. *kapada kita poenja, kapada . . . kita*.
- MIJNER, m. *pembli di lélang*.
- MIJNGROND, m. *tänah tambang*, zie MIJNBERG.
- MIJNGRAVER, m. zie MIJNWERKER.
- MIJNHEER, m. *toewan, toewankoe, Hoft*.
 Als — de zaak gelieft te onderzoeken, *kälöe toewan soeka pariksa perkära itoe*.
- MIJNING, vr. *pemblian di lélang*.
- MIJNS, bez. voorn. 2 naamv. m. en o. enkelv. zie MIJNER.
- MIJNSTOF, vr. *tänah tambang, tänah mariaw*.
- MIJNWERKER, m. *örang tambang, örang menambang, örang goellä, koeli kólóng*.
- MIJT, vr. kleinste munt, *képèng*.
 Eene —, *saképèng*.
 —, *wormpje, oelat, gigas, nat-nat*.
 —, *kaasworm, gigeo*.
 —, *stapel, tamboenan*.
- MIJTEN, b. w. *tamboen, menamboen*.
- MIJTER, m. *koelah, Perz., qalanstat, Ar*.
- MIJTERIG, b. n. (gem. w.) *kótor, nedjis, tjemar*.
 —, *vol wormen, penoeh oelat*.
- MIK, vr. *paaltje met twee punten, tiang bertjätang, koeda-koeda*.
 —, *schoor, käjöe toendjang*.
- MIK, m. en o. zie MIKKEN.
- MIKIJZER, o. *tanda intjar, bessit intjar*.
- MIKKEN, b. en o. w. *betoel-t, intjar, L., toedjöe, menoedjöe, mitär, L., tunggël, L.*
- MIKKNOP, m. zie MIKIJZER.
- MIKPAAL, m. *tiang sasäran*.
- MIKPUNT, o. *sasäran*.
- MIKSCHIFF, vr. *sasäran bedil*.
- MILD, b. n. *moerah, dermawan*.
 Eene — e hand, *tängan moerah*.
 Een verstandige en — e koning, *rälja boedinän lägi dermawan*.
 Een — e regen, *hoedjan jang lemah lenboet*.
- MILDDADIG, b. n. *moerah, dermawan, soeka kasit säma örang miskin, L., bër, Jav*.
- MILDDADIGHEID, vr. *kamoerahan, pri dermawan, kalimpahan, sachawat, Ar*.
 Dit is een blij zijner —, *inilah tanda kamoerähannja*.
- MILDDADIGLIJK, MILDELIJK, bijw. *dengan moerah häti*.
- MILDEREN, b. w. *melembatkan*.
 —, *ligter maken, verligten, meringankan*.
- MILDHEID, vr. *zachtheid, kalembotan häti, pri mänis*.
- MILLIOEN, o. *djoeta, joeta, ajoeta, Sansk., sarätöes laqsa, sariboe käli sariboe*.
- MILLIOENSTE, b. n. *per djoeta*.
 १०००००, *sarätöes per djoeta*.
- MILLIONAIRE, m. (ond. w.) *örang jang käja sakäli, örang jang berdjöeta-djöeta hartänja*.
- MILT, vr. *limpa ketjil, änaq limpah, tifäl, Ar*.
 Opzetting van de —, *koera*.
- MILTONSTEEKING, vr. *säkit bära paadda limpa ketjil*.
- MILTVERSTOPPING, vr. *boesong limpa ketjil, kakräsan änaq limpa*.
- MILTZIEK, MILTZUCHTIG, b. n. *säkit limpa ketjil*.
- MILTZIEKTE, vr. (het Engelsche) *spleen, zwaarmoedig, pantjangan*.
- MILTZUCHT, vr. *penjäki limpa ketjil*.
- MIN, bijw. *koerang*.
 Honderd — een, *koerang asa sarätöes, körang sätoe sarätöes*.
 Meer of —, *lebeh koerang, (ataw, Scil.)*
 —, *weinig, sedikit*.
 — noch meer, *tiäda koerang tiäda lebeh*.
 Te —, *terläöe sedikit, koerang*.
- MIN, vr. *zinnelijke liefde, biräkt, isjq, Ar, tjinta*.
- MIN, vr. *voedster, zoogster, bäboe, L., penjoesoe, ajä*.
 —, *bij geringe lieden, mindom*.
 —, *bij kinderen van aanzienlijken, inang, pengäsöh*.
 —, *bij een koningskind, tnanгда*.
 Eene drooge —, *pengäsöh, bäboe kring*.
 —, *opvoedster, inang pengäsöh*.
- MINACHTEN, b. w. *melihat moedah, tiäda mengündahkan, tiäda membilangkan*.
- MINACHTING, vr. *tjoetja, kahinään*.
 Met — behandelen, (door iemand enkel bij den naam te noemen), *djangkar, L.*
- MINDER, b. n. *koerang*.

—, *bijw. koerang.*
 Voor — prijs, *koerang harganja.*
 Niet — dan dat, *tiadu koerang derri paadda itoe.*
 — *bemind, koerang tjinta, koerang kâseh.*
 Niet voor — dan, *tiada koerang derri paadda.*
MINDEREN, b. w. *koerangkan.*
 —, *verligten, meringankan.*
 —, o. w. *djâdi koerang, djâdi ringan.*
 Het loon —, *koerangkan oepah, (gâdjf).*
 De koorts mindert, *demam djâdi ringan.*
 De rijst mindert, *makka bras djâdi koerang.*
 —, in prijs dalen, *djâdi moerah, toeron harga.*
MINDERHEID, vr. *sakoerangnja.*
MINDERJARIG, b. n. *belum âqal bâligh, belum sampei dêwâsa.*
MINDERJARIGHEID, vr. *demoer selâgi belum âqal baligh.*
MINDERING, vr. *pengoerângan.*
 —, *korting, tjangkolong, pôtong.*
MINERAAL, o. (ond. w.) *tânah tambang, mâdamî'j, Ar.*
MINEUR, m. (ond. w.) *orang tambang, orang menambang.*
MINGENOOT, m. *teman birâht, teman isjg.*
MINGOD, m. God der liefde, *kâma, Sansk.*
MINGODES, vr. *remb'ha, Sansk.*
MINIATUUR, vr. (ond. w.) *gambar ketjil derri paadda moeka orang.*
MINIJVER, m. zie **MINNENLIJD.**
MINISTER, m. (ond. w.) *mantri.*
 Eerste —, *firdâna mantri, mangkoe boemi, minister, Eur.*
 — aan het hof van Makasar, *batjâra boeta.*
 Eerste — aan het hof van Boni, *tomi-lalang.*
MINISTERIE, o. (ond. w.) *peमारintâhan ferdâna mantri, (minister), chedmat firdâna mantri.*
 —, kantoor van eenen minister, *kantor minister.*
MINNAAR, m. *kakanda, Hoft., âbang, pembirâht, kakâseh, tjinta, âasjig, Ar.*
 —s, *sjoeg, Ar., hâbib, Ar.*
MINNARES, vr. *tjinta, adé, adinda, Hoft., kakâsîh, masjoeqat, Ar.*
MINNE, vr. *licfde, birâht, isjg, Ar.*
 In der —, *dengan senang hâti, dengan perdaméan.*
 Pand der —, *gâde.*
MINNEBLOFTE, vr. *djandji mengâseh.*
MINNEBRAND, m. zie **MINNEGLOED.**
MINNEBRIEF, m. *soerat kâseh, soerat tjinta.*
MINNEDICHT, o. *saloea birâht.*
MINNEDICHTER, m. *pandei memboewat saloea birâht, sjâr isjg, Ar.*
MINNEDRANK, m. *penâwar.*
MINNEDRIET, vr. *nafsoe birâht.*
MINNEGLOED, m. *kahangâtan birâht.*

MINNEGOD, m. *kâma, Sansk.*
MINNEHANDEL, m. *dâja oepâja (kalakoewan, lakoe djâlan,) orang birâht.*
MINNEKIND, o. *ânaq jang di soesoewf.*
MINNEKLAGT, vr. *râtapnja orang birâht.*
MINNEKOORTS, vr. *demam orang birâht, demam isjg.*
MINNEKOZEN, b. w. zie **LIEFKOZEN.**
MINNEKOZERIJ, vr. zie **LIEFKOZERIJ.**
MINNEKUNST, vr. *pengatahoewan menawârt, ilmoe isjg, Ar.*
MINNELIJK, b. n. *mânis, râmeh, kâseh-kâsehan.*
 Een — woord, *perkatâän jang mânis.*
 Eene —e schikking, *peratoeran dengan kâseh-kâsehan.*
MINNELIJKHEID, vr. *kamanisan, karaméhan.*
MINNELIST, vr. *âqal birâht, âqal isjg.*
MINNELONKJE, o. een —, *sa-karling orang birâht.*
MINNELUIM, vr. *tjngkah orang birâht.*
MINNELUST, m. *ingin birâht, ingin isjg.*
MINNEMOEDER, vr. *inang pengâsoh, bâboe, L.*
MINNEN, b. w. *mengâseh, zie BEMINNEN.*
MINNEND, b. n. *verliefd, birâht.*
MINNENEED, m. *soempah orang birâht.*
MINNENIJD, m. *tjimoeroe.*
MINNENIJDIG, b. n. *tjimoeroewan.*
MINNEPIJL, m. *ânaq pânah dêwa kâma.*
MINNEPIJN, vr. *sangsâra (sâkit) birâht.*
MINNEPRAAT, m. *sanda goeroe.*
MINNESICHT, m. *ânaq pânah dêwa kâma.*
MINNESPEL, o. *pemajinan orang tjinta, sanda goeroe, lila, Sansk.*
MINNETAAL, vr. *bahâsa orang birâht.*
MINNETOET, m. *nafsoe birâht, nafsoe isjg, Ar.*
MINNEVLAAG, vr. *kahangâtan birâht, tjngkah orang birâht.*
MINNEVLAM, vr. *njâla kahangâtan birâht, gheirat isjg, Ar.*
MINNEZANG, m. zie **MINNEDICHT.**
MINNEZANGER, m. *bidoewân jang membira-hikan orang, sjâr isjg, Ar.*
MINNEZIEKTE, vr. *sâkit birâht.*
MINNEZUCHT, vr. *rindeoe akan birâht.*
MINST, b. n. *sa-koerang-koerang.*
 Op zijn —, *sa-koerang-koerangnja.*
 In het —e niet, *sakâli-kâli tiada.*
 Op zijn — niet ropijen, *sa-koerang-koerangnja sapoeloh roepiah.*
 Van de —e waarde, *derri harga jang terketjil.*
 —e, geringste, *terlebeh ketjil.*
 Het —e woord dat hij zegt, is hij een man des doods, *sa-pâtah kâta sakali-poon makka matilah ia.*
 Hij heeft niet het —e verstand, *makka ia berboedi poon tiada sakâli-kâli.*
MINUUT, vr. *minit, verb., sâat, Ar.*
 —, eerste opstel, *noschat, Ar., pohn soerat, soerat jang moela di kârang, kârangan atsl, tiroewan, soerat tiroewan.*
 — van eenen notaris, *sidjil, Ar.*

MINUTWIJZER, m. *djâroem minit*.
 MINZAAM, b. n. *mânis, râneh, lemboet, tjanggeh*.

—, beleefd, sôpan, santon.

MINZAAMHEID, vr. *kamanisan, karamehan, adab, Ar.*

—, zie BELEEFHEID.

MINZIEK, b. n. *gila birâht, sâkit birâht*.

MIRAKEL, o. wonderwerk, *modjizat, Ar., tjangangan, perboewatan jang tjayang.*

MIRIKWORTEL, m. (soort van —), *kélor*.

MIRRE, vr. *morrr', Ar., tsabir, Ar.*

MIRREBOOM, m. *pohon morr'*.

MIRT, m. *mâs, Ar., moerd, Perz., kâjoe poetih, Haskrl., hoerong, rand, Perz. en Ar.*

MIRTENBLAD, o. *dâwon moerd*.

MIRTENBOSCH, o. *rimba pohon moerd*.

MIRTENOLIE, vr. *minjaq moerd*.

MIRTENTAK, m. *tjâbang moerd*.

MIRTENWIJN, m. *âjer moerd*.

Mis, vr. *soembahjang goedâs*.

De hooge of groote —, *soembahjang goedâs besaar*

De — doen, *menjoembahjungkan goedâs*.

Zij lazzen eene — voor het lijk van Dasa Rata Maha Radja, *makka di poedjânya majit Dasa Rata Mahâ Râdja, S. R. 52, (op de Hindoesche wijs).*

—, jaarmarkt, *pâsar tâhon, ônan*.

Mis, voorz., vóór zelfst. n. en bijv. en werkw. in het maleisch wordt het door *sâlah* vertaald, in dier voege, dat het vóór het werkw. komt, wanneer het eene mislukking of vergissing, en achter hetzelfde wanneer het een vergrijp of misslag aanduidt, zoo is: *sâlah menboewat, misdoen, verkeerd doen (door onkunde of onhandigheid), en menboewat sâlah, misdrijven, misdoen, zondigen*.

Dat is —, *tersâlah itoe*.

Geheel —, *serba sâlah*.

MISAARDEN, o. w. zie ONTAARDEN.

MISAARDING, vr. zie ONTAARDING.

MISACHTEN, o. w. zie MINACHTEN.

MISBAAR, o. *gampar, roesoe, L.*

MISBAK, o. *bârang jang woereng mâsaqnja*.

MISBAKKEN, b. n. *woereng mâsaqnja, tiâda bâjij mâsaqnja, (bâkarnja,) sâlah mâsaq*.

MISBAREN, o. *hiroe-hâra, gampar, bêkin roesoe*.

—, vóór den tijd baren, *begeraq ânaq*.

MISBAREN, o. zie MISKRAAM.

MISBEDRIJF, o. *sâlah, zie MISDAAD*.

MISBEGRIJF, o. *sâlah ingâtan, sangka jang perbôla*.

MISBEUREN, o. w. *kena denda*.

MISBEURING, vr. *denda*.

MISBOEK, o. *kitab soembahjang goedâs*.

MISBROOD, o. *goedâs*.

MISBRUIK, o. *sâlah, sâlah âadat*.

MISBRUIKEN, b. w. *menjalâht*.

's Konings weldaden —, *menjalâht anoe-grah râdja*.

Gods naam —, *seboet nâma Allah dengan sia-sia, berkâta „bismillâhi” dengan koerang hormat*.

Eene maagd —, *paroeoel ânaq dâra, meroesaqkan ânaq prâwan*.

MISBRUIKER, m. *orang jang menjalâht*.

—, verleiër, *orang memaroeoel, (meroesaqkan)*.

MISBRUIKING, vr. *sâlah, perboewatan sâlah*.

— van Gods naam, *penjeboetan nâma Allah dengan sia-sia, penjeboetan „bismillâhi” dengan koerang hormat*.

MISCREDIET, o. *koerang pertjâja, sjak, Ar.*

In — geraken, *kena sjak*.

MISDAAD, vr. *sâlah, dôsa, dzanb, Ar.*

Eene — plegen, *berboewat sâlah, boewat dôsa, ber dôsa*.

Op de — of op heeter daad betrapt worden, *di dâpat salâgi berboewat sâlah, baaddar, L.*

Opzettelijke —, *sâlah dengan sengâdja*.

MISDADELJK, bijw. *atas pri djâhat sakâli*.

MISDADIG, b. n. *hâroes di sjiksa, pâtoet di hoekoem, kasalâhan, kasakitan, L.*

Een — e, *orang kasalâhan, orang kasakitan, L.*

MISDADIGER, m. *orang djâhat, orang kasalâhan, orang kasakitan, L.*

MISDEELEN, b. w. *sâlah membahâgi*.

MISDIENST, vr. *chedmat soembahjang goedâs*.

MISDOEN, o. w. (vergissen), *sâlah berboewat, sâlah bêkin, L., sâlah kardja*.

—, slecht handelen, *berboewat sâlah, kardja sâlah*.

MISDOOPEN, o. w. *sâlah menâmâ-i tattâla permandikan*.

MISDRAAIJEN, o. w. *sâlah poetar*.

—, mislukken, *tiâda djâdi, woerong, L.*

MISDRAGEN, o. w. *tiâda berboewah, tiâda hâtsil*.

Zich —, *berlâkoe djâlan jang tiâda pâtoet*.

MISDRAGT, vr. *goegoeran, ânaq goeoeer, ka-boewangan,*

—, miswerping, *penggoeoeeran ânaq*.

MISDRAGTIG, b. n. *jang goeoeer ânaq*.

MISDRIJF, o. zie MISDAAD.

MISDRIJVEN, b. en o. w. zie MISDOEN.

—, voorbij drijven zonder raken, *hânjoet hawat tiâda langjar*.

MISDRUK, o. *qartas jang sâlah di tjitaq, L., (di trâ)*

MISDRUKKEN, b. w. *sâlah tjitaq, L., (trâ)*

MISDRUIDEN, b. w. verkeerd uitleggen, *menjalâht artinja, sâlah kassî mengartî, L., sâlah mengartikan*.

—, kwalijk nemen, *ambil poer goesar, L., djâdi ketjil hâti*.

MISDUIDING, vr. *hâl sâlah mengartikan*.

—, het kwalijk nemen, *hâl goesar*.

MISDUNKEN, o. en onp. w. *târoh sjak*.

MISGAAN, o. w. niet aantreffen, *tiâda bertemoe, trâda ketemoe*.

—, niet raken, *tiâda kena*.

—, mislukken, *tiada djadi, woeroeng, L.*
MISGEBOORTE, vr. *goeogeraan, anaq goeoger.*
MISGELDEN, b. w. *tangoeng.*
MISGELOOF, o. *koerang pertjaja.*
MISGEWAAD, o. *bádjoe (pekájua) soembah-jang goedás.*
MISGRWAS, o. *koerang kátsil, hál tiada djadi.*
 Een — hebben, *kakoerangan kátsil.*
MISGIBSEN, b. en wed. w. *sálah kira, sálah sangka.*
MISGIBSSING, vr. *sálah kira-kiráan.*
MISGOOLLEN, b. w. *sálah límpar, sálah loetar, sálah tímpoeg, L.*
MISGREEP, m. *sálah tangkapan.*
 —, feil, *sálah.*
MISGRUPPEN, o. w. *sálah tangkap.*
 Zich —, *bersalákan.*
MISGUNNEN, b. w. *berháti dengké, dengkékan, berdengkékan.*
MISGUNNER, m. *orang dengké, orang jang berdengkékan.*
MISGUNNING, vr. *dengké, dengki.*
MISGUNST, vr. *dengké.*
MISGUNSTIG, b. n. *berdengké, berdengki.*
MISHAGELIJK, b. n. (aan) *tiada berkenan.*
 Het was hem —, *makka tiadálah ia berkenan, makka tapoon tiadu berkenan, itoe tiada di perkenankannya.*
 —, zie **LEELIJK.**
MISHAGEN, o. w. *niet bevallen, tiada soeka, tiada berkenan; (doch bij omkeering, als het voorwerp mishaaft, zegt men dat het onderwerp er geen behagen in heeft).*
 Die vrouw mishaaft hem, *makka tiada ia berkenan parampowan itos, makka parampowau itoe ia tiada berkenan, makka parampowan itoe tiada di perkenankannya.*
MISHAGEN, o. afkeer, *binji, djemoe.*
MISHAKKEN, b. w. *sálah panggá, sálah pólong.*
MISHANDELEN, b. w. *persakít, békin sákit, L., mengantája.*
 Gij moet den geringen man niet —, *djangan angkaw persakít orang ketjil.*
MISHANDELING, vr. *antája, hál békin sákit, hál menjakít.*
MISHAPPEN, o. w. *sálah menggigit, sálah menggonggong, zie HAPPEN.*
MISHEBBEN, o. w. *sálah kira, sálah sangka.*
MISHOOREN, o. w. *sálah dengar.*
MISHOPEN, o. w. *poetoes asa, poetoes pengharápan.*
MISHOUDEN, b. w. *sálah pégang.*
MISHOUWEN, b. w. *zie MISHAKKEN.*
MISHUWEN, o. w. *sálah káwin, kadjamálan, berkáwin jang boekan koepoh.*
MISJAAR, o. *onvuchtbaar jaar, táhon kakoerangan kátsil.*

MISINZIGT, o. *sálah penglihatan.*
 —, verkeerde opvatting, *sálah fiktran.*
MISKANS, vr. *sálah oentoeng.*
 —, mislukking, *woeroeng, L., hál tiada dápat magtsoed.*
MISKENNEN, b. w. *te kort doen aan den verschuldigten eerbied, áchting of eer, langgar format, memblakangi, tiada memblangkan, tiada pengapákan.*
 —, niet willen kennen, *tiada máw kenal.*
MISKENNING, vr. *kalanggáran format.*
MISKIJKEN, o. w. *sálah ténngog.*
MISKLANK, m. *boenji djawgá, sálah boenji.*
MISKLEED, o. *zie MISGEWAAD.*
MISKOOPEN, wed. w. *bú terlaloe máhal.*
MISKRAM, vr. *goeogor anaq.*
 Aan eene — sterven, *máti goeogor anaq.*
MISLEGGEN, b. w. *sálah tároh.*
MISLEIDEN, b. w. *perdjákan, menipos, pedjá-in, L., tjádé, mengglapkan máta, membabalkan, békin bódoh.*
 —, bedriegen, *tipos, mentipoe, battipoe, L.*
MISLEIDER, m. *orang jang perdjákan, orang pertjádé, zie MISLEIDEN.*
MISLEIDING, vr. *tipoe dájos, pedjájan, tjádé.*
MISLEZEN, b. en wed. w. *sálah membátja, sálah mengádjí, zie LIZEN.*
MISLOONEN, b. w. *sálah membálas.*
MISLOONING, vr. *sálah pembalásan.*
MISLOOPEN, o. w. *sálah berdjálan.*
 —, niet raken, *tiada kena, tiada langgar.*
 —, mislukken, *tiada djadi, woeroeng, L.*
MISLUIDEN, o. w. *berboenji djawgá.*
MISLUIDEND, b. n. *djanggal boenjinja.*
MISLUIDENDEID, vr. *boenji djawgá.*
MISLUK, o. *oentoeng málang, oentoeng djáhat, tjeláka.*
MISLUKKEN, o. w. *tiada djadi, tiada berláko, oeroeng & woeroeng, L., trá hal.*
 — (van rijstooft), *látjor.*
MISLUKKING, vr. *oentoeng djáhat, hál tiada djadi.*
 —, ongeluk, *tjeláka.*
MISMAAKT, b. n. *berroepa boeroq, (hina,) oedoe.*
 —, misvormd aan hand of voet, *tjápig.*
 — geboren, *tjenangga.*
MISMAAKTHEID, vr. *roepa boeroq, roepa djelék, L., roepa hina.*
 — (van vrouwen, die magere heupen en dijen hebben), *rosó, Ar.*
MISMAKEN, b. w. *békin djelék, L., mendjadian boeroq, brt roepa jang hina, mengoedoekan, membroegkan.*
MISMAKING, vr. *karjadian boeroq, djadi djelék, L.*
MISMAS, m. *tjampoeran.*
MISMETEN, b. w. *sálah mengoekoer.*
MISMETING, vr. *sálah pengoekoeran.*

MISMIRKEN, o. w. *sâlah intjar*, L., zie **MIKKEN**.
 MISMOEDIG, b. n. *poetoes asa, berdoeka tjita, soesah hati, hilang hati*.
 MISMOEDIGHEID, vt. *doeka tjita, kadoekâân*.
 MISMOEDIGLIJK, bijw. *dengan doeka tjita, dengan soesah hati*.
 MISNOEGD, b. n. *goesar, ketjil hati*.
 Gij moet niet — worden, *djângan toewan djâdi goesar, djângan toewan djâdi ketjil hati, djângan ambil poer goesar*.
 MISNOEGDHEID, vt. *sâkit hati, goesar*.
 MISNOEGEN, o. w. zie **MISHAGEN**.
 MISOFFER, o. *qorbân goedâs*.
 MISORDEELEN, o. w. *sâlah mengira, sâlah menûbang*.
 MISPAALJEN, b. w. *sâlah memboedjoq*.
 MISPAS, m. *sâlah langkah*.
 —, feil, *sâlah, persalâhan*.
 MISPEL, m. *zoeroer, Ar*.
 MISPELBOOM, m. *pohon zoeroer*.
 MISPIKKEN, o. w. *sâlah memâget*.
 MISPLAATSEN, b. w. *sâlah menâroh*.
 MISPRIESTER, m. *tsâhiboe'l-goedâs, Ar*.
 MISPRIJSELJK, b. n. *jang dâpat di tjelâkan, jang misti di tjelâkan*.
 MISPRIJZEN, b. w. *mentjelâ, mentjelâkan*.
 MISPRIJZER, m. *orang jang mentjelâkan*.
 MISPRIJZING, vt. *pentjelâân*.
 MISPRIKKEN, o. w. *sâlah mentjoetjoeq, sâlah toesoq, L*.
 MISRAAD, m. *biyjâra djâhat*.
 MISRADEN, b. en o. w. *sâlah tarka, sâlah doega, L*.
 —, verkeerden raad geven, *membri biyjâra jang djâhat*.
 MISRADING, vt. *sâlah penarka, sâlah doega, L*.
 MISRAKEN, b. en o. w. *sâlah kena*.
 MISRAMEN, o. w. *sâlah sangka*.
 —, verkeerd berekenen, *sâlah bilang*.
 MISREKENING, vt. *sâlah pembilângan, ghalat, Ar, kapîran, Jav., waham, Ar*.
 MISROLLEN, o. w. *sâlah goeling, goeling tiâda kena*.
 MISROOLJEN, b. w. *sâlah menggâris, sâlah menjipat*.
 MISROOLJING, vt. *sâlah penggarisan*.
 MISRUKKEN, o. w. *sâlah sintaq*.
 MISSAAL, o. zie **MISBOEK**.
 MISSCHAPEN, b. n. zie **MISMAAKT**.
 MISSCHAPENHEID, vt. zie **MISMAAKTHEID**.
 MISSCHATTEN, b. w. *melihat moedah, tiâda indahkan, tiâda membilângkan*.
 MISSCHEPPEN, b. w. *kassi roepa djelêk, L., neroepâkan boeroq, mendjâkikan roepa boeroq*.
 MISSCHEPPEN, o. w. *sâlah menjêndoq*.
 MISSCHEPSEL, o. *machloq jang boeroq (oedoe) roepânja*.
 MISSCHEN, bijw. *bârang kali, stâpa tâw, kâlœ-kâlœ*.
 MISSCHIETEN, b. w. *sâlah têngbaq, (menêngbaq).*

MISCHIKKEN, b. w. *sâlah menampatkan, koesoetkan*.
 MISSCHOFFPEN, b. w. *sâlah tendang*.
 MISSELIJK, b. n. *leelijk, djelêk, L., oedoe, roepa boeroq*.
 —, kwalijk, *midoe, mendeloe, L*.
 —, gemelijk, *sâkit hati*.
 —, vreemd, *raar, boekan pâtoet*.
 MISSELIJKHEID, vt. *sâkit midoe, sâkit mendeloe, L*.
 MISSEN, o. en b. w. *feilen, sâlah, tiâda kena*.
 Het kan niet —, *tiâdapat tiâda*.
 Het kon niet — of zijn hart moest u (mijn kind) wel beminnen, *ti-dâpat tiâda âda djoega hatinja birâht akan ânærkœ*.
 —, ontberen, *koerang, berkoerang*.
 —, verliezen, *hilang, kahilangan*.
 Ik mis zijne hulp, *sakâja koerang per-toeloengannja*.
 Hij mist al zijn goed, *makka ta kahilangan bârangnja samoewa*.
 Zijn doelwit —, *tiâda djâdi magtsoednja, woeroeng magtsoednja, L*.
 Doen —, *menjâluhkan*.
 MISSIEREN, b. w. *sâlah menghiâsi*.
 MISSIERING, vt. *sâlah perhiâsan*.
 MISSPONAIR, m. (ond. w.) *zendeling, pesoe-roehan indjil*.
 MISSIVE, vt. (ond. w.) *soerat, zie BRIEF*.
 MISSLAAN, b. w. *peokol tiâda kena, sâlah peokol*.
 Den bal —, *sâlah membijtarâkan*.
 —, o. w. *eene dwaling begaan, bersâlah, menipoe diri*.
 MISSLAG, m. *sâlah peokol, sâlah pâloe*.
 —, fout, *sâlah, persalâhan, tjelâ*.
 MISSMIJTEN, b. w. *tiâda kena*.
 MISSPREKEN, o. en wed. w. *sâlah berkâta*.
 MISSPRINGEN, o. w. *sâlah meloempat, meloempat tiâda kena*.
 MISSTAAN, o. w. *djelêk, L., koerang bâjiq roepânja, (boewâtannja)*.
 MISSTAL, m. *sâlah roepa, kedjî, oedoe, djelêk, L*.
 MISSTALTIG, b. n. *berroepa kedjî, oedoe, djelêk, L.)*
 MISSTAND, m. *sâlah tampat, sâlah perdirian*.
 MISSTAP, m. *sâlah langkah*.
 Een —, *fout, sâlah ketjil*.
 —, *afdwaling, persasâtan, dlalâlet, Ar*.
 MISSTAPPEN, o. w. *sâlah melangkah, sâlah berdjâlan*.
 MISSTEKEN, b. en o. w. *sâlah mentjoetjoeq, sâlah menoesoq*.
 MISSTELLEN, b. w. *verkeerd opstellen, sâlah mengârang*.
 —, zie **MISPLAATSEN**.
 MISSTELLING, vt. *verkeerde ordening, sâlah peratoeran*.
 MISSTOOTEN, b. w. *sâlah menjontoh, sâlah sâtoq, L*.
 Met de hoornen —, *sâlah menandog*.

MISSTUREN, b. w. *sàlah mendjoeroe, sàlah memarintahkan.*
 —, slecht (een vaartuig) sturen, *sàlah pégang kamoedé.*
MIST, m. nevel, ombal, zie **DAMP**.
MISTACHTIG, b. n. *berombal.*
MISTAMEN, odp. w. *tiàda pátoet, tiàda lájji.*
MISTASTEN, o. w. *sàlah mendjámah, sàlah merába.*
 —, verkeerd oordeelen, *sàlah bitjára.*
MISTASTING, vr. *sàlah, persasàtan.*
MISTELLEN, o. w. *sàlah bilang, sàlah hitoeng.*
MISTELLING, vr. *sàlah pembilangan, sàlah hitoengan.*
MISTEN, odp. w. *àda ombal.*
MISTIG, b. n. *berombal.*
MISTIGHEID, vr. *ombal.*
MISTOONEN, b. w. *sàlah menoendjoeg.*
MISTRED, m. *sàlah langkàh.*
MISTREDEN, o. w. *sàlah djedjaq, sàlah ne-langkàh.*
MISTROOST, m. *koerang penghiboeran.*
MISTROOSTIG, b. n. *moeram, moerong, tiàla terhìbor, jang tiàda dápud di hiborkan, doeka tjita.*
 — maken, *mendoekàkan, hilangkan penghiboeran.*
 — worden, *djádi moeram.*
MISTROOSTIGHEID, vr. *soesah hàti, kadoekàan.*
MISTROUWEN, o. w. *koerang pertjája.*
 —, wantrouwen, *tàroh sjak, selimpang, L.*
MISTROUWEN, o. w. zie **MISHUWEN**.
MISTROUWEN, o. een ongelijk huwelijk, *káwin jang boekan koepoh, L., káwin jang boekan sataránja, zie ook MISHUWEN.*
MISTROUWEN, o. wantrouwen, *sjak.*
MISTROUWEND, b. n. *jang menàroh sjak, jang koerang pertjája, jang selimpang, L.*
MISVAL, m. zie **MISKRAAM**.
 —, o. ramp, *belá, tjelàka.*
MISVALLEN, o. w. *djatoh tiàda kena.*
 —, mislukken, *tiàda dápud, tiàda djádi, woeroeny, L.*
 —, niet bevallen, *tiàda soeka, tiàda berkenan.*
 —, te vroeg bevallen, *begeraq ánaq.*
MISVAREN, o. w. *sàlah berljár.*
MISVATTEN, b. w. *sàlah pégang.*
 —, kwalijk verstaan, *sàlah mengarti.*
MISVATTING, vr. verkeerde opvatting, *sàlah pengartian.*
 —, dwaling, *sasàtan, sàlah.*
 —, domme streek, *kardja órang bingong.*
MISVERSTAND, o. *sàlah pengartian, persalàhan.*
 —, oneenigheid, *tjiderá.*
MISVOEGEN, o. w. *tiàda pátoet, tiàda lájji.*
MISVORMEN, b. w. zie **MISMAKEN**.
MISVORMIG, b. n. zie **MISMAAKT**.
MISVORMIGHEID, vr. zie **MISMAAKTHEID**.
MISVORMING, vr. zie **MISMAKING**.

MISVOUW, vr. *sàlah lipátan.*
MISWAS, o. zie **MISGEWAS**.
MISWASSEN, o. w. *sàlah toemboeh.*
MISWEGEN, o. w. *sàlah timbang.*
MISWENDEN, b. w. *sàlah béloq, sàlah báliq.*
MISWERKEN, b. w. *sàlah kardja.*
MISWERPEN, b. w. *sàlah limpar, sàlah loetar.*
MISWIJZEN, o. w. *sàlah toendjoeg.*
 —, van het kompas, *sambir.*
MISWIJZING, vr. *sàlah penoendjoekan.*
 —, van het kompas, *fiál menjambir.*
MISWINNEN, b. w. *kàlah.*
MISZGENEN, b. w. *sàlah membahági.*
MISZEGGEN, o. w. *sàlah berkàta.*
 —, zie **LASTEREN**.
MISZELEN, o. w. *sàlah berljár.*
 —, zeilende niet raken, *berljár serta tiàda kena.*
MISZEILING, vr. *fiál sàlah berljár.*
MISZIEN, o. en b. w. *sàlah lihat.*
 —, vergissen, *sàlah kira, sàlah timbang.*
MISZITTEN, o. w. *sàlah doedoeq.*
MITS, voegw. en voorz. *atsal, L., melájukan, melinkan, L., dengan djangji, káloe, kálaw.*
 Dat kan wel, — hij zelf hier kome, *itoe bóleh djoega atsal dia sendiri dátang di sini.*
 Ik wil wel, — de Heer Sultan er genoegen in neme, *kita máw djoega melájukan toewan solthán ridlá, (rillá).*
MITSDIEN, bijw. en voegw. *sabab itoe, kárana itoe, derri paadda itoe, derri itoe, L.*
MITSGADERS, bijw. *serta, beserta, serta dengan.*
MODDER, m. *loempoer, litjah, pitjé.*
 —, zachte klei, *gáloh.*
 Zeer dunne —, *lennjoe.*
MODDERIG, b. n. *berloempoer, litjah.*
 —, slijkerig (van eenen weg), *béttjék, L., beléq.*
MODDEREN, b. w. *tàrik loempoer, kaloewarkan loempoer.*
MODDERKUIL, m. *serlong, Palembang.*
MODDERMAN, m. *koelk jang angkat loempoer.*
MODDERNET, o. *djála angkat loempoer.*
MODDERPRAAM, vr. *modderschuit, práhoo loempoer, práhoo memoewat loempoer.*
MODDERBLOOT, vr. *párit loempoer, káli loempoer.*
MODDERVISCHJE, o. *buttot, betot.*
MODE, vr. *tjára, tjára-tjaráan.*
 Javaansche —, *tjára djáwa.*
 —, manier, gebruik, *nádat.*
MODEGEK, m. *órang perlenté, (paralénté).*
MODEL, o. (ond. w.) voorbeeld, *tjonto, L., teládan, toelat, tiroewan, derah, nátjam.*
MODEMAAKSTER, vr. *parampoewan jang djádi toekang mendjáhut pakéan tjára bahároe.*
MODEWINKEL, m. *tóko pakéan tjára bahároe.*
MOED, m. *bráni, hàti, kulakian.*

Den — verliezen, *hilang hati*.
 — geven, *membranikan, brt hati*.
 Den — herstellen, *membajikt hati*.
 Zijnen — aan iemand koelen, *memoe-
 waskan damdamnja paadda sa-orang*.
 In koelen moede, *dengan sengädja,
 dengan senang hati*.
 Wel te moede zijn, *äda soeku hati,
 äda senang hati*.
MOEDE, b. n. *lelah, tjapé, L.*
 — van lang te zitten, *panat*.
 — van het gaan, *lelah berdjälän, tjapé
 berdjälän*.
 — van het praten, *kesal moeloet*.
 — maken, *metelahkan*.
 — maken, *kwellen, ganggoe*.
 Het leven — zijn, *tiäda mäw hidop
 lägi*.
MOEDELOOS, b. n. *ketjil hati, hilang hati,
 koerang hati, tjäbar hati*.
 — maken, *menghilangkan hati*.
MOEDELOOSHEID, vr. *prt tjäbar, kadoekään*.
MOEDER, vr. *mä, L., amä, iboe, bonda,
 Hoft., indong, indoe, biang*.
 Vader en —, *mä bäpa, L., iboe bäpa,
 äjah bonda, Hoft., äjahnda dan bonda,
 Hoft., bäpa dan indong*.
 Hare — was eene Turkin, *indongnja
 orang Toerkt, Isk. 90*.
 —s oudste zuster, *mä oewä*.
 Stief—, *mä tirt*.
 Schoon—, *mentoewah parampoewan,
 martoewah parampoewan*.
 —s jongere zuster, *mä moeda*.
 Kinderen van eene —, *änäq sa-iboe*.
 Vader noch — hebben, *tiäda beriboe
 bäpa*.
 Aangenomene —, *pleeg—, mä angkat*.
 Voedster—, *mä inang*.
 Aanverwanten van —s zijde, *doesänag
 kandong*.
 Het buffelkalf vroeg aan zijne —,
*makka änaq kabaw itoe-poon bertänja
 kapada indongnja*.
 Baar—, *papoedjoe, peranäkan, rafim,
 proet, L.*
MOEDERAARD, m. *pri ibos*.
MOEDERBOEST, vr. *soesoe iboe, pangkoe iboe*.
MOEDERBREUK, vr. *toerosnan papoedjoe,
 (rafim)*.
MOEDERDEUGD, vr. *pöhon kabledjikan*.
MOEDERHART, o. *hati iboe, hati bonda,
 hati mä, zie MOEDER*.
MOEDERKERK, vr. *iboe grédja, grédja agong*.
MOEDERKOEK, m. *oeret*.
MOEDERKWAAL, vr. *säkit papoedjoe, säkit
 rafim*.
MOEDERLAND, o. *iboe tänah, tänah besaar*.
MOEDERLIEFDE, vr. *pengaséhan iboe, tjinta
 mä, hobbat bonda, Hoft*.
MOEDERLIJK, b. n. *mä, iboe, bonda, Hoft.*
 —e liefde, zie **MOEDERLIEFDE**.
 Zij zorgt niet — voor haar kind,

*makka tiäda ia djäga änaqnja seperti
 pätoet paadda iboe*.
 — erfdel, *bahagian poesäka derri sa-
 blah mä, bahagian poesäka derri paaddu
 filag iboe, (bonda)*.
MOEDERLOOS, b. n. *tiäda ber-iboe, träda
 poenja mä, L., tiäda berbonda*.
MOEDERMAAGD, vr. *iboe dära Mariam,
 ook enkel: Marium*.
MOEDERMELK, vr. *äjer soesoe mä, (iboe)*.
MOEDERMOND, m. *mond der baarmoeder,
 moeloet papoedjoe, moeloet peranäkan, moe-
 loet rafim*.
MOEDERMOORD, m. *pemboenoekan iboe,
 (mä, bonda)*.
MOEDERMOORDENAAR, m. *pemboenoh iboe,
 (mä, bonda)*.
MOEDERNAAKT, b. n. *telandjang sakäli-käli,
 koelit döwang, L.*
MOEDERPIJN, vr. *säkit peranäkan, säkit
 rafim, (papoetje)*.
MOEDERSBROEDER, m. *soedära mä, soedära
 iboe*.
 Moeders jongere broeder, *pä moeda,
 bäpa moeda*.
MOEDERSCHAP, vr. *pangkat iboe, kakoe-
 wan mä, (iboe, bonda)*.
MOEDERSCHOOT, m. *pangkoe iboe, (pang-
 koe mä)*.
MOEDERSGOED, vr. *hartä iboe, (mä, bonda)*.
MOEDERSKIND, o. *änäq iboe*.
MOEDERSPRAAK, o. *bahäsa iboe*.
MOEDERSZUSTER, vr. *oewä, awä, soedära
 mä, soedära iboe*.
 —, jongere, *mä moeda*.
MOEDERTAAL, vr. (der Maleijers), *bahäsa
 djäwi*.
MOEDERTJE, o. *mémé*.
MOEDERVLEK, vr. *tanda iboe, pänoe*.
MOEDERVLIES, o. zie **MAAGDEVLIES**.
MOEDERVORM, vr. (voor drukletters), *toe-
 wänqan hoerof tjitaq, L., (trä)*.
MOEDERVREUGD, vr. *soeka hati iboe, (mä)*.
MOEDERZEGEN, m. *barkat iboe, penghäroe
 mä*.
MOEDERZIEK, b. n. *terläloe rindoe akan iboe*.
MOEDERZOG, o. zie **MOEDERMELK**.
MOEDERZORG, vr. *tjita iboe*.
MOEDERZOT, b. n. zie **MOEDERZIEK**.
MOEDIG, b. n. *baränt, bränt, hati*.
 —e heider, *koeloebäläng jang baränt*.
MOEDIGEN, b. w. zie **AANMOEDIGEN**, **BE-
 MOEDIGEN**.
MOEDIGHEID, vr. *kabranian*.
 —, vurigheid, *kağembirään*.
 —, zie **TROTSCHHEID**.
MOEDIGLIJK, bijw. *dengan bränt*.
MOEDKOELING, vr. *koerang bränt, hilang
 hati*.
MOEDWIL, m. *kadjahätän dengan sengädja,
 kasadjään*.
MOEDWILLIG, b. n. *tjingga, tjäboel, näkul,
 tiäda mäloe, angkära, harhar*.

—, zie OPZETTELIJK.

MOEDWILLIGHEID, vr. zie **MOEDWIL.**

MOEDWILLIGLIJK, bijw. *dengan di sahadjãnja, dengan taheanja, dengan sengãdja*, L.

MOEI, vr. moeders jongere zuster, *mã moeda, ibce moeda*.

—, des vaders oudste zuster, *mã oevã*.

— van vaders kant, *mãna parampoe-wan*.

—, vaders of moeders jongere zuster, *bibã*.

—, moeders oudere zuster, *mã toewah, oevã*.

MOEIAL, m. en vr. zie **BEMOEIAL**.

MOEIJELIJK, b. n. *soekar, brat*.

— om te werken, *soekar di kardja, brat di kardja*.

—, vol beslommeringen, *mosjkil*, Ar. *soesah, soelit*.

—, vermoeiend, *jang melelahkan, jang kardja tjãpé*.

Eene — e voorwaarde, *perdjandjian jang soesah, (brat)*.

Eene — e vraag, *soewãl jang mosjkil*.

—, gemelijk, *bingis, kesal*, L.

—, verstoord, *goesar, amarah, marah*.

Een — e weg, *djãlan jang soesah*.

Zich — maken, *djãdi goesar, djãdi amarah, ambil per goesar*.

Een — werk, *pekardjãan jang soesah, tertil*, L.

— vallen, kwellen, *ganggoe*.

Dat valt mij zeer —, *itoe terlãloe brat paadda kita, (sãma kita)*, L.

— van begrip, onbevattelijk, *bunnaq, L, bõdoh*.

MOEIJELIJKHEID, vr. *kasoeakaran, kabrãtan, babãran*, L., *masjaqat*, Ar.

In — (ellende) zijn, *kasakitun*.

—, verdriet, *soesah hãti*.

—, moeijelijke zaak, *taklif*, Ar.

De moeijelikheden der wereld, (des levens), *kasoeakaran doenjã*.

— om adem te halen, *soesah menapas, L., (bernafas)*.

— in het wateren, *soesah kintjing, L., soesah boewang ajer seni*.

MOEIJEN, b. w. *ganggoe*.

Zich —, met iets bemoeijen, zie **BEMOEIJEN**.

—, spijten, *djãdi soesah hãti, soesah hãti*.

Het moeit mij, dat hij ziek is, *makka sahãja soesah hãti sabab ia sãkit*.

MOEITE, vr. *soesah, kasoeakaran*.

—, inspanning, *oesãha*.

—, zorg, *tjanta, pertjintãan, soesah*.

Verloren —, *soesah sia-sia, soesah sãdja*.

Neem de moeite niet, *djãngan bersoesah-soesah, djãngan ambil soesah, djãngan mengoesahkan diri*.

—, krakeel, twist, *bantãhan, roesoe*.

Het is de — niet waard, *itoe trá oesah, (troesah, L.), itoe tiãda oesah, tã oesah*.

Zich — geven, *mengoesahkan diri*.

MOEITEMAKER, m. *orang jang membrã soesah, orang jang menjoesahkan, orang jang mengadãkan kasoeakaran*.

—, kweller, *orang ganggoe, orang jang gãdoeh*.

MOEITEVOL, b. n. *masjhoel*, Ar., *kafaqaman*.

MOER, vr. droesem, *tãhi, dedeggan*, L., *maungan*.

—, bezincksel, *ampas*, L.

—, o. moerassig land, *tãnah rãwah, (rãwang, pãja)*.

MOERAS, o. *rãwah, rãwang, pãja, bantjah*. Gras uit een —, *roempoeet rãwah*.

MOERASSIG, b. n. *berrãwah, rãmah, pãja, bantjah*.

— land, *tãnah rãwah*.

MOERBEZIE, vr. moerbeï, moerbes, *krataw, toet*, Ar., *firtsãd*, Ar.

MOERBEZIËNBLAD, o. *dãwon krataw*.

MOERREZIËNBOOM, m. *pohon krataw, firtsãd*, Ar.

MOERREZIËNBOSCH, o. *rimba krataw, hoetan krataw*.

MOEREN, o. w. *békin boetaq*, L., *mendjadian kroh*.

—, mengen, *tjampor, hoelam, pãloe*.

—, vastbinden, (een vaartuig), *tambat*.

MOERIG, b. n. zie **MOERASSIG**.

MOERKONIJN, vr. *kalintji betina*.

MOERLAND, o. *tãnah rãwah, tãnah pãja*.

MOERNAGEL, m. *póleng*.

MOERTOUWEN, o. meerv. *tãli tambat prãhoe*.

MOERVISCH, m. *ikan rãwah, ikan lãlã*.

MOES, o. moeskruiden, *sãjor-sajoeran, midjoe-midjoe*.

MOESHOP, m. *kebon sãjor-sajoeran*.

MOESKOPPEN, o. w. vrijbuiten, *sãmoen, rampog*.

—, koppensnellen, *mengãjaw*.

MOESKOPPER, m. *penjãmoen, perampog*.

—, koppensneller, *orang mengãjaw*.

MOESKRUID, o. zie **MOES**.

—, soort van *Memordica, pãtola*.

MOESPOT, m. *belãnga (prioq) mãsq sãjor*.

MOESTUIN, m. *kebon sãjor*.

MOET, vr. indruksel, merk, *bekas*.

—, striem, *litjat*.

—, golf, *oembaq*.

Het is een —, (o.) *itoe mistã, L., itoe tidãpat tiãda*.

MOETEN, b. w. zachtjes duwen, *toelaq per-lãhan-lãhan, (plan-lãhan)*.

MOETEN, o. w. *mistã, L., it-dãpat tiãda, wãdjib*, Ar., *joegia*.

Hij moet komen, *dia mistã datang*.

—, *it-dãpat tiãda ia datang*.

Het moet, *djãngan tiãda*.

— sterven, *bãkal mãti, mistã mãti*.

- Eens in de maand moet ik dat brengen, *sa-boelan sakâti ti-dâpat tiâda hamba hantarkan itoe.*
- , betamen, *hâroes, pâtoet, lâjiq, joegia.*
- Gij moet zelf gaan, *makka sajoegiânja toewan pergi sendiri.*
- Hij moet gedood worden, *makka hâroeslah ia di boenoh.*
- Gij moet zijne bevelen opvolgen, *makka pâtoetlah angkaw melakoekan parintahja, loe misti toeroet parintahja, L.*
- MOETSEN, b. w. zie MOTSEN.
- MOF, vr. *sârong tângan.*
- MOFFELAAR, m. *jang mereboet, pentjoert.*
- MOFFELEN, b. en o. w. *mereboet, mentjoert.*
- , verstoppen, *semboenikan.*
- MOFFELING, vr. *kaping, pereboetan, pentjoerian.*
- MOGELIJK, b. n. *bóleh, dâpat, bóleh djâdi, dâpat di kardjâkan.*
- Het is mij niet — dat te verrigten, *makka tiâda dâpat hamba kardjâkan itoe, sahâja trâda bóleh kardja itoe, L.*
- doch moeijelijk, *pitjaq.*
- , niisschien, *bârang kâli, kâlœ-kâlœ.*
- zul er oorlog ontstaan, *kâlœ-kâlœ mendjâdi prang.*
- maken, *istimâkan.*
- komt hij, — niet, *bârang kâli ia dâtang bârang kâli tiâda.*
- Hetgeen — is, *bârang jang dâpat.*
- Zoo veel —, *sa-bóleh-bóleh.*
- MOGELIJKHEID, vr. *prt jang bóleh, istimâl, Ar., inkân, Ar.*
- MOGEN, o. w. *bóleh, kalâl, dâpat idzin, (permissi).*
- , ver—, kunnen, *koewâsa, dâpat.*
- Ik kan het wel doen, maar mag het niet doen, *makka itoe kita dâpat kardja tetâpi tiâda bóleh.*
- Hij mag niet naar de Chinesche komedie gaan, *makka dja trâda dâpat permissi pigi di wâjang tjina, L.*
- Mag het niet? *djângankah?*
- , lusten, *soeka mâkan.*
- Ik mag geen buffelvleesch, *kita tiâda soeka mâkan dâging karbau.*
- Moge hij het niet aanschouwen, (beleven!) *djângan sampat di lihatnja!*
- Moge hij gezegend worden! *moega-moega ia di barkatkan!*
- MOGEND, b. n. *koewâsa, berkoewâsa.*
- Een — vorst, *râdja jang koewâsa.*
- MOGENDHEID, vr. *koewâsa.*
- , vorst, *râdja, solthân.*
- MOKER, m. *gódam, martil besaar, pemoe-kol bess jang besaar.*
- MOKERSLAG, m. *pâlœe gódam, poekol martil besaar.*
- MOL, m. *tikoos mondoq, dândam, jor-boe', Ar.*
- MOLEN, m. *penggilingan, kisâran, opitan, asjad, Perz.*
- Het koren van den — zenden, *meroe-gikan diri.*
- Eenen slag van den — weg hebben, *ada satengah gila.*
- De — is door den vang, *makka per-kâra itoe soedah koesoet.*
- MOLENAAR, m. *djoeroe (toekang) penggilingan.*
- MOLENAARSKNECHT, m. *boedjang penggilingan, L., orang becardja di penggilingan, L.*
- MOLENAARSPAARD, o. *koeda toekang penggilingan.*
- MOLENKAR, vr. *pedâti penggilingan.*
- MOLENMAKER, m. *pandai (toekang) memboewat penggilingan.*
- MOLENPAARD, o. *koeda penggilingan.*
- MOLENRAD, o. *rôda (djantrâ) penggilingan.*
- MOLENROEDE, vr. *sâjap penggilingan.*
- MOLENSTEEN, m. *bâtoes kisâran, bâtoe penggilingan, tjâné.*
- MOLENTJE, o. hand—, *kitran.*
- MOLENWIEK, vr. *sâjap kisâran.*
- MOLENZOLDER, m. *lôtieng penggilingan.*
- MOLFERD, m. *moeloet besaar, moeloet ram-poes.*
- MOLLEKRUID, o. *kruisboom, pôhon djâraq.*
- MOLLEN, b. w. *boenoh, bêkin mam-poes, L.*
- MOLLEVEL, o. *koelit tikoos mondoq.*
- MOLLIG, b. n. *umpoq, L., lemboet.*
- MOLLIGHEID, vr. *kalemboetan, umpoq, L.*
- MOLM, m. *vermolming, boeboekan.*
- MOLMAGHTIG, b. n. *wormstekig, berlôbang oelat, berboeboeq.*
- MOLMEN, o. w. *di mâkan boeboeq, boeboekan.*
- MOM, vr. —aangezigt, *tôpêng, toeping.*
- MOMBER, m. zie VOOGD.
- MOMGEWAAD, o. *pekâjin orang jang menjamarkan diri.*
- MOMMELEN, o. w. zie MOMPEN.
- MOMMEN, o. b. en wed. w. zich ver—, *menjâmar-kan diri.*
- , fig. bedekken, *semboenikan, toetop.*
- MOMMER, m. *soeloe, penjânar.*
- MOMPELEN, o. en b. w. *bisig, berbisig.*
- , morren, *soengoet, koelom.*
- MOMPEN, b. w. zie MOMMEN.
- , bedriegen, *tipoes, menipoes, perdujâkan, pedajâ-in.*
- MOMPING, vr. *tipoes, dâja, pedâjan.*
- MONARCH, m. (ond. w.) *alleenheerscher, jang di pertoeun, soesoehoman, solthân.*
- MONARCHAAL, b. n. *berkapâla sâtoe.*
- Monarchale regering, *pemarintâhan kapâla sâtoe, pamarintâhan solthân.*
- , vorstelijk, *tjâra solthân.*
- MONARCHIJ, vr. *solthânet, Ar.*
- MOND, m. van menschen en dieren, *moelœt.*
- Een —vol rijst, *sa-soewâp nâsi.*
- Met zijne tien — en twintig armen,

- dengan sa-poeloh moeloetnja dan ka-doewa poeloh bahoenja, S. R. 20.
 Grootte —, moeloet besaar.
 —, sneb, *tjötjot*, Jav.
 Den — toehouden, zwijgen, *diam*, *toetop moeloet*.
 Den — stoppen (met eenen doek), *soempat moeloet*.
 Ergens den — in steken, in de rede vallen, *moeloet rampoes*.
 Den — roeren, *moeloet ganggoe*.
 Met den — vol tanden staan, *tráda bisa boeka moeloet*.
 Binnen 's — spreken, *bersoengoet*.
 Op den — niet gevallen zijn, *moeloet bránt*.
 Iemand naar den — spreken, *memboedjof orang*.
 Vlug met den — zijn, *terlantjar lidahnja*.
 Bij monde, *dengan lidah*.
 Onnadenkend den — overal in steken, *djilléttoq*, L.
 Bij — e van Omar, *dengan lidah Omar*, *atas lidah Omar*.
 De — eener rivier, *koewála soengei moewára*.
 (Zij) kwamen aan den — der Indragiri, *makka sampeilah ka-koewála Indra-Giri*, Sj. M. 57.
 De — van eenen oven, *moeloet dápor*.
 De — van eenen vuurberg, *káwah*.
 Soend.
 De — van een kanon, *moeloet mariam*.
 De — van eenen gieter, *tjöröt*.
MONDARTS, m. *doekoen penjákit moeloet*.
MONDBEHOEFTEN, vr. meerv. *rezeqt*, Ar., *bákal*.
MONDBODE, m. *pesoeroehan jang membáwa chabar lidah*.
MONDELIJK, b. n. mondeling, mondelingsch, *dengan lidah*, *atas lidah*.
 — s overlevering, *tjarita derri paadda lidah orang*.
 Iemand — spreken, *berkáta-káta dengan sa-orang*.
 Volgens de — e overleveringen van Omar, *atas lidah Omar*.
MONDGAT, o. *lobang*, *lobang moeloet*.
 Het — van eene fluit, *lobang tioep bangsi*.
MONDGEMEENSCHAP, vr. *omong-omongan*, L., *bantjang*.
 — met iemand hebben, *berbantjang dengan sa-orang*.
MONDHARP, vr. zie **MONDORGELTJE**.
MONDHOUT, o. (ligustrum ibota Sbd.), *ibota*, Jap.
MONDIG, b. n. zie **MEERDERJARIG**.
MONDIGHEID, vr. zie **MEERDERJARIGHEID**.
MONDJE, o. *moeloet ketjil*.
MONDKOST, m. *makánan*, *rezeqt*, Ar., *bákal*.
MONDKWAAL, vr. *penjákit moeloet*.
MONDORGELTJE, o. van arèn-hout, *rinding*, *grinding*.
MONDSPOELING, vr. *gorgeldrank*, *obat berkoemor-koemor*.
MONDSTOP, vr. houten stop, *soempal kájoe*.
MONDSTUK, o. *hoedjong jang másoq di moeloet*.
MONDTROMPETJE, o. dat men tusschen de tanden houdt en met den vinger slaat, *gínggong*, *ganggong*, Jav.
MONDVOL, m. *sasowáp*, *moeloet penoeh*.
MONDVOORRAAD, m. *perbekálan*.
MONNIK, m. *ráhíb*, Ar., *kasjísj*, Perz.
 — met eene geschoren kruin, die immer in dienst is, *sjammás*, Ar.
MONNIKENLEVEN, o. *kahidópan ráhíb*.
MONNIKSKLOMP, m. voetsool zonder overleder, *taroempa*.
MONOPOLIE, vr. (ond. w.) zie **ALLENHANDEL**.
MONSTER, o. een staal, *tjonto*, L., *teládan*, *dérah*, *mátjam*.
 —, o. wanschepsel, *roepa jang kedji*, (*hína*).
 —, gedrogt, reus, *raqsjása*, *boeta*.
MONSTERACHTIG, b. n. *saroepa raqsjása*.
 Zeker — beest, *langkápa*.
MONSTEREN, b. w. *pariksa*, *pariksa*.
 Het leger —, *pariksa bala-tantará*.
MONSTERHEER, m. *kapála jang memariqsa*.
MONSTERING, vr. *pemariksáan*.
MONSTERKAART, vr. staalboek, *boekoe tjonto*, L.
MONSTERPLAATS, vr. *tampat tsoldádoe di pariksa*.
MONTEREN, b. w. *langkap*, *melangkap*.
 —, van beslag voorzien, *sáloet*.
MONTERING, vr. soldatenkleed, *pakéan tsoldádoe*.
 —, uitrusting, *kalangkápan*.
MOOI, b. n. *bolíá*, *bisei*, *bágoes*, L., *indah*.
 — van gestalte, *bolíá roepánja*.
 — van gelaat, *ombung*, *ombangan*.
 Een — kind, *ánaq bolíá*.
 — je oogen, *máta jang bisei*, *máta bágoes*.
 Een — paard, *koeda bágoes*.
 Het is thans — weer, *sakárang ini bágoes trang*.
 Een — kleed, *pekájin jang indah-indah*, *pakéan bágoes*, L.
 Het — maken (zich niet goed gedragen), *berlákoé djálan jang tíada dengan seper-tinja*, (*jang tíada pátoet*).
 —, kostelijk, *bassarah*.
 Iets — maken, *menghiás*.
MOOIHEID, vr. *prí jang bolíá*, *kabagoesan*, L., zie **MOOI**.
MOOITJES, bijw. *netjes*, *tjantiq*.
MOOKHAMER, m. zie **MOKER**.
MOOLIK, m. *soewátóe bonéka jang mendedjoetkan boerong*.
MOOR, m. moriaan, neger, *orang zen-gí*, *orang habasjí*.

—, zwarte, *orang hitam*.
 —, van nieuw Guinea, *orang papoewah*.
 —, aanzienlijk koopman uit den Hindostan, *orang kódjah, orang kódjoh, chótjah*.
 De wijk der —en, *kampong pekódjään*, (*pechódjän*).
 Het is den moriaan gewasschen, *itoe tjoenah boewang garam di láwoet*.
 MOOR, m. fijne blaauwe stof, *moert, kájin moert*.
 MOORD, m. *pemboenhan*.
 Voorbedachte —, *pemboenhan dengan sengádjá*.
 Dolle — (van razende of door amfioen verwilderde menschen), *amoq*.
 Boete voor —, *aghjár, Ar*.
 MOORDBESLUIT, o. *títah akan mengámoq*.
 MOORDDADIG, b. n. *máboq dárah, atas prt órang mengámoq, tjára mengámoq*.
 MOORDDADIGHEID, vr. *lákoe órang máboq dárah*.
 MOORDDADIGLIJK, bijw. *salákoe órang máboq dárah*.
 MOORDDRANK, m. *minoeman rájtjon*.
 MOORDEN, b. w. *boenoh, memboenoh*.
 Verwoed —, *mengámoq*.
 Onderling verwoed —, *ber-ámog-amókan*.
 Verraderlijk —, *memboenoh dengan doerháka (chiánat)*.
 Onderling —, *berámog-amók-an*.
 Het —, *pengamók-an, (pengamokkan, L.)*.
 MOORDENAAR, m. *pemboenoh*.
 Verwoede —, *órang mengámoq, pengámog*.
 MOORDERES, vr. *parampoeuan pemboenoh*.
 MOORDERIJK, vr. *pengamók-an, (pengamokkan, L.)*.
 MOORDGEROEP, o. *bei teréaq amoq, seroe amoq*.
 MOORDGESPAN, o. *órang moewáfaqat akan memboenoh*.
 MOORDGEWEER, o. *sendjáta pemboenoh*.
 MOORDGEWELD, o. *gágah dan pemboenhan*.
 MOORDGIERIG, b. n. zie BLOEDGIERIG.
 MOORDKLOK, vr. *gánta samboejan órang mengámog*.
 —, inlandsch hol blok, waarop geslagen wordt, *thongthong*.
 MOORDKUIL, m. hol, *gówah órang pemboenoh*.
 —, gegraven kuil, om er menschen of dieren te doen invallen, *serlong*.
 MOORDLUST, m. *ingin memboenoh*.
 MOORDMES, o. *bádé-bádé*.
 MOORDPOOK, m. priem, dolk, *kris, kris*.
 MOORDSCHAVOT, o. *tampat memboenoh dengan menjangsarákan órang jang tiada bersaláhan*.
 MOORDSPELONK, vr. zie MOORDKUIL.
 MOORDZIEK, b. n. zie BLOEDGIERIG.

MOORDZUCHT, vr. *ingin akan memboenoh*.
 MOORENLAND, o. *lánah órang habasji, (zen-gí)*.
 MOORIN, vr. *parampoeuan habasji, (zen-gí)*.
 MOORMAN, m. zie MOOR.
 MOORSCH, b. n. *zen-gí, habasji, pechórtjan*.
 —e manier, *tjára órang bangsa habasji*.
 —e kamp, buurt, *kampong pechódjän*.
 MOOT, vr. *hiris*.
 Eene — visch, *sa-hiris ikan*.
 MOP, vr. gebakken steen, *bátoe báta*.
 MORGEN, m. *pági, pági hárt*.
 Des —s, *paadda pági hárt*.
 In den vroegen —, *paadda (tatkála) fadjar, paadda wagtoe tsoeboh, (tsoebh)*.
 Goeden —! *salámat pági*.
 —, oosten, *masjriq, Ar, timor*.
 Van den morgen tot den avond, van het oosten tot het westen, *derri masjriq dátang ka-maglib*.
 —, bijw. de volgende dag, *ésoq (eisog) hárt, bissoq, L*.
 — vroeg, *bissoq pági, L, ésoq pági*.
 Welaan, op —, *bájiklah ésoq hárt*.
 Op den dag van — verschijn ik ten hove, *ésoq harilah hamba menghádap, H. R. P. 57*.
 Over—, *loesa, diam ésoq*.
 Na over—, *toela*.
 MORGEN, o. oude landmaat van zeshonderd roeden, *rálang*, (eig. de uitgestrektheid van eeden akker,) *báhoe, Jav., = 500 roeden*.
 MORGENBEURT, vr. *gilíran pági*.
 MORGENDAUW, m. *ombon pági*.
 MORGENDIENST, vr. *chedmat pági*.
 MORGENDRANK, m. *minoeman pági*.
 MORGENDROOM, m. *mimpi kasiángan, mimpt paadda pági hárt*.
 MORGENETEN, o. *makánan pági hárt, fitrh, Ar, fethor, verb*.
 MORGENEBED, o. (inl.) *soembahjang pági hárt, soembahjang tsoebh*.
 —, christen—, *dó pági hárt*.
 MORGENGLANS, m. morgenfood, *fudjar, Ar*.
 MORGENJAPON, m. *kabája*.
 MORGENKOELTE, vr. *angin sedjog paadda pági hárt*.
 MORGENLICHT, o. *din'hárt, siang pági*.
 MORGENLIED, o. *tahlil pági hárt*.
 MORGENLUCHT, vr. *angin pági hárt*.
 MORGENOFFER, o. *qorbán pági hárt, qorbán tsoebh*.
 MORGENROOD, o. *ngájon, fadjr, Ar, (fadjar, verb.) mérah fudjr*.
 Het — beginnen te vertoonen, *mengájon-ngájon*.
 MORGENSCHEMERING, vr. *dini hárt*.
 MORGENSTER, vr. *bíntang hábi, bíntang timor, bíntang kadjoera, kadjoera, zohrat, Ar, djohrá, verb*.
 MORGENSTOND, m. *pági hárt, tiang hárt, fadjr, Ar, tsoebh, Ar*.

De tijd, kort voor den —, *sakar*, Ar.
MORGENTJID, m. *wagtoe pági hárt*.
MORGENWACHT, vr. (aan boord), *táboh pági*.
 — aan wal, *káwal paadda pági hárt*.
MORGENWENSCH, m. *salámat pági hárt*.
MORGENWERK, o. *pekarjáän paadda pági hárt*.
MORGENZANG, m. *tahlil pági hárt*.
MORGENZEGEN, m. *barkat pagi hárt*.
MORIAAN, m. zie **MOOR**.
 Het is den — gewasschen, *boewoh*.
MORILLE, vr. (phallus) *setan poenja róti*.
MORLEN, o. w. *kardja dengan rába, kardja di glap*.
MORREN, o. w. *soengoet*.
 Over iets —, *bersoengoetkan*.
 —, knoren, *tjomél*.
MORRING, vr. zie **GEMOR**.
MORS, b. w. in: — dood, *mampoes sakáli*, L.
MORSEBEL, vr. *parampoewan kótor*.
MORSEN, o. w. *kardja kótor, tjóringkan, tjamar kan, nedjiskan*.
 —, b. w. ter sluip iets oneerlijks doen, *kardja dengan glap, kardja ter-índap-índap*.
MORSIG, b. n. *kótor, tjamar, nedjis, moeta-nedjis, tjóring*.
 —, groezig, (van kinderen), *rèbek*, L.
MORSIGHEID, vr. *kalakoewan órang kótor, pri tjamar, poeroer*, Perz.
MORTEl, m. *kápoer jang nátang*, L., (*násaq*).
 —, zie **GRUIS**.
 Te — slaan, *páloe hingat antjor, pokol sampé antjor*.
MORTELEN, o. w. *romog, pitjah sampé antjor*.
 —, b. w. zie **MORSELEN**.
MORTIER, m. vijfzél, *lesong*.
 Houten, uitgehoolde bak om rijst in te stampen, rijstblok, *loempang*, L., *lesong*.
 —, bomketel, *priog ápi*.
MORZEL, m. *sapótong jang romog*.
MORZELEN, b. w. *romogkan, antjorkan, anggoenan, ber-anggoenan*.
 —, fijn stampen, *toemboeg háloes*.
MORZELING, vr. *peromókan, pengantjoeran*.
MOS, o. *loemoet*.
 —, dat aan steenen of rotsen groeit, *taritiq*.
MOSACHTIG, b. n. *saroepa loemoet*.
 —, bemost, *berloemoet, bulloemoetan*, L.
MOSCH, vr. zie **MUSCH**.
MOSKEE, vr. *mesdjid*, Ar., *messigit*, verb.
 De heilige — te Mekka, *mesdjid el farám*.
MOSKIET, vr. *muskiet, agas, agih, njámog*.
MOSKORAAL, o. *roempoel sariboe*.
MOSSSEL, vr. *koepang*.
 Kleine —, *roemis, rámis*.
 —, (urena), *popoeloan*.
 Ingelegde, zilte — en, *bakásam*.

— en of schelpen, die aan vaartuigen groeijen, *taritiq*.
 Eetbare —, die aan het zeestrand gevonden wordt, *tépe*.
MOSSSELMAN, m. *toekang koepang, órang djoewal koepang*.
MOSSSELMAND, vr. *bakoel koepang*.
MOSSELSCHIEL, vr. *koelit koepang*.
MOST, m. *ajer anggoer bahároe*.
MOSTAARD, m. *sasáwt, mostardí*, verb., *chardal*, Ar.
 — na den maaltijd, *poetoes táli máw tímba ajer*.
MOSTAARDKORREL, vr. *bidji sasáwt*.
MOSTAARDLEPPELTJE, o. *séndoq mostardí*.
MOSTAARDMAN, m. *toekang sasáwt, órang djoewal mostardí*.
MOSTAARDMOLEN, m. *penggilingan mostardí*.
MOSTAARDPLANT, vr. *póhon sasáwt*.
MOSTAARDPLEISTER, vr. *kójo mostardí*.
MOSTAARDPOT, m. *tampat mostardí*.
MOSTAARDSAUS, vr. *sós mostardí*, L., *koewah sasáwt*.
MOSTAARDZAAD, o. *bidji sasáwt*.
MOT, vr. *gigas, gíyat, gagat, hoelat, oelat*.
 Dat kleed wordt door de — opgegeeten, *makka kájin itoe di mákan gigas, (hoelat)*.
 —, fijne regen, *gerimis-gerimis*.
MOT, o. *molm, serboeg, sampah*.
MOTHUIS, o. *roemah soendal*.
MOTREGEN, m. *gerimis-gerimis*.
MOTREGENEN, onp. en o. w. *gerimis-gerimis*.
MOTSEN, b. w. *pótong koeping andjing, krat telinga andjing*.
MOTTEGAT, o. *lobang gigas*.
MOTTEN, onp. en o. w. zie **MISTEN**.
MOTTENKRUID, o. *óbat gigas, óbat hoelat*.
 Ceyloneesch —, *boenga haram*, (Pentapetes).
MOTTIG, b. n. *di mákan gigas, (hoelat)*.
 —, vuil, *kótor, tjamar, nedjis, tjóring*.
 —, pokdalig, *bópèng*.
 —, mistig, *berombal, gerimis-gerimis*.
MOTTO, o. (ond. w.) *moetoen*, Ar.
MOUDE, vr. *tánah háloes*.
MOUSSON, m. *moesim*.
 Regen —, *moesim hoedjan, moesim bah*.
 Drooge —, *moesim pánas, moesim kamáraw, mása kamáraw*.
MOUT, o. *sjeir jang kring, djaw jang kring*.
MOUW, vr. *tangan bádjoe*.
 Er geene — en aan weten te stellen, *táda berdája láji*.
 Op de — spelden, *májin bódoh, per-májin kan*.
 Iets nit de — schudden, onbezonnen werken, *kardja boeta toelt*.
 De handen nit de — steken, *memagsa díri*.
 In de — houden, *kardja tjoerí-tjoerí*.
 Het achter de — hebben, *kardja dengan tjoelas háti, kardja dengan semboenikan maqtsoed*.

Den aap uit de — laten komen, *men-boeka rahsia*; zijnen kwaden aard toonen, *melihatkan pakartinya jang djâhat*.
Eene rede uit de — schudden, *lantjar berbitjâra dengun tiâda fikir dholo*.
MOUWSKNOOP, m. *kantjng tângan bádjoë*.
MOZAIK, b. n. *moeâjan*, Ar., (eig. met figuren als oogjes geteekend of geschilderd).
MUD, vr. en o. *gantang*, *moddon*, Ar.
MUF, b. n. *bâst*, *bengoe*, L.
MUFACHTIG, b. n. *bengoe bawoenja*, L.
MUFFEN, o. w. *berbâwoe bâst*, *bebâwoe bengoe*, L.
MUFHEID, vr. *prf bâst*, *bengoe*, L.
MUG, vr. *njâmoq*.
Grootte —, *agas*, *agih*.
Dril —, *moering*.
—gen met zeer lange pooten en een klein ligchaam, *angkong-angkong*.
Jonge —gen, *tjoq*.
Jonge —gen dienen tot voedsel voor goudvisschen, *tjoq itoe di boewat kassi mâkun ikan mas itoe*.
—, wier beet eene wonde veroorzaakt, *njangnjang*.
MUGGEBEET, m. *bekas gigit njâmoq*.
MUGGENZIFTEN, o. w. *menblah ramboet*.
MUGGEVLEUGEL, m. *sâjap njâmoq*.
MUICHELMOORD, m. — plegen, binnenlokken en stil vermoorden, *bubbês*, L.
MUIL, m. zie MUILEZEL.
MUIL, vr. pantoffel, *tenella*, L., *tjarpoë*, *kâsoet*.
—en van Soerate met geborduurde bloemen, *kâsoet soerât soelam di rêka*.
MUIL, m. bek, mond, moeloet.
MUILBAND, m. *sâbang*.
MUILBANDEN, b. w. *menjâbang*.
MUILEZEL, m. *baghal*.
Honderd —s, *sarâtoes êkor baghal*, Isk. 70.
MUILEZELIN, vr. *baghal betina*.
MUILPEER, vr. *tampeling*, *tâboq*, Jav.
MUILTJE, o. *tenella ketjil*, zie MUIL.
Op zijne —s loopen, *hidop dengan kasenângan*.
MUILZADEL, m. *palâna baghal*, *sella baghal*, L.
MUIS, vr. *tikoës*, *rakn*, Ar.
De — is in de val, *tikoës soedah mâsoq di peletokkan*; fig. *boerong soedah di djirat*.
Zoo stil als eene — zijn, *diâm seperti tikoës*.
Het schip is met man en — vergaan, *makka kapal itoe tingelam dengan awa-nja sakâli*.
— van de hand, *kalângan tângan*.
—, omwoeling, *babâtan tâk*.
MUISGRAAUW, b. n. *warna tikoës*.
MUISJE, o. *ânaq tikoës*.
MUISLEËR, o. *sârong kalângan tângan*.
MUISYAAI, b. n. zie MUISGRAAUW.

MUITACHTIG, b. n. *soeka gampar*, *soeka hâroe biroë*, *soeka roesoe*.
MUITELING, m. *muitër*, *brandal*, *krâman*, *penggampar*, *thâgt*, Ar.
MUITEN, o. w. *gampar*, *hâroe biroë*, *hingar bângar*.
MUITERIJ, vr. *gampar*, *roesoe*, L., *rettoq*, L., *gogah*, eig. *ghoghâ*, Perz.
MUITMEESTER, m. *kapâla brandal*, *panghoeloe krâman*.
MUITZIEK, b. n. *terlâloe soeka menggampar*.
MUIZEGAT, o. *lobang tikoës*.
MUIZEHOL, o. *roemah tikoës*, *tampat tikoës*.
MUIZEHUD, vr. *koelit tikoës*.
MUIZEKOP, m. *kapâla tikoës*.
MUIZEN, b. w. *peinzen*, *fikir*, Ar., *pikir*, L.
—, o. w. *tangkap tikoës*, *boeroë tikoës*.
MUIZENKEUTELS, vr. *meerv. tâht tikoës*.
—, kleine suikerkorrels, *boetir goela jang ketjil*.
MUIZENKOEKJE, o. *obat tikoës*.
MUIZENMAALTIJD, m. fig. *mâkan sêta tiâda mânoem*.
MUIZENNESTEN, o. *meerv. sârang tikoës*.
— in het hoofd hebben, *angan-angan jang tiâda karoewan*, *pikiran jang tiâda betoel*, (*jang soesah*).
MUIZENOOR, o. (eetbare groente), *koeping tikoës*.
MUIZENVAL, vr. *peletokkan tikoës*, L., *per-angkap tikoës*.
MUIZENVEL, o. *koelit tikoës*.
MUL, vr. *molm*, *serboeq*.
—, bast van meekrap, *koelit galoesna*, zie MEEKRAP.
—, b. n. *gul*, *mullig*, *loenaq*, *ramei*, *remé*.
MULAT, m. kind van eenen Europeaan en eene inlandsche vrouw, *peranâkan orang poetih*.
MULLEN, o. w. zie MOLMEN.
MUMIE, vr. *mommië*, *gebalsemd lijk*, *moemûâ*, Ar. en Perz.
MUNNIK, m. zie MONNIK.
MUNT, vr. *geslagen geld*, *darham*, Ar., *dinâr*, Ar., *dinar*, Ar., *oewang*, L., *wang*, L.
Gouden —, *oewang mâs*, *darham amas*.
Zilveren —, *oewang péraq*, *darham péraq*.
Valsche —, *oewang lantjoeng*.
Zekere Siamsche —, *bôat*.
Gangbare —, *oewang jang lâkoe*.
In klinkende — betalen, *bâjar toenei*, *bâjar kontan*, verb.
Kruis noch — hebben, *pôtol sakâli*.
De — zijde, *stempel*, *sikkat*, Ar., *tjap oewang*, L., *materi derham*.
Tot — maken, (de waarde van papieren geld in klinkende munt geven), *bâjar toenei*, *bâjar oewang kontan*, L.
—, zie MUNTUIS.
MUNT, vr. *welriekende plant*, (*mintha Java-nica*, Bl. bijdr. 826), *boedjangkoet*, *munté*, verb.

MUNTBEELDENAAR, m. *soerat harga oewang jang lakoe.*
MUNTBRIEFJE, o. *qartas oewang.*
MUNTEN, b. w. *timpa derham, timpa oewang, L., bersikkahkan.*
 —, o. w. zie **MIKKEN**.
 —, *doelen, berniat, bermagtsoed, berkahandaq, máw.*
MUNTER, m. *toekang timpa oewang, pandei timpa derham, penimpa derham.*
MUNTHUIS, o. *roemah timpa oewang.*
MUNTING, vr. *penimpáan oewang, (derham).*
MUNTNET, o. *chizánat segalla roepa derham, tempat segalla roepa oewang.*
MUNTKUNDE, vr. *ilmoe segalla roepa derham, pengatahoewan segalla roepa oewang.*
 Hoogleeraar in de —, *hakim ilmoe segalla roepa derham.*
 De beschrijver der —, *penjoerat ilmoe segalla roepa derham, (oewang, L.)*
MUNTLOON, o. en m. *oepah menimpa derham, (oewang, L.)*
MUNTMEESTER, m. *djoeroe pandei derham, djoeroe toekang oewang, L.*
MUNTOLIE, vr. *minjag boedjangkoet.*
MUNTBREGT, o. *haq timpa derham, (oewang, L.)*
MUNTSCHAALTJE, o. *timbangan derham, (oewang, L.), narája derham.*
MUNTSCHAAR, vr. *goenting órang timpa oewang.*
MUNTSLAG, m. *muntstempel, tjap oewang, materí derham, sikkat, Ar.*
MUNTSPECIËN, vr. *meerv. roepa-roepa oewang, djenis-djenis derham.*
MUNTSTOF, vr. *bákal timpa oewang, L.*
MUNTSTUK, o. *derham (oewang, L.) jang tertimpa.*
MUNTWERKER, m. *boedjang toekang timpa oewang, L.*
MUNTWEZEN, o. *muntzaken, vr. meerv. sál perkára timpa oewang, (derham).*
MUREN, b. w. *memagári dengan tэмбоq.*
MURF, vr. *(lage taal) moeloet, L.*
MURG, o. zie **MERG**.
MURIK, vr. zie **MUR**.
MURMELEN, o. en b. w. *dórong, tjeroegan, garítig.*
MURMUREERDER, m. *órang bersoengoet.*
MURMUREREN, o. w. *soengoet, meláwan káta.*
MURMURERING, vr. *persoengoetan, gampar, gógha.*
MURW, b. n. *lembég, lemboet, moelot, moelat.*
MURWEN, b. w. *rendam, békin lembég, mellemboetkan.*
MURWHEID, vr. *pri lembég, pri lemboet.*
MUSCH, **MOSCH**, vr. *boerong grédja, boerong pipit, pipit, (de boerong pipit is eig. geene —, maar gelijkt haar bijzonder).*
 — met eenen rooden kop, *tsawatj, Ar.*
 Soort van Javaansche —, *boerong koet-tilang.*
 Eene soort van —, *sarand, Perz.*
MUSK, vr. *muskus, kastoerí.*

MUSKAAT, vr. *boewah pála.*
MUSKAATBLOEM, vr. *foelie, kumbang pála, boenga pála.*
MUSKAATBOOM, m. *póhon pála.*
MUSKAATNOOT, vr. *boewah pála.*
 De tweeling —, *pála bekambar.*
 — met gele foelie, die roode spikkels heeft, *pála kakarlaq.*
MUSKADEL, vr. *boewah anggoer hidjoe.*
MUSKELJAAT, o. *kastoerí.*
MUSKELJAATBOOM, m. *póhon kastoerí.*
MUSKELJAATKAT, vr. *civetkat, rásé.*
MUSKET, o. *senápag dhólo kála, bandoeg & toefang, Perz., zie GEWEER.*
MUSKIET, vr. *agih, agas.*
MUSKUS, vr. *kastoerí.*
MUSKUSBLAAS, vr. *índong kastoerí.*
MUSKUSBLOEM, vr. *boenga kastoerí.*
MUSKUSDIER, o. *kastoerí.*
 —, *civetkat, rásé, tinggálong, moesang.*
MUSKUSHERT, o. *kidjang kastoerí.*
MUSKUSLUCHT, vr. *báwoe kastoerí.*
MUSKUSRAT, vr. *tikoese boesoeg, tjeroet, L.*
MUSKUSZAK, m. *(onder aan den buik van het muskudier), índong kastoerí, K. D. 113.*
MUSSCHENNEST, o. *sárang (roemah) boerong grédja.*
MUTS, vr. *koepiah, karpoes, verb. Ned.*
 — of kap van menschenhaar of vezels van den arér-boom, zoo als de dansmeiden dragen, *sóbrá, kátjoe.*
 Het schort hem onder de —, *dia órang gendang, (savéngah gila).*
 De — staat hem scheef, *makka ia bersingitan.*
MUTSAARD, **MUTSERD**, m. *barkas kájoe.*
MUTSAARDGLOED, m. *njála ápt, njála barkas kájoe.*
MUTSENBAND, m. *píta (fíta, tált) karpoes.*
MUTSENMAKER, m. *toekang karpoes.*
MUTSJE, o. *karpoes ketjil.*
MUUR, m. *tэмбоq, déwála, págar bátoe, dítang, bonján, Ar., tuppá, tepa.*
 Middel—, *tэмбоq jang di téngah.*
 Zij—, *tэмбоq jang di sablah.*
 Ring—, *tэмбоq jang koelíng.*
MUURBLOEM, vr. *boeringin, ádqir qirhá, Ar.*
MUURBREKER, m. *línngis.*
MUURKALK, m. *kápoer tэмбоq.*
MUURWERK, o. *pekarjdján tэмбоq.*
MURZOUT, o. *sindáwa.*
MUZELMAN, m. *órang islám, órang slam, L., moslim, Ar.*
MUZEUM, o. *(ond. w.) chizánat perhámpoenan bárang jang índah-índah.*
 — van dieren, *chizánat segalla roepa binátang, (chalájig).*
MUZIJK, vr. —kunst, *ilmoe moesiq, (Ar. en Gr. Μουσική).*
 —, *geluid der —, boenji-boenjian.*
 Berg— van holle bamboezcn, *angklong, angkloeng, Soend. & Jav.*

MUZIJKBOEK, o. *soerat lágoe*, L., *soerat rágam*, *soerat moesigt*, *boekoe lágoe*, L., enz.
 MUZIJKKUNST, vr. *ilmoes moesigt*, *pengatahoewan rágam*, (lágoe, L.).
 MUZIJKMAKER, m. *pandei mengárang rágam*, *toekang jang békin lágoe*, L.
 MUZIJKMEESTER, m. *goeroe moesigt*, *goeroe rágam*, *goeroe lágoe*, *pengádjur rágam*, (lágoe, L.).
 MUZIJKPAPIER, o. *gertas bakal menoelis lágoe* (rágam).

MUZIJKSLEUTEL, m. *koentji rágam*, (lágoe, L.).
 MUZIJKSNAAR, vr. *táli*, *káwat*, *pesáwat*.
 MUZIJKSTUK, o. *rágam*, *lágoe*, L.
 MUZIKAAL, b. n. *táhoe rágam*, *táhoe lágoe*, L., *faham paadda ilmoes moesigt*, *táhoe prt boenji-boenjian*.
 MUZIKANT, m. *muzijkspeler*, *moesikan*, verb., *bidoewán*, *órang jang páloe* (pitik) *boenji-boenjian*.

N.

N, vr. *noen*.

N. N. (zeker iemand), *si anoe*, L., *toewan anoe*.

NA, voorz. b. n. en bijw., *komediën*, *kamoedian*, L., *hábis*, *telah*, *lági*, *derri paadda*.

— de vastemaand, *komediën derri paadda boelan poewása*, *hábis boelan poewása*.
 — elkander komen, *dátang bertoeroet-toeroetan*.

Ik heb alles ontvangen op tien guiden —, *kita soedah tarima samoewá koerang sapoeloh roepiah*.

Op verre — niet, *mási koerang bánjaq*, *koerang lági bánjaq*.

— (over) drie maanden, *lági tiga boelan*, *tiga boelan lálloe*.

— drie maanden, (verl.) *lepas tiga boelan*.

— dezen, *derri paadda sakárang ini*, *komediën derri paadda harinilah*.

— genoeg, *hampir*, *njárís*.

Te — komen, zie BELEEDIGEN.

Elkander — bestaan, *bersánaq-sanátan*.
 — den middag, *tengah hárt lálloe*, *lepas tengah hárt*.

Kort daar—, *komediën derri itoe tsáda brápa lamánja*.

— dien tijd, *sahábis koetika itoe*, *sa-telah itoe*.

— mij, *di blá kang kita*, *komediën derri paadda hamba*.

NAAD, m. *perhoeboengan djáhit*.

—, *naaisel*, *pendjahitan*.

Een kleed zonder —, *bádjoe jang tsáda perhoeboengan djáhit*.

— tusschen planken, *bikas perhoeboengan pápan*.

NAAF, vr. *lingkar djantrá*, *lingkar róda*, L.

De as in de — steken, *másogkan indjin di lingkarnja*, (lóbangnja).

NAAFBOOR, vr. *goerdi langkar*.

NAAFBUS, vr. *bessi lingkar*, *bos*, Ned.

NAAFBANK, vr. *bálet mendjáhit*.

NAALDOOS, vr. *tampat pendjahitan*, *taróhan pendjahitan*.

NAAIGAREN, o. *benang*, *benang djahitan*.

Het — moet met was bestreken worden, *itoe benang misti di gósoq lalin*.

NAAIJEN, b. w. *djáhit*, *mendjáhit*, *bachiah*, Perz.

Kleederen — en met gouden loovertjes overtrekken, *tatrápan*.

—, o. *pendjahitan*.

NAAIKATOEN, o. *benang kápas*.

NAAIKIND, o. *ánaq jang beládjár mendjáhit*.
 NAAIKISTJE, o. *peti* (tampat) *djahitan*, *tampat mendjáhit*, L.

NAAIMANDJE, o. *bákoel mendjáhit*, L., *bákoel djahitan*, *taróhan pendjahitan*.

NAAIMEISJE, o. *ánaq parampoewan jang beládjár mendjáhit*.

NAAINAALD, vr. *djáróem mendjáhit*, L., *djáróem pendjahitan*.

NAAISCHOOL, vr. *roemah ánaq parampoewan beládjár mendjáhit*.

NAAISTER, vr. *toekang mendjáhit*, *pendjáhit*, (ook kleedermaker).

NAAIWERK, o. *bárang mendjáhit*, *pekardjään toeka-g mendjáhit*.

—, enkel van koraaltjes, *kárang semoet*.

NAAIWINKEL, m. *kadei toekang mendjáhit*.

NAAIZLJDE, vr. *benang soetra*.

Chinesche —, *sisóá*.

NAAKT, b. n. *talandjang*, *telandjang*, *kalandjang*, *lelé*, *te-lelé*.

Het — e ligchaam, *toeboh* (badan) *telandjang*, *koelit dówang*, L.

Met — e (bloote) voeten, *káki telandjang*.

Een — mensch, *órang telandjang dówang*.

— e (bloote) borsten, *soesoe telandjang*.

Een — veld, *tánah kríng*.

—, openbaar, *blootgelegd*, *telelé*.

— en bloot, (zeer arm), *telandjang dan pótol sakáli*.

Een — beeld, *pátong telandjang*.

NAAKTELJK, bijw. *vrijuit*, *openlijk*, *atas pri jang telelé*, (njáta).

NAAKTHEID, vr. *prt talandjang*, *katalandjangán*.

—, zie ARMOEDE.

—, *schaamdeel*, *kamaloewan*, *óerat*, Ar.
 NAAKTLOOPER, m. *órang telandjang sakáli*, *órang koelit dówang sádjá*, L.

NAALD, *vr. djároem.*

Eene —, *sabilah djároem, djároem sa-bilah.*

Eene scherpe —, *djároem tádjam.*

Drie —en, *djároem tiga bilah.*

— van eenen evenaar, *máta dájing, máta túbangan, máta narátja.*

— om het dekriet (*atap*) vast te hechten, *djára.*

— van het kompas, *djároem padóman.*

—, zuil, spitse —, *cháthir nisjân, Perz.*

Met de — rijgen, *djeloedjoer.*

NAALDENGELD, o. *fooi, oewang sirih.*

NAALDENKOKER, m. *sárong djároem, tampat djároem.*

NAALDENKOP, m. *kapála djároem.*

NAALDENMAKER, m. *toekany djároem, pandei djároem.*

NAALDENOOG, o. *máta djároem, lobang djároem, puntat djároem.*

NAALDENVERKOOPEL, m. *orang djoewal djároem.*

NAALDENWERK, o. *borduursel, soeláman, pekarjáán jang di soelam, (soedji), zie BORDUURSEL.*

NAALDENWERKEN, o. w. *soelam, soedji.*

NAALDENWINKEL, m. *kadei (tóko) orang djoewal djároem.*

NAALDGRAS, o. *roempoet koesa-koesa.*

NAALDSWIJZE, *bijw. (als eene spitse zuil), saroepe tjang lontjip, laqsána cháthir nisjân, zie NAALD, zuil.*

NAALDVISCH, m. *ikan koeda.*

NAALDVORMIG, b. n. *lontjip, saroepe djároem.*

NAAM, m. *náma, ism', Ar.*

De — van eenen berg, *náma goenong.*

In den — van God, *atas náma Allah, b'ismi 'llahi, Ar.*

De geheiligde namen Gods, *asmá Allah, Ar.*

Geboorte—, of oorspronkelijke —, (die later veranderd wordt), *náma dájing.*

Den — zijns meesters doen leven, *menímboelkan náma toewannja.*

Den — van iets krijgen zonder regt, *lalar.*

Een beroemde —, *náma jang masjhoer.*

In of op —, *atas náma.*

In — des konings, *atas náma rádja.*

In — (op last) des konings, *atas titah rádja.*

Hoe is uw —? *sápa loe poenja náma, L., stápa (apa) namánoe?*

Een braaf man verliest zijnen goeden — niet door den laster eens schurks, *makka náma orang jang bájiq itoe ttáda hilang oleh fitnah telédoer, (bangsat, orang boesog).*

Valsche —, *náma jang di tjoeft.*

Bij name, met name, *bijw. dengan náma.*

Iemand bij name noemen, *seboektan orang dengan namánja.*

NAAMDAG, m. *hárt náma orang marhoem jang ampoenja náma di pákei orang, hárt merajakán náma.*

NAAMGENOOT, m. en *vr. sa-náma.*

NAAMLIJST, *vr. naamrol, naamregister, boekoe náma, daftar náma.*

— van boeken, *daftar náma kitáb.*

NAAMROOF, m. zie *LASTERING.*

NAAMROOVER, m. zie *LASTERAAR.*

NAAMRUCHTIG, b. n. *beroemd, ternáma, masjhoer, Ar.*

NAAMSTEMPEL, m. *tjap náma, matert náma.*

NAAMSWIJZE, b. n. *dengan seboet náma, dengan náma.*

NAAMTEEKEN, o. *ulámat (tanda) náma.*

NAAMWISSELING, *vr. toekáran náma.*

NAAMWOORD, o. *náma.*

Zelfstandig —, *náma dzát, náma kaádáan, náma oedjoed.*

NAÄPEN, b. w. *tíroe, toeroet, djádjat.*

NAÄPER, m. *orang jang meníroe, (menoeroet).*

NAÄPING, *vr. peníroewan, penoeroetan, tut-toeroenan.*

NAAR, *voorz. ka, menoedjoe, akan, arah ka, paadda, kapada, di, L., sabagimána, dengan toeroet, per, L., seperti.*

— den hemel zien, *pandang ka-lángit.*

— 's vorsten hartewensch, *jang seperti kahandaq háti baginda, S. R. 2.*

— het gebergte gaan, *berdjálan ka-goenong.*

— boven, *ka-átas.*

— beneden, *ka-báwah.*

— binnen, *ka-dálam.*

— de regterzijde, *ka-kánan, ka-sablah kánan.*

Waar — heen? *ka-mána?*

Ik zeilde regtstreeks — de stad Palembang, *makka kita poon berléjarlah menoedjoe ka-negrí Palimbang.*

— het gebergte vlieden, *lárt menoedjoe goenong.*

— het verblijf van Srie Ráma gaan, *berdjálan menoedjoe tampat Sri Ráma.*

— de bovenlanden, *arah ka-hoeloe.*

— het oosten, *arah ka-timor.*

— de stad gaan, *pergi ka-negrí, pigi di kóta, L.*

— de markt gaan, *pigi di pásar, L.*

Het buffelkalf vroeg — zijnen vader, zeggende: zeg, moeder! wie is mijn vader? *makka ánaq karbo itoe bertánja akan bapánja katánja hei íboekoe stápa bapákoer?*

S. R. 105.

— den boom houwen, *párangkan akan póhon itoe.*

— nieuws vragen, *bertanjákan chábar, S. R. 132.*

Hij kwam — mij toe, *makka ta-poon dátang kapadákoer.*

— mijn oordeel, (— het oordeel van uwen dienaar,) *paadda bijára hambámoer,*

Hoft., *paadda bitjára kita, káloe sahája poenja kira.*

— het oordeel van uwen ouderen broeder, *kapada bitjára kakanda.*

— zijne meening, *dengan sangkánja.*

— gelang hunner werken, *dengan sa-kira-kira pekardjájánja itoe*, S. Ibr. 79.

— welgevallen, *sabagimána soeka.*

— de wet, *dengan toeroet parintah hoekoem.*

Zucht — grootheid, *ingin akan kabesáran.*

— den vader heeten, *pákei náma bápa.*

Loop — den satan! *pigi per sétan*, L.

—, voegw. *seperti*, *dengan*, *ikoet.*

— zijn genoegen, *seperti soekánja.*

— vermogen, met alle magt, *mána sa-koewása*, S. R. 138.

— behooren, *dengan sapatoenja*, *dengan sahároesnja.*

— gewoonte, *seperti áadat*, *ikoet áadat.*

— mijn vermogen, *sa-dápat-dápatkoe*, *dengan sa-boleh-bolehkoe.*

— mate dat hij werkt, *sa-kira-kira kardjájnja.*

— men zegt, *seperti di káta órang*, *laqsána di káta oranglah*, *laqsána warta.*

— mate, — den aard van, *sa-qadar.*

NAAB, b. n. akelig, *soenji-sinnjap*, *seppi*, L.

—, droevig zijn, *berdoeka*, *soesah háti.*

Eene nare tijd ng, *chabar jang mendoekákan órang*, *warta jang membrt soesah háti*, *kabar jang békin soesah háti*, L.

Eene nare wildernis, *hoetan jang angkar.*

Een —, doodsch verblijf, *tampat jang soenji-sinnjap*, *tampat sept*, L.

Een —, streng vonnis, *hoekoem jang ngert.*

— weër, *mása pentjaroeba*, *mása tíada bágoes.*

—, verdrietig, droefgeestig, *moeram*, *moerong.*

Een — gelaat, *moeka moeram.*

Het ziet er — met hem nit, *makka tálah soedah roesaq binása.*

—, bijw. *atas prt jang ngert*, zie

NAAR, b. n.

NAÁBREIDEN, o. w. *kardja lebeh láma.*

NAARDEMAAL, voegw. *naardien*, vermits, *óleh kárana*, *sabab*, *sedang*, *bahoewa* wordt vooral bij den aanvang van eenen brief en van menig handschrift gebruikt.

— deze brief, *bahoewa ini soerat.*

— het door den koning geboden is, *óleh kárana itoe di titahkan rádjja.*

He kraai, Soera, — gij rooft, *hé gágag Soera bahoewa angkaw merampas.*

— hij niet wil, *sedang tíada ta máw.*

NAARDIEN, voegw. zie NAARDEMAAL.

NAABHEID, vr. *prt jang ngert*, (*angkar*, *soenji sinnjap*, *seppi*,) zie NAAR.

NAARS, m. zie AARS.

NAARSTIG, b. n. *rádjin*, *oesah.*

—e nasporing, *saqsáma.*

Een — leerling, *moerid rádjin.*

— arbeiden, *rádjin becardja*, L., *kardja dengan rádjin*, (*dengan oesah*).

— zijn, *ber-oesah.*

NAARSTIGHEID, vr. *karadjinan*, *oesah.*

NAARSTIGLIJK, bijw. *dengan rádjin*, *dengan oesah.*

NAAST, voorz. digt bij, nabij, *dekat*, *hampir*.

—, op zij van, *di sablah*, *di sisi*, *kasisi.*

Kom — mij, *márt dekat kita.*

— mij, op zijde van mij, *di sisi kita.*

— de kazerne, *di sablah tangst.*

— elkander staan, *másing-másing berdiri di sisi temannja.*

— (nabij) den vorst komen, *dátang hampir kapada baginda.*

— God, hoop ik op u, *dhólo Allah komediën toewan jang koe-hárap.*

NAAST, b. n. naaste, kortste, eerste, *terlebeh dekat*, *terlebeh pëndeq*, *jang pertéma dátang.*

De —e weg, *djálán jang terlebeh dekat*, (*pëndeq*).

—e bloedverwant, *sánaq soedára jang dekat sakáli.*

De —e prijs van de rijst, *saknerang-koerang harga bras itoe.*

Hij is er de —e toe, *makka terlebeh besaar dia poenja haq atas bárang itoe.*

Op den —en zondag, *paadda hári domínggo jang djemah*, (*di depan*, L.)

De —e postdag, *hárt pos jang di depan*, L., (*dekat*).

Het —e dorp, *doesoen jang terlebeh dekat*, (*jang hampir*).

Het —e huis, *roemah sablah*, *roemah jang terlebeh dekat.*

NAASTBESTAANDE, m. en vr. *sánaq soedára*, *kaloewarga*, *doesánaq*, *qarábat*, Ar.

NAASTE, m. *teman*, *sáma mánoesja.*

NAASTELKANDER, bijw. *sátos-sátos di sablah lájinnja*, *másing-másing di sisi temannja.*

NAASTEN, b. w. *mempoenyákan*, *berpoenyákan*.

—, weder inlossen, *teboes*, *teboeskan.*

Ten —bij, *sakira-kira*, *lebeh koerang sedikit.*

NAASTING, vr. *teboesan*, *peneboesan*, *hál membtk kombáli.*

Verkoopen met het regt van —, *djoewal dengen haq membtk kombáli*, *djoewal dengan haq meneboes.*

NAASTVOLGEND, b. n. *jang dekat*, *jang hampir*, *jang toeroet.*

NAAUW, b. n. *sesaq*, *soempit*, *pitjaq*, *sindap*, *tábir*, *roepaq*, L., *soelit.*

Een —e weg, *djálán soempit*, *djálán soelit*, *djálán sesaq.*

De — e weg was zeer moeijelijk, *djálannya soelit terláoe soekar*.
 Een — kleed, *kájin tábir*.
 — e schoenen, *sapáoe sesaq*.
 — van voren, zooals sommige vaartuigen, *látjop*.
 — e hoepel, *soempei sindat*.
 Hij is zeer — gehuisd, *roemahnja terláoe ketjil*.
 — sluiten, (van ringen), *sindat*.
 —, karig, *kikir*.
 —, bekrompen, *miskin, pápa, pótol, L.*
 — toezien, *pariqsa dengan saqsamánja*.
 Het komt er zoo — niet op aan, *lebeh koerang sedikit trá perdoelt, (fedloelt)*.
 NAAUW, o. naauwte, zecëngte, *salat, selat*.
 Het — van Malaka, *salat Maláka*.
 Het — van Singapoera, *sellat Singapoera*.
 Het is zeer moeijelijk het — van Malaka in te zeilen, *snakka soesah sakáli berlájar másoq ka-dálam salat Maláka*.
 In het — zijn, *berkasoekáran, masjehoel, Ar., áda di dálam kasoésahan, sángat moesjikil*.
 In het — brengen, *menjoekarkan, me njoesahkan, békin soesah, memasjehoelkan*.
 Eene stad in het — brengen, *mengepong negri*.
 NAAUWBEZET, b. n. karig, *kikir*.
 NAAUWELIJKS, bijw. *bahároe, srinta, L.*
 — was hij gekomen, *bahároe ia dátang*.
 Sri Rama had het — gezegd of Hanoeman vertrok, *makka Sri Rama bahároe berkáta itoe makka Hanoeman pergilah*.
 NAAUWEN, o. w. in verlegenheid komen, *kena soesah, kasoekáran*.
 NAAUWER, b. n. verg. tr. van NAAUW, *lebeh sesaq, lebeh soempit*, zie NAAUW.
 Ter — nood, *hampir tiádu, njáris tiáda, krap*.
 NAAUWGEZET, b. n. betoel, *bájiq-bájiq*.
 Een — geweten, *háti betoel, sarása háti betoel*.
 NAAUWGEZETHED, vr. *kabetoelan, nastiti, Jav.*
 —, angstvalligheid, *tákoet*.
 NAAUWHEID, vr. *kasesákan, kasoempitan*, zie NAAUW.
 NAAUWKEURIG, b. n. betoel, *katoedjoe, nastiti, Jav.*
 Eene zeer — e kaart, *peta jang betoel sakáli*.
 Hij is uiterst — in zijne woorden, *katoedjoe sakáli perkataánja*.
 NAAUWKEURIGHEID, vr. *kabetoelan, prt jang katoedjoe, satiti, L.*
 —, ijver, *rádjin, M. S. R. 5.*
 NAAUWKEURIGLIJK, bijw. *betoel-betoel, dengan betoel-betoel, dengan saqsamánja*.
 NAAUWLETTEND, b. n. ter dege onderzoek-

kend, *pariksa bájiq-bájiq, pariksa dengan saqsáma*.
 —, wakende, *djága bájiq-bájiq*.
 —, aandachtig, *ingat bájiq-bájiq*.
 NAAUWLETTENDHEID, vr. *saqsáma*.
 NAAUWNEMEND, b. n. NAAUWZIENDE.
 NAAUWTE, vr. engte, *tampat soempit, tampat sesaq*.
 —, zie NAAUW, o.
 —, naauwe doorraart, *paloeng, paloengan*.
 NAAUWZIENDE, b. n. karig, *kikir*.
 —, beuzelachtig, *jang pariqsa terláoe amat sángat, jang memblah rambot*.
 NABAAUWEN, b. w. herhalen wat iemand zegt, *mengoelang-oelang káta órang, látah, látah-látah, L.*, (het laatste ook van het herhalen zijner eigene woorden).
 — en begekken, *oeroe*.
 —, weergalmen, *bálas boenji*.
 NABABELAAR, m. *órang jang mengádjoekan*.
 NABABELLEN, b. w. uit spot, *mengádjoekan*.
 NABABELING, vr. *pengádjokan*.
 NABAFFEN, b. w. iemand —, *menjálak di blákang órang, menggonggong di blákang órang*.
 —, o. w. *menjálak blákangan, menggonggong blákangan*.
 NABAKKEN, b. w. *memásaq blákangan*.
 —, o. w. *másaq blákangan*.
 NABASSEN, b. w. zie NABAFFEN.
 NABAZUINEN, b. w. *iroe tioep nafiri*.
 NABEDENKEN, b. w. *mengira-ngirakan blákangan*.
 NABEELDEN, b. w. *sálin gambar jang soedah di toelis*.
 NABEELDING, vr. *salinan gambar jang soedah di toelis*.
 NABEROUW, o. *sesal, tobat*.
 NABESTAANDE, m. en vr. *kaloewarga jang damping, sánaq soedára jang dekat, qarib, Ar.*
 NABETALEN, b. w. *bájar blákangan*.
 NABETRACHTING, vr. *fikiran blákangan, fikiran komediën derri paadda mendengar órang bitjára, (berchothbat,) tímbéangan perkataán órang*.
 — (overweging) verdienen, *pátoet di kira-kirákan, pátoet di tímbankan*.
 NABIDDEN, b. w. *ikoet dá órang lájin, mengádji tsaláwat órang lájin*.
 —, o. w. *minta dóá blákangan, minta dá komediën derri paadda órang lájin*.
 NABIJ, bijw. *dekat, hampir, damping, anping, qarib, Ar.*
 Uwe kennis komt de zijne zeer —, *ilmoe-moe hampir sama dengan ilmoenja, loe poenja táw ampir sama dengan dia poenja táw, L., (dengan tahoenja, tawnja)*.
 Van — zien, *lihat dekat*.
 NABIJGELEGEN, b. n. *berdekátan, berdamping, berhampiran*.

- NABIJHEID**, vr. *dekat*, *perdekátan*, *hampir*, *moedjâwarat*, Ar.
 Door de — van zijn huis, *sabab dekat roemahnja*.
 Dat land ligt in de — van mijnen tuin, *makka tânah itoe berhampiran dengan kebon kita (dekat kebon kita)*.
- NABIJKOMEND**, b. n. weinig verschillend, *hampir sama*.
- NABLAFFEN**, b. w. zie **NABAFFEN**.
- NABLAZEN**, b. w. *tiop blakângan*.
- NABLEEKEN**, o. en b. w. *djemoer (mendjemoer) blakângan*.
- NABLIJVEN**, o. w. *tínggal, tínggal blakângan*, (gew. *tínggal di blâkang*, maar dat is achterblijven, en ook achter eene woning in een gebouw blijven).
 In de school —, *tínggal blakângan di sekóla*, L.
- NABLIJVENDE**, m. en vr. *jang hidop lebeh lama*.
- NABLIJVER**, m. *orang jang tínggal blakângan*.
- NABLOED**, o. zie **NAKOMELING**.
- NABLOEDEN**, o. w. met bloeden aanhouden, *tiada berhênti berdârah*.
 —, op nieuw bloeden, *berdârah poela, berdârah lagi*.
- NABLOEDING**, vr. *hâl tiada berhênti berdârah, hâl berdârah komediën*.
- NABLOEIJEN**, o. w. *berboenga blakângan, berkumbang blakângan*.
 —, weder bloeijen, *berboenga poela, berkumbang lagi sakâli*.
- NABOENEN**, b. w. *gosoq poela, gosoq lagi*.
- NABOOTSSEN**, b. w. *tiroe, djâdjat, toeroet, sâlin*.
 —, begekken, *oeroe, beroeroe*.
 — met woorden of gebaren, *lâtah*.
- NABOOTSER**, m. *peníroe, orang jung meníroe*.
- NABOOTSSING**, vr. *peníroewan, salinan, toeroetan, taqlid*, Ar.
- NABORDUREN**, b. w. *tiroe soelam, tiroe soedji, toeroet soelâman jang lâjin*.
- NABORSTELLEN**, b. w. *sikat poela, sêkkat lagi sakâli*.
- NABRABBELLEN**, b. w. *górês-górês menoeroet toelisan*.
- NABRANDEN**, b. en o. w. *bâkar lagi sakâli, bâkar blakângan*.
- NABRANDING**, vr. *hâl bâkar blakângan*.
- NABRENGEN**, b. w. *membâwa blakângan*.
- NABRODDELEN**, b. w. *tiroe kardja koesoet, ikoet kardja koesoet*.
- NABROMMEN**, b. w. *toeroet berdongong*.
 —, o. w. *berdongong blakângan*.
- NABRULLEN**, b. w. *manikas blakângan, toeroet manikas*.
- NABUITELLEN**, b. w. *tiroe menjoesang*.
 —, o. w. *menjoesang blakângan*.
- NABULKEN**, o. w. *bertangoh blakângan*.
 —, b. w. *jemand* —, *bertangohkan orang derri blakâng*.
- NABURIG**, b. n. *dekat*, *berdekátan*, *berhampiran*, *berdamping*.
- NABUUR**, m. *buurman, orang tetangga, orang satangga, orang sakamong, hamsâjah*, Perz., zie **BUUR**.
 —, uit een ander dorp of land, *orang berhampiran (berdamping), djirân*, Ar.
 De Bantammers zijn naburen van de Buitenzorgers, *makka orang tânah Bantam itoe berhampiran dengan orang tânah Bôgor*.
- NABUURSCHAP**, vr. *nabijheid, perdekátan, moedjâwarat*, Ar.
 —, zie **BUURT**.
- NABUURSTAD**, vr. *negri jang dekat*.
- NACHT**, m. *mâlam, lailat*, Ar.
 De — van magt, d. i.: de 27e van Ramedlan, in welken de vurigste gebeden worden opgezonden, omdat in denzelfden de koran aanving uit den hemel te dalen, *lailat el qadar*, Ar.
 Dag en —, *siang dan mâlam*.
 De —, *mâlam hâri*.
 Van —, *samâlam*.
 Een duistere —, *mâlam gelap, djanan*, Perz.
 Den ganschen — door, *samalamân*.
 Toen het ver in den — was, *sa-telah djâwlah mâlam*.
 — worden, *djâdi mâlam, mâlam*.
 Het werd —, de dag ging in den — over, *makka hâri poon mâlam'ah*.
 Den — doorirengen, overnachten, *bermâlam*. (Maandag— heet bij de Mohamedanen reeds dinsdag—, omdat des avonds de — van hunnen volgenden dag begint, enz.).
 De dag in den — doen ingaan, *mêmásokkan siang dâlam mâlam*, M. S. R. I.
 Zaterdag—, *mâlam domínggo, (ahad)*.
 Het was diep in den —, *hâri poon djâwlah mâlam*.
 Toen het — geworden was, *satelah hâri mâlam*.
 Midder—, *tengah mâlam*.
 Een bewolkte —, *mâlam gelap, ghammat*, Ar.
 Het was de derde —, *lâloe mâlam ka-tiga*.
 Goeden —! *mâlam bâjiq!*
 Een goede —, *mâlam jang bâjiq, mâlam jang kusalamâtan*.
 De donkere — bedekt de zee, *mâlam gelap menoedong látw*.
 De — overviel mij, *makka kita poon kadatângan mâlam*.
 Bij —, *bijw. paadda mâlam, atas mâlam*.
 —eten, *mâkan mâlam*.
- NACHTANKER**, o. *sâwh* terbang.
- NACHTBEZOEK**, o. *perkoendjoengan paadda mâlam*, zie **BEZOEK**.

- NACHTBLOEIJEND, b. n. berboenga paadda málam, berkumbang paadda málam.
Eene — e bloem, soendal málam, sedap málam.
De hij — e of riekende Polyanthes tuberosa, kumbang soendal málam, boenga sedap málam.
- NACHTBLOEM, vr. boenga málam, kumbang málam.
- NACHTBOOM, m. (Arbor noctis), bangkal.
- NACHTBRAKEN, o. w. kardja întero málam, L., kardja samaláman.
- NACHTDAS, vr. dassi jang di páké paadda málam, L., zie DAS.
- NACHTDIEF, m. máling, máling.
Eenen — mot eenen vanghaak vatten, tangkap máling dengan bandil.
- NACHTDIENST, vr. chedmat paadda málam.
- NACHTDIEVERIJ, vr. pemalingan.
- NACHTDOEK, m. kájin léhér jang di páké paadda málam.
- NACHTDUIVEL, m. sjéthán málam.
- NACHTGAAI, m. bolbol, boelboel, Perz., ándalib, Ar.
- NACHTGAAISZANG, m. njáni boelboel.
- NACHTGLJK, b. n. málam, paadda málam.
- NACHTGEVENING, vr. waqtoe' l-istiwa, Ar., mása siang dan málam sama lamánja, koetika jang bhárit.
- NACHTGAST, m. órang menginap, órang menoempang paadda málam.
- NACHTGEEBAAR, o. gampar paadda málam, roesoe málam, L.
- NACHTGEDROGT, o. hantoe málam.
- NACHTGEWAAD, o. kabája, bádjoe málam.
- NACHTGEZANG, o. njáni málam.
- NACHTVERSCHIJNING, vr. spook, hantoe.
—, openbaring, wahj' paadda málam.
- NACHTGLAS, o. djám pásir jang di páké di kapal paadda málam.
- NACHTGOED, o. zie NACHTGEWAAD.
- NACHTHOER, vr. zekere bloem, die des avonds geurig is, (Polyanthes tuberosa), soendal málam.
- NACHTHUISJE, o. komphuisje, roemah padóman, tempat padóman.
—, waar men 's nachts kan eten, roemah mákan paadda málam.
- NACHTKAARS, vr. lili málam, L., dian málam.
- NACHTKAPEL, vr. koepoe málam.
- NACHTKOUDE, vr. dingin málam.
- NACHTKWARTIER, o. hál menginap, hál menoempang paadda málam.
- NACHTLAMP, vr. palita málam, lampo málam, L.
- NACHTLEGER, o. tempat tidor.
- NACHTLICHT, o. lili málam, L., dian málam, zie NACHTLAMP.
- NACHTLOOPER, m. órang melantjong paadda málam.
- NACHTLUCHT, vr. angin málam.
- NACHTMAAL, o. perdjamoewan ásjá, ásjá-i-
- r-ribánsj', Ar., goedás, perdjamoewan pe-tang.
Het — nuttigen, santap ásjá, santap goedás, mákan goedás.
- NACHTMAALSBEKER, m. píála perdjamoewan ásjá.
- NACHTMAALSBRÖOD, o. rótt perdjamoewan ásjá.
- NACHTMERRIE, vr. karandjoe, Perz., foerondj', Pebz.
- NACHTMUTS, vr. karpoes málam, L.
- NACHTMUZIK, vr. permajinan boenji-boenjian paadda málam.
- NACHTPLAATS, vr. waar men overnacht, permaláman, tempat menginap.
- NACHTRAAF, vr. boerong soewánggt.
- NACHTREIS, vr. perdjulánan paadda málam.
- NACHTREIZIGER, m. órang berdjálan paadda málam.
- NACHTROK, m. kabája.
- NACHTRONDE, vr. ronda málam, L., sam-bang.
- NACHTTRUST, vr. tidor paadda málam.
- NACHTSCHADE, vr. (zekere plant, Solanum involucreatum), tárong, terong, boewah rinté, sak, Perz.
- NACHTSCHILDWACHT, vr. skilwak málam, lelábong málam, pengáwal málam.
- NACHTSCHUIT, vr. práhoe málam, práhoe jang berdjálan paadda málam.
- NACHTSEINEN, o. meerv. samboegan paadda málam.
- NACHTSLAAP, m. hál tidor paadda málam.
- NACHTSLOT, o. koentji jang di poetar doewa káli.
Maak de deur op het —, poetar koentji píntoe itoe doewa káli.
- NACHTSIEGEL, m. tempat kintjing, tempat ajer seni, tempat hádjat ketjil.
- NACHTSPOOK, o. hantoe málam.
- NACHTSTILTE, vr. tedoh málam.
- NACHTTAFEL, vr. taróhan tempat kintjing.
- NACHTUIL, vr. boerong hantoe, koekokblok, L., boerong seraq.
- NACHTUILTJE, o. koepoe-koepoe málam.
- NACHTUUR, o. dján málam.
- NACHTVERMAAK, o. kasoeakán paadda málam.
- NACHTVOGEL, m. boerong málam.
- NACHTVORST, vr. pembekoewan paadda málam, (eig. het doen stollen).
- NACHTVROUWTJE, o. zie NACHTMERRIE.
- NACHTWAAK, vr. nachtwake, táboh málam.
Godsdienstige — van het begin der duisternis tot des nachts drie uren, isj-á, Ar.
- NACHTWACHT, vr. perdjagáán málam.
- NACHTWACHTER, m. waker, pengáwal málam, órang kummit, L.
- NACHTWANDELAAR, m. órang jang tidor serta berdjálan ataw bekarája.
- NACHTWANDELING, vr. (van eenen slaap-wandelaar), perdjalánan órang tidor.

NACHTWERK, o. *pekar djâän mâlam*.
—, het ruimen van een sekreet, *penjoetjan djamban paadda mâlam*.

NACHTWERKEN, o. w. *menjoetjikan djamban paadda mâlam*.

NACHTWERKER, m. *orang jang bëkin brisih djumban*.

NACHTWIJZER, m. *djâroem mâlam akan mengoekoer tînginja bintang koethb, (koethoeb, oetâra)*.

NACHTWIND, m. *angin mâlam*.

NACHTZORG, vt. *pertjintâän paadda mâlam, sjeghoel paadda mâlam*.

NACHTZALUW, vt. *tjâboq*.

NACHTZWEET, o. *peloh paadda mâlam, kringat paadda mâlam*.

NACIJFEREN, b. w. *hitoeng lagi sakâli, bilang poela*.

NACOURANT, vt. *soerat chabar blakângan*.

NADALEN, b. w. *toeroet menoeron*.

NADANSEN, b. w. *toeroet penarian, (bâla, L.)*
—, o. w. *menârti blakângan, menârti komediën*.

NADAT, voegw. *satelah, komediën derri paadda, hâbis, fatta, Ar., sahâbis, sa vóór het werkwoord, dat het verripte aanduidt*.
— Zijne Majesteit tot die plaats genaderd was, *sa-telah sampeilah baginda kapaadda tempat itoe*.
— het gedaan was, *sahâbisnja itoe*.
— hij gekomen was, *sadâtangnja*.
— hij gehuwd was, *komediën derri paadda kâwinnja (ia soedah kâwin)*.
— er eenige dagen verloopen waren, *sa-telah bebrâpa hârt lanânja*.

NADEEL, o. *verlies, schade, roegi*.
— lijden, *kena roegi, karogegian*.
Ik lijd een — van honderd gulden, *shâja kroegian (kena roegi) sarâtoes roepiah*.
Een — herstellen, *membajikt roegi*.
— berokkenen, *meroegikan*.
—, afbreuk, *karoesâkan, melârat, eig. medlerat, Ar.*
—, zie **ONEER**.
Ten nadeele van Wira, *âkan roegi sa Wira*.

NEDEELIG, b. n. *verlies aanbrenge, roegi, bëkin roegi, L., karogegian*.
— zijn, *djâdi roegi, meroegtkan, bri roegi, bëkin roegi, L.*
—, schadelijk, *merosaqkan, bëkin roegi*.
Die spijs is — voor het ligchaam, *makka makânan itoe meroesaqkan, badan*.

NADEMAAL, bijw. zie **NAARDEMAAL**.

NADENKEN, b. w. *kira-kirâkan, timbangmenimbang*.
Diep — over zich zelve, *fakoer (fikir) akan dirinja*.

NADENKEN, o. *kira, pengirâän, fikr, Ar., fikir, pikir, verb., chawâthir, Ar.*

NADENKEND, b. n. *ingat-ingat*.

NADER, b. n. *lebeh dekat, dekattan, L., aqrab, Ar., lebeh damping, lebeh pëndêq*.
—e weg, *djâlan jang lebeh pëndêq*.
Dat eiland is — bij, *posloe itoe ada lebeh dekat*.
—e tijding, *chabar (warta) jang lebeh bahâroe*.
—e order, *parintah bahâroe, parintah jang lebeh tentoe*.
Kom —, *mârti dekat, hampirlah*.
Ergens — toe zijn, *âda lebeh haq âtas bârang sasowâtoe*.
— bij brengen, *mendekutkan*.

NADEREN, o. w. *dâtang lebeh dekat, hampiri, mengampiri*.
Hij naderde den berg, *makka menghampirlah ia kapaadda goenoeng itoe*.
Willende — kon (hij) niet, *handaq mendekâti tiâda dâpat, S. R. 98*.
En hij naderde haar niet, *makka tiâdâlah di hampirinja*.

NADERHAND, bijw. *komediën, di blakâng kâli*.
Die — komt, *jang dâtang komediën*.
— zal hij betalen, *makka komediën handaq ia bâjar, nanti di blakâng kâli dia mâw bâjar*.

NADERING, vt. *penghampiran*.

NADENEN, b. w. *beroelang mengidong*.

NADENZEN, bijw. *komediën derri paadda sakârang ini, di blakâng kâli*.

NADISCH, m. *hidângan blakângan*.

NADOEN, b. w. *tiroe, toeroet tjonto, L., toeroet telâdan*.

NADOENER, m. *jang meniroe, jang toeroet tjonto, (telâdan)*.

NADOENLIJK, b. n. *dâpat di tiroe, bëleh di toeroet*.

NADOMMELEN, o. w. *mengantog blakângan*.

NADORST, m. *dhâga blakângan, aws blakângan, L.*

NADOUWEN, b. w. *toelaq lagi sakâli*.

NADRAAIJEN, b. w. *tiroe dengan lârîq, toeroet dengan boeboet, L.*
—, o. w. *poetar komediën, poetar blakângan*.

NADRAGEN, b. w. *toeroet membâwa, mengiring sambil membâwa*.
—, o. w. *bâwa blakângan, zie ook BESCHULDIGEN*.

NADRAVEN, b. w. *toeroet djokdjok, L.*

NADRENTELEN, b. w. *toeroet berdjâlan perlâhan-lâhan, (plan-plan)*.

NADRIJVEN, o. en b. w. *hânjoet di blakâng, hânjoet blakângan*.

NADROSSEN, o. w. *lârt djoega, toeroet lârt, mînggat djoega, L.*

NADRUK, m. *nagebootste druk, peniroewan kitâb jang soedah di trâ, penoeroetan kitâb jang soedah di tjitaq, penerâän jang toeroet*.
—, klem, *goewat, Ar., suenggoeh*.

NADRUKKELIJK, b. n. *kras*.

—e woorden, *perkatään jang kras*.
 Een —e stijl, *karàngan soerat jang tegoh*.
 —, *bijw. dengan kras, dengan tegoh*.
 NADRUKKELJKHEID, *vr. goewat, Ar., soeng-goeh*.
 NADRUKKEN, *b. w. tjítaq kitáb jang soedah di tjítaq, L., tiroe peneráan kitáb*.
 —, *weder drukken, tjítaq sakáli lági, trâ poela*.
 NADRUKKER, *m. toekang jang tjítaq kitáb jang soedah di tjítaq, pandei meniroe peneráan kitáb*.
 NADRUKSEL, *o. zie NADRUK*.
 NADUIDEN, *b. w. mengartikan, kassí mengarti, L.*
 NADUIKEN, *b. w. seloeloep blakángan, selam komediën*.
 NADUWEN, *b. w. zie NADOUWEN*.
 NAERFGENAAM, *m. en vr. die het naaste is bij ontstentenis der regte erfgenamen, ganti wáritz, wáritz jang berdamping apabila wáritz jang betoel soedah tiáda, (tiáda hádlir)*.
 NAËTEN, *o. w. mákan blakángan*.
 —, *op nieuw eten, mákan lági sakáli, mákan poela*.
 NAFEBEST, *o. perdjamoewan blakángan, perdjamoewan jang blakángan*.
 NAFLADDEREN, *o. w. berkibar-kibáran blakángan*.
 NAFTHA, *vr. minjaq tánah*.
 NAGAAN, *b. en o. w. toeroet, (op eenigen afstand of naderhand)*.
 —, *onmiddellijk achter iemand gaan, medegaan, ikoet, iring*.
 Indien mijn geliefde sterft, ga ik (hem) na in den dood, *djikaloe kokanda máti béta poon toeroet máti, S. R. 134*.
 En werd (onmiddellijk) nagegaan (vervolgd) door, *makka di perikoet óleh, Isk. 42*.
 Iemand —, *achterna gaan, soesoel órang, L., hambat órang*.
 —, *zie BESPIEDEN*.
 —, *nazien, pariksa*.
 —, *behartigen, memeliharákan, djága, mendjága*.
 —, *te langzaam gaan, berdjálan terláloe perláhan-láhan, (plan-plan,) berdjálan lambat*.
 NAGAANDE, *b. n. menároeh sjak, bersjak, salimpang, L.*
 NAGALM, *m. raká, dangong, oelángan boenji*.
 NAGALMEN, *o. w. beroelang boenji, (soewára)*.
 De echo galmt de stem na, *makka raká poon beroelang soewára*.
 NAGALMING, *vr. zie NAGALM*.
 NAGANG, *m. bekas káki, roenoet*.
 NAGAPEN, *b. w. toeroet dengan máta serta moeloet terngánga*.
 NAGEBOORTE, *vr. oerei*.

NAGEBUUR, *m. zie NABUUR*.
 NAGEDACHTÉ, *vr. fikirán jang blakángan*.
 NAGEDACHTENIS, *vr. peringátan, tanda peringátan*.
 NAGEKLAG, *o. sesal jang lambat*.
 NAGEL, *m. nan vinger of teenen, koekoe*.
 —s, *die men tot eene buitengewone lengte laat groeijen, tjanggei*.
 De —s snijden, *krat koekoe, pótong koekoe*.
 —, *spijker, pákoe*.
 IJzeren spijker, *pákoé bessí*.
 Kleine nagel, *pin, pásaq, tarboet*.
 —, *houten pin, lábang kájoe*.
 Houten —s, *die in de verbinding der balken geslagen worden, terbit*.
 —, *klaauw, tárang*.
 —, *kruid—, tjíngké, tjéngké*.
 Konings—, *kruid—, tjíngké ráджа*.
 NAGELATEN, *b. n. katinggálan, tertíngal*.
 NAGELBLOEM, *vr. kumbang tjíngké, L., boenga tjíngké*.
 NAGELBOOM, *m. póhon tjíngké*.
 Wilde —, *tjíngké láwt*.
 NAGELEN, *b. w. pakoeakan, memákoé, poekol pákoe*.
 — met houten nagels vastslaan, *pásang pásaq, poekol pásaq, pásaqkan*.
 NAGELGAT, *o. lóbang pákoe*.
 NAGELHOUT, *o. kájoe tjíngké*.
 NAGELKRUID, *o. roekoe-roekoe*.
 NAGELLOOS, *b. n. door melastschheid, boentoeng, ook Jav.*
 NAGELNEEP, *vr. tjoebit*.
 NAGELMAND, *vr. kruid—, brónong, bákoel tjíngké*.
 NAGELNIEUW, *b. n. bahároe sakáli*.
 NAGELPUNT, *vr. hoedjong pákoe*.
 NAGELSCHAAR, *vr. goenting krat koekoe*.
 NAGELSCHORS, *vr. zie FJIT*.
 NAGELSMID, *m. toekang pákoe bessí, pandei pákoe bessí*.
 NAGELTANG, *vr. djepitan pákoe bessí koeda*.
 NAGELTJE, *o. pákoe ketjil*.
 Houten —, *pásaq ketjil*.
 NAGELVAST, *b. n. terpákoé, soedah di pákoe*.
 Aardvast en —, *berákar dan terpákoé*.
 NAGELVORMIG, *b. n. als nagels van de hand of voet, saroepa koekoe*.
 NAGELWATER, *o. ajer tjíngké*.
 NAGELZAK, *m. károng tjíngké*.
 NAGEMAAKT, *b. n. tertiroewt, jang di toeroett*.
 — geld, *oewang lantjong*.
 NAGENOEG, *bijw. hampir, njáris*.
 — dood, *hampir máti, njáris máti*.
 NAGEPEINS, *o. fikirán jang komediën, pikiran blakángan*.
 NAGEREGT, *o. boewah-boewáhan, makánan blakángan, hidángan jang áchir*.
 NAGESCHAL, *o. boenji blakángan*.
 —, *weerklink, raká, dangong, oelángan boenji*.

NAGESLACHT, o. *ánaq toeron-temoeron*.
NAGEVEN, b. w. *brí komediën, kassé blakánga*, L.
 —, zie **BETIGTEN**.
NAGEWAS, o. *toemboehan blakánga*.
 —, eigroen, tweede gewas, *hátsil jang komediën*.
NAGEZANG, o. *njáni (tahlí) jang áchir*.
NAGIETEN, b. w. *toewang komediën, (blakánga)*.
 Een beeld—, *tíroe menoewang pátong*.
NAGIETSEL, o. *tambáhan penoewánga*.
 —, hetgeen men naar iets giet, *jang di toewang dengan meniroe teládan*.
NAGLUREN, b. w. *menginté derri blakang*.
NAGONZEN, o. w. *berdangong blakánga*.
NAGOOLJEN, b. w. *tímpeok derri blakang*.
NAGRAVEREN, b. w. *tíroe mengoekir*.
NAGRIJPEN, b. w. *tangkap derri blakang*.
 —, trachten te grijpen, *tjéba tangkap*.
NAHINKEN, b. w. *toeroet dengan pintjang*.
NAHOEREREN, b. w. (bijbelstijl), *menjoembal berhála*.
NAHOLLEN, b. w. *toeroet mentjongklang*.
NAHUNKEREN, b. w. *toeroet dengan ríndoe, (ingín, kapéngín)*.
NAJAAGSTER, vr. *parampoewan jang menghambat, (menjoesoel)*, L.
NAJAAR, o. *áchir moesim pánas, moesim boewah-boewáhan, charif*, Ar.
NAJAARSKOORTS, vr. *demam paadda mása charif*.
NAJAGEN, h. w. *hambat, kedjar, oesir, soesoel*, L.
 Nagejaagd worden tot dat men niet meer vlieden kan, *di perhambat sahingga tíada dápat lári lági*.
 —, sterk begeeren, *ingín, ríndoe, kapéngín*, L.
 —, zoeken, *ment'ahárt*,
 Wereldsche schatten —, *mentjahárt harta doenjá*, M. S. R. 38.
 — van een ambt, *orang jang berkahandag (ingín) akan djabátan*.
NAJAGING, vr. *penghambátan, pengoesi-ran, penjoesoelan*, L.
 —, haking, *pentjaharián*.
NAJAMMEREN, b. w. *merátap komediën*.
NAJANKEN, b. w. *toeroet menjálaq, (menggonggong, L.)*.
NAIJLEN, b. w. *soesoel, L., hambát*.
NAIJVER, m. *rádjin berlomba-lomba, gheirat*, Ar., *ghibthát*, Ar.
NAIJVERAAR, m. *orang rádjin berlomba-lomba, orang gheirat*.
NAIJVEREN, b. w. *berlomba-lomba*.
NAIJVERIG, b. n. *jaloesch, tjímboeroe*.
 — in eenen goeden zin, *rádjin, gheirat*, Ar.
NAJOUWEN, b. w. *mengádjogkan*.
NAJUICHEN, b. w. *pesertákan dengan rioeh*.
NAKAMMEN, b. w. *menjisir poela, (lági sakáli)*.

— o. w. *menjisir blakánga*.
NAKEN, o. w. *hampirkán*, zie **GENAKEN**.
NAKIJKEN, b. w. *toeroet dengan máta, tenggól derri blakang*.
NAKIJKING, vr. *onderzoeking, pemarkisáán*.
NAKIND, o. *ánaq káwin kadoewa, (katiga), ánaq derri bini jang kadoewa, (katiga)*.
NAKING, vr. *penghampiran*.
NAKLANK, m. *perkadjangan boenji, dásing*.
 — van eene klok, *boenji ginta jang berdásing*.
NAKLAPPEN, b. w. *beroelang káta, beroelang tjoeránja orang*.
NAKLAUTEREN, b. w. *toeroet memandjat*.
NAKLIMMEN, b. w. *toeroet menájig*.
NAKLINKEN, o. w. *berboenji láma, berdásing láma, (komediën)*.
NAKLUCHT, vr. *permatjanan djináka jang áchir*.
NAKNEDEN, b. w. *remas poela, remas lági sakáli*.
NAKNORREN, b. w. *toeroet serta tjómél*.
 —, o. w. *tjómél blakánga*.
NAKOETEREN, b. w. *tíroe bertilor*.
NAKOMELINGEN, m. en vr. *meerv. ánaq tjoetjoe, achláf*, Ar.
NAKOMELINGSCHAP, vr. *toeron-temoeron, segalla ánaq tjoetjoe dan tjitji*.
NAKOMEN, o. en b. w. *dátang blakánga, (komediën), toeroet*.
 —, volbrengen, *menjampékan, toeroet, melakoekan menonggoe*.
 Zijne gelofte —, *menjampékan djándji, menonggoe gawl*.
 Bevelen —, *toeroet parintah*.
 De geboden des konings —, *melakoekan titah, mendjendjong doelt, Hofst*.
NAKOMEND, b. n. *toekomend, jang akan dátang, jang nanti dátang, djemah*.
NAKOMER, m. *opvolger, ganti*.
 —, *nakomeiing, ánaq tjoetjoe*.
NAKOMING, vr. *penoeroetan, penjampéjan*.
 — van formulieren, *tjarjá*, Sanskr.
NAKOMST, vr. *kadatangan jang lambat, (blakánga)*.
NAKRANT, vr. *soerat chabar (lélang) jang blakánga*.
NAKROOST, o. *toeron-temoeroen*.
NAKRUIPEN, b. w. *toeroet merangkoq*.
NAKUIJEREN, b. w. *toeroet paséar blakánga*.
NAKUNDE, vr. *pengyathoewan jang di peróleh di blakang káli*.
NALATEN, b. w. (goederen), *tinggalkan*.
 Deze goederen laat ik voor mijne kinderen na, *harta ini koe-tinggalkan kárana ánaqkoe*.
 Opdat hij die aan zijne verste nakomelingen zou —, *sópája di tinggalkannja kapada ánaq tjoetjoenja toeron-temoeron*, S. R. 2.
 —, overleveren, *tjariterákan*.
 Overleveringen, die door de ouden

- zijn nagelaten, *riwajat jang di tjariterakan orang di hoeloe kála.*
 —, niet doen, verzuimen, *tiáda kardja, loepa, alpákan, abeikan.*
 Niet kunnen —, moeten, *ti-dápat tiáda, misti.*
 Ik kan niet —, u indachtig te maken, *ti-dapat tiáda hamba mengingotkan toewan hamba, goewa misti kassi táw sama loe, L.*
 — te betalen, (ophouden), *berhénti bájar.*
 Het gebed —, *meninggalkan soembahjang.*
NALATENSCHAP, vt. peninggálan. *harta peninggálan, tarikat, Ar., mustark, Ar.*
 Afstand doen van eene —, *anggan tarima harta peninggálan, toeloq harta peninggálan.*
 —, ergoed, *poesáka, harta poesáka.*
NALATIO, b. n. *alpa, lálé, lálloe, chilaf, Ar., kilap L., taqtsir.*
 —, vergeetachtig, *loepa dan lálé.*
 —, zorgeloos, onverschillig, onwillig, *málas).*
 —, *bijw. dengan lálé, (alpa, loepa, málas).*
NALATIGHEID, vt. *kalaléan, kalaloewan, kamalásan, chilaf, Ar. pri jang chilaf.*
 Een misslag uit —, *sálah óleh chilaf, sálah derri paadda kalaléan.*
NALATING, vt. *lálloe, kalaléan.*
 De — der bevelen, *lálloe parintah.*
 —, overtreding, *kadoerhakáan, háal melaloewi.*
NALENTE, vt. *áehir rabi', Ar., (rabia, verb. van rabidn, van toepassing op Arabie, enz., niet op Indie).*
NALEVEN, o. overleving, *kahidópan jang lebeh láma.*
NALEZEN, b. w. *membátja poela, membátja sakáli lági.*
 —, *korenaren, poengoet pádt jang katinggálan, poengoet poelor, gampong, L.*
NALEZER, m. *orang jang poengoet, pemoengoet.*
NALEZING, vt. *pemoengoetan, poengoetan.*
NALICHTEN, b. w. *menjoeloh derri blá kang.*
NALIKKEN, b. w. *menjílat poela, mendjílat lági sakáli.*
NALOEREN, b. w. *toeroet dengan máta, mengimé derri blá kang.*
NALOEVEN, b. w. *toeroet dengan béloq, (menjoesoer).*
NALOOP, m. *toeloop, karoeman.*
 —, *moeite, soesah.*
 —, *zie NALOOPING.*
NALOOPEN, b. w. *hambat, soesoel, L.*
 —, *zoo als honden, ganzen, enz. elkan-der doen, bandangan, L.*
 Met vurigheid —, *(gelijk een haan eene hen), pájap, memátjap.*
 Door het geluk nagelooopen worden, *di perhambat oentong bájiq.*
- NALOOPEER**, m. *jang menghambat, jang menjoesoel, L.*
NALOOPING, vt. *najaging, pengiambátan, penjoesoelan.*
NALOOPSTER, vt. *paranpoewan jang menghambat, (menjoesoel, L.)*
NALUIDEN, o. w. *berboenji blakangan.*
NALUISTEREN, o. w. *dengarkan bájiq-bájiq, pásang korping, L.*
NAMAAGSCHAP, vt. *zie MAAGSCHAP.*
NAMAANJEN, b. w. *mótong blakangan, L., mengetam komedién.*
NAMAAK, vt. *NAMAAKSEL, o. barang jang di tiroe, barang jang di toeroet, tiroewan, barang toeroetan.*
NAMAALS, *bijw. komedién, komedián, komedién hárti, di blakang káli, djemah.*
NAMAAND, vt. *áehir boelan.*
NAMA AUWEN, b. w. *ngioeng di blakang.*
NAMAKEN, b. w. *tiroe, békin dengan toeroet tjonto.*
 Iemands handteekening —, *tiroekan tanda tangan orang lájin.*
NAMAKER, m. *orang jang mentiroe, penitroe.*
NAMAKING, vt. *pemiroewan, háal toeroet boewatan orang lájin.*
NAMALEN, b. w. *naschilderen, tiroekan gambar, toelis gambar dengan menoeroet tjonto.*
 —, *noigmaals malen, giling poela, giling lági sakáli.*
NAMANEN, b. w. *tágt hoetang jang soedah di bájar.*
NAMANING, vt. *penagitan hoetang jang soedah di bájar.*
NAMEEUWEN, b. w. *zie NAMA AUWEN.*
NAMELIJK, *bijw. artinja, já itoe, j ní, Ar., teges, Jav., tuqgus.*
NAMELKEN, b. w. *prah poela, pras lági, L.*
NAMELOOS, b. n. *tiáda bernáma, dengan tiáda bertanda tangan.*
 Een *namelooze brief, soerat jang tiáda bertanda tangan.*
 Een — *geluk, bahagta jang tiáda terkira-kirá-t, salámat jang tiáda dápat di tsifatkan.*
NAMELOOSHEID, vt. *háal tiáda bernáma, háal tiáda pákei náma.*
NAMENS, *bijw. derri paadda fihag, atas náma.*
 Ik kom — *den koning, akoe dá'ang derri paadda fihag rádja.*
 Ik geef — *den koning bevel, akoe bri parintah atas náma rádja.*
NAMETEN, b. w. *hoekoer poela, orkoer lági sakáli, zie METEN.*
NAMETING, vt. *penjoekoeran poela, (lági sakáli).*
NAMIDDAG, m. *lepas téngah hárti, téngah hárti lálloe.*
 — *van een tot twee uren, (volgens den tijd der bidstonden), waqtoe thlohor, Ar.*
 — *van vier tot vijf uren, waqtoe átsar, Ar.*

—, vooravond, laat in den —, *soré, sorré, L., petang hárt.*
 Des — s te een uur, *paadda djám poekol sátos téngah hárt láloe.*
 Des — s te vier uren, *paadda djám poekol empat soré, poekol empat soré, L.*
 NAMIDDAGSLAAPJE, o. *tidor téngah hárt láloe, berádoe paadda waqtoe thlohor.*
 NANACHT, m. *kasoedáhan málam, áchir málam, waqtoe tsobh, Ar., bárihat, Ar.*
 NANEEF, m. *soedára misan jang djáwh.*
 NANEUZEN, b. w. *pariksa dengan djemáva, pariksa dengan angko, L.*
 NANKIN, o. *kájin tjina.*
 Geel —, *kájin tjina koening.*
 Wit —, *kájin tjina poetih.*
 NANOEMEN, b. w. *seboet komediën, seboet di blákang káli.*
 —, onder in een geschrift, *seboet di báwah.*
 In tegenwoordigheid der hier nagenoemde getuigen, *di hadápan sjaksi jang terseboet di báwah soerat ini.*
 NANOEN, m. zie NAMIDDAG.
 NAOOGEN, b. w. *toeroet dengan máto.*
 NAOOGING, vt. *hál toeroet dengan máto.*
 NAOOGST, m. *hátsil tánah jang kadoewa, (blákangan).*
 NAOOGSTEN, b. w. *poengoet hátsil paadda kadoewa kalinja, mengetam poela.*
 NAP, m. *bókor, kaskoel, Perz., mangkoq.*
 NAFEINZEN, b. w. zie NADENKEN.
 NAPLOEGEN, b. w. *menanggála poela, meloekoe lági sakáli.*
 NAPLUZEN, b. w. *fig. pariksa dengan saq-samánja.*
 NAPLUK, m. zie NAOOGST.
 NAPOLIJSTEN, b. w. *mengoepam poela, békin bekilap lági.*
 NAPOST, m. *pos jang blákangan.*
 NAPRATEN, b. w. *adjq, beroelang káta órang.*
 NAPRATER, m. *pengádjoq, órang jang beroelang káta órang, zie NABAAUWEN.*
 NAPRATING, vt. *pengadjók-an.*
 NAR, m. zie GEK, DWAAS.
 —, grappenmaker, *bádoet, Jav.*
 NARAAD, m. *bitjára blákangan.*
 NARAGEN, b. w. *sápoé lági sakáli.*
 NARCIS, vt. *nargis, Perz., nardjis, Ar.*
 NARCISLELIE, vt. *liat sáré.*
 NARDUS, m. *nardán, Ar.*
 —, vlocibare —, *narwastoe.*
 NARDUSGEUR, vt. *báwoe narwastoe.*
 NAREDE, vt. zie STOTREDE.
 NAREIZEN, b. w. *toeroet órang jang soedah berdjálan, menghambat (menjoesoel) órang berdjálan.*
 NAREKENEN, b. w. *hitoeng poela, hitoeng lági sakáli.*
 NARENEN, b. w. *lári derri blákang.*
 —, te paard, *hambat dengan melarikan koeda (dengan tjongklang).*

NARIGT, o. *chabar, warta, brita, kabar, L.*
 NARIJDEN, b. w. *toeroet órang dengan toeng-gang koeda.*
 NAROEIJEN, b. w. *toeroet dengan berdájoeng.*
 NAROEP, m. *roewáhan derri blákang.*
 —, groot gerucht, *warta besaar.*
 NAROEPEEN, b. w. *panggil derri blákang, L., panggil dengan meroweah.*
 NAROLLEN, b. w. *toeroet goeling.*
 —, o. w. *goeling blákangan.*
 De donder rolt lang na, *makka goentoeer itoe láma genoerah boenjinja.*
 NARBENWERK, o. *kardja órang gila.*
 NARRIG, b. n. *bingis, prang proses, zie ook GEMELIJK.*
 NARRIGHEID, vt. *kalakoewan órang bingis.*
 NARUKKEN, b. w. *berangkat blákangan.*
 NASCHALLEN, o. w. *berboenji blákangan, gamarantjang komediën.*
 NASCHEPEN, o. meerv. *kapal-kapal jang datang di blákang, (datang blákangan).*
 Met de — komen, *datang berlambat-lambat.*
 NASCHETSSEN, b. w. *tiroe menoelis gambar, toelis gambar dengan menoeroet tjonto.*
 NASCHILDREKEN, b. w. zie NAMALEN.
 NASCHIP, o. *kapal jang datang di blákang sakáli, kapal jang datang terkomediën.*
 NASCHOUW, vt. *pemarkisaán jang blákangan.*
 NASCHOUWEN, b. w. *pariksa komediën, (blákangan).*
 NASCHRIFT, o. *afschrift, soerat salinan, zie AFSCHRIFT.*
 —, onder den brief, *tambáhan soerat.*
 NASCHRIJVEN, b. w. *salín soerat, toeroenin soerat, L., toelis dengan menoeroet tiroewan, (tjonto), kópt, Eur., menjoerátí tiroewan.*
 Iemands woorden —, *toelis káta órang, menjoerat káta órang.*
 —, (om iemand te ontdekken), *berkirim soerat-soerat akan menghambat (soesoel, L.) órang.*
 NASCHRIJVER, m. *klerk, djoeroe toelis.*
 —, letterdief, *pentjoerí karángan noschat.*
 NASCHRIJVING, vt. *salinan soerat, kópt, Eur.*
 NASCHUIMEN, b. w. *boewang tádjín lági sakáli.*
 —, op zee, *membádjaq blákangan, L., merampoq komediën.*
 NASLAAN, b. w. *valsehe munt slaan, timpa oewang lantjoeng, békin oewang palso, L.*
 Een vers in den koran —, *tjahárt soewátóe ajat di dálam qor-án.*
 —, o. w. *later slaan, poekol blákangan, (komediën).*
 De groote klok slaat na, *makka djám besaar itos poekol komediën derri paadda djám jang lájin.*
 NASLAG, m. *slag na het uur, poekol djám (lótjéng, L.) jang berlambat djálannja.*
 —, valseh geld, *oewang lantjoeng, oewang palso.*

NASLEEP, m. gevolg, pengiring, orang-orang yang mengikoet, zie GEVOLG.
NASLENDEREN, b. w. toeroet berlamat-lambat (dengan malas).
NASLEPEN, b. w. sérêt, menjêrêt, L., irit. Gaan als of men de beenen nasleapt, kirit.
 —, een vaartuig, toenda práhoe.
 —, o. w. sérêt di blákang.
 Het lange kleed sleept haar na, kâjin pandjang itoe sérêt di blákangnja.
NASLIJFEN, b. w. mengásah poela, gósoq lági.
NASLUIPEN, b. w. toeroet terindap-indap, toeroet máling-máling, toeroet mentjoer-tjoeri.
NASMAAK, m. tjatjapan, katjapan, perása yang komediën, rása blákangan.
NASMAKEN, o. w. rása komediën, tjatjapan.
NASMEDEN, b. w. tiroe menimpa best.
NASNELLEN, h. w. lart menghambat, lart soesoel, L.
NASNUFFELEN, b. w. mentjahárt koeliling, sidig dengan saqsamánja.
NASNUFFELING, vt. pentjaharian koeliling, penjidikan dengan saqsamánja.
NASPATTEN, h. w. pertji mengoesir, mentjót derri blákang, mentjót menjoesoel.
NASPEL, o. zie NAKLUCHT.
NASPELEN, b. en o. w. spelend nabootsen, tiroe bermâjin, bermâjin toeroet permainan orang lájin.
 —, na anderen, bermâjin komediën, bermâjin blákangan.
NASPEUREN, b. w. mentjahárt dengan toeroet bekas kâki.
 —, fig. pariksa dengan saqsamánja.
NASPEURING, vt. pamariksáan yang betoel-betoel, saqsama.
NASPEURLIJK, b. n. doorgroendelijk, yang dápat di kira-kirakan, (di dálamkan), yang bóleh orang mengartt, yang dápat di tsifatkan.
NASPOEDEN, b. w. toeroet dengan sigra, (lâkas).
NASPOELEN, b. w. bilassin, L., tjoetji lági sakáli.
NASPOORDER, m. orang yang mentjahárt, (menjidig).
NASPOREN, b. w. zie NASPEUREN.
NASPORING, vt. pentjaharian, penjidikan.
NASPRAAK, vt. zie LASTER.
NASPREKEN, b. w. beroelang kâta.
 —, achterklappen, mengompat, memfitnahkan.
NASPRINGEN, b. w. toeroet meloempat.
NASPUWEN, b. w. meloelâht derri blákang.
NASTAMELEN, b. w. beroelang kâta dengan menggágap, tiroe orang gágap.
NASTANK, m. báwoe boesoeg yang ttinggal, (jang komediën, jang blákangan).
NASTAPPEN, b. w. toeroet dengan langkai pandjang, (besaar).
 —, fig. toeroet bekas kâki orang, toeroet

kapandéan orang, toeroet orang poenja kabisáan.
NASTAREN, b. w. pandang derri blákang.
NASTELLEN, b. w. achter stellen, minder achten, mengomediönkan.
NASTEVENEN, b. w. toeroet berljajar, hambad dengan berljajar, soesoel sama práhoe.
NASTIJGEN, b. w. zie NAKLIMMEN.
NASTINKEN, o. w. berbáwoe boesoeg láma sakáli, (komediën, blákangan).
NASTOTEN, b. w. toelaq derri blákang.
NASTORTEN, o. w. toempah blákangan, (komediën).
NASTREVEN, b. w. ingin akan, rindoe akan, (kapada,) lomba handaq menoeroet.
 De eer —, ingin akan hormat, kapéngin máw dápat hormat, L.
NASTROOMEN, o. w. mengálir blákangan, (komediën).
NASTROOPEN, b. w. mendjarah komediën, (blákangan,) menjámoen poela.
NASTROOPERIJ, vt. pendjarahan jang komediën, penjamoenan jang blákangan.
NASTUIVEN, o. w. di perhambat doelt, (d. i. door het stof vervolg'd worden).
 Het stof stof mij na, makka hamba poon di perhambat doeli.
 —, vervolgen, hambad, soesoel, L., oesir.
NASTUREN, b. w. zie NAZENDEN.
NAT, b. n. báсах, bassah, L.
 —, vochtig, langas.
 —, klam, eig. nieu nat en niet droog, ombal-ombal.
 —, kleed, kâjin báсах.
 —, regenachtig weder, mása mengétjêl.
 —, slijkkerig, (van wegen,) bêtjêk.
 Door en door —, báсах sakáli seperti di rendam.
 Door — van zweet, berpeloh terláloe amat, kringat sakáli, L.
 —, maken, békin bassah, L., rendam, membásahkan.
 —te, (vloebare) waren, bárang dángangan jang báсах, (jang ngádir, meliléh, L.).
 Broeder van de —te gemeente, teman penábog.
NAT, o. vocht, ojer dzát jang báсах.
 —, regen, hoedjan, oedjan.
 —, vleeschnat, koewah, koewah dánging.
 — van de kerrij, koewah goelei.
 —, zee, láwt.
 —, sterke drank, áraq, toewaq, sópi, verb. van ZOOPJE.
NATACHTIG, b. n. báсах sedikit.
 —, weder, mása mengétjêl.
NATEKENEN, b. w. tiroe gambar, menoelis gambar dengan menoeroet tjonto, L., saroe-pâkan gambar.
NATELLEN, b. w. bilang poela, hitoeng láji sakáli.

NATELLING, vr. *pembilāngan jang kadoewa*, *hitoengan jang kadoewa kalinja*.

NATGIERIG, b. n. *ingin minom toewaq*, (*araq*, *sopi*), *pemāboq*.

NATHALS, m. *pemāboq*.

NATHEID, vr. *pri jang bāsah*, *kabasāhan*.

—, *vochtigheid*, *kalangāsan*.

NATIE, vr. *qawm*, Ar., zie **VOLK**.

Menschen van dezelfde —, *orang sa-qawm*.

NATIJD, m. *charif*, Ar., zie **HEERST**.

NATIMMEREN, b. w. *peroesah roemah dengan tiroe telālan*, *békin roemah dengan toeroet tjonto*, L.

NATIONAAL, b. n. (ond. w.) *tjāra qawm*, *qawm*, *sa-isi negri*.

Nationale kleederdragt, *pekājin tjāra qawm*.

De nationale gewoonte, *ādat qawm*, *ādat orang negri*.

NATIONALISEREN, b. w. (ond. w.) *membri haq orang negri*, *mengaroentākan haq orang negri*.

Hij is door den koning genationaliseerd. *makka di bri rája haq orang negri padānja*, *makka rālah di anoegrakkan rája haq orang negri*.

NATMAKING, vr. *pembasāhan*.

NATRACHTEN, b. w. zie **NADENKEN**.

NATREDEN, h. w. *toeroet bekas káki orang*.

—, *achter in staatsie* —, *mengtring*.

NATREDING, vr. *penoeroetan bekas káki orang*.

—, *statelijke* —, *pengiringan*.

NATREKKEN, b. w. *berdjālan toeroet*.

Iemand, die op reis is —, *berdjālan toeroet orang jang soedah berangkat*.

—, zie **NATEEKENEN**.

NATTEN, b. w. *membāsahkan*, *békin basah*, L.

Een weinig —, *vochten*, *melangaskan*.

Het geschut —, *békin dingin mariam dengan (sāma) ajer*, L., *membasahkan mariam*.

NATTIGHEID, vr. zie **NATHEID**.

NATUIMELLEN, b. w. *menjoesang blakāngan*, (*komedien*).

NATURALISEREN, b. w. (ond. w.) *membri haq orang negri*, *menganograkkan haq orang negri*.

NATURALIST, m. (ond. w.) *ālim chaliqat*, *orang jang tāhoe pri bārang kadjadian*, *orang jang menoentoet ilmoe chaliqat*.

NATUUR, vr. *aard*, *pri*.

—, *inborst*, *parāngi*, *thabiāt*, Ar., *cholq*, Ar.

—, *aard en handelwijs*, *pakriti*, *choeloeq*, Ar.

—, *gesteldheid*, *gestel*, *djib-lat*, Ar.

De — van den zeilsteen, *pri bessi brāt*.

Zij is van eene zeer zachte — of *aard*, *makka terlāloe mānis paranginjū*.

Hij is van nature *kwaadaardig*, *makka paranginjū djāhat*.

—, *wereld*, *heelal*, *āalam*, Ar.

De *gansche* —, *samista āalam*, *segalla kadjadian*, *chaliqat*, Ar.

De *gansche* — *verkondigt dat er een God is*, *makka samista āalam itoe menjatākan kaādān Allah*.

De mensch is *gezellig van* —, *makka mānoesja itoe soeka berdjināq-djinākan*.

De *verdorvene* —, *pakriti jang nedjis*.

Dat stuit tegen mijne —, *makka kita djemoe derri itoe*, (*akan itoe*), *makka kita gillt derri itoe*.

Naar de — *schilderen*, *menoelis gambar dengan meniroe bārang sasoewātoe*, (*chaliqat*).

Van —, uit de —, *bijw. derri paadda prinja*, (*paranginja*), *mémang*, L.

—, (*spermu*), *benih*, *meni*, Ar.

NATUURBESCHRIJVING, vr. *penjoerātan segalla kadjadian*.

NATUURBOEK, o. de *geschapene wereld*, *āalam*, *samista āalam*.

NATUURDRIEF, vr. *nafsoe*, *ingin*.

Volgens —, *bijw. dengan toeroet nafsoe*.

NATUURGENOOT, m. *sāma nedjis*.

—, *medemensch*, *sāma mānoesja*.

NATUURKENNER, m. *ālim chaliqat*, *orang jang tāhoe pri bārang kadjadian*.

NATUURKENNIS, vr. *natuurkunde*, *ilmoe chaliqat*.

NATUURKRACHT, vr. *goewat chaliqat*, *goewat sendirinja*, *goewat prinja*.

NATUURKUNDIG, b. n. *berilmoe chaliqat*, *tāhoe pri bārang kadjadian*.

— *boek*, *kitāb ilmoe chaliqat*.

NATUURKUNDIGE, m. zie **NATUURKENNER**.

NATUURKUNDIGLIJK, *bijw. atas pri thabiāt*.

NATUURLIJK, b. n. *thabi-ī*, Ar., *mathboe*, Ar., *derri paadda pri*, (*parāngi*;) zie **NATUUR**.

—e *eigenschap*, *tsifat thabi-ī*, *pri thabiāt*.

—e, *oorspronkelijke gedaante*, *roepa jang sadia*.

— *kind*, *ānaq kanlag*, *ānaq harām*.

—e *geschiedenis*, *qetsatsat chaliqat*, Ar., *fikājat bārang kadjadian*.

—, *ongekunsteld*, *opregt*, *toeloes*, *betoel*.

— *verstand*, *boedi pakriti*.

—, *onbewimpeld*, *bijw. dengan toeloes*, *dengan betoel-betoel*.

Het —e, (*ongekunstelde*), *pri jang toeloes*.

Het —e en het *zedelijke*, *pri hāl nafsoe sarta pri ādab*.

NATUURLIJKHEID, vr. *pri toeloes*, *kabetoelan hāti*.

NATUURREGT, o. *haq thabiāt*.

NATUURVERSCHIJSSEL, o. *vurig luchtverschijnsel*, *sjihāb*, Ar.

—, ongewoon iets in de natuur, *nâdwou chaliqat*.

NATUURWET, vt. *hoekoem chaliqat*.

NAUTILUS, m. *bia papéda*.

—schelp, *roemah goritá*.

NAVALLEN, b. w. *toeroet djátoh*.

NAVAREN, b. w. *toeroet berpráhoe, toeroet sama práhoe*.

NAVE, vt. zie NAAF.

NAVEGEN, b. w. *sápoe poela, sápoe lági sakáli*.

NAVEL, m. *poesat, poesar, L.*

NAVELADER, vt. *oerat poesat*.

NAVELBANDJE, o. *kájin poesat*.

NAVELBREUK, vt. *penjakit boeroet poesat*.

NAVELPLEISTER, vt. *kójo poesat*.

NAVELSTRENG, vt. *táli poesat, ook enkel : poesat, poesar, L.*

Het afvallen van de —, *poepot poesar, L.*

De — afsnijden, *menjájit poesat*.

NAVERHALEN, b. w. *salangkar mentjariterákan bángang tjariterá órang lájin*.

NAVERWANT, m. en vt. *kaloewarga jang damping, sánaq soedára jang dekat*.

NAVERWANTSCHAP, vt. en o. *pekalowargáán jang dekat*.

NAVERWEN, b. w. *láhoerkan poela dengan djánang, tároh tjat lági sakáli*.

NAVLIEDEN, b. w. *hambat, oesir, soesoel, L.*

NAVLIEGEN, b. w. *terbang derri blákang, toeroet terbang*.

NAVLOELIEN, o. w. *ngáilir komediën (blákangan)*.

NAVOER, m. *pembawáán jang komediën, pembawáán di blákang*.

NAVOEREN, b. w. *membáwa komediën, (blákangan)*.

NAVOLGBAAR, b. n. *nabootsbaar, jang dápat di tiroe*.

NAVOLGEN, b. w. (onmiddellijk,) *ikoet*.

—, *achterna komen, toeroet*.

—, *opvolgen, ganti*.

—, *nadoen, tiroe, toeroet, békin kópi, L., ikot*.

NAVOLGEND, b. n. *jang dátang, djemah jang di depan, L.*

De — e dag, *ka-ésókan harinja*.

De — e maand, *boelan jang dátang boelan jang di depan, L.*

In de — e dagen, *paadda hári jang bertoeoet-toeroetan; Id. in vervolg van tijd, di blákang hári; pági djemah*.

De — e, *toekomende tijd, mása djemah mása jang komediën, waqtoe jang lági dátang*.

NAVOLGER, m. *opvolger, ganti, pengganti, chalifat, Ar.*

—, *aanhanger, fariq, Ar., órang jang toeroet, tabi, Ar.*

—, *naboeter, órang jang tiroe, órang jang toeroet tjonto*.

NAVOLGING, vt. *naboetsing, peniroewan, penoeroetan, tabáát, Ar.*

—, *vervolgning, penghambátan, soesoelan, L.*

—, *opvolgning, penggantian*.

NAVORSCHEN, b. w. *sidiq, menjidiq, pariksa dengan saqsamánja*.

NAVORSCHER, m. *órang jang menjidiq, penjidiq, órang jang pariksa, pamariksa*.

NAVORSCHING, vt. *penjidikan, pamariksáán*.

NAVOUWEN, b. w. *tiroe melipat, melipat dengan toeroet tjonto, L.*

NAVRAAG, vt. *pertanjáán*.

Dat kan — *lijden, itoe dápat di pariksa*.

Naar deze koopwaar is zeer veel —, *makka bángang dagangan ini lákoe sakáli*.

NAVRAGEN, o. w. *tanjá-r, tanjá-in, L., pariksa dengan tánja (tanjá-r)*.

NAVRUCHT, vt. *boewah jang blákangan*.

NAWADEN, b. w. *toeroet mengárong, toeroet menggrobiokkti, L.*

NAWANDELEN, b. w. *toeroet pastaar*.

—, *navolgen, (iemands handel en wandel,) toeroet lákoe djálan órang*.

NAWAREN, b. w. *uazweven, toeroet melájang, melájang derri blákang*.

—, *met de oog en volgen, toeroet dengan máta*.

NAWEE, o. *rása sákit jang komediën*.

— *eener kraamvrouw, rása sákit komediën derri paadda beránaq*.

NAWEEK, vt. *áehir djoema-út*.

NAWREKEN, b. w. *rendam poela, rendam lági sakáli*.

NAWEENEN, b. w. *toeroet dengan máta serta menángis*.

NAWEEEN, m. en vt. *ánaq jang di peránaqkan komediën derri paadda kamatian bapánja*.

NAWEGEN, b. w. *timbang poela, timbang lági sakáli*.

NAWEGING, vt. *penimbáangan jang kadoewa kalinja*.

NAWERK, o. *pekdardjään jang boleh toenggoe, (di perlambat)*.

NAWERKEN, o. w. *kardja blákangan, (komediën), kardja lebeh láma*.

—, *b. w. naboetsende werken, kardja dengan toeroet tjonto*.

NAWERPEN, b. w. *timpoeq derri blákang, limpar derri blákang*.

NAWEVEN, b. w. *tiroe tenoenan, tenoen dengan toeroet tjonto*.

NAWIJZEN, b. w. *met den vinger wijzen, toendjoeq dengan djári*.

Met den vinger —, *pertoendjoeqkan dengan djári serta dengan menghinakan*.

NAWISSCHEN, b. w. *sápoe poela, sápoe lági sakáli*.

NAWITTEN, b. w. *láboer poela dengan kápoer, sápoe dengan kápoer sakáli lági, L.*

NAWORDEN, o. w. *djádi komediën, djádi blákangan*.

NAWRIJVEN, b. w. *gossoq poela, gossoq lági sakáli.*
 NAZAAIJEN, b. w. *njebar kadoewa kalinja, L., menátor poela.*
 NAZAAT, m. en vr. *wáritz.*
 —, afstammeling, *ánaq tjoetjoe, toeron-menoeron.*
 NAZAATSCHAP, vr. en o. *segalla toeron-menoeron.*
 NAZAMELEN, b. w. *menghimpun komediën, poengoeit blakánga, poengoeit komediën.*
 NAZAMELING, vr. *háal poengoeit komediën, zie NAZAMELEN.*
 NAZANG, m. *njânji jang áchir, tahlil jang áchir.*
 NAZEGEN, m. *barkat jang komediën. salámat blakánga.*
 NAZEGGEN, b. w. *beroelang-oelang káta.*
 —, navertellen, *tjaritèrakan poela.*
 NAZEGGER, m. *órang jang beroelang-oelang káta.*
 NAZEGGING, vr. *oelánga káta.*
 NAZEILEN, b. w. *berlájár di blakánga.*
 —, door zeilen trachten in te halen, *berlájár menghambat, berlájár menjoesoel, L.*
 NAZENDEN, b. w. (goederen), *berkirim blakánga.*
 —, (personen,) *menjoeroeh blakánga, (komediën).*
 NAZENDING, vr. *pengiriman blakánga.*
 NAZETTEN, b. w. *hambat, oesir, soesoel, L.*
 NAZETTING, vr. *penhambáta, pengoesiran, penjoesoelan, L.*
 NAZIEN, b. w. met de oogen volgen, *toeroet dengan máta, pandang derri blakánga.*
 Sombo zag hem met betraande oogen na, *makka Sombo poon menoeroet diau dengan máta jang berinang-linang ajernja.*
 —, onderzoeken, *pariksa, menjiditq.*
 Eene rekening —, *pariksa soerat hitoengan, (soerat hesab).*
 Op nieuw — en verbeteren, *pariksa poela serta membájikr, (perbájikr).*
 NAZIGT, o. nader iuzigt, *penariksáan dengan sasamánja.*
 NAZINGEN, o. w. *menjânji komediën, (blakánga).*
 —, b. w. zingende nabootsen, *toeroet menjânji.*
 NAZINKEN, o. w. *toeroet amblès, amblès blakánga.*
 NAZINKEN, o. w. *fikir bájiq-bájiq.*
 NAZOEK, o. onderzoek, *penariksáan, penjiditan.*
 NAZOEKEN, b. w. *naslaan, tjahárt, tjárt, L.*
 — eene plaats in eene geschiedenis, *tjanárt soewátoe tampat di dálan líkájat.*
 NAZOMER, m. *áchir moesim pásas.*
 NAZORG, vr. *soesah háti jang terbit (djádt) derri paadda koerang íngat.*
 —, wroeging, *sesal, sasal.*
 NAZOUTEN, b. w. *boeboeh garam poela, menggarámt poela, tároh garam lági sakáli.*

NAZUIVEREN, b. w. *membrisihkan poela, menjoetjikan poela, tjoetji lági, békin brisih lági, L.*
 NAZWEMMEN, b. w. *bernang di blakánga, toeroet bernang.*
 —, o. w. *bernang blakánga.*
 NAZWEVEN, b. w. *toeroet melájang, melájang blakánga.*
 NAZWIEREN, b. w. *toeroet berdjálan oejong-ojong, toeroet berdjálan melénggang.*
 NEB, vr. *lange spits bek, pároh.*
 —, lange snuit van eenen visch, *djoegor, djoenggor.*
 —, nebbe, (scheepsw.) *hoedjong sendoeng.*
 NEBIJZER, o. *nájam, bessr loekoe, L.*
 NEBSCHUIT, vr. *práhoe jang berdjoenggoer.*
 NECTAR, m. (paradijsstroomwater), *má el kawtzar, Ar., ajer kawtzar, zie NEKTAR.*
 NECHTIG, b. w. (oud woord), *rádjin, zie NAAARSTIG.*
 NEDER, b. n. *neür: in tegenstelling van opper of boven, hílir, ílir.*
 De opper en — *Soengsang, hoeloenja soengsang dan ílirnja soengsang.*
 De — landen, *Nederlan, verb. eig.: tánah hílir, doch is van algemeene beteekenis op alle benedenlanden en dus niet in gebruik, gewoonlijk zegt de inlander: negri wolanda.*
 —, bijw. *beneden, kabáwah.*
 Op en —, *ka-átas dan kabáwah.*
 Op en — gaan, *heen en weder gaan, láloe lálang.*
 Op iets — (komen, vallen, enz.) *di.*
 Op den grond — komen, *djatóh di tánah.*
 NEDERBLIKSEMEN, b. w. *berkilatkan kabáwah.*
 NEDERBOFFEN, b. w. *hampas kabáwah, banting.*
 NEDERBONZEN, b. w. *zie NEDERBOFFEN.*
 NEDERBOTSSEN, o. w. *djatóh terbanting.*
 NEDERBRENGEN, b. w. *báwah toeron, (kabáwah,) toeronkan.*
 NEDERBRUIJEN, b. w. *hampas kabáwah, hampas ka-tánah, banting, banting ka-tánah, (di tánah, L.)*
 NEDERBRUISEN, o. w. *toeron dengan berdang-ong boemjinja.*
 NEDERBUIGEN, b. en o. w. *bantogkan kabáwah.*
 — (het ligchaam in het gebed,) *sedjoed.*
 —, (de toppen van boomen), *tjenderongkan poetjog póhon.*
 Het ligchaam —, *voorover buigen, melájahkan toeboh.*
 De wind was zeer hevige zoo dat al de boomtoppen er door nedergebogen werden, *makka angin poon terláloe kras hingga segalla poetjog póhon ítoe di tjenderongkannya.*
 Zich voor den koning — *menjoembah rártja.*

- Het hoofd —, *toendoeg kapála*, zie **BUIGEN**.
- NEDERBUIGING**, vr. *pembantókan*, *pentjende-roengan*.
—, *nederknieling*, *pelipátan loetoet*.
— met het voorhoofd tot den grond, (bij het gebed.) *sijdat*, Ar.
- NEDERBUIK**, m. *onderhuik*, *báwahja proet*.
- NEDERBUITELEN**, o. w. *menjoesang kabáwah*.
- NEDERBUITELING**, vr. *penjoesangan kabáwah*.
- NEDERBUKKEN**, o. w. *zich staande voorover buigen*, *báwatkan diri*, *tjenderongkan diri*, *lájah*.
—, *nederhukken*, *djoengkoq*, L., *rang-kong*.
- NEDERDALEN**, o. w. *toeron kabáwah*.
Naar de aarde —, *toeron ka-doenjá*.
Op eene rots —, *toeron di atas karang*.
Doe mij spoedig naar mijne stad —, *segrálah toeronkan akoe kombáli kanegrikoe*.
—, *nederstrijken*, (van vogels.) *hangkap*.
Ter helle —, *toeron ka-náraka*, *másog náraka*.
- NEDERDALING**, vr. *toeroenan*.
- NEDERDEEL**, o. lager gedeelte, *bahagian jang rindah*.
— van een land in tegenstelling van een hooger gedeelte, *tánah hilir*.
—, *vallei*, *páhaq*, *lembah*.
—, op eenen berg, *lebaq*, Soend. en Jav.
- NEDERDOMPELEN**, b. w. *menjelamkan sakáli*.
- NEDERDOMPELING**, vr. *penjeláman*.
- NEDERDOUWEN**, b. w. *toelaq kabáwah*.
- NEDERDRAGEN**, b. w. *báwa toeron*, *toeronkan*.
- NEDERDRIJVEN**, b. w. *oesir kabáwah*, *háloe kabáwah*, zie **AFDRIJVEN**.
- NEDERDRUIPEN**, o. w. *bertitiq kabáwah*, *bertiris kabáwah*, zie **DRUIPEN**.
- NEDERDRUKKEN**, b. w. *tindis kabáwah*, *tákan (tekan) kabáwah*.
—, *onderdrukken*, *menganátja*.
—, *neerslagtig maken*, *mendoekákan*, *karája soesah háti*.
- NEDERDRUKKING**, vr. *penindisan*, *tindisan*, *penakánan*.
- NEDERDUIKEN**, o. w. *onderduiken*, *seloe-loep*, L., *selam*, *sellam*.
- NEDERDUITSCH**, b. n. *hollandsch*, *wolanda*, *wolandáwi*, *holanda*, *blanda*, L.
De — e taal, *bahása wolanda*.
- NEDERDUITSCHER**, m. *orang wolanda*, *orang blanda*, L., *blanda*, L.
- NEDERDUWEN**, b. w. zie **NEDERDOUWEN**.
- NEDEREIND**, o. *hoedjong jang di báwah*, *káki*.
Het — van eenen pijl dat tegen het boogkoord komt, *káki pánah*.
- NEDERFLANSEN**, b. w. *tóris*, L.
- NEDERFLONKEREN**, o. w. *toeron gomilápan roepánja*.
- NEDERFLUITEN**, b. w. *mengompig (djontrót) boerong dengan basiol*.
- NEDERGAAN**, o. w. *toeron*, *pergi kabáwah*.
Op — en —, *lálao lálang*, *pergi dátang*, *djálán sini-sána*.
- NEDERGAANG**, m. *toeroenan*, *hál toeron*.
- NEDERGEVEN** (zich), wed. w. *toeron*.
- NEDERGLIJDEN**, o. w. *kalintjir*, *galintjir*.
—, *afglijden* (van eenen buikband of sjerp.) *saloeor*.
- NEDERGOOIJEN**, b. w. *hampaskan ka-boemi*, *banting*, L.
- NEDERHAKKEN**, b. w. *tábaskan*, *tábangkan*, zie **KAPPEN**.
—, *nedersabelen*, *panggal dengan pedang*.
- NEDERHALEN**, b. w. *tárik kabáwah*, *toeronkan*, *hela kabáwah*, *kassi toeron*, L.
— (van de lippen.) *djonteikan*.
Eene ophaalbrug —, *toeronkan djambátan djongkat-djongkátan*.
De zeilen —, *toeron lájar*, *kassi toeron lájar*, L., *sohkan lájar*.
- NEDERHANGEN**, o. w. *báwat*, *bergantoeng ka-báwah*, *hoelor*, *berdjonteikan*, *tjenderong*, *tjondong*.
Laten —, *hoelorkan*.
Los, ruim —, (als sommige kleederen), *rebi*.
De tong laten —, *mengoelorkan lidah*.
De vleugels laten —, *tjáborkan sájab*.
De beenen laten —, (eene onvoegzame manier van zitten), *berdjonteikan káki*.
Zij zat met — de beenen, *makka iapoon doedoeg berdjonteikan káki*.
— de takken, *tjábang jang tjenderong*, (*tjondong*).
Een — d touw, *táli jang báwat derri atas*.
—, zoo als de hoornen van sommige buffels, *doengkoel*.
Een buffel met — de hoornen, *karbo doengkoel*.
- NEDERHEJEN**, b. w. *memásogkan ombároh*.
- NEDERHELLEN**, o. w. *singit*, *báwat*.
- NEDERHELLING**, vr. *singitan*, *miring*.
- NEDERHOF**, m. *haláman*, *nátar*, *látar*, L.
- NEDERHOUDEN**, b. w. *pégang kabáwah*, *tákan*.
- NEDERHOUWEN**, b. w. *tetaq*, *panggal*, *pótong*, L.
- NEDERHUIS**, o. *roemah di haláman*, (*látar*, L.)
- NEDERHUKKEN**, o. w. *djoengkoq*, L., *doedoeg berteloet*.
— van dieren, *deroem*, *daroem*.
Eenen olifant doen —, *menderoemkan gátjah*.
- NEDERIG**, b. n. *ootmoedig*, *rindah háti*.
Die man is zeer —, *makka orang itoe terlálao rindah háinja*.
Een — e, lage boom, *póhon rindah*.
Eene — e plaats, *tampat rindah*.
De — ste, *jang terrinduh*.
—, *bijw. dengan rinduh háti*.

NEDERIGHEID, vr. *karindâhan, choesjoé*, Ar., *toewâdloe*, Ar.

NEDERJAGEN, b. w. *oesir kabâwah, boeroe kabâwah*.

NEDERKAMMEN, b. w. *menjisir kabâwah*.

NEDERKAPPEN, b. w. zie **NEDERHAKKEN**.

NEDERKLIJEN, o. w. *pandung kabâwah*.

NEDERKLADDE, b. w. *gôres-gôres*.

NEDERKLEED, o. zie **BROEK**.

NEDERKLIMMEN, o. w. *toeron*.

NEDERKLIMMING, vr. *toeroenan*.

NEDERKNIELEN, o. w. *teloet, berteloet*.

—, met de beenen onder het ligchaam, *doedoeg bersilah*.

— voor eenen koning, *soembah sedjoed, menjoembah doeli*.

NEDERKNIELING, vr. *teloet*.

NEDERKOMEN, o. w. *toeron, dátang kabâwah*.

Het komt daarop neder, *maqsoednja bagitoe, mâwnja bagitoe*.

NEDERKRIJGEN, b. w. *menoerankan, kassi toeron, L.*

NEDERKRUIPEN, o. w. *merangoq kabâwah, zie KRUIPEN*.

NEDERLAAG, vr. *alah, kaâlâhan*.

De — krijgen, *twas, kâlah, ka-âlah, di âlalkan*.

Volkomene —, *kaâlâhan jang semporna*.

Eene — doen lijden, *tûwaskan, alahkan*.

NEDERLATEN, b. w. *toeronkan, menoerankan, kassi toeron, L., lâboehkan*.

De gordijnbehangsels van goudstof liet men neder, *makka tirei kalamboe derri paadda dêwangja jang ka-amâsan itoe-pon di lâboehkan ôranglah, S. R. 38*.

—, lager maken, *merindahkan, pôtony bêkin pêndeq, L.*

NEDERLATING, vr. *penoeroenan, pelaboehan*.

NEDERLEGGEN, b. w. *târoh, letaq*.

Het kind legde zij op een matje neder, *makka ânagnja itoe di letaqkannja di at is tikar*.

De vijand heeft de wapenen voor den bevelhebber nedergelegd, *makka moesoh poun meletaqkan sindjata di hadâpan panglima prang*.

Zich —, *membâringkan diri*.

De regering —, *meninggalkan pemârintahan, oendoer derri paadda tachtâ karadjâan*.

—, vellen, verslaan, *boenoh*.

Eenen twist —, *menjoeloh perbantâhan*.

Ter bewaring —, *titipkan, târoh bêjar di simpan, kassi simpan, L.*

Iets dat langwerpig is —, *rebahkan, rebah-in, L.*

NEDERLEGGING, vr. *peletâkan, penarôhan*.

NEDERLIGGEN, o. w. *bâring*.

Op den rug —, *telintang*.

—, zoo als slangen en draken, *tangkop, bertangkop*.

Op den buik —, *kanoerap, zie LIGGEN*.

—, gelijk de dieren, *djangkang, djongkang*.

NEDERLOKKEN, b. w. *adjaq toeron, mengompiq kabâwah*.

NEDERLOOPEN, o. w. *berdjâlan kabâwah*.

NEDERLUCHT, vr. *oedara jang di bâwah*.

NEDERMAKEN, b. w. *dooden, boenoh, memboenoh*.

NEDERPERSEN, b. w. *plat —, nederstrijken, pipehkan*.

NEDERPLAKKEN, b. w. *hampaskan, bantingkan, L.*

NEDERPLANTEN, b. w. *tânah di dâlam tânah*.

NEDERPLOFFEN, o. w. *djâtoh terdjoeroemis, roeboh*.

—, b. w. *doen zinken, (scheid.) toeronkan, kassi doedoeg*.

NEDERPLOMPEN, b. w. *njeboerkan, L., terdjonkan*.

—, o. w. *njeboer, L., terdjon*.

NEDERRAKEN, o. w. *kalintjoh, djâtoh*.

NEDERRIVIER, vr. *hilirnja soengei, ilirnja kâli, L.*

NEDERROEPEN, b. w. *panggil soeroh toeron*.

NEDERROLLEN, o. w. *goeling kabâwah, goeling toeron*.

NEDERRUKKEN, b. w. *meroebohkan dengan sintag*.

NEDERSABELEN, b. w. *panggal dengan pedang*.

NEDERSCHIETEN, b. w. *boenoh dengan menêmbag*.

Op iets —, o. w. (zoo als een roofvogel), *toeron menjambar*.

NEDERSCHIJNEN, o. w. *bersinar kabâwah*.

NEDERSCHRIJVEN, b. w. *menoelis, menjoerat*.

NEDERSCHUDDEN, b. w. *mendjâtohkan dengan gôjang*.

NEDERSCHUIVEN, b. w. *sorong kabâwah*.

NEDERSLAAAN, o. w. *djâtoh terdjoeroemis*.

—, *nederzakken, ringkas, kimpês, L.*

—, *toevouwen, lipat, kassi toeron, L.*

De oogen —, *kadjamkan mâta*.

Iemand ter —, *hilangkan hati orang, poetoeskan pengharâpan, (asa)*.

De blikken doen —, *membâwa djâtoh pandângan mâta*.

—, wed. w. met der woon *nederzetten, berdoedceq*.

NEDERSLAG, m. zie **NEËRSLAG**.

NEDERSLAGTIG, b. n. zie **NEËRSLAGTIG**.

NEDERSLAGTIGHEID, vr. zie **NEËRSLAGTIGHEID**.

NEDERSLEPEN, b. w. *sêrêt ka-bâwah*.

NEDERSLOKKEN, b. w. zie **NEDERZWELGEN**.

NEDERSMAKKEN, b. w. *lampas katânah*.

Met eene hand —, *banting*.

NEDERSMIJTEN, b. w. *meroebohkan, menoembang, limpar ka-tânah, hampas ka-tânah*.

NEDERSNORREN, o. w. *toeron berdagong*.

NEDERSPATTEN, o. w. *pertjig ka-bâwah*.

NEDERSPREIDEN, b. w. *menghamparkan di tânah*.

NEDERSPRINGEN, o. w. *meloempat ka-bâwah*.

- NEDERSTAMPEN**, b. w. nederheijen, *memasogkan ambároh*.
- NEDERSTELLEN**, b. w. *letaq di tñnah, tñroh di tñnah*.
- NEDERSTIJGEN**, o. w. *toeron*.
- NEDERSTOMMELEN**, b. w. *toelaq ka-båwah dengan berboenji sājop-sājop*.
—, o. w. *toeron berboenji sājop-sājop*.
- NEDERSTOOTEN**, b. w. *terdjoenkan, menerdjoenkan, toelaq ka-båwah*.
- NEDERSTOOTING**, vr. *penerdjoenan, penoelåkan ka-båwah*.
- NEDERSTORMEN**, b. w. *meroebokkan dengan gågah*.
—, o. w. *toeron dengan gemoeroeh boenjinja*.
- NEDERSTORTEN**, b. w. *meroebokkan, terdjoenkan, toelaq ka-båwah*.
—, *nedersmjiten, menghampaskan*.
—, o. w. *roebok, rebah*.
Zich —, *menerdjoenkan dirt*.
- NEDERSTORTING**, vr. *val, roeboehan*.
—, *de daad van —, peroeboehan*.
- NEDERSTRALEN**, o. w. *bersinar ka-båwah*.
- NEDERSTREKKEN**, b. w. *menghamparkan*.
- NEDERSTRIJKEN**, b. w. *kassı toeron, L., låboehkan, toeronkan, toeron*.
De gordijn —, *låboehkan tñrei, kassı toeron kalamboe, L.*
De zeilen —, *innemen, toeron låjar, kassı toeron låjar, L., sohkan låjar*.
—, o. w. *van vogelen, hangkap, mēntjok, L., giring, L.*
- NEDERSTROOIJEN**, b. w. *hambor, hamborkan, sebar, L., njebar, L., tåborkan, menåbor, menåborkan*.
- NEDERSTROOMEN**, o. w. *milir, L., hålır, ålır, ngålır, mengålır*.
Doen —, *mengålırkan*.
- NEDERSTROOPEN**, b. w. *låboehkan*.
De opgestroopte mouwen —, *melåboehkan tångan bådjoे jang di singsing*.
- NEDERSTRIKELEN**, o. w. *djåtoh kalintjo'h*.
- NEDERSTUIVEN**, o. w. (van stof of asch), *toeron*.
—, *driftig naar beneden ijlen, toeron dengan bångat*.
- NEDERSULLEN**, o. w. *sangoeloor ka-båwah*.
- NEDERTELLEN**, b. w. *bilang dengan betoel-betoel, hitoeng bångi-bångi*.
- NEDERTRAPPEN**, b. w. *tendang ka-båwah*.
- NEDERTREDEN**, b. w. *ındjaq ka-båwah, ırıq*.
- NEDERTRÉKKEN**, b. w. *tåréq ka-båwah, hıla ka-båwah*.
- NEDERTREKKING**, vr. *penghelåån (penarikan) ka-båwah*.
- NEDERTROONEN**, b. w. *adjaq ka-båwah*.
- NEDERTUIMELLEN**, o. w. *djåtoh ka-båwah, hoembålang*.
—, *van gebouwen, bergen, roebok, rebah*.
—, *van boomen, toembang*.
—, *van tuimelaars, soesang, menjoesang*.
- NEDERTUIMELING**, vr. *hoembålangan, karoeboehan*.
- NEDERVAL**, m. *djåtoh, roeboeh*.
- NEDERVALLEN**, o. w. *op den grond, djåtoh di tñnah*.
In de lengte —, *rebah*.
—, *uit eerbied, soembah sedjoed*.
—, *instorten, roebok*.
—, *op het angezigt, djåtoh tihårap, djoeroemis, djåtoh tersongkoer*.
- NEDERVAREN**, o. w. *milir berpråhoe*.
- NEDERVELLEN**, b. w. *menghampaskan ka-boemi*.
Eeren boom —, *tebang póhon sa-batang*.
- NEDERVELLING**, vr. *penghampåsan*.
—, *doodslag, pemboendhan*.
- NEDERVLIËGEN**, o. w. *terbang toeron, terbang ka-båwah*.
- NEDERVLIËTEN**, o. w. *hålır, ålır, ngålır, milir, L.*
- NEDERVLIËTING**, vr. *ngaliran, alıran, hål milir*.
- NEDERVLEIJEN**, b. w. *letaqkan råpat-råpat*.
—, *op elkander, menjoeson dengan atoveran*.
- NEDERVLOEIJEN**, o. w. *lileh, melileh, melileh, L., milir, L.*
- NEDERVOEREN**, b. w. *båwa toeron*.
- NEDERWAAIJEN**, b. w. *menoembang*.
De wind woeı zware boomen neder, *makka angin poon menoembang bebråpa póhon kåjoe jang besaar-besaar*.
—, o. w. *di toembangkan angin, toembang*.
- NEDERWAARTS**, bijw. *ka-båwah*.
- NEDERWENTELLEN**, b. w. *hoeling ka-båwah*.
- NEDERWERPEN**, b. w. *gampaskan, hoembålangkan*.
Zich —, *soembah sedjoed*.
- NEDERWERPING**, vr. *penghampåsan*.
—, *nederknieling, sedjoed, teloet*.
- NEDERZAAL**, vr. (aan het hof), *balérong, baleı-roewang*.
- NEDERZAKKEN**, o. w. *amblés, L., toeron*.
Nedergezakt, (van een bezincksel), *doe-doeq*.
- NEDERZENDEN**, b. w. *soeroeh toeron, toeronkan*.
Naardemaal het engelen zıjn, *door de verhevene groote goden nedergezonden, bahoewa ini melajıkat djoega di toeronkan dıwåta moelıa rája*.
—, *naar de benedenlanden, soeroeh milir*.
- NEDERZETTEN**, b. w. *tåroh, letaq, tadaq*.
Op eenen steen —, *tåroh di båtøe*.
—, *zich vestigen, mendoedoekt, doedoeq*.
—, *stıllen, doen bedaren, mendıamkan, menjenangkan, pertetapkan*.
Zich —, *doedoeq*.
- NEDERZETTING**, vr. *penarđhan, peletåkan*.
—, *vestiging, kadoedoekan*.
- NEDERZIEN**, o. w. *pandang ka-båwah*.

NEDERZIJGEN, o. w. *tâpis, sâring, toeron plan-plan*, L.
— *flaauw vallen, mortja, pangsan, kelângar*, L.

NEDERZIJPELEN, o. w. zie **NEDERZIJPEN**.

NEDERZIJPEN, o. w. *tiris kâ-bâwah, melas*, L.

NEDERZINKEN, o. w. *tinggelam*.
—, zie **NEDERZIJGEN**.
—, *bezwijken, tiwas, djâdi tjelâka*.

NEDERZITTEN, o. w. *doedoeq, âda doedoeq*.
En deed hem op eenen troon —, *serta di perdoedoekannya kapada sa-boewah singhasâna*, S. R. 166.
Plotseling —, *alsof men valt, doedoeq terantog*.

NEDERZUIGEN, b. w. *isap menoeronkan, lisoet ka-bâwah, (menoeronkan)*.

NEDERZWALPEN, o. w. *toeron dengan oembaq besaar, beroembaq ka-bâwah*.

NEDERZWELGEN, b. w. *telan dengan râkoes, L., gôgaw, loeloer, perlan, memelan*.

NEDERZWEVEN, o. w. *toeron melâjang*.

NEDERZWIËREN, o. w. *toeron dengan àthlamat dan ka-besâran*.

NEEF, m. *broeders- of zusterskind, ânaq soedâra, kamoenâkan, kamanâkan, kaponâkan*, L.
—, *zusterskind, ânaq sânaq*.
Neven van éenen stamvader, broeders- of zusterskinderen, *soedâra sa-poepoe, ânaq sa-poepoe*.
Achter—, *soedâra doewa poepoe, soedâra misan, misânan*.
Verre achterneven, *soedâra tiga empat poepoe*.

NEEFSCHAP, o. *poepoewan, pangkat kaponâkan*.

NEEMACHTIG, b. n. *jang soeka reboet, (ambil, mentjoert)*.

NEEN, *bijw. tiada, tâ, tidaq, trâda, L., tra, L., mâna boleh, kâga, L., mâ, Ar.*
Hij zeide: —, *makka ia kâta tiada, dia bilang trâda, L.*
—, *geenszins, boekan*.
—, *hij is het niet, boekannya dia*.
Ik meen van —, *sahâja kira tiada*.

NEEP, vr. met de nagels of vingeren, *pentjoebitan, tjoebit*.
—, *schade, roegi*.
Eene groote — *geven, meroegikan*.
Eene — *krijgen, kena roegi*.
In de — *zijn, âda di dâlam kasoêsâhan, kasoekâran*.
Hij was zeer in de —, *makka kasoe-kâranlah ia terlâloe amat*.

NEËR, b. n. zie **NEDER**.

NEER, (noere), vr. zie **DRAAIKOLK**.

NEËRHUIS, o. *roemah di halâman, roemah di nâtar, (lâtar)*.

NEËRSLAG, m. zie **MANSLAG**.
—, *bezinking, toeroenan, toeron, doedoeq*.

NEËRSLAGTIG, b. n. *socsah hâti, sabil,*

moerong, moeram, doeka tjita, masjghoel, Ar.

NEËRSLAGTIGHEID, vr. *kadoekdân, doeka tjita*.

NEËT, vr. *telôr koetoe*.
—, *in eene schaar, pâkoe goenting*.

NEFFENS, *bijw. zie NEVENS*.

NEGEN, telw. en vr. *sembilan, sapoeloh korang âsa, (sâtoe)*.

NEGENDE, b. n. en o. *kasembilan*.
Het — *huis, roemah jang kasembilan*.
Een —, $\frac{1}{10}$, *sa-per-sembilan*.
Ten —, *kasembilan, paadda kasembilan kalinja*.

NEGENDEHALF, b. n. *delâpan setengah*.

NEGENDERHAND, b. n. *negenderlei, sembilan roepa, sembilan djenis*.

NEGENDUIZENDSTE, b. n. *per-sembilan riboe*.
 $\frac{1}{1000}$, *sa-per sembilan riboe*.

NEGENHOEK, m. *sembilan pendjoeroe*.

NEGENHONDERDSTE, b. n. en o. *per-sembilan râtoes*. $\frac{1}{100}$, *sa-per sembilan râtoes*.

NEGENJARIG, b. n. *demoer sembilan tâhon, sembilan tâhon demoernja*.

NEGENMAAL, *bijw. sembilan kali*.

NEGENOOG, o. *kwaadaardige bloedvin, sarâboet, bisol jang djâhat sakâli, poerot bâtoe*.

NEGENTAL, o. *bilângan sembilan*.

NEGENTIEN, telw. en vr. *sembilan blas*.

NEGENTIENDE, b. n. *kasembilan blas*.

NEGENTIG, telw. en vr. *sembilan poeloh*.

NEGENTIGJARIGE, m. en vr. ook b. n. *demoer sembilan poeloh*.
Hij is een —, *makka tâlah sembilan poeloh tâhon demoernja*.

NEGENTIGMAAL, *bijw. sembilan poeloh kali*.

NEGENTIGSTE, b. n. en o. *ka-sembilan poeloh*.
 $\frac{1}{10}$ *sa-per sembilan poeloh*.

NEGENVOUD, o. *sembilan ganda*.

NEGENVOUDIG, b. n. *sembilan ganda-berganda*.

NEGER, m. *orang bangsa sâbasjî*.

NEGERLAND, o. *Ethiopië, tânah sâbasjî*.

NEGGE, vr. *koedu ketjil, koeda kâte*.

NEGOCIANT, m. (ond. w.) zie **HANDELAAR**.

NEGOCIATIE, vr. (ond. w.) zie **ONDERHANDLING**.

NEGOTIE, vr. (ond. w.) zie **KOOPHANDEL**.

NEGOTIËREN, b. w. (ond. w.) zie **HANDELEN, HANDELDRIJVEN**.

NEIGEN, b. en o. w. *tjenderongkan*.
De harten der menschen —, *tjenderongkan hâti orang*.
—, *het oor leenen, êling, mengêling, pâsang koeping, L., dengarkan*.
De zon neigt ten westen, *mata-hâri poon lingsir, (goelingsir)*.
Het vaartuig neigt een weinig, *(helt over), prâhoe singit, miring*.
—, *groeten door eene neiging, eijnijgen, mendjoerah*.
Zich —, *lâjah*.

Met het hoofd —, *melâjah kapâla*.

Tot de aarde toe —, *toendoeq ka-tânah*,
soembah ka-tânah.

NEIGING, vr. zin, lust, *soeka belâdjâr*.

— voor de Mohamedaansche godgeleerdheid, *soeka mengâdjî*.

— tot de vrouwen, *ingin akan param-poewon*.

Hevige —, drift, *hawa nafsoe*.

—, helling, *miring*.

Eene — met het hoofd maken, *oeng-gol, onggoe, L*.

—, overhelling, *tjenderong, tjondong, katjenderongan..*

De — der magneetnaald is naar het noorden, *makka bessi brânt itoe handaq menoedjoe ka-oetâra*.

De — (van planten en bloemen naar de zon), *soeka menghâdap mâtu-hâri*.

Ingeschapene —, *nafsoe, ingin, tjitârâsa, tjita*.

Hij heeft zeer edele neigingen, *makka terlâloe bâjig tjitânja*.

NEK, m. *têngkoq, têngkuw, bâtang lêhër*.

Den — breken, *pâtah têngkoq, boenoh, pâtahkan lêhër*.

Den — omdraaijen, *poetar lêhër*.

Den — toekeeren, *lihat dengan êkor mâta*, d. is.: van ter zijde met minachting aanzien.

Den — breken, ten gronde helpen, *membinasâkan, meroesaqkan*.

En hij draaide hem den — om, dat het aangezigt naar den rug gekoerd was, *makka di poelaskannya lêhêrnja dan moekânja ku-blâkang*, S. R. 150.

NEKHAAR, o. *ramboet têngkoq*.

NEKKEN, b. w. *boenoh, pâtahkan lêhër*.

—, omhakken, *tebang, tâbang*.

—, tergen, *oesiq, mengoesiq, mengâdoe*.

NEKKER, m. *pemboenoh*.

—, terger, *pengoesiq, ôrang jang mengâdoe*.

NEKKING, vr. *pemboenohan*.

—, terging, *pengoesikan*.

NEKPLIJN, vr. *sakit têngkoq*.

NEKTAR, m. *âjer kala kawtzar*.

Uwe weldadigheid jegens mij is als —, *toewan poenja kamoerâhan atas hamba itoe sabagej âjer kalâ kawtzar*, Ml. Br.; (*kawtzar* is in het Arabisch: een paradijsstroom, en *kalâ*: voedsel voor dieren, dus fig.: de stroom, die dat voedsel aanbrengt, levensaanbrengende stroom).

NEMEN, b. w. *ambil, mengambil*.

De vrijheid nemen, *ambil brânt, mem-branikan diri*.

—, innemen, veroveren, *alahkan*.

Uit de kist —, *ambil derri dâlam peti*.

Dienst —, *mâsoq tsoldâdoe*.

Gevangen —, *tangkap*.

Ter harte —, *ingat-ingat, djâga bâjig-bâjig memaliharâkan*.

Op zich —, voor zijne rekening —, *tangoeng, menangoeng*.

Op zich —, onder—, *tjâkap, sanggoep, L*.

De hand van iemand —, *mendjâbat tângan, pégang tângan*.

Tot vrouw —, *ambil akan bini, berbini*.

Kwalijk —, *ambil per goesar, L, djâdi ketjil hâti*.

Iemand aan de hand —, geleiden, *pimpin tângan, toentoen, L*.

Heimelijk —, *intit, zie ONTFUTSELEN*.

De vlugt —, *lâri, mênggat, L*.

Waar—, *sidiq, pariksa*.

Zijn vermaak —, *menjoekâkan diri, toeroet soeka hâti*.

Deel aan iets —, *djâdi perséro, L, djâdi teman*.

Iemand bij zijn woord —, *pégang ôrang poenja kâta*.

En vele van de groote steden zijn door hem genomen, *dan bânjaqlah derri paadda negri jang besaar-besaar soedah ter-ambil olêhnja*.

In de armen —, *peloq, memeloq, mendâkap*.

Als het zoo genomen wordt, *djikâlaw di artikan bâgitoe, kâlœe bâgitoe artinja*.

Iemand in den arm —, *minta ôrang poenja perteloengan*.

Voor lief —, *memadâkan diri dengan, soeka tarima*.

Te veel hooi op de vork —, *tjâkap terlâloe bânjaq, sanggoep terlâloe bânjaq, L*.

Uit elkander —, *angkat, boeka*.

Een uurwerk uit elkander —, *boekâ perkâkas orlôdji, L, (djâm)*.

Neem eens, vooronderstel dat het zoo zij, *kandâti bâgitoe, L, djikâlaw sakâli pœon bâgitoe, maski bâgitoe, L*.

Uit handen van een ander —, *tarîma, samboet*.

Met geweld —, *rampas, merampas, menggagâht*.

NEMER, m. *jang mengambil*, zie NEMEN.

NEMING, vr. *pengambilan, achdz, Af*.

NERF, vr. *sablah loewar koelit*.

NERGENS, bijw. *di mâna-mâna tiâda*.

— heen, *tiâda kamâna-mâna*.

— om, zonder reden, *sa-koenjong-koenjong*.

— toe nut, *tiâda bergoena sakâli-kâli, tiâda apa apa goenânja*.

— anders om dan, *tiâda lâjin maqtsoed melâjinkan*.

— van weten, *belom tâhoe sâtoe apa*.

— naar vragen, *koerang ingat, lâlê, tiâda fadloeli, tra perdoeli, L*.

NERING, vr. vertier, *lâkoe*.

—, handel, *dagângan, perniagâan*.

Hij heeft veel —, *lâkoe sakâli bârang dagângannya*.

— cu handtering, *hâl perniagâan dan*

peroesahan, dagangan dan pekdardjaan, L.
 De tering naar de — zetten, *kaloewar belandja dengan saqadar laatsilnja, kaloewar belandja dengan sakira-kira oentoengnja, L.*
NERINGHUIS, o. *kadei, toko, L.*
NERINGLOOS, b. n. *tiada lakoe barang dagangan.*
NERINGRIJK, b. n. *lakoe sakali barang dagangan.*
NERPEN, o. w. zie **SNERPEN**.
NESCH, b. n. zie **DWAAS**.
NEST, o. *sarang, roemah.*
 Vogel —, *sarang boerong, roemah boerong.*
 — van eene slang, *liang oelar.*
 —, hok, *roemah, kandang.*
 Bijen — aan eenen boom, *madoe-madoewan, soewalang.*
 —, ondeugend meisje, *anaq parampoewan jang nakal.*
NESTACHTIG, b. n. *sa-roepa sarang, kaja (ky) sarang, L.*
NESTEI, o. *telor sarang, telor boerong jang mengeram.*
NESTEL, m. *tali ikat, tali hoebong.*
 Iemand den — knoopen, *menghobatkan orang, menawarti orang.*
NESTELAAR, m. zie **TALMER**.
NESTELBESLAG, o. *saloetan tali ikat.*
NESTELLEN, b. w. *toetop sama tali ikat.*
 —, o. w. een nest maken, *menjarangkan, bekén sarang, L., memboewat sarang.*
 —, een nest hebben, *bersarang.*
 Zich —, *doedoeq.*
 Zich bij een ander —, *menoempang lama di roemah orang.*
 Zich —, schuil houden, *semboenikan diri.*
 —, treuzelen, *kardja lambat-lambat, (plan-plan, L.)*
NESTELGAT, o. *lobang tali ikat.*
NESTELNAALD, vr. *djaroem tali ikat.*
NESTELTAK, m. *tjabang jang bajiq akan bersarang.*
NESTEN, b. w. zie **NESTELLEN**, o. w.
NESTIG, b. n. vuil, *kotor, tjemar, nedjis.*
NESTKORF, m. (voor eenden), *krandjang itiq (bebéq) mengeram.*
NESTVOL, o. *ist sarang.*
 Een — muizen, *isinja sarang tikoes.*
NET, b. n. zuiver, *brisiq, soetji.*
 —, aardig, bevallig, sierlijk, *tjantik.*
 Een — te stijl, *karangan soerat jang indah-indah.*
 Hij heeft eenen — ten stijl, *makka karangannya soerat itoe indah-indah.*
 Een — huis, *roemah bagoes.*
 —, juist, *betoel.*
 — zoo, *sama djoega, boqitoe djoega.*
 — op den bepaalden tijd komen, *datang betoel paadda waqtoe jang di tentokan.*
 Zeer — te kleederen, *pekajin jang indah-indah.*

In het — schrijven, *salin soerat dengan toelisan jang bagoes.*
NET, o. vischnet, werpnet, *djala.*
 Met het — visschen, *mendjala.*
 Trek —, *schrob —, poekat.*
 Met het trek — visschen, *memoekat.*
 Het — werpen, *melaboeh poekat, tébar djala.*
 Een schep — om langs den oever schepende te visschen, *tanggoq.*
 Met zoodanig schep — visschen, *menanggoq.*
 Vogel —, *jagt —, djaring.*
 Vogel — ten sjannen, *mendjaring, tahanan djaring, béntangan djaring.*
 — ten brijen, *sirat (siroet) poekat. (djala, djaring).*
 Het — van het hart, *djala djantoeng. támoerat, Ar.*
 Het — om de hersenen, *salapoet oetaq.*
 In het — zijn, (verstrikt), *kena djurat.*
 De — ten boeten, herstellen, *boeboel djala.*
 Achter het — visschen, *datang kaloe boerong soedah loetjoet, (d. i. komen als de vogel gevlogen is).*
NETEL, vr. brandnetel, *djalátan, dawon gátal, poeloes, Soend.*
 De —, *rhinoserosknevel, koemis badaq.*
 —, (*urtica Javanica, Blkr.*) *sóróná.*
NETELBOOM, m. *raffoe, koeraui, Soend.*
NETELDOEK, o. *kajin mógah, kajin doerti, moekmoel.*
 —, *syrasj genoemd, sarasah, sarasj, Perz.*
NETELDOEKSCH, b. n. *deri paadda kajin mógah.*
NETELLEN, b. w. *toesoeg dengan djalátan.*
NETELIG, b. n. vol netels, *penoeh djalátan, penoeh dawon gátal.*
 —, *stekelig, berdoeri.*
 —, *korzellig, pantjangan, prang proes, brengásan, L.*
 —, *moeielijk, soekar, soesah sakali.*
NETELIGHEID, vr. eigenzinnigheid, *prí orang pantjangan.*
 —, *moeielijkheid, kasoekáran.*
NETELPLANT, vr. (*urtica incana*), *tjammoen.*
NETHEID, vr. *prí jang brisiq, (soetji, tjantik), zie NET.*
NETJES, bijw. *dengan brisiq, dengan tjantik, loetjoe, L., mindeh, zie NET.*
 —, *aardig gekleed, mindeh.*
NETSTOK, m. *satang djaring, kajoé boewat pásang djaring, toeroes djaring.*
NETTEN, b. w. natten, *membásukkan, bekén básah, L.*
 —, *reimigen, membrisihkan, menjoetjikan, bekén brisiq, L.*
NETTENBREIJER, m. *orang menjirat poekat, (djala),*
NETTIGHEID, vr. zie **NETHEID**.
NETTO, b. n. (ond. w.) *betoel.*

Honderd last —, *saratoes kójan betoel.*
 NETVLIES, o. *salápoet berdjála.*
 NETVORMIG, b. n. *saroepa djála.*
 NETWERK, o. *djála-djála.*
 NEULEN, o. w. *tjomél-tjomél sampé orang djádi girgetam.*
 NEURIËN, b. w. *menjáni diam-diam.*
 —, van vogels, *tjitjit.*
 NEUS, m. *hidong, idong.*
 Het bovenste van den —, *pankál hidong.*
 Het tipje van den —, *hoedjong hidong.*
 Dunne lange —, *hidong mantjoeng,* (*moentjoeng*).
 Platte —, *hidong tjépér, hidong kapek,* (*kapik, keppek, L., koepik*).
 Door den — spreken, *menghidoeng, sanggoe, rában.*
 Den — snuiten, *sána ingoes, sangkan hidong, L.*
 Iemand iets onder den — wrijven, *membangkilkan orang kárana susoewátóe perkára.*
 Den — overal laten, *tjampor dálam segalla perkára.*
 — van eenen schoen, *hoedjong sapátóe.*
 — van een vaartuig, *haloewan práhoe djoenggor.*
 — van eene klink, *telingá kantjing.*
 NEUSBALLETJE, o. *hoedjong hidong.*
 NEUSBEEN, o. *toelang hidong.*
 NEUSBLOEDING, vt. *kál kaloewar dârah derri hidong.*
 NEUSDOEK, m. *zakdoek, sâpoe tângan, kájin sâpoe hidong.*
 NEUSGAT, o. *lobang hidong, liang hidong.*
 NEUSGEZWEL, o. *poeroe hidong, rastoeng.*
 NEUSHORENDIER, o. *bâdaq.*
 — met ééne hoorn, *bâdaq gâdjah.*
 — met twee hoornen, *bâdaq karbau.*
 NEUSJE, o. *hidong ketjil.*
 NEUSKIJKER, m. *plechtwachter op een vaartuig, djoeroe bâteo, orang djága di haloewan.*
 NEUSLETTER, vt. *hoerof hidong.*
 NEUSLOOS, b. n. *tiáda berhidong.*
 NEUSUITWERPING, vt. *ka-ingesan.*
 NEUSVLEUGELS, m. *meerv. sablah-menjablah hidong.*
 NEUSWIJS, b. n. *djoemâwa, tjoepar, besaar hâti, angkoe, L.*
 NEUSWIJSHEID, vt. *pré djoemâwa, zie NEUSWIJS.*
 NEUSZUIL, vt. *bátang hidong.*
 NEUTEL, m. *orang káté.*
 NEUTELAAR, m. *orang málas karája, orang lambat karája.*
 NEUTELEN, o. w. *karája perlâhan-lâhan, karája plan-plan, L., berlambat-lambátan.*
 NEUTRAAL, b. n. (ond. w.) zie ONPARTIJDIG.
 NEUTRALISEREN, b. w. (ond. w.) in den staat van onpartijdigheid brengen, *kaloe-warkan (menjablahkan) derri paadda djâ-nib dârt, zie ook NATIONALISEREN.*

NEVEL, m. *káboet.*
 —, damp, *hâwap.*
 NEVELACHTIG, b. n. *kalam káboet, radop.*
 NEVELEN, onp. w. *berkalam káboet.*
 De heldere hemel werd beneveld, *trang tjoewátja mendjádi kalam káboet.*
 NEVENBEGRIJ, o. *ingátan jang kadoewa.*
 NEVENBETEKENIS, vt. *arti jang kadoewa.*
 NEVENMAN, m. *teman di sablah.*
 NEVENS, voorz. *digtbij, dekat, di sisi.*
 —, te gelijk met, *serta dengan, bersâma-sâma dengan.*
 Het hier — (hij dezen brief) gevoegde zijden kleeedje, *kájin soetra jang di pasertâkan dengan soerat ini.*
 NEVENSGAANDE, b. n. *jang beserta dengan ini, jang di pasertókan dengan ini.*
 NEVENZAAK, vt. *perkára ketjil, ánaq perkára.*
 NICHT, vt. *broeders dochter, ánaq soedâra parampoewan, kamoenâkan parampoewan.*
 —, zusters kind, *ánaq sánaq.*
 — van eenen stamvader, *zusters of broeders kinderen, soedâra parampoewan sipoepeoe, ánaq saporpoe.*
 Achter—, *soedâra parampoewan doewa porpor, soedâra misan, misânan.*
 —s dochter, *tjoetjoe soedâra parampoewan.*
 NIEMAND, pers. *voorn. sa-orang poon tiáda, sâtoe orang tiáda, sa-bârang orang poon tiáda.*
 En van al de apostelen is — hem gelijk, *dan tiáda derri paadda segalla pesoeroeh sa-orang poon samânja, M. S. R. 2.*
 — wil dien herg beklimmen, *sa-orang poon tiáda mâw nâjik goenong itoe.*
 — evenaarde haar, *sa-orang poon tiáda bandingannja, S. R. 18.*
 NIEMENDAL, bijw. zie NIET.
 NIER, vt. *boewah pinggang, gillí-gillí, boewah hâti.*
 NIERBED, o. *niervet, lemaq boewah pinggang.*
 NIERBEKKEN, o. *tampat boewah pinggang.*
 NIERHARST, m. *nierstuk, dáging boewah pinggang.*
 NIERSLAGADER, vt. *oerat boewah pinggang.*
 NIERSMART, vt. *wee, pijn, sâkít boewah pinggang.*
 NIERSTEEN, m. *bâteo boewah pinggang, moestika boewah pinggang.*
 NIERVLIES, o. *salápoet gillí, salápoet boewah pinggang.*
 NIERVORMIG, b. n. *saroepe boewah pinggang.*
 NIESKRUID, o. *charbaq, Ar.*
 NIESMIDDEL, o. *obat bersin, obat bebangkas, L.*
 NIET, o. *ertsasch van koper, háboe tambága, serboeug tambága.*
 NIET, bijw. *tiáda, tída, tídaq, tí, tráda, L., trá, L., hoekan.*
 — komen, *tiáda (tráda) dátang.*

Het kan — — zijn, (d. i. het moet volstrekt,) *ti-dapat tiāda, tiāda boleh tiāda, misti.*
 — eens, *sakāli poon tiāda.*
 — willen, *tiāda māv, trāda māv, L., trā māv, L.*
 Hebt gij — gehoord? *tiādakah angkaw dengar?*
 Hebt gij — reeds ondervonden? (d. i. gij hebt immers reeds ondervonden?) *boekankah soedah angkaw merasā-r?*
 Even als — geschied, *seperti tiāda djādi.*
 Dat — alleen, *boekan itoe sādja.*
 Want hij zag dat het zijne stad — was, *kārana ia melihat boekan negrinja.*
 Het is — met uwen wil, *boekan dengan kahandaqmoē.*
 —, dat ik — zou willen, *boekan tiāda hamba handaq, S. R. 18.*
 — meer, *tiāda lagi.*
 Om —, zonder reden, *samennā-mennā, sakoenjong-koenjong.*
 Om —, (gratis) *kārana Allah, dengan sa-kāseh-kāseh.*
 — lang daarna, *tiāda brāpa lamānja komediēn derri paadda itoe, trāda brāpa lāma derri itoe, L.*
 — meer dan drie, *tiāda lebeh hānja tiga, trāda lebeh melinkan tiga, L.*
 Ik heb het —, *itoe tiāda padākoē.*
 Gansch —, *bārang sedikit poon tiāda, sakāli-kāli tiāda.*
 Niemandal, — met allen, *soewātoe poon tiāda, tiāda mengāpa, tra kunnāpa, L.*
 —, verbiedende wijs, *djāngan.*
 Eet —, *djāngan, mākan.*
 Wees gij stil, ween — en ga — uit, *diamlah angkaw djāngan menāngis dan djānganlah angkaw kaloewar lagi, S. R. 9.*
 — te min, *tetāpi, wa-lakin, Ar.*
 Te — doen, vernietigen; *menudākan; afschaffen, lepaskan, boewang.*
 — alleen vier steden, al waren het ook duizend steden, ik zou ze overwinnen, *djāngankan empat boewah negri djikalaw sa-riboe negri poon koe-alahkan, S. R. 67.*
 Te — gaan, *djādi bināsa.*
 Het is om —, (te vergeefs,) *itoe sia-sia, itoe pertjoemah sādja, L.*
 NIET, m. en o. *katādān, odm', Ar., ādam, Ar., oedom, Ar., jang tiāda adānja, tiāda.*
 Waarvan het — eerder bestond dan het wezen, *bahoewa jang tiāda itoelah di hoeloe derri paadda jang āda, M. S. R. 18.*
 Een — in eenig spel, *soerat kōsong, soerat hampa.*
 Een uit het — opgekomen mensch, (parvenu,) *orang jang timboel, orang timboelan.*
 NIETIG, b. n. *sia-sia, tiāda bergoena, ketjil, per tjoemah, L.*

— gesprek, *perkatāan jang sia-sia.*
 — mensch, *orang sia-sia, orang per tjoemah, orang boesoq.*
 NIETIGHEID, vr. *kasiān.*
 Om eene —, *kārana bārang kasiān.*
 NIETS, VOORN. en o. *tiāda sātoe apa, tiāda apa-apa, soewātoe-poon tiāda.*
 Dat doet — tot de zaak, *itoe tiāda mengāpa, trā kunnāpa, L.*
 NIETSBEDUIDEND, b. n. *sa-dzarrat poon tiāda, tiāda sātoe apa, per tjoemah, L., tiāda apa-apa, sia-sia.*
 NIETSBEDUIDENDHEID, vr. *kasiān.*
 NIETSWAARDIG, b. n. *tiāda bergoena sakāli, tiāda berharga.*
 —, slecht, *hina, boesoq, L.*
 NIETTEGENSTAANDE, VOORZ. ondanks, *walakin, Ar., maski, L., kandāt, L., dengan melāwan.*
 —, voegw. ofschoon, *maski, L., djikaloe sakalipoon.*
 NIETTEMIN, bijw. echter, *tetāpi, tāpi, L.*
 NIETWEZIG, b. n. *tiāda āda, ghājib, Ar.*
 NIETWEZIGHEID, vr. *katādān, odm', Ar., oedom, verb.*
 NIEUW, b. n. *bahāroe, bāroe, L., anjar, Jav., djadid, Ar.*
 Een — huis, *roemah bahāroe.*
 Het — e jaar, *tāhon bahāroe.*
 De — e mensch, *orang jang di perbaharoeat, (persoetjikan).*
 Het — e testament, *perdjandjian bahāroe, el qawlo'l-djadid, Ar., āhdo'l-djadid, Ar.*
 — e maan, *boelan bahāroe.*
 Op —, bijw. *lagi sakāli, poela.*
 Het — is er al af, *boengānja soedah lājoe, kumbangnja soedah lājoe, L.*
 De — e geschiedenis, *fikājat zamān bahāroe, fikājat pri hāl zamān blakāngan.*
 NIEUW, bijw. *bahāroe, bāroe, baroesan.*
 — getrouwd, *bahāroe kāwin, bāroe bakāwin, L.*
 Iets — s uitvinden, *tjelāga, L., mengtngatkan bārang apa-apa jang bahāroe serta mendjadikan dia.*
 NIEUWACHTIG, b. n. *hampir bahāroe, seperti bahāroe.*
 NIEUWBAKKEN, b. n. *bahāroe di bākar, (māsaq).*
 NIEUWBEKEERDE, m. *jang bahāroe tōbat (di tōbatkan).*
 NIEUWEJAAR, o. *tāhon bahāroe.*
 — wenschen, *kassī salāmat tāhon bahāroe, L.*
 NIEUWELJKS, bijw. *nieuwelings, sedert kort, bahāroe, bahāroe tahādī, baroesan, L.*
 NIEUWELING, m. en vr. *pas aangekomen persoon, orang bahāroe.*
 — Chineseche —, *singké.*
 NIEUWEMAAN, vr. zie NIEUW.
 NIEUWERS, bijw. zie NERGENS.

NIEUWERWETSCH, b. n. *tjâra bahâroe, àâdat bahâroe.*
 NIEUWGEBOREN, b. n. *bahâroe di perânaqkan, bahâroe djâdi, (kaloewar, L.)*
 NIEUWGEHUWDE, m. zie NIEUW.
 NIEUWGEUMUNT, b. n. *bahâroe di tîmpa.*
 NIEUWHEID, vt. *prt jang bahâroe, kabaharoeawan.*
 NIEUWJAAR, o. *tâhon bahâroe, tâhon bâroe, L.*
 NIEUWJAARSBRIEF, m. *soerat salâmat tâhon bahâroe.*
 NIEUWJAARSDAG, m. *hârt tâhon bahâroe, no-roz, roz, Pêrz.*
 NIEUWJAARSDICHT, m. *sâir tâhon bâroe, L.*
 NIEUWJAARSGIFT, vt. *pembrian paadda tâhon bahâroe, tsedegah paadda tâhon bahâroe.*
 NIEUWJAARSWENSCH, m. *salâmat tâhon bahâroe.*
 NIEUWIGHEID, vt. *kabaharoeawan, bârang bahâroe.*
 Eene — *aanbrengen, membâwa kabaharoeawan.*
 — in de leer, *ketterij, bid-ât, Ar.*
 NIEUWLICHTER, m. (ketter,) *mohtâdi, Ar.*
 NIEUWMARE, vt. zie NIEUWSTIJDING.
 NIEUWS, o. *bârang bahâroe, chabar bahâroe, kâbar bâroe, L.*
 NIEUWSBEJAGER, m. *orang jang ingên (kapingin, L.), mendengar chabar bahâroe, orang melit, L.*
 NIEUWSGIERIG, b. n. *melit, L., soeka dengar chabar bahâroe, kalanggâra, girang.*
 NIEUWSGIERIGHEID, vt. *prt kalanggâra, rindoe akan chabar bahâroe, melit, L.*
 Uit — *overal rondgaan, saktâdig-lâdig.*
 NIEUWSPAPIER, o. *soerat chabar, soerat lêlang, L.*
 NIEUWSTIJDING, vt. *chabar bahâroe, kâbar bâroe, L., brita warta, brita ehubar, S. R. 133.*
 NIEUWTJE, o. *bârang jang bahâroe.*
 NIEZEN, o. w. *bersin, bebangkas, L.*
 Zij trokken de neusharen van Komba Karna uit, dat hij niesde, *makka di tjâboetnja boeloe hidongnja makka Komba Karna bersin.*
 NIVD, m. *dengké, sedoet, hîrt, irt, kapanâsan, hasad, Ar.*
 —, zie MINNENIJD.
 NIJDIG, b. n. *berdengké, hâsid, Ar., hasod, Ar., irt, hîrt, bêngking.*
 NIJDIGAARD, m. *orang berdengké.*
 NIJDIGHEID, vt. *dengké, kadengkéân.*
 NIJDIGLIJK, bijw. *dengan dengké.*
 NIJGEN, o. w. *mendjoerah.*
 NIJLEPAARD, o. *faraso'l-bâsr, Ar., chinziro'l-mâ, Ar.*
 NIJPEN, b. w. *klemmen, djepit, tjâpit.*
 Met een werktuig —, *menjepit.*
 Fijn, *gniepig, tjoebit.*

—, leed of smart verwekken, *menjoe-karkan, menjaktit, membrt soesah, menjoesâht.*
 Wrijvende —, *pidjit.*
 NIJPEND, b. n. *smartellijk, kasakitan, sângat.*
 — gebrek, *kakoerangan jang sângat.*
 NIJPER, m. *menjepit, sepit.*
 NIJPERTJE, o. het is op het —, *itoe tiâda boleh tanggoh, (toenggoe,) ampir woeroeng, L.*
 NIJPHOUTJE, o. *kâjoe pendjepit.*
 NIJPING, vt. *pendjepitan, penjepitan, pen-tjoebitan.*
 NIJPTANG, vt. *kâka toewah, sepit, djepitan.*
 — van eenen juwelier of goudsmid, *plâtêng.*
 Grootte goudsmids —, *djepitan gepêng.*
 Een fijn — *etje, krintan.*
 NIJVER, b. n. *râdjîn, oesah.*
 NIJVERHEID, vt. *karadjinan, oesâha.*
 Nationale —, *oesâha qawm, karadjinan orang negri.*
 NIJVERIG, b. n. zie NIJVER.
 NIK, m. *sedoe.*
 NIKKEL, m. zie NIKKER.
 NIKKEN, o. w. *oenggoel, anngoel, L., onngoe.*
 NIKKER, m. *verdicht waterspook, goelôngan tikar, L., djoerig, L.*
 NIKKER, m. *brand in het koor, ontoetan.*
 NIMF, vt. *bij stroomen, bosschen, bergen, ferî, pert.*
 — uit de sferen van Indra, *soeprâba.*
 Hemelsche —, *bidâdârt.*
 En de klagtöonen der hemelsche — en klonken als azende hommels, *makka râtap segalla bidâdârt poon seperti koembang menjeri, S. R. 154.*
 —, zie ENGELIN.
 Door eene — *bekoord, kena goenânja ferî, (pert),*
 NIMMER, bijw. *nooit, tiâda pernah (penah) salâma-lamânja poon tiâda.*
 Nog —, *belom pernah.*
 Die nog — door menschen gedragen waren, *jang belom pernah di pâkai orang.*
 NINNEN, o. w. *minom ênnaq, L., minom sedap.*
 —, *zuipen, mengtrop.*
 NIPPELEN, b. w. *merâba-râba dengan ingin, (gatal.)*
 NIPPEN, o. w. *kibbelen, berbantah, tjerê-wêt.*
 —, met kleine teugjes drinken, *minom perlâhan-lâhan.*
 NIS, vt. *langkong di dâlam tîmboq.*
 NOBEL, b. n. zie EDEL.
 NOCH, ontk. *voegw. tiâda, tiâdaq.*
 — goud — *silver, amas poon tiâda péraq poon tiâda.*
 — meer — *minder, tiâda lebah tiâda koerang.*

NOEGEN, o. w. tevreden zijn, *bersoeka hâti*.

NOEMBAAR, b. n. *jang boleh di seboet*.

NOEMEN, b. w. eenen naam geven, *menamâ-t, membri nama, kassâ nama, L., menjeboet*.

Hij wordt Boekoe genoemd, *namânja Boekoe*.

Hoe noemt men dat? *itoe apa namânja?*

Hij noemt hem Heer, *ia kâta toewan padânja*.

—, melden, *seboet, menjeboet*.

Ik heb zijnen naam door het volk hooren —, *makka kita menengang namânja di seboet orang*.

NOEMING, vr. zie **BENOEMING**.

—, (dénomination), *nama penjeboetan*.

NOEN, m. *tengah hâri*.

NOENMAAL, o. zie **MIDDIGMAAL**.

NOEST, m. *mâta kâjoe*, zie **KNOEST**.

NOEST, b. n. *râdjin, oesah*.

NOESTIG, b. n. zie **KNOESTIG**.

NOG, bijw. *lâgi, mâst, L.*

— niet, *belum, belon, L., belompei*.

Toen hij — niet gekomen was, *sa-belom lâgi ia dâtang*.

Tot — toe, *sahingga sakârang, sampi sakârang*.

— eens, *sakâli lâgi*.

— zooveel, *sakiên lâgi, lâgi sakâli bagitoe bânjaq*.

— ook, *lâgi-poon, tambâhan poela*.

— sprekende, *lâgi berkâta, mâst berkâta, L.*

Het is — geen dag, *hâri belum siang*.

— niet gaar, *belum lâgi mâsaq*.

— eens, wederom, *poela, sakâli lâgi*.

Al is het — zooveel, *djikaloe bebrâp bânjaq sakalipoon, maski brâpa bânjaq, L.*

NOGMAALS, bijw. *lâgi poela, lâgi sakâli*.

NOGTHANS, voegw. *tetâpi, tâpi, hânja, melajinkan, melinkan, L.*

NOK, vr. van eene ra, *hoedjong pebâwan*.

— van een dak, *praboengan, prâhan*.

NOK, m. zie **SNIK**.

NOKBALK, m. *prâhan*.

NOKKEN, o. w. *menjedoe*.

NOKKING, vr. *sedoe*.

NOKPAN, vr. *gintêng prâhan*.

NOKTAKEL, m. *errêtan hoedjong pebâwan*.

NOMINATIE, vr. (ond. w.) *daftar nama orang jang kapilehan*.

NOMMER, o. *angka, loemor, verb.*

NOMMERBRIEFJE, o. *soerat anyka, soera loemor, L.*

NOMMEREN, b. w. *toelis angka, târoh fiesab, târoh loemor, L.*

NON, vr. *ânaq dâra jang bertâpa, param-poeuan jang pertâpa*.

NONNENKLOOSTER, o. *tampat pertâpa ânaq dâra, (prâwan)*.

NOOD, m. *kasoeâran, kasoesâhan jang terlâloe amat*.

Ter naauwer —, *dengan soesah sakâli, dengan soekar, hampir tiâda boleh*.

—, nijpende toestand, armoede, *kapapâan, kamiskinan, madlarat, Ar., melarat, verb.*

Zijnen — aan zijnen meester klagen, *mengadoekan hâl kasoeâranja paadda toewannja*.

Uit den — redden, *meeloepoetkan derri paadda kasoeâran*.

—, gevaar, *behâja*.

Uiterste —, *kasoeâran jang terlâloe anat sângat d. i. stervensuur, el adjal, Ar.*

In — zijn, *berkasoeâran*.

Uit — (noodzakelijkheid) vragen, *meminta karâna hâdjat*.

In geval van —, *kâlloe di berhâdjat*.

—, persing der ingewanden, *hâdjat*.

Groote en kleine —, *hâdjat besaar dan hâdjat ketjil*.

NOODBEDE, vr. *permintâan karâna hâdjat*.

NOODDIENST, vr. *pekarjâan karâna hâdjat*.

NOODDRUFT, vr. *hâdjat, kukoerangan, kapapâan, kamiskinan, madlarat, melarat, L.*

NOODDRUFTIG, b. n. *misikin, pâpa, pôtol, L.*

NOODDRUFTIGHEID, vr. zie **NOODDRUFT**.

NOODDWANG, m. *kapaksâan jang di berhâdjat*.

NOODDWINGEN, b. w. *paqsa (memaqsa) karâna hâdjat*.

NOODE, in: van — hebben, *koerang, berhâdjat*.

Van — zijn, *mistî ada, di berhâdjat*.

NOODE, bijw. *dengan tiâda soeka, mâlas*.

Iets — doen, *karjâa apa-apa dengan tiâda soeka, (dengan mâlas), mâlas karjâa*.

NOODELOOS, b. n. *tiâda oesah, trâ oesah, L., troesah, L., tiâda bergoena*.

NOODELOOSHEID, vr. *kastâun, prtj jang tiâda di berhâdjat*.

NOODEN, b. w. zie **NOODIGEN**.

NOODHAVEN, vr. *pelaboehan paadda mâsa kasoeâran*.

NOODHULP, m. en vr. *orang jang toebong karâna hâdjat*.

NOODIG, b. n. *oesah, joeftu, mistî ada, L., berhâdjat*.

Het is — dat de koning de vaten doo te voorschijn brengen, *sa-joegtânja di soeroeh râlja itoe hâdlirkan bâdjan, Isk. 755*.

Het is niet —, *tiâda oesah. trâ-oesah, trâda oesah, tra-oesah, troesah, L.*

Het — e, *bârang hâdjat*.

Het — e bezitten, *sangkap, L., âda bârang hâdjat*.

Geld — hebben, *berhâdjat oewang, mistî paké oewang, mâw paké oewang, L.*

Het noodige voor de uitgaven, *nafâqat, Ar.*

NOODIGEN, b. w. (geringe lieden ter maaltijd —). *panggil orang mâkan. Panggil wordt ook wel voor aanzienlijken gebezigd.*

Terwijl gij allen, die ik niet noodigde, wel uit eigene beweging kwaamt, *sedang toewan-toewan sakalkan jang tiada hamba panggil lagi dátang sendiri*, S. R. 28.

—, (voornamen lieden, lang vooruit), *padákan*.

—, (om dadelijk te komen), *silákan*.

—, (om te drinken), *angkap minom persingga*.

—, verzoeken, *piná, máná, L., pón, memóhkan*.

—, aansporen, *adjaq*.

NOODIGER, m. *orang jang panggil mákan*, zie NOODIGEN.

NOODIGING, vr. *panggulan*.

NOODJAAR, o. *táhon jang tjeláka, táhon jang berbela*.

NOODKLOK, vr. *gínta samboejan*.

—, inlandsch alarmblok (van hout), *thong-thong*.

NOODKREET, m. *djerta kasoekáran, (hádjat)*. Noodkreten slaken, *mendjerta*, M. S.

NOODLOT, o. *taqdir, Ar., maqdarat, Ar., oentoeng*.

Het boek des —s, *lofi el-makfoethl, Ar.*

NOODLIJDEND, b. n. zie NOODDRUFTIG.

NOODLOTTELIJK, bijw. *atas pri jang amat tjeláka, tjeláka sakáli*.

NOODLOTTIG, b. n. *tjeláka, amat soekar*.

—, voorbeschikt, *moegaddar, Ar.*

— uur, stervensuur, *el adjal, Ar., waqtoe kamatian*.

NOODLOTTIGHEID, vr. *pri hák jang tjeláka, natsb, Ar.*

NOODMOORD, m. *pemboentan jang di berhádjat*.

NOODMUNT, vr. *derham (oewang) jang di tímpa káran kasoekáran*.

NOODPENNING, m. *oewang jang di simpan bakal di páké paadda koetika jang kasoekáran*.

NOODSCHOT, o. *boenji martam samboejan (tanda) kasoekáran*.

NOODSEINEN, o. meerv. *tanda kasoekáran, samboejan hádjat, álamat balá, Ar.*

NOODWEER, o. hevig onweer, *thofán, Ar.* (eig. watervloed, doch ook voor — gezegd, I. J.)

—, storm, *angin rihoet*.

NOODWENDIG, b. n. zie NOODIG.

NOODWENDIGHEID, vr. *hádjat, kakoerangan*.

NOODZAAK, vr. *kpnqsán*.

NOODZAKELIJK, b. n. *lazim, Ar., lazim, mistf.*

NOODZAKELIJKHEID, vr. *loezom, Ar., zie NOODWENDIGHEID*.

NOODZAKEN, b. w. *paqsa, memaqsa, paqsákan, lazimkan*.

Met geweld —, *kraskan, mengraskan*.

NOOIT, bijw. *tiada pernah, tiada djemah*.

—, geenszins, *tiada sakáli-káli*.

Nog —, *belom pernah, belompei*.

Het zal — geschieden, *sa-hingga kákal tiada djádi itoe*.

In mijn gansche leven zag ik nog — eene houding van een mensch zoo als ... *sa-demoer kita ini belompei ála kita melidat sikap mánoesja seperti ... H. R. P. 67*.

NOOPIJZER, o. *bessi penggartag, pentjoetjoeg*.

NOORD, b. n. *oetára, láwt, L., paksina, K.*

NOORD, m. het — en. *oetára, oettara, Sansk. sablah oetára, sablah láwt, L., fihag oetára*.

Om den — varen, *berlájár ka-sablah oetára*.

NOORDELIJK, b. n. *jang áda di sablah oetára*.

NOORDBEER, m. *broewang jang di negri goethb oetára, (goethob oetára, verb.)*

NOORDEN, o. *sablah oetára, fihag oetára, lor, Jav.*

Dit eiland grenst ten — aan de zee, *makka poeloe ini di sablah timor berpingsiran dengan láwt*.

Naar het — zeilen, *berlájár ka-fihag oetára, (ka-sablah oetára)*.

NOORDER, b. n. *oetára, láwt, L., paksina, K.*

Het — aspunt, *gothb oetára, poesut paksina*.

— breedte, *lébarnja oetára*.

— licht, *fadjr oetára, trang oetára*.

— kwartier, *fihag oetára, benoewa oetára*.

— zon, fig. *tengah málam*.

Met de — zon vertrekken, *membára dirinja paadda ténggah málam, lári (minyngat) paadda ténggah málam*.

NOORDEWIND, m. *angin oetara, (paksina)*.

NOORDKAAP, vr. *tandjoeng oetára*.

NOORD-NOORD-OOST, o. en b. n. *oetára sa-máta timor*

NOORD-NOORDWEST, o. en b. n. *oetára bá-rat láwt*.

NOORDOOST, b. n. *timor láwt, oetára timor*.

NOORDOOSTELIJK, b. n. *ka-sablah timor láwt*.

NOORDOOSTEN, o. *timor láwt, oetára láwt*.

NOORD-OOST-TEN-NOORDEN, o. *timor láwt sa-máta oetára*.

NOORD-OOST-TEN-OOSTEN, o. *timor láwt sa-máta timor*.

NOORDPOOL, vr. *gothb oetára, gothb' sji-máki, Ar., poesut oetára*.

NOORDPOOLLANDEN, o. meerv. *benoewa gothb' oetára*.

NOORDSTAR, vr. *poolstar, bíntang gothb, bíntang oetára*.

NOORDSTEEN, m. *bátoe bránt*.

NOORDVAARDER, m. *nachóda (kapal) jang berdágang di benoewa oetára*.

NOORDWAARTS, bijw. *ka-sablah oetára, ka-sablah lor*.

— aanhouden, *mengoetára, ambil oetára, ngalor & mengalor, L.*

NOORDWEST OF WESTEN, b. n. en o. *bárat láwt, bárat oetára*.

NOORDWESTELIJK, b. n. *ka-sablah oetára*.

NOORDWEST-TEN-NOORDEN, o. *bârat lâwt sa-mâta oetâra*.

NOORDWEST-TEN-WESTEN, o. *bârat lâwt sa-mâta bârat*.

NOORDWESTERING, vr. *hâl sambir ka-bârat*.
Eene streek —, *oetâra sambir djârom pendêg*.

NOORDZEE, vr. *lâwt oetâra*.
— van Java, *lâwt Djâwa*.

NOORDZIJDE OF KANT, vr. *sablak oetâra*.

NOOT, vr. aanteekening, kantteekening, *kâsjî'jat*, Ar.
— in de muziek, *tanda râgam, tanda lâgoe*, L.
Hij heeft veel noten op zijnen zang, *dia âda bânjaq tîngkahnja, bânjaq roendîngnja*, L.

NOOT, vr. neut, kokos—, *boewah njior, boewah kalâpa*, L.
— met harden bast, zuur doch lekker: *krandjî*.
— van de kamiri, *boewah kras, boewah kamiri*, zie NOTENBOOM.

Mannetjes—, muskaatnoot, *palâl*.
—, galnoot, *madjakâni*.

NOOTOLIE, vr. kokosnotenolie, *minjaq njior, minjaq kalâpa*, L.
—, (van de kamiri), *minjaq kamiri*.

NOP, vr. pluïjsje, *boeloe kâjin*.

NOPEN, b. w. sporen, *pâtjoe, gartaq, meng-gartaq, tjoetjoeq*.
— aanhitsen, *oesiq, adjaq, mengâdoe*.
—, noodzaken, *paqsa*.
Met geweld —, *ronggah*, L., *mengga-gâht, memaqsâ denyan kras*.

NOPENDE, voorz. nopens, *tentângan, akan, derri paadda*.

NOPING, vr. prikkeling, *pematjoewan, peng-gartâkan*.
—, aanhitsing, *pengoesikan, pengadjâ-kan, pengadoewan*.

NOPJES, vr. meerv. zie NOP.
Hij is in zijne —, fig. *makka ia-poon soeka serta sedap rasânja, dia âda soeka hâti*.

NOPPEN, b. w. *galisig*.

NOPPIG, b. n. *penoeh boeloe kâjin*.

NORK, m. zie NURK.

NORSCH, b. n. *bingis, gârang, geram, asem*, L., *kreng hâti*.
—, *woest, gâlaq*.

NORSCHHEID, vr. *prî bingis, prî gârang*.

NOTARIAAT, o. (ond. w.) *pekardjâân notâris, djabâtan dabir*.

NOTARIEEL, b. n. (ond. w.) *tersoerat oteh dabir*.

NOTARIS, m. *dabir*, Perz., *notâris*.

NOTARISAMBT, —SCHAP, o. zie NOTARIAAT.

NOTENBOEK, o. *soerat râgam, boekoe lâgoe*, L.

NOTENBOOM, m. (Aleurites moluccana), *kamiri, kamilîng*.

NOTENDOP, m. zie KOKOSNOTENDOP.

NOTENETER, m. vogel, *falor*, (Bandaasch).

NOTENKRAKER, m. *pengarkah, penggoenjl*.

NOTENMUSKAAT, vr. *boewah pâlu*.
Ingelegde, (gezonten)—, *bakâsam pâla*.

NOTENFAPIER, o. *qarthâs bakal menoelis lâgoe, (râgam)*.

NOTENSCHRIJVER, m. *orang jang menoelis lâgoe, L., orang jang menjoerat râgam*.

NOVEMBER, m. *slagtmaand, boelan nofember*.

NU, bijw. *sakârang*.
— eerst, *bahâroe sakârang, bahâroe tahâdt, bahâroe-bahâroewan, baroesan*, L.
— en dan, *srîng-srîng*, L., *terkâdang-kâdang, adang-adang*.
Van — af aan, *derri paadda sakârang ini*.
Tot — toe, *sampé sakârang*.
—, terstond, *paadda sakârang ini*.
— welân, *bâjiglah, bejarlah, âjo*.

NUCHTER, m. zie OCHTEND.

NUCHTER, nuchteren, b. n. *belom mâkan minom*.
—, niet dronken, *tâda mâboq*.
Nooit —, *salamânja mâboq*.
—, matig, *djiman*.
— worden, *hilang mâboq*.
— maken, *menghilangkan mâboq*.

NUCHTERHEID, vr. *prî djiman, prî orang jang tâhoe pantang*.

NUF, vr. nufje, *neuswijs meisje, nonna jang bertîngkah, ânaq parampoewan jang bertîngkah*.

NUFACHTIG, b. n. *bertîngkah*.
—, zie TALMACHTIG.

NUFFEN, o. w. zie TALMEN.

NUGGER, b. n. zie SNUGGER.

NUK, vr. kuur, *tîngkah, sa-râsa hâti*.

NUKKIG, b. n. *bertîngkah*.

NUL, vr. *nir*, Jav., Sengk.

NUMERI, m. boek der getallen, *kitâb bilângan*.

NUMERO, vr. (ond. w.) *nommer, angka, loemor*, L.

NUN, vr. *pîpa boewat kassî minom ânaq, tampat loelom, tampat menjoesoewi ânaq*.

NUNNEN, o. w. *menjoesoe, mengisap, loelom*.

NUNTIUS, m. (ond. w.) *gezant van den paus, oetoesan el bâbâ*.

NURK, m. *orang bingis, orang moeka mâsum*.

NURKACHTIG, b. n. zie NUKKIG.

NURKEN, o. w. *knorren, tjômêl*.

NURKIG, b. n. *soeka tjômêl*.

NUSSelaar, m. zie TALMER.

NUSSelen, o. w. *kardja lambat-lambat*.

NUT, b. n. *bergoena*.

NUT, o. *nuttigheid, goena, pergoenâan, fâ-êdat*, Ar., *menfa-ât*, Ar.
Opdat men uit de lezing van hetzelfde — trekke, *sopâji orang berôleh derri paadda batjânja menfa-ât*, M. S. R. 5.
Tot — van het algemeen, *akan goenânja orang bânjaq, akan pergoenâan jang sadjati, akan menfa-ât jang oemoem*.

— aanbrengen, *djádi bergoena*, *brt fá-édát*, *menfa-át jang áám*.
 Welk — steekt daarin? *apa goenânja itoe?*
 Tot — doen strekken, *menfa-átkan*.
 Trek er — uit, *ambillah fáédát derrí paadda itoe*.
 — aanbrengen, *membri menfa-át, berfá édat*.
 Ten nutte maken, *pergoenâkan*.
 NUTBAARHEID, vr. zie NUT.
 NUTTELJK, bijw. *dengan goena*, *dengan fá-édát*.
 NUTTELOOS, b. n. *táda bergoena*, *sia-sia*.

— vruchteloos, *tjoemah-tjoemah*.
 NUTTEN, o. w. nut aanbrengen, *membri fá-édát*, *djádi bergoena*.
 NUTTIG, b. n. *bergoena*, *berfáédát*.
 — maken, *pergoenâkan*, *mendjadikan bergoena*.
 Het — e, *bârang jang bergoena*.
 Het aangename met het — e verbinden, *menjertâkan (pasertâkun) bârang kasoekâân dengan bârang jang bergoena*.
 NUTTIGEN, b. w. *santap*, *mâkan*.
 NUTTIGHEID, vr. *pergoenâân*, *goena*.
 —, *aanwinst*, *voordeel*, *perolêhan*, *lába*.
 NUTTIGING, vr. *penjantâpan*, *kâl mâkan*.

O.

O, vr. dese letter wordt door de *alif* alleen of door de *alif* en *waw* voorgesteld.
 O, tusschenw. *já*, *hes*, *hát*, *ajoe*.
 — God! — Heere! *já illah!* *já toehankoe!*
 —, uitroep van verwondering, *ondeh*.
 — Isma Mantrie, waarom zwijgt gij? *hei Isma Mantri mengâpa makka angkaw berdiâm?*
 — mijne geliefde, *ajoe adenda*.
 OBLIE, vr. *apam*, *koewé sompron*, L., *ôpah*, *raghif*, Ar.
 OBLIEBAKKER, m. *toekang koewé sompron*, L., *toekang apam*.
 OBLIEDOOS, vr. *tampat koewé sompron*, L., *tampat apam*.
 OBLIEKRAAM, vr. *kadei órang mendjoeawal apam*, *wârong koewé sompron*, L.
 OBLIEVERKOOPEER, m. *órang mendjoeawal apam*, (*koewé sompron*, L.)
 OBLIGATIE, vr. (ond. w.) *soerat djandji bâjar hoetang*.
 Rentegevende —, *soerat hoetang jang berboenga*.
 OCEAAN, m. *samoedra*, *lâwt besaar*, *lâwt*, *bafir*, Ar., *lâwt sa-leboe*, *dirjá*, Pern.
 De —, wereldzee, *el bafir 'l-moefith*, Ar.
 De Atlantische —, *bafir 'l-thloelamát*, Ar.
 OCH, tusschenw. *adoh*, *ah*, *wáh*, *wah*, *sâjang*.
 — dat God gave! *insjá Allah!*
 — hij is ongelukkig, *adoh tjelâka ia*.
 — arme! *sâjang! kasian!*
 OCHTEND, m. *pági*.
 Des — s vroeg, *pági hárt*.
 Morgen —, *eisoq pági*, *bissoq pági*, L.
 — en avond, *pági dan petang*, *pági dan sóré*.
 Zeer vroeg in den —, *pági-pági*.
 Te tien uren des — s, *paadda poekol sablas pági*.
 De geheele —, *sonoq pági*, *intéro pági*, L.
 Wat hebt gij den geheelen — verrigt? *apa loe kardja intéro pági? L*.

OCHTENDBEZOEK, o. *perkoendjoengan paadda pági*, zie BEZOEK.
 OCHTENDDAUW, m. *ombon pági*.
 OCHTENDDRANK, m. *minoenan pági*.
 OCHTENDETEN, o. *makânan pági*.
 OCHTENDGEBED, o. *doâ pági hárt*.
 — der Islamieten, *soembahjang tsoebh*.
 OCHTENDGEWAAD, o. *pekâjin (pakéjan) pági*.
 OCHTENDLIED, o. *tahlil pági hárt*.
 OCHTENDMAAL, o. *makânan pági hárt*.
 OCHTENDSTOND, m. *waqtoe pági*, *mâsa pági*.
 OCHTENDZANG, m. *njanjian pági hárt*, *tahlil pági*.
 OCHTENDZON, vr. *mata-hárt pági*.
 OCTAAF, o. (ond. w.) *sa-per-delâpan*.
 OCTAVO, o. (ond. w.) *oktaf*, verb., *besaarnja sa-per-delâpan lembar*.
 OCTOBER, m. *oktober*, Ned.
 OCTROOI, o. (ond. w.) *haq (dengan mengatjoeawalikan lâjin órang)*.
 OCTROOIBRIEF, m. *soerat haq (bagi su-órang sahâdja)*.
 OCTROIJEREN, b. w. (ond. w.) *membri soerat haq*, *mengaroemâkan soerat haq*.
 OCULATIE, vr. (ond. w.) (op de inlandsche manier), *tjangkókkan*.
 OCULEREN, b. w. (op de inlandsche manier), *bekin tjangkókkan*, *selit*, *kambârt*.
 OCULIST, m. (ond. w.) zie OOGMEESTER.
 ODE, vr. *sjar jang tinggi*, *sjar jang tinggi*, L.
 ODIEF, m. *katam (seroet, L.) penggoemei*.
 OEFENAAER, m. *jang mengoesahkan*, *pengoesah*.
 —, *kunstenaar*, *pandei*, *toekang*.
 OEFENEN, b. w. *leeren*, *mengoesahkan*, *belâdjar*.
 —, *gewennen*, *béjasâkan*.
 Zich —, *mengoesahkan diri*.
 —, (anderen) *mengâdjar*, *mengâdjarkan*.
 In de wapenen —, *mengâdjar berbâris*, L., *memfahankan paadda ilmoe sintjâta*.
 Tien duizend goed geoeffende soldaten, *salaqa órang tsoldâdoe jang faham paadda*

ilmoe sindjata, salagsa orang tsoldádoe
jang táhoe berbáris.

Het geheugen —, *menegohkun pengi-*
ngátan.

Het geduld —, *beládjár tsabar, tsabar.*

Zich in het lezen van den koran —,
beládjár mengádjí gor-án.

Zich in de Arabische taal —, *beládjár*
bahása arab.

Een beroep uit—, *mengardjákan soe-*
wátóe pekarjáán.

Geweld —, *menggagáht, mengarást.*

Gerechtigheid —, *berboewat áádil.*

Wraak —, *bálas, toelah.*

Weldadigheid —, *melimpahkan kamoe-*
ráhan.

—, o. w. godsdienstige oefening hou-

den, *bitjára derri perkára agama.*

OEVENING, vr. *peladjáran, oesah.*

—, (over godsdienst) *pekoempoelan orang*
jang bitjára derri perkára agama.

— des ligchaams, *pekarjáán badan,*
(toebok).

OEVENKAMER, vr. *bilíq (tampat) peladjáran,*
bilíq pengadjan.

OEVENPLAATS, vr. *tampat peladjáran.*

OEVENSCHOOl, vr. *madrásat, Ar., madras,*
L., tempat pengadjan, lan-gar, Perz.,
sukkóla, verb.

OEGST, m. zie OOGST.

OEI, zie O, tusschenw.

OER, m. ijzererts, *tánah besi.*

OER, m. wreedte, vezelachtige grond, *tánah*
jang kras lági bánjaq akarnja.

OEST, m. zie OOGST.

OEST, m. zie KNOEST.

OESTEN, b. w. zie OOGSTEN.

OESTER, vr. *tíram, sipóel.*

—s vangen, *tjahári tíram.*

Versche —s, *tíram bahároe.*

OESTERBAK, m. *tálam tíram, pinggan (pi-*
ring) tíram.

OESTERBANK, vr. *beting tíram.*

OESTERETER, m. *orang jang soeka mákan*
tíram.

OESTERHUIS, o. *roemah (kadei) orang djoe-*
wal tíram.

OESTERKOOPEr, m. *orang mendjoeawal tíram.*

OESTERKREEK, vr. zie OESTERBANK.

OESTERMAN, m. *orang mendjoeawal tíram.*

OESTERMAND, vr. *bákoel tíram, rága tíram.*

OESTERMESJE, o. *pisaw ákan memblah tíram,*
piso boewat memboeka tíram.

OESTERPLAAT, vr. *beting tíram.*

OESTERSCHELP, vr. *koelit tíram.*

OESTERSCHUIT, vr. *práhoe tíram.*

OESTERSCHULP, vr. *koelit tíram.*

OESTERTON, vr. *tong tíram.*

OESTERVANGST, vr. *pentjaharian tíram.*

OESTERVAT, o. *tong tíram.*

OESTERVERKOOPEr, m. *orang mendjoeawal*
tíram.

OEVER, m. waterkant, eener rivier, *tepi*

soergei. pinggir káli, L., tebing, tubbény.
 — der zee, *pantei, tepi láwt, pinggir*
láwt, sáhil, Ar.

Langs den —, *sapandjang pantei.*

Langs den — der rivier voortwande-
 len, *berdjálan menoeoet tepi soengei.*

Op den — van het graf zijn, *hampir*
máti.

OEVERBEWONER, m. *orang soengei, H. Q.*

OEVEREN, b. w. zie EISCHEN, BEGEBEREN.

OEVERZAND, o. (der zee) *pásir pantei.*

— VAN breed strand, *pásir pasisir.*

OF, voegw. bij twijfel, *djika, djikáloe, ká-*
loe, apa, L., makka.

Ik weet niet — hij reeds gekomen is,
kita tída táhoe djika (apa) tída soedah
dátang.

Wie weet — de koning zal komen?
siápa táhoe akan rádjá dátang.

Hij wil zien — het een jong paard is,
ia máw líhat káloe áda korda jang moeda.

Vraag — mijnheer te huis is, *tánja*
káloe toewan áda di roemah.

Als —, *seperti, laqsána, sabagei, se-*
perti mána.

Hij loopt als — hij dronken is, *makka*
ia berdjálan seperti orang máhoq.

—, hoewel, *maski, L., djikaloe saka-*
lipoon.

—, tijd aanduidend, naauwelijks —,
bahároe makka.

Srie Rama had het naauwelijks gezegd
 — Hanoman vertrok, *makka Sri Ráma*
bahároe berkáta itoe makka Hanoeman
pergilah.

—, onderscheidend, *ataw, oetáwa, L.*

Koper — steen, *tambága ataw bátoe.*

Deze — die, *ini ataw itoe.*

Wat u nu betreft, zijt gij een mensch
 — een aap? *adapoon akan angkaw ini*
mánoesjákah ataw krákah? S. R. 12.

—, het zij, *bájiq, máw.*

— jong — oud, *bájiq moeda bájiq toe-*
wah. máw moeda máw toewah.

Wie weet —, het is de vraag —, *antah.*

— hij zal terug komen — niet, *antah*
kombáli antah tída, H. R. P. 72.

Ik weet niet — het een spook is, *antah*
poon hantoe.

— hij inderdaad zijne dochter wil geven?
sa-soenggoeh-njá-kah ia handaq membrtkan
ánaqnja, S. R. 32.

— wordt somtijds verzwegen, als: vier
 — vijf mensen, *empat lima orang.*

OFFER, o. *persoembáhan, qorbán, Ar., per-*
sembiléhan.

— aan den priester, *pitrah, tsedeqah,*
Ar.

Het — van brood en wijn, *goedás, Ar.*

Verplicht —, *tsedeqah jang ferdloe.*

— der Hindoes, *poedjá.*

Vrijwillig, verdienstelijk —, *tsedeqah*
jang sonnat.

- Een Gode welbehagelijk —, *qorbân jang di ridlâkan Allah.*
 Den Koning een — brengen, *bapersoembahkan bârang sasowâtoe kahadâpan râdja.*
 Het —, (slagtoffer) zijner edelmoedigheid worden, *tivas kârana kamoerâhan.*
 —s aan de zon, *qorbân paadda mata-hârt.*
- OFFERAAAR**, m. *dzabf*, Ar., *orang jang mengqorbânkan.*
 Heidensche —, *orang jang memoedjâ, pemoedjâ.*
- OFFERLTAAR**, o. *medzbeh*, Ar., *tampat sembileh.*
- OFFERAMBT**, o. *djabâtan dzabeh*, *pekdardjâân pemoedjâ.*
- OFFERANDE**, vr. zie **OFFER.**
 Zwaarwigtige plegtigheden bij eene —, *hoemoem*, Ar.
- OFFERBEEST** of **DIER**, o. *binâtang jang di qorbânkan*, *binâtang jang di sembileh.*
- OFFERBLOED**, o. *dârah qorbân*, *dârah binâtang jang di sembileh.*
- OFFERBUS**, vr. *tampat tarâhan derma*, (*tsedegah*.)
- OFFERDIENST**, vr. *djawâtan persembilehan.*
- OFFEREN**, b. w. aan God, *mengqorbânkan*, *persembilehkan qorbân.*
 Aan de Goden —, *poedjâ*, *memoedjâ.*
 Iets vrijwillig —, ten offer brengen, *bapersoembahkan dengan ichtiâr*, *kassi dengan sengâdja*, L.
 Aan de armen —, ten offer brengen, *mentsedegahkan kapada orang miskin.*
 Jezus Christus is het offer, dat geofferd is tot zaligmaking der genen, die in hem gelooven, *bahoewa Isa El-Meseh itoelah qorbân jang di qorbânkan akan chalâts segalla mânoesja jang pertjâja akan dia.*
 Wierook —, *mengoekop*, *bâkar doepa*, (*istanggr*.)
 Op de graven — en bidden om iets van afgestorvenen te verwerven, terwijl men iets plant in de hoop dat het zal groeijen, *poedjah*, *poedjah.*
 —, schenken, *brî*, *membri*, *kassî*, L.
- OFFERGELD**, o. *derma (oewang) tsedegah*, Ar.
- OFFERHOUT**, o. *kâjoe hoemoem.*
 Een stuk —, *pontong apt hoemoem*, S. R. 95.
- OFFERING**, vr. *penjembilehan.*
 — aan Goden, *poedjâ.*
- OFFERKELK**, m. *psâla goedâs.*
- OFFERKIST**, vr. zie **OFFERBUS.**
 —je, dat op het Chinesche nieuwe jaar voor den huisgod of voor het huistempelje geplaatst wordt, *tjunnag.*
- OFFERMAAL**, o. *perdjamoewan qorbân*, *perdjamoewan tsedegah.*
- OFFERMES**, o. *sekin penjembilehan.*
- OFFERPENNING**, m. zie **OFFERGELD.**
- OFFERPLEGTIGHEID**, vr. *soembahjang qorbân.*
- OFFERPRIESTER**, m. *imâm jang mengqorbânkan*, *panghoelos jang menjembileh*, L.
 Voornaam Hindoesche —, *mahârisi.*
- OFFERREGT**, o. *haq qorbân*, *haq penjembilehan.*
- OFFERVAT**, o. *piâla qorbân.*
- OFFERVLESCH**, o. *dâging qorbân*, *dâging persembilehan.*
- OFFERWET**, vr. *hoekom qorbân.*
- OFFERWIJN**, m. *ajer anggoer qorbân.*
- OFFICIALANT**, m. (ond. w.) zie **AMBTENAAR.**
- OFFICIE**, o. (ond. w.) *djawâtan.*
- OFFICIEEL**, b. n. (ond. w.) *tsak*, Ar., *betoel*, *tsafjik*, Ar., *derri paadda fihak pamarintâhan.*
- OFFICIER**, m. die een ambt bekleedt, zie **AMBTENAAR.**
 — bij het krijgswezen, *opsir*, verb., *alférés*, Port.
- Een voornaam —, bevelhebber, *hoeloebâlang*, *panghoeloe*, *panglima.*
 — van gezondheid, *thabib tsoldâdoe.*
- OFFICIERSPLAATS**, vr. *djawâtan panglima*, (*opsir*.)
- OFFSCHOON**, voegw. *maski*, L., *walakin*, Ar., *mâsa*, *djikatoe sakalipoon.*
 — hij een gering man is, hij is toch een getrouw man, *maski dia orang ketjil makka dia orang satia djoega.*
 — hij een krijgsman is, hij is toch niet dapper, *mâsa ia hoeloebâlang makka tiada djoega ia brânt.*
- OIR**, o. zie **OOR.**
- OIRBAAR**, b. n. zie **OORBAAR.**
- OIRKONDE**, vr. zie **OORKONDE.**
- OKEB**, m. *bâtoe koening bâkal djânang*, *djânang (tjat) koening.*
- OKSEL**, m. *kattag.*
- OKSELREUK**, m. *bawoenja kattag.*
- OKSELSCHROOI**, vr. *kikei*, *kikeijoe.*
- OKSHOOFD**, o. *lêggêr*, verb. van legger, *tong besaar.*
- OLEANDER**, m. *laauwierroos*, *sidawâja*, *djeurei*, Soend., *kabin*, Ar.
 —, welriekende —, *djeurei beurum*, Soend.
- OLIE**, vr. *minjaq.*
 — van olijven, *minjaq zeiton.*
 Gekookte —, *minjaq mâtang.*
 Kokos—, *minjaq kalâpa*, L., *minjaq njior*, *minjaq simplah.*
 Heilige —, *minjaq goedoes.*
 Gebruikte —, waarin iets gebakken is, *djalântah.*
 In — braden, *gôrêng dengan minjaq.*
 De lamp heeft geene —, *makka palita iloe koerang minjaq.*
 (Met zooveel zorg) als bij het dragen van (eene kom met) —, *seperti menâting minjaq jang penoeh*, S. R. 18. (Deze uitdruk-

king wordt dikwijls in de geschiedenis ge-
bezigd).

Met de hand in kokende — tasten, bij
het doen van eenen eed, *menjaloq minjaq.*

Gij moet er wat — bij doen, *loe misti
tambah minjaq sedikit, L., handaq di tam-
bah olehmoe minjaq sedikit.*

Kastor—, *minjaq djâraq.*

Steen—, aard—, *minjaq tânah.*

Welriekende —n, *minjaq bâw'-baw'n.*

— voor kraamvrouwen, *minjaq ponti-
ânaq.*

OLIEACHTIG, b. n. *berminjaq.*

OLIEACHTIGHEID, vt. *prî minjaq.*

OLIEBAK, m. *pâsoe minjaq, bâkas minjaq.*

OLIEBOOM, m. zie OLIJFBOOM.

OLIEDROKSEM, m. *tâht minjaq.*

OLIE-EN AZIJNSTELLETJE, o. *tampat minjaq
dan tjoeka, tampat tjoeka minjaq.*

OLIEFLESCHE, vt. *bottol minjaq, boelt minjaq.*

OLIEGEVEND, b. n. *jang berminjaq.*

OLIEHANDEL, m. *dagângan minjaq.*

OLIEHEF, vt. *tâht minjaq.*

OLIEKELDER, m. *oliepakhuis, goedang mi-
njaq.*

OLIEKOOPER, m. *toekang minjaq, orang
mendjoewal minjaq.*

OLIEKRUIK, vt. steenen —, *tampâjan minjaq,
tampat minjaq.*

OLIEMOLEN, m. *kampâ, kampâân, penggî-
lingan minjaq.*

OLIËN, b. w. *sâpoe dengan minjaq, baper-
minjaqkan.*

—, zalven, *mengoerap.*

Geolied papier, *qurthâs jang di sapoewi
minjaq.*

OLIEPAKHUIS, o. *goedang minjaq.*

OLIEPERS, vt. *kampâ, kampâân.*

OLIEPOT, m. *bâkas minjaq, tampat minjaq.*

OLIERIJK, b. n. *jang âda bânjaq minjaq-
nja.*

OLIESEL, o. *pengoerâpan jang âchir.*

OLIESLAGER, m. *toekang jang bekin minjaq,
toekang minjaq, djoeroe kampâ.*

OLIESLAGERIJ, vt. *kampâ, kampâân.*

OLIESTEEN, m. *bâtoe asâhan minjaq, bâtoe
gôsoq.*

OLIESTEL, o. *tampat minjaq dan tjoeka.*

OLIEËTON, vt. *tong minjaq.*

OLIEVAT, o. *tong minjaq.*

OLIEVERKOOPER, m. *toekang minjaq, orang
mendjoewal minjaq.*

OLIEVERW, vt. *djânanng minjaq, tjat mi-
njaq, L.*

In — schilderen, *menoelis gambar deng-
an djânanng (tjat) minjaq.*

OLIEVLAK, vt. *nôda minjaq.*

OLIEWINKEL, m. *kadei minjaq.*

OLIEZAAD, o. *birjin, lang, (sesamum indi-
cum), widjên, Jav.*

OLIEZACHT, b. n. *lemboet sabagei minjaq.*

OLIFANT, m. *gâdjah, Sansk., bîram, fil,
Ar.*

Zijne —en in slagorde scharen, *ber-
âdjongkan gâdjahnja.*

Witte —, *gâdjah poetih, S. R. 129.*

De —, welken de koning berijdt, *gâdjah
kanâtkan bayinda.*

Kostbaar gehemelte boven eenen —,
gambot.

—en doen vechten, *berdjoewangkan
gâdjah.*

De —, dien gij ziet (en) de man, die
in dat huisje zit, dat op den — staat,
zijn een teeken dat hij eenen brief van
zijnen Koning aan onze Heer brengt,
*jâ ini gâdjah toewan lihat jang orang doe-
doeq dâlan ringka atas gâdjah itoe âlâmat
dia bâwa soerat derri râdja dia akan toe-
wan kita, Ach.*

OLIFANTENVANGER, m. *boemo, boemâ.*

OLIFANTSGESTOELTE, o. huisje op den oli-
fant, *ringka (ringka.) balaehan.*

OLIFANTSHAAK, m. *koesa, angkoesa,
Sanskrt.*

OLIFANTSKRAAL, vt. (om olifanten te van-
gen,) *rânoe.*

OLIFANTSMENNER, m. *sarâf.*

OLIFANTSSCHREEUWEN, o. *mendaroe (gî-
djah).*

OLIFANTSSNUIT, m. *boelalei.*

OLIFANTSSPEL, o. schaakspel, *permajinan
gâdjah, permajinan tjâtor, zie SCHAAK-
SPEL.*

Twee paar —en, *doewa kapâla gâding.*

OLIFANTSTAND, m. *gâding, gigi.*

OLIFANTSVAL, m. *kêdah, kandangan.*

OLIFANTSVANGER, m. *boemo, boemâ.*

OLIJF, m. *olijfboom, pôhon zeit.*

—, vt. vrucht, *boewah zeit, zeit, (zieton,
Ar.,) djeton, verb.*

OLIJFBERG, m. *boekit zeit.*

OLIJFBLAD, o. *dâwon zeit.*

OLIJFBOOM, m. *pôhon zeit.*

OLIJFKLEUR, vt. *warna zeit.*

OLIJFOLIE, vt. *minjaq zeit.*

OLIJFTAK, m. *tjâbang zeit.*

OLIJK, b. n. zie OOLJK.

OLIJVEN, b. w. *brî warna zeit.*

OLIJVENHOUT, o. *kâjoe zeit.*

OLIJVENVORMIG, b. n. *roepa zeit.*

OLM, m. *olmboom, pôhon nâgh, nâgh, Perz.*

—, (u. japonica Sieb.,) *akintive, Jap.,*

In het Ar. heet de — *boegitsâ, dardâr.*
OM, voorz. rondom, *koeliling, berkoeliling,
paadda segalla fihag.*

Eene gracht — de stad, *pârît koeliling
negri.*

Eene heining — he: huis, *pâgar koeli-
ling roemah.*

Eenen tulband — het hoofd winden,
melilitkan dastar paadda kapâla.

— iets heen loopen, omringen, *mengoe-
lilingf.*

— den aardbol reizen, *berdjâlan ber-
koeliling boemi.*

—, rigting aanduidende, *ka, ka-sablah, di, paadda*.

Den steven — den oost wenden, *ber-lajar menoedjoe ka-timor*.

—hoog, *ku-âtas*.

—laag, *ka-bâwah*.

Hij klimt naar —hoog, *ia nâjiq ka-âtas*.

Hij is —hoog, *ia âda di âtas*.

—, tijd aanduidende, *sa-kira-kira*.

— den middag, *sa-kira-kira têngah hârt*.

— vier uur, te vier uur, *paadda djâm poekol ampap*.

— hoe laat? *poekol brâpa*.

— de honderd, *hampir sarâtoes, lebeh koerang sarâtoes*.

— den anderen dag, *sa-hârt-hârt lepas sâtoe hârt*.

— de drie jaar, *tiap-tiap tiga tâhon, sâban-sâban tiga tâhon, L.*

—, berooving aanduidende, *bakal bilâhi, berbahâja*.

Het is — zijn leven te doen, *makku hidopnja poon bâkal bilâhi*.

— het leven brengen, *boenoh*.

—, een voorwerp van oorzaak aanduidende, *kârana, sabab, akan*.

Weende — den dood van haar kind, *makka ia menângis kârana ânagnja mâti*, ook: *menângiskan ânagnja jang mâti*.

—, poging aanduidende, *akan, handaq*.

— de gemalin te worden van den zoon van ... *akan djâdi istrinja ânagnja...*

— dien te verkoopen, *handaq akan di djoewalnja*.

—, (*akan*) wordt gewoonlijk vóór het voorwerp verzwegen.

— vergiffenis vragen, *mînta ampon*.

Heeft iemand — (naar) mij gevraagd, *adâkah hamba di tanjâ-t orang? apa âda orang datang tânja sama sahâja? L.*

— tien gulden wedden, *betâroh sapoeloh roepiah*.

Het is slechtr — twee drie dagen te doen, *itoe tjemah doewa tiga hârt sahâja*.

Zich — hem niet bekommeren, *tâda fadloeli (ferdoeli, L.) akan dia, (sama dia)*.

— den geneesheer zenden, *soeroeh panggil doekoen, (doktor, Eur., thabib, Ar.)*.

—, ter zake van, *kârana, sabab*.

— zijne zonden gestraft worden, *kena sjiksa kârana dosa-dosânja*.

— die reden, *kârana sabab itoes*.

— Gods wil, *kârana Allah, per tjemah, L., dengan tâda bâjar*.

— zijnent wil, *kârana dia*.

—, bijw. verder, *lebeh djâwah, (djâ-woh)*.

Deze weg naar Buitenzorg is veel —, *makka ini djâlan ka-Bôgor terlebeh djâwah*.

De tijd van de verbindtenis is —, *makka waqtos perdjândjian itoe soedah lâloe, (liwat, L.) soedah sampei perdjandjian*.

De maand is —, *boelan soedah habis, (lâloe, liwat, L.)*.

Als de maand — is, *nanti kâlœ hâbis boelan*.

—, van verandering, als: de wind is om, *ungin soedah berkisar, angin soedah berâlt*.

— en —, *berkoeliling, berkoelilinyan*.

OM, voegw. gevolgd van: te, *akan, handaq*.

— u te vermoorden, *akan memboenoh angkaw*.

— nu op Parwasta terug te komen, *sabermoela akan Parwasta*.

— dien te verkoopen, *handaq akan di djoewalnja*.

OMADENEN, b. w. meroebhkan dengan *menafâsi, (dengan napas, L.)*.

OMAKKEREN, b. w. menanggalâkan, *meloekoe, L.*

OMARBEIDEN, b. w. omploegen. *menanggâla, meloekoe, L.*

—, omgraven, *pâtjol, memâtjol, gâli*.

—, veranderen, *mengoebahkan*.

Dat boek moet omgearheid worden, *makka kitâb ini handaq di oebahkan*.

OMARBEIDING, vt. penanggalâan, zie OMARBEIDEN.

—, verandering, *pengoebâhan*.

OMARMEN, b. w. *pelog, memeloq, dâkap, mendâkap, menangkoe*.

OMARMING, vt. *pemelok-an, pendakâpan*.

OMBALLING, m. *bârang jang tâda bergoena*.

OMBAZUINEN, b. w. *menjutâkan dengan boenji nafiri, (selomprêt, L.), berseroe-seroe*.

OMBEDELEN, o. w. *mînta-mînta berkoeliling negri*.

OMBELLEN, b. w. zie OMROEPEN.

OMBEREN, o. w. *mâjin ombor, Eur.*

OMBERVISCH, m. *ikan boenga wâra*.

OMBEUKEN, b. w. *roebolikan dengan hantam*.

OMBIJT, o. zie ONTBIJT.

(OMBIJTEN, o. zie ONTBIJTEN.

OMBINDEN, b. w. *bâbat, bebat*.

—, omdoen, omslaan, *pâkei*.

Renen gordel —, *menbâbatkan ikan pinggang*.

—, omwinden, omwikkelen, *lilit, melilit*.

OMBINDSEL, o. *babâtan, ikâtan*.

OMBLADEN, b. w. zie OMBLADEREN.

OMBLADEREN, b. w. zie DOORBLADEREN.

—, b. w. in een boek bladeren, *mod-daris, Ae.*

OMBLAREN, b. w. zie OMBLADEREN.

OMBLAZEN, b. w. meroebhkan *denyan itoep-tioep hinggâ roebol*.

OMBOENEN, b. w. *sékat di dalam dan di loewar.*
 OMBOLWERKEN, b. w. *memboewat bénténg berkoeliling negri.*
 OMBONZEN, b. w. *toemboeg hinggá roeboeh.*
 OMBOORDEN, b. w. *berkelimkan, békin sóm, L., pásang tált ájer.*
 —, omringen, *koelilingt, mengoelilingt.*
 Een meer door bergen omboord, *tásik jang di koelilingt goenong.*
 OMBOORDSEL, o. *kelim, bírih, tált ájer, sírat.*
 OMBOWEN, b. w. *omploegen, menanggála, meloekoe, L.*
 OMBRENGEN, b. w. *báwa koeliling.*
 Den drinkbeker —, *laten rondgaan, peridarkan piála.*
 —, (scheepst.) *omwenden, béloq.*
 —, dooden, *boenoh, memboenoh.*
 Zich zelven —, *memboenoh diri.*
 Elkander —, *berámoq-amók-an.*
 Den tijd —, *hábsikan waqtoe.*
 OMBRENGER, m. *van brieven, órang jang membáwa soerat.*
 — van den post, *oepas pos.*
 De — eens broeders, *pemboenoh soe-dára.*
 OMBRENGING, vr. *pembawáan koeliling.*
 —, moord, *pemboenohan.*
 — van zich zelven, *pemboenohan diri.*
 OMBRENGSTER, vr. *parampoewan jang memboenoh ánagnja, pemboenoh ánagnja.*
 OMBRIESCHEN, o. w. *tjárít koeliling, tjárít di mána-mána.*
 OMBROMMEN, o. w. *tjómél-tjómél berkoeliling.*
 OMBRUIJEN, b. en o. w. *membáligkan.*
 OMBRULLEN, o. w. *menderoe berkoeliling.*
 OMBUIGEN, b. w. *membengkoqkan, zie BUI-GEN.*
 Een houwer of kapmes — met kappen, *ówiq.*
 —, o. w. *djádt béngkoq.*
 OMBUIGING, vr. *pembéngkók-an.*
 OMBUITELLEN, o. w. *toembang, soesang serta djátóh.*
 OMBULDEREN, o. w. *gemoeroeh berkoeliling.*
 OMDAMMEN, b. w. *zie OMDIJKEN.*
 OMDANSEN, b. w. *meroebokkan dengan menári.*
 —, o. w. *menári koeliling, bála koeliling, L.*
 OMDAT, voegw. *kárana, sabab, tegal, óleh kárana, derri kárana, sedang, sementang, L.*
 — hij ziek is, *sabab ía sákit.*
 Ik wil niet — hij het verboden heeft, *kíta tíada máw tegal ítoe soedah di lá-rangnja.*
 Hij werd órgehangen — hij gemoord had, *makka ía-poon di gantong kárana ía memboenoh órang.*
 OMDDELEN, b. w. *bahági koeliling, bít koeliling.*
 OMDDELER, m. *pembahági, órang jang membahági koeliling.*

OMDEELING, vr. *pembahagian koeliling.*
 OMDDELVEN, b. w. *pátjol, memátjol, gáti, loembr, L.*
 OMDIJKEN, b. w. *mengoelilingt dengan tarbis, menarbisikan koeliling.*
 OMDIJKING, vr. *penarbisikan koeliling.*
 OMDOBEREN, o. w. *berátong koeliling, hánjoet koeliling.*
 OMDOEN, b. w. *pakeikan, kenákan, pákei.*
 —, omwinden, *bábat, bebat.*
 Eenen doek —, *pákei tjála.*
 Een papier om iets doen, *boengkoeskan bárang apa-apa dengan qarháa.*
 Eenen sluijer —, *menjelmoetkan.*
 OMDOLEN, o. w. *kombára sini sána, kálána.*
 Iemand, die op het gebergte omdoelt, *órang mengombára di goenong.*
 OMDOLING, vr. *kombára.*
 OMDOUWEN, b. w. *zie OMDUWEN.*
 OMDRAAI, m. *zie OMDRAALING.*
 OMDRAAIJEN, b. en o. w. *poetar, memoetar.*
 Een rad —, *poetar djantrá, (róda, L.)*
 Het hoofd —, *páling kapála.*
 Den nek —, *poetar léher, poelaskan.*
 Den boom van eenen wagen —, *ben-doeng bóm karétta.*
 Zich —, *páling diri.*
 —, veranderen, *ber-áki, berkísar.*
 —, omwenteling, *ídar, kítar.*
 — (als eene spil), *kísir.*
 Het hoofd draait mij om, *saháju poenja kapála poesing.*
 OMDRAALING, vr. *pemostíran.*
 — der hemelligchamen, *perkitáran tjakrawála, peridáran tjakrawála.*
 OMDRAGEN, b. w. *báwa koeliling, báwa di mána-mána.*
 —, in processie, staatsie, *mengárag berhála.*
 OMDRAGT, vr. *pembawáan berkoeliling.*
 —, het in staatsie of processie rond-dragen, *pengarákan.*
 De — van den heiligen ouwel, *pengarákan goedás.*
 OMDRAVEN, o. w. *djokdjak koeliling.*
 Het paard is de stad ómgedraafd, *makka koeda ítoe djokdjok berkoeliling negri.*
 OMDRENTELEN, o. w. *melantjong sána sini.*
 Den ganschen dag drentelt hij om, *intéro (sontog) hári ía melantjong sádja.*
 OMDRIJVEN, b. en o. w. *doen rondrijven, rondsraaijen, poetarkan, memoetarkan, poesingkan, memoesingkan.*
 Het water, dat van het gebergte afstroomt, drijft het molenrad om, *makka ájer jang mlir derri goenong ítoe memoetarkan djantrá (róda, L.) penggilingan.*
 —, in eenen kring, *mengidarkan, mengítarkan, mengísarkan.*
 Eene kudde schapen den berg —, *menghaloekan káwan domba berkoeliling goenong ítoe.*

Op zee —, *hânjoet sâna sini di lâwt.*
OMDRINGEN, b. w. *menjesaqkan hîngga roeboh*, *meroebokkan dengan menjesaq.*
OMDRINKEN, o. w. in het ronde drinken, *berangkap-angkâpan, solong-menjông.*
OMDROOGEN, b. w. *sêkkat sampé kring.*
OMDRUIPEN, b. w. *menitikan koeliling.*
OMDRUKKEN, b. w. *tâkan hîngga djâtoh.*
 Aan alle kanten drukken, *tâkan paadda segalla fihag.*
OMDUWEN, b. w. *toelaq hîngga djâtoh.*
OMDWALEN, o. w. *kombâra, mengombâra, kalâna.*
OMDWALING, vt. *kombâra.*
OMDWARLEN, o. w. *poesing.*
OMDWERLEN, o. w. zie **OMDWARLEN.**
OMFLADDEREN, o. w. *terbang melâjang sâna sini.*
OMFLODDEREN. o. w. zie **OMFLADDEREN.**
OMFUTSELEN, o. w. *lambat-lambat berdjâlan sâna sini, melantjong sâna sini, L.*
OMGAAN, o. w. *poetar.*
 Het rad gaat om, *makka djantrâ (rôda) poetar.*
 —, in eenen kring, *idar, kitar.*
 Het braadspit gaat om, *makka pátjuj itoe poesing.*
 Het glas laten —, *peridarkan ptâla, berangkap-angkâpan.*
 Hetgeen in 's menschen hart omgaat, *bârang apa jang terbit di dâlam hâti mânoesja.*
 —, eenen omweg maken, *ambil djâlan jang terlebih djâwh.*
 —, hier en daar gaan, *berdjâlan sâna sini.*
 In de stad —, *berdjâlan berkoeliling negri.*
 —, de ronde doen, *békin ronda, L., berdjâlan sambang.*
 — in den tempel van Mekka, *berboewat thawâf di dâlam mesdjid el harâm.*
 — gebeuren, *djâdi, tjorpoel, djoepoel.*
 De tijd gaat om, *makka mâsa lâloe, makka waqtœe liwat, L.*
 Met het geweer weten om te gaan, *tâhoe berm:jin sindjata.*
 Met den duivel —, *kabâbah, L.*
 Vriendelijk met elkander —, *bertsofbâtan.*
 Hij weet met alle menschen om te gaan, *makka ia tâhoe berdjinaq-djinâkan dengan sakalian orang.*
 Hij weet nog niet met menschen om te gaan, *makka ia belom béjâsa dengan orang.*
 Onbarmhartig met iemand —, *menjakkât sa-orang, menganiâja sa-orang.*
 Slecht met iemand —, *berboewat djâhat paadda sa-orang.*
 —, b. w. *rondgaan, berboewat thawâf, berdjâlan koeliling.*
OMGANG, m. in den tempel van Mekka, *thawâf di dâlam mesdjid el harâm.*

Eenen — doen houden, *berboewat thawâf.*
 De — der zon en maan, *peridâran mata-hârt dan boelan.*
 —, ommegang, *ronde, sambang, ronda.*
 Plegtige —, *processie, pengarákan.*
 Den — doen, *berâraq, berboewat thawâf.*
 —, omwandeljing, *pastaar koeliling.*
 —, einde, *afloop, pengabisan, tammât, Ar.*
 —, *verkeering, pertsofbâtan.*
 Vertrouwelijke —, *waljat, Ar.*
 Een gemeenzame —, *pertsofbâtan dengan berbantjang-bantjang.*
 Eene taal door eenen gemeenzamen — leeren, *belâdjur soewâtoe bahâsa dengan berbantjang-bantjang (bertoetor-toetor) sahâdja.*
 —, gang, galerij, *serambi, berândah.*
 De regtbank van —, (ommegang), *râd sambang.*
OMGEVEN, b. w. in het rond geven, *brt koeliling, kasst koeliling, L.*
 —, insluiten, *mengoeliling, melipoeti.*
 De heining, die den tuin omgeeft, *pâgar jang mengoelilingt kebon.*
 Hij is het, wien de reinste glansen —, *bahoewa tâlah jang di lipoeti tjahâja jang mahâ soetji.*
 God, de Allerhoogste omgeeft alles, *wat bestaat, bahoewa hag sohbâna wa tâala djoewa jang akan segalla sasœwâtoe âla melipoeti, M. S. R. 32.*
 De koning was door de rijks grooten en opper-officieren —, *makka râdja poon di hâdap segalla mantri dan hoelœbâlany.*
OMGIEREN, o. w. *berdjâlan sâna sini.*
OMGIETEN, b. w. *sâlin.*
 —, op nieuw gieten (metaal), *toewang poela.*
 Olie uit eene ton in een steenen vat —, *sâlin minjaq derri dâlam tong di dâlam tampâjan.*
 —, alom begieten, *menjiram (toewang) koeliling.*
OMGOOIJEN, b. w. *merebahkan, meroebokkan.*
OMGOOIJEN, o. *perebâhan, peroebâhan.*
OMGORDEN, b. w. *sendang, menjendang, ikat.*
 De lendenen —, *mengikat pinggang, menjâboq, loelor.*
 Het zwaard —, *menjendang pedang.*
 Eene stad met steenen muren omgord, *negri jang di ikat dengan tœmoq batoe.*
 Met koninklijke sieraden —, *bekleeden, menjendang karadjâan.*
 Met koninklijke magt omgord, *bersendang dengan kabesâran (koewâsa) râdja.*
OMGORDING, vt. *penjendangan, pengikâtan.*
OMGRABBELEN, o. w. *reboet-reboet.*
OMGRAVEN, b. w. *pâtjol, memâtijol, gâli.*
 —, met grachten omringen, *memboewat pârit koeliling.*

OMGRAVING, vr. *penggalian, pematjolan*.
OMGRENZEN, b. w. *meminggiri, mengoelilingi*.
OMGRENZING, vr. *peminggir*.
OMGROEIJEN, b. en o. w. *melilit, toemboeh koeliling*.
 De klimmen die epidendrum omgroeit den angsoeka-boom, *gadong kastoeri melilit pohon angsoeka*.
 Deze steen is met mos omgroeid, *makka loemoet toemboeh paadda koelilingnja batoe ini*.
OMHAAL, m. *gâris jang boendar*.
 — van woorden, *bânjaq perkatâan jang tiâda bergoena*.
OMHAKEN, b. w. *menggâjit paadda lâjin lôbang*.
 —, met haken ter neder halen, *meroebohkan dengan gâjit*.
OMHAKKEN, b. w. *tâbang, tebbang, tebang*.
 Een (bamboezen) huis —, *tebbang roemah*.
 Zware boomen —, *menebbang pohon kâjoe*.
 De aarde —, *pâtjol tânah, memâtjol tânah*.
 Omgehakte boomen, *tebangan*.
OMHAKKING, vr. *penebangan*.
OMHALEN, b. w. *târêq sampê roeboh, hêla hîngga roeboh, meroebohkan*.
 Een huis —, *meroebohkan roemah*.
 De aarde —, *pâtjol tânah, memâtjol tânah*.
 Een houweel om de aarde om te halen, *pâtjol*.
 —, om iets heen trekken, *menggâris koelilingnja soewâtoe apa*.
OMHALING, vr. *peroebohan*.
OMHANGEN, b. w. *pâkei*.
 Naar de Javaansche manier —, *pâkei toeroet tjâra djâwa*.
 —, op eene andere plaats hangen, *gantong paadda lâjin tempat*.
 —, (zoo als bandelieren over eenen schouder), *sawat, sendang*.
 Eene shawl —, *pâkei tjâla*.
 Met den tabbaard — zijn, *berpâkei djabbat, berdjabbat*.
 Met een ordeteeken — zijn, *terhiast dengan bintang*.
 Iemand met eenen gouden ketting —, *mengenâkan ranté amas paadda sa-orang*.
OMHANGSEL, o. zie **BEHANGSEL**.
OMHEBBEN, b. w. dragen, gekleed zijn, *berpâkei, pâkei*.
OMHEEN, bijw. *koeliling, paadda dâirah*.
 De dorpen, die er — liggen, *doesoendoesoan jang paadda dâirahnja*.
 Er zijn grachten —, *makka pârit-pârit itoe berkoelilingan, makka pârit-pârit itoe mengoelilingi itoe*.
 Ik kan er niet —, (buiten) *makka ti-dâpat tiâda hamba pâkei*.

OMHEINEN, b. w. *memagâri koeliling, bêkin pâgar koeliling, L.*
 Eenen tuin met bamboes —, *memagâri kebon dengan boeloh, bêkin pâgar bamboe koeliling kebon, L.*
OMHEINING, vr. het omheinen, *memagâran*.
 De —, heining van een huis, *pâgar roemah*.
 De — van een paleis, *pâgar astâna*.
 —, waarin olifanten gelokt en gevangen worden, *kêdah*.
OMHELPEM, b. w. *boenoh*.
 —, verkwisten, *boeroeskan, memboeroeskan*.
OMHELZEN, b. w. *pelog, memeloq, dâkap, mendâkap, dangkap*.
 Toen zij gezeten waren omhelsde hij zijnen zoon en kuste hem, *apabila ia doedoeq makka di dâkapnja dan di tjioemnja akan anaqnja*.
 —, met overtuiging aannemen, *menarima (pertjâja) kârana tertampeliq*.
 —, zie **BESLAPEN**.
 — en kussen, *begômel, L., pelog tjioem*.
 Het Islamismus —, *mâsoq islâm*.
 Het Christendom —, *mâsoq tsarânt, L. mendjâdi natsarânt*.
OMHER, voorz. rondom, her- en derwaarts, *koeliling, di mâna-mâna, sâna sini*.
OMHERTREKKEN, o. w. *berdjâlan sâna-sini, mengombâra, melantjong di mâna-mâna, L., kalâna*.
OMHERVOEREN, b. w. *membâwa koeliling, membâwa sâna-sini*.
OMHERZIEN, o. w. *pandang koeliling*.
OMHERZWAALJEN, b. w. *berlâjamkan*.
 Een zwaard —, *berlâjamkan pedang*.
OMHIPPELEN, o. w. zie **OMHUPPELEN**.
OMHIPPEN, o. w. zie **OMHUPPELEN**.
OMHOEFEN, b. w. *pâsang soempei*.
OMHOOG, bijw. *ka-âtas*.
 — gooijen, *limpar ka-âtas*.
 — stijgen, *nâjîq ka-âtas*.
OMHOOREN, o. w. *tanjâ-i, tanjâ-in, L.*
OMHOUDEN, b. w. *tiâda tanggalkan*.
 Ik wil mijnen mantel —, *makka tiâda hamba mâw tanggalkan selimoet hamba*.
OMHOUWEN, b. w. *tâbang, tebang, tebbang*.
 Boomen in het woud —, *tebang pohon kâjoe di rimba*.
OMHOUWING, vr. *penebangan*.
OMHUILEN, o. w. *bertereaq koeliling*.
 —, als sommige honden, *loelong sâna-sini*.
OMHULLEN, b. w. omsluijeren, *menoedong*.
 —, omwinden, omslingeren, *bâbat, bebâat, lilit, kenâkan*.
 —, in een hulsel wikkelen, *memboengkoes*.
OMHULSEL, o. *sârong*, zie **OMKLEEDSEL**.
OMHUPPELEN, o. w. *bergiripan sâna-sini*.
OMHUTSELEN, b. w. *kâtjoq*.

- De dobbelsteneen —, *kátjoq dádoe*, (boewah páreh).
- OMHUTSELING**, vt. *pengatjokan*.
- OMJAGEN**, b. w. *pergi berboeroe sána-sini*.
—, omver rijden, *mendjátuhkan dengan toeggang koeda*.
—, jagende eenen omweg maken, *berboeroe menoeroet djálan jang terláoe djáwh*.
—, om een dorp, *berboeroe koeliling doesoen*.
- OMKADEN**, b. w. *berboewat tárbis koeliling*.
- OMKALLEN**, b. w. *bertoetoer-toetoer hinggu djáti lájin bitjára*, *mengoebahkan fikiran dengan berbantjang-bantjang*.
- OMKANTELEN**, b. w. *doen omvallen, menoembang*.
—, omrollen, *omwentelen, goeling*.
—, omkeeren, *báliqkan*.
—, o. w. *omkenteren* (van een vaartuij), *kulleboe*.
- OMKAPPEN**, b. w. *tábang, tebang, tebbang, pólong*.
- OMKAPPING**, vt. *penebangan*.
- OMKEER**, m. *omdraai, bogt, balikoe, balikan*.
—, *omzwaai, peridáran, perkitáran*.
—, zie **OMDRAALJING**.
- OMKEEREN**, b. w. *het achterste voor of het onderste boven keeren, báliq, bebáliq, L., songsong, menjongsong*; voor het laatste ook: *báliq blah, tontong*.
Een bamboe —, (het onderste boven) *tontong boeloh*.
De hand —, *báliq tángan*.
Omgekeerd, *terbáliq, tebáliq, L.*
Het hoofd —, *páling kapála*.
Omgekeerde evenredigheid, *andam jang berlawan*.
Eene vergelijking in eene omgekeerde verhouding, *oepána óleh andam jang berlawan*.
—, vernielen, *membinasákan, békin roesag, L., meroesagkan, mengaram*.
De orde —, *meroesagkan peratoeran, (tartib)*.
De wetten —, *meroesagkan soekoem negri*.
Het omgekeerde (van eene voorstelling), *báliknja*.
—, veranderen, *mengoebahkan*.
—, o. w. *beroebah, djáti lájin roepa*.
Keert (hij) zich om, dan is hij omgekeerd, (van gevoelen veranderd), *báliq blákang lájin bitjára*.
—, terugkeeren, *berbáliq*.
Koetsier keer niet te kort om als gij *omdraait, koesir djángan terláoe pátah báliq loe káloe báliq, L.*
Keer om koetsier, *báliq koesir*.
Dat is juist omgekeerd, *itoe lájin sakáli, itoe báliqnja*.
- OMKEERING**, vt. *pembalikan, balikan*.
—, vernieling, bed. z. n. *pembinasáan*.
- , vernieling, lijd. z. n. *kabinasáan*.
—, eener stelling, *báliqnja*.
- OMKANTELEN**, b. en o. w. zie **OMKANTELEN**.
- OMKENTEREN**, b. en o. w. (van een vaartuij of sloep), *kulleboe*, zie **OMKANTELEN**.
- OMKLIJKEN**, o. w. *lihat ka-blákang*.
Naar iemand —, *zorg voor hem dragen, merawátin órang, L.*
Naar alle kanten —, *mendjeling-djeling*.
- OMKLEEDEN**, b. w. *sáloet*.
Met laken —, *sáloet dengan sachlat, L.*
—, *inkleeden*, fig. *eeneu verbloemen* zin geven, *menghást dengan ibárat, meng-ibáratkan*.
- OMKLEEDSEL**, o. *omkleeding, penjaloetan, aghasjat, Ar.*
Het vel is het — *eener slang, makku koelit itoe sárongnja oelar*.
- OMKLEPPEN**, o. w. *páloe memoewángan*.
- OMKLIMMEN**, o. w. *nájiq, (pandjat) koeliling*.
Eenen kokosboom —, *pandjat berkoe-ling pohon kalápa, L., (njior)*.
- OMKLINKEN**, b. en o. w. *bantogkan dengan lantag*.
—, *bij bekkenslag, páloe memoewángan, menjatákan (kasri bertaw, L.), dengan páloe (poekol, L.), memoewángan, (bandé)*.
—, *bij gongslag, tjánang*.
- OMKNEDEN**, b. w. *ramas poela, remas lági sakáli*.
- OMKNELEN**, b. w. *mendjepit koeliling, (berkoelilingan)*.
- OMKNIKKEREN**, b. w. *rebahkan dengan má-jin kalitji, (kalitja, L.)*
- OMKNIPPEN**, b. w. *rebahkan dengan mendjintiq*.
- OMKNOOPEN**, b. w. *simpoelkan lájin roepa, mengantjing lájin roepa*, zie **KNOOPEN**.
- OMKOGELLEN**, b. w. *rebahkan dengan tím-poeg, (dangan melimpar bátoe)*.
- OMKOMEN**, o. w. *sterven, máti, meninggal*.
—, *tot het einde toe duren, loendjoet hinggu kasoedáhan*.
—, *er mede toekomen, tjoekoep*.
Van honger —, *máti kalapáran*.
—, *vergaan, loelang, binása*.
In het water —, *máti kullelap, L., máti di dálam ajer, máti lemas*.
—, *omgaan, djálan berkoeliling*.
—, *verloopen, voorbijgaan, láloe, li-wat, L.*
- OMKOMST**, vt. *pengabisan, kasoedáhan*.
—, *omloop, peridáran, perkitáran*.
Na — *van tien jaren, sa-hábis sapoe-loh táhon*.
- OMKONNEN**, o. w. zie **OMKUNNEN**.
- OMKOOOP**, m. zie **OMKOOPIJG**.
- OMKOOOPBAAR**, b. n. *mákan soewáb, jang dápat di soewápi*.
- OMKOOOPBAARHEID**, vt. *prí órang jang má-kan soewáb*.
- OMKOOPELIJK**, bijw. zie **OMKOOOPBAAR**.
- OMKOOFEN**, b. w. *soewápi, menjouwápi, amást, bórong, oepánu, L.*

Getuigen —, *menjoewápt sjaksi*.
 Zich laten —, *mákan soewap*.
 De getuigen lieten zich —, *makka sjaksi itoe poon mákan soewab*.
 Omgekocht worden, *kena amas, di só-rong*.
 OMKOOPER, m. *orang jang menjoewápt*.
 —, zie KOPPELAAR.
 OMKOOPING, vt. *hál menjoewápt*.
 OMKOUTEN, b. w. zie OMKALLEN.
 OMKRAGEN, b. w. *pásang léhér bádjoé*.
 OMKRANSEN, b. w. *mengenákan karáangan boenga*.
 Het hoofd met rozen —, *mengenákan karáangan (kumbang) boenga ajer máwar di kapála*.
 OMKREITS, m. *omtrek, dáiráh, Ar.*
 OMKREUKEN, b. w. *lipat sálah*.
 OMKRIJGEN, b. w. *omdoen, pákei*.
 —, om iets, *bábat, lilit*.
 Wij konden den troep geiten den berg niet —, *makka tída dápat kita menghá-loekan káwan kambing itoe koeliling goe-nong itoe*.
 —, *omwerpen, merebahkan, meroeboh-kan*.
 —, *vellen, tábung, tebang, tebbang*.
 Weder —, *dápat kombáti*.
 OMKRIJSCHEN, o. w. *berteréaq koeliling*.
 OMKRIJG, m. *dáiráh, Ar.*
 OMKROKEN, b. w. zie OMKREUKEN.
 OMKROLLEN, b. en o. w. zie OMKRULLEN.
 OMKROMMEN, b. w. *bantogkan, béngkókkan, béngkók-in, L.*
 —, o. w. met kromme bogten vloeijen, *mengálar berkélo-kélo, kroekoet*.
 OMKROMMING, vt. *pembantók-an, pembéng-kók-an*.
 OMKRONKELEN, b. w. *verkeerd vouwen, sálah lipat, lipat dengan károt*.
 —, van slangen om iets, *balít, bálit, belít, berbelít*.
 —, o. w. *karoet, kroekoet*.
 OMKRONKELING, vt. *kroekoet, karókot*.
 OMKROONEN, b. w. *bapermakótákan, kená-kan makóta*.
 Het hoofd met goud —, *bapermakótá-kan kapála dengan amas, kenákan makóta más di kapála*.
 OMKRUIPEN, o. w. *kruipe de omstooten, meroebohkan dengan merangkoq*.
 —, in het ronde kruipe, *merang-koq (merangkang, menjoeloor, meléta,) koeliling, zie KRUIPEN*.
 OMKRUISEN, o. w. *langlang sána sini, mengájoeh sána sini, pájor sána sini*.
 OMKRULLEN, b. w. (van het haar,) *mengikal, bekin gandi, L.*
 —, zie OMKRONKELEN, o. w.
 —, o. w. *krullen, berikal*.
 — van eenen staart, *sangkor*.
 OMKUIJEREN, o. w. *pasiar sána sini*.

—, om iets kuuieren, *pasiar koeli-ling*.
 OMKUNNEN, o. w. *boleh sampé koeliling*.
 Dit touw kan er niet om, *makka táli ini tíada sampé koeliling itoe, ini táli ter-láloe péndég*.
 OMLADEN, b. w. zie OMSCHRIJVEN.
 OMLAAG, bijw. *ka-báwah, di báwah, tahta, Ar.*
 — zien, *lihat ka-báwah*.
 — gaan, *toeron, toeron ka-báwah*.
 — zijn, *áda di báwah*.
 OMLAND, o. *dáirah negri, tárah jang koeli-ling, djadjáhan*.
 OMLANDER, m. *pedoedoeq djadjáhan, orang derri dáirah negri*.
 OMLANGEN, b. w. *peridarkan, kassi koeli-ling, L.*
 OMLATEN, b. w. *kassi títgal, L., tíada boeka, tíada tanggalkan*.
 OMLAVEREN, o. w. *mengoeliling dengan béloq*.
 OMLEGEREN, b. en o. w. *kepong, mengepony*.
 Een kasteel —, *mengéngi kóta*.
 OMLEGGEN, b. w. *báliq blah*.
 Eene plank —, *báliq blah pápan sa-bilah*.
 Het schip —, *krengén, singúkan kapal*.
 Een mes —, *toempoelkan piso, lilitkan piso*.
 —, *verplaatsen, pindahkan*.
 —, *belggen, tátahkan*.
 Met parelen omlegd, *di tátahkan moe-tiára*.
 —, *omboorden, berkelimkan*.
 OMLEGGING, vt. *pembalikan, zie OMZETTING*.
 OMLEGSEL, o. *saloeatan*.
 OMLEIDEN, b. w. *eenen omweg doen ma-ken, mengántarkan paada persimpáangan djálan*.
 —, *medevoeren, membáva*.
 —, *verschalken, perdajákan, pedajá-in, L.*
 OMLEIDING, vt. *penghantáran*.
 OMLICHTEN, o. w. *menjoeloh koeliling, mene-rángi koeliling*.
 OMLIGGEN, o. w. *terbáliq, tebáliq*.
 De wagen ligt om, *makka ráta soedah terbáliq, karéta soedah tebáliq, L.*
 —, zoo als messen, *bijlen enz., lilit*.
 De omgelegene dorpen, *doesoén-doesoén jang berkoelilingan*.
 OMLIJMEN, b. w. *menrákat koeliling*.
 OMLIKKEN, b. w. *meroebohkan dengan men-djilat*.
 —, aan alle zijden belikken, *mendjilát koeliling*.
 OMLOBBEREN, o. w. *mengárong sána-sini, menggrotsókki sána kamári, L.*
 OMLOEIJEN, o. w. *téngoh sána-sini*.
 OMLOEREN, o. w. *menginté paada segalla fihag, mengintip koeliling, L.*
 OMLOMBEREN, b. w. *menawoengi koeliling, menbajángi koeliling*.

OMLOOP, m. omwenteling, *peridâran, perkitâran*.
 De — des bloeds, *perdjâlânan dârah*.
 De — der zon en der maan, *peridâran mâta-hâri dan boelan*.
 De — der spheren, *perkitâran tjakra-wâla*.
 De — der aarde, *peridâran boemi, peridâran tâhon*.
 De — van het geld, *djâlannja oewang, (derham)*.
 Er is een gerucht in — *gebragt, chabar drang*.
 Er is veel geld in —, *makka âda bânjaq oewang berdjâlan koeliling*.
 —, *galerij, serambi, barândah, galdrei*, verb.
OMLOOPEN, o. w. *poesing, poetar, idar, mengoeliling, kisar, kitar*.
 Het rad loopt om, *makka djantrâ kisar, rûda poetar, L*.
 Het braadspit loopt om, *makka pátjag poesing*.
 Het hoofd loopt mij om, *poesing kapalâkoe*.
 De stad —, *mengoeliling negri, djâlan berkoeliling negri*.
 —, *veranderen, oebah, mengált*.
 De wind loopt om, *makka angin ber-ált, (berkisar)*.
 —, van den weg afwijken, *simpang derri paadda djâlan*.
 Weder —, *berbâliq*.
 —, *verloopen, voorbijgaan, lâloe, liwat, L*.
 De tijd loopt snel om, *makka waqtœe lâloe dengan sigra*.
 Het bloed loopt in de aderen om, *makka dârah pœon berdjâlan (mengáltir) di dâlam oerat*.
 —, *giuds en herwaarts, berdjâlan sâna sini, mengobâra, melantjong, L, kalâna*.
 —, b. w. *lopende omwerpen, meroebokkaa dengan sontohkan*.
OMLOOPER, m. *weversboom, kâjœe penggiling, pœsa*.
OMLOOPING, vr. zie **OMLOOP**.
OMLUIDEN, b. w. *bermâloemkan dengan boenji ginta, kassâ tâhoek dengan gôjang lôjtêng, L*.
OMLUIJEN, b. w. zie **OMLUIDEN**.
OMLUIKEN, b. w. zie **OMSLUITEN**.
OMMAKEN, b. w. zie **OMDELVEN**.
OMMANGELEN, b. w. *toekar, menoekar, hœroep, oeroep*.
OMMANTELEN, b. w. *menghtâsi dengan goemêi*.
OMMEGANG, m. zie **OMGANG**.
OMMELAND, o. zie **OMLAND**.
OMMENNEN, b. w. *bâliq*.
 Regts —, *bâliq ka-kânan*.
 Eenen wagen —, *omverwerpen, membâliqkan karêtta*.
OMMETEN, b. w. *mengoekir koelilingnja*.

OMMOETEN, o. w. *omgespit moeten worden, misti di pátjol, handaq di gált*.
OMMOGEN, o. w. *boleh di pakê*.
 Deze shawl mag van daag niet om, *ini tjâla trâda boleh di pakê ini hâri, L*.
OMMUREN, b. w. *mengoelilingt dengan tœmboq, bêkin tœmboq koeliling, L, mengikat koeliling dengan tœmboq*.
OMNEVELEN, b. w. *mengâboetkan, mengaboeti, klam kaboetkan*.
 Omneveld worden, *di kaboetkan*.
 —, *verdonkeren, mengglapkan*.
 Het verstand —, *mengglapkan boedi*.
OMMOEG, o. *lobang ketjil di pinggir rinda*.
OMPAARLEN, b. w. *tâtah dengan moetsâra, memoettarâkan*.
 Met glansen rijk ompaarld, *di hiâsi tjahâja jang amat tudjâli*.
OMPAKKEN, b. w. *memboengkoes lâjin roepa*.
OMPAPPEN, b. w. *boeboh boebor koeliling, târoh boebor, pakê boebor koeliling*.
OMPARELEN, b. w. zie **OMPAARLEN**.
OMPERELEN, b. w. zie **OMPAARLEN**.
OMPERKEN, b. w. *memagâri paadda koeliling, bêkin pagâr koeliling*.
OMPERKING, vr. *eene omgeperkte plaats, tampat jang di pagâri, kampong dengan pagâr*.
 —, *het omperken, pemagâran*.
OMPERLEN, b. w. zie **OMPAARLEN**.
OMPLAKKEN, b. w. *tœmpêlkan, tœmpêl-i, tœmpêl-in, L*.
 Met geel papier omplakt worden, *di tœmpêl-in qarthas koening*.
OMPLANTEN, b. w. *verplanten, tœnam paadda lâjin tampat, pndahkan tanâman*.
 Rondom eenen vijver planten, *tœnam paadda koeliling kôlam*.
OMPLANTING, vr. *pemindahan tanâman*.
 —, (om iets), *penanâman paadda koeliling*.
OMPLOEGEN, b. w. *tanggâla, menanggâla, loekoe, meloekoe, L*.
OMPLOFFEN, o. w. *djâtoh (rebah) dengan berboenji*.
OMPRAAT, m. *omrede, perkatâan jang poetar bâliq*.
OMPRATEN, b. w. *menampeliqkan dengan perkutâan, zie OMKALLEN*.
OMRAGEN, h. w. *menjâpoe sârang lâba-lâba, menjâpoe roemah lâwa-lâwa, L*.
OMRAKEN, o. w. *djâtoh, rebah, roeboh, toembang*.
OMRAMMELEN, b. w. zie **OMRAMMEN**.
OMRAMMEN, b. w. *meroebokhan dengan gâda, (d. i. door middel van eene reuzenknods omwerpen)*.
OMRANDEN, b. w. *bêkin pinggir, memboewat birih, meminggiri*.
OMREDE, vr. zie **OMPRAAT**.
OMREKEN, b. w. *peridarkan, kassâ djâlan koeliling, L*.
OMREIS, vr. *perdjâlânan paadda koeliling negri*.

—, zie **OMWEG**.
OMREIZEN, o. en b. w. *berdjalan paadda koeliling*.
 De wereld —, *berdjalan paadda koeliling boemi, mendjalani boemi*.
 —, omwegen maken, *berdjalan dengan baliq sana sini*.
OMREIZER, m. *orang jang berdjalan-djalan paadda koeliling*.
OMREIZING, vt. zie **OMREIS**.
OMREMME, b. w. *mendjepit koeliling*.
OMRENNEN, b. w. *meroebokkan dengan lari*.
 Eene wildernis —, *lari paadda koeliling hoetan*.
OMRID, m. *pasiaar bertoenggang koeda*.
 —, het maken van eenen omweg, *pasiaar bertoenggang koeda dengan baliq sana sini*.
OMRIJDEN, b. w. *meroebokkan dengan koeda ataw dengan karéta*.
 —, o. w. *rondrijden* (met eenen wagen) *berdjalan karéta paadda koeliling, pasiaar dengan karéta*.
 —, eenen omweg maken, *berdjalan dengan karéta paadda persimpangan djalan, pasiaar sama karéta djalan sana sini*.
OMRIJTEN, b. w. *meroebokkan dengan tjariq, (róbèq, sówèq, L.)*.
OMRING, m. zie **OMKREITS**.
OMRINGELEN, b. w. *berteboe-teboekan*.
OMRINGEN, b. w. *mengoeliling, kroeboeng-kepong, mengepong, melipoeti, menghadap*.
 Met muren —, *memagari dengan bátoe, békin témboq koeliling, L.*
 Alleen weten wij dat die glanzen hem —, *melajinkan kami táhoe tjahaja itoe melipoeti adanja, M. S. R. 16.*
 Door rijks grooten omringd, *di hádap mantri*.
 Door gemeen volk omringd worden, *di kroeboengi orang hina dina, (orang boesog, L.)*.
 —de, *moehith, Ar.*
 De alles —de zee, *lawoet jang moehith numanja*.
OMRINGING, vt. *pengoelilingan*.
 —, omsingeling, *pengepongan*.
 — van gemeen volk, *pengroeboengan orang ketjil, L., (orang hina dina, orang boesog, L.)*.
OMRINKINKEN, o. w. *békin roesoe koeliling, L., gampar paadda koeliling negri*.
OMROEIJEN, o. w. *berdajoeng sana sini, kajoeh sana sini*.
OMROEPEN, o. w. *sarinta, sarintakan, kassi táhoe dengan poekol bandé, L., warwar, memaloe memoewangan, zie OMLINKEN EN UITROEPEN*.
OMROEPER, m. *penjarinta, orang jang poekol bandé, L., orang jang memaloe memoewangan*.
OMROEPING, vt. *penjarintaan*.
OMROER, m. het omroeren, *pengadóok-an, pengoeleian*.

OMROEREN, b. w. *adoq*.
 De pap —, *adoq boebor*.
 De suiker in den ketel —, *adoq goela di dálam priqoq*.
 Zachtjes —, *oelei*.
OMROERING, vt. *pengadóok-an, pengoeleian*.
OMROERSEL, o. *barang jang di adoq*.
OMROLLEN, b. w. *goelinkan*.
 Eenen steen —, *goelinkan bátoe*.
 —, o. w. *goeling*.
 —, omtuimelen, *rebah, toembang*.
OMRUILEN, b. w. zie **RUILEN**.
OMRUKKEN, b. w. *sintag hingat roeboeh, meroeboekkan dengan sintag, meroeboekkan*.
 Waarom rukt gij dat hek om? *mengapa angkaw meroeboekkan pagar itoe dengan sintag?*
 —, o. w. *snel om iets heen trekken, berdjalan tjepat koeliling, (paadda koeliling)*.
OMRUKKING, vt. *peroebochan*.
OMSCHADUWEN, b. w. *menawoengi paadda segalla fihag, membajangi koeliling*.
OMSCHADUWING, vt. *penawongan*.
OMSCHANSEN, b. w. *membéntengi, membéntengan koeliling*.
OMSCHANSING, vt. *pembéntengan*.
OMSCHAVEN, b. w. *katam (seroet) paadda koeliling*.
OMSCHENKEN, b. w. *sálin*.
 —, in het rond schenken, *sálin koeliling*.
OMSCHIPPEN, b. w. *de gedaante veranderen, mengoebahkan roepa, mendjadikan lajin roepa*.
 —, *metamorphoseren, mendjelamakan*.
OMSCHIPPING, vt. *pendjelamaan, zie OMSCHIPPEN*.
OMSCHEREN, b. w. *mentjoekeri koeliling, (paadda koeliling)*.
OMSCHERMEN, o. w. *bermajin sindjata sana sini*.
 —, fig. *verward spreken, in het wilde*
 —, *bitjara koesoet-kesoet, berkata-kata seperti orang boeta toeli*.
OMSCHIETEN, b. w. *menémbaq hingat roeboeh, meroeboekkan dengan menémbaq*.
OMSCHIJNEN, b. w. *bersinarkan paadda koeliling, melipoeti dengan tjahaja*.
OMSCHIKKEN, b. w. *atorkan paadda koeliling*.
 —, o. w. *gisir, gesser, L.*
OMSCHOKKEN, b. w. *baliqkan dengan katjoq*.
OMSCHOMMELEN, b. w. *baliqkan dengan gontjang*.
OMSCHOOLJEN, o. w. *berdjalan koeliling serta minta-minta*.
OMSCHOPPEN, b. w. *tendang sampé (hingat djatoh, roeboeh), meroeboekkan dengan menendang*.
OMSCHORSEN, b. w. *berkoelitkan paadda koeliling*.
 —, fig. *omringen, mengoeliling, taroh koeliling*.

OMSCHREEUWEN, o. w. *berseroe koeliling*, *bertereaq koeliling*, *bertereaq sana sini*; *menghéréq sana sini*.

OMSCHRIFT, o. randschrift, *soerat pinggir*, *soerat alámat paadda pinggir*.

Het — van eene munt, *soerat pinggir oewang*.

OMSCHRIJVEN, b. w. rondom iets schrijven, *menjoerat paadda koeliling*, *toelis koeliling*.
Weder —, *membálas soerat*, *menjáhoet*.

—, de namen rondom opschrijven, *menjoerat náma órang negri*, *mendaftarkan náma órang negri*.

—, ophelderen, verduidelijken, *menjoeratkan dengan katrángan*, *menerangkan dengan soerat*, *mentábirkan*, *mentafsirkan*.
Eigenschappen —, *tsifatkan*, *prikan*.

OMSCHRIJVER, m. die iets verduidelijkt, *penjoerat jang menerangkan*, zie **OMSCHRIJVEN**, 4de bet.

OMSCHRIJVING, vt. *soerat tafsír*, *soerat tabír*, *soerat katrángan*.

Logische of redkundige —, *tafidid*, Ar.
—, opteekening der namen, *toelisan náma*, *penjoerátan náma*.

OMSCHUDDEN, b. w. *kátjoq*, *gontjang*, *kontjang*, *kótjaq-kótjaq*.

OMSCHUDDING, vt. *pengatjók-an*, *penggontjángan*.

OMSCHUIVEN, b. w. *meroebokkan dengan sórong*.
—, verplaatsen, *pindahkan dengan sórong*.

OMSCHUREN, b. w. *gósoq di loewar dan di dálam*.

OMSCHUTTEN, b. w. *memagárt paadda koeliling*.
—, beschutten, *melindongkan*, *memeliharákan*.

OMSINGELEN, b. w. *kepong*, *mengepong*.
Een kusteel —, *mengepong kóta*.

De stad werd door het leger omsingeld, *makka negri itoe di kepong bála-tantará*.

OMSIJORKEN, o. w. *melantjong sana sini*, L.

OMSIJORREN, b. w. *membábatkan dengan táli*.

OMSIJOUWEN, o. w. *djádi koeli koeliling*.

OMSLAAN, b. w. *meroebokkan dengan páloe*, *mendjátuhkan dengan poekol*.

—, omklinken, *bantjoqkan dengan lantjaq*.

—, omkeeren, *báligkan*.

Bladeren van een boek —, *bálig blah ládjor-ládjor kitáb*.

De mouwen —, *menjingsing tángan bádjoe*.
Het zeil —, (zoo als op sommige praauwen), *giling lájar*.

—, omdoen, omgorden, *pákei*.

—, kruiswijs over den schouder, *sáwut sendang*.

—, eenen omslag maken van landrenten, *menentoekan pádjjaq*.

—, o. w. *roebok*, *rebah*, *toembang*.

—, van een rijuig, *terbálig*, *tebálig*, L.

—, van eene praauw, (schuit), *kaleboq*, *kulleboe*, L., *terbálig*, *djoekong*.

De sloep sloeg om, *makka sampan poon kulleboe*.

De wagen slaat om, *karéta roebok*, L., *ráta roebok*.

Het vaartuig sloeg om en zonk, *makka práhoe poon kulleboe serto goellá*, (*tinggelam*).

Regts—, *bálig ka-kánan*, *bálig kánan*. L.
Het schoone weer slaat om, *makka kamáraw beroebah*.

—, eene ongunstige wending nemen, *mislukken*, *djádi koerang bájiq*, *djádi lebeh pájah*, *woereng*, L.

Het blaadje is omgeslagen, (zij heeft eene miskraam gehad), *makka goegor ánaqnja*.

OMSLAG, m. en o. omkleedsel, *boengtoesan*.
— van eenen vorstelijken brief, *kis*, *kies*.

— van eenen brief, *penjaloet soerat*.

—, moeite, *soesah*, *sjeghol*, Ar.

Maak geen —, *djángan békin soesah*, L., *djángan sjeghol*.

Met veel — verhalen, spreken, *mentjariterákan (bitjára) dengan perkatáan jang landjoet sakáli*.

— van landrenten, *katentoewan (peratoeran) pádjjaq*.

Het — van eenen boor, *kájoe goerdí*, *kájoe bór*, L., zie **BOOR**.

OMSLAGDOEK, m. *tjála*.
— die over den eenen schouder en onder den anderen arm gedragen wordt, *amban*, *salindang*.

OMSLAGER, in. groote omslagdoek, *tjála besaar*.

OMSLAGTIG, b. n. *lastig*, *soesah*.
Een — werk, *pekarjdáan jang soesah*.

—, wijldloopig, *landjoet-landjoet*.

OMSLAGTIGHEID, vt. *kasoesáhan*.

OMSLEPEN, h. w. *menjérét paadda koeliling*, *mengirit paadda koeliling*.

—, overal slepen, *menjérét di mána-mána*.

OMSLINGEREN, b. w. ergens heenslingeren, *mengáti-áti*.

—, o. w. *djátòh bergojang*, *bálig*.

— op zee, *ber-átong-átong di láwat*.

Uw goederen slingeren overal om, *bá-rang-bá-rang moe tesiaar koeliling*, L., (*tersirat koeliling*).

—, b. w. *lilit*, *melilitkan*.

Het klimop omslingert den rasmala-boom, *makka panggang poejoe itoe melilit pohon pálon*.

De olifant omslingert den banaan met zijnen snuit, *makka gádjah melilit pohon pisang itoe dengan boelalénja*, ook: *pohon pisang di lilitkan boelalé gádjah*.

—, met eene digte menigte omringen, *kroeboengí*.

OMSLULJEREN, b. w. *menoedong*, *berkaloe-bong*, beter: *menguloebong*.

OMSLUITEN, b. w. mengoeliling, memagári paadda koeliling.
 En hij omsloot het kasteel, makka di koelilinginja kôta.
 — zoo als de ring den diamant, ber-kondam.

OMSLUITING, vr. pengoelilingan.

OMSMAKKEN, b. w. meroebohkan, mendjâ-tohkan.

OMSMEDEN, b. w. tîmpa poela, mengoebah-kan roepa dengan mentîmpa, poekol bessî béar djâdi lâjin roepa, L.
 —, ijzer smedende om iets maken, mengoelilingi dengan bessî jang di tîmpa.

OMSMELTEN, b. w. lâboer poela, leboer lâgi sakâli.

OMSMEREN, b. w. menggemoeki paadda koeliling, loeloet gemoq.

OMSMIJTEN, b. w. meroebohkan dengan han-tam, (banting), ook alleen: meroebohkan.
 —, schielijk omdoen, pâké lakas.
 Het roer —, bâliq kamoedi.

OMSMIJTING, vr. pereoehkan.

OMSNOFFELEN, o. w. zie OMSNUFFELEN.

OMSNOPFEN, o. w. zie OMSNUFFEN.

OMSNOREN, b. w. mengâli-âli dengan boenji jang berdâsing, meligatkan.
 —, o. w. ligat sambil berdâsing.

OMSNUFFELEN, o. w. berdjâlan sâna sini serta mentjioem, (mentjahâri).

OMSNUFFEN, o. w. zie OMSNUFFELEN.

OMBOLLEN, b. w. lûmpar sâna sini, meroe-bohkan sâna sini.

OMSORREN, b. w. zie OMSJORREN.

OMSPADEN, b. w. pâtiol, memâtiol, gâli, menggâli, loembî, L.

OMSPANNEN, b. w. om iets spannen, pâsang paadda koeliling.
 —, paarden, ganti pasângannja koeda.
 —, van paarden verwisselen, ganti koeda.
 — met de hand, mengganggam.

OMSPANSEREN, o. w. pasiâar dengan ang-koel, L., berdjâlan-djâlan dengan djoemâ-wa, berdjâlan melénggang.

OMSPARTELEN, o. w. kâpah-kâpah.

OMSPATTEN, b. w. memertjijkan paadda koeliling.
 —, o. w. pertjiq koeliling.

OMSPELDEN, b. w. mengikat dengan peniti.
 —, omkeeren en vastspelden, bâliq blah dan mengikat dengan peniti.

OMSPINNEN, b. w. mengganteh paadda koeliling.
 —, met spinsel omringen, melilit dengan benang.

OMSPITTEN, b. w. gâli, menggâli, loembî, L., pâtiol, memâtiol.

OMSPITTING, vr. penggalian.

OMSPOELEN, b. w. tjoetji bâjiq-bâjiq (di loewar dan di dâlam), tjoetji.
 De glazen —, tjoetji glas, L., tjoetji pîta.

De vaten —, tjoetji pring.
 —, wegspoelen, mâkan dengan beroem-baq, (mengâloen).

De felle stroom spoelt den oever weg, makka hâroes dras mâkan pânggir, (pantei).
 —, o. w. spoelend om iets loopen, mengâlir paadda koeliling.
 —, b. w. van alle kanten bespoelen, membâsohi paadda segalla fihag, (koeliling).

OMSPOKEN, o. w. berdjâlan sâna sini se-perti hantoe.
 —, fig. spokend omloopen, berdjâlan sâna sini dengan gampar, (bêkin roesoe, L.).

OMSPRAAK, vr. perkataân jang landjoet.

OMSPRINGEN, b. en o. w. meroebohkan dengan meloempt.
 —, in het ronde, omdansen, menâri koeliling.
 Er naar zijn welgevallen mede —, kardja dengan toeroet soekânja.

OMSTAAN, o. w. zich omkeeren, pâling, bâliq blakang.
 —, in het ronde staan, berdiri koeliling.

OMSTAAND, teg. deelw. van omstaan, jang âda koeliling.
 De —e personen, orang jang menghâ-dap, orang jang hâdlir, Hoft.

OMSTANDELIJK, bijw. zie OMSTANDIGLIJK.

OMSTANDER, m. orang jang menghâdap, orang jang hâdlir, Hoft.

OMSTANDIG, b. n. dengan segalla prt hâl.
 Eene —e beschrijving, soerat menjatâ-kan segalla prt hâl.
 Een — verhaal, tjeritra jang landjoet, tjeritra dengan segalla prt hâl.
 —, verklaren, menjatâkan dengan lan-djoet-landjoet, bilang troes trang, L.

OMSTANDIGHEID, vr. prt hâl, hâl ahoewâl.
 Al de omstandigheden van de zaak droeg hij den koning voor, makka se-galla hâl ahoewâlnya itoe di persoembah-kannja kapada radja.
 Verzwarende —, prt hâl jang membrat-kan, perkâra jang bêkin brat, L.
 Eene bedroevende —, prt hâl jang ka-doekâan, (jang mendoekâkan hâti), per-kâra jang bêkin soesah hâti, L.
 Eene —, die men niet moet vergeten, prt hâl jang tiada dâpat di loepâkan.

Omstandigheden, toestand, staat, ka-lakoewan.

Omstandigheden, pligtpleging, format, Ar.
 —, omslag, soesah, sjeghol, Ar.
 Zijne gemalin is in gezegende —, makka istrinja poon hâmil, Hoft., bininja boen-ting, L.

OMSTANDIGLIJK, bijw. dengan landjoet-lan-djoet, dengan troes trang, L.

OMSTAPPEN, o. w. berdjâlan poetar, (bâliq).

OMSTEKEN, b. w. tjoetjoeg paadda lâjin tam-pat, toesoeg lâjin roepa, (di tempat lâ-jin), L.

—, door steken doen omvallen, *me-rebahkan dengan tikan*, (d. i.: iemand door eenen kriststeek omwerpen).

OMSTEMMEN, o. w. *menjatákan fikiran*, (*bitjára*).

Nu werd er door allen omgestemd, *makka sakalian orang poon menjatákan fikirannya*, *makka segalla orang bilang dia poenja pikiran*, L.

OMSTEMMING, vr. *peridáran soewára*, *pikiran orang samoewa*, L.

OMSTEVENEN, o. en b. w. *berlâjar sána sini*, *lang-lang*.

Eene kaas —, *berlâjar menjoesor tandjong*.

OMSTIEREN, b. w. zie **OMSTUREN**.

OMSTIKKEN, b. w. *menjoelam pinggir*, *menjoedjt pinggir*, zie **STIKKEN**.

OMSTOMMELEN, o. w. *berdjâlan sána sini dengan kardja roeso*, L.

OMSTOOTEN, b. w. *toelaq sampé* (*hingga*) *roeboh*, L., *meroeobhkan dengan menoelaq*.

—, vernietigen, *mentadâkan*, *menjadâkan*, *menoelaq*.

Een bewijs —, *mentadâkan dalil*.

Een huwelijk —, *merombaq hâl nikâh*, *poetoeskan perkâra kâwin*.

OMSTOOTING, vr. *peroeoehan dengan toelaq*.

OMSTORMEN, b. w. *meroeobhkan dengan gâda*.

—, o. w. *di roebohkan angin riboet*, *di toebangkan angin riboet*.

OMSTORTEN, b. w. *meroeobhkan*, *menoembang*, *mendjâtohkan*.

—, o. w. *roeboh*, *djâtoh*, *baliq*.

De wagen is omgestort, *makka karéta terbâliq*, (*tebâliq*).

OMSTORTING, vr. *roeboehan*.

OMSTRALEN, b. w. *berstnarkan koeliling*, *melipoetj dengan sinar*.

OMSTREEK, vr. *omtrek*, *dâtrah*, Ar., *tânah jang berkoeliling*, *djadjâhan*.

De zuidelijke omstreken van Batavia, *tânah oedjg Batawiah*.

OMSTRENGELEN, b. w. *pintal koeliling*, *anjam koeliling*.

—, *omslingeren*, *melilit*.

OMSTRIJKEN, b. w. *gôsoq* (*sâpoe*) *koeliling*.

Met vet —, *gôsoq-in koeliling dengan gemoq*, L.

OMSTRIKKEN, b. w. *ikat koeliling dengan simpool*.

OMSTROOMEN, o. w. *mengâlir serta menjoesor*.

—, *omverstroomen*, *meroeobhkan oleh hâroes dras*.

Die nieuwe dijk is door de branding omgestroomd, *makka tarbis bahâroe itoe di roebohkan galoera*.

Deze rivier omstroomt de stad, *makka soengeti ini mengoelilingi negri itoe*, *ini kâli berdjâlan koeliling negri*, L.

OMSTUITEN, o. w. *terugstuiten*, *kalintjat*, *ambol*.

—, b. w. *meroeobhkan dengan toelaq*, (*toemboeg*).

OMSTULPEN, b. w. *balig bawahnya ka-âtas*.

OMSTUREN, b. w. een vaartuit omwenden, *balig*, *ambil haloewan ka*.

Ik stuurde om den oost, *makka kita ambil haloewan ka-timor*, (*wétan*, L.)

Zijn paard weder —, *poelangkan koedanja*, *kirim kombâli koedanja*.

OMSTUWEN, b. w. *kroeboeng*, *mengroe-boengi*.

—, eenen vorst, *menghâdap râdja*.

Omstuw worden, *di kroeboengt*, (van vorsten,) *di hâdap*.

OMSUKKELEN, o. w. *mengombâra dengan penjâkit*, *djâlan sána-sini dengan sâkit badan*.

—, *doorsukkelen*, *menjoedahkan*, (*menghâbiskan*) *dengan kasoekâran of kasakitan*.

OMSUKKELING, vr. *kombâra sána sini*.

OMTALMEN, o. w. *lambat berdjâlan sána sini*.

OMTASTEN, o. w. *râba di blâkang*.

—, *rondom alles betasten*, *râba-râba koeliling*.

OMTELLEN, b. w. *bilang paadda koeliling*, *hitoeng koeliling*.

OMTIEREN, o. w. *djâlan sána sini dengan gampar*, *djâlan sána kamârt dengan kardja roeso*.

OMTOBBEN, o. w. op zee, *di hânjoetkan sána ka-mâri*, *berâtong-âtong*.

—, met eenen zieke, *merawâtin orang sâkit*.

OMTOGT, m. *perdjâlânan koeliling*, *peridâran*.

OMTONNEN, b. w. *sâlin paadda lâjin tong*.

OMTOOMEN, b. w. *kenâkan kâkang itoe lâjin roepa*, *gantikan kâkang*.

OMTREDEN, o. w. *berdjâlan koeliling*.

—, b. w. *meroeobhkan dengan kâki*.

OMTREK, m. *getrokkene streep in de rondte*, *gâris paadda koeliling*.

—, *kring*, *grenslijn*, *peridâran*, *dâtrah*, Ar., *kalângan*, L., *koelilingan*.

De gansche —, (overal,) *sa-ganap sána-sini*, S. R. 37.

—, *trekken van het gelaat*, *pâras*.

De — van eene stad, *dâtrah negri*.

— van eenig ligchaam, *tebalnja*.

De — van eene cirkel, *dâtrah boelat*.

—, *figuur*, *model van een schip*, *tjonto bangoenan kapal*, L., *telâdan bangoenan kapal*.

OMTREKKEN, b. w. *meroeobhkan dengan târêq*, (*hêla*), *târêq sampé roeboh*, *hêla hingga roeboh*.

—, eenen schoen van den regter voet aan den linker doen, *pâkê sapâtoe kânan di kâki kiri* (en omgekeerd).

De stad —, *berdjâlan paadda koeliling negri*.

- , de eerste omtrekken (eene sehets) maken, *boewat rantjana*.
- , rondom bekleeden, *saloet, saloet-kan, sarongkan*.
- OMTREKKING, vr. *penghélään (penarékán) kabawah*.
- , marsch om iets, *djálán koeliling*.
- OMTRENT, VOORTZ. omstreeks, *hampir, njáris, arah*.
- den middag, *hampir téngah hárt*.
- drie maanden geleden, *hampir tiga boelan lamánja*.
- , digt bij, *dekat*.
- den berg, *dekat goenong*.
- Waar —? *di mana arahnja?*
- , bijna, *hampir, njáris, agah*.
- dood, *hampir máti, njáris máti*.
- , betreffende, aangaande, *derri, derri paadda, akan, tantang, tantangan*.
- OMTROMMELEN, b. w. zie OMTROMMEN.
- OMTROMMEN, b. w. *membri táhoe dengan poekol thamboer (genderang)*.
- OMTROMPETTEN, b. w. *membri táhoe dengan tioep nafiri*.
- OMTUMELEEN, o. w. *toembang, roeboeh*.
- Hals over kop —, *djátòh lintong poekang*.
- , meroebohkan *dengan menjoesang*.
- OMTUMELING, vr. *roeboehan*.
- OMTUINEN, b. w. *memagári koeliling, békin págar koeliling, L*.
- OMTUINING, vr. *pemagáran*.
- , schut, hek, heining, schutting, gelint, *págar*.
- OMVAART, vr. *perdjálánan dengan práhoe*.
- OMVADEMEN, b. w. *depákan, mendepákan, zie OMARMING*.
- OMVADEMING, vr. *pemloq*.
- OMVAL, m. *roeboeh, djátòh*.
- , puinhoop, *karombákan*.
- OMVALLEN, o. w. *roeboeh, toembang, rebah*.
- Het huis is omgevallen, *makka roemah itoe soedah roeboeh*.
- Vele zware boomen vielen om, *makka bebrápa pohon kájoe jang besaar-besaar poon rebah (toembang, ook roeboeh, S. R. 131)*.
- door bezwijming, *rebah pangsan*.
- , b. w. *meroebohkan dengan djátòh*.
- Achter over —, *djátòh telentang, (talentang)*.
- OMVANG, m. *dárah, Ar.*, zie OMTREK.
- OMVANGEN, b. w. *mengoeliling*.
- , in zich bevatten, *lipoet, moewat*.
- , omarmen, *peloq, memeloq, dákap, mendákap*.
- , aan alle zijden beknellen, *mendjepit koeliling*.
- OMVAREN, o. w. om iets heen, *berdjálán práhoe menjoesor, djálán práhoe paadda koeliling*.
- , uit den koers varen, *berlájár menjimpang*.

- , hier en daar varen, *berlájár sana sini*.
- , b. w. *melanggar dengan berlájár hinga (sampé) kulleboe*.
- OMVATTEN, b. w. met de hand, *mengganggam, páwoet*.
- Een touw —, *páwoet táli*.
- , met de armen, *peloq, memloq, dákap, mendákap*.
- Een boom, die zeven personen niet kunnen omvatten, *pohon kájoe sabátang lebeh toedjoh pemloq*.
- Een smaragd in goud omvat, *bátòe zamroed di kondamkan ámas, bátòe djamroed di dálam tjintjin más, L*.
- , in zich bevatten, *lipoet*.
- Den middel —, *bertjangkng pinggang*.
- Eene eigenschap, die alle eigenschappen omvat, *tsifat jang melipoet segalla tsifat*.
- Een verstand, dat alle verstand omvat, *boedj jang melipoet sakalian boedj*.
- , anders vasthouden, *pégang lájin roepa*.
- , omringen, *mengoeliling*.
- de, omringende, algemeen, *sjámil*.
- Ar.
- OMVATTING, vr. *pengganggáman, pemloq, zie OMVATTEN*.
- OMVEER, snz. zie OMVER.
- OMVEELLEN, b. w. *djágál*.
- OMVELLEN, b. w. *tábang, tebbang, tebang*.
- OMVENTEN, b. w. *djoewal-djoewálan, bebákoel, tjengkaw, L*.
- OMVENTER, m. *órang djoewal-djoewálan, órang bebákoel*.
- OMVER, bijw. *soedah roeboeh, terbáliq, te-báliq, L*.
- , van een vaartuig, *kulleboe*.
- OMVERBEUKEN, b. w. *meroebohkan dengan hantam*.
- OMVERBLAZEN, b. w. *meroebohkan dengan tioep*.
- OMVERBLIKSEMEN, b. w. *meroebohkan óleh kilat*.
- Hij werd omver gebliksemd, *makka ia di sambar glap, L., makka ia di roebohkan kilat*.
- OMVERBRUIJEN, b. w. *meroebohkan dengan langgar*.
- OMVERDANSEN, b. w. *meroebohkan dengan menári*.
- OMVERDORDEREN, b. w. *merobahkan óleh tágar, (goentoer)*.
- , fig. *meroebohkan, menghampaskan di tánah (als het van een staand voorwerp is, anders: ka-tánah)*.
- OMVERDOUWEN, b. w. *toelaq ka-bawah*.
- OMVERDRINGEN, b. w. *menjesakkan hinga (sampé, L.,) roeboeh*.
- OMVERDRINKEN, b. w. *memabók-í, békin máboq*.
- OMVERDRUKKEN, b. w. *túndis sampé roeboeh, tákan hinga roeboeh*.

OMVERDUWEN, b. w. zie OMDUWEN.
 OMVERGLIJDEN, o. w. *djâtoh tepléssêt*, L., *djâtoh terkalintjir*.
 —, b. w. *meroeobokkan dengan pléssêt*, L., *meroeobokkan dengan kalintjir*, (*galintjir*).
 OMVERGRAVEN, b. w. *gâlt hîngga (sampé, L.) roeboh*, *meroeobokkan dengan gâlt*.
 OMVERHAKKEN, b. w. *tâbang*, *tebbang*, *tebang merebahkan dengan tâng (tetaq)*, *pótong sampé djâtoh*, L.
 OMVERHOUDEN, b. w. zie OMVERHAKKEN.
 OMVERKLOFFEN, b. w. *merebahkan dengan pâloe*, *kassî djâtoh dengan poekol*, L., *poekol sampé djâtoh*, (*rebah*).
 OMVERKOMEN, o. w. *di rebahkan*.
 OMVERKRIJGEN, b. w. *rebahkan*.
 OMVERKUNNEN, o. w. *dâpat di rebahkan*.
 OMVERLATEN, b. w. *kassî tînggal terebah*.
 OMVERLIGGEN, o. w. *soedah rebah*, *terhantar*.
 OMVERLOOPEN, b. w. *merebahkan dengan berdjâlan*.
 OMVERMOETEN, o. w. *mistî di rebahkan*, L., *handaq di rebahkan*, (*roebohkan*).
 OMVERMOGEN, o. w. *bóleh di roebohkan*.
 OMVERRAKEN, o. w. *rebah*, *roeboh*.
 OMVERRENNEN, b. w. *meroeobokkan dengan lâri*.
 OMVERRIJDEN, b. w. *merebahkan*, *dengan koeda ataw karêta*, L., (*râta*).
 OMVERSCHIETEN, b. w. *merebahkan dengan têngbaq*.
 OMVERSCHUIVEN, b. w. *sîrong sampé (hîngga) djâtoh*.
 OMVERSLAAN, b. w. *pâloe hîngga djâtoh*, *poekol sampé djâtoh*, (*rebah*), *djoekong*.
 —, o. w. *roeboh*, *rebah*.
 OMVERSMAKKEN, b. w. *meroeobokkan*, *merebahkan*, *hantamkan*.
 OMVERSMIJTEN, b. w. *meroeobokkan dengan limpar*.
 OMVERSPRINGEN, b. w. *meroeobokkan dengan loempat*.
 OMVERSTEEKEN, b. w. *merebahkan dengan tikam*.
 OMVERSTOOTEN, b. w. *toelaq hîngga rebah*, *toelaq sampé rebah*.
 OMVERTOOVEREN, b. w. *merebahkan dengan hobâtan (menghóbat)*.
 OMVERTREKKEN, b. w. *târêq sampé rebah*, (*roeboh*), *hêla hîngga rebah*.
 OMVERTUIMELLEN, o. w. *djâtoh lintong poekang*.
 OMVERVALLEN, o. w. *zoo als huizen*, *roeboh*.
 —, *zoo als boomen en andere lange voorwerpen*, *rebah*, *toembang*.
 OMVERVLIEGEN, b. w. *merebahkan dengan terbang*.
 OMVERWAAIJEN, b. en o. w. *angin meroeobokkan*, (*merebahkan*, *menoembang*).
 Dat huis is omvergewaaid, makka roemah itoe di roebohkan angin.

Die boom is omvergewaaid, makka pòhon itoe di rebahkan (*toembangkan*) angin.

OMVERWERPEN, b. w. *merebahkan*.
 OMVERWERPING, vr. *peroeboehan*, *perebâhan*.
 OMVERWILLEN, o. w. *mâw roeboh*, *mâw rebah*, *hampir djâtoh*.
 OMWROETEN, b. w. *sangkor hîngga rebah*, *merebahkan dengan sangkor*.
 OMVERZIJN, o. w. *âda rebah*.
 OMVERZULLEN, o. w. *mistî di rebah*, *handaq di tâbang*, (*tebang*).
 OMVLECHTEN, b. w. *anjam*, (*pintal*) *koeliling*.
 Het haar om het hoofd vlechten, *balttkan ramboet*.
 OMVLEESCHEN, b. w. *memboengkoes dengan dâging*.
 Eene menschelijke gedaante doen aannemen, *mendjelamâkan*.
 OMVLEUGELLEN, b. w. *menawoengi dengan sâjap*, *menoetop (menoedong) dengan sâjap*.
 OMVLIEGEN, o. w. *terbang sâna sini*, *terbang di mâna-mâna*.
 —, om iets heen, *terbang paadda koeliling*.
 —, b. w. *vliegende omwerpen*, *terbang meroeobokkan*.
 De kraai heeft het glas omgevlogen, *makka boerong gâgag poon terbang meroeobokkan pâla*, (*glas*).
 OMVLIETEN, o. w. *mengâlir koeliling*, (*paadda koeliling*).
 OMVLIJEN, b. w. *anders vlijen*, *atorkan lâjin roepa*.
 OMVLOEIJEN, o. w. *mengâlir koeliling*.
 De rivier Tjiliwoeng omvloeit Batavia, *makka soenggei (kâli, L.)*, *Tjiliwoeng itoe mengâlir paadda koeliling negri Batavia*.
 OMVOEREN, b. w. *omdraaijen*, *poetar*, *memoetar*.
 —, *overall ombrengen*, *bâwa koeliling*.
 —, fig. *rondom bekend maken*, *omklinken bij het geklank van eenen gong*, *tjânang*.
 OMVOEREN, b. w. *met andere voering beklceden*, *ganti lapisan*.
 —, *rondom van voering voorzien*, *lâpis*, *lâpiskan întero*, L.
 OMVOERING, vr. *pembawâan koeliling*.
 —, *processie*, *optogt*, *perarâkan*.
 OMVORSCHEN, o. w. *mentjahâri koeliling*, *pariksa koeliling*.
 OMWORSCHING, vr. *pentjaharian koeliling*, *pemariksâan koeliling*.
 OMVOUWEN, b. w. *anders vouwen*, *lipat lâjin roepa*.
 —, om iets heen vouwen, *lipat koeliling*.
 —, *met vrouwen omgeven*, *mengoelilinging dengan lipâtan*.
 OMVRAAG, vr. *pertanjâan paadda koeliling madjlis*, *pertanjâan pada sâban-sâban*

orang, L., *pertanjaan paaddu tiap-tiap orang madjlis.*

In — brengen, *bertanja paadda koeliling madjlis, bertanja paadda tiap-tiap orang madjlis, bertanja paadda sában-sában orang jang di dâlam pekoempoelan (jang menghâdap).*

OMVRAGEN, b. w. *bertanja paadda koeliling madjlis*, zie OMVRAAG.

OMWAAIJEN, b. w. *angin merebukkan, tioep merebukkan.*

—, o. w. *di rebahkan angin.*

Vele boomen zijn omgewaaid, *bebrâpa pðon kâjoe rebah di tioep angin.*

OMWAGGELEN, o. w. *djâtoeh beroepong-oepong, djâtoeh bergójang-gójang.*

OMWALLEN, b. w. *membêntêngkan paadda koeliling, bekin bêntêng koeliling.*

OMWALLING, vr. *pembêntêngan.*

OMWANDELEN, o. w. *pasiaar sâna sini, L., berdjâlan sâna sini.*

In de stad —, *pasiaar di dâlam negri.*
—, fig. op aarde —, *hidop di dâlam doenja.*

—, b. w. *iets omwandelen, pastaar koeliling, L., berdjâlan paadda koeliling.*

De stad —, *berdjâlan paadda koeliling negri, pastaar koeliling negri, L.*

—, *eenen omweg makeu, berdjâlan paadda simpangan djâlan.*

OMWANDELING, vr. *pasiaar, L., perdjâlânan.*

— op aarde, *kahidópan di dâlam donnja.*

OMWAREN, o. w. *berdjâlan seperti hantoe.*

Domme menschen spreken van — *de geesten, makka orang bódoh itoe bitjâra derri hantoe jang berdjâlan sâna sini.*

—, b. w. *mengoelilingi.*

OMWASSCHEN, b. w. *tjoeti di dâlam dan di loewar.*

OMWASSEN, b. w. *zie OMGROEIJEN.*

OMWATEREN, b. w. *baperajêrkan koeliling.*

Omwaterde landen, *tânah jang di koelilingi ajer.*

OMWEG, m. *simpangan, persimpangan djâlan.*

—, *uitvlugt, oedzr, oedoer, verb., poetar bâliq.*

—en zoeken, *mengâpa-ngâpa.*

Iemand, die —en zoekt, *orang jang pandjang langkahnja.*

OMWELVEN, b. w. *melangkongkan.*

OMWENDEN, b. w. *diep omgraven, gâli dâlam sakâli.*

—, *omkeeren, bâliqkan.*

—, o. w. *bâliq.*

Zich —, *pâliq.*

—, om zijne as, *poetar.*

OMWENDING, vr. *poetâran, peridâran.*

OMWENTELEN, b. w. *goelinkan.*

—, o. w. *goeling.*

Zich —, *mengoelinkan diri.*

Zich in het wa'er —, *indam.*

Zich in het slijk —, *berkoebang.*

OMWENTELING, vr. *rondwenteling, peridâran, dawr, Perz.*

— (revolutie), *pembalikan karadjâan.*

OMWERKEN, b. w. *roebohkan, rebahkan.*

—, *herdoen, oeabhkan, boewat lâjin roepa, kardja lâjin roepa.*

OMWERKING, vr. *pengosebâhan.*

OMWERPEN, b. w. *meroebohkan, mendjâtoehkan.*

—, den grond, *gâli, pátjol, memâtol.*

Het anker —, *bongkar sawh, bongkar djangkar, L., kassí najiq djangkar, L.*

OMWERPING, vr. *peroeboehan, perebâhan.*

OMWEVEN, b. w. *om iets weven, temoen paadda koeliling.*

OMWIEGEN, b. w. *mendjâtoehkan dengan mengâjoen.*

OMWIKKELEN, b. w. *bâlit, blit.*

Met linnen —, *bâlit dengan kâjin.*

OMWILLEN, o. w. *mâw poetar.*

Niet —, *tâda mâw poetar.*

OMWIMPELEN, b. w. *menoedong paadda koeliling, membalikan paadda koeliling.*

OMWINDEN, b. w. *bâbat, bâbatkan, bâlit, blit, bleh, beleh, belet, bebat, bârot, boelang-boelang.*

Nadat zij nu Hanomans ligchaam en staart met linnen omwonden hadden, *satelah soedah di blitnja toeboh dan êkor Hanoman itoe dengan kâjin.*

—, zie OMSLINGEREN.

OMWINDSEL, o. *boengkoesan, kâjin boewat bebat, kâjin bârot.*

OMWIPFEN, b. w. *meroebohkan dengan djongkat, (sanggot).*

OMWISSCHEN, b. w. *sêkkat (sikat) di loewar dan di dâlam.*

OMWISSELEN, o. w. *toekar.*

Met plaatsen —, *toekar tampat.*

—, *elkander vervangen, ganti, gantikan.*

OMWISSELING, vr. *penoekâran, pergantian.*

OMWITTEN, b. w. *memoetihkan paadda koeliling, târoh kâpoer koeliling.*

OMWOELEN, b. w. *bâbat, bâbatkan, bebat, lilit.*

OMWOLKEN, b. w. *berselimoetkan dengan méga, menoedong dengan awan-awan.*

De bergtop is omwolkt, *pontjaq goenong itoe di selimoetkan méga, pontjaq goenong itoe di toedoengi awan-awan.*

De droefheid omwolkt zijn gelaat, *makka doeka tjita itoe menjorankan moekânja.*

OMWONEN, o. w. *berdoedoeg paadda koeliling.*

—, om eenen berg, *berdoedoeg paadda koeliling goenong saboewak.*

OMWONER, m. *gew. omwoners, orang jang berdoedoeg koeliling.*

—s van eenen berg, *orang jang berdoedoeg paadda koeliling goenong.*

OMWORMEN, b. w. *menjebol, zie AFTOBHEN.*

OMWREKEN, b. w. *zie OMWRIKKEN.*

OMWRIKKEN, b. w. *sintaq-sintaq hîngga pátah dan roeboh.*

OMWRINGEN, b. w. *poelas paadda koeliling.*

OMWROETEN, b. w. *songkor*, *menjongkor*, *koeroq*, L.

—, wroetende doen omvallen, *merebalkan* *dengan menjongkor*, (*koeroq*, L.).

—, o. w. heen en weér wroeten, *menjongkor sána sini*.

De wilde varkens wroetten den grond om, *makka bábi hoetan itoe-poon menjongkor tánah*.

In eigene ingewanden —, *mákan diri*, *girgittam sampé roesaq háti*.

OMWROETING, vt. *penjongkoeran*.

OMZAAIJEN, b. w. *njebar paadda koeliling*, L., *tábor paadda koeliling*.

De hemel is als met starren omzaaid, *makka lángit itoe tepertjik* *dengan bintang roepánja*.

OMZADELEN, b. w. *ganti pelána*.

OMZAGEN, b. w. *merebalkan* *dengan meng-girgádji*.

OMZAKKEN, o. w. *amlèls sampé roeboh*.

—, b. w. in eenen anderen zak doen, *sálin dálam lájin károng*, *gantí károng*.

OMZEGGEN, b. w. *brí táhoe koeliling*, *kassi táhoe koeliling*, L.

OMZEILEN, b. w. *meninggalamkan* *dengan langgar*.

Mijn vaartuig werd door dien brik omgezeild, *makka práhoke kita poon tinggelam kena di langgar kéti itoe*.

—, o. w. hier en daar zeilen, *berlájár sána sini*, *langlang*.

—, van den koers afwijken, *berlájár menjímpang*.

—, rondzeilen, *berlájár menjoesor*.

OMZENDEN, b. w. (iemand) *menjoeroh orang pergi koeliling*, *soeroeh orang pigi koeliling*, L.

Goederen —, *berkirim bárang-bárang koeliling*.

Weder —, *kirim kombáli*, *poelangkan*.

OMZENDING, vt. *pengiriman koeliling*, *penjoeroehan koeliling*.

OMZETTEN, b. w. *verzetten*, *pindahkan*, *tároh paadda lájin tempat*.

—, *omkantelen*, *bátiq*.

Geheel —, *omkeeren*, *bátiq blah*.

Geld op eene voordeelige wijs —, *brí oewang mákan boenga*, *tároh oewang* *dengan berboenga*, (*dengan berbási*, *dengan oentoeng*, *lába*).

—, in het ronde zetten, *tátah*, *tátahkan*, *tároh paadda koeliling*.

Met parelen —, *tátah* *dengan moetiára*.

Gouden, met diamanten, parelen en robijnen omzette drinkbeker, *piála jang kamásan bertátahkan retina moetoé mánikam*.

Eenen tuin met boomen —, *tánam pohon paadda koeliling kebon* (*kobon*).

OMZETTELIJK, b. n. zie **OMKOOPBAAR**.

OMZETTING, vt. *verplaatsing*, *pemúndahan*, *pembalikan*, *tátahan*, *penatáhan*, zie **OMZETTEN**.

OMZIEN, o. w. *achter zich zien*, *toelih ka-*

blákang, *menoelih ka-blákang*, *lihat ka-blákang*.

—, overal rondzien naar iets, *tjahári koeliling*.

—, zorg dragen, *pelihára*, *memeliharákan*, *merawátin*, L.

—, voorzigtig te werk gaan, *kardja* *dengan bidjagsána*, (*ati-ati*).

— (naar eene vrouw, die men verstootten heeft), *indángit*.

OMZIEN, o. oogenblik, *kedjap máta*, *sáat*.

Eén —, *sa-kedjap máta*, *sa-sáat*.

In één — is hij terug, *makka* *dengan sa-kedjap máta* *doega ia kombáli*.

—, *zorg*, *soesah*.

Heb er geen — naar, *djangan soesah derrí itoe*, ook: *djangan tákoet derrí itoe*.

Ik heb er nu geen — naar, *makka sa-kárang tá* (*tra*, L.) *oesa kita pariksa itoe*.

OMZIGTIG, b. n. *bidjagsána*, *boedimán*, *dji-mat*, *dengan ingat-ingat*, *ati-ati*, L.

—, *bijw*. *dengan bidjagsána*, enz.

In die zaak moet men — te werk gaan, *makka perkára itoe handaq di kardjékan* *dengan bidjagsána*, (*dengan ingat-ingat*).

OMZIGTIGHEID, vt. *kabidjagsanáan*, *boedi bitjára*, *ati-ati*, L.

Hij, die niet met — handelt, wordt niet verstandig genoemd, *makka orang jang tíada kardja* *dengan boedí bitjára itoe tíada berboedí namánja*.

OMZIGTIGLIJK, *bijw*. zie **OMZIGTIG**, *bijw*.

OMZIJN, o. w. *láløe*, *liwat*, L.

De tijd is om, *makka nása soedah láløe*, *makka waqtoe soedah liwat*.

De wind is om (gedraaid), *makka angin soedah berákt*, (*berkísar*).

OMZITTEN, o. w. van zitplaats veranderen, *pindah doedoeq*, *gisir*, L.

—, zich in het zitten omwenden, *páling paadda tamput doedoeq*.

—, b. w. *roebohkan* *dengan berdoedoeq*.

OMZOEKEN, o. w. *tjahári* (*tjári*, L., *mentjahári*) *koeliling*.

OMZOOMEN, b. w. *berkelimkan*, *békin sóm*, L., *bertepikan*.

En die vijver was rondom met bloemen omzoomd, *makka paadda koeliling kólam itoe di tanaminja pelbagei boenga-boengáan*.

Met taxisoomen —, *bertepikan* *dengan pohon tjamára*.

OMZWAAI, m. *peridáran*, *perkitáran*, *balikan*.

—, *verandering*, *peroebahán*.

OMZWAAIJEN, b. en o. w. *zwenken*, *bátiq*.

—, in de lucht heromdraaijen, *lájam*, *belájamkan*, *gámog*.

Een zwaard —, *belájamkan pedang*.

Met den kris (dolk) —, *menggámog kris*.

Zij zwaaiden hunne wapenen om, *di gámog-gámogkanja sindjatánja*.

—, voor anker rijden, *táhor*.

OMZWAAIJING, vt. zie **OMZWAAI**.

- OMZWABBen, o. w. omvallen, van eene schuit, kulleboe.
- OMZWABBEREN, b. w. *sikat* (*sêkkat*) *bâjiq-bâjiq*.
- OMZWACHTELen, b. w. *bârot*, *bârotkan*, *bâbatkan* dengan *kâjin*.
- OMZWACHTELING, vr. *pembarôt-an*, *pembabâtan*.
- OMZWAPPEN, o. w. zie OMZWABBen.
- OMZWEMMEN, o. w. *bernang sâna sini*.
—, om iets heen zwemmen, *bernang paadda koeliling*.
—, omverfweimmen, *menjâtôhkan dengan bernang*.
- OMZWENKEN, o. w. *bâliq ka-kirt ataw kakânan*.
- OMZWERM, m. *kabanjâkan*, *kâwan-kâwan*.
- OMZWERMEN, o. w. *terbang berkâwan-kâwan*.
—, b. w. *mengoelilingi dengan kâwan-kâwan*.
- OMZWERVEN, o. w. *mengombâra sâna sini*, *kalâna*, *melantjong sâna sini*.
- OMZWERVING, vr. *kombâra*.
- OMZWEVEN, o. w. *lâjang sâna sini*.
—, b. w. om iets zweven, *melâjang paadda koeliling*.
- OMZWIER, m. *kêlo-kêlo*.
- OMZWIEREN, o. w. *berkêlo-kêlo*, *bâliq sâna sini*.
- OMZWIKKEN, o. w. *pâtah*, *koelai*.
- OMZWINDELEN, o. w. *ligat*, *lârik*.
—, door duizeling, *poesing*.
Het hoofd zwindelt mij om, *poesing kapalâkoe*, *goewa poenja kapâla poesing*, L.
- ON, voorz. van zamenstelling, nu eens ontkenning dan weder afwezigheid aanduidende, *tiâda*, *trâda*, *koerang*.
- ONAANBESTEED, b. n. *tiâda di tentoekan harganja*, *tiâda di djoewal*.
— werk, *pekarâdjân jang tiâda di tentoekan harganja*.
- ONAANBEVOLEN, b. n. *tiâda terpoedji*, *tiâda di poedji*.
— laten, *sakâli-kâli trâda memoeđji*.
- ONAANBIDDELIJK, b. n. *jang tiâda pâtoet di soenbah*, *jang harâm di soenbah*.
- ONAANDACHTIG, b. n. *koerang ingat*, *tiâda ingat*, *koerang haqiqat*.
Een — mensch. *orang jang koerang ingat*.
— bidden, *soembahjang dengan tiâda ingat*, (*dengan koerang haqiqat*).
—, bijw. *dengan koerang ingat*, enz.
- ONAANDACHTIGHEID, vr. *prî jang koerang ingat*.
- ONAANDOENLIJK, b. n. *hâti tegar*, *tiâda piloe râsa hâti*.
- ONAANDOENLIJKHEID, vr. *katêgâran hâti*.
- ONAANGEBEDEN, b. n. *jang tiâda di soembahjangan*.
- ONAANGEBLAZEN, b. n. *tiâda di pâsang dengan tiœp*, *trâda di tiœp-in*, L.
- ONAANGEBOGEN, b. n. *tiâda terđjepit*.
- ONAANGEBONDEN, b. n. *tiâda ter-ikat*, *trâda di ikat*, L.
- ONAANGEBOREN, b. n. *tiâda derri mawlid*, *boekan derri ketjil*, *tiâda thabi-î*.
- ONAANGEBRAGT, b. n. *tiâda terbâwa*, *trâda di bâwa*.
- ONAANGEBRAND, b. n. *tiâda kena hângoes*.
- ONAANGEBRAST, b. n. *tiâda di kintjângi tâlt klât*, L. (*kalât*).
- ONAANGEDAAN, b. n. *tiâda di haroekan hâti*.
Hij bleef —, *makka iapoon tiâda di haroekan hatinja*.
- ONAANGEDIEND, b. n. *tiâda dengan di bâwa menghâdap*, *tiâda dengan brî tâhoe*, *trâda dengan kassi tâw*, L.
- ONAANGEDIPT, b. n. *tiâda di gâlt*, *tiâda di dâlamkan*.
- ONAANGEDRAGEN, b. n. *tiâda di pikol*, *tiâda di oesong*.
- ONAANGEDREVEN, b. n. *tiâda di paqsa*, (*terpaqsa*).
- ONAANGEDRUKT, b. n. *trâda di tndis*, L., *tiâda tertâkan*, (*di tâkan*).
- ONAANGEDUID, b. n. *tiâda tertoenjœq*, *trâda di toendjoekin*, L.
- ONAANGEDUWĎ, b. n. *tiâda di toelaq*, zie AANDOUWEN.
- ONAANGEFOKT, b. n. *tiâda di piâra*, *tiâda terpiâra*.
- ONAANGEGAAN, b. n. niet overeengekomen of besloten, *tiâda di djanđji*, *tiâda di tentoekan*.
- ONAANGEGLOEID, b. n. *tiâda bernjâla*, *tiâda mêrah pâdam*.
- ONAANGEGREPEN, b. n. *tiâda terpêgang*.
- ONAANGEGAALD, b. n. *tiâda tertangkap*.
- ONAANGEGECHT, b. n. *tiâda terhoebong*, *tiâda di ikat*.
- ONAANGEGHEVEN, b. n. *tiâda (belom) moelâ-i*.
- ONAANGEHITST, b. n. *tiâda di adoe*, *tiâda di oepaq*.
- ONAANGEGHOOD, b. n. *trâda di oeroeq*, L., *tiâda di tambon*, *tiâda di tinggikan*.
- ONAANGEGHOORD, b. n. *tiâda terđengar*.
- ONAANGEGHOUDEN, b. n. *tiâda di pêgang*, *tiâda di tangkap*.
- ONAANGEGEKEN, b. n. *tiâda terpandang*, *trâda di têngoq*, L.
- ONAANGEKLAAGD, b. n. *tiâda di toedoh*.
- ONAANGEKLAMPT, b. n. *tiâda di langgar*, *tiâda di serang*.
- ONAANGEKLEED, b. n. *belom pakei*.
- ONAANGEKNOOPT, b. n. *tiâda terstimpœl*.
—, niet voortgezekt, *tiâda di tambah*.
- ONAANGEKOMEN, b. n. *tiâda sampei*, *tiâda datang*, *belom datang*.
- ONAANGEKONDIGD, b. n. *tiâda di brî tâhoe*, *tiâda di mâloeskan dholo*.
- ONAANGEKWEEKT, b. n. *tiâda di piâra*.
- ONAANGELEERD, b. n. *tiâda tapelâđjar*, *trâda di adjar*.
- ONAANGELEGD, b. n. *belom di âtor*, *belom di pâsang*.

ONAANGELENGD, b. n. *tráda di békin éntjér*, L., *tiáda di tjájerkan*.
ONAANGEMAAKT, b. n. *belom di pásang*.
 Het vuur is nog —, *makka ápi itoe belom di pásang*.
ONAANGEMAAND, b. n. *tiáda di tágt*.
ONAANGEMEND, b. n. zie **ONAANGELENGD**.
ONAANGEMERKT, b. n. zie **ONOPGEMERKT**.
ONAANGEMOEDIGD, b. n. *tiáda di adjaq*.
ONAANGENAAM, b. n. *tráda énaaq*, L., *tiáda inaq*, *tiáda kenan*, *tiáda sedap*.
 —, *moeijelijk*, *soesah*, *soekar*.
 Een — *mensch*, *orang jang tiáda sedap (mánis) lakoenja*.
 Een — *nieuws*, *chabar jang tiáda hájig*.
 Iemand het leven — *maken*, *menjoesahkan orang*, *békin sákit orang poenja háti*, L.
ONAANGENAAMHEID, vr. *kasoesáhan*.
ONAANGENOMEN, b. n. *tiáda di tarima*, *tiáda di samboet*.
ONAANGEPAST, b. n. *tiáda tertjoba*, (di *tjoba*).
ONAANGEPLAKT, b. n. *tiáda tertémpél*, (di *témpél*).
ONAANGEPORD, b. n. zie **ONAANGESPOORD**.
ONAANGEPREZEN, b. n. *tiáda terpoedji*.
ONAANGEPUNT, b. n. *tiáda terrantjong*, *tiáda terlontjip*.
ONAANGERAAKT, b. n. *tiáda terdjámah*, (di *djámah*), *tiáda kena*.
ONAANGERAAD, b. n. *tiáda di rampog*, *tiáda di sámoen*.
ONAANGEREKEN, b. n. *tiáda teroetas*, *tiáda tertoesoeg*, (di *toesoeg*).
ONAANGEROEPEN, b. n. *tiáda di roewak*, zie **AANROEPEN**.
ONAANGEROERD, b. n. *tiáda terdjámah*.
 —, niet vermeld, *tiáda terseboet*, *tiáda di seboet*.
ONAANGESCHERPT, b. n. *koerang tádjam*, *tiáda di áсах*, *toempoel*.
ONAANGESCHRAPT, b. n. *tiáda di tandá-t*, *tráda di gáris*, L., *tráda di tároh tanda*, L.
ONAANGESCHREVEN, b. n. *tiáda tersoerat*, *tráda di toelis*.
ONAANGESPANNEN, b. n. *tiáda di pásang*, *tiáda di kenákan*.
 — *laten*, *tiáda pásang*.
ONAANGESTOKEN, b. n. *tiáda di pásang*.
 —, van een vat, *belom di boeka*.
ONAANGESTREKEN, b. n. *tiáda tertampal*.
ONAANGETAST, b. n. *tiáda di serang*.
ONAANGETEKENDE, b. n. *tiáda tersoerat*, *tráda di toelis*, L.
 — *laten*, *tiáda di soeralkan*, *tráda toeliskan*.
ONAANGETOOND, b. n. *tiáda di toendjoeg*.
 — *laten*, *tiáda toendjoeg*.
ONAANGEVALLEN, b. n. *tiáda di serang*.
ONAANGEVANGEN, b. n. *tiáda di moelá-t*, *belom di moelá-in*, L.
ONAANGEVEEGD, b. n. *tiáda di sápoes*.
ONAANGEVOCHTEN, b. n. *tiáda di parángi*.

—, niet in verzoeking gebragt, *tiáda di tawári*.
ONAANGEVOERD, b. n. *tiáda di báwa másoq*.
 —, *onaangehaald*, niet vermeld, *tiáda terseboet*.
ONAANGEWEND, b. n. *ongebruikt*, *tiáda ter-pákei*, *tráda di pákei*, *tiáda di oepajákan*.
 Hij heeft geen middel — *gelaten*, *makka segalla dája oepája hábis di tjóbánja*.
ONAANGEWEEZEN, b. n. *tiáda di toendjoeg*.
ONAANGEZEEN, b. n. *tiáda di pandang*, *tráda di ténggoq*, L.
 —, *voorw. walakin*, *kandát*, L., *dengan meláwan*.
ONAANGEZOCHT, b. n. *tiáda di mánta*.
ONAANMERKELIJK, b. n. *tiáda brápa besaar*, *tiáda pintangnja*.
ONAANMERKELIJKHEID, vr. *kalakoewan jang tiáda besaar*.
ONAANNEMELIJK, b. n. *tiáda boleh di trima*, *tiáda hároes di tarina*.
ONAANNEMELIJKHEID, vr. *hál (perkára) jang tiáda boleh di trima*, (di *ridlákán*, H.).
ONAANSPRAKELIJK, b. n. *tiáda katanggoeng*.
ONAANSPREKELIJK, b. n. zie **ONAANSPRAKELIJK**.
ONAANSTOOTELIJK, b. n. *jang tiáda membrí máloe*.
ONAANSTOOTELIJKHEID, vr. *tsifat jang tiáda membrí máloe*, (jang *tiáda di toelaq*).
ONAANVAARD, b. n. *tiáda di tarima*.
 Eene — *nalatenschap*, *harta poesáka jang tiáda di tarima*.
 Een — *ambt*, *pekarjáan jang belom di djábat*.
ONAANWEZEND, b. n. *tiáda hádlir*, *Hoft*, *tiáda áda*, *tráda áda*, L., *ghájib*, Ar.
ONAANWEZENDHEID, vr. *katiádáan*, *hál jang ghájib*.
ONAANZIENLIJK, b. n. *koerang besaar*, *tiáda kabilángan*, *ketjil*.
ONAANZIENLIJKHEID, vr. *kalakoewan jang tiáda kabilángan*, *prí hál jang tiáda kabilángan*, *prí hál jang koerang besaar*.
ONAARDIG, b. n. *tiáda mánis*, *nákal*, *delap*, L., zie **AARDIG**.
 Een — *kind*, *ánaq jang tiáda mánis lakoenja*, *ánaq nákal*, (delap).
 —, *bijw. atas prí jang nákal*, *dengan nákal*, *delap*, L.
ONAARDIGLIJK, *bijw. zie ONAARDIG*.
ONABEL, b. n. zie **ONHANDIG**.
ONABELHEID, vr. zie **ONHANDIGHEID**.
ONACHTBAAR, b. n. *tiáda hároes di hormatkan*, *tráda pátoet di kassi format*, L., *tiáda mohitassim*.
 —, *gemeen*, *laag*, *kedji*, *boesoq*, L.
 —, *bijw. atas prí jang tiáda kahormátan*, *dengan tiáda mohitassim*.
ONACHTBAARHEID, vr. *kalakoewan (prí) jang tiáda kahormátan*, *prí jang kedji*, *kakadjian*.

ONACHTERDOCHTIG, b. n. *tiada menároh sjak, tiada bersjak.*
 —, onschuldig, eenvoudig, toeloes.
 ONACHTERDOCHTIGHEID, vt. *koerang sjak, amânat, Ar., pertjaja.*
 ONACHTERHAALBAAR, b. n. *tiada dâpat di perhambat, trâda béleh di soesoel, L.*
 ONACHTZAAM, b. n. *koerang ingat, alpa, ghâfil, Ar.*
 —, lui, nalatig, mâlas, lâlei, segan.
 —, bijw. *dengan alpa, dengan koerang ingat.*
 ONACHTZAAMHEID, vt. *ka-alpâan, kalakoe-wan orang jang koerang ingat.*
 —, nalatigheid, kalaleiân.
 ONACHTZAMELIJK, bijw. zie ONACHTZAAM.
 ONADELLIJK, b. n. *niet van adel, tiada bangsawan, tiada berbangsa.*
 ONAFBETAALD, b. n. *belum di bâjar hâbis, belum di bâjar samoewâ.*
 ONAFBIDDELIJK, b. n. *jang tiada dâpat di ampoeni, jang tiada dâpat di hâpoeskan dengan dôâ, jang tiada dâpat di moeâfkan.*
 ONAFDOENLIJK, b. n. *jang tiada dâpat di poetoeskan, (di selesseikan).*
 ONAFGEBRAND, b. n. *tiada kena hângoes, tiada terbâkar, (tertoenoe).*
 ONAFGEBROKEN, b. n. *tiada berkapoetoesan.*
 ONAFGEDAAN, b. n. *belum di kardja hâbis, belum di soedahkan, belum di tammatkan.*
 ONAFGEDANKT, b. n. *tiada di kaloewarkan, tiada di pitjatkan, trâda di kasst kaloewar, L.*
 ONAFGEDROOGD, b. n. *tiada di sikat (sêkat) kring.*
 ONAFGEDRUKT, b. n. *belum di tjtitaq, L., (di trâ).*
 ONAFGEGOTEN, b. n. *belum di boewang ajernja.*
 ONAFGEGRAASD, b. n. *belum di mâkan hâbis roempoetnja.*
 ONAFGEHAAKT, b. n. *belum di angkat gâjijnja.*
 ONAFGEHAALD, b. n. *niet gehaald, tiada di ambil.*
 —, *niet afgetrokken, gevild, tiada di koepas, trâda di kessêt, L.*
 ONAFGEHAKT, b. n. *tiada terpanngal, tiada terpôtong, tiada di tataq poetoes.*
 ONAFGEHANDELD, b. n. *belum di kardja hâbis, belum poetoes, belum selessei.*
 ONAFGEHASPELD, b. n. *belum hâbis di likas.*
 ONAFGEHOORD, b. n. *tiada di tângâ-i.*
 ONAFGEHOUWEN, b. n. zie ONAFGEHAKT.
 ONAFGEHUURD, b. n. *tiada di séwa.*
 ONAFGEKEURD, b. n. *tiada di tjelâkan, tiada di toelaq, tiada di boewang.*
 ONAFGEKONDIGD, b. n. *tiada di mâloemkan.*

ONAFGELADEN, b. n. *tiada di ponggah, tiada di bongkar moewâtan.*
 ONAFGELEID, b. n. *tiada di toeronkan, tiada tertoeon.*
 ONAFGELEVERD, b. n. *belum di sarahkan, belum di bâwa mâsoq, belum di sampékan.*
 ONAFGELEZEN, b. n. *tiada di bâtja di hadâpan orang bânjaq.*
 ONAFGELOOPEN, b. n. *belum di poetoeskan, belum di kardja hâbis, belum selessei, belon abis, L.*
 ONAFGELOST, b. n. *van eenen post, belum di ganti.*
 — *van eenig pand, belum di teboes.*
 ONAFGEMAAKT, b. n. *belum di kardja hâbis, belum di soedahkan, brâbt, L., zie AFMAKEN.*
 ONAFGEMAT, b. n. *tiada lelah, trâda tjâpé.*
 ONAFGEMETEN, b. n. *tiada di hoekoer, tiada di soekat.*
 ONAFGENOMEN, b. n. *tiada terangkat, trâda di angkat, L.*
 ONAFGEPAALD, b. n. *tiada di pagâri, trâda di tarô-in pagâr, L.*
 ONAFGEPAST, b. n. *van geld, tiada di hitoeng betoel djoemlahnja, trâda di impasin, L.*
 —, zie ONAFGEMETEN.
 ONAFGEPELD, b. n. *belum di koepas.*
 ONAFGEPERKT, b. n. *tiada di tandâ-i.*
 —, *door geene schutting of heining omgeven, trâda di pagâri.*
 ONAFGEPLUKT, b. n. *tiada di poengoet, trâda di petik, L., tiada di gîntas, trâda di hâlap, L.*
 ONAFGEPUKT, b. n. *tiada di rantjong, tiada di lontjipkan.*
 ONAFGESCHAFT, b. n. *tiada di boewang, (lepaskan).*
 ONAFGESCHIEDEN, b. n. *tiada di tjeré.*
 ONAFGESCHEEPT, b. n. *tiada di kirimkan.*
 ONAFGESCHEPT, b. n. *tiada di sêndog.*
 ONAFGESCHETST, b. n. *tiada di rantjanâkan.*
 ONAFGESCHOTEN, b. n. *tiada di têngaq, (pâsang).*
 ONAFGESCHREVEN, b. n. *tiada di sâlin soerat.*
 ONAFGESCHUIMD, b. n. *tiada di boewang tâdjijn.*
 ONAFGESLOTEN, b. n. *tiada di koentjé.*
 ONAFGESNEDEN, b. n. *tiada di pôtung, (krat).*
 ONAFGESNOEID, b. n. *tiada di pôtung, L., tiada di ranting, tiada di rantjong.*
 ONAFGESPONNEN, b. n. *tiada hâbis di gantek.*
 ONAFGESTROOPT, b. n. *tiada di koepas, trâda di kessêt, L.*
 ONAFGETAPT, b. n. *belum di sâlin, (toewang).*
 ONAFGETEEKEND, b. n. *tiada di pertandâ-i, belum di taroh tanda.*

—, niet onderteekend, *tiada di taroh tanda tangan.*

ONAFGEVEEGD, b. n. *tiada di sikat, (sápo).*

ONAFGEWERKT, b. n. *tiada di kardja hábis.*

ONAFGEZEGD, b. n. *tiada di oebahkan parintah, (pesan).*

ONAFHANKELIJK, b. n. *mardahika, mardika, tiada bergantoeng, tiadah talog parintah, tiada di bawah parintah, prèman, L., (verbastering van VRIJMAN).*

ONAFHANKELIJKHEID, vt. *kamardahikään, hál orang mardahika, hál orang yang tiada talog parintah.*

ONAFLOSSELLJK, b. n. *tiada kateboesan, jang trada bóleh di teboes, L.*

ONAFMEETBAAR, b. n. zie ONAFMETELIJK.

ONAFMETELIJK, b. n. *tiada dápat di oekoer.*
—, onbegrensd, *jang tiada berhingga.*
Hij bezit — e rijkdommen, *makka máta bendanja itoe tiada dápat di kira-kirakan banjaanja.*

ONAFMETELIJKHEID, vt. *prí jang tiada berhingga.*

ONAFSCHEIDBAAR, b. n. zie ONAFSCHEIDELIJK.

ONAFSCHEIDELIJK, b. n. *tiada tertjerén, jang tiada bóleh di tjeré.*
Vuur en hitte zijn —, *ápi serta kapannásan itoe tiada tertjerén, ápi dan kapannásan itoe tiada bóleh di tjeré.*
—, bijw. *atas prí jang tiada tertjerén.*
Door vriendschap — verbonden, *di hoebang pertsoebatan jang tiada berkapoetoesan.*

ONAFSCHEIDELIJKHEID, vt. *prí jang tiada tertjerén.*

ONAFSTAANBAAR, b. n. *jang tiada dápat di bríkan.*

ONAFWISSCHELIJK, b. n. *jang tiada dápat di soetjikan.*

ONAFZETTELJK, b. n. *jang tiada dápat di pijtatnang derri paadda pangkatnja of: djabátannja.*

ONALMAGTIG, b. n. *tiada qádir.*

ONARBEIDZAAM, b. n. *málas, léna.*

ONARBEIDZAAMHEID, vt. *kamalásan.*

ONARGLISTIG, b. n. *tiada tjerdiq, toeloes háti.*

ONARGLISTIGHEID, vt. *háti jang toeloes, háti jang tiada tjerdiq.*

ONBAAT, vt. *nadeel, roegi.*

ONBAATZOKEND, b. n. zie ONBAATZUCHTIG.

ONBAATZUCHTIG, b. n. *tiada thamà, tiada lóba, tiada toentoet lába, tiada berniat lába.*

ONBAATZUCHTIGHEID, vt. *prí jang tiada thamà, karim, Ar., moerah háti.*

ONBANDIG, b. n. *jang tiada dápat di tahánt.*

ONBARMHARTIG, b. n. *tiada bersájang-sájangan.*
—, *wreed, ketjam, L., gemas, tiada berkaséhan.*

—, bijw. *atas prí jang tiada dápat di tahánt.*

ONBARMHARTIGHEID, vt. *háti jang tiada berkaséhan, prí jang tiada rafmat.*

ONBARMHARTIGLIJK, bijw. zie ONBARMHARTIG.

ONBEANGST, b. n. *tiada tákoet, bránt.*

ONBEANGSTHEID, vt. *kabranian, prí jang tiada pátnet.*

ONBEANTWOORD, b. n. *jang tiada di sahoet, jang tiada di bálas, jang tiada di djawáb.*
Een — e brief, *soerat jang belum di bálas.*
Eenen brief — laten, *tiada membálas soerat sa-poetjoq.*

ONBEANTWOORDELIJK, b. n. *jang tiada dápat di sahoeti, (di bálas, di djawáb).*

ONBEARBEID, b. n. *tiada di per-oesah, tiada di kardjá-t.*
— hout, *kájoe kásap.*

ONBEBLOED, b. n. *tiada berloemoer dárah.*

ONBEBOUWD, b. n. *máti, tiada di tanggála, trada di loekoe-in, L.*
— land, *tánah máti.*
—, *zonder gebouwen, kósong, jang belum áda roemah.*
Een — plein, *tánah lápang jang kósong, pádang jang hampa.*

ONBEDAAGD, b. n. *belum toewah, mási moeda, L.*

ONBEDAAGDHEID, vt. *kalakoewan jang belum toewah, oemoer moeda.*

ONBEDAARD, b. n. *amàrah, màrah, tiada senang, tiada tetap háti.*

ONBEDAARDHEID, vt. *nafsoe jang hángat, amàrah, màrah, morka.*

ONBEDACHT, b. n. *tiada di tmbang, tiada di kira-kirakan.*

ONBEDACHTELIJK, bijw. *dengan bebahnja, dengan koerang boedi.*
—, *roekeloos, dengan angkára.*

ONBEDACHTHEID, vt. zie ONBEDACHTZAAMHEID.

ONBEDACHTZAAM, b. n. *koerang ingat, koerang boedi.*
—, bijw. *dengan kuerang ingat, (boedi).*

ONBEDACHTZAAMHEID, vt. *lálei, alpa.*

ONBEDACHTZAMELIJK, bijw. zie ONBEDACHTZAAM.

ONBEDANKT, b. n. *tiada di brí sjoekr, trada di bilang tarima kásih, L.*

ONBEDEELD, b. n. *jang tiada tarima derma.*

ONBEDEED, b. n. *tiada tákoet; tetap, bránt, perkása.*
—, bijw. *dengan tetap háti, enz.*

ONBEDEESDELIJK, bijw. zie ONBEDEESD.

ONBEDEESDHEID, vt. *katetápan, kabranian.*

ONBEDEKT, b. n. *bloot, telandjang, telélé.*
— e boezem, *soesoe jang telélé.*
—, *onbewimpeld, bijw. dengan njata, troes trang.*

ONBEDEKTELIJK, bijw. zie ONBEDEKT.

ONBEDEKTHEID, vr. opregtheid, kabetoelan, toeloes hatt.

ONBENKELIJK, b. n. dat niet bedacht kan worden, jang tiada dapat di kira-kirakan.

—, bijw. terlaloe amat, terlaloe sangat.

ONBENKELIJKHEID, vr. kabanjakan, prt hâl jang tiada dapat di kira-kirakan.

ONBEDERFELIJK, b. n. tiada karoesakan.

ONBEDERFELIJKHEID, vr. prt jang tiada karoesakan.

ONBEDIEDELIJK, bijw. zie ONBEDUIDELIJK.

ONBEDIEND, b. n. niet bediend, tiada di djagâ-t, tiada di lajâni.

De zieke is — gestorven, makka orang sâkit itoe mâti dengan tiada di lajâni pâbrt.

ONBEDIJKELIJK, b. n. jang tiada dapat di tarbiskan.

ONBEDIJKT, b. n. tiada di tarbiskan.

Er zijn vele landen aan zee, die nog — zijn, makka âda bebrâpa tânah di pinggir laût jang belum di tarbiskan, (di ikat dengan tarbis).

ONBEDOELD, b. n. tiada di maqtsoedkan, tiada di niatkan.

ONBEDOLVEN, b. n. tiada di tånam, tiada di masoqkan di dâlam tånah.

ONBEDONGEN, b. n. tiada di masoqkan di dâlam perdjandjâan, tiada di djandji.

ONBEDORVEN, b. n. tiada roesaq, trâda boesog.

—, rein, onbevlekt, soetji.

Een — hart, hati jang soetji, galboe jang hening.

ONBEDORVENHEID, vr. prt jang tiada karoesakan.

ONBEDREIGD, b. n. tiada di amangi, trâda di antjânin, L.

ONBEDREVEN, b. n. tiada mengarti, tiada tâhoe, trâda bisa, L., tiada bêasa, bodoh.

—, niet gepleegd, tiada di boewat.

ONBEDREVENHEID, vr. kabebâlan, kabodohan.

—, onschuld, onervarenheid, kasoetjian.

ONBEDRIEGELIJK, b. n. toeloes, benar, tiada dengan tipee.

—, onfeilbaar, jang tiada dapat bersâlah, jaqin, Ar.

De heilige schrift is onfeilbaar, makka kitâb Allah itoe jaqin.

ONBEDRIEGELIJKHEID, vr. prt jang benar, prt jang jaqin.

ONBEDRIJF, o. kamalâsan.

ONBEDRIJVEND, b. n. mâlos, lâlei, lèna.

ONBEDROEFD, b. n. tiada berdoeka tjita, trâda bersoesah hati, L.

ONBEDROGEN, b. n. tiada di tipoewt, trâda di pedajâ-in.

ONBEDROPEN, b. n. tiada di sirâm-t.

ONBEDRUKT, b. n. tiada tersesaq, tiada bersoesah.

ONBEDUCHT, b. n. tiada tâkoet.

ONBEDUCHTHEID, vr. pertjâja, katetâpan.

ONBEDUIDELIJK, b. n. tiada dapat di artikan, ghâib, Ar., tiada dapat di tabtiban.

ONBEDUIDELIJKHEID, vr. prt jang tiada dapat di artikan, prt jang ghâib.

ONBEDUIDEND, b. n. tiada brâpa gadarnja, (harganja, pintangnja), trâda goenanja, L.

—, tiada apa-apa, tiada ngâpa, rêmeh, L.

—, beuzelachtig, sia-sia.

ONBEDUIDENDHEID, vr. prt jang tiada brâpa gadarnja.

—, beuzelachtigheid, kasiâan.

ONBEDWELMD, b. n. tiada bingoesng, tiada boeta toeli, trang.

Een — verstand, boedj jang trang.

ONBEDWELMDHEID, vr. katrangan boedi.

ONBEDWINGBAAR, b. n. zie ONBEDWINGELIJK.

ONBEDWINGELIJK, b. n. tegar, tiadah dapat di parintahkan, (tâhankan, djinaqkan, ta-loqkan).

ONBEDWINGELIJKHEID, vr. kategâran.

ONBEDWONGEN, b. n. tiada talog, tiada di djinaqkan.

ONBEËEDIGD, b. n. tiada di tegohkan dengan soempah.

—, die geenen eed gedaan heeft, jang belum bersoempah.

ONBEFAAMD, b. n. tiada masjhoer, tiada bernâma.

ONBEFAAMDHEID, vr. tiada boedimân, tiada pîntar, bôdoh, bedal.

ONBEGAAFD, b. n. tiada boedimân, tiada pîntar, bôdoh, bebal.

ONBEGAAFDHEID, vr. kabebâlan, kabodohan.

ONBEGAAN, b. n. niet gepleegd, tiada di boewat.

—, niet begaan, tiada di djalânt.

Een nog onbegane weg, djâlan jang belum di djalânt orang.

ONBEGAANBAAR, b. n. tiada dapat di djalânt.

ONBEGAANBAARHEID, vr. kalakoewan tumpat jang tiada dapat di djalânt.

ONBEGANGBAAR, b. n. zie ONBEGAANBAAR.

ONBEGANGBAARHEID, vr. zte ONBEGAANBAARHEID.

ONBEGANKELIJK, b. n. zie ONBEGAANBAAR.

ONBEGANKELIJKHEID, vr. zie ONBEGAANBAARHEID.

ONBEGEERD, b. n. tiada di soekâ-t, tiada di rindoekan.

ONBEGEEERIG, b. n. tiada ingin, tiada loba, senang.

ONBEGEEERIGHEID, vr. kalakoewan orang jang tiada ingin, kasenangan.

ONBEGEEERLIJK, b. n. jang tiada terrindoe, jang tiada di soekâ-t.

ONBEGEEERLIJKHEID, vr. prt hâl jang tiada terrindoe (di soekâ-t).

ONBEGERTE, vr. zie ONBEGEEERIGHEID.

ONBEGELEID, b. n. tiada di hentâr-t, tiada di pîmpin.

ONBEGEVEN, b. n. *jang kósong, jang hampa*,
belum di pégang.
 Een — *ambt, pekar djään jang belum*
di pégang órang.

ONBEGIFTIGD, b. n. *tiáda ter-anoegrah, tráda*
taríma apa-apa, (kiriman), L.

ONBEGLUURD, b. n. *tiáda terhínté, tráda di*
intip, L.

ONBEGONNEN, b. n. *tiáda di moelá-t, tráda*
di moelá-in.
 —, *zonder begin, ázal, Ar., dengan*
tiáda permoeláan.

ONBEGOTEN, b. n. *tiáda di sirám-t, tráda*
di sirám-in, L.

ONBEGRAVEN, b. n. *tiáda tertánam.*

ONBEGRENSD, b. n. *tiáda berhtngga, tiáda*
berpínggir, tráda wátasnja, L.
 Het menschelijk vernuft is —, *makka*
àqal mánoesja itoe tiáda berhtngga, àqal
órang tráda wátasnja.

ONBEGREPEN, b. n. *tiáda trang artinja,*
tiáda ter-urt.

ONBEGRIJPELIJK, b. n. *jang tiáda dápat di*
artikan, gháib, Ar.
 — e woorden, *perkatáan jang gháib.*
 —, *bijw. atas pró jang gháib.*
 —, *bij uitstek, terláloe amat.*

ONBEGRIJPELIJKHEID, vt. *prí jang gháib,*
prí jang tiáda dápat di artikan.

ONBEGROEID, b. n. *jang tiáda anpoenja*
toemboehan.

ONBEGROET, b. n. *tiáda ter-brí salám, tráda*
di kassi-in tábé, L.

ONBEGROMD, b. n. *tiáda di gégér-t, (gégér-*
in, L.)

ONBEGROOT, b. n. *tiáda ternílei, tráda di*
taróh-in harga, L., tráda di taqsir.

ONBEGUNSTIGD, b. n. *tiáda ter-anoegrah,*
tiáda terkaroenia.

ONBEHAALBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di*
per-óleh, jang tiáda bóleh di dápat, jang
tráda kadapátan, L.

ONBEHAALD, b. n. *jang tiáda bertjelá, tiáda*
tertjampor.
 —, *niet verworven, tiáda terdápat,*
tiáda taper-óleh, trá dápat, L., tráda
dápat, L.

ONBEHAARD, b. n. *op het lijf, tiáda ber-*
boelos.
 —, *op het hoofd, tiáda berramboet,*
tráda ramboet, L., trá poenja ramboet.

ONBEHAGELIJK, b. n. *jang tiáda bágoes,*
djelék, L.

ONBEHAGELIJKHEID, vt. *prí (roepa) jang*
tiáda bágoes, roepa djelék, L.

ONBEHANDELD, b. n. *tiáda terchothbat.*

ONBEHANDIGD, b. n. *tiáda di brí, tiádi di*
brí kombáli, tráda di kassi kombáli, tráda
di poeláng-in, L., tiáda tersarah.

ONBEHARTIGD, b. n. *tiáda tertjita, tráda di*
djayá-in.

ONBEHEERD, b. n. *tráda kaparintah, L.,*
tiáda terparintah.

—, *zonder heer, tiáda bertoeawan.*

ONBEHEERLIJK, b. n. *jang tiáda náw di*
parintah.

ONBEHEERSCHT, b. n. *jang tiáda táloq pa-*
rintah, jang tráda kaparintah, L.

ONBEHEKST, b. n. *tiáda terkena hóbat.*

ONBEHENDIG, b. n. *koerang pantas, koerang*
béasa, goblok, L.
 —, *stíjf, kákoé.*
 —, *bijw. atas pró jang koerang pantas,*
dengan gobloq, L.

ONBEHENDIGHEID, vt. *koerang kíat, koerang*
béasa.

ONBEHOED, b. n. *tiáda terkáwal, tiáda ter-*
palihára.

ONBEHOEDZAAM, b. n. *koerang íngat, koerang*
bidjagsana, tráda atí-átí, L., lálei.
 —, *bijw. dengan koerang íngat.*

ONBEHOEDZAAAMHEID, vt. *kalaleian, kaúl-*
páan.

ONBEHOEFTIG, b. n. *tiáda pápa, tiáda*
miskín.

ONBEHOORLIJK, b. n. *tiáda pátoet, tiáda*
hároes, tiáda lájig.
 —, *onbetamelijk, onkiesch, tiáda se-*
noenoh.
 —, *onredelijk, tiáda dengan haq, dengan*
antája.
 —, *onbescheiden, onbeschoft, tjáboel.*
 —, *bijw. dengan tiáda pátoet, dengan*
tiáda separtinja.

ONBEHOORLIJKHEID, vt. *kalakoewan (prí,*
perboewáan) jang tiáda pátoet, zie ON-
BEHOORLIJK.

ONBEHOUDEN, b. n. *zie ONBEHOUDEN.*

ONBEHOUDEN, b. n. *fig. plomp, pangkoh,*
kásar, koerang adjar, tiáda táw ádat.

ONBEHULPZAAM, b. n. *tiáda soeka toelóng.*

ONBEHULPZAAAMHEID, vt. *háti tegar, háti*
jang tiáda soeka toelóng.

ONBEJAARD, b. n. *tiáda toewah, lági moeda,*
mási moeda, L., kamoedáin.

ONBEJAMMERD, b. n. *tiáda di sajang-i,*
tiáda di kasehánt.

ONBEKAAD, b. n. *tiáda berjaroetja, tiáda*
bertitian.

ONBEKAMPT, b. n. *tiáda di paráng-i, tiáda*
di lawán-t.

ONBEKEERD, b. n. *tiáda tóbat, tiáda sesal.*

ONBEKEERLIJK, b. n. *jang tiáda dápat di*
tóbatkan, jang terláloe tegar háti.

ONBEKEERLIJKHEID, vt. *prí háti jang amat*
tegar, kalakoewan jang tiáda dápat di
tóbatkan.

ONBEKEKEN, b. n. *tiáda terpandang, tráda*
di tengog, L.

ONBEKEND, b. n. *tiáda katahoewan.*
 Het is mij —, *sahája tiádu katahoe-*
wan.
 Een — *land, benoewa jang tiáda di*
katahoewi órang.
 Een — *mensch, (in een ongunstigen*
zin,) órang glap.

Een — e, *vreemde, orang asing, orang halat.*

Het — e, *bârang jang ghâib, (bâthin).*
Met de gewoonten van de bevolking eens lands — zijn, *tiâda tâhoë âadat orang ngrî.*

Van het bekende tot het — e overgaan, *lâlœ derri paadda bârang jang mâloem kapada bârang jang ghâjib, lâlœ derri paadda bârang jang thlâhir kapada bârang jang bâthin.*

ONBEKENDHEID, vr. *hâl tiâda katahoewan, (niet kabebâlan, zoo als sommigen ver talen, want dat is domheid).*

ONBEKEURD, b. n. *tiâda kena denda.*

ONBEKEVEN, b. n. *tiâda di gégêr-î.*

ONBEKLAAGD, b. n. *tiâda di ratâp-î.*

ONBEKLAD, b. n. *tiâda di tjamâr-î, trâda di bêkin kôtor, L.*

ONBEKLAGELIJK, b. n. *jang tiâda pâtoet di sâjangkan (di ratâpkan).*

ONBEKLAPT, b. n. *tiâda di toedoh-î.*

ONBEKLAUTERD, b. n. *tiâda terpandjat, trâda di pandjât-in, L.*

ONBEKLEED, b. n. *tiâda berpâkei.*

Een — ambt, *pekarjâân jang belum di pégang orang.*

ONBEKLEMD, b. n. *tiâda sesaq.*

— van hart, *tiâda soesah hâti, soeka hâti.*
—, niet geklemd, *tiâda terdjepit.*

ONBEKLEMDHEID, vr. *kasoeekâân, kagemâran*

ONBEKLIMBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat (bôleh) di najiki, tjoeram sakâli, terdjâm sakâli.*

ONBEKLIMBAARHEID, vr. *tjoeram, (terdjâm) jang terlâlœ amat, jang tiâda dâpat di najiki orang.*

ONBEKLIMMELIJK, b. n. zie ONBEKLIMBAAR.

ONBEKLONKEN, b. n. fig. *belum sadia, belum langkap, belum ter-âtor.*

ONBEKLONTERD, b. n. *tiâda berloemoer loempoer, tiâda terloempoer-î.*

ONBEKNAAUWD, b. n. *tiâda di papâk-î.*

ONBEKNELD, b. n. *tiâda terdjepit.*

ONBEKNIBELD, b. n. *dengan harga jang tentoe.*
— verkoopen, *djoewal harga jang tentoe.*

ONBEKNORD, b. n. *tiâda di gégêr-î.*

ONBEKOELD, b. n. *tiâda di sedjok-î.*

ONBEKOMELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di perôleh, jang tiâda kadapâtan.*

ONBEKOMERD, b. n. *senang hâti, tiâda bersoesah hâti, tiâda bertjinta, tiâda masj-ghoel.*

Wees —, *djângan soesah.*

ONBEKOMMERDHEID, vr. *kasenângan hâti.*

ONBEKOOKT, b. n. fig. als: eene onbekookte gedachte, *fikiran jang tiâda matang.*

ONBEKOORD, b. n. *tiâda râwan.*

—, niet betooverd, *tiâda terkena hôbat, tiâda di tawâr-î.*

ONBEKOORLIJK, b. n. *tiâda membrî râwan, tiâda membrî gheirat, Ar., tiâda merâwan-kan, tiâda menggheiratkan, tiâda eloq.*

ONBEKOORLIJKHEID, vr. *prî jang koerang eloq, kalakoewan jang tiâda bri râwan.*

ONBEKRACHTIGD, b. n. *tiâda di toghokkan.*

ONBEKRETEK, b. n. *tiâda berlinang-linang ajer mâta.*

Niemand kwam er met — e oogen af, *maka sa-orang poon tiâda kaloewar hânja berlinang-linang ajer matânja.*

ONBEKROMPEN, b. n. *tiâda tertegah.*

—, ruim, *loewas.*

ONBEKROMPFEN, b. n. *tiâda sesaq.*

Een — geest, *boedi besaar serta telap.*

—, vrij, ruim, mild, *moerah.*

Een — gemoed, *hâti jang moerah, qal-boe jang karim.*

—, bijw. *dengan tiâda sesaq.*

—, ruim, mild, *dengan moerah hâti.*

ONBEKROMPENHEID, vr. *kaloewâsan.*

De — des gemoeds, *kaloewâsan hâti, kamoerâhan.*

—, overvloed, *kalimpâhan, kabanjikan.*

ONBEKROOND, b. n. *tiâda dâpat makôta, tiâda di permakotâkan.*

—, dat den prijs niet behaald heeft, *tiâda berôleh (dâpat) fuisnat.*

ONBEKWAAM, b. n. *trâda mengarti, L., tiâda tâhoë.*

—, dom, *bôdoh, bebal.*

—, beschonken, *mâboq.*

—, bijw. *bôdoh, bebal.*

ONBEKWAAMHEID, vr. *kabodôhan, kabebâlan.*

ONBEKWIJLD, b. n. *tiâda berlior.*

ONBELAAGD, b. n. *tiâda di adângi.*

ONBELADEN, b. n. *tiâda termoewat, dengan tiâda moewâtan.*

ONBELAGCHEN, b. n. *tiâda di tertawâ-î.*

ONBELANGRIJK, b. n. *tiâda goena, tiâda brâpa besaar pintangnja.*

ONBELANGRIJKHEID, vr. *prî hâl jang tiâda pintang.*

ONBELAST, b. n. *tiâda di moewât-î.*

—, vrij van belasting, *tiâda kena béa, trâda kena tjokek, L., lepas béa.*

—, onbevolen, *tiâda di parintah.*

ONBELEDEN, b. n. *tiâda di âkoe.*

ONBELEEFD, b. n. *koerang hormat, pangkoh, tjaboel, bi âdab, Ar., tiâdr taw âadat.*

—, bijw. *dengan pangkoh, atas prî jang pangkoh.*

ONBELEEFDHEID, vr. *prî jang pangkoh, kalakoewan orang jang koerang hormat.*

ONBELEEFDELIJK, bijw. zie ONBELEEFD.

ONBELEEND, b. n. *tiâda tergâdé, trâda di gâdé.*

ONBELEGD, b. n. van geld, *tiâda di bri mâkan boenga, trâda di kassi mâkan ânaq doewit, L.*

ONBELEGEN, b. n. *belum doedoeq, belum toeron ampas.*
 ONBELEGERD, b. n. *tiada di kepông-t.*
 ONBELEMERD, b. n. *tiada tersangkut, tiada di tegakkan, tiada tertegah.*
 ONBELET, b. n. *tiada terlarang, bebas, tiada tertegah.*
 ONBELEZEN, b. n. *tiada tammat mengadji, tiada tawu bätja kitab bänjaq.*
 ONBELEZENHEID, vr. *hal körang membätja.*
 ONBELOERD, b. n. *tiada di hinté.*
 ONBELOGEN, b. n. *tiada di perdoestá-t.*
 ONBELOMERD, b. n. *tiada ternawong.*
 ONBELOOND, b. n. *tiada terbálas.*
 Zijne verdiensten zijn niet — gelaten, makka pahalanja itoe soedah di bálas.
 ONBELUISTERD, b. n. *tiada orang dengar.*
 ONBELUST, b. n. *tiada beringin, trada kapéngin, L.*
 ONBEMAND, b. n. *tiada langkap dengan awaq práhoe, (dengan chalátsr).*
 ONBEMERKT, b. n. *tiada terlihat, tiada di rása.*
 ONBEMEST, b. n. *tiada di badjakan.*
 ONBEMIDDELSBAAR, b. n. *jang tiada dapat di selesseikan, (soelohkan).*
 ONBEMIDDELD, b. n. *tiada berharta, pápa, miskin, pötöl, L.*
 ONBEMIND, b. n. *tiada di kasehi.*
 ONBEMINNELJK, b. n. *tiada manis.*
 ONBEMORST, b. n. *trada kótor, L., tiada di tjamar-t, tiada ternedjjs.*
 ONBEMOST, b. n. *tiada terloemoet, tiada di loemoet-t.*
 ONBEMUURD, b. n. *tiada di pagart temboq.*
 ONBENADEELD, b. n. *tiada di roegikan.*
 ONBENEVELD, b. n. *trang, tiada rádrop.*
 Eene — e zon, mata-hári jang tiada rádrop.
 Een — verstand, boedi jang trang.
 Eene — e lucht, langit jang tiada berkáboet.
 ONBENLJD, b. n. *tiada terbintji, trada di bintji-in, L.*
 ONBENOEMD, b. n. *tiada di bré pangkat, tiada ter-angkat menjádi.*
 ONBENOODIGD, b. n. *tiada di berhádjat, tiada oesah, trá oesah, L.*
 ONBEOEFEND, b. n. *tiada tapeládjar, trada di adjar-in, L.*
 ONBEOOGD, b. n. *tiada di niatkan, tiada di maqsoedkan, trada maqsoed, L.*
 ONBEOORLOOGD, b. n. *tiada di parángt.*
 ONBEPALD, b. n. *onbegrensd, tiada berhingga, trada wátasnja, L.*
 —, niet vastgesteld, tiada tentoe, tiada qarár.
 Een — gezag, koewása jang tiada berhingga.
 —, besluiteloos, selimpang, L., gondah.
 —, bijw. dengan tiada tentoe.
 ONBEPALDELJK, bijw. zie ONBEPALD, bijw.
 ONBEPALDHEID, vr. *pré hal jang tiada tentoe.*

ONBEPAAERD, b. n. zie ONBEPARELD.
 ONBEPANTSERD, b. n. *tiada páké bádjoe ranté.*
 ONBEPARELD, b. n. *tiada bertidahkan moetiára.*
 ONBEPEILD, b. n. *tiada terdoegá-t.*
 ONBEPEINSD, b. n. *tiada terkira-kirá-t.*
 ONBEPEKT, b. n. *tiada terláboer dengan gala.*
 ONBEPERKT, b. n. zie ONBEPALD.
 ONBEPIKT, b. n. zie ONBEPEKT.
 ONBEPIST, b. n. *tiada terkintjing-t.*
 ONBEPLANT, b. n. *tiada tertanam-t.*
 ONBEPLOEGBAAR, b. n. *jang tiada dapat di tanggalákan, jang trada boleh di loekoe-in, L.*
 ONBEFOOT, b. n. zie ONBEPLANT.
 ONBEPRAAT, b. n. *tiada tertampliq.*
 ONBEPROEFD, b. n. *niet aangewend, tiada tertjoba, tiada terpáké.*
 —, niet op de proef gesteld, tiada di bentjanákan.
 ONBERAANSLAAGD, b. n. *tiada tertimbang, tiada terbitjará-t.*
 ONBERAAMD, b. n. *tiada di tentoekan, tiada di pajokekan, tiada di tetupkan.*
 ONBERADEN, b. n. *tiada bidjaq, koerang ingat.*
 ONBEREDEN, b. n. *tiada di toenggang-t.*
 Een — paar, koeda bahároe, koeda jang belum di toenggang-t orang.
 —, van eenen ruit, jang belum faham (taw) toenggang koeda.
 — e wegen, djalan-djalan jang belum di djalan-t karéta (koeda).
 ONBEREDENEERD, b. n. *niet doordacht, tiada di timbang, tiada di ingat-ingat.*
 ONBEREGT, b. n. zie ONBEDIEND.
 ONBEREGTIGD, b. n. *jang tiada berhaq, jang trada poenja haq, L.*
 ONBEREID, b. n. *tiada sadja, tiada di samaq.*
 Een — geneesmiddel, obat jang belum sadja.
 Eene — e huid, koelit jang belum di samaq.
 — e hennep, gandja jang belum di serboeq.
 — katoen, kapas jang belum di boesor.
 —, niet schoongemaakt, tiada di soetjikan, trada di békin brisih, L.
 ONBEREIKBAAR, b. n. *jang tiada dapat di peróleh, trá boleh dapat, L.*
 ONBEREIKELJK, b. n. zie ONBEREIKBAAR.
 ONBEREIKT, b. n. *jang belum (tiada) di dapat.*
 De — e top eens bergs, pontjaq goenong jang belum di najikt orang.
 ONBEREISBAAR, b. n. *jang tiada dapat di djalánt orang.*
 ONBEREISD, b. n. *jang belum di djalánt orang.*
 —, die niet gereisd heeft, jang belum taw menjálmá lájin nepré.
 ONBEREKENBAAR, b. n. *jang tiada dapat di kira-kirakan, jang tiada dapat di permaná-t.*
 ONBEREKEND, b. n. *tiada terbilang, tiada tapermaná-t, tiada terhitoeng.*

- ONBERENBAAR, b. n. *tiada dapat di kepoeng-i, tiada terkepoeng-i.*
- ONBEREND, b. n. *tiada terkepoeng.*
- ONBERIGT, b. n. *tiada di brt táhoe, tiada terbríta.*
- ONBERIJDBAAR, b. n. zie ONBERIJDELIJK.
- ONBERIJDELIJK, b. n. *jang tiada dapat di toenggáng-i, jang trada boleh di toenggáng-in órang, L.*
—, van eenen weg, *jang tiada dapat di djalán-i karéta.*
- ONBERIJMD, b. n. *tiada tersjir, (di sairkan. L.)*
De — e psalmen, *segalla mazmoer jang tiada tersjir.*
- ONBERISFELIJK, b. n. *tiada dengan barang dáleh, jang tiada bertjelá, tiada salah.*
—, opregt, benar, *áadil, Ar.*
Een — gedrag, *lakoe djalan jang tiada bertjelá.*
—, *bijw. atas prj jang tiada bertjelá.*
- ONBERISPELIJKHEID, vt. *lakoe (prj, kalakoewan) jang tiada bertjelá.*
- ONBERISPT, b. n. *tiada terhardig, tiada di hardiqkan, trada di kassí adjar, L.*
- ONBEROEMD, b. n. *tiada masjhoer, tiada ternáma.*
- ONBEROEPBAAR, b. n. zie ONBEROEPELIJK.
- ONBEROEPLIJK, b. n. *jang tiada dapat di panggíl.*
- ONBEROEPEN, b. n. *tiada terpanggíl.*
- ONBEROERD, b. n. *senang, tiada terhároe.*
- ONBEROERLIJK, b. n. *tetap, qarár, Ar.*
- ONBEROEST, b. n. *tiada berkárat, tiada di mákan táht bessí, L.*
- ONBEROOFBAAR, b. n. *jang tiada dapat di rampas.*
- ONBEROOFD, b. n. *tiada terrampas, trada di rampas, L.*
- ONBEROOID, b. n. *tiada bingoen, trang, terátor.*
- ONBEROOKT, b. n. *tiada láleh paadda ásap, trada kena ásap, L.*
- ONBEROUW, o. *tiada tobat, kategáran.*
- ONBEROUWELIJK, b. n. *jang tiada dengan barang tobat, jang tiada pátoet di tobatkan, tiada kasesálan.*
- ONBEROUWIG, b. n. *jang tiada menjesal, jang tiada táhoe tobat.*
- ONBERUCHT, b. n. *tiada ternáma jang kedji.*
- ONBESCHAADF, b. n. *pangkoh, kórang adjar, tiada táhoe áadat, góbloq, L., poelaq, L.*
Een zeer — mensch, *órang jang pangkoh sakáli, órang jang sukáli-káli tiada táw áadat.*
- ONBESCHAAFDELIJK, *bijw. dengan pangkoh, dengan langgar áadat.*
- ONBESCHAAFDHEID, vt. *prj jang pangkoh.*
- ONBESCHAAMD, b. n. *tiada táw máloe, tiada senoenoh, tjingi, moeka pápan.*
Een — e logen, *bóhong jang terláloe amat.*
Een — e bedelaar, *órang mnta-mnta jang terláloe bráni.*

- Een — e, *órang tjingi, órang jang tiada táw máloe, órang jang tiada senoenoh.*
—, *bijw. atas prj jang tjingi, dengan tiada táw máloe.*
- ONBESCHAAMDELIJK, *bijw. zie ONBESCHAAMD, bijw.*
- ONBESCHAAMDHEID, vt. *prj jang tiada senoenoh, kalakoewan órang jang tiada táw máloe.*
- ONBESCHADIGD, b. n. *tiada roesaq.*
- ONBESCHADUWD, b. n. *tiada di nawoeng-i, tiada di perlúdsengkan.*
- ONBESCHANST, b. n. *tiada di págar bénteng, tiada di bénteng-i.*
- ONBESCHEID, o. *sáhoet (menjáhoet, L.) jang tiada pátoet, djawáb jang tjáboel.*
- ONBESCHEIDEN, b. n. *onbeelefd, koerang adjar, tjáboel, kásar, tiada senoenoh.*
—, *niet ontboden, tiada di panggíl, tiada di silékan.*
- ONBESCHEIDENHEID, vt. *kalakoewan jang tjáboel (kásar).*
- ONBESCHEIDENLIJK, *bijw. dengan tjáboel, atas prj jang kásar.*
- ONBESCHENEN, b. n. *tiada di sínár-i, tiada tersinar*
- ONBESCHERMD, b. n. *tiada di nawoeng-i, tiada di lúndeng-i, tiada di djagá-i.*
- ONBESCHIETBAAR, b. n. *tiada dapat di tembák-i.*
- ONBESCHIHT, b. n. *tiada terátor, tiada terparintah.*
- ONBESCHILDERS, b. n. *tiada di láboer djá nang, trada di taroh-in tjat, L.*
- ONBESCHIMMELD, b. n. *tiada berlápoe, tiada kena bási.*
- ONBESCHIMPT, b. n. *tiada terstándir.*
- ONBESCHOFT, b. n. *tjáboel, pangkoh, pekong, góbloq, L., lontjong.*
Een — e vlegel, *órang tjáboel, órang góbloq, bí adab, Ar.*
Wie zijt gij schamteloze! zeg — e!
stípa angkaw jang tiada máloe hé bí adab!
M. S. R. 44.
—, *bijw. atas prj jang tjáboel, dengan pangkoh, dengan góbloq, L.*
- ONBESCHOFTHEID, vt. *prj jang tjáboel, kalakoewan jang pangkoh, (góbloq, L.).*
- ONBESCHONKEN, b. n. *tiada máboq.*
- ONBESCHOTEN, b. n. *jang tiada kena di tembaq.*
- ONBESCHOUWD, b. n. *tiada terpandang, tiada di pariksa.*
- ONBESCHREID, b. n. *tiada di tangsi.*
- ONBESCHREVEN, b. n. *tiada tersoerat, tiada di soerát-i.*
Laat deze zijde —, *djangan menjoerát-i sablah lembar ini, djangan loe toelis-in sablah ini, L.*
- ONBESCHRIJFELIJK, b. n. *tiada terkíra-kíra, tiada dapat di katákan, tiada dapat di prikan, tiada terchabarkan, tiada dapat di tsjútukan.*

—, *bijw. ten uiterste, terlâos amat.*
ONBESCHROOMD, b. n. *tiâda tâkoet, brânt.*
 —, *bijw. dengan tiâda tâkoet, dengan brânt.*
ONBESCHROOMELIJK, *bijw. zie ONBESCHROOMD.*
ONBESCHROOMDHEID, vt. *kabranian, parânyi orang brânt.*
ONBESCHULDIGD, b. n. *tiâda di toedôh-i, tiâda tertoeoh.*
ONBESCHUT, b. n. *zie ONBESCHERMD.*
ONBESEFBAAR, b. n. *zie ONBESEFFELIJK.*
ONBESEFFELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di artikan orang.*
ONBESLAGEN, b. n. *van een paar, tiâda pakei bessî, tiâda di tarôh-in bessî.*
 —, *van de tong, brâsih, soetji.*
ONBESLAPEN, b. n. *prâwan, dâra, belum tidor dengan orang laki-laki, akasri.*
ONBESLOTEN, b. n. *tiâda tertoeop, terboeka, teboeka, L.*
ONBESMEERD, b. n. *tiâda kena gemoq, trâda di tarôh-in gemoq, L.*
ONBESMET, b. n. *tiâda terdjangkit.*
 —, *rein, soetji, tiâda tjamar.*
ONBESMETHED, vt. *kasoejian.*
ONBESMETTELIJKHEID, vt. *prî (tsifus) jang tiâda boleh di djangkitkan.*
ONBESNAAUWD, b. n. *zie ONBEGRAAUWD.*
ONBESNEDEN, b. n. *berkoeloep, belum tersoenat.*
 Een — e, *orang jang berkoeloep.*
ONBESNEDENHEID, vt. *kalakoewan orang jang berkoeloep.*
ONBESPAARD, b. n. *tiâda terstimpan, trâda di simpan, L.*
ONBESPANNEN, b. n. *tiâda di pâsang, tiâda terpâsang.*
ONBESPEELD, b. n. *belum di pitik, belum di pâloe.*
 Een — e. *citer, ketjâpt jang belum di pitik oranglah.*
 Een — e. *rinkelbom, rabâna jang belum di pâloe oranglah.*
ONBESPEURD, b. n. *tiâda terlihat, tiâda ternampa.*
ONBESPIED, b. n. *tiâda tersoeloe, trâda di hintip, L., tiâda terhînté.*
ONBESPOELD, b. n. *tiâda di basôht.*
ONBESPOT, b. n. *tiâda di permâjinkan.*
ONBESPRAAKT, b. n. *tiâda fatséh, tiâda pandei berkâta-kâta, koerang fatséh.*
ONBESPRAAKTHEID, vt. *kakoerangan fatséhât.*
ONBESPRENGD, b. n. *tiâda di sirâm-i, trâda di sirâm-in, L.*
ONBESPRENKELD, b. n. *zie ONBESPRENGD.*
ONBESPROKEN, b. n. *jang tiâda bertjelâ.*
 Een — *leven leiden, hidop baai-baai. berlakoekan diri dengan sepertinja, berlâkos djâlan jang pâtoet.*
ONBESTAANBAAR, b. n. *tiâda berpatoetan, tiâda boleh, tiâda dâpat, tjarang.*

ONBESTAANBAARHEID, vt. *prî hâl jang tiâda berpatoetan.*
ONBESTEED, b. n. *tiâda terbelandja.*
ONBESTELD, b. n. *tiâda di bâwa, trâda di sampékan, L.*
 —, *niet bevoelen, niet aangevraagd, tiâda di soehol.*
ONBESTEMD, b. n. *tiâda tentoe, trâda karowan, L., bimbang.*
 —, *bijw. dengan tiâda tentoe.*
ONBESTEMDHEID, vt. *kabîmbâng-an.*
ONBESTENDIG, b. n. *tiâda tetap, pentjaroeba, ber-oebah.*
 —, *bijw. atas prî jang tiâda tetap.*
ONBESTENDIGHEID, vt. *prî jang tiâda tetap, ka-oebâhan.*
ONBESTENDIGLIJK, *bijw. zie ONBESTENDIG.*
ONBESTIERD, b. n. *zie ONBESTUURD.*
ONBESTIERLIJK, b. n. *zie ONBESTUURLIJK.*
ONBESTOKEN, b. n. *tiâda di brî mâkan soewâb, tiâda di soewâpt.*
ONBESTOLEN, b. n. *tiâda katjoerian, tiâda kamalingan.*
ONBESTORMD, b. n. *tiâda kena langgar, tiâda di langgâr-i.*
ONBESTOEVEN, b. n. *van vleesch, belum mâti betoel, belum mâti sakâli.*
 — e. *kinderen, ânaq-ânaq jang ber-ihoe bâpos, ânaq-ânaq jang belum mâti orang toewainja, L.*
 — e. *goederen, harta jang belum djâdi poesâka.*
 Een — *muur, têngoq bahâroe jang belum kring.*
ONBESTOVEN, b. n. *tiâda berdaboe, tiâda kena hâboe.*
ONBESTRAALD, b. n. *tiâda tersinar, tiâda di sinârt.*
ONBESTRAAT, b. n. *tiâda di dâsarkan bâtoe.*
ONBESTRAFBAAR, b. n. *zie ONBESTRAFFELIJK.*
ONBESTRAFFELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di sjiksakan.*
ONBESTRAFT, b. n. *tiâda kena sjiksa, tiâda tersjiksa.*
 — *laten, tiâda menjiksa.*
 — *blijven, tênggal tiâda kena sjiksa.*
 —, *bijw. dengan tiâda kena sjiksa.*
ONBESTREDEN, b. n. *tiâda terlâwan, tiâda di lâwan.*
ONBESTURBAAR, b. n. *zie ONBESTUURLIJK.*
ONBESTUURD, b. n. *tiâda terparintah.*
ONBESTUURLIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di parintah.*
ONBESUISD, b. n. *angkâra, gânas, rambang-rambang, mamboer.*
 —, *bijw. dengan angkâra.*
 — *spreken, bitjâra mamboer sâlja.*
ONBESUISDELIJK, *bijw. zie ONBESUISD, bijw.*
ONBESUISDHEID, vt. *prî jang angkâra.*
ONBETAALBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di bâjar, jang tiâda kabâjâran.*

ONBETAALD, b. n. *tiáda terbájar*.
 Zijne schulden — laten, *tiáda bájar hoetangnja*.
 ONBETAMELIJK, b. n. *tiáda pátoet, tiáda hároes, tiáda lájiq, tiáda dengan sepertinja. tiáda dengan sapatoetnja*.
 —, atas *prí jang tiáda pátoet*.
 ONBETAMELIJKHEID, vt. *prí jang tiáda pátoet*.
 ONBETAST, b. n. *tiáda di rába, tiáda di djámah*.
 ONBETEKKEND, b. n. *tiáda di artikan*.
 ONBETEMBAAR, b. n. zie ONTEMBAAR.
 ONBETEMD, h. n. *tiáda di djinaqqan, boe-was, gálaq*.
 ONBETEMMELIJK, b. n. zie ONTEMBAAR.
 ONRETEERD, b. n. *belon di taróh-in tér, L., belom di láborrkan gála-gála lemboet*.
 ONBETERLIJK, b. n. zie ONVERBETERLIJK.
 ONBETEUGELBAAR, b. n. zie ONTEUGELBAAR.
 ONBETEUGELD, b. n. *tiáda tertáhan*.
 ONBETEUTERD, b. n. *tráda kasompók-an, L., tiáda bingoenq*.
 ONBETEUTERDHEID, vt. *katetápan, kabranian*.
 ONBETIGT, b. n. *tiáda tertoeboh, tiáda di adoekan*.
 ONBETOOGBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di dalilkan*.
 ONBETOOGD, b. n. *tiáda di dalilkan*.
 ONBETOOMBAAR, b. n. zie ONTEUGELBAAR.
 ONBETOOMD, b. n. zie ONBETEUGELD.
 ONBETOOND, b. n. *tiáda tertoeboeq*.
 ONBETOOVERD, b. n. *tiáda terkena hóbat*.
 ONBETRAAND, b. n. *tiáda di básalkan cjer máta*.
 ONBETRALIED, b. n. *tiáda berkist-kist*.
 ONBETRAPT, b. n. *tiáda kadapátan*.
 —, (met de voeten,) *tiáda ter-tnjajq, tiáda di tnjajq, (triq)*.
 ONBETREDEN, b. n. *tiáda terdjedjajq, (di djedjajq)*.
 ONBETREURD, b. n. *tiáda di sajáng-t, (sá jangkan)*.
 ONBETROKKEN, b. n. (van de lucht,) *trang, tjoewátja, trang tjoewátja, bágoes trang*.
 ONBETUIGD, b. n. *jang tiáda tersjaksi, jang tiáda njáta, jang tráda trang, L.*
 ONBETUIND, b. n. *tiáda di pagárf*.
 ONBETWIJFELBAAR, b. n. zie ONTWIJFELBAAR.
 ONBETWIJFELD, b. n. *jang tiála brí sjajq, jang tráda di koewatín-in, L., jang tráda djádi selimpang, L.*
 ONBETWIST, b. n. *jang tiáda di bantáht*.
 ONBETWISTBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di bantáht, tiáda kalawánan*.
 ONBETWISTBAARHEID, vt. *hageiqat, Ar., kabenáran, bárang jang tiáda dápat di bantáht*.
 ONBETWISTELIJK, b. n. zie ONBETWISTBAAR.

ONBEVAARBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di lajár-t*.
 ONBEVALLIG, b. n. *tiáda mánis*.
 ONBEVALLIGHEID, vt. *kakoerángan mánis, prí jang tiáda mánis*.
 ONBEVALLIGLIJK, bijw. zie ONBEVALLIG.
 ONBEVAREN, b. n. *jang belom di lajár-t, jang belom di djaláni práhoe*.
 —, als: een — *matroos, matros bároe, L., chaláist jang belom béjása di láwt*.
 ONBEVATBAAR, b. n. zie ONBEVATTELIJK, in de l. beteek.
 ONBEVATBAARHEID, vt. zie ONBEVATTELIJKHEID.
 ONBEVATTELIJK, b. n. *jang tiáda dápat di artikan, gháib, Ar.*
 —, dom, *bódoh, bebal, bunnaq, L., gáwal*.
 ONBEVATTELIJKHEID, vt. *hál jang gháib*.
 —, domheid, *kabodóhan, kabebálan, bódoh*.
 ONBEVEILIGD, b. n. *tiáda bersentawasa, tiáda terpalihára*.
 ONBEVESTIGD, b. n. *tiáda di tegohkan, tiáda qarár*.
 ONBEVELEKKELIJK, b. n. *jang tiáda dápat di tjamarkan, (nedjiskan,) jang tráda bóleh di bekin kótor, L.*
 ONBEVELEKT, b. n. *soetji, tiáda nedjis, tiáda tjóring, tiáda tjámar, tráda kótor, L.*
 ONBEVELEKTHEID, vt. *kasoejtjan*.
 —, kuischheid, *baqtí, prí jang senoenoh*.
 ONBEVOCHTEN, b. n. zie ONBESTREDEN.
 ONBEVOLKED, b. n. *tiáda terdásar, tiáda di dásparkan*.
 ONBEVOCHTIGD, b. n. *tiáda di sirám-t, tiáda di básahkan*.
 ONBEVOEGDELIJK, bijw. *atas prí jang koerang pátoet, dengan tiáda sepertinja*.
 ONBEVOEGD, b. n. *tiáda lájiq, tiáda ampoenja haq*.
 ONBEVOEGDHEID, vt. *hál tiáda lájiq, kakoerángan haq*.
 ONBEVOELD, b. n. zie ONBETAST.
 ONBEVOLEN, b. n. *tiáda terparintah, tráda di kassí parintah, L., tiáda tertitah, Hof*.
 ONBEVOLKT, b. n. *suppí, L., soenji, sinnjap, soenji sinnjap, tiáda ampoenja isi negrí*.
 ONBEVOORORDEELD, b. n. *betoel, benar, tiáda dengan djánib dár*.
 ONBEVOORORDEELDHEID, vt. *kabetoelan, toeloes háti, prí jang troes trang, prí jang tiáda dengan djánib dár*.
 ONBEVOORREGT, b. n. *tiáda ter-ánoegrah, tiáda menurima haq atas orang lájin*.
 ONBEVORDERD, b. n. *tiáda nájiq pangkat, tiáda terangkat djádi lebeh tinggi*.
 ONBEVHACHT, b. n. *tiáda termoevat*.
 ONBEVREDIGD, b. n. *tiáda terdámei, tiáda di perdameikan*.

ONBEVREESD, b. n. *tiada tákoet, brám.*
—, *bijw. dengan brám.*

ONBEVREESDHEID, vt. *kalakoevan (pri) jang tiada tákoet, kabranian.*

ONBEVUCHT, b. n. *tiada boenting, tiada hámil, Hofst.*

ONBEVULD, b. n. *tráda kótor, L., tiada tjamar, tiada nedjis, tiada tjoring.*

ONBEWAAKT, b. n. *tiada terdjagá-í, tráda di djagá-in, L.*

ONBEWAARD, b. n. *tiada tersimpan, tráda di simpan, L.*

ONBEWAARHEID, b. n. *belom di benarkan, belom di tsahkan.*

ONBEWALD, b. n. *tiada di bénténg-í, (dánding-í).*

ONBEWANDELD, b. n. *tiada di djalán-í.*

ONBEWAPEND, b. n. zie ONGEWAPEND.

ONBEWASEMD, b. n. *belom di nafás-í, belom di napás-in, L., belom kunna napas, L.*

ONBEWATERD, b. n. *jang tiada di sirám-í, jang tiada di per-ájerkan.*

ONBEWEEGBAAR, b. n. zie ONBEWEGELIJK.

ONBEWEEGBAARHEID, vt. zie ONBEWEGELIJKHEID.

ONBEWEEND, b. n. *jang tiada di tangist.*
— *laten, tiada menángist, tiada menángiskan.*

ONBEWEENLIJK, b. n. *jang tiada pátoet di tangist.*

ONBEWEERD, b. n. *jang tiada di soengoehkan, (tetapkan, trangkan).*

ONBEWEGELIJK, b. n. *jang tiada bóleh berge-raq, jang tráda bóleh begeraq, L., sákin, Ár.*
—, *vast, telap, qarár, Ár., sákin, Ár.*
Het — e wordt bewegelijk, *jang sákin djádi motafáraq.*
—, *fig. onverzettelijk, tegar, jang tiada dápat di lemboetkan hatinja.*

ONBEWEGELIJKHEID, vt. *prí jang tiada ka-gerákan, (boleh di gerag).*

ONBEWERKT, b. n. *tiada di kardjá-í, tráda di kardjá-in, L.*
—, *(van metalen), pollos.*

ONBEWEZEN, b. n. *tiada tsah, tiada di per-sjaksian.*

ONBEWIEROOKT, b. n. *tiada di oekoep-í, tráda di oekoep-in, L., tiada di oekoep doepa.*

ONBEWJLSBAAR, b. n. zie ONBEWIJSSELJK.

ONBEWJLSBAARHEID, vt. *prí jang tiada dápat di soengoehkan, (benarkan).*

ONBEWJLSSELJK, b. n. *jang tiada dápat di benarkan.*

ONBEWILLIGD, b. n. *tiada terbrí, tiada di ridlá-í.*

ONBEWIMPELD, b. n. *troes trang, benar, betoel, toeloes, loeroes.*
—, *bijw. dengan troes trang.*
—, *spreken, (op den man aan), tjup-pol.*

ONBEWOELD, b. n. *tiada terbábat, tráda di bebat, L.*

— *gezegd worden, di tjuppel-in.*

ONBEWOGEN, b. n. *tiada di geraq, tiada terhároe, tiada di haroekan.*

ONBEWOLKT, b. n. *tiada berméga, tjoewátja.*

ONBEWONDERD, b. n. *jang tiada brí kéván, jang tiada di indahkan.*

ONBEWOONBAAR, b. n. *jang tiada dápat di doedoeq orang.*

ONBEWOONBAARHEID, vt. *prí tempat jang tiada dápat di doedoeq-í orang.*

ONBEWOOND, b. n. *kósong, hampa.*
Een — *huis, roemah kósong.*

ONBEWONELIJK, b. n. zie ONBEWOONBAAR.

ONBEWUST, b. n. *tiada táhoe, tiada kata-hoewan.*

ONBEWUSTHEID, vt. *kál tiada táhoe, kál koerang máloem.*

ONBEZAAID, b. n. *tiada di taboer-í, tráda di sebar-in, L.*
— *laten, tiada menaboer-í, tráda menje-bar, tráda sebar, L.*
— *blijven, tiada di taboer-í, tráda di sebar-in, L.*

ONBEZADIGD, b. n. *tiada senang, angkára.*
—, *bijw. dengan angkára.*

ONBEZADIGDHEID, vt. *prí jang angkára.*

ONBEZAND, b. n. *tiada di pasiv-í, tráda di taróh-in pásir, L.*

ONBEZEERD, b. n. *tiada kena loeka, tiada terloeká-í, tráda di loeká-in, L.*

ONBEZEGELD, b. n. *tiada termáterí, tráda di taróh-in tjap, L., tiada di boehok-í tjap.*

ONBEZEILD, b. n. zie ONBEVAREN.

ONBEZET, b. n. *tiada di doedoeq-í, tiada di ambil tempat.*

ONBEZETEN, b. n. *tiada di ampoenjá-í.*

ONBEZIELD, b. n. *tiada bernjáva.*

ONBEZIEN, b. n. *tiada di pariksa-í, tráda di líhat.*

ONBEZIENS, *bijw. dengan tiada pariksa.*

ONBEZIGTIGD, b. n. *tiada di pariksa-í, tiada di amat-amát-í.*

ONBEZOCHT, b. n. *tiada di koendjoeng-í, tráda di tengók-in, L.*

ONBEZOEDELD, b. n. *soetjé, prisi, brisih, tiada tjamar, tráda kótor, L.*

ONBEZOLDIGD, b. n. *tiada ter-oepah, tiada tarima gádjé, sonder gádjé, L.*

ONBEZONKEN, b. n. *boetaq, L., kroeh.*

ONBEZONNEN, b. n. *koerang ingat, angkára, boeta toel, L.*
—, *bijw. dengan koerang ingat, dengan boeta toel.*

ONBEZONNENHEID, vt. *chilaf, chilaf bebal, Br., boeta toel.*

ONBEZORGD, b. n. *tiada bertjinta, tiada ber-soesah háti, senang, háti.*

ONBEZORGDHEID, vt. *kasenangan.*

ONBEZWAARD, b. n. *tiada di brát-í, tráda di brát-in, L.*
—, *vrij van regten, lepas béa, tiada kena béa.*
—, *vrij van verband, tiada di gádé.*

- , onbekommerd, *tiada bertjinta, tiada bersoesah hati, senang, senang hati.*
- ONBEZWAARDHEID, vr. *hâl tiada di gâdê.*
—, fig. *kasenângan hati.*
- ONBEZWACHTELD, b. n. *tiada terbabat, tiada di lilit.*
- ONBEZWALKT, b. n. *tiada tersoeram.*
—, fig. *tiada bertjelâ; tiada nedjis, soetji.*
- ONBEZWANGERD, b. n. *tiada boenting, tiada kandoeng ânag, tiada hâmil, Hofst.*
- ONBEZWEET, b. n. *tiada kena peloh, trada kena kringat, L., tiada di pelohi, trada di kringât-in, L.*
- ONBEZWEKEN, b. n. *tiada tiwas, tetap, qarâr, Ar.*
Een — *gemoed, hati jang tetap.*
- ONBEZWIJKELIJK, b. n. *jang tiada boleh tiwas, tetap, qarâr, Ar.*
- ONBEZWOREN, b. n. *jang tiada di tegohkan soempah.*
- ONBILLIJK, b. n. *tiada dengan haq, tiada pâtoet.*
Een — *bevel, parintah jang tiada dengan haq.*
Een — *e prijs, harga jang tiada pâtoet, terlâloe besaar harganja.*
—, onregtvaardig, *thlâlîm, Ar.*
—, *bijw. tiada dengan haq, tiada dengan sepertija, tiada dengan sapâtoetja.*
- ONBILLIJKHEID, vr. *onregtvaardigheid, thlâlâm, Ar., hâl jang tiada pâtoet, hâl jang tiada dengan haq.*
- ONBINDBAAR, b. n. *jang tiada dapat di ikat.*
- ONBLOEDIG, b. n. *tiada berdârah.*
- ONBLUSCHBAAR, b. n. *jang tiada dapat di pâdamkan, jang trada boleh di bêkin mati, (di boenoh).*
- ONBLUSCHBAARHEID, vr. *prî jang tiada kapadâman.*
- ONBŒTELIJK, b. n. *jang tiada dapat di pertapâ-t, (pertapâkan).*
- ONBŒTVAARDIG, b. n. *tegar hati, tiada tâw menjesal, tiada pertâpa.*
—, *bijw. dengan tegar hati.*
- ONBŒTVAARDIGHEID, vr. *kategâran hati, prî hati jang tiada tâw menjesal.*
- ONBŒTVAARDIGLIJK, *bijw. dengan tiada tegar hati.*
- ONBONDIG, b. n. *jang-tiada tegoh, jang tiada trang.*
—, *krachteloos, tiada goewat.*
- ONBRANDBAAR, b. n. *jang tiada boleh bâkar, (toenoe).*
- ONBRANDBAARHEID, vr. *prî bârang jang tiada boleh bâkar (toenoe).*
- ONBREKBAAR, b. n. *jang tiada râpoh, tiada boleh pitjah.*
- ONBREKBAARHEID, vr. *prî bârang jang tiada râpoh.*
- ONBREKELIJK, *bijw. zie ONBREKBAAR.*
- ONBROEDERLIJK, b. n. *tiada berkâseh-kasêhan.*

- , *bijw. boekan ûdat soedâra, tiada dengan berkâseh-kasêhan.*
- ONBRUIK, o. *koerang pemakeian, tiada pâkei.*
Dat is reeds lang in —, *itoe soedah lâma tiada lâgi di pâkei.*
- ONBRUIKBAAR, b. n. *jang tiada dâpat (boleh) di pâkei.*
— *maken, meroesapkan, bêkin roesaj.*
- ONBRUIKBAARHEID, vr. *prî bârang jang tiada dâpat di pâkei.*
- ONBUIGBAAR, b. n. *jang tiada boleh (dâpat) di bêngkok-in, kâkoe sakâlî.*
- ONBUIGBAARHEID, vr. *prî jang kâkoe, kaka-koewan.*
- ONBUIGZAAM, b. n. *zie ONBUIGBAAR.*
—, *onverzettelijk, tegar, kapâlâ kras.*
- ONBURGERLIJK, b. n. *boekan tjâra orang negri.*
- ONCE, vr. en o. dit woord wordt wel ver-
taald door: *tâhil*, doch dit verschilt op
vele plaatsen, en wordt als goudgewicht
gelijk gesteld aan 2 Sp. matten, of f 5.10.
- ONCHRISTELIJK, b. n. *jang melâwan agama
natsarânt, jang tiada berpatoetan dengan
sjarth natsarânt.*
- ONCHRISTELIJKHEID, vr. *prî jang melâwan
agama natsarânt.*
—, *onregt, thlâlâm, Ar., antâja.*
- ONCHRISTEN, m. *orang jang tiada mâsoq
natsarânt, (tsarânt, L.)*
—, *fig. gedachteloos mensch, orang
doerhâka.*
- ONCIJNSBAAR, b. n. *jang tiada bâjur oepett.*
- ONCIJNSBAARHEID, vr. *kalakoewan orang jang
tiada membri oepett.*
- ONDAAD, vr. *perboewâtan jang thlâlîm, pe-
kardjâân jang boesog sakâlî.*
- ONDANK, m. *koerang sjoekr.*
- ONDANKBAAR, b. n. *tiada brî sjoekr, trada
tâw tarîma kâseh, tiada tâhoes sjoekr.*
- ONDANKBAARHEID, vr. *kalakoewan orang
jang tiada brî sjoekr, prî jang tegar,
knfr, Ar., kafrat, Ar.*
- ONDANKS, voorz. *zie NIETTEGENSTAANDE.*
- ONDEEL, o. *dzarrâh, Ar., koeman.*
- ONDEELCHTIG, b. n. *jang tiada dâpat ba-
hogian.*
- ONDEELBAAR, b. n. *jang tiada dâpat (boleh)
di bahagikan.*
- ONDEELIG, b. n. *dzât dirt.*
- ONDEELIGE, m. *sa-orang dirt.*
- ONDENKBAAR, b. n. *jang tiada terkira-
kirâ-t.*
- ONDER, vootz. en *bijw. bawâh, di bawâh.*
— *den hemel, di bawâh langit.*
— *eenen boom, di bawâh pohon.*
Van — *de tafel, derri bawâh méfja:*
— *water geloopen, kena bânjir, kena
ajer sabag.*
— *water zetten, menjabangkan, mener-
bitkan ajer sabag.*
— *den schijn, poera-poera, dengan poe-
ra-poera.*

— het groot zegel, *dengan matri besaar, dengan tjap besaar.*

— de wapens, *berbâris, bertsaf-tsaf, hâllir dengan sindjata.*

— het bewind, *di bawah parintah, di bawah titah.*

— het juk brengen, *menalokkan, meniwasikan.*

— de waarde, *di bawah harga.*

— de duizend gulden, *koerang derri sariboe roepiah.*

— de markt verkoopen, *djoewal di bawah harga pâsar.*

— de menigte, *antâra orang bânjaq itoe.*

En — die vijf kinderen, *makka di dâlam antâra itoe poetra jang lima orang itoe, S. R. 8.* (Eene betere lezing zou zijn: *makka antâra poetra jang lima orang itoe*).

— het gesprek, *lâgi têngah berkâta-kâta, S. R. 126.*

— weg, *di têngah djâlan.*

De duivel was — de engelen, *iblis âda paadda antâra segalla melâikat.*

— malkanderen, *paadda antarânja.*

— het volk, *paadda antâra rai-jat, di têngah qawm.*

— sententie, *dâlam hoekoem.*

— het gezag mijns koninklijken meesters, *di dâlam hoekoem doeli toewankoe.*

Straf hem — u en hem alleen, *di togorkan dia bersemboent, di togorkan dia sa-orang akan sa-orang.*

Het volk — hetwelk ik ben, *kita âda doedoeg paadda antâra qawm jang, (zoo drukt de Maleijer zich uit, maar niet zoo als taalbedervende puristen zeggen: qawm antâra mâna kita âda).*

— onder malkanderen overleggen, *membitjarâkan bersâma-sâma.*

Iets — handen hebben, *âda kardja apa-apa.*

Wij waren — ons zessen, *makka adâlah kita ber-anam orang.*

— het volk komen, *lihat bânjaq orang.*

Zij heeft er roode draden — geweven, *makka kâjin jang di tenoenja itoe di selang-selangnja dengan benang mérah.*

— gedurende, *samantâra, salâgi.*

— zijne predikatie, *semantâra ia berchothbat.*

— het eten, *sa-lâgi mâkan.*

Den weg — om den berg nemen, *toeroet djâlan di bawah goenong.*

— nit de put, *derri dâlam bawahnja prigi, (soemor).*

Te — brengen, *menalokkan, meniwasikan.*

— door, *troes di bawah.*

— den arm dragen, *kiliq.*

Te — raken, *tivas, kâlah, djâdi miskin.*

— het water door zwemmen, *selam, bernang dengan seloeloep, L.*

De zon is —, *mata-hârt soedah mâsoq.*

— aan, *paadda bawahnja, paadda kâki.*

— aan den berg, *paadda kâki goenong.*

— aan de bladzijde, *paadda bawahnja sjathr.*

ONDERAAN, *bijw. zie ONDER.*

ONDERAARBSCH, *b. n. jang di bawah tânah.*

Een — hol, *gôha di dâlam (di bawah) tânah.*

— vuur, *âpi jang di dâlam tânah.*

ONDERADJUDANT, *m. adjoedan moeda.*

ONDERADMIRAAL, *m. luqsamâna moeda, gan-tinja luqsamâna.*

ONDERAFDEBLING, *vr. (van een regentschap,) kademângan, distrik, Eur.*

— van een distrikt, *tjoetaj.*

ONDERAMBTMAN, *m. pâti.*

ONDERBAAS, *m. toekang moeda, pandei kâka.*

ONDERBAST, *m. koelii jang di dâlam.*

ONDERBEVELHEBBER, *m. kommandan moeda, (ketjil,) panglima moeda, panghoeloe moeda.*

ONDERBINDEN, *b. w. ikat derri bawah, (di bawah).*

De navelstreng —, *ikat tâli poesat.*

ONDERBLAD, *o. dâwon jang di bawah.*

ONDERBLIJVEN, *o. w. selam, tinggal di dâlam ojer.*

ONDERBLIJFSEL, *o. dwerg, orang kâtlé, zie DWERG.*

ONDERBOUWEN, *b. w. memâsoqkan dengan tanggâla, (loekoe, L.).*

ONDERBREKEN, *o. w. poetoeskan, berhéntikan, membantoeikan.*

ONDERBRENGEN, *b. w. bawa toeroen.*

Te —, *menalokkan, meniwasikan, meng-âlahkan.*

ONDERBROEK, *vr. tjelâna dâlam.*

ONDERBUIK, *m. bawahnja proet.*

ONDERBUUR, *m. orang tetangga jang doedoeg di bawah.*

ONDERDAAGS, *bijw. baroesan, L., belom lâma.*

ONDERDAAN, *m. hamba râdja, rai-jat, bâla.*

Al de onderdanen des lands vreesden en beminden den koning zeer, *makka segalla bâla negri itoe-poon sângat tâkoet dan kâseh akan râdja.*

ONDERDALEN, *o. w. toeron, mâsoq.*

ONDERDANIG, *b. n. tâloq, di bawah parintah, di dâlam hoekoem, di dâlam mâloem.*

—, *nederig, rindah.*

—e dienaar, *hamba jang rindah, hamba jang tâloq.*

—, *bijw. di bawah doeli, Hoft., di bawah sapâtoe, (dat is: aan de voet-zolen).*

Ik vraag — *vergiftenis, sahâja minta ampon di bawah sapâtoe.*

ONDERDANIGHEID, *vr. kalakoewan jang tâloq, choedloe, Ar.*

ONDERDANIGLIJK, bijw. zie ONDERDANIG.
 ONDERDAB, vt. *dassé jang di dâlam, dassi dâlam*, verb.
 ONDERDEEL, o. *bâwahja, bahagian jang di bâwah*.
 — van de kajan, *kantja*.
 ONDERDELEN, b. w. *membahâgi, bahagikan*.
 ONDERDEKKEN, b. w. *menoedong dengan selimoet, toetoeop sama suppret, L., menjelimoetkan*.
 ONDERDELVEN, b. w. *mâsoqkan dengan meng-gâlt*.
 ONDERDEUR, vt. *pntoe di bâwah*.
 ONDERDIES, bijw. *samantâra, paadda antâra itoe*.
 ONDERDOEN, b. en o. w. *târoh di bâwah*.
 —, bukken, *tiwas, kâlah, koetjwa*.
 —, in een hanegevecht, proces, enz., *tjoendang*.
 ONDERDOMPELEN, b. w. *selamkan, menjelam*.
 —, o. w. *selam, seloeloep, L.*
 ONDERDOMPELING, vt. *penjelâman*.
 ONDERDOUWEN, b. w. *toelaq kabâwah*.
 ONDERDRIJVEN, o. w. *haloekan paadda antâra*.
 ONDERDRUKKEN, b. w. *tâkan (tindis) kabâwah*.
 —, onregt aandoen, *antâja, mengantâja, persakiti*.
 Opdat gij vooral niet toelatet dat er van de dienaren Gods onderdrakt worden, *hoebâja-hoebâja djangan kâmoé brî terasâja derri paadda segalla hamba Allah*.
 Al de dienaren Gods —, *mengantâja atas segalla hamba Allah*.
 ONDERDRUKKER, m. *jang mengantâja, orang thâlâm*.
 ONDERDRUKKING, vt. *pengantajâan*.
 —, geweld, *gâgah*.
 ONDERDUIKEN, o. w. *selam, seloeloep, L.*
 ONDERDUWEN, b. w. zie ONDERDOUWEN.
 ONDEREEN, bijw. *tertjampor, sama-sama, bersama-sama*.
 ONDEREENBINDEN, b. w. *ikat sama-sama*.
 ONDEREENDOEN, b. w. *tjampor, hoelam, pâloe*.
 ONDEREENGIETEN, b. w. *tocwang sama-sama*.
 ONDEREENGROEIJEN, o. w. *toemboeh melilit*.
 ONDEREENKNEDEN, b. w. *remas sama-sama*.
 ONDEREENKNOELJEN, b. w. *tjampor koesoet-koesoet*.
 ONDEREENMENGEN, b. w. *tjampor, hoelam, pâloe*.
 ONDEREENRAKEN, o. w. *djâdi tertjampor, di tjampor, di hoelam*.
 ONDEREENROEREN, b. w. *adoq, L., kâtjoq*.
 ONDEREENSCHENKEN, b. w. *sâlin tjampor*.
 ONDEREENSPINNEN, b. w. *mengganteh dengan selang-selang*.
 ONDEREENVLECHTEN, b. w. *klâbang sama-sama, pntal sama-sama*.

ONDEREENWEVEN, b. w. *temoen dengan selang-selang*.
 ONDEREENZIFTEN, b. w. *mengâjaq sama-sama*.
 ONDEREINDE, o. *kâki, bâwahnja*.
 Het —, voetstuk eens pijls, dat tegen de boogpees komt, *kâki anaq panah*.
 — van eenen ladder, *tapâkan & katapâkan tangga*.
 —, voeteneinde, *tampoewan, tapâkan, katapâkan*.
 ONDEREN, bijw. van —, *derri bâwah*.
 Van — aan beginnen, *moelâ-t derri bâwah*.
 Naar —, *kabâwah*.
 ONDERGAAN, o. w. *toeron, mâsoq*.
 —, van de zon, *galantjir, ngalantjar*.
 De zon is ondergegaan, *makka mata-hârt soedah mâsoq*.
 De zon is bijna ondergegaan, *ripat mata-hârt*.
 —, zinken, *tinggelam*.
 —, fig. vergaan, *binâsa*.
 Het rijk van Padjadjâran is ondergegaan, *makka karadjâan Padjadjâran itoe soedah binâsa*.
 —, b. w. *kena*.
 Straf —, *kena sjiksa*.
 Een vonnis —, *dâpat floekoem*.
 Gevaren —, *kena bahâja*.
 Verandering —, *beroebah*.
 Bijna —, *ripat*.
 ONDERGAAN, o. der zon, *mata-hârt mati, mâsoqnja mata-hârt*.
 ONDERGANG, m. zie ONDERGAAN, o.
 De — der wereld, *djanâdjoedja*.
 —, fig. *kabinasâan, karoesâkan, charâb, Ar.*
 En zij droeg kennis van den naderenden — van Mahâ Râdja Rawâna, *dan ia-poon tahoelah akan kadâtangnja kabinasâan Mahâ Râdja Rawâna*.
 ONDERGESCHIKT, b. n. *tâloq, di bâwah perintah*.
 —, minder in rang, *soft-j, Ar.*
 — maken, *menâloqkan*.
 ONDERGESCHIKTHEID, vt. *prî jang tâloq, choedloe, Ar.*
 ONDERGETEKENDE, m. (de) *jang târoh tanda tângan di bâwah soerat ini*.
 ONDERGOD, m. *déwa*.
 ONDERGOED, o. *pakéan dâlam*.
 ONDERGORDEN, b. w. *menjendang di dâlam (di bâwah) pakéan*.
 ONDERGOUVERNEUR, m. *goernadoer moeda, wakîl goernadoer*.
 ONDERGRAVEN, b. w. *mâsoqkan di dâlam tânah, tânam*.
 —, ondermijnen, *gâsir, menggâli derri bâwah*.
 ONDERGRAVEE, m. *orang menggâli*.
 ONDERGRAVING, vt. *penggalian derri bâwah*.
 ONDERGRIPPEN, b. w. *menâdakkan, pégang di bâwah*.

ONDERGROND, m. *salâpis tânăh di bāwah lājīn tânăh, kōlong.*

ONDERGRONDEN, b. w. zie DOORGRONDEN.

ONDERHALEN, b. w. *tārêg kabāwah.*
 Het hoofd in het water —, *seloeloep*, L., *selam*, fig. *bukken, tivas.*
 —, onderstrepen, *menggâris di bāwah.*
 —, inhalen, *soesoel*, L., *hambat.*

ONDERHALING, vt. *penarêkan kabāwah.*
 —, onderstreping, *penggarisan di bāwah.*
 —, het onderhaalde, *gâris di bāwah toelisan*, (soerat).

ONDERHANDELAAR, m. *soerôhan.*
 —, koppelaar, *soeroh-soerôhan*, *toekang tjomblang*, *djaroeman.*

ONDERHANDELEN, o. w. *bitjarâkan.*
 —, makelen, *koppelen, telangkt.*
 Over den vrede —, *bitjarâkan derri paadda kâl perdamân.*

ONDERHANDELING, vt. *bitjâra, masjawârat.*
 In — treden, *bermasjawârat.*
 —en openen, *memoelâ-t berbitjâra*, (*membitjarâkan*).

ONDERHANDSCH, b. n. *di bāwah tângan, dengan dām-dām.*
 Een — contract, *perdjandjian di bāwah tângan, perdjandjian jang semboeni*, (*glap*), L.

ONDERHAVIG, b. n. *jang di bitjarâkan, bākal bitjâra.*

ONDERHEFFEN, b. w. *pégang derri (d) bāwah.*

ONDERHELPEN, b. w. *toelong menyâlaskan.*
 —, onder dak te komen, *kassé menoempang.*

ONDERHEMD, o. *kamédja dâlam.*

ONDERHEVIG, b. n. *tâloq.*
 — aan het gezag, *tâloq di bāwah parintah.*
 —, blootgesteld, *bóleh kena, bóleh djâdi.*
 — aan kwalen, *bóleh kena penjâkit.*
 Een land — aan aardbeving, *negri jang terkâdang-kâdang kena goempa tânăh*, (*lindoe*).

ONDERHEVIGHEID, vt. *prt jang tâloq, kala-koewan jang bóleh kena.*

ONDERHOLEN, b. w. *berlobangkan, meng gâkt.*

ONDERHOLING, vt. *penggalian.*

ONDERHOOREN, b. w. zie ONDERVRAGEN.

ONDERHOORIG, b. n. *tâloq, di bāwah parintah.*
 —e plaatsen, *dârah tâloqnja.*
 Mijne —en, *orang jang tâloq padâkoe.*

ONDERHOORIGHEID, vt. *dârah tâloq.*

ONDERHOUD, o. *rezeqt, hidop-hidôpan.*
 Die het — geeft aan wien Gij wilt, *jang membré rezeqt akan bârang stâpa jang kaw kahandâkt*, M. R. S. 2.
 —, kostwinnig, *pentjarian*, L., *perolêhan.*
 Voor het — zorgen, *membré mâkan, kassé mâkan, memeliharâkan.*
 —, onkosten van —, *belandja membajikt.*

Het — van bruggen en wegen, *belandja membajikt segalla djambâtan dan djâlan-djâlan.*
 —, gesprek, *toetoeran.*
 —, handhaving van bevelen, *perpé-gangan parintah.*

ONDERHOUDEN, b. w. *tâdah, tâdahkan.*
 De kom moet gij er —, *makka mangkoq itoe di tâdahkan olehmoe.*
 —, bewaren, *memaliharâkan, mâtara, ptâra, dirikan.*
 De gebeden —, *dirikan soembahjang.*
 —, in orde houden, *membajikt, békin betoel.*
 Een meisje —, (*bijzit*), *ptâra njâkt.*
 Geboden —, *pégang parintah, melakoe-kan parintah.*
 Iemand over bezelingen —, *bertan- tjang dengan sa-órang.*
 Iemand over eene belangrijke zaak —, *berbitjâra dengan sa-órang derri paadda perkâra jang besaar.*
 Hij weet een gezelschap aangenaam te —, *makka dengan bertoeoer-toeoter tâwlak ia menjoekâkan hâti órang madjlis.*
 —, zie **BERISPEN**.

ONDERHOUDEND, b. n. *jang menjoekâkan, jang békin soeka hâti*, L.
 Een — boek, *kitâb jang endah-endah boenjinja, kitâb jang menjoekâkan hâti órang jang membâtja dia.*

ONDERHOUDER, m. *pemalihâra, órang jang memaliharâkan.*

ONDERHOUDING, vt. *pemaliharâan, pemtârâan*, L.
 — van bevelen, *perpé-gangan parintah.*

ONDERHUIS, o. *tingkat roemah jang di bāwah, kâmar-kâmar jang di bāwah*, L.

ONDERHUREN, b. w. *séwa roemah dengan djandji membâjar lebeh derri paadda oewang séwa órang jang soedah menjéwa dia.*

ONDERKAAK, vt. *toelang ráhang di bāwah.*

ONDERKAM, m. *lel van eenen haan, goe- dâbir.*

ONDERKAMER, vt. zie **BENEDENKAMER**.

ONDERKAMMEN, b. w. *tjampor dengan menjisir.*

ONDERKANT, m. *pinggir jang di bāwah.*

ONDERKAS, vt. *kas di bāwah, (jang di bāwah).*

ONDERKENNEN, b. w. *kenal, mengenâl, mem- bédâkan.*

ONDERKEURS, vt. *koetang dâlam.*

ONDERKIN, vt. *ânaq dâgoe, ânaq djangoet.*

ONDERKLEED, o. *pakéan dâlam, bádjoe dâlam.*

ONDERKNEDEN, b. w. *tjampor dengan remas.*

ONDERKOK, m. *boedjang kokkt*, L., *hamba djoeroe dâpor.*

ONDERKOKEN, b. w. *mâsaq sâma-sâma.*

ONDERKOMEN, o. w. *bij iemand onder dak komen, menoempang.*
 —, vernachten, *meningap, bermâlam.*
 —, beneden komen, *toeron.*

ONDERKONING, m. (de titel van den — van Riouw is: *Sri padoeka jang di pertoeuan moeda en jang di pertoeuan moeda drukt — goed uit*), *chalifat*, Ar., *bizoerf*, Perz.; *djemang* is een plaatsbekleeder en de vertaling van het gebruikelijke: *râdja moeda* is onjuist, want daardoor wordt eigenlijk een kroonprins verstaan. ELOUT vertaalt het ook door: *ganti râdja*, doch ten onregte, daar hierdoor een opvolger, hetzij tijdelijk, hetzij bij voortduring, verstaan wordt en een — een persoon is, die op een ander punt onder eenen koning regeert, maar hem niet altijd opvolgt; *nâ-ib*, Ar., wordt wel van den Gouverneur-Generaal gezegd.

— of stedsouder, die den voorzitter van het bondgenootschap van Boni, wanneer deze ten strijde trekt, in het bewind vervangt, *soeliwâtang*.

ONDERKONINGIN, vr. *permeisoerei jang di pertoeuan moeda*.

ONDERKOOPEM, b. w. *blî bârang jang soelah di tawâr-ti orang lajin*.

ONDERKOSTER, m. *gantinja penoenggoe grêdja, gantinja merbot*.

ONDERKOUS, vr. *kôs dâlam*, L.

ONDERKRIJGEN, b. w. *hampaskan di boemi*. —, te onder brengen, *tiwaskan*, *tuloqkan*.

ONDERKRUIPEM, o. en b. w. *merangkoq di bawah*.

—, terwijl een kameraad reeds onderhandelt, *menelangki atas telangi temannja*.

—, fig. slinksch handelen, *mengitâst, perdajâkan, semoekan, pedaja-in*, L., *tjahârî ùgal djâhat, meroegikan orang, memblakângt*.

ONDERKRUIPER, m. *orang jang tjahârî ùgal djâhat*.

ONDERKRUIPING, vr. *tipoe, ùgal boesog, ùgal djâhat âkan meroegikan orang*.

ONDERKUSSEN, o. *bantal penjambat*.

ONDERLAAG, vr. *pâpan di bawah tampat tidor, hantol*, Jav.

ONDERLAKEN, o. *supprei jang di bawah*, L.

ONDERLANGS, voorz. beter: onder langs, *sapandjang kâki, sapandjang bawahnja*.

— den berg te paard rijden, *toenggang koeda sapandjang kâki goenong*.

ONDERLAST, m. *moewâtan di bawah*.

ONDERLEERMEESTER, m. zie ONDERMEESTER.

ONDERLEGGEN, b. w. *melâpik, lâpikkan, letag di bawah, târoh di bawah, membawahkan*.

—, stutten, iets dat wankel staat, *gandjil*.

Goed van kleederen onderleid (voorzien) zijn, *âda bânjaq pakeian*.

ONDERLEGGER, m. *balk, sendat, kâjoe gandjil, alas*.

ONDERLEGSEL, o. *bâkal gandjil*.

—, voetstuk, *alas*.

— van een kleed, *lapisan, alâsan*.

Het — van het voetstuk eener zuil, *alas kâki tiang bâtoe, lâpik tiang bâtoe*.

ONDERLEID, verl. deelw. zie ONDERLEGGEN.

Tot iets wel — zijn, *langkap sakâli*.

ONDERLIGGEN, o. w. *bâring di bawah, tidor di bawah*.

—, onder water, *kena bânjir, kena ajer sabaq*.

—, fig. bezwijken, *tiwas*.

ONDERLIJF, o. *bawahnja proet*.

ONDERLIJNEN, b. w. *menggâris di bawah*.

ONDERLING, bijw. *bersâna-sâma*.

— overeenkomen, *berdjandji bersâna-sâma*.

Elkander — haten, *berbintji-bintjian*.

ONDERLIJF, vr. *bibir di bawah*.

ONDERLOOPEN, o. en b. w. *kena lampar, kena ajer sabaq, kena bânjir*.

Doen —, *lamparkan*.

Mede —, (er onder zijn), *âda djoega mâsoq*.

Er loopen ook eenige onbruikbaren onder, *ada behâpa djoega mâsoq jang tâda bolel di pâke*.

ONDERMAANSCH, b. n. *jang di bawah boelan*.

—, fig. aardsch. *doenjâwt, doenjâ*.

—c dingen, *hâl doenjâwt, perkâra doenjâ*.

ONDERMAAT, vr. *oekoernja koerang, soekâtannja koerang*.

Vijf gantangs (schepels) —, *soekâtannja koerang lima gantang*.

Twêe el —, *oekoerannja koerang doewa êllo*, L.

ONDERMAKEN, b. w. *târoh di bawah, pâsang di bawah*.

—, begraven, *tânâm*.

ONDERMALEN, b. w. *tjampor dengan menggiling, tjampor di giling*.

ONDERMATRES, vr. zie ONDERMEESTERES.

ONDERMEESTER, m. *goeroe moeda, goeroe kâka*.

ONDERMEESTERES, vr. *goeroe kâka parampoewan, goeroe moeda parampoewan*.

ONDERMENGEM, b. w. *tjampor, hoelam, pâloe*.

ONDERMENGING, vr. *pentjampoeran*.

ONDERMIJNEN, b. w. *gâlti troes di bawah, tjâbuh*.

Eenen berg —, om dien met buskruid in de lucht te doen springen, *gâlti di bawah goenong handaq meletoskan dia dengan obat bedil*.

—, fig. *meroesaqkan, melanggar, membinasâkan*.

Iemands goeden naam —, *meroesaqkan nâma orang jang bânjir*.

Het gezag —, *melanggar perintah*.

De gezondheid des lichaams —, *membinasâkan (meroesaqkan) njâman toeboh, (salâmat badan)*.

—, onder den prijs koopen, *blî di bawah harga*.

ONDERMIJNER, m. *orang jang menggâli troes di bawah, orang menambang, orang tambang*.

- ONDERMIJNING, vr. penggalan troes di bawah.
- ONDERMUTS, vr. karpoes dalam, L.
- ONDERMUUR, m. káki ténboq.
- ONDERNAALJEN, b. w. mendjáhiit báwahnja.
- ONDERNEEMZIEK, b. n. soeka mentjâkap, butjâkap, L., soeka sanggoep, L.
- ONDERNEMEN, b. w. tjâkap, mentjâkap, kâkap, sanggoep.
Alles, wat hij onderneemt, gelukt, (mis-
lukt), barang jang di tjâkaptja toe djâdi.
(woeroeng), barang sanggoepnja djâdi,
(woeroeng).
Eene reis —, berangkat, berangkat pergi
berdjâlan.
- ONDERNEMEND, b. n. bránt sanggoep, L.,
bránt mentjâkap.
- ONDERNEMER, m. orang jang mentjâkap,
orang jang sanggoep.
- ONDERNEMING, vr. pentjakâpan, sanggoep, L.
- ONDEROFFICIER, m. serjant, soerian, verb.
—, serjant-majoor, soerian major, verb.
— aan boord, sarang.
- ONDEROORZAAK, vr. sabab jang kapâlang.
- ONDEROVEN, m. kólóng dâpor.
- ONDERPACHT, vr. paq ketjil.
- ONDERPACHTER, m. toekang paq ketjil, wa-
kiltja toekang paq.
- ONDERPAND, o. gâde.
Iemand, die tot — strekt, gijzelaar,
sandâra.
Tot — geven, bergâde.
Een — lossen, meneboes gâde.
Een — teruggeven, kombalikan gâde.
Een rentegevend —, gâde berboenga.
- ONDERPANDEN, b. w. bergâde.
- ONDERPANDING, vr. pembrian gâde.
- ONDERPLAATSEN, b. w. zie ONDERZETTEN.
- ONDERPLAATSING, vr. pelapikan.
- ONDERPLANTEN, b. w. tãnam antãra, tãnam ai
tengah-tengah.
- ONDERPLIGTIG, b. n. berhãmbã, tãloq, Ar.
- ONDERPLOMPEN, b. w. terdjoeanken di dalam ajer.
- ONDERRAKEN, o. w. tiwas.
- ONDERREEP, m. tãli jang di bawah djãla.
- ONDERREGENEN, o. w. di tinggelamkan
hoedjan, di sabangkan ajer hoedjan.
- ONDERREGENT, m. pãtih, gantinja regent, L.
- ONDERREGTEN, b. w. zie ONDERRIGTEN.
- ONDERREKENEN, b. w. mãsogkan paadda
soerat hitoengan, zie ook INREKENEN.
- ONDERRICT, o. pengadjãran.
— onvangen, menarima pengadjãran.
- ONDERRIGTEN, b. w. mengadjãr.
—, kennis geven, bri tãhoe, bri muloem
mengatãkan.
- ONDERRIGTER, m. pengadjãr, goeroe, orang
jang mengadjãr.
- ONDERRIGTING, vr. pengadjãran.
Nuttige — on geven, membri pengadjã-
ran jang bergoena.
- ONDERROEREN, b. w. mãsogkan dengan meng-
ãdoq (kãtjoq).
- ONDERROK, m. sãju di bawah.
- ONDERROLLEN, o. w. goeling di bawah.
- ONDERSCHEID, o. beda, (bedah,) lãjin, lu-
jinan, forg, Ar.
Het — van goed en kwaad kennen,
tãhoe bedãnja bãjiq dan djãhat.
— maken, membédãkan.
Wanneer het verstand weg is, zoo weet
de mensch goen — te maken tusschen
het goed en het kwaad, apabila hilang
boedí makka mãnoesja tãda dãpat mem-
bédãkan paadda antãra jang bãjiq dan
djãhat.
Er is geen groot — in, makka tãda
brãpa bedãnja toe.
Zonder —, dengan tãda bedãnja, sãnu
djoega.
Met —, dengan beda.
- ONDERSCHEIDEN, b. w. (het onderscheid op-
merken,) faraqa, Ar., membédãkan, pãriq
& memãriq, (van fãriq, Ar., onderschei-
dende, onderscheidung).
—, scheidon, tjere, memblãkkan.
De waarheid van den logen —, membé-
dãkan paadda antãra kabẽnãran dan bohong.
Zich door verdiensten —, membédãkan
diri oleh pahãla.
- ONDERSCHEIDEN, b. n. verschillend, berbedã,
lãjin.
— zijn, ãda berbedã, berlãjinan.
De — e beteekenissen, arti jang ber-
lãjinan.
—, bijw. zie ONDERSCHEIDENLIJK.
- ONDERSCHEIDENHEID, vr. beda, perbedãan.
- ONDERSCHEIDENLIJK, bijw. dengan beda.
- ONDERSCHEIDING, vr. pembédãan, perbedãan,
farq, Ar., fãriq, Ar.
—, oordeel, ãqal boedí.
- ONDERSCHEIDINGSTEKEN, o. tanda perbedã-
dãan, tanda pengenal.
—, eereteeken, bintang.
- ONDERSCHENKEL, m. betis.
- ONDERSCHEPPEN, b. w. tãdah, tãdahkan,
menãdah.
Regenwater —, tãdahkan ajer hoedjan.
Een vat om het water des levens te —,
bukas akan menãdah mã el hajãt.
—, aanhonden, pãgang, tahãnt.
Onderschepte brieven, soerat-soerat jang
di pãgang, (tahãnt).
- ONDERSCHEPPING, vr. penãdãhan.
— van brieven, hãl menãhãnt soerat-soerat.
- ONDERSCIETEN, o. w. onderduiken, selam,
seloeloep, L.
- ONDERSCHINKEL, m. betis.
- ONDERSCHIP, o. tãmba roewang.
- ONDERSCHOREN, b. w. menoengkat, toendjãng,
menoendjãng.
- ONDERSCHORING, vr. penoengkatãn, penoen-
djãngan.
- ONDERSCHOUT, m. gantinja sukkt, verb.
- ONDERSCHOVEN, b. n. (eig. ondergeschoven.)
valsch, onecht, tãda betoel, doesta, djoes'ta,
L., perbõla.

Een — testament, *watsiat doesta*.
 ONDERSCHRAGEN, b. w. *menoengkat, toendjang, menoendjang*.
 ONDERSCHRAPPEN, b. w. *menggâris di bâwah, mentâlîbkan*.
 ONDERSCHRAPPING, vr. *tâlîb, Ar, gâris di bâwah*.
 ONDERSCHRIFT, o. *toelisan jang di bâwah soerat*.
 ONDERSCHRIJVEN, b. w. *târoh tanda tângan*.
 Een onderschrevene brief, *soerat jang bertanda tângan*.
 ONDERSCHRIJVING, vr. *tanda tângan*.
 ONDERSCHUIVEN, b. w. *sisipkan, sôrong di bâwah*.
 ONDERSECRETARIS, m. *gantinja kâtîb, gantinja sekertâris*.
 ONDERSLAAN, b. w. *pariksa parampoewan jang sâkit berânaq*.
 ONDERSLEPEN, b. w. *sêrêti di bâwah, L., îrit di bâwah*.
 —, doen zinken, *meninggalamkan*.
 —, zinken, *tinggelam*.
 ONDERSMELTEN, b. w. *tjampor dengan lâboer (mâsaq)*.
 ONDERSMILTEN, b. w. *hampaskan di boemi, banting di tânah*.
 ONDERSNEDE, vr. *hîrisan jang di bâwah*.
 ONDERSNLIJDEN, b. w. *tjampor dengan tjintang*.
 ONDERSPADEN, b. w. *toelop dengan tânah*.
 ONDERSPANNEN, b. w. *pâsang di bâwah, ragang (regang) di bâwah, bentangkan di bâwah*.
 ONDERSPIT, o. *penggalian jang di bâwah sakâlî*.
 Het — *delven, fig. tiwas, kâlâh, but-tjoondang, L.*
 In het — *zijn, âda medlwat, (pâpa, miskin)*.
 ONDERSPITTEN, b. w. *mâsoqkan di dâlam tânah dengan memâtjol*.
 ONDERSPOELEN, b. w. *mâkan tânah di bâwah*.
 De golven hebben den muur onderspoeld, *makka oembaq poon mâkan tânah di bâwah têmboq*.
 ONDERSTAAN, o. w. *berdiri di bâwah*.
 Nergens onder kunnen staan. (geene schuilplaats vinden,) *tiâda mendâpat tempat berlindoengan*.
 —, b. w. *ondernemen, tjâkap, sanggoep, L.*
 Zich —, *brânî*.
 Wie zal zich — hem te bestrijden, *sâpa brânî melâwan dia*.
 ONDERSTAAND, b. n. *jang di bâwah, jang terseboet di bâwah*.
 De — e handteekening, *tanda tângan jang di bâwah soerat ini*.
 ONDERSTAAN, o. *pentjakâpan, sanggoep, L.*
 ONDERSTAND, m. *hulp, pertoeoengan*.
 — verleenen, *brî pertoeoengan, toelong, menoelony*.

— *behoeven, berhâdjat pertoeoengan pâpa, miskin*.
 — *iu den krijg, bantoe prang*.
 ONDERSTANDGELDEN, o. *meerv. oewang pertoeoengan, oepeti*.
 ONDERSTANDSCHULDIG, b. n. *pengoepeti, jang misti bâjar oewang pertoeoengan*.
 ONDERSTE, b. n. *jang di bâwah sakâlî*.
 Het — *gedeelte, bahagian jang di bâwah sakâlî*.
 Het — *gedeelte van zijne klaauwen, tâpaq kakinja, (van eenen buffel,) S. R. 105*.
 Het — *boven, bâliq blah, lintong poekang*.
 Het — *boven keeren, membâliq blah*.
 ONDERSTEKEN, b. w. *târoh di bâwah, soesoq*.
 —, *onderleggen, melâpik*.
 —, *inlijven, mâsoqkan*.
 Een kind —, *gantikan ânaq sa-ôrang*.
 —, *doorschieten, tjampor*.
 —, *in het geheim besteken, pâkat deng-an diam-diam, L., moewâfaqat dengan diam-diam*.
 ONDERSTEEKING, vr. *petarôhan di bâwah*.
 —, *inlijving, pemasôk-an*.
 ONDERSTEL, o. *voetstuk, tatâkan, L., gâlang, zie VOETSTUK*.
 ONDERSTELLEN, b. w. *letaq di bâwah, târoh di bâwah*.
 —, *meenen, kira, sangka*.
 Ondersteld, dat het zoo ware, *kandât bagitoe, L., maskt bagitoe, L., djikalaw sakalipoon bagitoe*.
 ONDERSTELLING, vr. *persangkâân, fikiran, bitjâra*.
 ONDERSTEUNEN, b. w. *onderstutten, menoengkat, toendjang, menoendjang, L., tomba, L., sôkong, gâlang, lâpiqkan*.
 —, *tot voetstuk dienen, sangga, djâdi pelapikan*.
 Die zolder moet ondersteund worden, *makka lôtêng itoe handaq di tongkat, itoe lôtêng misti di toendjang, L.*
 —, *doen leunen, menjandâri, kasst besênder, L.*
 —, *helpen, toelong, menoelony*.
 Met de hand —, *menelakkan*.
 — *in den oorlog, membantoe prang, S. R. 139*.
 De arme lieden —, *menoelony ôrang miskin*.
 —, *staven, tegokkan*.
 ONDERSTEUNING, vr. *hulp, pertoeoengan, srâja, Jav., soerâja, Kaw*.
 — *afsmeecken, in hooger beroep komen, istighâtz, Ar*.
 —, *schraging, penoendjangan, penongkâtan*.
 —, *steunsel, tongkat, toendjang, L.*
 ONDERSTEUNSEL, o. *zie ONDERSTEUNING, 3de bet*.

ONDERSTIERMAN, m. zie **ONDERSTUURMAN**.
ONDERSTOOTEN, b. w. *toelaq kabawah*.
 —, (ondereenmengen,) *tjampor dengan toemboeg*.
ONDERSTOPPEN, b. w. *másogkan di bawah*.
ONDERSTREPEN, b. w. *menggáris di bawah*.
ONDERSTREPING, vr. *penggarisan di bawah*.
ONDERSTRIJKEN, o. w. *menoeronkan di bawah*.
ONDERSTROOLJEN, b. w. *hambor di bawah*.
ONDERSTROOMEN, o. w. *kena banjir, kena ajer sabag*.
ONDERSTUTSEL, o. *tongkat, toendjang*.
ONDERSTUTTEN, b. w. zie **ONDERSTEUNEN**.
 —, (iets dat waggelt, tafel enz.) *gandjil*.
ONDERSTUURMAN, m. *striman moeda, moe allim moeda*.
ONDERTAND, m. *gigi di bawah*.
ONDERTASTEN, b. w. *fig. pariksa, sidiq, ber-rába-rabáán*.
ONDERTASTING, vr. *pamariksáán, perrába-rabáán*.
ONDERTEEEKENAAR, m. *orang jang menároh tanda tangan*.
ONDERTEEEKENEN, b. w. *tároh tanda tangan, tároh tápaq tangan, bertápaq tangan*.
ONDERTEEEKENING, vr. *tanda tangan, tápaq tangan, talib, Ar.*
ONDERTIJD, bijw. *terkádang-kádang, sringsring, L.*
ONDERTREDEN, b. w. *fig. onderdrukken, mengantája*.
ONDERTREDER, m. *pengantája*.
ONDERTREDING, vr. *pengantajáán*.
ONDERTREKKEN, b. w. *táréq kabawah, hela kabawah*, zie **ONDERHALEN** ed **ONDERSTREPEN**.
ONDERTROUWEN, vr. *bertoenáangan, pertoenáangan*.
 In — *opgenomen, di dâlam bertoenáangan*.
 In — *opnemen, pertoenangkan*.
ONDERTROUWDE, m. en vr. *orang jang di dâlam bertoenáangan, maniokko, Tern.*
ONDERTROUWEN, b. w. *menjoeratkan orang jang di dâlam bertoenáangan, pertoenangkan*.
ONDERTROUWING, vr. zie **ONDERTROUW**.
ONDERTUSSCHEN, bijw. *di dâlam itoe, samantára itoe, di dâlam paadda itoe-poon, S. R. 10, dâlam paadda antára itoe*.
ONDERVANGEN, b. w. *tádah, menádah, tádahkan, sangga*.
 —, *stutten, toendjang, L.*
ONDERVAREN, o. w. *de rivier afvaren, milir dengan práhoe*.
ONDERVATTEN, b. w. *pégang di bawah*.
ONDERVELLEN, b. w. *nedervellen, tebang, menebang*.
 —, *ter aarde vellen, hampaskan di boemi*.
 Met ééne hand —, *banting di tánah*.
ONDERVERSTAAN, b. w. *mengarti, artinja*.

Dat wordt er —, *itoe artinja djoega*.
ONDERVINDEN, b. w. *door onderzoeken uitvinden, dápat dengan mentjahárt*.
 —, *ervaren, béasa, biása, kena, merása, merasá-r, tanggongkan, menginjám*.
 Ik heb het nog niet ondervonden, *kita belum béasa itoe*.
 Heeft hij het niet reeds ondervonden? *boekankah soedah ia merasá-r? S. R. 64*.
 Velo rampen —, *kena banjaq biláht*.
 Smart —, *merasá-r doeka tjita*.
ONDERVINDING, vr. *béasa, biása, tadjribat, Ar., modjarrab, Ar., belwat, Ar., balwan, Ar.*
 Een man van —, *orang jang banjaq béasa, orang modjarrab*.
 Eeu man zonder —, *orang jang belum béasa apa-apa, orang jang koerang tadjribat*.
 Gebrek aan —, *koerang béasa*.
ONDERVLOEIJEN, o. w. *kena banjir, kena lampar, kena ajer sabag*.
ONDERVOEGEN, b. w. *tambah di bawah*.
ONDERVOEGD, m. *wali jang kadoewa, gantinja orang jang palihára ánay ptátoe*.
ONDERVRAEGEN, b. w. *tánja, tanjá-i, bertanjákan, sandoe, L., sidiq, bersoewal, sa-ála, Ar., masálahkan*.
 En zij werd door Sri Rama naar de reden, dat zij tot hem kwam, ondervraagd, *makka di tanjáinja óleh Srt Rama akan sababnja ia dátang kapadánja, S. R. 141*.
 Scherp —, *nonoe, Tern., pariksa dengnn saqsamánja*.
ONDERVRAGING, vr. *pertánjään, soewál, Ar., istijhám, Ar., bahtz, Ar., tajahhoets, Ar.*
ONDERWAARTS, bijw. *kabawah*.
ONDERWARIG, b. n. *onderworpen, táloq, Ar.*
ONDERWASSEN, o. w. *toemboeh di bawah*.
ONDERWEG, m. *djâlan jang di bawah*.
ONDERWEG, bijw. *op weg, di djâlan, di tengah djâlan*.
 Drie maanden —, *tiga boelan di djâlan*.
ONDERWEGEN, bijw. zie **ONDERWEG**, bijw.
 Iets — *laten, tiáda kardja, kassít tnggal, L.*
ONDERWELVEN, b. w. *melangkongkan di bawah*.
ONDERWERELD, vr. *patála*.
 De zeven —en, *toedjoh patála boemi*.
 Jama is de god der —, *makka akan Jáma itoelah déwa patála*.
ONDERWERP, o. *sabab, kárana*.
 —, *zaak, hál, bitjára, L., perkára*.
 Een belangrijk — *behandelen, membityarákan derri paadda soewátóe hál jang besaar*.
ONDERWERPEN, b. w. *hampaskan di boemi*.
 Zich —, *tot dienaar stellen, berhambákan*.
 —, *ten onder brengen, menáloqkan, meniwasikan, mengálahkan*.
 Alexander de Groote heeft het oosten en het westen onderworpen, *makka Is-*

kandar dzo'l-garnein poon mengálakkan masjriq dan maghib.

Zich —, *toendoeq, tiwas, menjoembah.*

Zich in den oorlog —, *menongkol.*

Die beide rijken onderwierpen zich, *makka kaadoewa boewah negri itoepon menongkol.*

Zich aan de moeijelijkheden der wereld —, *tsabarkan segalla kasoekáran doenjá.*

Zich geduldig —, *voegen, menanggong tsabar.*

Aan den koning onderworpen zijn, *táloq kabáwah rádjá.*

Aan kwalen onderworpen, *dápat kena penjákit, bóleh kena penjákit.*

Zich aan iemands oordeel —, *toeroet órang poenja bitjára.*

Zich aan iemand in den oorlog, na overwonnen te zijn, —, *menongkol.*

ONDERWERPING, vr. *toendoeq, ingtád, Ar., istimál, Ar., istislám, Ar., taddirroe', Ar.* —, aan den wil van God, *tawakkol, Ar.*

ONDERWEVEN, b. w. *másoqkan* dengan tenoen.

ONDERWIGT, o. *koerang brat, koerang timbánganja.*

ONDERWIJL, bijw. zie ONDERWIJLEN.

ONDERWIJLEN, bijw. *samántára, di dálam itoe, di dálam paadda itoe-poon.*

ONDERWIJS, o. *pengadjáran.*

Goed — verlicht het verstand en verbetert het hart, *makka pengadjáran jang bájiq itoe menarangkan boedi serta membájit háti.*

— in de godsdienst, *pengadjáran.*

Gedurig — ontvangen, *bapel-adjar-adjáran.*

ONDERWIJZELING, m. en vr. *moerid, Ar., órang beládjár.*

ONDERWIJZEN, b. w. *mengádjár, mental-ginkan.*

De krijgskunst —, *mengádjár ilmoe paprángan.*

Gedurig —, *bapel-adjar-adjárit.*

Onderwezen worden, *di adjar, di adjárit, ter-adjarkan.*

Gedurig onderwezen worden, *di pel-adjar-adjárit.*

— in de godsdienst, *mengadjikan.*

Verzoeken onderwezen te worden, *istif-hám, Ar.*

Onderwezen wordende, *di adjar, moe-táállam, Ar.*

ONDERWIJZEND, b. n. *jang mengádjár.*

ONDERWIJZER, m. *pengádjár, goeroe.*

ONDERWIJZING, vr. *pengadjáran.*

— in de godsdienst, *pengadjáran.*

ONDERWINDEN, b. w. *tjóba, tjákap, sanggoep, L.*

Zich —, *bráni.*

ONDERWINDING, vr. *pentjakápan, sanggoep, L.*

ONDERWORPELING, m. en vr. *órang jang toendoeq, jang táloq.*

ONDERWROETEN, b. w. *songkor di báwah, koeroq di báwah, L.*

—, van anderen door wroeten, *hol maken, memboewat liang dengan menjongkor, berliangkan dengan menjongkor, koeroq békin lóbang, L.*

ONDERWULVEN, b. w. zie ONDERWELVEN.

ONDERZAAIJEN, b. w. *tábor paadda antára, njebar di tengah, (antára).*

ONDERZAAT, m. *rát-jat, hamba.*

ONDERZETSSEL, o. *stut, kájoe toendjang, L., kájoe menongkat, bakal gandjil.*

ONDERZETTEN, b. w. *meláplik, tároh di báwah.*

—, verpanden, *betároh.*

—, schragen, *menongkat, toendjang, L.*

ONDERZIEEN, o. w. *lihat di báwah.*

ONDERZINKEN, o. w. *tinggelam sakáli.*

—, van een hemellicht, *másoq.*

De zon zonk onder, *makka mata-hári poon másoq.*

ONDERZOEK, *pemariksáan, penjidikan, bahtz, Ar., tafahhoets, Ar.*

— doen, *pariksa, memariksa.*

Een geregeltijk —, *pemariksáan ata parintah hoekoem.*

Een naauwkeurig — doen, *pariksa dengan saqsamánja.*

ONDERZOEKEN, b. w. *pariksa, sidiq, kalinggára, menafahhoets.*

Eene zaak grondig —, *pariksa perkára dengan saqsamánja, (bájiq-bájiq), pilat bárang perkára.*

— of het gehoorde waarheid is, *tan-djikan.*

—, vernemen, *navraag doen, bertanjákan.*

—de, uitvorschende, *tahasoes, Ar., van hasa.*

—, beproeven, *tjóba, mentjóba.*

Onderzoek eerst ter dege, *tjóba di hoelos (dólo) bájiq-bájiq.*

Zonder immer den kommer van al die onderdanen te —, *dan tíada sakáli pariksá-t kasoekáran segalla rát-jat itoe, M. S. R. 53.*

Die zaak is nog niet onderzocht, *makka perkára itoe belom di pariksa.*

En door Maharisi Kali werd onderzocht wie er reeds gekomen waren, *makka óleh Maharisi Káli di pariksánya stápa-stápa jang soedah dátang.*

Zoo lang hij dezelve (zaak) nog niet door een naauwkeurig onderzoek zal onderzocht hebben, *sa-belom lagi akan memariksákan atasnja dengan semporna pariksa, S. Ibr. 79.*

ONDERZOEKER, m. *órang jang memariksa, memariksa, órang jang menjidiq.*

—, beproever, *órang jang mentjóba, pentjóba.*

ONDERZOEKING, vr. zie ONDERZOEK.

ONDERZOEKKAMER, vr. *biliq pemariksáan.*

- ONDERZWEMMEN**, o. w. *bernang di bawah ajer, bernang dengan selam, (seloeloep, L.)*.
- ONDEUGD**, vr. *kadjahâtan, âi-b, Ar.*
Den weg der — bewandelen, *toeroet djâlan kadjahâtan.*
Eene bron van alle — en, *pôkon segalla kadjahâtan, M. S. R. 35.*
—, gebrek, fout, *tjelâ.*
—, m. ondeugend mensch, *orang djâhat, orang nakal.*
- ONDEUGDELIJK**, b. n. *djâhat, bertjelâ.*
- ONDEUGDZAAM**, b. n. *tiâda bâjiq, tiâda goewat, boesoq, L.*
- ONDEUGEND**, b. n. *djâhat, nakal, fâsiid, Ar.*
—, goddeloos, *kapista, fâsiq, foe-soeq, Ar.*
Een — e jongen, *boedaq nakal.*
Een — kind, *ânaq delap, L., (nakal).*
Een — paard, *koeda djâhat.*
Een — boek, *kûtâb jang fâsiq, boekoe jang farâm.*
- ONDEUGENDHEID**, vr. *kadjahâtan, prt jang kapista, kalakoewan jang fâsiq.*
- ONDIENSTBAAR**, b. n. *mardahika, mardika.*
- ONDIENSTBAARHEID**, vr. *kulakoewan mardahika.*
- ONDIENSTELIJK**, bijw. zie **ONDIENSTIG**.
- ONDIENSTIG**, b. n. *tiâda bergoena.*
Het zal niet — zijn, *boleh bergoena djoeqa.*
—, bijw. *atas prt jang tiâda bergoena.*
- ONDIENSTIGHEID**, vr. *prt jang tiâda bergoena.*
- ONDIENSTIGLIJK**, bijw. zie **ONDIENSTIG**.
- ONDIENSTVAARDIG**, b. n. *tiâda soeka berchedmat.*
—, niet hulpvaardig, *tiâda soeka toelong.*
- ONDIENSTVAARDIGHEID**, vr. *parângt orang jang tiâda soeka berchedmat, (toelong).*
- ONDIEP**, b. n. *tiâda dâlam, dangkal, tjê-têk, L.*
— water, *ajer dangkal, ajer tjê-têk.*
—, van een bord, *tjêpêr.*
- ONDIEPTE**, vr. *tshor, tempat tjê-têk, ajer tshor.*
—, waadbare plaats, *landei ajer, lang-dei, verb.*
— in zee, *gôsong.*
- ONDIER**, o. monster, *raqsjâsa, boeta, Jav.*
—, liederlijk mensch, *orang boesoq sakâlî.*
- ONDIGT**, b. n. *ringgang, bôtjor.*
—, los, ij, *djarang, kâsar.*
- ONDING**, o. *chajâl, Ar.*
- ONDOENBAAR**, b. n. zie **ONDOENLIJK**.
- ONDOENLIJK**, b. n. *jang tiâda dâpat di kardjâkan, jang trâda boleh di kardja, L., tiâda terkardja.*
- ONDOENLIJKHEID**, vr. *hâl jang tiâda boleh, prt jang tiâda dâpat.*
- ONDOEBELIJK**, b. n. *jang tiâda memalikan, jang trâda bêkin mati.*
- ONDOORBOORD**, b. n. *tiâda di giriq.*
- ONDOORBOORLIJK**, b. n. *jang tiâda dâpat di giriq.*
- ONDOORBORING**, vr. *koerang lôbang, koerang liang.*
- ONDOORDRINGBAAR**, b. n. zie **ONDOORDRINGELIJK**.
- ONDOORDRINGBAARHEID**, vr. zie **ONDOORDRINGELIJKHEID**.
- ONDOORDRINGELIJK**, b. n. *jang tiâda dâpat di giriq, (troeskan), jang tiâda dâpat di langtâsi.*
Een — e wildernis, *hoetan jang tiâda dâpat di lantâst.*
- ONDOORDRINGELIJKHEID**, vr. *koerang âqal, kabodohan, kababalan.*
- ONDOORDRINGEND**, b. n. *jang tiâda troes. jang tiâda meneroeskan, jang tiâda melantâst.*
—, niet bevattelijk, *tiâda tâhoe tangkap arti, bôdoh.*
- ONDOORDRINGENDHEID**, vr. *koerang âqal, kabodohan, kababalan.*
- ONDOORGANKELIJK**, b. n. *jang tiâda dâpat di djâlânt.*
- ONDOORGRONDELIJK**, b. n. *tiâda terdoega, tiâda ka-doega, tiâda dapat di troeskan, tiâda kaparikâân.*
- ONDOORGRONDELIJKHEID**, vr. *prt jang tiâda terdoega.*
- ONDOORKOMELIJK**, b. n. *jang tiâda dâpat di lantâst, (nâjiki).*
— e zwaarigheden, *kasoesahan jang terlâlos amat, kasoeâran jang tiâda dâpat di alahkan.*
- ONDOORLUCHTIG**, b. n. *tiâda berbangsa, tiâda bangsawan.*
- ONDOORLUCHTIGHEID**, vr. *atsal jang tiâda bangsawan.*
- ONDOORMENGD**, b. n. *tiâda tertjampor, tiâda terhoelam, tiâda terpâloe.*
- ONDOORREDELIJK**, b. n. *jang tiâda terloepot.*
- ONDOORREISBAAR**, b. n. *jang tiâda dâpat di djâlânt.*
- ONDOORSCHIJNEND**, b. n. *tiâda hening, tiâda djerneh, trâda bening, L.*
—, troebel, *kroeh, boetaq, L.*
- ONDOORSCHIJNENDHEID**, vr. *prt jang koerang hening, prt jang kroeh.*
- ONDOORWAADBAAR**, b. n. *jang tiâda dâpat di haroengt, jang trâda boleh di grobiokkt, L.*
- ONDOORWORSTELBAAR**, b. n. *tiâda dâpat menang dengan bergoemol.*
- ONDOORZIGTBAAR**, b. n. *tiâda hening, koerang (trâda) bening, L., boetaq, kroeh.*
- ONDOORZIGTBAARHEID**, vr. *prt jang tiâda hening, prt jang kroeh.*
- ONDOORZIGTELIJK**, bijw. *dengan tiâda pengartian, dengan tiâda âqal.*
- ONDOORZIGTIG**, b. n. niet schrande, *tiâda tjerdig, koerang âqal.*
- ONDOORZIGTIGHEID**, vr. *kakoerangan âqal, prt jang tiâda tjerdig, kababalan, kabodohan.*
- ONDOORZOCHT**, b. n. *tiâda di pariksa.*

ONDOORZOEKELIJK, b. n. *jang tiada dapat di pariksa, jang tiada terdoega.*
 ONDRAAGBAAR, b. n. *jang trála boleh di pikol, L., jang tiada dapat di oesong.*
 ONDRAGELIJK, b. n. *jang tiada tertahan, jang tiada terdarita, jang trada boleh di tahan, L.*
 ONDRAGELJKHEID, vt. *prt hál jang tiada tertahan, (terdarita).*
 ONDRINKBAAR, b. n. *tiada dapat di minom, trada boleh di minom, L.*
 Dit water is —, *makka ajer ini tiada dapat di minom.*
 ONDRINKBAARHEID, vt. *tsifat ajer jang tiada dapat di minom.*
 ONDUIDELIJK, b. n. *tiada berkatrangan, koerang trang, glap djoega, koesoet.*
 —e denkbeelden, *angan-angan jang koerang trang, fikiran jang trada trang, L.*
 —e woorden, *perkatáan jang koesoet.*
 —, *schemerachtig, samar-samar.*
 ONDUIDELJKHEID, vt. *tsifat jang koerang trang, kaglap-an.*
 ONDUISTER, b. n. *tiada glap, trang, hening, njáta.*
 ONDUISTERHEID, vt. *katrangan, kanjatáan.*
 ONDUITSCH, b. n. *tiada wolandáwt, halat.*
 ONDUURZAAM, b. n. *jang lakas roesaq, tiada boleh lama, tiada kandjang.*
 ONDUURZAAMHEID, vt. *prt jang tiada boleh lama, tsifat jang lakas roesaq.*
 ONECHT, b. n. *tiada betoel, harám, Ar., lantjoeng, falso, verb.*
 Een — kind, *ánaq kandaq, harám zádah, Ar.*
 —, *nagemaakt, valsch, lantjoeng.*
 ONECHT, m. *hál berkandaq.*
 In — leven, *berkandaq.*
 Een in — verwekt kind, *ánaq kandaq, harám zádah, Ar.*
 ONECHTELIIK, b. n. *harám, Ar.*
 —e bijslaap, *perkandákan, moekah, ampot jang harám.*
 —, *bijw. atas prt jang harám.*
 ONECHTELING, m. en vt. *ánaq kandaq, harám zádah, Ar.*
 ONEDIL, b. n. *niet van adel, tiada berbangsa, tiada bangsawan.*
 Van —e geboorte, *derri atsal orang ketjil.*
 —, *slecht, gering, hina, ketjil, wadli, Ar.*
 —, *laag, dzalil, Ar., lata, lettá, doerhána.*
 —, *bijw. atas prt jang hina.*
 ONEDELAARDIG, b. n. *zie ONEDELMOEDIG.*
 ONEDELAARDIGHEID, vt. *zie ONEDELMOEDIGHEID.*
 ONEDELHEID, vt. *prt jang hina, tsifat jang dzalil.*
 ONEDELMOEDIG, b. n. *dzalil, Ar., tiada moerah, tiada kerim.*
 —, *bijw. dengan dzalil, atas prt jang tiada kerim.*
 ONEDELMOEDIGHEID, vt. *tsifat jang dzalil,*

prt orang jang tiada moerah, prt jang lata, hati boesq, L.
 ONEDELMOEDIGLIJK, *bijw. zie ONEDELMOEDIG, bijw.*
 ONEENDRAGTIG, b. n. *tiada moewáfaqat, trada pakat, L., berbantah, bertjiderá.*
 ONEENDRAGTIGHEID, vt. *perbantahan, tjiderá.*
 ONEENDRAGTIGLIJK, *bijw. dengan tjiderá, dengan perbantahan.*
 ONEENIG, b. n. *berbantah, bertjiderá, tiada moewáfaqat.*
 ONEENIGHEID, vt. *perbantahan, tjiderá.*
 ONEENPARIG, b. n. *zie ONEENSTEMMIG.*
 ONEENPARIGHEID, vt. *zie ONEENSTEMMIGHEID.*
 ONEENPARIGLIJK, *bijw. zie ONEENSTEMMIGLIJK.*
 ONEENS, *bijw. berbantah, bertjiderá.*
 — worden, *djádi berbantah, djádi bertjiderá.*
 Het met zich zelve — zijn, *bimbang, gondah.*
 ONEENSGEZIND, b. n. *tiada moewáfaqat, bertjiderá, berbantah.*
 ONEENSGEZINDHEID, vt. *tjiderá, perbantahan.*
 ONEENSTEMMIG, b. n. *bertjiderá, berbantah, tiada moewáfaqat.*
 ONEENSTEMMIGHEID, vt. *koerang moewáfaqat, tjiderá.*
 ONEENSTEMMIGLIJK, *bijw. dengan tjiderá.*
 ONEENZIJDIG, b. n. *benar, tiada djámab dar, tiada toeroet sablah menjablah.*
 ONEENZIJDIGHEID, vt. *hati jang betoel, hati jang benar, (toeloes).*
 ONEER, vt. *máloe, tjelá, koerang format, faallahat, Ar., ai-b, Ar.*
 Zijnen ouders — aandoen, *brí máloe paadda iboe bapánja.*
 — met iets behalen, *koetjiba.*
 ONEERBAAR, b. n. *tiada senoenoh, béka-béka, tjáboel, lákoe soendal.*
 —, *bijw. dengan tiada senoenoh, atas prt jang tjáboel.*
 ONEERBAARHEID, vt. *pertjaboelan, prt béka-béka, persoendálan.*
 ONEERBAARLIJK, *bijw. zie ONEERBAAR.*
 ONEERBIEDIG, b. n. *langgar format, koerang format, pangkoh.*
 —, *bijw. dengan pangkoh, dengan langgar format.*
 ONEERBIEDIGHEID, vt. *prt jang pangkoh, koerang format.*
 ONEERBIEDIGLIJK, b. n. *zie ONEERBIEDIG.*
 ONEERGERIG, b. n. *koerang himmat, dzalil, Ar., lata, lettá.*
 ONEERGERIGHEID, vt. *prt jang koerang himmat.*
 ONEERGERIGLIJK, *bijw. dengan tiada himmat.*
 ONEERLIJK, b. n. *diefachtig, soeka mentjoeri, tjára pentjoeri, kedji, dzalil, Ar., koerang betoel.*
 —, *zie ONKUISCH.*
 —e handelwijs, *perboewátan jang koerang betoel, perboewátan orang mentjoeri.*

Iemand voor — verklaren, *menjeboet orang dengan nama pentjoert, perkedjikan sa-orang.*
 —, *bijw. saroepta pentjoert, atas pri pentjoert.*
ONEERLIJKHEID, vt. *pentjoerian, pri pentjoert, kakedjian.*
ONEERWAARDIG, b. n. *tiada moftasjim, tiada moelia.*
 —, *bijw. atas pri jang tiada moelia, dengan pangkoh.*
ONEERWAARDIGHEID, vt. *pri jang dzalil, (lata).*
ONEERZUCHTIG, b. n. *tiada ingin akan format.*
ONEERZUCHTIGHEID, vt. *hati jang tiada ingin akan format.*
ONEETBAAR, b. n. *jang tiada dapat (boleh) di makan, tiada termakan, jang tiada dapat di santap.*
ONEETBAARHEID, vt. *tsifat jang tiada dapat di makan.*
ONEFFEN, b. n. *niet effen, tiada rata, lekog.*
 Een — pad, *dyalan lekog-lekaq.*
 —, ruw, onbescheiden, *tjaboel, pangkoh.*
 — in getal, *gandjil, gâsil.*
 Een — getal, *bilangan gâsil.*
ONEFFENHEID, vt. *tsifat jang tiada rata, pri jang lekog, (kâsap).*
ONEIGEN, b. n. *tiada pautoet, tiada lâjig.*
 —, verkeerd, *sâlah.*
ONEIGENAARDIG, b. n. *halat, melawan tsifat.*
ONEIGENHEID, vt. *tsifat jang tiada pautoet.*
ONEIGENLIJK, b. n. *tiada betoel, perbôla, oepamânja.*
 Deze woorden zijn —, *makka perkataân ini ada perbôla sâdja.*
 — (overdragtelijk) gezegde, *madjâz, Ar., oepâma.*
 Dat moet gij in enen — en zin verstaan, *makka itoelaq di pandang olehmoesabagei oepâma sâdja.*
 —, *bijw. dengan oepâma, oepamânja, ibarat, ibaratnja, andénja.*
ONEIGENLIJKHEID, vt. *pri oepâma, pri madjâz.*
ONEINDELJK, b. n. *zie ONEINDIG.*
ONEINDELJKHEID, vt. *zie ONEINDIGHEID.*
ONEINDIG, b. n. *tiada berkasoeâhan, tiada berhingga, kakal.*
 —, zonder begin, *âzal, Ar.*
 —, zonder einde, *âbad, Ar.*
 —, zonder begin en zonder einde, *gadim, Ar.*
 —, onvergankelijk, *baqâ, Ar.*
 De — e ruimte, *kaloewâsan jang tiada berhingga.*
 De — e God, *Allah jang gadim.*
 De — e genade, *rafmat jang tiada berkapoetoesan.*
 Het — e leven, *de onvergankelijke stad, negri jang baqâ.*
 Tot in het — e, *sahingga kakal.*

— leven, *hidop kakal.*
 — grooter, *terlebeh besaar.*
 —, *bijw. dengan tiada kasoeâdhan, kakal.*
 —, veel, zeer, *terlebeh, terlâloe bânjaq.*
 Ik ben u — verplicht, *kita terlâloe bânjaq tarima kâseh paadda toewan, (sâma loe, L.)*
ONEINDIGHEID, vt. *kaloewâsan jang tiada berhingga.*
ONEINDIGMAAL, *bijw. terlebeh bânjaq, terlebeh.*
ONEERFELJK, b. n. *tiada kapoesakâan, jang tiada dapat di poesakâi.*
ONEERGERLIJK, b. n. *senoenoh, tiada bri mâloe.*
 —, *bijw. atas pri jang senoenoh.*
ONERKEND, b. n. *tiada di âkoe, tiada di tarima.*
 —, miskend, *di toelaq, tertoe laq, tiada di bilangkan.*
ONERKENTELJK, b. n. *tiada bri sjoekr, tiada tâhoe tarima kâsîh.*
ONERKENTELJKHEID, vt. *hati jang tiada bri sjoekr, kategaran.*
ONERKENTENIS, vt. *zie ONERKENTELJKHEID.*
ONERVAREN, b. n. *tiada bêjasa, koerang tjôba, belom tâhoe, koerang pariksa.*
 — in den krijg, *belom tâhoe berprang.*
 — in het schrijven, *belom bêasa menjoe rat, (menoelis, L.)*
 —, *bijw. tiada bêasa, belom tâhoe, koerang tjôba.*
ONERVARENHEID, vt. *kakoerangan bêasa.*
ONERVARENLIJK, *bijw. zie ONERVAREN, bijw.*
ONEVEN, b. n. *gâsal, gandjil, Jav.*
 — e dagen, *hâri jang gâsal.*
 — gemaakt worden, *di gandjilkan.*
ONEVENMATIG, b. n. *tiada rata, dengan tiada andamnja.*
ONEVENMATIGHEID, vt. *pri hâl jang tiada rata, pri hâl jang koerang andam.*
ONEVENMATIGLIJK, *bijw. dengan tiada rata.*
ONEVENREDIG, b. n. *tiada rata.*
ONEVENREDIGHEID, vt. *zie ONEVENMATIGHEID.*
ONEVENREDIGLIJK, *bijw. dengan tiada rata.*
ONFATSOENLIJK, b. n. *koerang adjar, tiada tâhoe âadat, bi adab, Ar., pangkoh, tjâboel.*
 —, *lomp in uitdrukkingen, koerang bahâsa.*
 —, *bijw. dengan pangkoh, dengan tjâboel, bi adab, Ar.*
ONFATSOENLIJKHEID, vt. *kalakoewan jang pangkoh, (tjâboel,) kalakoewan orang jang koerang adjar, kalakoewan orang jang tiada tâv âadat.*
ONEILBAAR, b. n. *tiada boleh bersâlah, tiada dapat bertjelâ, tjâjap.*
 Een — mensch, *orang jang tiada dapat bersâlah.*
 Een — geneesmiddel, *obat tjâjap.*
 —, onwraakbaar, volkomen, *semporna.*
 —, *bijw. zeker, soenggoeh, tentoe.*

- ONFELBAARHEID, *vt.* *kasenpornâan*, *prt* yang *tiâda* bersalahan, *jaqin*, *Ar.*
- ONFRAAI, *b. n.* *tiâda bâgoes*, *oedoeh*, *djellék*, *L.*
- ONGAAF, *b. n.* *roesaq.*
- ONGAAE, *b. n.* *mantah*, *tiâda mâsaq*, *trâda mâtang*, *L. bantat*, *bantoet.*
— van rijst, *aron.*
— vleesch, *dâging mantah.*
— brood, *rôti bantat*, *rôti* yang belum *mâtang*, *L.*
- ONGAARHEID, *vt.* *mantah*, *prt* yang *mantah*, *trâda mâtang*, *L.*
- ONGAARNE, *bijw.* dengan *tiâda soeka*, *tiâda soeka*, *djemoe*, *mâlas.*
Iets — doen, *kardja apa-apa* dengan *tiâda soeka.*
Ik cet dat —, *kita djemoe mâkan itoe.*
- ONGALIK, *b. n.* *soeka tjerwêt*, *tiâda lemboet hâti*, *prang proes.*
—, *onbevalig*, *tiâda bâgoes*, *oedoeh*, *djellék*, *L.*
—, *onhetamelijk*, *tjâboel*, *tiâda pâtoet.*
- ONGALJKHEID, *vt.* *parâng* yang *prang proes.*
- ONGANGBAAR, *b. n.* *tiâda lâkoe*, *trâda lâkoe*, *L.*, *tiâda berlâkoe.*
— *geld*, *oewang* yang *trâda lâkoe*, *L.*, *derhan* yang *tiâda lâkoe.*
—, *valsch geld*, *oewang lantjoeng.*
- ONGANGBAARHEID, *vt.* *kalatoewan* (*prt*) *bârang* yang *tiâda lâkoe.*
- ONGANSCH, *b. n.* *tiâda njâman*, *sâkit.*
- ONGASTVRIJ, *b. n.* *tiâda soeka mendjâmoeh* *orang*, *tiâda moerah.*
- ONGASTVRIJHEID, *vt.* *parâng* yang *tiâda moerah*, *prt* *hâti* yang *tiâda soeka mendjâmoeh* *orang.*
- ONGADERD, *b. n.* *tiâda beroerat.*
— *hout*, *kâjoe* yang *tiâda berkoerei*, zie *GEBLOEMD*, in de laatste bet.
- ONGEBAAND, *b. n.* *tiâda sadia.*
Een — *e* *weg*, *djâlan* yang *tiâda sadia*, *djâlan lekoq* *lekuq.*
- ONGEBAARD, *b. n.* *tiâda berdjenggoet.*
- ONGEBAKEND, *b. n.* *trâda* di *tarôh-in tanda*, *L.*, *tiâda* di *pertandâ-t.*
- ONGEBAKERD, *b. n.* *trâda pâkê kâjin lampin*, *L.*, *tiâda* di *lampin*, (*terlampin*).
- ONGEBAKKEN, *b. n.* *tiâda* di *mâsaq*, *mantah.*
- ONGEBALLAST, *b. n.* dengan *tiâda toelaq bâra*, *belum* di *moewat toelaq bâra.*
- ONGEBANNEN, *b. n.* *tiâda* di *boewang derri negri.*
- ONGEBEDEN, *b. n.* *tiâda* di *minta.*
- ONGEBEELD, *b. n.* *tiâda terpâhat*, *tiâda teroekir.*
- ONGEBEITELD, *b. n.* *tiâda terpâhat.*
- ONGBETEN, *b. n.* *tiâda* di *gigit.*
- ONGBETERD, *b. n.* *tiâda terperbâjikt*, *trâda djâdi bâjij*, *L.*
- ONGBEURLJK, *b. n.* yang *tiâda boleh djâdi.*
- ONGBIECHT, *b. n.* *tiâda* di *âkoe.*
— *e zonden*, *dêsa* yang *belum* di *âkoe.*
- ONGBIEDELJK, *b. n.* yang *tiâda dâpat* di *parintahkan.*
- ONGBLANKET, *b. n.* *tiâda pâkê poppor*, *trâda pâkê bedaq*, *L.*, zie *BLANKETSSEL.*
- ONGBLAZEN, *b. n.* yang *tiâda* di *tiœep-in*, *jang* *trâda* di *tiœep-in.*
- ONGBLEEKT, *b. n.* *mantah*, *mentah.*
— *linnen*, *kâjin mentah.*
- ONGBLIND, *b. n.* *tiâda* di *boetâkan.*
- ONGBLINDDOEKT, *b. n.* *tiâda tertoe-top mâta* dengan *kâjin.*
- ONGBLOEMD, *b. n.* *tiâda berboenga*, *trâda berkumbang*, (*bukkumbang*, *L.*).
- ONGBLOOT, *b. n.* *tiâda tersâmaoq.*
- ONGBLOUWD, *b. n.* *tiâda* di *serboeq.*
- ONGBLUSCHT, *b. n.* *tiâda terpadam.*
— *vuur*, *âpt* yang *tiâda terpadam.*
- ONGBODEMD, *b. n.* *tiâda berloenas*, *tiâda berpantal.*
- ONGBODEN, *b. n.* *tiâda* di *parintah*, *tiâda kena parintah.*
- ONGBOEID, *b. n.* *tiâda ter-ikat*, *tiâda pâkê rantê.*
— *laten*, *lepaskan rantê.*
Een — *vaartuig*, *prâhoe* yang *tiâda bertârik*, *bertimbo.*
- ONGBOEKT, *b. n.* *trâda* di *toelis* di *dâlam boekoe*, *L.*, *tiâda tersoerat*, *tiâda termaktoeb.*
- ONGBOEEND, *b. n.* *tiâda* di *gôsoq*, *L.*, *tiâda* di *sikat.*
- ONGBOEZEMD, *b. n.* *tiâda bersoesoes.*
- ONGBOLSTERD, *b. n.* *belum* di *koepas.*
— *e areekvrucht*, *pinang* yang *belum* di *koepas.*
- ONGBONDEN, *b. n.* *tiâda terhoebong*, *tiâda* di *ikat*, *teroerei.*
— *haar*, *ramboet* yang *teroerei*, *ramboet* yang *tiâda* di *ikat.*
— *e verkooping*, *lelang kutâb* yang *belum* di *ikat*, (*di djâhat*).
- , *losbânlig*, *doekâna.*
Een — *leven leiden*, *berlâkoe djâlan* yang *doekâna.*
—, *bijw.* atas *prt* *doekâna.*
- ONGBONDENHEID, *vt.* *prt* *doekâna*, *kalakoewan risaw.*
- ONGBOORD, *b. n.* van *boorden*, *tiâda ber-tept*, *tiâda berkelim.*
—, van *boren*, *tiâda* di *giriq*, *trâda* di *bôr*, *L.*
- ONGBORDUURD, *b. n.* *tiâda* di *soelam*, *tiâda* di *soedjt.*
- ONGBOREN, *b. n.* *tiâda* di *peranâkan.*
- ONGBORGD, *b. n.* *tiâda* di *blî* dengan *ber-oetang.*
- ONGBORGEN, *b. n.* *onbeveiligd*, *tiâda ter-loepoet.*
—, *niet bewaard*, *tiâda tersimpan*, *tiâda* di *simpan.*
- ONGBORST *b. n.* zie *ONGBOEZEMD.*

- ONGBORSTEN, b. n. *tiada retaq, trada sim-
plék, L., trada ringat, L., gáloh, ber-
gáloh.*
- ONGBOTERD, b. n. *tiada di taróh-t minjuq
sápt, trada di taróh-in mantéa, L.*
- ONGBOUWD, b. n. ongeploegd, *tiada ter-
tungála, trada di loekoe, L.*
—, ongetimmerd, *tiada di peroesah.*
- ONGBRAAKT, b. n. *tiada di serboeq.*
- ONGBRADEN, b. n. *tiada di góreng.*
- ONGBRAGT, b. n. *tiada di báwa, tiada
terbáwa.*
- ONGBRAND, b. n. *tiada di góreng.*
—e koffij, *koppj jang belum di góreng.*
—, niet gebrand, gezengd, *tiada kena
hángoes, tiada kena bákar.*
- ONGBREUWD, b. n. *tiada terpákal, tiada
di pákal.*
- ONGBREIDELD, b. n. *tiada berkákang, trada
páke tòm, L.*
—, teugelloos, *jang tiada táw táhan
nafsoe.*
- ONGBREKKELJK, b. n. *tiada bertjelá, trada
roesaq, L., semporna, gáloh, bergáloh.*
- ONGBREKKELJKHEID, vt. *kasempornáan.*
- ONGBROEKT, b. n. *tiada bertjelána.*
- ONGBROKEN, b. n. *tiada pitjah, (poetoes,
pátah,) zie BREKEN.*
- ONGBRUKELJK, b. n. *tiada terpákei, trada
di páké, L.*
- ONGBRUIKT, b. n. *jang belum di pákei,
mohmal, Ar.*
—, *nieuw, bahároe, bároe, L.*
- ONGBRUINEERD, b. n. *tiada di oepam.*
- ONGBUILD, b. n. *belum di tampi, (kirei).*
- ONGEDAAGD, b. n. *tiada di panggil, trada
kena sita, L.*
— laten, *tiada panggil di hadápan koe-
koem, trada sita, L.*
- ONGEDAAN, b. n. *tiada terboewat, trada di
kardja, L.*
—, onafgedaan, *belum hábis di boewat,
belum hábis di kardja.*
—, laten, *tiada memboewat, tiada kardja,
tiada peroesah.*
— blijven, *tiada akan di hábiskan, tiada
akan di boewat, (kardja).*
—, ziekelijk, bleek, *sákit roepánja,
poetjat.*
- ONGEDAANHEID, vt. *kakoeroesan.*
- ONGEDACHT, b. n. *jang tiada ter-ingat, jang
trada di ingat-in, L.*
- ONGEDACHTIG, b. n. *tiada kenang, tiada ter-
kenang, tiada ingat, tiada sadar.*
- ONGEDANKT, b. n. *jang tiada menartima
sjoekr.*
- ONGEDAST, b. n. *trada páké dassi, L.*
- ONGEDEL, b. n. *tiada terbahági, trada di
bági, L.*
Eene —e erfenis, *poesáka jang tiada ter-
bahági.*
— laten, *tiada membahági.*
— blijven, *tiada di bahági.*
- ONGEDESEMD, b. n. *trada di taróh-in
tápe, tiada di boshóh-t rágt, tiada ber-
chamir.*
- ONGEDEGEND, b. n. *tiada berpedang, trada
páke pedang, L.*
- ONGEDEKT, b. n. *tiada tertoe-top, trada di
toetop, L., trada tuttoetop, L., telelé, tiada
tertoedong.*
—, zonder dak, *tiada ber-átap.*
—, open, *terboeka.*
- ONGEDEMPT, b. n. *niet uitgedoofd, tiada
terpádam, tiada máti.*
—, niet gevuld, *tiada tersaboe, tiada
di saboekan, tiada di toetop.*
- ONGEDIEND, b. n. *jang belum táw djága, jang
belum melayáti, (berchednat).*
- ONGEDIENSTIG, b. n. *jang tiada soeka toe-
long, tegar.*
- ONGEDIENSTIGHEID, vt. *kamalásan akan
menoelong, kategáran.*
- ONGEDIENSTIGLJK, bijw. *dengan málas.*
- ONGEDIEFT, b. n. *tiada di gáli.*
- ONGEDIERTE, o. in kleederen, *toema.*
— op het lichaaam of hoofd, *koetoes.*
- ONGEDIGT, b. n. *tiada tertoe-top.*
- ONGEDIJKT, b. n. zie ONBEDIJKT.
- ONGEDOECT, b. n. (om het hoofd,) *tiada
páke sapoctánger, (stang-an).*
- ONGEDOEMD, b. n. *tiada di koetop.*
- ONGEDOOD, b. n. *tiada di matikan, trada
di békin máti, L.*
- ONGEDOOFD, b. n. *tiada terpádam, trada
máti, L.*
- ONGEDOOGBAAR, b. n. *jang tiada dápat di
táhan, jang trada bóleh kassi permissi, L.*
- ONGEDOOGELJK, b. n. zie ONGEDOOG-
BAAR.
- ONGEDOOGZAAM, b. n. *straf, bingis, kras,
tegar.*
- ONGEDOOGZAAMHEID, vt. *kabingisan, kate-
gáran.*
- ONGEDOOPT, b. n. *jang tiada másoq tsaráni.*
— blijven, *tiada másoq tsaráni.*
— laten, *tiada kassi másoq tsaránt.*
- ONGEDOREND, b. n. *tiada berdoeri.*
- ONGEDORSCHT, b. n. *belum di tebah, (loe-
bor).*
—, ongestampt, (van rijst,) *belum di
toemboeq.*
- ONGEDRAAID, b. n. *tiada terpoetar, tiada
terpintal.*
- ONGEDRAGEN, b. n. *tiada terpáke.*
—, *nieuw, bahároe, bároe.*
- ONGEDREIGD, b. n. *tiada ter-amang, trada
di antjam-in, L.*
- ONGEDRENKT, b. n. *tiada di brí minom,
trada di kassi minom, L., tiada di haper-
minomkan.*
- ONGEDRONGEN, b. n. *tiada sesaq.*
—, *ruim, longgar, loevas.*
- ONGEDRONKEN, b. n. *jang belum di minom.*
- ONGEDROOGD, b. n. *jang belum di djenoer,
jang belum kring, básah.*

ONGEDROOMD, b. n. *tiâda di kira, tiâda di mimpi*.
 ONGEDRUKT, b. n. *tiâda tertâkan, tiâda di tindis, L.*
 —, (van boeken,) *belum di trâ, belum di tjitaq, L.*
 ONGEDULD, o. *hasrat, Ar., koerang tsabar, ingin jang terlâloe amat.*
 Met. — *verwachten, mēnantikan dengan hasrat.*
 Een onverdragelijk — *toonēn, menoēndjoeqkan hasrat jang tiâda terderita lagi.*
 ONGEDULDIG, b. n. *berhasrat, koerang tsabar, tiâda tâhloe tsabar.*
 — *maken, membri hasrat, menghilangkan tsabar.*
 ONGEDULDIGHEID, vr. *hasrat, koerang tsabar.*
 ONGEDULDIGLIJK, bijw. *dengan hasrat, dengan koerang tsabar.*
 ONGEDUND, b. n. *tiâda di tipiskan, trâda di bêkin tipis, L.*
 ONGEDURIG, b. n. *tiâda tegoh, tiâda karowan.*
 ONGEDURIGHEID, vr. *prî jang tiâda tegoh.*
 ONGEDURZAAM, b. n. zie ONGEDURIG.
 ONGEDURZAAMHEID, vr. zie ONGEDURIGHEID.
 ONGEDWEE, b. n. *kras, tegar, kapala bâtoe.*
 ONGEDWEEHEID, vr. *kategâran.*
 ONGEDWEILD, b. n. *tiâda di sikat, (sêkat, L.).*
 ONGEDWONGEN, b. n. *tiâda terpaqsa, tiâda di paqsa, dengan ichtâr.*
 — *van houding, pantas sikapnja, (lakoenja),*
 —, *ongekunsteld, toeloes.*
 —, *bijw. dengan tiâda di paqsa.*
 ONGEDWONGENHEID, vr. *kalakoewan jang pantas, ithlâq, Ar.*
 ONGEËCHT, b. n. *niet voor echt verklaard, tiâda di halâlkan.*
 ONGEËERD, b. n. *tiâda terformat.*
 ONGEËFFEND, b. n. *tiâda râta.*
 ONGEËNDIGD, b. n. *tiâda di soedahkan, tiâda hâbis di kardja, bantoet.*
 — *blijven, tiâda di soedahkau, trâda di soedahî, L.*
 — *laten, tiâda soedahkan, tiâda mēnjoedahî.*
 ONGEËISCHT, b. n. *tiâda di minta, tiâda di tâgt.*
 ONGEËNT, b. n. *tiâda di kambârt, tiâda di selit, trâda di tjankoq, L.*
 ONGEËRFDE, b. n. *jang tiâda mempoenjâ-tânah, jang trâda poenja tânah, L.*
 ONGEËRGERD, b. n. *tiâda di bri sjak, trâda di bêkin sâkit hâti, L.*
 ONGEËSTIG, b. n. *tiâda ber-aqal, tiâda hâloes.*
 ONGEËVENAARD, b. n. *tiâda berbanding, tiâda taranja, tiâda bandingan.*

ONGEFATSOENEERD, b. n. *tiâda di roepâkan, trâda di bêkin betoel roepanja, L., koerang bâgoes boewâtannja.*
 ONGEFOELIED, b. n. *tiâda terprâda dengan ajer péraq.*
 ONGEFOKT, b. n. *tiâda di piâra, (palihâra).*
 ONGEFOLTERD, b. n. *tiâda di persakiti, tiâda di saangsarâkan, trâda di bêkin sâkit, L.*
 ONGEFOMMELD, b. n. zie ONGFROMMELD.
 ONGEFORMEERD, b. n. *tiâda di perroepâkan, tiâda di djadikan.*
 ONGEFROMMELD, b. n. *trâda kepêl-kepêl, L., tiâda risoe, râta, litjin.*
 ONGEFRONST, b. n. *tiâda kornjit, tiâda kârot.*
 ONGEGAAT, b. n. *tiâda berlôbang, tiâda berliang.*
 ONGEGADERD, b. n. zie ONVERGADEED.
 ONGEGALD, b. n. *jang berhampede, jang belum di boewang hampedes, jang belum di boewang njâlî, L.*
 ONGEGEESELD, b. n. *tiâda di poekol sâpoe.*
 ONGEGESPT, b. n. *trâda di toetop dengan gēspêr, L., tiâda di salêpt.*
 ONGEGEST, b. n. zie ONGEGIST.
 ONGEGETEN, b. n. *tiâda termâkan, trâda di mâkan, L., tiâda tersantap.*
 ONGEGEVEN, b. n. *tiâda terbrî, trâda di kassî, L.*
 —, *nog niet verdeeld, belum di bahâgi.*
 ONGEGEJD, b. n. *tiâda di singsing.*
 ONGEGISPT, b. n. *tiâda terkira.*
 ONGEGIST, b. n. *ongegest, tiâda loewab.*
 ONGEGLANSD, b. n. *tiâda tergoeros.*
 ONGEGLIPT, b. n. *tiâda terblah, trâda di blah, L.*
 ONGEGLOEID, b. n. *tiâda mērah pâdam, tiâda di hângalkan.*
 ONGEGOED, b. n. *tiâda hartâwan, tiâda kâja.*
 — *blijven, tiâda djâdi hartâwan.*
 ONGEGOOID, b. n. *trâda di timpoek-in, L., tiâda di limpâr-î.*
 ONGEGORD, b. n. *tiâda tersending.*
 — *laten, tiâda menjenglang.*
 ONGEGOTEN, b. n. *tiâda tertoewang, tiâda di lâboerkan.*
 ONGEGRAVEN, b. n. *tiâda di gâlî, tiâda tergâlî.*
 ONGEGRENDELDE, b. n. *tiâda tertoe-top kan-tjng.*
 ONGEGREPEN, b. n. *tiâda tertangkap, tiâda terpegang.*
 ONGEGROEFD, b. n. *tiâda di boewat aloeran.*
 ONGEGROEID, b. n. *jang tiâda toemboek.*
 ONGEGROET, b. n. *jang tiâda di bri salâm, jang trâda di kassî tâbê, L.*
 ONGEGROMD, b. n. *belum di boewang tsî proet ikan.*
 ONGEROND, b. n. *tiâda benar, tiâda tsah.*
 Een — *e tijding, chabar jang tiâda tsah,*

- kabar jang trada, betoel, L., kabar jang trada karoewan, L.*
- ONGEGRONDHEID, vr. *prt hal jang tiada tsah, prt jang tiada benar.*
- ONGEGRONDVEST, b. n. *tiada di per-âlaskan.*
- ONGEGUDST, b. n. *tiada di pâhat dengan pâhat pangkoe.*
- ONGEHAAKT, b. n. *tiada tergâjit, (di gâjit).*
- ONGEHAALD, b. n. *tiada di ambil.*
- ONGEHAARD, b. n. (op het hoofd,) *tiada berramboet, boetog, L., soelah.*
—, op het ligchaam, *tiada berboeloe, tiada berroema, goendoel.*
- ONGEHAKT, b. n. *tiada tertjintjang, (di tjintjang).*
- ONGEHALVEERD, b. n. *tiada di bahâgi doewa.*
- ONGEHANGEN, b. n. *tiada tergantong.*
— laten, *tiada guntong.*
—, blijven, *tiada di gantong.*
- ONGEHANTEERD, b. n. *tiada di permâjinkan.*
- ONGEHARD, b. n. *tiada tersapoh.*
- ONGEHARKT, b. n. *tiada di gâroq.*
- ONGEHARNAST, b. n. *tiada terlangkap dengan bâdjoe bessî.*
- ONGEHASPELD, b. n. *tiada terlîkas.*
- ONGEHAVEND, b. n. *kôtor, tjamar, nedjis.*
- ONGEHECHT, b. n. *tiada tersamboeng.*
— laten, *tiada menjamboeng.*
— blijven, *tiada di samboeng.*
- ONGEHEELD, b. n. *tiada tersombok, trada di obâutin, L., (obât-r).*
- ONGEHEELD, b. n. *onverborgen, tiada tersamboeni.*
- ONGEHEETEN, b. n. *tiada terparintah.*
- ONGEHEID, b. n. *tiada pâkê ombâroh.*
- ONGEHEILIGD, b. n. *tiada tersoetji, harâm.*
- ONGEHEKELD, b. n. *tiada tertinggal, tiada di serboeq.*
—, fig. *tiada terhardiq.*
- ONGEHELMD, b. n. *tiada berkatoepong, trada pâkê katoepong, L.*
- ONGEHERBERGD, b. n. *jang tiada berroemah, jang tiada poenja roemah, jang trada menoempang di roema' orang.*
- ONGEHEVELD, b. n. *tiada berchamir, trada di tarôh-in tâpê, L., mânis, fathir, Ar.*
- ONGEHEVEN, b. n. *tiada ter-angkat.*
- ONGEHINDERD, b. n. *tiada terganggu, trada di ganggoe, L., tiada tertegah.*
- ONGEHOED, b. n. *tiada terdjâga, trada di piâra, L.*
- ONGEHOLPEN, b. n. *tiada tertoepong, trada di toelong, L.*
- ONGEHOOGD, b. n. *tiada di linggikan, trada di oeroq-in, L.*
- ONGEHOOND, b. n. *tiada di brt mâloe, trada di bêkin mâloe, L.*
- ONGEHOOPT, b. n. zie ONOPGEHOOPT.
- ONGEHOOPT, b. n. *onverwacht, tiada terharap, trada di harap, L., sakoenjong-koenjong.*
—, bijw. *sakoenjong-koenjong.*
- ONGEHOORD, b. n. *tiada terdengar.*
- , uitermte, *terlâloe amat.*
- ONGEHOORND, b. n. *tiada bertandog.*
- ONGEHOORZAAM, b. n. *tiada toeroet parintah, nakal, delap, L., bermâtsijat, ambalar-ambalar, djadah.*
—, ongehoorzaam, *doerhâka.*
- ONGEHOORZAAMHEID, vr. *kalakorwan jang nakal, (delap, L., doerhâka,) mâtsijat, Ar.*
—, halsstatrigheid, *ibâ, Ar., kategâran.*
- ONGEHOREND, b. n. *tiada bertandog.*
- ONGEHOUDEN, b. n. *soenat, tiada ferdloe, trada misti, L., tiada wâdjib.*
- ONGEHOUWEN, b. n. *tiada terponog.*
- ONGEHUICHELD, b. n. *toeloes, benar.*
- ONGEHUISVEST, b. n. zie ONGEHERBERGD.
- ONGEHULD, b. n. *tiada berkaloebong.*
- ONGEHULDIGD, b. n. *tiada di thabalkan.*
- ONGEHUTSELD, b. n. *tiada terkâjog.*
- ONGEHUURD, b. n. *tiada terséwa.*
- ONGEHUWD, b. n. *belom kâwin, belom nikâh.*
Een —e, *boedjanga.*
- ONGEJAAGD, b. n. *tiada ter-oesir, tiada terhumbat.*
- ONGELJKT, b. n. *tiada di doebok tjap, trada poenja tjap, L., trada di tarôh-in tjap, L.*
- ONGEKAAPT, b. n. *tiada di reboet.*
- ONGEKAARD, b. n. *tiada tersisir.*
- ONGEKAAUWD, b. n. *termâmal.*
- ONGEKABELD, b. n. *tiada di mâkan oembaq.*
- ONGEKALANDERD, b. n. *tiada tergoeros.*
- ONGEKALIFATERD, b. n. *tiada terpakkal.*
- ONGEKALKT, b. n. *tiada di sâpoe (lâboer) dengan kâpor.*
- ONGEKAMD, b. n. *tiada tersisir, trada di sisir, L.*
—, verward, *tjanta-tjanta.*
- ONGEKAPT, b. n. *zonder kap, tiada pâkê karpoes, L., tiada berkoelah.*
- ONGEKAPT, b. n. *niet gekapt, tiada di sisir ramboet, trada di bêkin kondê, L.*
- ONGEKARND, b. n. *belom di toemboeq.*
- ONGEKARTELD, b. n. *tiada berkoemê.*
- ONGEKAST, b. n. (van eenen ring,) *tiada berkondam.*
- ONGEKEEPT, b. n. *tiada berkoemê.*
- ONGEKEERD, b. n. *tiada tersâpoe, trada di sâpoe, L.*
—, niet omgekeerd, *tiada di bâliq blah.*
- ONGEKELDERD, b. n. *tiada mâsoq di goedang.*
- ONGEKEND, b. n. *tiada terkenal, trada di kenal, L.*
- ONGEKENTERD, b. n. *tiada terbâliq.*
- ONGEKEPERD, b. n. *tiada di tenoen lîntang-lîntang.*
- ONGEKERND, b. n. zie ONGEKARND.
- ONGEKETEND, b. n. *tiada terrantê, trada pâkê rantê, L.*
— laten, *tiada merantêkan, tiada taroh di rantê.*
— blijven, *tiada di rantêkan.*

ONGEKEURD, b. n. *jang tiáda di pariksa.*
—, zonder keur, *dengan tiáda tjap, tiáda bertjap.*

ONGEKIELD, b. n. *zonder kiel, (zeker kleedingstuk), tiáda páké bádjoe longgar.*

ONGEKIELD, b. n. *niet gekield, (van een vaartuig), tiáda berrindang.*

ONGEKIPT, b. n. *belum di tatas, (tetas).*

ONGEKIST, b. n. *tiáda di tároh di dálam peti.*

ONGEKLAAGD, b. n. *tiáda terrátap.*

ONGEKLAARD, b. n. *tiáda tersoetji, tráda di békin brisih, L.*

ONGEKLAD, b. n. *tiáda di tjamarkan, tráda di békin kótor, L.*

ONGEKLEED, b. n. *tiáda berpáké, telandjang.*
—, in morgengewaad, *páké kabája.*

ONGEKLEENSD, b. n. *zie ONGEKLEENSD.*

ONGEKLEMD, b. n. *tiáda terdjepit.*

ONGEKLENSD, b. n. *tiáda terdjépit, tráda di sáring, L.*

ONGEKLEURD, b. n. *tiáda berwarna.*

ONGEKLIKT, b. n. *tiáda tersalangkar.*

ONGEKLOOFD, b. n. *tiáda terblah, tráda di blah, L.*

ONGEKLOFT, b. n. *tiáda terpáloe, tráda di poekol, L.*

ONGEKLOUWD, b. n. *zie ONGEKALEFATERD.*

ONGEKLOYEN, b. n. *tiáda terpápaq, tráda di pápaq, L.*

ONGEKLUISTERD, b. n. *tiáda terranté.*
— laten, *tiáda merantékan.*
— blijven, *tiáda di rantékan.*

ONGEKNAAUWD, b. n. *tiáda terkikil, tráda di ktikil, L.*

ONGEKNEED, b. n. *tiáda terramas, tráda di remas, L.*

ONGEKNELD, b. n. *tiáda terdjepit.*

ONGEKNEVELD, b. n. *zonder knevels, tiáda berkoemts, tiáda bermisei, tráda poenja koemis, L.*

ONGEKNEVELD, b. n. *ongebonden, tiáda ter-ikat.*

ONGEKNIPT, b. n. *tiáda tergoenting.*

ONGEKNOEID, b. n. *tráda di tóris, L., tiáda di kardja roesaq.*

ONGEKNOOPT, b. n. *tiáda terkantjng.*
—, van knoopwerk, netwerk, *tiáda tersimpol.*

ONGEKOCHT, b. n. *tiáda terblí.*

ONGEKOELD, b. n. *tiáda tersedjoq.*

ONGEKOESTERD, b. n. *tiáda terpalihára, tráda di ptára, L.*

ONGEKOKERD, b. n. *tiáda tersárongkan.*

ONGEKOOKT, b. n. *tiáda tertánaq, tráda di másaq.*
— laten, *tiáda tánaq, tiáda másaq.*

ONGEKOPERD, b. n. *tiáda di lápiskan dengan tambága, tiáda tertambagákan.*

ONGEKOPJERD, b. n. *tiáda tersálin.*

ONGEKOPPELD, b. n. *tiáda terdjoedoekan.*

ONGEKORT, b. n. *tiáda di pëndéqkan, tráda di békin pëndéq, L., tráda terpótong, L.*

ONGEKORVEN, b. n. *tiáda terhiris, tiáda di tjintjang.*

ONGEKOZEN, b. n. *tiáda terpiéh.*

ONGEKRAAGD, b. n. *tiáda berléhér.*

ONGEKRAAKT, b. n. *tiáda terletos, zie KRAKEN.*

ONGEKRAAUWD, b. n. *tiáda tergároq.*

ONGEKRAABELD, b. n. *tiáda di görés-górés.*

ONGEKRAMD, b. n. *tiáda terhoebong dengan káwat.*

ONGEKRAST, b. n. *tiáda tergáris.*

ONGEKREELD, b. n. *tiáda bertált ajer.*

ONGEKREENT, b. n. *tiáda terlanggar.*

ONGEKREUKT, b. n. *tiáda terkárot.*
—, ongeschonden, *soetji.*
Eene —e, ongeschondene trouw, *satis jang tiáda berkapoatoesan.*

ONGEKROMD, b. n. *tiáda béngkoq.*

ONGEKROMPEN, b. n. *tiáda terkaroeokot.*

ONGEKROOND, b. n. *tiáda páké nakóta, tiáda di bupermakotákan.*

ONGEKRUID, b. n. *van kruiden, tiáda di boeboh (tároh) boemboe.*

ONGEKRUIMELD, b. n. *tiáda berbrín.*

ONGEKUIFD, b. n. *tiáda bertjamboel.*

ONGEKUILD, b. n. *tiáda tertánam, tráda di tánam, L.*

ONGEKUISCHT, b. n. *tiáda tersoetji, tráda di békin brisih, L.*

ONGEKUNSTELD, b. n. *toeloes, betoel.*

ONGEKURKT, b. n. *tiáda bersoempal, tráda poenja prop, L.*

ONGEKUST, b. n. *tiáda di tjioem, tráda di kassi tjioem, L.*

ONGEKWEEHT, b. n. *tráda di ptára, L., tiáda terpalihára.*

ONGEKWELD, b. n. *tiáda tergádoeh, tráda di ganggoe, L.*

ONGEKWETST, b. n. *tiáda terloeka, tráda di loeka, L.*

ONGEL, m. *lemaq, gemoq, sjafim, Ar.*

ONGELAAFD, b. n. *tiáda poewas.*

ONGELAARSD, b. n. *tráda páké las, (stíwel), L., tiáda bermózah.*

ONGELACHTIG, b. n. *sabagei lemaq rasánja.*

ONGELADEN, b. n. *tiáda termoewat.*
Een — vaartuig, *práhoe jang tiáda termoewat, práhoe jang tiáda moewátamja.*

ONGELAKT, b. n. *tráda di toetop sama lak, L., tiáda terboeboh lín tjap.*

ONGELAND, b. n. *belum nájq di dárat.*

ONGELAPT, b. n. *tiáda tertampal, tráda di tambal, L.*

ONGELARDEERD, b. n. *tiáda di boeboh dáging bábi.*

ONGELASCHT, b. n. *tiáda tersamboeng.*

ONGELASTERD, b. n. *tiáda di fitnahkan, tráda kena pittenah, L.*

ONGELATEN, b. n. *geen ader gelaten, tiáda di sanggrah.*
—, niet geduldig, *tiáda tsabar.*

ONGELATENHEID, vr. *koerang tsabar.*

ONGELD, o. *ongelden, meerv. belandja, ongkos, L.*

ONGELEDEN, b. n. *belum rása, belum derita, belum táhan.*

ONGELEDIGD, b. n. *jang tiada terhampakan, trada di bekin kôsông, L.*
 ONGELEEND, b. n. *tiada terpindjan, tiada di brt pindjam.*
 ONGELEERD, b. n. *tiada ter-âdjar, trada bisa, L., bôdoh.*
 ONGELEERDE, m. *orang jang tiada berilmoe, orang bôdoh.*
 ONGELEERDHEID, vt. *kababâlan, kabodohan.*
 ONGELEGEN, b. n. *tiada sampat, tiada bajiq.*
 — *tijd, mâsa jang tiada bajiq.*
 Dat komt mij —, *kita tiada sampat.*
 Op eene — e plaats, *paadda boekan tampatnja.*
 ONGELEGENHEID, vt. *kasoeakaran, kasoesahan.*
 Iemand — veroorzaken, *menjoekarkan sa-orang.*
 Indien ik u geene — doe, *kaloe toewan ada sampat.*
 —, onangenaamheid, *onar, L.*
 In — brengen, *békin onar, L.*
 ONGELENSD, b. n. zie ONGELEDIGD.
 ONGELESCHT, b. n. zie ONGEBLUSCHT.
 ONGELETTERD, b. n. *ongemerkt, trada di taroh letter, L., tiada tersoelam dengan hoerof.*
 —, ongeleerd, *tiada berilmoe, tiada tahoe beladjar, tiada tahoe mengâdji, trada bisa, L.*
 ONGELEVERD, b. n. *tiada terbawa, tiada di sampekan.*
 ONGELEZEN, b. n. *tiada terbâtja, trada di bâtja, L.*
 — laten, *tiada bâtja, tiada mengâdji.*
 — blijven, *tiada di bâtja.*
 ONGELIEFD, b. n. *tiada di kâseh.*
 ONGELIEFKOOSD, b. n. *tiada di boedjoq.*
 — laten, *tiada memboedjoq.*
 — blijven, *tiada di boedjoq.*
 ONGELIG, b. n. zie ONGELACHTIG.
 ONGELIGCHAAMD, b. n. *tiada bertoeboh, tiada berbadan, trada poenja badan, L.*
 ONGELIGHEID, vt. *bawoe lemaq, bawoe gemoq.*
 ONGELIGT, b. n. *tiada terangkat, tiada terambil.*
 ONGELIJK, b. n. *niet gelijk, tiada rata.*
 —, *niet even groot, tiada sama besaar, alinglaq.*
 —, *oneffen, lekoq-lekaq, kâsap.*
 — *in lengte, pandjang pëndêq, salisih.*
 —, *bijw. dengan tiada rata.*
 —, *veel, terlebeh.*
 Zijn land is — *grooter dan het uwe, tănahnja itoe terlebeh besaar derri paadda tănahmoe.*
 — *van grootte, (zoo als sommige paarden, buffels enz.), banting, L.*
 ONGELIJK, o. *sâlah.*
 — *hebben, bersalâhan.*
 —, *zoo als sommige huwelijken, kadjamâlan.*
 Wie heeft —? *stâpa jang bersalâhan?*
 In het — *stellen, menjâlah, menjâlâhi.*

In het — *gesteld worden, di persalâhkan.*

— *geven, menjâlâhi.*

—, *leed, onregt, bentjana, antâja.*

ONGELIJKAARDIG, b. n. *tiada sama prinja, berlainan prinja.*

ONGELIJKAARDIGHEID, vt. *prî jang berlainan.*

ONGELIJKBEENIG, b. n. *tiada sama kakinja.*
 ONGELIJKENIS, vt. *tiada taranja, tiada bandingan.*

ONGELIJKHEID, vt. *prî jang tiada sama.*

ONGELIJKJARIG, b. n. *tiada sama oemoernja.*

ONGELIJKLUIDEND, b. n. *tiada sama boeninja, djanggal.*

ONGELIJKLUIDENDHEID, vt. *boenji jang tiada sama.*

ONGELIJKMATIGHEID, vt. *tsifat jang tiada lâjiq.*

ONGELIJKMOEDIG, b. n. *tiada tetap hati.*

ONGELIJKSLACHTIG, b. n. *tiada sama djenis.*

ONGELIJKSLACHTIGHEID, vt. *prî djenis jang tiada sama.*

ONGELIJKSOORTIG, b. n. zie ONGELIJKAARDIG.

ONGELIJKSOORTIGHEID, vt. zie ONGELIJKAARDIGHEID.

ONGELIJKTIJDIG, b. n. *jang tiada sama waqtoenja.*

ONGELIJKTIJDIGHEID, vt. *prî waqtoe jang berlainan, (jang tiada sama).*

ONGELIJKVOORMIG, b. n. *berlainan roepanja, tiada sama roepa.*

ONGELIJKVOORMIGHEID, vt. *prî roepa jang tiada sama.*

ONGELIJKWAARDIG, b. n. *tiada sama harganja.*

ONGELIJKWAARDIGHEID, vt. *harga jang tiada sama, harga jang berlainan.*

ONGELIJKZIJDIG, b. n. *tiada sama persâgi (pissegi, L.)*

ONGELIJKZIJDIGHEID, vt. *prî persâgi jang berlainan.*

ONGELIJD, b. n. *tiada terprâkat, trada di taroh lim, L.*

ONGELIJD, b. n. *tiada tergâris.*

ONGELIJS, b. n. *tiada berpingsir, tiada berbiri.*

ONGELIKT, b. n. *niet glad gemaakt, tiada tergoeris.*

—, *niet gelikt, met de tong, tiada terdjilat.*

Een — e beer, *orang gobloq, L.*

ONGELINIEËRD, b. n. *tiada tergâris.*

ONGELKKAARS, vt. *dian lemaq, klin gemoq, L.*

ONGELOGEN, b. n. *tiada terbohong, benar.*

—, *bijw. dengan tiada bohong.*

ONGELOOD, b. n. *tiada di pasang tjap timah.*

ONGELOOF, o. *koerang pertjâja, kofr, Ar.*

ONGELOOFBAAR, b. n. *tiada terpertjâja, zie ONGELIJK.*

ONGELOOFBAARHEID, *vr.* zie ONGELOOFELIJKHEID.

ONGELOOFD, *b. n.* *jang tiada di pertjaja.*
—, ongeprezen, *tiada terpoedji, trada di poedji.*

ONGELOOFELIJK, *b. n.* *jang tiada dapat di pertjaja, hérán.*
—, *bijw.* zeer, *terlâloe amat.*
— veel menschen, *terlâloe amat bánjaq órang.*

ONGELOOFELIJKHEID, *vr. prt* *hâl jang tiada terpertjaja, prt jang hérán sakált.*

ONGELOOFWAARDIG, *b. n.* *tiada hároes di pertjaja, tiada pátoet di pertjaja.*

ONGELOOFWAARDIGHEID, *vr. prt* *hâl jang tiada hároes di pertjaja.*

ONGELOOGD, *b. n.* *tiada di poetikken dengan lindi.*

ONGELOOID, *b. n.* *tiada tersámaq, tiada di sámaq.*
— laten, *tiada sámaq.*

ONGELOOT, *b. n.* *belom berpáreh.*

ONGELOOVIG, *b. n.* *koerang imán, koerang pertjaja, kafor, Ar.*

ONGELOOVIGE, *m. en vr.* *órang jang koerang imán.*
—, die in geenen God gelooft, heiden, *káfir.* De Islamieten noemen veelal hen, die niet aan den koran gelooven: *káfir*, de verlichten noemen den Christen niet alzo.
— *n, koffár, Ar.*

ONGELOOVIGHEID, *vr.* *koerang imán, kofr, Ar.*

ONGELOST, *b. n.* *tiada terponggah, belom kaloewar moewátannya.*
— laten, *tiada ponggah, tiada bongkar (kaloewarkan) moewátannya.*
—, niet vrijgekocht, *tiada di teboes.*

ONGELOUTERD, *b. n.* *tiada soetji, tiada ter-soetjikan, trada di békin brissih.*

ONGELPOT, *m.* *tampat gemoq.*

ONGELREUK, *m.* *báwoe gemoq.*

ONGELUBD, *b. n.* *tiada di kambiri, tiada di kásimkan.*

ONGELUCHT, *b. n.* *tiada ter-oeraq, (di oeraq).*
— van kleederen, *tiada di djemoer.*

ONGELUK, *o.* *tjeláka, oentoeng málang.*
In het — storten, *meroesaqkan, békin tjeláka, L., mentjelakákan.*
—, *ramp, belá.*
Zijn eigen — zoeken, *mentjahári tjeláka.*
Dit land heeft veel —ken getroffen, *makka negri ini soedah kena bánjaq belá.*
Twaalf ambachten, dertien —ken, *bátoe menggoeling tiada berloemoet.*

ONGELUKKIG, *b. n.* *bertjeláka, málang.*
Een —e, *órang bertjeláka, órang tjeláka.*
Die —e, (die ellendeling), *si tjeláka ítoe.*
—, *bijw. atas prt jang bertjeláka, dengan tjeláka.*

— maken, *mentjelakákan.*

ONGELUKKIGLIJK, *bijw.* zie ONGELUKKIG, *bijw.*

ONGELUKSBODE, *m.* *órang jang membáwa chabar tjeláka, pembríta tjeláka.*

ONGELUKSDAGEN, *m.* *meerv. hári-hári jang tjeláka.*

ONGELUKSKIND, *o.* *ánaq tjeláka, kánaq-kánaq tjeláka, S. R 16.*

ONGELUKSSTICHTER, *m.* *órang jang békin tjeláka, L., órang jang mengadákan tjeláka.*

ONGELUKSVOGEL, *m.* *boerong tjeláka.*

ONGEMAID, *b. n.* *tiada terpótong, trada di pótong, L.*

ONGEMAAKT, *b. n.* *tiada terboewut, trada di békin L.*
— laten, *tiada memboewut, trada békin, L.*

ONGEMAAKTHEID, *vr.* *toeloes háti, háti betoel.*

ONGEMAAND, *b. n.* *tiada tertágt, trada di tágt, trada di mínta.*

ONGEMAGTIGD, *b. n.* *tiada di wakilkan, tiada di koewasákan.*

ONGEMAK, *o.* *kasoeakaran, kasoésahan, medlerat, Ar., sákit, trada énaq.*
— lijden, *berkasoeakaran, berkasoesahan, kena kasakitan.*
—, ziekte, *sákit kasakitan, koejang.*
— aan de voeten, *maltoes.*
—, moeijelijkheid, leed, *medlerat, Ar.*
—, bezwaar, zwaarigheid, *kabrátan.*

ONGEMAKKELIJK, *b. n.* *soesah, soekar, trada énaq, L.*
Een —e weg, *djálán jang soesah.*
—, zwaar, *moeijelijk, brat.*
Een — kleding, *pakéan jang sesaq.*
—, gemelijk, *bingis.*

ONGEMAKKELIJKHEID, *vr.* *kasoeakaran, kasoésahan.*

ONGEMAHEN, *b. n.* *tiada terkisar, tiada di giling.*

ONGEMANGELD, *b. n.* *tiada di goeling.*

ONGEMANIERD, *b. n.* *tiada táw áadat, pangkoh.*
— en stout, (van kinderen), *tjulloentangan.*

ONGEMANIERDHEID, *vr. prt* *jang pangkoh, kalanggáran hormut.*

ONGEMANTELD, *b. n.* *tiada berselimoet.*

ONGEMARTELD, *b. n.* *tiada tersangsára, trada di persakiti.*

ONGEMASKERD, *b. n.* *tiada bertópèng, trada páké tópèng, L.*
— blijven, *tiada páké tópèng.*

ONGEMAT, *b. n.* *tiada di hampári tikar.*

ONGEMATIGD, *b. n.* *tiada sadarhána, terlâloe amat, djálat.*

ONGEMATIGDHEID, *vr.* *kalakoewan (lákoe) jang djáhat, lákoe jang tiada pátoet, kadjahátan.*

ONGEMEDEN, *b. n.* *jang tiada di laloewi.*

- ONGEMEEN, b. n. *boekan kapálang, gharib, Ar., djárang, terláloe.*
 Hij bezit eene — e dapperheid, *gágh braninja boekan kapálang.*
 Zij is — schoon van gelaatstrekken, *makka terláloe élog párasnja.*
 Hij verheugt zich — over dat berigt, *makka ia terláloe amat soeka mendengar chabar itoe.*
 — goed, vreemd voorwerp, *bárang jang gharib.*
- ONGEMEEND, b. n. *tiáda terkira, tiáda di ingat.*
 —, onverwacht, *sa-koenjong-koenjong.*
- ONGEMEENHEID, vr. *prí jang djárang, bárang jang boekan kapálang.*
- ONGEMEENZAAM, b. n. *tiáda berdjinaq-djinákan.*
- ONGEMELD, b. n. *tiáda tersehoel.*
- ONGEMENGD, b. n. *tiáda tertjampor, tiáda terhoelan.*
- ONGEMENGELD, b. n. zie ONGEMENGD.
- ONGEMERKT, b. n. *tráda di kassi tanda, L., tiáda di pertandá-i.*
 — laten, *tiáda menandá-i, tiáda tároh tanda.*
 — laten voorbijgaan, *toetop máta, tiáda máw lihat.*
 —, bijw. *dengan diam, máling-máling, mentjoeri-tjoeri.*
 — wegzeilen, *mentjoeri-tjoeri berlájar.*
- ONGEMEST, b. n. *tiáda terbadjâkan, tráda di taróhin táht, L.*
- ONGEMETEN, b. n. *tiáda ter oekoer, tiáda tersoekat, zie METEN.*
 — blijven, *tiáda di oekoer, tiáda di soekat.*
 De — e ruimte des hemels, *kaloewá-san lángit jang tiáda ter-oekoer.*
- ONGEMEUBELEERD, b. n. *tiáda langkap dengan serbánja, dengan tiáda perkâkas roemah.*
- ONGEMIDDELD, b. n. *tiáda selessei, tiáda terátor, belom brisih.*
- ONGEMIJD, b. n. zie ONGEMEDEN.
- ONGEMIJND, b. n. niet ondermijnd, *tiáda tergáti.*
- ONGEMIJTERD, b. n. *tiáda berkoelah.*
- ONGEMINDERD, b. n. *jang tiáda djádi koerang.*
- ONGEMIST, b. n. geraakt, *kena, tiáda sálah kena.*
- ONGEMOED, b. n. *tiáda terganggoe, tiáda tergádoe, tráda di grêhjoq, L.*
 —, bijw. *dengan tiáda ganggoe.*
- ONGEMOLD, b. n. *tráda di békin mampoes, L., tiáda terboenoh.*
- ONGEMOLKEN, b. n. *tiáda terprah, tráda di pras, L.*
- ONGEMOMD, b. n. *tiáda bertoeping, tráda bertópéng, L.*
 —, onbewimpeld, *troes trang, dengan njáta.*
- ONGEMONSTERD, b. n. *tiáda terpariksa, tráda di pariksa.*
- ONGEMONTEERD, b. n. *zonder paarden, tiáda berkoeda, tiáda langkap dengan koedánja.*
 Een — e diamant, *ítan jang belom berkondam.*
- ONGEMULBAND, b. n. *tiáda bersábang.*
- ONGEMUNT, b. n. *tiáda di boeboh tjap oewang, tráda di tároh tjap oewang, L., tiáda bersikkah.*
- ONGEMUTST, b. n. *tráda páké karpoes, L.*
- ONGENAAID, b. n. *tiáda terdjáht, tráda di djáht.*
- ONGENAAKBAAR, b. n. *tráda kahampiran, tráda bóleh di hampirkan.*
 —, fig. van menschen, die trotsch of stuursch zijn, *angkoé, L., tukkebor, Ar., djoemáwa.*
- ONGENAAKBAARHEID, vr. *prí (kalakoewan) jang tiáda kahampiran.*
- ONGENAAMD, b. n. zie ONGENOEMD.
- ONGENADE, vr. *morka, Holt., amarah, márah, L.*
 In — bij den vorst vervallen, *kenu morka baginda.*
 Zich op genade en — overgeven, *sárahkan djiwa.*
- ONGENADIG, b. n. *tiáda berrahmat, tiáda berkasehan, tiáda sájang, thlalm, kedjam, L., gemas, L.*
 —, bijw. *dengan tiáda berrahmat, dengan tiáda berkasehan.*
- ONGENADIGLIJK, bijw. zie ONGENADIG, bijw.
- ONGENAKELIJK, bijw. zie ONGENAAKBAAR.
- ONGENAKELIJKHEID, vr. zie ONGENAAKBAARHEID.
- ONGENERD, b. n. *tiáda berpároh.*
- ONGENESBAAR, b. n. *tiáda kasombóhan, jang tiáda dápat di obát-i, jang tiáda dápat somboh, sákit pájah sakáli.*
- ONGENESBAARHEID, vr. *prí penjákít jang tiáda tersomboh.*
- ONGENESLIJK, b. n. zie ONGENESBAAR.
- ONGENESLIJKHEID, vr. zie ONGENESBAARHEID.
- ONGENEGEN, b. n. *djemoe, tiáda soeka.*
 Niet —, *soeka djoega.*
 Hij is u niet —, *makka ia soeka djoega akan angkaw, dia soeku djoega sama loe. L.*
- ONGENEGENHEID, vr. *djemoeawan, moewal, mawal.*
 —, gebrek aan lust, *tiáda soeka, málas.*
- ONGENEIGD, b. n. zie ONGENEGEN.
- ONGENEIGDHEID, vr. zie ONGENEGENHEID.
- ONGENEPEN, b. n. *tiáda tertjoebit, zie NIJPEN.*
- ONGENEUGELIJK, b. n. zie ONGENOEGEN.
- ONGENEZEN, b. n. *tiáda somboh, belom bájq.*
- ONGENOEGELIJK, b. n. *tiáda senang, tiáda inaq, tráda émaq, soesah.*

ONGENOEGEN, o. *sákít háti, amárah, márah*, L., *morka*, Hoft., *goesáran*, L.
 —, *twist, bantáhan, tjádrá*.
 ONGENOEGTE, vt. zie ONGENOEGEN.
 ONGENOGZAAAM, b. n. *tiáda tjoeboek, tráda sampé*, L.
 —, *bijw. dengan tiáda tjoeboek, koerang*
 ONGENOGZAAAMHEID, vt. *kakoerángen, prí jong tiáda tjoeboek*.
 ONGENOGZAAMLIJK, bijw. zie ONGENOGZAAAM, bijw.
 ONGENOEMD, b. n. *tiáda terseboet*.
 — *laten, tiáda menjeboet*.
 — *blijven, tiáda sakáli di seboet*.
 ONGENOMMERD, b. n. *dengan tiáda angka*, (*loemor*, L.)
 ONGENOOD, b. n. *tiáda tersilákan, tiáda di panggil, tiáda kapanggilan*.
 ONGENOODIGD, b. n. zie ONGENOOD.
 ONGENOODZAAKT, b. n. *tiáda terpaqsa*.
 ONGENOOPT, b. n. *tiáda ter-adjaq, tráda di paqsa*, L.
 — *blijven, tiáda di adjaq*.
 ONGENUTTIGD, b. n. *tiáda termákan, tiáda tersantap*, Hoft.
 ONGEOEFEND, b. n. *tiáda beládjár, tiáda béása, tiáda táw tjóba*.
 ONGEOEFENDHEID, vt. *kakoerángen béása*.
 ONGEOFFERD, b. n. *tiáda tersembileh*.
 ONGEOLIED, b. n. *tiáda tersápoes dengan minjaq, tiáda tapermínjaq*.
 ONGEOOGST, b. n. *tiáda tertoewei, belon di pó tong*, L.
 ONGEORD, b. n. *tiáda bertelinga, tiáda berkoeping*, L.
 ONGEORDEELD, b. n. *tiáda ter-foekoem*.
 — *blijven, tiáda di foekoemkan*.
 ONGEORLOEFD, b. n. *tiáda bóleh, terlárang, tiáda halál, harám*, Ar., *tadjrim*, Ar.
 —e *begeerte, hasrat jang harám*.
 — *blijven, tiáda di halálkan*.
 Een — *tijdstip, waqtoe tadjrim*, Ar.
 —, *ongepast, tiáda pátoet, tiáda lájij*.
 ONGEORLOOFDHEID, vt. *prí hál harám*.
 ONGEOPENBAARD, b. n. *belom thláhir*.
 ONGEOPEND, b. n. *tiáda terboeka (teboeka*, L.), *tertoetop, tetoetop*, L.
 —, *belom di boeka*.
 ONGEORBERD, b. n. *tiáda hábis di mákan, belom di mákan*.
 ONGEORDEND, b. n. *tiáda terátor*.
 ONGEPAAID, b. n. *tiáda terboedjoq*.
 ONGEPAARD, b. n. *tiáda berdjoeodo*.
 ONGEPAARLD, b. n. zie ONGEPARELD.
 ONGEPACHT, b. n. *tiáda séwa*.
 — *la en, tiáda menjéwa*.
 — *blijven, tiáda di séwa*.
 ONGEPAKT, b. n. *tiáda terboengkoes*.
 — *laten, tiáda memboengkoes*.
 — *blijven, tiáda di boengkoes*.
 ONGEPALEERD, b. n. *tiáda terhás*.
 ONGEPANTSERD, b. n. *tiáda menáké zirha, tiáda berzirha*.

ONGEPAPT, b. n. *tiáda di boebóhi boeobor, tiáda terboeobor, tráda páké boeobor*, L., *tráda di taróh-in boeobor*, L.
 ONGEPARELD, b. n. *tiáda bermoettára*.
 ONGEPARST, b. n. zie ONGEPERST.
 ONGEPARIUKT, b. n. zie ONGEPARIUKT.
 ONGEPAST, b. n. *tiáda tertjoba*.
 —, *onvoegzaam, tiáda pátoet, tiáda lájij*.
 ONGEPASTHEID, vt. *prí hál jang tiáda pátoet*.
 ONGEPATENTEERD, b. n. *tiáda ampoenja soer-rat idzin akan melakoekan pekarájjáan, tráda poenja soer-at toekang, (pandei)*, L.
 ONGEPAVEID, b. n. zie ONGEPLAVEID.
 ONGEPEILD, b. n. *tiáda terdoega*.
 ONGEPEKELD, b. n. *tiáda terboeboh gáram, tiáda tergarámi*.
 ONGEPELD, b. n. *tiáda terkoepas, tiáda koepas, tiáda mengoepas*.
 — *blijven, tiáda di koepas*.
 ONGEPEPERD, b. n. *tiáda terboeboh láda, tiáda terladá-i*.
 ONGEPERELD, b. n. *tiáda bermoettára*.
 ONGEPERST, b. n. *niet geperst, tiáda tertákan, tráda di tindis*, L.
 —e *honig, ojer madoe bahároe*.
 ONGEPIJNIGD, b. n. *tiáda di persakíti, tiála tersangsára*.
 ONGEPIKT, b. n. *tiáda terpágot*.
 ONGEPIND, b. n. *tiáda terpásaq*.
 ONGEPLAAGD, b. n. *tiáda terganggoe, tiála tergadoeh, tráda di grétjoq, L*.
 ONGEPLAATST, b. n. *tiáda terletaq, tráda di tároh*, L.
 — *laten, tiáda brí tampat*.
 —, *zonder betrekking, tiáda berpangkat*.
 ONGEPLAKT, b. n. *tiáda tertémpél*.
 ONGEPLANT, b. n. *tiáda tertánam*.
 ONGEPLAVEID, b. n. *tiáda terdásar dengan bátoe*.
 ONGEPLERGD, b. n. *tiáda terboewat*.
 ONGEPLISTERD, b. n. *tiáda terláboer dengan kápor háloes*.
 ONGEPLEKT, b. n. *tiáda berblang*.
 ONGEPLENGD, b. n. *tiáda tertjoetjor, (tertoempah)*.
 ONGEPLOEGD, b. n. *tiáda tertanggála, tráda di loeke*, L.
 ONGEPLOOID, b. n. *tiáda terlipat*.
 ONGEPLUIMD, b. n. *tiáda berboelo*.
 ONGEPLUKT, b. n. *tráda di petik*, L., *tiáda terpoengoet*.
 ONGEPLUNDERD, b. n. *tiáda terrampas, tiáda terdjárah*.
 ONGEPOLIJST, b. n. *tiáda teroepam*.
 ONGEPOLST, b. n. *tiáda terdoega*.
 ONGEPOEMPT, b. n. *tiáda terhamboes*.
 ONGEPOOT, b. n. *tiáda tertánam*.
 ONGEPRAAID, b. n. *tiáda terseroe, (terlambei)*.
 ONGEPRANGD, b. n. *tiáda tertákan, trádu di tindis*, L.
 —, *ongedwongen, tiáda terpaqsa*.

ONGEPREDIKT, b. n. *tiāda terchothbat*.
 ONGEPREST, b. n. *tiāda tertākan, tiāda ter-
 āpit*.
 ONGEPREZEN, b. n. *tiāda terpoedji*.
 ONGEPRIEMD, b. n. *tiāda tertikam, trāda di
 tpeoq, L*.
 ONGEPRIKKELD, b. n. *tiāda terpātjoe*.
 ONGEPROEFD, b. n. *tiāda terljōba*.
 ONGEPROTESTEERD, b. n. *tiāda tertoeoelq,
 ter-tarima, di trima*.
 ONGEPROVIANDEERD, b. n. *tiāda di bakalkan*.
 ONGEPRUIKT, b. n. *tiāda berkātjal*.
 ONGEPUNT, b. n. *tiāda berhoedjong*.
 —, niet puntig, spits, *tiāda lontjip*.
 ONGEPURPERD, b. n. *tiāda berpākei oengoe*.
 ONGEPUT, b. n. *tiāda tertimba*.
 ONGERAAKT, b. n. *tiāda kena*.
 ONGERAAMD, b. n. *tiāda di tentoeakan*.
 ONGERAAPT, b. n. *tiāda terpoengoe*.
 ONGERADEN, b. n. *tiāda tertarka*.
 —, niet raadzaam, *tiāda bidjagsāna*.
 ONGERAFELD, b. n. *tiāda teroerei*.
 ONGERAFFINEERD, b. n. *tiāda ternungkan,
 tiāda di haloosi*.
 ONGERAND, b. n. *tiāda berpānggir, tiāda
 berbīrih*.
 ONGERANGSCHIKT, b. n. *tiāda ter-ātor*.
 ONGERANSELD, b. n. *tiāda terpoekol, (ter-
 pāloe)*.
 ONGERASPT, b. n. *trāda terpāroed, L, (ter-
 koekor)*.
 — laten, *trāda memāroed, L*.
 — blijven, *tiāda di koekor, (pāroed, L)*.
 ONGERED, b. n. *tiāda terloepoet*.
 ONGEREDDERD, b. n. *koesoet-koesoet*.
 ONGEREED, b. n. *tiāda sadia*.
 ONGEREDELIJK, bijw. *dengan tiāda soeka,
 dengan djemoe*.
 ONGEREEDHEID, vr. *kakoerāngan sadia*.
 ONGEREEDF, b. n. *tiāda di koerangkan lājar*.
 ONGEREGEERD, b. n. *tiāda kaparintah, tiāda
 terparintah*.
 ONGEREGELD, b. n. *tiāda ter-ātor, koesoet-
 koesoet, poerak-pārik*.
 —, lanterfanten, — op het werk komen,
djenggan, Jav., djinggan.
 —, door driften, *rāna*.
 — in woorden en daden, *tiāda djon-
 trong*.
 ONGEREGELDHEID, vr. *koerang atoeran, pri
 jang tiāda ter-ātor*.
 —, zie BUITENSPORIGHEID.
 ONGEREGEN, b. n. *tiāda ter-oetas, (ter-ang-
 git, tertjoetjoq)*.
 ONGEREGISTREERD, b. n. *tiāda tersoerat di
 dālan doftar, trāda di toelis di dālan
 boekoe, L*.
 ONGEREGTIG, b. n. *tiāda betoel, thlālim, Ar.*
 —, bijw. *atas pri jang tiāda betoel,
 dengan thlālim*.
 ONGEREGTIGD, b. n. *tiāda kalāl*.
 ONGEREGTIGHEID, vr. *pri jang tiāda benar,
 thlālāmat, Ar*.

ONGEREGTIGLIJK, bijw. zie ONGEREGTIG, bijw.
 ONGEREKT, b. n. *tiāda terregang*.
 —, van een touw, *tiāda ter-āndjot*.
 ONGEREINIGD, b. n. *tiāda tersoetji, trāda di
 bēkin brisih*.
 — laten, *tiāda soetjikan*.
 — blijven, *tiāda di soetjikan*.
 ONGEREPAREERD, b. n. *tiāda terbijakti, trāda
 di bēkin betoel, L*.
 ONGEREPT, b. n. onvermeld, *tiāda terse-
 boet, tiāda terbrīta*.
 Eene — e mraegd, *prāwan jang soetji,
 parampoewan jang akastri*.
 ONGERETEN, b. n. *tiāda terjāriq, trāda di
 rōbēq, L*.
 ONGEREZEN, b. n. *tiāda loewab*.
 ONGERIEF, o. *kasoesāhan, kakoerāngan*.
 ONGERIEFELIJK, b. n. *tiāda bertoeoengon,
 koerang toeloengan*.
 ONGERIEFELIJKHEID, vr. *hāl kakoerāngan*.
 ONGERIGT, b. n. *tiāda betoel bārisnja,
 (tsafnja)*.
 (1) ONGERIJF, o. zie ONGERIEF.
 ONGERIJFELIJK, b. n. zie ONGERIEFELIJK.
 ONGERIJMD, b. n. *tiāda bersjiar, trāda ber-
 sair, L*.
 —, vreemd, *koerang pātoet, gila,
 babal*.
 —, belagchelijk, *hāroes di tertawā-t*.
 —, bijw. *dengan gila, atas pri jang
 babal*.
 ONGERIJMDHEID, vr. *pri jang babal, kaba-
 bālan, kagilāan*.
 ONGERIMPELD, b. n. *tiāda berkārot*.
 ONGERINGD, b. n. *tiāda bertjintjin*.
 ONGEROEMD, b. n. *tiāda terpoedji, tiāda
 masjhoer*.
 ONGEROEPEN, b. n. *tiāda terpanggil*.
 — laten, *tiāda panggil*.
 — blijven, *tiāda di panggil*.
 ONGEROERD, b. n. *trāda di adoq, L, tiāda
 terkātjoq*.
 ONGEROEST, b. n. *tiāda berkārot*.
 ONGEROKEN, b. n. *tiāda tertjoem*.
 ONGEROKT, b. n. *tiāda pākē hārtjoe, (rokket)*.
 —, van eene vrouw, *trāda pākē sāja, L*.
 ONGEROLD, b. n. *tiā-la tergoeling*.
 — laten, *tiāda menggoeling*.
 ONGEROND, b. n. *tiāda bontar, trāda boen-
 dar, L*.
 ONGERONNEN, b. n. *tiāda bekoe*.
 ONGEROOFD, b. n. *tiāda terrampas, tiāda
 terreboel*.
 ONGEROOST, b. n. *tiāda terpanggang*.
 ONGEROOSTERD, b. n. zie ONGEROOST.
 ONGEROSKAMD, b. n. *tiāda tergāroq*.
 ONGEROST, b. n. zie ONGEROSKAMD.
 ONGERTUGSTEUND, b. n. *tiāda tersandar,
 trāda besēnder, L*.
 ONGERUILD, b. n. *tiāda tertoeakar*.
 ONGERUIMD, b. n. *tiāda terhampākan, trāda
 di bēkin kōsong*.
 ONGERUIT, b. n. *tiāda bertjātoer*.

ONGERUST, b. n. *bertjinta, soesah hâti, lisah, baltisah.*

Maak u niet — over die zaak, *djângan soesah derri itoe perkâra.*

— maken, *menjoesahkan, bri pertjintâân.*

Zeer — over haar ziek kind, *sangat bertjintâkan ânagnja jang sâkit itoe.*

—, *bijw. dengan tjinta, dengan soesah hâti.*

ONGERUSTELIJK, *bijw. zie ONGERUST, bijw. ONGERUSTHEID, vr. tjinta, soesah hâti, baltisah.*

ONGESALARIEERD, b. n. *tiâda tarima gâdji, (oepuh), tiâda ter-oepah.*

ONGESARD, b. n. *tiâda ter-oesiq, trâda di grêtjoq, L.*

ONGESAUST, b. n. *tiâda berkoewah.*

ONGESCHAAFD, b. n. *tiâda terkatam, trâda di seroet, L.*

ONGESCHAAKT, b. n. *tiâda di bâwa lâri.*

ONGESCHAARD, b. n. *tiâda bersangoet, tiâda bersepit.*

—, *niet in orde geschaard, tiâda ber-bâris, tiâda bertsaf.*

ONGESCHADUWD, b. n. *tiâda ternâwoengi, tiâda terbâjangkan.*

ONGESHAKEERD, b. n. *tiâda berselang.*

ONGESCHAKELD, b. n. *tiâda berchalqah.*

ONGESCHAFEN, b. n. *jang tiâda di djadikan.*

ONGESCHAT, b. n. *tiâda di târoh harga, tiâda ternilei, tiâda di taqsir.*

ONGESCHEELD, b. n. *tiâda tertjeré, tiâda tersakoekan.*

ONGESCHEEPT, b. n. *tiâda termowat di dâlam prâhoe.*

ONGESCHEIDEN, b. n. *tiâda tertjeré, trâda bertjeré, L.*

ONGESCHELD, b. n. *trâda di gójang lôjtjeng.*

ONGESCHELD, b. n. *zie ONGESCHILD.*

ONGESCHEPT, b. n. *tiâda tertimba.*

—, *niet opgeschept, tiâda tersoendoq, trâda di sêndog, L.*

ONGESCHERPT, b. n. *tiâda ter-âsah, trâda di bêkin tâdjam, L.*

ONGESCHETST, b. n. *tiâda terboewat rantjâna, zie SCHETSEN.*

ONGESCHEURD, b. n. *tiâda tertjariq, trâda di robêq, L.*

ONGESCHIFT, b. n. *tiâda bekoe.*

ONGESCHIKT, b. n. *tiâda manis, tiâda lemboet.*

—, *onbetamelijk, tiâda pâtoet, pang-koh, tjâboel.*

ONGESCHIKTELIJK, *bijw. atas pri jang tiâda pâtoet.*

ONGESCHIKTHEID, *vr. pri jang pangkoh, kalakoewan jang tjâboel.*

ONGESCHILD, b. n. *tiâda terkoepas.*

ONGESCHILDRED, b. n. *tiâda terlâboer dengan djângan, trâda di tjat, L.*

ONGESCHIMMELD, b. n. *tiâda berlâpoe, trâda basinja, L.*

ONGESCHIMPT, b. n. *tiâda tersindir.*

ONGESCHODD, b. n. *tiâda terboewang sisiq.*

— *blijven, tiâda memboewang sisiq.*

ONGESCHOEID, b. n. *tiâda pâké sapâtoe, tiâda bersapâtoe.*

—, *geene voetzolen aanhebbende, tiâda bertjarpoe.*

ONGESCHOFFEERD, b. n. *tiâda teragâhi.*

ONGESCHOFFELD, b. n. *tiâda tersoesor.*

ONGESCHOKT, b. n. *tiâda tergotjjang, tiâda tergotjjang.*

ONGESCHOLDEN, b. n. *tiâda termâké.*

ONGESCHONDEN, b. n. *tiâda roesaq, bergâloh, semporna.*

— *laten, tiâda meroesahkan.*

— *blijven, tiâda di roesahkan.*

—, *bijw. gâloh, intéro, L., dengan tiâda berkoerang.*

ONGESCHONDENHEID, *vr. pri jang gâloh, pri jang semporna.*

ONGESCHONKEN, b. n. *tiâda tersâlin.*

ONGESCHONKEN, b. n. *tiâda tertongkat, trâda di toentjang, L.*

ONGESCHOREN, b. n. *tiâda tertjoekoer, trâda di tjoekoer, L.*

— *kruin, oeban jang tiâda tertjoekoer.*

— *laten, tiâda tjoekoer, tiâda memâra.*

ONGESCHORST, b. n. *tiâda terhênti.*

— *laten, tiâda berhêntikan.*

— *blijven, tiâda di berhêntikan.*

ONGESCHOTEN, b. n. *tiâda tertimbaq.*

ONGESCHOUWD, b. n. *tiâda terpariksa.*

ONGESCHRAAGD, b. n. *zie ONGESCHOORD.*

ONGESCHRAAPT, b. n. *tiâda terkâjis, tiâda terkikis, trâda di krik, L.*

ONGESCHRABT, b. n. *tiâda tergâris, tiâda tergâjoe, tiâda tertjâkar.*

ONGESCHRAMD, b. n. *tiâda tergâroq.*

ONGESCHRAFT, b. n. *tiâda terhâpoe derri paadda daftar, trâda di boenoh namânya, L.*

ONGESCHREVEN, b. n. *tiâda tersoerat, trâda di toelis, L.*

ONGESCHROED, b. n. *tiâda tergôsoq, trâda di bêkin brisih, L.*

ONGESCHROEID, b. n. *tiâda kena hângoes.*

ONGESCHROOMD, b. n. *jang tiâda di tikoet.*

ONGESCHUD, b. n. *tiâda bersisiq.*

ONGESCHUD, b. n. *tiâda terkâtjoq, tiâda tergotjjang, tiâda tergotjjang.*

ONGESCHUIJERD, b. n. *tiâda tersikat, trâda di boendar-in, L.*

ONGESCHUIMD, b. n. *tiâda terangkat didih, (boehi, tâdjîn.)*

ONGESCHUURD, b. n. *tiâda ter-oepam.*

ONGESCHUT, b. n. *tiâda terkandang.*

ONGESIERD, b. n. *tiâda terhias.*

— *laten, tiâda menghâsi.*

ONGESLAAKT, b. n. *tiâda teroreei, tiâda terlepas.*

ONGESLAGEN, b. n. *tiâda terpoekol, (terpâloe).*

— *laten, tiâda poekol, tiâda pâloe.*

ONGESLECHT, b. n. *tiāda terronbaq, tiāda rāta*.
— laten, *tiāda meronbaq, tiāda meratākan*.

ONGESLIEPT, b. n. *tiāda ter-irit, trāda di sérēt*, L.

ONGESLEPEN, b. n. *tiāda ter-āsah, tiāda ter-oepam, trāda di gōsoq*, L.
—, bot, *toempoel, tiāda tādjam*.

ONGESLETEN, b. n. *tiāda loesoh, bahāroe, trāda amoh*, L.

ONGESLINGERD, b. n. *tiāda tergōjang, tiāda terāli-āli, tiāda terligang, tiāda ter-ājoen, trāda di bandring, L. & Jav.,* beteekenende met geenen slingersteen geworpen.

ONGESLOOPT, b. n. *tiāda ter-rombaq, tiāda terbonkar*.

ONGESLOTEN, b. n. *tiāda tertoept*.
— laten, *tiāda toetop*.
— blijven, *tiāda di toetop*.

ONGESMAAD, b. n. *tiāda di brī māloe, trāda di bēkin māloe*, L., *tiāda tertjelā*.

ONGESMAAKT, b. n. *tiāda terrāsa, tiāda tertjōba*.

ONGESMEED, b. n. *tiāda tertimpa, tiāda ter-poekol*.

ONGESMEERD, b. n. *tiāda tergōsoq dengan gemoq, trāda di tarōh-in gemoq*, L.

ONGESMET, b. n. *tiāda tertjōring, tiāda tertjamar, trāda di bēkin nōda*, L.

ONGESMETEN, b. n. *tiāda terlimpar, tiāda terhantam, tiāda terhampas*.

ONGESMOKKELD, b. n. *tiāda di bāwa glap*.

ONGESMOLTEN, b. n. *tiāda antjor, trāda le-boer, L., tiāda terlāboer*.

ONGESMOORD, b. n. *tiāda māti lemas*.

ONGESMOTST, b. n. *tiāda tertjamar, trāda di bēkin kōtor, L.*

ONGESMOUT, b. n. *tiāda terboeboeh lemaq, trāda di tarōh-in gemoq*, L.

ONGESNEDEN, b. n. *tiāda terpōtong, (ter-panggal)*.
—, onvermengd, *tiāda tertjampor, tiāda ter-hoelam, soetji, betoel, samāta-māta*.
— wijn, *ajer anggoer sa-māta-māta*.

ONGESNERKT, b. n. *tiāda terrendang, trāda di gōréng*, L.

ONGESNIFFERD, b. n. *tiāda tergoenting-goenting*.

ONGESNOEID, b. n. *tiāda terranting, (ter-rantjong)*.

ONGESNOERD, b. n. *tiāda ter-oetas, tiāda tertjoetjoeg*.
—, onbeteugeld, *tiāda berkākan*.
Eene —e tong, *lidah djāhat*.

ONGESOLD, b. n. *tiāda ter-oejāsa*.

ONGESOLDEERD, b. n. *tiāda terpatrī, tiāda tersira*.

ONGESOPT, b. n. *tiāda tertjita, tiāda tertjelop, trāda di tjelop*, L.

ONGESORTEERD, b. n. *tiāda terpileh*.

ONGESOUDEERD, b. n. zie ONKESOLDEERD.

ONGESPAAD, b. n. *trāda di pātjoel*, L. *tiāda tergāli*.

ONGESPAARD, b. n. *trāda tersimpan, tiāda tertāroh*.

ONGESPALKT, b. n. *tiāda terhoebong*.

ONGESPANNEN, b. n. *tiāda terbentang, tiāda terregang*.

ONGESPEELD, b. n. *tiāda termājin*.
— laten, *tiāda bermājin*.
— blijven, *tiāda di mājinkan*.

ONGESPEEND, b. n. *tiāda tersāraq, trāda di pisa*, L.

ONGESPEKT, b. n. *tiāda terboetoeh dāging bābi, trāda di tāroh dāging bābi*, L.

ONGESPELD, b. n. van spelden, *trāda di tāroh penitī, L.*

ONGESPERD, b. n. *tiāda terngāngu, tertoe-top*.
—, niet afgesloten, *tiāda tersakat, ter-boeka*.

ONGESPLIKKERD, b. n. *tiāda terpākoē*.
— blijven, *tiāda di pākoē*.

ONGESPIJSD, b. n. *terbrī mākan, tiāda terbakalkan*.

ONGESPIJZIGD, b. n. zie ONGESPIJSD.

ONGESPIKKELD, b. n. *tiāda terrintiq, tiāda tapertjij*.

ONGESPIT, b. n. *tiāda tergāli, trāda di pātjoel*, L.

ONGESPITST, b. n. *tiāda terāsah hoedjongnja, tiāda lontjip*.
—, ongespiest, *tiāda tersoela*.

ONGESPLETEN, b. n. *tiāda terblah*.

ONGESPLITST, b. n. *tiāda terbahāgi, trāda di bāgi*, L.

ONGESPOELD, b. n. *tiāda tertjoetji*.

ONGESPONNEN, b. n. *tiāda terganteh*.

ONGESPOORD, b. n. *tiāda tergentaq*.

ONGESPOUWEN, b. n. *tiāda terblah*.

ONGESPREID, b. n. *tiāda terhampar*.

ONGESPRENKD, b. n. *tiāda terboeboeh, trāda di tarōh-in*, L.

ONGESPRENKELD, b. n. *tiāda tersiram, tiāda tapertjij*.

ONGESPROKEN, b. n. *tiāda terseboet, tiāda terkāta*.

ONGESTAAMD, b. n. *tiāda tertegohkan*.

ONGESTAAKT, b. n. *tiāda terhēnti*.

ONGESTAALD, b. n. *tiāda berwādja, tiāda berbādja*.

ONGESTAART, b. n. *tiāda ber-ēkor*.

ONGESTADIG, b. n. *tiāda tetap, tiāda karowan, bimbang, masāwar*.
—, wispelturig, *prang proes*.
—, bijw. *dengan tiāda tetap, dengan bimbang*.

ONGESTADIGHEID, vr. *pri jang tiāda tetap, kabimbangan*.

ONGESTADIGLIJK, b. n. zie ONGESTADIG, bijw.

ONGESTALD, b. n. *tiāda tertāroh di gedōgan, trāda di tarōh di istal*, L.

ONGESTALTE, vt. roepa oedoh, roepa hina, roepa djellék, L.
 ONGESTAMPT, b. n. *tiada* tertoeumboeg.
 — laten, *tiada* toemboeg.
 — blijven, *tiada* di toemboeg.
 ONGESTAPELD, b. n. *tiada* bertambon, *tiada* bertindih.
 ONGESTEELD, b. n. *tiada* berhoeloes, *tiada* gágangnja.
 ONGESTEENIGD, b. n. *tiada* terradjam, *tiada* terloetar dengan bátoe.
 ONGESTELD, b. n. niet gestemd, *tiada* berpatoetan boenjinja.
 —, zwak, lemah, lemas, sákit, berpenjákit.
 ONGESTELDHEID, vt. sákit, penjákit, lára, Jáv.
 ONGESTEMPELD, b. n. *tiada* termateri, *tiada* tertjap, *tráda* di tjap, L.
 ONGESTERKT, b. n. *tiada* di koewát-f, *tiada* di branikan, *tráda* di békin koewat, L.
 —, zwak, lemah, lemas, L., koerang qoewat, (koewat).
 ONGESTEVELD, b. n. *tiada* pákei stiwel, L., (las, L., moezah, Perz., mawzadj, Ar.)
 ONGESTEVEN, b. n. *tráda* di tároh ajer kandji, L.
 ONGESTICHT, b. n. *tiada* taper-oesah, *tiada* terboewat, *tiada* di békin, L.
 — in het gemoed, *tiada* di perbajiki háti.
 ONGESTIERD, b. n. zie ONKESTUURD.
 ONGESTIJFD, b. n. *tiada* tertegoh.
 ONGESTILD, b. n. *tiada* diam, terhároe, roesoé, L.
 ONGESTIPT, b. n. *tiada* tertitiq.
 ONGESTOFFEERD, b. n. *tiada* langkap dengan serba roemah, *tráda* poenja perkákas roemah, L.
 ONGESTOFT, b. n. *tiada* tersápoe.
 ONGESTOLD, b. n. *tiada* bekoe, éntjêr, L.
 ONGESTOLEN, b. n. *tiada* tertjoert.
 ONGESTOMPT, b. n. *tiada* di tndjoe, *tiada* di toemboeg.
 ONGESTOOFD, b. n. *tiada* tertoeemis, *tráda* di stop, L.
 ONGESTOORD, b. n. *tiada* tergádoeh, senang, *tráda* di ganggoe, L.
 ONGESTOOTEN, b. n. *tiada* tertoeumboeg.
 ONGESTOFT, b. n. *tiada* tersoembat, *tráda* di soempal, L., terboeka.
 — laten, *tiada* soembatkan, *tráda* soempalkan, L.
 — blijven, *tráda* di soembatkan, *tráda* di soempalkan, L.
 ONGESTORT, b. n. *tiada* tertoempah, *tiada* tertoejor.
 ONGESTORVEN, b. n. *hidop*, *tiada* máti.
 ONGESTRAFT, b. n. *tiada* tersjiksa, *tráda* kena siksa, L.
 ONGESTRAFTHED, b. n. *kakoerangan sjiksa*, koerang siksa, L.
 ONGESTRAND, b. n. *tiada* terdampar.

ONGESTREEPT, b. n. *tráda* tergáris.
 Dat is — linnen, itoe kájin boekan gínggang.
 ONGESTREKEN, b. n. *tiada* terpipeh, zie STRIKJEN.
 ONGESTREMD, b. n. *tiada* bekoe.
 —, onbelemmerd, *tiada* tertegah.
 ONGESTRENGELD, b. n. *tiada* terpintal.
 ONGESTROOJD, b. n. *tiada* terhambor.
 — blijven, *tiada* di hambor.
 ONGESTROOFT, b. n. *tiada* terkoeapas, *tráda* di késsét, L., *tiada* terkaloepas.
 ONGESTUDEERD, b. n. *jang* *tiada* táhoh br-ládjár, *jang* *tiada* táhoh mengádjí, bódoh.
 ONGESTUIM, b. n. zie BUIJIG.
 ONGESTUIT, b. n. *tiada* tertaháni.
 ONGESTUT, b. n. *jang* *tiada* tertongkat, *jang* *tráda* di toendjang, L.
 ONGESTUURD, b. n. *tiada* terparintah, *tiada* di pesan.
 ONGESTUURD, b. n. *tiada* tertambon, *tiada* tertindih.
 ONGESUKERD, b. n. *tiada* di goelá-f, *tráda* di tároh goela, L.
 ONGESUST, b. n. *tiada* terdamé.
 — laten, *tiada* mendamekan.
 — blijven, *tiada* di damekan, (perdamékan,) *tráda* diam, L.
 ONGETAAND, b. n. *tiada* tertjelop warna pála.
 —, onbeneveld, *tiada* soeram, *trang*.
 ONGETABBERD, b. n. *tiada* páké djoebah, *tiada* páké bádjoe pandjang.
 ONGETAKELD, b. n. *tiada* langkap.
 ONGETAKT, b. n. *tiada* bertjábang, *tiada* berdáhan.
 ONGETAND, b. n. *tiada* bergigi.
 ONGETAPT, b. n. *tiada* tertjêrét.
 ONGETART, b. n. *tiada* ter-ámang, *tráda* di antjum, L.
 ONGETAST, b. n. *tiada* tertambon, *tiada* tertindih.
 ONGETAXEERD, b. n. *tiada* ternilai, *tráda* di taqsir, L.
 ONGETEEREND, b. n. *tiada* bertanda tángan, *tiada* bertápaq tángan.
 — laten, *tiada* tároh tanda tángan, *tiada* tároh tápaq tángan.
 —, ongemerkt, *tiada* ampoenja tanda, dengan *tiada* tanda.
 ONGETEELD, b. n. *tiada* taperánaq, *tiada* ter djadikan.
 ONGETEERD, b. n. *tiada* terláboer dengan gála lemboet, *tráda* di tároh tér, L.
 ONGETELD, b. n. *tiada* terbilang, *tiada* terhitong.
 ONGETEMD, b. n. *tiada* di perdjinaqkan, *tiada* djinaq, boewas.
 — laten, *tiada* mendjinaqkan.
 — blijven, *tiada* di djinaqkan, (di perdjinaqkan).
 ONGETEMPERD, b. n. *tiada* terdamékan, *tiada* senang.

—, (van ijzer), *tiada tersepoeh*.
ONGETEMPERDHEID, vr. *prí jang tiada djinaq, gálaq*.
 — der lucht, *pentjaroeba*.
ONGETERG, b. n. *tiada ter-oesiq*.
 — laten, *tiada mengoesiq*.
ONGETREGELD, b. n. *tiada berkákang, tráda páké tóm, L.*
ONGETIJGERD, b. n. *tiada berrintiq, tiada bertoetol*.
ONGETILD, b. n. *tiada ter-angkat, tiada ter-tating*.
ONGETIMMERD, b. n. *tiada taperoesah, tráda di békin, L.*
ONGETITELD, b. n. *tiada bergeláran*.
ONGETOEST, b. n. *tiada ter-oedji, tiada tertjoba*.
 — laten, *tiada mengoedji, tiada mentjoba*.
ONGETONGD, b. n. *tiada berlidad, tráda poenja lidah, L.*
ONGETOOMD, b. n. *tiada berkákang*.
 — laten, *tiada mengonákang*.
 — blijven, fig. *toomeloos, tiada ter-tahan, tiada katáhan*.
ONGETOOND, b. n. *tiada ter-oendjoq*.
ONGETOPT, b. n. *tiada terranting*.
ONGETORND, b. n. *tiada terboeka pendjahitannja*.
ONGETOUWD, b. n. *tiada tersámaq*.
 — blijven, *tiada di sámaq*.
 — laten, *tiada sámaq, (menjamaq)*.
ONGETRALIED, b. n. *tiada berkisi, tiada berdjála bessí*.
ONGETRAPT, b. n. *tiada tertendang*.
ONGETREDEN, b. n. *tiada ter-indjaq*.
ONGETRENST, b. n. *tiada ter-amjam*.
ONGETROFFEN, b. n. *tiada terkena*.
ONGETROKKEN, b. n. *tiada tertéreq, tiada terhéla*.
ONGETROOST, b. n. *tiada terhibor*.
 — blijven, *tiada di hiborkan*.
 — laten, *tiada menghiborkan*.
ONGETROUW, b. n. *tiada satia, doerháka, chiánat, Ar.*
 —, bijw. zie **ONTROUW**.
ONGETROUWD, b. n. *boedjung, tiada terkáwin, (ternikáh)*.
 — van eene vrouw, *tiada bersoewámi, Hofst, tiada berláki*.
 — laten, *tiada mengáwinkan, tiada menikáatkan*.
 — willen blijven, *tiada máw káwin, tiada handaq nikáh*.
ONGETROUWHEID, vr. *doeráka, chiánat, Ar.*
ONGETUCHTIGD, b. n. *tiada tersjiksa*.
ONGETUIGD, b. n. *belom langkap sakáli*.
 Een — schip, *kapal jang belom langkap sakáli*.
 — laten, *tiada melangkapkan*.
 — blijven, *tiada di langkapkan*.
ONGETWJFELD, b. n. *tiada kahowásan,*

tiada terpondah, tentoe, soedah tentoe, pasti, L, soedah karoewan, L.
ONGETWIJND, b. n. *tiada terpsítal*.
ONGEUIT, b. n. *tiada terseboel*.
 — laten, *tiada seboet*.
ONGEVAAR, o. zie **ONGEVEER**.
ONGEVAARLIJK, b. n. *tiada berbahája*.
ONGEVADEM, b. n. *tiada terdepákan*.
 — laten, *tiada mendepákan*.
ONGEVAL, o. *tjeláka, oentoeng djáhat, oentoeng málang*.
ONGEVALLEN, b. n. *tiada terdjátoh*.
ONGEVALLIG, b. n. *ongelukkig, bertjeláka*.
 —, *onaangenaan, tiada di soeká-i, tiada di riadá-i*.
ONGEVANGEN, b. n. *tiada tertangkap*.
ONGEVAT, b. n. *tiada terpegang, tiada tertangkap*.
ONGEVEDERD, b. n. *tiada berboeloe*.
ONGEVELED, b. n. *tiada tersápoe, tráda di sápoe*.
ONGEVEER, bijw. *agah, kira-kira, bárang*.
 — een jaar, *bárang sa-táhon*.
 — vier of vijf vaartuigen, *bárang am-pat lima boewah práhoe*.
ONGEVELD, b. n. *tiada di lélang*.
 — laten, *tiada máw di lélang*.
ONGEVEINSD, b. n. *toeloes háti, betoel*.
 —, bijw. *dengan betoel-betoel*.
ONGEVEINSDELIJK, bijw. zie **ONGEVEINSD**, bijw.
ONGEVEINSDHEID, vr. *prí jang toeloes, kabetoelan*.
ONGEVELD, b. n. *tiada tertembang*.
ONGEVERFD, b. n. zie **ONGEVERWD**.
ONGEVERGD, b. n. *tiada terminta, tiada terpaqsa*.
ONGEVERWD, b. n. *tiada terláboer dengan djáang, tiada di tároh tjat, L.*
ONGEVESTIGD, b. n. *tiada tertegoh, tiada di békin koewat, L.*
 — geld, *oewang jang tiada tergádé*.
 — blijven, *tiada di gádé*.
 — laten, *tiada menggádé*.
ONGEVIERD, b. n. *tiada menggádé*.
 — laten, *tiada nemasjhoerkan*.
 — blijven, *tiada di masjhoerkan*.
ONGEVIERENDEELD, b. n. *tiada terbahági ampat*.
ONGEVIJLD, b. n. *tiada terkikir*.
ONGEVILD, b. n. *tráda di kessét, L., tiada terkoepas*.
ONGEVIND, b. n. *tiada bersirip, tráda poenja képpés, L.*
ONGEVLAKT, b. n. *tiada bertjoring, trá poenja nóda, L.*
ONGEVLEESCHD, b. n. *tiada berdáging*.
ONGEVLEID, b. n. *tiada terboedjoq*.
ONGEVLEKT, b. n. *tiada tertjoring, dengan tráda nóda*.
ONGEVLERKT, b. n. *tiada bersáwap*.
ONGEVLEUGELD, b. n. zie **ONGEVLERKT**.
ONGEVLOCHTEN, b. n. *tiada terannjun.*

ONGEVLOEKT, b. n. *tiada terkoetog, tiada terlanat.*
 ONGEVOERD, b. n. *tiada terdâsarkan.*
 ONGEVLOT, b. n. *tiada terbâwa dengan gêték, L., tiada terbâwa dengan râkit.*
 ONGEVOCHT, b. n. *tiada terbâsahkan, tiada terlanguskan.*
 ONGEVOED, b. n. *tiada tjoekoop makânan-nja, tiada kinnjang.*
 ONGEVOEDERD, b. n. *tiada terbrî mâkan.*
 ONGEVOEGD, b. n. *tiada tertoe-top samboeng-annja.*
 ONGEVOEGELIJK, b. n. *tiada pâtoet, tiada lâjig.*
 ONGEVOEGELIJKHEID, vt. *prî jang tiada pâtoet, kalakoewan jang boekan pâtoet.*
 ONGEVOEGZAAM, b. n. zie ONGEVOEGELIJK.
 ONGEVOEGZAAMHEID, vt. zie ONGEVOEGELIJKHEID.
 ONGEVOELD, b. n. *tiada terrâsa.*
 ONGEVOELIG, b. n. *tiada râsa, tiada piloe, tegar.*
 Een — hart, *hâti jang tegar.*
 —, wreed, *kedjam, L., gemas, L.*
 —, onverschillig, *tiada feeloeli, tiada perdoeli, L.*
 ONGEVOELIGHEID, vt. *kategâran.*
 ONGEVOELIGLIJK, bijw. *dengan tegar.*
 ONGEVOERD, b. n. *tiada berlapisan.*
 — laten, *tiada lâpiskan, trâda târoh lapisan.*
 ONGEVOLGD, b. n. *tiada ter-ikot, tiada ter-toeroet.*
 ONGEVONDEN, b. n. *tiada terdâpat.*
 ONGEVONNISD, b. n. *tiada terhoekoem.*
 ONGEVORDERD, b. n. *tiada tertâgî.*
 ONGEVOERD, b. n. *tiada berroepa.*
 — laten, *tiada meroepâkan.*
 — blijven, *tiada di roepâkan.*
 ONGEVOUWEN, b. n. *tiada terlipat.*
 — laten, *tiada melipat.*
 ONGEVRAAGD, b. n. *tiada tertânja.*
 —, bijw. *dengan tiada di tânja.*
 ONGEVREESD, b. n. *tiada di takoet-i.*
 ONGEVRETEN, b. n. *tiada tertjâroe, trâda di gegâras.*
 ONGEVREVEN, b. n. zie ONGEWREVEN.
 ONGEVRIJD, b. n. *tiada bertoenângan, tiada di pinang.*
 ONGEVULD, *tiada di isf.*
 ONGEWAAGD, b. n. *tiada tertjâkap, tiada sanggoep.*
 ONGEWAARDEERD, b. n. *tiada ternilei, tiada di târoh harga.*
 —, blijven, *tiada di nileikan, tiada di hargâkan.*
 — laten, *tiada hargâkan, tiada nili-kan.*
 ONGEWAARSCHUWD, b. n. *tiada taperingat, trâda di kassi ingat, L.*
 — laten, *tiada mengingalkan, trâda kassi tâw, L.*
 ONGEWACHT, b. n. *tiada ternant.*

ONGEWAND, b. n. *tiada terkirei, tiada di tampi.*
 ONGEWAPEND, b. n. *tiada bersinjâta.*
 ONGEWARMED, b. n. *tiada di panâs-t, trâda di panâs-in, L.*
 ONGEWAS, o. zie ONKRUID.
 ONGEWASSCHEN, b. n. *tiada tertjoetji, trâda di tjoetji, L.*
 —, bijw. *dengan tiada tertjoetji.*
 ONGEWAST, b. n. *tiada tergosoq dengan lîlin, trâda di gosoq lîlin, L.*
 ONGEWATERD, b. n. *zuiver, tiada ber-âjer.*
 —, ongevamd, *tiada ber-iram-iram.*
 ONGEWEKT, b. n. *tiada terrindam.*
 ONGEWEERD, b. n. *tiada tertegah.*
 ONGEWEIGERD, b. n. *tiada ter-anggan.*
 ONGEWEKT, b. n. *tiada di bângonkan.*
 ONGEWELFD, b. n. *tiada terlangkong.*
 ONGEWELKT, b. n. zie ONVERWELKT.
 ONGEWEND, b. n. *ongekeerd, tiada bâliq.*
 —, ongewoon, *tiada bêasa.*
 ONGEWENSCHT, b. n. *tiada di soekâ-i.*
 ONGEWENTE, vt. zie ONGEWOONTE.
 ONGEWENTELD, b. n. *tiada tergoelîng.*
 ONGEWERKT, b. n. *tiada terboewat, trâda di kardja, L.*
 ONGEWET, b. n. *tiada ter-âsah, trâda di gosoq, L.*
 ONGEWETEN, b. n. *jang tiada di katahoewi.*
 ONGEWETTIGD, b. n. *tiada halâl, karâm, Ar.*
 ONGEWEYEN, b. n. *tiada tertenoen.*
 ONGEWIED, b. n. *trâda di korrêd, L., tiada tertjaboet.*
 ONGEWIEGD, b. n. *tiada ter-âjoen-âjoen.*
 ONGEWIEKT, b. n. *tiada bersâjap.*
 ONGEWIEROOKT, b. n. *tiada ter-oekoepi, trâda di oekoepin, L.*
 ONGEWIGTIG, b. n. *tiada brâpa pntangnja, tiada brâpa besaar.*
 ONGEWIJD, b. n. *jang tiada tertaibiskan, tiada moeqaddas, tiada soetji, karâm, Ar.*
 ONGEWIJDJE, m. en vt. *orang jang tiada moeqaddas.*
 —, *duister'ing, orang kaglâpan.*
 ONGEWILD, b. n. *tiada lckoe.*
 ONGEWILLIG, b. n. zie ONWILLIG.
 ONGEWILLIGHEID, vt. zie ONWILLIGHEID.
 ONGEWIN, o. *roegi, zie VERLIES, NADEEL, SCHADE.*
 ONGEWIS, b. n. *tiada tentoe, trâda karoe-wan, L.*
 ONGEWISCHT, b. n. *tiada tersikat, trâda di sêkkat, L.*
 ONGEWISHEID, vt. *hâl jung tiada tentoe.*
 ONGEWISSELD, b. n. *tiada tertoe-akar.*
 ONGEWIT, b. n. *tiada terpoetihkan, trâda di bêkin poetih, L.*
 ONGEWOGEN, b. n. *tiada tertimbang.*
 — blijven, *tiada di timbang.*
 — laten, *tiada timbang.*
 ONGEWOLKT, b. n. *tiada bermêga, tiada ber-âwan-âwan.*

- ONGEWOND, b. n. *tiáda terloeka, tiáda kena loeka.*
- ONGEWONDEN, b. n. *ongezwachteld, tiáda terbárot, tiáda terbábat, tiáda terlíat.*
- ONGEWOON, b. n. *boekán bárang-bárang, boekán kapálang.*
 Ongewone dapperheid, *gágah bráni jang boekán kapálang.*
 —, ongebruikelijk, *tiáda áadat, boekán tjára.*
 Ongewone kleeding, *pakéan jang boekán tjára negri.*
 —, zeldzaam, *djárang.*
 Eene ongewone vrucht, *boewah jang djárang.*
 —, niet gewend, *tiáda béasa.*
 —, bijw. bijzonder, *terlálloe, terlálloe amat, sakáli.*
- ONGEWOONHEID, vr. zie ONGEWOONTE.
- ONGEWOONLIJK, bijw. zie ONGEWOON, bijw.
- ONGEWOONTE, vr. *tiáda béasa, koerang béasa.*
 In —, onbruik zijn, *tiáda di páké lági.*
- ONGEWORGD, b. n. *tiáda tertjekék, tráda di tjekek, L.*
- ONGEWORPEN, b. n. *tiáda terloetar.*
- ONGEWORVEN, b. n. *tiáda terpápar.*
- ONGEWRAAKT, b. n. *tiáda tertjelá, tiáda ter-toelaq, tertaríma, soedah di taríma.*
- ONGEWREVEN, b. n. *tiáda tergósoq, tiáda tergíling, tráda di gíling, L.*
- ONGEWROKEN, b. n. *tiáda terbálas, tiáda tertoeelah.*
 — laten, *tiáda bálas, tiáda toelah.*
 — blijven, *tiáda di bálas, tiáda di toelah.*
 —, bijw. *dengan tiáda terbálas, (ter-toelah).*
- ONGEWRONGEN, b. n. *tiáda terprah, tráda di pras, L., tiáda terpoelas.*
 —, fig. vtij, *bébas, mardahika.*
- ONGEWRONGENHEID, vr. fig. *kamardahikáan, pri jang bébas.*
- ONGEWURGD, b. n. zie ONGEWORGD.
- ONGEZAAGD, b. n. *jang tiáda tergirgádji, tráda di gregádji, L.*
- ONGEZAaid, b. n. *tiáda tertábor, tráda di sebar, L.*
 — blijven, *tiáda tábor, tráda sebar, L.*
- ONGEZADELD, b. n. *tiáda pákei pelána, tráda páke sella, L., tiáda taperpelánakan.*
- ONGEZAKT, b. n. *niet in zakken, tiáda ter-károngkan, tráda másoq di károng, L.*
 —, niet gedaald, *tiáda ter-toeron, tráda toeron, L., tráda ambles, L.*
- ONGEZALFD, b. n. *tiáda ter-oerap.*
- ONGEZAMELD, b. n. *tiáda ter-koempol, tiáda terhánpon, tiáda terkampong.*
- ONGEZAND, b. n. *tiáda di pasir-t, tráda di taróh-in pásir, L.*
- ONGEZEEMD, b. n. *tiáda tersikat dengan kájin koelit.*
- ONGEZEFT, b. n. *tiáda di gósoq tsáboen.*
- ONGEZEGD, b. n. *tiáda terseboet, tiáda ter-káta, tráda di bilang.*
- ONGEZEGELD, b. n. *tiáda termatrí, tiáda ter-tjap, tráda poenja tjap, L., tráda tjap, L.*
- ONGEZEGEN, b. n. *tiáda tersáring, tiáda tertápis.*
- ONGEZEGEND, b. n. *tiáda terberkat.*
- ONGEZEGELIJK, b. n. *tjuloeataq, L., tiáda máw dengar, tiáda máw toeroet káta, nakal, delap, L., kapála kras.*
- ONGEZEGELIJKHEID, vr. *nakal, kategáran, parángi jang tegar.*
- ONGEZELLIG, b. n. *poelaq, L., tiáda soeka berdjinag-djinákan, tiáda soeka berteman, (bertsohbat).*
- ONGEZELLIGHEID, vr. *parángt jang tiáda soeka berteman.*
- ONGEZENGD, b. n. *tiáda kena hángoes.*
- ONGEZET, b. n. *tiáda terletaq, tiáda ter-tároh.*
 Een — te steen, *intan jang tiáda ber-kondam.* zie ZETTEN.
- ONGEZIEN, b. n. *jang tiáda terlihat, ghá-jib, Ar.*
 —, ongeacht, *tiáda terformat, tiáda ter-bilangkan.*
- ONGEZIFT, b. n. *tiáda ter-ajaq, tráda di ajaq, L.*
- ONGEZIND, b. n. *tiáda soeka, tiáda ridlá, Hoft., málas.*
 —, kwalijk gezind, *sákit háti.*
- ONGEZOCHT, b. n. *tiáda tertjahári, tiáda di tjahári.*
- ONGEZODEN, b. n. *tiáda termásaq, tiáda tertánaq.*
- ONGEZOLDERD, b. n. *tiáda berlóténg.*
- ONGEZOND, b. n. *sákit, tiáda njáman, tiáda bertsehat.*
 —, schadelijk voor de gezondheid, *jang meroesagkin njáman, jang békin roesaq badan, jang menjákkitkan, jang membrí sákit, jang djádi penjákit.*
 —, fig. in het geloof, *mobdi, Ar., káfir, Ar.*
- ONGEZONDEN, b. n. *tiáda terkirim, tiáda tersoeroeh.*
- ONGEZONDHEID, vr. *kakoerángan njáman, (tséhat), sákit, penjákit.*
- ONGEZONGEN, b. n. *tiáda ternjáni.*
- ONGEZONKEN, b. n. *tiáda tertínggelam.*
- ONGEZOOGD, b. n. *tiáda tersoesoewi.*
- ONGEZOOMD, b. n. *tiáda berkelim.*
- ONGEZOUTEN, b. n. *tiáda tergarámt, tráda di taróh-in gáram, L.*
 — laten, *tiáda menggarámt.*
 —, laf, *táwar, hambar.*
- ONGEZUIVERD, b. n. *tiáda tersoetji, tráda di békin brésih, L.*
- ONGEZUURD, b. n. *tiáda terchamír, tráda tápé, L., dengan tiáda ráyf, fothr, Ar.*
- ONGEZWACHTELD, b. n. *tiáda terbárot, tiáda terbábat.*
 — laten, *tiáda bárot, tiáda bábat.*

- ONGEZWARTSELD, b. n. *tiada terlâboer dengan djalâga.*
- ONGEZWAVELD, b. n. *tiada terbalirang-t, tiada di târoh balirang, L.*
- ONGEZWEEPT, b. n. *tiada tertjomoq, trâda di poekol tjamboq, L.*
- ONGEWOLLEN, b. n. *tiada bangkaq.*
- ONGLAD, b. n. *kâsap, tiada râta.*
- ONGOD, m. zie AFGOD.
- ONGODELIJK, b. n. *jang tiada ilâht.*
- ONGODIST, m. *orang jang menjangkal Allah.*
- ONGODISTERIJ, vt. *penjangkâlan Allah.*
- ONGODDIENST, vt. *koerang dîn, koerang agama.*
- ONGODSDIENSTIG, b. n. *tiada pégang agama.*
- ONGODSDIENSTIGHEID, vt. *kofi, Ar, kakoe-rangan dîn.*
- ONGODSDIENSTIGLIJK, bijw. *atas prt jang tiada beragama.*
- ONGODVREEZEND, b. n. zie ONGODSDIENSTIG.
- ONGODVREEZENDHEID, vt. zie ONGODSDIENSTIGHEID.
- ONGODVRUCHTIG, b. n. zie ONGODSDIENSTIG.
- ONGODVRUCHTIGHEID, vt. zie ONGODSDIENSTIGHEID.
- ONGOED, b. n. *tiada bâjig.*
- ONGOEDERTHEREN, b. n. *tiada rahmân, tiada sâjang.*
- ONGOEDERTIERENHEID, vt. *kalakoewan jang tiada rahmân.*
- ONGOEDIG, b. n. *tiada berkasêhan.*
- ONGOELIJK, b. n. *leelijik, oedoh, djellék, L.*
- ONGRAAG, b. n. *tiada soeka, mâlas.*
- ONGROEN, b. n. *tiada hidjoe.*
- ONGRONDELIJK, b. n. zie ONDOORGRONDELIJK.
- ONGRONDIG, b. n. *tiada tentoe, tiada karowan.*
- ONGUNST, vt. zie ONGENADE.
- ONGUNSTIG, b. n. *tiada mengâseh, tiada bâjig.*
- Iemand — *zijn, bintji akn sa-orang mâw kardja djâhat sâma sa-orang, L.*
- , bijw. *dengan tiada mengâseh.*
- ONGUNSTIGHEID, vt. *prt hâl jang tiada bâjig.*
- , *kwaadwilligheid, kabintjian, kahan-daq jang djâhat.*
- ONGUNSTIGLIJK, bijw. zie ONGUNSTIG, bijw.
- ONGUUR, b. n. *tampias.*
- *weër, mâsa mengêtjêl, mâsa hoedjan, hârti tampias.*
- , *barsch, stuursch, bingis, kâsar.*
- , *bijw. dengan bingis.*
- ONGUURHEID, vt. *prt tampias.*
- ONGUURLIJK, bijw. zie ONGUUR, bijw.
- ONHANDELBAAR, b. n. *jang tiada bôleh di pégang, brat, jang sorsah di pégang.*
- Een — *mensch, orang kakoe, orang jang tegar.*
- ONHANDELBAARHEID, vt. *kabrâtan.*
- , *fig. prt jang tegar, kategaran.*
- ONHANDIG, b. n. *pangkoh, kâsar, koerang tjepat, gobloq, L.*
- , *bijw. dengan pangkoh, dengan gobloq, L.*
- ONHANDIGHEID, vt. *prt (lâkoe) jang pangkoh.*
- ONHANDIGLIJK, bijw. zie ONHANDIG, bijw.
- ONHANDZAAM, bijw. zie ONHANDELBAAR.
- ONHEBELIJK, b. n. *koerang pâtoet, tiada lâjig, kâsar, pangkoh.*
- ONHEBELIJKHEID, vt. *lâkoe jang tiada pâtoet.*
- ONHEELBAAR, b. n. *jang tiada dâpat di somboh.*
- ONHEELBAARHEID, vt. *prt jang tiada dâpat di somboh.*
- ONHEIL, o. *belâ, Ar., bilâht, tjelâka besaar, toewâlat, Ar.*
- *stichten, mengadâkan bekâ, bekîn tjelâka, L.*
- ONHEILBRON, vt. *atsal belâ, pohn tjelâka besaar.*
- ONHEILIG, b. n. *tiada moeqaddâs, farâm. Ar.*
- Eene — *e plaats, tempat jang farâm, tempat jang anker.*
- ONHEILIGHEID, vt. *tsifat jang farâm.*
- ONHEILIGLIJK, bijw. *atas prt jang farâm.*
- ONHEILZAAM, b. n. *tiada bergoena, tiada berfa-édât, tiada bâjig.*
- ONHEILZAAMHEID, vt. *prt jang tiada bergoena, prt jang tiada berfa-édât.*
- ONHELPELIJK, b. n. *tiada dâpat di toelony, trâda bôleh di toelony, L.*
- ONHERBERGZAAM, b. n. *tiada soeka mendjâ-moe orang, trâda soeka kassî menoempang orang, L., tiada moerah hâti.*
- ONHERBERGZAAMHEID, vt. *parangt jang tiada bersâjang.*
- ONHERBOREN, b. n. *tiada di perânagkan poela.*
- ONHERDENKELIJK, b. n. *tiada dâpat di sardarkan, (kenangkan).*
- ONHERDOENLIJK, b. n. *tiada dâpat di boewat poela, trâda bôleh di karlâ, lâgi, L.*
- ONHERHAALBAAR, b. n. *tiada dâpat di oelangkan.*
- ONHERKAAUWD, b. n. *tiada termâmah beoq.*
- ONHERKENBAAR, b. n. *tiada dâpat di kenil poela.*
- ONHERKRIJGBAAR, b. n. *tiada dâpat di per-ôleh poela, hâleng sakâlî.*
- ONHERKRIJGELIJK, b. n. zie ONHERKRIJGBAAR.
- ONHERROEPBAAR, b. n. *onherroepelijik, jang tiada dâpat di oebahkan, qarâr, Ar., tetap.*
- , *onverplaatsbaar, een ander niet kunnende vervaagen, tiada dâpat menganti, tiada dâpat di pndahkan.*
- , *bijw. soedah tentoe.*
- ONHERROEPELIJK, b. n. zie ONHERROEPBAAR.
- ONHERROEPELLIJKHEID, vt. *prt jang tiada ka-oebahan, prt jang qarâr, (tetap), kuetâpan.*
- ONHERSTELBAAR, b. n. *jang tiada dâpat di perbâjikt, jang trâda bôleh di bekîn betoel, L.*
- ONHERSTELBAARHEID, vt. *kalakoewan jang tiada dâpat di perbâjikt.*
- ONHEUGELIJK, b. n. *derri zamân di hoeloe, jang tiada terkenangkan.*

- Sedert — e tijden, *derri zamán di hoeloe (dhólo) kála.*
- ONHEUSCH, b. n. onbeleefd, pangkoh, *koe-rang adjar, tiáda táw àdat.*
- , door list, steelswijze, *dengan tipoe dája, mentjoert-tjoeri.*
- , *bijw. dengan pangkoh, dengan lákoe jang kásar.*
- ONHEUSCHELIJK, *bijw. zie ONHEUSCH, bijw.*
- ONHEUSCHHEID, *vr. kalakoewan jang pang-koh.*
- ONHOFFELIJK, b. n. *kásar, tjábol, pangkoh. langgar format.*
- , *bijw. atas prt jang pangkoh, dengan kásar, dengan langgar hormat.*
- *bejegenen, mentja'hoeli.*
- ONHOFFELIJKHEID, *vr. kalakoewan jang kásar, (pangko).*
- ONHOUBAAR, b. n. *jang tiáda bóleh di pégang.*
- , *onverdedigbaar, jang tiáda dápat di lindongan, jang tiáda bóleh di táhan.*
- ONHOUBAARHEID, *vr. kalakoewan jang tiáda bóleh di pégang.*
- ONHOUBAAR, b. n. *jang tiáda bóleh (dápat) di tebang.*
- ONHUISSELIJK, b. n. *tiáda soeka títgal di roemah, soeka pasiaar, soeka melantjong.*
- , *onbedreven in de huishoudkunde, tiáda táw pégang hál roemah tangga.*
- ONHUISSELIJKHEID, *vr. lákoe órang jang tiáda soeka títgal di roemah.*
- ONHUWBAAR, b. n. *belum aqal báligh, belum déwá-sa.*
- ONHUWBAARHEID, *vr. kalakoewan órang jang belum aqal báligh.*
- ONYXSTEEN, m. *permata oemam.*
- ONINDACHTIG, b. n. *alpa, loepa, lálei.*
- , *bijw. dengan alpa, dengan loepa dan lálei.*
- ONINDACHTIGHEID, *vr. kaloepáan, kalaléan, kaálpáan.*
- ONINDACHTIGLIJK, b. n. *zie ONINDACHTIG, bijw.*
- ONINDRUKBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di trá, jang tráda bóleh di tjítaq, L.*
- ONINDRUKKELIJK, b. n. *kapála bátoe, tegar sakáli.*
- ONINGEDEM, b. n. *tiáda másoq dengan bernapas.*
- ONINGEBAKERD, b. n. *tiáda terbábat dengan lampin.*
- ONINGEBEELD, b. n. *tiáda chayáti, tiáda tersangka.*
- ONINGEBEURD, b. n. *tiáda tertarima, tráda di turima, L.*
- ONINGEBOGEN, b. n. *tiáda terlakogkan.*
- ONINGEBONDEN, b. n. *tiáda terdjilít, tiáda ter-ikat.*
- ONINGEBRAGT, b. n. *tiáda terbáwa másoq.*
- ONINGEDAAGD, b. n. *tiáda terpanggil di hadápan hoekoem, tráda di sita, L., trádu kena sita, L.*
- ONINGEDAMD, b. n. *belum di ikat dengan tarbis, belum di bandoengkan.*
- ONINGEDIEND, b. n. *tiáda terkirim, tráda di kassi másoq, L.*
- ONINGEDIJKT, b. n. *tiáda ter-ikat dengan tarbis, tiáda tertarbis.*
- ONINGEDRAGEN, b. n. *tiáda terbáwa (di báwa) másoq.*
- ONINGEËNT, b. n. *niet gevaccineerd, tráda di tároh tjátjar, L., tiáda tertároh tjátjar.*
- ONINGEHAALD, b. n. *tiáda terhambat, tráda di soesoel, L.*
- ONINGEHULDIGD, b. n. *tiáda di thabalkan.*
- ONINGEHUURD, b. n. *tiáda terséwa, tráda di séwá-in, L.*
- ONINGEKOCHT, b. n. *tiáda terblí.*
- ONINGEKOMEN, b. n. *tiáda dátang, tiáda sampei, tiáda tertarima, tiáda di báwa másoq.*
- ONINGEKORT, b. n. *tiáda terpendéqkan, tráda di békin pendéq, L.*
- ONINGEKWARTIERD, b. n. *tiáda di toempangkan, tiáda menoempang di roemah órang.*
- ONINGELADEN, b. n. *tiáda termoewat.*
- ONINGELEVERD, b. n. *tiáda terkirim, tráda di kassi másoq, L.*
- ONINGELICHT, b. n. *jang tiáda dápat ka-trángan.*
- *laten, tiáda bri katrángan.*
- ONINGELIJD, b. n. *jang tiáda di bri másoq, jang tráda di kassi másoq, L.*
- ONINGENAAD, b. n. *tiáda terdjáhit, tráda di djáhit, L.*
- ONINGENOMEN, b. n. *tiáda terbri másoq, tráda di kassi másoq, L.*
- ONINGEPAKT, b. n. *tiáda terboengkoes, tráda di boengkoes, L.*
- ONINGESCHEPT, b. n. *tiáda nájiq práhoe, belum nájiq práhoe.*
- ONINGESCHONKEN, b. n. *tiáda tersálin, tiáda tertoewang.*
- ONINGESCHREVEN, b. n. *tiáda tersoerat.*
- ONINGESLOTEN, b. n. *tiáda terkepong.*
- ONINGESMEEID, b. n. *tiáda tergósoq, tráda di gósoq, L.*
- ONINGESPANNEN, b. n. *tiáda terpásang.*
- ONINGETOGEN, b. n. *tiáda senoeh, tjá-boel.*
- ONINGETOGENHEID, *vr. kalakoewan jang tiáda senoeh.*
- , *onkuischheid, pertjaboelan.*
- ONINGEVOERD, b. n. *tiáda terbáwa másoq, tráda di kassi másoq, L.*
- (ONINGEVORDERD, b. n. *tiáda tertáti.*
- ONINGEVULD, b. n. *tiáda ter-isi, tráda isinja.*
- ONINGEWIJD, b. n. *tiáda tertafiskan.*
- *in geheimen, belum táhoe rahsia.*
- ONINGEWILLIGD, b. n. *tiáda di bri idzin, tráda di kassi, L.*
- ONINGEZAMELD, b. n. *tiáda terkoempol, tiáda terhímpol.*
- ONINGEZEËPT, b. n. *tiáda di gósoq tsáboen.*

ONINGEZEGEND, b. n. *tiâda terbarakat, tiâda di barkâti.*

ONINGEZONDEN, b. n. *tiâda terkirim mâsoq, trâda di kassi mâsoq, L.*

ONINGEZOUTEN, b. n. *tiâda terboeboh gâram, trâda di târoh gâram, L.*

ONINNEMELLIK, b. n. *tiâda dâpat di alahkan, trâda boleh di ambil, L.*

ONJUUST, b. n. *jang tiâda betoel, jang tiâda tsaf.*

ONJUUSTHEID, b. n. *kalakoewan jang tiâda betoel, (tsaf).*

ONKENBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di kenal.*

ONKENNELIJK, b. n. zie ONKENBAAR.

ONKEURLIJK, b. n. *tiâda pristh, tiâda soetji, trâda brisih, L.*

ONKIESCH, b. n. (in uitdrukkingen), *bekabéka, tjaboel.*

ONKIESCHHEID, vt. *pertjaboelan, kalakoewan jang tiâda senoenoh.*
— *behandelen, mentjaboeli.*

ONKLAAR, b. n. *troebel, boetaq, kroeh.*
—, *onverstaanbaar, tiâda boleh di artikan.*
—, *duister, glap.*
—, *verward, terkoesoet.*
—, *onveilig, tiâda sentawsa, berbahâja.*
—, *vastgchaakt, niet vrij in beweging, opgetornd, tersangkoet.*

ONKLAARHEID, vt. *prî jang boetaq, (kroeh).*
—, *verwardheid, prî jang koesoet.*
—, *belemmering, kasangkoetan.*

ONKLIEFBAAR, b. n. zie ONKLOOFBAAR.

ONKLOOFBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di bluh.*

ONKLUIFBAAR, b. n. *jang trâda boleh di pâpaq, L.*

ONKNEUSBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di loeka.*

ONKONSTIG, b. n. zie ONKUNSTIG.

ONKOSTELIJK, b. n. *tiâda mâhal, moeral, djoega.*

ONKOSTEN, m. *meerv. belandja, ongkos, verb.*
Na aftek van alle —, *sa-hâbis bâjar segalla bi landja.*
— *op reis, belandja di djâlan.*

ONKRENKBAAR, b. n. *tiâda dâpat di tjelâ kan.*

ONKREUKBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di kârotkan, jang trâda kepêl-kepêl, L.*
—, *onveranderlijk, jang tiâda dâpat di oebahkan.*

ONKRUID, o. *roempoet-roempoetan, sarsah.*
— *wieden, korred roempoet-roempoetan.*

ONKUISCH, b. n. *doekâna, gâtal, tjandâla, zant, Ar., hrantjah, L.*
—, *bijw. dengan doekâna, dengan gâtal.*

ONKUISCHELIJK, bijw. zie ONKUISCH.

ONKUISCHHEID, vt. *pertjaboelan, kalakoewan jang doekâna, kagutâlan.*

ONKUNDE, vt. *kabodohan, kabebâlan, dja-hâlat, Ar.*

ONKUNDIG, b. n. *bodoh, bebal, tiâda tâhoe, tiâda mengarti, tiâda katahoewan, tiâda berchabar.*
—, *onervaren, tiâda béasa.*

ONKUNDIGHEID, vt. *hâl tiâda katahoewan.*

ONKUNDIGLIJK, bijw. *dengan bodoh, atas prî jang bebal.*

ONKUNSTIG, b. n. en bijw. *tiâda berkapan-déan, tiâda dengan kapandéan.*

ONKWETSBAAR, b. n. *kebal, betoewah, but-toewah, tiâda dâpat di loeka, kôsên, palisa.*
— *door diepe studien, tâ-tyan.*
— *door wapenen, tiâda di mâkan sindjâta.*

ONKWETSBAARHEID, vt. *prî jang kebal, (betoewah).*

ONLANGS, bijw. *bahâroe, tahâdt, tâdt, belum lâma, baroesan, L.*

ONLASTERLIJK, b. n. *tiâda bertjelâ.*

ONLEDE, vt. *bezigheid, oesâha, kardja.*

ONLEDIG, b. n. *kardja, tiâda sampat, be-kardja, L.*

ONLEDIGHEID, vt. *pekarjdjâan.*

ONLEENROERIG, b. n. *tiâda tâloq kapada dâtoq, tiâda bâjar oepet, lepas oepet, mardahika.*

ONLEENROERIGHEID, vt. *kalakoewan mardahika, kalakoewan orang jang tiâda bâjar oepet.*

ONLEDIGHEID, vt. *oesâha, kardja.*

ONLEERZAAM, b. n. *tegar adjârt, bodoh, goblog, L.*

ONLEERZAAMHEID, vt. *prî tegar adjâri, kabodohan.*

ONLEESBAAR, b. n. *tiâda dâpat (boleh) di båtja.*
Schier —, *uitgewischt, bceras.*
—, *duister, dalam sakâli, glap, soesah di artikan.*

ONLEESBAARHEID, vt. *prî soerat jang tiâda dâpat di båtja.*

ONLESCHBAAR, b. n. *tiâda dâpat di poewaskan.*
Onleschbare dorst, *dhâga jang tiâda dâpat di poewaskan.*

ONLESCHBAARHEID, vt. *kalakoewan jang tiâda dâpat di poewaskan.*

ONLESSCHELIJK, b. n. zie ONLESCHBAAR.

ONLEVERBAAR, b. n. *jang trâda pâtoet di bawa mâsoq, jang tiâda bâjiq, jang tiâda boleh di tarima, tiâda lâkoe.*

ONLEVERBAARHEID, vt. *tsifat jang tiâda bâjiq, prî barang jang tiâda lâkoe.*

ONLIEF, b. n. *tiâda mânis.*

ONLIEFELIJK, b. n. *tiâda sedap, tiâda inaq, trâda énnag, L., tiâda kenan.*

ONLIEFELIJKHEID, vt. *prî jang tiâda sedap.*

ONLIGCHAMELIJK, b. n. *tiâda berbadan, tiâda bertoeboh, trâda poenja badan, L.*
Een spook (verschijning) is —, *makka*

- hantoe itoe tiada bertoeboh, hantoe itoe trada poenja badan, L.*
- ONLIGCHAMELJIKHEID, vt. *tsifat jang tiada bertoeboh, prt jang tiada berbadan.*
- ONLIJDBAAR, b. n. *niet aan lijden onderworpen, betoewah, kebal.*
—, zie ONLIJDELIJK.
- ONLIJDBAARHEID, vt. *prt betoewah.*
- ONLIJDELIJK, b. n. *tiada dapat di tahan, tiada tertahan, tiada terderitu.*
- ONLIJDELIJKHEID, vt. *kalakoewan jang tiada terderita.*
- ONLIJZAAAM, b. n. *tiada tau tsabar, koerang tsabar.*
- ONLIJZAAAMEID, vt. *koerang tsabar.*
- ONLOFFELIJK, b. n. *tiada kapoedjian, tiada hâroes di poedji, jang bertjelâ djoega.*
- ONLOFFELIJKHEID, vt. *kalakoewan jang tiada kapoedjian.*
- ONLOOCHENBAAR, b. n. *jang tiada dapat di sangkal.*
—, zeker, tentoe, benar, soenggoeh.
—, bijw. *soenggoeh-soenggoeh, dengan tentoe, atas prt jang benar.*
- ONLOOCHENBAARHEID, vt. *prt hâl jang tiada dapat di sangkal.*
- ONLOSBAAR, b. n. *jang tiada dapat di teboes.*
- ONLOSMAKELIJK, b. n. *jang tiada dapat di oereikan (boek).*
- ONLUST, m. *djemoeuan, moewal.*
—, *kwelling, soesah hati.*
—, *twist, tjiderâ.*
- ONLUSTIG, b. n. *lusteloos, tiada sedap, tiada inaq, trada énaq, L.*
—, *lui, mâlas, segan, moelit, saddoesaddoe.*
—, *door afmatting, sinang.*
—, *droevig, bersoesah hati.*
—, *bijw. dengan soesah hati.*
- ONLUSTIGHEID, vt. *kamalâsan.*
- ONMAATSCHAPPELIJK, b. n. *tiada soeka lihat orang, soeka tempat jang sept, L., soeka tempat jang soenji, tiada soeka berteman.*
- ONMAGT, vt. *koerang koewâsa, kaletahan, kalemâhan, taham, Ar.*
—, *bezwijming, mortja, pangsan, kalingar, L., kalângar, L., bihoesj, Perz.*
Uit vrees van —, *kârana tâkoet taham-lah, Tsir.*
- ONMAGTIG, b. n. *tiada berkoewâsa, lemah, tiada bergâjt, lemas, L., dlaif, Ar., taham, Ar., âadzaz, Ar.*
—, *uit zwakheid, mandei.*
—, *bijw. dengan tiada koewâsa.*
- ONMAGTIGHEID, vt. *kalemâhan, prt jang dlâif, kalemâsan.*
- ONMANIERIG, b. n. zie ONBESCHEIDEN.
- ONMANIERIGHEID, vt. zie ONBESCHEIDENHEID.
- ONMANIERLIJK, b. n. *pangkoh, koerang adjar, tiada tau âadat, kâsar.*
—, *bijw. dengan pangkoh.*
—, *zeer, terlâloe, terlâloe amat, sakali.*
- ONMANIERLIJKHEID, vt. *prt jang pangkoh, kalakoewan jang kâsar.*
- ONMATIG, b. n. *en bijw. terlâloe, amat, sakali, sângat.*
—, *veel, terlâloe bânjang.*
Te —, *terlâloe amat.*
—, zie ONGEMEBN.
- , *gulzig, râkoes, L., tjâroe, demap.*
—, *overvloedig, lûmpah.*
- ONMATIGHEID, vt. *katjaroewan, lakoenja orang râkoes, L., lâkoe pendemap.*
- ONMATIGLIJK, b. n. zie ONMATIG.
- ONMEDEDEELBAAR, b. n. *jang tiada dapat di chabarkan, (wartâkan, britâkan,) jang trada boleh di kassi tau, L., jang trada boleh di bilang, L., jang tiada dapat di wartâkan.*
- ONMEDEDEELBAARHEID, vt. *prt jang tiada dapat di wartâkan, enz., zie ONMEDEDEELBAAR, tsifat jang tiada terkâta.*
- ONMEDEDEELZAAM, b. n. *kikir, tiada moerah hati.*
—, *niet spraakzaam, tiada soeka mengomong-omong, kâkoe.*
- ONMEDEDOOGEND, b. n. zie ONMEÊDOOGEND.
- ONMEDEDOOGENDHEID, vt. zie ONMEÊDOOGENDHEID.
- ONMEDELIJDEND, b. n. zie ONMEÊDOOGEND.
- ONMEÊDOOGEND, b. n. *tiada sâjang, tiada berkasehan, gemas, L., kedjam, L.*
- ONMEÊGAANDE, b. n. *tegar, kâkoe.*
- ONMEETBAAR, b. n. *jang tiada dapat di oekoer, tiada berhingga.*
- ONMEETBAARHEID, vt. *prt jang tiada berhingga.*
- ONMENGBAAR, b. n. *tiada dapat di tjampor, (di hoelam).*
- ONMENGBAARHEID, vt. *tsifat jang tiada dapat di tjampor.*
- ONMENSCH, m. *orang thlâlim, orang zâlim, verb.*
- ONMENSCHELIJK, b. n. *thlâlim, Ar., zâlim, verb., kedjam, L.*
—, *bijw. dengan thlâlim, (zâlim, kedjam).*
Eene — e daad, *perboewâtan jang thlâlim.*
- ONMENSCHELIJKHEID, vt. *prt (parangt) jang thlâlim, hati jang kedjam, L.*
- ONMERKBAAR, b. n. *(voor het oog), jang tiada dapat di lihat.*
—, *(voor het gevoel), jang tiada dapat di râsa.*
- ONMETELIJK, b. n. zie ONMEETBAAR.
- ONMETELIJKHEID, vt. zie ONMEETBAARHEID.
- ONMIDDELIJK, b. n. *en bijw. dadelijk, klag djoega, sabantar djoega, kîni, bângat.*
—, *uit zich zelve, zonder tusschenkomst van iets anders, sendiri, derri sendirinja.*

— zal hij komen, *makka sabantar djoega ia akan datang.*
 Eene — e oorzaak, *soewâtoe sabab derri sendirinja.*
 — daarop, *konediën derri paadda itoe makka klaq djoega.*
 —, aanstonds, *dengan sa-sâüt, sabantar, sabantaar, L.*
 ONNIDDELLIJKHEID, vr. *prî hâl jang klaq djoega.*
 ONMILD, b. n. *tiâda moerah hâti, kikir.*
 ONMILDHEID, vr. *kikiran.*
 ONMIN, vr. *tjiderâ, perbantâhan.*
 In — zijn, *berbantah, bertjiderâ, tjere-wêt, L.*
 ONMINNELIJK, b. n. *tiâda mânis.*
 —, *grof, kâsar, pangkoh.*
 —, *stuursch, bingis.*
 ONMINNELIJKHEID, vr. *kalakoewan jang tiâda mânis.*
 ONMINZAAM, b. n. zie ONMINNELIJK.
 ONMINZAAMHEID, vr. zie ONMINNELIJKHEID.
 ONNISBAAR, b. n. *dat niet missen kan, tentoe, past, L.*
 —, *dat niet gemist kan worden, jang ti-dâpat tiâda, jang wâdjib, jang misti âda, jang di behâdjat, jang tiâda dâpat koerang.*
 —, *bijw. dengan wâdjib, misti.*
 ONNISBAARHEID, vr. *prî jang tentoe.*
 —, *noodwendigheid, prî jang wâdjib.*
 ONNISDADIG, b. n. *tiâda bersâlah.*
 ONMISKENBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat sâlah mengenal, jang misti kenal.*
 ONMOED, m. *hâti keji, koerang hâti.*
 ONMOEDIG, b. n. *tjâbar, hilang hâti.*
 ONMOEDIGHEID, vr. *prî tjâbar.*
 ONMOGELIJK, b. n. *tiâda dâpat, tiâda bôleh, mostahil, Ar.*
 ONMOGELIJKHEID, vr. *prî hâl jang tiâda dâpat, tiâda ichtimâl.*
 ONMONDIG, b. n. *tiâda bâligh, belum âgal bâligh, belum datang paadda dêwâsa.*
 ONMONDIGE, m. *orang jang belum âgal bâligh.*
 ONMONDIGHEID, vr. *prî hâl orang jang belum âgal bâligh.*
 ONNAAKBAAR, b. n. zie ONGENAAKBAAR.
 ONNAAUWKEURIG, b. n. *koerang betoel, koerang tsaf.*
 ONNAAUWKEURIGHEID, vr. *prî hâl jang koerang betoel, (tsaf).*
 ONNAAUWKEURIGLIJK, *bijw. atas prî jang koerang betoel, (tsaf), tiâda betoel.*
 ONNABOOTSELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di tiroe, (toeroet).*
 —, *bijw. atas prî jang tiâda dâpat di tiroe, (toeroet).*
 ONNABOOTSELIJKHEID, vr. *prî (tsifat) jang tiâda dâpat di tiroe (toeroet).*
 ONNABURIG, b. n. *jang tiâda soeka berteman dengan orang sa-kampung, (tetangga).*
 —, *bijw. seperti orang tetangga jang bingis.*
 ONNADEELIG, b. n. *tiâda roegi, tiâda djâdi roegi.*

ONNADENKELIJK, *bijw. jang tiâda dâpat orang mengarti, terlâloe dâlam, ghâib sakâti.*
 ONNADENKEND, b. n. *tiâda ingat, alpa, lâlei.*
 —, *dengan boeta toelt, dengan trâda ingat, L.*
 ONNADENKENDHEID, vr. *kalaleiën, ka-al-pâän.*
 ONNADOENLIJK, b. n. zie ONNABOOTSELIJK.
 ONNADOENLIJKHEID, vr. zie ONNABOOTSELIJKHEID.
 ONNAGANGBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di pariksa, (soeloe).*
 ONNAMAKELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di toeroet boewâtamja.*
 ONNASPEURLIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di sidig, (dâlamkan).*
 ONNASPEURLIJKHEID, vr. *tsifat jang adjâib, prî jang tiâda dâpat di sidig, rahsia.*
 ONNASPOORLIJK, *bijw. zie ONNASPEURLIJKHEID.*
 ONNATUURLIJK, b. n. *tiâda thabi-î, tiâda sadia, tiâda prinja, ter-oebah prinja, jang melâwan prî. (parângt.)*
 — e *zonden, dosa jang melâwan (thabi-î, prî, parângt.)*
 — e *houding, sikap jang tiâda sadia.*
 Een — *kind, ânaq kapista, (fasiq).*
 —, *bijw. atas prî jang tiâda thabi-î.*
 ONNATUURLIJKHEID, vr. *tsifat jang tiâda thabi-î.*
 ONNAVOLGBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di tiroe, (toeroet).*
 ONNAVOLGBAARHEID, vr. zie ONNABOOTSELIJKHEID.
 ONNAVOLGELIJK, *bijw. zie ONNAVOLGBAAR.*
 ONNAVOLGELIJKHEID, vr. zie ONNABOOTSELIJKHEID.
 ONNOEMBAAR, b. n. *tiâda terkâtâkan, tiâda terkira-kira, tiâda tapermenâ-î.*
 —, *bijw. atas prî jang tiâda terkâtâkan.*
 ONNOEMBAARHEID, vr. *kalakoewan jang tiâda terkira-kira.*
 ONNOEMELIJKHEID, vr. *tsifat jang tiâda terkâtâkan.*
 De — *der sterren, kabanjâkan bintang.*
 ONNOODIG, b. n. *tiâda oesah, tâ-oesah, troesah, L., tiâda bergoena.*
 ONNOODIGHEID, vr. *prî hâl jang tiâda oesah, bârang jang trâ-oesah, L.*
 ONNOODIGLIJK, *bijw. atas prî jang tiâda oesah.*
 ONNOODWENDIG, b. n. zie ONNOODIG.
 ONNOODWENDIGHEID, vr. zie ONNOODIGHEID.
 ONNOODZAKELIJK, *bijw. zie ONNOODIG.*
 ONNOODZAKELIJKHEID, vr. zie ONNOODIGHEID.
 ONNOOZEL, b. n. *onschuldig, soetji.*
 —, *weerloos, jang tiâda perlindoengan.*
 —, *eenvoudig, zonder kwaad, toeloes.*
 —, *zwak van geest, bôdoh, bingong.*

—, beuzelachtig, *sia-sia*, *paralente*.
 —, *bijw. atas pri jang soetji*.
ONNOOZELHEID, vr. *kasoetjian*.
 —, *domheid, kabodohan*.
ONNOOZELLIJK, *bijw. zie ONNOOZEL*, *bijw.*
ONNUT, b. n. *tiada bergoena, sia-sia*.
 Een — *werk, pekardjään jang tiada bergoena*.
 Een — *mensch, orang sia-sia*.
 — *te taal uitslaan, omong kósong*, L., *berkata-kata jang sia-sia*.
 —, *vuil, tjemar, nedjis, kótor*.
 —, *bijw. atas prf jang tiada bergoena, dengan sia-sia*.
ONNUTTELIJK, *bijw. zie ONNUT*, *bijw.*
ONNUTTIGHEID, vr. *prf hál jang tiada bergoena*.
ONOMDIKT, b. n. *tiada ter-ikat dengan tarbis, tiada tertarbis*.
ONOMGEARBEID, b. n. *tiada bertanggungála, tiada di loekoe*, *zie OMARBEIDEN*.
ONOMGEOEND, b. n. *tiada tersikat, (di sèk-kat)*.
ONOMGEBOGEN, b. n. *tiada terbèngkoqkan*.
ONOMGEDEELD, b. n. *tiada terbahági, trada di báyi*.
ONOMGEDOLVEN, b. n. *tiada tergáli, trada di pájól*.
ONOMGEDRAAID, b. n. *tiada terpoetar*.
ONOMGEGOOD, b. n. *zie ONOMGEWORPEN*.
ONOMGEGRAVEN, b. n. *zie ONOMGEDOLVEN*.
ONOMGEHAKT, b. n. *tiada tertembang, tiada di pótong*, L.
ONOMGEBHOUWEN, b. n. *zie ONOMGEHAKT*.
ONOMGEKAPT, b. n. *zie ONOMGEHAKT*.
ONOMGEKEERD, b. u. *tiada terbálig*.
ONOMGEKOCHT, b. n. *tiada tersoewápi*.
 — *laten, tiada soewápi*.
ONOMGEKROMD, b. n. *tiada bèngkoq*.
ONOMGELEGERD, b. n. *tiada terkepong, tiada di kepong*.
ONOMGENAAID, b. n. *tiada berkelim*.
ONOMGEPLOEGD, b. n. *tiada bertanggungála, trada di loekoe*, L.
ONOMGEROERD, b. n. *trada di adog*, L., *tiada teroelei*.
ONOMGESCHUD, b. n. *tiada terkátjog, tiada tergójang*.
ONOMGESLAGEN, b. n. (van belastingen), *tiada terbahági, belum di tentoeikan*.
ONOMGESMETEN, b. n. *zie ONOMYEWORPEN*.
ONOMGESPOELD, b. n. *tiada tertjoetji*.
 — *laten, tiada tjoetji*.
 — *blijven, tiada di tjoetji*.
ONOMGEWEND, b. n. *tiada di bendoeng*.
ONOMGEWENTELD, b. n. *tiada tergoeling*.
ONOMGEWORPEN, b. n. *tiada terbáligkan*.
 — *laten, tiada membáligkan*.
 — *blijven, tiada di báligkan*.
ONOMGEZET, b. n. *tiada terpindah*.
ONOMHEIND, b. n. *tiada terpagar, trada di pagár-in*.
 —, *blijven, tiada memagár-r*.

ONOMKOOPBAAR, b. n. *jang tiada dapat di soewápi*.
ONOMSCHANST, b. n. *tiada terbèntèng*.
 — *laten, tiada membèntèng-r*.
blijven, tiada di bèntèng-r.
ONOMSCHREVEN, b. n. *tiada tersoerat dengan katrangan*, *zie OMSCHRIJVEN*.
ONOMSTOOTELIJK, b. n. *jang tiada dapat di rebahkan*.
 —, *ontegenzeggelijk, jang tiada dapat di lawan kata, benar, betoel, soenggoeh*.
 —, *bijw. soenggoeh-soenggoeh, dengan sabetoelnja*.
ONOMVATBAAR, b. n. *tiada dapat di ploq, tiada dapat di dálop*.
ONOMZEILD, b. n. *tiada terlejárt dengan menjoesor*.
 — *laten, tiada berljár menjoesor*.
ONOMZIGTIG, b. n. *tiada bidjagsána, trada áti-áti*, L., *zie OMZIGTIG*.
 —, *bijw. dengan tiada bidjagsána, dengan boela toeli*.
ONOMZIGTIGHEID, vr. *kakoerangan bidjaq sána*.
ONONDERSCHIEDEN, b. n. *koesoet, tiada trang, glap*.
 —, *bijw. dengan koesoet*.
ONONDERSCHIEDENHEID, vr. *prf jang koesoet*.
ONONDERSCHIEDENLIJK, *zie ONDERSCHIEDEN*, *bijw.*
ONONDERWORPEN, b. n. *tiada talog, tiada ter-álul*.
ONONTBEERLIJK, b. n. *wádjib*, *Ar.*, *misti ada*.
 —, *bijw. atas prf jang wádjib*.
ONONTBEERLIJKHEID, vr. *prf jang wádjib, kakoerangan*.
ONONTBINDBAAR, b. n. *jang tiada dapat di oereikan, jang tiada bólek di boeka*.
 —, *bijw. atas pri jang tiada di oereikan*.
ONONTBINDBAARHEID, vr. *prf jang tiada dapat di oereikan*.
ONONTBINDELIJK, *bijw. zie ONONTBINDBAAR*.
ONONTBINDELIJKHEID, vr. *zie ONONTBINDBAARHEID*.
ONONTBLOOT, b. n. *tiada telelé, tiada terboeká*.
 — *laten, tiada boeka, tiada telelekan*.
ONONTBOEID, b. n. *tiada ter-oerei, tiada terlepas*.
 — *laten, tiada mengoereikan*.
 — *blijven, tiada di oereikan*.
ONONTBOLSTERD, b. n. *tiada terkoepas*.
ONONTDEKT, b. n. *tiada terdápat*.
ONONTEERD, b. n. *tiada terbrí náloe, tiada tertjelákan*.
ONONTGONNEN, b. n. *tiada di moelá-r*.
 —, *van land, tiada terbábat, trada di bábat*.
ONONTHOUDELIJK, b. n. *tiada dapat di ingatkan*.
ONONTKNOPELIJK, b. n. *tiada dapat di oereikan*.

- ONONTNEMELJK, b. n. *tiada dapat di reboet.*
 ONONTROERD, b. n. *tiada terhâroe.*
 ONONTSLUITBAAR, b. n. *tiada dapat di boeka.*
 ONONTTOOMD, b. n. *tiada terboeka kâkang, trâda di boeka tòm, L.*
 ONONTTROOND, b. n. *tiada terhoelor derri paadda karadjâan.*
 ONONTVANGBAAR, b. n. *jang tiada dapat di tarima.*
 ONONTVANGEN, b. n. *tiada tertarima.*
 ONONTVLUGTBAAR, b. n. *onvermijdbaar, tiada dapat di laloe-t.*
 —, *bijw. atas pri jang tiada dapat di laloe-t.*
 ONONTVOLKT, b. n. *tiada hilang qawm, ramé.*
 ONONTVONKBAAR, b. n. *tiada dapat bernjâla.*
 ONONTVOUWBAAR, b. n. *jang tiada dapat di artikan, (tâbirkan).*
 ONONTVREEMBAAR, b. n. *jang tiada dapat di tjoeri orang.*
 ONONTWAPENBAAR, b. n. *jang tiada dapat di ambil sindjata.*
 ONONTWARD, b. n. *koesoet, tiada ter-oerei.*
 ONONTWARRELIJK, b. n. *jang tiada dapat di oerikan.*
 ONONTWIJKBAAR, b. n. *zie ONONTVLUGTBAAR.*
 ONONTWORPEN, b. n. *jang tiada di telâdankan, jang tiada terboewat dinah.*
 ONONTWORSTELBAAR, b. n. *jang tiada dapat di lepaskan dengan bergoemol.*
 ONONTZADELD, b. n. *tiada terboeka pelâna, trâda di boeka sellâ, L.*
 ONONTZEGELD, b. n. *tiada terboeka materi nja, trâda di boeka tjapnja.*
 ONOORBAAR, b. n. *jang tiada lâjig, jang tiada pâtoet, jang tiada dengan sepertinja.*
 —, *bijw. dengan tiada sapatoenja, dengan tiada sepertinja.*
 ONOORBAARHEID, vt. *kalakoewan jang tiada pâtoet.*
 ONOORBAARLIJK, *bijw. zie ONOORBAAR, bijw.*
 ONOORDEELKUNDIG, b. n. *tiada boedimân, dengan tiada boedi bitjâra.*
 ONOORSPRONKELIJK, b. n. *tiada sadia.*
 ONOOTMOEDIG, b. n. *tiada rindah hâti, angkâra.*
 ONOOTMOEDIGHEID, vt. *kakoerângan rindah hâti, pri angkâra.*
 ONOPGEBLAZEN, b. n. *tiada penoh angin.*
 —, *fig. tiada angkâra, rindah hâti.*
 ONOPGEBONDEN, b. n. *tiada ter-ikat.*
 — *haar, ramboet jang tiada di bêkin kondé.*
 ONOPGEBRAGT, b. n. *tiada terbâwa.*
 —, *niet opgevoed, tiada terpalihâra, trâda di piâra, L., tiada topelâdjar.*
 ONOPGEBROKEN, b. n. *tiada terboeka, tiada terbangkar.*
 — *e lading, moewâtan jang tiada terboeka.*
 ONOPGEDISCHT, b. n. *tiada tersâdji.*
 ONOPGEDOLVEN, b. n. *tiada tergâli.*
 ONOPGEDRONGEN, b. n. *dengan ichtiâr.*
 ONOPGEDRONKEN, b. n. *tiada terminom hâbis, trâda hâbis di minom.*
 ONOPGEDROOGD, b. n. *tiada kring.*
 ONOPGEÛSICHT, b. n. *tiada kena sita, tiada tertâgi.*
 ONOPGEGORD, b. n. *tiada tersingsing.*
 ONOPGEGRAVEN, b. n. *tiada tergâli.*
 ONOPGEHELDERD, b. n. *tiada tertrangkan, tiada trang, glap, mosjikil, Ar.*
 ONOPGEHESCHEN, b. n. *jang tiada ternâjiki.*
 ONOPGEGHOOGD, b. n. *tiada tertambon, trâda di oeroq.*
 ONOPGEKLAARD, b. n. *belum trang.*
 ONOPGEKOCHT, b. n. *tiada terblt samoewa, tiada terborong.*
 ONOPGEKWEKT, b. n. *tiada terpalihâra, trâda di piâra, L.*
 ONOPGEMAAKT, b. n. *tiada tersedia, trâda di bêkin sedia.*
 — *laten, tiada sediâkan, trâda bêkin sedia.*
 ONOPGEMERKT, b. n. *tiada ter-ingat.*
 —, *ongezien, tiada terlihat, tiada terpandang.*
 ONOPGEOFFERD, b. n. *tiada tersembileh.*
 ONOPGEOPEST, b. n. *tiada di brisihkan, trâda di bêkin brisih.*
 ONOPGEPRONKT, b. n. *tiada terhtâs.*
 — *laten, tiada menghiâs.*
 — *blijven, tiada di hiâs.*
 ONOPGEPROPT, b. n. *tiada di penoh, trâda tersoewâpi,*
 ONOPGEROEPEN, b. n. *tiada terpanggil.*
 ONOPGEROLD, b. n. *tiada tergoelong.*
 ONOPGESCHORT, b. n. *tiada tersingsing.*
 ONOPGESLOTEN, b. n. *tiada terkontji.*
 —, *onpengesloten, tiada terboeka kontji, terkontji.*
 ONOPGESMUKT, b. n. *tiada terhtâs.*
 ONOPGESNEDEN, b. n. *tiada terpôtong.*
 ONOPGESTROOPT, b. *tiada tersingsing.*
 ONOPGETEEKEND, b. n. *tiada tersoerat, trâda di toelis.*
 ONOPGETELD, b. b. *tiada terdjoemlah, trâda di djoemlah.*
 ONOPGETIMMERD, b. n. *tiada taper-oesah poela, trâda di bêkin lâgi, L.*
 ONOPGETOOID, b. b. *tiada terhtâs.*
 ONOPGETOOMB, b. n. *tiada terkenâkan kâkang, trâda di pâké tòm, L.*
 ONOPGETUIGD, b. n. *tiada terpâkei.*
 ONOPGEVOED, b. n. *tiada terpalihâra, trâda di piâra.*
 ONOPGEVULD, b. n. *tiada penoh, tiada terisi penoh.*
 ONOPGEWEKT, b. n. *tiada terbangkitkan, tiada terbânggonkan.*
 ONOPGEZADELD, b. n. *tiada terkenâkan pelâna, trâda di târoh silla, L.*
 ONOPHOUEDELIJK, b. n. *en bijw. senantiâsa, tiada berhênti, tiada berkapoetoesan, sedekâla, hardam, Perz.*
 ONOPLETTEND, b. n. *zie ONAANDACHTIG.*

ONOPLETTEHDEID, vr. *kaülpään, kalalün.*
 ONOPLOSBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di antjorkan.*
 —, onverklaarbaar, *jang tiáda dápat di tabirkan, jang tiáda dápat di artikan.*
 ONOPLOSSAARHEID, vr. *prí jang tiáda dápat di antjorkan.*
 —, onverklaarbaarheid, *prí jang terlá-loe glap, dálam sakáli, ghájit.*
 ONOPLOSSELIJKHEID, vr. zie ONOPLOSBAARHEID.
 ONOPMERKZAAM, b. n. *tiáda ingat, lálei, alpa.*
 —, *bijw. dengan lálei, dengan alpa.*
 ONOPMERKZAAMHEID, vr. *kaülpään, kalalün.*
 ONOPPASSEND, b. n. *léna, loepa dan lálé, málas.*
 ONOPPASSEHDEID, vr. *kamalásan, prí jang léna.*
 ONOPREGT, b. n. *tiáda toeloes, tjoelas, biwafá, Péz.*
 ONOPREGTHEID, vr. *prí jang tiáda toeloes, prí jang tjoelas.*
 ONOPSPRAKELIJK, b. n. *tiáda bertjelá.*
 ONOPTILBAAR, b. n. *tiáda terangkat, tráda bóleh di angkat, L.*
 ONOPWEKKELIJK, b. n. *jang tiáda dápat di bányonkan, bangkitkan.*
 ONOPWENTELBAAR; b. n. *jang tiáda dápat di goelongsan.*
 ONOPZETELIJK, b. n. *jang tiáda di sahadjakan, tráda sengádja.*
 —, *bijw. tráda dengan sengádja, L., tiáda dengan sahadja.*
 ONORDE, vr. zie WANORDE.
 ONORDELIJK, b. n. *tiáda terátor, koesoet.*
 —, *bijw. koesoet-koesoet.*
 —, *onbehoorlijk, tiáda pátoet. tiáda lájiq.*
 ONORDELIJKHEID, vr. *prí jang tiáda pátoet.*
 ONORDENTELIJK, b. n. en *bijw. zie ONORDELIJK.*
 ONORDENTELIJKHEID, vr. zie ONORDELIJKHEID.
 ONOVEREENBRENGELIJK, b. n. zie ONVEREENIGBAAR, *tiáda berpatoetoetan, tiáda dápat di tjampor.*
 ONOVERDACHT, b. n. *tiáda ter-ingat-ingat, tiáda tertimbang.*
 ONOVERDEKT, b. n. *jang tiáda tertoe-top, tiáda tertoe-dong.*
 ONOVEREENKOMST, vr. *koerang moewáfagat, koerang pakattán, L.*
 ONOVEREENKOMSTIO, b. n. *tiáda berpatoetan.*
 —, *bijw. atas prí jang tiáda berpatoetan.*
 ONOVEREENKOMSTIGHEID, vr. *tráda bandingan, koerang moewáfagat.*
 ONOVERHAALBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di tampeliq.*
 ONOVERKLIMBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di nájikt.*
 ONOVERKOMELIJK, b. n. *jang tiáda dápat di selesseikan, (alakkan).*

ONOVERLEGD, b. n. *tiáda dengan boedí bi-tjára.*
 ONOVERSCHRIJDBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di langkáht, (laloe-t).*
 ONOVERWINNELIJK, *bijw. jang tiáda dápat di alakkan, jang tráda bóleh di menang, tuntang.*
 ONOVERWINNELIJKHEID, vr. *tsifat jang tiáda ter-álah.*
 ONOVERWONNEN, b. n. *tiáda ter-álah, tráda di menang, L.*
 ONOVERZIENBAAR, b. n. *tiáda dápat di pandang djáwhnja.*
 ONPAAR, b. n. *gandjil, gásil.*
 ONEENPARIGHEID, vr. *prí jang tiáda ráta.*
 ONPARTIJDIG, b. n. *tiáda toeroet sablah-menjablah, tiáda djámb dér, áádil, Ar.*
 ONPARTIJDIGHEID, vr. *ichláts, Ar., kalakoewan jang betoel, prí jang tiáda djámb dér.*
 ONPARTIJDIGLIJK, *bijw. dengan benar, dengan betoel, dengan soenggoeh-soenggoeh.*
 ONPAS, *bijw. als: te —, paadda mása jang tiáda bájiq, (lájiq, pátoet).*
 ONPASSELIJK, b. n. *tiáda inaq, tráda énaq, L., sákit sedékit.*
 ONPASSELIJKHEID, vr. *sákit, penjákit.*
 ONPEILBAAR, b. n. *tiáda kadoega, jang tiáda terdoega, toebir.*
 ONPEILBAARHEID, vr. *kadaláman jang tiáda terdoega.*
 ONPERSOONLIJK, b. n. *tiáda menoendjoekkan órang, jang tiáda kena órang.*
 ONPERSOONLIJKHEID, vr. *prí jang tiáda kena órang.*
 ONPIJNLIJK, b. n. *jang tiáda mengadákan sákit, tiáda bersakitan.*
 ONPLEGTIG, b. n. *tiáda áthlamat, koerang ádat.*
 ONPRIJSELIJK, b. n. *tiáda kapoedjén, tiádu pátoet (hároes, lájiq), di poedji.*
 —, *bijw. atas prí jang tiáda kapoedjén.*
 ONPROFIJTELIJK, b. n. *tiáda berlába, trádu djádi oentoeng, L., tráda kassi oentoeny.*
 ONPROFIJTELIJKHEID, vr. *prí jang tiádu berlába, kalakoewan jang tiádu djádi oentoeng.*
 ONPUNTIG, b. n. *tiáda lontjip.*
 —, *niet nauwkeurig, tiádu betoel, tiádu derjan saqsamánja.*
 ONPUNTIGHEID, vr. *fig. koerang betoel.*
 ONRAAD, m. *verwaring, gampar, híroehára, roesoe, L., retoq, L.*
 ONRAADZAAM, b. n. *tiádu pátoet, koerang bájiq, trádu bidjásána.*
 —, *ververpelijk, makroeh, Ar.*
 ONRAAKBAAR, b. n. *jang tiádu dápat di kena.*
 —, *onkwetsbaar, betoewah, kebal.*
 ONRADELIJK, b. n. *jang tiádu tertarka.*
 ONREDBAAR, b. n. *onreddelijk, jang tiádu dápat di loepoetkan. (partoelongsan, lepas-kan).*

ONREDELIJK, b. n. redeloos, *jang boekan nâhng, jang tiâda berboedt.*
 —, onbillijk, *tiâda pâtoet, tiâda lâjig.*
 —, zie ONREGTVAARDIG.
 ONREDELIJKHEID, vt. *prî jang tiâda berboedt.*
 ONREGELMATIG, b. n. *tiâda terâtor, tiâda dengan andam.*
 —, *bijw. atas prî jang tiâda ter-âtor, koesoet-koesoet.*
 ONREGELMATIGHEID, vt. *prî jang tiâda ter-âtor.*
 ONREGELMATIGLIJK, *bijw. zie ONREGELMATIG, bijw.*
 ONREGT, b. n. *tiâda betoel, thlâlîm, Ar., zâlîm, verb., bâthil, Ar.*
 ONREGT, o. *thlâlâm, Ar., hâl jang tiâda benar, tiâda haq.*
 — doen, *mengantâju, menjakitt.*
 —, *ongelijk, sâlah.*
 Gij hebt — aldus te spreken, *makka angkaw âda sâlah berkâta demikiën.*
 — lijden, *menderita thlâlâm, di persakitt.*
 ONREGTELIJK, b. n. *koerang benar, tiâda betoel.*
 ONRECTIG, b. n. *thiâlîm, Ar., zâlîm, tiâda betoel.*
 ONRECTMATIG, b. n. *melâwan haq, tiâda betoel.*
 —, *onregtvaardig, harâm, Ar.*
 —, *bijw. dengan tiâda haq, dengan tiâda betoel.*
 ONRECTMATIGHEID, vt. *prî jang tiâda betoel, kalakoewan jang tiâda dengan haq.*
 ONRECTMATIGLIJK, *bijw. atas prî jang tiâda betoel, dengan tiâda haq.*
 ONREGTVAARDIG, b. n. *tiâda betoel, thlâlîm, Ar., zâlîm, verb., tiâda dengan haq, djâ-îr, Ar.*
 —, *bijw. zie ONRECTMATIGLIJK.*
 ONREGTVAARDIGHEID, vt. *thlâlâm, Ar., thlâlâmat, Ar., prî jang tiâda benar, haifâf, Ar.*
 ONREGTVAARDIGLIJK, *bijw. zie ONRECTMATIGLIJK.*
 ONREGTZINNIG, b. n. *dengan bid-ât.*
 De — en, *orang bid-ât, orang modâ.*
 ONREGTZINNIGHEID, vt. *bid-ât, Ar.*
 ONREIN, b. n. *morsig, tjamar, nedjis, kôtor, L.*
 —, (in de godsdienst), *harâm, Ar., makroeh, Ar.*
 —e geest, *djin jang nedjis.*
 —, *onkuisch, doekâna, gâtal.*
 —e begeerten, *ka-înginan, hawâ napsoe.*
 —, *bijw. dengan tjamar, atas prî jang nedjis.*
 ONREINELIJK, *bijw. zie ONREIN, bijw.*
 ONREINHEID, vt. *prî jang tjamar, nadjâset, Ar., prî jang nedjis, kakerohan.*
 — van eene plaats, *kalakoewan jang harâm.*
 Staat van —, *die het verrigten van plegtige gebeden verbiedt, hadatz, Ar.*
 ONREINIGHEID, vt. *zie ONREINHEID.*

—, iets onreins, *bârang jang nedjis, (tjamar, kôtor).*
 ONREINIGLIJK, *bijw. zie ONREIN, bijw.*
 ONREISBAAR, b. n. *jang tiâda dêpat di djâlânti orang.*
 ONREKKELIJK, b. n. *kâkoe.*
 —, *zie ONTOEGEVEND.*
 ONREKKELIJKHEID, vt. *prî jang kâkoe.*
 ONREPPELIJK, b. n. *zie ONROERLIJK, ONTILBAAR.*
 ONRIEKBAAR, b. n. *jang tiâda berbâwoe.*
 Ondriekbare bloemen, *boenga jang tiâda wângi, (berbâwoe).*
 ONRIJBAAR, ONRIJDBAAR, b. n. *van wegen, jang tiâda dêpat di djâlâni kandarâan.*
 ONRIJM, o. *karangan soerat jang tiâda tjûar, (sair, L.).*
 ONRIJP, b. n. *mantah, mangkal, tiâda mâsaq, trâda mâtang, L.*
 — fruit, *boewah-boewahan jang mangkal, (trâda mâtang, L.), boewah-boewahan jang mantah.*
 —, *ondoordacht, tiâda di fikir bâjig-bâjig, koerang pariksa.*
 —, *fig. dengan bângat, dengan koerang pariksa.*
 ONRIJPHEID, vt. *prî jang mangkal, koerang mâtang, L.*
 ONRIJFIGHEID, vt. *zie ONRIJPHEID.*
 ONROEREND, b. n. *jang tiâda Bergerag.*
 —e goederen, *bârang jang tiâda Bergerag, roemah-roemah dan tânah-tânah, zie ROEREND.*
 ONROERLIJK, b. n. *jang tiâda dêpat di geragkan.*
 ONROOMSCH, b. n. *jang boekan roemâwi.*
 ONRUIM, b. n. *sesaq, zie NAAUW, eng.*
 ONRUST, vt. *soesah hâti, masjhoel, Ar.*
 —, *ongerustheid, angst, tjinta pertjintâan.*
 — in het land, *gampar, roesoe, L., hîroe-hâra.*
 ONRUSTIG, b. n. *bersoesah hâti, masjhoel, Ar., kassah, kaloh kassah, kebêt, L.*
 —, *van eenen zieke, balisah.*
 Een — mensch, *orang ganggoe.*
 —, *onstuimig, oproerig, gampar, hîroe-hâra.*
 — en besluiteloos, *gondah, bimbang.*
 —, *bijw. dengan soesah hâti.*
 ONRUSTIGHEID, vt. *tjinta, masjhoel, Ar.*
 — van zieken, *balisah.*
 ONRUSTIGLIJK, *bijw. zie ONRUSTIG, bijw.*
 ONRUSTMAKER, m. *orang jang gampar, orang jang menghîroe-harâkan.*
 ONRUSTSTOKER, m. *zie ONRUSTMAKER.*
 ONS, o. *zie ONCE.*
 ONS, pers. *voornaamw. 3 en 4 pers. meerv. kami, kita orang.*
 Hij kwam tot —, *makka in-poon datang kapâda kâmi, dia soedah datang sama kita orang, L.*
 Hij ziet —, *makka in-poon melihat kâmi.*

- ONS, (m. en o. onze, vr.) bezittel. voorfw. van den 1 pers. meerv. *kâmt poenja, kâmt, kita orang poenja, kita orang.*
— huis, *kâmt poenja roemah, roemah kâmt, kita orang poenja roemah, roemah kita orang.*
- ONSHADELIJK, b. n. *jang tiâda meroesagkan, jang tiâda membri madlrat.*
—, geen verlies aanbrensende, *tiâda meroegikan, trâda bêkin roegi, L.*
- ONSHADELIJKHEID, vr. *prî jang tiâda meroesagkan.*
- ONSCHAMEL, b. n. *schaamteloos, tiâda mâloe, doekâna.*
- ONSCHEPPELIJK, b. n. *dengan tiâda pâtoet, terlâloe sângat.*
—, bijw. *atas prî jang tiâda pâtoet.*
- ONSCHEPPELIJKHEID, vr. *kasanyâtan, prî jang tiâda pâtoet, (sederhâna).*
- ONSCHATBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di hargâkan, (nileikan), jang tiâdu terkira-kira hargânja.*
- ONSCHATBAARHEID, vr. *tsifat jang tiâda dâpat di hargâkan, tsifat jang indah-indah.*
- ONSCHATTELIJK, b. n. zie ONSCHATBAAR.
- ONSCHEIDBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di tjeré.*
—, bijw. *atas prî jang tiâda dâpat di tjeré, trâda boleh poatoes, (di tjeré), L.*
- ONSCHEIDBAARHEID, vr. *prî jang tiâda dâpat di tjeré, (antjorkan).*
- ONSCHEIDELIJK, b. n. zie ONSCHEIDBAAR.
- ONSCHEIDBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di roesagkan, (langgar).*
- ONSCHEIDBAARHEID, vr. *prî jang tiâda dâpat di langgar.*
- ONSCHEIDELIJK, b. n. zie ONSCHEIDBAAR.
- ONSCHERP, b. n. *koerang tadjam, tiâda tûljam, toempoel.*
- ONSCHERPHEID, vr. *prî jang koerang tadjam, katoempoelan.*
- ONSCHIEURLIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di tjârik, (sowég, L., robég, L.)*
- ONSCHIFTELIJK, b. n. *jang tiâda djâdi bekoe.*
- ONSCHIKKELIJK, b. n. *kôtor, nedjis, tjamar.*
- ONSCHIKKELIJKHEID, vr. *prî jang tjamar.*
- ONCHILDERBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di gambarkan.*
- ONSCOON, b. n. zie ONKLAAR.
- ONSCRIFTELIJK, b. n. *tiâda tersoerat, trâda di toelis, L.*
- ONSCRIFTUURLIJK, b. n. zie ONSCRIFTELIJK.
- ONSCHULD, vr. *kasoet ian, prî jang soetji.*
- ONSCHULDIG, b. n. *soetji, tiâda bersalâhan, brisih.*
—, bijw. *dengan soetji, atas prî jang tiâda bersalâhan.*
- ONSCHULDIGLIJK, bijw. zie ONSCHULDIG, bijw.
- ONSCHULDVOL, b. n. *soetji sakâli.*
- ONSIERLIJK, b. n. *trâda bâgoes, L., tiâda élog.*
- ONSIERLIJKHEID, vr. *prî jang tiâda élog, kulâkoewan jang trâda bâgoes, L.*
- ONSLAPERIG, b. n. *tiâda mengantog.*
- ONSLIJTBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di loesohkan, jang trâda boleh roesag, L., jang trâda boleh amoh, L.*
- ONSLIJTBAARHEID, vr. *tsifat jang tiâda dâpat di loesohkan.*
- ONSMAAK, m. *djemoewan, djemoe.*
- ONSMAKELIJK, b. n. *tâwar rasânja, hambar rasânja.*
- ONSMAKELIJKHEID, vr. *râsa jang tâwar, (hambar).*
- ONSMELTBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di lâboerkan, (antjorkan).*
- ONSMELTBAARHEID, vr. *prî jang tiâda dâpat di lâboerkan, (antjorkan).*
- ONSMELTELIJK, b. n. zie ONSMELTBAAR.
- ONSMERTELIJK, b. n. *jang tiâdu menjâkitkan, jang trâda bêkin sâkit, L.*
- ONSPEURLIJK, b. n. zie ONMREKBAAR.
- ONSPILS, vr. *makânan jang kadjemoewan.*
- ONSPOED, m. *tjelâka, mâlang.*
- ONSPOEDIG, b. n. *traag, perlâhan-lâhan, lambat, plan-plan, L.*
- ONSPRAAKZAAM, b. n. *tiâda soeka berkâta-kâta, tiâda soeka mengômong-ômong, soeka diam-diam.*
- ONSPRAAKZAAMHEID, vr. *parângi orang jang soeka berdiam diri.*
- ONSTAATKUNDIG, b. n. en bijw. *tiâda dengan ilmoe sjarth karadjâan, melâwan sjarth karadjâan.*
- ONSTADE, bijw. zie ONPAS.
- ONSTADIG, b. n. zie ONGESTADIG.
- ONSTANDVASTIG, b. n. *tiâda qarâr, tiâda tetap, tiâda tegoh, bânbang.*
—, bijw. *atas prî jang tiâda qarâr, (tetap, tegoh).*
- ONSTANDVASTIGHEID, vr. *prî jang tiâda qarâr, (tetap, tegoh).*
- ONSTANDVASTIGLIJK, bijw. zie ONSTANDVASTIG, bijw.
- ONSTEMMIG, b. n. *tiâda moewâfaqat, trâda pakattan, L.*
- ONSTERFELIJK, b. n. *tiâda kamatian, kekal, baqâ, Ar., qatjoem, Ar.*
— e roem, *gah kekal, gah semporna.*
— maken, *kekalkan.*
Hoedanig de Heere alomtegenwoordig en alziende en levende en — is, *bertâpa toehan djoena hâdlir dan nâhlir dan hai-j, M. S. R. 15.*
—, bijw. *atas prî jang kekal.*
- ONSTERFELIJKHEID, vr. *prî jang kekal.*
—, het volgende leven, *achirat, Ar.*
—, de eeuwige wereld, *negri jang baqâ.*
- ONSTERK, b. n. *tiâda goewat, lemah, lemas, L.*
—, niet zwaar, *anggal.*
- ONSTERKTE, vr. *koerung goewat.*
—, zwakheid, *kalemâhan, kalemâsan, L.*
- ONSTICHELTIJK, b. n. *tiâda membajikt.*
—, bijw. *schaudelijk, dengin tiâda senoenoh, atas prî jang membri mâloe.*

ONSTILBAAR, b. n. *jang tiada dapat di diamkan.*
 ONSTOFFELIJK, b. n. *tiada berdzat, tiada ber-oedjoed.*
 ONSTOFFELIJKHEID, vr. *parangt jang tiada berdzat.*
 ONSTRAFBAAR, b. n. *tiada bertjelá, tiada bersaláhan, tiada dapat di sjiksákan.*
 —, *bijw. atas pri jang tiada kasjiksáan.*
 ONSTRAFBAARHEID, vr. *kalakoewan jang tiada dapat di sjiksákan.*
 ONSTRAFFELIJK, b. n. *zie ONSTRAFBAAR.*
 ONSTRAFFELIJKHEID, vr. *zie ONSTRAFBAARHEID.*
 ONSTREKKELIJK, b. n. *jang tiada mengin-njangkan.*
 ONSTRENG, b. n. *tiada kras.*
 ONSTRIJDBAAR, b. n. *tjabar, koerang háti, tiada bránt berprang.*
 ONSTUIM, b. n. *zie ONSTUIMIG.*
 ONSTUIMIG, b. n. *tampias, krus, riboet, tjá-boel, loemboe.*
 — *weér, mása tampias.*
 — *e wind, angin kras, angin riboet.*
 — *e zee, láwt bertjáboel, láwt loemboe.*
 — *egolven, oembaq tjáboel, oembaq loemboe.*
 —, *driftig, panduloengan, prang proes.*
 —, *rumoerig, sásar.*
 —, *bijw. dengan kras, dengan sángat.*
 ONSTUIMIGHEID, vr. *prt jang kras, (sángat).*
 De — *der golven, tjáboelnja oembaq.*
 De — *des gemoeds, kasangátan háti.*
 —, *drift, toorn, amárah, márah, L., morka, Hof.*
 ONSTUIMIGLIJK, *bijw. zie ONSTUIMIG, bijw.*
 ONSTUITBAAR, b. n. *tiada dapat di taháni, tiada tertaháni.*
 ONTAARD, b. n. *ter-oebah, parangt.*
 —, *zie WREED.*
 ONTAARDELING, m. en vr. *orang kapista, (fasig).*
 ONTAARDEN, o. w. *ber-oebah parangt kapála kadjahátan, djádi djáhat.*
 ONTAARDHEID, vr. *peroebahan parangt ka-pada kadjahátan.*
 ONTAARDING, vr. *zie ONTAARDHEID.*
 ONTADELEN, b. w. *hoelorkan djádi hina bang-sánja, pitjatkan derri paadda pangkat bangsáwan.*
 —, *verlagen, perkedjikan.*
 De ondeugd ontadelt den mensch, *makka kadjahátan itoe perkedjikan mánoesja.*
 ONTABELING, vr. *prt hál di pitjatkan derri paadda pangkat bangsáwan, hál menghoelorkan djádi hina bangsánja.*
 ONTADEMEN, b. w. *ambil napas, ambil djíwa, mematikan.*
 ONTALLIJK, b. n. *tiada dapat di bilang, tiada di kira-kirákan, tiada tepermaná-i.*
 ONTALLIJKHEID, vr. *kabonjákan jang tiada tepermaná-i.*
 ONTANKEREN, b. w. *oereikan sáwh, angkat (boeka) djangkar, L.*

ONTANKERING, vr. *pengoereian sáwh, peng-angkátan djangkar, L.*
 ONTASTBAAR, b. n. *jang tiada dapat di rába.*
 ONTBAKEREN, b. w. *boeka kájin lampin.*
 ONTBALLASTEN, b. w. *angkat toelaq bára.*
 ONTBASTEN, b. w. *boewang koelit, angkat koelit.*
 ONTBEDELEN, b. w. *tjóba dapat dengan minta-minta.*
 ONTBEENEN, b. w. *angkat toelang derri dá-lam dáging.*
 ONTBEERLIJK, b. n. *jang tiada berhádjat, jang tiada misti, L., jang tiada oesah, jang trá oesah, L.*
 ONTBEERLIJKHEID, vr. *kalimpáhan, bárang jang tiada di berhádjat.*
 ONTBEREN, b. w. *berkoerang, koerang, pan-tang.*
 Wijn kunnen —, *táhoe pantang diri derri paadda minom ejer anggoer.*
 Geld —, *berkoerang oewang.*
 ONTBERING, vr. *kakoerangan.*
 ONTBIEDEN, b. w. *soeroek dátang panggil, soeroek panggil.*
 —, *bestellen, soeroek kirim.*
 —, *zie NOODIGEN.*
 ONTBIEDING, vr. *parintah akan dátang.*
 —, *zie BESTELLING.*
 —, *dagvaarding, sita, Eur., panggilan di halápan hoekoem.*
 ONTBIJT, o. *fethr, Ar., fethoer, Ar., makánan pági hárt, talahhan.*
 —, *ontnuchtering, lohmat, Ar.*
 ONTBIJTEN, o. w. *mákan paadda pági hárt, fathar, eig. fathara, Ar., almursar, verb. van almocar, Port.*
 ONTBINDELIJK, b. n. *jang dapat di oereikan.*
 ONTBINDEN, b. w. *boeka ikát-an, oereikan.*
 Eenen hond —, *tepasskan anjing.*
 —, *oplossen, antjorkan, békin antjor.*
 Een huweljk —, *oereikan hál káwin, tjerékan.*
 Eene verbindtenis —, *rombaq perdjandjian.*
 Ontbonden worden, *sterven, menyinggal, zie STERVEN.*
 ONTBINDEND, teg. *declw. jang mengantjorkan, zie ONTBINDEN.*
 ONTBINDING, vr. *pengoerei-an, pemboekáün.*
 —, *oplossing, pengantjór-an.*
 ONTBITTEREN, b. w. *hilangkan páhit.*
 ONTBLADEREN, b. w. *loerokkan dáwon.*
 De wind heeft de boemen ontbladerd, *makka dáwon póhon itoe di loerokkan angin, makka angin soedah meloerokkan dáwon póhon itoe.*
 ONTBLADERING, vr. *hál meloerokkan dáwon.*
 ONTBLINDEN, b. w. *boeka kájin derri paadda máta.*
 —, *fig. bapertlihatkan kabénaran.*
 ONTBLOEMEN, o. w. *lájoe boengánja, (kum-bangnja, L.), kahilángan boengánja.*
 —, b. w. *ontmaergden, ambil práwan,*

mentjoeri orang poenja práwan, L., meroegol, perogol, ambil perdaráun.
ONTBLOESEMEN, o. w. zie **ONTBLOEMEN**.
ONTBLOOTEN, b. w. *telandjangkan, boeka, memboeka, lelé, melelekan, oenoos, mengoenoos, kalampeí.*
 Het ligchaam —, *telandjangkan badan, (toebok).*
 Den boezem —, *melelekan soesoe.*
 Ontbloot, *telandjang, teelé.*
 De wortels eens booms —, *boeka akar pohon.*
 De billen —, *door de sarong of rokken op te ligten, sélaq pantat.*
 Een zwaard —, *mengoenoos pedang.*
 Een ontbloote kris, *kris jang terkalampei.*
 De grenzen —, *telelekan pinggir tanah.*
 Zich van geld —, *belandjâkan segala oewangnja.*
 Van volk —, *menghilangkan isi negri.*
 Zich van alles — *om anderen te helpen, membri samoewa akan menoeleng orang lajin.*
 Van gezond verstand ontbloot, *hilang akal boedí, boeta toeli.*
 —, *wegvoeren, kaloewarkan, bawa kaloewar.*
ONTBLOOTING, vr. *penelanjângan, pemboekâan, pengoenoesan, penghilangan, zie ONTBLOOTEN.*
ONTBOEIJEN, b. w. *oereikan rantei, boeka ranté, L.*
ONTBOEIJING, vr. *pengoereian rantei, pemboekâan ranté.*
ONTBOEZEMEN, b. w. *kaloewarkan.*
ONTBOEZEMING, vr. *hâl mengaloewarkan.*
ONTBOLSTEREN, b. w. *koepas, mengoepas. koebaq.*
 Gelijk een pas ontbolsterde areeknoot, *sabagei pinang jang baharoe di koepas.*
ONTBOLSTERING, vr. *hâl mengoepas, pemboekâan koelit.*
ONTBONDELEN, b. w. *boeka boengkoesan. boeka barkas.*
ONTBONDELING, vr. *pemboekâan boengkoesan.*
ONTBONDEN, b. n. en deelw. *opgelost, antjor, loeloh.*
ONTBORRELEN, o. w. *berpantjar derri paadda galâga.*
ONTBORRELING, vr. *pantjâran derri paadda galâga.*
ONTBRANDEN, o. w. *menjâla, di pásang.*
 Het vuur ontbrandde door den wind aangeblazen, *makka apt poon menjâla di tioep angin.*
 Van liefde —, *birâhtí dengan isjg.*
 Van toorn —, *hângat amârah.*
 Het geschut ontbrandde, *makka bedil poon di pásang oranglah.*
 Hij ontbrandde van toorn, *makka hângatlah amârahnja.*
ONTBRANDING, vr. *hâl menjâla, hâl pásang.*

ONTBREIDELLEN, b. w. *angkat (boeka) kâkang, boeka tom, L.*
ONTBREIDELING, vr. *pemboekâan kâkang.*
ONTBREIJEN, b. w. *boeka stroetan.*
ONTBREINEN, b. w. *angkut (boewang) oetaq.*
ONTBREKEN, o. w. *berkoerang, âda koerang.*
 Er ontbreekt niets aan, *itoe tiâda koerang sâtoe apa.*
 Het ontbrekende aanvullen, *menjampeikan bârang jang âda koerang, menjampeikan bârang jang di bersârdjat.*
ONTBREKING, vr. *kakoerângan.*
ONTBUNDELEN, b. w. zie **ONTBONDELEN**.
ONTBUNDELING, vr. zie **ONTBONDELING**.
ONTBURGEREN, h. w. *pitjatkan derri paadda pangkat mardahika.*
ONTCIJFERAAR, m. *orang jang membâtja soerat angka.*
 —, *uitlegger, orang jang menarangkan.*
ONTCIJFEREN, b. w. *bâtja soerat angka.*
 —, *verklaren, menarangkan, tâbirkan.*
ONTCIJFERING, vr. *pembâtjâan soerat angka.*
ONTDAGEN, o. w. *moelâ-i djâdi siang, dini hari.*
ONTDANSEN, o. w. *lâloe sambil menâri.*
 —, b. w. *melaloewi dengan menâri.*
ONTDARMEN, b. w. *boewang tâli proet, angkak tâli proet.*
ONTDEKKEN, b. w. *boeka, angkat.*
 Het hoofd —, *angkat tôppi, L., (tjepia).*
 Het hoofd — (van priesters), *angkut sorbán.*
 —, *fig. gewaar worden, baharoe melihat, tintang.*
 Goud —, *mendâpat amâs.*
 —, *mededoelen, membri tâhoe, kassi tâw, L.*
 —, *openbaren, mengatâkan, mengadoekan.*
 Een geheim —, *memboekâkan (memandjângkan) rahsia.*
 Het hoofd eener zamenzwering —, *menoendjoekkan kapâlu orang jang bermoewa-fajat dengan soempah.*
ONTDEKKER, m. *orang jang memboeka, (mengangkat), zie ONTDEKKEN.*
ONTDEKKING, vr. *pemboekâan, pengangkâtan, pendâpâtan, idjâd, Ar., zie ONTDEKKEN.*
ONTDELVEN, b. w. *mentjeré dengan menggali.*
ONTDOBBELEN, o. w. *loepoetkan dengan boewang pâreh, (dâdoe).*
ONTDOEN, b. w. *tiadâkan.*
 —, *losmaken, boeka, oerei.*
 Zich van zijne kleederen —, *tanggalkan pakéun, boeka pakéun.*
 Zich van eenen knecht —, *kassi kaloewar boedjang sa-orang, L., lepaskan (kaloewarkan) hamba sa-orang.*
ONTDONKEREN, b. w. *menghilangkan kaglâpan.*
ONTDOOLJEN, b. w. *tjâjerkkan, melelehkan.*
 —, o. w. *djâdi tjâjer.*
ONTDOOLJING, vr. *hâl mentjâjerkkan.*

ONTDRAALJEN, b. w. *boeka dengan poetar.*
 ONTDRAYEN, o. w. *lârt dengan djokjok,*
 zie DRAVEN.
 ONTDROPPELEN, o. w. zie ONTDRUIPEN.
 ONTDROPPELEN, o. w. zie ONTDRUIPEN.
 ONTDRUIPEN, o. w. *djâtoeh bertitig-titig.*
 ONTDRUPPEN, o. w. zie ONTDRUIPEN.
 ONTDUIKEN, o. w. *laloewt, melaloewt.*
 Gevaren —, *melaloewt bahâja.*
 ONTDUIKING, vr. *hâl melâloe, lâlloe, L.*
 ONTDUISTEREN, b. w. *hilangkan gelap, me-*
nerangkan bêkin trang.
 ONTEEDIGEN, b. w. *lepaskan derri paadda*
soempah.
 ONTEEDIGING, vr. *pelepâsan derri paadda*
soempah.
 ONTEENIGEN, b. w. *sakoekan, tjerekan.*
 —, *twist stoken, bangkitkan tjiderâ,*
bêkin stôrt, L.
 ONTEEREN, b. w. *mentjelâkan, perkedjikan.*
 Eene maagd —, *meroegol ânaq dâra,*
bêkin roesag prâwan.
 —, *erloos verklaeren, pitjalkan (hoe-*
lorkan) derri paadda pangkat jang kahor-
mâtan, perkedjikan dengan poetoesan hoe-
koem.
 ONTEEREND, b. n. *jang perkedjikan, zie*
 ONTEEREN.
 ONTEERING, vr. *pentjelâan, pertjelâan, peng-*
edjâan.
 —, *ontmaagding, peroegoelan, hâl me-*
roegoel ânaq dâra.
 ONTEGENSPREKELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat*
di lawan kâta, tentoe, benar.
 —, *bijw. dengan tentoe, atas pri jang*
benar.
 ONTEGENSPREKELIJKHEID, vr. *prt hâl jang*
tiâda dâpat di lawan kâta, prt jang tentoe,
kabênâran.
 ONTEGENSTAANBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat*
di lawan, jang tiâda terlâwan, tegoh.
 ONTEGENSTAANBAARHEID, vr. *prt hâl jang*
tiâda dâpat di lawan, kategohan.
 ONTEGENWOORDIG, b. n. *tiâda menghâdap,*
tiâda hâdlir, tiâda âda, ghâjib, Ar.
 ONTEGENWOORDIGHEID, vr. *prt jang tiâda*
berhadâpan, ghâjib, Ar.
 ONTEGENZEGGELIJK, b. n. zie ONTEGENSPREKELIJK.
 ONTEGENZEGGELIJKHEID, vr. zie ONTEGENSPREKELIJKHEID.
 ONTEGENEN, b. w. *ambil kapoenjâan.*
 Iemands land —, *ambil tânah kapoenjâan*
orang, ambil orang poenja tânah, L.
 ONTEIGENING, vr. *pengambilan kapoenjâan.*
 ONTELBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di bi-*
langkan, (kesâbkan,) jang tiâda teper-
manâ-t.
 ONTEMBAR, b. n. *jang tiâda dâpat di dji-*
naqkan, (tahâni,) boewas, gâlaq.
 ONTEMBARHEID, vr. *prt jang jang boewas*
sakâli, prt jang tiâda dâpat di dji-naqkan.
 ONTEMMELIJK, b. n. zie ONTEMBAR.

ONTEMMELIJKHEID, vr. zie ONTEMBARHEID.
 ONTERVEN, b. w. *toelaq derri paadda haq*
poesâka, boewang derri paadda poesâka, L.
 ONTERVING, vr. *penoelâkan derri paadda*
haq poesâka, pengatjoewalian derri paadda
waisiat.
 ONTEVREDEN, b. n. *sâkit hâti, goesar.*
 — *maken, brt sâkit hâti, bêkin sâkit*
hâti, menggoesarkan.
 ONTEVREDENHEID, vr. *sâkit hâti.*
 ONTFERMEN (zich) wed. w. *kasêhankan,*
mengasêhânt, sâjang, sâjangkan, menjâ-
jangkan.
 ONTFERMEND, b. n. *berkasêhan, rafim, Ar,*
berrafimat.
 —, (van God), *rafimân, Ar.*
 ONTFERMER, m. *penjâjang.*
 ONTFERMING, vr. *kasêhan, sâjang, rafimat, Ar.*
 De deur der —, *pintoe rafimat, M. S.*
 R. 69.
 ONTFLEEMEN, b. w. *dâprt dengan memboedjoq.*
 ONTFONKEN, b. w. zie ONTVONKEN.
 ONTFRONSSEN, b. w. *ratâkan kâroet, hilangkan*
kâroet.
 —, *fig. menjoekâkan.*
 ONTFRONSELEN, b. w. zie ONTFRONSSEN.
 ONTFUTSELEN, b. w. *reboet, subbrôt, L.,*
groemoet, simbot.
 —, *dat men het ziet, râwot.*
 ONTFUTSELING, vr. *groemoet, pereboetan.*
 ONTGAAN, o. w. *laloewt, melaloewt, loe-*
poet.
 Gevaren —, *laloewt bahâja.*
 Eene schipbreuk —, *loepoet derri paadda*
kâram.
 ONTGALLEN, b. w. *boewang njâlê, L., boe-*
wang hampedoe.
 ONTGALLING, vr. *pemboewângan njâlê, L.,*
hâl memboewang hampedoe.
 ONTGELDEN, b. w. *kena denda.*
 —, *boeten, straf lijden, kena perbalâ-*
san.
 ONTGELDING, vr. *straf, sjiksa.*
 —, *boete, denda.*
 —, *vergelding, perbalâsan.*
 ONTGESPEN, b. w. *oreikan kantjing, boeka*
salêpi, (gêspêr, L.).
 ONTGEVEN (zich), wed. w. *tinggalkan.*
 —, *niet gedenzen, tiâda ingut lâgi.*
 ONTGIFTIGEN, b. w. *brt penâwar, boewang*
râtjon, (bisa, oepas,) zie GIFT, VER-
GIFT.
 ONTGINNEN, b. w. *aanvangen, moelâ-t.*
 Land—, *bâbat (tebas) tânah, tâbas tâ-*
nah, soesog.
 Land— en de wortels der boonen ver-
 branden, *tebaskan tânah dan membâkar*
akar pôhon-pôhon.
 ONTGINNING, vr. *aanvang, moela, permoe-*
lâan.
 — van grond, *penebâsan tânah, ihjâ, Ar.*
 ONTGLANSEN, b. w. zie ONTGLANZEN.

ONTGLANZEN, b. w. *hilangkan tjalâja, soerankan tjalâja.*
 ONTGLIJDEN, o. w. *loetjoet.*
 ONTGLIMMEN, o. w. *moelâ-t bernjâla.*
 ONTGLIMPEN, b. w. *poera poera menjoetjikan diri.*
 ONTGLIPPEN, o. w. *loetjoet, rôsot, merôsot.*
 ONTGLOEIJEN, b. w. *moelâ-t menghângatkan. atisnjâkan, (van atisj, Perz. vuur).*
 —, o. w. *djâdi hângat, moelâ-t bernjâla.*
 ONTGODEN, b. w. *pitjatkan derri paaddu pangkat dewâta.*
 ONTGOEDEN, b. w. zie ONTEIGENEN en ONTERVEN.
 ONTGOOCHELEN, b. w. *reboet dengan menjolap, (soenglap, L.).*
 ONTGOOCHELING, vr. *pereboetan dengan menjolap.*
 ONTGORDEN, b. w. *boeka sendângan.*
 Een paard —, *boeka pelâna, (sella, L.) koeda.*
 ONTGRABBELEN, b. w. *reboet-reboet.*
 ONTGRATEN, b. w. *boewang toelang ikan.*
 ONTGRAVEN, b. w. *boewang dengan pátjol.*
 ONTGRAVING, vr. zie UITGRAVING.
 ONTGRENDELEN, b. w. *boeka kantjng pintoe.*
 ONTGRIPJEN, b. w. van een roofvogel, *sambar.*
 —, ontrukken, *sintag, reboet.*
 ONTGROEIJEN, o. w. *djâdi terlâloe besaar.*
 ONTGROENEN, b. w. *menggrêtjuq moerid bahâroe.*
 ONTGROENING, vr. *penggrêtjûkan moerid bahâroe.*
 ONTGROENPARTIJ, vr. *perdjamoewan teman-teman belâdjâr.*
 ONTGRONDEN, b. w. zie ONTGINNEN.
 ONTGUICHELEN, b. w. zie ONTGOOCHELEN.
 ONTGUNNEN, b. w. zie MISGUNNEN.
 ONTHAAL, o. *penjamboetan.*
 Iemand een goed — *aandoen, menjamboet orang dengan hormat.*
 Iemand een slecht — *aandoen, menjamboet orang dengan koerang hormât.*
 Een gunstig —, *penjamboetan jang bâjiqbâjiq.*
 —, feestmaal, maaltijd, *perdjamoewan.*
 Een sober —, *perdjamoewan jang kapalang sâdja.*
 Een goed —, *perdjamoewan jang bâjiqbâjiq.*
 ONTHAKEN, b. w. *boeka gâjit.*
 ONTHAKING, vr. *pemboekâan gâjit.*
 ONTHALEN, b. w. *weghalen, ambil.*
 Hij heeft hem het goed dat hij hem gegeven had, weder onthaald, *makka di ambilnja lagi bârang jang di brinja padânja.*
 —, onthaal aandoen, *menjamboet.*
 —, op spijs en drank, *mendjâmoew, berdjâmoew, perdjâmoew, persantapkan.*
 En zij onthaalde de vorstin, *makka di*

perdjamoewa akan toewan poetri, S. R. 17.
 Door den kluzenaar Nila Poerba werd Srie Rama onthaald, *makka oleh bagâwân Nila Poerba di perdjamoewa Sri Râma, (zonder akan).*
 ONTHALING, vr. *pengambilan.*
 —, ontvangst, *perdjamoewan.*
 ONTHALSTEREN, b. w. *boeka sentâdji, (halstêr, L.).*
 ONTHALZEN, b. w. *panggal lêhêr, pôotong lêhêr.*
 Een dier —, keelen, *sembileh, sembleh, bantê.*
 ONTHALZING, vr. *pemotôngan lêhêr.*
 —, keling, *pembantean, penjemblehan.*
 ONTHANDEN, b. w. *ganggoe, gâdoeh, bêkin soesah.*
 ONTHANDING, vr. *ganggoe, penggadahan.*
 ONTHAREN, b. w. *tjâboet boeloe, (roema).*
 ONTHARNASSEN, b. w. *tanggalkan båtjoe bessit.*
 ONTHARSENEN, b. w. zie ONTHERSENEN.
 ONTHASPELEN, b. w. *boeka derri paaddu likâsan, zie AFHASPELEN.*
 ONTHEFFEN, b. w. *ontsloan, ontlasten, lepaskan.*
 —, bevrijden, *loepoet, loepoetkan.*
 ONTHEFFING, vr. *pelepâsan.*
 —, bevrijding, *peloepoetan.*
 ONTHELIGEN, b. w. *nedjsjukan, mengharâamkan, tjamarkan.*
 ONTHELIGER, m. *orang jang menedjiskan.*
 ONTHELLIGING, vr. *pentjamâran.*
 ONTHEISTERAAR, m. *orang jang mengantâja, pengantâja.*
 ONTHEISTEREN, b. n. *antâja, mengantâja, menjakiti, bêkin sâkit.*
 —, verwoesten, *membinasâkan.*
 —, plunderen, *rampas, djârah.*
 ONTHEISTERING, vr. *pengantâjâan.*
 —, verwoesting, *pembinasâan.*
 —, plundering, *perampâsan, pendjarâhan, djarâhan.*
 ONTHELDEREN, b. w. *hilangkan trang.*
 —, morsig maken, *bêkin kôtor, L., tjamarkan.*
 —, troebel maken, *bêkin boetaq, djâdikan kroeh.*
 ONTHELPEN, b. w. *angkat pertoeoloengan.*
 ONTHEMDEN, b. w. *tanggalkan kamêdja.*
 ONTHENGSELEN, b. w. *angkat êngsel, (tângan bessit).*
 ONTHERSENEN, b. w. *angkat oetaq.*
 —, (in de ontleedkunde), *angkat bâteo kapâla.*
 ONTHEUPEN, b. w. *tagaliatkan panggoel, (pangkal pâha).*
 ONTHEUPING, vr. *tagaliat panggoel.*
 ONTHIJLIKEN, b. w. *bertjerê, mengorei, kâwin.*
 ONTHOKKEBANDEN, b. w. *boeka tâit lêher andjûng.*
 —, fig. *lepaskan.*

ONTHOLLEN, o. w. *lári tjongklang*.
 ONTHOOFDEN, b. w. *krat kapála, panggal kapála, pantjong kapála*.
 ONTHOOFDING, vr. *pemanggálan kapála, pemantjoengan kapála*.
 ONTHOORNEN, b. w. *angkat tandoq, boewang tandoq*.
 De gordijnen van een vestingwerk —, *meroesagkan pendjoeroe bentiény itoe dengan menémbaq*.
 ONTHORENEN, b. w. zie ONTHOORNEN.
 ONTHOUD, o. herinnering, *kenang, ingálan*.
 —, verblijfplaats, *tampat kadoedoekan*.
 ONTHOUDEN, b. w. in het geheugen, *kenang, sadar, ingat, mengingat, ber-ingat, menghafitikan*.
 Ik heb dat niet —, *kita tiáda ber-ingat itoe*.
 —, verblijf houden, *doedoeg, títgal*.
 —, bedwingen, *táhan, menáhan*.
 Zich niet kunnen — van lagchen, *tiáda dápat menáhan diri derri tertáwa*.
 Zich —, *afhouden, pantang*.
 Ik kan mij daarvan wel —, *kita bóleh (dápat) pantang itoe*.
 Zich van eenig ding —, dat kwaad is, *meneliharákan diri derri paadda bárang jang djáhat*.
 Zich van weenen —, *menáhan diri derri paadda menángis, menáhankan ajer má-tánja*.
 —, niet geven, *pégang, tráda máw kassi, L., koerangkan*.
 ONTHOUDEND, b. n. *djimat, táhoe pantang*.
 —, *bijw. dengan pantang, atas prt jang djimat*.
 ONTHOUDENDHEID, vr. *prt djimat, pantang*.
 ONTHOUDENIS, vr. *pengingálan*.
 ONTHOUDER, m. *orang jang mengingat*.
 —, *terughouder, orang jang pégang, orang jang tráda máw kassi, L.*
 ONTHOUDING, vr. *geheugen, pengingálan*.
 —, *verblijf, kadoedoekan*.
 —, *terughouding, pegangan*.
 Staat van — eener vrouw, hetzij als weduwe, gescheidene of menstruerende, *éddat, Ar.*
 —, *matigheid, djimat, pantang*.
 ONTHOZEN, b. w. *tanggalkan kós, L., (sá-rong kákti)*.
 ONTHUIDEN, b. w. *koepas, késsét, L.*
 ONTHULDEN, b. w. *mentjelákan, bri máloe, permaloekan*.
 ONTHULDIGEN, b. w. *langgar format, tiáda membrí format dengan sepertíjaja*.
 ONTHULDING, vr. *penjeláan*.
 ONTHULLEN, b. w. *boeka kaloebong, angkat kaloebong*.
 ONTHULLING, vr. *pengangkátan (pemoekáán) kaloebang*.
 ONTHUNKEREN, b. w. *ber-óleh (dápat) dengan múnta-múnta*.

ONTHUNKERING, vr. *perólahan dengan múnta-múnta*.
 ONTHUPPELEN, o. w. *lári berloempátan*.
 ONTHUTSEN, b. w. *mengharoekan, menghároe-biroekan, membrí dahsat, békin kágét*.
 Onthutst, *dahsat, kena dahsat, terkedjot, kágét, L.*
 ONTHUWEN, b. w. *mentjerékan laki bini, poetoeskan hál káwin, kassi tiga thalaq, L.*
 ONTJAGEN, b. w. *memboeroe sahingga loepoet*.
 ONTJEUGDEN, o. w. *djádi toewah, hilang kamoedáhan*.
 ONTIJD, m. *sálah waqtoe*.
 Hij kwam ten —, *sálah waqtoe dá-tangnja*.
 ONTIJDELIJK, *bijw. zie ONTIJDIG, bijw.*
 ONTIJDELING, m. en vr. *ánaq goegor, ánaq goegoeran*.
 ONTIJDIG, b. n. *tiáda áda waqtoe, sálah waqtoe, paadda koetika jang tiáda bájiq*.
 —, *ongepast, tiáda pátoet*.
 —, *onrijp, mangkal, tiáda másaq, tráda mátang*.
 —, *vroeg rijp, másaq (mátang) sabelom áda masánja*.
 —e *bevalling, goegoeran ánaq*.
 — *geboren, kagoegoeran*.
 —, *vuil, tjamar, nedjis, kótor, L.*
 —, *bijw. sabelom áda masánja, sálah waqtoe*.
 ONTIJDIGHEID, vr. *waqtoe jang tiáda bájiq, mása jang tiáda pátoet, tempo jang tiáda betoel, L., sálah waqtoe*.
 ONTIJDIGLIJK, *bijw. zie ONTIJDIG, bijw.*
 ONTIJG, b. n. zie ONTIJDIG.
 ONTIJLEN, o. w. *lári mendholówin, L., lári mendahoeloeówi*.
 ONTIJVEREN, b. w. *hilangkan rádjín, meng-oerangkan rádjín*.
 ONTILBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di angkat, (tátang), jang tiáda ter-angkat*.
 ONTKAMMEN, b. w. *mengoereikan dengan sisir, menjísir*.
 ONTKAPEN, b. w. *reboet*.
 ONTKEREN, b. w. *ambil, angkat*.
 ONTKENBAAR, b. n. *jang dápat di sangkal*.
 ONTKENNEN, b. w. *sangkal, menjangka!, selag, L.*
 ONTKENNEND, b. n. *jang menjangkal, salah, salb, Ar., salbí, verb.*
 —e *eigenschap, tsifat tsalbí*.
 —, *bijw. dengan menjangkal*.
 ONTKENNER, m. *orang jang menjangkal, penjangkal*.
 ONTKENNING, vr. *penjangkálán, nafi, Ar., inkár, Ar.*
 ONTKERKEREN, b. w. *lepaskan derri paadda pandjára, (boewi, L.), loepoetkan derri paadda pandjára*.
 ONTKERKERING, vr. *peloepoetan derri paadda pandjára*.
 ONTKETENEN, b. w. *oereikan rantei, hocku ranté, L.*

ONTKETENING, vr. *pengoereian rantei*, *pemboekään ranté*, L.
 ONTKIBBELEN, b. w. *dâpat dengan tjeréwét*.
 ONTKIEMEN, o. w. *moelâ-i toemboeh*.
 —, fig. *djâdi*, *terbit*.
 ONTKLAAUWEN, b. w. *krat (pôtong) koekoe*, *krat tarang*.
 —, fig. *reboet*.
 ONTKLEEDEN, b. w. *tanggalkan pakéän*, (*pekâjin*), *boekä pakéän*, L.
 Ontkleed worden, *sterven*, *mâti*, *meninggal*.
 Eenen kabel —, *boekä babâtan tâlt säwh*.
 ONTKLEEDING, vr. *penanggâlan pekâjin*, *pemboekään pakéän*, L.
 ONTKLEMMEN, o. w. *het gemoed*, *djâdi soeka*, *djâdi ringan*, *hilang pertjintään*.
 ONTKLEUREN, b. w. *hilangkan warna*, *memoetjatkan*.
 De azijn ontkleurt de lippen, *makka tjoeka itoe menghilangkan warna bibir*, *makka tjoeka itoe memoetjatkan warna bibir*.
 ONTKLIMMEN, b. w. *lâri memandjat*, *lâri nâjiq*.
 ONTKLUISTEREN, b. w. *oereikan beloenggoe*, *boekä boewf*, L.
 ONTKLUISTERING, vr. *pengoereian beloenggoe*, *pemboekään boewf*, L.
 ONTKLUWENEN, b. w. *boekä benang derri toekal*, (*boentel*).
 ONTKNEVELEN, b. w. *mengisap orang poenja darah*, L., *ambil (poengoet) dengan mengantâja*.
 —, *losmaken*, *boekä ikâtan*, *oereikan ikâtan*.
 ONTKNEVELING, vr. *pengisâpan orang poenja darah*, *pengambilan (pemoengoetan) dengan mengantâja*.
 —, *losmaking*, *pengoereian*, (*pemboekään*) *ikâtan*, (*ranté*).
 ONTKNOOPEN, b. w. *boekä kantjing*, *oereikan kantjing*.
 —, fig. *menerangkan*, *mentâbirkan*.
 ONTKNOOPING, vr. *pemboekään kantjing*.
 —, *ontwikkeling*, *oplossing*, *uqibat*, *pengabisan*.
 ONTKOFFEREN, b. w. *angkat derri dâlan pett*, (*koppor*, L.)
 ONTKOMEN, o. w. *loepoet*, *lâri*.
 Aan een gevaar —, *loepoet derri paaddo bahâja*.
 ONTKOMING, vr. *kaloepoetan*.
 ONTKOOPEN, b. w. *blî bârang jang lajin orang mâw blî*.
 ONTKOPPELEN, b. w. *tjerékan djoedoe*.
 ONTKOPPELING, vr. *pentjeréan djoedoe*.
 ONTKORSTEN, b. w. *boewang koelit*, *koepas*.
 ONTKRACHTEN, b. w. *melemahkan*, *hilangkan goewat*, *békin lemas*.
 ONTKRACHTING, vr. *pelemâhan*.
 ONTKRANSEN, b. w. *tanggalkan (angkat) karângan boengta*.

ONTKREUKEN, b. w. *meratâkan risoe*.
 ONTKROONEN, b. w. *tanggalkan makôta*.
 ONTKROONING, vr. *penanggâlan makôta*, *hâl menanggalkan makôta*.
 ONTKRUIPEN, o. w. *lâri merangkoq*.
 ONTKRULLEN, b. w. *mengoereikan ikal*, *boekä gandiq*, L.
 ONTKURKEN, b. w. *tjâboet soempal*, *tjâboet prop*, L.
 ONTLAARZEN, b. w. *tanggalkan moezah*, *boekä las*, L., (*stiwel*, L.)
 ONTLADEN, b. w. *ponggaah*, *bongkar moewâtan*, *ombol*, *sangat*, *menjangat*.
 ONTLADER, m. *koeli jang bongkar moewâtan*.
 ONTLADING, vr. *pembongkâran moewâtan*, *pemonggâhan*.
 ONTLASTEN, b. w. *eenen last ontnemen*, *angkat moewâtan*.
 —, *bevrijden*, *lepaskan*, *loepoetkan*.
 Zijn hart —, *memboekâkan hâti*, *mengatâkan rafsia*.
 —, *den buik*, *boewang ajer*, *qedlâ hâdjat*, Ar., *bérag*, L.
 De rivieren — *zich in zee*, *makka soengei-soengei itoe mengâlir-kan ajerna kadâlam laüt*, (*mengâlir ka-laüt*).
 ONTLASTEND, b. n. *jang memboewangkan*, (*menoerankan*).
 ONTLASTING, vr. *bevrijding*, *peleoepoetan*.
 — *der vochten*, *penoeroenan ajer*, (*roethoebat*, Ar.)
 ONTLATEN, b. w. *lepaskan*, *kasst djâlan*, —, *week maken*, *melémbéqkan*, *békin lémbéq*, L.
 —, *bevredigen*, *mendamékan*.
 —, o. w. *zachter worden*, *djâdi lemboet*.
 ONTLATING, vr. *pelepâsan*.
 —, *zachtheid*, *prî jang lemah lemboet*.
 ONTLEBEN, b. w. *krat (pôtong) anggawta*.
 —, *stuk voor stuk aantoonen*, *menoendjoegkan sâtoe poer sâtoe*, L., (*mâsing-mâsing*).
 —, *uitleggen*, *te kennen geven*, *menjatâkan*, *tâbirkan*.
 —, *onderscheiden*, *membédâkan*.
 ONTLEEND, b. n. *ontwikkelend*, *jang menoendjoegkan*.
 ONTLEDER, m. *orang jang krat (pôtong) anggawta*.
 —, *ontknooper eener zaak*, *orang jang mentâbirkan*, (*menjatâkan*).
 ONTLEDIGEN, b. w. *hampâkan*, *kôsongkan*, *békin kôsong*, L.
 —, *verlossen*, *loepoetkan*, *lepaskan*.
 ONTLEDIGING, vr. *penghampâan*.
 — *der baarmoeder*, *pemôtongan rahim*.
 ONTLEDING, vr. *pemôtongan anggawta-anggawta*, *penanggâlan anggawta-anggawta*.
 —, *verdeeling*, *pembahagian*.
 —, *verklaring*, *tâbir*, *penjatâan*.
 ONTLEEDKUNDE, vr. *ilmoe djirâh*, *tasjrih*, Ar., *pengatahoewan mengrat anggawta-anggawta*.

ONTRIJVEN, b. w. *ambil barang jang di berhadjut, ambil barang jang misti di paké.*
 ONTRIJVING, vt. *pengambilan barang jang di berhadjut.*
 ONTRIMPELEN, b. w. *meratakan kârot, meng hilangkan kornjut.*
 ONTROEIJEN, o. w. *lâri berdâjong.*
 —, b. w. *melarikan deugan berdâjong.*
 —, *vooruitroeijen, mendholo-t dengan berdâjong.*
 ONTROEEN, b. w. *mengharoekan, membrt dahsat, menjoesahkan, bapertjitakan.*
 —, o. w. *kena dahsat, kena tjita.*
 —, *ontroerd, aangedaan, wâlang.*
 ONTROERENIS, vt. *ontroering, tjita.*
 Blijde —, *soeka tjita.*
 Droevige —, *doeka tjita.*
 —, *verwarring, hâroe-biroe, hiroe-biroe, hâroe-hâra, hiroe-hâra.*
 ONTROESTEN, b. w. *boewang karâtan bessi, (tâht bessi, L.)*
 ONTROESTING, vt. *pemboewângan karâtan bessi.*
 ONTROLLEN, b. w. *boekâ goeloengan.*
 —, *zakkenrollen, mentjoert dengan reboet.*
 Tranen ontolden haar, *makka ajer matânja poon berlinang-linang.*
 ONTRONSELEN, b. w. *dâpat dengan memboedjog.*
 ONTRONSELING, vt. *peroléham (pendapâtan) dengan memboedjog.*
 ONTROOMEN, b. w. *angkat kapâla soesoe.*
 ONTROOSTBAAR, b. n. *tiada dâpat di hiborkan.*
 —, *bijw. atas prt jang tiada terhîbor.*
 ONTROOSTELIJK, *bijw. zie ONTROOSTBAAR, bijw.*
 ONTROOVEN, b. w. *rampas, reboet, ambil dengan gâgah.*
 —, *plunderen, djârah, rampas.*
 ONTROOVING, vt. *perampâsan, djarâhan.*
 ONTROUV, vt. *doerhâka, chtânat, Ar.*
 —, *diefstal, pentjoerian.*
 —, b. n. *koerang satia, doerhâka.*
 —, *in het huwelijk, dullêp, L.*
 —, *bijw. dengan doerhâka.*
 ONTROUWELIJK, *bijw. zie ONTROUV, bijw.*
 ONTROUWIGHEID, vt. *zie ONTROUV, vt.*
 ONTRUIJEN, b. w. *menjesangkan, bêkin sesaq, L., ambil tempat besaar.*
 Deze kas ontruimt de kamer, *makka almârt ini ambil tempat besaar di dâlam bilik ini.*
 —, *verlaten, tnyggalkan, berangkat.*
 Iemand eene plaats —, *brt tempat padda sa-orang.*
 —, *ledig maken, menghampâkau.*
 ONTRUIMING, vt. *pengambilan tempat.*
 —, *verlating, peninggâlan.*
 ONTRUKKEN, b. w. *sintaq, reboet.*
 —, *ontwringen, rantâq.*
 Elkander —, *berrantâq-rantâkan.*
 Aan een gevaar —, *loepoetkan derri paadda bahâja.*

ONTRUKKING, vt. *penjintâkan, penjintakkan, pereboetan.*
 ONTRUNNEN, b. w. *zie ONTRENEN.*
 ONTRUSTEN, b. w. *menghâroe, menjoesahkan.*
 Zich —, *djâdi soesah hâti.*
 ONTRUSTING, vt. *tjita, pertjintâan.*
 —, *opshudding, roesoe, retlong, L.*
 ONTSCHADIGEN, b. w. *ganti roegi, silih, menjilih.*
 ONTSCHADIGING, vt. *penggantian roegi; penjilihan.*
 ONTSCHAGCHELEN, b. w. *zie ONTSCHAGCHEREN.*
 ONTSCHAGCHEREN, h. w. *membrt dengan tawar kikir.*
 ONTSCHAKELAN, b. w. *memboeka tjintjin rantê, mengoereikan chalqah.*
 —, *zie ONTVOUWEN.*
 ONTSCHAKELING, vt. *pemboekâan rantê, pengoereian chalqah.*
 ONTSCHAKEN, b. w. *peroegol, bâwa lârt.*
 —, *fig. rampas.*
 ONTSCHAKER, m. *orang jang meroegol, orang jang membâwa lârt.*
 ONTSCHAKING, vt. *prt sâl meroegol, pembawâan lârt.*
 ONTSCHEPEN, b. w. *toeronkan derri paadda kapal, ponggah.*
 —, o. w. *van boord gaan, toeron derri kapal, nâjig di dârat.*
 ONTSCHEPING, vt. *penoeroenan derri paadda kapal.*
 —, *het van boord gaan, toeroenan derri kapal.*
 ONTSCHEUREN, b. w. *sintaq, rôbêq, L.*
 ONTSCHIETEN, o. w. *loetjoet.*
 Het touw is mij uit de hand ontschoten, *makka tâlt itoe loetjoet derri paadda tângankoe.*
 —, *missen, feilen, bekoerang, koerang, sâlâh.*
 —, *ontvallen, (woorden), andjor.*
 —, *uit het hoofd gaan, loepa.*
 Uw naam is mij ontschoten, *namâmoe soedah koe-loepa, goewa soedah loepa loe poenja nâma.*
 ONTSCHIETING, vt. *kaloetjoetan, loetjoet.*
 ONTSCHIPPEREN, b. w. *ptjatkan djoerâgan prâhoe derri paadda pangkatnja.*
 ONTSCHOEID, b. n. *tiada bersapâtoe, trâda pâké sapâtoe, L.*
 ONTSCHOELJEN, b. w. *tanggalkan (boekâ) sapâtoe, (moezah).*
 ONTSCHORREN, b. w. *menjombokkan sâkit seraq.*
 ONTSCHORSEN, b. w. *boewang koelit kâjoe, angkat koelit kâjoe.*
 ONTSCHORSING, vt. *pemboewângan koelit kâjoe.*
 ONTSCHROEVEN, b. w. *boekâ skroep, L., boekâ pelêr itig.*
 ONTSCHULDIGEN, b. w. *lepasikan derri paadda loekoem, (dâwâ,) membenarkan.*
 Zich —, *soetjikan diri.*

ONTSCULDIGER, m. *jang lepaskan derri paadda dawa.*
ONTSCULDIGING, vr. *perjoetjan.*
ONTSIEREN, b. w. het sieraad afnemen, *angkat perhiasan.*
 —, leelijk maken, *mendjadikan oedoeh, békin djellék, L.*
ONTSIERING, vr. *pengangkátan perhiasan.*
 —, het leelijk worden of zijn, *djádi oedoeh, (djellék, L.)*
ONTSINDELEN, b. w. *boewang háboe hárang bátoe.*
ONTSLAAN, b. w. *lepaskan, pitjatkan, kassi kaloewar, L.*
 Van eene verbindtenis —, *lepaskan derri paadda perdjandjian.*
 Ontslagen van eene gelofte, *lepas derri paadda gawol.*
 Ik zal hem van zijnen eed —, *makka akoe handaq lepaskan dia derri paadda soempahnja.*
 Uit eene betrekking —, *pitjatkan derri paadda pangkat, mázorlkan.*
 Eenen knecht —, *kassi kaloewar sátoe boedjang, L.*
 —, bevrijden, ontheffen, *loepoetkan.*
 —, afgezet, *terpitjat, mázoel, Ar.*
ONTSLAG, o. (bedr.) *pelepásan, pemitjántan.*
 —, (lijd.) *kalepásan, kapitjántan.*
 —, bevrijding, *peloepoetan.*
ONTSLAGBRIEF, m. (vrij)brief, *soerat lepas.*
 —, (demissie.) *soerat pitjat.*
ONTSLAKEN, b. w. *oereikan, boeka.*
ONTSLAGING, vr. *pengoereian, pemboekáan.*
ONTSLAPEN, o. w. *berádoe, Hofst., tidor.*
 —, fig. den geest geven, *máti, meninggal, hilang, Hofst.*
ONTSLAPING, vr. *hál berádoe, Hofst., hál tidor.*
 —, dood, *máti, hilang, Hofst.*
ONTSLEPEN, b. w. *irit, sérét, L.*
ONTSLEPING, vr. *pengiritan, penyérétan, L.*
ONTSLIBBEREN, o. w. *loetjoet kalintjir, loetjoet teplésséd, L.*
ONTSLIPPEN, o. w. *loetjoet.*
ONTSLUJEREN, b. w. *boeka kaloebong.*
 —, fig. *mengartikan, menerangkan, mentábirkan, békin trang.*
ONTSLUJERING, vr. *pemboekáan kaloebong.*
 — van een geheim, *pemboekáan rahsia.*
ONTSLUIMEREN, b. w. *mengantq.*
 —, zie **ONTS LAPEN**, fig.
ONTSLUIMERING, vr. *antq.*
ONTSLUIPEN, o. w. *lárí díam-díam, lárí ter-índap-índap, mínggat díam-díam, L.*
ONTSLUIPING, vr. *larian ter-índap-índap.*
ONTSLUITEN, b. w. *boeka, lepaskan.*
 Een slot —, *boeka koentji.*
 Eenen gevangene —, *loslaten, lepaskan sa-órang derri dálam panjábara.*
 —, van bloemen, *megar, berkambang, teboeka, L., djádi teboeka, L.*

Het hart voor eenen vriend —, *memboekákan háti paadda tsobhatnja.*
ONTSLUITER, m. *jang memboeka, jang lepaskan.*
ONTSLUITING, vr. *pemboekáan, pelepásan.*
 —, uitlegging, *pengartian, tábir, Ar.*
ONTSMEBKEN, b. n. zie **AFSMEBKEN**.
ONTSNAPPEN, o. w. *lárí mínggat, L., membáwa dírt.*
 Aan het net —, (van vogelen,) *loeloes derri paadda djárang.*
ONTSNAPPING, vr. *larian, mínggat, L.*
ONTSNABEN, b. w. *boeka, (angkat) táli, (káwat).*
 Eenen viool —, *boeka táli rebab, (biola).*
ONTSNELLEN, o. w. *lárí tjepat.*
ONTSNOEREN, b. w. *boeka táli, boeka oetas, boeka táli ikat.*
 Paarlen —, *boeka moetiára derri paadda oetasnja.*
ONTSNOERING, vr. *pemboekáan táli, (oetas).*
ONTSPPANNEN, b. w. zie **AFSPANNEN**.
 —, lager stemmen, *kéndór-in, L., hoe-loerkan.*
 Eenen boog —, *tanggalkan táli boesor, (pánah).*
ONTSPPANNING, vr. *pemboekáan, pengoeloeran, penanggálan.*
ONTSPARTELEN, o. w. *lárí terkápah-kápah.*
ONTSPARTELING, vr. *larian terkápah-kápah.*
ONTSPPATTEN, vr. *lárí, mínggat, membáwa dírt.*
ONTSPELDEN, b. w. *boeka peniti.*
ONTSPPEREN, b. w. *boeka.*
ONTSPPRINGEN, o. w. *opspringen, bangkit melompat.*
 —, uit eenen slaap, *takarádjat.*
 —, huppelen, *bergirikan.*
 —, van vreugde, *meloempat kárana ka-soekáan.*
 —, opborrelen, *tímboel, kaloewar.*
 —, voortkomen, ontstaan, *terbit, djádi.*
 —, beginnen te bloeden, *moelá-t ber-dárah.*
 Met kracht —, *zoo als water uit eene rots of fontein, tjoetjor.*
ONTSPPRINGING, vr. *uitstorting, uitstraling, tjoetjoeran.*
ONTSPPRUITEN, o. w. *moelá-t toemboeh, toenas.*
 —, ontstaan, *djádi, terbit.*
ONTSPPRUITING, vr. *hál moelá-t toemboeh.*
ONTSTAAN, o. w. *beginnen, moelá-t, moelá-in, L., djádi terbit, kaloewar, toemboeh, toeron, kena.*
 Het oproer is te Palembang —, *makka gampar itoes-poon moelá-t di negri Palimbang.*
 Door het drinken van arak ontstaat veel wanorde, *makka derri mínom árag poon djádi bánjaq roesoe.*
 Toen de stad nu — (gebouwd) was, *sa-telah djadilah negri itoe, S. R. 4.*

De boosheid ontstaat uit een bedorven hart, *makka kadjahâtan itoe terbit (toem-boeh) derri paadda hâti jang boesoq.*

Hoe dat — is weet ik niet, *boetâpa djadinja itoe sahâja tâda tâhoe.*

Die bron ontstaat uit eene rotskloof, *makka mâta ajer itoe kaloevar derri paadda tjelah bâtoe.*

Er ontstond een stormwind, *makka toeron angin riboet.*

Uit zijne gramschap ontstond een twist, *makka derri paadda amârahnja poon terbit perbantâhan.*

Toen de stad nu — was, *sa-telah djadilah negri itoe, S. R. 4.*

In dat magazijn is brand —, *makka goedang itoe-poon kena hângoes.*

—, derven, *berkoerang.*

Hulp ontstond hem, *makka berkoeranglah ia perteloengan.*

ONTSTAPELEN, b. w. *boekta tamboenan.*

ONTSTAPELING, vr. *pemboekâan tamboenan.*

ONTSTAPPEN, o. w. *lâri berjangkâ.*

ONTSTEKELIJK, b. n. *jang bôleh di pângang.*

ONTSTEKEN, b. w. *opensteken, boekta.*

Een vat —, *boeboeh tjarat paadda tong, boekta tong.*

—, vuur doen vatten, *pângang, menjalâkan.*

—, van eenig lichaamsdeel, *hângat.*

De wond is ontstoken, *makka loekânju poon hângat.*

—, van ijver doen blaken, *menggheiratkan, menghângatkan, bekin pânas hâti órang, L.*

Iemand tot toorn —, *menerbitkan amârah sa-órang, mengamârahkan sa-órang, bekin mârah sama órang, L.*

Hij was van gramschap ontstoken, *makka hângatlah anârahnja.*

Zich —, boos worden, *djâdi goesar, djâdi amârah.*

De oogen dier maagd — het hart van den kluisenaar zelfs, *makka matânja ânaq dâra (prâwan) itoe menjulâkan hâti órang pertâpa djoega.*

ONTSTEKING, vr. *opensteking, penggirikan, pemboekâan.*

—, aan eenig lichaamsdeel, *bârah, sâkit bârah.*

Eene — krijgen, *kena sâkit bârah.*

Eene — in de zijde, *sâkit bârah kapada pinggang.*

—, gloed, brand, *kahangâtan, kapânâsan, sâkit.*

— der long, *sâkit pâroe-pâroe.*

— in den neus, *atjin-atjin.*

ONTSTEKINGSKOORTS, vr. *demam pânas.*

ONTSTEKINGSZIEKTE, vr. *sâkit pânas, sâkit bâra.*

ONTSTELDHEID, vr. zie ONTSTELTENIS.

ONTSTEKEN, b. w. *tjoeri, mentjoeri, reboet.*

—, fig. *lâri, minggat, L., membâuw diri.*

ONTSTEKING, vr. *pentjoerian, pereboetan.*

ONTSTELLEN, b. w. *ontstemmen, mendjanggalkan.*

—, ziek maken, *bekin sâkit, L., mendjadikan sâkit.*

Ontsteld, wanluident, *djanggal, sâlah boenji.*

Het kompas is ontsteld, *padóman ada roesaq.*

Ontsteld in de hersens, *élan, gila.*

Ontsteld, ziek, *sâkit.*

—, ontroeren, *kedjoetkan, mengedjoetkan, bekin kâgêt, L.*

—, o. w. *verschrikken, djâdi kâgêt, kedjoet.*

Hij werd ontroerd, *makka terkedjoetlah ia.*

ONTSTELLING, vr. *djanggal, zie ONTSTELTENIS.*

ONTSTELTENIS, vr. *ontroering, tjita.*

—, verslagenheid, *mângoe, kagantâran, gantar-gantâran, dahsjat, Ar.*

—, opschudding, *gampar, roesoe, L., rettong, L.*

—, schrik, *kedjoet, kâgêt, L.*

ONTSTEMMEN, b. w. *ontstellen, mendjanggalkan.*

—, fig. uit eene stemming brengen, *mengharoekan.*

—, o. w. *kedjoet, kâgêt, L.*

ONTSTEMMING, vr. *djanggal, pendjanggâlan.*

ONTSTENTENIS, vr. *gebrek, mangel, koerang, hâdjat, Ar.*

—, afwezigheid, *kotiad-ün.*

Bij — van geld, *kâlœ koerang oewang.*

ONTSTICHELJK, b. n. *jang koerang bânj, bertjelâ, jang menghilangkan dîn.*

ONTSTICHELJKHEID, vr. *pri jang bertjelâ.*

ONTSTICHTEN, b. w. *menjakiti hâti, bri sjuk, melanggur kabuqtian.*

ONTSTICHTING, vr. *perboewâtan jang bri sjuk.*

ONTSTOKEN, b. n. *verhit, hângat.*

ONTSTOPPEN, b. w. zie ONTKURKEN.

ONTSTOPPING, vr. zie ONTKURKING.

ONTSTOPPINGSMIDDEL, o. *pentjahâr, obat pentjahâr.*

ONTSTRENGELEN, b. w. *boekta (oerei) pintâlan.*

ONTSTRENGELING, vr. *pengoerian pintâlan.*

ONTSTRIJDEN, b. w. *melâwan kâta, berbantuh.*

ONTSTRIJKEN, b. w. *ambil dengan perês.*

—, o. w. zie ONTKOMEN.

ONTSTRIKKEN, b. w. *boekta simpoelan.*

ONTSTRIKKING, vr. *pengoerian (pemboekâan) simpoelan.*

ONTSTROOMEN, o. w. *lâlœ mengâlir.*

ONTSTROOPEN, b. w. *ambil dengan merampas.*

ONTSTROOFING, vr. *perampâsan, djarâhan.*

ONTSTRUUKEN, b. w. *bâbat.*

—, fig. *uitrocijen, toempas, lâpœs.*

ONTSTUIVEN, o. w. *lári*, *mínggat*, L.
 ONTSULLEN, o. w. zie ONTGLIJDEN.
 ONTTABBERDEN, b. w. *tanggalkan* (boek) *djobbat*.
 ONTTAKELLEN, b. w. *toeronkan kalangkápan kapal*, *kálangkan práhoe*.
 ONTTAKELING, vr. *penoeroenan kalangkápan kapal*.
 ONTTARNEN, b. w. *tjábnet gígt*.
 ONTTARNEN, b. w. zie LOSTARNEN.
 ONTTELLEN, b. w. zie MISTELLEN.
 ONTTERNEN, b. w. zie LOSTARNEN.
 ONTTEUGELLEN, b. w. *tanggalkan kákang*, *boeká tom*, L.
 ONTTOOLJEN, b. w. *tanggalkan perhiúsan*.
 ONTTOOMEN, b. w. *tanggalkan kákang*, *boeká tom*, L.
 ONTTOOMING, vr. *penanggálan kákang*, *pembokéán tom*, L.
 ONTTOOVEREN, b. w. *lepaskan derri paadda hobátan*, *menghilangkan hobátan*.
 ONTTORNEN, b. w. zie LOSTARNEN.
 ONTTREKKEN, b. w. *ambil*, *ambil kombáli*.
 Zich aan iets —, *oendoer (soeroet) derri paadda bárang sasoewátoe*.
 —, *afkorten*, *pótong*, *tjangkólóng*, L.
 —, *weigeren*, *anggan*, *ibá*, *tráda máw kasst*, L.
 ONTTREKKING, vr. *pengambilan*.
 —, *terugtrekking*, *oendoer*, *moendoer*, L., *soeroet*.
 —, *korting*, *tjangkólóng*, L., *pótong*.
 ONTTOELEN, b. w. *ambil (dápat) dengan tjoemboe*.
 ONTTROGGELLEN, b. w. zie AFTROGGELEN.
 ONTTRONEN, b. w. zie AFTRONEN.
 —, *van den troon bonzen*, *hoelorkan*, (*pijtakan*) *derri paadda karadjáán*, *menoeronkan derri paadda táchta karadjáán*.
 ONTTRONING, vr. *hál menghoelorkan derri paadda karadjáán*.
 ONTUIGEN, b. en o. w. *van tuig en wand ontblooten*, *angkat kalangkápan kapal*.
 ONTUIJEN, b. w. *boewang págar kebon*.
 ONTWEERNEN, b. w. zie ONTTWIJENEN.
 ONTTWIJENEN, b. w. *oereikan pintálan*, *boeká pintálan*.
 ONTUCHT, vr. *doekána*, *hidan*, *gátal*, L., *kandji*, *pertjaboelan*, *pesoendálan*, L.
 ONTUCHTELIJK, b. n. zie ONTUCHTIG, bijw.
 ONTUCHTIG, b. n. *berdoekána*, *mengidam*, *kandji*, *gátal*, L.
 Eene — e vrouw, *paranpoewan berdoekána (gátal)*, L.).
 — e gebaren, *tíngkah lákoe jang gátal*.
 —, *bijw. atas pri doekána*, *dengan gátal*.
 ONTUCHTIGHEID, vr. zie ONTUCHT.
 ONTUIG, o. uitschot, *bárang boesog*, *bárang jang tíada bergoena*.
 —, *vuilnis*, *sampah*.
 ONTVADENEN, b. w. *tjábnet bemang derri djároem*.

ONTVALLEN, o. w. *andjor*, *djátok*, *loetjoet*.
 Het zwaard ontviel hem, *makka pedang itoe-poon djátok derri paadda tángannja*.
 —, *kwijt raken*, *kahlángan*.
 De hoop ontviel hem, *makka ia-poon kahlángan pengharápan*.
 De moed ontviel hem, *makka ia-poon djádi ketjil háti*.
 —, *ontsnappen*, (van woorden,) *lantjang*, *terand oer*, *andjor*, *telandjor*, L.
 Die woorden ontvielen hem, *makka perkataánja itoe soedah terandjor (telandjor) soedah telandjor katánja itoe*, L.
 —, *ontgaan*, *vergeten*, *loepa*.
 —, *onverwacht sterven*, *sakoenjong-koenjong mentinggal*, (*máti*).
 ONTVANG, m. zie ONTVANGST.
 ONTVANGBAAR, b. n. *jang dápat di tarima*.
 ONTVANGBOEK, o. *boekoe bárang jang di tarima*.
 ONTVANGEN, b. w. *tarima*, *samboet*.
 Geld —, *tarima oewang*.
 Eenen brief —, *menjamboet soerat sa-poetjoq*.
 —, *onthalen*, *berdjámoe*.
 —, *zwanger worden*, o. w. *djádi boenting*, *djádi hámil*.
 —, b. w. *perkandong*.
 Die — is van den heiligen geest, *jang soedah di perkandongan derri paadda goewat rok 'l-goedos*.
 ONTVANGENIS, vr. *perkandoengan*.
 ONTVANGER, m. *orang jang menarima*, *jang menjamboet*, *penjamboet*.
 — van belasting, *pertanda*, *toekang poengoet tjoké*, *kapála kantor oewang*.
 Kantor van den —, *kantor oewang*, *kantor toekang tjoké*.
 ONTVANGERSKANTOOR, o. *kantor oewang*, L.
 ONTVANGERSPOST, m. *pekaradjáán pertanda*, *pekaradjáán toekang poengoet tjoké*, *pekaradjáán kapála kantor oewang*, L.
 ONTVANGST, m. *penarimáán*, *penjamboetan*, *achdz*, Ar.
 —, *ontvangen geld*, *oewang jang soedah di tarima*, *oewang jang másoq*.
 —, *onthaal*, *perdjamoewan*.
 ONTVANKELIJK, b. n. *jang bóleh di tarima*.
 ONTVAREN, o. w. *lári berpráhoe*, *lálloe deng-an práhoe*.
 ONTVECHTEN, b. w. *reboet dengan berkaláhi*.
 —, o. w. *lepas dengan berkaláhi*.
 ONTVEHLIGEN, b. w. *menquádákan bahája*.
 ONTVEHLIGING, vr. *pri hál mengadákan bahája*.
 ONTVEINZEN, b. w. *semboent*, *semboenikan*, *poera-poera tíada*.
 Hij ontveinst zijne gramschap, *makka ia semboenikan amárahnja*, *makka poera-poera ia tíada amárah*.
 ONTVEINZING, vr. *pri hál semboenikan*, *pri tjoesla háti*.
 ONTVELLEN, o. w. *sálin koelit*.

ONTVELLING, vr. *salinan koelit*.
 ONTVESTEN, b. w. zie ONTMANTELEN.
 ONTVETEREN, b. w. *boeka tált hoebong-hoebongan*.
 ONTVLAKKEN, b. w. *soetjikan derri paadda tjóring, békin hilang nóda, L.*
 ONTVLAKKER, m. *toekang tjoetji tjóring, toekang nóda, L.*
 ONTVLAMBAAR, b. n. *jang dápat (bóleh) menjála.*
 ONTVLAMBAARHEID, vr. *tsifat jang dápat menjála.*
 ONTVLAMMEN, b. w. *menjalákan, pásang.*
 —, fig. *hángat.*
 In drift doen —, *menghángatkan napsoe.*
 —, o. w. *menjála.*
 ONTVLAMMING, vr. *hál menjála, (bernjála).*
 ONTVLECHTEN, b. w. *boeka klábang, L., boeka landiq, (gandiq, L.)*
 ONTVLECHTING, vr. *pemboekáän klábang, (landiq, gandiq).*
 ONTVLEESCHEN, b. w. *angkat dáging derri paadda toelang.*
 —, *verimageren, mengoeroeskan, békin koeroes, L.*
 Ontvleeschte handen, *tángan jang koeroes sakáli.*
 ONTVLEIJEN, b. w. *dápat dengan memboedjog, beróleh dengan tjoemboe.*
 ONTVLEIJING, vr. *pendapátan dengan memboedjog, peroléhan dengan memboedjog.*
 ONTVLEKKEN, b. w. zie ONTVLAKKEN.
 ONTVLEKKER, m. zie ONTVLAKKER.
 ONTVLEUGELAN, b. w. *angkat sájap.*
 ONTVLIEDEN, o. w. *vlugten, lárt, múnngat, L., membáwa dírt.*
 —, *ontwijken, láloe, laloewt, oendoer, soeroet.*
 ONTVLIEDING, vr. *lartan.*
 ONTVLIEGEN, o. w. *terbang lárt.*
 Eenen vogel laten —, *lepaskan boerong sa-ékor.*
 ONTVLIETEN, o. w. *ngálr láloe.*
 ONTVLOEIJEN, o. w. *lileh (melille) derri paadda, hálr.*
 ONTVLUGTEN, o. w. *lárt, múnngat, L., membáwa diri.*
 ONTVOERDER, m. *orang peroegol, orang jang membáwa lárt, orang jang melarikan.*
 ONTVOEREN, b. w. *larikan, báwa lárt, peroegol.*
 ONTVOERING, vr. *hál melarikan.*
 ONTVOLKEN, b. w. *toempas (menoempas) isi negrt.*
 ONTVOLKING, vr. *penoempásan isi negrt.*
 ONTVONKBAAR, b. n. *jang dápat di njalákan, jang bóleh di pásang.*
 ONTVONKBAARHEID, vr. *prt jang dápat di njalákan.*
 ONTVONKEN, b. w. *pásang, menjalákan, per-njalákan.*
 —, in beweging brengen, *ber' ángatkan, menggheiratkan, menerbitkan.*

—, o. w. fig. *bernjála, hángat, gheirat, Ar.*
 ONTVONKING, vr. *aansteking, pemasángan.*
 —, fig. *kahangátan, gheirat, Ar., njála.*
 ONTVOOGDEN, b. w. *pijatkan (hoelorkan) derri paadda pangkat wált.*
 ONTVORMEN, b. w. *meroesaqkan roepa.*
 ONTVORMING, vr. *peroesákan roepa.*
 ONTVOUWEN, b. w. *boeka derri paadda lipátan.*
 Eenen brief —, *boeka soerat.*
 —, *ontwikkelen, menjatákan, mengartikan.*
 —, *uitspreiden, hamparkan.*
 ONTVOUWING, vr. *pemboekáän derri paadda lipátan.*
 —, fig. *pengartisan, tábir.*
 —, *uitspreiding, penghampáran.*
 ONTVREEMDEN, b. w. *reboet, tjélo-tjélo, men-tjoert.*
 ONTVREEMDING, vr. *pentjoertan, pereboetan.*
 ONTVRIJEN, b. w. *ambil dengan meminang, ambil órang poenja toenángan dengan meminang dia ter-índap-índap.*
 ONTWAALJEN, o. w. *di terbangkan angin.*
 ONTWAAR, bijw. in: — *worden, merása.*
 ONTWARDEN, o. w. *tanggalkan (boeka) pakéian órang máti.*
 ONTWAKEN, o. w. *djáya derri paadda tidor, bángon derri paadda tidor, njalang.*
 En de vorst ontwaakte uit zijnen slaap, *makka baginda poon bángonlah derri paadda beradoenja.*
 — *uit eene bezwijming, chabar akan diri, sadar.*
 Even — *en weder inslapen, mendoesin.*
 Doen —, *bángonkan, sadarkan.*
 ONTWAKING, vr. *bángon, tahadijjod, Ar.*
 Het gebed bij de —, *soembah jang tahadijjod.*
 ONTWALLEN, b. w. *bongkar bénténg, (dévála).*
 ONTWALLING, vr. *pembongkárán bénténg.*
 ONTWAPENEN, b. w. *tanggalkan sindjáta.*
 ONTWAPENING, vr. *hál menanggalkan sindjáta.*
 ONTWAREN, b. w. *zien, lihat.*
 —, *gevoelen, merása, tjukkat, butjukkat, L.*
 En nu ik een gevoel van beterschap ontwaar, *makka sakárag hamba rasá-t adálah ringan rasánja, S. R. 8.*
 ONTWARRELEN, b. w. zie ONTWAREN.
 ONTWARREN, b. w. *oereikan, menjelesseikan, selessei.*
 Eene moeijelijke zaak —, *menjelesseikan perkára jang mosjkil, (soesah).*
 Garen —, *mengoereikan benang jang koesoet.*
 ONTWARRING, vr. *pengoereian, penjelesseian.*
 ONTWARENEN, o. w. *djádi ter-láloe besaar.*
 ONTWEIDEN, b. w. zie ONTWEIJEN.
 ONTWEIDING, b. w. zie ONTWEIJING.
 ONTWEIJEN, b. w. *boevang isi proet.*

ONTWEIJING, vr. *pemboewangan isi proet*.
 ONTWELDIGEN, b. w. *ambil dengan gâgak, reboet*.

ONTWELDIGER, m. *orang jang menggagâht*.
 ONTWELDIGING, vr. *penggagâhan, reboetan*.
 ONTWEND, verl. deelw. *hilang bêasa, loepa*.
 ONTWENNEN, b. w. *hilangkan bêasa*.

Het dobbelen —, *hilangkan bêasa ber-djoedi*.

Van de borst —, *saraq, pisa, L.*

Zich —, *hilangkan bêasa*.

ONTWENNING, vr. *kahilangan bêasa*.

ONTWENTELEN, b. w. *goeling*.

ONTWERP, o. *telâdan, dinah, tjonto, L., rentjana*.

Een — maken, *boewat dinah*.

— van eenen brief, *rentjana soerat*.

ONTWERPEN, b. w. *boewat dinah, bëkin tjonto, L., merentjanakan, marèkah*.

—, *beramen, mengoepajâkan*.

ONTWERPER, m. *orang jang memboewat dinah*
 ONTWERPING, vr. *pemboewatan dinah, tjonto, L.*

ONTWERREN, b. w. *zie ONTWARREN*.

ONTWERVELEN, b. w. *boekta kantjing pntoe*.

ONTWERVELING, vr. *pemboekâan kantjing pntoe*.

ONTWEVEN, b. w. *mengoereikan tenoenan*.

ONTWIJDEN, b. w. *eenen priester, pitjatkan derri paadda dardjat imâm*.

—, *eene plaats schenden, mengharâmkan, langgar*.

—, *verontreinigen, menedjiskan, mentjarmarkan*.

ONTWIJDER, m. *orang jang mengharâmkan, jang melanggar bârang jang harâm, (goedos)*.

ONTWIJDING, vr. *van eenen priester, pemitjatan derri paadda pangkat imâm*.

—, *ontheiliging, pelanggâran bârang jang harâm, (goedos)*.

ONTWIJEN, b. w. *zie ONTWIJDEN*.

ONTWIJING, vr. *zie ONTWIJDING*.

ONTWIJFELBAAR, b. n. *tentoe, benar, tiâda kagondâhan*.

—, *bijw. dengan tentoe, soenggoeh-soenggoeh*.

ONTWIJFELBAARHEID, vr. *kabenâran, pri jang soenggoeh*.

ONTWIJFELIJK, b. n. *zie ONTWIJFELBAAR*.

ONTWIJKEN, b. w. *lâloe, laloewi, oendoer, soeroet*.

—, *op zijde gaan, mînggir, menyimpang*.

—, *afwenden, tangkiskan, menjâlahkan*.

Gevaar —, *melaloewi bahâja*.

En terwijl hij hem nu wilde —, *makka sedang ia menghandâkt lâloe derri padanja, M. S. R. 44*.

Den krijg —, *oendoer derri paadda prang*.

Eenen slag —, *tangkiskan pâloe*.

Eenen dolksteek —, *menjâlahkan tikam*.

De zee ontweek de kust, *makka ajei*

lâwoet poon soeroet derri paadda pantei.

ONTWIJKEND, b. n. *jang lâloe, zie ONTWIJKEN*.

Een — antwoord, *djawâb (penjahoetan) jang tiâda troes trang, (jang tiâda tentoe)*.

ONTWIJKING, vr. *kâl melaloewi*.

ONTWIKKELEN, b. w. *losmaken, boekta, oerei*.

—, *duidelijk maken, mengartikan, mentâbirkan*.

—, *ontwarten, selessei, menjelessei*.

ONTWIKKELING, vr. *pemboekâan, pengoe-reiân*.

—, *verduidelijkjing, pengartian, tâbir, Ar.*

—, *ontwarring, penjelesseiân*.

—, *van planten, bloemen, teomboehan*.

ONTWIMPELEN, b. w. *toeronkan bandêra pandjang*.

—, *fig. menthlâhirkkan, menjatâkan*.

ONTWIMPELING, vr. *penoeroenan bandêra pandjang*.

—, *fig. penjatâan, kâl menthlâhirkkan*.

ONTWINDEN, b. w. *boekta bebâtan, boekta lilitan*.

—, *fig. menjatâkan, menthlâhirkkan*.

Eene opgerolde mat —, *menghamparkan tikar*.

ONTWINDING, vr. *pemboekâan bebâtan, (lilitan, goeloengan)*.

ONTWOEKEREN, b. w. *dâpat (berôleh) dengan mâkan roebiat*.

ONTWOEKERING, vr. *pendapâtan (perôlehan) dengan mâkan roebiat*.

ONTWOELEN, b. w. *losworstelen, lepaskan dengan bergoemol*.

—, *zie ONTWINDEN*.

ONTWOELING, vr. *zie ONTWINDING*.

ONTWOLKEN, b. w. *hâpoeskan awan-awan*.
 Een ontwolke hemel, *lângit jang trang, tjoewâtja, trang tjoewâtja*.

—, *de duisternis wegvagen, hapoeskan kaglâpan, menerangkan*.

Een ontwolkt gelaat, *moeka berserei*.

ONTWORSTELBAAR, b. n. *jang dâpat di loepoetkan dengan bergoemol*.

ONTWORSTELTEN, o. w. *loepoet dengan bergoemol*.

ONTWORTELEN, b. w. *banton dengan akar, tjâbot dengan akar, rebahkan dengan akar*.

De wind heeft dien boom ontworteld, *makka angin soedah merebahkan pohon itoe dengan akarnya*.

—, *fig. toempaskan*.

ONTWORTELING, vr. *pembantoenan dengan akar, pentjaboetan dengan akar*.

—, *fig. penoempâsan*.

ONTWRICHTEN, b. w. *tagalât, tagalitjoh, sâlah lâkoe*.

ONTWRICHTING, vr. *tagalât*.

ONTWRIJTEN, b. w. *reboet (ambil) dengan berbantah (tjeréwet, L.)*.

ONTWRIKKEN, b. w. *boekta dengan geruq*.

ONTWRIKKING, *vr.* *penboekään dengan gerak*
 ONTWINGING, *b. w.* *ambil dengan poelas.*
 ONTWIRING, *vr.* *penganbilan dengan poelas.*
 ONTZADELEN, *b. w.* *tanggalkanpelána, boeka sella, L.*
 ONTZADELING, *vr.* *penanggálan pelána, penboekään sella, L.*
 ONTZAGA, *o.* *vrees, tákoet.*
 —, *eerbied, format.*
In — *houden, menákoetkan, bri tákoet.*
 —, *magt, grootheid, koewása, kabesáran.*
 — *onder het volk hebben, di takoeti órang ketjil.*
 Zijn — *verloezen, kahilangan koewásanja.*
 ONTZAGBAAR, *b. n.* *zie ONTZAGGELIJK.*
 ONTZAGGELIJK, *b. n.* *eerbiedwekkend, moftassim, Ar., áthlamat, Ar.*
 —, *vrees inboezemend, bri tákoet, (dahsat).*
 —, *uitstekend, groot, sángat, terláloe, besaar.*
 —, *vreeselijk, hébat.*
 —, *bijw. dengan áthlamat, éna.*
 ONTZAGGELIJKHEID, *vr.* *tsifat jang moftassim (: áthlamat,)* *zie ONTZAGGELIJK.*
 ONTZAGVERWEKKEND, *b. n.* *jang bri tákoet, moftassim, Ar.*
 ONTZAKKEN, *o. w.* *zie ONTZINKEN.*
 ONTZEDELIJEN, *b. w.* *hilang pri jang se-noemoh, pertjabeelkan.*
 ONTZEGBRIEF, *m.* *oorlogsverklaring, soerat menjatákan prang, soerat mengadákan prang.*
 ONTZEGBLEN, *b. w.* *boeka tjap, boeka derri paadda materinja.*
 ONTZEGBLING, *vr.* *penboekään tjap, penboekään derri paadda materinja.*
 ONTZEGBEN, *b. w.* *weigeren, anggan, íbá, tíada máw kassí, L., toelaq.*
 —, *verbieden, tegah, tegahkan, harámkan.*
 ONTZEGBING, *vr.* *verbod, penegáhan.*
 ONTZEILEN, *o. w.* *melaloewi dengan berlájar.*
 —, *zeilende ontvlugten, lárs berpráhoe.*
 ONTZENUWEN, *b. w.* *angkat átsáb, (oerat).*
 —, *vetzwakken, melemahkan, mendlájkkan, meletehkan.*
 ONTZENUWING, *vr.* *penyangkatan átsáb, (oerat).*
 —, *fig. pelenáhan.*
 ONTZET, *o.* *bevrjiding, hulp, peloepeetan, pembantoesan.*
 ONTZETBAAR, *b. n.* *schrikachtig, penákoet.*
 —, *onverschrokken, perkása, bráni.*
 ONTZETTEN, *b. w.* *verwrikken, tagaliat, tagalitjoh.*
 —, *vas het bezit berooven, ambil jang ampoenja, ambil kaän poenjáña.*
 —, *te hulp komen, bantoe, toelóng.*

—, *berrijden, lorpoetkan.*
 —, *verbazen, bri dahsat, meughábatkan.*
 Zich —, *kena dahsat, djádi kágét, L., terkedjoet.*
 —, *ontslaan, píjajkan.*
 ONTZETTEND, *b. n.* *heibano, hébat.*
 ONTZETTER, *m.* *órang jang membantoes.*
 ONTZETTING, *vr.* *uit het lid, tagaliat.*
 — *uit het bezit, penganbilan jang ampoenja.*
 —, *verlossing, peloepeetan, pembantoesan.*
 — *uit een ambt, pemitjatan derri paadda pangkat.*
 —, *ontroering, kedjoet, kágét, L., gemetar.*
 ONTZIELEN, *b. w.* *boenoh, matikan, ambil djiwa, menghálangkan djiwa, memoetoeskan njáwa.*
 ONTZIELING, *vr.* *penboenohan, pematian.*
 ONTZIEN, *b. w.* *bri format, menhormatikan, soembah, menjoeembah, membílangkan, pengapákan.*
 Voorwaar, *de geéerde oudere broeder moet volstrekt door alle menschen — worden, bahoewa paodeka adenda íssé tíada dápat tíada di pengapákan óleh segala mánoesja, S. R. 96.*
 —, *vreezen, ták t.*
 —, *sparen, piára bájiq-bájiq.*
 Hij ontziet Uwe Majesteit den gebiedier der wereld niet, *tíada ía membílangkan doeli sjáh dálam.*
 Geen vermoejenis —, *tíada tákoet tjapé, (lelah).*
 Zich —, *menáhan diri.*
 Zich niet —, *tíada memelihárákan diri.*
 ONTZIENING, *vr.* *tákoet.*
 —, *eerbied, format, Ar.*
 ONTZIENEN, *o. w.* *djátoh pangsán, mortja, kelángan, L.*
 ONTZILVEREN, *b. w.* *boewang saloetan péraq.*
 ONTZIND, *b. n.* *sarsar, gila.*
 —, *woest, gálaq, boewas.*
 —, *dengan gila, (gálaq).*
 ONTZINDHEID, *vr.* *kalakoewan jang gila, (sarsar).*
 ONTZINGEN, *b. w.* *dápat dengar menjánji.*
 ONTZINKEN, *o. w.* *tinggelam.*
 —, *fig. ontzakken, hilang, koerang, tampa.*
 De moed ontzonk hem, *makka hilanglah braninja, (hatinja,) makka timpálah hatinja.*
 ONTZINKING, *vr.* *tinggelam.*
 —, *fig. kahilangan.*
 ONTZOEBLEN, *b. w.* *menjoetjikan, memboewang tjamar, boewang kótor, L., békin brísih, L.*
 ONTZONDIGEN, *b. w.* *hápoeskan dósa, soetjikan derri paadda dósa, roewat.*
 ONTZONDIGING, *vr.* *pengapoesan dósa, persoejtjan derri paadda dósa.*

ONTZUIVEREN, b. w. zie ONTREINIGEN.
 ONTZUREN, b. w. koerangkan asam, (masam) hilangkan asam.
 ONTZURING, vt. pengoerangan asam.
 ONTZUURD, b. n. sudah hilang asamnya.
 ONTZWACHTELEN, b. w. boeka kâjin bebâtan.
 ONTZWACHTELING, vt. pemboekâan kâjin bebâtan.
 ONTZWELLEN, o. w. ringkas, L., kimpês.
 ONTZWELLING, vt. karingkassan, L.
 ONTZWEMMEN, o. w. loepoet bernang, lâri bernang.
 ONTZWEREN, b. w. poetoesian (rombag) dengan soempah.
 ONUITBEELDELIJK, b. n. jang tiada dapat di gambarkan, (tsifatkan).
 ONUITBLUSCHBAAR, b. n. jang tiada dapat di padamkan, jang trada boleh di boenoh, L., jang trada boleh mati, L., jang tiada terpadam.
 ONUITBLUSCHBAARHEID, vt. tsifat jang tiada dapat di padamkan, kalakoewan jang trada boleh di boenoh, L.
 ONUITBLUSSCHELIJK, b. n. zie ONUITBLUSCHBAAR.
 ONUITDENKBAAR, b. n. jang tiada dapat di kira-kirakan, jang tiada tersangka.
 ONUITDOENLIJK, b. n. jang tiada dapat di hâpoesian.
 ONUITDROEGBAAR, b. n. jang tiada dapat di hâbiskan (kringkan) ajernja.
 ONUITDRUKBAAR, b. n. jang tiada dapat di katâkan.
 ONUITDRUKKELIJK, b. n. zie ONUITDRUKBAAR.
 ONUITBAGGERD, b. n. tiada terangkat loemoer.
 ONUITGEBANNEN, b. n. tiada terboewang.
 ONUITGEBAZUIND, b. n. tiada terbrî tahoer dengan tiep nafiri.
 ONUITGEBEELD, b. n. tiada tertoeelis gambar. — laten, tiada menggambarkan, tiada toelis gambar. —, blijven, tiada di gambarkan.
 ONUITGEBLAZEN, b. w. tiada terpadam, tiada terboenoh, trada di boenoh, L.
 ONUITGEBLOEID, b. n. belum hâbis berboenga, belon hâbis berkumbang, L.
 ONUITGEBLUSCHT, b. n. belum terpadam, belon di boenoh, L. — laten, tiada padamkan, trada bekim mati, L., tiada boenoh.
 ONUITGEBODEN, b. n. tiada terpanggil.
 ONUITGEOEND, b. n. tiada tergoesq.
 ONUITGEOORD, b. n. tiada tergiriq, trada di bôr, L.
 ONUITGEBORSTELD, b. n. tiada tersikat, trada di sêkat, L.
 ONUITGEBRAND, b. n. tiada terbakar, tiada tertoenoe. — laten, tiada membakar, tiada toenoe.
 ONUITGEBREID, b. n. tiada loewus, tiada besuar.

— laten, tiada meloewaskan, tiada membesaarkan.
 — blijven, tiada di loewaskan, tiada di besaarkan.
 ONUITGEBREID, b. n. tiada terkaram, (terkeram). — laten, tiada mengeran.
 ONUITGEDAAGD, b. n. tiada tertantang. — laten, tiada menantang. — blijven, tiada di tantang.
 ONUITGEDAAN, b. n. tiada terhâpoesian, tiada di boenoh, tiada di boewang. — laten, tiada menghâpoesian. — blijven, tiada di hâpoesian.
 ONUITGEDACHT, b. n. tiada terkira, belon di kira-kirakan. — laten, tiada kirakan. — blijven, tiada di kirakan.
 ONUITGEDAMPT, b. n. belon kaloewar hâwap, belon berpeloh.
 ONUITGEDEELD, b. n. tiada terbahâgi.
 ONUITGEDOOFD, b. n. tiada terpadam, tiada mati. — laten, tiada padamkan. — blijven, tiada di padamkan.
 ONUITGEDOPT, b. n. tiada terkoepas, tiada terkoebag.
 ONUITGEDORSCHT, b. n. tiada tertebah, tiada terloebor.
 ONUITGEDRONKEN, b. n. tiada terminom hâbis. — laten, tiada minom hâbis. — blijven, tiada di minom hâbis.
 ONUITGEDRUKT, b. n. tiada terkâta, (terseboet), trada di bilang, L. — laten, tiada mengatâkan, tiada seboet, trada di bilang, L. — blijven, tiada di seboet, tiada di kâta, trada di bilang, L.
 ONUITGEDUID, b. n. tiada tertoeendjoeg. — laten, tiada menoeendjoeg. — blijven, tiada di toendjoeg.
 ONUITGEDUND, b. n. belon di djarangkan, belon di tjâboet sapâro.
 ONUITGEGEVEN, b. n. belon tertrâ, belon di tjitaq, L. Die geschriften zullen wel — blijven. makka soerat-soerat itoe tiada hanulaq di trâ, itoe soerat-soerat nanti trada di tjitaq, L.
 ONUITGEGIST, b. n. belon toenab.
 ONUITGEGOTEN, b. n. belon tertjoetjor.
 ONUITGEGROEID, b. n. belon sampei toemboeh, belon besaar.
 ONUITGEHAKT, b. n. tiada tertatag.
 ONUITGEHAALD, b. n. tiada tertjâboet.
 ONUITGEHOUDEN, b. n. tiada terpditong.
 ONUITGEHUYD, b. n. belon kâwin.
 ONUITGEKAMD, b. n. belon di sisir.
 ONUITGEKLAARD, b. n. belon sadia soerat akan berlâjar.
 ONUITGEKLEED, b. n. tiada tertanygalkan pekâjin, belon di boeka partijan, L.
 ONUITGEKLOFT, b. n. tiada terpoekol kra-loewarkan deboe.

- ONUITGEKOMEN, b. n. *belum kaloewar*, (*thlâ-hir*).
- ONUITGEKRAAMD, b. n. *tiâda (belum) di ka-deikan*.
- ONUITGELEID, b. n. *tiâda terhantar, tiâda di iringkan*.
- ONUITGELEVERD, b. n. *tiâda tersârah*.
— laten, *tiâda sârahkan*.
— blijven, *tiâda di sârahkan*.
- ONUITGELEZEN, b. n. *jang tiâdu hâbis terbâtja, (di bâtja)*.
- ONUITGELOOT, b. n. *jang belum terloetar*.
Zijn lot is nog —, *makka belum terloetar ondenja*.
- ONUITGEMAAKT, b. n. *belum poetoos, belum selessei*.
—, *tiâda memoetoeskan, tiâda menjeles-seikan*.
— blijven, *tiâda di poetoeskan, tiâda di selesseikan*.
- ONUITGEPAKT, b. n. *belum terboeka boeng-koesan*.
- ONUITGEPERST, b. n. *tiâda ter-apit, tiâda terprah, trâda di pras, L.*
Gij moet de druiven — laten, *djângan apitkan boewah anggoer itoe*.
— blijven, *tiâda di apitkan*.
- ONUITGERUST, b. n. *tiâda terlangkap*.
- ONUITGESPROKEN, b. n. *tiâda terkâta*.
— laten, *tiâda mengatâkan*.
— blijven, *tiâda di katâkan*.
- ONUITGESTALD, b. n. *tiâda taperlihatkan, trâda di boeka, L., trâda di târoh, L.*
Die winkel is —, *makka kadei (toko) itoe belum di boeka, itoe wârong belon di boeka, L.*
- ONUITGEVEEGD, b. n. *tiâda tersâpoe*.
- ONUITGEVOERD, b. n. *tiâda terbâwa kaloewar*.
—, *niet verrigt, tiâda terkardja, tiâda terlâkoekan*.
- ONUITGEWASSCHEN, b. n. *tiâda tertjoetj, tiâda terbâsoh*.
- ONUITGEWISCHT, b. n. *tiâda terhâpoeskan, zie UITWISSCHEN*.
- ONUITGEWISSELD, b. n. *tiâda tertoekeur, tiâda ter-oerop, tiâda terganti*.
— laten, *tiâda menoekar, tiâda meng-ganti*.
- ONUITLEGBAAR, b. n. *tiâda dâpat di artikan, glop sakâli, tiâda dâpat di tâbirkan, dâlam sakâli*.
- ONUITLEGGELIJK, b. n. *zie ONUITLEGBAAR*.
- ONUITLESCHBAAR, b. n. *zie ONUITBLUSCH-BAAR*.
- ONUITPUTBAAR, b. n. *zie ONUITPUTTELIJK*.
- ONUITPUTBAARHEID, *vr. zie ONUITPUTTELIJKHEID*.
- ONUITPUTTELIJK, b. n. *tiâda dâpat hâbis di tîmbâ*.
- ONUITPUTTELIJKHEID, *vr. kalakoewan (tsi-fat) jang tiâda dâpat hâbis di tîmbâ*.
- ONUITREDELIJK, b. n. *tiâda dâpat di loe-poelkan*.
- ONUITROEIBAAR, b. n. *tiâda dâpat di toempaskan, tiâda dâpat di binasâkan*.
- ONUITROEIBAARHEID, *vr. tsifat jang tiâda dâpat di toempaskan*.
- ONUITROELIJK, b. n. *zie ONUITROEIBAAR*.
- ONUITROELIJKHEID, *vr. zie ONUITROEIBAARHEID*.
- ONUITSCHRIJFELIJK, b. n. *zie ONBESCHRIJFELIJK*.
- ONUITSPREKELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di kutâkan, jang trâda bôleh di bilang, L., djângan di kâta lâgi*.
- ONUITSPREKELIJKHEID, *vr. tsifat jang tiâda dâpat di katâkan, pri jang trâda bôleh di bilang, L.*
- ONUITVINDELIJK, b. n. *jang tiâda dâpat di kirâkan, jang trâda bôleh di dâpat, L.*
- ONUITVOERBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di kardjâkan, jang trâda bôleh di kardja, L.*
- ONUITVOERBAARHEID, *vr. hâl jang tiâda dâpat di kardjâkan, kalakoewan jang trâda bôleh di kardja*.
- ONUITVOERLIJK, b. n. *zie ONUITVOERBAAR*.
- ONUITVOERLIJKHEID, *vr. zie ONUITVOERBAARHEID*.
- ONUITWISCHBAAR, b. n. *jang tiâda dâpat di hâpoeskan*.
- ONUITWISCHBAARHEID, *vr. tsifat (pri) jang tiâda dâpat di hâpoeskan*.
- ONUITWISCHELIJK, b. n. *zie ONUITWISCHBAAR*.
- ONUITWISCHELIJKHEID, *vr. zie ONUITWISCHBAARHEID*.
- ONVAARBAAR, b. n. *waarin men niet varen kan, jang tiâda bâjig âkan berlâjar*.
Het is thans — weer, *makka mâsa jang sukârang ini tiâda bâjig âkan berlâjar*.
- ONVAARBAARHEID, *vr. zie ONBEVAARBAARHEID*.
- ONVAARDIG, b. n. *tiâda sadia*.
—, *niet handig, koerang tjepat, bôdoh gobloq, L.*
- ONVALSCH, b. n. *tiâda djoesta, tiâda tjoelas, trâda pa/slo, L., benar, toeloes*.
- ONVALSCHHEID, *vr. pri jang toeloes, (benar)*.
- ONVAST, b. n. *tiâda tetap, tiâda tegoh, trâda kintjang, L.*
—, *wankelbaar, kabimbângan, jang gâjang*.
- ONVASTHEID, *vr. pri jang tiâda tetap, (tegoh)*.
—, *wankelbaarheid, pri kabimbângan, pri (kalakoewan) jang kórang kintjang*.
- ONVEIL, b. n. *jang tiâda di djoewal, jang tiâda dâpat di bli*.
- ONVEILIG, b. n. *tiâda bersentawsa, berbahâja*.
- ONVEILIGHEID, *vr. kalakoewan jang tiâda bersentawsa, kalakoewan jang berbahâja, bahâja*.
- ONVEILIGLIJK, *bijw. dengan berbahâja, dengan tiâda sentawsa*.
- ONVER, b. n. *en bijw. tiâda djâwh, dekut djoega*.

ONVERANDERBAAR, b. n. zie ONVERAN-
DERLIJK.
ONVERANDERBAARHEID, vt. zie ONVERAN-
DERLIJKHEID.
ONVERANDERD, b. n. *tiáda ter-oebah*.
—, bestendig, *tetap*, *tegeh*.
— laten, *tiáda mengoebah*.
— blijven, *tiáda di oebahkan*.
ONVERANDERLIJK, b. n. *tiáda ka-oebáhan*,
tiáda kalajinan, *tiáda bóleh ber-oebah*.
—, duurzaam, vast, *qarâr*, *kekal*.
ONVERANDERLIJKHEID, vt. *prí jang tiáda*
ka-oebáhan.
ONVERANTWOORD, b. n. *tiáda selessei*.
ONVERANTWOORDELIJK, b. n. *jang tiáda*
dápat di ampoent, (*mááflan*).
—, niet verantwoordelijk, *jang tiáda*
tanggung.
ONVERANTWOORDELIJKHEID, vt. *prí jang*
tiáda dápat di ampoent.
ONVERBAASD, b. n. *tiáda hérán*.
—, bijw. *dengan tiáda hérán*.
ONVERBASTERD, b. n. *tiáda ter-oebah*, *sadíta*.
ONVERBED, b. n. *tiáda terptndah derri paadda*
tampat tidor.
ONVERBEELDELIJK, b. n. *jang tiáda dápat*
di sangka.
ONVERBERGELIJK, b. n. *jang tiáda dápat di*
semboenikan.
ONVERBETERD, b. n. *jang tiáda taperbajikt*,
jang tiáda di tsahkan, (*betoelkan*).
— laten, *tiáda membajikt*, *tiáda men-*
tsahkan.
— blijven, *tiáda di perbajikt*, (*tsahkan*).
ONVERBETERLIJK, b. n. *jang tiáda dápat di*
perbajikt, (*tsahkan*, *betoelkan*).
—, uitmuntend, *semporna*, *terláoeloe bájq*.
—, bijw. volmaaktelijk, *dengan semporna*.
ONVERBETERLIJKHEID, vt. *prí (tsifat) jang*
tiáda dápat di perbajikt, (*tsahkan*, *be-*
toelkan).
—, volmaaktheid, *prí jang semporna*,
kasempornáan.
ONVERBIDDELIJK, b. n. *jang tiáda máw*
dengar permintáan orang.
—, onbuigzaam, *tiáda tobat*.
—, bijw. *dengan tegar*, *dengan tiáda*
máw dengar permintáan orang.
ONVERBIDDELIJKHEID, vt. *prí jang tegar*,
katagáran.
ONVERBIDDELIJK, b. n. *jang tiáda dápat*
di tegahkan.
—, zie HALSTARRIG.
ONVERBIDDELIJKHEID, vt. *kalakoewan jang*
tiáda dápat di tegahkan.
ONVERBLOEMD, b. n. *tiáda djoesta*, *benar*,
troes trang, *tiáda tersemboent*.
—, rondborstig, *toeloes*, *betoel*, *dengan*
tiádu ibárat.
ONVERBLOEMELIJK, b. n. *jang tiáda dápat*
di semboenikan.
ONVERBODEN, b. n. *tiáda terlárang*.
ONVERBONDEN, b. n. *tiáda terbebat*.

—, niet aaneengebonden, *tiáda ter-*
hoebong.
—, niet verbonden, vrij, *bébas*.
ONVERBORGEN, b. n. *tiáda tersemboent*, *tiáda*
báthin, *thláhir*, Ar., *nyáta*.
ONVERBRAND, b. n. *tiáda terbákar*, *tiáda*
tertoenoe.
ONVERBRANDRAAR, b. n. *jang tiáda dápat*
di bákar (toenoe).
ONVERBRANDBAARHEID, vt. *tsifat jang tiádu*
dápat di bákar (toenoe).
ONVERBRANDELIJK, b. n. zie ONVERBRAND-
BAAR.
ONVERBREEKBAAR, b. n. *jang tiáda dápat*
di pitjahkan, (*pátahkan*).
—, niet schendbaar, *jang tiáda dápat*
di rombag, (*langgar*).
ONVERBREEKELIJK, b. n. zie ONVERBREEK-
BAAR.
ONVERBREEKELIJKHEID, vt. *tsifat jang tiádu*
dápat di pitjahkan, (*pátahkan*).
ONVERBRIJZELD, b. n. *tiáda terremoq*, *tiáda*
antjor.
ONVERDACHT, b. n. niet gewantrouwd,
tiáda kena sjak.
—, onverwacht, *jang tiáda tersangka*,
(*terkira*).
—, bijw. *sakoenjong-koenjong*.
ONVERDACHELLELIJK, bijw. zie ONVERDACHT,
bijw.
ONVERDEDIGBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di*
paliharákan, (*pégang*, *perlindongkan*).
—, van eene zaak, *tiáda terbitjára*,
tiáda dápat di bijjarákan, *koerang tsah*,
tiáda betoel.
ONVERDEDIGD, b. n. *tiáda terpalihára*, *tiádu*
taperlindongkan.
ONVERDEDIGLIJK, b. n. zie ONVERDEDIGBAAR.
ONVERDEELBAAR, b. n. *tiáda dápat di bu-*
hagikan, *tráda bóleh di bági*.
ONVERDEELBAARHEID, vt. *tsifat jang tiáda*
dápat di bahagikan, *kalakoewan jang tráda*
bóleh di bági, L.
ONVERDEELD, b. n. *tiáda terbahági*, *tráda*
di bági, *genap*, *intéro*, L.
— laten, *tiáda membahági*, *tráda*
bági, L.
—, eensgezind, *bermoewáfaqat*, *pakat*, L.
—, bijw. gezamenlijk, *tiáda terbahági*,
sáma sakáli.
ONVERDEELDHEID, vt. *kalakoewan (prí)*
jang tiáda terbahági.
—, eendragt, *moewáfaqat*, *pakattan*, L.
ONVERDEKT, b. n. *tiáda tertoe-top*, (*tertoe-*
dong).
ONVERDELGBAAR, b. n. zie ONVERDELGELIJK.
ONVERDELGBAARHEID, vt. zie ONVERDEL-
GELIJKHEID.
ONVERDELGD, b. n. *tiáda tertoempas*.
— laten, *tiádu toempaskan*.
— blijven, *tiáda di toempaskan*.
ONVERDELGELIJK, b. n. *tiáda dápat di*
toempaskan, (*binasákan*).

ONVERDELGELIJKHEID, *vt.* tsifat jang tiada dapat di toempaskan), (binasakan).
ONVERDENKELIJK, *b. n.* en *bijw.* jang tiada brí sjak.
ONVERDERFELIJK, *b. n.* jang tiada dapat di roesapkan, (binasakan), jang kekal, baqa.
ONVERDERFELIJKHEID, *vt.* tsifat jang tiada karoesakan, tsifat jang tiada kekal, (baqa).
ONVERDIENBAAR, *b. n.* jang tiada di peroleh dengan (kárana) pahála.
ONVERDIEND, *b. n.* dengan tiada pahála, (djása).
ONVERDIENSTE, *vt.* koerang pahála, tiada berpahála, tiada berdjása.
ONVERDIENSTELIJK, *b. n.* jang tiada berpahála (berdjása).
ONVERDIENSTELIJKHEID, *vt.* kalakoewan jang tiada berpahála (berdjása).
ONVERDOEMD, *b. n.* tiada terkoetoq, tiada kena lanat.
ONVERDOEMELIJK, *b. n.* jang tiada hároes di koetoq, (lanatkan).
ONVERDONKERD, *b. n.* tiada gelap, trang.
ONVERDOOFBAAR, *b. n.* jang tiada dapat di pádmkan, (boenoh).
ONVERDORBAAR, *b. n.* jang tiada boleh lájoe.
ONVERDORVEN, *b. n.* tiada djáhat, tiada kapista.
ONVERDORVENHEID, *vt.* prt jang tiada djáhat.
 — van voorwerpen, kalakoewan jang tiada boesoq.
ONVERDOUWELIJK, *bijw.* tiada dapat di tjernákan.
 —, *fig.* onverdragelijk, tiada tertáhan, (terderita).
ONVERDRAAGZAAM, *b. n.* tiada táhan, (sabar), soeka berbantah.
ONVERDRAAGZAAMHEID, *vt.* kalakoewan jang soeka berbantah.
ONVERDRAGELIJK, *b. n.* tiada tertáhan (tenderita).
 —, *bijw.* atas prt jang tiada terderita.
ONVERDRAGELIJKHEID, *vt.* prt jang tiada terderita, kalakoewan jang kadjemoewan.
ONVERDRIETELIJK, *b. n.* trada djádi kesal, *L.*, (gemas).
 —, *vrolijk*, bersoeka háti.
ONVERDRIETELIJKHEID, *vt.* kasoeakáan, kugemáran.
ONVERDRIETIG, *b. n.* bersoeka háti, tiada berdoeka, tiada bertjinta.
ONVERDRINGBAAR, *b. n.* jang tiada dapat di pndahkan.
ONVERDRINKBAAR, *b. n.* jang tiada boleh máti kelelap, jang tiada dapat di lemas-kan di dálan ojer.
ONVERDROOGD, *b. n.* tiada terkringkan, tiada kring.
ONVERDROTEN, *b. n.* tiada lelah, tiada tjápe, *L.*

—, blijgeestig, soeka háti, gemar.
 —, *bijw.* dengan tiada lelah, (tjápe, *L.*)
ONVERDUISTERD, *b. n.* tiada terglapkan, tiada gelap, trang.
ONVERDULDIG, *b. n.* tjepat, pantas, láhfjoe.
 —, *bijw.* dengan tjepat.
ONVERDULDIGDHEID, *vt.* kalakoewan jang tjepat.
ONVERDULDIGLIJK, *bijw.* zie **ONVERDULDIG**, *bijw.*
ONVERDUWELIJK, *bijw.* **ONVERDOUWELIJK**.
ONVERDUWIJNELIJK, *bijw.* jang di tiada boleh linnjap, (hilang).
ONVEREENIGBAAR, *b. n.* kális, jang tiada dapat di persowatoekan, jang trada boleh djádi satoe, *L.*, jang tiada dapat di hoe-bong.
ONVEREENIGD, *b. n.* tiada terhoebong.
ONVEREIGERD, *b. n.* tiada lebeh pájah.
ONVERFLAAUWD, *b. n.* tiada terlemahkan, tiada koerang rádjin, tetap.
ONVERGADERD, *b. n.* tiada terkoempol (terhimon, terkampong).
 — laten, tiada menghimon, tiada meng-oempol.
 — blijven, tiada di koempoel (himon, kampong).
ONVERGALD, *b. n.* tiada kena kompadoe (nják, *L.*)
 —, rein, zuiver, soetji, brisih.
ONVERGANBAAR, *b. n.* zie **ONVERGANKELIJK**.
ONVERGANBAARHEID, *vt.* zie **ONVERGANKELIJKHEID**.
ONVERGANKELIJK, *b. n.* kakal, kekal, tiada linnjap, baqa, *Ar.*, tiada binása.
ONVERGANKELIJKHEID, *vt.* prt jang kekal, kakekalan, prt jang tiada linnjap.
ONVERGEFELIJK, *b. n.* tiada dapat di am-poent.
 —, niet vergeven, tiada mengampoent, tiada mááfskan.
 —, *bijw.* atas prt jang tiada dapat di ampoent.
ONVERGEFELIJKHEID, *vt.* prt jang tiada dapat di ampoent.
ONVERGELDBAAR, *b. n.* tiada dapat di bá-laskan.
ONVERGELDBAARHEID, *vt.* prt jang tiada dapat di bálskan.
ONVERGELDELIJK, *bijw.* zie **ONVERGELDBAAR**.
ONVERGELDELJKHEID, *vt.* zie **ONVERGELD-BAARHEID**.
ONVERGELIJKBAAR, *b. n.* zie **ONVERGELIJKELIJK**.
ONVERGELIJKBAARHEID, *vt.* zie **ONVERGELIJKELIJKHEID**.
ONVERGELIJKELIJK, *b. n.* tiada samánja, tiada berbanding, tiada dapat di samákan (bandingkan), tiada taranja, tiada dapat di bayekau, *S. R.* 19.
ONVERGELIJKELIJKHEID, *vt.* prt jang tiada taranja (samánja, bandingannya), prt jang tiada dapat di samákan.

ONVERGENOEGD, b. n. *goesar*, *ketjil hati*.
 —, *bijw. dengan goesar.*
 ONVERGENOEGDHEID, *vt. sâkit hati, goesar.*
 ONVERGENOEGELJK, *bijw. onverzadelijk, tiada dapat di kinnjângi.*
 ONVERGENOEGELJKHEID, *vt. prt jang tiada dapat di kinnjângi.*
 ONVERGENOEGZAAM, b. n. *zie ONVERGENOEGELJK.*
 ONVERGENOEGZAAMHEID, *vt. zie ONVERGENOEGELJKHEID.*
 ONVERGETELJK, b. n. *tiada di loepâkan.*
 ONVERGETELJKHEID, *vt. kalakoewan (hâl) jang tiada di loepâkan.*
 ONVERGETEN, b. n. *tiada terloepa, jang tersedar, (terkenang).*
 — *bljven, tiada loepa, di sudarkan, di kenangkan.*
 ONVERGEZELD, b. n. *tiada berteman, tiada di iringkan (hantarkan).*
 ONVERGLAASD, b. n. *tiada terlâboer dengan rangas.*
 — *laten, tiada merangas.*
 — *bljven, tiada di lâboer dengan rangas.*
 ONVERGOED, b. n. *tiada terganti roegi.*
 ONVERGOEDBAAR, b. n. *jang tiada dapat di ganti roegi.*
 ONVERGOELJKT, b. n. *tiada terhias.*
 ONVERGOLDEN, b. n. *tiada terbâlas.*
 ONVERGRAMD, b. n. *tiada amarah, (marah, L.)*
 ONVERGROOT, b. n. *tiada ditambah besaarnja, trada di bêkin besaar, L.*
 ONVERGULD, b. n. *tiada tersâpos dengan ajer amâs, tiada kaâmâsan.*
 ONVERGUND, b. n. *tiada terbrt idzin, trada di kassi bébas, L.*
 ONVERHAALBAAR, b. n. *jang tiada dapat di tjeriterâkan, jang trada boleh di tjerita, L.*
 ONVERHAALD, b. n. *jang tiada tertjeriterâ.*
 ONVERHAAST, b. n. *tiada lâkas, tiada goepoh-goepoh, tiada bângat.*
 ONVERHARD, b. n. *tiada tegar, tiada ter-tegar.*
 ONVERHELPELIJK, *bijw. jang tiada dapat di perbajiki.*
 ONVERHINDERD, b. n. *tiada tertegah.*
 —, *bijw. dengan tiada oedror.*
 ONVERHOEDELJK, *bijw. jang tiada dapat di laloewi.*
 ONVERHOEDS, *bijw. dengan sakoenjong-koenjong, kâgét, L.*
 ONVERHOEDSCH, b. n. *sakoenjong-koenjong, kâgét, L.*
 ONVERHOLEN, b. n. *tiada tersemboeni, trada bâthin, njata, tlâkhir, Ar.*
 ONVERHOOPT, b. n. *tiada terhârap, tiada terkira.*
 —, *bijw. atas pri jang tiada terkira.*
 ONVERHOOD, b. n. *niet ondervraagd, tiada di tanyâ-i.*
 —, *niet vervuld, tiada terdengarkan, tiada terbrt, trada di kassi, L.*

— *laten, tiada mendengarkan, tiada membrt, trada kassi, L.*
 ONVERHUID, b. n. *tiada ter-imbis, tiada ter-âti, tiada ter-pindah.*
 ONVERHUURD, b. n. *tiada terbrt sewa, tiada terséwakan.*
 — *bljven, tiada di séwakan.*
 ONVERHUURLJK, b. n. *jang tiada dapat di séwâkan.*
 ONVERJAAGD, b. n. *jang tiada terboeroe, tiada teroesir.*
 ONVERJAARD, b. n. *jang tiada bertâhon.*
 ONVERKEERD, b. n. *zie ONVERANDERD.*
 ONVERKEERLIJK, *bijw. zie ONVERANDERLIJK.*
 ONVERKIESBAAR, b. n. *zie ONVERKIESLIJK.*
 ONVERKIESLIJK, b. n. *tiada dapat di pileh.*
 ONVERKLAARBAAR, b. n. *tiada dapat di artikan, Ar., bâthin, jang trada boleh djadi trang, L.*
 ONVERKLAARBAARHEID, *vt. tsifat bâthin, prt jang tiada dapat di njotâkan.*
 ONVERKLAARD, b. n. *jang tiada katrangan, jang bâthin, tiada terarti.*
 ONVERKLEED, b. n. *tiada tersâlin pekâjin.*
 ONVERKNOCHT, b. n. *tiada bertsohbat, tiada terhoebong.*
 ONVERKOCHT, b. n. *tiada terdjoewal.*
 — *laten, tiada djoewal.*
 — *bljven, tiada djoewal.*
 ONVERKONDIGD, b. n. *tiada terbrtâkan, tiada terchabarkan, trada di kassi taw, L.*
 ONVERKOOPBAAR, b. n. *tiada lâkoe, tiada dapat di djoewal.*
 ONVERKOOPBAARHEID, *vt. tsifat (kalakoewan) jang trada boleh di djoewal.*
 ONVERKOOPELIJK, *bijw. zie ONVERKOOPBAAR.*
 ONVERKOOPELIJKHEID, *vt. zie ONVERKOOPBAARHEID.*
 ONVERKREGEN, b. n. *tiada terdapat, trada dapat, tiada tuperoleh.*
 ONVERKRIJGBAAR, b. n. *tiada dapat di peroleh, trada boleh dapat, L.*
 ONVERKRIJGBAARHEID, *vt. hâl jang tiada dapat di peroleh, barang jang tiada kadapatan.*
 ONVERLAAT, *m. orang djâhat, risaw, geibana, orang boesog.*
 ONVERLAKT, b. n. *tiada terlâboer dengan tjatto, trada di taroh tjatto.*
 ONVERLATEN, b. n. *tiada tertinggal, trada sepi, L., tiada soenji simjap.*
 ONVERLEGD, b. n. *tiada terletag pandda lâjin tempat, tiada ter-pindah, trada di pindah, L.*
 ONVERLEENBAAR, b. n. *jang tiada dapat di idzinkan, jang trada boleh di kassi, L.*
 ONVERLEGEN, b. n. *tiada penâkoe, tiada mâloe, trada kasompokkan, L.*
 ONVERLEPT, b. n. *tiada terlâjoe, belom lâjoe.*
 ONVERLET, b. n. *tiada tertegah, tiada dengan soekar, tiada kasoekâran, dengan tiada kasoekâran.*

—, *bijw. dengan tiada kasoekâran, dengan tiada barang kategâhan.*
ONVERLICHT, b. n. *tiada berkatrangan, tiada terang.*
 Eene — e plaats, *tampat jang tiada katrangan.*
 Een — mensch, *orang bôdoh, (bebal).*
ONVERLIEFD, b. n. *tiada birâhi.*
ONVERLIEFDHEID, vr. *hati jang tiada tâhoe birâhi.*
ONVERLIESBAAR, b. n. *jang tiada dapat di hilangkan, jang trada boleh hilang.*
ONVERLIGT, b. n. *tiada teringankan, trada di bêkin êntêng.*
ONVERLOOFD, b. n. *tiada bertoenangan.*
ONVERLOREN, b. n. *tiada hilang.*
ONVERLOST, b. n. *tiada tertebes, trada di teboes, L.*
ONVERMAAK, o. *koerang soeka hati.*
ONVERMAAKT, b. n. *tiada tereobah.*
 —, *niet hersteld, tiada taperbajiki, trada di bêkin betoel, L.*
 —, zie **ONVERSNEDEN.**
ONVERMAAND, b. n. *tiada tertogor, tiada di âdjar.*
ONVERMAARD, b. n. *tiada ternama, tiada masjhoer.*
ONVERMAARDHEID, vr. *kalakoewan jang tiada ternama, (masjhoer).*
ONVERMAKELIJK, b. n. *tiada kenan, soekar, trada ênnaq, L.*
ONVERMAKELIJKHEID, vr. *kasoeâran, pri jang tiada kenan, kaloekoewan jang trada ênnaq, L.*
ONVERMEESTERLIJK, b. n. *tiada dapat di alahkan.*
ONVERMELD, b. n. *tiada terseboet.*
 — *laten, tiada seboet.*
 — *blijven, tiada di seboet.*
ONVERMENGD, b. n. *tiada tertjampor, dawang, L., sa-mâta-mâta, trada betjampoeran, L., tsarêh, Ar.*
ONVERMERKBAAR, b. n. *jang tiada dapat di râsa.*
ONVERMETEL, b. n. *tiada brâni, sederhâna.*
 —, *dengan sederhâna.*
ONVERMETELHEID, vr. *parângi jang sederhâna.*
ONVERMETELIJK, b. n. *zie ONVERMETEL.*
ONVERMETEN, b. n. *zie ONVERMETEL.*
ONVERMIJDELIJK, b. n. *en bijw. tiada dapat di laloevi.*
ONVERMIJDELIJKHEID, vr. *kâl jang tiada dapat di laloevi.*
ONVERMINDERD, b. n. *tiada terkoerangkan.*
 — *laten, tiada koerangkan.*
ONVERMINKT, b. n. *tiada koedong, trada kôttong, L.*
ONVERMOED, b. n. *tiada di sangka, trada di kira-in, L.*
ONVERMOEDELIJK, b. n. *tiada terkira, sakoenjong-koenjong.*

—, *bijw. dengan sakoenjong-koenjong, dengan tiada terkira.*
ONVERMOEIBAAR, b. n. *tiada dapat di lelahan.*
 —, *bijw. dengan tiada lelah.*
ONVERMOEID, b. n. *tiada lelah, trada tjâpé, L.*
 —, *bijw. dengan tiada lelah, dengan trada tjâpé, L.*
ONVERMOEIDHEID, vr. *kalakoewan jang tiada djâdi lelah, (tjâpé, L.).*
ONVERMOEIJELIJK, b. n. *zie ONVERMOEIBAAR.*
ONVERMOGEN, o. *koerang goewat, kalemâhan, kalemassan, L., dlâif, Ar.*
 — *tot voortteeling, lemah dzakar, lemas boetos, L.*
ONVERMOGEND, b. n. *zie ZWAK, KRACHTELOOS.*
 —, *om te betalen, bankeroet, mofes, Ar.*
ONVERMOGEND, vr. *kalemâhan, kalemassan, L., pri jang dlâif.*
 —, *armoede, kapapâan, kamiskinan.*
ONVERMOLMD, b. n. *tiada boeog, tiada boerog.*
ONVERMURWBAAR, b. n. *zie ONVERMURWELIJK.*
ONVERMURWD, b. n. *tiada terlemboetkan, tiada lemboet.*
 —, *fig. tiada sâjung, tegar.*
ONVERMURWELIJK, b. n. *jang tiada dapat di lemboetkan.*
ONVERNAGELD, b. n. *jang tiada terpâkoekan.*
 — *blijven, tiada di pakoekan.*
 — *laten, tiada pakoekan.*
ONVERNERD, b. n. *tiada terhinakan.*
ONVERNIELBAAR, b. n. *tiada dapat di roesangkan.*
ONVERNIETIGBAAR, b. n. *tiada dapat di tiaaakan.*
ONVERNIEUWD, b. n. *tiada di baharoevi.*
 — *laten, tiada membaharoevi.*
 — *blijven, tiada di baharoevi.*
ONVERNUFT, o. *koerang aqal, koerang boedi, kabebâlan, kabodohan.*
ONVERNUFTIG, b. n. *tiada berâqal, tiada berboedi, bebal.*
 — *in kunsten, tiada ber-oetas, tiada pandei.*
 Het — e vee, *binâtang jang koerung nâthiq.*
ONVERNUFTIGHEID, vr. *kalakoewan jang koerang aqal, (boedi,) kabebâlan, kabodohan.*
ONVERNUFTIGLIJK, *bijw. atas pri jang bôdoh, dengan bebal, dengan gobloq.*
ONVEROORDEELD, b. n. *tiada terhoekoem.*
 — *laten, tiada menghoekoemkan.*
 — *blijven, tiada di hoekoemkan.*
ONVEROORZAAKT, b. n. *tiada di karnâkan, tiada di adâkan, tiada di djadikân.*
ONVEROORTMOEDIG, b. n. *tiada terrindahkan, tiada taweekkol.*

— laten, *tiāda merindahkem*.
 — blijven, *tiāda di rindahkan*.
 ONVEROUDERD, b. n. *tiāda djādi toewah, tiāda toewah*.
 ONVEROVERD, b. n. *tiāda teralah*.
 — blijven, *tiāda di alahkan*.
 ONVERPACHT, b. n. *tiāda tapersewākan, trāda di kassī séwa, L.*
 ONDERPAND, b. n. *tiāda tergādē*.
 — laten, *tiāda bergādē*.
 — blijven, *tiāda di gādē*.
 ONVERPLANT, b. n. *tiāda tertanam paadda lājin tempat*.
 ONVERPOOD, b. n. *tiāda tergantī, tiāda berhentī*.
 ONVERRAST, b. n. *tiāda tersirkap*.
 ONVERRIGT, b. n. *tiāda terkardja, trāda di kardja, L.*
 —er zaak, *dengan tiāda kardja apa-apa*.
 ONVERROERLIJK, b. n. zie ONROERLIJK.
 ONVERROERLIJKHEID, vt. *prī jang tetap, prī jang tiāda dāpat di gerakkan*.
 ONVERRUKBAAR, b. n. *jang tiāda dāpat di sintaq (gontjang)*.
 ONVERSAAGD, b. n. *tiāda tākoet, perkāsa*.
 —, *bijw. dengan perkāsa*.
 ONVERSAAGDELIJK, *bijw. zie ONVERSAAGD, bijw.*
 ONVERSAAGDHEID, vt. *prī jang perkāsa*.
 ONVERSCHAALD, b. n. *tiāda hambar, tiāda tāwar*.
 ONVERSCHEIDEN, b. n. *tiāda berbāgei-bāgei, sāma roepa, sāma warna*.
 ONVERSCHEURLIJK, b. n. *jang tiāda dāpat di tjārik, jang trāda boleh di sowēq, L.*
 ONVERSCHILLEND, b. n. *tiāda berlajinan, sama rāta, sāma roepa*.
 ONVERSCHILLIG, b. n. *sāma djoega*.
 —, *onvoelig, segan, tiāda foedloelt, trā perdoelt, L.*
 —, *onverschillend, sāma, tiāda berlajinan*.
 Eene — e daad, die men doen en laten kan en die noch gewraakt noch geprezen wordt, *moebāh, Ar.*
 —, *bijw. atas prī jang sāma djoega, dengan tiāda foedloelt*.
 —, *(dat men doen of laten kan naar verkiezing), djāt, Ar.*
 ONVERSCHILIGHEID, vt. *parāngi orang jang tiāda foedloelt*.
 —, *koelheid, hāti dīngin, kadīnginan*.
 ONVERSCHILLIGLIJK, *bijw. zie ONVERSCHIL-
 LIG, bijw.*
 ONVERSCHOONBAAR, b. n. *jang tiāda dāpat di ampoem*.
 —, *bijw. atas prī jang tiāda kaāmpoenan*.
 ONVERSCHOONBAARHEID, vt. *tsifat jang tiāda kaāmpoenan*.
 ONVERSCHOOND, b. n. *tiāda terampoent*.
 —, *niet verwisseld van kleeding, tiāda tersālin kājin*.

ONVERSCHOONLIJK, b. n. zie ONVERSCHOON-
 BAAR.
 ONVERSCHOONLIJKHEID, vt. zie ONVER-
 SCHOONBAARHEID.
 ONVERSCHRIKBAAR, b. n. *jang tiāda dāpat di kedjoet-i, jang trāda djādi kāgēt, L.*
 ONVERSCHRIKT, b. n. *tiāda terkedjoet, tiāda kāgēt, L.*
 ONVERSCHRIKTHEID, vt. *kalakoewan orang jang tiāda terkedjoet, (kāgēt, L.)*.
 ONVERSCHROKKEN, b. n. *tiāda tākoet, per-
 kāsa, brāni*.
 —, *bijw. dengan tiāda tākoet, dengan
 perkāsa, (brāni)*.
 ONVERSCHROKKENHEID, vt. *kabramian, per-
 kāsa*.
 ONVERSCHROMPELD, b. n. *tiādē kroekot,
 tiāda berkārot*.
 ONVERSCHULDIGD, b. n. *onverplicht, sonnat,
 Ar., tiāda ferdloe*.
 —, *niet schuldig, tiāda berhoetang*.
 —, *vrijwillig, dengan sahādja*.
 ONVERSIERD, b. n. *tiāda terhās*.
 —, *fig. natuurlijk, tiāda bertingkah,
 sadia*.
 — laten, *tiāda menghtās*.
 — blijven, *tiāda di hās*.
 ONVERSLAGEN, b. n. *tiāda terkedjoet, trāda
 kasompōkan, L., trāda kāgēt, L.*
 —, *onverschaald, tiāda hambar rasānja,
 tiāda tāwar rasānja*.
 ONVERSLAPT, b. n. *tiāda hilang qoewat,
 tiāda lemah, trāda lemas, L., trāda
 kēndor, L.*
 — laten, *tiāda lemahkan, trāda bēkin
 lemas, L.*
 ONVERSLENST, b. n. *tiāda terlājoe, trāda
 lājoe, L.*
 ONVERSLIETEN, b. n. *tiāda terloesoh, trāda
 roesaq, L.*
 ONVERSLIETBAAR, b. n. *jang tiāda dāpat di
 loesohkan (roesaqkan)*.
 ONVERSLIETELIJK, b. n. zie ONVERSLIET-
 BAAR.
 ONVERSLIMMERM, b. n. *tiāda lebeh pājah*.
 ONVERSMOLTEN, b. n. *tiāda terpādos, tiāda
 terlāboer*.
 ONVERSNEDEN, b. n. *tiāda terrantjong*.
 ONVERSTAALD, b. n. *tiāda terbadjākan, tiāda
 di boeboeh bādja*.
 ONVERSTAANBAAR, b. n. *tiāda kaārtiān,
 tiāda trang*.
 —, *bijw. atas prī jang tiāda kaārtiān
 (trang)*.
 ONVERSTAANBAARHEID, vt. *prī jang tiāda
 kaārtiān*.
 ONVERSTAANLIJK, b. n. zie ONVERSTAAN-
 BAAR.
 ONVERSTAANLIJKHEID, vt. zie ONVERSTAAN-
 BAARHEID.
 ONVERSTAND, o. *kabebālan, kabodōhan*.
 ONVERSTANDIG, b. n. *tiāda berboedē, bōdoh,
 bebal, gobloq, L.*

—, *bijw. atas prt jang tiada berboedi, dengan bódoh (gobloq, L.)*.
ONVERSTANDIGHEID, *vr. zie ONVERSTAND*.
ONVERSTANDIGLIJK, *b. n. zie ONVERSTANDIG, bijw.*
ONVERSTERFELIJK, *b. n. jang tiada djádi poesáka*
ONVERSTERKT, *b. n. tiada tegoh, tiada goewat.*
ONVERSTOORBAAR, *b. n. zie ONVERSTOORLIJK*.
ONVERSTOORD, *b. n. tiada terharoekan, tráda di ganggoe, L.*
 —, *gerust, senang, tetap.*
ONVERSTOORLIJK, *b. n. tiada dapat di haroekan (ganggoe).*
ONVERSTORVEN, *b. n. tiada djádi poesáka, tiada djátoh paadda wárúz.*
ONVERTAALBAAR, *b. n. tiada dapat di pndahkan paadda lájin bahása, tiada dapat di salin bahása.*
ONVERTAALD, *b. n. tiada terpindah paadda lájin bahása, tráda di salin bahása, L.*
ONVERTEERBAAR, *b. n. jang tiada dapat di tjernákan.*
ONVERTEERD, *b. n. tiada tetjerna (ter-tjerna).*
ONVERTEERLIJK, *b. n. zie ONVERTEERBAAR*.
ONVERTELBAAR, *b. n. jang tiada dapat di tjeriterákan.*
ONVERTIERD, *b. n. tiada lákoe, tiada ter-djoewal.*
ONVERTILBAAR, *b. n. tiada dapat di angkatkan (tátng).*
ONVERTIND, *b. n. tiada tersápoes dengan ajer timah.*
ONVERTOGEN, *b. n. tiada pátoet (hároes, lájng).*
 Geen — *woord spreken, tiada berkáta sapátah káta jang tiada pátoet.*
 —, *bijw. aanstonds, sabantar, sakárang djoega.*
ONVERTOLD, *b. n. tiada terbájar béa.*
ONVERTROOST, *b. n. tiada terhíbor.*
ONVERTROOSTBAAR, *b. n. tiada dapat di híboran.*
ONVERTROOSTELIJK, *b. n. zie ONVERTROOSTBAAR.*
ONVERTROOSTELIJKHEID, *vr. kalakoewan jang tiada dapat di híboran.*
ONVERVAARD, *b. n. tiada tákoet, perkása, bránt.*
ONVERVAARDHEID, *vr. kalakoewan jang perkása, kabranian.*
ONVERVAARDIGD, *b. n. tiada terboewal, tráda di békin, L.*
ONVERVALSCHT, *b. n. samáta-máta, betoel, tiada tertjampor, tiada terhoelam, tiada lantjoeng, tráda falso, L., tiada tjoeelas, toelén, L., dówang, L.*
 — *goud, amas betoel.*
 — *e wijn, anggor toelén.*
 — *water, ajer samáta-máta.*
 — *gemoed, háti jang betoel, háti jang*

tiada tjoeelas, háti jang tráda falso, L.
ONVERVREEMD, *b. n. tiada terpindah, tráda terdjoewal.*
ONVERVREEMDBAAR, *b. n. jang tiada boleh hilang, jang tiada dapat di djoewal (pndahkan).*
ONVERVREEMDBAARHEID, *vr. kál jang tiada boleh hilang.*
ONVERVULD, *b. n. tiada tertjamar, tráda kótor, L.*
ONVERVULBAAR, *b. n. tiada dapat di genapkan.*
ONVERVULD, *b. n. jang tiada genap, jang tiada tergenápt.*
ONVERWAAND, *b. n. tiada djoemáwa, tráda angkoe, L., tiada besaar háti.*
ONVERWACHT, *b. n. tiada terhárap.*
 —, *eensklaps, koenjong-koenjong, tiba-tiba.*
ONVERWACHTS, *bijw. sakoenjong-koenjong, tjáki-tjáki.*
 — *verschijnen, tussarompa.*
ONVERWARD, *b. n. tiada koesoet.*
ONVERWERBAAR, *b. n. jang tiada dapat di lindongkan, jang tráda boleh meláwan, L.*
ONVERWEERD, *b. n. tiada terlindong, tiada láwan.*
ONVERWELFD, *b. n. tiada berlangkong.*
ONVERWELKBAAR, *b. n. jang tiada dapat lájoe, jang tráda boleh lájoe, L.*
ONVERWELKT, *b. n. tiada terlájoe, tráda lájoe, L.*
ONVERWERFBAAR, *b. n. jang tiada dapat di per-oleh, jang tráda boleh di dapat, L.*
ONVERWERFELIJK, *b. n. zie ONVERWERFBAAR.*
ONVERWERFELIJK, *b. n. jang tiada pátoet di boewang (toelaq).*
ONVERWERFELIJKHEID, *vr. kalakoewan jang tiada pátoet di toelaq.*
ONVERWEZEN, *b. n. tiada terfoekoem, tráda kena hoekoem, L.*
ONVERWIJLD, *b. n. tiada lambat.*
 —, *bijw. sabantar, klaq djoega.*
ONVERWIJTELIJK, *b. n. tiada dapat di bangkilan, tiada kabngkilan.*
ONVERWIJZELIJK, *b. n. jang tiada dapat di hoekoemkan.*
ONVERWILLIGD, *b. n. tiada terbrt, tráda di kassí, L.*
ONVERWINBAAR, *b. n. jang tiada dapat di alahkan.*
ONVERWINBAARHEID, *vr. tsifat (prt) jang tiada dapat di alahkan.*
ONVERWINNELIJK, *b. n. zie ONVERWINBAAR.*
ONVERWINNELIJKHEID, *vr. zie ONVERWINBAARHEID.*
ONVERWISSELBAAR, *b. n. jang tiada dapat di toekar.*
ONVERWISSELBAARHEID, *vr. prt jang tiada dapat di toekar.*
ONVERWISSELD, *b. n. tiada tertoekar.*
ONVERWITTIGD, *b. n. tiada terbríta, trádí di kassí táhoe, L., tiada terchabarkan.*

ONVERWONNEN, b. n. *jang tiáda ter-álakkan.*
 ONVERWORVEN, b. n. *jang tiáda taper-óleh, jang tráda di dápat, L.*
 ONVERWRIKBAAR, b. n. *tetap, tegoh, jang tiáda dápat di gerakkan.*
 ONVERWRIKKELJK, b. n. zie ONVERWRIKBAAR.
 ONVERZAADBAAR, b. n. zie ONVERZADELJK.
 ONVERZADELJK, b. n. *tiáda dápat di kinnjángf.*
 —, *bijw. atas prt jang tiáda dápat di kinnjángf.*
 ONVERZADELJKHEID, vt. *lâpar jang tiáda dápat di kinnjángf.*
 ONVERZADIGD, b. n. *tiáda kinnjang, tiáda poewas.*
 — *laten, tiáda kinnjangkan, tiáda poewaskan.*
 — *blijven, tiáda di kinnjangkan, tiáda di poewaskan.*
 ONVERZAMELD, b. n. *tiáda terhünpon, tiáda terkoempol.*
 ONVERZEERD, b. n. *tiáda kena loeka, tiádu terloeka.*
 ONVERZEGELD, b. n. *tiáda termaterf, tiádu di tároh tjap, tiáda di tjápi.*
 ONVERZEKERD, b. n. *tiáda tentoe.*
 ONVERZELD, b. n. *tiáda berteman, tiáda di pasertákan.*
 —, *alleen, sa-órang dirf.*
 ONVERZET, b. n. *tiáda terpindah.*
 —, *onverpand, tiáda tergadé.*
 —, *fig. bránsf, perkása.*
 ONVERZETBAAR, b. n. zie ONVERZETTELJK.
 ONVERZETTELJK, b. n. *jang tiáda dápat di pindahkan.*
 —, *fig. tetap, qarár, Ar.*
 —, *eigenzinnig, tegar, kapála kras.*
 —, *onverpandbaar, jang tiáda dápat di gadékan.*
 —, *bijw. atas prt jang tiáda dápat di pindahkan, atas prt jang tetap.*
 ONVERZETTELJKHEID, vt. *prt (kalakoewan) jang tetap, prt jang tiáda dápat di pindahkan.*
 —, *standvastigheid, katetápan.*
 —, *stijfhoofdigheid, kategáran, prt jang tegar, kapála kras.*
 ONVERZIND, b. n. *betoel, benar, tiáda perbóla.*
 ONVERZINKBAAR, b. n. *tiáda dápat tinggelan, tráda bóleh tinggelam.*
 ONVERZINNELJK, b. n. *jang tiáda dápat di kirákan.*
 ONVERZOCHT, b. n. *ongeroeopen, tiáda ter panggil.*
 —, *niet verzocht, tiáda terminta, tráda di minta, tiáda terpoeh.*
 — *laten, tiáda panggil, tiáda silákan.*
 —, *niet verleid, tiáda kena bentjána, tiáda terbentjanákan.*
 ONVERZOENBAAR, b. n. zie ONVERZOENLJK.
 ONVERZOENBAARHEID, vt. zie ONVERZOENLJKHEID.
 ONVERZOEND, b. n. *tiáda berdámé.*

ONVERZOENLJK, b. n. *tiáda dápat di damékan (soelohan).*
 ONVERZOENLJKHEID, vt. *hâti jang tiáda máw berdámé.*
 ONVERZOOLD, b. n. *tiádu bertápaq, tráda telápaqnja, L., trá poenja sól, L.*
 ONVERZOORD, b. n. *tiáda terpaliharákan, piátos.*
 Geheel —, *piátos sângat.*
 ONVERZUUMELJK, b. n. *jang tiáda dápat di lalékan (alpákan). jang misti di kardja, jang ti-dápat tiáda di kardjékan.*
 ONVERZWAARD, b. n. *tiáda terbrat, trádu di békin brat.*
 ONVERZWEGEN, b. n. *tiáda tersemboeni, njáta.*
 ONVERZWELGBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di telan.*
 ONVERZWOLOEN, b. n. *tiáda tertelan, tráda di telan, L.*
 ONVLIEDBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di laloewf.*
 ONVLIJTIG, b. n. *tiáda rádjin, málas.*
 ONVLIJTIGHEID, vt. *kamalásan, kalakoewan, jang kórang rádjin.*
 ONVLOT, b. n. *tiáda hánjoet.*
 ONVLUG, b. n. *tiáda tjepat, tiáda pantas.*
 ONVOEGELJK, b. n. zie ONGVOEGELJK.
 ONVOEGZAAM, b. n. *tiáda pátoet, (lájij, háros), kadjamálan.*
 ONVOELBAAR, b. n. *tiáda dápat di djémah, (rása).*
 ONVOLBOUWD, b. n. *tiáda hábis di boewat, tráda di békin hábis, L.*
 ONVOLBRAGT, b. n. *tiáda di soedahkan, tráda di hábiskan, L.*
 ONVOLDAAAN, b. n. *tiáda di perlakoekan, tiáda di sempornákan.*
 —, *onbettaald, tiáda terbájar, belon di bájar, L.*
 —, *onvergenoeqd, dengan tiáda soeka hâti, goesar.*
 ONVOLDAAANHEID, vt. *perasáan jang tiáda sedap (inaq, énaq, L.)*
 ONVOLDOENDE, b. n. *tiáda tjoekoep, tráda sampé, L.*
 ONVOLDOENLJK, b. n. *jang tiáda dápat di padákan.*
 ONVOLDRAGEN, b. n. *goegor.*
 — *kind, anaq goegor.*
 ONVOLEIND, b. n. *tiáda hábis, tiáda di soedâhtf.*
 — *laten, tiáda menjoadahkan, (menghábiskan).*
 ONVOLKOMEN, b. n. *tiáda semporna, bantoet, tiáda tsaf.*
 Ik wil deze mijne offerande niet — *maken (niet afbreken), tiáda akoe máweo membantoetkan poedjânkoe ini.*
 —, *gebrekkelig, koerang, tiáda genap.*
 — *maken, membantoetkan.*
 ONVOLKOMENHEID, vt. *prt jang tiáda semporna, prt jang bantoet, (koerang).*

ONVOLKOMENLIJK, *bijw. atas prt jang tiada semporna.*
 ONVOLLEDIG, *b. n. tiada genap, koerang, bantoet.*
 —, *bijw. atas prt jang tiada genap, dengan bantoet.*
 — *maken, membantoetkan.*
 ONVOLLEDIGHEID, *vr. prt jang tiada genap, kakoerangan.*
 ONVOLLEERD, *b. n. belum tamat mengadji, belum habis beladjar.*
 ONVOLMAAKT, *b. n. tiada semporna, bantoet, bertjelâ.*
 —, *bijw. atas prt jang tiada semporna, dengan bantoet.*
 ONVOLMAAKTELIJK, *bijw. zie ONVOLMAAKT, bijw.*
 ONVOLMAAKTHEID, *vr. prt jang tiada semporna, kabantoetan, katjelâan.*
 ONVOLPREZEN, *b. n. koerang poedji-poedjian, trâda sampé di poedji, L.*
 ONVOLSTANDIG, *b. n. tiada tetap, jang ber-oebah.*
 —, *bijw. dengan tiada tetap.*
 ONVOLSTANDIGHEID, *vr. prt jang tiada tetap, kagondâhan.*
 ONVOLSTREKT, *b. n. tiada tentoe.*
 —, *bijw. dengan tiada tentoe.*
 ONVOLTALLIG, *b. n. tiada genap bilangan-nya, koerang.*
 ONVOLTOKEN, *b. n. tiada terkardja, tiada terboewat.*
 ONVOLTOOID, *b. n. tiada di soedahkan, brâbi, L., trâda hâbis, L., tiada tammât.*
 — *laten, tiada menjoedahkan.*
 ONVOLTOOIJELIJK, *b. n. jang tiada dâpat di soedahkan, jang trâda boleh di kardja hâbis, L.*
 ONVOLTROKKEN, *b. n. tiada (belum) djâdi, woerong.*
 — *Een — huwelijk, kâwin jang belum djâdi.*
 — *laten, tiada mendjadikan.*
 ONVOLVOERD, *b. n. tiada tersoedahkan, tiada di kardja, tiada di perlakoekan, trâda di bekin, L.*
 ONVOLWASSEN, *b. n. belum hâbis toemboeh.*
 ONVOLWROEHT, *b. n. bantoet, trâda sampé hâbis di kardja.*
 ONVOORDACHT, *b. n. tiada terkira.*
 —, *bijw. dengan tiada di sahâdja, dengan trâda sengâdja, L.*
 ONVOORDACHTELIJK, *bijw. zie ONVOORDACHT, bijw.*
 ONVOORDACHTIG, *b. n. zie ONVOORDACHT, b. n.*
 ONVOORDEELIG, *b. n. tiada berlâba, tiada beroentoeng.*
 —, *bijw. dengan tiada berlâba, dengan tiada beroentoeng.*
 ONVOORDEELIGHEID, *vr. roegi.*
 ONVOORDEELIGLIJK, *bijw. zie ONVOORDEELIG, bijw.*
 ONVOORKOMELIJK, *b. n. jang tiada dâpat di laloewt.*

ONVOORSPOEDIG, *b. n. tiada bersalâmat, tiada berdawlat.*
 ONVOORZIEN, *b. n. tiada terpalihâra.*
 —, *onverwacht, sa-koenjong-koenjong, dengan kâgêt, L.*
 ONVOORZIENS, *bijw. dengan sa-koenjong-koenjong, dengan kâgêt, L., brandingan, L., tjâki-tjâki.*
 ONVOORZIGTIG, *b. n. koerang bidjaq, trâda ati-ati, L.*
 ONVOORZIGTIGHEID, *vr. prt jang koerang bidjaq, kabebâlan, ghaflat, Ar.*
 ONVOORZIGTIGLIJK, *bijw. dengan tiada bidjaq.*
 ONVORSTELIJK, *b. n. boekan tjâra râdja-râdja.*
 ONVREDE, *m. persatroewan, perbantâhan, roesoe, L., tjeréwét, L.*
 — *Te —, zie ONTEVREDEN.*
 ONVREDELIJK, *b. n. zie ONVREDIG.*
 ONVREDIG, *b. n. tiada berdâmé, soeka bersatroe, soeka berbantah, tjeréwét sâdja, L.*
 ONVREEDZAAM, *b. n. jang tiada soeka berdâmé, jang soeka berbantah, jang soeka tjeréwét sâdja, L.*
 —, *bijw. dengan berbantah, (tjeréwét, L.)*
 ONVREEDZAAMHEID, *vr. hati jang bintji, hati jang soeka berbantah, zie ONVREEDZAAM.*
 ONVREEDZAAMLIIK, *bijw. zie ONVREEDZAAM, bijw.*
 ONVREESBAAR, *b. n. jang tiada di takoeti.*
 ONVRIEND, *m. satroe.*
 — *worden, djâdi bersatroe.*
 ONVRIENDELIJK, *b. n. tiada mânis, tiada sôpan, pangkoh.*
 —, *stuursch, bingis.*
 —, *bijw. atas prt jang pangkoh.*
 ONVRIENDELIJKEID, *vr. kulakoewan jang pangkoh.*
 ONVRIENDSCHAP, *vr. koerang pertsohbâtan.*
 ONVRIJ, *b. n. tiada bebâs, tiada mardahika.*
 —, *gedwongen, terpaqsa, di paqsa.*
 —, *onveilig, berbahâja.*
 —, *verboden, terlarang.*
 —, *niet ontheven, tiada lepas.*
 —, *waar men niet vrij of veilig is, tiada bersentawâ, L.*
 — *e waren, bârang dagangan jang di larang.*
 ONVRIJHEID, *vr. kalakoewan jang tiada bebâs.*
 —, *gevaar, bahâja.*
 ONVRIJWILLIG, *b. n. dengan tiada sengâdja.*
 —, *bijw. gedwongen, terpaqsa, di paqsa.*
 ONVRIJWILLIGLIJK, *bijw. zie ONVRIJWILLIG, bijw.*
 ONVROED, *b. n. tiada bidjaq, tiada berboedi, bôdoh.*
 —, *bijw. dengan tiada bidjaq, dengan bôdoh.*
 ONVROEDHEID, *vr. prt jang koerang bidjaq, kabodôhan, kabebâlan.*
 ONVROMELIJK, *bijw. zie ONVROOM, bijw.*
 ONVROMIGHEID, *vr. prt jang kapista, ka-djahâtan.*
 ONVROOM, *b. n. tiada baqti, kapista, djâhat.*

- ONVREUCHT, vt. zie MISDRAAGT.
- ONVREUCHTBAAR, b. n. van boomen, *tiáda berboewah*.
— land, *tánah jang tiádu bájiq, tánah jang djáhat*.
—, van vrouwen en van dieren, *mandoel*.
- ONVREUCHTBAARHEID, vt. *tsifat jang tiádu berboewah, tsifat (prt) jang djáhat (mandoel)*, zie ONVREUCHTBAAR.
- ONVREUCHTBAARLIJK, bijw. zie VRUCHTELOOS.
- ONVREUCHTBAARMAKEND, b. n. *jang mendjadian djáhat (kring, mandoel), jang menghilangkan prt jang berboewah*, zie ONVREUCHTBAAR.
- ONVULBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di penoehf, jang tráda bóleh di isi*, L.
- ONVULBAARHEID, b. n. *jang tiáda dápat di penoehf*.
- ONWAAR, b. n. *doesta, djoesta*, L., *tiáda benar, bóhong*.
- ONWAARACHTIG, b. n. zie ONWAAR.
- , bijw. *dengan doesta, dengan djoesta*, L., *dengan bóhong*.
- ONWAARACHTIGHEID, vt. *prt jang doesta, prt jang tiáda benar*.
- ONWAARACHTIGLIJK, bijw. zie ONWAARACHTIG.
- ONWAARD, b. n. *tiáda hároes, tráda berpahála*.
—, laag, *kedji, boesog*, L.
- ONWAARDE, vt. *kakoeránga harga, tiáda goena, rémeh*, L.
Dat is geheel van —, *itoe tiáda goena sakáli, itoe rémeh sádja*, L.
Van — verklaren, *tiadákan*.
Het papieren geld van — verklaren, *meniadákan hargánja oewang garthas*.
- ONWAARDEERBAAR, b. n. *tiáda dápat di hargákan, (nileikan), jang tiáda terkirkiránan hargánja*.
- ONWAARDEERBAARHEID, vt. *harga jang tiáda ternilei*.
- ONWAARDEERLIJK, b. n. zie ONWAARDEERBAAR.
- ONWAARDEERLIJKHEID, vt. zie ONWAARDEERBAARHEID.
- ONWAARDIG, b. n. niet waardig, *tiáda hároes, tiáda pátoet*.
—, gemeen, laag, *kedji, boesog*, L.
- ONWAARDIGHEID, vt. *kakedjián, lákoe jang boesog*, L.
- ONWAARSCHIJNLIJK, b. n. *tiáda sapri kabenáran, tiáda saroeпа benar, bárang-káli tiáda, sa-kira-kira tiáda*.
- ONWAARSCHIJNLIJKHEID, vt. *prt hál jang tiáda sa-prí kabenáran, prt hál jang bárang-káli tiáda djádi, kalakoewan jang tiáda karoewan*.
- ONWANDELBAAR, b. n. *jang tiáda dápat di djalánt*.
- ONWANKEL, b. n. *tetap, goewat, tegoh*.
- ONWANKELBAAR, b. n. *tiáda bergeraq, tetap* —, bijw. *atas prt jang tetap*.
- ONWANKELBAARHEID, vt. *katetápan, prt jang tiáda bergeraq, prt jang tetap, katégoan*.
—, standvastigheid, *perkandjangan, prt jang tegoh*.
- ONWEDER, o. *riboet*.
—, zie DONDER.
Zwaar —, verschrikkelijke regen, *zondvloed, thoefán, Ar*.
—, stormachtig weder, *tampias*.
- ONWEDERKEERLIJK, bijw. *jang tiáda dápat di oelángi, jang tráda bóleh di kardja lági*, L.
—, onherstelbaar, *jang tiáda dápat di perbájiht, jang tráda bóleh di békin bétoel, L., soedah roesaq sakáli*.
- ONWEDERLEGBAAR, b. n. zie ONWEDERLEGGELIJK.
- ONWEDERLEGGELIJK, b. n. *jang tiáda dápat di bantáht, jang tiáda dápat di láwan káta, jang tiáda dápat di itátkan*.
—, *atas prt jang tiáda dápat di itátkan (láwan káta)*.
- ONWEDERLEGGELIJKHEID, vt. *prt hál jang tiáda dápat di itátkan, prt hál jang tiáda dápat di láwan káta*.
- ONWEDERROEPLIJK, bijw. *jang tiáda dápat di oebahkan*.
- ONWEDERROEPLIJKHEID, vt. *prt hál jang tiáda dápat di oebahkan*.
- ONWEDERSPREEKBAAR, b. n. *jang tiáda di ibátkan, (láwan káta), moedjarab, Ar*.
—, bijw. *atas prt jang tiáda dápat di ibátkan, (láwan káta)*.
- ONWEDERSPREKELIJK, bijw. zie ONWEDERSPREEKBAAR.
- ONWEDERSPREKELIJKHEID, vt. *prt hál jang tiáda dápat di ibátkan (láwan káta), kabenáran*.
- ONWEDERSTAANBAAR, b. n. *jang tiáda dápat láwan, jang tráda bóleh di láwan, L., tiáda terláwan*.
—, bijw. *atas prt jang tiáda dápat di láwan*.
- ONWEDERSTAANBAARHEID, vt. *prt hál jang tiáda dápat di láwan*.
- ONWEDERSTAANLIJK, bijw. zie ONWEDERSTAANBAAR.
- ONWEDERSTAANLIJKHEID, vt. zie ONWEDERSTAANBAARHEID.
- ONWEDERSTANDELIJK, bijw. zie ONWEDERSTAANBAAR.
- ONWEEGBAAR, b. n. *jang tiáda dápat (bóleh) di títbang*.
- ONWEER, o. zie ONWEDER.
- ONWEERBAAR, b. n. *tiáda táhoe meléndong diri, tiáda bersindjáta, tiáda perléndongan*.
- ONWEERBAARHEID, vt. *kalakoewan jang tiáda perléndongan, kalakoewan jang tiáda bersindjáta*.
- ONWEERSBUI, vt. van regen en wind, *bá-*

njir, (gewoonlijk wordt *bánjir* voor overstroming gebruikt in plaats van: *ajer banjir*).

—, windvlaag, *bájoë*.

ONWEËRSHOOFD, o. *thoesân*.

ONWEËRSMUTS, vr. *karpoes djoerágan práhoe*, *koepiah nacháda*.

ONWEËRSVLAAG, vr. *bájoë*, *angin riboet*.

ONWEËRSVOGEL, m. *tohorkei*, *boerong riboet*.

ONWEËRSWOLK, vr. *awan riboet*, *méga riboet*.

ONWEETBAAR, b. n. *jang tíada dápat di katohoewt*.

ONWEETBAARHEID, vr. *prí hál jang tíada dápat di katohoewt*.

ONWEG, b. n. *djálán jang tíada bájiq*, *djálán jang boesoq*.

ONWELKOM, b. n. *tiáda djádi soeka*, *tiáda di perkenankan*.

ONWELLUIDEND, b. n. *djanggal*, *sálah boenji*, *tráda merdoe boenjinja*.

ONWELLUIDENDHEID, vr. *prí jang djanggal*, *sálah boenji*.

ONWELSPREKEND, b. n. *tiáda fatsih*, *koerang fatsih*, *kákoë*.

ONWELSPREKENDHEID, vr. *prí jang tíada fatsih*, *kakoerángan fatsihát*.

ONWENSCHBAAR, b. n. *jang tíada karindoe- wan*, *jang tíada di hárap*, *jang tráda djádi kapéngin*.

ONWERKZAAM, b. n. *tiáda beкарdja*, *málas*.

ONWERKZAAMHEID, vr. *kamalásan*, *kalakoewan órang jang tíada beкарdja*.

ONWETEND, b. n. *dom*, *bebal*, *bódoh*, *góbloq*, L., *djáhíl*, Ar.

— van iets zijn, *tiáda táhoe*, *tiáda mengatáhoewi*, *tráda táhoe*, L.

ONWETENDHEID, vr. *kabebálan*, *kabodóhan*, *djahálet*, Ar.

ONWETENS, bijw. mijns —, *dengan tíada katahoewankoe*, *dengan tíada táhoe sahája*, *boekan dengan sahája poenja táhoe*, L.

ONWETTELIJK, bijw. ONWETTIG.

ONWETTELIJKHEID, vr. zie ONWETTIGHEID.

ONWETTIG, b. n. *terlárang*, *tiáda halál*, *háram*, Ar.

—, *onecht*, *háram*, Ar., *kandaq*.

Een — kind, *anaq kandaq*, *harám zádah*.

ONWETTIGHEID, vr. *prí hál jang tíada halál*, *prí hál jang terlárang*, *kalakoewan jang harám*.

—, *onechtheid*, *prí hál jang harám*.

De — van dat kind is bewezen, *makka njatálah anaq itoe ada anaq kandaq*, *makka njatálah anaq itoe harám zádah*.

ONWETTIGLIJK, bijw. *atas prí jang terlárang*, *dengan tíada halál*, *dengan tíada di halálkan*, *atas prí jang harám*, *tiáda pátoet sakáli-káli*.

ONWEZENLIJK, b. n. *jang tíada áda*, *jang perbóla*, *tiáda berdzát*.

ONWEZENLIJKHEID, vr. *prí jang perbóla*, *tiáda dzát*, *prí jang tíada berdzát*.

ONWIJS, b. n. *gila*, *sarsar*, *édan*.

—, *bijw. dengan gila*, *atas prí sarsar*, *tjára órang édan*.

ONWIJSBELLIG, bijw. zie ONWIJS, bijw.

ONWIJSGEERIG, b. n. *tiáda falsafí*.

ONWIJSGEERIGLIJK, bijw. *prí jang meláwan filsafat*, *prí jang tíada falsafí*.

ONWIJSHEID, vr. *kalakoewan jang gila*, *ka- giláan*.

ONWIKKELIJK, b. n. *jang tíada dápat di kira-kirákan*, *jang tíada dápat di tímbang*, *jang tíada dápat di tsifatkan*.

ONWIL, m. *tiádu máwoe*, *tiáda sahádja*, *tiáda kahandaq*.

—, *tegenzin*, *kadjemoewan*, *kagillian*.

—, *weerbarstigheid*, *katégáran*, *prí jang bingal*.

ONWILLENS, bijw. *meláwan kahandaq*, *tiáda dengan sengádja*.

Willens of —, *máwoe tíada máwoe*, *handaq tíada handaq*.

ONWILLIG, b. n. *tiádu máwoe*, *tiáda handaq*, *málas*.

—, *lui*, *málas*, *soengkan*, Jav., *segan*.

—, *weerbarstig*, *bingal*, *tegar*, *berbantah*, *meláwan káta*.

— om iemand te helpen, *djumbét*.

—, *bijw. dengan tíada máwoe*, *dengan gillí*, *dengan djemoë*.

ONWILLIGHEID, vr. *katégáran*, *kalakoewan jang bingal*.

ONWILLIGLIJK, bijw. zie ONWILLIG, bijw.

ONWINBAAR, b. n. *jang tíada dápat di álahkan*, *jang tíada dápat di ambil*.

ONWINBAARHEID, vr. *prí*, (*kalakoewan*) *jang tíada dápat di álahkan*.

ONWIND, m. *tegenwind*, *angin derri haloewan*.

ONWINNELIJK, bijw. zie ONWINBAAR.

ONWINNELIJKHEID, vr. zie ONWINBAARHEID.

ONWIS, b. n. *tiáda tentoe*, *tiáda karoe- wan*, *tiáda soenggoeh*.

—, *bijw. dengan tíada tentoe*, *tráda karoe- wan*, L., *dengan tíada soenggoehnja*.

ONWISHEID, vr. *kalakoewan jang tíada tentoe* (*karoe- wan*).

ONWISSELBAAR, b. n. *tiáda ka-oebáhan*, *jang tíada bóleh di teokar*.

ONWISSELIJK, bijw. zie ONWIS, bijw.

ONWONDBAAR, b. n. *kebal*, *betowah*, *tiáda dápat di loeka*.

ONWONDBAARHEID, vr. *prí kebal*, *kalakoewan órang betowah*.

ONWOONBAAR, b. n. zie ONBEWOONBAAR.

ONWOONBAARHEID, vr. zie ONBEWOONBAARHEID.

ONWRAAKBAAR, b. n. *jang tíada dapat di saláht*, *jang tíada dápat di tjelákan*, *tiáda dengan bárang dáleh*, *jang njáta sakáli*, *jang benar*.

—, *bijw. atas prí jang njáta sakáli*, *terlálloe njáta*, *trang sakáli*.

ONWRAAKBAARHEID, vt. *prî hâl jang tiâda dâpat di salâhî (tjelâkan), prî hâl jang njâta sakâlî, kalakoewan jang trang.*
 ONWRAAKZUCHTIG, b. n. *tiâda berdemdam, tiâda mâvooe bâlus djâhat.*
 ONWRAAKZUCHTIGHEID, vt. *prî jang tiâda berdemdam, prî hâti jang toeloes.*
 ONWRIKBAAR, b. n. *tetap, tegoh, jang tiâda dâpat di geraqqan.*
 ONWRIKBAARHEID, vt. *katetâpan, kategôhan, prî jang tiâda dâpat di geraqqan.*
 ONZACHT, b. n. *tiâda lemboet, kras.*
 —, onheusch, *tjâbol, pangkah, koerang adjar, tiâda tâw adat.*
 —, *bijw. dengan kras; fig. dengan pangkoh, dengan tjâbol.*
 ONZACHTAARDIG, b. n. zie ONZACHTMOEDIG.
 ONZACHTAARDIGHEID, vt. zie ONZACHTMOEDIGHEID.
 ONZACHTHEID, vt. *tsifat jang tiâda lemboet, prî jang tegar, (kras).*
 ONZACHTMOEDIG, b. n. *tiâda sâjang, tiâda berkasehan, kras.*
 —, *bijw. dengan tiâda sâjang, dengan tiâda berkasehan.*
 ONZACHTMOEDIGHEID, vt. *hâti jang tiâda sâjang, hâti jang tiâdu berkasehan, prî jang kedjam, (gemas, L.).*
 ONZADELIJK, *bijw. zie ONVERZADELIJK.*
 ONZALIG, b. n. *bertjelâka sakâlî, tjikil.*
 —, *heiloo, djâhat, kapista.*
 —, *bijw. atas prî jang bertjelâka.*
 ONZALIGHEID, vt. *tjelâka, koerang salâmat, prî jang bertjelâka.*
 —, *heilooheid, kadjahâtan, kalakoewan jang kapista.*
 ONZALIGLIJK, *bijw. zie ONZALIG, bijw.*
 ONZAT, b. n. *onverzadigd, tiâda kinnjang.*
 —, *niet dronken, tiâda mâboq.*
 ONZATHEID, vt. *kalakoewan orang jang tiâda kinnjang (mâboq).*
 ONZE, bez. voorn. *kâmt, kâmt poenja, kita orang poenja.*
 — *kinderen, ânaq kamî, kâmt poenja ânaq, (kita orang poenja ânaq), zie ONS, bez. voorn.*
 ONZEDELIJK, b. n. zie ONZEDIG.
 ONZEDELIJKHEID, vt. zie ONZEDIGHEID.
 ONZEDIG, b. n. *doekâna, tiâdah senoenoh, gâtal, tjandâla.*
 —, *bijw. atas prî doekâna, dengan gâtal, atas prî jang tiâdu senoenoh.*
 ONZEDIGHEID, vt. *pertjabelan, prî jang doekâna, kalakoewan jang tiâda senoenoh.*
 ONZEDIGLIJK, *bijw. onzedelijk, zie ONZEDIG, bijw.*
 ONZEGGELIJK, *bijw. zie ONNOEMELIJK.*
 ONZEGGELIJKHEID, vt. zie ONNOEMELIJKHEID.
 ONZEILBAAR, b. n. zie ONVAARBAAR.
 ONZEKER, b. n. *tiâda tentoe, tiâda karoeuan, pentjaroeba.*

—, *onveilig, tiâda bersentawsa, berbahâja.*
 —, *bijw. dengan tiâda tentoe, tiâda karoeuan, L., atas prî pentjaroeba.*
 ONZEKERHEID, vt. *prî jang tiâda tentoe, (karoeuan pentjaroeba).*
 —, *twijfelng, peratoengan.*
 —, *gevaar, bahâja.*
 —, *twijfelmoedigheid, peratoengan.*
 ONZELFSTANDIG, b. n. *tiâda berdzat, tiâda ber-oedjoed, tiâda berkaâdân.*
 ONZELFSTANDIGHEID, vt. *kakoerangn dzât (oedjoed).*
 ONZENT, als: *ten —, di roemah kita, di roemahko, di roemah kâmt.*
 Van — *wege, derri paadda fihag kita, (kâmt), derri sablah kita.*
 ONZENTHALVE, *bijw. kârana kâmt, kârana kita orang, sabab kita orang.*
 ONZENTWEGE, *bijw. derri paadda fihag kâmt.*
 ONZER, bez. voorn. enkel- en meerv. 2 nv. *kita orang, kâmt, kâmt orang, kita.*
 Het huis — *ouders, roemah ajah bonda kâmt, Hoft., roemah mâ bâpa kita ora'g, roemahja orang toewah kita.*
 —, 3 nv. *kapada . . . kâmt (kâmt orang, kita orang).*
 ONZES, bez. voorn. 2 n. v. m. en o. enkelv. *kâmt, kita orang.*
 Het einde — *levens, kasoedâhan demoer kâmt.*
 ONZIENLIJK, b. n. zie ONZIGTBAAR.
 ONZIENLIJKHEID, vt. zie ONZIGTBAARHEID.
 ONZIGTBAAR, b. n. *tiâda kalihâtan, ghâjib, Ar.*
 Schier — *zijn, zelden uitgaan, djintal, L.*
 — *wezen, siloeman.*
 Zich — *maken, pergi ter-indak-indak, djâdi ghâjib.*
 ONZIGTBAARHEID, vt. *prî hâl jang tiâda kalihâtan, prî jang ghâjib.*
 ONZIGTBAARLIJK, b. n. zie ONZIGTBAAR.
 ONZIJDIG, b. n. *tiâda toeroet sablah-menjablah, tiâda djâmb dâr.*
 —, *juist, naauwkeurig, betoel, benar.*
 Een — *onderzoek, kapariksân jang betoel.*
 Een — *geschiedschrijver, tsâhib il fikâjat jang benar.*
 —, *bijw. dengan sabenarnya, dengan sabetoelnja, dengan tiâda djâmb dâr.*
 — *maken, tiadâkan djâmb dâr.*
 ONZIJDIGHEID, vt. *prî jang tiâda djâmb dâr, kalakoewan orang jang tiâda toeroet sablah-menjablah.*
 ONZIJDIGLIJK, *bijw. zie ONZIJDIG, bijw.*
 ONZIN, vt. *bitjara gila, perkataân orang gila.*
 Gij sprekt niets dan —, *perkataanmoetoe gila sâdja.*
 ONZINDELIJK, b. n. *tjamar, nedjis, kôtor, tjoring, zie MORSIG.*

- ONZINDELIIKHEID**, vr. *prt jang tjamar*, (*nedjis, kôtor*) *katjemâran*.
- ONZINNIG**, b. n. *sârsar, édan, gila*.
—, dol, *gálaq*.
—, *bijw. atas prt jang sarsar, dengan gila*.
- ONZINNIGHEID**, vr. *prt jang sarsar, kala-koewan jang gila, kagilâan*.
- ONZINNIJLIK**, *bijw.* zie **ONZINNIG**, *bijw.*
- ONZOENBAAR**, b. n. zie **ONVERZOENLIJK**.
- ONZOENLIJK**, b. n. zie **ONVERZOENBAAR**.
- ONZOET**, b. n. *tâda mânis, koerang mânis rasânya*.
—, *fig. onvriendelijk, bingis, pangkoh, tâda mânis*.
- ONZONDIG**, b. n. *soetji, tâda berdôsa, soetji derri paadda dôsa*.
—, *onschuldig, toeloes, soet i*.
- ONZONDIGHEID**, vr. *prt jang tâda berdôsa, kalakoewan jang soetji*.
—, *onvatbaarheid voor zonde, kasoetjian derri paadda dôsa, kaloekoewan jang tâda boleh berdôsa*.
- ONZONDIGLIJK**, *bijw. dengan tâda dôsa*.
- ONZORG**, vr. *kasenângan*.
- ONZORGELIJK**, b. n. *jang tâda di takoett, tetap*.
- ONZORGVULDIG**, b. n. *alpa, lâlei, tâda ingat, loepa*.
—, *bijw. dengan alpa, dengan tâda ingat, atas prt jang kalalân*.
- ONZORGVULDIGLIJK**, *bijw.* zie **ONZORGVULDIG**, *bijw.*
- ONZOUT**, b. n. *tâda assin, koerang garam*.
- ONZUIVER**, b. n. *tâda soetji, trâdu brisih, L., tjamar, nedjis, kôtor*.
—, *gevekt, bertjoring, dengan ndda, L.*
—, *vervalscht, bertjampor, falso, L.*
—, *water, ajer makroeh*.
—, *e leer, pengadjâran bid-ât*.
—, *bijw. atas prt jang nedjis, (tjamar,) kôtor*.
- ONZUIVERHEID**, vr. *katjemâran, prt jang nedjis, barang jang tjamar, (kôtor)*.
—, *eener godsdienst, bid-ât, Ar.*
- ONZUIVERLIJK**, *bijw.* zie **ONZUIVER**, *bijw.*
- ONZWAAR**, b. n. *tâda brat, ringan, ênteng, L.*
- ONZWICHTBAAR**, b. n. *kapâla kras, tegar, jang trâda mâwoe moendoer, L., tetap*.
- ONZWICHTBAARHEID**, vr. *kategâran, prt bingal, katetâpan*.
- ONZWIERIG**, b. n. *jang tâda toeroet tjâra negri, tâda pantas*.
—, *bijw. dengan tâda toeroet tjâra negri, dengon tâda pantas*.
- OOF**, o. *boewah-boewâhan, boewah pohon*.
- OOFTHOOM**, m. *pohon boewah*.
- OOFTHOOF**, m. *kebon pohon boewah-boewâhan*.
- OOFTHOOF**, vr. *bakoel boewah-boewâhan*.
- OOFTHOOF**, vr. *pâsar boewah-boewâhan*.
- OOFTHOOF**, vr. zie **OOFTHOOF**.

- OOG**, o. *zintuig des gezigts, mâta*.
Een —, *mâta sabiriji, sa-mâta*.
De beide —en, *mâta kadoewa, kadoewa blah mâta*.
Des kluzenaars beide —en zagen niet, *ada-poon bagâwân itoe kadoewa matânya tâda melihat*.
Het regter—, *mâta kânan*.
Het linker—, *mata kiri*.
Hes — des gemoeds, *mâta hâti*.
Het — des dags, (de zon), *mâta-hâri*.
De binnenhoek van het —, *pohon mâta, soedoei mâta*.
De buitenhoek van het —, *êkor mâta*.
—en hebben, *bermâta*.
Met de —en spelen, *bermâjin mâta*.
Gezwollen —en (door schreijen), *mâta bâloet*.
Scherpe, snelle —, *mâta tâdjam*.
Duistere —, *mâta kâbor*.
Kwade —en als door eenen slag des booze, *tampar hantoe*.
Zachte —en, *mâta mânis*.
Brandende —en, *mâta njâla*.
Holle —en, *mâta lâkoq*.
Ingevallen —en, *mâta tjakong, (tjekong)*.
Zwakke —en, *mâta râboen*.
Groote uitpuilende —en, *mâta bâloe*.
Loopende —en, *mâta nilas*.
Duistere —, *mâta merambang*.
Verziende —en, *mâta pandjang*.
Groote —en zijn het kenmerk van luiheid, *mâta jang besaar itoe tanda kamalâsan, M. R. 190*.
Middelmatige —en zijn het kenmerk van het volbrengen van beloften en het verheugen van het gemoed, *mâta jang selang itoe tanda menjampeikan djandji dan menjoekâkan hâti, M. R. 190*.
Kleine —en zijn het teeken van zotheid, *mâta jang ketjil itoe tanda sarsar, M. R. 190*.
Holle —en zijn het kenmerk van nijd en lastering, *mâta jang lakoeq itoe tanda dengké dan bentjâna, M. R. 190*.
Vooruitstekende —en zijn het kenmerk van groot bedrog, *mâta jang tânggi itoe tanda bânjaq tipoe, M. R. 190*.
—en welke langzaam knipoogen, zijn het teeken van gebrek aan oordeel en verstand, *mâta jang lambat berkelip-kelep itoe tanda koerang boedi dan koerang bitjâra, M. R. 190*.
—en, die zelden knipoogen, zijn het kenmerk van een volmaakt verstand en oordeel, *mâta jang djarang berkelip-kelep itoe tanda kasempornâan boedi dan bitjâra, M. R. 190*.
Zeer zwarte —en, *mâta jang hitam sângat*.
Blaauwe —en, *mâta jang biroe*.
Indien de —en door het sterke ligt-

blauw naar het witte overhellen, zijn zij het kenmerk van alle gebreken, *djikalaw derri paadda sângat biroe moeda mâta itoe hampir poetih warnanja âda itoe tanda se-galla katjelâan*, M. R. 190.

Zeer zwarte — en zijn het kenmerk van goede overleggingen, *mâta jang hitam sângat itoe tanda kabajanja kira-kira*.

Bruine — en zijn het kenmerk van moed, *mâta jang merah itoe tanda brâni*, M. R. 190.

Aschgrauwe — en, *mâta jang kalâboe*.

Een dubbelziend —, *mâtu itoe jang sâtoe bârang paadda penglihatnja doewa kalihâ-tan*, M. R. 191.

Met het bloote —, *dengan mâta jang tiada betjermin, dengan trâda paké kâtja mâta*, I.

Met onafgewende — en aanzien, *meng-âmat-amât, tindjoe*.

Zij had een' traan in het —, *âjer matanja sa-titig itoe-poon kalihâtan*.

Beschreide — en, *mâta jang bilas kârana menângis*.

De — en liepen haar over, *makka âjer matanja poon berlingang-linang*.

Ongemak aan de — en, *sâkit mâta*.

Kwade — en met roode randen, *mâta bilas*.

De — en op iets vestigen, *pandang bârang sasowâtoe, mengtindjaq mâta paadda bârang sasowâtoe*.

De — en sluiten, *toetop mâta*.

Ga uit mijn —! *njahlah! intjilah!*

Zoo ver het — reikt, *sapamandangan mâta*.

De — en uitsteken, *tjongkil mâta*.

Mijne — en reiken zoo ver niet, *sahâja tiada boleh lihat bagitoe djâwh*.

Die één — heeft, *âwar, Ar., jang sâtoe matanja derri paadda pertâna âda boeta*, M. R. 191.

Voor mijne —, *di hadâpankoe, paadda matâkoe*.

De — en betreffende, *derri paadda mâta, tentangan mâta*.

Met de — wenken, *loewang, meloewang, isjâratkan*.

Uit het — verliezen, *hilang (linnjap) derri paadda mâta*.

Een kwaad — op iemand hebben, *menâroh sjak paadda sa-ôrang*.

Zijne — en onafgebroken op .... vestigen, *lekattah matanja paadda . . .*

Een wakend — op iemand houden, *djâga lâkoe djâlan sa-ôrang*.

Zijne — en vallen toe, *matanja meng-antog*.

Een goed — op een meisje hebben, *soeku meminang ânaq dâra, mâw bertoenangan sâma ânaq prâwan*.

Zijne — uitkijken, *mengâmat-amât ter-lâlœe sângat*.

De — en verblinden, *menjoewâp, menjoewâpt, brt mâkan soewâp*.

Zich de — en laten verblinden, *mâkan soewâp*.

Dat maakt maar schele — en, *itoe mem-bangkitkan dengké, itoe mendengkékan, itoe menerbitkan (menimboelkan) dengké, itoe djâdi dengké sâdja*.

Een — in het zeil houden, *mengâdang, menghînté, mengtutip*, L.

Het geeft te veel —, *itoe toesoeq mâta ôrang*.

Zijne — en zijn geheel ingevallen, *lakog sakâli matanja*.

Zoolang mijne — en open staan, *sa-oemoerkoe hidop*.

Groote — en opzetten, *baliaq, meng-angâkan mâta, bêkin mâta besaar*, L.

Het — op iemands schatten werpen, *berdengkékan mâta benda sa-ôrang*.

Met de — en lonken, *bermâjin mâta, mengarling*.

Het — over alles laten gaan, *pariksa samoewâ*.

Het — laten weiden, *memandang ber-koeliling*.

De — en omhoog slaan, *tengâdah, menengâdah*.

De — en voor iets sluiten, *toetop mâta, tiada mâw lihat*.

De — en voor zich houden, *lihat di hadâpan diri*.

De — en nederslaan, *kâtop mâta*.

De — en openen en sluiten, *kedjap*.

De — en verdraaijen, *mendeliq, L.*

Een — aan iets geven, *mewarnakan soewâtoe perkâra, menghîstâi bârang sasowâtoe, poera-poera bêkin brisik*, L.

Een droppel waters, *âjer sa-titig, âjer sa-ketel, L.*

Aan iemands — en hangen, *toeroet mâta ôrang, boetjoq ôrang*.

Zeere — en, (als of een booze geest die geslagen had,) *tampar hantoe*.

Door eigene — en zien, *lihat dengan mâta sendri*.

Iemand het licht in de — en niet gunnen, *berdengké terlâlœe sângat paadda sa-ôrang*.

Iemands — en beguichelen, *boeboh prâbon*.

Zand in de — en werpen, *tipoe, menipoe, be-dajâkan, pedajâ-in, L.*

In de — en doen druipen, (vergelden,) *bâlaskan*.

In mijn —, *paadda bitjarâkoe*.

Dat is kwaad in mijn —, *itoe âdu djâhut paadda bitjarâkoe*.

In het — raken, *kena sjak*.

Hij is verstandig in zijne eigene — en, *makka di kira-kirakan dirinja berboedé*.

Hij loopt bij ieder in het —, *makka sakalian ôrang mendjâga lâkoe djâlannja*.

Dat valt in het —, *itoe terlaloe njata*, *itoe terlaloe trang dengan njatánja*.

Iemand in het — houden, *pariksákan perboewátan sa-órang*.

In het — krijgen, *menítang*.

Ergens een — in slaan, *memásokkan soewátoté ain*.

Zoodra zij land vooruit in het — kregen, *denmi menítang dárat di haloewan*.

Ik heb u in het —, *sahája kenal sama loe*, L., *loe tra bóleh pedajá-in sáma sahája*, L.

Iets in het — hebben, *berniat apa-apa. tilik paadda bárang soewátoté*.

Iemand naar de — en zien, *brí format paadda sa-órang*, *toeroet sakedjap máta sa-órang*.

Iemand onder vier — en spreken, *berkátu paadda órang sa-máta*.

Iemand iets onder het — brengen, *mengingatkan apa-apa paadda sa-órang*.

Niet onder de — en durven zien, *tiáda bráni téngog*.

Den vijand onder de — en treden, *menghádap moesoeh*.

Kom mij niet onder de — en, *djangan menghádap kita*, *djangan loe dátang sama goewa*, L.

Op het — schijnt het goed, maar het is toch bedorven, *roepánja bágoes telápi boesoq djoega adánja*.

Iets op het — hebben, *bermaqsoed apa-apa*, *toentoet apa-apa*.

Uit het —, uit het hart, *djáhwh di máta*, *djáhwh di háti*.

Al ben ik ver uit uw —, moet ik niet ver uit uw hart zijn, *maski djáhwh di máta béjar djangan djáhwh di háti*.

De dief ziet hem ten — en uit, *makka ía bermáta pentjoeri*, *djáhhat roepánja se-perti pentjoeri*.

Het stuit dat men uit de — en niet zien kan, *makka doeli poon berbangkit sahíngga máta tiáda awas melihat*.

Uit het — verliezen, *hilang (línjap) derri paadda máta*, *línjap derri paradita penglihat*; (geen acht op iets slaan, *tiáda djága bárang apa-apa*).

Voor het — der gansche wereld, *di hadápan sakalían órang*.

Iets voor — en hebben, *bertjintáku. bárang apa-apa*.

God voor — en houden, *tákoet Allah*.

Een rad voor de — en draaijen, *típoe. menípoe, berdjákan, pedajá-in*, L.

Geene hand voor — en zien, *tiáda dápat melihat apa-apa*.

— van een' dobbelsteen, *máta dádoe*, *máta páreh*.

—, bot van boomen of planten, *koetom*, *toenas*.

— op eenen prauwenstaart, *máta ékor meraq*.

— van eene zweer, *máta bisol*.

Het — van eene naald, *lóbang djároem*, *pantat djároem*.

—, maas aan een net, *máta djála*.

—, schalm, *máta rantei*.

— van eenen sleutel, *máta ánaq kontji*.

De wereld is vol haken en — en, *makka doenjá itoe penoh híroe-hára (tjeréwét, L.)*

—, ring, *tjintjin*.

—, siersaad, *perhíásan*.

Dat zal er een goed — aan geven, *makka itoe nanti djádi perhíásan jang pátoet paadda itoe*.

OOGADER, *vr. oerat máta*.

OOGAPPEL, m. *bidji máta*, *órang-orángan máta*, *ánjap máta*.

O) mijn kind! vrucht van mijn hart en appel mijner oogen! *hei ánaqkoé! boewah hatikoe dan bidji matákoé!*

OOGAITS, m. zie OOGMEESTER.

OOGBAL, m. zie OOGAPPEL.

OOGBEEN, o. *toelang máta*.

OOGBESCHRIJVING, *vr. soerat pri máta*.

OOGBOL, m. zie OOGAPPEL.

OOGBOOG, m. *boelat bidji máta*, *boelat órang-orángan máta*.

OOGCIRKEL, m. *boelat máta*.

OOGDEKSEL, o. zie OUGLID.

OOGDIENEND, b. n. *boedjog*, *memboedjog*.

OOGDIENING, *vr. pemboedjoekan*.

OOGELIJK, b. n. *berkenan*, *sedap paadda máta*.

OOGELIJK, o. van eene beminde, *mas djoewita*.

OOGEN, b. w. *naauwkeurig zien*, *mengámata-amátí*.

—, o. w. *lihat*, *pandang*.

Zoo ver men — kan, *sapemandángan máta djawhja*.

—, mikken, *toedjoe*, *intjar*, L., *mítar*, L.

OOGENBLIK, o. en m. *kedjap máta*, *sáat*, *koetika*.

Een —, *sa-kedjap máta*, *sa-sáat*.

Nog een —, *sa-koetika lági*.

In een —, *dengan sa-kedjap máta*, *dengan sa-sáat*, *dengan sa-koetika*.

Het regte —, *waqtoté jang bájiq*, *koetika jang betoel*.

Van het eerste —, *derri moelánja*, *derri paadda permoeláan*.

Nog een — slechts, *aanstands*, *sabantar sádja*.

OOGENBLIKKELIJK, b. n. *klaq*, *sabantar*.

—, bijw. op 't ooggenblik, *dengan sa-koetika ini*, *sakárang djoega*.

OOGENBLIKKRUID, o. *pági máti*.

OOGENDIENAAR, m. *pemboedjog*, *órang jang memboedjog*.

OOGENDIENDER, m. zie OOGENDIENAAR.

OOGENDIENST, *vr. pemboedjoekan*, *chedmat máta*.

OOGENDIENSTER, *vr. parampoewan jang memboedjog*.

- OOGENHOEK**, m. binnenste, *pohon mâta*, *soedoet mâta*.
 —, buitenste, *êkor mâta*,
OOGENHOL, o. oogholte, *bingkt mâta*.
OOGENLOOP, m. *nilas mâta*.
OOGENLOOS, b. n. *tâda bermâta*.
OOGENLOOSHEID, vt. *kalakoewan orang jang tâda bermâta*.
OOGENMAAT, vt. *pengoekoeran mâta*.
OOGENSCHEMERING, vt. *kâboer mâta*.
OOGENSCHIJN, m. *penglihat, roepa*.
 Naar —, *sa-roepa, moedah-moedâhan*.
 —, zie **OOGENSCHOUW**.
OOGENSCHWJNLJK, b. n. *paadda roepanja, paadda njatânya, sa-roepa, moedah-moedâhan*.
 —, *bijw. dengan moedah-moedâhan*.
OOGENSCHIJSJLJKHEID, vt. *prt jang kalihâtan, prt jang njâta*.
OOGENSCHOUW, vt. *pemariksâan*.
 In — nemen, *pariksa, memariksa*.
OOGENSPPRAAK, vt. *pengarkhing, mâjin mâta*.
OOGENTAAL, vt. zie **OOGENSPPRAAK**.
OOGËNTEN, b. w. zie **ENTEN**.
OOGËNTING, vt. zie **ENTING**.
OOGENWEIDING, vt. zie **OOGWEIDING**.
OOGENZALF, vt. *songol, kohl, Ar., djilâ, Ar., soewâd, Ar., padakam*.
 —, om de oogranden te zwarten, *tjalag, djalag*.
OOGETTER, m. *nilas mâta*.
OOGEGGLUUR, o. *pengarlip*.
OOGGETUIGE, m. *sjaksi jang melihat dengan mâta sendiri, sjâhid, Ar., sjoehoed, Ar.*
OOGGETUIGENIS, vt. *kasjaksian orang jang melihat dengan mâta sendiri*.
OOGGEZWEL, o. *sâkit bangkag mâta*.
OOGGOUD, o. fig. *tjandra mâta*, (een geschenk om de oogten te verblinden).
OOGHAAR, o. *boeloe mâta, moetjah, Perz.*
OOGHOEK, m. zie **HOEK**.
OOGHOLTE, vt. *bingkt mâta, liang mâta, lôbang mâta*.
OOGJE, o. *mâta ketjil*.
OOGKUIL, vt. *bingkt mâta, liang mâta, lôbang mâta*.
OOGKWAAL, vt. zie **OOGONTSTEKING**.
OOGLEER, vt. *ilmoe prt mâta*.
OONGLID, o. *kaloepag mâta*.
OONGLONKEN, o. w. zie **LONKEN**.
OOGLUIKEN, o. w. *béjar, béjarkan, ramaqkan, loeloes*.
OOGLUIKING, vt. *hâl béjarkan (loeloeskan)*.
OOGMAAT, **OOGENMAAT**, vt. *qadar penglihat*.
 Volgens —, *dengan saqadar penglihat*.
OOGMEESTER, m. *thabib mâta, doekoen jang mengobêkt mâta*.
OOGMERK, o. *mâw, kahandaq, maqtsloed, Ar., niat, Ar., qetsad, Ar., sasâran, L., arah, L., harah, Jav.*
 Zijn — bereiken, *dâpat maqtsloed, dâpat niat*.
 Zijn — missen, *sâlah maqtsloed, (niat)*.
- OOGMIDDEL**, o. *obat mâta*.
OOGMIK, m. *maqtsloed, Ar., sasâran, L.*
OOGMIKKEN, o. w. *toedjoe, injjar, L., mitar, L.*
OOGONTSTEKING, vt. *penjâkit mâta*.
 —, door eenen korrel, die in het oog groeit, *sâkit mâta toemboeh*.
 —, door jeukte, *mâta rastong*.
 —, parel op het oog, *mâta dâging-dagingan*.
 Eene bijzondere soort van —, *mâta tukannâd*.
OOGPLIN, vt. *sâkit mâta*.
OOGPLJP, vt. *seloeran ajer mâta*.
OOGFOEDER, o. *obat loemat bagi mâta, obat mâta jang loemat*.
 —, om de oogleden zwart te maken, *tjilé*.
OOGPUNT, o. *niat, Ar., sasâran, L.*
OOGRING, m. *boelat bidji mâta*.
OOGSCHIL, vt. *mâta dâging-dagingan*.
OOGSPIER, vt. *ramis mâta*.
OOGST, m. *pengetâman, perhoemâan, penoeweiân*.
 —, tijd der vruchten, *moesim boewah-boewâhan*.
 — van rijst, *moesim pôotong pâdt, moesim môtung, L., mâso mengetam*.
 —, voortbrengsels van het land, *hâtsil tânah*.
 Den — inzamelen, *mengetam, menoewei, poengotter hâtsil*.
OOGSTELLER, m. *prâbot thabib mâta*.
OOGSTEN, b. w. *toewei, menoewei, ketam, mengetam, poengot*.
 Rijst —, *menoewei pâdt, pôtang pâdt, môtung, L.*
 Rijst van lage velden —, *menoewei sâwah*.
 Peper, turksche tarwe enz. —, *me-moepoel*.
OOGSTER, m. *orang menoewei, penoewei, orang mengetam, orang pôotong pâdt, orang môtung, L.*
OOGSTING, vt. *penoeweiân, pengetâman, pekardjâan orang môtung, L.*
OOGSTMAAND, vt. *boelun agostos, boelan penoeweiân*.
OOGSTRAAL, m. *sinar mâta*.
OOGSTTIJD, m. *mâsa boewah-boewâhan, charf, Ar., chorroef, Ar.*
 — van rijst, *moesim menoewei pâdt, moesim pôotong pâdt, moesim môtung, L.*
OOGTAND, m. *gigt asoe, stoeng*.
OOGVLAK, vt. *mâta dâging-dagingan*.
OOGVLIES, o. *sâkit mâta toemboeh*.
OOGWATER, o. *ajer obat mâta*.
OOGWEIDING, vt. *perkenânan mâta, kasoe-kâan mâta, ka-tinginan mâta*.
OOGWENK, m. *kedjap mâta*.
OOGWINKEL, m. *soedoet mâta, pohon mâta*.
OOGWIT, o. zie **OOGMERK**.
OOGZALF, vt. *obat mâta, zie OOGENZALF*.

- OOGZEER, o. *sákit máta*.
 OOGZENUW, vr. *ramis máta*.
 OOGZIEKTE, vr. *penjákit máta, bilas (bélas) máta, máta takanná (terkena?) tampar hantoe*.
 OOI, vr. *biri-biri, domba betina, kambing wolanda, L*.
 OOIJEVAAR, m. *laqlaq, Ar*.
 Een jonge —, *ánaq laqlaq*.
 OOIJEVAARSBEEN, m. en vr. iemand met lange, dunne beenen, *orang berkáki pandjang serta koeroes*.
 OOIJEVAARSBEK, m. *pároh laqlaq*.
 OOIJEVAARSHALS, m. *léhêr laqlaq*.
 OOIJEVAARSNEST, o. *sárang laqlaq*.
 OOIJEVAREN, b. w. *koempol, himpon*.
 OOLAM, o. *ánaq biri-biri jang betina*.
 OORIT, bijw. *pernah, penah, bárang mása*.
 Indien hij — komt, *djikalaw pernah ia dátang, djikalaw dátang ia paadda bárang mása*.
 OOK, voegw. *djoega, lági, poon*.
 Het is — zoo, *demikiénlah (bagitoe) djoege*.
 En — al zijne nakomelingen, *dan segala ánaq tjoetjoenja lági*.
 Zoo —, *bagitoe djoege*.
 En — bij, *lági-poon ia*.
 Hoe rijk hij — zij, *brápa kája ia-poon*.
 Waar hij — zij, *dí mána djoege tam-patnja, dí mána djoege adánja*.
 OOLJK, b. n. *tjerdig, bisa*.
 —, bijw. *dengan tjerdig*.
 OOLJKHEID, vr. *pri jang tjerdig, tipoe, makr, Ar*.
 OOM, m. *máma, bápa moeda, owá*.
 Uw —, *owá-moe, mamá-moe*.
 — van vaderszijde, *páman, soedára bápa*.
 — van moederszijde, *soedára má*.
 —, oudere broeder des vaders, *pá oewah, pá toewah*.
 —, 's moeders jongere broeder, *pámoedn*.
 —, 's vaders oudere broeder, *pá tji, pá ketjil*.
 Vorstelijke —, *mamanda*.
 OOMKEN, o. het —, een smakelijke zeevisch, *ikan páman*.
 OOWSDOCHTER, vr. zie NICHT.
 OOMSZOON, m. zie NEEF.
 OONEN, o. w. van schapen en varkens, *ber-ánaq*.
 OOR, o. *telinga, koeping, L*.
 Punt van het —, *tjoeping*.
 De — en doorboren, *bertindih, tjoetjog telinga, békin lobang di koeping, L*.
 De — en openen, *menengar, boeka telinga, bri telinga, boeka koeping, L*.
 In de — en blazen, vliejen, *memboedjog*; te kennen geven, *bri táhoe, kassi táw, L*:
 influisteren, *berbisig-bisig*.
 Mijne — en tuiten grof, *telingákoek ber-dangong, goewa poenja koeping bedangong, L*.
 Mijne — en tuiten fijn, *telingákoek ber-dásing, goewa poenja koeping bedásing, L*.

- Zijn — hangt er naar, *makka ia soeka dengar itoe*.
 Hij is doof aan dat —, *ia tíada máw dengar itoe*.
 De — en afsnijden, *krat telinga*.
 Iemand — en aannaaien, *berdjákan sa-órang, perdjákan sa-órang*.
 De — en opsteken, *pásang koeping, L, helingkan telinga*.
 De — en laten hangen, *hilang háti, ketjil háti*.
 Het gedeelte van het —, dat met het hoofd vereenigd is, *póhon telinga*.
 Aan het — malen, *ganggoe, gádoeh*.
 Hij heeft ze achter de — en, *makka iálah sángat tjerdig*.
 Iemand bij de — en trekken, *tárêq órang poenja koeping, tárêq telinga sa-órang*.
 Het is op een — na geuild, *pekardjään itoe hampir hábis*.
 Tot over de — en in de schulden steken, *áda hoelang terláloe bánjaq, berhoelang terláloe bánjaq*.
 Iemand het vel over de — en halen, *mengisap órang poenja dárah*.
 Het gaat het eene — in en het andere weder uit, *bahároe di dengar láloe (lantas, L) di loepa*.
 — en hebben, *bertelinga, berkoeping, L*; aandachtig zijn, *ingat-ingat, ati-ati, L*.
 Het — leenen, neigen, *mengeling telinga, dengar*.
 De — en boeijen, doen hooren, *dengarkan*.
 De — pijp, *liang telinga, lobang koeping, L*.
 De rand van het —, *perlipátan telinga, pinggir koeping*.
 Het blad van het —, *dáwon telinga*.
 Ringen in de — en hebben, *ber-anting-anting paadda telinga*.
 Groote — en zijn het kenmerk van verstand en opmerkzaamheid, doch van spoedige drift en van spoedige verdwijning van drift, *telinga jang besaar itoe tanda boedi dan ingat tetápi sigrah goesar dan sigrah poon hilang goesarnja, M. R. 190*.
 Kleine — en zijn het teeken van onopregtheid en van vele gebreken, *telinga jang ketjil itoe tanda kórang kabenáran dan bánjaq kasaláhan djoege, M. R. 190*.
 En dat nieuws kan ik u alleen aan het — mededeelen, *dan chabar itoe tíada koedápat katákan melájinkan paadda telingáma djoege, M. S. R. 44*.
 — en der visschen, *isang, hisang*.
 — van een pot, *telinga prioq, koeping prioq, L*.
 — en, (scheepsw.) mastklampen, *toekoh*.
 OORBAAR, b. n. *bergoena, pátoet, lájiq*.
 —, bijw. *dengan goena, atas pri jang pátoet*.
 OORBAARHEID, vr. *kapatoetan, pergoenáan*.

OORBAARLIJK, bijw. zie OORBAAR, bijw.
 OORBAARLIJKHEID, vt. *pergoenân, pri jang pãtoet.*
 OORBAG, vt. oorhanger, *anting-anting.*
 Juweelen —gen, *anting-anting derri paadda íntan.*
 —gen in de ooren hebben, *ber-anting-anting paadda telinga.*
 OORBAND, m. *tummin, saloetan oedjong sarong pedang.*
 OORBEEN, o. *toelang telinga, toelang koeping, L.*
 OORBIECHT, vt. *pengakoewan dõsa paadda telinga imãm.*
 OORBLAASTER, vt. *parampoewan jang meng-ompat.*
 OORBLAZEN, o. zie OORBLAZERIJ.
 OORBLAZER, m. *pengompat, órang mengompat.*
 OORBLAZERIJ, vt. *pengompãtan.*
 OORBLAZING, vt. zie OORBLAZERIJ, *nami-mat, Ar.*
 OORD, o. plaats, streek, *tampat, fihag, Ar., benoewa, terpas.*
 Een eenzaam —, *tampat soenjt sinnjap.*
 Een ontoegankelijk — in een woud, *rongga.*
 OORDEEL, o. vonnis, uitspraak, *kapoetoesan hoekoem, dinoenat, Ar.*
 — vellen, *menghoekoemkan, poetoeskan hoekoem.*
 De dag des —s, *hãri qãmát, jawmoe 'd-din, Ar.*
 Plaats van het laatste —, *mawqif, Ar. pãdang qãmát, hãri jang komediën.*
 En die vlakke werd gelijk aan het veld des —s door de beroering en het geween der menschen, *makka pãdang itoe se-perti pãdang qãmát derri paadda ingardang menãngis sakalian mãnoesia, M. S. R. 44.*
 OORDJE, o. *doewa doewit, sa-per-ampat lima sèn.*
 OORGAT, o. *liang telinga, lóbang koeping, L.*
 OORGETUIGE, m. en vt. *sjaksi jang mendengar.*
 OORGEZWEL, o. *sãkit bangkaq telinga (koeping).*
 OORHANGER, m. *anting-anting.*
 OORIJZER, o. *prãda amas jang di pãkei atas telinga.*
 OORKLINK, vt. zie OORVEEG.
 OORKONDE, vt. *soerat riwãjat.*
 —, getuigenis, *kasjaksian, persjaksian.*
 Ter — van, *atas kasjaksian derri paadda.*
 —, schriftelijke getuigenis, *soerat kasjaksian.*
 OORKONDEN, b. w. zie GETUIGEN.
 OORKONDING, vt. zie GETUIGENIS.
 OORKRAB, vt. *krãboe.*
 OORKUSSEN, o. *bantal kapãla, zie KUSSEN, o.*
 OORLAM, o. *sópí, L.*
 OORLAPJE, o. zie OORLEL.
 —, oorbandje, *tãkt ikat karpoes.*

OORLEL, vt. *tjoeping, hoedjong telinga (koeping, L.)*
 OORLEPELTJE, o. *tjongkil telinga (koeping, L.)*
 OORLOF, o. zie VERLOF.
 OORLOFSDAG, zie VERLOFDAG.
 OORLOFSTIJD, m. *waqtõe idzãn, Ar., tempo permisi, L.*
 OORLOG, m. en o. *pãrang, prang, karb, Ar., joeda, Jav.*
 Den — verklaren, *mengatãkan pãrang.*
 Ten — gaan, *pergi berprang.*
 -- tegen de ongelooovigen, *ghazã, Ar.*
 Tot den — uitrusten, *melangkapkar.*
 Ten — varen, *menantjãlang.*
 Den — eindigen, *menjoedahkan prang.*
 Een burger—, *prang antãra isĩ negri.*
 OORLOGEN, o. w. *berpãrang, berprang.*
 OORLOGVOEREND, b. n. *jang mem'rãngi.*
 OORLOGING, vt. *hãl berprang.*
 OORLOGSBAZUIN, vt. *nafiri prang, selom-prèt prang, L.*
 OORLOGSBEDRIJF, o. *termãsa, pekardjãan prang.*
 —, heldenfeit, *perboewãtan jang gãgah perkãsa.*
 OORLOGSBENDEN, vt. meerv. *pasoeakan prang, kãwan prang, katẽmboekan prang.*
 OORLOGSBLIKSEM, m. fig. groot en geweldig oorlogsheld, *hoeloebãlang jang gãgah perkãsa, kilat prang.*
 OORLOGSRONK, m. *tsoldãdoe kapal prang.*
 OORLOGSDAAD, vt. zie OORLOGSBEDRIJF.
 OORLOGSDEUGD, vt. *kabedjikan órang prang, kabranian hoeloebãlang.*
 OORLOGSFAKKEL, vt. *soeloh prang, óbor prang, L.*
 OORLOGSGEWELD, o. *gãgah prang.*
 OORLOGSGEZEL, m. *teman prang, sakoe'õ prang.*
 OORLOGSGEZIND, b. n. *soeka berprang.*
 OORLOGSGOD, m. zie KRIJGSGOD.
 OORLOGSGODIN, vt. *dewit prang.*
 OORLOGSHACHJE, o. zie OORLOGSRONK.
 OORLOGSHELD, m. *hoeloebãlang, pahalãwan.*
 OORLOGSJAGT, o. *pélang prang, bahtrã prang.*
 OORLOGSKANS, vt. *oentoeng prang.*
 OORLOGSKAS, vt. zie KRIJGSKAS.
 OORLOGSKOP, m. *tsoldãdoe, órang prang.*
 OORLOGSKOSTEN, m. meerv. *belandja prang.*
 OORLOGSKUNST, vt. *ilmõe faknat prang.*
 OORLOGSLAST, m. meerv. *oepetĩ prang.*
 OORLOGSLIEDEN, m. meerv. *órang prang tsoldãdoe.*
 OORLOGSLIST, vt. *matslahat prang, tipõe faknat prang, pedãjan prang, L.*
 OORLOGSLOF, m. *gah órang prang.*
 OORLOGSMAGT, vt. zie KRIJGSMAGT.
 OORLOGSMAN, m. zie KRIJGSMAN.
 OORLOGSMOED, m. *perkãsa órang prang.*
 OORLOGSNACHT, m. *mãmam prang.*
 OORLOGSPAARD, o. *koeda prang.*

OORLOGSFEST, vt. *sampar prang, wabá prang*.
 OORLOGSRAMP, vt. *balá prang*.
 OORLOGSREGT, o. *haq prang (paprangan)*.
 OORLOGSROEM, vt. zie KRIJGSROEM.
 OORLOGSLIST, vt. *matslafat prang, títpe hikmat prang, pedjangan prang, L.*
 OORLOGSCHIP, o. *kapal prang*.
 OORLOGSSLOEP, vt. (in het noorden van Sumatra), *balálang*.
 OORLOGSSTANDER, m. zie OORLOGSVAAN.
 OORLOGSTIJD, m. *témpo prang, L., máso prang*.
 OORLOGSTOGT, m. *angkátan bala-tantará*.
 OORLOGSTOORTS, vt. *soeloh (óbor, L.), prang*.
 OORLOGSTUCHT, vt. zie KRIJGSTUCHT.
 OORLOGSTUIG, o. *alat paprangan, adf, Ar., serba prang, pegáwei prang*.
 OORLOGSVAAN, vt. *pandji-pandji, álam, bandéra prang*.
 OORLOGSVLOOT, vt. *angkátan láwt, angkátan, angkátan kapal paprangan, dermáda, armáda, Port.*
 Uwe dienaren zagen vaartuigen, die het voorkomen van eenen — hadden, *áda hambámoe líhat itoe práhoke angkátan roepánja, H. R. P. 39.*
 OORLOGSVOLK, o. zie KRIJGSVOLK.
 OORLOGSVUUR, o. *ápt prang*.
 OORLOGSWAPEN, o. *sindjáta prang (paprangan)*.
 OORLOGSZAKEN, vt. meerv. *hál paprangan*.
 OORLOGSWET, vt. *hoekoem prang*.
 OORLOGVOEREND, b. n. *berprang*.
 OORLOGZUCHTIG, b. n. *soeka berprang, ingin paadda prang, hárbt, Ar.*
 OORLOOS, b. n. *tíada bertelínga, tráda berkoeping, L.*
 OORLOVEN, b. w. zie VEROORLOVEN.
 OORPAREL, vt. *moettára perhtásan telínga*.
 OORPELUW, vt. *sarága, bantal sarága*.
 OORPEUTER, m. *tjongkil telínga (koeping, L.)*
 OORPIJN, vt. *sákit telínga (koeping, L.)*
 OORPLEISTER, vt. *kájo koeping, L., (telínga)*.
 OORRAND, m. *pelipátan telínga, pínggir koeping*.
 OORRING, m. *tjintjin telínga, tjintjin koeping, L.*
 OORSIERAAD, o. *perhtásan telínga (koeping, L.), kondam*.
 —, oorhanger, *anting-anting*.
 —, gouden of ivoren rollen, die de ooren wijd uitrekken, *soebang*.
 OORSIERSSEL, o. zie OORSIERAAD.
 OORSMEER, o. *táht telínga (koeping, L.)*
 OORSPRONG, m. *moela, permoeláán, póhon, hoeloe, atsal, Ar.*
 De — van het geschil, *moela tjiderá*.
 De — van zijn wezen, *póhon kaáddánja, M. S. R. 18.*
 De — eener rivier, *hoeloe soengei sabátang*.
 Van vorstellijken —, *derri paadda atsal rádjá-rádjá*.

De — zijner ziekte, *atsal sákitnja*.
 De weg van den — der rivier, *djélan hoeloe soengei*.
 —, fonteinerader, *máta ajer*.
 —, geslacht, *bangsa*.
 OORSPRONKELIJK, b. n. *sadia, atsl, Ar., pertáma, moela-moela*.
 —e gedaante, *roepa jang sadia*.
 — bestaan, *oedjoed atsl*.
 De —e taal, *bahása atsl*.
 De —e mensch was Adam, *makka órang pertánu itoe nabí Adam*.
 Zijn geslacht is — van het eiland Java afkomstig, *makka bangsánja itoe moela-moela derri puaddu tánah djáwa atsalnja*.
 OORSPRONKELIJKHEID, vt. *prí jang sadia, tsifat atsl, Ar.*
 OORTIPE, o. zie OORLEL.
 OORTUITEN, o. *dangong telínga (koeping)*.
 —, (fijn), *dásing telínga, (koeping)*.
 OORTUITER, m. flg. zie OORBLAZER.
 OORTUITING, vt. flg. zie OORBLAZERJ.
 OORVEEG, vt. *tampéling*.
 Eene — geven, *tampéling, menampéling, kasst tampéling, táboq, Jav.*
 OORVINGER, m. *kalingking*.
 OORWAS, vt. zie OORSMEER.
 OORWORM, m. *tampiris, oelar koeping, L.*
 OORZAAK, vt. reden, *póhon, sabab, tegal, kárana, lantéran, L.*
 En zonder dat er eene — bestond, *dan tíada áda sabab, Br. Pal.*
 Oorsprong en — zijn onderscheiden, *makka moelánja dan karanánja itoe áda berbéda*.
 Wat is er de — van? *apa sababnja?*
 Dat schijnt de — te zijn, *sabab itoelah roepánja, S. R. 8.*
 Ter oorzake van ziekte, *sabab sákit, tegal sákit, L.*
 De — van het geschil, *póhon tjiderá*.
 Zonder —, *menná-menná, sa-menná-menná*.
 Oorzaken, vt. meerv. *asáb, Ar.*
 OORZAKELIJK, b. n. *jang áda sababnja (póhonnja, karanánja)*.
 OORZAKER, m. zie VEROORZAKER.
 OOST, o. zie OOSTEN.
 OOST, b. n. *timor, masjriq, Ar., wétan, L., Jav., pantjaka*.
 OOSTELIJK, b. n. *ka-sablah timor (masjriq), di sablah wétan, L.*
 — aanhouden, *mengétan, L., toedjoe ka-timor*.
 OOSTEN, o. oost, oostkant, *sablah timor (masjriq, wétan, L.)*.
 Naar het — of naar het westen, *mengétan ataw mengoelon*.
 OOSTEREN, o. w. (zeeterm) *menjémpang ka-sablah timor, mengétan, L.*
 OOSTERGEVEL, m. *moeka roemah jang meng-hádap timor*.

OOSTERGRENS, vr. *pinggir timor, wátas wétan*, L.

OOSTERHOEK, m. *sihaq timor, (masjriq)*.

OOSTERKRUIDERIJEN, vr. meerv. *rampah-rampah negri irab*.

OOSTERLENGTE, vr. *pancjaungja timor, boedjornja tinor*.

OOSTERLINGEN, m. meerv. (in Indie), *orang di bawah angin*.

OOSTERLUCIE, vr. holwortel, *Aristolachia acuminata, aroy katok peutjang, Soend., bápa kebbó, Soend.*

OOSTERPOORT, vr. *gerbang timor, pntoe wétan*, L.

OOSTERSCH, b. n. *timor, wétan*, L., *masjriq, Ar., di bawah angin*.
— e zeden, (in Indie), *àdat orang di bawah angin*.

OOSTERZON, vr. *mata-hàrt pági*.

OOSTINDIEVAARDER, m. *kapal jang berlájar ka-tánah hindia*.

OOSTEWIND, m. *angin timor, angin wétan*, L.

OOSTKANT, m. *sablah timor, sihaq masjriq, Ar., sablah wétan*, L.

OOSTKIM, vr. *pinggir lángit timor*.

OOSTKUST, vr. *pantei timor, pasisir wétan*, L.

OOSTLAND, o. *tánah timor, tánah wétan*, L., *tánah di bawah angin*.

OOST-NOORD-OOST, b. n. *timor samáta oetara, wétan samáta lor*, L.

OOSTPOORT, vr. *gerbang timor, pntoe wétan, L., bábo'l-masjriq, Ar.*

OOSTVAARDER, m. *kapal jang berlájar di tánah timor*.

OOSTWAARTS, bijw. *ka-sablah timor, di sablah wétan*, L.

OOSTZEE, vr. in Indië, *lávot timor*.

OOSTZIJDE, vr. *sablah timor, sihaq masjriq, Ar.*

OOST-ZUID-OOST, bijw. *timor sa-máta oetára, timor toengyára*.

OOTMOED, m. *karindáhan hati*.
— voor God, *toewakkol, Ar.*

OOTMOEDIG, b. n. *rindah*.
—, bijw. *dengan rindah, atas pri jang rindah*.

OOTMOEDIGHEID, vr. zie **OOTMOED**.

OOTMOEDIGLIJK, bijw. zie **OOTMOEDIG**, bijw.

Op, voorz. *atas, di atas, paadda, di, akan, dengan, di dâlam*.
— den berg, *di atas goenong*.
— de kist, *di atas pett*.
— zee, *di lávot*.
— de kust, *di pasisir*.
— het land van den heer . . . , *di tánah toewan*.
— een dorp wonen, *doedoeq di désa*.
— den weg, *di djâlan*.
— weg, — reis, *paadda djâlan, di djâlan*.
Hij is — zijne kamer, *makka ia áda di dâlam biliqnja, dia ála di dâlam dia poenja kamar, L.*

— school, *di sekola, L., di madrasat*.
— den derden dag der maand, *paadda tiga hárt boelan*.
— den namiddag, *paadda tengah hárt*.
— eenen zekeren dag, *paadda soewátoe hárt*.
— den avond, *hampir petang*.
— vijf manieren, *atas (dengan) tiga perkâra*.
— de fluit spelen, *tioep bangst, májin soeling, L.*
Hij gaat — de jagt, *makka ia pergi berboeroe*.
— eenen maaltijd, *di (paadda) perdjamoewan*.
In hemel en — aarde, *di lángit dan di boemf*.
— Kadirs zijde zijn, *toeroet sablah qadir*.
Wandelen — het eten, *pasiaar sa-hâbis mákan, L., berdjâlan-djâlan sa-hâbis mákan*.
De verplichting rust — mij, *atas hambâlah*.
— uwe verantwoording, *atos tanggoenganmoe*.
— nieuw, *lâgi sakâli, lâgi poela*.
Er gaan honderd centen — eenen gulden, *makka sâtoe golden (roepiah) itoe djâdi saratoes sèn*.
— eenen olifant stijgen, *nâjiq ka-âtas gâdjah, nâjiq gâdjah*.
— de wijze der mieren, even als de mieren, *atas roepa semoet*.
Dan vallen al die zonden toch — hunnen koning, *makka désa itoe sakalian djâtoh ka-atus radjinja djoega*.
Verwonder — het zien, *héirán akan melihat, S. R. 2*.
Vertoorn — hem, *amârah akan dia*.
Om voorts — Pawasta terug te komen, *subermoela akan Perwasta*.
— vrije voeten stellen, *lepaskan*.
— de proef stellen, *tjôba*.
— haud krijgen, *tarima tjingkaram*.
— slag komen, *dâpat maq soed (oentoeng)*.
Dat is water — zijnen molen, *itoelah minjaq palitánja*.
Wijn — fust, *anggor tong, ajer anggor tong*.
Verliefd —, *birâht akan*.
Verzot — die vrouw, *ingin akan rampoewan itoe*.
Toornen — hem, *mengamarâht dia (atas dia)*.
Er zal door den koning — hem getoornd worden, *makka di morkâ-t oleh rádjâ atasnja*.
— God vertrouwen, *hârap akan Allah*.
— doodstraf, *atas sjiksa kamatian*.

— den dood zitten, *ada di dâlan pan-djara kârana hoekoem kamatian.*
 — de voorwaarde, *atas (dengan) djandji.*
 — roof uitgaan, *pergi merampas.*
 Schoenen — den koop maken, *békin sapâtoe bakal di djoewal, L., memboewat sapâtoe akan menjdjoewal.*
 Zich — genade overgeven, *minta djiwa, sarahkan diri paadda kaséhan moesoeh.*
 — vijf na, *melâjinkan lima, hânja lima.*
 Hij weet dat — een haar, *makka ia táhoe itoe betoel-betoel.*
 — zijn Maleisch, *paadda tjâra Malâjoe, tjâra Malâjoe.*
 — zijn minst, *sa-koerang-koerangnja.*
 — zijn meest, *sa-lebeh-lebehnja.*
 —, (bij verkorting voor: opgebruikt,) *hâbis, lîngas.*
 De rijst is al —, *makka bras itoe soedah hâbis.*
 — zijn, (opgestaan zijn,) *soedah bângon.*
 —, bijw. al: van anderen —, *derrî bâwah, derrî bâwah ka-âtas.*
 — den duur, *sanantâsa, lâma-lâma.*
 Berg —, *berg af, nâjîq goenong toeron goenong.*
 — en neder, *nâjîq toeron.*
 Het anker is — en neder, *makka sâwh itoe berdirt.*
 —, tusschenw. *ajoe-ajoe!*
 OPAAL, m. katoeg, *bidoert.*
 OPAALSTEEN, m. *bâtoe bidoert.*
 OPBAKKEN, b. w. *gôrêng lâgi.*
 —, bakkende verbruiken, *hâbiskan dengan gôrêng.*
 OPBALDEREN, b. w. zie OPBULDEREN.
 OPBANEN, b. w. eenen weg —, *menetaskan djâlan, menarangkan djâlan, békin brisih djâlan, L.*
 OPBARSTEN, b. w. zie OPBERSTEN.
 OPBELLEN, b. w. *bângonkan dengan gnta (lôtjéng, L.)*
 OPBERGEN, b. w. *sîmpan, singkir.*
 OPBERGING, v. *hâl sîmpan, sinkiran.*
 OPBERSTEN, o. w. *tatas, tetas, tuntas, pitjah.*
 Het ei berst op (open,) *makka telôr itoe-poon tetas (pitjah).*
 OPBERSTING, v. *tatâsan, pitjah.*
 OPBETTEN, b. w. *hâbiskan dengan membâsah.*
 OPBEUKEN, b. w. *poekol, pâloe, hantam.*
 —, door beuken openen, *boekâ dengan poekol (pâloe, hantam.)*
 OPBEUREN, b. w. *angkat, tâtîng.*
 —, fig. verlevendigen, *meramekan.*
 —, versterken, *menetapkan, berbajikt.*
 —, aanmoedigen, *adjaq, membrarikan.*
 OPBEURING, v. *pengangkâtan, penatîngan.*
 OPBIDDEN, b. w. in: hard —, *minta dôâ dengan soewâra jang njâring (kadeng-âran).*
 OPBIECHTEN, b. w. *mengâkoe.*

Al zijne zonden —, *mengâkoe segalla dosa-dosânja.*
 OPBIEDEN, b. w. *tâwar lebeh.*
 OPBIEDING, v. *tawâran jang lebeh.*
 OPBIJTEN, b. w. *boekâ dengan gigi.*
 —, door bijtende middelen openen, *boekâ dengan ayer kras (obat kras).*
 OPBIKKEN, b. w. *menghâst dengan memâhat.*
 —, fig. opeten, *mâkan hâbis.*
 OPBINDEN, b. w. *mengikat ka-âtas.*
 —, vast maken, *digt bij elkander binden, kamis.*
 —, op iets binden, *mengikat di âtas bârang sasowâtoe.*
 Het haar —, *békin kondé, L., zie OP-ROLLEN.*
 OPBINDING, v. *pengikâtan ka-âtas.*
 OPBLAZEN, b. w. *tieop memenoehi dengan angin, membangkaqkan dengan angin jang di tieopkan.*
 Zich —, fig. *djâdi djoemâwa, djâdi angkoe, L.*
 —, naar boven blazen, *tieop ka-âtas.*
 —, o. w. op een blaastuig spelen, *tieop bangst, mâjin soeling, L.*
 OPBLAZER, m. (zekere visch,) *bontal, ikan bontal.*
 OPBLEEKEN, b. w. *djemoer lâgi (poela).*
 —, o. w. *djâdi poetih.*
 OPBLIJVEN, o. w. *tinggal djâga, tiâda pergi tidor, djâga.*
 Tot middernacht —, *djâga hîngga (sam-pé) tengah mâlam.*
 Ergens op blijven staan, *tetap, tegoh.*
 OPBOBBELEN, o. w. *timboel derrî paadda galâga, galâga.*
 OPBOD, o. oproeping van vassalen, *oendang (pemanggilan) sâkai.*
 —, hooger bod, *tawâran jang lebeh.*
 Bij — verkoopen, *djoewal dengan nâjîq tawâran.*
 OPBOELJEN, b. w. *opbinden, singsing.*
 —, een vaartuig, *timbo, tambo.*
 Opgehoeide planken boven de krom-houten, *târîk.*
 OPBOEISEL, o. opgehoeid werk, *pâpan jang di timbo.*
 OPBOETEN, b. w. het vuur —, *oepaq âpi.*
 OPBOLLEN, b. w. *békin mangkaq, L.*
 —, o. w. *mangkaq.*
 OPBOLLING, v. *hâl békin mangkaq, L.*
 OPBONDELEN, b. w. *membarakaskan.*
 OPBONZEN, b. w. *boekâ dengan tendang.*
 OPBOOMEN, o. w. *berprâhoe dengan toelaq galâh.*
 OPBOOREN, b. w. *giriq poela, bôr lâgi, L.*
 —, wijder boren, *giriq lôbang jang lebeh besaar.*
 —, open boren, *boekâ dengan peng-giriq (bôr, L.).*
 OPBORING, v. op nieuw, *penggirikan poela.*
 —, wijder —, *penggirikan lôbang jang lebeh besaar.*
 —, boring, *pemboekânu dengan penggiriq.*

OPBORRELEN, o. w. *galága, galembang*.
—, ontspringen, *tímboel*.
OPBORRELING, vr. *galága, hâl galága*.
OPBOSSEN, b. w. *membarkaskan, mengikat barkas*.
—, het koren, *békin gédèng, L., mengikat pádi*.
OPBOSSING, vr. *pengikátan pádi*.
OPBOUW, m. *herbouw, herstelling, pembajakan*.
—, bevordering, vermeerdering, *penambahan*.
Tot — van kunsten en wetenschappen, *akan meramékan (menghidopkan) ilmoe dan líkmat*.
OPBOUWEN, b. w. *memboewat poela, békin lági, L.*
—, herstellen, *membajiki, békin lági*.
—, versterken, *menegohkan*.
Eene taal —, *menghiási bahása*.
OPBOUWER, m. *teokang jang membajiki, pandei jang memboewat poela*.
OPBOUWING, vr. *pembajakan, pemboewatan*.
—, versterking, *penegóhan*.
OPBRADEN, b. w. *górèng poela (lági)*.
OPBRANDEN, b. w. *met een heet ijzer, salar, bákar dengan bessí pánas*.
—, door branden verbruiken, *bákar hábis, toeneo hábis*.
—, o. w. *di nuákan ápi*.
—, in de hoogte branden, *menjá'a katátas*.
OPBRANDING, vr. *pembakáran dengan bessí pánas*.
OPBRASSEN, b. w. *verspillen, boeroes, boeroeskan, memboeroeskan*.
OPBREKEN, b. w. *open breken, bongkar, boeka dengan gágah*.
Een' brief —, *boeka soerat*.
De kramen —, *angkat wárong, L. (kadei)*.
Een beleg —, *angkat pengepóngan*.
Het leger —, *poelangkan bala-tuntará, berangkat dengan bala-tuntará*.
—, oprispen, *sardawah*.
—, berouwen, *sesal, menjesal*.
Dat zal u zuur —, *nanti loe terláloe menjesal sabab itoe, L., makka angkaw handaq menjesal terláloe sángat káraná itoe*.
—, wegtrekken, *berangkat, soeroet, noendoer*.
Doen —, *mengoesir*.
OPBREKING, vr. *pembongkáran, pengangkátan, perangkátan, zie OPBREKEN*.
OPBRENGEN, b. w. *omhoog brengen, báwa nájiq, menájiqkan*.
Het eten —, *báwa makánan, sadjikan*.
—, opvoeden, *prára, L., paliharákan*.
—, in de gevangenis brengen, *tároh di boewi, pandjarákan, tároh di pandjára*.
Een schip —, *membáwa kapal jung di dendá-i hilang*.

—, voortbrengen, *kaloewarkan, bri hátsil, menghátsilkan*.
Cijns —, *membrí oepeti*.
Impost —, *bájar béja (tjoeki)*.
OPBRENGER, m. *orang jang membáwa nájiq*.
— van belastingen, *orang jang membájar charádjat*.
— van impost, *orang jang membájar béja (tjoeki)*.
OPBRENGING, vr. *pembawáan nájiq (ka-átas)*.
— van belastingen, *pembajáran charádjat, zie BELASTING*.
OPBRENGST, vr. *voortbrenging, hátsil, Ar.*
—, betaling, *bajáran, pembajáran*.
OPBROMMEN, o. w. *moelá-i rádjog*.
OPBRUISEN, o. w. *didih, bedidih*.
OPBRUISEING, vr. *didih, hâl bedidih*.
OPBUIGEN, b. w. *bantogkan ka-átas*.
—, openbuigen, *boeka dengan bantogkan*.
OPBULDEREN, o. w. *gemoeroh, tágar*.
OPBUNDELEN, b. w. *zie OPBONDELEN*.
OPCIJFEREN, b. w. *menjoerat dengan angka, toelis dengan loemor*.
OPDAGEN, o. w. *dag worden, djádi siang, siang, boeka fadjar*.
—, fig. eenen aanvang nemen, *moelá-i*.
—, verschijnen, *dátang, menghádap, hádlir, Ar.*
OPDAMMEN, b. w. *meninggikan (membesaarkan) dengan memboewat tarbis, kassi nájiq dengan békin bandoengan, L., menarbisikan*.
OPDAMMING, vr. *hâl menarbisikan, bandoengan*.
OPDANSEN, o. w. *moelá-i (angkat) menári, moelá-in bála, L.*
—, b. w. *breken door dansen, pitjahkan dengan menári (bála, L.)*.
OPDAT, voegw. *sopája, agar, wjar sopája, dengan bahoewa*.
— hij zelf kome, *sopája ia dátang sendiri*.
En — indien hij zich bedroeft, *dan sopája djika ia doeka, M. S. R. 66*.
En — ik de vijanden des konings wedersta, *dan agar sopája hamša lawan sar-troe rádja, Isk. 641*.
— men van haar zeggen zal, *dat zij het graf der prinses bewaakt, agar ia di katákan menonggoewi goebor poetri, I.J. 109*.
OPDEKKEN, b. w. *op iets dekken, toetop, menoetop, toedong, menoedong*.
—, ontdekken, *boeka, telelékan*.
OPDELVEN, b. w. *gáli, boeka dengan mengáli*.
—, fig. *menjidiq denqan saqsamanjá*.
OPDELVER, m. *jang menggáli*.
OPDELVING, vr. *penggálian*.
OPDEUNEN, b. w. *moelá-i menjánji, (mengidong)*.
OPDIENEN, o. w. *zie OPDISSCHEN*.
OPDIEPEN, b. w. *mendálamkan, békin dá-lum, L.*
Eene plaat —, *(bij plaatsnijders), mengoekir poela*.

- , de schaduw en dieper maken, *meng-
htamkan bájang-bájang gambar.*
Eenen steek —, *poengoet (angkat) máta
benang.*
—, weinig nut aanbrengeu, *táda bánjaq
goenája.*
Hij kan het niet —, *makka táda dápat
ia membájar itoe, dia tráda mampoe bájar
itoe, L.*
- OPDIEPING, *vr. pendaláman.*
—, van schaduw en, *penghútaman bájang-
bájang gambar.*
- OPDIJKEN, *b. w. meninggikan tarbis, békin
tinggt bandoengan, L.*
- OPDIJKING, *vr. peninggian tarbis, zie OP-
DAMMING.*
- OPDISSCHEN, *b. w. sadjikan, báwa makánan.*
Geregten —, *báwa hidángan.*
—, onthalen, *menjíamoé.*
- OPDISSCHER, *m. hamba jang báwa hidángan,
boedjang jang membáwa makánan.*
- OPDISSCHING, *vr. pembawáan makánan, peng-
adjian.*
- OPDOBBEREN, *o. w. tánboel.*
—, boven drijven, *lampong.*
- OPDOEMEN, *o. w. djádi kalihátan.*
- OPDOEMING, *vr. háf djádi kalihátan.*
- OPDOEN, *b. w. boeka.*
De hand —, *boeka tángan.*
—, voorraad verzamelen, *membákaikan.*
Koopwaren in het groot —, om te ver-
koop en te betalen nadat zij verkocht
zijn, *merája, merájah.*
De rijst —, voordienen, *bersádjí nási.*
—, verkrijgen, *dápat, beróleh*
— (zich), zich aanbieden, *dátang, tjoe-
poel, djádi.*
Als de gelegenheid zich opdoet, *dji-
kalaw dátang mása jang bájiq, djikalaw
tjoepeel, kaloe djádi.*
—, zie OPDOEMEN.
- OPDOENING, *vr. eerste — van land, opdoe-
ming, tintángan jang moela-moela, kali-
hátan jang pertáma.*
—, openmaking, *pemboekáan.*
- OPDOKKEN, *b. w. bájar.*
- OPDONDEREN, *o. w. moelá-i bertágar, moe-
lá-in bergoentoer, L.*
—, met een gevaarlijk gedruisch van
onderen opstijgeu, *nájiq dengan gemoeroeh
boenjinja.*
- OPDOUWEN, *b. w. toelaq ka-átas.*
—, tegen den stroom, *moediq dengan
toelaq gálah.*
- OPDRAAIJEN, *b. w. poetar memboeka.*
—, opwaarts draaijen, *poetar ka-átas.*
—, boeten, betalen, *kena denda, bájar.*
- OPDRAGEN, *b. w. báwa nájiq, báwa di atas.*
—, toevertrouwen, *sarahkan.*
—, belasten, *pesan, pásan, soeroeh.*
Aan een ander iets —, dat men zelf
niet doen wil, *tindah.*
—, toeëigeneu, *bapersoembahkan.*

- , bij opdracht in eigendom overgeven,
pindahkan dengan soerat perdjandjian
(kontrak, verb.)
- OPDRAGT, *vr. aanbeveling, poedji-poedjian.*
—, belasting, *pesan, pesánan.*
—sbrief, *soerat persoembáhan.*
—, toeëigening, *persoembáhan.*
—, overdragt, *pentndáhan dengan soerat
perdjandjian.*
- OPDRAGTIG, *b. n. bangkaq serta mérah.*
— (van kleederen), *terlálao bánjaq warna.*
- OPDRAGTIGHEID, *vr. pró moeka jang bangkaq
serta mérah.*
- OPDRAVEN, *o. w. djokdjok nájiq.*
Den berg —, *djokdjok nájiq goenong.*
- OPDREUNEN, *o. w. moelá-i menjáji.*
- OPDRIJVEN, *b. w. boeroe ka-átas, oesir ka-
átas.*
—, o. w. boven drijven, *hánjoet.*
- OPDRIL, *m. tampéling.*
- OPDRILLEN, *b. w. lias, menghtas, pákei
bágoes.*
- OPDRINGEN, *b. w. paqsa, adjaq terlálao kras.*
Die vrouw drong hem het kind op,
*makka parampoevan itoe-poon memaqsá dia
mangangkat ánaq itoe.*
Een schip —, *menjoesor angin.*
—, o. w. opwaarts dringen, *tákan (tin-
dás) ka-átas.*
—, met kracht naar boven stijgen,
nájiq dengan goewat.
Zich zelven aan een ander —, *memoedji
diri terlálao sángat paaddu lájin orang.*
—, dringen, (van volk), *menjesaq,
deseq, Jav., krahan.*
- OPDRINGING, *vr. pemaqsáan, idjáb, Ar.*
- OPDRINKEN, *b. w. minom hábis.*
- OPDROOGEN, *b. w. békin kring, L., sikat kring.*
—, o. w. *djádi kring, djemoer, djunmoer,
kakringan.*
Water, dat gedeeltelijk opgedroogd is,
ajer terdjunmoer.
- OPDROOGEND, *b. n. jang mengringkan, jang
békin kring.*
- OPDROOGING, *vr. pengringan.*
—, droogwording, *kakringan.*
- OPDROFFEN, *o. w. bertitig-titig di atas.*
- OPDROFFEN, *o. w. zie OPDROFFELN.*
- OPDRUIPEN, *o. w. zie OPDROFFELN.*
- OPDRUISTIG, *b. n. zie OPDRAGTIG.*
- OPDRUISTIGHEID, *vr. zie OPDRAGTIGHEID.*
- OPDRUKKEN, *b. w. op iets drukken, tákan
di atas, tindis di atas, L.*
—, door de drukpers, *menerá-i, mentji-
ták-in, L.*
—, fig. opleggen, doen dragen, *menang-
gongkan, kassí tanggong.*
- OPDRUKKING, *vr. penakánan, penindisan, L.,
tindisan.*
—, door de drukpers, *penerá-an, pentji-
tákan, L.*
- OPDRUPPELEN, *o. w. zie OPDROFFELN.*
- OPDRUPPEN, *o. w. zie OPDROFFELN.*

OPDUIKEN, o. w. boven water komen, *tím-boel di atas ajer*.

—, fig. verschijnen, *dátang, menghâdap*.

OPDWEILEN, b. w. *sikat, sêkkat sama kâjin, L.*

OPDWINGEN, b. w. *paqsa mengambil*.

OPPEEN, bijw. geregeld —, met lagen, *beroeson, berlâpis*.

—, op stapels of hoopen, *bertambon*.

—, het eene op het andere, *satoenja atas jang lâjin*.

—, bij elkander, *sâma-sâma*.

— voegen, *menjoeson*.

— hoopen, *menambon*.

OPEGOEN, b. w. *mengâroq poela*.

OPEISCH, m. *penoentoetan, penagian, sîta, L.*

OPEISCHEN, b. w. *toentoet menjarahkan*.

—, terugeischen, *mînta kombâli, tâgt*.

OPEISCHING, vt. *penagian*.

— ener vesting, *penoentoetan akan menjarahkan bêngtêng*.

OPEN, b. n. *terboeka, teboeka, L., terkambang*.

De kist was —, *makka peti itoe-poon terboeka*.

De bloem is nog niet —, *makka boenga itoe belom terkambang, (berkumbang)*.

— en toegaan, (zoo als van visschen, die naar water snakken of van den bek van een afgehouwen kop), *mantjappah*.

—, zoodat men er door kan zien, *terlintas*.

— mond, *moeloet terboeka, moeloet terngânga*.

Een — veld, *tânah lâpang, tânah râta, pândang*.

In de —e lucht, *di bawah lântig*.

— laten, *kassî teboeka, L., tinggalkan terboeka*.

—, zonder verschansing of bolwerk, *tsâda herbêngtêng, tsâda berbolwarti, verb. Port.*

—, ledig, vacant, *kôsong, terboeka*.

—e tafel, *mêjja roemah mâkan*.

Met —e kaart spelen, (rond voor de vuist er voor uitkomen), *bitjâra troes trang*.

— breken, *rombag, bongkar, pitjahkan*.

Zijn hart gaat —, *makka berkambanglah boenga hatinja*.

— gaan, (van bloemen), *berkambang*.

Geheel — en toe gaan, *andjârah*.

— gaan, (losgaan), *teroeri, terboeka; (van een gezwel), pitjah, tatas, tetas*.

En de paleisdeuren gingen van zelf —, *makka pintoe astâna poon terboekâlah sendri, S. R. 10*.

— leggen, *memboeka, menghamparkan; (ontvrouwen), menjatâkan, kassî mengarti, L.*

— slaan (een boek), *boekâ kitâb; slaande*

openen, *boekâ dengan poekol, (pâloe)*.

— staan, *âda terboeka; (onvereffend zijn), belom terbandjoe hiesab, belom di bâjar*.

— snijden, *pôtong dengan pisaw, (piso, L.)*

— steken, *boekâ, giriq, dôr, L., zie verder op LOSBINDEN, enz.*

OPENBAAR, b. n. *tentoe, njâta-njâta, mâloem, Ar., thlâhir, Ar., djahr, Ar.*

Eene openbare zaak, *perkâra jang njâta*.

—, algemeen, *âam. Ar., sedjât, oemoem, Ar.*

De openbare welvaart, *sadjahtra (salâmat) jang oemoem (sedjât)*.

Openbare verheerlijking van God, *dzikir djahr*.

—, bijw. *dengan njâta (thlâhir, mâloem)*.

— maken, *menjatâkan, memâloemkan, menthlâhrikan, bri tâhoe paadda sakalian orang*.

In het —, *di hadâpan orang bânjaq, njâta-njâta*.

In het — verschijnen, *pergi kaloewar njâta-njâta, M. S. R. 64*.

OPENBAARLIJK, bijw. zie **OPENBAAR**, bijw.

OPENBAARMAKING, vt. *kâl menjatâkan, istihlâr, Ar., istizhâr, Z. U.*

OPENBAREN, b. w. *menjatâkan, menthlâhrikan, memâloemkan, memboeka, salangkar*.

Een geheim —, *memboekâkan rahsia*.

Zich —, *menjatâkan diri, menghâdap*.

—, mededeelen, *mengatâkan, membrî tâhoe, menoendjoqkan diri, membrita, kassî tâw, L.*

Het verborgene —, *menthlâhrikan bârang ghâjib*.

Aan alle volkeren —, *memâloemkan paadda segulla bungsa sakalian, kassî tâw sâma sakalian orang*.

Eenezak —, *aangeven, mengadoekan sâl*.

—, ingeven, *menoerankan*.

God heeft al de heilige boeken aan zijne profeten geopenbaard, *makka di toeronkan Allah segulla kitâb paadda nabî-nabinja*.

Bij het — zijner heerlijkheid, *paadda koetika di pertoendjoqkan kamoelidânnja*.

Maar welke zijne handelingen ook zijn mogen, betaamt het hem die te —, *melâjinkan handaglah mâna pekaridjâan dirinja itoe djoega sajoega di salangkarnja, K. D.*

OPENBARING, vt. *kanjatâan, katentoeawan*.

—, op eene bovennatuurlijke wijs, *wafjoe, Ar., tanzil, Ar., lees: tamzil*.

De — van Johannes, *wafjoe Jafjâ*.

OPENEN, b. w. *boekâ, memboeka, lâpangkan, kambangkan, hamparkan, leyah, sjaraha, Ar.*

Een boek —, *boekâ kitâb*.

En (hij) opende het starrewigchelaarsboek, *serâja memboeka noedjoemnja*.

Eene deur —, *boekâ pintoe*.

De deur der kennis zal voor hem geopend zijn, *pintoe marifat itoe terboekâlah padânja, M. S. R. 28*.

De oogen der blinden —, *memboekâkan (menarangkan) mâta orang boeta*.

De oogen bij het ontwaken —, *njâlang*.

De gelederen —, *melâpangkan bâris, (tsaf)*.

Den mond wijd —, *mengangâkan moeloet*.

—, (den mond om te spreken,) *tumboeng*.

Een opgerold matje —, *menghamparkan tikar*.

De bloem opent zich, *makka berkambanglah boenga*.

Een flesch —, *boeká bóttol*, verb.

Toen het kistje geopend was, *denní terboeká pett itoe*, S. R. 18.

Eenen zonnescerim —, *mengambangkan pájong*.

De verstopte wegen —, (in het lichaam,) *mákan obat tjahár, mákan pentjahár, poekol táht*, L.

Toen de deur geopend was, *sa-telah terboekáláh pintoe*, S. R. 60.

Met het — der poort, *paadda koetika memboeká gerbang*.

Telkens — en toedoen, *tjapah*.

OPENBREKEN, b. w. *rombag, bongkar*.

OPENEND, b. n. in de geneesk. *mentjahárkan, membrisihkan*.

—e middelen, *obat mentjahárkan, obat poekol táht*, L.

Zich —, *ganggang, ngânga*.

OPENGAAN, o. w. *memboekákan diri, terboeká sendiri, berkambang*.

En de paleisdeuren gingen van zelf open, *makka pintoe astána poon terboekáláh sendirinjá*, S. R. 10.

Deze deur gaat ongemakkelijk open, *soesah di boeká pintoe ini*.

De bloem gaat open, *makka berkambanglah boenga*.

OPENHARTIG, b. n. *betoel háti, toeloes, troes trang*.

—, *bijw. dengan toeloes, dengan troes trang, dengan sa-betoel háti*.

OPENHARTIGHEID, vt. *prí jang toeloes, kabetoelan háti*.

OPENHARTIGLIJK, *bijw. zie OPENHARTIG, bijw.*

OPENHEID, vt. fig. *rondborstigheid, zie OPENHARTIGHEID*.

OPENING, vt. *peboekáán, troesan*.

—, *gat, lobang, liang*.

—, *breuk, bres, tetásan*.

—, *mond, moeloet*.

—, *eerste onderhandeling, permoeláán bitjára*.

— van eenen veldtogt, *permoeláán perangkátan prang*.

—, *inlichting, katrangan, tabir*, Ar.

— van zaken geven, *menarangkan perkára*.

OPENLEGGEN, b. w. *menjatákan, menarangkan, kassí mengarti*, L., *mengartikan*.

OPENMAKEN, b. w. *zie OPENEN*.

OPENLIJK, b. n. *njáta, tentoe, thlâhir*, Ar.

—, *bijw. dengan njáta, dengan thlâhir*.

— belijden, *mengákoé (bersjahadat) di hadápan orang bánjaq, mengákoé dengan njáta*.

Eene zaak, die — bekend is, *perkára jang di katahoewt sakalian orang*.

Zich — vertoonen, *menghadap orang bánjaq*.

OPENSCHUREN, b. w. *toemboeng*.

OPENSLAAN, b. w. *boeká*.

Linnen of andere stoffen — om die te onderzoeken, *djimbréng*.

OPENSLUITER, m. *jang memboeká, jang mengoereikan*.

OPENSNIJDEN, b. w. *pótong, boeká dengan pótong, raraq*.

Den buik —, *pótong proet, blah proet, belék proet*, L.

Iemand het gelaat —, *raraq moeka orang*.

OPENSTAAN, o. w. *ada terboeká*.

OPENSTAANDE, b. n. van een ambt, *terboeká, kósong*.

— rekening, *hesab jang belom terbandjoe, hitoengan jang belom brisih (di bánjar)*.

OPËTEN, b. w. *mákan hábis, santap hábis, menghábiskan*.

De rijst —, *menghábisikan nási*, S. R. 131.

—, *doorbrengen, memboeroeskan*.

—, *verdragen, tsabar, táhan*.

OPËTER, m. fig. *orang jang memboeroeskan hartánja*.

OPFEILEN, b. w. *zie OPDWEILEN*.

OPFLANSEN, b. w. *hantam di atas bárang apa-apa*.

OPFLEUREN, o. w. *djádi segar*.

—, fig. *djádi ráme*.

OPFLIKKEN, b. w. *membakikí, békin betoel*, L.

—, fig. *menghías*.

OPFLIKKEREN, o. w. *gomilang*.

OPFLIKKING, vt. *kál membákikí, kál békin betoel*, L.

OPFLUITEN, b. en o. w. op de fluit beginnen te spelen, *moelâ-t berbangsi*.

—, *met den mond, moelâ-t berstol*.

OPFOKKEN, b. w. *piára*, L., *paliharákan*.

OPFOKKING, vt. *pemtaráán, L., pemeliharáán*.

OPFRISCHEN, b. w. *menjegerkan*.

—, o. w. *djádi segar*.

OPGAAF, vt. *aanwijzing, penoendjoekan*.

—, *aangifte, bilangan, L., pembrian táhoe*.

— van iets, *membrí táhoe, bilang, L., békin declarási*, L., verb.

OPGAAN, o. w. *nájig, terbit*.

Eenen berg —, *nájig goenong*.

De zon gaat op, *matu-hári terbit (nájig)*.

Mij ging een licht op, *makka máta sahája poon djádi trang*.

En er gingen vele klagten op, *makka terbitlah bebrápa pengadoewan*.

Die vlieger zal niet —, *makka perkára itoe nanti woereng, L., makka perkára itoe tiáda akan djádi (lákoe)*.

—, *opkomen, ontspruiten, toemboeh, djádi*.

- De rijst begint op te gaan (komen,) *makka pádi itoe moelá-t toemboeh.*
 —, ontluiken, *berkambang, megar.*
 —, opgegeten worden, *di mákan hábis.*
 Vijf van vijf gaat op, *lima di pólong (boewang, toelaq) lima tiada tinggal sátoe apa.*
- OPGAANDE**, b. n. van houtgewas, *berbátang tinggi.*
 —, steil, *tjoeram, miring sakáli.*
 Een — boom, *póhon jang berbátang tinggi.*
 Een —, steile berg, *goenong tjoeram.*
 De — maan, *boelan jang terbit.*
 — linie, *selselat jang nájiq.*
 De — zon aanbidden, *fig. memboeljoq órang besaar jang bahároe menjábat pekarjáan.*
- OPGAARDER**, m. *órang jang koempol, órang jang poengoet.*
- OPGADEREN**, b. w. *himpón, koempol, poengoet.*
 —, vergaderen, *kampong, mengampong, karoeman.*
- OPGADERING**, vt. *penghimpóenan, pengemoepolan, pemoengoetan.*
- OPGANG**, m. *kanujikan.*
 Bij den — van den berg, *paadda kanajikan goenong.*
 De — der zon, *terbitnja mata-hárt, mata-hárt lidop, nájiqnja mata-hárt, sjerq, Ar.*
 Voor den — der zon, *sabelom mata-hárt terbit.*
 —, oorsprong, begin, *permoelá-an, moela-moela.*
 —, roem, *poedji, náma jang masjhoer.*
 —, maken, *di poedji órang, dápat náma masjhoer.*
 —, trap, *tangga.*
 —, schuinte, hellend vlak, *soepána.*
 De — van eenen berg, *miringnja goenong.*
- OPGAREN**, b. w. zie **OPGADEREN**.
- OPGARING**, vt. zie **OPGADERING**.
- OPGEBLAZEN**, b. n. verwaand, *djoemáwa, moemboeq, angkára, bongka, kátjaq, angkoe, L., maghroer, Ar.*
 —, gezwollen, *bangkaq, gambong, kambong.*
 Hij had gezwollene wangen, *kumbong pipinja.*
 —, bijw. *dengan djoemáwa, dengan angkoe, L.*
- OPGEBLAZENHEID**, vt. *prí djoemáwa, kalakoewan órang angkoe, L., prí angkára, prí maghroer.*
- OPGEBRUIKEN**, b. w. *mákan hábis, hábiskan.*
- OPGEIJEN**, b. w. (een zell.) *singsing lájar.*
- OPGELD**, o. *bást, lebuhja.*
- OPGERUIMD**, b. n. *soeka háti, gemar, senang háti.*
- OPGERUIMDHEID**, vt. *kasoekáan, kagemáran.*
- OPGESCHIKT**, b. n. *terhias, pákei bágoes.*
- OPGESMUKT**, b. n. zie **OPGESCHIKT**.
- OPGESMUKTHID**, vr. *perhásan.*
- OPGESPEN**, b. w. *kintjáng-in gespèr (salépt).*
- OPGESTEN**, o. w. *loewab.*
- OPGETOGEN**, b. n. *verrukt, mendem, gheirat, Ar.*
 —, zie **OPTUIGEN**, **OPTREKKEN**.
- OPGETOGENHEID**, vt. *prí jang gheirat.*
- OPGEVEN**, b. w. in de hoogte geven, *kassí nájiq, brí nájiq.*
 Zich —, *bángon, mengangkat dírt.*
 —, laten varen, *tínggalkan, béjarkan.*
 Den moed —, *hilang háti, hilang bráni.*
 Ik geef het op (het spel,) *sahája káláh, sahája mengákoek káláh.*
 De hoop —, *poetoes ása, poetoes (hilang) pengharápan.*
 —, de verrigting (van iets) opdragen, *soeroh, pesan, pásan.*
 Werk —, *soeroh karjja.*
 Een raadsel —, *betarkákan penarka, tekki-tekki.*
 Eenen zieke —, *sarahkan órang sákú.*
 Eenen naam —, *mengatókan náma.*
 Slijmen —, *kaloewar thám.*
 —, o. w. rijzen, *gesten, loewab.*
 Hoog en breed van zich zelve —, *menggahkan dan membesarkan dírt.*
- OPGEVER**, m. *órang jang kassí nájiq, enz. zie OPGEVEN.*
 —, zwetser, *órang kátjaq, órang kátjaq, L.*
- OPGEWEKT**, b. n. vrolijk, *soeka háti, gemar.*
- OPGEWEKTHEID**, vt. *kasoekáan, kagemáran.*
- OPGEWONDENHEID**, vt. *mendem.*
- OPGEZWOLLENHEID**, vt. *bangkaq.*
- OPGIETEN**, b. w. *toewang di átas.*
- OPGIETING**, vt. *penoewangan di átas.*
- OPGIJEN**, b. w. *singsing, menjingsing.*
- OPGIJFEN**, b. w. zie **OPGEIJEN**.
- OPGISTEN**, b. w. zie **OPGESTEN**.
- OPGLANZEN**, b. w. *oepam, mengoepam.*
- OPGLIMMEN**, o. w. *bernjála poela (lagi,) baláman lagi, L.*
- OPGLINSTEREN**, o. w. *nájiq bersinar.*
- OPGLIPPEN**, b. w. *membláh.*
 Eene pen —, *membláh hoedjong galum (penna).*
- OPGLOEIJEN**, o. w. *bákar mérah-mérah lagi (poela).*
- OPGLOREN**, o. w. *bernjála poela (lagi).*
- OPGNAPPEN**, b. w. zie **OPKNAPPEN**.
- OPGOLPEN**, b. w. zie **OPGULPEN**.
- OPGOOIJEN**, b. w. *limpar ka-átas, loetar ka-átas.*
 Een balletje van iets —, *pantjing.*
- OPGORDEN**, b. w. *singsing.*
- OPGORDING**, vt. *penjingsingan.*
- OPGRABBELEN**, b. w. *poengoet reboet-reboet.*
- OPGRAVEN**, b. w. *menggáli.*
 Goud —, *menggáli amas.*
- OPGRAVER**, m. *órang gáli tánah.*

- , *mijnwerker, orang tambang, orang menambang, orang goellá.*
- OPGRAVING, *vr. penggalian.*
- OPGRIJPEN, *b. w. poengoaet.*
—, *van roofvogels, sambar.*
- OPGROEIJEN, *o. w. van boomen, planten en vleesch, toemboeh.*
— *van menschen en dieren, djádi besaar.*
Deze rijst groeit goed op, *bájiq toemboehnja pádi ini.*
Het vleesch dezer wond groeit weder op, *dáging loeka ini toemboeh lági.*
Gij zijt niet tegen hem opgegroeid, *loe tráda sampé goewat meláwan dia, L., angkaw tíada goewat meláwan dia.*
- OPGROEVEN, *o. w. djádi hidjaw (hidjoe) poela.*
- OPGULPEN, *o. w. nájiq seperti berdidih.*
- OPHAALBRUG, *vr. djambátan djongkat-djongkátan.*
- OPHAKEN, *b. w. menggáyi lebeh tinggi.*
- OPHAKKEN, *b. w. pólong dengan kápaq (kapaq, L.).*
—, *kloven, memblah.*
- OPHAKKING, *vr. pemótongan dengan kápaq.*
- OPHALEN, *b. w. tárêq nájiq, héla nájiq, menárêq ka-átas, menghéla ka-átas.*
De zeilen —, *nájiq lájar, kassí nájiq lájar, L.*
(Het zeil tot in den top) —, *sampaq.*
—, *opligten, angkat, táting.*
—, *naar boven brengen, báwa nájiq.*
—, *opsnuiven, mengísap.*
Het hart —, *menjoekákan diri.*
—, *hooger maken, meninggikan, békin lebeh tinggi, L.*
—, *roemen, memoedji.*
Gaan —, *pergi ambil.*
—, *weder vermelden, seboet poela, bilang lági, L.*
—, *gelden, poengoaet (koempol) oewang.*
Cijns —, *poengoaet oepeti.*
—, *verbodene voorwerpen, rampas.*
—, *openscheuren, tjárik.*
- OPHALER, *m. jang menárêq ka-átas, zie OP-
HALEN.*
- OPHALING, *vr. penarêkan ka-átas, penghé-
lán ka-átas.*
- OPHANGEN, *b. w. gantong, gantong di átas.*
Eenen spiegel —, *gantong tjernin (ká-
tja, L.*
Linnen —, *mengoeraq (djemoer) kájin, ampei kájin,*
Aan eenen galg —, *gantongkan paadda gantongan.*
Aan eenen kapstok —, *sampir, sam-
pirkan.*
o. w. *gantong, bergantong.*
- OPHANGING, *vr. penggantongan.*
- OPHAPPEN, *b. w. gonggong serta telan.*
- OPHARKEN, *b. w. menggároq, koempolkan dengan penggarókan.*
- OPHASPELEN, *b. w. melikási.*

- OPHEBBEN, *b. w. pákei.*
Eenen tulband —, *pákei destar.*
Het eten —, *soedah hábis mákan.*
Hij heeft den wijn op, *makka ía soedah minom hábis anggor itoe.*
Veel met iemand —, *terlálao soeka akan sa-orang.*
Te veel —, *soedah minom terlálao bánjaq.*
- OPHEF, *m. aanheffing van een gezang, angkátan njánji.*
Eenen grooten — *van iemand maken, memoedji sa-orang dengan segalla poedji-poedjian.*
- OPHEFFEN, *b. w. angkat táting, bangkitkan.*
De handen —, *menádahkan tángan.*
En zij allen hieven de handen op, *zeggende: Amen! makka segalla marika itoe-poon menádahkan tángan mengatákan: amin.*
Het hoofd —, *bangkitkan kapála.*
Het hart tot God —, *mengangkatkan háti kapada Allah.*
De tegen elkander geslotene handen — en de toppen der vingeren aan den mond brengen, *mendjoendjoeng djári.*
—, *fig. te niet doen, afschaffen, tiadákan, boewang.*
Eene straf —, *meníadákan sjiksa.*
De handen — om de spoel onder het weven te schieten, *lalat.*
—, *o. w. in het zingen, moelá-tí menjánji, angkat njánji.*
- OPHEFFING, *vr. pengangkátan.*
—, *vernietiging, pentadáán, pengha-
poesan.*
- OPHEKELEN, *b. w. tinggar hábis, serboeq hábis.*
—, *op nieuw hekelen, tinggar poela, serboeq lági sakáli.*
- OPHELDEREN, *b. w. menarangkan, békin trang, L.*
Door dat nieuwe venster is dit huis zeer opghelderd, *makka dleh sabab djan-déla bahároe itoe makka roemah ini djádi trang sakáli.*
Het gelaat van alle menschen —, *mem-
brisihan moeka segalla mánoesja.*
Eene moeilijke plaats —, *mengartikan tempat jang báthin.*
o. w. *helder worden, djádi trang.*
De lucht heldert op, *makka lángit djádi trang.*
- OPHELDERING, *vr. penerángan.*
—, *van het weér, trang tjoewátja.*
—, *verklaring, pengartian, tabir, Ar., tafsír, Ar., pertéla.*
- OPHELPELEN, *b. w. toelóng bángon mendirikan, kassí bediri, L.*
—, *helpen opnemen, toelóng angkat.*
- OPHELPING, *vr. pertoeológan akan bángon, (berdiri).*
- OPHEMELEN, *b. w. ten hemel voeren, báwa ka-lángit, manájiqkan ka-lángit.*

—, roemen, *poedji*, *memoedji*, *membilangkan*.
 Want men heeft zijne manieren al te zeer opgehemeld, *karána terláloe sángat membilangkan órang lakoenja itoe*.
 —, reinigen, zuiveren, *soetjikan*, *brísíhkan*, *békin brísíh*, L.
 —, in orde brengen, *mengátorkan*, *békin betoel*, L.
 —, opsieren, *hías*, *menghías*, *békin bágoes*.
 Met iets opgehemeld (zeer in zijnen schik zijn), *terláo soeka akan bárang sasowátos*, *terláo soeka náma bárang apa-apa*, L.
OPHEMELING, vr. *pengangkátan* ka-lángít.
 —, lof, *poedji-poedjian*.
 —, in orde brenging, *pengatoeran*,
 —, opsiering, *penghíasan*; — sieraad, *perhíasan*.
OPHERKEN, b. w. zie **OPHARKEN**.
OPHIJSCHEN, b. w. *tárèq nájiq*, *héla nájiq*, *tárèq ka-átas*, *héla ka-átas*, *karèkan*.
 De vlag —, *pásang bandéra*, *kassi nájiq bandéra*.
 Het anker —, *bongkar sáwh*.
OPHIJSCHING, vr. *hál tárèq nájiq*.
OPHITSEN, b. w. *adoe*, *mengádoe*.
 Honden —, *mengádoe andjing*, *meng-gálag-galákan*.
 —, aanzetten, *oepaq*, *toesoeg*, L., *atjoem*, *asong*.
OPHITSER, m. *jang mengádoe*, *jang mengoepaq*, *pengásong*.
OPHITSING, vr. *pengadoewan*, *pengoepákan*, *pengasoengan*.
OPHOEPELEN, o. w. *lárí mnggat*, L.
OPHOOGEN, b. w. *meninggikan*, *békin tnggi*, L.
 De aarde —, *oeroq tánah*, L., *menambon tánah*.
 Eenen muur —, *hooger maken*, *meninggikan ténboq*.
 —, meer bieden, *táwar lebeh*.
OPHOOGER, m. *órang jang oeroq tánah*, L., *menambon tánah*.
OPHOOGING, vr. *peninggian*, *pengoeroekan*, L., *penamboenan*.
 —, van prijs, *tawáran jang lebeh*.
OPHOOPEN, b. w. *tambon*, *menambon*.
 —, vermeerderen, *melébehkan*, *menambah*.
 —, overláden, *sárutkan*.
OPHOOPING, vr. *penamboenan*, *petoempoekan*, *penoempoekan*.
 —, vermeerdering, *penambáhan*.
OPHOOREN, o. w. *dengar bájiq-bájiq*.
 Ik heb er vreemd van opgehoord, *kíta terláoelé kéréan akan mendengar itoe*.
OPHOUDEN, b. w. *péngaq ka-átas*.
 Zich —, (overeind houden), *berdirí*.
 —, onderschragen, *toendjang*, L., *menongkat*.
 —, verdedigen, *beschermen*, *melindongkan*.

—, verhinderen, *menegahkan*.
 —, stremmen, *memberhéntikan*, *menahánt*.
 Iemand —, *menahánt órang (sa-órang)*.
 —, stilhouden, *uitscheiden*, *berhéntí*.
 Het bloed heeft opgehouden, *soedah berhéntí kaloewar dárah*.
 Zijn water —, *menahánt ajer sent (kintjing)*, L.).
 —, op het sleeptouw houden, *perlambatkan*, *memerláhankan*.
 Met ijdele hoop —, *menjoekákan dengan pengharápan jang sia-sia*.
 Hij heeft zich lang bij die zaak opgehouden, *makka láma sakáli di pariksákan nja perkára itoe*.
 —, verbergen, *semboenikan*.
 Dieven —, (bij zich verbergen), *semboenikan máling*.
 Hij houdt zich te Malakka op, *makka ia doedoeq di negrí Muláka*.
 Zich ergens lang —, *tinggal láma paadda sabárang tempat*.
 Zich met iets — (vermaken), *menjoekákan diri dengan bárang apa-apa*.
 De hand —, *boeka tángan*.
 De hand — om er iets in op te vangen, *menádah tángan*.
 Den mond —, *onderhouden*, *ptára*, L., *memeliháwákan*.
 —, het water uit de bovenlanden, *membandongkan ajer milir*.
 Eene school —, *péngang sekóla*, L.
 Den hoed —, *tiáda angkat toppf*, L.
 —, o. w. *berhéntí*.
 — te weenen, *berhéntí menángis*.
 — te spreken, *poetoeskan berkáta (bitjára)*, L.)
 De wind hield op, *makka angin poon tedohlah*.
 Doen —, *soerohí berhéntí*, *memberhéntí kan*.
 Hij heeft met zijnen winkel opgehouden, *makka ia soedah toetop kadeinja (wárongnja)*, *tokónja*.
 —, o. de daad van —, *perhéntian*.
 Zonder —, *sanantíása*, *dengan tiáda berhéntí*.
 —, o. het doen stilstaan, *memberhéntian*.
OPHOUDING, vr. *pemégángan ka-átas*.
 —, tegenhouding, *penegáhan*, *memberhéntian*.
 —, verberging, *penjemboenan*.
 —, wederhouding, *penahánan*.
 —, stilstand, *perhéntian*.
 —, tusschenpoos, *antára*, *thah*, Ar.
 Gedurende die —, *paadda antáwánja itoe*.
OPHULLEN, b. w. *pákei tatampán*, *berkalorbong*, *mengenákan (melangkapkan)* *dengan toedong*.
OPHUPPELEN, o. w. *meloempat derri soeka háti*, *meloempat kárana kasoeakáun*.

OPHUTSELEN, b. w. *kátjoq serta limpar ka-átas*.
 OPIAAT, o. tandenpoeder, *obat gigi*.
 OPIUM, m. zie AMFIOEN.
 OPJAGEN, b. w. *boeroe ka-oediq*.
 Het water —, opstoppen, *membandongkan ajer*.
 —, doen zwellen, *membangkaqkan, menggombongkan*.
 Opgejaagde buik, *proet bangkaq, proet gombong*.
 Vogels —, *menerbangkan boerong*.
 —, den prijs hooger doen loopen, *kassí nájiq harya, L., menájiqkan hárga, táwar lebeh*.
 —, verjagen, *oesir, mengoesir*.
 Van eene zitplaats —, *soeroeh doedoeq paadda lájin tampat*.
 OPJUKEN, b. w. *bákar dengan bessí tjap*.
 OPJUKKEN, b. w. *tanggongkan kájoe pikolan*.
 OPKAAUWEN, b. w. *mámah hábis, mákan hábis*.
 OPKABBELEN, o. w. *sabaq ber-oembaq*.
 OPKALANDEREN, b. w. *goeros poeta (lágí)*.
 OPKAMMEN, b. n. *menjisir ka-átas*.
 OPKAPPEN, b. w. *boeká dengan kápaq*.
 —, het haar, *békin kondé, L.*
 OPKEMMEN, b. w. zie OPKAMMEN.
 OPKENEN, b. w. zie OPKIEMEN.
 OPKERVERN, b. w. *kerven op iets maken, menghirisí*.
 —, openkerven, *boeká dengan di híris*.
 OPKIEMEN, o. w. *moelá-í toemboeh*.
 OPKIJKEN, o. w. *pandang ka-átas, téngoq ka-átas*.
 Vreemd —, *hérán akan melihat*.
 OPKIJNEN, o. w. zie OPKIEMEN.
 OPKIMMEN, b. w. *een anker op zijne plaats brengen, tároh sáwh paadda tampatnja*.
 OPKIPPEN, b. w. *menetas telór dengan pároh*.
 OPKISTEN, b. w. *meninggikan, békin lebeh tinggi, L.*
 OPKLAUWEN, b. w. zie OPKLOUWEN.
 OPKLADDEN, b. w. *mentjórangkan, békin kótor, L., mentjamarkan, menedjiskan*.
 OPKLAMPEN, b. w. *mengikut (menghoebong) dengan kótor*.
 OPKLANDEREN, b. w. zie OPKALANDEREN.
 OPKLAPPEN, b. w. *moelá-í salangkar, moelá-í mengákoe*.
 OPKLAREN, b. w. *menarangkan, békin brisih, L., menjariákan*.
 Helderder doen worden, (van water), *menджерnekan, békin bening, L.*
 Eene zaak —, *menjatakan (mengartikan) soewátóe perkára*.
 —, o. w. *djádi trang, djádi djerneh, (bening, L.)*
 De lucht zal wel —, *makka lángit nanti djádi trang djoega*.
 OPKLARING, vr. *penerángan*.
 —, helder wording, *katwángan*.

OPKLAUTEREN, b. w. *pandjat, memandjat*.
 Eenen boom —, *pandjat póhon*.
 Eenen mast —, *pandjat tiang*.
 OPKLEFFEN, b. w. *membángonkan dengan héla gánta, kassí bángon dengan gójang lójténg, L.*
 OPKLEUREN, b. w. *menarangkan warna-warna (tjat) gambár*.
 —, fig. *hias, menghias, békin bágoes, L.*
 —, o. w. *berseré poela, djádi segar warnánja*.
 OPKLEVEN, o. w. *lekat paadda, belingkét sama, L.*
 OPKLIEVEN, b. w. *blah, memblah*.
 OPKLIEVING, vr. *hál memblah, pembláhan*.
 OPKLIMMEN, o. w. *nájiq*.
 —, *opklauteren, pandjat*.
 Den trap —, *nájiq tangga*.
 Tegen eenen muur —, *pandjat témboq*.
 Tot koning —, *nájiq rádjá*.
 Tot kapitein —, *djádi kapítan, L., djádi panghoeloe sarátóes*.
 Tot eer en aanzien —, *nájiq pangkat sformat dan kabesáran*.
 —, in prijs stijgen, *nájiq hárga, djádi máhal*.
 OPKLIMMING, vr. *penajikkan, najikkan*.
 Bij —, *trapswijs, berpangkat-pangkat*.
 OPKLINKEN, b. w. *vastklinken, lantaq*.
 —, o. w. *moelá-í berboenji*.
 —, naar de hoogte klinken, *berboenji ka-átas*.
 OPKLOPPEN, b. w. *wekken, bángonkan órang dengan tepoq pintoe, kassí bángon órang dengan ketog pintoe, L.*
 OPKLOSSEN, b. w. *gandjil, L., meninggikan*.
 OPKLOUWEN, b. w. *menggároq*.
 —, omhoog klouwen, *kassí nájiq dengan penggarókan*.
 OPKLOVEN, b. w. *blah, memblah, boeká dengan memblah*.
 OPKLUIVEN, b. w. *mákan hábis, pápaq hábis*.
 OPKNABBELEN, b. w. *pórot hábis*.
 OPKNAPPEN, b. w. *mákan hábis*.
 —, in orde brengen, *membajikt, békin betoel, L., zie OPSCHIKKEN*.
 OPKNOOPEN, b. w. *simpoeikan*.
 —, ophangen, *gantongkan paadda gantóngan*.
 OPKNOOPING, vr. *penggantóngan paadda gantóngan*.
 OPKNUIVEN, b. w. zie OPKLUIVEN.
 OPKOELEN, b. w. *menjedjooqkan, menddinginkan, békin dingin, L.*
 —, o. w. *djádi sedjoq, djádi dingin*.
 OPKOEESTEREN, b. w. *bijbrengen, menjadar-kan dengan mengoelít (merawatín, L.)*
 —, met zorg opkweeken, *memaliharákan dengan tjinta (pengaschan)*.
 OPKOEESTERING, vr. *pemaliharáan, pemiaráan, L.*
 OPKOKEN, b. w. *másaq sedikit, memásaqkan sedikit*.

—, op nieuw koken, *másaq lagi, tánaq poela*.
OPKOKING, vr. *pemasákan*.
OPKOMEN, o. w. zich oprigten, *bángo*.
 Hij kan niet —, *makka tíada dápat ia bángo, dia trá bisa bángo, L.*
 —, oprijzen, *nájig, terbit*.
 Weder —, (van pijn enz.), *koemat*.
 De zon komt op, *mata-hárt nájig (terbit)*.
 De dag komt op, *makka hárt sianglah*.
 Geesten doen —, *mendátangkan hantoe, baperlíhatkan hantoe*.
 —, opwassen, *toemboeh, djádi*.
 Uit eene ziekte —, *somboh, somboh derri paadda penjákit, mendingin, L.*
 —, uit het water, *tínboel derri dálam ajer*.
 Iemand die van niet opgekomen is, *sa-órang ketjil jang soedah djádi besaar, órang tímboelan*.
 Er kwam een onweder op, *makka toeron thoefán*.
 Dat kwam bij hem op, (dat herinnerde hij zich), *makka ia terkenangkan itoe*.
 —, ingang vinden, *loeloes, di bri loeloes*.
 —de moeilijkheid, *kasésáhan jang tímboel*.
 Het —de geslacht, *órang moeda paadda zamán ini*.
 In het hart —, *melantas paadda háti*.
 —, terugkomen, *dátang kombáli, poelang*.
OPKOMST, vr. oorsprong, *atsal, A.r., póhon djádi*.
 —, begin, *permoeláan*.
 De — van dat rijk, *kadjadian negri itoe*.
 De — van zijn geslacht, *atsal bangsánja*.
 —, zie **GENEZING**.
 Dat is zijne —, *itoealah djádi oentoengnja, itoealah póhon kabesáramja*.
OPKONNEN, o. w. zie **OPKUNNEN**.
OPKOOIJEN, b. w. *memikat boerong*.
 —, in eene kooi sluiten, *tároh di dálam koeroengan, mengoerongan*.
OPKOOKSEL, o. *bárang jang di reboes, (másaq)*.
OPKOOI, m. *pemblian*.
 — in het groot, *pembórongan*.
OPKOOIEN, b. w. *bórong, membórong*.
OPKOOIEN, m. *órang dágang jang membórong*.
OPKOOIEN, vr. *pembórongan*.
OPKORTEN, b. w. *békin pëndég, meméndégkan*.
 —, verminderen, *mengoerangkan*.
 —, o. w. *djádi koerang*.
OPKORTER, m. *jang békin pëndég, L., meméndégkan*.
OPKORTING, vr. *peméndékan*.
 —, vermindering, *pengoerangan*.
OPKRAAIJEN, o. w. *moelá i berkoekoq*.
 —, b. w. wakker kraaijen, *bángo* kan denjan herkoekoq.

De haan heeft mij wakker gekraaid, *ajam berkoekoq poon nembángo* kan kita.
OPKRABEN, b. w. *gároq dengan koekoe*.
OPKRABBING, vr. *penggarókan dengan koekoe*.
OPKRAMEN, o. w. *toetop wárong, L., (kadei)*.
 —, fig. *lári, mingga*, L., *soeroet*.
OPKRASSEN, b. w. *gároq dengan bess*.
 —, vertrekken, *pergi, pigi, L.*
OPKRIEKEN, o. w. *moelá-i djádi siang, boeka fadjar*.
OPKRIJGEN, b. w. *poengoet*.
 —, naar boven krijgen, *báwa nájig*.
 —, fam. opeten, *mákan hábis*.
OPKRIJSCHEN, o. w. *moelá-i berterlág*.
OPKRIMPEN, o. w. *djádi pëndég sabab kroekot*.
 Tegen den wind —, *menjoesor angin*.
 —, fam. verminderen, *koerang, djádi koerang*.
 Zijn geld krimpt op, *oewangnja koerang*.
 Het papieren geld begint op te krimpen, *makka oewang qurthas moelá-i djádi koerang*.
OPKRIMPING, vr. *kroekoetan*.
OPKROEZEN, b. w. *mendjadikan kriting, békin kritiq, L.*
OPKROPPEN, b. w. gulzig verslinden, *gogaw, loeloer, telan dengan rákoes*.
 Verdriet —, *semboenikan (menahánt) sákit háti*.
 Eene belediging —, *tsabar pentjeláan*.
OPKROPPING, vr. *katjaroewan, gelódja, lákoe pendemap, lákoe órang rákoes*.
 —, fig. *penjemboenian*.
OPKROUWEN, b. w. zie **OPKRABEN**.
OPKRUIJEN, b. w. *báwa nájig dengan gróbaq*.
 —, zich ophoopen van lava enz., *bertambon-tambon, berlápis-lápis*.
OPKRUIPEN, o. w. *nájig merangkoq, zie KRUIPEN*.
OPKRULLEN, b. w. *mengikal, békin gandiq, L.*
 —, o. w. *ber-ikal*.
OPKRULLING, vr. *penyikálan*.
OPKUIPEN, b. w. *membajikt tong*.
 Die vaten moeten opgekuipt worden, *makka tong itoe handaq di perbajikt, itoe tong misti di békin betoel, L.*
 —, kuppene verbruiken, *menghábisikan dengan memboewat tong*.
 —, in tonnen kuipen, *másogkan di dálam tong*.
OPKUISCHEN, b. w. *menjoetjikan, mentjartákan, békin brisih*.
OPKUNNEN, o. w. met uitlating van een ander werkwoord, als: hij kan niet op (staan), *makka tíada dápat ia bángo, dia trá bisa bángo, L.*
 Het kan niet op, *itoe áda terláloe bánjaq, makka itoe tíada dápat (bóléh) di mákan hábis*.
 Het kan niet op, (het schijnt dat het niet op kan, dat er zoo veel is dat het onverspilbaar is), *oepáma (roepánja) tíada dápat di boeroeskan hábis*.

OPKWEKEN, b. w. *piára*, L., *palihára*.
 Een kind —, *piára ánaq*, L., *palihára ánaq*.
 Planten —, *piára tánam-tanáman*.
 Kunsten en wetenschappen —, *meramékan (menghidépkán) ilmoe dan hikmat*.
 OPKWEKER, m. *jang piára*, L., (*palihára*).
 OPKWEKING, vr. *pemiaráan*, L., *penalíharáan*.
 OPKWEEKSTER, vr. *orang parampoewan jang piára*, L., (*palihára*).
 OPKWIKKEN, b. w. zie VERKWIKKEN.
 —, opsieren, *hias*, *menghias*.
 OPLAAG, vr. *peneráan*, *pentjítakan*, *tjítakkan*, L.
 De eerste —, *peneráan jang pertáma*, *pentjítakan sátóe*.
 Hoe groot is de — van dat werk? *brápa tjítakkannja boekoe itoe? L., brápa peneráannja kitáb itoe*.
 OPLADEN, b. w. *moewat*.
 Eene buffelkar —, *moewat pedáti*.
 Iemand eenen zwaren last —, *tanggongkan kabrátan paadda sa-orang*.
 OPLADER, m. *orang jang moewat (memoewat)*.
 OPLADING, vr. *pemoewáan*, *penanggoengan*.
 OPLANGEN, b. w. *brt nájiq*, *kassi nájiq*, L.
 OPLANGER, m. *orang jang kassi nájiq*, L.
 OPLATEN, b. w. niet afnemen, *tiáda angkat*.
 —, eenen vlieger in de hoogte laten, *kassi nájiq lájangan*, L., *brt nájiq lájang-lájang*.
 —, veroorloven nog niet naar bed te gaan, *kassi permissi béjar belon pigi tidor*, L., *mengidzinkan tnggal djája*, *béjarkan belom pergi tidor*.
 OPLAVEREN, o. w. *beloq*.
 OPLEGGEN, b. w. hooger leggen, *tároh lebel tnggi*, *meninggikan*.
 —, op iets leggen, *tároh (letaq) di átas bárang sasoeuátoe*.
 De handen —, *mendjámah*, *mendjámah tángan*.
 De handen —, zoo als de profeten deden om iemand blind of ziek te maken, *sárap*, Isk.
 Eenen last —, *menanggongkan bárang jang brat*.
 Het stilzwijgen —, *soeroeh dtam*, *soeroeh djangan mengatákan (bilang, L.)*.
 Eenen vinger of hand ergens zacht —, zonder te drukken, *tjanggar*.
 Eene boete —, *mendendá-t*, *mengenákan denda*.
 Eene straf —, *mengenákan sjiksa*, *menjiksákan*.
 Eene belasting —, *soeroeh bájar tjoekei*, *mentjoekeikan*, *mengenákan tjoekei*.
 Leg uwen dienaar (de bevelen) op, *kenákanlah di átas kambámo*, S. R. 69.
 Eenen eed —, *menjoempah*.
 — (te betalen), *pitoe*.
 Hij legde hem op, in een jaar honderd gantangs padie te leveren, *di dálam sa-táhon di pitoenja sarátoes gantang pádi*, Br. Pal.

—, hooger bieden, *táwar lebel*.
 —, opdoen, *membákalkan*.
 —, van buiten bekleeden, *beslan*, *toempal*.
 —, besparen, *simpan*, *menároh*.
 Geld —, *menároh oewang*, *simpan oewang*.
 —, een vaartuig, *kálangkan práhor*.
 —, ter perse leggen, *tjitaq*, L., *trá*.
 Er worden duizend exemplaren opgelegd, *makka di tjitaq saríboe tjítakkan (bidji)*.
 —, te laste leggen, *toedoh*.
 —, bevelen, *soeroeh*, *pesan*, *pásan*.
 OPLEGGER, m. *orang jang menároh*, enz., zie OPLEGGEN.
 OPLEGGING, vr. verhooging, *peninggian*.
 — van iets, *penanggoengan*, *taklif*, Ar.
 — der handen, *pendjáman*.
 —, belasting, *penoentoetan tjoekei*, zie BELASTING.
 —, berging, *pembakálan*.
 OPLEGSEL, o. bekleedsel, *saloetan*, *toempálan*.
 OPLEIDEN, b. w. naar eene hoogte, *báwa nájiq*, *hantar nájiq*.
 Aan de hand —, *pimpin*, *pinpin tángan*.
 Tot den koophandel —, *mengadjarkan háal perntagáan (dagangan)*.
 Iemand tot de deugd —, *membáwa orang kapada kabedjikan*, *mentádbikkan orang*.
 OPLEIDER, m. *orang jang menghantar (mentimpin)*, *membáwa*, enz. zie OPLEIDEN).
 OPLEIDING, vr. *pembawáan ka-átas*, *penghantáran*, *penimpinan*, *pengadjáran*, zie OPLEIDEN.
 OPLETTEN, o. w. *ingat*, *dengar bájiq-bájiq*.
 OPLETTEND, b. n. *ber-ingat*, *rádjin*, *imatimat*.
 —, bijw. *dengan ingat*, *dengan rádjin*.
 — aanzien, *memáta-matá-t*.
 OPLETTENDHEID, vr. *kalakoewan jang rádjin*, *karádjinan*, *ingátan*, *pemandángan*, *héling*.
 Opdat er toch van uwe zijde een blijk van — voor Dasa Rata Mahá Rádja zij, *sopája áda djoga penandángan toewankoe kapada Dasa Rata Mahá Rádja*, S. R. 20.
 OPLETTER, m. *orang jang meningat*, *orang jang rádjin*.
 OPLEZEN, b. w. overluid lezen, *bátja dengan soewára jang njáring*.
 —, opzamelen, *poengoet*, *koempol*, *hámpon*.
 OPLEZER, m. *orang jang membátja soerat*.
 —, *orang jang poengoet (nemoengoet)*, enz. zie OPLEZEN.
 OPLEZING, vr. *pembatjáan*.
 —, *pemoengoetan*, *pengoempoelan*, *penghimpoean*.
 OPLICHTEN, o. w. *djádi trang*, *moelá-t djádi trang*.
 OPLIGTEN, b. w. *angkat*, *tátang*.
 —, met eenen hefboom of spaak, *ongkil*, *mengongkil*, *toewas*.

Aan eenen kant of bij een punt —, *djan-got*, L.
 —, gevangen nemen, *tangkap*.
 —, opschorten, een rok of sarong hoog —, *sélag*.
 —, bedriegen, *perdjajakan*, *pedajá-in*, L., *tipoe*.
 De teenen — terwijl de voeten op den grond blijven, *indjot-indjot*.
 OPLIGTER, m. bedrieger, *orang jang perdjajakan*.
 OPLIGTING, vr. *pengangkátan*, *penatíngan*.
 —, gevangeneming, *penangkápan*.
 —, bedrog, *tipoe*, *daja*.
 OPLIKKEN, b. w. *mendjilat hábis*.
 OPLOEVEN, o. w. *menjoeser angin*.
 OPLOEF, m. van oproerigen, *pekoempoelan orang gampar*, *perlampoenan orang ghoghá*.
 OPLOEFEN, o. w. *nájiq*.
 De trap —, *nájiq tangga*.
 —, fig. opzwellen, *djádi bangkaq*.
 Het water loopt op, *makka ajer djádi besaar*.
 — van den vloed, *makka ajer ada pasang*.
 —, vermeerderen, *bertambah*.
 De schulden loopen op, *makka hoetang bertambah-tambah*.
 Op- en neerloopen, *láloue lálang*.
 —, b. w. *brí nájiq*, *kassi nájiq*, L.
 —, open loopen, *doebroeq*, L., *pitjahkan dengan lári*.
 —, zoekende bekomen, *tjárí sampé dapat*, *tjahári hingga dapat*.
 OPLOOPEND, b. n. *prang proes*, *pánas háti*, *dengan márah*, L.
 —, bijw. *dengan amárah*, *dengan pánas háti*, *dengan márah*, L.
 OPLOOPENDEHEID, vr. *prí prang-proes*, *háti pánas*.
 OPLOOPER, m. *orang jang mentjahári koe-liling*.
 OPLOOPIG, vr. *nájiq*.
 —, zwellend, *bangkaq*.
 OPLOSBAAR, b. n. *jang dapat di hantjorkan*.
 —, verklaarbaar, *jang dapat di artikan*.
 Een — raadsel, *penarka jang dapat di tarkákan*.
 OPLOSSEN, b. w. *losmaken*, *boeka*, *oerei*.
 Eenem knoop —, *memboeka simpoelan*.
 —, scheiden, ontbinden, *hantjorkan*, *tjérékan*.
 Metalen —, *láoer*.
 De hitte lost het water in dampen op, *makka ajer itoe di djadikan háwap oleh kapanásan*.
 —, opgelost worden, sterven, *máti*, *menínggal*.
 —, verklaren, *uengartikan*, *kassi mengarti*, L., *menarangkan*.
 Een raadsel —, *betarkákan penarka*.
 Een vraagstuk —, *mendjawáb soewál (sawál)*, *menjáhoeit pertanjáan*.

Opgelost, ontbonden, *antjor loeloh*.
 OPLOSSEND, b. n. *jang menghantjorkan*, enz. zie OPLOSSEN.
 OPLOSSER, m. van een raadsel, *orang jang betarkákan penarka*.
 —, ontleder, ontbinder, *orang jang menghantjorkan (mentjérékan, menghantjorkan)*.
 OPLOSSING, vr. *penghantjoeran*, *pelaboeran*.
 —, verklaring, *pengartian*, *arti*, *tábir*, Ar.
 OPLUIKEN, o. w. *berkambang*, *megar*.
 De bloemen doen —, *mengembangkan boenga*.
 De bloesems der kokosboomen zijn ongeloken, *póhon kalápa soedah megar*, L., *boenga njior soedah megar*.
 Hij begint op te luiken, (op te fris-schen), *makka ía djádi segar*.
 —, b. w. openen, open maken, *boeka*.
 De oogen —, *boeka máta*.
 OPLUIKING, vr. *kambang*, *megar*.
 —, opening, *pemboekáan*.
 OPLUISTEREN, b. w. *oepam*, *mengoepam*, *brí tjahája*, *bertjahajákan*.
 —, fig. ophelderen, *menarangkan*, *békin trang*, L.
 Eenem naam —, *memímboelkan náma*, *membesarkan náma*.
 OPLUISTERING, vr. *pengoepáman*.
 —, fig. *penaràngan*, *katràngan*.
 OPLUSTEN, b. w. *bóleh mákan hábis*, L., *dapat santap hábis*.
 Zou hij dat alles —? *dapatkah ía mákan hábis itoe samoewá?*
 OPMAAKSTER, vr. *orang parampoewan jang memboeroeskan samoewá*.
 OPMAKEN, b. w. openen, *boeka*.
 Verzoeken de deur open te maken, *mínta di boekákan pintoe*, *mínta boeka pintoe*.
 —, in orde breggen, *békin betoel*, L., *membajíkt*.
 Het bed —, *békin betoel tempat tidor*.
 —, besluiten, *tentoekan*.
 Wat kunt gij daaruit —? *apa dapat di tentoekan olehmoe derri paadda itoe? apa loe bóleh kira derri itoe? L.*
 —, fig. aauzetten, ophitsen, *oepaq*, *toesoeg*, L.
 —, verkwisten, *boeroeskan*, *hábisikan*.
 Zich —, gereed maken, *sadíakan diri*, *békin sadia dirinja*, L.
 —, o. het in orde brengen, *membajíkt*, *békin betoel*, L., *pembajikan*.
 OPMAKER, m. fig. *verkwister*, *orang jang memboeroeskan*.
 —, van hoeden, *toekang jang békin betoel toppi*, L.
 OPMAKING, vr. *openmaking*, *pembostáan*.
 —, oprekening, *pembilàngan*, *penghi-toengan*.
 —, verkwisting, *pemboeroesan*.

- OPMERKELJK, b. n. *jang pátœt (hâroes) di ingatkan.*
—, vreemd, *hêrân, katjangangan.*
- OPMERKELJKHEID, vr. *tsifat jang hêrân, prt katjangangan.*
- OPMERKEN, b. w. *ingat, hêling.*
—, beschouwen, zien, *pandang, lihat.*
—, onderzoeken, *pariksa.*
- OPMERKEND, b. n. zie OPMERKZAAM.
- OPMERKER, m. *orang jang ingat.*
—, onderzoeker, *orang jang pariksa.*
- OPMERKING, vr. *pengingatan.*
—, beschouwing, *pemandangan.*
—, onderzoeking, *pepariksâan, penjidikan.*
- OPMERKZAAM, b. n. *jang ingat, zie OPMERKEN.*
—, vlijtig, *râdjîn.*
- OPMERKZAAMHEID, vr. *ingat-ingatan, ka-ingatan.*
Met — zien, *tâpi oepên, L.*
- OPMETSELEN, b. w. *meninggikan dengan menoekang bâteo, bekîn tinggi dengan pâsang bâteo, L.*
- OPMETSELING, vr. *hâl meninggikan dengan menoekang bâteo, bekîn tinggi dengan pâsang bâteo.*
- OPNAAIJEN, b. w. als: al het garen —, *menghâbiskan benang dengan mendjâhit.*
—, omhoog naaijen, *mendjâhit pêndêgkan.*
- OPNAAIJING, vr. *pendjâhit pêndêgkan.*
- OPNAAISEL, o. *lipâtan jang di djâhit.*
Een — maken, *mendjâhit lipâtan.*
- OPNEMEN, b. w. in de hoogte nemen, *angkat.*
—, oprapen, *poengoet.*
—, zie OPDWEILEN.
Geld —, *pinjam oewang.*
—, beoordeelen, onderzoeken, *pariksa.*
Kwalijk —, *ambil poer goesar, L., djâdi ketjil hâti.*
In huis —, *kassî menoempang di dâlam roemah.*
—, op zich nemen, *tjâkop, sanggoep, L., tanggung.*
Het voor iemand —, *melindongan orang.*
—, o. w. gelukken, *berlâkoe, djâdi.*
In genade —, *membrî ampon, memuâfkan.*
—, bergen, *simpan.*
— in eene orde, *samboet, tarîma.*
- OPNEMER, m. *orang jang mengangkat, enz. zie OPNEMEN.*
- OPNEMING, vr. *pengangkatan.*
—, opraping, *pemoengoetn.*
—, onderzoek, *pepariksâan.*
— der stemmen, *penghimpoean soewâra.*
— in eene orde of in een genootschap, *penjamboetan di dâlam soewâtoe madjlis.*
- OPNESTELN, b. w. *ikat dengan tâlt hoebong.*
—, fig. verdrijven, *oesir.*

- OPNESTELING, vr. *pengikâtan dengan tâlt hoebong.*
—, fig. *pengoesiran.*
- OPNOEMEN, b. w. *seboet, bilang, L.*
Van stuk tot stuk —, *bilang sâtoe per sâtoe, L., seboet mäsing-mäsing.*
- OPNOEMING, vr. *penjeboetan.*
De — der namen van al de helden, *penjeboetan namânja segalla hoeloebâlang.*
- OPOFFEREN, b. w. *mengqorbânkân.*
Zeven buffels —, *mengqorbânkân kar-baw toedjoh êkor.*
Zich zelve —, *zijn leven wagen, belandjâkan djiwa.*
Zich —, *toewijden, bapersoembâhkan diri, menjarahkan diri, belâkan.*
Maar bovendien offer ik mijn leven aan de dienst Gods op, *hânja lâgi hamba belâ kanlah njâwa hamba paadda pekardjâân Allah, Isk. 318.*
- OPOFFERING, vr. *qorbân Ar., persoembâhan.*
— van zich zelve, *pembelâân.*
- OPONTBIEDEN, b. w. *soeroeh datang, panggil.*
- OPONTBIEDING, vr. *parintah akan datang, parintah jang soeroeh datang.*
- OPONTBOD, o. zie OPONTBIEDING.
- OPONTHOUD, o. *perhêntian.*
- OPPAKKEN, b. w. *boengkoeskan.*
Hij heeft al zijne goederen opgepakt, *makka segalla bârang-bârangnja itoe soedah di boengkoskannja.*
—, in hechtenis nemen, *tangkap.*
—, o. w. zijne biezen pakken, *lâri, minggat, L., soeroet.*
- OPPAKKING, vr. *pemoengkoesan.*
—, gevangenneming, *penangkâpan, hâl tangkap.*
- OPPASSEN, b. w. *tjôba, tjôba pâkei.*
Een tulband —, *tjôba pâkei sorbân.*
—, o. w. op zijne hoede zijn, *djâga, memeliharâkan diri.*
Pas op! *djâga bâjiq-bâjiq.*
Kinderen —, *djâga ânaq-ânaq, asoh, mengâsoh.*
—, vlijtig zijn, *âda râdjîn, mengoesahkan.*
Eenen zieke —, *merawatin orang sakit, L., mendjâga orang sakit.*
—, dienen, *djâga, djellang, djâlang.*
Hij past den heer N. op, *makka ia djâga sâma toewan ano, L., makka iapoon berhamba paadda toewan ano.*
—, bewaken, bewaren, *hawan, menghawân.*
De koeijen —, *djâga sâpti (sâpti, L.)*
—, bespieden, *menghînté, mengintip, L., menjoeloe.*
- OPPASSENDHEID, vr. *hâl djâga bâjiq-bâjiq.*
- OPPASSER, m. *orang djâga.*
— van de politie, *oepas, verb.*
—, bespieder, *soeloe, orang jang menghînté (mengintip).*
Een — van de secretarîj, *oepas kantor toewan bestuur.*

OPPASSING, vr. *pendjagään*, *pemaliharään*.
Eene goede — hebben, *di djäga bájig-bájig*.
Door zijne goede —, *oleh pendjagään-ja jang bájig*.
OPPER, m. hoop, *tamboenan*, *toempoekan*, L.
OPPER, b. n. in samenst. *hoeloe*, *oedig*, L.
De — rivier, het bovenste gedeelte, *hoeloe soengei*, *oediqnja káli*, L.
OPPERADMIRAAL, m. *laksamana agong* (*besaar*).
OPPERBARBIER, m. *doekoen besaar di kapal*, *thabib jang pertäma di kapal*.
OPPERBEST, bijw. *terlebeh bájig*.
OPPERBESTUUR, o. *pemarintahan jang mahä tnggt*.
OPPERBEVEL, o. *pemarintahan bala-tantarä*, *parintah besaar*, *panghoeloevan*.
OPPERBEVELHEBBER, m. *pemarintah bala-tantarä*, *toemenggong*, *pemarintah besaar*, *djendral*, *panglima prang*.
OPPERBEVELHEBBERSCHAP, o. *daradjat pemarintah bala-tantarä*, *pankat djendral*.
OPPERBEWIND, o. *pemarintahan jang mahä tnggt*.
OPPERBEWINDHEBBER, m. *pemarintah jang mahä tnggt*.
OPPERBISSCHOP, m. *oesgoef besaar*.
OPPERBOEKHOUDER, m. *kapäla djoeroe toelis hitoengan* (*bilangan*).
OPPERDEEL, o. *hoeloe*.
Het — des lands, *tänah hoeloe*, *tänah oedig*.
OPPEREN, b. w. aan oppers zetten, *menambon*, *bertambon-tambonkan bekín toempoekan*, L.
—, voorslaan, *berniat*, *handag*.
—, *gewagen*, *seboet*.
OPPEREN, o. w. *djádi hamba* (*boedjang*, L.) *toekang bätöe*.
OPPERGEBIED, o. *soelthänat*, Ar., *karadjään*.
OPPERGEBIEDER, m. *rädja*, *soelthän*, Ar., *pemarintah jang mahä besaar*.
OPPERGEDEELTE, o. *boveneinde*, *pankal*.
OPPERGEHEIMSCHRIJVER, m. *panghoeloe kätib rahsia*.
OPPERGEREGT, o. *mahkamat besaar*, *hoekoem besaar*.
OPPERGEREGTSHOF, o. *mahkamat besaar*.
OPPERGEZAG, o. *soelthänat*, Ar., *koewäsa jang mahä besaar*.
OPPERGEZAGHEBBER, m. zie *OPPERHEERSCHEER*.
OPPERHEER, m. *rädja*.
—, God, *toehan*.
OPPERHEERSCHER, m. *rädja jang di pertoevan*.
OPPERHEERSCHAPPIJ, vr. *soelthänat*, Ar.
De — in handen hebben, *di pertoevan*, *memarintahkan dengan koewäsa jang mothalag*.
OPPERHEID, vr. zie *OVERHEID*.
OPPERHOF, o. opperste geregtshof, *mahkamat besaar*, *hoekoem besaar*.
OPPERHOOFD, o. *kapäla*, *pemarintah*, *kommandan*, Eur., *panghoeloe*.

—, vorst, *arong*, Bon.
— van een bondgenootschap, *arongu*, Bon., *krängä*.
— der dausmeiden, *tjinteng*.
— over het volk eener suikerfabriek, *potä koeli*.
—, districtshoofd op Lingga, *seliwätang*.
OPPERHUID, vr. *koelit jang di loewar*.
OPPERJAGER, m. *panghoeloe perboeroewan*.
OPPERKAMERHEER, m. *bantära*, *abantära*, *panghoeloe mantri dälam*.
OPPERKERKERAAD, m. *pemarintahan grädja jang besaar*.
OPPERKLEED, o. *bädjoe*, *bädjoe loewar*.
—, dat tot halverwege de deijen reikt, *sandariä*.
Een lang ruim — waarmede de Perzeu uitgaan, *djobbat*, Ar.
OPPERKLERK, m. *kapäla djoeroe toelis*, *komis*, Eur.
OPPERKNECHT, m. *toekang agong*, *kapäla boedjang*, L.
OPPERKOOPMAN, m. *moela kéwt*, *opperkoopman*, verb.
OPPERLEENHEER, m. *moela dátöe*.
OPPERLEENREGT, o. *haq dátöe*.
OPPERLIEDEN, m. *incerv*, *segalla boedjang toekang bätöe*.
OPPERMAGT, vr. *soelthänat*, Ar., *pemarintahan jang mothalag*.
OPPERMAGTIG, b. n. *di pertoevan*, *berkoewäsa mothalag*.
OPPERMAGTIGLIJK, bijw. *sabagei rädja*, *deng-an koewäsa jang mothalag*.
OPPERMAJESTEIT, vr. *pertoewänan jang mahä tnggt*.
OPPERMAN, m. *hamba pandei bätöe*, *boudjang toekang bätöe*.
OPPERMEESTER, m. *goeroe besaar*.
—, zie *OPPERBARBIER*.
OPPEROFFICIER, m. *panghoeloe hoelobäläng*, *panglima*.
En zij beraadslaagden met de — en, *makka ia-poon moesjüwarat dengan segalla hoelobäläng*.
OPPERPRIESTER, m. *imäm besaar*, *panghoeloe imäm*.
OPPERPRIESTERSCHAP, o. *panghoeloevan segalla imäm*, *daradjat panghoeloe imäm*.
OPPERREGTER, m. *qädli*, Ar., *käkim besaar*.
OPPERSCHENKER, m. *kapäla djoeroe minoeman*.
OPPERSCHOUT, m. *sukköt besaar*, L., *toemenggoeng*.
OPPERSEN, b. w. *apit poela* (*lägi*).
OPPERST, b. n. — deel van een land of rivier, *hoeloe*.
—, hoogst, *terlebeh tnggt*, *mahä besaar*.
—, voornaamste, eerste, *kapäla*, *agong*, *panghoeloe*.
De — e magt, *koewäsa jang mahä besaar*.

- Het — e wezen, *toekan jang mahâ tinggi, Allah taâla.*
- OPPERSTE, m. *kapâla, panghoeloe, agony, djahân, Perz.*
- OPPERSTURMAN, m. *moeâllim besaar, moeâllim agony, striman besaar, L.*
- OPPERSTURMANSCHAP, o. *pekardjâän moeâllim besaar.*
- OPPERTOEZIGT, o. *pemaliharâän jang mo-thalaq.*
—, opzigt, *pemariksâän jang mothalaq.*
- OPPERVELDHEER, m. *panghoeloeprang, panghoeloe segalla panglima prang.*
- OPPERVLAKKIG, b. n. *koerang dâlam, tâda sampé faham, koerang tâhoe, thlâhirânat, Ar.*
Eene — e beschouwing, *pemandângan jang koerang dâlam.*
Een — mensch, *orang jang tâda sampé faham.*
Het — e der zaak, *thlâhirânat kâl, Ar., roepânya kâl.*
—, *bijw. dengan tâda sampé faham, dengan koerang tâhoe, atas pri thlâhirânat.*
- OPPERVLAKKIGHEID, vr. *pengatahoewan jang tâda sampé faham, pengenâlan jang koerang dâlam.*
- OPPERVLAKKIGLIJK, *bijw. zie OPFERVLAKKIG, bijw.*
- OPPERVLAKTE, vr. *moeka, atasnja, thlâhir, Ar., tsahif, Ar.*
De — der aarde, *moeka boemi, tsahif el boemi.*
De — der waters, *moeka ajer.*
De — van eenen steen, *atasnja bâtoe.*
De — van een voorwerp, *thlâhirnja bârang sasowâtoe.*
- OPPERVLIES, o. *salâpoet jang di loewar sakâli.*
- OPPERVOOGD, m. *wakil-besaar, wakil jang pertama.*
- OPPERVORST, m. *mahâ râdju.*
- OPPERWAL, m. *dârat di atas angin.*
- OPPERWATER, o. *ajer jang datang derri oediq, L., ajer jang mûlir, ajer jang datang derri hoeloe.*
- OPPERZAAL, vr. *bilij jang di âtas.*
—, *verhevene galerij, andjang.* (Niet: *andjong-andjong*, waardoor eene verhevene plaats voor op een schip bedoeld wordt).
- OPPEUZELEN, b. w. *mâkan hâbis, santap hâbis.*
- OPPIKKEN, b. w. *pâgoet serta mâkan.*
—, *pikkend openen, menetas dengan pâgoet.*
- OPPLAKKEN, b. w. *tampat di âtas, tempêl di âtas, L.*
— (figuren van was op papier,) *trap, tarrap.*
- OPPLAKKING, vr. *penampâlan, penêmpêlan.*
- OPPLANTEN, b. w. *tânam di tempat tinggi.*
- OPPLOGEN, b. w. *kalowarkan dengan tang-gâla (loekoe, L.).*
- , met den ploeg losnaken, *boeka dengan tanggâla.*
—, *beploegen, menanggalâ-t, meloe-koewin, L.*
- OPPFLOEGING, vr. *kâl menanggalâ-t, kâl meloe-koewin.*
- OPPOETSEN, b. w. *békin brisih, L., tjert-âkan.*
- OPPOKEN, b. w. *het vuur, oepaq âpi.*
- OPPRONKEN, b. w. *hias, menghias, békin bâgoes, L., brias, L.*
- OPPRONKING, vr. *penghiâsan.*
—, *sieraad, perhiâsan.*
- OPPROPEN, b. w. *voeren, menjoewâpt.*
- OPPROPPING, vr. *kâl menjoewâpt.*
—, *opgepropt, gedrongen, tertoeempat.*
- OPPUILLEN, o. w. *djâdi bangkaq.*
- OPPUILING, vr. *bangkaq, bangkâkan, kâl djâdi bangkaq.*
- OPRAAPSEL, o. *poengoet-poengoetan.*
En ons kind wordt een —, *serta djâdi poengoet-poengoetan anaqda, (voorwerp van medelijden).*
- OPRAKELEN, b. w. *rôdoq.*
Het vuur —, *rôdoq âpt.*
- OPRAKELING, vr. *kâl merôdoq.*
- OPRAKEN, o. w. *di hâbiskan, di mâkan hâbis.*
Al dat geld is opgeraakt, *oewang itoe samoewa soedah di balandjâkan hâbis.*
- OPRAMELJEN, b. w. *hantam dengan gâda, bongkar dengan gâda.*
—, met geweld openen, *boeka dengan gâgah.*
- OPRAMMEN, b. w. *zie OPRAMELJEN.*
- OPRAPEN, b. w. *poengoet.*
Raap dien ring op, *poengoetlah tjintjin itoe.*
—, *verzinnen, mengatâkan perbôla, berdoesta dengan sengâdja.*
Opgeraapt volk, *râjat kapoengoetan.*
- OPRAPINGSWAARDIG, b. n. *hâroes (pâtoet) di poengoet.*
Dat is niet —, *itoe tâda hâros di poengoet, itoe tâda bergoena sakâli.*
- OPREDDEN, b. w. *atorkan, békin betoel, L.*
- OPREDDEREN, b. w. *zie OPRIDDEREN.*
- OPREGT, b. n. *toeloes, benar, tsadiq, Ar., abâr, Ar., salim, Ar., tsafi, Ar.*
Een — *gemoed, hâti jang toeloes.*
Nu overleed Adam! de — e, *over wien vrede zij! makka Adam tsafi alah's-salâm poon mangkatalah, M. S. R. 48.*
— e woorden, *kâta jang benar.*
—, *bijw. dengan toeloes, dengan benar, dengan sabenarnja.*
- OPREGTELIJK, *bijw. zie OPRREGT, bijw.*
- OPREGTEN, b. w. *oprigten, doen staan, mendirikan.*
Eenen vlaggestok —, *mendirikan tiang bandera.*
Zich —, *bangon, berdiri.*
—, *houwen, memboewat, menegâ, bé-kin, L.*

Een beeld —, *mendirikan pátong sa-
orang*.
Eene school —, *boeká sikkóla*, L., *boeká
madrasah*.
Een leger —, *meng-rahkan rai-jat*.
—, moed inspreken, *membri hâti, mem-
branikan*.
OPRETER, m. *orang jang mendirikan, jang
mengadakan*.
Weder —, *orang jang membaharoeft*.
OPREGTHEID, vt. *katoeloesan, kabenâran,
istigâmat*, Ar., *tsidq*, Ar., *tsawâb*, Ar.
De — van gemoed is Gode welgevallig,
*makka katoeloesan hâti itoe di perkenankan
Allah*.
OPREGTING, vt. (oprigting,) *pendirian*.
De — van den grooten mast was zeer
moeijelijk, *makka pendirian tiang besaar
itoe-poon soesah sakâli*.
—, stichting, *penboewâtan, penegâan*.
OPREIKEN, b. w. *ondjong ka-âtas, oendjoeg
ka-âtas*.
—, zie **AANREIKEN**.
OPREKENEN, b. w. *zamenrekenen, djoemlah-
kan, hitong samoewâ*.
Dat alles is nu opgerekend, *makka sa-
moewâ itoe soedah di djoemlahkan*.
Het vuur —, *orpaq api*.
OPREKENING, vt. *pembilângan, penghitoangan*.
— van het vuur, *pengoepâkan api*.
OPREKKEN, b. w. *regang, indjoet*.
OPREKKING, vt. *peregângan, pengindjoetan*.
OPREMENT, o. *tjat koening mas*.
OPRIDSEN, b. w. zie **AANRIDSEN**.
OPRIDSSING, vt. zie **AANRIDSSING**.
OPRICHTEN, b. w. (zeer gebruikelijk voor het
eigenlijke **OPREGTEN**, zie dat woord).
OPRICHTER, m. zie **OPREGETER**.
OPRICHTING, vt. zie **OPREGTING**.
OPRIJDEN, b. w. (door rijden, scheuren of
wonden,) *sojag ataw loeka dengan toeng-
gang koeda ataw karêta*.
—, o. w. *toenggang najiq*.
Den berg te paard —, *najiq goenong
dengan toenggang koeda*.
—, verder rijden, *lâdjoe berkoeda, lâdjoe
dengan karêta*.
Rijd op! *lâdjoe koesir! djâlan koesir!*
OPRIJTEN, b. w. *tjâriq*.
Het opperkleed —, *tjâriq bådjoe*.
Den buik —, *belak proet, tjâriq proet*.
—, o. w. open springen, *berblah*.
OPRIJZEN, o. w. *bângon, bangkit*.
Hij rees op en stond overeind, *makka
ta-poon bângon lâlœ berdirf*.
Uit eerbied voor iemand —, *bângon
kârana format bagi sa-orang*.
—, zwellen, *bangkaq*.
—, gesten, *loewâb, L*.
—, zoo als het haar van schrik, *saram*.
Het haar rees hem van schrik op, *mak-
ka saramlah rmmboetnja subab terkedjoet
rasanja*.

De aap werd door zijnen meester ge-
slagen dat zijn huidhaar oprees, *makka
moenyêt itoe-poon di poekol toewannja sa-
hingga saramlah roemânja (boeloenja)*.
Er rees een vreeselijk onweer op, *makka
dâtanglah (toeronlah) thoefân jang heibat
roepanja*.
OPRIJZING, vt. *hâl bangkit, kabangkitan*.
—, zwellung, *bangkaq, kabangkakan*.
OPRISPEN, o. w. *sardâwah, sirdâwah, atop*.
OPRISPER, m. *orang jang menjardâwah*.
OPRISPING, vt. *sardâwah, sirdâwah*.
OPROEIJEN, b. w. *berdâjoeong moediq*.
—, o. w. *moediq berlâjoeong*.
OPROEP, m. in: bij — verkoopen, *djoewal
di lêlang*.
OPROEPEN, b. w. *bângonkan, soeroeh bângon,
kassé bângon, L*.
—, roepen tot eenige dienst, *panggil,
soeroeh dâtang*.
Ten dans —, *silâkan menârt*.
—, afroepen, *hâtja nâma, seboet nâma*.
Het volk —, te wapen roepen, *berghô-
gha negri*.
OPROEIER, m. *orang jang membângonkan,
orang jang kassé bângon*, enz., zie **OP-
ROEPEN**.
OPROEFING, vt. *pembangoenan*.
— der namen, *pembatjâan nâma*.
—, zamenroeping, *pemanggilan*.
OPROER, o. en m. *hiroe-hâra, retlong, roe-
soe, L, retoq, hâroe-biroe, ingar-bangar,
gégêran, gampar*.
Uit het — ontstond opstand, *deri
paddda gampar itoe-poon djâdi doerhâka*.
Het gansche land was in —, *makka sa-
loeroeh negri poon hiroe-harâlâh*.
— verwekken, *menghiroe-hurâkan orang
negri, kardja roesoe di dâlam negri*.
OPROEREN, b. w. *adoq*.
OPROERIG, b. n. tot oproer geneigd, *mâwoe
hiroe-hâra, mâw kardja roesoe, L, zie
OPROER*.
—, in oproer, *bergampar, hiroe-hâra,
roesoe, L*.
—e gesprekken, *perkatâan akan meng-
hiroe-harâkan, perkatâan orang jang mâw
kardja roesoe, perkatâan doerhâka*.
OPROERIGHEID, vt. *parângi orang gampar,
mâtsiat, Ar., hâti orang roesoe*.
OPROERIGLIJK, bijw. *dengan hiroe-hâra,
dengan roesoe*.
OPROERLING, m. zie **OPROERMAKER**.
OPROERMAKER, m. *orang melâwan perintah,
orang jang hiroe-hâroe, orang gampar,
orang jang kardja roesoe, kapâla brandal,
kapâla krâman, thâgt, Ar*.
OPROERSTICHTER, m. zie **OPROERMAKER**.
OPROERSTICHTING, vt. *hâl menghiroe-hurâkan
negri, pekdardjâan orang roesoe*.
OPROGHELEN, o. w. *gârat*.
OPROKKENEN, b. w. *kenâkan paadila tiang
râhat*.

- , fig. ophitsen, *oepag, toesoeg, L.*
OPROKKENING, vr. *kâl mengenâkan paadda tiang râhat.*
 —, fig. *pengoepâkan.*
OPROLLEN, b. w. *goelong.*
 Zich — en heen en weder draaijen,
poeloeng pâleng.
 Een matje —, *goelong tikar.*
 Het haar —, *sanggoel ramboet.*
 — (deeg en fijn gewrevene bladeren),
poeloeng.
OPROLLING, vr. *penggoeloengan.*
OPROOSTEREN, b. w. *panggang poela, pang-*
gang lagi.
OPRUIDEN, b. w. zie **OPRUJEN**.
OPRUJEN, b. w. *oepag, toesoeg, L.*
 Het volk —, *menggamparkan orang*
negri, menghîroe-harâkan rai-jat.
 De opgeruide baren, *oembag mengâlon.*
OPRUJER, m. zie **OPROERMAKER**.
OPRUJING, vr. *pengoepâkan*, zie **OPROER-**
STICHTING.
OPRUIMEN, b. w. *atorkan, bêkin betoel, L.*
 —, wegruimen, *angkat, bêkin brisih,*
L., roemit.
 —, vervrolijken, *menjoekâkan, bêkin*
soeka hati, L.
OPRUIMER, m. *orang jang mengâtorkan.*
OPRUIMING, vr. *pengatoeran.*
OPRUKKEN, b. w. *târêq nâjig.*
 —, openrukken, *boeka dengan sintag.*
 —, o. w. op marsch gaan, *ber-angkat.*
 Ten strijde —, *angkat prang.*
OPRUKKING, vr. *penarâkan ka-âtas.*
 —, openrukking, *pemboekâan dengan*
sintag.
OPSCHAFFEN, b. w. *bâwa makânan, sadjikan.*
 —, onthalen, *mendjâmoë.*
 —, verschaffen, *bâwa, kassi mâsoq, L.,*
mengadâkan, menghâdlir-kan.
 —, zie **OPSCHAPTEN**.
OPSCHAFFING, vr. *pembawâan makânan, kâl*
sadjikan.
OPSCHAPTEN, b. w. alles opeten, *mâkan*
hâbis samoewa.
OPSCHAKELEN, b. w. *singsing chalqah rantei.*
OPSCHAKELING, vr. *penjingsingan chalqah*
rantei.
OPSCHAVEN, b. w. *seroet lagi, L., katam*
poela.
OPSCHEKEN, b. w. *toewang.*
OPSCHEPEN, b. w. fig. *menjoesahkan dengan*
pesan apa-apa, ganggoe.
 Met iemand opgescheept zijn, *di gang-*
goe sa-orang.
OPSCHEPPEN, b. w. *soendoqkan, sêndoq,*
sêndoqkan.
 Rijst —, *soendoqkan nâsi, sêndoqkan*
nâsi.
 Water —, *timbâ ajer.*
 Schep mij wat rijst op, *brilah hamba*
nâsi sedikit, kassi nâsi sedikit sama
goewa, L.

- Breed —, goed onthalen, *mendjâmoë*
bâjig-bâjig.
OPSCHEPPER, m. potlepel, *soendoq, sendoq,*
L., zie LEPSEL.
OPSCHEREN, b. w. snoeijen, *goentingkan,*
pôlong, rantjong.
 —, scheren, *tjoekoer, pôtong.*
OPSCHERPEN, b. w. fig. aanzotten, *oepag,*
toesoeg, L.
 —, aanmoedigen, *adjaq.*
 Den geest —, *menarangkan boedj, bêkin*
tâdjam aqal orang, L.
 De aandacht —, *membangkitkan (menâ-*
djakan) ingat-ingâtan.
OPSCHERPING, vr. het scherp maken, *pena-*
djâman.
OPSCHEUREN, b. w. *tjârig, sójaq, sówêq, L.*
 —, o. w. *pitjah, tjârig-tjârig.*
 Het kleedje is opgescheurd, *kâjin itoe*
soedah pitjah (tertjârig).
OPSCHEURING, vr. *pentjarikan.*
 —, scheur, *pitjah.*
OPSCIETEN, b. w. *boeka (tetas) dengan*
menêmbaq, pitjahkan dengan menêmbaq.
 —, uit de hand opelaten, *menerbangkan.*
 Vuurpijlen —, *melimpar (pâsang) tjâ-*
râwat, memânah pânah âpt.
 Een touw —, *melingkar tâk.*
 Een opgeschoten touw, *tâli berlingkar.*
 —, opgroeijen, *toemboeh.*
 —, opschorten, *singsing.*
 —, opkorten, *hampir hâbis.*
 Het werk begint al op te schieten, *makka*
pekardjâan itoe hampir hâbis.
 —, zichtbaar worden, *djâdi kalihâtan,*
hampir njâta.
OPSCIETING, vr. *penetâsan dengan menêmbaq.*
 —, oplatting van vogelen, *kâl mener-*
bangkan boerong.
 —, wasdom, *toemboehan.*
OPSCHIEK, m. het opschikken, *penghtâsan.*
 —, versiersels, *perhtâsan, dandan.*
OPSCHIEKEN, b. w. *hias, menghias, men-*
dandânt, bêkin bâgoes, L.
 —, o. w. *gisir, gêssêr, L.*
OPSCHIEKKER, m. versierder, *jang menghias,*
penghias.
OPSCHIKKING, vr. *penghtâsan.*
 —, opschuiven, *gêssêr, L., gisir.*
OPSCILDEREN, b. w. *lâboer poela dengan*
djâ nang, târoh tjat lagi sakâli.
 —, verschilderen, *menghâbiskan dengan*
lâboer djâ nang, bêkin hâbis tjat, L.
OPSCHOEIJEN, b. w. *pâsang ombâroh.*
 De weg moet op zijde opgeschoeid wor-
 den, *makka di pinggir djâlan itoe mistri di*
pâsang ombâroh.
OPSCHOEIJING, vr. *pekardjâan pâsang om-*
bâroh.
OPSCHOFFELLEN, b. w. met een arit, *meng-*
ârit.
 —, den grond zuiveren, schoonmaken,
bâbat, tebas, tâbas.

OPSCHOMMELEN, b. w. *tjahâri koeliling sampei dâpat.*
 OPSCHOOLJEN, b. w. *ber-ôleh (tarîma) dengan mînta-mînta.*
 OPSCHOPPEN, b. w. *boeka dengan tendang.*
 —, omhoog schoppen, *tendang ka-âtas.*
 —, met eene schop opnemen, *angkat dengan tjop.*
 OPSCHORSSEN, b. w. *tanggoh, tanggohkan, pertanggohkan.*
 OPSCHORSING, vr. *penanggohan, pertanggohan.*
 OPSCHORTEN, b. w. zie OPSCHORSSEN.
 —, uitstellen, met iets dralen, *perlambatkan.*
 —, een kleed, mouwen enz., *singsing, singkoe, singkat, menjingkat, (kâjin, tângan bádjoe).*
 OPSCHORTER, m. *uitsteller, orang jany melambatkan.*
 OPSCHORTING, vr. zie OPSCHORSING.
 —, uitstel, *draling, perlambatan.*
 OPSCHOTELEN, b. w. *târoh di atas piring.*
 OPSCHRABEN, b. w. *mentjâkar, boeka dengan penggarók-an (penggarisan).*
 OPSCHRABBING, vr. *pentjâkaran.*
 OPSCHRANDEREN, b. w. *menambah aqal orang, menâdjamkan aqal orang.*
 OPSCHRANSEN, b. w. *tjâroe, gegâras, L.*
 OPSCHRAPEN, b. w. zie OPSCHRABEN.
 —, bijeschrapen, *koempol dengan bânjaq soesah.*
 OPSCHRAPPEN, b. w. zie OPSCHRABEN.
 OPSCHRIFT, o. *tarâ, âlânat soerat, Ar., soerat, Ar., âlâmat, Ar.*
 Wie heeft het — op dezen brief geschreven? *stâpa jang menjoerat âlâmat soerat ini?*
 OPSCHRIJVEN, b. w. *menjoerat, toelis, menoeslis.*
 —, registreren, *mendafstarkan, toelis paadda daftar.*
 OPSCHRIJVER, m. *jang menjoerat, orang jang toelis.*
 OPSCHRIJVING, vr. *penjoerâtan, penoeslisan.*
 OPSCHROBBEN, b. w. *gôsog dengan sesâpoe.*
 OPSCHROKKEN, b. w. *tjâroe, gegâras, L.*
 OPSCHROKKER, m. *orang pentjâroe, orang pentjârot, orang râkoes, L.*
 OPSCHUDDEN, b. w. *gojang, gontjang.*
 OPSCHUDDING, vr. *penggojângan, penggontjângan.*
 —, zie OPROER.
 En er had eene — in het paleis plaats, *serta hâroe-harâlah di dâlam astâna, S. R. 148.*
 OPSCHUIJEN, b. w. *limpar ka-âtas dengan berboehi, meninggalkan boehi, memboehikan.*
 —, o. w. *berboehi, bersânga, zie SCHUIJEN.*
 OPSCHUIVEN, b. w. *boeka, boeka najiq, sârong ka-âtas.*
 Schuif de raam op, *boeka najiq djan-dêla.*
 —, op zijde schuiven, *sangkap.*

De gordijn was een weinig opgeschoven, *makka kalamboe poon tersangkap sedikit.*

—, verschuiven, uitstellen, *pertanggohkan.*

—, o. w. plaats maken, *gisir, gæsser, L.*

OPSCHUIVING, vr. *pemboekâ-an; penjangkapan.*

—, opschikking, *gisir, gæsser, L.*

OPSCHUREN, b. w. *bekin brisih denyan gôsog, L.*

Koorn —, *berlabor.*

OPSCHUTTEN, b. w. *bandoengkan, tâhan dengan bandoengan (pintoe ajer).*

OPSIEREN, b. w. *hias, menghâus, bekin bâgoes, L.*

OPSIERING, vr. *penghâsan.*

OPSIJOREN, b. w. *sintaq ka-âtas, târêq ka-âtas.*

OPSLAAN, b. w. in de hoogte slaan, *poekol ka-âtas.*

Een bed —, *pâsang tempat tidor.*

Eene tent —, *pâsang cheimah.*

Zijne woning ergens —, *pergi doedoeq paadda soewâtoe tempat, menyâli paadda sasoewâtoe tempat.*

De oogen —, *menengâdah mâta.*

Hutten —, *mendirikan tarâtaq.*

—, opschorten, *singsing, selâq, menjêlaq.*

De mouwen —, *singsing tângan bádjoe.*

—, open slaan, *boeka dengan memoekol, bongkar.*

Een boek —, *boeka kitâb.*

Eenen brief —, *boeka soerat.*

Het bed —, *boeka supprê, L., boeka hampâran tempat tidor.*

—, veel opdoen, *blî bânjaq, bôrong.*

In prijs —, *djâdi mâhal, najiq harga.*

—, b. w. den prijs verhoogen, *permâhalkan, kassi najiq harga.*

OPSLAG, m. *vermeerdering, verhooging, penambâhan, najiq.*

— van loon, *penambâhan oepah (gâdjî).*

—, prijsverhooging, *najiq harga.*

—, hooger bod, *tâwar lebeh.*

— van het oog, *pemandang, peman-dângan mâta.*

Zij heeft eenen zeer vriendelijken oog —, *makka terlâloe mânis peman-dângan mâtanja.*

—, uitspruitsel, *toemboehan.*

OPSLIJKING, vr. *kahanjoetan loempoer ajer hâ-roes.*

OPSLIKKEN, b. w. zie OPSLOKKEN.

OPSLOKKEN, b. w. *gogaw, loelor, tjâroe, telan dengan râkoes, L.*

OPSLOKKER, m. *vraat, orang pentjârot, orang râkoes, L.*

OPSLOKKING, vr. *pentjaroevan, penelânan dengan râkoes.*

OPSLORPEN, b. w. *trop.*

OPSLORPER, m. *pengirap.*

OPSLORPING, vr. *pengirôpan.*

OPSLUITEN, b. w. open sluiten, *boeka koentji.*

— in eene kraal, *mengandang.*

Eene kamer —, *boeka biliq, boeka kâmar.*

De gelederen doen —, *merápatkan bari-
risan*.
—, gevangen zetten, *bandjarákan, meng-
oerong, tároh di boewi, L.*
Want mij sloot de pangeran in het blok
en in de ketting; vijf maanden was ik in
het blok, *kárana sahája pangéran bloq dan
ranté áda lima boelan sája di dálam bloq-
kan, Br. Pal.*
Spijs —, *simpan makánan*.
—, wegsluiten, *simpan, andjal, toetop
dengan kontji*.
—, verbergen, aan het oog onttrekken
(meest van vrouwen en kinderen), *pingit*.
Eene opgeslotene vrouw, *pingitan*.
OPSLUITING, vr. *pemboekáán*.
—, vastzetting, *permandjaráan, hál tároh
di boewi, L.*
OPSMEDEN, b. w. *hábiskan dengan timpá*.
De smid heeft het ijzer opgesmeed,
*makka pandei besst soedah hábiskan besst
itoe samoewá dengan timpá*.
OPSMEREN, b. w. *hábiskan dengan tároh
(gboeq)*.
OPSMIJTEN, b. w. *limpar ka-átus*.
—, open smijten, *boeka dengan limpar*.
OPSMIJTING, vr. *pelimpáran ka-átas*.
—, opensmijting, *pemboekáán dengan
limpar*.
OPSMUK, m. zie OPSCHIKKING.
OPSMUKKEN, b. w. *hias, menghias, békin
bágoes, L.*
OPSMUKKING, vr. *penghásan*.
—, opsmuk, *tooi, perhásan*.
OPSMULLEN, b. w. gulzig opeten, *tjároe,
gogaw, loelor*.
—, door smullen verteren, *hábiskan
dengan mákan sedap (énnaq, L.), boeroes-
kan dengan mákan minom*.
OPSNAPPEN, b. w. *mákan dengan rákoes, L.,
tjároe*.
OPSNAPPER, m. *orang pentjárot, orang rá-
koes, L.*
OPSNIJDEN, b. w. *pótong, panggá*.
Een brood —, *moelá-t pótong rótt*.
Eenen visch —, *belaq ikan, L.*
Eenen grooten visch —, *bantei ikan*.
Eenen kleinen visch —, *pastang*.
Een beest —, (den buik) *raraq*.
—, alles snijden, *pótong samoewá*.
—, o. w. pogchen, *kátjaq, kótjaq, L.*
OPSNIJDER, m. zie VOORSNIJDER.
—, pogcher, *pengátjaq, orang kótjaq, L.*
—, groot mes, *piéo besaar*.
OPSNIJDING, vr. *pemótongan*.
—, gepoch, *pengátjánan, perkatáán jang
kótjaq, L.*
OPSNORREN, b. w. opsnuffelen, *surrab, L.*
OPSNUFFEN, b. w. zie OPSNUIVEN.
OPSNUIVEN, b. w. *isap, menyisap*.
OPSMOMMEN, b. w. *bilang, membilang, hitoeng*.
De zegeningen Gods —, *bilang akan
nimat Allah*.

OPSPALKEN, b. w. *baliag*.
Zijne oogen spalkte hij op, op zijne
lippen beet hij, *matánja di baliagkannja
bibirnja di katankannja*.
Den mond — onder het lagchen, *ta-
djalloq, Ar., baliag moeloet sabab tertáwa*.
—, zie SPALKEN.
OPSPALKING, vr. *hál membaliagkan*.
OPSPANNEN, b. w. *regang, pásang*.
Doek op een raam —, *regang kájin
paudda pebidangan*.
Snaaren —, *pásang pesawat boenjian*, zie
SNAAR.
OPSPANNING, vr. *peregangan, pemasangan*.
OPSPELDEN, b. w. *singsing dengan peniti*.
Eene gordijn —, *menjingsing kalamboe
dengan peniti*.
—, boven op iets vastspelden, *ikat dengan
peniti di atas barang sasoewaotoe*.
OPSPELEN, b. w. *moelá-t bermájin, májin
dhólo*.
OPSPERREN, b. w. *kánga, ngánga, boeka,
baliag*.
De oogen —, *boeka máta, baliag máta*.
Den mond —, *kánga moeloet, ngánga
moeloet*.
OPSPERRING, vr. *pengangáán, pemboekáán,
pembalákan*.
OPSPREUREN, b. w. zie OPSPOREN.
OPSPREURING, vr. zie OPSPORING.
OPSPIJZEN, b. w. *santap hábis*.
OPSPINNEN, b. w. *ganteh hábis, hábiskan
dengan ganteh*.
OPSPITTEN, b. w. *gált, loembt, L.*
—, met eenen houweel, *pátjol, memátjol*.
OPSPLIJTEN, b. w. *memblah*.
Hout —, *memblah kájoe*.
—, o. w. *blah, berblah*.
OPSPLIJTEN, b. w. zie OPSPLIJTEN.
OPSPOELEN, b. w. *báwa nájiq dengan mengálon*.
—, nog eens spoelen, *tjoetji poela,
tjoetji lági sakáli*.
OPSPOREN, b. w. *sidiq, menjidiq, tjahárt
sampé dápat, L., timboelkan*.
De waarheid —, *menjidiq kabenáran*.
Eenen olifant in het bosch —, *loema,
meloema*.
OPSPORING, vr. *penjidikan, pentjaharian*.
—, ontdekking, verwerving, *pendapátan,
peroléhan*.
OPSPOUWEN, b. w. *memblah*.
—, o. w. *blah, berblah*.
OPSPRAAK, vr. *teljá-tjoeloe, tjortja*.
In — komen, *di tjortja*.
—, kwade naam, *náma djáhat, náma
boesoq, L.*
In — brengen, *mentjortjánkan*.
In — komen, *beróleh náma djáhat, kena
teljá-tjoeloe, dápat náma boesoq*.
Zonder — zijn, *tiáda di teljékan, tiáda
kena teljá-tjoeloe*.
OPSPRAKELIJK, b. n. *jang dápat di teljékan,
katjeláán*.

Een — gedrag, *lâkoe djalan jang katjelâän*.
 —, bijw. *atas pri jang katjelâän, dengan tjeld-tjoeloe*.
OPSPREIDEN, b. w. *hampar di atas*.
 —, open spreiden, *hamparkan, boeka*.
 Een matje op de balie (bank) spreiden, *menghamparkan tikar di atas balei*.
 Het bed —, *békin betoel tempat tidor, L., menghamparkan selimoet*.
OPSPREKEN, b. w. *moelâ-t berkâta*.
OPSPRINGEN, o. w. *sigra terbangkit*.
 — (van schrik), *djingkat*.
 —, terugstuiten, *ambol, kalintjat, L.*
 Deze bal is veel te slap, hij springt niet op, *makka keté ini terlâloe lembéq tâda mâw mengambol (kalintjat)*.
 Hij sprong van het bed op, *makka ia-poon sigra terbangkit derri paadda tempat peradawannya, Hofst., dia bângon dengan kâgét derri dia poenja tempat tidor, L.*
 —, in de lucht springen, opwaarts springen, *loempat ka-âtas*.
 —, huppelen, *berloempat-loempat, bergiripan*.
 —, van vonken uit berstend brandhout, *letos*.
 — (uit den slaap), *karandjat*.
 —, bersten (van de huid, lippen enz.), *pijah, blah*.
OPSPRINGING, vr. *kabangkitan*.
 —, van eenig ligchaam, terugstuiting, *ambol, kalintjat*.
OPSPUITEN, b. w. *mementjar ka-âtas*.
 —, o. w. *berpantjâran ka-âtas*.
OPSPUWEN, b. w. *meloedâht*.
 —, beginnen te spuwen, *moelâ-t meloedah*.
OPSTAAN, o. w. *staan, berdiré*.
 —, oprijzen, *bângon, bangkit*.
 Voor de zon —, *koedjor*.
 Zij stond op; ging naar binnen in eene kamer, *makka ia-poon terbangkit mâsoq kadâlam soewâtoe bîliq, S. R. 11*.
 Van bed —, *bângon derri paadda tempat tidor*.
 Eensklaps —, wanneer men iets onverwachts hoort, *lindjoe*.
 Van den dood —, *bangkit derri dâlam qoebor, bangkit derri antâra orang mâti*.
 — (van iets dat dun en hoog is), *lontjap*.
 Tegen den koning —, *djâdi doerhâka kapada râdja*.
 Half — en weder vallen, zooals dronkaards, *rimpat*.
OPSTAL, m. alles, wat op een erf gebouwd is, *segalla roemah dan pondog jang âda paadda soewâtoe nâtar, (lâtar, L.)*
 —, alle stukken eener drukpers, *segalla serba apitan penerâän, segalla perkâkas pers tjitaq, L.*
OPSTAND, m. het opstaan, *kabangkitan, kabangoenan*.
 —, mouterij, *doerhâka, gôyah*.

— in massa, *doerhâka jang demoen*.
 Eenen — verwekken, *mendoerhâkâkan orang, menjadikan gôyah*.
OPSTANDELING, m. *orang doerhâka*.
OPSTANDING, vr. *kabangkitan, qiâmat, Ar.*
 Dag der —, *hâri qiâmat, jawmoe 'lâisjr, Ar.*
 Het veld der —, *tsâhrâ-t qiâmat, Ar.*
OPSTAPELAAR, m. *orang jang menambon, orang jang menindeh, penambon, pentindeh*.
OPSTAPELEN, b. w. *tambon, menambon, tindeh, tindh, tindan, buttindânt, L.*
 Sandelhout —, *menambonkan tjandâna*.
 —, o. w. zich —, *bertambon-tambon, bertindeh-tindeh*.
 Rijkdommen —, *koempolkan mâta benda*.
 Op elkander gestapelde lijken, *bangkei jang bertambon-tambon*.
 Op elkander gestapelde balken, *bâtang kâjoe jang bertindeh-tindeh*.
OPSTAPELING, vr. *penamboenan, petoempoekan, penoempoekan, penindihan*.
OPSTEIGEREN, o. w. *merondjang*.
 Een opsteigerend paard is moeijelijk te berijden, *koeda merondjang itoe soesah di toenggang orang*.
OPSTEKEN, b. w. boven op iets steken, *tikam (toesoq) di atas bârang sasowâtoe*.
 —, in de hoogte steken, *angkat tinggi, bré nâjig, kassé nâjig, L.*
 De vingeren —, *angkat djâri ka-âtas, toendjoeg dengan djâri ka-âtas*.
 De ooren —, *mendirikan (mengintjangkan) telinga (koeping, L.)*
 Een slot —, *bangkar koentji, boeka koentji dengan kôkot*.
 Een kleed of sarong —, (om niet te slepen), *sanggol kâjin sedikit*.
 Een vat —, *boeka tong, boeboh tjarat paadda tong*.
 —, in de scheede steken, *sâronykan, menjâronkan, menâroh di dâlam sârong*.
 —, aansteken, *pâsang*.
 Eene kaars —, *pâsang lilin, L., pâsang dian*.
 Eene pijp —, *pâsang pipa, L., pâsang pengodoet*.
 —, o. w. van den wind, *bertioep, berpoepoet*.
 De wind stak op, *makka angin poon berpoepoet*.
 Het — van den wind, *tioep angin, poepoet angin*.
 —, verbergen, *sembonikan*.
OPSTEKER, m. omhoog steker, *jang mengangkat tinggi*.
 — van eene kaars enz., *orang jang pâsang dian*.
OPSTEKING, vr. *pengangkâtan tinggi*.
 —, oprigting, *hâl mendirikan*.
OPSTEL, o. *karângan soerat*.
 Een letterkundig —, *ranjâna, rutjâna, Sansk., tâlif, Ar.*

- , ontwerp, *dinah, tjonto*, L., *teládan*.
 —, eerste ontwerp van een geschrift, *rantjána, noschat*, Ar.
 OPSTELLEN, b. w. *kárang, mengárang, mengárangkan*.
 Vele boeken zou ik moeten —, *bebrápa kitáb handaq kámi mengárangkan*, M.S.R. 15
 —, te boek stellen, *mentalifkan*.
 Een geschrift —, *nájiq soerat*.
 Eene geschiedenis —, *mengárang soe-wátoe hikájat*.
 —, schetsen, *boewat rantjána, meran-tjanákan*.
 Dat dit zeer verhevene boek door hem werd opgesteld, *bahoewa kitáb ini jng mahá moelia di kárangkanja*, M. S. R. 5.
 OPSTELLER, m. *órang jang mengárang, pengárang*.
 —, schrijver, *tsáhib*, Ar.
 De — eener geschiedenis, *tsáhib el hikájat*.
 OPSTELLING, vr. *pengárangkan*.
 —, zie OPSTEL.
 OPSTIJGEN, o. w. *nájiq*.
 Ten hemel —, *nájiq ka-lángit*.
 Uit de diepte —, *tínboel*.
 Tot eenen aanzienlijken eeretrap —, *nájiq daradjat jang kabilángan*.
 —, te paard stijgen, *nájiq kóeda*.
 Den damp zag ik uit den krater —, *makka kita poon melihat asap nájiq derri dálam káwah*.
 OPSTIJGING, vr. *hál nájiq, kanajikan*.
 —, uit de diepte, *tínboelan*.
 —, der lijfmoeder, *sáwan peranákan*.
 Aan — en onderhevig, *sákit sáwan pe-ranákan*.
 OPSTIJVEN, b. w. *tároh ajer kandji sakáli lági*.
 —, o. w. stijf worden, *djádi kákoe*.
 OPSTIKKEN, b. w. *soelan, menjoelan, soedi, menjoedi*.
 OPSTOKEN, b. w. *oepaq, pásang*.
 Het vuur —, *pásang ápt, oepaq ápt*.
 —, fig. aanhitsen, *mengádoe, oepaq, mengoepaq, toesoq*, L.
 OPSTOKER, m. *órang jang mengoepap, peng-oepaq, órang jang mengádoe*.
 OPSTOKING, vr. *pengoepákan, pengadoewan*.
 OPSTOOTEN, b. w. *toelaq ka-átas*.
 Het stof onder het gaan —, *berdjálan menerbangkan doeli*.
 —, open stooten, *boeka dengan toelaq*.
 —, door stooten doen opstaan, *báng-onkan dengan toelaq, kassí bángon dengan toelaq*, L.
 OPSTOOTER, m. slecht paard, knol, *koeda gládaq*, L.
 OPSTOOTING, vr. *pembóckáun dengan toelaq*.
 OPSTOPPEN, b. w. het water —, *bandoengkan ajer, menahánt ajer*.
 —, tabak, *hábiskan tambáko dengan mengisí pipa*.

- , vol stoppen, *békin penoeh*.
 OPSTOPPER, m. opvuller, *órang jang meng-istí, órang jang békin penoeh*, L.
 —, oorveeg, *tampéling*.
 OPSTOPPING, vr. van water, *pembandoengan ajer*.
 —, dam, die opstopt, *bandoengan*, L., *tarbis*.
 — der maandstonden, *perhéntian heidl, tíada dálang heidl, berhénti tjamar kájin*.
 OPSTORTEN, b. w. *toempah di átas, tjoetjor di átas*.
 OPSTOVEN, b. w. *toemis poela, suttop lági sakáli*, L.
 OPSTREVEN, o. w. *tjoba nájiq*.
 OPSTRIJDEN, b. w. *meláwan káta, berbantah*.
 OPSTRIJKEN, b. w. *sápoe di átas, boeboeh paadda*.
 —, opwaarts strijken, (het haar,) *men-jisir ka-átas*.
 —, (met de vingeren —,) *songgor*.
 OPSTRIJKING, vr. *pemboeboehan paadda, pe-njapoeuan di átas, pengeroetan di átas*.
 —, van het haar, *penjisirán ka-átas*.
 OPSTROOIJEN, b. w. *hambor di (di átas)*.
 Op den weg strooijen, *hambor di djálan*.
 OPSTROOIJING, vr. *penghamboeran di (di átas)*.
 OPSTROOPEN, b. w. *opslaan, singsing, me-njingsing*.
 Ergens voor —, er niet door kunnen, *djoedjoel*.
 —, zie AFSTROOPEN.
 OPSTROOPING, vr. *penjingsingan*.
 — (tegen iets,) *djoedjoel*.
 —, wonding van het vel, *tetas koelit*.
 OPSTUIVEN, o. w. *berbangkit, bersambor-samboeran*.
 Het stof stooft op in de lucht, *makka doeli poon berbangkitlah ka-adara*.
 —, snel opvliegen, *terkedjoet terbang*.
 —, fig. driftig worden, *djádi goesar*.
 OPSTUTTEN, b. w. *toendjung*, L., *menongkat*.
 OPSTUWEN, b. w. *menahánt, bandoengkan, bandoeng-in*, L.
 OPTAKELEN, b. w. *hela dengan kari, karikan, taréq dengan kallaq*, L., (*errétan*, L.)
 Een schip —, optuigen, *melangkap-kan kapal, kenákan aba-aba paadda práhoe*.
 OPTAKELING, vr. *hál karikan, penarikan dengan errétan*.
 OPTARNEN, b. w. *boeka pendjahitan*.
 —, o. w. *terboeka pendjahitan*.
 Ergens tegen —, er niet door kunnen, *djoedjoel*.
 OPTASSEN, b. w. *tambon, menambon*.
 —, fig. *koempol, hínpon*.
 OPTEKENAAR, m. *órang jang menjoerat (toelis)*, L.)
 OPTEKENEN, b. w. *menjoedahkan gambar*.
 —, fig. opschrijven, *soeratkan, toelis*.

OPTEEKENING, vr. voltooiing eener teekening, *penjoedahan gambar*.
 —, opschrijving, *penjoerátan, penoelisan*.
 OPTELLEN, b. w. bijtellen, *djoemlahkan*.
 OPTELLING, vr. *djoemlah*, Ar., *bilangan sakáti*, *moeháabat*, Ar., *hitoengan samoevá*.
 OPTEREN, b. w. op nieuw teren, *bergalákan poela*.
 —, met teren verbruiken, *habiskan dengan bergalákan*.
 OPTEREN, b. w. opmaken, *memboeroeskan hábis*, *mákan hábis*, *menghábiskan dengan bersoeka-soekáan*.
 OPTICHTEN, b. w. zie AANTJGEN.
 OPTICHTING, vr. zie AANTJING.
 OPTIE, vr. (ond. w.) keur, keus, *piléhan*.
 OPTILLEN, b. w. *angkat, táting*.
 Om bij het — de zegekoets te herstellen, *handaq mengangkat membetoelkan perarákan itoe*, S. R. 4.
 OPTILLING, vr. *pengangkátan, penatingan*.
 OPTIMMEREN, b. w. *menegá tinggi, békin tinggi*, L.
 —, herhouwen, *menegá poela, memboewat poela*.
 OPTIMMERING, vr. *penegáan poela, pembékinan lági*, L.
 OPTOET, m. *perangkátan*.
 — in staatsie, *rondgang, perarákan*.
 Den — *beginnen, ber-angkat*.
 Het leger is in —, *makku bala-tantará soedah ber-angkat*.
 OPTOOIJEN, b. w. *hias, menghias, brias*, L., *békin bágoes*, L., *menákei pekájin jang indah-indah*.
 OPTOOIJING, vr. *penghíasan*.
 OPTOOISEL, o. *perhíasan*.
 OPTOOMEN, b. w. *kenákan kákang, tároh tóm*, L.
 Een paard —, *mengenákan kákang paadda koeda*.
 —, herstellen, in orde brengen, *membajikt, békin betoel*, L.
 OPTORNEN, b. w. zie OPTARNEN.
 OPTREDEN, o. w. *nájig, hádlir*, Ar.
 OPTREK, m. *verblijf, tampat kadoedoekan, tampat akan menoempang*.
 Ik heb nog geen — gevonden, *kita belom dápat tampat akan menoempang*.
 OPTREKBRUG, vr. zie OPHAALBRUG.
 OPTREKJE, o. *bilig ketjil, kámar ketjil*, L.
 OPTREKKEN, b. w. *boeká dengan tárêg*.
 Eene deur —, *boeká píntoe*.
 Eene flesch —, *boeká bóttol*, L., *tjáboet soempal (prop, L.)*.
 —, snaren spannen, *pásang pesawat (táit)*.
 —, in de hoogte trekken, *tárêg nájig, héla nájig*.
 De gordijn —, *singsing kalamboe*.
 De ophaalbrug —, *boeká djambátan djongkat-djongkátan*.

De zon trekt de nevels op, *makka mata-hárt menerbitkan háwap*.
 —, zie OPBOUWEN.
 —, hooger maken, *meninggikan, békin lebeh tinggi*, L.
 —, bijtellen, *djoemlahkan*.
 —, o. w. *nájig*.
 De mist trok op, *makka ombal poon nájiglah*.
 —, op de wacht trekken, *nájig djága*.
 —, opmarcheren, *berangkat*.
 Hij trok op naar Egypte, *makka berangkatlah ia pergi ka-negrí Metsir*.
 Ik heb den ganschen nacht met dit kind opgetrokken, *makka intéro málam sája merawátin ini ánaq, makka sontog málam akoe mendjagá-ti ánaq ini*.
 OPTREKKING, vr. *pemboekáan dengan tárêg*.
 — van eene flesch, *pentjaboetan soempal (prop, L.)*.
 —, verhooging, *peninggian*.
 —, zamentelling, *djoemlah*.
 —, opvoeding, *pemiaráan*, L., *pemaliharáan*.
 —, op de wacht, *nájig djága*.
 —, vertrek, *perangkátan*.
 OPTUIGEN, b. w. *kenákan pekájin*.
 De paarden —, *kenákan pekájin paadda koeda-koeda*.
 OPTUIGING, vr. *hál mengenákan pekájin*.
 OPTUIJEREN, b. w. *menghías kapála dengan bágei-bágei fita*, (pita).
 OPVAART, vr. *kanajikan, miradj*, Ar.
 De — van Jezus Christus, *kanajikan Isa Elmeseh ka-lángit*.
 OPVALLEN, o. w. *djatóh di átas*.
 —, vreemd voorkomen, *djádi sérán*.
 Het was mij zeer — dat te vernemen, *makka kita poon terláloe sérán akan mendengar itoe*.
 OPVANGEN, b. w. in zijnen loop of vlugt vangen, *pégang, sambar*.
 Eenen vlugteling —, *pégang órang lári*.
 De adelaar ving het duifje op, *makka rádja wáit poon menjambar boerong perkoe-toet itoe*.
 —, vocht dat valt enz., *tádah*.
 Bloed in een bekken —, *tádah dárah dálam mangkoq*.
 Regenwater —, *menádah ajer hoedjan*.
 En onmiddellijk werd de melk in een písangblad opgevangen, *makka segrah di tadáht ajer soesoe itoe kapada dáwon písang*, S. R. 132.
 En al de troepen beijverden zich het (opspattend) zeewater op te vatten, *makka segal'a ráj-jat poon mereboet menadáht ajer láwoet itoe*, S. R. 140.
 Een hertje —, *tangkap kantjil*.
 OPVAREN, o. w. naar de bovenlanden varen, *moediq berpráhoe*.
 — tegen wind en stroom, *landa*.
 Eene rivier —, *moediq soengei*.

- Ten hemel —, *nâjiq ka-lângit*.
 —, in toorn ontsteken, *djâdi goesar*.
 Een — (opvliegend) mensch, *orang prang-proes*, *orang pânas hâti*.
 —, b. w. door varen openen, *doebroeg dengan prâhoe jang lâjoe*.
 OPVARENDHEID, vr. *parângt jang prang-proes, hâti pânas*.
 OPVARING, vr. *hâl moediq berprâhoe*.
 —, zie OPVAART.
 OPVATTEN, b. w. *poengoet*, *ambil*.
 Van den grond —, *poengoet derri paad-da tânah*.
 Hij vatte eenen rotting op om den hond te slaan, *makka di ambilnja rôtan handag di peokolnja andjing itoe*.
 Haat tegen iemand —, *moelâ-t bintji akan sa-orang*.
 Iets verkeerd —, (begrijpen,) *sâlah mengarti*.
 Iets kwalijk —, *ambil per goesar*.
 Iets wel —, *tarima dengan soeka*.
 OPVATTING, vr. *pemoengoetan*.
 —, fig. *pengartian, chyâl*, Ar.
 Verkeerde —, *sâlah pengartian, waham*, Ar.
 Dat is eene verkeerde —, *itoe sâlah pengartiannya*.
 OPVANG, b. w. *koempol dengan sesâpoe*.
 —, reinigen, *békin brisih*, L., *tjertâkan, soetjikan*.
 OPVEILEN, b. w. *djoewal dengan nâjiq harga, djoeval di lêlang*.
 OPVEILING, vr. *pendjoewatan di lêlang*.
 OPVERVEN, b. w. zie OPVERWEN.
 OPVERVING, vr. zie OPVERWING.
 OPVERWEN, b. w. *lâboer dengan djânanng, târoh tjat*.
 —, op nieuw verwen, *lâboer poela dengan djânanng, târoh tjat lâgi sakâli*, L.
 —, door verwen opmaken, *hâbiskan djânanng, hâbiskan tjat*, L.
 OPVERWING, vr. *pelaboeran dengan djânanng târoh tjat*.
 OPVETEREN, b. w. *singsing dengan tâli hoebong*.
 —, fig. iemand de broek —, *menghardiq sa-orang*.
 OPVIJLEN, b. w. *oepam dengan kikir*.
 —, nog eens vijlen, *kikir poela, kikir lâgi sakâli*.
 OPVIJLING, vr. *pengoepânan dengan kikir, pengikiran*.
 OPVIJZELEN, b. w. *poetar ka-âtas dengan dâwar, menâjiqkan dengan dâwar*.
 —, fig. grootelijks prijzen, *memoedji ter-lâloe amat*.
 OPVIJZELING, vr. *pemoetâran ka-âtas dengan dâwar*.
 —, fig. *poedji-poedjian jang terlâloe amat*.
 OPVISSCHEN, b. w. *tjahâri di dâlam ajer serta dâpat, tjahâri ikan serta dâpat*.

- Wij hebben hier alles opgevischt, *kita soedah tjahâri serta dâpat segalla ikan jang ada di sinti*.
 OPVLECHTEN, b. w. *annjam, békin klâ-bang*, L.
 —, in de hoogte vlechten, *singsing dengan mengannjam*.
 OPVLIEGEN, o. w. *terbang nâjiq, terbang ka-âtas*.
 —, fig. *terkedjoet bângon, bângon dengan kâgêt*, L.
 De deur vloog open, *makka pntoe poon terboekâlah*.
 Het schip vloog terstond op, *makka kapal itoe-poon meletos terbang ka-lângit*.
 —, zie OPSTUIVEN.
 OPVLIEGEND, b. n. *prang-proes, pandaloengan, pânas hâti, brangâsan*, verb. Jav.
 OPVLIEGENDHEID, vr. *parângt jang prang-proes*.
 OPVLIEGING, vr. *hâl terbang nâjiq*.
 OPVLIJMEN, b. w. *pôtong (boek) dengan tâdji*.
 OPVLIJMING, vr. *pemboekâan dengan tâdji*.
 OPVOEDEN, b. w. *pulihâra, ptâra*, L., *mâra*, L., *mentarbtjatkan, mentâdbkkan, asoh, perwâra, parwar*, Perz.
 Wel opgevoed, *sôpan, santon*.
 OPVOEDER, m. *orang jang memalihârâkan*.
 —, voedstervader, *bâpa angkat*.
 OPVOEDING, vr. *pemalihârâan, pemiarâan, pengasohan, tarbtjat*, Ar., *tâdib*, Ar.
 OPVOEDINGSGESTICHT, o. *roemah pemalihârâan*.
 OPVOEDINGSKUNST, vr. *ilmoe penalihârâan, pengatahoewan pemtarâan*.
 OPVOEDINGKUNDIGE, m. *orang jang faham paadda ilmoe pemalihârâan*.
 OPVOEDSTER, vr. van kinderen der grooten, *inang pengâsoh, amâ inang*.
 De —, min van een koningskind, *inangda*.
 OPVOEREN, b. w. *bâwa nâjiq*.
 —, naar boven leiden, *hantar ka-âtas*.
 Tegen den stroom —, *bâwa moediq dengan prâhoe*.
 Iemand's eer —, *mentinboelkan format sa-orang*.
 OPVOERING, vr. *pembawâan nâjiq, tarfidn*, Ar.
 OPVOLGEN, b. w. vervangen, *ganti, gilir, chalang*, Ar.
 Zijne Majesteit werd door zijnen zoon opgevolgd, *makka baginda poon di ganti anaqda*.
 —, inwilligen, ook: nakomen, *toeroet*.
 Al zijne bevelen —, *menoeroet bârang titahnja*.
 Zijne driften —, *toeroet hawa nafsoenja*.
 De wet —, *toeroet sjasiât, toeroet akan sjariât*, M. S. R. 65.
 OPVOLGER, m. *pengganti, chalfat*, Ar.
 —, inwilliger, *jang menoeroet, pnoeroet*.

OPVOLGING, vr. *penggantian*.
 —, navolging, *toeroetan*.
 —, inwilliging, *penoeroetan*.
 Bij —, achtereen, *bertoeroet-toeroetan*.
 Bij — (komen,) *trenti*, L., *dátang bertoeroet-toeroetan*.

OPVOLLEN, b. w. zie OPVULLEN.

OPVOLLING, vr. zie OPVULLING.

OPVOUWEN, b. w. *lipat*, *melipat*.
 Stoffen —, *lipat kájin*.

OPVOUWER, m. *pelipat*.
 Een — van kleederen, *gasámat*, Ar., *pelipat pekájin*.

OPVRETEN, b. w. *telan dengan rákoes*, *tjárœ*, *gógan*, *leolor*.
 —, niets overlaten, *gegâras*, L., *mákan hábis samoewa*.
 Door den roest opgevreten worden, *di mákan kárat*.

OPVRETER, m. *orang jang gegâras*, L., *pentjárœ*; *orang góya*.

OPVULLEN, b. w. *memenoehi*, *békin penoeh*, L., *isi penoeh*.
 Een watervat geheel —, *isi penoeh tampájan sa-boewah*.
 Zich met spijs en drank —, *mákan minom kinnjang sakáli*.

OPVULLER, m. *jang memenoehi*, *jang mengisi penoeh*.

OPVULLING, vr. *pemenoehan*.

OPWAALJEN, b. w. *menerbangkan ka-átas*.
 —, o. w. open waaijen, *di boeka angin*.
 —, o. w. *berpoepoet kras*, *bertioep kras*.
 De wind woei hevig op, *makka angin poon bertioep terláloe kras*.
 Door den wind opwaarts gevoerd worden, *di terbangkan angin*.

OPWAARTS, bijw. *ka-átas*.
 —, naar de bovenlanden, *ka-hoeloe*, *ka-oedig*.
 — zien, *tengádah*, *menengádah*.
 — zien naar den hemel, *menengádah ka-lángit*.
 — gaan, *nájiq*.
 —, naar de bovenlanden gaan, *pergi ka-hoeloe*, *moediq*.

OPWACHTEN, b. w. *menantikan*, *bertoenggoe*, *djállang*, *djellang*, *mendjellang*.
 Op de markt —, *bertoenggoe di pásar*.
 —, gehoor geven, *mendjawáti*.

OPWACHTER, m. *orang jang menantikan* (*bertoenggoe*).

OPWACHTING, vr. *pertoenggoewan*.
 Zijne — bij iemand maken, *mengoendjoengt sa-orang*.

OPWAKEN, o. w. *djága derri paadda tidor*, *bángon*.

OPWAKKEREN, o. w. *djádi lebeh kras*.
 De wind zal wel —, *makka angin nanti djádi lebeh kras djoega*.

OPWAKKERING, vr. *tambáhan*, *kál djádi lebeh kras*.

OPWARMEN, b. w. *pánaskan*, *panas-in di ápt*, L.
 Een en ouden twist —, *menimboelkan poela tjiderá jang láma*.

OPWARMING, vr. *kál pánaskan*, *pemanásan*.

OPWASCHEN, h. w. *tjoetji*.
 Het linnen —, *tjoetji kájin*.
 —, door wasschen verbruiken, *hábisikan dengan tjoetji*.

OPWASSCHING, vr. *pentjoetjian*.

OPWASSEN, o. w. *toemboeh*, *djádi besaar*.
 —, van menschen en dieren, *djádi besaar* (maar niet: *toemboeh*).

OPWASSING, vr. *toemboehan*, *djádi besaar*.

OPWATER, o. zie OPPERWATER.

OPWEGEN, b. w. even zwaar zijn, *sáma bratja*, *sáma ráta tímbangannya*, *máti*.
 Die rijst weegt tegen dien peper op, *bras itoe máti akan láda itoe*.
 Dit kan daar juist tegen —, *makka ini betoel sáma ráta tímbangannya dengan itoe*.
 Tegen goud —, *di tímbang amas*.
 Peper tegen zout —, *láda di tímbang gáram*.
 Niet kunnen —, *koerang brat*, *ringan*, *énteng*, L.

OPWEKKEN, b. w. *bángonkan*, *kassi bángon*, L., *djagákan*, *membangkitkan*.
 Gij moet mij om vijf uren —, *makka akoe handaq di bángonkan dikaw paadda djám poekol lima*, *nanti poekol lima loe misti kassi bángon sáma kita*, L.
 Op den dag der opstanding zullen de dooden opgewekt worden, *makka orang máti itoe handaq di bangkitkan paadda hári qámat*.
 Opgewekt worden en ontwaken, *di bángonkan sarta bángon*, S. R. 49.
 —, fig. opvrolijken, *menjoekákan*, *meng-gemarkan*, *békin soeka háti*, L.
 —, indachtig maken, *sadarkan*.
 —, aansporen, *adjaq*, *mengádjúq*.
 Den eetlust —, *menambáhi lápar*.

OPWEKKEND, b. n. *pedas*, *pedis*.
 Eene — e spijs, *makánan jang pedas*.
 —, stichtelijk, *jang membáji*ti.

OPWEKKING, vr. *pembangoenan*
 —, fig. *kál menjoekákan*.
 —, aansporing, *pengadjaqan*,
 —, vermeerdering, *penambáhan*.

OPWELLEN, b. w. een weinig koken, *másaq sedikit*.
 —, o. w. *tímboel*.

OPWELLING, vr. *didih*.
 —, opborreling, *tímboelan*.
 —, het ontstaan (van gedachten) *penímboel*.

OPWENTELEN, b. w. *goeling nájiq*, *goeling ka-átas*.

OPWENTELING, vr. *penggolingán ka-átas*.

OPWERKEN, b. w. *menájiqkan*, *kassi nájiq*, L.

- , werkend verbruiken, *hâbiskan dengan kardja*.
 Met een vaartuig afvallen en —, *simpang sior*.
OPWERPEN, b. w. door werpen openen, *boekta dengan limpar*.
 De deur —, *boekta pintoe dengan sintaq (gâgah)*.
 Schuim —, *berboehi*.
 Het water werpt blaasjes op, *makka ajer itoe bergelambong*.
 Eene schans —, *memboewat bêtêng*.
 Eene vraag —, *bersoewâl, bersawâl*.
 Zich tot koning —, *mendjadikan dirinja rádjâ*.
 — om het weder te vangen, *lambong*.
 —, oprispen, *serlawah, sardawah*.
OPWERPING, vr. *peboekâan dengan limpar*.
 —, omhoog werping, *pelimpâran ka-âtas*.
 —, tegenwerping, *pelawânan*.
 —, daaarstelling, *penboewâtan*.
 —, oprigting, *pendirian*.
OPWIEGEN, b. w. fig. opvoeden, *piâra*, L., *palihâra*.
 —, onderwijzen, b. w. *mengâdjâ*.
OPWIJZEN, b. w. *toendjoeg ka-âtas*.
OPWINDEN, b. w. *târêq najiq dengan pemoetâran*.
 Garen —, *belé, gompalkan benang*.
 Een uurwerk —, *poetar djâm*.
 Een horologie —, *poetar orlódjí*, verb.
 —, aan den gang helpen, *mendjálankan, adjaq*.
OPWINDER, m. *orang jang memoetar*.
OPWINDING, vr. *pemoetâran*.
 —, fig. *pengadjâkan, pengoepâkan*.
OPWIPPEN, b. w. *djongkatkan, sanggoet*, L.
 Gedurig —, *perdjongkat-djongkatkan*.
 —, o. w. *djongkat*.
 Gedurig —, o. w. *djongkat-djongkat*.
 Haastig —, *bangkit dengan bangat*.
OPWISSELEN, b. w. zie **OPVEGEN**.
OPWISSELEN, b. w. *koempol dengan toekar (oerop)*.
OPWISSELING, vr. *pengoempoelan dengan toekar*.
OPWRIJVEN, b. w. *meloeka dengan oerot*.
 —, door wrijven openen, *boekta dengan gósoq*.
 —, poetsen, *gósoq, bekin brisih*, L.
 —, op nieuw wrijven, *gósoq poela, gósoq lági sakáli*.
 —, wrijvend verbruiken, *hâbiskan dengan gósoq (oerot)*, zie **WRIJVEN**.
OPZADELEN, b. w. *kenâkan palâna, baper-palanâkan, târoh sella*, L.
OPZADELING, vr. *hâl kenâkan palâna, penarôhan sella*.
OPZAGEN, b. w. *boekta dengan girgâdjí, meng girgâdjí*.
 —, door zagen wonden, *meloeka dengan girgâdjí*.

- , alles zagen, *menggirgâdjí samoewâ, hâbiskan dengan girgâdjí*.
 —, fig. van een slecht vioolspeler, *kisil rabab dengan danggal*.
OPZAKKEN, b. w. *kârongkan, târoh di dâlam kârong*.
 —, fig. heimelijk in den zak steken, *samboenikan di dâlam sakko*, L.
OPZAMELEN, b. w. *koempol, hîmpoel, poengoet*.
 De stemmen —, *hîmpoel soewâra*.
OPZAMELING, vr. *pengoempoelan, penghîmpoelan*.
OPZEGGEN, b. w. *hâtja, membâtja, memâtja*.
 De les —, *bâtja peladjaran*.
 Verzen —, *bernasjid*.
 Den koran —, *mengâdjí qor'an*.
 De huur van een huis —, *poetoeskan séwa roemah*.
 De huur —, (aan eenen heer,) *mînta kaloewar*; (aan eenen bediende,) *kassi kaloewar*, L., *lepaskan*.
 Een kapitaal —, *tâgt mîdal*.
 Tot —s toe, *sampé poetoes djandji, sahingga tâgt poela, sampé mînta kombâli*.
 De vriendschap —, *poetoeskan pertsoh-bâtan*.
OPZEGGING, vr. *pembatjâan*.
 —, afstanddoening, afbreking, *katoelâkan, pemoetoesan*.
 — (van dienst aan eenen bediende,) *bilang misti kaloewar*, L.
OPZEILEN, b. w. bezeilen, *sampe berlajar, sampei dengan berlajar*.
 —, opwaarts zeilen, *berlajar ka-hoeloe, berlajar moediq*, L.
 Ik kan dat niet —, (uitvoeren,) *sâja tiâda mampoe kardja itoe*, L., *makka kita tiâda berdja mengardjâkan itoe*.
 —, verder zeilen, *berlajar lebeh djâwh*.
OPZENDEN, b. w. naar de bovenlanden, *kirim ka-hoeloe, kirim ka-oediq*.
 —, naar wal zenden, *kirim di dârat (ka-dârat)*.
 —, verzenden, *kirim, berkirim*.
 Dankzeggingen —, *mengoetjap sjoekr*, M. S. R. 11.
OPZENDING, vr. van goederen, *pengiriman*.
 — van personen, *penjoerohan*.
OPZET, o. fig. *kahandaq, niat*, Ar., *qetsad*, Ar., *sahâdja*.
 Een hoos —, *niat jang djâhat*.
 Met —, *dengan sahâdja, dengan sengâdja*, L.
 Iemand met — vermoorden, *memboenoh orang dengan sengâdja*.
OPZETTELJK, b. n. *dengan sahâdja, dengan sengâdja*, L., *jang di perniatkan (sahâdjâkan)*.
 Eene —e daad, *perboewâtan jang di perniatkan (sahâdjâkan)*.
OPZETTEN, b. w. openzetten, *boekta*.
 Al de deuren en vensters —, *boekta segalla pintoe dan djandêla*.

—, overeindzetten, *mendirikan, kassi bediri*, L.
 De schaaakstukken —, *atorkan boewah tjator*.
 De knevels —, *mengandam mist (koe-mis, L.)*.
 Hout —, *menambon kajoë*.
 Het zegel op den brief zetten, *boeboh materi paadda soerat*.
 Geld —, *betâroh oewang*.
 —, *wagen, belandjâkan, betâroh*.
 —, *aanhitsen, mengâdoe, mengoepaq, toesoeg, L.*
 —, *opboeijen, timbo, menimbo, menimboe*.
 Eene kroon —, *mengenâkan makôta*.
 Een' hoed —, *pakei toppi, L.*
 Het eten —, *bâwa makânan, sadjikan*.
 —, *beginnen, moelâ-t, moelâ-in, L.*
 Breiwerk —, *moelâ-t siroet*.
 Eenen winkel —, *boekâ wârong, L., boekâ kadei, boekâ toko*.
 —, *den prijs verhoogen, nâjiq harga*.
 —, *bedotten, bedriegen, perdayâkan, pedajâ-in*.
 Vogels —, *pâsang koelit boerong, me-roepâkan koelit boerong sabagei roepa jang sadia (mémang, L.) itoe*.
OPZETTING, vr. *pemboekâân*.
 —, *oprigting, pendirian*.
 —, *bedrog, tipoe dâja, pedajâân*.
 —, *van een zegel, pemboebohan materi (tjap, L.)*.
OPZIEDEN, b. w. zie **OPKOEN**.
OPZIEDING, vr. zie **OPKOKING**.
OPZIEN, o. w. *tengâdah, menengâdah*.
 Ten hemel —, *menengâdah ka-lângit*.
 Niet durven —, *tiâda brâni menengâdah mâta*.
 Vreemd —, *hérân akan melihat*.
OPZIEN, o. *hâl menengâdah, penengadâhan*.
 — *baren, bri hérân, menghérânkân*.
OPZIENER, m. *opsiner, Eur*.
 —, *bewaarder, oppasser, penghâwan*.
 Een inlandsche —, *mandor, djoerâgan, tjâmat, Soend, mandor troep*, verb.
 — *van eene suikerfabriek, die tegen vast loon laat werken, mandor boerong*.
 —, *die zorgt voor het kappen van het suikerriet, het onderhoud der wegen, buffels en het malen der molens, mandor gâbé*.
 —, *inspecteur, djoeroe pariksa, pema-riksa*.
 — *der kerk, penatoewah*.
 — *over de masten, het tuig en want, djoeroe kantong*.
OPZIENERSAMBT, o. *pekardjâân opsiner*, zie **OPZIENER**.
OPZIENSTER, vr. *parampoewan jang djâga*.
 —, *over kinderen, inang pengâsoh*.
 —, *min, bâboe*.
 —, *bestierster eener huishouding, wân, Ar., setti*.

OPZIGT, o. *toezigt, pamariksâân*.
 —, *bevel, parintah, pamarintâhan*.
 Onder zijn —, *di bâwah parintahnja*.
 Het — *over de vestingwerken, pema-riksâân bëntêng-bëntêng*.
 Het — *over een jong mensch, penoeng-goewan orang moeda*.
 Aan iemands — *toevertrouwen, ber-petârohkan paadda sa-orang*.
 In dit —, *djika demikiën, paadda hâl ini, kaloe bagini, L.*
 Ten — *e van die zaak, tentângan per-kâra itoe, akan perkâra itoe*.
 Ten — *e van mij, ten mijnen —e, akan dakoe, kaloe sâja, L.*
 Met — *dat een iegelijk, die de vasten houdt, adapoen akan bârang stâpa jang pégang poewâsa*.
OPZIGTELJK, b. n. *dengan oepâma*.
 Eene — *e grootte, kabesâran jang deng-an oepamânja*.
OPZIGTER, m. zie **OPZIENER**.
OPZIGTIG, b. n. *berselang-selang, berbâgei-bâgei warnânja*.
OPZIGTIGHEID, vr. *prî jang berselang-selang*.
OPZIGSTER, vr. zie **OPZIENSTER**.
OPZIJN, o. w. *opgestaan zijn, soedah bângon*.
 Nog niet —, *belum bângon*.
 Vroeg —, *bângon pâgi-pâgi*.
 —, *open staan, âda terboekâ, âda teboekâ, L.*
 —, *verteerd zijn, soedah hâbis di boe-roeskan*.
 Alles is op, *samoewâ soedah hâbis*.
OPZINGEN, b. w. *moelâ-t menjâni*.
OPZITTEN, o. w. *doedoeg, âda berdoedoeg*.
 In het bed —, *doedoeg di dâlam tempat tidor*.
 Den ganschen nacht —, *doedoeg berdjâga intéro mâlam, L. (santog mâlana)*.
 —, *te paard stijgen, nâjiq koeda*.
OPZOEKEN, b. w. *tjahâri, mentjahâri, tjâri, L.*
 —, *zoeken en vinden, tjahâri serta dâpat*.
OPZOEKING, vr. *pentjaharian*.
OPZOLDEREN, b. w. *opschuren, târoh di loembong, masoq di loembong, L., masoqkan di djalâpang*.
OPZOLDERING, vr. *pembawâân di loembong, pemasoqkan di djalâpang*.
OPZOUTEN, b. w. *menggarâmi, boeboh gâram, târoh di dâlam gâram*.
 —, *fig. simpan, menâroh*.
OPZUIGEN, b. w. *alles zuigen, isap samoewâ, isap hâbis*.
 —, *van een zuigend kind, menjoesoe hâbis*.
 —, *open zuigen, boekâ dengan mengisap (menjoesoe)*.
OPZUIPEN, b. w. *itrop hâbis, hâbiskan dengan itrop*.
 —, *met zuipen doorbrengen, verzuipen,*

memboeroeskan dengan minom araq (sopi).
 OPZWALPEN, b. w. *menghânjoetkan ka-âtas.*
 OPZWELGEN, b. w. zie INZWELGEN.
 OPZWELGER, m. zie INZWELGER.
 OPZWELGING, vr. vr. zie INZWELGING.
 OPZWELLEN, o. w. *bangkaq.*
 Zijne hand zwol op, *makka tângannja poon bangkaq.*
 —, van den buik, *gambong.*
 Een opgezwollen buik, *proet gambong.*
 —, van rivieren, *beno, banno.*
 —, van de zee, *alon, galombang.*
 —, van den vloed, *ajer pásang.*
 —, van schrijvende oogen, *baloet.*
 —, rijzen van beslag, *loewab.*
 —, dijen, uitdijen, *mangkaq.*
 —, van het gemoed, *djoemâwa.*
 —, toornen, *amârah, nârah, L., goesar.*
 OPZWELLING, vr. *kabangkâkan*, zie OPZWELLEN.
 OPZWEMMEN, o. w. *hânjoet, tîmboel.*
 —, opwaarts zwemmen, *bernang.*
 —, tegen den stroom —, *bernang ka-hoeloe, bernang moediq, L.*
 OPZWEREN, b. w. *soempah makka sasowâtoe bârang itoe orang ano poenja.*
 OPZWIEREN, b. w. zie OPSCHIKKEN.
 ORAKEL, o. w. *wahjoe, Ar., soewâra, moeâmna & mâna, Ar.*
 Goddelijk —, *wahjoe Allah.*
 — der goden, *soewâra dewâta.*
 —, zeer wijs mensch, *orang jang amat boedimân.*
 ORAKELBLAD, o. *soerat wahjoe.*
 ORAKELTAAL, vr. als: — spreken, *bersoewâra sabagei wahjoe.*
 ORANJE, b. n. *nârandji, Perz., djingga.*
 Prins van —, *sjâh nârandjistân, Perz.*
 — kleur, *warna djingga.*
 Het huis van —, *ahloe'l sjâh nârandjistân.*
 ORANJEAPPEL, m. *limaw mânis, nârandj, Ar. Perz., djerog mânis.*
 De Japansche —, *limaw djepoen, djerog djepoen.*
 ORANJEBLOESEM, m. *boenga limaw mânis, kumbang djerog mânis, L.*
 ORANJEBLOESMATER, o. *ajer boenga limaw mânis.*
 ORANJEBOOM, m. *pohon limaw mânis, pohon djerog mânis.*
 ORANJEZIND, b. n. *terhoebong paadda atsal nârandjistân.*
 ORANJEZINDEN, m. en vr. meerv. *ahloe'l jang terhoebong paadda atsal nârandji.*
 ORANJEKLANT, m. *tsobhat atsal nârandji.*
 ORANJEKLEURIG, b. n. *berwarna nârandji.*
 ORANJELIEDEN, m. meerv. *ahloe'l nârandji.*
 ORANJELINT, o. *fita (pita) warna djingga, fita warna nârandji.*
 ORANJERIJ, vr. *tempat pîara pohon limaw mânis.*

ORANJESAP, o. *ajer limaw mânis, ajer djerog mânis.*
 ORANJESCHIL, vr. *koelut limaw mânis, koelut djerog mânis.*
 ORANJEVISCHE, m. *lamâdang.*
 ORANJEVLAGE, vr. *bandera nârandji, bandera warna djingga.*
 ORATIE, vr. (ond. w.) *redevoering, chothbat, Ar.*
 ORBEREN, b. w. *mâkan, mâkan hâbis, pâkei.*
 ORDE, vr. *peratoeran, tartib, Ar.*
 —, evenredigheid, *andam.*
 Zonder —, *koesoet, lintong.*
 — in woorden en daden, *djontrong.*
 In — houden, *mematiharâkun tartib.*
 Eene goede —, *peratoeran jang bâjiq.*
 —, middelmaat, *sedehâna, sedang.*
 — op al zijne zaken stellen, *atorkan segalla perkaranja.*
 Eene — van bedelaars in Arabië, *fugir, Ar., id. in Perzie, derwisj, Perz., in den Hindoestan, sangâsis, Hind.*
 —, trant, stijl, *tjara.*
 Dat tempeltje is van de Hindoesche —, *makka tjandj itoe tjara hindoe.*
 Ridder —, *madjhis pahalawan.*
 —, ordeteeken, *bintang, bintang bahadart.*
 ORDEBAND, o. *ordelint, fita bintang.*
 ORDELIJK, b. n. *berâtor.*
 —, betamelijk, *geschikt, pâtoet, bâjiq, sanoenoh.*
 Een — gedrag, *lâkoe djâlan jang pâtoet.*
 —, bijw. *dengan atoeran, dengan tartib.*
 —, betamelijk, *dengan sapâtoetnja.*
 ORDELIJKHEID, vr. *atoeran.*
 —, evenredigheid, *andam.*
 —, betamelijkheid, *kalakoewan jang pâtoet.*
 ORDELOOS, b. n. *tiâda bâjiq atoerannya, poerok.*
 —, verward, *koesoet, lintong.*
 —, bijw. *dengan koesoet, dengan lintong.*
 ORDENANS, vr. *pesoeroehan hoeloebâlany, pesoeroehan opsir, L.*
 Op — zijn, *djâdi pesoeroehan hoeloebâlany, nâjiq djâga pesoeroehan opsir, L.*
 ORDENEN, b. w. *atorkan, mengâtorakan, adjong.*
 Al de zaken behoorlijk —, *atorkan segalla perkâra dengan sapâtoetnja.*
 Tot priester —, *taibiskan imâm.*
 ORDENING, vr. *pengatoeran.*
 —, inwijding, *takbis, Ar.*
 ORDESBROEDER, m. *râhib, Ar.*
 ORDESLINT, o. *fita bintang.*
 ORDER, vr. bevel, *parintah, oerd, Enr.*
 — van eenen vorst, *tûah, sabda, sanad, Perz.*
 —, wachtwoord, *samboean.*
 ORDINANS, m. zie ORDENANS.

ORDINANTIE, *vr.* (ond. w.) zie ORDER.
 —, schikking, *atoeran*, *peratoeran*.
 ORDINARIS, m. publieke tafel, spijshuis, *roemah mákau*.
 ORDINARISHOUDER, m. *toewan roemah mákau.
 ORDINEREN, b. w. (ond. w.) *atorkan*, *meng-atorkan*, *mengandam*.
 —, zie BEVELEN.
 ORDINERING, *vr.* (ond. w.) *pengatoeran*, *parintah*, *soerat parintah*.
 — van eenen vorst, *títah*, *sabda*.
 ORDONNANTIE, *vr.* (ond. w.) zie BEVEL.
 — om te betalen, *soerat parintah bájar*.
 De — van eenen geneesheer, *soerat óbar*.
 De — eener schilderij, *atoeran gambar*.
 ORDONNEREN, b. w. (ond. w.) *brt parintuh*, zie BEVELEN.
 ORGAAN, o. (ond. w.) werktuig, *alat*, *prábot*.
 ORGANISATIE, *vr.* (ond. w.) regeling, *atoeran*, *peratoeran*.
 ORGANIST, m. *pandei bermájin arghanoe (orgel, L.)*.
 ORGEL, o. *arghánoe*, *Ar.* van het *Gr.* *organon*, *orgel*, *L.* *g' ogrol*, *verb.*
 ORGELCONCERT, o. *permajinan orgel, L.*, *boenji-boenjian arghánoe*.
 ORGELN, b. w. *bermájin (májin) orgel, L.*, *bermájin arghánoe*.
 ORGELMAKER, m. *pandei arghánoe, toekang orgel, L.*
 ORGELMUZIK, *vr.* zie ORGELCONCERT.
 ORGELSPLEER, m. zie ORGANIST.
 ORGELTJE, o. *mondorgeltje, ginggong, rinding*.
 ORGELTREDER, m. *boedjang mengindjaq kamboesan arghánoe (orgel, L.)*
 ORIGINEEL, b. n. (ond. w.) *sadia*, *mémang, L.*
 De originele vorm, *roepa jang sadia*.
 Een — geschrift, *noschat, Ar.*
 ORION, m. zekere ster, *bintang el djubár, el djawzá, Ar.*
 ORKAAN, m. *thoefán, Ar.*
 OS, m. *lamboe kabíri, sápi kabíri, sampí kabíri, L.*, *sápi bálio*.
 —, *rund, sápi, sampí, L.*, *lamboe, djáwi*.
 Wilde —, *banténg, lamboe hoetan*.
 OSSENBLOED, o. *dárah lamboe*.
 OSSENDREK, m. *táht lamboe, táhi sápi (sampí, L.)*.
 OSSENDRIFT, *vr.* *káwan lamboe*.
 OSSENDRIJVER, m. *toekang sampí, L.*, *gombála lamboe*.
 OSSENGAL, *vr.* *njáti sampí, L.*, *hampedoe lamboe*.
 OSSENHANDEL, m. *perntagáan lamboe, djoewal bli sampí, L.*
 OSSENHART, o. *djantong lamboe, djantong sápi, háti sampí, L.*
 OSSENHERSENS, *vr.* *oetaq lamboe, oetaq sápi (sampí, L.)*.
 OSSENHOORN, m. zie OSSENHOREN.

OSSENHOREN, m. *tandog lamboe, tandog sampí, L.*
 OSSENHUID, *vr.* *koelit lamboe, koelit sápi, koelit sampí, L.*
 OSSENKLAAUW, *vr.* *koekoe lamboe, koekoe sápi (sampí, L.)*
 OSSENKOOPER, m. *toekang djoewal sampí, L.*, *órang djoewal lamboe (sápi, L.)*
 OSSENKOP, m. *kapála lamboe, kapála sápi (sampí, L.)*
 OSSENLEËR, o. *koelit lamboe jang di sámag, koelit sápi (sampí, L.) jang di sámag*.
 OSSENLEVER, *vr.* *lúmpa lamboe, hampadas sápi*.
 OSSENMARKT, *vr.* *pásar lamboe, pásar sápi, pásar sampí, L.*
 OSSENMERG, o. *somsom lem'oe, somsom sápi, L.*
 OSSENMEEST, m. zie OSSENDREK.
 OSSENMUIL, m. *moeloet lamboe, moeloet sápi*.
 OSSENNOOG, o. *máta lamboe, máta sápi*.
 OSSENPENS, *vr.* *oesoes lamboe, oesoes sápi*.
 OSSENPOOT, m. *káki lamboe, káki sápi*.
 OSSENSTAART, m. *ékor lamboe, ékor sápi*.
 OSSENSTAL, m. *kandang lamboe, kandang sápi, kandang sampí, L.*
 OSSENTAND, m. *gigi lamboe, gigi sápi*.
 OSSENTONG, *vr.* *lidah lamboe, lidah sápi, lidah sampí, L.*
 OSSENVLEESCH, o. *dáging lamboe, dáging sápi, dáging sampí, L.*
 OSSENWEIDER, m. *órang jang menambonkan lamboe*.
 OTTER, m. *andjing ajer, soenting, kalikara*.
 OTTERVEL, o. *koelit andjing ajer*.
 OUD, b. n. bejaard, *toewah*.
 —, afgeleefd, *afgotobd, rimpoe*.
 —, voormalig, vorig, eerste, *láma*.
 Eene — e vrouw, *parampoewan toewah*.
 De — e of — ste vrouw van eenen man, *bini láma*.
 Gij zijt een — man, niet in staat ellende te verduren en moeijelijke en afmattende werkzaamheden te verrigten, *akan toewan hamba ini órang toewah tíada dápat bersákit dan mengardjakan pekarjáan jang soekar dan lelah, S. R. 126*.
 —, — zijnde, *demoer*.
 Twintig jaren —, *demoer doewa poeloh táhon*.
 — en geheel afgeleefd, *djímpe, L.*
 Hoe — zijt gij? *brápa loe poenja demoer?*
 L., *brápa toewan poenja demoer?*
 Hoe — is die rijst? *brápa toewahnja bras itoe?*
 Een — huis, *roemah toewah*.
 Het — e (vroegere) huis, *roemah láma*.
 —, bejaard, hoog in jaren, *oedar*.
 Een — kled, *kájin toewah*.
 —, versleten, *rodjot, amoh*.
 — e hieden, ook: ouders, *órang toewah*.
 De — e mensch, *órang láma, órang berdósa*.
 — e instellingen, *ádat lima, ádat dhólo*.

- Het — e verbond, *perdjandjian lâma*, *el gawlo 'l-âtiq.*
 Een — e vriend, *tsôibat lâma.*
 Eene — e mode, *tjâra lâma.*
 —, uit de oudheid, *âtiq, derri di hoeloe kâla.*
 De — e volkeren, *orang jany di hoeloe kâla, orang dhôlo kâla, L.*
 De — e geschiedenis, *hikâjat orang di hoeloe kâla.*
 Voor (in) — e tijden, *di hoeloe kâla, dhôlo kâla, L., poerba kâla.*
 Een — inwoner, — gast, *orang lâma.*
- OUDACHTIG**, b. n. *toewah sedikit.*
 —, bejaard, *soedah âda demoer, oedar.*
 —, van middelbaren leeftijd, *demoer sedang.*
- OUDBAKKEN**, b. n. *toewah.*
 — brood, *rôti toewah.*
- OUDE**, m. fam. de oude, *si toewah.*
- OUDELIJK**, b. n. *toewah.*
- OUDE MANNENHUIS**, o. *roemah ptâra orang laki-lâki toewah.*
- OUDER**, m. *bâpa, ajah, ajahnda*, Hofst.
 —, vr. *mâ, amâ, iboe, bonda*, Hofst., *indong, indoe, amaq.*
 —, b. n. *lebeh toewah, toewahan, L.*, zie **BROEDER**.
- OUDERDOM**, m. *demoer.*
 Hooge —, *demoer toewah.*
 Mannelijke —, *demoer sedang.*
- OUDERLIEFDE**, vr. *pengasêhan akan iboe bâpa, tjinta sâma orang toewah, L.*
- OUDERLIJK**, b. n. *iboe bâpa, orang toewah.*
 De — e woning, *roemah iboe bâpa, roemah orang toewah.*
 — e liefde, *pengasêhan iboe bâpa akan ânaqnja, tjinta orang toewah sâma ânaqnja, L.*
 Het — e hart, *hâti orang toewah, hâti iboe bâpa.*
- OUDERLING**, m. *penatoewah.*
- OUDERLINGSCHAP**, o. *pangkat penatoewah.*
- OUDERLOOS**, b. n. *tiâda ber-iboe bâpa, trâda poenja mâ bâpa, jâtim, Ar., pîatoe.*
- OUDERMIN**, vr. zie **OUDERLIEFDE**.
- OUDERS**, meerv. *mâ bâpa, ajah bonda*, Hofst., *iboe bâpa, abawâni, Ar.*
 Zijne Hoogheid gedacht nu aan zijne —, *makka baginda poon terkenanglah akan ajah bondânja, S. R. 38.*
- OUDERWETS**, bijw. *seperti âadat di hoeloe kâla, kaja (kaai) âadat dhôlo, L., tjâra dhôlo.*
- OUDERWETSCH**, b. n. *âadat (tjâra) di hoeloe kâla, (dhôlo kâla, L.)*
- OUDERWETSCHHEID**, vr. *prt âadat di hoeloe kâla.*
 —, oudheid, oude tijd, *zamân di hoeloe kâla, tampo dhôlo kâla.*
- OUDE VROUWENHUIS**, o. *roemah ptâra orang parampoewan toewah.*
- OUD-GROOTMOEDER**, vr. zie **OVERGROOT-MORDER**.
- OUD-GROOTVADER**, m. zie **OVERGROOTVADER**.
- OUDEID**, vr. *kaâdânjang toewah, kalamâan.*
 De — van zijn geslacht, *kalamâan bang-sânja.*
 —, de oude tijd, *zamân di hoeloe kâla, tampo dhôlo kâla, gidm, Ar.*
 Door — zal het huis instorten, *oleh sabab, kaâdânnja jang toewah makka roemah itoe handaq roeboh.*
 De helden der —, *pahalâwan zamân di hoeloe kâla.*
 —, oudheden, voorwerpen der —, *serba orang di hoeloe kâla.*
- OUDEIDKENNER**, m. *orang jang fahan paadda ilmoe zamân di hoeloe kâla.*
- OUDEIDSKUNDE**, vr. *ilmoe zamân di hoeloe kâla.*
- OUDEIDSKUNDIGE**, m. en vr. zie **OUDEIDKENNER**.
- OUDEIDSSCHRIJVER**, m. *penjoerat akan zamân di hoeloe kâla.*
- OUD-OUDERLING**, m. *penatoewah jang lâma.*
- OUDS**, bijw. van —, *paadda zamân di hoeloe kâla, tampo dhôlo, L.*
- OUDSTE**, b. n. *terlebeh toewah.*
 — des volks, *pertoewah.*
 — kind, *ânaq soelong, ânaq pembârap, L.*
- OUDTIJDS**, bijw. *tampo dhôlo, paadda zamân di hoeloe kâla, poerba kâla.*
- OUDVADER**, m. *bûhrtiq, Ar.*
 —, kerkvader, *aboe mesdjid, Ar., ajah grêdja.*
- OUDWIJFSCH**, b. n. *parampoewan toewah.*
 — e vertellingen, *tjarita parampoewan toewah.*
- OUTAAR**, o. zie **ALTAAR**.
- OUTER**, o. zie **ALTAAR**.
- OUWEL**, m. *awêl*, verb., *lak-lakkettan.*
 Gewijde —, *goedâs, Ar.*
 De bedienaar van den gewijden —, *tsâ-hibo 'l-goedâs, Ar.*
- OUWELDOOS**, vr. *bosêtta awêl, tempat lak-lakkettan.*
- OUWELKAN**, vr. voor gewijde ouwels, *ptâla goedâs.*
- OVAAL**, b. n. *boelat telor.*
- OVEN**, m. *dâpor, tanoer, forna, Ar., orlo, Ar.*
 —, steenbakkerij, *lio.*
 Een brandende —, *tanoer jang bernjâla.*
 Eenen — heet stoken, *menghângatkan dâpor (tanoer).*
- OVENDEUR**, vr. *ptntoe dâpor, ptntoe tanoer.*
- OVENGAFFEL**, vr. *bessî pengoepaq tanoer (dâpor), bessî rôdoq.*
- OVENGAT**, o. *moeloet tanoer (dâpor).*
- OVENHUIS**, o. *roemah tanoer, roemah dâpor.*
- OVENKRABBER**, m. *bessî penggâroq tanoer (dâpor).*
- OVENPLAAT**, vr. *prâda tanoer (dâpor).*
- OVENSTOK**, m. zie **OVENGAFFEL**.
- OVER**, bijw. overig, als overschot, te veel, *lebeh, lebehnja, terlâloe bânjaq.*
 Er is geld —, *âda oewang lebeh.*

Het geld, dat er — is, *lebehnja oewang itoe*.
 —, voorbij, *lâlœ, liwat, L., hâbis*.
 Het onweër is —, *thoefan soedah lâlœ*.
 — en weer, *sablah-menjablah*.
 De beide partijen zijn — en weer overengekomen, *makka kadoewa fihag itoe berdjandji sablah-menjablah*.
 —, voorz. boven, *atas, àlar, Ar.*
 — u, — hem, *àlai-kon, Ar., àlaihi, Ar., atasnja*.
 Het zwaard ging — zijn hoofd, *makka pedang itoe-poon lâlœ atas kapalanja*.
 — land, *di dârat*.
 — land reizen, *berdjalan di dârat*.
 — zee reizen, *berdjalan di lâwt*.
 De golven gingen — mij heen, *makka oembaq poon menoetop hamba*.
 — eene brug gaan, *djâlan di djambatan*.
 — eene plank gaan, *djâlan di papan*.
 Met iemand — wegzijn, *berdjalan bersâma-sâma sa-órang*.
 Met iemand — weg kunnen, *dâpat moewâsaqat dengan sa-órang, boleh pakat sâma sa-órang, L.*
 — het veld gaan, *djâlan di pândang*.
 — Samarang naar Soerabaja gaan, *toeroet djâlan negri Samârang akan pergi di negri Soerabâja, mampir di Samârang poer pigi di Soerabâja, L., singgah di Samârang lâlœ ka-Soerabâja*.
 Langen tijd — iets doorbrengen, *mengoesahkan diri lâma-lâma akan mengardjâkan bârang sasoewâtoe*.
 — eene zaak denken, *timbang-menimbang soewâtoe perkâra, memfikirkan soewâtoe perkâra*.
 — den oorlog spreken, *bitjâra derri prang, berkâta-kâta derri paadda prang*.
 —, terwijl, *sa-lâma, sa-lâgi*.
 — tafel zeide hij, *sa-lâgi doedoeq di mêtjag makka ia-poon berkâta*.
 — die zaak, om die zaak, *kârana perkâra itoe, derri paadda perkâra itoe, derri itoe perkâra, L.*
 Hij is — zijne vrouw in de rouw, *makka ia-poon berkâbong kârana bininja mâti*.
 — iets twisten, *berbantah derri paadda apa-apa*.
 —, aan gene zijde, *di sabrang*.
 — de rivier wonen, *doedoeq di sabrang soengei (kâli, L.)*
 — de rivier gaan, *menjabrang*.
 Ik zal mijne gunsten overvloedig — hem uitstorten, *koempahkan ka-âtasnja karoentâkoe, Isk. 186*.
 Hij heeft magt — mij, *makka iâlah jang berkoewâsa atas hamba*.
 De overwinning — zijne vijanden behalen, *mengâlahkan moesoehnja*.
 De overwinning — den vijand, *kame-nângan atas moesoeh*.
 — iemand waken, *mendjâga atas sa-órang*.

Zich — iets verheugen, *menjoekâkan diri kârana sasoewâtoe perkâra, djâdi soeka hâti derri sabab sâtoe perkâra*.
 — de duizend rijksdaalders, *lebeh derri paadda sariboe ringgit, lebeh sariboe ringgit, L.*
 — den ijd blijven, *tinggal lebeh lâmu derri paadda waqtoe jang tentoe*.
 Het is reeds — tien uur, *soedah lâlœ djâm poekol sapoeloh, soedah liwat poekol sapoeloh*.
 — de helft, *lebeh derri paadda satengah*.
 — vijf dagen, *lâgi lima hâri, dâlam lima hâri*.
 — iemand zitten, *doedoeq berhâdap sa-órang*.
 — iemand 'te zitten is iets anders dan voor iemand te zitten, *doedoeq berhâdap sa-órang itoe lâjin derri paadda doedoeq di hadâpan (moeka) órang*.
 Zijn huis staat tegen — het mijne, *makka roemahnja itoe berhâdap roemahkoe*.
 — het gebergte, *di bâliq gemonog*.
OVERADEMEN, b. w. *menapâsti, menapas-in, L.*
OVERAL, bijw. *koeliling, paadda segalla tempat, di mâna-mâna, bârang di mâna-mâna, paadda sa-bârang tempat, sa-ganap sâna sini, paadda sa-ganap tempat*.
OVERALOMTEGENWOORDIG, b. n. *hâdlir paadda sa-bârang tempat*.
OVERALOMTEGENWOORDIGHEID, vr. *hâdlirat paadda sa-bârang tempat*.
OVERASEMEN, b. w. zie **OVERADEMEN**.
OVERAZEN, b. w. *brî mâkan terlâlœ bânjaq, soewapkan terlâlœ bânjaq*.
OVERABELLEN, b. w. *tjoera terlâlœ amat, zie BABELLEN*.
 —, overbrengen, *verklikken, salangkar*.
OVERBEVUCHTING, vr. *kâl menghamilkan (memboentingkan) terlâlœ sângat*.
OVERBIEDEN, b. w. *tâour lebeh*.
OVERBINDEN, b. w. over iets, *ikat di âtas*.
 —, andermaal binden, *ikut poela, ikat lâgi sakâli*.
OVERBINDING, vr. *pengikâtan poela, pengikâtan lâgi sakâli*.
OVERBLAZEN, b. w. nog eens blazen, *tioep poela, tioep lâgi sakâli*.
 —, goud over iets blazen, *mentoepti dengan amas (dengan ajer amas)*.
OVERBLAZING, vr. *penioepan poela*.
 —, (van verguldsel), *penioepan dengan ajer amas*.
OVERBLIJFSEL, o. van spijs, *sisa, sisa makânan*.
 —, overschot, *baqiat, Ar.*
 —, nalatenschap, *peninggâlan*.
 — van enen heilige, *bârang poesâka órang marloem*.
 —, been, *beenderen, toelang*.
 —, spoor, merk, *bakas, bekas*.
 — en van Madjapâhit, *bakas negri Mâdjapâhit*.
OVERBLIJVEN, o. w. *tinggal, lebeh, sisa*.

Hij is nog overgebleven, makka ia djoega jang lagi tinggal.

Tot dat er zelfs niet één man van dit ons volk, dat drie duizend man telt, zal —, of wij verstrooijen den vijand door den bijstand van God den Allerhoogste, hinggá tiáda tinggal derri paadda qawm kita jang tiga riboe ini sa-órang djoewa poon ataw kita pitjahkan satroe itoe dengan toelóng Allah táála.

Er blijft achttien over, áda lebhjua delápan blas.

Een jaar —, menáhon.

Dit is van het eten overgebleven, makka inilah sisánja makanán.

OVERBLUFFEN, b. w. brí dahsat, angas, L., békin kasompókan, L.

OVERBODIG, b. n. en bijw. lebeh derri paadda hádjat, terláloe bánjaq.

—, onnoodig, tiáda oesah, trá oesah, L.

OVERBODIGHEID, vt. kalaloewan, kalebahan derri paadda hádjat.

OVERBODIGLIJK, bijw. zie OVERBODIG.

OVERBRANDEN, b. w. bákar poela, bákar lági sakáli.

OVERBREIJEN, b. w. siroet poela, zie BREIJEN.

OVERBRENGEN, b. w. báwa, sárahkan, kassi, L., sampeikan.

Eene tijding —, báwa chabar.

Eenen brief —, báwa soerat.

En al de woorden van ... werden door hem overgebracht aan, makka segalla káta ... poon di sampeikannjálah kapada.

Sleutels —, sarahkan ánaq koentji.

Wie zal die boodschap —? stápa nanti di soeroeh kardja itoe?

Hij heeft al wat overgebracht, (al wat doorgestaan), makka órang itoe soedah bánjaq menderita (tsabar).

—, verklikken, salangkar.

—, overplaatsen, pindahkan.

Eene som op de rekening van een volgeud jaar —, pindahkan soewátóe djoemlah paadda soerat hitoengan táhon jang di depan, L. (hadápan).

OVERBRENGER, m. órang jang membáwa, pembáwa.

OVERBRENGING, vt. pembawáan.

—, verplaatsing, pemúndáham.

—, verbabbeling, penjalangkáran.

OVERBRIEVEN, b. w. membri táhoe dengan soerat, kassi bertáw sama soerat, L.

—, verklikken, salangkar, tjoejong.

OVERBRIEVING, vt. pembrian táhoe dengan soerat.

—, verklapping, penjalangkáran.

OVERBROEK, vt. tjelána loewar, zie BROEK.

OVERBUIGEN, b. w. tjenderongkan, memban- toqkan, békin bêngkoq, L., bêngkoq-in, L.

—, o. w. tjenderong, héling, bêngkoq.

OVERBUIELEN, o. w. soesang, menjoesang.

OVERBUUR, m. órang tetangga jang di sabrang, órang sa-kampung jang berhadápan.

OVERCOMPLEET, b. n. (ond. w.) terláloe bá- njaq, lebeh, lebeh derri paadda hádjat.

OVERDAAD, vt. kalampoewan, kalaloewan, kalebéhan.

In — leven, memboeroeskan harta deng- an kalampoewan.

OVERDACHT, b. n. ihtisáb, Ar.

OVERDADIG, b. n. terláloe amat, terláloe sángat, lampaw, lampoh.

—, bijw. dengan lampaw.

OVERDADIGHEID, vt. terlaloewan, kalaloewan.

OVERDANSEN, b. w. menári poela, bálu lági sakáli, L.

OVERDEELEN, b. w. membahági poela, bági lági sakáli.

OVERDEK, o. selimoet.

—, scheepsdek, tingkat kapal.

—, van eene praauw, galomat.

OVERDEKKEN, b. w. toetop, toedong.

Met zeildoek —, toetop dengan kájin lájar.

Een huis —, onder dak brengen, (van riet), baperátapkan, tároh átup; —, met pannen, tároh genténg, bapergenténgkan.

Met schaamte —, membri máloe, baper- maleokan.

Het geheele ligchaam —, kaloeboengf.

—, op nieuw dekken, toetop poela, toedong poela, toetop lági sakáli.

OVERDEKKING, vt. penoetoeapan, penoedóngan.

OVERDEKSEL, o. selimoet, kájin toetop.

OVERDELVEN, b. w. gált poela, loembt lági sakáli.

OVERDENKEN, b. w. fikir, tímbang-mením- bang.

Eene moeijelijke zaak —, tímbang-me- nímbarang perkára jang soekar (mosjikil).

OVERDENKER, m. órang jang tímbang-me- nímbarang (fikir).

OVERDENKING, vt. fiktran, pentímbaran, pengiráán.

In diepe — verzonken zijn, terferkoer.

Stof tot —, bakal per-ingátan háti.

— van een glimlagching over iemands woorden als hij vertrokken is, unténg, L.

OVERDEUR, vt. pintoe jang berhadápan.

OVERDIENEN, o. w. másoq kardja lebeh láma derri paadda djandji, berchedmat lebeh láma derri paadda wádjib.

OVERDIEF, b. n. terláloe dálam, lebeh dálam derri paadda jang misti.

OVERDIGT, b. n. terláloe rápat, terláloe krap.

OVERDIK, b. n. terláloe tebal, zie DIK.

OVERDOEN, b. w. brí, kassi, L.

—, nog eens doen, boewat poela, békin lági sakáli, L.

—, zie OVERDEKKEN.

OVERDOOPEN, b. w. zie HERDOOPEN.

OVERDOUWEN, b. w. naar de overzijde dou- wen, toelaq ka-sabráng.

OVERDRAGEN, b. w. pindahkan, báwa di lájin tampat, L.

Eene schuldvordering aan iemand —,

- saraskan penagian hoetang kapada lăjin orang.
- Eene betrekking —, saraskan pekar-djôn (djawatan).
- , zie OVERBRIEVEN.
- OVERDRAGER, m. sjuwer, koek, orang jang pindahkan.
- , overbriever, penjalangkar.
- OVERDRAGING, vr. pembawăan paaada lăjin tampat, pemindăhan.
- OVERDRAGT, vr. pembawăan, pemindăhan.
- Eene — van een huis doen, menjoeratkan roemah atas năma orang lăjin, pindahan roemah atas năma orang lăjin.
- Bij —, overdragtelijk, dengan ibarat, oepamănja, dengan oepama.
- OVERDRAGTSBRIEF, m. soerat transport, L., soerat pindah năma jang ampoenja.
- OVERDRAGTELIJK, bijw. dengan ibarat, oepama, oepamănja, andénja.
- OVERDREVEN, b. n. er bijw. terlăloe amat, bahéna, bhina, sângat, boekan pătôet, perbôta.
- e denkbeelden, ingătan jang terlăloe amat, ingătan jang boekan pătôet.
- beleefd, terlăloe amat sôpan.
- OVERDREVENHEID, vr. kasangătan, kalakoe-wan jang terlăloe amat.
- OVERDRIJVEN, b. w. hăloe ka-sabrang, boeroe ka-sabrang.
- , o. w. hânjoet ka-sabrang.
- , fig. te ver gaan, melaloewf, melampoh, terlăloe amat.
- Het vasten —, berpoewăsa terlăloe amat.
- OVERDRIJVING, vr. hiâl melampoh.
- , te groote ijver, mobălaghat, Ar.
- OVERDRINKEN, (ZICH) wed. w. minom terlăloe bânjaq.
- OVERDROEVIG, b. n. sângat doeka-tjita.
- , bijw. dengan sângat doeka tjita.
- OVERDROOG, b. n. terlăloe amat kring.
- OVERDROOGEN, b. w. sêkat lagi sakăli.
- OVERDRUK, b. n. te drak, terlăloe bânjaq kardja, terlăloe masjhol.
- , zie HERDRUK.
- OVERDRUKKEN, b. w. tră, tjitaq, L.
- , zie HERDRUKKEN.
- OVERDUDELJK, b. n. terlăloe trang, trang sakăli.
- OVERDUN, b. n. terlăloe tipis.
- OVERDUWEN, b. w. zie OVERDOUWEN.
- OVERDUWALEN, o. w. menyombăra săna săni, mengombăra melampoh.
- OVERDWARS, bijw. kintang, terkintang.
- leggen, melintang.
- sahsien, mengarling dengan êkor mătă.
- OVERDWARSEN, b. w. dwarsboomen, melintang, menjoekarkan.
- OVERDWIJLEN, b. w. sikat poela, sikat lăgi sakăli.
- OVEREEN, bijw. over, bovcn elkander, satengah atas satengahnja.
- OVEREENBRENGEN, b. w. memătôetkan, memowăfaqatkan, samăkan.
- OVEREENKOMEN, o. w. ada săma, banding.
- Dit komt met dat overeen, makka ini ada săma dengan itoe.
- Daar komt niets mede overeen, makka itoe sakăli tiada badinganja.
- Zijne woorden komen met zijne daden overeen, katânja săma dengan perboewătannja.
- Nu kwamen zijne vrienden overeen, makka segalla isohbatnja menjertăt, M. S. R. 56.
- Mijne gedachten komen met de uwe niet overeen, sangkăloe tiada menjertăt dengan sangkămoe itoe.
- Met elkander —, moewăfaqat, Ar., pakat, L., menjertăt-i, berdjandji, tsollikan, berdjandji.
- Zij kwamen overeen den afgezant te vermoorden, makka marika-itoe poon moewăfaqat akan memboenoh ostoesan itoe.
- Is er niet overeengekomen? tiadăkah soedă berdjandji?
- OVEREENKOMST, vr. bandingan, perbandingan, kasamăan, idjmă, Ar., ittijaq, Ar., moenăsaba, Ar.
- Niemand had enige — met de prinses, makka toewan poetr itoe-poon tiada sakăli bandinganja.
- , verdrag, perdjandjian, djandji, tsolf, Ar.
- Want (de tijd) der — is verstreken, karăna telah sampeilah perdjandjian.
- , overeenstemming, moewăfaqat, pakattan, L.
- Eene — sluiten, berdjandji, memboewat perdjandjian.
- van verscheidene talen, kasamăan bebrăpa balăsă.
- OVEREENKOMSTIG, b. n. săma dengan, toeroet, pătôet dengan, jang seperti, moenăsib, Ar.
- De kopij is — het originael, makka salinan soerat itoe săma dengan noschhat.
- Dat is — 's konings bevel, itoe toeroet titah rădja.
- zijnen hartewensch, jang seperti khandaq hătı.
- Hare stem is — de muziek, makka soewarănja poon pătôet dengan boenji-boenjian.
- OVEREENKOMSTIGHEID, vr. tsifat jang săma, tsifat jang berpatoetan.
- OVEREENKOMSTIGLIJK, bijw. berpatoetan dengan, săma dengan.
- OVEREENSTEMMEN, o. w. menjertăt-i, bermoewăfaqat, berpakat, L., berpatoetan, âda săma, isnad, Ar.
- Doen —, memowăfaqatkan, memătôetkan.
- OVEREENSTEMMEND, b. n. săma, berpatoetan.

Alzoo stemmen alle geleerden overeen,
demikièn segalla hakim menjertá-i, M.
S. R. 12.

—, van een gevoelen zijn, *ikoet káta*.

OVEREENSTEMMING, vt. *moawáfagat, pukatan, L., itifâq, Ar., wijâq, Ar.*

— in gevoelen, *sa-bitjára, sa-háti*.

OVEREENZAAM, b. n. *terlálloe soenji, terlálloe sept, L.*

OVEREERGERISTELEN, bijw. *soedah tiga háti lamánja.*

OVEREGGEN, b. w. *menjisir (menggároq) tánah lági sakáli.*

OVEREIND, bijw. *berdirí.*

— staan, *berdirí betoel.*

— zetten, *mendirikan, kasst bedírí, L.*

— rijzen, *bángon, bangkit.*

OVEREISCHEN, b. w. *mínta harga terlálloe besaar, melebeh-lebeh hargánja.*

OVEREISCHER, m. *jang mínta harga terlálloe besaar.*

OVEREISCHING, vt. zie OVEREISCHEN.

OVERERVING, vt. *besmetting, sampáran.*

OVERETEN, b. w. *djádi sákit sabab mákan terlálloe bánjaq.*

OVERFEILEN, b. w. zie OVERDWEILEN.

OVERFLUITEN, b. w. *berbangs poela, májin soeling lági sakáli.*

OVERFRAAI, b. n. *terlálloe amat índah, terlálloe bágoes, L.*

OVERGAAF, vt. *penjaráhan, pembrian.*

De — van eenen brief, *pembrian soerat.*

De — van een kasteel, *penjaráhan káta.*

OVERGAAN, o. w. *lálloe, lári. pindah, ganti.*

Tot den vijand —, *lári kapada moesoeh.*

Van het eene schip op het andere —, *píndah derri paadda sa boewah kapal kapada saboewah kapal jang lájin, toeron menoekan.*

Tot iets anders gevoelen —, *toeroet bitjára sa-óráng, djádi sabitjára dengan sa-óráng.*

Tot eene andere godsdienst —, *ganti agama.*

Tot iets —, *besluiten, tentoekan, pajoe kan, soedí.*

Tot iets anders —, iets anders beproeven, *tjoba pekar djáán jang lájin.*

Tot een ander voorwerp —, *lálloe kapada báráng jang lájin.*

—, ophouden, *berhéntí.*

—, verdwijnen, *hilang, linnjap.*

De koorts zal wel —, *makka demam ítoe nantí hilang djoega.*

De stad is aan den vijand overgegaan, *makka negri ítoe soedah di sarahkan kapada moesoeh.*

De bel gaat niet over, *lótjéng (gnta) ítoe áda tersangkoet, lótjéng tráda máw beoenji, L.*

— op, *poelang kapada.*

De regering is op den kroonprins overgegaan, *makka pamarintáhan ítoepoon poelang kapada rádjá moeda.*

'Tot bederf —, *djádi boesoq.*

Eene brug —, *lálloe di djambátan, djálan di djambátan.*

Zich —, overloopen, *melelahkan diri dengan berdjálan terlálloe bánjaq.*

OVERGAAUW, b. n. *terlálloe tjepat.*

OVERGAIEREN, b. w. zie OVERGAAN.

OVERGANG, m. *lálloe, larian, pergantian, djawáz, Ar., zie OVERGAAN.*

De — tot eene andere godsdienst, *pergantian agama.*

De tijd van —, (als de schaduw even lang is als het voorwerp), *waqtóe djawáz, Ar.*

De — eener stad, *penjaráhan negri sa-boewah.*

OVERGAPEN, b. w. (zich), *kánga (ngánga) terlálloe amat, zie GAPEN.*

OVERGAREN, b. w. *símpán dengan koempol, símpán.*

OVERGAVE, vt. zie OVERGAAF.

OVERGEEUWEN, b. w. zie OVERGAPEN.

OVERGEGEVEN, b. n. *boos, djáhat, fásiq, Ar., kapista.*

Een — booswicht, *risaw jang djáhat sakáli.*

Een — lichtmis, *óráng jang sángat doekána.*

Eene — e lichtekooi, *soendal jang amat doekána, soendal tungst, soendal matros, L.*

OVERGEGEVENHEID, vt. *kalakoeawan óráng djáhat, parángí óráng fásiq.*

OVERGELOOF, o. *tachajoel, Ar.*

OVERGELOOVIG, b. n. *moetachayil, Ar.*

OVERGENOEG, bijw. *lebeh derri paadda tjoe-koep, lebeh derri paadda jang di berhá-djat.*

OVERGEGVEN, b. w. in iemands handen stellen, *sarahkan, bersarah, brí, bapersoembahkan, membáwa, lepaskan, ondjong, bertárohkan.*

De regering aan zijnen opvolger —, *sarahkan pamarintáhan kapada gantinja.*

En gaven de wapens over, *dan bersarah sindjata.*

Eenen brief aan den koning —, *bapersoembahkan soerat kapada rádjá.*

Zich aan God —, *membáwa diri kapada Allah, sarahkan diri kapada Allah.*

Zijnen boedel aan zijnen schuldeischers —, *lepaskan serta sarahkan segalla perkákas roemahnja ítoe kapada jang menghoelángí.*

Zijne aanspraak op iets —, *lepaskan hagnja atas báráng soewátoe.*

Zich aan zijne driften —, *menoeroet hawa nafsoenja.*

—, overreiken, *ondjong.*

Zich geheel aan iemand —, (toevertrouwen), *bertárohkan diri kapada sa-óráng.*

Het niet ligt —, *kras háti, kandjang.*

—, braken, *moentah.*

OVERGEVING, vt. *kasaráhan, pembrian, per-*

soembahan, pembawaan, pelepasan, pengoenjoengan, penardhan, zie OVERGEVEN.
 —, braking, moentah.
 OVERGEVOELIG, b. n. terlaloe amat piloe rása hati.
 OVERGEWIGT, o. mombong, lebehnja tambangan.
 OVERGIERIG, b. n. terlaloe amat kikir.
 OVERGIETEN, b. w. een weinig of gedeelteilijk, toewang.
 Geheel —, uit het eene vat in het andere, sátinkan.
 —, storten, toempah.
 —, begieten, menjiramt, menjirám-in, L.
 Gesmolten lood —, toewang timah hantjor.
 Gesmolten metaal —, toewang laboeran.
 OVERGIETING, vr. penoewangan.
 Geheele —, penjalinan.
 OVERGLIDEN, o. w. kalintjir, plésséd, Jav.
 OVERGOED, b. n. terlaloe bájiq.
 —, atas prt jang terlaloe bájiq.
 —, overkleeding, badjoe loewar, kájin loewar.
 OVERGORDHEID, vr. parangt jang terlaloe bájiq.
 OVERGOLVEN, b. w. tjoetjor.
 OVERGOMMEN, b. w. sápoé lagi dengan ajer getah.
 OVERGOOIJEN, b. w. naar de andere zijde gooijen, limpar ka-sabrang.
 —, gooijende met iets bedekken, menghamboert.
 OVERGRIJFEN, b. w. ganggam.
 OVERGRILLIG, b. n. terlaloe bánjaq tngkah.
 OVERGROEIJEN, o. w. toemboeh ka-sablah.
 OVERGROOT, b. n. terlaloe amat besaar, terlaloe besaar.
 OVERGROOTMOEDER, vr. nénéq besaar jang parampoewan, koempí, L.
 Oud —, dádong paranpoewan.
 OVERGROOTVADEJ, m. nénéq besaar jang láki-láki, poejang.
 Ond —, dádong, dádong, L.
 OVERGULDEN, b. w. zie VERGULDEN.
 OVERGULDING, vr. VERGULDING.
 OVERHAAL, m. oertoem, tempat penjabrangan, pangkalan.
 Opzigter over eenen —, panghoeloe pangkalan.
 OVERHAASTEN, b. w. membángatkan amat, sellepat, v. t.
 —, o. w. berbángat, goepoh.
 Een overhaast bevel, parintah jang go-poh.
 Eene zaak, die overhaast wordt, gelukt zelden, makka perkára jang di bángatkan itoe djárang djádi.
 OVERHAASTIG, b. n. bángat-bángat, goepoh-goepoh.
 —, bijw. dengan bángat-bángat, riboet-riboet.
 OVERHAASTING, vr. kabangátan, kaqoepohan.

Iets met — doen, membángatkan bá-rang perkára.
 OVERHALEN, b. w. over een water, báwa di sabrang, menjabrangkan.
 Den haan —, tárég pamitik.
 —, bewegen, menjendrongkan, mengá-djaq toeroet.
 —, distilleren, koekoets.
 —, bestraffen, menghardiq.
 OVERHALER, m. veerschipper, toekang penjabrangan.
 —, beweger, beprater, pemboedjoq jang menjendrongkan.
 —sschuit, práhoe penjabrangan.
 OVERHALING, vr. penjabrangan.
 —, bepratíng, pemboedjókán, pentjendrongan.
 — van den haan, penarékan pamitik.
 —, distillering, pengoekeoesan.
 OVERHAND, vr. kalebéhan, kamenangan.
 De — krijgen, menang, mengálahkan.
 —, toenemen, bertambah-tambah.
 OVERHANDIGEN, b. w. sarahkan, brt, kassi di tangan, L.
 OVERHANDIGING, vr. penjaráhan.
 OVERHANDS, bijw. met den rug der hand, dengan ponggong tangan.
 — naajen, menghoebong dengan mendjáhit.
 —, beurtelings, bijw. berganti-ganti.
 OVERHANDSCH, b. n. als: eene —e naad, perhoebong djáhit.
 OVERHANGEN, o. w. singit, tjenderong, lentor.
 De muur hangt over, témoq itoe singit.
 Met eenen bogt —, rondoq.
 Het schip helt al te veel over, makka kapal itoe-poon singit terlaloe amat.
 Boomtakken die —, tjábang pohon jang lentor (tjenderong).
 — zoo als de ciprestakken enz., lalita.
 —, over of boven (iets) hangen, bergantong atas.
 — (van armen, beenen of een kleed over iets heen,) lampaq, lampei.
 OVERHANGING, vr. overhelling, katjendrongan.
 OVERHARKEN, b. w. menjisír (menggároq) tánah poela.
 OVERHASPELEN, b. w. melikas poela.
 OVERHEBBEN, b. w. áda lebeh, tnggal, mási áda, L.
 —, te veel hebben, áda lebeh derri paada tjoekeop.
 Er is geen gulden over, tíada tnggal sátoe roepiah.
 Er is een kojan rijst over, áda lebehnja sátoe kójan bras.
 Weinig voor iets —, tíada socka akan soewátoté bárang.
 OVERHECHTEN, b. w. menghoebong poela, djeloedjor lagi sakáli.
 OVERHEEN, bijw. lampoeh, atas.

Hij ging er —, *makka ia-poon melampoh itoe.*

Er — stappen, (niet achten) *tiáda ndahkan, tiáda membilangkan.*

Dat gaat er —, *makka adála itoe terláloe amat.*

Er een matje — leggen, *tároh tikar atas itoe.*

OVERHEER, m. *toewan, pemađjikan, L., dátloe.*

—, *gebieder, mahá ráđja, solthán.*

OVERHEEREN, b. w. *memarintahkan, di pertoeawan.*

—, *veroveren, overweldigen, mengálahkan, menggagáhi.*

OVERHEERING, vt. *pemarintáhan, pertoewánan.*

OVERHEERLIJK, b. n. *ndah-ndah sakáli, terláloe pernei, terláloe bágoes, L.*

OVERHEERSCHEN, b. w. *memarintahkan, di pertoeawan.*

—, *tot knechten maken, perhambákan.*

—, *overwinnen, overweldigen, mengálahkan, menang, menggagáhi.*

OVERHEERSCHER, m. *jang di pertoeawan, mahá ráđja, solthán.*

OVERHEERSCHING, vt. *pertoewánan, pema-rintáhan.*

OVERHEID, vt. *segalla órang besaar, hákim, kapála.*

De — *gehoorzamen, toeroet parintah órang besaar, melakoekan (djoentjoeng) titah.*

OVERHEIDSAMBT, o. *djabatán órang besaar.*

OVERHEIDSPERSOON, m. *órang besaar.*

OVERHEIDSPOST, m. *djabatán órang besaar, pekarđjáán órang besaar.*

OVERHEKELEN, b. w. *tinggar poela, zie HEKELEN.*

OVERHELDER, b. n. *terláloe brisih, zie HELDER.*

Dat linnen is — *gewasschen, itoe kájin soedah di tjoetji terláloe brisih.*

OVERHELLEN, o. w. *singit, tjenderong.*

Het schip helt over, *makka kapal itoe singit.*

— om hem koning te maken, *tjenderong akan meradđjikan dia.*

OVERHELLING, vt. *kasingitan, katjendróngan.*

OVERHEMD, o. *kaméđja loewar.*

OVERHEUSCH, b. n. *terláloe sópan, terláloe máms.*

OVERHIPPELEN, b. w. *zie OVERHUPPELEN.*

OVERHIPPEN, b. w. *zie OVERHUPPELEN.*

OVERHOEF, m. *toemboehan di átas koekoekoeda.*

OVERHOEKS, b. n. en *bijw. sérong.*

— *meten, djoerong.*

— *legken, sérongkan, tároh sérong.*

OVERHOOP, *bijw. koesoet, lintong-poekang, tetjampor, L., toenggang-lenggang.*

—, *in de grootste wanorde, tjeré-beré lintong-poekang.*

— *halen (meubelen, goederen,) membilangkan.*

— *smijten, mengoesoet, salongkar.*

— *liggen, in onmin ziju, bertjiderá, bersatroe, broesáhan, L.*

Met vrouw en kinderen — *liggen, pitjah blah kapada ánaq bintnja.*

— *raken, jáđi bertjiderá.*

OVERHOOREN, b. w. *mendengar ánaq jang membátja peladđjaran.*

OVERHOORING, vt. *pendengáran pembátjáán ánaq.*

OVERHOUDEN, b. w. *áda lebeh, tinggal, mási áda, L., simpan, menároh.*

Spijs —, *bersisa makánan.*

Men kan deze vruchten niet —, *makka boewah ini tiáda dápat (boleh) di simpan.*

OVERHUPPELEN, o. w. *melampoh dengan meloempat.*

OVERJAARD, b. n. *soedah bertáhon-táhon, soedah hilang siq kárana bertáhon-táhon.*

OVERJAGEN, b. w. *over iets heen jagen, boeroe sa-láloe, boeroe ka-sabrang.*

—, *te hard jagen, boeroe terláloe kras.*

OVERJAGTEN, b. w. *paqsa terláloe amat. Zich —, membángatkan diri terláloe sángat.*

OVERJAREN, o. w. *zie VERJAREN.*

OVERJARIG, b. n. *lebeh derri sa-táhon.*

Deze rijst is —, *makka bras ini lebeh toewah derri sa-táhon.*

Een — *kind, ánaq jang lebeh sa-táhon oemoernja.*

OVERJABIGHEID, vt. *oemoer lebeh derri sa-táhon, katoewáhan lebeh derri sa-táhon.*

OVERIG, b. n. *lebeh, jang tinggal, sisa.*

Het — *geld, lebehnja oewang itoe.*

De eenige telg, die nog — is, *ánaq sa-órang saháđja jang tinggal.*

Hetgeen van het eten — is, *sisa makánan.*

De — *vruchten, boewah-boewáhan jang lájin.*

— *laten, tinggalkan, kassi tinggal.*

OVERIGENS, *bijw. áda-poon, sabermoela.*

OVERIJDEL, b. n. *sia-sia sakáli.*

OVERIJKEN, b. w. *zie HERIJKEN.*

OVERIJLEN, b. w. *membángatkan terláloe amat, sellepat, L.*

OVERIJLING, vt. *kabangátan, kago-páhan.*

OVERIJVERIG, b. n. *terláloe rádjin.*

OVERKAAUWEN. (zich) *wed. w. menjákitkan diri dengan mámah.*

OVERKAKELN, b. w. *zie OVERBABBELN.*

OVERKALFATEREN, b. w. *pákal poela, pákal lági sakáli.*

OVERKALKEN, b. w. *láboer poela dengan kápor, menjapoeri poela, tároh kápor lági sakáli.*

OVERKAMMEN, b. w. *men'isir poela, menjisir lági sakáli.*

OVERKANT, m. *sabrang.*

Aan den —, *di sabrang.*

Aan den — der rivier, *di sabrang soengei.*

Aan den — van het gebergte, *di baliq goenong.*

OVERKARIG, b. n. *terlâloe kikir.*

OVERKLIJEN, b. w. *pandang loewasnja.*

Het uitgestrekte veld kan het oog niet —, *makku pândang jang loewas itoe tiâda dâpat di pandang mâta loewasnja.*

OVERKISTEN, b. w. *pîndah di dâlam peti jang lâjin.*

OVERKLAPPEN, b. w. *salangkar.*

OVERKLAUTEREN, o. w. *melampoh dengan memandjat.*

OVERKLAVEREN, b. w. zie OVERKLAUTEREN.

OVERKLEED, o. *bâdjoe loewar.*

Priesterlijk —, *djobbat, Ar.*

OVERKLEEDEN, b. w. *sâlœt, menjârongkan.*

OVERKLEEDING, vt. *penjalœtan, penjarôngan.*

OVERKLEEDSEL, o. *sârông, salœtan.*

OVERKLIMMEN, o. w. *melampoh dengan nâjij.*

OVERKLIMMING, vt. *kalampohan dengan nâjij.*

OVERKLOUWEN, b. w. *gâroq poela, gâroq lâgi sakâ'i.*

OVERKNEDEN, b. w. *ramas poela, remas lâji sakâli.*

OVERKOKEN, o. w. *loebêr, L. Jav., berdideh lampar.*

OVERKOMELIJK, b. n. *jang dâpat di najik'i.*

—, *overwinbaar, jang dâpat di âlahkan, jang boleh di menang, L.*

OVERKOMEN, o. w. van elders, *dâtang derri puadda lâjin tempat.*

Tot iemand —, *dâtang kapada sa-ôrang, mengondjoengi sa-ôrang, pigi têngog ôrang, L.*

Mij is een ongeluk —, *sâja kasanpéan (kadatângan) tjelâka.*

—, *treffen, mendatângt, kondjoengan.*

Iets —, *âda soewâtoe hâl.*

Indien Mevrouw de prinses iets overkwam, *djikaloe âda soewâtoe hâl toewan poetri, S. R. 96.*

Vele rampen overkwamen hem, *bânjaq belâ poon mendatâng-i dia, dia kena bânjaq tjelâka, L.*

Wat komt u over? *apa berlâkoe atas moe? bayimâna angkaw jang demikicû inî?*

Wat komt mij over? *apâkah oentoeng hamba inî?*

De rivier niet kunnen —, *tiâda dâpat menjabrang soengei, trâda boleh menjabrang kâli, L.*

De schade te bovenkomen, —, *ganti roegt, membajikt roegi.*

Overwacht —, *dâtang sa-koendjong-koendjong, kâgêt dâtang.*

OVERKOMST, vt. *kadatângan.*

OVERKOUD, b. n. *terlâloe dingin.*

OVERKOUS, vt. *kôs loewar, L.*

OVERKRAAIJEN, b. n. *mendiamkan ôrang oleh perkatâan jang kras.*

OVERKRACHTIG, b. n. *terlâloe goewat.*

OVERKRIJGEN, b. w. *dâpat, tarima.*

Niet kunnen —, *tiâda dâpat di kirimkan, trâda boleh dâpat, L.*

OVERKROPPEN, b. w. *menjoewapt terlâloe bânjaq.*

—, *zich met spijs —, mâkan terlâloe bânjaq, gegâras, L.*

Met werk —, *membrât dengan pekar-djâan.*

OVERKROPPING, vt. *penjoewâpan jang terlâloe bânjaq.*

—, *fig. van bezigheden, pembrâtan dengan pekar-djâan, kabanjâkan pekar-djâan.*

OVERKRUIJEN, b. w. *menjampeikan dengan grôbaq.*

Zich —, *menjâkitkan diri dengan mên-bâwa grôbaq.*

OVERKRUIPEN, o. w. *melumpoh dengan merangkog, zie KRUIPEN.*

OVERKUIJEREN, o. w. *mendjalânt, liwat dengau pasiaar.*

OVERKUNNEN, o. w. *dâpat mendjalânt, dâpat melampoh, boleh mendjalântin, L.*

OVERLABBEIJEN, b. w. *salangkar.*

OVERLABBEN, b. w. zie OVERLABBEIJEN.

OVERLADEN, b. w. *lading verplaatsen, pûndahkan moewâtan.*

In een ander vaartuig —, *pîndahkan moewâtan paadda lâjin prâhoe, moewat di dâlam prâhoe jang lâjin.*

—, *te zwaer laden, sârât terlâloe amat, moewat terlâloe bânjaq.*

Met weldaden —, *melîmpahkan karoenia.*

De maag —, *mâkan terlâloe bânjaq sampê djâdi sâkit, L.*

Met bezigheden —, *membratkan dengan pekar-djâan.*

OVERLADING, vt. *penjarâtan jang terlâloe amat.*

OVERLANG, bijw. *voor lang, soedah lâma, soedah bebrâpa lamânja.*

OVERLANGEN, b. n. *oendjoeng, toelong kassî, L.*

OVERLANGS, bijw. *sa-pandjang-pandjangnja.*

OVERLANGZAAM, b. n. *terlâloe lambat, perlâhan-lâhan sakâli, plan-plan sakâli, L.*

OVERLAST, m. *moewâtan jang terlâloe brut.*

—, *moeite, soesah, antiâja.*

—, *aandoen, menjoesahkan, gâdoeh, gang-goe, bri soesah, menganiâja.*

OVERLASTEN, b. w. zie OVERLADEN.

OVERLASTIG, b. n. *terlâloe brut.*

OVERLASTING, vt. zie OVERLADING.

—, *fig. moeite, kasoeshan.*

OVERLATEN, b. w. *kassî tinggal, L., tîng-galkan.*

Niets —, *trâda kassî tînggal apa-apa, tiâlu tînggalkan bârang apa-apa.*

Niets — als men eet, *rampêt, v. t.*

—, *afstaud doen, sarahkan, lepaskan.*

Voor denzelfden prijs afstaan, —, *djoe-wal dengan harga pembelian*.
 —, laten overgaan, of doorlaten, *kassé luwat*, L., *kassé djalan*, L., *bré lampoh*, *bré djalan*.
OVERLEDEN, verl. deelw. *máti*, zie DOOD.
OVERLEDENE, m. en vr. *orang máti*, *majit*, Ar.
OVERLEER, o. *koelú di átas sapátos*.
OVERLEEREN, b. w. *beládjár poela*, *beládjár lági sakáli*, *mengoelang peladjárán*.
 Bij het — mijner les, *salági kita mengoe-long peladjárán*.
OVERLEG, m. *kabidjagsanáán*, *bitjára*, *tím-báangan*.
 Met goed — doen, *mengardjákan dengan boedí bitjára*.
 Zonder —, *dengan boeta toelt*.
OVERLEGGEN, b. w. aan eene andere zijde leggen, als: het roer —, *báliq kamoedí*, *béndoeng kamoedí*, L.
 De zeilen —, *báliq lájar*.
 —, vertoonen, *oendjoq*.
 —, besparen, *símpán*, *menároh*.
 —, overdenken, *fikir*, *tímbang-mením-bang*, *membítjarákan*, *ngíra-ngírákan*.
 Met iemand eene zaak —, *membítjarákan dengan sa-orang derri paadda soewátos perkára*.
OVERLEGGING, b. w. *pembalikan*, *pembéndoengan*.
 —, vertooning, *pengoendjoekan*.
 —, besparing, *penjímpánan*, *penaróhan*.
 —, overdenking, *pengíráán*, *fiktiran*, *tím-báangan*.
OVERLEIDEN, b. w. *hantar*, *hantar kamári*.
OVERLEKKER, b. n. *terlálóe sedap* (*inaq*, *énaq*, L.)
OVERLEVEN, b. w. *hidop lebeh láma derri paadda*.
OVERLEVENDIG, b. n. *terlálóe tjepat*.
OVERLEVERAAR, m. verhaler, *tsáhiib el riwá-jat*, *orang jang ampoenja tjáriterá*.
OVERLEVEREN, b. w. *sarahkan*, *bré*, *kassé*, L., *báva*.
 Eenen brief —, *bré soerat*, *kassé soerat*.
 Eenen moordenaar —, *sarahkan pembóenoh orang*.
 Een smeekschrift —, *bapersoembahkan soerat permintáán*.
OVERLEVERING, vr. *penjáráhan*.
 —en van Mohammed, *hadítz*, Ar.
 Die de — en gelooven, *ahlo'el hadítz*, Ar.
 — van oude tijden, *riwájat*, *tjaríttera dhólo kála*, *achbár*, Ar.
 Schriftelijke —, *soerat riwájat*.
 Uit deze —en blijkt, *makka derri paadda hadítz ini njatálah*.
 Door — voortgeplant worden, *di riwá-jatkan*, *hidop di dálam riwájat*.
 Door of bij —, *dengan riwájat*.
OVERLEVING, vr. *oemoer pandjang*.
 Bij — van zijne vrouw, (als hij zijne

vrouw overleeft), *apabila oemoernja lebeh pandjang derri paadda bininja máti itoe*.
OVERLEZEN, b. w. herlezen, *bátja poela*, *bátja lági sakáli*.
 —, doorloopen, lezen, *bátja*, *membátja*.
OVERLEZING, vr. *pembátjáán*.
 —, zie HERLEZING.
OVERLICHT, b. n. *terlálóe trang*.
OVERLIEF, b. n. *terlálóe mánis*.
OVERLIEGEN, b. w. *toekas*.
OVERLIGGEN, o. w. *tinggal*, *di símpán*.
 Natte rijst kan niet —, *makka bras jang básah itoe tíada bóleh di símpán*.
 Het vaartuig ligt hier eene maand over, *makka práhóe itoe soeduh tínggal di sini sátoe boelan lebeh derri djandji*.
OVERLIGT, b. n. *terlálóe ríngan*, *terlálóe énténg*, L.
OVERLIJDEN, o. w. *máti*, *memínggal*, *wafát*, Ar., *Hoft.*, *mangkat berádoe*, *Hoft.*, *mampoes*, L.
OVERLIKKEN, b. w. *djilat poela*.
OVERLOMP, b. n. *terlálóe bebal* (*bódoh*, *góbloq*, L.)
OVERLOODEN, b. w. *toetop dengan tímah*.
OVERLOON, o. en m. *oepah jang lebeh derri paadda djandji*.
OVERLOOP, m. *overstrooming*, *ampoehan*, *banjir*, L., *ajer lampar*, *ajer sabaq*.
 — van een schip, *moeloet kapal*, zie DEK.
 —, *portaal*, *serambé*.
 —, *gang*, *pelantáran*, *gang*, Ned.
OVERLOOPEN, o. w. tot den vijand, *bélot*, *lárt kapada moesoeh*.
 Daar hij vreesde voor het — van den bevelhebber tot den vijand, *tákoet ía akan bélot panglíma itoe*, Isk. 108.
 —, *overvloeiing*, *sabaq*, *lampar*, *ampoh*.
 —, *storten*, *toempah*.
 —, *overkoken*, *loebér*.
 —, (van eene maat, die te vol is), *moembang*.
 Eene maat doen —, *moembangkan*.
 —, b. w. *melelahkan dengan berdjálan*.
 Zich —, *ménggéh-ménggéh derri paadda berdjálan goepoh-goepoh*.
 Iemand —, (te veel bezoeken), *meng-ondjóengt terlálóe krap*.
OVERLOOPER, m. *orang jang lárt kapada moesoeh*, *orang bélot*.
OVERLOOPING, vr. *kál bélot*, *lartian kapada moesoeh*.
 —, *overvloeiing*, *ajer sabaq*, *ajer lampar*, *ampohan*.
OVERLUID, bijw. *dengan njáring soewára*.
 — lezen, *bátja dengan njáring soewára*.
 Hij las —, *makka ía-poon membátja dengan soewaránja jang njáring*.
 — lagchen, *tertáva galaq-galaq*.
OVERLUIDEN, m. meerv. lieden van den over-wal, *orang sabrang*.
 —, b. w. *kela gínta poela*, *tárég lójténg lági*.
OVERLUISTEREN, b. w. *berbisiq-bísíq*.

OVERMAAIJEN, (ZICH) wed. w. *melelahkan diri dengan mengârit.*

OVERMAAT, vt. *mombang, mombang, moembang, L.*
— van aandoening, (hetzij van vreugd of smart), *mendam.*

OVERMAGER, b. n. *koeroes kring.*

OVERMAGT, vt. *koewâsa jang terlebeh besaar.*
Voor — *bukken, tiwas paaddu koewâsa.*

OVERMAGTIG, b. n. *terlebeh berkoewâsa.*

OVERMAGTIGEN, b. w. *menggagâhi, meng-âlahkan.*

OVERMAGTIGING, vt. *penggagâhan.*

OVERMAKEN, b. w. *memoewat poela, bêkin lagi sakâli, L.*

—, *overzenden, berkirim, menjampêkan.*
Geld —, *berkirim oewang.*

OVERMAKING, vt. *zending, pengiriman.*

—, *daad van herdoen, hâl memoewat poela.*

OVERMALEN, b. w. *giling poela, giling lagi sakâli.*

OVERMALKANDERSCHIETING, vt. *pertindêhan.*

OVERMAN, m. *kapâla pertêmânan.*

OVERMANNEN, b. w. *menggagâhi.*

Overmand worden, *di gagâhi, tiwas.*

OVERMARCHEREN, o. w. *berdjâlan di.*

OVERMATIG, b. n. *terlâlœ amat, terlâlœ sângat, bahêna, bhina, bina.*

—, *bijw. atas prt jang bahêna, dengan sângat, terlâlœ amat.*

OVERMATIGHEID, vt. *tsifat jang bahêna, kalaloewan.*

OVERMATIGLIJK, *bijw. zie OVERMATIG, bijw.*

OVERMEESTEREN, b. w. *menggagâhi, meng-âlahkan, menang.*

Zijne driften —, *menahânt hawâ nafsoenja.*

Zich door zijne driften laten —, *toeroet hawâ nafsoenja, di gagâhi hawâ nafsoenja.*

OVERMEESTERING, vt. *pengalâhan, penggagâhan.*

OVERMENGEN, b. w. *tjampor lagi sakâli, mengoelam poela.*

OVERMESTEN, b. w. *membadjâkan poela.*

OVERMETEN, b. w. *hermeten, mengoekoer poela, zie METEN.*

—, *te veel meten, overmaat geven, bri mombang, kasst moembang, L.*

OVERMETING, vt. *zie HERMETING.*

OVERMIDDEN, *bijw. troes di tengah.*

OVERMILD, b. n. *terlâlœ moerah, sângat lîmpah karoenia, kerim sakâli.*

OVERMISTEN, b. w. *zie OVERMESTEN.*

OVERMITS, *bijw. sedang, kârana, bahoewa.*

OVERMOED, m. *angkâra.*

OVERMOEDIG, b. n. *terlâlœ brânt, hâti jang angkâra.*

—, *bijw. atas prt jang terlâlœ brânt, dengan angkâra.*

OVERMOEDIGHEID, vt. *angkâra.*

OVERMOETEN, o. w. *als: de rivier —, misti menjabrang.*

De brug —, *misti djâlan di djambatan.*

OVERMOGEN, b. w. *berkalebêhan, menang, mengâlahkan, mengatâsi.*

OVERMORGEN, *bijw. loesa pandjang, noesa pandjang, L., diam êsoq.*

Na —, *doelat.*

De dag na —, *toela, toelat, ka-esôkan loesa pandjang.*

OVERMOUW, vt. *sârong tângan bådjo.*

OVERMUNTEN, b. w. *menîmpa oewang poela.*

OVERNAAIJEN, b. w. *mendjâhit lagi sakâli.*

—, *over iets heen, mendjâhit di âtas.*

OVERNACHTEN, o. w. *bermâlam, menginap, L.*

Ik wil hier —, *hambu handaq bermâlam di sini, S. R. 13.*

Doen —, *permâlamkan, pemâlamkan.*

OVERNACHTIG, b. n. *samalâman.*

OVERNACHTING, vt. *permalâman.*

OVERNACHTPLAATS, vt. *tampat permalâman.*

OVERNATUURKUNDE, vt. *zie BOVENNATUURKUNDE.*

OVERNEMEN, b. w. *tarima, samboet.*

—, *op zich nemen, tanggong.*

Goederen voor den marktprijs —, *tarima bârang dengan harga pâsar.*

OVERNEMING, vt. *penarimâan, penjamboetan.*

OVEROLIËN, b. w. *bapermînjakkan poela, gôsoq lagi sakâli dengan minjaq.*

OVEROUD, b. n. *terlâlœ amat toewah.*

In — e tijden, *paadda zanân di hoeloe kâla.*

OVEROUDGROOTMOEDER, vt. *dâdong param-poewan, mójang.*

OVEROUDGROOTVADER, m. *dâdong, mójang.*

OVERPAD, o. *djâlan di tânah orang tetangga.*

OVERPAKKEN, b. w. *pîndah paadda lâjin tong.*
—, *herpakken, boengkoes poela.*

OVERPALMEN, b. w. *mengganggam.*

OVERPALMING, vt. *pengganggâman.*

OVERPASSEN, b. w. *tjôba lagi sakâli.*

OVERPEINZEN, b. w. *fikir, tîmbang, menîmbang.*

OVERPEINZING, vt. *fikiran, pikiran, L., tîmbangan, tadabbor, Ar.*

OVERPLAATSËN, b. w. *pîndah, târoh paadda lâjin tempat.*

OVERPLAATSING, vt. *pemîndâhan.*

OVERPLAKKEN, b. w. *tampal, tîmpêl, L.*

OVERPLAKKING, vt. *penampâlan, tîmpêlan, L.*

OVERPLANTEN, b. w. *tânam paadda lâjin tempat.*

OVERPLANTING, vt. *penanâman paadda lâjin tempat.*

OVERPLEITEN, b. w. *bersingkêta poela.*

OVERPLOEGEN, b. w. *menanggâla poela, meloekoe lagi sakâli.*

OVERPOEDEREN, b. w. *menghambôrt poela dengan loemat.*

OVERPOLLJSTEN, b. w. *oepam poela, gôsoq lagi sakâli.*

OVERPOND, o. *kâti mombang.*

OVERPOTEN, b. w. *zie OVERPLANTEN.*

OVERPRATEN, b. w. *overbrieven, salangkur.*

—, door praten doen zwijgen, *mendi-
âmkan dengan melitar.*

OVERPRIESTER, m. zie OPPERPRIESTER.

OVERRAAUW, b. n. *terlâloe mantah.*

OVERRABBELLEN, b. w. *bâta lantjar-lantjar.*

OVERRAKEN, o. w. ophouden, *berhênti.*
—, aan den overkant komen, *dâtang
di sabrang.*

OVERREDEN, b. w. *tampeliq, menampeliq,*
mentjenderongan oleh bitjâra.
—, door duidelijke bewijzen, *tabtkitan.*
Zich laten —, *di tampeliq.*

OVERREDEND, b. n. *jang menampeliq.*

OVERREDING, vt. *tampeliq.*

OVERREEDBAAR, b. n. *jang dâpat di tam-
peliq.*

OVERREGENEN, o. w. zie BEREGENEN.

OVERREIKEN, b. w. *oendjoq, ondjong, bri,
kassî, L., sampeikan.*
Die bloemen —, *mengoendjoqkan boenga
iioe.*

OVERREIZEN, o. w. *mendjalâni.*

OVERREKENEN, b. w. *bilang poela, hitong
lâgi sakâli.*
—, zie BEREKENEN.

OVERREKENING, vt. *hitongan bahâroe.*

OVERRENNEN, o. w. *lampoh dengan lâri.*
—, b. w. *meroeobhkan dengan lâri.*

OVERRIJDEN, o. w. *lampoh dengan toeng-
gang.*
—, omver rijden, *meroeobhkan dengan
toenggang.*
Zich —, *menjâkikan diri dengan toeng-
gang koeda.*

OVERRIJK, b. n. *terlâloe kâja.*

OVERRIJF, b. n. *terlâloe mâsaq, terlâloe mâ-
tang, L.*

OVERROEIJEN, o. w. *berdâjoeng ka-sabrang.*
—, b. w. *menjabrangkan dengan ber-
dâjoeng.*
Zich —, *berlelahkan diri dengan ber-
dâjoeng.*

OVERROEPEN, o. w. *berseroe ka-sabrang, ber-
seroe hîngga kadêngaran di sabrang.*
—, b. w. *panggil orang dâtang kamâri.*
—, harder roepen dan, *berseroe lebeh
kras derri paadda.*

OVERROEREN, b. w. *adoq lâgi sakâli.*

OVERROK, m. jas, *djas, Ned. verb.*

OVERROMPELEN, b. w. *serang, menjerang,
sirkap.*

OVERROMPELING, vt. *penjerangan.*
Verraderlijke —, *ghilat, Ar.*

OVERSCHADUWEN, b. w. *nawoengi, mena-
woengi, bajâng-ê, membajâng-ê.*
—, fig. *melîndongkan.*

OVERSCHADUWING, vt. *pernawoengan.*
—, fig. *perlîndongan.*

OVERSCHAKEN, b. w. *ber-oelang mâjin tjâtor.*

OVERSCHATTEN, b. w. *nileikan (hargâkan)
terlâloe besaar.*
—, te hoog belâsten, *membratkan oleh
tjoekei.*

—, op nieuw schatten, *nileikan poela,
hargâkan lâgi sakâli.*

OVERSCHAVEN, b. w. *seroet lâgi sakâli, L.,
tarâkan poela.*

OVERSCHENKEN, b. w. *sâlin hîngga (sampê)
toempah.*
—, overgieten, *sâlin.*
—, te veel schenken, *sâlin terlâloe
bânjaq.*

OVERSCHENKING, vt. *penjalinan hîngga (sam-
pê) toempah.*

OVERSCHEPEN, b. w. *membâwa dengan kapal.*
—, overlâden, *pîndahkan moewâtan,
menoekan.*
Verordening op het —, *atoeran me-
noekan.*
—, o. w. *berprâhoe, berlâjar dengan
kapal, menjabrang.*

OVERSCHEPPEN, b. w. *sâlin dengan sendoq.*

OVERSCHEREN, b. w. *mentjoekoer poela, tjo-
koer lâgi sakâli.*

OVERSCHIETEN, b. w. *têmbaq lampoh.*
De rivier —, *têmbaq hîngga (sampê) di
sabrang.*
— (van spijzen,) *sisa, hîjap, hajop.*
—, o. w. *tînggal, âda lebeh, sisa.*

OVERSCHIJNEN, b. w. *menarângi.*

OVERSCHIKKEN, b. w. zie OVERZENDEN.

OVERSCHILDEREN, b. w. *menggambarkan
poela, toelis gambar lâgi sakâli.*

OVERSCHILDERING, vt. *penggambâran ba-
hâroe.*

OVERSCHOEN, m. *sapâtoe loewar.*

OVERSCHOON, b. n. *éloq sakâli, terlâloe amat
bâgoes.*

OVERSCHOPPEN, b. w. *laloekan dengan ten-
dang.*

OVERSCHOT, o. *kutînggâlan, bâqt, Ar., sa-
lebehnja.*
— van spijs, *sisa, réma.*
Het — der manggavruchten, *sisa boe-
wahnja mampalâm iioe, S. R. 133.*
— van verbrande lijken, *hâboe mäjî.*

OVERSCHRANDE, b. n. *terlâloe amat tjerdig,
bisa sakâli, L.*

OVERSCHREEUWEN, b. w. *menoelikan orang
dengan berteréûq.*
—, harder dan een ander schreeuwen,
*berteréûq lebeh kras derri paadda lâjin
orang.*
Zich —, *menjâkikan diri dengan ber-
teréûq.*

OVERSCHRUIJDEN, b. w. *over iets heen gaan,
langkah, melangkah, lîwat, L.*
—, beschrijden, *mengangkângi.*
Een ieder, die deze lijn overschrijdt,
bârang stâpa melangkah gâris ini.
De grenzen van eerbied —, *melanggar
format.*

OVERSCHRUIJDING, vt. *pengangkângan, kang-
kung.*

OVERSCHRUIVEN, b. w. *menjoeratkan, me-
noelis.*

- , naschrijven, *sálin soerat, toeroenin soerat.*
- OVERSCHRIJVER, m. klerk, *djoeroe toelis.*
- OVERSCHRIJVING, vr. *penjoerátan, toelisan.*
—, kopij, *salinan soerat.*
- OVERSCHUIJEREN, b. w. *boender lági, L., síkat poela.*
- OVERSCHUIJEN, o. w. *loebér tádjín.*
- OVERSCHUIVEN, b. w. *só'ong di átas.*
- OVERSCHUREN, b. w. *oepam poela, gósoq lági sakáli.*
- OVERSEINEN, b. w. *panggil dengan samboe-jin, sílakan dengan isjárát.*
- OVERSJOUWEN, b. w. *lampoh dengan pikol, píndahkan dengan pikol (memikol).*
- OVERSLAAN, o. w. *dalen, toeron.*
—, overhellen, *singit.*
— (met het ligchaam als men valt of schijnt te vallen,) *liag.*
- Tot iemands gevoelen —, *tjenderong kapada bitjára órang.*
Tot gierigheid —, *djádi kikir.*
—, besmettelijk zijn, *berdjangkit.*
—, eenen overslag maken, *kira-kirákan.*
Telkens één —, om den anderen tellen, *bintang, L.*
De kosten —, *kira-kirákan belandja.*
—, niet opmerken, weglaten, *laloewt, loepa, litten, L.*
— bij het lezen, *langkah-melangkah.*
Een tusschen beide, om den anderen —, *litten, L.*
—, bij boekdruckers, afgeven, *moentah.*
- OVERSLAG, m. bekleedsel, *sárong, kájin toetop.*
—, berekening, *penghitoengan, per-kiráán.*
Bij —, *dengan sa-kira-kira.*
- OVERSLEPEN, b. w. *irit di átas, sérét di átas, L.*
- OVERSLEJFEN, b. w. *asah poela, gósoq lági sakáli.*
- OVERSLEJFING, vr. *pengasáhan jang lági sakáli.*
- OVERSLINGEREN, b. w. *mengáli-áli atas.*
—, naar eenen kant —, *sing't paadda sablah.*
- OVERSLINGERING, vr. *pengáli-alian atas.*
- OVERSMEDEN, b. w. *wímpa poela, poekol bessí lági sakáli.*
- OVERSMELTEN, b. w. *láboer poela, másaq lági sakáli.*
- OVERSMEREN, b. w. op nieuw —, *sapowei poela, gósoq lági sakáli dengan gemoq.*
Dat brood moet overgesmeerd worden, *ítóe róit míst di tároh-in mantiga lági.*
—, inwrijven, *berkásé.*
- OVERSNAPPEN, b. w. *salangkar.*
- OVERSNATEREN, b. w. zie OVERSNAPPEN.
- OVERSNEEUWEN, b. w. *mentzaldjoeoi, toctop (toedong) denyan tsaldjoe.*
- OVERSNOOD, b. n. *terlálóe amat djáhat, sá-ngut kapista.*
- OVERSOLDEREN, b. w. *pateri poela, zie SOLDEREN.*
- OVERSPADEN, b. w. *pátjol poela, pátjol lági sakáli.*
- OVERSPANNEN, b. w. *mendjangkal, mendjengkal, oekeer dengan djangkal (djingkal).*
—, te sterk spannen, *regang terlálóe kintjang.*
Zich —, *berkras-krásan, mengoesahkan diri terlálóe sángat.*
- OVERSPANNING, vr. *pengoekoeran dengan djingkal.*
—, fig. *pengoesáhan jang terlálóe sángat.*
— der gedachten, waardoor men in den slaap maalt, *katoentoe, v. t.*
- OVERSPAREN, b. w. *simpan, menároh.*
- OVERSPEELSTER, vr. *parampoean jang berkandag, parampoean jang bermoeakah, parampoean jang berziná, kandag.*
- OVERSPEL, o. ziná, Ar., *permoekáhan, perkandákan.*
— plegen, *berkandag, perkandákti, bermoeakah, berziná, bedjina, L.*
In — betrappt worden, *kadapátan berkandag.*
- OVERSPELBLAD, o. *dáwon saláwa. (Adulterina).*
- OVERSPELEN, b. w. op nieuw spelen, *bermájin lági sakáli, bermájin poela.*
—, o. w. overspel plegen, *berkandag, bermoeakah, berziná.*
- OVERSPELER, m. *órang laki-láki jang berkandag (berziná, bermoeakah,) zánt, Ar.*
- OVERSPELERES, vr. zie OVERSPEELSTER.
- OVERSPELERIJ, vr. zie OVERSPEL.
- OVERSPELIG, b. n. *berkandag, berziná, bermoeakah.*
- OVERSPITTEN, b. w. *gáli poela, loembí lági sakáli.*
- OVERSPOELEN, b. w. nog eens spoelen, *tjoetji poela, tjoetji lági sakáli, bílássin, L., zie SPOELEN.*
Het ligchaam — na het baden, *bílas, L.*
- OVERSPREIDEN, b. w. *menghampári, toetop dengan hampáran.*
- OVERSPREIDING, vr. *penghampáran atas.*
- OVERSPRENGEN, b. w. zie BESPRENGEN.
- OVERSPRENKELEN, b. w. zie BESPRENKELEN.
- OVERSPRINGEN, o. w. over iets, *langkah dengan loempat.*
De haan van het geweer springt over, *pamitik bedil itoe tjulor.*
Zich —, *menjákitkan diri dengan me-loempat.*
- OVERSPRONG, m. *peloempátan melangkah.*
- OVERSTAAG, bijw. als — smijten, *béloq.*
— vallen, *di béloq angin.*
Iemand — werpen, *mendedjjetkan órang, békin kágét sama órang, L.*
- OVERSTAAN, o. w. goed blijven, duren, *bóleh di simpan, bóleh láma.*
- OVERSTAAN, o. *hudápan, depan, L., kádlirát, Ar.*

Ten — van den fiscaal, *di hadâpan djaksa, di depan toewan fiscaal (piskaal) L.*

OVERSTALLEN, b. w. *pindah di lâjin istal, L., târoh paadda lâjin gedôgan.*

OVERSTAMPEN, b. w. *toemboeg poela, toemboeg lagi sakâli.*

OVERSTAPPEN, o. en b. w. *langkah, melangkah, lampoh.*
—, naar de andere zijde stappen, *melintângt, berdjâlan melintângt.*
— (eene beek,) *dimpang.*

OVERSTE, m. *panglima prang, kapâla prang, panghoeloe prang.*
— over vijf ambtenaren, *panglima*, namelijk: *kadjaroewan, baljuw; karkon*, de schijver aan het toeluis; *tandal*, de presser of werver; *boedjang*, de deurwaarder, bode en de *panghoeloe dâtjing*, de waagmeester.
— van kluzenaars, *panghoeloe orang pertâpa.*

OVERSTEEKSEL, o. *bârang jung djangkir.*

OVERSTEKEN, b. w. *overreiken, ondjong, toelongs kasst, L.*
—, bij plaatsnijders, *oekir poela, pô-tong lagi sakâli.*
—, onervaren, *menjabrang, melintas.*
—, overtappen, *sâlin.*
—, ruilen, *toekar.*

OVERSTELPEN, b. w. *goelongs, toetop, toedong.*
Door heirlegers geheel overstelpt worden, *di goelongs sakâli-kâli oleh tantarâ.*
—, overladen, *sâratkan.*
Overstelt door moeijelikheden, *sibog.*
Door droefheid overstelpt worden, *di sâratkan doeka-tjita (kasoedahân).*

OVERSTELPING, vt. *penoetoeapan, penoedoengan.*
—, fig. *penjarâtan.*

OVERSTEMMEN, o. w. *mengaloewarkan soewâra poela, menjertâ-i poela.*
—, b. w. de overhand door meerderheid van stemmen krijgen, *menang dengan soewâra jang bânjaq.*

OVERSTEMMING, vt. *pengaloewâran soewâra jang ber-oelangs, oelângan mengaloewarkan soewâra.*

OVERSTIJF, b. n. *kâkoe sakâli.*

OVERSTIJGEN, b. w. *lampoh dengan menajikt.*
—, fig. te boven komen, *menang, mengâlahkan,*
Dat overstijgt mijne krachten, *makka itoe tâda hamba dâpat kardjâkan, itoe sâja trâda sanggoep (bôleh) kardja, L.*

OVERSTIJGING, vt. *kanajikan melaloe-i.*

OVERSTIL, b. n. *terlâlloe amat diam.*

OVERSTOF, vt. *kâjin bådjoeloe war.*

OVERSTOPPEN, b. w. (met de naald,) *dje-roemat poela, tist lagi sakâli, L.*

OVERSTORTEN, b. w. (stortend met iets bedekken,) *toetop, menghamboert.*

—, (van drooge waren een ander vat enz.) *toemplag.*
Met schaamte —, *membrt mâloe, memaloekan.*
—, in iets anders, *sâlin.*

OVERSTORTING, vt. *penoetoeapan.*
—, overgieting, *penjalinan.*

OVERSTRALLEN, b. w. *bersinarakan, menjinârt.*

OVERSTRIJDEN, b. w. *menang, alah, alahkan, mengâlahkan.*

OVERSTRIJKEN, b. w. *sâpoe poela, sâpoe lagi sakâli.*
—, besmeren, *sapoewin, L., sapoewi.*
—, (met pek,) *lilih.*
Overgestreken, *baliltran, L., bertiliran.*

Met verw —, *lâboerkan dengan djânanng, târoh tjat, loemas dengan djânanng.*

OVERSTROOJEN, b. w. *menghamboert, tarôh-in, L.*
Met suiker —, *menghamboert dengan goela, tarôh-in goela, L.*

OVERSTROOMEN, o. w. *sâbaq, sabaq, lampar, ampo, bânjr, L.*
Alle rivieren en beken stroomden over, *dan sâbaq segalla soengei dan seroekan, Isk. 35.*

OVERSTROOMING, vt. *ajer sâbaq, bânjr, ampohan.*

OVERSTUDEREN, b. w. *belâdjâr poela, belâdjâr lagi sakâli.*

OVERSTUIVEN, o. w. *melaloewt dengan berbangkit, berbangkit melaloe-i*

OVERSTULPEN, b. w. zie OVERSTELPEN, 1^e bet.

OVERSTUREN, b. w. *berkirim.*

OVERSUIKEREN, b. w. *tarôh-in goela, L., menghamboert dengan goela.*

OVERTAL, o. *lebehnya, hitoengan (bilângan) jang lebeh derri paadda jang tjoekeop.*

OVERTALLIG, b. n. en bijw. *terlâlloe bânjaq, lebeh derri paadda tjoekeop.*

OVERTAPPEN, b. w. *sâlin.*

OVERTAPPING, vt. *penjalinan.*

OVERTEEDER, b. n. *terlâlloe piloe.*

OVERTEEKENEN, b. w. *overboeken, pindahkan paadda lâjin boekoe, L.*
—, op nieuw teekenen, *gambarkan poela, toelis gambar lagi sakâli.*

OVERTEEKENING, vt. *pemindâhan paadda lâjin boekoe, L.*
—, het op nieuw teekenen, *penoelisan gambar lagi sakâli.*

OVERTELLEN, b. w. *hitoeng lagi sakâli, bilang poela.*
Die zak met geld moet nog eens overgeteld worden, *itoe kârong oewang misti di hitoeng lagi sakâli.*

OVERTELLING, vt. *oelângan menghitoeng (membilang), kâl hitoeng lagi sakâli, kâl bilang poela.*

OVERTEREN, b. w. *bergâlakan poela, târoh têt lagi sakâli, L.*
De brug moet nog eens overgeteerd

worden, *itoe djambatan misti di târoh têt lagi sakâli.*

OVERTEUTEN, b. w. *salangkar.*

OVERTIEGEN, b. w. zie **OVERTREKKEN.**

OVERTIJDEN, o. w. *berlâboeh karâna ajer pâsang.*

OVERTILLEN, b. w. zie **OVERBEUREN.**

VERTINNEN, b. w. zie **VERTINNEN.**

VERTOGT, m. reis, *perdjâlanan.*
— met een vaartuig of rijtuig, *toempangan.*

VERTOLLIG, b. n. *lebeh derri paadda hâdjat, lebeh derri paadda jang misti, lebeh derri paadda sa-gnap (joekoeop), lebeh.*
Niet ontoereikend of —, *tiâda koerang dan lebeh, M. S. R. 20.*
—, zie **OVERVLOEDIG.**
—, onnut, *tiâda bergoena, sia-sia, tjoesmah, L.*
Waarom brengt gij zoo vele dingen, die geheel — zijn? *mengâpa loe bâwa bagitoe bânjang bârang jang tiâda bergoena sakâli?*

VERTOLLIGHEID, vr. *kalimpâhan, kabanjâkan, lebehnja.*
Door de — der goederen was hij in de war en wist niet te kiezen, *derri paadda kabanjâkan bârang-bârang makka dia djâdi bingong serta tiâda bisa pileh.*

VERTOLLIGLIJK, bijw. *terlâloe bânjang.*

VERTOOM, m. overvaart, *tampat penjabrangan, pangkalan.*
—, plaats, waar prauwen op rollen gehaald of overgehaald worden, *kalangan.*

VERTREDEN, o. w. *langkah, melangkah, lampoh, melaloewi.*
—, b. w. *melanggar, melaloewi.*
De geboden —, *melanggar titah, melaloewi perintah.*
—, zondigen, *berdosa.*
Al wie de wet Gods overtreedt, wordt gestraft, *bârang siâpa melanggar sjariât itoe kena sjiksa.*

VERTREDER, m. *orang jang melanggar (melaloewi).*
—, zondaar, *orang berdosa.*

VERTREDING, vr. *pelanggâran, thogjân, Ar.*
—, zonde, *dosa.*

VERTREFFELIJK, b. n. *indah sakâli, terlâloe bâgoes sakâli.*

VERTREFFELIJKHEID, vr. *prt jang indah sakâli.*

VERTREFFEN, b. w. *berlebeh-lebêhan, menang, mengalahkan, lanpaw.*

VERTREK, o. zie **OVERTREKSEL.**

VERTREKKEN, o. en b. w. naar de overzijde gaan, *pergi ka-sabrang, menjabrang.*
Eene rivier —, *menjabrang soengei (kâli, L.),*
—, bekleeden, *alasan.*
Met linnen —, *alaskan dengan kâjin, oelaskan dengan kâjin.*
Met goud —, *saloet (sâpoet) dengan amas, târap.*

Door wolken overtrokken worden, *di sâpoet awan.*

VERTREKKING, vr. (met goud, zilver enz.), *penjaloetan.*

VERTREKSEL, o. *sârong, oelas, belongsong, saloetan, pebâtang, alâsan, lâpoet, tatarâpan.*
Een gouden —, *tatarâpan amas.*

VERTUIGEN, b. w. *tampeliq, menampeliq, menjoenggoehkan dengan sjaksi.*
Overtuigd, *tertampeliq, soedah tâhoe dengan tentoe.*

VERTUIGEND, b. n. *jang menampeliq, jung pertoesndjoekjan dengan trang, terlâloe njâta, tsaf.*
Een — bewijs, *tanda jang trang, dalil jang tsaf.*
—, bijw. *atas prt jang njâta, dengan trang.*

VERTUIGING, vr. *hâl tampeliq, katentoeswan jang soenggoeh, kasoenggoehan.*
Naar mijne innerlijke —, *paadda bitjâra hâti hambâmoes, S. R. 20.*

OVERVAART, vr. het overvaren, *penjabrangan.*
—, passage, *toempangan.*
Geld voor de —, *oewang toempangan.*
—, veer, *tampat penjabrangan, pangkalan.*

OVERVAL, m. onverhoedsche aanval, *penjarangan.*
—, o. toeval, *tatambas, L., rûsjah, Ar, petam, sâkit ajan-ajan, L.*
Een — krijgen, *djâdi tetambas, kena sâkit ajan-ajan, L.*

OVERVALLEN, o. w. *tombang, rebah.*
Naar welke zijde viel de boom over? *ka-sablâh mâna rebahnja pohon itoe?*
—, b. w. overrompelen, *sirkap, serang, datangi, talangkei.*
De stad —, *mendatangi negri.*
Schielijk en onverwacht —, *salap, menjâlap.*
In menigte —, *broebol, L.*
Door den nacht — worden, *kamalâman, kadatangan mâlam.*
Welligt wordt ik onder weg door den dood —, *kâlœ-kâlœ hamba kadatangan mawt di têngah djâlan, S. R. 122.*
De slaap overvalt hem, *makka ia mengantog.*
Door den storm —, *kena angin riboet.*

OVERVALLING, vr. *rebahan, tombangan.*
—, overrompeling, *penjerangan, penjirkapan.*

OVERVAREN, o. w. *menjabrang.*
—, b. w. overzetten, *menjabrangkan, bâwa di sabrang.*

OVERVECHTEN, b. w. *berkalâht poela.*

OVERVEGEN, b. w. *sâpoe poela, sâpoe lagi sakâli.*

OVERVERWEN, b. w. *lâboer poela dengan djânanang, târoh tjat lagi sakâli.*

OVERVET, b. n. *terlâloe gemog*.
OVERVLECHTEN, b. w. *anjam poela, bêkin klâbang lâgi sakâli*.
OVERVLECELEN, b. w. *mengespoengi dengan gâding bâla-tuntarâ*.
OVERVLEUGELING, vr. *pengepoengan dengan gâding bâla-tantarâ*.
OVERVLIEGEN, o. w. *terbang melaloewi (atas)*.
OVERVLIIEGER, m. *grootste schrijpfen, penna toelis jang besaar sakâli, L.*
 —, fig. *orang jang suhan sakâli, orang jang bisa sakâli*.
OVERVLIETEN, o. w. *sabaq, lampar*.
OVERVLIETING, vr. *lampar ejer, lampâran*.
OVERVLIJTIG, b. n. *terlâloe rådjin*.
OVERVLOED, m. *kalimpâhan, kabanjâkan, karamejan*.
 — hebben, *berkalimpâhan, kâja*.
 — van woorden, *kabanjâkan kâta*.
 Ten — e, *tambâhan poela*.
 De hoorn des — s, *tandoq kalimpâhan*.
OVERVLOEDIG, b. n. *lîmpah, bânjaq sakâli, terlâloe bânjaq, râmei, râmé*.
 — rijk, *ghânt, Ar., kâja*.
 — maken, *melimpahkan*.
 Hij is — in weldaden, *terlâloe amat lîmpah karoenia*.
OVERVLOEDIGHEID, vr. *kalimpâhan*.
 —, *overtolligheid, kabanjâkan jang terlâloe amat*.
 —, *bijw. dengan lîmpah*.
OVERVLOEIJEN, o. w. *lampar, sabaq, ampoh, limbég, limbaq*.
 —, *overvloedig zijn, lîmpah*.
 —, *overbodig zijn, âda terlâloe bânjaq*.
 —, *vervuld zijn, âda penoeh*.
OVERVLOEIJING, vr. *lampâran, ampohan*.
 —, *storting, toempah*.
OVERVLUGTEN, o. w. *lâri menjabrang*.
OVERVOEDEREN, b. w. *brî mâkan terlâloe bânjaq*.
OVERVOEREN, b. w. zie **OVERVOEDEREN**.
 —, *bâwa, membâwa*.
 —, *goederen met een vaartuig, toempangkan*.
 —, *naar de overzijde, menjabrangkan, bâwa di sabrang*.
OVERVOERING, vr. *pembawâin*.
 —, *naar de overzijde, penjabrangan*.
OVERVRAGEN, b. w. *mînta terlâloe bânjaq, târoh harga jang terlâloe besaar*.
OVERVRETEN, (zich), wed. w. *gegâras terlâloe bânjaq*.
OVERWAAIJEN, o. w. *di bâwa angin, di terbangkan angin*.
 —, *verdwijnen, linnjap, hilang*.
OVERWAL, m. *sabrong*.
 Aan den —, *di sabrang*.
 Naar den — gaan, *menjabrang*.
OVERWANDELEN, o. w. *berdjâlan melaloewi, pastaar melaloewin, L.*
OVERWASEMEN, b. w. *mengkauâpi, toetop dengan asap, L.*

OVERWASSCHEN, b. w. *tjoetji poela, tjoetji lâgi sakâli, bilâssin, L.*
OVERWASSEN, b. w. *menoemboehi*.
 —, o. w. *toemboeh ka-sablâh*.
OVERWEGEN, b. w. *herwegen, tîmbang poela, tîmbang lâgi sakâli*.
 —, o. w. *te zwaar zijn, terlâloe brat, mombang tîmbangan*.
 —, *overdenken, memfikirkan, timbang-menimbang*.
 Met oordeel —, *bitjarâkan*.
 Rijpelijk —, *memfikirkan bâjig-bâjig, mendoega*.
 De zaak met al de omstandigheden —, *mendoega hâl uwâlnya*.
OVERWEGEND, b. n. *lebeh brat*.
 —, zie **OVERTUIGEND**.
OVERWEGING, vr. *hâl menîmbang poela*.
 —, *overdenking, fikiran, tîmbangan*.
OVERWELDIGEN, b. w. *mengagâhi, ambil dengan kras, gâgahkan*.
 De stroom overweldigde mij, *makka hâroes dras poon menghânyoetkan hamba*.
OVERWELDIGER, m. *orang gâgah, orang jang menggagâhi*.
OVERWELDIGING, vr. *penggagâhan*.
OVERWELFSEL, o. *langkong, gobbat, Ar.*
OVERWELVEN, b. w. *langkongkan, memboewat gobbat*.
OVERWERKEN, b. w. *kardja lebeh*.
 —, *te veel werken, rangga*.
 —, *op nieuw werken, kardja poela, kardja lâgi sakâli*.
 Zich —, *meranggâkan diri, meletakkan diri terlâloe amat, menjâkikan diri dengan bekarja*.
 Overwerkt, *berangga*.
OVERWERPEN, b. w. *lîmpar ka-sabrang*.
OVERWETTEN, b. w. *asah poela, gûsoq lâgi sakâli*.
OVERWEVEN, b. w. *tenoeh poela, tenoeh lâgi sakâli*.
OVERWIEDEN, b. w. *alles wieden, korréd samoewâ*.
OVERWIGT, o. *mombang tîmbangan, tîmbangan jang lebeh*.
 —, *grooter invloed, penghâroe, koewâsa jang lebeh besaar*.
OVERWIGTIG, b. n. *lebeh brat derri jang misti, L., mombang*.
OVERWIGTIGHEID, vr. *prt mombang tîmbangan, hâl tîmbangan jang lebeh*.
 —, *belangrijkheid, pîntang, kabesâran*.
OVERWIJD, b. n. *terlâloe longgar*.
OVERWIJS, b. n. *terlâloe amat boedinân*.
OVERWILLEN, o. w. — gaan, *mâwoe melaloewi, mâwoe melangkâki*.
OVERWINDEN, b. w. *berkoelindam poela*.
 —, *met een werktuig —, mendjâllankan dengan poetar dâwar*.
OVERWINNAAR, m. *orang jang mengâlahkan, orang jang menang (ghâlib)*.

- OVERWINNEN, b. w. *berlâba, beroentoeng, memoetar.*
 Honderd rijksdaalders —, *berlâba sarâtoes ringgit.*
 Kinderen —, *berânaq.*
 —, *zegepralen, menang, atah, alahkan, ghâlib, Ar.*
 Wie kan dit mijn koninkrijk —? *sia-pa dâpat mengâlahkan karadjâankoe ini? M. S. R. 43.*
 De wereld —, *memoetar ûalan, Poët.*
 Den vijand —, *menâlahkan moesoeh.*
 Aangaande de stad Pasei, die overwonnen was, *akan negri Pasei itoe soedah kâluk, H. R. P. 96.*
 Zijne driften —, *menahâni hawâ nafsoe-nja.*
 — worden, *di âlahkan, tiwas.*
- OVERWINNING, vr. *pengalâhan, kamenângan, djâja, Jav. Kw. Sansk.*
 De — behalen, *ber-oleh kamenângan.*
- OVERWINST, vr. *lâba, oentoeng, L.*
- OVERWINTEREN, o. w. *menâhon, (d. i.: een jaar overblijven).*
- OVERWIPPEN, o. w. *omvallen, rebah.*
 —, *overspringen, melaloewi dengan me-loempat.*
- OVERWITTEN, b. w. *memoetihkan dengan kâpor, menyapoeri.*
 —, *op nieuw witten, lâboer poela dengan kâpor, târoh kâpor lâgi sakâli.*
- OVERWOGEN, verl. deelw. in: alles wel —, *hâbis pariksa samoewa.*
- OVERWONNELING, m. en vr. *orang jang di âlahkan, orang jang tâloq, orang jang tiwas.*
- OVERWONNEN, b. n. *ter-âlah, maghloeb, Ar.*
- OVERWRIJVEN, b. w. *gôsog poela, gôsog lâgi sakâli, zie WRIJVEN.*
- OVERWULVEN, b. w. *zie OVERWELVEN.*
- OVERZAAIJEN, b. w. *tâboer poela, njebar lâgi sakâli, L.*
 —, *bezaaijen, menaboert, njebar-in, L.*
- OVERZAAIJING, vr. *penaboeran jang kadoewa kalinja, oelângan menâboer.*
 —, *bezaaijing, penaboeran.*
- OVERZAKKEN, b. w. *in andere zakken doen, mâsoqkan di dâlam lâjin kâroug, ganti kâroug.*
 —, *o. w. amlês ka-sablah, L., singit.*
- OVERZALVEN, b. w. *op nieuw zalven, mengoerap poela.*
 —, *met zalf dekken, mengoerâpt.*
- OVERZANDEN, b. w. *zie VERZANDEN.*
- OVERZEEPEN, b. w. *mentsaboeni poela, târoh tsâbon lâgi sakâli.*
- OVERZEESCH, b. n. *di sabrang lâwoet (lâwt).*
 —e lieden, *orang sabrang, orang tânah sabrang.*
 —e eilanden, *tânah sabrang, tânah sabrang lâwt.*
- OVERZEGELEN, b. w. *hoebok materi poela, târoh tjap lâgi sakâli.*
- OVERZEGGEN, b. w. *overpraten, salangkar.*
 —, *nog eens zeggen, ber-oelang-oelang kâta.*
- OVERZEILEN, o. w. *naar den overwal zeilen, berlâjar ka-sabrang.*
 Naar Makasar —, *berlâjar ka-Mang-kâsar.*
 —, *b. w. melanggar dengan berlâjar, melanggar sampê prâhoe keleboe, L., mengâramkan kapal dengan melanggar dia.*
- OVERZEILING, vr. *pelajâran ka-sabrang.*
 —, *omverzeiling, pelanggâran prâhoe sampê keleboe, L.*
- OVERZENDEN, b. w. *kirim, berkirim.*
- OVERZENDING, vr. *pengiriman.*
- OVERZETSTER, vr. *vertaalster, parampoewan jang sâlin bahâsa.*
- OVERZETTEN, b. w. *overvoeren, menjabrangkan.*
 Zich laten —, *di sabrangkan.*
 —, *verplaatsen, pindhakkan.*
 —, *fig. vertalen, pindhakkan, sâlin.*
 Uit het Arabisch in het Maleisch —, *pindhakkan derri paadda bahâsa arab ka-pada bahâsa malâjoe, djawikan.*
 Woordelijk —, *pindhakkan dengan lo-ghawi.*
 —, *o. w. smetten, moentah, tjoringkan.*
- OVERZETTER, m. *djoeroe bahâsa, orang jang sâlin bahâsa, orang jang pindhakkan paadda lâjin bahâsa.*
- OVERZETTING, vr. *de daad van —, penjalinan.*
 —, *het vertaalde, salinan bahâsa.*
 Letterlijke —, *salinan jang loghâwi.*
- OVERZIEDEN, o. w. *loebër.*
- OVERZIEËN, b. w. *melihâti, melihat întero, L., melihat saloeroeh.*
 Een veld —, *melihat saloeroeh (întero) tânah.*
 —, *nazien, pariksa.*
 —, *overlezen, bâja poela, bâja lâgi sakâli.*
 —, *nagaan, berekenen, kira-kirâkan.*
 De gevolgen niet kunnen —, *tâda dâpat di kira-kirâkan ââqibatnja.*
- OVERZIENER, m. *orang jang pariksa poela.*
- OVERZIENING, vr. *kapariksâan lâgi sakâli (poela).*
- OVERZIETEN, b. w. *ajaj lâgi sakâli, ajaj poela.*
- OVERZIFTING, vr. *pengajâkan poela (lâgi sakâli).*
- OVERZIGT, o. *pariksâan.*
 Een — houden, *pariksa.*
 —, *uittreksel, ichtitsâr, Ar., perkatâan jang tersimpan.*
- OVERZIJDE, vr. *sablah sâna, bâliq, sabrang.*
 Zijn huis staat aan de —, *roemahnja âda di sablah sâna.*
 Aan de — der rivier, *di sabrang soe-ngei, di sabrang kâli, L.*
 Aan de — des bergs, *di bâliq goenong.*
- OVERZIJDSCHE, b. n. *jang di sablah sâna, jang di sabrang, jang di bâliq.*

—e *buren*, *orang tetangga jang di sa-brang*.
OVERZIJN, o. w. *tinggal lagi, katinggalan*.
 Nu zijn er drie over, *sakarang tinggal lagi tiga*.
 —, (over iets gegaan zijn), *soedah melaloewi, soedah liwat*, L.
 —, *gedaan zijn, soedah hábis, soedah berhentí, soedah hilang*.
OVERZILVEREN, b. w. *sápoes dengan péraq, saloet dengan péraq*, zie **VERZILVEREN**.
OVERZINGEN, b. w. *njánji poela, njánji lagi sakáli*.
OVERZITTEN, o. w. *tinggal doedoeq*.
 Den ganschen nacht —, *tinggal doedoeq sontoq (intéro, L.) málam*.
OVERZOET, b. n. *terlálloe mánis*.
OVERZOLDEREN, b. w. *pindahkan paadda lájin (djalápang) lóteq*, L.

OVERZOMEREN, o. w. *menoempang sa-láma moesim pásas*.
OVERZOOMEN, b. w. *berkelimkan poela, békin sóm lagi sakáli*, L.
OVERZOUT, b. n. *terlálloe asam*, L., *terlálloe másam, terlálloe bánjaq garam*.
OVERZOUTEN, b. w. *menggarámt poela, tároh lagi sakáli garam*.
OVERZUING, b. n. *terlálloe djimat, terlálloe kikir*.
OVERZULKS, *bijw. sedang, tegal*, L., *sabab*.
OVERZWAAR, b. n. *terlálloe brat*.
OVERZWAART, b. n. *terlálloe hitam*.
OVERZWEEMEN, o. w. *bernang ka-sabrang, bernang menjabrang*.
 Eene rivier —, *menjabrang soengei dengan bernang*.
 Zich —, *wed. w. melelahkan diri terlálloe amat dengan bernang*.

P.

P, vr. *pá*.
PAADJE, o. klein voetpad (in de rijstvelden), *galángan, gelong*.
 —, in de dorpen of gehuchten, *loerong*.
PAAI, m. een oud man, *orang toewah, bápa kólót*, L.
PAAI, vr. termijn van betaling, *angsoeran, tempo bajáran*.
 Bij paaijen voldoen, *angsoer*.
PAALJEMENT, m. (ond. w.) *oewang ketjil, doewit*, verb.
PAALJEN, b. w. betalen, *bájar*.
 —, te vrede stellen, *berbajiki háti*, Isk. 370, *padákan, menjoekákan, soelohkan, senangkan*.
 Met beloften —, *memadákan dengan djandji, boedjoq*.
 Iemands gemoed —, *berbajiki háti sa-órang*.
PAAL, m. *tiang, bátang, toeross*.
 Eenen — in den grond slaan, *handjam tiang*.
 Palen voor eene zeeplaats, *tjeroetjoq*.
 Eene omheining van palen, *págar tiang, págar kájoe*.
 Een puntige —, *staak, pantjang*.
 —, *stok, staak, sátang*.
 —, om vee aan vast te binden, *tambátan*.
 —, *spitspaal, soela*.
 Steun—, *stut voor eenen muur, djarádja*
 Met eenen — door het lijf steken, *spitsen, soelákan, menjoele*.
 Aan eenen — binden, *toeroeskan, tambat paaddu tiang*.
 Grens—, *tiang wátas*, L., *tiang bátas*.
 —, *mijlpaal, paal*, Ned.
 Drie palen zijn een uur, *tiga paal djáid sátoe djám*.

— en perk stellen, *tágahkan, tegahkan*.
 Palen stellen, *bedwingen, menaháni*.
 Binnen de palen (den omtrek) van zijn gebied, *di dálam dáirah parintahja*.
 Dat is een — boven water, *itoe soedah trang dengan njatánja*.
 De palen overschrijden, *melaloewi wátas*, L.
PAALBOOM, m. *kájoe bélo*.
PAALGELD, o. ankergeld, *roeba-roeba, béa peláboehan*.
PAALSTEEN, m. grenssteen, *tiang wátas táman, tiang tanda pinggir, bátoe paal*, L.
PAALVAST, b. n. *tetap sakáli, kras*.
PAALWERK, o. om eene vesting, *págar bénténg*.
 —, *kaai, zeehoofd, tjeroetja, dermága, titián, djambátan*. (Het laatste woord, ofschoon gewoonlijk brug beteekenende, komt als kaai in de *Sjadjarat Malájoe* voor).
PAALWORM, m. *kápag*.
 Het vaartuig is door de — en vernield, *makka práhoe itoe soedah di roesaqkan kápag*.
PAAPJE, o. tonnetje van eenen zijdeworm, *éndong oelar soetra*.
PAAR, o. *pásang, goe, djoedoe, doewa, doewa boewah, kaláman, rákit*.
 Een — handschoenen, *sárong tángan sa-pásang*.
 Een — zijden handschoenen, *sárong tángan soetra sa-pásang*.
 Een — (span) ossen, *sa-goe lemboe, sápi sa-pásang, sampí sa-pásang*, L.
 Een — (koppel) vogels, *boerong sa-kaláman (sa-djoedoe)*.
 Een — vlcugels, *sájap sa-djoedoe*.
 Een —, *portuur, sa-bábad*.
 Een — *gehuwden, órang káwin sa-djoedoe*.

- Een — dorpen, *désa doewa boewah*.
 Een — juweelen, *permâta doewa bâtoe*.
 Een — planken, *pâpan doewa bilah*.
 Een — juweelen ringen, *tjintjin intan sa-râkit*, Ml. Br. Pal.
 Een — schoenen, *sa-pâsang sapâtoe*, (zie het woord: EEN, daar de eigenaar-dige woorden, die achter *sa* komen, ook achter *doewa* enz. kunnen komen, als: een — visschen, *ikan doewa êkor*.
 Een — uitmaken, *ber-djoedoe, djâdi sa-pâsang, djâdi sa-goe*, zie hier boven het gebruik bij: PAAR.
PAARD, o. *koeda*.
 Een Bimaneesch —, *koeda bima*.
 Een bruin —, *koeda mérâh (mêrra, L.)*.
 Een geel —, *koeda koening*.
 Een gevlekt (bont) —, *koeda blang, koeda sétan*.
 Een groot —, *koeda besaar*.
 Een lang, mager —, *koeda lingkar*.
 Een jong —, *koeda moeda*.
 Een klein —, *koeda ketjil*.
 Een Makasaarsch —, *koeda mangkâsar*.
 Een nieuw (pas aangekomen) —, *koeda bahâroe*.
 Een schimmel, *koeda dawk*.
 Een voskleurig —, *koeda boeloe pos*, verb.
 Een denkbeeldig, ook een zeer snel —, *koeda sembrânt*.
 Een zeer edel —, *koeda jang tezt atsalnja*.
 Een Nijl—, *faraso 'l-bâfir*, Ar.
 Een rij—, *koeda toenggang*.
 Een koets—, *koeda târêq karêta, koeda héla râta*.
 Een tel—, telganger, *peligas, koeda hadéan*, L.
 Een mak —, *koeda djinaq*.
 Het —, waarop Mohammed zou ten hemel gestegen zijn, *bôrâq, il-bôrâq*, Ar. (Het zou een dier geweest zijn tusschen den ezelen en muilezelen.)
 Een schichtig —, *koeda panâkoet, koeda djârah*.
 Een kwaad —, *koeda djâhat*.
 Te — stijgen, *nâjiq koeda*.
 Te — rijden, *toenggang koeda, berkoeda, berkandâra atas koeda*.
 Van het — stijgen, *toeron koeda, toeron derri atas koeda*.
 De — en aanspannen, *pâsang koeda*.
 Van — en verwisselen, *ganti koeda*.
 Een — bij den toom of watertrens leiden, *toentoen koeda, L., bâwa koeda*.
PAARDEN, o. w. *pâké koeda târêq*.
PAARDENARTS, m. *doekon koeda, thabib koeda*.
PAARDENARTSENIJ, vr. *obat koeda*.
PAARDENARTSENJKUNDE, vr. *ilmoe obat koeda*.
PAARDENBERIJDER, m. *pengâdjâj koeda*.
PAARDENDEK, o. *kâjin koeda*, zie DEK-KLEED.
PAARDENDIEF, m. *pentjoeri koeda*.
PAARDENDIEVERIJ, vr. *pentjoerian koeda*.
PAARDENDREK, m. *tâht koeda*.
PAARDENGELD, o. *oewang tjoekei koeda*.
PAARDENHAAM, o. *kâlong koeda*.
PAARDENHAAR, o. de manen en het haar van den staart, *ramboet koeda, gambong*.
 —, het huidhaar, *boeloe koeda, L., roema koeda*.
PAARDENHALS, m. *lehêr koeda*.
PAARDENHANDEL, m. *perntagâan (dagângan) koeda*.
PAARDENHOEF, m. *koekoe koeda*.
PAARDENKAM, m. *sisir koeda*.
PAARDENKENNER, m. *orang jang mengarti kalakoewan (tsifat) koeda*.
PAARDENKEUTEL, m. zie **PAARDENVIJG**.
PAARDENKLAUW, m. *tâpaq kâki koeda, bâwahnja kâki koeda*.
PAARDENKLEED, o. *kâjin koeda*, zie DEK-KLEED.
PAARDENKOOPEL, m. *orang djoewal koeda, dâgang koeda*.
PAARDENKOP, m. *kapâla koeda*.
PAARDENLIJN, vr. *tâht târêq prâhoe*.
PAARDENLOOP, m. *belâpan, L., perlombâan koeda*.
PAARDENMANGGA, vr. *ambâtjang, (mangifera foetida)*.
PAARDENMARKT, vr. *pâsar koeda*.
PAARDENMEESTER, m. zie **PAARDENARTS**.
PAARDENSCHIEET, m. *koentoet koeda*.
PAARDENSCHOUW, vr. *tampat kapariksâan koeda*.
PAARDENSLANG, vr. *oelar koeda*.
PAARDENSMID, m. *toekang bessit koeda, pandei bessit koeda*.
PAARDENSTAART, m. *êkor koeda*.
PAARDENSTAL, m. *pekoedâan, istal koeda, L., gedâgan, Jav.*
PAARDENSTEEN, m. *moestika koeda*.
PAARDENSTRONT, m. *tâht koeda*.
PAARDENTEELT of stoeterij, vr. *pemirâân koeda*.
PAARDENTUIG, o. *pekâjin koeda, aba-aba koeda*.
PAARDENVIJG, vr. *bontir tâht koeda*.
PAARDENVLIEG, vr. *lâlat koeda, tâlar koeda, L., angkot-angkot*.
PAARDENVOEDER, o. *makânan koeda*.
PAARDENVOLK, o. ruitery, *orang berkoeda, hoesaar, Eur., oetsâr*.
 Inlandsch —, *djâjang sêkar*.
 Het inlandsche — heeft de muitelingen verslagen, *makka djâjang sêkar itoe soedah poekol brandal*.
PAARDENWED, o. *tampat mandî koeda*.
PAARDENWERK, o. *pekarjâan koeda*.
PAARDENWIK, vr. *kâjang koeda*.
PAARDENZADEL, m. *palâna koeda, sêlla koeda, L.*
 Een Engelsch —, *palâna (sêlla) inggris*.
PAARDENZOEN, m. *tendang koeda*.

- PAARDJE, o. *koeda ketjil*.
Hij is geweldig op zijn —, *makka ia sângat berbantah*.
- PAARDRIJDER, m. *orang jang toenggang koeda, orang berkoeda*.
- PAARLEMOER, o. *éndong moetia, gúwang*.
- PAARLEMOEREN, b. n. *derri paadda éndong moetia*.
Een — doosje, *bosêta derri paadda éndong moetia*.
- PAARSCH, b. n. *oengoe, warna oengoe*.
Bleek —, *pároe-pároe*.
- PAARSGEWIJZE, bijw. *berdjoedoe-tjoedoe, berpásang-pásang, berdoewa-doewa, bergoegoe*.
- PAASCHAVOND, m. *málam fásach*.
- PAASCHBROOD, o. *róti fásach*.
- PAASCHDAG, m. *hárt fásach*.
- PAASCHEI, o. *telór hárt fásach*.
- PAASCHEN, o. eig. Paschen, panscheest, *hárt fásach, hárt rája fásach, jawm fitsh, Ar., báoetz, Ar., bághoet, Ar.*
- PAASCHLAM, o. *ánaq domba hárt fásach*.
- PAASCHWEEK, v. *djoemaat fásach*.
- PAAUW, m. *meraq, boerong meraq, thâdes, Perz.*
— met eenen uitgespreiden staart, *meraq mengígal*.
Twee — en, *meraq doewa ékor*.
En de — zong een liedje, *makka boerong meraq poon berpanton*.
- PAAUWENEL, o. *telór meraq*.
- PAAUWENHOK, o. *kandang meraq*.
- PAAUWENSTAART, m. *ékor meraq*.
- PAAUWENVEREN, vr. meerv. *boeloe meraq*.
- PAAUWENVOETEN, m. meerv. *káki meraq*.
- PAAUWIN, vr. *meraq betina*.
- PAAUWKUIF, vr. een gewas, *boenga meraq, (Poinciana)*.
- PAAUWTJE, o. *ánaq meraq*.
- PACHA, m. *pád sjáh & pásja, Perz.*
- PACHT, vr. *paq, verb.*
—, landrenten, *pádjaq*.
— heffen, *poengoet pádjaq*.
—, accijns, *tjoekei*.
—, impost, *léa, béo*.
— moeten betalen, *kena béja (pádjaq)*.
Vrij van —, *lepas béja*.
—, huur, *séwa*.
- PACHTEN, b. w. *séwa*.
Een land in de bovenlanden —, *séwa tánah di oedig, L.*
- PACHTER, m. *toekang paq, paq, potia, Chin.*
De — van den amfioen, *paq aptoen*.
De — van eene markt, *potia, Chin.*
De — van den tabak, *paq tambáko*.
— van een huis, *jang séwa roemah*.
- PACHTGELD, o. *oewang paq, oewang pádjaq, oewang séwa*.
Onaangezuiverd —, *oewang paq jung belom brisih*.
- PACHTHOEVE, vr. *tánah séwa*.

- Eene — van twee uren lang, *tánah séwa jang anam paal pandjungnja*.
Als gij uwc — niet betaalt zult gij beboet worden, *kápan loe tráda hájar loe poenja oewang séwa (paq) nanti loe kena denda, L.*
- PACHTJAAR, o. *táhon séwa*.
- PACHTSTER, vr. *parampoewan jang séwa*.
- PAD, o. weg in het algemeen, *djálan, tsiráth, Ar.*
— in de rijstvolden, *galángan, gelongan, guggalángan*.
Een breed —, *leboh*.
Een smal —, *loerong*.
Al de smalle — en waren opgepropt met menschen, *makka segalla loeroh poon terláloe penoeh dengan orang*.
Een bewandeld —, *djálan tákan*.
Zij —, *simpángan djálan, simpángan*.
Het regte —, of — der deugd, *djálan kabenáran, tsiratho'l-mostaqim, Ar.*
Al wie het regte — niet bewandelt, wordt ongelukkig, *bárang stápa tiáda menoeroet djálan kabenáran makka orang itoe kena tjeláka*.
- PAD, vr. *padde, kangkong, kátaq poeroe, dongkang*.
- PADDESTOEL, m. *tjendáwan, djamoer, Jav.*
— en, die gedroogd uit China komen, *sjangkaw*.
—, *paddebrood*, uitwas op oude boomen, *koelat kájoe*.
Eene bijzondere soort van —, *djámor kélang, (Agaricus)*, die gegeten wordt.
—, dienstig tot het doen rijpen van gezwellen, (*Hymenophallus daemonium*), *boetoe sjeithán*.
De — (*Exidia pellucida*), *djámor koepang*.
- PAF, m. knal, *boenji letos, boenji pásang bedil*.
- PAF, b. n. *tebal*, zie BOL.
- PAFFEN, o. w. *poekol, páloe, hantam*.
—, schieten, *téndaq, pásang*.
- PAGAAI, vr. riem, roeispaan der inlanders, *pengájoeh, dájoeng*.
- PAGAAIJEN, b. w. *mengájoeh, berdájoeng*.
- PAGIE, m. *koenángan, sákei, (d. i. dienaar van grooten)*.
- PAGINA, vr. (oud. w.) zie BLADZIJDE.
- PAGODE, vr. zie AFGODSTEMPEL.
—, Indische munt, *hoen*.
- PAK, o. *boengkoesan, bában, bandellá, Port., gindang, pak, Ned.*
—, last, *pikoelan*.
—, (kleederen,) *pranggoe, pranggoewan*.
Drie — ken kleederen, *pekájin tiga pranggoewan*.
Een groot —, *boengkoesan besaar*.
Met — en zak vertrekken, *berangkat dengn membáwa bárang-bárangnja*.
- PAKDOEK, o. grof liinnen, *kájin kásar, kájin boengkoesan*.

- Dit — is al te grof, *kájin boengkoesan ini terláloe kásar.*
- PAKDRAGER, m. *koelt, pengoesong.*
- PAKGAREN, o. *benang kásar, benang boengkoesan.*
- PAKGELD, o. *oepah memboengkoes.*
- PAKHUIS, o. *goedang, chezánah, Ar., mandah, Ach.*
— voor wapenen, *arsenaal, goedang sindjata.*
—, *koornschuur, djalâpang, djoelâpany, loemboeng, L.*
- PAKHUISBUUR, vt. *séwa goedang.*
- PAKHUISMEESTER, m. *pakkoesméster, verb., djoeroe goedang.*
Zout—, *pakkoesméster goedang garam, L., djoeroe goedang garam.*
- PAKJE, o. *boengkoesan ketjil, kamis.*
- PAKKAADJE, vt. *bârang-bârang orang berdjâlan, kamis.*
- PAKKAST, of kist, vt. *peti bârang dagangan, kas, Ned.*
- PAKKEN, b. w. *boengkoes, boengkoeskan, kamiskan.*
In papier —, *boengkoes dengan qarthas.*
Pak u weg, *lâloe! intjulah! njahlah!*
Zich weg —, *lári, minggat, L., membáwa diri.*
In zakken —, *kârongkan.*
—, *vatten, tangkap, pégang.*
- PAKKER, m. *orang jung memboengkoes, pemboengkoes, pengamis.*
- PAKKET, vt. *boengkoesan.*
- PAKKETBOOT, vt. *prâh-e tambangan.*
- PAKKING, vt. *pemboengkoesan, pengamisan.*
- PAKKIST, m. zie PAKKAST.
- PAKLINNEN, o. *kájin kásar, kájin boengkoesan.*
Zeer grof —, *kájin lâjar.*
- PAKMAND, vt. *krandjang besaar.*
- PAKNAALD, vt. *djâroem boengkoes-boengkoesan, djâroem kams-kamisan.*
- PAKPAARD, o. *koeda moewátan, koeda glâdaq, L.*
- PAKPAPIER, o. *qarthas kásar, qarthas boengkoesan.*
- PAKSCHUIT, vt. *prâhoe tambangan, prâhoe moewat bârang-bârang.*
- PAKTUW, o. *tâli boengkoesan.*
— van bamboes, *toetos.*
- PAKWAGEN, m. *pedâti, karêta jang moewat bârang-bârang.*
- PAKZOLDER, m. *lôtêng toko, lôtêng goedang.*
- PAL, m. *lida djantrâ, lidah rôda, L*
- PAL, bijw. *tetap, tegoh.*
Hij staat — te midden des strijds, *makka tetaplah ia di tengah prang.*
Iemand — zetten, *menjesaqkan orang.*
- PALANQUIN, m. *palangkei, plangki, dôla, djempâna, tandoe, L.*
- PALANQUINDRAGER, m. *orang menandoe.*
- PALANQUINKOETS, vt. *karêta plangki.*
- PALEI, vt. zie KATROL.
- , *marteltuig, prâbot sangsâra.*
- PALEIS, o. *astâna, mâligei, awân, Perz., dâlam, Jav., krâton, Jav., kadâto, Tern., saraai, Perz., dar-gâh, Perz., pâles, verb.*
Muur van het —, *pâgar astâna.*
In het — gaan, *berangkat mâsoq kadâlam astâna.*
- PALISBEWONERS, m. *meerv. isi astâna.*
- PALEN, o. w. *grenzen, berpinggiran.*
Aan Benkoelen —, *berpinggiran dengan negri Bangkaloeloe.*
- PALEREN, b. w. *hius, menghius.*
- PALET, o. *schilders—, pâpan tjat toekang gambar, pâpan djânanng pandei menoelis gambar.*
—, vt. *inlandsch spel (met stukjes bamboes), djuntiq.*
- PALING, m. *laraq, ikan mâlang, ikan mowâ, L., beloet, L.*
- PALINGSTEKER, m. zie AALGEER.
- PALISSADE, vt. *tiang pâgar bëntêng, terangkêra,*
- PALISSADEREN, b. w. *memboewat pâgar bëntêng, memagâri bëntêng.*
- PALISSADERING, vt. *pâgar bëntêng.*
- PALLAS, m. *pedang djâjang sêkar, pedang orang berkoedu, pallas, Ned.*
- PALM, vt. *handpalm, tâpaq tangan, telapâkan tangan, L.*
De — der overwinning behalen, *beroleh makôta kumenangan.*
—, *holle hand, tampaq.*
Eene — breed, *sa tampaq, sa-tampaq lêbarnja.*
- PALMBLAD, o. (waarop men met eene stift schrijft,) *dâwon lontar.*
- PALMBOOM, m. *pohon chorma (korma).*
— (borassus gomutus,) *anaw.*
Lange —, *bâsiq, Ar.*
—, (borassus flabelliformis, Bl.) *pôhon lontar.*
- PALMHOUT, o. *kâjoe chorma (korma).*
- PALMHOUTEN, b. n. *derri paadda kâjoe chorma.*
- PALMKOOL, vt. *palmiet, ombot.*
- PALMOLIE, vt. *minjaq chorma (korma).*
- PALMTAK, m. *tjâbang chorma.*
—, *kroon der overwinning, makôta kamenangan.*
- PALMRIET, o. *rôtan.*
- PALMWIJN, m. (jonge) *nira.*
Oude —, *toewaq.*
—, die voor gest gebezigd wordt, *luggun, luggan.*
- PALMZONDAG, m. *hâri râja sabâsi.*
- PALSTERSTOK, m. *tongkat hâdjî.*
- PAMPELMOES, vt. zie POMPELMOES.
- PAMPERNOELJE, vt. zie PADDESTOEL.
- PAMPUSVISCH, m. *ikan bawal, doewing.*
- PAN, vt. *aarden —, koewâli, belanga.*
In de — braden, *gôrêng di dâlam koewâli.*

- Steenen — met deksel en steel, *oewé*, Chin.
- IJzeren —, *penggôrèngan*, *koewâlt bessí akan rendang*.
- Groote Chinesche — zonder ooren, *káwah*.
- Dak—, *gintèng*.
- Hersen—, *bátœ* (*bátœg*) *kapála*.
- van een geweerslot, *teléng peng-gálaq*.
- PANBOOR, vr. *penggoerdí bátœg kapála, bôr bátœg kapála, L.*
- PAND, o. van een kleed, *pontja*.
- , onderpand, *gádé, gadéan, petâroh, amânat*, Ar., *andâlan, andelan, tjâgar*.
- Mijne aan u allen toevertrouwde —en, *petâroh-koelah kapada toewan-toewan sakalian*.
- Te — geven, zetten, *bergádé*.
- Rentegevend —, *gádé berboenga*.
- Goederen, die tot onder— dienen voor schulden, *tjâgaran*.
- Een — lossen, *teboes gádé*.
- der minne, *gádé pengasêhan*.
- , m. gijzelaar, *sandâra*.
- PANDEBIZZTER, m. *jang memégang gádé*.
- PANDELING, m. *orang berhoetang mengiring, sendœ*.
- , wiens schulden door zijnen dood vereffend worden, *sendœ agong*.
- , die na den dood van zijnen borg aansprakelijk blijft, *sendœ indal*.
- PANDEN, b. w. *rampas harta orang berhoetang*.
- PANDER, m. *djoeroe merampas serta lélang baring orang berhoetang*.
- PANDING, vr. *penggadéan*.
- Gerogtelijke —, *perampásan baring orang berhoetang*.
- PANDJESHUIS, o. *roemah gadéan, pegadéan*.
- PANDLIEDEN, m. meerv. *sandâra*.
- PANDREGT, o. *haq gádé*.
- Die — heeft, *jang memégang soerat haq gádé, jang menghoelangi atas soerat gádé*.
- PANDSCHULDENAAR, m. *jang berhoetang atas gádé*.
- PANEEL, o. *pâgar, papan kâjoe, dâding kâjoe*.
- PANEELHOUD, o. *kâjoe papan tipis*.
- PANLIKKEN, o. w. *menginding*.
- PANLIEKER, m. *orang menginding*.
- PANLIKKERIJ, vr. *pengindingan*.
- PANNEKOEK, m. *pankoek*, verb., *dâdar*.
- PANNEKOEKEN, o. w. *melantjong*.
- PANNENBAKKER, m. *djoeroe lio, pembâkar (toekang) gintèng*.
- PANNENBAKKERIJ, vr. *lio, tampat bâkar gintèng*.
- PANNENDEKKER, m. *toekang pásang gintèng*.
- PANNENDEKSEL, o. *toetoeapan koewâli*.
- PANNETJE, o. *koewâli ketjil*.
- PANTALON, m. *lange broek, tjelâna pandjang*.

- Een gestreepte —, *tjelâna pandjang derrí kâjin gínggang*.
- PANTER, m. *harimaw koembang, mâtjan toetœl*, Jav., *wasjag*, Ar.
- PANTERHUID, vr. *koelit harimaw koembang, koelit mâtjan toetœl*.
- PANTERJAGT, vr. *pemboeroewan harimaw koembang, pemboeroewan mâtjan toetœl*.
- PANTOFFEL, vr. *tjenëlla*.
- Een paar nieuwe —s, *sa-pásang tjenëlla bârœ*, L.
- Chinesche —, *vrouwenschoeisel, kâsut, kâsoet*.
- Onder de — staan, *kaprntah bini*.
- PANTOMIME, vr. (ond. w.) *permâjinan tîngkah lakœ*.
- PANTSER, o. *bâdjoe rantei, zirha*, Ar.
- PANTSERMAKER, m. *pandei bâdjoe rantei, pandei zirha, toekang bâdjoe ranté*, L.
- PANTSIER, o. zie PANTSER.
- PANVISCH, m. *ikan bâkal gôrèng*.
- , gebakken visch, *ikan gôrèng*.
- Ik lust gaarne —, *sahâja soeka mâkan ikan gôrèng*.
- PAP, vr. *boebor*.
- Bruine zilte — van visch, dienende den Chineezen tot toespijs, *tawtjî*, Chin., *bitjij*, Chin.
- van kruiden, *obat jang di giling loemat*.
- Zilte — van roode rijst, *tjaw*, Chin.
- , deeg, *loemat*.
- Eene zilte Chinesche — van peulvruchten, *tawtjioe*, Chin.
- Eene warme — opleggen, *târoh boebor pânas, mengemâkan obat loemat (boebor)*.
- PAPA, m. *pâ, bâpa*.
- PAPACHTIG, b. n. *seperti boebor, kâja boebor*, L., *lindir*.
- PAPAJA, vr. *zekere vrucht, boewah papâja, kaliki*.
- PAPAVER, m. *boenga afioen, kumbang apiœen*, L.
- PAPEGAAL, m. *kékek*.
- , loerie, *noeri*, L.
- Kleine —, *boerong bâjan, bêthêt*, Jav.
- Zeer kleine —, *serindit*.
- PAPEGAALSKOOI, vr. *koeroengan kékeq (loeri, noeri)*.
- PAPETER, m. *jang mâkan boebor*.
- PAPIER, o. *garthâs*, Ar., *garthas*, Ar., *kartas*, L.
- Vloei—, *kartas jang melar*.
- Post—, *kartas pos*, verb., *garthas soerat*.
- Rouw—, *kartas dengan pinggir hitam*.
- , papieren geld, *oewang kartas*.
- en, bewijsstukken, *soerat tanda katrangan*.
- en, rentebrieven, *soerat hoetang jang berboenga*.
- en, nieuwsbladen, *soerat chabar, soerat kâbar*, L., *soerat lélang*.
- Hollandsch —, *kartas wolanda*.

Chineesch —, *kartas tjina*.

Grof —, *kartas kásar*.

Fijn —, *kartas háloes*.

Wit —, *kartas poetih*.

PAPIERBOOM, m. *pohon gloegoe, pohon ga-loega*.

PAPIEREN, b. n. *qarthás, Ar., qarthas, Ar., kurtas, L.*

— geld, *oewang kartas*.

— doos, *boséta kartas*.

PAPIERFABRIJK, vr. *tampat memboewat qarthás, tampat békin kartas, L.*

PAPIERFABRIJKANT, m. *pandai qarthás, toekang kartas, L.*

PAPIERHANDEL, m. *perniagáän (dagáangan) kartas*.

De — is thans zeer bloeiend, *perniagáän kartas paadda sakarang ini terláloe ráme*.

PAPIERKASTJE, o. *tampat simpan kartas, taróhan kartas*.

PAPIERKNIPSELS, o. *meerv. bekas goentíngan kartas*.

PAPIERKRAAM, vr. *kadei órang djoewal qarthás, toko órang djoewal kartas, L.*

PAPIERMOLEN, m. *penggilingan (kisáran) tampat békin kartas, L.*

PAPIEROLIE, vr. *mányag kartas*

PAPIERSCHAAR, vr. *goenting kartas, goenting besaar*.

PAPIERVERKOOPER, m. *órang djoewal kartas*.

PAPKIND, o. *ánaq jang nákan boebor sádja*.

PAPKOMMETJE, o. *mangkoq boebor*.

PAPPEL, m. *sendoq boebor, L., soendoq boebor*.

PAPPEN, b. w. *tároh boebor, memboeboert, mengénakan boebor, boeboh boebor*.

PAPPIG, b. n. *lódoq, seperti boebor, kája boebor, lindr*.

PAPPING, vr. *pemboeboehan boebor, pemboeboeran*.

PAPPOT, m. *tampat boebor*.

PAPSEL, o. *ójer kandji*.

Vloeibaar —, *ójer kandji jang éntjêr, L.*

PARABEL, vr. *gelijkenis, oepáma, ibárat, oempáma*.

PARABOLISCH, b. n. *dengan oepáma, dengan ibárat*.

PARADE, vr. *vertooning, oepatjára*.

— van krijgsvolk, *tsoldádoe berbáris, pembarisan, oepatjára órang berbáris, paráde, Eur.*

Ik wil de — gaan zien, *sahája mau pigt téngoe tsoldádoe berbáris, L., akoe handaq melihat oepatjára órang berbáris*.

PARADEBED, o. *tampat oepatjára majit*.

PARADEKLEED, o. *pekájin hárt rája, pakéan hárt besaar, L., pekájin oepatjára*.

PARADEMARSCH, m. *djalannja órang berbáris, djállannja tsoldádoe berbáris dengan oepatjára*.

—, muzijk voor den parademarsch, *segalla boenji-boenjan tsoldádoe berbáris dengan oepatjára*.

PARADEFAARD, o. *staatsiepaard, koeda páwot, koeda oepatjára, koeda jang di pákt di paráde, L.*

PARADEPLAATS, vr. *tampat berbáris, tampat paráde, L., tampat djoennátan*.

PARADEREN, o. w. *berbáris dengan oepatjára, berbáris paráde, L., bertsaf-tsaf dengan oepatjára*.

—, zoo als oorlogschepen, *berlangkap dengan oepatjára*.

PARADIJS, o. *firdoes, Ar., chold, Ar., táman, kebon kasoeekáän*.

—, hemel, *sorja, swarga, djennat, Ar.*

PARADIJSACHTIG, b. n. *ridlwánt, Ar. & Perz., rilwánt, verb.*

— van Indra, *ka-índráän*.

PARADIJSENGEL, m. *malek radlwánt, Ar.*

PARADIJSKOORN, o. *kapoelága, poewár*.

PARADIJSSTROOM, m. *kawtzar, Ar., kalá-kawtzar*.

PARADIJSVOGEL, m. *boerong sópan, mánoq déwata, boerong déwata, sapah rádja, soffoe, sjag, tsjaké, boerong papoewah, samaleik, mambo sóro, Pap.*

PARALLEL, b. n. zie *EVENWIJDIG*.

PARDEL, m. zie *PANTER*.

PARDON, o. (ond. w.) *vergifenis, ampon, miáf, Ar.*

PAREL, vr. *paarl, moetia, moetiára, muttoe, moéta-moéta, loeloe, Ar. (Als juweel wordt de parel ook mánikam genoemd, S. R. 78.)*
Zeer groote —, *moetiára besaar, dor-rat, Ar.*

Een zonnescerm met — en belegd, *pájong moetia di kárang*.

— en duiken, *menjellam moetia*.

— en duiken is een zeer moeilijk werk, *pekardjáän menjellam moetia itoe soesah sakáti*.

— en rijgen, *toetjoeq moetiára*.

Een snoer — en, *moetiára sa-oetas*.

Zeven — en, *moetiára toetjoh bidji*.

— en snoeren (rijgen), *mengoetus moetiára*.

Eene — van buitengewone waarde, *moetiára sa-bidji jang terláloe besaar har-gánja*.

Eene — op het oog, *máta dáging-dagingan, keláboe, kaláboe, beléléq*.

Met — en bezet, *bertáatkan moetiára*.

Van — en voorzien, *bermoetiára*.

PARELBOOR, vr. *goerdt moetiára*.

PARELDUIKER, m. *órang menjellam moetia*.

PARELEN, o. w. *galága, galágaq*.

PARELGRUIS, o. *meni moetia*.

PARELHANDELAAR, m. *órang djoewal moetia*.

PARELKLEUR, vr. *warna moetia*.

PARELKROON, vr. *makóta moetia*.

PARELKUST, vr. *tept láwt jang bermoetiára, tampat moetiára*.

PARELMOER, vr. *paarlemoer, tndong moetiára, kiwang*.

PARELMOSSEL, vr. *schelp, koelút moetia*.

PARELOESTER, vr. *loekan moetiára*.
 PARELOLIE, vr. *minjaq moetiára*.
 PARELSCHELF, vr. *éndong moetiá, tsadaf, Ar.*
 PARELSNOER, o. *oetas moetiára, ranté moetiára, dorro 'n-nathlim, Ar.*
 PARELSTEEN, m. *moestika moetiára*.
 PARELSTRUIK, m. *kossoe*.
 PARELVISSCHERIJ, vr. *penjelláman (pentjarian) moetiára*.
 PAREN, b. w. koppelen, *djoedoekan, goekan*.
 —, o. w. *berdjoedoe, bekaq, L.*
 —, huwen, *káwin, Perz., nikáh, Ar.*
 Zijn verzoek met verplichtende woorden —, *pasertákan permintáannya itoe dengan perkatáan jang lemah lemboet*.
 PAREREN, b. w. (ond. w.) *tangkis, tangkiskan*.
 PARFUMEREN, b. w. (ond. w.) *mengharoemkan, békin wángi, L.*
 De haren —, *mengharoemkan ramboet*.
 PARING, vr. *hal berdjoedoe, bekaq, L.*
 PARK, o. zie PERK.
 PARKEMENT, o. *raq, Ar., koelit kambing*.
 PARKET, o. *soewátoe rampat di gedong bitjára*.
 PARKIET, m. *boerong bájan, béthét, Jav.*
 PARLEMENT, o. *madjlis, Ar.*
 PARLEMOER, vr. zie PARELMOER.
 PARNAS, m. of Parnassus (der Hindoes), *goenong mahá méroe, goenong méroe*.
 PAROCHIE, vr. *dárah mesjid, kampong-kampong messigit, L., kampong-kampong grédja*.
 PAROOL, o. *sanboejan*.
 PART, vr. *listige trek, típoe, makr, Ar., dája, pedajáan, L.*
 PART, o. gedeelte, *bahagian, sapáro, L.*
 Een vierde —, *sa-per-ampat*.
 PARTIJ, vr. *aanhang, oemnat, Ar., persakoetoewan, pertemánan, sablah, pengiringan*.
 De koningsgezinde — volgen, *toeroet orang jang satiáwan paadda rádja*.
 De oproerige —, *persakoetoewan orang doerháka*.
 De priester —, *oemmat imám*.
 De priester — heeft eenen grooten invloed, *makka oemmat imám itoe áda penghároe besaar*.
 De — der zeeroovers, *pertemánan orang bádjaj, teman-teman orang bádjaj, L.*
 Welke — kiest gij? *sablah mána toewan máw toeroet?*
 —, deel, gedeelte, *bahagian, sapáro*.
 —, plezier —, *festa, L., perdjamoewan, party, Ned.*
 —, menigte, *bebrápa*.
 Eene — kwalijkgezinden, *bebrápa orang jang djáhat prinja*.
 —, tegenpartij, *peláwan, chatsom, Ar.*
 —, zijde, *fihaq, sablah*.
 De beide — en, *fihaq sablah-menjablah, kadoewa fihaq*.
 En de beide — en geraakten slaags, *makka berpáranglah kadoewa fihaq, S.R. 139.*

—, in de muziek, *rágam, lágoe, L., sapároe lagoenja, L.*
 —, spel, *permainan*.
 Eene — schaak spelen, *bermájin tjátor sátoe káli*.
 PARTIJDIG, b. n. *toeroet sablah, djánib dár, Perz.*
 — zijn, *menjablah, bertjiderá*.
 PARTIJDIGHEID, vr. *hál bertjiderá, prt orang jang toeroet sablah, penjabláhan, hál djánib dár*.
 PARTIJGANGER, m. *orang chatsom, penjablah, tharaf dár, Perz.*
 PARTIJGEEST, m. *gheirat chatsom, Ar., rása háti orang chatsom (bertjiderá)*.
 PARTIJSCHAP, vr. *djámib dári, prt hál bertjiderá*.
 PARTIJZUCHTIG, b. n. *kángan máw toeroet sablah, L., ingin toeroet orang chatsom*.
 PARTUUR, o. *gelijke, sa-tára*.
 Uw — is moeilijck te vinden, *sa-tára toewan soekar di tjahári*.
 —, medegenoot, *teman, sakoeto, perséro, L.*
 PARUIK, vr. zie PRUIK.
 PAS, m. *tred, djangkah, lungkah*.
 —, gang, *djálán*.
 —sen van twee voet, *langkah jang doewa káki besaarnja*.
 Iemand den — afsnijden (de hoop benemen), *memoetoeskan pengharápan sa-órang; (verhinderen), menegahkan*.
 Gemakkelijck van gang of —, (van een paard), *kamandjálán, énaq djálannja*.
 Het komt juist van —, *sanjampang*.
 —, naauwe weg, *djálán sempit, djálán ketjil, loeroh*.
 —, doorvaart, *straat, selat*.
 —, vrijgeleibrief, *soerat idzin, soerat pas, L., soerat permissi, L.*
 PAS, o. *maal, reis, káli, kála, waqtoe, Ar.*
 Op dit —, *paadda sakáli ini*.
 — geven, *betamen, pátoet, lájig, hároes*.
 Dat geeft geen —, *itoe tiáda pátoet*.
 Dat schip is op zijn — geladen, *makka kapal itoe soedah di moewat dengan sedangnja*.
 —, bijw. *genoeg, tjoeboek*.
 Juist van —, *betoel tjoeboekpnja, sampé besaarnja, sadarsa*.
 —, (zoo even), *bahároe, bahároe tahádi, bároe tádi, L., baroesan, L.*
 Iets van — maken, *békin betoel besaarnja*.
 Dat komt niet te —, *itoe sáláh dátangnja, itoe tiáda lájig, itoe tiáda pátoet*.
 Dat geld komt hem goed te —, *makka ta berhádjat oewang itoe*.
 —, *naauwelijks, njáris, hampir*.
 PASCHA, o. zie PAASCHEN.
 PASGANG, m. *ligas*.
 PASGANGER, m. *koeda jang meligas, koeda hadéan, L.*

PASKAART, vr. *petah (pâtah) lâwt, puttah lâwt, karto lâwt, L.*
PASKWIL, vr. *soerat sindiran.*
 Een — maken, *menjindîr.*
PASKWILMAKER, m. *penjoerat sindiran, penjindîr.*
PASLOOD, o. waterpas, *bâtoe sipat.*
 —, schietlood, *bâtoe doega.*
PASPOORT, o. *soerat lepas.*
 Een eervol —, *soerat lepas dengan poedji-poedjian.*
PASSAAT, **PASSAATWIND**, m. *angin moesim.*
 De oost —, *angin moesim kamâro, angin timor.*
 De west —, *angin bârat, angin koelon, L., angin moesim hoedjan.*
PASSAGIE, vr. (ond. w.) doortogt, als: er is hier eene drukke —, *makka di sini bânjaq orang lâlœ-lâlang (berdjâlan, liwat, L.)*
 — op een vaartuig, *toempângan, sa-penoempang.*
 — hebben op een vaartuig, *toempang, menoempang.*
 — verlenen, *toempangkan.*
 —, plaats uit een boek, *tampat derri soewâtoe kitâb.*
PASSAGIEGELD, o. *oewang menoempang (toempângan).*
PASSAGIER, m. *orang menoempang.*
PASSELLJK, b. n. *sedang, sadarhâna, sederhâna.*
PASSEMËNT, o. *passemên, verb., tâlt ajer, sibir.*
PASSEMËNTWERKER, m. *pandei tâlt ajer, toekang passemên, L.*
PASSEN, b. w. *aanpassen, tjôba.*
 Een paar schoenen —, *tjôba sa-pâsang sapâtoe.*
 —, waterpassen, *oekoer dengan bâtoe sipat.*
 —, van pas zijn, *lâjiq, bâjiq.*
 Dat kleeft past haar wel, *pekâjin itoe lâjiq padânja.*
 —, het getal vol maken, *mengganâpi, mengganapkan, hitoeng sa-brâpa jang misti bâjar.*
 —, voegen, wel staan, *pâtoet, lâjiq, bâjiq.*
 —, voegen, geschikt zijn, *katoedjoe.*
 Bij elkander —, *bâbad.*
 —, geld —, *êmpas, verb.*
 Zulk een kleeft past u niet, *pekâjin jang bagitoe tiâda pâtoet angkaw pâkei.*
 —, letten, acht geven, *djâga, ingat.*
 Op een kind —, *djâga ânaq.*
 Op spijzen — zonder er van te mogen eten, *barandon, borandam.*
 Op eenen zieke —, *djâga (merawâtin, L.) orang sâkit.*
 —, niet spreken, (in het spel,) *tiâda mâjin, tiâda mengâdoe.*
PASSEND, b. n. *gevoegelijk lâjiq, pâtoet, bâjiq.*

PASSEPARTOUT, m. *horologiesleutel met verscheidene pijpen, ânaq koentji dengan be-brâpa lobang.*
 —, zie **LOOPER**, *dievensleutel.*
PASSER, m. *djangkâ.*
 Met den — meten, *hoekoer dengan djangkâ.*
PASSEREN, b. en o. w. als: den tijd —, *menghâbiskan (melaloekan) waqtoe.*
 Den tijd met den koran lezen —, *melaloekan waqtoe dengan mengâdjî qor-ân.*
 Voor iets —, (doorgaan), *di êndahkan, di bilangkan, di hormatkan.*
 Voor eenen bedevaartganger —, *di hormatkan sa-bagei hâdjî.*
 De linie —, *melaloewi chath istiwa, liwat chath istiwa.*
 Eene volnagt —, *boewat (memboewat) soerat koewâsa, bêkin soerat polmak, L., bêkin soerat procurâsi, L.*
 Dat kan —, dat kan wel, *itoe bôleh djoega.*
 —, voorvallen, *djâdi, berlâkœ, tjepol, peristiwa.*
PASTEI, vr. *djoewâdah.*
 — van turksche tarwe, boontjes, speerijen, hoendervleesch, visch, garnalen en krabben, *tjalakoeti.*
PASTEIBAkker, m. *toekang djoewâdah, toekang koewê.*
PASTEIDEG, o. *dâdar, adoenan, L.*
PASTOOR, (R. K.) m. *pâdri grêdjâ roemî.*
 —, inlandsche priester, *imâm.*
PATELLEN, m. meerv. *zeegewas, bia sablah, (Patella).*
PATENT, o. *soerat pekarjdjân, soerat idzin akan melakoekan soewâtoe pekarjdjân.*
PATENTPLIGTIG, b. n. *kena bâjar soerat pekarjdjân.*
PATERNOSTER, m. *rozenkrans, tasbêl, (met 99 koralen of parelen).*
 Een' — bidden, *membâtja tasbêl.*
 —koraal, (of peulvrucht, die er wel voor gebruikt wordt), *djâlt tasbêl.*
 —s, m. meerv. *handboeijen, belonggoe.*
PATIENT, m. en vr. *orang sâkit.*
 Een —, misdadiger, *orang kasakitan, orang bersalâhan.*
PATRIARCH, m. *bithriq, Ar., uit het Gr.*
PATRICIER, m. *orang bangsâwan.*
PATRIJS, m. *ajam hoetan.*
PATRIOT, m. *orang jang mengâseh negrinja.*
PATRIOTISMUS, o. *pengâsehan akan negrinja.*
PATRONES, vr. *parampoeuan jang memali-harâkan.*
PATROON, m. *orang jang memali-harâkan. (melindongkan), perlindoengan, pelindong, chafir, Ar.*
 —, heer, meester, toewan, *pemadji-kan, L.*
 —, vr. *patron, verb., bendâla, tampan.*
 —, o. model, *telâdan, tolâdan, tjonto, dêrah.*

— om met gouddraad te borduren, *tjillári*.

PATROONKOKER, m. *sárong bendála*, *bendála*, *sárong patron*, L.

PATROONSCHAP, o. patronaat, *pangkat cháfir*, *pangkat toewan*.

PATROONTASCH, vr. *tampat patron*, L.

PAUK, vr. keteltrom, *gendang*, *gandang*.

PAUKEN, o. w. *páloe gendang*, *poekol gendang*.

PAUKGESCHAL, o. *boenji gendang*.

PAUS, m. *bábá*, Ar. (De — van Romen wordt veelal vertaald door: *bábá 'l-roemíah*, doch dit is een Grieksche -).

PAUSDOM, o. *karadjáan bábá*.

PAUSELJKE, b. n. *tjára bábá*, *bábá*.

—e waardigheid, *dardjat bábá*.

PAUSGEZIND, b. n. *jang toeroet bábá*.

Een —e, *sa-órang ahlo 'l-bábá*, *sa-órang derri paadda oemmat bábá*.

PAUSSCHAP, o. *peमारintáhan bábá*.

PAUZE, vr. *théh*, Ar., *pe-henítan*, *ítidál*, Ar., *thoemántat*, Ar.

— van eenen psalm, *théh mazmoer*.

Eene — maken, *berhentí*.

— in het lezen, *waqf*, Ar.

PAUZEREN, o. w. *berhentí*.

PAVEIJEN, b. w. zie PLAVEIJEN.

PAVILJOEN, o. zomerhuisje, *roemah perangín-an*, *gamboeng*, *gamboengan*.

—, tent, *cheimah*, Ar.

—, van vorstinnen, hoog vertrek in een paleis, *máligei*, S. R. 17.

En al de prinsessen gingen in het —, *makka segalla poetrí poon másoq kadálam máligei*.

PEDANT, m. *órang kátjaq*, *órang kótjaq*, L., *intjé*.

—, b. n. *kátjaq*, *kótjaq*, L., *angkoé*, L., *djoemáwa*.

—, bijw. *dengan kátjaq*, enz.

PEDEL, m. *soeroehan madjlis madresah*.

PEDESTAL, o. *káki*, *lápíq*, *pelápíq*.

PEEL, vr. breede haarband, *píta jang lébar*.

—, moerassig land, *ráwah*, *pája*.

PEEN, vr. *bortol*, verb. van wortel, *lóbag mérah*.

PEER, vr. *koemmatzrát*, Ar.

Japansche —, (*Cydonia Japonica*), *kaidoo*, Jap.

PEES, vr. *átsáb*, Ar., *oerat kintjang*, *báJoe*, Jav. —, snoer, *tált*.

— van eenen boog, *tált pánah*.

PEESKNOOP, m. *kantjng átsáb*.

PEET, m. en vr. *pengangkát*.

PEIL, o. merk, *tanda*, *álámat*, Ar.

Water dat op zijn — staat, *ajer sedang besaarnja*.

—, van een schip, *másoqnja kapal di dálam ajer*.

Boven — van zijn vermogen, *melaloewi koewasánja*, *liwat mampoénja*, L., *tráda mampoe*, L.

PEILEN, b. w. de diepte, *loega*, L., *doega*. De zon —, *mengoekoer katinggian máta-hárf*.

PEILER, m. *pendoega*, *órang mendoega*, *jang loega*.

PEILING, vr. *pendoegáan*, *doegáan*, *hál mendoega*.

PEILKOMPAS, o. *padóman besaar*.

PEILLOOD, o. *bátloe doega*.

PEILSTOK, m. *kájoe oekoeran*.

PEINZEN, o. w. *fikir*, *pikir*, L., *timbang-menimbang mengíra-ngíra*, *fekoer*, Ar., *angka-angka*, *angkap-angkap*.

—, mijmeren, *tamenoengi*.

PEINZEND, b. n. *terfekoer*, *berfikir*, *bermánoe g*, *bermánoengi*, Ar.

PEINZING, vr. *fikiran*, *pikíran*.

PEINZER, m. *órang terfekoer*.

—, die zich alleen met de bespiegeling van God uit liefde voor Hem bezig houdt, *madjzob*, Ar.

PEIS, m. zie VREDE.

PEISTEREN, b. w. zie PLEISTEREN.

PEK, o. pik, *gála-gála*, *dámar*, *zift*, Perz. Een — op iemand hebben, *bintji akan sa-órang*.

Met — bestrijken, *laboer dengan dámar*, *loeloet dámar*, *loeloet gála-gála*.

Vloebare —, *gála-gála jang éntjér*, L., *qalhrán*, Ar.

PEKACHTIG, b. n. *sa-roepa (seperti) gála-gála*.

PEKBOOM, m. pijnboom, *tsanawbar*, Ar.

PEK BROEK, m. zie MATROOS.

PEK-OF PIKDONKER, b. n. *kalam káboet*, *glap golíta*, *glap sakáli*.

PEK DRAAD, m. *táli jang di gósoq gála-gála*.

PEKEL, vr. *ajer gáram*.

In de — leggen, *tároh di dálam ajer gáram*.

Iemand in de — laten steken, *tinggal-kan órang di dálam kasoekáran*.

—, de zee, *láwt*, *láwoet*, *samoedra*.

PEKELACHTIG, b. n. *másin*, *assin*, L.

PEKELEN, b. w. *tároh di dálam ajer gáram*, zie INZOUTEN.

—, o. w. tot pekél worden, *djádi ajer gáram*, *djádi ajer assin*, L.

PEKELNAT, o. zie PEKEL.

PEKELVELD, o. (dicht) *samoedra*, *láwt*, *láwoet*.

PEKELVLEESCH, o. *dáging assin*, L., *dáging másin*.

PEKELZONDE, vr. *dósa láma*.

PEKKEN, b. w. *loeloet dámar*, *loeloet gála-gála*, *sápoé*, (*gósoq*) *dengan gála-gála*, *láboer dengan gála-gála*.

PEKPLEISTER, vr. *kójoq gála-gála dan minjaq*.

PEKTON, vr. *tong gála-gála*.

PEKZWART, b. n. *hitam sakáli*.

PEL, PELLE, vr. dop, *schaal*, *koelit*.

PELGRIM, m. *hádjí*, eigenl. *hádjídjí*, Ar.

- PELGRIMAADJE**, vr. *hadj'*, Ar., eig. *hadjij'*.
 Benzame — naar Mekka, *tadrijd*, Ar.
PELGRIMSFLIESCH, vr. *boejong hadji*.
PELGRIMSKLEED, o. *pehâjin hadji*, *songgor*.
PELGRIMSTAF, m. *tonkat hadji*.
PELGRIMSTASCH, vr. *boqtâ*.
PELLEN, b. w. *koebaq*, *koepas*, *kaloepas*.
PELLIKAAN, m. *bawga*, *hawâtsil*, Ar.
PELMOLEN, m. *penggilingan (kisâran) koepas-koepâsan*.
PELS, m. *fistân*, Perz., *bâdjoe jang berlâpis boeloe*.
PELUW, vr. *sarâga*, *bantal sarâga*.
PEN, vr. schrijffpen, *qalam*, Ar., *penna*, Eur., *boeloe menjoeurat*.
 Indien deze twee voorwerpen niet bestonden, namelijk de — en het zwaard, zouden alle wereldsche zaken ijdel zijn, omdat alle zaken der wereld door deze twee dingen bestaan, en deze twee zijn het sieraad van de geheele wereld, *djika tiâda âda doewa perkâra ini jang qalam dan pedang itoe makka segalla pekar djâân âdalam sia-stâlah kârana segalla pekar djâân âdalam itoe di atas doewa perkâra ini ber-dârî adânja*, M. S. R. 144.
 De twee ijzeren — nen eener draaibank, om de welken het gedraaid wordende hout loopt, *pâsi*, *pâsei*.
 Houten —, sleutel van eenen viool enz. om een snaar op te draaijen, *singgoeogoe*.
 — om netten te breijen, *tjoeban*.
 De schacht van eene —, *bâtang penna*.
 —, haar —, haarsteker, *toesog kondé*, *tjirt*, *tekan songgoel*.
 Eene — versnijden, *merantjong qalam*, *pôtong penna*.
 Een bos — nen, *penna sa-ikat*.
 Ganzen — nen, *penna gangsa*, *penna boeloe gangsa*.
 Hij heeft eene wel versnedene —, *makka karângannja soerat itoe terlâloe îndah (bâgoes, L.)*.
 Het is in de —, *itoe niatnja, makka itoe di permaqtsoedkan, hampir mâw djâdi* — van eenen stijl, *poeroes*.
 Houten — om balken te vereenigen, *terbot*.
 Eene houten —, *lâbang kâjoe*, *pâsaq kâjoe*.
 —, klokertje, *speld*, *bikat*.
 — van een stekelvarken, *boeloe landaq*.
PENNEBAKJE, o. *tampat penna*, L., *tampat qalam*.
 Een zilveren —, *tampat pêraqbâkas qalam*.
PENNEKUNST, vr. *ilmoe soerat (toelisan)*.
PENNEMES, o. *pisaw merantjong qalam*, *piso pôtung penna*, L.
PENNENKOKER, m. *sârong qalam*, *sârong penna*, *qalam dân*, Perz.
PENNENKOOPEL, m. *pennenverkoopeel*, *orang djoewal penna*, L., *orang djoewal qalam*, *toekang qalam*.
PENNESCHACHT, vr. *bâtang boeloe menjoeurat*, *bâtang penna*, L.
PENNETREK, m. *sa-gâris penna*, L., *chath qalam*, Ar.
PENNING, m. *képêng*, Jav., *pitis*, *pîtjis*.
 Geen — meer, *tiâda sa-képêng lâgi*.
 Geenen — meer in de wereld hebben, *âda pôtol sakâli*.
 Gedenk —, *sikkah tadzkirot*, Ar.
 Een — van het beleg, *sikka tadzkirot pengepoengan*.
PENNINGKABINET, o. *perbendahâran sikkah tadzkirot*.
PENNINGKUNDE, vr. *ilmoe oewang*, *ilmoe sikkah tadzkirot*, *ilmoe derham*.
PENNINGMEESTER, m. *djoeroe oewang*, *kapala kântor oewang*.
 —, schatbewaarder, *bendahâra*, *pang-hoeloe mâta benda*, *chazan*, Ar. *chazin*, Ar.
PENNINGMEESTERSCHAP, o. *pekar djâân djoeroe oewang*, *djabâtan (Jawâtan) bendahâra*, *dardjat chazan (chazin)*, Ar.
PENS, vr. *ampedal*.
 —, ingewand, *ist proet*.
 —, m. *buik*, *proet*, *peroet*.
PENSBUIK, m. *gendoet*.
PENSEEL, o. *sasâpoe tjat*, *penoelis tjat*.
PEPER, vr. *lâda*, *lâda ketjil*, *filfil & fol-fol*, Ar.
 Spaansche of Cayenne —, *tjâbé*, *lâda mэрâh*, *lâda pandjang*.
 Wilde, kleine Spaansche —, *djamprit*.
 Lange —, *tjâbé soelâst*.
 —, (Piper amalago), *lâda andjing*.
 Ingelegde jonge Spaansche —, *atjar tjâbé*.
PEPERACHTIG, b. n. *seperti lâda*, *pedas*, *pedis*.
PEPERBOOM, m. *peperank*, *pohon lâda*.
PEPERBUS, vr. of doos, *tampat lâda*.
PEPERDUUR, b. n. *mâhal sakâli*.
PEPEREN, b. w. *târoh lâda*, *boeboeh lâda*, *meludâ-t*.
PEPERHUISJE, o. *gelongsong*, *kalongsong*, *goelongsong*, *kaloeboesong*.
PEPERKORREL, vr. *boetir lâda*, *lâda boelat*.
PEPERMOLEN, m. *penggilingan lâda*, *kisâran lâda*.
PEPERMUNT, vr. *nânà*, Ar.
PEPERRANK, vr. *tatas lâda*.
PEPERSAUS, vr. *koewah lâda*.
PEPERSTAMPER, m. *toemboeg lâda*.
PEPERWORTEL, m. (soort van —), *akar kèlor*, *akar maroenggei*, (Guilandina moringa).
PEPERZAK, m. *kârong lâda*.
PERIODE, vr. (ond. w.) *tijdvak*, *kâla*, *mâsa*, *zanân*, Ar.
PERIODIEK, b. n. *jang kaloewar paadda waqtje jang tentoe*.
PERK of **PARK**, o. *lusthof*, *rebâna*, *tâman jang berpâgar*.

—, afgesloten — voor dieren, om-
heinde plaats, *kandang*.
Een rond bloem—, *boelang-boelang*.
Vierkant —je, ruitje, *tápag tjátoer*.
—, renbaan, *balápan*, *tampat balápan*.
In het — treden, *másop balápan*.
PERKAL, o. *kájin parkal*.
PERKEN, b. w. *kandangkan*, *memagári*.
PERS, vr. *apitan*.
Olie—, *kampá*.
Suikerriet—, *apitan teboe*, *penggilingan teboe*.
—, glans door persen veroorzaakt, *tja-hája*, *tjája*.
—, zie DRUKPERS.
Dat boek is op de —, *makka kitáh itoe di trá*, *itoe boekoe lági di tjítaq*, L.
PERSBAAR, b. n. *jang dápat di apit*, *jang boleh di tándis*, L.
PERSBALK, m. *kájoe apitan*.
PERSBOOM, m. *bátang apitan*.
PERSEN, b. w. *apit*, *tápos*, L.
—, nederdrukken, *tákan*, *tekan*, *tín-dís*, L.
—, uitdrukken, uitnippen, *prah*, *pras*, L.
—, zoo als eene barende vrouw, ook het — der ingewanden, *teran*, *teran*, *menaran*, *meneran*, *adjang*, *mengádjang*, *menggigit*, zie PERSING.
Druiven —, *mengápit boewah anggor*.
—, dwingen, *paqsa*.
PERSEN, o. *pengapitan*.
PERSER, m. *pengápit*, *orang mengápit*, zie PERSEN.
PERSGELD, o. *oepah apitan*.
PERSIJZER, o. *besst pipèlan*.
PERSING, vr. *pengapitan*.
— van de ingewanden, *teran*, *teran*, *adjang*.
Buik— hebben, *proet menggigit*.
PERSONALITEIT, vr. zie PERSOONLIJKHEID.
PERSOON, m. *orang*, *diri*, *hadlrat*, Ar., *marika*.
Een braaf —, *orang bájiq*.
De — van den profeet, *hadlrat nabí*.
Waarom komt gij in —? *mengápa diri dátang*, *kunnápa loe dátang sendiri*, L.
In —, zelf, *sendiri*.
De — des konings, *hadlrat rádjá*, *Hoft*.
— in de godheid, *oqnoen*, Ar., uit het Syr.
Personen, volk, *marika*, *orang-orang*.
PERSOONLIJKHEID, vr. *dzát diri*, *oedjoed*, Ar.
PERSOONSVERBEELDING, vr. *oepáma pendjelmáan*.
PERSPLANK, vr. *pápan apitan*.
PERSSCHROEF, vr. *skroep apitan*, zie SCHROEF.
PERZIK, vr. *toffáh járst*, Ar., *persiq*, Perz.
PEST, vr. *sampar*, *wabá*, Ar., *dabl*, Ar., *tháven*, Ar.
Met de — besmet, *bersampar*, *kena dabl*, *kena tháven*.

PESTACHTIG, b. n. *sa-roepa sampar*.
PESTBULL, vr. *bangkaq* (*béntil*) *sampar*, *dabl*, Ar.
PESTHUIS, o. *roemah sákit sampar* (*wabá*), *roemah órang bersampar*, *roemah órang kena dabl*.
PESTILENTIE, vr. *penjákit sampar*, *belá wabá*.
PESTKOORTS, vr. *demam sampar*.
PESTLUCHT, vr. *báwoe sampar*, *báwoe wabá*.
PESTPOKKEN, vr. *meerv. tjátjar sampar*.
PESTTIJD, m. *mása* (*témpe*) *sampar*, *waqtoe wabá*, Ar.
PESTVERSPREIDEND, b. n. *jang mendjangkikan sampar*, *jang menjamparkan*.
PET, m. *karpoes*, Ned.
PETEKIND, o. *ánaq pengangkat*.
PETEMOEI, vr. *pengangkat*.
PETERSELIE, vr. *láwon katoembar*, *peterséli*, Ned. uit het Gr., *karafs*, Ar.
PEUKEL, vr. zie PUIST.
PEUL, vr. *pólóng*, L., zie BOON.
Inlandsche —, smakende als groote boonen, *taugé*.
PEULDOP, m. *koelit pólóng*.
PEULUW, vr. zie PELUW.
PEULVRUCHT, vr. *kátjang*, *boontjes*, Ned.
PEUPEL, o. zie GEPEUPEL.
PEUREN, o. w. *mengájl málang*, *panjting ikan mówa*, L.
PEUTEREN, o. w. *tjongkil*, *kórég*.
De tanden —, *tjongkil gigi*.
In het oor —, *tjongkil telinga*, *kórég koeping*, L.
Aan eene zaak —, *kórég perkára*.
PEUTERING, vr. *pentjongkikan*, *pengórék-an*.
PEUZELAAR, m. uitpluizer, *orang jang mentjáoet boeloe*.
—, talmer, *orang málas*, *orang jang berlamat-lambat kardjanja*.
PEUZELLEN, b. w. zonder honger eten, *mákan dengan ttáda lápar*.
—, o. w. talmen, *kardja plan-plan*, L., *kardja lambat-lambat*.
PEUZELING, vr. *getalm*, *perlambátan*, zie GETALM.
PEUZELWERK, o. talmachtig werk, *pekar-djään jang lambat-lambat*, (*plan-plan*, L.).
—, nageregt dat langzaam genuttigd wordt, *boewah-boewáhan* (*sedápan*) *jang di mákan plan-plan*, L., *sedápan jang di santap perláhan-láhan*.
PEZERIK, m. zie BULLEPEES.
PHARIZEËR, m. zie FARIZEËR.
PHILANDER, m. (viervoetig,) *ttimpáwoes*.
PIANO-FORTE, m. en o. *piáno*, Eur.
Op den — spelen, *májin piáno*.
PIASTEER, m. spaansche munt, *rínggit*, *réjál*.
— met zuilen of pilaren, *rínggit tiang*.
— met zwaarden, *rínggit pedang*.
— met eenen vogel, *rínggit boerong*.
PIEK, vr. *toembaq*.
Korte —, *tjandaras*.

— met twee gelijke punten, *toembaq bendarang*.

De — vellen, *merádaqkan toembaq*.

Zijne — schuren, fig. *mínggat*, L., *lári*.

Met de — exerceren, *bermájin toembaq*.

Met de — steken, *menoembaq*, *bertikamkan toembaq*.

— en waaraan koestaarten zijn vastge-
maakt, *toembaq jang di oelaskan tjamára*.

De schacht van eene —, *bátang toembaq*, *gágang toembaq*.

Zeven — en, *toembaq toedjoh bilah (bátang)*.

Eene lange —, *toembaq pandjang*.

Korte —, *tjatjandákan*.

— zonder ijzer, *soliga*.

Met de — slaan, *páloe dengan toembaq*.

— van eene rots, *pontjaq kárang*.

PIEKDRAGER, m. *orang pertikáman*.

PIEKIJZER, o. *bessí toembaq*.

PIEKPUNT, vr. *máta toembaq*.

PIEKSTOK, m. *bátang toembaq*, *gágang toembaq*.

PIEPEN, o. w. *tjítit*.

Zoo als de ouden zingen zoo — de jongen, *lugoenja orang toewah di toeroet orang moeda*, L.

PIEPJONG, b. n. *moeda sakáli*.

PIER, vr. *tjátjing tánah*.

PIEREN, b. w. *tipoe*, *perdjákan*, *pedajáin*, L.

PIERENWAALJEN, o. w. *melantjong di roemah soendal*.

PIJ, vr. grof kleeid, *songgor*, *bádjoe kásar*.

PIJL, m. boog, *ánaq pánah*, *pánah*, *wána*, Sansk., *damaq*.

Houten —, *saltig*.

Werp —, *lambang*.

Vuur —, *tjaráwat*.

De punt van eenen —, *máta pánah*.

Het voetstuk van eenen —, dat tegen de boogpees komt, *káki pánah*.

De doodelijke — van Batára Indra, *tásoera àalam*.

Een rigtte dien (—) op de huid van den reus, *makka láloe di betoelinja kapada ánaq lidah ragsás*, S. R. 28.

Moeder —, hoofd —, voornome goden —, van welken edele — en afstammen, *iboe pánah*, S. R. 23.

Met — en schieten, *memánah*.

En hij zag hoever zijn — ongeveer zou doordringen, *makka di lihatnja sa-kirakira bermákan ánaq pánahja*, S. R. 34.

Elkander met — en beschieten, *berpánah-pánahan*.

PIJL, m. piek, *ánaq itiq*, *ánaq bébêq*, L.

PIJLBOOG, m. *pánah*, *boesor*, *iboe pánah*, *boesor pánah*.

En zijnen — wierp hij naar Srie Rama, *makka boesor pánahnja poon di lontarkanja kapada Srie Rána*, S. R. 156.

De — van Srie Rama, *pánah Srie Rána*.

PIJLENMAKER, m. *pandei (toekang) ánaq pánah*.

PIJLKOKER, m. *tarkasj*, Perz., *sárong ánaq pánah*.

PIJLSCHOOT, o. *pemánah*, *pamánah*.

Een — ver, *sa-pemánah djáwhnja*.

PIJLSTAART, m. *káki ánaq pánah*.

—, vogel, *boerong sasápo*.

—, (sphinx,) *koepoe sóré*.

PIJLSTOK, m. *bátang ánaq pánah*.

PIJLVORMIG, b. n. *saroepa ánaq pánah*.

PIJN, vr. *sákit*.

— in de beenen, *puggêl-puggêl*.

—, verdriet, *soesah háti*, *soesah*.

— in de leden, *sangal*.

— in de beenderen, *pinf*.

— in den buik hebben, *tjékaq*, *sákit proet*.

—, straf, *sangsára*, *ádzáb*, Ar.

— in de gewrichten, *tjekoetan*.

Het is de — waard, *makka hároes di oesahkan*.

Het is de — niet waard, *tiáda hároes di tjintákan*, *tiáda oesah*, *trá oesah*, *troesah*, L.

PIJNBANK, vr. *tampat menjangsarákan orang*.

PIJNBOOM, m. *isanawbar*.

Soort van — op Sumatra, *kájoe sigf*.

PIJNIGEN, b. w. *menjangsarákan*, *menjakiti*.

Zich —, *menjangsarákan diri*.

Zich —, moeit geven, *menjoesahkan diri*.

—, zie STRAFFEN.

PIJNIGER, m. *penjangsára*, *orang jang menjangsarákan*.

PIJNINGING, vr. *penjangsaráan*, *fiál menjakiti*.

PIJNLIJK, b. n. *sákit*.

—, ziekelijk, *sákit-sakitan*.

— (van het gansche ligchaam,) *lása*.

—, moeijelijk, *soekar*, *soesah*, *brat*.

—, bijw. *dengan soesah*, *atas pri jang soekar*.

PIJNLIJKHEID, vr. *rása sákit*.

—, onpasselijkheid, *penjakiti*.

PIJNSTILLEND, b. n. *penáwar*.

— e middelen, *obat menáwar*, *penáwar*.

PIJE, vr. tabaks—, *pipa*, verb., *pengoedoet*, *tjoelín*.

Eene — vullen, *isi pipa*.

—, vat, *pipa*, verb., *léggêr*, verb., *tong*.

—, buis van eenen verreijkjer, *bátang trópong*.

—, merg—, *toelang somsom*.

—, goot, *seloeran*, *gót*, verb., *pantjoerun*, *troesan*.

— van eene brandspuit, *tjótrot oelar pompa*.

— van riet, schalmei, *bangsi*, *soeling*, *moert*.

—, blaaspipj, om vogels te schieten, *soenpitan*.

- , om het vuur aan te blazen, *sompron*.
 — van eene lamp, *tjerét*.
 Naar iemands — en dansen, *toeroet órang poenja soeka*.
 — van goud of verguld metaal, die in de uitgerekte oorle gedragen wordt, *soewang*, *soeweng*, Jav.
- PIJPAARDE, vr. *tánah pipa*, L., *tánah mangkok*.
- PIJFEN, o. w. *siol*.
 —, op de fluit spelen, *berbangst*, *tiöep bangsi*, *májin soeling*, L.
- PIJFENDOFJE, o. *toedong pipa*.
- PIJFENKOP, m. *kapala pipa*.
- PIJFENSTEEL, m. *bá ang pipa*.
- PIJFER, m. *órang tiöep bangst*, *órang májin soeling*, L.
- PIJFGAT, o. windgat, *lobang soeling*, L., *liang bangsi*.
- PIJFGAST, m. brandspuitgast, *boedjang pompa*, L.
- PIJPJE, o. *pipa*, L. zie PIJP.
- PIJPKAN, vr. *kipsaw*, L.
- PIJPKANEEL, o. *kájoe mánis*, *kájoe mánis jang berbátang*.
- PIJPMAKER, m. *toekang pipa*, L., *pandei pengodoet*.
- PIJPMAKERIJ, vr. *tampat békin pipa*, L., *tampat memoewat pengodoet*.
- PIJPUITHALER, m. *tjongkil pipa*, L.
- PIK, o. zie PEK.
- PIK, m. haat, wrok, *bintji*, *karátan háti*, *dandam*.
 Een — op iemand hebben, *bintji akan sa-órang*.
- PIKANT, (ond. w.) zie BITS.
 Een — gezegde, *perkatáän tádjam*.
- PIKET, o. wacht, *káwal*, *órang djága*.
 Officier van het —, *panghoeloe káwal*, *opstr jang pariksa órang djága*.
- PIKEUR, m. (ond. w.) *pengádjár koeda*, *yoe-roe koeda*, *pengádjár toenggang koeda*.
- PIKKEN, o. en b. w. *págoet*, *pátoq*, *pátöh*, *tjótöq*.
 Door eenen vogel gepikt worden, *di págoet boerong*.
 Een ei —, *menetas telór*.
- PIKZWART, b. n. *lítam sa-káli*.
- PIL, vr. *poelong óbat*, *ontal*, *ontol*, *kípal*.
- PILAAAR, m. *tiang*, *rokn*, Ar.
 Een steenen —, *tiang bátoe*.
 Een houten —, *tiang kájoe*.
 Korte dikke —, *tiang gontong*.
 Een marmeren —, *tiang marmar*.
 —, voorstander, *pelindoengan*, *pesendéran*, L.
- PILAAARBIJTER, m. *órang moenáfiq*.
- PILAAARHOEFD, o. *gedandja*, *gagandja*.
- PILAAARSCHACHT, vr. *bátang tiang*.
- PILAAARVOET, m. *káki tiang*, *pelápiq tiang*.
- PILASTER, m. *tiang jang ampat per-ságt*.
- PILLEGIFT, vr. *bíngkisan paadda ánaq jang di permandikan*.
- PILLENDOS, vr. *bóséta poelong óbat*, *tampat poelong óbat*.
- PILLETJE, o. — opium om te rooken, *téké*.
- PILOOT, m. *moéállim*, Ar., zie STUURMAN.
- PIMPelaar, m. *órang jang minom bánjaq toewag* (*sópt*, L.)
 —, *dronkaard*, *pemáboq*.
- PIMPELEN, o. w. *minom bánjaq sakáli*.
- PIMPelPAARSCH, b. n. *oengoe toewah*.
- PIMPELTJE, o. *piála ketjil*, *glas ketjil*, L.
- PIN, vr. hou'en —, *pásaq*, zie PEN.
 —, zwiikje, *tjarat*, *tjerét*, L.
 —, kleine spiering, *lemboeroe ketjil*, *suppiring*, verb.
- PINANG, vr. *pinang*, *djambéh*, Soend.
 Oude —, *koetei*.
- PINANGBEKKEN, o. (van zilver of goud,) *tetampan*, *tetápan*.
- PINANGSCHEDE, vr. (waarvan ligte emmer-tjes gemaakt worden,) *oepih*.
- PINAS, vr. *práhoe ketjil*.
- PINK, m. kleinste vinger, *kalingking*.
- PINK, vr. visschersschuit, *práhoe ikan*, *práhoe órang tjahárt ikan*, *sampan poekat*, *práhoe náljam*.
- PINK, m. en vr. eene jonge koe of stier, *sápt moeda*, *ánaq sápt*, *ánaq sampt*, L.
- PINKOOGEN, o. w. pinken, *karlip*.
- PINKSTER, o. pinksteren, *áid il chamsin*, Ar.
- PINKSTERBLOEM, vr. *ítsihatsi*, Jap.
- PINKSTERDAG, m. *hári chamsin*.
- PINKSTERFEEST, o. *hári rája chamsin*.
- PINKSTERNACHT, m. *málam chamsin*.
- PINKSTERWEEK, vr. *djoemáit chamsin*, Ar.
- PINKSTERZONDAG, m. *hári domínggo chamsin*, *hári ákad chamsin*.
- PINNETJE, o. *pásaq ketjil*.
 — om bladeren vast te hechten, *samat*.
- PINT, vr. kan, *bálang*.
- PION, m. in het schaakspel, *bidag*, *baydag*.
- PIONNIER, m. *órang jang menggált bénténg*.
- PIP, vr. *penjákit boerong*.
- PIPS, b. n. wat ongesteld, *sákit sedúkit*.
- PIRAMIDE, vr. *hirám*, Ar., *tjandi*.
- PIS, vr. *ajer kintjing*, L., *ajer sent*, *kamah*, *kemah*, *bawl*, Ar., *ajer ketjil*.
 Koude —, *salasíma bawl*, *salasíma ajer kintjing*, *saban*.
- PISACHTIG, b. n. *sa-roepa ajer sent*, *kája ajer kintjing*, L., *kamá bawl*, Ar.
- PISAFDRIJVEND, b. n. *jang mendjálankan ajer kintjing*.
- PISANG, m. *banaan*, *pisang*.
 De konings —, *pisang rádja*.
- PISANGBLAD, o. *dáwon pisang*.
 Een — tot zonnenscherm hebben, *berpájongkan dáwon pisang*.
 Regenwater in een — opvangen, *menádahkan ajer hoedjan di dálam dáwon pisang*.
- PISANGBOOM, m. *póhon pisang*.
 De wilde —, *póhon pisang hoetan*.
- PISANGVRUCHT, vr. (*pisang*), *pisang*.

De steen —, *písang báloe*.
PISBLAAS, vr. *kakempoengan*, *kápo*, *matzá-nat*, Ar.
PISLEIDER, m. *seloeran ajer kintjing*, zie **Pis**.
PISLOOZING, vr. *kintjing*, *kaloewar ajer seni*.
PISLUIJER, vr. *kájin lampin*.
PISOPSTOPPING, vr. *sákiti tráda bóleh kintjing*, *perhentian djálan ajer seni*.
PISPOT, m. *tampat ajer kintjing*, *tampat ajer seni*, *pispot*, Ned.
PISSEN, b. en o. w. *boewang (kaloewar) ajer seni*, *kintjing*, L., *boewang (kaloewar) ajer kintjing*, *kemah*.
 Behoefte om te —, *hádjat seni*.
PISSTOF, vr. *ampas ajer kintjing*.
PISTOOL, vr. klein schietgeweer, *pistol*, verb., zie ook **MUSKET**.
 —, *goudgeld*, *dínár*.
PISTOOLHOLSTER, m. *tampat pistol*, L., *sárong toefang*.
PISTOOLMAKER, m. *pandei toefang*, *toekang pistol*, L.
PISTOOLSCHOT, o. *témbaq pistol*, L.
 Een — ver, *sa-témbaq pistol djáwhnja*.
PISVLOED, m. *salasál*, *silsil el bawl*, Ar.
PISWEGEN, m. meerv. *djálan-djálan ajer seni*, *djálan-djálan ajer kintjing*, *seloeran ajer seni*.
PISZUURZOUT, o. *gáram assam ajer kintjing*.
PIT, vr. kern van vruchten, *bidji*, *bátoe*, *isi*.
 — van eene manggavruucht, *bidji mangga*.
 —, meelachtig deel van gewassen, *poelor*.
 —, eetbaar gedeelte van eene kokosnoot, *isi kalápa*.
 —, van eenen boom, het hart, *poelor*, *ampoelor*.
 —, het weeke van eenen boom, *aris*.
 —, eener lamp, *soemboe*.
 —, verstand, *boedi*.
 —, en merg eener rede, *oetaq-oetaq perkatáan*.
PITSJAARVLAG, vr. *bandéra tanda órang misti nájiq kapal*, *bandéra samboejan handaq berlájar*.
PITSJAREN, b. w. *pásang bandéra tanda órang misti nájiq kapal*.
PITTTIG, b. n. *berboedi*, *ber-àqal*, *tjerdig*, *tjerdig*.
 —, bijw. *dengan boedi*, *dengan àqal*.
PLAAG, vr. *belá*, *sjiksa*, *thúen*, Ar.
 Verderfelijke, vreeselijke —, *belá bisa*.
 —, *kwelling*, *kasakitun*, *anája*.
PLAAGGEEST, m. *booze geest*, *djin*.
 —, lastig mensch, *órang ganggoe*, *órang gádoeh*, *órang tjeréwét*, L.
PLAAGZIEK, b. n. *soeka ganggoe órang*.
PLAANBOOM, m. zie **AHORNBOOM**.
PLAAT, vr. van metaal, *práda*, *bápfung*.
 Eene ronde — onder aan den stok van eenen blaasbalg, *omboh*.
 IJzeren —, *práda bessé*.
 Met eene gouden —, *berbápfung amas*, (aan eene flesch), Br. Pal.

Borst—, *padáka*, *padágah*.
Marmeren —, *pápan marmar*.
 Ronde platen op meubels (beslag), *tjapaloq*.
 —, *prent*, *peta*, *gambar*, *figoera*, *pi-goera*, L.
 —, van eenen buikband, *punding*.
Zand—, *bank*, *ondiepte (onzigtbaar)*, *tóhor*, *gósong*.
 Groote — met Arabisch karakter, voor op den buikgordel van voornamen, *bádong djádam*.
 —, in zee, die bij laag water zichtbaar is, *'eting*.
PLAATDRUKKEN, b. w. *tjitaq pigoera*, L., *trá gambar*.
PLAATDRUKKER, m. *toekang tjitaq pigoera*, *pandei menerá gambar (pela)*.
PLAATGOUD, o. dun geslagen goud, *tatrápan amas*, *amas práda*.
PLAATIJZER, o. *bessé práda*.
PLAATJE, o. *képèng*.
 Gouden of zilveren — in den vorm eener halve maan, *sanagólong*.
 Gouden —s, lovertjes, strookjes, *madapan*.
 — boven aan eene kris, *tatrápan kris*.
 —s aan eene gouden keten, *padáka*.
PLAATPAPIER, o. *kartas (garthás) gambar*, *kartas pigoera*, *kartas peta*.
PLAATPERS, vr. *tampat tjitaq pigoera*, *peneráin (tampat menerá) gambar*, *peta apitan gambar*.
PLAATS, vr. in het algemeen, *tampat*, *makán*, Ar.
 —, streek, oord, *turpas*, *tapas*, L.
 — bij een huis, *nátar*, *látar*, L.
 Heilige —en, *akráam*, Ar.
 — van bestemming, *tampat kapergian*.
 —, plein bij een paleis, *haláman*.
 — eener landtong, *tampat tandjoengan*.
 —, binnenplaats, *kintal*.
 Van — veranderen, *ganti tampat*, *meng-ált*.
 Op eene — zijn, *bersatampat*.
 Op eene — blijven, *huisselijk zijn*, *mágan*.
 Er is geene — genoeg, *tiáda sampé tampat*, *koerang tampat*.
 Op eene ongeschikte —, *paadda boekan tampatnja*.
 —, oord, *negri*, *benoewa*.
 — om te hidden, *soeraw*, (mij vreemd).
 — om iets te bergen, *taróhan*, *tjandoe*.
 — (uit een boek), *tampat*.
 —, vers, *ajat*, Ar.
 Voornaamste — in eene moskee, waar de priester staat, *mifráb*, Ar.
 —, ambt, *djawátan*, *djabátan*, *pekaw-tjáiin*.
 En op eene andere — in den koran. *dan paadda tampat jang lájin lági djálam gor-án*, M. S. R. 11.

- , standplaats, *tampat perdirian*.
Eene — bezorgen, — doen nemen, *bapertampatkan*.
Eene — beslaan, *menampât*.
— grijpen, *djâdi, peristiwâ*.
Een goed woord vindt eene goede —, *kâta jang lemah lemboet itoe ânag koentji hâti segalla mânoesja*, Ism. J. 21.
Naar eene — gaan van waar men niet ontkomen kan, *mengtjoewâ-t*.
In de eerste —, *pertâma, sabermoela*.
In mijne —, *ganti diri hamba*.
Ter — e waar gij vroeger woondet, *di mâna bakas toewan doedoeq dhôlo*.
In — van, *akan ganti*, zie verder
BUITENPLAATS, ZITPLAATS, enz.
PLAATSBEGEVER, m. *jang mengaroentâkan djawâtan, jang membrt djabâtan, jang kassi pekardjâan*, L.
PLAATSBEKLEEDER, m. *pengganti, ganti, moeqâm*, Ar.
— Gods, *chalifat Allah*, Ar.
PLAATSBSCHRIJVEND, b. n. *jang menjatâkan pri hâl tempat*.
PLAATSBSCHRIJVER, m. *penjoerat tempat (benoewa), penjoerat pri hâl tempat*.
PLAATSBSCHRIJVING, vr. *soerat pri hâl tempat (benoewa, negri)*.
PLAATSBEWAARDER, m. *orang menjâga tempat doedoeq, djoeroe tempat doedoeq*.
—, marktmeester, *djoeroe pâsar, kapâla pâsar*.
—, zie PLAATSBEKLEEDER.
PLAATSSELJK, b. n. *di tempat, tempat*.
— e rondraaijing van een molenrad, *kisâran djantrâ penggilingan di tempatnja itoe*.
— e goederen, *harta negri*.
— e gewoonten, *âdat negri*.
— e gesteldheid, *pri hâl tempat*.
Alle — e ongesteldheden, *bârang penjâkit tertampat*, K. O.
—, *bijw. derri paadda tempat*.
PLAATSSEN, b. w. *târoh, letaq, bertampatkan, tadaq*.
Waar zult gij die kist — ? *di mâna mâw târoh itoe peti?* L., *pett itoe toewan mâw târoh di mâna?*
Goed geplaatst zijn, *dâpat tempat jang bâjig*.
(De stukken op een bord) ongeregeld —, *poeroq-pârig*.
PLAATSHOUDER, m. *pemârintah*, zie PLAATSBEKLEEDER.
PLAATSING, vr. *penarôhan*.
PLAATSNIJDEN, b. w. *mengoekir præda*.
PLAATSNIJDER, m. *pengoekir præda*.
PLAATSNIJKUNST, vr. *ilmoe mengoekir præda*.
De Engelschen zijn zeer ervaren in de —, *makka orang inggris itoe terlâloe faham paadda ilmoe mengoekir præda*.
PLAATSVERVANGEND, b. n. *jang mengganti*.
PLAATSVERVANGER, m. *pengganti, ganti*.

- PLAATSVERVANGING, vr. *penggantian*.
PLAATWERK, o. *gambar oekiran*.
PLAGEN, b. w. *menggrêtjoq, L., ratjoek, L., ganggoe, gâdoeh*.
—, tergen, *oesik*.
PLAGER, m. *orang jang soeka ganggoe, pengganggoe, jang soeka menggrêtjoq, L., kâboekâboe*.
PLAGING, vr. *penggrêtjok-an*.
PLAK, vr. hiervoor heeft men den rotting, *rôtan*.
Onder de — hebben, *adjar dengan rôtan; beheerschen, parintahkan*.
PLAKBRIEF, m. *soerat mâloemat chothbat*, Ar.
PLAKKAAT, o. *soerat bapernjatâan, soerat titah, soerat mâloemat*, Ar., *firmân*, Ar.
PLAKKAATBOEK, o. *kitâb (boekoe) soerat titah*.
PLAKKEN, b. w. *tampal, têmpêl, L.*
Eene kaart op doek —, *tampal peta paadda kâjin*.
—, o. w. lang blijven, *lâna doedoeq, andom, tinggal lâna di dâlam pekoempoean orang*.
PLAKKER, m. *beplakker, orang jang menampal, orang nêmpêl, L.*
—, in een gezelschap, fig. *orang jang soeka doedoeq lâna di dâlam pekoempoean orang*.
PLAKSCHRIFT, o. *soerat jang di tampal (têmpêl, L.)*.
PLAMMOTEN, b. w. zie BEZOEDELEN.
PLAN, o. vlakke, *pâdang, tânah râta*.
—, fig. ontwerp, *tjonto, L., dinah*.
—, oogmerk, *niat*, Ar., *maqtsoed*, Ar., *bitjâra, kahandaq, mâw*.
Allervoortreffelijkst is des konings —, *sa-bâjiknjalâh bitjâra râdjâ*, Isk. 689.
PLANCHET, PLANSSET, o. (ond. w.) *balên korsêst*, verb., *balên koetang*.
PLANEET, vr. *stârat*, Ar., *nadjm*, Ar., *noedjoem*, Ar.
Iemands — lezen, *lihat noedjoem sa-orang*.
PLANEETBOEK, o. *soerat noedjoem, noedjoem, ramal*, Ar.
In het — lezen, *lihat noedjoem, bâtja ramal*.
PLANEETKENNER, m. *ahloe 'l-noedjoem*, Ar., *orang jang lihat noedjoem, orang jang bâtja ramal*.
—, sterrenkundige, *orang jang faham paadda ilmoe bintang*.
PLANEETKENNIS, vr. *ilmoe bintang, ilmoe noedjoem*, Ar.
—, sterrenwielarij, *ilmoe lihat paadda noedjoem, ilmoe bâtja ramal*.
PLANEETLEZER, m. zie PLANEETKENNER, 1ste bet.
PLANEREN, b. w. (ond. w.) *tjoetji dengan ajer getah*.
PLANK, vr. *pâpan, lof*, Ar.
Een jatichouten —, *pâpan kâjoe djâti*.

Een —en voorhoofd, *moeka pāpan*.
 Boei—, in een vaartuig, *pāpan tūmbo*.
 Eene gladde —, *pāpan litjin*.
 Eene ruwe —, *pāpan kāsap*.
 Twee —en, *pāpan doewa bilah*.
PLANKJE, o. *pāpan ketjil*.
 —s om de daken, even als met leijen te beleggen, *sirap*.
 —aan den muur, om iets op te zetten, *pāgoe*.
PLANMAKER, m. *orang jang memboewat dinah (tjonto)*.
PLANT, vr. *tanāman*, nabāt, Ar., *sjadjarat*, Ar.
 —, plantje, dat verplant wordt, *bibit*.
 Berg—, *tanāman goenong*.
 Zekere verkoelende —, *dāwon sedingin*, (cotyledon laciniata).
PLANTAADJE, vr. *tānam tanāman*, *kebon*, *abādānt*.
 Gij moet mijne dorpen en —n verkopen, *handaqhā doesoan dan tānam-tanāman* *kaw djoewalkan*, M. S. R. 56.
PLANTDIER, o. (het wandelende blad), *dāwon berdjalān*.
PLANTEN, b. w. *tānam*, *menānam*, *tānamkan*, *tandoer*, Jav., *tjātjaq*.
 Op reijen —, *tānam berbandjar-bandjar*.
 Het geschut —, *tāroh mariam*.
 Boomen —, *tānam pohon*.
 Levende boomtakjes op het graf —, *mentjātjaqkan ranting kājoe jang hidop kātās goeobor*.
 Het geloof —, *membāwa imān*.
PLANTENBED, o. *pētaq kebon*.
PLANTENBESCHRIJVING, vr. *penjoerātān-tānam-tānāman*.
PLANTENKENNER, m. *orang jang faham paadda ilmoē tānam-tānāman*, *ahloe 'l-tjiman*.
PLANTENKUNDE, vr. *ilmoē nabāt*, Ar., *pengatahoewan tānam-tānāman*.
PLANTENLUIS, vr. *pianggang*, *koetoe pohon*.
PLANTENOLIE, vr. *mīnjaq tanāman*.
PLANTENRIJK, o. *segalla toemboeh-toemboehan*, M. S. R. 36.
 De regen vermengt zich met het —, waarmede alle menschen en dieren zich voeden, *makka di tjampor ajer hoedjan dengan segalla toemboeh-toemboehan derri paadda bārang jang di mākan segalla mānoesja dan segalla binātang*.
PLANTENSAP, o. *ajer tanāman*.
PLANTER, m. *orang jang tānam*, *penānan*, *toekang kebon*, L.
PLANTGEWAS, o. *tānam-tānāman*.
PLANTHOF, m. *kebon piāra pohon moeda*.
PLANTING, vr. *penānāman*, *pekarjādān tānam*.
 —, zie **VOLKPLANTING**.
PLANTSOEN, o. *kebon pohon-pōion moeda*, *tetanānan*, *tandoeran*, Jav.
PLANTWORDING, vr. *kadjudiān tānam-tānāman*.
PLAS, vr. *poel*, *lōpaq*, *rāwah*, *pāja*.

Buffel—, *kōbang*, *kōbaq*, L.
PLASDANK, m. *sjoekor pemboedjōkan*.
PLASREGEN, m. *hoedjan lebat*, *hoedjan dras*.
PLASREGENEN, o. w. *toeron hoedjan dras*.
PLASSEN, o. w. in het water, *indam*.
 —, gelijk de buffels, *berkoembang*.
PLAT, b. n. ondiep, *tjèpèr*.
 Een —bord, *piring tjèpèr*.
 —, ingedrukt, *kapek*, *keppeq*, L., *koepik*, *pipeh*.
 —te neus, *hidong kapeq*, *hidong pipeh*.
 —te borsten, *soesoe kapeq*.
 —, (van voeten, ook van eenen zoom), *pipeh*.
 —, vlak, *rāta*.
 —, dun voorwerp, plaatje, dun schijfje, *képèng*.
 Een —dak, *atap rāta*.
 —, ledig, *hampa*, *kōsong*.
 Een —te beurs, *pondi jang hampa*, *kanthong jang kōsong*.
 —te taal, *bahāsa katjōkan*, *bahāsa loewar*, *bahāsa kāsar*, *bahāsa pāsar*.
 Dit is zeker een bergmensch, hij spreekt de —te taal, *soenggoeh ini orang goenong kārana bijarānja itoe bahāsa katjōkan (loewar)*.
 —te, vuile taal, *kāta jang kedji*, *kāta jang boesoq (tjārot, atj)*.
 —, bijw. ronduit, *troes trang*.
 —ter aarde vallen, *djeroemis*, *djoeroemos*.
PLAT, o. plat dak, *atap rāta*.
 —van de hand, *tāpaq tāngan*.
 —van een' degen, *sablah pedang*.
PLATAANBOOM, m. zie **AHORNBOOM**.
PLATACHTIG, b. n. *tjèpèr sedikil*, zie **PLAT**.
PLATBODEM, b. n. *platboemd*, *berloenas rāta*, *dengan pantat rāta*.
 Een —vaartuig, *tjoenia*, *penājung*, *prāhoe jang berloenas rāta*, *prāhoe jang rāta pantatnja*.
PLATHEID, vr. zie **PLAT**, (platte taal).
 —, effenheid, *pri jang rāta*.
PLATINA, o. *amas kōdaq*, (op de z. o. kust van **BORNEO**).
PLATING, vr. *ambāroh*, *ambārang*, *impāngan*.
PLATJE, o. *orang tjerdq*.
 —, klein plat, *atap rāta jang ketjil*.
PLATLOOD, o. *prāda timah*.
PLATMAKING, vr. *kāi meratākan*, *peratāān*.
PLATSCHIETEN, b. w. *remoqkan dengan tēmbaq (mariam)*.
PLATTEGROND, m. *dinah*, *tjonto kākī roemuh*.
PLATTELAND, o. *tānah rāta*.
 —, boerendorpen, *désa-désa*, *doesoendoesoen*.
PLATTEN, b. w. *pipehkan*.
PLATTERD, m. *orang bōdoh*, *orang gōb'og*.
PLATVISCH, m. *ikan blātjang*, L., *ikan sabia*, *ikan sablah*.
PLATVOET, m. *kākī pipeh*.
PLATVOETEN, o. w. *menantj (toenggoe) lāma*.
PLATVOETIG, b. n. *berkākī pipeh*.

PLAVEI, vr. plavuis, *bátoe loko-loko*.
 PLAVEIJEN, b. w. *pásang bátoe loko-loko*, *berdásarkan bátoe loko-loko*.
 PLAVEIJER, m. *toekang pásang bátoe loko-loko*.
 PLAVEISEL, o. *dásar bátoe*.
 PLAVUIS, o. *bátoe oebin*.
 PLECHT, vr. voor—, *haloewan*.
 PLECHTANKER, o. *sáwh jang besaar, djangkar jang páling besaar*.
 —, fig. *perlindoengan, pesandáran, peséndéran, L.*
 PLECHTANKERTOOW, o. *táli sáwh besaar, táli djangkar besaar, L.*
 PLECHTWACHTER, m. die naar de klippen enz. ziet, *djoerne bátoe*.
 PLEEGVADER, m. *bápa angkat*.
 PLEGEN, o. w. *beása, biása*.
 Ik pleeg altijd te vijf uur op te staan, *salamánja sahája beása (biása) bángon paadda djám poekol lima, mémang sájo biása bángon poekol lima, L.*
 PLEGEN, b. w. *bedrijven, boewat, berboewat*.
 Kwaad —, *berboewat djáhat*.
 Vertraad —, *berboewat cháanat*.
 Bedrog —, *perdjákan, tipeo*.
 Met iemand raad—, *membítjarákan dengan sa-órang*.
 PLEGING, vr. *perboewátan*.
 PLEGT, vr. *kusting op een huis, soerat gádé roemah*.
 PLEGTGEWAAD, o. *pekájin hári besaar (rája)*.
 PLEGTIG, b. b. *àthlim, Ar., àthlamat, Ar., dengan oepatjára, besaar, rája*.
 Eene —e *gehoorgeving, senámjam jang àthlim*.
 — *bezoek naar den heiligen tempel te Mekka, omrat ka-beito 'l-harám*.
 Een —e *dag, hári rája, hári besaar*.
 —, *bijw. atas pri jang àthlim*.
 — *bedanken, tarima káseh dengan hormat, silaloé, Mol.*
 PLEGTIGHEID, vr. *àthlamat, Ar., kabesúran*.
 Groote — *bij eene offerande, hoemoem, Ar.*
 PLEGTIGLIJK, *bijw. zie PLEGTIG, bijw.*
 PLEIDOOI, o. *singkéta, atjára, bitjára*.
 De zaak van een regterlijk —, *perkára bitjára dáwa*.
 PLEIN, o. *vlakke bij een huis, natar, látar, L.*
 —, *bij een kasteel, haláman*.
 Op het midden van het — *der gehoorzaal, di tengah haláman balei-roewang*.
 —, *vlakke, vlak veld, pádang, tánah lápang*.
 — *in eene stad, médán, Ar.*
 PLEISTER, vr. voor wonden, *kójoq, kójo, L., marham, Ar., pléstér, verb.*
 —, *verzachting van leed, penáwar*.
 —, *gips, kápor háloes, penjaloetan kápor, pléstér, verb.*

PLEISTERAAR, m. *stukadoor, pandei meláboer dengan kápor háloes, toekang jang bisa penjáloet*.
 PLEISTEREN, b. w. *láboer dengan kápor háloes, menjaloetkan dengan kápor háloes*.
 —, o. w. *berhénti*.
 PLEISTERGEWELF, o. *langkong kápor háloes, saloetan kápor háloes*.
 PLEISTERING, vr. *penjaloetan dengan kápor háloes, pelaboeran dengan kápor háloes*.
 PLEISTERKALK, m. *kápor háloes, kápor saloetan*.
 PLEISTERPLAATS, vr. *perhentian tempat perhentian, pesanggráhan, Jav.*
 Van de eene — tot de andere, *derri soewátote perhentian dátang kapada soewátote perhentian*.
 De eerste — *op weg is tien palen ver, makka perhentian jang pertéma di djálan, itoe sapoeloh paal djáwhnja*.
 PLEIT, o. *atjára, dáwa, bitjára, L.*
 PLEITBEZORGER, m. *procureur, pokelol, plokkelol, prokeror, verb., tjingkaw, L.*
 PLEIDOOI, m. *zie PLEITREDE*.
 PLEITDAG, m. *hári bitjára, L., hári atjára, singkéta*.
 PLEITEN, o. w. *bitjára, L., ber-atjára, berdáwa, begáwé, begáwan, bersingkéta*.
 Over goederen eener nalenschap —, *berdáwa kárana harta peninggálan*.
 PLEITER, m. *órang begáwan, toekang bitjára, L., pandei bersingkéta, pandei berdáwa, zie ?*
 PLEITGEDING, o. *bitjára dáwa, Br., hál atjára, bitjára, L., singkéta*.
 PLEITHOF, o. *makamat, Ar., rad fan djoestíst, verb.*
 PLEITREDE, vr. *bitjára meláwan dáwa*.
 PLEITZAAK, vr. *bitjára dáwa, Br., hál atjára, hál dáwa, hál bersingkéta*.
 PLEITZIEK, b. n. *pleitzuchtig, soeka berdáwa, soeka bersingkéta*.
 Een — *mensch benadeelt zich al te zeer, makka órang jang soeka berdáwa itoe menroegikan dirinja terláloe amat*.
 PLEIZIER, o. *kasoeekáan, soeka, soeka háti, plesír, L., kagemáran*.
 — *maken, uitgaan, tjangkaram tjangkráma*.
 PLEIZIERIG, b. n. *sedap, sadap, inaq, ênaq, L.*
 PLEIZIERPARTIJ, vr. *perdjamoewan akan menjokákan órang, partj, Ned.*
 Openbare — *van grooten, termása*.
 Uit pleizieren gaan, *tjangkaram*.
 PLEIZIERREIS, vr. *perdjalanán soeka háti*.
 PLEK, vr. *plaats, tempat, zie PLAATS*.
 Met —en *afgeteekend, vol —ken, baloe-baloe, peralaw, berblang-blang*.
 —, *vlakke, nóda, plek, Ned., bekas, taloctoeh, Jav.*
 Wit — *je op den oogappel, balálaq, beléléq*.

PLENGEN, b. w. *toewang, tjoetjorkan, toempah*.
 Bloed —, *toempah (makán) darah*.
 Een zwaard, dat bloed plengt, *pedang jang mákan darah*.
 Olie —, *tjoetjorkan minjaq*.
 Water op iemands hoofd —, *toewang ajer atas kapála órang*.
 Gesmolten metaal —, *toewang*.
 PLENGING, vr. *penoewányan, pentjoetjoeran, penoempáhan*.
 PLENGOFFER, o. *qorbán pentjoetjoeran*.
 PLETMOLEN, m. *penggilingan jang pipihkan, kisáran memipihkan, penggilingan jang menipiskan*.
 PLETROL, vr. *penggiling*.
 PLETSTEEN, m. *bátóe gilingan*.
 PLETTEN, b. w. *giling, menggiling, pipihkan, pipisan*.
 PLETSEN, o. w. (duitse —, kunzeren), een spel met pitjes of duiten in een knultje, waarom geknikkerd wordt, *tjongkaq*.
 PLETTEREN, b. w. *antjorkan, remoqkan*, zie VERPLETTEREN.
 PLEURIS, vr. *sakit pinggang, sakit tjoetjoq*.
 PLIGT, m. *hároes, pangkat, wádjib, Ar., ferdil, Ar., ferdloe, perloe, L.*
 Volgens mijnen —, *seperti hároes ataskoe*.
 De kinderen te onderwijzen is de — des vaders, *mengádjar kánaq kánaq itoe pangkat bapálah*.
 Gebeden van —, (die men moet doen), *soembahjang ferdloe*.
 Het is —, de voeten te wasschen wanneer men naar de moskee wil gaan, *makka ferdloe (wádjib) membásoh káki takála máw másoq kudálam mesdjid*.
 Zich van zijnen — kwijten, *mengardjkan bángang jang wádjib*.
 Niettemin rust de — op al de dienaren, *tetápi hároes djoega atas segalla hamba*, M. S. R. 29.
 Het is de — van eenen regter, dengen, die regt heeft, in het gelijk te stellen, *makka hároes atas hákim membenarkan bángang síapa jang benar*.
 Zijnen — verzaken, *lálai akan bángang jang hároes atasnja, melaloewi bángang jang ferdloe*.
 PLIGTIGLIJK, b. n. *jang menghároeskan, jang djádi wádjib, jang memferdloekan*.
 PLIGTGEBOD, o. *títah jang memferdloekan, parintah jang menghároeskan*.
 PLIGTMATIG, b. n. *hároes, pátoet, sa-bagei wádjib*.
 PLIGTPLEGEN, o. w. *membri salám, membri hormat, kassí tábé, L. (tábég), membri roewádat, Hoft., menjoembah*.
 PLIGTPLEGING, vr. *salám, Ar., hormat, Ar., roewádat, Hoft., tábég, tábé, L.*
 Hij bewees vele — en aan Emir Hamzah, *makka bebrápa salám poon di brinja paadda Emír Hamzah*.
 Vriendelijke — en, vlcitaal, (bij meisjes

of vrouwen), *tjoemboewan, sanda goeroe*.
 PLIGTSCHULDIG, b. n. *hároes kardja, misti kardja, L.*
 PLIGTSHALVE, bijw. *kárana wádjib, sabab hároes, sabab misti, L.*
 PLIGTVAARDIG, b. n. *soeka mengardjkan bángang jang wádjib, soeka kardja bángang jang misti, L.*
 PLIGTVERZAKER, m. *órang jang lálai bángang jang hároes atasnja, órang málas kardja bángang jang misti, L., órang jang melaloewi bángang jang ferdloe*.
 PLIGTVERZUIM, o. *sálah, kíal lálóewi bángang jang wádjib*.
 PLIGTVRIJ, b. n. *lepas derri paadda óndjji*.
 PLOEG, m. *tanggála, nanggal, loekoe, L., bájja*.
 Een — met een jok ossen, *tanggála dengan lemboe sa-goe*.
 Een — met een span buffels, *loekoe dengan karbo sa-pásang*.
 Een ligte — voor drooge gronden, *broedjoel, Jav.*
 —, troep, *káwan*.
 Het werkvolk kwam bij ploegen, *makka órang bekdardja itoe poon dátang berkáwan-káwan*.
 PLOEGEN, b. w. *menanggála, meloekoe, L.*
 De rijstvelden —, *menanggála sawah, meloekoe sawah, L.*
 Een akker —, *menanggála bendang, meloekoe tánah, L.*
 —, (plauken), *seroet alor, L., katan alor*.
 —, afsnijden, *pótoeng*.
 De golven —, *mentjintjang oembaq*.
 PLOEGEN, o. *penanggaláan, pelokoewan, L.*
 PLOEGER, o. *penanggála, órang meloekoe, L.*
 PLOEGSNEDE, vr. *vore, ládjoer*.
 PLOEGVORMIG, b. n. *sa-roepa tanggála, separti loekoe, L.*
 PLOEGHOUT, o. *kájoe tanggála, kájoe loekoe, L.*
 PLOEIJZER, o. *nájam, bessí loekoe, L., bessí tanggála*.
 PLOEGING, vr. *penanggaláan, pelokoewan*.
 PLOEGKOUTER, o. zie PLOEIJZER.
 PLOEGLAND, o. *tánah jang dápat di tanggalákan, tánah jang di loekoe, L., ládang* —, nat rijstveld, *sawah*.
 —, droog rijstveld, *gága, típar*.
 PLOEGMES, m. (bij de boekb.) *pisó pótoeng boekoe, L.*
 PLOEGOS, m. *lemboe penanggála*.
 —, buffel, *karbo bakal meloekoe, L.*
 PLOEGSCHAAF, vr. *seroet aloeran, L.*
 PLOEGSTAART, m. *bátang (penángan) tanggála, gandar, bátang loekoe, L.*
 PLOEGVOREN, m. *bukas tanggála, aloeran loekoe*.
 PLOERT, m. *órang doekána, órang jang bersjahwát*.
 PLOERTIG, b. n. *doekána, bersjahwát*.

- PLOF**, m. *boenji bârang jang djâtoh*.
PLOFFEN, o. w. neder—, (van iemand die voorover valt), *djâtoh terdjoeroemis*.
PLOK, m. pluk, handvol, *sa-ganggam*.
PLOKJE, o. *sa-ganggam ketjil*.
 —, fig. *lâba (oentoeng) sedikit*.
PLOKPENNING, m. *tjngkaram*.
PLOMBEERDER, m. *orang jang päsang tjap timah, toekang boeboh materi timah*.
PLOMBEREN, b. w. (ond. w.) *päsang tjap timah, boeboh materi timah*.
PLOMP, m. *boenji bârang jang djâtoh*.
 —, waterplant, *tarâtî, sariwan*.
PLOMP, b. n. grof, *käsar*.
 —, onbeleefd, *kórang adjar, góbloq, L.*
 —, dom, *bódoq, bódoh, loepoh*.
 —, stomp, *toempol, koerang tádjam*.
 —, bijw. *atas pri jang kásar*.
PLOMPAARD, m. zie LOMPERD.
PLOMPEN, o. w. in het water vallen, *djâtoh di ajer*.
 —, in het water (de rivier) !springen, *njeboer di káli, L., terdjoen ka-dâlam soengei*.
 —, geluid verwekken, zoo als iets, dat in het water valt, *merâwa*.
PLOMPHEID, vr. *pri jang kásar*, zie LOMPHEID.
PLONDEREN, b. w. zie PLUNDEREN.
PLONZEN, b. w. *menerdjoenkan ka-dâlam soengei, njeboerkan di káli, L.*
 —, o. w. *djâtoh di ajer (soengei, káli, L.)*
PLOOI, vr. vouw, *lipátan*.
 De —jen van eeden brief, *lipátan soerat*.
 Uit de —jen gaan, *hilang lipátan*.
 Eenen brief van zijne —jen ontdoen, *boeka soerat derri paadda lipátannya*.
 Uit de —, in de war, *koesoet*.
 De —jen aan den rand van het oor, *dâwon perlipátan telinga*.
PLOOIJEN, b. w. *lipat, melipat*.
 Een kleed —, *melipat kâjin*.
 Eene zaak —, *menjelesseikan soewâtoe perkâra*.
 Weder —, *lipat poela; fig. bêkin betoel, L., menjelesseikan*.
 —, zie RIMPEL.
PLOOIER, m. *toekang lipat, pelipat*.
PLOTEN, b. w. *koepas (kêssêt) boeloe koelit domba*.
PLOTER, m. (bloter, doch onjuist), *toekang kêsêt boeloe koelit domba*.
PLOTSELJK, b. n. en bijw. plotseling, *sa-koenjong-koenjong*.
 Ziende dat de koning — ontsliep, *mêlihat baginda sa-koenjong-koenjong hilang, S. R. 51*.
 —, overhaast, *goepoh-goepoh*.
PLOTSEN, o. w. (van iemand die voorover valt,) *djâtoh terdjoeroemis*.
PLUG, vr. van een vat, *soempal*.

- Trek er de — niet uit, *djângan di tjâboet soempalnya*.
PLUIM, vr. vederbos, *djamboel*.
 —, staart van eenen haan, *boeloe êkor ajam*.
PLUIMAADJE, vr. *boeloe boerong*.
PLUIMBEREIDER, m. *toekang boeloe, toekang tjoetji boeloe*.
PLUIMELOOS, b. n. *tiâda berboeloe, goendol*.
PLUIMEN, b. w. *tjâboet boeloe*.
PLUIMGEDIERTE, o. *boerong-boeroengan*.
 Al het — werd door hem gedood, *segalla boerong-boeroengan poon di boemahnya*.
PLUIMGRAAF, m. *djoeroe djâga boerong, toekang ajam*.
PLUIMPJE, o. *djamboel ketjil*, (ook een enkel lokje op het hoofd van kinderen).
 —, lof, *poedjian jang sedikit*.
 Hij doet dat alleen om een — te behalen, *makka itoe di kardjânya sâdja handaq beroleh poedjian*.
PLUIMSTRIJKEN, b. w. *boedjoq, memboedjoq*.
 Eene vrouw of meisje —, vlijen, *tjoemboe, tjomboe*.
PLUIMSTRIJKER, m. *pemboedjoq, jang memboedjoq*.
 —, vleijer, *liefkozer, jang bertjoemboe*.
PLUIMSTRIJKERIJ, vr. *pemboedjók-an, tjoemboe*.
 De — is het kenmerk van laagheid, *makka pemboedjók-an itoelah tanda kahinâan*.
PLUIS, vr. pluusje, *noyje, boeloe kâjin*.
 Niet —, *tiâda bâjiq, tiâdu poenah, berbâhâja*.
 Het is daar niet —, *makka di sâna tiâda bâjiq (sentawsa,) makka adâlah bahâja di sâna, tiâda poenah di sâna*.
 Hij is niet —, *makka orang itoe tiâda betoel*.
 Deze visch is niet —, *makka ikan ini tiâda bahâroe, ini ikan soedah bebâwoe, L.*
PLUIZEN, b. w. *tjâboet boeloe*.
 —, zuiveren, *soetjikan, tjoetji*.
 Uit—, de vederen (zoo als sommige vogels doen,) *galisiq, selisiq, L.*
PLUIZER, m. *toekang tjâboet boeloe*.
PLUIZERIJ, vr. *penjaboetan boeloe*.
PLUK, m. fig. groote som, *oewang bánjaq*.
 —, zie INZAMELING.
PLUKHAREN, o. w. *berkalâh, bamoekol, L.*
 —, met de vuist vechten, *gôtjoh, bergôtjoh*.
PLUKKEN, b. w. *poengoet, kuppos, kepos, L., alap, Jav., salimpit*, zie AFPLUKKEN.
 —, uitpluizen, *tjâboet*.
 Jaarlijks plukt men de ganzen onder de borst, *makka boeloe dâda gangsa itoe paadda tiap-tiap tâhon di tjâboet orang*.
 De vruchten van zijnen arbeid —, *dâpat hâtsil pekardjâannya (oesahânya)*.
PLUKKER, m. zie AFPLUKKER.
PLUKKING, vr. zie AFPLUKKING.

PLUKMAND, m. *brōng*, bakoel boewah.
 PLUKSEL, o. *tiras*.
 PLUKTJD, m. *moesim* (*mása*) boewah-boewahan.
 PLUNDERAAR, m. *penjâmon*, *orang perampog*, *orang perampas*.
 PLUNDEREN, b. w. in een bosch, of op den weg, *sâmon*, *menjâmon*.
 Pelgrims —, *menjâmon orang najiq hadji*.
 — in eene plaats, *rampas*, *reboet*, *merampas*, *mereboet*.
 In den krijg —, *djârah*, *mendjârah*.
 De gewoonte in den krijg is, des vijands goederen te —, *makka údâtinja prang itoe mendjârah bârang-bârangnja moesoeh*.
 PLUNDERING, vr. *penjamoenan*, *perampâsan*, *pendjârâhan*, zie PLUNDEREN.
 — door de vijanden des geloofs, *nafal*, Ar.
 PLUNDERZIEK, b. n. *loba akan menjâmcn*, *kapéngin merampas*, L.
 PLUNJE, o. zeemanskleederen, *pakéan matros*, L., *pekâjin chalâtsi*.
 Hij is goed in de —, *dia poenja pakéan bânjaq sakâli*.
 Iemand de — uitschudden, *merampas orang poenja bârang*.
 PLUNJEKIST, vr. *peti matros*, L., *peti pekâjin chalâtsi*.
 PLUVIER, vr. *tjeroeling*, *marâgî*, *hodhod*, Ar.
 POGGHANS, m. zie POGCHER.
 PODAGRA, o. pootje, *sangkal kâki*.
 PODAGRIST, m. *orang sâkit sangal kâki*.
 POEDER, o. poeijer, stof, *loemat*.
 Welrickende —, *loemat haroem*, *loemat wangi*, L.
 Artsenij —, *obat loemat*.
 —, buskruid, *obat pâsang*, *obat bedil*, *obat mesioe*.
 Ontvlambare —, *loemat âpi*.
 POEDERBUS of doos, vr. *tampat* (*bôsétu*) *loemat*.
 POEDEREN, b. w. *menghamboert* *dengan loemat*.
 POEDERIC, b. n. *berloemat*.
 POEDERKWAST, m. *djambœ-djamboe loemat*.
 POEDERMAKER, m. *toekang loemat*, *toekang tepong*.
 POEDERSUIKER, m. *goela pâsir*.
 POËET, m. zie DICHTER.
 POEJER, o. zie POEDER.
 POEL, m. moeras, *ráwah*, *râwang*, *pâja*, *lalângan*.
 —, voor buffels, *kôbaq*, L., *kôbang*.
 —, afgrond, *toebir*.
 De helsehe —, *toebir nâraka*.
 Een iegelijk die de wet Gods overtreedt zal in de eeuwige — geworpen worden, *bârang stâpa melalœwi hoekoem Allah itoe akan terdjoenkan di dâlam toebir narâka*.
 POELIER, m. *toekang ajam*, *orang djoewal boerong dan dâging perboeroetan*.
 POELJE, vr. zie HOEN.

POELSNIJ, vr. *âjan-âjâman râwah*.
 POELVOGEL, m. *boerong râwah*.
 POEF, vr. wind, *kœntoet*.
 POEFEN, o. w. *berkoentoet*.
 POEPPER, m. *orang berkoentoet*.
 POES, vr. *koetjing*, *koetjing betina* (*param-poewan*, L.).
 —, sabelbont, *kâjin boeloe pemblit lèhër*.
 POESTEN, b. w. zie BLAZEN.
 POESTER, m. zie BLAASBALG.
 POËTISCH, bijw. zie DICHTERLIJK.
 POETS, vr. *bârang djinâka*, *makr*, Ar., *dâja*, *pedâjan*, L.
 Iemand eene — spelen, *perdadâkan orang*, *pedajâ-in orang*, L.
 POETSEMAKER, m. *orang djinâka*.
 POETSIG, b. n. *djinâka*, *berdjinâka*.
 POEZELIG, b. n. *umpog*, L., *lemboet*, *montog*, L.
 POEZELIGHEID, vr. *kalemboetan*, *umpog*, L.
 POËZIJ, vr. *sjâr*, *ïmoë sjâr* (*sâur*, L.).
 POF, m. *boenji poekol*, *boenji pâloe*.
 Op den — halen, *blî hoetang*.
 POFEN, o. en b. w. kloppen, *poekol*.
 —, ophlazen, *tioep*.
 —, borgen, *blî hoetang*.
 —, roosteren, *panggang*.
 Eene gepofte kip, *âjam panggang*.
 POFERTJE, o. (inl.) *koewé bôla*.
 POFHANS, m. zie POGCHER.
 POGCHEL, vr. zie BOGCHEL.
 POGCHEN, o. w. *kâtjaq*, *kôtjaq*; L., *meng-gahkan diri*, *membesaarkan diri*, *bangga*, L.
 —, veel praten en alles vergrooten, *sing-ong*.
 Op zijne rijkdommen —, *kâtjaq kârana kakajânnja*.
 POGCHER, m. *pengâtjaq*, *orang kôtjaq*, L.
 POGCHERIJ, vr. *pengatjâkan*, *perkatâan orang kôtjaq*, L., *perkatâan pengâtjaq*.
 POGEN, o. w. *tjôba*, *mengoehahkan diri*.
 Met al zijne krachten poogt hij de wenschen zijns meesters te bevredigen, *malika dengan segalla koewâsa-koewasânja ia tjôba memenoehi hasrat toewanja*.
 POGING, vr. *tjôba*, *pentjobâân*, *pengoehahâân*.
 POK, vr. *poeroe tjâtjar*, *abilah*, Perz., *bôba*, verb. Port.
 Koepokken, *tjâtjar sâpi* (*sampf*).
 Waterpokken, *tjâtjar tjer*.
 —jes, die van binnen hol zijn, *katoem-boehan rampani*.
 Spaansche —ken, *rastong koetji*.
 De —ken inënten, *târoh tjâtjar*, *boeboh tjâtjar*.
 De —ken hebben, *sâkit tjâtjar*, *bertjâtjar*.
 POKACHTIG, b. n. pokkig, tot de Spaansche pokken behoorende, *berastong koetji*.
 POKDAAL, vr. *bakas tjâtjar*, *tanda tjâtjar*, *tjarâtjaq*.
 POKDALIG, b. n. *bôpêng*, L., *tjâpo*, *tjâpoq*, *bertjâpo*, *be-tjâpo*, *boeriq*.

- Een weinig —, *baratjaq, bertjaq, L., tjeretjaq.*
- POKKOORTS, vr. *demam tjátjar.*
- POKKEN, o. w. *sákit tjátjar.*
- POKEN, b. w. *oepaq, mengoepaq.*
- POKPUT, vr. *karepiq, bakas tjátjar, pároet.*
- POKSTOF, vr. *biang tjátjar.*
- POKZIEKTE, vr. *penjákit tjátjar.*
- POL, m. *orang jang piára kandaq.*
—, zie HOERENWAARD.
- POLDER, m. *tánah jang bertarbis.*
- POLDERMOLEN, m. *penggilingan ajer tánah jang bertarbis.*
- POLDERBESTUUR, o. *permarintáhan tánah jang bertarbis.*
- POLERHAMER, m. *martil toekang tímah.*
- POLICIE, vr. (ond. w.) *polist, Eur., partintah negri.*
- POLICIEKANTOOR, o. *kantor polist, verb.*
- POLICIEKOMMISSARIS, m. *katwál, koetwál, Perz., sukkout, L., baljoe, verb. van baljuw.*
- POLYPUS, m. *gorita.*
- POLIJSTEN, b. w. *oepam, mengoepam, gilip, békin kilap, L., gósog saupé bekilap, L.*
Even als gepolijst smaragd, schitterend van gedaante, *seperti zamroed jang telah ter-oepam berkilat-kilat roepánya.*
Wapens —, *mengoepam sindjâta.*
Spiegels —, *gilip tjermin.*
De tanden —, *sisog, sisoe.*
- POLIJSTER, m. *pandei mengoepam, toekang gósog, L., pandei menggilip.*
- POLIJSTHOUT, m. *kájoe oepam.*
- POLIJSTING, vr. *pengoepáman, penggilipan, penggósók-an.*
- POLIJSTSTEEN, m. *bátoe oepam, bátoe gilip.*
- POLIS, vr. (ond. w.) *verzekerbrief, soerat gádé, soerat djandji ganti roegi.*
- POLITIEK, b. n. en bijw. *staatkundig, dája pamarintáhan.*
Het is — met magtige koningen bevriend te zijn, *makka dája pamarintáhan itoe handaq bertsoekat dengan rádja-rádja besaar.*
- POLLEPEL, m. *gájoeng.*
- POLLEVJ, vr. zie ACHTERLAP.
- POLS, m. *nádt.*
Den — *voelen, mendjámah (rába) nádt.*
- POLS, m. *gálah (bamboe) jang di páké akan meloempat menjabrang káli ketjil, kájoe orang meloempat.*
- POLSADER, vr. *oerat nádt.*
- POLSADERGEZWEL, o. *bangkaq oerat nádt.*
- POLSADERSLAG, m. *ke'oenja dârah nádt, tapoqnja dârah nádt.*
- POLSEN, b. w. *mendjámah (rába) nádt.*
—, *onderzoeken, sidig, pantjing, L.*
Herhaalbaar —, *berába-rabâan.*
- POLVER, o. zie PULVER.
- POLSRING, m. *gelang kána (tangan).*
- POMP, vr. *pompa, verb., hamboesan ajer.*
Ketting—, *pompa ranté.*
- Zuig—, *pompa mengisap.*
- Water in de — *gieten, toewang ajer di dálam pompa.*
- Eene — *boeren, membólang.*
- POMPAK, m. *pásoe pompa.*
- POMPBOOR, vr. *goerdít pompa.*
- POMPELMOES, m. *djeroq besaar, L., limon besaar, limon oedang.*
- POMPEN, b. en o. w. *tárèq pompa, hamboes, gitjah.*
—, *uithozen, tmbá.*
- POMPGAT, o. *lóang pompa.*
- POMPERS, m. *boedjang pompa, orang hamboes.*
- POMPERNIKKEL, m. *rôtít hitam.*
- POMPHAAK, m. *gájit pompa.*
- POMPHART, o. *háti pompa, koelít pompa.*
- POMPING, vr. *penghamboesan.*
- POMPKLEP, vr. *klép pompa, L., lidah pompa, lidah hamboesan ajer.*
- POMPKOKER, m. *sárong pompa.*
- POMPKRAAN, vr. *tjérèt pompa, tjarat hamboesan ajer.*
- POMPMAKER, m. *toekang pompa, pandei hamboesan ajer.*
- POMPOEN, vr. *lábœ, dobbá, Ar.*
De — *waarvan tangkwé (zeker konfijt) gemaakt wordt, lábœ bligoe.*
- POMPSCRAPER, m. *penggároq pompa.*
- POMPSLINGER, m. *boewájan hamboesan, sanggoetan pompa.*
- POMPSTANG, vr. *bátang pompa.*
- POMPSTOK, m. *zwengel, kájoe gójang pompa.*
- POMPWATER, o. *ajer pompa.*
- POMPZUIGER, m. *koelít pompa jang menáréy ajer, koelít hamboesan jang menghéla ajer.*
- POND, o. *Nederlansch —, pon bároe.*
Chineesch —, = $1\frac{1}{2}$ oud Amst. Ⓔ , *kátí, kati.*
Een gewigt van bijna één Ned. —, *miná, Ar.*
Een — van 12 oncen, *rathl, rühl, Ar.*
- PONDER, m. als: een drie—, *maríam pelor tiga pon, maríam tiga pon.*
- PONDGAREN, o. *benang jang di djoewal dengan di tímang.*
- PONDPAPIER, o. *qarthas toewah jang di djoewal dengan di tímang.*
- PONDSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis kantor pabán.*
- PONDSGEWIJS, bijw. *dengan bahagian másing-másing, dengan bagian sátoe per sátoe, L.*
- PONJAARD, m. *kris, séwar, rintjang.*
De gewoonte der Maleijers is, eenen — te dragen, *makka ádatnja orang melájoe itoe berpákei kris.*
Kleine —, *báde-báde.*
- PONT, vr. *sampan akan menjabrang soengei (káli, L.), tambangan.*
- PONTEVEER, o. *tampat penjabrangan, pangkalan, kalangan.*

PONTGASTEN, m. meerv. schipbrugmakers, *toekang djambátan práhoe*, zie PONTVOERDERS.
 PONTGELD, o. *oewang tambárgan, oewang menoempang*.
 PONTIFIKAAL, o. *pekájin bába*.
 PONTMAN, m. veerman, *djoeráran tambárgan*.
 PONTON, m. (ond. w.) schipbrug, *djambátan práhoe*.
 PONTZEIL, o. *lájár tambárgan*.
 POOLJEN, b. w. *mínom bányaq*.
 —, *zwellen, írop*.
 POOIJER, m. *penábog*.
 POOK, m. zie PONJAARD.
 —, *vuurpook, pengoepaq apí, djandarsa*.
 POOL, vr. *aspunt, goethob, goethò, Ar., indjin*.
 Zuid—, *goethob sjimált*.
 Noord—, *goethob djanoelt*.
 POOLCIKKEL, m. *boelat goethob*.
 POOLKRING, m. *dáirah goethob, Ar.*
 POOLSHOOGTE, vr. *katinggian goethob*.
 POOLSTER, vr. *bintang goethob djanoelt*.
 POORT, vr. *gerbang, báa, Ar., pntoe, L., eig. DEUR*.
 De deur eener —, *pntoe gerbang*.
 De — der kennis, *pntoe márfat*.
 Eene — met twee deuren, *gerbang jang áda doewa pntoe*.
 POORTER, m. zie BURGER.
 POORTEREN, b. w. *membri haq órang negri*.
 POORTERIJ, vr. *isi negri*.
 POORTERSCHAP, o. *haq órang negri*.
 POORTGAT, o. (scheepsw.) *lobang pntoe mariam*.
 POORTGELD, o. *oewang béa pntoe gerbang*.
 POORTHENGSEL, o. *soesoh pntoe*.
 POORTIER, m. zie PORTIER.
 POORTJE, o. *pntoe máling*.
 POORTKAMER, vr. *blíq gerbang*.
 POORTELOK, vr. *gínta gerbang, lójtjeng pntoe negri, L.*
 POORTLUIK, o. *tíngkap pntoe mariam, pntoe mariam*.
 POORTMEESTER, m. *burgemeester, kapála negri, panghoelo kóta*.
 POORTRINGEN, m. meerv. (op schepen), *tjintjin pntoe mariam*.
 POORTSLUITEN, o. *hál toetop pntoe gerbang*.
 Het — is het werk van den portier, *hál toetop pntoe gerbang itoelah pekarjáán penoenggoe pntoe (gerbang)*.
 POOS, vr. *rust, pauze, perhéntian, theh, Ar.*
 —, *eenige oogenblikken, sa-koetika, sabantáran, L., bebrápa sát*.
 POOT, m. *káki*.
 Buffel—, *káki karban*.
 Tafel—, *káki médjah, L. (máidañ)*.
 — van eenen haan, *ridja hájam*.
 —, *klaauw van eenen vogel, tjákar*.
 POOT, vr. *telg, tak, loot van eenen boom of kruipplant, soeloer, ánaq póhon*.
 Peper van poten of loten, *láda soeloer*.

— van eenen pisangboom, *ánaq póhon pisang*.
 POOTIG, b. n. *berkáki*.
 —, *fig. fam. sterk, goewat, koewat*.
 POOTJE, o. *sangal káki*.
 POOTVISCH, m. *ánaq ikan*.
 POOZEN, o. w. *berhénti, tínggal*.
 Wij poosden daar ongeveer een paar uren, *sa-kira-kira bárang doewa djám kita berhénti di sito*.
 POP, vr. *kinderpop, boema, bóneka, L., boeneka, L., órang-orárgan, ánaq-anákan*.
 —pen, *die de Dajakkers zenden om hunne begeerten te kennen te geven, pátoq pakáka*.
 Reusachtige — (die hij feesten wordt rondgevoerd), *barórgan, bárgan, Jav.*
 Met zulke —pen *loopen, bebarórgan*.
 — (van eene rups of zijworm), *índong*.
 — aan de punt van eenen schermdengen, *boengkol*.
 POPACHTIG, b. n. *kája bóneka, L., sa-roepa órang-orárgan*.
 POPELEN, o. *mompelen, bersoengoet*.
 —, *klappen (van het hart), dabar, dábar, buddebar, L.*
 Hij voelde zijn hart —, *berdabar-dabarlah rása hatinja*.
 POPELING, vr. *dabáran*.
 POPJE, o. *bóneka ketjil, zie POP*.
 POPPEN, o. w. *májin sáma bóneka, L.*
 —, *met een meisje mallen, bertjoemboetjoemboewan dengan ánaq dára*.
 POPPENGOED, o. *kinderspeelgoed, serba permajinan, pemajinan*.
 POPPENKLEEREN, o. meerv. *pakléán bóneka*.
 POPPENKRAMER, m. *órang djoewal bóneka*.
 POPPENMAKER, m. *toekang bóneka, pandei boema*.
 POPPENSPEL, o. *marionetten, wájang koelit*.
 POPPENSPELER, m. *órang májin wájang, dálang*.
 POPULAIR, b. n. (ond. w.) *gemeenzaamheid van grooten jegens minderen, kadja-málan*.
 POPULIER, m. *hawwar, Ar.*
 De zwarte —, *hawwar roemf, Ar.*
 POPULIERTAK, m. *tjábang hawwar*.
 PORDER, m. *djoeroe membárgankan órang, djoeroe ketog-ketog órang tidor*.
 POREUSHEID, vr. *prí berlobang-lobang*.
 De — der huid, *prí lobang roeman*.
 De — der huid dient om het zweet af te voeren, *makka goenánya prí lobang roeman itoe menjálanka ajer peloh (kríngat, L.)*.
 POREI, vr. zie PREI.
 PORFIER, PORFIERSTEEN, m. *summáq marmar*.
 PORFIEREN, b. n. *derrí paadda summáq marmar*.
 PORIJZER, o. zie POOK.
 PORREN, b. w. *adjaq, oepaq, toesoeg, L.*
 —, *slapende personen wekken, menjágákan, tepoq pntoe órang tidor, ketog pntoe órang tidor, L.*

POREING, vr. *pengadjakan, pengoepakan, toesoeg*, L.
PORSELEIN, o. chineesch —, *mangkoq tjina, piring mangkoq tjina, tjint thlaroef*, Perz.
 —, zekere zeeschelp, *bia belaloe*.
PORSELEIN, vr. groente, *gëllang, krókot*.
 —, (Portulaca quadrifida), *mananiran leutik*, Soend.
 Spaansche —, *boeldripat*, (Glinus).
PORSELEINAARDE, vr. *tánah mangkoq tjina*.
PORSELEINFABRIJK, vr. *tampat órang kardja mangkoq tjina*.
PORSELEINKAS, vr. *almári (lamári) mangkoq*.
PORSELEINMAKER, m. *toekang mangkoq tjina, pandei membqewat mangkoq tjina*.
PORSELEINVERKOOPER, m. *órang djoewal piring mangkoq*.
PORSELEINWINKEL, m. *kadei (toko) piring mangkoq*.
PORSELEINZAAD, o. *bidji gëllang*, L., barzo 'l-baqlati hamqá, Ar.
PORT, o. brief—, *oepah soerat*.
PORTAAL, o. *sarambi*, (ook galderij), *rambat*.
PORTE, vr. de Ottomannische —, *astána islámboel, astána álisján*, Perz.
PORTELEN, o. w. opborrelen, *galáyaq*.
PORTIE, vr. (ond. w.) *bahagian, sapáro*.
 In drie — n verdeeld worden, *di bahagikan tiga, di bági tiga*, L.
 —, zie **RANTSOEN**.
PORTIER, m. poortier, *penoenggoe pintoe*.
 —, poortwachter bij vorsten, *baloewanda*.
 — van 's konings slaapzaal, *hájtjib*, Ar.
PORTIER, o. van een rijuig, *pintoe karétta, pintoe karétta koets*, L.
PORTIERLUIK, o. *pintoe máling*.
PORTIERSCHAP, o. *pekardjään penoenggoe pintoe*.
PORTIERSVROUW, vr. *bininja penoenggoe pintoe*.
PORTRET, o. *gambar*.
 Een gelijkend — van de prinses, *gambar jang sama roepanja dengan toewan poetri*.
PORTRETJE, o. *gambar ketjil*.
PORTRETSCHILDER, m. *pandei menoelis gambar, toekang gambar*, L.
PORTRETTEREN, b. w. *menoelis roepa*, S.R. 169, zie **AFMALEN**.
PORTRETTEERKUNST, vr. *ilmoe menoelis gambar*.
PORTVRIJ, b. n. *lepas béa (oepah) soerat*.
POST, m. van eene deur, *djanang, djanang pintoe*.
 —, van eenen krijgsman, *tampat djága, tempat káwal*.
 —, standplaats, *tampat perdirian*.
 —, ambt, *pekardjään*, L., *djabátan, djawátan, kadoedoekan*, zie **AMBT**.
 Eenen — waarnemen, *pégang pekar-djään, melakoekan djabátan, pégang djabátan*.
 Eenen — nederleggen, *tinggalkan pekar-djään (djabátan)*.

—, van paarden of brieven, *pos*, Ned. verb.
 —, postkantoor, *kantor pos*, verb.
 Rijdende —, *pos koeda*.
 —, op eene rekening, *perkára*.
 Te — rijden, (te paard) *toenggang koeda pos*; (met het postkarretje) *menoempang sama karétta pos*.
 Eenen brief op den — brengen, *báva soerat di kantor pos*.
POSTBEDIENDE, m. schrijver, *djoeroe toelis kantor pos*.
POSTBODE, m. *oepas pos, gátsid*, Ar., *barid*, Perz.
POSTBRIEF, m. *soerat pos*.
POSTCHAIS, vr. *karétta pos*.
POSTDAG, m. *hárit pos, hárit pos dátang*.
POSTELEIN, vr. zie **PORSELEIN**.
POSTEREN, b. w. (ond. w.) *tároh, bri tampat, bertampatkan*.
POSTERIJ, vr. zie **POSTHUIS**, vr.
POSTGELD, o. *oepah soerat, balandja pos*.
POSTHOORN, m. *tandoq jang di tieop oepas pos*.
POSTHUIS, o. brievenkantoor, *kantor soerat pos, manzal chánah*, Ar.
 —, posterij, verspanning, *tampat ganti koeda pos, manzil*, Perz.
POSTKAART, vr. *peta djálan pos*.
POSTKALES, vr. *bendi oepas pos*.
POSTKANTOOR, o. *kantor soerat pos*.
POSTKAR, vr. *kahar pos*, verb.
POSTKNECHT, m. *oepas pos koeda*.
POSTLIJST, vr. *daftar soerat pos*.
POSTLOOPER, m. *oepas kantor pos*.
 —, zie **LOOPER**.
POSTMEESTER, m. (van het brievenkantoor) *kapála kantor pos soerat, panghoeloe mochbir*.
 —, van eene paardenposterij, *kapála kantor koeda pos*.
POSTMERK, o. *tjap soerat pos*.
POSTPAARD, o. *koedu pos, chail el berid*, Ar.
POSTPAPIER, o. *garthás (kartas) soerat pos*.
POSTREIS, vr. *perdjálaman pos*.
POSTSCHIP, o. *tambáangan pos, práhoel kantor pos*.
POSTSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis kantor pos*.
POSTSCRIPTUM, o. (ond. w.) naschrift, *toelisan di bawah soerat, tambáhanja soerat*.
POSTSTAL, m. *issat koeda pos*, verb., *tampat gedógan koeda pos*.
POSTSTIJL, m. *deurstijl, djanang, djanang pintoe*.
POSTTIJDING, vr. *chabar soerat pos, kubar soerat pos*, L.
POSTUUR, o. (ond. w.) *sikap, lambáya, bangoenan, tongkol, roeman, trampang*.
 Een zeer mooi —, *terlaloe bágoes síkapnja*.
POSTWAGEN, m. *karétta pos*.
POSTWEG, m. *djálan pos, djálan besaar, djálan rája*.
POSTWEZEN, o. *penarintáhan kantor-kantor pos*.

POT, m. (om te koken) *priog*.

Een — met eenen ronden buik en ge-
keepen vlak, *komba*.

Een vlakke ondiepe —, *belānga*.

Een — vol, *sa-belānga*, *penoeklah sa-
belānga*.

Een diepe —, die van boven veel wij-
der is dan van onderen, *pāsoe*.

Een uit steen uitgehoolde —, *sāmang*,
bormat, Ar.

Een koperen —, *priog tambāga*.

Een ijzeren —, *sāmang bessi*.

De opening (mond) van eenen —,
moeloet priog.

Een groote chinesche — zonder ooren,
kāwah.

De bodem van eenen —, *pantat priog*.
—, die de Braminen gebruiken, *kaman-
dālam*.

—, waterkruik, *boejong*.

Diepe koperen —, *sangko*, *sangkoe*.

Een groote —, om water of olie te
bewaren, *tampājan*, *kollah*, *madoena*,
koemba.

—, in het spel, *petaróhan*.

—, in de suikerfabrieken, om de siroop,
die uit de *Pasoe* lekt, op te vangen,
tempólóng.

Den — trekken, *dāpat oewang petaró-
han*.

POTAARDE, vr. *nampal*, *mistr*, Ar., *rihts*,
Ar., *tānah liat*.

POTASCH, vr. *háboe moskow*.

POTDEKSEL, o. *toedoengan*, *toetoepan*.

POTDOEK, m. *sāhat*.

POTEN, b. w. *tānam*.

Inlandsche aardappelen —, *tānam obi*.

POTER, m. *orang jang tānam*, *toekang kebon*.

POTGELD, o. *oewang tjelēngan*.

POTGIETER, m. *geelgieter*, *toekang koeningan*.

POTING, vr. *penanāman*.

POTJE, o. (drinkvat zonder ooren), *ternang*.
Een zeer klein —, voor het gesmolten
was om te batikken, *tjanting*.

POTLOOD, o. *pottelood*, verb.

POTPENNING, m. *sikkah jang indah-indah*.

POTS, vr. zie *POETS*.

POTSACHTIG, b. n. zie *POTSIG*.

POTSCHERF, vr. *tambikir*.

En hoe dikwerf worden (zij) potscher-
ven gemaakt, *dan bebrāpa kali di djadi-
kan tambikir*, M. S. R. 26.

POTSEMAKER, m. *orang djināka*.

POTSEMAKERIJ, vr. *pemajinan djināka*,
sanda, *goeroe*.

POTTEN, b. w. *simpan*, *koempol*, *menároh*.

POTTENBAKKER, m. *toekang pāsoe*, *toekang
priog*, *pendjoenan*, *koemba kāra*, Sansk.

POTTENBAKKERIJ, vr. *dāpor pendjoenan*,
békin pāsoe, L.

POTTENKRAAM, vr. *kadei piring mangkoy*,
wārong orang djoewal priog.

POTTENKRAMER, m. *orang pembādjan*.

POTTER, m. *orang jang simpan doewit*, L.,
orang jang menároh oewang.

POVER, b. n. *miskin*, *pótol*, L.

PRAAIJEN, b. w. *seinen*, *lambeikan práhoe*.
(*kapal*).

—, *toeroepen*, *seroe*.

PRAAISCHUIT, vr. *práhoe orang seroe kapal*.

PRAAL, vr. *kamoeliān*, *áthlamat*.

PRAALBED, o. *tampat pertoendjoekan majit*.

PRAALBEELD, o. *pátong perhiásan*.

PRAALGEWAAD, o. *pekájin jang indah-indah*,
pekájin hári rája, *pekájin orang mengárag*.

PRAALGRAF, o. *tjaná*, *marqad*, Ar., *málijei*.

PRAALKOETS, vr. *perawákan*.

PRAALSTOEL, m. *poetarána*.

PRAALSTOET, m. *orang mengiring perarákan*.

PRAALZETEL, m. *tampat kadoedoekan orang
besaar*, *poetarána*, *getta*, Perz.

PRAALZIEK, b. n. *jang soeka oepatjára*,
jang soeka bárang perhiásan.

PRAALZUCHT, vr. *ka-ingin-an akan oepatjára*,
kapéngin práas-an, L.

PRAAM, vr. soort van ligter, *sampan*, *tjoe-
niá*.

PRAAM, m. *dwang*, *kapaqsáan*.

PRAAT, m. *gesnap*, *toetoeeran*, *pelitáran*,
ómong-ómongan.

Gemeenzame —, *bantjang-bantjang*.

IJdele —, *ómong kósong*.

Veel —s hebben, *beráibin*, *berá-ibin*,
sibog.

PRAATACHTIG, b. n. *soeka mengómong*, L.,
soeka bertoeor, *moefawwab*, Ar.

PRAATAL, m. *djo-eh*, L., zie *BABELLAAR*.

PRAATJE, o. *bantjang-bantjang*, *ketjé-ketjé*,
pelitar, *ómong-ómong*, L.

Maak nu maar geene —s meer, *djang-
anlah di perbánjaq káta lági*.

PRAATZUCHT, vr. *ingin akan bertoeor*, *ka-
péngin máw mengómong-ómong*.

PRAATZUCHTIG, b. n. *ber-ingin akan ber-
toeor*.

PRAAUW, vr. *práhoe*.

Eene tien kojans—, *práhoe sa-poeloh
kójan*.

—, die van voren spits of scherp is,
kaloelos.

PRACTH, vr. *ka-índáh-an*, *kamoeliān*, *ka-
besáran áthlamat*, Ar.

—, *glans*, *tjahája*.

PRACTIG, b. n. *indah-indah*, *moelia*.

PRACTIGLIJK, bijw. *dengan indah-indah*,
dengan kabesáran.

PRACTVERTOONING, vr. *oepatjára kabesáran*.

PRAGCHEN, o. w. *minta* *dengan boedjoq*.

PRAGCHER, m. *orang mákan roebiat*.

PRAGCHERIJ, vr. *roebiat*, Ar.

PRAKTIJK, vr. *pekardjáan*, *oesáha*, *kardja*.

De beschouwing is eene vrucht der —,
*makka pemandangan itoelah hátsil pekar-
djáan*.

—, *listige handel*, *típoe*, *dája*, *típoe-
dája*.

—, ondervinding, *biása*.
 Kwade —, schelmstuk, *lónar*.
 PRALEN, o. w. vertooning maken, *menoendjoekkan oepatjára, baperlihatkan kabesáran*.
 —, snoeven, *berkátjaq-katjákan, menggahkan díri, kótjaq, L.*
 — als een paauw, die den staart uitspreidt, *mengigal*.
 PRALER, m. *pengátjaq, órang angkoe, L., órang kótjaq, L.*
 PRALERIJ, vr. *pengatjákan, tingkah lákoe órang kótjaq, L.*
 PRAM, vr. *soesoe*.
 PRAMEN, b. w. *tákan, tekan, tándis, L.*
 PRAMING, vr. zie DRUKKING.
 PRAMMEN, o. w. *menjoesoe*.
 PRANG, vr. *pendjepittan*, (men schrijft met Ar. karakter: *pendjepitan*) *penjesákan*.
 PRANGEN, b. w. *djepit, menjepit*.
 —, o. w. (scheepsw.) *bélog*.
 PRANGER, m. nijper, nijptang, *sepit*.
 PRANGING, vr. zie PRANG.
 PRANGIJZER, o. *best pendjepit*.
 PRAT, b. n. *djoemáwa, takkebor, Ar., angkoe, L., zie TROTSCH*.
 PRATEN, o. w. *bertoetor, bantjang, berbantjang, ómong, L., mengómong, L.*
 PRATER, m. *órang bertoetor, órang berbantjang bantjang, toekang ómong-ómong*.
 PRATTEN, o. w. *pruilen, ádjoq, soengoet*.
 —, zich verhoovaardigen, *membesaarkan díri, áda angkoe, L.*
 —, in twijfel staan, *bimbang, gondah*.
 PRAUWEL, vr. *apam*.
 PRECIES, b. n. (ond. w.) *betoel*.
 PREDESTINATIE, vr. (ond. w.) *taqdir, Ar., taqdir Allah, Ar.*
 PREDESTINEREN, b. w. *taqdirkan*.
 PREDIKAMBT, o. *chednat (pekardjáan) pandita aguna mesefi*.
 PREDIKANT, m. *pandita agama mesefi, káriz, Ar., (niet: pádrí, zie LEERAAR.)*
 PREDIKANTSPLAATS, vr. *tampat pandita agama mesefi*.
 PREDIKATIE, vr. *chothbat, Ar., preek, Ned.*
 PREDIKATIENBOEK, o. *kitáb chothbat, Ar.*
 PREDIKDIENST, vr. zie PREDIKAMBT.
 PREDIKEN, o. en b. w. *berchothbat, mengchothbatkan*.
 PREDIKER, m. zie PREDIKANT.
 — in de moskee, *chahib, Ar.*
 PREDIKING, vr. *hál berchothbat*.
 PREDIKSTOEL, m. *mimbar, (men schrijft: minbar)*, *pulpito, Port.*
 Des vrijdags na het gebed beklom hij den —, lovende God en den zending Gods, *makka paadda hárt djoemaát kome-medién derri paadda soembahjang chothbat nájik ta ka-átas minbar sambil memoedji Allah dan rasoel Allah, M. S. R. 57.*
 PREDIKTRANT, m. *tjárá karángan*.
 PREI, vr. *báwang pandjang, báwang prei, verb.*

PREIJEN, b. w. zie PRAAIJEN.
 PREKEN, b. en o. w. zie PREDIKEN.
 PREKER, m. zie PREDIKANT.
 PRELIMINAIREN, vr. meerv. (ond. w.) *per-kára bitjára perdaméan*.
 PREMIE, vr. (ond. w.) *hísnat, Ar., oepah, pembalásan*.
 PRENT, vr. *print, peta, gambar, pigoera, verb. Eur.*
 — *Gegaveerde —, gambar jang di oeikir*.
 PRENTENBOEK, o. *boekoe pigoera, L.*
 PRENTVERKOOPER, m. *órang djoewal gambar, (peta, pigoera, L.)*
 PRESENNING, vr. *kájin lájar jang di taróh-in tér, L., kájin lájar jang di láboer gála-gála lemboet*.
 PRESENT, bijw. zie TEGENWOORDIG.
 PRESENTEERBLAD, o. *tálam*.
 — om vorstelijke brieven te dragen, *tjetjépér*.
 PRESENTIE, vr. zie TEGENWOORDIGHEID.
 PRESIDENT, m. *kapála, persiden, verb.*
 PRESIDENTSCHAP, o. zie VOORZITTER.
 PRESIDEREN, o. w. *mengapalákan madjtis, zie VOORZITTEN*.
 PRESSEN, b. w. *pápar, krah, mengrahkan, paqsa órang djádi toeldádoe*.
 —, zie PERSEN.
 PRESSER, m. *werver, djoeroe pápar lasjkar, pengrah*.
 PRESSING, vr. *papáran*.
 PREUTELAAR, m. *órang merádjoq, órang bersoengoet, toekang tjómél, L.*
 PREUTELLEN, o. w. *soengoet, rádjoq, koelom*.
 —, zie PREVELEN.
 —, opbortelen, *geláguq*.
 PREUTELGELD, o. *oewang ketjil, doewit, verb.*
 PREUTELIG, b. n. *bingis, soeka tjómél-tjómél*.
 PREUTELING, vr. *soengoetan, tjómél-tjómél*.
 PREUTSCH, b. n. *djoemáwa, kótjaq, L., angkára*.
 PREUTSCHHEID, vr. *prí djoemáwa, tingkah lákoe órang kótjaq, L., prí angkára*.
 PREVELAAR, m. *órang ber-óring-óringan, órang merádjoq dengan tsáda ingátan*.
 PREVELEN, o. w. *óring-óringan, merádjoq tsáda ingátan*.
 PREVELING, vr. *hál merádjoq dengan tsáda ingátan, hál óring-óringan*.
 PRIEEL, o. *doekoh, rúndang*.
 PRIEGELEN, b. w. *poekol, páloe, hantam, L., brí, L.*
 PRIEM, m. *penggiriq, toesoekan*.
 — Moord —, *dolk, kris, siwar, tjandoeng*.
 —, *vlijm, tádjí*.
 —, *els, poesoet*.
 PRIEMDONKER, b. n. *glap golíta, glap sakáli*.
 PRIEMEN, b. w. *giriq, menggiriq, toesoek, L., tjoejtjoq*.
 PRIESTER, m. *pádrí, (van het Port. Pádre)*.
 —, *steytenwigchelaar, káhin, Ar.*

- Mohamedaansche —, *imám*, op Sumatra ook: *káwoem & pádrí*.
 Strijdvoerende Javaansche —s, *boel-kíjo*, Jav.
 Siamsche —, *sámi*, Siamisch.
 —, afgods—, *panghoeloe káfir*.
 Afgods— onder de Niassers, *éréh*.
 Chinesche —, *singsé*.
 — in Bengalen, *kazil*.
 — onder de Alfoeren op Ceram, *máwt*, en op Menado, *waliang*.
 Jonge —, (Mahom.) *santri*.
 PRIESTERAMBT, o. *imámat*, Ar., *pekardjáän pádrí*, *chedmat pádrí*, zie PRIESTER.
 Het — bekleeden, *berimámat*.
 PRIESTERDOM, o. *segalla imám*.
 PRIESTERGEWAAD, o. *djobbat*, Ar., *pekájin pádrí*.
 PRIESTERLIJK, b. n. *tjára pádrí*, *tjára imám*, zie PRIESTER.
 PRIESTERSCHAP, o. *imámat*, Ar.
 PRIESTERWIJDING, vr. *tahíbis imám*, Ar., *tahíbis pádrí*, zie PRIESTER.
 PRIJ, vr. kreng, *bangké*.
 —, slechte vrouw, *parampoewan djáhat*.
 PRIJKEN, o. w. (versiedt zijn), *terhiás*.
 PRIJS, m. waarde, *harga*, *lákoe*, *qimat*, Ar., *tzaman*, Ar., *madh*, Ar.
 Wat is de — van die rijst? *brápa hargánja bras itoe?*
 Het heeft volstrekt geen —, *itoe tráda lákoe sakáli*.
 Hooge —, *harga besaar*.
 Geringe —, *harga ringan*, *harga ketjil*.
 Markt—, *harga pásar*.
 De naaste prijs, *harga máti*.
 Onder den — verkoopen, *djoewal di báwah harga*.
 —, belooning, *tzawáb*, Ar., *sisnat*, Ar., *sisbat*, Ar.
 —, lof, *poedji-poedjian*, *poedji*.
 —, voor eenen overwinnaar in de renbaan, *patjoewan*.
 — in eene loterij, oentoeng *peloetáran ondé*, oentoeng *di lotery*, L.
 —, genomen schip, *práhoe (kápal) jang di rampas*.
 —, buit, *rampásan*, *djaráhan*, *reboetan*.
 Op — stellen, *berhargákan*, *tároh harga*.
 Ergens — op stellen, *indahkan*, *bilangkan*.
 Zich aan het gevaar — geven, *sarahan diri paadda bahája*, *belandjákan djiwa*.
 Om —, bijw. *dengan berlomba-lomba*.
 PRIJSBEDERVER, m. *orang jang djoewal di báwah harga*, *orang jang meroesahkan harga pásar*.
 PRIJSBEVALER, m. zie PRIJZEERDER.
 PRIJSCOURANT, vr. *soerat harga pásar*.
 PRIJSJE, o. *harga moerah*.
 —, loftuiting, *poedjian sedikit*.
 PRIJSMEESTER, m. *djoeroe membahági djaráhan (rampásan)*.
 PRIJSOPGAAF, vr. zie PRIJSVRAAG.
 PRIJSSCHIP, o. *kapal jang di rampas*.
 PRIJSELLEIK, b. n. *kapoedjian*, *hároes di poedji*.
 PRIJSUITDEELING, vr. *pembahagian fisnat*.
 — in de reubaan, *pembahagian patjoewan*.
 PRIJSVERHANDELING, vr. *soerat djawáb jang beróleh fisnat*.
 PRIJSVRAAG, vr. *sawál (soewál) fisnat*, *istifahám*, Ar.
 PRIJSWAARDIG, b. n. zie PRIJSELLEIK.
 PRIJZEERDER, m. *djoeroe harga*, *orang jang menentoe kan harga*, *orang jang nileikan bárang*, *orang jang tároh harga*.
 PRIJZEN, b. w. *poedji*, *memoedji*, *bermedah*, *permoeliákan*, *tahlilkan*, *tashbíkan*.
 Den almachtigen Heer —, *memoedji toehan jang mahá koewása*.
 God zij geprezen! *el hamdoe li-'llahi!* Ar.
 PRIJZENSWAARDIG, b. n. zie PRIJSELLEIK.
 PRIJZEREN, b. w. *tároh harga*, *hargákan*, *nilei*, *menilei*, *nileikan*.
 PRIJZERING, vr. *penileián*, *taqsir*, verb. van taxeren.
 PRIJZING, vr. *pemoedjian*, *tahlil*, Ar.
 PRIK, m. de daad van — ken, *pentjoetjók-an*, *penoesók-an*.
 —, steek, *penikáman*.
 —, prikje, een weinig, *bárang sedikit*.
 Eenen — geven, *tjoetjoq*, *toesoeg*, L., *tikam*.
 PRIKKEI, m. *penggartaq*, *tjátjaq*.
 —, angel, *sangat*, *pengantaq*, *penjangat*.
 —, stekel, (in de kruiddk.) *doeri*, *toembaq*, *tombaq*.
 —, aansporing, *pengadjákan*.
 PRIKKEIBAAR, b. n. *hati pánas*, *lakas di haroe kan*, L.
 —, geil, *gátal*, *doekána*.
 PRIKKEIBAARHEID, vr. *kalakoe wan (pri) jang dápat di gartaq kan*, *pri hátt jang lakas di haroe kan*.
 —, gevoel, *perasáan*, *rása*.
 PRIKKELEN, b. w. *gartaq*, *menggartaq*.
 —, aansporen, *adjaq*, *hároe*, *haroe kan*, *toesoeg*, L.
 —, de huid —, (vurig maken), *menggátalkan koelit*, zie BEPRIKKEN.
 PRIKKELEND, b. n. *jang menggartaq*.
 —, heet, bijtend, *pedas*, *pedis*.
 PRIKKEILING, vr. *penggartaq kan*.
 — van de huid, *gátal koelit*, *koeman koeman*.
 —, aansporing, *pengadjákan*, *pengharoe wan*.
 PRIKKEN, b. w. *toesoeg*, *tikam*, *tjoetjoq*.
 —, in den grond steken, *tjátjaq*.
 Zich de huid —, *tjátat koelit*.
 PRIKKER, m. *penoesoeg*.
 —, priem, *toesoekan*.
 PRIKKING, vr. *penoesoek-an*, *pentjoetjók-an*.

PRIKSTOK, m. *kájoe tjátjaq.*
PRIKTOL, m. *gásing, gangsing, L.*
PRIL, b. n. *njáman, segar, soeka háti.*
PRINS, m. *poetra, ánaqda, ánaq rádja laki-láki.*
 —, vorst, *rádja, amír, emír, Ar., sar-war, Perz.*
PRINSDOM, o. *karadjáan.*
 Land van eenen prins, *tánah rádja.*
PRINSELJK, b. n. *tjára rádja, rádja.*
 Met —e staatsie, *dengan oepatjára rádja.*
PRINSENHOF, o. *astána, máltjei, awán, Perz., dálam, Jav., kadáton, Jav., kráton, Jav. zie PALEIS.*
PRINSES, vr. *poetrí, ánaq rádja parampoewan, déwi.*
 — op den leeftijd van huwbaarheid, *ramádja.*
PRINSESNBIER, o. *bír wolanda, L.*
PRINT, vr. zie **PRENT.**
PRINSESSEBLAD, o. *dáwon poetrí.*
PRINSESSEGRAS, o. *roempoet poetrí.*
PRIOR, m. *panghoeloe pertapáan, panghoeloe roemah pertápa.*
PRIORSCHAP, o. *djawátan panghoeloe pertapáan.*
PRISERDER, m. zie **PRIJZERDER.**
PRISERING, vr. zie **PRIJZERING.**
PRISMA, o. *bátang kátja jang tiga persági (pesegi, L.) d. i.: driekantige glazen zuil.*
PRISON, m. (ond. w.) zie **GEVANGENIS.**
PRIVAAT, o. *geheim gemak, djamban, tandas.*
 Het — doen ruimen, *membrišíkkan djamban.*
PRIVAAT, b. n. *ambteloos, tíada pégang pekaradjáan, mardáhika.*
 — les, *pengadjáran paadda sa-órang diri.*
 Al zijne kinderen ontvangen — les, *makka segalla ánaqnja itoe másing-másing menaríma pengadjáran paadda sa-órang diri, makka ánaqnja itoe samoewa menaríma pengadjáran sátoe per sátoe.*
 — onderwijzer, *pengádjár (goeroe) jang dátang di roemah, pengádjár roemah.*
PRIVILEGIE, vr. (ond. w.) *haq.*
PROCES, o. zie **PLEITZAAK.**
PROCESKOSTEN, m. *meerv. belandja (ongkos, L.) hoekoem.*
PROCESSIE, vr. *perarákan oepatjára grédja.*
PROCESTUKKEN, o. *meerv. soerat dáwa.*
PROCESVERBAAL, o. *soerat hál ahwál per-kára, proces verbaal, L.*
PROCURATIE, vr. (ond. w.) *soerat polmaq, verb., soerat wakalat, Ar., perkerási, verb.*
PROCUREUR, m. (ond. w.) *órang begáwei, pegáwam, procureur & plokkelol, L., verb.*
PROEF, vr. *tjóbáan, tjóba.*
 —, bewijs, *ithhár, Ar., izhár, z. II.*

—, ondervinding, *tadjribat, Ar.*
 —, beproeving, *pertjóbáan, balwa, Ar.*
De — nemen, *tjóba, mentjóba.*
 —, proefblad, *tjonto, lembar tjonto, soerat tjonto, proef, proep, verb.*
 —, bewijs, *betoog, dalíl, Ar., dinah.*
 Op de — prediken, *berchothbat sa-oepáma tjonto.*
 —, vuur—, water—, *káraw, károo.*
 Eene vuur- of water— doorstaan, *ber-káraw, soempah oedji ápi, soempah menjellam.*
 —, bewijs, *tanda.*
 — van oprechtheid, *tanda ichláts, tanda kabetoelan háti.*
 Dat is de — op de som, *itoelah tanda katrángan jang njáta sakáli.*
PROEFBLAD, o. zie **PROEF.**
PROEFDAGEN, m. *meerv. hári-hári tjóbáan.*
PROEFDUK, m. *tjonto tjilákan jang bermoela káli, proepdrok, verb.*
PROEFGOUD, o. *amas jang di oedji, mäs oedjian.*
PROEFGOUDEND, b. n. *jang áda tjap oedjian, betoel.*
 — goud, *mäs betoel, L., amäs jang sa-poeloh matoe, mas jang áda tjap oedjian.*
PROEFAAR, o. *táhon tjóbáan.*
PROEFJE, o. *tjonto, teládan.*
PROEFLEZER, m. *órang jang membátja soerat tjonto, (proef, L.)*
PROEFNEMING, vr. *tjóba, pentjóbáan.*
 — en doen, *mentjóba.*
 — van goud, *oedji (mengoedji) amäs.*
PROEFONDERVINDELJK, b. n. *dengan tadjribat, berbásas.*
PROEFPREDIKATIE, vr. *chothbat sa-oepáma teládan, proeppreek, verb.*
PROEFSCHOT, o. *témbaq tjóbáan.*
PROEFSCHRIFT, o. *soerat tjonto (teládan).*
PROEFSTEEN, m. *bátoe oedjian.*
PROEFSTUK, o. *perboewátan jang indéh-éndah, perboewátan-órang pandei, perboewátan jang kapandéitan.*
PROEFTIJD, m. *waqtóe pertjóbáan, waqtóe pertapáan.*
PROEFZILVER, o. *péraq betoel, péraq háloes.*
PROESTEN, o. w. (van dieren,) *menghamboeskan nafas.*
 —, zie **NIEZEN.**
 — van lagchen, *tertáwa gelaq-gelaq.*
PROEVE, vr. zie **PROEF.**
PROEVEN, b. w. spijs —, *tjóba mákan, jtítjip.*
 Drank —, *tjóba minom.*
 —, smaken, *gevoelen, rása, merasá-i.*
PROEVER, m. van dranken, *órang jung tjóba minoeman.*
PROEVING, vr. *pentjóbáan.*
PROFEET, m. *nabi, Ar., jang táhoe mengatákan kál jang komedién.*
 Voor — houden, *ber nabikan.*

- Profeten, *ambíá*, Ar. (uitspraak *ambíá*).
 De laatste apostel van al de profeten.
peseroeh kasoedáhan segalla nabí, M. S. R. 2.
PROFESSOR, m. (ond. w.) zie HOOGLEERAAR.
PROFETEREN, b. w. *bernoeboewat*.
PROFETES, vr. *parampoewan jang bernoeboewat*, *nabí parampoewan*, *nabíjat*, Ar.
PROFETIE, vr. (ond. w.) *noeboewat*, Ar., *tanbiat*. Ar.
PROFETISCH, b. n. *nabawí*, Ar., *atas sjarth nabí*.
PROFIJT, o. in den handel, *lába*.
 — van geld, *boenga*.
 — van landerijen, *hátsil*, Ar., *peroléhan*.
 — in het spel, *oentoeng*, L.
 — in het zedelijke, *menfa-út*, Ar., *menfa-út*, verb.
PROFIJTELJK, b. n. *ber-oentoeng*, L., zie VOORDEELIG.
 —, nuttig, *bergoena*.
PROFITEREN, o. w. *dápat lába*, *ber-oleh lába*, zie PROFIJT.
PROGRAMMA, o. (ond. w.) *soerat atoeran*, *programmá*.
PROLIG, b. n. *kental*, L., *lindir*.
PROMPT, b. n. (ond. w.) *pantas*, *tjepat*.
PRONK, m. *sieraad*, *perhiásan*.
 Te — staan, *di pertoendjoeqkan*.
 Openlijk te — staan, *di pertoendjoeqkan di hadápan órang bánjag*.
PRONKAARD, m. *pronker*, *órang perlenté*, *órang berkátjag-katjákan*, *órang rána*, *djanggal*.
PRONKBED, o. *lámín*, *perlaminan*.
PRONKBEHANGSEL, o. *déwungga jang indéh-éndah*.
PRONKDEGEN, o. w. *pelang oepatjára*.
PRONKEN, o. w. *terhiás*, *berkátjag-katjákan*.
 — met kleederen, zich boven anderen verheffen, *meng-áda ngáda*.
 —, gelijk de paauwen, *mengigal*.
PRONKER, m. zie PRONKAARD.
PRONKERIJ, vr. *hál berkátjag-katjákan*.
 —, vertooning, *oepatjára*.
PRONKGewaAD, o. *pekájin hárt rája*, *pakéan hárt besaar*, *pekájin jang indéh-éndah*.
PRONKGRAF, o. *tjandi*, *astána*, *marqad*, Ar.
 —, heilig graf, *krámat*, Ar.
PRONKJUWEL, o. *permáta jang indéh-éndah*.
PRONKkamer, vr. *bilang bárang perhiásan*.
PRONKkleED, o. zie PRONKGewaAD.
PRONKnaALD, vr. *cháthir nisján*.
PRONKfaARD, o. *koeda páwi*, *koeda oepatjára*.
PRONKSieraAD, o. *perhiásan jang indéh-éndah*.
PRONKstUK, o. *bárang perhiásan*.
PRONKWERK, o. *pekarjáin órang pandei*.
PRONKzetEL, m. *poetarána*, *getta*, Perz.
PRONKzUCHT, vr. *soeka akan perhiásan*, *soeka berpáké bágoes-bágoes*, L.
- PRONSELEN**, o. w. zie KNOEIJEN.
PRONSELAAR, m. zie KNOEIJER.
PRONSELWERK, o. zie KNOEIJERIJ.
PROOI, vr. *rampásan*, *reboetan*, *djaráhan*.
PROP, m. *stop*, *soembat*, *soempal*, L., *prop*, L.
 — van het kanon, *nal*.
PROPAT, o. (in den bodem van eene schuit,) *máta kálip*.
PROPONENT, m. (Mohamedaansche, *santri*.
 —, bij de protestanten, *proponèn*, verb.
PROPPEN, b. w. met spijs, *soewáp-in*, L., *menjoeuápt*.
 —, vullen, *memenoehé*, *békin penoeh*, L.
PROPTREKKER, m. zie KURKENTREKKER.
PROSA, o. *karángan soerat jang boekan sjir* (*sàir*, L.)
PROSELIT, m. *órang jang ganti agama*.
PROSODIE, vr. (ond. w.) *klankmaat*, *ároedl*, Ar.
PROTEST, o. (ond. w.) *igrár*, Ar.
PROTESTANT, b. n. zie HERVORMD.
PROTESTEREN, b. w. *meng-igrárgan*, *anggan*.
 — te betalen, *anggan membájar*.
PROVIAND, m. *bákal*, *bekal*, *béjája*, *zawá-dah*, Perz.
PROVIANDEREN, b. w. *membákalkan*.
PROVIANDERING, vr. *pembakálan*.
PROVIANDHUIS, o. *goedang bakal-bakálan*, *goedang zoewáduh*.
PROVIANDMEESTER, m. *djoeroe pembakálan*, *djoeroe koentji*, *djoeroe goedang*.
PROVINCIE, vr. *residensi*, verb. Eur., *negri*, *negára*.
PROVINCIEHOUT, o. (soort van —,) *kájoe sápag*, *kájoe mérah bakaltjat*, *baqqan*, Ar.
PROVISIE, vr. zie PROVIAND.
 —, van koop of verkoop, *bási*, L., *oepah*, *ongkos*.
 Bij —, bij voorruad, *dhólo*, *do'óän*, L., *di hoeloe*.
PROVISIEKAMER, vr. *suppèn*, L., (verb. van Engelsche *spence*.) *goedang bakal-bakálan*.
PROVISIONEEL, b. n. (ond. w.) voorloopig, *bakal di ganti*, *warnèm*, L. (verb. van waarnemend).
PROVISOR, m. (ond. w.) *pengganti toekang óbat*.
PROVOOST, m. *cipier*, *djoeroe pasoengan*, *penoenggoe pandjára*, *sipir*, verb.
 —, de gevangenis zelve, *pandjára*, *pasoengan*, *boewi*.
PRUIK, vr. *paruik*, *kátjal*, *gabang*, *gebang*.
 (Het is eene soort van —, die bij bijzondere gelegenheden door danserssen gedragen wordt; ook in Bantam zag ik die dragen.) zie mijne Reizen en Lotgevallen, Deel IV, blz. 113).
PRUIKEN, o. w. *pákei kátjal* (*gabang*).
PRUILEN, o. w. *rádjoq*, *soengoet*, *koelom*.

PRULER, m. *orang merádjoq, orang ber-soengoet.*
 PRUM, vr. roode —, *idjdjâts, Ar.*
   Chinesche —, *boewah luttji.*
   —, *prunus Mume Sbl, nume, Jap.*
 PRUMBOOM, m. *pohon idjdjâts.*
 PRUMER, m. tabak—, *orang jang málmal tambáko.*
 PRUMESTEEN, m. *bátoc boewah idjdjâts.*
 PRUMMOND, m. *moeloet ketjil.*
 PRUMPJE, o. tabak, *soesoer, Jav.*
   —, *betel —, kaauwte, sepah.*
 PRUMTOR, vr. *kakowángan boeboe.*
 PRUISEN, o. w. zie *BRUISEN.*
 PRUL, vr. *vod, lonté, L., bárang boesoq.*
   —, *oud linnen, kájin toewah, pertja kájin toewah.*
 PRULLEMAND, vr. *bákoel kájin toewah.*
 PRULSCHRIFT, o. *soerat jang tíada goenánja.*
 PRUTTELEN, o. w. *tjémel, L., soengoet.*
 PRUT, vr. *ajer soesoe jang bekoe.*
   —, *grondsap van traan, ampas minjaq ikan.*
 PSALM, m. *mazmoer, Ar., zabor, Ar.*
 PSALMBOEK, o. *kitáb mazmoer, Ar.*
 PSALMDICHTER, m. *sfjár mazmoer.*
 PSALMGEZANG, o. *soewára mazmoer.*
 PSALMZINGEN, o. w. *njáni mazmoer.*
 PUBLICATIE, vr. (ond. w.) *soerat máloemat, soerat bapernjatáän.*
 PUBLIEK, b. n. (ond. w.) *openbaar, njáta.*
   —, *algemeen, áam, Ar., moethalag, Ar., sadjált, oemoem, Ar.*
 PUBLIEK, o. *orang oemoem, sakaliän orang, áwám, Ar.*
 PUDDING, m. *dádar inggris, podding, L.*
 PUF, vr. *lust, soeka, ingin.*
 PUFFEN, o. w. *tiop.*
   —, *trotseren, menghinákan.*
 PUI, vr. *astáka.*
   De — *van het stadhuis, astáka gedong bitjára.*
 PUIK, b. n. *bájiq sakáli, ter-oetama.*
 PUIK, o. *bárang jang terpileh, bárang jang bájiq sakáli, tsaf'j, Ar., ayn, Ar.*
 PUIKJUWEEL, o. *permáta jang terpileh.*
   —, *iets voortreffelijks, kasoema.*
 PUIKSCHILDER, m. *orang jang toelis gambar terláloe pandei, pernoelis gambar jang pandei sakáli, toekang soenggang jang bisa sakáli, L.*
 PUIKSTUK, o. *meesterstuk, bárang kapan-deiän, perboewátan orang pandei.*
 PUIKWERK, o. *pekdardjään jang indah-indah.*
 PUILEN, o. w. *bangkaq, mongkil.*
   Uitpuilende oogen, *máta jang tinggt.*
 PUULOOG, o. *máta tinggt, máta mongkil.*
 PUULOOGIG, b. n. *bermáta tinggt.*
 PUIMSTEEN, m. *bátoc tímboel, bátoc bersá-rang-sárang.*
 PUI, o. *poewin, L., bátoc berkapong-kapong, bátoc berkepong, bátoc roeboh-roeboh-an.*
 PUIGRAS, o. *hondstand, kakuwátan.*

PUINHOOP, m. *karombákan, tamboenan bátoc berkapping-kapping.*
 PUISCHEDÉ, vr. *minjaq sápt jang bahároe beránaq.*
 PUIST, vr. *bisol, bisol láda.*
   —, *blaar, bntil.*
   — *der boomen, (Mirabilis planta), dá-won bébo.*
 PUISTJE, o. *katoemboehan.*
   Ziekte waardoor het ligchaam met kleine —s bezet is, *sáwan indja.*
   — *van eenen muggebeet, bntoel.*
   — *s op het gezigt, djeráwat.*
   Geheel met —s bezet, *merintis sakáli.*
   —s *in den mond, goelá (den), Ar.*
 PUISTIG, b. n. *berbisol, áda bánjaq bisol.*
 PUIT, m. zie *KIKVORSCH.*
 PUITAAL, m. *soort van —, ikan léleh, lindoeng.*
 PUL, vr. *goetjt, pol, verb.*
   — *van 33 flesschen, tákar.*
 PULLEBROER, m. *pemáboq, orang minom bánjaq sópt, L.*
 PULLEN, o. w. *minom ráme sakáli, minom bánjaq sakáli.*
 PULVER, o. zie *BUSKRUID.*
 PULVERSTOK, m. zie *SNAPHAAN.*
 PUNCH, vr. *pons, verb., sjarbat áraq, Ar.*
 PUNT, o. *stip, noqtah, Ar., titiq.*
   De *Kaf met —en, gáf noqtah.*
   Op het — *staan van, gereed staan, hampir máw, soedah sadia akan.*
   Op het — *staan van weg te zeilen, hampir máw berlájar, sadia akan berlájar.*
   Van — *tot — onderzoeken, pariksa dengan saqsamánja, pariksa segallu perkára.*
   Het — *van eer, perkára format.*
   —, *afdeeling, bahagian, perkára.*
 PUNT, vr. *uiteinde, hoedjong, máta, toembaq, boenas, lamoekit, tandjong, soedoet, pontjaq.*
   — *van eenen pijl, máta pánah.*
   — *van een zwaard, hoedjong pedang.*
   — *van een pandan-blad, toembaq pandan.*
   Land—, *hoedjong tánah.*
   — *van eene padiekkorrel, boenas, lamoekit.*
   —, *kaap, tandjong.*
   — *van eenen zakdoek, soedoet sápoet tángan.*
   — *van eene rots, pontjaq kárang.*
   Steek uwe — *in den dijk van den overwal, matámoe lekatkan kapada tebing di sabrang, S. R. 54.*
   Iemand voor de — *van den degen eischen, tentang dengan pedang, adjaq berprang dengan pedang.*
   — *en van eene halve maan, hoedjong boelan langkong.*
 PUNTACHTIG, b. n. *lantjip, lantjip, Jav.*
 PUNTDICHT, o. *ghazal, Ar., panton.*
 PUNTDICHTER, m. *pengárang panton, toekang panton, orang pandei berpanton.*

PUNTELOOS, b. n. *koerang lontjip*.
 PUNTEN, b. w. *békin lontjip*, L., *melontjipkan*.
 PUNTEREN, b. w. rigten naar een punt, *toedjoe, menoedjoe*.
 PUNTIG, b. n. *lontjip, tadjam hoedjongnja*.
 —, dun toelopen, *londjos*.
 PUNTIGHEID, vr. *kabetoelan, saqsâma*.
 PUNTIGLIJK, bijw. *dengan betoel-betoel*.
 PUPIL, m. *ânaq piâtos (jâtim) jang belum iqal bâligh*.
 PUREN, b. w. *soetjikan, békin brisih*, zie KLAREN, ZUIVEREN.
 PURGATIE, vr. (ond. w.) *pentjahar, obat béraq, L., obat boewang ajer*.
 PURGEREN, o. w. *tjahar, tjuhâr*.
 PURPER, o. oengoe.
 Ligt —, *ringdi, lambajang*.
 PURPERACHTIG, b. n. *sabajei warna oengoe*.
 PURPEREN, b. w. *tjelop oengoe*.
 PURPEREN, b. n. oengoe.
 — stof, *kâjin warna oengoe*.
 PURPERHOOFDJE, o. zekere vogel, *oenat*.
 PURFERLEUR, vr. *warna oengoe, hoewâj'*, Perz.

PURPERKLEURIG, b. n. *berwarna oengoe*.
 PURFERLIP, vr. *bibir mèrah*.
 PURPERVERW, vr. *djâ nang oengoe, tjat oengoe*.
 —, gomlak, *ampaloe*.
 PUT, m. *prigt, soemoer*, Jav.
 —, wijde kuil, *telâga*.
 Eenen — graven, *gâli prigt, loembi soemoer, L., gâlt soemoer, L.*
 De — van Hagar bij Mekka, *zamzam, Ar.*
 PUTEEMMER, m. *timba, timba sanggoetan*.
 — van boombladeren, *oept*.
 PUTKETEN, vr. *ranté prigt, ranté soemoer, L.*
 PUTRAD, o. *rôda soemoer, L., errétan soemoer, L., djantra prigt*.
 PUTS, vr. *êmbèr kapal, L., tîmbâ ajer prâ-hoe, tâhang ketjil*.
 PUTTEN, b. w. *mentîmbâ, timbâkan*.
 PUTTING, vr. *ranté bessî*.
 —, o. *tâli tambirang*.
 PUTWATER, o. *ajer prigt, ajer soemoer, L.*
 PUTZWENGEL, m. *kâjoe sanggoetan*.
 PUUR, b. n. en bijw. *soetji, sa-mâta-mâta*, zie ZUIVER.

Q.

Q, vr. *qâf*.
 Deze letter behoort niet tot de Nederduitsche taal en dient alleen bij het schrijven van vreemde woorden, die er mede

aanvangen; woorden, zoo als: Qualificatie, Qualiteit en Quantiteit, zoeke men op: Benoeming, Magtiging, Hoedanigheid, Hoeveelheid, enz.

R.

R, vr. *râ*.
 RA, vr. *pâboewan, pabâwang, pabâwan, pembâwan*.
 Bramzeils—, *pâboewan pengâpoh*.
 De — strijken, *toeronkan pâboewan*.
 Het zeil aan de — vastmaken, *tambatkan lâjar paadda pâboewan (pembâwan)*.
 RAAD, m. raadgeving, ook raadsvergadering, *bitjâra*.
 Hoe is uw aller —? *boetâpa bitjâra toewan-toewan sakalian?*
 Den — eens broeders volgen, *toeroet bitjâra soedâra*.
 Eene zaak in den — voordragen, *membâwa perkâra di dâlam bitjâra (madjlis)*.
 — van Indie, *Râd san Indî*, Ned., ook: *Eedlêr*, voor Edele Heer.
 Met — en daad bijstaan, *toelong dengan bitjâra serta dâja oepâja*.
 De breede —, *madjlis sjerif, Ar.*
 —, advies, *natsihat, Ar.*
 — schaffen, *menjahâri dâja oepâja, tjârti pertoeoengan*.
 Buiten —, ten einde —, *tâda berdâja lâgi, tjelâka sakâli*.

Te rade worden, *menentoekan*.
 Eene zaak waar geen — voor is, *perkâra jang tâda terbitjarâkan*.
 RAADGEVEND, b. n. *toelong bitjâra, membitjarâkan*.
 Eene — e stem, *soewâra jang membitjarâkan*.
 RAADGEVER, m. *orang jang membitjarâkan, membitjâra, orang jang toelong bitjâra*.
 — eens konings, *mantri*.
 RAADGEVING, vr. *bitjâra, membitjarâin*.
 RAADHUIS, o. Eur. *gedong bitjâra, roemah bitjâra*.
 Inlandsch —, *balei-roewang, balérong, L.*
 RAADKAMER, vr. *bilig bitjâra, bilig madjlis*.
 RAADPLEGEN, b. w. *membitjarâkan, bitjâra, L.*
 De koning pleegde met den eersten minister raad, *makka râdja poon membitjarâkan dengan firdâna mantri*.
 De toekomst —, *menjidig pasoena*.
 Droomen — of men zijn doel zal bereiken, *tâjoeh*. (In het Kawî beteekent *tâjoeh*, een droomgezigt.)
 Eene zaak, die verdient dat er over

geraadpleegd wordt, *perkára jang hároes di bitjárakan.*

RAADPLEGING, vt. *pembitarjaraan, bitjára.*

RAADSBESLUIT, o. *titah masjáwarat.*

RAADSCHRIJVER, m. *kátib, Ar., sekretáris,* verb. Eur., *penjoerat.*

RAADSEL, o. *penarka.*
Een — oplossen, *betarkákan penarka.*

RAADSELACHTIG, b. n. *duister, mosjkil, Ar., glap.*
—, *twijfelachtig, tiáda tentoe.*

RAADSELACHTIGHEID, vt. *prí hál jang mosjkil, prí hál jang glap.*

RAADSELBOEK, o. *kítáb penarka.*

RAADSHERR, m. *mantri.*
— te Sambas, *sagoerinding, sambrang, kítjah sambrang.*
Eerste —, *jidána mantri.*
—, in het schaakspel, *gádjah.*
—, zie RAAD (van Indie).

RAADSHERLIJK, b. n. *mantri, tjára mantri.*
—e waardigheid, *dardjat mantri.*
—e kleeding, *pekájin tjára mantri.*

RAADSLAAN, o. w. zie RAADPLEGEN.

RAADSLAG, m. *bitjára.*
—, *overweging, pembitarjaraan.*
Heimelijke —, *motslehat, típoe dája.*

RAADSMAN, m. *orang jang toelong bitjára.*

RAADSVERGADERING, vt. *masjáwarat, Ar., sidang, bitjára.*
—, *vierschaar, díván.*

RAADVRAGEN, b. w. *múnta toelong bitjára.*

RAADVRAGING, vt. *permintáan akun di toelong bitjára.*

RAADZAAL, vt. *pemitjaraan.*

RAADZAAM, b. n. *bergoena, bájig.*

RAAF, RAVE, vt. *gáyaq, dikwerf: boerong gáyaq.*
En de — daalde uit de lucht, *makka gáyaq poon toeron derri adara.*

RAAGBOL, m. *rakbol, verb., sa-sápoe sárang lába-lába.*

RAAK, b. n. *kena.*
— schieten, *témbaq kena.*
Hij schoot den boom —, *makka ía témbaq kena póhon ítoe.*
De tijger werd — geschoten, *makka harímaw poon kena di témbaq.*

RAAM, vt. en o. *ruam, Ned.*
Borduur —, *pebidangan.*

RAAMKOORD, o. *táli ruam.*

RAAF, vt. *lobaq, saldjám, Ar., salgham, Perz., foedjl, Ar.*
Zilte Chinese rapen (toespijs), *tjaá-ípo, Ch.*

RAAPLOOF, o. *dáwon lobaq.*

RAAPOLIE, vt. *minjag bidji lobaq, sjirádj, Ar.*

RAAPZAAD, o. *bidji lobaq.*

RAAR, b. n. *zeldzaam, djárang.*
De witte olifanten zijn zeer —, *makka gádjah poetih ítoe djárang sakáli.*

RAARHEID, vt. *prí jung djárang.*

RAASBOLLEN, o. w. *gégér, ingar-bangar.*

RAASKALLEN, o. w. *áda gila, kena sarsar, édan hilang.*

RAASKALING, vt. *sákit édan hilang.*

RAAT, m. zie HONIGRAAT.

RAAUW, b. n. *mantah.*
— vleesch, *dáging mantah.*

RAAUWELLIJK, bijw. *ruweljik, kásar, pangkoh.*

RAAUWHEID, vt. *prí jang mantah, kaman-táhan.*

RABARBER, vt. *ráwand, Perz., rúwand, Ar., tihoeing, Chin. (?)*

RABAT, o. *smal tuinbed, pétaq ketjil di kebon.*
—, *korting, aftrek, tjangkólong, L., pótung, bást, L.*

RABAUWT, m. *risaw, geibána.*

RABELLAAR, m. *pelítar.*
—, *stamelaar, orang gágap.*

RABELLARIJ, vt. *pelítaran.*

RABBELEN, o. w. *litar, tuttar.*
—, *stamelen, gágap.*

RABELLSCHRIFT, o. *toelisan góres-góres, L.*

RABELTAAL, vt. *perkatáan tjampor báwor, perkatáan jang tiáda karoewan.*

RABBIJN, m. *ímám orang jahoedí, moelána orang jahoedí.*

RABBIJNENDOM, o. *pengadjaran ímám orang jahoedí.*

RABBIJNSCH, b. n. *tjára ímám orang jahoedí.*

RABOORDEN, vt. *meerv. (eene plant) doekoet tjárang, Soend.*

RAD, o. *djantrá, róda, L.*
—, *van eene buffelkar, keping, L.*
—, *voor pijniging, radbraken, regang.*
—, *windas, dáwar, Ar., poetáran, galangan.*
—, *van eenen molen, djantrá kisáran, róda penggilangan.*
—, *drijfveer, penghároe.*
Iemand een — voor de oogen draaijen, *perdájakan orang, pedajá-in orang, L.*
Het vijfde — aan eenen wagen, *orang jang tiáda bergoena sakáli.*

RAD, b. n. *tjepat, sigrah, lantjar, landjoer, L., lantjang, krap.*
Al te — van tong, *terlálloe lantjang.*
—, *vlug spreken, terlantjar lidah.*
— voortijlen, *lári tjepat.*
Hij is al te — van tong (mond), *terlandjoer sakáli moeloetnja, L., krap paadda katánja.*
Dit horlogie loopt wat al te —, *makka íni arlódjí terlálloe tjepat djálannja, L.*

RADBSLAG, o. *bessí róda, L., bessí djantrá.*

RADBRAKEN, b. w. *pátah toelang orang jang di regang.*

RADDIGHEID, vt. zie RADHEID.

RADELOOS, b. n. *poetoes pengharápan, poetoes asa, tiáda berdája lági, tiáda terbitjára lági.*

RADELOOSHEID, vt. *kapoetoesan pengharápan (asa).*

RADEN, b. w. *membijarkan, toelung bitjara*.
Ik raad u, *paadda bitjara hamba, hamba membijarkan padamoe*.
Zich door eenen vriend laten —, *di bitjarakan tsobat, toeroet bitjara tsobat*.
—, gissen, *doega, L., badé, Jav., tarka*.
—, oplossen, *betarkakan, doega betoel, L.*
Een raadsel —, *betarkakan penarka*.
RADERTJE, o. *djantra ketjil, róda ketjil, L.*
RADERWERK, o. *segalla djantra, (róda, L.)*
RADHEID, vr. *prt jang tjepat, (lantjar, lantjning landjoer, L.) zie RAD.*
RADJIS, vr. *lóbaq ketjil, habbo'r-rasjád, Ar.*
RADING, vr. *penarkáän*.
—, raadsel, *penarka*.
—, wigchelarij, *tenoengan*.
RADINGSPEL, o. het opgeven van raadsels, *pemajinan penarka*.
RADNAAF, vr. *lingkar djantra (róda, L.)*
RADSPAAK, vr. *ánaq djantra, ánaq róda, L.*
RADSPARRE, vr. *remketting, ranté róda karéta, L., ranté boewat ikat róda karéta káloe toeroen goenong*.
RADVELGE, vr. *birih djantra, pinggir róda, L.*
RAFELACHTIG, b. n. *ter-oerei-oerei*.
RAFELDRAAD, m. *benang jang ter-oerei*.
RAFELEN, o. w. *oerei, telepus, L.*
RAFELING, vr. *tiras*.
RAFFINADERIJ, vr. *suiker—, tempat ntingkan goela, tempat menghaloest goela*.
RAFFINADEUR, m. *toekang menghaloest goela, toekang ntingkan goela*.
RAFFINEREN, b. w. (ond. w.) *menghaloest, ntingkan, békin brisih, L.*
RAG, o. van spinnen, *sarang lába-lába, roemuh láwa-láwa, L.*
RAGHEL, m. *thám*.
RAGEN, b. w. *menjapoe sarang lába-lába, menjapoe roemah láwa-láwa, L.*
RAK, o. eind wegs, *djalan sa-pátong, sa-páro derri djalan sa-panggal djalan*.
—, plaats om iets te bergen of neder te zetten, *tampat, taróhan*.
— voor vaatwerk, *tampat pinggan, tempat piring mangkoq, pára-pára*.
RAKEL, m. *hessit pengoeqap*.
RAKELINGS, bijw. zie **STRIJKELINGS**.
— bij elkander zijn, *impit, démpil*.
RAKEN, b. en o. w. *treffen, kena, kenákan*.
Al wat hij raakte, *bárang jang di kenákanja*.
Niet een (pijl) raakte haar, *sa-bilah poon tiáda mengená-t dia*.
— (met eenen steen) *tímpoeq*.
—, roeren, *haroekun*.
Het hart —, *haroekan háti*.
—, aangaan, betreffen, *fedoeli, perdoeli, L.*
Ligt geraakt, *lakas goesar*.
Dat raakt mij niet, *sahája tiáda fedloekt itoe*.

—, tegen aankomen, belenden, *kena, berhampiran dengan*.
Het raakt den vader, *itoelah pangkat bápa, makka hároes atas bápa*.
Dood —, *di boenoh*.
Buiten westen —, *tiáda katahoewan akan diri, pangsan, zie BEZWIJMEN*.
Van zijn stuk —, *kena dahsat, kassompók-an*.
In brand —, *kena hángoes*.
Uit het geheugen —, *loepa*.
Van den weg af —, *sásat, kasásar, L.*
In verlegenheid —, *tersesaq*.
Uit de gewoonte —, *tiáda di páké lági, hilang dádatnja*.
Op eene zandbank —, *kena gósong*.
Aan den grond —, *lekat doedoeq*.
Op eene klip —, *kena kárang (tóhor)*.
Weg—, *hilang, linnjap*.
In zee —, *berlajar ka-láwt rambang*.
Slaags —, *berkaláht*.
In oorlog —, *kena párang (prang)*.
Aan den drank —, *djadi pemáboq*.
RAKET, vr. *kaatsing, penjépaq rága*.
RAKING, vr. *pengenáän, kena*.
RAKKER, m. *oepas jang membáwa máling, L.*
RALLEN, o. w. *litar, tjoeira*.
RAM, m. *domba, domba djantan, domba laki-láki, L.*
Het hemelsteeken de —, *bordj hamal, Ar., mésa, Sansk.*
—, fig, *orang toewah jang doekána*.
RAMBOETAN, m. (lekkere vrucht,) *ramboetan*.
De kale —, *ramboetan goendol*.
De witte —, *ramboetan poetih*.
De Achinsche —, (die zeer gezocht is,) *ramboetan atjih*.
RAMEN, b. en o. w. *mikken, mítar, L., toedjoe*.
—, zie **BERAMEN**.
—, gissen, *kira-kira, doega, L.*
RAMING, vr. *overleg, pembijarään*.
—, gissing, *doega, L., kira-kira*.
RAMMELLEN, b. w. *páloe denyan gáda, (dat is: met den knods beuken)*.
RAMMELAAR, m. *mannetje van een konijn, kelintji djantan, kelintji laki-láki, L.*
—, kinderbel, *kelénténgan, keleningan*.
— van eenen Chineschen marskramer, *kalontong*.
RAMMELEN, o. w. *razen, diring, berboenji*.
— zoo als oude wielen, *krótjoq, slomproq, L., glótroq, L., salomprêq, L.*
Met geld —, *berboenjikan oewang*.
De pijlen rammelden in den koker, *makka ánaq pánah poon berdiringlah di dálam tarkasnja*.
—, babbelen, driftig spreken, *tutar, L.*
—, loszitten, *longgar, kalonggáran*.
RAMMELING, vr. *diringan, boenji*.

RAMMENAS, vr. *ramenas*, Ned., *lóbaq kastéla*.
 RAMP, vr. *belá*, Ar., *tjeláka*, àlet, Ar., *toeuulat*, Ar., *balliat*, Ar., *bilwat & bilwan*, Ar.
 — en een onheilen, *mára bahája*.
 RAMPSOED, m. *mára*, *bahája*, *mára-bahája*, *málang*.
 RAMPSOEDIG, b. n. *bertjeláka*.
 —, slecht, *djáhat*, *kedji*.
 —, bijw. *atas pri jang bertjeláka*.
 RAMPZALIG, b. n. *bertjeláka sakáli*.
 RAMPZALIGHEID, vr. *pri hál bertjeláka*.
 —, *verdoemenis*, *koetog*.
 RAMPZALIGLIJK, bijw. *atas pri jang bertjeláka*.
 RAMSHOOFD, o. *kapála domba djantan*.
 RAMSHOORN, m. *tandoq domba djantan*.
 RAMSKOOI, vr. *kandang domba djantan*.
 RAMSVACHT, vr. *boeloe domba djantan*.
 RAND, m. *pinggir*, *bírik*, *bibir*, *tepi*, *hadd*, Ar., zie **BOORD**, **KANT**, **Zoom**, **Lijst**.
 Uitspringende — (van een altaar enz.) *penadam*.
 — van het oor, *pelipátan telinga (koe-ping, L)*.
 Op den — van het graf, *di pinggir goebor*, *hampir náti*.
 —, kringen om de maan, *págar boelan*, *kalángan boelan*.
 —, kantschrift, *hásijat*, Ar.
 Gebloemde — om een geschrift, *bídang*.
 RANDEN, b. w. *memboewat pinggir*, *berpinggirkan*.
 RANDESCRIFT, o. *hásjijat*, Ar.
 RANG, m. waardigheid, *pankat*, *dardjat*, Ar., *doeriat*, verb., *martabat*, Ar., *rotbat*, Ar.
 Beneden den — van het gedierte, *koerang pangkatnja derri paadda segalla binátang*, M. S. R. 14.
 Een hooge —, *pankat kabesáran*, *dardjat jang kabilángan*.
 In — dalen, *rórot*, L., *di hoeloerkan*.
 —, orde, *atoeran*.
 Een man van —, *órang besaar*.
 Tot den hoogsten — verheffen, *mengangkatkan paadda pangkat jang mahá tinggi*, Isk. 131.
 RANGSCHIKKEN, b. w. *ator*, *mengátor*, *ator-kan*, *adjong*.
 —, in gelederen, (slagorde) stellen, *adjong*, *adjong*.
 De olifanten —, (in slagorde stellen) *ber-ádjongkan gádjah*.
 —, tellen, *bilangkan*.
 Hij wordt onder de groote helden gerangschikt, *makka ia di bilangkan antára pahlawán besaar-besaar*.
 RANGSCHIKKING, vr. de daad van rangschikken, *pengatoeran*, *nathlin*, Ar., *ra-tjána*, Sansk., *rantjana*.

—, orde, gevolg van het rangschikken, *atoeran*, *peratoeran*, *andam*, Perz.
 —, klasse, *pankat*.
 Trapswijze —, *atoeran jang berpangkat-pangkat*.
 RANGZUCHT, vr. *ingin akan pangkat kabesáran*, *lóba akan martabat jang katingáan*.
 RANK, vr. list, *típoe*, *makr*, Ar.
 RANK, vr. scheut, *toenas*, *poetjoq*, *ánaq póhon*.
 —, tak, *tjábang*.
 RANK, b. n. en bijw. tenger, *dun*, *ram-ping*.
 Eene — e leest, *pinggang jang ramping*.
 —, lang en smal of *dun*, *lampei*.
 Een — e praauw, *práhoe jang lampei*.
 Eene — e zuil, *tiang lampei*.
 —, mager, *koeroes*.
 —, *dun*, *nipis*, *tipsis*.
 RANKHEID, vr. *pri jang ramping*, *karam-pingan*, *pri (kalakoewan) jang lampei*, zie **RANK**.
 RANS, b. n. ransig, *tangei*, *hápaq*.
 — e of ransige olie, *minyag tangei*.
 RANSEL, m. (van eenen soldaat,) *rangsel*, verb., *kambált lasjakr* (eig. een haren zak of lederen zak der soldaten).
 —, klein valies, *bantán*.
 RANSELEN, b. w. *poekol*, *toekoq*, *hantam*.
 Elkander —, *toekoq-menoekoq*, *poekol-memoekol*.
 RANSHEID, vr. *pri jang tangei (hápaq)*.
 RANTSOEN, o. losgeld, *oewang teboesan*.
 —, offer, *fadiát*, Ar.
 —, lossing, *teboesan*.
 —, bepaald deel van voeding, *ramson*, verb., *moesára*, *belábor*, *pelábor*, *beája*, *béjája*, *biája*, *tjátoe*, Jav.
 RANTSOENEREN, b. w. *kassí ramson*, L., *membrí belábor (beája)*, *tentoekan moesára*, *tjátoe-tjátowi*.
 —, vrijkopen, *teboes*, *meneboes*.
 RANTSOENERING, vr. *peneboesan*.
 Het gevolg der —, in vrijheid stelling, *teboesan*.
 RAP, b. n. en bijw. *tjepat*, *pantas*.
 RAPEN, b. w. *poengoel*.
 Bijeen —, (rijsthalmen,) *mengáwoet*.
 In der haast —, na zich halen, *raeboet*, *reboet*.
 —, schrapen, vergaderen, *koempol*.
 RAPENSTEELE, m. *dáwon lóbaq*.
 RAPIER, o. *pedang*, *sjamsjir*, Perz.
 RAPIERGODEL, m. *ták pedang*, *sendang sjamsjir*.
 RAPPIS, b. n. en bijw. *berkoedís*, *kórèng*.
 RAPPORT, o. (ond. w.) *berigt*, *chabar*, *kábar*, L., *brita*, *warta*, *rapor*, verb.
 — doen, *membrí chubar*, *kassí ká-bar*, L.
 RAPPORTEREN, b. w. *mengchabarkan*, *mem-brita*, *mewartákan*, *bekin rapor*, L.

RAPSODIE, vr. (ond. w.) zamengeflanst geschrift, *soerat tjampoeran, soerat tjamporbawor*.

RARIGHEID, vr. *bârang jung djârang*.

RABITEITKAMER, vr. *chizânah bârang jung îndah-ndah, goelang bârang jung djârang-djârang, L.*

RAS, o. soort van geslacht of afkomst, *atsal, Ar., djenis, Ar., bangsa*.
Arabisch —, *atsal arab*.
Menschen van gemengd (allerlei) —, *orang segalla djenis*.
—, zie **DRAAIKOLK**.

RAS, bijw. *goepoh-goepoh, tjepat*.

RASCH, b. n. zie **GEZWIND**, **SNEL**.

RASCHHEID, vr. zie **GEZWINDHEID**, **SNELHEID**.

RASP, vr. *parodian, L., koekor-an, koekoeran*.

RASPROOM, m. (arbor radulifera,) *baroedin*.

RASPEN, b. w. *pârod, L., koekor*.

RASPER, m. *orang memârod, orang jang koekor*.

RASPHUIS, o. *pandjara orang jang koekor kâjoe sâpang*.

RAT, vr. *tikoës besaar, mintjit*.
De stink —, *tjoeroet*.
De Egyptische — (ichneumon,) *garanggang*.

RATAFFIA, vr. *tâfia*.

RATEL, m. *kelentengan, L.*
—, molentje, dat door den wind draait, *tittiran*.

RATELEN, o. w. *berboenji, diring, kelentengan berboenji*.

RATELSLAG, m. *pattir*.

RATTENKRUID, o. *obat tikoës, barangan, warangan, toeba tikoës, toerâb il hâlik, Ar., sam 'l fâr, Perz. & Ar.*
Geel —, *artal*.
Wit —, *warangan poeth*.

RAVENAAS, o. *kreng, bangké*.

RAVIJN, vr. *tjelah goenong, falaq, Ar.*

RAVOTTEN, o. w. *bermâjin, bergoeraw*.
—, *stoeijen, balei*.
—, *aangaan, leven maken, ingar, bangar, roesoe*.

RAZEN, o. w. *gegêr, berboewat hâroe-bîroe bêkin roesoe, bangar, ingar-bângar*.
—, *ijlhoofdij zijn, édan hilang*.
— (van de zee), *gemoeroeh*.

RAZEND, b. n. en bijw. van een dier, *gâlaq, boewas*.
—, *ijlend, gila, édan hilang*.
Een — *honger, lâpar jang amat sângat*.
Hij was — *verliefd op die vrouw, makka birahilah ta akan parampoewan itoe dengan sângat birahinja*.

RAZER, m. *dolleman, orang gegêr, orang ingar-bangar, orang gila*.

RAZERNIJ, vr. *sâkit édan hilang, sarsâran, djoenoen, Ar., sjof-ût, Ar.*

RAZIJN, vr. *roziyn, zabib, Ar.*

RAZIJNAZIJN, m. *tjoeka zabib*.

RAZIJNEKERN, m. *bâdji zabib*.

RAZIJNEKORF, m. *bâkoel zabib*.

REAAL, m. Spaansche munt, *real, ringgit*, zie **MAT**.

REBEL, m. zie **OPROERMAKER**.

REBELLIE, vr. zie **OPROER**.

REBELLIG, b. n. **OPROERIG**.

RECENSEREN, b. w. zie **BEOORDEELEN**.

RECENSIE, vr. zie **BEOORDEELING**.

RECEPIS, o. (ond. w.) *rissepis, lissepis*, verb., *soerat tandu tarima*.

RECEPT, o. (ond. w.) *soerat obat, tabriat Ar.*
— en schrijven, *toelis soerat obat*.

RECEPTIE, vr. (ond. w.) *penjamboetan*.
Personen die op de — verschijnen, *orang jang menghâdap penjamboetan*.

RECIËF, vr. (ond. w.) bewijs van de ontvangene lading, *soerat tarima moewâtan*.

RECRUIT, m. (ond. w.) *tsoldâdoe bahâroe*.
Van achtermiddag moeten de recruten exerceren, *nanti sôrê tsoldâdoe bahâroe misti berbâris, L.*

RECTOR, m. (ond. w.) *pengâdjar di madrasah*.

RECTORAAT, o. *djabâtan pengâdjar di madrasah*.

REDACTEUR, m. (ond. w.) *kapâlu (djoeroe) soerat chabar (kâbar, L.)*

REDACTIE, vr. *pemarintâhan kapâla soerat chabar*.

REDEDELOOS, b. n. *tâda berdâja lâgi, tâda boleh di toelong, poeloes pengharâpan*.
—, in de war, *koesoet, roesaq*.
Een — man, *orang jang tâda berdâja lâgi*.
Zijne zaken zijn —, *dia poenja perkâra soedah roesaq (koesoet)*.
Een — schip, *kapal jang roesaq sakâli*.

REDEDELOOSHEID, vr. *prî hâl jang tâda berdâja lâgi, kalakoewan jang roesoeg sakâli*.

REDDEN, b. w. *uitredden, loepoet, loepoetkan*.
Iemand uit de gevaren der zee —, *meloepoetkan orang derri paadda mârâbahâja laût*.
—, uit verwarring uithelpen, *vereffenen, selessei, selesseikan*.
—, met geld —, *toelong dengan oewang*.
Zich zelven —, *meloepoetkan diri*.
—, uit slavernij, *teboes, meneboes*.

REDDER, m. *orang jang meloepoetkan, meloepoet*.
—, *verlosser, moechalits, Ar.*
De — der zondaren, *moechalits orang berdôsa*.
—, uit slavernij, *peneboes derri paadda perhambâan*.

REDDERAAR, m. *orang jang mengâtorikan*.
—, die zaken vereffent, *orang jang menjelesseikan perkâra*.

REDDEREN, b. w. *ator, atorkan*.
 REDDERING, vr. *pengatoeran, fâl menjeles-seikan*.
 REDDING, vr. *peloepoetan, moesâ-id, Ar.*
 —, *hulp, pertoeoengan*.
 — *aanbrengen, menoelong*.
 Hij is zonder —, *makka ia tiâda ber-dâja lagi*.
 Doch er wordt niemand gevonden, die hun in dien zeer moeijelijken toestand — aanbrengt, *tetâpi tiâda djoega kadapâtan sa-ôrang poon jang memoelong dia derri paadda fâl itoe jang ter-ânat soekar, M. S. R. 27*.
 REDDINGSBOOT, vr. *sampan lontjoer, sampan bakal peloepoetan ôrang jang kena kâram, prâhoe boewat toelong ôrang jang kena kâram*.
 REDE, vr. *redenering, bitjâra, perkataân, bebasâhan*.
 Eene onjuiste —, (*redenering*), *bitjâra jang tiâda benar*.
 —, *redevoering, chothbat, Ar., bitjâra, perbahasâan*.
 In de — *vallen, rampoes, desâr, das-sar, mendesar*.
 Zijne — *afbreken, poetoeskan bitjâra*.
 Verbloemde —, *oepâma, ibârat, Ar.*
 —, *verstand, boedi, âgal boedi*.
 —, *oordeel, boedi bitjâra, âgal, Ar.*
 REDEDEEL, o. een —, *sa-pâtah kâta, sa-bahagian (sapâro) bitjâra*.
 REDEKAVELEN, o. w. *berbitjâra*.
 REDEKAVELING, vr. *perkataan, kâta*.
 —, *bewijsreden, dalil, Ar., tanda ka-sjaksian, tanda katrangan*.
 REDEKUNDE, vr. *ilmoe bitjâra*.
 —, *welsprekenschap, fatsêhat, Ar.*
 REDELIJCH, o. *soeloh (trang) âgal boedi*.
 REDELIJK, b. n. *met rede bedeeeld, ber-âgal, nâthiq, Ar., ber-intsâf, maqoel, Ar.*
 —, *middelmatig, sedang, sadarhâna*.
 — *e winst, lâba jang sedang*.
 —, *betamelijk, pâtoet, hâroes, lâjiq, dâpat, bôleh*.
 — *e prijs, harga sarap, (serap)*.
 —, *bijw. atas prt jang pâtoet, bâjiq djoega*.
 Hij is — *wel, dia bâjiq djoega*.
 REDELIJKERWIJZE, *bijw. dengn sa-pâtoet-nja*.
 REDELIJKHEID, vr. *billijkheid, kapatoetan, intsâf, Ar., maqoelat, Ar.*
 De mensch alleen is onder al wat leeft met — *begaafd, mânoesja djoega jang nâthiq paadda antâra segalla jang ber-nâwa*.
 REDELOOS, b. n. *tiâda ber-âgal, koerang nâthiq*.
 REDELOOSHEID, vr. *parângt jang koerang nâthiq, kalakoewan jang tiâda ber-âgal*.
 REDEMATIG, b. n. *jang berpatoetan dengan boedi*.

REDEMATIGHEID, vr. *bârang jang berpatoetan dengan boedi*.
 REDEN, vr. *drijfveer, oorzaak, pôhon, sabab, kârana, moela-moela, lantâran, L.*
 Om welke —, *mengâpa, boetâpa, kenâpa, L., sabab apa, kârana apa, apa djâdi lantâranja, L.*
 De —, *waarom dit boek aldus genoemd wordt, bermoela sabab di namâ-t denukiên kitâb ini, M. S. R. 5*.
 —, *verklaring, itibâr, Ar.*
 Wat is de —, *dat uw broeder in het gebergte boete doet? apa sababnja makku soedarâmoes itoe bertâpa di dâlam boeki, S. R. 104*.
 — *geven, mengapâkan*.
 Om —, *sabab, kârana sabab*.
 REDENAAR, m. *pandei berchothbat, pandi berkâta-kâta*.
 REDENEERDER, m. *orang berkâta-kâta*.
 REDENEERKUNDE, vr. *ilmoe manthiq, Ar., ilmoe ingat*.
 REDENEREN, o. w. *berkâta-kâta, mengatâkan, bilang*.
 Wijsgeerig —, *berkâta-kâta dengan filosofat*.
 REDENERING, vr. *bebasâhan, zie REDE*.
 REDELIJK, b. n. *faham paadda ilmoe bahâsa*.
 REDELIJKKAMER, vr. *biliq orang faham paadda ilmoe bahâsa*.
 REDELIJKKUNST, vr. *ilmoe perbahasâan, ilmoe sjâr (sâr, L.)*.
 REDESTRIJD, m. *perbantâhan, bantah, djâdâl, Ar.*
 Hevige —, *djidâl, Ar.*
 REDETWISTEN, o. w. *berbantah*.
 REDETWISTER, m. *orang berbantah*.
 REDEVOERDER, m. *orang berchothbat*.
 REDEVOERING, vr. *manthiq, Ar., chothbat, Ar., perbahasâan, bitjâra*.
 Korte —, *die veel bevat, idjmal, Ar.*
 REDEWISSELEN, o. w. *berkâta-kâta, mengomong, L.*
 Gemeenzaam —, *berbantjang-bantjang*.
 REDEWISSELING, vr. *perkataan, bitjâra, L.*
 REDEZIFTEN, o. *memblah ramboet*.
 REDMIDDEL, o. *dâja, oepâja, dâja-oepâja*.
 REË OF REEDE, vr. *laboehan, pelaboehan*.
 Op de — *van Padang, di pelaboehan negri Padang*.
 Eene opene —, *pelaboehan jang rambang, pelaboehan jang tiâda bersentawisa (bâjiq)*.
 Op de — *liggen, berlâboeh di pelaboehan*.
 REË, vr. *hinde, roesa betina, mendjângjan betina, menjângan parampoewan, L.*
 REE, b. n. *reed, zie GERED*.
 REEBOK, m. *kidjang, kidang, L.*
 REEDE, vr. *zie REË*.
 REEDEN, b. w. *sadiâkan, melangkapkan, bêkin sadia, L.*
 Drie schepen —, *melangkapkan kapal tiga boewah, bêkin sadia kapal tiga, L.*

REEDER, m. *orang (djoeroe) melangkapkan kapal.*

REEDERIJ, vr. *pelangkap kapal.*

REEDS, bijw. *soedah, telah.*

— *teruggelkomen, soedah poelang.*

— *overleden, telah mati.*

REEF, o. rif, van een zeil, *lirang lajar.*

REEFBANDEN, m. meerv. *tali lirang lajar.*

REEK, vr. *penggároq ketjil.*

REEKALF, o. *anaq mendjangan.*

REEKS, vr. rij, *djadjar, tsaf, Ar., bandjar, bâris.*

—, *voigorde, atoeran.*

Eene — van huizen, *roemah-roemah jang berbandjar.*

—, *aaneenschakeling, perhoeboengan, silsilat, Ar.*

Eene — van bergen, *pegoenoengan.*

—, *menigte, kabanjakan.*

Eene — van denkbeelden, *bebrâpa ingâtan.*

REEP, m. *pertja.*

Een — linnen, *kâjin sa-pertja.*

—, *touw, zeel, tâli oesoengan, tâli.*

—, *zie HOEPEL.*

REET, vr. spleet, *ringat, L., retaq, blah.*

REET, vr. *zie HEKEL.*

REETTREKKER, m. *erfscheider, djoeroe nementoekan pinggir tãnah.*

REEUW, o. *doodschuim, boesa orang mati.*

REEUWEN, b. w. *soetjikan bajit.*

REEUWSCH, b. n. *zie GEIL.*

REFEREIN, o. *oelang-oelangan kãta.*

REGEERDER, m. *zie REGENT.*

REGEERLUST, m. *ingin akan pamarintãhan.*

REGEL, m. *zie LINIAAL.*

—, *bepaling, atoeran, parintãh, sjariãt, Ar., qãnon, Ar., sjarth, Ar., rasm, Ar.*

De —s der Arabische spraakkunst, *parintãh (sjarth) ilmoe tsarfoe arab.*

Een — *schrift, soerat bãrang sa-bãris.*

—, *getrokken lijn, gãris, sipat, montar, Ar.*

REGELEN, b. w. *atorkan, mematoetkan.*

De zaak der landrenten —, *mengãtor-kan perkãra pãdjaq.*

Zijn gedrag —, *memãtoetkan lãkoe djãlanja.*

REGELELEN, b. w. *menggãris.*

REGELELING, vr. *penggarisan.*

—, *verordening, peratoeran.*

REGELING, vr. *pengatoeran, tadbir, Ar.*

Nieuwe —, *pengatoeran jang bahãroe.*

REGELLOOS, b. n. *tiãda ber-ãtor, trãda deng an atoeran, L., tiãda deng an sjarth.*

—, *verward, koesoet.*

REGELLOOSHEID, vr. *prã silãl jang tiãda ber-ãtor, kalakoewan jang koesoet.*

REGELMATIG, b. n. *dengan atoeran, dengan tartiib.*

—, *gelijk, pãpat.*

Steenen — *houwen, memãpat bãtoe.*

REGELMATIGLIJK, bijw. *atas prã jang ber-ãtor, deng an atoeran.*

REGELREGT, bijw. *troes, betoel, toedjoe.*

— *naar de bovenlanden, troes ka-oedij, L., menoedjoe ka-hoeloe.*

Deze weg loopt — *naar Bantam, makka djãlan ini betoel ka Bantan.*

REGEMENT, o. *bende, troep, pasoe kan, resemèn, verb.*

REGEMENTSOVERSTE, m. *panghoeloe pasoe kan.*

REGEN, m. *hoedjan.*

— *treffen, kena hoedjan.*

Fijne —, *hoedjan rintiq-rintiq (rintèq.) gerimis-gerimis, L., grimis, Jav.*

Een digte —, *hoedjan lebat.*

Een slag —, *hoedjan dras, hoedjan besaar, L.*

Een —, *die verscheidene weken aanhoudt, hoedjan toetog (toetoe).*

Een — *van parelen, hoedjan moettãra. De — houdt op, hoedjan berhènti.*

REGENACHTIG, b. n. *mengétjèl, tampias.*

— *weder, mãsa mengétjèl, hãri tampias, tẽmpo hoedjan, L.*

REGENBAK, m. *groot steenen watervat, tampãjan besaar, hãwdl, Ar.*

REGENBOEG, m. *palãngi, koeng, koeng palãngi, benang rãdja, biang lãla, L., ka-koewang, koekoewoeng, oelar dãnoe.*

REGENBUI, vr. *bãjoe, tampias.*

REGENEN, onp. w. *ada hoedjan, berhoedjan.*

DOEN —, *toeronkan hoedjan, menghoedjankan.*

REGENDROPPEL, m. *rintiq hoedjan, titiq hoedjan, kètèl hoedjan, L.*

REGENSCHEM, m. *pãjong, tjatra, Sansk.*

Een — *met geschilderde plekken, pãjong oebar-oebar.*

Een bontgeel — *met juweelen versierd, pãjong ber-iram-iram koening dan permãta.*

De gele — *is een vorstelijk teeken, pãjong koening itoe tanda karadjãn.*

Den — *openen, boeka pãjong, mengambangkan pãjong.*

REGENT, m. *inlandsche —, regèn, verb., toewan regèn, verb., adhipãti, Jav.*

—, *regeerder in het algemeen, pamarintãh.*

Prins —, *poetra jang bakal rãdja.*

—, *hoofd van eenen volksstam op Sumatra, dãtoe.*

REGENTSCAP, o. *op Java, kaboepatèn, regènskap, verb.*

REGENTIJD, m. *moesim hoedjan, oepong, moesim bah.*

REGENVLAAG, vr. *hoedjan riboet.*

REGENVLOED, m. *bãnjir.*

Het afstroomend water van den —, *ajer bãnjir.*

REGENWATER, o. *ajer hoedjan.*

REGENWIND, m. *angin hoedjan.*

REGENWOLK, vr. *mega jang mengandong hoedjan.*

REGEREN, b. w. *memerintah*, *memegang perintah*, *kassi perintah*, L., *memarintahkan*, *melanggarakan*, *mentadbirkan*.

REGEREND, b. n. *jang memerintah*.

De — e koning, *râdja jang memarintah*.

REGERING, vr. *pemerintahan*, *karadjâan*, *tâlat*, Ar.

De — van Nederlandsch-Indië, *pemerintahan tanah Hindia Nederland*, verb.

Onder de —, *di bawah pemerintahan*.

De — overgeven, *menjurahkan pemerintahan*.

Van de — afstand doen, *meninggalkan karadjâan*.

Het zij u bekend dat er van alle betrekkingen op aarde geene moeijelijker is dan de taak der —, *katahoewi olehmoe bahoewa derri paadda pekaradjâan jang âda dâlam doenjâ soewâtoe poon tiâda ter-soekar derri paadda pekaradjâan karadjâan*, M. S. R. 48.

REGERINGLOOS, b. n. *dengan tiâda pemerintahan*, *tiâda berkapâla*, *tiâda kaparintah*.

—, verward, *hïroe*, *hâra*, *hïroe-hâra*.

REGERINGLOOSHEID, vr. *hâl negri jang tiâda kaparintah*, *hâl negri hïroe-hâra*.

REGERINGSAMBT, o. *djawâtan*, *djabâtan*, *pekaradjâan*.

REGERINGSPERSOON, m. *orang jang pégang djawâtan hâkim*, Ar.

REGERINGSVORM, m. *prt pemerintahan*, *sjarth karadjâan*.

REGERINGSZAAK, vr. *perkâra pemerintahan*.

REGGEN, o. w. *toerongan tiang práhoe*.

—, ontmasten, *angkat tiang derri dâlam kapal*.

REGISTER, o. *daftar*, Ar., *daptar*, verb.

Naam—, *soerat nâma*, *daftar nâma*.

REGISTERHOUDER, m. *djoeroe daftar*, *djoeroe soerat nâma*.

REGISTRATIEKANTOOR, o. *kantor daftar soerat tjap*.

REGISTREERDER, m. *jang mendastarkan*.

REGISTREREN, b. w. *mendastarkan*, *menjoeratkan paadda daftar*, *toelis di boekoe*, L.

REGISTRERING, vr. *penjoerâtan paadda daftar*, *toelisan di boekoe*, L.

REGLEMENT, o. (ond. w.) *verordening*, *voorschrift*, *soerat peratoeran*, *soerat parintah*, *sjarth*, Ar.

REGT, b. n. en bijw. *betoel*, *benar*, *bâjiq*, *tapal*, *tsah*, Ar., *mostaqim*, Ar., *lîmpang*, *sallé*.

Dwars en —, *lintang boedjor*, *selang sallé*.

— geel, *ingeel*, *koening tapat*.

Een — e weg, *djâlan betoel*, *djâlan lîmpang*.

— e bamboes, *bamboe betoel*.

— e krijgslieden, *orang tjôba prang*.

De — e heer, *toewan betoel*.

De — c weg, *de weg der waarheid*,

djâlan kabenâran, *tsirâtho 'l-mostaqim*, Ar.

— e broeder, *soedâra sa-bâpa sa-iboe*.

— e erfgenaam, *wâritz betoel*.

De — e tijd, *waqtoe (koetika) jang bâjiq*.

—, regtvaardig, *billijk*, *benar*, *pâtoet*.

De — e godsdienst, *agama jang benar*.

Ter — er tijd komen, *dâtang paadda waqtoe jang pâtoet*.

Met iemand niet te — kunnen komen, *tiâda dâpat (bôleh) moewâfaqat dengan sa-orang*, *trâda bôleh berpâkat sama sa-orang*.

— door zee, *ronduit*, *troes trang*.

— door, *lantas*, *troes*, *sa-djoeros*.

— toe, — aan, *troes*, *betoel*.

— staan, *beridiri betoel*.

— stellen, *berbetoel-i*, *membetoel-i*.

— maken, *betoelkan*, *langangkan*.

Te — helpen, *mengadjâr-i*; helpen, *toelong*.

— zoo, (zeer wel), *bâjiqlah*, *bâjiq bagitoe*.

— in het oor, *betoel paadda telinga*.

— in het hart, *betoel di hâti*.

Eene zaak, die niet — is, *perkâra jang tiâda tsah*, *perkâra boesoq*, L.

— e weg, *djâlan oeroes*, *djâlan betoel*, *tsirâth 'l-mostaqim*, Ar.

—, duidelijk, *onbewimpeld spreken*, *mengâtakan kaloewâsan*.

— tegenover den spiegel, *berbetoelan dengan tjernin itoe*.

— voor (iets) staan, *menghâdap*.

Dat is —, *itoe betoel*, *itoe âda benar*.

— tegenover, *berbetoelan dengan*.

REGT, o. aanspraak, *haq*, Ar.

Het — of de wet Gods, *haq Allah*.

Zijn — op dat land, *haqnja atas tanah itoe*.

—, wet, *instelling*, *hoekoem*, Ar.

Het goddelijke —, *hoekoem Allah*, Ar.

Het kanonijke —, *hoekoem gânon*, Ar.

Lcen—, *hoekoem tâlog*, Ar.

Tegen iemands —, *melâwan haq orang*.

Zijn — laten varen, *lepaskan haqnja*.

Zijn — verdedigen, *memeliharâkan haqnja*.

Hij heeft zijn — verloren, *makka hilang haqnja*.

In de — en studeren, *belâdjâr ilmoe hoekoem*.

Doctor in de — en, *alim jang fahan paadda hoekoem*, *faqih*, Ar.

—, zie BELASTING.

— doen, *membenarkan*, *montsifkan*.

— doen dengen, die — heeft, *membenarkan bârang stâpa jang benar*.

— doende, *montsif*, Ar.

— spreken, *mengatjâra*.

Van regtswege, *derri paadda fihâq haq*.

— doen, *billijk handelen*, *berboewat*, *intsâf*.

— doende in naam van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, *hoekoemkan*

- atas titah Sri padoeka mahâ rádja Nederland.
- Zich zelve — verschaffen, *membrt haq paadda diri*.
- doen, een vonnis ten uitvoer leggen, *melukoekan hoekoem, hoekoemkan*.
- , geregt, *hoekoem*.
- Voor het — roepen, *panggil di hadápan hoekoem, sarápi*.
- Erf—, *haq poesáka*.
- hebben, aanspraak kunnen doen gelden, *áda haq, dápat menoentoet, bóleh tágt*.
- REGTBANK, *vr. vierschaar, hoekoem, Ar., makamat, Ar., bitjára, rád, Ned.*
- van ommevang, *rád sambang*.
- , aanregtbank, *pápan sadia-diáün*.
- REGTBOEK, *o. kitáb hoekoem*.
- REGTDAG, *m. hárt bitjára, hárt atjára*.
- REGTELIJK, *b. n. atas sjarth hoekoem*.
- , *bijw. dengan toeroet sjarth hoekoem, dengan djálan jang pátoet*.
- Iemand — aanklagen, *mengadoekan hál atas sa-órang dengan toeroet sjarth hoekoem*.
- REGTELOOS, *b. n. onwettig, tíada dengan haq, harám, Ar.*
- REGTEN, *b. w. regt buigen, membetoelkan, awah, békin betoel, L.*
- , het vonnis uitspreken, *poetoeskan hoekoem, hoekoemkan, poetoeskan bitjára*.
- , ter dood brengen, *mematikan atas hoekoem*.
- , ter dood veroordeelen, *menghoekoemkan máti di boenoh*.
- Tegen iemand —, *begáwam dengan sa-órang, mengadoekan hálnja atas sa-órang*.
- REGTEN, *o. meerv. ilmoe hoekoem*.
- In de — studeren, *beládjar ilmoe hoekoem*.
- REGTER, *m. hákim, Ar., gádti, Ar.*
- s, hoofden van regtbanken, *déwa-déwa*, (op Sumatra).
- De — zal in het gelijk stellen een iegelijk, die gelijk heeft, *makka handaqlah hákim membenarkan barang siápa jang benar*.
- REGTER, *verg. tr. van regt, lebeh betoel, betoel-an, L.*
- REGTERAMBT, *o. djabátan hákim, pekardjáün hákim*.
- , de waardigheid van regter, *dardjat hákim, pangkat hákim*.
- REGTERHAND, *vr. tángan kánan*.
- Ter regter- en slinkerhand, *paadda tángan kánan dan kirt*.
- Naar de —, *ka-kánan*.
- , steun, *peséndéran, L., persandáran*.
- REGTERLIJK, *b. n. hoekoem, tjára hoekoem*.
- bevel, *titah hoekoem*.
- handeling, *perboewátan tjára hoekoem*.
- vonnis, *poetoesan hoekoem*.
- REGTERSCHAP, *o. zie REGTERAMBT*.
- REGTERSTOEL, *m. korsi hákim*.
- , zie REGTBANK.
- REGTERVLEUGEL, *m. gáding bála tantarâ jang kánan*.
- REGTERVOET, *m. káki kánan*.
- REGTERZIJDE, *vr. sablah kánan*.
- Ter —, *di sablah kánan*.
- REGTEVOORT, *bijw. sakárang, sakárang ini*.
- REGTELOOVIG, *b. n. moslan, Ar., moemin, Ar., islám, (van Islamieten)*.
- , regtzinnig, *perdjaja jang benar (tsaf)*.
- Op den dag des oordeels zullen alle — en God den Allerhoogste in den hemel aanschouwen, *paadda hárt qámat sakalian órang islám dálam sjorga itoe melihat Allah táala, M. S. R. 31*.
- REGTHEID, *vr. prt bárang jang betoel*.
- , opreghtheid, *kabetoelan, ichláts, Ar.*
- REGTHOEK, *m. sikoe-sikoe*.
- REGTHOEKIG, *b. n. ber-sikoe-sikoe*.
- REGTHUIS, *o. gedong bitjára, roemah bitjára, balei-roewang*.
- REGTIGEN, *b. w. mengoewasákan, membrt koewása, kassí koewása, L., membrt haq, perwakilkan*.
- REGTKAMER, *vr. bilig hoekoem*.
- REGTKUNDE, *vr. zie REGTSGELEERDHEID*.
- REGTLIJNIG, *b. n. berstpat (gáris) betoel*.
- REGTMAKEN, *b. w. membetoelkan, membetoeli, betoel-in, békin betoel, L.*
- REGTMAKING, *vr. pembetoelan*.
- REGTMATIG, *b. n. billijk, pátoet, hároes, betoel*.
- , wettig, *halál, Ar.*
- REGTMATIGHEID, *vr. kapatoetan, haharoesan, kabetoelan*.
- REGT-OVER, *bijw. berhadápan dengan, di sabrang*.
- REGTS, *bijw. di sablah kánan*.
- aanhouden, *mengánan*.
- Hij zag links en — en vóór en achter zich, *makka di lihatnja kakiri dan kakánan dan kahadápan dan kablákan, M. S. R. 43*.
- REGTSBEVORDERAAR, *m. zie REGTSVORDERAAR*.
- REGTSBEDEELING, *vr. hál membrt haq, hál membenarkan*.
- REGTSBODE, *m. peseroekan hoekoem, oepas hoekoem*.
- , deurwaarder, *bode, Ned., bódo, verb., penoenggoe pántoe*.
- REGTSCH, *b. n. kardja dengan tángan kánan*.
- Hij is — en linksch, *makka ia táhoe kardja dengan kadoewá blah tángannja, dia bisa kardja dengan doewa tángan*.
- REGTSCHAPEN, *b. n. betoel, ber-intsáf, bájiq, talqiq, Ar.*
- REGTSCHAPENHEID, *vr. kabetoelan, intsáf, Ar., istiámat, Ar., tsawáb, Ar.*
- REGTSDWANG, *m. kapaqsüün hoekoem, siásat hoekoem*.
- REGTSGEBIED, *o. dúirah hoekoem, hoekoemat, Ar.*
- In het — van den vorst, *di dálum dúirah hoekoem ráluja*.

REGTSGEBRUIK, o. *àdat hoekoem*.
 REGTSGEDING, o. *hâl atjára, bitjára, L., singkêta*.
 REGTSGELEERDE, m. *hâkim, faqih, Ar.*
 REGTSGELEERDELIJK, bijw. *atas prt faqâhat*.
 REGTSGELEERDHEID, vr. *faqâhat, ilmoe hoekoem, ilmoe figah*.
 Regts- en godgeleerdheid, *figh, Ar.*
 REGTSHANDEL, m. *bitjára, L., singkêta, atjára*.
 REGTSHANDELAAR, m. zie PROCUREUR.
 REGTSKOSTEN, m. meerv. *belandja hoekoem*.
 REGTSMAGT, vr. *koewâsa hoekoem*.
 REGTSOM, bijw. *ka-sablak kânan*.
 REGTSPLEGING, vr. zie REGTSHANDEL.
 REGTSPRAAK, vr. *kapoetoesan hoekoem, sabda hoekoem*.
 REGTSTANDIG, b. n. *jang berdâri betoel*.
 REGTSTANDIGHEID, vr. *prt bârang jang berdâri betoel, istiqlamat, Ar.*
 REGTSTANDIGLIJK, bijw. *dengan berdâri betoel*.
 REGTSTREEKS, b. n. *regtsirceksch, troes, toedjoe, betoel*.
 — naar den berg, *menoedjoe goenony*.
 — naar de stad, *menoedjoe ka-negri*.
 REGTSVERVOLGING, vr. *penoentoetan hoekoem, perdjâlân hoekoem*.
 De — is gestaakt, *makka perdjâlân hoekoem soedah di berhentikan*.
 REGTSVERZUIM, o. *tâda menghâdap hoekoem, hâl melanggar hoekoem*.
 REGTSVORDERAAR, m. *jang mengâdoekan hâlja, jang mendâwâ, orang jang menoentoet, orang jang menâgi*.
 REGTSVORDERING, *dâwâ, penoentoetan*.
 Eene — tegen iemand instellen, *mendâwâ sa-orang, mengadoekan hâl atas sa-orang*.
 REGTSVORM, m. *atoeran hoekoem, djâlân hoekoem, sjarth hoekoem*.
 REGTSVRAAG, vr. *sjawâl hoekoem*.
 REGTSSITTING, vr. *kadoedoekan hoekoem, madjtis hâkim, Ar.*
 REGTTE, vr. *tsifat jang betoel*.
 REGTUIT, bijw. *troes, toedjoe, betoel, lîmpang*.
 — (zwemmen,) *menôlong, (van eenen krokodil)*.
 —, onbewimpeld, *troes trang, toeloes*.
 Een dijkje, dat — loopt in een rijstveld, *galangan jang lîmpang*.
 REGTUIT, m. en vr. *orang betoel, orang toeloes, orang jang bitjára troes trang, L.*
 REGTVAARDIG, b. n. *âdil, Ar., benar, betoel, hâroes*.
 De — e toorn Gods, *morka Allah jang hâroes*.
 —, bijw. *dengan âdil, atas prt jang âdil*.
 REGTVAARDIGE, m. *orang âdil, orang benar*.
 REGTVAARDIGEN, b. w. *regtvaardig maken, mengâadilkan, menjoetjikan*.

—, in het gelijk stellen, *membenarkan*.
 Geregvaardigd worden door de verdiensten van onzen Heer, *di âadilkan pahâla toehan kâni*.
 REGTVAARDIGHEID, vr. *âdilet, Ar., âdil, Ar., kabenâran, kabetoelan*.
 Want geen hoedanigheid is edeler in eenen koning dan —, *kârana soewâtoe prt tâda âda terbâjik akan râdja derri paadda âdil itoe*.
 REGTVAARDIGING, vr. *pengâdilan, pembenâran, penjoetjian*.
 REGTVAARDIGLIJK, bijw. *dengan âdil, atas prt jang benar*.
 REGTVAARDIGMAKING, vr. *tâdil, Ar. zie REGTVAARDIGING*.
 REGTZAAK, vr. *perkâra hoekoem, perkâra bitjára, atjára, singkêta*.
 REGTZINNIG, b. n. *hânis, Ar., moetadajin, Ar., tsaf, Ar., pertjâja benar*.
 Het — geloof, *din moetadajin, Ar.*
 REGTZINNIGE, m. en vr. *orang jang tsaf, orang moemin*.
 Een — (Mohamedaan,) *mohaddatz, Ar.*
 REGTZINNIGHEID, vr. *din jang tsaf, kapertjajân jang benar*.
 REGTZINNIGLIJK, bijw. *atas prt din jang tsaf, dengan kapertjajân jang benar*.
 REI, vr. *ronde dans, hangkap, angkap*.
 In —jen of bij groepen dansen, *angkap menâri*.
 —, zangkoor, gezamenlijk gezang, *berangkap-angkapân, kâwan orang menjânji*.
 REIGER, m. *bângoe, boerong bângoe, koentoe*.
 De groote —, *bângoe besaar*.
 De slang —, *bângoe oelar*.
 De witte —, *koentoe poetih, sippoejong*.
 —, die gewoonlijk in de rijstvelden gevonden wordt, *koendoer, roeq-roeq poetih*.
 REIGERBEEN, o. *kâki boerong bângoe*.
 REIGERHALS, m. *lêhêr boerong bângoe*.
 REIGERKOP, m. *kapâla boerong bângoe*.
 REIGERMEEUW, m. *nâboe*.
 REIKEN, o. en b. w. *djongkoe, mendjongkoe*.
 Hij kan met zijne hand tot aan de wolken —, *dâpat awan di djongkoenja dengan tangannya*.
 De handen ten hemel —, *menâdahkan tangan ka-lângit*.
 De hand —, *berdjâbat tangan, kassi tangan, L.*
 Zijn gezigt reikt zoo ver niet, *makka matânja tâda dâpat melihat bagitoe djâwh*.
 —, zie AANREIKEN, TOEREIKEN, UITREIKEN.
 Zoo hoog als men — kan, *sa-penjâpei*.
 REIKHALZEN, o. w. *mendjindjang lêhêr*.
 —, fig. verlangen, *rindoe dendam, ingin, kâgan, L., kapêngin, L.*
 Hij reikhalsde zeer naar zijne ouders,

- makka *ia*-poon *sángat rindoe dendam akan iboe bapánja*.
- REIKHALZING, vr. *pendjindjangan léhér*.
—, fig. sterk verlangen, *rindoe dendam, ingin, kangan, L., kapéngin*.
- REIN, b. n. *soetji, sa-máta-máta, prísih, brísih, djazúlat, Ar., hening, djerneh, be-ning, L., tháhir, Ar.*
Zeer —, *ath-har, Ar., Ts.*
Een — *gemoed, háti jang soetji, háti jang hening*.
— water, *ajer sa-máta-máta, ajer beñing*.
— op het ligchaam, *brísih badan, prísih toeboh*.
Eene —e *maagd, ánaq akastrí, ánaq práwan, ánaq dára*.
—, *helder, djerneh*.
—e *spijs, makánan jang halál*.
- REINHEID, vr. *prí jang soetji, kasoetjian, thahárat, Ar. zie REIN*.
- REINIGEN, b. w. *menjoetjikan, békin brísih, L., tjenákan*.
Een huis —, *békin brísih roemah, L.*
Eene wond met azijn en water —, *tásak*.
Niet —, *non detergere podicem, kép-pét, L.*
Zich —, *tjeriákan diri, békin brísih, ith-thahra, Ar.*
—, *podicem detergere, tjéboq, istindjá, Ar.*
- REINIGING, vr. *penjoetjian, aghsál, Ar.*
— van een gedeelte des ligchaams volgens voorschrift der godsdienst, *wadloé, Ar.*
—, *purgeermiddel, obat pentjahár*.
— na het menstrueren, *istibrá-a*.
— met zand van sommige ligchaams-deelen bij gebrek aan water, *tajammom, Ar.*
- REINIGINGSBAK, m. *leksteen, bátoe saringan, L., bátoe tapisan*.
- REINIGLIJK, *bijw. dengan soetji*.
- REIS, vr. *perdjálánan, djálan, pennergian, pergian, safar, Ar.*
— ter zee, *perdjálánan di láwt*.
— van eenen dag, *sa-hári perdjálánan, marhalat, Ar.*
Op — gaan, *pergi berdjálan, berangkat*.
Op deze verre —, *dengan perdjálánan djáwh ini, S. R. 25*.
Eene groote —, *perdjálánan jang djáwh*.
Eene behouden — doen, *langsong*.
—, *keer, maal, kali*.
Voor deze —, *sa-káli ini*.
De eerste —, *bermela kali*.
Voor de derde —, *paadda katiga ka-linja*.
- REISBAAR, b. n. *bájiq akan berdjálan*.
- REISBEDIENDE, m. *pesoeroehan órang ber-dágang (berntága,) soeroehan toewan tóko*.
- REISBESCHRIJVER, m. *penjoerat perdjálánan*.
- REISBESCHRIJVING, vr. *penjoerátan perdjá-lánan, tjaritera perdjálánan*.
- REISBLAD, o. *peta perdjálánan, soerat djálan*.
- REISBRIEF, m. *pas, Eur., soerat pas, soerat idzin akan berdjálan*.
- REISGEID, o. *oewang perdjálánan, oewang belandja di djálan, oewang bakal di djálan*.
- REISENOOT, m. *teman órang berdjálan*.
- REISGEZELIN, vr. *parampoeuan jang djádi teman di djálan*.
- REISGEZELSCHAP, o. *teman-teman di djálan, pertemánan órang berdjálan*.
- REISGOED, o. *bárang-bárang bakal di djálan, bárang-bárang órang berdjálan*.
- REISHOED, m. *toedong*.
Eenen — *dragen, pákei toedong, ber-toedong*.
- REISKAART, vr. *peta perdjálánan, soerat djálan*.
- REISKLEED, o. *pekájin órang berdjálan*.
- REISKOFFER, m. *banian, koppèr, verb., képèk, L.*
- REISKOSTEN, m. *meerv. belandja di djálan*.
- REISLUST, m. *soeka berdjálan*.
- REISMAKKER, m. *teman di djálan, bátor, Jav.*
- REISMANTEL, m. *selimoet órang berdjálan*.
- REISPAS, m. *soerat pas, L., soerat idzin akan berdjálan*.
- REISPENNING, m. *oewang bakal di djálan*.
- REISTUIG, o. *serba perdjálánan, bárang bakal di djálan*.
- REISVAARDIG, b. n. *sadia akan berangkat, sadia handaq berdjálan, soedah langkap, toemandang, L., (in het Javaansch: de handen aan het werk slaan)*.
- REISWAGEN, m. *karéta órang berdjálan*.
- REISWIJZER, m. *órang jang menoendjoeg djálan, zie REISKAART*.
- REISZAK, m. *gelásan, bogtjá, ontjang*.
- REIZEN, o. w. *berdjálan, kaloewar, ber-angkat*.
Ver gaan —, *pergi berdjálan djáwh*.
Uit de stad —, *kaloewar derri dálam negri*.
Naar het westen —, *ber-angkat ka-timor*.
Te land en ter zee —, *berdálan di dárat dan di láwt*.
Dag en nacht —, *berdjálan siang dan málam*.
Heen en weer —, *pergi dátang*.
Een dag —s, *sa-hári perdjálánan*.
Door de geheele wereld —, *mendjaláni boemi beláka*.
- REIZIGER, m. *órang perdjálánan, órang jang berdjálan, sáfir, Ar., moesáfir, Ar., sálik, Ar., ibnoe s-sabil, Ar., (eig. zoon des wegs)*.
- REK, o. rak, om iets op te hangen, *sam-piran, zie BAK*.

REKBAAR, b. n. *jang* dapat di pandjangkan dengan *târêq*, *jang* moelor, L., *jang* boleh di *indjot*.

Een — touw, *tâli* *jang* di *indjot*, *tâli* *jang* moelor, L.

—, taai (van metalen) *pâdjâl*.

REKBAARHEID, vr. *pri* *bârang* *jang* boleh di *indjot*, *kulakoewan* *bârang* *jang* moelor, L.

REKEL, m. *andjing* *djantan*, *andjing* *laki-laki*, L.

—, fig. *onbeschofte* *vlegel*, *orang* *pangkoh*, *orang* *kâsar* *sakâli*.

REKELACHTIG, b. n. *pangkoh*, *tjâboel*.

REKENAAR, m. *orang* *pandai* *menghesab*, *orang* *jang* *angarti* *bilangan*, *orang* *jang* *bisa* *menghitoeng*, *orang* *jang* *faham* *paadda* *ilmoe* *hitoengan*.

REKENBAAR, b. n. *jang* dapat di *hesabkan*, *jang* boleh di *hitoeng*, *jang* dapat di *bilang*.

REKENBOEK, o. *soerat* *ilmoe* *hesab*, *soerat* *ilmoe* *bilangan*, *soerat* *peladjaran* *hitoengan*.

REKENBORD, o. *pâpan* *soerat* *hitoengan*, *lofi* *hesab*, Ar.

REKENEN, b. en o. w. *hitong*, *hesab*, Ar., *bilang*, *permanâ-i*.

Zonder de onkosten te —, *dengan* *tâda* *menghesabkan* (*menghitoeng*) *belandja*

Alles te zamen —, *djoemlahkan*, *hitoeng* *samoewâ*.

Dat wordt daaronder gerekend, *makka* *ini* *poon* *mâsoq* *bilangan* *itoe*.

Hij wordt onder de rijken gerekend, *makka* *ia* *mâsoq* *bilangan* *orang* *kâja*.

Dit wordt in plaats van dat gerekend, *makka* *inilah* *di* *bilang* *ganti* *itoe*.

—, *warderen*, *hargâkan*, *târoh* *harga*.

Door elkander gerekend, *di* *bilang* *râta*.

Op iemands hulp —, *hârap* *akan* *per-toeloengan* *sa-orang*.

Zijne vrouw rekent al, *bininja* *soedah* *boenting*, *istrinja* *soedah* *hâmil*, Hofst.

REKENFEIL, vr. *sâlah* *menghitoeng*, *sâlah* *membilang*.

REKENING, vr. *bilangan*, *perkirâan*, *hitoengan*.

Eene — opmaken, *membândjangan* *soerat* *hitoengan*.

Van de — schrappen, *boenoh* *di* *soerat* *hitoengan*.

— van lasten en baten, *soerat* *hoctang* *pi-octang*.

Eene inkoop —, *soerat* *bilangan* *pen-blian*.

Eene verkoop —, *soerat* *bilangan* *pendjoewalan*.

Op — koopen, *bli* *hoctang*.

Op — komen van ..., *di* *tanggongkan* *atas*.

Hij heeft er zijne — bij gevonden, *makka* *ia* *dapat* *oentoeng* *derrî* *itoe*.

Dat is voor mijne — (verantwoording.)

itoe *lah* *suhâja* *poenja* *tanggoengan*, *itoe* *lah* *atas* *diri* *hamba*.

Ergens zijne — bij vinden, *ber-oleh* *laba* *dengan* *bârang* *perkâra*, *dapat* *oentong* *dengan* *apa-apa*.

REKENKAMER, vr. *biliq* *soerat* *hitoengan*.

REKENKUNDE, vr. *pengatahoewan* *bilangan* (*hitoengan*), *ilmoe* *hesab*.

REKENKUNDIG, b. n. *ber-ilmoe* *hesab*, *tâhoe* *hitoeng* (*bilang*), *faham* *paadda* *ilmoe* *hesab* (*hitoengan*).

REKENKUNDIGLIJK, bijw. *dengan* *sjarth* *ilmoe* *hesab*, *dengan* *atoeran* *pengatahoewan* *hitoengan*.

REKENKUNST, vr. zie **REKENKUNDE**.

REKENLEI, vr. *bâtoe* *toelis*.

REKENMEESTER, m. *goeroe* *hitoengan*, *pandai* *hesab*.

REKENSCHAP, vr. *djawâb*, Ar., *perkirâân*. — *doen*, *berkira-kirâkan*, *menjawab*.

REKENSCHOOL, vr. *sukkola* *ânaq* *belâdjâr* *hitoengan*, L., *madrâsat* *hesab*, Ar.

REKENTAFEL, vr. *mêdja* *hitoengan*, L., *daf-tar* *hesab*.

REKKELIJK, b. n. zie **REKBAAR**.

—, *toegevend*, *tsabar*, *tâhan*.

—, bijw. *dengan* *tsabar*.

REKKELIJKHEID, vr. zie **REKBAARHEID**.

—, *toegevendheid*, *pri* *tsabar*.

REKKEN, b. w. *târêq*, *indjot*, *regang*.

Een gloeiend ijzer —, *târêq* *besi* *pânas*.

Lijuwad —, *spannen*, *meregang* *kâjin*.

Een touw —, *indjot* (*târêq*) *tâli*.

—, op de lange baan schuiven, *lam-batkan*.

—, o. w. *moelor*, L., *landjoet*.

Dat touw rekt, *itoe* *tâli* *moelor*, L.

REKKER, m. *orang* *jang* *meregang* (*meng-indjot*).

REKKING, vr. *bedr*. *peregângan*, *pelandjoe-tan*, *pengiuhjoetan*, *penarêkan*.

—, *langer* *wording*, *moelor*, L., *landjoetan*.

REKTUIG, o. *prâbot* *meregang*,

REKWEST, o. *request*, (ond. w.) *verzoek-schrift*, *soerat* *permintâan*, *rekês*, verb.

REKWESTRANT, m. *orang* *jang* *kassî* *mâsoq* *rekês*, L., *orang* *jang* *bapersoembalkan* *soerat* *permintâan*.

RELIGIE, vr. zie **GODSDIENST**.

RELIQUIE, o. (ond. w.) *bakas* *orang* *marhoem*.

RELIQUIEKAS, vr. *tjandi*, (dit woord betee-kent ook een praalgraf en wordt voor de reliquien zelve somtijds gebezigd).

RELETTJE, o. *sûndiran*.

REMKETTING, m. *ranté* *rôda* *karêta*, L., *rantei* *djantrâ* *râtu*.

REN, m. *larian*, *tjongklang*, L., *patjoewan*.

Het paard was in volten —, *makka* *koeda* *itoe* *poon* *berlâri-larian*, *itoe* *koeda* *terlâloe* *amat* *tjongklangnja*, L.

RENBAAI, vr. *gelunggang*, *tampat* *berlomba*, *balâpan*, L.

- RENBODE, m. *pesoeroehun jang tjepat djilannja, qâtsid, Ar.*
- RENDIER, o. *roesa benoewa oetâra.*
- RENDIERHOORN, m. *tandof roesa.*
- RENDIERVEL, o. *koelit roesa.*
- RENGAAT, m. *orang natsarânt jang mâsoq islâm.*
- RENLOOP, m. *patjoewan.*
- RENNEN, o. w. *lari berpátjoe-patjoewan.*
- RENPERK, o. zie RENBAAN.
- RENFRIJS, m. *fisnat patjoewan.*
- RENSPEL, o. *wátang, Jav., permajinan tikam chalqah dengan pindâhan, termâsa, Hoft.*
- RENSTRIJDER, m. *orang mâsoq gelanggang (balâpan, L.)*
- RENTE, vr. *boenga oewang, ânaq doewit, L.*
Van zijne — leven, *hidop derri paadda boenga oewangnja.*
Hoofdsom eener —, *módal boenga oewang.*
- RENTEBRIEF, m. *soerat boenga oewang, soerat ânaq doewit.*
- RENTEGEVEND, b. n. *jang berboenga, jang bri boenga oewang, jang bri hâtsil.*
- RENTELOOS, b. n. *tiâda bri boenga oewang.*
- RENTENIER, m. *orang jang hidop derri paadda boenga oewangnja.*
- RENTENIEREN, o. w. *makân boewah oewang, hidop derri ânaq doewit, L.*
- RENTMEESTER, m. *bendahâra, djoeroe boenga oewang.*
- RENTMEESTERSCHAP, o. *djabâtan bendahâra, pekarjtjâan djoeroe boenga oewang.*
- RENTSCHULD, vr. *hoetang boenga-oewang, hoetang ânaq doewit.*
- REP EN ROER, bijw. *híroe-hâra, hâroe-bíroe roesoe, L., gampar.*
- REPELEN, b. w. zie HEKELEN, BRAKEN, (van Hennep).
- REPLIEK, o. (ond. w.) zie TEGENANTWOORD.
- REPPEN, b. w. *berbângat, bersigrah.*
Zich —, *membângatkan diri, kardja lakas-lakas, melakaskan.*
- REPUBLIEK, vr. ond. w. *pemarintâhan orang bânjaq.* (Men heeft het ook vertaald door *negri jang mardahika*, doch daar wel eens een — door dwingelanden geregeerd werd, hapert er te veel aan om die vertaling te verdienen).
- REPUBLIKEINSCH, b. n. *tjâra pemarintâhan orang bânjaq.*
— e regeringsvorm, *sjarth pemarintâhan orang bânjaq.*
- REQUEST, o. (ond. w.) zie REKWEST.
- RESIDENT, m. *residênt, residên, Eur., p'êtor fêtor.*
- RESIDENSIE, vr. *residênsi, Eur.*
- RESIDEREN, o. w. *doedoeq.*
—, zetelen, (van enen koning), *bertactha karadjâin.*
- RESPIJT, o. zie UITSTEL.
- REST, vr. *pentjngâlan, barang jang tinglyal, zie OVERSCHOT.*
- RESTANT, o. *hârang katjngâlan, bânq, Ar.*
- RESTEN, o. w. *tinggal.*
- RESTEREN, b. w. zie OVERSCHieten.
- RESULTAAT, o. (ond. w.) *ûqibat, Ar., zie UITKOMST.*
- RESUMEREN, b. w. *meng-oelang.*
- RETIG, b. n. *berblah-blah, ber-ringat-ringat.*
- REU, m. zie REKEL.
- REUK, m. *zintuig, pentjoem.*
Scherpe —, *pentjoem tadjam.*
Slecht of zwaar van — zijn, *mâhong.*
—, geur, *bâwoe.*
Aangename —, *bâwoe sadap, bâwoe ênnaq, L.*
Welriekende —, *bâwoe jang haroem, wangi bawoenja.*
— en smaak van garstige olie, die gebakken is, *tangngik.*
Hij staat in eenen slechten —, *dia poenja nâma soedah boesog, kedji namanja.*
- REUKALTAAR, m. *medzbeh istanggi.*
Het hart moet een — Gods zijn, *makka hâroeslah hâti itoe tempat segalla poedji-poedjian bagi Allah.*
- REUKALTAARJE, o. (in een boqt of Chineesch verguld afgodshuistempeltje), *njôlo.*
- REUKBAL, m. (van amber), *âmbar-âmbar.*
- REUKDOOSJE, o. *tjoepe, bôseta barang jang wangi, L. (haroem).*
- REUKELOOS, b. n. *tiâda berbâwoe.*
- REUKFLESCHE, o. *bottol ajer wangi, L., p'âla ajer haroem.*
- REUKMAKER, m. *pandei istanggi.*
- REUKMENER, m. *toekang wangi.*
- REUKOFFER, o. *qorbân istanggi, soembahjang tarâwih, Ar.*
- REUKPOEDER, o. *loemat jang wangi.*
- REUKSTOF, vr. *barang jang wangi (haroem).*
- REUKVAT, o. *tempat doepa, peroeoepan, tempat mengoekop.*
- REUKWATER, o. *ajer wanlji, ajer wangi, L., ajer haroem.*
- REUKWERK, o. *doepa, istanggi, oekop-oekoepan, bâwoe-bâwoe'n, djebat-djebatan.*
- REUKWERKEN, o. meerv. *tarâwih, Ar.*
- REUKWERKVERKOOPSTERS, vr. meerv. *orang djoewal doepa, orang berbâwoe.*
- REUKZENUW, vr. *oerat pentjoem.*
- REUS, m. *raqsjâsa, orang besaar pandjang.*
Maha Radja Rawana zond als afgezanten twee reuzen, *Mâha Râdja Rawâna menjeroelkan oetoesan raqsjâsa doewa orang.*
- REUSACHTIG, b. n. *seperti raqsjâsa, saroepea raqsjâsa.*
- REUSACHTIGHEID, vr. *pri (roepa) raqsjâsa.*
—, *fig. roepa jang terlâloe besaar.*
- REUTELAAR, m. *knorrepot, toekang tjômêl.*
- REUTELAN, o. w. *geroh, goroq, L., koroh.*
—, knorren, *tjômêl.*
—, zie KAKELEN, SNAPPEN.
- REUZEL, b. *lemag bâbi, gemoq bâbi.*
- REUZELWAARD, vr. *oeoetan lemag bâbi.*
- REUZENAARD, m. *parangi raqsjâsa.*

REUZENBEELD, o. *pátong raqsjása*.
 REUZENHAND, vr. *tánger raqsjása*.
 REUZENHOOFD, o. *kapála raqsjása*.
 REUZENKRACHT, vr. *goewat jang terláloe amat, gáhi jang amat sángat*.
 REUZENSCHHELP, vr. *kíma*, (Friddena gigas).
 REUZENSCHREDE, m. *langkah raqsjása*.
 REUZENSTRIJD, m. *prang raqsjása*.
 REUZENVOET, m. *káki raqsjása*.
 REUZENWERK, o. fig. *pekardjáan jang terláloe amat besaar*.
 REUZIN, vr. *raqsjása parampowean*.
 REVELAAR, m. *mijmeraar, suffer, órang berrában*.
 REVELEN, o. w. *rában*.
 REVEN, b. w. *mengoerangkan lájar*.
 RHINOCEROS, m. zie NEUSHOORNDIER.
 —hoorn, *tjoela bádaq, kohn*, Ar.
 —tong, *blad waarop de cochenille aast, lidah bádaq*.
 —vogel, *anggang, boerong táhon*.
 RHUMATIEK, b. n. *sákít sangal*.
 RHUMATISMUS, o. *sangal, penjákít sangal*.
 RIB, vr. *roesoq, toelang roesoq, íga, híga*, Jav. & Soend.
 Borst—, *toelang dáda, roesoq dáda*.
 —, *balkje, spar, gallagar, gelagar, rasog*.
 —ben, *inhouten, kromhouten, gáding-gáding, sêndoeng, síkoe-síkoe*.
 Iemand de —ben, *simeren, (afrossen), poekol (toekog) sa-órang*.
 —van een kokosblad, *lidí*.
 —van een pisangblad, *toelang*.
 Dat is de oorzaak, dat de pisangbladeren tot nu toe in het midden eene — in de lengte hebben, *ítoelah sababnja makka dátang sakárang dáwon pisang ítoe djádi bertoelang sáma téngahnja láloe sapandjanganja*, S. R. 130.
 RIBBESTUK, o. *sa-pótong dájing pínggang*.
 RIBBETJE, o. *roesoq ketjil, roesoq*.
 Varkens—, *roesoq bábi*.
 RIBBEVLIES, o. *selápoet roesoq*.
 RID, m. rit, *toenggang koeda, lartian koeda*.
 Een — te paard doen, *bertoenggang koeda, paséaar bertoenggang koeda*.
 RIDDER, m. —lijk, heldhaftig persoon, *pahlawán, pahalawán*.
 —, ruiters, *órang berkoeda*.
 RIDDERDIENST, vr. *chednat pahaláwan*.
 RIDDERGESCHIEDENIS, vr. *sikájat pahaláwan*.
 RIDDERKASTEEL, o. *kóta pahaláwan*.
 RIDDERLIJK, b. n. *tjára pahaláwan*.
 —, kloek, dapper, *brání, gágah-perkása*.
 RIDDERLIJKHEID, vr. *kalakoewan pahaláwan*.
 RIDDERORDE, vr. *dardjat pahaláwan*.
 —, eerteeken, *bintang, bintang tanda format*.
 —, met eene — beloond, *terhiás dengan bintang*.
 RIDDERSPEL, o. *permainan pahláwan, termása*.

RIDDERSTAND, m. *dardjat (pangkat) pahaláwan*.
 RIDDERTEEKEN, o. zie RIDDERORDE 2° bet.
 RIDMEESTER, m. zie RITMEESTER.
 RIDSELEN, o. w. van bladeren, *girásap, menggirásap, karoesog*.
 —de bladeren, *dáwon bergirásap*.
 De wind ritselt in de bladeren, *angin menggirásap di dálam dáwon póhon*.
 RIDSELING, vr. *girásap, hál menggirásap*.
 RIDSEN, b. w. *adjaq, mengádoe, mengoepaq*.
 RIDSIG, b. n. *gátal, máw bekaq, L*.
 RIDSIGHEID, vr. *prí gátal, kagatálan*.
 RIEKEN, o. w. *berbáwoe*. *Berbáwoe en bebáwoe* worden dikwerf voor: „kwelijk —”, *gebezigd*.
 Het riek al, *ítoe soedah bebáwoe*.
 Lekker rieken, *berbáwoe haroem, énaq wanginja*.
 —, o. w. ruiken, *tjoem, tjoem báwoe*.
 De hond rickt een hert, *andjing tjoem bawoenja mendjangan*.
 Naar den rook —, *berbáwoe asap*.
 RIEKEND, b. n. *jang berbáwoe*.
 RIEM, m. *dájong, pengájoe*.
 Met —en roeijen, *berdájong, mengájoe*.
 Aan de —en trekken, *menárêq pengájoe*.
 Met de —en roeijen, die men heeft, *berdájong dengan apa jang áda perdájongan ítoe*.
 —, gordel, *ikat pínggang*.
 —, reep, koord, veter, *tálí*.
 Lederen —, *djángat*.
 Buik— (van een paard), *tálí proet*.
 — papier, *kódi qarthás*.
 Iemand een — onder het hart steken, *membri háti paadla sa-órang*.
 RIEMBANK, vr. roeibank, *tampat doedoeq órang berdájong*.
 RIEMMAKER, m. *toekang dájong, toekang, pengájoe*.
 RIEMVISCH, m. *djálor*.
 RIET, o. *rantêq, hálang-ngálang*, Jav., *alang-alang*, verb.
 —, dek—, *hátap, atap, kimas*, Soend.
 Zwaar —, (Gramen caricosum, R.), *lálang*.
 —, bies, *kartjoet*.
 Wild —, (Saccharum caninum), *boentoet andjing*.
 —, rotting—, bamboes, *bamboe, L, boeloh*.
 —, dat voor touw dient, *gubban*.
 —, wilde soort, *glága*.
 —, vlerken op zij van sommige prauwen om meer te kunnen laden en het omslaan te beletten, *andong, L, roebing, amboh*.
 —, dienstig om matten te maken, *misijang*.
 —, om hetwelk het doek bij het weven geslagen wordt, *balira*.

Alles in het — laten loopen, *melaleikan segalla perkára*.
 — waarvan men netten vlecht, *mistjang*.
 Dek— voor vaartuigen enz., *kádjang*.
 —, voor manden en matten, *bidé bamban*.
RIETAKKER, m. rietland, *tánah alang-alang*, zie RIET.
RIETDAK, o. (van Nipah-bladeren), *atap dáwon nipah*.
RIETDEKKER, m. *toekang atap*.
RIETFLUITJE, o. *soeling*, L., *bangsi boeloh*.
RIETGRAS, o. *alang-alang*, zie RIET.
RIETMES, o. *piso ráwoet*, L., *piso ráwat*.
RIETPLUIM, vr. *boenga lalang*.
RIETSNIJDEN, o. *pótong alang alang*.
RIETSTOK, m. *toengkat bamboe*.
RIETVORSCH, m. *kódoq ráwah*.
RIF, o. *lánjoe*.
 — met zware branding, *gósong*.
 —, ondiepte in het algemeen, *plaat, tóhor*.
 —, geraamte, *toelang-toelangan*.
RIGCHEL, vr. bergplaats voor porcelein en aardewerk, *tampat mangkoe píring, pára-pára*.
 —, lijst, *rimbat*, zie LIJST.
RIGTEN, b. w. gelederen —, *betoelkan tsaf, betoelkan barisan*.
 Een kanon —, *mitar (intjar) mariam, betoelt mariam*.
 En hij rigtte dien (pijl) op de huid van den reus, *makka láloe di betoelinja kapada ánaq lidah raqsása*, S. R. 28.
 Den steven naar het eiland Bangka —, *toedjoekan haloewan ka-poelaw Bangka*.
 Zich naar de bevelen zijns meesters —, *menoeroet parintah toewannja*.
RIGTER, m. zie REGTER.
RIGTIG, b. n. *betoel, tsaf, Ar*.
 Niet —, onveilig, *tiáda bersentawasa, berbahája*.
 Niet — in het hoofd, *kapála gila*.
RIGTIGHEID, vr. *kabetoelan, pri hák jang tsaf*.
RIGTING, vr. *toedjoe, mitar, L., intjar, L., báloe*.
 De — van het vaartuig, *toedjoenja práhoe itoe*.
 De — van het kanon, *mitarnja mariam itoe*.
 De — van den weg, *laloenja djálan itoe*.
 —spunt der biddende Mohammedanen, *qiblat, Ar.* (Mekka).
 In dien tijd was de stad des heiligen tempels (Jeruzalem) het —spunt der kinderen Israëls, *adapoon paadda zamán itoe negri beito 'l-moqqadas jang qiblat nabi Israél itoe*, M. S. R. 51.
RIGTSNOER, o. *táls sipat*.
 Met een — meten, *mengoekor dengan táls sipat*.
 —, voorschrift, *sjarth, Ar*.
 Het — onzer daden en gedragingen,

sjorth perboewátan dan lákoe djálan kámi.
RIJ, vr. *djádjar, dérèk, tsaf, Ar.*, *bàris, djoeroesan, bandjar*.
 Deze eene —, *sa-bandjar ini*.
 Boomen op eene —, *pohon-pohon jang berbandjar sátoe*.
 — en boomen, *pohon-pohon jang berdjádjar*.
 Op eene — stellen, plaatsen, *menjdádjar*.
 De soldaten stonden in — en geschaard, *makka órang tsoldádoe itoepon hádlir ber-tsaf-tsaf, makka órang tsoldádoe soedah sadia berbàris*.
 Op eene —, naast elkander, *berstís, dérèkkan*.
 In eene — achter elkander gaan, *berdjálan berdjédjèr*.
 Krijgslieden in — en (gelederen), *bàris boeltjor*.
 Op welke — staat zijn huis? *djoeroesan mána roemahnja itoe?*
RIJBEEST, m. *kandáran*.
 Op een — zitten (rijden), *berkandáran*.
 De Spanjaarden gebruiken de muilezels als — en, *makka órang kastila itoe mengandarâ-í baghal*.
 Bovennatuurlijk —, *angkáran*.
RIJDEN, o. w. *kandára, mengandarâ-í, toenggang*.
 Te paard —, *toenggang koeda, mengandarâ-í koeda*.
 In eenen wagen —, *mengandarâ-í ráta, pákei karéta, L*.
 Op de tong —, *di ompát-í*.
 Voor anker —, *tahor*.
 Op de golven —, (schrijdelings), *berdjoelaw oembaq*.
RIJDER, m. *órang berkoeda, órang berkandáran*.
RIJF, vr. zie HARK.
RIJFELAAR, m. zie DOBBELAAR.
RIJFELEN, b. w. zie DOBBELEN.
RIJGDRAAD, m. *benang mengoetas*.
RIJGEN, b. w. *mengoetas, anggít, tjoetjog, toesoeg*.
 —, losjes naaijen, *djeroedjor, djeloedjor, tjantong*.
 Paarlen —, *mengoetas moetiára, tjoetjog moetiá*.
 Stoffen, die aan elkander geregen zijn, *kájin-kájin jang di anggít*.
 Een zoodje aan elkander geregen visch, *ikan sa-tjoetjog*.
 Iemand aan den degen —, *menikam órang dengan pedang*.
RIJGLIJF, o. *koetang, tjoelt*.
RIGNAALD, vr. *djaroem mengoetas (tjoetjog)*.
RIJGNESTEL, m. zie RIJGSNOER.
RIJGSNOER, o. *máls*.
 Van — en voorzien, *bermalikan*.
RIJK, b. n. *kája, hartáwan*.
 Nu eens —, dan eens bedelaar, *sakáli kája dan sakáli peménta*.

Een — man, *orang kaja*, (ook een titel van aanzienlijken), *orang hartiwan*.
 — maken, *mengajakkan*, *békin kaja*, L.
 — gemaakt worden, *di kajakan*, *di békin kaja*, L.
 — worden, *djadi kaja*.
 Hij is — in weldaden, *makka iulah jang lèmpah karoenia*.
RIJK, o. *karadjään*.
 Het Egyptische —, *karadjään mitsir*.
 Het — der hemelen, *karadjään sorga*.
RIJKAARD, m. *orang kaja*.
RIJKDOM, m. *kakajään*.
 —, schatten, *mata benda*, *warg*, Ar.
RIJKELIJK, b. n. en bijw. veel, *bánjaq*.
 —, overvloedig, *lèmpah*.
 —, milddadig, *dermawan*.
 Iemand — belooien, *membalaskan orang dengan lèmpah karoenja*.
RIJKELIJKHEID, vr. mildheid, *kalèmpahan*.
 —, overvloed, veelheid, *kabanjakan*.
RIJKHEID, vr. *kakajään*.
RIJKNECHT, m. *hamba jang mengiring dengan bertoenggang koeda*.
RIJKOETS, vr. *rata*, *karéta koets*, L.
RIJKSAMBT, o. *djabatan di bawah rādja*.
RIJKSAMBTENAAR, m. *pegawei rādja*.
RIJKSBESTUUR, o. *pemerintahan rādja*, *karadjään*.
 Het — voeren, *memerintahakan negri*, *bertachta karadjään*.
RIJKSBESTUURDER, m. *firdāna mantri*, *mangkoe boemi*.
RIJKSBREWIND, o. zie **RIJKSBESTUUR**.
RIJKSDAALDER, m. *doewa roepia sa-tengah*.
 Spaansche —, *ringgit*, *réaal*, *lèjar*, verb., zie **MAT**.
RIJKSDAG, m. *hari sidang rādja*, *hari rādja bersématjam*.
RIJKSGEBIED, o. *dairah karadjään*.
RIJKSGEZAG, o. *koewasa rādja*.
RIJKSHALVE, bijw. *derri paadda sifaq karadjään*, *karana hāl karadjään*.
RIJKSHOFRAAD, m. *mantri besaar*.
RIJKSKROON, vr. *makota rādja*, *tāljoë*, Ar.
RIJKSLEGER, o. *bala-tanturā rādja*.
RIJKSOPVOLGER, m. *peganti rādja*, *rādja moeda*.
RIJKSOPVOLGING, vr. *penggantian rādja*.
RIJKSRAAD, m. *mantri*.
 — (in de Molukos), *babati*, *bobati*.
 Eerste —, *firdāna mantri*.
RIJKSRING, m. *tjintjin karadjään*.
RIJKSSIERADEN, o. meerv. *pawé*.
RIJKSSTAF, m. *toengkat karadjään*, *alat karadjään*, Isk. 700.
RIJKSTANDAARD, m. *tjoegān karadjään*.
RIJKSVERGADERING, vr. *madylis karadjään*.
RIJKSVORST, m. *rādja jang di pertocwan*.
RIJKSVORSTIN, vr. *toewan poetri*, *poetri*.
RIJKSZAKEN, vr. meerv. *pekardjään karadjään*, M. S. R. 19.

RIJKSZORGEN, vr. meerv. *masjhoel kārana hāl karadjään*.
RIJKUNST, vr. *ilmoe toenggang (mematjoe) koeda*, *pengatahoewan mengandarā-t*.
 Hij verstaat de —, *tawlah (tahoelah) ia mematjoe koeda*.
RIJKUSSEN, o. *bantal kandarään*.
RIJM, o. rijmdicht, *sjar*, Ar., *sair*, verb.
 —, waarin tweeregelige verzen met dezelfde letter eindigen, *asam*, *matnawi*, Ar.
 —, voetmaat, *aroedl*, Ar., *sédjā*, Ar.
 —, zie **RIJP**, m.
RIJMANTEL, m. *selimoet orang berkoeda*.
RIJMELARIJ, vr. *panton kōsong*, *sair per tjoemah*, L.
RIJMEN, o. w. *bersjar*, *bersair*, L.
RIJMKUNST, vr. zie **DICHTKUNST**.
RIJMWOORDENBOEK, o. *kitab loghat sjjar*.
RIJNSCH, b. n. rinsch, *asam*, *māsam*, L.
RIJNWILG, vr. (Japansche) *ibota djāpon*, Jap.
 —, (Flumb. flora Japonica), *nysimi mosti djāpon*, Jap.
RIJP, m. rijm, *ariz*, Ar.
RIJP, b. n. *māsaq*, *mátang*, L.
 Allerlei — e vruchten, *segalla boewah-boewahan*.
 Half —, *mangkal*.
 Te —, *ranoem*.
 Niet —, *mantah*.
 —, fig. tot huwbare jaren gekomen, *aqal bāligh*, *sodah dewāsa*.
 Een — oordeel, *aqal boedi jang sem-porna*.
 Die zaak is nog niet —, *itoe perkāra belom mátang*, L.
RIJPAARD, o. *koeda toenggang*, *koeda kundāran*.
 Een heeren —, *koeda hāloes*.
 Een gemeen —, *koeda glādaq*.
RIJPELIJK, bijw. ter deeg, *bājiq-bājiq*.
 — overwegen, *timbang-menimbang bājiq-bājiq*, *ingatkan bājiq-bājiq*, M. S. R. 14.
RIJPEN, o. w. rijp worden, *djadi māsaq*, *djadi mátang*, L.
 —, b. w. *memāsaqkan*, *békin mátang*, L.
RIJPEN, onp. w. *āda ariz*.
RIJPHEID, vr. *kamasakan*, *prt jang māsaq*, *kalakoewan jang mátang*.
 —, huwbaarheid, *tèmpo aqal bāligh*, *dewāsa*.
 Een gezwel, dat op het punt van — is, *bāra jang hampir mátang*.
 Al te vroege — van verstand, *kasempornān aqal boedi paadda oemoer jang terlāloe moeda*.
RIJPING, vr. zie **RIJPWORDING**.
RIJPWORDING, vr. *kadjadian māsaq*, *hāl djadi māsaq (mátang)*, L.)
RIJS, o. boomspruit, *tjabang moeda*, *ranting*.
 — van kokosbladeren, *lidi*.
RIJSBANK, vr. *bālei tjabang moeda*.
RIJSBERM, vr. *pāgar barkas tjabang moeda*.
pāgar barkas ranting.

RIJSBEZEM, m. stalbezem, *sesâpoe lidi*.
 RIJSBOS, m. *barkas tjâbang moeda, barkas ranting*.
 RIJSCHOOL, vr. *tampat belâdjar toenggang koeda, tempat belâdjar memâjtjoe koeda*.
 RIJSDAM, m. *tarbis ranting, tarbis tjâbang moeda*.
 RIJSJE, o. *ranting ketjil*.
 RIJSPOOR, o. *bakas karêta, roenot rûta, roenot pedâti*.
 RIJST, vr. in den bolster, *pâdt*.
 Afgevallen —, *pâdt gâbah*.
 —, gebolsterd, *bras*.
 Gezuiverde —, *tjâroeh*.
 Ongezuiverde —, *bras kôtor*.
 Gekookte —, *nâst, inei*.
 'Tot brij gekookte —, *boeobor*.
 — gekookt in een pisangblad, *boeras*.
 — met lekkernijen, *nâsi adap-adap*.
 Half gare —, *aron*.
 Gerooste —, *omping*.
 —, die in eene pan geroosterd wordt, *bartah*.
 — van natte, bewaterde velden, *pâdt sâwah*.
 Eene geringe —soort, berg—, *djâli*.
 — van hooge gronden, *pâdt lândang, pâdt gâga, pâdt tipar*.
 Zekere soort van klevrige —, (*oryza glutinosa*), *bras sa-poelot, ketan*.
 Zeer witte fijne —, *atjita, atjinta*, Sansk.
 — zaaijen, *sebar (njebar) pâdt, L., bâjat pâdt*.
 — planten, *tânâmpâdt*.
 De — van de halmen afstroopen, *lingkor, îles, L.*
 — suijsden, *pôtong pâdt, môtong, L., mengatam pâdt*.
 — koopen, *blî bras*.
 —, die men na mag lezen, *pâdt ka-poengoetan (gampong)*.
 — koken, *tânaq nâst, mészâq nâst*.
 Onharige —, *pâdt goendoel*.
 Harige —, *pâdt boeloe*.
 Ledige —, *pâdt gâboeg*.
 —, die zeer los in den halm zit, *tjehrhêh*.
 — stampen, *toemboeg pâdt*.
 — in het blok stampen, *toemboeg pâdt di dâlam lesong (loempang)*.
 — eten, *mâkan nâsi, santap nâsi*.
 — voor dagelijksch gebruik, *bras belandja*.
 Het is nu reeds drie dagen dat ik geen' mondvol — heb gegeten, *tija hârt soedah jang sa-soewâb nâsi tiâda koe-mâkan*, M. S. R. 55.
 Een geregt van —, *idângan nâsi*.
 Om besteed te worden tot het aankopen van —, *handâq di boewat membli bras*.
 Een hoop gekookte —, *nâsi sa-toengkoes*.
 RIJSTBLOK, o. *loempang, L., lesong*.
 Alarm slaan op een —, *titir*.
 RIJSTEBRIJ, vr. *boeobor di tjampor ajer soesoe*.

RIJSTEBROOD, o. *rôtî bras*.
 RIJSTEMEEL, o. *tepong bras*.
 RIJSTEMEELKOEK, m. *soerâbi*.
 RIJSTKOEKJE, o. *bikang-bikang*.
 RIJSTMAAL, o. *djambâr*.
 RIJSTMESJE, o. *snijmesje, katâman, anî-anî, L.*
 RIJSTOOGST, m. *pôtong pâdt, mengatam pâdt, penoewetan*.
 RIJSTPLANTJE, o. *biwit pâdt*.
 RIJSTSCHEPPEL, m. *groote houten spadel, tjênthong, Jav.*
 RIJSTSCHOTEL, m. (met eenen koperen voet), *sambirat*.
 RIJSTSCHUIM, o. *tâdjîn*.
 RIJSTSCHUUR, vr. *djoelâpang, loemboeng, L. (Jav.), karangkang*.
 RIJSTSOEP, vr. *sop nâsi*.
 RIJSTSTAMPER, m. *uloe, L., antang, antar-antar*.
 RIJSTSTROO, o. *merang, mârang pâdt*.
 RIJSTVELD, o. *laag, nat —, sâwah*.
 Een —, *sâwah sa-pêtaq*.
 Vele —en, *sâwah berpêtaq-pêtâkan*.
 Hoog —, *gâga, lândang, tipar*.
 RIJSTVERKOOPEL, m. *orang djoewal bras, tempor*.
 RIJSTVOGEL, m. (groote —, soort van kraanvogel), *bângoe*.
 RIJSTVOGELTJE, o. *boerong glâtig (glêtig)*.
 RIJSTWATER, o. (dat afgegoten en weggevoerd wordt), *ajer nâsi*.
 —, dik afgekookt om te drinken, *ajer kandji*.
 RIJSTWORM, m. *boeobog*.
 RIJTEN, b. w. *tjâriq, robêq, L., sójaq, sâwêq, L., tjâbei*.
 —, o. w. hersten, *retaq, rataq, ringat, L.*
 —, van een scheuren, *somplaq*.
 RIJTING, vr. *tjarikan, sojâkan, sowêkan, L.*
 RIJTUIG, o. *karêta, L., râta, kandarâün, kandâran*.
 Licht — op twee wielen, *bêndt*.
 —, (vis à vis), *karêta prâw (prâhoe)*.
 RIJTUIGMAKER, m. *toekang karêta, L., pandei memboewat karêta*.
 RIJTUIGVERHUURDER, m. *toekang karêta séwa*.
 RIJVEN, b. w. zie HARKEN.
 RIJWAGEN, m. *râta, karêta, L.*
 RIJWEG, m. *djâlan besaar, djâlan râja, djâlan kandarâün*.
 — voor rijtuigen, *djâlan karêta*.
 — voor buffelkarren, *djâlan pedâtt*.
 RIJZADEL, m. *pelâna kandarâün, sêlla, L.*
 RIJZEN, o. w. *nâjiq, terbit*.
 De zon rijst, *mata-hâri nâjiq (terbit)*.
 Aan eene zijde —, (zoo als eene wipplank), *djongkat*.
 —, uit het water op—, *tîmbol*.
 —, gesten, *loewab, L., roewab*.
 —, (van het beslag), *mondjoel*.
 Het water rijst, *ajer djâdi besaar*.

Het — van het water bij eenen sterken stroom, *bówal*.
 Er rees een storm, *makka toeronlah thofân*, (d. i. er daalde een storm).
 —, opstaan, *bângon*, *bangkit*.
 Er rezen geschillen op, *makka timboel-lah tjiderá*.
 —, in prijs klimmen, *nâjiq harga*.
 Te berge —, *saram*, *seram*.
 Zijne haren rezen te berge, *makka saramlah ramboetnja*.
 RIJZIG, b. n. *pandjang*, *tinggi*.
 RIJZIGHEID, vr. *lambága jang tinggi*.
 RIJZING, vr. *kanajikan*, *kâl nâjiq*.
 —, helling, *miring*, *singit*.
 — van eenen vuurpijl, *terbangnja tjara-wat*.
 — van het water, *pásang*.
 RIKKEKIKKEN, o. w. *bergowêq*, *boenjinja kódoq*.
 RILLEN, o. w. *gomítar*, *gometer*, L.
 —, ijzen, *saram*, *ngeri*.
 RILLING, vr. het rillen. zie RILLEN.
 RIMPEL, m. *karot*, *károt*.
 Met —s, *berkarot*.
 —s maken, *rimpelen*, *engarot*.
 —, plooi, *lipátan*.
 RIMPELACHTIG, b. n. *berkárot-károt*.
 RIMPELEN, b. w. *engarot*.
 —, o. w. *berkarot*.
 —, krimpen, *karoe kot*, *kroekot*, *oelom*.
 —, krimpen als hout, *bladeren*, *kisoet*.
 RIMPELIG, b. n. *berkárot*.
 —, ruw, *kásap*.
 — (van voorhoofd en ook van den buik), *kisoet*.
 RIMPELIGHEID, vr. *prt jang berkárot*.
 RIMPELING, vr. *karoetan*.
 RING, m. zie OMTREK, KRING.
 Eenen — aan den vinger dragen, *manisan*.
 — die alleen aan den ringvinger gedragen wordt, *pemanisan*, Jav.
 — van metaal enz., *tjintjin*, *chalqat*, Ar., *alí alí*, Jav.
 Eenen — van den vinger trekken, *mengoenoës tjintjin derri paadda djárit*.
 — onder het gevest van eene kris, *pemendaq*.
 Een gouden —, *tjintjin amas*, *tjintjin mas*, L.
 — aan het handgewricht, *gelang*, *râga-râga*, *gelang kâna*.
 Een juweelen —, *tjintjin permâta*.
 Een vierkante —, die van anderen smal is, *tjintjin sambósa*.
 — en, die boven den elleboog gedragen worden, *padákai*.
 Een toover—, *tjintjin kasagtian*.
 Een achtkante —, *pâta samat*.
 Naar den — steken, *takan kapada chalqah*, *menikam chalqah*, Isk. 33.

Aan al de vingers — en dragen, *bertjintjin samurap djárit*.
 Een schitterende — aan den bovenarm, *kilat bâhoe*.
 IJzeren —hoepel, *simpei besst*.
 Gordijnringen, *tjintjin kalamboe*.
 — en, gelederen van sommige insecten en dieren, *tamboe-tamboe*, *teboe-teboe*.
 En zijn staart had — en met karbonkels, *makka êkornja itoe ber-teboe-teboe dengan komâla*.
 RINGDOOSJE, o. *bosêta tjintjin*.
 RINGELDUIF, vr. *pergam*.
 RINGELEN, b. w. *bertjintjinkan*, *pásang tjintjin*.
 RINGELOOREN, b. w. plagen, *ganggoe*, *gádoeh*.
 Door de vrouw geringeloord beheerscht, worden, *ka-parintah bini*, *di perintah (parintah) bini*.
 RINGELSLANG, vr. *oelar berteboe-teboe*.
 RINGEN, b. w. *bertjintjinkan*, *bepertjintjinkan kassí páké tjintjin*, L.
 RINGKAS, vr. *kondam*.
 RINGKOFFERTJE, o. juweelkistje, *tampat intan*.
 RINGKOLDER, m. *bádjoe ranté*, *zirha*, *zirah*.
 RINGLOOP, m. (ridderspel,) *permainan nenikam chalqah*.
 RINGMUUR, m. *pinampang*, *pâgar bâtoe*, *têmbog berkoeliling*.
 Een kasteel met eenen —, *kôta sapi-nampang*.
 RINGSLOOT, vr. *pârit berkoeliling*.
 Een — om een kasteel, *pârit berkoeliling kôta*.
 RINGSWIJZE, bijw. *sa-roepa tjintjin*, *berteboe-teboe*, *berteboe-teboe*.
 RINGVINGER, m. *djâri mânis*.
 De prinses Mahrana Langkawie nam den ring, welke aan den ringvinger van den vorst zat, *makka poetri Mahrana Langkâwi poon mengambil tjintjin baginda sa-bantog jang di djâri manis*.
 RINGVORMIG, b. n. *sa-roepa tjintjin*.
 RINGWORM, m. zie DAUWWORM.
 RINKELBEL, vr. *keléngan*, *kalintang*, *kalinting*, *kelenténgan*.
 RINKELBOM, vr. *rabâna*, *penâlah*, Ach.
 De — slaan, *menampar rabâna*.
 RINKELN, o. w. *gamarataq*, *kamartaq*.
 RINKELING, vr. *boenji gamerataq*.
 RINKELROOIJEN, o. w. *berdjâlan-djâlan koeliling seperti orang perlentei*, *mengoendjoeng-i roemah soendal*, *másog roemah soendal*.
 RINKELROOIJER, m. *orang geibâna*, *orang boesoq*, *orang perlentei*.
 RINKELWERK, o. klaterswerk aan zonneschermen, gordijnen enz., *gagatar*.
 RINKINKEN, b. w. *menggamaratugkan*, *pijahkan bârang dengan gamarataq boenjinja*.

—, o. w. *gamarataq boenjinja*.
RINSCH, b. n. *asam, masam*.
 — van smaak, *asam rasanja*.
RILOOL, o. *gôt*, verb. van goot, *seloera* ajer *kôtor*.
RISICO, m. (ond. w.) *hâl ka-oentoeng-an*.
RISPEN, o. w. *sirâwah, sarâwah*.
RIST, vr. *ristje, takje, rantjing, rangkei*.
 — vischjes aan eenen snoer, *ikan sa tjoetjog*.
RISTEN, b. w. *rangkeikan*.
RITMEESTER, m. *panghoeloe orang berkoeda ritmester*, verb.
RITTEN, o. w. *berdjâlan sâna sini dengan tjepat-tjepat*.
 —, b. w. *roesaqkan (tjâriy) kâjin deng-an lârî*.
RIVIER, vr. *soengei, kâli, L., bêtang ajer*.
 Drie —en, *soengei tiga bêtang*.
 Eene — overvaren, *menjabrang soengei*.
 Eene — opvaren, *moediy kâli, berdjâlan prâhoe ka-hoeloe*.
 Eene afloepende, droog wordende —, *pêhaq*.
RIVIERARM, m. *ânaq soengei*.
RIVIERDIJK, m. *tarbis soengei*.
RIVIERKRAB, vr. *impit*.
RIVIERKREEFT, vr. *hoedang soengei, hoedang kâli, L.*
RIVIERPAARD, o. *koeda soengei, koeda ajer*, zie **NIJLPAARD**.
RIVIERSCHILDPAD, vr. *koera-koera*.
RIVIERTAK, m. *simpangan ajer (soengei)*.
RIVIERVISCH, m. *ikan kâli, L., ikan soengei*.
RIVIERVOGEL, m. *boerong soengei*.
RIVIERWATER, o. *ajer soengei, ajer kâli, L.*
RIVIERZAND, o. *pâsir soengei, pâsir kâli, L.*
ROB, w. m. *andjing lâwt*.
 —, zee-kalf, *bêrang-bêrang*.
ROBBETRAAN, vr. *minjaq andjing lâwt*.
ROBIJN, m. *mânikam, permâta mêrah, jâqoet, Ar., lûl, Ar.*
 Een zeer schitterende —, *laâl, Perz.*
 De voortreffelijkheid van eenen —, *ka-moeliân mânikam, M. S. R. 16.*
 Een heldere —, *mânikam jang hening ajernja*.
 Eene bijzondere soort van —en, *bâkam*.
 Kleine —, *permâta poedj.*
ROEDE, vr. rotting, *rôtan*.
 Met eene — geslagen worden, *di poekol rôtan*.
 —, maatstok, *toembaq*.
 Lang vijftig en breed twintig —en, *boedjorna lima poeloh toembaq dan lântangnja doewa poeloh toembaq*.
 De binnenste — van den kokosbloesem, *bidang*.
 Mannelijke —, *boetoe, dzakar, Ar., derat, Ar., poeros*.
 Kop der mannelijke —, *fasjafat, Ar.*
 Geesel—, *tjômog, tjamoeti*.

ROEF, vr. *kôrong, boeranda*.
ROEIBANK, vr. *tampat doedoeq orang berdâjoeng, pangar*.
 Uitstekende —en van eene kora-kora, *ngâdjoe*.
ROEIBARK, vr. *kôra-kôra*.
ROEIJEN, o. w. *berdâjoeng, kâjoeh, meng-âjoeh, bedâjoeng, L.*
 Achteruit —, *berdâjoeng moendoer*.
 — dat men blaren in de handen krijgt, *berdâjoeng hingga meipoh*.
 Een schip voort—, *boegseren, tonda*.
 Zij roeiden eene geheele kust langs, *di kâjoehnja sa-rantaw ladjoenja*.
ROEIJER, m. *orang berdâjoeng pedajoeng, orang mengâjoeh, palembâja*.
 De — (zeevischje,) *ikan sârî*.
ROEIRIEM, m. *dâjoeng, pengâjoeh*.
ROESCHIP, o. *goerap, kôra-kôra, pan-tjâlâng*.
ROESCHUIT, vr. *sukkuitje, verb., sampan, prâhoe dâjoeng*.
ROESPAAN, m. zie **ROEIRIEM**.
ROEISTOK, m. *peilstok, kâjoe doega, L., kâjoe loega*.
ROEKELOOS, b. n. *angkâra, terlâloe brânt*.
 —, *bijw. dengan angkâra*.
ROEKELOOSHEID, vr. *pri jang angkâra, brânt jang terlâloe amat*.
ROEKOEKEN, o. *koekoeroeboe*.
ROEM, m. *poedji, poedji, gah, tahlit, Ar.*
 — verwerven, *berôleh gah, di poedji*.
 Naar — haken, *ingin akan poedji-poedji-an*.
 Op — bogen, *menggahkan dirî*.
ROEMACHTIG, b. n. *kapoedjian, ingin akan poedji-poedji-an*.
ROEMBAAR, b. n. *jang hâros di poedji*.
ROEMEN, b. w. *poedji, memoedji, menggahkan, tahllikan*.
 God zij geroemd! *el-hamdoe lillahi! Ar.*
 Ergens op —, zich verheffen, *kâtjaq, kôtjaq, L.*
ROEMER, m. *orang kâtjaq, orang kôtjaq, L.*
ROEMGIERIG, b. n. *ingin akan poedji-poedji-an*.
ROEMGIERIGHEID, vr. *ka-inginan akan gah (poedji-poedjian)*.
ROEMING, vr. *penggâhan*.
ROEMRIJK, b. n. *kapoedjian, hâros di poedji*.
 —, beroemd, *masjoer, Ar.*
ROEMZUCHTIG, b. n. *tergah, terpoedji, termasjoer, Ar., jang ada nama besaar*.
ROEMRUCHTIGHEID, vr. *pri jang masjoer, gah, poedji*.
ROEMZUCHTIGLIJK, *bijw. atas pri jang kapoedjian*.
ROEMWAARDIG, b. n. *hâros di poedji, pa-toet di poedji*.
ROEMWAARDIGHEID, vr. *djâsa, pahâla, kalakawân jang kapoedjian*.
ROEMWAARDIGLIJK, *bijw. atas pri jang hâros di poedji*.

ROEMZUCHT, vr. *lôba (ingin) akan poelji*.
 ROEMZUCHTIG, b. n. *berlôba akan poedji*.
 ROEP, m. *penjeroewan, seroewan*.
 In eenen kwaden — staan, *ada nâma boesq*.
 In eenen kwaden — brengen, *mengompatkan memfitnahkan, bêkin boesq orang poenja nâma*.
 ROEPEN, b. en o. w. *panggil, seroe, roewah*.
 Iemand —, *panggil sa-orang*.
 Laten —, *soeroh panggil*.
 — om de deur te openen, *seroe-seroe minta di boekâkan pintoe*.
 — van vreugde, kreten slaken, *soeraq*.
 Te wapen —, *mengrahhkan orang prany*.
 Het — van den toren der moskee tot het gebed, *bang*.
 Al de onderdanen op —, *meroewah segala rai-jat*.
 Zoo ver men — kan, (afstand.) *sa-roewah-an, ka-roewah*.
 — in het veld (zoo als krijgslieden,) *tampiq*.
 Drie — s ver, *tiga ka-roewah djâwhnja*.
 Bloemen te koop —, *berseroe-seroekan akan boengânja*.
 —, geluid geven, *bersoewûra*.
 —, voor den regter, zie DAGVAARDEN.
 Tot het gebed —, *bâtja bang*.
 Om hulp —, *seroe handaq di loepoetkan*.
 Elkander —, *berseroe-seroewan*.
 De hoenders —, *koer-koer*.
 —, schreeuwen, *teréq, bertertâq*.
 ROEPER, m. schreeuwer, *orang jang bertérâq, penjeroe*.
 ROEPER, m. zie OMROEPER.
 — tot het gebed, *moedzin, Ar*.
 —, spreektreger, *troepong, teroepong*.
 ROEPING, vr. roep, *penjeroewan*.
 — tot het gebed in de moskee, *bang, tatzwib, Ar*.
 —, beroeping, *pemanggilan, persilân*.
 ROEPSTEM, vr. *soewâra orang menjeroe (meroewah, panggil)*.
 ROEPSTER, vr. *orang parampoewan jang panggil*.
 ROEPVOGEL, m. zie LOKVOGEL.
 ROER, o. van een vaartuig, *kamoed, moed*.
 De helmstok van het —, *gantjiran kamoed*.
 Het — houden, besturen, *pégang kamoed, memoed*.
 Pas goed op het —, *imat-imat pégang kamoed*.
 Het hout, waarin het — draait, *tjâbang kamoed*.
 —, bestuur, *peparintahan*.
 Het — van staat in handen hebben, *men djâbat karadjân*.
 —, geweer, *snâpang*, verb., *bedil, istinggarda*.
 ROER, o. rietpijp, *soeling*.

— van eene tabakspijp, *pantjoeran (bâtang) pipa*.
 In rep en — brengen, *menghâroe-biroekan, menghîroe-harâkan, menggamparkan, bêkin roesoe, L*.
 ROEREND, b. n. zie ROERBAAR.
 ROERDRAGER, m. *orang pikol snâpang, (bedil)*.
 ROEREN, b. w. in beweging brengen, *menggeraq, menggôjang, kâtjoq*.
 —, omroeren, *adoq, L., kâtjoq*.
 Den trom —, *pâloe thamboer*.
 De groote trom werd geroerd, *makka genderang poon di pâloe oranglah*.
 —, het hart treffen, *haroekan hati*.
 Zich —, bewegen, *bergeraq*.
 Niemand mag zich —, *sa-orang poon djângan bergeraq*.
 Een redenaar, die het hart zijner hoorders weet te —, *chathib jang tâhoe mengharoekan hati penengarnja*.
 Kruidje — mij niet, *indja pâjong*.
 ROEREND, b. n. roerbaar, *jang dâpat di gerakkan*.
 — e goederen, *bârang angkat-angkat, bârang perkâkas roemah, serba roemah*.
 — e en onroerende goederen, *mâl nâthiq wa mâl tsâtig, Ar*.
 —, treffend, *mengharoekan*.
 ROERHARD, b. n. *soesah di pégang kamoed*.
 ROERING, vr. beweging, *gerâkan*.
 —, schudding, *gampâran, hîroe-hâra, roesoe, L*.
 ROERKRUID, o. (Gnaphalium Blum,) *soemboeng, Soend*.
 ROERLOOP, m. *lâras bedil*.
 ROERLOOS, b. n. *tiada bergeraq, diam sakali, kotjiba*.
 ROERMAKER, m. *toekang snâpang, pandei bedil*.
 ROEROM, m. *mengselmoes, tjampoeran*.
 ROERPEN, vr. *pénna kamoed, L., pásaq kamoed*.
 ROERSPAAN, m. *kâjoe mengâdoq, L., sintoeng*.
 —, roerijzer, *bessé pengoepaq*.
 ROERSTOK, m. zie ROERSPAAN.
 ROERVINK, m. zie AANSTOKER, BELHAMEL.
 ROES, m. *mâboq*.
 Eenen — hebben, *âda mâboq*.
 Bij den — koopen, *blé bôrong*.
 ROEST, m. uitslag aan metalen, *kârat, tâhi, L*.
 IJzer —, *kârat bessé, tâhi bessé*.
 — in het koren, *ontoetan*.
 ROESTEN, o. w. *berkârat, kaloewar tâhi bessé*.
 —, van het gaan zitten van vogels op hunne stokjes, *doedoeq paaddu ampang koeroengan*.
 ROESTIG, b. n. *kena kârat*.

ROESTKLEURIG, b. n. *warna kârat*, *warna tâhi bessî*, L.
 ROET, o. *arang pâra-pâra*, *sâwung*, Jav.
 —, ongel, *lemaq*.
 ROETACHTIG, b. n. *sa-roepa arang pâra-pâra*.
 —e lucht, (geur), *bâwoe arang pâra-pâra*.
 ROETKLEUR, vr. *warna arang pâra-pâra*.
 ROETZWART, o. *bakas arang pâra-pâra*.
 ROEZEMOEZEN, o. w. *tjampor bâworkan*.
 ROEZEN, o. w. *blî bôrong*.
 ROEZIG, b. n. *sa-têngah mâboq*.
 ROEFFEL, vr. ruwe schaaft, *seroet besaar*.
 —, kastijding, *poekol rôtan*.
 Eenen — krijgen, *di poekol rôtan*.
 ROEFFELAAR, m. *jang gôrês-gôrês*.
 ROEFFELEN, b. w. *seroet kâsar-kâsar*.
 —, broddelen, *gôrês-gôrês*.
 —, o. w. den trom roeren, *poekol thamboer*, *pâloe gendrang*.
 ROEFFELIG, b. n. ruw, *kâsap*, *kâsar*.
 ROG, m. zekere visch, *ikan pârti*.
 — met zwarte plekken, *pârti koesta*.
 — met witte plekken, *pârti koesti boenga*.
 — met lange bruine vlekken, *pârti koesta loemba*.
 — met roodachtige vlekken, *pârti koesta dangkong*.
 ROGHEL, vr. zie SLIJM.
 ROGHELEN, o. w. *garong*, *gârong*.
 ROGGE, vr. *diw gendom*, Perz.
 ROGGBROOD, o. *rôtî hitam*, *rôtî diw gendom*.
 ROGGBROODBAKKER, m. *toekang rôtî hitam*.
 ROGGEHEEL, o. *tepong diw gendom*.
 ROK, m. mans—, *rokkî*, verb.
 Inlandsche —, *bâdjoe*.
 Een —je zonder mouwen, soort van vest, *bâdjoe hajat*.
 Vrouwen—, Eur., *sâja*.
 —, samaar, inlandsch kleedje, *sârong*.
 — eens priesters, *djabbat*, Ar.
 Een —je uittrekken, fig. *djâdi koeros*.
 Een —je met korte mouwen, *bâdjoe takira*.
 Een — met mouwen, *bâdjoe gittang*.
 ROKE, vr. zie ROOK, vr.
 ROKKEN, o. zie SPINROK.
 ROKKENAAR, m. *orang pengoeapaq*.
 ROKKENEN, b. w. op den spinrok winden, *likas paadda tiang râhat*, *poesing râhat*.
 ROKKENSHOOFD, o. *kapâla râhat*.
 ROKKENSTOK, m. *tiang râhat*.
 ROKSLIJF, o. keurslijf, *koetang*, *korset*, verb.
 ROKSVOERING, vr. *laptisan bâdjoe (rokkî, L.)*.
 ROL, vr. cylinder, *gilingan*, *penggiling*.
 —, die onder de vaartuigen gelegd wordt om die op strand te halen, *kalângan boelat*.
 Steenen —, *bâtoe gilingan*.
 — (tabak), *têmpêng*.

Een — papier, *goeloengan qarthâs (kartas)*.
 —, register, *sedjil*, Ar.
 —, naamregister, *daftar*, Ar., *soerat nâma*, *sedjil*, Ar.
 Een —, stuk linnen, *kâjin sa-kâjoe*,
 — van een tooneelvertooning, *sâtoe bahagian*, *sâtoe bôbad*.
 — voor boekdrukkers inkt—, *gilingan tinta tjitaq*, L.
 ROLBAND, m. *pita goelongan*.
 ROLBEURT, vr. *giliran*.
 ROLBRUG, vr. *djambâtan rôda*.
 ROLGORDIJS, vr. *kalamboe goeloengan*.
 ROLHOUT, o. *kâjoe gilingan*.
 ROLLEN, b. w. op—, *goelung*, *menggoelung*.
 Door elkander —, verspreid liggen, *palînting*, *berpalînting*.
 Zijne oogen — hem in het hoofd, *matânja berkisar-kisâran*.
 Eene mat —, op—, *goelong tikar*.
 —, voort—, *goeling*.
 Katoen —, *loeli*.
 —, o. w. *bergoeling*, *bergoelangan*.
 Van boven naar beneden —, *bergoeling derri atas ka-bâwah*.
 De tranen rolden haar langs de wangen, *makka ajer matânja poun berlîngan-lîngan*.
 — gelijk de golven, *mengâloen*.
 ROLLING, vr. op—, *penggoeloengan*.
 —, voort—, *goelangan*.
 — der golven, *aloen*, *berdjoewang*.
 ROLPAARD, o. *karêta mariam*.
 ROLSTEEN, m. *bâtoe giling*, *pipisan*.
 — van eenen molen, *bâtoe penggilingan*.
 ROLSTOK, m. *kâjoe gilingan*.
 ROLTABAK, m. *tambâka goeloengan*.
 ROLVORMIG, b. n. *pâras*.
 ROMAN, m. *tjeriterâ*, *tjerita*, *riwâjat*, Ar.
 ROMANCE, vr. liedje, *panton*.
 Eene — zingen, *berpanton*.
 ROMANESK, b. n. (ond. w.) avontuurlijk, *soewânggi*.
 ROMANHELD, m. *pahalâwan tjeriterâ*.
 ROMANSCHRIJVER, m. *toekang tjerita*, L., *tsâhib el riwâjat*, Ar.
 ROMANTISCH, b. n. *terlâloe permei*, *angkar*, L.
 ROMANZUCHT, vr. *soeka (ingin) membâjja tjerita*.
 ROMER, m. wijnglas, *ptâla*, *glas angor*, L.
 ROMERTJE, o. *tjâwan ketjil*.
 ROMMELEN, o. w. een dof geluid geven, *berboenji sâjop-sâjop*.
 De donder rommelt dof, *makka goentor berboenji sâjop-sâjop*.
 —, van den buik, *garoq-garoq*, *qayts*, Ar.
 ROMMELING, vr. *boenji sâjop-sâjop*.
 — des donders, *gemoeroeh boenjinja tâgar (goentor goeroeh)*.
 ROMMELKRUID, o. gemengde kruiden, *boemboe*.

ROMMELZO, vt. *segalla roepa bârang-bârang toewah dan roesaq.*
ROMP, m. *bâtang toeboh, bâtang badan.*
ROMPELEN, b. w. zie **RIMPELEN**.
ROMPELIG, b. n. *kâsap, lakoq-lakoq.*
ROMPJE, o. soort van borstrok of vest, *telâsang, rompi*, verb.
ROMPSLOMP, bijw. *atas pri tamar, dengan kôtor.*
ROND, b. n. als een hol, *boelat.*
 —, als eene kolom, *pâras.*
 —, als eene schiff, *bontar, boendar, L.*
 Een — e steen, *bâtoe jang boelat.*
 Een — e zuil, *tiang bâtoe jang pâras.*
 — e biezen, *tjik.*
 Een — e tafel, *médja jang boendar, L., mâtadah jang bontar.*
 Een — getal, *bilângan jang genap.*
 Een — e maand, *sontoq sa-boelan, in-têro boelan, L.*
 — e borsten, *soesoe bontar.*
 —, opregt, *toeloes, betoel, troes trang.*
 —, bijw. *koeliling.*
 — gaan, *berdjâlan koeliling.*
 Den beker laten — gaan, *peridarkan piâla.*
 — zwerfen, *kombâra, mengombâra, kalâna.*
 — schieten, *tockomen, tjoekoep.*
 Een touw — schieten, *lingkar tâlt.*
 — draaijen, *poetar, zie DRAAIJEN.*
 — draaijen als rijst, die in eenen ketel op het vuur staat, *oelet.*
 — maken, *membontarkan, bêkin boendar, L.*
 — vliegende, hier en daar gaan zitten, *terbang-terbang angkap-angkapan.*
 — loopen, draaijen, *idar, kitar.*
 — venten, zie **OMVENTEN**.
 — loopen, *lanterfanten, melantjong, L.*
 — zien, *toelih.*
 Nieuwsgierig — zien, *salidiq-lidiq.*
 Half —, *tengah boelat.*
RONDACHTIG, b. n. *seperti boelat, roepa bontar, roepa boendar, L.*
RONDACHTIGHEID, vt. *pri bârang boelat, zie ROND.*
RONDAS, vt. *prisei, zie SCHILD.*
RONDBORSTIG, b. n. *toeloes hâti, loeroes, betoel hâti, djoedjoer, Jav.*
 —, onbewimpeld, *troes trang.*
RONDBORSTIGHEID, vt. *katoeloesan, pri hâti jang betoel.*
RONDE, vt. *sumbang, ronda, Port.*
RONDEDANS, m. *lego-lego, Tern.*
RONDEEL, o. *bénteng boendar, bolwarti bontar.*
RONDDWALEN, o. w. *terpoesing-poesing berdjâlan, S. R. 83.*
RONDELJK, bijw. *atas pri jang boelat.*
 —, opregtelijk, bijw. *dengan toeloes, dengan sa-soenggoehnja.*
RONDEMAAT, vt. *soekâtan, gantang.*

RONDEN, b. w. *membontarkan, bêkin boendar, L.*
 —, bolvormig maken, *memboelatkan.*
 —, cilindervormig maken, *memâraskan.*
 —, o, w. zich —, rond worden, *djâdi bontar, djâdi boendar, djâdi boelat.*
RONDGAAN, o. w. *djâlan berkoeliling.*
 Overal uit nieuwsgierigheid —, *salidiq-lidiq.*
RONDGANG, m. *peridâran.*
 —, in den tempel van Mekka, *thawwâf, Ar.*
 De — en in den tempel van Mekka doen, *berboewat thawwâf paadda mesdjid el hâram.*
 —, processie, *perarâkan.*
RONDHEID, vt. *kabontâran, pri jang bontar (boendar, boelat, pâras), zie ROND.*
 —, openhartigheid, *katoeloesan, kabectelan hâti.*
RONDHOUT, o. *kâjoe pâras, tiang, pabâwan.*
RONDING, vt. *pembontâran.*
RONDON, bijw. *koeliling.*
 —, staan, *berdiri koeliling.*
 — gaan, *mengoeliling, djâlan koeliling.*
 — dragen, *membâwa berkoeliling.*
 — belegeren, *menepong, mengapong.*
 — bestormen, *melanggar berkoeliling.*
RONDSCHARRELEN, o. w. (om te krijgen, wat men vindt), *rarâmban, L.*
RONDSPATTEN, o. w. *sabaltiran, berhamboeran, berpantjâran.*
 — de hersens, *oetaq jang berpantjâran.*
RONDTE, vt. *kabontâran, pri jang bontar, zie ROND en RONDHEID.*
 —, kring, *dârah.*
RONDUI, bijw. *troes, trang, toeloes.*
RONDVENTEN, b. w. *djadja.*
RONDZWALKEN, o. w. *vreemdeling zijn, ber-hânjoet, kombâra.*
RONDZWALKING, vt. *pengombarâan.*
RONKEN, o. w. *dangkoer, danggoer, garoeh, buggeroh, L., gôroq, L., menggôroq, L.*
RONKER, m. *orang menggôroq, L.*
RONSELAAR, m. *orang jang memâpur orang dengan perdayâan, kassi mâsoq toeldâdos dengan pedâjan, L.*
ROOD, b. n. *mêrah, mirrah, abang en bang. Jav., ranggi, dâdoe, Sanskr., rakta, Sanskr.*
 Hoog —, *mêrah toewah.*
 — koper, *tambâga mêrah, tambâga ranggi.*
 — gespikkeld, zoo als sommige vogelen, *serâwa.*
 Hoog —, zoo als sommige bloemen, *béram.*
 Licht —, *mêrah moeda, moerog.*
 Vuur —, *mêrah pâdam.*
 — hout, *kâjoe bangkoedoe.*
 — e kleur, *warna mêrah.*
 — e zee, *lâwt golzom.*

ROODARDE, o. *tánah mērah, tána abang, tána machtom*, Ar., *tánah tjára tjap*.
 ROODACHTIG, b. n. *mērah sedikit*.
 ROODACHTIGHEID, vr. *roepa mērah moeda*.
 ROODBAARD, m. *djanggoet mērah*.
 ROODBONT, b. n. *berblang mērah*.
 ROODELOOP, m. *tjirit dārah, tjirit lindér*.
 ROODHAAR, o. *ramboet mērah*.
 ROODHARIG, b. n. *berramboet mērah*.
 ROODHEID, vr. *prí jang mērah*.
 — met hitte zonder zwelling, *rabalang*.
 ROODKEURIG, b. n. *berwarna mērah*.
 ROODKORAAL, o. *mardjān*, Ar. & Perz., *kārang bátoe mērah*.
 ROODKRJIT, o. *kāpor mērah*, zie ROODARDE.
 ROODVERWER, m. *toekang tjelop merah*.
 ROODVERWIG, b. n. *berwarna mērah*.
 ROODVONK, o. *tjampak*, (ook Mazelen).
 ROOF, vr. *(rove), karoepang*.
 —, m. buit, *rampásan, djaráhan*.
 ROOFACHTIG, b. n. *soeka merampas, ingin mendjārah*.
 ROOFDIER, o. *binátang boewas*.
 ROOFGALSI, vr. *práhoe bádjag*, L., *práhoe rampoq*.
 ROOFGIERIG, b. n. *lóba merampas-rampásan*.
 ROOFGIERIGHEID, vr. *prí soeka (lóba) merampas*.
 — (van dieren), *prí boewas*.
 ROOFGIERIGLIJK, bijw. *atas prí perampas*.
 ROOFGOED, o. *bārang rampásan, djaráhan*.
 ROOFHOEK, m. op zee, *tampat bádjag*, L., *tampat órang perampoq*.
 — op het iand, in de wouden, *tampat penjāmon, tampat perampas*.
 ROOFSCHIP, o. *kapal (práhoe) bádjag, práhoe órang rampoq*.
 ROOFSPELONK, vr. *góha penjāmon*.
 ROOFVOGEL, m. *roeq-roeq, alap, roewei-roewei*, (soort van gier).
 ROOFZIEK, b. n. zie ROOFGIERIG.
 ROOFZUCHT, vr. zie ROOFGIERIGHEID.
 ROOFZUCHTIG, b. n. zie ROOFGIERIG.
 ROOI, vr. *pengatoeran*.
 Op de — af, *sa-kira-kira*.
 ROOIJEN, b. w. *mengátorkan djádjā roemah*.
 —, raken, *kena, toedjo (mítar) serto kena*.
 —, graven, *membrisihkan qoebor*.
 ROOIJING, vr. *pengatoeran*.
 ROOIMEESTER, m. *djoeroe mengatorkan roemah, pabrik*, verb. van fabriek, of opzigt over de stadsgebouwen, *djoeroe pariksa roemah*.
 ROOSCHIETEN, o. w. *kena sasáran*.
 ROOK, m. *asap*.
 De — van het geschut, *asap mariam, bedil*.
 — van vuiligheid, *rábon*.
 — verwekken om de muggen te verdrijven, *táboenan*.

ROOK (ROKE), vr. *hooistapel, tamboenan (toempoekean) roempot kring*.
 ROOKACHTIG, b. n. zie ROOKERIG.
 ROOKBUIJS, vr. *panjoeran asap*.
 ROOKEN, o. w. *berásap, kaloewar asap*.
 —, tabak —, b. w. *minom róko, isap pengodoet, minom pípa*, L., *misa, mengoedoet*.
 In den rook droogen, *láleh paadda asap, salei*.
 Gerookt vleesch, *dáging salei*.
 ROOKER, m. *órang minom róko*, zie ROOKEN.
 ROOKERIG, b. n. *kena asap, bebáwoe asap*, L.
 ROOKERIGHEID, vr. *báwoe asap*.
 ROOKHOK, o. *tampat berbáwoe asap*.
 ROOKTABAK, m. *tambákoie pípa*, L., *tambáko bakal dí isap (minom)*.
 ROOKTREET, vr. (om vleesch te rooken), *tangkoe salei*.
 ROOKVLEESCH, o. *dáging salei, dáging kring*.
 ROOKWORST, vr. *oeroetan salei*.
 ROOM, m. *kapála ojer soesoe, kapála soesoe, zobd'*, Ar.
 ROOMBOTER, vr. *nantéga kapála soesoe, minjag sápt*.
 ROOMEN, b. w. *menjēdoq kapála ojer soesoe, angkat kapála soesoe*.
 —, o. w. *djádi bekoie*.
 De melk roomt, *makka ojer soesoe djádi bekoie kapalánja*.
 ROOMKAAS, vr. *kétdjoie kapála soesoe, dádi kapála ojer soesoe*.
 ROOMKOM, vr. *mangkog kapála soesoe*, L., zie ROOM.
 ROOMSCH, b. n. *babáwt, roemáwt*.
 — e godsdienst, *agama babáwt*.
 ROOS, vr. (ziekte), *rcbalang*.
 ROOS, vr. bekende bloem, *boenga máwar, kumbang máwar*, L., *kumbang ojer máwar*, L.
 ROOSKLEUR, vr. *warna boenga máwar, warna kumbang máwar*.
 ROOSKLEURIG, b. n. *berwarna boenga máwar*.
 ROOSTEN, b. w. *panggang*.
 Eene kip —, *panggang ájam*.
 Eene gerooste kip, *ájam panggang*.
 —, op kolen, *garing*.
 ROOSTER, m. *lanté bessí, kisi-kisi bessí*.
 ROOSTEREN, b. w. zie ROOSTEN.
 ROOSTERPAN, vr. *koewáli bessí, koewáli panggangan*.
 ROOSVERWIG, b. n. *berwarna boenga máwar*.
 ROOVEN, b. w. in eene bewoonde plaats, *mereboet, meraboet, tjangar*.
 —, in het bosch of op weg, *sámon, menjāmon*.
 Uit — gaan, *gáro*.
 —, op zee, *rampoq, merampoq, bádjag*, L., *menbádjag*.
 Te land en ter zee —, *tjanggar*.
 —, in den krijg, *mendjārah*.
 —, confisqueren, *rampas, merampas*.
 De apen roofden de vruchten, *makka kerra poon mereboetkan boewah-boewáhan*.

In het bosch gaan rooven, *pergi menjá-moen di hoetan*.
 —, zie ook BEROOVEN.
ROOVER, m. struik—, *penjámon, kráman*, zie DIEF.
 —, die iemand, welke aan den weg slaapt, besteelt, *perégo*.
 Zee—, *orang bádjaq, L., perampoq*.
 —, ontfutselaar, *peraboet, peraboet, orang jang subbrot (groemoet, simbot)*.
ROOVERIJ, vr. *penjamoenan, peraboetan, perampásan, pendjaráhan, perampoekan*, zie ROOVEN.
ROOVERSVAARTUIG, o. *práhoe bádjaq, L., práhoe perampoq*.
 — van Lingga, *pendjájaq*.
ROPIJ, vr. *roepiah*.
 Eene Bengaalsche gouden —, *areste*, Beng., *ropiah mas*.
 * sicca —, *ana*, = 7 cents.
Ros, o. *koeda*.
Ros, b. n. *mérah koening*.
ROSACHTIG, b. n. *sa-bagei mérah koening*.
ROSACHTIGHEID, vr. *warna mérah koening*.
ROSBAAER, vr. *djompána, djoelt, tandoe, L.*
ROSHARIG, b. n. *berramboet mérah koening*.
ROSKAM, m. *penggároq koeda, roskam*, Ned.
ROSKAMMEN, b. w. *gároq koeda, menggároq koeda, L., menggároq koeda*.
ROSKAMMER, m. *orang jang menggároq koeda*.
ROSSEN, b. w. zie RANSELEN.
ROT, vr. *rat. tikoés besaar, tikoés ajer*.
ROT, o. *soeson (djédjér) tiga orang*.
ROT, b. n. *boesoq, boeroq*.
ROTACHTIG, b. n. *boesoq sedikit*.
ROTACHTIGHEID, vr. *pri jang boesoq (boeroq) sedikit*.
ROTHEID, vr. *kaboesoekan, kaboeroekan*.
ROTKOORTS, vr. *demam boesoq*.
ROTS, vr. *kárang, kárang bátoe*.
ROTSACHTIG, b. n. *sa-bagei kárang, sa-roepa kárang*.
ROTSHOL, o. *góha kárang, góha bátoe*.
ROTSKLOMP, m. een —, *kárang sa-boewah*.
ROTSKLOOF, vr. *tjoerang, tjelah kárang bátoe*.
 Steile —, *tápat*.
ROTSKRUIJ, vr. *ponjtq kárang bátoe*.
ROTSPOINT, o. *hoedjong kárang*.
ROTSPELONK, vr. *góha kárang bátoe*.
ROTSSTEEN, m. *bátoe kárang*.
ROTSWIJZE, b. n. en bijw. *sa-bagei kárang*.
ROTTEN, o. w. *djádi boesoq, djádi boeroq*.
 Die vruchten —, *itoe boewah djádi boesoq*.
 De wond begint te —, *makka loeka itoe moelá-t djádi boeroq*.
 —, zamenrotten, *moewáfaqat handaq djádi doerháka*.
ROTTENVUUR, o. *ápt orang menémbaq ber-soeson-soeson*.
ROTTIG, b. n. *boesoq, boeroq*.
ROTTING, vr. *hál djádi boesoq, kaboesoekan*.
ROTTING, m. — riet, *rótan*.

Eene bijzondere groote soort van —, *sagá*.
 De —soort: *canna indica, dáwon tasbih*.
 Kleine —soort voor kabeltouwen, *rótan káwat, rótan semoet*.
 — in de lengte snijden, *ráwoet, me-ráwoet*.
 —, —stok, *tongkat rótan*.
 — om den steel eener bijl, *karáwat*.
 Een bos —, *sa-gelong rótan, sa-panggal rótan*.
ROTTINGKNOP, m. *boengkol toengkat*.
ROTTINGKRANS, m. (om er een ketel of pot op te zetten), *lákár*.
ROUW, m. *kábong*.
 — eener vrouw over den dood haars mans, *ihdád*, Ar.
 —, droefheid, *doeka tjita*.
ROUWBAND, m. *píta (fita) kábong, fita perkaboengan*.
ROUWBEDRIJF, o. *hál perkaboengan*.
ROUWBEKLAG, o. *hál meratápt, táziat*, Ar. *penghiboeran*.
 — aanbieden, *meratápt, mentáziatkan*.
ROUWBRIEF, m. *soerat perkaboengan*.
ROUWDRAGER, m. *orang berkábong*.
ROUWEN, o. w. *berkábong*.
 —, berouwen, *menjesal*.
 —, smerten, *menjakít*.
ROUWGEWAAD, o. *kájin perkaboengan*.
ROUWIG, b. n. *bersoesah háti*.
ROUWKLAGEN, o. w. *meratápt*.
ROUWKLAGER, m. *orang perátap*.
ROUWKLAGT, vr. *peratápan, bidji rátap, bidji sábaq*.
ROUWKLEED, o. *kájin perkaboengan*.
ROUWSTAATSIE, vr. *oepatjára perkaboengan*.
ROUWWINKEL, m. *tóko kájin perkaboengan*.
ROZEBED, o. *pétaq boenga máwar, pétaq kumbang máwar, L.*
ROZEBLAD, o. *dáwon póhon máwar*.
ROZEBOOM, m. *póhon máwar, póhon boenga máwar, póhon kumbang máwar*.
ROZEGEUR, m. *báwoe boenga máwar*.
ROZEHONIG, m. *ajer madoe boenga máwar, madoe kumbang máwar, L.*
ROZEKNOP, m. *boenga máwar sa-koetom*.
ROZEKRANS, m. *karángan boenga máwar*.
 —, paternoster, *tasbih, tesbih, Ar., dafit*.
 Den — lezen, *mengoetjap tesbih, mew-báti tesbih*.
 Want (hij doet) de straffen van den afgestorvene verminderen, omdat hij (de bloedverwant) den — leest, *kárana meng-oerangkan sjiksa akan najit sabab ia meng-oetjap tesbih, Tsir*.
ROZENEDIK, m. *tjoeka boenga máwar, tjoekn kumbang ajer*.
ROZENGAARD, m. *táman (kebon) boenga máwar*.
ROZENOLIE, vr. *mínjaq máwar, mínjaq boenga máwar*.
ROZEROOD, o. *mérah (warna) boenga máwar*.

ROZESTRUIK, m. *pohon mâwar, pohon boenga mâwar.*
 ROZEWATER, o. *ajer mâwar.*
 ROZEWORTEL, m. *akar pohon mâwar.*
 ROZEZALF, vr. *kôjo boenga mâwar, kôjo kumbang mâwar.*
 ROZIG, b. n. *sakit lângat.*
 ROZIJN, vr. *razijn, zabib.*
 RUCHTBAAR, b. n. *soedah kadengâran, njâta, masjhoer, Ar., berchabar.*
 RUCHTBAARHEID, vr. *kanjatâän, prt hâl jang masjhoer.*
 RUCHTBAARMAKING, vr. *hâl mengchabarkan. pechabâran.*
 RUG, m. *balâkang, blâkang, L.*
 Achter iemands —, *di balâkang orang.*
 Iemand op den — slaan, *poekol balâkang orang.*
 Iemand den — toekeren, *memblâkang-blâkangan orang.*
 Den — keeren in den strijd, *paling moeka derri paadda prang, memblâkang prang.*
 Achter den — zetten, *achterstellen, met den — naar iets toe staan, membalakângi.*
 Den vijand te— drijven, *melaloekan moesoeh.*
 Op den — liggen, *telantang.*
 In den — aanvallen, *menjerang derri balâkang.*
 Een kromme —, *balâkang bêngkoq.*
 — aan —, *balâkang menghâdap balâkang.*
 Achter den — spreken, *ompat, mengompat.*
 — van een mes, *pongong pisaw (piso).*
 — van de hand, *pongong tangan.*
 — van eenen berg, *lumbong goenong.*
 De bloot—, *(Gymnotus), tjânaq.*
 RUGCHELEN, o. w. *balken, mendjerta.*
 RUGGEBEEN, o. *ruggegraat, toelang balâkang, loenas.*
 De ruggegraat breken, *pâtah toelang balâkang.*
 RUGGELINGS, *bijw. balâkang menghâdap balâkang.*
 RUGGEMERG, o. *somsom toelang balâkang.*
 RUGGEPJN, vr. *sakit balâkang.*
 RUGGESPRAAK, vr. *bitjâra di balâkang orang.*
 RUGRIEM, m. *van een paard, tâli ekor, ambon ekor.*
 RUGSTEUN, m. *bârang persandâran (persendêran).*
 RUGSTUK, o. een —, *sa-panggal dâging balâkang.*
 — van eenen stoel, *balâkang korsî (karossî).*
 RUIDIG, b. n. *berkôrêng, berkoedis.*
 RUIDIGHEID, vr. *kôrêng, koedis.*
 RUIF, vr. *irei, tempat roempoet koeda.*
 RUIG, b. n. *wollig, harig, berboeloe, beroema.*
 Eene —e borst, *dâda jang berboeloe.*

—e, *harige handen, tângan jang beroema.*
 Eene —e plank, *pâpan kâsap.*
 —, zie *Ruw.*
 —, *bijw. dengan kâsar, atas prt jang kâsar.*
 RUIGHEID, vr. *prt jang berboeloe (beroema).*
 —, *ruwhheid, prt jang kâsap.*
 RUIGPOOIG, b. n. *berkâki jang berboeloe.*
 RUIGTE, vr. *de ruige kant, sablah jang kâsap.*
 —, *wild gewas, onkruid, sarsah.*
 —, *vuiligheid, sampah.*
 —, *fig. geupepel, orang boesoq, orang hina dina.*
 RUIJEN, o. w. *toekar boeloe.*
 RUIKEN, b. w. *tjoem, mentjoem.*
 Ik ruik jasmijneur, *kita mentjoem bawoe melâti.*
 —, o. w. *berbâwoe, bebâwoe, L.*
 Versch —, *(als gebladerte), mâwang.*
 Dat ruikt onaangenaam, *itoe berbâwoe boesoq, ook: itoe bebâwoe, L.*
 RUIKER, m. *karângan boenga, kumbang di karâng, boenga sa-rompon.*
 Een — uit alle luthoven, *karângan segalla tâman, M. S. R. 8.*
 RUIKERMAAKSTER, vr. *toekang kumbang, L., orang mengârang boenga.*
 RUIKERTJE, o. (van verschillende bloemen), *rinpt.*
 Een — van Tjampaka-bloemen er tuschen gestoken, *dragen, bertjampaka di goebah.*
 RUILBAAR, b. n. *jang dâpat di toekar.*
 RUILEBUITEN, b. w. *zie RUILEN.*
 RUILEBUITER, m. *zie RUILER.*
 RUILEN, b. w. *toekar, menoekar.*
 De bloemen — (onder geliefden) *die het haar sieren, bertoekar soeling.*
 Koopwaren —, *toekar-menoekar dâgangan.*
 Goud voor juweelen —, *amas di toekar intan.*
 —, *wisselen, oerop, toekar.*
 RUILER, m. *orang jang menoekar.*
 RUILING, vr. *penoekâran, toekâran, badl, Ar.*
 RUIM, o. *van een vaartuig, kaloemat, kôlong prâhoe, patok.*
 RUIM, b. n. *uitgestrekt, loewas, lâpang, besaar, legah, lîmpah, bânjaq, rambang, labboe, lebboe.*
 Een — veld, *pâdang jang loewas, tânah lâpang.*
 Een — huis, *roemah besaar.*
 —, *los, wijd, longgar, lungkang.*
 —, *onbekrompen, moerah, lîmpah.*
 —e inkomsten, *hâtsil bânjaq.*
 De —e zee, *het —e sop, lâwoet rambang, lawt labboe, lawt lebboe.*
 Een —e wind, *angin mengintjing, angin jang bâjiq.*
 De handen — hebben, *toeroet soeka hâti, âda sampat.*

- Eene — e plaats, *tampat legah*.
 — e tijd, *waqtoe legah*.
 — er, uitgestreker maken, *melámpangkan*,
meleowaskan, *melangkangkan*.
- RUIMBAAN, vr. in : — maken, *brí legah*,
melegahkan.
- RUIMELIJK, bijw. *dengan loewas*, *atas pri*
jang legah, *hánjaq*, *lebeh derri paadda*
tjoekoep.
- RUIMEN, b. w. ledigen, *menghampákan*,
békin kósong, L., *kaloewarkan*, *kósong-*
kan.
 —, ruimte maken, *brí legah*, *melegah-*
kan, *brí tampat*, *kassí tampat*, L., *brí*
loewas, *loewaskan*.
 —, verlaten, er uitgaan, *tínggalkan*,
kaloewar derri dálam.
 De stad —, *tínggalkan negri*.
 —, wijken, *lálaoe*.
 Zwarigheden uit den weg —, *menjeles-*
seikan bárang jang kasoésahan, *menghilang-*
kan bárang kasoésahan.
- RUIMHEID, vr. *kahampáan*, *kakósongan*.
- RUIMIJZER, o. zie RUIMNAALD.
- RUIMING, vr. plaatsmaking, ontruiming,
perangkátan, *penínggálan*.
 —, reiniging, *penjoetjan*, *pembrisihan*.
- RUIMNAALD, vr. *djáróem bedil*.
- RUIMSCHOOTS, bijw. *dengan loewas*.
- RUIMSCHOOTSCH, b. n. *moerah*, *límpah*.
- RUIMSCHOTIG, b. n. *dengan moerah háti*,
dengan límpah.
- RUISPRAAK, vr. *perbóla*, (mogelijk van
 hyperbole).
- RUIMTE, vr. (ruime vlakke, plaats enz.) *kalo-*
ewásan, *tampat besaar*, *tampat jany*
legah, *tampat kósong*, L., *tampat hampa*.
 Er is geene —, *koerang tampat di*
sítoe.
 —, tusschen de tanden, *tjelah gigi*.
 — maken, *brí tampat*, *kassí tampat*,
 L., *brí lámpangkan*.
 —, opene lucht, *adara*, *oedara*.
 De — van eene vlakke, *kaloewásan*
pádang.
 —, vak tusschen pilaren van eene kerk,
galerij enz., *roewang*, *roewáang*.
 —, tusschenruimte, *antára*, *pelantára*,
selah, *tjelah*.
 — van tijd, *waqtoe legah*.
 De — der zee, *rambang (kaloewásan)*
láwoet.
 —, grootte, *kabesáran*.
 Het was opgepropt vol zonder eenige
 —, *terlálaoeh sesaq penoeh tíada berselah*
lági, S. S.
- RUIN, m. *koeda kabíri*, *koeda balioe*.
- RUIÑE, vr. *karombákan*, *bátóe ber-kapong-*
kapong.
- RUINEN, b. w. zie LUBBEN.
- RUINEREN, b. w. *merombaqkan*, *membina-*
sákan.
- RUISCHEN, o. w. (zoo als de zee,) *gemoeroh*.

- (zoo als de bladeren,) *girásap*.
 — (van eenen landwind, die men op
 eene stille zee hoort,) *gárang-gárang*.
 — (zoo als de wind,) *berdangong*,
mendásing.
 — (zoo als de ooren, tuiten,) *dásing*,
berdásing.
 — (murmelen als eene beek,) *tjeroegan*,
dórong.
- RUISCHING, vr. *boenji gemoeroh*, *boenji gi-*
rásap, *pedangong*, *boenji dásing*, *boenji*
tjeroegan, *boenji dórong*.
- RUIT, vr. elk vierkant, *tápaq tjátor*, *roepa*
tjátor.
 —, zie SCHURFT.
 —, glasruit, *kátja*, *glas*, Ned.
 —, wijnruit, *aroeda*, *sadzáb*, Ar.
 Vierkante —en in sommige stoffen of
 patronen, *sepit hoedang*, *poléng*.
 Een kleed met —en, *bádjoe poléng*,
 Ar.
- RUITEN, o. w. zie ROOVEN, PLUNDE-
 REN.
- RUITER, m. paardrijder, *órang berkoeda*,
órang berkandaráan.
 Vriesche of spaansche —, *brádjaq*.
- RUITERBENDE, vr. *pasoekan órang ber-*
koeda.
- RUITERIJ, vr. (inlandsche,) *djájang sékar*.
- RUITERLIJK, b. n. opreht, *troes-trang*,
betoel, *toeloes*.
 —, zie RIDDERLIJK.
- RUITERTROM, m. *gendang*, *gandang*.
- RUITERVAAN, vr. *pandjí órang berkoeda*.
- RUITERWACHT, vr. *káwal órang berkoeda*.
- RUITIJD, m. *mása toekar boeloe*.
- RUITSWIJZE, b. n. *tjátor*, *karáwang*, *sa-*
bagei ampat per-sági.
 —, *naaiwerk*, *kaláré*.
- RUK, m. *penjítakan*, *pembantoenan*.
- RUKKEN, b. en o. w. *afrukken*, *ontrukken*,
sintaq, *sindjoh*, *rangkoet*, *banteih*.
 Den rotting uit de hand — *sintaq rótan*
derri paadda tángan.
 Van de borst —, *sintaq derri paadda*
soesoe.
 Van het paard —, *banton derri atas*
(paadda) koeda.
 Eenen boom uit den grond —, *banton*
póhon sa-bátang, *tjábóet póhon derri dálan*
tánah.
 Met geweld —, *rantaq*
 Met geweld (eenen tak van eenen boom)
 —, *meserkah*, *njerkal*.
 —, trekken, *tárég*.
 Het leger rukt te velde, *makka bala-*
tantará berangkat ka-médán paprángan.
- RUKKING, vr. zie RUK.
- RUKWIND, m. *bádei*, *riboet*, *hólor-hólor*,
 Jav.
- RUL, b. n. zie HOBBELIG, ONGELIJK.
 —, *mul*, *loenag*, *rené*, *ramei*.
- RUM, m. *rom*, verb.

RUMOER, o. *gampar, hoeroe-hára, hároe-biroe, roesoe, L., káloet, L.*
 RUMOEREN, o. w. *gampar.*
 RUMOERIG, b. n. *roesoe, L., sasár.*
 RUN, o. zie REN.
 RUN, vr. boombast, koelit kájoe jang di *giling.*
 RUND, o. *sápt, lemboe, sampt, L.*
 RUNDERGEBRAAD, o. *dáging sampt di gó-réng.*
 RUNDERSTAL, m. *kandang sampt, L.*
 RUNDVEE, o. *saládang, zie RUND.*
 RUNDVLEESCH, o. *dáging sápt, dáging sampt, L.*
 RUNMOLEN, m. *penggilingan koelit kájoe.*
 RUNNEN, o. w. zie RENNEN.
 —, stollen, *djádi bekoe.*
 RUNNING, vr. *hál djádi bekoe.*
 RUPS, vr. rijp, oelar boeloe, *riang, karidig.*
 Zee—, *wáwo.*
 RUPSENKRUID, o. *lakéda.*
 RUPSENNEST, o. *roemah oelar boeloe.*
 RUSCH, m. zie BIES.
 RUSGEL, o. *warángan (barángan) mérah.*
 RUST, vr. zonder gevaar, *santuwsa, san-tósa, irwáti, Ar.*
 — des gemoeds, *pertétépan háti.*
 —, slaap, *tidor, adoe, Hoft.*
 —, vrede, *tseláh, Ar., kasenángan.*
 —, tevredenheid, *kasenángan, istráhat, Ar., ráhat, Ar.*
 In — leven, *hidop dengan senang.*
 In —, in stilte, *diam.*
 — na vermoeijenis nemen, *berhéntikan derri paadda lelah.*
 — geven, *nembri irwáti, kassé senang, L.*
 Nog in — zijn, slapen, *más tidor, lági berádoe, Hoft.*
 Zich ter — begeven, *pergi (pigi) tidor.*
 Goede — ! goede nacht ! *salámat tidor!*
 —, in eenen psalm, *theh, Ar.*
 —, halt, *perhéntian.*
 —, uitspanning, *soeka háti.*
 —, ledige tijd, *sampat.*
 RUSTBANK, vr. *bálei, poetrána, keta, bang-koe, L.*
 RUSTBED, o. *tampat tidor, tampat peradoewan.*
 RUSTDAG, m. *hárt perhéntian, hárt órang berhénti kardja.*
 —, dag des Heeren, *hárt dominggo, hárt ahad.*
 RUSTELOOS, b. n. *tiáda bersentawsa, tiáda bóleh diam.*
 —, onrustig (van zieken,) *lisah, bali-sah, lasah, lessah, kaloñ-kassah.*
 —, slapeloos, *tiáda bóleh tidor, tiáda dápat berádoe, Hoft.*
 RUSTELOOSHEID, vr. *soesah háti, kalakoe-*

wan órang jang masjhoel, hál tiáda senang.
 RUSTEN, o. w. *berhénti.*
 Onder weg —, *berhénti di djálan.*
 — van zijne vermoeidheid, *berhéntikan lelahnja, bréntikan tjapénja, L.*
 —, slapen, *tidor, berádoe, Hoft.*
 —, stil zijn, *diam, berdiam.*
 —, liggen, *báring, berbáring, terhen-tar, tidoeran.*
 Dan door met zijne nitgebreidheid op iets en op eenen kant te —, *melájinkan terhantarah ia dengan loewasnja kapradu soewátoe tempat dan soewátou fihag, M. S. R. 30.*
 — op (in geestelijken zin,) *atas.*
 Vervolgens rust te genade op zijnen vriend, *komedièn rahmat atas tsofbatnja, M. S. R. 2.*
 Doen —, rust doen genieten, *menjen-tawsákan.*
 —, steunen, leunen, *bersandar, beséndér, L.*
 RUSTIG, b. n. wakker, dapper, *perkása, gágah, bránt.*
 —, stil, bedaard, *senang, diam.*
 —, gerust, op zijn gemak, *soent, soenja.*
 RUSTIGHEID, vr. zie RUST.
 RUSTIGLIJK, bijw. wakkerlijk, *dengan perkása (gágah, bránt).*
 —, bedaardelijk, *dengan senang.*
 RUSTING, vr. wapentuig, *kalangkápan sindjâta.*
 —, scheepst. *pápan tambirang di loewar kapal.*
 RUSTKAMER, vr. wapenkamer, *gedong sindjâta.*
 RUSTKOETS, vr. *tampat gitta peradoewan, perlaminan.*
 RUSTLIJN, vr. *tált pengikat sawh paadda pinggir kapal.*
 RUSTMEESTER, m. *djoeroe pariksa alat paprángan.*
 RUSTPLAATS, vr. *tampat perhéntian, pesang-gráhan, Jav.*
 — houden, *berhénti di djálan.*
 —, verblijfplaats, *tampat kadámán.*
 —, graf, *goebor, Ar.*
 RUSTPUNT, o. (bij het lezen,) *theh, Ar.*
 —, zie RUSTPLAATS.
 RUSTTIJD, m. *mása perhéntian, tempo berhénti, waqtoe legah, sampat.*
 RUSTVERSTOORDER, m. *órang jang mennggan-parkan negri, órang roesoe, L.*
 RUSTUUR, o. *djam perhéntian.*
 RUW, b. n. grof, *kásar.*
 —, ruig, *kásap, gásap.*
 —, schobbelig, *lekoq-lekaq.*
 —, scherp, hard (van sommige blade-ren,) *tamiang.*
 — van stem, *seraq, saraq.*
 — voor, zoo als sommige bladeren, *tamiang.*

—, ongebleekt, *mantah*.
 — linnen, *kájin kásar*, *kájin kabang*.
 — e plank, *pápan kásap*.
 Een — e weg, *djalan lekoq-lekaq*.
 —, ongemanierd, *pangkoh*, *koerang adjar*, *tiáda táhoe ádat*, *kásar*.
 — e taal, *bitjára (perbahasaan) kásar*.
 RUWELJK, bijw. *dengan kasar*, *dengan pangkoh*.

— bejengen, *bintét*, *béntet*, L., *dja-rákah*.
 RUWHARIG, b. n. *berboeloe kásar*.
 RUWHEID, vt. *prt kásar*, *kakasáran*, *kala-koewan jang pangkoh*, zie Ruw.
 RUWSMID, m. *pandei bessi*, *toekang bessi*.
 RUZIE, vt. zie KRAKEEL.
 RUZIEMAKER, m. *ruziezoeker*, *orang jang tjahári tjakit*, *orang pengoepaq*.

S.

S, vt. *sin*.
 SA, tusschenw. *sábaslah*, *ajo*.
 SAAI, o. *kájin boeloe háloes*, *kájin tsoef*.
 SAAIJET, o. *benang boeloe*.
 SAAIJETFABRIJK, vt. *tampat memboewat benang boeloe*.
 SAARD, b. n. zie TEEDER, ZACHT.
 SABBAT, m. *sabtoe*.
 SABBATDAG, m. *hári sabtoe*.
 SABBATSCHENDER, m. *orang jang melanggar ádat istéádat hári sabtoe*.
 SABBATSMEID, vt. *hamba parampoewan jang kardja di roemah orang jahoedí paadda hári sabtoe*.
 SABBATSREIS, vt. *perdjalanán sa-sabtoe*.
 SABBÈRS, m. meerv. (die wanen de godsdienst van Noach te bezitten,) *tsábioena*, Ar.
 SABEL, vt. *pedang*, *sjamsjir*, Perz., *gólój*, *kaléwang*, *kléwang*, *galéwang*.
 Met de — *houwen*, *menetaq dengan pedang*, *bertetaqkan pedang*.
 SABEL, o. bont, ook het dier, *sammoer*, Ar.
 SABELBOONEN, vt. meerv. *kátjang korro*.
 SABELDANS, m. *mentja-mentja*.
 SABELDIER, o. *sanmoer*, Ar.
 SABELEN, b. w. *menetaq dengan pedang*, *bertetaqkan pedang*.
 SABELKLING, vt. *bessi pedang*.
 SABELPUNT, vt. *hoedjong pedang*.
 SABELSCHEDE, vt. *sárong pedang*.
 SABELSLAG, m. *páloe pedang*, *páloe sjum-sjir*.
 SADDUCEËR, m. *orang zanâdiqal*.
 SAFFIER, m. *bátoe nilam*, *bátoe tsafir*.
 —, o. *nilam*, *tsafir*, Ar.
 — en (b. n.) ring, *tjintjin nilam*.
 SAFFRAAN, m. *kamkamá*, *záfáran*, Ar., *tsáfrá*, Ar.
 Wilde —, *bohman*, Perz.
 Eene soort van — met gele bladeren, *koenjit toemmoë*.
 SAFFRAANBLOEM, vt. *boenga kamkamá*, *boenga záfáran*, *kumbang kamkamá (záfáran)*.
 SAFFRAANBOOM, m. *póhon kamkamá (záfáran)*.
 SAFFRAANGEEL, b. n. *koening kamkamá*, *koening záfáran*.

SAFFRAANKLEUR, vt. *warna kamkamá (záfáran)*.
 SAGE, vt. *rúvátat*, Ar., *getsat*, Ar., *tjaritrá*.
 SAGO, m. *ságoe*, *boewah ságoe*, *rambia*.
 — boom, *póhon ságoe*, *póhon rambia*.
 Gebakken —, *ságoe rantang*.
 — boom, die eene slechte vrucht geeft, *gábang*.
 — brij, *papéda*.
 — met kanariepitten toebereid, *bagéá*.
 SAGUEERPALM, m. (saguerus sacchariferus, Bl.) *póhon arén*.
 SAIZOEN, o. *moesim*, *mása*.
 Het — der vruchten, *moesim boewah-boewahan*.
 Het regen —, *moesim hoedjan*.
 Het drooge —, *mása kamáraw*, *moesim pánas*, *moesim tímor*.
 Het zaai —, *mása menábor*.
 SAKRAMENT, o. zie BONDZEGEL.
 SAKRAMENTHUISJE, o. *taróhan goedsj'jsimát*.
 SAKRAMENTS DAG, m. *hári rája goedsj'jsimát*.
 SALADE, vt. *sláda* & *sulláda*, verb., *lálap*.
 Uijen —, *sulláda báwang*.
 SALADEBAK, m. *tampat sulláda*.
 SALADEOLIE, vt. *minjaq sulláda*.
 SALADEZAAD, o. *bidjé sulláda*.
 SALAMANDER, m. *samandar*.
 SALAMPORE, vt. zekere katoenen stof, *salampoeri*.
 SALARIËREN. b. w. *membrí (kassí) gádjí*, L., *mengoepakkan*, *brí oepah*, *kassí oepah*, L.
 SALARIS, o. (ond. w.) bezoldiging, *oepah*, *gádjí*, *wathlifat*, Ar.
 SALDO, o. (ond. w.) *lebehnja*, *lába*.
 Het — bedraagt vijf duizend ropjen, *makka lebehnja itoe lima riboe roepiah*.
 SALEP, vt. *tzálab*, Ar., *sálab*.
 SALET, o. *biliq orang djámoe*, *kamar pe-koempoelan orang tetámoe*, L.
 SALETJONKER, m. *orang paralentei*.
 SALIE, vt. *sábiah*, *sálibjah*, Perz., *tjápo*.
 SALIEBLAD, o. *dáwon sábiah*, *dáwon tjápo*.
 SALIEBLOEM, vt. *boenga sábiah*.
 SALIEMELK, vt. *qjer soesoe jang di mäsag dengan dáwon sábiah (semboeng, Soend.)*
 SALIESTRUUK, m. *póhon sálibjah*.

- SALPETER, o. *sindawa*, *mesioe mantah*.
 SALPETERAARDE, vt. *tānah sindawa*.
 SALPETERBEREIDER, m. *toekang māsaq sindawa*.
 SALPETERFABRIJK, vt. *tampat māsaq sindawa*.
 SALPETERGEEST, m. *roh sindawa*.
 SALPETERGROEF, vt. *tambang sindawa*.
 SALPETERGRONDLAAG, vt. *lapisan sindawa*.
 SALPETERKETEL, m. *prioq māsaq sindawa*.
 SALPETERKOKER, m. *orang jang māsaq sindawa*.
 SALPETERLOOG, vt. *lindi sindawa*.
 SALPETERLUCHT, vt. *bāwoe sindawa*.
 SALPETERWATER, o. *ajer sindawa*.
 SALPETERZUUR, o. *asam sindawa*.
 SALPETERZUURZOUT, o. *gāram asam sindawa*.
 SALSEPARIL, m. (*smilax*), *kājoe tjina hoetan, tjānar*.
 SALUEREN, b. w. zie BEGROETEN.
 Met het geschut —, *pāsang mariam akan tanda format, membri format dengan pāsang mariam*.
 SALUUT, o. (heil) *salāmat*.
 SALUUTSCHOT, o. *eereschot, boenji mariam akan tanda format*.
 SALVO, o. zie SALUUTSCHOT.
 SAMAAR, vt. *sārong, sindjang, Jav*.
 SAMBOOM, m. (*mimosa*) *samī, Sansk*.
 SAMMELAAR, m. *orang mālas, orang jang lambat-lambat*.
 SAMMELARIJ, vt. *perlambātan, kamalāsan*.
 SAMMELLEN, o. w. *berlambat-lambat, lina, lēna, perlāhan-lāhan, plan-plan, L., mālas*.
 —, *ergens lang blijven, tjaloeti*.
 SANDAAL, vt. (ond. w.) *voetzolen zonder overleder, tjarpoe*.
 Vergiffenis aan de sandalen (voeten) *smeeken, memōhonkan ampon di bāwah tjarpoe*.
 SANDELBOOM, m. *pōhon tjandāna (tjendāna)*.
 SANDELHOUT, o. *kājoe tjandāna, tjandāna, Sansk., tsandal, Ar*.
 SANDELKRUID, o. *boenga soesāna*.
 SANDELOLIE, vt. *minjāq tjandāna*.
 SANDELWORTEL, m. *tanna tjumba*.
 SANDRAK, vt. *sandaroes, Ar, Perz*.
 SANHEDRIN, m. *māhkamat orang jahoedi*.
 SAP, o. *ajer, koewah*.
 — van vruchten, *ajer boewah-boewāhan*.
 — van vleesch, *koewah dāging*.
 Het — van citroenen, *ajer limaw kar-baw, ajer djeroek asam*.
 —, dat uit de boomen druipt, *gom, getah*.
 Verdikt amfoen —, het vuil van gekookte amfoen, *tāht mādat*, (dit wordt ook nog gerookt door minvermogenenden).
 — van limoenen, om de huid te wassen, *langir*.
 Iemand met dat — wasschen, *melangiri*.
 SAPANHOUT, o. *kājoe sāpang, sējang, Jav., bayqam, Perz*.
 SAPGROEN, o. *tjat (djānang) ajer dāwon lidjoe*.
 SAPPELOOS, b. n. *tiāda ber-ajer, kring*.
 SAPPELOOSHEID, vt. *prt jang kring, tsifat jang tiāda ber-ajer*.
 SAPPEUR, m. *orang tambang*.
 SAPPIG, b. n. *ber-ajer*.
 —, van vleesch, *bānjaq koewah (ajer)*.
 Eene zeer — e vrucht, *boewah jang āda bānjaq ajer*.
 SAPPICHEID, vt. *tsifat jang ber-ajer*.
 SAPVERW, vt. *tjat (djānang) ajer dāwon*.
 SARAZIJKRUID, o. (*Aristolochia accuminata*), *aroy katoek peutjang, Soend., bāpa keboh*.
 SARDIEN, m. *visch (van vorm als een haring), sardā-in, sarding*.
 SARDONIKS, m. *oenam*.
 SARDONIKSSTEEN, m. *permāta oenam*.
 SARP, b. n. zie WRANG.
 SARRACEEN, m. *orang toerki*.
 SARREN, b. w. *oesiq, adjq, menārahkan, membangkitkan morka, mengādoe*.
 Honden —, *tjog-tjog andjing*.
 —, zie DREIGEN.
 SARRING, vt. *pengoesikan, pengadjōk-an*.
 SAS, o. *bandoengan, pintoe ajer*.
 SASSER, m. *djeroe bandoengan, orang djāga pintoe ajer*.
 SATAN, m. *sjēthān, Ar., sētān, verb*.
 En de — is zijn vijand, *dan sjēthān āda satroenja, M S. R. 19*.
 Een — van een karel, *orang sjēthān, orang sēthān, L.*
 Betovering des —s, *goena sjēthān, K. O. 2*.
 SATANSCH, b. n. *sjēthāni, tjāra sēthān, L.*
 SATER, m. *dēwa hoetan*.
 —, fig. een oude —, *orang toewah jang doekāna*.
 SATIEN, o. *athlas, antalas*.
 SATIENACHTIG, b. n. *sa-bagei athlas, sa-roepa antalas*.
 SATIENWEVER, m. *toekang antalas, pandei tenoen athlas*.
 SATINEREN, b. w. *goeroskan, bēkin litjin, L.*
 SATIRE, vt. (ond. w.) *sindirān*.
 SATIRIEK, b. n. *bersindirān, bersindir*.
 Een — mensch, *orang jang soeka bersindir*.
 SATOELBOOM, m. *pōhon sātoel, (sandoricum, L.)*
 SATRAAP, m. *chān, Ar, Perz*.
 SAUCIJS, vt. *oeroetan*.
 SAUCIJSBROODJE, o. *rōti berisi oeroetan*.
 SAUCIJSMAKER, m. *toekang oeroetan*.
 SAUS, vt. *koewah*.
 De — van de kerrij, *koewah goelei*.
 In de — doopen, *tjelop di dātum koewah*.
 SAUSEN, b. w. *tāroh koewah*.
 SAUSING, vt. *hāl tāroh koewah*.
 SAUSKOM, vt. *manjkoq koewah*.

- SAUSPOT, m. *tampat koewah*.
- SAVONET, vr. (ond. w.) *tsáboen bontar* (boendar, L.)
- SCHAAF, vr. *seroet, L., ketam*.
Fijne —, *seroet háloes*.
Kuipers —, *seroet toekang tong, bantji*.
De grove — over iets laten gaan, *kardja* dengan boeroe-boeroe *sáda*.
- SCHAAF BANK, vr. *tampat seroet, balei ketam*.
- SCHAAFBEITEL, m. *páhat ketam, páhat seroet, L.*
- SCHAAFMES, o. *pisaw ketam, piso seroet, L.*
- SCHAAFSEL, o. krullen, *seroetan kájoe, L., ketáman kájoe, tatal berbalérang*.
- SCHAAFSPAANDERS, m. meerv. *tatal, tátal*.
- SCHAAK, tusschenw. in het schaakspel, *sjáh!*
— in een hoek, waardoor het spel verloren wordt, *moetoe*.
— den koning! *sjáh rádja* (bagi rádja).
— spelen, *májin tjátor, májin gádjah, aras*.
- SCHAAKBORD, o. *pápan tjátor*.
- SCHAAKMAT, b. n. *sjáh mat, mat, má*.
— zijn, fig. *tiáda berdája lági*.
- SCHAAKPARTIJ, vr. *permájinan tjátor*.
- SCHAAKSCHIJF, vr. zie SCHAAKSTUK.
- SCHAAKSPEL, o. *tjátor, permájinan tjátor, májin tjátor, májin gádjah*.
- SCHAAKSPELLEN, o. w. *bermájin tjátor*.
- SCHAAKSPELER, m. *orang bermájin tjátor, orang májin gádjah*.
- SCHAAKSTUK, o. *boewah (ánaq) tjátor*.
Het eerst een — verzetten, eerst spelen. *santap dhólo, Hoft., mákan dhólo*.
—, de koning, *rádja*.
—, de koningin, *mantri* (eig. vizier).
—, de raadsheer, *gádjah* (eig. olifant).
—, het paard, *koeda*.
—, het kasteel, *tér, tir* (eig. wagen).
—, pion, boer, *bidag, bídah, baydaq, Ar.*
- SCHAAI, vr. schel, dop, *koelít, koebaq*.
—, drinkschaal, *piála, tjáwan, mítshát, Ar., thás, Ar.*
—, schaalte, kleine schotel, *básf*.
Houten —, presenteerblad, *doelang*.
—, (van metaal), *tálam*.
Schalen zoo groot als vijvers, *pinggan-pinggan jang besakar seperti kólam, M. S. R. 54*).
—, bord, *karikal, pinggan*.
Groote —, *poewán*.
Betel—, *poewán, poewán sirih*.
—, weegschaal, *tímbangan, dátjing, narátja*.
Zuivere schalen, *narátja jang mostaqim, tímbangan (dátjing) jang betoel*.
—, blad der weegschaal, *dáwon tímbangan, dáwon trádjoe*.
- SCHAAI, vr. ladder, maat met lijnen, *soer-tat oekoeran, daradjat, Ar.*
- SCHAAIDIER, o. *binátang jang berkoelít kras*.
- SCHAAALTJE, o. langwerpige —, *básf*.
- SCHAAAMAACHTIG, b. n. *bermáloe, máloe, mofsan, Ar., máloe-maloewan*.
- SCHAAAMACHTIGHEID, vr. *prí máloe*.
Maagdelijke —, *maloenja ánaq dára*.
- SCHAAAMBEEN, o. *toelang kamaloewan*.
- SCHAAAMDEEL, o. vrouwelijk —, *poeki, derat, Ar., foreedj, Ar., ferdjsj, Ar., pátoe*.
— van een, nog onhuwbaar meisje, *nono, chasjanfuloe, Ar.*
Mannelijk —, roede, *boetoe, dzakar, Ar., pelér*.
— (testiculi,) *boewah pelér, kalapir*.
— (scrotum,) *tampat boewah pelér, kontol, L.*
—, voorhuid, *koelop*.
— in het algemeen, *kamaloewan*.
—, glans penis, *hasjafat, Ar.*
—, clitoris, *kalintat*.
—plaatje voor jongens, *pálar-paláran*.
—plaatje voor meisjes, *tjápang*.
- SCHAAAMROOD, b. n. *mírah máloe, máloe sakáli*.
- SCHAAAMTE, vr. *máloe, kamaloewan*.
Van — blozen, *berserei derri paadda máloe*.
Met — vervullen, *brí máloe, poengah*.
Zijne — bedekken, *toetop kamaloewanja*.
— verwerven, *ber-óleh máloe*.
- SCHAAAMTELIJK, b. n. *bermáloe*.
- SCHAAAMTELOOS, b. n. *tiáda táhoe máloe, tiádu bermáloe*.
—, onzedelijk, *tjandála, doekána, kandji*.
- SCHAAAMTELOOSHEID, vr. *kaloewoewan jang tiáda máloe, prí tjandála*.
- SCHAAP, o. *bíri-bíri, kambing wolanda, L., domba* (volgens sommigen beteekent domba een ram).
De schapen hoeden, *gombalákan bíri-bíri*.
Een —, dat op den zevenden dag na de geboorte van een kind geslacht wordt, *áqéqat, Ar.*
Hij heeft zijne schaapjes op het drooge, *makka ía bóleh hidop dengan senang*.
—, fig. bloed, sukkel, *orang bódoh, góbloq, L.*
- SCHAAAPHERDER, m. *gombála domba*.
- SCHAAAPHERDERSHUT, vr. *pondoq (tarátang) gombála domba*.
- SCHAAPJE, o. *domba ketjil, anaq domba*.
- SCHAAPLUIS, vr. *karupít, íalam, Ar., tjátjing kambing*.
- SCHAAPSCHAAR, vr. *goenting boeloe domba*.
- SCHAAPSCHERDER, m. *toekang tjoekeer boeloe domba*.
- SCHAAPSCHEREN, o. *hál tjoekeer boeloe domba, penggoentingan boeloe domba*.
- SCHAAPSCHOT, o. zie SCHAAPSKOOI.
- SCHAAPSHOOFD, o. *kapála domba, kapála bíri-bíri*.
- SCHAAPSKOOI, vr. *kandang domba, kanding bíri-bíri, kambing wolanda, L.*

SCHAAPSKOP, m. zie SCHAAPSHOOFD.
 —, fig. zotskap, *orang gila*.
 SCHAAPSLADER, o. *koelit domba*.
 SCHAAPSTAL, m. zie SCHAAPSKOOL.
 SCHAAR, vr. menigte, *kabanjakan, káwan, wálam, Ar.*
 Bij scharen, *berkáwan-káwan*.
 Eene ontelbare —, *kabanjakan orang jang tiáda tapermenâ-ti*.
 SCHAAR, vr. knipschaar, *goenting*.
 Met de — snijden, *pótong dengan goenting, menggoenting*.
 — aan eenen ploeg, *nâjam, besst loe-koe, L.*
 —, scharen van eenen kreeft, *krab enz. septi, sanggoet*.
 En hij werd door de krab met de scharen gekneld, *makka di septitnja oleh katam, S. R. 143*.
 — om areek- (betelnoten) te snijden, *kátjip*.
 Betelnoten met de — snijden, *meng-átjip*.
 SCHAAR, vr. zie SCHAARD.
 SCHAARD, vr. *soembing*.
 —, scherp, *tambikir*.
 SCHAARDE, vr. zie SCHAARD.
 SCHAARDIG, b. n. *bersoembing, soewápan*.
 SCHAARS, bijw. nauwelijks, *dengan soesah, hampir tiáda*.
 —, zelden, *djárang*.
 — komen, *djárang dátang*.
 SCHAARSCH, b. n. *djárang, máhal*.
 Een — e tijd, *témpo máhal, L.*
 SCHAARSLIJF, m. —er, *toekang gósoq goenting dan piso, pandei mengásah pisaw dan goenting, toekang pengásah*.
 SCHAARVOGEL, m. ter grootte van eenen arend en van gedaante als eene zeeraaf, *tálan*.
 —, zekere soort, donkerblauw met twee lange staartvederen, *sáwei*.
 SCHABEL, vr. *pelápiq káki, dingklik, L.*
 SCHABRAK, vr. en o. *sabrak*, verb., *qaz-ákand, Perz.*
 SCHACHT, vr. *bátang*.
 Ganze—, *bátang boeloe gangsa*.
 —, stok, steel, *gágang, sampaq, landéjan, Jav.*
 —, vleugel, *sájap*.
 De — van een stuk geschut achter aan de broek, *pinggang bedil*.
 De — eenér zuil, *bátang tiang bítóe*.
 — van eenen pijl, *gandar anaq pá-nah*.
 —, droogstok, *sampiran*.
 SCHACHTENMAKER, m. *toekang gágang, toekang landéjan*.
 SCHADE, vr. *roegi, karoeqian*.
 — lijden, *kena roegi, mendápat roegi, meroegi*.
 Al wie — lijdt, *bárang siápa meroegi, M. S. R. 35*.

— toebrengen, *meroegikan, békin roegi, L., membrí roegi*
 — vergoeden, *ganti roegi*.
 Met — verkoopen, *djoewal dengan roegi*.
 —, beschadiging, *karoesákan*.
 SCHADELIJK, b. n. *jang membrí roegi, jang karoeqian*.
 —, verderfelijk, *jang membinasákan, jang meroesagkan, tjikil, madlarat, Ar.*
 Eene — e leer, *pengadjárán jang kabinasáan*.
 Iets, dat — is voor de oogen, *bárang meroesagkan máta*.
 En hetgeen hem — is kan hij niet afweren, *dan bárang jang medlarat adánja tiáda dápat ia menoelakkan derri-padánja, M. S. R. 21*.
 SCHADELIJKHEID, vr. verderfelijkheid, *tsifat kabinasáan*.
 SCHADELOOS, b. n. *tiáda kena roegi, loepoet derri paadda roegi*.
 — stellen, *ganti roegi*.
 Hij zal er niet — afkomen, *makka tiáda ia nanti loepoet derri paadda roegi perkára itoe*.
 Veroordeeld worden, iemand — te houden, *di hoekoemkan akan menggantikan roegi sa-órang*.
 SCHADELOOSHEID, vr. *prí hál orang jang di gantikan roeginja*.
 SCHADELOOSHOUING, vr. *hál roegi, pengantian roegi*.
 SCHADELOOSSTELLING, vr. *penggantian roegi*.
 SCHADEN, o. w. *meroegikan, brí roegi, békin roegi, L.*
 SCHADEVERGOEDING, vr. zie SCHADELOOSSTELLING.
 SCHADEVERHALING, vr. *penagian roegi, pe-noentoetan roegi*.
 SCHADUW, vr. *bájang, náwong, pernawoengan, lindong*.
 De — eens bergs, *bájang goenong*.
 De — eens menschen, *pernawoengan mánoesja*.
 De — des doods, *bájang-bájang mawt, bájang máti*.
 Voor zijne eigene — vreezen, *tákoet akang bájang diri*.
 De — en het voorwerp waren even lang, *sána sipat bájang-bájang dengan atsalnja*, (zoo als in Indië des morgens te negen en des namiddags te drie uren).
 — werpen, *membájangkan*.
 —, van groote voorwerpen, koele, niet door de zon beschenen plaats, *tedoh*.
 In de — zetten, *doedoeq di tedoh, balingdong, L.*
 Gij zit in de zon en ik in de schaduw, *angkaw doedoeq di pánas dan kita doedoeq di (paadda) tedoh*.
 Onder de — uwer vleugelen, *paadda tedoh sájapmoe*.

- De — (bescherming) van den troon, *nâwong doeli*.
 In de — onder eenen boom, *bernâwong di bawah pohon*.
 Naar eene — grijpen, *mentjâpei bâjang*.
 Geene — van hoop hebben, *poetoes asa, hilang pengharapan*.
 —, schim, *hantoe*.
 De — (bescherming) Gods, *thlil Allah*, Ar.
- SCHADUWACHTIG, b. n. lommerrijk, *rindang, rampag*.
 Zeer — geboomte, *pohon-pohon kâjoe jang terlâloe rindang*.
 —, zinnebeeldig, *bagei ibârat, oepâma*.
 SCHADUWBEELD, o. *gambar (peta) bâjang*.
 — (der verbeelding), *chiâl, Ar*.
- SCHADUWEN, b. w. *baperbâjangan, bêkin bâjang-bâjang*.
 SCHADUWIOED, m. *toedong*.
 SCHADUWING, vr. *hâl membâjangkan*.
 SCHADUWRIJK, b. n. *rampag, rindang*.
 Met uitgebreide en — e takken, *rampag lagi rindang*.
- SCHAFFEN, b. w. bezorgen, *menjampeikan, bawa, mengadakan, menghadlirkan, kirim*.
 Geld —, *menjampeikan (kirim) oewang*.
 Hulp —, *menoeleng, bri pertocoengan*.
 Raad —, *tjahâri dâja oepâja*.
 Ik heb niets met hem te —, *kita tiada poenja kardja apa-apa sama dia*.
 —, opdisschen, *membrî mâkan, kassi mâkan, L., sâdjî, sadjikan*.
 —, eten, *mâkan, santap, Hoft*.
- SCHAFFER, m. *toekang koentji, djoeroe makânan, djoeroe sadjian*.
- SCHAFFING, vr. *hâl menjampeikan, zie SCHAFFEN*.
- SCHAFFHUIS, o. *roemah mâkan*.
- SCHAFFKLOK, vr. *gêta samboejan mâkan, lôjtjeng tanda mâkan*.
- SCHAFFLIJST, vr. *soerat (daftar) makânan, daftar sâdji-sadjian*.
- SCHAFFMEESTER, m. *kapâla djoeroe sadjian, kapâla segalla djoeroe koentji*.
- SCHAFT, vr. zie SCHACHT.
- SCHAFTEN, b. w. zie SCHAFFEN.
- SCHAFTENAAR, m. zie SCHAFFER.
- SCHAFTER, m. zie SCHAFFER.
- SCHAFTIJD, m. *têmpo orang mâkan, L., koetika santap*.
- SCHAFTING, vr. zie SCHAFFING.
- SCHAFTKLOK, vr. zie SCHAFFKLOK.
- SCHAGCHERAAR, m. *orang mâkan ribâ*.
- SCHAGCHEREN, o. w. *poengka-in, L., mâkan ribâ, mâkan basi terlâloe bânjaq, sukkâgar, verb.*
- SCHAGCHERIJ, vr. *ribâ, Ar, roebiat, Ar*.
- SCHAKEERDER, m. *orang jang menjellang*.
- SCHAKEL, vr. *tjintjin ranté, halqat, Ar, (bij verb. chalqat, mâta*.
 —, verband, *perhoeboengan*.
 — cener keten, *mâta ranté*.
 — van een net, *mâta djâla*.
- SCHAKELLEN, b. w. verbinden, *hoebong, menghoebong, mentjangkling*.
 Geschakeld, *tjangking, bertjangking*.
- SCHAKELING, vr. *penghoeboengan, tjyangkling*.
- SCHAKELNET, o. *poekat*.
- SCHIAKEN, b. w. wegvoeren, *bâwa lâri, roegol, peroegol*.
 —, o. w. schaakspelen, *mâjin tjâtor, mâjin gâdjah, aras*.
- SCHAKER, m. wegvoerder, *orang jang membâwa lâri, orang peroegol*.
- SCHAKER, m. schaakspeler, *orang jang bermâjin tjâtor*.
- SCHAKEREN, b. w. *selang, menjelang, sellang menjellang*.
 Geschakeerd, *terselang-selang*.
- SCHAKERING, vr. *penjelângan, ragam*.
 Die stoffe heeft veel — en, *kâjin itoe bânjaq ragamja*.
 Eene stoffe met — en van bloemen, *kâjin poespa ragam*.
 —, soorten, *warna-warna*.
- SCHAKING, vr. *peroegoelan, pembawâan lâri*.
- SCHAKO, m. *sâko, L., verb., toppi tsoldâ-doe, L.*
- SCHAL, m. *boenji*.
- SCHALIE, vr. zie LEI.
- SCHALK, m. die van grappen houdt, *orang djinaka*.
 —, bedrieger, *pertipoe, pembôhong*.
 Een loos mensch, *orang tjerdig*.
- SCHALK, bijw. zie SCHALKSCH.
- SCHALKACHTIG, b. n. zie SCHALKSCH.
- SCHALKACHTIGHEID, vr. zie SCHALKSCHHEID.
- SCHALKELIJK, bijw. zie SCHALKSCH.
- SCHALKHEID, vr. zie SCHALKSCHHEID.
- SCHALKSCH, b. n. *hâloes, tjerdig*.
 —, bijw. *dengan tjerdig, atas pri jang hâloes*.
- SCHALKSCHHEID, vr. *pri jang tjerdig, pri jang hâloes*.
- SCHALLEN, o. w. *berboenji, di tieop*.
 De trompetten schalden, *makka nafiri itoe-poon di tieop oranglah*.
- SCHALM, m. zie SCHAKEL.
- SCHALMEI, vr. *soeling, L., bangsi, saroeni*.
- SCHAMEL, b. n. *beschaamd, mâloe*.
 —, naakt, *telandjang, telèlè*.
 —, armoedig, *miskin, Ar, pâpa, siaq*.
 Onder mijn — dak, *di dâlam kita poenja pondog jang ketjil*.
 —, bijw. *dengan miskin, atas pri jang pâpa*.
- SCHAMELHEID, vr. *armoede, kapapâun, kalakoean orang miskin*.
 —, zie SCHAAMDEEL.
- SCHAMELLEJK, bijw. zie SCHAMEL.
- SCHAMEN, (zich) wederk. w. *bermâlloe, djâdi mâloe, mâloe*.
 Zich over zijnen zoon —, *bermâlloe kâ-rana anaqnja, djâli mâloe sabab anaqnja*.

- Zich — over eigene woorden of daden, *djanggah*.
- Zich voor God —, *máloe akan Allah*.
- SCHAMP, m. *bakas sipi*.
- SCHAMPEN, o. w. *sipi, loetjor*.
- SCHAMPER, b. n. *bingis, tádjam, angkára*.
— e woorden, *perka'ain jang tádjam*.
—, *bijw. dengan bingis, atas prt jany tádjam*.
- SCHAMPERHEID, vt. *kabingisan, prt jany tádjam*.
- SCHAMPERLIJK, *bijw. dengan djoemáwa*.
—, *zie SCHAMPER, bijw.*
- SCHAMPIG, b. n. *litjin*.
- SCHAMPSCHOOT, m. *penénbaq jang stpei*.
—, *fig. zinspeling, sindiran*.
- SCHANDAAL, o. *bárang jang membrt máloe*.
—, *m. en vt. órang kedji, órang jang katjelään*.
- SCHANDBORD, o. *pápan (loh) tanda máloe*.
- SCHANDDAAD, vt. *perboewatan jang kedji, perboewatan jang membrt máloe*.
- SCHANDE, vt. *máloe, kamaloewan, katjelään, fadlálat, Ar, ajib, Ar*.
Zou dan mijn naam niet te — en slecht worden? *alangkah maloenja dan djáhatnja náma pátek, S. R. 35*.
Vervolgens keerde een iegelijk naar zijne stad met zijne —, *lálloe másing-másing poelang ka-negrinja dengan maloenja*.
Tot — strekken van de levenden, *adj. fadlálat paadda antára segalla jang hidop*.
Te — maken, *brt máloe, memaloekan, perkedjikan*.
— ondergaan, *kena máloe*.
Te — worden, *di permaloekan, djádi kedji*.
- SCHANDEKOOP, b. n. en *bijw. terláloe moerak sakáli*.
- SCHANDELIJK, b. n. *kedji, kadji, hina, katjelään, boesoq*.
Eene — e daad, *zie SCHANDDAAD*.
—, *bijw. atas prt jang kedji*.
Iets — s zeggen, *tahdjil, Ar*.
- SCHANDELIJKHEID, vt. *prt jang kedji, kalakoewan jang boesoq*.
- SCHANDHOER, vt. *soendal tangst*.
- SCHANDMERK, o. *tanda kakedjian*.
- SCHANDPAAL, m. *tiang máloe, tiang akan mengikat órang djáhat jang di pertoenjoekan, tiang kakedjian*.
- SCHANDPRIJS, m. *harga jang terláloe moerak, harga jang ringan sakáli*.
- SCHANDSTRAF, vt. *sjiksa jang kakedjian*.
- SCHANDTEKENEN, o. *tanda máloe*.
- SCHANDTEKENEN, b. w. *toelis tanda máloe, menandát akan máloe*.
- SCHANDVLEK, vt. *tanda jang kakedjian*.
—, *fig. órang kedji, órang boesoq, órang jang tíada poenja máloe*.
- SCHANDVLEKKEN, b. w. *bapermaloekan, menortoept dengan máloe*.
- SCHANS, vt. *bénténg, koeboe*.
- Eene vijandelijke — belegeren, *meng-epong-t bénténg moesoeh*.
- SCHANSGRAVER, m. *órang tambang, órang jang memboewat koeboe*.
- SCHANSKORF, m. *ambon-ambon, kalitig*.
- SCHANSLOOPSTER, vt. *zie SCHANDHOER*.
- SCHAPENBOTER, vt. *minjaq domba, minjaq biri-biri, mantéga kambing wolanda*.
- SCHAPENBOUT, m. *páha domba, páha biri-biri, páha kambing wolanda, L*.
- SCHAPENDREK, m. *táht biri-biri, táht domba*.
- SCHAPENFOKKERIJ, vt. *zie SCHAPENTEELT*.
- SCHAPENHOK, o. *kandang domba, kandang biri-biri, kandang kambing wolanda, L*.
- SCHAPENKAAS, vt. *kedjoe kambing wolanda, L, páwir domba*.
- SCHAPENKEUTEL, m. *boetir domba, táht kambing wolanda, L, boetir biri-biri*.
- SCHAPENLEDER, o. *koelit domba jang di sámag*.
- SCHAPENLEVER, vt. *lémpa domba*.
- SCHAPENLONG, vt. *pepároe domba*.
- SCHAPENLUIS, vt. *kárapit, tjátjing kambing, koetoe domba*.
- SCHAPENMARKT, vt. *pásar domba, pásar biri-biri*.
- SCHAPENMELK, vt. *ajer soesoe domba, soesoe kambing wolanda, L*.
- SCHAPENMEST, m. *bádja domba, táht biri-biri*.
- SCHAPENNAT, o. *koewah dáging domba*.
- SCHAPENONGEL, m. en o. *lemaq domba, gemoq kambing wolanda, L*.
- SCHAPENPARKEMENT, o. *raq domba*.
- SCHAPENPOOT, m. *káki domba, káki kambing wolanda*.
- SCHAPENSCHOUDEUR, m. *páha domba, páha biri-biri*.
- SCHAPENSTAL, m. *kandang domba*.
- SCHAPENTEELT, vt. *pemtaráan domba (biri-biri)*.
- SCHAPENVACHT, vt. *boeloe domba beláka*.
- SCHAPENVEL, o. *koelit domba, koelit biri-biri, koelit kambing wolanda, L*.
- SCHAPENVET, o. *zie SCHAPENONGEL*.
- SCHAPENVLEESCH, o. *dáging domba, dáging kambing wolanda, L*.
- SCHAPENVOER, o. *makánan domba*.
- SCHAPENWEIDE, vt. *tánah roempoet domba (biri-biri)*.
- SCHAPENWOL, vt. *boeloe domba, boeloe biri-biri, boeloe kambing wolanda, L*.
- SCHAPER, m. *scheper, gombála domba, órang djága kambing wolanda, L*.
- SCHAPPELLIJK, b. n. *sedang, sadarkána*.
- SCHAPPELLIJKHEID, vt. *tsifat jang sadarkána, prt jang sedang*.
- SCHAPRADE, vt. *taroehan makánan, sepén, L*.
- SCHARBIER, o. *bir énténg, L*.
- SCHAREN, b. w. *ator, mengátor*.
De troepen —, *mengátorkan órang berbáris*.
- SCHARENSLIJPER, m. *zie SCHAARSLIJPER*.

SCHARLAKEN, o. *kirmizî*, Ar.
 SCHARLAKENKLEUR, vt. *warna kirmizî*.
 SCHARLAKENKLEURIG, b. n. *berwarna kirmizî*.
 SCHARLAKENROOD, o. *mèrah kirmizî*.
 SCHARLAKENVERWER, m. *toekang tjelop kirmizî*.
 SCHARLAKENWEVER, m. *toekang tenoen kâjin kirmizî*.
 SCHARMINKEL, m. *orang paadjang koeroes, orang koeroes kring*.
 SCHARMUTSELEN, o. w. *berprang dengan kâwan-kâwan orang sedikit*.
 SCHARNIER, o. *sindi, sosoq*.
 IJzeren —, *sindi bessî*.
 SCHARRELBEENEN, o. w. *kangkang*.
 SCHARRELEN, o. w. *krabben, gâroq, tjâkar*.
 —, *sleepvoetend gaan, berdjâlan balit, berdjâlan dengan sêrèt kâki, L.*
 —, b. w. *hijeenkrabben, koempol*.
 SCHAT, m. *kostbaar iets, benda, mâta benda, harta, kenz', Ar.*
 —ten opleggen, *berbendâkan*.
 —, *voorraad, bakal*.
 Mijn —! (mijn lief!) *tjintâkoe! màs djowêta!*
 Groote —ten, (veel geld,) *bânjaq oewang, bânjaq harta*.
 —ten bezitten, *berhârta*.
 SCHATBAAR, b. n. *jang dâpat di hargâkan, jang bôleh di tarôh-i harga*.
 —, zie *SCHATTENPLIGTIG*.
 SCHATBEWAARDER, m. *djoeroe harta, djeroe mâta benda, bendahâra, chazan, Ar., châzin, Ar.*
 SCHATEREN, o. w. *dârei, derrei*.
 — van lagchen, *tertâwa gelaq-gelaq*.
 Eene —de stem, *soewâra marsik*.
 SCHATERING, vt. *boenji dârei*.
 — van lagchen, *boenji tertâwa gelaq-gelaq*.
 SCHATKAMER, vt. *tarôhan harta, tempat chazinah, Petz., beit el mâl, Ar., tempat simpan oewang, perbendahâran*.
 SCHATKIST, vt. *chazinah karadjâan, beit el mâl, Ar.*
 SCHATMEESTER, m. zie *SCHATBEWAARDER*.
 SCHATMEESTERSCHAP, o. *djawâtan benda hâra, pekaradjâan djeroe harta*.
 SCHATRIJK, b. n. *kâja sakâli, sângat kâja*.
 SCHATSTER, vt. *parampoeuan jang tarôh harga, parampoeuan jang menghargâkan*.
 SCHATTEN, b. w. *taqsîr, L., nileikan, tarôh harga, L., hargâkan*.
 —, *gissen, kira-kirâkan, kira, awar-awar*.
 Hoe oud schat gij mij? *brâpa toewan kira sahâja poenja demoe?*
 Het brood —, *tentoekan harga rôft*.
 Dat huis is te hoog geschat, *itoe roemah di tarôh harga terlâloe besaar*.
 —, *fig, indahkan, bilangan*.
 SCHATTER, m. *orang jang taqsîr, L., orang*

jang tarôh harga, orang jang nileikan, (hargâkan).
 SCHATTING, vt. *hâl taqsîr, L., penileian, hâl tarôh harga*.
 —, *cijns, oepett, achradj, Ar.*
 —, *belasting, charâdjat*.
 —, *impost, tjoeket, béa*.
 —, *aching, hormat*.
 SCHATTINGPENNING, m. *oewang oepett, zie SCHATTING*.
 SCHATTINGPLIGTIG, b. n. *jang kena membâjar oepett, zie SCHATTING*.
 SCHAVERELEN, o. w. *opschikken, gêsêr, L., gisir*.
 De wind begint te —, *angin mengâlîh djâdi bâjig*.
 SCHAVERN, b. w. *seroet, L., katam, ketam*.
 Eene plank —, *seroet pâpan*.
 —, zie *AFSCHRABBEN*.
 Het vel van het been —, *melitjatkan (meloekâkan) koelît kâki*.
 —, *schrammen, ligtelijk wonden, bur-rêt, L.*
 —, zie *BESCHAVERN*.
 —, *schuren, gosoq*.
 Aan stukken —, *djâdi roesaq sabab di gosoq*.
 SCHAVERGOEDING, vt. zie *SCHADEVERGOEDING*.
 SCHAVERHALING, vt. *pembalâsan roegt*.
 SCHAIVING, vt. *seroet, L.*
 SCHAIVOT, o. *tampat hoekoem orang, perboenohan*.
 SCHAIVOTTEREN, b. w. *sjiksâkan di tempat hoekoem orang*.
 SCHAIVUIT, m. *orang djâhat, risaw, geibâna, orang boesoq, bangsat, L., telêdor, L.*
 SCHAIVUITENSTUK, o. *pekaradjâan orang djâhat*.
 SCHEDEL, m. *tingkôraq, bâtoe kapâla, djnladjat, Ar., gobbat kapâla, M. S. R. 12*.
 SCHEDELBOOR, vt. *goerd bâtoe kapâla*.
 SCHEDELHUID, vt. *koelît kapâla*.
 SCHEDELEER, vt. *ilmoe bâtoe kapâla*.
 SCHEE, vt. *scheede, sârong*.
 Kris—, *pundoq, Jav.*
 Vijf krissen waarvan twee met gouden —den, *kris lima doewa berpundoq anas, Br. Pal*.
 Degen—, *sârong pedang*.
 Met eene gouden —, *bersârongkan péraq, berpundoq péraq*.
 Uit de — trekken, *oenoes, mengoenoes, tjâboet*.
 In de — steken, *sârongkan, menjârongkan, mâsoqkan di sârong*.
 —, in de ontledkunde, *moeder—, se-loeran rasim, pantjoeran peranâkan*.
 —, *omkleedsel van boonen, koelît kâtjang*.
 — waaruit de schacht van de kokosbloesem voortkomt, *salodong*.
 Pinang—, *oepih*.

SCHIEDEROK, m. *selapoet seloeran rafim*, *selapoet (koelit) pantjoeran peranakan*.
 SCHEEDEVLIËS, o. zie SCHEEDEROK.
 SCHEEF, b. n. *mismaakt, érot, kantjoq, torto, Port*.
 Een — *been, kâki érot*.
 —, *schuin, sérong, tjeroes*.
 —, *krom, bêngkoq*.
 Een scheeve hoek, *pendjoeroe sérong*.
 Eene scheeve brug, *djambâtan sérong*.
 — *getrokken hout, kâjoe jang soedah bêngkoq*.
 Scheeve nek, *tateling*.
 — *gaan, kontjoq*.
 — *schrijven, toelis sérong*.
 SCHEEFBEEN, m. en vr. *orang jang berkâki érot*.
 SCHEEFBEK, m. en vr. *moelot érot*.
 SCHEEFHALS, m. en vr. *tateling*.
 SCHEEFHEID, vr. *prt érot*.
 —, zie SCHUINSCHHEID.
 SCHEEFHOEKIG, b. n. *berpendjoeroe sérong*.
 SCHEEFNEUS, m. en vr. *hidong érot*.
 SCHEEFTE, vr. zie SCHEEFHEID.
 SCHEEFVOET, m. en vr. *kâki érot*.
 SCHEEL, b. n. *djoeling, djêréng, djêring*.
 — *vri oogen, mâta djoeeling, mâta djêring*.
 — *zien, djoeeling, mendjoeeling*.
 — *zien, (opzetteijk,) karling, meng- arling dengan êkor mâta*.
 Iemand met schele oogen aanzien, *pandang orang dengan mâta dengké*.
 Schele hoofdpijn, *pening kapâla, tsoeda*.
 Ar.
 SCHEEL, o. *verschil, bêdah*.
 SCHEEL, o. *deksel, toetoepan*.
 SCHEEL, o. *valsche haarvlecht, tjâmâra*.
 SCHEELAARD, m. *orang mendjoeeling*.
 SCHEELHAAR, o. *ooghaar, boeloe kaloepaq mâta, roema kaloepaq mâta*.
 SCHEELEN, b. w. *scheiden, tjeré, mentjeré*.
 —, *zuiveren, bekín brisih, tjoetji, soe- tjikan*.
 SCHEELHEID, vr. *prt mâta djoeeling*.
 SCHEELHOOPDIJN, vr. *pening kapâla*.
 SCHEELING, vr. *pentjeréan*.
 —, *zuivering, penjoetjian*.
 SCHEELNAALD, vr. *peniti ramboet*.
 —, zie HAARNAALD.
 SCHEELPRIEM, m. zie SCHEELNAALD.
 SCHEELTE, vr. zie SCHEEFHEID.
 SCHEELVET, o. *gemoq tâki proet*.
 SCHEEN, vr. *hadâpan betis, hidong betis*.
 Zijne — *en stooten, sontoh hadâpan betis; fig. woeroeng, L., tiâda menjampeikan maqtsoed*.
 Iemand iets voor de — *en werpen, membangkilkan apa-apa paadda sa- órang*.
 Dat zal hem voor de — *en springen, makka itoe nanti djâdi akan roeginja (ma- loenja)*.

Eene blaauwe — *loopen, woeroeng me- minang*.
 Het hard voor zijne — *en hebben, ber- kasoesâhan terlâloe sângat*.
 Iemand het vuur na aan de — *en leg- gen, memaqa órang*.
 —, *hoep van eenen ring, bantjoq tjín- tjín*.
 SCHEENBEEN, o. *toelang betis*.
 SCHEENIJZERS, o. *meerv. boeijen, boewi, L. verb., loenggoe, beloenggoe*.
 Van de — *ontdoen, lepaskan derri paadda beloenggoe*.
 SCHEEP, o. *veroud. thans schip, kapal*.
 — *gaan, nâjig kapal*.
 —! —! *ajo márt nâjig kapal!*
 Men moet varen waarvoor men — *komt, makka tidâpat tiâda mendjâbatkan bârang djabâtannya, bârang jang di sang- goep itoe misti di kardja, L.*
 SCHEEPJE, o. *prâhoe, kapal ketjil*.
 SCHEEPSBEHOEFTE, vr. *meerv. bakal ka- pal, bakal di djâlan prâhoe*.
 SCHEEPSBESTEUR, o. *ilmoe pelajaran, ilmoe nachôda*.
 SCHEEPSBIJL, vr. *kâpaq kapal, kampaq matros, L.*
 SCHEEPSBOORD, o. *pinggir kapal, pinggir prâhoe*.
 SCHEEPSBOTTELIER, m. *djoeroe minoeman di kapal*.
 SCHEEPSBOUW, m. *pemboewâtan kapal, pem- bêkinan kapal (prâhoe)*.
 SCHEEPSBOUWKUNST, vr. *ilmoe memboewat kapal, pengatahoewan bajiki (bêkt, bêkin, L.,) prâhoe (kapal)*.
 SCHEEPSBOUWMEESTER, m. *pandei bajiki kapal, toekang bekín prâhoe*.
 SCHEEPSBUIK, m. *proet kapal*.
 SCHEEPSDEK, o. zie DEK.
 SCHEEPSGEREDSCHAAP, o. *serba kapal, per- kâkas prâhoe*.
 SCHEEPSGOOT, vr. *pantjoeran kapal (prâ- hoe)*.
 SCHEEPSHUUR, vr. *séwa kapal*.
 SCHEEPSHURDER, m. *soedâgar jang menjéwa kapal*.
 SCHEEPSJONGEN, m. *boedjang kapitan kapal, boedaq kapal*.
 SCHEEPSKAPITEIN, m. *kapitan kapal, L., nachôda, djoerâgan prâhoe, djoerâgan kapal*.
 SCHEEPSKEUKEN, vr. *toept, dâpor kapal, dâpor prâhoe*.
 SCHEEPSKIEL, vr. *rindang kapal, boewâja- boewâja*.
 SCHEEPSKIST, vr. *peti kapal*.
 SCHEEPSKOK, m. *kokki kapal, L., djoeroe dâpor kapal, zie KOK*.
 SCHEEPSKOST, m. *makânan matros, L., re- zegi chalâst*.
 SCHEEPSKRIJGSRAAD, m. *hoekoem (bitjâra) kapal*.

SCHEEPSLADING, vr. *moewatan kapal*.
 SCHEEPSLANTAARN, vr. *lantéra kapal, L., tangglong kapal*.
 SCHEEPSLAPPER, m. *toekang pákal kapal*.
 SCHEEPSLIJST, vr. *naamlijst, daftar chalátsi, soerat náma matros, L.*
 SCHEEPSLOON, o. *gádjé matros, oepah chalátsi*.
 SCHEEPSMAAT, vr. *maat van een schip, oekoeran kapal*.
 SCHEEPSMAT, vr. *tíkar práhoe, kádjang*.
 SCHEEPSOFFICIER, m. *opsir kapal prang, L., laqsamána, hoeloebálang láwt*.
 SCHEEPSKOSTEN, m. *meer v. belandja kapal*.
 SCHEEPSOVERSTE, m. *vlootvoogd, laqsamána angkatan kapal, panglima láwtoet*.
 SCHEEPSPART, o. *bahagian perséro kapal*.
 SCHEEPSPLANK, vr. *pápan práhoe (kapal)*.
 SCHEEPSPOMP, vr. *pompa kapal, hamboesan ajer kapal*.
 SCHEEPSRAAD, m. *zie SCHEEPSKRIJGSRAAD*.
 SCHEEPSREEDER, m. *órang jang melangkap kapal (práhoe)*.
 SCHEEPSSLOOPER, m. *toekang membongkar kapal*.
 SCHEEPSPIRGELGEVECHT, o. *termása angkatan láwt*.
 SCHEEPSSTRÍJD, m. *prang di láwtoet*.
 SCHEEPSTIMMERMAN, m. *toekang kájoe di kapal*.
 SCHEEPSTIMMERWERF, vr. *kalang, tampat bajiki kapal, béroq kapal, L., verb.*
 SCHEEPSTOERUSTING, vr. *kalangkápan kapal*.
 SCHEEPSTOGT, m. *perdjálánan di láwt*.
 SCHEEPSTOUW, o. *táli kapal*.
 —, kabel, *táli sawéh, táli djangkar*.
 SCHEEPTRIOMF, m. *kenanangan di láwt, ghalib kapal prang*.
 SCHEEPSTUIG, o. *serba kapal, aba-aba kapal, perkákas práhoe*.
 SCHEEPSVLAG, vr. *bandéra kapal*.
 SCHEEPSVLEUGEL, m. *windwijzer op den mast, pengápoh tiang kapal*.
 SCHEEPSVLOOT, vr. *kabanjákan kapal, angkatan láwt*.
 SCHEEPSVOLK, o. *awaq práhoe, chalátsi, matros, Ned.*
 — dat zonder vracht te betalen mede vaart, doch scheepswerk moet verrigten, *sináwi, sináw*.
 SCHEEPSVOOGD, m. *jang ampoenja kapal, toewan kapal*.
 SCHEEPSVRACHT, vr. *oewang tambangan, oewang menoempanj, (toempangan)*.
 SCHEEPSWANT, o. *táli tambirang*.
 SCHEEPSWERK, o. *pekarjáan di kapal*.
 SCHEEPSWOORD, o. *perkatáan (perbahasaan) órang láwt*.
 SCHEEPVAART, vr. *pelajáran*.
 De — doen bloeijen, *meramékan hál pelajáran*.
 — langs de kust, *pelajáran menjoesor tánah*.

SCHEER, vr. *zie SCHAAR*.
 SCHEERBEKKEN, o. *pinggan tjoeoer*.
 SCHEERDER, m. *toekang tjoeoer, pentjoeoer, toekang menáras*.
 SCHEERDOEK, m. *kájin tjoeoer*.
 SCHEERDOOS, vr. *tampat perkákas tjoeoer*.
 SCHEERDRAAD, m. *aan een weefsel, benang langsin*.
 SCHEERGOED, o. *segalla perkákas tjoeoer*.
 SCHEERHAAR, o. *ramboet jang di tjoeoer*.
 SCHEERJONGEN, m. *zie BARBIERSJONGEN*.
 SCHEERMES, o. *piso tjoeoer, karampákti, penjoeoer, láding penjoeoer*.
 Een — aanzetten, *gósoq piso tjoeoer, mengásah karampákti*.
 Eene tong hebben als een —, *berlidah biloedaq*.
 SCHEERMESHEFT, o. *hoeloe piso tjoeoer*.
 SCHEERMESRIEM, m. *koelit piso tjoeoer, koelit boewat gósoq piso tjoeoer*.
 SCHEERMESSENMAKER, *toekang piso tjoeoer, pandei karampákti*.
 SCHEERSCHAAR, vr. *penjepit bídan*.
 SCHEERSEL, o. *bakas tjoeoeran*.
 SCHEERTIJD, m. *mása tjoeoer domba*.
 SCHEERTUIG, o. *zie SCHEERGOED*.
 SCHEERWINKEL, m. *kadei toekang tjoeoer*.
 SCHEERWOL, vr. *boeloe domba jang di tjoeoer*.
 SCHEERZEEP, vr. *tsaboen tjoeoer*.
 SCHEET, m. *koentoet*.
 Eenen — laten, *berkoentoet*.
 SCHEI, vr. *zie SCHEEDE*.
 —, *zie SCHEIDING*.
 SCHEIDBAAR, b. n. *jang dápat di tjerékan (di sakoekan), katjeréan*.
 SCHEIDBAARDEID, vr. *tsifat jang dápat di tjeré*.
 SCHEIDBOOM, m. *sakat*.
 Met eenen — afsluiten, *menjakat*.
 SCHEIDBRIEF, m. *soerat thaláq*.
 Eenen — geven, *membrí (kassí) soerat thaláq*.
 SCHEIDEMUNT, vr. *páwh ¹/₈ táhil of 66 cents*.
 Looden — van ⁶/₁₃ cent, *píto*.
 SCHEIDEN, b. w. *tjeré, mentjeré, asingkan, sakoekan, bachtsara, Ar., saraq, menjalat*.
 Van een —, met tusschenruimten plaatsen, *menjellang-njellang*.
 Zich van zijne vrienden —, *asingkan diri derri paadda tsohatnja*.
 —, twistende personen, *bemiddelen, pisa*.
 Een gevecht —, *soerei, soeré*.
 Die echtgenooten zijn ge—, *makka láki bini itoe soedah bertjeré (saraq)*.
 Hij is van zijne vrouw ge—, *ia soedah bertjeré dengan bininja*.
 De schapen van de geiten —, *mentjeré domba derri paadda kambing*.
 Door een gordijn ge—, *di tjeré kalamboe, mohadjah, Ar.*

De berg Mega Mendoeng scheidt Buitenzorg van Tjandjor af, *makka goenong Méga Mendoeng itoe menjakoekan negri Bógor derri paadda negri Tjandjoer.*
 Goud van zilver —, *sakoekan amas derri paadda pérag.*
 —, deelen, *membahagikan.*
 Eenen boedel —, *membahagikan harta peninggálan.*
 —, bijleggen, *soeloh, menjoeleh, menjel-lesei.*
 —, splijten, bersten, *blah.*
 De berg werd door eene aardbeving ge—, *itoe goenong di blah lindoe, makka goenong itoe di blah goempah (gójang tá-nah).*
 Zich van eene leer (kerkgenootschap) —, *meninggalkan madzhab.*
 Een gevecht met een' stok —, *rárei.*
 Uit het leven —, *meninggal, hilang, Hoft., zie STERVEN.*
 De gasten scheidten te middernacht, *makka órang tetánoe itoe poelang paadda tengah málam.*
 Een gevecht — (van menschen of beesten), *soerei, rárei.*
 Hier en daar ge—, zoo als sommige klippen en tamarindebladeren, *tonggor.*
SCHIEDER, m. *óang jang mentjeré.*
 —, zie **SCHIEDMAN**, **MIDDELAAR.**
SCHIEDING, vr. daad van scheiden, *pentjé-réan.*
 —, het gevolg van scheiden, *pertjéran.*
 —, vertrek, *peninggal, perangkátan.*
 —, afzondering (van verschillende deelen), *penjakoewan.*
 —, grensscheiding, *pinggir tánah, bá-tas, wátas, L., wates, Jáv. & Soend.*
 —, deeling, *pembahagian.*
SCHIEDMERK, o. *tanda pertjéran.*
SCHIEDMUUR, m. *temboq wátas, L., témboq bátas.*
 —, zie **HINDERPAAL**, **BELETSSEL.**
SCHIEDPAAL, m. *tiang wátas, L., tiang bátas.*
SCHIEDSEL, o. *págar, dindíng.*
SCHIEDSMAN, m. *perantára, wásith, Ar., órang jang menjoeleh.*
 —, bij het hanengevecht, *djoewára.*
 Aan eenen — toevertrouwd, *moefawiradl, Ar.*
SCHIEDSTEEN, m. *bátoe wátas, L., bátoe bátas, bátoe pinggir tánah.*
SCHIEDTEEKEN, o. *tanda mentjeré.*
SCHIEDWEG, m. *djálán pertjéran, djálán antára doewa distrik, L.*
SCHIEKUNDE, vr. *ilmoe kímia.*
SCHIEKUNDIG, b. n. *atas sjarth ilmoe kímia.*
SCHIEKUNDIGE, m. *órang jang faham paadda ílhoe kímia.*
SCHIEVOCHT, o. sterk water, *cyer kras.*
SCHIEL, vr. bel, *lótjéng, gínta, arghanoen, Perz., gíram, zie SCHELLETJE.*

Tempel—, altaar— der Hindoes, *me-rangoen.*
 Aan de — trekken, *tárêq lójténg, hela gínta.*
SCHIEL, b. n. van klank, *marsik.*
 Eene —le stem, *soewára jang marsik.*
SCHIEL, vr. schil, *koelit, koebaq, kaloepaq.*
 De — van eene vrucht, *koelit boewah.*
 De —, bolster van eene kokosnoot, *koebaq kalápa.*
 De buitenste — van den kokosnoot-bloesem, *kaloeping.*
 Oog—, *kaloepaq máta.*
SCHIELDEN, b. w. *máké, tjintjang, nista, fadla, Ar.*
 Het is ongeoorloofd, iemand te —, *makka tiada pátoet memáké órang.*
 — en vloekcu, *máké bersoempah-soempáhan.*
 —, lasteren, *salangkar, zie LASTEREN.*
SCHIELDER, m. *órang jang máké (nista).*
SCHIELDING, vr. *hál máké, permakéán, tjintjangan.*
SCHIELDNAAM, m. *náma kedjé.*
 —, spotnaam, *náma sindíran.*
SCHIELDSCHRIFT, o. schimpschrift, *soerat sindíran.*
SCHIELDWOORD, o. *káta máké órang.*
SCHIELEN, o. verschillen, *áda lájin, berbédah, berbéda.*
 Dat scheelt veel, *itoe áda lájin sakáli, makka itoe berbédah sakáli, itoe áda béda besaar.*
 Het scheelt (raakt) mij niet, *makka itoe kita tiada fedloeli, sája tra perdoeli itoe, L.*
 —, schorten, *koerang, kórang.*
 Wat scheelt er aan? *apa koerang.*
 —, ongesteld zijn, *áda sákít.*
 Hem scheelt altijd iets, *mémang dia sákít, L., salamánju dia sákít.*
 Het scheelt hem in den bol, *makka ia áda gila, gila ia.*
SCHELFER, vr. zie **SCHILFER.**
SCHELFERACHTIG, b. n. zie **SCHILFERACHTIG.**
SCHELFEREN, o. w. zie **SCHILFEREN.**
SCHELFERIG, b. n. **SCHILFERIG.**
SCHELHEID, vr. *boenji marsik.*
SCHELKLINKEND, b. n. *marsik.*
 — en zwaar van geluid, *gágap goempita boenjinja.*
SCHELLEN, b. w. zie **SCHILLEN.**
 —, o. w. *tárêq lójténg, hela gínta, berboenjikan gínta.*
 —, b. w. *panggil dengam boenji lójténg, L., (gínta).*
SCHELLETJE, o. *kalintang, kalinting.*
 — van eenen valk, *giring-giring.*
 Altaar — bij de oude Hindoes, *me-rangoen.*
SCHELLING, m. *talian, sa-ták.*
SCHELLUIDEND, b. n. *marsik.*

SCHELM, m. *risaw, geibána, bangsat, L., telédor, L.*
 Zich als een — gedragen, *melakoe kan divi seperti risaw, kardja seperti bangsat.*
 —, kleine —, *ánaq nákal.*

SCHELMACHTIG, b. n. *jang menipoe, bertipoe dája, tipoe dája.*
 Eene — e *daad, perboewátan tipoe dája, pekar djáan pedája, L.*

SCHELMERIJ, vr. *tipoe, pedája, L.*

SCHELMSCH, b. n. zie SCHELMACHTIG.

SCHELMSTUK, o. *perboewátan tipoe, djáhat, pedája, L., hónar.*

SCHHELP, vr. huisje van sommige dieren, *koelit, roemah.*
 —, hoorn, kinkhoorn, zee—, *bia, krang.* De *bia* wordt te Siam als geld gebruikt.
 Oester—, *koelit tiram.*
 Langwerpige —, *râmis.*
 Ronde, kleine —, *kapah.*
 Grootte —, *loekan.*
 —en, *kárang-karangan.*

SCHELPDIER, o. *binátang jang berkoelit kras, bia, krang,* zie SCHELP.

SCHELPVISCH, m. *ikan jang áda koelit kras.*

SCHEMERACHTIG, b. n. *beneveld, soewang.*
 —, valsch licht, *siloe.*

SCHEMERAVOND, m. zie SCHEMERING.
 — door verren afstand, *ambah-ambáhan.*

SCHEMEREN, o. w. *berkáboer, moelá-t djádi glap, káboes.*
 — van de zon, *berpanar.*
 — de oogen, *máta káboer, máta siloe, koetiq.*
 Het — der oogen, *koetiq, má mang.*
 Het — der oogen bij het lezen, *rantjoe.*
 Het schemert hem niet, *makka terláloe bájiq aqal boedinja.*
 De oogen — door de zon of sterke lucht, *máta siloe.*
 Doen —, *mengáboerkan.*

SCHEMERING, vr. *flaauw licht, trang káboer, soewang.*
 — door zonnegloed, *panar siloe.*
 —, door duizeligheid of fel licht, *siloe, sélaw.*
 — des avonds, *silam, káboes, sindjá, sandjá, Sanskr.,* (zoo wel des morgens als des avonds).
 — des morgens, *dini-hárt.*
 — der oogen, *káboer máta, baraq, Ar.*

SCHEMERLICHT, o. *trang jang koerang, trang jang kapalang.*
 — bij avond, *trang sindjá kála.*

SCHEMPEN, b. w. zie SCHIMPEN.

SCHENDBROK, m. en vr. zie LASTERAAR.

SCHENDELJK, b. n. *kedji, boesog.*
 —, *dengan kedji.*

SCHENDELJKHEID, vr. *kakedjian.*

SCHENDEN, b. w. *bederven, meroesaqkan, békin roesaq, L.*
 Boomen —, *meroesaqkan pohon káje.*

Een verbond —, *rombaq perdjandjian.*
 Eenen eed —, *oebahkan soempah, moengkir derri paadda soempah.*
 Eene maagd —, *menggagáht (meroegol) ánaq dára.*
 Iemands goeden naam —, *meroesaqkan orang poenja náma jang bájiq, békin boesog orang poenja náma jang bájiq, L.*
 —, ontheiligen, *melanggar, melangkah.*
 De vaste instellingen —, *melanggar áadat.*
 De wet —, *melangkah hoekoem.*

SCHENDER, m. *orang jang meroesaqkan, orang jang békin roesaq,* zie SCHENDEN.

SCHENDERIJ, vr. *perboewátan jang meroesaqkan, pekar djáan jang békin roesaq, L.*

SCHENDIG, b. n. *kedji, boesog.*

SCHENDING, vr. *hál meroesaqkan, peroesákan, penggagáhan, perombákan, pelanggáran,* zie SCHENDEN.

SCHENDTONG, vr. zie LASTERTONG.

SCHENDZIEK, vr. zie LASTERZIEK.

SCHENKAADJE, vr. zie GESCHENK.

SCHENKAMBT, o. *pendjabátan (pendjawat) minoeman, pekar djáan djoeroe minoeman.*

SCHENKBLAD, o. *tálam, karikal, nanampán, nampán, Jav., doelang, bandéja, Port.*
 —, waarop vorstelijke brieven gedragen worden, *tjepér persálin.*

SCHENKBORD, o. zie SCHENKBLAD.

SCHENKEL, m. *toelang betis, toelang páha.*

SCHENKEN, b. w. *toewang, menoewang.*
 Wijn —, *toewang ajer anggor, toewang anggor, L.*
 —, tappen, drank in het klein verkopen, *tampong.*
 —, geven, *brí, membrí, kassí, L., kassí presén, L.*
 —, vereeren, *persoembahkan, menganoegrahkan.*
 —, (aan meerderen,) *hadiatkan.*
 Iemand het leven —, *brí djiwa, membrí mádf paadda orang jang kena hoekoem máti di boeoh.*
 Hij schenkt hem verstand, *makka di anoegrakkannya padánja boedi, M. S. R. 11.*

SCHENKER, m. *orang jang menoewang.*
 —, *hof—, pendjawat minoeman.*

SCHENKING, vr. *penoewangan.*
 —, het geven, *pembrian.*
 —, gift, *bingkis, hadeiat, Ar.*

SCHENKAN, vr. *tampat minoeman, gindi.*

SCHENKETEL, m. zie KETEL.

SCHENKTAFEL, vr. *médja minoeman.*

SCHENNIS, vr. *sálah, kadjahátan.*
 —, zie SCHANDE, ONEER.
 —, zie SCHENDING.

SCHEP, m. een —, *sa-séndog.*

SCHPEL, o. *inlandsche —, houdende 12½ à 13 oude ponden, gantang.*
 Tien —s maken eenen pikol, *makka sa-poeloh gantang itoe djádi sátoe pikol.*

SCHPELING, m. en vr. *orang kapal, orang prâhoe.*

—, zeevarende, *chalâtsi*, Perz., *matros*, Ned. verb.

—en, al de opvarenden, de ekwipaadje, *awaq prâhoe.*

SCHPEMMER, m. putemmer, *timbâ.*

SCHPEPEN, b. w. moewat kapal.

—, o. w. berlâjar, *belâjar.*

SCHPEJE, o. in: één schepje, *sa-sêndog ketjil.*

—, slok, teug, *tegoq.*

SCHPELEPEL, vr. zie *LEPEL.*

SCHPEFNET, o. *tanggog, ombing.*

Met een — visschen, *menanggoq.*

SCHPEPPEN, b. w. putten, *timbâ, menimbâ.*

— met de hand, *sâwoq, sâwak.*

—, met eenen lepel, *menjondog, sêndog, menjêndog, L.*

Water uit eene put —, *timbâ ajer di prigi (soemoer, L.).*

Adem —, *bernafas.*

Moed —, *mengarâst dirt, pertatapkan hati.*

Behagen —, *soeka, ridlâ, Ar.*

Het zeil schept den wind, *angin mâkan lâjar*, ook: *lâjar mâkan angin.*

Het vaartuig schept water, *prâhoe mâkan ajer.*

Papier —, *menjêndog boebor kartas, L.*

SCHPEPPEN, b. w. voortbrengen, *djadikan, adâkan, crear, Port.*

God was magtig, hemel en aarde te —, *bahoewa Allah djoewa jang koewâsa mendjadikan boemi dan langit.*

SCHPEPPER, m. *châliq, Ar., chalâq, Ar.*

De — der wereld, *châtig el ââlam, Ar.*

God de goddelijke —, *bâri, Ar.*

SCHPEPPER, m. schepvat, *timbâ, bakas menimbâ.*

—, waterlepel, groote —, *gâjoeng.*

SCHPEPPING, vr. *kadjadian, ââlam, Ar., chilqat, Ar., takwin, Ar.*

— uit het niet, *chalq, Ar., hâl mendjadikan.*

De heer der —, *toehan sakalian ââlam, M. S. R. 41.*

Eene — in het klein, ('s menschen ligchaam,) *ââlam tsaghîr, M. S. R. 15.*

Al de bewoners der groote —, *segalla isî ââlam kabîr, M. S. R. 15.*

SCHPEPPINGSGESCHIEDENIS, vr. *hikâjat chilqat (kadjadian).*

SCHPEPPINGSWERK, o. *pemboewâtan chilqat, kadjadian.*

SCHPEPRAD, o. *sâjap penggilingan, M. R., rôda jang menjêndog ajer, djantrâ jang menjondog ajer.*

SCHPEPRADWATERMOLEN, m. *kisâran djantrâ jang menjondog ajer, penggilingan rôda jang menjêndog ajer (boewangkan ajer).*

SCHPEPSEL, o. *machloq, Ar.*

—en, *chalâjiq, Ar., barâjâ, Ar.*

SCHPEPTER, m. *tongkat karadjâän.*

Eene soort van —, stok met een omgebogen uiteinde, aan hetwelke een bal hangt, ten teeken der koninklijke waardigheid, *tjoekân, tjoegan, djoegan, Perz.* God ontneemt den — aan wien Hij wil, *bahoewa Allah mengambil tongkat karadjâän derri paadda bârang sâpa jang di kahandakinja.*

En de rijks— was opgerigt, die snoeren van konstig gerangschikte diamanten had, met vier honderd kostbare steenen aan de linker- en vier honderd aan de rechterzijde, *makka terdirilah tjoekân âlâmat jang bermâlikan intan di kârang dengan pernâta empat râtoes derri kiri dan empat râtoes derri kânan, S. R. 15.*

SCHPEPVAT, o. *timbâ.*

SCHPEREN, o. w. gieren als de vogels, *giring, L., terbang.*

De snippen komen uit het noorden —, *makka boerong blêkêt datang giring derri sablah lor, L.*

Zich —, in de gem. spreektr. in: *scheer je! njalah! intji!*

Met iemand geschoren zijn, *berkasoesâhan kârana sa-ârang.*

—, met een scheermes, *tjoekoer, menjtjoekoer.*

—, met eene schaar, *goenting, menggoenting.*

Den baard —, *tjoekoer djenggot.*

Eene heining of boomen —, *ranting, rantjong.*

Over eene kam —, *samâkan.*

Eene lijn —, *regang tâlt.*

Digt —, (digt ineen weven,) *lidang.*

SCHERF, vr. *tambikir.*

—, schilfer, *serpi.*

SCHERING, vr. *pentjoekoeran.*

— met eene schaar, *penggoentingan.*

—, spanning, *peregânyan.*

— eener webbe, *lingsan.*

— en inslag, *lingsan dan pâkan.*

SCHERM, m. zie *BESCHERMING.*

—, o. schutsel, *dinding, lindong.*

Zonne—, *pâjong.*

—, zie *JALOUZIE.*

—, gordijn, *kalamboe, tirei.*

Het — neerlaten, *lâbohkan tirei.*

SCHERMDEGEN, m. *pedang saroeni.*

SCHERMEN, o. w. *saroeni*, *bermâjin sindjâta, mantja, memantja.*

— met rottingen, *oedjol.*

—de dansen, bij eenen feestelijken optogt, *pentjaq, penja.*

SCHERMER, m. *orang jang tâhoe saroeni.*

SCHERMHANDSCHOEN, m. *sârong tângan orang jang tâhoe saroeni (bermâjin sindjâta).*

SCHERMINKEL, m. en o. *orang koeroes kring.*

SCHERMKUNST, vr. *ilnoe saroeni.*

SCHERMMEESTER, m. *pengâdjar ilmoe sa-roent, pendikir.*
 SCHERMSCHILD, o. *prist, zie SCHILD.*
 SCHERMSCHOEN, m. *tjarpoe orang bermâjin sindjata.*
 SCHERMUTSELEN, o. w. *berkalâh.*
 SCHERMZAAL, vt. *roemah belâdjar bermâjin sindjata.*
 SCHERP, b. n. en bijw. *tâdjam.*
 Een — *zwaard, pedang jang tâdjam.*
 — *maken, zie SCHERPEN.*
 —, *puntig, lontip.*
 —, *bits, vinnig, bingis.*
 —, *bijtend, prikkelend, pedis, pedas, pedih.*
 — *zijn als loog, berlindi.*
 Een — *gevecht, prang jang terlâloe sângat, prang jang terlâloe kras.*
 Een — *antwoord, djawâb kras.*
 — *van tong, tjantjâla.*
 — *van verstand, tâdjam faham.*
 — *van blik, tjullé, mâta tâdjam.*
 — *vergift, ratjon jang mandjor.*
 — *e woorden, perkataân jang mandjor.*
 — *gezigt, mâta tâdjam, mâta awas, djellé.*
 Het *gezigt* — *er maken, menâdjamkan penglihat.*
 Iemand, die niet — *van gezigt is, orang koerang djellé matanja.*
 Een — *e wind, angin jang dingin sakâli.*
 Het — *e van den voorstevan, djoegor djoenggor.*
 —, *zerp, sepat.*
 —, *streng, kras.*
 —, *naauwkeuring, saqsâma.*
 Een — *bevel, parintah jang kras.*
 Een — *onderzoek doen, pariksa dengan saqsamânja.*
 —, *bijw. kras, dengan kras.*
 — *toeluiseren, dengan bâjig-bâjig.*
 —, *kogel, peloeroe, pêlor, L.*
 Met — *schieten, menêmbaq dengan pêlor.*
 SCHERPACHTIG, b. n. *tâdjam djoega.*
 SCHERPPELIJK, bijw. *kras, dengan kras.*
 SCHERPEN, b. w. *békin tâdjam, L., gôsoq, L., asah, mengâsah, menâdjam, tâdjamkam, kilir, râoet.*
 —, *slijpen, glad maken, tjanei.*
 Een *scheermes* —, *membingis (gôsoq) piso tjoekoer.*
 Eene *zaag* —, *kikir gigi qingâdjî.*
 Het *verstand* —, *menâdjamkan boedi.*
 Den *honger* —, *membangkitkan lâpar.*
 Het *gezigt* —, *menâdjamkan mâta.*
 Zich op iets —, *belâdjar dengan soenggoeh hâti.*
 SCHERPER, m. *pandei mengâsah sindjata, toekang gôsoq sindjata.*
 SCHERPHEID, vt. *van snijdende of stekende voorwerpen, katadjâman.*

SCHERPHOEK, m. *pendjoeroe tâdjam.*
 SCHERPHOEKIG, b. n. *berpendjoeroe tâdjam.*
 —, *zoo als de oogen van Chinezen, enz. sipit.*
 Een — *e driehoek, tiga persâgt jang berpendjoeroe tâdjam.*
 SCHERPHOEREND, b. n. *tungging, L.*
 SCHERPIGHEID, vt. *strengheid, kakrâsan.*
 — *in het bloed, kahangâtan darah.*
 —, *bijtende kracht, pri jang pedis (pedas).*
 SCHERPING, vt. *pengasâhan, penggosok-an.*
 SCHERPINKEND, b. n. *marsik.*
 —, *weergalmend, dârei.*
 SCHERPLUIDEND, b. n. *zie SCHERPINKEND.*
 SCHERPREGTER, m. *zie BEUL.*
 SCHERPSCUTTER, m. *orang jang faham menêmbaq, orang jang terlâloe bisa menêmbaq.*
 SCHERPSPNJDEND, b. n. *tâdjam.*
 SCHERPTE, vt. *tsifat jang tâdjam, katadjâman, mâta.*
 De — *des zwaards, mâta pedang.*
 De — *des verstands, katadjâman boedi.*
 —, *zie SCHERPIGHEID.*
 —, *guurheid, kadinginan.*
 —, *wrangheid, pri jang pedas.*
 SCHERPZIEND, b. n. *mâta tâdjam.*
 SCHERPZINNIG, b. n. *trang boedi, ârif, Ar., hâloes, tjerdjig, daqiq, Ar.*
 Een —, *voorzigtig mensch, orang âarif bidjaksana.*
 —, *bijw. dengan trang boedi, dengan âarif.*
 SCHERPZINNIGHEID, vt. *prî jang tjerdjig, prî jang âarif.*
 SCHERPZINNIGLIJK, bijw. *zie SCHERPZINNIG, bijw.*
 SCHERTS, vt. *pergoeroewan.*
 — *verstaan, begripen, buttjekat.*
 —, *spotternij, sindiran.*
 Slechts uit —, *tjoemah mâjin-mâjin sâdja.*
 SCHERTSEN, o. w. *bergoeroe, bersanda, bermâjin, buttjanda, L.*
 Met iemand —, *bersanda goeroe dengan sa-orang.*
 —, *zie SPOTTEN.*
 —, *den gck steken, oerâ oerâ, ber-oerâ-oerâ.*
 SCHERTSERIJ, vt. *pergoeroewan, goeroe, sanda.*
 SCHERVEN, o. w. *pitjah, simplêg, L., somplaq.*
 SCHETS, vt. *van eene teekening of plan, dinah, tjonto, L.*
 — *van een opstel, rantjana.*
 — *van eene kerk, dinah grêdja.*
 —, *patroon, tjonto, L., telâdan.*
 Eene — *ontwerpen, memboewat dinah, merantjanakan, békin tjonto, L.*
 SCHETSEN, b. w. *memboewat dinah, merantjanakan, narêkah, zie SCHETS.*

SCHETSING, vr. zie SCHETS.
 —, beschrijving, *penjoeratan, penoelisan*.
 SCHETTEREN, o. w. zie SCHATEREN.
 SCHEUKEN, o. w. *gároq, L., gároe*.
 SCHEUR, vr. *sojâkan, sowék-an, L., tjarikan*.
 —, spleet, *blah, sjuqiqat, Ar., ghar, Ar.*
 —, berst, *ringat*.
 —, rotskloof, *tjelah kârang*.
 —, bergkloof, *tjelah goenong*.
 SCHEURBUIK, vr. *sariâwan*, (dat ook voor sprouw of spruw gebezigd wordt).
 SCHEUREN, b. w. van een rijten, *tjâriq, tjâbeq, tjâbé, sójaq, sóweq, L., rôbêq, L., memblah*.
 Een kleeid —, *tjâriq (sójaq) bádjoe*.
 De hitte scheurt de aarde van een, *makka kapanâsan itoe memblah boemi*.
 Gescheurd, *tertjâriq*.
 In stukken —, *kójaq, kójá*.
 —, o. w. eene scheur of scheuren krijgen, *blah, berblah*.
 SCHEURING, vr. het scheuren, *pentjarikan, penjojâkan, sowékan, L.*
 —, oneenigheid, *tjiderá*.
 —, splijting, *blah*.
 SCHEURLINNEN, o. *kâjin sójaq-sojâkan, kâjin sówêq-sowék-an, L.*
 SCHEURMAKER, m. *orang jang bertjiderâkan, orang jang membangkitkan tjiderá, orang jang menjahâri tjakit*.
 — in zaken van godsdienst, *modâ, Ar., râfidl, Ar., râfir*.
 —, zie KETTER.
 SCHEURPAPIER, o. *garthâs sójaq-sojâkan, kartas sówêq-sowék-an, L.*
 SCHEURZIEK, b. n. in zaken van godsdienst, *soeka akan bid-ât*.
 SCHEUT, m. lot, spruit, *toemas, târoq, penondjang*.
 —, schot, schoot, *penêmbaq*.
 Een — ver, *sa-penêmbaq djâwhnja*.
 Een — doen, *menêmbaq*.
 Noodscheuten doen, *menêmbaq kâran kasoekâran (bahâja)*.
 Buiten —, *di loewar panembaq*.
 — aan een slot, *lidah koentjé, kantjeng koentjé*.
 —, zie SCHEUTJE.
 SCHEUTJE, o. kleine loot, *târoq ketjil*.
 —, teugje, *tegoq*.
 Een — azijn, *sa-tegoq tjoeke*.
 SCHEUTIG, b. n. rijzig, *tinggí, pandjang*.
 —, fig. gered, *sadia*.
 —, mild, *moerah hâti, soeka kassí, L.*
 SCHEUTIGHEID, vr. rijzigheid, *katinggian*.
 —, fig. *kamoerâhan*.
 SCHEUTVRIJ, b. n. *di loewar penêmbaq*.
 Zich — houden, *melaloewi bahâja, lâlœ derri paadda bârang kasoekâran*.
 SCHICHT, m. pijl, *ânag pânah*.
 —, werpspies, *lambing, pandâhan, sorkaf*.
 SCHICHTIG, b. n. *penâkoet*.

Een — paard, *koeda penâkoet*.
 SCHICHTIGHEID, vr. *prí penâkoet*.
 SCHIELIJK, b. n. *lakas, segrah*.
 —, haastig, *bângat, boeroe-boeroe*.
 —, vlug, *tjepat*.
 —, onverwacht, *koenjong-koenjong*.
 —, zeer gezwind, *tingkas*.
 —, bijw. *dengan lakas, lakas-lakas, dengan segrah, sa-koenjong-koenjong*.
 — werken, *kardja lakas*.
 — loopen, *djâlan tjepat*.
 — iets voltoojen, *menjoedahkan dengan bângat-bângat, kardja hâbis dengan boeroe-boeroe*.
 SCHIELIJKHEID, vr. *prí jang tjepat, kala-koewan jang lakas, kabangâtan, zie SCHIELIJK*.
 SCHIEMAN, m. *toekang tengah*.
 SCHIEMANNEN, b. w. *melangkapkan kapal poela*.
 SCHIEMANSGAREN, o. *benang tiras tâli djangkar, L.*
 SCHIER, bijw. *hompir, njâris*.
 —, eveneens, *mêmpêr*.
 SCHIEREILAND, o. *djazivat, Ar.*, (tevens een eiland).
 SCHIETBOOG, m. *pânah, boesor*.
 SCHIETBUS, vr. *snâpang, bedil, istinggarda*.
 SCHIETEN, o. w. op iets aanvallen, van tijgers en roofvogels, *tarkam, menarkam*.
 Door elkander —, (van stralen, bliksem enz.) *sábong-menjâbong*.
 Onder water —, onderduiken, *seloelop, L., sellam*.
 Uit de hand —, ontglippen, *loetjoet*.
 De tranen schoten haar in de oogen, *makka ojer matânja poon berlinang-linang*.
 Te binnen —, *ingat, sadar, kenang*.
 Laten —, *hoeloer, hoeloerkan*.
 Voorover —, vallen, *djoeroemis, hoembâlang, oembâlang*.
 Wortel —, *ber-âkar*.
 In de hoogte —, *toemboeh*.
 Takken —, *tondjang*.
 In het zaad —, *berbidji*.
 Stralen —, *bersinar*.
 Kuit —, *bertelor*.
 Geld —, *bilang oewang, hitong oewang*.
 Den ballast —, *moewat toelaq bâra*.
 Rond —, *op, lingkar*.
 Met dat geld kan hij niet rond —, *makka oewang itoe tûada tjoekeop padânja*.
 Eenen sloot —, *gâlt párit, loembt kâli, L.*
 Eenen spies —, *limpar lambing*.
 Met pijlen —, *memânan*.
 Elkander met pijlen —, *berpânah-pânâhan*.
 Met een blaasroer —, *menjoempit*.
 Met schietgeweer —, *menêmbaq*.
 Een schip in den grond —, *menêmbaq kapal hingga ttinggelam*.
 Dood —, *menêmbaq hingga mâti, pá-sang*.

Eenen vogel in de lucht —, *menêmbag boerong terbang.*

Naar een doelwit —, *têmbag menoedjoe sasâran.*

Met harpoenen —, *meloetar ptârit, menjârit, menjarampang.*

Mis —, *sâlah menêmbag.*

Te kort —, ontoereikend, *tâda sampei, koerang, tâda tjoekoe.*

Te kort —, onderdoen, *tivas, kâlah.*

Te kort —, nalatig zijn, *taqtsir, Ar., alpa, lâlei.*

De sterren —, *mengoekoer katinggian bintang.*

Zaad —, (ejicere sperma) *memantjar ment.*

SCHIETER, m. *orang menêmbag.*

—, zie JAGER.

—, boogschietter, *pemânah.*

SCHIETGATEN, o. meerv. *gerbang mariam, seroe, seroewan.*

SCHIETGEBED, o. *soembahjang nâfilat.*

SCHIETGEWEER, o. *sindjata âpi, taroekol.*

—, roer, *snâpang, istinggarda, bedil.*

—, zie KANON, PISTOOL.

Kort —, *tarkoel, taroekol.*

SCHIETLAP, m. *kâjin dâda akan menangkiskan pêlor (peloeroe), kâjin pertindoengan dâda.*

SCHIETLOOD, o. *bâtoe doega.*

SCHIETPIJL, m. *ânaq pânah.*

SCHIETSCHUIT, vr. *tambangan.*

SCHIETPOEL, vr. *bâlêra, toerag.*

SCHIETWORM, m. *gigas, gagat.*

—, korenwurm, *boeboeg.*

SCHIFTEN, b. w. scheiden, *mentjêré, tjêrekan.*

—, nauwkeurig onderzoeken, *saqsâma.*

—, o. w. ruimen, *pitjah.*

De melk is geschift, *makka ajer soesoe soedah pitjah.*

—, van stoffen, zijde enz., *oerei.*

SCHIFTER, m. *orang jang mentjêré.*

—, fig. *orang jang memariksa (saqsâma)*

SCHIFTING, vr. *pentjêran.*

—, onderzoek, *pemariksâan.*

—, running, *pitjah.*

—, uitlezing, *pilêhan, pemilêhan.*

SCHIJF, vr. plat, rond lichzaam, *keping.*

— in eene katrol, *rôda, L.*

— der pottenbakkers, *pellârîg.*

— van een dambord, *boewah apit, boewah dam, L.*

— der knie, *tampoerong loetoe.*

—, waarnaar men schiet, *sasâran.*

—, werpschijf, *tjakra.*

— der zon, *boelat mata-hâri.*

—, sneede, *hîris.*

—, schijven, geld, *oewang, derham.*

Hij heeft veel schijven, *makka ia âda bânjaq oewang, dia âda kâja sakâli.*

SCHIJFGAT, o. *lobang karei, lobang êrrétan.*

SCHIJFJE, o. (zoo als van chinaasappelen) *pang-a.*

SCHIJN, m. glans, licht, *tjahâja, tjâja, trang.*

—, uiterlijkheid, *roepa, kalihâtan.*

—, blij, *oepâma.*

Een — (van achtung geven), *membri oepâma.*

Onder den — van edelmoedigheid, *dengan poera-poera kamoerâhan.*

Den — aannemen, *menjaroepa.*

Naar den —, *paadda penglihat, paadda roepânja.*

In — iets doen, *sambariwah, L., poera-poera kardja.*

Hij heeft den — van jong te zijn, *roepânja moeda.*

In —, (zonder ernst), *tjâké-tjâké.*

SCHIJNBAAR, b. n. *kalihâtan, thlâhir, Ar., tsoerî.*

De schijnbare horizon, *boelat doenja jang kalihâtan (thlâhir).*

De schijnbare grootte is niet de ware, *makka besaarnja jang thlâhir itoe boekan besaarnja jang betoel.*

— dood, *mâti tsoerî.*

SCHIJNBAARHEID, vr. *prî jang kalihâtan (thlâhir, njâta).*

SCHIJNBEELD, o. *chayâl, Ar.*

—, spook, *hantoe, fantasma, Port.*

SCHIJNCHRISTEN, m. *poera-poera tserân.*

SCHIJNDEUGD, vr. *njâq, Ar., tjelas hâti, katedjikan jang di poera-poerâkan.*

SCHIJNDOOD, m. *mâti roepânja, beroepa mâti, mâti tsoerî,* (niet: *poera-poera mâti*, zoo als sommigen vertalen, want dat is: zich dood houden, dood veinzen).

SCHIJNDOODE, m. *orang jang mâti roepânja, tetâpi boekan adânja, orang mâti tsoerî.*

SCHIJNEN, o. w. *bersinar, bertjahâja, sandang.*

De zon schijnt, *mata-hâri bersinar, âda pânas mata-hâri.*

De maan schijnt, *boelan bertjahâja.*

— zoo als vuur bij nacht, *bersoewar.*

Hij is niet hetgeen hij schijnt, *makka adânja lâjin derri roepânja, makka bâthin-nja boekan thlâhirnja, makka bâthinnja lâjin derri paadda thlâhirnja.*

Menigeen schijnt wijs te zijn maar is dwaas, *makka bebrâpa orang âda berboedî roepânja tetâpi babal djoewal adânja.*

Het schijnt zoo, *roepânja bagitoe.*

Het schijnt, dat het regenen wil, *roepânja mâwoe hoedjan.*

Als of het tot den hemel scheen te gaan, *seperti akan ka-lângit rasânja, S. R. 34.*

SCHIJNGELEERDE, m. *orang jang poera-poera âlim.*

SCHIJNGELOOF, o. *din jang tâda tsah, din jang tâda haqeqat.*

SCHIJNGELUK, o. *salâmat jang poera-poera sâdja, salâmat jang tâda tsah.*

SCHIJNGROND, m. *dâlil jang tâda tsah, dâlil jang tâda benar.*

SCHIJNHEILIG, b. n. *moenâfiq*, Ar., *tjoelas*, *menjaroepa*.

Een — gelaat vertoonen, *bermoenâfiq*-*kan moeka*.

SCHIJNHEILIGE, m. en vr. *orang moenâfiq*.

SCHIJNHEILIGHEID, vr. *nifâq*, Ar., *tjoelas hâti*.

SCHIJNMENSCH, m. *orang-orângan*, *orang tsoeri*.

SCHIJNREDE, vr. *dalil jang koerang tsah*, *dalil tsoeri*.

SCHIJNSEL, o. glans, *tjahâja*, *tjâja*, *sinâran*.

—, licht, *trang*.

—, straal, *sinur*, (van de zon vooraf).

Het — der maan, *tjahâja boelan*.

—, schim, *hantoe*.

SCHIJNSTRALDIG, b. n. *roepânja melâwan*, *roepânja bertjiderâ*.

SCHIJNSTRALDIGHEID, vr. *tsifat jang melâwan roepânja*.

SCHIJNVERMAAK, o. *kasoekâän jang cheidi*.

SCHIJNVRIEND, m. *tsobat jang tjoelas hâti*, *sobat palso*, L.

SCHIJNVRIENDSCHAP, vr. *pertsobhâtan jang tiâda benar*, *persobât-an jang poera-poera sâdja*.

SCHIJNWIJS, b. n. *poera-poera berboedi*.

SCHIJNWIJSGEER, m. *orang jang poera-poera faylasoef*.

SCHIJNVLIEG, vr. zie GLIMVLIEG.

SCHIJTEN, b. w. zie GEVOEG.

SCHIK, m. orde, *atoeran*.

Alles is op zijn —, *samoewâ soedah ter-ator*.

—, vergenoegen, *soeka*.

In zijn — zijn, *âda bersoeka hâti*.

Hij is met dat paard zeer in zijnen —, *makka ia terlâoe soeka akan koeda itoe*.

Goedschiks, *dengan soeka hâti*.

SCHIKGODIN, vr. de Maleijer kent die evenmin als wij, doch kan door *déwt taqdir* of *déwt adjal* er een denkbeeld van vormen; *déwt jang menaqdirkan*.

SCHIKKELIJK, b. n. net, ordelijk, *tjantiq*.

—, inschikkelijk, *lemah lemboet, tsabar*, Ar., *terlâoe bâjiq*.

—, ordelijk, *dengan atoeran*.

—, betamelijk, *pâtoet, lâjiq*.

—, tamelijk, *sedang, sadarhâna*.

—, bijw. *dengan tjantiq*, enz.

SCHIKKELIJKHEID, vr. zie NETHEID, IN SCHIKKELIJKHEID.

SCHIKKEN, b. w. *ator*, *atorkan*, *târoh betoel*, *menjelesseikan*.

Al die zaken heeft hij nog niet geschikt, *makka segalla perkâra itoe belom di atorkannya*.

Het —, (eens worden,) *bermoewâfaqat*, *pâkat*, L.

Zich naar iemand —, *toeroet orang poenja soeka*, *toeroet kahandaq orang*.

Dat zal zich wel —, *itoe nanti djâdi bâjiq djoega*.

Zich tot werken —, *berniat mâw kardja*.

Zich naar de omstandigheden —, *toeroet hâl ahwâl*, *melakoekan diri sa-baginâna hâl ahwâl*.

Ik weet niet, hoe ik die zaak zal —, *kita tiâda tâhoe menjelesseikan perkâra itoe*, *kita tiâda tâhoe membetoelkan perkâra itoe*.

Hij schikt zich naar den wil Gods, *makka ia-poon tawekkoel paadda Allah*.

—, o. w. opschikken, *gisir, gésér*, L.

Schikt u aan de tafel, *mâri doedoeq di médja*.

SCHIKKER, m. *jang mengâtorkan*.

SCHIKKING, vr. *pengatoeran*.

—, wijze van schikking, het gevolg er van, de orde, *peratoeran, andum*.

De — der woorden, *peratoeran kâta*, *samboengan perkatâän*.

De — in de toonkunst, *râgam, lâgoe*, L.

—, van aard- of steenlagen, *lapisan*.

—, vereffening, bevrediging, *penjelesseian*, *perdaméian*, *penjoelohan*, *moewâfaqat*.

Tot eene — komen, *djâdi berdâmei (moewâfaqat)*.

SCHIL, vr. *koelit*, zie SCHEL.

SCHILD, m. en o. een rond houten — met leder overtrekken, *prist, tâmin*.

Eenen oorlogsdans met — en uitvoeren, *menarikan prist*.

Met een — afweren, *tangkis dengan prist*.

Een gouden —, *prist amas*.

Een zeer lang —, *salowâko, soloekong* (het is vierkant, met hoortjes bezet en bij de Tarnatanen in zwang).

—, beukelaar op Coromandel, *rângin*, Ism. J. 135.

—, op de vaste kust van Indië, *kali-koet*.

Een klein rond — van rotting gevlochten, *oetar-oetar*.

Een — met belletjes, *prist berginta*.

Een klein Balineesch —, *dâdap*.

—, plaatje dat de meisjes voor de schamelheid dragen, *tjâping*; — der jongens voor de schamelheid, *palar-palâran*.

Vier — en, *ampat boewah rângin*.

Met — en een spiegelgevecht leveren dat vreeselijk is om te zien, *bermâjin rângin terlâoe hébat lakoenja*.

God is mijn —, *bahowa Allah djoewa perlindoengan hamba*.

— eener schildpad, *sisiq, koelit pi-njoe*.

Iets in zijn — voeren, *berniat apa-apa*.

SCHILDDRAGER, m. *hamba jang mem âwa prisei*.

SCHILDER, m. *pandai gambar*, *penoelis*, *toekang soengging*, *toekang gambar*.
Klad—, *toekang tjat*, L., *toekang djánang*.

SCHILDERACHTIG, b. n. *sa-bagei gambar*, *indah-indah seperti di dlam gambáran*.

SCHILDEREN, b. w. *toelis gambar*, *menggambarkán*, *mentatsawworkan*, *naqsj*, Ar., *minqasjkan*.

Kleedjes —, *indoopen*, *nadat* de figuren met gesmolten was op het katoen zijn afgegoten, *bátiq*, *báthik*, Jav.

Bloemen —, *soengging*, Jav.
— op linnen of doek, figuren met de naald maken, *loekis*.

Uit het hoofd —, *toelis gambar derri paadda ingátan*.

Grof—, *klad—*, *tároh tjat*, L., *láboerkan dengan djánang*, *loeloet djánang*.

—, *eene levendige beschrijving* geven, *menjoeratkan sa-bagei hidop*.

SCHILDERHUIS, o. *roemah (pondog, tampat) leláboeng*.

SCHILDERIJ, vr. *gambar*, *gambáran*, *toelisan*, *loekisan*, *tatswir*, Ar.

SCHILDERIJKABINET, o. *tampat perhimpoean gambar*.

SCHILDERIJKOOPER, m. *orang djoewal bli gambar*.

SCHILDERING, vr. *toelisan gambar*.

SCHILDERKUNST, vr. *ilmoe gambar*, *ilmoe menoelis gambar*.

SCHILDERSAMBACHT, o. *pekarjdjáán toekang tjat*, zie SCHILDER.

SCHILDSEZEL, m. *koeda-koeda pandei gambar*.

SCHILDERWERK, o. *gambáran*, *awan*.

Grof —, *bárang jang di tjat (di tároh tjat)*.

SCHILDKNAAP, m. *pendjávát sindjáta*, *pendjávát prisié*, *sákei*, (d. i. een volgeling van grooten).

SCHILDPAD, vr. *zee—*, *pinjoe*, *kátoeng*, *bitoko*, *soelahfát*, Ar.

Land—, *koera-koera*, *koekoera*.

Groote land—, *boeloés*.

Witachtige —, *lábi-lábi*.

Kleine land—, *bánang*.

Een bijzondere soort van —, *lákarkálar*.

—, o. *schild der —*, *sisiq pinjoe*, *karap*, *karat*, *tartaruga*, Port., *tatroega*, *toetroegoe*, verb.

Een —den kam, *sisir sisiq pinjoe*.

SCHILDPADEEN, b. n. *pinjoe*, *sisiq pinjoe*.

SCHILDPADEEN, b. w. *memboewat sa-bágei sisiq pinjoe*, *békin kája sisiq pinjoe*, L.

SCHILDPADESEI, o. *telor pinjoe*.

SCHILDVISCH, m. *ikan pisang*.

SCHILDVLEUGELIG, b. n. *bersájap sisiq*.

SCHILDVORMIG, b. n. *sa-roepa prisié*.

SCHILDWACHT, vr. *post*, *tampat leláboeng (pengáwal, sukkiwák, verb.)*

—, *persoon*, die op — staat, *leláboeng*, *pengáwal*, *sukkiwák*, verb.

Verloren —, *pengáwal jang kahilángan*, *leláboeng jang kena bahája jang sángat*.

SCHILFER, vr. *serpi*.

— op het hoofd, *kalanoemor*, *goerap*, *toembé*, *katoembé*.

—, *plaatje*, *práda tipis*, *baddia*.

— van ijzer, *serboeg bessé*, *serpi bessé*.

SCHILFERACHTIG, b. n. *berkaloepeq*, *berkalamoemor*.

SCHILFEREN, o. w. (van het vel,) *kaloepeq*, *mengaloepeq*.

—, (van iets dat geschonden is,) *serpi*.

SCHILFERING, vr. *háal mengaloepeq*.

SCHILFERTJE, o. *lovertje*, *baddia*.

SCHILLEN, o. w. *koepas*, *mengoepas*, *mengoelitkan*, *koebaq*.

Eene *areeknoet* —, (met eene schaar,) *koepas pinang*.

Eenen boom —, *kaloeepas póhon*.

Eene kokosnoot —, *ontbolsteren*, *koebaq kalápa*, *koebaq boewah njior*.

SCHILLING, vr. *háal mengoepas*.

SCHIM, vr. *schaduw*, *bájang*, *bájang-bájang*, zie *SCHADUW*.

—, *geestverschijning*, *hamtoe*.

—, *spooksel*, *chajál*, Ar., *mája*.

SCHIMMEL, vr. *lápoe*, *djamoeran*, *koelat*.

Met —, *duf*, (van rijst,) *bást*, L.

SCHIMMEL, m. *paard*, *koeda dawq*.

SCHIMMELACHTIGHEID, vr. zie *SCHIMMELIG*.

SCHIMMELLEN, o. w. *berlápoe*, *kena bást*, L., *djamoeran*.

Doen —, *berlapoekan*.

SCHIMMELIG, b. n. *kena lápoe*, *berlápoe*.

SCHIMMENRIJK, o. *náruka*, (bij de Hindoes het oord der *Naga's* of draken).

SCHIMP, m. *sindiran*.

—, zie *BESPOTTING*, *HOON*, *SMAAD*.

SCHIMPACHTIG, b. n. *bersindiran*.

SCHIMPBRIEF, id. *soerat sindiran*.

SCHIMPSCHRIEF, o. *sjiár (sjair) sindiran*.

SCHIMPELIJK, *bijw. atas pri jang mentjelákan*.

SCHIMPEN, o. w. *sindir*, *menjindir*, *tjampah*.

Op iemand —, *menjindirkan orang*.

SCHIMPEND, b. n. *schimpig*, *jang mentjelákan katjeláan*.

SCHIMPER, m. *penjindir*, *penjampah*.

SCHIMPLUST, m. *soeka menjindir*.

SCHIMPNAAM, m. *náma sindiran*.

SCHIMPREDE, vr. *perkatáan sindiran*.

SCHIMPSCHRIFT, o. *soerat sindiran*.

Een — *schandvlekt* den schrijver, *makka soerat sindiran itoe mentjelákan penjoeratnja*.

SCHIMPSCHRIJVER, m. *penjoerat sindiran*.

SCHIMPSWIJZE, *bijw. atas pri sindiran*.

SCHIMPTAAL, vr. *bahása sindiran*.

SCHIMPTAAL, vr. *bahása sindiran*.

SCHIMPWOORD, o. *káta sindiran*.

SCHINDE, vr. *koelit póhon*.

SCHINDEN, b. w. het vel afstroopen, *kaloe-pas*, *késsét*, L.

SCHINDER, m. *toekang késsét*.

SCHINK, m. *pâha bâbi*.

—, dijbeen, *pâha*.

SCHINKELVEL, o. *koelit pâha*.

SCHIP, o. *kapal, prâhoe, prâw, bahtrâ*, zie VAARTUIG.

Een driemast—, *kapal tiga tiang*.

Oorlog—, *kapal prang*.

Wacht—, *kapal djâga*.

Chineesch—, *djong, adjong, wangkang*.

Koninklijk —, *pélang, lanjtang*.

Zee—, *kapal lâwt*.

Een buitengewoon groot —, *ark, bahtrâ*.

Een driedeks—, *kapal tiga tingkat*.

Een lek —, *kapal jang bôtjor*.

Een bemast —, *kapal jang bertiang*.

Een beschadigd —, *kapal jang roesaq*.

Een binnenlandsch —, *kapal kostâ*, (*kusta*).

Een — te water brengen, *toeronkan kapal derri kalângan (béroq, L.)*.

Een rank —, *prâhoe lampei*.

Een van de wormen doorknaagd —, *kapal jang di mâkan kâpang*.

Een gehuurd —, *kapal jang di séwa*.

Een gestrand —, *kapal jang terdampar*.

Een snelzeilend —, *kapal jang lâdjoé sakâli*.

De grootte van een —, *besaarnja kapal*.

Een overhellend —, *kapal jang singit*.

Het — helt over, *kapal singit*.

Een hoog opgeboeid —, *kapal jang di timbo tinggi*.

Een — kommanderen, *memarintahkan kapal*.

Een ten anker liggend —, *kapal jang berlâboeh*.

Een — dat afvalt, *kapal jang simpang*.

Een ongeboeid —, *kapal jang tiâda di timbo*.

Een overladen —, *kapal jang tersârat*.

Een stuurlastig —, *kapal jang brat paadda boeritan*.

Een — dat voor het anker rijdt, *kapal tâhor*.

Een — dat aan den grond zit, *kapal jang sanggat*.

Een voorlastig —, *kapal jang brat di haloewan*.

Een — van leeftogt (proviand) voorzien, *membakalkan kapal*.

Een, door zeeroovers genomen —, *kapal jang di rampoq bâdjaq, kapal jang kena bâdjaq, kapal jang di ambil perampoq*.

Waar men voor sloop komt, moet men voor varren, *bârang jang di tjâkap (sangoep) itoe handaq (misti) di kârdjâkan*.

Een gekoperd —, *kapal jang berlâpis tambâga, kapal jang âda bertambâga*.

SCHIPBEK, m. *djoenggor, djoegor*.

SCHIPBOOM, m. *gâlah*.

Met den — duwen, *toelaq gâlah*.

SCHIPBREUK, vr. *kâram, karâman*.

— lijden, *kena kâram, dampar*.

SCHIPBREUKELING, vr. en m. *orang kâram, orang jang kena kâram, karâman*.

SCHIPBRUG, vr. *djambâtan prâhoe*.

SCHIPPLOON, m. en o. *oepah moewâtan kapal*.

SCHIFFER, m. *djoerâgan, kapitan*, Eur., *nâchôda, wâwang, pâwang, poewâwang*.

SCHIFFEREN, b. w. regelen, *atorkan, karâja*, —, o. w. *djâdi, berlâkoé*.

SCHIFFERIJ, vr. *pelajâran*.

SCHIPPERSBOOM, m. *gâlah*.

SCHIPPERSKNECHT, m, *boedjang djoerâgan prâhoe, L., hamba nâchôda*.

SCHIPPERSSTAAL, vr. *bahâsa djoerâgan*.

SCHIPPERSVROUW, vr. *bini nâchôda, bini djoerâgan*.

SCHIPREEDE, vr. *peluboehan kapal*.

SCHIPZAND, o. *pâsir toelaq bâra*.

SCHITTEREN, o. w. *tjamerlang, djarleng, girlap, gomirlap, gomirlâpan perling, ta-perlung, temâram, bekilap, L., zahrâ, Ar.*

—, *glinsteren, gilang-gomilang*.

— als de sterren aan den hemel, *gomirlâpan seperti bintang di lântig*.

Haar glans was zeer —de, *tjahâjâja terlâloe trang temâram*.

—d juweel, *retna zahrâ*.

—de wapens, *sindjâta jang tjamerlang*.

De stralen der zon —, *makka sinur mâta-lâri itoe gomirlâpan roepânja*.

—der, *adja, Ar., lebeh tjamerlang*.

Een —d kleed, *pekâjin jang gomirlâpan*.

—, *flikkeren, uitschieten, sâbong*.

SCHITTERGLANS, m. *tjahâja jang gomirlap, tjâja jang bekilap, L.*

SCHITTERLICHT, o. *trang temâram, tiang bertjâja*.

SCHOB, vr. *sisiq*, zie SCHUB.

SCHOBBE, vr. zie SCHUB.

SCHOBBEJAK, m. *bedelaar, orang minta-minta*, —, *deugniet, risaw, geibâna, bangsat, L., telêdor, boenoehan*.

SCHOBEN, o. w. zie SCHUBBEN.

Zich —, *gosoq diri, gâroq diri*.

SCHOBBIG, b. n. zie SCHUBBIG.

SCHOELJEN, b. w. *pâkei sapâtoe*.

—, zie BESCHOELJEN.

Zij — allen op eene leest, *makka mârîka-itoe-poon samoewâ soedah moewâfaqat, dia orang samoewâ soedah berpakat*.

Men moet ze niet allen op eene leest —, *makka samoewâ orang itoe djângan di pandang râta*.

SCHOELJING, vr. *kâl pâkei sapâtoe*, zie SCHOELJEN.

—, zie BESCHOELJING, PLATING.

SCHOEPLANK, vr. — in de tinmijnen, *pâpan kollong*.

— eener beschoeijing, *pâpan ambâroh*.

SCHOEISEL, o. *voetzolen, tjarpoe*.

Houten — met eenen lederen reep over den blooten voet, *bâgëq, bagëq.*
 Houten — der priesters en voorname personen, *terompz*, (d. i. een plankje met klossen van onderen en eenen knop, die tusschen de voorste teenen wordt vastgeklemd).
SCHOELJE, m. zie **SCHELM**.
 Die —! *si tjelaka!*
SCHOEN, m. *sapâtoe, kawtz*, Ar., *pâdoekâ*, Sansk.
 De — en aandoen, *memâkei kawtz, pâkei sapâtoe, tanggalkan kawtz.*
 Wijde — en, *sapâtoe jang longgar.*
 Nieuwe — en, *sapâtoe jang sasag (sasaq).*
 Men moet geen oude — en wegdoen eer men nieuwe heeft, *djângan di boewang sapâtoe toewah sa-belom âda jang bahâroe.*
SCHOENBAND, m. *pita (fita) sapâtoe.*
SCHOENBORSTEL, m. *sikat kawtz, boender sapâtoe, L.*
SCHOENDRAAD, m. *benang sapâtoe.*
SCHOENLAPPEN, b. w. zie **LAPPEN**.
SCHOENLAPPER, m. *toekang tambal sapâtoe, L.*
SCHOENLEËR, o. *koelit sapâtoe, koelit kawtz.*
SCHOENLEEST, vr. *kaleboet, Jav., klubboet.*
SCHOENMAKER, m. *toekang sapâtoe, pandei kawtz.*
 — houdt u bij uw leest, *bêjar djabâtanmoë itoe di djâbat olehmoë, bêjar pekardjâän loe itoe misti kardja, L.*
SCHOENMAKERSAMBACHT, o. *pekardjâän toekang sapâtoe (kawtz).*
SCHOENMAKERSBAAS, m. *pandei kawtz, toekang sapâtoe, L.*
SCHOENMAKERSGAREN, o. *benang toekang sapâtoe, L.*
SCHOENMAKERSJONGEN, m. *boedjang toekang sapâtoe, L.*
SCHOENMAKERSWINKEL, m. *kadei pandei kawtz, tampat toekang sapâtoe, L.*
SCHOENER, m. schooner (vaartuig), *sukkoener*, verb., ook: *skoener.*
SCHOENPOETSER, m. *toekang gôsoq sapâtoe, L.*
SCHOENRIEM, m. *tâli kawtz, tâli sapâtoe.*
SCHOENSMEER, o. *tinta sapâtoe.*
SCHOENWINKEL, m. *kadei (tdko) orang djoewal sapâtoe, (kawtz).*
SCHOFFEERDER, m. *orang jang menggagâhi, orang jang meroegol.*
SCHOFFEL, vr. inlandsch werktuig, *tâdjaq, penjoesoer, ârit, L.*
SCHOFFELEN, b. w. *bâbat, menâdjaq.*
SCHOFFEREN, b. w. *menggagâhi, meroegol.*
SCHOFFERING, b. w. *hâl meroegol.*
SCHOFT, m. lompe vlegel, *orang pangkoh, orang gôbloq.*
 —, vr. en o. *sa-prâpat hâri, L., sa-per ampat hâri.*
 —, vr. bovenste deel van den rug, *gomba.*

SCHOFTACHTIG, b. n. *pangkoh, gôbloq, L., L., kâsar.*
SCHOFTEN, o. w. *berhënti kardja barang sâtoe djâm.*
SCHOFTTIJD, m. *wagtoe berhënti kardja.*
SCHOK, m. *gontjângan, penoemboekan.*
 — van enig voorwerp dat tegen iets stuit, *sontohan, kalanggâr-an.*
 De — van een schip, dat op eene klip zeilt, *sontohan kapal jang kena kâram.*
 De — eener aardbeving, *gontjângan goempah.*
 De — der aardbeving was zoo hevig, dat ik er door omgeworpen werd, *makka gontjângan goempah itoe-poon sektiën sângat, hinga akoe di rabahkan (rebbahkan) oléhja.*
 —ken van de zee krijgen, *di poekool oembaq.*
SCHOK, o. zestigtal, vijf dozijnen, *anam poeloh, lima lósin.*
SCHOKKEN, b. w. *sontoh, gontjang, gójang.*
 —, fig. *mengharoekan.*
 —, o. w. *di banting.*
 Wij schokten geweldig met het rijtuig, *makka kita-orang di banting karéta terlâloe sângat.*
 —, b. w. *djoewal anam poeloh paadda sakâli.*
SCHOKKING, vr. *sontohan, gontjângan.*
SCHOLEN, o. w. *berkoempol, berhimpun, berkâwan.*
SCHOLIER, m. *moerid. anaq belâdjâr, ânaq sukkôla, L., pelâdjâr.*
SCHOLIEREN, b. w. *mengâdjâr.*
SCHOLPEN, o. w. *kabbelen, riag.*
SCHOMMEL, m. *ajoenan, djomplângan*, (het eerste woord wordt ook van eene wieg en het tweede van eene wipplank gezegd).
SCHOMMELEN, b. w. *wiegen, mengâjoen.*
 —, schoppen met eenen schommel, *dangdang, dondângan.*
 —, schudden, *menggójang, menggontjâng.*
 —, o. w. *gójang, bergójang, gontjang, bergontjang.*
 —, overhoop halen, *kâtjoq.*
 —, zoeken, *tjahâri, tjâri.*
SCHOMMELING, vr. *gojângan, gontjângan.*
 —, het schommelen, *penggontjângan, penggojângan.*
SCHOMMELTOUW, o. *tâli ajoenan.*
SCHOMPERMULEN, b. w. zie **MEESMULEN**.
SCHONGEL, m. zie **SCHOMMEL**.
SCHONGELEN, b. w. zie **SCHOMMELEN**.
SCHONGELING, vr. zie **SCHOMMELING**.
SCHONK, m. *toelang.*
 Een drooge —, *toelang kring.*
SCHOOFF, vr. *ikat pâdi, barkas.*
 Dubbele —, *gédèng, doewa ikat.*
 En het bovenste van het riet maakte hij tot schoven, *dan poetjoq lâlâng itoe-poon di barkâsi, S. R. 73.*
SCHOOLJEN, b. en o. w. *mînta-mînta.*

SCHOONJER, m. *orang mînta-mînta, geibâna.*
 SCHOOL, vr. *sukkôla, L., tempat belâdjâr, tempat mengâdjî, bandarsah, Achin.*
 — om de godsdienst te leeren, *langar Perz.*
 Ter — gelegd worden, *di per-adjarkan, di kirim di sukkôla, L.*
 — gaan, *pigi di sukkôla, L., pergi mengâdjî.*
 Hooge —, *midras, Ar., madrasat, Ar.*
 De geheele —, *segalla moerid.*
 Naar de — gaan, *pigi di sukkôla, L., nâjîq langar.*
 De — gaat aan, *pengadjian (pengadjâran) moelâ-t.*
 De — gaat uit, *soedah berhênti pengadjian, makka anaq kaloewar derri sukkôla, L.*
 Uit de — gaan, *kaloewar derri sukkôla, toeron lan-gar.*
 SCHOOLATLAS, m. *boekoe kart jang di pâkei di sukkôla, kitâb peta jang di pâkei paadda midras (tempat belâdjâr).*
 SCHOOLBEHOEFTE, m. *meerv. segalla perkâkas sukkôla, L.*
 SCHOOLBOEK, o. *boekoe sukkôla, L., kitâb pengadjian.*
 SCHOOLBORD, o. *pâpan toelis.*
 SCHOOLDIRECTIE, vr. *peparintâhan sukkôla, L.*
 SCHOOLGEBOUW, o. *tempat pengadjian, roemah sukkôla, L.*
 SCHOOLGELD, o. *oewang pengadjian, oewang sukkôla, L.*
 SCHOOLGEZEL, m. *teman belâdjâr, teman mengâdjî.*
 SCHOOLHOUDER, m. *zie SCHOOLMEESTER.*
 SCHOOLJAAR, o. *tâhon pengadjian, tâhon peladjaran.*
 SCHOOLKIND, o. *zie SCHOLIER.*
 SCHOOLMEESTER, m. *schoolhouder, pengadjâr, goeroe, kapâla madrasat, meester, Ned., ook mêster.*
 SCHOOLMEESTERSCHAP, o. *djabâtan pengadjâr (goeroe), pekaradjân goeroe.*
 SCHOOLPZIENER, m. *djoeroe pariksa sukkôla, L.*
 SCHOOLSCH, b. n. *tjâra sukkôla, L., tjâra midras.*
 SCHOOLTIJD, m. *tênpo sukkôla, L., waqtoe pengadjian.*
 SCHOOLTUCHT, vr. *tartib midras, sjiksû di sukkôla, L.*
 SCHOOLVROUW, vr. *schoolmatres, parampoewan jang pégang sukkôla, L.*
 SCHOOLWERK, o. *pekaradjân sukkôla, L., pekaradjân midras (pengadjian).*
 SCHOOLWEZEN, o. *prî hâl segalla midras (madrasat), kalakoewan segalla sukkôla, L.*
 SCHOON, b. n. en bijw. *prisah, brisih, L., risik, L., tjeria, soetjî, djerneh, bening, L., poetih, djamil, Ar., hasan, Ar., éloq, bisei, bâgoes, pernei.*
 Een — bord, *piring brisih, L.*

— e handen, *tângan brisih (tjeria).*
 Een — kleeed, *kâjin soetjî.*
 Hij heeft — e handen, *tjeria tângannya.*
 — water, *ajer djerneh, ajer bening, L. (brisih, L.)*
 — papier, *garthâs poetih.*
 — maken, *mempristihkan, bêkin brisih.*
 Gedurig — maken, — houden, *lingan.*
 —, fraai, bevallig, *bisei, bâjîq, medjlis. pernei, bâgoes, éloq, moeleg.*
 Zeer —, fraai, *soemandî.*
 Een — uiterlijk, *roepa bâgoes.*
 —, luisterrijk, *bahâr, Ar.*
 Zij heeft een — gelaat, *éloq pârasnja.*
 —, voortreffelijk, *sant, Ar., (eig. santèn).*
 — e oogen, *mâta bisei (bâgoes, L.)*
 Eene — e hand schrijven, *toelis bâgoes, L.*
 Een — e boezem, *pankoe jang pernei.*
 Het — e geslacht, *bangsa parampoewan, bangsa jang éloq.*
 Eene — e stem, *soewâra jang merdoe.*
 Een — feit, *perboewatan jang bâjîq (indah-indah).*
 Dat is wat — s! *baai-baai bâgoes! L.*
 Zijn rijst staat —, *padinja bâgoes.*
 Hij heeft het — opgegeten, *makka ia soedah mâkan hâbis itoe sameowd.*
 —, alhoewel, ofschoon, *djikaloe sakali poon, maski, L.*
 SCHOONBROEDER, m. *ipar laki-lâki.*
 — van den echtgenoot, *biras laki-lâki.*
 SCHOONDOCHTER, vr. *menantoe parampoewan.*
 SCHOONDRUK, m. *tjitq jang sablah, L., trâ jang sablah.*
 De — en weêrdruk, *tjitaq sablah menjablah.*
 SCHOONE, vr. *parampoewan jang éloq pârasnja.*
 SCHOONEN, b. w. *zie REINIGEN.*
 SCHOONER, m. *zie SCHOENER.*
 SCHOONHEID, vr. *ka-êlôk-an, kabagoesan, L., djandala.*
 Uitmuntende in —, *bahrî, Ar.*
 SCHOONMAAKSTER, vr. *parampoewan jang menjoetji roemah.*
 SCHOONMAKEN, b. w. *bêkin brisih, L., mempristihkan, menjoetjikan.*
 SCHOONMOEDER, vr. *mentoevaq parampoewan, martoewa parampoewan, L.*
 — van den man, *bisan parampoewan.*
 SCHOONPRATER, m. *pemoedjoq.*
 SCHOONSCHIJNEND, b. n. *roepa éloq, roepa bâgoes, L., thlâhrnja éloq.*
 —, bijw. *atas prî jang éloq.*
 SCHOONVADER, m. *mentoevaq laki-lâki, martoewa laki-lâki.*
 — van den zoon, *bisan laki-lâki.*
 SCHOONZON, m. *menantoe laki-lâki, mantoe.*
 Tot — krijgen, *bermenantoe kan.*
 SCHOONZUSTER, vr. *ipar parampoewan.*
 SCHOOR, vr. *tânah rindah jang tiada bertarbis.*

SCHOOR, m. stut, *kájoe penongkat, toendjang*.
L., *kájoe toendjang, djareúdjá*.
Eenen — tegen eenen muur zetten,
menoendjang ténboq.
Deze pilaar dient tot — van dezen
muur, *makka tiang ini menoendjang ténboq*
ini, makka ténboq ini di toendjang tiang ini.
SCHOORBALK, m. *tiang toendjang, L., tiang*
menongkat.
Regt overeind staande —, *djerédjá*.
SCHOORPAAL, m. zie SCHOOR, m.
SCHOORSTEEN, m. *pantjoeran asap, perasápan*.
(De inlanders hebben geene schoorsteenen;
men vindt ze alleen in de keuken van
sommige Europeanen, buiten 's huis.)
SCHOORSTEENVEGER, m. *orang menjápoe*
pantjoeran asap.
SCHOORVOETEN, o. w. *berdjálan perláhan-*
láhan.
SCHOORVOETENDE, b. n. en bijw. *dengan*
málas, dengan tíada soeka.
Iets — doen, *kardja apa-apa dengan*
málas.
SCHOOT, m. zie SCHOT, SCHEUT.
—, van een zeil, *kalat (kalát) káki,*
klat báwah.
Met stijf staanden —, *tagang kalat*.
Den — vieren, *hoeloerkan klat di báwah*.
Iemand den — vieren, *brt bébas paadda*
orang.
De — en laten loopen, *lepaskan klat*
di báwah.
SCHOOT, m. bogt van het onderlijf, *pangkoe,*
riba, ribáán.
Op den — zitten, *doedoeq di pangkoe*
(ribáán) di riba.
Op den — houden, *memangkoe, me-*
riba.
Het werd door haar op den — gehou-
den, *serája di ribánja, S. R. 13*.
De — der aarde en der zee, *poesat*
boemi dan láwt.
—, zie BAARMOEDER.
SCHOOTGAT, o. (scheepsw.) *lobang tákt klat*
káki.
SCHOOTHONDJE, o. *andjing ketjil sakáli*.
SCHOOTHOREN, m. (scheepsw.) *hoedjong káki*
lájár.
SCHOOTJE, o. zie SCHEUTJE.
SCHOOTKIND, o. *ánaq jang di riba*.
SCHOOTSVEL, o. *koelít jang di pákei toekang*
kájoe dan toekang bessé itoe di depan pting-
gangnja.
SCHOOTVRIJ, b. n. zie SCHOTVRIJ.
SCHOOTWATER, o. *ajer soengei jang másoq*
di láwt.
SCHOOVERZEIL, o. *lá'ar agong, lájár besaar*.
SCHOP, m. zie SCHOMMEL.
SCHOP, m. met den voet, *tendang, zie*
SCHOPPEN.
SCHOP, vr. *schup, penjoedoeq, tjop, (vermoe-*
delijk verb.)
—, lepel om iets te roeren, *kútjoh*.

SCHOPPEN, o. w. zie SCHOMMELEN.
SCHOPPEN, b. en o. w. met den voet, *ten-*
dang.
Nu schopte hij den wagen weg, *makka*
lálao di tendangkan ratán a. S. R. 65.
—, achteruit slaan, zoo als de paarden,
sipaq, sampanq.
—, met de voorpooten, *terdjang*.
—, slaan en zich nederwerpen (van
paarden), *merontog*.
SCHOPPER, m. *jang menendang*.
SCHOPPING, vr. *penendangan*.
SCHOR, b. n. *seraq, páraw*.
Eene — re stem, *soewára jang seraq*.
Een — geluid, *boenji jang páraw*.
—, bijw. *dengan soewára jang seraq*.
SCHORBUUT, vr. zie SCHEURBUIK.
SCHOREN, b. w. *menongkat, toendjang, L.*
SCHORFT, vr. zie SCHURFT.
SCHORHEID, vr. *kaserákan*.
SCHORING, vr. *hál menongkat, penongkátan,*
penoendjangan.
SCHORPIOEN, m. *kaladjíngking, kalatjínking,*
kála.
—, van den dierenriem, *kála*.
SCHORPIOENBLOEM, vr. (epidendrum) *ang-*
greq, boeng-x kastoert.
—, (epidendrum scriptum) *boenga poe-*
tri, boenga bidindári.
SCHORPIOENVLIEG, vr. (panorpha) *lálát ka-*
toengan.
SCHORRE, vr. *tánah pasisir*.
SCHORREMORRIE, vr. *orang boesoq sakáli*.
SCHORS, vr. *koelít kájoe*.
De buitenste —, *koelít jang di loerav*.
De binnenste —, *koelít jang di dálam*.
Zonder —, *tíála berkoelít*.
SCHORSEN, b. w. ontschorsen, *boewang koe-*
lit, koepas, kaloepas.
—, uitstellen, *tanggohkan*.
Iemand in zijn ambt —, *berhéntikan*
djabáian sa-orang.
SCHORSING, vr. *uitstel, pertanggóhan*.
—, ophouding, stilstand, *perhéntian*.
SCHORSMUILEN, o. w. *sinnjoem, tersinnjoem*.
SCHORT, o. voorschoot, *skortje, verb.*
— der naakt gaande volkeren, *polar-*
poláran, tápih, sidáko, Tern.
—tje, dat men tusschen de beenen door-
haalt, *tjáwat*.
— van vijf kubieten lang en een span
breed, *lintjangan*.
SCHORTEN, b. w. (schorsen) *berhéntikan*.
SCHORTEN, o. w. haperen, deren, *koerang*.
Wat schort u? *apa koerang?*
Er schort niets aan, *tíada koerang*
apa-apa.
SCHORTING, vr. beletsel, *bárong kasangkoe-*
tan, peneqáhan.
SCHOT, o. zie SCHOOT, SCHEUT.
—, snelle gang, *djálán ládjoe, djálan tjepat*.
Dat vaartuig maakt —, *itoe práhoe ládjoe*
djálannja.

SCHOT, o. *beschot, págár, dánding*.
 Ergens een — voor steken, *menegahkan bárang apa-apa*.
 —, kot, *kandang*.
 SCHOT, o. zie *SCHATTING, BELASTING*.
 — en lot opbrengen, *membáwa segalla oepetj jang di toentoet*.
 SCHOTBEEST, o. *binátang jang di tamboenkan di dálam kandang*.
 SCHOTDAK, o. *atap kandang*.
 SCHOTDEUR, vr. *pinang kundang*.
 SCHOTEL, m. *piring, pinggan*.
 Een diepe —, *piring dálam*.
 Een groote —, bak, blad, *thabaq, Ar*.
 Een platte —, *piring tjépér, pinastan*.
 Een groote — met eenen voet, blad, *karikal, tálam*.
 Een gouden —, *karikal amas*.
 —, geregt, *sadjian*.
 Een groote platte —, *kapar*.
 Een — rijst, *sadjian nást*.
 Groote koperen —, (blad) *páhar*.
 SCHOTELDOEK, m. *kájin sékat piring*.
 SCHOTELLEN, b. w. *tárov di piring*.
 SCHOTELLIKKEN, o. w. *mengánding*.
 SCHOTELLIKKER, m. *pengánding*.
 SCHOTELRAND, m. *pinggir piring*.
 SCHOTELRAK, o. *tampat piring, taróhan piring, pára-pára*.
 SCHOTELSTRUIK, o. *dáwon mangkoq*.
 SCHOTELTJE, o. *piring ketjil*.
 Aarden —, dat met olie en een pitje als lampje dient, *djaloepa*.
 Kopjes en —s, *mangkoq piring*.
 Een rond aarden —, *tjóbég*.
 SCHOTELWATER, o. *ajer tjoetji piring mangkoq*.
 SCHOTIG, b. n. zie *SCHUITIG*.
 SCHOTS, bijw. zie *LOMP*.
 SCHOTS, vr. een stuk ijs, *sa-pótong ajer bátoe, sa-panggal djemad*.
 SCHOTSCH, b. n. zie *LOMP*.
 SCHOTSCHHEID, vr. zie *LOMPHEID*.
 SCHOTSCHRIFT, o. *soerat sindiran*.
 SCHOTTEL, m. zie *SCHOTEL*.
 SCHOTVARKEN, o. *bábi kandang, bábi jang di tambonkan*.
 SCHOTVLIES, o. zie *MAAGDEVLIES*.
 SCHOTVRIJ, b. n. *loepoet derra paadda penémbaq, di loewar penémbaq*.
 —, onkwetsbaar, kebal, *betowah, L. buttowah, L.*
 SCHOUDEUR, m. *báhoe, poendaq, L.*
 Iets op den — dragen (met eenen draagstok), *pikol*.
 Iets met meer dan eenen man op den — dragen, *oesong, gótong, Jav.*
 Het geweer op — hebben, *pikol bedil*.
 Iets op zijne —s nemen, *tanggoeng apa-apa*.
 Kinderen schrijlings op den — dragen, *djoelang*.
 Iemand over den — aanzien, *karling dengan ékor máta*.

SCHOUDEURADER, m. *oerat báhoe*.
 SCHOUDEURBAND, m. *tált báhoe, sandang, sendang*.
 SCHOUDEUREN, o. *toelang báhoe, toelang poendaq, L.*
 SCHOUDEURENSHOOFD, o. *kapála toelang báhoe*.
 SCHOUDEURBLAD, o. *balikat, toelang karong*.
 SCHOUDEURBLADSHOLTE, vr. *lakoqnja balikat*.
 SCHOUDEURBREUK, vr. *pátah báhoe, pátah poendaq, L.*
 SCHOUDEUREN, b. w. *pikol*, zie *SCHOUDEUR*.
 Het geweer —, *pikol bedil*.
 SCHOUDEURHOEK, m. *hoedjong báhoe, hoedjong poendaq, L.*
 SCHOUDEURHOOGTE, vr. *atasnja báhoe*.
 SCHOUDEURJICHT, vr. *sangal báhoe, sákit poendaq, L.*
 SCHOUDEURLAP, m. *tampal báhoe, tambal poendaq, L.*
 SCHOUDEURKWAAT, m. *koewas, verb., djamboe-djamboe báhoe*.
 SCHOUDEURMANTEL, m. *seléndang, (inl.)*
 SCHOUDEURNAAD, m. *perhoeboengan djáhit báhoe bádjá*.
 SCHOUDEURPIJN, vr. *sákit báhoe, sákit poendaq, L.*
 SCHOUDEURSTUK, o. *sa-panggal báhoe, sa-pótong poendaq, L.*
 SCHOUDEURTJE, o. *báhoe ketjil, poendaq ketjil, L.*
 SCHOUT, m. *sukkót, verb., toemenggong, (inl.) káwal*.
 De oppassers van den — hebben hem gevat, *malika oepas sukkót soedah tangkap dia*.
 SCHOUT-BIJ-NACHT, m. *sukkót bi naq, verb.*
 SCHOUTAMBT, o. zie *SCHOUTSCHAP*.
 SCHOUTSCHAP, o. *djabátan toemenggoeng, pekar djáán sukkót, L.*
 SCHOUTSDIENAAR, m. diender, agent, *oepas sukkót, L., oepas toemenggong*.
 SCHOUTSROL, m. *daftar perkára sukkót*.
 SCHOUW, vr. pont, *sasaq, zie PONT*.
 SCHOUW, b. n. zie *SCHUW*.
 —, vr. bezigtiging, onderzoek, *pemariksáán*.
 De — der koffijtuinen, *pemariksáán kebon koppf.*
 —, m. zie *SCHOORSTEEN*.
 SCHOUWBURG, m. *komédj, Eur.*
 —, zie *SCHOUWTOONEEL*.
 SCHOUWBURGBEZOEKER, m. *orang nonon komédj, L.*
 SCHOUWEN, b. w. onderzoeken, *pariksa*.
 Een lijk —, *pariksa majit*.
 Een vermoord lijk —, *pariksa bangkét orang*.
 —, zie *SCHATTEN*.
 SCHOUWER, m. *djoeroe pariksa*.
 SCHOUWERMAN, m. *soeroehan djoerágan*.
 SCHOUWING, vr. *pemariksáán*.

- SCHOUWMAN, m. pontvoerder, *toekang tambangan*.
- SCHOUWPLAATS, vr. *nanlong, panggong*.
- SCHOUWREGT, o. *oewang tambangan*.
- SCHOUSPELSTER, vr. (chin.) *ánaq wájang tjina*.
- SCHOUWSPEL, o. inlandsch —, *wájang, ta-násjá, Perz.*
— met figuren van leder, *wájang koelit*.
Chineesch —, *wájang tjina*.
—, vertooning, *kalihátan*.
- SCHOUSPELER, m. *dálang, órang májin wájang*.
- SCHOUSPELDICHTER, m. die de wájang improviseert), *dálang, Jav.*
- SCHOUWTOONEEL, o. Chineesch —, *wájang tjina*.
—, Chineseche schouwborg, *panggong wájang*.
— der natuur, *kalihátan chilqat*.
—, openbare vertooning, vermakelijkheid, *termása, tanásjá, verb.*
- SCHOUWTOREN, m. uitkijktoren, *martjoe*.
Op eenen — klimmen, *nájiq ka-átas martjoe*.
- SCHOUWVOERDER, m. *toekang práhoe, toekang tambangan*.
- SCHOVEN, o. w. zie SCHOFTEN.
—, b. w. *mengikat pádi*.
—, dubbele bossen maken, *békin gé-déng, zie SCHOVEN, b. w.*
- SCHRAAG, vr. *koeda-koeda*.
—, zie STUT.
- SCHRAAGHOUT, o. *kájoe koeda-koeda, kájoe toendjang, L.*
- SCHRAAGSWIJZE, bijw. *sa-roepa koeda-koeda*.
- SCHRAAL, b. n. mager, *koeroes, djáhat*.
Een schrale grond, *tánah koeroes, tánah djáhat*.
Een schrale tijd, *tempo máhul, L., mása kasoekáran, waqtoe qaht, Ar.*
De rijst staat —, *makka pádi itoe koeroes, itoe pádi koeroes, L.*
—, bijw. *dengan koeroes*.
Schrale wind, *angin kring, angin panas*.
—, *dun, sent*.
- SCHRAALHANS, m. *órang kikir sakáli*.
- SCHRAALHEID, vr. magerheid, *kakoeroesan*.
—, droogte, *kakringan*.
—, dorheid, *qaht, Ar., kakringan*.
—, schaarschheid, *kakoerangan*.
- SCHRAALTJES, bijw. *atas pró jang pápa, dengan miskín*.
- SCHRAAPACHTIG, b. n. *kikir, lóba*.
- SCHRAAPACHTIGHEID, vr. *prí jang kikir (lóba)*.
- SCHRAAPACHTIGLIJK, bijw. *dengan kikir, atas pró jang lóba*.
- SCHRAAPIJZER, o. *besst kikis, besst peng-gároq*.
- SCHRAAPMES, o. *piso kikis*.
- SCHRAAPSEL, o. *kikisan, krikan*.
- SCHRAAPZUCHT, vr. *prí kikir, thomà akan harta*.
- SCHRAAPZUCHTIG, b. n. *kikir, lóba*.
En, —, geene uitgaven voor zijn land wil doen, *dan kikir tíada máw memba-landjákan atas negrinja, K. D. 92*.
- SCHRAB, vr. *krab, bukas gároe, bakas gáris*.
Eene lange —, *bantang, L.*
- SCHRABBen, b. w. eene schrab of een teeken geven, *gáris, góris*.
De aarde —, eene schrab in den grond maken, *menggáris tánah*.
De aarde met de klaauwen —, (*krabben*), *menggáris tánah*.
—, afschrappen, *kikis*.
—, zoo als de honden en sommige vogels, *tjákar*.
— met een scheermes, *tjoekoer*.
— met de nagels, *gároe, gároq, L.*
- SCHRABBER, m. *jang menggáris, zie SCHRAB-BEN*.
—, werktuig, *pengkikis, menggáris, peng-gároq*.
- SCHRABBING, vr. *penggarisan, penggajisan, pentjakáran, pengkikisan, penggarók-an, zie SCHRABBen*.
- SCHRABEL, o. *kikisan*.
- SCHRAPELAAR, m. zie GIERIGAARD.
- SCHRAPELEN, b. w. zie BIJEENSCHRAPPEN.
- SCHRAGEN, b. w. *menongkat, toendjang, L.*
—, helpen, *toelong, bantoe*.
- SCHRAGING, vr. *penongkátan, penoendjangan*.
- SCHRAM, vr. *bakas gároq, L., lítjit, bakas gáris*.
—, ligte wond, *loeka sedikít*.
- SCHRAMMEN, b. w. *menggároe, menggároq, L.*
Zich —, *kena gároq, L., di gároe*.
—, schaven, *burrét, L.*
- SCHRAMP, vr. zie SCHRAM.
- SCHRANDEr, b. n. *tjerdiq, áarif, Ar., máhir, Ar., retti, L.*
Hij is een — en bedachtzaam mensch, *makka tálah órang áarif bidjaqsána*.
Hij heeft een zeer — verstand, *makka terláloe trang djal boedinja*.
- SCHRANDErHEID, vr. *prí jang tjerdiq, ka-tjerdikan, pró jang áarif, nathas, Ar.*
- SCHRANDErLIJK, bijw. *dengan áqal boedi, dengan áarif, dengan tjerdiq*.
- SCHRAANK, m. zie SCHRAAG.
- SCHRANKEN, b. w. *memagar-t, békin págar koeliling*.
De beenen —, kruiselings over elkan-der leggen, *lintangkan káti*.
- SCHRANSEN, o. w. *mendemap, tjároe, gegáras, L.*
- SCHRANSER, m. *pendemap, órang gegáras, L.*
- SCHRANSERIJ, vr. *pendemáp-an*.
- SCHRAP, b. n. gereed, *sadia, terlangkap*.
—, gereed zetten, *sadtákan, langkapkan*.
—, stijf (van een zeil), *aleh lájar*.
Zijne zinnen — zetten, *dengar bájiq-bájiq, ingat-ingat*.

—, vr. zie **SCHRAB**.
 Eene — door iets halen, uitwischen, *boenoh*.
SCHRAPEN, b. w. *kikis, kâjis, krik, L.*
 Bijeen —, *koempal*.
SCHRAPER, m. *orang jang kikis*.
 —, werktuig, *pengikis*.
 —, vrek, *orang kikir*.
SCHRAPING, vr. *pengikisan, penggajisan*.
SCHRAPJE, o. *gâris ketjil*.
SCHRAPPEN, b. w. zie **SCHRABPEN**.
 —, doorhalen, *boenoh, L., hâpoeskan*.
 Men heeft zijnen naam op de lijst geschrapt, *makka namanja di boenoh (hâpoeskan) di daftar*.
SCHRAPPER, m. *orang jang menggâris*.
SCHRAPSEL, o. *kikisan*.
SCHRAVELEN, b. w. zie **BIJENRAPEN**.
SCHREDE, vr. *langkah, djangkah*.
 Honderd —n doen, *berdjalan sarâtoes langkah*.
 Hij ging met rassche —n, *terlâloe tjepat djalanja*.
 Gij moet wel op uwe —n letten, *makko handaglah angkaw memaliharkan lakoe djalanmoes, loe misti djâga bâjig-bâjig loe poenja lakoe djalan, L.*
SCHREEF, vr. *streepje, gâris, bâris*.
 Dat gaat buiten de —, *makka itoe terlâloe amat*.
 Ergens een —je doorhalen, *tiâda hârap lâgi akan sasowâtoe bârang*.
SCHREEFJE, o. *gâris ketjil*.
 Een — vooruit hebben, *di bri haq jang lebeh besaar*.
SCHREEUW, m. *terelâq, penjeroewan*.
 Eenen — geven, *berterelâq, seroe, meroew, roewah, meroewah*.
 Een — ver, *sa-roewâh-an, ka-roewah*.
SCHREEUWBEK, m. en vr. *orang berterelâq*.
SCHREEUWEN, b. w. *berterelâq, seroe, roewah, tarakan, buttarelâq, L., butterelâq, L., gumbor, Jav.*
 Aanhoudend —, *berseroe-seroe*.
 —, gillen van pijn, *djerit, Jav., mendjerit*.
 Om hulp —, *berseroe minta di toeleng*.
 Luidkeels —, *berterelâq terlâloe kras, berseroe dengan sowâra njâring*.
 Met veel volks te gelijk —, *pattir, pantir, panter, memattir, memantir*.
 —, tieren, *ingar-bângar*.
 Het schreeuwt, *makka itoe terlâloe amat*, zie het — van dieren op **BLATEN, KRAAIJEN, KIRREN, KWAKEN, TUILPEN**, enz.
SCHREEUWEND, b. n. *erf, sângat, terlâloe amat*.
 Eene —e onregtvaardigheid, *thlalâm jang sângat*.
SCHREEUWER, m. *orang jang berterelâq, (berseroe, meroewah)*.
 Het is een regte —, *anyas sâdja bitjaranja, L.*

—, zie **POGCHER**.
SCHREEUWERIG, b. n. *berterelâq sâdja, berseroe-seroe*.
SCHREEUWING, vr. *penerelâkan, penjoeroewan*.
SCHREEUWLEELIJK, m. en vr. *orang angas sâdja bitjaranja*.
SCHREIJEN, o. w. zie **SCHREEUWEN**.
 —, krijten, weenen, *tângis, menângis*.
 Snikkende —, *magah*.
 Eenen vloed van tranen —, *bertjoetjoran ajer mâta*.
 Zachtjes, snuivende —, *berintik menângis*.
 Van vreugde —, *menângis kârana ka-soekâân*.
 Uit medelijden —, *menângis derri paadda blas kasêhan*.
 — over, *tângiskan*.
 Hij schreit over den dood zijner gade, *ia tângiskan istrinja jang mâti*.
 Te zamen —, *bertângis-tangisan*.
SCHREIJER, m. zie **SCHREEUWER**.
 —, krijter, *jang menângis*.
SCHREIJERIG, b. n. *lakas menângis*.
SCHREPEL, b. n. zie **SCHRAAL, MAGER**.
SCHRIEL, b. n. zie **SCHRAAL**.
 —, armlzalig, *pâpa, miskin, Ar., pôtol, L.*
 Een — onthaal, *perdjamoewan miskin*.
SCHRIFT, vr. de —, *el-kitâb*.
 De heilige —, *el-kitâb jang goedoes*.
SCHRIFT, o. *toelisan, raqm, Ar.*
 Grof —, *toelisan kâsar*.
 Fijn —, *toelisan hâloes*.
 —, hand van schrijven, *chath, Ar.*
 Stijf —, *chath kâkoe*.
 —, schriftelijk bewijs, *soerat tanda tângan*.
 Vlug, los —, *chath lemboet*.
 Allerlei —en, *bagei-bagei soerat-soerâtan*.
 Hij is door zijne —en beroemd, *makka masjhoerlah ia kârana kitâb-kitâbnja*.
SCHRIFTELIJK, b. n. *tersoerat, di toelis*.
 — verbond, *soerat perdjandjian, perdjandjian jang tersoerat*.
 Zich — verbinden, *berdjandji dengan soerat*.
SCHRIFTELOOS, b. n. *tiâda poenja soerat tanda katrângan*.
 Schriftelooze overeenkomst, *perdjandjian jang tiâda tersoerat*.
SCHRIFTGELEERDE, m. *penjoerat, kâtib, Ar., orang âlin*.
SCHRIFTGELEERDHEID, vr. *ilmoe kitâb*.
SCHRIFTMATIG, b. n. *berpâtoetan dengan boenji el-kitâb*.
SCHRIFTMATIGHEID, vr. *kapatoetan dengan boenji el-kitâb*.
SCHRIFTUUR, vr. *soerat katrângan*.
 — van eisch, *soerat dâwa*.
 —, de Heilige schrift, *el-kitâb jang goedoes*.

SCHRIFTUURLIJK, bijw. zie **SCHRIFTMATIG**.
SCHRIFTUURPLAATS, vr. *ajat*, Ar., *nats derri paadda el-kitáb*.
SCHRIFTUURVAST, b. n. *faham paadda ilmoe kitáb*.
SCHRIFTUURWOORDEN, o. meerv. *perkatáan el-kitáb*.
SCHRIJDEBENEN, o. w. *kangkang*, *mengangkang*.
SCHRIJDELINGS, bijw. *berkangkang*, *atas prijang berkangkang*.
 — *zitten*, *berdjoelang*.
 — *dragen*, (kinderen op den nek, heup,) *djoelang*.
SCHRIJDEN, o. w. *kangkang*, *melangkangkan*.
 Over eene bank —, *mengangkang-t bálei*.
SCHRIJDING, vr. *kangkang*.
SCHRIJFBEHOEFTE, vr. *perkákas toelis*, *serba penjoerat*.
SCHRIJFBOEK, o. *boekoe toelis*, L., *kitáb menjoerat*.
SCHRIJFBOEKJE, o. *zakboekje*, *soerat kandoengan*, *boek tékenan*, verb. van aantekeningsboekje.
SCHRIJFBORD, o. *pápan toelis*.
SCHRIJFDAG, m. *hári órang menoelis*, *hári jang di tentoekan akan menoelis*.
SCHRIJFFEIL, vr. *sálah toelisan*, *sálah menjoerat*.
SCHRIJFFOUT, vr. zie **SCHRIJFFEIL**.
SCHRIJFGELD, o. *oepah toelisan*, *oepah menjoerat*.
 — voor eenen klerk, *oepah djoeroe toelis*.
SCHRIJFGEREEDSCHAP, o. *serba menjoerat*, *perkákas toelis*.
SCHRIJFJEUKTE, vr. *ingin akan menjoerat*.
SCHRIJFINKT, vr. *tinta toelis*, L., *dáwat*, Ar.
SCHRIJFKAMER, vr. *kamar toelis*, L., *biliq menjoerat*.
SCHRIJFKANTOOR, o. j. *kantor toelis*, *tampat menjoerat*.
SCHRIJFKISTJE, o. *peti toelisan*, *kótaq dáwat*.
SCHRIJFKOKER, m. *sárong qalam*, *sárong penna*, L.
SCHRIJFKUNST, vr. *ilmoe menjoerat*, *ilmoe toelis*, *pengatahoewan toelisan*.
SCHRIJFKUNSTENAAR, m. *órang jang faham paadda ilmoe menjoerat*, *órang jang bisa-toelis*, L.
SCHRIJFLADE, vr. *kótaq soerat*.
SCHRIJFLEI, vr. *bátue toelis*.
SCHRIJFLES, vr. *peludjárán toelis*.
SCHRIJFLESSENAAR, m. *peti toelisan*, *lessenar penjoerat*, Abd. M. 23.
SCHRIJFLETTER, vr. *hoerof soerat*, *letter toelis*, L.
SCHRIJFLOON, m. en o. *oepah toelis*.
 —, (honorarium,) *oepah penjoerat*.

SCHRIJFLUST, m. *soeka toelis*, *soeka menjoerat*.
SCHRIJFMEESTER, m. *goeroe toelis*, *goeroe menjoerat*, *pengádjár toelis*.
SCHRIJFMES, o. zie **PENNEMES**.
SCHRIJFPAPIER, o. *qarthás soerat*, *kartas toelis*, L.
SCHRIJFFEN, vr. *inlandsche*, *qalam*, Ar., —, *Europ. penna toelis*.
SCHRIJFFLANKJE, o. *pápan toelis*.
SCHRIJFFROL, vr. *dastar segalla perkára*.
SCHRIJFSCHOOL, vr. *maktab*, Ar., *sukkóla toelis*, L., *tampat beládjár toelis* (menjoerat).
SCHRIJFSTIJL, m. *tjára soerat*, *tjára karángan soerat*.
 Een zeer schoone —, *tjára soerat jang indah indah*.
SCHRIJFSTOF, vr. *perkára soerat*.
SCHRIJFTAAL, vr. *bahása soerat*.
SCHRIJFTAFEL, vr. *médja toelis*, L., *máidah menjoerat*.
SCHRIJFTEEKEN, o. *letter*, *hoerof*, Ar., *letter*, Ned.
 — boven of onder de letters, *raqam*, eigenl. *raqm*, Ar.
 — om de Alif te verzwijgen, *wetsl*, Ar.
SCHRIJFTIJD, m. *tempo toelis*, L., *waqtoe menjoerat*.
SCHRIJFTRANT, m. *tjára soerat*.
SCHRIJFTUIG, o. *perkákas toelis*, *serba menjoerat*.
SCHRIJFVEDER, vr. zie **SCHRIJFFEN**.
SCHRIJFVERTREK, o. zie **SCHRIJFKAMER**.
SCHRIJFWIJZE, vr. zie **SCHRIJFSTIJL**.
SCHRIJFZIEK, b. n. *ingin menjoerat*, *kapéngin mávo toelis*.
SCHRIJFZUCHT, vr. zie **SCHRIJFJEUKTE**.
SCHRIJLINGS, bijw. zie **SCHRIJDELINGS**.
SCHRIJN, o. zie **KAS**.
SCHRIJNEN, b. w. *litjakan*.
 —, o. w. *sákit*, *rása sákit litjat*, *berpa litjat*.
SCHRIJNHOUT, o. *kájoe almári* (*lamári*, L.)
SCHRIJNWERK, o. *boewátan pandei peti*, *boewátan toekang lamári*, L.
 Ingelegd —, *karáwang*.
SCHRIJNWERKEN, o. w. *memboewat almári*, *memboewat peti*, *békin lamári* (*peti*, L.) *menoekang kájoe*.
SCHRIJNWERKER, m. *pandei peti*, *toekang peti*, *toekang lamári*, L., *pandei almári*.
SCHRIJNWERKERSGEREEDSCHAP, o. *prábot pandei peti*, *prábot toekang peti*.
SCHRIJNWERKERSWINKEL, m. *kadei pandei kájoe*.
SCHRIJVEN, b. w. *toelis*, *menoelis*, *menjoerat*.
 Kunnen —, *táhoe menjoerat*, *bisa toelis*, L.
 Hij schrijft, *ia menjoerat*, *dia menoelis*.
 Kunnen lezen en —, *táhoe membátja dan menjoerat*, *bisa bátja dan toelis*.
 Met eene pen —, *menjoerat dengan qalam*, *toelis sama penna*, L.

In het net —, *toelis bágoes*, L., *menjoerat bágoes*,

Zeer slecht —, *gòrès-gòrès*, L., *toelis berkoesoet-koesoet*.

Eenen brief —, *toelis soerat*, *memboewat soerat*, *menjoerat warqat*.

Een boek —, *menjoerat kitáb*, *toelis boekoe*, L., *mentálifkan motshaf*.

Een geschreven boek, *noschat*, Ar., *kitáb jang tersoerat*.

Tegen iemand —, *meláwan órang dengan soerat*.

Hij schrijft heerlijk, *terlálao indah-indah karángannya soerat*.

Hij heeft die zaak in zijnen brief geschreven, *makka perkára itoe di seboetkannja di dálam soeratanja*.

Zich vermoeijen door —, *melelahan diri dengan menjoerat*, *toelis sampé tjapé*, L., *kardja tjapé diri dengan toelis-toelis sádja*, L.

—, o. de daad van —, *penjoerátan*, *penoelisan*.

Met — den kost winnen, *pentjaharian menjoerat (menoelis)*.

De hand doet mij zeer van het vele —, *tángankoe sákit menjoerat bánjaq-bánjaq*.

Ik heb uw — ontvangen, *soerat toewan hamba telah hamba menjamboet*, *sája soedah tarima toewan poenja soerat*, L. (*loe poenja soerat zou al te laag zijn*).

SCHRIJVENSTIJD, m. *témpo toelis*, *waqtie menjoerat*.

SCHRIJVER, m. iemand die letters schrijft, *órang jang toelis*, *órang jang menjoerat*.

—, overschrijver, *djoeroe toelis*.

—, auteur, *penjoerat*, *tsáhíb el-kitáb*.

Het ambt van eenen — maakt een gedeelte van het rijksbewind uit, *pekardjään penjoerat itoe ádu sa-soekoe derri paadda pekardjään karadjään*, M. R. 144.

— aan een tolhuis, *karkon*.

Een — is iemand anders dan een overschrijver, omdat hij vele punten van wetenschap moet kennen, opdat zijn werk volkmaakt zij en hij een — kan genoemd worden, *jang menjoerat itoe lájin derri paadda jang menjoerat*, *kárana handaqlah ia mengambil brápa perkára pengatahoe-wan sopája ada semporna kardjánja dan dápat di seboetkan penjoerat namánja*, M. R. 12.

Wanneer een — geschreven heeft hetgeen hij bedoelde, is het dienstig het geschrift eerst over te lezen, er de gegrondheid van te overwegen en het daarna aan den briefdrager ter hand te stellen, *opa bila penjoerat soedah menjoerat bárang jang di kahandakinja itoe hároes ia membátja soerat itoe di hoeloe (dholo) dan mengingatkan kabenárannya dan komedièn brikán itoe paadda tángan órang jang membáwa dia*, M. R. 146.

En een — moet zich van alle grove woorden onthouden, *dan hároes penjoerat memalihárakan dirinja derri puadda segalla káta jang brat*, M. R. 146.

Een beroemd —, *penjoerat jang masjhoer*.

Een ongenoemd —, *penjoerat jang tiáda seboetkan namánja*.

Een geestig —, *penjoerat jang menjindir* (dit is ook een schimpend schrijver).

Geschied —, *tsáhíb el-hikájat*, Ar., *penjoerat likájat* (*tjeritera*, *tjerita*, L.)

Snel —, *órang jang toelis tjepat-tjepat*, L., *órang jang menjoerat lakas-lakas*.

SCHRIJVERIJ, vr. klerkschap, *pekardjään djoeroe toelis*.

SCHRIJVERSCHAP, o. *djabátan* (*pekardjään*) *penjoerat*, *djabátan kátib*.

SCHRIJVING, vr. *penjoerátan*, *hál menjoerat*, *penoelisan*.

SCHRIK, m. *kakedjoetan*, *ngamam*, *kágèt*, L., *heibat*, Ar.

Met — bevangen, *terkedjoet*, *kena kágèt*, L., *kápaq*.

En de — voor den Koning Ziád was in alle harten, *makka heibat akan solthán Ziád itoe adálah dálam háti segalla mánoesja itoe*, M. R. 89.

Met — wakker worden, *bángon dengan kágèt*.

— aanjagen, *mengedjoetkan*, *békin kágèt*, L., *membri heibat*.

Het leger werd met — bevangen, *makka bala-tantará poon terkedjoetlah*.

SCHRIKACHTIG, b. n. *penákoet*, *lakas kágèt*, L.

Een — paard, *koeda penákoet*.

SCHRIKACHTIGHEID, vr. *pri penákoet*, *kala-koewan jang lakas kágèt*, L.

SCHRIKBAREND, b. w. *jang mengedjoetkan*, *jang membri heibat*, *heibánoe*, *jang békin kágèt*, L., *heibat*.

Hij had een — voorkomen, *makka terlálao heibat roepánja*.

SCHRIKBEELD, o. *roepa jang heibat*, *roepa jang mengedjoetkan*, *roepa jang békin kágèt*, L.

SCHRIKBEWIND, o. *pemarintáhan jang mengedjoetkan* (*menjásatkan*).

SCHRIKGEDROGT, o. *hantoe jang heibat roepánja*.

SCHRIKKELDAG, m. bij de Mohamedanen wordt om de vier jaren een dag minder geteld, en die heet, *jawm kabisat*, Ar., *hári kabisat*.

—, Eur. *hári kasisipan*.

SCHRIKKELJAAR, o. Mohamedaansch —, *sannat kabisat*, Ar., *sál kabisat*, Perz.

Europeesch —, *táhon hári kasisipan*.

SCHRIKKELIJK, b. n. zie SCHRIKBAREND.

—, afgrijselijk, *ngarti*, *ngeri*.

Zeer — was zijne gedaante, *terlálao ngarti roepánja*.

—, zeer, bij uitstek, *terlâloe amat, sângat.*
 — veel, *terlâloe amat bânjaq.*
SCHRIKKELIJKHEID, vr. *tsifat jang heibat, roepa jang mengedjoetkan, bârang jang ngeri, bârang jang bekin kâgêt, L.*
SCHRIKKELMAAND, vr. bij de Mohamedanen, *sjafr kabisat, Ar., boelan kabisat, zie SCHRIKKELDAG.*
 — der Europ., *boelan hâri kasisisipan*, dat is: de maand van den ingeschoven dag.
SCHRIKKEN, o. w. *kedjoet*, gewoonlijk: *terkedjoet, kâgêt, L., kena kâgêt, L., kena dahsat.*
 De vorst verschrikte en zeide, *makka baginda poon terkedjoet serûja katânja, S. R. 11.*
SCHRIKKIG, b. n. *penâkoet.*
SCHRIKKING, vr. *kakedjoetan, kâgêt, L.*
SCHRIKMIDDEL, o. *obat penâwar, orang kakedjoetan.*
SCHRIKVERWEKKEND, b. n. zie **SCHRIKBAREND**.
SCHRIL, b. n. *penâkoet.*
SCHROBBEN, b. w. *gôsoq, soetjikan.*
SCHROBBER, m. *orang menggôsoq.*
 —, werktuig, *sikat, sêkat, penggôsoq.*
SCHROBEREN, b. w. zie **GISFEN, HEKELEN.**
SCHROBBERING, vr. zie **BERISPING.**
SCHROBNET, o. *poekat.*
 Een klein —, *poekat pâkoet.*
 Drie —ten, *poekat tiga râwan.*
 Het — trekken, *memoekat.*
SCHROEF, vr. *skroep*, verb., *pelêr itiq, farafædjoet*, van *parafuso*, Port.
 Eene — toedraaijen, *poetar kintjang skroep.*
 Eene — losdraaijen, *boeka skroep.*
 Op losse schroeven staan, *bimbang, tiâda karowan, tiâda tentoe.*
SCHROEFBANK, vr. *bangkoet skroep*, verb.
SCHROEFBOOR, vr. *goerdî skroep.*
SCHROEFDRAAIJER, m. *pemoetar skroep.*
SCHROEFFERS, vr. *apitan skroep.*
SCHROEFSLEUTEL, m. *koentji skroep.*
SCHROEFOORMIG, b. n. *sa-roepa pelêr itiq, seperti skroep.*
SCHROELJEN, o. w. (zich) *hângoes, kena hângoes.*
 —, b. w. *hângoeskan, hângoes-t.*
 —, met een heet ijzer, *salar.*
 —, met vuur, *latop, melatop.*
SCHROELJER, m. *orang jang menghângoeskan (melatop).*
SCHROEIJING, vr. *penghangoesan.*
SCHROEISEL, o. afknipsel van geld, *goentingan oewang.*
SCHROEVEN, b. w. *poetar skroep.*
 Aan iets vast —, *hoebong dengan skroep.*
SCHROEVENDRAAIJER, m. zie **SCHROEFDRAAIJER.**
SCHROK, m. *pendemap, orang râkoes, L.*

SCHROKEN, b. w. zie **SCHROELJEN.**
SCHROKING, vr. zie **SCHROEIJING.**
SCHROKKEN, b. w. *mendemap, tjâroe, telan dengan râkoes, L.*
SCHROKKER, m. zie **SCHROK.**
 —, gierigaard, *orang kikir.*
SCHROKKIG, b. n. *demap, râkoes, L.*
SCHROKKIGHEID, vr. *pendemâpan.*
SCHROLLEN, o. w. *tjônêl.*
 —, smalen, *mentjêlâ.*
SCHROMELIJK, b. n. zie **SCHRIKKELIJK.**
SCHROMELIJKHEID, vr. zie **SCHRIKKELIJKHEID.**
SCHROMELOOS, b. n. *tiâda tâkoet, brânî.*
 —, bijw. *dengan tiâda tâkoet.*
SCHROMELOOSHEID, vr. *kabranian, brânî.*
SCHROMEN, o. en b. w. *tâkoet, gantar.*
 Den vijand —, *tâkoet akan moesoeh.*
SCHROMIG, b. n. *penâkoet.*
SCHROMPEL, vr. zie **RIMPEL.**
SCHROMPELEN, o. w. zie **RIMPELEN.**
SCHROMPELIG, b. n. zie **RIMPELIG.**
SCHROOIJEN, b. w. *pâsang tâli sama tong, L.*
SCHROOITOUW, o. *tâli boewat kassî nâjig tong, L.*
SCHROOM, m. *penakoetan.*
 —, angstvalligheid, *kasoekâran, pertjintâan.*
SCHROOMACHTIG, b. n. *penâkoet.*
 —, bijw. *dengan tâkoet, dengan penakoetan.*
SCHROOMACHTIGHEID, vr. *prî penâkoet, mâloe.*
SCHROOMHARTIG, b. n. kleingeestig, *tjâbar, penâkoet.*
 —, bijw. *dengan tjâbar, dengan tâkoet.*
SCHROOMHARTIGHEID, vr. *prî jang tjâbar, katjabâr-an, prî penâkoet.*
SCHROOMHARTIGLIJK, bijw. zie **SCHROOMHARTIG**, bijw.
SCHROOMTE, vr. zie **SCHROOM.**
SCHROOMVALLIG, b. n. *mâlœ, penâkoet, tâkoet.*
 — zijn op het zien van eenen hond, *kat enz., tângar.*
SCHROOMVALLIGHEID, vr. zie **SCHROOMACHTIGHEID.**
SCHROOMVALLIGLIJK, bijw. *dengan tâkoet.*
SCHROOMVOL, b. n. *sângat tâkoet.*
SCHROOT, o. *segalla roepa bessî toewah, boewah anggoer bessî.*
 Een kanon met — laden, *isi mariam dengan boewah anggoer bessî.*
SCHROOTZAK, m. *kârong segalla roepa bessî toewah.*
SCHUB, vr. *sisiq.*
 De miereneters en de visschen hebben —ben, *makka penggoeling dan ikan itoe âda bersisig.*
SCHUBACHTIG, b. n. *sa-roepa sisig, seperti sisig.*
SCHUBBEN, b. w. *kikis sisig, boewang sisig.*
 Geschubd, *bersisig.*
SCHUBBIG, b. n. *bersisig.*

SCHUDDIER, o. *binatang jang bersisiq.*
 SCHUBSWIJZE, bijw. *sa-roepa sisiq.*
 SCHUBVISCH, m. *ikan jang bersisiq.*
 SCHUDBEBOL, m. en vr. *orang teroenggot-oenggot.*
 SCHUDBEBOLLEN, o. w. *teroenggot-oenggot, onggos kopála, oenggol.*
 —, knikken, *onggoe.*
 SCHUDDEN, b. w. *gójang, kátjoq, gontjang, gubbas.*
 Het huidhaar —, *gubbaskan roema.*
 Zich —, *garsé.*
 —, bewegen, *menggeraŕkan.*
 —, (eene wan in de rondte —) *kótjoq.*
 Het hoofd —, *gójang kapála, mengge- raŕkan kapála.*
 —, (de vleugels) *iré, mengirapkan, zie Klapwiek.*
 —, rukken, *sntaq.*
 Heen en weder —, *indong-indong.*
 —, o. w. *bergójang, bergeraq.*
 Zijn gansche ligchaam schudde als een boom door den wind, *dan bergeraq se- galla toebohnja separti pohon kájoe derri paadda angin, M. S. R. 44.*
 SCHUDDER, m. *penggójang, penggontjang.*
 De — der aarde, *penggontjang boemi.* (d. i. God, die bij eene aardbeving den grond doet schudden).
 SCHUDDING, vr. *penggójangan, penggontjangan.*
 — der aarde, zie **AARDBEVING.**
 SCHUIF, vr. zet op het schaak- of dambord, *santap, Hoft, mákan.*
 —, om eenen zonnescherf uit te spreiden, *kananda, kananda pájong.*
 —, grendel, *kantjing.*
 SCHUIFBLAD, o. eener tafel, *dáwon médja sórangan.*
 SCHUIFDEUR, m. *pintoe sórangan.*
 SCHUIFELAAR, m. *orang menginding.*
 SCHUIFELAGHTIG, b. n. *orang jang soeka menginding.*
 SCHUIFELEN, o. w. blazen, *tioep, siol.*
 —, kruipen en zich bewegen zoo als de slangen, *telátaq.*
 Het geluid van eene —de slang, *chajafat, Ar.*
 —, tafelschuimen, *menginding.*
 SCHUIFELING, vr. *pestólan, penioepan.*
 SCHUIFELZER, o. *kantjing bessí.*
 SCHUIFKAR, vr. zie **KRUIWAGEN.**
 — met twee wielen, *káhar sórangan, L.*
 SCHUIFKNOOP, m. *ikat máti, simpoel, simpoelan.*
 —, strik, *djirat, tjamat.*
 SCHUIFLADE, vr. *kótaq, soerókan.*
 SCHUIFLANK, vr. *pápan sórangan.*
 SCHUIFRAAM, vr. en o. *ram, Ned.*
 SCHUIFSTEEN, m. wetsteen, *bátoe gósoq, L., bátoe asáhan.*
 SCHUIFTAFEL, vr. *médja sórangan.*
 SCHUIJER, m. *boendar, verb., sikat.*

SCHUIJEREN, b. w. *borstelen, boendar, verb., sikat, menjikat.*
 SCHUIJEREN, o. w. *loslijvig zijn, sákit boewang ajer, tjirit, tjerit, tjahâr, tjâr.*
 SCHUIJERMAKER, m. *toekang boendar, L., pandei sikat.*
 SCHUIJ, vr. in: zich — houden, *semboeni diri.*
 SCHUILEN, o. w. zich verbergen, *semboeni diri.*
 Onder eenen mantel —, *bersalindang.*
 Achter eenig groot voorwerp —, *berlindong.*
 Daar schuilt wat achter, *ada lági bárang jang terboeni, ada lági bárang niat jang belom njáta (jang terboeni).*
 SCHUILHOEK, m. *tampat semboeni, semboenian.*
 —, afgezonderd vertrek, *chalwat, Ar.*
 — van het hart, *chalwat háti, M. S. R. 6.*
 SCHUIHLIOL, o. *góha semboenian.*
 SCHUIJPLAATS, vr. *tampat perlindoengan, tempat semboenian, moefar, Ar.*
 Eene — zoeken, *úndam.*
 Eene — verleenen, *mengándam.*
 Eindelijk hebben zij Hadjie Tásim's — gevonden, *láma-láma mentjahárt makka tempat semboenian Hádjí Tásim di dápatnja djoega.*
 Eene — vinden in de bergspelonken, *berlindong kadálam gówah goenong.*
 Eene — aan de voeten des troons vinden, *dápat perlindoengan ka-báwah doeli.*
 SCHUIJWINKEL, m. zie **SCHUIJHOEK.**
 SCHUIJ, o. *boejih, boejí, boeŕt, moeŕt, didih.*
 En men zag in dat — een zeer schoon meisje, *makka di lihat orang di dálam boejih itoe sa-orang boedaq parampoewan terláloe bájq párasnja, Sj. M. 50.*
 — van kokende metalen, *sánga.*
 — van melk, *boejih ajer soesoe, roeghájat, Ar.*
 — op den mond, *boesa.*
 — van kokende tinerts, *trá.*
 — van kokende rijst, *tádjín.*
 — van goud, *káhar.*
 Het — der zee, *boejih láwt.*
 —, heffe des volks, *orang hina-dina, orang boesq.*
 SCHUIJMAGHTIG, b. n. *kaboejihan, sa-roepa boejih, zie SCHUIJ.*
 SCHUIJMAGHTIGHEID, vr. *tsifat boejih, zie SCHUIJ.*
 SCHUIJMEKKEN, o. w. *berboesa, kaloewar boesa.*
 SCHUIJMEKEN, o. w. van vochten, *berboejih, berdidih, bedidih, L.*
 — van metalen, *bersánga.*
 — van den mond, *schuimbekken, berboesa.*
 —, b. w. *boewang boejih, kaloewarkan boejih (sánga).*

Kokende rijst —, *boewang tadjin*.
 SCHUIMIG, b. n. zie SCHUIMACHTIG.
 SCHUIMING, vr. *pemboewangan boe ih*.
 SCHUIMLOOPER, m. *orang jang menginding*.
 SCHUIMSPAAN, m. *séndoq boewang tadjin*.
 SCHUIN, b. n. sheef, *sérong*.
 —, hellende, *miring, singit, tonggang*.
 Eene — e helling, (vlak) *soepána*.
 SCHUINEN, b. w. *sérongkan, menjérongkan*.
 SCHUINSCH, bijw. *sérong, dengan sérong, atas pri jang sérong*.
 — houden (als men iets afgiet, zoo als groenten enz.), *minting*.
 — snijden, *pótong sérong, krat sérong*.
 SCHUINSCH, b. n. *sérong*.
 — Eenen — en blik werpen, *mendjeling*.
 SCHUINSCHIED, vr. *kasérongan, pri sérong*.
 —, helling, *miring, tardjal*.
 SCHUINTE, vr. *tampat miring*.
 SCHUIT, vr. *práhoe, práw*.
 Roei —, *práhoe dajong*.
 — met opgeboeide boorden, *práhoe bidar*.
 Eene — met twee musten, *djaloer*.
 Eene platboomde —, *tjoenid*.
 Veer —, *tambangan*.
 Met eene — gaan, *pergi berpráhoe*.
 SCHUITEVAARDER, m. *djoeragan práhoe*.
 SCHUITGELD, o. *oewang tambangan, oepah tambangan*.
 SCHUITJE, o. *práhoe ketjil*.
 Een — tin, (blok) *tampang*.
 SCHUITLIJN, vr. *tali menarèq práhoe*.
 SCHUIVEN, b. w. voort —, *sérong*.
 Op zijde —, *sangkap*.
 De beteldoos toe —, *menjórang tjaraána*.
 De gordijnen op zijde —, *sangkap terei (kalamboe)*.
 Amfloen —, *minom mádat, mengisap bákong*, (beleefde uitdr.)
 —, in een damspel, *mákan, santap, Hoft, sasar, sassar*.
 Vooruit —, *sérong láljoe*.
 Achteruit —, *sérong moendoer*.
 Op zijde —, *sérong ka-sablah*.
 De schuld op eenen anderen —, *tanggongkan sálah atas órang lájin*.
 —, van plaats veranderen, *gisir, gésér*.
 Gaan —, fig. *oendoer, moendoer, L., soeroet, Hoft, lári, mingat, L.*
 SCHUIVER, m. *orang jang menjórang, penjórang*.
 SCHUIVING, vr. *hál menjórang, penjórangan*.
 SCHULD, vr. (debet,) *hoetang, oetang*.
 Eene — van vijftig duizend ropijen, *hoetang lima luqa ringgit*.
 Uitstaande en te betalen — en, *pioetang dan hoetang*, gewoonlijk: *hoetang pioetang*.
 — voor het niet volbrengen eene gelofte, *pidáa*.
 Oude —, *hoetang lámá*.

— voor verwonding, *pampus, denda loeka*.
 Vervaliene, inbare —, *hoetang jang dápat di tájt*.
 —, bestaande in meel voor gepleegden moord, *tepong boemi*.
 Die op — geeft, *jang mengoetang*.
 Mijne vrouw is te Palembang verkocht zonder dat zij — en had, *sája poenja bini di djoewal órang di Palimbang dengan tiada áda hoetang*, Br. Pal.
 — en hebben, *berhoetang*.
 Zich in — en steken, *mengoetang-t diri*.
 — en betalen, *membájar hoetang*.
 Zich met de betaling der — en belasten, *tanggong bájar segalla hoetang*.
 —, vr. misdaad, *sálah*.
 —, zonde, *dósa*.
 — belijden, *mengákoe sálah*.
 — hebben, *bersálah*.
 De — aan een ander geven, *tjáké*.
 Het is zijne — niet, *boekán dia poenja sálah*.
 De — op iemand leggen, *bersálahkan órang*.
 De — op zich nemen, *tanggong sálah*.
 De — vergeven, *membri ampon, mengampoent, bri mdeáf, memdeáfkan, kassi ampon, L.*
 Een iegelijk zal zijne — dragen, *saórang akan tanggong sálahnja*.
 Zijne — was zoo groot niet, *makka tiada brápa sálahnja*.
 Buiten zijne —, *tiada dengan sálahnja*.
 Buiten — zijne, *tiada bersaláhan*.
 Beloften maken —, *makka sa-bárang perdjandjian itoe handaq di sampeikan*.
 O Heere! vergeef ons onze — en, *ja toehankoe! apáláh kiránja di ampoent olehmoe segalla dósa hamba sakalian*.
 SCHULDBEKENTENIS, vr. schuldbelijding, *pengakoewan sálah*.
 —, dat men geld schuldig is, *soerat pengakoewan hoetang, soerat tanda tángan mengákoe hoetang, soerat hoetang*.
 —, verwaarborgde som in regten, *tjógó*.
 Eene — voor notaris en getuigen passereren, *menjoerakan (memboewat soerat) hoetang di hudápan notáris (dabir) dan sjaksinja, békin soerat hoetang di depan toewan notáris dan saksinja, L.*
 SCHULDBESEF, o. *pengatahoewan akan bersaláhan, rása sálah*.
 SCHULDBODE, vr. *soeroehan jang menágt hoetang*.
 SCHULDBOEK, o. *soerat (boekoe) pioetang*.
 SCHULDBEBOETING, v. het boeten voor misdrijf, *pengapoesan sálah, denda kárana sálah, denda hoekoem qitstsás (qissás)*.
 SCHULDBRIEF, m. *soerat hoetang*.
 SCHULDEISCHER, m. *jang menghoetang-t jang*

ampoanja amas, penági hoetang, jang pé-gang pioetang, indoe samang.
 Zijne —s bevredigen, *memadâkan (bêkin senang) orang jang mengoetâng-t.*
SCHULDELOOS, b. n. *soetji, tiâda bersalâhan.*
SCHULDELOOSHEID, vr. *kasoejian, kalakoe-wan jang tiâda bersalâhan.*
SCHULDENAAR, m. *jang berhoetang, penghoetang, ânaq samang.*
 —, die verplicht is voor den schuld bij den schuldeischer te arbeiden, *orang mengiring, orang berhoetang mengiring.*
 — zijn, *berhoetâng-t.*
SCHULDENLAST, m. *kabrâtan hoetang.*
SCHULDIG, b. n. zie **VERPLIGT**, **VERSCHULDIGD**.
 — zijn, (moeten betalen,) *berhoetang, misti bajaran.*
 Hoeveel is hij —? *brâpa hoetangnja?*
 Hij is meer — dan hij bezit, *makka hoetangnja itoe lebeh derri paadda pioetangnja.*
 Waarom betaalt gij niet ter plaatse waar gij — zijt? *mengâpa makka angkaw tiâda membâjar kapada tempat angkaw berhoetang?* Br. Pal.
 —, strafbaar, *bersalâhan, berdôsa.*
 Over en weder — zijn, *bersalâh-salâhan.*
 Hij is daar in het geheel niet — aan, *dâlam itoe soewâtoe-poon tiâda salahnja.*
 Des doods — zijn, *bersalâhan kamatian.*
 Aan verraad —, *berdorhâka, doerâka, bersalâhan kârana doerhâka.*
 — verklaren, *bapersalâhkan.*
 Het antwoord — blijven, *tiâda mendjawâb, tiâda menjâhoet.*
 —, misdadiglijk, *bijw. bersalâh, dengan salâh, atas prt bersalâhan.*
SCHULDIGE, m. en vr. *orang bersalâhan, ook: orang kasakitan.*
SCHULDIGLIJK, *bijw. zie SCHULDIG, bijw.*
SCHULDIGST, vr. *daftar hoetang.*
SCHULDOFFER, o. *qorbân akan menghâpoe-skan dôsa.*
SCHULDFLIGTIGHEID, vr. dienstbaarheid om eigene of familie-schulden, *sendoe, sendo.*
 Persoon, verkeerende in —, die met zijnen dood ophoudt, *sendoe agong.*
 Persoon, verkeerende in —, die bij den dood van zijnen borg, nog voortduurt, *sendoe indal.*
SCHULDSPLITSING, vr. *pembahagian hoetang.*
SCHULDVERGEVING, vr. *ampon dôsa, pengampoenan salâh.*
SCHULDVORDERING, vr. *pioetang.*
 Brief (bewijs) van —, *soerat pioetang.*
 —, de daad van —, *penagian hoetang.*
 Eene — doen innen, *menerbitkan pioetang, Br. Pal.*
 Eene — toonen, *kasit lihat soerat pioetang, L., pertoeindjoekang soerat pioetang.*
SCHULP, vr. zie **SCHIEFP**.

In zijne — kruipen, *maengkir, bersangkal.*
SCHULPEN, b. w. *bowat aloeran, bêkin aloeran.*
SCHULPKALK, m. *kâpor karang (kregng).*
SCHULPSLAK, vr. *oenuw jang berkoelit.*
SCHULPWIT, o. *loodwit, loemat timah, timah loemat.*
SCHULPZAND, o. *pâsir kregng.*
SCHUREN, b. w. in eene schuur brengen, *bâwa mâsoq di djoelâpang, bâwa di loemboeng, bâwa mâsoq di loemboeng.*
SCHUREN, b. w. schoonmaken, *gôsoq.*
 Met asch —, *gôsoq dengan hâboe.*
 —, ligtelijk wonden, (zoals den rug of borst van last of trekdiere) *meloekâ-t koelit.*
 —, o. w. wrijven, scheuken (tegen eene boom of paal zooals sommige dieren doen) *gâroe, gâroq, L., gôsoq.*
 —, blinkend maken, *oepam, mengoepam.*
 De tanden —, (inlandsch gebruik,) *sisoq, sisoe.*
 Tegen elkander —, *bergôsoq-gôsok-an.*
 Zich aan stukken —, *bergôsok-gôsok-an hingga loesh (sampei poetoesh).*
 De tanden — of vijlen, *dâbong.*
SCHURFT, b. n. *schurftig, berkoedis, koedis, kôrèng, berkôrèng, L.*
 Een — e hond, *andjing berkôrèng, L.*
 Eene — e zaak, *perkâra boesoq.*
SCHURFT, vr. *kôrèng, koedis, goeraq, djarrab, Ar.*
 Zware —, *poeroe tjâboq.*
 —, vuiligheid aan het hoofd, *kalamoemoer, goeraq.*
 Melaatsche —, *koeroe.*
 — op het gansche ligchaam, *poeroe pârang-pârang.*
SCHURFTACHTIG, b. n. *sa-roepa koedis, se-perti kôrèng, L.*
SCHURFTDRAGER, m. zekere slang, *oelar koedis.*
SCHURFTIG, b. n. *poeroewan, abrats, Ar.*
SCHURFTKWAAL, vr. *penjâkit kôrèng.*
SCHURFTMIDDEL, o. *obat kôrèng, L., obat koedis.*
SCHURING, vr. *penggôsokan.*
SCHURK, m. *risaw, geihâna, telêdor, L., bangsat, L.*
SCHURKACHTIG, b. n. *sa-bagei risaw, enz. zie SCHURK.*
SCHURKACHTIGHEID, vr. *kaloekeowan risaw.*
SCHURKEN, o. w. zie **SCHEUKEN**.
SCHURKENSTREEK, vr. zie **SCHURKERIJ**.
SCHURKENSTUK, o. zie **SCHURKERIJ**.
SCHURKENWERK, o. zie **SCHURKERIJ**.
SCHURKERIJ, vr. daad van eenen schurk, *perboewâtan risaw, kardja telêdor, L.*
SCHUT, o. *scherm, dinding, pigar.*
 Ergens een — of schutje voor schieten. *mengahkan bârang apa-apa.*

- ten, schermen (rondom eene tent,) *idar-idar*.
- SCHUT, m. beschutting, *perlindoengan*.
- SCHUTDEUR, vr. *pintoe ajer, pintoe bandoengan*.
- SCHUTGAT, o. *gerbang mariam*.
- SCHUTGEVAARTE, o. *mariam, bedil*.
- SCHUTHOK, o. *kandang*.
- SCHUTPOORT, vr. *gerbang mariam*.
- SCHUTSBRIEF, m. *soerat perlindoengan*.
- SCHUTSEL, o. *dinding, págár*.
- SCHUTSENGEL, m. *melâjikat jang melindong*.
- SCHUTSGOD, m. *dévâta jang melindong*.
- SCHUTSHEER, m. *toewan jang melindong, pemadjikan, L.*
- SCHUTSLUIS, vr. *pintoe ajer, bandoengan*.
- SCHUTSVEROUW, vr. *orang parampoeuan jang melindong*.
- SCHUTTEN, b. w. in een schuthok, *târoh di kandang, kandangkan*.
- Loslopende buffels —, *kandangkan karbau jang terlepas, târoh di kandang karbau jang terlepas, L.*
- , zie **AFWEREN, BESCHUTTEN**.
- SCHUTTER, m. met een geweer, *penêmbag, penjâwat bedil*.
- , boog—, *pemânah*.
- , jager, *orang pemboeroe*.
- SCHUTTERIJ, vr. *orang prèman jang berbâris, schutterij, Ned.*
- SCHUTTERSBOOG, m. *boesor pânah*.
- SCHUTTERSDOELE, m. *tumpat orang memânah*.
- SCHUTTERSLOF, o. *gedong orang prèman jang berbâris*.
- SCHUTTERSTASCH, vr. *boqtjâ orang pemboeroe*.
- SCHUTTING, vr. de daad van schutten, *hâl kandangkan*.
- , houten schut, *págár kâjoe*.
- Gebroekene —, *págár roenpang, hambí*.
- Eene chinesche —, *bandji*.
- SCHUUR, vr. *goedang, zie ook SCHUREN*.
- Hout—, *goedang kâjoe*.
- Koorn—, *djoelâpang, loemboeng, L.*
- SCHUURBAK, m. *tampat perkâkas gósoq*.
- SCHUURDEUR, vr. *pintoe djoelâpang, pintoe loemboeng, L.*
- SCHUURDOEK, m. *kâjin gósoq*.
- SCHUURGOED, o. *perkâkas gósoq bârang*.
- SCHUURLAP, m. *kâjin gósoq*.
- SCHUURPLANK, vr. *pâpan gósoq, pâpan boewat gósoq piso, L.*
- SCHUURSTEEN, m. *hâtoe gósoq, bâteo timbol*.
- SCHUURZAND, o. *pâsir bakal gósoq*.
- SCHUW, b. n. *penâkoet, tâkoet*.
- , wild, woest, *liar, boewas, djârah, Jav.*
- maken, *menakoet, bêkin tâkoet, L.*
- worden, *djâdi tâkoet, djâdi penâkoet*.
- Een — paard, *koeda penâkoet*.
- , *bijw. denqan tâkoet*.
- SCHUWEN, b. w. *lâlœ derri paadda, melalœ-i, takoet, makroehkan*.
- Alle kwaad —, *lâlœ derri paadda segalla kadjahâtan*.
- Den regen —, *tâkoet hoedjan*.
- SCHUWHEID, vr. *tâkoet, penâkoet*.
- SECRETARE, vr. *schrijfkistje, peti toelis*.
- , *schrijftafel, mēdja toelis, mēdahan penjoerat*.
- SECRETARIAAT, o. *djabâtan kâtib, pekar-djâan sekretaris, L.*
- SECRETARJ, vr. *tampat kâtib, biliq kâtib, kantor sekretaris, L., biliq penjoerat*.
- SECRETARIS, m. *kâtib, Ar., sekretaris, L., dabir, Perz., penjoerat, (het laatste is ook een auteur)*.
- SECRETARISPOST, m. zie **SECRETARIAAT**.
- SECRETARISSCHAP, m. zie **SECRETARIAAT**.
- SEDERT, voorz. *derri paadda, sedjâ, sa.*
- dien tijd, *derri paadda koeitika itoe, derri paadda waqtoe itoe*.
- hij gekomen is, *sedjâ ia dâtang, sa-dâtangnja*.
- zijn vertrek, *sa-peninggalnja*.
- Ik ben bijna — eene maand hier, *makka hampir sâtoe boelan kita âda di sini*.
- Hij is — drie jaren niet hier geweest, *soedah tiga tâhon lamânja makka tiâda ia dâtang kamâr, sa-lâma tiga tâhon ia tiâda dâtang di sini*.
- ik geenien brief van hem ontvangen heb, *sa-lâma kita tiâda menarima soerat derri padânja*.
- Wat is er — dien tijd voorgevallen? *apa djadinja samantâra itoe?*
- SEIN, o. *samboejan, tanda, isjârat, Ar.*
- , *door vuur, soewar*.
- Omtrent de — en met elkander afspreken, *moewâfaqat akan samboejan*.
- om te spreken, *isjârat akan berkâta*.
- Het — tot den aanval geven, *membrí samboejan akan berprang*.
- schot, *samboejan bedil*.
- Er werden —schoten gedaan, *makka bedil samboejan itoe-poon di pásang óranglah*.
- SEINBOEK, o. *soerat (kitâb, boekoe, L.), samboejan*.
- SEINEN, b. en o. w. *brí samboejan*.
- met de hand of het oog, *brí isjârat, mengisjâratkan, lambei*.
- Des nachts met vuur —, *bersoewar*.
- Een schip —, *melambeikan kapal saboewah*.
- SEINING, vr. *pembrian samboejan, isjârat, Ar*
- SEINPAAL, m. *tiang samboejan*.
- SEINPOST, m. *tampat mendjaga samboejan*.
- SEINSCHOOT, m. *samboejan bedil, penêmbag soewar*.
- SEINTEEKEN, o. *tanda samboejan*.
- SEINTOESTEL, o. *perkâkas samboejan*.
- SEINTOREN, m. *martjoe semboejan*.
- , *vuurtoren, martjoe bersoewar*.
- SEINTOUW, o. *tâki pásang bandéra samboejan*.

SEINVLAG, vt. *bandéra samboejan*.
 SEINVUUR, o. *api samboejan*.
 SEISEN, b. w. *mengikat tali besaar dengan tali ketjil*.
 SEISING, vt. *tali ketjil bakal mengikat tali besaar*.
 SEKREET, o. *heimelijk gemak, djamban, tandas*.
 SEKREET, b. n. (ond. w.) *rahsia*, zie GEHEIM.
 —, o. *gemak, pelindangan*.
 SEKREETDEUR, vt. *pintoe djamban*.
 SEKREETRUIMER, m. *orang jang menjoetjikan djamban, orang jang menghampakan djamban*.
 SEKSE, vt. *bangsa*.
 De vrouwelijke —, *bangsa parampowan*.
 SEKTE, vt. *ommat, Ar.*
 — van scheurmakers, *moetaazzilat, Ar.*
 —, leer, kerk, *madzhab, Ar.*
 De rijks wetten aan alle —n toonen, *toendjoeykan perintah karadjään itoe akan segalla oemmat*.
 SEKTENGEEST, m. *ghéirat ahlo'l-madzhab, Ar.*
 SELDERIJ, vt. *saladri, verb., karafs, Perz.*
 SELDERIJLOOF, o. *dáwon saladri*.
 SELDERIJSOEP, vt. *sop saladri, verb.*
 SELDERIJZAAD, o. *bidji saladri*.
 SELDREMENT, tusschenw. *astagah perlah!*
 verbastering van: *istaghafar Allah! Ar.*
 SELING, vt. *aloeran ajer di boeritan kapal*.
 SELTWERWATER, o. *ajer wolanda, ajer boesog*.
 SENAAT, m. *diwán, Perz.*
 SENEBLAD, o. *saná, Ar., dáwon saná, senáblat, verb., katépéng*.
 SENTENTIE, vt. *kapoatoesan hoekoem*.
 SERAF, m. *serafjn, isráfn, Ar., asráfil, Ar.*
 SERAIL, o. (ond. w.) *zanánah, astána orang parampowan*.
 SERENADE, vt. (ond. w.) *boenji boenjian akan tanda hormat*.
 SERJANT, m. *serian, soerian, verb.*
 — majoor, *serian mājor, verb.*
 SERJANTSVROUW, vt. *bini serian*.
 SERP, vt. *zie ZERP*.
 SERPENT, o. *oelar*.
 —, muzijkinstrument, *saroeni*.
 —, adder, *biloedag*.
 SERPENTIJNSTEEN, m. *bátoe oelar*.
 SERPENTIJNSTONG, vt. *speerkruid, djoekoet serároe, Soend.*
 SERVET, o. *serbétta, verb.*
 SERVETGOED, o. *kájin serbétta*.
 SERVIESGOED, o. *perkákas mákan minom, bangoenan, L.*
 SERVITUUT, o. (ond. w.) *dienstbaarheid, perhambáan*.
 —, bezwaren, *kabrátan*.
 SEXTANT, o. (ond. w.) *sa-per-anam boelat, sektan, verb.*
 SHAWL, vt. *tjála, selindang*.
 SIAMPAN, m. *Chineesch vaartuig, sampan*.
 SIDDEREN, o. w. *gometar, gomittar, verb.*

Van vrees —, *gometar derri paadda tákoet*.
 —, ijzen, beven, *ngeri*.
 SIDDERING, vt. *hál gometar*.
 SIER, vt. in: *goede — maken, bersoek-soekáan dengan mákan minom*.
 SIERAAD, o. *perhásan*.
 Een — op een stok, die bij eenen optogt van bruidegom en bruid gedragen wordt, *tójaq*.
 Tot — zijner ouders verstreken, *djádi perhásan iboe-bapanja*.
 Het — van de kroon, *perhásan makota, M. S. R. 6*.
 Hij is het — zijner eeuw, *makka lálah perhásan zamánja*.
 Zeker vrouwen —, *djarádjah, doekoh*.
 SIEREN, b. w. *menghás, menghiást, békin bágoes, L., brias, L.*
 SIERING, vt. *penghásan*.
 SIERLIJK, b. n. *terhás, bágoes, L., indah-indah, latif, Ar., torfat, djamil, Ar., sahd, Ar.*
 —, zie FRAAT, MOOI, SCHOON.
 Een — e stijl, *karangan soerat jang indah-indah*.
 Eene — e manier van spreken, *tjára perbahásan jang eloq*.
 —, *bijw. atus pri jang indah-indah, dengan bágoes*.
 Zeer — spreken, *berkáta dengan mahá eloq, bitjára terláoe bágoes, L.*
 SIERLIJKHEID, vt. *pri jang eloq, kalakoe-wan jang indah-indah, djoemála, Ar.,* (ook het hoofd van eenen koning in de hoftaal).
 SIERSEL, o. *perhásan*.
 —, oor —, zie OORSIERAAD.
 SIGNALEMENT, o. *soerat tanda moeka orang, soerat tjinna*.
 SIGNET, o. (ond. w.) *tjap, L., matri, chatam, Ar.*
 SIGNETSNIJDER, m. *pandei mengoekir matri, toekang mengoekir tjap*.
 SIJFELEN, b. w. *zie SCHUIFELEN*.
 SIKKEL, m. *zilverling, tziqal, Ar.*
 —, vt. *zicht, zeisen, arit, L., sádop, pengatam, moltsad, Ar.*
 SIM, vt. *mónjét, zie A.A.P.*
 —, *snoer eener hengelroede, tali kájl, tali pantjing, L.*
 SIMMENKUR, vt. *tingkah mónjét*.
 SIMPEL, b. n. *slachts, sádja, sahátja*.
 Een — soldat, *orang tsoldádoe sádja, L.*
 —, *zwak van hersenen, dláif boedé, gila*.
 —, *bijw. sádja, sahátja*.
 SIMPELACHTIG, b. n. *eenvoudig, bódoh*.
 SINAASAPPEL, m. *djéroq tjina, L., limaw tjina*.
 Zoete —, *djeroq mánis, limaw mánis*.
 SINAARDER, m. *anachódu jang berlájar ka negri tjina*.

SINDEL, vr. zie SINTEL.
 SINDS, hijw. zie SEDERT.
 SINGEL, m. huik—, *táli proet*, zie GORDEL.
 —, om eene stad, *djâlan jang mengoe-
 lilingi negri*.
 SINGELEN, b. w. zie OMSINGELEN.
 SINT, hijw. zie SEDERT.
 SINT, b. n. heilig, door: *marhoem* wordt
 dit ten naaste bij bepaald, doch heeft
 meer overeenkomst met „zaliger”, zoo
 als van vorsten; mijn vader, zaliger,
ajahnda jang marhoem.
 SINTEL, m. *bâkas (hâboe) arang bâtoe*.
 SIRIE, m. betel, *sirih, tanbol*, Ar., (lees:
tambol, betlé, Teling.
 Een —blad, dat opgerold en van kalk
 voorzien is, *tjalika*.
 De — bereiden in eenen *löttjokkan*,
tampin.
 SIRIEDOOSDRAGER, m. *pendjâwat poewân*.
 SJAAL, vr. *sjâl*, Perz., *tjâla*.
 SJERP, m. *ikat pinggang, sandang, sendang*.
 SJKOKEN, o. w. *djâlan sâna sini*.
 SJORREN, b. w. *ikat, bebut*.
 SJORRING, vr. *pengikâtan, pembebâtan*.
 SJORTOUW, o. *tâli pengikâtan, tâli pembe-
 bâtan*.
 SJOUW, vr. zware last, *pikoelan jang brat*
 —, zware taak, *pekardjâän jang brat*
 —, opgerolde bundel of vlag dienende
 aan boord om te seinen, *boengkoesan ataw*
bandêra jang tergoelung serta di päsang
di kapal akan djâdi tandu melambeikan
lâjin práhoe.
 SJOUWEN, o. w. zwaar werk doen, *kardja*
bârang jang brat.
 —, dragen over den schouder, *bekoeli*,
 L., *pikol, oesong*.
 —, dragen, (een pak op den rug),
gâlas.
 —, seinen met eene sjouw, *melambeik-
 kan dengan boengkoesan ataw bandêra jang*
tergoelung, zie SJOUW, 3^e bet.
 SJOUWER, m. geringere ambachtsman, last-
 drager, *koeli, órang oesong*.
 SJOUWERIJ, vr. *pekardjâän koeli*.
 SJOUWERLOON, o. *koelian, boeroehan*, Jav.
 SIFFERLIFFEN, o. w. *râsa dengan hoedjong*
lidah.
 SIRE, m. *Sri*. (Gewoonlijk is de titel eens
 vorsten: *Sri padoeka*, dat somtijds door:
 „doorluchtig beminde” vertaald wordt,
 doch eigenlijk het „genadige schoeisel”
 beteekent.
 SIREEN, vr. *binto'l-bâfiri*. Ar.
 —, fig. *parampoewan jang memboedjoq*.
 SIROOP, vr. zie STROOP.
 SISSEN, o. w. *latoq-letaq, siol*.
 —, van het ijzer, *berdesar, berdassar*.
 SISSING, vr. *dassar*.
 SITS, vr. *tjita, tjit, kalamkâri*.
 — met eenen witten grond, *kalamkâri*
dâsar poetih.

Zekere soort van fijne —, *kéwi*.
 SITSSEN, b. n. *ijitu, derri paadda tjita*.
 SITSENWINKEL, m. *kadei (wârong, L., tôko)*
tjita.
 SITSFAPIER, o. *garthâs berboengya, kartas*
kumbang, L.
 SLA, vr. zie SALADE.
 SLAAF, m. *boedaq, L.*, (eig. een jongen),
âbdî, verb. Ar., *hamba, sahâja, lasjkar*,
 Perz. *hamba, pâtek*.
 —, veracht persoon, *oelot*.
 —, ten gevolge van den krijg, *sahâja*
tâwan.
 Gevangene slaven, die door eenen vorst
 gekocht zijn, *moegat*.
 Een vrijgekochte —, *sahâja teboesan*.
 Een —, die men met zich voert, lijf—,
boedaq gagâwan, Pal.
 Een — vrij koopen, *meneboest sahâja*.
 Een —, wien de vrijheid is toegezegd,
*sahâja jang di djandji mardhikâkan pa-
 dânja*.
 Een vrijgelaten —, *hamba jang soedah*
di mardhikâkan.
 Tot — gemaakt worden, *di persaha-
 jâkan*.
 Een — zijner driften zijn, *menoeroet hawâ*
nafsoenja.
 SLAAFACHTIG, b. n. *sâma dengan hamba*,
sâma dengan âbdî, sâma dengan boedaq.
 —, bijw. *atas pri hamba (boedaq, L.)*,
seperti boedaq, L., (*hamba*).
 SLAAFACHTIGHEID, vr. *kakedjian, hâti boe-
 soq*.
 SLAAFSCH, b. n. *sâma dengan hamba, kedji*.
 —e arbeid, *pekardjâän jang sâma dengan*
pekardjâän boedaq, L., (*hamba*).
 SLAAFSCHHEID, vr. *kakedjian, hâti boesoq*.
 SLAAG, m. in: — krijgen, *dâpat poekol*,
di poekol, di pâloe.
 SLAAGS, bijw. in: — zijn, *berkalâhi*.
 — raken, slag leveren, *berprang*.
 — zijn, (van den vijand), *berparang*,
parângan.
 SLAAI, vr. groote houten hamer, *gagandin*.
 SLAAN, b. w. *poekol, memoekol, toekoe*,
pâloe, memâloe, hantam, dlarab, Ar., *gitiq*,
 Soend., *baadal, tâboeh, Jav*.
 Zijn kind —, *poekol ânaqnja*.
 Waarom wordt gij door hem geslagen?
mengâpa angkw di poekolnja?
 Dood—, *boenoh, memboenoh*.
 — in het schaken en dammen, *lantong*.
 Geld —, *tîmpa oewang (wang), tîmpa*
derham.
 —, zachtjes kloppen, (goud dun klop-
 pen) *menitiq*.
 De trom —, *poekol thamboer, pâloe*
genderang (gendang).
 Eene brug —, *päsang djambâtan*.
 Gelooft —, *pertjâja*.
 De handen aan het werk —, *moelâ-
 bekaridja*.

De laatste hand aan een werk —, *me njoadahkan pekaradjään.*

Aan of in stukken —, *pitjahkan*, zie **BREKEN**.

De handen aan iemand —, *tangkap orang*.

In den wind —, *laleikan, tåda ingat*.

In den grond —, *handjam*.

Vuur —, *pitikkan åpi*.

Met eenen rotting —, *poekol dengan rötan, dimånoe*.

Met vuisten —, *gõtjoh, bergõtjoh*.

Met blindheid —, *memboetåkan*.

Met de pest —, *mendåtangkan sampar*.

De oogen naar boven —, *menengådah, pandang ka-åtas*.

Eenen mantel om het lijf —, *mengenåkan selimoet*.

Eenen doek om het hoofd —, *påkei stångan, L.*

De armen om den hals —, *peloaq, dåkap*.

Het oog op iets —, *mengånat-amåti bårang apa-apa*.

Den aftogt —, *påloe genderang berangkåt, poekol thamboer boewat poelang (moendoer, L.)*

Iemand uit het veld —, *menoetop moeloet orang*.

—, o. w. van paarden, zie **SCHOPPEN**.

—, o. w. slaan en zich nederwerpen (van paarden), *merontoq*.

Met het platte van de hand —, *zachtjes kloppen, tepoaq, tapoaq*.

Zachtjes doch gauw —, *toekoaq*.

Zich op de borst —, *menapoaq dåda*.

Met een stokje op de kneukels —, *katoq, ketoq*.

Met de vlakke hand —, *tampar, tåboq*.

De golven sloegen in het schip, *makka ombaq poon måsoq kadålam kapal*.

De golven — tegen het strand, *makka ombaq itoe mengålån di pantei*.

Met een zwaard —, *tataq, menataq, pårang, memårang*.

De klok slaat drie, *djåm poekol tiga*.

Met de vleugels —, *tåpiskan sårjap*.

De bliksem is in dien boom geslagen, *itoe pøhon di sambar glap, L., makka pøhon itoe kena halilitar*.

De vlam sloeg uit het dak, *makka njåla åpi poon kaløwar derri atap roemah*.

SLAAN, o. *hål memoekol, pemøekoelan*.

Het — der paarden, *tendångja koeda*.

SLAAND, b. n. *jang poekol, jang di poekol, jang di påløe*.

Een — uurwerk, *djåm jang poekol, orlådji jang poekol*.

Met — c trom, *dengan genderang (thamboer) jang di påløe øranglah*.

Gods — c hand, *Allah jang mendatångi, Allah jang mendlarab*.

SLAAP, n. (van het hoofd) *palipis, pali-*

pisan, rangka, kåpas-kåpas, kombiri, koedoq.

SLAAP, m. tegenstelling van waken, *tidor*.

—, van vorsten, *adoe*.

—, van de geringste klasse, *poelas, L.*

In eenen diepen — liggen, ook: een diepe —, *tidor lelap, tidor jang njadar, katidøran njadar*.

De — is het beeld des doods, *makka tidor itoe oepåma måti*.

Een kind in — wiegen, *tidorkan ånaq*.

Hij was in eenen vasten —, *makku njadarlah tidornja*.

Uit den — opschrikken, *terkedjoet derri paadda tidor*.

Weder in — brengen, *menidorkan poela*.

In den — spreken, *ngikøe*.

Uit den — wekken, *membångonkan (mendjagåkan) derri paadda tidor*.

In eenen gevoelloozen — (door eenen slaapdrank), *bi hoesj, Perz., bëhoes*.

—, verdooving in eenig lichaamsdeel, *kågoeh*.

— in de oogen, *båkas tidor*.

— in de beenen, *bersemøet-semøetan*.

SLAAPAARD, m. *ørang jang poelas sådja*.

SLAAPACHTIG, b. n. *mengantoq, hårap, måw tidor*.

SLAAPACHTIGHEID, vt. *pri ørang mengantoq*.

SLAAPBANK, vt. *balei tampat tidor*.

SLAAPBEEN, o. *toelang palipis*.

SLAAPBOL, m. *boewah afioen*.

SLAAPDEUN, m. *kidong*.

Een —tje zingen, *mengidong*.

SLAAPDRANK, m. zie **SLAAPMIDDEL**.

SLAAPDRONKEN, b. n. *måboq tidor, måboq kårana sångat mengantoq*.

SLAAPKAMER, vt. *bitiq tidor, kårmar tidor*.

L., *bilig peradoewan, Høft., pangkèn, poeri, Kw.*

SLAAPKAMERAAD, m. *teman tidor, sakoeto berådøe*.

SLAAPKOP, m. en vt. zie **SLAAPAARD**.

SLAAPKRUID, o. *øbat bëhoes, øbat menidorkan ørang*.

SLAAPLIED, o. *kidong*.

SLAAPLUST, m. *soeka måw tidor, antoaq*.

SLAAPMIDDEL, o. *øbat bëhoes*.

SLAAPMUTS, vt. *karpoes tidor*.

—, fig. *ørang målas, pemålas*.

SLAAPPLAATS, vt. *tampat tidor, pertidoeran, tampat katidoeran, gari*.

— van eenen vorst of vorstin, *poeri, tampat per-adoewan*.

— van voornamen lieden, *randjang*.

SLAAPPROK, m. (inl.) *kabåja*.

SLAAPSTED, vt. zie **SLAAPPLAATS**.

SLAAPVERTREK, o. zie **SLAAPKAMER**.

SLAAPVERWEKKEND, b. n. *jang menidorkan*.

— kruid, *bångol*.

SLAAPVERWEKKER, m. *ørang pemårav*.

SLAAPWANDELAAR, m. *ørang tidor sambil berdjålan*.

SLAAPWEREND, b. n. *jang* menghilangkan *tidor*.
 SLAAPZIEK, b. n. *salop*, *kagoeh*, *sakit tidor-tidor sâdja*.
 SLAAPZIEKTE, vt. *salop*, *penjâkit kagoeh*, *penjâkit mâw tidor-tidor sâdja*.
 SLAB, vt. *ôtôh*, *ôtô*.
 SLABAKKE, vt. *parampoeuan jang mâlas*, *parampoeuan jang lambat-lambat kardjânja*.
 SLABAKKEN, o. w. minder worden, verflauwen, *djâdi koerang*, *djâdi lemah (lemas, L.)*.
 —, van de honden, *mewoet*.
 —, van den wind, *tedoh*, *djâdi tedoh*.
 —, flauw handelen, *berlambat-lambâtan*.
 —, lui worden, *djâdi mâlas*.
 SLABBAKKERIJ, vt. *perlambâtan*.
 —, luiheid, *kamalâsan*.
 SLABBE, vt. zie SLAB.
 SLABBEN, b. w. langzaam zuipen, slurpen, *iróp*.
 —, zoo als de honden, *djilat*.
 —, o. w. kwijlen, *kaloewar ajer lior*.
 —, de kleederen met spijs bemorsen, *mentjamarikan kâjin dengan makânan, bêkin kôtor kâjin dengan makânan jang djâtoh, L.*
 SLABBBEREN, b. w. zie SLOBBBEREN.
 SLACHTEN, o. w. gelijken, *bersaroepa* dengan Indien dat zoo ware, zou ik voorwaar u wat —, *djikaloe bagitoe soenggoek kita bersaroepa dengan dikaw (angkaw)*.
 SLAG, o. soort, *djenis*, *bagei*, *roepa*.
 —, geslacht, *atsal*, *bangsa*.
 Allerlei — van volk, *bârang orang*.
 SLAG, m. *boenji*.
 — van eene oorveeg, *boenji tampêling*.
 — van een geweer, *boenji bedil (snâpang, L.)*.
 Het is op — van vijven, *hampir djâm poekol lima*.
 —, klap, *poekol*, *pâloe*, *dlarb*, Ar., *larb*, Ar.
 — van een zwaard, *pâloe pedang*, *larb pedang*.
 Vijf — en om den boom, *lima kâlt melilit pohon*.
 — met de vuist, *gôtjoh*.
 —, verlies, *ramp*, *ongeluk*, *karogegan*, *beld*, *tjelâka*.
 Een — om de ooren, *tampêling*, *tampar*.
 — houden (bij het rijst stampen), *toemboq pând sâtoe per sâtoe, L.*
 Den — van iets hebben, *mengarti (bisa apa-apa)*.
 Ik heb er eenen goeden — in geslagen, *kita soedah mâkan bânjaq derri paadda itoe*.
 Zonder — of stoot, *dengan gampang sahâdja*, *moedah sahâdja*.
 —, gevecht, *pârang*, *pemârang*, *prang*.
 Een beslissende —, *pârang jang menjoe-dahkan, pârang jang âchir*.

In den — blijven, *mâti di dâlam prang*.
 — voor de zaak Gods, *pârang sabil Allah*.
 — van het hoofd, *palupis*, *palipisan*.
 Er is een — in dat touw, *makka tâlt itoe âda terpoetar (tepoetur, L.)*.
 —, van een opgeschoten touw, *lingkar tâli*.
 Een — van den molen hebben, *âda gêmdang*.
 SLAGADER, vt. *nâdi*.
 SLAGADERBLOED, o. *dârah nâdi*.
 SLAGADERBESCHRIJVING, vt. *soerat menjatâkan pri nâdi*.
 SLAGADERBREUK, vt. *poetoensja nâdi*.
 SLAGADERBUIJS, vt. *seloeran dârah nâdi*.
 SLAGBAL, m. *boewah dil*.
 SLAGBOOM, m. *sakat*, *bâtang penjukat*.
 SLAGBOSCH, o. *rimba (kajoe-kajoeuan) bakal di tabang*.
 SLAGEN, o. w. *djâdi*, *dâpat magtsoed*, *hâtsil*, *ber-oleh niat*, *ber-oentoeng*.
 Niet —, *woeroeng, L.*, *roengsok, L.*, *tiâda djâdi*.
 Doen —, *menghâtsilkan*.
 SLAGER, m. *bârang stâpa jang memoekol*, zie SLAAN en SLAGTER.
 —, slagter, *pembantei*, *toekang pôtung sampi, L.*, *dzabk, Ar.*
 SLAGERIJ, vt. *tampat pembantei*, *tampat orang pôtung sampi, L.*
 SLAGERSBANK, vt. *kadei pembantei*.
 SLAGERSMES, o. *pisaw (piso) pembantei*.
 SLAGHORLOGIE, o. *djâm jang poekol*, *orlôdji jang berboenji*.
 SLAGLIJN, vt. *tâlt sipat*.
 SLAGORDE, vt. *peratoeran prang*, *ikat prang*.
 In — stellen, *mengikat prang*, *beradjongkan*.
 SLAGPEN, vt. *bâtang boeloe besaar*.
 SLAGREGEN, m. *tampias*, *hoedjan dras*.
 SLAGT, vt. *pembantêian*.
 Aan de — zijn, *membakalkan dâging*, *membantei akan membakalkan*.
 SLAGTAND, m. *sioeng*, *gigi asoe*.
 — van eenen olifant, *gâding*.
 — en bij wilde zwijnen, *târang*.
 SLAGTBAAR, b. n. *jang dâpat di bantei (de-bûk)*.
 SLAGTBANK, vt. zie SLAGERSBANK.
 SLAGTBIJL, vt. *kâpaq (kumpaq) pembantei*.
 SLAGTBRIEFJE, o. *soerat idzin akan membantei*, *soerat bêbas boewat pôtung sampi, L.*
 SLAGTEN, b. w. zonder plegtigheden, *bantei*, *membantei*, *moedar*.
 —, met godsdienstige plegtigheden, *sên-bileh*, *sêmbleh*.
 —, om te eten, *debih*, *debah*.
 SLAGTER, m. zie SLAGER.
 SLAGTHUIS, o. *roemah (tampat) pembantêian*.
 SLAGTING, vt. *pembantêian*.
 —, met geboden enz., *penjembehkan*.
 SLAGTLOON, o. *oepah pembantei*.

SLAGTMAAND, vt. *boelan nofember, boelan pembanteian.*

SLAGTMES, o. *sekin, Ar.*, zie SLAGERSMES.

SLAGTOFFER, o. *qorbân persëmbilëhan, persembahan bakal di sëmbilëh.*

Het — vad laster worden, *djâdi tiwas kârana fitnah, djâdi tjelâka sabab pitte-nah, L.*

SLAGTOFFERANDE, vt. *penjëmbilëhan qorbân.*

SLAGTPLAATS, vt. *tampat pembanteian.*

SLAGTIJD, m. *mâsa membantei.*

SLAGTVEE, o. *binatang bakal di bantei.*

SLAGTVLIJN, o. en vt. *sekin pembantei.*

SLAGUURWERK, o. *djâm jang berboenji, or-lôdj jang beboenji, L.*

SLAGVAARDIG, b. n. *hâdlir berprang, sadia akan berprang.*

SLAGVEDER, vt. zie SLAGPEN.

SLAGVELD, o. *médân paprangan, galang-gang.*

SLAGWERK, o. *perkâkas boenji.*

SLAGZWAARD, o. *sjamsjir, Perz.*

Met een — houwen, *tâtaq dengan sjamsjir.*

SLAK, vt. zie SLEK.

SLAKEN, b. w. *ontbinden, oerei, mengoerei, oereikan.*

—, *loslaten, losmaken, lepaskan.*

SLAKING, vt. *pengoereian.*

SLAKKEGANG, vt. zie SLEKKEGANG.

SLALEPEL, m. *sëndoq salâda.*

SLAMAND, vt. *bâkoel salâda.*

SLAMPAMPEN, o. w. zie SLEMPEN.

SLAMPAMPER, m. zie SLEMPER.

SLAMPAMPERIJ, vt. zie SLEMPERIJ.

SLANG, vt. oelar.

De oelar —, *oelar mâta boeta.*

Boom —, die zich ineen kronkelt, *oelar ttoeng betâpa.*

De asch —, *oelar hâboe.*

Eene zwarte, lange, zeer vergiftige —, *oelar bâbi.*

De olie —, *oelar minjaq.*

Eene water —, *oelar ajer.*

De blaauwe gift —, *oelar bisa biroe.*

De zee —, *oelar gânang.*

De Balische berg —, *oelar goenong bâlt.*

De groote niet vergiftige rijstvelden —, *oelar sâwah.*

Zekere —, die wringt noch bijt, maar spuwt, *oelar doemoeng.*

Zekere kleine, zeer vergiftige —, *oelar lid.*

Lange zwarte boom —, die zich om mensch en dier kronkelt en venijnig is, *oelar santja mânoq*

—, de koperkapel, *oelar moeroe.*

Fabelachtige —, *draak, nâga.*

Een gebroed — en, *pendjarâman oelar.*

De beet eener —, *pâtoq oelar.*

De oude —, *fig. tbitis.*

Eene — in zijnen boezem koesteren, *piâra oelar.*

— eener brandspuit, *oelar pompa, L., oelar hamboesan ajer.*

Hij stelde zich aan als eene kronkelende —, *seperti oelar ber-blit-blit lakoenja, S. R. 16.*

SLANGACHTIG, b. n. *sa-oepâma oelar, seperti oelar.*

SLANGEBALG, m. *afgeworpen huid, sârong oelar. lamoës.*

SLANGEBEET, m. *pâtoq oelar.*

SLANGEGIFT, vt. *bisa oelar.*

SLANGEGRAS, o. *roempoet oelar.*

SLANGEHAAR, o. *ramboet oelar.*

SLANGEHOOFD, o. *kapâla oelar.*

SLANGEHOORN, m. *tjoela oelar.*

SLANGEHUID, vt. *(afgeworpen —, lamoës, sârong oelar, salch, Ar.*

SLANGEKOP, m. *kapâla oelar.*

SLANGEMOND, m. *moeloet oelar.*

SLANGENAANBITTER, m. *orang jang men-joembah nâga (oelar).*

SLANGENAARD, m. *prî oelar.*

SLANGENEI, o. *telôr oelar.*

SLANGENTER, m. *orang jang mâkan oelar.*

SLANGENGEBLAAS, o. *hamboesan oelar.*

SLANGENHOUT, o. *kâjoe oelar, poeleh pandaq.*

SLANGENOOG, o. *mâta oelar.*

SLANGENSPEL, o. *met levende slangen, guddleboes, gideboes.*

SLANGENVORMIG, b. n. *kélo, berkélo-kélo.*

SLANGESTAART, m. *êkor oelar.*

SLANGESTEEN, m. *bâtoe oelar.*

SLANGETAND, m. *gigi oelar.*

SLANGETJE, o. *oelur moeda, oelar ketjil.*

SLANGETONG, vt. *lidah oelar.*

SLANGEVEL, o. *koelût oelar.*

Afgeworpen —, *lamoës, sârong oelar.*

SLANGEVET, o. *gemoq oelar.*

SLANGEWORTEL, m. *tjetjangkâhan, roempoet sisir, djoekoet sisir, Soend.*

SLANGSTUK, o. *geschut, lêla.*

—, op de vaartuigen, *sampat poekat, êkor loetong.*

SLANGSWIJZE, b. n. *kélo, berkélo-kélo. kantjoeq-kantjoeq.*

—, *bijw. dengan berkélo-kélo.*

SLANGVORMIG, b. n. *sa-roepa oelar.*

SLANK, b. n. *lampei.*

— (van haar,) *lîngar, lêngar.*

SLAOLIE, vt. *minjaq salâda.*

—, *olijfolie, minjaq zeitoe.*

SLAP, b. n. *kendor, L., kandel.*

— laten hangen, (het hoofd, de hals enz.) *kendorkan, kandolkan.*

— laten nederhangen, *lintoq.*

Een — touw, *tâli kendor.*

Het touw is te —, *terlâloe kendor ta-linja.*

— worden, *djâdi kendor.*

—, *zacht, lembëq.*

Het leder wordt —, *makka koelût itoe djâdi lembëq.*

—pe borsten, *soesoe koepaq* (*képpéq*).
 Eene —pe pen, *pénna jang lembéq*.
 Eene —pe maag, *ampedal jang lemah*.
 Een —gestel, *toeboh jang dláif*.
 —pe thee, *ajer thèh jang táwar*.
 Hij heeft eenen —pen moed, *branjaja koerang*.

Eene —pe koelte, *angin lemah lemboet*.
 Zich —gevoelen, *merása dirinja dláif*.
 —pe winst, *oentoeng kapálang*.
 —pe handen, *tányang lemas, L., (lemah.)*
 —, bijw. *dengan kendor, atas pri jang kandal*, zie SLAP, b. n.
 —, zwak, (impotens.) *dláif, Ar., ki-soet, L.*

SLAPELOOS, b. n. *tiáda tidor*.

De zieke heeft eenen slaploozen nacht doorgebracht, *makka órang sákit itoe tiáda tidor intéro (sontog) málam*.

SLAPELOOSHEID, vt. *kakoerángan tidor*.

SLAPEN, o. w. *tidor*.

Zich te —leggen, *bertidorkan dirinja*.
 —(van vorsten,) *adoe, berádoe*.

Bij de vorstin —, *ber-ádoe dengan toewan poetri*.

—(van geringe lieden,) *poelas, L.*

Doen —, *menidorkan*.

Gerust —, *tidox sedap*.

Toen de —de menschen dood stil waren, *sa-telah soenjláh órang tidor*.

Vast —, *tidor lelap, tidor njadar*.

Al wie veel drinkt, slaapt veel, *báráng síapa bánjaq minom ia bánjaq tidor, M. S. R. 63*.

Iemand vast doen —, *melelapkan tidornja órang*.

Zacht —, *tidor dengan senang*.

Verward een ongeregeld door elkander liggen te —, *tidor berkapáran, S. R. 125*.

Lang —, *tidor láma*.

Met onachtzaamheid —, *tidor dengan ghaflat*.

Ongerust —, *tidor dengan balísah rásanja*.

Gaan —, *pergi tidor*.

Bij elkander —, *tidor bersáma-sáma*.

Onder eenen boom —, *tidor di báwah pohon*.

Onder den blooten hemel —, *tidor di báwah lángit*.

Pleisteren om te —, *berhènti tidor*.

—de verschrikt opspringen, *takarádjat*.

Zijne Majesteit slaapt, *makka bagindoé berádoe*.

Zoo even sleept gij nog, *taháti angkaw lági tidor, S. R. 27*.

—van ledematen, *kágoeh, semoettan*.

Des nachts niet —, *gádag, bergýdang*.

SLAPER, m. *órang tidor, penidor*.

—, fig. druilloor, *órang málas, pemálas, órang góbloq*.

SLAPERIG, b. n. *mengantog, hárip, hárap, máw tidor*.

En zij waren zeer —, *makka ia-poon mengantog sángat, S. R. 148*.

—maken, *tidorkan*.

Zeer —, *antog lelap*.

—, traag, loom, *málas*.

—weder, *mása beguh*.

Een —gesprek, *bitjára kósong, L.*

—, bijw. traag, *koerang rádjín*.

—, slap, kwijnend, *koerang rámé*.

De handel is thans —, *makka perniagáan paadda sakárang ini áda koerang rámé*.

SLAPERIGHEID, vt. *pri antog, kalakoewan órang mengantog*.

Zware —, *pri antog lelap*.

SLAPHARTIG, b. n. *ketjil háti, tjabar*.

Een —mensch, *órang tjabar, órang jang ketjil háti*.

—, bijw. *dengan ketjil háti, atas pri jang tjabar*.

SLAPHARTIGHEID, vt. *kaketjilan háti*.

SLAPHEID, vt. *kalakoewan jang kendor, pri jang kandal*, zie SLAP.

—, in de ledematen, *pri jang dláif*.

SLAPJES, bijw. *perláhan-láhan, plan-plan, L.*

SLAPPEN, o. w. *djádi kendor*.

—, verminderen, *djádi koerang*.

—, zwak worden, *djádi lemah (lemas, L.)*

De wind slapt, *angin djádi tedoh*.

—, lager in prijs worden, *toeron harga*.

De rijst slapt, *makka bras itoe toeron harga*.

—, b. w. slap maken, *kendorkan, kandalokan*.

SLAPFIGHEID, vt. zie SLAPHEID.

SLASCHOTEL, m. *piring saláda*.

SLATUIN, m. *kebon saláda*.

SLAVEN, o. w. *bekardja báráng jang soekar*, zie ZWÖEGEN.

SLAVENAARD, m. *parángi hamba, pri sahája, kalakoewan boedaq, L.*

SLAVENARBEID, m. *pekardjáan hamba (boedaq, L.)*.

SLAVENDIENST, vt. *perhambáan, persahajáan*.

SLAVENHALER, m. *práhoe jang membáwa boedaq, L., zie SLAAF*.

SLAVENHANDEL, m. *perntagáan hamba, hál berdáng boedaq, L.*

Den —afschaffen, *melárangkan perntagáan hamba*.

SLAVENHANDELAAR, m. *órang jang djoewal blé boedaq, L., (hamba)*.

SLAVENKIND, o. aan huis des eigenaars geboren, *ánaq má*.

SLAVENMARKT, vt. *pásar hamba, pásar boedaq, L.*

SLAVENSTAND, m. *hál boedaq, pangkat hamba*.

SLAVERNIJ, vt. *perhambáan, persahajáan, pri hál hamba, kalakoewan boedaq, L., áboedijat, Ar.*

Tot —brengen, *baperhambákan, bekin boedaq, L.*

SLAVIN, vt. *suhája parampoewan, hamba*

parampoewan, boedaq parampoewan, L., mossa, L.

Indien iemand twee slavinnen, die gezusters zijn, beslaapt, wordt hij als eene bloedschendinge gestraft, *djika sa-órang berkandaq sahája jang doewa bersoedára makka soembang hoekoenjia*, Had. Hab.

SLAVORK, vr. *garvo saláda.*

SLAZAAD, o. *bidji saláda.*

SLECHT, b. n. effen, *sadarhána, ráta, tedoh.*

Een — (beter een effen) kleed, *pekájin jang ráta (sadarhána).*

Eene — e (stille) zee, — water, *láwt jang tedoh.*

— en regt, *troes trang.*

—, gering, laag, *hina, dina, ketjil, pápa.*

Eene — e afkomst, *atsal ketjil, bangsa hina.*

— (van een gemeen gesprek), *atji, L., tjaboel.*

— e tanden, *gigi boesoq.*

— van gezigt, *káboer máta, bábor, L., belábor, L., rantjoe, L.*

De zieke is zeer —, *makka órang sákit itoe pájah sakáli.*

—, bedorven, ontuchtig, *toejoel, L.*

—, snood, *djáhat, kapista, dzalil, Ar., sjar, Ar., bad, Perz., kedji.*

Maar uwe handelwijs is eenigzins —, *tetápi áda sedikit djáhat pekarjáámoe, S. R. 136.*

Zeer —, laag, gemeen, *asjrath, Ar., djáhat sakáli.*

Een — inensch, *órang djáhat.*

Geheel —, *sa-pála-pála djáhat,*

Eene — e handelwijs, *perboewátan jang kedji.*

Eene — e tijding, *chabar jang tíada bájq.*

—, rampspoedig, *bertjeláka, málang.*

— e taal, *perkatáan tjaboel.*

Eene — e troost, *penghibóran jang kápálang.*

Eenen — en dunk van iemand hebben, *menároh sjak akan sa-órang.*

— worden, *djádi djáhat.*

— er maken, *mendjáhatkan.*

—, bijw. *dengan ráta, enz. zie SLECHT, b. n.*

— gehuisvest zijn, *berroemah ketjil (boesoq).*

— schrijven, *toelis djillék, L.*

— te paard rijden, *tráda bisa toenggang koedo, L., tíada táhoe toenggang koeda.*

SLECHTELIJK, bijw. zie SLECHT, bijw.

SLECHTEN, b. w. *ratákan, békin ráta.*

Den weg —, *ratákan djálan.*

—, afbreken, *rombaq, merombaq.*

SLECHTHEID, vr. slechte hoedanigheid, *tsifat jang boesoq, kadjahátan, fisq, Ar., foesoq, Ar., sjjrrat, Ar.*

SLECHTHOOFD, m. en vr. *órang gila, órang sarsar, gila bahása.*

SLECHTIGHEID, vr. zie SLECHTHEID.

SLECHTING, vr. *kál meratákan.*

—, afbreking, *perombákan, karombákan.*

SLECHTS, bijw. alleenlijk, *sahádja, sádja, tjoesah, L., dikat, sakali-poon.*

Hij sprak — één woord, *makka ía-poon berkáta sa-pátah káta sádja.*

Daar hij — een dier was, *makka sampeilah ía binátang, S. R. 105.*

— drie ropijen, *tjoesah tíga roepiah, L.*

Al ware het — een kind, *djikaloé kánaq kánaq sakali-poon.*

SLEDE, vr. *penggirétan, peng'iritan.*

SLEE, b. n. zie ZUUR, EGGIG.

SLEEP, m. sliep, *panyong, dzeil, Ar., dzayl, Ar.*

—, stoet, *órang mengiring, pengiringan.*

SLEEFBEEN, o. *kiril.*

SLEEFNET, o. (van visschers) *poekat, poetjoq, (van de vezelen van den Arén-boom).*

Het — trekken, *memoekat.*

SLEEPTOUW, o. *tákt toenda.*

Op het — nemen, *toenda.*

Hij nam het schip op het —, *makka kapal itoe di toendánja.*

Iemand op het — houden, *pertanggohkan órang.*

SLEET, vr. slijting, *loesoh, amoh, L.*

Er is noch — noch breuk aan, *itoe mási bároe sakáli, L., itoe belom koerang sátoe apa.*

—, vertier, *lákoe.*

Hij heeft groote — van zijne waren, *bárang dagangannya itoe lákoe sakáli.*

SLEETSCH, b. n. *lakas loesoh, lakas békin roesaq, L.*

Hij is zeer — aan de voeten, *lakas loesoh kawetnja, dia békin lakas roesaq sapatoenja, L.*

SLEETSCHHEID, vr. *pri órang jang lakas meloesohkan (békin amoh) bárang pekájinnja.*

SLEEUW, b. n. zie ZUUR, EGGIG, SLEE.

SLEI, vr. slaai, *gagandín, pemoekol kájoe.*

SLEK, vr. slak, *oenam.*

—, overschot, vuiligheid van gesmolten tin enz., *trá.*

Huisjes —, *oelam berkoelit.*

Zijn werk gaat voort als eene —, *lambat-lambat kardjánja, plan-plan sádja dia poenja kardja, L.*

SLEKHOREN, m. *karang, kreng.*

SLEKKEBOOM, m. (Erythrina) *póhon dádap.*

SLEKKEGANG, m. fig. *djálan perláhan-láhan, djálan plan-plan, L.*

SLEKKEHUISJE, o. *roemah oenam, koelit oenam.*

SLEKKENSTEEN, m. *bátoe oenam.*

SLEMP, m. *perdjamoewan.*

Veel van den — houden, *soeka berdjámoe-djamoewan.*

Op den — loopen, *menginding.*

—, zekero drank, minoeman ajer soesoedengan telòr dan tsafrán.

SLEMPDAG, m. hârt perdjamoewan, hârt halâl mâkan minom segalla roepa.

SLEMPEN, o. w. berdjâmoe-djamoewan, ber-soeka-soekâun dengan mâkan minom.

SLEMPER, m. pendemap, zie BRASSER.

SLEMPERIJ, vt. perdjamoewan, pendemâpan.

SLEMPLOOPER, m. órang mengtinding.

SLEMPMAAL, o. perdjamoewan pendemap, perdjamoewan órang jang soeka mâkan minom râmé-râmé.

SLEMPTIJD, m. mâsa bersoeka-soekâun sabelom lagi di boeka poewása.
— na de vaste, lebâran.

SLENDER, m. djâlan lambat, djâlan perlâhan-lâhan, djâlan plan-plan, L.
—, streek, dâja, motsléat, Ar., pe-dâjan.
—, handigheid, kiasí.

SLENDEREN, o. w. berdjâlan perlâhan-lâhan.
—, rond—, rondsvalen, kambâra, kalána, melantjong, L., langlang.
Op en neder —, lâlœ langlang (lâlâng).

SLENK, vt. modderkuil, serlong.
—, buffelwed, koebaq.

SLENKEN, o. w. zie SINKEN.

SLENTER, m. zie SLENDER.

SLENTERAAR, m. órang melantjong, órang kalána.

SLENTEREN, o. w. zie SLENDEREN.

SLEPEN, b. w. írit, sérret, L., sirat.
—, een vaartuig boegseren, toenda práhoe.
Bij de haren —, mengirit dengan ramboet.
De beenen na zich —, eenen slependen gang hebben, mengirit kâki.
Eene zaak —de houden, perlambatkan perkâra, kardjâkan soewâtoe perkâra dengan perlâhan-lâhan.
—de ziekte, penjâkit bertâhon-tâhon.
—de stem, soewâra jang lambat-lambat.

SLEPER, m. djoeroe penggirétan, pengirit.

SLEPING, vt. pengiritan, penjérétan, L.

SLET, vt. kâjin boeroq, lonté, L.
—, fig. gemeen vrouwspersoon, lonté.

SLETER, m. lap, pertja.

SLEUF, vt. alor, aloeran.
—, stroom tusschen twee zandbanken, pâloh.
— in een hijschblok, koemé.
— of kuil in den grond door afdruppelend water, tsaratjâpan.

SLEUR, vt. pengiritan.
—, fig. gewoonte, béasa, àdat, Ar.
Uit —, sabab soedah béasa.

SLEUREN, b. w. írit, mengirit di tânah.
—, o. w. berdjâlan perlâhan-lâhan, berdjâlan plan-plan.

SLEURGEBED, o. dóð jang sahârt-hârt.

SLEURGODSDIENST, vt. agama jang poera-poera.

SLEURWERK, o. pekaridjâan sahârt-hârt.

SLEUTEL, m. ánaq koentji, koentji, mis-tâk, Ar.
Eene deur met den — toesluiten, toetop pintoe dengan ánaq koentji.
Den — op de kist leggen, tiâda menarima haq poesâka.
De —s eener stad aanbieden, persoembahkan ánaq koentji kôta.
Deze sterkte is de — des lands, makka kôta ini djâdi kapála segalla benteng negri.
— van eenen viool, kistran.

SLEUTELBEEN, o. salangka, sa-selangan, selangan.

SLEUTELBEENADER, vt. oerat salangka.

SLEUTELBEENBREUK, vt. pátahnja salangka.

SLEUTELDRAGER, m. djoeroe koentji, bandârt.

SLEUTELGAT, o. lôbang ánaq koentji.

SLEUTELRING, m. tjintjin ánaq koentji.

SLIB, vt. slibbe, loempoer, pitjé, litjah.
— vangen, fig. woeroeng, tiâda dápat maqtsoed.

SLIBBERACHTIG, b. n. berloempoer, bétjék, L.

SLIBBEREN, o. w. kalintjir, galintjir, plés-sét, L., tepléssét, L.

SLIBBERIG, b. n. glad, litjin, lindir, lindr.

SLIER, m. fig. eenen — aan hebben, máboq, soedah minom terlâlœ banjaq.

SLIEREN, b. w. írit, sérret, L.
—, als een dronken mensch, oejong.
—, sullen, gansor, sanggoelor.

SLIJ, vt. zie SLAAI, SLEI.

SLIJK, o. loempoer, pitjé, litjah, poeroq, bélék.
Kleiachtige —, gâloh.
— op de wegen bij morsig weder, bétjék, L., litjah djâlan.
Het — der aarde, litjah tânah.
— eener rivier, loempoer soengei (kâli).

SLIJKACHTIG, b. n. berloempoer, bétjék, L., bulloq, L., béléq, litjah.
Een — weg, djâlan béléq (bétjék).

SLIJKERIG, b. n. zie SLIJKACHTIG.

SLIJKKUIL, m. serlong.

SLIJKSLAK, vt. oenam litjah.

SLIJKSPOOR, vt. gampâran, Jáv., terompa, L., troempah, L.

SLIJM, o. thâm, balgham, Ar.
—, (sperma animale), gelâdir.
Veel — loozen, kalœwar banjaq thâm.
— afrijvend middel, obat thâm, obat poekol thâm.

SLIJMACHTIG, b. n. sa-roepa thâm.
—, vol slijm, penoek thâm.

SLIJMBOERTE, vt. loempoh kârana thâm (balgham).

SLIJMGRAVEEL, o. sâkit batoe thâm.

SLIJMHOUT, o. kâjoe lapia.

SLIJMIG, b. n. zie SLIJMACHTIG.

SLIJMKOORTS, vt. demam thâm.

SLIJMKWAAL, vr. *penjakit thâm, penjakit boesah*.

SLIJMVERDRIJVEND, b. n. *jang poekol thâm*.
— middel, *obat jang poekol thâm*.

SLIJMVLIES, o. *selapoet thâm*.

SLIJPBORD, o. *pâpan gôsoq pisô, pâpan asâhan, L., pâpan pengâsah*.

SLIJPEN, b. w. *gôsoq, L., asah, kilir, bêkin tadjam, râoet*.

Glad —, *tjâni, tjânei*.

—, polijsten, *oepam, mengoepam*.

Een zwaard —, *mengâsah pedang*.

Om zijnen houwer te —, *hundaq mengâsah pârangnja*.

Op eenen steen —, *mengâsah paadda bâtoe*.

De tanden gelijk —, *mengâsah gigi, pintas gigi*.

Glas —, *mengoepam kâtja*.

Eenen diamant —, *gôsoq intan, sa-roedi, sardi, bersoeti permâta*.

SLIJPER, m. *toekang gôsoq, L., pandei mengâsah*.

SLIJPGELD, o. *oepah toekang gôsoq, L., oepah pandei mengâsah, oepah gôsoq, L., oepah mengâsah*.

SLIJPHAAK, m. *gâjit toekang gôsoq, L.*

SLIJPING, vr. *penggôsokan, pengasâhan*.

SLIJPLANK, vr. *pâpan gôsoq piso, L., pâpan asâhan, pâpan pengâsah*.

SLIJSSEL, o. *serboeq (bakas) asâhan*.

SLIJPSTEEN, m. *vlakke —, wetsteen, bâtoe gôsoq, L., bâtoe pengâsah, bâtoe asâhan*.
—, ronde, draaijende, *tjâné, bâtoe pentjâné*.

— om de tusschenruimte der tanden wijder te maken, *bâtoe pentjelah*.

SLIJTAADJE, vr. *loesoh, kaloesahan*.

SLIJTACHTIG, b. n. zie SLEETSCH.

SLIJTEN, o. w. *loesoh, djâdi roesag, amoh, L.*
Dit kleed slijt spoedig, *makka kâjin ini lakas loesoh, ini kâjin lakas djâdi roesag*.
—, overgaan, *lâlœ, linnjap, hilang, liwat, L.*

Zijne droefheid zal wel —, *doeka tjî-tânja akan lâlœ djoega*.

De koorts begint te —, *makka demam itœ hampir hilang, makka demam itœ moelâ-t djâdi koerang*.

Zijn leven bij iemand —, *hidop bersâmasâma dengan sa-ôrang*.

Glad —, (van metalen), *tjâni*.

—, in het klein verkoopen, *tampong*.

SLIJTEE, m. *penampong, ôrang dâgang*.

SLIJTERIJ, vr. *kadei penampong, kadei ôrang mendjoewal minoeman*.

SLIK, o. zie SLIJK.

SLIKKEN, o. w. zie AANSLIKKEN.

SLIKKEN, b. w. *inslikken, talan, telan, ontal, oental, L., Jav.*

—, inzwelgen, *gôgaw*.

SLIKKER, m. *ôrang jang telan (talan)*.

SLIKKING, vr. *penelânan, hâl telan*.

SLIKOP, m. en vr. *ôrang râkoes, L., pen demap*.

SLIKPOTJE, o. *tampat obat telan*.

SLIM, b. n. *scheef, sêrong, érot*.

—, krom, *bêngkoq*.

—, erg, *djâhat, sângat, pâjah*.

Hoe langer hoe —mer, *mingkin lâma mingkin djâhat, L., mâkin lâma mâkin djâhat (pâjah)*.

—, moeijelijk, *soesah, soekar, mosjikil, L*

Een — boek, *kitâb jang mosjikil*.

Eene —me zaak, *perkâra jang soekar*.

—, loos, geslepen, *tjerdîq, hâlœs*.

Een — mensch, *ôrang tjerdîq, ôrang melipoet*.

SLIMBEEN, m. en vr. *kâki érot*.

SLIMHALS, m. en vr. *tatelang*.

SLIMHEID, vr. *loosheid, prt jang tjerdîq*.

—, scheefheid, *prt jang érot*.

—, kwaadheid, *kadjahâtan*.

SLIMMEN, o. w. zie VERSLIMMERN.

SLIMMERING, vr. *bederf aan koopwaren, kaboesôk-an bârang dagângan*.

SLIMVOET, m. *kâki érot*.

SLINDACHTIG, b. n. *jang memboeroeskan*.

SLINDEN, b. w. zie VERSLINDEN.

SLINDER, m. zie VERSLINDER.

SLINDKOLK, m. zie DRAAIKOLK.

SLINDPENNING, m. *ôrang jang memboeroeskan, pemboeroes*.

SLINGER, m. *werp—, alt-alt, boewâjan, bandang*.

— van een uurwerk, *boewâjan*.

Steenen met eenen — werpen, *meng-âlt-alt bâtoe*.

—, het slingeren, *gôjang, ligângan, zie SLINGEREN*.

SLINGERAAP, m. *grijze —, ouwouw, gew. wouwouw*.

Zwarte —, *loetong*.

SLINGERAAR, m. *ôrang peng-âlt, ôrang jang meng-âlt-alt bâtoe*.

SLINGERARMEN, o. w. met de armen slingeren onder het gaan, *berdjâlan meling-gang*.

SLINGERBOSCH, o. *rimba dengan djâlan-djâlan jang berkêlo-kêlo*.

SLINGEREN, o. w. *bergôjang, lênggang, ligang*.

Het schip slingerde over en weder (van bak-naar stuurboord), *makka kapal itœ-poon melanggang (hojong, langkoq)*.

—, op de golven dansen, eene golvende slingeren hebben, van voren naar achteren, *oenggoel*.

— in verschillende rigtingen, *hojong, gôjang*.

— zoo als schier afgebroken boomtakken, *angkong-angkong*.

—, niet goed geballast zijn, *oelong*.

— aan een touw hangen (zoo als eene wieg), *ojoen, boewaaï*.

—, eene slingerende of knikkende be-

weging maken, (zoo als het hoofd bij het gestadig knikken en zoo als een pomp-slinger), *oenggoel*.
 Zachtjes — zoo als een kwast aan een koord, *rambei*.
 —, b. w. *menggójang*, *boewaaikan*, *mengájoen*.
 — (eenen pijl), *igol*, *égol*.
 Eenen steen —, *meng-áli-áli bátoe*.
 Een kind in eene hangwieg —, (wiegen), *mengájoen ánaq*.
 Een touw —, *boewaaikan táli*.
 Een boompje —, *menggójang pohon moeda*.
 Een kindje op den arm zachtjes —, *oejása*.
 —, verstrooid liggen, *tersiár*, *tesiaar*, L., *terhamboeran*.
 Gooderen, die men laat —, *tjújiran*.
 SLINGERING, vr. zie SLINGEREN.
 SLINGERSTEEN, m. *bátoe ali-ali*.
 SLINGERUURWERK, o. *djám* *dengan boewájan*.
 SLINK, b. n. *kiri*.
 SLINKEN, o. w. *kimpès*, *kompès*, *kampas*, *ringkas*, L., *bantoet*.
 Doen —, *meringkaskan*.
 De bloedvin slinkt, *bantoet bisolnja*.
 SLINKING, vr. zie SLINKEN.
 SLINS, bijw. zie LINKS.
 SLINKSCH, b. n. zie LINSCH.
 —, fig. ondeugend, *djáhat*, *bertipoedája*.
 SLINKSCHELIJK, bijw. *atas pri jang djáhat*.
 SLINKSCHEID, vr. *pri órang jang bertipoedája*, *háti palsu*, L.
 SLIP, vr. *pantjong*, *pontja*, *pontjah*.
 De — van iemands kleed vasthouden, *pégang pontja kájin órang*.
 Afhangende — van eenen tulband, *gontji*.
 De — opheffen, *angkat pantjong*.
 SLIPPEN, o. w. zie GLIPPEN.
 —, (scheepsw.) *lárat*.
 — door den sterken stroom, *lárat óleh hároes dras*.
 Door den sterken stroom slipte het vaartuig, *makka kapal poon lárat derri kárana (óleh) ajer dras*.
 SLIPPER, m. in: eenen — maken, *mentjoert kaloewar*.
 SLIPPEREN, o. w. zie SLIPPER.
 SLIPPERT, m. zie SLIPPER.
 SLISSEN, b. w. blusschen, *pádam*.
 —, zijne lusten boeten, *poewaskan hawá nasoenja*.
 Eenen twist —, *menjelesseikan (soeloh) tjidera*, *mendámeikan*.
 SLISSING, vr. *pemadáman*.
 —, bijlegging, *pendameian*, *penjoelohan*.
 SLOBBE, vr. *otloh*.
 SLOBEREN, b. w. *irop*, *mengirop*.
 SLOBERING, vr. *pengirópan*.

SLOBBIG, b. n. *kótor*, L., *tjamar*, *nedjis*.
 SLODDE, vr. zie SLODDEROS.
 SLODDER, m. zie SLODDEROS.
 SLODDERACHTIG, b. n. zie SLODDERIG.
 SLOEDERBROEK, vr. *tjelána jang longgar sakáli*.
 SLODEREN, o. w. *berkápah-kápah*.
 SLODDERHOOS, m. zie SLODDERKOUS.
 SLODDERIG, b. n. *kótor*, *tjamar*, *nedjis*.
 —, bijw. *dengan kótor*, *atas pri jang tjamar*.
 SLODDERIGHEID, vr. *kalakoewan jang kótor*, *pri jang tjamar*.
 SLODDERKLEED, o. *pekájin (kájin, pakéán)*, *jang terláloe longgar*.
 SLODDERVOS, m. en vr. *órang jang terláloe kótor*, *órang jang tjamar sakáli*, *órang tjóring-moeting*.
 SLOEP, vr. *sampan*, *skaitji*, verb. van schuitleje.
 SLOEPMEESTER, m. *djoerágan sampan*.
 SLOEPROEJER, m. *órang dájoeng di sampan*.
 SLOEPTOUWEN, o. meerv. *táli-táli sampan*.
 SLOEPVLAG, vr. *bundéran sampan*.
 SLOEREN, b. w. *mengoekoer pinggir kapal*.
 SLOERIE, vr. *parampoewan nedjis*, *parampoewan kótor*.
 SLOF, vr. verzuim, *kalaléan*, *ka-alpáan*.
 —, m. een sordig man, *órang láki-láki jang loepa dan lálei*.
 —, oude muil, *tjenélla toewah*.
 De boel is op —fen, *samoewa soedah roesaq*.
 SLOF, b. n. *málas*, *lálei*, *segan*.
 — in het werk zijn, *málas kardja*, *mámang*.
 In alle dingen — zijn, *melaleikan segallu perkára*.
 —, liederlijk, *salédér*, L.
 —, sloffelijk, *dengan málas*, *atas pri jang lálei (kalaleian)*.
 SLOFFEN, o. w. *mengirit káki*.
 —, achteloos zijn, *lálei*, *alpa*.
 Ergens niet in —, *tiáda melaleikan bárang sa-perkára*.
 SLOFFIGHEID, vr. *pri jang lálei*, *kalaleian*.
 SLOK, m. teug, *tegoq*.
 Een — wijn, *sa-tegoq ajer anggoer*.
 SLOKACHTIG, b. n. *rákoes*, L., *demap*.
 Een — mensch, *órang rákoes*, *pendemap*.
 SLOKACHTIGHEID, vr. *kalakoewan órang rákoes*, *pri pendemap*.
 SLOKDARM, m. *korongkoengan*.
 —, fig. *órang rákoes*, *pendemap*.
 SLOKJE, o. borrel, *sópt*, verb., *sa-tegoq sópt*.
 Wilt gij een — nemen, *máw minom sópt sedikit? L*.
 SLOKKEN, b. n. *gógaw*, *gógogq*, *telan dengan rákoes*, L.
 SLOKKER, m. vraat, *órang rákoes*, *peng-gógaw*, *pendemap*.
 —, schuimlooper, *órang mengínding*.

SLOKING, vt. *penelânan, penggogawan*.
SLOKLUST, m. *pendemâpan*.
SLOKOP, m. zie **SLOKKER**.
SLOMMER, m. *kasoesâhan, perkâra jang koesoet-koesoet*.
SLOMMEREN, o. w. zie **SLIMMEREN**.
 —, b. w. *membri soekar, menjoekarkan*.
SLOMMERING, vt. zie **BESLOMMERING**.
SLOMP, m. *hoop, tamboenan*.
 —, *menigte, bânjaq, kabanjâkan*.
 Een — *geld, bânjaq oewang*.
SLONDE, vt. zie **DRAAIKOLK**.
SLONS, vt. *parampoevan kôtor, tjôring-moeting, nedjis, tjamar*.
SLONSEN, o. w. zie **VERSLONSEN**.
SLONSIE, o. *dievenlantaren, tanglong penjôeri, lantera maling, L.*
SLOOF, vt. *voofschoot, skortje, verb.*
SLOOF, vt. *sârang bantal, pebâtang, toetop goeling, Pal.*
SLOOPEN, b. w. *rombaq, bongkar*.
 Eene stad —, *merombaq neyri sa-boewah*.
 Een oud huis —, *membongkar roemah toewah*.
SLOOPENLINNEN, o. *kâjin sârang bantal*.
SLOOPER, m. *toekang bongkar roemah, djeroe merombaq*.
SLOOPING, vt. *pembongkaran, perombâkan, ook: karombâkan, doch onjuist*.
SLOOR, vt. zie **SLOBRIE**.
SLOOT, vt. *pârit, kâli, L.*
 —, zie **GOOT, WATERLEIDING**.
 Eene — *graven, menggâlt pârit, loembi kâlt, L.*
 Iemand van den wal in de — *helpen, menambâhi kasoeâkan orang*.
SLOOTEN, b. w. *membahâgi dengan pârit*.
SLOOTJE, o. *kleine sloot, pârit ketjil*.
 —, o. *klein slot, koentji ketjil*.
SLOOVEN, b. w. *bekardja bârang jang brat*.
 — *om grootheid, tanggoeng tâja*.
SLOP, o. *sluiphol, tempat menggâdang, tempat mengindap*.
SLORDIG, b. n. *kôtor, tjôring-moeting*.
 Eene — *e kleeding, pakéân kôtor, pekâjin jang tjôring-moeting*.
 Een — *mensch, orang kôtor*.
SLORDIGHEID, vt. *kalakoewan kôtor, pri nedjis*.
 — *in den stijl, kakoerangan karângan soera*.
SLOREN, b. w. zie **SLEUREN**.
SLORP, m. *pengirôpan*.
 —, *teug, tegoq*.
SLORFEN, o. w. *irap*.
SLORPEI, o. *telôr êntjêr, L.*
SLORPING, vt. *pengirôpan*.
SLOT, o. *koentji*.
 Een — *aan eene deur slaan, pûsang koentji paadda (di) pântoe*.
 Een Engelsch —, *koentji inggris*.
 Grendel —, *kantjing-kantjangan*.

— *van een geweer, dâpor bedil, dâpor snâpang, sullot, verb., pitjoe*.
 — *eener geschiedenis, tamat el-hikâjat, Ar., kasoeâhan tjaritra, pengabisan tjarita, L.*
 —, *uitkomst, ôqibat, Ar., âchir, Ar.*
 — *eener rekening, bandingan hesab*.
 — *van eenen zin, mahalthh', Ar.*
 —, *sterkte, kôta, kôta, bordj, Ar.*
 —, *sloten, burgen, bôrodj', Ar.*
 —, *paleis, astâna, zie PALEIS*.
SLOTBEWIJS, o. *dalil jang âchir, tanda katrângan jang kasoeâhan*.
SLOTBEWAARDER, m. *panghoeloe kôta*.
SLOTENMAKEN, o. w. *memboewat koentji, bêkin koentji*.
SLOTENMAKER, m. *toekang koentji, pandei koentji*.
SLOTENMAKERSWERK, o. *pekardjâan toekang koentji*.
SLOTENMAKERSGEREEDSCHAP, o. *prâbot toekang koentji*.
SLOTGAT, o. *lobang koentji*.
SLOTGEVOLG, o. *âqibat jang âchir*.
SLOTHEER, m. *toewan kôta*.
SLOTIJZER, o. *bessit koentji*.
SLOTKRAM, m. *kôkot koentji*.
SLOTPLAAT, vt. *prâda koentji*.
SLOTPOORT, vt. *gerbang kôta*.
SLOTREDE, vt. *perkatâan pengabisan, bitjara âqibat*.
SLOTREGEL, m. *dalil jang tsah*.
SLOTTORENTJES, o. *meerv. bânjon-bangoenan kôta*.
SLOTVAST, b. n. *jang bôleh (dâpat) di koentji*.
SLOTVONNIS, o. *kapoatoesan hoekoem jang âchir*.
SLOTVOOGD, m. *panghoeloe kôta, bendahâri*.
SLOTVOOGDIJ, vt. *djabâtan panghoeloe kôta*.
SLUIJER, m. *tatampam, amban, kaloebong, pengamban, tjâdir, Perz., sabej, sabid, Ar., hidjâb, Ar. Amban en pengamban zijn doeken, die over den eenen schouder en onder den anderen arm gedragen worden*.
 Met eenen — *gekleed zijn, pâkei tjâdir (tatampam)*.
 — *van de Arabische vrouwen, miqna, Ar., moeqannah, verb.*
 De lijkbaar met eenen — *bedekken, menoetop djinâzat dengan tjâdir*.
 —, *vermomming, kasamâran*.
 Vrouwen — *van het hoofd tot de voeten, sarâsah, sarasj, Perz.*
SLUIJEREN, b. w. *pâkei tatampam (tjâdir), berselindang*.
SLUIK, b. n. *dun, tangsei*.
 — *haar, ramboet tangsei*.
SLUIK, vt. *pembawâan bârang glap, hâl melarikan bêa*.
 Ter —, *mentjoeiri-tjoeiri, terindap-îndap, dengan diam-diam*.

Ter — gaan, *mentjoert kaloewar, pergi mentjoert-tjoert.*
 SLUIKEN, b. w. heimelijk iets doen, *kardja ter-ndap-ndap, kardja dengan diam-diam.*
 —, smokkelen, *membawa barang gelap, melarikan bea, melarikan tjoeki.*
 —, o. w. overspel plegen, *berkandaq, bermoekeh.*
 SLUIKER, m. smokkelaar, *orang melarikan, bea, orang jang membawa barang gelap,*
 SLUIKHADEL, m. *perniagaan barang gelap, perniagaan jang di larikan beanya.*
 SLUIKHADELAAR, m. zie SLUIKER.
 SLUIKHEID, vt. *prt tangsei.*
 SLUIKING, vt. zie SLUIK, vt.
 SLUIMEN, o. w. zie SLUIMEREN.
 SLUIMERAAR, m. *orang mengantog.*
 SLUIMERAHTIG, b. n. *antog, harap, mau tidor.*
 SLUIMEREN, o. w. *mengantog, mau tidor.*
 SLUIMERING, vt. *antog, tidor sedikit.*
 SLUIMEROOG, o. *mata orang mengantog.*
 SLUIP, vt. iii: ter —, *mentjoert-tjoert, ter-ndap-ndap.*
 Ter — iemand naderen, *menghampirkan sa-orang ter-ndap-ndap.*
 SLUIPDEUR, vt. *ptntoe maling.*
 SLUIPEN, o. w. *ndap-ndap, ndop-ndop.*
 Binnen —, *masoq ter-ndap-ndap.*
 SLUIPER, m. *orang jang pergi mentjoert-tjoert.*
 Eenen — maken, *mentjoert kaloewar, pergi mentjoert-tjoert.*
 SLUIPHAVEN, vt. *pelaboeuan gelap.*
 SLUIPHOEK, m. *tampat semboeni, semboenian.*
 SLUIPHOER, vt. *soendal gelap.*
 SLUIPHOL, o. *semboenian.*
 SLUIPKOORTS, vt. *denam bathin.*
 SLUIPMOORD, m. *bubbès, pemboenohan jang gelap.*
 SLUIPMOORDER, m. *pemboenoh jang gelap.*
 SLUIPPAD, o. *djalan maling, djalan gelap.*
 SLUIPSWIJZE, *bijw. ter-ndap-ndap, mentjoert-tjoert, dengan diam, maling-maling.*
 SLUIPTRAP, vt. *tangga jang tersoemboeni.*
 SLUIPWEG, m. *djalan maling, djalan gelap.*
 SLUIS, vt. *bandoengan.*
 Schuinsche —, *ptntoe ajer jang serong.*
 SLUISBEDDING, vt. *pantat bandoengan, loenas ptntoe ajer.*
 SLUISDEUR, vt. *ptntoe ajer.*
 De — en openen, *boekta ptntoe ajer.*
 SLUISGELD, o. *bea bandoengan, oewang bandoengan.*
 SLUISVLOER, vt. *kaki (dasar, pantat) bandoengan.*
 SLUISWACHTER, m. *djoeroe bandoengan, djeroe ptntoe ajer.*
 SLUITBOOM, m. *sakat, batangan, alangan.*
 Met eene — afschutten, *menjakat.*
 SLUITDEUREN, vt. *meerv. ptntoe-ptntoe ajer.*
 SLUITDOOS, vt. *peti jang boleh di koentji.*
 SLUITEN, b. w. *toedoen, toetop, katoep kadjam, kedjam, pidjam.*

Eene deur —, *toetop ptntoe, katoep ptntoe.*
 Eene rivier —, *katoep soengei.*
 De oogten —, *kedjankan mata, toetop mata.*
 Den mond —, *toetop moeloet, katoep moeloet.*
 En haar mond was stijf gesloten, *dan moeloetnja ter-apitlah rapat, S. R. 78.*
 Op slot —, *koentjikan.*
 Eenen korf —, *tjapoq.*
 Eenen weg met doornen —, *rabat djalan dengan doert.*
 Zich — (van bloemen, des avonds), *kontjop.*
 Met eenen boom —, *sakat, menjakat.*
 Eene haven —, *menjakat (katoep) koe-wala.*
 De deur der kennis —, *toetop ptntoe marifat.*
 Binnen —, *menoetop di dalam.*
 Eenen brief —, *toetop soerat, boebok tjap paadda soerat.*
 Eene rede —, *menjodahkan bitjara, poetoeskan bitjara (perkatään).*
 Eene rekening —, *toetop soerat hesab, menjoesseikan soerat hitoengan.*
 Een huwelijk —, *kawinkan, nikahkan.*
 Een verbond —, *memboewat perdjandjian, bekin djandji, L.*
 Eene vergadering —, *toetop bitjara madjlis.*
 Op een —, *karoeman.*
 Gelederen sluit u! *karoemanlah! rapat-rapat!*
 De deur voor iemand —, *toetop ptntoe di moeka orang.*
 In eene kamer —, *toetop di dalam bilik (kamar, L.)*
 De oogten voor iets —, *ttada mau lihat, toetop mata.*
 Deze deur sluit niet goed, *ptntoe ini ttada boleh di toetop bajiq-bajiq.*
 In eene hok —, *taroeh di kandang, kandangan.*
 —, *passen, van pas zijn, lajiq, bajiq.*
 Dat kleed sluit haar goed, *pekajin itoe lajiq (bajiq) padanya.*
 —, o. *penoetoeapan, hal menoetop.*
 Met het — der poort, *tatkala ptntoe gerbang di toetop oranglah, tempo ptntoe kota di toetop orang.*
 Het — eener haven, *penjakatan koe-wala.*
 Het — van eene overeenkomst, *kata-tapan djandji.*
 SLUITER, m. *orang jang menoetop, djeroe ptntoe.*
 SLUITING, vt. *penoetoeapan, hal menoetop.*
 — der hand, *hal menoetop tangan, idjma, Ar.*
 —, *sluitlemiddel, koentji.*
 SLUITLAKEN, o. *kajin ikat proet orang parampoewan jang baharoe beranaq.*

SLUITMAND, vt. *krandjang (bakoel) koentji*.
 SLUITRAD, o. *djantra jang bergigi*.
 SLUITREDE, vt. *qías, Ar., dalil áchir*.

Eene bevestigende —, *dalil jang menjábitkan*.

SLUITREGEL, m. *báris áchir*.

SLURF, vt. *boelálé*.

SLURP, m. *pentjaroetan*.

SLURPDRANK, m. *lóló*.

SLURPEI, o. *telór éntjér*.

SLURPEN, b. w. zie *SLORPEN*.

SLUW, b. n. *tjerdítq, káloes*.

—, *bijw. dengan tjerdítq*.

SLUWHEID, vt. *prí jang tjerdítq, katjerdítan*.

SMAAD, m. de daad van smaden, *pentjelaán, hál békin boesoq órang poenja náma, L.*

—, *hoon, blaam, tjelá, áib, Ar., fadláhat, Ar.*

SMAADNAAM, m. *náma jang katjelaán, náma jang boesoq*.

SMAADREDE, vt. *perkatáán jang menjelákan, perkatáán jang békin máloes*.

SMAADSCHRIFT, o. *soerat jang menjelákan*.
 —, *spotschrift, soerat sindiran*.

SMAADTAAL, vt. zie *SMAADREDE*.

SMAAK, m. *rása, perása lidah, penglidah*.

Het is lekker van —, *ítoe sedap rasánja, ítoe énaq rasánja, L.*

—, *zintuig, perása, pengrasáán*.

De smaken zijn verschillend, *makka perasáán órang bánjaq ítoe berbédah (berlajinan)*.

Ergens — in vinden, *soeka bárang apa-apa*.

Dat is niet naar zijnen —, *ítoe boekan soekánja*.

—, *mode, tjára*.

Dat is de laatste —, *ítoe tjára bahároe*.

De — van rijst, *rása nási*.

Met mijnen — overeenkomen, *berpatoetan dengan kasoekáánkoe, sama dengan kita poenja soeka*.

SMAAKJE, o. in: er is een — aan, *ítoe soedah berbáwoe, ítoe soedah boesoq*.

SMAAKVERMOGEN, o. *pengrasáán, perása*.

SMAAKVOL, b. n. *indah-indah, bágoes, L.*

SMACHTEN, o. w. *lemah, lemas, L.*

Van honger —, *berkulapáran, lápar sakáli*.

Van hitte —, *lemah (lemas) kapa-násan*.

— naar iets, *ríndoe dendam akan . . ., kapéngin máw dápat, L.*

SMACHTEND, b. n. *jang ríndoe-dendam, jang kepéngin, L.*

—e tong, *lidah jang kring*.

Eene —e hitte, *kapanásan jang terláloe sángat*.

—e blikken, *pemandángan máta jang ríndoe dendam*.

SMACHTING, vt. *háal ríndoe-dendam*.

SMACHTLAP, m. *órang miskin, órang pótol, L.*

SMACHTLOOPER, m. *órang mengínding*.

SMADELJK, b. n. *jang menjelákan*.

—, *bijw. atas prí jang katjelaán*.

SMADELJKHEID, vt. *perkatáán jang menjelákan*.

SMA DEN, b. w. *menjelákan, tjoejta, menghi-nákan, membrí tjiderá, fadlala, Ar.*

SMA DER, m. *órang jang menjelákan*.

SMA DING, vt. *pentjelaán*.

SMAK, m. *boenji*.

— van iets, dat valt, *boenji bárang jang djátoh*.

—, *worp, peloetáran*.

—, *vaartuig, sasowátóe práhoe wolanda bernáma summaq*.

SMAKELJK, b. n. *goed van smaak, sedap, énaq, L., ledzat tjita rasánja*.

Eet —, *salámat mákan, salámat santap*.

—, *bijw. dengan rása sedap, sedap*.

— eten, *santap sedap, mákan énaq, L.*

SMAKELJKHEID, vt. *rása sedap, rása énaq, L.*

SMAKELOOS, b. n. *tiáda karásan*.

—, *laf, táwar, ambar*.

SMAKELOOSHEID, vt. *tsifat (prí) jang tiáda karásan, prí jang táwar, rása ambar*.

SMAKEN, b. w. *rása, merása*.

—, *proeven, tjóba*.

Genot —, *merása ledzat*.

Toen hij den wijn gesmaakt had, *satelah di tjóbánja ájer anggoer ítoe*.

Het genoeg —, *uw beminnelijk ge-laat te aanschouwen, dápat soeka háti memandang moekámoe jang mántis*.

Veel droefheid —, *merása bánjaq soe-sah háti*.

—, o. w. *berrása, rasánja*.

Goed —, *bájtq rasánja*.

Hoe smaakt die visch? *bagimána rasánja íkan ítoe?*

Dat geschiedverhaal smaakt mij niet, *makka kita tsáda soeka membátja híkájat ítoe, ítoe híkájat tráda énaq boenjinja, L.*

Dat antwoord smaakt hem niet, *makka djawáb ítoe tiáda di soekánja*.

Het —, o. *rása, perasáán*.

SMAKKEN, b. w. *hantam, hampas, banting, tjampaq*.

Op den grond —, *banting di tánah*.

—, o. w. *djátoh*.

SMAKMUILEN, o. w. *berboenjikan moeloet sambil mákan*.

SMA L, b. n. klein, *ketjil, tiáda lébar, látjop*.

Te —, *koerang lébar*.

De voorstevén is te —, *haloewan práhoe ítoe látjop*.

—, eng, *sempit, roepaq, L., zie ENG, NAAUW*.

De —le gemeente, *órang ketjil, órang hina-dina*.

—ler, engér maken, *menjempitkan, koerangkan lébarnja*.

SMALDEEL, o. *sapâro armâda*.
 SMALDEELEN, b. w. *membahâgi-bahâgi*.
 SMALDOEK, o. *kâjin jang tâda lêbar, kâjin jang koerang lêbar*.
 Het is geen —, *boekan kapâlang*.
 SMALEN, o. w. *tjelâkan, mentjelâkan, meng-hnâkan*.
 SMALER, m. *orang jang mentjelâkan*.
 SMALHEID, vt. *prt jang sempit, prt jang koerang lêbar, kaketjilan*.
 SMARAGD, m. *zoemoeroed, Perz., djamroed, verb.*
 SMAROTSEN, o. w. *menginding*.
 SMAROTSER, m. *orang menginding*.
 SMART, vt. *sakit*.
 De —ten van het kinderbaren, *sakit berânaq*.
 —, *hartzeer, doeka tjita, soesah hâti*.
 —, *leedwezen, sâjang, blas kasêhan*.
 Met — *verwachten, menantikan dengan hasrat*.
 SMARTELIK, b. n. *jang menjâkitkan, jang bêkin sakit*.
 —, *hoogst onaangenaam, amat soekar, soesah sakâli*.
 SMARTELIKHEID, vt. *(tsifat) jang menjâkitkan, zie SMART*.
 SMARTELOOS, b. n. *kebal, betoewah, L.*
 SMARTEN, o. w. *sakit*.
 —, *smart veroorzaken, menjâkitkan, bêkin sakit, L.*
 SMARTIG, b. n. *sakit, kasakitân*.
 SMARTOOR, o. *têlînga sakit, koeping sakit*.
 SMEDEN, b. w. *tîmpa, poekol*.
 IJzer —, *tîmpa bessî, poekol bessî*.
 Goud —, *slaan, banting was*.
 Men [moet het ijzer —, *terwijl het heet is, makka bessî pânas itoe handaq di tîmpa, bessî mâw di poekol sedang lagi pânas*.
 Aan elkander —, *samboeng*.
 —, *fig. verzinnen, beramen, mengoepajâkan*.
 Een verraad —, *mengoepajâkan chiânat*.
 Kwade plannen —, *berniatkan bârang jang djâhat*.
 Nieuwe woorden —, *mendjâdikan perkataân jang bahâroe*.
 SMEDER, m. *orang jang mentîmpa, zie SMID*.
 SMEDERIJ, vt. *dâpor (tampat) toekang bessî, dâpor (tampat) pandei bessî*.
 SMEDIG, b. n. *lemboet, lembêq*.
 SMEDING, vt. *pentimpâân, hâl memoekol*.
 —, *beraming van kwaad, niat djâhat*.
 SMEEDBAAR, b. n. *jang dâpat di tîmpa*.
 SMEEDBAARHEID, vt. *tsifat jang katimpâân, prt jang dâpat di poekol (tîmpa)*.
 SMEEDBAK, m. *sapâhan, zie KOELBAK*.
 SMEEDKUNST, vt. *ilmoe pandei bessî, pengatahoewan mentîmpa bessî*.
 SMEEKBEDE, vt. *dôa jang rindah*.
 SMEEKELING, m. *orang jang memôhonkan, orang jang mînta*.

SMEEKEN, b. w. *pohon, memôhonkan, pînta, memînta, mînta, L.*
 Vergiffen van God —, *memôhonkan ampun kapada Allah*.
 SMEEKER, m. *zie SMEEKELING*.
 SMEEKGEBED, o. *dôa jang rindah*.
 SMEEKING, vt. *permintâân, pemôhnan, dôa, Ar.*
 Indien God de Allerhoogste mijne — *verhoort, djikalaw di perkenankan Allah tâala dôakoe, M. S. R. 67*.
 SMEEKSCRIFT, o. *soerat permintâân*.
 Een — *opstellen, memboewat (bêkin, L.) soerat permintâân*.
 SMEEKSTER, vt. *parampoevan jang memînta (mînta)*.
 SMEEKTAAL, vt. *perbahasâân orang mînta*.
 SMEER, o. *gemoq, goemoq, lemaq, sjahm, Ar.*
 Hoofd—, *dâki kapâla, kalamoemor*.
 Met — *bestrijken, gôsoq dengan gemoq*.
 Op zijn — *leven, hidop derri paadda, boenga oewangnja (kumbang dowitnja)*.
 SMEERACHTIG, b. n. *sa-roepa lemaq (gemoq)*.
 SMEERBAAR, b. n. *jang bôleh di gemoqkan*.
 SMEERBAK, m. *bakas lemaq, tempat gemoq*.
 SMEERBORSTEL, m. *boendêr sapâtoe*.
 SMEERBUIK, m. *gendoet*.
 SMEERBUS, vt. *tempat gemoq*.
 SMEERDER, m. *orang jang menggemoqkan orang jang menggôsoq dengan gemoq*.
 SMEERDOOS, vt. *bôsêta gemoq*.
 SMEERGOED, o. *bârang gemoq, segalla roepa gemoq*.
 SMEERKAARS, vt. *dian gemoq, kilin gemoq, L.*
 SMEERLAF, m. *kâjin jang di gôsoq dengan gemoq*.
 —, *verachtelijk mensch, orang leta, bangsat, L., telêdor, L., orang dzalil, orang boesoq*.
 SMEERSEL, o. *vet, gemoq, lemaq*.
 — *voor hoofdpijn, pôl-pôl, poepol*.
 —, *zalf, perloeloetan, kôja, kôjoq, Chin.*
 — *om het ligchaam in te wrijven, boerat, bôré, bubbôré*.
 SMEERSTEEN, m. *bâtoe gemoq*.
 SMEERVLEK, vt. *nôda gemoq, L., bakas gemoq*.
 SMEERZALF, vt. *kôjo boewat gôsoq, L., kôjo bakal gôsoq*.
 SMELT, vt. *zekere visch, blôdoq*.
 SMELTBAAR, b. n. *jang dâpat di lâboerkan, jang dâpat di padoekan*.
 SMELTBAARHEID, vt. *tsifat jang dâpat di lâboerkan (padoekan)*.
 SMELTBUIS, vt. *pantjoeran laboeran*.
 SMELTEN, o. w. *djâdi antjor, padoe, melêllê, L.*
 De boter smelt, *mînjaq sâpi djâdi antjor, mantêga melêllê, L.*
 —, *b. w. koken, mâsaq, tjâjerkân, lâboerkan, antjorkan*.

Gesmolten goud, *amas jang soedah terpadoe*.
 Gesmolten metalen, *laboeran*.
 In een —, *tjampor*.
SMELTER, m. *djoeroe dapor laboeran, toekang koeningan*.
SMELTERIJ, vr. *tampat laboeran*.
SMELTIG, b. n. *lèmbèq, lemboet*.
SMELTING, vr. *pengantjoeran, pelaboeran*.
SMELTKROES, m. *pengantjoeran, bakas laboeran, lambága*.
SMELTOVEN, m. *dapor laboeran*.
SMELTPAN, vr. *koewáli laboeran*.
 — voor tin, *koewáli násag tímah*.
SMELTVISCH, m. (amodytus,) *blódoq*.
SMEREN, b. w. *bestrijken, gósoq, sápoe*.
 Wij smeerden bloed aan dien steen, *makka kámi sapoekan dárah kapada bátoe itoe*, Isk. 530.
 Met vet —, *gósoq dengan gemoq*.
 Met olie —, *sápoe dengan minjaq*.
 Boter op het brood —, *tároh mantéga sama róti*, L.
 Met was —, *gósoq sama lilin*, L.
 Het voorhoofd of de slapen —, *perpilis, piliskan*.
 Schoenen —, *gósoq sapátoe*.
 Met zeep —, *tároh tsáboen, mentsáboeni*.
 Met een smeersel (de borst) —, *párong*.
 Iemand de handen —, *brí soewáb paada sa-órang*.
 Iemand de ribben —, *poekol órang dengan rótan*.
 De keel lustig —, *minom ráme*.
 Teren en —, *berdjámoe-djamoewan*.
 —, *bemorsen, békin kótor, mentjamarakan*.
SMERIG, b. n. *gemoq*.
 Een — ambt, *djabátan (pekardjään) jang áda bánjaq hátsilnja (oentoengnja)*.
 —, *morsig, kótor, tjamar, nedjis, tjóring-moeting*.
 —e handen, *tángan kótor*.
 Een — kleed, *kájin kótor, kájin tjamar*.
 —, *bijw. dengan kótor, atas prí jang tjamar*.
SMERIGHEID, vr. *vettigheid, tsifat jang bergemoq, prí jang gemoq*.
SMERIGLIJK, bijw. zie **SMERIG**, bijw.
SMERING, vr. *penggósók-an dengan gemoq, pengoerápan*.
 — op het hoofd, *sarbang*.
SMERT, vr. zie **SMART**.
SMERTELIJK, vr. zie **SMARTELIJK**.
SMERTELIJKHEID, vr. zie **SMARTELIJKHEID**.
SMERTEN, b. w. zie **SMARTEN**.
SMERTOOR, o. zie **SMARTOOR**.
SMET, vr. *nóda, L., tjóring*.
 Zonder —, *soetji (brísik) sakáli*.
 Zedelijke —, *tjelá, katjeláan*.

Eene — *uitwisschen, menghápoeskan tjelá*.
 Iemand eene — *aanwrijven, mentjelákan órang*.
SMETACHTIG, b. n. *jang djádi lakas kótor*.
SMETSEN, o. w. zie **BRASSEN**, **SMULLEN**.
SMETTELIJK, vr. zie **BESMETTELIJK**.
SMETTELOOS, b. n. *soetji, brísik, pristih*.
 —, *onbevlekt, tiáda bertjelá*.
SMETTEN, b. w. *békin kótor, L., tjóringkan, tjamarakan, nedjiskan*.
 —, o. w. *djádi kótor, djádi tjamar*.
SMETTIG, b. n. zie **SMETACHTIG**.
SMEULEN, o. w. *baláman, L.*
 —d vuur, *ápt baláman*.
SMEUREN, b. w. zie **BEZOEDELEN**, **SMOREN**.
SMID, m. *pandei bessí, toekang bessí, kimpoe bessí, pentempa, peringolan, Maleb*.
SMIDS, vr. *smidse, dápoer pandei bessí, tampat toekang bessí*.
SMIDSAANBEELD, o. *páron, landásan, landása*.
SMIDSBAAAS, m. *kapála pandei bessí, kapála toekang bessí*.
SMIDSBAK, m. *sapóhan*.
SMIDSBEITEL, m. *páhat toekang bessí*.
SMIDSHAMER, m. *pemoekol (martil) toekang bessí*.
SMIDSKNECHT, m. *hamba pandei bessí, boedjangnja toekang bessí*.
SMIDSKOLEN, vr. *meerv. árang toekang bessí*.
SMIDSOVEN, m. *dápoer toekang bessí*.
SMIDSWATER, o. *ójer sapóhan*.
SMIDSWERK, o. *pekardjään toekang bessí, pekardjään pandei bessí*.
SMIDSWINKEL, m. *kadei pandei bessí*.
SMIJDIG, b. n. *lèmbèq, lemboet*.
SMIJDIGEN, b. w. *melembóetkan, békin lèmbèq, L.*
SMIJDIGHEID, vr. *kalemboetan, prí jang lèmbèq*.
SMIJTEN, b. w. *limpar, loetar, lontar, tjampag, gentos, L., óandem, Jav.*
 Eenen steen —, *limpar bátoe, tímpoeq, L.*
 Met de hoornen in de lucht —, *songgol*.
 Met geweld —, *banting, hantam*.
 Uit den weg —, *aan eenen kant —, roemít, meroemít*.
 —, o. w. *achteruit —, tendang*.
 Zich zelven herhaaldelijk op den grond neder—, *mengampas-ampaskan drinja*.
 S. R. 28.
SMIJTER, m. *órang jang limpar, pelimpar, peloetar*.
SMIS, vr. zie **SMIDS**.
SMODDEREN, b. w. zie **SMETTEN**.
SMODDERIG, b. n. zie **MORSIG**.
SMODDERMUIL, m. en vr. *órang jang mendjilat moeioetnja*.
SMODDIG, b. n. zie **MORSIG**.
SMODS, vr. zie **SMET**.
SMODSIG, b. n. zie **MORSIG**.
SMOEL, m. *moeloe mantjong, L.*

SMOKEN, o. w. *kaloewar asap*, berâsap.
—, b. w. zie ROOKEN.

SMOKEN, m. *orang jang soeka minom pipa*, orang jang soeka mengedoet.

SMOKERIG, b. n. *penoeh asap*, kena asap.

SMOKERIGHEID, vt. *tsifat (prî) bârang jang kena asap*.

SMOKING, vt. *hâl minom roko (pipa)*.

SMOKKELAAR, m. *orang jang melarikan bêa*, orang jang membâwa bârang glap.
—, smokkelvaartuig, *prâhoe bârang dagangan glap*.

SMOKKELAREJ, vt. *dagangan bârang glap*, pembawân bârang glap.

SMOKKELEN, b. w. *melarikan bêa*, membâwa bârang glap, *mentjoeri-tjoeri membâwa*.

SMOKKELGOED, o. *bârang glap*, *bârang dagangan jang di lirikan bêanju*.

SMOKKELHANDEL, m. zie SMOKKELARIJ.

SMOKKELSCHIP, o. zie SMOKKELAAR, 2^e bet.

SMOOK, m. *asap*.

SMOOKGAT, o. *lobang asap*.

SMOORDER, m. *jang lemaskan, L.*, jang bêkin mâti lemas.

SMOORDRONKEN, b. n. *mâboq sakâli*, lemas-derri paadda mâboq.

SMOORHEET, b. n. *pânas sakâli*, sangat pânas.

SMOORLIJK, bijw. *sangat*.
— *verliêd*, *sangat birâh*.

SMOORPAN, vt. *tampat (prioq) toemis*.

SMOORPOT, m. *tampat akan memâdamkan âpi*, *tampat boewat bêkin mâti âpi*, L.

SMOORVOL, b. n. *terlâtoe penoeh (punnoe, L.)*

SMOREN, o. w. *mâti lemas*, lemas.
DOEN —, *lemaskan*, *bêkin mâti lemas, L.*
—, *stoven*, *toemis*, *stop*, verb.
In het water —, *mâti lemas dâlam ajer*.
Een oproer —, *memâdamkan gampang orang negri*.

SMORING, vt. *hâl melembaskan*, *pemadâman*.

SMOTS, vt. *soendal*.

SMOTSEN, o. w. zie MORSSEN.

SMOTSIG, b. n. zie MORSIG.

SMOUT, o. *lemaq (gemoq) jang soedah di mâsaq*.

SMOUTACHTIG, b. n. *sa-roepa gemoq*.

SMOUTEN, b. w. *târoh (boeboh) gemoq*, *meng-gemoqkan*, *gosoq sama gemoq, L.*

SMOUTIG, b. n. *penoeh gemoq*.

SMOUTIGHEID, vt. *prî gemoq*, *tsifat lemaq*.

SMOUTWERK, o. *pekarjâan jang lebeh*.

SMUIG, vt. zie SMUIK.

SMUIGEN, o. w. *mendemap paadda tempat jang soenji*, *mentjoeri-tjoeri mâkan*.

SMUK, vt. id: ter —, *dengan diam-diam*, *paadda tempat jang tersenboeni*, *ter-îndap-îndap*, *mentjoeri-tjoeri*.

SMUK, m. *perhâsan*.

SMUKKEN, b. w. *hiâs*, *menghiâs*, *bêkin bâgoes, L.*, *brîas*.

SMUL, vt. *pendemâpan*, *kasoeekân mâkan minom*.

Veel van de — *houden*, *sangat soeka mâkan minom*.

Hebt gij daar — op? *soekâkah angkaw itoe?*

SMULBAARD, m. *orang jang soeka mâkan ênaq*, *pendemâp*, *orang berdjânoe-djânoewan*.

SMULDAGEN, m. *meerv. hârt djânoewan*.

SMULLEN, o. w. *banketteren*, *berdjânoe-djânoewan*, *mâkan-minom râné sakâli*.

SMULLER, m. zie SMULBAARD.

SMULLIG, b. n. *kôtor*, *tjamar*, *nedjis*.

SMULLING, vt. *pendemâpan*.

SNAAK, m. *orang djinâka*, *pendjinâka*.

SNAAKSCH, b. n. *djinâka*.
Een — e vent, *orang berdjinâka*, *pendjinâka*.

SNAAKSCHEID, vt. *tingkah djinâka*, *tingkah*.

SNAAR, vt. zie SCHOONZUSTER, BIJWIJF, HOER.

SNAAR, vt. *metalen draad*, *kawat*.
— van darmen, *tâli*.
Koperen —, *kawat tambâga*.
Viool—, *tâli rabab*.
Snaren op een speeltuig doen, *pâsang tâli*, *mengenâkan kawat*.
De snaren spannen, *merâgang tâli (kawat)*.
De snaren hooger spannen, *kintjângi tâli (kawat)*.
De snaren lager spannen, *kendôrkan tâli (kawat)*, *hoeloerkan tâli (kawat)*.
De snaren stellen, *memâtoetkan tâli (kawat)*.
De snaren tokkelen, *pitik*, *pitik boenji-boenjian*.
Gij moet die — niet roeren, *djângan bitjâra derri itoe, L.*

SNAARSPELTUIG, o. *boenji-boenjian tâli (kawat)*.

SNAAUW, m. *djerâkah*, *moeloet kâsar*.
—, *bits woord*, *kâta tjâboel*, *kâta jang pangkok*.

SNAAUWEN, o. w. *mentjâboel-tjâboeli*, *bitjâra kâsar*, *djerâkah*, *bêntet, L.*, *bintak*.

SNAAUWER, m. *orang mendjerâkah*, *orang jang mentjâboel-tjâboeli*.

SNAAUWERIG, b. n. *berdjerâkah*.

SNAAUWERIGHEID, vt. *prî djerâkah*.

SNAK, m. *sedoe*, *siddoe*, *sadoe*.

SNAKERIJ, vt. *tingkah djinâka*.

SNAKKEN, o. w. *ingin*, *kapengin, L.*, *rindoe*, *dendam*, *rindoe-dendam*, *kângan, L.*
De visch snakt naar het water, *ikan rindoe akan ajer*.

SNAP, m. *oogenblik*, *sât*, *kedjap mâta*.
—, *gesnap*, zie GESNAP.
Niet zoo veel snaps! *djângan bitjâra bagitoe bânjaq*.

SNAPACHTIG, b. n. *soeka bitjâra, L.*, *sorka mentjoera*, *moefawwah, Ar.*

SNAPACHTIGHEID, vt. *kalakoewan moeloet ganggoe*.

SNAPHAAN, m. vuurfroer, *snápang*, verb., *bedil*, *istinggarda*.

—, struikroover, *penjâmon*.

SNAPHAANDRAGER, m. *orang pikol snápang*.

SNAPHAANKOGEL, m. *pelor snápang*, L., *peloe-roe bedil*.

SNAPHAANSCHOT, o. *boenji snápang*, *boenji istinggarda*, *boenji bedil*.

SNAPPEN, o. w. losspringen, *terlepas*, *telepas*, *loetjoet*.

—, zie HAPPEN.

—, zie BABELLEN, KLAPPEN.

—, vatten, *tangkap*.

—, in de vlugt grijpen, *sambar*.

SNAPPER, m. die overal den neus (mond) insteekt, *moeloet ganggoe*, *bibiran*, *djô-eeh*, L.

—, die in de rede valt of ongevraagd antwoordt, *moeloet rampoes*.

SNAPPERIJ, vt. zie GESNAP, BABELARIJ.

SNAPS, m. bottel, *sópi*, *sa-tegoq sópi*.

SNAR, b. n. *bingis*.

SNARENMAKER, m. *toekang káwat*, *pandei tált rabab*.

SNARENSLEUTEL, m. *koentji táli boenji-boenjian*, *koentji káwat*.

SNARENSPEELSTER, vt. *orang parampoewan jang memitik boenji-boenjian*.

SNARENSPEL, o. *boenji-boenjian tált jang di pitik*.

SNARENSPELER, m. *bidoewán*, *orang jang memitik boenji-boenjian*.

SNARIG, b. n. *râdjín*, *pandei bisa*, L.

SNATER, m. *moeloet*.

Houdt den —! *toetop moeloet!*

SNATERAAR, m. *pelitar*.

SNATERACHTIG, b. n. *soeka melitar*.

SNATERACHTIGHEID, vt. *ingin akan melitar*.

SNATERBEK, m. en vt. *pelitar*.

SNATEREN, o. w. *litar*, *melitar*, *tjoera*, *beloe-belei*.

SNATERING, vt. *pelitâran*.

SNAVEL, m. *pâroh*, *tjôtoq*, *tjótjot*, L.

Met den — pikken, *pâtoq*, *págoet*.

—, snuit, *boelâle*.

—, neus, *hidong*.

SNEB, vt. zie SNAVEL.

—, snuit aan een vaartuig, *djoenggor*, *haloewan pandjang*.

SNEBBIG, b. n. *bingis*, *tâdjám*, *djerákah*.

Zij ziet er — uit, *bingis roepanja*.

Een — antwoord, *djawâb tâdjám*.

—, bijw. *dengan bingis*, *atas pri jang tâdjám*.

SNEBBIGHEID, vt. *kalingisan*.

SNEBSCHUIT, vt. *prâhoe jang berdjoeenggor*.

SNEDE, vt. *panggal*, *pôtong*, *hirsan*.

Eene — brood, *sa-pôtong rôti*, *sa-panggal rôti*.

Eene — vleesch, *sa-hiris dâging*.

De — van een mes, *mâta piso*.

Dat mes heeft zijne — verloren, *itoe*

piso koerung tâdjám, L., *makka pisar itoe socduh toempool*.

Een boek verguld op —, *kitâb jang di amâsi*, *boekoe jang di sâpoe ajer mas*, L.

—, opening, *blah*, *ringat*, L.

Eene —, moot van eenen visch, *sa-hiris ikan*.

Eene dunne —, *sa-hiris (pôtong, panggal) jang tipis*.

—, fatsoen, *tjonto*, *telâdan*, *tjâra*.

Juist ter —, *betoel dâtangnja*, *betoel waqtoenja*.

SNEDIG, b. n. *scherp*, *tâdjám*.

—, schrande, *tjerdiq*.

—, juist, *helder*, *betoel*, *trang*.

—, gepast, *pâtoet*.

Een — oordeel, *âgal boedi jang trang*.

Een — antwoord, *djawâb jang pâtoet*, *menjâhoet betoel*, L.

—, bijw. *dengan tjerdiq*.

SNEË, vt. zie SNEDE.

SNEEDJE, o. *sa-hiris ketjil*, *sa-pôtong ketjil*.

Een — brood, *rôti sa-pôtong ketjil*.

SNEEG, b. n. zie SNEDIG.

SNEES, m. fig. *orang makán roebiat*.

SNEES, o. twintigtal, *kôdi*, S. R. 24.

Vijf snezen linnen, *kâjin poetih lima kôdi*.

SNEEUW, vt. *tzaldjoe*, Ar.

SNEEUWEN, onp. w. *bertzaldjoe*, *tzaladja*, Ar.

SNEEUWROOS, vt. (rhododendron) *tjawehneh*, Soend., *tjantigi*, Soend.

SNEEUWVLOKBOOM, m. (*chionanthus montanum*, Bl.) *ki bewrit*, Soend.

SNEEUWWATER, o. *ajer tzaldjoe*.

SNEEUWWIT, b. n. *poetih tzaldjoe*.

SNEEUWWOLK, vt. *awan (méga) jang mengandong tzaldjoe*.

SNEL, b. n. *lakas*, *lâdjoe*, *tjepat*, *tngkas*, *pantas*, *dras*.

Een —le gang, *djâlan lakas*, *djâlan tjepat*.

Een zeer — paard, *koeda jang mahâ tngkas*.

Eene prauw, die eene —le vaart heeft, *prâhoe jang sângat ladjoenja*.

Zeer —, vlug in al wat zij doet, *terlâlloe pantas paadda bârang lakoenja*.

—le stroom, *hâroes dras*.

—, bijw. *dengan lakas*, zie SNEL, b. n.

— ter been, *tngkas kâki*.

SNELHEID, vt. *pri jang tjepat*, *pri lâdjoe*.

—, spoed, *sigra*, *bângat*.

Met overhaaste —, *hals over kop*, *tjerê-berê lintong-poekang*.

SNELLEN, o. w. *djâlan lakas*, *bersigra*, *djâlan tjepat*.

Koppen —, *mengâjaw*.

Het koppen — is groote zonde, *makka hâl mengâjaw itoe dsa besaar*.

SNELLIJK, bijw. *dengan bângat*.

SNELLOOPEND, b. n. van eenen hemelbol, *jang mengidar dengan sigra*.

— water, *hâroes dras*, *ajer dras*.

Het vaartuig kon niet vorderen door het —e water, *makka práhoe itoepoon tíada dápat ládjoe kárana hároes dras.*
SNELSCHRIJVER, m. *orang jang toelis tjepat-tjepat, orang tingkas menjoerat.*
SNEP, vr. zie **SNIP**.
SNEPPEN, b. w. zie **SNIPELEN**.
SNEPPENJAGT, m. zie **SNIPEENJAGT**.
SNERKEN, o. w. *berboenji seperti kátjang jang di góvèng.*
SNERPEN, o. w. *menjakiti terláloe sángat.*
 Kokende olie snerpt uitermate, *minjaq bedidih itoe menjakiti terláloe sángat.*
SNERPEND, b. n. *sángat, terláloe amat.*
 Eene —e koude, *dingin jang amat sángat.*
SNERS, m. fig. ziertje, *dzarrah, Ar., koeman.*
 Een —je weghebben, *máboq sedikit.*
SNERSJE, o. zie **SNERS**.
SNERT, vr. *sop boewah kátjang, sop matros, verb.*
SNEUKELAAR, m. *orang doekána.*
SNEUKELAN, o. w. *melantjong di roemah soendal.*
SNEUKEREN, o. w. *soeka sabab mákan bá-rang jang sedap (énaq, L.)*
SNEUVELEN, o. w. *vallen, veroud. djátoh.*
 —, *omkomen, máti.*
 Op het slagveld —, *máti di médán pa-prángan.*
 Aan de pest —, *máti kena sampar.*
SNEVEN, o. w. *omkomen, máti.*
 In den krijg —, *máti di dálam prang.*
 —, *uitglijden, plését, L., tepléssét, L., kalintjir, galintjir.*
 —, *struikelen, kalintjoh.*
SNEBBIG, b. n. zie **SNEBBIG**.
SNEBBIGHEID, vr. zie **SNEBBIGHEID**.
SNIJBOONEN, vr. *meerv. kátjang besaar.*
Inlandsche stinkende —, putté.
SNIJBORD, o. *pápan boewat pótung.*
SNIJDEN, b. w. *pótong, panggá, híris, sáji, tataq, krat, rágas, rantjong, meránting.*
 Brood —, *panggá róti, pótung róti.*
 Visch —, *híris ikan.*
 Tabak —, *híris tambáko.*
 Zich in den vinger —, *meloeka djári dengan pisaw.*
 In tweeën —, *panggá doewa, pótung doewa.*
 Eene pen —, *pótong qalam, rantjong qalam, pótung penna, L.*
 In metaal —, *graveren, oekir, meng-oekir.*
 De boomen —, *toppen, meránting pó-hong.*
 Rotting in de lengte —, *ráwoet.*
 Visch aan moten —, *menjájit ikan.*
 Overlangs —, *(zoo als mangga's) lá-jang, melájang.*
 De navelstreng af—, *menjájit pocsat.*

Op steen —, *mengoekir bátoe.*
 Eene plank door—, *tetaq pápan.*
 Diamanten —, *pótong íntan.*
 —, zie **LUBBEN**.
 Een gesneden haan, *ajam kabiri.*
 —, *afsnijden, pantjong, pápas.*
 Beurs—, *menjoeri oewang kanthong.*
 Wijn—, *tjanpoer ajer anggoer, tjampor anggoer sa-roepa dengan lájin anggoer.*
 Het haar uit droefheid —, *krat ramboet, tjokoer kapála.*
 Het haar tot schande af—, *rágas.*
 Het haar —, *knippen, goenting ram-boet.*
 —, o. w. *tádjám, máw mákan.*
 Het mes snijdt niet wel, *piso tíada máw mákan.*
SNIJDER, m. *pemótong, toekang pótung, pandei memótong.*
 —, *kleermaker, toekang mendjáhít, pendjáhít, pandei mendjáhít pekájín.*
SNIJDEREN, o. w. *békin pakéén, L., mendjáhít pekájín.*
SNIJDERSAMBACHT, o. *pekarjdjáan toekang mendjáhít, pandei mendjáhít pekájín.*
SNIJDERSAGAREN, o. *benang toekang mendjáhít.*
SNIJDERSJONGEN, m. *boedaq (boedjang, L.) toekang mendjáhít, hambánja pandei mendjáhít pekájín.*
SNIJDERSNAALD, vr. *djaroem toekang mendjáhít, djaroem pandei pekájín.*
SNIJDERSREKENING, vr. *rekenin toekang mendjáhít, L.*
SNIJDERSVROEW, vr. *bininja toekang mendjáhít, istrinja pandei mendjáhít pekájín.*
SNIJDERTAFEL, vr. *médjah toekang mendjáhít.*
SNIJDERSWINKEL, m. *kadei (tampat) toekang mendjáhít.*
SNIJDING, vr. *hál memótong, pemótongan, pemanggálan.*
 — in de ingewanden, *rangoet, moelas, sákit proet.*
 —, *ruimte, antára, tempat kósong.*
SNIJDLIJN, vr. *gáris jang memótong.*
SNIJDPUNT, o. *títig pemótongan.*
SNIJDSSEL, o. *snoeisel, rantingan.*
 Ren handvol — van padie, *sikaq.*
 —, *haksel, bárang jang di tjintjang.*
SNIJKAMER, vr. *biliq ilmoe djirah.*
SNIJKUNDE, vr. *ilmoe djirah.*
SNIJKUNST, vr. zie **SNIJKUNDE**.
 —, *houtsnijkunst, ilmoe mengoekir kájoe, ilmoe memáhat kájoe.*
SNIJMES, o. *pisaw, piso, L.*
 —, *sikkel, sádop, arit.*
 —, *snoeimes, peránting.*
SNIJPLANK, vr. *pápan boewat pótung.*
SNIJPUNT, o. zie **SNIJDPUNT**.
SNIJRIEM, m. *roesipaan, dájoeng, peng-ájoe.*

SNIJTAND, m. *gigi jang di hadâpan, gigi jang di moeka, L.*
SNIJTIJD, m. (van rijst.) *mâsa mengetam, mâsa penoeiean, tempo môtong, L., waqtoe pôlong pâdi.*
SNIJWERK, o. *oekiran, bârang jang di pâhatkan.*
SNIK, m. *sedoe, siddoe, sadoe, nafas, Ar. De jongste of laatste —, nafas jang âchir.*
 —, *zucht, pengaloh.*
SNIK, m. in een uurwerk, *djantrâ ranté, rôda ranté, L.*
SNIK, m. *zekere beitel, pâhat lêbar.*
SNIK, vt. *prâhoe tambângan jang di târêq koeda.*
SNIKHEET, b. n. *terlâloe (sangat) pânas.*
SNIKKEN, o. w. *menjedoe, bersedoe, sedoesedoewi, saddoe-saddoewi.*
 — van droefheid, *dengoes.*
SNIP, vt. *vogel. blékét, boerong blékét.*
 Water—, *kandîd.*
 —, *bitse vrouw, paramoeuan bingis.*
SNIPNET, o. *djâring boerong blékét.*
SNIPPEL, m. *snipper, goentingan, rantingan.*
 Papieren —, *goentingan qarhâs.*
 —s, *spaanders, sampah.*
SNIPPELAAR, m. *orang jang menggoenting.*
SNIPPELBAK, m. *tampat koempol sampah, zie SNIPPEL.*
SNIPPELEN, b. w. *goenting.*
SNIPPELING, vt. *pengoentingan.*
SNIPPELUUR, o. *djâm orang berhénti kardja, tampo, waqtoe sumpat (sumpat).*
SNIPPEN, b. w. *zie SNIPPELEN en SNIJDEN.*
SNIPPENBEK, m. *pâroh boerong blékét.*
SNIPPENDREK, m. *tâht boerong blékét.*
SNIPPENJAGT, vt. *pemboeroewan boerong blékét.*
SNIPPENNET, o. *djâring boerong blékét.*
 —ten spannen, *mendjâring boerong blékét.*
SNIPPENSTRIK, m. *djirat boerong blékét.*
SNIPPENTIJD, m. *mâsa boerong blékét (kandîd).*
SNIPPER, m. *zie SNIPPEL.*
SNIPPERAAR, m. *zie SNIPPELAAR.*
SNIPPERING, vt. *zie SNIPPELING.*
SNIPPERUUR, o. *zie SNIPPELUUR.*
SNIPPIG, b. n. *zie SNEBBIG.*
SNIRS, m. *zie SNERS.*
SNIRSEN, b. w. *zie SNERKEN, SNERPEN.*
SNIRSJE, o. *zie SNERSJE.*
SNOEFTAAL, vt. *perbahasâan jang kâtjaq, bitjâra orang kâtjaq.*
SNOELJEN, b. w. *pôtong, rantjong, toetoer.*
 De toppen —, *astoppen, meranting.*
 Iemands wiken —, *koerangkan koewâsa orang, tiwaskan orang, pôtung orang poenju sâjap.*
SNOELJER, m. *toekang pôtung pohon, orang jang meranting pohon.*
SNOEIJING, vt. *perantingan, perantjongan.*

SNOEIKUNST, vt. *ilmoe meranting, pengatahoewan merantjong.*
SNOEIMES, o. *sâdop, peranting.*
 Groot —, *gôloq.*
SNOEISEL, o. *rantingan.*
SNOEITAKKEN, m. *meerv. tjâbang rantingan.*
SNOEITIJD, m. *mâsa meranting.*
SNOEIWERK, o. *pekaradjâan orang meranting.*
SNOEK, m. *alaw, tânaq, snok, verb.*
 Kleine, jonge —, *kâtjang-kâtjang, tânaq moeda.*
SNOEKENAAS, o. *ompan alaw, ompan snok.*
SNOEKJE, o. *kâtjang-kâtjang, tânaq moeda.*
SNOEKSCOP, m. *kapâla alaw, kapâla snok.*
SNOEPACHTIG, b. n. *soeka mâkan sedâpan (koewé), jang koewat mâkan koewé, L.*
 —, in het verborgen snoepen, *mentjoeritjoert mâkan.*
SNOEPEN, b. en o. w. *mentjoeritjoert mâkan bârang jang sedap (ênag).*
 —, *fig. memenoehit sjahwât.*
SNOEPER, m. *orang jang soeka mâkan sedâpan (koewé-koewé;) pentjâroe.*
 —, *fig. orang jang berkandag.*
SNOEPERIG, b. n. *zie SNOEPACHTIG.*
SNOEPGOED, o. *sedâpan, koewé-koewé.*
SNOEPIG, b. n. *zie SNOEPACHTIG.*
 —, *genegen tot wellust, ingin akan sjahwât, bersjahwât, doekâna, kandji.*
 Er — uitzien, *bersjahwât roepânja, doekâna roepânja.*
SNOEPLUST, m. *ingin akan sedâpan, soeka mâkan koewé-koewé.*
SNOEPWINKEL, m. *kadei sedâpan, wârong koewé-koewé.*
SNOER, o. *tâlt, oetas, mâlt.*
 Het heilige — dat de kinderen der Hindoes tusschen hun 2e en 8e jaar met veel plegtigheid van de linkerschouder naar de rechterzijde wordt omgehangen, *tjindî.*
 Paarlen aan een — rijgen, *mengoetas moetia, tjoetjjoq moetiâra.*
 Een — van diamanten hebben, *bermalikan intan, S. R. 15.*
 Een onverbrekelijk —, *tâlt jang tiâda poetoos.*
 Een — bloedkoralen met porseleinen of andere koraaltjes, *birmanî.*
 Iemand aan zijn — krijgen, *melekatkan (mentjendrongkan) orang paadda fihagnja.*
 Een — om den hals, *tâlt lêhêr.*
 Een — van bloemen, *ontjal-ontjal.*
 Een — paarlen, *oetas moetia, moetia sa-oetas.*
 Het — der cendragt, *tâlt pertsofbâtan.*
SNOEREN, b. w. *oetas, mengoetas, tjoetjjoq, toesoeg, L., bermalikan.*
 Paarlen —, *zie SNOER.*
 —, binden, *ikat, mengikat.*
 —, vereenigen, *hoebong, menghoebong.*
SNOESHAAN, m. *pengâtjaq, orang kâtjaq, orang kôtjaq, L., itiq bertâdji.*

SNOESHANIG, b. n. *kâtjaq, kôtjaq, L.*
SNOEVEN, o. w. *kâtjaq, mengâtjaq, tjoepar, bangga, L.*
 —, snorken, hoog opgeven, *mengâda-ngâda, bertjoepar-tjoeparan.*
 —, zich verhoovaardigen, *menggahkan diri.*
SNOEVER, m. *pengâtjaq.*
SNOF, vt. *pilaq, L., salémah, ingoes.*
 De — hebben, verkouden zijn, *âda pilaq, âda ingoes.*
SNOFFELN, o. w. zie **SNUFFELN.**
SNOFFEN, b. en o. w. zie **SNUFFEN.**
SNOGGER, b. n. zie **SNUGGER.**
SNOGGERHEID, vt. zie **SNUGGERHEID.**
SNOL, vt. *soendal, lonté, L.*
SNOOD, b. n. slecht, *djâhat sakâli, kapista, leta, dzalil, Ar., kedji.*
 — e oogmerken, *niat jang djâhat.*
SNOODAARD, m. *orang djâhat, orang dzalil, risaw, geibâna, bangsat, L.*
SNOODAARDIGHEID, vt. zie **SNOODHEID.**
SNOODELIJK, bijw. *dengan djâhat.*
SNOODHEID, vt. *kadjahâtan, kalakoewan jang kapista, pri dzalil.*
SNORKACHTIG, b. n. *kâtjaq, kôtjaq, L.*
SNORKEN, o. w. *dangkoer, danggoer, garoh, geroh, buggeroh, L., ngeroeh, ngoroq, L., menggoroq, L., bergoeras, L.*
 Hard —, *dagor, berdagor.*
 Slapen en —, *tidor serta bergoeras, L.*
 —, fig. zie **SNOEVEN.**
 —, o. gesnork, *pedanggoeran.*
SNORKER, m. *orang menggoroq, L., orang berdagkoer.*
 —, zwetser, *pengâtjaq, orang kôtjaq.*
SNORKERIJ, vt. *pengatjâkan, gah.*
SNORREN, o. w. *dangong, berdagong.*
 Het wiel snort, *djantrâ berdagong.*
 —, fluiten, *siol.*
SNORRING, vt. *haal berdagong, boenji jang berdagong.*
SNOT, o. *ingos, ingoes, sânga, imbal, L.*
 — en kwijl, *landja-landja.*
SNOTACHTIG, b. n. *seperti ingoes, beringoes.*
SNOTACHTIGHEID, vt. *pri ingoes.*
SNOTTEREN, o. w. *sânga ingoes, beringoes.*
 —, gem. schreijen, *menângis.*
SNOTTOLF, m. zekere visch, (*cyclopterus*), *kokoq.*
SNOTWEREND, b. n. *penâwar (obat) ingoes.*
SNUF, vt. *pentjoem.*
 De — van iets weg hebben, *soedah katahewan bârang apa-apa, sangka bârang apa-apa, soedah tjoem bawoenja.*
SNUFFELAAR, m. *orang melit, orang jang pariksa samoewâ.*
SNUFFELN, o. w. *tjoem, mentjoem.*
 —, fig. navorschen, *sidiq, menjidiq, tjahârt, mentjahârt.*
 Overal —, *tjahârt koeliling, tâtang koeliling.*
 In een boek —, *moddaris kitâb.*
SNUFFEN, b. en o. w. zie **SNUIVEN.**

SNUGGER, b. n. *tjepat, tjabat, pantas.*
SNUGGERHEID, vt. *kalakoewan jang pantas.*
SNUIF, vt. *tambâkoe hidong, tambâkoe hâloes.*
SNUIFDOEK, m. *sâpoe-tângan.*
SNUIFDOOS, vt. *tampat tambâkoe hidoeng.*
SNUIFDOOZENMAKER, m. *pandei (toekang) tampat tambâkoe hidoeng.*
SNUIFFABRIJK, vt. *penggilingan tambâkoe hidoeng.*
SNUIFJE, o. *sa-djintik tambâkoe hidoeng.*
 Als gij een — wilt nemen, *kâloe toewan soeka ambil sa-djintiq tambâkoe hidoeng.*
SNUIFMOLEN, m. zie **SNUIFFABRIJK.**
SNUIFNEUS, m. en vt. *orang jang terlâloe soeka pâké tambâkoe hâloes.*
SNUIFWINKEL, m. *kadei (toko) orang menjoeual tambâkoe hidoeng.*
SNUISTEREN, b. w. *mentjoert tjoert ambil boewah.*
SNUISTERIJ, vt. *segalla roepa pemajinan.*
SNUIT, m. slurf, *boelâlê.*
 — van eenen olifant, *boelâlê gâdjah.*
 — van een vaartuig of visch, *djoenggor.*
SNUITEN, b. w. den neus —, *mengoetjaq. L., sânga ingoes, sangkan..*
 Eene kaars —, *goenting dian, goenting lilin, L.*
SNUITER, m. die zich snuit, *orang jang sangkan hidoeng.*
 —, kaarssnuit, *goenting lilin, L., goenting dian.*
 —, kaarssnuit, persoon, *djoeroe goenting lilin, L., dian).*
 Koperen —, *goenting lilin tambâga, L.*
 Zilveren —, *goenting lilin perâq, L.*
SNUITERBAKJE, o. *tampat goenting lilin, L., (dian).*
SNUITSEL, o. *lâtoe, hâboe dian.*
SNUIVEN, b. w. ademen, *menapas, L., mentjoem dengan menapas.*
 —, snuiftabak, *pâké (isap) tambâkoe hidoeng.*
SNUIVER, m. *orang jang pâké tambâkoe hidoeng.*
 —, pijp in eenen —, *pantjoeran asap.*
SNUIVERTJE, o. klein stookhokje, *dâpoer ketjil.*
SOBER, b. n. matig, *moedoe, djiman, sedang.*
 —, armoedig, *miskin, Ar., pâpa, siaq.*
 Een — maal, *makânan jang kapâlany.*
 — leven, *hidop dengan djiman, hidop seperti orang miskin.*
 —, bijw. *tjâra djiman, tjâra orang miskin.*
SOBERHEID, vt. *kapapâan, kamiskinan.*
 —, zuinigheid, *pri djiman.*
SOBERLIJK, bijw. *dengan djiman, atas pri orang miskin, tjâra orang miskin, zie SOBER.*
SODOMIE, vt. *pâlat. (?)*, *liwâth, Ar., lawâ-thath, Had. Hab.*

SODOMIET, m. *djindiq*, Jav., *orang pátat*, (?), *orang lawáth*, Ar.

SOEBATTEN, b. w. *minta di bawah sapátos*.

SOEP, vr. *sop*, verb., *koewah*.
— (van uijen, *trást*, Spaansche peper, *keniri*, *lungkoewas*, half rijpe koko-noten, *salam* en geiten of rundervleesch.) *bebantji*.

Groente—, *sop sájour*.

Vleesch—, *koewah dáging*.

Hoender—, *sop ajam*.

SOEPBORD, o. *piring sop*.

SOEPKOM, vr. *tampat sop*, *manykoq koewah*.

SOEPEPEL, m. *séndog sop*.

SOEPVLEESCH, o. *dáging sop*.

SOES, vr. zie **BEDWELMING**.
—, dronkenschap, *máboq*.

—, gebak, *soes*, Ned.

SOEZEN, o. w. *bingoeng*.

SOK, vr. *kós ketjil*, L., *mázah ketjil*.

SOKACHTIG, b. n. *flodderig*, *paralenté*, *táda karowan*.

SOLDAAT, m. *orang prang*, *tsoldádoe*, *lasjkar*, Perz., *djondí*, Ar.

Officieren en soldaten, *opsir sama tsoldádoe*, L., *hoeloebálang dan rát-jat*.

— uit Bengalen, *sipei*.

SOLDATENBROOD, o. *róti tsoldádoe*.

SOLDATENHOER, vr. *soendal tangsi*, *soendal orang tsoldádoe*, *lonté*, L.

SOLDATENLEVEN, o. *kahidoean orang prang*, *tjára hidop tsoldádoe*, L.

SOLDATENROK, m. *báloe orang tsoldádoe*.

SOLDATENROOF, m. *djaráhan*.

SOLDATENSTAND, m. *pangkat tsoldádoe*.

SOLDATENTROS, m. *bárang-bárang orang tsoldádoe*.

SOLDATENVROUW, vr. *binu orang tsoldádoc*.

SOLDEARBOUT, m. *bessi boewat pateri* (*sira*).

SOLDEERSEL, o. *pidjar*, *tingkal*, *tinkár*, Ar.

SOLDENIER, m. *orang jang mákan gádji*.

SOLDEREN, b. w. *zilver*, *pateri péraq*.

Goud —, *pateri amas*.

IJzer —, *sira hessi*.

Gesoldeerd werk, *paterian*.

SOLFER, o. zie **SULFER**.

SOLFERDAMP, m. zie **SULFERDAMP**.

SOLLEBOLLEN, b. w. *terdjoekán*.

SOLLEN, b. w. *gájang*.

—, zie **SLINGEREN**.

SOLLICITANT, m. (oud. w.) *orang jang minta másoq kardja*.

SOLLICITATIE, vr. (oud. w.) *permintáan handay másoq kardja*.

SOLLICITEREN, o. w. (oud. w.) *minta*, *móhon*.

SOLLICITEUR, m. (oud. w.) *jang menoeitoet hay orang*.

SOM, vr. *djoemlah*, Ar., *kabanjákan*, *brápa*, *bebrápa*.

Eene groote — gelds, *bebrápa oewang*.

Deze — is niet goed, *djoemlah ini táda betoel*, *djoemlah ini sálah di bilangkan*.

—, hoofdsom, *módal*, *póko*, L.

Gewaarborgde — van proceskosten, *tjogo*.

SOMBER, b. n. *koerang trang*, *glap*, *moeram*, *ramang*, *rampaq*, *soeran*, *berdoeka-tjita*, *sabil*.

— van de natuur of wouden, *tedoh*.

— van een glaaf, *moeram*.

Dit huis is —, *makka roemah ini koerang trang*, *makka roemah ini sabil roepánja*.

Eene — e lucht, *lángit ramang*.

Eene — e geaardheid, *parángi jang moeram*.

—, *schaduwrijk*, *rampaq*.

—, *beneveld*, van glans beroofd, *soeram*.

—, *treurig*, *berdoeka-tjita*.

SOMBERHEID, vr. *kaglapan*, *katedóhan*, *prí jang moeram*, enz., zie **SOMBER**.

—, *treurigheid*, *doeka-tjita*, *soesah háti*.

SOMBERLIJK, bijw. *atas prí jang moeram*, *demang doeka-tjita*, zie **SOMBER**.

SOMMA, vr. (oud. w.) zie **SOM**.

SOMMATIE, vr. zie **DAGVAARDING**.

SOMMIG, b. n. *bárang*, *sa-tengah*, *áda*.

— e menschen, *bárang orang*.

— e engelen zeiden, *makka káta melá-jikat sa-tengah*.

— en verkochten hunne paarden, — en hunne buffels, *ádr jang djowal koedánja áda jang djowal karbónja*.

— en zeggen, *káta sa-tengah*.

SOMP, vr. zie **MOERAS**.

SOMPIG, b. n. zie **MOERASSIG**.

SOMPIGHEID, vr. *prí ráwah*.

SOMPVOGEL, m. *boerong ráwah*.

SOMS, bijw. zie **SOMTIJDS**.

SOMTIJDS, bijw. *terkádang-kádang*, *kalánja*, *bárang-káli*, *sring-sring*, L.

—, *voegw. welligt*, *bárang káli*, *káloe-káloe*.

SOMWIJLEN, bijw. zie **SOMTIJDS**.

SONDEERIJZER, o. *tjongkil*, *prábot mendoega*, *bessi meloega*.

SONDEREN, b. w. *doega*, L., *loega*, *meloega*.

SOORT, vr. *bágei*, *djenis*, Ar., *roepa*, *tjanda*.

Verschillende — en van visschen, *bágei-bágei ikan*.

De beste —, *djenis jang ter-oetama*, *roepa jang páling bájig*, L.

Wat voor eene —? *roepa ápa?*

Allerlei —, *djenis-djenis*, *segalla roepa*, *bágei-bágei*, *roepa-roepa*.

Twee — en van vreugde, *doewa bágei kasoekáán*, Isk. 53.

Er zijn vele — en van dieren, *áda bebrápa djenis binátang*.

Allerlei — van boeken, *segalla roepa kiláb*, *roepa-roepa* (*segalla roepa*) *boekoe*, L.

SOORTELIJK, b. n. *qadar*, Ar., *djenis*, Ar., *bágei*.

— e zwaarte, *brat qadawnja*.

SOORTGELIJK, *bijw. zie DERGELIJK.*
 SOP, o. *koewah, ajer.*
 —, vleeschnat, bouillon, *kaldoe.*
 —, vleeschnat van een hoen, *kaldoe ajam.*
 Het ruime — kiezén, *berlajar ka-lawt rambang.*
 SOPBROOD, o. *rôté jang di tjelop paadda (di dâlam) kaldoe.*
 SOPPEN, b. w. *tjelop, tjitja.*
 In vleeschnat —, *tjelop paadda koewah dâging, tjelop di dâlam kaldoe.*
 SOPFIG, b. n. *jang ada bânjaq ajer.*
 —e vrucht, *boewah jang bânjaq ajernja.*
 SORBET, o. *sjarbat, Ar.*
 SORTEREN, b. w. *pilih.*
 SORTERING, *vr. pemilêhan, hâl memilêh.*
 SOUDA, *vr. garam haboe pohon.*
 SOUDEERIJZER, o. *zie SOLDEERBOUT.*
 SOUDEERSEL, *vr. zie SOLDEERSEL.*
 SOUDENIER, *m. zie SOLDENIER.*
 SOUDEREN, b. w. *zie SOLDEREN.*
 SOUVEREIN, m. en b. n. *jang di pertoewan.*
 —e vorst, *râdja jang di pertoewan.*
 —e magt, *istiqâlal, Ar., hoekoemat, Ar.*
 SOUVEREINITEIT, *vr. pertoewanan.*
 Al wie de — *aanrandt, zal gedood worden, bârang stâpa melanggar pertoe-wânan râdja itoe di boenhoekoomnja.*
 SPA, *bijw. zie SPADE, bijw.*
 SPA, *vr. zie SPADE, vr.*
 SPAAIJEN, b. w. *zie SPADEN.*
 SPAAK, *vr. handspaak, pengongkil.*
 — van een wiel of rad, *ânaq djantrâ, ânaq rôda.*
 Eene — in het wiel steken, *fig. mene-gahkan bârang apa-apa, sangkoetkan apa-apa, melintang.*
 SPAAN, m. *tatal.*
 Een houten —, *tatal kâjoe, seroetan kâjoe, L.*
 SPAANDER, m. *tatal berbalêrang, bilah.*
 Bamboezen —, *bilah boeloh.*
 Tot (in) —s, *bertatal.*
 Aan —s geslagen worden, *di remoqkan sakâli.*
 SPAANJONGEN, m. *boedaq (boedjang) toekang kâjoe.*
 SPAANSCH, b. n. *spanjol, verb., kastêla.*
 —e peper, *tjâbé.*
 —e ruiter, (in de krijgsk.) *brâdjaq.*
 — riet, *rôtan kastêla.*
 — groen, *troesi, tâht tambâga.*
 De kleur van — groen, *senam.*
 —e pokken, *rastong koetji.*
 —e zeep, *tsâboen kastêla, tsâboen poetih.*
 Spaansche vlieg-pleister, *kâjo lalat kas-têla.*
 SPAARBANK, *vr. perbendahâran (bank, L.).*
tampat menâroh oewang orang ketjil akan herboenga, tampat simpan doewit orang ketjil boewat dâpat ânaq doewit.

SPAARDER, m. *orang jang simpan doewit, L., orang menâroh oewang.*
 SPAARGELD, o. *oewang jang di simpan (tâ-roh), rarâwattan.*
 SPAARGOED, o. *pakêân hârti dominggo, L., pekâjin hârti râja.*
 SPAARKAGCHEL, *vr. dâpoer jang mâkan âpi sedikit.*
 SPAARKANT, m. *pinggir kâjin (sâja) jang di lipat.*
 SPAARKIST, *vr. peti oewang jang di simpan.*
 SPAARLAMP, *vr. palita (lampo, L.) jang mâkan sedikit minjaq.*
 SPAARPOT, m. *tjelengan, L., tempat simpan oewang, tarohan.*
 SPAARZAAM, b. n. *tâhoe simpan doewit, L., djiman, djimat, moedoe.*
 — met zijne woorden, *berkâta-kâta se-dikit.*
 —, *bijw. dengan djiman; dengan simpan.*
 —, *zelden, djârang.*
 SPAARZAAMHEID, *vr. pri djiman, tjermat, tsifat orang jang soeka simpan oewang.*
 SPADE, *vr. tjangkoel, pâtjol, penggâlî, tam-bilang.*
 —, *schop, tjop, verb.*
 Met de — werken, *pâtjol, memâtjol.*
 Dat land is met de — *bearbeid, makka tânah itoe soedah di pâtjol (tjangkol).*
 SPADE, *bijw. laat, lambat, lat, verb.*
 Zeer — komen, *dâtang terlâloe lambat (lat, L.), dâtang berlambat-lambâtan.*
 —, b. u. *kablakângan.*
 — vruchten, *boewah jang kablakângan.*
 SPADEL, m. *tjongkil, sîntoeng.*
 SPADELING, m. *ânaq binâtang jang di per-ânaqkan terkomeidiên derri paadda soeda-rânja.*
 SPADEN, b. w. *tjangko', pâtjol.*
 —, *graven, gâlî.*
 SPADENIJZER, o. *bessi pâtjol, bessi tjangkol.*
 SPADENSTEEL, m. *kâjoe pâtjol, gâgang pât-jol, kâjoe tjangkol.*
 SPALK, *vr. tatal, sa-bilah pâpan jang tipis sakâli.*
 SPALKEN, b. w. *menjalat, boeboh tatal, pâ-sang tatal.*
 Open —, *zie OPSPALKEN.*
 SPALKHOUT, o. *tatal kâjoe jang di blah.*
 SPALKING, *vr. salâtan, hâl menjalat.*
 SPALTEN, o. w. *zie SPLIJTEN.*
 SPALTING, *vr. zie SPLIJTING.*
 SPAN, *vr. van den duim en middelsten vinger, djingkal, djangkal, bidas.*
 Eene — hoog boven den grond, *ting-ginja sa-djangkal derri boemi.*
 — van den duim en voorsten vinger, *kilan, L., djangkal kôdoq.*
 Eene — breed, *lêbarnya sa-djangkal.*
 Bij —nen meten, *mengoekoer dengan djingkal.*
 SPAN, o. *gespan, pâsang, râkit, yoe.*
 Een — paarden, *koeda sa-pâsang.*

- Een — buffels, *karbo sa-pásang*, *karbo sa-rákit*.
 Een — ossen, *lemboe sa-goe*, *sampi sa-pásang*.
 Deze buffels kunnen een — uitmaken, *ini karbo bóleh di boewat rakitan*.
 SPANBROEK, vr. *tjelána (serawál) jang sesaq*.
 SPANEN, b. n. *kájoe*, *tatal kájoe*.
 SPANEN, b. w. *séndoq*, *menjéndoq*, *sondoq*.
 —, zie SPENEN.
 SPANG, vr. dun plaatje, lovertje, vrouwen-sieraad, *baddia*, *doekoh*.
 —, klatergoud, *gegetar*.
 —, zie GESP.
 —, spijker met eenen grooten kop ter versiering, *pákoeh perhiásan dengan pájong (kapála) besuar*.
 SPANGMAKER, m. *pandei baddia*, *pandei doekoh*.
 SPANKETEN, vr. remketting, *rante róda karéta*, L.
 SPANKOORD, o. *tákt ragang (regang)*.
 SPANNEN, b. w. *ragang*, *regang*, *bentang*, *kintjáng-in*, L.
 De zeilen —, *meragang lájar*.
 Jagtnetten —, *mendjaring*.
 De netten zijn gespannen, *djaring-djaring soedah ter-bentang (di pásang)*.
 Het koord aan den boog —, *kenákan tákt paadda boesor (pánah)*, *mengénákan tákt pánah*, S. R. 34.
 Den boog —, *membéntang pánah*, *tárég tákt boesor (pánah)*.
 Sterker —, *aanhalen*, *kintjángt*, *kintjángin*, L.
 De paarden voor den wagen —, *pásang koeda di karéta*.
 Den haan —, *tárég pamitiq*.
 De kroon —, *berkalebéhan*, *menang*.
 De vierschaar —, *boekua madjlis*.
 Zijne streng te stijf —, *terlálóe kintjáng dawánja*, *terlálóe kras kahandagnja*, *liwat sakáli permintáannja*, L.
 Niet gespannen, los, *kéndor*.
 Te hoog gespannen, overdreven, *terlálóe amat*, *liwat*, L.
 De paarden achter den wagen —, *sálah memoelá-t pekdardjään*, *pásang karbo di blákwang loekoe*.
 De hand —, *mendjingkal*, *mengilan*, zie SPAN, vr.
 —, o. w. gespannen, naauw zijn, *áda sesaq*.
 Het spant er, *makka áda tjiderá di sitoe*, (ook: het is er schraaltjes), *itoe órang áda miskín (pótol)*, L.)
 SPANNER, m. van een' weefstoel, *tákt pekákas tenoen*.
 — van eene trom, *tákt thamboer*, *tákt trom*, L.
 SPANNET, o. *djaring jang di bentang*.
 SPANNING, vr. *pembenáangan*, *peregáangan*.
 —, *zwellung*, *bangkaq*.
 —, *stijfheid*, *prí jang kágoeh (kákoe)*, L.)
 —, *oneenigheid*, *tjiderá*.
 SPANRIEM, m. *tákt regang (ragang)*.
 SPANSEERDER, m. *órang jang berdjálan-djálan*, *órang passéaar*, L., *órang melantjong*, L.
 SPANSEERPLAATS, vr. *tampat passéaar*.
 SPANSEL, o. voorhoofdsiersel voor vrouwen, *tapáram*.
 —, rand eener kroon, *pinggir makótu*.
 —, gespannen koord, *tákt jang ter-ragang*.
 SPANSEREN, o. w. *passéait*, L., *melantjong*, L., *berdjálan-djálan*.
 SPANSTOK, m. *kájoe regang*.
 SPANSTRIJK, m. om vogels te vangen, *djirat jang di bentang*.
 SPANT, vr. *teládan kápal*, *tjonto kápal*, *tjonto práhoe*.
 SPANTOUW, o. *tákt ragang (regang)*.
 SPANTUIG, o. *perkákas meragang*, *prábi.et meregang*.
 SPANVOETS, bijw. *káki berrápat*.
 — springen, *loempat kátaq*.
 SPANZAAG, vr. *girgádjít jang ter-ragang*.
 SPAR, vr. *kásaw*, *rasoq*.
 —, die voor dwarsbalk dient, *bangkára*.
 SPAREN, b. w. *simpan*, *tároh*.
 Geld —, *simpan oewang*, *menároeh oewang (derham)*.
 Indien mijn leven gespaard blijft, *djikaloe áda demoer hamba*.
 —, *verschoonen*, *mengampoent*.
 Zijn geld — voor onvoorziene toevallen, *simpan oewang bakal biláht*.
 —, zelden gebruiken, *djarang pákei*.
 Hij spaart zijn rijpaard, *makka koeda toenggang itoe djarang di pakénja*.
 Uw leven moge door God gespaard worden, *makka demoer (oesia demoer zamánja) toewan hamba di landjoetkan Allah*, Briefst.
 Mogen ... in het leven gespaard worden! *bájiqlah di hidopkan!* S. R. 101.
 De moeite —, *tiada mengoesahkan diri*.
 Spaar de moeite, *djangan bersoesah*.
 —, o. w. spaarzaam leven, *hidop dengan djiman*, *hidop atas prí jang sedarhana*.
 SPARING, vr. *simpan*, *penjimpánan*.
 SPARK, vr. van gloeiend ijzer, *siar*, zie VONK.
 SPARKELEN, o. w. zie VONKELEN.
 SPARREBOOM, m. *tsanawhar*, Ar.
 —, (*casuarina muricata*), *tjamdra láwt*.
 SPARREHOUT, o. *kájoe tsanawhar*, *kájoe tjamára láwt*.
 SPARTELEN, o. w. *kápah-kápah*.
 Tegen iets —, *meláwan bárang apa-apa*, *berbantah*.
 SPARTELING, vr. *hál berkápah-kápah*.
 —, *moeite*, *soesah*.
 —, *tegen* —, *perbantáhan*.
 SPAT, vr. van gloeiend ijzer, *siar*.

- aan eenen paardenvoet, *mâta dâging di kâki koeda.*
 —, vlek, *tjörung, nôda, L.*
 —, blaaspip, klapbus, *soempitan.*
SPATEL, m. *tjongkil.*
SPATIE, vr. (ond. w.) zie **RUIMTE.**
SPATIËREN, b. w. (bij letterzetters) *menjellang-njellang, kassi spasio, L.*
SPATIJL, m. *damaq.*
SPATTEN, b. en o. w. *pertjijq, mentjôrot, L.*
 —, spateren, *sabaltiran.*
 Met water —, (sprengen), *memertjijq ajer.*
 Het water spatte in de lucht, *makka ajer memertjijq ka-adâra.*
 Het bloed spatte hem in het gezicht, *makka dârah itoe te-pertjijq paadda noe-kânja.*
 Tegen iets —, (aanspatten) *poelas.*
 In duigen —, fig. *woeroeng, L., tiâda djâdi.*
 —, spuiten, uitspuiten, *mentjôrot, L.*
SPATTING, vr. *pertjikan.*
SPECERIJ, vr. *rampah-rampah, boemboe, L.*
 — en reukwerken, die voor een lijk dienen, *hanoth, Ar.*
SPECERIJHANDEL, m. *pernatgân rampah-rampah, dagângan boemboe.*
SPECERIJHANDELAAR, m. *orang bernâtga rampah-rampah, orang berdâgang boemboe.*
SPECERIJKIST, vr. *peti rampah-rampah, peti boemboe.*
SPECERIJWINKEL, m. *âthr, Ar.*
SPECHT, m. zekere vogel, *pong.*
 De blaauw—, (sitta) *blâtog.*
 —, boompick, *boerong bernâma toekang kâjoe.*
SPECIE, vr. *bâgei, djenis, Ar., roepa.*
 —, gemunt geld, *oewang, derham.*
SPECIEBOEKJE, o. *daftar (boekoe) bâgei-bâgei oewang.*
SPECIEBRIEFJE, o. *soerat roepa-roepa oewang.*
SPECULANT, m. (ond. w.) *orang (soedâgar, dâgang) jang tjôba bli.*
SPECULATIE, vr. (ond. w.) *hâl tjôba bli.*
SPECULEREN, o. w. (ond. w.) *tjôba oentoeng dengan membli, belandjâkan dengan hâl ka-oentoeng-an.*
 Ik heb in rijst gespeculeerd en veel verlies geleden, *snakka kita soedah tjôba oentoeng dengan membli bras serta kita bânjaq karoegian.*
SPEEK, vr. *ânaq djantrâ, ânaq rôda, L.*
SPEEK, b. n. *doekâna.*
SPEEKSEL, o. *loedah.*
 Dik —, *lior.*
SPEEKBELACHTIG, b. n. *seperti loedah.*
SPEEKBELVISCH, m. *ikan lélé.*
SPEELACHTIG, b. n. zie **SPEELZIEK.**
SPEELACHTIGHEID, vr. zie **SPEELZUCHT.**
SPEELAVOND, m. *mâlam orang mâjin wâjang.*
SPEELBAAN, vr. *tampat orang mâjin sipaq râga.*
SPEELBAL, m. *boewah, katei, ketei.*

- , biljardbal, *bôla.*
 —, voetkaatsbal, *boewah râga.*
 —, kolfbal, *boewah dil.*
 De — van een gezelschap zijn, *di permâjinkan madjlis.*
SPEELBOD, o. *pâpan permajinan.*
SPEELDAG, m. *hârt kasoekâan, hârt termâsa.*
SPEELGELD, o. *oewang bakal berdjoe di (ber-mâjin).*
SPEELGENOOT, m. *teman bermâjin, sakoeto bermâjin.*
SPEELGEVECHT, o. *spiegelgevecht, termâsa, poera-poera prang.*
SPEELGOED, o. *serba permajinan, bârang permajinan.*
 Kinder—, *djinggé, Ch.*
SPEELHARDER, m. (visch), *balânang.*
SPEELHOF, m. (Indische — met vijvers, badkamers, bloemen, eilandjes edz.), *tânan.*
SPEELHOUDER, m. *paq top, verb.*
SPEELHUIS, o. *speelbank, roemah mâjin top (pó), pedjoedian, tampat pedjoedian (petóppan).*
 —, zie **HOERHUIS.**
SPEELHUISJE, o. *koepel, perbaleiûn.*
 — op het water, *gamboeng, gamboengan, bâlei gamboeng, bâlei gâdjah.*
SPEELJAGT, vr. *pantjâlâng, pilang, pélang, lantjaga.*
SPEELKAART, vr. *karto permajinan, karto mâjin.*
 Chinesche —, *kjâw.*
SPEELKIND, o. zie **BASTAARD.**
SPEELKNECHT, m. zie **SPEELNOOT.**
SPEELLIEDEN, m. meerv. *bidoewân, orang jang pâloe boenji-boenjian, orang mâjin gamelan.*
SPEELMAKKE, m. *teman bermâjin.*
SPEELMAN, m. zie **MUZIJKANT.**
SPEELMANDJE, o. (kinder—), *sussokkan.*
SPEELNOOT, m. en vr. *speelnooten, die hij eenen bruiloftsoptogt voorop loopen en eenen tójaq dragen, puntjaq.*
SPEELNOOTSCHAP, o. *pengiring orang nâjij mampilé.*
SPEELPARTIJ, vr. *pekoempoelan orang berdjoe di (ber-mâjin).*
SPEELPLAATS, vr. *tampat bermâjin.*
SPEELPOP, vr. *bônêka, L., orang-orângan.*
 De — der fortuin zijn, *di permâjinkan oentoeng.*
 —, *stokpaardje, geliefd voorwerp, ti-mângan.*
SPEELREISJE, o. *perdjâlânan kârana kasoekâan.*
SPEELSCH, b. n. zie **SPEELZIEK.**
 —, *togtig, loopsch, soeka (mâw) bekaq, L., mâw berdjantan, mâsah.*
SPEELSCHHEID, vr. zie **SPEELZUCHT.**
 —, *togtigheid van dieren, pri mâw bekaq (berdjantan).*
SPEELSCHIJVEN, vr. meerv. *boewah dam, boewah qpit-apitan.*

SPEELSTER, vt. *parampoevan jung mājīn* (*berdjoed*).

—, *tooneelspeelster, orang djogét, ánaq wájang.*

SPEELSWIJZE, bijw. *dengan bermājīn.*

SPEELTAFEL, vt. *médjah mājīn.*

SPEELTIJD, m. *tempo ánaq bermājīn.*

—, *tijd, wanneer een dier speelsch is, mása máw bekaq, mása berdjantan.*

SPEELTOONEEL, o. zie SCHOUWTOONEEL.

SPEELTUIG, o. voor kinderen, *permajinan kánaq-kánaq.*

Vorstelijke —en, *sakáté (sakaten, Jav.)*

—en, muzijkinstrumenten, *boenji-boenjian.*

Nu klonken al de —en, *makka berboenjilah segalla boenji-boenjian.*

SPEELTUIGMAKER, m. *toekang jang békin báraq permajinan kánaq-kánaq.*

SPEELTUIN, m. zie SPEELHOF.

SPEELUUR, o. *djám (tempo) ánaq bermājīn.*

SPEELUURWERK, o. *djám jany berboenji, orlódjí jang berboenji.*

SPEELWAGEN, m. *karéta boewat passéaar, L.*

SPEELWERK, o. zie SPEELUURWERK.

SPEELZIEK, b. n. *ingin akan permajinan. sángat soeka bermājīn, kapéngin máw bermājīn, L.*

SPEELZUCHT, vt. *nafsoe akan bermājīn (berdjoed)*.

SPEEN, vt. *máta soesoe, pintil soesoe.*

—, zie AANBEIJEN.

SPEENADER, vt. *oerat poeroe sambiliq, oerat wásir.*

SPEENKLOVE, vt. *blahnja pintil soesoe.*

SPEENMAAL, o. *perdjamoewan tatkála ánaq di saraq (pisa, L.) derri paadda soesoe.*

SPEEKSEL, o. *boewak jang bahároe toemboeh, toenas.*

SPEENVARKEN, o. *nángt, bábi ketjil.*

SPEENZWEER, vt. *poeroe máta soesoe.*

SPEER, vt. *toembaq, zie PIEK, SPIES.*

—, die op de olifantenjagt gebruikt wordt, *pandáhan, S. R. 7.*

SPEET, vt. *tjongkil, sendoq mantéga.*

SPEETJE, o. inl. —, een stukje vleesch of visch aan een speetje gebraden, *sáté & sasaté, Jav.*

—, het pennetje of stokje, waar de *sasaté* aan geregen is, *bítang.*

SPEK, o. *dáging bábi.*

— der walvisschen, *dáging ikan páwoes.*

Een hand dik — groeijen van vreugde, *terlálloe girang.*

SPEKBUIK, m. *gendoet.*

SPEKETER, m. *orang jang soeka mákan dáging bábi.*

SPEKHALS, m. *léhér gemoq.*

SPEKKEN, b. w. *boeboeh dáging bábi.*

Eene welgespekte beurs, *kanthonj (pondi) jang penoeh oewang, L.*

SPEKKIG, b. n. *seperti dáging bábi.*

SPEKKING, vt. *peamboeboehan dáging bábi.*

SPEKSLAGER, m. *toekang bábi, L., toekang pótoeng bábi.*

SPEKTRAAAN, vt. *minjaq íkan páwoes.*

SPEKWORST, vt. *oeroetan dáging bábi.*

SPEKZWOERD, o. *koelít dáging proet bábi.*

SPEL, o. *permajinan, permajinan, L.*

Chineesch dobbel—, *mājīn top, mājīn pó.*

Een — aanrigten, *melakoeakan permajinan.*

Kinderen beminnen het —, *kánaq-kánaq soeka bermājīn.*

Een — met houten poppen op een geborduurd fluweelen kleedje, *panjes.*

Twee —len spelen, *doewa káli mājīn.*

—, verlustiging der grooten, *termása.*

Op het — zetten, *betároh.*

Duizend gulden op het — zetten, *betároh saríboe roepiah.*

Zijn leven staat op het —, *makka hidopnja poon bakal biláhi.*

Een vol —, *karto jang genap.*

Iemand veel —s maken, *menjoesahkan orang, ganggoe orang terlálloe amat.*

Een — van wind en golven zijn, *di poekol angin dan oembaq.*

SPELBOEK, o. *kitáb iml.*

SPELBREKER, m. *toekang tjeréwét.*

SPELD, vt. *djároem berkapála, penitt, Port.*

Zware —, *pennetje, bikat.*

SPELDEGELD, o. (voor inlanders, sirihs-geld,) *oewang sirihs.*

SPELDEMAKER, m. *toekang penitt, pandei djároem berkapála.*

SPELDEN, b. w. *páké penitt, mengenákan penitt.*

SPELDENDOOSJE, o. *bóséta penitt.*

SPELDENKNOP, m. *kapála penitt, pájong penitt.*

SPELDENKOKER, m. *sérong penitt.*

SPELDENKUSSEN, o. *bantal penitt.*

SPELDENMAKERSMES, o. *piso toekang penitt, pisaw pandei djárom berkapála.*

SPELDETJE, o. *penitt ketjil.*

SPELDEWERK, o. *réndá, boewátan rénda.*

— met gaatjes, kantwerk, *karáwang.*

— met figuren als die van eene honigtraat, *karáwang indong-indong.*

SPELDEWERKEN, o. w. *boewat rénda, békin rénda, L.*

SPELDEWERKSKUSSEN, o. *bantal toekang rénda.*

SPELDJE, o. *penitt ketjil.*

Ergens een — bij steken, *tiáda berkáta lági, díam sádja.*

SPELEMEIJEN, o. w. *bersoeeka-soekáan di désa (kampong, oediq).*

SPELEN, o. w. *mājīn, bermājīn, tímang, menímang.*

— gelijk kleine kinderen, *gáloet.*

Met de oogen —, *bermājīn máta.*

Zitten te —, *doedoeg bermājīn.*

Op het tooncel —, *mājīn wájang.*

Kaart —, *mâjin karto*.
 Dam —, *mâjin dam, mâjin apit-apitan*.
 Nog een spelletje (dam of schaak) —, *mâjin sa-pâpan lâgi*.
 Schaak —, *mâjin t'âtoer, mâjin gâdjah*.
 Op het verkeerbord —, tiktak —, *mâjin tjoeki*.
 Valsch —, *hilat, tjoer, mâjin palso*, L.
 Met de wapens —, schermen, *mâjin sindjata, saroeni*.
 Met woorden —, ergens op doelen, *sindir*.
 Op de fluit —, *tioep bangsi, mâjin soeling*, L.
 Op de gitaar —, *pitig ketjâpt*.
 Op het klavier —, *mâjin piâno*.
 Op de viool —, *mâjin biûla*, L., *kisil rabab*.
 Met den voetkaatsbal —, *mâjin sipag râga*.
 Om eene spaansche mat —, *betâroh sâtoe ringgit*.
 De klok speelt, *lôtjeng beboenji*, L., *gnta berboenji*.
 Het geschut laten —, *pâsang mariam*.
 Eene mijn laten —, *meletoskan tambang*.
 — van dieren, zie PAREN.
 Poetsen —, *mâjin gila, bertingkah*.
 Den beest —, *hiroe-hâra, tjerewêt*, L.
 — met kleine horentjes, door ze op den rug der hand te leggen, omhoog te gooijen en weder te vangen, *sipor*.
 Zich rijk —, *djâdi kâja dengan berdjoeđi, bermâjin*.
 —, dobbelen, *djoedi, berdjoeđi*.
 Iemand eene poets —, *permâjinkan orang, pedajâ-in orang*, L.
 — even of oneven, *mâjin gâsal genap*.
 Voor den geest —, *kenang, ingat, sadar*.
 SPELEN, o. *permaĵinan*.
 SPELER, m. *orang jang bermâjin*.
 —, zie TOONEELSPELER.
 —, dobbelaar, *orang berdjoeđi, perdjoeđi, bubbootto*, L.
 Een valsche —, *orang mâjin palso*, verb., *orang hilat, orang tjoer*.
 SPELING, vr. *permaĵinan*.
 —, ruimte, *longgar*.
 Dat rad heeft te veel —, *itoe rôda âda terlâloe longgar, makka djantrâ itoe terlâloe longgar*.
 SPELKUNST, vr. *ilmoe tmlâ*, Ar., *pengatahoewan menghoebong hoeroef*.
 SPELEN, b. w. *hoebong (menghoebong) hoeroef, bertakei-takei, bertekkt*.
 Spel eens het woord: „mentjariterâkanlah,” *hoebonglah hoeroef perkatâan: „mentjariterâkanlah.”*
 Dat woord is niet goed gespeld, *makka perkatâan itoe tiâda bâjiq perhoeboengan hoeroefnja*.

—, schrijven, *toelis*, L., *menjoeratkan*.
 SPELLER, m. *jang menghoebong hoeroef*.
 SPELLEEJE, o. één — (dam of schaak) *sa-pâpan*.
 SPELLING, vr. *imlâ*, Ar., *penghoeboengan hoeroef*.
 Nieuwe —, *imlâ bahâroe*.
 Oude —, *imlâ lâma*.
 SPELONK, vr. *goeha, goewah, garonggong, patâla*, Sansk.
 SPELT, vr. *sakoeji*.
 SPENDEN, b. w. zie SPINDEN.
 SPENEN, b. w. eigenlijk: aan de borst leggen, *menjoesoewi*, doch thans van de borst doen, *sâraq, menjâraq, pisa*, L., *sâpih*, Jav., *sâpé*, verb.
 Zich —, *menahânti hawâ nafsoenja*.
 SPENING, vr. *penjarâkan, pisa*, L.
 SPER, vr. zie SPAR.
 SPERBOOM, m. *sakat, kâjoe sakat*.
 SPERKELEN, o. w. zie VONKELEN.
 SPERREN, b. w. *kangkang*.
 —, afsluiten, *sakat, menjakat*.
 SPERRING, vr. *penjakâtan*.
 SPERSIE, vr. zie ASPERGIE.
 SPERWER, m. *waqab*, Ar.
 SPETEN, b. w. *memâjĵaq*.
 SPEUR, vr. zie SPOOR.
 SPEUREN, b. w. zie BESPEUREN.
 SPEURHOND, m. *andĵing perboeroewan*.
 SPHEER, vr. hemel —, *tjakrawâla, tjereli, tjerchek*, Perz., *lâpis lântig*.
 De zeven hemelsche sferen, *toedĵoh lâpis lântig*, M. S. R. 47.
 — hoven den dampkring, *angkas, akas*.
 SPIAUTEUR, o. *timah seré, koetanâka timah seré*.
 SPICHTIG, b. n. *lampei, tipis, ramping*.
 —, duu en hoog, *lantjop*.
 SPICHTIGHEID, vr. *pri lampei (hâloes, nipsis)*.
 SPHINX, m. (vogel met vleugels, aangezigt en pooten van eenen vogel, doch overigens als een mensch,) *walamâna*.
 SPIE, m. zie SPION.
 SPIEDE, vr. *bâđji*.
 SPIEDEN, o. w. *hîntei, mengĵntip*, L.
 —, belagen, *menĵâdang*.
 SPIEGAT, o. *lobang ajer kaloewar*.
 SPIEGEL, m. *tjermin, tjeremin, kâĵja*, L., *mirât*, Ar.
 Een metalen —, *tjermin wâđja*.
 En die — blonk zeer helder, *makka tjermin itoe-poon tjoewatjâlah taperling-perling*.
 Zeer velen stierven door den terugkaatsenden gloed van den —, *terbânĵaq marika itoe mâti sabub kena hângat tjamerlang tjermin itoe*, Isk.
 Soort van —jes (klatergoud) aan de uiteinden der kussens, *tjermin bantal*.
 De oogen zijn de —s van het gemoed, *makka mâta itoe tjermin qulboe*.

- van Gods luister, *tjermin djoemálu Allah*, M. S. R. 15.
 Ten — (voorbeeld) verstrekken, *djádi teládan*.
 —tjes aan de uiteinden der hoofdkussen met borduurwerk bevestigen, *râkam*.
 — aan een schip, *blâkangnja boeritan kapal*.
 De — van uw wezen, *tjermin kaâdâ-ânmoë*, M. S. R. 15.
- SPIEGELEN (zich), wed. w. *berkâtja, L., bertjermin, melihat paadda tjermin*.
 De zonnestrallen — zich in het meer, *makka sinar mata-hârt poon berkilat-kilátan paadda moeka tásik*.
 Zich aan een ander —, *ambil faédat dèrri paadda lâkoe djâlan órang lâjin*.
- SPIEGELFABRIJK, vr. *tampat memboewat tjermin, tempat békin kâtja*.
- SPIEGELGEVECHT, o. *ternâsu, poera-poera prang*.
- SPIEGELGIETER, m. *órang menoewang tjermin, toekang toewang kâtja, L.*
- SPIEGELGLAD, b. n. *ter-oepam (litién) separti tjermin*.
- SPIEGELGLAS, o. *kâtja tjermin, glas kâtja, L.*
- SPIEGELHANDEL, m. *perniagáán tjermin*.
- SPIEGELHARS, vr. en o. *dâmar batoe*.
- SPIEGELING, vr. *hâl berkâtja, pemandangan paadda tjermin*.
- SPIEGELKAS, vr. *pett tjermin, kas kâtja, L.*
- SPIEGELKOOPER, m. *órang mendjoewal tjermin (kâtja, L.)*.
- SPIEGELLIJST, vr. *pinggir tjermin, pinggir kâtja, L.*
- SPIEGEL-PENANTTAFELTJE, o. *médjah jang bertjermin, médjah jang berkâtja, L.*
- SPIEGELRUG, m. *blâkangnja tjermin (kâtja, L.)*.
- SPIEGELVISCH, m. *ikan kwé rambí*.
- SPIEGELWINKEL, m. *kadei tjermin, toko kâtja, L.*
- SPIER, vr. *trekker der ledematen, ramis, dâging kantjing*.
 Aanhalende —, *ramis jang menâréq*.
 Uitstreckende —, *ramis jang membentang*.
 —, *grasspier, lei roempoet*.
- SPIERACHTIG, b. n. *penoeh ramis*.
- SPIERING, m. *sepiring, verb., ikan sepiring, L., lemboeroe, djápoe*.
- SPIERINGVISSCHER, m. *órang tjahârt sepiring (lemboeroe)*.
- SPIERKRACHT, vr. *goewat ramis*.
- SPIERLING, m. zie SPIERING.
- SPIERWIT, b. n. *poetih sakáli*.
- SPIES, vr. *toembaq*.
 Werp—, *lambing, pandâhan, sorkat, tôhoq, tôwok, Jav.*
 Met eene — werpen, *tôhoqkan, loetar dengan pandâhan*.
 Met eene — steken, *menoembaq*.
 Met eene werp— steken, *bertikamkan pandâhan*.
- SPIESDRAGER, m. *órang pertikâman*.
- SPIESEN, h. w. *menoembaq, zie SPIES*.
 —, eenen misdadiger op eene spies of scherpe staak steken, *soela, soelâkan, menjoelâ í*.
 Eenen verrader —, *soelâkan órang chiânat*.
 Doen —, *menjoelâkan*.
- SPIESEN, o. *penoembâkan, penjoelâán, zie SPIESEN*.
- SPIESHOUT, o. *schacht, gâgang toembaq*.
- SPIESIJZER, o. *mâta toembaq, bessí toembaq*.
- SPIESPAAL, m. *soela, soelâán*.
 Een, die de — verdient, *ánaq mâti di soela*.
- SPIESVOLK, o. *spiesdragers, órang pertikâman*.
- SPIETSEN, b. w. zie SPIESEN.
- SPIJ, vr. zie SPIE.
- SPIJEN, b. w. zie SPUWEN.
- SPIJGAT, o. zie SPIEGAT.
- SPIJK, vr. *lavendel, narwastoe*.
- SPIJKBALSEM, m. *minjaq narwastoe, sonboel, Ar.*
- SPIJKBOOMPJE, o. *póhon narwastoe*.
- SPIJKER, m. *pakhuis, goedang*.
- SPIJKER, m. *ijzeren nagel, pákoe, pákoe bessí, préyo, Port.*
 Koperen —, *pákoë tambága*.
- SPIJKERBALSEM, m. *somboel, Ar., somboel'el hindí, Ar., boenga narwastoe, kójo loeka*.
- SPIJKERBOOR, vr. zie BOOR.
- SPIJKEREN, b. w. *memâkoe, pakoekan, pá-sang pákoe*.
 Gespijkerd, *berpákoë*.
- SPIJKERGAT, o. *lobang pákoe*.
- SPIJKERHANDEL, m. *perniagáán pákoe*.
- SPIJKERHOUT, o. *kájoe soetoe*.
- SPIJKERIJZER, o. *bessí pákoe*.
- SPIJKERING, vr. *hâl menâkoe, pá-sang pákoe*.
- SPIJKERKIST, vr. *petí pákoe*.
- SPIJKERKOOPER, m. *dâgang pákoe, órang djoewal bli pákoe*.
- SPIJKERKOP, m. *kapála pákoe, pájong pákoe*.
- SPIJKERLADE, vr. *tampat pákoe*.
- SPIJKERMAND, vr. *bakoel pákoe*.
- SPIJKERSMID, m. *pandei pákoe, toekang pákoe*.
- SPIJKERFAST, b. n. *terpákoekan, di hoebong dengan pákoe*.
- SPIJKERVAT, o. *tong pákoe*.
- SPIJKERVORMIG, b. n. *sa-roepa pákoe*.
- SPIJKERWINKEL, m. *kadei (wârong, toko) órang mendjoewal pákoe*.
- SPIJKOLIE, vr. *minjaq narwastoe*.
- SPIJL, vr. *bessí lontjip, pentjoetjoq, bádji bessí*.
- SPIJS, vr. *makânan, hidângan, rezeqt, (eig. rizq, Ar.), santâpan, Hofl., bíája, sadjiun. tápan*.
 De spijzen opdisschen, *báwa makânan, angkat hidângan*.
 Eene Chinese —, die wit en ook soms gekleurd is, *tâhoe*.

Dit is eene — van den doorluchtigen vader, *inilah tápan derri paadda padoeka ajuhnda.*

Spijzen als geschenk brengen, *poendjong.*

— gebruiken, *mákan, santap, Hofst.*

— van koe- of buffelleider, *karoepeog, rambaq.*

—, die men in de vasten even voor den dageraad neemt, *sahoer, Ar.*

SPIJSBEREIDER, m. *djoeroe makánan*, zie KOK.

SPIJSKAMER, vt. *goedang makánan, suppèn, L., verb. Eng.*

SPIJSKAS, vt. *suppèn, L., taróhan makánan.*

SPIJSMEESTER, m. *djoeroe goedang, djoeroe bekal-bekálan.*

SPIJSOFFER, o. *tsedeqah, Ar.*

SPIJSVERTERING, vt. *penjternán, hál menjerna.*

SPIJT, vt. *sedde, sákit háti, ketjil háti.*

Hij heeft er zeer veel — van, *makka ía-poon terláloe sákit háti.*

—, opgekropte gramschap, *damdam.*

— aandoen, *membri sákit háti, menjodoet.*

Ten — van hem, *akan sedoetnja.*

In — van het bevel, *dengan meláwan parintah ítoe.*

SPIJTEN, o. w. spijt over iets gevoelen, *goesar, djádi sákit háti.*

—, medelijden hebben, *sájang.*

Het spijt hem dat zijne vrouw gevlugt is, *makka sákiilah hatinja kárana bininja lári.*

SPIJTIG, b. n. *jang membri sákit háti, jang menjodoet.*

Een — gezegde, *perkatáün jang membri (békin, L.) sákit háti.*

Het is —, (het is jammer), *sájang!*

—, bits, *bingis, djerákah, kras.*

Een — antwoord geven, *menjáhoet terláloe kras.*

— glimlagchen, *tersinnjom ngeran.*

Iemand — behandelen, *melakoekan órang dengan djerákah.*

SPIJTIGHEID, vt. *prí sedoet, kasedoetan.*

—, bitsheid, *prí jang bingis.*

SPIJZEN, o. w. *mákan, santap, Hofst.*

— van gesneden vleesch, rozijnen, vijgen, peulvruchten, azijn en honig of zure siroop, *sikbádj, Ar.*

Op de graven godsdienstig — met weinig personen, *moendjoeng.*

—, b. w. voeden, *brí mákan, kassi mákan, L., pemákanan, persantapkan, Hofst., soewápi.*

SPIJZIGEN, b. w. zie SPIJZEN, b. w.

SPIJZIGING, vt. *hál membri makánan, pembrian makánan, hál kassi mákan, L.*

SPIKKEL, m. *intiq, rintiq, pertjiq.*

— van eene huid, *toetoel, L., koembang.*

Vol —s, zoo als nat linnen, dat stikt, *tjutti.*

SPIKKELACHTIG, b. n. *te-pertjiq, ber-intiq.*

SPIKKELEN, b. w. *pertjiq, memertjiq, tjitjaq.*
Met verscheidene kleuren gespikkeld, *tepertjiq dengan bágei-bágei warna.*

SPIKKELIG, b. n. *ber-intiq-intiq.*

—, gespikkeld, zoo als sommige hoenders, *djáláq.*

—, gevlekt, zoo als sommige dieren, *toetoel, L., koembang.*

SPIKKELING, vt. *pemertjikan.*

— van eene tigerhuid, *koembang, toetoel, L.*

De — van die tigerhuid is zeer schoon, *toetoelnja koelit mántjan ítoe bágoes sakáli, L., koembangnja koelit harímaw ítoe terláloe bágoes.*

SPIJL, vt. om te spinnen, *kisi ráhat.*

De — draaijen, *poesing ráhat.*

—, draaispil, *poetáran.*

—, as, *indjin, L., poesat.*

—, beweegoorzaak, *kárana, sabab.*

—, ankerspil, *poetáran láwang, poetáran djangkar, L.*

SPIJLBOOM, m. *pengongkil, kájoe pemoetar.*

SPIJLLEBEEN, o. *káki koeroes kring, káki boerong bángon.*

SPIJLLEN, b. w. *boeroeskan, belandjikan, zie VERSPIJLLEN.*

SPIJLPENNING, m. en vt. *pemboeroes.*

SPIJLPLAAT, vt. *práda pengátar (indjin).*

SPIJLZIEK, b. n. *soeka memboeroeskan.*

SPIJLZUCHT, vt. *ka-ínginan akan memboeroeskan.*

SPIN, vt. *lába-lába, láwa-láwa, L.*

Zwarte —, *lába-lába hitam.*

SPINAAL, o. *benang toekang sapátóe, benang pandei kawtz.*

SPINAZIE, vt. *bájam, bájam tánah, moengjoe, Ch.*

Eene bijzondere soort van —, *bájam galátáq.*

SPINAZIEBED, o. *pétaq bájam.*

SPINAZIEZAAD, o. *bidji bájam, benih bájam.*

SPINBAAR, b. n. *jang dápat di ganteh.*

SPINDBROOD, o. *rótt jang di kassi sama órang miskin, L., rótt jang di brí paadda órang pápa.*

SPINDE, vt. *suppèn, verb. Eng., petaróhan makánan.*

SPINDELBOOM, m. zie SPIJLBOOM.

SPINDEN, b. w. *bahágt, membahágt.*

SPINDING, vt. *pembahagian.*

SPINDSOEP, vt. *sop jang di bahagikan paadda órang miskin.*

SPINFABRIJK, vt. zie SPINNERIJ.

SPINHUIS, o. *roemah órang mengganteh.*

—, tuchthuis, *pandjára órang jang misti kardja kárana kasaláhannya.*

SPINNEKOP, vt. zie SPIN.

SPINNEN, b. w. *ganteh, mengganteh, anteh, menganteh, kardja benang, bilin.*

Zijde —, *menganteh benang soetra.*

Hij zal daar geene zijde bij —, *makka ítoe tíuda akan djádi oentoengnja (labánju).*

Haar van dieren —, *menganteh roema*, Isk. 9.

SPINNER, m. *orang mengganteh, orang karilja benang.*

SPINNERIJ, vr. *tampat mengganteh.*

SPINNEWEB, o. *sarang laba-laba, roemah lawa-lawe, ankaboel, Ar.*

SPINNEWIEL, o. *rahat, kist, kesi, djantra menganteh.*

SPINNING, vr. *penganteh-an.*
— van zijde, *penganteh-an soetra.*

SPINRAG, o. zie SPINNEWEB.

SPINROK, v. SPINROKKEN, o. *tiang rahat, kist.*

SPINSBEK, o. *mengsel van goud en koper, soewasa.*

SPINSEL, o. *barang jang di ganteh.*

SPINT, o. *koebel, pengobar, kajoeng jang di bawah koelit pohon.*

SPINTIG, b. n. *jang ada banjaq koebel.*

SPINZIJDE, vr. *soetra bakal mengganteh.*

SPION, m. (ond. w.) *orang soeloe, penjoeloe, penjamar.*

SPIONNEREN, o. w. *menjoeloe, samar, menjamar, hinte, menghinte, mengintip, L.*

SPIONNETJE, o. *tj-rem di pinggir djandela.*

SPIRAALLIEN, vr. *batis (garis) jang sa-roepa koelit oenam.*

SPIRAALVORMIG, b. n. *sa-roepa koelit oenam.*

SPIT, o. *braadspit, patjaq.*
Aan het — *steken, menatjaq.*
— in den rug, *sakit toelang blakang.*
—, diepte eener schop bij het graven, *sa-tjangkol dâlamnja.*
Het — *draaijen, poesing patjaq.*
Het — in de lendenen, *sakit pinggang.*

SPITDRAAIJER, m. *orang jang poesing patjaq.*

SPITHERT, o. *mindjangan moeda jang belum besaar tandoqnja.*

SPITJE, o. *patjaq ketjil.*

SPITS, b. n. *lontjip, tiroes, langkas, belangkas.*
— e punt, *hoedjong lontjip.*
— e kin, *dagoeng jang tiroes, M. R.*
—, *scherpzinnig, tjerdig, haloes.*
—, *bits, spjig, bingis.*
—, *bijw. lontjip.*
— *houwen, snijden, potong lontjip, melontjipkan.*

SPITS, vr. *punt, hoedjong, mata.*
— van een zwaard, *hoedjong pedang.*
— van eenen berg, *pontjaq (kamontjaq) goenong.*
—, *spitse voorstevan, djoenggor.*
—, *voorhoede, tjoetjoeq, haloewan bala-tantarâ, tjoetjoeq sindjata, S. R. 127.*
Zich aan de — *stellen, mendjadi pang-hoeloe (pengandjar, kapala), mengupa-lakan.*
Zeven man, die vooruitgingen maakten de — *uit, toedjoh orang jang bertjelan di hoeloe mendjadi tjoetjoeq sindjata, S. R. 127.*
—, *zuil, gedenkzuil, nisjan, Perz.*

SPITSACHTIG, b. n. *lontjip sedikit.*

SPITSBOEF, m. *telodor, L., bangsat, L., risau, gebana.*

SPITSBROEDER, m. *teman berprang.*

SPITSEN, b. w. *lontjipkan, bekin lontjip, L.*
De ooren —, *pasang koeping, L., pasang telinga.*
Zich op iets —, *menantikan dengan soeka hati.*
Zich op iets —, *toeleggen, menadjamkan agal.*
—, zie SPIESEN.

SPITSEID, vr. *prî lontjip (tiroes).*

SPITSIG, b. n. *lontjip, tiroes.*
—, met vele spitsen, *dengan bebrapa pontjaq, berlontjip-lontjip.*

SPITSKIN, m. en vr. *dagoeng jang tiroes.*

SPITSIPAAL, m. *soela, penjoela.*

SPITSVINDIG, b. n. *tjerdig, haloes.*
—, *bijw. atas prî tjerdig.*

SPITSVINDIGHEID, vr. *prî tjerdig.*

SPITSVINNIG, b. n. zie SPITSVINDIG.

SPITSVINNIGHEID, vr. zie SPITSVINDIGHEID.

SPITSVONDIG, b. n. zie SPITSVINDIG.

SPITSVONDIGHEID, vr. zie SPITSVINDIGHEID.

SPITSZINNIG, b. n. zie SCHERPZINNIG.

SPIITEN, b. w. *galt, menggalti, loembi, L.*
—, de aarde omhakken, *patjol.*
Boter —, *menjodjo mantega.*

SPITTER, m. *orang menggalti, orang mematjot.*

SPITTING, vr. *penggalan, pematjoelan.*

SPITVARKEN, o. *nangt jang di patjaq, babi ketjil jang di patjaq.*

SPLEET, vr. *belah, blah, rummoes, sjaqiqat, Ar.*
— in eene rots of berg, *tjelah.*
Een muur die spleten krijgt, *temboq jang berblah.*
Door eene deur— *gluren, menghinte paadda belah pintoe, mengintip di beluk pintoe.*
De — *dezer pen is te kort, blahnja qalam ini terlaloe ketjil (pendeg).*
De — (berst) van eenen diamant, *rummoes intan.*

SPLETIG, b. n. *berblah-blah.*

SPLIJTEN, b. w. *memblah.*
Hout —, *memblah kajoeng.*
Eene pen —, *memblah qalam (penna, L.)*
—, o. w. *blah, belah, berblah.*
—, *bersten, retaq, ringat.*
De grond is gespleten, *boemi soedah berblah.*
De bamboes is gespleten, *boeloh itoe soedah blah.*
In tweeën —, *blah doewah.*
Aangezien een berg splijt, *dien ik doorschiet, sedang goenong lagi blah akoe panahkan, S. R. 33.*
Een in vieren gespleten bamboes, *bamboe jang di blah ampat.*
Een, door den bliksem gespleten boom, *pohon jang di blah halintar.*
Gespletene klauw, *koekoe jang berblah.*

Gesploten (als een granaatappel), *markah*.

SPLIJTING, vr. bedrijf. *pembláhan*.
—, in onz. zin, *blah, kabláhan*.

SPLINT, vr. *oewang, derham*.

SPLINTER, m. *tatal, doerti*.
—, van bamboes, *sambiloë*.
—s, schaafsel, afval, *sampah*.
In eenen — trappen, *mengindjaq sambiloe*.
Splinters, die in den grond gestoken worden, voetangels, *randjaw, bórang, L.*
Grove —s, spaanders, *tatal berbaléwang*.
Een — in het oog, *doerti*, (*tatal* wordt in den bijbel gebruikt, doch is in dezen zin geene Maleische uitdrukking).

SPLINTEREN, b. w. *tatakan, memblah-blah*.
—, o. w. *bertatal-tatal, berblah-blah*.

SPLINTERIG, b. n. *bertatal*.

SPLINTERTANGETJE, o. *angkop*.

SPLISSEN, b. w. *hoebong, menghoebong, hoelas*.
Die beide touwen moeten gesplist (vereenigd) worden, *doewa táli itoe misti di hoebong*.

SPLISSING, vr. *penghoeboengan, penghoelásan*.

SPLITSEN, b. w. (touw) oereikan *benang ták, boeka benang ták*.
—, verdeelen, *bahági, membahági*.

SPLITSING, vr. *pengoereian*.
—, verdeeling, *pembahagian*.

SPLITTEN, b. w. zie **SPLIJTEN** en **SPLITSEN**.

SPOED, m. *bángat, sigra, tádjil, Ar.*
— maken, *bersegra*.
Met allen mogelijken —, *dengan sabángat-bángat, dengan sa-sigránja*.
— maken om eenen onverwachten gast te ontvangen, *gíta, L.*

SPOEDEN, o. w. *djádi lakas, djálan tjepat, bersigra, di sigránka*.
—, wederk. w. *menjigrákan diri, membángatkan diri*.

SPOEDIG, b. n. *bángat, lakas, sigra, énggal, Jav., zie GAUW, SNEL*.
— zijn, *bersigra*.
—, *bijw. dengan bángat, bángat-bányat, lakas-lakas, dengan segra*.
Komt gij niet — af, om mij hulde te bewijzen? *ttadákah sigrah angkaw toeran membrí format kapadákoë? S. R. 12.*
Ten — sten, *sa-bángat-bángat*.
Hij is ten — sten gekomen, *makka sabángat-bángat dátangja*.

SPOEDIGEN, o. w. zie **BESPOEDIGEN**.

SPOEDIGHEID, vr. *kabangátan*.

SPOEDIGLJK, *bijw. zie SPOEDIG, bijw.*

SPOEIJEN, o. w. zie **SPOEDEN**.

SPOEL, vr. wevers—, *toeraq, bátéra, tarampong*.
— van den inslag, *gompal benang*.
—, *klos, kluwen, toekal*.

SPOELBAK, m. *pásœ (tampat) tjoetji piring*.

SPOELEN, b. w. het garen in de spoelen winden, *koelindam, likas, melikas*.

Den inslag —, *pákankan*.
—, o. w. vloeijen, *hálir, álir, ngálar*.
De rivier spoelt langs de rijstvelden, *makka soengei itoe mengálar sa-pandjang sawah, kali itoe lálœ sa-pandjang sawah*.
Tegen het strand —, *membásœ pantei, mengáloen di pantet*.
—, b. w. reinigen, *tjoetji, soetjkan, básœ*.
Linnen —, *membásœ kájin, tjoetji kájin*.
De glazen—, *tjoetji glas, L., tjoetji kájua*.
Den mond —, *koemor, berkoemor*.
Iets van iets —, *weg—, hánjoetkan*.
De keel —, *membásahkan léher, minom*.

SPOELER, m. (bij wevers) *jang koelindam*.

SPOELING, vr. *pentjoetjan, pembásœhan*.
—, *varkenskost, makánan bábi*.

SPOELINGBAK, m. *tampat makánan bábi*.

SPOELKOM, vr. *mangkoq besaar, mangkoq pembasœhan*.

SPOELWATER, o. *ajer tjoetji, ajer básœh*.

SPOELWIEL, o. *djantrá koelindam*.

SPOELWORM, m. *krimi*.

SPOG, o. *loedah*.
—, *kwijl, lior*.

SPOKEN, o. w. *áda hantoe*.
Op die plaats spookt het, *paadda tampat itoe áda (dátang) hantoe*.
Het begint op zee te —, *makka láwt moelá-t bertjábœl*.
—, *oneenig leven, bertjidrá*.

SPOKER, m. spook, *hantoe*.
—, een die veel gedruisch maakt, *órang jang békin roesœ, L., órang ingar-bangar*.

SPOKERIJ, vr. *kalihátan hantoe*.

SPON, vr. *soempal*.

SPONDE, vr. *tampat tidor, zie BED*.

SPONGAT, o. *lóbang soempal, liang soempal*.

SPONMES, o. *piso toekang tong, L., pisaw pandei tálang*.

SPONNING, vr. *alor, aloeran*.

SPONS, vr. *boenga kárang, kumbang kárang, L., suppons, verb., loekat*.

SPONSACHTIG, b. n. *sa-bágei boenga kárang, sárang-sárang*.

SPONSACHTIGHEID, vr. *prí boenga kárang*.

SPONSEN, b. w. *tjoetji dengan boenga kárang, tjoetji sama kumbang kárang, L.*

SPONSJE, o. *koelat-koelat*.

SPONSSTEEN, m. *bátœ timboel*.

SPOOK, o. *hantoe*.
—, *rondzwervende geest van een doodgeboren kind, pontiánaq*.
—, *satanshond, djoerig*.
— van een monsterachtig voorkomen, *if-rit, Ar.*
— onder water in eene rivier, *goelón-gan tikar*.

SPOOKGESCHIEDENIS, vr. *tjeritra hantoe*.

SPOOKHUIS, o. *roemah hantoe*.

SPOOKSEL, o. *hantoe, zie SPOEK*.
— der verbeelding, *chei-jál, Ar.*

SPOOKVERSCHIJNING, vr. *kalihátan hantoe*.

- SPOOR**, vr. om een rijdier te sporen, *penggertaq, suppor*, L.
 Sporen dragen, *paké suppor*, L., *pákei penggertaq*.
 Een paard de sporen geven, *menggertaq koeda*.
 —, van eenen haan, *djáloe*, L. *soesoh, tágil, tegil*, L.
 Kunstige hane—, *tádjí*.
 Eene eend met sporen, (snoeshaan, pogcher), *ítig bertádjí*.
 —, prikkel, *pengadjakan*.
SPOOR, o. indruk, *bakas, bekas, roenot*.
 — van eene buffelkar, *roenot pedátt*.
 Het voetspoor van eenen dief, *roenot pentjoert, bekas káki máling*, L.
 Het — bijster zijn, *sasat, tersásat, kassar*, L.
 Iets op het — hebben, *tjioem bawoenja bárang apa-apa*.
 Men ziet er sporen van vroegere grootheid, *makka bekas-bekas kabesáran jang dhálo itoe lági kalihátan di sito*.
 Het — der edele voorvaders volgen, *menoeroet bekas káki nènèq mójang jang moelia*.
SPOORBJSTER, b. n. *tersasat, kasásar*, L.
SPOORHAAN, m. *hájam bertádjí*.
SPOORLOOS, h. n. buitensporig, *terláloe sángat, terláloe amat, bahéna, bhina*.
 Een — gedrag, *lákoe djálan jang terláloe sángat*.
 —, zonder eenig spoor achter te laten, *dengan tíada menténggalkan bakasnja (roenotnja), dengan tíada bekasnja*.
SPOORLOOSHEID, vr. *ka-sangátan, kalakoe-wan jang melanggar áádat*.
SPOORMAKER, m. *pandei penggertaq, toekang suppór*, L.
SPOORRAADJE, o. *djantrá penggertaq, róda suppór*, L.
SPOORRIEM, m. *tátt penggertaq, tátt suppór*, L.
SPOORSLAG, m. *penggertákan*.
 —, prikkel, *aanmoediging, pengadjakan*.
 Ten — verstrekken, *menggertaq, mengadjaq*.
SPOORSLAGS, bijw. *dengan menggertaq sádjá*.
SPOREN, b. w. bemerken, *merása, melihat*.
 —, — aandoen, *kenákan penggertaq, páké suppór*, L.
 Gelaarsd en gespoord, *dengan pákei mozah dan penggertaq, dengan páké las (stíwel) dan suppór*, L.
SPORELIG, b. n. *bingis, soeka berbantah, soeka tjeréwét*.
SPORELIGHEID, vr. *parángi jang bingis*.
SPORELING, vr. zie **KRAAKEEL**.
SPORT, vr. *ánaq tangga*.
 Zijne beenderen zoo wel van achteren als van voren vertoonden zich als — en van eene ladder, *dan segalla toelangnja*
- di blá kang dan di hadápan seperti ánaq tangga kalihátan*, M. S. R. 47.
 — van eenen stoel, *ánaq karosst*, L.
SPOT, m. *sindiran; persindiran*.
 Den — drijven, *sindir, menjindir*.
 Ten — der menschen, *di sindirkan órang*.
SPOTACHTIG, b. n. *soeka menjindir*.
 —, bijw. *atas prt sindiran, dengan menjindir*.
SPOTACHTIGHEID, vr. *sindiran, persindiran*.
SPOTBOEF, m. *penjindir, pergoeroe*.
SPOTDUIVEL, m. *sachar djanni, Ar*.
SPOTGEDICHT, o. *sátr sindiran*.
SPOTGEEST, m, *órang jang soeka menjindir*.
SPOTGELD, o. *harga ketjil, di báwah harga*.
 Een' dolk voor een — koopen, *blí kris di báwah harga*.
 Een — bieden, *táwar di báwah harga, táwar harga ketjil*.
 Hij heeft zijn land voor een — verkocht, *makka tánahnja itoe di djoewalnja di báwah harga*.
SPOTLUST, m. *kasoeakáin menjindir*.
SPOTNAAM, m. *náma sindiran*.
SPOTPRELS, m. zie **SPOTGELD**.
SPOTREDE, vr. *perbahásán sindiran*.
SPOTSCHRIFT, o. *soerat sindiran*.
SPOTSWIJZE, bijw. *dengan menjindir, atas prt sindiran*.
SPOTTELIJK, b. n. *katertawáan, kasindiran*.
SPOTTEN, o. w. *sindir, menjindir*.
 Gij moet met de armen niet —, *makka órang miskin itoe djángan di sindirkan oelhmoe*.
 Hij spot slechts, (zeft het slechts uit spot), *poera-poera katánja itoe*.
 God zal met hen — en hen doen voortgaan in hnne overtredingen, *bahoewa Allah djoewa handaq persindirkan marika-ítie serta di perkandjanganja di dálam kaglápannya; Allah jastahzioe bihim wajamodoehom ft thogjánihim, Ar., Kor. II: 14*.
SPOTTER, m. *penjindir, pergoeroe*.
SPOTTERNIJ, vr. *bedr. penjindir, pergoeroe*.
 —, *scherts, sanda, goeroe, sanda-goeroe*.
SPOTVOGEL, m. zie **SPOTBOEF**.
SPOTWOORD, o. *káta persindiran*.
SPOTZUCHT, vr. zie **SPOTLUST**.
SPOUDEN, b. w. *spouwen, memblah*.
 —, o. w. *blah, berblah*.
 Gespouwen hout dat gebraden vleesch of visch klemt, *panggányan*.
 Rotting —, h. w. *djángat, ráwoet*, L.
SPOUW, vr. *blah*.
SPOUWEN, b. w. zie **SPOUDEN**.
SPRAAK, vr. *bahása, perbahásán*.
 —, *stem, soewára, bahána*.
 Gemeene —, *bahása djáwi*.
 Buiten — liggen, *de — verliezen, tíada dápat berkáta, tráda bisa berkáta*; *bewusteloos, pangsan, mortja, kalángar*, L.

De — wederkrijgen, *dápat berkâta poela*.
 Zoete en vriendelijke —, *kata mânis lemboet*.
 Zwaar van spraak zijn, *lidah brat*.
 Hij is zwaar van —, *lidahnja brat*.
 —, tongval, *lefethl*, Ar., *lifr*, verb.
 De — gaat, *orang berkâta*.
 Wel ter — zijn, *pandei berkâta, jang tâhoe bertoetor, bisa berkâta-kâta*.
 SPRAAKGEBRUIK, o. *âadat perbahasâan*.
 SPRAAKGELUID, o. *boenji soewâra, lefethl*, Ar., *lefl*, verb.
 SPRAAKKUNDE, vt. zie TAALKUNDE.
 SPRAAKKUNST, vt. *ilmoe tsarfoe*, Ar., *nafw*, Ar., *ilmoe nafoewi*, Ar.
 Arabische —, *ilmoe tsarfoe arab*.
 SPRAAKKUNSTENAAR, m. *pandei ilmoe tsarfoe*.
 SPRAAKKUNSTIG, b. n. *loghâwi*, Ar.
 SPRAAKLEER, vt. *kitâb pengadjâran bahâsa*.
 SPRAAKMEESTER, m. *goeroe bahâsa, peng-âdjârah bahâsa*.
 SPRAAKREGT, o. *haq perbahasâan*.
 SPRAAKTOON, m. *boenji soewâra*.
 SPRAAKWERKTUIG, o. *pegâwei bahâsa, pegâwei soewâra*.
 SPRAAKWIJZE, vt. tongval, *lefethl*, Ar., *lefl*, verb.
 SPRAAKZAAM, b. n. *soeka berkâta-kâta* —, vriendelijk, *moeloet mânis*.
 SPRAKELOOS, b. n. *tiâda dápat berkâta lâgi*.
 — zitten, (als een beeld), *tjôqol*.
 — van smart, *termângoe-nângoe*.
 —, stom, *keloe, bisoe*.
 — van verbazing, *bingngong*, L., *buk-kâsiab*, L.
 —, bijw. *dengan tiâda berkâta sa-pâtalh kâta*.
 SPRAKELOOSHEID, vt. *kalakoewan orang jang tiâda dápat berkâta*.
 —, stomheid, *kabisoewan, pri jang keloe*.
 SPRAÏK, vt. vonk, *boenga âpi, kumbang âpi*, L.
 SPRANKELEN, o. w. *gomirlâpan, taperling*.
 — vonken, *berboenga âpi*.
 SPREEKBEURT, vt. *giliran berchothbat, pergantian bitjâra*.
 SPREEKGESTOELTE, o. *mimbar*, Ar.
 SPREEKHOREN, m. *tropong, troepong, teroepong*.
 SPREEKAMER, vt. kabinet, *biliq bitjâra, chawat*, Ar.
 SPREEKMANIER, vt. *tjâra perbahasâan, âadat berkâta-kâta*.
 Javaansche —, *tjâra bitjâra djâwa, tjâra berkâta-kâta djâwa*.
 SPREEKSTOEL, m. *mimbar*, Ar.
 SPREEKTRALIE, vt. *kist-kist chawat*.
 SPREEKTROMPET, vt. *troepong, trópong, teroepong*.
 SPREEKVERTREK, o. zie SPREEKKAMER.
 SPREEKWIJS, vt. *tjâra perbahasâan*.

SPREEKWOORD, o. *mitsâl*, Ar., *tantzil*, Ar., *kâtu oepâma*.
 Een zeer oud —, *mitsâl poerbakâla*.
 SPREEKWOORDELIJK, b. n. *perbahasâan mitsâl*.
 SPREEKZAAL, vt. *biliq bitjâra*.
 Opbare vorstelijke opene —, *balei-rong, bâlei-roewang, bâlei*.
 SPREEUWEN, o. w. zie SPOTTEN.
 SPREI, vt. *hampâran, sarsâri*.
 Dikke —, *tilam*.
 Eene — uitspreiden, *menghamparkan hampâran*.
 SPREIDEN, b. w. *hampar*.
 Een matje —, *hamparkan tikar*.
 Aarde en hemel zijn door God uitgespreid, *boemi dan lântit itoe terhampar Allah*.
 Een pad —, *sadiâkan djâlan*, zie BANEN.
 SPREIEN, b. w. zie SPREIDEN.
 SPREIVISCH, m. *broewan*.
 SPREKEN, b. en o. w. *kâta, berkâta, meng-atâkan, bitjâra, L., oedjar, oetjap, berbahâsa*.
 Goed —, *berkâta bâjiq-bâjiq*.
 Arabisch —, *berkâta arab, berbahâsa denoan bahâsa arab, bitjâra arab*, L.
 Driftig met elkander —, *barânnjah*.
 Zij hebben zeer lang met elkander gesproken, *makka lâma sakâli marika itoe-poon berkâta-kâta*.
 En de vorst sprak met den afgezant, *makka râdja poon berbahâsa dengan oetoesan*.
 Naar den mond —, *toewet kâta, boedjoq*.
 Tusschen iemands rede —, *poetoeskan kâta orang, rampoes*.
 Zachtjes met elkanderen —, *berbisiq-bisiq*.
 Binnen 's monds —, *oring-oringan*.
 Opregt —, *berkâta benar*.
 Over iets —, kennis geven, *oewar-oewar*, L.
 Met iemand —, *berkâta akan (dengan) sa-orang*.
 Beide partijen hooren —, *menengar kâta kadoewa fihâq, nenengar orang sablah-menjablah*.
 Wat niet betaamt moogt gij niet —, *bârang perkataân jang boekan lâjiq itoc djângan di katakan*.
 Voor zich zelven —, *membrt djawâb, menjâhoet*.
 Voor iemand —, *toelong bitjâra, amboh*.
 In den naam van God —, *berkâta bism'lahi, berkâta atas nama Allah*.
 Kwaad —, *mengompat*.
 Krom —, zoo als kleine kinderen, *pilat*.
 Bij manier van —, *oepamánya, oepâma kâta*.
 Te veel —, *berkâta terlâloe bânjaq, ómng-ómng sâdja*.

Hij zal over de zaak —, *makka ia handaq mentjeriterakan derri paadda perkára itoe.*

Tegen—, *bálas káta, meláwan káta.*

In het geheim —, *moenádját, Ar., bitjára di dálam bamboe.*

Zonder een woord meer te —, *tiáda terkáta-káta lági, S. R. 17.*

De Allerhoogste sprak door den mond van Omar, *bahoewa haq tiáda berkáta derri paadda lidah Omar, M. S. R. 3.*

Hoogmoedig —, *berkáta dengan djoe-máwa, berkáta dengan kátjaq (kótjaq, L.)*

De profeet sprak, *makka nabí poon mengoetjap.*

De kunst van wel te —, *ilmoe berkáta-káta.*

Door den neus —, *rában, sangoe.*

Onvoegzaam, beleedigend —, *mengátan-gatá-t.*

Hebt gij de bevoegdheid aldus tot mij te —? *qadarmoekah berkáta denikién kapadákoe? L. R. 17.*

Spreek! *katákan! katákan oléhmoé! di káta oléhmoé! bílanglah!*

Hetwelk geenszins woorden waren om uit te —, *itoe boekan káta di kutákannya, S. R. 96.*

—, (van vorsten,) *títah, bertítah, sabda, bersabda.*

—, (tegen meerderen,) *soembah, sumbah, menjoembah.*

—d gelijkende op, *sa-roepa sakáli deng-an, S. R. 11.*

SPREKER, m. *orang jang berkáta.*

—, zie REDENAAR.

SPREKING, vr. *perkatáan, perbahásáan.*

SPRENGBEKKEN, o. *tampat ajer saqti (soembahjang).*

SPRENGEN, b. w. *djamboe-djamboe, pertjiq.*
Met wijwater —, *djamboe-djamboe ajer saqti.*

Met water —, *memertjiq ajer.*

Met menschenbloed (eene sterkte) —, om haar onoverwinnelijk te maken, *mampalus.*

Met zout —, *boeboh garam, tároh garam.*

Water op den grond —, *oeras.*

SPRENGWATER, o. *ajer prigi.*

SPRENKEL, vr. zie SPRANK, VONK.

SPRENKELEN, b. w. *diris, mendiris, mendiriskan*, zie ook SPIKKELEN.

Met dauw gesprenkeld, *terdiris dengan ajer ombon.*

—, gieten, begieten, *siram, menjiram.*

SPRENKELING, vr. *pendirisan.*

—, begieting, *penjiraman.*

SPREUK, vr. *mitzá, Ar., pengáta.*

De —en van Salomo, *soerat amtzál soleimán.*

— uit het oud Hindoesch, *gerindam.*

SPREUKENSCHRIJVER, m. *penjoerat amtzál.*

SPRIET, m. *pitárit.*

—, op een vaartuig, *penggiling.*

SPRIETOOGEN, o. w. *berpanar-panar.*

SPRIETTOUW, o. *táti penggiling.*

SPRIETZEIL, o. *lájár penggiling.*

SPRING, m. zie SPRONG.

—, springbron, *máta ajer.*

—, springvloed, *ajer pásang, ajer besaar.*

SPRINGADER, vr. *máta ajer.*

SPRINGBRON, vr. *put, prigi, soemoer, L.*

SPRINGEN, o. w. *loempat, meloempat*, zie

HUPPELEN.

Spanvoets —, *loempat kátaq.*

Over eene gracht —, *meloempát pírit.*

Uit het venster —, *loempat derri djan-déla.*

In eene rivier —, *njeboer di kált, L. terdjoen ka-dálam soengei.*

—, dekken (van hengsten, enz.) *men-djantan.*

Het water springt uit den berg, *makka ajer poon berpantjar derri dálam goenong itoe.*

De tranen sprongen haar uit de oogen, *makka bertjoeroerulah ajer matánja.*

Eene rots laten —, *meletoskan kárang sa-boewah.*

In de lucht —, bersten, *meletos terbang ka-lángit.*

—, buitelen, *soesang, menjoesang.*

Voor iemand in de bogt —, *toelong bitjára.*

Het glas is gesprongen, *kátja (glas) itoe soedah pitjah.*

Het touw is gesprongen, *soedah poetoos talinja.*

Het drukken met den voet bij het —, *tampoe.*

— van het vel, *blah, be'blah.*

SPRINGEND, b. n. *jang meloempat.*

SPRINGHENGST, m. *koeda jang mendjantan.*

SPRINGING, vr. *peleoempátan.*

— van water, *pentjoetoeran, kál menjamboer.*

SPRINGKOORTS, vr. *demam jang ber-áli, demam jang tiáda tentoe dátangnja.*

SPRINGKRUID, o. (euphorbium), *soedoe-soedoe, sedoe-sedoe.*

SPRINGSTOK, m. *kájoe orang meloempat.*

SPRINGTIJ, o. *pásang poernáma, ajer besaar, ajer bah.*

SPRINGVEER, vr. *pesawat, pér, L.*

SPRINGVISCH, m. *tjakálang, broewan, amboe-amboe.*

SPRINKHAAN, m. *bilálang, bálang.*

Eene bijzondere soort van sprinkhanen, *bilálang tjorong.*

Groene —, die het rijstgewas bederft, *wálang sangid.*

SPROET, vr. *djerawat, L., táhi lálat.*

SPROETIG, b. n. *penoeh djerawat, L., penoeh táht lálat.*

SPROKKELEN, b. w. *poengoet (koempol) kájoe ápt.*
 SPROKKELHOUT, o. *kájoe rintjék.*
 SPROKKIG, b. n. *râpol.*
 SPRONG, m. *loempâtan.*
 Eenen — meten, *mengoekoer loempâtan.*
 Eenen — doen, *loempat, meloempat.*
 — van tuimelaars, *soesang.*
 Kromme — en maken, *pâkei dâja oepdja, pakéi motslefât.*
 Op den — staan om te vertrekken, *sadia akan berangkat.*
 Op stel en —, *dengan sabentaar djoeya.*
 SPROOKJE, o. *riwâjat, tjârîta kôsông.*
 —, *verdichtsel, perbóla.*
 SPROT, vr. *tamban.*
 SPROUW, vr. *spruw, sariâwan, tjeriâwan, L., sarâwan.*
 SPRUGTEL, m. *ânaq soengei.*
 SFRUIT, vr. *toemboehan.*
 — van eenen tak, *toenas.*
 Nieuwe — uit den bamboeswortel, *re-boeng.*
 —, uitwas aan vruchten, *mâta.*
 —, eener rivier, *ânaq soengei, seroekan.*
 —, fig. telg, *ânaq.*
 — van eenen banaan, *ânaq pisang.*
 —, jonge —, het zachte einde van een takje, *poetjoeq.*
 SPRUITEN, o. w. *toemboeh, toenas.*
 De rijst begint te —, *makka pâdi moelâ-t toemboeh.*
 Voort—, ontstaan, *djâdi, terbit.*
 SPRUITING, vr. *toemboehan, toemboeh.*
 SPRUITSEL, o. *bârang toemboehan.*
 SPRUW, vr. zie SPROUW.
 SPUGEN, b. en o. w. *loedah, meloedah.*
 Bloed —, *meloedah dêrah.*
 Iemand in het aangezicht —, *meloedâhi moeka órang.*
 —, braken, *moentah.*
 SPUGEN, o. *peloedâhan.*
 SPUI, vr. *pintoe ajer.*
 SPUIJEN, b. w. *ngalirkan (hilirkan) ajer, boeka pintoe ajer, kassî djâlan ajer, L.*
 —, o. w. *ngâlr.*
 SPUIJING, vr. *hâl mengâlirkan ajer.*
 SPUIT, vr. *soempitan, tjôrot.*
 SPUIT, vr. *soempitan.*
 SPUITEN, b. w. *soempit, pantjar, memantjar.*
 —, spatten, *mentjôrot.*
 Gespoten worden, *di soempit, di pantjar.*
 —, pompen, *pompa, L., hamboes.*
 —, o. w. *berpantjar, pantjar.*
 Het bloed, dat uit eene ader spuit, *dârah jang berpantjaran derri dâlam oerat.*
 SPUITEN, o. zie SPUITING.
 SPUITER, m. *órang jang menjoempit.*
 SPUITGAST, m. *órang pompa, boedjang pompa.*
 SPUITPIJP, vr. *tjôrot oelar pompa.*
 SPUITVISCH, m. *ika gôrîta.*

SPUITWORM, m. *tjâtjng lipat.*
 SPUL, o. zie SPEL.
 SPUNEN, b. en o. w. *loedah, meloedah, mengaloewarkan, zie SPUGEN.*
 De vuurberg spuwt, *makka goenong ápt mengaloewarkan apinja, goenong ápt menjâla.*
 SPUWER, m. *jang meloedah.*
 SPUWING, vr. *peloedâhan.*
 SPUWPOT, m. *kwispedor, tampat loedah.*
 ST, tusschenw. *diamlah!*
 STAAF, vr. *bâtang.*
 IJzeren —, *bâtang bessî.*
 Eene — goud, *amas sa-bâtang.*
 IJzer in staven, *bessî berbâtang-bâtang.*
 STAAFGOUD, o. *amas bâtang.*
 STAAFIJZER, o. *bessî bâtang, blongkottan.*
 STAAG, bijw. zie GESTADIG.
 STAAG, vr. zie STAG.
 STAAGJES, bijw. *perlâhan-lâhan, plan-plan, L.*
 STAAK, m. *sâtang, bâtang, zie PILAAR.*
 —, tuinstak, *bêlo, toeroes.*
 —, rijs, *ranting.*
 STAAL, o. *wâdja, bádja, kaloeli, maléla.*
 Gehard — van Chorasán, *bessî chorasâni, ook chorsâni.*
 Door het — verdelgen, *meroesaqkan dangan pedang.*
 STAAL, o. monster, proef, *tjonto, mâtjam, dêrah.*
 Niet met het — overeenkomen, *tâda sâna dangan tjonto.*
 STAALACHTIG, b. n. *sa-bâgei wâdja.*
 STAALFABRIJK, vr. *tampat memboewat wâdja.*
 STAALHARD, b. n. *kras sa-bâgei wâdja.*
 STAALKAART, vr. *boekoe tjonto, L., telâdan.*
 STAALMIDDEL, o. *óbat wâdja.*
 STAALPOEDER, o. *loemat wâdja.*
 STAALSTEEN, m. (metaal op Borneo waarvan knoepjes geslepen worden,) *mas oeroeg.*
 STAALTINKTUUR, o. *ajer wâdja.*
 STAALVIJZSEL, o. *kikíran (serboeq, tâht) wâdja.*
 STAALWATER, o. *ajer wâdja.*
 STAALWERK, o. *bârang wâdja.*
 STAAN, o. w. *diri, berdiri, madîrî, âda, bertampat, menghadâpi, qâm, Ar.*
 Tegen den boom —, *berdiri di pónon itoe.*
 Iemand —, aandurven, *menghadâpi órang, Isk. 39.*
 Hij stond zijnen vijand, *makka ta-poon menghadâpi moesoehnja.*
 —, stil houden, *berhênti, brêntî.*
 Sta! brênti! berhêntilah! halt! Ned., *sta! Ned.*
 Mijn horologie staat, *kita poenja orlôdjî soedah brêntî, L.*
 Laten —, niet gebruiken, *tâda pâkei.*
 De medicijnen laten —, *tâda pâkei óbat.*
 Laat dat —! *kassî tinggal itoe!*

Laat —! (stoor mij niet), *djāngan loe ganggoe sama goewa.*

Voor de deur —, *berdiri di moeka pintoe.*

In de zon —, *berdiri di panas*, (niet: *berdiri di mata-hari*, want dat is: werkelijk in of tegen de zon staan).

Iemand in het licht —, *berdiri di terang orang.*

Regtop —, *berdiri betoel.*

Zoo als ik ga en sta, *sa-bagimāna sahaja āla.*

De bamboes staat tegen den muur, *makka bamboe itoe berdiri di tēmbog.*

Hot paard staat op stal, *makka koeda itoe āda di gedōgan (istal, L.)*

Zoo lang ūe wereld staat, *sa-lāma āda doenjā.*

Het staat in dat boek te lezen, *makka terseboetlah di dālam kitāb itoe.*

Zijn naam staat op de lijst, *makka namānja itoe tersoerat paadda daftar.*

Iemand, die in eenen kwaden reuk staat, *orang jang soedah boesoq (kedji) namānja.*

Het leger staat aan den voet van den berg, *makka bala-tantard itoe bertampat di kāki goenong.*

Onder water —, *kena bānjir, kena ajer sabaq.*

Een huis, dat te huur staat, *roemah jang dāpat di sēwakan.*

Dat kleed staat u goed, *pekājin itoe lājij padāmo.*

De thee staat pas te trekken, *itoe theh bahāroe di tarah-in ajer.*

Een huis, dat in brand staat, *sa-boewah roemah jang hāngoes.*

Vleesch, dat te bederven staat, *dāging jang djādi boesoq.*

Blijven —, (van water, tranen enz.), *lādong, berlādong.*

Op vallen —, *hampir māw roeboh.*

Het staat aan u, *melājinkan toewan poenja soeka, hānja ridlā toewankoe, Hoft.*

In gelederen —, *berdiri bertsaf-tsaf, berbāris, L.*

Boven iemand —, *berkalebēhan derri paadda sa-orang.*

Onder de bevelen —, *āda di bāwah parintah.*

Want ik sta met alle menschen gelijk, *kārana akoe menjertā-ti dengan segala orang, M. S. R. 52.*

Binnen —, *verschijnen, menghādap.*

In iemands magt —, *āda di dālam māloem sa-orang, āda di bāwa koewāsa sa-orang.*

Tegen elkander —, *berdampit-dampit.*

Hoe staat het met de zaken van zijnen zoon? *bagimāna perkāra ānagnja itoe?*

Hoe staat het met uwe gezondheid? *bagimāna toewan āda? toewan āda bājij?*

Hoe' staat het er nu mede? *akan sakā-rang apa chabarnja? S. R. 120.*

Naar iets —, *dingen, harap akan.*

Naar een ambt —, *harap akan djabātan (pekardjāan).*

Naar het huwelijk —, *māw kāwin.*

Iemand naar het leven —, *māw memoeh sa-orang.*

Staande houden, volhouden, *tegeh atas kāta.*

Op zijn punt van eer —, *memeliharakan format.*

Het staat in uwe magt, *hoekeem dālam tēnganmo.*

Dat staat tot uwe dienst, *toewan bōleh pākei itoe.*

Zijne wond staat goed, *loekānja itoe djādi bājij djoega.*

Laten —, *bējarkan, tīnggalkan, lepaskan.*

Het staat hem vrij, die goederen te verkoopen, *makka di bebaskan padānja mendjoewal bārang itoe.*

Vast —, *berdiri tetap; fig. tegoh atas djandji (kāta).*

Op iets —, om ergens bij te reiken, *tīnggir.*

Hoe hoog komt u dat paard te —? *brāpa harga toewan blī koeda itoe?*

Dat huis komt mij op twintig duizend gulden te —, *makka roemah itoe kita blī hargānja doewa laqsa roepiah.*

Dat staat hem in den weg, *itoelah jang membri soekar padānja.*

STAANDE, b. n. in: — blijven, *tīnggal berdiri.*

Zich — houden, *memeliharakan diri.*

— wind, *angin tetap.*

Staannd koren, *pādī jang belom di pōtong.*

Staannd hout, *pōhon kājoe jang belom di tabang.*

Staannd water, *ajer tenang.*

Een staannd leger, *bala-tantard jang kādlir (sadia).*

Een staannd en een hangend uurwerk, *sātoe djām (orlōdji, L.) jang berdiri dan sātoe jang bergantoeng.*

Op — voet, *sabentaar djoega, brandingan, L.*

— en gelegon, *berdiri serta bertampat.*

STAANPLAATS, vr. *tampat orang berdiri* nonton, L.

STAAR, vr. *zekere oogziekte, māta dāging-dāgingan.*

Iemand van de — *ligten, angkat sa-lāpoet māta dāging-dāgingan.*

STAARLIGTER, m. *thabib māta, doekoen māta.*

STAARNAALD, vr. *djāroem thabib māta.*

STAART, m. *ekor, dzanab, Ar.*

— van een' Chinees, *kondé, tjājing, L., koentjir.*

— van de wilde koe, *tjāmāra.*

— eens paaus, *ekor meraq (mirraq).*

Valsche —, *katjor.*

Zonder —, (van eene kip), *boegong*.
Met den — kwispelen, *kibaskan ékor*.
Den — tusschen de pooten halen, *druip-staarten, menjáwatkan ékor*.

— wordt ook gebezigd als: stuks, van staarten hebbende dieren.

Vijf visschen, (vijf —en), *ikan lima ékor*.

Drie paarden, *koeda tiga ékor*.

—, waaraan de vioolsnaren bevestigd zijn, *sangoeloe*.

—, nasleep, *pengiringan, àqibat, Ar., pengabisan*.

De — van eene komeet, *ékor bítang berásap*.

Men kan er kop noch — aan vinden, *órang trá boleh mengarti itoe*.

STAARTACHTIG, b. n. *sa-roepa ékor*.

STAARTBEEN, o. *toelung boentoet*.

STAARTELOOS, b. n. *tiáda ber-ékor*.

STAARTHAAR, o. *boeloe (roema) ékor*.

— van een paard, *ramboet ékor koeda*.

STAARTJE, o. *ékor ketjil*.

—, klein overschot, *sisa*.

Op een klein — na is mijn werk af, *tínggal lági sedikít pekardjáán sahája, hampir hábis pekardjáán sahája*.

STAARTPEPER, m. *tjábé djáwa, tjábé gáding, kabábat, Ar., kamoekoes*.

STAARTRIEM, m. *táti ékor, amban ékor, girong, L.*

STAARTSCHROEF, vr. *skroep láras bedil*.

STAARTSTAR, vr. *bítang ber-ékor, bítang ber-ásap*.

STAARTSTUK, o. (vleesch) *dáging boentoet*.

—, zeker stuk geschut, *djágor, pendjájor*.

STAARTTOUWIJE, o. *táti koentjir, táti tjájtjng*.

STAARTVEDEER, vr. *boeloe ékor*.

STAARTVIN, vr. *sirip ékor, képpés ékor, L.*

STAAT, m. gesteldheid, *prí, kalakoewan, ka-adáán, hássat, Ar.*

— eener zaak, *prí hál*.

— van onthouding, *nastápa, édah, Ar.*

De — van een land, *kalakoewan negri*.

Dat is nog in goeden —, *itoe lági (mási, L.) bájiq adánja*.

In — zijn, kunnen, *dápat, boleh*.

In — zijn, middelen bezitten, *hartáwan, mampoé, L.*

In — stellen, *toelong, menjampeikan dája*.

De — der onschuld, *hál kasoetjian*.

—, lijst, *soerat, Ar., daftar, Ar.*

Behoeftige —, die alleen in dringende behoeften voorziet, *faqr, Ar.*

Een — van te betalen en uitstaande schulden, *soerat hoetang ptoetang*.

Naar zijnen —, *dengan sepertinja, dengan gadarnja*.

De — des ligchaams, *prí toeboh, kalakoewan badan*.

Op iemand — maken, *hárap akan sa-órang, tároh amanet paadda sa-órang*.

Een vertrouwd raadsheer en op welken hij — maakte, *mantri jang kapertjajáán dan jang di-harapinja, S. Ibr. 4.*

—, aanzien, *kabesáran, kamoeliáán*.

Een man van —, *órang besaar, órang jang soedah dápat kabesáran*.

—, staatsie, *oepatjára, kamoeliáán*.

Aldus is de — van zaken, *demikiénlah prí hál*.

De staten-generaal, *segalla mantri gawm*.

Vergadering van de staten-generaal, *madjlis segalla mantri gawm*.

Minister van —, *minister fan istat, verb., firdána mantri, mantri besaar*.

Een groote —, *karadjáán jang besaar*.

Eenen — uitbreiden, *melowaskan karadjáán*.

STAATDAME, vr. *biti perwára, dájang*.

STAATJONKER, m. *awang, sákei*.

Een stoet van —s, *perawangan*.

STAATJUFFER, vr. *biti, dájang*.

STAATKUNDE, vr. *ilmoe (pengatahoewan) pamarintáhan, figho's-sásat, Ar., ilmoe pekardjáán karadjáán*.

STAATKUNDIG, b. n. *derri paadda ilmoe pamarintáhan, mája*.

Een — werk, *kitab ilmoe pamarintáhan*.

—, fig. slim, *tjerdig, háloes*.

—, in de staatkunde ervaren, *faham paadda ilmoe pamarintáhan*.

Een — gesprek, *bitjára derri paadda ilmoe pamarintáhan*.

STAATKUNDIGE, m. *órang jang faham paadda ilmoe pamarintáhan*.

STAATKUNDIGLIJK, bijw. *atas sjarth ilmoe karadjáán*.

STAATSAMBTENAAR, m. *pagáwei rádja, mantri, padoeta, doeta*.

STAATSBEIENDE, m. *chadan rádja*.

STAATSBELANG, o. *fáédát karadjáán*.

STAATSBEROERTEN, vr. *meerv. gampar negri, roesoe negri, L.*

STAATSBERSTUUR, o. *pamarintáhan negri, karadjáán*.

STAATSBODE, m. *peseroehan rádja*.

STAATSDOCHTER, vr. *biti perwára*.

Tot eene woonplaats voor de prinses met al hare hoffjuffers en —s, *akan tempat toewan poetri itoe doedoeg dengan segalla dájang-dájangnja dan biti-bití perwaránja, H. R. P. 29.*

STAATSGEHEIM, o. *rahsia karadjáán*.

STAATSGEVANGENE, m. *órang jang di pandjara-rákan atas titah rádja*.

STAATSHERAUT, m. *bantára, abantára*.

STAATSHUISHOUDKUNDE, vr. *pengatahoewan mengátorkan segalla hál karadjáán*.

STAATSIE, vr. uiterlijke vertooning, *perhásan, oepatjára, atjára, páwei, páwt*.

In — door de gansche stad gaan, *beráraq berkoeliling negri*.

In —, *dengan perhásan*.

—, plegtige omgang, *per-arákan*.

STAATSIEBOOT, *vr.* *rambája* (*orambai*, verb.), *pélang*.
 STAATSIEDEGEN, *m.* *pedang oepatjára*.
 STAATSIEGORDIJNEN, *vr.* meerv. *kalamboe perhiásan*, *tirei déwangga*, *tirei kalamboe*.
 STAATSIEGRAAF, *o.* zie PRAALGRAAF.
 STAATSIEKLEED, *o.* *pekájin hári rája*, *pekájin jang indah-indah*.
 STAATSIEKOETS, *vr.* *ráta oepatjára*, *karétta koets jang di pákei paadda hári besaar*, *L.*
 STAATSIEPAARD, *o.* *koeda páwi*.
 STAATSIESAMAAR, *vr.* *dódot*, *Jáv.* (eig. *dhódot*).
 STAATSIEVLAG, *vr.* (in het gevool eens konings), *lingsir*, *tonggol páwei*.
 STAATSIEZETEL, *m.* *poetrána*.
 STAATSJUFFER, *vr.* *biti*.
 STAATSKAS, *vr.* *chizánat karadjáán*.
 STAATSLIEDEN, *m.* meerv. *mantri-mantri*.
 STAATSMAN, *m.* *mantri*, *pagáwei*.
 STAATS MINISTER, *m.* *wazir*, *Ar.*, *minister fan istat*, verb.
 STAATSOFFICIER, *m.* *pamangka*.
 Eerste — van Makasar, die als *Bijára boeta* den koning kan ontslaan, *patjalája*.
 STAATSOMWENTELING, *vr.* *pembalikan karadjáán*.
 STAATSONLUSTEN, *m.* meerv. *gampar negri*, *roesoe negri*, *L.*
 STAATSBRAAD, *m.* *madjlis karadjáán* (*peमारintáhan*).
 —, lid van den —, *sakoeto madjlis karadjáán*, *diwán*, *Ar.*, *masjáwir*, *Ar.*
 STAATSREGELING, *vr.* *sjarth karadjáán*.
 Strijdig met de —, *meláwan* (*melanggar*) *sjarth karadjáán*.
 STAATSGEREING, *vr.* *peमारintáhan negri*.
 STAATSREGT, *o.* *haq karadjáán*.
 STAATSSCHRIFTEN, *o.* meerv. *tárich karadjáán*.
 STAATSV ERANDERING, *vr.* *lotverwisseling*, *peroebáhan kalakoewan*.
 STAATSV ERGADERING, *vr.* *madjlis karadjáán*.
 STAATSV ERRAAD, *o.* *chiánat bagi rádja*, *chiánat besaar*, *doerháká paadda rádja* (*solthán*).
 STAATSWEGE, *bijw.* in: van —, *derri paadda fihq karadjáán* (*goebnemén*, verb.)
 STAATSWET, *vr.* *hoekoem karadjáán*, *sjarth peमारintáhan*.
 STAATSZAKEN, *vr.* meerv. *hál afwál negri*, *perkára karadjáán*.
 Over — heraadslagen, *menbitjárakan perkára negri*.
 STAATZUCHT, *vr.* *lóba akan mertabat*, *ingin paadda peमारintáhan*.
 STAATZUCHTIG, *b. n.* *ingin* (*biráht*) *akan mertabat jang kabilángan*.
 STAATZUCHTIGLIJK, *bijw.* *dengan ingin akan mertabat jang tinggi* (*kabilángan*).
 STAD, *vr.* *negri*, *ábád*, *Perz.*, *balad*, *Ar.*
 Koop—, haven—, *bendar*.
 —, vesting, kasteel, *kóta*.
 Deze steden en de kasteelen dezer ste-

den en al hare burgen, *negri ini dan kóta negri ini dan segalla bordj-nja*, *Isk.* 369.
 Eene groote —, *negri besaar*.
 Eene middelmatige —, *negri sedang*.
 Eene kleine —, *negri ketjil*.
 Eene — bouwen, *perboewat* (*memboewat*) *negri*.
 Eene bloeiende —, *negri jang ramé*.
 Steden, *negri-negri*, *boldán*, *Ar.*, *bilád*, *Ar.*
 In het midden der — wonen, *doedoeq di tengah negri*.
 In de — komen, *másoq kadálam negri*.
 Van elke —, *derri paadda sa-boewah-boewah negri*.
 Uit de — gaan, *pergi ka-negri*.
 Want hij zag dat het zijne — niet was, *kárana ta melihat boekan negrinja*, *S. R.* 125.
 Van — tot —, *derri paadda soewátote negri dátang kapada soewátote negri*.
 De inwoners eener —, *segalla isi negri sa-boewah*.
 Toen die — gebouwd was, *sa-telah soedah negri itoe di per-oesah*.
 STADE, *vr.* in: te — komen, *dápat di pákei*, *bóleh di páké*, *L.*, *bergoena*, *berfá-édát*.
 STADGENOOT, *m.* en *vr.* *teman sa-negri*.
 STADHOUDER, *m.* *chalifat*, *Ar.*, *panghoeloe negri*, *adipáti*, *kapála negri*, *L.*
 STADHOUDERSCHAP, *o.* *chiláfat*, *Ar.*, *mer-tabat panghoeloe negri*.
 Overeenkomstig de waardigheid van het —, *lájik akan pangkot chiláfat*, *M. S. R.* 45.
 STADHUIS, *vr.* *gedong bitjára*, *roemah bitjára*, *balei-roewan*, *baleirong*.
 STADIE, *vr.* afstand van 125 schreden, *sapemánah djáwhnja*, eig. een pijlschoot *vr.*
 STADIG, *b. n.* zie GESTADIG.
 STADJE, *o.* *negri ketjil*.
 Een gering —, *átibat*, *Ar.*
 STADSAFSLAG, *m.* *lélang goebnemén*, *lélang kompánt*.
 —, openbare markt, *pásar negri*.
 STADSAFSLAGER, *m.* *djoeroe lélang negri*.
 STADSARMESCHOOL, *vr.* *sukkóla ánaq mis-kin di kóta*, *L.*
 STADSBESTUUR, *o.* *peमारintáhan negri*.
 STADSBODE, *m.* *sceroehan kapála negri*, *oepas residén*.
 STADSBOEK, *o.* *kitáb negri*, *boekoe kóta*, *L.*
 STADSBUS, *vr.* *bángan oepas residén*.
 STADSDIENAAR, *m.* *oepas negri*, *oepas kóta*.
 STADSDOCTOR, *m.* *thabib kóta* (*negri*).
 STADSGEBIED, *o.* *djadjahan negri*, *dairah kóta*.
 STADSHUIS, *o.* *roemah negri*, *roemah kóta*.
 STADSKAS, *vr.* *perbendaháran* (*kas*) *negri*.
 STADSKEUR, *vr.* *ádat* (*parintah*) *negri*.
 STADSLAAT, *m.* *béa* (*tjoeket*) *negri*.
 STADSMAJOR, *m.* *plasmájor*, verb.

STADSSOMROEPER, m. *djoeroe tjánung, djoeroe poekol bande.*

STADSSRAAD, m. *madjlis (bitjára) negri.*

STADSSREGT, o. *haq negri.*

STADSSCHATKAMER, vt. *chizánat negri.*

STADSSCHOUT, m. *sukkót kôta, verb.*

STADSSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis di gedong bitjára.*

STADSSLOT, o. (kasteel), *kôta di sablah negri.*

STADSSOLDAAT, m. *tsoldádoe kôta, papángan.*

STADSVEST, vt. *dévála negri, dévála kôta, bénténg kôta.*

STADSVOLK, o. *orang negri, qawm balad, Ar., orang kôta, L.*

STADSWAAG, vt. *roemah túbangan negri.*

STADSWAPEN, o. *álámat negri.*

STADSWAL, m. *témbog kôta, dindíng kôta.*

STADSZEGEL, o. *matert negri, tjap kôta, L., chátam negri.*

STADWAARTS, bijw. *ka-negri, ka-kôta.*

STAF, m. *wandelstok, tongkat, átsá, Ar.*

—, *zware stok, knuppel, tjogmar.*

—, *gevolg, stoet, orang mengiring, pengiringan.*

STAFDRAGER, m. *abantára, bantára.*

STAFKOGELS, m. *meerv. pelor-pelor jang terikat dengan rantei.*

STAFFOFFICIER, m. *hoelobálang jang mengiring panghoeloe prang, adjoedan djendral, verb., opsir stap, verb.*

STAG, vt. *tambírang.*

STAGTAKEL, m. *karei tambírang, érrétan tambírang.*

STAGTOUW, o. *táli tambírang.*

STAGZEIL, o. *lájár tambírang.*

STAGZEILRINGEN, m. *meerv. tjintjin tált tambírang.*

STAKEN, b. w. *berhéntikan, kassé brénté, L. bantoet, bantoetkan.*

Eene offerande —, *bantoetkan poedja.*

—, *uitscheiden, berhénti.*

Den arbeid —, *berhénti kardja.*

STAKET, o. *staketsel, págar kájoe, tarangkéra.*

STAKING, vt. *perhéntian.*

STAKKER, m. zie SUKKELAAR.

STAL, m. *stalletje, kraam, kadei, wárong, L. — voor koeijen of buffels, kandang. —, voor paarden, gedógan (istal, L.)*

STALBAND, m. *alstér, verb. van halster, santádjí.*

STALBEZEM, m. *sápoe lidí.*

STALBOOM, m. *kájoe toetop kandang, kájoe sákat istal.*

STALEN, b. n. *bádja, wádja.*

— *ketting, rantei bádja.*

STALEN, b. w. *tjelop kájin akan mentjôba warna.*

—, o. w. *djádi sa-pásang.*

Die twee paarden — *niet, koeda doewa ékor itoe tiáda djádi sa-pásang.*

STALEN, b. w. *harden, membadjakan, tároh wádja.*

Het gemoed —, *tagarkan háti.*

STALHOUDER, m. *toekang koeda séwa.*

STALJONGEN, m. *boedjang koeda, boedjang istal, L.*

STALLEN, b. w. *tároh di istal, L., kandang-kan, mengandang.*

—, o. w. *dátang di istal, zie STAL.*

—, o. w. (van paarden), *kintjing.*

STALLICHT, o. *lilin istal, L.*

STALLING, vt. *penarohan di istal, hál menaroh di gedógan.*

—, *stalgeld, oewang séwa istal.*

STALMANDJE, o. *om de paardenvijgen weg te dragen, pangké, pangkt.*

STALMEESTER, m. *djoeroe gedógan, djoeroe istal, L.*

STALPAAL, m. *tiang gedógan, tiang istal, L.*

STALZIEK, b. n. *sákti tegal tínggal láma di istal, L.*

—, *niet van stal willen, tiáda máw ka-loewar derri istal (gedógan).*

STAM, m. *van eenen boom, bátang póhon, toenggaq, Jav.*

Onder —, *tongkol.*

—, *volks—, loerah, bangsa, pátoelei, pandji, atsal, Ar., hoelobangsa.*

De twaalv — *men van Israél, doewa blas hoelobangsa (pandji-pandji) Israél.*

En hij deelde dat volk in twaalv — *men af, dan di djadikannya qawm itoe doewa blas pandji-pandji, M. S. R. 51.*

Indische —, *bangsa (pandji) húndoe.*

Arabische —, *atsal arab.*

STAMBESCHRIJVER, m. *penjoerat hoelobangsa.*

STAMBOEK, o. *selsilat, Ar., soerat atsal, Ar., soelálet, Ar.*

STAMBOOM, m. zie GESLACHTBOOM.

STAMELAAR, m. *orang gágap.*

STAMELEN, o. w. *gágap, gágoe.*

Het is zeer moeilijk iemand, die zoo stemt, te verstaan, *makka soesah sákali mengarti orang gágap bagitoe.*

—, b. w. *bertilor, pélad.*

STAMELING, vt. *hál gágap.*

STAMELTAAL, vt. *bitjára orang gágap.*

STAMERAAR, m. zie STAMELAAR.

STAMEREN, o. w. zie STAMELEN.

STAMERING, vt. zie STAMELING.

STAMERTAAL, vt. zie STAMELTAAL.

STAMGOED, o. *harta bangsa.*

STAMHOUDER, m. *orang jang memaliharákan hoelobangsánja (bangsánja).*

STAMHOUT, o. *kájoe bátang.*

STAMHUIS, o. *hoelobangsa, atsal.*

STAMLIJST, vt. zie STAMBOEK.

STAMMEN, o. w. zie AFSTAMMEN.

STAMOUDERS, m. *meerv. nénéq mójang jang dhólo kála.*

STAMPELEN, o. w. zie STAMPVOETEN.

STAMPEN, o. w. *toemboeq, toemboq, toetoeq, asaq.*

Rijst —, *toemboeq pãdi*.
 Rijst, die niet goed gestampt is, *bras antah*.
 Peper —, *toemboeq lãda*.
 In eenen vijzel —, *toetoeq*.
 Met de voeten — (van droefheid of toorn), *banting kãki, taran*.
 Onder de voeten —, *iriq*.
 —, (gelijk een schip), *anggol, onggol, antaq*.
 Een kanon vast —, *asaq mariam*.
STAMPER, m. een die stampt, *orang toemboeq, penoemboeq*.
 — in een rijstblok, *aloe*.
 IJzeren —, *aloe bessi*.
 — voor het kanon, *pengãsaq*.
 —, heiblok, *ibor*.
 —, een schip dat stampt, *kapal jang anggol*.
STAMPERTJE, o. (in de kruidk.) *aloe di dãlam kaloepaq boenga (kumbang, L.)*
STAMPING, vt. *penoemboekan*.
 — met de voet, *banting kãki*.
STAMPRIJDEN, o. w. zie **STAMPSTOOTEN**.
STAMPSTOK, m. van het geschut, *pengãsaq*.
STAMPSTOOTEN, o. w. *oenggoel*.
STAMPVOETEN, o. w. *mãrêntang, banting kãki*.
 — van toorn, *banting kãki kãrana amãrah*.
STAMREGISTER, o. *soerat atsal*, zie **GESLACHTBOOM**.
STAMVADER, m. *põhon (bãpa) atsal*.
STAMWAPEN, o. *ãmãtat atsal*.
STAMWOORD, o. *põhon perkataãn*.
STAND, m. de daad van staan, *perdirian*.
 — houden, *kakal, kekal, tetap*.
 — houden, niet deinzen, *menghadãpi, tiãda mendoer*.
 Tot — brengen, *mendjadikan, mengadãkan*.
 Tot — komen, *di adãkan, di djadikan*.
 In — blijven, *kandjang, berkantjang*.
 —, wijze van staan, *bangoenan, hãl perdirian, perdirian*.
 —, rangschikking, *peratoeran*.
 —, toestand, *prĩ kalakoewan*.
 De — des hemels, *prĩ lãngit*.
 De — der sterren, *perdirian bintang*.
 De — des ligchaams, *bãtang toeboh*.
 De — der planeten, *peratoeran siãrat*.
 —, klasse, rang onder de menschen, *pangkat, mertabat, Ar., daradjat, Ar.*
 De geringste —, *orang ketjil, orang hĩnu-dina*.
 Buiten zijnen — huwen, *berkãwin jang boekan koepoh*.
 Volgens zijnen — leven, *hidop dengan koepohnja*.
 Zijnen — niet verlaten, *berdiri tetap, tiãda bergeraq*.
 In — houden, *memaliharãkan*.

STANDAARD, m. *vaandelstok, kãjoe (bãtang) bandera*.
 —, vaandel, *bandera, tonggol, pandji*.
 Koninklijke —, *ãm lam karadjãan*.
 —, soort van schepter, *tjoekãn, tjoegan, djoegan*.
STANDAARDDRAGER, m. *orang jang pikol bandera, djoeroe bandera*.
STANDBEELD, o. *pãtong jang berdiri*.
 —, afgodsbeeld, *pãtong berhãla*.
 Marmeren —, *pãtong marmar*.
 Een gouden —, *pãtong amas*.
 Een — omverhalen, *merebahkan pãtong*.
 Een — te paard, *pãtong jang bertoeng-gang koeda*.
STANDELKRUID, o. *boenga susana*.
STANDER, m. zie **SPIL**.
STANDGELD, o. *bãa pãsar*.
STANDGEWIGT, o. (voor het goud = $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ oud gew.) *bongkal*, en van 5 *tãhil* te Achin.
STANDHOUDING, vt. *perkandjangan, kala-mãan*.
 —, volharding, *per tetãpan*.
STANDMATIG, b. n. *jang berpatoetan dengan pangkat*.
STANDPENNING, m. *telãdan oewang, telãdan derham, tjonto oewang*.
STANDPLAATS, vt. *tampat perdirian*.
 —, verblijfplaats, *tampat kadoedoekan*.
STANDPUNT, o. *tampat, tempat perdirian*.
 Een — hebben, *ber-sa-tampat, berdiri paada soewãtoe tampat*.
STANDREGT, o. *hoekoem paprãngan*.
STANDSGELEGENHEID, vt. *hãl kalakoewan*.
STANDVASTIG, b. n. *tatap, tetap, tãbah, tegoh, togh, tagap, atsil, Ar., tzuht, Ar.*
 —, koen, boud, *sangkoen*.
 —, onveranderlijk, *kakal, kekal*.
 — van gemoed, *tagap hãti*.
 —, volhardende, *berkantjang, toewãdjoh*.
 —, zich gelijk blijven, *pãpãs, L.*
 —, bijw. *dengan tetap*.
STANDVASTIGHEID, vt. *katatãpan, kategõhan, qarãr, Ar., tzebat, Ar., ribãthãt, Ar.*
STANDVASTIGLIJK, bijw. *dengan tetap*.
STANDVERWISSELING, vt. *peroebãhan pangkat, pergantian mertabat*.
STANG, vt. van het gebit eens paards, *suttang*, verb., *bessĩ kãkang*.
 —, staaf, *bãtang*.
STANK, m. *bãwoe boesoq*, ook enkel: *bãwoe*, dat eigenlijk reuk beteekent, even als oudtijds het woord —.
 Bedorven —, *bãwoe boesoq*.
 De — van drek, *bãwoe tãht*.
 Er is reeds — aan dat vleesch, *itor dãging soedah bebãwoe*.
 —, twist, *tjiderã, perbantãhan, roesoë, L.*
 Met — vervullen, *bẽkin boesoq samoewã, memenoelĩ dengan bãwoe boesoq*.

Iemaud een — je maken, *békin hōnar sâma órang*, L.
STANKVERDRIJVEND, b. n. *penâwar bâwoe boesoq*, *óbat menghilangkan bâwoe boesoq*.
STAP, m. *langkah*, *djangka*, *pelangkah*.
 Vijftig — pen, *bârang lima poeloh langkah*.
 —, zie **POGING**.
 Den eersten — doen, *memoelâ-t menjôba*.
 Dat is een dwaze — van hem, *makka perboewâtannja itoe koerang boedî (tiâda bidjugsâna)*.
 Een vaste —, *langkah jang tetap*.
 Een timelijke —, *langkah jang sedang*.
 Een zoodanige — leidt tot verderf *makka kalakoewan jang bagitoe djâdi binâsa paadda âchirnja*.
 —, *voetstap*, *bekas kâki*, *ro-not*.
 Van — tot —, *tiap-tiap langkah*, *sâban-sâban langkah*, L.
STAPEL, m. *tampat memboewat kapal*.
 —, helling, inlandsche —, of schuine plek waartegen de vaartuigen worden opgetrokken, *kalângan*.
 Er staat een nieuw schip op —, *makka sa-boewak kapal bahâroe di perboewat*.
 Van — laten loopen, *meloentjoerkân derri paadda kalângan*, *toeronkan di ujer*, *toeronkan derri paadda kalângan*.
 —, hoop, *tamboenan*, *tamboen*.
 —, markt, *pangyâlan*.
 — (koorn,) *toempoeq*, zie **HOOP**, m.
 Een — hout, *kâjoe sa-tamboenan*.
 —s geld, *oewang bertambon-tambon*.
 Geld op —s zetten, *menambon oewang*.
STAPELBAAR, b. n. *jang dâpat di tambon*.
STAPELEN, b. w. *tambon*, *tambonkan*, *menambon*, *tindeh-menindeh*.
 Hout —, *menambon kâjoe*.
 Op malkander —, als schotels, *soeson*.
STAPELHUIS, o. *goedang boewat simpan bârang dagângan*, *goedang besaar*.
STAPELING, vt. *penamboenan*.
STAPELMARKT, vt. zie **STAPELPLAATS**.
STAPELPLAATS, vt. *tampat pekoempoolan bârang dagângan*.
STAPPEN, o. w. *berdjâlan*, *berdjedjaq*.
 Hard —, *berdjâlan tjepat*.
 Wijd —, *kangkang*.
 Over iets heen —, *melangkah*.
 Trotsch daarheen —, *berdjâlan melénggang*.
 Wij zullen er maar van af —, *béjar kitu bréni bitjara derri itoe*, L.
STAPPER, m. *órang berdjâlan*, *órang berdjedjaq*.
STAPSWIJZE, bijw. *berlangkah-langkah*.
STAPVOETS, bijw. *berdjâlan perlâhan-lâhan*.
STAR, vt. zie **STER**.
STAREN, o. w. *tiliq*, *mengânat-amâti*, *tintang*.
STARK, b. n. zie **STERK**.

STAROOGEN, o. w. *tiliq*, *téngoq*.
STARREKIJKER, m. zie **STERREKIJKER**.
STATELIJK, b. n. *âthlim*, *angkar*, L., zie **STATIG**.
 Een — e kleeding, *pekâjin jang tndah tndah*.
 —, bijw. *dengan âthlim*.
STATELIJKHEID, vr. *âthlîmat*, Ar., *kamoeliân*.
STATIG, b. n. *âthlim*, Ar., *moelia*, *âthlîmat*, Ar.
 Een — e muziek, *boenji-boenjian jang âthlîmat boenjinja*.
 Een — wezen, *moeka jang moftasjam*.
 —, bijw. *dengan âthlim*.
STATIGHEID, vr. *prî jang âthlim*, *prî jang moftasjam*.
STAVEN, b. w. *atapakan*, *tegohkan*, *itzbatkan*.
 Met eenen eed —, *menegohkan dengan soempah*.
 De waarheid der godsdienst —, *itzbatkan kabenâran agama*.
STAVING, vr. *penegôhan*, *fâl itzbatkan*.
 Tot — bijbrengen, *asnâdkan*.
STEDE, vr. plaats, *tampat*.
 Daar ter —, *paadda negri itoe*.
 Hierter —, *di negri ini*, *paadda negri ini*.
 In mijne —, *guntî sahâja*.
STEDEHOUDER, m. *chalifat*, Ar., *goebernoer*, Eur.
 Den rang van — geven, *brikan pangkat chalifat*.
STEDEHOUDERSCHAP, o. *pangkat chalifat*, *chilifat*, Ar.
STEDELIJK, b. n. *negri*, *derri paadda negri*.
 — bestuur, *peमारintâhan negri*.
STEDELING, vr. *órang negri*, *pedoedoeg negri*.
STEDEWAARTS, bijw. *ka-negri*.
STEEDS, bijw. *sentiasa*, *senantiâsa*, *salamânja*, *mémong*, L.
 Hij is — ijverig, *salamânja dia âda rádjin*.
STEEDSCH, b. n. *tjâra negri*,
 — e manieren, *âdat negri*.
 — e kleeding, *pekâjin tjâra negri*.
STEEG, b. n. onverzettelijk, *tagar*, *tegar*.
STEEG, b. n. zie **STIEL**.
STEEG, vt. *loorong ketjil*.
 Eene blinde —, *loorong mâti*.
STEEGHED, vr. *katêgâran*, *kapâla kras*.
STEEHOUDER, m. zie **STEDEHOUDER**.
STEEK, m. *penikâman*, *peroesoekan*.
 —, iets dat leed veroorzaakt, *bârang jang menjâkitkan hati*.
 — van naaiwerk, enz. *mâta benang*.
 Dat houdt geen —, *itoe tiâda betoel*, *itoe koerang betoel*, *dalil itoe tiâda tsaâ*.
 Iemand in den — laten, *mentnggalkan sa-órang*.
 Iemand eenen — geven (berispen), *menghardiq sa-órang*.
 Wonde door eenen — veroorzaakt, *loeka tikam*.

— in de zijde, *sakit pinggang*.

STEEKBEITEL, m. *pâhat penjoessor*.

STEEKFUIK, vr. *bâlat*.

STEEKIJZER, o. graveerijzer, *djâroem meng-oeikir*.

STEËKIND, o. stadskind, *ânaq jang keno hoekoem di târoh di bâwah wakîl kârana memboeroeskan hartanja ataw lâjin roepa kasalâhanja*.

STEEKPENNING, m. *tjingkaram, kikol, oewang soewâb, rasjuat, Ar., hólwân, Ar., sêrong-soróngan, roeba, L.*

Eenen — geven, omkooppen, *menjoewâpi*.

STEEKPRIEM, m. zie ELS.

STEEKRING, m. *tjintjin, chalqah, Ar.*

STEEKSPEL, m. *permajinan memânah dan menikam chalqah*.

STEEKVRIJ, b. n. *kabal, betoewah, L.*

STEEKWERK, o. *penjoelâman, bârang jang di soelam*.

STEEL, m. stengel, *tangkê, bânng*.

De — van de rijst, *tangkê pâdt*.

De — in de lengte van een pisangblad, *palapah, toelang, zie Rib.*

De — eener bloem, *bâtang (tangké) boenga*.

— van eenen lepel of mes, *hoeloe*.

— van eenen pollepel, *bâtang gâjoeng, gâgang gâjoeng*.

—, stok, schacht, *gâgang*.

— van eene vrucht, *tjâbang*.

STEELWIJZE, bijw. *mentjoeri-tjoeri, ter inlap-indap, dengan diam-diam, maling-maling*.

STEEN, m. *bâtoe, hadjar, Ar.*

Eene doorschijnende —, *bâtoe bening, L.*

Harde —, *bâtoe kras, bâtoe toewah*.

Zachte —, *bâtoe moeda, bâtoe lembêq*.

Arduin —, *bâtoe koesta*.

Puin —, *bâtoe timboel*.

— uit eene koemaag, *hadjar'l-bagr, Ar., moestika sâpi*.

Blaauwe vloer —, *bâtoe oebin (lôka-lôka)*.

—, die, zich in water oplossende, als zeep dient, *nâpal*.

Gezaagde —, *bâtoe jang soedah di gir-gâdji*.

Eene zachte —, waarop mos groeit, *poepor bâtoe*.

— des aanstoots, *bâtoe kasontôhan*.

Daar ginds is een zwarte —, *di sanalah âda sa boewah bâtoe jang hitam, S. R. 125*.

Hard als —, ongevoelig, *tagar, kras kâja bâtoe, L.*

Gebakken —, *bâta*.

Hindoesche —, waarvan poeijer voor oogzalf gemaakt wordt, *toetiâ* (er zijn groene en vele soorten met roode strepen).

—, graveel, *kârang-karângan*.

— uit de maag van sommige dieren, dienende als talisman, *moestika*.

— om te wetten, *bâtoe asah*.

— om te toetsen, *bâtoe pengoeidji*.

Zekere geneeskragtige — (lapis haematites), *sjadandj, Ar., sjâdanh, Perz.*

Een kostelijke —, *permatâ*.

—, pit, *bidji boewah*.

—, hoeksteen, *bâtoe pendjoeroe*.

—, dobbelsteen, *dâdoe, boewah pâreh (pârt)*.

STEENARDE, vr. (voor aardewerk,) *tânah piring mangkoq*.

STEENACHTIG, b. n. *sa-bâgei (sa-roepa) bâtoe, karângan*.

— (van sommige vruchten,) *kloetoeq, Soend.*

— zand, *karsik, pâsir kâsar*.

— zwart zand, *karsik hitam*.

STEENADER, vr. *oerat kârang, kôlong bâtoe*.

STEENALUIN, vr. *tâwas bâtoe*.

STEENBAKKEN, o. w. *djoenan*.

STEENBAKKER, m. *pendjoenan, djoeroe lio, toekang lio*.

STEENBAKKERIJ, vr. *lio, pendjoenan*.

STEENBEEN, o. *toelang bâtoe, toelang jang soedah djâdi bâtoe*.

STEENBEITEL, m. *pâhat toekang bâtoe*.

STEENBESCHRIJVER, m. *penjoerat bâtoe*.

STEENBESCHRIJVING, vr. *penjoerâtan bâtoe*.

STEENBIK, o. *bâtoe antjor, zie ook BIKKEN*.

STEENBOK, m. *pelandoq, kantyl*.

STEENBRASEM, m. *garpaw, ikan gôgroet*.

Roode —, *anggâra*.

STEENBREEK, vr. gewas, *kiringit, Soend.*

STEENBREKER, m. zie MIJNWERKER.

STEENDRUK, m. *penerâan dengan bâtoe, tjitâkan bâtoe*.

STEENDRUKKER, m. *djoeroe penerâan bâtoe, toekang tjitaq bâtoe*.

STEENDUIF, vr. *poenei kârang*.

STEENETER, m. steenworm, *oelat bidei, oelat jang di dâlam bâtoe*.

STEENEN, b. n. *bâtoe, derri paadda bâtoe*.

— brug, *djambâtan bâtoe*.

— muur, *têmoq bâtoe*.

— kruik, *gindî, kindî*.

Groote — kruik of vat, *tampâjan*.

STEENGOED, o. *piring mangkoq*.

STEENGROEF, vr. *galian bâtoe*.

STEENGROND, m. *tânah bâtoe*.

STEENGRUIS, o. *grint, karsik*.

—, puin, *poewin, verb., bâtoe antjor*.

STEENHAAGDISCH, m. *kâdal*.

STEENHOOP, m. *tamboenan bâtoe*.

STEENHOUWEN, o. *pekardjâan pandei (toekang) memâhat bâtoe*.

STEENHOUWER, m. *pandei memâhat bâtoe, pemâhat bâtoe, toekang memâhat bâtoe*.

STEENHOUWERSBEITEL, m. *pâhat toekang bâtoe, pâhat pandei memâhat bâtoe*.

STEENIG, b. n. *penoeh bâtoe, berbâtoe-bâtoe*.

STEENIGEN, b. w. *loetar dengan bâtoe, radjam*.

STEENING, vr. *kâl meradjamkan, radjim, Ar.*

STEENKALK, m. *kápoer bátoe*.
 STEENKENNER, m. *orang jang táw mengenal bátoe*.
 STEENKLIP, vr. *kárang bátoe*.
 STEENKLOVER, m. *orang jang memblah bátoe*.
 STEENKOLENMIJN, vr. *kóllong arang bátoe, galian arang bátoe*.
 STEENKOOL, vr. *arang bátoe*.
 STEENKOOLASCH, vr. *háboe arang bátoe*.
 STEENKOOPER, m. *orang mendjoewal bátoe*.
 STEENKREEFT, m. *oedang kárang*.
 STEENKROOS, o. *agar-agar*.
 STEENKUNDE, vr. *ímoe mengenal bátoe, pengatahoewan mengenal bátoe*.
 STEENLAAG, vr. *lápís bátoe*.
 Eene —, *bátoe sa-lápís*.
 Drie steenlagen, *bátoe tiga soesoen (lápís)*.
 STEENMOS, o. *loemoet bátoe*.
 STEENMIJT, vr. *oelat bidei*.
 STEENOLIE, vr. *minjaq bátoe, minjaq tânah*.
 STEENOPLOSSEND, b. n. *jang meng-antjorkan bátoe (kárang-karangan)*.
 STEENOUDE, b. n. *toewah sakáli, kóllot, L.*
 STEENOVEN, m. *lio, dápor boewat bákar bátoe*.
 STEENPUIST, vr. *bisol láda*.
 STEENPIT, m. zie STEENGRÖEF.
 STEENRIF, o. *gósong kárang*.
 STEENROTS, vr. *kárang bátoe*.
 STEENSLIJPER, m. *pandei mengásah bátoe, toekang gósoq bátoe*.
 STEENSLINGER, m. *ali-ali, banding, boewájan*.
 STEENSNIJDER, m. *pandei mengoekir bátoe, toekang pótong bátoe*.
 —, die van den steen snijdt, *doekoen jang pótong kakempoengan serta angkat kárang-karangan*.
 STEENTANG, vr. *penjepit bakal mengangkat kárang-karangan*.
 STEENTJE, o. *bátoe ketjil*.
 STEENVALK, m. *roeq-roey*.
 STEENVERHARDING, vr. (steenwording in water,) *bátoe ajer*.
 STEENVERDRIJVEND, b. n. *jang menghilangkan kárang-karangan*.
 STEENVRUCHT, vr. *boewah jang berbátoe, boewah jang berbidji bátoe*.
 STEENVORMER, m. *toekang jang békin bátoe, L., pandei meroepákan bátoe*.
 STEENWEG, m. *djálán bátoe*.
 STEENWORMPJE, o. *oelat bidei*.
 STEENWOP, m. *peloetáran (peloetar) bátoe*.
 Eene — ver, *sa-peloetar bátoe djáwhnja*.
 STEENZAAG, vr. *girgádji toekang bátoe, girgádji pandei memáhat bátoe*.
 STEENZAGER, m. *pandei (toekang) menggirgádji bátoe*.
 STEENZAGERIJ, vr. *tampat menggirgádji bátoe*.
 STEENZOUT, o. *gárum jang di gáli*.

STEENZUUR, o. *asam bátoe*.
 STEG, m. *vonder, titi, titian, djambátan ketjil*.
 Weg noch — weten, *tersásat, kasásar, L., sakáli-káli tíada táhoe djálan*.
 STEIGER, m. zie KAAL.
 —, *stellaadje, stégger, verb., pára-pára, nanglong*.
 STEIGEREN, o. w. van paarden, *merondjang*.
 — in prijs, *nájiq harga*.
 Een — d paard, *koeda merondjang*.
 STEIGEREN, o. w. een steiger of stellaadje opslaan, *memboewat nanglong (stéger)*.
 STEIGERING, vr. (van een paard,) *háal merondjang*.
 STEIL, b. n. *miring sakáli, tardjal, tjoram, ringi*.
 Een zeer — e trap, *tangga jang miring sakáli*.
 Een — e rots, *tápat*.
 STEILHEID, vr. *tampat jang miring sakáli, tardjal, tempat tjoram*.
 STEILOOR, m. *jang berdjit koepingnja, L. (telingánja)*.
 —, fig. *orang tagar (tegar)*.
 STEILOOREN, o. w. *meláwan káta dengan tagar*.
 STEILOORIG, b. n. *tagar, tegar, kras háti*.
 STEILOORIGHEID, vr. *katagáran*.
 STEILTE, vr. *afgrond, tardjal, tardjal*.
 STEK, o. *stekje, tjangkók-an, bibit, toeroes*.
 STEKELIND, b. n. *boeta sakáli*.
 STEKEL, m. *doeri, toembaq*.
 — s van het gras, die aan de kleederen blijven hechten, *bádjang-bádjang*.
 De — s van eenen egel, *doeri landaq*.
 De — van den pandanus, *toembaq pandan*.
 STEKELACHTIG, b. n. *berdoeri*.
 —, fig. *bingis, tádjam*.
 STEKELACHTIGHEID, vr. *tsifat (pri) doeri*.
 STEKELBAARS, m. *ikan pisang*.
 STEKELBOOM, m. *pohon jang berdoeri*.
 STEKELBUIK, m. *visch, ikan, boental*.
 STEKELHAAG, vr. *págar doeri*.
 STEKELHOREN, m. *zeehoren, bia oenam*.
 STEKELIG, b. n. *berdoeri*.
 —, fig. *bingis, tádjam*.
 STEKELIGHEID, vr. *tsifat (pri) doeri*.
 —, bitsheid, *kabingsan, pri bingis*.
 STEKELVARKEN, o. *landaq, bábi landaq*.
 Pennen van een —, *doeri landaq*.
 STEKELVISCH, m. *ikan doeri*.
 Kleine eetbare —, *ikan tri*.
 STEKEN, b. en o. w. iets ergens aandoen, *pákei, tároh*.
 Eenen ring aan den vinger —, *tároh tjintjin di djári*.
 In den mond —, *másoqkan kadálam moeloet, tároh di moeloet, L.*
 Het zwaard in de schede —, *menjárangkan pedang, másoqkan pedang kadálam sárong*.

Malkander spijs in den mond —, zoo als de bruid en de bruidegom doen, *ber-soewap-soewápi*.

Aan elkander gestokene bloemen, die als een *soenting* gedragen worden, *róđu, roodja*.

Achter de ooren —, (bloemen) *di per-soenting*.

In het graf —, *tánamkan*.

Vleesch aan een spit —, *memátjaq dá-ging*.

In eenen zak —, *mengandong*.

Eenen stok in de aarde —, *hoendjam-kan tongkat*.

De pijl bleef in des konings borst —, *ánaq pánah itoe ter-oendjamlah di dáda ráđu itoe*.

—, met een wapen, *tikam, toesoeq, L*.

Met eene pen of priem —, *bikat, ber-bikat, bikatkan*.

Zich zelven dood —, *bertikam sama sendirinja*.

Met eene naald —, *toesoeq sama djá-roem, L*.

De schorpioen steekt, *kaladjingking menjangat (sangati)*.

Gaten in de ooren —, *bertindeh troes telinga, toesoeq lobang di koeping, L*.

Eene houten pen in de oorgaten —, *memásaq telinga*.

—, slagten, *bantei*.

—, zoo als etter, *ngangkot, mengangkot nánah*.

Het — der zijde, *sákut pinggang*.

—, gelijk eene zweer, *mengantay, meng-antog*.

Niet weten waar iemand steekt, *tiáda táhoe tampatnja orang*.

In de reden blijven —, *berhénti berkáta*.

Blijven —, onafgedaan blijven, *djoegag, Jav., bantoe, poetoes*.

Met spelden vast —, *ikat sama penitt, L*.

In brand —, *menghangoeskan, siopkan, békin angoes, L*.

In de keel blijven —, *kabangkálan*.

De vingers in de keel —, *djáloq, djóloq*.

Zich ergens in —, (mede bemoeijen), *bertjampor perkára*.

Zich in schulden —, *berhoetángi, békin hoetang*.

Overal den mond in —, *moeloet gang-goe, djelléttoq, L*.

De hand ergens in —, *salog, salop*.

De trompet —, *tioep nafiri*.

Eenen kris tusschen den gordel —, *sisip kris*.

Daar steekt iets achter, *itoe perkára áda glap*.

Dood —, *tikam, boenoh dengan sindjáta*.

Met eene speer van onder een huis door de bamboezen latten (iemand) —, *rádaq*.

Daar steekt geen kwaad in, *itoe tiádu mengápa*.

De beenen omhoog —, (zoo als bij het buitelen en duiken), *djoemprít*.

In zee —, *berlájár*.

Zeewaarts in —, *berlájár ka-láwt ram-bang*.

Over zee —, *melájarkan láwt, menja-brang láwt*.

Door en door —, zoo als in sommige borduurwerk, *takat*.

STEKEN, o. *penikáman, penoesoekan*.

— van insecten, *sangat, penjangálan*, zie STEKEN, b. w.

STEKEND, b. n. en teg. deelw. *jang menikam, jang menoesoeg, L*.

—, scherp, bits, *tádjam, bingis*.

STEKER, m. *jang menikam, penikam, jang menoesoeg, penoesoek*.

STEKING, vt. zie STEKEN, o.

STEKKEN, b. w. *békin tjangkók-an, tjangkoq*. Gestekt worden, *di tjangkoq*.

STEL, m. *atoeran, pri háal jang ter-átor*.

Op zijn —, *samoewá áda ter-átor*.

Van — zijn, *lintong, lintong-poekang, áda koesoet-koesoet*.

STEL, o. stelling, werf, *bangsal, bangsál, béroq*, verb. van werf.

—, (van voorwerpen) *pranggoewan, langkap, rangkap, rantjaq, Jav*.

Een — kleederen, *pekájin sa-pranggoe-wan (sa-langkap, sa-rangkap)*.

Verscheidene —len kostbare kleederen, *pekájin jang indah-indah bebrápa prang-goewan, S. R. 38*.

Een — knoopen, *kantjing sátoe rantjaq*.

Een — zeilen, *lájár sa-langkap*.

Een —, *servies, bangoenan*.

STELEN, b. w. *tjoeri, mentjoeri, tjéloe, tjélo-tjélo*.

Gij moogt niet —, *djangan angkaw (loe, L.) mentjoeri*.

Zijn buffel is gestolen, *dia poenja karbo di tjoeri orang*.

In het geheim of onder weg —, *símbat*.

Gestolene goederen, *bárang jang ter-tjoeri*.

In den vroegen morgen of vroegen avond —, *groemoet*.

STELEN, o. *pentjoerian*.

STELER, m. *pentjoert, orang jang mentjoeri*. —, nachtdief, *maling*.

STELHAMER, m. (voor eene piano) *koentji (martil) akan dematoekan kawat píano*.

STELING, vt. *pentjoerian*.

STELKUNST, vt. *el djebr, Ar*.

STELKUNSTENAAR, m. *orang jang pandei paadda ilmoe el djebr*.

STELKUNSTIG, b. n. *atas sjarth el djebr*.

STELLAADJE, vt. *ngalong, alas, panggong, pára-pára*.

—, schragen, *koeda-koeda*.

— van tooneelspelers, *panggong wá-jang*.

— bij eenen brandstapel, *panggoengan*.

STELLEN, b. w. *târoh, menâroh, lataq, letaq.*

Op zijne plaats —, *târoh paadda tam-patnja.*

Ik stel mij in uwe handen, *hamba per-târohkan diri hamba kapada tanganmoe.*

Voor oogen —, *pertoendjoekkan, bnt tâhoe.*

Zijne zinnen op iets —, *soeka akan bârang apa-apa.*

Voor den geest —, *sadarkan, kenang, ingat.*

Ter zijde —, *târoh di sablah, menja-blahkan.*

Ter hand —, *sarahkan, pertâroh.*

Te boek —, *menjoerat, toelis di boekoe, L.*

Te vreden —, *padâkan, memadâkan, bnt soeka hati.*

Op rekening —, *menghoentang.*

Zich in gevaar —, *mâsoq bahâja.*

Op vrije voeten —, *lepaskan.*

Uit het gemoed —, *loepa, memboewangkan derri dâlam hati.*

In het licht —, *menjatâkan, mengarti-kan, kassi mengarti, L.*

In het werk —, *mengardjâkan, tjôba.*

Eene eer in iets —, *pandang soewâtoe perkâra seperti bârang kaformâtan.*

Stel (gesteld) eens dat het zoo ware, *kandâti bagitoe, L., djikaloe sakali-poon bagitoe, maski bagitoe, L.*

—, *opstellen, kârang soerat.*

Achter —, *komedieñkan, menblâkangkan.*

In slagorde —, *mengikat prang, meng-atorkan prang.*

Eene viool —, *memâtoekan tâti rabab.*

—, *rigten, mitar, intjar, zie RIGTEN.*

De markt —, *menentoekan harga pâsar.*

Prijs op iets —, *membilangkan, meng-tdahkan.*

Zich tegen iemand —, *berhâdap moeka paadda sa-órang, melâwan sa-órang.*

Veel met zijne vrouw te — hebben, *bânjaq kasoésahan kârana bininja, bânjaq tjeréwêt sama bini, L.*

Ik kan het buiten u wel —, *troesah loe toelong sama goewa, L., makka tiâda oesah akoe di toeloengt angkaw.*

Te vreden —, *memudâkan, bekin senang, L., diamkan.*

Hoe zult gij het nu —? *bagimâna sakâ-rang? apa loe nanti bekin sakârang? L.*

Hij kan het wel —, *dia boleh hidop senang.*

De wet —, *memarintahkan.*

Zich zelven borg — voor iemands schulden, *tangoeng hoentang sa-órang, djâdi hantar sa-órang.*

Gelijk —, *samâkan.*

En niemand der menschen met zich gelijk — de, *dan sa-órang poon derri paadda segalla mânoesâ tiâda di samâkan dengan dirinja, M. S. R. 27.*

Te pand —, *bergâde.*

Iemand te werk —, *bnt pekardjâan paadda sa-órang.*

Het aan iemands keus —, *bejarkan ba-gimâna órang poenja soeka.*

Ik stel het aan uwe keus, *loe boleh kira, L., sa-bagimâna toewan poenja soeka.*

STELLEN, o. *petaróhan, pelatâkan.*

STELLER, m. *órang jang menâroh.*

—, *schrijver, penjoerat, jang mengârang soerat.*

STELLIG, b. n. *tentoe.*

Een — bevel, *parintah jang tentoe.*

STELLIGHEID, vr. *prî jang tentoe, katen-toewan.*

STELLING, vr. *plaatsing, petaróhan, pelatâkan.*

—, zie *STELLAADJE, STEIGER.*

—, *rangschikking, peratoeran.*

—, *beschouwing, pemadângan.*

—, *betoog, dalil, Ar.*

—, *schikking, pengatoeran, tartib, Ar.*

—, *grondregel, sjarh, Ar.*

—, *bepaling, katentoeuan.*

— van een leger, *pengikâtan (peratoeran) bala-tantarâ.*

—, *voonderstelling, kira, sangka.*

—, *leerbegrip, peladjaran, madzhab, Ar.*

Eene — verdedigen, *menjoenggoehkan soewâtoe dalil.*

STELFEN, b. w. *menâhan, menahâni.*

Het bloed —, *menahâni dârah.*

Een bloedstelpend geneesmiddel uit het plantenrijk, *penâwar djambt.*

Den buikloop —, *menahâni tjerit.*

Eene wonde —, *menoetop loeka.*

Iemands droefheid —, *memberhêntikan soesah hati órang, bekin senang órang jang soesah hati, L.*

Onder een deksel —, *menoedong, târoh di bawah toetopan.*

STELPING, vr. *penahânan.*

STELREGEL, m. *oetsol, Ar.*

STELSEL, o. *madzhab, Ar.*

STELSELMATIG, b. n. *dengan menoeroet madzhab, atas sjarh madzhab.*

STELT, vr. *hégran.*

Op — en gaan, *berdjâlan hégran.*

—, *houten been, kâki kâjoe.*

Mijn hoofd rijdt op — en, *poesing ka-palâkoe.*

STEM, vr. *soewâra, swâra, bahâna, bhâna.*

Met luider — me, *dengan njâring soewarânja, S. R. 33, dengan soewâra jang kras.*

Schelle —, *soewâra marsik.*

Hare — is zwak en van weinig omvang, *soewarânja lemboet dan ketjil, M. S. R. 55.*

Hooge —, *soewâra njâring.*

Eene fijne —, *soewâra hâloes, soewâra sent.*

Eene kloeke —, *soewâra kras, soewâra garaw.*

Eene forsche —, *soewâra jung gumbira*.
 Klagende —, *soewâra merâtap*.
 De — eens vragende, *soewâra orang bertanja*.
 Er werd eene — me gehoord, *makka kadengâranlah bahâna*.
 Eene gemaakte —, *gâja*.
 Eene welluidende —, *soewâra jang merdoe boenjinja*.
 Eene afgebrokene — (met tusschenpoozen), *soewâra tertâhan-tâhan*, Abd. M. 12.
 Eene holle —, *soewâra sâjop-sâjop*.
 Eene ruime, volle —, *soewâra longgar*.
 De — des gewetens, *sa-tâhoeh hâti*.
 De — des donders, *boenji tâgar (goentor, goeroeh)*.
 De — eener klok, *boenji ginta*.
 De — verheffen, *menjâringkan soewâra*.
 Zijne — matigen, *menâhankan (menjêdangkan) soewarânja*.
 Zijne — geven, *menjertâ-i, bri soewarânja*.
 De meerderheid der — men, *kalebêhan soewâra*.
 Met algemeene — men verkozen worden, *di pileh dengan soewâra orang sakalian*.
 De — men zijn verleeld, *makka soewâra soewâra itoe tiâda bernowâfâqat*.
 Zijne — geven, toestemmen, *membrî idzin, kassî bébas, L.*
 En hun gchoor werd getroffen door de — van den rhinoceros, *makka itapoon kadengâranlah soewâra bâdaq itoe, S. R. 28.*
 —, stemregt, *haq memileh*.
STEMBAAR, b. n. jang *dâpat di pileh*.
STEMBRIEFJE, o. soerat *memileh*.
STEMBUS, vr. *tempat soerat memileh*.
STEMGELUID, o. *boenji soewâra*.
STEMGREGTIGDE, m. *orang jang menpoenjâ-i haq akan memileh orang*.
STEMMELOOS, b. n. *tiâda bersoewâra, bisoe*.
STEMMEN, b. w. *menjertâ-i, bri soewâra*.
 —, *verkiezen, pileh, memileh*.
 Niet overeen —, *djanggal, tiâda sama boenjinja*.
STEMMIG, b. n. *sanoenoh*.
 Eene — e houding, *sikap jang sanoenoh*.
STEMMIGHEID, vr. *prî jang sanoenoh*.
STEMMIGLIJK, bijw. *dengan sanoenoh*.
STEMMING, vr. *gemilêhan, pembrian soewâra*.
 —, *gemoedsgesteldheid, prî hâti*.
STEMOPNEMER, m. *orang jang koempol soerat memileh, orang jang koempol soewâra*.
STEMPEL, m. *trâ. tjap*.
 — op de munt, *sikkah, Perz., sikkah derham*.
 —, merk, *tanda, âlâmat, Ar.*
 —, keur van het goud of zilver, *tjap oedjian, tanda oedjian*.
 —, zie **KARAKTER**.
 —, soort, slag, *roepa, djenis, Ar., bagei, pangkat*.

Menschen van denzelfden —, *orang sadjenis sâlja, orang jang sama koepoh*.
STEMPELAAK, m. *jang menâroh tjap, jang boeboeh materî*.
STEMPELBEELD, o. *pâtong (figoera) jang di tjitap (di tjempa)*.
STEMPELEN, b. w. *târoh tjap, boeboeh tjap, boeboeh materî, mentjâpi, mematerikan, bersikkakkan, menggambarikan*.
 Men stempelt de munten met de schroef, *makka oewang itoe di tjapkan dengan skroep*.
 Geld —, *bersikkakkan derham, menggambarikan derham, târoh âlâmat di atas oewang*.
 Goud —, *târoh tjap oedjian*.
STEMPELING, vr. *penboeboehan (pentimpâan) tjap*.
STEMPELSNIJDER, m. *pandei mengokêr tjap*.
STEMPEN, o. w. zie **STELPEN**.
STEMREGISTER, o. *daftar nama orang jang dâpat memileh orang*.
STEMREGT, o. *haq memileh dengan soewâra*.
STEMWIJZE, vr. *tjara memileh, prî memileh*.
STENEN, o. w. *kaloh, mengaloh*.
STENG, vr. *staak, sâtang*.
 —, op eenen mast, *tiang pengâpoh*.
 De — en in het hol bergen, *toerongan tiang pengâpoh ka-dâlam kaloeinat*.
STENGEL, m. *bâtang, tangkei*.
 — van een kokosblad, *pâpah*.
 — s hebben, *berbâtang, bertangkei*.
 De — van eene bloem, *tangkei boenja*.
 — van een pisangblad, *toelang dâwon pisang, S. R. 130*.
STER, vr. *bintang, noedjoem, Ar., nadjam, Ar.*
 De maan, door — ren omgeven, *boelan berpagar bintang*.
 Vaste —, *bintang tetap*.
 Glinsterende —, *bintang beklap, L., bintang jang gomirlâpan*.
 Verschietende —, *bintang ber-âlîh*.
 Morgen —, *bintang bâbi*.
 Eene staart —, *bintang ber-âsap, bintang ber-êkor*.
 De pool —, *bintang goethob*.
 Dwaal —, *bintang siarat*.
 Vallende — ren, *bintang berhamboeran, S. R. 121, bintang*.
 Glinsteren als eene —, *taperling sabagei bintang*.
 —, ongemak der oogen, *mâta dâging-dagingan, bulalâq*.
STERBLIND, b. n. *boeta sakâli*.
STERBED, o. *tempat tidor orang mâti*.
STERFDAG, m. *hâri orang mentinggal*.
STERFELIJK, b. n. *kamatian, jang misti mâti, L., fenâ, Ar.*
 Het — e wordt door het onsterfelijke vervangen, *makka fenâ dengan baqâ di gantikan, M. S. R. 28*.
 De — e (vergankelijke) wereld, *doenjd jang fenâ*.

STERFELIJKHEID, *vi. pri kamatiän, pri jang fenä.*

STERFGEVAL, *o. hâl meninggal, hâl kamatiän.*

Een ongelukkig —, *hâl kamatiän jang kasajangan.*

STERFHUIS, *o. roemah orang mati, roemah orang jang bahâroe meninggal.*

STERFJAAR, *o. tâhon kamatiän.*

Het — mijner zalige moeder, *tâhon kamatiän bondâkoe jang chalâts.*

STERFLIJST, *vi. daftar nâna orang mati, soerat nâma orang mati.*

STERFTE, *vi. kamatiän hâl orang mati.*

Groote —, *kamatiän orang bânjaq.*

Vreesselijke —, *pest, sampar.*

—, *dood, mawt, Ar., hâl kamatiän, hâl meninggal.*

STERFUUR, *o. adjal, Ar., koetika mati.*

Wie kent zijn —? *stâpa tâhoe akan adjalnja?*

Het — is door God bepaald, *makka adjal itoe di taqdirkan Allah.*

STERGEWELF, *o. lântig berbintang, pabntangan, tjakrawâla.*

STERK, *b. n. krachtig, goewat, Ar., koe-wat, qawt-j, Ar., tegoh, tagap, tegap, dras, kras, gâgah.*

— ijzer, *bessi goewat.*

Mijn ligchaam is—, *âda goewat paadda toebokhoe, M. S. R. 57.*

— vee, *djâwt jang tegap.*

Een — kasteel, *kôta jang tegoh.*

— linnen, *kâjin jang koe-wat.*

—e drank, *sôpti kras.*

— water, *ajer kras.*

—, tusschen — en bitter, *wrang, prat.*

— van smaak, *pedas, pedis, piddis, L.*

—, (van oude boter, olie enz.), *tangei.*

— in het schaken, *faham paadda bermâjin tjâtor.*

—, zie *GARSTIG.*

—, hevig, *sângat, kras, dras.*

Eene —e wind, *angin kras.*

Eene —e begeerte, *tandu inginan jang sângat.*

Een —e regen, *hoedjun dras.*

Een — (geweldig) man, *orang gâgah.*

Eene —e vloot, *angkâtan lâwt jang besaar sakâli.*

Zich — maken, ondernemen, *tjâkap, sanggoep, L.*

—e azijn, *tjoeka jang kras.*

Een — bewijs, *tandu katrangan jang njâta.*

—, bijw. *goewat, kras, enz., zie*

STERK, *b. n.*

Het waait —, *âda angin kras.*

Hij wordt —, *makka ia djâdi goewat.*

— loopen, *djâlan tjepat.*

— aanzien, *tintang.*

STERKEN, *b. w. menegohkan, bekîn goewat, L.*

STERKHEID, *vi. pri jang goewat, kategôhan.*

STERKTE, *vi. goewat, Ar., koe-wat, kategôhan.*

— des ligchaams, *goewat toebok (badan).*

—, getal, *kabanjâkan, bânjaqnja.*

—, sterke smaak, *râsa tangei.*

—, zie *KASTEEL.*

Bamboezen —, *kôta kâra, bënteng bamboe.*

STERKING, *vi. hâl menegohkan, penegoham.*

STERKWATER, *o. ajer kras.*

STERREBESCHRIJVING, *vi. hâl menjoeratkan bintang.*

STERREHOOGTEMETER, *m. pengoe-koer katngian bintang.*

STERREKIJKER, *m. sterrekenner, ahlo'l noedjoem.*

STERREKIJKERIJ, *vi. ilmoe noedjoem.*

STERREKUNDE, *vi. ilmoe peridâran noedjoem (bintang).*

STERREKUNDIG, *b. n. faham paadda ilmoe peridâran noedjoem.*

STERREKUNDIGE, *m. en vi. orang jang faham paadda ilmoe peridâran noedjoem.*

STERRELICHT, *o. trang bintang, tjahâja bintang.*

—, *b. n. katrangan bintang, di trangkan bintang.*

STERRELOOP, *m. peridâran bintang, perkitâran noedjoem.*

STERRELOOPKUNDE, *vi. ilmoe peridâran bintang, pengatahoe-wan perkitâran noedjoem.*

STERRENBEELD, *o. perhimpoean bintang, pabintangan.*

STERRENHEMEL, *m. lântig berbintang, tjakra-wâla.*

STERRESCHIJNSEL, *o. tamâbor.*

STERRESNUISEL, *o. tjerit (tjirit) bintang.*

STERRESTEENEN, *m. meerv. (soort van metaal,) mas oeroeg.*

STERRETOREN, *m. menârah (martjoe) ahlo'l noedjoem.*

STERREVORMIG, *b. n. sa-roepa bintang.*

STERREWIGCHELAAR, *m. orang jang melihât paadda noedjoem, ahlo'l-noedjoem, moened-djim, Ar.*

STERREWIGCHELARIJ, *vi. pantja-lima, ilmoe noedjoem.*

STERRIG, *b. n. penoeh bintang.*

STERVELING, *m. en vi. mânoesja, orang jang bâkal mati, anâm, Ar.*

Een verheven —, *mânoesja jang moelia.*

Hij heeft gecnen — genoemd, *sa-orang poon trâda di seboetnja.*

STERVEN, *o. w. mati, poetoes njâwa, poetoes djiwa, fâta, Ar.*

— van deftige personen, *meninggal.*

— van vorsten, *hilang, lînjap, mangkat, mangkat ber-âdoe.*

Het was hem als of hij — zoude, *se-perti akan mailih rasanja, S. R. 8.*

— van geestelijken, *wafât*, Ar.
 —, (poëtisch), *lâjoe boenga di ganggam*.
 — van gemeene menschen, ook van dieren, *mampoes*.
 Op — leggen, *mengarebé*, (Poëtisch).
 Aan eene ziekte —, *mâti sâkit, mâti dengan penjâkit*.
 Eenen onnatuurlijken dood —, *mâti di boenoh*.
 — door angstvallig te zijn, *mâti bertjintâkan*.
 Van honger —, *mâti lâpar*.
 Met eene kris zich doorstekende, met een ander uit liefde of trouw —, *bêlâ soedoeq*.
 Der wereld af—, *menđjâwohkan diri derri paadda orang bânjaq*.
 Op — liggen, *hampir mâti*.
 Iemand, die op — ligt, *orang kama-tian*.
 Ik mag — als het niet zóó is, *mâti sahâja kâlœe tiâda bagitoe*.
 Doen —, *nematikan*, M. S. R. 17.
 Van zelfs gestorven (van dieren,) *moedar*.
 Al wie vermoordt wordt, sterft op het bepaalde tijdstip, *bermoela jang mâti di boenoh itoe mâti dengan adjalnja*, M. S. R. 33.
 STERVEN, o. *kamatian, mâti, mawt*, Ar.
 STERVENSSNIK, m. *achir napas*.
 STERVENSUUR, o. *adjal*, Ar.
 STEUN, m. *tongkat, pesendêran, L., pesandâran*.
 —, zie SCHOOR.
 —, *pilaar, tjang, dmdat*, Ar.
 Hij is een — der armen, *makka tâlah pesendêran orang miskin, L., makka tâlah pesandâran orang pâpa*.
 STEUNBALK, m. *kâjoe menongkat, kâjoe tonđjang*.
 — van het roer eener prauw, *abam*.
 — van de *kadjang*-mat over eene *djoekong*, *tjaplag*.
 Schuins staande —, *knie, sôkang-sôkong*.
 STEUNEN, o. w. *sendêr, L., sandar, ber-toengkat*.
 Met de hand of armen ergens op —, *talak*.
 STEUNEN, o. w. zie STENEN.
 STEUNING, vr. *pesandâran, pesendêran, L.*
 STEUNPILAAAR, m. *tiang jang menongkat, tiang toendjang, L., rokn*, Ar.
 STEUNPUNT, o. *tampat pesandâran (pesendêran, L.), antoelan, L.*
 STEUNSEL, o. *tongkat, pesandiran pesendêran, L.*
 —, *schoor, toendjang, pâpa*.
 —, *toeverlaat, perlindoengan*.
 STEURKRABBE, vr. *kapiting lâwt, oedang sâtang, oedang atong, oedang bârong*.
 STEVEL, m. *las stiwel, L.*
 STEVELEN, b. w. *brî stiwel, kassi stiwel, L.*
 Zich —, *paké stiwel*.

STEVBLKNECHT, m. *prâbot memboeka stiwel prâbot menanggalkan stiwel*.
 STEVELMAKER, m. *toekang stiwel*.
 STEVEN, m. *voor—, haloewan*.
 Verlengde kromme —, *soesoe prâhoe*.
 Ver vooruistekende —, *djoenggor*.
 Achter—, *boerit prâhoe, boerit kapal*.
 Laag over — honderd zestig voet, *derri paadda haloewan dâtang ka-boerit itoe sarâtoes anam poeloh kâki boedjornja*.
 Het voorste gedeelte van den —, *andjong-andjong*.
 STEVENEN, o. w. *berlâjar menoedjoe*.
 STEVIG, b. n. *goewat, Ar., tegoh, koekoeh*.
 — (van rotting), *akas, L.*
 — (van linnen), *takal*.
 STEVIGEN, b. w. *teguhkan, bêkin koewat, L.*
 STEVIGHEID, vr. *prî tegoh, kategohan*.
 STEVIGLIJK, bijw. *dengan tegoh*.
 STICHTELIJK, b. n. *jang membajikt hati*.
 Ren — boek, *kitâb jang membajikt hati*.
 Een — leven, *kalakoewan jang sanoeno's, kahidupan jang pâtoet sakâli*.
 —, bijw. *atas prî jang sanoenoh*.
 STICHTELIJKHEID, vr. *prî jang membajikt*.
 STICHTEN, b. w. *memboewat, perboewat, peroesah, tegâ, perbajikt, mengudâkan, mendjadikan, mendirikan*.
 Tweedragt —, *menimboelkan tjiderâ*.
 Kwaad —, *berboewat djâhat, mengadâkan barang jang djâhat*.
 Vrede —, *perdameikan, mendameikan*.
 Eene stad —, *boewat (perboewat) negri*.
 Een paleis —, *mendirikan soewâtoe astâna*.
 Eene moskee —, *boewat mesdjid, bêkin miss'jît, L.*
 Het gemoed —, *perbajikt hati, pertepapkan hati*.
 Zeer gesticht over de blijken van opregtheid, *terlâlœe soeka kârana tanda ichlâts itoe*.
 STICHTER, m. *jang memboewat, jang peroesah, (menegâ enz. zie STICHTEN)*.
 STICHTING, vr. *perboewâtan, hiâl peroesah, zie STICHTEN*.
 — van het hart, *hiâl membajikt hati pembajikan hati*.
 Eene leerrede, die — geeft, *chotbat (bijâra) jang membajikt hati*.
 STIEFBROEDER, m. *soedâra lâki-lâki tiri*.
 STIEFDOCHTER, vr. *ânaq parampoewan tiri*
 STIEFKIND, o. *ânaq tiri*.
 STIEFMOEDER, vr. *iboe tiri, mâ tiri*.
 STIEFMOEDERLIJK, b. n. *fig. gemas, gummas*.
 —, bijw. *dengan gemas, dengan bingis*.
 STIEFMOEDERSCHAP, o. *pangkat iboe tiri*.
 STIEFVADER, m. *bâpa tiri, ajah tiri*.
 STIEFZON, m. *ânaq lâki-lâki tiri*.
 STIEFZUSTER, vr. *soedâra parampoewan tiri*.
 STIER, m. *sâpi djantan, lemboe djantan, sampi lâki-lâki, L.*

Gesneden —, *lemboe kabiri, sâpi kabiri, sampt kabiri, L.*

Wilde —, *bantêng.*

STIEREN, b. w. zie STUREN.

STIERENDIENST, vt. *penjoembâhan sâpi djantan, hâl menjoembah lemboe.*

STIERENOFFER, o. *qorbân lemboe djantan.*

STIEREVET, o. *lemaq (gemoq) lemboe djantan, gemoq sampt laki laki, L.*

STIEREVLEESCH, o. *dâging sâpi djantan, dâging sampt laki-laki, L.*

STIERKALE, o. *lemboe djantan moeda.*

STIFT, vt. *graveerstift, besst pengoeikir.*

—, *punt, hoedjong.*

— om figuren op leder te maken, *mi-fahth, Ar.*

STIJF, b. n. hard, *kras.*

—, onbuigzaam, onbevallig, *kâkoe, kâgoeh.*

—, stevig (van rotting), *akas, L.*

—, gestold, *bekoe, pongkoh, ponggoh.*

— van hoofd, onverzettelijk, *kapâla kras.*

Een stijve hand, *tângan kâkoe.*

Eene stijve koelte, *ungin tagang kalat.*

Stijve olie, *minjaq jang bekoe.*

—, gestrekt (van een touw, schoot van een zeil), *tagang, turré, teré.*

— in den bek (van paarden), *kras moeloet.*

Een — uur gaans, *lebeh sâtoe djâm djâwhnja.*

Een —, lomp mensch, *orang kâkoe, orang pangkoh.*

—, bijw. *kâkoe, dengan kâkoe.*

— op zijn stuk staan, *tegoh atas kâtânja.*

— maken, *békin kâkoe, L., békin akas, L.*

— aanzien, *tintang.*

STIJFACHTIG, b. n. *kâkoe djoega.*

STIJFHALS, m. en vt. *tatéling.*

STIJFHEID, vt. *prî jang kâkoe, kakrâsan.*

—, overzettelijkheid, *prî jang tagar, katagâran.*

STIJFHOOFD, o. zie STIJFKOP.

STIJFHOOFDIG, b. n. *tagar, tegar, kras.*

—, bijw. *atas prî jang tagar, dengan kras.*

STIJFHOOFDIGHEID, vt. *katagâran, prî jang tagar.*

STIJFKOP, m. en vt. *kapâla bâtoe, kapâla kras.*

STIJFKOPPIG, b. n. zie STIJFHOOFDIG.

STIJFKOPPIGHEID, vt. zie STIJFHOOFDIGHEID.

STIJFSEL, m. *kandji, ajer kandji.*

Die — is te dun, *ajer kandji itoe terlâjoe tjâjer (éntjêr, L.)*

STIJFSELPOT, m. *tampat ajer kandji.*

STIJFTE, vt. zie STIJFHEID.

STIJFZINNIG, b. n. zie STIJFHOOFDIG.

STIJFZINNIGHEID, vt. zie STIJFHOOFDIGHEID.

STIJGBEUGEL, m. *sangoerdî.*

De riemen des —s, *tâti sangoerdî.*

De —s twee gaten opgespen, *kintjângin tâti sangoerdî itoe doewa lôbang.*

De —s laten vieren, langer toegespen, *hoeloerkan (kendorkan) tâti sangoerdî.*

STIJGBEUGELRIEM, m. *tâti sangoerdî.*

STIJGEN, o. w. *nâjiq, terbit.*

De zon stijgt, *mata-hârt terbit (nâjiq).*

Op eenen berg —, *nâ iq goenong.*

Te paard —, *nâjiq koeda.*

Van het paard —, *toeron derri atas koeda.*

In prijs —, *nâjiq harga.*

Te berge —, (van het haar) *saram, seram.*

STIJL, m. pilaar, *tiang.*

—, deurpost, *djanang.*

Boven—, kapiteel, *tjoeptoe.*

— eener zuil, *bâtang tiang.*

—, schrijfrant, *tjâra karângan soerat.*

Een verheven —, *tjâra karângan soerat jang moelia.*

— van het hof, *tjâra astâna, tjâra dâlam, parintah madjlis.*

— van huishouden, *tjâra pégang hâl roemah tangga.*

—, naald van eenen zonnwijzer, *djâ-roem sâit noemâ.*

STIJLEREN, b. w. *mengâdjarkan, membêjâ-sâkan.*

STIJVEN, b. w. stijf maken, *boewat kâkoe, békin kâkoe, L.*

—, fig. *toelong.*

—, versterken, *menegohkan.*

—, in het kwaad, *menagarkan, békin lebeh djâhat.*

—, o. w. van de marktprijzen, *nâjiq harga.*

—, b. w. door middel van stijfsel, *târoh ajer kandji.*

Dat linnen is te sterk gesteven, *itoe kâjin di tarôh-in terlâjoe bânjaq ajer kandji.*

STIJVING, vt. *hâl boewat kâkoe, békin kâkoe, L.*

—, in kwaad, *pengâdjâkan paadda kadjahâtan, penagâran.*

STIKDONKER, b. n. *glap sakâli, glap golita, kalam kâboet.*

STIKHOEST, m. *bâtoq jang mematikan.*

STIKKEN, o. w. *mâti lemas.*

— van den rook, *mâti lemas derri paadda asap.*

In het water —, *mâti lemas dâlam ajer.*

—, zoo als nat linnen, dat vol spikkels wordt, *tjutté.*

—, b. w. smoren, *lemaskan.*

STIKKEN, b. w. met de naald, *soelam, soedji, tikam djedjaq.*

—, naaijen, *bachiah, Perz.*

Met bloemen —, *soedji dengan boenga.*

Met gouddraad —, *prangi.*

Met bloemen gestikt, *bersoedji dengan boenga.*

Eene vrouw die fraai kan —, *param-poewan jang pandei menjoedji*.
 Met goud gestikt, *tersoelam dengan amas*.
 Met de naald —, *soelam bertjatoer*.
STIKING, vr. door gebrek aan lucht, *hâl mâti lemas*.
 —, met de naald, *penjoedjian, penjoelâman*.
STIKLAK, o. *ampaloe*.
STIKLUCHT, vr. *hawd (angin) jang lemaskan*.
STIKNAALD, vr. *djâroem menjoelam, djâroem menjoedji*.
STIKSTER, vr. *parampoewan (toekang) pandei menjoedji, toekang menjoedji*.
STIKSTOF, vr. *hawd jang lemaskan, gas, Eur*.
STIKVOL, b. n. *penoeh sakâli*.
STIKWERK, o. *penjoedjian, penjoelâman*.
STIKZIENDE, b. n. *mâta kâboer, mâta râboen*.
STIKZIENDHEID, vr. *prt mâta kâboer*.
STIKZINKING, vr. *sâwan sesaq*.
STIL, b. n. zonder beweging, *diam*.
 —, kalm, *djoewom*.
 Zich — houden, *berdiam*.
 —, gerust, *tatap, tetap*.
 —, zedig, nederig, *sindoe-sindoe, baqti*.
 —, eenzaam, *soenji, sept, L.*
 —, als stilstaand water, *tenang*.
 —, stilstaand water, *ajer tenang*.
 Eene —le zee, *lâwt tedoh*.
 Een — bosch, *rimba jang soenji*.
 Een — huis, *roemah sept, L.*
 Een — mensch, *orang sôpan, orang tartib*.
 In — gepeins verzonken, *ter-fekoer*.
 Een — leven, *tjâra hidop jang senang*.
 Een —le nacht, *mâlam tedoh*.
 De —le Zuidzee, *lâwt selâtan jang tedoh*.
 Het is — weer, *dda tedoh, mâsa tedoh*.
 Een — gedruisch, *boenji jang sâjop-sâjop*.
 —le waters hebben diepe gronden, *oelar diam terlâloe bisa*.
 — staan, *berhênti*.
 — blijven, *tinggal diam, tâda bergeraq*.
 Een — gebed doen, *berdôd di dâlam hâti*.
 Laten — staan, *soeroeh berhênti*.
 — zitten, *doedoeq diam*.
 Zich — houden, om niet gezien te worden, *kikep, L.*
 —, vredelievend, *soeka berdâmei*.
 Zich — houden, zwijgen, *berdiam dirinja*.
 —, gerust, *senang, bersantawsa*.
 —, bijw. *dengan diam*.
STIL, tusschenw. *diambil! theh, Ar.*
STILHEID, vr. *prt jang diam (tedoh)*, zie **STILTE**.
STILLEKENS, bijw. *dengan diam-diam, mengtoert-tjoert, ter-îndap-îndap, bersemboeni*.
STILLEN, o. w. *djâdi diam*.
 — (van den wind), *sâkal, tedoh*.

De wind stilde, *makka angin poon sâkallah (tedohlah, djoewom)*.
 —, b. w. *mendiamkan, bêkin diam, L., perdiamkan*.
 Den stormwind —, *menedohkan angin riboet*.
 De onstuimige zee —, *menedohkan lâwt jang bertjâboel*.
 —, door vriendelijke woorden, *rapoe*.
 —, een kind sussen, *oejâsa*.
 Zich —, bedwingen, *menahânt diri*.
 —, bevredigen, *menjenangkan, menjoeloh*.
 Oproerigen —, *mendameikan orang jang menggampar (bêkin roesoe, L.)*
 De pijn —, *mengoerangkan sâkit*.
 Den honger —, *memoewaskan lâpar*.
 Den dorst —, *memâdamkan dhâga (aws, L.), poewaskan dhâga*.
STILLETJES, bijw. zie **STILLEKENS**.
STILLING, vr. *pendiâman*.
 —, bevrediging, *pendameiän, penjoelohan*.
STILSTAND, m. *perhêntian*.
 — van wapenen, *perhêntian prang*.
 — van het bloed, *boesong dârah*.
 Tot — komen, *berhênti, djâdi diam*.
 — van het water, *prt ajer tenang*.
STILTE, vr. *kadiâman*.
 —, rust, *kasengan, tselâh, Ar.*
 De — der zee, *tedohnja lâwt*.
 — van eene plaats, *kasoenjian, sept, L.*
 De — van die plaats, *kasoenjian tempat itoe, sepinja tempat itoe, L.*
 —, bijw. in —, *dengan diam*.
 In —, in het geheim, *bersemboeni, dengan semboeni*.
 In — spreken, *bitjâra di dâlam bambes*.
STILZITTEND, b. n. huisselijk, *soeka doedoeq di roemah*.
STILZWIJGEN, o. *kadiâman, prt jang diam*.
 Het — opleggen, *soeroeh diam*.
 Met — voorbijgaan, *melaloewt dengan diam*.
STILZWIJGEND, b. n. *diam, berdiam, tâda soeka bitjâra, soeka berdiam*.
 —e voorwaarde, *djandji jang orang soedah tâhoe tetâpi tâda tersoerat, djandji jang mémang, L.*
 —, bijw. *dengan tâda di seboet*.
STILZWIJGENDEHEID, vr. *soeka berdiam, kala-koeuan orang jang tâda soeka berkâta-kâta*.
STINKAARD, m. zie **STINKERD**.
STINKBLAD, o. *kalam pang, dawon koentoe*.
STINKEN, o. w. *berbâwoe boesog, bubbâwoe boesog, L., berbâwoe kadjahâtan, Isk.*
 —, van eenen bok, *aring, hâpaq*.
 —, als visch, *amis*.
 —, als kakkerlakken, bokken, kaffers enz., *hâpaq*.
 —, van apen en bedorven visch, *hânjir*.
 Naar tabak —, *berbâwoe tambâko*.
 Uit den mond —, *nupas boesog, berbâwoe boesog moeloet*.

- STINKEND, b. n. *jang berbáwoe boesoq, choelof, Ar.*
 —, bokkenlucht, *aring, háring, hápaq.*
 Een — ei, *telór boesoq.*
 En door de lucht van dat — en afschuwelijk kreng, *dan derri paadda báwoe bangké jang boesoq dan makroeh itoe, M. S. R. 24.*
 Het — maken, *dápat náma kedjít (boesoq).*
 — e lucht uit den mond, *báwoe kedjít derri paadda moeloet.*
- STINKERD, m. *orang jang boesoq bawoenja, orang jang berbáwoe.*
 —, fig. *orang boesoq, bangsat, L., telédor, L., risaw.*
- STINKGAT, o. *lobang boesoq, liang jang berbáwoe kedjít.*
- STINKHOUT, o. *kájoe boesoq.*
- STINKNEUS, m. *hidong boesoq.*
- STINKPOEL, m. *ráwah boesoq, pája boesoq.*
- STINKRAT, vr. *tjoeroet, tjurroeroet, tikoes boesoq.*
- STINKSLOOT, vr. *párit boesoq.*
- STINKVISCH, m. *ikan boesoq.*
- STIP, vr. *títig, noythah, Ar.*
 —, ondeel, zier, *koeman, dzarrah, Ar.*
- STIPPELEN, b. w. *memertjig.*
 Gestippeld, *te-pertjig.*
- STIPPEN, b. w. *soppen, tjelop, tjítja.*
 —, met stippen maken, *menítikkan.*
- STIPT, b. n. *betoel, tiáda koerang kabe-toelannja.*
 —, bijw. *dengan betoel-betoel.*
- STIPTHEID, vr. *kabetoelan, saqsáma.*
- STIPWAARZEGGERIJ, vr. *ramal, Ar.*
- STOBBE, vr. *stomp van eenen boom, tongkol.*
- STOELJEN, o. w. *beleí, berbeleí, baleí, májin-májin.*
 —, in het water spelen, elkander met iets gooijen onder het spelen, *tágor.*
- STOELJERIJ, vr. *beleí, baleí.*
- STOELJIG, b. n. *soeka berbaleí.*
- STOEL, m. *korsí, karossí, cadeira, Port.*
 Vorstelijke —, *gitta, geta, poetarána.*
 Rotting —, *korsí berkisi-kisi, korsí rotán.*
 —, zetel, *kadoedoekan.*
 Holle — onder aan eenen kokos- of pisangboom, *tampoq.*
 Pausselfijke —, *kadoedoekan bába, tachtá bába.*
 — en draaijen, *láriq korsí, boeboet karossí, L.*
 —, (wortels) van den bamboes, *rompon, rompoen.*
 — of voet van een gewas, *perdoe.*
- STOELENDRAAIJER, m. *pandei láriq korsí, toekang boeboet karossí, L.*
- STOELENGELD, o. *oewang séwa karossí, L.*
- STOELENMAKER, m. *pandei korsí, toekang karossí, L.*
- STOELENMAT, vr. *tikar korsí, tikar karossí, L.*
 Opengewerkte —, zitting, *kisi-kisi korsí.*
- STOLENZETSTER, vr. *parampoeuan jang mengatorkan karossí di dálam gredja, parampoeuan jang kassít tampat doedoeg di dálam gredja.*
- STOELGANG, m. *boewang ajer.*
 —, *gedlá hádjat, Ar. Hofl., hádjat besaar.*
 — van fatsoenlijke lieden, *boewang ajer.*
 — van geringe lieden, *béraq, L.*
 Groote andrang tot —, *kabelet, Jav.*
- STOELKLEED, o. *sárong bantal korsí (karossí, L.)*
- STOELKUSSEN, o. *bantal korsí (karossí, L.)*
- STOEP, vr. *saramb ketjil.*
- STOET, m. *gevolg, pengiringan, orang jang mengiring, pelékor, ékor.*
 De koning werd door eenen zeer grooten — gevolgd, *makka rádja itoepon di iringkan orang bánjaq-bánjaq.*
 —, *pracht, oepatjdra.*
 — van heeren of jonkers, *perawangan,* zie *JONKERSCHAP.*
 Met grooten —, (met veel pracht), *dengan oepatjára besaar.*
- STOETERIJ, vr. *pemiaráan koeda, tampat piára koeda.*
- STOF, vr. *weefsel, doek, kájin, bárang jang di tenon.*
 Wollen —, *kájin boeloe, bánat.*
 Geglansde —, *kájin dánaq.*
 Gebloemde zijden —, *limar, Jav.*
 Fijne wollen —, *kájin toeof.*
 Fijne roode — met vierkante ruiten en bloemen, *kájin tjillé.*
 Zijden —, *kájin soetra, pélang.*
 Zijden of fijn katoenen —, die als gordel voor vrouwen dient, *tjindí.*
 Gouden —, *kájin jang ka-amás-an.*
 Fijne Hindoesche —, somtijds met goud doorweven, *hárt.*
 Gestreepte —, *kájin gínggang.*
 Gebloemde —, *kájin tjitaq, L., kájin poespa rágam, kájin tjít, L., tjíta.*
 Eene op gínggang gelijkende —, *bombang.*
 Indische —, *kájin koesta.*
 — van zijde en katoen, *baroetjít.*
 Fijn linnen —, *syras, sarásah, srasj, Perz., salam poeri, Hind.*
 Rijke —, *kájin jang indah-indah.*
 Indische zijden —, gewoonlijk gekleurd, *patóla, patoelah, Perz., patóla, Sansk.*
 — met flaauwe gele sterretjes, *bátig bang.*
 — met roode strepen en kleine bloemen, *kájin (sárong) bombang.*
 Zijden — met gouddraad en diamanten, *kájin boenga ápt.*
 Eene — met ranken of door elkander gevlochten takken geborduurd, *kájin ber-soedjít lárat.*
 —, bestanddeel, *dzát, Ar., bakal.*
 —, onderwerp, *kál.*
 —, aanleiding, *sabab.*

- tot overdenking, *bákal per-ingátan háti*.
- tot verdenking geven, *membri sjak, mendjadikan sabab akan kena sjak*.
- Aanstekings—, *hawá jang berdjangkit-djangkitan*.
- STOF, o. *doelt, leboe, labboe, daboe, deboe, háboe, loeloe, loeloh, ghoebár, Ar*.
- Het — stooft in de lucht, *makka doeli poon berbangkit ka-adara*.
- Meel—, *daboe tepong*.
- Het— afschudden, *kirapkan leboe (labboe.)*
- , *vuiligheid, sampah*.
- Witte —, die het oog bedekt, *poetik jang mengaloeboengt máta, K. O.*
- Iemand uit het — verheffen, *meninggikan órang derri dâlam sampah, menimboelkan órang*.
- , *poeder, loemat*.
- Tot — vermalen, *antjorkan, remoqkan, loematkan, loeloh-lantaqkan*.
- Reeds tot — vergaan, *soedah djádi leboe*.
- , *onreinigheid van het ligchaam, dakt*.
- , *etter, nânah, máúddat, Ar*.
- STOFDEELTJE, o. *koeman*.
- STOFFAADJE, vr. *kâjin*.
- *bijzonder voor broeken en sarongs, kâjin sembáge*.
- STOFFE, vr. zie STOF, vr.
- STOFFEERDER, m. *pandei menghias, toekang prtâsan, L*.
- STOFFEERSEL, o. *bârang bakal perhiâsan*.
- STOFFELIJK, b. n. *berdzât*.
- , *vergankelijk, fendá, Ar*.
- STOFFELIJKHEID, vr. *tsifat dzât, Ar, pri oedjoed, pri ka-adá-an*.
- STOFFEN, o. w. *snoeven, kâtjaq, kótjaq, L*.
- STOFFEN, b. w. *afstoffen, sâpoe, menjâpoe*.
- De kamer is nog niet gestof, *ítloe kâmar belon di sâpoe, L., makka bilig ítloe belon di sâpoe*.
- STOFFENWINKEL, m. *kadei (tóko) órang mendjoewal kâjin*.
- STOFFER, m. zie SNOEVFR.
- STOFFER, m. om te stoffen, *sa-sâpoe*.
- STOFFEREN, b. w. *bekleeden, melâpiskan, mengâlaskan*.
- Met zijde —, *melâpiskan dengan kâjin soetrá*.
- , *versieren, menghias*.
- Een gestoffeerd huis, *roemah serta dengan serbânja, roemah jang langkap dengan perkâkasnja*.
- STOFFERIG, b. n. *penoeh háboe, penoeh leboe*.
- STOFFERING, vr. *versiering, penghiâsan*.
- , *fig. sieraad, perhiâsan*.
- STOFGOND, o. *amas (mas) oerei, amas bangkâlung (bangkârang)*.
- STOFJE, o. *dzerrat, Ar, koeman*.
- STOFMAKING, vr. *hâl meloematkan, pere-mók-an, pengantjoeran*.
- STOFMEEL, o. *tepong daboe, tepong háloes sakáli*.
- STOFREGEN, m. *hoedjan rintiq, gerimis-gerimis, L., giremis-giremis, L.*
- STOFREGENEN, o. w. *âda hoedjan rintiq, âda giremis-giremis, L.*
- STOFSCHEIDER, m. *jang menjakoeakan dzât, jang faham paadda ílmoe kimitá*.
- STOFSCHEIDING, vr. *ílmoe kimitá, pentjeré-an dzât*.
- STOFZAND, o. *pâsir háloes*
- STOK, m. *sátang*.
- , *staak, tuinstaaak, bélo*.
- Puntige —, *pantjang*.
- Wandei—, *tongkat, fâra, Mol.*
- , *staak, langs welke de betel opklimt, toeroes*.
- Eenen — dragen, *bertongkat*.
- met een mes er op, *toemper, poentoeng*.
- , *fig. zie STEUR*.
- met eene ijzeren punt, *tírok*.
- van eene nachtwacht zonder ijzer, *tójah*.
- Vlagge—, *tiang bandéra, bâtang bandéra*.
- , *bijenkorf, roemah (tampat) madoe*.
- , *stokje in eene vogelkooi of — in een hoenderhok, ampang koerongan*.
- , *onverdeelde speelkaarten, karto jang trâda di bahagikan*.
- STOKBEWAARDER, m. *djoeroe pasoengan, djoeroe pandjára*.
- STOKEBRAND, m. *pengoepaq, órang jang mengoepaq, órang jang toesoeg-toesoeg*.
- STOKEBRANDEN, o. w. *oepaq, mengoepaq, toesoeg, menimboelkan tjiderá*.
- STOKEN, b. w. *oepaq apt, békin apt*.
- , *doen branden, menjalâkan*.
- , *distilleren, koekoes, másaq*.
- Twcedragt —, *menimboelkan tjiderá*.
- Kwaad —, *menerbitkan kadjahátan*.
- , o. w. *âda âpi*.
- STOKEN, b. w. *peuteren, tjongkil*.
- De tanden —, *tjongkil gigi*.
- STOKER, m. *pengoepaq*.
- , *hevige wind, angin riboet*.
- , *drankstoker, toekang peng-arakkan, L*.
- van eenen tigcheloven, *djoeroe lío*.
- STOKERIJ, vr. (van drank) *pengarakkan, (d. i. arak—)*.
- STOKHOUDER, m. *kapâla lélang*.
- STOKHUIS, o. zie GEVANGENIS.
- STOKJE, o. *sátang ketjil, sa-pótong kâjoe ketjil*.
- in eene kooi, *ampang koerongan*.
- , *prikje van eene klepkooi, pussâtan*.
- STOKING, vr. *pengoepák-an*.
- STOKKEN, b. w. *pâsang tanggam paadda sâwh, pâsang kâjoe paadda djangkar, L*.
- STOKKERIG, b. n. *mâgel*.
- e rapen, *lobaq jang mâgel*.
- STOKKERIGHEID, vr. *pri mâgel*.
- STOKKOUDE, b. n. *toewah sakáli, kóllot, L*.

STOKOUDERDOM, m. *demoer pandjang*, *demoer toewah sakâli*.

STOKPAARD, o. *koeda kâjoe pemajinan ânaq*.
—, fig. *bârang kasoekâân, timangan*.

STOKSLAG, m. *pâloe tongkat, poekol tongkat*.

—, rietjesslag, *poskol rôtan, pâloe rôtan*.

STOKSTIJF, b. n. *kâkoe sakâli*.

STOKSTIL, b. n. *diam sakâli*.

STOKSUIKER, m. *goela bâtoe*.

STOKVISCH, m. *ikan kâjoe*.

STOLLEN, o. w. *bekoe, djâdi bekoe, djâdi kental, L.*

De kokosolie is gestold, *minjaq kalâpa (njior) soedah djâdi bekoe*.

STOLLING, vr. *hâl djâdi bekoe*.

STOLP, vr. *toedong*.

Glazen —, *toedong kâtja, suttolp*, verb.

STOLPEN, b. w. *toedong, menoedong*.

STOM, b. n. *bisoe, keloe, bokm', Ar.*

— en doof, *bisoe dan toelt*.

Het — me vee, *heiwân, Ar., binâtang*.

Een, die zich — houdt, *orang jang poera-poera bisoe*.

—, dom, *bôdoh, babal*.

— maken, *membisoeakan*.

STOMEN, o. w. *berhâwap, kaloe war hâwap, ber-âsap, L., (eig. rooken)*.

—, b. w. *menoetop dengan hâwap, meng-hawâpi*.

—, door stoomkracht voortsnuellen, *lâdjoe oleh qoewat hâwap*.

—, met een vaartuig, *berdjâlan (lâdjoe) dengan kapal asap (hâwap)*.

—, met eenen stoomwagen, *berdjâlan karêta âsap (hâwap)*.

STOMHEID, vr. *kabisoe wan, keloe, prt jang keloe*.

En uwe — bestond vóór uwe bespraaktheid, dan keloe-moe di hoeloe derri paadda kâta-katâmoe, M. S. R. 88.

STOMING, vr. *hâl mengaloe warkan asap (hâwap)*.

—, zie STOMEN in de laatste beteeke-nissen.

STOMMELEN, o. w. *békin roesoe, L., hîroe-hâra, hâroe-biroekan*.

STOMMELIJK, bijw. *lomp, bôdoh, gôbloq, L.*

STOMMELING, vr. *roesoe, hâroe-biroe*.

STOMMELING, m. en vr. zie LOMPERD.

STOMMEN, b. w. *wijn vervalschen, tjampor-kan ajer anggor*.

STOMMERIK, m. *orang bôdoh, orang gôbloq, L., siloro*.

STOMMETJE, o. in: voor — spelen, *poera-poera bisoe*.

STOMMIGHEID, vr. zie LOMPHEID.

STOMP, b. n. *toempol, koerang tâdjam*.

Een — mes, *pisaw toempol, piso jang koerang tâdjam*.

— maken, *toempolkan, békin toempol, hilangkan tâdjam*.

De tanden — (eggig) maken, *ngiloe-kan gigi*.

Een — e hoek, *pendjoeroe toempol*.

Een — e neus, *hidong kapêg*.

— van begrip, *bôdoh, brat boedi, benaq*.

STOMP, vr. van eenen boom, *tongkol*.

— van een lichaamsdeel, *koedong, kôttong, L.*

STOMP, m. *penoemboekan*.

STOMPEN, b. w. *békin toempol, menoempol-kan, hilangkan tâdjamnja*.

STOMPEN, b. w. eenen stomp geven, *toem-boeg, tondjog, L.*

Met de vuist —, *tindjoe*.

STOMPHEID, vr. *katoempoelan, prt toempol*.

—, fig. *botheid, domheid, kabodôhan*.

STOMPHOEK, m. *pendjoeroe toempol*.

STOMPNEUS, m. *hidong kapêg*.

—, zekere visch, *sanâw, senâw, ikan koeraw, ikan pipi*.

STOMPSTAART, m. *boentoet (êkor) koedong, êkor kôtong, L.*

STAMPVOET, m. *kâki jang koedong, koedong kakinja*.

STOND, m. *tijdstip, koetika, sâat, Ar.*

Te dezer —, *paadda koetika ini*.

Van — en aan, *derri paadda sakarang ini*.

—, uur, *djâm*.

STOOF, vr. voor heet badwater, *tampat menangas*.

—, voor de voeten, *bangkoe kâki*.

STOOFPAN, vr. *tampat toemis, tampat suttolp, verb.*

STOOLIJZER, o. *bessi pengoepeaq*.

STOOL, vr. overkleed der priesters, *djoeb-bat, Ar.*

STOOM, m. *hâwap (asap) ajer bedidih*.

STOOMBAD, o. *permandian hâwap ajer*.

STOOMBOOT, vr. *kapal asap, kapal hâwap*.

STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ, vr. *kompani kapal asap, persérówan orang jang âda poenja kapal asap, persakoetoe wan orang jang mempoenja-ti kapal asap (hâwap)*.

STOOMKETEL, m. *kettel asap, L., prioq hâwap*.

STOOMMACHINE, vr. *penggilingan asap, serbe (prâbot) penggilingan hâwap*.

STOOMSCHIP, o. *kapal asap*.

STOOMVAART, vr. *pelajaran kapal asap*.

STOOMWAGEN, m. *karêta asap, râta hâwap*.

STOOMWERKTUIG, o. zie STOOMMACHINE.

STOORDER, m. *orang jang mengganggu (gâdoek)*.

STOORLOOS, b. n. zie STORELOOS.

STOORNIS, vr. *ganggoe, pengganggoe wan, penggadoehan*.

STOOT, m. *penoemboekan, toemboq*.

—, schop, *tendang*.

—, schok, *sontôhan*.

Zonder slag of —, *gampang sâdja, moedah sâdja*.

—, steek, *tikam, penikâman, toesoq, penoesoekan*.

—, schok van een vaartuig, *lunggar prâhoe*.
 — van eenen wagen, *banting karêta*.
STOOTEN, b. w. stampen, *toemboeq*.
 —, duwen, *toelaq*.
 — met de vuist, *tindjoe*, *teendjoe*.
 Het hoofd —, *indjat (intjit) kapâla*, *antog kapâla*.
 Den voet —, *sonoh kâki*.
 Met den neus tegen den grond —, *toemis*, *toemiskan*.
 —, stampen, als een schip, *antag*.
 —, met de hoornen, *tandoq*, *menandoq*.
tarkog, *menarkog*, *singgong*.
 Met de hoornen tegen elkanderen —, *lâga*, *berlâga*.
 In de lucht met de hoornen —, smijten, *songgol*, *menjonggol*.
 Ergens tegen aan —, *toebroeq*, *toebarog*, *tumpoh*, L.
 Tegen elkanderen —, zoo als de takken en bladeren van boomen, enz. *antog*, *bersigong*.
 De bergen schenen tegen elkanderen te —, *boekit ber-antog lakoenja*.
 Weg —, afweeren, *tangkiskan*, *toelaq*.
 — (van een vaartuig tegen palen,) *terantoe*.
 —, steken, met een dolk, enz. *tikam*.
 Met den elleboog tegen iets — om het te verplaatsen, *menjikoe*, *singgong*, *songgong*, *kilt*.
 Naar beneden —, afwerpen, *terdjoenkan*, *njeboerkan*, L.
 Van het paard —, *toelaq derri paadda koeda*.
 Iemand uit zijnen post —, *pitjatkan sa-ôrang derri paadda pangkatnja*.
 Iemand van zich —, *njahkan (intjitkan) sa-ôrang*.
 —, o. w. *banting*.
 Een — de wagen, *karêta jang banting-banting sâdja*.
 —, smijten, *gentos*, L.
STOOTER, m. *jany menoelaq*, zie **STOOTEN**.
STOOTIG, b. n. *soeka menoelaq*.
 — van dieren, *soeka menandoq*.
STOOTING, vr. *penjontôhan*.
STOOTKANT, m. *pinggir kâjin jang di lipat*.
STOOTSCHEID, vr. van rundvee, enz. *ka-soekâân menandoq*.
STOOTVRIJ, b. n. *kebal*, *betoewah*, L.
STOP, vr. *soembat*, *soempal*, *prop*, Ned.
 — in een kleed, *djeroenâtan*.
STOPDOEK, m. *kâjin boewat adjar djeromat*, L., (*tist*).
STOPGAREN, o. *benang djeromat*, *benang tist*.
STOPNAALD, vr. *djâroem djeromat*, *djâroem tist*.
STOPPEL, m. *djarâmî*.
STOPPELBRAND, m. *kahangoesan djarâmî*.
STOPPELEN, o. w. *toemboeh djenggoet*.

STOPPELHAAR, o. *ramboet pendêq jang berdiri (serum)*.
STOPPELVEREN, vr. meerv. *boeloe pâhat*, *boeloe jang bahâroe toemboeh*.
STOPPEN, b. w. (toemaken,) *toetop*, *soembat*.
 Een gat met werk —, *toetop lôbang dengan mâdjoem*.
 Eene pijp —, *isi pipa*.
 Met stopverw —, *doempol*, *târoh doempol*.
 Een kussen met boomwol —, *isi bantal dengan kâpoq*.
 Eene opening (gat) —, *menjoembat liang*, *toetop lôbang*.
 De zee —, afschutten, *tabat lâwoet*.
 Den doortogt —, *sakat*.
 Den weg —, met doornen versporren, *rabat*.
 Den mond met eenen doek —, *tompat (soempal) moeloet dengan kâjin*.
 Den buikloop —, *menahâni tjerit*.
 Eene rivier —, *tompat soengei*.
 Een gat in de aarde —, dempen, *sa-boekan liang tânah*, *toetop lôbang tânah*.
 Een gat (in een kleed) —, *djaromat*, *djeroemat*, *tist*, L.
 Eene kous —, *tist kôs*, L.
 (Een touw) —, vastmaken, *tambat*, *kîp*.
 In eene zak —, *târoh di dâlam kârong*, *kârongkan*.
STOPPEND, b. n. in: stoppende middelen, *obat jang menahâni tjerit*.
STOPPER, m. *ôrang jang menoetop*, *penoetop*, zie **STOPPEN**.
STOPPING, vr. *penoetopan*, *penjoembâtan*, *penjoempâlan*.
 —, verstopping in het ligchaam, *boesong*.
STOPSEL, o. zie **STOP**.
STOPSTER, vr. (naaister,) *toekang tist*, *toekang djaromat*.
STOPVERF, vr. *doempol*.
STORAX, m. (ond. w.) welriekende gom, *mat-ât*, Ar.
STORELOOS, b. n. *senang*, *bersantawasa*.
 —, *bijw. dengan senang*, *atas pri jang bersantawasa*.
STOREN, b. w. *ganggoe*, *gâdoeh*.
 Gij moet hem niet —, *djângan loe ganggoe sâma dia*, L., *djângan gâdoehkan dia*.
 Ik stoor er mij niet aan, *akoe tiâda fedloeli itoe*, *sâja tar perdoeli itoe*, L.
 Eene offerande —, *membantoelkan poedjâ*.
STORING, vr. *hâl ganggoe*, *penggadoehan*.
STORK, m. *boerong lay-lay*.
STORM, m. *angin riboet*.
 Zware —, orkaan, *thoefân*, Ar.
 —, windvlaag, *bâjoe*.
 Eenen — verwekken, *mendâtangkan angin riboet*.
 Er kwam een — opsteken, *makka toeron angin riboet*.

- , aanyal van troepen, *pelanggáran*, *penjarárgan*.
- STORMMAGTIG, b. n. *tampias*.
- STORMBOK, m. *antar-antar*.
- STORMEN, o. w. *áda angin riboet*.
—, storm loopen, *langgar*, *melanggar*, *serang*, *menjerang*.
Op een kasteel — loopen, *menjerang negri*.
- STORMENDERHAND, bijw. *dengan menjerang*, *dengan melanggar*.
- STORMGAT, o. bres, *tatásan*, *tetásan*.
- STORMHOED, m. *katoepong*.
- STORMHOEK, m. *tandjong riboet*.
- STORMIG, b. n. *tampias*, *bánjaq riboet*.
- STORMKLOK, vr. *gínta semboejan*.
- STORMLADDER, vr. *tangga pelanggáran*.
- STORMPAAL, m. *tiang págar bénténg*.
- STORMRAM, m. *antar-antar*.
- STORMTUIG, o. *prabot (alat) bakal melanggar negri*.
- STORMWEDER, o. *mása tampias*.
- STORMWIND, m. *angin riboet*.
- STORMZEIL, o. *lájár pengápít*, *lájár riboet*.
- STORTBAD, o. *penjiráman*.
Een — gebruiken, *di siram*.
- STORTEN, b. w. doen vallen, *terdjoenkan*, *njeboerkan*, L.
In het water —, *terdjoenkan ka-dálan ajer*.
Zich —, *terdjoen*, *njeboer*, L.
Zich in het verderf —, *membinasákan diri*, *békin tjeláka diri*, L.
Zich in het gevaar —, *másoq bahája*.
—, *uitstorten*, b. w. *tjoetjor*.
Water —, *tjoetjor ajer*.
Tranen —, *tjoetjor ajer máta*.
—, *laten vallen*, *toempah*.
Olie —, *toempah minjaq*.
Bloed —, *toempah dárah*.
Het onderste boven —, *membáliq blah*.
Van het paard —, o. w. *djátòh derra atas koeda*.
Met het hoofd naar beneden —, *djoeroemis*, *djátòh dengan kapála ka-báwah*.
Ontijdig —, *goegoer*.
Opdat uwe heerschappij niet van haren zetel storte! *sopája karadjáanmos tíada goegoer derra paadda tempatnja!*
—, *gedeeltelijk overgieten*, *toewang*.
—, *instorten*, *roeboh*.
—, *nederstorten*, *rebah*, *toembang*.
- STORTING, vr. *penerdjoenan*.
—, zie *GIETING*, *VAL*, *enz*.
—, *miskraam*, *goeor ánaq*.
- STORTREGEN, m. *hoedjan dras*.
- STORTREGENEN, onp. w. *toeron (áda) hoedjan dras*.
- STORTVAT, m. *schotel*, *bátíl*.
- STORTVLOED, m. *ajer lampar*, *sai-l*, *Ar*.
- STOTTEREN, o. w. *gágap*.
—d spreken, *berkáta (bitjára) dengan gágap*,
- STOTTERING, vr. *gágap*.
- STOUT, b. n. *koen*, *bránt*, *baráni*, *gumbíra*, *biwa*.
— maken, *membraníkan*, *békin bránt*, L.
—, van kinderen, *nákal*, *delap*, L.
—, *brutaal (van dieven)*, *gánas*.
—, *koen*, *standvastig*, *sangkoen*, *sangkan*.
— en ongehoorzaam, *ambalar-ambalar*.
—, *moedwillig*, *angkára*.
—e taal, *perkatáan jang bránt*.
- STOUTELIJK, bijw. *dengan bránt*, *dengan gánas*, zie *STOUT*.
- STOUTHARTIG, b. n. *gágah bráni*, *perkása*, *gumbíra*.
- STOUTHARTIGHEID, vr. *kabramian*, *hâti jang gágah perkása*.
- STOUTHEID, vr. zie *STOUTHARTIGHEID*.
—, van kinderen, *prt nákal*, *lákoe jang delap*.
- STOUTIGHEID, vr. zie *STOUTHEID*.
- STOUTMOEDIG, b. n. zie *STOUTHARTIG*.
- STOUTMOEDIGHEID, vr. zie *STOUTHARTIGHEID*.
- STOUTMOEDIGLIJK, bijw. *dengan gágah perkása*, *dengan bránt*.
- STOUWEN, b. w. zie *STUWEN*.
- STOVEN, b. w. door water of wasem warm maken, *tangaskan*.
Onrijpe vruchten — *tusschen bladeren op een rak*, met vuur er onder ter spoedige rijping, *sékkap*.
Spijzen —, *toemis*, *toemiskan*, *suttoq*, verb.
—, o. w. *di tangaskan*.
—, (spijzen,) *di toemiskan*, *di suttoq*, verb.
- STOVEND, b. n. *jang tangaskan*.
- STOVING, vr. *kál tangaskan*.
— in de keuken, *kál toemis*, *kál suttoq*, L.
- STRAAL, m. *sinar*, *tjahája*.
De stralen der zon, *sinar mata-hâri*.
De stralen der maan, *tjahája boelan*.
*Stralen werpen, *bersinar*, *bertjahája*, *memantjar sinar*.
- STRAALBREKING, vr. *galintjatan sinar*.
- STRAALKROON, vr. *makóta sinar*.
- STRAALSWIJZE, bijw. *dengan bersinar-sinar*.
De bliksem schoot — uit, *makka kilat poon berpantjar bersinar-sinar roepánya*.
Het bloed spoot — uit de wonde, *makka dárah poon berpantjâran derra dálan loeka*.
—, in den vorm van eenen lichtstraal, *sa-bagei sinar*.
- STRAALTJE, o. *sinar ketjil*.
- STRAAT, vr. *djâlan*, *leboh*, *roewá*, *Port*.
Grootte —, *djâlan besaar*, *djâlan rája*.
—, *zeeëngte*, *saíat*, *selat*, *kelat*.
Blinde —, *djâlan (leboh) máti*.
De — van Malaka, *salat Maláka*.
De — van Singapore, *salat Sînga poera*.
Door eene — varen, *menjulat*, *melápang*.

Op de —, di *leboh*, di *djâlan*.
 Op de — zitten, *doedoeg di djâlan*.
 Op de Malakasche —, di *roewa Malâka*.
STRAATARBEIDER, m. *koeli* *jang bekarja di djâlan*, *koeli jang bekim djâlan*, L.
STRAATGELD, o. *béa jang di poengoet di djâlan*.
STRAATGERUCHT, o. *roesoe di djâlan*.
STRAATHOEK, m. *pendjoeroe djâlan besaar*.
STRAATHOER, vt. *pandjangan*.
STRAATJE, o. *loerong*, *djâlan ketjil*.
 — zonder uitgang, *toestraatje*, blind *straatje*, *loerong máti*.
STRAATLOOPER, m. *orang jang melantjong di djâlan*.
STRAATMAKER, m. *koeli jang bekim djâlan*.
STRAATROOVER, m. *penjâmon*, *râhdâr*, Peiz.
STRAATROOVERIJ, vt. *penjamoenan*.
STRAATRUMOER, o. *gampar (roesoe) di djâlan besaar*.
STRAATSCHENDEN, o. *boewat djâhat di djâlan besaar*.
STRAATSCHENDER, m. *orang jang berboewat djâhat di djâlan besaar*.
STRAATSCHENDERIJ, vt. *perboewatan djâhat di djâlan besaar*.
STRAATSLIJPEN, o. *melantjong*, L.
STRAATSLIJPER, m. *orang melantjong*, L.
 —, *vagebond*, *orang geibâna*.
STRAATSLIJPING, vt. *hâl melantjong*.
STRAATSTEEN, m. *bâtoe dâsar djâlan*.
STRAATTAAL, vt. *bahâsa loewar*, *bahâsa katjoekan*, *bahâsa pâsar*.
STRAATWEG, m. *djâlan jang di dâsarkan bâtoe*, *djâlan bâtoe*.
STRAF, b. n. *streng*, *kras*.
 —, *norsch*, *bingis*.
 Een — *bevel*, *parintah jang kras*.
 —fe taal, *perkataân jang kras*.
 Een — *gelaat*, *moeka nâsam*.
 —fe wijn, *anggoer jang sepat rasanja*.
STRAF, vt. *sjiksa*, *hoekoem*, Ar., *bâloer*, *adzâb*, Ar:
 Eene — *ondergaan*, *kena sjiksa*.
 — *ondergaan*, *di sjiksa*.
 Slagen tot — *krijgen*, *dâpat poekol*, *bâloer*.
 De — *der hel*, *sjiksa nâraka*.
 Op —fe des doods, *di boenoh hoekoemnja*.
 Op — van vuistslagen, *di gótjoh hoekoemnja*.
 Eene — *opleggen*, *mengenâkan sjiksa*.
STRAFBAAR, b. n. *jang hâroes di sjiksâkan*, *jang pâtoet di sjiksâkan*, *kasjiksâan*.
 Eene strafbare daad, *perboewatan jang kâsjiksâan*, *perboewatan jang kena hoekoem*.
STRAFBAARHEID, vt. *prî kasjiksâan*.
STRAFDAG, m. *hârt hoekoem*.
STRAFFELIJK, bijw. *denqun kras*.
STRAFFELOOS, b. n. *tiâda kena sjiksa*.
 —, *bijw. denqun tiâda kena sjiksa*.

STRAFFELOOSHEID, vt. *prî jang tiâda kena sjiksa*.
STRAFFEN, b. w. *menghoekoemkan*, *menjiksâkan*, *menjâsatkan*, *adjar*, *bâloer*.
 Gestraft worden, *kena sjiksa*, *kena hoekoem*, *di sjiksâkan*, *di hoekoemkan*.
 Alle boosdoeners —, *menjiksâkau segalla orang jang djâhat*, M. S. R. 48.
 Aan den lijve —, *menjiksâkan badan (toeboh)*.
 Met den dood —, *mengenâkan hoekoem bi boenoh*.
 In de beurs —, *mengenâkan denda*, *mendendâ-t*.
STRAFFER, m. *jang mengenâkan sjiksa*, *jang menghoekoemkan*.
STRAFFING, vt. *penjiksâan*, *sjiksa*, *hoekoem*.
STRAFHEID, vt. *strengheid*, *prî jang kras*, *kakrâsan*.
 —, *norschheid*, *kabingisan*.
STRAFOEENING, vt. *hâl melâkoekan hoekoem (sjiksa)*.
STRAFPLAATS, vt. *tampat hoekoem*.
STRAFSCHULDIG, b. n. zie **STRAFBAAR**.
STRAFVAARDIG, b. n. *sadîa akan menjiksâkan*.
STRAFVORDEREND, b. n. *jang menoentoet sjiksa*.
STRAFVRIJ, b. n. *lepas derri paadda sjiksa*.
STRAFWAARDIG, b. n. *bersâlah*, *berdâsa*, *hâroes di sjiksa*.
STRAFWAARDIGHEID, vt. *kalakoewan orang jang bersâlahan*, *kalakoewan orang jang pâtoet di sjiksâkan*.
STRAFWET, vt. *sjarth hoekoem*, *hoekoem sjiksa*.
STRAFWETBOEK, o. *kitâb sjarth hoekoem*.
STRAFZWAARD, o. *pedang alyoetjoe*.
STRAK, b. n. *gespannen*, *kintjang*, *te-regang*, *turré*, *teré*, *tagang*.
 Niet — *genoeg*, *koerang kintjang*, *terlâlœ kendôr*.
 — *aanzien*, *tintang*, *pandang dengan sengâdja*.
 —, *bijw. zie STRAKS*.
STRAKHEID, vt. *kalakoewan bârang jang kintjang*.
STRAKJES, *bijw. zie STRAKS*.
STRAKS, *bijw. onverwijld*, *sabantaar*, *sakâ-rang djoega*.
 —, *zoo even*, *tahâdi*, *tâdi*, *bahâroe tahâdi*, *bâroe tâdi*.
STRALEN, o. w. *berpantjar*, *bersinar*, *sanding*.
 En die beide vorstentelgen straalden, *makka bersandinglah ka-doewanja anaq rânja itoe*.
 Bloed, dat uit eene wonde straalt, *dârah jang berpantjar derri paadda loeka*.
 De zon straalt, *mata-hârt bersinar*.
 Iets, dat ieder in de oogen straalt, *bârang jang thâhir paadda mâta orang sakalian*.
 De blijdschap straalt haar uit de oogen,

makka kagemâran (soeka hâti) poon kali-hâtan paadda matânja.
STRALEND, b. n. *berpantjar, bersinar.*
STRALENKROON, vt. *makôta sinar, tjahâja.*
STRALENVORMIG, b. n. *sa-roepa sinar, oepâma sinar.*
STRALING, vt. *hâl bersinar.*
STRAM, b. n. *kâkoe, kâgoeh.*
 Zijne linkerhand is —, *tângannya kiri soedah kâkoe.*
 Een — slot, *koentji jang soesah di boeka.*
 —, *bijw. atas pri kâkoe.*
STRAMHEID, vt. *pri kâkoe.*
 — van de huid, *loempoech.*
STRAMMIGHEID, vt. zie **STRAMHEID.**
STRAND, o. *pantei, pasisir.*
 Laag, vlak —, *rantau.*
 Langs het —, *sa-pandjang pantei.*
 Langs het — varen, *menjoesor pantei, berlâjar sa-pandjang pasisir.*
 Bamboezen afperking aan —, om visch te vangen, *séro.*
 Op het — vervallen, *sanggal di pantei, djâtoch di pasisir.*
 Het noorder— van Java, *pasistr tânah Ijawa.*
STRANDBEWONER, m. *orang pasisir, orang jang doedoeq di pantei lâwt, pedoedoeq pantei.*
STRANDDIEF, m. *pentjoert bârang jang terdampar.*
STRANDEN, o. w. schipbreuk lijden, *dampar. kâran.*
 Op 'eene bank —, *dampar paadda gô-song.*
 Gestrand, *terdampar.*
 Een gestrand schip weder vlot maken, *menghânjoetkan kapal jang terdampar.*
 Gestrande goederen, *bârang-bârang jang terdampar (di damparkan).*
STRANDGOED, o. *bârang jang di hânjoetkan di pantei, bârang jang terdampar.*
STRANDHEER, m. *djoeroe tâwan kârang, toekang gantong lâjar.*
STRANDKRAB, vt. *kupitng pasisir lâwt.*
STRANDREGT, o. *haq tâwan kârang.*
STRANDVOGEL, m. *boerong pasisir, bângoe lâwt.*
STRANDVOND, m. *pendapâtan bârang-bârang di pantei.*
STRATEN, b. w. *dâsarkan djâlan dengan bâtoe.*
STREEK, vt. met eenen strijkestok, *pengisil.*
 —, zie **STREEP.**
 Eene — door iets halen, *hâpoeskan, boenoh, L.*
 — van het kompas, *djâroem pendég.*
 Twee streken van het kompas, *djâroem pandjang.*
 Van — veranderen, (anders zeilen), *mengâlt haloewang.*
 Eene kwade — nemen, *sâlah menoedjoe.*
 — houden, *toeroet toedjenja.*

Nog niet op — zijn, *belom betoel sipat kardjânja.*
 —, oord, *tampat, fihag, benoewa, tarpas, terpas, tapas.*
 Eene — huizen, *gehucht, tâlang.*
 Er loopt eene — door, *dia âda gila sedikit.*
 De zee is in deze wereldstreken zeer kalm, *makka lâwt itoe amat tedoh paadda fihag doenjâ ini.*
 Hij is van —, *makka ta âda sâkit sedikit.*
STREELLEN, b. w. kraauwen, *gâroq, meng-gâroq.*
 —, liefkozen, *tjoemboe, belei, balei, oelû.*
 —, vlijen, *boedjog, memboedjog.*
 En hij streeelde haar met liefelijke, zachte, aangename woorden, *serâja di boedjognja dengan perkatâan jang mâms dan lemah lemboet, S. R. 36.*
 —, strijken, *sâpoe.*
 Kwakkels of andere vogels — of strijken. *pâlt.*
 Iets, dat het gemoed streeelt, *bârang jung menjedapkan hâti.*
STREELER, m. vliejer, *pemboedjog.*
STREELING, vt. *pemboedjok-an, tjoemboe-tjoemboewan.*
 Verschillende liefkozingen en —en, *hâgei-bâgei tjoemboewan dan belei, S. R. 155.*
STREEM, vt. zie **STRIEM.**
STREEN, vt. zie **STRENG**, vt.
STREEP, vt. *bâris, gâris, ginggang, tjoesa-tjoera, lamâraq, belang, salang, loerah.*
 Stof met strepen, *kâjin ginggang, kâjin tjoesa-tjoera, kâjin lamâraq.*
 — met eene pen gedaan, *gâris qalam, gâris penna, L.*
 Strepen van krijt of houtskool, *tjonting.*
 Strepen van krijt of houtskool maken, *mentjonting.*
 —, zoo als op sommige huiden van dieren, *belang, blang, L.*
 Geprikte — op de huid, *andang.*
 — in hout, *salang, loerah.*
 Met strepen teekenen, *pilas, pilis.*
 Er loopt eene — door, *makka ia âda gila sedikit.*
 De — van het verstand, *krat boedi, M. S. R. 12.*
STREEPJE, o. *gâris ketjil.*
 —, streep op eene stof, *ginggang, tjoesa-tjoera.*
STREEPJESGOED, o. *kâjin ginggang.*
STREEPWIJZE, *bijw. sabagei gâris, dengan tjoesa-tjoera.*
STREK, b. n. zie **STRAK**, b. n.
STREKKELIJK, b. n. *bergoema, berfâdat.*
STREKKEN, b. w. rekken, *bentang, regang.*
 —, zie **UITSTREKKEN.**
 —, o. w. dienen, *djâdi bergoema.*
 Dat boek strekt tot vermeerdering van kennis, *makka kriâb itoe djâdi bergoema akan menambah pengatahoewan.*

Dat zal niet — voor zijne behoeften, *makka itoe tiada akan tjoekoop paada hadjatnja.*

STREKKING, vr. doel, *niat, maqsoed.*
Dat bevel heeft de — om het land te doen bloeijen, *makka perintah itoe berniat akan merané-ramékan negri.*

STREMMEN, o. w. bekoe, *djádi bekoe*, zie STOLLEN.
—, fig. belemmeren, *teгах, tegahkan.*
Een wagenrad —, *mengikat róda karéta, L., mengikat djantra ráta.*
Den loop van het regt —, *portoeskan djalan hoekoem, berhéntikan djalan hoekoem.*

STREMMING, vr. stolling, *háal djádi bekoe.*
—, fig. *penagáhan, penjangkoetan.*
— van handel of doortogt op Borneo, *talian.*
Er is eene geheele — in den handel, *makka perniagáan itoe soedah náti.*

STREMSSEL, o. leib, *pembekoewan.*
—, waarin — is, *moerawwab, Ar.*

STRENG, b. n. stijf aangehaald, *kintjang.*
—, straf, *stipt, kras, betoel, soehé.*
Een — vonnis, *hoekoem kras.*
Een — e regter, *húkim betoel (kras).*
Een zeer — leven leiden, *hidop seperti órang perstápa.*
Eene — e koude, *dingin jang terláloe sángat.*
—, bijw. *dengan kras.*

STRENG, vr. *toekal, ikat.*
Eene — garen, *benang sa-toekal (sakitat).*
Tien — en rood garen, *benang méráh sapoeloh toekal.*
Een touw van drie — en, *tákt tiga toekal, tákt tiga kambur.*
Zijne — vasthouden, *tatap atas katánja.*
—, snoer, *oetas.*
Eene — paarden, *moetiára sa-oetas.*

STRENGEL, m. *pintálan.*

STRENGELEN, b. w. *péntal, pílin.*
—, vlechten, *anjam, klábang, L.*

STRENGELIJK, bijw. *dengan kras.*

STRENGELING, vr. *peméntálan.*

STRENGEN, b. w. stijf aanhalen, *kintjangkan, kintjang-í, kintjang-in, L.*
—, tot strengen maken, *boewat toekal, bekin ikát-an, L.*

STRENGHEID, vr. *kakrásas, parintah kras*, eig. strenge bevelen.
Met — handelen, *memarintahkan dengan kras, péngang parintah kras.*
—, (van zeden) *baqti, sanoenoh.*

STREPEN, b. w. *gáris, ringi-ríngi.*
Papier —, *gáris qarháas*
Gestreepte stof, *kájin gínggang.*
—, zie GESELEN.
—, fig. doorstrijken, *hardiq, kassi adjar, L.*

STREVEN, o. w. *lomba, tjoba dápat.*
— naar, *matá-i, toentoe.*

In eenen wedloop naar den prijs —, *lári berlomba-lomba akan mendápat patjoe-wan.*

Naar de volmaaktheid —, *mengoelahákan diri akan ber-óleh kasempornáan, menoentoet kasempornáan.*

Te boven —, *berkalahéhan, mengatást.*

STREVVING, vr. *perlombáan.*

STRIBBELAAR, m. *órang jang soeka berbantah, toekang tjeréwét, L.*

STRIBBELEN, o. w. *berbantah, tjeréwét, L.*

STRIBBELING, vr. (moeijelijkheid) *kasoesáhan.*
—, *aankanting, perbantáhan.*

STRIEM, vr. *líjat, bakas poekol.*

STRIJD, m. *párang, prang, baykár, paykár, Perz.*
Den — aanbinden, *mengikat prang.*
—, veldslag, *paparáwan, paprángan.*
—, kloppartij, *berkaláht.*
De een is met den anderen in —, *soewátoe berláwan akan soewátoe.*
—, tweestrijd, *verschil, tjiderá.*
In — zijn, *verschillen, berbédah.*
Zijne daden zijn in — met zijne woorden, *makka perboewálanja itoe berbédah dengan katánja.*
Om —, om het zeerst, *reboet-reboet, mereboet.*
En al de troepen vingen om — het (opsattend) zeewater op, *makka segalla ráj-jat poon mereboet menádah ajer láwoet itoe, S. R. 140.*

STRIJDBAAN, vr. *tampat perlombáan, balápan, tampat balápan.*
—, slagveld, *médán prang.*

STRIJDBAAR, b. n. *jang dápat meláwan, perkása.*
Een — volk, *qawm jang gágah perkása.*

STRIJDEN, o. w. *vechten, párang, memárang, prang.*
— met woorden, *bantah, berbantah, berbantah dengan káta.*
—, handgemeen zijn, *berkaláht.*
—, verschillen, *berlajinan, bersaláhan.*
Dat strijdt met de gewoonte, *itoe bersaláhan dengan áadat.*
— in gevoelen, *berbédah.*
—, oneens zijn, *bertjiderá.*
Tegen de begcerlijkheden —, *memarángi hamá napsoe, meláwan hamá napsoe.*
Dat strijdt tegen de instelling der wet, *itoe meláwan (melanggar) sjarh hoekoem.*
Deze getuige strijdt tegen hem, *makka sjaksi ini djádi brat atasnja.*

STRIJDER, m. *órang berprang, pamarang*, zie KRIJGSMAN.
— voor het geloof, *moedjáhíd, Ar.*
—, *twister, órang jang soeka berbantah, toekang tjeréwét.*

STRIJDHAMEER, m. *serkab.*

STRIJDIG, b. n. *bersaláhan, berlajinan.*
Dat is — met de uitspraak van den

koran, makka itoe bersaláhan dengan boenji qor'án.

—, onwettig, *harám*, Ar.

—, bijw. atas prt jang bersaláhan.

STRIJDIGHEID, vr. prt jang bersaláhan (ber-lajinan).

STRIJDIGLIJK, bijw. zie STRIJDIG, bijw.

STRIJDKNODS, m. *samóga*, Jav., *gáda*, *tjoq-mar*.

STRIJDPERK, o. zie STRIJDBAAN.

STRIJDPLAATS, vr. zie STRIJDBAAN.

STRIJDVELD, o. zie SLAGVELD.

STRIJKELINGS, bijw. *dengan sipei*, *dengan loetjor*.

STRIJKEN, b. w. doen dalen, *toeronkan*, *dang*, *sahkan*.

Het zeil —, *toeronkan lájar*, *sohkan lájar*, *dang lájar*, *toeroenin lájar*, L.

Strijk los! *soh!*

De vlag —, *sohkan bandéra*.

—, drukkend wrijven, *pidjít*.

—, met iets —, inwrijven, *sápo*e *dengan*.

Met olie —, *sápo*e *dengan minjaq*.

—, inwrijven, *gósoq*.

Het gelaat met de hand —, *ráwaq*, *ráwoep*.

Zachtkens —, wrijven, *oeroet*.

—, (over de oogen), *keli*.

Linnen —, *pipehkan kájin*, *strika ká-jin*, L.

Fijn —, *pípis*, *gíling loemat*.

De viool —, *kisil rabab*.

Boter op brood —, *boeboh minjaq sápt paadda róti*, *tároh mantéga di róti*.

Er is geene zalf aan te —, *tiáda ta-perbajikt lági*, *diá trá máw dengar sakáli*.

Bijeen —, *koenpolkan*, *hínponkan*.

Eene maat (korenmaat) —, af—, *pé-rés*.

Een vonnis —, *poatoeskan hoekoem*.

Met den prijs in de renbaan gaan —, *ber-óleh hisnat patjoewan*.

Gaan —, *mentjoert-tjoert pergi*.

Voor iemand —, *tiwas derri paadda sa-órang*.

STRIJKER, m. *jang menoeronkan*, (*gósoq*, enz. zie STRIJKEN).

STRIJKGELD, o. *tjngkaram*, (eig. drink- of steekpenning).

STRIJKHOUT, o. *kájoe pérés*.

STRIJKIJZER, o. *bessí pipehan*.

STRIJKING, vr. *wrijving*, *penggósók-an*, *peng-oeroetan* enz. zie STRIJKEN.

STRIJKKALK, m. *kápor jang di láboerkan*.

STRIJKKLAP, m. *kájin gósoq*.

STRIJKLEDER, o. *koelit boewat gósoq piso*, L., *koelit asáhan*.

STRIJKSTEEN, m. *bátoe asáhan*.

STRIJKSEL, o. zie SMEERSEL.

STRIJKSTER, vr. *toekang strika*, L., *param-poewan jang djádi toekang strika*.

STRIJKSTOK, m. *pengisil*.

STRIK, m. *lis*, *knoop*, *sínpoelan*.

—, van jagers, *djirat*, *djirat*, *djoerat*, *táht pemikat*, *dodéso*, Tern.

Een zamengestelde —, *warstrik*, *djirat báwor*.

—ken voor vogels spannen, *memásang djirat boerong*.

Eenen — werpen, *tjampaq djirat*, *sá-waykan djirat*.

Eenen — spannen, *táhan djirat*, *pásang djirat*.

—ken spannen, lagen leggen, *adang*, *mengádag*.

In den — *geraken*, *kena djirat*, *kena di djirat*, *di djiratkan*.

—, knip, *val*, *rátjig*.

STRIKBOOG, m. (in eene val), *djoewáran*.

STRIKKEN, b. w. *sínpol*, *sínpolkan*.

—, in eenen strik vangen, *mendjirat*, *merátjig*.

Gestrikt worden, *di djirat*, *di rátjig*, *kena rátjig*, *kena djirat*.

STRIKKENSPANNER, m. *jang memásang (táhan) djirat*.

STRIKREDE, vr. *perbahásán (bitjára)* *akan perdjákan*.

STRIKT, b. n. eng, *sesaq*, *sempit*.

—, *naauwkeurig*, *betoel*, *tsaí*, Ar.

—, *naauwgezet*, *streng*, *kras*.

—, *bijw. dengan sa-betoel-betoelnja*.

STRIKTHEID, vr. *kabetoelan*.

STRIKVRAAG, vr. *pertanjaán jang tjerdiq*.

STRIPPEN, b. w. *geeselen*, *poekol sápo*.

De rijst van de halmen, *iles pádi*, L.

STRIPS, vr. als: — *krijgen*, *di poekol*, *dá-pat poekol*.

STROBBELEN, o. w. zie STRUIKELEN.

STROEF, b. n. *sesaq*, *terlálaoe kintjang*.

—, *norsch*, *bingis*, *másam*,

Een — *gelaat*, *moeka másam*.

STROEFHEID, vr. *kasesákan*.

—, *stuurscheid*, *kabingisan*.

STROMPELEN, o. w. zie STRUIKELEN.

STROMPELIG, b. n. *lakoq-lakoq*.

STROMPELING, vr. zie STRUIKELING.

STRONK, m. van eenen boom, *tongkol*.

—, *struik*, *bátang*.

STRONKELEN, o. w. zie STRUIKELEN.

STRONKELING, vr. zie STRUIKELING.

STRONKELVOETEN, o. zie STRUIKELEN.

STRONT, m. *táht*, *taai*, verb.

STRONTIG, b. n. *penoeh táht*, *ber-táht*.

Er — *afkomen*, *woerong*, L., *tráda djádi*.

STROO, o. *márang*, *merang*, L., *djarámt*.

Op — *liggen*, *tidor di tikar*, (eig. op een matje).

—, *dak*—, *riet van bladeren*, *atap*.

— van *nipahbladeren*, (zeker *dekriet*), *atap nipah*.

STROOBOS, m. *ikat merang*, *ikat djarámt*.

STROODAK, o. *atap dáwon nipah*.

STROODEKKER, m. *toekang atap*.

STROOFAKKEL, vr. *óbor merang*, *soeloh djarámt*.

STROOGEEL, b. n. *koening merang*.
 STROOHALM, m. *tangkei djarâmi, batang merang*.
 STROOHOED, m. *toppi derri merang, toedoeng derri paadda djarâmi*.
 STROOIJEN, b. n. *derri paadda djarâmi (merang)*.
 STROOIJEN, b. w. *hambor, sirat, sîret*.
 Bloemen —, *hamboerkan boengâ (kumbang, L.*
 Zand op iets —, *menghamboert dengan pâsir*.
 Iemand zand op de oogen —, *menipoe orang, pedjâ-in orang*.
 Zout op vleesch —, *târoh (boeboh) gâram paadda dâging*.
 Pest over den akker —, *membadjâkan* —, laten vallen, *kassi djâtoh, L., siar*.
 Gestroid —, *terhambor*.
 Gestroid, hier en daar verspreid, *te-siâr, L.*
 STROOIJING, vr. *penghamboeran*.
 STROOIMANDJE, o. *bakoel boengâ jang di hamborkan*.
 STROOISEL, o. *bârang jang di hamborkan*.
 — voor paarden, *roempoet kring jang di târoh di bawah koeda*.
 STROOISUIKER, vr. *goela pâsir*.
 STROOK, vr. *sa-pôtong, sa panggal*.
 —, stukje, *nabdat, Ar.*
 —, boord, *sibir*.
 STROOKEN, b. w. *streele, strijken, sâpoe*.
 —, vlejjen, *boedjoq, tjoemboe*.
 STROOKEN, o. w. *overeenstemmen, berpatoetan*.
 Met de waarheid —, *berpatoetan dengan kabenaran*.
 STROOKING, vr. *streeeling, strijking, penja-poewan*.
 —, vlejjing, *pemboedjok-an*.
 STROOM, m. *het stroomen, hâroes, ajer dras*.
 Sterke —, *hâroes*.
 Bruisende —, *hâroes berandangong*.
 Tegen den — opvaren, *moediq berprâhoe, landa*.
 Den — afvaren, *milir berprâhoe, milir sâma prâhoe, L.*
 Voor den — afdrijven, *di hânjoetkan ajer soeroet*.
 —, groote, breede rivier, *soengei besaar, soengei râja, bengawan, Jav.*
 Op — liggen, *berlâboeh di soengei*.
 Op — halen, (een schip), *lontjor*.
 Eenen — van tranen storten, *bertjoetjor ajer mâta*.
 Vele stroomen bloeds werden er vergoten, *bânjaq dârah di toempah*.
 De — der tijden, *perdjâlânan (peridâran) mâsa*.
 Den — volgen, *mededoen, toeroet lâkoe bânjaq orang*.
 STROOMAT, vr. *kâdjang*.
 STROOMEN, o. w. *hâlir, mengâlir, lêleh, lilleh, L.*

Naar zee —, *hîlir, milir, L.*
 Snel —, *hâlir dras, santer, Jav.*
 De woorden — uit zijnen mond, *terlantjar lidahnja, terlâloe fatsêhat lidahnja*.
 Het volk stroomt naar het gebergte, *makka bânjaq orang poun lâloe ka-goenong*.
 STROOMGOD, m. *baroena*, (ook: *zeegod*, doch ook op de Ganges vereerd).
 STROOMING, vr. *hâl mengâlir*.
 STROOMKEERING, vr. *tarbis*.
 STROOMRIJK, b. n. *penoeh soengei*.
 STROOMSWIJZE, bijw. *sa-bagei soengei*.
 STROOMWATER, o. *ajer soengei*.
 STROOP, vr. *ajer goela, djoeroeh, Jav.*
 —, drab van suiker, *tanggoeli*.
 STROOPENDE, vr. *kâwan penjâmon (perampog)*.
 STROOPEN, b. w. *villen, koeliti, kèssêt, L., kaloepas*.
 —, rooven, *rampas, rampog, sâmon*, zie ROOVEN.
 —, op eene verbodene wijze jagen, *berboeroe dengan tiada idzin (permisst, L.)*
 —, afstroopen, (rotting of rij), *djângat, djângatkan*, zie AFSTROOPEN en STRIPPEN.
 STROOPER, m. zie ROOPER.
 STROOPERIJ, vr. *perampâsan, perampôkan, penyamoenan*.
 STROOPNEST, o. *tampat penjâmon*.
 STROOPPARTIJ, vr. *penjarangan penjâmon*.
 STROOPPOT, m. *tampat ajer goela*.
 STROOPVAT, o. *tonq ajer goela*.
 STROOZAK, m. *kâsor (bolsak) jang di isi merang*.
 STROP, m. *djirat, santâdji*.
 — om te hangen, *tâkt lêher*.
 Eenen — om den hals doen, *mengendâkan tâkt paadda lêher*.
 —, touw in het algemeen om iets te binden of te bevestigen, *tâkt*.
 STROPDAS, vr. *sutropdas*, verb., *kâjin pemblit lêher jang kras*.
 STROT, m. *korong-koengan, solqom, Ar., labbat, Ar., antelê*.
 STROTKLAPJE, o. *huig, ânag lidah*.
 STROTTEHOOFD, o. *lobang (hoeloe, moeloet) koerongkoengan*.
 STRUIF, vr. *dâdar telôr, koewé telôr, L.*
 Eene — in de pan bakken, *mendâdar*.
 STRUIK, m. *pohon ketjil*, zie HEESTER.
 STRUIKBOSCH, o. *rongga*.
 —, kreupelhout, *baloeakar*.
 STRUIKELAAR, m. *orang jang kalintjoh*.
 STRUIKELBLOK, o. *fig. steen des aanstoots, bâtoe kasontôhan*.
 STRUIKELEN, o. w. *kalintjoh, tetârang, sangkog, sangko*.
 Over eenen steen —, *kalintjoh kârana sontoh di bâtoe*.
 STRUIKELING, vr. *kasontôhan*.
 STRUIKGEWAS, o. *pohon-pohon ketjil*.
 STRUIKROOVEN, o. w. *sâmon, menjâmon*.

STRIJKROOVER, m. *penjâmon, pembégal, Jav., djangka.*
 STRUIS, vr. struisvogel, *boerong onta, nââm, Ar.*
 STRUISEL, o. telór boerong onta.
 STRUISGRAAS, o. (sporabolus elegantus), *djoe-koet maléla.*
 —, (sp. pulchellus), *datambâga gedé, Soend.*
 STRUISVEER, vr. *boeloe boerong onta.*
 STRUWEEL, m. zie STRUIK.
 STUDEERJAREN, o. meerv. *waqtoe mengâdjí, tâhon-tâhon peladjárán.*
 STUDERTIJD, m. *koetika mengâdjí (belâ-djar).*
 STUDEERLAMP, vr. *palita órang mengâdjí, lampo órang belâdjar, L.*
 STUDENT, m. *moerid, Ar., pelâdjar, peng-âdjí, thalibo'l-ilmú, Ar.*
 —, die op het collegie gaat, *moedras, Ar.*
 STUDENTENREGT, o. *haq moerid (peng-âdjí).*
 STUDEREN, o. w. *belâdjar.*
 In de godsdienst —, *mengâdjí, belâdjar ilmoe ilahiat.*
 Op iets —, *mengira-ngirâkan bârang apa-apa.*
 STUDIE, vr. *peladjárán.*
 —, *vlijt, idjihâd, Ar., rádjin.*
 — van godsdienstige werken, *pengâ-djian.*
 Een man van —, *órang ber-ilmoe, âlim, Ar.*
 —, *opzet, niat, Ar., sengâdja, L.*
 STUG, b. n. *tagar, tegar, kâkoe, benaq.*
 STUGHEID, vr. *katagâran, pri tagar, lâkoe jang kâkoe.*
 STUIFAARDE, vr. *tânah sa-bagei háboe há-loesnja.*
 STUIFMEEL, o. *tepong háloes jang terbang.*
 STUIFZAAD, o. *benih háloes jang terbang, tepong boenga.*
 STUIFZAND, o. *pâsir háboe, pâsir háloes jang di terbangkan.*
 STUIKEN, b. w. *kâtjoq di dâlam bakoel itoe boewah anggoer jang soedah di iriq béjar kaloevar ajernja.*
 STUIKMANDE, vr. *bakoel boewah anggor jang soedah di iriq lâgi di kâtjoq akan menga-loewarkan ajernja.*
 STUIP, vr. *sâwan, sânaq, sawân, zie STUIP-TREKKING.*
 —en krijgen, *kasanaq-sanâkan.*
 —, waarbij het kind telkens schrikt en de schouders ophaalt, *sâwan btâwaq.*
 —, fig. *gril, tîngkah.*
 STUIPACHTIG, b. n. *sâkit kakrásan.*
 STUIPBOOM, m. (soort van Mimosa) *djering.*
 STUIPTREKKING, vr. *kakrásan.*
 — in het gelaat, *aangenigtspijn, laq-wat, Ar.*
 STUIT, m. het stuiten, *sontohan.*
 STUIT, vr. het uiteinde van den ruggegraat, *boentoet, L., ponggong, poenggong.*

STUITBEEN, o. *toelang ponggong, toelang boentoet, adjb, Ar.*
 STUITEN, o. w. tegen iets, *sontoh.*
 Met den voet —, *sontohkan kâki.*
 Terug —, *galintjat, ambol.*
 Met het uiteinde —, *sindal.*
 —, b. w. tegenhouden, *tâhankan, zie BELETTEN.*
 Op iets — (bij het graven), *sâdang.*
 Dat stuit mij, *kita djemoe derri itoe.*
 Een vaartuig —, tegenhouden, *tâhankan práhoe.*
 STUITER, m. *órang jang menâhankan.*
 —, zeer groote knikker, *kalitjí besaar, kalitja besaar, L.*
 STUITEREN, o. w. *bermâjin kalitjé besaar, mâjin kalitja besaar, prijtít.*
 STUITSTUK, o. *dâging ponggong, dâging boentoet.*
 STUIVEN, o. w. *berdaboe, doeli terbangkit.*
 Het stof stooft in de lucht, *makka doeli poon terbangkitlah ka-adara.*
 Het is gestoven, *soedah hilang, soedah limjrp.*
 STUINER, m. *wisdmaker, órang kótjaq, L., órang jang békin dânjaq roesoe.*
 —, vijf cents, *sa-wang, sa-oeawang, sa-tengah wang (oeawang) bahâroe.*
 STUK, o. *panggal, krat, pôtomg, pipaq, hatt, Ar.*
 Een —, *sa-panggal, sa-krat, sa-pôtong, sa-lei, sa-kâjoe.*
 Een groot —, *sa-pôtong besaar, sa-panggal besaar.*
 Een — brood, *sa-pôtong rôti, sa-pâpaq rôti.*
 In —ken scheuren, *mentjârig-tjârig.*
 Bij —ken en brokken, *berpanggal-panggal, berbahâgi-bahâgi.*
 Twee —ken zijde, *soetrâ doewa pôtomg (padjâtan).*
 Een — linnen, *kâjin sa-kâjoe, kâjin sa-lei.*
 Twintig —ken linnen, *kâjin sa-kôdi, kâjin doewa poeloh kâjoe.*
 In het — van godsdienst, *paadka per-kâra agama.*
 Van — tot —, *dengan segalla hâl aliwâl.*
 —, deel van een boek, *djilid, verbat. van djilid, Ar., bakogian.*
 Bij —ken nitgeven, *kaloevarkan (thlâ-hirkan) dengan djilid-djilid.*
 Tien — s ossen, *lemboe sa-poeloh êkor.*
 Een — wijn, *sâtoe tong anggor.*
 —, kanon, *mariam.*
 Een lang metalen —, *léla.*
 — op het schaakbord, *boewah tjâtor.*
 —, muzijkstuk, *râgam lágoe, L.*
 — werks, *bârang sasoewâtoe kurdja.*
 Uit één — gemaakt, *bewerkt, bapjir-kâja, L., djiré.*
 Uit één — goud gemaakt, *sa-djiré amas.*

Van zijn — geraken, *djádi bingong*.
 Iemand van zijn — brengen, *békin bingong sama orang*, L., *membingungkan orang*.
 Stijf op zijn — staan, *tatap atas katanja*.
 —, bewijsstuk, *tanda katrangan*, *dahl*, Ar.
 STUKADOOR, m. *pandei melâboerkan kâpor*.
 STUKGOEDEREN, o. meerv. *bârang dagangan jang di kirimkan di dalam kas*, L. (*peti*).
 STUKJE, o. *panggal ketjil, pôtung ketjil, sjagiqat*, Ar.
 Van — tot bestje, *dengan segalla hâl ahwâl*.
 STUKSWIJZE, bijw. *ber-panggal-panggal, berpôtong-pôtong*.
 — verhalen, *mentjeriterakan segalla hâl ahwâl*.
 STUKWERK, o. *bârang pekarajaan jang di hâbiskan dengan sapâro-sapâro*.
 STULP, vr. zie STOLP.
 —, hut, *pondoq*.
 STULPEN, b. w. toedekken onder eene stolp, *toedong, menoedong*.
 STULPJE, o. hutje, *pondoq ketjil*.
 STULPKOOI, vr. *koerongan ajam*.
 STULPSWIJZE, bijw. *sa-roepa toedong*.
 STUMPER, m. bloed, hals, *orang kasajangan, orang kasehan*.
 —, dommerik, *orang budoeh, orang gobloq*, L.
 STUMPERACHTIG, b. n. *kasajangan, tjelâka*.
 STUREN, b. w. zenden, *soeroeh, kirim*.
 Zijn knecht naar den smid —, *soeroeh hambanja pergi ka-pandei besst, soeroeh boedjanja pigi sama toekang besst*, L.
 Goederen —, *kirim bârang-bârang*.
 Terug —, *kirim kombali, poelangkan, poelâng-in*, L.
 Eenen wagen, olifant —, *membâwa karêta*, L. (*gâdjah*), *mengapalakan râta (gâdjah)*.
 Een schip —, *pégang kamoedi kapal, memoedi*.
 STURING, vr. *penjoerohan, pengiriman*.
 —, besturing, *pendjoeroewan, parintah*.
 STUT, m. *kâjoe toendjang, tongkat, penoengkat, pâpa*.
 —, onder een vaartuig op den wal, *blok, kâlâng*.
 Een vaartuig op —ten zetten, *kâlântangan prâhoe*.
 —, daar de kâdjang van een vaartuig op rust, *tjaplaq*.
 STUTBALK, m. *kâjoe jang menongkat, kâjoe toendjang*.
 STUTSEL, o. zie STUT, 'SCHOOR.
 STUTTEN, b. w. *menongkat, toendjang*, L.
 Eenen zolder —, *menongkat lôttêng, toentjangan lôttêng*.
 —, ondersteunen, beschermen, *menolong, melindong*.
 STUUR, o. roer, *kamoedi*.
 —, helmstok, *gintjiran kamoedi*.

Over —, in de war, *koesoet*.
 STUURBOOM, m. *gintjiran kamoedi*.
 STUURBOORD, o. *sablah kânan, bibir kânan, bibir kapal di sablah kânan*.
 STUURLASTIG, b. n. *tersârat di boerit*.
 STUURMAN, m. roerganger, *djoeroe moedi*.
 —, belast met het toezigt van alles aan boord, *moellim, Ar*.
 — op de voorplecht, om naar klippen enz. te zien, *djoeroe bâtoe*.
 STUURMANSCHAP, vr. *lmoe pelajaran*.
 STUURMANSMAAT, m. *stuurmansleerling, moerid moellim, orang belâdjâr pengatahoewan pelajaran*.
 STUURPLECHT, vr. *tingkat jang dekat kamoedi*.
 STUURSCH, b. n. *bingis, mâsam, asam*, L.
 Een — mensch, *orang bingis*.
 Een — gelaat, *moeka mâsam*.
 —, bijw. *dengan bingis*.
 STUURSCHEID, vr. *pri bingis, kabingisan, lakoe bingis*.
 STUURSTOK, m. *gintjiran kamoedi*.
 STUWEN, b. w. douwen, *toelaq*.
 —, behoorlijk laden, *moewat kintjang, moewat dengan atoeran, tûndeh*.
 STUWER, m. *djoeroe moewat prâhoe (kapal)*.
 STUWING, vr. *hâl moewat kapal dengan atoerang (kintjang)*.
 SUBIET, b. n. zie PLOTSSELING.
 SUBLIMEREN, b. w. (ond. w.) *menerbikan rok derri dalam sasowâtoe daât*.
 SUBSTANCIE, vr. (ond. w.) zie WEZEN.
 SUBSTITUEREN, b. w. (ond. w.) *toevoegen, tambah, bri*.
 —, in plaats stellen, *gantikan*.
 SUBSTITUUT, m. (ond. w.) *jang menoeleng, ganti, wakil, Ar*.
 SUUDE, vr. *râwah, råwang, pâja*.
 SUF, b. n. *râban, ngangoet, bingong*.
 Oud en —, *pékon*.
 SUFFEN, o. w. *merâban, mengangoet, njânjoe, âda bingong*.
 SUFFER, m. *sufferd, suffaard, orang berrâban*.
 SUFHEID, vr. *kalakoewan orang berrâban, njanjoewan*.
 SUIKER, vr. uit suikorriet, *goela, sjakar, Perz., sokkar, Ar*.
 — van den arên-boom, *goela djâwa*.
 Witte —, *goela poetih*.
 Kandij —, *goela bâtoe*.
 Brood —, *goela pâsir*.
 SUIKERACHTIG, b. n. *sa-bagei goela, seperti goela*.
 SUIKERALUIN, m. *tâwas jang di pergoelâkan, tâwas jang di tarâh-in goela*, L.
 SUIKERBAKKER, m. *toekang koewé goela*.
 SUIKERBAKKERIJ, vr. *tampat (kadei) toekang koewé goela*.
 SUIKERBOOM, m. *pohon arên*.
 SUIKERBRANDEWIJN, m. *tisfa*.
 SUIKEREN, b. w. *târoh goela, boehoh goela, permânsikan, pergoelâkan*.
 Gesuikerd, *bergoela*.

- SUKERGEBAK, o. *koewé goela, dódol, hal-wá, Ar.*
— met boontjes, *téngtèng.*
- SUIKERHANDEL, m. *perniugáan goela.*
- SUIKERIG, b. n. *goela rasánja, sabagei goela, seperti goela.*
- SUIKERKIST, v. *petí goela.*
- SUIKERKOKER, m. *toekang másaq goela.*
- SUIKERKOKERIJ, vt. *tampat másaq goela.*
- SUIKERLEPELTJE, o. *séndoq (sondoq) goela.*
- SUIKERMAND, vt. *krandjung goela.*
- SUIKERMOLEN, m. *penggilingan tubboe (teboe).*
- SUIKERFAN, vt. *koewáti boewat másaq goela.*
- SUIKERPOT, m. *tampat goela.*
Chinesche —, guddoh.
- SUIKERRAFFINADERIJ, vt. *tampat mengaloesti goela, tampat ningkan goela.*
- SUIKERRAFFINADEUR, m. *toekang mengaloesti goela, toekang ningkan goela, toekang másaq goela.*
- SUIKERRIET, o. *teboe, tubboe, L., tewwoe & towoe, Soend.*
Uitgeperst —, ampas tubboe.
Wild —, tábor.
- SUIKERRIETVELD, o. *tánah tubboe.*
- SUIKERRIETWATER, o. *ajer tubboe.*
- SUIKERSMAAK, m. *rása goela.*
- SUIKERSTROOP, vt. *tanggoeli, ajer goela.*
- SUIKERTANGETJE, o. *sepit goela.*
- SUIKERTON, vt. *suikervat, tong goela.*
- SUIKERWATER, o. *kélang.*
Een kooksel van —, toetol.
- SUIKERZOET, b. n. *mánis goela.*
- SUIKERZUUR, b. n. *asam goela.*
- SUILEN, b. w. *memoekant.*
—, zie *LANTERFANTEN* en *DRALEN.*
- SUILOOREN, o. w. *bertelinga pandjang, ber-koeping pandjang.*
- SUILOORIG, b. n. *soesah háti.*
- SUIZEBOLLEN, o. w. *berpoesing kapála, djádi poesing kapála.*
—, bedwelmd zijn (van pinang), *pinang-pinangan.*
- SUIZELEN, o. w. zie *SUIZEBOLLEN.*
—, van hoofdpijn, *pening.*
- SUIZELING, vt. *poesing, poesing kapála.*
—, hoofdpijn, schiele hoofdpijn, *pening.*
- SUIZEN, o. w. *dangong, berdangong.*
—, ruischen, *gemesisik.*
—, in de ooren, tuiten, *dásing, berdásing, buddásing, L.*
- SUIZING, vt. *boenji jang berdangong, dangong.*
—, getuit, *boenji jang berdásing, dásing.*
- SUKADE, vt. *mamisan koelit láboe.*
- SUKKEL, m. zie *SUKKELAAR.*
Aan den — zijn, melantjong serta mí-nom bánjaq áraq.
- SUKKELAAR, m. *bloed, órang kasian, L.*
—, traag mensch, *órang málas, órang lambat-lambat.*
- SUKKELAARSTER, vt. *parampoewan jang málas (lambat-lambat).*
- SUKKELACHTIG, b. n. *bersákú-sakitan.*
- SUKKELARIJ, vt. *kamalásan, pri lambat-lambat, kalambátan.*
- SUKKELEN, o. w. *gedurig ongesteld zijn, sákít-sákít, sring-sring sákít, L., bersákít-sakitan.*
—, traag zijn, *málas kardja, berlambat-lambat.*
Op zee —, hánjoet sána sini, berátong-átong.
—, kommerlijk leven, *hidop dengan soekar, hidop dengan berkakoerangan, hidop kája órang pótol, L.*
—, langzaam gaan, *djálán perláhan-láhan, djálán plan-plan, berdjálán lambat-lambat.*
- SUKKELING, vt. *fiál sákít-sákít, fiál bersákít-sakitan.*
—, leuntering, *perlambátan.*
- SUKKELWERK, o. *perlambátan, kardja jang perláhan-láhan.*
- SUL, m. *bloed, órang bódoh, órang kasian, L.*
—, dood goed mensch, *órang jang terláloe bájq.*
- SULACHTIG, b. n. *bódoh, gobloq, L.*
- SULACHTIGHEID, vt. *kabodóhan, lákoe órang gobloq.*
- SULFER, vt. *zwavel, balirang, walirang, L.*
- SULFERACHTIG, b. n. *sa-bagei balirang.*
- SULFERBALSEM, m. *kejo balirang (walirang).*
- SULFERDAMP, m. *asap balirang.*
- SULFEREN, b. w. *boeboeh balirang, membalirangi.*
- SULFERMIJN, vt. *tambang balirang.*
- SULFERSTANK, m. *báwoe balirang.*
- SULLEN, o. w. *sanggoeloor, gangsor.*
- SULLIG, b. n. zie *SULACHTIG.*
- SULTAN, m. *solthán.*
- SULTANE, vt. *sultanin, istrí solthan, per-neisoerei.*
- SUPERCARGA, m. (die aan boord de handelszaken waarneemt,) *tekó, kéwt.*
—, (die geld aan den schipper voorschiet,) *malakéwt.*
- SUS, tusschenw. *diamlah.*
- SUSSEN, b. w. *ójása.*
—, door vriendelijke woorden stillen, *rapoe.*
- SUSSING, vt. *fiál mengoéjása.*
- SYLLABE, vt. (ond. w.) zie *LETTERGRIEP.*
- SYMBOLISCH, b. n. (ond. w.) *ibárat, Ar., oepáma.*
—, voorstellen, *mengoepamákan, meng-ibáratkan.*
- SYMETRIE, vt. (ond. w.) *andam.*
- SYMPATHETISCH, b. n. (ond. w.) *sa-háti, sa-bitjára, tjára bermoewáfaqat.*
- SYMPATHIE, vt. (ond. w.) *moewáfaqat, Ar., sa-rása háti.*
- SYMPATHISEREN, o. w. (ond. w.) *sáma rása, bermoewáfaqat.*
- SYMPTOOM, o. (ond. w.) *tanda penjákít, àlímát penjákít.*
- SYNAGOGE, vt. *kanísat, Ar.*

SYNODAAL, b. n. *atas sjarth madjlis pandita*.
 SYNODE, vt. *madjlis pandita*, *madjlis hâl grédja*, *djoemiut oelama*, Ar.
 SYNONIEM, b. n. (ond. w.) *hampir sama magtsoednja*.

SYNTAXIS, vt. (ond. w.) regels voor de woordvoeging, *sjarth perhoeboengan perkatâan*.
 SYSTEMA, o. (ond. w.) zie STELSEL.
 SYSTEMATISCH, b. n. zie STELSELMATIG.

T.

T, vt. *tá*; de *th* wordt door de *thá* uitgedrukt.
 TAAI, b. n. *buigzaam*, *lemboet*, *kras*, *liat*.
 —, *stevig leer*, *koelit kras*.
 Een — *je tak*, *tjábang lemboet*.
 — *vocht*, *ajer lior*.
 — *vleesch*, *dáging liat*.
 Een — *man*, *órang goewat*.
 —, *stokkerig*, *oelid*, L., *mágel*, L.
 Een — *leven hebben*, *hidop dengan soekar*.
 TAAIHEID, vt. *prí lemboet*, *prí liat*, zie TAAI.
 TAAI, —, *sterkte*, *goewat*.
 —, *gierigheid*, *kikiran*.
 TAAK, vt. *pekarjdjân jang tentoe*.
 Dagelijksche —, *kardja sa-hârt-hârt*.
 Eene — *volbrengen*, *menjoedahkan pekarjdjân*.
 TAAI, vt. *bahâsa*, *bâsa*, L., *perbahásâin*.
 —, *tongval*, *lisân*, Ar., *lóghat*, Ar.
 —, *gezegde*, *kâta*, *perkatâan*.
 De oostersche talen, *bahâsa-bahâsa masjriq*.
 De maleische —, *bahâsa malájoe*.
 De javaansche —, *bahâsa djâwa*.
 Wel ter —, *fatséh*, Ar., *lasin*, Ar., *terlâloe bájiq bahásanja*, *pandei berkâta-kâta*.
 Doode —, *bahâsa máti*.
 De — van het land, *bahâsa negri (djâwi)*.
 De bijzondere — van eenen stam, *loghat sasoekeo*.
 Eene — *spreken*, *berbahâsa*.
 TAALEIGENHEID, vt. *tsifat bahâsa*.
 TAALFOUT, vt. *sâlah bahâsa*.
 TAAI, m. *sjarth bahâsa*, *sjarth lôghat*, Ar.
 TAAIKENNIS, vt. *pengatahoewan bahâsa*, *ilmoe lôghat*, Ar.
 —, zie SPRAAKKUNST.
 TAAIKUNDIG, b. n. *faham paadda ilmoe lôghat*, *loghawí*, Ar., *pandei paadda bahâsa*.
 TAAIKUNDIGE, m. *órang jang faham paadda ilmoe lôghat*, *órang jang pandei paadda bahâsa*.
 TAAIKUNDIGLIJK, *bijw. atas sjarth lôghat*, *dengan sjarth bahâsa*.
 TAAI, m. *órang jang soeka belâdjâr bebrâpa bahâsa*.
 TAAI, m. *djoeroe bahâsa*, *goeroe (pengâdjâr) bahâsa*.

TAAI, m. *sjarth bahâsa*.
 TAAI, m. *órang jang memoetoeskan tjiderá kârana bahâsa*.
 TAAI, vt. *peratoeran perkatâan*.
 TAAI, m. *tolk*, *djoeroe bahâsa*.
 TAAI, b. n. *berbahâsa bânjaq*.
 TAAI, of SCHRIJFTEEKEN, o. *bâris*.
 TAAI, vt. *pérang*, *mèrah toewah*.
 TAAI, vt. *djerâdjâq*.
 TAAI, m. *tambâko*, *tambâkoe*, *oedoet*.
 — *kasuwen*, *mâkan tambâko*.
 Snuij —, *tambâko hâloes*, *tambâko hidoeng*.
 TAAI, vt. *háboe tambâko*.
 TAAI, o. *dâwon tambâko*.
 TAAI, vt. *tampat tambâko*, *lôpa-lôpa tambâko*, *seleppa*, L., *selâpa*, L.
 TAAI, vt. *goedang tambâko*.
 TAAI, vt. *tampat órang bêkin tambâko*, L.
 TAAI, m. *órang mendjoewal*, *tambâko*, *órang berniâga tambâko*.
 TAAI, m. *órang menghîris (pôtong) tambâko*, *pengiris tambâko*.
 TAAI, o. *tampat (pet) tambâko*.
 TAAI, vt. *asap tambâko bakal obat soempitan*.
 TAAI, o. *tânah tambâko*.
 TAAI, vt. *krandjang tambâko*.
 TAAI, vt. *pipa tambâko*, *pengoedoet*, *oedoetan*, *tjoelim*, Achin.
 TAAI, vt. *pohon tambâko*.
 TAAI, vt. *kebon tambâko*.
 TAAI, m. *bâkas (tampat) tambâko*.
 TAAI, vt. *soesoer*, Jav.
 TAAI, vt. *paroedan tambâko*, *koekoeran tambâko*.
 TAAI, m. *bâwoe tambâko*.
 TAAI, vt. *lêmpéng tambâko*.
 TAAI, m. *toekang goelong tambâko*.
 TAAI, m. *asap tambâko*.
 TAAI, m. *jang pákei tambâko hidoeng*.
 TAAI, m. *toelang tambâko*.
 TAAI, o. *tong tambâko*.
 TAAI, m. zie TAAI, m.
 TAAI, m. *kadei (wârong, toko) órang mendjoewal tambâko*.

TABBAARD, m. tabberd, *djoebbat*, Ar.
Een ruime —, *fistân*, Perz.

TABERNAKEL, m. *tarâtaq*.
Het feest des —s, *hâri râja tarâtaq*.
Ergens —s bouwen, *doedoeq lâma paada soewâtoe tampat*.

TABOURET, m. *korsi piâno*.

TACHTIG, telw. *delâpan poeloh*.

TACHTIGER, m. *orang jang delâpan poeloh tâhon demoernja*.

TACHTIGJARIG, b. n. als: tachtigjarige oorlog, *prang jang delâpan poeloh tâhon lamânja*.

TAF, o. *padendang*, *taftâh*, Perz., *taftah*.

TAFEL, vr. *mâidat*, Ar., *médjah*, verb. (De inlander eet, zittende op den grond, de — is uitheemsch,) *miza*, Perz., *sofrat*, Ar., *sofrak*, Perz.
Een groot rond blad, waarop spijzen staan als op eene —, *doelang*, (deze heeft somtijds in het midden eenen poot).
Ronde —, *médjah bontar* (*bondar*, L.)
Oopen — houden, *pégang roemah mâkan*.
De — dekken, *toetop médjah*, *hampar kâjin médjah*.
Aan — zitten, *doedoeq di médjah*.
De — des Heeren, zie **NACHTMAAL**.
Echtgenooten van — en bed scheiden, *brî soerat tiga thrlaq*.
De — en van het noodlot, *loh maf-foethl*.
—, plaat, *loh*, *pâpan*.

TAFELBEDIENING, vr. *djâga médjah*.

TAFELBEL, vr. *lôjtjng médjah*.

TAFELBLAD, o. *dâwon médjah*.

TAFELBORD, o. *piring mâkan*.

TAFELBROEDER, m. *orang mengtnding*.

TAFELDIENAAR, m. *orang djâga médjah*.

TAFELN, o. w. *doedoeq mâkan*, *doedoeq di médjah*.

TAFELGAST, m. *orang djâmoe*, *tetâmoe*, L.

TAFELGEBED, o. *dôá atas makânan*.

TAFELGELD, o. *oewang médjah*, *wâng san-tâpan*.

TAFELGENOOT, m. *teman mâkan*, *sakoeto santap*.

TAFELGEREEDSCHAP, o. *perkâkas médjah*, *serba médjah*.

TAFELGEREGT, o. *hidângan*, *saljiam*, *roepa makânan*.
— en van verschillende spijzen, *hidângan derri paadda bagei-bagei makânan*.

TAFELGEZELSCHAP, o. *teman-teman mâkan*, *teman-teman di médjah*.

TAFELGOED, o. *tapellak sama serbêta*, L.

TAFELHOUDER, m. *toewan roemah mâkan*, *toewan jang pégang roemah mâkan*.

TAFELKLEED, o. *mandil*, Ar., (mantelium Lat.) *hampâran médjah*.

TAFELKNECHT, m. *orang djâga médjah*, *hamba jang djâga médjah*.

TAFELLAKEN, o. *tapellak*, verb., *kâjin m-*

djah, *kâjin hampâran médjah*, *hampâran hidângan*, *tjadir*, Perz.

TAFELLINNEN, o. *kâjin-kâjin médjah*.

TAFELMES, o. *piso* (*pisaw*) *médjah*.

TAFELMUZIK, vr. *boenji-boenjian jang di pâloe oranglah sedang orang besaar doedoeq mâkan*, *boenji-boenjian di médjah*.

TAFELPOOT, m. *kâki médjah*.

TAFELPRAAT, m. *ômong-ômong di médjah*, L., *bantjang-bantjang di médjah*.

TAFELSCHHEL, vr. zie **TAFELBEL**.

TAFELSCHRAAG, vr. *koeda-koeda médjah*.

TAFELSCHUIMER, m. *orang mengtnding*.

TAFELSERVIES, o. *perkâkas mâkan minom*.

TAFELSTOEL, m. *korsi ânaq ketjil*.

TAFELTJE, o. *médjah ketjil*, *kunnaap*, verb. van **knaap**.

TAFELTIJD, m. *têmpo mâkan*.

TAFELVREUGD, vr. *kasoeekâin orang mâkan*.

TAFELVRIEND, m. *tsokbat médjah*.

TAFELWIJN, m. *angoer médjah*, zie **WIJN**.

TAFELZILVER, o. *bârang péraq jung di pâké di médjah*.

TAFEREEL, o. *gambar*, *pigoera*, L.
—, voorstelling, *ibarat*, Ar., *oepâma*.

TAHIL, m. goud gewigt van 16 maas, ook 2 sp. matten, *tâhil*.

TAILJE, vr. (ond. w.) *lambâga*, *sikap*.

TAK, m. *tjâbang*, *penondjang*, *angga*, *râmo*, Port.
—ken schieten, *tondjang*.
Jonge —, *târoq*, *rangkas*, *ranting*.
Al de bladeren en —ken wierp hij naar *Laqsmâna*, dan segalla *dâwonnja dan rantingnja poon di lontarkannja kapada Laqsmâna*, S. R. 108.
—, loot, *dâhan*.
Drooge —ken van den sagoboom, *gâba-gâba*, *gabba-gabba*.
—ken, zie **AANBEL**.
Getakt, *bertjâbang*, *ber-angga*.
Drooge — van den kokosboom, *belâraq*.

TAKEL, m. *karei*, *kallaq*, L., *êrrêtan*, L.

TAKELADJE, vr. *segalla tâli dan tambirang*, *tâli-mâli*, *segalla boeboetan dan tambirang*.

TAKRIEN, b. w. *melangkap dengan tâli-mâli*, *melangkap dengan segalla boeboetan dan tambirang*.

TAKELHAAK, m. *gâjit tâli*.

TAKELMEESTER, m. (aan boord der Malcische vaartuigen,) *moeâllim angin*.

TAKJE, o. *tjâbang ketjil*, *târoq*.
—, loot, uitspruitsel, top, *poetjoq*, *dâhan*.
—, risje van eenen tamarindeboom, *rantjing*.
Vreemde —s en bladeren aan eenen boom, door pitten in vogelmest of door winden aangebragt, *pasilan*.

TAKKEER, m. *barkas*, *harkas tjâbang*.

—sen maken, barkaskan, *békin barkas*, L., *barkást*.
TAKKEN, o. w. *bertjábang*.
TAKKIG, b. n. *bertjábang*, *penoeh tjábang*.
TAKMAKING, vt. *pertjábangan*.
TAKTIEK, vt. (ond. w.) *lmoeng mengikat prang*, *pengatahoewan mengátorkan prang*.
TAL, o. zie **GETAL**.
TALEN, o. w. *tánja*.
 —, sterk verlangen, *ingin*, *kapéngin*, L., *rindoe-dendam*.
TALENT, o. geldgewicht, *boehâr*.
 —, begaafdheid, *kapandean*, *kabisáan*, L., *ápal*, *boedi*.
TALERUBOOM, m. *koelit papéda*, (dialium).
TALHOUT, o. *kájoe api jang di hitoeng*.
TALIE, vt. zie **TAKEKEL**.
TALIËN, b. w. zie **TAKELEN**.
TALING, m. *blibis*.
TALISMAN, m. *thilsam & thilism*, Ar., *ázimat*, Ar., *djimat*, verb., *hakmat*, Ar., *hikmat*, Ar., *toembal*, Jav.
TALK, vt. *lemaq genoaq*, *lemaq tjájer*.
TALKBOOM, m. *pohon káwan*, *njatoe*, Soend.
TALKSTEEN, m. *ab'raq*, Perz., *thalq*, Ar.
TALLETER, vt. *hoerof hesab*, Ar.
 De —s van 1854 zijn: *ghain*, *dlad*, *noeh en dál*, *makka hoerof hesab táhon 1854 itoe ghám*, *dlád*, *noen dan dál*.
TALLIJK, b. n. *dápat di hitoeng* (*hesab*).
TALLOOS, b. n. zie **ONTELBAAR**.
TALMACHTIG, b. n. *perláhan-láhan*, *plan-plan*, L., *berlambat-lambátan*.
 —, traag, lui, *málas*, *segan*.
TALMACHTIGHEID, vt. *pré lambat-lambat*, *kalambátan*.
TALMEN, o. w. *berlambat-lambat*, *léna*, *lina*, *perláhan-láhan*, *plan-plan*, L.
 —, leuteren, *préréng*.
 Indien wij — hier over te steken, *djikálaw lambat kita menjabrang ini*, S. R. 54.
TALMER, m. *orang málas*, *orang lambat-lambat*, *orang segan*.
TALMERIJ, vt. *perlambátan*, *kamalásan*, *pré léna*.
TALMUD, m. *kutáb agama orang jahoeé*, *talmud*.
TALRIJK, b. n. *bánjaq*.
TAM, b. n. *djinaq*.
 Een — hert, *roesa djinaq*, *mendjangan djinaq*.
 Tamme en wilde bananen, *pisang kebon dan pisang hoetan*.
 Een — paard, *koeda djinaq*, *koeda mánis*.
TAMARINDE, vt. *asam djáwa*, *tamar hind*, Ar., *tanroe'l-hind*, Ar.
TAMARINDEBOOM, m. *pohon asam djáwa*.
TAMARISK, m. *pohon tjamára*, *atzl*, Ar., *tjamára laut*, *arraw*.
TAMBOER, m. *penaloe genderang*, *tamboer*, Ned.

TAMBOEREN, o. w. *páloe genderang*, *poekol thamboer*.
TAMBOURIJN, vt. *rabána*, *rudap*, *taboewan*, *tetaboewan*, *tifu*, Amb., *toph*, Hebr.
TAMBOURIJNSPELER, m. *perabána*, *orang menampar rabána*.
TAMELIJK, b. n. *sedang*, *sadarhána*.
 — hoog, *sedang tingginja*.
 —e prijs, *harga sedang*.
TAMHEID, vt. *pré djinaq*, *kadjínakan*.
TAND, m. *gigi*.
 Eén —, *gigi sa-bátoe*.
 Voor—, *gigi sarié*.
 Hoek—, oog—, *gigi asoe*, *gigi andjing*.
 Gebroken —, *gigi roempang*.
 Gebrekkige —en, *roempang gigi*.
 De —en vijlen, *dáboeng*.
 —en krijgen, *toemboek gigi*.
 De —en schuren, *bersisoe gigi*, *mengásah gigi*.
 De —en schoonmaken, *soegt*, *bersoegt*.
 De —en peuteren, *tjongkil gigi*.
 Op de —en knarsen, *mengartagkan gigi*.
 Voorzien van fraaije —en, *áda gigi bágoes*, *sjanbat*, Ar.
 De —en laten zion (uit kwaadheid), *toendjoeq moeka*, *baperlihatkan gigi*, *seringéh*, *menjeringéhkan gigi*.
 Met ten mond vol —en staan, *kasompók-an*, L.
 Met lange —en eten, *bósén*, L., *mákan dengan djemoe*.
 —, schaar, *soembing*.
 — in een rad, *gigi róda penggilingan*, *gigi djantrá*.
TANDARTS, m. zie **TANDMEESTER**.
TANDEITEL, m. *páhat gigi*.
TANDBORSTEL, m. *kájoe soeyt*, *sikat gigi*.
TANDELOOS, b. n. *tiáda bergigi*, *roenga*, *roengaq*, *roempang gigi*, *ompong*, Jav.
TANDEN, b. w. *bergigikan*, *békin gigi*, L.
 — scherpen, *menádjamkan gigi*, *békin tártjam*, L.
TANDENSTOKER, m. *tjongkil gigi*.
TANDENGEKNARS, o. *kartaq gigi*.
TANDENKALK, m. *kápoer gigi*.
TANDGEKLAPPER, o. *galatoq*, *gelótoq*, L.
TANDHOL, o. kas, *lobang tampat gigi*, *kendam gigi*.
TANDIG, b. n. *bergigt*, *áda poenja gigi*.
TANDKAS, vt. *tampat gigi*, *lobang tampat gigi*.
TANDKRUID, o. *akar binása*.
TANDLETER, vt. *hoerof gigi*.
TANDMEESTER, m. *thábié gigi*, *pandei tjáboet gigi*.
TANDMIDDEL, o. *obat gigi*.
TANDPIJN, vt. *sákut gigi*.
TANDPIJNSTILLEND, b. n. *penáwar sákut gigi*, *obat sákut gigi*.
TANDPOEDER, vt. *loemat gigi*, *obat gigi*.
TANDRAD, o. *djantra jang bergigi*, *róda jang áda giginja*.

TANDSCHRABBER, m. *tjongkil gigt*.
 TANDSWIJZE, bijw. *ber-gigt, sa-bagei gigt*.
 TANDTREKKER, m. *prábot mentjâboet gigt*.
 TANDVLEERSCH, o. *goest, dáging gigt, isot*.
 TANDVORMIG, b. n. *sa-roepa gigt*.
 TANDWATER, o. (van azijn op ijzer en uijen getrokken om de tanden zwart te maken), *bebánjon*.
 TANDWORTEL, m. *akar gigt*.
 TANEN, b. w. *sâmaq koelit dengan koelit pohon*.
 —, o. w. duister worden, rosleurig worden, *soeram, djâdi glap*.
 TANG, vr. *sepit, penjepit, gâtu-gâta*.
 — van eenen goudsmid of juwelier, *djepitan, plâténg, djepitan géppeng*.
 Bamboezen —, (pers), *gâpit, Jav*.
 TANGETJE, o. *sepit ketjil*.
 — om den baard uit te trekken, *angkop*.
 Een fijn goudsmids —, *krintan*.
 TANIG, b. n. *warna hitam manis, warna pâla*.
 TANING, vr. zie EKLIPS.
 TAP, m. *tjêrêt, L., tjarat*.
 TAPHUIS, o. tapperij, *kadei órang mendjoe-wal áraq (toewaq, sópt, L.), wárong sópt, L.*
 TAPIJT, o. *permadâni, qathifah, Ar., chatifah*.
 — met goud doorweven, *permadâni jang ka-amâs-an*.
 Eene bijzondere soort van — en, *ham-páran tjeboebong*.
 —, tafelkleed, *kâjin médjah*.
 TAPIJTMAKER, m. *pandai permadâni, pandei qathifah*.
 TAPIJTWERK, o. *déwangga*.
 Gordijnen van —, *staatsiegordijnen, tirei déwangga*.
 TAPPEN, b. w. af—, *mentjêrêt, L., sâlin*.
 —, drank verkoopen, *djoewal sópt, L., djoewal áraq (toewaq, bram, táfia)*.
 TAPPER, m. *toekang wárong sópt, toekang kadei áraq (toewaq)*.
 TAPBLEUTEL, m. *koentji tjêrêt, L., ánaq koentji tjarat*.
 TAPTOE, vr. *boenji genderang samboejan poelang, boenji thamboer tanda poelang, taptoe, L.*
 TARA, vr. *tínbângan tong, tínbângan kas (pett)*.
 TARANTULA, vr. (ond. w.) *ghundah, Perz*.
 TARBOT, vr. (soort van —), *ikan báwal*.
 TARIEF, o. *tarif, daftar harga bárang da-gángan*.
 TARTEN, b. w. *tentang, antjam, L., soem-bar, Jav., soembar-in, L.*
 TARTER, m. *órang kátjaq (kótjaq), jang menentang, jang mengantjan, L.*
 TARWE of TARW, vr. *gendom, trigo, Port., diw, Perz*.
 Turksche —, *djâgong*.

Buitenste omhulsel der turksche —, *kalboesong*.
 Gekookte —, *nást gendom, S. R. 5*.
 TARWEBROOD, o. *róti gendon*.
 TARWEMEEL, o. *tepong gendom*.
 TAS, m. *hoop, tamboenan*.
 TASCH, vr. *zak, buidel, pondi-pondi, kandi, kandoeng, kanthong, L.*
 TASCHJE, o. (van bladeren om den betel bij zich te dragen), *époq*.
 Lederen —, *lompêt, dompêt*.
 Biezen —, *sulleppa, sussullepa*.
 TASSEN, b. w. *tambon, menambon*.
 TAST, m. *pendjamahan*.
 TASTBAAR, b. n. *voelbaar, jang dápat di djámah*.
 — duidelijk, *njâta, trang, tentoe*.
 TASTEN, b. w. *djámah, rába*.
 In het donker rond—, *râba-râba di glap*.
 TASTER, m. *jang mendjámah, jang merâba*.
 TASTING, vr. *pendjamahan*.
 TATEWALEN, o. w. *bertlor*.
 TATOUËREN, b. w. *tjâtjat koelit, bertandâkan koelit*.
 TAXATEUR, m. (ond. w.) *órang jang târoh harga, jang nilei, jang taqsir*.
 TAXEREN, b. w. *târoh harga, nilei, taqsir, L.*
 TAXISBOOM, m. (soort van —), *araw, tjamára láwoet*.
 TE, voorz. en voegw. *akan, di, dengan, terlâloe*.
 Om hem — zien, *akan melihat dia*.
 — tusschen twee werkwoorden, wordt gewoonlijk niet vertaald, als: bevelen — komen, *soeroh dátang*.
 Beginnen — eten, *moelâ-t mákan*.
 — land, *di dátat*.
 — water, *ter zee, di láwt*.
 — voet gaan, *berdjâlan kâki*.
 Bij hem — land, *di negrinja*.
 — vuur en — zwaard, *dengan ápt dan pedang*.
 — bed, *di tempat tidor*.
 — Padang, *di negri Pâdang*.
 — groot, *terlâloe besaar*.
 — meer, *mákin bebeh, mingkin bebeh, L.*
 — weinig, *terlâloe sedikit, koerang amat*.
 Hoeveel — meer, *brápa bebeh*.
 — gemoet gaan, *pergi bertemoe, pergi bertemoe, pergi menjamboet*.
 Zich — buiten gaan, *loepa diri*.
 — kort schieten, *tiwas; onvoldoende zijn, koerang, tiada tjoekeop*.
 — mijwaarts, *paadda kita, kapadâkoe*.
 — goed hebben, *ada piotang*.
 — doen geven, *brí kardja, brí soesak*.
 — onpas komen, *dátang sâlah waqtoe*, zoo als in: hij komt — onpas, *sâlah waqtoe dátangnja*.
 — doen hebben, *âda kardja*.
 — zamen, *sâma-sâma*.
 — niet doen, *mentadâkan*.

- , regt, juist, betoel, benar, dengan betoel, dengan sa-betoelnja.
 — voron, di hoeloe, dholo.
 — vergeefsch, sia-sia, látjor, L.
 Zich — vreden stellen, memadákán dirí.
 — weten, artinja, jáni, Ar.
 — huis, di roemah.
- TEEDER**, b. n. zwak, lemah, lemas, L.
 —, zacht, lemboet.
 Een — mensch, órang lemboet.
 — van gestalte, tenger, ramping.
 —, fijn, háloes.
 Eens — e huid, koelít háloes.
 —, gevoelig, piloe.
 Een — gevoel, rása piloe.
 —, bros, rápoh.
- TEEDERGEVOELIG**, b. n. piloe rása.
 Die vrouw is —, makka órang param-poeuan itoe piloe rasánja.
- TEEDERGEVOELIGHEID**, vr. kapiloeuan rása.
- TEEDERHARTIGHEID**, vr. rása sájang, rása kapiloeuan.
- TEEDERHEID**, vr. balei, belei, kalemboetan.
- TEEF**, vr. andjing betina, andjing param-poeuan.
- TEEK**, vr. karaptí, halam, Ar.
- TEEKEN**, o. tanda, àlámat, Ar., bakas, bekas, tjima, antjérin, L.
 — van onschuld, tanda tsálef, tandu kasoetjian.
 — van den dierenriem, bordj' ismáni, Ar.
 — van leven, tanda hidop, àlámat el-heiát, Ar.
 —s van met bloed bemorst te zijn, bakas berloemoer dengan dárah, Isk. 47.
 Tot een — van opregtheid, akan tanda ichláts.
 Zijn — is eene kroon, àlámatnja itoe makóta.
 —, sein, samboejan.
 Onheilspellend — in de sterren, nafs, Ar.
 — van brand, samboejan roemah hángoes.
 Hij gaf een — door te hoesten, makka di brinja samboejan itoe dengan bátoq.
 Een — hebben, gekenmerkt zijn, kabekásan.
 —, wenk, isjárat, Ar.
 — op het ligchaam, aangeboren gebrek, tjangga.
 Door een aangeboren — gekenmerkt, di tjangga.
 Een — geven, brí tanda, enz.
 —, zie MIKPUNT.
- TEEKENAAR**, m. die teekeningen maakt, pandei menoelis, toekang soengging, L., penoelis.
- TEEKENBOEK**, o. boekoe gambar, L., boekoe pigoera, L.
- TEEKENEN**, b. en o. w. kenmerken, tandá-i, menandá-i, tandákan, brí tanda.
 Door de kinderziekte geteekend zijn, áda bakas tjátjar, bópéng.
- , onder—, tároh tanda tángan, boe-boh tápaq tángan.
 Een vredesverdrag —, tároh tanda tángan paadda soerat perdamaian.
 —, afbeelden, toelis gambar, gambarkan.
- TEEKENING**, vr. gambar, pigoera, L., petu, toelisan.
- TEEKENKRIJG**, o. kápor toelis gambar.
- TEEKENKUNST**, vr. ltnoe gambar pengatahoewan pigoera, L.
- TEEKENMEESTER**, m. goeroe gambar, goeroe (pengádjár) menoelis gambar.
- TEEKENWIJS**, vr. tjára toelis gambar.
- TEELBAL**, m. boewah pelér, kalapir.
- TEFLDEELEN**, o. meerv. kamaloewan, tampat kamaloewan, zie SCHAAMDEEL.
- TEELDRIFT**, vr. ka-inginan, napsoe máw bekaq, nafsoe akan beránaq.
- TEELLAND**, o. tánah perhoemáan, ládang, béndang.
- TEELID**, o. boetoe, dzakar, Ar.
- TEELT**, vr. ras, peranákan, atsal, Ar.
 — van groenten, pemáráan (tanáman) sájor-sajoeran.
- TEELTJD**, m. der dieren, mása mendjantan, témpo bekaq, L.
 — der vogelen, mása berdjoeodo.
- TEELVOCHT**, o. meni, Ar., dárah poetih.
- TEELZAAD**, o. zaaizaad, bidji-bidjian, bibit.
- TEEMS**, vr. zie TEMS.
- TEEN**, m. toon, djári káki.
 De groote —, iboe káki, umpoel káki, Omd.
 De kleine —, kalingking káki.
 Op de — en loopen, djindjing, djindjit.
 Op den eenen — en met den anderen voet goed gaan, tindjing.
- TEEN**, vr. twijg, dhákan, tároq.
- TEENFERK**, o. horden van teen in zee nabij het strand om visch te vangen, séro.
- TEER**, o. gála-gála lemboet, tēr, verb.
- TEERGELD**, o. reigeld, oewang bakal di djálan.
- TEERKETEL**, m. prioq gála-gála lemboet, prioq tēr, L.
- TEERKOKER**, m. órang jang másaq tēr, toekang másaq gála-gála lemboet.
- TEERKOST**, m. bakal di djálan.
- TEERKWAST**, m. penjápoe gála-gála lemboet, se-sápoe tēr, L.
- TEERLING**, m. zie DOBBELSTREEN.
 De — is geworpen, fig. taqdirnja soe-dah bagitoe.
- TEERLOOS**, b. n. soesah di tjerna.
- TEERMAAL**, o. perdjamoewan, fēsta, verb.
- TEERPOT**, m. tempat tēr, L., tempat gála-gála lemboet.
- TEERTJES**, bijw. teederlijk, atas pri jang lemah lemboet.
- TEERTOUW**, o. tált tēr, L., tált jung di pergála-gála lemboet.
- TEERWATER**, o. ajer tēr, L., ajer gála-gála lemboet.

TEEZEN, b. w. *mentjaboet boeloe*.
 TEEZING, vr. *pentjaboetan boeloe*.
 TEFFENS, bijw. tevens, te gelijk, *serta, be-serta, sama sakali*.
 TEGEL, m. *bata, batoe*.
 —, vloersteen, *batoe loko-loko, batoe koesta*.
 TEGELBAKKER, m. zie TIGCHELBAKKER.
 TEGELOVEN, m. *lio*.
 TEGELVLOER, vr. *dasar batoe loko-loko*.
 TEGELVORM, m. *tjittakkan bata (batoe)*.
 TEGEN, voorz. en bijw. *paada, dengan, lawan, ka, dekat, hampir, arah, di*.
 — het gebod, *lawan perintah*.
 Wie is — hem? *siapa lawan dia?*
 — wien hebt gij 't? *paada siapa ang-kaw goesar?*
 — zich zelven zijn, *bersalahan dengan dirinya*.
 — het gebergte, *dekat goenong, di goe-nong, di sablah goenong*.
 — den muur leunen, *bersandar di tembog, besèndèr di tembog, L*.
 Het was — den nacht, *makka hari-poon hampir malamlah*.
 — het strand klotsen, *mengaloe di pantei*.
 — zeven uren, *hampir poekol anam*.
 — het oosten, *arah ka-timor, ka-sablah timor*.
 — den stroom opvaren, *moediq ber-prahoe*.
 — iemand zijn, *bintji akan sa-orang*.
 — iets zijn, *tiada soeka (tarima) barang apa-apa, tiada soedi, Hof*.
 — wil en dank, *maw tré maw, L, soeka tiada soeka, dengan tiada berkenan*.
 Daaren—, *melajinkan, hánja, lajin derri paada itoe*.
 Rijst — zout ruilen, *bras di toekar garam*.
 Drie — een, *tiga lawan satoe*.
 —, tegenstrijdig, *berdompag, lawan*.
 TEGENAANMERKING, vr. *peringatan jang berdompag (berbedah, melawan)*.
 TEGENANTWOORD, o. *pembalasan djawab, djawab jang melawan, djawab balas*.
 TEGENARTIKEL, o. *perkara jang melawan*.
 TEGENBEDENKELIJK, b. n. *jang dapat di lawan (bantah)*.
 TEGENBEDENKING, vr. *kata pembalasan, kata jang melawan, perbantahan*.
 TEGENBEDING, o. *djandji lajin*.
 TEGENBETOOG, o. *dakil jang melawan (berdompag)*.
 TEGENBEVEL, o. *lajin perintah, perintah jang berlajinan*.
 TEGENBEWIJS, o. *tanda katrangan jang melawan*.
 TEGENBEOEK, o. *perkoendoengan pembalasan*.
 TEGENBIEDEN, b. w. *lawan tawar*.
 TEGENBLAFFEN, b. w. *menjalaki, menggong-gong-in, L*.

TEGENBLAZEN, b. w. *menioept*.
 TEGENBLIKKEN, o. w. *berpandang-pandangan*.
 TEGENBLINKEN, o. w. *bersinarkan paada, bekilap sama, L*.
 TEGENBOD, o. *tawar lebeh tnggi*.
 TEGENBOEK, o. *soerat perbandingan*.
 TEGENBOOMEN, b. w. *moendoer toelaq galah*.
 TEGENBOORD, o. *pinggir jang di sablah lajin*.
 TEGENBOTSEN, o. w. *sontoh, langgar*.
 TEGENDEEL, o. *mochalifat, Ar., chilaf, Ar., barang jang berdompag, barang jang berla-jinan sakali*.
 TEGENDIENST, vr. *chedmat pembalasan*.
 TEGENDINGER, m. *orang jang melawan, pe-lawan, satroe*.
 TEGENDRANK, m. *minoeman jang djadi pe-nawar*.
 TEGENDRIJVEN, o. w. *hanjoet berdompag, hanjoet ka (di)*.
 TEGENDRUKKEN, b. w. *balas takan*.
 TEGENDUWEN, b. w. *balas sdrong*.
 TEGENEISCH, m. *permutaan jang melawan (berdompag)*.
 TEGENETEN, b. w. *makan hingga djadi dje-moe, makan sampè djadi bosèn, L*.
 TEGENGAAN, o. en b. w. te gemoet gaan, *pergi berdjoempah, pigi ketemoel, L*.
 —, tegenhouden, *tahanf*.
 —, zie DWARSBOOMEN.
 TEGENGALM, m. *balas boenji, rakd*.
 TEGENGALMEN, o. w. *berboenji kapada, ber-boenji hingga kadengaran, boenji . . . jang kadengaran, berdasing*. Gewoonlijk wordt dit en soortgelijke woorden in eene omgekeerde houding vertaald, als: het heerlijk lofgezag galme den kluisenaar tegen, *makka orang pertapa itoe mendengar boenji dzikir (dikir, L.) jang terlaloe athlamat boenjinja*.
 TEGENGEDRUISCH, o. *boenji jang berdampng*.
 TEGENGESTELD, b. n. *berdompag, lajin sakali*.
 Eene — e eigenschap, *tsifat jang berdompag*.
 TEGENGIFT, vr. *tegengeschenk, bingkis akan pembalasan, haleiat akan pembalasan*.
 TEGENGIFT, o. *tawar, penawar, thirjag, Ar., badzizahr, Perz*.
 — tegen slangegift, *penawar bisa oelar*.
 — geven (tegen vergift), *menawarkan ratjoen*.
 TEGENGRAUWEN, b. w. *menggégèr-i, meng-gégèr-in, L (gégèr wordt ook wel eens gigir)*.
 TEGENGRAVEN, b. w. *menggali djoega akan berdjalan di bawah tanah*.
 TEGENGROET, m. *pembalasan tabeq (tabè)*.
 TEGENHEID, vr. *tjelaka, kasoeakaran*.
 —, afkeer, *djemoe, gilli*.
 TEGENHOUDEN, b. w. *tahankan, tahanf*.
 Het was gelukkig dat Bolia Darie haar dadelijk tegenhield, *bajinja Bolia Dari sigrah menahankan dia, S. R. 4*.

Een vaartuig —, *tàhankan pràhoe*.
 TEGENHUPPELEN, b. w. *dátang meloempat di hadápan*.
 TEGENIJLEN, o. w. *pergi berdjoempah dengan sigrah*.
 TEGENIJVEREN, o. w. *meláwan dengan rádjín. berloemba, bálas berloemba*.
 TEGENKAMP, m. *pelawánan*.
 TEGENKAMPEN, o. w. *láwan, meláwan*.
 TEGENKANS, vt. *oentoeng jang berdempaq, oentoeng jang meláwan*.
 TEGENKANTEN, o. w. *zie TEGENKAMPEN*.
 TEGENKANTER, m. *peláwan*.
 TEGENKANTING, vt. *pelawánan*.
 TEGENKLANK, m. *bálas boenji, raká*.
 TEGENKLOTSEN, o. w. *timpah, mengáloen di*.
 TEGENKOMEN, o. w. *bertemoe, berdjoempah ketemoe, L*.
 TEGENKOMST, vt. *pertemoean*.
 TEGENLAGCHEN, o. w. *tersinnjom*.
 TEGENLIEFDE, vt. *pembalásan pengaséhan, pengaséhan akan pembalásan*.
 TEGENLIST, vt. *pembalásan tipoe*.
 TEGENLOOPEN, o. w. *pergi bertemoe, pergi berdjoempah, pigi ketemoe, L*.
 —, fig. *niet gelukken, tráda djádi, woe-roeng, L*.
 TEGENMERK, o. *soerat tanda bóleh másoq*.
 Een — *van den schouwborg, soerat tanda bóleh másoq wájang (komédi, Eur.)*
 TEGENMIDDEL, o. *penáwar*.
 TEGENMINNAAR, m. *sáma pengaséh, sáma pembiráh akan sa-orang parampoewan*.
 TEGENMOMPELEN, o. w. *bersoengoet-soengoet*.
 TEGENMORREN, o. w. *rontah-rontah*.
 TEGENNATUURLIJK, b. n. *jang meláwan thabiát*.
 TEGENONTWERP, o. *maqtoed jang meláwan (berdempaq)*.
 TEGENOVER, voorz. *in het front, berhadápan, berbetoelan dengan*.
 — *plaatsen, bersabrangkan*.
 —, *aan de overzijde, di sabrang, bersabrangan*.
 — *iets staan, (als tegenhanger) bendarang, sabendarang, chatsni, Ar*.
 Een groot eiland te midden der zee regt — *deze kaap, sa-boewah poelaw besaar di téngah láwoet berbetoelan dengan tandoeng ini, S. R. 136*.
 TEGENPARTIJ, vt. *satroe, láwan, peláwan, penjabláh*.
 —, *persoonlijke vijand, satroe*.
 —, *algemeene vijand, moesoeh*.
 TEGENPARTIJDIG, b. n. *berláwan, berdempaq*.
 —, *persoonlijk vijandig, bersatroe*.
 TEGENPRAAT, m. *perbantáhan*.
 TEGENPRATEN, b. w. *láwan káta, berbantáh, bertjiderá dengan káta*.
 TEGENREDE, vt. *bitjára jang meláwan*.
 TEGENREDEN, vt. *sabab jang meláwan, káraná jang berdempaq*.

TEGENRIJDEN, o. w. *toenggang koeda máw ketemoe (handaq berdjoempah)*.
 TEGENRUKKEN, b. w. *tárèq ka-sabláh lájin*.
 —, o. w. *berdjálan menghampirkan*.
 TEGENSCHRIFT, o. *soerat djuwáb, soerat meláwan*.
 TEGENSCHRIJVEN, b. w. *meláwan dengan soerat*.
 TEGENSPARTELEN, o. w. *meláwan, kápah-kápah*.
 TEGENSPOED, m. *oentoeng djáhat, tjeláka, álat, Ar., moesjaqat, Ar., tawlat, Ar., álet, Ar., dáhiat, Ar*.
 TEGENSPORRELIJK, vt. *pelawánan, perbantáhan*.
 TEGENSpraak, vt. *perkatáan jang bertjiderá, perbantáhan moeloet, lájin bitjára, L., chiláf, Ar*.
 Zonder —, *dengan tiáda berkáta lági, dengan kapoetoesan jang tentoe*.
 TEGENSPREKEN, b. w. *meláwan káta, bertjiderá, berbantáh-bantáhi*.
 —, *logensiraffen, menjálahkan*.
 TEGENSTAAN, o. w. *meláwan, berhádap moeka, berbantáh, bantáhi*.
 —, *walgen, djemoe, bósén*.
 Het spek staat hem tegen, *dia bósén mákan bábi, L., makka ia djemoe akan dáging bábi*.
 TEGENSTAND, m. *pelawánan, perbantáhan*.
 TEGENSTELLEN, b. w. *meláwan, sangkoetkan, tegahkan*.
 —, *verzetten, moechálafatkan*.
 TEGENSTELLER, m. *peláwan, láwan*.
 TEGENSTELLING, vt. *pelawánan, bárang jang berdempaq, chiláf, Ar*.
 TEGENSTEMMEN, b. w. *láwan dengan soe-wára, tiáda taríma*.
 TEGENSTOOTEN, b. w. *bálas toemboq, (tindjoe, L.)*
 —, *tegen iets stooten, antoq, indjat, singgoeng, toebroek, Jav., sontoh, dopmaq, dampar, toebaroq*.
 Het hoofd tegen den muur stooten, *indjat kapála di témbog*.
 TEGENSTREVEN, b. w. *láwan, meláwan*.
 TEGENSTREVER, m. *jang meláwan, peláwan*.
 TEGENSTREVIJG, vt. *pelawánan*.
 TEGENSTRIBBELEN, b. w. *zie TEGENSTRUBBELEN*.
 TEGENSTRIJDIG, b. n. *lájin sakáli, chiláf, Ar., moechálif, Ar., jang meláwan (berdempaq, bersaláhan, berlawánan)*.
 En anderen welke alleen elkander — *zijn, dan lájin derri paadda itoe jang berlawánan samoehánja, M. S. R. 20*.
 Eene wet, die — *is met de wet Gods, hoekoem Allah berdempaq (moechálif) dengan hoekoem Allah*.
 TEGENSTRIJDIGHEID, vt. *tsifat jang berdempaq, ichtiláf, Ar., tafawat, Ar*.
 TEGENTREKKEN, o. w. *ládjoe (berdjálan) kapuda, berangkat pergi berdjoempah*.

TEGENVALLEN, o. w. niet gelukken, *woeroeng*, L., *tiada djâdi, tiada lakoe, tiada beroentoeng*.

De wind is tegengevallen, *makka angin soedah datang derri haloewan*.

TEGENVOETER, m. hiervoor is geene bepaalde uitdrukking, doch door: *orang jang di sablah doenja jang di bawal*, wordt er een denkbeeld van gegeven.

TEGENWEER, vr. *pelawanan*.

TEGENWEREN, b. w. *lawan, melawan*.

TEGENWERKEN, b. w. *menjoekarkan, melintang*.

Een ongeluk, dat tegenwerkt, *bentjana jang melintang*.

De kracht van een vallend ligchaam werkt tegen (terug) op het voorwerp op hetwelk het valt, *goewatnja barang jang djatoh itoe pindah paadda barang jang kadjatohan*.

TEGENWERKING, vr. *hal menjoekarkan, hal melintang*.

TEGENWERPEN, b. w. *limpar apa-apa di hadapan (depan, L.) kaki orang*.

—, fig. zie **TEGENSTELLEN**.

TEGENWEZEN, o. w. *ada melawan, tiada soeka, tiada tarima*.

TEGENWIGT, o. *sama kabratan*.

TEGENWIGTIG, b. n. *sama berat*.

TEGENWIJZEN, b. w. *mengalahkan bitjara, poetoekan hoekoem menjalahkan*.

TEGENWIL, m. *djemoe, kagillian, bosen, L.*

TEGENWIND, m. *angin derri haloewan*.

TEGENWOELEN, o. w. *kâpah-kâpah, melawan*.

TEGENWOORDIG, b. n. aanwezig, *ada, hadap, hadir, Ar., Hoft., mawdjoed, Ar.*

Alle vorsten waren —, *makka segalla radja-radja poon menghadap (hadir/ah)*.

—, van tijd, *sakarang, ini*.

De — e tijd, *nasa jang sakarang ini, koetika ini*.

— is hij te Samarang, *sakarang dia ada di negri Samarang*.

TEGENWOORDIGHEID, vr. *hadapan, hadlirat, Ar.*

In — des Heeren, den almachtige, *paadda hadlirat toehan jang mahâ besaar, M. S. R. 22*.

TEGENWORSTELLEN, b. w. *lawan, melawan, kâpah-kâpah*.

TEGENZIJDE, vr. *sablah jang lâjin, menjablah*.

Aan deze zijde en aan de —, aan weerskanten, *sablah-menjablah*.

TEGENZIJN, o. w. zie **TEGENWEZEN**.

TEGENZIN, m. *djemoe, djenoewan, kagillian, bosen, L., djullêh, awâdz, Ar., karahat, Ar.*

Eenen — hebben, *tiada soeka*.

Hetgeen — verwekt, *jang membawa kapada djemoe*.

TEISTEREN, b. w. *persakitt, bekîn sâkit, L., menganiâja*.

TEISTERING, vr. *hâl persakitt*.

TEKST, m. *nats, Ar., moetoew, Ar., motin*.
Van den — raken, *beroebah bitjara*.

TEKSTSCHRIJVER, m. *penjoerat nats (motin)*.

TEKSTVERDRAAIJING, vr. verkeerde tekst-uitlegging, *tafsir jang bersalâhan dengau nats*.

—, de daad van het verkeerd verklaren, *hâl salah mentafsirkan nats*.

TEKSTVERKLAARDER, m. *jang mentafsirkan nats*.

TEKSTVERKLARING, vr. *tafsir nats*.

TEKSTWOORD, o. *perkatân nats, qawl nats, Ar., perkataân motin*.

TEL, o. het tellen, *hitoengan, pembilangan*.
Niet in — zijn, *tiada di bilangkan, tiada di indahkan*.

TELBAAR, b. n. *jang dapat (boleh) di bilangkan (hesakkan, hitoeng)*.

TELEGRAAF, m. het gebouw van den —, *gedang soerat panah*.

—, de snelle overbrenging van schrift, *soerat panah*, (eig. pijlschrift ter betrekkelijke aanduiding der snelheid en in verband met het Lat. *telum* en Gr. *têlos*).

TELEN, b. w. *beranaq*, (ook van den vader, S. R. 4), *peranaq*, zie **KWEEKEN**.

TELER, m. *jang peranaq (beranaq)*.

TELESKOOP, m. *trôpong besaar*.

TELEURSTELLEN, b. w. *perdjâkan, kâtjah*, (*lawar*, volgens GUEYNIER, doch mij in dezen zin vreemd).

Teleurgesteld, *lâtjor, L., di perdjâkan di kâtjah*.

TELG, vr. *târoq, tjâhang moedah*.

Jonge —, *toenas, poetjoq*.

—, afstammeling, *toeron-temoeron, anaq*.

—en, *anaq-anaq, dzorriat, Ar.*

TELGANG, m. *ligas, hadêan, Jav.*

TELGANGER, m. *peligas, koeda jang meligas, koeda hadêan, L.*

TELING, vr. *hâl peranaq (ber-anaq)*, zie **KWEEKERIJ**.

TELING, m. zie **TALING**.

TELKENS, bijw. *tiap-tiap kali, sâban-sâban kali, L., kalakiên*.

— nadat, *tiap-tiap komediên*.

TELKUNST, vr. zie **REKENKUNDE**.

TELLEN, b. w. *bilang, hitoeng, hesab, Ar., permanâf*.

De inwoners van het land —, *membilang segalla ist negri, hitoeng segalla orang negri*.

Iemand niet — (achten,) *tiada membilangkan (indahkan, menghabarkan,) saorang*.

TELLER, m. *jang membilang, jang menghitong, jang menghesab*.

— in de rekenkunde, *pembilang*.

TELINEN, m. meerv. zeeschelpen, *bia pâsir, (tellina)*.

TELLING, vr. *pembilangan, penghitoengan*.

TELFAARD, o. *koeda hadéän*, vr., *peligas*.
TELPAS, vr. zie **TELGANG**.
TEMBAAR, b. n. *jang dápat di djinaqkan, jang boleh djádi djinaq, jang boleh di békin djinaq*, L.
TEMBAARHEID, vr. *prí (tsifat) jang dápat di djinaqkan, kalakoewan jang boleh di békin djinaq*, L.
TEMEN, o. w. *berkáta dengan perláhan-láhan, bitjára plan-plan sádja*, L.
TEMET, bijw. zie **ALTEMET**.
TEMMEN, b. w. *djinaqkan, békin djinaq*, L.
 Een hert —, *mendjinaqkan roesa (mendjangan)*.
 Zijne driften —, *menahánt hawá nafsoenja*.
TEMMER, m. *orang jang mendjinaqkan, pendjinaq*.
 — van olifanten, *qála*.
TEMMING, vr. *pendjínákan*.
TEMPEEST, o. *riboet*, zie **STORM** en **ORKAAN**.
TEMPEL, m. *heikal*, Ar.
 Chinesche —, *klinting*.
 — der Mohamedanen, plaats van aanbidding, *mesdjíd*, Ar., *mesidjid & mesigid*, ook: *missigít*, verb.
 —, huis Gods, *beit Allah*, Ar., *beitól*, verb., *roemah Allah*.
 De — van Mekka, *kábat*, Ar.
 —, afgodshuis der Alfoeren, *toetoewa, márel, masále*.
 — der joden, *kanisat*, Ar.
TEMPELBEWAARDEE, m. *orang jang mendjága mesdjíd, merbot*.
TEMPELDIENST, vr. *chedmat mesdjíd*.
TEMPELGEREEDSCHAP, o. *serba mesdjíd*.
TEMPELPIESTER, m. *imám mesdjíd, panghoeloe mesdjíd*.
TEMPELTJE, o. verguld —, voor de huisgoden der Chinezen, *boqtji*; op feestdagen wordt het op het huisaltaar geplaatst en in hetzelfde reukwerk gebrand.
 Altaartje in zulk een —, *njóló-njóló*.
 Afgods—, *pántáran*.
TEMPERAMENT, o. (ond. w.) *parángt, prí toebóh, kalakoewan badan*.
TEMPERATUUR, vr. *prí oedara*.
TEMPEREN, b. w. (ijzer —) *sepoeh bessí, sawpoe*.
TEMPERING, vr. *penjepóhan*.
TEMPEREN, b. w. (ond. w.) zie **KWELLEN**.
TEMS, vr. *teems, zeef, tapisan, pengajakán jang di boewat derri paadda boeloe koeda*.
 Kleine —, *sári*.
TEMSEN, b. w. zie **ZIFTEN**.
TEN, voorz. *di, sa.....nja, akan, paadda, atas*.
 — huize, *di roemah*.
 — minste, *sa-koerang-koerangnja*.
 — dienste, *akan goenánja*.
 — oosten, *di sablah timor*.

— koste van den heer N. N., *atas belandja toewan ano*.
 — overstaan van getuigen, *di hadápan sjaksi*.
 — tijde van den oorlog, *paadda waqtoe (témpo) prang*.
 —, bijw. — eerste, *paadda pertamánja, pertéma, paadda jang pertéma*.
 — laatste, *paadda achirnja*.
 —, voegw. — einde, *sopája, agar, agar-sopája*.
 —zij, *melájinkan, hánja, atsal*, L., *illá, Ar., bi ghair, Ar.*
TENGER, b. n. *teeder, lemah, lemboet*, zie **TEEDER**.
 —, slank, *ramping*.
 —, teer, *nipsis moelég*.
TENGERHEID, vr. *kalemboetan, kalemáhan*.
 —, slankheid, *sikap jang ramping*.
TENIETDOEN, b. w. zie **VERNIETIGEN**.
TENT, vr. *cheimah*, Ar.
 Katoenen —, *soerádíg*, Ar.
 —en opslaan, *mengenákan (pásang) cheimah*.
 —en in reijen plaatsen, *mengátorkan cheimah*.
 Onder —en legeren, *bercheimah, doe-doeq di cheimah*.
 —en van satijn, *cheimah derri paadda athelas*.
 —, loofhut, *tarátáq*.
 — op het dek van een schip, *téndah, sa-rambí*.
 —, kraam, vr. *wárong, kadei*.
TENTDOEK, o. *kájin cheimah*.
TENTEË, b. w. *mentjónkíl, lóga, doega*, L.
TENTIJZER, o. *tjónkít*.
TENTKOORD, o. *táti cheimah*.
TENTOONSTELLEN, b. w. *mengadeikan, perlihatkan, pertoenjoekkan, kassí lihat*, L.
 Ten toon gesteld worden, *di kadeikan, di perlihatkan*.
TENTOONSTELLING, vr. *pertoendjoekan, hál mengadeikan*.
 — van nationale nijverheid, *pertoendjoekan karadjinan orang negri, pertoenjoekan oesáha orang negri*.
TENTPAAL, m. *kájoe cheimah, pásaq cheimah*.
TENTSCHUIT, vr. *práhoe jang ber-téndah*.
TENWARE, voegw. *melájinkan, hánja, melinkan*, L.
TEPEL, m. *máta soesoe, hoedjong soesoe, píníl soesoe*.
TEPELPIJN, vr. *sákít píníl soesoe*.
TEPELSPLEET, vr. *blahnja máta soesoe, blahnja píníl soesoe*.
TEPELVORMIG, b. n. *sa-roepa máta soesoe, sa-roepa píníl soesoe*.
TEPELZALF, vr. *óbat máta soesoe, óbat píníl soesoe*.
TER, voorz. *ka, paadda, di, dengan, akan, karana*.

- regterhand, *ka-kânan*, *paadda tângan kânan*.
 — goeder uur, *paadda koetika jang bâjiq*.
 — loops, *dengan goepoh-goepoh*.
 — zijde, *di sablah*.
 — eere, *akan hormat*.
 — maand, *paadda tiap-tiap boelan, sâban-sâban boelan*, L.
 — liefde der waarheid, *kârana mengâseh kabenâran*.
 — zee varen, *djâdi chalâtst, djâdi ma tros*, L., *berlâjar di lawat*.
 — hand stellen, *saahkan, kassî di tângan*, L.
 — harte nemen, *mengîndahkan, djâga bâjiq-bâjiq, memaliharâkan, târoh di dâlam hâti*.
TEREGTBRENGING, vr. (het verlorene,) *hâl memboelkan bârang jang hilang*.
TEREGTHELPING, vr. *hâl menoeendjoeqkan kabenâran*.
TEREGTSTELLING, vr. *hâl melakoekan foe-koem*.
TEREN, h. w. *târoh têt*, L., *bergalâkan*.
 —, o. w. *achteruit*—, *memoeroeskan (membelandjâkan) lebeh derri paadda hâtsilnja (gadjinja)*.
 Op eigene kosten —, *hidop atas belandja sendirinja*.
TERGEN, b. w. *oesiq, mengoesiq, mengjoesâr-t, atjoem*.
 —, *nabaauwen, mengâdjog*.
 Dieren —, *adoe, sohkan*.
 Eenen hond —, *sohkan andjing, tjog-tjog andjing*.
 —, *kwellen, plagen, menggrêrtjog*, L., *ganggoe*.
TERGER, m. *orang jang mengoesiq, enz.*, zie **TERGEN**.
TERGING, vr. *pengoesikan, pengadjôk-an, pengadoewan*, zie **TERGEN**.
TERHANDSTELLING, vr. *penjarâhan*.
TERIG, b. n. *bergâla-gâla lemboet, soedah di sâpoe têt*, L.
TERING, vr. *belâ senî, sâkit tjerna, ratjag, diqq'*, Ar., ook: *doqq'*.
 Aan de — *sterven, mâti belâ sent*.
 —, zie **VERTERING**.
 —, *uitgave aan behoeften, belandja rezeqt, belandja kârana hâttjat*.
 De — *naar de nering zetten, berpâtoetkan belandja dengan hâtsil, atorkan belandja sa-bagimâna gâdji*.
TERINGACHTIG, b. n. *sâkit belâ sent, ratjukan*.
TERINGKOORTS, vr. *demam belâ sent*.
TERINGZIEKTE, vr. *penjâkit belâ sent*.
TERM, m. *perkataân, qawl*, Ar.
 Ongepaste —, *perkataân jang tîada pâtoet*.
 —, *stelling, sjarth*, Ar.
 —, *tjdvak, waqtoe*, Ar., *zamân*, Ar., *kâla*.

- *van huwbaarheid, fadd' baloegh*, Ar.
 Niet in de — *en vallen van te dicnen, tîada mist' mâsoq tsoldâdoe*, L., *tîada wâdjib mâsoq tsoldâdoe*.
 —, *bepaling, katentoewan, bilângan*.
 Niet in de — *en van dat besluit, tîada mâsoq bilângan parintah itoe*.
TERMIJN, m. *waqtoe jang tentoe, koetika jang tentoe*.
 — *van betaling, angsoeran, tampo pembajâran*.
TERMIJT, vr. *râjap, an-anî, lalâron*, L.
TERNEN, b. w. zie **TORNEN**.
TERP, vr. *tamboenan tânah jang loepoet derri paadda ajer sabaq*.
TERPENTIJN, m. *tharmonîm, Ar., bunâsat, Perz*.
TERPENTIJNBOOM, m. *boeth & boethom*, Ar., *kanhân*, Ar.
TERPENTIJNGEEST, m. *rof tharmonîm*.
TERPENTIJNOLIE, vr. *minjag tharmonîm*.
TERRAS, vr. *tânah tînggt dengan roempoet*.
 Met — *sen, dengan berpangkat-pangkat tânahnja*.
TERSTOND, bijw. *sabantaar, klag, sintag*, L.
TERUG, bijw. *achterwaarts, di blâkang, oendoer, moendoer*.
 —, *weder, kombâli*.
TERUGBEGEVEN, b. w. *mînta kombâli, soeka dâpat kombâli*.
TERUGBEGEVEN, wederk. w. *poelang*.
TERUGBLIJVEN, o. w. *tînggal di blâkang*.
TERUGBRENGEN, b. w. *bâwa (antar, hantar) kombâli, poelangkan*.
 Zoo niet (dan) *laat ik hen allen —, djikalos tîada, hamba soeroeh antarkan sekalianja kombâli*, Isk. 95.
TERUGDENZEN, o. w. *oendoer, moendoer*, L., *soeroet*.
 Het leger deinsde in colonnes *terug, makka lasjkar poon soeroet berbedah*.
TERUGDENZING, vr. *hâl moendoer*.
TERUGDENKEN, o. w. *kenang, terkenangkan, ingat lagi*.
TERUGDRIJVEN, b. w. *toelaq, hâlâw moendoer, oendoerkan*.
TERUGDRIJVER, m. *penoelaq, penghâlâw moendoer*.
TERUGDRIJVING, vr. *penoelâkan, penghâlâwan moendoer, hâl mengoendoerkan*.
TERUGEISCHEN, b. w. *mînta kombâli*.
TERUGGAAN, o. w. *oendoer, moendoer*, L., *pigi poelang*, L., *soeroet*, Hof.
 —, *vervallen, djâdi roesag*.
TERUGGANG, m. *hâl lâlôe ka-blâkang, hâl lâlôe menjâwohkan, hâl moendoer, hâl soeroet*, Hof.
TERUGGAVE, vr. *pemoelângan, pembrian kombâli, pengombalian, kassî kombâli*, L.
TERUGGEVEN, b. w. *mengombalikan, poelang, memoelang, kassî kombâli*, L.
 Hoe kan ik hem de vorstîn —? *bagi-*

- mána akoe mengembalikan poetri itoe kapadánja?* S. R. 71.
 Wil mijn vriend (haar) aan hem —?
hindeikoe handag kombalikankah kapadánja? S. R. 66.
- TERUGHALEN, b. w. *ambil kombáli.*
 TERUGHOUDEN, b. w. *táhankan, táhánt.*
 TERUGHOUDING, vr. *hál táhankan, hál menáhankan, hál menahánt.*
 TERUGJAGEN, b. w. *oesir, boeroe.*
 TERUGKAATSEN, b. w. *terugslaan, bálas poekol, bálas páloe, kombalikan.*
 — van stralen, *poelangkan sinar, berkilat-kilatkan sinar, memantjarkan sinar.*
 —, o. w. *kalintjat.*
 TERUGKAATSBAAR, b. n. *jang memantjarkan sinar.*
 TERUGKAATSING, vr. (van stralen), *hál memantjarkan sinar.*
 — (van iets dat valt of geworpen wordt), *kalintjat, hál kalintjat.*
 —, zie TERUGSPIEGELING.
 TERUGKEEREN, o. w. *poelang, kombáli poelang.*
 Naar huis —, *poelang di roemah.*
 Naar het paleis —, *kombáli poelang ka máliegi, S. R. 15.*
 TERUGKEERING, vr. *terugkomst, hál poelang.*
 TERUGKOMEN, o. w. *dátang kombáli.*
 Om op Sri Rama terug te komen, *sabermoela akan Sri Ráma.*
 TERUGKRABBen, o. w. *niet gestand doen, tjullat.*
 — (van eenen snoever, die eerst veel wil vervedden en daarna terugkrabt, *manggap.*
 TERUGLEGGEN, b. w. *stímpan, tároh, menároh.*
 TERUGLOOPEN, o. w. *berdjálan kombáli.*
 TERUGMARSCH, m. *perdjalánan moendoer, hál moendoer, hál soeroet, Hoft.*
 TERUGNEMEN, b. w. *ambil kombáli.*
 —, eene verstotene vrouw, *vóór dat de tijd harer zuivering voorbij is, roedjog.*
 TERUGREIS, vr. *hál poelang, perdjalánan poelang.*
 TERUGREIZEN, o. w. *berdjálan poelang, berangkat poelang ka-roemah, dátang kombáli.*
 TERUGROEPEN, b. w. *panggil kombáli.*
 TERUGRIJDEN, o. w. (te paard), *poelang bertoenggang koeda.*
 TERUGSCHUIVEN, b. w. *sórongkan moendoer, moendoerkan.*
 —, o. w. *oendoer, moendoer.*
 TERUGSCHUIVING, vr. *hál sórongkan moendoer, hál moendoerkan.*
 TERUGSLAAN, b. w. *bálas poekol.*
 —, achterwaarts doen gaan, *páloe hínnga moendoer, páloe mengoendoerkan.*
 TERUGSPIEGELING, vr. (aan den hemel, *fata morgana, sagára goenong.*
 TERUGSPRINGEN, o. w. *loempat kabláng, loempat moendoer.*
- TERUGSTOOTEN, b. w. *toelaq hínnga moendoer, toelaq sampé moendoer, L.*
 TERUGSTOOTEN, o. *hál oendoer, moendoer, L.*
 TERUGSTOOTING, vr. *afwijzing, hál menoelag, áádjár, Ar.*
 TERUGSTUITEN, o. w. *kalintjat, galintjatan, ambul.*
 TERUGSTUITING, vr. *hál kalintjat.*
 TERUGTOGT, m. *kombalian, poelang, hál moendoer.*
 TERUGTREDEN, o. w. *oendoer, moendoer, L., soeroet, Hoft.*
 TERUGTREKKEN, o. w. zie TERUGTREDEN.
 In colonnen —, *soeroet berbedah.*
 —, trekken, (naar zich toe), *tárég kombáli.*
 —, eene belofte, *monkir (moengkir) derri paadda djandji, rombaq djandji.*
 — van de zee, *soeroet.*
 TERUGVALEN, o. w. *djatóh kabláng.*
 TERUGVLOEIJEN, o. w. *ngálar kombáli.*
 — naar de bovenlanden, *ngálar moediq, ngálar ka-hoeloe.*
 TERUGVRAGEN, b. w. *mínta tarima kombáli, mínta kombalikan.*
 TERUGVRAGING, vr. *hál mínta tarima kombáli.*
 TERUGWERKEN, o. w. *bálas, poelangkan.*
 Zijne snoode daad werkt op zijne kinderen terug, *makka perboewátanja jang djáhat itoe di bálsukan kupada ánaq-ánaqnja.*
 —, *terugstuiten, kalintjat.*
 TERUGWERPEN, b. w. *límpar ka-bláng.*
 —, weder (naar iemand) toewerpen, *límpar kombáli, bálas límpar.*
 TERUGWIJKEN, o. w. *oendoer, moendoer, L., soeroet.*
 TERUGWIJZEN, b. w. *soeroeh pergi kombáli.*
 TERUGZENDEN, b. w. *kirin kombáli.*
 (Iemand) —, *soeroeh poelang.*
 TERUGZENDING, vr. *kirin kombáli, pengirman kombáli.*
 TERUGZIEN, o. w. *pandang ka-bláng, páling kapála.*
 TERUGZWEMMEN, o. w. *poelang bernang.*
 TERWIJL, hijw. en voegw. *samantára, paadda antára, sedang, sa-lági, suppan.*
 — hij slaapt, *samantára ia tidor.*
 — hij eet, *sa-lági ia mákan.*
 — hij stond, *sedang ia berdirí, S. R. 18.*
 — dat plaats had, *paadda antára itoe, samantára djadinja itoe.*
- TEST, vr. *anglo ketjil.*
 TESTAMENT, o. *wítsajat en watsijat, Ar., kahandaq jang áchir.*
 Het maken van een —, *ítsá, Ar.*
 Een — voor eenen notaris gepasseerd, is wettig, *makka soerat watsijat jang di perboewat di hadápan toewan notáris (dabir) itoe tsah namánja.*
 Zonder — sterven, *máti dengan tiáda berwatsijat.*

- Zijn — maken, *békin testamèn*, L., *watsijatkan*, *memboewat watsijat*.
- De zoon van onzen koning, die in het — van den koning tot opvolger in het bewind benoemd was, is overleden, *ada poon anag rádja kita jang di watsijatkan rádja akan ganti karadjään itoe telah hilanglah*, Isk.
- Toen ik als notaris op Poeloe Pandjang een — moest maken, was ik bijna door de zeeroovers gesnapt, *makka tatkala kita pergi dengan pangkat notâris akan memboewat watsijat di poeloe pandjang makka kita hampir kena di tangkap bádjaq*, (*orang perampog*).
- , zie **VERBOND**.
- TESTAMENTAIR**, b. n. *testamenteel*, *watsijat*, *atas pri watsiat*,
—e *beschikking*, *katentoewan watsijat*.
- TESTAMENTMAKER**, m. *jang watsijatkan*, *jang békin testamèn*, L., *jang berwitsajat*, *watsi-7*, Ar.
- TESTAMENTSCHRIJVER**, m. *penjoerat watsijat*, *jang menoelis watsijat* (*watsajat*).
- TETEREN**, b. w. *watsijatkan*, *berwitsajat*.
- TETS**, b. n. *jang melekat*, *jang belengkêt*. L., *lindîr*.
- TETSHEID**, vr. *pri lindîr*, *pri jang melekat*, *kalakoewan jang belengkêt*, L.
- TETTIG**, b. n. *terlâloe loetjoe*.
- TETTIGHEID**, vr. *loetjoe*, *pri loetjoe*.
- TEUG**, vr. *dronk*, *slok*, *tegoq*.
In eene enkele —, *dengan sa-tegoq sâdja*.
—, *ademhaling*, *napas*.
- TEUGEL**, m. *kâkang*, *tôm*, L.
En de bedelmonnik hield de —s van zijn paard vast, *makka faqîr itoe menegangkan kakang koadanja*, M. S. R. 44.
Den — aandoen, *mengenâkan kâkang*, *târoh tôl*, L.
In — houden, *menahânt*, *memégang kâkang*.
Den — aanhebben, *berkâkang*.
Den — afdoen, *tanggalkan kâkang*, *boeka tôl*, L.
Zijne hortstogten den — vieren, *menoeroet hawâ nafsjoenja*.
De —s van het bewind in handen hebben, *menqapalâkan karadjään*, *bertachta karadjään*, *menggangam boenga karadjään*, Poët.
- TEUGELBAAR**, b. n. *jang dâpat di perkâkangkan*, *jang dâpat di tahânt*, *jang boleh di parintah*.
- TEUGELEN**, b. w. *kenâkan kâkang*, *perkâkangkan*, *târoh tôl*, L.
De tong —, *menahânt lidah*.
- TEUGELING**, vr. *hâl mengenâkan kâkang*.
- TEUGELKOORD**, vr. *tâli kâkang*, *tâli tôl*, L.
- TEUGELLOOS**, b. n. *tâda berkâkang*, *trâdo pâké tôl*, L.
—, *ongebonden*, *perlênté*, *paralênté*.
- TEUT**, m. zie **TEUTER**.
- TEUTACHTIG**, b. n. *teutig*, *soeka bertjoera*, *soeka mengômong-ômong*, L.
- TEUTER**, m. *orang jang bertjoera*, *orang jang soeka mengômong-ômong sâdja*.
- TEUTIG**, b. n. zie **TEUTACHTIG**.
- TEVENS**, bijw. zie **TEFFENS**.
- TEVRENDEN**, b. n. *senang*, *soeka*.
Hij is over zijnen zoon —, *makka soekâlâh ia kârana anagnja*, *makka dia soeka derri dia poenja anag*, L.
— leven, *hidop dengan senang*, *hidop dengan soeka hâti*.
- TEVREDENHEID**, vr. *kasenangan*, *soeka hâti*.
- THANS**, bijw. *sakârang ini*, *kint*.
Wat voorts uwe belofte betreft, hoe staat het er — mede? *adapoon akan djandji toewan hamba akan sakârang ini apa chabarnja?*
- THEATER**, o. (ond. w.) (*chineesch* —), *pang-gong wâjang*.
- THEATRAAL**, b. n. (ond. w.) *tjâra wâjang*, *tingkah lâkoe orang wâjang*.
- THEE**, vr. *têh*, L., *theh*, *tjâ*, Chin.
Zwarte —, *têh hitam*.
Groene —, *têh hidjoe*.
— drinken, *minom têh*.
- THEEBLAD**, o. *presenteerblad*, *tâlam*, *bak-ki*, L., Ned.
—, het blad der thee, *dâwon têh*.
- THEEBOEI**, vr. *têh hitam*.
- THEEBOOM**, m. *pohon têh*.
- THEEBUS**, vr. *tampat têh*.
- THEEGOED**, o. *perkâkas têh*.
- THEEHANDEL**, m. *hâl berdâgang têh*, *per-nagâän theh*.
- THEEKETEL**, m. *kêttel ajer têh*.
Chineesch —tje, *thêkoe*.
- THEEKOOPER**, m. *orang mendjoeawal têh*.
- THEEKOPJE**, o. *mangkok têh*.
- THEELEPEL**, m. *sendog têh*.
- THEEPOT**, m. *tampat târoh têh*, *tampat koes têh*.
Chinesche —, *thêkoewan*.
- THEESCHOTELTJE**, o. *piring têh*.
- THEETAFFEL**, vr. *médjah têh*.
- THEEWATER**, o. *ajer têh*, *ajer masjâra dengan theh*.
- THEOLOGANT**, m. (ond. w.) zie **GODGELEERDE**.
- THEOLOGIE**, vr. (ond. w.) zie **GODGELEERDEHEID**.
- THESAURIE**, vr. (ond. w.) *perbendahâran*, *kantor wâng*, L.
- THESAURIER**, m. (ond. w.) *perbendahâra*.
- TIEN**, telw. *poeloh*, *sapoeloh*, *âsar*, Ar.
— maanden, *sapoeloh boelan*.
Hoe vele —en zijn er in? *brâpa poeloh âda di dâlam itoe?*
Zij kwamen bij —en (tien in getal), *makka marika itoe poon dâtang ber-poeloh-poeloh*.
Tweemaal — is twintig, *doewa kâlî sa-poeloh djâdi doewa poeloh*.
— ten honderd, *sarâtoes bri sa-poeloh*.

TIENDE, b. n. *ka-sapoeloh, sapoeloh*.
 De — afdeeling, *bahagian jang ka-sapoeloh*.
 Op den —n dag der maand, *paadda sapoeloh hári boelan*, (niet: *ka-sapoeloh*).
 Een —, $\frac{1}{10}$, o. *sa-per-sapoeloh, per-poelohan*.
TIENDE, vt. *pádjaq jang sa-per-poeloh*.
 — der inkomsten, *sa-per-poeloh derri paadda hátsil*.
TIENDEELIG, b. n. *jang di bahági sapoeloh*.
TIENDEHALF, b. n. *sembilan satêngah, sapoeloh koerang satêngah*.
TIENDERHANDE, b. n. *sapoeloh bágei, sapoeloh roepa (djenis)*.
TIENDUBBEL, b. n. *sapoeloh káli, sapoeloh ganda*.
TIENDUIZEND, telw. *sapoeloh riboe, salaqsa*.
TIENEN, b. w. *poengoet pádjaq sa-per-poeloh*.
TIENHONDERD, telw. *sapoeloh rátoes, sariboe*.
TIENJARIG, b. n. *sapoeloh táhon demoernja, demoer sapoeloh táhon*.
TIENMAAL, bijw. *sapoeloh káli*.
TIENTAL, o. *bilángan sapoeloh*.
TIENVOUD, o. *bilángan sapoeloh ganda*.
TIENWERF, bijw. *sapoeloh káli*.
TIER, vt. groei, *toemboehan*.
 Geene — hebben, geen genoeg vinden, *tiáda soeka, tráda karásan, L.*
TIER, o. zie **GETIER**.
TIEREN, o. w. *toemboeh, djádi, berlákoel, ráme*.
 Al de planten — hier welig, *segalla tánam-tanáman terláloe bájiq toemboehnja di sini*.
 Deze stad begint te —, *makka negri ini moelá-i djádi ráme*.
 Het wil niet met hem —, *ia tiáda bertoentoeng*.
TIERIG, b. n. *bertoemboeh lakas*.
 —, vrolijk, *bersoeka-soeka, ráme-rámé*.
TIGCHEL, m. *báta, bátoe bákar*.
TIGCHELAAR, m. *djoeroe lío, toekang bákar báta (bátoe)*.
TIGCHELBAKKERIJ, vt. *lío, lío báta*.
TIJ, o. zie **GETIJ**.
TIJANKER, o. *sáwh terbang*.
TIJD, m. *kála & bíla*, Hind., *témpo*, Port., *zemán*, Ar., *déwása*, Hind.
 —, gedeelte van —, *gezette —, mása, waqtoe, Ar.*
 —, tijdstip, *koetika, kotika*.
 De aloude —, *di hoeloe kála, dhólo kála*.
 In oude —en, *paadda poerba kála, paadda zemán dhólo, témpo dhólo, L.*
 Op welken —? *apa kála?*
 Op eenen —, eens, *sa-kála, paadda sa-kála, paadda soewátóe hárt*.
 Op alle —en, altijd, *sedekála*, zie **ALTIJD**.
 De — des levens, *mása hidop*.
 En men kan niet zeggen dat de —en invloed op Hem hebben, *dan tiáda dípat*

di katákan berlákoel atasnja mása, M. S. R. 31.
 Regen op zijnen —, *hoedjan paadda masánja*.
 De warme —, het heete seizoen, *mása pánas, moesim pánas*.
 De zaai—, *mása menáboer*.
 Zooveel — als noodig is om rijst te koken, *sa-per-tánaq nást*.
 Een geschikte —, *koetika jang bájiq*.
 Op dezen —, *paadda koetika ini*.
 De — van middernacht, *koetika téngah málam*.
 De verledene —, *koetika jang lampaw, témpo jang soedah láloe*.
 De menschen van dezen —, (eeuw), *orang zemán ini*.
 Op zijnen — spreken, *berkáta paadda koetikánja*.
 Aan het einde des —s, *paadda áchir zemán*.
 Ten —e van, gedurende eenigen —, *sa-koetika*.
 Ten —e dat Mahá Visnoe nederdalende van gedaante verwisselde in Sri Rama, *adapoon paadda zemán tatkála Mahá Bisnoe mendjaláma paadda Sri Rána, S. R. 104*.
 Zijnen — waarnemen, *mentjoert bíla*.
 De — van het gebed, *waqtoe soenbahjang*.
 Een bepaalde —, *déwása ter-tentoe*.
 Beperkte —, *waqtoe pitjaq*.
 De — der zwangerschap, *déwása hámil*.
 Geenen — (ledigen —) hebben, *tiáda sampat*.
 Na eenigen —, *sa-telah bebrápa lamánja*.
 Te eeniger —, *páqi djemah, issoq hári*.
 Bij —s, *paadda waqtoe jang lájiq (pátóet)*.
 Voor den — bevallen, *goegor ánaq, beránaq terdhólo derri paadda déwása*.
 Van — tot —, *ter-kádang-kádang, sring-sring, L.*
 Van dien — af, *derri paadda koetika itoe*.
TIJDBEGIN, o. *permoeláün kála, permoeláün waqtoe, awal waqtoe, Ar., moelánja témpo, L.*
TIJDBESCHRIJVING, vt. *penjoerátan waqtoe, soerat waqtoe*.
TIJDBOEK, o. *kronijk, tárích, Ar., tjaritérá dengan menoeroet peratoeran kála (waqtoe)*.
TIJDELIJK, b. n. *vergankelijk, févá, Ar.*
 De —e wereld, *doenjá jang fénd*.
 Het —e met het eeuwige verwisselen, *pindah derri paadda doenjá jang fénd kanegri jang baqá*.
TIJDEBREK, o. *koerang sampat, tiáda sampat*.
TIJDGENOOT, m. *teman sa-déwása, teman sa-zemán, sakoeto sa-zemán*.
 De tegenwoordige —en, *segalla orang zemán ini*.

- TIJDEGENOOTSCAP**, o. *pertemánan sa-déwása*, *persakoetówan sa-zemán*.
- TIJDIG**, b. n. *paadda koetika jang pátoet*, *paadda waqtoe jang lájiq*, *paadda tampo jang pátoet*.
—, rijp, *másaq*, *mátang*.
—, bijw. spoedig, *lakas*, *sigra*.
—, vroeg, *siang-siang*.
- TIJDING**, vr. *chabar*, *chabr*, Ar., *warta*, *brita*, *kábar*, L.
Goede —, *chabar bájiq*, *kábar baai*, L., *chabar jang bájiq*.
Geheime —, *chabar rahsia*.
Losse, verdichte —en, *chabar-chabar*, *kábar angin*, L.
Nieuwe —, *chabar bahároe*, *kábar bároe*, L.
Eene — (mededeeling) hooren, *mene-ngur brita*.
Eene roemruchtige —, *warta jang masj-hoer*.
— mededeelen, *báwa chabar*, *báwa ká-bar*, L., *mengchabarkan*, *membritákan*, *me-wartákan*.
- TIJDKORTING**, vr. *permajinan*.
— van vorsten, zoo als feesten, spiegelgevechten, openbare vermaken, *ter-mása*, Perz.
Iets tot — (boertende) doen, *memása*.
- TIJDKRING**, m. *peridáran waqtoe*, *déwása tertentoe*.
- TIJDKUNDE**, vr. zie **TIJDREKENKUNDE**.
- TIJDMETER**, m. *pengoekoer kála* (waqtoe).
—, uurwerk, *djám* (orlódjí) *jang betoel sakáli*, L., *djám pengokoer kála* (waqtoe).
- TIJDORDE**, vr. *atoeran tárích*, zie ook **TIJDSORDE**.
- TIJDPERK**, o. *rávása*, *zemán*, Ar., *mása*, *déwása tertentoe*.
—, levenstijd, *oesia*, *demoer*, Ar.
- TIJDPUNT**, o. tijdstip, *sáát*, Ar., *koetika*.
En op dat — brak de dag nog aan, *makka paadda koetika itoe hárt poon lági dini hárt*, S. R. 10.
- TIJDREGISTER**, o. *dastar waqtoe*, *dastar kála*.
—, almanak, *taqwim*, Ar.
- TIJDREKENAAR**, m. *jang menentoe kan* (menjoeratkan) *atoeran waqtoe*, *penjoerat mása dan koetika*.
- TIJDREKENING**, vr. *tárích*, Ar., *pembiláangan mása*, *penghitoengan waqtoe* (tampo).
- TIJDREKENKUNDE**, vr. *ilmoe tárích*, Ar., *pengatahoewan mása*.
- TIJDREKENKUNDIG**, b. n. *faham paadda ilmoe tárích*, *pandei paadda pengatahoewan mása*.
- TIJDRUIMTE**, vr. *kalegáhan waqtoe*.
- TIJDSCHRIFT**, o. dagblad, *soerat chabar*, *soerat kábar*, L.
—, van publieke verkooping, *soerat lélang*.
- TIJDSOMSTANDIGHEDEN**, vr. meerv. *hál alwál*.
- TIJDSORDE**, vr. *peridáran waqtoe*, *perkútáran kála*, *pergantian mása*, *laloenja tampo*, L.
- TIJDSTELLING**, vr. *hál menentoe kan koetika*, *katentoe wan tampo*.
- TIJDS TIP**, o. zie **TIJDPUNT**.
— van het begin, *mása kamoeláan*, M. S. R. 7.
Op het bepaalde — sterven, *máti dengan adjubnja*.
- TIJDSVERLOOP**, o. *láma*.
Na een ruim —, *sa-telah bebrápa lá-mánja*.
In een — van tien jaren, *paadda sa-poeloh táhon lámánja*.
- TIJDSVAK**, o. zie **TIJDPERK**.
- TIJDVERDRIEF**, o. zie **TIJDKORTING**.
- TIJDVERDRIJVEND**, b. n. *vermakelijk*, *jang menjoekákan háti*, *jang békin soeka háti*, L.
— (in den letterlijken zin), *jang melaloekan waqtoe*.
- TIJDVERLIES**, o. *kabiláangan waqtoe*.
- TIJDIJZER**, m. *tárích*, Ar., *soerat waqtoe*.
—, almanak, *taqwim*, Ar.
- TIJDWINNER**, m. *uitsteller*, *orang jang pertanggohkan* (berlambat-lambat).
- TIJDWINNING**, vr. *hál pertanggohkan*.
- TIJEN**, b. w. *tárêq*, *héla*.
- TIJFEREN**, b. w. (palmwijn door insnijding uit den boom tappen), *sádap*.
- TIJFERAAR**, m. *perjádap*.
- TIJGEN**, o. en b. w. zie **TIJEN** en **BETIGTEN**.
- TIJGER**, m. *harimaw*, *rimaw*, *mátjan*, L.
De koninklijke —, *harimaw toenggal*.
De gevleete —, *harimaw koembang*, *harimaw lálat*, *mátjan toetoe*, L.
- TIJGERHAAI**, m. *hiee harimaw*.
- TIJGERHOL**, o. *baloesar*, *tampat harimaw*, *tampat mátjan*, L.
- TIJGERHUID**, m. *koelit harimaw*, *koelit mátjan*.
- TIJGERKAT**, vr. *koetjing rimaw*, *harimaw dáhan*.
- TIJGERVAL**, m. *kandáangan*, *koeboe*.
- TIJK**, vr. bed—, *kájin ginggang*.
- TIK**, m. *tapog*, *tepoq*, *ketoq*, L.
- TIKKEN**, o. w. *tapog*, *menapoq*, *tepoq*, *menepoq*, *ketoq*, L.
Ed hij tikte aan de deur, *serája di tapognja pintoe itoe*.
- TIKTAK**, o. zeker spel, *tjoekci*.
- TIL**, vr. *pengangkátan*.
Er is iets op —, *áda timboel apa-apa*.
- TILBAAR**, b. n. *jang dápat di angkat* (pindah).
Tilbare have, roerende goederen, *bá-rang angkat-angkat*.
- TILBURIJ**, vr. (ond. w.) *béndi*.
- TILLEN**, b. w. *angkat*, *tátang*.
Zwaar —, fig. *tákoet kasoésáhan*, *áda masjhoel*, *áda háti brat*.
- TIMBER**, **THIJMBER**, m. *helmtop*, *pontjaq katoepong*.
- TIMMERAADJE**, vr. *bárang jang di peroesah*, *boewátan toekang kájoe*.
—, *gebouw*, *gedong*, *roemah*.

- TIMMERBIJL**, vr. *kâpaq pandei kâjoe, kampaq toekang kâjoe*, L.
- TIMMEREN**, b. w. *kardja, boewat, b'ikin*, L., *toekang, menoekang*.
Hij timmert niet hoog, *makka koerang aqal boedinja*.
- TIMMERGEREDSCHAP**, o. *prâbot toekang kâjoe*.
- TIMMERHOUT**, o. *kâjoe per-oesah, kâjoe jang di pâké toekang kâjoe, kâjoe bakal roemah*.
—, (*vitex altissima*), *lâban*.
- TIMMERKUNDE**, vr. *kapandean toekang kâjoe, pengatahoevan toekang kâjoe*.
- TIMMERMAN**, m. *toekang kâjoe, pandei kâjoe, atjâri*, Maléb.
- TIMMERMANSBAAS**, m. *kapâla toekang-toekang kâjoe*.
- TIMMERMANSKNECHT**, m. *boedjang toekang kâjoe*, L., *hamba pandei kâjoe*.
- TIMMERMANSWERK**, o. *gemaakt* —, *boewâtan toekang kâjoe*.
- TIMMERMANSWINKEL**, m. *kadei pandei kâjoe, tampat kardja toekang kâjoe*.
- TIMPJE**, o. *rôti pandjang serta lontjip hoedjong-hoedjongnja*.
- TIN**, o. *timah poetih, ratsâts*, Ar., *abiadl (abiaz)*, Ar., *gal-î*, Ar.
Een mengsel van — en koper, *parônggoe, proepoe*.
- TINACHTIG**, b. n. *sa-roepa timah, seperti timah*.
- TINADER**, vr. *laag van het tin, tinlaag, kôllong*.
—, *digl aan de oppervlakte, koelit kôllong*.
- TINASCH**, vr. *hâboe timah*.
- TINERTS**, m. *tânah timah*.
Zeer fijne —, *koppong*.
Doodte grond onder den —, *kong*.
- TINKALK**, m. *kâpoer timah*.
- TINKETEL**, m. *priog mâsaq timah*.
- TINMIJN**, vr. *tambang timah poetih*, zie **TINADER**.
- TINNE**, vr. *ringkit*.
- TINNEGIETER**, m. *toekang timah, pandei berboewat serba timah*.
- TINNEGOED**, o. *serba timah, perkâkas timah*.
- TINT**, vr. zie **KLEUR**.
— van het gelaat, *ojer moeka*.
- TINTELDOOS**, vr. *tampat raboq*.
- TINTELEN**, o. w. *gilang-gomilang, gomirlap, taperling*.
— van koude, *râsa di toesoq derri sângat kadinginan*.
- TINTELING**, vr. zie **TINTELEN**.
- TINZAND**, o. *pâsir timah*.
- TIP**, m. *punt, hoedjong*.
— van een puntig bloemblad, *tâkoq*.
—, *sleef van een kleed, pontja kâjin*.
Op het — je staan om te vertrekken, *hampir mâw berangkat*.
—, *tipje van het oor, tjoeping*.
- TIPPEN**, b. w. *pôtong hoedjong, ranting*.
- TIRAN**, m. *orang jang antâja*, zie **DWINGELAND**.
- TIRANNISCH**, b. n. *thlâlim (zâlim) gemas, kedjan*.
- TIRANNIJ**, vr. *penganitjâän*, zie verder **DWINGELANDIJ**.
- TIRANNISEREN**, b. w. *menganitja, tindts*.
- TIRAS**, o. *djâring*.
- TITEL**, m. *gelar, gelâran*.
— van sommige opperhoofden onder de stammen der Redjangs op Sumatra, *prowâtin*.
Eenen — voeren, *bergelar*.
Eenen — verkleenen, *mengânograhkan gelar, mengâseh gelâran, bergelarkan*.
— van enen deftigen chinees, *bâbah*.
De — van een boek, *âlâmat kitâb, moeka kitâb, moeka boekoer*, L.
— vóór het woord koning (in het Jav.) *sang*.
- TITELLEN**, b. w. *seboet gelâran*.
—, *titel geven, bri gelâran, bergelarkan*.
- TITELPLAAT**, vr. *gambar moeka kitâb*.
- TITELREGT**, o. *haq pâké gelâran, haq bergelar*.
- TITELVOERDER**, m. *orang jang bergelar, orang jang pâké gelâran*.
- TITTEL**, m. *bâris, titiq, noqthah*, Ar.
- TITULEREN**, b. w. *bri gelâran, bergelarkan*.
- TITULAIR**, b. n. (ond. w.) *bergelar, pâké gelâran*.
- TJAIN**, m. (ond. w.) (200 bossen padie, ieder van 20 oude ponden), *tjâin, tjâing*.
- TJILPEN**, o. w. *tjítjít*.
- TOBBE**, vr. *pâsoe, bádjan, batjâna*.
Houten —, *pâsoe kâjoe*.
- TOBBEN**, o. w. *kardja hinggâ lelah, geroq, L., kardja sampé tjâpé*, L.
- TOBBERIJ**, vr. *pekdardjâän jang soesah, sjeghoe*, Ar.
- TOBBETJE**, o. *pâsoe ketjil*.
- TOCH**, voegw. ja —! zekerlijk! *soenggoeh*.
—, *eilieve, garângan, apâlah kirânja*.
Het is — zoo, *soenggoeh âda bagitoe*.
Hoe kunt gij mij — zoo verlaten, *bagimâna garângan toewan dâpat meninggalkan hamba sa-demikiën ini*.
Wil mij — niet vergeten, *djângan! ah kirânja meloepâkan hamba*.
- TODDE**, vr. *kâjin boeroq, lonté, kâjin toewah sa-pertja*.
- TOE**, voorz. en bijw. in verbinding met verschillende woorden, als: tot hier—, *hinggâ (sampé) di sini*, ook voor: gesloten, als: de deur is —, *pintoe âda tertoelep*.
- TOEDEMEN**, b. w. *menapas-in*, L., *menâfâs-î*.
- TOEBEDE**, vr. *kahandaq, dôa*.
- TOEBEDINGEN**, b. w. *berdjandji lebeh derri pnadda bârang jang di bli, minta moembang*.

TOEBEHOOREN, o. w. *mempoenjâ-t*, *rtâsa*, *ampoenja*.

Dat behoort hem toe, *itoelah ampoenja dia*.

Wettiglijk —, *mempoenjâ-t* *dengan* *fiag*.

TOEBEHOOREN, o. *serba*, *alat*, *perkâkas*.
Een huis met zijn —, *roenah* *dengan* *serbânja*, *roemah* *dengan* *perkâkasnja*.

TOEBEREIDEN, b. w. *békin* *sadia*, L., *hâdlirkan*, *Hoft.*, *sadiâkan*, *langkap*, *pengâjin*, L.

TOEBEREIDER, m. *jang* *békin* *sadia*, L., *jang* *sadiâkan*, *jang* *melangkap*.

TOEBEREIDING, vt. *hâl* *sadiâkan*, *pelangkâpan*, *penjadiâ-an*.

TOEBEREIDSEL, o. *kalangkâpan*, *bârang* *jang* *di* *békin* *sadia*, L.

TOEBETROUWEN, b. w. *pertârohkan*.

Goederen —, *titipkan* *bârang-bârang*.

Zich —, *sarahkan* *diri*.

TOEBEUKEN, b. w. *toetop* *dengan* *poekol*.
—, o. w. *hantam* *sâdja*.

TOEBIDDEN, b. w. *mohonkan* *atas*.

Den koning heil —, *mohonkan* *salâmat* *atas* *râdja*.

TOEBIEDEN, b. w. zie *AANBIEDEN*.

—, zie *TOEBEDINGEN*.

TOEBIJTEN, o. w. *gigit* *kras*.

—, zie *TOESNAAUWEN*.

TOEBINDEN; b. w. *ikat* *kintjang*, *memboeng-koes*.

TOEBINDING, vt. *pengikâtan*.

TOEBLAFFEN, o. w. *tiâda* *berhênti* *menjâlag* (*menggonggong*).

TOEBLAZEN, o. w. *tioep-tioep* *sâdja*.

TOEBLIJVEN, o. w. *tinggal* *tertoetop*.

TOEBLIKKEN, o. w. *pandang*, *karling*.

TOEBLINKEN, o. w. *berkilat* *paadda*.

TOEBONZEN, o. w. *toemboeg* *kras*.

TOEBOUWEN, o. w. *tiâda* *berhênti* *per-oesah*.
—, b. w. *toetop* *dengan* *per-oesah*.

TOEBRANDEN, b. w. *toetop* *dengan* *salar*, *toetop* *dengan* *bessî* *pânas*.

TOEBREEUWEN, b. w. *toetop* *dengan* *mâ-djoem*.

TOEBREIDEN, b. w. *toetop* *dengan* *siroet*.

TOEBRENGEN, b. w. *bâwa* *kapada*, *bâwa* *sâma*.

Den beker —, *solong* *piâla*.

Schade —, *meroegikan*, *békin* *roegi*, L.
—, *bijdragen*, *toelong*, *djadikan*.

Eenen steek —, *tikam* *sakâli*.

TOEBROMMEN, b. w. zie *BROMMEN*.

—, o. w. *tjômel-tjômel* *sâdja*.

TOEBRUIJEN, b. w. *limpar* *kapada*.

TOEBUIGEN, b. w. *toetop* *dengan* *membêng-koq*.

TOEDAMMEN, b. w. *ikat* *dengan* *tarbis*, *toetop* *dengan* *tarbis*, *toetop* *dengan* *bandoengan*.

TOEDELLEN, b. w. *membahagikan*, *brî* *bahagian*.

TOEDEKKEN, b. w. *menoetoept*, *menoedoengi*.
Met eenen mantel —, *menjelimoetkan*.

Toegedekt worden, *di* *toetoept*, *di* *toedoengi*.

TOEDELVEN, b. w. *saboekan* *dengan* *tânah*.

TOEDEMPEN, b. w. zie *TOEDELVEN*.

Eene kwade zaak —, *toetop* *perkâra* *jang* *boesoq*.

TOEDENKEN, b. w. *berniat* *mâw* *brî*, *ber-qawl* *mâw* *kussî*, L.

TOEDEUR, vt. *piñtoe* *jang* *tertoetop*.

—, die nimmer opengaet, *piñtoe* *jang* *di* *toetop* *mâti*.

TOEDICHTEN, b. w. *kirâkan*, *sangka*.

TOEDIENEN, b. w. *oendjoq*, *bâwa*, *antat*.

TOEDIENING, vt. *pengoendjoekan*, *pengantâ-tan*, *hâl* *mengoendjoq*.

TOEDOEN, b. w. *toetop*, *kâtop*, zie *SLU-TEN*.

De oog en —, *toetop* *mâta*.

Den gauschen nacht geen oog —, *trâda* *tidor* *intéro* *mâlam*, L., *tiâda* *tidor* *sontoq* *mâlam*.

De deur —, *toetop* *piñtoe*.

Nadat hij de deur toegedaan had, *sahâbis* *piñtoe* *di* *toetopnja*.

Dat doet er niets toe, *itoe* *tiâda* *meng-âpa*, *itoe* *trâ-kenâpa*, L., *itoe* *tiâda* *fadloeli*.

Er niets kunnen toe- noch afdoen, *tiâda* *dâpat* *mengoebahkan*.

TOEDOEN, o. *perloeloengan*.

Door uw —, *slêh* *perloeloenganmoe*.

—, *medewerking*, *bantoe* *kardja*.

TOEDOUWEN, b. w. *sorong* *kapada*.

—, steeds douwen, *sorong* *sâdja*.

—, op eenen harden toon toevoegen, *djerâkah*.

—, douwende sluiten, *toetop* *dengan* *toelag*.

TOEDRAAIJEN, b. w. *poetar* *kintjang*, *toetop* *dengan* *poetar*.

—, steeds draaijen, *poetar* *sâdja*.

Het hoofd naar hem —, *pâlîng* *kapâla* *kapada* *dia*.

Iemand den rug —, *bâliq* *blâkang* *ka-pada* *orang*.

TOEDRAGEN, b. w. *bâwa*, *membâwa*.

Haat —, *bintji*, *membintji*, *menâroh* *damdum*.

Genegenheid —, *mengâseh*, *tjûnta*.

Dat heeft zich alzoo toegedragen, *mak-ka* *perkâra* *itoe* *soedah* *berlâkoe* (*djâdi*) *bagitoe*.

—, steeds dragen, *bâwa* *sâdja*, *tiâda* *berhênti* *membâwa*.

TOEDRAGT, vt. *prî*, *kalakoewan*.

De — der zaak met de omstandigheden, *prî* *hâl* *akwâl*.

TOEDRAVEN, o. w. *djokdjok*.

—, onophoudelijk draven, *djokdjok* *sâdja*.

TOEDRIJVEN, b. w. naar iets henen jagen, *mengoesirkan*, *menghâlaw*.

—, aanhouden met drijven, *mengoesir* *sâdja*.

—, drijvende naderen, *hânjoet berdamping, hampirkan sambil hânjoet.*

TOEDRINGEN, b. w. *toelaq ka.*

TOEDRINKEN, b. w. *angkap, angkop, melârah, menjông piâla serta membrî salâmat, minom atas orang poenja salâmat.*
Elkander —, *berangkag-angkâpan.*

TOEDRUKKEN, b. w. *toetop dengan tåkan (tåndis).*
—, *toedoen, toetop, kåtop.*
De oogen —, *mengåtop mâta,*
—, (de hand stijf — als men er iets inhoudt,) *harit.*

TOEËGENEN, b. w. *ampoenjåkan.*
Zich onregmatig iets —, *ampoenjåkan bârang jang tiåda haqnja, pâké bârang låjin orang poenja.*

TOEËGENING, vr. *hål ampoenjåkau, perpoenjåin.*

TOEËKENNEND, b. n. *jang membrî haq mempoenjå-t, jang menghalåkan.*

TOEËTEN, b. w. *måkan lebeh derri paadda tjokoepnja, måkan lågi.*
—, *schieljig eten, måkan lakas.*
—, *voorteten, måkan sådja, tiåda berhenti måkan.*

TOEFLUISTEREN, b. w. *berbisiq paadda.*

TOEFLUITEN, o. w. *brî isjårat dengan sijoel.*

TOEGAAN, o. w. *di toetop sendiri.*
—, *toedragen, djådi, berlåkie, kala-koewan.*
Dat zal zoo niet —, *itoe tiåda bóleh bagitoe.*
Zoo gaat het in de wereld toe, *demikiënlah kalakoewan doenja ini.*
Iemand, wiens oogen niet toegaan, *toeggåra.*

TOEGANG, m. *tampat (djålan) orang mâsoq, tempat kamasåkan.*
Hij heeft dagelijks den — tot den Koning, *makka dâpatlah ia menghådap rådja itoe sa-hårt-hårt.*

TOEGANKELIJK, b. n. (van een' mensch,) *jang dâpat di hampirkan, jang bóleh di hådap orang.*
De Koning is —, *makka dâpatlah orang menghådap rådja, makka rådja itoe dâpat di hådap orang.*

TOEGEDAAN, b. n. zie **GENEGEN**.
Hij is den arak zeer —, *ia terlåloe soeka minom araq.*

TOEGEELIJK, b. n. *håti lemboet, håti moerah, tsabar, Ar., permandja.*

TOEGEELIJKHEID, vr. *tsabar håti, pri tsabar, kamoeråhan.*

TOEGENEGENHEID, vr. *pengasåhan.*
— van God, *hobbat Allah, Ar., mofabat Allah, Ar.*

TOEGERUST, b. n. *sangkap, L., langkap.*

TOEGESPEN, b. w., *toetop dengan selept, toetop samma gëspër, L.*

TOEGEVEN, b. w. *inwilligen, brî mohon. kassè permissi, L.*

—, *geduldig —, bertsabar, tåhan.*
Op den koop —, *tambah paadda pemblian, brî mombong, kassè moembang, L.*
—, *onderwerpen, toeroet.*
Ik geef aan uw oordeel toe, *hamba toeroet bitjåra toewan hamba.*

TOEGEVEND, b. n. *loenag, tsabar, Ar.*

TOEGEVENDHEID, vr. zie **TOEGEELIJKHEID**.

TOEGIETEN, o. w. *tiåda berhenti sålin, sålin-sålin sådja.*
—, b. w. *sluiten door ingieting van gesmolten metaal, toetop dengan laboeran.*

TOEGIFT, vr. *moembang, mombong.*
—, *toevoegsel, tambåhan.*

TOEGOOIJEN, b. w. *lmpar ka (kapada), zie TOESMAKKEN.*
—, *goojende sluiten, saboekan dengan lmpar.*
Een graf met aarde —, *saboekan qoeber dengan tånah.*

TOEGORDEN, b. w. *menjendangkan, ikat kintjang tåli proet.*

TOEGRAVEN, b. w. *saboekan dengan menggåli, toetop dengan loembt, L.*

TOEGRENDELEN, o. w. *toetop dengan kantjing.*

TOEGRIJNZEN, o. w. *kenn oelt, kennjoet.*

TOEGRIJPEN, o. w. *menggånggam.*
— zoo als vliegende vogels, *sambår.*

TOEGRIMMEN, o. w. *djeråkah.*

TOEGROEIJEN, o. w. *toemboeh hingga ter-toetop.*
—, *gezezen, somboh.*

TOEHAKEN, b. w. *toetop dengan kokot.*

TOEHAKKEN, o. w. *põtong, panggål, tataq.*

TOEHALEN, b. w. *sluiten, toetop.*
Naar zich —, *tårèq paadda dirinja.*
De gordijnen —, *toetop kalamboe, låboehkan tårei.*

TOEHAPPEN, b. w. *gonggong.*
—, *gretig aannemen, terlåloe soeka tarima.*

TOEHEBBEN, b. w. *dâpat moembang (mombong).*

TOEHEELEN, b. w. *sombokhan sakåli.*
—, o. w. *di toetop kårana somboh.*

TOEHEELIGEN, b. w. *taqðiskan.*

TOEHEELIGING, vr. *hål menaqðiskan.*

TOEHLIJSEN, o. w. *menapassin, L.*

TOEHOORDE, m. *orang penengar, pendengar, orang jang menengar.*
Die leeraar heeft steeds veel —s, *toewan pandita itoe mêmang kabanjåkan pendengar.*

TOEHOOREN, o. w. *dengar bâjig-båjig.*

TOEHOORING, vr. *pendengåran, hål menengar.*

TOEHOUDEN, b. w. *oendjog, antat, sõlong.*
—, *gesloten houden (den mond van eenen korf,) tjapoq.*

TOEHUIS, o. *roemah jang tertoeptop.*

TOEJAGEN, b. w. *boeroe ka.*
—, o. w. *steeds voortjagen, boeroe-boeroe sådja.*

TOEJUICHEN, b. w. *poedji (memoedji) dengan soeraq.*

Toegejuicht worden, *di poedji dengan soeraq.*

TOEJUICHER, m. *orang jang memoedji dengan soeraq.*

TOEJUICHING, vt. *poedjian dengan soeraq.*

TOEKER, m. *hâl páling moeka ka.*

—, zie TOEVLUGT.

TOEKEREN, b. w. *páling.*

Het gelaat naar hem —, *páling moeka kapada dia.*

TOEKERING, vt. *hâl páling moeka ka.*

TOEKEFFEN, o. w. *menjaláki, gonggong sama, L.*

TOEKENNEN, b. w. *mengákoe.*

Iemand het regt — om . . ., *mengákoe haq orang akan.*

Den vijand de overwinning —, *mengákoe moesoeh menang, mengákoe kamenángan (tiwas) kapada moesoh.*

—, toestaan, *brí, kassi, L.*

TOEKIJKEN, o. w. *têngoq.*

TOEKIJKER, m. *orang jang têngoq.*

TOEKLEMMEN, b. w. *djepit, sepi.*

TOEKLINKEN, b. w. *lantaq.*

TOEKNELLEN, b. w. *toetop dengan menjepit.*

TOEKNIJFEN, b. w. *digtknijpen, toetop dengan mendjepit.*

TOEKNIKKEN, o. w. *gámit, kámit, manggot, L., manggol.*

TOEKNOOPEN, b. w. zie KNOOPEN.

TOEKOMEN, o. w. *sampeí, dátang.*

Doen —, *di sampeikan, dátangkan.*

God doet zijnen dienaren het levensonderhoud —, *makka di sampeikan Allah rezeq kapada hambánja.*

—, toebehooren, *ampoenja, poenja.*

Wien komt dit paard toe? *siapa poenja koeda ini?*

—, rondschietsen, *tjoekoep, páda.*

Hoe komt hij daar toe? *bagimana dia beróleh itoe?*

TOEKOMEND, b. n. *aanstaande, lági dátang, djemah, di depan, L.*

In het —e, *eisoq loesa, paadda hárt komediën.*

De —e wereld, *achirat, Ar.*

De —e eeuwen, *abad achir zamán.*

De —e maand, *boelan jang djemah, boelan jang di depan, L.*

TOEKOMENDE, o. *mása jang lági dátang, tempo jang di depan, L.*

TOEKOMST, vt. *hárt jang komediën, waqtoe jang belom dátang, istiqbál, Ar., hárt djemah, kasampéan.*

TOEKOMSTIG, b. n. zie TOEKOMEND.

TOEROOIJEN, b. w. *toetop raam sama kájoé, L.*

TOEKRIJGEN, b. w. *dápat mombang, dápat lebeh derri paadda jang di djandji.*

—, sluiten, *toetop.*

TOEKRUID, o. *roepa-roepa sájoer jang di tjampor sama saláda.*

TOEKUIPEN, b. w. *toetop dengan simpei.*

TOELAAG, vt. *penambáhan.*

— van bezoldiging, *tambáhan gádjí.*

TOELADEN, o. w. *noewat sádja.*

TOELAGCHEN, o. w. zie AANLAGCHEN.

TOELAKKEN, b. w. zie LAKKEN.

TOELANGEN, b. w. zie TOEREIKEN.

TOELATEN, b. w. *gedoogen, béjarkan, loeloes.*

—, veroorloven, *brí idzin.*

—, niet openen, *tiáda boeka, kassi tinggal toetopen, L.*

Oogluikend —, *toetop máta.*

—, laten naderen, *brí idzin akan menghádap, kassi dekat, L.*

TOELATING, vt. *idzn, Ar., permissí, L., bébas hâl mengidzinkan.*

TOELEG, m. *sahádja, niat, Ar., maqtsoed, Ar., sengádja, L.*

TOELEGGEN, b. w. *toetop.*

Een graf met eenen grooten steen —, *toetop qoebr dengan bátoe besaar.*

—, zie GEVEN, TOEWIJZEN, BIJVOEGEN.

Het er op — om kwaad te doen, *berniat djáhat.*

Zich —, *mengoesaahkan diri.*

TOELEGGING, vt. *hâl menoetop.*

—, onderneming, *pentjakápan, hâl sanggoep.*

—, zie TOELEG.

TOELICHTEN, b. w. zie BIJLICHTEN, OPHELDEREN.

TOELIGGEN, o. w. *áda tertoeetop.*

—, met ijs gesloten zijni, *soedah bekoé, di toetop djemad.*

TOELIJMEN, b. w. *toetop dengan prákat, toetop sama lim, L.*

TOELONKEN, o. w. *karling, mengarling, májin máta.*

Van ter zijde —, *mengarling dengá ékor máta.*

TOELONKING, vt. *hâl mengarling, hâl májin máta.*

TOELOOP, m. *hâl karoeman, pengaroeman, hâl mengroebong.*

— van vele menschen, *kabanjákan orang mengroebong (karoeman).*

TOELOOPEN, o. w. *dátang lárt, karoeman, kroebong.*

Spits —, *lontjip hoedjongnja.*

—, sterk aanloopen, *djálán tjepat.*

—, korter zijn, *ádu lebeh pëndég.*

TOELUIKEN, b. w. *toetop, kátap.*

TOELUISTEREN, b. en o. w. zie TOEHOOREN.

TOEMAAT, vt. *mombang, moembang.*

TOEMAAUWEN, o. w. *ngioeng-i.*

TOEMAKEN, b. w. *toetop, zie TOEDOEN, SLUITEN.*

—, klaar maken, *sahákán, békin sadá.*

—, (eene kuil), *saboekan.*

Iets dat kookt digt —, *gittang.*

Zich —, zie BEMORSEN.

TOEMALEN, b. w. *mendátangkan sambil menggiling.*

—, steeds malen, *giling sádja, L.*

—, sterk doormalen, *giling kras*.
TOEMAND, vt. *krandjang jang di koentji*.
TOEMETEN, b. w. *mengoekoer, menjoekat*.
TOEMETING, vt. *pengoekoeran, penjoekatan*.
TOEMETSELEN, b. w. *toetop dengan batoe dan kápoer*.
TOEMOFFELEN, b. w. *memboengkoes koesoet-koesoet, sálak memboengkoes*.
 —, in siltte geven, *kassi diam-diam, L*.
TOEMUREN, b. w. *toetop dengan temboq*.
TOEMURMELEN, b. w. *berkáta dengan bersoengot-soengot*.
TOEN, bijw. *tatkála itoe, koetika itoe*.
 — zeide hij, *tatkála itoe makka ia-poon berkáta*.
 —, voegw. *sa-lági, tatkála, apa-bila*.
 — ik nog jong was, *sa-lági kita kánaq-kánaq, sa-lági kita moeda*.
 — de koning hoorde, *apa-bila rádja mendengar*.
TOENAALJEN, b. w. *toetop dengan mendjáhit*.
 —, sterk doornaajen, *mendjáhit lakas-lakas*.
 —, aanhoudend naajen, *mendjáhit sárja*.
TOENAAM, m. eervolle —, *timang-timangan*.
TOENADEREN, o. w. *hampirkan, berdamping, mendekáti, dátang dekat*.
TOENADERING, vt. *hál menghampirkan, perdekátan*.
 — tot God, *taqarrob, Ar*.
TOENAGELLEN, b. w. *toetop dengan pákoe, pakoekan, lantag*.
TOENEIGEN, b. w. *tjenderongkan kapada, báliq ka*.
 Zich —, *menoendoeqkan diri*.
TOENEIGING, vt. zie **GENEGENHEID**, **TOEGENEGENHEID**.
 —, toenadering door neigen, *katjenderongan*.
TOENEMEN, b. w. *ambil lebeh derri paadda jang di djandji*.
 —, o. w. *toemboeh, djádi besaar, djádi lebeh, di tambáhi*.
 Het kind neemt toe in wasdom, *makka ánaq itoe djádi besaar*.
 Die boom neemt toe, *itoe pohon toemboeh*.
 De kóorts neemt toe, *makka demam itoe djádi lebeh kras*.
 Hij neemt toe in rijkdom, *makka ia djádi lebeh kája, makka di tambáhi kakajánnja, makka tálah jang bertambah-tambah kakajánnja*.
 —, grooter worden, *djádi lebeh besaar, mákin láma mákin besaar*.
 In krachten —, *djádi lebeh goewat*.
 In het rekenen —, *djádi faham paadda ilnoe hesab*.
 De gevaren nemen toe, *makka bahája itoe djádi lebeh besaar*.
 De dagen nemen toe, *makka hári djádi lebeh pandjang*.
 —, bloeijen, *djádi ráme*.

TOENEMEND, b. n. bloeijend, *ráme*.
 Eene steeds — e stad, *negri jang mingkin hári mingkin ráme, L*.
TOENEMING, vt. *tambáhan, perbanjákan*.
 —, in aanzien, *tambáhan kabesáran*.
TOENESTELLEN, b. w. *mengoetas dengan málk*.
TOENIJGEN, o. w. *mendjoerah*.
TOENIJPEN, b. w. zie **TOEKNIJPEN**.
TOENMAALS, bijw. *tatkála itoe, paadda mása itoe, tempo itoe, L*.
TOENMALIG, b. n. *mása itoe, zamán itoe*.
 De — e gebruiken, *ádat zanán itoe*.
 De — e vruchten, *boewah-boewáhan mása itoe*.
TOEPAD, o. *djalan jang lebeh péndéq, simpangan djalan*.
 —, dat aan het eene einde toe is, *loerong jang di toetop máti paadda sátoe hoedjongnja*.
TOEPAKKEN, b. w. *boengkoes, boengkoeskan*.
TOEPALEN, b. w. *memagári dengan tiang kájoe*.
TOEPASSELIJK, b. n. *jang berpatoetan, jang poekol, d. i. hetwelk slaat (op), pátoet*.
 —, doelend, *berniat*.
TOEPASSELIJKHEID, vt. *prj jang berpatoetan, niat, máwoe, máw, L, prj jang berlákoek, prj jang dípat di pákei*.
 De — der wet op die misdaad, *prj hoekoem jang berlákoek atas kasaláhan itoe*.
TOEPASSEN, b. w. *pákei, páké, L, ibáratkan, pindahkan*.
TOEPASSING, vt. *hál mengibáratkan (pindahan) ibárat*.
 — van eene leerrede, *faédat chothbat, Ar, goenánja chothbat*.
TOEPREVELEN, b. w. *bersoengot-soengot*.
TOER, m. kring, *boelat*.
 —, rondgang, *peridáran*.
 Een — tje doen, *pasiaar, berdjálan-djalan*.
 —, zie **SNOER**.
 —, zie **BEURT**.
 —, valsch haar, *tjámará*.
TOEREEDEN, b. w. zie **REEDEN**, **UITRUSTEN**.
TOEREGENEN, onp. en o. w. *aanhoudend regenen, tíada berhénti hoedjan*.
 —, hard regenen, *áda hoedjan kras*.
 —, toegaan door regen, *di toetop hoedjan*.
 Die gaten zijn toegeregend, *makka ló-bang itoe soedah di toetop hoedjan*.
TOEREGTEN, b. w. *békin sadia, L, sadiákan*.
TOEREIKEN, b. w. *oendjoq, antat, kassi, L*.
 De hand —, *djábat tángan, pégang (kass) tángan, L*.
 Eene almoes —, *brí derma, kassi doewit, L*.
 —, o. w. voldoende zijn, *tjoekoepp, páda, memadá-t*.
 Die rijst zal wel —, *itoe bras nanti tjoekoepp djoega*.

Zijne krachten reiken niet toe, *koerang goewatnja*.

TOEREIKEND, b. n. *tjoekoep, pâda, sampé, L.*

Het is —, *itoe tjoekoep, padâlah, tjoekoplâh.*

TOEREIKING, vr. *pengoendjoekan, pengantâtan.*
—, van eene aalmoes, *pembrian derma hâl kassi doewit, L.*

TOEREKENEN, b. w. *toedoh, menjalâht.*

—, aanrekenen, aantjgen, *ihâisâbkan.*

Niet —, vergeven, *ampoent, noeââfkan, kassi ampon, L., mengamponkan.*

—, (vuur) *toetop dengan hâboe.*

TOEREKENING, vr. *penoedohan, hâl menjalâht, ihâisâb, Ar.*

TOEREN, o. w. *passâr, passiar, Port., berdjâlan-djâlan.*

—, met het rijtuig, *passâr dengan (sâma) karêta, berdjâlan dengan râta.*

—, te paard, *passâr bertoenggang koeda.*

TOERIJDEN, o. w. steeds rijden (te paard), *tiâda berhênti bertoenggang koeda, toenggang koeda sâdja.*

—, met den wagen, *tiâda berhênti berdjâlan karêta.*

Deze weg rijdt toe, *ini djâlan lebeh dekat.*

TOERIJGEN, b. w. zie RIJGEN.

TOEROEPEN, b. w. *meroewah, seroe-seroe.*

TOEROEPING, vr. *hâl meroewah, hâl seroe-seroe.*

TOEROEREN, o. w. *adoq-adoq sâdja.*

TOEROESTEN, o. w. *di toetop kârat (karâtan).*

TOEROLLEN, b. w. oprollen, ineenrollen, *goelong.*

Papier —, *goelong garthâs.*

—, rollende doen naderen, voortwentelen, *goelinkan.*

—, o. w. voortrollen, *goelîng sâdja.*

TOERUKKEN, b. w. *toetop dengan sintaq.*

—, steeds rukken, *sintaq sâdja.*

TOERUSTEN, b. w. *sadiâkan, melangkap, bêkin sadju, L.*

Ten oorlog —, *melangkap akan berprang.*

Toegerust, klaar, *sadia, hâdlir, Ar.*

TOERUSTING, vr. *kalangkâpan.*

—, de daad van toerusten, *hâl melangkapkan, hâl menjadiâkan.*

Krijgs—, *alat berprang, alat paprangan.*

De — van dat schip heeft tien duizend gulden gekost, *makka kalangkâpan kapal itoe salaqsa roepiah haryanja.*

TOESCHATEREN, o. w. *tertâwa gelaq-gelaq.*

TOESCHIETEN, b. w. *toewerpen, limpar kapada, lontar kapada.*

—, o. w. *dâtang lârt, landâ.*

—, gelijk slangen, *lantjar.*

—, op iemand, *melanggar orang.*

—, zoo als een leeuw of tijger, *tarkam.*

—, gedurig schieten, *tiâda berhênti têngbaq, têngbaq-têngbaq sâdja.*

TOESCHIJNEN, o. w. *berroepa, roepanja, kira.*

Die berg schijnt mij niet zóó hoog toe, *makka goemong itoe tiâda bagitoe tnggi roepanja.*

Het schijnt mij toe dat gij ziek zijt, *sahâja kira toewan âda sâkit.*

TOESCHIKKEN, b. w. *kirim, berkirim.*

Eenen brief —, *kirim sâtoe soerat, kirim soerat sa-poetjoq.*

TOESCHIKKING, vr. *pengiriman, hâl berkirim.*

TOESCHREEUWEN, b. w. *bertereaq dengan djerâkah.*

—, o. w. *meroewah.*

TOESCHRIJVEN, b. w. *kira di soeratkan.*

Ik schrijf dat boek aan zijne pen toe, *kita kira makka kitâb itoe di soeratkannya, sâja kira itoe boekoe di toelîsnja, kita kira dia jang toetop itoe boekoe, L.*

—, toekennen, *mengâkoe, sangka.*

Ik schrijf hem geen volmaakt verstand toe, *kita tiâda mengâkoe makka âda boedi semporna padanja.*

Aan Gods genade —, *menarîma sabagai rahmat Allah.*

TOESCHROELJEN, b. w. *salar, toetop dengan bessi pânas.*

Een toegeschroeid geweten, *hâti tagar (tegar).*

TOESCHROEVEN, b. w. *toetop dengan skroep.*

TOESCHUIVEN, b. w. *toetop dengan sârong, toetop di sârong.*

TOESJOUWEN, h. w. *bâwa dengan memkol.*

TOESLAAN, b. w. *toewerpen, limpar kapada.*

Sidin den bal —, *limpar katei kapada si-Sidin.*

—, toedoen, *toetop.*

—, (zoo als eene klepkooi) *melontjot.*

Den koop —, *poetoeskan pemblian.*

—, o. w. hard slaan, *poekol kras.*

TOESLEPEN, b. w. *sêrêt, L., sirat.*

TOESLINGEREN, b. w. *mengâli-âli kapada (ka).*

Hem eenen steen —, *mengâli-âli bâte kapadanja.*

TOESLUITEN, b. w. *toetop dengan koentji.*

Eene rivier of weg met palen —, *lâbat.*

De hand stijf —, om hetgeen er in is te zamen te drukken, *harit.*

TOESLUITING, vr. *hâl menoetop dengan koentji.*

TOESMAKKEN, b. w. *tjampaq, toetop dengan kras (hantam).*

TOESMEDEN, b. w. *toetop dengan tîmpa.*

TOESMEREN, b. w. *toetop dengan gemoq.*

—, o. w. *târoh gemoq sâdja, tiâda berhênti boeboeh gemoq.*

TOESMIJTEN, b. w. *toewerpen, limpar kapada, tjampaq kapada.*

—, zie TOESMAKKEN.

—, dempen, *saboekan, toetop.*

—, o. w. *limpar sâdja.*

TOESNAAUWEN, o. w. *tegor (togor) dengan djerâkah, bêtet, L., djênggêkin, L., berkâta dengan mâké.*

TOESNELLEN, o. w. *dâtang lârt.*

TOESNIJDEN, b. w. *pôtong, panggal.*

TOESPELEN, b. w. *bermâjin lâgi*.

Nog eene aria —, *bermâjin lâgi sâtoe râgam*.

—, zinspelen, *bersindîr, ibaratkan*.

—, o. w. voortgaan met spelen, *mâjin djoega, tiâda berhênt bermâjin*.

TOESPELING, vt. *ibârat, Ar.*

—, scherts, *sindîran*.

TOESPEREN, b. w. *sakat, menjakat*.

TOESPIJS, vt. *raauwe —, oelam*.

Bijzondere soort van —, *roedjak*.

Chinesche —, *tâhoe*.

— van garnalen, kruidrijen enz., *sambal*.

TOESPLJKEREN, b. w. *toetop dengan pâkoe, pakoeakan*.

TOESPRAAK, vt. *tegar sâpa, hâl menegar, hâl menjâpa, chitâb, Ar.*

Geene — waardig zijn, *tiâda hâroes di tegar, tiâda hâroes di sâpa*.

Zijne — was zeer kort, *makka tegar sapânja itoe pêndêq sâdja*.

Toen hij zijne — tot u gerigt had, *satelah angkaw di sapânja*.

TOESPREKEN, b. w. aanspreken, *tegar, sâpa, sandoe, L.*

Toegesproken worden, *di sâpa, di tegar*.

TOESPRINGEN, o. w. *meloempat*.

De kat — de ving de muïs, *koetjing meloempat tangkap tikoës*.

—, aanvallen, *langgar, melanggar*.

—, bijspringen, helpen, *toelong, memoelongo*.

—, door eene springveer, *di toetop pêr, L. zie LOESPRINGEN*.

TOESPUGEN, b. w. *meloedâhi*.

—, o. w. *meloedah (berloedah) sâdja*.

TOESPUITEN, b. w. *mementjâr-i*.

TOESPUWEN, b. w. zie TOESPUGEN.

TOESTAAN, b. w. *brî, amboh, loeloes, brî idzin, kassî bêbas, L.*

Indien door u wordt toegestaan, *dji-kalaw di brî oêh toewan hamba*.

—, toezijn, *âda tertoeop*.

TOESTAMELEN, b. w. *berkâta dengan gâgap*.

TOESTAMPEN, b. w. *toetop dengan toemboeq, saboeakan dengan toemboeq*.

TOESTAND, m. *hâl kââdâân (ka-âdâ-an) prt, kalakoewan*.

Ellendige —, *kalakoewan jang tjelâka*.

Ik ben in eenen gelukkigen — door de tevredenheid van hart, *makka hâl kââdâân kita dengan salâmat kârana kasenângan hâti*.

TOESTAPPEN, o. w. steeds voortgaan, *toeroet berdjâlan, berdjâlan-djâlan sahâdja*.

—, sterk, hard aanstappen, *berdjâlan tjepat, djâlan lakas*.

TOESTEKEN, b. w. toereiken, *oendjoq, antat, ondjong*.

De hand —, *ondjong tângan*.

—, met spelden, *toetop sâma peniti*.

—, o. w. *tikam sâdja, toesoeg sâdja*.

TOESTEL, m. *perkâkas, serba, ohat, Ar, pâwêi, pegâwêi, alat*.

TOESTELLEN, b. w. gereed maken, *sadiâkan, bekin sadia, L., melangkap, si-ep, sip, stjap*.

TOESTEMMEN, b. w. *amboh, brî idzin, mengidzinkan, Hoft., gaboel*.

Spottenderwijs —, *adjoq*.

—, instemmen, *tarima, menarima*.

Maar Omar wilde daar niet in —, *te-tâpi Omar tiâda menarima itoe, M. S. R. 57*.

TOESTEMMING, vt. *idzin, Ar., bêbas, permissi, L., idjimâ, Ar.*

TOESTOKEN, o. w. *oepaq âpt terlâloe kras*.

—, steeds stoken, *oepaq-oepaq sâdja*.

TOESTOOTEN, b. w. *toelaq kapada(ka)*.

—, sluiten, *toetop dengan toelaq*.

—, o. w. *toelaq-toelaq sâdja*.

Met een wapen —, *tikam, toesoeg, L.*

TOESTOPPEN, b. w. (met eene stop), *soempalkan, toetop sâma prop, L.*

— (eene waterleiding), *impat, L., tâbang*.

—, kalfateren, *pâkal, toetop sama mâdjoem*.

—, heimelijk toereiken, *brî dengan semboent, metjoert-tjoert brî, kassî dengan semboent, L.*

TOESTORMEN, o. w. *di boeroe angin riboet*.

—, steeds stormen, *tiâda berhênt angin riboet*.

—, zie TOELOOPEN.

TOESTRALEN, o. w. *bersinarkan*.

De zon straalt mij toe, *mata-hâri bersinarkan kita*.

—, o. w. *menjampeikan dengan bersinar*.

TOESTRENGEN, b. w. *toetop dengan pûntal*.

TOESTRIJKEN, b. w. *sông kapada*.

—, digten, *toetop dengan melâboerkan*.

—, o. w. *melaboerkan sâdja*.

TOESTROOMEN, o. w. *mengâlir ka (kapada)*.

—, in overvloed komen, *dâtang dengan lîmpah, nelîmpahkan kapada*.

TOESTUIVEN, o. w. *dâtang di boeroe angin*.

—, fig. onstuimig naderen, *dâtang tampoh*.

TOESTUREN, b. w. *kirim, sampêkan*.

Een schip — (door het te besturen, doen naderen), *menoedjoekan kapal dengan pégang kamoedî*.

TOETAKELN, b. w. *langkap, melangkap*.

Een schip —, *melangkap kapal*.

—, fig. opschikken, *menghias*.

—, rossen, *hantam*.

TOETAKELING, vt. *pelangkâpan, hâl melangkap*.

TOETASTEN, o. w. *ondjong tângan akan pégang (djâbat)*.

—, eten, *mâkan, ambil makânan*.

—, doortasten, *kardja dengan soenggoeh, pégang perintah kras*.

TOETELLEN, b. w. *bilang kapada*, L., *hitung kapada*.
 TOETEN, o. w. *tiiep tandoq*.
 Hij weet van — noch blazen, *dia orang bédoh (góbloq, L.)*.
 TOETEREN, o. w. *berdjánoe-djámoewan*.
 —, b. w. *lâboerkan dengan gâla-gâla, sâpoe sâma têt, L.*
 TOETHOREN, m. *tandoq jang di tiiep orang*.
 TOETIMMEREN, b. w. *digt timmeren, toetop dengan kâjoe (pâpan)*.
 TOETOOVEREN, b. w. *menjampeikan dengan mendjantoer*.
 TOETRAPPEN, b. w. *toetop dengan mengindjaq*.
 —, o. w. *voortgaan met trappen, tiâda berhenti tendang*.
 TOETREDEN, b. w. zie TOETRAPPEN.
 —, o. w. *naderen, hampirkan, menghampir*.
 Sterker —, *berdjâlan lebeh tjepat*.
 TOETREDING, vr. *hâl menghampirkan*.
 — tot een gezelschap, *hâl djâdi teman (sakoeto) madjlis, mâsoq madjlis*.
 TOETREKKEN, b. w. *toetop dengan târêq, târêq toetop*.
 Weder —, o. w. *djadi râpat*.
 TOETS, m. van metalen, *oedjian*.
 —, zie BEPROEVING.
 TOETSEN, b. w. *oedji, mengoedji, soedî*.
 —, beproeven, *tjôba*.
 TOETSING, vr. *pengoedjian*.
 TOETSSTEEN, m. *bâtoe oedjian, buddadâran, L., verbasterd Jav.*
 TOEVAL, m. zie TOEJUICHING.
 TOEVAL, o. onverwacht iets, *pertemoewan, bârang jang koendjong-koendjong datangnja*.
 Bij —, *koendjong-koendjong*.
 —, zie OVERVAL.
 TOEVALLEN, o. w. *di toetop sabab djâtoh (kârana djâtoh)*.
 —, ten deel vallen, *djâdi bahagian*.
 Dat land is hem toegevallen, *makka tânah itoe djâdi bahajiamja*.
 — in de hand vallen, *djâdi lebeh derri paadda pengharâpan*.
 —, bijvallen, *toeroet*.
 Den vijand —, *toeroet moesoeh*.
 TOEVALLIG, b. n. *koendjong-koendjong*.
 —, bijw. *sa-koendjong-koendjong*.
 TOEVALLIGHEID, vr. *prî jang koendjong-koendjong*.
 TOEVALLIGLIJK, bijw. zie TOEVALLIG, bijw.
 TOEVAREN, b. w. *bâwa dengan prâhoe*.
 —, o. w. *berprâhoe menoeroet djâlan pêndêq*.
 TOEVEN, b. w. *toenggoe, tanggoh, nantt, oelah, olah*.
 Alleen dat hij nog wat toeve, *sa-qadar ia laqi bertanggoh*.
 —, o. w. *blijven, tinggal*.
 TOEVENSTER, o. *djanâdela jang tertoeop, tingkap jang tertoeop*.

TOEVERLAAT, m. *perlindoengan, persandâran*.
 TOEVERTROUTEN, o. zie TOEBETROUTEN.
 TOEVIJLEN, b. w. *toetop dengan mengikir*.
 TOEVLIEDEN, o. w. *lâri kapada*.
 —, *toevlugt zoeken, tjahâri perlindoengan*.
 Niet weten waar men naar toe zal vlieden, *tiâda tâhoe dâpat tempat perlindoengan*.
 TOEVLEGEN, o. *terbang kapada*.
 —, *toesnellen, dâtang lâri, tampoh*.
 TOEVLOED, m. van water, *bânjir, ajer bânjaj jang ngâlir*.
 — van menschen, *orang karoeman, orang mengroebong*.
 TOEVLOEIJEN, o. *ngâlir kapada*.
 Het geld vloeit hem toe, *makka, oewang bânjaj berkoempol kapadanya*.
 —, steeds vloeijen, *ngâlar-alir sâdja*.
 TOEVLOEIJING, vr. *ngaliran, hâl mengâlir kapada(ka)*.
 TOEVLUGT, vr. *perlindoengan*.
 — tot den koning nemen, *berlindong (bersoewâka) paadda râdja*.
 Mijn — is God, *perlindoengan hamba itoe Allah, Allah djoewa djâdi perlindoengan hamba*.
 —soord, *moesar, Ar.*
 Eene —, (schnilplaats vinden), *dâpat tempat perlindoengan (semboenjian, eig.: semboenian)*.
 — tot God, *mâ-âdz, Ar.*
 TOEVOEGELIJK, b. n. *jang di tambah, jang mentsifatkan*.
 — naamwoord, *perkatâan jang mentsifatkan dzât*.
 TOEVOEGEN, b. w. *tambah, menambah*.
 God moge u luister —! *di tambah Allah kabesâranmoe!*
 —, digt maken, *râpatkan, toetop, toetop dengan kâpoer*.
 TOEVOEGING, vr. *pembâhan*.
 TOEVOEGSEL, o. *tanhâhan*.
 TOEVOER, m. *pembawâan, hâl membâwa*.
 — van levensbehoeften, *pembawâan bêtjâja*.
 TOEVOEREN, b. w. *te water, membâwa dengan prâhoe*.
 TOEVOEGING, vr. zie TOEVOER.
 TOEVOORZIGT, o. *pemaliharâan, pamariksâan*.
 TOEVOUWEN, b. w. *lipat, melipat*.
 TOEVOUWING, vr. *pelipâtan, hâl melipat*.
 TOEVRETEN, b. w. *mâkan dengan râkoes sâdja, gegâras, L.*
 TOEVRIEZEN, o. w. *djâdi bekoe*.
 TOEVULLEN, b. w. *saboekan, isf*.
 TOEVULLING, vr. *hâl menjaboekan, pengisian*.
 TOEWAAJEN, h. w. *angin membâwa*.
 De oostwind waait ons de hitte toe, *angin timor membâwa kapanâsan kapada kita-orang*.

—, o. w. als: de deur is toegewaaid, makka pintoe di toetop angin.

TOEWAK, m. (ond. w.) (sterke drank), toewaq.
Zeer bedwelmend gemaakte —, láro.

TOEWAS, vr. zie AANWAS.

TOEWATER, o. ajer jang bekoe, ajer jang di toetop djemad.

TOEWASSEN, o. w. di toetop bārang jang toemboeh.

TOEWEG, m. nadere weg, djālan jang lebeh dekat, simpāngan djālan.

TOEWEGEN, b. w. tumbang di hadāpan (depan, L.)

TOEWELVEN, b. w. perlangkongkan.

TOEWENDEN, b. w. pāling.
Den rug —, memblāngan-blakāngan.
Hij weidde mij het hoofd toe, makka pālinglah ia kapalānja kapada kita.

TOEWENKEN, b. w. membrī tāhoe dengan isjārat, gāmit, kāmit, lāwang. melāwang —, o. w. mengisjāratkan, brī isjārat, kassi tanda, L., lambei, loewang.

TOEWENSCHEN, b. w. hārap, membrī.
Heil —, membrī salānat, hārap di brī salānat.

TOEWENSCHING, vr. pengharāpan, pembriatan, hāl membrī.

TOEWERPEN, b. w. limpar ka (kapada).
—, toevoegen, tambah, brī.
—, vullen, saboekan.
— (in geestelijken zin), tambah, me-nambah.

TOEWIJDEN, b. w. taqdiskan.
Eene kerk —, taqdiskan grédja, tabiskan grédja.
—, afstaan, sarahkan.
—, zie OPDRAGEN.

TOEWIJDING, vr. taqbis, Ar., zohd, Ar.

TOEWIJZEN, b. w. brī haq mempoenjā-ti, menghalālkan.

TOEWIJZEND, b. n. jang brī haq, jang menghalālkan.

TOEWIJZING, vr. perintah jang membrī haq, kapoetoesan foekoem jang menghalālkan (jang membrī haq).

TOEWINDEN, b. w. memboengkoes.
—, op een kluwen winden, melikas.

TOEWRIJVEN, b. w. toetop dengan gosoq.

TOEWRINGEN, b. w. toetop dengan prah (pras, poelas, L.)

TOEZEG, m. qawl, Ar., djandji.

TOEZEGELEN, b. w. toetop dengan tjap (materi), materikan.
Eene toegezegelde flesch, soerāht bermateri.

TOEZEGELING, vr. hāl menoetop dengan tjap.

TOEZEGGEN, b. w. berdjandji, berqawl.

TOEZEGGER, m. jang berdjandji (berqawl).

TOEZENDEN, b. w. kirim, soeroh.
Rijst —, kirim bras.
Eenen dienaar —, soeroh sa-orang hamba pergi.

TOEZENDER, m. jang berkirim, jang menjoeroh.

TOEZENDING, vr. pengiriman, penjoerohan.

TOEZIEN, o. w. pandang, ténog.
Aandachtig, zorgvuldig —, mengānut-amāti.
—, bezorgd en waakzaam zijn, tjinta.

TOEZIENDE, b. n. ganti, wakil.
— voogd, ganti wāli, wakil wāli.

TOEZIENER, m. jang memandang jang ténog.
—, zie OPZIGTER.

TOEZIGT, o. parintah, pamariksāan.
Het — op het goede en kwade hebben, melihāti bājiq dan djāhat, S. R. 60.
—, beheer, pendjoeroewan.
Het — hebben, menjloeroekan.

TOEZINGEN, b. w. menjānji tahliil kapada (bagi).
Gode een lofied —, menjānji tahliil bagi Allah.

TOEZUIGEN, b. w. toetop dengan mengisap.
—, o. w. mengisap sālja.

TOEZWAALJEN, b. w. in: lof —, poedji, memoedji.

TOEZWEREN, b. w. met eede —, bersoempah, djandji dengan soempah.
—, o. w. di toetop kārana bernānah.

TOGA, m. djoebbat, Ar.

TOGEN, b. w. zie TREKKEN.

TOGT, m. ngaliran angin, angin penjākit.
Ik ben ziek door eenen gevatten —, makka kita poon sākit kena ngaliran angin.
Eene plaats waar — is, tempat peranganin.
—, reis, perdjalānan, perangkātan.

TOGTEN, o. w. āda peranganin.

TOGTGT, o. lōbang angin māsoq.

TOGTGENOOT, m. teman di djālan, teman berdjālan.

TOGTIG, b. n. peranganin.
Eene — e plaats, tempat peranganin.
Eene — e koe, sāpi betina jang māw berdjantan.

TOGTIGHEID, vr. winderigheid, pri peranganin.
—, ridsigheid, kalakoewan māw berdjantan.

TOKKELEN, b. w. pitik.
En hij tokkelde zijne luit, verschillende toonen ontlokte hij er aan, serāja memitik dindinja berbāgei-bāgei ragam jang di pitiknja, S. R. 10.
Het snarenspeel —, pitik ketjāpi.

TOKKELING, vr. hāl memitik, penitikan.

TOL, m. heffing, bejā, tjoekei, tjawki, Sansk., oesoer, Ach.
—, heffen, mentjoekei, poengoet béa.
—, weggeld, rahdāri, Perz., bejā djālan.
Aan — onderworpen worden, di per-tjoekeikan.
Den — der natuur betalen, māti, me-

ninggal, *poelang ka-rahmata Allah, Hofst.*
TOL, m. speel—, *gasing, gangsing.*
 —len, zeehorens, *bia koekoesan*,
 (trochus).
TOLBEAMBE, m. *djoeroe béa, orang jang*
poengoet béa.
TOLBOEK, o. *daftar béa (tjoeket).*
TOLBRIEFJE, o. *soerat pembajaran béa.*
TOLGAARDER, m. *pentjoekei, orang jang*
poengoet béa, djoeroe tarima béa, per-
tanda.
TOLGELD, o. *oewang béa, oewang tjoeket.*
TOLHEK, o. *tolhuis, pabéan.*
TOLHUIS, o. *pabéan, roemah pabéan.*
TOLK, m. *djoeroe bahasa.*
TOLKOORD, o. *táik gasing, táik gangsing.*
TOLLEN, o. w. *májin gasing, májin gang-*
sing.
TOLLENAAR, m. *pentjoekei.*
TOLPACHTER, m. *paq béa, L., jang séwa*
haq poengoet béa.
TOLFLIGTIG, b. n. *jang kena béa.*
TOLSCHRIJVER, m. *djoeroe toelis di pabéan.*
TOLTARIEF, o. *daftar béa.*
TOLVRIJ, b. n. *lepas béa.*
TOLVRIJHEID, vt. *hál lepas béa.*
TOMBE, vt. *marqad, Ar., goebr bátoe.*
TON, vt. *vat, tong, táhang, bakas.*
 Eene — *gouds, sapeleloh laqsa roepiah,*
sakett roepiah, sarátoes riboe roepiah.
 —, in *zeegaten, tong tanda pelajaran,*
lampong.
TONDEL, m. *tonder, tontel, tintel, ráboq.*
TONDELDOOS, vt. *tampat ráboq.*
TONG, vt. *lidah.*
 De — *uitsteken, mendjoelorkan lidah.*
 Eene *kwaadsprekende —, lidah djáhat.*
lidah bisa, lidah mandjor.
 Het *ligt mij op de —, hampir kita*
máw káta itoe.
 Hij *heeft eene gladdé —, lidahnja táw*
memboedjoq.
 Het *hart ligt hem op de —, dia bitjára*
troes trang.
 Die *zijne — in toom houdt, is ver-*
standig, bárang stápa menaháni lidahnja
itoe berboedi namánja.
 Door *de — van Omar, atas lidah*
On.ar.
 Op *de — rijden, di káta-katá-t.*
 Lang *van — zijn, bánjaq mengómong.*
 — *van eenen evenaar, lidah (máta)*
timbangan.
 — *in eenen gesp, lidah (doert) selépt.*
TONG, vt. *zeevisch, ikan lidah.*
TONGADER, vt. *oerat lidah.*
TONGBEEN, o. *toelang lidah.*
TONGELOOS, b. n. *táda berlidah, trá poe-*
nja lidah, L.
TONGETJE, o. *lidah ketjil.*
TONGLETTER, vt. *hoerof lidah.*
TONGTSTEKING, vt. *sákit bára paadda*
lidah.

TONGPIJN, vt. *sákit lidah.*
TONGRIEM, m. *táli lidah.*
TONGVAL, m. *logkat, Ar., lesán, Ar.*
TONGVORMIG, b. n. *saroepa lidah.*
TONGWORM, m. *hoelat lidah.*
TONIJN, m. *loemba-oemba, bábi doejong.*
TONNERBOTER, vt. *mantéga tong, L.*
TONNEGELD, o. *roeba-roeba.*
TONNEMAN, m. *bakenmeester, kapála jang*
tároh tong tanda pelajaran.
TONNEN, b. w. *másogkan di dálam tong.*
TONNEREGT, o. *haq poengoet roeba-roeba.*
TONNETJE, o. *tong jang ketjil.*
 — *van eenen zijworm, indong oelar*
soetra.
TONVISCH, m. *ikan tong.*
TONVLEESCH, o. *dáging tong.*
TOOG, m. *zie TEUG.*
TOOI, m. *perhátasan.*
TOOLJEN, b. w. *hías, hids, menghías,*
brias, L.
TOOM, m. *kákang, tòm, Ned., kendáti,*
Jav.
TOOMELOOS, b. n. *táda berkákang, trá poe-*
nja tòm.
 —, *zie BUITENSPORIG.*
TOOMELOOSHEID, vt. *kalakoewan orang per-*
lentei, prt jang táda dápat di taháni.
TOOMEN, b. w. *kenákan kákang, tároh*
tòm, L.
TOON, m. *zie TEEN.*
TOON, m. *klank, boenji.*
 —, *wijze, rágam, lágoe, L.*
 Zeer *hiefelijk van —, terláloe merdoe*
boenjnja.
 Van — *veranderen, beroebah bitjára.*
TOON, m. *vertooning, pertoeendjoekan.*
 Ten — *spreaden, menoeendjoekkan.*
 Eenen *hoogen — aannemen, áda djoe-*
máva, áda angkoe, L.
 Bas — *grond—, nerm, Perz.*
 Ten — *stellen, baperlihatkan, meng-*
adeikan.
TOONBAAR, b. n. *jang dápat di pertoeen-*
djoekkan, jang bóleh di lihat orang.
TOONBAARHEID, vt. *prt bárang jang dápat*
di pertoeendjoekkan (kadeikan).
TOONBANK, vt. *pápan kadei, pápan meng-*
adeikan.
TOONBEELD, o. *teládan, tjonto.*
TOONBROOD, o. *rótt hádap-hádap (adapt-*
adapt).
TOONDER, m. (van *eenen wissel*.) *orang*
jang membáva soerat pertoeekáran.
TOONEEL, o. (van *Chinezen*.) *panggong*
wájang.
 — *van Europeanen, koméd, verb.*
TOONEELIST, m. *dálang*, (eig. *de persoon*,
 die *de wajang vertoont en er bij impro-*
visieert.)
TOONEELSPEELSTER, vt. *wájang, ánaq wá-*
jang.
 Kleine, *aankomende —, wájang tjóké.*

TOONEELSPËL, o. *permajinan wâjung, djôgît djôgêt.*
 TOONEELSPËLER, m. *orang djôgêt, dâlang.*
 TOONEELSTUK, o. *lalâkon, Jav.*
 — Bedrijf van een —, *bâbad.*
 TOONEN, b. w. *toendjoek.*
 — Moed —, *meneudjoekkan kabranian.*
 — Zij toont zich rijk, *makka parampoewan itoe kâja roepânja.*
 TOONEN, o. w. *berboenji.*
 TOONGEVER, m. *jang djâdi kapâla, jang mengapalâkan.*
 TOONKUNST, vt. *ilmoe boenji-boenjian.*
 TOONKUNSTENAAR, m. *bidoewân, moesikan, L. verb.*
 TOONKUNSTIG, b. n. *faham paadda ilmoe moesiq, pandei paadda ilmoe boenji-boenjian.*
 TOONLADDER, vt. *tangga râgam, tangga lâgoe, L., soerat râgam, soerat lâgoe, L.*
 TOONTEKEN, o. *bâris, noqtah, Ar., ragm, Ar.*
 TOONVAST, b. n. *jang toeroet râgam (lâgoe, L.)*
 TOORN, m. *gramschap, mârah, L., amârah, morka, Hoft.*
 —, *woede, gârang.*
 — Ik vrees den — van Zijne Majesteit, *hamba tâkoet morka baginda.*
 — Tot — verwekken, *memorkâ-t, Hoft.*
 TOORNEGLOED, m. *kahangâtan morka.*
 TOORNEN, o. w. *âda mârah, âda amârah, goesar, âda morka, Hoft.*
 — Wanneer hij toort, rooken de vuurbergen, *apa-bila morka ia makka berâsaplah goenong âpi.*
 — Op iemand —, *morkâ-t sa-orang.*
 — Zijne Majesteit heeft op den bevelhebber der lijfwacht getoorn, *makka panghoeloe badoewanda itoe poon di morkâ-t baginda.*
 — Om het geringste —, *ringo-ringan, L.*
 — Op eene zinnelooze wijs —, *morka tiâda siôman.*
 TOORNIG, b. n. *goesar, mârah, L., amârah, pemârah, morka, Hoft.*
 —, *knorrig, te onvreden, ngeran.*
 — worden, *djâdi goesar, djâdi amârah, djâdi morka, Hoft.*
 — maken, *mengamârahkan, bêkin mârah, L., menggoesarkan, memorkâkan.*
 —, *bijw. dengan amârah, dengan mârah, L.*
 TOORNIGHEID, vt. zie TOORN.
 TOORTS, vt. *soeloh, dâmar, ôbor, L., sigf.*
 TOORTSBOOM, m. *kâjoe lôbê.*
 TOORTSDRAGER, m. *orang jang membâwa soeloh (ôbor, L.) orang jang menjoeloh.*
 TOORTSLICHT, o. *trang soeloh, trang ôbor, L.*
 TOOVENAAR, m. *orang hobâtan, sâhir, Ar.*
 —, *waarzegger, orang pe-tamong.*
 —, *die zegt waar het gestolene en wie de dief is, arrâf, Ar.*

TOOVERACHTIG, b. n. *jang menghobatkan, jang brt hêran.*
 —, *wegslepend, bekoorlijk, jang menawâr.*
 TOOVERBEELD, o. *âzimat, Ar., djimat, verb.*
 TOOVERBOEK, o. *soerat orang hobâtan, kitâb âzimat, boekoe djimat, L.*
 TOOVERBRIEFJE, o. *soerat âzimat, soerat djimat, L.*
 TOOVERDOOSJE, o. *pett (bôsêta) orang hobâtan.*
 — met tooverolie om iemand zachtzinnig te maken, *boelt-boelt.*
 TOOVERDRANK, m. *obat hobâtan, obat jang menghobatkan, obat menawâr.*
 TOOVEREN, o. w. *hobat, djantoe, Jav., mendjantoe.*
 —, *tanong, tenong.*
 — Betooveren, *menghobatkan, menawâr.*
 TOOVERFIGUUR, vt. *hoerof âzimat (djimat, L.) pigoera djimat, L.*
 TOOVERFORMULIER, o. *mantrâ, doâ orang hobâtan.*
 TOOVERGODIN, vt. *péri, féri, Perz.*
 TOOVERHEKS, vt. *parampoewan hobâtan.*
 TOOVERIJ, vt. *hobâtan.*
 TOOVERKARAKTER, o. *hoerof hobâtan.*
 TOOVERKRACHT, vt. *goewat hobâtan, goewat âzimat, goewat djimat, L.*
 TOOVERKUNST, vt. *ilmoe hobâtan.*
 TOOVERLANTAREN, vt. *tanglong penjoelap, lantêra pemajinan kânaq-kânaq, L.*
 TOOVERMIDDEL, o. *âzimat, Ar., djimat, L.*
 TOOVERNIMF, vt. *péri, féri, Perz.*
 TOOVEROLIE, vt. *wonderolie, bondet.*
 TOOVERROEDE, vt. *tongkat orang hobâtan.*
 TOOVERSPREUK, vt. *semoe, Jav., ismoe.*
 TOOVERSTEM, vt. *soewâra jang membirahikan hâti, soewâra jang menawâr.*
 TOOVERWAPENS, o. *meerv. sindjâta hobâtan.*
 TOOVERWOORD, o. *perkatâan orang hobâtan, mantrâ, perkatâan jang menawâr.*
 — en prevelen, *bâtja mantrâ.*
 TOP, m. *toppunt, pontjaq, kamontjaq, martjoe, boebong.*
 — Op den — eens bergs, *di atas pontjaq goenong.*
 — pen van de vingers, *hoedjong djâri, anâmil, Ar.*
 —, *punt, hoedjong.*
 — van enen riesthalm, *lamoekit.*
 — van het hoofd, *bâtoe kapâla, oeban.*
 — van enen mast, *pongka, hoedjong tiang prâhoe.*
 — van enen tak, *poetjoq.*
 — aan enen hoogoplopenden voorsteven, *kamontjaq prâhoe.*
 — De — pen van zwaar riet, *poetjoq lâlang.*
 — Van — tot teen, *derri atas hoedjong ramboet sampei di bânah telapâkan kâki.*

- , tusschenw. *sâbas, sâbaslah, ramuq-lah, bâjiqlah.*
 Met de —pen naar beneden en de wortels naar boven, *poetjoqnja ka-bâwah dan akarnja ka-âtas*, S. R. 133.
- TOPAAS**, m. en o. *zabardjad*, Ar. en Perz., *poespa râgam*, Sing., *retna tjampâka.*
- TOPAZEN**, b. n. *zabardjad*, Ar., *poespa râgam.*
- TOPPEN**, b. w. *aftoppen, ranting, meranting.*
 —, met eenen top of tol spelen, zie **TOLLEN.**
 —, dobbelen, *mâjin top, berdjoedi.*
- OPPING**, vr. *perantingan, kâl meranting.*
- OPPUNT**, o. (in de sterrekunde), *santo'-l-râs.*
 —, zie **TOP.**
 — van eer, *format jang terlebeh besaar.*
- TOPSTANDER**, m. vaantje, *pengâpoh.*
- TOPZEIL**, o. *lâjar pengâpoh.*
- TOPZEILSKOELTE**, vr. *angin lâjar pengâpoh.*
- TOPZWAAR**, b. n. *oelîng.*
 —, waggelend door dronkenschap, *ambang.*
- TOR**, vr. *katoenggêng, tjetowétan.*
 —, die aan de boomen knaagt, dat zij sterven, *tâwon.*
 Grootte zwarte —, die geweldig bromt en eensklaps nedervalt, *bamboeng.*
 —, zwarte, zware, brommende —, die gaten in de balken boort, *koembang.*
 — met twee hoornen kleiner dan een kakkerlak, *lângoe.*
- TOREN**, m. *martjoe.*
 —, bij eene moskee, *menârah*, Ar., *mawadzîn*, Ar.
 —, burgt, *bordj*, Ar.
 — van een huis of ander gebouw, *tongkop.*
 Wacht—, *bângon-bangoenan.*
 Uitkijk—, *bangoenan.*
 —, huisje op eenen olifant, *baloehan, ringka*, Achin.
 — in het schaakspel, *têr.*
- TORENBLAZER**, m. (—wachter), *orang djâga martjoe, pengâwal martjoe.*
- TORENBOUW**, m. *kâl menegâ martjoe.*
- TORENBOUWER**, m. *pandei memboewat (menegâ) martjoe.*
- TORENDRAGER**, m. olifant, die eenen toren of een huisje op den rug draagt, *gâdjah berbaloehan, gâljah berrîngka.*
- TORENKRUIS**, o. *tsalb di atas menârah.*
- TORN**, m. *kâl memboeka pendjahitan.*
 —, ruk, *sintaq.*
 Eenen zwaren — aan iets hebben, *dâpat kasoekâran kârana bârang apa-apa.*
- TORNEN**, b. en o. w. los—, *boeka pendjahitan.*
 Ergens aan —, *kôreq bârang perkâra.*
- TORNOOI**, o. zie **TORNOOISPEL.**
- TORNOOIBAAN**, vr. *wâtang-watângan*, Jav.
- TORNOOIJEN**, o. w. *mâjin wâtang, prang bâtang.*
- TORNOOISPEL**, o. *pidjar, prang pidjar, wâtang*, Jav., *sawâtang.*
 Het maandagsche —, *senénan*, Jav.
 —, steken naar eenen ring, zie **STEEK-SPEL.**
 Het opperhoofd van het —, *perpâtih sawâtang.*
- TORNWERK**, o. *pendjahitan jang misti di boeka.*
- TORRETJE**, o. *kakoewângan.*
- TORSCHEN**, b. w. *pikol.*
- TORTEK**, vr. tortelduif, *perkoetoet*, Jav., *tekoekor, koekor, bâlam, qonwî, qonwiat*, Ar.
 Purperverwige —, *aloe.*
 Groene —, *lâmoen.*
 Zeer groote —, *hamâma.*
- TOT**, voorz. *kapada, akan, kârana, hîngga, sampé*, L., *di, sampé di, lâlœ, dâtang, bakal, ila*, Ar.
 — hem gaan, *pergi kapadânja, pigi sâma dia*, L., *menghâdap dia.*
 — zijne eer, *akan (kârana) formatnja.*
 — aan de knie, *hîngga loetoet, sampé di loetoet.*
 — aan zee, *sampé di lâwt*, L., *hîngga di lâwoet.*
 Van dag — dag, *derri paadda sahârî-dâtang kapada sahârî.*
 — dat, *sa-hînggu, mâlâh, sîngga*, L.
 — wanneer? *brâpa lamâkah? brâpa lâma?*
 — inkeer komen, *menjesal, tôbat.*
 — zich zelve komen, (van eene bezwijming), *sadar akan dirinja.*
 — morgen, *hîngga êsoq hârî, sampé bissoq*, L.
 Van het westen — het oosten, *derri paadda bârat lâlœ ka-timor.*
 — voorbeeld dienen, *djâdi telâdan.*
 Zich — den koning wenden, *menghâdap râdjâ.*
 Een boomblad werd door hem — een' aker gemaakt, *makka di perboewatnja sa-lei dâwon itœ akan timbâ ajer.*
- TOTEBEL**, vr. *tjan, djôrang, sirib*, Soend.
 Kleine — om krabben te vangen, *pentor.*
- Touw**, o. *tâlt.*
 — van een beweegrad, draaibank enz., *tâlt pesâwat*
 — van vlas, *tâlt râmf.*
 — van bamboes, *toets.*
 Chineesch —, *tangsei.*
 — van riet, *gubban.*
 Dik —, *tâlt tebal, tâlt kras.*
 — van kokosnotenbast, *tâlt sâboet.*
 Zwaar —, kabel, *tâlt sawh.*
 Onklaar —, *tâlt jang tersangkoet.*
 Boegseer—, *tâlt pendârat.*
 — draaijen, *poetar tâlt.*
- TOUWBAAN**, vr. *tampat poetar tâlt.*
- TOUWBLAD**, o. *dâwon tâlt.*
- TOUWBRUG**, vr. *djambâtan tâlt.*

TOUWDRAALJER, m. *orang poetar tâlt.*
TOUWEN, b. en o. w. leder bereiden, *sâmaq.*
TOUWER, m. *toekang sâmaq.*
TOUWKOOPER, m. *orang djoewal tâlt.*
TOUWLADDER, vr. *tangga tâlt.*
TOUWRING, m. *tjintjin tâlt.*
TOUWSLAGER, m. *orang poetar tâlt.*
TOUWSTRUIK, m. *tâlt boeton.*
TOUWTJE, o. *tâlt ketjil.*
TOUWWEK, o. (op schepen), *tâlt-talian.*
TOUWWINKEL, m. *kadei orang djoewal tâlt.*
TRAAG, b. n. langzaam, *lêna, lambat, perlâhan-lâhan, plan-plan, L.*
 —, lui, *mâlas, segan, mangê.*
 — in het komen, *lêna dâtang, lambat dâtang.*
 — van verstand, *bot, gâwal, bôdoh.*
 — in het zeilen, *dâmâr.*
TRAAGHEID, vi. *parângt jang lêna.*
 —, luiheid, *kamulâsan.*
TRAAN, vr. *minjaq ikan, minjaq boesoq.*
 Walvisch —, *minjaq ikan pâwoes.*
TRAAN, m. *ajer mâta, damât, Ar.*
 De tranen afwisschen, *sâpoe ajer mâta.*
 Hare tranen droppelden, *bertinang-linang ajer matanja.*
 Krokodilstranen, *ajer mâta boewâja.*
TRAANACHTIG, b. n. *berbâwoe minjaq ikan.*
TRAANKETEL, m. *tampat mâsoq minjaq ikan.*
TRAANOOG, o. dat eene ongesteldheid heeft, *mâta bilas (nilas).*
TRAANOOGEN, o. w. *tângis, menângis.*
TRACHTEN, o. w. *tjôba, tjahâri, tjinta, wesâha.*
 Ik tracht dat te doen, *tjintâkoe kardja itoe, sahâja tjôba kardja itoe.*
 — goud te vinden, *tjôba tjahâri amas.*
 Hij tracht hem vrij te koopen, *mukk-ia mengoesahkan diri akan meneboeskan dia.*
TRACHTING, vr. *hâl tjôba, oesâha.*
TRAGELIJK, bijw. *dengan lêna, dengan lambat.*
 —, lui, *dengan mâlas, dengan segan.*
TRAKTAAT, o. geschrift, *soerat.*
 —, schriftelijk verdrag, *soerat perdjandjian.*
 —, verbond, *perdjandjian.*
 Een — nakomen, *menjampai kan perdjandjian.*
TRAKTAATSCHENDER, m. *jang merombaq perdjandjian.*
TRAKTANT, m. *jang mendjâmoé orang.*
TRAKTEM-NT, o. onthaal, *perdjamoewan.*
 —, inkomen, *gâdji, moesâra, wathlifat, Ar.*
TRAKTEREN, b. w. (ond. w.) onthalen, *mendjâmoé, kassi mâkan minom, L.*
TRALIE, vr. *kis-kisi.*
 Met — n bezet, *berkist-kisi.*
 Achter de — n zitten, *âla di dâlam pandjâra.*
TRALIEDEUR, vr. *pintoe berkist-kisi.*
TRALIELUIK, o. *tingkap berkist-kisi.*

TRALIEMAND, vr. *bâkoel berkisi-kisi.*
TRALIËN, b. w. *pâsanq kisi-kisi, berkisikun.*
TRALIEVENSTER, o. *nâtang berkist-kist.*
TRALIEWERK, o. *kist-kisi, karâwang, djâla-djâla.*
 Houten —, *kis-kist kâjoe.*
 En toen de zon door het — van het paleis scheen, *makka tatkâla bertjahâja mâta-hâri derra puadda kisi-kisi mâligei itoe S. R. 59.*
TRALIESWIJZE, bijw. *sabâgei kist-kist.*
TRANEN, o. w. weenen, *tângis, menângis.*
TRANENBEEK, vr. *ijlâlji, Ar.*
TRANENBROOD, o. fig. *sa-soewâb nâst jang di rendam ajer mâta.*
TRANENDAL, o. fig. *tampat kasoekâran.*
TRANS, m. zie **TINNE**.
 De — des hemels, *tjakra-wâla.*
TRANSLAAT, o. (ond. w.) zie **VERTALING**.
TRANSLATEREN, b. w. (ond. w.) zie **VERTALEN**.
TRANSLATEUR, m. (ond. w.) zie **VERTALER**.
TRANSPORT, o. (ond. w.) *soerat pndahkan haq mempoenja-ê.*
 — van een huis, *soerat pndahkan haq mempoenja-ê roemah sa-boewah.*
 —, overvoering, *hâl pndahkan, pembawâan.*
TRANSPORTEREN, b. w. (ond. w.) *pndahkan.*
TRANSPORTSCHIP, o. *tambângan, prâhoe tambângan.*
 — voor wapens en provisiën, *lantjing.*
TRANT, m. *tjâra.*
 Naar den Boegineschen —, *tjâra orang boegis.*
TRAP, m. de daad van trappen, *hâl menandang.*
 —, om op en af te gaan, *tangga.*
 — aan eenen steiger om naar de rivier te gaan, *tangga pangkâlan.*
 De trappen opklimmen, *nâjiq tangga.*
 De trappen afgaan, *toeron tangga.*
 De treden van eenen —, *ânaq tangga.*
 —, rang, *pangkat, daradjat, Ar., martabat, Ar., rotbat, Ar.*
 — van grootheid, *pangkat kabesâran.*
 De midtelste — uws bestaans, *pangkat katêngâhan adâmoé, M. S. R. 19.*
TRAPJE, o. *tangga ketjil.*
TRAPPELEN, o. w. *indjaq kâki.*
TRAPPEN, b. en o. w. *indjaq.*
 Op den grond —, *indjaq tânah.*
 Met den voet —, stampen, *banting kâki.*
 —, eenen trap geven, *tendang.*
 —, vertreden, op iets —, *irig.*
 En Sri Rama trapte op de voeten van den reus, *makka di irig oleh Sri Râma kakinja raqsâsa, S. R. 27.*
TRAPSWIJZE, b. n. en bijw. *berpangkat-pangkat, perlâhan-lâhan.*
 — voortgaande, *istidrâfj, Ar., sambil lâljoé herpangkat-pangkat.*

— klimmen, *menjingsing berpangkat-pangkat*.
 De dageraad klom —, *makka fadjar menjingsing berpangkat-pangkat*.
TRAS, o. *prakat*, (eig. eene soort van metsellijm, vervaardigd van *rakat*, eene roode erwt) (glycinus abrus, L.)
TRASMOLEN, m. *penggillingan prakat*.
TRAWANT, m. *badoewanda*.
 Het hoofd der — en, *panghoeloe badoewanda*.
TRECHTER, m. *tjörong, tjatjörong, tamboesan*.
TRED, m. *gang, djalan*, zie **TREDE**.
 Hane —, kiem in het ei, *poesat telör*.
TREDE, vr. *schrede, langkah, djangká*.
 Ongeveer honderd — n, *bárang saratoes langkah*.
 — van eenen trap, *ánaq tangga*.
TREDEN, b. w. *indjaq, djedjaq*.
 Op den grond, *indjaq tánah, djedjaq di boemi*.
 Met voeten ver —, *iriq*.
 Met de voeten ergens in —, *lánjaq-lánjaq*.
 Eene huid —, *indjaq koelit jang di samaq*.
 Druiven —, *iriq boewah angvoer*.
 — zoo als de haan de hen betreedt, *bekaq*.
 —, o. w. gaan, *berdjalan, lálöe*.
 Tre — zijde —, *mínggir*.
 In iemands plaats —, *ganti sa-órang*.
 In iemands voetstappen —, *toeroet lákoe djalan órang*.
 Iemand onder de oogten —, *berhádap moeka*.
 Ergens in —, *tjampor perkára*.
 In iemands regten —, (op eene ongeoorloofde wijs), *langgar órang poenja háq, L., langgar háq órang*; (op eene wettige wijs), *másöq háq órang dengan halál*.
 In dienst —, *másöq kardja*.
 Binnen —, *másöq*.
 Kan ik in huis — of niet? *másöqkah akoe dälam roemah ataw djángankah?*
 S. R. 55.
 In het dertigste jaar —, *másöq óemoer tiga poeloh táhon*.
 In het huwelijk —, zie **HUWEN**.
 In krijgsdienst —, *másöq tsoldádoe, djádi tsoldádoe*.
 In verbintdenis —, *berdjandji, memboewat perdjandjian*.
TREEFT, vr. *tongkoe, tanggaw*.
TREEK, m. zie **TREK**.
TREFFELIJK, bijw. zie **VOORTREFFELIJK**.
TREFFEN, b. w. *kena*.
 De steen trof zijn hoofd, *makka bátoe poon kena kapalánja*.
 Door den zonnegloed getroffen worden, *kena pánas máta hári*, S. R. 59.

Het doelwit —, *kena sasáran*; zijn doel bereiken, *dápat maqtsoed*.
 —, inslaan, zoo als de bliksem, *perloes, taperloes, di sambar glap, L.*
 —, roeren, *haroekan*.
 —, van medelijden getroffen, *berblas kaséhan*.
 Een ongeluk —, (ondergaan,) *kena tjeláka*.
 Den zin —, *táhoe arti*, Ism. J. 16.
 —, gelijkende beeldtenis maken, *memboewat gambar jang sama roepa, memboewat gambar jang tíada bersaláhan roepánja*.
 En de reebok werd getroffen, *makka kíjang itoepoon di kenálak*, S. R. 6.
TREFFEN, o. *gevecht, prang, párang*.
TREFFEND, b. n. *jang mengharoekan*.
 —, medelijden verwekkend, *jang kasajangan, jang djádi blas kaséhan, jang menerbitkan blas kaséhan*.
TREIL, o. *tált akan* (boewat, L.) *tárêq práhoe*.
TREILEN, b. w. *tárêq dengan tált*.
 Eene schuit —, *tárêq práhoe dengan tált*.
 —, *boegseren, tonda*.
TREIN, m. *stoet, pengiringan*.
 —, *krijgstuig, alat paprángan*.
TREK, m. *lust, soeka, máw*.
 — tot spijs hebben, *soeka mákan, máw mákan*.
 Geenen — tot studie hebben, *táda soeka menyádji*.
 —, *aftek, vertier, lákoe*.
 Vreemde —, *belustheid, pengidáman*.
TREK, m. *treken, meerv. list, típoe, makr, Ar., dája, pedája*.
 Valsche —, *list, bedriegelijke streek, semoe*.
 Iemand eenen — spelen, *perdjákan (semoe) órang, perdjá-in órang, L.*
TREK, m. de daad van trekken, *hál menárêq*.
 —, *streep, gáris, báris, chath, Ar.*
 —, *maal, reis, káli*.
 In eenen —, *dengan sakáli tárêq*.
 Gelaatstrekken, *páras*.
 Hij heeft de gelaatstrekken van zijnen koninklijken vader, *sama párasnja dengan ajahnda*.
TREKBANK, vr. *bálei menárêq kawat*.
TREKDIER, o. *trekbeest, binátang penárêq, binátang penghéla*.
TREKGGELD, o. zie **STRIJKGELD**.
TREKKEN, b. w. *tárêq, héla, menárêq, menghéla, páwoet*.
 Trek wat aan, *tárêqlah sedikit*.
 Bij de haren —, *tárêq ramboet*.
 Eenen wissel —, *tági oewang dengan soerat pertoeakaran*.
 Het zwaard —, *hoenoes (menghoenoes) pedang*.

- De wind trekt naar het westen, *angin mengali ka-barat*.
- Voordeel — van een land, *dapat hatsil tanah*.
- Traktement —, *makan gaji*.
- Met paarden van een —, *pakoedakan*.
- Eenen boom uit den grond —, *bantou pohon*.
- Iemands hart tot zich weten te —, *tahoe ambil hati orang, tahoe menawari orang*.
- Eenen ring van den vinger —, *tanggalkan tjinjin derri paadda djari*.
- Met geweld —, *sindjoh, sintaq*.
- Eene lijn —, *boewat baris, garis*; fig. *moewafaqat, Ar., pakat, L.*
- En hij trok met zijnen voorvinger eene lijn in de aarde, *seraja ia menggaris tanah dengan teloendjoengnja, S. R. 96*.
- Laten —, *(kruiden) koekoes*.
- De zon trekt de dampen, *mata-hari menareq (menajikkan) hawap*.
- Nut —, *dapat fiedat*.
- Voordeel —, *dapat laba, dapat oentoeng*.
- , *ontvangen, tarima*.
- Op de wacht —, *najiq djaja*.
- Eenen tand —, *tjaeboet gigi sa-batoe*.
- Naar zich toe —, *(iemand, die men wil dat binnen komt), pahoet, pahut*.
- Een dorp met geweld of door invloed tot zich —, *bahaq, membahaq, L.*
- Geuren tot zich —, *(zoo als vijvers, moerassen en andere wateren), tarawoeh, Ar.*
- Kroon —, *djadi bengkoq*.
- Eenen scheven mond —, *tareq moeloet*.
- , o. w. reizen, *berangkat, berdjalan*.
- Over eene brug —, *menjalani djambatan, djalan di djambatan*.
- TREKKER**, m. *jang menareq*.
- , van een geweer, *penareq*.
- , die aan een touw trekt, *pemawoet*.
- TREKKING**, vr. *penarekan, hal menareq*.
- De — der loterij, *hal kaloewarkan onde-ondé*.
- Sterke — van eenen stroom, *tali hares*.
- De — van eenen wissel honoreren, *tarima penoendjoekan soerat toekaran*.
- TREKLETER**, vr. *hoerof besaar dengan perhisan*.
- TREKLIJN**, vr. *tali toenda*.
- TREKNET**, o. om vogels te vangen, *djarang*.
- TREKOS**, m. *lemboe penghela, sapi penareq*.
- TREKFAARD**, o. *koeda penareq, koeda penghela*.
- TREKPEN**, vr. *penna boewat garis, L.*
- TREKPLEISTER**, vr. *kajo mengisap nahan*.
- TREKPOT**, m. zie **TREPOT**.
- TREKREEP**, vr. *tali penareq mariam, tali tareq mariam*.
- TREKSCHUIT**, vr. *tambangan (prahoe) jung di tareq koeda*.
- TREKSEL**, o. *koekoesan*.
- TREKTAPEL**, vr. *medjah dengan bebrapa dawon*.
- TREKTIJD**, m. *masa berangkat paadda tiap-tiap tahun*.
- TREKVAART**, vr. *kali tambangan jang di tareq koeda*.
- TREKVOGEL**, m. *boerong jang pergi datang, boerong jang laloe-lalang saban-saban tahun*.
- TREKZAAG**, vr. *girgadjit besaar, girgadjit jang di tareq doewa orang*.
- TRENS**, vr. *lis, tali kantjing*.
- , *vlecht, pitulan, klabang, L.*
- van een paard, *tom ajer*.
- TREPANEREN**, b. w. *giriq batoe kapala*.
- TREPANERING**, vr. *penggirikan batoe kapala*.
- TREURBLJEINDEND**, b. n. *jang mendoekakan paadda moelanja sarta menjoekakan paadda ahirnja*.
- TREURDICHT**, o. *bidjt ratap, bidjt sabaq*.
- Tot het — in betrekking staande, *tragisch, himbauw*.
- TREURDICHTER**, m. *pengarang bidjt ratap*.
- TREUREN**, o. w. *bersoesah hati, berdoekatjita, bertjinta, moerong, manoenng*.
- TREURGEVAL**, o. *hal jang kadoekaan*.
- TREURIG**, b. n. *bertjinta, soesah hati, moerong*.
- , droefheid vertoonende, *berdoeka tjita roepanja*.
- , *akelig, naar, ngeri*.
- en verdrietig, *goendu-goelana*.
- , *bijw. dengan bertjinta, dengan soesah hati*.
- TREURIGHEID**, vr. *doeka-tjita, soesah hati, kadoekaan*.
- TREURIGLIJK**, bijw. zie **TREURIG**, bijw.
- TREURMARE**, vr. *warta (chabar) kadoekaan, kabar tjelaka*.
- TREURMUZIK**, vr. *boenji-boenjian ratap*.
- TREURREDE**, vr. *chothbat jang meratapkan*.
- TREURRIET**, o. zie **KLAAGRIET**.
- TREURSPEL**, o. *wajung kadoekaan*.
- TREURTOONEEL**, o. *tampat orang berdoekatjita*.
- TREURZANG**, m. zie **TREURDICHT**.
- TREUZELAN**, o. w. zie **TALMEN**.
- TREZOR**, o. (ond. w.) zie **SCHATKIST**.
- TRIBUNAAL**, o. (ond. w.) *diwan, Ar., zie GERECHTSHOF*.
- TRILLEN**, o. w. *gometar, gummittar, L., gulinggam, katar, ketar*.
- , *beven, in koorts, koera*.
- TRILTONG**, vr. *tjantala lidah*.
- TRIOMF**, m. *zegepraal, kamenangan, ghilib, Ar.*
- TRIOMFANT**, b. n. *jang menang, jang mengalahkan*.
- TRIOMFANTELIJK**, bijw. *atas pri kamenangan*.
- TRIOMFBOOG**, m. *langkong kaformatan, zie ZEGEBOOG*.
- TRIOMFLIED**, o. *njanji kamenangan, njanji ghilib*.
- TRIOMFWAGEN**, vr. *rota orang ghilib, rata kamenangan*.

—, triomfkoets (die gedragen wordt), *perarakan*.

Op den — stijgen, *nájiq di atas perarakan*.

TRIPANG, m. (ond. w.) (holothuria) *soewála*.

Zwarte —, *tripang hitam*.

Zwarte klip—, *tripang bátoe*.

Vuile —, *tripang táhi kongkong*.

Japansche —, *tripang djápon*.

Valsche ananas —, *tripang óngá*.

Zand —, *tripang rádja, tripang pásir*.

Witte klip—, *tripang soesoe*.

Witte —, *tripang poetih*.

Gebrande —, *tripang kátjang góréng*.

Platte —, *tripang kásoet*.

Kawasa —, *tripang kawása*.

De kaai djawa —, *tripang kaai djáwa*.

De gevilde —, *tripang gósoq, tripang boewang koelit*.

De gele —, *tripang koening*.

De gama —, *tripang gáma*.

De marege —, *tripang marége*.

De mossé —, *tripang mossé*.

De ananas —, *tripang nánas*.

TRIPPELEN, o. w. *géram, goubir, tárt-tárt*.

De paauw kwam al —de aangelloopen, *makka méraq itoepon dátanglah tertárt-tárt djálannja*.

—, huppelen, zoo als dartele paarden. *tandaq, S. S.*

—, in dier voege dat de teenen steeds op- en neder gaan, terwijl de hielen op den grond blijven, *indjot-indjot*.

—, huppelen, zoo als sommige vogels, *bergiripan*.

TRIPPEN, o. w. zie TRIPPELEN en HUPPELEN.

TROEBEL, m. *gampar, roesoe, L., retoq, L.*

TROEBEL, b. n. *boetaq, L., kroeh*.

— water, *ajer boetaq, L., ajer kroeh*.

TROEBELACHTIG, b. n. *boetaq sedikit, L., kroeh sedikit*.

— maken, *mengaroehkan, mengroehkan, békin boetaq, L.*

TROEBELACHTIGHEID, vt. *prí boetaq, L., prí jang kroeh*.

TROEF, vt. zie SLAG.

— geven, slaan, *poekol, hantam*.

— in ons kaartspel kennen de inlanders alleen van de Europeanen en noemen die: *teroep*.

TROEF, m. *káwan, pasoeakan, kápat*.

Kommandant van eenen —, *pengápat*.

Een — dieven, *pentjoerí sa-káwan*.

Met —jes van vijf man, *dengan lima órang sa-káwannja*.

—, menigte, *kabanjákan*.

—, verzameling, *pekoempoelan, perhimpoeanan*.

— en, (krijgsbenden), *pasoeakan órang prang*.

TROEPSWIJZE, bijw. *ber-káwan-káwan, ber-pásiq-pasoeakan*.

TROETELAAR, m. *pemboedjoq, órang memboedjoq*.

TROETELEN, b. w. *boedjoq, memboedjoq, oelit, berjoemboe, balei*.

Eene vrouw —, *mengoelit parampoewon*.

TROETELING, vt. *pemboedjoekan, tjoemboe*.

TROETELKIND, o. *ánaq jang djádi perlenté sabab órang toewahnja terláloe bájiq*.

TROEVEN, b. w. slaan, *poekol, páloe, hantam*.

TROFFEL, m. *koelit*.

TROG, m. *práhoe, palong, paloengan*.

TROGGELAAR, m. *órang mínta-mínta*.

TROGGELACHTIG, b. n. *tjára órang mínta-mínta*.

TROGGELLEN, o. w. *mínta-mínta dengan tjerdjik*.

TROKBAL, m. *biljardbal, bóla*.

TROKKEN, o. w. *májin bóla*.

TROKSPSEL, o. *permajinan bóla*.

TROKSTOK, m. *kájoe májin bóla*.

TROMLIJNEN, vt. *meerv. punirikt, tálti thamboer*.

TROMMEL, vt. trom, in den krijg, *gendarang, gendang, thamboer, Ar., thabl, Ar., kóbah, Perz*.

De — roeren, *páloe gendarang, poekol gendang, poekol thamboer*.

Kleine —, die voor aanzienlijke personen gedragen wordt, *kendang, tábal, tebbal*.

Kleine —, tambourijn, rinkelboim, *rabána, redap*.

Met eene stille — vertrekken, *mentjoerí-tjoerí pergi, lári, mánggat*.

Groote — bij de moskee, *buddoq, bedoq, bedoeg, Jav*.

TROMMELBUIK, m. *proet gambong, gendoel*.

TROMMELEN, o. w. *páloe gendarang, poekol thamboer, títir*.

TROMMELLANK, m. *boenji gendarang, boenj thamboer*.

TROMMELSLAG, m. *páloe gendarang, poekol thamboer*.

Bij den eersten —, *paadda bermoela káli makka gendarang di páloe óranglah, moelamoela káli thamboer di poekol*.

TROMMELSLAGER, m. *órang poekol thamboer, pemáloe gendarang, tamboer, Ned*.

TROMMELSTOK, m. *kájoe pemáloe gendarang, kájoe pemoekol thamboer, biraqsa*.

TROMMELVEL, o. *koelit gendarang, koelit thamboer*.

TROMMELVLIES, o. *selápoet jang di dálan telinga*.

TROMMEN, o. w. zie TROMMELEN.

TROMP, vt. jagthoren, *tandoq órang memboeroe*.

—, snuit, *boelálei*.

De — van het oor, *pólon telinga*.

—, mond, *moeloet*.

TROMPEN, o. w. *tioep nafírí*.

TROMPET, vt. *nafírí, boerí, slomprét, L.*

—, bij het rijst maaijen in gebruik, *ólej-ólejan*.

TROMPETBLAD, o. (*Folium bucinatum*), roewit.

TROMPETGESCHAL, o. *boenji nafiri*, *boenji slomprèt*, L., *boenji boeri*.

TROMPETSCHHELP, vr. *sangka*.

TROMPETTEN, o. w. *tioup nafiri*, *tioup slomprèt*, L., *bertioup boeri*.

TROMPETTER, m. *penioup nafiri*, *orang berboeri*, *orang tioup slomprèt*, L.

TROMPETVOGEL, m. rhinocerosvogel, *boerong táhon*, *anggang*.

TROMRIEM, m. *djángat tákt thamboer*.

TRONK, vr. zie **GELAAT**.

TRONK, m. *tongkol*.
Een afgehouwen —, *tongkol jang di tebang*, *toenggakkan*, L.

TROON, m. *tachta*, *singhasána*, eig. *singhasána*, d. i. leeuwenzetel.
De — Gods, *arasj*, Ar.
Alle regtvaardige koningen zullen eene plaats aan den voet van den troon Gods verwerven, *makka segalla rádja-rádja jang áádil beróleh tempat di báwah arasj*.
Koninklijke —, *tachta karadjáán*.
Een — met juweelen, robijnen en andere edelgesteenten ingezet, *singhasána bertátahkan retina matoe manikam*.
Den — beklimmen, *nájiq rádja*.
Afstand van den — doen, *meninggalkan karadjáán*.
Van den — stijgen, *toeron derri paadda tachta karadjáán*.
Daar ik voorwaar in rust op mijnen koninklijken — kan zitten, *ká ana bahoewa sasoenngoehnja dápatlah akoe dengan sentawasa doedoeq di atas geta karadjáánkoe ini*, M. S. R. 43.

TROONBEKLIMMING, vr. *hál nájiq rádja*.

TROONEN, o. w. *doedoeq di atas tachta karadjáán*, *bertachta karadjáán*.
—, b. w. lokken, *boedjoq*, *memboedjoq*.

TROONHEMEL, m. *lángit lángit singhasána*, *ténda tachta*.

TROONFVOLGER, m. *bakal rádja*, (volgens de Maleische instellingen), zie **KROONPRINS**.
En Laksmana maakte hij —, *makka Laqmána di djadikannja rádja moeda*, S. R. 169.

TROOST, m. *penghiboeran*, *penglipar*.
—, hulp, *toeloengan*, *pertoeloengan*.

TROOSTBAAR, b. n. *jang dápat di hiborkan*.

TROOSTBRIEF, m. *soerat penghiboeran*.

TROOSTELJK, b. n. *jang menghiborkan*.

TROOSTELOOS, b. n. *jang tiáda dápat di hiborkan*, *poetoes asa*.

TROOSTELOOSHEID, vr. *kalakoeuan jang tiáda dápat di hiborkan*, *kapoetoesan asa*, *kapoetoesan pengharápan*.

TROOSTEN, b. w. *hiborkan*, *lipar*.
Zich —, *menghiborkan diri*.

TROOSTER, m. *penghibor*, *jang menghiborkan*.
penglipar.
— in smarten, *penglipar lára*.

TROOSTGROND, m. *pohon penghiboeran*.

TROOSTREDE, vr. *perkataán penghiboeran*, *bijáa jang djádi penglipar háti jang berdoeka tjita*.

TROS, m. (druiven, kokosnoten en de geheele — van den banaanboom), *tandan*, *tindan*.
Een kleine — bananen, *pisang sa-sisir*.
— vruchten, *saráwan*.

TROSJE, o. *sisir ketjil*.
— tamarinde, *asam djáwa sa-rantjing*.

TROSSEN, b. w. *moewat*.

TROSWAGEN, m. *karétu perkákas prang*, *rata alat paprángan*.

TROTS, m. *trotschheid*, *angkoek*, L., *djoemáwa*, *háti besaar*, *lákoe jang tjonyka*, *takábor*, Ar.
TROTSCH, b. n. *djoemáwa*, *angkoek*, L., *tjonyka*, *takábor*, Ar., *balch*, Ar., *dir*, Kaw., *ragoe*, *goeddoeh*.
—, *snoevend*, *kátjaq*, *kótjaq*, L.
—, *opgeblazen*, *bongka*.
Een — mensch, *orang djoemáwa*, *orang angkoek*, L.
Een — paard, *koeda jang gumbira*.

TROTSCHAARD, m. *orang angkoek*, L., *orang djoemáwa*, *orang tjongka*.

TROTSCHELJK, b. n. *dengan djoemáwa*, *dengan angkoek*, L., *atas pri tjongka*.

TROTSCHHARTIG, b. n. *besaar háti*.

TROTSCHHEID, vr. zie **TROTS**.

TROTSEERDER, m. *jang menghinákan*, *jang mengubetkan*.

TROTSEN, b. w. *verachten*, *menghinákan*.
De gevaren der zee —, *menghinákan bahája láwt*.
—, niet achten, *abei*, *abeikan*, *tiáda údahkan*, *tiáda membilangkan*.
—, gering achten, *permoedah-moedahkan*, *melihat moedah*.
—, o. w. met hooghartigheid behandelen, *kardja dengan djoemáwa*, *membesaarkan diri*, *membangakakkan diri*, *soembarin*, L.

TROTSEREN, b. w. zie **TROTSEN**.
—, *uittarten*, *tentang*, *antjan*, L.

TROTSING, vi. *uittarting*, *penentúngan*, *pengantjámán*.

TROTSIG, b. n. zie **TROTSCH**.

TROUW, b. n. *getrouw*, *satiáwan*, *bersatiáwan*, *satia*, *bersatia*, *benar*, *betoel*, *jang dápat di hárap paadda*, *tsah*, Ar.
Een — vriend, *tsohbat jang satia*, *sóbat betoel*, L.
Een — afschrift, *salinan jang tsah*.
De koning heeft aan hem eenen trouwen rijksgröote, *makka tálah mantri jang dápat di hárap rádja padánja*.
Zijnen meester — zijn, *bersatia kapada toewannja*.

TROUW, vr. *satia*, *kabetoelan*, *pamánat*, Ar.
Op iemands — rekenen, *hárap atas satianja sa-orang*.

Echtelijke —, *baqti, satianja orang káwin.*
 Een en ring op — geven, *brí (kassí) tjintjin dengan djandji máw káwin.*
 Zijne — breken, *tiáda menjampeikan djandjinja, rombaq qawl, rombaq djandjinja.*
 Ter goeder —, *dengan benar.*
 Wederkeurig ter goeder — zijn, *ber-satia-satiá-an, S. R. 99.*
 TROUWANT, m. zie TRAWANT.
 TROUWBAAR, b. n. zie HUWBAAR.
 TROUWBELOFTE, vr. *djandji káwin, per-djandjian nikáh.*
 TROUWBREUK, vr. *rombaq káwin.*
 TROUWDAG, m. *hári káwin, hári nikáh.*
 TROUWELIJK, bijw. *dengan satia, dengan sabetoelnja.*
 TROUWELOOS, b. n. *tiáda satia, chjjanat, kjjanat, verb., chawwán, Ar.*
 —, *wederspanning, doerhaka.*
 Want ons geslacht is niet —, *kárana bangsa kita tiáda doerhaka, S. R. 111.*
 TROUWELOOSHEID, vr. *kalakoewan chiánat, irb, Ar.*
 TROUWELOOSLIJK, bijw. *dengan chiánat.*
 TROUWEN, b. en o. w. *káwin, Perz., nikáh, Ar.*
 Eene vrouw —, *ber-istrikan, berbini-kan.*
 Een en man —, *berlakikan, bersoewamikan.*
 Getrouwd (van een en man,) *berbini, ber-istri.*
 Getrouwd (van eene vrouw,) *berláki, bersoewámt.*
 Getrouwd, zamen wonen, *soedah beroemah.*
 Zekere wijze van — op wederzijdsche gelijke voorwaarden, *samanáá.*
 —, b. w. door den echt verbinden, *káwinkan, mengáwinkan, kassí káwin, L., menikáskan.*
 TROUWENS, bijw. *behkan, sa-soenggoehnja, sa-betoelnja, mása.*
 TROUWGEWAAD, o. *pekájin pengantén, pakéan orang káwin.*
 TROUWHARTIG, b. n. *benar háti, betoel háti, loeroes.*
 —, bijw. *dengan sa-benar háti, dengan sa-betoel háti.*
 TROUWHARTIGHEID, vr. *kabenáran háti, kabetoelan háti.*
 TROUWHARTIGLIJK, bijw. zie TROUWHARTIG, bijw.
 TROUWKAMER, vr. *biliq nikáh, kámar káwin, L.*
 TROUWRING, m. *tjintjin nikáh, tjintjin káwin, atjárang, atjaram, tjáram.*
 TROUWSCHAT, m. zie HUWELIJKSGOED EN HUWELIJKSSCHATTING.
 TROUWVERBOND, o. *perdjandjian káwin.*
 TROUWVERBREKER, m. *orang jang merombaqqan qawl, orang chiánat.*

TROUWVERBREKING, vr. *chiánat, kiánat, L.*
 TROUWZIEK, d. n. (van eene maagd,) *gito, giloq.*
 TRUFFEL, m. zie TROFFEL.
 TRUGGELEN, o. w. zie TROGGELEN.
 TRUKKEN, b. w. zie TROKKEN.
 TRUNT, o. *irutel, bárang jang ketjil har-ganja.*
 TRUWEEL, o. *troffel, koelir.*
 TUCHT, vr. *stásat, tádzib, Ar., ádzáb, Ar., parintah kras.*
 Kerkelijke —, *stásat grédja.*
 TUCHTELING, m. *orang jang di pandjarakan handaq di perbajiki lákoe djálannja.*
 TUCHTELOOS, b. n. *tiáda bersiásat, perlenté.*
 TUCHTELOOSHEID, vr. *kalakoewan jang tiáda bersiásat.*
 TUCHTHUIS, o. *roemah stásat, pandjára akan perbajiki lákoe djálan orang.*
 TUCHTHUISSTRAF, vr. *siksa pandjára.*
 TUCHTIGEN, b. w. *siksa, menjiksa, stásatkan, kassí adjar, L.*
 TUCHTING, vr. *penjiásat, ádzáb, Ar.*
 TUCHTLEER, vr. *peladjaran stásat.*
 TUCHTROEDE, vr. *tjómoq, tjáboq, tjemoett.*
 TUI, vr. *táli tambat.*
 TUIG, o. gereedschap, *serba, perkakas, aba-aba, alat, pegawé.*
 —, slecht goed, *vodden, bárang boeroq, lonté, L.*
 —, van een schip, *kalangkápan kapal, aba-aba práhoe, zie ook TAKELAADJE.*
 TUIGEN, b. en o. w. zie GETUIGEN.
 TUIGEN, b. w. optakelen, *langkap, melangkap.*
 TUIGHUIS, o. *gedong sindjata.*
 —, van scheepstuig, *bangsál.*
 TUIGHUISMEESTER, m. *djoeroe gedong sindjata.*
 TUIGING, vr. *pelangkápan, hál melangkapkan.*
 TUIGMAKER, m. *toekang pakéan koeda.*
 TUIGMEESTER, m. *djoeroe gedong sindjata.*
 —, directeur der artillerie, *kapála perkakas mariam.*
 TUIL, m. scherts, *sanda goeroe.*
 Zijnen — tuilen, *toeroet soeka sendiri, toeroet tingkah diri.*
 —, zie KRANS.
 TUILEN, o. w. *kardja boeta toelt.*
 TUIMELAAR, m. *orang penjoesang.*
 TUIMELEN, o. w. *soesang, menjoesang.*
 —, nederstorten, *rabah, rebah, hoembálang.*
 De doodsengel nam zijne ziele en de koning tuimelde van zijn paard ter aarde, *makka málek el mawt mengambil njawánja dan rádjá itoe-poon reballah derri atas koedánja láloe ka-tánah, M. S. R. 44.*
 TUIMELGEEST, m. *ingin (nafsoe) menghároebiroekan, prang-proes.*
 TUIMELING, vr. *hál menjoesang, soesangan.*
 TUIMELZUCHT, vr. *háti prang-proes.*

TUIN, m. *kebon, kubbon*, L., *bostân*, Perz., *impoes*.

TUINAARDE, vt. *tânah kebon, tânah boewat tânam sâjor, tânah kebon sâjor*.

TUINARBEID, m. *pekardjâän di kebon, kardja kebon*.

TUINARBEIDER, m. *orang jang kardja kebon*.

TUINBAAS, m. *toekang kebon, djoeroe kebon*.

TUINBED, o. *pêtaq, pettaq, musjârat*, Ar.

TUINBOOM, m. *pohon kebon*.

TUINDEUR, vt. *pîntoe kebon*.

TUINEN, o. w. *kardja di kebon, berlâdang*.

—, rondom eene heining maken, *boewat pâgar, memayârti, bêkin pâgar*.

TUINGEREDSCHAP, o. *prâbot toekang kebon, serba toekang kebon*.

TUINGEWAS, o. *tanâman*.

—, *groente, sâjor*.

TUINGROND, m. *tânah kebon*.

TUINHAAG, vt. *pâgar kebon*.

TUINHUIS, o. *perbaleiän, roemah di kebon*.

TUINHUUR, vt. *oewang séwa kebon*.

TUINIER, m. *toekang kebon, djoeroe kebon*.

— in eeden luthof, *djoeroe tâman*.

TUINIEREN, o. w. *kardja kebon, kardja di kebon*.

TUINIERSJONGEN, m. *boedjang toekang kebon*.

L., *hamba djoeroe kebon*.

TUINIERSLOON, m. en o. *oepah toekang kebon*.

TUINIERSVROUW, vt. *bininja toekang kebon*.

TUINIERSWERK, o. *pekardjâän toekang kebon*.

TUINKUNST, vt. *ilmoe päsang kebon*.

TUINLADDER, vt. *tangga rangkap*.

TUINMAN, m. *toekang kebon, djoeroe kebon*.

TUINMES, o. *tâdjaq, sâdop, piso toekang kebon*.

TUINSCHOFFEL, vt. *penjoesor*.

—, inl. mes om onkruid te wieden, *arit, piso boewat korréd*.

TUINSCHOP, vt. zie **SCHOP**.

TUINSLANG, vt. *oelar kebon*.

TUINSLUTEL, m. *ânaq koentji kebon*.

TUINSTAAK, m. *sâtang, settang, bêlo, toeroes*.

TUINWERK, o. *pekardjâän di kebon*.

TUISCHEN, b. w. zie **RUILEN**.

—, o. w. zie **SPELEN, DOBBELEN**.

TUISCHER, m. zie **DOBBELAAR, RUILER**.

TUIT, vt. *pijp, tjótjot*.

Haar—, *sanggoel*.

TUITEN, o. w. zie **TUETEN**.

—, van de ooren, *berdâsing, bêlâsing*, L.

TUITING, vt. der ooren, (zwarte) *dangong*.

—, (ligte) *dâsing*.

TUITKAN, vt. *gindî tjôrot, gindî jang âda tjôrot*.

TUK, m. *atsal*, Ar., zie **RAS**.

— aard, inborst, *parângi*.

TUK, b. n. geslepen, *tjerdiq, bisa*.

—, begeerig, *lôba, ingin, kapêngin*.

TULBAND, m. hoofdsieraad, *tongkoeloq, dastar, sorbân, serbân*, Perz., *tokka* (tocca, Port.

— die van boven open is, *halâmar*.

Eenen — dragen, *berdastar*.

—, gebak, *djerâdiq*.

TULP, vt. *lâlah*, Perz.

TULPBOOM, m. *pohon tjampâka goenong*.

TURELUURSCH, b. n. *éboq*.

TUREN, o. w. *mengâmat-annâti, tindjoe*.

TURF, m. *tânah bakal âpi, tânah âpi*, (in Indië niet in gebruik).

TURFSCHUUR, vt. *goelang tânah âpi*.

TURFVUUR, o. *âpi tânah*.

TURKEN, b. w. *mengantâja*.

TURKOOIS, m. *firoezadj, firoezeh*, Perz.

TUSSCHEN, voorz. *antâra, di antâra, paadda antâra, di tengah, lat*.

— u en mij, *paadda antâra angkav dan akoe*.

Vier dagen — beide, *lat empat hâri, empat hâri antarânja*.

Daaren—, inmiddeels, *paadda antâra itoe, dâlam paadda itoe*.

En de vorst bevond zich — slapen en waken, *makka baginda poon antâra tidor dengan djâga*.

— beide zetten, *târoh di tengah, târoh paadda antâra*.

Hetgeen — beide is, *jang di antâra, jang ai tengah*.

— licht en donker, *paadda pohon petang*.

Toen er nu in— een geruime tijd verloop was, *satelah bebrâpa lâma antarânja itoe*.

TUSSCHENARTIKEL, o. *perkâra jang di tambah*.

TUSSCHENBEIDE, bijw. zoo zoo, tamelijk, *sedang*, zie **TUSSCHEN**.

—, nu en dan, *terkîdang-kâdang*.

Tusschen beide (tusschen die twee personen,) *antâra doewa orang itoe, antâra kadoewânja*.

Twee dagen —, *lit doewa hârt*.

TUSSCHENBEIDENKOMEN, o. w. *berantâra, tjampor perkatâän*.

TUSSCHENBEIDENSTELLEN, b. w. *târoh di antâra*.

Zich —, *dâtang di antâra (tengah)*.

TUSSCHENDAG, m. *hârt jang di tambah*.

TUSSCHENDEK, o. *tingkat jang di tengah*.

TUSSCHENDOEN, b. w. *mâsogkan di tengah*.

TUSCHIENERF, o. *nâtar (lâtur, L., tânah) antâra doewa roemah*.

TUSCHENGEREGT, o. *sadjian paadda sama tengah perdjanoewan, sadian pertengâhan*.

TUSCHENGEZANG, o. *njuni pertengâhan*.

TUSCHENKOMEN, o. w. *berantâra*.

—, belemmering aanbrengen, *sangkoet*.

Er zal wel weder iets —, *nanti âda bârang sangkoetan djoega*.

TUSCHENKOMST, vt. *perantâran*.

—, hulp, *pertoeloengan*.
TUSSCHENLAAG, vr. *lapisan jang di tengah*.
TUSSCHENLEGGEN, b. w. *letaq (târoh) di tengah*.
TUSSCHENLIGGEN, o. w. *âda di tengah, âda paadda sâma tengah*.
TUSSCHENMENGEN, b. w. *tjampor, oelam*.
TUSSCHENPAD, o. *loeroh antâra doewa djâ'an*.
TUSSCHENPOOS, vr. *wijl, sa-koetika, antâra, selang*.
 —, *stilstand, perhentian*.
 Bij *tusschenpoozen, berganti-ganti, berselang-selang*.
 Met korte *tusschenpoozen, bertambâlan*.
 Bij *tusschenpoozen van drie dagen, berselang-selang tiga hâri*.
 Na eene — van drie dagen, *dengan selang tiga hâri, adâlah selang tiga hâri*.
TUSSCHENPOOZEN, o. w. *berhenti-henti, berselang-selang*.
TUSSCHENPOOZEND, b. n. *jang berhenti-henti, jang berselang-selang*.
 — e koorts, *demam jang berselang-selang*.
TUSSCHENRAS, o. *bangsa jang teroelom, bangsa katjampoeran*.
TUSSCHENREGERING, vr. *peमारintâhan jang kaselângan, pemarintâhan jang antâra*.
TUSSCHENRUIMTE, vr. (plaats,) *penengâhan, pelantâran, tempat legah, antâra, tjelah, tjâriq*.
 En niets deed letsel aan de — van Djantâjoe, *makka soewâtoe poon ttâda mengantâja akan pelantârannja Djantâjoe itoe*.
 Met — n geplaatst worden, *di tjâriq-tjâriq*.
 Daarna kwam ik aan de — der stad van Dâsa Rata, *mukka lâlœ pâtek dâtang kapada antâra negri Dâsa Rata*.
 — der tanden, *sirâtan gigi, tjelah gigi*.
 —, *tusschentijd, kaselângan*.
 —, vak *tussen pilaren, roewang*.
 Eene — *daarstellen, bertjelakkan*.
TUSSCHENSCHOT, o. *dinding (pâgar) jang di tengah, dinding jang antâra*, zie **MIDDELRIJF**.
TUSSCHENSPREKEN, o. w. *moeloet rampoes*.
TUSSCHENSTAAN, o. w. *berdiri di tengah*.
TUSSCHENSTAAT, m. *kalakoewan jang antâra, kalakoewan jang kaselângan*.
TUSSCHENSTAND, m. *panykat jang di tengah (antâra)*.
TUSSCHENSTEKEN, b. w. *sisip*.
 Den dolk *tussen den gordel steken, sisipkan kris di ptinggang*.
TUSSCHENSTELLEN, b. w. *târoh paadda antâra, târoh paadda (di) tengah*.
TUSSCHENSTROOIJEN, b. w. *hamborkan paadda antâra*.

TUSSCHENSTROOMEN, o. w. *ngâlir paadda antâra*.
TUSSCHENTIJD, m. *kaselângan, mâsa jang antâra, antâra*.
 Er was nu ongeveer een — van twee uren verlopen, *adâlah sa-kira-kira doewa djâm antarânja*.
TUSSCHENTIJDS, hijw. *koetika jang berselang-selang*.
TUSSCHENVAK, o. zie **TUSSCHENRUIMTE**.
TUSSCHENVERHAAL, o. *tjariterâ jang berselang*.
TUSSCHENVOEGEN, b. w. *insteken, sisip*.
 —, zie **TUSSCHENLEGGEN**.
 —, *bijvoegen, tambah*.
TUSSCHENVOEGING, vr. *penjisisipan*.
 —, *bijvoeging, penambâhan*.
TUSSCHENVOEGSEL, o. *hârang jang di sisip, sisipan*.
 —, *bijvoegsel, tambâhan*.
TUSSCHENWIJDE, vr. zie **TUSSCHENRUIMTE**.
TUSSCHENZEE, vr. *lâwt jang di tengah dârat*.
TUSSCHENZETTEN, b. w. *târoh di tengah, târoh paadda antâra*.
TUSSCHENZIN, m. *perkatâan jang di sisipkan*.
TWAALF, telw. *doewa blas, sa-poeloh doewa*.
 De — *apostelen, rasol jang doewa blas orang itoe*.
 — *dagen tijds, doewa blas hâri lamânja*.
 — *uren (middag,) tengah hâri*.
 Te — *uren (gew. te — uur, paadda tengah hâri*.
 Te — *(des nachts,) paadda tengah mâlam*.
 — *uren des middags en des nachts, wagtoe buddog*.
 De klok slaat — *uur, djâm poek doewa blas*.
TWAALFDAAGSCH, b. n. *doewa blas hâri lamânja*.
TWAALFDE, b. n. *ka-doewa blas*.
 De — *maand, boelan jang kadoewas blas*.
 Het één —, *sa-per-doewa blas*.
TWAALFDEHALF, b. n. *sablas sa-tengah*.
TWAALFDERLEI, b. n. *twaalfderhande, doewa blas bâgei, doewa blas roepa*.
TWAALFJARIG, b. n. *oesia (oemor) doewa blas tâhon*.
TWAALFKEER, hijw. *doewa blas kâli*.
TWAALFTAL, o. *dozijn, loesin, verb*.
TWEE, telw. *doewa*.
 Tot — *maken, berdoewâkan*.
 — *steken, mendoewâ-t*.
 — *aan —, twee bij elkander, berdoewa*.
 —, *beide, (het zij al of niet bij elkander,) doewa-doewa, kadoewânja, S. R. 21, ka-doewa, 20*.
 Een van — *ên, sâtoe derri paadda doewa*.
 — *aan — gaan, berdjâlan bendarang*.
 In — *ên verdeelen, bahâgi doewa*.

— hebben, *di doewá-in*, L.
 Wij met ons — en broeders, *akoe bersoedára doewa*, S. R. 138.
 Van — tot — dagen, *berselang-selang doewa hárt*.
 Die — gebroeders, *kadoewa bersoedára itoe*.
 In — of drie dagen, *dengan doewa tiga hárt*.
 Want indien Hij, die de wereld schiep — in wezen ware, *kárana djikalaw jang mendjadikan uálam itoe doewa adanja*, M. S. R. 30.
 Op — gedachten hinken, *mendoewákan angan-angan*, S. R. 170.
TWEEBAK, o. *biskoewit*, verb.
TWEEBEENIG, b. n. *berkáki doewa*.
TWEEBLADIG, b. n. *berdáwon doewa*.
TWEEDE, b. n. *kadoewa, doewa, tzánt*, Ar.
 Het — artikel, *fatsal jang kadoewa*.
 Op den — dag der maand, *paadda doewa hárt boelan*.
 $\frac{1}{2}$, *sa tengah*.
 Ten —, *paadda jang kadoewa*.
 Voor de — maal, *paadda kadoewa kalinja*.
 De — zijn, *mendoewánt*.
TWEEDEERHANDE, b. n. *twederlei, doewa bágei, doewa roepa*.
 — vreugde, *doewa bágei kasoeekáan*, Isk. 53.
TWEEEDRAADSCH, b. n. *doewa pínal*.
TWEEEDRAGT, vt. *perbantáhan, tjiderd*.
TWEEEDRAGTELIJK, bijw. *dengan berbantah*.
TWEEEDUBBEL, b. n. *doewa ganda*.
TWEEEDUIZENDSTE, b. n. *doewa per-sariboe*.
TWEEGEVECHT, o. *kaláhi, perkalahian*.
TWEEHANDIG, b. n. *bertángan doewa*.
TWEEHONDERDSTE, b. n. *doewa per-sarátos*.
TWEEHOOFDIG, b. n. *berkapála doewa*.
TWEEHOORNIG, b. n. *bertandog doewa, dzo'l-garnein*, Ar.
 Een — neusdier, *bádaq karbau*.
TWEEKLEURIG, b. n. *warna doewa, berwarna doewa*.
TWEELEDIG, b. n. *beranggawta doewa*.
 — bewijs, *dulil jang ganda*.
TWEELEUVIG, b. n. *bertoeboh doewa*.
TWEEILING, m. *kambar, kambárt, ánaq kamar*.
 Het hemelteeken de — en, *bordj djawzá*, Ar., K. O.
 — broeders of zusters, *soedára-soedára kamar*.
TWEEMAAL, bijw. *doewa káli*.
TWEEAANDELIJKSCH, b. n. *berselang-selang doewa boelan, paadda tiap-tiap doewa boelan*.
TWEEOOGIG, b. n. *bermata doewa*.
TWESLACHTIG, b. n. *binjtj, pápaq, chontza*, Ar.
TWESNIJDEND, b. n. *jang mákan doewa blah, jang póntog sablah-menjablah*.
 — zwaard, *gólq soenda*.

TWESPALT, vt. *tjiderd, perbantáhan*.
TWESPLETIG, b. n. *áda doewa blahnja*.
 Deze pen is —, *qualam ini áda doewa blahnja*.
TWESPRONG, m. *simpángan djálan*.
TWEESTAARTIG, b. n. *ber-ékor doewa*.
TWEE TAKKIG, b. n. *bertjawang doewa, bertjábang doewa*.
TWEETAL, o. *paar, doewa, sa-djoedoe, sa-pásang*, zie **PAAR**, **KOPPEL**.
TWEE TONGIG, b. n. *berlidah doewa*.
 —, fig. *vulsch, tjoeles háti*.
TWEEVLEUGELIG, b. n. *bersájap doewa*.
TWEEVOETIG, b. n. *berkáki doewa*.
TWEEVORMIG, b. n. *berroepa doewa*.
TWEEVOUD, o. *ganda*.
TWEEVOUDIG, b. n. *ber-ganda, doewa lápis, ganda*.
TWEEVOUDIGHEID, vt. *prf jang ganda, dzát jang ganda*.
TWEEWEG, m. zie **KRUISWEG**.
TWEEWERF, bijw. *doewa káli*.
TWEEWIJVERIJ, vt. *hál berbini doewa órang, hál áda doewa bini*.
TWEEZANG, m. *sindal, njánji sindil*.
TWEEZIJDIG, b. n. *jang áda doewah blah, doewa ságt, doewa persáys, doewa peságt*, L.
TWEEZINNIG, b. n. *jang áda doewa artinja, doewa arti*.
TWIJFEL, m. *penghoewásan, sjobhat*, Ar.
 In — brengen, *hoewaskan*.
 —, aarzeling, *bímbang, bímbángan*.
 Zonder —, *soenggoeh-soenggoeh*.
TWIJFELAAR, m. *penghoewas, penggondah háti*.
TWIJFELACHTIG, b. n. *tiáda tentoe, tiáda karowan, rádján, kahowásan, tiáda trang, kasangkáan*.
TWIJFELACHTIGHEID, vt. *prf jang kahowásan, kaloekeowan jang tiáda tentoe*.
TWIJFELARIJ, vt. *penghoewásan*.
TWIJFELBAAR, b. n. zie **TWIJFELACHTIG**.
TWIJFELAN, o. w. *hoewas, gondah, dengdoe, L., atong*.
 —, aarzelen, *bímbang*.
TWIJFELING, vt. *penghoewásau, hál menghoewas*.
TWIJFELMOEDIG, b. n. *gondah háti, bímbang, ter-átong háti*.
TWIJFELMOEDIGHEID, vt. *prf gondah háti, kabímbángan*.
TWIJG, vt. *tjábang, tjáwang, ranting, zie TAK, LOOT*.
TWIJN, m. *pínálán*.
TWIJNDRAAD, m. *benang jang di pínal*.
TWIJNEN, b. w. *pínal*.
TWINTIG, telw. *doewa poeloh*, —, tusschen 20 en 30, *likor*.
 Een en —, *doewa poeloh sátoe, sa-likor*.
 Vijf en —, *doewa poeloh lima, lima likor*.

- min een, *doewa poeloh koerang asa* (sátœ,) *sembilan blas*.
 Bij —en, *ber-poeloh-poeloh*, (dit beteken-
 kent ook: in menigte).
 —, snees, — stuks, *kódi*.
TWINTIGJARIG, b. n. *jang oesia* (dœmoer)
doewa poeloh tihon.
TWINTIGMAAL, bijw. *doewa poeloh káli*.
TWINTIGSTE, b. n. en o. *ka-doewa poeloh*.
 $\frac{1}{10}$, *sa-per-doewa poeloh*.
TWINTIGTAL, o. *sneus*, *kódi*.
TWIST, m. *bantah*, *perbantâhan*, *tjakit*,
tjiderá, *pádoe*, Jav.
 — *stooken*, *bertjiderákan*.
 De bron van —, *póhon tjiderá*.
 Eenen — *stillen*, *mendiamkan* *perban-*
tâhan, *menjoeloh* *orang berbantah*.
TWISTACHTIG, b. n. *bertingkar*, *buttangkar*,
 L., *soeka tjeréwét*, *pádu*, L.
TWISTACHTIGHEID, vt. *kaloekoewan* *prang-*
proes, *lákoe* *orang jang soeka tjeré-*
wét.
TWISTBESLECHTER, m. *orang berantára*, *orang*
jang menjoeloh.
TWISTEN, o. w. *berbantah*, *bertjakit*, *bertjü-*
derá, *tjeréwét*, L., *tangkar*.
 Onderling —, *berbantah-bantâhan*, *ber-*
tjakit-tjakitan.
TWISTER, m. *orang berbantah*, *orang tjeré-*
wét, L.
TWISTGERIG, b. n. zie **TWISTACHTIG**.
TWISTGERIGHEID, vt. zie **TWISTACHTIG-**
HEID.
TWISTMAKER, m. *jang tjahárt tjakit*, *toekang*
tjeréwét, *perbantah*.
 —, *die guarne vecht*, *jang soeka ber-*
kaláhi.
TWISTREDE, vt. *bitjára jang di dalilkan*.
TWISTREDENAAR, m. *jang meláwan bitjára*,
jang berbantah.
TWISTSCHIEDING, vt. *pendaméän*, *penjoelohan*
tjiderá.
TWISTSCHRIFT, o. *soerat jang berbantah*,
soerat jang meláwan.
TWISTSCHRIJVER, m. *penjoerat jang berbant-*
tah (meláwan).
TWISTVERWEKKER, m. *orang jang tjahárt*
tjakit, zie **TWISTMAKER**.
TWISTVERWEKKING, vt. *pengoepákan* *tjiderá*,
hál menímboelkan *tjiderá*.
TWISTVOL, b. n. *bertjiderá*, *berbantah*.
TWISTVUUR, o. *kaliangátan* *tjiderá*.
TWISTZIEK, b. n. zie **TWISTACHTIG**.
TWISTZOEKER, m. *orang jang poengoet*
sálah, *orang jang tjahárt tjakit*, *báqil*, L.
TWISTZUCHTIG, b. n. zie **TWISTACHTIG**.

U.

- U**, vr. deze letter hebben de Maleijers niet,
 want de *wáw*, dient om *oe of w* te ver-
 tegenwoordigen; enkele malen komt zij
 als de uitgang van eenen medeklinker
 voor, zoo als in: *butápa*, dat echter
 als: *boetápa* moet uitgesproken worden.
U, pers. voornw. 3de en 4de naamv. enkel-
 en meerv., *angkaw*, *kaw*, *dikaw*, *kita*,
 Ach. & Kaw.
 —, tegen deftige personen, *toewan*.
 —, tegen hoogereren in rang, *toewan*
hamba.
 —, tegen eenen vorst, *sri páda*, *toe-*
wankoe, *dawlat toewankoe*, *doelt jang di*
pertoewan, *dawlat sjáh áalam*.
 —, tegen de lagere klassen, *loe*,
miga, *hang*; voor den derden naamval
 voegt men: *paadda*, *kapada*, *akan* of
sáma, L.
UCHTEND, vt. zie **OCHTEND**.
Ui, m. *nije*, *báwang*, *dásoen*, *batsal*, Ar.
 Roode —, *báwang mérah*, *beck*, Ar.
UIJENBED, o. *pétaq báwang*.
UIJENPLANT, vt. *pólon báwang*.
UIJENREUK, m. *báwoe báwang*.
UIJENSALADE, vt. *saláda báwang*.
UIJENSAUS, vt. *koewah báwang*.
UIJENSCHIL, vt. *koelit báwang*.
UIJENSMAAK, m. *rása báwang*.
UIJENSOEP, vt. *sop báwang*.
UIJENZAAD, o. *bitji báwang*, *benih báwang*.
UIJER, m. *soesoe binátang*, (*dádi* wordt ook
 voor *ajer dádi*, melk, gebruikt).
UIJERPOK, vt. *tjártjar paadda soesoe* (*dádi*)
sápi (*sampi*, L.)
UIL, m. *ponggoq*, *ponggoe*, *boerong hantoe*,
bom, Ar.
 — van eene groote soort, *djompoq*.
 Nacht—, groote —, *koekokbloq*.
 Nachtuilte, soort van vlinder, *koepoe*
málam.
 —, domoor, *orang bódoh*, *orang gó-*
bloq, L.
UILSKOP, m. *kapála ponggoq*.
UILTJE, o. nachtvlinder, *koepoe málam*.
UIT, voorz. buiten, *di loewar ka-loewar*.
 — het huis, *di loewar roemah*.
 — de stad, *di loewar negri*.
 — van, *derri paadda*, *derri*.
 — Buitenzorg, *derri paaddo negri*
Bóyor.
 — de hand mijner vrouw, *derri paadda*
tangan binikoe.
 —, nood, *derri paadda kasoekáran*.
 — het gebruik zijn, *isáda lági di pákei*,
boekán áadat.

— het oog — het hart, *djâwh di mâta djâwh di hâti.*
 Eeuw — eeuw in, *derri paadda soe wâtoe zamân dâtang kapada soewâtoe zamân.*
 — al mijne magt, *dengan segalla koe-wasâkoe, dengan sakoewâsa-koewâsa hamba.*
 — een adelijk geslacht gesproten, *toeron-temoeron atsal jang bangsâwan.*
 — een goed oogmerk, *dengan maq-soed jang bâjiq.*
 — eerbied voor den koning, *kârana format akan râdja.*
 — gewoonte, *derri paadda bêasa.*
 — hoofde, *sabab, sementang, L.*
 — nijd, *derri paadda dengké.*
 — het huis halen, *ambil derri dâlam roemah.*
 — eenen beker drinken, *minom derri dâlam piâla.*
 — liefde tot God, *kârana Allah.*
 De maand is —, *boelan soedah hâbis.*
 De kerk is —, *makka orang poelang derri grêdja.*
 — het lid trekken, *menggaliat.*
 — het lid, *tagaliat.*
 — het geheugen, *soedah loepa.*
 De flesch is —, *bôtol soedah kôsông, L., boeli soedah hampa.*

UITADEMEN, o. w. *mengaloewarkan (lepaskan) napas.*
 Indien er onder de zeven verdiepingen der aarde eene zeer kleine mier uitademt, *djikaloë di bawah toedjoh lâpis boemi sâtoe semoet jang tersent mengaloewarkan nafasnja, M. S. R. 32.*

UITADEMING, vr. *napas kaloewar, napas jang kaloewar.*

UITBAGGEREN, b. w. *târêg (boewang) loempoeer.*

UITBANNEN, b. w. *boewang derri paadda negri.*

UITBANNING, vr. *hâl memboewang derri negri.*

UITBARSTEN, o. w. *letos, kaloewar dengan letos.*
 In tranen —, *bertjoetjoeran ajer mâta.*

UITBARSTING, vr. *hâl meletos, pâtoes, pet-toes.*
 — door vuur, *kalajoeran oêh âpi.*
 — van een oproer, *gôgah, letosnja gampar.*

UITBAZUINEN, b. w. *membri tâhoe dengan boenji selompriêt, berseroe-seroe, M. S. R. 43.*

UITBEELDEN, b. w. *roepâkan, telâdankan.*
 Iemand —, *toelis gambar sa-orang, menggambarkan sa-orang.*

UITBEELDING, vr. *roepa, telâdan, gambar.*

UITBERNEN, o. w. zie **UITBRANDEN**.

UITBERSTEN, o. w. zie **UITBARSTEN**.

UITBETALEN, b. w. *bâjar, membâjar.*

UITBETTEN, b. w. *tâsak.*

UITBEUREN, b. w. *angkat derri dâlam.*

UITBIDDEN, o. w. *hâbiskan dâd.*

UITBIECHTEN, o. w. *mengâkoe segalla dôsa.*

UITBIJTEN, b. w. *menggigit.*
 Hij heeft een stuk uit het brood ge-
 teten, *makka sa-pôtong di giginja derri rôtt itoe.*
 Dat is door sterk water uitgebeten,
itoe di mâkan ajer kras.

UITBILLEN, b. w. *hilangkan dengan memâhat, boewang dengan pâhat.*

UITBLAZEN, b. w. *boenoh, pâdamkan.*
 De kaars —, *boenoh lîlin, L., pâdamkan dian.*
 —, ledig blazen, *kaloewarkan dengan tioep.*
 Iemands levenslicht —, *boenoh orang.*
 Den adem —, *sterven, poetoes njâwa, mâti.*
 —, ophouden met blazen, *hâbis tioep, berhenti tioep.*

UITBLAZING, vr. *hâl tioep.*

UITBLEKEN, b. w. *hilangkan dengan djemoer.*
 —, o. w. *djâdi poetik di djemoer.*
 — bleek worden (van het vel), *djâdi poetjat.*

UITBLIJVEN, o. w. *tinggal di loewar.*
 Lang —, *tinggal lâma di loewar, berlambâtan.*
 Zijne straf zal niet —, *makka tsâda ia nanti lepas sjiksa.*

UITBLIJVING, vr. *hâl tinggul di loewar, hâl berlambâtan.*

UITBLIKSEMEN, b. w. *sâbong-menjâbong se-perti kilat.*

UITBLINKEN, o. w. *berkiloe, zie BLINKEN.*

UITBLOEDEN, o. w. *kuloewar dârah samoewa.*
 —, ophouden te bloeden, *berhenti ber-dârah.*

UITBLOEIJEN, o. w. *hâbis berboenga, hâbis berkumbang, hâbis berboenga, hâbis mekar.*

UITBLESSCHEN, b. w. zie **UITBLAZEN**.

UITBLUSSCHING, vr. *pemboendhan, pema-dâman.*

UITBOENEN, b. w. *soetjikan dengan sikat.*

UITBOETSEREN, b. w. *roepâkan dengan lîlin.*

UITBOEZEMEN, b. w. *kaloewarkan.*
 Zijne gramschap —, *kaloewarkan amârahnja.*

UITBOOMEN, b. w. *kaloewarkan prâhoe dengan toelaq gâlah.*

UITBOREN, b. w. *giriq, gôrêq.*

UITBORGEN, b. w. *djoewal hoetang, zie BORGEN.*

UITBORSTELLEN, b. w. *boendar, L., sikat, sêkat.*

UITBOTSSEN, b. w. *boewang, oesir.*

UITBOTTEN, o. w. *toenas, zie BOTTEN.*
 Op nieuw —, *patas.*

UITBOUWEN, b. w. *pandjangkan, bêkin lebeh pandjang, L.*
 Zijn huis wat —, *pandjangkan roemah bârang sedikiti.*

Een land —, *békin koeroes kárana tánam terláloe bánjaq.*
UITBRAAK, vt. *hál kaloewar dengan menetas.*
UITBRAKSEL, o. *bárang jang di moentah, moentáhan.*
UITBRADEN, b. w. *górèng sampé hilang gemoqnja.*
UITBRAKEN, o. w. *moentah.*
UITBRADING, vt. *hál moentah.*
UITBRANDEN, b. w. *memoewat lóbang dengan ápt, membákar hingat djádi liang, membákar sampé djádi lóbang.*
 —, *door vuur zuiveren, membrisihkan, dengan ápt.*
 Het binnenste van het huis is uitgebrand, *dálanja roemah itoe soedah di mákan ápt.*
UITBRANDING, vt. *pembakáran.*
 —, *brand, kabakáran.*
UITBREIDEN, b. w. *hamparkan.*
 God heeft de hemelen uitgebreid, *ba-hoewa Allah djoewa jang menghamparkan lángit.*
 De vlerken —, *kambangkan sájap.*
 De armen —, *ondjoq tángan, djingkoé tángan.*
 De grenzen des lands —, *meloewaskan (melápangkan), tept (pinggir) tánah.*
 Eene rede —, *tambah perkataán, loewaskan káta.*
 Eene zaal —, *melápangkan roewang.*
 Een uitgebreid veld, *pádang jang loewas.*
UITBREIDING, vt. *vermeerdering, tambáhan.*
 —, *de daad van —, hál menghamparkan, penghampáran, táridl, Ar.*
UITBREKEN, b. w. *uittrekken, tjáboet.*
 Eenen tand —, *tjáboet gigi sabátoe.*
 —, *wegbreken, bongkar.*
 De vlam brak uit het brandende huis uit, *makka njála poon kaloewarlah derri dálam roemah hángoes.*
 — uit eene gevangenis, *kaloewar menetas derri dálam pandjára.*
 Het —, *opengaan van eenen zweer, toekog.*
UITBREKING, vt. *hál kaloewarkan dengan menetas.*
UITBRENGEN, b. w. *báwa kaloewar, mengaloewarkan.*
 —, *te voorschijn brengen, menghádkan, menghádlirkan, báwa di depan órang, L.*
 —, *verklikken, salangkar.*
 —, *aan den dag brengen, menjatákan, membrt táhoe, kassí bertáhoe.*
 Een ankertouw —, *kaloewarkan táli sawh.*
UITBRENGER, m. *verklikker, penjalangkar.*
UITBRENGING, vt. *verklikking, penjalang-karan, hál menjalangkár.*
UITBROEDEN, b. w. *haram, mengharam, ge-woonlijk: mengaram.*
UITBROEDING, vt. *hál mengaram.*
UITBROEDSEL, o. *pengaráman.*

UITBROMMEN, b. w. *menjatákan (membrt táhoe) dengan djoemáwa, kassí bertáhoe dengan kótjaq.*
UITBROMMING, vt. *hál kassí bertáhoe dengan kótjaq.*
UITBRULLEN, b. w. *menjatákan dengan manikas.*
UITBRULLING, vt. *hál menjatákan dengan manikas.*
UITBUIGEN, b. w. *djepit kaloewar.*
UITBUIGING, vt. *hál djepit kaloewar.*
UITBUJEN, o. w. *berhenti angin riboet.*
UITBULDEREN, b. w. *mengatákan (brt táhoe) dengan gemoeroeh boenjinja.*
 Het gesucht bulderde de overwinning op Palembang uit, *makka maríam poon menjatákan kamenángan atas negri Palimbang itoe dengan gemoeroeh boenjinja.*
 —, *o. w. hábis gemoeroeh boenjinja.*
UITBULDERING, vt. *hál mengatákan dengan gemoeroeh boenjinja.*
UITBUNDIG, b. n. *terláloe amat, terláloe sángat.*
 —, *overdadig, lúmpah.*
UITBUNDIGHEID, vt. *prí jang terláloe amat, kalaloewan.*
UITCIJFEREN, b. w. *hitoeng, bilang, hesab, Ar.*
UITDAAGBRIEF, m. *soerat menentang.*
UITDAGEN, b. w. *teantang, antjam, L.*
UITDAMPEN, o. w. *djádi háwap serta hilang.*
 —, *zweeten, berploh, kringat, L.*
UITDAMPING, vt. *hál berploh (berkringat).*
UITDEELEN, b. w. *bahági, membahági.*
UITDEELENDE, b. n. *jang membahagikan.*
UITDEELER, m. *órang jang membahagikan.*
UITDEELING, vt. *pembahagian.*
UITDELGEN, b. w. *verdélgen, toempas, binasákan.*
 —, *uitwisschen, hápoeskan.*
 —, *vernietigen, mentadákan.*
UITDELGING, vt. *penoempásan, pengapoesan. hál mentadákan.*
UITDELVEN, b. w. *menghampákan dengan gáli, békin kósong dengan loembí, L.*
 —, *opdelven, kaloewarkan dengan mengáli.*
UITDENKEN, b. w. *fikir hingat mendápat, pikir sampé dápat.*
UITDIENEN, b. w. *másog karéja sampé hábis djandji, L., berchedmat hingat pengabisan djandji.*
UITDIEPEN, b. w. *mendáamkan dengan mengáli, békin dálam dengan loembí, L.*
UITDIJEN, o. w. *mangkaq.*
 —, *van beslag, bersárang-sárang.*
 —, *uitpuilen, mongkil.*
 —, *zie UITZETTEN, ZWELLEN.*
UITDOEN, b. w. *ontkleeden, tanggalkan.*
 De kleederen —, *tanggalkan kájin.*
 —, *uitwisschen, hápoeskan, boenoh.*
 Dat doet niets uit, *itoe tíada mengápa.*
 De kaars —, *boenoh lilin, pádamkan dian.*
 Vlaken —, *boewang (angkat) nóda, karéja hilang nóda, L.*
UITDOMPEN, b. w. *boenoh, L., pádamkan.*

De kaars —, *boenoh lîlin*, L., *pâdamkan diam*.

UITDUNDEREN, onp. w. *hâbis bertâgar*, *hâbis bergoentoer*, *hâbis bergoeroeh*.

UITDOOVEN, b. w. *boenoh*, L., *pâdamkan*.
—, o. w. *mâti*, *mâw mâti*.
Het vuur is uitgedoofd, *âpt soedah mâti*.
Het vuur schijnt uit te dooven, *âpi maw mâti roepânja*.
Het vuur van zijnen staart was uitgedoofd, *makka hâbislah pâdam âpi itoe kapada êkornja*, S. R. 134.

UITDOOVING, vr. *pemadâman*, *hâl memâdamkan*.

UITDOPPEN, b. w. *korbaq*.

UITDORSCHEN, b. w. zie DORSCHEN.

UITDOSSEN, b. w. *melangkap dengan pekâjin*.

UITDOUWEN, b. w. *prah*, *pras*, L., *apit*.

UITDRAAGSTER, vr. *paranpoewan jang djoeval bli pekâjin (pakéan) toewah*.

UITDRAAIJEN, b. w. *kuloewarkan dengan poetar*, *poetar kaloewar*.

UITDRAAIJING, vr. *hâl memoetar sampei kaloewar*.

UITDRAGEN, b. w. *bâwa kaloewar*, *mengaloewarkan*.
—, o. w. *berhênti berboewah*.

UITDRAGER, m. *orang djoeval bli pekâjin toewah*.

UITDRAGING, vr. *pembawân kaloewar*, *hâl membâwa kaloewar*.

UITDRAVEN, o. w. *djokdjok kaloewar*.
—, ophouden met draven, *berhênti djokdjok*.

UITDRIJVEN, b. w. *haloekan*, *oesir*.
De koeijen —, *haloekan sâpt*, *bâwa kaloewar itoe sampi*, L.
—, *wegjagen*, *njakkan*, *intjitkan*.
—, (van genesmiddelen) *poekol*.

UITDRIJVEND, b. n. *jang mengaloewarkan*.
Een zweet — middel, *obat jang mengaloewarkan ploh*, *obat boewat kringat*.

UITDRIJVER, m. *jang haloekan*, *jang oesir*.

UITDRIJVING, vr. *penghaloewan*, *pengoesiran*.

UITDRINGEN, b. w. *sorong kaloewar*, *toelag kaloewar*.

UITDRINKEN, b. w. *mînom hâbis*.
In eenen teug —, *mînom hâbis dengan sa-tegoq*.

UITDROOGEN, b. w. *békin kring sakâli*, *kringkan sakâli*.
—, o. w. *djâdi kring sakâli*.
De narde is door den zonnegloed geheel uitgedroogd, *makka tânah itoe soedah djâdi kring sakâli derrî paadda sângat kapanâsan*.
Een uitgedroogd mensch, *orang koeroes kring*.

UITDROOGING, vr. *hâl mengringkan*, *hâl békin kring*, L.
—, het droog worden, *hâl djâdi kring*.

UITDROOMEN, o. w. *berhênti bermimpî*.

UITDRUIPEN, o. w. *tiris*, *bertitig*.
Hij druipt uit zijne kleederen, *fig. dia djâdi koeroes kring*.

UITDRUICING, vr. *hâl tiris*, *tirisan*, *titig*.

UITDRUKKELIJK, b. n. *tentoe*.
Een — e last, *pesan jang tentoe*.
—, *bijw. dengan tentoe*, *sakâli*.
— *verbieden*, *lârang sakâli*.

UITDRUKKELIJKHEID, vr. *katentoewan*, *kabetoelan*.

UITDRUKKEN, b. w. *uitpersen*, *prah*, *pras*, L., *apit kaloewar*.
—, te kennen geven, *menjatâkan*, *membrî tâhoe*, *kassî bertâhoe*, L.
Het uitgedrukte beeld zijner zelfstandigheid, *tanda kapanjatân dzâtnja*, *alâmat thlâhir dzâtnja*.
Letters, die niet goed uitgedrukt zijn, *foerof jang tiâda trang tranja (tjitaqnja)*.

UITDRUKKING, vr. *hâl menyatâkan*, *perkatâan*, *sa-pâtah kâta*.

UITDUIDEN, b. w. *toendjoeq oleh tanda*.
—, *verklaren*, *menjatâkan*, *békin trang*, L., *kassî mengarti*, L.

UITDUIDING, vr. *penoendjoekan*.

UITDUNNEN, b. w. *tjâboet sapâro*, *mendjâ-rangkan*.

UITDUNSEL, o. *bârang jang di tjâboet*.

UITDUREN, o. w. *tâhan hingga kasoedâhan*, *tâhan sampé pengabisan*.

UITDUTTEN, o. w. *berhênti mengantoeq*.

UITDUWEN, b. w. zie UITDOUWEN.

UITDWEILEN, b. w. *sikat (sêkkat) bâjiq-bâjiq*.

UITEEN, *bijw. tertjeré*.
—, *afzonderlijk*, *sakoe-sakoe*, *sâtoe per sâtoe*, L.
— *gaan*, *bertjeré*.

UITEENLOOPEN, o. w. *tiâda sâma*, *tiâda moewâfsuqat*, *tiâda menjertâ-t*.

UITEINDE, o. *hoedjong*.
—, *afloop*, *kasoedâhan*, *penghabisan*, *kapoetoesan*, *tammât*, Ar.
—, *dood*, *mâti*, *âchir nafas*.

UITEISCHEN, b. w. zie UITDAGEN.

UITEN, b. w. *kâta*, *berkâta*, *katâkan*, *seboetkan*.
—, *openbaren*, *njatâkan*.

UITERLIJK, b. n. *njâta*, *t. lâhir*, Ar., *jang di loewar*.
Het — en het innerlijke, *bârang jang thlâhir dan jang bâthin*.
— *e gedaante van het geschapene*, *chilgat*, Ar.
—, *bijw. op zijn lantst*, *sa-lambat-lambat*.

UITERLIJK, o. *voorkomen*, *roepa*, *pâras*.
Zij heeft een zeer schoon —, *makka terlâloe éloq pârasnja*.

UITERLIJKHEID, vr. *roepa*, *thlâhir*, *prt jang kalihâtan*.

UITERMATE, *bijw. terlâloe*, *amat*, *sângat*, *sa-kâli-kali*, *pâling*, L.

UITERSTE, b. n. *jang terlebeh djâwh*.

—, grootste, *terlâloe besaar*.
 — ellende, *kasoeakaran jang amat sângat*.
 —, laatste, *âchir*.
 — wil, *kahandaq jang âchir, witsâjat*.
AR. *watsiat*, Ar.
 Tot het — gebragt zijn, *tiâda berdâja lâgi*.
 De — pogingen aanwenden, *mengoesahkan diri dengan sa-koewâsa-koewâsa*.
 Ten — n dage, *paadda hârt qiâmat*.
UITERSTE, o. levenseinde, *atjal*, Ar., *hampir mâti*, sa-krat mawt.
 Op het — liggen, *hampir mâti, njâris, âchir nafas*.
 Aan het — der aarde, *paadda wâtas doenjâ, L., paadda ptinggir doenjâ*.
UITERSTE WILMAKER, m. zie **TERTATEUR**.
UITERWAARD, m. *tânah antara soengei dan turbis, tânah jang di loewar turbis*.
UITETEN, b. w. *mâkan hâbis*.
UITETTEREN, o. w. *djâdi brisih sobab kaloewar nânah*.
UITFEILEN, b. w. zie **UITDWEILEN**.
UITFLUITEN, b. w. *sijoel-r*.
UITGAAF, vr. *kaloewar belandja*.
 —, onkosten, *belandja*.
 Dagelijksche uitgaven, *bêjêr, L., belandja sa-sa-hârt, belandja sâban-hârt*.
 De — voor spijs en drank, *belandja mâkan minom*.
 — van een boek, *hâl menthlâhirkân kûâb*.
 Uit zuinigheid geene uitgaven voor zijn rijk willen doen, *kikir tiâda mâwoe membelandjâkan atas negrinja, K. D.*
UITGAAN, o. w. *pergi kaloewar, kaloewar*.
 Hoe laat wil mijnheer —? *poekol brâpa toewan mâw kaloewar?*
 Een gebod laten —, *membri titah*.
 —de goederen, *bârang dagângan jang di bâwa kaloewar*.
 Op eene vijandige wijs —, *mechradj, Ar.*
 De kerk gaat uit, *toeron grédja*.
 —de regten, *béa (tjoekei) jang di poengoeet derri paadda bârang dagângan jang di bâwa kaloewar*.
 Het licht gaat uit, *dian hampir pâdam, pâdamlah dian, lilin hampir mâti, L.*
 De vlakken gaan er niet uit, *nôda itoe tiâda boleh hilang (kaloewar)*.
 Op iets —, *pergi mentjahârt*.
 Laten —, loslaten, *lepaskan, melempaskan*.
 —, verdwijnen, *hilang, linjap*.
 —, van schrift en afdrukken van vorstelijke zegels, *rânap, rânaq*.
UITGALMEN, b. w. *berdangongkan, bersoewarâkan*.
UITGANG, m. *kaloewâran, choeroedj, Ar.*
 De — uit Egypte, *kaloewâran derri paadda tânah mitsir*.
 De — van den H. Geest, *toeroenan njâwa jang soetjâ, toeroenan rok 'l-qedos*.

— van een huis, deur, *pintoe*.
 Een huis met twee —en, *roemah jang âda doewa pintoe*.
 Verborgene —, *pintoe mâling*.
 —, aftoop, *perghabisan, kasoeâdahan, âqibat, Ar., ochir, Ar.*
 Bij den — der maand, *paadda penghabisan boelan, paadda achir boelan*.
UITGAVE, vr. zie **UITGAAF**.
UITGEBREID, b. n. *wijd, loewas, wârif, Ar.*
 — veld, *pâdang jang loewas*.
 —, wijldloopig, *loedjoet*.
 Een — verhaal, *tjâwiterâ jang loedjoet*.
UITGEBREIDHEID, vr. *kaloewâsan, kalondjoetan, qib, Ar.*
UITGEDIEND, b. n. *hâbis berchedmat, hâbis djandji masoq kurdja*.
UITGELEDEN, b. n. *terpersaq, teplêssêt, L.*
UITGEHONGERD, b. n. *berkalapâran, hampir mâti sabab kalapâran*.
UITGEOOELD, b. n. *bengkong*.
UITGEKABELD, verl. deelw. *kadrâsan*.
UITGELATEN, b. n. buitensporig, *terlâloe amat*.
 —, zie **DARTEL**.
 —, blijde, *soeka hâti*.
 —, losbandig, *perlenté*.
 —, bijw. *dengan sângat, atas pri jang terlâloe amat*.
UITGELATENHEID, vr. zie **BUITENSPORIGHEID**, **LOS BANDIGHEID**.
 —, groote blijdschap, *kasoeakân jang terlâloe amat, gheirat, Ar.*
UITGELEefd, b. n. *terlâloe toewan*.
 Een — man, *bâpa kollôt, L.*
UITGELEERD, b. n. *tammât mengâdjâ, faham terlâloe*.
 Met iets — zijn, fig. *tiâda berdâja lâgi*.
UITGELEIDE, vr. *penghentâran*.
 — doen, *hentar, hentarkan*.
UITGELEZEN, b. n. uitgezocht, *terpileh, terlebeh bâjiq*.
 — goud, *mas djoewita*.
UITGELEZENHEID, vr. *tsifat (pri) jang terlebeh bâjiq, pri jang ter-oetama*.
UITGEMAAKT, b. n. beslist, tentoe, *soedah poetoës*.
UITGEMERGELD, b. n. *lemah sakâli, koeroes kring, lemas sakâli, L.*
UITGENOMEN, bijw. *melâjinkan, hânja, ka-tjoewâlt*.
 — den koning, die er geen genoeg in nam, *melâjinkan râdja jang tiâda qa-boel itoe*.
UITGERUST, b. n. toegetakeld, *terlangkap*.
UITGESTEN, o. w. zie **UITGISTEN**.
UITGESTREKT, b. n. *loewas, djâwh*.
 —, (in de lengte) *mandoeed, Ar.*
UITGESTREKTHEID, vr. *kaloewâsan*.
 — van een regtsgebied, *dâirah hoekoem, wâtas hoekoem*.
UITGESTUDEERD, b. n. *tammât mengâdjâ*.
UITGETAKT, b. n. *bergigi, dengan gigi*.

UITGETEERD, b. n. vermagerd, *koeroes kring*.

UITGETOEGEN, b. n. (van een zwaard) *terhoenoes, tertjâboet, kalampeï*.

Met een — zwaard, *dengan pedang jang terhoenoes*.

UITGEVEN, b. w. (geld) *belandjâkan, kassi belandjâ, L.*

—, (in druk) *menthlâhîrkan, mengaloewarkan*.

Zich voor wijs —, *menjeboetkan namânja berboedi, poera-poerâkan dirinja boedimân*.

Zich voor eenen koning —, *menjeboetkan dirinja râdja, poera-poerâkan dirinja râdja*.

Groote dingen van zich zelve —, *mengâtas-atas diri, membesaarkan diri, kâtjaq, kôtjaq, L.*

Dagelijks —, *belandjâkan paadda tiap-tiap hârt*.

UITGEVER, m. van een boek, *jang menthlâhîrkan kitâb, jang mengaloewarkan kitâb (boekoe, L.)*

UITGEVIERD, b. n. geheel —, *bot gevierd, landong*.

UITGEWEKENE, m. en vr. *orang jang soeroet derri paadda negrinja, orang jang menînggalkan negrinja, orang jang lâri (moendoer) derri paadda negrinja, L.*

UITGEWERKT, b. n. fraai bewerkt, *di perboewat terlâloe indah, soedah di kardjâkan dengan semporna, di bêkin terlâloe bâgoes, L.*

UITGEWEZEN, b. n. beslist, *poetoes, soedah di poetoeskan*.

—, *bepaald, tentoe*.

Die zaak is nog niet —, *makka perkâra itoe belom poetoes*.

UITGEZONDENE, m. zendeling, *pesoeroehan indjil*.

UITGIETEN, b. w. *toewang, toempak, boewang*.

Zoetjes en zachtjes het water van iets — of afgieten, *sérang*.

Uitgegoten, *tertoewang, tertoempak, terboewang, tebboewang, L.*

Het vuur —, *pâdamkan âpi dengan ajer, boenoh âpi sama ajer, L.*

UITGIETING, vr. *penoewângan, penoempâhan*.

UITGIFT, vr. *pengaloewâran, hâl mengaloewarkan*.

UITGILLEN, b. w. *menghêreq, menjêrta*.

En Aboe Soema gilde het vreeselijk uit, *makka Aboe Soema poon menjêrta terlâloe sângat*.

UITGILLING, vr. *hâl menghêreq*.

UITGISTEN, o. w. *berhênti (brent) loewab, hâbis loewab*.

Nog niet uitgestig, *belom hâbis loewab*.

UITGLIJDEN, o. w. *kalintjir, galintjir, persaq, plêssêd, Jav.*

—, *losgaan, (van eenen knoop, die niet goed gelegd is,) litjêk*.

Uitgegleden, *terkalintjir, terplêssêd, terplêssêd, L.*

UITGLIJDING, vr. *hâl kalintjir*.

UITGOOIJEN, b. w. *boewang ka-loewar, limpar ka-loewar*.

UITGRAVEN, b. w. *gâli lôbang, loembî lôbang, L.*

— met de hand, *goeraq, menggoeraq*.

—, door graven te voorschijn brengen, *kaloewarkan derri dâlam tânah, kaloewarkan dengan menggâli*.

UITGRAVING, vr. *penggalian lôbang*.

—, met de hand, *penggoerâkan*.

—, opgraving, *hâl mengaloewarkan derri dâlam tânah, hâl mengaloewarkan barang jang soedah di tânam*.

UITGRIJPEN, b. w. *ambil dengan tângan*.

—, zoo als een roofvogel een kuiken, *sambar*.

UITGROELJEN, o. w. *toemboeh serta djâdi iebal*.

UITGROEISEL, o. *toemboehan*.

UITGROEVEN, b. w. *boewat koemé, berkoemekan*.

UITGUDSEN, o. w. *tjor, tjoejtjor*.

UITGULPEN, b. w. *minom hâbis dengan tegoq-tegoq besaar*.

UITHAALTAPEL, vr. *mêdjah dengan bebrâpa dâwon, mêdjah orang mâkan*.

UITHALEN, b. w. *boekâ (angkat) gâjit*.

UITHAKKEN, b. w. *boewang dengan tataq (pôtong)*.

UITHAKKING, vr. *hâl menataq, hâl boewang dengan tataq*.

UITHAKSEL, o. *sampah bârang jang di tataq (pôtong)*.

UITHALEN, b. w. *trekken, târêq, hela*.

—, uitspreiden (vlerken,) *mengambangkan*.

—, voordeelig zijn, *djâdi oentoeng*.

—, schoonmaken, *bêkin brisih, L., membrisihkan*.

—, op zijde — (een rijtuig), *minggir*.

—, uittrekken, *tjâboet*.

—, goed opdisschen, *mendjâmoé bâjijq-bâjijq*.

—, uitpeuteren, *tjongkil*.

UITHALER, m. *jang târêq*, zie UITHALEN.

Pijpen—, *tjongkil pipa, verb.*

—, voordeel, *oentoeng, lâba*.

UITHALING, vr. *penarêkan*.

—, uittrekking, *pentjaboetan*.

UITHAM, m. *tandjong*.

UITHANGBORD, o. *pâpan àlâmat, pâpan tanda*.

Het — van eenen apotheker, *pâpan àlâmat toekang obat*.

UITHANGEN, b. w. *gantong di loewar*.

Hij heeft een uithangbord uitgehangen, *makka pâpan àlâmat itoe soedah di gantongnja di loewar roemah*.

—, o. w. *bergantong di loewar*.

Wat hangt daaruit? *apâkah bergantong di loewar itoe?*

Den vrome —, *poera-poera tsâleh, poera-*

- poera* berbaqt, *poera-poerákan* dirinja tsáleh.
- Het roer —, *angkat kamoedi*.
- UITHARDEN, b. w. *táhan, tsabar, Ar.*
- UITHEBBEN, b. w. *áda di loewar.*
—, geledigd, uitgedronken hebben, *hábis mánom.*
—, voleindigd hebben, *soedah kardja hábis.*
- UITHEEMSCH, b. n. *derri paadda lájin negri, gharib & gharib, Ar., asing.*
—e goederen, *bárang jang gharib.*
—e gewoonten, *ádat lájin negri.*
- UITHEEMSCH, m. *vreemdeling, órang asing, órang gharib.*
- UITHEEMSCHEID, vr. *prí asing, prí gharib, kalakoewan lájin negri.*
- UITHEFFEN, b. w. *angkat, angkat derri dálam, angkat kaloewar.*
- UITHELPEN, b. w. *lepaskan, melepaskan, lorpoetkan, meloepoetkan.*
Wie zal hem uit die gevaren helpen? *siupakah dápat meloepoetkan dia derri paadda mára-bahája itoe.*
- UITHIJSCHE, b. w. *tárêq ka-loewar.*
- UITHOEK, m. *uitham, tandjong.*
Den westelijken — bereiken, *sampeí ka-tandjong bárat.*
—, verwijderd oord, *tampat jang djáwh.*
- UITHOESTEN, b. w. *kaloewarkan dengan bátoq.*
—, ophouden te hoesten, *berhénti bátoq.*
- UITHOLEN, b. w. *uitgraven, tjongkol, gáli, gáli békin lóbang, L., taboq.*
In de lengte —, *bátang.*
—, een gat maken, *boewat liang, békin lóhang, L.*
— (eene boom om er een kano van te maken,) *melakongkan.*
- UITHOLING, vr. *penggalian, hál menggáli serta melakongkan.*
- UITHOLLEN, o. w. *hábis lárt, hábis tjong-klang.*
- UITHONGEREN, b. w. *perláparkan, meláparkan.*
—, o. w. *máti lápar, máti kalapáran.*
Bijna uitgehongerd, *hampir máti kalapáran.*
- UITHONGERING, vr. *lápar, kalapáran, hál meláparkan.*
- UITHOOREN, b. w. *dengar hínnga (sampé, L.) penghabisan, dengar samoewa.*
—, uitvragen, *pantjéng-pantjéng, tánja-tánja sahádja, menengarkan sampé táhoe samoewa.*
- UITHOUDEN, b. w. *van een houden, regang, pégang sátoe-sátoe (sátoe per sátoe, L.)*
—, doorstaan, *táhan, derita, daroe.*
Wie kan eene zoodanige ellende —? *siópa dápat táhan tjeláka jang demikién ini?*
Zóó leven dat men het kan —, hidop bagitoe roepa sampé boleh hidop láma, L.,
- hidop atas prí jang demikién hínnga dápat hidop láma.*
- UITHOUWEN, b. w. *pótong, páhat, boewang dengan pótong.*
Een in eene rots uitgehouwen huis, *roemah jang di páhat di dálam kárang.*
—, van takken ontlasten, *ranting, rantjong, tábang.*
De groote takken van dien boom moeten uitgehouwen worden, *makka tjábang póhon besaar itoe handaq di tábang.*
—, boomen weggappen, *tábang, tebang.*
Kreupelhout —, *menebas baloekar.*
—, zie UITHOLEN.
- UITHOZEN, b. w. *tínbákan ajer samoewa, boewang samoewa.*
Hij heeft al het water uit de schuit uitgehoosd, *ajer práhoe itoe samoewa di boewangnja, soedah di tímákannja ajer derri dálam práhoe hábis samoewa.*
- UITHUILEN, o. w. *berhénti meníngis.*
—, b. w. *menjátákan dengan tangisan.*
Zijne smarten —, *menjátákan doekatjútánja itoe dengan tangisan.*
- UITHUIZIG, b. n. *soeka melantjong, soeka tínggal di loewar roemah.*
Niet —, *huisselijk, mágan.*
- UITHUIZIGHEID, vr. *hál melantjong sahádja.*
- UITHUWEN, b. w. *káwinkan, mengáwinkan, níkáhkan, menikahkan, kassi káwin, L.*
—, eene man geven, *persoewamikan, Hof.*
—, eene vrouw geven, *peristrikan, Hof, perbinikan, membínikan, M. S. R. 45.*
- UITHUWING, vr. *hál mengáwinkan, hál menikáhkan.*
- UITJAGEN, b. w. *oesir, melaloekan, boeroe kaloewar.*
- UITJAGING, vr. *pengoestiran, pemboeroewan kaloewar.*
- UITJONGEN, o. w. *berhénti beránaq, tíada beránaq lági.*
- UITJOUWEN, b. w. *máklé serta menjindir.*
- UITKAAUWEN, b. w. *mámah hínnga antjor.*
Uitgekaauwde betel, *sirih jang soedah di mámah.*
- UITKABELLEN, b. w. *mendálmakan dengan riag, mákan.*
- UITKALVEN, o. w. (van aarde die wegvalt,) *terban.*
- UITKAMMEN, b. w. zie KAMMEN.
- UITKAMMER, m. *órang jang menjísir, penjísir.*
- UITKAMSEL, o. *dákt, bakas sisir.*
- UITKANKEREN, o. w. *di mákan siráth.*
- UITKANKERING, vr. zie KANKER.
- UITKANT, m. *pínggir jang di loewar, zie Grens.*
- UITKAPPEN, b. w. zie UITHOUWEN.
- UITKAVELLEN, b. w. *djoewal sátoe-sátoe (sátoe per sátoe,) djoewal dengan bahagian-bahagian.*
- UITKEEREN, b. w. zie UITVEGEN.

Het water —, *tâhankan ajer dras.*
 —, teruggeven, *poelangkan, kombalikan,*
brî kombâlt, kassî kombâlt, L.
UITKEERING, vr. teruggave, *hâl memoelany-*
kan, hâl kassî kombâlt, L.
 — van den koopprijs (wegens gebreken
 in de koopwaren,) *ôhdat, Ar.*
UITKEPEN, b. w. *pâhatkan, boewat koemé,*
UITKERMEN, b. w. *brî tâhoe dengan merâtap,*
menghêreqkan, mengatâkan dengan meng-
hêreq.
 Zijn hartzeer —, *menghêreqkan soesah*
hatinja.
UITKIEMEN, b. w. zie **KIEMEN**.
UITKIEZEN, b. w. *pileh, memilih.*
 Gij moogt vrij —, *toewan bôleh pileh*
sâdja.
UITKIEZING, vr. *pemilihan, hâl memtleh,*
UITKIJK, m. *uitzigt, kalihâtau.*
 Op den — staan, *menghînté, meng-*
întip.
 —, punt van waar men uitkijkt, wacht-
 huisje in de rijstvelden, *goeboq.*
 —, toren, *bangoenan, martjoe.*
UITKIJKEN, o. w. *toelih, menoelih, têngog,*
lihat bâjig-bâjig.
 Links en rechts —, *menoelih ka-kirt dan*
ka-kânan.
UITKIJKER, m. *orang jang menoelih, orang*
jang têngog.
 — op de voorplecht van een inlandsch
 vaartuig, *djoeroe bâtoe*, (die tusschen de
 klippen doet henen sturen).
UITKINDEREN, o. w. *berhêntî berânaq.*
UITKIPPEN, b. w. zie **UITKIEZEN**.
UITKIPPING, vr. zie **UITKIEZING**.
UITKLA AUWEN, b. w. *menggâroq.*
UITKLADDEN, b. w. *hâpoeskan dengan dâwat,*
hilangkan (boenoh) sâma tinta.
UITKLAGEN, b. w. *brî tâhoe dengan merâtap.*
 —, o. w. *berhêntî merâtap.*
UITKLAPPEN, b. w. *verklappen, salangkar,*
boekâ rahsia.
UITKLAREN, b. w. *sadiâkan soerat akan ber-*
lâjar.
UITKLARING, vr. de daad van uitklaren, *hâl*
sadiâkan soerat akan berlâjar.
 —, de —brief, *soerat idzin berlâjar.*
UITKLAUTEREN, o. w. *pandjat kaloewar.*
UITKLEEDEN, b. w. *tanggalkan pekâjin, boekâ*
pakéan, L.
 Voor dat hij zich nitgekleed had, *sabelom*
hâbis di tînggalkannya pekâjinnya.
UITKLENZEN, b. w. *soetjikan dengan tâpis,*
békin brisih dengan sâring, L.
UITKLEPPEN, b. w. *tjânanq.*
 — dat niemand een' hond mag laten
 losloopen, *tjânanq bêjar djânanq orang*
lepaskan andjing.
UITKLIMMEN, o. w. *kaloewar denyan nâjig,*
 zie **UITKLAUTEREN**.
UITKLINKEN, b. w. *tjânanq.*
UITKLOPPEN, b. w. *kleederen —, poekol,*

pakéan sampé hilang haboenja (daboenja).
 —, wegkloppen, *hilangkan dengan poe-*
kol, ratakan dengan pâloe (toekol).
 —, kloppende grooter maken, *membe-*
saarkan dengan pâloe (toekol), békin besaar
dengan poekol, L., poekol sampé djâdi
lebeh besaar.
 Dit lood is te klein, het moet uitgeklopt
 worden, *makka timah hitam ini terlâloe ketjil*
misti di poekol sampé djâdi lebeh besaar.
UITKLOVEN, o. w. *boewang dengan tatug*
(pôtong).
UITKNA AUWEN, b. w. *uitknabellen, kikit*
hâbis, mâkan hâbis, mendâlamkan dengan
kikis.
UITKNABELEN, b. w. *pôrot hâbis, mendâ-*
lamkan dengan pôrot.
UITKNIPPEN, b. en o. w. *prah, pras, L.*
 Limoentjes —, *prus djerog tipis, L.,*
prah limaw nipis.
 Stil —, *lâri dengan diam-diam, soeroet,*
Hoft, mentjoeri-tjoeri pergi.
UITKNIPPEN, b. w. *goentingkan.*
 De grijze hare —, *goentingkan rambœt*
poetih.
UITKNOPPEN, o. w. zie **KNOPPEN**.
UITKNUFFELEN, b. w. *kaloewarkan dengan*
toekam (tongkat).
UITKOETEREN, b. w. *mengatâkan sambil ber-*
tilor.
UITKOKEN, b. w. *koekoës.*
 —, door koken zuiveren, *membrisihkan*
dengan mâsaq, békin brisih dengan mâsaq, L.,
mâsaq sampé brisih, L.
 Vleesch —, *mâsaq dâging sampé kaloe-*
war kaldoe.
 —, o. w. *djâdi tâwar sabud di mâsaq.*
 —, ophouden te koken, *berhêntî berdidih.*
UITKOLVEN, b. w. *hâbiskan permajinan tjâtoq,*
berhêntî bermâjin tjâtoq.
 —, o. w. *moelâ-i bermâjin tjâtoq.*
UITKOMEN, o. w. te voorschijn komen, *djâdi*
kalihâtan.
 —, uitgaan, *ka-loewar, pergi di loewar.*
 De zieke komt nog niet uit, *makka*
orang sâkit itoe belom ka-loewar.
 —, verschijnen, *ka-loewar, di kaloe-*
warkan, di thlâhirkan, hâdiz, Ar.
 De kuikens doen — (uit het ei), *men-*
natas telôr, kaloewarkan ânaq ajan derri
dâlan telôrnya.
 —, groeijen, *toemboeh.*
 Uit het water —, op de oppervlakte
 te voorschijn komen, *tîmboel*
 De tanden komen uit, *toemboeh gigi.*
 —de tanden, *gigi toemboeh, gigi jang*
toemboeh.
 —, tegen over iets zijn, *menghâdap.*
 Zijn huis komt aan de rivier uit, *makka*
roemahnja itoe menghâdap soengei (kâl, L.)
 Niet —, niet in orde zijn, *tûada betoel,*
kórang tsaf.
 —, toekomen, *tjoekoep, pâlu.*

- , bekend worden, *djádi njáta, djádi thláhír, soedah katahoewan (katáwan, L.)*
 Het komt op hetzelfde uit, *itoe sama djoega*.
 Dat komt zoo niet uit, dat kan zoo niet, *itoe tíada bóleh bájitoe*.
- UITKOMST**, vr. het uitkomen, *kaloewáran*.
 —, redding, *kaloepoetan, kalepásan*.
 —, hulp, *pertoeloengan*.
 —, som, *djoemlah, Ar.*
 —, afloop, *penghubisan, kasoedahan, áqibat, Ar.*
- UITKOOKSEL**, o. *ampas koekoesan, ampas bárang jang soedah di másaq*.
- UITKOOP**, m. *peneboesan, teboesan*.
- UITKOOPE**, b. w. *teboes, meneboes*.
 Krijgsgevangenen —, *teboes tawánan*.
 Iemand —, alles afkoope, *blí órang poenja bárang samoewá*.
 Den tijd —, *mengoepájakan waqtoe dengan sepertinja*.
- UITKRAAUWEN**, b. w. *tjábóet dengan koekoe, kórêq dengan koekoe*.
- UITKRABBELEN**, b. w. *gároq dengan koekoe*.
 —, onleesbaar maken, *kriq, hápoeskan*.
- UITKRABBE**, b. w. *boenoh, L., hápoeskan*.
 Den naam op de lijst —, *boenoh náma di daftar*.
- UITKRAMEN**, b. w. *tároh di kadei, mengadeikan, pertoeandjoeqkan, bapertlihatkan*.
 Zijne bedrevenheid —, *toendjoeq kapandeünnja (kabisáünnja)*.
- UITKRASSEN**, b. w. *hilangkan dengan gáris, kriq*.
- UITKRIJGEN**, b. w. *kaloewarkan, kassi kaloewar, L.*
 —, uitdoen, (schoenen enz.), *tanggalkan, boeka*.
 —, (een boek) uitlezen, *bátja hábis*.
- UITKRIJTEN**, b. w. *berseroe-seroekan dengan menángis*.
 Iemand voor eenen vagebond —, *menjátakan órang áda risaw, bilang órang áda bangsat, L.*
- UITKRUIPEN**, o. w. *merangkoq kaloewar, menjoelor kaloewar*.
- UITKRUIPSEL**, o. *soelor-soeloeran*.
- UITKUIJEREN**, o. w. *pastaar di loewar (ka loewar), berdjalan-djalan ka-loewar*.
 —, ten einde kujieren, *berhénti pastaar, berhénti berdjalan djalan*.
- UITKUNNEN**, o. w. *dápat kaloewar, bóleh kaloewar, sampat kaloewar*.
 —, er uit gemaakt kunnen worden, *bóleh di békin derri . . . L., dápat di boewat derri . . .*
- UITKWIJLEN**, b. w. *kaloewarkan dengan berlior*.
- UITLADEN**, b. w. *bongkar moewátan, ponggah, kaloewarkan, kassi kaloewar, L.*
- UITLAGCHEN**, b. w. *tertawákan, adjoq*.
 —, o. w. *berhénti tertáwa*.
- UITLAGCHER**, m. *órang jang menertawákan*.
- UITLAGCHING**, vr. *kál tertawákan, pengadjók-an*.
- UITLANDER**, m. *órang dágang, órang asing (halat), órang gharib, órang kaloewáran*.
- UITLANDIG**, b. n. *di loewar negri, di lájin negri*.
- UITLANDIGHEID**, vr. *kál ka-adá-án di loewar negri*.
- UITLANDSCH**, b. n. *asing, gharib, Ar., lájin negri, derri paadda lájin negri, halat*.
- UITLATEN**, b. w. *laten uitgaan, brí kaloewar, kassi kaloewar*.
 Iemand de deur —, *hantarkan órang sampei di pintoe*.
 —, mededeelen, *njátakan, brí táhoe, kassi táhoe, L., bitjára, bilang, L.*
 —, niet aantrekken, *tiáda pákei*.
 —, vergeten, *loepa*.
 —, weglaten, niet schrijven, *tiáda seboet, tiáda toelis, tiáda menjoerat*.
- UITLATING**, vr. *kál membrí kaloewar*.
 —, uitgeleide, *penghantáran*.
 —, weglating, *kál tiáda seboet (toelis, menjoerat)*.
- UITLEENEN**, b. w. *brí píndjam*.
- UITLEENING**, vr. *kál brí píndjam, pemíndjaman*.
- UITLEEREN**, b. w. *beládjár sampé penghabisan*.
 —, o. w. *berhénti beládjár*.
 Uitgeleerd zijn, volleerd, *soedah beládjár samoewá, soedah tammat mengádjí*.
- UITLEGBAAR**, b. n. *leegbaar, jang dápat di artikan, jang dápat di tafsírkan (tabírkan)*.
- UITLEGGEN**, b. w. z. **UITKRAMEN**.
 —, verklaren, *menjátakan, mengartikan, mentafsírkan, mentabírkan, isjárakan*.
 En hij legde die woorden uit, *dan di isjárakannya perkataán itoe, Sj. M. 6*.
 Een boek —, *mentafsírkan kitáb*.
 Een droom —, *mentabírkan mimpi*.
 Den zin —, *mengartikan mána*.
 Den wil des konings —, *menjátakan kahandaq rádjá*.
 —, uitbreiden, *membesaarkan, meloewaskan, békin lebeh besaar*.
 —, wijder maken, *békin lebeh longgar, melonggarkan*.
- UITLEGGER**, m. *jang menjátakan, enz. zie UITLEGGEN*.
 —, wachtschip, *kapal djága*.
- UITLEGGING**, vr. *pengartian, suttélah, L., tafsír, Ar., tabír, Ar., tdwil, Ar., itibár, sjarf, Ar.*
 — van een Arabisch woord, *pengartian sa-pátah káta arab*.
 — van den tekst, *tafsír nats, Ar.*
 — van eenen droom, *tabír mimpi*.
 Woordelijke —, *mána (pengartian) lohawí*.
 —, vergrooting, *kál membesaarkan, kál meloewaskan*.
- UITLEGKUNDE**, vr. *ilmoe tafsír, pengatahewan*

UITLEGKUNDIG, b. n. *atas sjarth tafsir*.
UITLEIDEN, b. w. *hantar kaloewar*.
UITLEIDING, vr. *penghantaran kaloewar*.
UITLEKKEN, o. w. *tiris, melis, L.*
UITLEVEN, o. w. *berhénti hidop, mâti, mennggal*.
 Een uitgeleefd man, *orang toewah sakâti*.
UITLEVEREN, b. w. *brî, kassî, L., sampeikan*.
 —, overleveren, *sarahkan*.
 —, opleveren, *kaloewar hâtsil, Ar.*
UITLEVERING, vr. *pembrian, penjarahan*.
UITLEZEN, b. w. *uitzoeken, pileh, memileh*.
 Uitgelezen volk, *orang jang terpileh*.
 —, ten einde lezen, *bâtja sampé penghabisan, mendarâsa*.
 Eene geschiedenis —, *bâtja hikâjat sampei tammât, bâtja hikâjat sampé penghabisanja (kasoedâhannya)*.
UITLEZING, vr. *kiezing, pemilêhan*.
 — (van een boek), *pembatjâan hâbis, hâl membâtja hâbis*.
UITLICHTEN, b. w. *hantar dengan soeloh, hantar dengan ôbor, L.*
 Licht dien heer eens uit, *soelohkan toewan itoe*.
UITLIGGEN, o. w. *âda terhampar*.
UITLIGTEN, b. w. *angkat, kaloewarkan*.
UITLIKKEN, b. w. *mendjilat*.
 Enen pot —, *mendjilat pâsoe*.
UITLOKKELIJK, b. n. *jang memboedjoq, ka-boedjokan*.
UITLOKKEN, b. w. *adjaq, mengâdjaq, boedjoq, memboedjoq*.
UITLOKKER, m. *pemboedjoq, pengâdjaq*.
UITLOKKING, vr. *pemboedjok-an, pengâdjâkan*.
UITLOKSEL, o. *fasoena, pasoena, sarâna*.
UITLOKSTER, vr. *parampoewan jang memboedjoq*.
UITLOODSEN, b. w. *bâwa kaloewar derri paadda koewâla (pelaboehan, moewâra), bâwa ka-lâwt*.
 Uitgeloosd worden, *di bâwa pendoeqa ka-lâwt*.
UITLOOGEN, b. w. *soetjikan dengan lindî*.
UITLOOING, vr. *penjoetjan dengan lindî*.
UITLOOP, m. *kaloewâran, pergi, L.*
 — van eene rivier, *koewâla soengei, moewâra*.
UITLOOPEN, o. w. *ôphouden met loopen, berhénti berjâlan*.
 —, uitgaan, *kaloewar, pergi kaloewar*.
 Uit eene engte in zee loopen, *kaloewar derri paadda salat ka-lâwt*.
 Dit rivierwater loopt in zee uit, *ajer soengei ini mengâtir ka-lâwt, ajer kâli ini lâlœe ka-lâwt, L.*
 —, zie **UITBOTTEN**.
 Een land, dat op een bosch nitloopt, *tânah jang berpênggiran dengan rimba (hoetan)*.

Op niets —, *woeroeng, L., tiâda berlakœe, tiâda djâdi*.

Fijn en dun —, (zoo als wiggen, beitel), *landjoes*.

Het loopt daarop uit om hem te verderven, *makka niat itoe sâdja akan membinasakan dia*.

Deze letters loopen uit, *ini hoerof membesaarkan kitâb, hoerof ini âda besaar*.

UITLOOPING, vr. *kaloewâran, hâl kaloewar*.
 —, uitspruiting, *toemboehan*.

UITLOSSEN, b. w. zie **UITLADEN**.

UITLOTEN, b. w. *târêq ondê*.

—, betalen bij uitloting, *bâjar dengan târêq ondê, bâjar sabagimâna ondê*.

UITLOVEN, b. w. *djandji mâw brî, djandji mâw kassî, L.*

UITLOVING, vr. *perdjandian mâw brî (kassî, L.)*

UITLUCHTEN, b. w. *oeraq, mengoeraq*.

— in de zon, *djenœer, djemoer*.

UITLUIDEN, b. w. *berhëntikan dengan menghêla (menggôjang) ginta*.

De kermis (jaarmarkt) wordt uitgeluid, *makka pâsar tâhon itoe di berhëntikan dengan menggôjang lôtjêng*.

UITMAGEREN, b. w. *mengoeroeskan, bêkin koeroes, L.*

UITMAKEN, b. w. *daarstellen, menjadikan, mengadâkan, bêkin, L.*

Wat maakt dat uit? *maw âpa itoe?*

Dat maakt niet uit, *itoe tiâda mengâpa, itoe tra kenâpa, L.*

—, uitscheiden, *makê*.

—, beslissen, *menjlesseikan, poetoeskan*.

—, bepalen, *tentoekan*.

—, volslagen, *sakâli, semporna*.

Het is een uitgemaakte gek, *makka gila sakâli ia*.

Dit geld maakt dertig gulden uit, *makka oewang ini djâdi tiga poeloh roepiah*.

—, uitwischen, *hilangkan, kassî kaloewar, L.*

—, zie **UITBLUSSCHEN**.

UITMALEN, b. w. *timbâ hâbis œleh penggilingan*.

Het water der Haarlemmermeer is in het jaar achttien honderd twee en vijftig uitgemalen, *makka ajer tâsik negri Haarlem itoe soedah di timbâ hâbis œleh penggilingan ja-itoe paadda tâhon saribœe delâpan râtoes lima poeloh doewa*.

UITMALING, vr. *hâl menimbâ hâbis œleh penggilingan*.

UITMANEN, b. w. zie **MANEN**.

UITMELKEN, b. w. *prah (pras, L.) hâbis ajer soesoenja*.

Iemand —, *verarmen, bêkin miskin, L., papâkan, (isap orang poenju dârah, wordt van Chinezen gezegd, die den inlander uitzuigen)*.

UITMELKEN, m. fig. *lîntuh*.

- , die iemand knevelt, *jang mengisap orang poenja dârah.*
- UITMERGELLEN, b. w. *menghâbiskan somson.*
- , verinageren, *koeroeskan, bêkin koeroes, L.*
- UITMETEN, b. w. *oekoer, zie METEN.*
- , met ophief melden, *seboetkan dengan poelji-poedjian.*
- Dat meet nog al uit, *itoe âda lebeh pauljang derri sahâja poenja kira.*
- UITMIDDELPUNTIG, b. n. *di loewar poesat boelat.*
- UITMOETEN, o. w. *ti-dâpat tiâda kaloewar, misti kaloewar, L.*
- UITMOGEN, o. w. *bóleh kaloewar, dâpat idzin akan pergi.*
- UITMONSTEREN, b. w. *pariksa serta lepaskan, pariksa serta soeroeh poelang, pariksa lantas kassi poelang, L.*
- UITMONSTERING, vr. *hâl kapariksâan serta dengan lepaskan (bebâkan).*
- UITMUNTEN, o. w. *berkalebéhan.*
- In den krijg —, *berkalebéhan di dâlam prang.*
- UITMUNTEND, b. n. *terlebeh bâjig, oetama, moealla, Ar., ter-oetama, ifzâl of ifdlâl, Ar. —! sjâbsj Perz., sâbas!*
- UITMUNTENDHEID, vr. *prf jang ter-oetama, lâkoe jang terlebeh bâjig, moelia, fadlilat, Ar., fazilat, verb.*
- UITMUNTING, vr. *hâl berkalebéhan.*
- UITNEMEN, b. w. *ambil derri dâlam.*
- Neem het uit mijnen wagen, *ambillah itoe derri dâlam karetakoe (kita poenja karéta),*
- , *ergens van afnemen, uitligten, angkat.*
- UITNEMEND, b. n. *zie UTMUNTEND.*
- Ik breng u veel meer dat —er is dan dat koningrijk, *makka banjâkan bâwa kita jang lebeh moelia derri kuradjâan itoe, Isk. 75.*
- UITNEMING, vr. *pengambilan derri dâlam.*
- UITNIEZEN, o. w. *berhênti bersin, brênti be-bangkas, L.*
- UITNIJPEN, b. w. *zie UITKNIJFEN.*
- UITNOODIGEN, b. w. *zie NOODIGEN.*
- Aan tafel — iets te gebruiken, *tan-djâ-in.*
- UITNOODIGING, vr. *zie NOODIGING.*
- UITOEFENEN, b. w. *melakoekan, mengardjâkan:*
- Dat een iegelijk, welke die betrekking getrouwelijk wil —, *bahoewa bârang stâpu jang handaq mengardjâkan pekardjâan itoe dengan sa-benarija, M. S. R. 48.*
- Een beroep —, *melakoekan pekardjâan, djâdi menoekang.*
- Het beroep van smid —, *melakoekan pekardjâan pandei bessî, djâdi toekang bessî, L.*
- UITOEFENING, vr. *hâl melakoekan, hâl djâdi, pengardjâan.*

- UITPAKKEN, b. w. *memboeka bârang-bârang, mengoerei boengkoesan, zie UITKRAMEN.*
- UITPAKKING, vr. *hâl memboeka bârang-bârang.*
- UITPALMEN, b. w. *hoeloerkan.*
- UITPELLEN, b. w. *kaloepas, koebaq, zie PELLEN.*
- UITPELLING, vr. *hâl kaloepas, hâl koebaq.*
- UITPERSEN, b. w. *prah, pras, L., zie PERSEN.*
- , *zie APPERSEN.*
- UITPEUTEREN, b. w. *kôrêq, tjongkil.*
- UITPEUZELLEN, b. w. *mâkan hâbis dengan pileh.*
- UITPIKKEN, b. w. (een ei) *menetas telor.*
- De oogen —, *pâgoet mâta.*
- UITPISSEN, b. en o. w. *kingjing.*
- , *ophouden te pissen, berhênti kingjing.*
- , *uitdooven door pissen, memâdamkan dengan mengingjing.*
- UITPLOEGEN, b. w. *tjâboet (boewang) dengan menanggâla, boewang dengan meloekoe, L.*
- UITPLUIZEN, b. w. *djeloeroe, tjâboet boeloe, zie PLUIZEN.*
- De vederen —, (zoo als sommige vo-geled) *menggalisig.*
- , *fig. pariksa dengan saqsâma.*
- UITPLUIZING, vr. *pentjaboetan boeloe.*
- UITPLUKKEN, b. w. *tjâboet.*
- UITPLUKKING, vr. *pentjaboetan.*
- UITPLUNDEREN, b. w. *mendjârah hâbis samoewa.*
- UITPLUNDERING, vr. *pendjarâhan bârang samoewa.*
- UITPOMPEN, b. w. *hâbiskan ajer dengan pompa.*
- UITPRATEN, o. w. *berhênti berkâta.*
- Nog niet uitgepraat hebben, *belum hâbis berkâta.*
- UITPUILEN, o. w. *mongkil, djindol, tinggi, bangkaq.*
- de oogen, *mâta jang tinggi.*
- d vleesch, *dâging jang mongkil (bangkaq).*
- Een —d, *voor- of achteruitstekend hoofd, kapâla djindol.*
- UITPUTTELIJK, b. n. *jang dâpat di timbâ hâbis.*
- UITPUTTEN, b. w. *timbâ hâbis, hâbiskan dengan timbâ.*
- Zich —, *verzwakken, mendlâifkan diri, melemahkan diri.*
- UITPUTTING, vr. *verzwakking, hâl mendlâifkan (melemahkan).*
- UITRABBELLEN, b. w. (lezende —) *bâta terlâloe lantjar.*
- , (sprekende —) *berkâta terlâloe lantjar.*
- UITRAFELLEN, b. w. *oereikan, mengoereikan.*
- , o. w. *ter-oerei.*
- UITRAFELING, vr. *1° bet. hâl mengoereikan.*
- , *2° bet. hâl djâli ter-oerei.*
- UITRAGEN, o. w. *zie RAGEN.*
- UITRAKEN, o. w. *hâbis, tammat, Ar.*

- Wanneer zal dit tooneelspel —? *kapan nanti hábis májin wájang ini?*
- UITRAMELEN, b. w. *tjoera-tjoera sahádja, berkáta dengan lantjar sakáli.*
- UITRAPEN, b. w. *tjékan serta pileh (ambil) bárang jang terkoempol.*
- UITRASPEN, b. w. *békin lóbang dengan pa-roedan, boewat liang dengan koekoeran.*
- UITRAZEN, o. w. *berhénti ingar-lángar.*
- UITREDDEN, b. w. *loepoelkan, lepaskan.*
- UITREDDER, m. *órang jang meloepoetkan, peloeпоet.*
- UITREDDING, vr. *kaloepoetan, kalepásan.*
—, de daad van uitredden, *peloeпоetan, pelepásan.*
- UITREEDEN, b. w. zie REEDEN.
- UITREEDER, m. zie REEDER.
- UITREEDING, vr. *kalangkápan.*
- UITREGENEN, onp. en o. w. *berhénti hoedjan.*
—, onp. en b. w. *door regen uitblussen, uit gaan, terpádam kena hoedjan, máti kena hoedjan.*
Het vuur is uitgerend, *makka ápi soedah máti kena hoedjan, L., makka ápi soedah terpádam kena hoedjan.*
- UITREGTEN, b. w. *lakoekean, kardjákan.*
Bevelen —, *melakoekean parintah.*
—, helpen *toelóng.*
Mogelijk zal uw verzoek iets —, *bárang káli permintáun toewan nanti toelóng djoega.*
- UITREIKEN, b. w. *oendjoq, djingkoé.*
—, ronddeelen, *bahági, membahági, kassi, L.*
- UITREIKER, m. *penbahági, órang jang membahági.*
- UITREIKING, vr. *pembahagian.*
- UITREIS, vr. *perdjálánan kaloewar.*
- UITREIZEN, o. w. *pergi berdjálan, berangkat kaloewar.*
- UITREKBAAR, b. n. zie REKBAAR.
- UITREKENEN, b. w. *djoemlahkan, hitoengkan.*
- UITREKENING, vr. *djoemlah, penghitoengan.*
- UITREKKELIJK, b. n. *jang dápat di regang, jang moelor, L.*
- UITREKKEN, b. w. *regang, meregang, ragang.*
—, langer maken, *pandjangan, békin pandjang dengan táréq.*
—, (een touw) *rantoq, rontog, rantang.*
—, verschuiven, op de lange baan schuiven, *pertangyoekkan, perlambatkan, kardja plan-plan, L.*
Zich —, *galiat, menggaliat.*
—, o. w. *djádi pandjang.*
- UITREKKING, vr. *hál meregang, enz., zie UITREKKEN.*
- UITRENNEN, o. w. *lári kaloewar.*
- UITRIJZEN, o. w. *te paard, pergi berkoeda, kaloewar bertoenggang koeda.*
—, met eenen wagen, *berdjálan kaloewar dengan karéta.*
- UITRIJZEN, o. w. *uit iets oprijzen, timboel.*
- UITROEIJEN, b. w. *verdelgen, vernielen, membinasákan, toempas.*
- Eene stad —, *membinasákan negri sa-boewah.*
- Al de inwoners —, *menoempas segalla isi negri.*
—, o. w. *berdáoeng kaloewar.*
- De haven —, *berdáoeng kaloewar moe-wára.*
- UITROEIJER, m. *verdelger, jang membina-sákan, peminása, zie UITROEIJEN.*
- UITROEIJING, vr. *pembinasáan, penoem-pásan.*
—, *verdelging, kabinasáan.*
- UITROEP, m. *hál berteréq, penjeroewan.*
- UITROEPEN, b. w. *seroe, roewah.*
Met verwondering —, *perto.*
—, omroepen, *aankondigen, sarintákan, warwar, warwarkan, zie OMROEPEN.*
—, bij trommelslag *proclameren, nobatkan.*
—, te koop roepen, *berseroe-seroekan.*
Zij riep hare bloemen uit, *makka íapoon berseroe-seroekan akan boenyánja.*
- UITROEPER, m. zie OMROEFER.
- UITROEPIJNGSTEEKEN, o. *tanda síván, (in het Maleisch niet bekend).*
- UITROLLEN, b. w. *lofrollen, boeka goeloe-angan.*
Ergens —, *goeling kaloewar.*
—, ten einde rollen, *berhénti goeling.*
- UITRONDEN, b. w. *membontarkan, pótung bontar, pótung boentlar, L.*
- UITRONDING, vr. *hál membontarkan, hál pótung boentlar, L.*
- UITROOKEN, b. w. *soetjikan dengan asap, zie BEROOKEN.*
—, o. w. *berhénti berásap.*
—, ophouden tabak te rooken, *berhénti minom róko (pipa).*
- UITROTEN, o. w. *djádi boesoq di dálam.*
—, afvallen door uitrotting, *djatóh (loeroeh) sabab soedah boesoq sakáli.*
- UITRUKKEN, b. w. *tjábóet.*
Met geweld —, *banton.*
En den pijl rukte hij uit (den grond), *makka ánaq pánah ítoepoon di bantonnju, S. R. 103.*
—, o. w. *van troepen, berangkat, pergi berdjálan.*
- UITRUKKING, vr. *pentjaboetan.*
— van krijgslieden, *hál berangkat.*
- UITRUSTEN, o. w. *van vermoeyenis, berhéntikan lelah (tjapé, L.), boewang tjapé, L.*
—, b. w. *langkap, melangkap, mendandáni.*
Een schip —, *melangkap kapal sa-boewah, mendandáni práhoe.*
- UITRUSTING, vr. *kalangkápan.*
Geheele —, *salangkap.*
Eene geheele — van kleederen, *salangkap pekájin.*
—, *verademing, senang, kasenangan.*
- UITSCHAMPEN, o. w. zie AFSCHAMPEN.
- UITSCHATEREN, o. w. zie SCHATEREN.

UITSCHAVEN, b. w. *boewang* dengan seroet, *boewang* dengan mengatam.
UITSCHIEDEN, o. w. ophouden, *berhénti*, *lepas*.
 — met spreken, *berhénti berkáta*, *brénti bitjára*.
UITSCHIEDING, vr. ophouding, *perhentian*.
UITSCHULDEN, b. w. *máké*, *nista*.
 Gij moet uwe vrouw niet —, *djangan loe máké loe poenja bini*, L.
UITSCHENKEN, o. w. *toewang hábis*, *toewang samoewá*, *sálin*.
UITSCHIPPEN, b. w. *séndoq* (*menjéndoq*) *hábis*.
 Water —, *támbá hábis*.
UITSCHIEUREN, b. w. *sintaq* dengan *sojag* (*sówéq*, L.)
UITSCHIETEN, b. w. wegnemen door een schot, *hilangkan* dengan *témbaq*.
 Zijn regteroog is uitgeschoten, *matánja kánan hilang kena di témbaq*.
 Een touw —, *lmpar tált*.
 Voorwerpen —, die men niet wil ontvangen, *menjablahkan bárang jang tíada máw di taríma órang*.
 Geld —, *belandjåkan oewang*.
 Geld (kapitaal) —, *kaloewar módal* (*póko*).
 Den ballast uit een schip schieten, *kaloewarkan toelag bára*.
 —, o. w. *toemboeh*.
 —, uitglippen, *loetjoet*.
 —, vooruitsteken, *djangkir*.
 Stralen —, *bersinar*, *memantjar sinar*.
UITSCHIETING, vr. van stralen, *hál memantjar sinar*.
 — van zaad, *hál memantjar meni*.
 —, schot, *pantjåran*.
UITSCHIFTEN, b. w. *tároh* di *sablah*, *sakoean*.
 —, zie **UITZOEKEN**.
UITSCHIJNEN, o. w. *bertjahája*, *berkiloe*.
 —, uitdooven door schijnen, *pådamkan* dengan *sinar*.
 Het vuur is door de zon uitgeschenen, *makka ápt poon terpådám* (*mátí*) *kena sinar mata-hárt*.
 —, ten einde schijnen, *berhénti bertjahája*.
UITSCHIKKEN, b. w. *soeroh pergi*, *soeroh pigi*, L.
UITSCHILDEREN, b. w. zie **AFBEELDEN**.
UITSCHITTEREN, o. w. *berkalebéhan tjahája*.
UITSCHITTERING, vr. *hál berkalebéhan tjahája*.
UITSCHOKKEN, b. w. *toelag kaloewar*.
UITSCHOPPEN, b. w. *tendang kaloewar*, *oesir* dengan *tendang*.
 —, met eene spade, *boewang* dengan *pátjol*.
UITSCHOT, o. voorschot, *pandjar*.
 —, slechte goederen, *bárang dagánnan jang di tároh di sablah sabab koerang bájq*.

— van volk, *órang hina-dina*, *órang boesoeg*, L.
UITSCHRAAPSEL, o. *bakas kikis* (*krieg*).
UITSCHRABBen, b. w. uitschrappen, *ampoes*, *hápoes*, *boenoh*.
 —, afschrabben, *kikis*, *kóris*, *krieg*.
UITSCHREEUWEN, b. w. *berteréjaqkan*, *brí táhoe* dengan *berteréaq*.
 —, o. w. *berteréaq kras*.
 —, ophouden met schreeuwen, *berhénti berteréaq*.
UITSCHREIJEN, b. w. fig. de oogen —, *meroesaqkan máta* dengan *menángis*.
 —, o. w. *berhénti menángis*.
UITSCHRIJVEN, b. w. *sálin soerat*, *toeroet notshat* (*noschat*).
 —, schriftelijk aankondigen, *bapermá-loemkan* (*membri táhoe*) *dengan soerat*.
 Eene vergadering —, *soeroh madjlis berhínpon*.
 —, ophouden met schrijven, *brénti toelis*, *berhénti menjoerat*.
UITSCHRIJVER, m. afschrijver, *djoeroe toelis*, *órang jang toeron soerat*, *jang sálin soerat*.
UITSCHRIJVING, vr. *salinan soerat*, *toeroenan soerat*, *kopy*, *Eur*.
 —, bijeenroeping eener vergadering, *hál soeroh madjlis berhínpon*.
UITSCHROBBEN, b. w. *sápoé* dengan *ajer*, *békin brisih sama ajer*, L.
UITSCHUDDEN, b. w. *menghampåkan* dengan *gontjang*, *tontong*, *gójang sampé kósong*, L., *békin kósong* dengan *gójang*, L.
 —, afschudden, *kirap*, *kirai*.
 Zijn huidhaar —, *mengirei-ngireikan roemånja*, S. R. 65.
 —, zie **PLUNDEREN**.
UITSCHUIJEREN, b. w. *bondar*, L., *békin brisih sama bondar*, L.
UITSCHUIVEN, b. w. *sórong kaloewar*.
 —, o. w. het eerst schuiven in het schaakspel, *santap dhólo*, *Hoft.*, *måkas dhólo*.
UITSCHULD, vr. *debet*, *hoetang*.
 —, *credit*, *proetang*.
UITSCHUREN, b. w. *sékkat* (*gósoq*) *békin brisih*, L.
UITSCHUTTEN, b. w. *brí djålan troes bandoengan* (*pintoe ajer*).
UITSLAAN, b. en o. w. *poekol mengoesir*.
 Een oog —, *poekol sampé kaloewar máta sablah*.
 Eenen tand —, *påtahkan gigi sa bátot*.
 Nat linnen —, *hantam* (*banting*) *kåjn básah*.
 Eene tafel —, *pandjangan médjah*.
 —, slaande vergrooten, *membesaarkan* dengan *tímpa* (*poekol*, *toekol*, *påloe*).
 Zottenklap —, *bitjára gila*, L., *berkáta gila*.
 —, *duf* worden, *djádi bást*.
 —, door vochtigheid, (zoo als kleederen, muren), *dimpus*.

—, ophouden met slaan, *berhènti poekol*.
 —, den eersten slag geven (in een spel), *moelâ-ti poekol*.
UITSLAG, m. afluop, *penghabisan, kasoe-dâhan, âgibat*.
 Een goede —, *kasoe-dâhan jang bâjig, âgibat jang kasalamâtan*.
 —, *schimmel, bâsi, L.*
 Zeker — op het gezigt, *terkoekoel*.
 Schier ongeneeslijke —, *koerap lawsong*.
 —, puistjes op het ligchaam, *sâwan indja*.
 Brandend ligchaam met —, *alang*.
UITSLAGBIJLET, o. *soerat permissi, L., soerat idzin*.
 —, o. w. *tidor sampei djâga derri paadda tidor, tidor hâbis*.
UITSLIBBEREN, o. w. zie **UITGLIJDEN**.
UITSLIJPEN, b. w. *hilangkan dengan asah (gôsog)*.
UITSLIJTEN, o. w. zie **SLIJTEN**.
UITSLIJTER, m. zie **SLIJTER**.
UITSLOOPEN, b. w. *bongkar samoewâ jang di dâlan, kassi kaloewar dengan bongkar*.
UITSLOOVEN, wed. w. zie **AESLOOVEN**.
UITSLORPEN, b. w. *itrop, tjoetjoepp*.
 Al het water dat er in de kom was heeft hij uitgeslorpt, *makka ajer jang di dâlam pâsoe itoe soedah di itropnja hâbis samoewâ*.
UITSLORPER, m. *jang mengitrop*.
UITSLORPING, vr. *pengitropan*.
UITSLUPEN, o. w. *mentjoeri-tjoeri kaloewar*.
UITSLUITEN, b. w. *koetjil, koetjilkan, melâjinkan*.
 Uit een goed gezelschap uitgesloten worden, *di koetjilkan derri paadda madj-lis orang bâjig-bâjig*.
 —, *uitzonderen, katjoewalikan*.
UITSLUITEND, b. n. *tentoe, jang katjoewalikan*.
 Een — *regt, haq jang tentoe, haq jang mengatjoewalikan*.
UITSLUITING, vr. *pengoetjilan*.
 —, *uitzondering, pengatjoewalian*.
 —, zie **ONTERVING**.
 Bij —, *bijw. dengan koetjilkan orang lâjin, dengan mengatjoewalikan orang lâjin*.
UITLUITSEL, o. *djawâb jang tentoe, kapoetoesan*.
UITSLURPEN, b. w. zie **UITSLORPEN**.
UITSMEDEN, b. w. *membesaarkan dengan tîmpa*.
 Het ijzer —, *poekol besst sampé djâdi lebeh besaar, L., membesaarkan besst dengan tîmpa*.
UITSMELTEN, b. w. door smelting zuiveren, *soetjikan dengan mâsaq (lâboer)*.
 —, o. w. *djâdi bânjaq sa-lâgi di mâsaq*.
UITSMIJTEN, b. w. *boewang kaloewar, tjampaq kaloewar*.
UITSMOKEN, b. w. zie **UITROOKEN** in de 3 beteeckenis.

UITSNAPPEN, b. w. *salangkar*.
UITSNELLEN, o. w. *lâri kaloewar*.
UITSNIJDEN, b. w. *boewang dengan pôtung, pôtung*.
 De tong —, *pôtong orang poenja lidah, krat lidat orang*.
 —, *uitbeitelen, pâhatkan*.
 —, *al snijdende uitholen, melangkongkan dengan pôtung*.
 —, *stilletjes weggaan, mentjoeri-tjoeri pergi*.
 —, *bij de el verkoopen, djoewal dengan ello*.
UITSNIJDING, vr. *hâl memôtong, pemôtongan*.
UITSNIJDESEL, o. *bakas pôtung, sampah goentingan*.
UITSNOEIJEN, b. w. zie **SNOEIJEN**.
UITSNUITEN, b. w. *sânga ingoes, mengoetjaq, L., sangkan*.
 —, *uitdooven, boenoh, pâdamkan dengan goenting*.
 Eene kaars —, *boenoh lilin, L., pâdamkan dian*.
UITSNUIVEN, b. en o. w. *kaloewarkan derri paadda hidong, bernapas kaloewar derri paadda hidong*.
 —, *ledigen door snuiven, hâbiskan dengan mengisap (paké)*.
 —, *uitblazen, bernapas, târêq napas*.
 Ergens op —, *kapêngin maw dâpat, mengoesahâkan diri atlan ber-ôleh*.
UITSTOPPEN, b. w. *hâbiskan dengan tjelop*.
UITSPANNEN, b. w. *regang, meregang, rantang*.
 Het zeil —, *meregang lâjar*.
 Een net of touw —, *merantang (djâla, tâli)*.
 De paarden —, *tanggalkan koeda, boeka koeda, L.*
 Zich wat —, *menjoeâkan diri*.
UITSPANNING, vr. *spuanning, hâl meregang*.
 —, *ontspanning, soeka hâti, termâsa, rîa*.
 In het woud hinner —, *di dâlam rimba rîanja*.
 —, *pleisterplaats, tempat perhentian*.
 —, *(van netten, touwen), rantangan*.
UITSPANSEL, o. *tjakrâ-wâla, lîngit, raji, Ar.*
UITSPAREN, b. w. *sîmpan, menâroh*.
UITSPATTEN, o. w. *pantjar*.
 — *d bloed, dârah jang berpantjar*.
 —, *buitensporigheden plegen, melakoe-kan djâhat, terlâloe amat kartjânja*.
UITSPATTING, vr. *pantjar*.
 —, zie **BUITENSPORIGHEID**.
UITSPELEN, b. en o. w. *ten einde spelen, mâjin hâbis*.
 —, *eerst spelen, moelâ-ti bermâjin*.
UITSPITTEN, b. w. *boewang dengan pâjtjöl, gâlt, loembt, L.*
UITSPOELEN, b. w. *van golven, die ondermijnen of aarde wegspoelen, mâkan*.
 De stroom heeft den oever dezer rivier uitgespoeld, *makka hâroes dras soedah mâkan pînggir soengei ini*.

—, wasschen, *tjoetji, soetjikan, básoh*.
Den mond —, *berkoemor*.
—, o. w. *di mákan*.
De grond is hier door de golven uitge-
spoeld, *makka tânah ini soedah di mákan*
oembaq.
UITSPOELER, m. *orang jang menjoetji, pem-*
básoh.
UITSPOELING, vt. *penjoetjian, pembasohan*.
UITSPOESEL, o. *ajer kótor bakas tjoetji*
bárang.
UITSPORIG, b. n. zie BUITENSPORIG.
UITSPORIGHEID, vt. zie BUITENSPORIGHEID.
UITSPOUWEN, b. w. zie UITSPOUGEN.
UITSPRAAK, vt. *lefethl, Ar., lesán, Ar.,*
afikám, Ar., pengoejtjap.
Eene duidelijke —, *lefethl (left) jang*
trang.
—, *vonnis, kapoetoesan hoekoem, per-*
katáan hoekoem.
Volgens de — der godsdienst, *atas*
ahkam'o'd-dén.
UITSPREIDEN, b. w. *hampar, hamparkan,*
kambang, mengambang.
Een matje —, *hamparkan tikar*.
En de zonnescherf was uitgespreid,
makka terkambanglah pájong, S. R. 15.
De verken —, *mengambangkan sájpap*.
Een kleed — dat het ergens over hangt,
menjalampeí.
UITSPREIDING, vt. *penghampáran, pengam-*
bangan, hál mengambangkan (menjalapei),
zie UITSPREIDEN.
UITSPREKELIJK, b. n. *jang dápat di katá-*
kan, jang dápat di seboetkan.
UITSPREKEN, b. w. *mengatókan, seboet,*
mefethlkan.
Een vonnis —, *mengatókan kapoetoesan*
hoekoem.
Een Arabier kan de g niet —, *makka*
orang arab itoe tíada dápat mengatókan ga.
—, o. w. *berhénti berkáta*.
UITSPREKER, m. *orang jang mengatókan,*
zie UITSPREKEN.
UITSPREKING, vt. *hál mengatókan, hál me-*
njeboetkan.
UITSPRINGEN, o. w. *loempat kaloewar*.
—, *uitspatten, pantjar*.
— (van bloed), *sabar*.
Het bloed springt uit de wonde, *makka*
dárah poon sabarláh derri paaddu loeka.
—, voor —, *vooruitsteken, djangkir*.
UITSPRINGING, vt. *van iets dat uitsteekt,*
hál djangkir.
UITSPRUITEN, o. w. *toemboeh, toenas, djádi*.
De rijst begint uit te spruiten, *makka*
pádi itoe moelá-t toemboeh.
De jonge takjes spruiten al uit, *makka*
tjábang moeda poon toenas djoega.
UITSPRUITING, vt. *hál toemboeh, hál toenas*.
UITSPRUITSEL, o. *toemboehan, semih, semi*.
—, zie LOOT.
UITSPOUGEN, b. w. *meloedah, loentjoer*.

—, *braken, moentah*.
Proestende of met stralen —, *menjam-*
borkan.
Uitgespogen worden, *di loedahkan,*
S. R. 8.
UITSPOUIJEN, b. w. *boeká pntoe ajer béjar*
ajer milir.
UITSPOUIJEN, b. w. *samber, samboer, pantjar,*
memantjar, loentjoer, mentjótrot, L.
UITSPOUWING, vt. *hál meloedah*.
UITSPOUWSEL, o. *bárang jang di loedahkan,*
loedah.
— van betel, *loedah siriéh*.
—, *uitbraaksel, moentáhan, bárang jang*
di moentah.
UITSTAAN, b. w. *táhan, menáhan, darita*
mendarita, daroe, tsabar, Ar.
Het niet langer kunnen —, *tíada boleh*
táhan lági, tíada terdarita lági.
UITSTALLEN, b. w. zie UITKRAMEN.
UITSTAMPEN, b. w. *toemboeg sakáli*.
UITSTAP, m. *misstap, sáláh djedjaq*.
UITSTAPJE, o. *paséaar, L., hál pergi ber-*
djálán tíada djáwh.
UITSTAPPEN, o. w. *afstappen, toeron*.
Uit een vaartuig —, *toeron derri práhoek*.
UISTEK, o. *uittreksel, bárang jang djangkir*.
—, *bovengalerij, soerambi jang di atas*.
Verheven — aan de smalle zijde van
een huis, *andjong*.
UISTEKEN, b. w. *tjongkil, songkil, oendjoq,*
djingkoe.
Eén oog —, *tjongkil máta sablah*.
En zijne linkerhand stak hij naar den
dampkring uit, *makka tánganja kirtí di*
oendjoenja ka-adara.
De hand —, *oendjoq tangan, djingkoé*
tangan.
De tong —, *djoelorkan lidah*.
Ergens buiten —, *djangkir*.
De vingers aan malkander, voor —,
handjorkan djári.
—, zie UITMUNTEN.
Den voet voor — en er op rusten, *har-*
djorkan káki.
—, zie RADEN.
Den podex achter —, *tonggit, tonggétj*.
UISTEKEND, b. n. zie UITMUNTEND.
—, *uitspringend, jang djangkir*.
UISTEKENDEHEID, vt. *prí jang ter-oetama,*
mosjrifat, Ar., kalakoewan jang berkale-
béhan.
UITSTEL, o. *pertanggóhan, toemanggóh,*
témpo, L.
— vragen, *minta témpo, L., minta per-*
tanggóhan.
Zonder verder —, *dengan tíada tang-*
goh lági, dengan tráda kassi témpo
lági, L.
Een — van eene maand, *témpo sátoe*
boelan.
—, *vertraging, perlambátan*.
UITSTELLEN, b. w. *tanggoh, tanggohkan,*

berlambatan, mengomediënkkan, lambatkan, perlénakan, moeta-achchirkan.

Van dag tot dag —, *ber-eisoq-eisoq, berlambat, bertanggok-tanggok.*

Herhaaldelijk —, *tanggok-bertanggok.*
—, doen wachten (op betaling), *per-tanggokkan.*

De begrafenis van een lijk —, *melambatkan hál menánamkan majit.*

Uitgesteld worden, di *pertanggokkan, di per-eisoq-eisoqkan.*

UITSTERVERN, o. w. *máti, samoewod.*

Al de leden van dat geslacht zijn uitgestorven, *makka segalla órang bangsa itoe soedah máti samoewod.*

UITSTERVING, vr. *hál máti samoewod.*

UITSTOOTEN, b. w. *toelaq ka-loewar.*

Iemand het huis —, *oesir órang derri dálan roemak.*

Met geweld —, *loentjoerkan.*

UITSTORTEN, b. w. *tjoetjor, toewang, goe-goe*, zie STORTEN.

Water op het hoofd —, *tjoetjorkan ajer atas kapála.*

Ik zal mijne gunsten overvloedig over hem —, *koelimpahkan karoenákoe ku-átasnja.*

Uitgestort, *tertjoetjor.*

—, (drooge waren overstorten), *roewákan.*

Den H. Geest —, *menoerankan rok el goedos, toempah njáwa soetji.* De bijbelvertaling heeft *menoewang*, doch die uitdrukking is te stoffelijk en wordt voornamelijk van vochten gebezigd; *menoerankan* is in den geest der Maleijers, terwijl *tjoetjorkan* ook af te keuren is; men vindt ook *toempah*.

In alle gewesten wordt de genade uitgestort, *sa-ganap aqlim rafimat di toempah*, Sj. 1.

Het licht der profetie is op hem uitgestort, *tjahája noebowat goegoer kapadánja.*

UITSTORTING, vr. bedr. *pentjoetjoeran, penoewáangan.*

— (van geestelijke gaven), *penoeroenan, hál toempah.*

—, de uitstorting zelve, *tjoetjoeran, hál tjoetjor.*

— des gemoeds, *pemboekáan háti (galboe).*

UITSTRALEN, o. w. *bersinar, menantjarkan sinar.*

De zon straalt reeds uit op de toppen der bergen, *makka mata-hárt áda bersinarkan pontjaq goenong-goenong.*

UITSTRALING, vr. *sinar, pantjáran sinar.*

UITSTREKKEN, b. w. *oendjoq, djingkie, kádjang.*

De hand —, *oendjoq tángan, kádjangkan tángan.*

Uitgestrekt liggen als een doode, *terhantar seperti majit.*

Zijn gebied strekt zich tot aan zee toe uit, *makka pamarintáhannja itoe hinggaka-láwt.*

Het bewind van dien vorst strekte zich zeer ver uit, *makka terláloe besaar karadjáan bagindu itoe.*

Mijn gezigt strekt zich niet zoo ver uit, *makka matákoe itoe tíada dápat menintang bagitoe djáwh, sája poenja máta tráda boleh lihat sampé di sána, L.*

Zich golvend —, *mendjoelor*, (zoo als slangen).

Zich ergens naar —, het trachten te erlangen, *ingin mendápat.*

UITSTREKKING, vr. *pengoendjoekan.*

— in de lengte, *besaar boedjornja.*

—, verlenging, *hál pandjangnja, kapan-djangan, táridl, Ar.*

UITSTRIJDEN, b. w. *berhénti prang.*

UITSTRIJKEN, b. w. *pipehkan, strika, verb.*

Linnen —, *pipehkan kájin.*

—, zie BERISPEN.

—, zie BEDREGEN.

UITSTROOIJEN, b. w. *hambor, hamborkan*, zie STROOIJEN.

Goud en zilver —, *hamborkan amas dan péraq.*

—, zaaijen, *tábor, táboer, menáboer.*

Zaad —, *táboer benih.*

Rijst —, *menáboer pádt.*

—, verspreiden, *mengchabarkan, mewartákan.*

UITSTROOIJER, m. *jang menghambor, jang menáboer.*

— van valsche berigten, *jang mengchaborkan warta jang doesta, órang jang báwa kábar djoesta, L.*

UITSTROOISEL, o. valsche berigt, *chabar doesta, kabár angin, L.*

UITSTROOMEN, o. w. *mengáilir, mengáilir (ngáilir) kaloevar*, ook: *kaloevar.*

Deze rivier stroomt naar zee uit, *makka ajer soengsi ini poon mengáilir kaláwt.*

Het bloed stroomde hem den neus uit, *makka dárah poon kaloevarlah derri paada hidongnja.*

UITSTUDEREN, o. w. *tammát mengádjít.*

UITSTUIVEN, b. w. zie UITSLAAN.

—, o. w. *lári kaloevar.*

UITSTUREN, b. w. uitzenden, *pásan, pesan, soeroek pergi, soeroek pigi.*

— om het verlorene te zoeken, *soeroek pergi mentjahárt barang jang hilang.*

Een vaartnig de haven —, *pégang kamoedi práhoe jang berlájar ka-loewar moewára.*

UITSULEN, b. w. zie UITGLIJDEN.

UITTANDEN, b. w. *memboewat gigi.*

Die zaag is nog niet uitgetand, *makka girgádjít itoe belom di boewat giginja.*

UITTAPPEN, b. w. *toewang hábis, mentjéret hábis.*

UITTARTEN, b. w. *tantang, tentang, antjan, L., soembar, Jav., soembar-in, L.*
 UITTEKENEN, b. w. zie AFBEELDEN.
 UITTEKENING, vr. zie AFBEELDING, AFTEEKENING.
 UITTELLEN, b. w. *hitoeng, bilang.*
 Al het geld is uitgeteld, oewang samoewa soedah di hitoeng.
 UITTELLER, m. *jang menghitoeng, jang membilang.*
 UITTELLING, vr. *penghitoengan, pembilangan.*
 UITTEREN, b. w. *mengoeroeskan, békin koeroes.*
 Eene ziekte, die het ligchaam uitteert, *penjakit jang mengoeroeskan badan.*
 —, o. w. *djádi koeroes, djádi leteh lesoe.*
 Er uitgeteerd uitzien, *koeroes roepanja*
 UITTERING, vr. *tering, belá sent.*
 UITTIEGEN, b. w. *tareq, tjáboet, hoenoes.*
 Met uitgetogen zwaard, *dengan pedang jang terhoenoes (te-tjáboet, L.)*
 —, o. w. op reis gaan, *berangkat, pergi berdjálon, ka-loewar, pigi, L.*
 UITTILLEN, b. w. *angkat derri dâlam, táting, kaloewarkan.*
 UITTIMMEREN, b. w. *membesaarkan, békin lebeh besaar.*
 —, m. *kaloewaran, chorodj, Ar.*
 —, vertrek, *perangkâtan, pergi, peninggal.*
 UITTOEGEREN, b. w. *kaloewarkan dengan bertanon.*
 UITTRAPPEN, b. w. *tendang hinggá pitjah, pitjah dengan kâki.*
 Eene plank uit een beschot trappen, *tendang papan dindjng hinggá pitjah.*
 Het vuur —, *pâdamkan ápi dengan mengindjag, boenoh ápi dengan mengindjag, L.*
 —, naar buiten trappen, *tendang kaloewar, oesir dengan tendang.*
 UITTREDEN, b. w. *hâpoeskan dengan mengindjag.*
 —, tredende uitpersen, *irig, mengirig.*
 Druiven —, *irig boewah anggoer hinggá kaloewar ajernja.*
 —, zie UITGAAN.
 Uit een gezelschap —, *bertjeré dengan madjlis, kaloewar derri paadda sa-perkoetowan.*
 UITTREKKEN, b. w. *tjáboet, hoenoes, ringgit, Ab. S. 51.*
 Eene kris —, *tjáboet kris, hoenoes kris.*
 Gras —, *tjáboet roempoet.*
 De haren —, *meringgit ringgit ramboet.*
 Een kleed —, *tanggalkan (boeká) kâjin.*
 Eenen tand —, *tjáboet gigi sa-bâtoe.*
 Het zwaard —, *hoenoes pedang, tjáboet pedang.*
 Iets, dat in iets sluit, —, *plótjot, Soend.*
 Met den wortel —, *banton, bantoen.*

Hanoman trok den boom met den wortel uit, *makka Hanoenan poon membanton póhon itoe dengan akarnja sakáli.*
 —, uittreksel van iets maken, *ambil.*
 —, door koking, *koekoes, koekos.*
 —, o. w. zie VERTREKKEN, UITGAAN.
 —, buitenwaarts trekken, *tareq ka-loewar.*
 UITTREKKING, vr. *pentjaboetan, penanggálan, penghoenoesan, pembantoenan, penurêkan ka-loewar, zie UITTREKKEN.*
 UITTREKSEL, o. afkooksel, *ajer koekoesan.*
 —, kort begrip, *ichtitsár, Ar., perka-tâun jang terstimpán.*
 —, afschrift, *soerat salinan.*
 UITTROMMELN, b. w. *kassí bertáhoe dengan poekol tamboer, L., membrí táhoe dengan páloe genderang.*
 —, verbannen bij trommelslag, *boewang dengan poekol tamboer.*
 UITTROMPETTEN, b. w. zie UITBAZUINEN.
 UITTROUWEN, b. w. zie UITHUWEN.
 UITVAAGSEL, o. *vuilnis, sampah.*
 —, onkruid, *sarsah.*
 —, fig. een zeer verachtelijk mensch, *risaw, geibána, bangsan, L., telédor, L.*
 UITVAART, vr. *hál berlâjar ka-loewar.*
 —, zie VERTREK.
 —, lijkstaatsie, *pengiringan majit, peng-hantâran majit.*
 UITVAGEN, b. w. *hâpoes, boewang.*
 UITVAL, m. *penjerangan.*
 Eenen — doen, *serang, menjerang, tampoh.*
 UITVALLEN, o. w. *djátoh.*
 — (van tanden,) *tanggal.*
 — (van het haar,) *goegor, rontog.*
 Zijne tanden vallen uit, *gwinja tanggal.*
 Zijne haren vallen uit, *ramboetnja goe-
goer (loeroeh).*
 Geen huidhaar was uitgevallen, *boe-
loenja sa-lambar poon tiâda goegoer,
S. R. 133.*
 —, eenen uitval doen, *ka-loewar me-
njerang, tampoh.*
 —, driftig worden, *djádi goesor, djádi amârah.*
 Goed —, *berlâkoe bájig.*
 Slecht —, *woeroeng, L., tiâda djádi.*
 Hoe het ook ook uitvalt, *sa-bagimâna djadinja.*
 Hevig —, *ingar-bângar, buttjngkar, L.*
 UITVALLEN, o. (van het haar,) *penjâkit tanggal (goegoer) ramboet.*
 UITVALLING, vr. *hál djátoh.*
 UITVAREN, o. w. *berlâjar ka-loewar.*
 —, verlaten, *tinggalkan.*
 De stad —, *tinggalkan negri dengan práhoe, berlâjar kaloewar derri dâlam negri.*
 —, tieren, razen, *ingar-bângar.*
 —, schelden, *mâké.*
 Hevig —, zeer kwaad zijn, *mârentang.*

UITVARING, vr. *hâl berlâjur ka loewar.*
 —, boos worden, *goesâran, hâl goesar.*
 UITVASTEN, b. w. *sombokkan dengan poewâsa (tiâda mâkan).*
 —, o. w. *berhênti poewâsa, berhênti pégang poewâsa.*
 UITVECHTEN, b. w. *mengâlahkan oleh prang.*
 UITVEENEN, b. w. *kaloewarkan tânah bakal âpi.*
 UITVEEGSEL, o. zie *UITVAAGSEL.*
 UITVEGEN, b. w. *sâpoe, menjâpoe.*
 Een huis —, *sâpoe roemah.*
 —, zie *DOORHALEN, UITWISSCHEN.*
 De oogen —, *sâpoe mâta.*
 UITVEGING, vr. *hâl menjâpoe.*
 UITVEILEN, b. w. *djoewal di lêlang.*
 UITVEILING, vr. *pendjoewâlan di lêlang.*
 UITVENTEN, b. w. *tampung, djoewal-djoewâlan.*
 UITVERHALEN, b. w. zie *UITVERTELLEN.*
 UITVERKOOPEN, b. w. *djoewal bârang samowâ.*
 —, o. w. *berhênti djoewal.*
 UITVERKORENE, m. en vr. *orang jang terpileh, orang motsthasa, orang jang di ridlâkan Allah.*
 UITVERTELLEN, b. w. *menghâbiskan tjaritera, mentjariterâkan hîngga penghabisan.*
 UITVERZOEKEN, b. w. zie *NOODIGEN.*
 UITVLEEN, b. w. *door vijen wegemen, hilangkan (angkat) dengan kikir.*
 UITVINDEN, b. w. *memfikirkan hîngga dâpat, pikir sampé dâpat, bahâroe mendâpat.*
 Iets nieuws —, *bedenken, tjelâga, mentjelagâkan.*
 UITVINDER, m. *pendâpat, mobdi, Ar.*
 UITVINDING, vr. *pendapâtan, idjâd, Ar.*
 UITVINDSEL, o. *bârang pendapâtan.*
 —, *verzinsel, tjarita kôsong, L., tjariterâ sia-sia (doesta).*
 UITVISSCHEN, b. w. *menghâbiskan ikan.*
 —, *uitvorschen, pantjing.*
 UITVLAKKEN, b. w. *hilangkan tjôring, hilangkan nôda, bêkin hilang nôda, L.*
 UITVLIEDEN, o. w. *lârt ka-loewar, mînggat, L.*
 UITVLIEGEN, o. w. *terbang ka-loewar, terbang.*
 De vogels zijn uitgevlogen, *makka boerong itoe soedah terbang ka-loewar.*
 De vogels laten —, *lepaskan boerong.*
 UITVLIETEN, o. w. *mengâlir ka-loewar.*
 UITVLOEIJEN, o. w. *mengâlir ka-loewar, lâlœ berdjâlan ka-loewar.*
 De levensgeesten vloeijen niet meer uit, *makka sâsa itoe tiâda lâgi berdjâlan, (mengâlir).*
 UITVLOEIJING, vr. *hâl mengâlir ka-loewar.*
 UITVLOEISEL, o. *bârang jang mengâlir.*
 UITVLUGT, vr. *hâl terbang ka-loewar.*
 —, *toevlugt, pesândaran, pesênderan, L.*
 —, *ontwijking, oedzoer jang poera-poera.*

—, *streek, dâja, perkataân poetar bâliq.*
 UITVOER, m. *vervoer, pembawâan ka-loewar, pengaloewâran, hâl membâwa ka-loewar, hâl mengaloewarkan.*
 Den — van rijst *verbieden, melârangkan brâs di bâwa kaloewar.*
 Tol op den —, *beâ bârang jang di bâwa ka-loewar.*
 Ten — brengen, *melakoekan, mengardjâkan.*
 — naar de benedenlanden, *hâl bâwa milir.*
 — naar de bovenlanden, *hâl bâwa moediq.*
 UITVOERDER, m. *jang membâwa ka-loewar, jang kaloewarkan.*
 —, *bewerkstelliger, jang melakoekan, jang mengardjâkan, jang mendjoendjoeng, Hoft.*
 UITVOEREN, b. w. *bâwa ka-loewar, mengaloewarkan.*
 Er wordt veel zout uit Siam uitgevoerd, *makka bânjaq garam di bâwa ka-loewar derri paadda negri Siam.*
 Rijst —, *bâwa ka-loewar bras.*
 Een bevel —, *toeroet parintah, melakoekan parintah, kardjâkan parintah, djoendjoeng titah, Hoft.*
 UITVOERIG, b. n. *omstandig, dengan segala hâl ahwâl.*
 —, *wijdloopig, omslagtig, landjoet, landjoet.*
 Eene al te — *geschiedenis, hikâjât jang terlâlœ landjoet perkataâmjâ.*
 UITVOERIGHEID, vr. *prî menjeboet segala hâl ahwâl.*
 —, *wijdloopigheid, prî melandjoetkan.*
 UITVOERIGLIJK, *bijw. dengan landjoet.*
 Nog — *er gemaakt worden, di landjoetkan lâgi.*
 UITVOERING, vr. zie *UITVOER.*
 —, *volbrenging, hâl melakoekan, hâl mendjoendjoeng, Hoft., hâl mengardjâkan.*
 UITVOERLIJK, b. n. *jang dâpat di kardjâkan jang bôleh di kardja, L.*
 UITVOERLIJKHEID, vr. *prî hâl jang dâpat di kardjâkan, prî hâl jang bôleh di kardja.*
 UITVORSCHEN, b. w. *sidiq, menjidiq, pariksa, pantjing-pantjing, tullisik, L.*
 Indien gij dat geheim weet uit te vorschen zal ik u voorzeeker beloonen, *makka apa-bila angkaw menjidiq rahsia itoe mastjâja angkaw koe-bâlaskan.*
 UITVORSCHER, m. *orang jang menjidiq, orang jang pariksa (pantjing-pantjing, L.)*
 UITVORSCHING, vr. *penjidikan, pamariksâan, hâl pantjing, L.*
 UITVRAGEN, b. w. *bertânja-tânja, tanjâ-i sâdja.*
 —, zie *NOODIGEN.*
 UITVRAGER, m. *orang jang bertânja-tânja (tanjâ-i).*

UITVRAGING, vr. *pertanjaan segalla hâl afwâl.*

UITVRETEN, b. w. *mâkan hâbis.*
—, roesten, *kârat.*
De roest vreet het ijzer uit, *makka karâtan itoe mâkan besst, makka besst di mâkan karâtan.*

UITVRETING, vr. *hâl mâkan hâbis.*
—, roest, *karâtan.*

UITWAAIJEN, b. w. *tioep memâdamkan, tioep memboenoh.*
—, o. w. *terpâdam di tioep angin, mâti di tioep angin.*
—, onp. w. *berhênti tioep.*

UITWAAIJING, vr. *hâl memâdamkan (memboenoh).*

UITWAARTS, bijw. *kaloewar, di sablah loewar.*

UITWACHT, vr. *tampat djâga di loewar.*

UITWAKEN, o. w. *berdjâga, mengâwal.*
Den ganschen nacht —, *berdjâga sontog (intéro) mâlam.*
—, ten einde waken, *berhênti djâga.*
Uitgewaakt zijn, *lelah berdjâga, tjâpé berdjâga.*

UITWANDELEN, b. w. *sombohkan dengan berdjâlan-djâlan.*
—, o. w. *berhênti berdjâlan-djâlan, brênti pasêjaar, L.*

UITWANNEN, b. w. *soetjikan dengan kirei (tampé, L.)*

UITWAS, o. krop, *gondoq, gondong.*
Een — aan den hals, *gondoq di lêhêr.*
—, wen, *gezwel, risa.*
— aan eenen boom, *gempol, gompol.*
— aan oude boomen, *bôtjaq.*
Schimmelachtig — aan boomen, *koelat kâjoe.*
— van vleesch, *toemboehan dâging.*
Specerijachtig — aan de wortels der palmboomen, *salichat, Ar.*

UITWASEMEN, o. en b. w. *berhâwap.*
—, geur verspreiden, *berbâwoe.*
—, zweeten, *berpeloh, berkringat, L.*

UITWASEMING, vr. *hâwap.*
—, zweet, *peloh, kringat, L.*

UITWASSCHEN, b. w. *tjoetji, soetjikan, bâsoh, membâsoh.*
Wasch dat ter dege uit, *tjoetji itoe bâjiq-bâjiq.*

UITWASSCHING, vr. *penjoetjian, pembasohan.*

UITWASSEN, o. w. *toemboeh, djâdi besaar.*
Er wassen verscheidene bananenlooten uit, *makka toemboeh bebrâpa ânaq pisanq.*
Dat kind wast spoedig uit, *makka ânaq itoe djâdi lakas besaar.*

UITWATEREN, o. en b. w. *kaloewar dengan kintjing.*
—, van eene rivier, *mengâlirkan ajernja.*
—, ten einde wateren, *berhênti kintjing.*

UITWATERING, vr. *eener rivier, koewâla soengei.*

De — van de Soengsang, *koewâla soengsang.*
—, op een schip, *lobang ajer kaloewar.*

UITWEEKEN, b. w. *rindamkan.*
—, o. w. *rindam.*

UITWEEKING, vr. *hâl merindamkan, hâl rindam.*

UITWEENEN, b. en o. w. ten einde weenen, *berhênti menângis.*
Zijne oogen —, *meroesaqkan mâta dengan menângis.*
Toen zijne moeder uitgeweend had, *sa-telah itoemja hâbis menângis.*

UITWEG, m. *kaloewaran, djâlan kaloewar.*
—, zijweg, *simpangan.*
—, zie UITVLUGT.

UITWEGEN, b. w. *djoewal dengan tûmbang.*

UITWEIDEN, o. w. van het vee, *tjahârt roempoet.*
—, wijdloopig behandelen, *pandjangkan, melandjoetkan.*
—, afwijken, *simpang, menjimpang.*

UITWEIDING, vr. *hâl melandjoetkan, hâl berbânjaq-bânjaq kâta.*

UITWENDIG, b. n. di loewar, *kalihâtan, thlâhir, Ar.*
Een — kenmerk, *tanda jang kalihâtan, âlâmat thlâhir, Ar.*

UITWENDIGHEID, vr. *roepa jang kalihâtan, prt thlâhir, thlahirat, Ar.*

UITWENDIGLIJK, bijw. *atas prt jang thlâhir (kalihâtan).*

UITWERKEN, b. en o. w. daarstellen, *mengadâkan, mendjadikan, memboewat, mengardjâkan.*
—, zie UITVOEREN.
Het geneesmiddel heeft goed uitgewerkt, *makka obat itoe soeduh poekol bâjiq-bâjiq.*
—, voltooijen, *menjoedahkan, mengganâpt.*

UITWERKER, m. *daarsteller, jang mengarlâtkan (mendjadikan, memboewat, mengardjâkan).*

UITWERKING, vr. *pengardjâan, fâf, Ar.*
— van een geneesmiddel, *poekol, djâlan.*
—, zie UITSLAG.

De — der genade, *penghâroe rahmat.*

UITWERPEN, b. w. *boewang kaloewar.*
Het anker —, *lâboehkan sawh.*
Het dieplood —, *mendoega, loega, L.*
Netten —, *menjellam (têbar) djâla.*
Vuur —, *kaloewarkan âpt, moentah âpt.*
Duivelen —, *boewang djin, kaloewarkan djin.*

UITWERPING, vr. *pemboewangan.*
—, zie UITJAGING.
— van slijm, *kaloewar thâm.*

UITWERPSEL, o. *drek, tâht.*
— der zee, *sampah lât.*

UITWIEDEN, b. w. *korred, L., tjâboet sarsah.*

UITWIJKELING, m. en vr. zie UITGEWEKENE.

UITWIJKEN, o. w. zijwaarts gaan, *minggir, simpang, menjimpang.*

- , afweren, *tangkâs*.
 —, het land verlaten, *mentinggalkan negri*.
 —, van eenen muur, *meroewaq*, zie **AFWIJKEN**.
UITWIJZEN, b. w. *toendjoeq*, *baperlihatkan*, *kasst lihat*, L., *poetoeskan*.
 Dat wijst uit, *itoe djâdi tanda*, *itoe menoendjoeq*.
 Eene zaak —, *poetoeskan bijâra*.
 Die zaak is door den regter nog niet uitgewezen, *makka perkâra itoe belom di poetoeskan hâkim*.
 Een vonnis —, *poetoeskan hoekoem*.
UITWIJZING, vr. aantooning, *penoendjoekan*, *pertoendjoekan*.
 —, bewijs, *tanda*, *âlâmat*, Ar.
 —, uitspraak, *kapoetoesan*.
UITWINDEN, b. w. *târéq kaloewar*, *poetar kaloewar dengan dâwar*.
 Het auker met het braadspit —, *membongkar sâwh dengan poetâran lâwang*.
UITWINNEN, b. w. *beroentoeng*, *berlâba*, *beroleh lâba*, *dâpat oentoeng*.
 Geld —, *beroentoeng oewang*.
 —, sparen, *simpan*.
 Tijd —, *dâpat sampat*, *dâpat kalegâhan waqtoe*.
 —, (regstat.) *kaloewarkan atas titah hoekoem*.
UITWINNING, vr. (regtst.) *hâl kaloewarkan atas titah hoekoem*.
UITWISCHBAAR, b. n. *jang dâpat di hâpoeskan*, *jang bôleh hilang*.
UITWISSCHEN, b. w. *soetjikan dengan sikat*, *békin brisih dengan sêkkat*, L.
 Eene beleediging —, *membâsoh hârang di moeka*.
 —, uitvegen, *hâpoeskan*, *boewang*, *boenoh*, L.
 Schande —, *hâpoeskan mâloe*.
 Uitgewischt worden, uitgaan (van schrift of druk), *rânap*, *rânaq*.
UITWISSCHING, vr. *penjoetjian*, *penghapoesan*.
UITWISSELEN, b. w. *toekar*, *menoekar*.
 Wederzijds kriegsgevangenen —, *toekar-menoekar orang tawânan*.
UITWISSELING, vr. *penoekâran*, *pertoekâran*.
UITWOEDEN, o. w. *djâdi diam*.
 —, niet meer toornen, *berhênti goesar*, *berhênti morka*, Hofst.
UITWOEKEREN, b. w. *dâpat dengan mâkan roebiat*.
UITWONEN, b. w. *meroesaqkan roemah dengan doedoeg di dâlamnja*.
 —, buiten wonen, *tinggal di loewar*.
UITWORSTELEN, o. w. *berlomba hingga kaloewar (loepoet)*.
 —, uitscheiden met worstelen, *berhênti berlomba*.
UITWORTELEN, b. w. *bantun*, *tjâboet dengan akar sakâli*.
UITWRIJVEN, b. w. *koetjaq*, L., *gôsoq hingga hilang*.
- UITWRINGEN**, b. w. *prah*, *pras*.
 Al persende of slingerende —, *lakan*.
UITWROETEN, b. w. *kaloewarkan dengan songkor*.
UITZAGEN, b. w. *boewang dengan mengyirgâiji*.
UITZAKKEN, o. w. *lâlœe dengan djâdi bêngkoq*.
 —, zoo als sommige muren, *meroewaq*.
UITZEGGEN, b. w. *hâbiskan kâta*, *mengatâkan samoewâ*.
UITZEILEN, o. w. *berlâjar kaloewar*.
 Ik zeilde de monding der Soensang uit, koers zettende naar Banka, *makka kita poon berlâjar kaloewar moewâra Soensang menoedjoe ka-tânah Bangka*.
 —, ophouden met zeilen, *berhênti berlâjar*.
UITZEILING, vr. *hâl berlâjar kaloewar*.
UITZENDEN, b. w. *soeroh*, *menjoeroh*.
 —, zie **AFVAARDIGEN**.
UITZENDING, vr. *penjoeroehan*.
UITZET, o. van de bruid, *isi kâwin*, Sj. M.
 —, dat de man aan de ouders zijner bruid geeft, *mâs kâwin*, *djoedjoer*.
UITZETBAAR, b. n. dat zich kan uitzetten, *jang dâpat di bangkagkan (besaarkan)*.
 —, buiten gezet kunnende worden, *bôleh di târoh di loewar*, *hâroes di kaloewarkan*.
UITZETBAARHEID, vr. *pri (tsifat) jang dâpat di bangkagkan (di besaarkan)*.
UITZETSEL, o. *bârang jang di târoh di loewar*.
 —, uitstekend iets, *bârang jang djangkir*.
UITZETTEN, b. w. *târoh di loewar*, *kaloewarkan*.
 —, uit laten gaan, *brî kaloewar*, *kasst kaloewar*.
 En zette hem (het paleis) uit, *makka di soerohnja kaloewar*, S. R. 7.
 Iemand de deur —, *oesir orang derri dâlam roemah*.
 Fuiken —, *menâhan boeboe*, H. R. P. 11.
 —, vergrooten, *melœowaskan*, *membesaarkan*.
 Schildwachten —, *târoh pengâwal (lêlâboeng, skitwak*, L.)
 —, zie **BELEGGEN** (geld).
 —, uitdijen, *mangkag*, L., *djâdi mangkag*.
 —, zwellen, *roewaq*.
UITZETTEND, b. n. *jang mangkag*, L., *jang djâdi mangkag*.
UITZETTING, vr. (in omvang) *hâl djâdi bangkag*, *hâl djâdi besaar (mangkag)*.
 — van geld, *hâl brî oewang mâkan boenga*, *hâl betâroh (kasst) oewang mâkan anaq doewit*.
 —, uitdrijving, *hâl kaloewarkan*, *hâl târoh di loewar*.
UITZIEDEN, b. w. zie **UITKOKEN**.
UITZIEN, b. w. *uitkiezen*, *pileh*, *memilih*.
 Naar iets —, *tjahâri*, *mentjahâri*.

—, o. w. kijken, *pandang*, *téngoq*, L., *tindjoe*.

—, reikhalzen, *ingin*, *rindoe dendam*, *kapéngin*, L.

Reikhalzend naar zijne ouders —, *rindoe dendam akan iboe-bopánja*.

—, schijnen, *berroepa*, *roepánja*.

Hij ziet er dapper uit, *ialah jang bránt roepánja*.

Er goed —, *berroepa bájiq*.

Hoe ziet het er bij hem uit? *bagimána kalakoewannya? bagimána pri hálnja? bagimána sakárang dia poenja perkára?*

Het ziet er slecht met hem uit, *dia poenja perkára soedah roesaq, pri hál ahwálnja tíada bájiq*.

Dat ziet er leelijk uit, *nanti soesah sádja, makka itoe akan djádi kasoekáran*.

Dat ziet er lief uit, dat staat nog al mooi, (spottenderwijs) *baai-baai bágoes itoe*, L.

UITZIFTEN, b. w. *ajaq*, *mengájaq*, *krásei*.

—, nauwkeurig onderzoeken, *pariksa dengan betoel betoel (saqsamánja)*.

UITZIFTER, m. fig. onderzoeker, *orang jang memariksa dengan betoel-betoel (saqsamánja)*.

—, haarklover, *orang jang membluh rambot*.

UITZIFTING, vr. *pengayákan*, *hál mengrásei*.

UITZIFTSEL, o. bakus (*serboeq*, *ampas*) *peng-ajákan*.

UITZIET, o. *kalihátan*.

Een —, *sa-kalihátan*.

Een — hebben, *tindjoe*.

Zijn huis heeft het — op den berg Karang, *makka roemahnja tindjoe goenong Kárang*.

Een huis, dat een — op zee heeft, *roemah tindjoe láwt*.

—, zintuig des gezichts, *penglihátan*, *penglihat*.

Het — verliest zich in de verte, *makka línjap penglihátan derri paadda sángat djawhnja*.

Het —, vooruitzigt, de hoop, *pengharápan*, *ása*, zie HOOP.

Geen — meer hebben, *poetoes pengharápan, tíada berdája lági*.

Het — hebben, *hárap*, *menghárap*.

Het — op geluk hebben, *hárap akan salámat*.

UITZIJGEN, b. w. *sáringkan*, *tápisikan*.

Laten bezinken en —, *kassí doedoeg (toeron) lantás di sáringkan*.

—, o. w. *sáring*, *tápis*.

UITZIJN, o. w. *áda di loewar, tíada di roemah*.

Mijnheer is uit, *toewan tíada di roemah, toewan soedah pigí*, L. (*pergi*).

Er op —, om iemand te bedriegen, *tjahárt áqal akan menípo sa-orang*.

UITZLIPEN, o. w. *melas*, L., *tiris*.

Op die wijs zal het vocht er —, *káloe bagítie nantí ajer itoe melas sálja*.

UITZIJPING, vr. *tirisan*, *hál melas*, L.

UITZINGEN, b. w. *njáni hábis*, *hábisikan (soedahkan) njanjitan*.

—, uithouden, *táhan*, *daríta*.

UITZINNIG, b. n. zinneloos, *gila*, *sarsar*, *édan*, Jav., *hilang áqal boedi*.

Hij handelt als een —, *makka lákoe djálannja itoe seperti orang gila*.

—, buitensporig, *terláo amat*, *mengáda-ngáda*.

UITZINNIGHEID, vr. *kagiláan*, *pri sarsar*.

UITZOEKEN, b. w. *pileh*, *memileh*.

Kostbare paarten —, *pileh moettára jang indah-indah*.

Gij moet niet al de beste —, *jang pilehan djangan di ambil toewan samoe wd.*

—, sorteren, *koempol jang sama roepa*.

Uitgezocht, *terpileh*, *pilehan*.

Deze soldaten zijn allen uitgezochte manschappen, *makka orang tsoldádoe ini pilehan samoe wánja*.

Hetgeen men uitgezocht heeft (ook uitgeschift als minder goed,) *pemiléhan*.

UITZOEKER, m. *orang jang memileh (pileh)*.

—, die soorten bij soorten zoekt, *orang jang koempol bárang jang sama roepa, orang jang pileh sátoe roepa*.

UITZOEKING, vr. *hál memileh*, *hál menjakoekan*.

UITZONDEREN, b. w. *tjoe wáli*, *tjoe walikan*, *katjoe walikan*.

—, uitsluiten, *koetjilkan*.

—, afzonderen, *menjakoekan*.

Zich —, *mengatjoe walikan diri*.

UITZONDERING, vr. *pengatjoe walian*, *istitzwá*, Ar.

Die — kan ik niet gedoogen, *makka pengatjoe walian itoe tíada dápat kita idzinkan*.

Zonder —, *dengan tíada mengatjoe walikan*.

Alle menschen, zonder —, *segalla orang sokalian*.

Met — van, behalve, *melájinkan, melinkan*, L., *hánja, dengan katjoe walikan*.

Er is geen regel zonder —, *makka tiap-tap sjarth itoe áda pengatjoe waliannya*.

UITZUIGEN, b. w. *isap*, *mengisap*, *lisot*, *koelom*.

In den mond —, *lisot*, *koelom*.

Iemand het bloed —, fig. *mengisap orang poenja dárah*.

En het gewzel werd door haar uitgezogen, *makka láloe di isapnja bárah itoe*, S. R. 8.

De borst —, *mengisap soesoé, menjoesoe kingga hábis ajer soesoé*.

Het merg uit een been —, *isap som som derri paadda dálam toeloug*.

De boom zuigt de sappen uit de sarde, *makka pohon itoe menárêq ajer derri dálam tánah*.

Eene oranjeschil in den mond —, *lisot koelit djeroq (limaw)*.

Zoethout —, koelom kájoe mânis.
 Betel —, koelom sirih.

UITZUIGER, m. *jang mengisap, pengisap, jang melisot, jang mengoelom, zie UITZUIGEN.*

UITZUIGING, vr. *pengisapan, hâl mengisap, pengoeloeman, pelisoetan, hâl mengoelom (melisot).*
 —, knevelarij, antája, pengantajáan.

UITZUINIGEN, b. w. *mendjiman, stnpan.*

UITZUINIGING, vr. *hâl mendjiman, hâl mendjimpan.*

UITZUIPEN, b. w. *minom hâbis, trop, mengitrop, menghâbiskan dengan mengitrop.*
 —, fig. *meroesakkan orang kârana minom sópt sâdja atas belandjânja.*

UITZUIPER, m. *pengitrop.*
 —, fig. *orang jang memboeroeskan harta orang lâjin itoe dengan mengitrop (minom sópt) sâdja, jang meroesakkan orang kârana minom sópt sâdja atas belandjânja.*

UITZWAVELEN, b. w. *soetjikan dengan balirang (tjólóg, L.)*
 Die flesschen moeten uitgezwaveld worden, *makka bottol-bottol itoe misti di soetjikan dengan balirang.*

UITZWEFEN, b. w. *oesir dengan tjamboq, oesir dengan tjamoetf, boeroe kaloewar sama tjamboq, L.*

UITZWEETEN, b. w. *kaloewarkan dengan berploh, kassf kaloewar dengan berkringat, L.*
 —, o. w. *al zweetende gezuiverd worden, di soetjikan oleh berploh, djâdi bájig sabab berkringat, L., berkringat bájig bájig, L.*
 —, ten einde zweeten, *berhênti berploh brênti berkringat.*
 Als de zieke goed uitgezweet heeft, zal hij weldra herstellen, *kâlœ orang sâkit soedah berploh bájig bájig nanti lakas somboh, kâlœ orang sâkit soedah berkringa bájig-bájig nanti lakas djâdi baai, L.*
 De gom, die uit den boom zweet, getah (*guttah*) *jang melieleh (kaloewar) derri paadda pohon itoe.*

UITZWEETING, vr. *hâl berploh, hâl berkringat, L.*

UITZWELGEN, b. w. *tjâroq hâbis.*

UITZWELLEN, o. w. *djâdi bangkaq, mangkaq.*
 —, *zwellende uit iets gerakan, mangkaq sampé kaloewar.*

UITZWEMMEN, o. w. *bernang kaloewar.*
 De rivier —, *bernang kaloewar soengei, bernang sampé di loewar kâti.*
 —, *uitscheiden met zwemmen, berhênti bernang.*

UITZWEMMING, vr. *hâl bernang kaloewar.*

UITZWEREN, o. w. *bernânah hingga (sampé, L.) kaloewar.*
 —, *door zweren gezuiverd worden, djâdi brisih kârana bernânah.*

—, *ophouden met zweren, berhênti bernânah.*

UITZWETSEN, b. w. *mengâda-ngâda, mengâtjaq, kótjaq, L., menjaboet dengan mengahkan.*
 —, o. w. *berhênti mengâda-ngâda, berhênti mengâtjaq (kótjaq, L.)*

UNIVERSITEIT, vr. (ond. w.) *madrasah, Ar.*

UNIVERSITEITSGEBOUW, o. *roemah madrasah, beito'l-madrasah, Ar.*

UNSTER, m. *dâtjing.*

UNSTERGEWIGT, o. *bâtoe dâtjing.*

UNSTERHAAK, m. *gâjit dâtjing.*

URNE, vr. (ond. w.) *boejong, tjamboel.*
 De —, *gevuld met de (verbrande) beenderen van den koning dragen, menanggong boejong berist toelang rádja itoe.*
 En de asch werd in eene gouden — *gedaan, makka haboenja di târoh di dâlam tjamboel amas, S. R. 158.*

USO, o. (ond. w.) *âadat, Ar.*

UUR, o. *djâm, Perz., hõra, Port.*
 Een — *ver, sâtoe djâm djâwhnja.*
 Het is een —, *âda djâm poekol sâtoe.*
 Het laatste —, *djâm jang âchir.*
 Zijn laatste — *is gekomen, makka soedah sampé udjalnja dârang.*
 Binnen een —, *dâlam sâtoe djâm.*
 Ieder —, *tiap-tiap djâm, sâban-sâban djâm, L., sâtoe-sâtoe djâm.*
 Ongeveer drie uren lang duren, *sakira-kira tja djâm lamânja.*

URBORD, o. *houten kompas met pennetjes, den koers aanwijzende, pápan padoman kájoe.*

URGLAS, o. *djâm oeroelis, orlódjí, verb.*
 —, *zie ZANDLOOPER.*

URKLOK, vr. *gintu jang berboenji paadda tiap-tiap djâm, lójtjeng jang beboenji sâban-sâban djâm, L.*

URMEETKUNDE, vr. *ilmoe mengoekoer djâm.*

URMETER, m. *pengoekoer djâm.*

URPLAAT, vr. *prâda djâm.*

URTJE, o. *hampir sâtoe djâm, djâm ketjil.*
 Een paar — *s gaans, hampir doewu djâm djâwhnja kâlœ berdjalan kâki.*

URWERK, o. *perkâkas orlódjí, pekâkas lójtjeng, L., zie KLOK.*

URWERKMAKER, m. *pandei djâm, toekang orlódjí, L.*

URWERKMAKERSKUNST, vr. *ilmoe memboewat djâm, pengatahoewan toekang orlódjí, L.*

URWIJZER, m. *djâroem djâm, djâroem orlódjí, L.*
 —, *zonnewijzer, sâit noemâ.*

Uw, bez. voorn. m. en o. uwe, vr. *angkaw, kaw, dikaw, dirí, loe, L., toewan, kâ-moe, moe.*
 — *vader, bâpa angkaw, bâpa loe, L., ajahndâmoë, Hofst.*
 — *kind, (beleefd) ânaq toewan.*
 Het — *e, poenâmoë, angkaw poenja, loe poenja, L., toewan poenja.*

De — en, *toewan poenja sánaq. sánaqmo.*
 Als God u de — en weder doet ontmoeten, breng hun dan mijne heilgroeten over, *apa-bila di pertemoekan Allah toewan hamba dengan sánaq soedára toewan hamba makka di sampeikan toewan hamba salám dòdà hamba kapadánja.*
 Tot — ent, te — ent, *di roemahmo.*, *di roemah toewan*, *di roenah loe*, L.

UWENTHALVE, bijw. om uwentwil, *kárana angkaw, kavanámoe, karna loe*, L., *sabab loe*, L., *kárana angkaw.*

Het is —, *káranamoelah*, S. R. 78.
 UWENTWEGE, bijw. *derri paadda angkaw, derri paadda fihagmo.*, *derri paadda toewan*, *atas parintahmo.*, *derri loe.*
 UWENTWIL, bijw. zie UWENTHALVE.

V.

V, vr. de letter van dien naam, *pá, fá* Ar.; de Maleijer heeft geene —, evenmin als de Arabier, zoodat zij door *p* of *f* vervangen wordt.
 VAAG, vr. — van den grond, *kagemók-an-tánah.*
 —, kracht, *goewat*, Ar., *koewat*, *gáhi.*
 —, jeugd, *demoer moeda*, *kamoedáan.*
 VAAGSEL, o. *sampah.*
 VAAK, m. slaaplust, *antog*, *hárap*, *soeka máw tidor*, *arip*, *hárip*, Jav.
 VAAK, bijw. *bánjaq káli*, *bebrápa káli.*
 VAAL, b. n. *mérah moeda*, *koetom*, *warna koetom.*
 —, graauw, *kaláboe*, L.
 Een — kleurig paard, *koeda kaláboe warnánja.*
 VAALHEID, vr. *warna mérah moeda*, *warna kaláboe*, *warna koetom.*
 VAALT, vr. *tandas*, *tampat sampah.*
 VAAM, m. *depa*, *duppa*, zie VADEM.
 Tien vamen brandhout, *kájoe ápt sa-poeloh depa.*
 VAAMHOUT, o. *kájoe ápt jang di djoewa.* *dengan oekoeran depa*, *kájoe ápt jang di depákan.*
 VAAN, vr. zie VAANDEL.
 VAANDEL, o. vendel, *tonggol*, *bandéra*, Port.
 —, inlandsch —, bestaande uit eenen smallen reep doek, *pandji-pandji.*
 — met tippen of punten, *tonggol bertjawang.*
 VAANDELDRAGER, m. *orang jang djábat tonggol*, *orang jang pégang pandji-pandji*, *orang jang pégang (pikol) bandéra.*
 VAANDELKOORD, o. *táki bandéra.*
 Een zijden —, *táki soetra bakal bandéra.*
 VAANDELKWAST, m. *koewas bandéra*, L., *djamboe-djamboe tonggol.*
 VAANDELPELTON, o. *pleton bandéra*, *káwan-káwan jang djága bandéra.*
 VAANDELSTOK, m. *gágang (kájoe, bátang) tonggol*, *kájoe bandéra*, L.
 VAANTJE, o. vlaggetje, windwijzer, *gáda-gáda*, *pengápar*, *báling-báling.*
 — van eene guide, *ombol-ombol.*
 VAAR, m. zie VADER.

VAARBAAR, b. n. *jang dápat di lajâr-t.*, zie BEVAARBAAR.
 De wind is te sterk, het is geen — weér, *makka angin terláoe kras hínnga tiáda dápat melawoeti*, *angin terláloe kras sampé tráda bóleh berlájar.*
 VAARBAARHEID, vr. *kalakoewan jang dápat di lajâr-t.*
 — van het weder, *prt koetika jang bájiq akan berlájar.*
 VAARDER, m. *orang p'áhoe*, *toekang práhoe.*
 —, schipper, *djoerágan.*
 —, matroos, *matros*, *chalátst*, Perz.
 VAARDIG, b. n. *tjepat*, *lantjar.*
 —, gereed, af, *sadia*, *hábis.*
 —, zie GAAUW, SPOEDIG.
 Hij is — met de pen, *makka ta táhoe toelis tjepat tjepat.*
 — in het lezen, *lantjar membátja.*
 — ten strijd, *hádlir (háilir, verz.) berprang.*
 —, met spoed, *dengan tjepat-tjepat*, *lantjar*, *berpantas-bantásan.*
 VAARDIGHEID, vr. *prt jang tjepat*, *katjepátan.*
 VAARDIGLIJK, bijw. zie VAARDIG.
 VAARS, vr. vaarkoe, *sápt moeda jang belom beránaq.*
 VAART, vr. *pelajáran.*
 De inlandsche —, *pelajáran di negri-negri hindia.*
 De kust—, *pelajáran di pasisir*, *pelajáran di poelaw-poelaw sahádja.*
 —, kanaal, *párit*, *seroekan*, *selókan*, L.
 De — gissen, *kira-kirákan ladjoenja práhoe.*
 Snelle —, *djálán jang tjepat*, *djálán jang ládjoe sakáli*, *tjepat-ladjoenja.*
 —, loop, drift van water, *táki hároes.*
 VAARTMETER, m. *pengoekoer ladjoenja práhoe.*
 VAARTUIG, o. de algemeene benaming is: *práhoe en práhw.*
 Een inlandsch — met drie masten, *padoewákan.*
 Een Chineesch —, *adjong*, *djong*, *wangkang*, *ploe.*
 Een — met twee masten, *djalor*, *banting.*

Een groot — met een schuinsch zeil, *koenting*.
 Oorlogs— in het noordelijke gedeelte van Sumatra, *balálang*.
 Een roei—, *práhoes dájóeng*, *práhoes órang mengájóeh*.
 Een platboomd —, *tjoenid*.
 Een Atjinsch visschers—, *bídóg*.
 Een ontrefbaar —, *práhoes betoewah*.
 Een — uit eenen stam met twee masten, *djalóer*.
 Koninklijk — in de Molukkos, *rambája*, *pélang*, *lantjang*.
 Een klein — met een vierkant zeil, *koeleh*.
 Een zeker smal, lang —, *pantjálang*.
 Een roei—, dat op den Honggi-togt diende, *kóra-kóra*.
 Een groot —, schip, *kapal*.
 —, ark, *bahra*.
 Een zeker klein —, *djoelóng-djoelóng*.
 Een — met eenen ver vooruitstekenden voorsteven, *práhoes berdjóenggor*.
 Zeker — van Riouw, *práhoes top*.
 Een — met zwaarden, *penájang*.
 Een goederen—, *tambáangan*.
 Een —, brik, *ketji*.
 —, kil, *páloh*.
 Iemand in het — zitten, *melántang órang poenja maqtsoed*.
 VAARTUIGJE, o. *práhoes ketjil*, *lepa-lepa*.
 VAARWATER, o. *ajer pelajáran*.
 VAARWEG, m. *ajer pelajáran*.
 —, rijweg, *djálán karéta*, *djálán kandaráán*, *djálán pedát*, *djálán ráta*.
 VAARWEL, o. *tábeh*, *salámat*, Ar., *salámat tinggal*, *tinggal bájiq-bájiq*.
 — zeggen, *kassé salámat tinggal*, L., *membri salámat tinggal*.
 VAAS, vr. *djambáangan*, *djambang*, *badjána*.
 Verscheidene gouden en zilveren vazen, *bebrápa djambáangan amas dan péraq*.
 VAATDOEK, m. *kájin sikat bádján*, *kájin bakal sékat píring*.
 VAATJE, o. *tong ketjil*.
 VAATWERK, o. *segalla roepa bádján*.
 Al het gouden —, *segalla roepa bádján jang ka-amás-an*.
 Houten —, *segalla roepa tong*.
 VACANT, b. n. (ond. w.) *kósong*, *hampa*.
 Eene — e plaats, *djabátan jang kósong*, *tampat kósong*.
 VACANTIE, vr. rusttijd, *waqtóe perhéntian kardja*, *waqtóe (tempo) brénti kardja*, *waqtóe legah*.
 VACATIE, vr. (ond. w.) *waqtóe kardja*.
 VACEREN, o. w. (ond. w.) open staan, *áda kósong*, *áda hampa*, *áda terboeka*.
 —, zich gereed houden, zitting houden, *doedoeg akan menjamboet órang*, *áda sadiu akan menarima órang*, *siútlir akan mendengar órang poenja bitjáa*.

—, zich met iets bezig houden, *kardja*, *mengoeshakkan diri*.
 VACHT, vr. *intéro boeloe kambing wolanda*, *beláka boeloe domba*.
 VADEM, m. vaam, *depa*, *kábong*.
 Een —, *sa-depa*, *sátóe depa*.
 Een halve —, (maat bij het nitzetten van vogelnetten), *sa-sika*.
 VADIMEN, b. w. *depákan*, *mendepákan*, *mengábong*.
 VADER, m. *bápa*, *pá*, *oboe*, Ar.
 — van aanzienlijken, *ajah*.
 — van vorstelijke personen, *ajahanda*, *ajahnda*.
 Mijn —, *bapákoé*, *goewa poenja bápa*, L.
 Uw —, *bapámoe*, *ajah toewan*.
 De — des sultans, *ajahanda solthán*.
 Onze —, *bápa kámi*.
 En het lijk van onzen vorstelijken — bewaren wij, *dan majit ajahnda pátek simpankan*, S. R. 118.
 In plaats van eenen — staan, *berpangkat bápa*.
 Sidins —, *bápa Sidin*.
 VADERAARD, m. *parángi bápa*.
 VADERHART, o. *háti bápa*.
 VADERLAND, o. *negri bápa*, *negri órang toewah*, *negri sendiri*.
 VADERLANDER, m. *órang jang mengáseh negrinja (negri bapánja)*.
 VADERLANDSCH, b. n. *negri bápa*, *tjára negri órang toewah*.
 — e kleederdragt, *pekájin tjára negri órang toewah*.
 — e zeden, *ádat negri órang toewah*.
 VADERLANDSGEZIND, b. n. *mengáseh negri bápa*, *mengáseh negri órang toewah*.
 VADERLANDSLIEFDE, vr. *pengaséhan akan negri órang toewah*, *tjinta-káseh bugi (akun) negri bápa*.
 VADERLIEFDE, vr. *tjinta-káseh ánaq akan bapánja*.
 VADERLIJK, b. n. *bápa*, *abawé*, Ar., *tjára bápa*, *ádat bápa*.
 — e raadgeving, *bitjára bápa*, *natséhat abawé*, Ar.
 Dat is regt —, *itoe betoel ádat bápa*, *itoe betoel parángi ajah*.
 — huis, *roemah bápa*, *roemah órang toewah*, *astánu ajahnda*, Hoft.
 VADERLOOS, b. n. *tiáda berbápa*, *tráda poenja bápa*, *tiáda berajahnda*, Hoft.
 VADERMOORD, m. *pemboenóhan bápa*.
 VADERMOORDER, m. *pemboenoh bápa*.
 VADERNAAM, m. *náma bápa*, *náma ajah*, *náma ajahanda*, Hoft.
 VADERSCHAP, o. *pangkat bápa*, *pangkat ajah*, *duradjat ajahanda*, Hoft.
 VADERSTAD, vr. *negri bápa*, *negri órang toewah*, *negri sendiri*.
 Mijne —, *kita poenja negri sendiri*, *negri bapákoé*, *negri ajahanda hamba*, Hoft.
 VADZIG, b. n. *málas*, *segan*.

Een — mensch, *pemâlas, orang mâlas*.
 Een — mensch is des duivels oorkussen, *makka orang mâlas itoe di perbantalkan sjéthân*.
VAGEBOND, m. *orang geibâna, risaw*.
VAGEBONDAGE, vt. *hâl mengombâra, hâl kalâna, hâl melantjng dengan tiâda tentoe pentjahariannya, L*.
VAGEVUUR, o. *tampat mathharat, tempat menjoetjikan djiwa orang mati, araf, Ar*.
VAK, o. *tampat kôsong, tempat hampa, tempat legah*.
 Een —, galerij tusschen vier pilaren, *balairoevuang*.
 Een — dat men in een vaartuig afhuurt voor koopwaren, *pêtaq*.
 —, hokje in eene kast, *kôtaq*.
 —, afdceeling, *baghagian, bagian, L*.
 —, zaak, *hâl, perkâra*.
 Het — van handel en zeevaartkunde, *hâl perniagân dan ilmoe pelajâran, hâl berdâgang dan pengatahewan pelajâran*.
 Ledig —, holte onder een ledekant, kas, enz., *kôlong*.
 —, beroep, werk, *djabâtan, pekaradjâân*.
 — van kunst, *kapandean*.
VAKANTIE, vt. zie **VACANTIE**.
VAKELOOS, b. n. zie **SLAPELOOS**.
VAKERIG, b. n. zie **SLAPERIG**.
VAKJE, o. *tampat ketjil, pêtaq ketjil, kôtaq ketjil, zie VAK*.
VAL, m. *djâtoeh, hâl djâtoeh, djatohan, goe-goeran*, (men zegt en schrijft somtijds: *kadjatohan*, doch dit is niet juist, daar het den persoon of het voorwerp aanduidt, die door den — van iets getroffen wordt, zoo als: *tahâdt sahâja kadjatohan batoe*, zoo even ben ik door een vallenden steen getroffen).
 De — van het water, *soeroet*, zie **WATERVAL**.
 Een huis, dat op zijnen — staat, *roemah jang hampir roeboeh, roemah jang mâw roeboeh*.
 De hoogmoed komt voor den —, *makka djoemâwa itoe mendholôwi kabinasâân, makka kabinasâân itoe mengiring djoemâwa*.
 De — van het koninkrijk, *kabinasâân karadjâân*.
 De — van Adam, *hâl nabî Adam berdôsa*.
VAL, vt. knip, *perangkap, djâbaq, djîbaq, râtiq*.
 —, kuil voor wilde dieren, *kalaboeran, serlong*.
 — om olifanten te vangen, *kédah*.
 Muizen —, *peletôkan tikoes, L*, *perang kap*.
 In de — geraken, fig. *kena tipoe dâja di pedanj-in, L*, *kena di djiral*.
 —, scheepsw. *tâlî boeboetan, parontan*.
VALBRUG, vt. zie **OPHAALBRUG**.
VALDEUR, vt. *sarkop*.

— in eene tijgerval, *pintoe balantah*.
VALIDEREN, b. w. (ond. w.) *âkoe, mengâkoe, tarima, berlakoekan*.
 —, o. w. *lâkoe, di tarima*.
VALIES, o. *bantân*.
VALK, m. *hâlang pemboeroe, sjaidaq, Ar*.
 De koninklijke witte —, *sjâhin, Perz*.
VALLEI, vt. *lembah*, zie **DAL**.
 De — des doods, *lembah kamatian, lembah mawt*.
VALLEN, o. *djâtoeh, hoembâlang*.
 Van de trappen —, *djâtoeh derri tangga*.
 — met het hoofd naar beneden en de voeten naar boven, *sondjom*.
 — in de lengte, *rebah*.
 — en bezwijmen, *rebah lâlloe pangsan*.
 Voorover —, *djoeroemis*.
 — van vermoeidheid, *menjebol, L*.
 —, tuimelen, *djâtoeh lintong-poekang, hoembâlang*.
 — (van boomen), *tombang*.
 — zoo als dronken lieden, opstaan en weder —, *rimpat, rimpah*.
 De pen viel hem uit de hand, *makka loeroeh qalam derri paadda tânggannya*.
 Hals over kop — en opstaan, *lâri rebah rimpah*.
 — van bladeren en vruchten, die rijp zijn, *loeroeh*.
 — zoo als kalk van vochtige muren, *lôkat*.
 Ontijdig — of ont—, *goegor*.
 Om den hals —, *peloq, dâkap*.
 In zwijm —, *pangsan, mortja, kalângar*.
 Suizeland —, *rebah ka-pinang-pinangan*.
 Op iets —, van regen, lava enz., *tûmpa*.
 — zoo als steenen uit de vuurbergen, ook van sterren, *berhamboeran*.
 Regen, die op de aarde valt, *hoedjan jang tûmpa ka-boemi*.
 Op — staan, *koetjil, hampir mâw roeboeh*.
 In eenen kuil —, *djâtoeh ka-dâlam serlong (lôbang), tjambor*.
 Op wien de keus valt, *orang jang di pileh*.
 In de gedachte —, *ingat, kenang*.
 Lastig —, *ganggoe, gâdoeh*.
 Dat meisje is ge—, *makka ânaq parampoevan itoe soedah hilang prâwannja, ânaq parampoevan itoe soedah pitjah priq-nja, fig*.
 Het water valt, *ebt, ajer soeroet*.
 Het water is ge—, (in de rivieren), *ajer soedah djâdi ketjil*.
 Het water valt van het dak, *ajer djâtoeh (toeron) derri paadda atap*.
 Er valt niets meer te doen, *tiâda lâgi tinggal kardja apa-apa, tiâda terkardja lâgi*.
 In 's vijands handen —, *kena di tâwan moesoch*.

- Den moed laten —, *djadi hâti ketjil, hilang lâti.*
 In de boete —, *kena denda.*
 Ten deel —, *dâpat, ber-oleh.*
 Dat is hem ten deele ge—, *itoelah jang di dâpatnja, itoelah hâl ka-oentoengannja.*
 Aan de voeten zijner majesteit —, *soe-djoed paadda doelt baginda.*
 In de rede —, *rampoes.*
 Iemand, die in de rede valt, *moeloet rampoes.*
 —, instorten, omver —, *roeboh.*
 Getroffen door iets dat valt, *kadjatohan.*
VALLEND, b. n. *jang djâtoh*, zie **VALLEN**.
 —e sterren, *bintang jang berhamboeran.*
 De —e ziekte, *sâkti ajan-ajan, pitam bâbi, ajan-ajan, tsar, Ar.*
 — water, *ebbend water, ajer soeroet, ajer jang djâdi ketjil.*
VALLING, vt. zie **VAL**, m.
VALPOORT, vt. *sarkap, prangkap, pintoe balantah*, (de laatste uitdrukking is ook eene valdeur van een tijgerval).
VALREEP, vt. *tangga di loewar kapal, tangga tâlt.*
VALSCH, b. n. *doesta, djoesta*, L., *silip, djoedas*, (vermoedelijk van Judas), *tiâda benar.*
 —, logenachtig, onwaar, *bôhong.*
 —, dubbelhartig, *tjoelas, palso*, L.
 —, onregt, *aniâja, bâthil*, Ar.
 —, verkeerd voorgesteld, overdreven, *perbôla.*
 —, nagemaakt, *lantjoeng, sattoq*, Ar.
 —e getuigen, *sjaksi doesta, saksi djoesta*, L.
 —e gezegde, *perkatâan bôhong.*
 Een — gemoed, *hâti tjoelas, hâti palso*, L., *hâti tjoerang.*
 Een — mensch, *orang palso*, L., *orang tjoelas hâti.*
 — geld, *oewang lantjoeng, derham sattoq*, Ar.
 Een — signet, *tjap lantjoeng, materi lantjoeng, tjap palso*, L.
 —e denkbeelden, *kira-kira jang perbôla.*
 Een —e god, *afgod, berhâla.*
 Een — geschrift, *soerat doesta, soerat djoesta*, L.
 — van toon, *djanggal boenjinja.*
 Eene —e stem, *soewâra jang djanggal.*
 Eene —e naam, *nâma jang di tjoeri.*
 —, haar, *tjamâra.*
 —, bijw. *dengan doesta*, enz. zie —, b. n.
 — handelen, *berboewat dengan tjoelas, tjoerang.*
 — beschuldigen, *toekas.*
 — spelen, *hilat, tjoer, mâjin tjoerang.*
VALSCHAARD, m. *orang tjoelas hâti, orang tjoerang, orang palso.*
VALSCHELIJK, bijw. *dengan doesta*, enz. zie **VALSCH**, b. n.
- VALSCHHEID**, vt. *pri doesta, lâkoe djoesta*, L., *lâkoe tjoerang, pri tjoelas hâti, pembohông-un, perdoestâan.*
 —, trouweloosheid, *châtânat*, Ar.
 — in geschrifte, *hâl soerat doesta, hâl memboewat soerat doesta.*
VALSCHTONGIG, b. n. *berlidah djâhat, berlidah oelar.*
VALSTRIK, m. *djirat, kalaboeran, tâlt pemikat.*
VALTIJD, m. der bladeren, *mâsa dawon loeroh.*
VAN, m. toenaam, *timang-timangan*, I. J. 116.
VAN, voorz. *derri, derri paadda, paadda, kapada, akan.*
 — achteren, *derri balâkang.*
 — nu af, *derri paadda sakârang ini.*
 — boven, *derri atas.*
 — daag, *paadda hâri ini, har'inilah.*
 — waar? *derri mâna?*
 — wien? *derri stâpa? derri paadda stâpa?*
 Eerst — u verneem ik dit berigt, *baharoelah kapadâmoe akoe mendengar chabar ini, bâroe sâma loe goewa dâpat kâbar bagini roepa, L.*
 — het begin tot aan het einde, *derri paadda permoelâin dâtang kapada kasoe-dâhan.*
 Iemand — aangezigt kennen, *kenal orang poenja moeka, kenal moeka orang.*
 — uit den hemel, *derri dâlam sorga.*
 — hooren zeggen, *derri tâhoe dengar.*
 — ganscher hart, *dengan sa-genap hâti.*
 — hier, *derri sini.*
 — ouds, *derri dhôla kâla, derri tempo dhôlo, derri paadda poerba kâla.*
 — wege den koning, *derri paadda fihag râdja.*
 — dag tot dag, *derri paadda sa-hâri dâtang kupada sa-hâri.*
 — mijnenwege, *derri paadda sablah (jihag) kita.*
 — stonden aan, *derri paadda sakârang ini.*
 — zelf, *derri paadda sendirinja, sendirinja.*
 De sleutel — het slot, *ânaq koenty.*
 De deur — het huis, *pintoe roemah.*
 Kennis — het geheim dragen, *tâhoe akan rahsia itoe.*
VANDEN, o. w. *koendjoeng parampoewan jang soedah ber-ânaq, têngoq parampoewan jang bâroe berânaq, L.*
VANG, m. *penangkâpan, hâl tangkap.*
 — van eenen molen, *penjepitan peng-gilingan.*
VANGEN, b. w. *tangkap, dâpat.*
 Eenen vogel —, grijpen, *tangkap boerong sa-êkor.*
 Visch gaan —, *pergi tjahâri ikan.*
 Visch — (met een net of hengel.) *dâpat ikan.*

- Visch — door iets bedwelmends in het water te werpen, *toeba, menoeba*.
 Visch met de hand — (zoo als in afgedamde wateren,) *tangkap ikan*.
 De dief is ge—, *makka pentjoert itoe soedah di tangkap*.
 Vlooijen —, *tjaharti koetoe andjing*.
 Op de tanden —, *sanga*.
 —, op— (door de hand of eenig hof voorwerp onder iets, dat valt, te houden,) *taduh*, zie OPVANGEN.
 Bot —, zijn oogmerk niet bereiken, *woeroeng*, L., *tiada dapat magtsoed*.
 — in den mond, *tampoeng*.
 VANGER, m. *orang jang menangkap*.
 VANGST, vr. *tangkapan, penangkapan*.
 VANGHAAK, m. soort van gaffel met doornen om slecht volk te vangen, *bandil*.
 VAREN, vr. *pakoe, dawon pakoe*.
 De —, welke in den handel voorkomt (asophila lurida,) *pakoe kidang*.
 —boom, *smbor*.
 VAREN, o. en b. w. *berprahoe, berdjalan prahoe*.
 Op zee —, *lawoett, melawoett*.
 Naar het midden, naar volle zee —, *melawoet*, Br. Pal.
 Naar Pahang —, *berlajar ka-negr Pâhang*.
 In compagnie van verscheidene bodems —, *sajing*.
 Op den oceaan —, *melawoett samoedra*.
 De rivier op—, *moediq, L., mosdiq berprahoe, berlajar ka-hoeloe*.
 Tegen iets op—, *landa, melanda*.
 Tegen de golven op—, *melanda oembaq*.
 Tegen den wind op—, *melanda angin*.
 De rivier af— *hilir, milir, L.*
 Als matroos —, *djadi matros, L., djadi chalâtsi*.
 Laat dat —, *bejarkan (bejarlah) itoe*.
 Vaar well! *salâmat tinggal! tinggallah bâjig-bâjig!*
 VARENBOOM, m. *smbor, pohon smbor*.
 VARENSTIJD, m. *nâsa (moesim) berlajar, tempo pelajâran*.
 VARENSVOLK, o. *chalâtsi*, Perz., *awag prahoe, matros, L., orang berprahoe, orang prahoe*.
 VARKEN, o. *bâbi*.
 Een vet —, *bâbi gemoq*.
 Een mager —, *bâbi koeroes*.
 —, zog, zeug, *bâbi betina, bâbi param-poeuan, L.*
 —, beer, *bâbi djantan, bâbi laki-lâti, L.*
 Wild —, *bâbi hoetan*.
 Speen—, *bâbi ketjil, nângt, anag bâbi*.
 —, stoffer, *sesâpoe*.
 VARKENSBORSTELS, m. meerv. *boeloe bâbi*.
 VARKENSBROOD, o. (tuber,) *kumbang roempoet fathimat, sjadjirat-i-marjam, Ar.*
 VARKENSBUIK, m. *proet bâbi*.
 VARKENSDARM, m. *tâlt proet bâbi*.
 VARKENSDREK, o. *tâht bâbi*.
 VARKENSDRIJVER, m. *gombâla bâbi, orang djâga bâbi*.
 VARKENSGBRAAD, o. *dâging bâbi jang di gôrêng*.
 VARKENSGRAS, o. *boeloe bâbi*, (eriocaulon).
 VARKENSHAAR, o. *boeloe bâbi*.
 VARKENSKOOPER, m. *orang djowal bâbi*.
 VARKENSKOP, m. *kapâla bâbi*.
 VARKENSKOST, m. *makânan bâbi*.
 VARKENSKOT, o. *kandang bâbi*.
 VARKENSLEER, o. *koelit bâbi*.
 VARKENSMARKT, vr. *pâsar bâbi*.
 VARKENSREUZEL, m. eu o. *gemoq bâbi, lemaq bâbi*.
 VARKENSTONG, vr. *lidah bâbi*.
 VARKENSVLEESCH, o. *dâging bâboe*.
 Vet —, *dâging bâbi jang gemoq*.
 VARKENSWORST, vr. *oeroetan dâging bâbi*.
 VARKENVISCH, m. *loemba-loemba*.
 VASSAL, m. zie LEENMAN.
 VAST, b. n. *tetap, tzâbit*, Ar., *tegeh, tentoe, kipal, qowat, soenggoeh, kintjang*.
 Een — karakter, *hâti tetap, râtib, Ar.*
 —, gelijkmatig van karakter, *bérés*.
 — goud, *amas kipal, mas kipal*.
 Het —e land, *dârat*.
 —e spijs, *makânan jang bâjig*.
 Een — geloof, *din jang tetap, imân jang tetap*.
 Een —e prijs, *harga jang tentoe*.
 Een —e woonplaats, *tampat kadoedoe-kan jang tentoe*.
 Een — kasteel, *kôta jang tegoh*.
 Een — verbond, *perdjandjian jang tegoh*.
 Een — gestel, *badan jang qowat*.
 Hij zag Darab — slapen en wekte hem op, *makka di lihatnja Darab tidor nyadar makka di bangkitkannja, Isk. 37*.
 Eene —e slaap, *tidor nyadar*.
 — op zijn woord staan, *tegeh atas katânja*.
 — belooven, *djandji dengan soenggoeh-soenggoeh*.
 — raken, ergens aan haken, *sangkoet, tersangkoet*.
 — binden, *ikat kintjang*.
 Ergens in — zitten, *berkêntê, L.*
 VASTBAKKEN, b. w. *gôrêng hinggâ lekat paadda koewâli*.
 —, o. w. *belingkê di koewâli, L., lekat paadda koewâli*.
 VASTBINDEN, b. w. *ikat, ikat kintjang, kilas*.
 Eene schuit aan eenen paal —, *tambat prahoe, toeroestan prahoe*.
 VASTBLIJVEN, o. w. opgesloten blijven, *tinggal di pandjara, tinggal tertoe-top*.
 — bij een besluit, *tetap atas parintahnja*.

- VASTBOEIEN**, b. w. *meranteikan, ikat sama rantei.*
- VASTDRAAIEN**, b. w. *poetar kintjang.*
- VASTDRIJVEN**, b. w. *poekol kintjang.*
—, o. w. *hânjoet hinggâ tersangkoet.*
- VASTDRUKKEN**, b. w. *tâkan kras, tûdûs kintjang.*
- VASTE**, vr. *vasten, poewâsa, koetika poewâsa, af-jâm, Ar., tsawm, Ar.*
De — *wordt ijdel, djâtoeh poewâsa.*
De — *eindigen, boeka poewâsa.*
Het feest na de —, *ed el filhr, Ar.*
- VASTELIJK**, hijw. *dengan tetap, dengan sa-soenggoehnja.*
- VASTEN**, o. w. *poewâsa, berpoewâsa, pégang poewâsa.*
Boete voor nalatigheid in het —, *gâla.*
- VASTENAVOND**, m. *mâlam poewâsa.*
- VASTENDAG**, m. *hârt poewâsa.*
- VASTER**, m. *orang jang pégang koewâsa, orang berpoewâsa.*
- VASTGAAN**, o. w. *hârap dengan soenggoeh-soenggoeh.*
- VASTGIETEN**, b. w. *melekatkan dengan melâboer.*
- VASTGRIJPEN**, b. w. *menjampam kras.*
- VASTGROEIEN**, o. w. *toemboeh lekatkan diri.*
- VASTHAKEN**, b. w. *menggâjit.*
- VASTHANGEN**, b. w. *menggantoeng kintjang.*
—, o. w. *bergantoeng tetap.*
- VASTHEBBEN**, b. w. *pégang kras.*
—, fig. *mengarti, menangkap kâta.*
- VASTHECHTEN**, b. w. *samboeng kintjang, hoelas, oelas.*
- VASTHEID**, vr. *prf jang kras.*
—, *onwrikbaarheid, kategohan.*
—, *van geest, katetâpan hâti.*
—, *zie DIKHEID.*
- VASTHOUDEN**, b. w. *pégang kras, hoedar, oedar.*
Zich aan iets —, *hechten, lekat, belengkêt, L.*
—, *gevangen houden, pandjarâkan.*
- VASTHOUDENDHEID**, vr. *gierigheid, kikiran, imsâk, Ar.*
- VASTIGHEID**, vr. *zie VASTHEID.*
—, *zekerheid, katentoewan, pri jang tzâbit.*
De — *van een rijk, katetâpan karadjâan.*
—, *verzekering, onderpand, bârang gâdê.*
- VASTKETENEN**, b. w. *meranteikan kras, ikat kintjang sama rantê, L.*
- VASTKLAMPEN**, b. w. *tetapkan dengan badjt*
Eenen mast —, *tetapkan tiang kapal dengan toekoh.*
- VASTKLEVEN**, o. w. *zie KLEVEN.*
- VASTKLINKEN**, b. w. *lantag.*
- VASTKLOPPEN**, b. w. *poekol sampê kintjang, L.*
- VASTKLUISTEREN**, b. w. *zie VASTKETENEN.*
- VASTKNIJPEN**, b. w. *djepit kras, djepit kintjang, menjepit kintjang.*
- VASTKNOOPEN**, b. w. *ikat dengan kintjang.*
- VASTLAKKEN**, b. w. *toetop sama lak.*
- VASTLEGGEN**, b. w. *târoh tetap, tetapkan, letag hinggâ tiâda bergeraq, letaq tetap, ikat.*
Eenen hond aan de ketting —, *ikat andjing dengan rantê.*
- VASTLIGGEN**, o. w. *bâring tetap.*
—, *gebonden zijn, âda ter-ikat.*
De hond ligt vast, *andjing âda ter-ikat.*
- VASTLIJMEN**, b. w. *hoebong dengan prâkat, ikat sama lin, L.*
- VASTLOOPEN**, o. w. *berdjâlan hinggâ tiâda dâpat berdjâlan lâgi, berdjâlan di djâlan mâti.*
- VASTMAKEN**, b. w. *ikat, sambat, tambat.*
— *aan of op den wal, tjamat.*
Eene schuit aan eenen boom —, *tambatkan prâhoe paadda pohon.*
—, *onvervreembaar maken, tentoekan hinggâ tiâda dâpat di pindalkan paaddu orang lâjin, tentoekan hinggâ tiâda dâpat di ampoenjâkan orang lâjin.*
Het kwikzilver —, *membekoeakan ajer péraq, mengraskan ajer péraq, membekoeakan râsa.*
—, *versterken, tegohkan.*
Een verbond —, *tegohkan djandji.*
De zeilen —, *ikat lâjar.*
—, *bevestigen, tetapkan.*
- VASTMAKING**, vr. *pengikâtan, penjambâtan, penambâtan, penjawâtan.*
—, *vasthechting, penjamboengan.*
—, *vereeniging, penghoeboengan.*
- VASTNAALJEN**, b. w. *menjâhit kras, samboeng di djâhit.*
- VASTNAGELIEN**, b. w. *pakoekan, letaqkan (tetapkan) dengan pâkoe.*
- VASTNESTELIEN**, (zich) *wed. w. sârangkan diri.*
- VASTPAKKEN**, b. w. *memhoengkoes kintjang.*
- VASTPEKKEN**, b. w. *lekatkan dengan gâla-gâla.*
- VASTPINNEN**, b. w. *tetapkan dengan pâsaq.*
- VASTPLAKKEN**, b. w. *zie PLAKKEN.*
- VASTPRANGEN**, b. w. *sangat mendjepit, mendjepit kintjang.*
- VASTRAKEN**, o. w. *van een vaartuig, berdamping.*
Met den steven —, *aan den grond zitten, sanggat.*
—, *ergens in vast blijven zitten, berkêntêt, L.*
- VASTREDENEREN**, b. w. *membangongkan deng-an berkâta-kâta.*
Zich zelven —, *membangongkan diri kârânu berkâta-kâta, djâdi bingong sabah poetar bâliq perkatâan.*
- VASTROEIEN**, b. w. *berdâjoeng hinggâ berdamping (sesaq).*

VASTSCHROEVEN, b. w. *poetar kintjang*,
tetapkan dengan skroep.
VASTSCHUIVEN, b. w. *sorong sampei sesaq*
(tersangkoe).
VASTSLAAN, b. w. *tetapkan dengan pakoe*.
pakoekan.
VASTSLAPEN, o. w. *tidor lelap, berádoe nja-*
dar, Hoft., tidor njadar, tidor kras.
VASTSMEDEN, b. w. *sambong dengan tumpa*.
tetapkan dengan tumpa.
VASTSPULDEN, b. w. *ikat sama penit*.
VASTSTAAN, o. w. *berdiri tetap*.
—, zeker zijn, *soedah tentoe*.
VASTSTEKEN, b. w. (in den grond) *handjam*.
— met spelden, *toesoeg (ikat) sanna*
peniti.
Het haar van achteren in eene vouw
of wrong over elkander —, *poenggoe, békin*
kondé, L.
—, o. w. *terhandjam*.
VASTSTELLEN, b. w. *tentoekan, tetapkan*.
—, zie GEBIEDEN.
VASTSTELLING, vr. *katentoewan, katetápan*.
VASTSTIKKEN, b. w. *sambong (ikat) dengan*
menjoelam.
VASTSTOPPEN, b. w. *menjoembat bájiq-bájiq*.
Dit is zoo vast gestopt dat er geen
water uit kan, *makka itoe di soembat*
bájiq-bájiq hingatja ajer itáda bóleh ka-
loewar.
VASTSTRIKKEN, b. w. *ikat dengan simpoelan*,
tetapkan dengan simpoelan.
VASTSTUREN, b. w. *pégang kamoedi hingatja*
berdamping, memoedi hingatja berdamping.
VASTSTUWEN, b. w. *moewat kintjang (sesaq)*.
VASTTOEBINDEN, b. w. *ikat kintjang*.
VASTTRAPPEN, b. w. *indjak hingatja djádi*
kras, tetapkan dengan mengindjak.
VASTVAREN, b. w. *melájarakan hingatja ber-*
damping.
VASTVLECHTEN, b. w. *sambong dengan meng-*
annjam.
VASTWAAIJEN, o. w. *tersangkoeit óleh angin*.
VASTWRINGEN, b. w. *poelas kintjang*.
VASTZETTEN, b. w. *tároh tetap, tetapkan*.
(Eene wankele tafel enz.) —, *gandjil*.
—, kerkeren, *pandjarákan, tároh di*
boewi, L.
(Een lemmer van een wapen in het ge-
vest) —, *djábong*.
VASTZIJN, o. w. *áda ter-ikat, áda tersambong*.
VASTZITTEN, o. w. *doedoeq tetap*.
— in iets, *berkénét*.
—, van een vaartuig, *sangat*.
VASTZWACHTLEN, b. w. *tetapkan dengan*
bárat.
VAT, o. tong, *táhang*.
Een — wijn, *sátoe tong angoer, L*,
ajer angoer sátoe tong.
—, koperen of aarden —, *bádjian*.
—, vaas, *djambangan*.
Een — water, *ajer sátoe tong, sátoe*
tong ajer.

Steenen water—, *tampájan*.
Drank—, *tampájan minoeman*.
Zout—, *tampat garam, bákas garam*.
Een uitverkoren —, (in den bijbel.)
bárang jang di pihle.
VAT, m. greep, *péngangan*.
Men heeft er geen — aan, *itoe itáda*
bóleh di péngang (ganggam).
VATBAAR, b. n. *jang dápat di péngang*.
—, bevattelijk, *jang tangkap arti, jang*
lakas mengarti.
— (voor iets) zijn, *dápat kárdja, dápat*
berboewat.
VATBAARHEID, vr. *aqal boedi jang trang*.
VATBINDER, m. *toekang tong, pandei tong*.
VATEN, b. w. *násogkan di tong*.
VATENWASSCHER, m. *orang tjoetji piring*
mangkog.
VATHOUT, o. *káyo tong*.
VATSEL, o. zie HANDVAT.
VATTELIJK, b. n. zie BEVATTELIJK.
VATTEN, b. w. *péngang, ganggam*.
—, vangen, *tangkap*.
Tracht hem te —, *tjoba tangkap sama*
dia, L.
In de volle hand —, *mengganggam*.
Iemand bij zijn woord —, *péngang orang*
penja káta.
Elkander bij het lijf —, *bertjangkan*
pinggang kadoewánja.
Iemand om het lijf —, *memloq badan*
orang, mendákap orang.
Vuur —, in brand geraken, *hángoes*.
Iemand bij zijn zwak —, *táhoe memboe-*
djoq orang.
—, verstaan, *mengarti, tangkap arti*.
Iemand bij den neus —, *menipoe orang,*
pendjá-in orang, L.
Het anker vat niet, *sáwh lárat*.
De zeilen — geen wind, *makka lájar*
itáda mákan angin.
VATTING, vr. *péngangan, penangkápan, tang-*
kápan.
VATVUIL, b. n. *berbawoe ampas (dedeggan)*
tong.
VECHTEN, o. w. *plukharen, berkaláhi*.
—, strijden, *berprang, berparang*.
Woedend (in razernij of door amfioen
opgewonden) —, *mengámog*.
Man tegen man —, *berprang berhádap*
moeka, berkaláhi.
Zij beiden ontmoetten elkander en vech-
ten, *makka kadoewánja bertemoelah láloe*
berkaláhi.
— zoo als hanen, *sáboeng*.
Tijgers doen —, *mengádoe harimaw,*
mengádoe mántjan, L, bertagákan hari-
maw.
— zoo als viervoetige dieren, *lága*.
— zoo als olifanten en slangen, *djoe-*
wang.
VECHTER, m. *plukhaarder, orang berkaláhi*.
—, in den strijd, *orang berprang*.

--, twistzoeker, *orang jang tjahart tja-kit, orang jang soeka tjerewet.*
VECHTERIJ, vr. *kaláht, prang.*
VECHTHAAN, m. *ájam saboengan.*
 Een overwonnen —, *ájam pertjandoengan.*
 Eenen — wikken en wegen of hij met zijnen partijder mag vechten, *tanding.*
VECHTKUNST, vr. *ilmoe prang.*
VECHTLUST, m. *soeka berkaláht.*
VECHTSPOOR, vr. *tádjí, bólang.*
 Eenen haan eene — aandoen, *membólang.*
VECHTPERK, o. *tampat berkaláht.*
VEDA, vr. heilig boek der Brahmanen, *uédám.*
VEDEL, vr. viool, *rabab, harbab, bióla, L.*
VEDELAAR, m. *orang májin rabab*, zie **VIOLSPLEER**.
VEDELBOOG, m. zie **STRIJKSTOK**.
VEDELHARS, vr. *dámar bakal gósoq bióla, L.*
VEDER, vr. veer, pluim, *boeloe boerong.*
 — van eenen struisvogel, *boeloe boerong onta.*
 — aan eenen pijl, *boebe ásaq pánah.*
 De eerste — en, (paddeveeren), *boeloe páhat.*
 De — en uittrekken, *tjáboet boeloe.*
 Geen veer van den mond kunnen blazen, *terlálou leteh lesou.*
VEDERACHTIG, b. n. *sa-bagesi boeloe boerong.*
VEDERBAL, m. *katei berboeloe boerong.*
VEDERBED, o. *kásor boeloe boerong.*
VEDERBOS, m. *djamboel.*
VEDERKUSSEN, o. *buntal boeloe boerong.*
VEDERLIGT, b. n. *énténg seperti boeloe, L., ringan sa-bagesi-boeloe.*
VEDERLOOS, b. n. *tiáda berboeloe, tráda poenja boeloe.*
VEDERVORMIG, b. n. *sa-roepa boeloe boerong.*
VEDET, m. (ond. w.) *penindjoe, pengáwal di haloewan bala-tantard.*
VEE, o. *binátang, háiwán, Ar.*
 Gehoornd —, *binátang jang bertandoq.*
 Gewold —, *binátang jang berboeloe.*
 Gevederd —, zie **GEVOGELTE**.
VEEAARTS, m. *doekoen bindtang, doekoen jang mengóbati binátang, thabib háiwán, Ar.*
VEEAARTSENJKUNDE, vr. *pengatahoewan óbat binátang, ilmoe óbat háiwán, Ar.*
VEEDIEF, m. *penjoert binátang.*
VEEDIEVERIJ, vr. *penjoertan binátang.*
VEEFOKKER, m. *orang jang píara binátang.*
VEEFOKKERIJ, vr. *pentaráán binátang.*
VEEG, m. *penjapoeuan.*
 Met eenen — was de tafel schoon, *dengan sa-sapoeuan makka médjah itoe-poon brísilah.*
 Met eenen — van den voorsten vinger iets nemen, zoo als natte kalk uit eene beteldoos, *tjólég.*
 —, slag, houw, *tataq, tetaq, páloe.*
 Eenen — in het gelaat krijgen, *di tataq moeka, di toerei moeka.*

Met eenen —, slok, *dengan sa-tegoq.*
VEEG, vr. *feeks, parampoeuan djáhat per séhán, L.*
VEEG, b. n. *hampír máti, njáris máti, bakal máti.*
 Een — teeken, *tanda bakal máti, àl-mat kamatian, tanda máw máti.*
 Een — land, *negri roesaq.*
VEEGMES, o. van eenen looijer, *piso toekang késet, L., pisaw toekang sánaq.*
VEEGSEL, o. *sampah, bakas menjápoe.*
VEEHANDEL, m. *perniágáán binátang, hál berdágang binátang.*
VEEHANDELAAR, m. *orang doewal blt binátang.*
VEEHOEDERIJ, vr. *pekarjáán gombála, hál píara binátang.*
VEEKUDDÉ, vr. *káwan binátang.*
VEEL, b. n. *bánjaq, katzir, Ar., nahár, Perz.*
 — huizen, *bánjaq roemah*, (niet te verwarren met *roemah bánjaq*, verscheidene huizen).
 Vele huizen, *bebrápa roemah, bánjaq roemah.*
 — menschen, zeer — menschen, *bánjaq órang.*
 — bezigheden, *bánjaq pekarjáán.*
 Niet —, *tiáda bánjaq, tiáda brápa.*
 Zeer —, *banjákan, bánjaq amat, bánjaq sakáli.*
 Ik breng — meer dat uitnemender is dan dat koningrijk, *makka banjákan báwa kita jang lebeh moelia derri paadda karadjáán itoe, Isk. 759.*
 —, meer, *lebeh bánjaq, banjákan.*
 —, meest, *terbánjaq, terlebeh bánjaq, páhing bánjaq, L.*
 En de meesten van alle menschen, *makka ter-bánjaq derri paadda segalla órang, Isk. 192.*
 — anders, *lájín sakáli.*
 Zoo —, *bagitoe bánjaq, sa-kién, sa-bánjaq.*
 Te —, *terlálou bánjaq, kabanjákan.*
 Zoo — te meer, *terlebeh poela, sa-bánjaq lági.*
 Hoe —? *brápa? brápa bánjaq?*
 En hoe vele van al de vrouwen, dan *bebrápa derri paadda segalla parampoeuan, S. R. 166.*
 Zoo — mogelijk, *bárang sa-lápat-dápat, sa-bóleh-bóleh, sa penoeh-penoehnja.*
 Den hoeveelsten hebben wij? *brápa hári boelan ini? hári brápa?*
 Hij heeft zoo — geld, *makka ia áda bagitoe bánjaq oewang.*
 Zoo — (voor zoo ver) ik weet, *kálou sája poenja táhoe, L., sabagmána pengatahoewankoe.*
 Dat is even —, dat is om het even, *itoe sána djoega.*
 — te doen hebben, *áda bánjaq kardja, áda masjghoel.*

— nemen, *ambil bânjaq*.
 VEELAL, bijw. *bânjaq kâli, bebrâpa kâli*.
 VEELBLADIG, b. n. *berdâwon bânjaq, bânjaq dâwonja*.
 VEELBEMIND, b. n. *sangat terkâseh, di tjintakâseh terlâloe amat*.
 VEELBLOEMIG, b. n. *berboenga bânjaq, bânjaq boenga, roepa-roepa boenga (kumbang, L.)*.
 VEELDEELIG, b. n. *jang âda bânjaq bahagian*.
 VEELDOORNIG, b. n. *jang berdoert bânjaq, jang âda bânjaq doert*.
 VEELDrukKEN, b. w. *tjitaq bânjaq, L., trâ bânjaq*.
 VEELER, bijw. *ang'or, ang'ar, anggoeran, L., lebeh bâjig, ba-aijan, L.*
 VEELETEND, b. n. *râkoes, L., bânjaq mâkan*.
 VEELGATIG, b. n. *berliang liang, berlôhang-lôhang, bânjaq lôhang, berlôhang bânjaq, bânjaq lôhangnja*.
 VEELGODENDOM, o. *bânjaq dêwa, bânjaq dêwâta*.
 VEELHOOFDIG, b. n. *berkopâla bânjaq*.
 VEELHOEK, m. *bânjaq pendjoeroe*.
 VEELHOEKIG, b. n. *berpendjoeroe bânjaq*.
 VEELJARIG, b. n. *bebrâpa tâhon, bertâhontâhon*.
 Een — *verblijf, kadiâman bertâhon-tâhon, kadoedoekan jang bebrâpa tâhon lamânja*.
 VEELKLEURIG, b. n. *warna bânjaq, hiram, pantja-warna, pelâng, halar*.
 VEELLIGT, bijw. *bârang-kâli, kâlœ-kâlœ. siâpa tâhoe*.
 VEELMAALS, bijw. *veelmalen, bânjaq kâli, bebrâpa kâli*.
 VEELMALIG, b. n. *zie VEELMAALS*.
 —, *herhaald, ber-oelang-oelang*.
 VEELMANNERIJ, vt. *hâl piâra bânjaq lâki-lâki*.
 VEELMEER, bijw. *terlebeh poela, bânjaq lâgi, tambâhan lâgi*.
 VEELMIN, bijw. *terlebeh koerang*.
 VEELMONDIG, b. n. *bermoeloet bânjaq, âda moeloet bânjaq*.
 VEELPOTIG, b. n. *berkâki bânjaq, âda bânjaq kâki*.
 VEELSLACHTIG, b. n. *berbungsâ bânjaq, bagei-bagei bangsa*.
 VEELSOORTIG, b. n. *ber-bâgei-bâgei, pelbâgei, bânjaq djenis, roepa-roepa, bânjaq roepa*.
 VEELTAKKIG, b. n. *rampaq, bânjaq tjâbangnja, bertjâbang bânjaq*.
 VEELTIJDS, bijw. *bânjaq kâli, bebrâpa kâli*.
 VEELVOETIG, b. n. *zie VEELPOTIG*.
 — *blad, dâwon gorita, (Folium polipi)*.
 — *e wortel, akar gorita*.
 VEELVOUD, o. *bilângan bânjaq*.
 VEELVOUDIG, b. n. *bânjaq ganda, ganda-berganda*.

VEELVOUDIGHEID, vt. *kabanjâkan, pri ganda-berganda*.
 VEELVULDIG, b. n. *bebrâpa bânjaq*.
 VEELWETER, m. *orang jang bânjaq tâhoe*.
 VEELWJVERIJ, vt. *mâdoe, hâl permadoewan, bâjoh*.
 VEELZIJDIG, b. n. *bânjaq persaginja, bânjaq pesegi, L., bânjaq fihag*.
 VEELZIJDS, bijw. *derrî paadda bebrâpa fihan, bagei-bagei prinja*.
 VEELZINS, bijw. *bagei-bagei artinja*.
 VEEMARKT, vt. *pâsar binâtang*.
 VEEMEESTER, m. *opperherder, panghoeloe gombâla*.
 VEEN, o. *râwah tânah bakal âpi*.
 VEER, vt. *zie VEDER*.
 Stalen —, *pêr wâdja*.
 VEER, o. *overvaart, pangkâlan, tempat menjebrang*.
 Opzigtter van een —, *panghoeloe pangkâlan*.
 —, *kaai, tjaroetja*.
 VEERBOOT, vt. *zie VEERSCHUIT*.
 VEERBUIGER, m. *prâbot bakal menjepit pêr*.
 VEERGELD, o. *oewang tambângan, oewang menoempang, oewang menjebrang*.
 VEERGRAS, o. *roempoet koeda, roempoet lâwoet*.
 VEERHUIS, o. *pondoq paadda tempat penjabrangan, pondog pangkâlan*.
 VEERKRACHT, vt. *goewatnja pêr*.
 VEERLIJK, b. n. *bânjaq poeinja djâwt, bânjaq poenja karbo dan sampi, L.*
 VEERMAN, m. *toekang tambângan, orang menambang, djeroe tambângan*.
 VEERSCHIP, o. *tambângan, prâhoe bakal menjabrang, prâhoe penjabrangan*.
 VEERSCHUIT, vt. *prâhoe tambângan, penambang*.
 VEERTIEN, telw. *empat blas*.
 Over — *dagen, (de Maleijer zegt: vijftien dagen) dâlam lima blas hârt*.
 VEERTIENDAAGSCH, b. n. *tiap-tiap lima blas hârt, sâban-sâban lima blas hâri, L.*
 VEERTIENDE, b. n. *en o. ka-empat blas*.
 Een —, $\frac{1}{15}$, *sa-per-empat blas*.
 VEERTIENDEHALF, b. n. *tiga blas satengah*.
 VEERTIENDERLEI, b. n. *empat blas bagei*.
 VEERTIENJARIG, b. n. *demoer empat blas*.
 VEERTIENMAAL, hijw. *empat blas kâli*.
 VEERTIENMAANDIG, b. n. *demoer empat blas boelan*.
 VEERTIENTAL, o. *bilângan empat blas*.
 VEERTIENURIG, b. n. *empat blas djâm lamânja*.
 VEERTIG, telw. *empat poeloh*.
 — *dagen en — nachten feest vieren, bertjâga-djâga empat poeloh hârt empat poeloh mâlam*.
 Met — *personen bij zich, dengan empat poeloh orang sertanja*.

- Hij is — jaren oud, *demoernja soeduh*, *ampat poeloh táhon*.
- VEERTIGDAAGSCH, b. n. *ampat poeloh hárt lamánja*.
— e *vusten*, *poewása jang ampat poeloh hárt lamánja*.
- VEERTIGER, m. *orang jang ampat poeloh táhon demoernja*.
- VEERTIGMAAL, *bijw. ampat poeloh káli*.
- VEERTIGMAANDIG, b. n. (van levensduur), *demoer ampat poeloh boelan*.
— e *duur*, *ampat poeloh boelan lamánja*.
- VEERTIGSTE, b. n. en o. *ka-ampat poeloh*.
Een —, $\frac{1}{25}$, *sa-per-ampat poeloh*.
- VEERTIGTAL, o. *bilangan ampat poeloh*.
- VEERTIGURIG, b. n. *ampat poeloh djám lamánja*.
- VEERTIGVOED, b. n. *ampat poeloh káli bagitoe bánjaq*, *ampat poeloh ganda*.
- VEERTIGVOUDIG, *bijw. berganda-ganda ampat poeloh káli*.
- VEERTIGWERF, *bijw. ampat poeloh káli*.
- VEERTJE, o. *boeloe ketjil*.
Eerste — s van jonge vogels, *boeloe páhat*.
- VEERWJF, o. *parampoewan jang djádi toekang tumbángan*, *orang parampoewan menambang*, *parampoewan jang djádi djoeroe tumbángan*.
- VEEST, m. *koentoet*.
- VEESTEN, o. w. *berkoentoet*.
- VEESTAL, m. *kandang*.
- VEESTERFTE, *vr. sampar binátang*, *kamatian bánjaq binátang*.
- VEETE, *vr. damdam*, *sákit háti*.
Eene — *koesteren*, *berdamdam*, *bersákit háti*.
- VEETEELT, *vr. pemtaráán binátang*, *háł píára háwán*.
- VEETELOOS, b. n. *tiáda berdamdam*.
- VEGEN, b. w. *slaan*, *poekol*, *páloe*.
Met den rotting *geveegd* worden, *di poekol rótan*.
—, *reinigen*, *aanvegen*, *sápoes*, *menjápoe*.
Het huis —, *sápoes roemah*.
Al — de omkeeren, *báliq sápoes-sápoes*.
Iemand den mantel —, *menghardiq orang*, *kassí adjar orang*, L.
De tranen —, *sékat (sikat) ajer máta*.
Een zwaard —, *oepam pedang*, *oepam pedang subilah*.
- VEGER, m. *orang jang menjápoe*, *penjápoe* —, *werktuig*, *sasápoes*, zie BORSTEL.
- VEIL, o. *klimop*, *ganggang poejoes*.
- VEIL, b. n. te koop, *jang máw di djoewal*, *bakul di djoewal*, *dápat di bli*.
Zijn leven — hebben, *zijn leven wagon*, *belandjékan djiwa*.
Iets voor honderd ropijen — hebben, *máw di djoewal sarátoes roepiah*.
—, *bijw. akan di djoewal*.
- VEILBAAR, b. n. *verkoopbaar*, *jang dápat di djoewal*, *jang bóleh di lélang*, *jang bóleh di djoewal*.
- VEILDAG, m. *hárt lélang*.
- VEILDRAGER, m. *orang djoewal bli bárang jang di lélang*, *orang djoewal bli segalla bárang-bárang jang soedah di pákei*.
- VEILEN, b. w. *djoewal di lélang*, *lélang*.
Geveild worden, *di lélang*, *di djoewal di lélang*, *tároh di lélang*.
—, *rondventen*, *rájah*.
- VEILER, m. *jang toendjoek bárang di lélang*, *jang lélang*.
- VEILIG, b. n. aan geen gevaar blootgesteld, *tiáda berbáhája*, *sadjahtara*, *bersalámat*.
—, *rustig*, *bersantawasa*, *senang*.
—, *bijw. dengan salámat*, *atas prt jang sadjahtara*.
— *ontkomen*, *loepoet dengan salámat*.
- VEILIGEN, b. w. *menjentausákan*, *menjadjah-trákan*.
- VEILIGHEID, *vr. sadjahtara*.
—, *rust*, *santawasa*, *kasantawasáan*, *kasenangán*, *amán*, *Ar.*, *amánét*, *Ar.*, *kala-koewan jang bersantawasa*.
— *vragen*, *minta amán*.
- VEILIGLIJK, *bijw. atas prt jang sadjahtara*, *dengan kasenangán*.
- VEILING, *vr. lélang*, *leilang*, *leiloe*, *Port.*, *pendjowálan di hadápan orang bánjaq*.
- VEILTJJD, m. *tempo lélang*.
- VEINNOOT, m. zie VENNOOT.
- VEINSAARD, m. *orang jang tjoeelas háti*, *orang berdoewa moeka*, *orang jang poera-poerákan*, *goela soenda*.
- VEINZEN, o. w. *poera-poera*, *tjoeelas háti*, *mengitjoe háti*.
—, b. w. *poera-poerákan*.
Hij veinsde ziek te zijn, *makka ia-poon poera-poerákan dirinja sákit*.
Geveinsde vriendschap, *persoesibátan jang poera-poera (tjoeelas)*.
- VEINZERIJ, *vr. pekar djáán jang tjoeelas*, *poera-poera*, *nifáq*. *Ar.*, *pekar djáán mengitjoe háti*, *perboewátan jang tjoeelas*.
Het is slechts —, *itoe poera-poera sádtja*, (doch beteekent ook: het is maar gekheid).
- VEINZING, *vr. háł poera-poera*, *háł mengitjoe háti*.
- VEL, o. *koelit*, *baloelang*, *djild*, *Ar.*, *djilid*, *verb*.
Geiten —, *koelit kambing*.
—, *huid van enen os*, *baloelang lemboe*.
Een — *papier*, *qarthás sa-lembar*.
Beschreven —, *qarthás jang di toelis*, *tsoehof*, *Ar*.
In een kwaad — *steken*, *bersákit-sákitan*.
- VELD, o. open —, *pádang*, *ársat*, *Ar*.
Een ruim —, *plein*, *tánah lápang*, (tevens de naam van het koningsplein boven Batavia).
Het — der verrijzenis, *ársat el-giámát*, *Ar.*, *pálang moesjar*.
—, *akker*, *benlang*, *lú-lung*, *tánah*.

- Het — bebouwen, *berlâdang*.
 Een zeer uitgestrekt —, *pâdang jang loewas*.
 —, rijstveld, *sâwah*, zie RIJSTVELD.
 VELDACHTIG, b. n. *sa-roepa pâdang, sa-bagei pâdang*.
 —, zoo als bouwland, *sa-roepa lâdang, sa-bagei bendang*.
 VELDARBEID, m. *peroesâhan tânah, hâl berlâdang*.
 —, in de rijstvelden, *hâl menjâwah, pekarjâan di sâwah*.
 VELDARTILLERIE, vr. *mariam jang di pâket di pâdang (médan) paprângan*.
 VELDARTS, m. *thabib orang berprang*.
 VELDBAKKER, m. *toekang rôti orang berprang*.
 VELDBLOEM, vr. *boenga pâdang, kumbang pâdang, L.*
 VELDBOUW, m. zie AKKERBOUW.
 VELDBOUWER, m. *orang berlâdang, orang menjâwah*.
 VELDDIENST, vr. *chedmat orang pergi berprang, pekarjâan orang jang pergi berprang*.
 VELDDISTEL, vr. *doeri pâdang*.
 VELDDUIVEL, m. in de gedaante van een varken, tijger enz., *karâmat*.
 VELDELING, m. en vr. *orang doesoen, orang dôsa, orang kampong, bad-wi, Ar.*
 VELDFLESCHE, vr. *bôtol orang toeldâdoe, L., boelt orang prang*.
 VELDFLUIT, vr. *bangsi, soeling, L.*
 VELDGEDIERTE, o. *binâtang jang di pâdang, binâtang liar, morga stawa, hâiwân, Ar., médân*.
 VELDGESCHREI, o. *veldgeschreeuw, tampoq soeraq*.
 — van het gemeene volk, *soeraq*.
 — van officieren en helden, *tampiq*.
 Een — aanheffen, *bertampiq soeraq*.
 VELDGEWAS, o. *tânâman-tânâman, hâtsil tânah perhoemân*.
 VELDGEZANG, o. *njanjian orang doesoen*.
 VELDGEZIGT, o. *kalihâtan pâdang*.
 VELDGOD, m. *déwa hoetan, pawâna, Sansk.*
 —, afgod in de wildernis, *berhâla hoetan*.
 VELDGODES, vr. *déwi hoetan*.
 VELDHEER, m. *panglima prang, panghoeloe prang, sênopât, Jav.*
 VELDHEERSCHAP, o. *djabâtan panglima orang*.
 VELDHOED, m. *toedong*.
 VELDHOEN, o. *hâjam hoetan*.
 —, vogel, die op een hoen gelijkt, *hâjam-hâjâman*.
 VELDHOENDEREI, o. *telôr hâjam hoetan*.
 VELDHUT, vr. (van takken) *bârong-bârong*.
 VELDKONIJN, o. *kalintji hoetan*.
 VELDLEGER, o. *bala-tantarâ paprângan*.
 VELDLEGERING, vr. *pembaringan bala-tantarâ*.
 VELDMAARSCHALK, m. *sardâr, Perz., marskalk, verb.*
 VELDMAARSCHALKSSTAF, m. *tongkat sardâr*.
 VELDMUIS, vr. *tikoas tânah*.
 VELDNIMF, vr. *feri, péri, Perz.*

- VELDONTDEKKER, m. *orang jang memariksa tânah, orang jang menendjoe tânah*.
 VELDONTDEKKING, vr. *memariksâan tânah (pâdang)*.
 VELDVERSTE, m. *panghoeloe prang, panglima prang*.
 VELDPOST, vr. *kâwal di pâdang*.
 VELDREDIKER, m. *pandita toeldâdoe*.
 VELDRIESTER, m. *pâtri toeldâdoe*.
 VELDROOS, vr. *boenga mâwar di pâdang*.
 VELDSCHALMEI, vr. *soeling orang doesoen, bangsi orang kampong*.
 VELDSLÂ, vr. (Hediotis) *tjâtjar bôbôq*.
 VELDSLÂG, m. *prang, paprângan*.
 VELDSLÂNG, vr. *oelar tânah*.
 —, geschut, *lêla*.
 VELDSTUK, o. (inlandsch) *rantaka*.
 VELDTEEKEN, o. *ulâmat prang*.
 —, sein, *samboejan prang*.
 VELDTENT, vr. *cheimah orang prang*.
 VELDTOGT, m. *perangkâtan tantarâ*.
 VELDTREIN, m. *segalla bârang paprângan*.
 VELDTROS, m. zie VELDTUIG.
 VELDTUIG, o. *alat paprângan, serba prang*.
 VELDTUIGMEESTER, m. *panglima mariam*.
 VELDVAAN, vr. *bandéra orang prang, zie VAANDEL*.
 VELDVERMAAK, o. *kasoekâan di dêsa (pâdang)*.
 VELDVRUCHT, vr. *boewah tânah, hâtsil tânah*.
 VELDWACHT, vr. *kâwal di pâdang*.
 VELDWACHTER, m. *mâta-mâta*.
 VELEN, b. w. *tâhan, darita, tsabar, Ar.*
 VELERHANDE, b. n. *bâgei-bâgei, pelbâgei, djenis-djenis, roepa-roepa*.
 VELERLEIHEID, vr. *prt pelbâgei, hâl roepa-roepa*.
 VELG, vr. *birih djantrâ, pinggir rôddâ, L.*
 VELGHOUT, o. *kâjoe birih djantrâ, kâjoe pinggir rôddâ, L.*
 VELLEN, b. w. (boomen,) *tabang, tebang, menoembang, pôtung, L.*
 Pas gevelde boomen, *tebangan*.
 Bamboes —, *menabang boeloh, pôtung bamboe, L.*
 —, dooden, verslaan, *boemoeh, mendjâ-tohkan*.
 Een bosch — om er bouwland van te maken, *menantjong perhoemân*.
 Een vonnis —, *poetoeskan koekoem*.
 Het oordeel —, *menghoekoemkan*.
 De piek —, *alâkan toembaq, merâdaqkan toembaq*.
 VELLEN, o. *penebangan*.
 VELLENPLOTEN, o. *hâl membrisihkan koelit binâtang*.
 VELLENPLOTER, m. *toekang msmbrisihkan koelit binâtang*.
 VELLETTJE, o. *selâpoet, koelit tipis*.
 VENDEL, o. zie VAANDEL.
 VENDU, vr. (ond. w.) *lêlang, leilang, van het Port. leilao*.
 VENDUHS, o. *roemah lêlang*.

VENDUMEESTER, m. *kapála lélang*.
VENDUREGT, o. *haq lélung*.
VENIJN, o. gift, (van dieren,) *bisa*.
 — (van planten,) *oepas*.
 — (van delfstoffen,) *rátjon, rátjom*.
 Langzaam doodelijk —, *ismoe*.
VENIJNDRANK, m. *minoeman rátjon*.
VENIJNGEVER, m. *jang membrt minom (mákan) rátjon*.
VENIJNGEVING, vt. *pembriaan rátjon*.
VENIJNMENGER, m. *jang mengoelam rátjon*.
VENKEL, vt. *adas, djir manis, basbás, Ar., rázt-jánadj, Ar.*
VENKELOLIE, vt. *minjaq adas*.
VENKELWATER, o. *ajer adas*.
VENKELWORTTEL, m. *akar adas*.
VENKELZAAD, o. *bidji adas, behh adas*.
VENNOOT, m. en vt. *teman, sakoeto, perséro, L., sjarik, Ar.*
 Het aannemen van eenen —, *hál menarina perséro (sakoeto, sjarik, Ar., teman), isjrák, Ar.*
VENNOOTSCHAP, o. *persérowan, L., pertemánan, persakoetówan, sjorkat, Ar.*
VENSTER, o. inlandsch —, *tngkap, nátang*.
 Europeesch —, *djandéla*.
VENSTERBANK, vt. *Eur. bangko djandéla*.
VENSTERBLIND, o. *pápan djandéla*.
VENSTERBOOM, m. *kájoe toetop djandéla, sakat djandéla*.
VENSTERGELD, o. *tjoekei (béa) jang di bájar derri (kárana) djandéla*.
VENSTERGLAS, o. *glas djandéla, L., kátja djandéla, kátja tngkap*.
VENSTERGORDIJN, vt. *kalamboe djandéla*.
VENSTERGRENDJEL, m. *kantjing djandéla, sósók-an tngkap*.
VENSTERKUSSEN, o. *bantal djandéla*.
VENSTERLUIK, o. *pápan djandéla, pápan nátang (tngkap)*.
VENSTERPEN, vt. *pásaq (pen) djandéla*.
VENSTERRAAM, vt. en o. *raam djandéla, verb.*
VENSTERROEDE, vt. *kájoe glas djandéla*.
VENSTERRUIT, vt. *glas djandéla, L., kátja djandéla*.
VENSTERTRALIE, vt. *kíst-kíst djandéla (tngkap)*.
VENT, m. *orang kásar, orang gobloq, L.*
 Verwijfde —, *bantjoet, Beng.*
VENTBAAR, b. n. *jang dápat di djoewal, bárang djoewálan*.
VENTEN, b. w. *djoewal-djoewálan, rájah, djáda, berdjáda, tjengkaw*.
VENTJE, o. *orang káté, orang pëndéq*.
VENUS, vt. *godin, rembha, Sansk.*
 —, zie **MORGENSTER**.
VENUSANGEL, m. *kalintit*.
VENUSDIER, o. *soendal*.
VENUSKWAAL, vt. *bunggang, L., rádja sínar, rastong koetji*.
VENUSNAVELKRUID, o. (cotyledon,) *sájour bébéq*.

VENUSZIEKTE, vt. zie **VENUSKWAAL**.
VER, b. n. *djâwh, djâwoh, bátd, Ar.*
Zeer —, terláloe djâwh.
 En zij liet het niet — van hare zijde gaan, *makka táadálah di brinja djâwh derri paadda sisinja*.
 Een —re weg, *djâlan djâwh*.
 Hoe —? *brápa djâwh?*
 Een gezigt — (van 18000 voet,) *farsach, Perz., sopemandang, sapemandangan*.
 — ziende, *máta tádjam, máta troes*.
 Van —re, *derri djâwh*.
 Dat zij —re, *djângan, djângankan, djângan sakáli, palias, paliaslah*.
 Wel —re van gedood te zijn, is hij niet eens gewond, *djângankan di boenoh di loeka poon tíada*.
 Wel —re van op te ligten, konden zij dien niet eens bewegen, *djângankan terangkat bergeraq poon tíada, S. R. 31*.
 — van slecht te zijn, *sa-káli-káli tíada djâhat, djângan di káta djâhat*.
 Tot dus —re, *híngga di sini, sampé di sini, sampei sakarang*.
 Toen de dag reeds — in den nacht was ingegaan, *satelah hárt djâwh málam, S. R. 51*.
 Voor zoo — ik weet, *sa-brápa kita poenja táhoe, sabagimána sahája poenja táhoe, denyan satáhoe sahája*.
 Te —, *terláloe djâwh*.
 Te — beneden hem, *terláloe bánjaq di báwahnja*.
 —der, *lebeh djâwh, djâwh-an, L.*
 —st, *terlebeh djâwh, páling djâwh, L.*
VERAANGENAMEN, b. w. *menjoekákan, menjanangkan, menjedapkan, békin énnag, L., merámekkan, békin soeka, L.*
VERAANGENAMING, vt. *hál menjoekákan, ka-soekáán, penjedápan*.
VERAARDEN, o. w. *beroebah parángt, djádi lájin prinja, (van den 3de pers.)*
VERAARDING, vt. *hál beroebah prángt*.
VERACHT, b. n. *terhina, terkedji, soedah djádi boesoq mamánja*.
VERACHTELIJK, b. n. *hina, dzalíl, kedji*.
 — door een gemeen geslaat, *kedji dengan roepa jang hina, M. S. R. 44*.
 — behandelen, *mentjoetjákan*.
 — maken (zich), *djádi hina, djádi kedji*.
 —, met verkleining nederzien, *melihat moedah*.
 Zoodat hij met deze kennis niet — op alle schepselen nederziet, *sahingga ia dengan pengatahoewan ini tíada melihat moedah akan segalla machloeq, M. S. R. 28*.
 —er, *lebeh hina*.
 —st, *terlebeh hina, páling boesoq, L.*
VERACHTELIJKHEID, vt. *prí hina, prí kedji, kahináán*.
VERACHTELOOZEN, b. w. *alpa, chílaf, Ar.,*

alpâkan, abeikan, tiada indahkan, tiada membilangkan, loepa dan lâlei.
VERACHTELOOZING, vt. *hâl mengalpâkan, zie VERACHTELOOZEN.*
VERACHTEN, b. w. *hinâkan, melihat moedah akan, tjoetja.*
 Veracht worden, *kena tjoetja, di lihat moedah.*
 —, voor niet achten, *pertiadâkan, tiada membilangkan.*
VERACHTENSWAARDIG, b. n. *hâroes di hinâkan, lâjâq di tjoetja.*
VERACHTER, m. *orang jang menghinâkan, enz. zie VERACHTEN.*
VERACHTEREN, o. en b. w. *djâdi roesaq, djâdi koerang.*
 Zijne handelszaken —, *makka hâl perningânnja itoe djâdi roesaq.*
 Zijne fondsen —, *makka môdalnja djâdi koerang.*
VERACHTERING, vt. *hâl djâdi roesaq, hâl djâdi koerang, karoesâkan.*
VERACHTING, vt. *hâl menghinâkan, kahinâan, penghinâan, pentjoetjâan, amhân, Ar., hâl melihat moedah, hâl tiada membilangkan.*
VERADELIIJKEN, b. w. *membangsâwaukan.*
VERADELIIJKING, vt. *hâl membangsâwaukan.*
VERADEMEN, o. w. *bernafas.*
VERADEMING, vt. *senang, kasenângan, hâl buewang tjâpé.*
 —, *troost, penglipar lâra, penghiboeran.*
VERAF, bijw. *terlâlloe djâwh, djâwh sakâli.*
VERAFGELEGEN, b. n. en bijw. *terlâlloe djâwh, tampatnja, aqtsâ, Ar.*
VERAFGELEGENHEID, vt. *prî tempat jang terlâlloe djâwh.*
VERANDERBAAR, b. n. *jang dâpat di oebahkan, jang boleh beroebah, jang boleh djâdi lâjin.*
VERANDEREN, b. w. *oebahkan, mengoebahkan, lâjinkan.*
 De zon verandert de kleuren, *sinar mâta-hâri mengoebahkan warna.*
 —, o. w. *beroebah, alî, alih, berâlîh, djâdi lâjin.*
 Hij is van gedachten veranderd, *soedah beroebah ingâtannja.*
 De wind is veranderd, *angin soedah berâlî.*
 Van woonplaats —, *pindah, mengâlî.*
 Hij is van toon veranderd, *soedah berâlî bitjarânja.*
 In water —, *beroebah djâdi ajer.*
 Van gedaante —, *djâdi lâjin roepa. berpindah roepa; eene gedaanteverwisseling ondergaan, mendjelâma.*
 Van plaats —, *pindah derri paadda tampat.*
 Van godsdienst —, *berpâlîng derri paadda madzhab.*
 Van kleederen —, *sâlin pekâjin, toekar pakéan.*

VERANDERD, b. n. *ter-oebah, soedah djâdi lâjin.*
VERANDERING, vt. (de daad,) *pengoebâhan, hâl mengoebahkan.*
 —, *gevolg van veranderen, peroebâhan, per lajinan, pertoekâran.*
 Gedaante —, *pendjelamâan, peroebâhan roepa, berpindâhan roepa.*
 —, *zie MAANDSTONDEN.*
VERANDERLIJK, b. n. *onbestendig, tiada tetap, beroebah.*
 —, *wispelturig, pantjaroeba, prangproes.*
 —, *afwisselend, berganti-ganti.*
 —, *aan verandering onderworpen, ka-oebâhan.*
 —e wind, *angin pantjaroeba.*
VERANDERLIJKHEID, vt. *prî jang beroebah (ka-oebâhan).*
 — van karakter, *parângt jang prangproes.*
VERANKEREN, b. w. *tetapkan dengan sâwh.*
VERANTWOORD, b. n. *soedah brisih perkâra, soedah di sâhoet.*
VERANTWOORDELIJK, b. n. *jang tanggoeng, katanggoengan.*
VERANTWOORDELIJKHEID, vt. *hâl katanggoengan.*
VERANTWOORDEN, b. w. *menjâhoet, mendjawâb, membrî djawâb.*
 —, *op zich nemen, tanggoeng.*
 —, *regtvaardigen, zuiveren, soetjikan, bêkin brisih, L.*
VERANTWOORDER, m. *jang mendjawâb, jang tanggoeng, jang soetjikan.*
VERANTWOORDING, vt. *hâl mendjawâb, tanggoengan, qadar, Ar., djawâb, Ar., kasil, Ar., atas.*
 Wat nu het lijk van mijnen geëerden vader betreft, het is ter — mijner beide jongere broeders, om het te beredderen. *adapoon akan majit padoeka ajahnda itoe atas adenda kadoewâlâh jang mengardjâkan akan dia itoe.*
VERARBEIDEN, b. w. *pâkei dengan kardja, hâbiskan dengan kardja.*
VERARBEIDING, vt. *hâl menghâbiskan dengan kardja.*
VERARMEN, o. w. *djâdi pâpa, djâdi miskin, L.*
 —, b. w. *menapâkan, bêkin miskin, L.*
 Verarmd, *miskin, Ar., pâpa, Hind., rôdjot, L., pôtol, L.*
VERBAASD, b. n. *van verwondering, heirân, tertjangang, bingnong, sar-gardân, Perz.*
 —, *van schrik, terkedjoet, kâgêt, L., kena dahsat.*
VERBAASDELIJK, bijw. *dengan heirân.*
VERBAASDHEID, vt. *kakedjoetan, katjangângan.*
 Groote —, *kasompôk-an.*
VERBAAUW(ER)EN, b. w. *membangongkan, bêkin bingong, mendahsatkan.*
VERBABBELLEN, b. w. *babbelende mededec-*

len, *mengatakan dengan bertoeor-toeot, kassi tahoe dengan mengomong-omong.*
 Den tijd —, *hilangkan waqtoe dengan bertoeor-toeot.*

VERBAKKEN, b. w. *pakei dengan bakar (masaq).*
 —, op nieuw bakken, *bakar lagi sakali, bakar poela, masaq lagi.*
 —, door bakken bederven, *meroesagkan dengan bakar.*

VERBALLASTEN, b. w. *moewat toelaq bara.*

VERBAND, o. *verbindtenis, djandji, perdjandjian.*
 Onder — *liggen, tiada dapat di pindahkan.*
 —, *verplichting, wadjib, Ar., kaha-roesan.*
 —, *zamenhang, perhoeboengan, intisab, Ar., atoeran.*
 Het — *der zaak toont zulks aan, makka perhoeboengan perkara itoe menoenjoekkan jang demikiën itoe.*
 Schrijfstijl zonder —, *ka'angan soerat jang koesoet-koesoet.*
 In — *staan, bendarang, sabendarang, poekol.*
 Dit staat daarmede in —, *ini poekol sama itoe.*
 Het — *eener wonde, pembabatan loeka.*

VERBANDBRIEF, m. *soerat perdjandjian, soerat tanggoengan.*

VERBANDHUIS, o. *roemah orang jang di perbatakan loekanja, roemah orang jang kena loeka.*

VERBANDSCHRIFT, o. *soerat perdjandjian, soerat tanggoengan.*

VERBANDELING, m. *orang jang di boewang derri paadda negrinja.*

VERBANNEN, b. w. *boewang, kaloewarkan derri paadda negri.*

VERBANNING, vr. *pemboewangan.*

VERBARNEN, b. en o. w. zie **VERBRANDEN**.

VERBASTERD, b. n. *ter-oebah, soedah djadi lajin.*
 Hij is geheel —, *makka ia-poon soedah sakali-kali teroebah prinja.*
 Een — *hart, hati boesog.*

VERBASTEREN, b. w. *mengoebahkan pri.*
 De wijs of toon —, *djangjalkan ragam, oebahkan laqoe, L.*
 —, o. w. *djadi lajin, ber-oebah.*

VERBASTERING, vr. *per-oebahan, hal ber-oebah.*

VERBAZEN, b. w. *mengheirankan, mentjanganakan.*
 —, *doen ontstellen, membré dahsat, bekin kaget, L.*
 Geheel verbaasd staan, *kasompokan, L., kena dahsat.*
 —, o. w. *djadi heiran.*

VERBAZEND, b. n. *jang membré heiran, zie VERBAZEN.*
 —, *groot, besaar, agong.*

— *veel, terlaloe amat banjaq, paling banjaq.*

VERBAZING, vr. *dahsat, Ar., kaget, L.*

VERBEDDEN, b. w. *pindahkan paadda lajin tempat tidor.*

VERBEEDEN, b. w. *menghadapkan, pertoen-djoekkan, meroepakan, peroepekan, meng-gambarkan.*
 Zich —, *kira, sangka.*

VERBEELDEND, b. n. zie **ZINNEBEELDIG**.

VERBEELDING, vr. *voorstelling, inbeelding, (phantasia), chial, Ar., angan-angan, sangka, peng-rasa-an.*
 —, *afbeelding, gambar, pe-roepa-an, pigeera, L.*
 —, *voorstelling, zinnebeeld, oepama, ibarat, Ar.*
 —, *(phantasma), chajal, Ar.*

VERBEELDINGSKRACHT, vr. *tsifat sangka, goewat chial, Ar.*

VERBEENEN, o. w. *djadi toelang.*

VERBEESTEN, o. w. *djadi sa-roepa pri binatang.*

VERBEID, b. n. *ternanti, tertonggoe.*

VERBEIDEN, b. w. *menantikan.*
 En toen hij daar nabijgekomen was en het volk zijne komst verbeidde, *dan takala ia hampir di sana dan sakalian manoesia menantikan dia, M. S. R. 43.*
 —, o. w. *toenggoe, tonggoe, tanggoh.*

VERBEIDING, vr. *inwaching, hal menantikan.*
 —, *vertoeving, hal tonggoe.*

VERBERGEN, b. w. *semboeni, menjemboeni, intil, melindong, lindongkan.*
 Iemand —, *menjemboeni sa-orang, taroh sa-orang.*
 Zich —, *bersemboeni diri, melindongkan diri.*
 Zich in eene kamer —, *berselindong kadalam bilik.*
 De man is achter de wolken verborgen, *makka boelan di sapoet awan.*
 Iets —, *terwijl hij, die er bij staat, het niet merkt, intil.*
 —, *wegnemen, silip.*
 Het verborgene, *barang jang trada kahatan, barang jang glalub (batlin).*

VERBERGER, m. *orang jang semboeni, zie VERBERGEN.*

VERBERGING, vr. *hal semboeni, hal memboenikan.*

VERBERGPLAATS, vr. *tampat soenji, tempat perlindongan.*

VERBERGSTER, vr. *parampoewan jang semboeni.*

VERBERNEN, b. en o. w. zie **VERBRANDEN**.

VERBETEN, b. n. *di makan girgetam.*
 —, *uitgebeten, di makan.*
 Door sterk water —, *di makan ajer kras.*

VERBETERAAR, m. *orang jang mentsalikan (membajiki,) orang jang bekin bauian, L.*

VERBETEREN, b. w. *bájkít*, *membájkít*, *men-tsaikan*, *moetsaikan*, *pantjat*, *pantjil*.

—, o. w. *djádi* *lebeh bájq*.

De wetten des lands zijn verbeterd, *makka hoekoem negri soedah di tsaikan (perbájkít)*.

VERBETERHUIS, o. *pandjára orang moeda jang bersaláhan*.

VERBETERING, vr. de daad van verbeteren, *hál membájkít*, *pembájkikan*.

—, betere toestand, *perbájkikan*, *kala-koewan jang soedah di perbájkít*.

—, tucht, *tázir*, Ar., *tázir*, verb., *tá-díl*, Ar.

VERBETERLIJK, b. n. *jang dápat di perbá-jkít*, *jang boleh djádi bájq*.

VERBEURBAAR, b. n. *jang dápat di pín-dahkan*, *jang boleh di angkat (pikol)*.

—, dat verbeurd verklaard kan worden, *jang dápat (boleh) kena di rampas*.

VERBEUREN, b. w. *optillen*, *angkat*.

—, verplaatsen, *péndahkan*, *tároh paadda lájin tampat*.

Iets — door schuld, *kena di rampas*.

Eene boete —, *kena denda*.

Hij heeft lijf en goed verbeurd, *makka hartánja dan toebohnja poon binása*.

Verbeurd verklaren, *mendéndá-i rampas*, *mendéndá-i hilang*.

Eene schuld —, *hilang hoetang*, Br. Pal.

Er is niets aan verbeurd, *itoe tiáda mengápa*, *itoe tráda kenápa*, L.

VERBEURTE, vr. *denda hilang*, *rampásan denda*, *rampásan káraná denda*, *denda hilang*.

VERBEUZELEN, b. w. *hilangkan (laloekan) dengan májin-májin sádjá*.

Den tijd —, *menghilangkan waqtoe dengan májin-májin sahádjá*, *menghábsikan waqtoe dengan sia-sia*, *per-sia-stákan waqtoe*.

VERBIDDELIJK, b. n. *zacht*, *lemah lemboet*.

—, het oor neigende naar eene bede, *jang dengarkan permintáan*, *jang dápat di tjendrongkan hatinja*.

VERBIDDELIJKHEID, vr. *prt háti jang lemah lemboet*, *prt háti jang dápat di tjendrongkan*.

VERBIDDEN, b. w. *melembaetkan dengan permintáan (dó)*.

VERBIDDING, vr. *hál menjendrongkan háti dengan permintáan*.

VERBIEDELIJK, b. n. *jang toeroet parintah*, *jang dápat di parintah*, *jang toeroet káta*, *mánis*.

VERBIEDEN, b. w. *lárang*, *amat*, *pantang*, *mengharámkán*, *menegahkan*.

Het is mij verboden, *itoe terlárang pa-dákoé*, *itoe harám padákoé*.

Onder het aanbevelen der deugd en het — der ondeugd, *dengan menjoeroekkan kabédjikan dan melárang kadjahátan*, M. S. R. 34.

Het is verboden varkensvlesch te eten, *makka di pantang mákan dáging bábi*.

Hetgeen bij de wet verboden is, *bá-rang jang di harámkán gjariát*.

Verbodene dingen, *bárang larángan*.

Het doen terughouden van verbodene dingen, *íjáf*, Ar.

VERBIEDEND, b. n. *jang melárang*, *larángan*.

De — e man, *orang jang melárang*.

— bevel, *parintah larángan*.

VERBIEDING, vr. *hál melárang*, *pelarángan*. **VERBIJSTERD**, b. n. *bingong*, *rágoe*, *kasom-pókan*, L., *kenu dahsat*.

VERBIJSTERDHEID, vr. *bingong*, *dahsat*.

VERBIJSTEREN, b. w. *mendahsatkan*, *mem-bingongkan*, *békin bingong*, L.

—, geheel in verwarring brengen, *meng-hároekan*.

VERBIJSTERING, vr. *kalakoewan orang bin-gong*, *hál orang kena dahsat*.

VERBIJTEN, b. en wd. w. (zich —), *girgetam*, L., *mákan dér*.

Zich — bij het aanhooren van verve-lend gebabel, *djéngkil*.

VERBINDEN, b. w. anders binden, *ikat lájin roepa*, *ganti koelit*.

Een boek laten —, *soeroeh ganti koelit kitáb*, *soeroeh mengilip poela soewátóe kitáb*.

Eene wond —, *bábatkan poela loeka orang*.

—, zamenvoegen, *hoebong*, *menghoebong*, *menjambat*.

Zich met iemand —, *menjambatkan di-rinja dengan sa-orang*.

—, een verbond maken, *berdjandji*, *memboewat perdjandjian*.

Zich onderling —, *djádi moewáfaqat berpákat*, L.

Zich (voor iemand) —, *tanggung*, *ákoé*, *mengákoé*.

Zich door eene gelofte —, *berqaul*, *berniat*.

Zich voor iemands schulden —, *tang-gong orang poenja hoetang*.

—, in verband brengen, *tambatkan*.

VERBINDEND, b. n. *verplichtend*, *kaharoesan*, *ferdloe*, Ar., *jang misti*, *jang misti di toe-roet*, *adláfi*, Ar.

—, *menghároeskan*, *menferdloekan*.

VERBINDING, vr. *pengikátan*.

—, *verbindenis*, *djandji*, *perdjandjian*.

—, *vereeniging*, *penghoeboengan*.

—, *vermenging*, *tjanpoeran*.

VERBINDTENIS, vr. *djandji*, *perdjandjian*, *bábat*.

—, *verstandhouding*, *persambátan*.

Schriftelijke schuld —, *soerat tanggung hoetang*.

Zijne geheele —, *sa-bábatnja*, Br.

VERBITTERD, b. n. *vertoorn*, *amárah*, *má-rah*, L., *geram*, *morka*, *Hoft*.

—, *verstoord*, *goesar*, *ketjil háti*.

—, *bitter gemaakt*, *di békin páhit*, *ter-páhit*, *soedah di páhitkan*.

VERBITTERDHEID, vr. *hál amárah*.

- VERBITTEREN**, b. w. *páhítan, memáhítan, békin páhit, L.*
—, vertoornen, *mengamárahkan, békin mára, L., békin goesar, L., menggoesar-kan, memorkákan, Hoft., mengamárakan, memedaskan.*
Het gemoed —, *memedaskan háti, memorkákan qalboe, Hoft.*
—, tergen, *oesiq, ajoem, toesoeg.*
- VERBITTERING**, vr. *hál memáhítan, pemahitan, hál békin páhit.*
—, toorn, *amára, mára, L., morka, Hoft., goesar.*
—, wrok, *damdán.*
- VERBLAZEN**, b. w. *péndahkan dengan tioep, tioepkan.*
- VERBLEEKEN**, o. w. *djádi poetjat, djádi poedar.*
Doen —, *memoetjatkan, békin poetjat, L.*
- VERBLEEKING**, vr. *hál djádi poetjat, hál djádi poedar.*
- VERBLEEKT**, b. n. *poetjat.*
—, doodkleurig, *poedar, poetjatnja orang máti.*
- VERBLIJD**, b. n. *soeka háti, gamar, soeka-tjita.*
— zijn te hooren, *dápat soeka háti sabab mendengar.*
- VERBLIJDEN**, b. w. *soekákan, menjoekákan, menggamarkan, soeka-tjítákan, békin soeku háti, L.*
Opdat ik de harten verblijde van allen, die door mij mishandeld zijn, *sopája koesoekákan háti segala orang jang di persakitt derri paadda akoe, M. S. R. 44.*
Zich —, *menjoekákan diri.*
- VERBLIJDING**, vr. *soeka, kasoekáan, soeka-tjita, kagamáran.*
- VERBLIJF**, o. de daad van verblijven, *kadoeloekan, kadiáman.*
—, verblijfplaats, *tampat kadoedoekan, tempat kadiáman, zie ook VERBLIJFPLAATS.*
Het — des vredes, *dár, es-salám, Ar., Hoft.*
—, *hál doedoeq, hál diam, zie VERBLIJFPLAATS.*
- VERBLIJFPLAATS**, vr. *tampat kadoedoekan, tempat kadiáman, dár, Ar., cháwah, Ar.*
— in een bosch of wildernis, *koebowan, Palemb.*
- VERBLIJVEN**, o. w. *doedoeq, diam, tinggal.*
Hij verblijft al tien jaren in die stad, *soedah sa-poeloh táhon lámánja makka ia doedoeq di dálam negri itoe.*
Ergens uit oorzaak van godsdienst —, *itikáf, Ar.*
Ongeveer een paar maanden in de bovenlanden —, *tinggal bárang doewa boelan di goenong.*
- VERBLIJVING**, vr. *hál doedoeq, hál diam, hál tinggal.*
- VERBLIKKEN**, o. w. *ber-oebah warna, hilang warna jang sudia, moentang, L.*
- VERBLIND**, b. n. blind, *boeta.*
—, verlost, *di tawár-i.*
— in het gemoed, *máta glap, háti glap.*
- VERBLINDEN**, b. w. *boetákan, memboetákan, békin boeta, L.*
De oogen —, *memboetákan máta.*
Het gemoed —, *mengglapkan háti.*
Zich —, blind voor iets zijn, *toetop máta, tíada máw lihat.*
—d, schitterend, *siloe.*
- VERBLINDHEID**, vr. *hál memboetákan, memboetáan.*
—, slechtheid, *kadjahátan, djahiliat, Ar.*
—, begoocheling, *chajál, Ar.*
- VERBLINDING**, vr. *hál memboetákan, memboetáan.*
- VERBLOEMD**, b. n. *oepáma, ibárat, Ar., madjazi, Ar.*
Wanneer men van een dom mensch zegt: „het is een buffel”, dan wordt buffel in eenen — en zin opgevat, *káloe di kátákan orang bódoh itoe karbo makka perkatáan karbo itoe ibárat sádja.*
— spreken, *mengibáratkan, berkáta dengan madjáz, berkáta atas pri madjazi.*
—, bijw. —elijik, *dengan ibárat, dengan oepáma.*
- VERBLOEMEN**, b. w. *optooijen, hias, hiási, menghias.*
—, bewimpelen, *toetop, semboenikan.*
De waarheid —, *semboenikan kabenáran.*
Zijnen misslag —, *toetop salahnja.*
- VERBLOEMING**, vr. *versiering, penghiásan dengan boengá.*
—, bewimpeling, *hál menoetop, hál semboenikan, penoetopan.*
- VERBLUFFEN**, b. w. *menduhsatkan, membri dahsat, békin kasompákan, L.*
- VERBLUFT**, b. n. *kena dahsat, kasompókan, L.*
- VERBOD**, o. *laráangan, raráangan, verb., nafí, Ar.*
Een nieuw —, *laráangan jang bahároe.*
Het is een — gele kleederen te dragen, *áda laráangan pákvi warna koening.*
Het doen terughouden van een —, *ifáf, Ar.*
- VERBODEMEN**, b. w. *ganti pantat tong.*
- VERBODEN**, b. n. *terlárang, montaha, Ar., mahdjoer, Ar.*
- VERBODSDAG**, m. *hári laráangan.*
- VERBODSSTELSEL**, o. *sjarth laráangan.*
- VERBODSWET**, vr. *titah laráangan.*
- VERBOEKEN**, b. w. *péndahkan paadda lájin boekoe, toelis di boekoe lájin, toelis di dálam lájin boekoe.*
- VERBOLGEN**, b. n. zie **ONSTUIMIG**, **BOOS**, **TOORNIG**.
- VERBOLGENHEID**, vr. zie **ONSTUIMIGHEID**, **BOOSHEID**, **TOORNI**.
- VERBOND**, o. *djandji, perdjandjian, áhd, Ar., áhad, verb.*
— der genade, *perdjandjian rafímat.*

De arke des —, *táboet*, Ar.
 Het — van vroegeren tijd, *perdjandjian dholo hárt*.
 Onderling een vast — sluiten, *bertegoh-tegohan djandji*.
 Een — sluiten, *memboewat perdjandjian*.
 Een — bekrachtigen, *menetapkan perdjandjian*.
 De naleving van het — eischen, *toen-toet perdjandjian*.
 Het oude —, *soerat perdjandjian láma, el ahdo'l-átig*, Ar.
 VERBONDBREKER, m. *orang jang merombag djandji*.
 VERBONDBREKING, vt. *kál merombag djandji*.
 VERBONDEN, b. n. vereenigd, *terhoebong*.
 —, eenstemmig, *noewáfaqat*, Ar., *ber-pákat*, L.
 VEDBONDSARK, vt. *táboet*, Ar.
 VERBONDSBRIEF, m. *soerat perdjandjian, warqat' l-qawl*, Ar.
 VERBONDSCHENDER, m. *orang jang merombag perdjandjian*.
 VERBONDSEED, m. *soempah atas djandji*.
 VERBONDSKIST, vt. *táboet*, Ar.
 VERBONDSMAAL, o. zie NACHTMAAL.
 VERBONDSOFFER, o. *qorbán qawl*, Ar.
 VERBONDSWET, vt. *sjariát perdjandjian*.
 VERBOORDEN, b. w. *memboewat pinggir bahároe, ganti pinggir*.
 VERBORGEN, b. n. *tersemboeni, terboeni, ghájib*, Ar., *chafi*, Ar.
 Al het geopenbaarde en het — e is in uwe kennis vervat, *bárang jang njáta dan terboeni toeloh dálam ilmoeoe*, M. S. R. 45.
 —, geheimzinnig, *rahasia, rahsia*.
 —, zie HEIMELIJK.
 —, onbekend, *táda katahoewan*.
 —, duister, *glap*.
 — e, geheimzinnige woorden, *perka-táan jang dálam sakáli*.
 — handel, *dagangan glap*.
 In het — e, *dengan diam-diam, men-tjoert-tjoert*.
 VERBORGENHEID, vt. *rahasia, bárang rahsia, bárang rahasia*.
 —, geheimenis, *bárang jang ghájib*, M. S. R. 7.
 VERBORGENLIJK, bijw. *atas prt jang tersemboeni*.
 VERBOUWEN, b. w. *boewat lájin roepa, békin lájin roepa, membaharoevi*.
 —, door bouwen verspillen, *hábsikan dengan memboewat*.
 Hij heeft zijn geld met huizen te — verspild, *makka oewangnja itoe di hábsikannya dengan memboewat (békin) roemah*.
 —, (koonn), *menjawah, berlá dang*.
 VERBRABBELEN, b. w. *békin koesoet*, L., *mengoesoetkan*.
 VERBRADEN, b. w. *menggórèng terláloe láma*.
 —, o. w. *hábsi sabab di góréng terláloe láma*.

VERBRANDBAAR, b. n. *jang dápat di bákar*.
 VERBRANDEN, b. w. *bákar, membákar, toenoe, menoenoekan menghangoeskan*.
 Verbrandt mij! *bákarlah hamba!*
 Door vuur verbrand worden, *di bákar ápi*.
 Een huis —, *membákar roemah*.
 Een lijk —, *membákar majit*.
 Levend verbrand worden, *máti di bákar*.
 Voor de tweede maal boomwortels en takken —, *pundoe*.
 Zich met den (de) afgestorvene laten —, *béla, berbéla di dálam ápi*.
 —, o. w. *hangoes, kabakáran, toenoe, tertoenoe*.
 Het huis verbrandt, *roemah kabakáran*.
 Van sommigen verbrandden de kleederen, *sa-tengah tertoenoe badjoenja*.
 Die stad is verbrand, (afgebrand), *makka hangoeslah terbákar negri itoe*.
 Door de zon verbrand, *kena pánas máta-hárt*.
 —, aanbranden, *hangoes, kena hangoes*.
 Dat vleesch is aangebrand, *makka dáging itoe kena hangoes*.
 VERBRANDHEID, vt. *hál kena hangoes, kahanjoesan*.
 —, versenging van planten of boomen door hitte of koude, *lájor*.
 VERBRANDING, vt. het doen verbranden, *pembakáran*.
 De — zelve, *kál bákar, kabakáran, hál toenoe*.
 Van de — plaats van dat lijk, *derri paadda tempat membákar bangké itoe*, S. R. 104.
 VERBRASSEN, b. w. *boeroes, boeroeskan*.
 Hij heeft de schatten zijns vaders verbrast en is nu doodarm, *makka segalla harta bapánja itoe soedah di boeroeskanja, serta miskinlah ia terláloe amat*.
 VERBRASSING, vt. *pemboeroesan*.
 VERBREEDEN, b. w. *meléarkan, békin lébarran*, L., *meloewaskan*.
 Eenen weg —, *meléarkan djálan, memboekoqkan djálan*.
 Het veld —, *meloewaskan pá dang*.
 VERBREEKBAAR, b. n. *rápoh, jang bóleh pújah*.
 VERBREIDEN, b. w. *chabarkan, kast kábar*, L.
 Overal —, *masjhoerkan*.
 Iemands lof —, *masjhoerkan poedjinja orang, memoedji orang berkoeliling*.
 Zich —, verder uitstrekken, *meloewaskan dirinja*.
 Het daglicht verbreidt zich, *makka siang hári bersinar kan koeliling*.
 VERBREIDER, m. *jang mengchabarkan koeliling, jang kast bertáhoe koeliling*, L., *jang masjhoerkan*.
 VERBREIDING, vt. *hál memasjhoerkan, hál*

mengchabarkan koeliling, hâl kasst bertâhoe koeliling.

VERBREKEN, b. w. (breekbare waar) *pitjahkan.*
Een touw —, *poetoeskan târi.*
Een bamboes —, *pâthakan boeloh (bamboe, L.)*
Een verbond —, *rombaq perdjandjian, monkir derri paadda perdjandjian.*
En hij verbreekt al de afgoden, *dan di pitjakkannya sejalja berhâla.*
Eenen uitersten wil —, *mengoebahkan watsi-jat.*

VERBREKING, vr. *hâl pitjahkan*, zie **VERBREKEN**.
—, schending, *kalanggâran, karombâkan.*

VERBRENGEN, b. w. *bâwa paadda lâjin tampat, pindahkan.*

VERBRIJZELAAR, m. *jang meromoqkan, jang mengantjorkan.*

VERBRIJZELEN, b. w. *romoq, romoqkan, antjorkan.*
Glas —, *romoqkan kâtja.*
De harten —, *mengantjorkan hâti.*
Eenen steen tot stof —, *mengantjorkan bâtoe.*
Drooge waren tusschen steenen —, *vermalen, pipis.*
—, met eenen stamper, *toemboeq.*
Tot stof —, *piri.*
Peper —, *toemboeq lâda.*
Verbrijzeld, *antjor, loeloh-lantaq.*
En zijne beenderen waren verbrijzeld, *makka segalla teolangnya poon loeloh-lantaq.*

VERBRIJZELING, vr. *peromokan, pengantjoran, pemipisan, penoemboekan.*

VERBRODDELEN, b. w. *merosaqkan dengan tôris.*

VERBROEDEREN, b. w. *mendjadikan tsobhat (soedâra,) menjoedarâkan, bekin sôbat, L.*
—, verzoenen, *mendameikan.*

VERBROEDERING, vr. *hâl djâdi tsobhat.*
—, verzoening, *perdameian.*

VERBROEIJEN, b. w. *mengaram terlâloe pânas.*
—, o. w. *djâdi boesoq sabab terlâloe pânas.*

VERBROEKELLEN, b. w. *merapohkan, pitjah-pitjahkan.*

VERBRUID, b. n. zie **SLECHT, LEEUJK.**
—, bijw. zeer, *amat, terlâloe, sakâli.*
Het is — morsig op den weg, *makka djalan itos terlâloe bêtjêk.*

VERBRUIJEN, b. w. *bekin roesaq, L., bekin woeroeng, L.*
Het bijiemand —, *menggoesarkan orang.*
Hij heeft het bij u verbruid, *makka ia soedah menggoesarkan toewan hambz.*

VERBRUIK, o. *hâl pâkei, hâl menghâbiskan.*
—, bekostiging, *hâl membelandjâkan.*
— van spijs, *hâl mâkan.*
— van drank, *hâl minom.*

VERBRUIKEN, b. w. *pâkei, mâkan, hâbiskan.*
Veel hout —, *pâkei bânjay kâjoe.*
Veel rijst —, *mâkan bânjay bras.*

Al zijne schatten —, *menghâbiskan segalla hartanja.*

VERBRUIKING, vr. *hâl pâkei, hâl mâkan, hâl menghâbiskan.*

VERBUIGBAAR, b. n. zie **BUIGBAAR**.
—, (volgens de spraakkunst), *jang dâpat di tatsrifkan.*

VERBUIGEN, b. en o. w. zie **BUIGEN**.
(Een naamwoord) —, *tatsrifkan.*

VERBUIGING, vr. (van een naamwoord) *tatsrif, Ar.*

VERBULDEREN, b. w. *hilangkan hâti, mendahsalkan.*

VERDACHT, b. n. *kena sjak, kena sjobhat, Ar.*
— houden, *târoh sjak, tarka, terkah.*
Een — persoon, *orang jang kena sjak, orang jang di tarka.*
Ergens op — zijn, *ingat paadda bârang apa-apa.*

VERDACHTHEID, vr. *sjak, Ar., hoewas.*
—, twijfel, *sjobhat, Ar.*

VERDAGEN, o. w. *loempat sabab soeka hâti.*
—, b. w. zie **DAGVAARDEN**.
Eene vergadering —, *pertanggohkan madjlis.*

VERDAMPEN, o. w. *djâdi hâwap (hâsap).*
Dit water is verdampt, *makka ajer ini soedah djâdi hâwap.*

VERDAMPING, vr. *hâl djâdi hâwap.*
—, uitwaseming, *peloh, ploh, kringat, L.*

VERDANSEN, b. w. *boeroeskan dengan menâri (tandaq).*
Zijn geld met de dansmeiden —, *boeroeskan (hâbiskan) oewangnja dengan ronggêng.*
Zijne gezondheid —, *hilangkan njamanja dengan menâri, hilangkan salâmat badamnja sabab bâla terlâloe bânjay, L.*

VERDARTELEN, b. w. *hilangkan dengan bermâjin.*
—, o. w. *djâdi terlâloe nâkal.*

VERDEDIGBAAR, b. n. *jang dâpat di tâhankan, jang dâpat di lîndongkan, jang bôleh tâhan.*
—, (in regten) *jang dâpat di bitjarâkan.*

VERDEDIGEN, b. w. *melîndongkan, tâhankan.*
Zich —, *melîndongkan diri, melâwan.*
— in regten, *toelung bitjâra.*
Een bewijs of stelling —, *menjoenggoeshkan (memeliharâkan) dalîlnja.*

VERDEDIGER, m. *jang melîndongkan, jang melâwan, nâtsir, Ar.*
— in regten, *jang toelung bitjâra.*

VERDEDIGING, vr. *pelawânan, perlîndongan.*
— in regten, *hâl toelung bitjâra.*

VERDEDIGINGSLINIE, vr. *dâwah bêtêng-bêtêng.*

VERDEDIGINGSMIDDEL, o. *bârang perlîndongan.*
—, wapen, *sindjata akan melâwan.*

VERDEELBAAR, b. n. *jang dâpat di bahagikan.*

VERDEELD, b. n. *terbahâgt, tubbâgt, L.*
Onderling — zijn, *berbantah-bantâhan.*

VERDEELDHEID, vr. *tjiderá*, *perbantáhan*.
 VERDEELEN, b. w. *bahági*, *bahagikan*.
 In vieren —, *bahági empat*, *membahági atas empat bahági*.
 Onder velen —, *rintjaq*.
 VERDEELER, m. *orang jang membahági*.
 VERDEELING, vr. *pembahagian*, *hál membahági*.
 — van erfenis, *pembahagian bárang poesáka*.
 De — der vingers, *selangnja djári*.
 VERDEK, o. *tingkat*.
 VERDEKKEN, b. w. *ganti tingkat*.
 VERDELGEN, b. w. *káramkan*, *mengáram*, *membinasákan*, *rímpah*, *rímpaq*.
 Eene stad —, *membinasákan negri*.
 Een volk —, *toempaskan qawm*.
 Een schip —, *káramkan kapal*.
 VERDELGING, vr. *pembinasáan*, *penoempáan*, *hál mengáramkan*.
 VERDEMOEDIGEN, w. w. zie VERROOTMOEDIGEN.
 VERDENKEN, b. w. *tároh sjak*, *terkah . tarka*.
 VERDENKING, vr. *sjak*, Ar., *toehamak*, Ar. —, *twífel*, *sjobhat*, Ar., *sangka*, *hoewas*.
 VERDER, bijw. en b. n. *lebeh djáwh*, *djawh-an*, L.
 En zoo —, voort, enz., *ghayrah*, Ar., *wa ghayrah*, Ar.
 VERDERF, o. *binása*, *kabinasáan*.
 De weg des —s, *djálán kabinasáan*.
 VERDERFELIJK, b. n. *jang binása*, *jang lánjap*.
 —, *verderf aanbrengend*, *jang membina-sákan*, *jang békin roesaq*, L.
 —, *vergankelijk*, *fená*, Ar.
 VERDERFELIJKHEID, vr. *jang dápat di roesaqkan*.
 VERDERFENIS, vr. *kabinasáan*, *hál mendjá-hatkan*.
 VERDERVEN, b. w. *membinasákan*, *meroesaqkan*, *békin roesaq*, L.
 —, o. w. *djadi binása*, *djadi roesaq*, *djadi boesoq*.
 VERDERVER, m. *jang membinasákan*, *jang meroesaqkan*, *peminása*.
 —, *satan*, *iblis*, Ar., *sjéthán*.
 VERDERVING, vr. *hál membinasákan*, *peminásáan*.
 VERDICHT, b. n. *perbóla*.
 Een — *verhaal*, *tjariterá perbóla*, *tjarríta kósong*.
 Een —e naam, *náma jang di tjoeri*.
 Een — iets, *bullebak om kinderen bang te maken of stil te doen zijn*, *tjukkoq*.
 VERDICHTEN, b. w. *perbolákan*, *poera-poerákan*, *perbóhongkan*.
 Iets — om kinderen bang te maken, *den bullebak zoeken*, *mentjári tjukkoq*.
 VERDICHTSEL, o. *perkatáan jang perbóla*, *perkatáan doesta*.
 VERDIEND, b. n. *hároes*.
 Hij heeft het —, *hároes padánja*.

VERDIENEN, b. w. (met werken) *dápat dengan kardja*, *mákan oepah*.
 —, *waardig zijn*, *áda hároes*, *áda pá-toet*, *berpahála*.
 Gij hebt dat verdiend, *makka itoe há-roes padámoé*.
 Straf —, *háross di sjaksákan*.
 Hij vertoert meer dan hij verdient, *balandjánja lebeh dërri paadda oepahnja*.
 VERDIENSTE, vr. *loon*, *oepah*.
 —, *traktament*, *gádjí*.
 Zedelijke —, *pahála*, *djása*.
 Ik wil ook de — eener bedevaart ver-werven, *akoe kahandákti mendápat pahála kadji djoega*.
 Om de —n van onzen Heer, *káraná pahála toehan kánis*.
 VERDIENSTELIJK, b. n. *berpahála*, *berdjása*.
 Een — man, *orang jang berpahála*.
 Eene —e daad, *perboewátan jang berdjása (bájiq)*.
 VERDIENSTELIJKHEID, vr. *tsifat (prí) jang berpahála*.
 VERDIEPEN, b. w. *mendálmkan*, *békin lebeh dálam*.
 Zich in schulden —, *menghoetangkan diri terláoe amat*.
 Zich in gedachten —, *fakoer*.
 VERDIEPING, vr. *pankat*, *tingkat*, *lâpis*.
 Boven —, *pankat roemah jang di atas*.
 De zeven —en der aarde, *toedjoh lâpis boemi*, M. S. R. 22.
 — der aarde, *petála boemi*, *lâpis boemi*.
 VERDIERLIJKEN, b. w. *mendjadikan seperti binátang*.
 Zich —, *djadi seperti binátang*, *perbinátangkan diri*.
 VERDIKBAAR, b. n. *jang bóleh di békin kental*, L.
 VERDIKKEN, b. w. van *vochten*, *békin kental*, L.
 — in omtrek, *tebalkan*, *menebalkan*.
 —, *grooter maken*, *membesaarkan*.
 —, *doen zwellen*, *membangkaqkan*, *békin bangkaq*, L.
 —, *doen stollen*, *békin bekoe*, *membekoe*.
 —, o. w. van *vochten*, *djadi kental*, L., *djadi bekoe*.
 VERDIKKING, vr. *hál djádi kental*, L. (*bekoe*).
 VERDING, o. *djandji*, *perdjandjian*.
 VERDOBBELEN, b. w. *memboeroeskan dengan berdjoedi*.
 VERDOEMD, b. n. *kena koetoq*, *kena lanat*.
 VERDOEMELIJK, b. n. *jang dápat di koetoqkan (lanatkan)*.
 VERDOEMEN, b. w. *koetoq*, *mengoetoq*, *lanatkan*.
 VERDOEMENIS, vr. *koetoq*, *lanat*, Ar.
 Eeuwige —, *koetoq jang kakal*.
 VERDOEMENSWAARDIG, b. n. *hároes di koetoqkan (lanatkan)*.
 VERDOEN, b. w. *dooden*, *boenoh*, *memboenoh*.

Zich —, *boenoh diri*.
 —, *verkwisten, boeroes, boeroeskan*.
 —, *herdoen, boewat poela, békin lagi, L.*
VERDOENER, m. *orang jang memboeroeskan hartanja*.
VERDOLEN, o. w. zie **DOLING**.
VERDOLING, vt. zie **DOLING**.
VERDONKERAAR, m. *jang mengglapkan, jang membawa barang gelap*.
VERDONKEREN, b. w. *glapkan, kalâm-i. mengalami, soeramkan, menghâjib, békin gelap, L.*
 De geheele schepping —, *mengalaman segalla âalam, M. S. R. 63.*
 —, o. w. *djâdi gelap*.
VERDONKERING, vt. *kaglâpan, hâl djâdi gelap*.
VERDOOFD, b. n. *toeli*.
 —, *stomp, gevoelloos, kâkoe, kâgoeh, bôdoh*.
VERDOOLD, b. n. *tersasat, kasâsar, L.*
VERDOOLDHEID, vt. zie **AFDWALING**.
VERDOOVEN, b. w. *toelikan, menoeli, békin toeli, L.*
 —, *gevoelloos maken, djadikan kâkoe*.
 —, *bedwelmen, membîngongan*.
 Den glans —, *soeramkan tjahâja*.
 Den klank —, *sâjopkan (mengoerangkan) boenji*.
 —, o. w. *djâdi toeli*.
 —, *den glans verliezen, djâdi soeram*.
 —, zie **UITDOOVEN**.
VERDOOVING, vt. *prt orang kâkoe*.
 —, *bedwelming, bîngong*.
 —, *van het gehoor, hâl djâdi toeli*.
VERDORD, b. n. *kring, soedah lâjoe*.
 —, *en lam, tjâptiq kring*.
VERDORDHEID, vt. *kalakoewan (prt) jang kring*.
VERDORREN, o. w. *van het land, djâdi kring*.
 —, *van bloemen, kruiden, ledematen, lâjoe, zie VERZENGEN*.
VERDORRING, vt. *kakrîngan, lâjoe*.
VERDORVEN, b. n. *roesaq, binâsa*.
 Voorzeker worden alle onderdanen —, *nistjâja binasâlah segalla rai-jat*.
VERDORVENHEID, vt. *prt kabinasâân*.
VERDOUWELJK, b. n. *jang dâpat di tjernâkan*.
VERDOUVEN, o. w. zie **VERTEREN, VERDRAGEN**.
VERDRAAGBAAR, b. n. *katahânan, terdarita*.
 —, *verplaatsbaar, jang dâpat di pindahkan*.
VERDRAAGZAAM, b. n. *tsabar, Ar., bertâhan, lemah lembœt*.
VERDRAAGZAAHEID, vt. *prt tsabar, fâlm, Ar.*
VERDRAAIJEN, b. w. *woorden —, poetar bâliq perkataân, kirâsan, menjâlah*.
 Zijne woorden —, *poetar bâliq perkataânja*.
 —, *verkeerd draaijen, (een lid —), poelas, poelir, L.*
 Eenen sleutel —, *sâlah memoetar ânag koentji*.

De oogen —, *mendelik, L., lingar, balingâran*.
VERDRAAIJING, vt. *verwringing, hâl poelas (poelir, L.)*
 Aangezigts—, *laqwat, Ar.*
VERDRAG, o. *djandji, perdjandjian*.
 Een — *maken, memboewat perdjandjian*.
 Een schriftelijk —, *soerat perdjandjian*.
VERDRAGELJK, b. n. *katahânan, terdarita*.
VERDRAGELJKHEID, vt. *prt hâl jang terdarita*.
VERDRAGEN, b. w. *verplaatsen, pindahkan, bawa pada lâjin tempat*.
 —, *dulden, tsabar, Ar., bertâhan, ber-tsabar, daroe*.
 —, *verduwen, (van de maag) mentjerna*.
 Zich onderling —, *moewâfaqat, sa-hâti, sa-baw'n*.
VERDRAGING, vt. *pentindahan*.
VERDRAGMAKEND, b. n. *berdjandjian*.
VERDRIET, o. *soesah hâti, nostâpa*.
 —, *aandoen, menjoesahkan*.
VERDRIETELJK, b. n. *soekar, soesah*.
 —, *vervelend, kesal, L.*
VERDRIETELJKHEID, vt. *kasœkâran*.
 De verdrietelikheden dezer wereld zijn de bronnen van luister in de eeuwigheid, *kasœkâran doenjâ ini ada pohon kabesâran âchirat djoega*.
VERDRIETEN, onp. w. *djâdi soesah hâti, djâdi sjeghol*.
VERDRIETIG, b. n. *bersoesah, brat, sjeghol, Ar., sâkit hâti*.
 —, *gebelgd, sasâran*.
VERDRIJVEN, b. w. *hâloekan, oesir, mela-loekan, zie UITDRIJVEN*.
 —, *doen verdwijnen, menghilangkan, meltnjapkan*.
 Slijnen —, *memboewangkan balgham*.
 De winden (in het ligchaam) —, *menoelaq angin, menghâloe sakalian angin*.
 Indien de hitte de koude verdrijft, *djikalaw hurârat itoe menghilangkan boeroedat, M. S. R. 13, djikalaw kapandâsan itoe menghilangkan kadanginan*.
VERDRIJVING, vt. *penghaloewan, pengoesiran*.
VERDRINGEN, b. w. *sesaqkan serta pindahkan, persesaqkan, desek, Jav., (dussek)*.
VERDRINKEN, b. w. *met drinken doorbrengen, hilangkan dengan minum*.
 —, *verkwisten, memboeroeskan dengan minum*.
 Zich —, *lemaskan diri dâlam ajer*.
 —, o. w. *mâti kelelap, L., mâti lemas dâlam ajer*.
 —, *(van landerijen, die overloopen) kena sabag*.
 —, *door overvloedige regens, bêtjaq*.
VERDROEGEN, b. w. *kringkan, békin kring, L.*
 —, o. w. *djâdi kring*.
VERDROOGING, vt. *kakrîngan, hâl djâdi kring*.
VERDROOMEN, b. w. *hilangkan dengan bermimpi*.

VERDRUKKEN, b. w. onderdrukken, meng-
antiája.

—, zie HERDRUKKEN.

—, drukkende verbruiken, pákei dengan
tjitaq, L., hábiskan dengan trá.

VERDRUKKER, m. zie ONDERDRUKKER.

VERDRUKING, vr. antiája.

VERDRUPPELEN, o. w. hilang dengan bertí-
tiq-títig.

VERDUBBELEN, b. w. berdoewákan, gandá-
kan, perdoewákan, kambarkan, merangkan.

—, o. w. berganda.

—, vermeerderen, tambah, menambah.

— met koper, melápisikan dengan tam-
bága.

En zijn toorn verdubbelde, makka má-
kin hángallah morkánja, Hoft., mungkin
sángat márahnja, L.

VERDUBBELING, vr. háł berdoewákan, háł
gandákan.

—, tweede laag, omkleedsel, voering,
huid, lapisan.

—steeken (boven de letter), tesjdid, Ar.,
sjadd, Ar.

VERDUFFEN, o. w. djádi bási.

Verduft brood, róts bási.

—, verwelken, lájoe.

VERDUIDELIJKEN, b. w. menjatákan, mena-
rangkan, békin trang, L.

—, te verstaan geven, den zin aandui-
den, mengartikan, kassí mengarti, L., mentaf-
sirkán.

VERDUIDELIJKING, vr. verklaring, pengar-
tian, tafsír, Ar., háł mentafsirkán.

VERDUISTEREN, b. w. glapkan, zie VER-
DONKEREN.

Gedurende eene maansverduistering
wordt de maan door de aarde verduisterd,
tatkála grahána boelan makka boelan itoe di
glapkan boemé.

Iemands verstand —, membingongkan
orang, mengglapkan boedé orang.

—, o. w. djádi glap.

—, van hemellichten, garahána, áda
garahána.

—, heimelijk wegnemen, mentjoert-tjoert
ambil.

VERDUISTERING, vr. kaglapan.

—, daad van verduisteren, pengaláman.

— van hemelbollen, garahána, gar-
hána, grahána, Sansk.

— van goederen, pentjoerian bārang-
bārang.

VERDUITSCHEN, b. w. in het Nederduitsch
overbrengen, pndahkan paadda bahása
wolanda.

VERDUITSCHER, m. vertaler, djoeroe bahása
jang pndahkan paadda bahása wolanda.

VERDUITSCHING, vr. háł pndahkan paadda
bahása wolanda.

VERDUIVELD, b. w. tjára iblis, tjára sjéthán,
sjéthánt.

—, slecht, djáhat, fásiq, Ar., kapista.

VERDUNNEN, b. w. menipiskan, békin tipis, L.

— (van vloeistoffen,) mentjđerkan, se-
nikan, békin entjër, L.

—, verfijnen, menghaloesít.

—, o. w. djádi tipis.

VERDUNNING, vr. háł menipiskan, zie VER-
DUNNEN.

VERDUREN, b. w. táhan, tsabar, daríta.

Het was niet langer te —, itáda ter-
daríta lági.

Veel hitte —, berpánas-pánas.

VERDURING, vr. háł ménáhan, háł mendaríta,
háł mentsabarkan.

VERDUTTEN, b. w. hilangkan dengan meng-
antog.

VERDWAALD, b. n. tersasat, kasásar, L.

VERDWAASD, b. n. gila.

VERDWAASDHEID, vr. kagiláám.

VERDWALEN, o. w. sasat, sasar.

Wij allen verdwaalden in de wildernis,
makka pátek sakalian poon sasat di dálam
hoetan, S. R. 84.

Doen —, menjasatkan.

Verdwaalt gij nimmer, djángan kámoe
sasat paadda bārang mása, M. S. R. 15.

VERDWALING, vr. kasasátan.

VERDWAZEN, b. w. menggilákan, memba-
lakan.

—, o. w. djádi gila, djádi babal.

VERDWIJNEN, o. w. hilang, linnjap, djádi
gháib, mirat, sirna, Kaw., moesna, Kaw.,
mengeram, L.

Doen —, menghilangkan, melinnjapkan.

En zij allen —, dan linnjaplah sakáli
samoshánja, M. S. R. 26.

Hij verdween uit de oogen der menigte,
makka gháiblah ía derri paadda máta
orang bānjag.

Op het tijdstip dat gij geheel verdwijnt,
tatkála linnjaplah kámoe sakáli-káli, M.
S. R. 17.

— (van hoop of verwachting,) poetoés.

Zijne hoop is verdwenen, poetoeslah
pengharápannja, poetoeslah asánja.

De ster van den zaaitijd is nog niet
verdwenen, bintang nejbar belom meng-
eram, L.

VEREDELN, b. w. mendjadikan lebeh moelia,
membajiki.

—, o. w. djádi moelia.

—, zie VERADELLIJKEN.

VEREDELING, vr. (van gemoed,) háł mendja-
dikan lebeh moelia.

—, veradelijkijng, háł membansáwankan.

VEREELT, b. n. soedah djádi boebol, L.,
soedah djádi babaloelang.

VEREELTEN, b. w. djadikan boebol, L.,
djadikan babaloelang.

VEREELTHEID, vr. pri boebol, L., pri ba-
baloelang.

VEREELTING, vr. háł djádi boebol, L., háł
djádi babaloelang.

VEREENIGEN, b. w. zamenvoegen, hoebong,

menghoebong, watslkan, menjertakan, djoe-makan.
 —, tot één maken, *soewatoekan, mendjadian sátoe, persowatoekan.*
 Door het huwelijk —, *mengáwinkan, menikáikan.*
 —, bijvoegen, *pesertákan.*
 Het nuttige met het het aangename —, *pesertákan bárang jang bergoena dengan bárang kasokáán.*
 — (van man en vrouw,) *sa-toeboh.*
 Man en vrouw — zich ingevolge zijnen wil, *makka láki-láki dan paranpoewan íoe satoebogh dengan hoekoemannja, M. S. R. 10.*
 Zijns vaders landen heeft hij met de zijne vereenigd, *makka tánah bápánja ítoe soedah di tambahkan paadda tánahnja sendiri.*
 Weder met elkander —, *verzoenen, mendamékan, menjoelohkan.*
 Zich in het middelpunt —, *berkoempol paadda poesat boelat.*
 Naauwer —, *merápatkan, békin rápat, L.*
 Zich met iets kunnen —, *djádi noe wáfsiqat.*
 Vereenigd, eenstemmig, *rumpoq, L.*
VEREENIGING, vr. verbinding, *penghoeboengan, watsl, Ar., itisáls, Ar., sangyama, Sansk.*
 —, zamenvoeging, *karapátan, tálif, Ar.*
 — van ziel en ligchaam, *perhoeboengan djíwa dan badan.*
 — in een middelpunt, *pekoempoelan paadda soewátoe poesat.*
 —, *lassching, samboengan.*
 —, verbond van velen, *perdjandjian bánjaq órang, moewáfsaqatnja bánjaq órang.*
 —, *zamenkomst van twee planeten, pertemoewan sírát doewa boewah.*
VEREENVOUDIGEN, b. w. *memoedahkan, békin gampang, L.*
VEREENEN, b. w. *brí format, mengformatkan.*
 —, *aanbidden, menjoembah.*
 —, *ten geschenke geven, zie SCHENKEN.*
 —, *verheffen, groot maken, moelákan.*
 —, *loven, poedjí, memoedjí.*
VEREERENSWAARDIG, h. n. *hároes di formatkan, hároes (pátoet) di moelákan.*
VEREERING, vr. *hómat, soembah, takrím, Ar.*
 —, *geschenk, persoembáhan en hadeiat, Hoff., bingkisan, kiriman, persén, verb.*
 —, *Godsdienstige — der goden, poedjá, Sansk.*
VEREEUWIGEN, b. w. *kakalkan, mengakalkan, kakáki.*
VEREEUWIGING, vr. *hál mengakalkan.*
VEREFFENBAAR, b. n. (van oneenigheid,) *dápat di soelohkan, dápat di dameikan.*
VEREFFENEN, b. w. *ratákan, betoelkan, bandjoe.*

Eene rekening —, *bandjoe fesab.*
 —, *bijleggen, bemiddelen, selesseikan, menjelesseikan, menjoeloh.*
 Daar die zaak reeds verreffend is, *sabab soedah selessei perkára ítoe, Br. Pal.*
VEREFFENING, vr. *hál membetoelkan.*
 —, *afrekening, perbandjoeawan, hál membetoelkan soerat hitoengan.*
 Maan —, *perbandingan boelan.*
VEREISCHEN, b. w. *berhádjat, mistí áda, L.*
 —, *eischen, toentoeit.*
 De nood vereischt geld, *kárana kasokáran mistí áda oewang.*
 Uwe tegenwoordigheid wordt daar vereischt, *makka toewan mistí áda di sítoe, L., hadlirat toewankoe di berhádjat di sítoe.*
 Dat vereischt spoed, *makka ítoe mistí di kardja lakas-lakas, tidápat tíada ítoe di kardja dengan sigra.*
VEREISCHING, vr. *hádjat, Ar., hál menoentoet.*
VEREISCHTE, o. *bárang hádjat, bárang jang di berhádjat, bárang jang mistí áda, bárang jang koerang.*
VERENOEN, b. w. *békin sesaq, L., djadikan sesaq.*
VERERGEREN, b. w. *slechter maken, mendjálíkan lebeh djáhat, mendjáhalikan, békin lebeh djáhat, L.*
 —, *moejelijker maken, békin lebeh soesah, L., melebbehan kasokáran.*
 —, o. w. *djádi lebeh djáhat (soesah).*
 Zich —, *girgetan, L., menjákitkan diri, mákan diri.*
VERERGERING, vr. *hál djádi lebeh djáhat.*
 —, *moejelijker worden, hál djádi lebeh soesah.*
VERETEN, b. w. *verspillen met eten, boeroeskan dengan mákan.*
 —, *opeten, mákan hábis.*
VERETTEREN, o. w. *bernánah, djádi nánah.*
VEREFLAD, o. *dáwon selam.*
VERETTERING, vr. *hál bernánah, benghá.*
VERF, vr. *verw, djánang, tjat, L., tinta, Port.*
 — om de lippen hoog rood en de tanden zwart te verwen, *madoe kaloepa.*
 Roode — van den Kasoemba Klingboom, *galoega.*
 Roode — om de nagels te verwen, *hinei, inei, henná, Ar.*
VERFBOOM, m. *wiens wortel roode verf geeft, mangkoedoe, tjangkoedoe, galoega.*
VERFDOOS, vr. *tampat djánang, tampat tjat, L.*
VERFKOOPER, m. *órang djoewal djánang (tjat).*
VERFKUIP, vr. *tampat tjelop.*
VERFHOUT, o. *zeker rood —, óbar, katéjaq, baqqan, Perz.*
VERFKUNST, vr. (om lakens enz. te verwen,) *pengutahoewan mentjelop.*

- VERFLAAUWEN, o. w. vertragen, *djádi lambat*, *djádi perláhan-láhan*, *djádi lina (léna.) djádi segan*.
—, verminderen, *djádi koerang*.
De driften — met den tijd, *taikála demoeu toewah makka hawd nafsoe poon djádi koerang*.
De omloop van het bloed verflaauwt, *makka djálanja dárah itoe djádi lambat*.
- VERFLAAUWING, vt. vertraging, *hál djádi lambat*, *kalambátan*.
- VERFOEIJELIJK, b. n. *jang hároes di hinákan*, *kahináan*, *boesoq*, *añib*, Ar.
Dat zijn gansch bestaan — en berispeeljik is, *bahoewa segalla adanja itoe ajib dan ketjeláan djoewa*, M. S. R. 28.
- VERFOEIJELIJKHEID, vt. *prí jang kahináan*.
- VERFOEIJING, vt. *penghináan*, *hál menghinákan*, *ajib*, Ar.
- VERFOELIEN, b. w. *sápoes dengan ajer péraq*, *memradákan dengan ajer péraq*.
- VERFOELIESEL, o. *práda ajer péraq*, *dáwon ajer péraq*.
- VERFOMMELEN, b. w. *kepél-kepél*, L., zie FOMMELEN en FOMMELEN.
- VERFRAAJEN, b. w. *hias*, *hiást*, *briás*, L., *békin bágoes*, L.
—, o. w. *djádi bágoes*, L., *djádi pernei*.
- VERFRAALJING, vt. de daad van —, *penghásan*.
Al wat tot — dient, *haráwis*.
—, *sieraad*, *perhiásan*.
- VERFRISCHEN, b. w. verkoelen, *menjedjokkan*, *békin dínjin*, L.,
—, *ververschen*, *menjagarkan*, *békin sagar*, L.
- VERFRISCHING, vt. *hál menjedjokkan* (*menjagarkan*), *penjedjok-an*, zie VERFRISCHEN.
- VERFOMMELEN, b. w. VERFOMMELEN.
- VERFPOT, m. *bakas djánang*, *tampat tjat*, L.
- VERFVERKOOPEE, m. *orang djoewal djánang (tjat)*.
- VERFWAREN, vt. *meerv. bárang bakal tjat*, L., *bárang bakal djánang*.
- VERFWINKEL, m. *kadei orang djoewal djánang (tjat)*, L.)
- VERGAAN, o. w. van de plaats gaan, *pindah derri paadda tempat*, *lálaoe*.
—, zie AFLOOPEN.
—, *verdwijnen*, *línjap*, *hilang*.
Hooren en zien verging hem, *makka ía djádi bingong*.
—, *omkomen*, *loelang*.
—, *verongelukken*, *káram*, *kena káram*, *dampar*.
Zijn schip verging op eene zandbank, *makka kapalnja poon terdampar paadda gósong*.
- VERGAARDER, m. *jang menghímpon*, *jang mengoempol*, *jang koempool*.

- VERGAARSEL, o. *bárang jang soedah di koempool*.
- VERGAAUWEN, b. w. *típoe*, *menípoe*, *pedajá-in*, L.
- VERGAAUWING, vt. *hál menípoe*.
- VERGADEREN, b. w. *koempool*, *hímpon*, *krah*, *kanpong*, *mengoempoolkan*, *menghímponkan*, *mengomponkan*.
— van velen, die op een punt toe-
loopen, *zamscholen*, *karoeman*.
Schatten —, *koempolkan máta benda*, *hímponkan harta*.
—, *bijeerapen*, *poengoet*.
—, *bijeeruoepen*, *krah*, *krahkan*, *mengrahkan*.
—, o. w. *bijeenkomen*, *berkoempool*, *berhímpon*.
De raad vergaderde, *makka masjáwarat poon berhímponlah*, *makka sidang poon berkoempoolah*.
- VERGADERING, vt. *bijeekomst*, *sidang*, *madjlis*, Ar., *masjáwarat*, Ar., *pekoempoolan*, *perhímponan*.
—, de daad van verzamelen, *pemoengoetan*, *penghímponan*, *pengoempoolan*, *gewoonl. pekoempoolan*.
Godsdiénstige —, *djoemaat*, Ar.
- VERGADERPLAATS, vt. *tampat perhímponan*, *tampat pekoempoolan*.
- VERGADERZAAL, vt. (bij inlandse vorsten,) *baleirong*, *baleiroewang*.
- VERGALLEN, b. w. *pitjahkan hampedoe*, *pitjahkan njáti*, L.
- VERGALLING, vt. *hál pitjahkan hampedoe (njáti)*, L.)
- VERGALPPEREN, (zich) b. w. *meroegikan diri oleh perboewátan jang terláloe goepok dan bersaláhan*.
- VERGANGEN, b. n. *jang bahára lálaoe*, *jang soedah*.
In de — e maand, *paadda boelan jang soedah*.
- VERGANKELIJK, b. n. *kalinnjapan*, *fená*, Ar.
De — e broed, *doenjá jang fená*.
—, zie BROED.
- VERGANKELIJKHEID, vt. *prí jang fená*, *fáné*, Ar., *kalakoewan jang kalinnjapan*, *prí jang kabinasáan*.
- VERGAPEN, b. w. (zich aan iets —), *ingin*, *biráhi*.
Zich aan een meisje —, *biráhi akan ánaq dára*.
Zich aan vergankelijke dingen —, *ingin akan bárang jang fená*.
Den mond —, *tagalátkan moeloet dengan mengánga*, *kasellioe moeloetnja sabab oewab*, L.
- VERGASTEN, o. w. *bertangei*, *djádi tangei*, *djádi bást*.
- VERGASTEN, b. w. *mendjámoes bájiq-bájiq*.
- VERGASTING, vt. *pendjámoewan jang bájiq-bájiq*.
- VERGEEFLIJK, b. n. *jang bóleh di kassé*

ampon, L., *jang dâpat di ampoent, jang dâpat di määfkan, käämpoenan.*
 Eenen misslag begaan, die — is, *berboewat sâlah jang dâpat di ampoent, boewat sâlah jang dâpat di kassî ampon.*
VERGEEFLIJKHEID, vr. *prt jang käämpoenan.*
VERGEEFS, bijw. *sia-sia, tjoemah-tjoemah, per tjoemah, L., lâttor, L.*
 Gij werkt te —, *sia-sia kardjämoe, loe kardja per tjoemah sâdja.*
VERGEEFSCH, b. n. *sia-sia sâdja, per tjoemah.*
 —e moeite, *soesah sia-sia, soesah sâtja.*
VERGEEFACHTIG, b. n. *lakas loepas, kaloe-pâän, peloepe, koerang ingat.*
VERGEEFACHTIGHEID, vr. *kalakoewan orang jang lakas loepa, kaalpâän, hâl koerang ingat.*
VERGEEETBOEK, o. in het — *raken, di loepa, tiâda di ingat.*
 In het — *schrijven, tiâda ingat lâgi, loepa.*
VERGELDEN, b. w. met geld vergoeden, *bâjar.*
 Voorwaar, uwe goedheid mijwaarts, *ben ik niet in staat te —, bahoewa sa-soenggoehja kaberdjikamoe akan dâkoe itoe tiâda akoe koewâsa membâlas dia, Isk. 29.*
 God zal uwe mildheid —, *di bälaskan Allah atas kamoerâhammoe.*
VERGELDER, m. *jang membâlas, pembâlas.*
VERGELDING, vr. *pembalâsan, tazawâb, Ar.*
 —, deel, *djazâ, Ar.*
 Weder—, *qitstsâs, Ar., (gissâs).*
 De wet der—, *hoekoem qitstsâs, Ar.*
VERGELIJK, o. *djandji, perdjandjian.*
 —, *betrediging, perdaméan.*
VERGELIJKLIJK, bijw. *jang dâpat di oepamâkan (tarâkan).*
VERGELIJKEN, b. w. *banding, bandingkan, bersannoeka, tanding, bertanding, tara, tarâkan, bersatarâkan, sepertikan, laqsanâkan, oepamâkan, sabageikan, moeqâbalahkan.*
 Ik kan u niet —, *tiâda dâpat koe-tarâkan kakanda, Hoft.*
 Niet te —, *tiâda bertâra, tiâda tarânja.*
 God kan niet vergeleken worden, *bahoewa Allah boekan dâpat di sabageikan.*
 —, *tegen malkander hooren, sa-moekâkan.*
 Het uiterlijke voorkomen —, *bertanding sikap.*
VERGELIJKING, vr. *pengoepamâän, bandingan, perbandingan, qiäs, Ar., moeqâbalah, Ar.*
 —, *gelijkenis, oepâma, ibârat, Ar.*
 Bij —, *sa-oepâma.*
VERGEN, b. w. *paqsa, toentoet, minta dengan kras, minta dengan paqsa.*
 Geld van iemand —, *paqsa orang kassî*

oewang, L., paqsa orang bri oewang.
 Hij durft het u niet —, *makka ia tiâda brâni minta itoe padâmoe.*
VERGENOEGD, b. n. *senang, sedap hâti, terpâda, râdli, Ar., qanâät, Ar., mortadt, Ar.*
 Hij is thans —, *makka senanglah ia paadda sakdrang ini.*
VERGENOEGDHEID, vr. *kasenângan, zie GENOEGEN.*
VERGENOEGEN, b. w. *menjoekâkan, menjenangkan, bëkin senang hâti, L., pâdu, padâkan.*
 Zich —, *memadâkan diri, menjenangkan diri.*
VERGENOEGZAAM, b. n. *gampang di senyngkan, moedah di padâkan.*
VERGENOEGZAAMHEID, vr. *prt jang sedang, kasedângan.*
VERGETELHEID, vr. *kaloe-pâän.*
 In — *geraken, djâdi kaloe-pâän, di loepa, tiâda di ingat lâgi.*
VERGETEN, b. w. *loepa, chilaf, Ar.*
 — eu veronachtzamen, *loepa dan lâlc.*
 Zich zelve —, *loepâkan diri.*
VERGETER, m. *orang jang meloepe.*
VERGEVEN, b. w. *kassî ampon, L., bri ampon, amponkan, ampoent, määfkan.*
 God vergeve die fout, *di määfkan Allah dosâmoe (itoe dosa itoe padâmoe).*
 Eilieve vergeef het mij, *apâlah kirânja di ampoent oléhnoe akan hamba.*
VERGEVENGEZINDHEID, vr. *parângi jang soeka bri ampon, kamoerâhan hâti.*
VERGEVENSGEZIND, b. n. *soeka bri ampon, soeka kassî ampon, L., moerah hâti.*
VERGEVING, vr. *ampon, määf, Ar.*
VERGEWISSEN, b. w. zie **VERZEKEREN.**
VERGEZELLEN, b. w. zie **VERZELLEN.**
VERGEZIGT, o. (alleen van verre ziende), *mâta jang melihat sâdja bârang jang djâwh.*
VERGEZIGTSKUNDE, vr. *ilmoe kalihâtan bârang jang djâwh sâdja.*
VERGIETEN, b. w. *storten, toempah.*
 Bloed —, *toempah darah.*
 —, *hergieter, toewang poela, toewang lâgi sakâli.*
VERGIETER, m. *jang toempah, jang menoempah.*
VERGIETING, vr. *hâl menoempah, penoempâan.*
VERGIETTEST, vr. *tampat sâring, tapisan.*
VERGIFFENIS, vr. *ampon, määf, Ar., ghoef-rân, Ar.*
 —, *heiliging, penjoetjian.*
VERGIFT, o. zie **GIFT.**
 Er is geen — in, *tiâda bisa dâlan-njan, K. O.*
 Alle — *afwerende, penâwar segalla râttjon, päd, Perz.*
VERGIFTBOOM, m. *pohon oepas.*
VERGIFTIG, b. n. van dieren, *bisa, berbisa.*
 —, van kruiden, *oepas, ber-oepas.*

—, van delfstoffen, *râtjon*, *berrâtjon*.
 Eene — e tong, *lidah jang djâhat, lidah oelar, lidah mandjoer*.
VERGIFTIGEN, b. w. *kassé mâkan râtjon*, L., *brî mâkan râtjon*.
 Het water —, bedwelmend maken om visschen te doen bovenkomen, *menoeba ajer*.
 Wapens —, *mengasâmi sindjâta, meng-tpoeh sindjâta*.
 De lucht —, *memboesoqkan hawa (adara)*.
 Rivierwater — om de visschen te bedwelmén, *menoeba ajer soengei (kâlt, L.)*.
VERGIFTIGER, m. *orang jang brî (kassé, L.) mâkan râtjon, jang merâtjonkan*.
VERGIFTIGHEID, vt. *isifat râtjon (oepas, bisa) zie VERGIFT*.
VERGIFTIGING, vt. *hâl brî mâkan râtjon, hâl merâtjonkan*.
VERGIFTMENGER, m. *orang jang mengoelam râtjon*.
VERGIFTMENGING, vt. *hâl mengoelam râtjon, pentjampoeran râtjon*.
VERGISSEN, b. w. (zich) *sâlah mengira, sâlah kira*.
VERGISSING, vt. *sâlah mengira, sâlah timbangan*.
VERGLAASSEL, o. *sâloet*, zie **GLAZURSEL**.
 — der tanden, *sâloet gigi*.
VERGLAZEN, b. w. *menjâloethkan*. (Niet: *merângas*, want dat is: **VERNISSEN**).
VERGLIPPEN, b. w. *oebahkan kabenâran*.
VERGODEN, b. w. *menjamâkan dengan déwa*.
VERGODING, vt. *hâl menjamâkan dengan déwa*.
VERGOEDEN, b. w. *ganti, menjilih, tamboh, tempoeh, jav., membâjiki*.
 Eenen misslag —, *membâjiki persalâhan*.
 De schade —, *ganti roegi, silih roegi*.
VERGOEDING, vt. *pengantian roegi, penjilihan, katempoehan*.
VERGOELJKING, vt. *hâl menoetop sâlah*.
VERGOOIJEN, b. w. *pindahkan dengan limpar*.
 Zich —, *verlagen, menghinâkan diri*.
VERGRAMD, b. n. *amârah, mârah, L., goesar*.
 — en verduisterd van oog, *riwoet, L.*
VERGRAMMEN, b. w. *mengamârahkan, békin mârah, L., menggoesarkan*.
 Zich —, *djâdi amârah, djâdi mârah, L., djâdi goesar*.
VERGRAMMING, vt. *hâl mengamârahkan, hâl békin mârah, L.*
 —, gramheid, *amârah, mârah, L.*,
VERGRAZEN, b. w. *pindahkan paadda lâjin tanah roempoet*.
VERGRIJNEN, (zich) wed. w. *menjaktis diri dengan mendngis*.
VERGRIJP, o. *sâlah, persalâhan*.
VERGRIJPEN, b. w. *anders grijpen, pégang lâjin roepa, pégang paadda lâjin tempat*.

—, wed. w. zich —, *berboewat sâlah, djâdi bersalâhan*.
VERGRIMMEN, o. w. *djâdi amârah, djâdi mârah, L., djâdi goesar*.
VERGROEIJEN, o. w. *hilang dengan toemboeh*.
VERGROEIJING, vt. *hâl hilang dengan toemboeh*.
VERGROOTEN, b. w. *membesaarkan, békin lebeh besaar*.
VERGROOTER, m. *orang jang membesaarkan, orang jang békin lebeh besaar, L.*
VERGROOTGLAS, o. *tjermin jang membesaarkan*.
VERGROOTING, vt. *hâl membesaarkan, p-m-besâran*.
 —, overdrijving, *perbola*.
VERGROVEN, b. w. *kâsarkan, mengâsarkan, békin kâsar, L.*
VERGROVING, vt. *hâl mengâsarkan, hâl békin kâsar, L.*
VERGRUIZEN, b. w. *meloematkan, memoedi, antjorkan, békin hâloes, L., pipis*.
VERGRUIZING, vt. *hâl meloematkan, enz., zie VERGRUIZEN*.
VERGUIZEN, b. w. *tertawâkan dengan menjindir*.
VERGULDEN, b. w. *amâst, mengamâst, sâpoe dengan ajer amas (mas, L.), lemâ-a dengan ajer mas, pergol, verb.*
 —, (met bladzoud), *soeng'in*.
 De zon verguldt de kruin der bergen, *makka mâta-hârt mengamâst pontjaq goenong*.
 De pil —, *memâniskan bârang jang pahit*.
 —, b. n. *amas, mas, kaâmâsan*.
 — bloemen, *pinar amas*.
VERGULDER, m. *pandei jang mengamâst, toekang sâpoe dengan ajer mäs, L.*
VERGULDING, vt. *hâl mengamâst*.
VERGULDESEL, o. *ajer amas, ajer mas, L., pergol, verb.*
 — door kwikzilver, *almâ*.
VERGUNNEN, b. w. *brî idzin, brî mohon, kassé permissé, L., anoegrahkan en karoeniâkan, Hoft.*
 —, bewilligen, *tarima, loeloes, berkenan*.
VERGUNNING, vt. *idzin, Ar., idjâzat, Ar., permissé, L., verb., hâl brî mohon*.
 Schriftelijke —, *soerat idzin, soerat permissé, L.*
VERHAAL, o. *vertelling, tjariterâ, tjarita, L., pertoeoeran, riwijat, Ar.*
 —, berigt, *chabar, kâbar, L., warta, brita*.
 Het — van den zeeman, *tjariterâ anachôda*.
 Er is geen — op te krijgen, *tâda dâpat penggantian roegi, itoe tâda dâpat di perbajiki*.
VERHAALTRANT, m. *karângan tjariterâ, lâgoe tjarita, L.*
VERHAASTEN, b. w. *sigrahkan, bângatkan, melakaskan*.
 Verhaast u wat, *lukas-lukas sedikit*,

- handaglah angkaw menjirahkan dirimoe.*
VERHAASTING, vt. *kabangatan, hál menjirahkan.*
VERHAKEN, b. w. *menggajit lájin roepa.*
VERHAKKEN, b. w. *anders hakken, pótony (párang) lájin roepa.*
 —, op nieuw hakken, *pótong (párang) poela.*
 —, door hakken bederven, *meroesaqka» dengan pótong.*
 —, door gevelde boomen versperren. *sakat, menjakat.*
VERHAKKING, vt. *hál memótong, hál memárang.*
 —, gevelde boomen, die den weg versperren, *tabangan jung menjakat djálan, kasakátan kájoe di djálan.*
VERHAKSTUKKEN, b. w. zie **VERHIELEN**.
 —, zie **VERHANDELEN**.
VERHALEN, b. w. *tjariterákan, riwájatkan, berrúwajat, berfikájat, ander, L., mengander, kódjah*
 Geschiedenissen —, boeken, *fikájatkan.*
 Eene zaak met alle hare omstandigheden —, *mentjariterákan soewátoe perkára dengan seyalla hál ahwáhja.*
 En hij verhasde, *serája ia berfikájatlah.*
 —, van zijne plaats halen, *angkat derri paadda tampatnja, píndahkan.*
 Zich —, uitrusten, *berhéntikan lelah (tjápé, L.)*
 Zijne kracht —, *membajikt goewatnja.*
 Schade —, *gantikan roegi, menjilih karogéjan.*
 — (op iemand), wreken, *bálas, toelah*
VERHALER, m. *'orang jang mentjariterákan, tsáhíb 'l-fikájat, Ar., toekang tjarita, L., mohdits, Ar.*
VERHALING, vt. zie **VERHAAL**.
VERHANDELAAR, m. *pandei berchothbat.*
VERHANDELBAAR, b. n. *jang dápat di beritagákan, bájiq akan berdigang.*
VERHANDELEN, b. w. spreken over..., *berchothbat derri paadda, berkáta derri paadda.*
 —, zie **VERKOOPEN**.
VERHANDELING, vt. *bijára, chothbat, Ar.*
VERHANGEN, b. w. *anders of elders hangen, gantong lájin roepa, gantong paadda lájin tempat, tjerlei.*
 —, zich —, *koedjoet diri, mengoedjoet diri, gantongan diri.*
VERHANGING, vt. *hál gantong lájin roepa, hál gantong paadda lájin tempat.*
 —, ophanging, *hál koedjoet diri, hál mengoedjoet diri.*
VERHANSELEN, b. w. zie **VERSTELLEN**.
VERHANSELING, vt. zie **VERSTELLING**.
VERHARD, b. n. *tagar, kras.*
VERHARDEN, b. w. *tagarkan, kraskan, békin kras, L., mengrásí.*
 Zijn hart —, *tagarkan háti.*
 IJzer —, *sapóh bessí.*

- Zich —, *tagarkan diri.*
 Verhard in den arbeid, *béasa kartja.*
 —, o. w. *djádi tagar, djádi kras.*
VERHARDHEID, vt. *katagáran, pri jang tagar, kalakoevan jang kras.*
VERHARDING, vt. *hál djádi tagar (kras).*
 — in den buik door mildziekte, *koera.*
VERHAREN, o. w. *toekar boeloe, toekar roema.*
VERHARING, vt. *toekáran boeloe, hál toekar boeloe.*
VERHEERDER, m. zie **VERWOESTER**.
VERHEEREN, b. w. *vermeesteren, mengálahkan, menáloqkan.*
 —, verwoesten, *membinasákan, meroesaqkan.*
VERHEERING, vt. *verwoesting (de daad,) peminasáan.*
 —, (het gevolg, *kabinasáan*, ook als beeld).
VERHEERLIJKEN, b. w. *memoeltákan.*
 God —, *tandjidkan, poedjt Allah.*
 —, prijzen, *poedji, memoedji, tahlilkan.*
 God — door te zeggen: *Allah akbar,*
 God is groot, *takbir.*
VERHEERLIJKER, m. (van God,) *moedzakkir, Ar.*
VERHEERLIJKING, vt. *permoeltáan, hál memoeltákan, sjákir, Ar.*
 — van God, *tandjid, Ar.*
VERHEFFEN, b. w. *meninggikan, kassí nájiq, L., merafakan,* (het laatste ook voor het afzenden van eenen brief, *Hoft.))*
 De stem —, *njaringkan soewára.*
 In rang —, *brí pangkat jang lebeh besaar, menbesaarkan, angkat menjadikán.*
 Tot sultan —, *angkat menjadikán solthán.*
 Tot den adelstand —, *membangsáwankan.*
 Den naam —, *menimboelkan náma.*
 —, zie **ROEMEN**, **PRIJZEN**.
 —, toenemen, (in hevigheid,) *djádi lebeh sangat (kras).*
 De bergen — hunne kruinen door de wolken, *makka goenong itoe meninggikan pontjaqnja itoe troes di awan-awan.*
 Zich —, opstijgen, *nájiq.*
 Zich boven anderen —, *mengatási dirinja, bangga, L.*
 Zich —, trotschelijk vertoonen, *menbesaarkan diri, djádi djoemáwa, moetakbir, Ar.*
VERHEFFING, vt. de daad van —, *penninggian, hál meninggikan, tarfíon, tarfi, Ar.*
 — der stem, *hál menjaringkan soewára.*
 — van rang, *nájiq pangkat, nájiq dardjat.*
 — van koorts, *hál demam djádi lebeh kras, kahangátan demam, kasangátan demam.*
VERHEID, vt. *djáwh.*
 De — van Batavia en Buitenzorg is negen en dertig paien, *makka djáwhja*

- negri Batawiah dan negri Bógor itoe tiga poeloh sembilan pâl.*
- VERHELDEREN, b. w. *trangkan*, *menrangkan*, *békin trang*, L.
- De zon verheldert den dampkring, *makka mata-hári itoe menrangkan oedara.*
- Door de stralen der zon verhelderd, *katrangan sinar mata-hári.*
- Zijn verstand is door dat boek verhelderd, *makka boedinja itoe di trangkan oleh kitáb itoe.*
- VERHELDERING, vr. *panarangan.*
- , (de uitwerking,) *katrangan.*
- VERHELEN, b. w. *semboenikan.*
- Gestolene goederen —, *semboenikan bá-rang jang di tjóeri.*
- VERHELER, m. *orang jang semboenikan bá-rang glap.*
- VERHELING, vr. *penjemboenan bá-rang glap.*
- De — is even zoo strafbaar als de diefstal, *penjemboenan bá-rang glap itoe sama dengan kasalahan menjóeri.*
- VERHELPEM, b. w. *bajikt*, *membajikt*, *pan-tjat*, *békin bájiq*, L., *békin betoel*, L.
- , (door medicijnen,) *obát*, *obátin*, L.
- Eene kwaal, die niet te — is, *penjákut jang tiáda dápat di obát.*
- VERHELPING, vr. *pembajikan.*
- VERHEMELD, b. n. *chaláts*, Ar.
- VERHEMELEN, b. w. *mengchalátskan.*
- VERHEMELTE, o. des monds, *lángit-lángit moeloet.*
- , zie GEHEMELTE.
- van linnen of laken, boven eene zitplaats, *kalamboe taráté.*
- Een — doen hebben, *berlángikan.*
- VERHENGEN, b. w. zie VERGUNNEN en GE-DOOGEN.
- VERHEUGD, b. n. *soeka háti*, *gamar.*
- Innerlijk —, *gírang.*
- VERHEUGDHEID, vr. *soeka-tjita*, *kasoekáän*, *kagamáran.*
- VERHEUGEN, b. w. zie VERBLIJDEN.
- VERHEUGDHEID, vr. *kasoekáän*, *kagamáran.*
- VERHEUGING, vr. zie VERBLIJDING.
- VERHEVELING, vr. *luchtverschijnsel*, *sjiháb*, Ar.
- VERHEVEN, b. n. *tínggí.*
- Een — stuk gronds, *tánah tínggí.*
- , edel, *moelia*, *tínggí*, *djatil*, Ar., *moellá*, Ar.
- Een — karakter, *hímmat jang tínggí.*
- Een — gelaat, *doerdja jang molítasjam.*
- Een — mensch, *orang moelia.*
- , bijw. *atas pri jang moelia.*
- VERHEVENHEID, vr. *katinggian.*
- , vooruitstekendheid, *lambang.*
- , (van mensen,) *kamoeliáän*, *ka-besáran.*
- van de knie, *lambang loetoet.*
- (van God,) *soeboehát*, Ar.
- aan weerskanten van het voorhoofd, *lambang dáht.*

- VERHINDEREN, b. w. *tagahkan*, *menagahkan*, *membri soekar*, *menjoekarkan*, *ban-tjang*, L.
- , zie BELETTEN, DWARSBOOMEN.
- VERHINDERING, vr. *beletsel*, *tagah*, *perta-gáhan*, *ketoengkol*, L., *alangan*, Jav.
- , de daad van verhinderen, *hál menagahkan*, *pengáhan.*
- VERHIT, b. n. *terlálóe pánas*, *hángat.*
- VERHITTEN, b. w. *hángatkan*, *pánaskan.*
- De gramschap verhit het gemoed, *makka amárah itoe menánaskan háti*, *makka mor-ka itoe menghángatkan qalboe*, Hoft.
- De spaansche peper is verhitend, *mak-ka tjábé itoe memedaskan (áda pedas).*
- VERHITTING, vr. *hál menghángatkan (memá-naskan)*, *penghángáhan*, *pemanásan*, *pe-manassan*, L., *hál memedaskan.*
- VERHOEDEN, b. w. *beletten*, *tagahkan.*
- Het nieuwe bevel zal zulks —, *makka parintah jang bahároe akan menagahkan itoe.*
- VERHOEDING, vr. *penagáhan*, *hál mena-gahkan.*
- VERHOEREN, b. w. *boeroeskan* *dengan soendal.*
- VERHOLEN, b. n. *terboeni*, *tersemboeni.*
- VERHOLENHEID, vr. *rahasia*, *rahsia*, *sem-boenián.*
- VERHONDERVOUDIGEN, b. w. *berganda sarátoes.*
- VERHONGEREN, b. w. *melápar*, *meláparkan*, *perláparkan.*
- , o. w. *berlápar.*
- VERHONGERING, vr. *kalapáran.*
- VERHOOGEN, b. w. *menínggikan.*
- De aarde —, *anaarden*, *menínggikan tánah*, *oeroeg tánah*, L.
- Den naam —, *menímboelkan náma.*
- Den prijs —, *menájikkan harga.*
- , zie PRIJZEN, ROEMEN.
- VERHOOPER, m. *orang jang menínggikan.*
- van den prijs, *bieder*, *jang táwar lebeh.*
- , die de kooprijzen hooger stelt, *jang menájikkan harga.*
- VERHOOGING, vr. van prijs, *hál nájiq harga.*
- , het verhoogen van den prijs, *hál menájikkan harga.*
- , hooger bod, *táwar lebeh.*
- , zie VERHEFFING.
- VERHOOGSEL, o. *bá-rang jang di tambah paadda tínggíja.*
- VERHOUIJEN, b. w. *bolélo.*
- VERHOOR, o. *pemariksáän*, *penjídikan.*
- VERHOORDER, m. *ondervrager*, *jang parik-sa*, *jang bertánja-tánja*, *jang menjúdiq.*
- God is de — der gebeden, *bahoewa Allah djoewa jang qaboelkan dóá (tarima dóá).*
- VERHOOREN, b. w. *gunstig aanhooren*, *qa-boelkan káta*, *tarima orang poemja káta*, *mostodjábkan*, *idjábatkan*, *istidjábatkan.*

—, ondervragen, *pariksa, dengar*.
 De getuigen tegen elkander —, *membandingkan segalla sjaksi*.
 Verhoord, *mostadjab, Ar*.
VERHOORING, *vt. inwilliging, riilla, Ar, qaboel, Ar, hâl menarima, idjab, Ar, idjabat, Ar*.
 —, ondervraging, *penariksään, pertanjaän*.
 —, vergelijking der getuigen, *pembandingan segalla sjaksi*.
VERHOOVAARDIGEN, (*zich*) *b. w. membesarkan diri, mengätas-ätas diri, berbesaar diri*.
 Zich op eigene groothed —, *membesarkan dirinja derri kàrana kabesarannya. M. S. R. 43*.
VERHOOVAARDIGING, *vt. hâl mengätas-ätas, hâl membesarkan, djoemäwa, angkoe, L, takkebor, Ar*.
VERHOPEN, *b. w. harâp-i*.
 Dat was het, dat hij verhoopte, *makka itoelah jang di harapinja*.
VERHOUDEN, *b. w. zie BELETEN, WÊERHOUDEN*.
 Zich — tot iets, in verhouding staan. *âda perbandingan*.
VERHOUDING, *vt. perbandingan, tambätan*.
 Er is volstrekt geene — tusschen die twee zaken, *makka antära doewa perkära itoe tiäda sakäli-käli âda perbandingan, makka doewa perkära itoe sakäli-käli tiäda dâpat di bandingan, makka tiädälâh tambätan antära doewa perkära itoe*.
VERHUISDAG, *m. hâri kupindâhan, hâri ôrang mengâli*.
VERHUIZEN, *o. w. pindah, mengâli*.
 Met het gansche gezin —, *imbit*.
 Doen —, *soeroh pindah, soeroh mengâli, imbitkan*.
 — om te genezen, *tirah, Jav*.
 —, zie **STERVEN**.
 Naar de eeuwigheid —, *pindah kapada negri jang baqâ*.
VERHUIZING, *vt. hâl ôrang pindah, kapindâhan, pengalian*.
VERHUREN, *b. w. kassi séwa, L, bri séwa, membri séwa, séwakan*.
 Hij heeft mij zijn huis verhuurd, *roemahnja dia kassi séwa sama goewa, L, roemahnja di brinja séwa padâkoe*.
VERHURING, *vt. hâl bri séwâ, hâl kassi séwa, L, perséwään*.
VERHUURDER, *m. jang bri séwa, jang kassi séwa, L, jang séwakan*.
VERHUURKANTOOR, *o. kantor perséwään*.
VERHUURTijd, *m. tempo séwanja, L, koetika séwanja*.
VERHUWELIJKEN, *b. w. zie UITHUWEN*.
VERJAARD, *b. n. soedah lälöe koetikänja, soedah liwat tēmpönja, L*.
VERJAARDAG, *m. hâri tâhon, hâri mawlid*.
 Uw —. *hâri toewan poenja tâhon, hâri*

tâhonmoe, hâri mawlid toewan hamba.
VERJAARDICHT, *o. sjair paadda hâri tâhon, L, sjir paadda hâri mawlid*.
VERJAARFEEST, *o. perjamoeawan paadda hâri tâhon, festa paadda hâri tâhon*.
VERJAGEN, *b. w. oesir, boeroe, hâlaw, hâlöe*.
VERJAGING, *vt. pengoesiran, pemboeroewan*.
VERJAREN, *b. w. iemand —, minta salâm paadda hâri tâhon sa-ôrang, bri salâm paadda hâri mawlid sä-ôrang, kassi salâmat paadda hâri tâhon, L*.
 —, *o. w. mäsoq tâhon bahâroe*.
 —, een jaar uitgesteld worden, *di pertanggohkan sätöe tâhon*.
 —, zoo dat er geen regt meer op is, *lälöe koetikänja hingga hilang haq, liwat tēmpönja sampê hilang haq, L*.
VERJARING, *vt. verjaardag, hâri tâhon*.
 — eener schuld, *lälöe koetikänja hingga hilang haq atas hoetang*.
VERIJDELEN, *b. w. sia-siakan, menjia-njiakan, membathalkan, tagahkan*.
VERIJDELING, *vt. hâl sia-siakan, hâl membathalkan*.
VERJONGEN, *b. w. poelangkan moeda, memoedakan, bëkin moeda lägi*.
 —, *o. w. djâdi moeda, poelang moeda*.
VERJONGING, *vt. hâl di moedakan, hâl poelang moeda*.
VERKABELLEN, *b. w. mâkan*.
 De sterke stroom verkabelt dat land, *makka hâroes dras mâkin tânah itoe*.
VERKALEFATEREN, *b. w. pakal, pakalkan*.
VERKALKEN, *o. w. djâhi kapor*.
VERKANKEREN, *o. w. di mâkan sirâth, zie KANKER*.
 Zijne wang is verkankeerd, *makka pipinja di mâkan sirâth*.
VERKAPPEN, *b. w. zie VERHAKKEN*.
VERKASSEN, *o. w. zie VERHUIZEN*.
 —, *b. w. pindahkan paadda läjin almâri*.
 Eenen diamant —, *ganti kondam intan, târoh intan paadda läjin kondam*.
VERKAVELEN, *b. w. mâjin lägi, tjöba betâroh lägi sakäli*.
VERKEER, *o. zie ONGANG*.
VERKEERBORD, *o. pâpan tjoeket, pâpan tjútoer, djögar*.
 Op het — spelen, *berdjögar, mâjin djögar*.
VERKEERD, *b. n. en bijw. omgekeerd, terbâliq, tebâliq, L*.
 —, *valsch, doesta, djoesta, L, zie VALSCH*.
 —, *slecht, djâhat*.
 —, niet op zijne plaats, *tjârap, tjârip*.
 Zijne kris zat —, *krisnja tjârip*.
 —, strijdig met de orde, *sälâh, bersälâhan*.
 En er was niets — in zijn gedrag, *makka soewätöe poon tiärla jang sâlâh lakoenja, S. R. 37*.

- handelen, *sálah berboewat*.
 — springen, *sálah meloempat*.
- VERKEERDHEID, *vr.* bedorvenheid, *kadja-hátan, pri fasiq*.
 —, *fout, sálah, kasaláhan*.
- VERKEEREN, *b. w.* veranderen, *oebahkan*.
 —, *o. w.* beroebah, *djádi lájin*.
 —, *omgaan, bertsohbat, bertaulan, ber-soewá*.
 Onderling —, *bertsohbat-tsohbatán*.
 Op eenen gemeenzamen voet —, *sába*.
 In ziekte —, *áda sákit*.
 In verdrukking —, *di amája, di per-sakít*.
 Met slecht volk —, *bertenan dengan orang djáhat*.
 —, op het verkeerbord spelen, *májin tjoekei, májin tjátoer*.
 Het regt —, *verdraaijen, báliq háq, laloewt hoekoem*.
 — met een meisje, *bertoenángan, meminang*.
- VERKEERING, *vr.* verandering, *per-oebáhan, hák djádi lájin*.
 —, *omgang, pertsohbatán, persobátan, L., bantjang-bantjang, djinaq-djinákan*.
 —, met een meisje, *hák meminang, hák bertoenángan*.
- VERKEN, *o. zie* VARKEN.
- VERKENBAAR, *b. n.* *jang dápat di pariksa (tindjoe)*.
- VERKENNEN, *b. w.* *meng-ámat-amát, pergi pariksa, tindjoe, menindjoe*.
- VERKENNING, *vr.* *hák pergi pariksa, hák menindjoe, pamariksáan*.
- VERKENNINGSMIDDEL, *o. dája (djálan) akan mengenál*.
- VERKENNINGSTEEKEN, *o. samboejan akan di kenál*.
- VERKERVEN, *b. w.* *meroesaqkan dengan híris*.
 Het bij den koning —, *memorkákan baginda*.
 Gij hebt het bij hem verkorven, *makka angkaw soedah menggoesarkan dia*.
- VERKETTEREN, *b. w.* *menoedoh káraná bid'át, menamá-t bid'át*.
- VERKEUVELEN, *b. w.* *hilangkan (hábisikan) waqtoe dengan berbantjang-bantjang, hábisikan waqtoe dengan mengómong-ómong, L.*
- VERKIELEN, *b. w.* *pásang rindang bahároe, membaharoewt rindang (loenas, pantat) práhoe*.
- VERKIESBAAR, *b. n.* *jang dápat di pileh*.
- VERKIESBAARHEID, *vr.* *pri (kalakoewan) jang dápat di pileh*.
- VERKIESDAG, *m.* *hárt akan memileh*.
- VERKIESLIJK, *b. n.* *dat het kiesregt heeft, jang mempoenjá-t háq akan memileh, jang áda poenja háq akan memileh*.
 —, *de voorkeur verdienen, jang há-roes di pileh, jang pátoet di pileh*.
- VERKIEZEN, *b. w.* *pileh, memileh*.
 —, *verlangen, wenschen, soeka, máwoe*.

- Welke verkiest gij? *jang mána toewan soeka? (pileh)*.
- VERKIEZER, *m.* *memileh, orang jang memileh*.
- VERKIEZING, *vr.* *hák memileh, piléhan*.
 Naar uwe —, *bagimána toewan poenja soeka*.
- VERKIJKEN, *b. w.* *belandjákan dengan téngog (pandang)*.
 —, *doorbrengen met kijken, hilangkan dengan téngog*.
- VERKINDEREN, *o. w.* *djádi ingah-ingah*.
- VERKLAARBAAR, *b. n.* *jang dápat di artikan (njatákan)*.
- VERKLAARDER, *m.* *jang mengartikan*.
 —, *zie* UITLEGGER.
- VERKLADDEN, *b. w.* *meroesaqkan dengan mentjamarkan, békin roesaq sabab békin kótor, L.*
- VERKLAGEN, *b. w.* *zie* AANKLAGEN, BESCHULDIGEN.
- VERKLAPPEN, *b. w.* *salangkar, bilang, L. mengatákan*.
- VERKLAPPER, *m.* *penjalangkar, jang salangkar, jang membré táhoe, jang mengatákan, jang bilang, L.*
- VERKLAPPING, *vr.* *penjalangkáran, hák bilang, L.*
- VERKLAREN, *b. w.* *njatákan, bajákan, parasah, békin trang, L.*
 —, *te verstaan geven, artikan*.
 —, *ophelderen, tranakan*.
 —, *(een godsdienstig werk), tafsirkm*.
 Onder eede —, *nájiq sjaksi dengan soempah*.
 —, *waar maken, menjoeggoeskan, bri sjaksi*.
 Den oorlog —, *memuloemkan prang*.
 Zich (tegen iets) —, *mengatákan handoq meláwan*.
 Zich tegen de onbevoegdheid des regters —, *menoelaq (menjaláht) háq hákim*.
- VERKLARING, *vr.* *zie* UITLEGGING.
 — van den koran, *tafsir qor'án*.
- VERKLEEDEN, *b. w.* *anders kleeden, sálin pekájin, gantí pekéjan*.
 —, *vermommen, sámar, menjámar*.
- VERKLEEDING, *vr.* *hák sálin pekájin, persalinan*.
 —, *vermoming, hák kasamáran*.
- VERKLEEFD, *b. n.* *gehecht, terlekat, bergantong*.
 —, *beviend, bertsohbat, áda bersóbat, L.*
- VERKLEEFDHEID, *vr.* *hák melekat, hák bergantong*.
 —, *vriendschap, pertsohbatán, persobátan, L.*
- VERKLEINEN, *b. w.* *mengetjilkan, ichtitsárgan, mochtatsirkan, békin ketjil, L.*
 —, *verlagen, menghinákan*.
- VERKLEINGLAS, *o.* *tjermin janh mengetjilkan*.
- VERKLEINING, *vr.* *pengetjilan, zie* ACHTERKLAP, VERMINDERING.

VERKLEUMD, b. n. *kákoe derri paadda kena dingin*, *kákoe sabab kadinginan*.

VERKLEUMEN, o. w. *djádi kákoe sabab kadinginan*.

Mijne handen zijn verkleumd, makka *tångankoe kákoe sabab kadinginan*.

VERKLEUMING, vt. *prt kákoe kárana kadinginan*, *hál djádi kákoe sabab kadinginan*.

VERKLEUREN, b. w. *oebahkan warna*.

—, o. w. *ber-oebah warna*, *warna moentah*, L.

VERKLIKKEN, b. w. *salangkar*, zie VERKLAPPEN.

VERKLIKKER, m. *penjalangkar*.

—, *spion*, *má/a-má/a*.

VERKLIKKING, vt. *penjalangkáran*.

VERKLOEKEN, b. w. *membranikan*, *membrí háti*.

—, zie VERSCHALKEN.

VERKLOEING, vt. *hál membranikan*, *membranian*.

VERKNAGEN, b. w. *mákan*, *mengikil*. L.
Door hartzeer verknagd worden, *di mákan sákit háti*.

VERKNECHTEN, b. w. *perhambákan*.

VERKNEDEN, b. w. *ramas poela*, *ramas lági sakáli*.

VERKNEUZEN, b. w. *romoqkan*, *poedikan*.

VERKNIJZEN, o. w. *di mákan sákit háti*.

Zich —, *menjakití diri*.

VERKNIJZING, vt. *sákit háti*, *doeka tjita*.

VERKNIPPEN, b. w. *menggoenting lájin roepa*.
—, *door knippen bederven*, *merosaqkan dengan goenting*.

VERKNOCHT, b. n. zie VERKLEEFD.

VERKNOCHTHEID, vt. zie VERKLEEFDHEID.

VERKNOEIJEN, b. w. *békin roesaq*, L., *merosaqkan*.

VERKNOEIJING, vt. *hál merosaqkan*.

VERKNOLLEN, b. w. *békin roesaq*, L., *merosaqkan*.

—, *misdoen*, *berboewat sálah*.

VERKOELDRANK, m. *minoeman jang menjedjokkan*.

VERKOELLEN, b. w. *sedjokkan*, *menjedjokkan*, *mendinginkan*, *békin dingin*, L.

Een stuk geschut —, *menjiram mariam*.

De driften —, *mendimukan hawá nafsoe*.

—, o. w. *djádi sedjok*, *djádi dingin*, *djádi diam*, *djádi koerang*.

VERKOELING, vt. (de daad) *penjedjok-an*, *hál mendinginkan*.

—, (het gevolg) *kasedjok-an*.

—, *verflaauwing*, *vermindering*, *kakoe-rangan*.

VERKOKEN, b. w. *mengoerangkan dengan másaq*.

—, o. w. *bedidih sampé djádi koerang*, L.

VERKOKING, vt. *hál djádi koerang sabab bedidih*, *kakoerangan kárana bedidih*.

VERKOLEN, b. w. *menjadikan hárang*.

—, o. w. *djádi hárang*.

VERKOLING, vt. *prt djádi hárang*, *kadjadian hárang*.

VERKOLVEN, b. w. *hilang dengan májin boewah dil*.

—, *om iets kolven*, *bermájin boewah dil kárana apa-apa*.

VERKOMEN, b. w. zie BETEREN, HERSTELLEN.

VERKONDIGEN, b. w. zie AANKONDIGEN, PREDIKEN.

VERKONDIGER, m. zie AANKONDIGER, PREDIKER.

VERKONDIGING, vt. zie AANKONDIGING, PREDIKING.

VERKONDSCHAPPEN, b. w. zie MELDEN, VERWITTIGEN.

VERKONDSCHAPPER, m. zie MELDER.

VERKONKELEN, b. w. *tjampor*, *hoelam*, *páloe*.

—, zie VERKWISTEN.

VERKONKELING, vt. *hál tjampor*.

—, *verkwisting*, *pemboeroesan*.

VERKOOP, m. *pendjoewálan*.

— met winst, *moerábahat*, Ar.

— met verlies, *moeháththat*, Ar.

VERKOOPBAAR, b. n. *hároes di djoewal*, *lákoe*.

Verkoopbare waren, *bárang dagangan jang lákoe*.

VERKOOPBAARHEID, vt. *prt jang lákoe*, *prt bárang jang halál di djoewal*.

De — van een gestrand schip, *kala-koewan (hál ka-adáán) kapal jang halál di djoewal*.

VERKOOPDAG, m. *hári pendjoewálan*.

—, (van eene openbare verkooping), *hári lélang*.

VERKOOPEN, b. w. *djoewal*, *mendjoewal*.

Goedkoop —, *djoewal moerah*.

Bij dag —, *djoewal paadda siang hári*, *lampoe*.

In het groot —, *djoewal bórong*.

In het klein —, *djagal*, *berdjagal*, *djoewálan*.

In het openbaar —, *djoewal di lélang*.

Onder de waarde —, *djoewal di báwah harga*.

— onder voorwaarde van het terug te kunnen geven, indien men het niet weder — kan, *merájah*.

Geregteijk verkocht worden, *di djoewal atas titah (parintah) hoekoem*.

—, o. *pekarjdáán djoewal*.

Het — van linnen, *pekarjdáán djoewal kájin*, M. S. R. 56.

VERKOOPER, m. *orang djoewal*, *pendjoewal*.

— in het klein, *orang berdjagal*, *orang tampong*, *penampong*.

VERKOOPHUIS, o. *roemah lélang*.

VERKOOPING, vt. *pendjoewálan*.

Openbare —, *lélang*.

VERKOOPPLAATS, vt. *tampat pendjoewálan*, *tampat orang djoewal*.

VERKOOPPRIJS, m. *harga djoewálan*.

- VERKOOPTIJD**, m. *têmpo mendjoewal*, L.: *koetika pendjoewalan*.
- VERKOPEREN**, b. w. *tambagakan, lâpiskan dengan tambâga*.
- VERKOPERING**, vt. *hâl melâpiskan dengan tambâga*.
- VERKORSTEN**, b. w. *berkoelikan*.
- VERKORTEN**, b. w. *békin pêndég*, L., *pêndégkan, singkatkan, ichtitsârkan, mongat-sarkan*.
Een boek —, *ichtitsârkan kitâb*.
Een weg —, *singkatkan djâlan*.
—, *benadeelen, meroegikan*.
In het regt —, *mengoerangkan haq*.
- VERKORTER**, m. (van geschriften), *penjoerat jang mengichtitsârkan, mochtitsir*, Ar.
- VERKORTING**, vt. *hâl memêndégkan*.
—, (uittreksel), *ichtitsâr*, Ar.
- VERKOUDEN**, b. n. *pilaq*, L., *salisama*.
- VERKOUDEN**, b. w. *mendinginkan, menjedjoqkan*.
—, o. w. *djâdi dingin, djâdi sedjoq*.
—, *eene koude vatten, kena dingin, djâdi pilaq*, L.
— (van vriendschap of liefde), *djâdi koerang*.
- VERKOUDENHEID**, vt. *verkoudheid, sâkit pilaq*, L., *saléma, zoekâm*, Ar.
—, *van paarden, ingoes*.
Dat paard heeft eene —, *itoe koeda ingoes*.
— in de leden, *jicht, sangal*.
- VERKRACHTEN**, b. w. *menggagâhi, mengarâst*.
—, *onteeren, peroeqol, memeroegol, paroegol, memaroegol*.
De wet —, *melanggar hoekoem*.
- VERKRACHTER**, m. (in het algemeen), *jang menggagâhi (mengarâst)*.
— (eener vrouw), *jang memaroegol orang parampoewan*.
- VERKRACHTING**, vt. *hâl memeroegol*.
- VERKREUKEN**, b. w. *kepêl-kepêl*, L.
- VERKRIJGBAAR**, b. n. *kaperoléhan, jang dâpat di perôleh, jang bóleh di dâpat*, L.
- VERKRIJGEN**, b. w. *dâpat, ber-ôleh, per-ôleh*.
Doen —, *baperohlêkan*.
—, *ontvangen, tarima, trima*.
Dien ik nog niet verkregen heb, *jang hamba belom per-ôleh*.
- VERKRIJGING**, vt. *pendapâtan, per-oléhan*.
- VERKRIMPEN**, o. w. zie **INKRIMPEN**, **KRIMPEN**.
- VERKROMMEN**, b. w. *membêngkoqkan, bêngkoq-in*, L.
Het regt —, *poetar bâliq hoekom, mendoestâkan haq*.
- VERKROMMING**, vt. *pembêngkok-an, hâl membêngkoqkan*.
— van het regt, *hâl poetar bâliq hoekom, hâl mendoestâkan haq*.
- VERKROPPEN**, b. w. *door te veel eten bezwaren, membratkan sabab mâkan terlâloe kimjang*.

- , *inslikken, telan*.
Zijn verdriet —, *girgittam*, L., *toempoegkan sâkit hâti*.
Gramschap —, *toempoegkan goesar*, Abd. M. 6.
- VERKRUIPEN**, b. w. *bâwa dengan grôbaq, pindahkan dengan grôbaq*.
—, o. w. *bergerag, pindah*.
- VERKUILEN**, b. w. *pindahkan paadda lâjin lôbang*.
- VERKUISCHT**, b. n. *soetji, brisih*.
- VERKWAKZALVEREN**, b. w. *bâjar per tjomah sama doekoen*, L.
- VERKWANSELEN**, b. w. *djoewal dengan roegi, memboeroeskan dengan sia-sia, toekar menoekar dengan roegi*.
- VERKWIJLEN**, b. w. *hâbiskan dengan bertior*.
- VERKWIJNEN**, o. w. (van hevige begeerte), *sâkit rindoe dendam*.
— (van ziekte), *djâdi leteh lesoe derri paadda penjâkit*.
— (door droefgeestigheid), *moerong, moeram*.
—, *ongevoelig, suf worden, ngangoel*.
- VERKWIJNING**, vt. *hâl sâkit rindoe dendam*, enz. zie **VERKWIJNEN**.
- VERKWIKBAAR**, b. n. *jang dâpat di sedapkan*.
- VERKWIKKELIJK**, bijw. *sedap, inaq, ênaq*, L.
- VERKWIKKEN**, b. w. *menjedapkan, békin ênaq*, L.
—, *herstellen, membajiki, hilang leteh lesoe*.
- VERKWIKKING**, vt. *sedâpan, makânan ataw minoeman jang sedap (membajikt)*.
- VERKWISTEN**, b. w. *boeroes, boeroeskan, mikan hâbis, ummos*, L.
Hij heeft honderd duizend gulden verkwest, *sarâtoes riboe roepiah soedah di boeroeskannya*.
- VERKWISTER**, m. *jang memboeroeskan hartanja, jang boewang oewangnja, pemboeroes*.
- VERKWISTING**, vt. *pemboeroesan*.
- VERLAAUWEN**, o. w. *djâdi soewam, djâdi hângat*, L.
- VERLAAUWING**, vt. *hâl djâdi soewam, (hângat)*, L.).
- VERLADEN**, b. w. *pindahkan moewâtan*.
—, *anders laden, moewat lâjin roepa*.
- VERLADING**, vt. *hâl pindahkan moewâtan di dâlam lâjin kapal*.
- VERLAGEN**, b. w. *lager maken, angkat derri paadda tingginja, koerangkan tingginja*.
—, *doen dulen, rindahkan, merindahkan*.
—, *vernederen, menghinâkan, perkedjikan*.
Al wie een ander vernedert, zal vernederd worden, *bârang siâpa menghinâkan orang lâjin makka ia bakal di hinâkan djoega*.
Zich —, *permaloekekan diri, menghinâkan diri*.

VERLAGING, vr. *hâl angkat derri paadda tngginja, hâl merindahkan.*

—, (in eenen zedelijken zin), *hâl menghinâkan dirt.*

VERLAK, o. (chineesch —), *tjatto, tjâtoe.*
Inlandsch —, *damraq, damaraq*, zie VERNIS.

VERLAKKEN, b. w. *târoh tjatto, mendamaragkan.*

Die kist moet verlakt worden, *itoe peti misti di târoh-in tjatto, L.*

VERLAKKER, m. *toekang tjatto, pandei mendamaragkan.*

VERLAKT, b. n. *soedah di târoh-in tjatto, L., soedah di damaraq.*

VERLAMD, b. n. zie LAM, b. n.
—, zie VERMINTK.

VERLAMDHEID, vr. zie LAMHEID.

VERLAMMEN, b. w. *djadikan tipog, djadikank tîmpang, tîmpangkan.*

—, zie VERMINKEN.

—, o. w. *djâdi tîmpang.*

Hij is geheel verlamd, *makka ia soedah tîmpang sakâli.*

VERLAMMING, vr. *tipog lâsa.*

VERLANDEN, o. w. *djâdi tânah.*

—, verhuizen, *pindah paadda lâjin negri.*

VERLANDING, vr. *hâl djâdi tânah.*

—, zie VERHUIZING.

VERLANGEN, b. w. *rindoe, dendam, kângan, L., ingin, tjita, tjipta, Kaw., mâw, hasrat, Ar.*

Vurig —, *pâtjang, rindoe-dendam, kapêngin, L., (Jav.), birâhi.*

Naar het verbodene —, *ingin akan bârang jang di lârang.*

Naar de geliefde —, *rindoe-dendam akan adenda, Hoft., kapêngin mâw ketemoe sâma adé, L., (jinta).*
—, *vorderen, minta, toentoet.*

VERLANGEN, o. *verlangst, vr. rindoe, tjita, dendam, kângan, L., kapêngin, L., birâhi, âsâ, Sansk.*

Van — sterven, *mâti birâhi, mâti rindoe-dendam.*

VERLANGST, vr. zie VERLANGEN, o.

VERLANTERFANTEN, b. w. *hilangkan waqtos dengan melantjong sâdja, L.*

VERLAPPEN, b. w. zie LAPPEN.

VERLARIËN, b. w. zie VERBEUZELËN.

VERLASTEN, b. w. zie OVERLADEN.

VERLASTERËN, b. w. zie BELASTERËN, LASTERËN.

VERLATEN, b. w. *overgieten, sâlin.*

Wijn —, *menjoetjikan anggor, tjampor anggor.*

—, (iets), *tînggalkan, kassî tînggal, L., toewang.*

De wereld —, (in eenen zedelijken zin), *mendjâwohkan dirinja derri paadda orang bânraq, menînggalkan doenja.*

Den weg der deugd —, *menînggalkan (tâlœ derri paadda) djâlaz, kaberdjikan.*

Het gezigt verlaat hem, *matânja djâdi kâboer.*

Zich —, (ergens op), *hârap akan (paadda).*

Hij verlaat zich op uwe bescherming, *makka ia hârap akan perlîndoengammoe.*

Zich op God —, *menjarahkan dirt kapada Allah, hârap akan Allah, bapertârohkan dirt (membâwa imân) kapada Allah.*
—, (iemand zonder hulp laten), *toemang.*

VERLATEN, b. n. *tertînggal, jang di tînggalkan, terpantjil, hampa, kôsong.*

Een — mensch, zonder familie, *sa-bâtang kârang, (eig. eene kale rots).*

Eene — e vrouw, *parampoevan jang di tînggalkan soewaminja, parampoewan jang di tambang, parampoewan jang di tînggal lakinja, L.*

Een — huis, *roemah kôsong, roemah hampa.*

Van alle hoop —, (verstoken), *poetoes asa, poetoes pengharâpan, tiâda berdâja lâgi.*

In wanorde —, *tjijir.*

—, zie EENZAAM.

VERLATENHEID, vr. *kalakoewan jang tertînggal, hâl soenji-sinnjap.*

VERLATER, m. *jang menînggalkan, penînggal.*

VERLATING, vr. *penînggâlan, hâl menînggalkan.*

—, *overgieting, penjalinan.*

VERLEDEN, b. n. *soedah lâloë, soedah liwat, L., soedah.*

Het — e jaar, *tâhon jang soedah lâloë, tâhon jang soedah liwat, L., tâhon jang soedah.*

— tijd, *mâsa jang telah lâloë, Sj. M. 6.*

VERLEDIGEN, (zich) wed. w. *mengoeshalkan dirt.*

VERLEELIJKËN, b. w. *menghinâkan roepa, djadikank oeboë, bêkin djelêk, L.*

VERLEENËN, b. w. zie VERGUNNËN.

Als gunst —, *mengânœograhkan, mengarœniâkan.*

God verleenet het u! *di brikank Allah padâmœ!*

Eenen titel —, *lekatakan gelar, bri gelâran, bergelarkan.*

VERLEESTËN, b. w. *târoh di kaleboet jang lâjin.*

VERLEGËN, b. n. *oud, toewah.*

— doek, *kâjin jang soedah toewah.*

—, *duf, bâsi.*

— rijst, *bras jang bâsi (boesog).*

—, *bekommerd, bersoesah.*

—, *beschaamd, mâloë.*

—, *bedremmeld, râgoë, mângœ, ka-soempôk-an, L.*

— maken, *membri mâloë, bêkin mâloë, L.*

Gij moet dat meisje niet — maken, *djângank membri mâloë paadda anaq dâra itoe.*

— worden, *djâdi mâloë.*

Iemand die — is, *orang jang áda má-loe.*
 Om iets — zijn, *berhádjat, koerang, misti áda.*
 Om geld — zijn, *berhádjat oewang, koerang oewang.*
VERLEGENHEID, vt. *kasoésáhan, kasoekáran, masjhoel, Ar.*
 Dat brengt mij in —, *makka itoelah jang djádi kasoésáhankoe.*
 Groote —, *kasoekáran jang sángat.*
 Iemand uit eene groote — redder, *me-loepoetkan sa-órang derri paadda kasoe-káran jang sángat.*
 —, *beschroomdheid, máloe.*
VERLEGEREN, o. w. *pindah, mengált.*
VERLEGERING, vt. *kapndáhan, hál mengált.*
VERLEGGEN, b. w. *tároh di tempat lájin, pindahkan.*
 Koopwaren —, *pindahkan bárang da-gárgan.*
 —, anders leggen, *atorkan lájin roepa.*
 Iets —, (dat men het niet vinden kan), *tároh táw di mána, L., in plaats van de wezenlijke vertaling: tároh tíada táhoe di mána, tároh hínnga (sampé) tíada dapat kombáti.*
VERLEGGING, vt. *pemíndáhan, hál pindah.*
VERLEIDBAAR, b. n. *jang dápat di tawár-t (bentjanákan, sasatkan).*
VERLEIDELIJK, b. n. *jang menawár-t, jang membentjanákan.*
 Eene — e vrouw, *parampoeuan jang menawár-t (jang membentjanákan).*
 —, *vleijend, jang memboedjoq.*
VERLEIDELIJKHEID, vt. *ídam-idáman, tsifat jang menawár-t (membentjanákan).*
 — *aanloksel, fasoena, pasoena, sarána mantrá.*
VERLEIDEN, b. w. *doen dwalen, menjesatkan.*
 —, *verlokken, membentjanákan, gudda, góda.*
 —, *verzoeken, (door wellust,) waswás, Ar.*
 Eene vrouw —, *bekooeren, menawár-t sa-órang parampoeuan.*
 Getuigen —, *omkooopen, soewápi, me-njowápi sjakst.*
 Zich laten —, *omkooopen, mákan soe-wáb.*
 —, *vleijen, boedjoq.*
VERLEIDER, m. *jang menjesatkan, penjesat, pemboedjoq, pengompig, zie VERLEIDEN.*
 De —, (de booze,) *il'lis, Ar., peng-gódu.*
VERLEIDING, vt. *hál menjesatkan, bentjana, pembentjanáan, penjesatan.*
 —, *vleijerij, pemboedjók-an.*
 — van den duivel, *waswás, Ar.*
 —, *aanloksel, fasoena, pasoena, sa-rána, mantrá.*

VERLEKKEREN, b. w. *membéaskan mákan sedap (énnaq, L.), menjedapkan.*
 —, o. w. *béasa mákan sedap (énnaq, L.)*
VERLENGEN, b. w. *pandjangan, memandjangan, békin pandjang, L., landjoetkan.*
 En nu verlengde hij zijne hand, *makka láloe di pandjanganja tanggánja, S. R. 148.*
 Een kleeid —, *pandjangan pekájin.*
 Het leven —, *landjoetkan denoer, the-wáلكan demoer.*
 —, o. w. *djádi lebeh pandjang, berlandjoet.*
VERLENGING, vt. *hál memandjangan, pemandjangan, pelandjoetan.*
VERLENGSTUK, o. *sa-potong jang di tambah, sa pôotong jang memandjangan.*
VERLEFFEN, o. w. *lájoe.*
 Die bloem is reeds verlept, *boenga itoe soedah lájoe.*
 —, *verouderd, soedah djádi toewah.*
VERLEPTHEID, vt. *hál lájoe, prt lájoe.*
VERLET, o. *verletsel, bárang kategáhan, bárang kasangkoetan.*
VERLETTEN, b. w. *verhinderen, tegah, tegahkan, membrí soekar, menjoeokarkan.*
VERLEUTEREN, b. w. *zie VERBEUZELEN.*
VERLEVENDIGEN, b. w. *meramékan.*
 —, *bemoedigen, membranikan.*
 Den handel —, *meramékan perntagáan.*
 —, *vervrolijken, menjoeokákan.*
 De wijn verlevendigt het hart, *makka ajer anggoer menjoeokákan háti.*
 De gemoederen —, *menghidopkan segalla háti, M. S. R. 8.*
 —, *levend maken, menghidopkan.*
 —, o. w. *djádi ramé, djádi bránt, djádi soeka háti.*
VERLEVENDIGING, vt. *hál meramékan, enz, íhjá, Ar., zie VERLEVENDIGEN.*
VERLEZEN, b. w. *békin brisih, L., soetjikan.*
VERLICHT, b. n. *trang, tarang, katrángan.*
VERLICHTEN, b. w. *trangkan, menarangkan, békin trang, L.*
 Met eene kaars —, *menjoeloh dengan dian, I. J. 29, békin trang sama lilin, L.*
 Want de regtvaardigheid verlicht de geheele schépping, *kárana áadil itoe menarangkan segalla áalam.*
 De kaars verlicht het huis, *makka dian itoe menarangkan roemah.*
 De maan wordt door de zon verlicht, *makka boelan itoe menarima tjahájánja derri paadda mata-hári.*
 De zon verlicht de maan, *makka mata-hárt límpah tjahájánja paadda boelan.*
 Toen de koning kwam werd de stad met duizende lampen verlicht, *tatkála rádjá dátang makka negri itoe-poon di trangkan dengan beriboe-riboe palita.*
VERLICHTER, m. *jang menarangkan.*

VERLICHTING, vt. *penarângan, hâl menarângkan.*

—, opheldering, *katrângan, pengartian.*

VERLIEFD, b. n. *birâht.*

Smoorlijk —, *isjiq, Ar.*

Dol—, *gendang.*

Op eene vrouw — zijn, *birâht akan sa-ôrang parampoevan.*

— maken, *membirahikan.*

VERLIEFDE, m. en vt. *jang birâht.*

VERLIEFDELIJK, bijw. *dengan birâht.*

VERLIEFDHEID, vt. *kalakoewan ôrang birâht.*

Van — bezwijmen, *lila-linnjap.*

VERLIES, o. schade, *roegi, karogian.*

—, gemis, *kakoerângan.*

—, het verloren gaan, *kahilângan.*

—, vermindering, *koerang, kakoerângan.*

VERLIESBAAR, b. n. dat weg kan raken, *jang boleh hilang.*

—, het tegendeel van winbaar, *jang boleh kâlah.*

VERLIESBAARHEID, vt. *kalakoewan jang boleh hilang (kâlah,) zie VERLIESBAAR.*

VERLIEVEN, o. w. *birâht.*

Het meisje, op het welke hij verliefd is, *ânaq dâra jang di birahikannya.*

—, fig. *terlâloe soeka.*

VERLIEZEN, b. w. *hilang, kahilângan, roewat.*
Uit het oog —, *hilang (linnjap) derri paadda mâta.*

Uit het oog verliezen (dat men iets niet vinden kan), *luspap.*

Ik heb mijnen stok verloren, *soedah hilang tongkatloe, sahâja soedah kahilângan tongkat.*

Indien de wet zegt dat ik (mijne aanspraak) verlies dan berust ik daarin, *djikalaw soedah koekoem mengatâkan hilang sâja tarimâlah adannya, Br. Pal.*

Het leven —, *mâti, mentinggal.*

— in het spel, of in den krijg, *kâlah.*

— in een hanegevecht of proces, *tjoendang.*

Hij heeft duizend gulden verloren, *makka ia soedah kâlah sariboe roepiah.*

Zijne bladeren — (van eenen boom,) *loeroeh dâwonnya.*

VERLIEZER, m. *jang kahilângan.*

—, in het spel, *jang kâlah.*

VERLIGOHAMELJIKEN, (zich) wed. w. *mendjismkan, (eig. mendjismkan).*

VERLIGTEN, b. w. *muringankan, kardja êntêng, L., bêkin êntêng. L.*

—, gemakkelijk maken, *memoedahkan, bêkin gampang, L.*

VERLIGTING, vt. *karingânan, ringânan, hâl meringankan.*

—, beterschap, *bâjiq sedikit, rtingan sedikit.*

De zieke gevoelt eenige —, *makka ôrang sâkit itoe âda rtingan (bâjiq) sedikit.*

VERLOF, o. *idân, Ar., idân, idân, verb., iljâzat, Ar., bebas, permissi, verb.*

VERLOFBRIEF, m. *soerat idzin, Ar., soerat permissi.*

VERLOFDAG, m. *hârt idzin, hârt bebas.*

VERLOFGANGER, m. *isoldâdoe jang dâpat permissi (idzin).*

VERLOFFPAS, m. *soerat pas, soerat idzin. Ar.*

VERLOFTIJD, m. *têmpo permissi, L., waqtoe idzin, Ar.*

VERLOKKELIJK, b. n. *jang memboedjoeq.*

— e woorden, *perkatâan jang memboedjoeq.*

VERLOKKELIJHEID, vt. *prt jang memboedjoeq, zie VERLEIDELJIKHEID.*

VERLOKKEN, b. w. *boedjoeq, memboedjoeq, âdjag.*

Verlokt worden, *kena oman, di boedjoeq.*

VERLOKKER, m. *pemboedjoeq, ôrang jang memboedjoeq.*

VERLOKKING, vt. *pemboedjok-an, pembentjanâan.*

VERLOKSEL, o. *fasoena, pasoenâ, mantrâ, sarâna, bârang jang memboedjoeq.*

VERLOOCHENAAR, m. *jang bersangkal.*

VERLOOCHENEN, b. w. *sangkal, bersangkal, menginkarâkan.*

Iemand —, *menjangkâli sa-ôrang.*

Al wie God verloochent, op hem zij de vloek Gods! *bârang sitpa menginkarâkan Allah makka lanat Allah alaihin!*

VERLOOCHENING, vt. *penjangkâlan, hâl menjangkal.*

De — van God is het kenmerk van een slecht gemoed, *makka hâl menjangkal Allah itoe tanda hâti djâhat.*

VERLOODEN, b. w. *pâsang lâjin timah.*

—, met lood dekken, *melâpiskan dengan timah, bertimahkan.*

—, met een looden merk voorzien, *pâsang tjap timah.*

VERLOOFDE, m. en vt. *toenângan, ôrang bertoenângan.*

Het wijs beleid van uwe —, *dârif bidjaqsanânya toenânganmoe, S. R. 35.*

VERLOOMEN, o. w. *djâdi mâlas, djâdi segan (lêna).*

VERLOOP, o. *lâloe, liwat, L.*

— des tijds, *laloenja têtpe, L., liwatnjanja têtpe, L., laloenja koetika.*

Na — van eenige maanden, *sa-telah bebrâpa boelan lamânya.*

Het — van den handel, *karoesâkan perntagâan (dagângan, L.)*

Het — van het tij, *soeroetnja âjer.*

VERLOOPEN, b. w. *hilangkan dengan berdjâlan.*

Zich —, te buiten gaan, *loepâ dîrt.*

—, o. w. *lâloe, liwat, L.*

De tijd verloopt, *waqtoe lâloe, koetika lâloe.*

Vele tijden en dagen en jaren zijn —, *bebrâpa mâsa dan hârt dan tâhon soedah lâloe, M. S. R. 17.*

Het jaar is nog niet —, *makka táhou belom hábis (liwat, L.)*
 —, uiteenloopen, afdwalen, *sesat, sasat.*
 Het getij verloopt, neemt af, *makka ajer áda soeroet, ajer djádi ketjil.*
 —, verminderen, in verval geraken, *djádi koerang, djádi roesaq.*
VERLOOPEN, b. n. *soedah láloe, soedah liwat, L.*
 — (van een jaargetij,) *kásip.*
 De termijn van betaling is —, *makka angsoerannya soedah láloe (liwat).*
 Hetgeen ergens op — is, *jang di behoetang.*
 Het seizoen is haast —, *kásip moesim.*
VERLOREN, b. n. *soedah hilang, roewat.*
 Een — schap, *domba jang hilang.*
 —, vruchteloos, *sia-sia, woeroeng, L.*
 Zijne vader is van eene —e reis terug gekomen, *makka bapánja soedah poelang derri paada perdjálanan jang sia-sia (woeroeng, L.)*
 Een — oogenblik hebben, *ádu sampat sedikit.*
 —, in het verderf gestort, *binása, roesaq.*
 Geheel, reddeloos —, *soedah roesaq binása.*
 Een — post (schildwacht,) *pengáwal jang kahilángan, pengáwal jang sángat berbahája.*
VERLOSKUNDE, vr. *ilmoe bidan, ilmoe mengaloewarkan ánaq, pengatoehoewan menoeolong órang sákit akan ber-ánaq.*
VERLOSKUNDIG, b. n. *pandei (bisa) menoeolong órang sákit beránaq.*
VERLOSKUNDIGE, m. en vr. *bidan, doekoen jang menoeolong órang sákit beránaq.*
VERLOSSEN, b. w. *lepaskan, loepoetkan.*
 —, vrijkopen, *teboes, meneboes.*
 —, zalig maken, *mengchalátscan.*
 —, baren, *beránaq, berpoetrá, Hoft., bersálin, Hoft.*
 Van tweelingen —, *beránaq kambar.*
VERLOSSER, m. *jang melepaskan, órang pe-loepoet.*
 —, zaligmaker, *moechallits, Ar.*
 Jezus Christus is de — der zondige menschen, *makka Isa el Mesek itoelah moechallits órang berdósa.*
VERLOSSING, vr. *loslating, pelepásan, hál melepaskan.*
 —, bevrijding, *pelepoetan, idjárat, Ar.*
 —, vrijkoopding, *teboesan.*
 — van eene kraamvrouw, *hál beránaq, hál berpoetrá, pelepoetan órang beránaq.*
 —, zaligmaking, *hál mengchalátscan, pengchalátscan.*
VERLOSSINGSWERK, o. *ámal idjárat, Ar., perboewátan mengchalátscan.*
VERLOSTANG, vr. *penjepit bidan.*
VERLOTEN, b. w. *brí loetar ondé.*

VERLOTING, vr. *hál loetar ondé, peletóran ondé.*
VERLOVEN, b. w. *toenang, toenangan, menoenang.*
 Verloofd zijn, *soedah bertoenangan.*
VERLOVING, vr. *djandji akan káwin, hál bertoenangan.*
 —, ondertrouw, *hál nájiq mampilé, djádi pengantèn, L.*
VERLUCHTEN, b. w. *oeraq, mengoeraq.*
 Zich —, *bernapas di loewar roemah.*
VERLUCHTING, vr. *hál menjoekákan.*
VERLUIDEN, o. w. in: *zich laten —, di bri táhoe.*
 Hij heeft zich laten —, *makka di brinja táhoe.*
VERLUIJEREN, b. w. *hilangkan dengan kardja jang sia-sia.*
VERLUSTIGEN, b. w. *menjoekákan, menggamarkan, bermájin, timang, menimang.*
 Zich —, *menjoekákan diri, berámehraméhan.*
VERLUSTIGING, vr. *kasoeekáan, kagamáran.*
 — (der vorsten of grooten,) *termásu, tamásjá, Pérz.*
VERMAAGSCHAPPEN, b. w: *káwinkan órang dengan sánagnja (kaloevargánja).*
 Dit kind in hoe verre is het aan mijne grootmoeder vermaagschapt? *adapoon kánaq-kánaq ini apákah kapada nénéqtoe?*
VERMAAGSCHAPPING, vr. *hál káwin dengan sánaq.*
VERMAAK, o. *soeka, kasoeekáan, lezzat, Ar., lezzat, rid, kagamáran, nímát, Ar., eig. nímát, dzawq, Ar.*
 Openbare vermaken, *termásu.*
 Vermaken najagen, *menoentoet dzawq.*
 De daden, waarin hij vermaak schept, *bárang perboewátan jang berkenankan is, M. S. R. 21.*
 Want in plaats van eene droefheid, welke alhier bestaat, ontstaan aldaar duizend vermaken, *kárana ganti sátoe doeka jang áda di sini sariboe soeka djádi di sána, M. S. R. 56.*
 Met — verrigten, *kardja dengan soeka hádi.*
 Degenen, die onverstandig zijn en wier oordeel onrijp is, wenen dat al die sieraden, vermaken, bekoorlijkheden en streelingen bestendig zijn, *makka marika-itoe jang tíada berboedí dan tíada sampei bitjaránja sangkákan segalla perhásan dan kasoeekáan dan nímát dan lezzat itoe kakal djoewa, M. S. R. 36.*
VERMAAKBAAR, b. n. *jang dápat menjoekákan.*
VERMAAKSHALVE, bijw. *kárana kasoeekáan.*
VERMAALBAAR, b. n. *jang bóleh di giling.*
VERMAAN, o. zie **VERMANING**.
VERMAANBRIEF, ni. *soerat penjadjárán.*
 — tot betaling, *socrat tági hoetang.*

VERMAARD, b. n. *masjhoer*, Ar., *ternâma*, *kanamâan*.

Een — e held, *hoeloebâlang jang masjhoer*.

VERMAARDHEID, vt. *gah*, *nâma jang masjhoer*.

VERMAGEREN, b. w. *koeroeskan*, *mengoeroeskan*, *mendjadikan koeroes*, *békin koeroes*, L.

—, o. w. *djâdi koeroes*.

VERMAGERING, vt. *kakoeroesan*, *hâl djâdi koeroes*.

VERMAKELJK, b. n. *jang menjoekâkan*, *jang djâdi soeka hâti*, *râmech*, *énnaq*, L.

VERMAKELJKHEID, vt. zie **VERMAAK**.

Om de openbare *vermakelijkheden* bij te wonen, *handaq melihat termâsa*, S. R. 30.

VERMAKEN, b. w. anders *maken*, *membajiki*, *békin lâjin roepa*, L.

Vermaakt (heter *gemaakt*) worden, *di perbajiki*, *di békin betoel*, L.

Eene pen —, *merantjong qalam*, *pôtong penna*, L.

Bij testament —, *poesakâkan*, *brt deng-an watsiat*, *berwatsiatkan*.

—, zie **VERLUSTIGEN**.

VERMAKING, vt. *hâl membajiki* (*békin lâjin roepa*, L.)

— bij testament, *pembrian dengan watsiat*.

— tot een godsdienstig doel, *tahbis*, Ar.

VERMALEN, b. w. *giling*, *romoqkan*, *antjorkan*, *meloemalkan*, *pîpis*, *serboq*, *poedi*, *pîrt*.

—, eten, *mâkan*.

—, verteren, (van de *maag*) *tjerna*, *mentjerna*.

VERMANEN, b. w. *togor*, *adjarkan*.

—, nuttigen raad geven, *membri natsêhat*.

—, *waarschuwen*, *menyingatkan*.

VERMANING, vt. *penogóran*, *adjáran*, *natsêhat*, Ar., *tambih*, Ar. (schrijf: *tambih*), *itâb*, Ar.

VERMANNEN, b. w. *mengâlahkan*, *menang*.
Zich —, *membranikan diri*, *kardja deng-an sa-koewâsa-koewasânya*.

VERMANING, vt. *hâl membranikan diri*.

VERMAREN, b. w. *masjhoerkan*, *membesaarkan*.

VERMASTEN, b. w. *membudjâkan terlâloe bânjaq*.

—, *afmatten*, *berleleahkan*, *kardja tjâpé*, L.

VERMEEND, b. n. *tersangka*, *terkira-kira*.

Een — regt, *haq jang koerang tsah*, *haq jang terkira-kira sâdja*.

VERMEENDELJK, bijw. *atas pri jang di kira-kirâkan*.

VERMEENEN, b. w. *kira*, *sangka*.

Hij *vermeent wjs* te zijn, *makka ia kira akan dirinja órang berboedi*.

VERMEERDERAAR, m. *jang melebehkan*, *jang menambah*, *penambah*.

VERMEERDEREN, b. w. *tambah*, *menambah*, *melebehkan*, *perbânjaq*, *perbânjaqkan*, *imboeh*, Jáv.

—, o. w. *bertambah-tambah*, *di lebehkan perbânjaq-bânjaq*.

Zijne rijkdommen —, *makka bertambah-tambah kakajâunnja*.

Een *vermeerder gij uw geduld*, *dan perbânjaq ólehmoes tsabarmoes*, H. R. P. 51.

—, *zijn geslacht sterk* —, *berânaq bânjaq sakâli*.

Een door zijne gunst *vermeerdert* het levensonderhoud, *dan derri paadda anoe-grahnja bertambah-tambah rezegf*.

VERMEERDERING, vt. *toevoeging*, *penambâhan*.

—, *vermenigvuldiging*, *perbanjâkan*.

—, *uitbreiding*, *toeneming*, *katambâhan*, *perbanjâkan*, *ziadat*, Ar.

—en, *taraqqiât*, Ar.

VERMEESTEREN, b. w. *mengâlahkan*, *ghâlib*, Ar., *menang*.

Door kracht —, *goewâtt*.

Een zij werden door Hanoman met kracht *vermeesterd*, *makka di goewatinja djoega óleh Sri Hanóman*, S. R. 108.

Geld —, (aan eenen *heermeester*), *bâjar oepah doekoen*.

VERMEESTERING, vt. *pengalâhan*, *kamenângan*.

VERMELD, b. n. en deelw. *terseboet*, *madzkoer*, Ar., *termadzkoer*, *lâlloe*.

De — e woorden, *perkatâan jang telah lâlloe*, M. S. R. 17.

Uit het zoo even — e verhaal, *derri paadda tjaritrâ jang bahâroe terseboet*, M. S. R. 29.

VERMELDEN, b. w. *membri tâhoe*, *kassi bertâhoe*, L., *seboet*.

VERMELDER, m. *jang menjeboet*, *jang membri tâhoe*.

VERMELDING, vt. *penjeboetan*.

VERMENGEN, b. w. *tjampor*, *hoelam*, *oelam*, *pâlloe*, *mistrâkan*.

Met water —, *tjampor dengan ajer*.

Met water *vermengd*, *di tjampor ajer*.

Zich met slechte personen —, *tjampor dengan órang djâhat*.

Zich *onderling* in den strijd —, *dju-râmah*.

VERMENGING, m. *jang tjampor*, *pentjampor*.

VERMENGING, vt. *katjampór-an*.

Vleeschelijke —, *hâl bersatoeboeh*, *per-satoebóhan*.

VERMENIGVULDIGBAAR, b. n. *jang dâpat di lebehkan* (*perbanjâkan*).

VERMENIGVULDIGEN, o. w. zie **VERMEERDEREN**.

VERMENIGVULDIGER, m. zie **VERMEERDERAAR**.

- VERMENIGVULDIGING**, vt. zie VERMEERDERING.
- VERMENIGVULDIGTAL**, o. *bilangan akan melehkan*.
- VERMETEL**, b. n. *terlâloe brânt, angkâra*.
—, bij v. iemands gereedschappen gebruiken, zonder vergunning, *geçâbah*.
—, onbeschoft, *asan*, L., verb. (van het g. w. astrant.)
—, verwaand, *djoemâwa*.
Een — e, *toewâkang*.
- VERMETELHEID**, vt. *kabranian jang terlâloe amat*.
- VERMETELIJK**, bijw. *dengan terlâloe brânt*.
- VERMETEN**, b. w. anders meten, *oekoer poela, oekoer lâgi sakâli*.
Dat rijstveld moet — worden, *makka sâwah itoe mist di oekoer lâgi (poela)*.
Zich —, *membranikan diri terlâloe amat, ambil brânt*.
- VERMETEN**, b. n. zie VERMETEL.
- VERMETSELEN**, b. w. *menoekang bâtoe lâjin roepa*.
—, aan metselwerk te koste leggen, *balandjâkan (bâjar) pekarjâân toekang bâtoe*.
- VERMICELLIE**, vt. *laqsa, bâmé, sô-on*, Ch., *lâkisjah*, Perz.
- VERMIDS**, voegw. zie VERMITS.
- VERMIDDELIJK**, b. n. *jang dâpat di laloewt*.
- VERMIDJEN**, b. w. *laloewt, melaloewt, djawohi*.
Hetgeen vermeden wordt, *jang kalaloe-wan, jang kasimpangan*.
- VERMIJDING**, vt. *hâl melaloewt*.
- VERMIJMEREN**, b. w. *hilangkan dengan ngângoet*.
- VERMIJTEN**, o. w. *di mâkan boeboq*.
—, b. w. anders aan mijten zetten, *menambonkan (toempoeqkan) lâjin roepa*.
- VERMILJOEN**, o. *sadalinggam, kambâjat*.
- VERMILJOENKLEURIG**, b. n. *warna sadulinggam, warna kambâjat*.
- VERMINDEREN**, b. w. *mengoerangkan, menjedikikan*.
De landrenten —, *mengoerangkan pâdjaq*.
—, o. w. *djâdi koerang, djâdi ringan, mendingin*, L.
De ziekte vermindert, *penjâkit itoe djâdi koerang (ringan, mendingin)*.
De zieke vermindert, *makka orang sâkit itoe djâdi lebeh pâjah*.
Het water is veel verminderd, *ajer soedah djâdi ketjil*.
In prijs —, *toeron harga*.
- VERMINDERING**, vt. (de daad) *hâl mengoerangkan*.
—, (het gevolg) *hâl djâdi koerang, kakerangan*.
—, verligting, *perringan*.
— van prijs, *katoeroenan harga*.
— van boete, straf, *papa karma*.
— van kracht, *kahilangan qoewat*.
- VERMINKEN**, b. w. afhouwen, *koedongkan, kottong*, L.
Hare handen —, *koedongkan tânganja*, S. R. 87.
- VERMINKING**, vt. *hâl mengoedongkan (kottong, L.)*.
- VERMINKT**, b. n. *koedong, kottong*, L., *koetong*, L., *abtar*, Ar.
—, misvormd aan hand of voet, *tjâpiq*.
—, verlamd, *lâsa, sedo*, Amb.
Mijne beide handen zijn reeds —, *makka kadoewa blah tângankoe soedah koedong (kottong, L.)*.
Aan eenen arm —, *tjingkoe, tjingkoel*.
- VERMISSEN**, b. w. *tiâda dâpat, kahilangan, tiâda lihat*.
- VERMIST**, b. n. *hilang, tiâda kalihâtan, tiâda lihat (dâpat)*.
- VERMITS**, voegw. *sabab, derri kârana, sedang, ôleh kârana, kârana sabab, tegal, derri*, L.
- VERMOEDEREN**, b. w. *meloempoert, toetop dengan loempoer*.
- VERMOEDELJK**, bijw. *misschien, bârang-kâli, tjâlaq*.
—, vrij zeker, *koenon*.
—, b. n. door vermoedens aangeduid, *jang di sangka (kira)*.
Hij zal — komen, *bârang-kâli ia akan dâtang*.
De — e erfgenaam, *waritz jang di sangka (kira) orang*.
- VERMOEDEN**, b. w. *sangka, kira*.
Iets, dat niet vermoed wordt, *bârang jang tiâda di sangka orang, jang tiâda terkira-kirâkan orang*.
Doen —, *menjangkâkan*.
—, achterdocht doen ontstaan, *membrîsjak*.
- VERMOEDEN**, o. *sangka, kira-kirâin, thlînat*, Ar.
—, achterdocht, *sangka, sjak*, Ar., *chawâthir*, Ar.
Een kwaad — hebben op, *sangka atas, menâroh sjak atas*.
- VERMOEID**, b. n. *lelah, tjâpé, L.*
—, van te veel arbeid of van reizen, *rangga*.
—, door lang in dezelfde houding te zijn, *panat*.
—, door het gaan, *djumpoer*.
—, van de handen en armen, *puggêl-puggêl*.
Zou men niet — zijn door met zijn vieren als sjouwers een zesmans vracht te sjouwen? *bóleh st trá tjâpé orang bekoeli ampat orang mikol bârang pikoelan anam orang poenja? L.*
- VERMOEIDHEID**, vt. *kalelâhan, tjâpé, lelah*.
Zijne — was zoo erg, dat hij niet meer gaan kon, *makka kalelâhannja sekiën sângat hîngga ia tiâda dâpat berdjalan lâgi*.
Van zijne — uitrusten, *berhéntikan le-lahnja*.

VERMOEIJEN, b. w. *melelahkan, perlelahkan, bertlelahkan, kardja tjápé, L.*

Vermoeid worden, *di lelahkan, djádi tjápé, L.*

VERMOEIJEND, b. n. *jang melelahkan, jang kardja tjápé.*

VERMOEIJENIS, vr. zie VERMOEIDHEID.

VERMOGEN, b. w. *kunnen, dápat, bóleh.*
—, de magt hebben, *berkoewása, áda koewása.*

Indien hij dat vermag uit te voeren, *djikaloe dápat ia mengardjákan itoe.*

God vermag alles, *bahoewa Allah djoewa jang qadiron, makka Allah djoega jang berkoewása atas barang sasowátoe.*

Veel op iemand —, *áda penghároe be-saar atas sa-órang.*

—, o. w. magtig zijn, *áda koewása, berkoewása.*

VERMOGEN, o. magt, kracht, *goewat, Ar., koewat, gáht, gájt.*

—, gezag, *koewása, kawása, qahár, Ar.*

Hij heeft het — niet dat op te ligten, *makka ia tíada goewat mengangkat itoe.*

Met al nw —, *bárang sa-koewasámoe itoe, S. R. 26.*

Naar mijn —, *dengan sa-koewása-koewása hamba.*

Naar (mijn) — zal ik den goden van dienst zijn, *dan mána sa-koewása hambálah berboewat bájtq paadda segalla déwa-déwa. S. R. 138.*

Naar zijn —, *dengan sa-koewása-koewásanja, dengan sa-bóleh-boléhnja.*

Door, naar al zijn — bij te dragen om deszelfs doel te bereiken, *dan membánjakkan sa-hábis-hábis koewásanja paadda menghátsilkan maqsoednja, Sj. M. 4.*

Het — hebben om het bewind te voeren, *berkoewása memarintahkan.*

—, eigenschap, *tsifat, Ar.*

Het verstand en de wil zijn —s der ziel, *makka boedí dan kahandaq itoe áda tsifat djiwa.*

—, rijkdom, bezitting, *harta, benda, kakajáán.*

— hebben om schulden te betalen, *mampoe membájar hoetang.*

Het — des vaders doorbrengen, *memboeroeskan harta bápa.*

VERMOGEND, b. n. magtig, *berkoewása.*

—, rijk, *kája.*

VERMOGENDHEID, vr. rijkdom, *kakajáán, hál hartáwan.*

VERMOLMD, h. n. *boeroq, moemat, bótoq, boeboq, L. (Jav.)*

VERMOLSEMEN, o. w. *vermolmen, djádi boeroq, djádi boeboq.*

VERMOMBEREN, b. w. *tároh di báwah wáti.*

• VERMOMD, b. n. *gemaskerd, bertópéng.*

—, verkleed, geheel gemaskerd, *ter-sámar.*

VERMOMMEN, b. w. (het gelaat) *pákei tó-péng, mengenákan tó-péng, sároe.*

Zich geheel —, *sámar, sámarkan diri.*

Vermomd onder den vijand, *tersámar dengan moesoeh.*

Zich onder den schijn van vroomheid —, *poera-poerákan tsáleh.*

VERMOMMING, vr. (van het gelaat) *hál pákei tó-péng.*

—, (geheele) *hál menjámarkan, penjamáran, kasamáran.*

VERMONDEN, b. w. zie VERHALEN.

VERMOOLJEN, b. w. zie VERFRAAIJEN.

VERMOORDEN, b. w. *boenoh, memboenoh, zie ook MOORDEN.*

Met verscheidene personen (iemand) —, *randjup, L.*

—, door iemand binnen te lokken, *bubbés, L.*

Vermoord, *terboenoh, kaboendhan.*

VERMOORDER, m. *pemboenoh.*

VERMOORDING, vr. *pemboendhan.*

VERMORSEN, b. w. *mentjámarkan, mengótorkan, menedjiskan, békin kótor, L.*

VERMORSING, vr. *hál mentjámarkan, pentjamáran.*

VERMORSTER, vr. *parampoewan jang mentjámarkan, parampoewan jang békin kótor.*

VERMORZELD, b. n. (van het gebeente) *loeloh lantaq.*

VERMORZELEN, b. w. *meromoqkan, antjorkan, meloematkan, pipis, poedí, memoedikan.*

VERMORZELING, vr. *peromók-an, pengantjór-an, hál loeloh-lantaq.*

VERMOTTEN, o. w. *di mákan gigas.*

Al zijne kleederen zijn vermot, *makka segalla pakéannja soedah di mákan gigas.*

VERMUFFEN, o. w. *djádi bást.*

VERMUFFING, vr. *vermufftheid, bastian, hál djádi bást.*

VERMUNTEN, b. w. *hábisikan dengan tímpa darham, hábis dengan békin oewang.*

—, anders munten, *mentímpa poela darham.*

VERMUNTING, vr. *verbruiking door munt te slaan, hál menghábisikan dengan tímpa darham.*

—, *hermunting, hál mentímpa poela darham.*

VERMURWEN, b. w. *melemboetkan.*

Het hart —, *melemboetkan háti.*

—, o. w. *djádi lemboet.*

VERMURWING, vr. *hál melemboetkan, pelemboetan.*

VERNAALJEN, b. w. *hábisikan dengan menijáhi.*

VERNAAUWEN, b. w. *djudikan sesaq, békin sesaq, L., menjempitkan.*

VERNAAUWING, vr. *hál békin sesaq.*

VERNACHTEN, o. w. *bermálam, menginaq, I.*

VERNACHTING, vr. *hál menjinap, L., hál bermálam.*

VERNAGELN, b. w. *berpakoe kan, toetop máti.*

Die deur is vernageld, *pintos itoe soedah di toetop máti.*

Vernageld worden, *di perpakoe kan, di toetop máti.*

Een paard —, *meloeka koeda dengan pákoe koekoe bessí.*

VERNAGELING, vr. *hál berpakoe kan, zie VERNAGELN.*

VERNAGELPIN, vr. *pákoe koekoe bessí.*

VERNEDEREN, b. w. *doen dalen, toeronkan, menoe ronkan.*

—, *verlagen, menghinákan.*

Een om te — dien Gij (God) wilt, *dan menghinákan bárang siápa jang kaw kahandáki, M. S. R. 1.*

—, *verootmoedigen, merindhákan.*

VERNEDEREND, b. n. *hina, jang menghinákan.*

VERNEDERING, vr. *hál menghinákan, penghináan.*

Eene — *wreken, bálas penghináan.*

VERNEMEN, b. w. *anders nemen, ambil lájin roepa.*

—, *ontwaren (met het gezicht), lihat.*

In stilte naar iets —, *sarápin, sarpin, verb.*

—, *(hooren), dengar, mendengar.*

—, *naar iets hooren, pásang koeping, L., bertunjákan.*

—, *onderzoeken, pariksa, sidig.*

Naar nieuws —, *bertanjákan chabar.*

VERNEMER, m. *jang lihat (dengar, pariksa, sidig), zie VERNEMEN.*

VERNESTELEN, b. w. *angkat derri paadda sárang.*

VERNIELAL, m. en vr. *orang jang soeka meroesaqkan bárang samoewá.*

VERNIELBAAR, b. n. *bárang jang dápat di roesaqkan.*

VERNIELBAARHEID, vr. *prí bárang jang dápat di roesaqkan.*

VERNIELEN, b. w. *meroesaqkan, kardja roesag, L., membinasákan.*

De storm heeft de rijst vernield, *makka angin soedah meroesaqkan pádi.*

VERNIELEND, b. n. *jang meroesaqkan, jang membinasákan.*

VERNIELER, m. *orang jang meroesaqkan (membinasákan).*

VERNIELSTER, vr. *orang parampoewan jang meroesaqkan.*

VERNIELING, vr. (de daad,) *pembinasáan, peroesákan.*

—, (het gevolg,) *karoesákan, kabinasáan.*

VERNIELZUCHT, vr. *ingin akan meroesaqkan.*

De — *ontkomen, loepoet kabinasáan.*

VERNJETIGEN, b. w. *tiájadákan, meniadákan, bathalkan.*

Een verbond —, (verbreken,) *merombag djandji.*

Een hij vernietigde allen, die met uitsluiting van God, den Allerhoogste, door de

menschen als Heer erkend werden, *makka di bathalkamja segalla jang di pertoe wan oleh manoesja lájin d'rri Allah taála, Isk. 37.*

VERNJETIGING, vr. *hál meniadákan, peniadáan.*

—, *verwoesting, pembinasáan, hál meroesaqkan.*

VERNIEUWEN, b. w. *membaharoe wi, ganti, boewat bahároe, békin bároe, L.*

Een verbond —, *membaharoe wt djandji.*

Het huisraad —, *gantikan perkákas (serba) roemah.*

Het huisraad is vernieuwd, *perkákas roemah itoe soedah di ganti bahároe.*

VERNIEUWER, m. *jang membaharoe wt, jang békin bároe, L., jang menggantikan.*

VERNIEUWING, vr. *hál membaharoe wt, pembaharoe wan, hál békin bároe, L.*

—, *verbetering, herstelling, hál membajiki.*

De — van een verbondschrift, *pembaharoe wan soerat perdjandjian.*

De — van een huis, *hál membajiki roemah.*

VERNIS, o. *rangas, minjaq kájoe rangas, atal, sampang, damaraq.*

VERNISBOOM, m. *rangas, póhon rangas, kájoe rangas, kájoe sangá.*

VERNISOLIE, vr. *minjaq kájoe rangas.*

VERNISSEN, b. w. *merangas, menjampangkan, zie VERLAKKEN.*

VERNISSEER, m. *pandai merangas, toekang rangas, toekang tjatto, L.*

VERNISSING, vr. *hál merangas.*

VERNOEMEN, b. w. *ganti náma, bri lájin náma, sálin náma.*

VERNOEMEN, o. *hál ganti náma.*

VERNUCHTEREN, b. w. *hilangkan máboq.*

—, o. w. *hilang máboq.*

VERNUFT, o. *aqal boedi.*

Een fijn —, *aqal boedi jang háloes.*

Hij bezit veel —, *aqal boedinja poon bánjaq, bánjaq aqal boedinja.*

Beroemd door eenig werk van —, *oestád, Perz.*

VERNUFTIG, b. n. *ber-aqal boedi, naggára. Tern., nágara, Saesik.*

—, *slim, tjerdiq.*

—, *bijw. dengan aqal boedi.*

VERNUFTIGHEID, vr. *prí tjerdiq, tsifat aqal boedi.*

VERONACHTZAMEN, b. w. *alpákan, abei, persia-stákan, zie VERWAARLOOZEN.*

VERONACHTZAMING, vr. *kaálpáan, kaloe-páan.*

VERONEDELEN, b. w. *pitjalkan (hoeloe kan) derri paadda pangkat orang bangsáwan.*

VERONGELDEN, b. w. *bájar balandja, bájar béa, bájar ongkos, L. verb.*

VERONGELIJKEN, b. w. *berboewat antiája, mengantiája, melanggar háq orang.*

VERONGELIJKER, m. *pengantiája, jang berboewat antiája.*

VERONGELIJKING, vr. *aniája*, *katjelüän*, *hál melanggar haq órang*.

VERONGELUKKEN, o. w. *kena káram*, *káram*, *dampar*.

Zij verongelukten, *makka marika itoe-poon kena káram*.

Het oorlogschip verongelukte op de priesterklippen, *makka kapal prang itoe-poon káramlah di kárang hadji*.

VERONGELUKKING, vr. *hál kena káram*.

VERONTHEILIGEN, b. w. *menedjiskan*, *meng-harámkan*.

Gods huis —, *menedjiskan beít Allah*.

VERONTHEILIGING, vr. *hál menedjiskan* (meng-harámkan).

VERONTHOUDEN, b. w. *táhankan*, *semboe-nikan*.

VERONTREINIGEN, b. w. zie ONTREINIGEN. VERONTREINIGING, vr. *hál mentjamarkan* (*menedjiskan*, *békin kótor*, L.)

Toevallige — onder het gebed, waar-door het moet gestaakt worden, *hadatz*, Ar.

VERONTRUSTEN, b. w. *menjoesahkan*.

—, *storen*, *gavogoe*, *gádoeh*.

VERONTSCHULDIGEN, b. w. *menjoetjikan*, *békin* (*brisih*, L.) *menjauáb*.

—, eene verontschuldiging bijbrengen, *membáwa oedz*, *perluhkan*, *nádzoerkan*.

Zich wegens ziekte —, *membáwa oedz kárama penjákit*.

VERONTSCHULDIGER, m. *jang membri djawáb*.

VERONTSCHULDIGING, vr. *antwoord*, *djawáb*.

—, *aanvoering van oorzaak*, *oedz*, Ar., *oedzor*, verb., *adzar*, Ar.

Eene — bijbrengen, *membáwa oedzor*.

VERONTWAARDIGEN, b. w. *menggarankan*, *mengerankan*, *menggheratkan*.

Zich —, *amárah*, *márah*, *morka*, Hoft., *mentjoetjakan*.

Verontwaardigd, *ngaran*, *geram*.

VERONTWAARDIGING, vr. *tjoetja*, *geram*, *garam*, *ngaran*.

VEROORDEELAAR, m. *jang menghoekoenkan*, *persálahkan*, *menjálahkan*.

Ter dood —, *hoekoemkan máti di boenoh*.

VEROORDEELING, vr. *kapoatoesan hoekoem*.

VEROORLOOGEN, b. w. *belandjakan dengan berprang*.

VEROORLOVEN, b. w. *brí idzin*, *bébankan*, *membri móhon*, *istiláhat*, Ar., *kassi permissi*, L.

VEROORLOVING, vr. *móhon*, *idzn*, Ar., *idzin*, verb., *permissi*, L., verb., *bébins*.

VEROORZAKEN, b. w. *mendjadikan*, *mengadákan*, *mengáranakan*, *menjabbankan*, *djádi lantáran*, L., *menímboelkan*, *peristiwákan*.

Leed —, *mendjadikan kasoeshan*, *békin soesah*, L., *membri nadlatar*, M. S. R. 14.

Twist —, *menímboelkan tjiderá*.

VEROORZAKER, m. *pemboewat*, *jang mengadákan*, enz. zie VEROORZAKEN.

VEROORZAKING, vr. *sabab*, *kárama*, *phón*, *lantáran*, L.

VEROOTOEDIGEN, b. w. *meréndahkan*, *menawekkoelkan*, *melembotkan háti*.

VEROOTOEDIGING, vr. *karéndáhan háti*, *tawekkoel*, Ar.

VERORBEREN, b. w. *mókan*.

Hij heeft al heel wat verorberd, *dia soedah mákan bánjung djoega*.

VERORBERING, vr. *hál mákan*.

VERORDENEN, b. w. *schikken*, *regelen*, *atorkan*.

—, *bestemmen*, *tentoekan*, *taqdirkan*, *pájoe*.

—, *belasten*, *voorschrijven*, *brí parintah*, *kassi parintah*, *pásan*, *pesan*, *soeroeh*.

VERORDENING, vr. *instelling*, *sjarth*, Ar., *rasm*, Ar.

—, *bevel*, *títah*, Hoft., *sabda*, *parintah*.

VERORDINEREN, b. w. zie VERORDENEN.

VERORDINERING, vr. zie VERORDENING.

VEROUDEN, o. w. *djádi toewah*.

—, b. w. *mendjadikan toewah*, *menoe-wahkan*.

VEROUDERD, b. n. *toewah*, *soedah toewah*, *soedah ádu óemoe toewah*, Bel.

—, *afgeleefd*, *rejt*, L.

VEROUDEREN, o. w. *djádi toewah*.

VEROUDERING, vr. *hál djádi toewah*.

VEROVERAAR, m. *jang menjálahkan*, *jang menang*, L., *ghálib*, Ar., *pengálah*.

VEROVEREN, b. w. *mengálahkan*, *menang*, *mengambil*.

Eene stad —, *mengálahkan negri*.

VEROVERD, b. n. *ter-álah*, *terghálib*, *jang soedah di menang*.

Al de veroverde steden verwoesten, *membinasakan seyalla negri jang ter-álah*.

VEROVERING, vr. *pengálahan*, *kamenánjan*, *hál menjálahkan*.

VEROVERINGSZUCHT, vr. *ingin akan pengá-lahan*, *kapéngin máw menang*, L.

VERPACHTEN, b. w. *djoewal paq*, L., *kassi séwa*, *séwakan*, *perséwakan*, *brí séwa*, *memádjaq*.

VERPACHTER, m. *jang djoewal paq*, L., *jang kassi séwa*, *perséwa*, *jang séwakan*, *jang brí séwa*.

VERPACHTING, vr. *hál djoewal paq*, *hál brí séwa*, *hál perséwakan*, *perséwáan*.

VERPAKKEN, b. w. *boengkoes lájin roepa*.

—, *weder inpakken*, *boengkoes poela*.

VERPAKKING, vr. *pemboengkoesan lájin roepa*.

VERPANDEN, b. w. *gádei*, *gádé*, L., *meng-gádei*, *brí gádei*, *bergádei*, *menggádeikan*, *menghoetángi*.

Hij heeft zijn huis verpand, *roemahnju te-gádei*.

Zich als gijzelaar —, *menjandarakan diri*, *djádi sandára*.

Zich —, *pandeling worden* (voor schuld,) *djádi sandoe*.

VERPANDING, *vr. hâl gâdet, hâl brî gâdet.*
— van eene erkris, *hâl gâdet kris poesâka.*

VERPASNEN, *b. w. belandjâkan, pâkei.*
—, verkoopen, *djoeval.*

VERPEKELEN, *b. w. menggarâmt poela, târoh lagi gâram.*

VERPEKKEN, *b. w. lâboerkan poela dengan gâla-gâla, sâpoe lagi dengan gâla-gâla.*

VERPESTEN, *b. w. menjamparkan, mendjangkutkan.*

VERPIJEN, (*zich*) *wed. w. menjoesahkan diri terlâloe amat.*

VERPLAATSEN, *b. w. pindahkan, asâ, târoh paadda (di) tempat.*
Verplaatst worden, *di pindahkan.*
Zich —, (*zoo als wolken*), *menjîsah, ber-âlih.*

VERPLAATSING, *vr. kapindahan.*
—, (*de daad*), *pemindahan, hâl memindahan.*

VERPLAKKEN, *b. w. tampal poela, tempêl lagi, L.*

VERPLANTEN, *b. w. tînam paadda lâjin tempat, pindahan.*
Eenen jongen boom —, *pindahkan pohon moeda, tînam pohon moeda paadda (di) lâjin tempat.*

VERPLANTING, *vr. hâl tînam paadda lâjin tempat.*

VERPLEGEN, *b. w. djâya, merawat, râwattin, L.*

VERPLEGER, *m. jang merawat (râwattin, L.)*

VERPLEGING, *vr. hâl merawat, zie VERPLEGEN.*

VERPLEITEN, *b. w. belandjâkan dengan bersingkêta, zie PLEITEN.*

VERPLEETTEREN, *b. w. zie VERBRIJZELEN.*

VERPLEETTERING, *vr. zie VERBRIJZELING.*

VERPLIGT, *b. n. hâroes, wâdjib, jang mistî, L., ferdloe, Ar.*
Een — *gebed, soembahjang jang ferdloe.*

VERPLIGTEN, *b. w. (zedelijk) menghâroeskan, mewâdjibkan, menferdloekan.*
—, (*door dwang*), *paqsa, memaqsâ.*

VERPLIGTEND, *b. n. gediensstig, soeka toelong.*
—, *beleefd, sôpan, santon.*
—, *verbindend, jang memaqsâ.*

VERPLIGTING, *vr. hâl jang hâroes (mistî, L.) kaharoesan, wâdjib, Ai., atas.*
De — *rust op mij, atas hambâlah.*

VERPLOOIJEN, *b. w. lipat poela.*

VERPONDING, *vr. van huizen of landen, tjoekei roemah ataw tânah, charâdjat.*
—, *landrenten, pâdjaj.*

VERPOOZEN, *b. w. berganti.*
Elkander —, *berganti-ganti.*
Zich —, *berhênti karja, berhêntikan lelah, boewang tjâpê, L.*

VERPOOZING, *vr. rust, perhentian.*
—, *aflossing, pergantian.*

VERPOTEN, *b. w. zie VERPLANTEN.*

VERPRALEN, *b. w. hilangkan (memboeroeskan) dengan bârang perhiâsan.*

VERPRATEN, *b. w. hilangkan dengan mengomong-omong (bantjang-bantjang).*

VERRAAD, *o. persemoeuan, chiânat, Ar.*
—, *plegen, berboewat chiânat.*
—, *ontrouw, wederspannigheid, doerhâka.*

VERRADEN, *b. w. semoekan, berboewat chiânat.*
—, *door eenen slechten raad bederven, meroesaqkan dengan bitjara jang djâhat.*
—, *verklappen, salangkar, bilang, L.*

VERRADER, *m. jang semoekan, penjemoer.*
—, *trouweloos, orang chiânat, orang doerhâka.*

VERRADERIJ, *vr. zie VERRAAD.*

VERRADERLIJK, *b. n. berchiânat, berdoerhâka.*
—, *bijw. dengan chiânat, atas pri doerhâka.*

VERRAFELEN, *b. w. mengoerei, mengoereikan.*
—, *o. w. oerei, telepas, L.*

VERRASSEN, *b. w. overtopelen, sirkap, katumbên, L., mentjoeri-tjoeri mendatângt, datang melangkar dengan diam.*
—, *vooraitstreven door meerdere snelheid, mendh'ôwir, liwat dengan berdjâlan tjepat.*
Iemand —, *overvallen, sirkap.*
—, *onverwachts verblijden, menjoejakan sa-koenjong-koenjong.*

VERRASSING, *vr. overvalling, penjirkâpan, zie VERRASSEN met vóórplaatsing van hâl.*

VERRE, *bijw. zie VER.*

VERREGAAND, *b. n. terlâloe sang ut, terlâloe amat.*
Een — *misdrijf, salah jang terlâloe sangat.*

VERRIEKEN, (*zich*) *w. w. poelastkan (poelir) tângan dengan djingkoel terlâloe djâwh.*

VERREIZEN, *o. w. berangkat, peryt, soeroet, Hof.*
—, *b. w. belandjâkan di djâlan.*

VERREKENEN, *b. w. door rekenen vereffen, membetoelkan hitoengan, meratâkan hesab.*
—, *misrekenen, salah menghitung, salah menghesab.*
Als die rekening verrekend is moet zij onderteekend worden, *kâloe soerat hitoengan itoe soedah di betoelkan makka handaq di târoh tânda tângan di bâwahnja.*

VERREKENING, *vr. hâl membetoelkan hitoengan.*
—, *misrekening, salah pembildngan, salah hitoengan.*

VERREKIJKER, *m. trópong, kêker, verb.*

VERREKKEN, *b. w. tagaliat, poelas, poelir, L., tagalitjoh, kasellioe, L.*
—, *o. w. (gemeene uitdrukking voor sterven), mampoes, L.*

VERREKKING, *vr. hâl tagaliat, enz., zie VERREKKEN.*

VERRIGTEN, b. w. *karđjåkan, melakoekan, boewat.*

Al het volk leeren de zaken der godsdienst te —, *mengådjarkan segalla orang pekarđjåan agama, M. S. R. 47.*

Gij moet de bevelen, u gegeven, —, *makka handaqlah angkaw melakoekan titah jang di brt padåmoe, loe mistt karđjåkan perintah jang di kassı sama loe, L.*

Verrigt worden, slagen, *djådi.*

Mijne zaak kan niet door u verrigt worden, *ttadålah djådi pekarđjåankoe olåhmoe, S. R. 26.*

VERRIGTER, m. *jang melakoekan, jang karđjåkan, pengardja, jang berboewat, pemboewat.*

— van het goede, *jang berboewat bådijq.*

VERRIGTING, vr. *hål melakoekan, pengardjåan, perboewåtan.*

Om al zijne goede —en wordt hij door allen geprezen, *kårana perboewåtan jang bådijq makka ia-poon di poedjt sakalian orang.*

VERRIJKEN, b. w. *mengådjåkan. bėkin kaja, L.*

Zich —, rijk worden, *djådi kaja.*

Zich — ten koste van anderen, *mengådjåkan diri atas balandja orang lajin.*

VERRIJKING, vr. rijkmaking, *hål mengådjåkan.*

—, rijkwording, *hål djådi kaja.*

VERRIJZEN, o. w. *nåjijq, terbit.*

De zon verrijst, *mata-hårt nåjijq, mata-hårt terbit.*

—, uit het graf, *bangkit derri dålam goebor, M. S. R. 33.*

VERRIJZENIS, vr. *kanajikan.*

—, opstaan, *bångon.*

—, uit het graf, *kabangkitan.*

VERROELJEN, b. w. *lådjoekan dengan berådjoeng.*

—, o. w. *lådjoe berådjoeng.*

VERROEKEN, b. w. *geraq, menggeraqkan.*

—, een weinig bewegen, *kandas.*

—, w. w. (zich) *bergeraq.*

VERROERING, vr. *hål bergeraq.*

VERROESTEN, o. w. *berkårat, di måkan tåhi bessı, L.*

Doen —, *berkåratkan.*

VERROESTING, vr. *kårat, karåtan.*

VERROLLEN, b. w. *pindahkan dengan menggoeling.*

VERRONKEN, b. w. *hilangkan dengan dangkoer (goroq, L.)*

VERRONSELEN, b. w. *sarahkan dengan tipoe.*

Volk —, *påpar tsoldådoe dengan tipoe.*

VERROOKEN, b. w. *båjar tambåko, balundjåkan dengan minom roko, pakei tambåkoe.*

Alle maanden verrookt hij twee pond tabak, *makka såban-såban boelan dia pakei tambåkoe doewa kått.*

VERROT, b. n. *boesoq, boeroq, moemat, antjor.*

—, (hout, papier, touw) *påwi, pahoewı.*

— te visch, *ikan boesoq.*

VERROTTEN, o. w. *djådi boesoq (boeroq), antjor, djådi antjor.*

Na den dood — onze ligchamen, *kåbis måti nanti baalan kita djådi antjor.*

VERROTTING, vr. *hål djådi boesoq, kaboesok-an.*

VERRUILEN, b. w. *toekar, zie RUILEN.*

VERRUILING, vr. *toekåran, penoekåran.*

VERRUKKEN, b. w. (van de plaats rukken) *sıntaq derri paadda tempat, pındahkan dengan sıntaq.*

—, in verrukking brengen, *mengghayratkan, membirahikan, meråwankan, råwåntı.*

Hare welluidende stem verrukt allen, die haar hooren, *makka sonwarånja jang merdoe itoe meråwankan segalla orang jang mendengar dia.*

Die overschoone maagd verrukt de herten, *makka ånaq dåra jang terlåloe eloq pårasnja itoe membirahikan håti.*

Verrukt, door teedere aandoening, *råwan.*

VERRUKKING, vr. *geestvervoering, woedjd', Ar., ghevrat, Ar., katoeroenan.*

VERS, o. (van een hoofdstuk) *ajat, Ar.*

In dat — wordt gezegd, *dulam ojut itoe di katåkan, M. S. R. 49.*

—, gedicht, *beit, bait, Ar., zie GEDICHT.*

Verzen opzeggen, *mendongęng.*

Een verzenopzegger, bard, *dongęng.*

— van vier regels, *roebåt, Ar.*

VERSAAGD, b. n. *tjabar, hilang håti.*

VERSAAGDHEID, vr. *prı tjabar, penåkoet.*

VERSAGEN, o. w. *djådi tåkoet, djådi tjabar.*

—, b. w. *menakoetkan, bėkin tåkoet, L.*

VERSCH, b. n. *nieuw, bahåroe, båroe.*

— brood, *rõti bahåroe.*

—e bladeren, *dåwon segar.*

—e paarden, *koeda jang soedah boewang tjåpė, koeda jang soedah berhėntikan lelahnja, koeda jang belom di pakei.*

—, frisch, (van bladeren, kruiden), *sagar, segar, fresco, Port.*

— riekende, als — groen, *måwang.*

— in het geheugen liggen, *bahåroe dengar.*

—e troepen, *tsoldådoe jang bahåroe dåtang.*

VERSCHAALD, b. n. *tåwar, ambar.*

Wijn, die reeds — is, *ajer anggoer jang soedah tåwar rasånja.*

VERSCHAFFEN, b. w. *sampeikan, båwa, brı, udåkan.*

—, doen ontstaan, *mendjadikan.*

VERSCHAFFING, vr. *hål menjampeikan, pembawån.*

VERSCHALEN, o. w. *djådi tåwar rasånja, djådi ambar rasånja.*

VERSCHALING, vr. *hål djådi tåwar (ambar) rasånja.*

VERSCHALKEN, b. w. *perådjåkan, peådjå-in, L., kitjoe, ber-oepådjåkan.*

- , zie **BEDRIEGEN**.
 Door beleid kan de jakhals de slang —, dat zij sterft, *oleh sobab buljagsána sri kála dápat djoega di oepajákan oelar itoe sampei máti*, K. D. 102.
 Verschalkt worden, *kena tipoe, di pedajá-in*, L.
VERSCHALKING, vr. *dája, pedájan, pertipoewan*.
 —, bedrog, *tipoe*.
VERSCHANSEN, b. w. *membénténgkan, békin bénténg*, L.
VERSCHANSTING, vr. (de daad) *fiál membénténgkan, pembénténgan*.
 —, schans, *bénténg*.
 —, van een vaartuig, *tádjoq, táriq*.
 —, bewalling, *déwála, dinding*.
VERSCHEIDEN, b. n. onderscheiden, *bágei-bágei, roepa-roepa, berbágei, pelbágei*.
 —, menig, *bebrápa, bánjaq*.
 —e kleuren, *bágei-bágei warna*.
 —e malen, *bebrápa káli, bánjaq káli*.
 —e meubelen, *pelbágei serba*.
VERSCHEIDEN, b. w. zie **AFSCHEIDEN**, **SCHIEDEN**.
 —, o. w. zie **STERVEN**.
VERSCHEIDENHEID, vr. *pelbágei, fiál berbágei-bágei, roepa-roepa, anika, anéka*, Sansk.
 — van spijzen, *anika mákan-makánan*, Isk. 3, *roepa-roepa makánan, pelbágei santápan*, Hofi.
 Verscheidenheden, *roepa-roepa, adjnás*, Ar.
VERSCHEIDENLIJK, bijw. *atas pri jang berbágei-bágei, dengan roepa-roepa*.
VERSCHENKEN, b. w. *hábiskan dengan sálin, djoewal dengan sálin*.
VERSCHEPEN, b. w. *pindahkan dálam lájin kapal*.
VERSCHEPING, vr. *fiál pindahkan dálam lájin kapal*.
VERSCHERPEN, b. w. *tádzamkan, áсах, békin tádzam*.
VERSCHEUREN, b. w. *kójaq, sójaq, sóweq*, L., *tjáríq*.
 Door eenen tijger verscheurd worden, *di mákan harimau, di mákn mátn*, L.
VERSCHEURING, vr. *fiál sójaq (sówéq)*, *pentjarikan*.
VERSCHEID, vr. *kalakoewan jang bahároe*.
 —, (van planten) *pri jang sagar*.
VERSCHJET, o. verschot, *verscheidenheid, bánjaq roepa, pelbágei*.
 In 't —, *derri djáwh*.
 Iets in het — hebben, (op iets hopen), *hárap akan bárang apa-apa*.
VERSCHJETEN, b. w. schietende verbruiken, *hábiskan dengan têmbaq*.
 —, zoo als kleuren, *ber-oebah, moentah*, L.
 —, zie **LEENEN**.
 —, scheuren, wijken (zoo als wolken), *menjisah*.

- Verschetene bloemen, *boenga jang soedah lájoe, kumbang jang soedah lájoe*.
 —, (van eene ster), *mengáit, lárat*.
 Sterren, die —, *bintang kalarátan*.
 Koorn —, *kátjoq pádi (gendom)*.
VERSCHJETING, vr. (van kruid), *fiál menghábiskan dengan têmbaq*.
 —, zie **VERPLAATSING**.
 — van koorn, *pengatjókán pádi*.
VERSCIJNDAG, m. *hári pembajáran, hái angoeran*.
 —, vervaldag van eene schuld, *oesi hoentang*.
VERSCIJNEN, o. w. (vóór iemand) *menghádap, berhádap, hallá*, Ar., *moehádlurat*, Ar.
 Onvoorziens —, (zooals van achter eene deur), *tussarompa, sarompaq*.
 Boven de oppervlakte —, *timboel*.
 Spoedig —, *mariap*.
 —, zichtbaar worden, *djádi kalihátan, thlahoer*, Ar.
 Voor den koning —, *menghádap rádja, menghádap doelt*.
 De tijd is verschenen, *waqtoe soedah láloe, tempo soedah liwat*, L.
 Er verscheen een geest, *makka dátang hantoe*.
VERSCIJNING, vr. *fiál menghádap*, zie **VERSCIJNEN**.
 Glansrijke — (Gods), *tadjallé*, zie **OPENBARING**.
 —, zie **VERSCIJNDAG**.
VERSCIJNPLAATS, vr. (gehoorzaal), *paséban*, Jav.
VERSCIJNSEL o. luchtverschijnsel, *sjiháb*, Ar.
 —, spook, *hantoe, chajál*, Ar., *tsoerat*, Ar.
 —, zaak, *fiál, perkára*.
 Een vreemd —, *fiál jang djárang*.
 —s, *achjilat*, Ar.
VERSCIJKEN, b. w. anders schicken, *pindahkan, atorkan lájin roepa*.
 Die goederen liggen overhoop, *gij moet ze —, makka itoe bárang-bárang áda koesoet-koesoet loe misti atorkan itoe lájin roepa*.
 —, verhangen, *berdjoerei*.
 —, zie **UITSELLEN**.
 —, o. w. verschuiven, *gisir, gessér*.
 —, eenen anderen tijd bepalen, *tentoe kan lájin waqtoe*.
VERSCIJKING, vr. *pengatoeran jang bahároe*.
 —, verplaatsing, *fiál pindah*.
VERSCHIL, o. onderscheid, *béda, bédah, perbedáhan, tafáwoet*, Ar., *saláhan*.
 —, verscheidenheid, *pelbágei*.
 —, onderscheid van gevoelens, *tjiderá, perbantáhan*.
VERSCILDEREN, b. w. anders schilderen, *láboerkan poela dengan djánang, sakáli lági tjat*, L.
 —, schilderende gebruiken, *hábiskan dengan djánang (tároh tjat)*.

VERSCHILFEREN, o. w. *mengaloepaq.*

VERSCHILLEN, o. cn b.w. onderscheiden zijn, *berlajinan, beroebah, berbéda, bersaláhan.*

Niet van gelaat — met het gelaat van . . . , *tiáda bersaláhan lági roepánja seperti roepánja . . .*, S. R. 11.

— in gevoelen, *bertijéda, bersalisih.*

En eensklaps verschilden de woorden dier getuigen van hunne vroegere woorden, *makka tiba-tiba beroebah perkataán sjáhid itoe derri paadda perkataánja yang dhólo itoe, Br.*

Waarin — zij? *mána salisihnja?*

Onderling —, *berdjáwoh-djwoéhan.*

VERSCHILLEND, b. n. *tiáda sama, bágei-bágei, berlajinan, adjenás, Ar., bersaláhan.*

— van aard, *berpri-prí, berlájin-lajinan.*

VERSCHILLENDEHEID, vt. *pebbágei, perlajinan.*

VERSCHILPUNT, o. *hál tjiderá.*

VERSCHIMMELEN, o. w. zie BESCHIMMELEN.

VERSCHOKKEN, b. w. *pindahkan dengan toelaq.*

VERSCHOONBAAR, b. n. zie VERGEEFLIJK.

VERSCHOONEN, b. w. zie VERFRAAJEN.

—, ander linnen aandoen, *sálin kájin.*

—, zie VERGEVEN.

—, zie BEWIMPELEN.

—, bevrijden, *lepaskan, loepoetkan.*

De dood verschoont niemand, *makka mawt itoe tíada menilig orang.*

—, onaangeroerd laten, *tiáda ganggoe (gádoek).*

VERSCHOOFING, vt. *verfraajing, penghtásan.*

— van linnen, *hál sálin kájin.*

—, verontschuldiging, *ampon, mááf, Ar.*

VERSCHOPPEN, b. w. *pindahkan dengan tendang.*

—, mishandelen, *mengantája.*

VERSCHOPT, b. n. *verworpen, boetoh, L.*

VERSCHOT, o. *uitgaven, balandja.*

In — zijn, *soedah pindjam balandja.*

VERSCHOVELING, m. *orang yang di persakiti (antája).*

VERSHRANKEN, b. w. *kaloewar derri paadda tampat.*

VERSCHREEUWEN, (zich) w. w. *menjakiti diri dengan berteréaq.*

VERSCHREIJEN, b. w. *hilangkan dengan menángis.*

VERSHRIJVEN, b. w. *menjoerat poela, toelis (menoelis) lági sakáli.*

—, schrijvende verbruiken, *pákei dengan menjoerat (menoelis).*

Zich —, *sálah menjoerat.*

VERSHRIJVING, vt. *hál menjoerat poela.*

VERSHRIKBAAR, b. n. *jang dápat di kedjoetkan, jang bóleh djádi kágét, L.*

VERSHRIKKELIJK, b. n. *ngeran, heibat, jang mengedjoetkan.*

—, zie AFGRIJSELIG, VERFOEIJELIG.

Hij is — voor zijne vijanden, *makka ía sangat di tákoet moesoehnja.*

—, *bijw. atas prt jang heibat.*

VERSHRIKKELIJKHEID, vr. *prt jang ngeran, prt jang heibat, kalakocwan jang mengedjoetkan.*

VERSHRIKKEN, b. w. *mengedjoetkan, kedjoet-t, békin kágét, L., ngamam.*

—, o. w. *kedjoet, kádjoet, kágét, L., djáli kágét, L., ngamam.*

VERSHRIKT, b. n. *terkedjoet, kakedjoetan, kágét, L., soedah kena kágét, L.*

Zeer — door een geweerschot, *sangat terkedjoet kárana boenji bedil, terláos kágét dengar boenji bedil.*

VERSHRIKKING, vr. *kedjoet, kágét, L.*

— verspreiden, *mengedjoetkan, békin kágét, L.*

VERSHROEID, b. n. *ter-hángoes, kena hángoes.*

Een — geweten, *hâti besst, hâti jang amat tagar.*

VERSHROEIJEN, b. w. *menghángoeskan, békin hángoes.*

—, o. w. *kena hángoes.*

VERSHROKKEN, b. w. *telan, gógaw.*

VERSHROKKENHEID, vt. *tákoet jang sangat.*

VERSHROMPELEN, o. w. zie RIMPÉLEN.

VERSHUDDEN, b. w. zie OMSCHUDDEN, SCHUDDEN.

VERSHUILEN, b. w. *semboentikan, zie VERBERGEN.*

— (van eene slang), *soerop, bersoerop.*

Eene slang, verscholen in de bogt van eene mat, *oelar bersoerop di dálan dangkâran tikar.*

VERSHUIMEN, o. w. *djádi boejih, zie SCHUIM.*

VERSHUINEN, b. w. *târoh sérong, sérongkan.*

—, doen hellen, *tjenderongan, singitkan, hellingkan.*

VERSHUIVEN, b. w. *sórong.*

En die groote spiegel werd door Hanoman met zijnen grooten staart verschoven, *makka tjermin besaar itoe di sórongkan oleh Hanoman dengan êkornja.*

— in het spel, *mákan, santap, Hoft., sasar, sassar.*

—, zie UITSTELLEN.

—, afglijden, zoo als een te groot haam of tuig, *glójaq.*

—, o. w. *pindah.*

—, omschikken, *gisir, gèssér, sasar, sassar.*

VERSHUIVING, vt. *daad van verschuiven, hál menjórong, penjórongan.*

—, zie UITSTEL.

VERSHULDIGD, b. n. zie VERPLICHT.

— zijn, (voor het gekochte), *berhoetang.*

Het — e, de vordering, schuld, *hoetang.*

VERSHULDIGEN, b. w. *menghároeskan, menanggungan.*

VERSHUREN, b. w. *gósoq lági, gósoq poela.*

—, schurende verbruiken, *pákei dengan gósoq.*

VERSEN, vt. *toemit.*

VERSIERBLOEM, vr. *kumbang briásan*, L., *boenga perhiásan*.

VERSIERDER, m. *jang menghiás*, *penghiás*.

VERSIEREN, b. w. *menghiás*, *menghiási*, *békin bágoes*, L., *mendandánt*.
Eene geschiedenis —, *menghiást hikájat*.

VERSIERING, vr. de daad van versieren, *penghiásan*.
—, (het gevolg), *perhiásan*.
—, fabelachtige vinding, *tjeriterá jung perbóla*, *bárang bohong*.

VERSIERSEL, o. opschik, *perhiásan*, *dandan*, *dan-lánan*.
— van een zadel, brief, enz., *sitámt*, Perz.

VERSIERSTER, vr. *parampoeuan jang menghiást*.
Verschillende —s van goud en zilver. *bágei-bágei perhiásan derri paadda amas dan péraq*, M. S. R. 43.

VERSIJOUWEN, b. w. *báwa paadda lájin tampat*, *péndahkan*, *pikol*, L.
Zich —, *menjakit dírt dengan pikol*.

VERSIJOUWER, m. *koelí*.

VERSLAAFD, b. n. *terlálóe ingin*, *terlálóe sángat hasrat*, *terlálóe soeka*, *kapéngin*, L.
Zeer — aan het arak drinken, *terlálóe soeka minom áraq*.

VERSLAAFDHEID, vr. zie **VERSLAVING**.

VERSLAAN, b. w. op eene andere wijs slaan, *poekol (páloe) poela*, *poekol lájin roepa*.
Eenen spijker —, (op eene andere plaats), *poekol pákoe paadda lájin tampat*.
—, overwinnen, *mengálahkan*, *menang*.
Het leger van den koning Kayd werd door Alexander de Groote verslagen, *makka bala-tantrá ráджа Kayd itoe di álahkan ráджа Iskandar dzo 'l-garnein*.
—, vellen, *boenoh*, *bangkang*.
Den dorst —, *poewas dhága*, (aws).
—, o. w. verkoelen, *djádi sedjoq*, *djádi dingin*.
—, verschalen, *djádi táwar*, *djádi ambar*.
—, verschaalde azijn, *tjoeka jang ambar (táwar) rasánja*.

VERSLAG, o. berigt, *chobar*, *kábar*, L., *tjaritera*, *tjarita*, L., *bilángan*, *lappor*, L., (verb. van "rapport").
Eerbiediglijk — doen van al de omstandigheden, *bapersoembahkan akan segalla kalakoewan*, S. R. 2.

VERSLAGEN, b. n. verwonnen, *ter-áláh*, *soedah di menang*.
—, neergeveld, *soedah di boenoh*.
—, verkoeld, *soedah djádi sedjoq*, *soedah djádi dingin*.
—, verschaald, *soedah djádi táwar*, *soedah djádi ambar*.
—, verbaasd, *ontsteld*, *mángo*, *termángo*.
—, neerslagtig, *soesah háti*, *moeram*, *moerong*, *masjhoel*, Ar.

VERSLAGENHEID, vr. neerslagtigheid, droefheid, *doeka-tjita*, *soesah háti*.

—, zie **ONTSTELTENIS**.

VERSLAGSCHRIFT, o. *soerat rappor*, verb., *soerat chabar*, Ar., *soerat warta*.

VERSLAMPAMPEN, b. w. *boeroes*, *boeroeskan*.

VERSLAPEN, b. w. *hilangkan dengan tidor*.
Zich —, *tidor terlálóe láma*.

VERSLAPPEN, b. w. (iets dat gespannen is), *kendor-kan*, *kendór-in*, L.
—, krachtloozzer maken, *melemahkan*, *meletehkan*, *békin lemas*, L.
—, o. w. *djádi kendór*.
—, verminderen, *djádi koerang*.
De wind verslapt, *augin djádi tedoh*.
Het ligchaam verslapt, *makka toeboh (badan) djádi leteh*.
Het touw verslapt, *makka tált djádi kendór*.
—, zie **VERFLAAUWEN**, **VERZWAKKEN**.
De handel verslapt, *makka perniágán poon koerang ráme*.

VERSLAPPING, vr. *hál djádi kendór*, *kendor*.
—, het verminderen, *hál djádi koerang*.
— (van den handel), *hál koerang ráme*.

VERSLAVEN, (zich) wed. w. *perhambákan diri*, *perahajákan diri*, *masjhoel*, Ar.
Zich aan den arak —, *djádi béjása minom áraq*.
Zich jaan de wellust —, *menoeroet sjah-wat*.
Zich aan de wereld — en den dood vergeten, *masjhoel dengan doenjá dan alpa derri paadda mawot*, M. S. R. 44.

VERSLAVING, vr. *hál perhambákan diri*, *hál perahajákan diri*.
— aan driften, *hál menoeroet hawanafsoe*.

VERSLECHTEN, b. w. *mendjáhatkan*, *békin lebeh djáhat*, L.
—, o. w. *djádi lebeh djáhat*, *makin djáhat*, *mungkin djáhat*, L.
—, van den toestand eens zieke, *djádi lebeh pájah*.

VERSLENSBAAR, b. n. *jang boleh (dapat) lájoe*.

VERSLENSEN, b. w. *lájoe-kan*.
—, o. w. *lájoe*, *djádi lájoe*.
Eene verslenste bloem, *boenga jang soedah lájoe*.

VERSLENSING, vr. *hál djádi lájoe*.

VERSLEPEN, b. w. *irit paadda lájin tampat*, *sérret di tampat lájin*, L.

VERSLETEN, b. n. amoh, Jav., *ródjot*, L., *roembéng*, L., *soedah loesoh*, *soedah boeroq*, *bótyoq*.
—, (geheel), *lebboer*, *libboer*, *sebut roenting*.
— kleed, *kájin roembéng*, L.

VERSLEUREN, b. w. *meroesangkan dengan mengirit*, *békin roesaq dengan kass sér-rét*, L.

VERSLIJKEN, o. w. *djádi penoeh loempoer*.

VERSLIJKING, vr. *hál djádi penoeh loempoer*.

VERSLIJMEN, o. w. *djádi penoeh thám (halgham)*.

Eene verslijmde *maag*, *hampedal jang áda bánjaq thám*.
VERSLIJMING, vr. *hál djádi penoeh thám* (*balgham*).
 Een middel tegen —, *obat thám*, *obat balgham*, *penáwar thám*.
VERSLIJTBAAR, b. n. *jang dápat di loesokan* (*poewikan*).
VERSLIJTEN, b. w. *loesokkan*, *poewikan*, *békin roesaq*, L.
 —, o. w. *loesoh*, *poewi*, *djádi roesaq*, *hábis*.
 Spedig —, *lakas loesoh*, *lakas hábis*, *lakas roesaq*.
 —, zie **SLIJTEN**.
 —, zijn leed ergens —, *doedoeq sa-demoernja paadda sa-bárang tampat*.
 Den tijd —, *hilangkan waqtoe*, *lálóekan kála* (*témpo*, L.).
VERSLIJTING, vr. *bedr. hál meloesokkan*.
 —, lijd. *hál loesoh*, *hál djádi roesaq*.
VERSLIKKEN, b. w. zie **INSLIKKEN**, **SLIKKEN**.
VERSLIMMEREN, o. w. *djádi lebeh pájah*.
 —, b. w. *menjadikan lebeh pájah*, *békin lebeh pájah*, L.
VERSLIMMERING, vr. *hál djádi lebeh pájah*, *hál djádi mákin pájah*.
 —, het slimmer doen worden, *hál mendjadikan lebeh pájah*.
VERSLINDEN, b. w. *mákan*.
 Veel olie —, *mákan bánjaq minjaq*.
 —, inzwelgen, *telan*, *gógaw*, *májlöh*.
 Door eenen boozen geest verslonden worden, (*subiet sterven*), *di mákan hantoe*.
VERSLINGEREN, b. w. *lúmpar* (*boewang*) *sána sini*.
 —, o. w. *djádi hilang*, *djádi testár*, L.
 Zich —, *verwaarloozen*, *loepa akan dirí*, *loepa dan lále*.
 Zich op een meisje —, *biráhi akan ánaq parampoewan*.
VERSLODDEREN, b. w. *pákei dengan tjóring-moetingkan*, *pákei dengan békin lakas kótor*, L.
VERSLOFFEN, b. w. *laleikan*, *tiáda ingat*.
VERSLONSEN, b. w. *meroesaqkan sabub tiáda sájang*.
VERSMADHEID, vr. *verachting*, *tjoetja*, *kahináán hál melihat moedah*.
VERSMACHTEN, o. w. *lemas*.
 Sterven door te —, *máti lemas*.
 Van liefde —, *rindoe dendam káranu biráhi*, *rindoekan*.
VERSMACHTING, vr. *kwijning*, *hál rindoe dendam*.
 —, smoring, *hál lemas*, *hál máti lemas*.
VERSMADLIJK, b. n. *jang menghinákau*, *jing melihat moedah*.
 —, zie **VERACHTELIJK**.
 —, hijw. *atas prí jung kahináán*, *dengan melihat moedah*, *dengan mentjoetjékan*.
VERSMADEN, b. w. *mentjoetjékan*, *menghinákan*, *áibkan*, *tiáda membilangkan*.

—, *afwijzen*, *toelaq*, *tiáda tarima*, *bósén*, L. (*bósén* is: walgen, doch wordt ook in eenen zedelijken zin als — *gebezigd*).
 Gij moet den geringen man niet —, *djángan menghinákan órang ketjil*.
VERSMADING, vr. *tjoetja*, *hál menghinákan*.
VERSMALLEN, b. w. zie **VERENGEN**.
VERSMEDEN, b. w. *túmpah poela*, *poekol lági*.
VERSMEDING, vr. *hál menúpa poela*, *hál poekol lági*.
VERSMEEKEN, b. w. *beróleh dengan múnta-múnta*.
VERSMELTBAAR, b. n. zie **SMELTBAAR**.
VERSMELTEN, b. w. *láboerkan*, *másaq*.
 —, anders —, *láboerkan poela*.
 —, o. w. *djádi antjor*, *láboer*.
 —, verminderen, *djádi koerang*, *mákin koerang*, *mingkin koerang*, L.
VERSMELTER, m. zie **SMELTER**.
VERSMELTING, vr. zie **SMELTING**.
VERSMEREN, o. w. *sápoe* (*gósoq*) *poela*, *gósoq lájin roepa*.
 —, smeurende verbruiken, *hábisikan dengan gósoq*.
 —, verbrassen, *boeroeskan*, *boewang*.
VERSMEULEN, o. w. *hábis dengan baláman*, L.
VERSMIJTEN, b. w. *lúmpar poela*, *boewang di túmpat lájin*.
VERSMOREN, b. w. zie **SMOREN**.
 Leed —, *mákan sákit háti*.
 Klagten —, *semboenikan peratápan*.
VERSMORING, vr. *hál melemaskan*.
 — van leed, *hál mákan sákit háti*.
 — van klagten, *hál memboenikan peratápan*.
VERSMULLEN, b. w. *memboeroeskan dengan mákan minom*.
VERSNAAUWEN, b. w. *menogorkan*, *djarákah*, *berboewat antiája*.
VERSNAPERING, vr. *sedap-sedápan*, *makánan jang énuq*.
 Manggavruchten, die als — dienen, *mampalam persantápan*.
VERSNERKEN, o. w. *di hábisikan dengan di goréng terláloe láma*.
VERSNIJDEN, b. w. *fijn snijden*, *híris*, *pótong háloes*.
 —, anders snijden, *pótong lájin roepa*.
 Veel linnen —, *pákei bánjaq kájin dengan pótong*.
 Eene pen —, *merantjong qalam*, *pótong penna*, L.
 —, snijden te bederven, *meroesaqkan káraná sálah pótong*.
 —, vervalschen, *tjampor*.
 Zich —, *sálah pótong*.
 Wijn —, *tjampor anggoer sána ajer*.
VERSNIJDER, m. *jang pótong* (*híris*).
VERSNIJDING, vr. *hál pótong*, zie **VERSNIJDEN**.
VERSNIPPEREN, b. w. *menggoenting terláloe háloes*.

VERSHOEFEN, b. w. *hábiskan dengan mendjoh.*

VERSHOFFEN, o. w. *kena sákit pilat.*

VERSHOODEN, b. w. zie **VERSLICHTEN**.

VERSNORKEN, b. w. zie **VERRONKEN**.

VERSOLLEN, b. w. *kepêl-kepêl*, L., *meroesaqkan.*

VERSPADEN, b. w. zie **VERSPITTEN**.
—, o. w. *later komen, dátang berlambat-lambat.*

VERSPANNEN, b. w. *regangy poela.*
—, *anders inspaunen, pásang lájin roepa.*
Van paarden —, *verwisselen, gantikan koeda.*

VERSPAREN, b. w. zie **BESPAREN**, **SPAREN**.

VERSPARKELEN, o. w. *di hábiskan dengan bernjáta (berboengákan ápi).*

VERSPELDEN, b. w. *ikat lájin roepa sama peniti*, L.

VERSPELEN, b. w. *dartelende verspelen, hilangkan dengan bernájin.*
—, *door het spel verliezen, memboeroeskan dengan berdjoeft.*
—, *anders spelen, nogmaals spelen, májin lájin roepa, májin poela.*
Zich —, *sálah bernájin, sálah májin.*

VERSPERREN, b. w. *sakat, menjakat, ramban.*
Den weg gaan —, *pergi sakáti djálan.*

VERSPIEDEN, b. w. *soeloe, menjoeloe, samar, sároe.*
—, zie **BESPIEDEN**.

VERSPIEDER, m. *die herkend of gezien wordt, órang soeloe, penjoeloe.*
Een onbekende —, *penjámar.*

VERSPIEDING, vr. *penjoeleowan, hál menjoeloe (menjámar).*

VERSPIEDTOREN, m. *martjoe.*

VERSPILLEN, b. w. *memboeroeskan, menghábiskan, boewang*, L., *ummos*, L.
Al zijne krachten —, *menghábiskan segalla goewatnja.*
Al zijne schatten —, *memboeroeskan segalla hartánja.*

VERSPILLER, m. *órang jang memboeroeskan, órang jang menghábiskan.*

VERSPILLING, vr. *pemboeroesan, hál memboeroeskan, hál memboewang.*

VERSPINNEN, b. w. *mengganteh poela, mengganteh lájin roepa.*
—, *spinnende verbruiken, hábiskan dengan mengganteh.*
—, *met spinnen bederven, meroesaqkan dengan mengganteh.*

VERSPITSEN, b. w. *melontjipkan poela, békin hocdjong bároe*, L.

VERSPITTEN, b. w. *gáti lági sakáli, gáti poela, pátiol lági sakáli.*

VERSPLIJTEN, o. w. *roesaq káraná berblah.*

VERSPLINTEREN, o. w. *hilang dengan bertatal-tatal.*

VERSPLITTEN, b. w. *weder verdeelen, membahági poela, membahági lági sakáli.*

VERSPOELEN, b. w. *tjoetji lági sakáli, tjoetji poela.*

VERSPREIDEN, b. w. *hamborkan, samborkan.*
Rijst —, *hamborkan bras.*
Aarde met eene spade —, *samborkan dengan tánah.*
Zich —, *berhamboeran, khamboeran.*
De vuurrook verspreidde zich, *makka asap ápi itoe-poon kahamboeranlah*, S. R. 154.
Zijne hersenen waren verspreid, *terhamboeranlah octaqlja.*
Zich —, *als stralen, pantjar.*
Zich —, *uitcengaan, tjeré-beré, tjeri-beré.*

Verspreid liggen, *kapáran, berkapáran, telamboeran.*
—, *uitceen doen guan, mentjeré-berékan.*
's Vorsten bijwijken lagen verspreid te slapen, *makka segalla goendiq-goendiq buginá itoe tidor berkapáran.*
De geur verspreidde zich, *makka berki-báranlah (bersamboeranlah) báwoe.*
Het gerucht verspreidde zich, *makka chabar (warta) itoe djádi máloem koeliling.*
Verspreid, *terhambor, tertjeré-beré, tesiár*, L., *intisjár*, Ar., zie **VERSTROOID**.
Een geheim —, *pandjangan rahasia.*
De maan verspreidde hare glansen (eer zij opkomt,) *boelan mengambang.*

VERSPREIDER, m. *jang menghamborkan, jang mentjeré-berékan.*

VERSPREIDING, vr. *penghambóran.*
—, *vertakking, hál bertjúblang.*
— van stralen, *pantjéran sinar.*

VERSPREKEN, b. w. *sprekende verhandelen, membijarakan derri paadda, berkáta derri paadda, bijára derri*, L.
—, *belooven, berdjandji, bergawl.*
Zich —, *sálah berkáta.*
—, *anders spreken, bijára lájin roepa.*

VERSPREKING, vr. *hál membijarakan derri paadda, hál bijára derri*, L.
—, *belofte, djandji.*
—, *de daad van zich te verspreken, hál sálah berkáta, hál bijára lájin roepa.*

VERSPRENGEN, b. w. *pákei dengan menjiram.*

VERSPRINGEN, o. w. *loempat paadda lájin tempat, berpindah dengan meloempat.*
—, zie **VERSTUIKEN**.
De vloed verspringt, *makka ajer pásang dátang.*
Zich —, *menjakáti diri dengan meloempat.*
—, *anders springen, loempat lájin roepa.*

VERSPRINGING, vr. *hál berpindah dengan meloempat.*

VERSTAALD, b. n. *terboeboeh bádjá, di tarohin, bádjá, terbádjá.*
—, *verstokt, tagar, kras, kágoeh, kákoé.*
Een — voorhoofd, *moeka pápan.*

VERSTAALDHEID, vt. fig. *prí jang tágar, háti jang kras.*

VERSTAALSEL, o. *bádja, wádja.*

VERSTAAN, o. en b. w. verbruiken met staan, *hábsikan dengan berdirí.*

Een kramer, die eenen gulden verstaat op de markt, *toekang wárong jang bájar sátoe roepiah oewang séwa tampat di pásar.*

—, bevatten, begrijpen, *mengarti, mangkap káta, táhoe.*

Arabisch —, *mengarti bahása arab.*

—, begrepen, *mafhoem, Ar.*

Zijn handwerk goed —, *pandai (faham) paadda pekarjáánja.*

Dat woord moet er onder — worden, *makka perkataán itoe máw-nja seperti di seboet djoega.*

—, willen, *máwoe, handaq, soeka.*

Want mijn vriend verstaat beter den gang der wettelijke bepalingen onzer godsdienst, *kárana isofbat kita lebeh mengarti derri djálan parintah hoekoem kita poenja ugama, Br. Pal.*

Hij verstaat niet, dat gij speelt, *makka ía tíada máwoe angkaw bermájin.*

Zij beide — elkander goed, *makka terláloe moewáfagat kadoewánja itoe.*

Zijne wereld —, *áda sópan, táw áadat.*

De grondstellingen van den islam —, *táhoe (mengarti) sjarth agama islám.*

Te — geven, *membri táhoe, kassi bertáhoe, L.*

VERSTAANBAAR, b. n. *trang, ka-arti-an, jang dápat órang mengarti.*

—, *bijw. troes trang, dengan trang, zie*

DUIDELIJK.

— spreken, *bitjára dengan trang.*

— maken, *artikan, kassi mengarti, L.*

VERSTAANBAARHEID, vt. *prí jang trang, prí hál jang dápat órang mengarti.*

VERSTALEN, b. w. *boeboh bádja, tároh wádja, membadjakan.*

—, in staal veranderen, *mendjadikan bádja.*

Zich —, *menagarkan diri, mengraskan diri.*

VERSTALING, vt. *hál boeboh bádja, pemboebóhan bádja, hál membadjakan.*

VERSTALLEN, b. w. (koopwaren) *péndahkan bárang dagángan paadda lájin kadei (wárong, L.)*

—, (een paard,) *péndahkan koeda paadda lájin gedógan (istal, verb.)*

VERSTAMPEN, b. w. *hábsikan dengan toemboeq.*

VERSTAND, o. *boedí, Sansk., entendiménto, Port., ágal, Ar.*

Een doordringend —, *ágal tádjam.*

Een helder —, *boedí jang trang.*

Gezond van —, *bij zijne zinnen zijn, síoeman.*

Hij is helder van —, *trang boedinja.*

Als het — verloren is, *tatkála hilang boedí.*

Een man van —, *órang berboedí.*

Hij is weder bij zijn —, *makka poelang boedinja.*

Een volmaakt —, *boedí jang semporna.*

Geen — hebben, *tíada berboedí, gila.*

Daar hij zijn — niet tot de hoedanigheden kan doen opklimmen, welke vlekkelooper zijn dan alle andere hoedanigheden, die het — van den dienaar kan bereiken, *kárana tíada dápat ía menjampeikan boedinja akan prí jang soetji derri paadda sakalian prí lájin-lájin jang sampei boedí hamba padánja, M. S. R. 29.*

Met dien — e dat, *dengan djandji makka.*

VERSTANDELIJK, b. n. *berboedí, mágoel, Ar., ber-ágal.*

— e vermogens, *tsifat boedí.*

—, redelijk, *náthiq, Ar.*

VERSTANDELOOS, b. n. *tíada berboedí, bó-doh, doengoe.*

VERSTANDELOOSHEID, vt. *prí jang bódo, kalakoewan jang doengoe, zie KRANKZIN- NIGHEID.*

VERSTANDHOUDING, vt. *moewáfagat, Ar., pakat, L., watsl, Ar.*

Goede —, aan elkander sluiting, *karapátan.*

— hebben, *bermoewáfagat, berpakat, L., berwatsl.*

Onderling in goede — staan, *berrámeh-raméhan.*

Heimelijke —, *moewáfagat jang tersemboení, pakat jang díam-díam, L., moe-nádját, Ar.*

Ongeoorloofde — tusschen jongelingen en meisjes, *dambángan.*

VERSTANDIG, b. n. *berboedí, boedimán.*

—, vernuftig, *ber-ágal.*

Een — antwoord, *djawáb jang berboedí.*

VERSTANDIGHEID, vt. *prí boedimán, prí boedí, áqalijat, Ar.*

VERSTANDIGLIJK, *bijw. dengan boedí, atas prí jang boedimán.*

Zich — gedragen, *melakoekan diri dengan boedí.*

VERSTANDSVERBIJSTERING, vt. *kahilángan boedí, kagiláan, kalakoewan jang gila, hírat, Ar.*

VERSTAPELEN, b. w. *menambon poela, toempoeq lági.*

VERSTE, b. n. en *bijw. terlebeh djáwh.*

VERSTEEND, b. n. *soedah djádi bátoe.*

—, onverbiddelijk, *tagar, tegar.*

VERSTEENDHEID, vt. *kalakoewan bárang jang soedah djádi bátoe.*

— fig. *prí jang tagar, kalakoewan jang kras.*

VERSTEENEN, b. w. *djadikan bátoe.*

—, o. w. *djádi bátoe.*

- Versteend hart, *hâti kras*.
 Één versteend ei, telòr djâdi batoe sâtoe, Br. Pal.
- VERSTEENING, vr. *hâl djâdi batoe*.
 VERSTEK, o. *kahilângan haq*.
 VERSTEKEN, b. w. *tikan poela, toesoeg lâgi*.
 —, zie VERBERGEN.
 —, ontblooten, berooven, *hilangkan, ambil*.
 Van alle zijne regten verstoken, *soedah hilang segalla haqnja*.
- VERSTEKING, vr. *hâl tikam poela, hâl toesoeg lâgi*.
 —, derving, *kakoerângan*.
 —, berooving, *kahilângan, hâl kena denda hilang*.
- VERSTELD, b. n. *terkedjoet, kâgêt, L., kena dahsjat, mângoe*.
 VERSTELDHED, vr. *kakedjoetan, dahsjat, kâgêt, L.*
- VERSTELLEN, b. w. *pîndahkan*.
 —, (een speeltuig,) *memâtoetkan, membajiki, membetoelkan*.
 —, zie LAPPEN.
 —, zie KALEFATEREN.
- VERSTELLER, m. *toekang (pandei) membajiki (membetoelkan)*.
- VERSTELLING, vr. *hâl membajiki (membetoelkan)*.
- VERSTEMMEN, b. w. *ontstemmen, djadikan, djanggal, mendjanggalkan*.
 —, zie OVERSTEMMEN.
- VERSTEMPELEN, b. w. *mematrikan poela, beroelang mematrikan, boeboh tjap poela, târoh tjap lâgi sakâli*.
- VERSTEMPELING, vr. *hâl târoh tjap lâgi sakâli, zie VERSTEMPELEN*.
- VERSTENDIGEN, b. w. *brî tâhoe, kasst tâhoe, L., mengâdjâr*.
- VERSTERF, vr. *kamatian, hâl mentinggal*.
 —, nalanschap, *harta peninggâlan, harta orang mâti*.
- VERSTERFENIS, vr. *hâl datangnja haq poesâka kârona hâl kamatian*.
- VERSTERFREGT, o. *haq poesâka*.
- VERSTERKEN, b. w. *menegohkan, membrî goewat, bêkin goewat, L., mengoewatkan, moetâkiidkan*.
 Het gemoed —, *pertetapan hati*.
 Het gezigt —, (scherper maken,) *menâdjamkan mâta*.
 —, vermeerderen, *tambah, menambah*.
 —, opbeuren, *brî hati, membranikan*.
 —, bekrachtigen, *tetapkan*.
- VERSTERKEND, b. n. *jang mengoewatkan, jang membrî goewat, jang bêkin koewat, L., kras*.
 —e bouillon gebruiken, *mâkan kaldoe jang membrî goewat*.
 Een — genesmiddel, *obat kras, obat jang bêkin koewat, L., obat jang membrî goewat*.

- VERSTERKING, vr. *hâl menegohkan (mengoewatkan), taquwû, Ar*.
 Woorden van —, *kalimat taquwû, Ar, perkatâân jang menegohkan*.
 —, vermeerdering, *tambâhan*.
 Eene kleine — nemen, *mâkan bângang sedikit*.
- VERSTERVEN, o. w. zie STERVEN, OVERLIJDEN.
 De boom versterft, *pohon lâjoe*.
 —, bij versterf des eigenaars als eene erfenis vervallen, *djâtoh poesâka paaddu wârît kârona kamatian jang ampoenja dia*.
- VERSTERVING, vr. *hâl kamatian, maot, Ar*.
 —, zie VERSTERFENIS.
 —, zie KOUDVUUR.
 —, van eenig lid, *tiqoq*.
- VERSTIJFD, b. n. *kâkoe*.
 — van schrik, *kena dahsat, bukkâsiab, L.*
 —, (van vochten,) *bekoe*.
- VERSTIJVEN, b. w. *mendjadikan kâkoe, bêkin kâkoe, L.*
 Doen —, *mengakoekan*.
 —, o. w. *djâdi kâkoe*.
 —, o. w. van vloeistoffen, *djâdi bekoe, bekoe*.
- VERSTIJFDHEID, vr. *prî (tsifat) jang kâkoe*.
 —, zie GEVOELLOOSHEID.
- VERSTIKKEN, b. w. *lemaskan, melemaskan, matikan lemas*.
 —, o. w. *mâti lemas*.
 —, met de naald stikkende verbruiken, *hâbiskan (pâkei) dengan menjoelam*.
- VERSTIKKING, vr. *hâl melemaskan, mâti lemas, zie VERSTIEKEN*.
- VERSTOKEN, b. w. *hâbiskan dengan membâkar*.
- VERSTOKEN, b. n. *ontbloot, koerang*.
 VERSTOKKEN, b. en o. w. zie VERHARDEN.
- VERSTOKT, b. n. *tagar, tegar, kras*.
- VERSTOKTHEID, vr. *katagâran, prî hâti jang kras*.
- VERSTOMEN, o. w. *kaloewar dengan berhawaj*.
- VERSTOMMEN, b. w. *bisoekan, membisoekan, mengelloekan*.
 —, o. w. *djâdi bisoe, djâdi kelloe*.
 Verstomd van verbazing, *kena dahsjat, sarsâr, Perz., djenger, Jav*.
- VERSTOMMING, vr. *hâl djâdi bisoe (kelloe)*.
 —, verbaasheid, *kedjoet, dahsjat, Ar, kasompok-an*.
- VERSTOMPEN, b. w. *stomp maken, toempoeikan, hilang tadjam*.
 Den geest —, *membôdohkan boedi, membebalkan, bêkin boeta toelt, L.*
 —, zie VERMINKEN.
 —, o. w. *djâdi toempoeil, hilang tadjam*.
 —, van den geest, *djâdi bôdoh, djâdi kâgoeh*.
- VERSTOMPING, vr. *hâl menoempoeikan, zie VERSTOMPEN*.

VERSTOORBAAR, b. n. *jang dápat di ganggoe* (*gádoeh, hároe*).

VERSTOORD, b. n. zie **VERGRAMD**.

VERSTOORDER, m. *jang ganggoe, jang gádoeh*.

VERSTOORDHEID, vt. *goesar, márah, L., amárah*.

VERSTOOTELING, m. en vt. *orang, jang kuboewangan*.

VERSTOOTEN, b. w. *boewang, toelaq, toelang, intjilkan, atjilkan*.
Zijne vrouw —, *boewang bininja, thalaq bininja*.
—, uit iets zetten, *kaloewarkan*.
Een kind —, *boewang ánaq*.
Uit zijn huis —, *kaloewarkan derri paadda roemahnja*.

VERSTOOTER, m. *jang boewang, pemboewang*, zie **VERSTOOTEN**.

VERSTOOTING, vt. *hál memboewang, hál thalaq, pertjerán, zie VERSTOOTEN*.
— eener vrouw op haar verzoek, waarbij zij afstand doet van onderstand en de huwelijksgeschenken, *chal-den, Ar*.

VERSTOPPEN, b. w. zie **VERBERGEN**.
—, zie **TOESTOPPEN**.
—, (in de geneesk.) *menahánt, djadikan boesong (salisama)*.
Verstopt (verkoudend) zijn, *pilaq, L., áda sákit salisama*.
Verstopt, toegestopt zijn, *berbangkal*.

VERSTOPPEND, b. n. (opstoppend) *jang menahánt, jang djadikan salisama*.

VERSTOPPING, vt. (in de geneesk.) in het hoofd, *pilaq, L.*
— van bloed, *boesong dárah*.
—, hardlijvigheid, *sambiliq, sambilit, qabl, Ar*.
— van het water, *sákit kintjing, L., salisama, sákit tsáda bóleh boewang ajer seni*.
— van water of van eene goot, *impat, L., tábang*.

VERSTOREN, b. w. *verontrusten, ganggoe, hároe, gádoeh, persjehoelkan*.
—, zie **VERNIELEN, BEDERVEN**.

VERSTORING, vt. *verwoesting, kabinasáän, karoesákan*.
—, *verontrusting, hál ganggoe, pengharoewan, hál menggádoehkan*.

VERSTORTEN, o. w. zie **OVERSTORTEN, STORTEN**.

VERSTORVEN, b. n. *soedah djádi (djátok) poesáka*.

VERSTOUTEN, b. w. *membranikan, memboewut bránt*.
Zich —, *membranikan diri*.
Zich veel —, *moemboeg*.

VERSTOUTING, vt. *hál membranikan*.

VERSTRAMMEN, o. w. zie **VERSTIJVEN**.

VERSTRAMMING, vt. *hál djádi kákoe, pri kákoe*.

VERSTREKKEN, b. w. *verschaffen, sampeikan, hátsilkan, báwa*.

Tot vader —, *berpangkat bápa*.
Tot vreugde —, *djádi soeka háti*.
Tot nut —, *djádi bergoenu*.
Levensonderhoud —, *sampeikan rezeqt*.

VERSTREKKING, vt. *hál menjampeikan (menghátsilkan,) pembawáän*.

VERSTRENGELEN, b. w. *pintal poela, békin klábang lági*.

VERSTRIJKEN, b. w. *pipek poela*.
—, o. w. *voorbijgaan, láloe, liwat, L., sampei*.
Want de overeenkomst is verstreken, *kárana telah sampeilah perdjandjien*.

VERSTRIKKEN, b. w. *ikat lájin roepa*.
—, in eenen strik vangen, *mendjirát*.
—, zie **VERSCHALKEN**.

VERSTRIKKING, vt. *hál mengikat lájin roepa*.
—, zie **VERSCALKING**.

VERSTROOID, b. n. *terhambor, berkapáran, tussiaar, tesiaar, L., lambor, telamboerun, tjiljiran, berarákan, L., fiára, Tern*.
—, *verspreid, gescheiden, bertjeré-tjeré, bertaboeran*.
— volk, *rájat tertjeré-tjeré*.
— van gedachten, *poesing kapála, ibol*.
Hij is geheel — van gedachten, *tussiaar sakáli ingátamja, L.*
— liggen, *terhamboeran, tertjoerah, L., berpalingan*.
Al zijn rijst lag op den grond —, *brasnja hábis tertjoerah di tánah*.

VERSTROOIDHEID, vt. van gedachten, *poesing kapála, bingoenq*.

VERSTROOIJELINGEN, m. en vt. *meerv. orang jang tjeré-beré*.

VERSTROOIJEN, b. w. *hambor, tjoerah, berékan, tjeré-berékan, kápar*.
—, zie **VERSPREIDEN**.
Iemands gedachten —, *pindahkan orang poenja ingátan*.
Zich —, *menjoekákan diri*.

VERSTROOIJING, vt. *penghamboeran, pentjeréan, perkapáran*.
— van zinnen, *bingoenq*.

VERSTUIKEN, b. w. *tagaliat, tagalitjoh, kasellioe, L.*
Den voet —, *menagultat káki*.

VERSTUIKING, vt. *hál tagaliat*.

VERSTUIVEN, b. w. *terbangkan, menerbangkan*.
De wind verstuift de bladeren, *makka angin menerbangkan dávon-dávon*.
—, *verdwijnen, linnjap, hilang*.
Den vijand doen —, *mengoesirkan moesoeh*.
—, o. w. *beterbangan*.
En al die steenen verstoven, *dan segalla bátoe itoe hábislah sakaliannja beterbangan*.

VERSTUIVING, vt. *hál terbang*.

VERSTUWEN, b. w. *moewat poela, moewat lájin roepa*.

VERSTUFFEN, b. w. *membangoenqkan, békin bingoenq, L.*

—, o. w. zie SUFFEN.
 VERSUFT, b. n. *bingoeng*.
 VERSUKKELEN, b. w. zie KWELLEN, PLAGEN.
 VERTAALBAAR, b. n. *jang dâpat di sâlin bahâsa, jang boleh di pindahkan paadda lâjin bahâsa*.
 VERTAKELLEN, b. w. *melangkap poela, melangkap lâjin roepa*.
 VERTAKKEN, wed. w. *bertjâbang*.
 VERTALEN, b. w. *sâlin bahâsa, pindahkan paadda lâjin bahâsa, tardjama, Ar.*
 VERTALER, m. *djoeroe bahâsa*, (dit is algemeen aangenomen, doch is letterlijk: taal-leider, het zou beter zijn, te zeggen: *djoeroe sâlin bahâsa, djoeroe jang sâlin paadda lâjin bahâsa, pandei mengartikan bahâsa*).
 VERTALING, vr. *penjalinan bahâsa, tardjama, tardjoemah, Ar.*
 —, zie der taal, *artinja bahâsa*.
 VERTALMEN, b. w. *hilangkan dengan melambatkan*.
 VERTAPPEN, o. w. zie SLIJTEN, TAPPEN, OVERTAPPEN.
 VERTASTEN, b. w. *pégang lâjin roepa, râba lâjin roepa*.
 Zich —, *sâlah berboewat*.
 VERTEEDEREN, b. w. *melemboetkan*.
 —, o. w. *djâdi lemboet, djâdi tipis*.
 VERTEERDER, m. zie DOORBRENGER, VERKWISTER.
 VERTEGENWOORDIGEN, b. w. als tegenwoordig voorstellen, *mengatâkan, menghâdapkan, bri tâhoe*.
 Iemand —, *ganti akan menghâdap, djâdi wakil mothâlaq*.
 De afgezant vertegenwoordigt zijnen vorst, *makka oeloesan itoe ganti radjânja akan menghâdap*.
 Zich —, *verbeelden, kira-kira, sangka*.
 VERTEGENWOORDIGER, m. *wakil mothâlaq, Ar., jang mengganti dengan koewâsa besaar*.
 VERTEGENWOORDIGING, vr. *vervanging, penggantian*.
 VERTELLEN, b. w. anders tellen, *hitoeng lâjin roepa, bilang poela*.
 Zich —, *sâlah membilang, sâlah hitoeng*.
 —, zie VERHALEN.
 VERTELLENSWAARDIG, b. n. *hâroes di tjriterâkan*.
 VERTELLER, m. zie VERHALER.
 VERTELLING, vr. *tjaritera, tjarita, L., pe-toeoteran*.
 VERTELSEL, o. *rivâjat, Ar.*
 VERTELSTER, vr. die in het vertellen van verhalen ervaren is, *torida*.
 VERTEREN, b. w. *lâboer poela dengan gâla-gâla lemboet*.
 —, *terende verbruiken, hâbiskan dengan laboerkan gâla-gâla jang lemboet*.
 VERTEREN, b. w. zie DOORBRENGEN, VERKWISTEN.
 Door vuur —, *di mâkan âpi*.

Schatten —, *mâkan harta*.
 Eens anders goed —, *mâkan harâng*.
 Door den honger verteerd worden, *mâti kalupâran*.
 Het hart —, *mâkan hati*.
 Door verdriet verteerd worden, *di mâkan sâkit hati*.
 —, o. w. *verslijten, loesoh*.
 —, *verdouwen (van de maag), tjerna, mentjerna, mengantjorkan*.
 Een geneesmiddel, dat alle spijzen verteert, *obat jang mengantjorkan segalla makânan, K. O.*
 Hoeveel hebben wij verteerd? *brâpa kita misti bâjar?*
 VERTERING, vr. (van spijs) *hâl mentjerna, penjernâan, pentjernâan*.
 —, *uitgave, balandja*.
 —, *ontbinding, hâl djâdi antjor*.
 VERTEUTEN, b. w. *hilangkan dengan mengomong-omong*.
 VERTIENEN, b. w. de tienden betalen, *bâjr pâdjaq sa-per-sapoeloh*.
 —, *aan de opbrengst van een tiende onderwerpen, poengoet pâdjaq sa-per-sapoeloh, perpoelohkan*.
 VERTIENER, m. *tiendeheffer, jang poengoet pâdjaq sa-per-sapoeloh, orang jang perpoelohkan*.
 VERTIENING, vr. *pâdjaq sa-per-sapoeloh*.
 —, *de heffing, perpoelohan*.
 VERTIER, o. *lâkoe*.
 Die koopwaren hebben —, *makka bârang dagângan itoe âda lâkoe*.
 VERTIEREN, b. w. *djewal*.
 VERTIERING, vr. *lâkoe, penjjoewalan*.
 VERTILLEN, b. w. onder het optillen verplaatsen, *angkat târoh paadda lâjin tampat*.
 Zich —, *menjâkikan dirinja kârasa mengangkat bârang jang terlâloe brat*.
 VERTIMMEREN, b. w. zie VERBOUWEN.
 VERTINNEN, b. w. *sâpoe dengan ajer timah*.
 VERTINNER, m. *toekang kâlêng, pandei sâpoe dengan ajer timah*.
 VERTINSEL, o. *ajer timah*.
 VERTOBBEN, b. w. *hâbiskan (hilangkan) dengan bekdardja terlâloe amat*.
 VERTOEF, o. *pertanggunghan*.
 VERTOEFPLAATS, vr. *tampat perhentian*.
 VERTOEVEN, o. w. *tinggal, tanggoh, toenggoe, benâwang, L.*
 Ergens kort —, (wonen) *djâmoë*.
 —, *wachten, nanti*.
 — in den tempel ter zake van godsdienst, *ûtikâf, Ar.*
 Hij vertoeft al eene maand op het gebergte, *makka soedah tinggal sa-boelan ia di goenong*.
 Vertoeft hier een weinig, *toenggoe di sini sedikit*.
 —, zie DRALEN.
 VERTOLKEN, b. w. *artikan, mengartikan bahâsa, zie VERTALEN*.

Uit het Arabisch in het Maleisch vertolkt, *di pindahkan derri paadda bahása Arab kapada bahása Malájoe, di artikan bahása Arab itoe kapada bahása Malájoe.*

VERTOLKER, m. zie **VERTALER**.

VERTOLKING, vt. zie **OVERZETTING**, **VERTALING**.

VERTOLLEN, b. w. *bájar tjoekai (béa, roeba-roeba).*

VERTOLLING, vt. *pembajáran tjoekai (béa, roeba-roeba).*

VERTONNEN, b. w. *másogkan dâlam lâjin tong.*

VERTOOG, o. bewijs, *tanda katrángan, dalil, Ar.*
—, schets, *telâdan, dinah.*
—, redevoering, *bitjára, chothbat, Ar. perbahásâan.*

VERTOOGEN, b. w. *toendjoeq, dalilkan.*

VERTOON, o. zie **VERTOONING**.

VERTOONBAAR, b. n. *jang dápat di toendjoeqkan.*

VERTOONDAG, m. *hârt menoendjoeqkan, hârt pertoeendjoeqkan.*

VERTOONEN, b. w. voorstellen, *brt lihat, kassi lihat, L., baperlihatkan, menoendjoeqkan.*
Zich onder fatsoenlijke lieden —, meng-hâdap orang bájiq-bájiq.
Zich voor het oog —, mengambang-ambang.
Iemand, die zich nergens vertoont, orang jang tiada kalihâtan di mâna-mâna.

VERTOONDER, m. *orang jang menoendjoeqkan.*
— van eenen wisselbrief, *orang jang membâwa (menoendjoeqkan) soerat toekâran.*

VERTOONING, vt. voorstelling, aanwijzing, *peneendjoeqkan.*
Vecl — maken, bertjoepear-tjoepearan.
—, tentoonstelling van vorstelijke pracht, *oepatjára.*

VERTOONPLAATS, vt. (van eene Chinesche of inlandsche komedie) *tampat wâjang.*

VERTOORNEN, b. w. *menârahkan, mengamârahkan, békin mârah, L., memorkâkan, Hoft., menggoesâr-f.*
Vertoorn op, amârah akan, mârah sâma, L.

VERTORSCHEN, b. w. *pindahkan dengan memikol, pikol bâwa paadda lâjin tempat.*

VERTRAGEN, b. w. *perlambatkan, perlénakan, baperlâhankan, tahânkkan, békin plan-plan, L.*
—, zie **UITSTELLEN**.
—, o. w. *baperlâhan, lambat-lambat, âda mâlas.*
—, lui worden, *djâdi mâlas.*

VERTRAGING, vt. *kalambâtan, perlambâtan, hâl perlambatkan, zie VERTRAGEN.*

VERTRAPPEN, b. w. *iriq, mengiriq, tin-djaq, L.*
De buffels — het graan, karbaw meng-iriq pâdi.

VERTRAPPER, m. *jang mengiriq.*

VERTRAPPING, vt. *pengirikan.*

VERTREDEN, b. w. zie **VERTRAPPEN**.
—, zie **LASTEREN**.
Zich —, passeaar, in het Port.: pas-sear, berdjalan-djalan.
—, o. w. *djedjaq, berdjedjaq.*

VERTREDER, m. *jang mengiriq.*
—, zie **VERACHTER**.

VERTREDING, vt. *pengirikan.*
—, zie **VERACHTING**, **AANRANDING**.

VERTREK, o. *afreis, perangkâtan, peninggul.*
Op zijn — staan, toemandang.
Sedert uw —, sa-peninggal toewan.
—, zie **KAMER**.
Boven—, andjong.
Open — achter op een vaartuig, per-baleiân.

VERTREKKBRIEF, m. *soerat parintah akan berangkat.*

VERTREKDG, m. *hârt orang berangkat (berdjâlan).*

VERTREKKEN, b. w. *târêq derri paadda tampat.*
—, verkeerd trekken, *sâlah târêq.*
—, o. w. *afreizen, pergi, berangkat, pergi berdjalan.*
—, van gasten, *poelang.*
—, van schepen, *berlâjar.*
—, verdraajen, *poelas, poelir, L.*
Het stoomschip is reeds vertrokken, makka kapal asap soedah berlâjar (pergi, pigi, L.)
Den mond tot lagchen —, poera-poera mâw tertâwa.

VERTREKKING, vt. *penarekan derri paaddu tempat.*
—, zie **VERTREK**, **AFREIS**.
—, zie **VERWRINGING**.

VERTREKSCHOT, o. *samboejan mariam akan berlâjar, boenji mariam tanda berangkat.*

VERTREKTIJD, m. *waqtie berangkat, tampo berdjalan.*

VERTREUREN, b. w. *hilangkan dengan moeram.*
Zich —, mendoekâkan diri, persakitkan diri kârana doeka-tjita.

VERTREUZELEN, b. w. *hilangkan waqtie dengan pekaradjâin jang sia-siu.*

VERTROETELAN, b. w. zie **TROETELAN**.

VERTROETELD, b. n. *verwijfd, dullaq.*

VERTROETELING, vt. *hâl djâdi dullaq.*

VERTROOSTBAAR, b. n. *jang dápat di hiborkan.*

VERTROOSTELIJK, bijw. *jang menghiborkan.*

VERTROOSTEN, b. w. *hiborkan, menghiborkan, lipar.*

VERTROOSTER, m. *penglipar, penghibor.*
— der smarten, *penglipar lâra.*

VERTROOSTING, vt. *penglibor-an.*

VERTROUWD, b. n. *benar, kalurâpan, jang di harâpi, betoel, andâlan, (in het Jav.: handkellan, ligtgeloovig).*
—, getrouw, *satia.*

- Een — e vriend, *sobat jang betoel*, L., *tsobbat jang di harâp-i*.
- Een — e, *amin*, Ar., *orang jang kaper-tjajaan*.
- , toe —, *soedah di pertârohkan*.
- goed, *bârang jang di titipkan*.
- VERTROUWST, b. n. innerlijk, *dachil*, Ar.
- VERTROUWELIJK, bijw. *berdjinaq-djinakan*.
- gesprek, *bantjang-bantjang, omong-omong*, L.
- , bijw. *seperti tsobat*.
- , in het geheim, *dengan rahasia, di dâlan bamboe*.
- , in het geheim spreken, *bitjâra di dâlan bamboe*.
- VERTROUWELIJKHEID, vr. *prt berdjinaq-djinakan*.
- In — leven, *hidop berdjinaq-djinakan*.
- VERTROUWELING, m. en vr. *teman jang di harâp-i, teman rahsia, moetamad*, Ar.
- VERTROUWEN, o. *pengharâpan, amânat*, Ar.
- Zijn — op iemand stellen, *harâp akan sa-ârang, menâroh sattâwan akan sa-ârang*.
- Mijn — is op u. *amânatkoe padânoe*.
- Zijn — op God stellen, *pertârohkan dîrî kapada Allah, menjarahkan dîrî kapada Allah*.
- Godsdienstig —, *ittiqâd*, Ar.
- Een persoon, die iemands — bezit, *orang jang menâroh amânat orang*.
- Want die gezant bezit het — des konings, die hem gezonden heeft, *kârana oetoesan itoe membâwa amânat râdja jang menjeroehkan dia*, Isk. 370.
- op ijdele dingen, *ghoeroer*, Ar., *pengharâpan atas bârang jang sia sia*.
- VERTROUWEN, b. w. *harâp, menghârap*.
- , gelooven, *per-tjâja*.
- , toe —, (goederen), *pertârohkan, titipkan, entregar*, Port.
- Een geheim —, *menâroh rahasia (rahsja)*.
- Vertrouw op mijn woord, *harâplah atas katâkoe*.
- Zich — aan, *sarahkan dîrî kapada*.
- VERTUJEN, b. w. voor- en achter —, *lâ-boehkan sawh di haloewan dan di boerit kapal*.
- VERTUISCHEN, b. w. zie VERRUILEN, VERKWISTEN, DOORBRENGEN.
- , verspelen, *hâbiskan, dengan berdoed*.
- VERTUISCHING, vr. *toekâran, penoekâran*.
- VERTUITEN, b. w. (het haar op de inland-sche wijze —), *sanggoel ramboet*.
- VERTWEERNEN, b. w. zie VERTWIJNEN.
- VERTWIJFELEN, o. w. *poetoes asa, poetoes pengharâpan*.
- VERTWIJFELING, vr. *kapoetoesan asa (pengharâpan)*.
- VERTWIJNEN, o. w. *pîntal lâgi, pîntal poela*.
- VERVAARD, b. n. *tâkoet, penâkoet*.
- , verschrikt, *terkedjoet, kâgêt*, L.
- maken, *menâkoetkan mentjabâri, zie VERSCHRIKKEN*.

- VERVAARDHEID, vr. *katakoetan, prt pend-koet*.
- , zie ANGSTVALLIGHEID, VREES.
- VERVAARDIGEN, b. w. gereed maken, *sadiâkan, bêkin sadiâ*, L., *langkap*.
- , zie MAKEN, DAARSTELLEN.
- Eene akte —, *berboewat soerat perdjandjian, zie AKTE*.
- VERVAARDIGER, m. werkmán, *toekang, pandei*.
- , daarsteller, *jang memboewat, jang mengârang*.
- VERVAARDIGING, vr. *hâl memboewat, hâl membajiki (bêkin)*.
- , gereedmáking, *hâl menjadâkan pe-langkâpan, hâl bêkin sadiâ, L*.
- VERVAARLIJK, b. n. *heibat, ngert, kagilian*.
- , Zeer — van voorkomen, *terlâloe heibat roepânja*.
- VERVAARLIJKHEID, vr. *prt heibat (ngert)*.
- VERVAL, o. *hâl djâdi roesaq, karoesâkan*.
- In — geraken, *djâdi roesaq*.
- van krachten, *hâl djâdi dlaif, kale-mâhan*.
- van het water, *soeroetnja ojer*.
- , steekpenning, *fooi, oewang sirih*.
- VERVALDAG, m. zie VERSCHIJNDAG.
- eener schuld, *oesia hoetang*.
- VERVALLEN, o. w. bouwvallig worden, *djâdi roesaq*.
- , (zwak worden), *djâdi lemah, djâdi dlaif*.
- Zijne zaken —, *dia poenja perkâra djâdi roesaq*.
- , afvallen (van een vaartuig), *sûmpang*.
- (op eene kust enz.), *impat, djâtoh*.
- Op eene zandplaat —, *impat (djâtoh) paadda gôsong*.
- Tot dronkenschap —, *djâdi pemâboq*.
- Tot armoede —, *djâdi miskin*.
- In eene boete —, *kena denda*.
- In schulden —, *djâdi berhoetang*.
- , ophouden, *berhentî, poetoes, hâbis*.
- Die zaak vervalt nu, *makka perkâra itoe sakârang soedah hâbis*.
- Die wisselbrief is —, *soerat toekâran itoe soedah lâloe angsoerannja*.
- , vermagerd, *koeroes, sâkit roepânja*.
- VERVALLENHEID, vr. *hâl karoesâkan, hâl djâdi roesaq*.
- VERVALSCHEN, b. w. *tjamporkan, menjâlah*.
- Wijn —, *tjamporkan anggoer*.
- , verdraaijen, *menjâlah*.
- Geld —, *melakoekan (bêkin) oewang lantjoeng, melantjoengkan oewang, bêkin oewang palso, L*.
- , veranderen, *oebahkan*.
- Den tekst —, *oebahkan nats*.
- VERVALSCHER, m. *orang jang tjamporkan*, enz. zie VERVERSCHEN.
- VERVALSCHING, vr. *pentjampoc-un, hâl me-*

- lantjoengan, pelantjoengan, pengobâhan*, zie **VERVALSCHEN**.
- VERVALTIJD**, m. *hârt pembajâran, hârt angsoeran*.
- VERVANGEN**, b. w. aflossen, *gantî, menggantî, gilîr*.
Elkander —, afwisselen, *berganti-ganti*.
Want gij zult uwen ouderen broeder —, *kârana angkaw akan ganti abangmoe*.
- VERVANGER**, m. *pengganti, jang mengganti*.
- VERVANGING**, vr. daad van vervangen, *penggantian*.
—, die reeds bewerkstelligd is, *pergantian*.
- VERVAREN**, b. w. *pindahkan dengan prâhoe*.
— (geld), voor den overtoeg —, *bâjar oewang tambangan, bâjar toempangau*.
—, vervaard maken, *menâkoetkan, bêkin tâkoet, L., mengedjoetkan*.
- VERVATEN**, b. w. *sâlin paadda lâjin tong, târoh paadda lâjin tong*.
- VERVATTEN**, b. w. *pégang lâjin roepa*.
—, herhalen, *oelang, mengoelang, poelâkan, boewat poela*.
—, zie **BEVATTEN**.
—, vervat, beschreven, *tersoerat, termaktob*.
- VERVATTING**, vr. *hâl pégang lâjin roepa*.
—, herhaling, *pengobâhan*.
- VERVECHTEN**, b. w. *hilang dengan berprang*
- VERVEDEREN**, o. w. *toekar boeloe*.
- VERVEGEN**, b. w. *pindahkan dengan menjâpoe*.
- VERVELEN**, b. w. zie **KWELLEN**.
—, verveling aandoen, *békin kesal, L., djadikan kesal, L.*
Zich —, *kussal, kesal, L., djâri kesal*.
Zich — en wrevelmoedig zijn, *djoe-wat, L.*
- VERVELEND**, b. n. *jang membrî soekar, jang djâdi kesal, L.*
- VERVELING**, vr. *kesal, L.*
- VERVELLEN**, o. w. *toekar koelit, saloemo*.
- VERVELLING**, vr. *hâl toekar koelit*.
- VERVEREN**, o. w. *toekar be'oe*.
- VERVERING**, vr. *hâl toekar boeloe*.
- VERVERSCHEN**, b. w. zie **VERFRISCHEN**, **VERKWIKKEN**.
—, op nieuw water geven, *overspoe-len, bilâsin, L., ganti ajernja*.
Zich —, *menjadupkan diri*.
- VERVERSCHING**, vr. spijs en drank, *makânan dan minoeman*.
—, zie **VERFRISCHING**.
- VERVERWEN**, b. w. *ganti tjat, târoh tjat bâroe, lâboer poela dengan djanang*.
- VERVLIENGEN**, o. w. *terbang*.
De tijd vervliegt, *waytoe (kâla) lâloe, kâla limjap*.
—, wegwasemen, *djâdi hâwap, hilang dengan berploh, djâdi asap, L.*
- VERVLIETING**, vr. **UITDAMPING**, *hâl djâdi hâwap, hâl berploh, hâl djâdi asap, L.*
- VERVLIETEN**, o. w. *hâlîr, ngâlîr*.
- VERVLIETING**, vr. *hâlîran, ngâlîran*.
- VERVLOEKEN**, b. w. *mengoetok-î, mengharânkun, lanatkan*.
- VERVLOEKING**, vr. *koetog, lanat, Ar., peng-oetok-an*.
- VERVLOEKT**, b. n. *verfoeijelijk, radjim, Ar., (bijnaam van Satan)*.
—, verdoemd, *kapârat, L., jang kena koetog (lanat)*.
Hij zij door God —! *linat Allah alai-him!*
- VERVLOEREN**, b. w. *dâsarkan poela, membaharoewi dâsar, bêkin dâsar bâroe, L.*
- VERVOCHTEN**, b. w. *bâsahkan, langaskan, bêkin bâsah, L.*
- VERVOEDEREN**, b. w. *brî mâkan terlâloe bânjaq*.
—, verbruiken met voederen. *hâbiskan dengan di brî mâkan, hâbis di mâkan, mâkan hâbis*.
Al het gras is vervoederd, *roempoet samoewd soedah hâbis di mâkan*.
- VERVOEGBAAR**, b. n. *jang dâpat di hoebong lâjin roepa*.
—, van een werkwoord, *jang dâpat di tatsrifkan*.
- VERVOEGEN**, b. w. anders voegen, *hoebong lâjin roepa*.
—, een werkwoord, *tatsrifkan*.
Zich bij iemand —, *menghâdap (ambar, mengambâr-î) sa-ôrang, toeroet sa-ôrang; in den zin van bezoeken, mendâpatkan*.
- VERVOEGING**, vr. *verbuiging, tatsrif, Ar.*
- VERVOER**, o. *hâl pîndâhkan, hâl memikol, pembawaân*.
Kosten van —, (door sjouwers), *oepah koelit*.
Kosten van — te water, *oewang toempangan (tambangan)*.
Het — van een hamboezen huis, *hâl pîndahkan roemah boeloh (bamboe)*.
- VERVOERBAAR**, b. n. *jang dâpat di pîndahkan*.
- VERVOEREN**, b. w. eene nieuwe voering aanbrenge, *târoh lapisan jang bahâroe*.
—, verplaatsen, *pîndahkan*.
—, wegslepen, in vervoering brengen, *ghairatkan, haroekan*.
Van vreugde vervoerd, *bersoeka hâti terlâloe amat*.
Vervoerd, verrukt, *ghairat, Ar.*
Door liefde vervoerd, *dol verlied, gila birâhi*.
Zich door zijne driften laten —, *menoeroet hawâ nafsoenja, di ulahkan hawâ nafsoenja*.
—, zie **VERLEIDEN**.
- VERVOERING**, vr. zie **VERPLAATSING**.
—, van drift, *kahangâtan morka, Hoft., kasangâtan amârah*.
—, door vregle of smart, *mendâm*.
- VERVOLG**, o. *penoeroetan, samboengamja, êkôr*.

- , slot, *kasoedahan*, *penghabisan*.
 In het — van tijd, *paadda waqtos jang lagi datang*, *bissoq loesa*, L.
VERVOLGEN, b. w. voortzetten, *toeroet*, *hábiskan*.
 — te lezen, *bátja poela (lagi)*.
 —, najagen, *oesir*, *boeroe*, *hambat*, *dangkap*.
 Vervolgd worden, *di per-ikoet*, *di per-hambat*.
 —, geweld aandoen, *antája*, *persakitt*.
VERVOLGENS, bijw. *komeidiën*, *tumbáhan poela*, *lâlœ*, *sa-telah itoe*, *bád*, Ar., *tummanjal*, L.
 En —, *wa bád*, Ar., *dan lagi*.
VERVOLGER, m. *jang toeroet*, zie **VERVOLGEN**.
 —, najager, *pengoesir*, *penghambat*.
VERVOLGING, vr. voortzetting, *penoeroetan*.
 —, zie **NAJAGING**.
 —, geweld, *aniája*, *penganajajaan*.
VERVOODEN, b. w. *tároh di báwah wálf*.
VERVORDEREN, b. w. zie **VERVOLGEN**, **VERHAASTEN**.
VERVORMEN, b. w. *sálinkan roepa*, *békin lájin roepa*, L.
 Zich —, eene gedaanteverwisseling ondergaan, *mendjelama*.
VERVORMING, vr. *salinan roepa*, *hál békin lájin roepa*.
 —, gedaanteverwisseling, *pendjelamáán*.
VERVOUWEN, b. w. *lipat poela*, *lipat lájin roepa*.
VERVREEMDBAAR, b. n. *jang dápat di pindahkan paadda lájin orang*, *jang dápat di djoewal*.
VERVREEMDEN, b. w. aan een ander overdoen, *djoewal (pindahkan) paadda lájin orang*.
 De gemoederen —, *menjatroekean háti*.
 —, zie **VERWIJDEREN**.
 —, o. w. afkeerig worden, *djemoe*, *tiáda soeka lagi*.
VERVREEMDHEID, vr. verflauwing, *hál djádi koerang*.
VERVREEMDING, vr. verkoop van eenig land, *pendjoewátan tánah*.
 —, vreemdmaking, *penghalátan*.
 —, zie **VERWIJDERING**.
VERVRETEN, b. w. *mákan hábis*, *hábiskan dengan gegáras*.
 Zich — van nijd, *girgetam*.
VERVROEGEN, b. w. *mendholókan*, *djadikan lebeh dhólo*.
 Enen brief, *mendholókan hárt soerat*.
 —, o. w. *dátang lebeh dhólo*.
 De koorts vervroegt, *makka demam itoe dátang lebeh dhólo*.
VERVRIEZEN, o. w. *máti kadinginan*.
VERVROEGING, vr. *hál mendholókan*, *hál békin dhólœ-an*.
 Eene dagteekening —, *mendholókan hárt boelan*, *toelis hárt boelan jang belom*.

- , het vroeger komen, *hál dátang lebeh dhólo*.
VERVROLJKEN, b. w. *menjoekákan*, *menggamarkan*.
 De wijn vervrolijkt het hart, *makka ojer anggoer itoe menjoekákan háti*.
 Zich onderling —, *berrámé-raméan*.
 Vervrolijkt, *opgeruimd*, *kasedápan*.
VERVROLJKING, vr. *hál menjoekákan*, *hál menggamarkan*.
 —, vermaak, *kasoekáán*, *kagemáran*, *soeka háti*.
VERVROUWEN, o. w. *djádi dullaq*, *djádi kaparampoewánan*.
VERVUIDDHEID, vr. *prí tjamar (nedjis, kótor)*, *hál kótor*, *hál tjamar*.
VERVUILEN, o. w. *djádi tjamar (kótor, nedjis)*.
 Vervuild, *kótor*, *boesoq*, *tjamar*, *nedjis*.
 — (in de maag,) *hájin*.
VERVULLING, vr. *hál djádi kótor (boesoq, tjamar, nedjis)*.
VERVULLEN, b. w. volmaken, *penoehi*, *békin penoeh*, L.
 —, voltallig maken, *mengganápi*.
 Toen hare maanden vervuld waren, *sa-telah ganapláh boelannja*.
 —, nakomen, *menjampeikan*, *toeroet*, *péang*.
 Eene verbindtenis —, *menjampeikan djandji*, *péang djandji*.
 Wenschen —, *memenoehi hasrat*.
 Den dampkring —, *memenoehi adara*, S. R. 44.
VERVULLER, m. *jang memenoehi*, enz. zie **VERVULLEN**.
VERVULLING, vr. *penjoedán*, *penjoedáhan*, *hál memenoehi*, *hál mengganápi*, *hál menjampeikan*, zie **VERVULLEN**.
 De — eener belofte eischen, *toentoet perdjandjian*, S. R. 47.
 —, verhooring van wenschen, *tawofiq*, Ar.
 —, nakoming, *wafá*, Ar.
VERVUREN, o. w. *djádi boeroq*.
VERW, vr. zie **VERF**.
VERWAAIBAAR, b. n. *jang dápat di terbangkan (poekol) angin*.
VERWAAID, b. n. *kena di poekol angin*, *di poepoet bájoe*.
 —, door den wind afgedreven, *di báwa angin*, *di hányoetkan angin*.
VERWAAIJEN, b. w. *angkat*, *terbangkan*.
 De wind verwaait het zand, *angin terbangkan pásir*.
 Met een vaartuig verwaaid liggen, *berlábœh dengan práioe paadda tempat jang tedoh*.
 —, o. w. *dátang berpoepoet*, *di poekol angin*, *di terbangkan angin*.
VERWAAIJING, vr. *hál menerbangkan*.
VERWAAND, b. n. *kátjaq*, *kátjaq*, L., *angkoe*, L., *djoemáwa*, *besaar háti*, *tjoepar*, *tjongka*.

—, opgeblazen, *bongka*.
 Een — e gek, *orang paralenté*.
VERWAANDELIJK, bijw. *dengan kátjaq, atas prt djoemáva*.
VERWAANDEHEID, vr. *prt kátjaq, kótjaq, L., takabbor, Ar.*
VERWAARBORGEN, b. w. *tangoengkan, mengákoe, djadikan dirinja héntar*.
VERWAARBORGING, vr. *hál tangoengkan, hál mengákoe, hál djadikan dirinja héntar, katangoengan*.
VERWAARDIGEN, b. w. *berkenan mengformatkan, soeka kassi format, L.*
 Hij heeft zich niet verwaardigd u te antwoorden, *makka ía-poon ttáda berkenan mengformatkan angkaw dengan djawáb, makka dia tráda kassi format menjáhoet toewan*.
VERWAARDIGING, vr. *hál berkenan mengformatkan, hál soeka kassi format, L.*
VERWAARLOOZEN, b. n. *alpa, alpákan, lálei, ttáda índahkan, ttáda membílangkan, ttáda íngat, ttáda tjínta, loepákan dengan lále, taqtísir, Ar.*
 Verwaarloost u zelven niet, *djangan kámoe alpa akan dirímoe, M. S. R. 14*.
 Een werk —, *taqtísir pekarjáán, M. S. R. 90*.
VERWAARLOOZING, vr. *kaálpáán, hál ttáda íngat, gháfil, Ar., ghaflat, Ar.*
VERWACHTEN, b. w. *menantikan, toenggoe*.
 —, *hoopen, hárap*.
VERWACHTING, vr. *hál menantikan*.
 —, *hoop, pengharápan, asa, ara, arah, radjá, Ar.*
VERWAKKEREN, o. w. *djádi soeka poela, djádi ráme poela (lági)*.
VERWANDELBAAR, b. n. *jang dápat di pín-dahkan*.
VERWANDELEN, o. w. *zie VERANDEREN*.
 —, o. w. *pastaar sána sini, berdjálán sána sini*.
VERWANDELING, vr. *zie VERANDERING*.
VERWANT, m. en vr. *zie BLOEDVERWANT*.
VERWANT, b. n. *zie AANVERWANT, b. n.*
VERWANTSCHAPPING, vr. *zie BLOEDVERWANTSCHAP*.
 —, *overeenkomst, hál hampir sâma*.
VERWANTSCHAP, b. n. *veel overeenkomst hebbende, hampir sâma*.
 — *door banden des bloeds, djádi sánaq berkaloewarga*.
VERWARD, b. n. *in de war, koesoet, bilas, bélas, rágoe, líntang-poekang*.
 — *op elkander, zoo als boeken, enz. ttándah*.
 Het garen is —, *benang áda koesoet*.
 —, *zonder zamenhang, giradoq*.
 — (*van denkbeelden*) *bingoeng*.
 De Pahangsche vloot was onder malkander —, *makka segalla kalangkápan Páhang poon líntang-poekang*.

—, *verlegen, rágoe*.
VERWARDELIJK, bijw. *dengan koesoet, ttáda dengan atoeran, tertjampor*.
VERWARDHEID, vr. *prt jang koesoet, zie VERWARD*.
 — *van denkbeelden, prt bingoeng*.
VERWARMEN, b. w. *pánaskan, memánaskan, menghángatkan, békin pánas, L., fofo, Tern*.
 —, *levenswarmte geven, soekkan*.
VERWARMING, vr. *hál memánaskan, hál békin pánas, L.*
VERWARREN, b. w. *in de war brengen, koesoetkan, békin koesoet, gáwoel*.
 Het haar —, *in de war brengen, membílangkan ramboet*.
 —, *bedremmelen, membíngoengkan*.
 —, *door een —, tjampor*.
Verward, *verlegen, máloe*.
 —, *verwarring, gisting veroorzaken, mengharoekan, menghároe-bíroekan*.
VERWARRING, vr. *wanorde, prt hál jang hároe-bíroe, taswísj, Ar.*
 —, *leven, oploop, roesoe, L., gampar*.
 —, *verlegenheid, máloe*.
VERWASSCHEN, b. w. *pákei dengan tjoetji, pákei dengan membásoh*.
VERWASSEN, o. w. *verkeerd groeijen, sáláh toemboeh*.
 —, *door groeijen verdwijnen, hilang dengan toemboeh*.
 — *van eenig gebrek van een mensch, hilang dengan djádi besnar*.
VERWATEN, b. n. *kena koetog, kena lanat*.
 —, *zie ONDEUGEND, GODDELOOS*.
 —, *zie TROTSCH*.
VERWATENHEID, vr. *zie GODDELOOSHEID*.
 —, *zie TROTSCHHEID*.
VERWATERD, b. n. *roesaq (boeroq) kárana kena ajer*.
 Een — (*verstíjfd*) *paard, koeda jang kákoe*.
VERWATERDHEID, vr. *prt bárang jang di roesaqkan ajer*.
 — *van een paard, kalakoewan koeda jang kákoe*.
VERWATEREN, b. w. *meroesaqkan óleh ajer*.
 De regen verwatert het hout, *makka hoedjan meroesaqkan kájoe*.
 —, *met water reinigen, tjoetji dengan ajer*.
 Gezouten visch —, *ganti ajer ikan assín*.
VERWATERING, vr. *prt bárang jang di roesaqkan ajer*.
VERWBORD, o. (*palet*) *pápan pandei gambar, pápan toekang tjat, L.*
VERWDOOS, vr. *verfdoos, bakas djánang, tampat tjat*.
VERWEDDEN, b. w. *eene weddingenschap doen, bertároh, betároh, L.*
 Eene ropij —, *betároh sátoe roepíah*.

- Al zijn geld —, *hilangkan oewangnja dengan betâroh.*
- Zijn leven —, *betâroh djîwa.*
- VERWEEKEN, b. w. al te lang weeken, *rendam terlâloe lâma.*
- , zacht, week maken, *melemboetkan.*
- VERWEELDERIGEN, o. w. *djâdi kaparam-poewânan, djâdi dullag.*
- VERWEERD, b. n. door de zond, *roesaq kena sinar mâta-hâri.*
- , door vocht, zoo als linnen, *tjutt, di mâkan tjutt.*
- VERWEERDER, m. *jang melâwan, zie ADVOKAAT.*
- , beschermer, *jang melindongkan.*
- VERWEERSCHRIFT, o. *soerat jang melâwan.*
- VERWEEZEN, o. w. *djâdi piâtœ, djâdi jâtim.*
- VERWEIDEN, b. w. *pindahkan paadda lâjin pândang, târoh paadda lâjin tempat roempœt.*
- VERWEKKEN, b. w. (kinderen,) *berânaq, per-ânaqkan.*
- Voorwaar ik heb u niet verwekt, *sa-soenggoehnja angkaw boekan kâni per-ânaqkan, Isk. 32.*
- , doen ontstaan, *mendjadikan, membâwa, mengadâkan.*
- Ziekten —, *mendjadikan penjâkit, menjâkitkan, bekin sâkit, L.*
- Pijn —, *persakitt.*
- , opwekken, *bângoerken, bangkitkan, kassî bângoer, L.*
- Dorst —, *mendhagâkan, djadikan dhâga, bekin aw, L.*
- Tot toorn —, *menggoesârt, memorkâkan, mengamârahkan, bekin mârah, L., bekin goesar, L.*
- Twist —, *menimboelkan tjidera, mengoepaq âpt perbantâhan.*
- VERWEKKEB, m. zie AANHITSER, AANSTOKER.
- VERWEKKING, vt. zie AANHITSING.
- , van kinderen, *hâl berânaq, hâl perânaqkan.*
- VERWELDIGEN, b. w. zie OVERWELDIGEN
- VERWELF, o. zie GEWELF.
- VERWELKEN, o. w. *lâ oe.*
- De jasmijn is reeds verwelkt, *boenga (kumbang, L.) melâti soedah lâjoe.*
- Doen —, *melajoekan.*
- VERWELKBAAR, b. n. *jang lâjoe, jang boleh lâjoe.*
- , zie VERGANKELIJK.
- VERWELKING, vt. *hâl bârang lâjoe.*
- VERWELKOMEN, b. w. *brî salâmat dâtang, kassî salâmat dâtang, L.*
- , met pligtplegingen, *samboet, menjamboet.*
- Eenen vorst plegtiglijk —, *inhalen, mengâlœ-ngaloekan râdja, Hoft., pâpaq, L.*
- VERWELLUSTEN, b. w. *hâbiskan dengan ber-*
- sjahwat, boeroeskan dengan menoeroet hawâ nafsoe.*
- VERWELOOSHEID, vt. *hâl hilang tjatnja, hâl soedah beroebah djânangnja.*
- VERWELOOS, b. n. *beroebah djânang, hilang djânang, hilang tjat, L.*
- VERWELVEN, b. w. *melangkongkan, memboewat gobbat.*
- VERWELVING, vt. *hâl melangkongkan.*
- VERWEN, b. w. *lâboerkan dengan djânang, târoh tjat, L., djabaq.*
- De lippen —, *banyon, bebanyon.*
- De nagels rood —, *pâkei kennâ (hinet, verb.)*
- , indooopen, *tjelop, kampah.*
- , zie SCHILDEREN.
- VERWENNEN, b. w. *hilangkan bêlâsa, lepas-kan âadat.*
- , vergeten, *loepa.*
- Arabisch te spreken, *hilangkan bêlâsa bitjâra arab.*
- Een kind — (afwennen,) *stout te zijn, mengâdjâr ânaq bêjar djângan lâgi nakal.*
- , bederven, *meroesakkan, mendjâhalkan oleh pemboedjok-an.*
- Een verwend kind, *ânaq nakal, ânaq delap, L.*
- VERWENNING, vt. *hâl hilang bêlâsa.*
- van kinderen, *hâl bekin nakal, sabab trâdu kassî adjar, L., hâl mendjadikan nakal sabab trâda mengâdjâr.*
- VERWENSCHEN, b. w. *koetok-i, mengoetok-i.*
- VERWENSCHING, vt. *koetoq, lanat, Ar.*
- VERWER, m. *blauwverwer, toekang tjelop, pandei tjelop.*
- , zie SCHILDER.
- VERWEREN, b. w. *lâwan, melâwan.*
- Een —de oorlog, *prang jang melâwan sahâdja.*
- Aanvallender en verdedigender wijs oorlogen, *berprang dengan menjerang serta melâwan.*
- , zie AFWEREN, VERDEDIGEN.
- , o. w. *di mâkan tjutt.*
- VERWERING, vt. *pelawânan, hâl melâwan.*
- VERWERIJ, vt. *tempat tjelop kâjin.*
- , verwerswinkel, *tempat toekang tjelop, kadei pandei tjelop.*
- VERWERKEN, b. w. *pindahkan, târoh paadda lâjin tempat.*
- , werkende verbruiken, *hâbiskan dengan bekaranja.*
- , zich overwerken, *meranggâkan diri, zie OVERWERKEN.*
- , o. w. *djâdi roesaq (boesog) sabab loenab terlâloe kras.*
- VERWERKING, vt. *hâl memindahkan, hâl târoh paadda lâjin tempat.*
- , (van gistende stoffen,) *hâl djâdi roesaq (boesog) sabab loewab terlâloe kras.*
- VERWERPELIJK, b. n. *jang mistî di boewang (toelaq,) jang trâda boleh di tarima, kabowângan.*

VERWERPELLJKHEID, vt. *prt* *hâl jang tiâda bôleh di tarima.*

VERWERPELING, m. en vt. *orang kaboe-wangan, orang hina.*

VERWERPEN, b. w. *toelaq, boewang, tiâda tarima, menafakan.*

—, zie **VERSMADEN**, **VERSTOOTEN**, **AFKEUREN**.

Eenen getuige —, *menoelaq sjaksi sa-orang, tiâda tarima sjaksi sa-orang.*

Een voorstel —, *tiâda tarima mas-âlet, toelaq permintâan.*

VERWERPENSWAARDIG, vt. *jang hâroes di toelaq, jang tiâda bôleh di tarima.*

VERWERPING, vt. *hâl menoelaq, hâl memboewang, hâl tiâda tarima, pemboewangan.*

— van een voorstel, *hâl memboewang mas-âlat.*

VERWERSHANDWERK, o. *pekaradjân toekang tjelop.*

VERWERSKUIP, vt. *tong toekang tjelop.*

VERWERVEN, b. w. *dâpat, berôleh, tarima.*

VERWERVING, vt. *hâl mendâpat, perolêhan, hâl menarima, hâl berôleh.*

VERWEVEN, b. w. *hâbiskan dengan tenoen.*

—, anders woven, *tenoen lâjin roepa.*

VERWEZEN, verl. deelw. *kena koekoem.*

— in eene boete, *kena denda, di dendâ-t.*

VERWHOUT, o. *kâjoe sâpang.*

Javaansch rood —, *kâjoe bangkoedoe.*

Rood —, dienende om de nagels te kleuren, *kennd, Ar., pâtjar tjina beurum, Soend.*

VERWIGGELLEN, o. w. *bergeraq, begeraq, L., gôjang, bergôjang.*

—, b. w. *menggeraqkan, menggôjangkan.*

VERWIGGELING, vt. *hâl bergeraq, hâl bergôjang.*

VERWIJDEN, b. w. van kleederen, *melonggarkan, bêkin longgar, L.*

—, een terrein, *meloewaskan, melâpangkan*, zie **VERGROOTEN**.

—, o. w. *djâdi longgar, djâdi loewas (lâpang).*

VERWIJDEND, b. n. *jang meloewaskan.*

—, openend, *jang memboeka.*

VERWIJDEED, b. n. *djâwh, djâwoh, doer, Perè.*

Verst —, *moetacharin, Ar., eig. moe-tachir.*

Van elkander — leven, *hidop berbantah-bantâhan.*

VERWIJDEREN, b. w. *mendjâwhkan, mendjâwohkan.*

Zich van de menschen —, *mendjâwohkan diri derri paadda orang bânjaq.*

Zich —, henen gaan, *pergi, pât, pigi, L., pergi berdjalan.*

Van den weg —, *menjimpang derri paadda djâlan.*

En al het kwado kan hij niet van zich —, *dan segalla jang sjar itoe tiâda ia dâpat*

mendjâwohkan derri padanja, M. S. R. 21.

—, doen voorbijgaan, *melaloekan.*

Zich van Abdul Rahman verwijderd houden, *tiâda mâwoe bertoesbat dengan Abd'or-rahman.*

VERWIJDERING, vt. *hâl menjimpang, hâl mendjâwohkan, pendjâwohan.*

—, afstand, *djâwh, djâwoh.*

—, verdeeldheid, *tjiderâ, perbantâhan.*

—, verreemding, *pentjeré-an, moesâ-raqt, Ar.*

VERWIJDING, vt. *hâl melonggarkan*, zie **VERWIJDEN**.

—, wijder wording (van eene wond), *hâl djâdi lebeh besaar.*

—, openmaking, *pemboekâin.*

VERWIJFD, b. n. *kaparampoewânan, lemboet, dullaq.*

— maken, *djadikan kaparampoewânan.*

VERWIJFDHEID, vt. *prt kaparampoewânan, kalembotan.*

VERWIJL, o. *pertanggôhan, perlambâtan, lâma.*

Zonder eenig —, *dengan tiâda pertanggôhan, dengan tiâda toenggoe lâgi.*

Een — van drie dagen, *pertanggôhan tiga hâri, tiga hâri lamânja.*

VERWIJLEN, b. w. zie **UITSTELLEN**, **VERSCHUIVEN**.

—, o. w. zie **VERTRAGEN**.

VERWIJLING, vt. *pertanggôhan, perlambâtan.*

VERWIJLT, o. *bangkilan, pembangkilan, bangkit, L., tjampaq, dâleh, tjeld-tjoeloe.*

Een — verdienen, *hâroes di bangkilkan.*

VERWIJTELIJK, b. n. *jang hâroes di bangkilkan.*

VERWIJTEN, b. w. *bangkil, membangkil, bangkit, L., tjampaq, oemal-oemal, L.*

Een berouwebbend mensch moet gij zijne misslagen niet —, *makka orang jang menjesal itoe djângan di bangkilkan olehnoe bârang sâlahnja.*

VERWIJTER, m. *orang jang membangkil (bangkit, L.)*

VERWIJTING, vt. zie **VERWIJLT**.

VERWIJVEN, b. w. *mendjadikan kaparampoewânan.*

—, o. w. (verwijfd worden) *djâdi kaparampoewânan.*

VERWIJZELING, m. en vt. zie **BALLING**.

VERWIJZEN, b. w. *toendjoes paadda lâjin tempat.*

—, zie **VEROORDELEN**, **VONNISSEN**.

— (naar eene andere regtbank), *poe-langkan, Br. Pal.*

VERWIJZING, vt. *hâl menoendjoekkan paadda lâjin tempat.*

—, zie **VERBANNING**.

— naar den Firdana Mantri, *hâl poelangkan kapada Ferdâna Mantri.*

—, kanteekening, *renvooi, hâsjijat, Ar.*

VERWILDERD, b. n. van een' land, *tânah kôsong, hoetan.*

—, in wanorde, *koesoet-koesoet, sálah peratoeran.*
 —, wild, woest, (van menschen) *liar, gálaq.*
 Een —, loszinnig mensch, *orang geibána.*
VERWILDEREN, o. w. (van een land) *djádi hoetan.*
 Hij laat zijne landerijen —, *tánahnja djádi hoetan.*
 —, van boomen, *toemboeh terláloe bá-njay tjábang.*
 —, van menschen, *djádi geibána, itáda karoewan lákoe djálan.*
 Een verwilderd jong mensch, *orang moedah jang itáda karoewan lákoe djá-lannja.*
 —, van dieren, *djádi djálang (gálaq).*
VERWILDERING, vr. (van land) *hál djádi hoetan.*
 —, ongeregeldheid, *lákoe djálan jang kapista (djáhat), lákoe djálan jang itáda (tráda, L.) karoewan.*
VERWILLIGEN, b. w. zie **BEWILLIGEN**, **INWILLIGEN**.
VERWILLIGING, vr. zie **BEWILLIGING**, **INWILLIGING**.
VERWINBAAR, b. n. *jang dápat di alahkan, jang bóleh di menang.*
VERWINDEN, b. w. *likas poela (lági).*
VERWING, vr. *hál tjelop kájin, pentjelóp-an.*
VERWINNAAR, m. zie **OVERWINNAAR**.
VERWINNELIJK, b. n. zie **VERWINBAAR**.
VERWINNEN, b. w. zie **OVERWINNEN**.
VERWINNING, vr. zie **OVERWINNING**.
VERWINTEREN, b. w. *menáhon*, d. i. gedurende den natten moeson of regentijd overblijven.
VERWINTERING, vr. *hál menáhon.*
VERWISSELAAR, m. *jang menoekar, jang mengoerop.*
 — van geld, *toekang toekar oewang, toekang oerop.*
VERWISSELEN, b. w. *toekar, bertoekar, menoekar, oerop.*
 Van kleederen —, *sálin pekájin.*
 De droefheid met de blijdschap —, *bertoekar doeka dengan soeka.*
 —, veranderen, *oebahkan, mengoebahkan.*
 Peper wordt voor zout verwisseld, *láda di ganti (toekar) gáram.*
 Van paarden —, *gantikan koeda.*
 Een verwisseld kind, *ánaq jang di toekar.*
VERWISSELING, vr. *penoekáran, pengoerópan, penjalinan, pengoebáhan, pengganti-an*, zie **VERWISSELEN**.
 — van goud tegen zilver, *penoekáran amas dengan péraq.*
VERWITTEN, b. w. *poetihkan poela, memoe-tihkan poela, békin poetih lági, L.*
VERWITTIGEN, b. w. *membri táhoe, mengáta, mengatákan, memáloemkan, kasst táhoe, L., kasst bertáhoe, L., mengchabarkan, mewartákan, membritákan.*

— wat hij gezegd heeft, *memáloemkan bárang katánja.*
VERWITTIGING, vr. *chabar, Ar., kábar, L., pembrian táhoe, hál mengchabarkan, hál memáloemkan, hál kasst táhoe, L.*
VERWOED, b. n. *gálaq.*
 —, van olifanten, *matta, Sansk., mat-toe, Jav.*
 —, van andere dieren, *boewas, gálaq.*
VERWOEDEN, o. w. *djádi gálaq, áda gálaq.*
VERWOEDHEID, vr. *gá aq, pri gálaq.*
 —, van dieren, *kalakoewan boewas (gálaq).*
 De — van eenen tijger, *gálaqnja harimaw (mátjan, L.)*
VERWOEST, b. n. *roesaq, binása.*
VERWOESTEN, b. w. *meroesaqkan, membina-sákan, karamkan, mengáram, kardja roe-saq, L., békin roesaq, L., charab, Ar., charabkan.*
 Te vuur en te zwaard —, *meroesaqkan (membinasákan) dengan ápt dan pedang.*
 Het menschelijk ligchaam wordt door verschillende ziekten verwoest, *makka di binasákan toeboh manoesia itoe dengan bágei-bágei penjákit, M. S. R. 13.*
VERWOESTER, m. *jang membinasákan, pembinása, jang meroesaqkan, jang kardja roesaq.*
VERWOESTING, vr. (de daad) *pembinasáan.*
 —, (het gevolg) *kabinasáan, karoesákan, kakaráman, charab, Ar.*
 Algemeene —, de ondergang der wereld, *djamádjoedja.*
VERWONDEN, b. w. *meloká-t, békin loeka, L.*
VERWONDERAAR, m. *orang jang memandang dengan heiran.*
VERWONDEREN, b. w. *mengheiránkan, tjang-angkan.*
 Zich —, *djádi heiran, tjangang.*
 En al het volk verwonderde zich van alle kanten over hem, *makka segalla orang derri paadla segalla fihag itoe tertjanganlah padánja, M. S. R. 44.*
 —, bewonderen, *pandang dengan heiran.*
VERWONDERING, vr. *heiran, Ar., tadjob, Ar.*
VERWONDERINGSTEEKEN, o. *tanda heiran.*
VERWONDERINGSWAARDIG, b. n. *indah-indah, jang hároes di pandang dengan heiran, ádjibat, Ar.*
VERWONDERLIJK, b. n. *jang mengheiránkan, jang bri heiran, indah-indah, ádjib, Ar.*
 —, bijw. *atas pri jang mengheiránkan, terláloe amat.*
 —! hemel! *aling!*
 Zij is — schoon, *terláloe amat éloq párasnja.*
VERWONDERLIJKHEID, vr. *tsifat jang indah-indah, pri jang membri heiran.*
VERWONDING, vr. *hál meloká-t.*
 —, wond, *loeka, djiráhat, Ar.*
VERWONEN, b. w. *bajar séwa roemah.*

VERWONNELING, m. *orang jang di alahkan, orang ka-alahan, orang jang di taloqkan.*
VERWORDEN, o. w. *djádi boesoq.*
VERWORDING, vt. *hál djádi soeka.*
VERWORGEN, b. w. zie **VERWURGEN**.
VERWORMD, b. n. *boeboq.*
VERWORMEN, o. w. *di mákan boeboq (hoelat).*
VERWORMING, vt. *wormstekigheid, hál di mákan boeboq (hoelat).*
VERWORPELING, m. *tjandála*, Sansk. (zoon van eenen Soedra en eene Braminsche moeder), *orang kabowéangan.*
VERWORPENHEID, vt. *prí (kaadään) orang jang di tjoetjakan (hinákan), dzalálat, Ar., mardoed, Ar.*
VERWORTELEN, o. w. *berákar.*
VERWRIKKEN, b. w. *mengongkil, menggeraq, menggójang.*
   —, zie **VERREKKEN**.
   —, wed. w. *bergeraq, bergójang.*
VERWRIKKING, vt. *pengongkilan.*
   —, *beweging, hál bergerak.*
VERWRINGEN, b. w. *prah poela, pras lági sakáli, L.*
   —, *verdraaijen, poelas, poelir, L.*
   De hand —, *poelas tângan, poelir tângan, L.*
VERWRINGING, vt. *verdraaijing, hál poelas (poelir, L.)*
VERWULF, o. *langkong, qobbat, Ar.*
VERWURGEN, b. w. *met de handen den keel toenijpen, tjekêq léhêr, tjakaq léhêr.*
   —, *met eene koord, koejjoet, mengoetjoet.*
VERZACHTEN, b. w. *meleumboetkan, meleumboett, melémbéqkan.*
   Een gemoed —, *meleumboetkan hâti.*
   Eene kleur —, *memoedákan warna.*
   Eene straf —, *mengoerangkan sjiksa.*
   Een stuk leder —, *melémbéqkan sapótong koelit.*
   —, *stillen, troosten, mendiamkan, lipar.*
   —, o. w. *djádi lemboet, djádi lémbéq (tedoh).*
   Het weder verzacht, *mása djádi tedoh.*
VERZACHTEND, b. n. *jang meleumboetkan, zie VERZACHTEN.*
VERZACHTER, m. *jang meleumboetkan.*
   — *van smarten, penglipar lára.*
VERZACHTING, vt. *hál meleumboetkan, perlemboetan, zie VERZACHTEN.*
   —, *verligting, ringánan.*
   — *van koorts, hál demam djádi koerang.*
VERZADELJIK, b. n. *jang dápat di kinnjangan.*
VERZADELJKHEID, vt. *prí jang dápat di kinnjangan.*
VERZADEN, b. w. *verzadigen, kinnjangan, poewaskan.*
   Ik durf mij niet —, *akoe tákoet mákan kinnjangan, M. S. R. 52.*
   Eenen hongerigen —, *kinnjangan orang jang lápar.*
   Verzadigd, *kinnjung.*

Zich met boombladeren —, *menginnjangan dirinja dengan dáwon kájoe, S. R. 29.*

Zijne lusten —, *memoewaskan nafsoe.*

Wanneer hij wil verzadigd worden, *apabila ia menghandákt djádi kinnjangan, M. S. R. 21.*

VERZADING, vt. *verzadiging, hál menginnjangan, penginnjangan, hál memoewaskan.*

—, *stilling van honger of dorst, kinnjang.*

—, *inslurping, pengisápan.*

VERZAGEN, b. w. *grgádjí sakáli.*

—, *verkeerd zagen, sálah menggirgádjí.*

VERZAKEN, b. w. *sangkal, bersangkal, monkir, Ar.*

Gods vloek op hem, die God verzaakt! *lanat Allah alayhi jang menjangkal Allah! De geboden —, melaloewt titah.*

VERZAKER, m. *Godverzaker, jang menjangkal Allah.*

VERZAKING, vt. *hál bersangkal, penjangkalan, hál monkir.*

—, *afstand, hál menjarahkan.*

VERZAKKEN, o. w. *ríngas, amblés, L., toeron.*

VERZAKKING, vt. *hál ríngas (amblés, L.)*

VERZAMELAAR, m. *jang menghímpونkan, jang koempolkan, L., jang mengampونkan, hásjir, Ar.*

—, *in orde schikker, orang jang mengátorkan.*

— *van schatten, orang jang menghímpونkan máta benda, orang jang koempol harta.*

—, zie **THESAURIER**, **ONTVANGER**.

VERZAMELBAAR, b. n. *jang dápat di koempolkan (hímpونkan).*

VERZAMELEN, b. w. *koempolkan, hímpونkan, ramékan.*

Volk —, *krahkan rai-jat.*

Zich —, *bijeenkomen, berkoempol, berhímpون.*

Want de engelen — op Gods bevel hunne lichamen, *kárana segalla melájikat dengan titah Allah táála berhímpون toebohnja, M. S. R. 26.*

VERZAMELING, vt. *(de daad) pengoempeolan, penghímpونenan, idjmd, Ar.*

—, *het bijeengezamelde of bijeengekome, pekoempeolan, perhímpونenan, sjá-b, Ar.*

— *van boeken, perhímpونenan kitáb, pekoempeolan boekoe.*

—, *zamenscholing, roeroeboengan.*

VERZAMELPLAATS, vt. *tampat pekoempeolan, tempat perhímpونenan.*

—, *plaats van zamenscholing, tempat roeroeboengan.*

VERZANDEN, o. w. *djádi penoeh pásir, penoeh pásir.*

De vaartuigen kunnen niet binnenkomen door het — der rivier, *makka práhoe táada*

boleh másog sabab koewala soengei soedah djádi penoeh pásir.

VERZANDING, *vr. hál di penoeh pásir.*

VERZEEUWD, *b. n. máhoq láwoet.*

VERZEEUWDHEID, *vr. sákit máboq láwoet.*

VERZEEUWEN, *o. w. áda máboq láwoet.*

VERZEGELAAR, *m. jang boeboh tjap, jang matrikan, jang tároh tjap, L.*

VERZEGELEN, *b. w. boeboh tjap, tároh tjap, L., matrikan.*

Eene nalatenschap —, *matrikan tarikat, tároh tjap paadda harta peninggálan, boeboh tjap paadda harta órang máti.*

—, *bevestigen, tetapkan, soenggoehkan*

VERZEGELING, *vr. pemboebohan tjap, hál matrikan, hál tároh tjap.*

—, *bevestiging, hál menetapkan.*

VERZEGGEN, *b. w. djandji, berdjandji.*

Verzegd zijn, *(het jawoord gegeven hebben), soedah bertoenangan.*

—, *verzweren, soempah tiáda máwoe, tiáda handaq.*

Hij verzeide het onder zeil te gaan, *makka ía-poon bersoempah tiáda máwoe berlájar.*

VERZEILEN, *b. w. mengáranikan kapal dengan berlájar, berlájar káramkan.*

Laten —, *betároh akan di perlájarkan, betároh ákan di menang oleh práhoe jang terlebeh amat ladjoenja.*

Ik weet niet waar hij verzeild is, *kita tiáda táhoe di mána ía pergi.*

—, *van plaats veranderen, berlájar puadda lájin tempat.*

—, *verkeerd zeilen, sdlah berlájar.*

—, *ergens op zeilen, berdampar.*

VERZEKERAAR, *m. betuiger, bevestiger, jang menetapkan.*

—, *verwaarbörger, órang jang berdjandji mengganti roegi.*

VERZEKERD, *b. n. tentoe, soenggoeh, karoe-wan.*

— *(door eene waarborgmaatschappij), másog perdjandjian mengganti roegi.*

Hij is daarvan —, *makka ía táhoe ítoe dengan tentoe.*

VERZEKERDHEID, *vr. hál jang tentoe, kasoenggoehan.*

VERZEKEREK, *b. w. bewaarheden, soenggoehkan, benarkan, menjábitkan, pastikan, mastikan, memastikan.*

—, *bevestigen, tetapkan.*

Zich van iets —, *overtuigen, dápat táhoe jang betoel-betoel.*

Ik wil er mij van —, *sahája máw táw ítoe betoel-betoel.*

Zich van iemands persoon —, *tangkap sa-órang.*

Zijn huis tegen brandschade —, *tanggoengkan roegt káloe-káloe roemahnja hángoes, menjoeratkan roemahnja akan menggantikan roegt káloe-káloe hángoes.*

Zijn huisraad is voor tienduizend gul-

den verzeikerd, *makka perkákas roemahnja ítoe tersoerat másog perdjandjian mengganti roegi sa-laqsa roepiah.*

VERZEKERGELD, *o. oewang katangoengan mengganti roegi.*

VERZEKERING, *vr. hál menjoenggoehkan, penjoenggoehan.*

—, *bevestiging, katetápan, itzbát, Ar. In — nemen, tangkap.*

—, *borg stellen, tangyoeng, djádi hentar.*

VERZEKERKANTOOR, *o. kantor persfrowan jang tanggoeng roegi, kantor persakoetówan jang mengganti roegi.*

VERZEKERINGSKONTRAKT, *o. soerat perdjandjian mengganti roegi.*

VERZELFSTANDIGEN, *b. w. berdzátkan, bri oedjoed.*

VERZELFSTANDIGING, *vr. hál berdzátkan, hál bri oedjoed.*

VERZELLEN, *b. w. toeroet, íkoet, L., mengiring, Hoft., tenáni, mengáwan, songsong, serto.*

Welke hem te allen tijde verzelde, *jang sertánja paadda segalla koetika, M. S. R. 4.*

Wat zal hen —? *apákah jang pergi sertánja?*

Doen vergezeld gaan, *sertákan, menjertákan.*

—, *zie GELEIDEN.*

VERZELLER, *m. jang toeroet, pengiring, Hoft., pengikoet.*

VERZELLING, *vr. hál mengiring, Hoft., hál menoeroet.*

VERZENDEN, *b. w. zie AFZENDEN.*

VERZENDER, *m. zie AFZENDER.*

VERZENDING, *vr. zie AFZENDING.*

VERZENEN, *vr. meerv. toemit-toemit, toengkaq, Jav.*

VERZENGD, *b. n. kena hángoes, hángoe.*

Een — *kleed, kájin jang kena hángoes.*

—e luchtstreek, *benoewa pánas, d. i.:*

—oord, *terwijl oedara of angin pánas, eene heete dampkring of lucht beteekent.*

Geen haar van zijne huid was —, *makka sa-lei roemánja poon tiáda hángoes, S. R. 134.*

VERZENGEN, *b. w. hángoeskan.*

—, *o. w. hángoes.*

—, *gelijk de gloeiende winden, ook hout — om het te krommen, lájorkan.*

— van planten en kruiden, *lájor.*

Verzengde korenaar, *poelot terlájor.*

VERZENGING, *vr. pengangoesan, hál menghangoeskan, kalajoerau.*

VERZENMAKER, *m. toekang (pengárang) parton, zie DICHTER.*

VERZET, *o. tijverdrijf, bárang kasoekáan.*

—, *tegenkanting, perbantáhan, pelawánan.*

—, *zie RUST, VERPOOZING, PAND.*

VERZETTEN, *b. w. ptndahkan, tároh paadda lájin tempat, asá.*

Men kan geen voet meer —, *tiada dapat berdjedjag lagi*, S. R. 30.

—, zie VERPLANTEN, VERPLAATSEN, VERBIDDEN, VERGETEN, VERPANDEN, VERWEDDEN.

Hij is niet te —, *makka terlaloe tagar hatinja*.

Zich (tegen iets) —, *melawan, berbantah*.

Zich eens —, *menjoekakan diri*.

— (in het schaakspel), *pidahkan tēr*.

Zijne droefheid —, *loepakan doeka-tji-tanja*.

VERZETTING, vr. *hâl pindahan, pemindahan*.

—, verschikking, andere wijs van rangschikken, *hâl pengatoeran jang lajin*.

—, zie VERPANDING.

VERZIEDEN, b. w. zie VERKOKEN.

VERZIEN, b. w. onachtzaam verwaarloozen, *loepa dengan lalei*.

Het spel —, verbroddelen, *salah bermâjin*.

—, (geld), *bajar oetang menonton, L.*

—, verwedden, *bertaruh, betaruh, L.*

Zich —, *salah melihat*.

VERZIENING, vr. *salah penglihatan, hâl salah melihat*.

VERSIEREN, b. w. *mengarang, perbolakan*.

Een versierd verhaal, *jaritera jang di perbolakan*.

VERZIJGEN, b. w. *tâpiskan, saringan, kassâ saring, L.*

—, o. w. *tâpis, saring, L.*

VERZIJGING, vr. *hâl tâpis, saringan*.

VERZIJGVAT, o. *tampat tâpis, tempat saring*.

VERZIJFEN, o. w. *hilang bertris*.

VERZILVERAAR, m. *pandai menjâpoe dengan ajer përaq*.

VERZILVEREN, b. w. *përâkt, sâpoe dengan ajer përaq, dadjala dengan ajer përaq*.

VERZILVERING, vr. *hâl përàkt, hâl menjâpoe dengan ajer përaq, pemêrakan*.

VERZINKEN, o. w. *tinggalam*.

— (op zee), *gollâ*.

In gepeins verzonkoe, *tefekoer*.

In de zee van Gods genade —, *tinggelam di dâlam lawt rahmat Allah*.

Hoevele duizende bergen tot eenen dam gemaakt werden, verzonken zij geheel door de buitengewone diepte, *brâpa riboe goenong di tēmbogkannja hâbis tinggelam derri padda sangat dâlamnja*, S. R. 130.

VERZINKING, vr. *hâl tinggelam*.

VERZINNELIJKEN, b. w. *ibâratkan, oepamâkan*.

Gelijkenissen — de waarheid, *makka per-oepamâan itoe mengibâratkan kabenêran*.

VERZINNELIJKING, vr. *ibârat, Ar.*, *pengoepamâan*.

VERZINNEN, b. w. *mengadâkan, mengadâkan pertâma-tâma, mengira-ngira hingga dapat*,

Hij was het, die het maken van zijden stoffen uitvond, *tâlah jang mengndâkan berboewat soetra*.

Een middel —, *mengtra-ngirakan dâja*.

Zich —, vergissen, *bersâlah, salah fikiran*.

VEZINNING, vr. *pendapâtan dengan mengtra-ngira*.

VERZINSEL, o. zie VERDICHTSEL.

VEZITTEN, b. w. *bâjar tempat doedoeg*.

—, door zitten verliezen, *hilangkan dengan doedoeg*.

—, o. w. van plaats veranderen, *gisir, gessêr*.

VERZOEK, o. *permintâan, pemohonan*.

Een — toestaan, *brî mōhon, tarima permintâan*.

VERZOEKEN, b. w. *ptuta, gew. minta, meminta, mōhon, pōhonkan, memōhonkan, anoehoen, Jav.*

— om te mogen vertrekken, *bermōhon, minta diri, L.*

—, zie BEKOREN.

—, zie NOODIGEN.

En de Patih zeide: ik verzoek den wil van mijnen voortreffelijken gebiedter te vernemen, *makka soembah Pâlih anoehoen koelo saking karso doeli toewankoe*, H. R. P. (gedeeltelijk Jav.)

—, in verzoeking brengen, *membentjanâkan*.

VERZOEKER, m. *jang minta, jang mōhonkan*.

—, verleider, *orang jang membentjanâkan*.

De — duivel, *iblis, Ar.*

VERZOEKING, vr. *bertjâna*.

— dus duivels, *wawâs, Ar.*

—, bekooring, *tâwar, penâwar, fasoena, sarâna, mantrâ*.

In — brengen, *bapertjobâkan, membentjanâkan*.

Leid ons niet in —, *apâlah kiranja djângan membentjanâkan hamba*.

VERZOEKSCHEIF, o. *soerat permintâan, soerat rekês, verb., soerat pemōhanan*.

Een — overgeven, *bapersoembahkan soerat permintâan, kassâ (oendjoq) soerat rekês, L.*

VERZOENBAAR, b. n. *jang dâpat di perdameikan*.

—, vatbaar voor kwijtschelding, *jang dâpat di moeâdfkan, jang boleh di kassâ ampon, L.*

VERZOENDAG, m. *hârt perdamean*.

—, dag van kwijtschelding, *hârt moeâdf, hârt orang dâpat ampon*.

VERZOENDEKSEL, o. *toetoean tâboet*.

VERZOENEN, b. w. bevredigen, *dameikan, soelohkan*.

Eenen verzoenden vijand moet men niet te veel vertrouwen, *sâtroe jang djâdi tsokbat itoe djângan di pertjâja terlaloe amat*.

Eene misdaad —, *moeâdfkan dôsa, ampoent sâlah*.

VERZOENER, m. *jang mendameikan, pendâmei*.

- , die vergeving schenkt, *jang membrt moeâf, jang kassé ampon, L.*
- VERZOENING, *vr. perdameian, tsolk, Ar.*
—, vergiffenis, *moeâf, Ar., ampon.*
- VERZOENINGSWERK, *o. perboewâtan ampon, hâl moeâf, Ar., amat moeâf, Ar.*
- VERZOENLIJKHEID, *vr. hâti jang dâpat di perdameikau.*
- VERZOETEN, *b. w. mâniskan, memânisikan, bêkin manis, L.*
—, zie VERZACHTEN.
- VERZOETING, *vr. hâl memânisikan, pema-nisan.*
- VERZOLEN, *b. w. gant sôl, L., gant talapâkan sapâtoe.*
- VERZOLING, *vr. penggantian talapâkan sapâtoe, gant sôl, L.*
- VERZONEN, *b. w. mengâkoe ânaq lâki-lâki.*
- VERZONING, *vr. hâl mengâkoe ânaq lâki-lâki.*
- VERZOOMEN, *b. w. bêkin sôm bahâroe, L., berkelimkan poela.*
- VERZORGEN, *b. w. ptâra, L., palihâra, kalanggâra.*
—, van levensmiddelen voorzien, *mem-bêjâjâkan, membrt rezeqt, H.*
Iemand met alle oplettendheid —, *saliya.*
God verzorgt zijne dienaren, *bahoewa Allah djoewa jang membrt rezeqt puadda hambanja.*
Het vuur —, *djâga âpi.*
Eenen zieke —, *merawattin orang sâkû, L., djâga orang sâkit.*
Deuren en vensters —, *djâga pntoe dan djandêla bêjar di toetop bâjiq-bâjiq.*
- VERZORGER, *m. jang ptâra, jang memalihârâkan, zie VERZORGEN.*
—, God, *razzâq, Ar.*
- VERZORGING, *vr. pemalihârâan, hâl membê-jajâkan.*
- VERZOT, *b. n. gila ingin, rindoe-dendam.*
— op een meisje, *gila birâhi akan sa-orang parampoewan.*
- VERZOTHEID, *vr. ka-inginan jang gila.*
—, verliefdheid, *birâht.*
- VERZOTTEN, *o. w. gila ingin, gila birâht.*
Verzot op het spel zijn, *gila ingin ber-djoedt.*
Op kinderen —, *giligâtan.*
- VERZOUTEN, *b. w. boeboh gâram terlâlœe bânjaq, târoh gâram terlâlœe bânjaq.*
- VERZUCHTEN, *o. w. kaloh terlâlœe sângat.*
—, zie VERKWIJNEN.
- VERZUCHTING, *vr. hâl mengaloh.*
- VERZUIM, *o. alpa, lâlœ, kalalœn, kaül-pâan.*
Door —, *oleh kalalœn, sabab loepa dan lâlœ.*
Een misslag uit —, *bârang sâlah kâ-rana loepa dan lâlœ.*
—, verlies, *kahilângan.*
— van tijd, *kahilângan waqtoe.*
- VERZUIMEN, *b. w. lâlœi, alpa, chilâf, Ar.*
—, vergeten, *loepa.*

- Zijnen pligt —, *mengalpâkan, bârang jang ferlœe (wadjið).*
- Niets — wat noodzakelijk is, *tâda melâlœikan bârang jang di berhâdjat.*
- VERZUIPEN, *b. w. boeroeskan dengan minom.*
Zich —, *lemaskan diri di dâlam ojer.*
Zich in den wijn —, *minom anggoer sampé mampoes, L.*
- VERZUIPER, *m. dronkaard, pemâbog, orang jang memboeroeskan hartanja dengan minom âraq (sôpt, anggoer, enz.)*
- VERZUREN, *b. w. mengâsamkan, mengasâm, bêkin asam, L., bêkin massam, L.*
—, *o. w. djâdi asam (mâsam, massam, L.), djâdi bantjoet, L.*
- VERZURING, *vr. hâl djâdi asam.*
- VERZUURD, *b. n. bantjoet, L., bâst, L., asam, massam, L.*
- VERZWAGEREN, *b. w. djadikan sânaq sabab kâwin.*
Zich —, *djâdi sânaq kârana kâwin.*
- VERZWAGERING, *vr. hâl djâdi sânaq sabab kâwin, djâdi kaloewarga kârana nikâh.*
- VERZWAKKEN, *b. w. melemahkan, menghi-langkan goewat, mendlâifkan, letehkan, lesoeakan.*
—, *o. w. djâdi lemah, djâdi dlâif.*
Afgemat en verzwakt, *leteh-lesoe, dlâif, Ar.*
Daar ik nu reeds oud geworden ben en mijn ligchaam zeer verzwakt is, *makka sedang akoe soedah toewah dan toebokoe poon sângat dlâif, M. S. R. 57.*
- VERZWAKKING, *vr. hâl melemahkan, hâl mendlâifkan.*
— des gezichts, *kâboer mâta.*
- VERZWAREN, *b. w. membratkan, bêkin brat, perbesaar.*
Eenen eed —, *perbesaar soempah.*
—, toevoegen, *tambah.*
—, *o. w. zwaarder worden, djâdi le-beh brat.*
- VERZWAREND, *b. n. jang membratkan, jang bêkin lebeh brat, L.*
—e omstandigheden, *hâl ahoewâl jang membratkan.*
- VERZWARING, *vr. hâl membratkan.*
- VERZWEETEN, *b. w. hilangkau dengan ber-peloh.*
- VERZWELGEN, *b. w. inzwelgen, telan, gôgaw.*
Verzwolgen, *verzonken, istighrâq, Ar.*
Doen — (in het water,) *tinggelamkan.*
Toen de koning Farao door den toorn van God den Allerhoogste verzwolgen werd, *apabila râdja Fardên itoe di ting-gelamkan Allah tâala dengan morkanja, M. S. R. 51.*
- VERZWELGING, *vr. hâl menelan.*
—, (absorption,) *hâl tinggelam.*
- VERZWEDELEN, *b. w. djoewal bertoeekar-toekâran.*

VERZWEREN, b. w. zie **VERZEGGEN**.
—, veretteren, *hilang dengan bernānah*.

VERZWERING, vr. *hāl soempah trāda māwoe*.
—, zie **VERETTERING**.

VERZWIENEN, b. w. *boeroes, boeroeskan*.

VERZWIJGEN, b. w. *trāda mengatākan, trāda mengalouwarkau, semboenikan, dium*.

VERZWIJGER, m. *jang semboenikan*.

VERZWIJGING, vr. *hāl semboenikan, hāl trāda mengatākan*.

VERZWIKKEN, b. w. *sālah lākoe, L., tagaliat, kasellioe*.

VERZWIKKING, vr. *hāl sālah lākoe, L., hāl tagaliat*.

VERZWINDEN, o. w. *lennjap, hilang, ghājib, Ar.*

VESPER, m. (bij de Mahomedanen onbekend, *soembahjang ātsar* is het namiddaggebed, dat te vier uren aanvangt, terwijl de — gewoonlijk te drie uren begint).

VEST, vr. wal, *décāla, Perz., dinding*.
—, bolwerk, *bénténg, koeboe*.
—, kasteel, *kōta*.
—, kleedingstuk, *vestje, rompi*.
Vestaalsche maagd. *batoel, Ar.*

VESTEN, b. w. *membūténngkan*.
—, zie **VESTIGEN**.

VESTIGEN, b. w. grondvesten, *mengālasakan*.
—, daarstellen, *mendjadikan, mengadākan, memboewat, békin, L.*
De oogen op iets —, *pandang, mengéndjajq māta*.
Zijne hoop op God —, *hārap atas Allah*.
Het oog op eene maagd —, *birāhi akan ānaq dāra sa-ōrang*.

VESTIGING, vr. grondvesting, *hāl mengālasakan*.
—, daarstelling, *hāl mendjadikan, pemboewātan, békinan, L.*

VESTING, vr. versterkt kasteel, *kōta*.
—, schans, batterij, *bénténg, koeboe*.
Voorts had die — zeven wallen achter elkander, *adapoon kōta itoe toedjoh lāpis, S. R. 135*.
—, bolwerk, *bolwarti*, van het Portug. *bolvarte*.

VESTINGBOUW, m. *pekardjān memboewat bénténg, hāl mengikat bolwarti*.

VESTINGBOUWER, m. *pandai mengikat bolwarti, pandei memboewat bénténg (koeboe)*.

VESTINGBOUWKUNDE, vr. *ilmoe (kapindéi-ān) mengikat bolwarti, pengatahoewan memboewat bénténg (koeboe)*.

VESTJE, o. *rompi, L.*

VET, o. *gemoq, goemoq, lemaq*.

VET, b. n. en bijw. *gemoq, goemoq, sjahm, Ar.*
— vleesch, *dāngjang gemoq*.
— te beesten, *binātangjang gemoq, binātang bertambon-tambon*.
— worden, *djādi gemoq*.

— maken, *menggemoqkan, békin gemoq, menambonkan*.
—, mollig, *poezelig, umpoq, L.*
—, zie **VOORDEELIG**.

VETACHTIG, b. n. zie **VETFIG**.

VETBOOM, m. *manina*.

VETER, m. *tāli ikat, tāli-hoebong-hoeboengan, fita, L.*

VETEREN, b. w. *toetop sāma tāli ikat*.

VETHEID, vr. *kagemōk-an*.
— van het hoofd, *daki*

VETKAARS, vr. *dian gemoq, tilin gemoq, L.*

VETMAKING, vr. *hāl menambonkan, hāl békin gemoq*.

VETPOT, m. *tampat (bakas) gemoq*.

VETROK, m. *selāpoet gemoq*.

VETTEN, b. w. *menggemoqkan*.
—, mesten, *menambonkan*.

VETTING, b. n. *bergemoq, gemoq djoega, gemoq sedikit*.

VETWEIDEN, b. w. *menambonkan sāpt (sampi)*.

VETWEIDER, m. *ōrang jang menambonkan sāpt (sampi) toekang sampj jang gemoq*.

VEULEN, o. *ānaq koeda, koeda moeda, belo, Jav., ook bullo*.
— van eenen kameel, *ānaq onta*.

VEZEL, vr. *oerat sent, cerat hāloes*.
Harige — van den Arēn-boom, *doeq*.
— en van bloemen, *sāri*.

VEZELACHTIG, b. n. *beroerat sent, beroerat hāloes*.

VEZELN, o. w. *berbisig*.

VICARIUS, m. *nājib, Ar.*

VICE-ADMIRAAL, m. *laqsamāna moeda*.

VICE-PRESIDENT, m. *wakil kapāla mudjlis*.

VICTUALIËN, vr. zie **LEVENS MIDDELEN**.

VICTUALIËREN, b. w. *membakalkan*.

VICTUALIËMEESTER, m. *djoeroe membakalkan, djoeroe jang sadiākan bakal-bakālan*.

VIER, telw. en z. n. vr. *ampat, arbā, Ar., tjatoer, Sansk.*
—, (bij elkander,) *ber-ampat*.
Wij kwamen met ons — en, *makka kita datang ber-ampat ōrang*.
Met zij — en, *ōrang berampat, kumpangnja*.
— aan —, *ampat-ampat*.
— vogels, *boerong ampat ēkor*.
Tot — maken, *mengawampatkan*.
Hij kwam even voor — en, *makka ia-poon datang ampir djām peokol ampat (ampir peokol ampat)*.
In — en verdeeld, *di bahāgi ampat*.
— te gelijk, *ampat sāma sakāli*.
Alle —, (het zij afzonderlijk of vereenigd,) *ampat-ampat*.
Over — dagen, *toengging*.
En de koning met zijn gemalin en zonen met hun — en, *makka rācha deng-an istrinja dan ānaqnja ka-ampat*.

VIERAVOND, m. (heilige avond vóór eenen feestdag,) *mālam hāri rāju*, (de nacht

- wordt eerst genoemd bij de Maleijers).
- VIERBEENIG**, b. n. *berkâki ampat*.
- VIERBLADERIG**, b. n. *berdâwon ampat*.
- VIERBLOEMIG**, b. n. *berboenga ampat*, *berkumbang ampat*, L.
- VIERDE**, b. n. *ka-âmpat*.
De — zijn, *mengampâti*.
De — maand, *boelan jang ka-âmpat*.
—, o. $\frac{1}{4}$, *sa-per-ampat*, *sa-prâpat*, L., *soekoe*, *sa-soekoe*, *sa-pâha*.
 $\frac{4}{4}$, *koerang sa-soekoe lima*.
Drie en een — spaansche mat, *tiga ringgit sa-soekoe*.
Ten —, bijw. *paadda ka-âmpat kalinja*.
- VIERDEELIG**, b. n. *jang berbahâgi ampat*.
- VIERDEPART**, o. *sa-per-ampat*.
- VIERDERHANDE**, b. n. *bagei ampat*, *ampat roepa*.
- VIERDRAADSCHE**, b. n. *ampat pntal*.
— garen, *benang ampat pntal*.
- VIERDUBBEL**, b. n. *ampat ganda*, *ampat kâli*.
—e lagen, *ampat lâpis*.
- VIERDUIZENDSTE**, b. n. *jang ka-âmpat riboe*.
Het —, o. $\frac{1}{1000}$, *sa-per-ampat riboe*.
- VIEREN**, o. w. heiligen, *rajâkan*, *memoeliâkan*, *permoelia*.
Eenen feestdag —, *memoeliâkan hari raja*.
Iemand —, verheffen, *memoedji orang*.
Den teugel aan zijne driften —, *menoeroet hawâ nafsoe*.
—, bot —, *hoelor*, *lombar*, *brî landong*.
Den schoot (van een zeil) hot —, *brî landong tâli klat*, *hoeloerkan tâli klat*.
Een touw —, *hoelor tâli*.
- VIERENDEEL**, o. *sa-per-ampat*, *sapâpat*.
- VIERENDEELEN**, b. w. *bâgi ampat*, L., *bahâgi ampat*, *persasoekoe*.
—, met vier paarden van een trekken, *pakoedâkan*.
- VIERHANDIG**, b. n. *bertângan ampat*.
- VIERHOEK**, m. *ampat pendjoeroe* (*pendjoerei*), *ampat persâgi*, *ampat pissegi*, L., (beide laatste nïdrukkingen beteekenen eigenlijk: vierzijdig).
- VIERHOEKIG**, b. n. zie **VIERHOEK**.
- VIERHONDERDSTE**, b. n. en o. *ka-âmpat râtoe*.
- VIERHOORNIG**, b. n. *bertandog ampat*.
- VIERING**, m. *hâl memoeliâkan*.
- VIERJARIG**, b. n. *demoer ampat tâhon*.
- VIERKANT**, o. *ampat persâgi*, *ampat pissegi*, L.
Niet zuiver —, zoo als sommige zakdoeken, *soewaai*, Chin.
- VIERKANT**, b. n. *jang ampat persâgi*.
- VIERKANTEN**, b. w. *memoewat ampat persâgi*, *ampat persagikan*, *békin ampat pissegi*, L.
- VIERKANTIG**, b. n. *jang ampat persâgi*.
- VIERKANTIGHEID**, vt. *roepa ampat persâgi*.
- VIERKLAUWIG**, b. n. *berkoekoe ampat*.
- VIERKLEURIG**, b. n. *berwarna ampat*.
- VIERKORRELIG**, b. n. *berbidji ampat*.
- VIERLEDIG**, b. n. *berbâgei ampat*, *ampat perkâra*.
—e bepalingen, *sjarth ampat perkâra*.
- VIERLING**, m. en vt. *soedâra ânaq kambor ganda*.
- VIERMAAL**, bijw. *ampat kâli*.
— vermenigvuldigen, *gandâkan ampat*.
- VIERMAANDELIJKSCH**, b. n. *tiap-tiap ampat boelan*, *sâban-sâban ampat boelan*, L.
- VIERMANNIG**, b. n. in: —e plant, (tetranthera,) *tangkallak*, *hoeroe*, Soend.
- VIERPONDER**, m. een kogel van vier pond, *pelôr jang ampat kâti bratnja*.
- VIERPONDIG**, b. n. *ampat kâti bratnja*, *brat ampat kâti*.
- VIERRADERIG**, b. n. *berdjantâ ampat*.
- VIERSCHAAAR**, vt. zie **REGTBANK**.
- VIERSPRONG**, m. zie **KRUISWEG**.
- VIERSPAN**, o. *koeda ampat*, *ampat koeda*.
- VIERSTEMMIG**, b. n. *dengan soewâra ampat orang*.
- VIERTAL**, o. *bilângan ampat*, *djoemlah ampat*.
- VIERTALLIG**, b. n. *berampat*.
- VIERVAKKIG**, b. n. *bertampat ampat*.
—, met vier hokjes, *âda ampat kôtaq*, *berkôtaq ampat*.
— van eenen tuin, *âda ampat pêtaq*, *berpêtaq ampat*.
- VIERVINGERIG**, b. n. *berdjârt ampat*.
- VIERVLEUGELIG**, b. n. *bersâjap ampat*.
- VIERVOET**, m. *binâtang jang berkâki ampat*.
- VIERVOETIG**, b. n. *berampat kâki*, *berkâki ampat*.
— een kruipend gedierte, *hasjarât*, Ar.
—e dieren, vee, *mawâsji*, Ar.
- VIERVOUD**, o. *ampat kâli*, *ampat ganda*.
- VIERVOUDIG**, b. n. *berampat kâli*, *ampat ganda*, *ampat gandu-berganda*.
- VIERWERF**, bijw. *ampat kâli*.
- VIERZIJDIG**, b. n. zie **VIERKANT**.
- VIES**, b. n. walging verwekkende, *jang brî moewal*, *jang memoewalkan*, *jang djâdi djemoe*, *jang mendjemoekan*.
— van lucht, *denqoe*.
— zijn, walgen, *djemoe*, *moewal*, *bermoewal*, *gillî*.
- VIESHEID**, vt. *kadjemoewan*, *kagillian*.
- VIEZEVAAS**, vt. *tingkah*, *râsa hâti*.
- VIGNET**, o. *figoera*, *pigoera*, Port., *gambar paadda moeka kitâb*.
- VIJAND**, m. (algemeenc,) *moesoeh*, *ilwa*, Ar.
Al zijne —en op het slagveld overwinnen, *mengâlahkan segulla moesoehnja di mêdan paprângan*.
—, (bijzondere,) *satroe*.
— woden, *djâdi satroe*.

Als — behandeld worden, *di persatroe*.
VIJANDELIJK, b. n. *bermoesoeh*, *memoesoeh*.

— land, *negri bermoesoeh*.
— (van personen,) *bersatroe*, *menjatroewi*.

Iemand — zijn, *menjatroewi akan orang*, *bersatroe sama orang*, L.

VIJANDELIJKEID, vt. *prí moesoeh*, *prí satroe*, *kasatroewan*, zie VIJANDELIJK.

VIJANDIG, b. n. zie VIJANDELIJK, HATELIJK.

VIJANDIN, vt. *parampoewan bersatroe*.

VIJANDSCHAP, vt. (persoonlijke,) *prí kál kasatroewan*, *adawat*, Ar., *choetsoemat*, Ar.

—, (van een volk,) *permoesoehan*, *prí bermoesoeh*.

In — leven, *djoetaq*, L.

VIJF, telw. en z. n. vt. *lima*, *chams*, Ar.

Met zijn vijven, *berlima orang*, *kalimánja*.

Zij liepen met hun vijven weg, *lälöe lárt kalimánja*.

— boomen, *pohon lima batang*.

— en veertig, *ampat poeloh lima*, *tengah lima poeloh*.

De — boeken van Mozes, *tawrit*, Ar. — uren afstands, *lima djám djáwhnja*.

Tot — maken, *melimákan*.

Het is half —, *ada dján poekol ampat sa-tengah*.

VIJFDAAGSCH, b. n. *jang lima hárt lámánja*.

VIJFDE, b. n. *kalíma*, *lima*.

Een —, o. $\frac{1}{5}$, *sa-per-líma*.

De — zijn, *melímáti*.

—, bijw. ten —, *paadda kalíma kalínja*.

VIJFDEHALF, b. n. *ampat sa-tengah*.

VIJFDEPART, o. *sa-per-líma*.

VIJFDERHANDE, b. n. *lima bágei*, *lima roepa*.

VIJFDRAADSCH, b. n. *lima pntal*.

VIJFDUBBEL, b. n. *lima ganda*.

— e lagen, *lima soeson*.

VIJFHOEK, m. *vijkant*, *lima pendjoeroe*, *lima perságt*, *lima pissegt*, L., *salímpat*, (het laatste woord beteekent ook: een vijfhoekig figuur van gouddraad op de zijde der hoofdkussens bij de Maleijers).

VIJFJARIG, b. n. *lima táhon demoernja*, *djoedzoewat*, Ar.

VIJFKANT, b. n. zie VIJFHOEK.

VIJFKLEURIG, b. n. *berwarna lima*.

VIJFMAAL, bijw. *lima káli*.

VIJFKORRELIG, b. n. *berbádjí lima*.

VIJFMAANDIG, b. n. *lima boelan lámánja*.

VIJFOOG, vt. *visch*, *ikan gádjah*.

VIJFTHALE, b. n. *ampat satengah*, *koerang satengah lima*.

VIJFTANDIG, b. n. *bergigi lima*.

VIJFTIEN, b. n. *lima blas*.

VIJFTIENDAAGSCH, b. n. *lima blas hárt lámánja*.

VIJFTIENDE, b. n. *kalíma blas*, *líma blas*.

Op den — dag der maand, *paadda lima blas hárt boelan*.

Het — artikel, *perkára jang kalíma blas*.

Een —, $\frac{1}{15}$, *sa-per-líma blas*.

VIJFTIENJARIG, b. n. *lima blas táhon demoernja*.

VIJFTIG, telw. *lima poeloh*.

VIJFTIGER, m. *orang jang lima poeioh táhon demoernja*.

VIJFTIGMAAL, bijw. *lima poeloh káli*.

VIJFTIGSTE, b. n. *kalíma poeloh*.

Een —, $\frac{1}{50}$, *sa-per-líma poeloh*.

VIJFTIGVOUD, o. *lima poeloh ganda*.

VIJFVOUD, o. *lima ganda*.

VIJFVOUDIG, b. n. *berganda lima*.

VIJFWERF, bijw. *lima káli*.

VIJFZIJDIG, b. n. *lima perságt*.

VIJG, vt. *boewah ara*, *andjir*, *boewah lo*, *tin*, Ar., *pisang*, *wolanda*, L.

Wilde —, *boewah roe*.

Chinesche —, *kasmaq*.

VIJGEBLAD, o. *dáwon pohon ard*.

VIJGEBOOM, m. *pohon ard*.

Wilde —, *pohon roe*.

—, vreemde —, *antjaq*.

Indische —, *banaan*, *pohon pisang*.

—, (*ficus sycomorus*,) *djomneiz*, Ar.

VIJGETOUW, o. *idjoq*, *táti idjoq*, *táti idjoe*.

VIJL, vt. *kikir*.

VIJLEN, b. w. *kikir*, *mengikir*.

De tanden —, *dábong*.

VIJLING, vt. *pengikiran*.

VIJLMAKER, m. *pandei memboewat kikir*, *toekang kikir*.

VIJLSEL, o. *táht kikir*, *tátar*, *bakas kikir*.

VIJT, vt. *sijt*, *kaloeoetan*.

VIJVER, m. *kólam*, *émpang*, L., *pengempang*, L., *lalangan*.

Groote bedrijkte —, waarin visschen gehouden worden, *tambak*.

— bij eene rivier, *roempon*, L.

— met gouden wanden, *kólam bertikat amas*.

VIJVERWATER, o. *ajer kólam*, *ajer émpang*, L.

VIJZEL, m. *stampvat*, *lesong*.

—, rijstblok, *loempang*, L.

VIJZELSTAMPER, m. *aloe lesong*, *kájoe toemboeq*, *aloe loempang*, L.

VILDER, m. *toekang kesét*, L., *toekang mengoelít*, *pengoelít*.

VILDERSNECHT, m. *boedjang toekang kesét*, L.

VILKUIL, vt. *villerij*, *tampat toekang kesét*, *serlong koelít sápt jang di sámag*.

VILLEN, b. w. *kesét*, L., *koelít*, *kaloe-pas*.

VILLER, m. zie VILDER.

VILLING, vt. *hál mengoelít* (*kesét*, L.)

VILMES, o. *piso toekang kesêt*, L., *ptsaw teekang mangoelitt*.
 VILT, o. *boeloe domba* (boeloe kambing wolanda, L.) *bakal tôpi*.
 VIM, vr. *sa-râtoes*.
 VIN, vr. (van eenen visch,) *sirip, kèppês, L., kikis, L., dâjoeng*.
 Geene — verroeren, *tâda bergeraq, diam sakâli*.
 —, bloedvin, *bisoel*.
 VINDEN, b. w. *dâpat*, *mendâpatkan, berte-moe, soewa, bersoewa, besoewa*.
 Zoekende —, *tjahâri dâpat*.
 —, hetgeen verloren was, *mendâpatkan bârang jang hilang, besoewa bârang jany hilang itoe*.
 Niet kunnen —, *tâda dâpat di timboelkan (di per-oleh,)* ook: *tâda kadapâtan*.
 Vermaak —, *soeka, berkenan, ridlâ, Ar*.
 Indien de woorden van uwen dienaar ingang —, *djikalaw loeloes soembah hambâmoes, S. R. 159*.
 Zich in staat — te doen, *dâpat kardja*.
 Eenig middel —, *mendâpat bârang dâja (tipoe, motslehat, Ar)*.
 —, (uit het hoofd,) *mengira-ngira*.
 Het met iemand —, *selesseikan bârang perkâra dengan sa-ôrang*.
 Zich voor geld laten —, *mâkan soewâb*.
 Zich ergens laten —, *dâtang puadda soewâtoe tempat*.
 VINDER, m. *jang dâpat (mendâpat)*.
 VINDING, vr. *kadapâtan, pendapâtan*.
 VINDINGRIJK, b. n. *ber-âqal, bânjaq bisa, L., ostâd, Perz*.
 VINDINGRIJKHEID, vr. *âqal*.
 VINGER, m. *djâri, ânaq tângan*.
 De duim, eerste —, *iboe djâri, iboe tângan, djoempol, L*.
 De tweede —, voorste —, *djâri toen-djoeg, teloen-djoeg, djâri sjahâdat*.
 De derde of middelste —, *djâri tengah, djâri mâti, djâri hantoe*.
 De vierde —, *djâri mânis*.
 De vijfde —, pink, *djâri kalingking, kalingking*.
 De tusschenruimte der —s, *tjelah djâri, selang djâri*.
 Het binnenste van eenen —, *proel djâri*.
 Door de —en zien, *lihat tâda melihat*.
 Met de knokkels der —en slaan, (trom-melen,) *meletoe*.
 Met den — wijzen, *toendjoq dengan djâri*.
 Op de —s tellen, *hitoeng paadda djâri*.
 De —s zetten (op iets) *târoh djâri*.
 De snaren van de luit met de —s tok-kelen, *pitik ketjâpt*.
 Te kort van —s of teenen, *djoebil*.
 VINGERBREED, b. n. *vingerbreedte, lêbarnja djâri*.
 Een —, *lêbarnja sa-djâri*.

VINGERDIK, b. n. *tebalnja djâri*.
 VINGEREN, b. w. *merâba dengan djâri, men-djâmah dengan djâri*.
 VINGERGLAS, o. *kamboekan, glas tjoetji djâri*.
 VINGERGREEP, vr. *djintiq, djoempoet*.
 Een —, *sa-djintiq, sa-djoempoet*.
 VINGERHANDSCHOEN, m. *sârong tângan sâ-mu djâri, L*.
 VINGERHOED, m. *bidal, tjintjin mendjâhit, sârong djâri*.
 —, zekere visch, *koerne*.
 VINGERHOEDSKRUID, o. *widjor, kakawâtan, Soend*.
 VINGERKRUID, o. *telâtas*.
 VINGERLANG, b. n. *pandjangnja djâri*.
 VINGERLID, o. *roewas, roewas djâri, boekoe djâri*.
 VINGERLOOS, b. n. *soempoeng, Jav., tâda berdjâri*.
 VINGERERRING, m. *tjintjin, tjintjin djâri*.
 VINGERSIERAAD, o. *serba djâri*.
 VINGERSPRAAK, vr. *bahâsa djâri*.
 VINGERTOP, m. *hoedjong djâri*.
 VINGERVORMIG, b. n. *sa-roepa djâri, se-perti djâri roepanja*.
 VINNIG, b. n. bits, *bingis, pedas*.
 Een — mensch, *orang bingis*.
 —, scherp, *tâdjam*.
 —, hard, ruw, *kâsar*.
 —e woorden, *perkatâan jang pedas (tâdjam)*.
 VINNIGHEID, vr. *prt bingis*.
 VIOLET, b. n. *oengoe*.
 VIOLETBLOEM, vr. *boenga oengoe, tsubosa-mira, Jap., in den plantentuin te Buiten-zorg aanwezig*.
 VIOLIERBOOM, m. *kâjoe mirrê*.
 VIOOL, vr. *vedel, rabab, harbab, roebâb, Perz., biôla, L*.
 Op de — spelen, *kisil rabab, gosoq biôla, L., mâjin rabab, mâjin biôla, L*.
 VIOOLSNAAR, vr. *tâki biôla, L., kâwat (tâki) rabab, goetsb, Ar*.
 VIOOLSNAARHOUTJE, o. *staart, waaraan het onder-einde der snaren wordt vastgemaakt, sanggoegoe*.
 VIOOLPELER, m. *jang mengisil rabab, jang mâjin biôla, L*.
 VIOOLTOON, m. *boenji rabab*.
 VISCH, m. *ikan, samak, Ar., mina, Sansk., hot, Ar*.
 — gestoofd met boter, *tamarinde, spaansche peper, enz. pindang*.
 —, die de schepping schraagt, *noen*.
 Gebakken —, *ikan gôreng*.
 —, die lang in pekel gestaan heeft, *bôdoe*.
 Gedroogde —, *ikan kring*.
 Eene bijzondere soort van gedroogde —, *tjoent-tjoent*.
 Gezouten —, *ikan assin, bekâsam ikan*.
 Al de visschen in de zee, *segalla ikan jang dalam lawoet, S. R. 143*.

Ingelegde —, *ajar ikan*.
 Gezajnde —, *ikan jang soedah di tjoeke-ti*.
 Even als het bestaan van eenen — in het water is, *seperti kaadään ikan dälama-ajer*, M. S. R. 32.
 Het hemelsteeken de visschen, *bordjo'-fiot*, Ar., *mina*, Sansk.
VISCHAAS, o. *oempan, ompan*.
VISCHANGEL, m. *mäta kâjil, mäta pantjing*, L.
VISCHBOOT, vr. *prâhoe ikan*, zie **VISSCHERS-SCHUIT**.
VISCHBEN, vr. *bâkoel ikan*.
VISCHBUN, vr. *têngkoq, bangloq*.
VISCHDODDER, m. *gewas, aaitos wolan, uhtotomis*, L.
VISCHDOOP, m. *kâwah ikan*.
VISCHETER, m. *orang jang mâkan ikan*.
VISCHFUIK, vr. *boeboe, belat, belet*.
VISCHGELD, o. *béa pâsar ikan*.
VISCHGRAAT, vr. *toelang ikan*.
VISCHHAAK, m. *hoek, mäta kâjil (pantjing, L.)*.
VISCHHANDEL, m. *perniägään ikan*.
VISCHHOEK, m. zie **VISCHANGEL**.
VISCHHUID, vr. *koelit ikan*.
 —, *roggehuid, koelit ikan pârt*.
VISHKAAR, vr. *koeroengan ikan, bangloq*.
VISCHKIEUWEN, vr. *meerv. isang*.
VISCHKOOPEER, m. *orang djoewal ikan, toekang ikan*.
VISCHKOP, m. *kapâla ikan*.
VISCHKORF, m. *bâkoel ikan*.
 Lange —, *krandjang ikan*.
VISCHKUIT, vr. *telör ikan*.
 Gezouten —, *trueboe, teroeboe, telör troeboe*.
VISCHLÏN, vr. met verschillende snoeren en haken, *râwî*.
VISCHMARKT, vr. *pâsar ikan*.
VISCHNET, o. *djâla, djâling*.
 Met een — visschen, *mendjâla*.
 —, *schrobnet, poekat*.
VISCHHOOGSTEEN, m. *bitji mäta ikan*.
VISCHOTTER, m. *moesang*.
VISCHRIJK, b. n. *penoeh ikan, bânjaq ikan*.
VISCHSCHUB, vr. *sisig ikan*.
VISCHSCHUIT, vr. zie **VISSCHERS-SCHUIT**.
VISCHSPAAN, vr. *sêndoq ikan, sondoq ikan*.
VISCHSTAART, vr. *ëkor ikan*.
VISCHTAND, m. *gigi ikan*.
VISCHTON, vr. *tong ikan*.
VISCHTOB, vr. *tolbe, pâsoe ikan*.
VISCHTUIG, o. *prabot toekang ikan, serba nalâjan*.
VISCHVANGST, vr. *pentjarian ikan*.
 — met de hand in een afgedamd water, *hâl tangkap ikan*.
VISCHVERKOOPEER, m. *orang djoewal ikan, toekang ikan*.
VISCHVLJVER, m. (groote) *tambaq*.
 —, (kleinere,) *pengëmpang, kôlam*.

VISCHWANT, o. *djâla*.
VISCHWATER, o. *tampat mentjârt ikan*.
VISSCHEN, b. w. *tjahârt ikan, tjârt ikan*.
 —, (visch met de hand vangen,) *tangkâp ikan*.
 — met den hengel, *kâjil, mengâjil, pantjing, L., mantjing, L.*
 —, met het net, *mendjâla*.
 — met een koord aan hetwelk vele lijnen met hoeken zijn, *merâwot*.
 —, met het schrobnet, *memoekat*.
 —, zie **UITVORSCHEN**, **VORSCHEN**.
VISSCHER, m. *toekang tjârt ikan, nalâjan*.
VISSCHERLÏ, vr. *pentjarian ikan*.
VISSCHERS-SCHUIT, vr. *prâhos ikan bidoq, prâhoe orang tjârt ikan*.
 — om met den zegen te visschen, *prâhoe pâjang, sampan poekat*.
VISCHING, vr. *hâl mentjahârt ikan, pentjarian ikan, L.*
VITLUST, m. *vitzucht, soeka mentjeld*.
VITRIOL, o. *koperoed, teroest, padâkt, zâdj, Ar., sjabb, Ar.*
VITRIOLGEEST, m. *rofi, teroest*.
VITRIOLOLIE, vr. *minjaq teroest*.
VITRIOLSTEEN, m. *bâtoe teroest*.
VITRIOLWATER, o. *ajer teroest*.
VITRIOLZUUR, o. *asam teroest*.
VITSE, vr. *moesang*.
VITTEN, o. w. *tjeld, mentjeld*.
VITTER, m. *orang jang soeka mentjeld*.
VITTERIJ, vr. *pentjelâan*.
 — op koopwaren, *tjantjâlan*.
VIZIER, m. *hooge staatsdienaar, wazîr, wezir, Ar.*
VIZIER, o. *mikijzer, mäta bedil, besst toedjorwan, madjrá, Ar., madjrá bedil*.
 — van eenen helm, *nâtang katoepong*.
VLA, vr. *vlade, dâdih telor dengan soesoë*.
VLAAG, vr. *wind* —, *bâjoe, angin riboet*.
 De wind blies met vlagen, *makka angin poon bertioep sâbong-menjâbong*.
 —, *luim, tingkah, sa-râsa hâti*.
 —, *bijw. bij vlagon, terkâdang-kâdang*.
 —, *tusschenpozing, perhëntian*.
VLAG, vr. *vlagge, bandéra, Port., zie BANIER, VAANDEL*.
 De — *hijschen, pâsang bandéra, kassi nâjig bandéra, L.*
 De Hollandsche — is in alle oorden der wereld vereerd, *makka bandéra wolanda itoe di hormatkan paadda segalla fihag doenjâ*.
 — met tippen, *tonggol bertjâwang*.
 Vlag met eenen kwispel of staart, *tonggol bertjumâra*.
VLAGGEDOEK, o. *kâjin bandéra*.
VLAGGEN, o. w. *pâkei bandéra, bertonggol*.
VLAGGKIST, vr. *peti bandéra*.
VLAGGESTOK, m. *kâjoe (tiang) bandéra*.
VLAGGETOUW, o. *tâli bandéra*.
VLAGGEVOERDER, m. *kapal laqsamâna*.
VLAK, b. n. *râta, dâtar*.

- Een — land, *tánah ráta*.
 Een — veld, vlakke, *pádang*, zie
VLAKTE.
 De — ke hand, *tápaq tángan*.
 De — ke oppervlakte des waters, *moeka*
ajer jang ráta.
 Een huis in het — ke veld, *roemah di*
pádang.
 — water, *ajer tedoh (tampas)*.
 — maken, *meratákan, békin ráta*.
 —, bijw. juist, *tapat, tápat, tepat*.
 — west, *bárat tapat*.
 — oost, *tápat tapat*. (Bij noord en
 zuid wordt *tapat* niet gebruikt.)
 — noorden, *oetára betoel*.
 — tegenover, *betoel di sabrang*.
VLAK, o. *ráta, moeka, tampas*.
 Het — des waters, *moeka ajer*.
 Het — eens spiegels, *moeka tjermín*,
ratánja tjermín.
 Het — van de hand, *tápaq tángan*.
 Op de — ke handen dragen, *ampoe*.
 Het — van eene kling, *sa-blahnja*
pedang.
 Hellend —, *soepána*.
VLAK, m. zie **VLEK**.
VLAKEID, vr. *prí ráta, karatáan*.
VLAKKEN, b. w. *ratákan, meratákan, békin*
ráta, L.
 —, o. w. *áda ráta*.
VLAKTE, vr. zie **VLAK**, o.
 —, vlak veld, *pádang, tánah ráta, tánah*
lápang.
 —, waar het bosch gekapt, doch nog
 niet verbrand is, *sampádan*.
VLAKTEMAAT, vr. *oekoeran moeka bárang*
jang ráta.
VLAKTEMETING, vr. *pengoekoeran moeka*
bárang jang ráta.
VLAKZIEKTE, vr. *tjampaq*.
VLAM, vr. *njála, taf*. Perz.
 De — des strijds, (fig. een held), *sji*
háb, Ar.
 —men geven, *bernjála, menjála*.
 —men doen verspreiden, *menjalákan*.
 Door de —men verteerd worden, *di*
mákan ápt.
 — (op een wapen), *pámor*.
 Zulke —men hebben, *berpámor*.
 — (in hout), *korei, koerei, loeriq*.
 Zulke —men hebben, *berkoerei*.
 — der bosschen, gewas, *djárang-djá-*
rong.
VLAMKLEUR, vr. *warna njála, warna ápt*.
VLAMKLEURIG, b. n. *seperti warna njála*.
VLAMMEN, o. w. *bernjála, menjála*.
 Doen —, *menjalákan*.
 Het vuur wil niet —, (branden), *ápt*
tiáda máw menjála.
 Op iets —, *ingin, biráht, tuggioer, L.*
 —, b. w. aderen (van wapens), *berpá-*
morkan.
VLAMMEND, b. n. *bernjála, menjála*.

- VLAMVERWIG**, b. n. *warna njála, warna ápt*.
VLAMVORMIG, b. n. *sa-roepa njála, seperti*
njála roepánja.
VLAS, o. *ketán, kátan, rámt*.
VLASACHTIG, b. n. *sa-roepa ketán*.
VLASBOOM, m. *hoeni, (anúdesma), póhon*
rámt.
VLASDOTTER, m. *sinsim, Ar.*
VLASHAMER, m. *penebah (pemáloe) ketán*
(rámt).
VLASKOOPER, m. *órang djoewal rámt (ketán)*.
VLASLINNEN, o. *kájin rámt, kájin ketán*.
VLASROKKEN, o. zie **SPINROK**.
VLASSEN, o. w. *djádi seperti ketán (rámt)*.
 Op iets —, *ingin, ríndoe, djanggal, L.*
VLASSTENG, vr. *tangkei rámt (ketán)*.
VLASZAAD, o. *bidji rámt (ketán)*.
VLECHT, vr. *klábang, L., anjam, píntal*.
 —, valsche haarvlecht, *tjamára*.
 Eene — van tjampaka-bloemen dragen,
bersoenting boenga goebah tjampáka.
VLECHTEN, b. w. *anjam, píntal, klábany,*
L., pílin.
 Haar —, *anjam (klábang, L.) ramboet*.
 Tot een valsche haarvlecht —, *píntal*
akan tjamára.
 Een korf —, *anjam rága (bákol)*.
 Het haar rond —, *píntal ramboet*.
 Het haar om het hoofd —, *balítan*
ramboet.
 Een touw —, *píntal tált, toemáli*.
VLECHTER, m. *toekang anjam (píntal)*.
VLECHTING, vr. *penganjáman, háal píntal,*
penintálan.
VLECHTSEL, o. (van bloemen) *goebah*.
 Zulk een — maken, *menggoebah*.
VLECHTWERK, o. *bárang jang di anjam*
(píntal).
VLEDERMUIS, vr. (kleine) *kalálawar, kalá-*
láwa, boerong tikoés, láwa, tjoert-tjoeri,
choffás, Ar., wathwáth, Ar.
 —, (middelsoort) *kamprét*.
 —, (grootte soort) *ka ámbit, karábq*.
 —, (grootste soort) *kálong, kaloewang*.
VLEESCH, o. *dáging*.
 Wild —, *dáging jang djáhat, toemboehan*
dáging.
 Gebraden —, *dáging goréng*.
 Gekapte reepies — met uijen tusschen
 gesponwde speetjes over het vuur gebraden,
sasáté.
 Geroosterd —, *dáging panggang*.
 Gedroogd —, *déndéng, Jav., áinding*.
 Gekookt —, *dáging reboes*.
 Gekookt —, dat nog aan de beenen
 kleeft, doch eetbaar is, *lístis, L.*
 Gezouten —, *dáging assin, L. (gáram)*.
 Gestooft —, *dáging stop, L. (setop, L.,*
toemis).
 Het — van de manggavruucht, *dáging*
boewah mangga.
 Het tanje — van sommige vruchten,
baloelang.

Het — van den walvisch, *dâging ikan pâwoes*.
 — (mensch) worden, *djalâma, djâdi mânoesja*.
 Den weg van alle — gaan, *meninggal, mâti*.
VLEESCHACHTIG, b. n. *sa-roepa dâging, dâging-dagingan*.
VLEESCHBALLETJE, o. *pérgedél*, verb.
VLEESCHELIJK, b. n. *dâging*.
 — e gemeenschap hebben, *ber-satoeboh, tjampor*.
 — e lusten, *nafsœ dâging, nafsœ doenjâ*.
VLEESCHELLJKHEID, vr. *prî sjahwât, prî gâtal*.
VLEESCHHAL, vr. *tampat djoewal dâging, pâsar dâging*.
VLEESCHHOUWER, m. *pembantê, toekang pôtung sampi, L., toekang sembleh*.
VLEESCHHOUWERIJ, vr. *tampat pembantê, tampat pôtung sampi, L.*
VLEESCHKLEUR, vr. *warna dâging, taloe, tulloe*.
VLEESCHKLOMP, m. *gompal dâging, modl-ghat, Ar.*
VLEESCHMADE, vr. *hoelat dâging*.
VLEESCHMAKEND, b. n. *jang toemboehkan dâging*.
VLEESCHMARKT, vr. *pâsar dâging*.
VLEESCHNAT, o. *koewah dâging, kalloe*.
VLEESCHOFFER, o. *qorbân dâging*.
VLEESCHSOEP, vr. *sop dâging*.
VLEESCHSPIER, vr. *râmîs dâging, àdlalet, Ar.*
VLEESCHTON, vr. *tong bakas dâging*.
VLEESCHVRETEND, b. n. *jang mâkan dâging*.
VLEESCHWONDE, vr. *loeka paadda dâging*.
VLEESCHWORDING, vr. (incarnatio) *pendjelanâân, penjelmâân*.
 —, het ontstaan van vleesch, *toemboch dâging*.
VLEESCHWORST, vr. *oeroetan dâging*.
VLEET, vr. in: bij de —, *bânjaq-bânjaq, ter/âlœe bânjaq*.
VLEEZIG, b. n. *berdâging*.
 —, gezet, wel in het vleesch, *dennoq*.
 —, poczelig, *umpoq, L.*
 — e uitwas, *toemboehan dâging*.
VLEGEL, m. dorsch —, *penebah*.
 — (stok) om katoen te kloppen, *penebah kapas*.
 —, rijststamper, *alœ, kâjœ toemboeq*.
 —, (lomp mensch) *orang bôdoh, orang gâbloq, L.*
VLEGELACHTIG, b. n. *pangkoh, bôdoh, gâbloq, L.*
VLEGELSTOK, m. *gâgang penebah*.
VLEIJEN, b. w. *boedjoq, memboedjoq, tjoemboe, tjandei, bertjandei, berbingisan, L.*
 Zich —, hopen, *hârap*.
 Met valsche gebaren —, *kôtjah-kôtjah, kôtjah-kâtjah*.
 —, fraaijer maken, *békin lebeh bâgoes, menambâhi tjloq pârasnja*.

VLEIJEND, b. n. *jang memboedjoq*.
 — e woorden, *perkatâan jang memboedjoq*.
VLEIJER, m. *pemboedjoq, orang jang memboedjoq*.
VLEIJERIJ, vr. *pemboedjok-an*.
VLEISTER, vr. *parampoewan jang memboedjoq*.
VLEITAAL, vr. *perkatâan jang memboedjoq, pemboedjok-an*.
VLEIZUCHT, vr. *ingin memboedjoq, soeka memboedjoq*.
VLEK, o. (klein —), *tâlang, kampong ketjil*.
VLEK, vr. smet, *tjôring, nôda, L., taloe-toeh, Jav.*
 — ken op het lijf hebben, *balœ-balœ*.
 — op de huid, door ziekte, *sôpaq, soepaq, belar*.
 Groote — ken op het ligchaam, *tjapaloq*.
 —, aangeboren huid —, moeder —, *pânoe, talœpaq, telapoq*.
 — op het oog, *bintil dâlam mâta*.
 Zwarte — op het oog, *tinbîl, Jav.*
 —, ronde — op sommige dieren, *toe-toel, L., koembang*.
 Roede — jes op de huid, *bissum*.
 —, blaam, *tjelâ, tjiri, Sansk.*
 Met bonte — ken, *blang, berblang*.
 Iemand — ken op de huid veroorzaken, *mempânogkan orang*.
VLEKKELOOS, b. n. *soetjê, tjeria*.
 —, vrij van zonden, *soetji (jeria) derra paadda dôsa*.
VLEKKELOOSHEID, vr. *kasœtjian, prî soetji*.
VLEKKEN, b. w. *tjôringkan, békin nôda, L.*
 —, zie **BEVLEKKEN**.
VLEKKIG, b. n. *tjôring, penoeh nôda, L.*
 — van dieren, *toetœl, Jav.*
VLEK, vr. *sâ op*.
 Het gewricht van de — bij het ligchaam, *kapaq, kâpaq*.
 Bamboezen — en op zijde van eene prauw, om het omslaan te beletten, *roebing, amboh, andong*.
VLETSCHUIT, vr. *prâhoœ akan moewat bârang*.
VLETTEN, b. w. *atorkan*.
VLEUGEL, m. *vlœk, sâjap*.
 Met de — s slaan, *tapiskan sâjap, mengibas sâjap*.
 De — s uitspreiden, *kambangkan (hamparkan) sâjap*.
 De — s kurten, *krat sâjap, pôtung sâjap*.
 De — s in het water laten hangen, *tja'œorkan sâjap*.
 —, van een leger, *gâding bala-tantarâ*.
 —, zie **VAANTJE**.
 —, bescherming, *perlindoengan*.
VLEUGELEN, b. w. *kuevelen, ikat tângan ka-blâkang*.
VLEUGELHOORN, m. (strombus) *sipol*.
VLEUGELIG, b. n. *bersâjap*.
VLEUGELLOOS, b. n. *tiâda bersâjap*.
VLEUGELTJE, o. zie **VAANTJE**.

VLIEDEN, b. w. ontvlieden, *laloewi*, *mela-loewi*.

Tot den vijand —, overloopen, *bélot kapada moesoeh*.

Den slechten weg —, *mela-loewi djálan jang djáhat*.

Gínds en herwaarts —, *lári ka-sána kamári*, S. R. 9.

—, snel wegloopen, *lári*.

Laat ons tot God —! *naoedzoe bi'llahi!*

Tot iemand —, *berlindong kapada sa-orang*.

VLIEG, vr. *lalat*, *lalar*, L., *dzoebáb*, Ar.

De — en van zich afslaan, *tampés lalat*.

Buffel—, *lalat karbow*.

De vleesch—, *lángaw hidjoe*.

Paarde—, *lalat koeda*.

Zekere groote —, *lángaw*.

Zekere kleine — en, *bári-bári*.

Zijn toestand is zoodanig, dat hij geene — van zich kan verwijderen, *demikiéntah fálnja itoe bahoewa ia tíada dápat mendjáhokkan derri padánja soewátóe lá'at*, M. S. R. 22.

VLIEGEN, o. w. *terbang*, *berbangkit*.

De vogel is gevlogen, *boerong soedah terbang*.

Hoog —, *terbang tinggt*.

Naar omlaag —, *terbang toeron*.

Het stof vloog in de lucht, *makka leboh doelt poon berbangkitlah ka-adara*.

In de lucht —, (springen), *letos*.

Weg—, *beterbangan*, L., *berterbangan*.

Iets, dat spoedig in brand vliegt, *bá-rang jang lákas menjála*.

De maan doen —, *menerbangkan boelan*.

He, wagen! doe mij ten hemel —! *hé ráta! terbangkanlah akoe ka-lángu!*

Naar beneden —, *terdjón*.

Boven elkander —, *beterbangan sa-tenjah atas sa-tengahnja*.

Het is voor hem gevlogen, *soedah loe-tjoet padánja*.

Die het vermogen had van zelf te —, *jang saqtí terbang sendirinja*, S. R. 5.

Heen en weêr —, *terbang ka-sána kamári*.

Haar om den hals —, *lári kapadánja*.

VLIEGEND, b. n. *jang terbang*.

—, zwevend, *jang melájang*.

—e oogen, *máta tádján*.

Een — vaandel, *bandéra (tonggol) ber-kábaran*.

Een — (zeer snel) paard, *koeda jang mahá títngkas*.

VLIEGENDREK, m. *táht lalat*.

VLIEGENEI, o. *telor lalat*.

VLIEGENKOP, m. *kapála lalat*.

VLIEGENOOG, o. *máta lalat*.

VLIEGENPOOT, m. *káki lalat*.

VLIEGENS, bijw. *goepoh-goepoh*, *tjepat-tjepat*.

VLIEGENWAAIJER, m. *kipas lalat (lalar, L.)*

VLIEGER, m. *kinderspeeltuig*, *lajangan*, L.,

lájang-lájang, *lelajangan*, *wáwoe*, *alang-alang*.

Die — gaat niet op, fig. *itoe perkára woeroeng*, L., *itoe perkára tíada djádi*.

Eenen — oplaten, *kassi nájq la-jangan*.

VLIEGERTOUW, o. *táht lajangan*, *táht wáwoe*, *táht lájang-lájang*.

VLIEGWERK, o. in: alle kunst- en —, *se-galla dája oepája*.

VLIER, vr. vlierboom, *kájoe tóla*, *ki ka-toempang*, Soend., *tadsu*, Jap., *aqtha*, Ar., *chamán*, Ar., *sabboegat*, verb. van *sambucus* (?).

VLIERAZIJN, m. *tjoeka kájoe tóla*.

VLIERBAST, m. *koelit kájoe tóla*.

VLIERBES, m. *boewah kájoe tóla*.

VLIERBLOEM, vr. *boenga kájoe tóla*.

VLIERING, vr. *stiring*, verb., *loténg jang di atas sakáli*.

VLIES, o. *selápoet*, *koelit*.

De vliezen of het net van den kokos, *lebbarang*.

Het — van het oog, *selápoet máta*.

VLIET, m. *káli ketjil*, L., *ájer ngalir*, *alir-aliran*, *seroekan*, *selókan*, verb.

VLIETEN, o. w. *hálir*, *alir*, *ngalir*, *tjor*.

Naar zee —, *afvlieten*, *milir*.

VLIEZIG, b. n. *berselápoet*.

VLIEZIGHEID, vr. *prí bárang jang berselápoet*.

VLIJEN, b. w. rangschikken, *atorkan tároh betoel*, *pásang sama ráta*.

—, o. w. *voegen*, *gelegen komen*, *sampat*.

Het vlijt hem niet, op de jagt te gaan, *makka ia tíada sampat pergi berboeroe*.

Dat paard vlijt mij niet, *itoe koeda kita tíada soeka*, *koeda itoe kita tíada máw pákei*.

VLIJM, vr. *tádjí*, *poesoet*.

VLIJMEN, b. w. *pótong* *dengan tádjí*.

VLIJT, vr. *rádjin*, *oesáha*, *idjtihád*, Ar., *peroesahá-an*.

Met — leeren, *bel-ádjár* *dengan rádjin*.

VLIJTBETON, o. *tanda rádjin*.

VLIJTIG, b. n. *rádjin oesah*.

Zeer — in het leeren, *terlálóe rádjin beládjár*.

Een — kind, *ánaq rádjin*, *ánaq jang soeka beládjár*.

— in de godgeleerdheid studeren, *meng-ádjí terlálóe rádjin*.

VLINDER, m. *koepos-koepoe*, *râma-râma*.

VLOED, m. *wassend water*, *ujer pásang*, *pásang bésaar*, *pásang gedang*.

—, *overstroming*, *ampóhan*, *bandjir*, L., *bánjer*, L., *bah*.

Achter—, *achirnja ájer pásang*.

— en eb, *pásang dan soeroet*.

—, *bloedvloeijing*, *rádjan*.

Witte —, *poetih-poetihan*, *fumaq*, Ar., *beisir*, *bésir*.

Kwaadaardige witte —, *binggang, bengang.*
 — van woorden, *kabanjåkan kåta, lantjar lidah.*
Een — van tranen, *ajer-måta jang ber-tjoetjoeran.*
 —, vloeijing, *salsal.*
Pis—, *salsal bawl.*
VLOEIBAAR, b. n. *tjåjer, jang mengålir, jang melilléh, dåpat berpindah.*
 — maken (metalen), *tjåjerkån, melåboerkån.*
De lucht is —, *makka hawå itoe dåpat berpindah (gerag).*
 —, dun, (van vloeistoffen), *lindir, èntjér, L.*
 Niet — genoeg, *koerång èntjér, L.*
VLOEIBAARHEID, vr. *tsifat lindir, pri jang èntjér, L.*
De — der lucht, *pri kageråkan hawå.*
VLOEIBAARMAKING, vr. (van metalen), *hål melåboerkån.*
 — (van boter enz.), *hål mengantjorkån, békín antjor, L., kasst melilléh, L.*
VLOEIJEN, o. w. *hålir, mengålir, lileh, lèl-leh, melilléh, L., lenmar.*
 — (als sommige papier), *melar, L.*
Hare tranen vloeiden, *makka ajer matånja poon berlinång-linång (mengålir).*
Dat papier vloeit, *itoe garthås melar, L.*
Het bloed vloeide, *makka dåråh poon mengålir.*
VLOEIJEND, b. n. *jang mengålir*, zie **VLOEI-JEN**.
 — van taal, *lemas lidah.*
 —, welluidend, *merdoe.*
 — lezen, *lantjar membåtja.*
VLOEIJENDHEID, vr. welluidendheid, *boenji merdoe.*
VLOEIJING, vr. *aliran, hilir*, zie **VLOEIJEN**.
Bloed—, *rådjan, istihådlat, Ar.*
VLOEIPAPIOER, o. *garthås jang melar.*
VLOEISTOF, vr. *ajer, bångang jang tjåjer, jang melilléh.*
VLOEK, m. *koetog, lanat, Ar.*
Door eenen—getroffen, *kena koetog(dòà).*
Die man is een — Gods! *orang itoe lanat Allah alayhi!*
 — en verderf! *ròbat-råbit!*
VLOEKBAAR, b. n. *jang håroes di koetog, jang låjiq di lanatkan.*
VLOEKEN, b. w. *koetog, mengoetog, lanatkan.*
Gevloekt worden, *di koetog, di lanatkan.*
VLOEKER, m. *jang mengoetog, penjoempah.*
VLOEKGENOOT, m. *teman orang djåhat jang bersoempah.*
VLOEKGENOOTSCHAP, o. *pertemånan orang djåhat jang bersoempah.*
VLOEKING, vr. *hål mengoetog, lanat, Ar.*
VLOEKVERBOND, o. *perdjandjån orang djåhat jang bersoempah.*
VLOEKVERWANT, m. zie **VLOEKGENOOT**.
VLOEKWOORD, o. *kåta koetog.*

VLOER, m. *dåsar.*
 — van bamboezen latten, *lantei.*
Planken —, *dåsar påpan.*
Sieenen —, *dåsar båtøe.*
Hoogere —, *opkamer, galerij, djram-bah, Jav.*
VLOEREN, b. w. *dåsarkan.*
Met planken be—, *dåsarkan påpan.*
VLOERING, vr. *hål mendåsarkan.*
VLOERKLEEDJE, o. *kleedje waar men op zit, låpag.*
VLOERPLANK, vr. *påpan dåsar.*
VLOERSTEEN, m. *båtøe dåsar.*
VLOERTAPIJT, o. zie **TAPIJT**.
VLOK, vr. *gompål.*
 — van het gewas, dat om den anaw groeit, *balembang.*
Eene — wol, *sa-gompål boeløe domba.*
 —je haar op den kruin der kaal geschoren hoofden van kinderen, *boeboengan.*
VLOKACHTIG, b. n. *bergompål-gompål.*
VLOKKEN, o. w. *bergompål-gompål.*
VLONDER, m. *titt, djambåtån ketjil.*
Bamboezen —, *såsak.*
VLOO, vr. *koetøe andjing.*
VLOOKRUID, o. *isfjoesj, K. O.*
VLOOIJEN, b. w. *tjåhåri koetøe andjing.*
VLOOT, vr. *angkåtån låwoet.*
 — van oorlogschepen, *angkåtån kapal paprångån, armåda.*
VLOSZIJDE, vr. *sisøwa.*
VLOT, b. n. *hånjoet.*
Een vaartuig — maken, *menghånjoetkan kapal (pråhoe).*
 —, *bijw. vlug, lantjar, tjepat.*
Het vaartuig is weder —, *makka præhoe itøe hånjoet poela.*
 — lezen, *lantjar membåtja.*
VLOT, o. *råkit, gètøq, L., antjoe.*
Tien —ten bamboes, *boeløe sa-poeløh råkit, bamboe sa-poeløh gètøq, L.*
Een — moet uit honderd bamboezen bestaan, *makka boeløh sa-råkit itøe saråtøes båtång bånjaqnja.*
VLOTELINGEN, m. meerv. *chalåtsi angkåtån låwoet.*
VLOTGRAS, o. *roempoet sawah.*
VLOTHOUT, o. *kåjoe råkit, kåjoe gètøq, L.*
VLOTHUIS, o. *huis dat op een vlot staat, roemah råkit.*
VLOTSCHUIT, vr. *tjoenia, sampan.*
VLOTSCHUITVOERDER, m. *djoerågan tjoenia, djoerågan sampan.*
VLOTTEN, b. w. *hånjoetkan, båwa dengan råkit (gètøq).*
 —, o. w. *hånjoet.*
Zich niet met ijdele woorden laten —, *tråda måw tarima pådí gåboeg, fig.*
VLOTTENMAKER, m. *pandei memboewat råkit, toekång békín gètøq, L.*
VLUG, b. n. in staat om te vliegen, *bóløh terbang.*
 — en bevallig, *kivåt.*

- , snel, *tjepat, lakas, lantjar, pantas*.
 — ter been, *tjepat djälanna, djahiz, Ar.*
 —, zie GAAUW, GEZWIND, SNEL.
 — schrift, *chath lemboet*.
 Een zeer — verstand, *aqal tadjam*.
VLUGHEID, vr. *prí jung pantas, kalakoewan jang tjepat, kapantásan, lantjar*.
 — (van de bewegingen des ligchaams), *hagath, Ar.*
 Eene groote — bezitten in het lezen, *lantjar membátja*.
VLUGT, vr. *terbang, terbangán*.
 Die vogel heeft eene hooge —, *ítoe boerong terbangnja tínggí*.
 —, weglooping, *laríán*.
 De — van Mohammed, *hedjrat, Ar.*, (tevens de tijdrekening der Mohammedanen).
 Eene — vogels, *boerong sa-káwan*.
 Iemand op de — medenemen, *báwa larí (malarikan) sa-órang*.
 In de — zijn, *áda berkasoekáran, áda tákoet*.
VLUGTELING, m. en vr. *órang larí, pelári, órang mínggat, L.*
 — naar den vijand, *órang bélot kapada moesoeh*.
VLUGTEN, o. w. *larí. mínggat, L.*
 —, zich wegpakken, *larí membáwa dírinja*.
 Doen —, *melarikan*.
 En de wijfjesbuffel ging vlugtende achterwaarts, *makka karbaw betina poon pergílah membáwa dírinja beroendoer, S. R. 105*.
 Hals over kop —, *larí lintong-poekang*.
VLUGTER, m. zie **VLUGTELING**.
VLUGTIG, b. n. *berlári-laríán, tjepat*.
 —, haastig, *goepoh-goepoh, bángat*.
 —, vergankelijk, *fení*.
VLUGTIGHEID, vr. *prí tjepat, katjepátan*.
VLUGTING, vr. *hál larí, laríán*.
VLUGTPLAATS, vr. *tampat perlíndoengan*.
VOCHT, o. sap, *ajer, báсах, prí jang báсах*.
 —, nattigheid, *prí langas*.
 Koude — en verdrijven, *mengaloewarkan báсах jang sedjoq, K. O.*
 Kleverig —, *ajer lindír*.
 — na de urine, *wadj, Ar.*
VOCHTIG, b. n. *langas, berlangas, marsap, ombal, rathl, Ar., rathib, Ar.*
 —, nat, *báсах*.
 — (van dekriet), *boenté*.
 — van iets, dat niet omgedroogd is, *hoelei*.
 — maken, *membásahkan, békin báсах, L., melangaskan*.
VOCHTIGHEID, vr. *prí langas, oethoebát, Ar.*
VOD, vr. *vodde, lor, kájín boeroq, lonté, L., kájín toewah*.
 — den eu prullen, *láwa*.
 Het papier wordt van voddén gemaakt, *makka garthás ítoe di boewat (békin) derri paadda kájín toewah*.
VODDEKOOPER, m. *órang djoewal kájín*
VODDERIJ, vr. *bárang boeroq boerók-an*.
VODDIG, b. n. *kótor, tjannar, nedjis, Ar.*
VOEDEN, b. w. *brí mákan minom, membéjajákan*.
 —, o. w. verzadigen, *kínjangan*.
 —, doen leven, *menghidopkan*.
 —, spijsen, zooals de moeders hare kinderen en de vogels hunne jongen, *soewápt*.
 —, doen groeijen, *menoemboehkan*.
 En de vorstin kwam de beide vorsten telgen —, *makka permei-soerei poon ídátanglah menjowápt anakanda baginda kadoewa ítoe*.
 De aarde voedt de planten, *makka tánah ítoe menoemboehkan tánam-tánám*.
 Zich met ijdele woorden —, *hárap atas perkatáán jang sia-sta*.
 Zich met rijst —, *mákan nást sampé kinnjang*.
 —, opkweeken, *piára, memaliharákan*.
VOEDER, m. iemand die voedt, *jang brí mákan minom*.
 Vee —, *jang piára binátang*.
 —, voedsel, *makánan, moesára*.
VOEDER, o. zie **VOEDSEL**.
VOEDERAAR, m. *jang membéjajákan, jang membáwa makánan*.
 —, knecht, die paarden voedt, *boedjáng koeda (istal, L.)*.
VOEDERBAK, m. *tampat makánan, málaf, Ar.*
VOEDEREN, b. w. van eene voering voorzien, *tároh lapisán, lápis*.
 —, zie **VOEDER**.
 —, vet mesten, *menambonkan*.
 —, (rijst met de vingers in den mond van kleine kinderen stoppen), *soewápt*.
VOEDERING, vr. *hál brí mákan*.
 — der drukpers, *alásan tampat tjítatq (peneráán)*.
VOEDING, vr. *hál piára. hál memaliharákan*.
 —, het voeden, inproppen van een kind, *soewápt, menjowápt*.
VOEDSEL, o. *makánan, rezeqí, Ar.*
 — en kleding brengen, *menghantarkan makánan dan pekájín*.
 —, groei, *toemboehan, qoewat toemboehan*.
 — in de eerste maag der herkauwende dieren, *biatq*.
 Hij is zeer zwak, etende geenén mondvol rijst, (—), *makka ía sákít pájah tíada mákan sa-soewab nást*.
 God geeft het — aan zijne dienaren, *bahoewa Allah membri rezeqí paadda hambánja*.
 Het woord Gods is het — van het gemoed, *makka kalimat Allah ítoe djádi rezeqí qalboe*.
VOEDSTER, vr. min, *báboe, L., pengásah*.

VOEDSTEREN, b. w. *piára*, L., *palihára*, *memaliháran*.
VOEDSTERLING, m. en vr. *ánaq soesoewon*.
VOEDSTERLOON, o. *gádjí báboe*, L., *oepah pengásah*.
VOEDSTERVROUW, vr. *dájah*, Perz., *inang pengásah*, *báboe*, L.
VOEDZAAM, b. n. *jang menginjangkan*, *jang békin kúnjang*, L.
VOEDZAAMHEID, vr. *tsifat jang menginjangkan*.
VOEG, vr. *voege*, *persambátan*, *perhoeboengan*.
 De — en tusschen de steenen, *persambátan bátoe*.
 In dier — e, *hatta makka*.
 In dezer — e, *demikiénlah*, *bagini roepa*.
VOEGELIJK, bijw. zie **VOEGZAAM**.
VOEGELIJKHEID, vr. *kapatoetan*, *kaharoesan*, *prí jang lájiq*.
VOEGEN, b. w. *zamen* —, *hoebong*, *sambat*.
Zamengevoegde planken, *pápan jang di sambat*, (*hoebong*). Men zegt *sambong* als zij aan elkander gelascht zijn.
 Bij eenen brief —, *pasertákan*.
 Zich ergens digt bij —, *dátang dekat*, *ambar*, *bimbar*.
 Zich naar iemands wenschen —, *toeroet drang poenja soeka*.
 Geschenken bij eenen brief —, *pesertákan hadeiat dengan soerat*.
 —, o. w. *passen*, *betamen*, *pátoet*, *lájiq*, *katoedjoe*, *fáta*, Tern.
 Dat voegt niet, *itoe tiáda pátoet*.
 Het voegt hem wel, *lájiq itoelah padánja*.
 Digt aan elkander —, *rápat*, *merápat*.
 Dat huis voegt mij niet, *itoe roemah tiáda pátoet paadda kita*.
VOEGING, vr. *pengoeboengan*, *penjambátan*.
VOEGWOORD, o. *perkatáan pengoeboengan*.
VOEGZAAM, b. n. *pátoet*, *lájiq*, *hároes*.
 Dat is niet — voor uwen stand, *itoe tiáda pátoet paadda pangkat toewan*.
 Voegzame verontschuldiging, *oedzoer jang pátoet (lájiq)*.
VOEGZAAMHEID, vr. *kapatoetan*, *kaharoesan*, *katoedjoe*.
VOELBAAR, b. n. *tastbaar*, *jang dápat di rába (djámah)*.
 Al wat — is, heeft zelfstandigheid, *barang apa jang dápat di rába itoe áda dzátja*.
 Klaar en —, *trang dengan njatánja*.
 De geest is niet — (betastbaar,) *makka roh itoe tiáda dápat di rába*.
VOELBAARHEID, vr. *prí jang kadjámahan*, *tsifat jang dápat di rabákan*.
VOELEN, b. w. *rába*, *djámah*, *djábat*.
 —, *gevoelen*, *rása*, *merása*.
 Ik voel wel dat hij schuldig is, *kita merása dia áda bersaláhan*.
 Pijn —, *merása sákit*.

Den pols —, *mendjámah (merába) nákt*.
VOELER, m. *jang merába*, *perába*, *jang mendjámah*.
VOELHOREN, m. *tandog*.
VOELING, vr. *hál merába*, *pendjámahan*, *perabáan*.
VOER, vr. zie **VOEDER**.
 Een — hout, *kájoe ápt sa-káhar*, L., *kájoe ápt sátoe pedáti*.
VOERAADJE, o. *makánan binátang*.
VOEREN, b. w. zie **VERVOEREN**.
 Eene vlag —, *pákei bandeira*.
 Eenen titel —, *bergelar*, *pákei geláran*.
 Een schip dat zes en dertig stukken voert, *kapal jang berlangkap dengan mariam poetjog tiga poeloh ánam*.
 Klein zeil —, *pákei lájar ketjil*.
 —, zie **LEIDEN**, **GELEIDEN**.
 Ten strijde —, *mengandjar di dólam prang*.
 Eenen grooten trein —, *áda pengiring bánjaq*.
 Een schip —, *membáwa kapal*.
 Oorlog —, *berprang*.
 Het woord —, *menfjoeroe bahása*, *berkáta-káta*.
 Wat voert hij in zijn schild? *apa maq-toednja?*
 En daar hij al de schatten, welke in dat huis zijn, met zich wil —, *dan se-perti ia menghandákt membáwa segalla harta jang áda dólam roemah itoe sertánja*.
 M. S. R. 41.
 Het bevel —, *brt parintah*, *memarintahkan*.
 Het rijksbewind —, *memangkoer karadjáan*.
 Een kleed —, *lâpis*, *lâpiskan*.
VOEREN, o. *pembáwan*, *hál memindahkan*.
VOERING, vr. *lâpisan*.
 — in den rug van een kleed, *téng-kéng*.
VOERINGSTOF, vr. *kájin lapisan*.
VOERLOON, o. *oepah toekang pedáti*.
VOERMAN, m. *toekang pedáti*, *djoeroe pedáti*.
 —, zie **KOETSIER**.
VOERMANSKIEL, m. *bádjoe toekang pedáti*.
VOERTUIG, o. *kandaráan*, *kanajikan*, *ráta*, *karéta*, L.
 De wagen, die hem tot — diende, *ráta kanajikannja*, S. R. 10.
 Inlandsche kar, *pedáti*.
 Hollandsche kar, *káhar*, verb.
VOET, m. *káki*, *qadam*, Ar., *páda*, Sansk.
 Het afdruksel van den — des profets Adams, *bakas tápaqnja nábi Adam*.
 Regter —, *káki kánan*.
 Linker —, *káki kiri*.
 De beide — en, *kadoewa blah káki*, *doewa blah káki*.
 Geen — kunnen verzetten, *tiála boleh berdjálan káki*, *trá bisa begeraq káki*, L.

Met — en treden, *iriq, mengiriq*.
Ik wil geenen — in zijn huis zetten, *kita ttáda máw mengindjaq dia poenja roemah*.

Met bloote — en, *káki telandjang (te-lélé)*.

Te — gaan, *berdjálan káki*.

De wet met — en treden, *melanggar sjariát*.

— aan wal zetten, *nájiq di dárat*.

Een man te —, infanterist, *orang tsoldádoe jang pikol snápang*.

Een — van een kwispedoor, *perdoe*.

Eene zaak op eenen goeden — brengen, *membajíkt soewátóe perkára*.

Op den ouden — brengen, *atorkan sabagimána dhólo*.

Iemand te — vallen, *soedjoed paadda sa-órang, menjoembah káki sa-órang, meniárap paadda káki sa-órang*.

Zich niet op zijne — en kunnen houden, *ttáda bisa (dápat) berdirí*.

Met den — schoppen, *tendang*.

Op eenen goeden — zijn, *bermoewá-faqat*.

Op vrije — en stellen, *lepaskan*.

Te veel — geven, *kassí bébas terláloe bánjaq*.

Geenen — achteruit gaan, *ttáda moendoer sátoe káki*.

Bij N. N. op eenen goeden — staan, *di anoegrahkan (perlíndongkan) óleh si anoe*.

Dat staat op — en, *itoe áda bidjagsána*.

Iemand den — ligten, *perdjákan órang, pedajá-in órang, L.*

De — en onder het lijf trekken, *kátol*.

Die zaak zal — en in de aarde hebben, *makka perkára itoe nanti djádi mosjikil (soekar)*.

Op welken — staan zij beide? *bagimána hálnja órang kadoewánja itoe?*

Den — dwars zetten, *melintang*.

— bij stuk houden, *toentoet maqtsoed*.

Een huis onder den — halen, *meroe-bohkan roemah*.

Iemand den — op den nek zetten, *mengantiája sa-órang*.

—, grondslag, *káki, alas*.

—, voetstuk, *lápik*.

— van eene tafel, *káki médjah*.

— van eenen berg, *káki goenong*.

—, (een vierde van een os), *sa-soekoe*.

Tien — lang, *sa-poeloh káki pandjanganja*.

—, voor —, *perláhan-láhan*.

Op staanden —, *sabentaar, klaq djoega*.

Aan den — des troons van Z. M., *kabawah doelí baginda*.

VOETANGEL, m. *randjaw, bórang, L., songga*.

— onder de aarde, *soeda, soeda*.

VOETBAD, o. *permandian káki*.

VOETBANK, vr. *bangkoe káki, L., dingliq, L., gandjil káki, lápiq káki, pengálas káki*.

VOETBEKKEN, o. *bátíl (tampat) tjoetji káki*.

VOETBODE, m. *peseroehan jang berdjálan káki*.

VOETBOEI, vr. *belonggoe káki, boewt, verb*.

VOETDWEIL, vr. *kájin sékat káki*.

VOETEERDER, m. zie VOETGANGER.

VOETELOOS, b. n. *ttáda berkáki*.

VOETENEINDE, o. *tampoewan*.

De zware boomen, die aan zijn — stonden, *pohon-pohon kájoe jang di tampoe-wannya*.

VOETEREN, o. w. *berdjálan káki*.

VOETEUVEL, o. *sangal káki, kawt & kot, Perz*.

VOETGANGER, m. *órang jang berdjálan káki*.

VOETJE, o. *káki ketjil*.

— voor —, allengskens, *ringga-ringga*.

— voor — gaan, *angsoer*.

VOERTIJZER, o. zie VOETANGEL.

VOERTICHT, vr. *sanggal káki*.

VOETKLUISTERS, m. meerv. *belonggoe káki, pásong boewt, verb*.

VOETKNOKKEL, m. *máta káki*.

VOETKNECHT, m. zie SOLDAAT.

VOETKUS, m. *tjoem káki*.

VOETMAAT, vr. (in de poëzij), *qáfiat, Ar, wadzn, Ar, sedjá, eig, sedj, Ar* —, een voet, *sa-káki*.

VOETMAT, vr. *tikar káki*.

VOETPAD, o. *loerong, djálan ketjil*.

— door moerassen, *palemaban*.

Afhellend —, *basája, pabasajáan*.

— in de rijstvelden, *galangan*.

—, dam tusschen twee plassen, *gáloeng, geloeng*.

VOETPLANT, vr. *telapákan káki, úpaq káki*.

VOETSPOOR, o. *bakas káki, roenoet, kána*.
Het — van een hert volgen, *toeroet bakas káki mendjangan*.

VOETSCHAEL, vr. zie VOETBANK.

VOETSTAANS, bijw. *voetstoots, sa-bagimána áda*.

Het wordt — verkocht, *itoe di djoewal sa-bagimána áda*.

VOETSTAL, m. zie VOETSTUK.

VOETSTAP, m. *langkap, djangká*.

—, voetspoor, *bakas káki, roenoet*.

VOETSTOOTS, bijw. zie VOETSTAANS.

VOETSTRIK, m. *djirat káki*.

VOETSTUK, o. *káki, lápiq káki, alas, wátákan, L.*

VOETVAL, m. *soedjoed, tjoem káki, tihárap*.

Eenen — voor den Koning doen, *soedjoed paadda doelí baginda*.

VOETVEGER, m. *jang sékat káki*.

—, fig. *pemboredjoq, órang memboe-djoq*.

VOETVOLK, o. *tsoldádoe snápang*.

VOETVORMIG, b. n. *sa-roepa káki*.

VOETWEG, m. *loerong, zie VOETPAD*.

- VOETWASSCHING**, vr. *pentjoetjan kâki, kâl tjoetji kâki.*
- VOETWISCH**, vr. zie **VOETDWEIL.**
- VOETZAND**, o. *pâsir jang di djâlan.*
In het — geraken, *kâlah, tiwas.*
- VOETZOEKER**, m. *petâsan.*
- VOETZOOI**, vr. *tâpaq kâki, telapâkan kâki, L., lâpiq kâki.*
Houten voetzolen met klossen er onder, *gempâran.*
Voetzolen, muilen zonder overleder, *tjarpaw.*
Lederen voetzolen met lederen riemen, *tulloempah, L., tarompa.*
- VOGEL**, m. *boerong, mânoq, Jav., paksi, Jav., paksji, Sansk.*
En vier wijfes —s, *serta ampat êkor boerong betina, S. R. 102.*
Een tamme —, *boerong djinaq.*
Een zwarte — met gele lellen, die spreken leert, *mîna, bêja.*
De — is weggevlogen, *boerong soedah terbang (loetjoet).*
Kunstige, gemaakte —, *boerong per-mâta (hikmat).*
- VOGELAAR**, m. *penangkap boerong, per-râtjiq, pemikat.*
- VOGELBEK**, m. *pâroh, tjôtoq, tjôtjot.*
- VOGELBROEIKOOI**, vr. *koeroengan boerong mengeram.*
- VOGELDREK**, m. *tâhi boerong.*
- VOGELLEN**, o. w. *tjahârt boerong.*
— (met eene blaaspip,) *menjoempit boerong.*
- VOGELGIERST**, vr. (*panicum*,) *botton.*
- VOGELJAGT**, vr. *pemboeroewan boerong.*
- VOGELKLAAUW**, m. der roofvogels, *târany, koekoe.*
- VOGELKNIP**, m. *râtjiq.*
- VOGELKOOI**, vr. *koeroengan boerong, pem-boerong.*
- VOGELKOOPEER**, m. *orang jang mendjoewal boerong.*
- VOGELKRUID**, o. *roempoet lidah âjam.*
- VOGELLIJM**, vr. en o. *guttah boerong, getah boerong.*
- VOGELMARKT**, vr. *pâsar boerong.*
- VOGELNEST**, o. *sârang boerong, roemah boerong.*
- VOGELNET**, o. *djâring.*
—ten spannen, *membentang (menâhan) djâring.*
- VOGELFOOT**, m. *kâki boerong.*
- VOGELROEDE**, vr. *lijmroede, kâjoe getah boerong.*
- VOGELROER**, o. *snâpang boewat têngbaq boerong, L.*
- VOGELSCHRIK**, m. *bonêka boewat bêkin tâ-koet sâma boerong, L.*
- VOGELSLAG**, m. *râtjiq.*
- VOGELSTRIK**, m. *djirat boerong.*
- VOGELSTRUIS**, m. *boerong ontâ.*
- VOGELTAAL**, vr. *bahâsa boerong.*
- VOGELTJE**, o. *boerong ketjil.*
- VOGELTJESZAAD**, o. *djoewâwoet*, (eene soort van gierst).
- VOGELVANGER**, m. zie **VOGELAAR.**
- VOGELVLUGT**, vr. vlugt der vogelen, *terbangnja boerong.*
—, voor vogels, *tampat pîara boerong.*
- VOGELVOEDER**, o. *makânan boerong.*
- VOGELVOET**, m. *kâki boerong.*
- VOGELVRIJ**, b. n. *kena hoekoem di boenoh di mâna-mâna.*
— verklaren, *hoekoem di boenoh di mâna-mâna.*
Een — mensch, *vagebond, risaw jang hâroes di boenoh di mâna-mâna.*
- VOGELVRIJVERKLARING**, vr. *kapoesan hoekoem di boenoh di mâna-mâna (di mâna kadapâtan).*
- VOGELWIGCHELAAR**, m. *orang petenong derri paadda terbangnja boerong.*
- VOGELZANG**, m. *boenji boerong, njânji boerong.*
Zoet gezang der vogelen, *tjtji boerong.*
- VOKAAL**, b. n. *soewâra, njânji.*
— zangmuzijk, *ragam soewâra, lûgoe njânji, L.*
- VOL**, b. n. geheel —, *penoeh.*
Genoegzaam —, *berisf.*
De zak is geheel —, *kârong soedah penoeh.*
De beker — wijn, *pîala ber-ist ang-goer.*
Half —, *sa-tengah penoeh.*
Eene hand—, *sa-ganggan.*
De —le maan, *boelan besaar, boelan poernâma.*
Eene maat — doen, *ist oekoeran sampei penoeh.*
Een —le boezem, *soesoe boentar.*
De —le maand, gansche maand, *son-toq boelan, întero boelan, L.*
Op —len middug, *paadda tengah hârt.*
Op de —le straat, *paadda djâlan jang râmé.*
Op —le markt, *di pâsar jang râmé, di pâsar orang bânjaq.*
—le neef, *soedâra sapoepoe.*
Eene mand —, *sa-bakoel penoeh.*
Hij gaf mij —le tien duizend gulden, *makka di brinja kapada akoe gnep salaqsa roepiah.*
Ieder heeft er den mond — van, *sa-moewâ orang bitjâra derri itoe, L.*
Niet voor — aanzien, *permoedahkan, pemoedahkan.*
Met —le zeilen, *dengan lâjar landong.*
Zich — zuipen, *minon sampé mâboq, minom htingga mâboq.*
Waar het hart — van is, *loopt de mond van over, bârang niat hârt itoe kaloewar derri paadda lidah.*
Ten —le betalen, *bâjar hâbis.*
Ten —le, tot verzedens toe, *sa-poewas.*

VOLBLOEDIG, b. n. *pepaq*, L., *terlâloe bâ-njaq dârah*.

VOLBLOEDIGHEID, vr. *tsifat jang pepaq*, *tsifat kabanjâkan dârah*.

VOLBRENGEN, b. w. *voltoojien*, *soedahkan*, *menjoedahkan*, *kardja hâbis*, *menghâbiskan*.
Om die taak te —, *akan menghâbiskan pekardjân itoe*, M. S. R. 51.
—, *uitvoeren*, *melakoekan*, *kardjâkan*.
Eene belofte —, *menjampeikan djandji*.
Een gebod —, *melakoekan titah*, *Hoft.*, *djoendjoeng titah*, *Hoft.*

VOLBRENGER, m. *jang menjoedahkan*, zie **VOLBRENGEN**.

VOLBRENGING, vr. *penjoedahan*.
De — eener belofte, *hâl menjampeikan djandji*.
De — van een bevel, *hâl melakoekan (mendjoendjoeng) titah*, *Hoft.*, *hâl kardjâkan parintah*.

VOLDAAN, b. n. *ter-pâda*, *poewas*, *râdlk*, Ar.
—, *betaald*, *soedah di bâjar*.
—, *tevreden*, *soeka*, *senang*.

VOLDINGEN, b. w. *menjoenggoehkan*, *tetap-kan*.

VOLDINGEND, b. n. *trang dengan njatânja*, *soenggoeh*.

VOLDOEN, b. w. zie **VOLBRENGEN**.
—, *betalen*, *bâjar*, *membâjar*, *brt*.
Den prijs —, *brt harga*, S. R. 13.
—, *genoegen geven*, *menjoekâkan*, *békin soeka hâti*, *padâkan*, *memadâkan*.
—, *voldoende zijn*, *tjoekoepp*, *pâda*.
Aan de driften —, *toeroet nafsoe*, *me moewuskan nafsoe*.
—, *bevredigen*, (*verlangen*, *dorst enz.*) *poewas*.
—, *beantwoorden*, *bâlas*, *membâlas*.
Opdat de gemoederen voldaan zijn, *so-pâja poewaslah hâti*, S. R. 33.
—, *smaken*, *râsa*.
Hoe voldoet dat? *bagimâna rasânja itoe?*

VOLDOENBAAR, b. n. *jang dâpat di padâkan*.

VOLDOEND, b. n. *tjoekoepp*, *kâft*, Ar.

VOLDOENER, m. *jang memadâkan*, *jang me-moewaskan*.
—, *betaler*, *jang membâjar*, *pembâjar*.

VOLDOENING, vr. *betaling*, *pembâjâran*.
—, *genoegzaamheid*, *kapadâ-an*.
— *geven*, *memadâkan*.
—, *boeting*, *pemoewâsan*.

VOLDRAGEN, b. w. (van eene zwangere vrouw), *soedah ganap boelannja*, *hânîl htingga ganap boelannja*, *Hoft.*

VOLEINDEN, b. w. *menjoedahkan*, *poetoeskan*, *menghâbiskan*, *kardja hâbis*, *mengenapkan*, *genâpt mengenap*.

VOLEINDER, m. *jang menjoedahkan*, zie **VOLEINDEN**.

VOLEINDIGEN, b. w. zie **VOLEINDEN**.

VOLEINDING, vr. *voleindiging*, *voltoooijing*, *penjoedahan*, *hâl menjoedahkan*, *hâl meng-hâbiskan*, *tamâmat*, Ar.

De — der eeuwen, *achir zamân*, Ar., *kasoeধান kâla*.

VOLGDIENAAR, m. *sâkei*, *orang mengiring*, *boedjang jmg ikoeit*, L.

VOLGEESTIG, b. n. *penoeh àgal*.

VOLGELING, m. *leerling*, *moerid*, Ar., *tabi*, Ar., *pelâdjar*.
—, *van eenen groote*, *pengiring*, *peng-ikoeit*, *penoeroet*, *koondang*, Jav.
— *van Jezus*, (*ook van Mohammed*), *hawârij*, Ar.
Een — *van den koning Alexander*, *sa-orang pengiring râdja Iskandar*.

VOLGEN, b. en o. w. *toeroet*, *ikoeit*, *iring*. (*Toeroet is eigenlijk — als iemand reeds vertrokken is*, doch wordt somtijds voor *ikoeit* genomen.)
Den koning —, *mengiring râdja*.
Die hem gingen —, *jang pergi meng-iringkan dia*.
Den weg —, *mengikoeit djâlan*, *toeroet djâlan*.
Gevolgd wordende door al de vorsten, *di iringkan oleh segalla râdja-râdja*.
Volg den weg ter regter zijde, *toeroetlah djâlan ka-kânan*, S. R. 54.
In den dood —, *toeroet mâti*, *béla*, *berbéla*.
—, zie **OPVOLGEN**.
De dag volgt den nacht op, *makka stang mengganti mâlam*.
Een bevel —, *toeroet parintah*.
Wat zal daar uit —? *apa nanti djâdi itoe? apa kasoeধানja itoe?*
In den dood —, *op den brandstapel* —, *béla*, *membéla*.

VOLGEND, b. n. *jang mengikoeit*.
De — dag, *ka-eisôk-an harinja*.
Achtereenvolgende, *mâsing-mâsing*, *ber-toeroet-toeroet*.

VOLGENS, voorz. en voegw. naar, *seperti*, *sa-bagimâna*, *dengan sa-pâtoet*, *boetâpa*.
— *zijn bevel*, *seperti titahnja*, *Hoft*.
— *de gewoonten der vorsten*, *boetâpa âdat râdja-râdja*.
Hij wordt beloond — (*naar*) *zijn werk*, *makka di bâlasnja dengan sa-pâtoet kardjânja*.
— *het vonnis*, *toeroet seperti hoekoem*.

VOLGER, m. *jang mengikoeit*, *jang meng-iring*.

VOLGING, vr. *hâl mengikoeit*, *hâl mengiring*.

VOLGJUFFER, vr. *dâjang*.

VOLGREEEKS, vr. *silsilat*, Ar., *toeroetan*, *tusalsol*, Ar.
—, *afwisseling*, *pergantian*, *giliran*.

VOLGROEID, b. n. *van een mensch*, *soedah besaar*.
—, *van vruchten*, *soedah mâsaq*, *soe-dah mâtang*.

VOLGZAAM, b. n. *maw dengar*, *soeka toeroet*.
—, *zoet*, *mânis*.
Een — *kind*, *ânaq mânis*.

VOLGZIEK, b. n. *jang soeka tiroe, jang soeka toeroet.*

VOLGZIEKTE, vr. *ingin maw tiroe.*

VOLHANDIG, b. n. *bánjaq kardja, masj-ghol, Ar.*

VOLHARDEN, o. w. *kandjang, tetap.*

—, *aanhouden, oelang.*

— om den vijand te bestrijden, *berkandjang akan melawan moesoeh.*

In zijn opzet —, *berkandjang paadda niat.*

— bij zijne gezegde, *tetap atas katánja.*

Ten einde toe —, *berkandjang hingat kasoedahan.*

VOLHARDEND, b. n. *jang berkandjang (tetap), ázm, Ar.*

VOLHARDER, m. *orang jang berkandjang (tetap).*

VOLHARDING, vr. *perkandjangan, katetapan.*

VOLHEID, vr. *kaganápan, kapenoehan.*

De — des tijds, *kaganápan waqtoe.*

VOLJVERIG, b. n. *rádjin sakáli.*

VOIJARIG, b. n. zie MEERDERJARIG.

VOLK, o. *bála, rai-jat, Ar., qawm, Ar., órang, marika, chalájiq, Ar.*

Tot dat er niet één man van dit — overblijft, *hingga tiada lagi tinggal derri paadda qawm ini sa-orang djoewa poon, Isk. 44.*

Gemeen —, *orang ketjil, rai-jat, Ar., órang hina-dina.*

Het — was oproerig, *makka órang poon gamparlah.*

Allerlei —, *bárang órang, sembárang órang, L.*

Een dapper —, *qawm jang bránt.*

De heffe des —s, *orang boesoeg.*

Er is veel — op de markt, *makka áda bánjaq órang di pásar.*

—, *werkvolk, órang bekaridja, órang oepáhan.*

VOLKENKUNDE, vr. *ilmoe akan qawm, pengatahoeuan akan bangsa.*

VOLKENREGT, o. *haq qawm, Ar.*

VOLKOMEN, b. n. *semporna. ganap, tsafih, Ar.*

Een — werk, *pekaridjään jang semporna.*

Eene —e maand, *sa-ganap boelan.*

Eene —e wapenrusting, *saberhána pekájin prang.*

—, *bijw. semporna, sakáli-káli.*

— overtuigd, *tertampeliq sakáli-káli.*

— maken, *menjempornákan, menganápti, kardja (bekin) terláloe bájiq.*

VOLKOMENHEID, vr. *kasempornáan, kaganápan.*

VOLKOMENLIJK, bijw. *atas prt jang semporna, dengan semporna, dengan ganap.*

VOLKPLANTING, vr. *naw ábád, Perz., nor-wábad, tánah jang di doedoeki órang asing.*

— en aanleggen, *memboewat naw ábád, memboewat negri di tánah asing.*

VOLKRIJK, b. n. *rámé, maer, Ar., bánjaq isi negri.*

VOLKRIJKHEID, vr. *kabanjákan isi negri.*

VOLKSBEGRIP, o. *pendapatnja ist negri.*

VOLKSBESTUUR, o. *pemarináhannja ist negri.*

VOLKSGEEST, m. *niat órang negri.*

VOLKSGELUK, o. *salámat ist negri.*

VOLKSLEIDER, m. *pengandjar qawm, jang mengharoekan qawm.*

VOLKSLIED, o. *njanjian qawm.*

VOLKSOPLOOP, m. *gampar órang negri.*

VOLKSOPROEFING, vr. *hál mengoempoeikan rai-jat.*

VOLKSREGT, o. *haq órang negri, haq qawm, haq ist negri.*

VOLKSSTAM, m. *pandjí.*

VOLKSSTEM, vr. *soewára ist (órang) negri.*

VOLKSTIRAN, m. *rádja jang menganiája (thlám).*

VOLKSVERGADERING, vr. *sidang (madjlis) órang negri, perhimpoean rai-jat.*

VOLKSVERHUIZING, vr. *kapindáhan qawm, hál qawm mengákt.*

VOLKSVERMAAK, o. *bárang kasoeekáan órang negri.*

VOLKSVERTEGENWOORDIGER, m. *nájib qawm, Ar., jang membijaridkan hál ist negri.*

VOLKSVERTEGENWOORDIGING, vr. *hál djádi nájib qawm.*

VOLKSVRIEND, m. *tsohbat qawm, Ar.*

VOLKSWAPENING, vr. *hál pápar rai-jat, pá-páran rai-jat.*

VOLLEDIG, b. n. *ganap, tsafih, Ar.*

— maken, *genápti.*

VOLLEDIGHEID, vr. *kaganápan.*

VOLLEEREN, b. w. *beládjár hábis samoewá.*

—, (in de godgeleerdheid) *mengádjí há-bis samoewá.*

Volleerd (in de godgeleerdheid), *soedah tammát mengádjí, poengkas paadda ilmoe.*

Volleerd in goddeloosheid, *djáhat (kapista) sakáli.*

Volleerd, *bekwaam, goed opgevoed, bostári.*

VOLLEN, b. w. *éndjaq.*

VOLLER, m. *volder, órang jang mengéndjaq.*

VOLLIJVGIG, b. n. zie ZWAARLIJVGIG.

VOLLING, vr. (van huden), *pengéndjákan.*

VOLMAAKT, b. n. *semporna, oetama, kánil, Ar., kánil, Ar., moekammal, Ar.*

God is —, *Allah djoewa jang semporna.*

Die in al Zijne eigenschappen — is, *jang dengan segala prinja itoe semporna, M. S. R. 30.*

De — verleden tijd, *waqtoe jang telah soedah láloe.*

—, *bijw. dengan semporna, atas prt jang semporna.*

VOLMAAKTBAARHEID, vr. *prt jang dápat di sempornákan.*

VOLMAAKTELIJK, bijw. zie VOLMAAKT, bijw.

VOLMAAKTHEID, vr. *kasempornáan, kámál, Ar.*

Algemeene —, *akmál, Ar.*

- VOLMAGT**, vr. *soerat koewása*, *soerat wakil*, Ar., *soerat polmaq*, verb.
Eene algeheele —, *soerat wakil mothalaq*, Ar., *soerat polmak besar*.
— verleenen, *membri koewása*, *perwakilkan*, *kassí polmak*, L.
De gevolnagtigde heeft zijne — ontvangen, *makka wakil itoe soeda menarima soerat wakil*.
- VOLMAGTHEBBER**, m. *wakil mothalaq*, *jang péyang soerat polmaq*, L., *jang djádi polmaq*, L.
— van eenen koning, *náib*, Ar.
- VOLMAGTIGEN**, b. w. *membri koewása*, *perwakilkan*, *kassí soerat polmak*, L.
Gevolmagtigde van eenen koning, *náib*, Ar.
- VOLMAKEN**, b. w. *menjempornákan*, zie **VOL-EINDEN**.
Den naam onzer voorouders —, *menjempornákan náma* (*mengoetamákan*) *nénéq mójang kita*, S. R. 119.
- VOLMAKING**, vr. *hál menjempornákan*, *hál menjedahkan*, *penjempornáan*, *ikmál*, Ar.
- VOLMONDIG**, b. n. duidelijk, *trang*, *sakáli*.
— belijden, *mengákoé sakáli*.
—, *bijw. dengan soewára jang njáring*, *dengan troes trang*.
- VOLOP**, *bijw. lúmpah-lúmpah*, *terlálóe bá-njaq*.
- VOLPRIJZEN**, b. w. *memoedji dengan seper-tinja* (*sapatoentja*).
- VOLSCHOON**, b. n. *terlálóe bágoes*, L., *terlálóe éloq*.
- VOLSLAGEN**, b. n. *beláka*, *sakáli*, *ganap*, *intéro*, L., zie **GEHEEL**.
— e begeerte, *beláka kahandaq*.
Een — gek, *orang gila sakáli*.
- VOLSTAAN**, o. w. *tjoekoop*, *páda*, *sampeí*, *sampé*, L.
- VOLSTANDIG**, b. n. *tetap*, *kandjang*, *wákif*, Ar.
- VOLSTANDIGHEID**, vr. *katetápan*, *perkan-djangan*.
- VOLSTREKT**, b. n. algemeen, *mothalaq*, Ar.
Eene — e magt, *koewása mothalaq*.
—, onmisbaar, *ti-dápat tiáda*, *benar*, *mistí*, L.
Eene — e behoefte, *hádjat jang benar*.
Eene — e noodzakelijkheid, *hádjat jang ti-dápat tiáda*.
—, *bijw. vooral*, *hoebája*, *hobája*, *hoebája-hoebája*.
- VOLSTREKTHEID**, vr. *prí mothalaq*, *moth-láqi*, Ar., *koewása mothalaq*.
- VOLTALLIG**, b. n. *ganap bilángan*.
Toen de veertig dagen — waren, *sa-telah ganaplak ampat poeloh hári*, S. R. 3.
—, *bijw. dengan ganap bilángan*.
— maken, *mengganápt*.
- VOLTALLIGHEID**, vr. *kaganápan*, *saganapnja*.
- VOLTALLIGMAKING**, vr. *hál mengganapkan*.
- VOLTE**, vr. zie **VOLHEID**.
- VOLTIGEREN**, o. (in de rijsschool,) *meng-ádjat koeda serta mengidarkan dia*.
- VOLTOOIJEN**, b. w. *menjoedah*, *menjoedáht*, *menjoedahkan*, *menghábisikan*, *kardja há-bis*, L., *tamákan*, *mengganápt*.
- VOLTOOIJER**, m. *jang menjoedahkan*, *penjoe-dah*, *jang kardja hábis*.
- VOLTOOIJING**, vr. *penjoedah*, *penjoedahan*, *kasoedahan*, *hál kardja hábis*, *prantásan*, *Jav.*, *mù-ádjín*, Ar.
- VOLTREKKEN**, b. w. zie **VOLTOOIJEN**.
Het huwelijk —, *káwinkan*, *menjoe-dakkan hál káwin*.
- VOLTREKKING**, zie **VOLTOOIJING**.
De — van het huwelijk, *hál menjoe-dakkan káwin*.
- VOLUIT**, *bijw. sakáli*, *intéro*, L.
Den naam — schrijven, *toeloes intéro náma*, L., *soeratkan sa-ganap náma*.
— staan, (van een zeil, welks schoot geheel uitgevierd is, *landong*).
- VOLUTEN**, vr. meerv. (ond. w.) (*voluta*), *zekere zesleak of horen*, *bia tjintjin*.
- VOLVAARDIG**, b. n. *sadía*, *soeka sakáli*.
—, *bijw. dengan soeka háti*.
- VOLVOEREN**, b. w. *mengardjákan*, *melakoek-an*.
Een vorstelijk bevel —, *mendjoendjoeng titah*, *Hoft*.
- VOLVOERING**, vr. *hál mengardjákan*, *hál melakoek-an*, *hál mendjoendjoeng*.
- VOLWASSEN**, b. n. *úqal báligh*, *soedah sampei déwása*.
Half —, *djárah*.
- VOLWIGTIG**, b. n. *ganap túbángannya*.
- VOND**, m. *hál mendápat*, *pendapátan*.
—, *list*, *makr*, Ar., *tipoe*, *motselak*, Ar., *dergáma*, L.
Allerlei — den zoeken, *tjahári segalla dája oepája*.
- VONDEL**, m. *titi*, *titian*, *djambátan ketjil*.
- VONDELING**, m. en vr. *ánaq kaboewangan*, *ánaq poengot*.
Een kind te — leggen, *boewang ánaq di djálan*.
- VONDER**, m. zie **VONDEL**.
- VONDELINGSHUIS**, o. *roemah ánaq poengot*.
- VONK**, vr. *boenga ápi*, *kumbang ápi*, L.
- VONKELEN**, o. w. *gomirlápan*, *taperling*.
—, *sparkelen*, *verspreiden*, *sjar*.
- VONKELING**, vr. *hál gomirlápan*.
- VONKELNIEUW**, b. n. *bahároe sakáli*.
- VONKEN**, o. w. *berboenga ápt*, *berkumbang ápi*.
—, *vuur vatten*, *menjala*.
- VONNIS**, o. *hoekoem*, *kapoetoesan hoekoem*.
Een — uitspreken, *memoetoeskan hoekoem*, *menghoekomkan*.
Spreek het — over mij uit, *hoekoem-kanlah di atas pátek ini*, S. R. 11.
Verzamelaar van — sen, *orang jang menjoeratkan segulla kapoetoesan hoekoem*.
Schriftelijk ondertekend —, *tsakk'*, Ar.

VONNISSEN, b. w. menghoekoemkan, memoetoeskan hoekoem, goegoeta, Tern.

Bij verstek —, menghoekoemkan kârana tiâda mau meghâdap.

Alsmede door regtvaardiglijk onder al de dienaren Gods te —, dan lâgi dengan menghoekoemkan paadda antâra segalla hamba Allah dengan kabenâran, M. S. R. 48.

VONNISWIJZIGING, vr. hâl memoetoeskan hoekoem.

VONT, vr. tempat permandian (menjellam).

VONTWATER, o. ajer tempat permandian.

VOOD, m. moeâllim, Ar., wâlî, Ar., pengampoe, chafîr, Ar.

Toeziende —, ganti wâlî.

—, bestuurder, pengampoe, djoeroe.

VOOGDES, vr. wâlî parampoewan.

VOOGDIJ, vr. meesterschap, parintah, pamarintâhan, koewâsa.

VOOGDIJSCHAP, vr. djabâtan wâlî, pengampoevan.

Kind dat onder — staat, ânaq jang di bawah wâlî.

—, bestuur van eenen voogd, walâjat

Ar., parintah wâlî.

VOOR, voorz. van tijd, dhôlo, di hoeloe, dahoeloe, terdhôlo, lebeh dhôlo, soedah lamânja.

—, voorz. van plaats, di moeka, di hadâpan, di depan, L.

De menschen, die — ons leefden, orang jang hidop lebeh dhôlo derri paadda kâmi.

— drie jaren, soedah tiga tâhon lamânja.

Nog — nieuwe jaar, lebeh dhôlo derri paadda tâhon bahâroe, sa-belom tâhon bahâroe.

— het huis, di hadâpan roemah, di moeka roemah, di depan roemah, L.

Het ene — het andere nemen, sâlâh mengambil.

— den koning verschijnen, meghâlap râdja.

— hem betalen, bâjar hoetangnja.

Elk — zijn deel, sa-sa-orang sa-bahagiannja.

De helft — hem, satengah bagi dia, satengah sama dia.

Liefde — zijne moeder hebben, mengâseh iboenja.

Een — een, mäsing-mäsing, sätöe persätöe, L.

— gereed geld, dengan oewang toeni.

Drie ropijen — de persoon, tiga roepiah sa-sa-orang.

Den dood — het leven kiezen, lebeh soeka mâti derri paadda hidop.

Ik — mij, akan dâkoe, kâlöe sahâja.

— zijn heil, kârana salâmatnja.

— zich zelven leven, hidop diam-diam dengan senang.

Zich — iets wachten, menalihâran derri derri paadda apa-apa.

Zout — rijst verruilen, gâram di toekar bras.

Ik houd hem — rijk, kita kira akan dia orang kâja.

— den dag komen, djâdi kalihâtan, tímboel.

— zeven ropijen verkocht worden, di djoewal kârana (dengan) toedjoh roepiah, di djoewal hargâna toedjoh roepiah.

Losgekocht worden — honderd Spaansche matten, di teboes dengan sa-rätöes ringgit.

— hem, (om hem), kârana dia.

— den wind zeilen, berlâjar dengan angin toeroetan, berlâjar dengan angin derri balâkang.

— den wind wenden, bêloq dengan boeritan.

Een kind afsmeeken — . . . , memôhonkan ânaq akan.

— anker liggen, berlâboeh.

Dit is een wapen — u, inilâh sindjata akan toewan hamba.

VOORAAN, bijw. di moeka, di hadâpan, di depan, L.

— in het boek, paadda moelânja kitâb.

VOORAF, bijw. dhôlo, di hoeloe, lebeh dhôlo.

VOORAFBESTAANDE, b. n. jang âda dholöwan.

VOORAFGAANDE, b. n. jang djâlan dhôlo, jang meuholdöw.

Eene — verbindtenis, perdjandjian jang lebeh dhôlo.

VOORAFGLITEN, b. w. ambil dhôlo.

VOORAFREKENING, vr. bilângan jang dholöwan.

VOORAFSPRAAK, vr. dibâdjah, Ar.

VOORAL, bijw. terlebeh, terlebeh poela, istiméwa, tambâhan poela, zie VOLSTREKT.

Gij moet —, djângan tiâda.

—, voor alle dingen, hoebâja, habâja.

— niet! hoebâja-hoebâja djângan!

Gij moet — het zeestrand aandoen, djângan tiâda stnggah di tepi lâwoet, S. R. 103.

VOORARM, m. lûngan jang di bawah.

VOORAVOND, m. pöhon petang, söré, L:

VOORBAAT, vr. in: in de — zijn, berdholöwan, tjalângin.

VOORBANK, vr. bangko jang di depan, L., tempat doedoeg jang di moeka, bâlei jang di hadâpan.

VOORBARIG, b. n. terlâloe lakas (sigrah), telandjoer, L.

VOORBARIGHEID, vr. kalakoewan jang terlâloe goepoh, hâl telandjoer, L.

VOORBEDACHT, b. n. en bijw. dengan niat, dengan sahâdja, dengan sengâdja, L.

VOORBEDACHTELIJK, bijw. zie VOORBEDACHT.

VOORBEDACHTHEID, vr. *sengâdja*, L., *sa-hâdja*.

VOORBEDE, vr. *sjofâat*, Ar., *dôa*.

De — der heiligen, *sjofâat orang marhoem*.

VOORBEDING, o. *djandji jang dholówan*.

VOORBEDINGEN, b. w. *berdjandji dhólo*.

VOORBEDUIDEN, b. w. *brí àlâmat dhólo*.

VOORBEDUIDING, vr. *àlâmat*, Ar., *padâhan*.

VOORBEELD, o. *telâdan*, *tjonto*, *itibâr*, Ar., *tampoelan*, L.

Naar een — werken, *toeroet tjonto (telâdan)*.

Opdat ik er een — aan neme, *sopâja adâlah hamba ber-óleh itibâr*, K. D. 126.

—, zinnebeeld, *ibârat*, Ar., *oepâma*.

Een — om na te schrijven, *tjonto toelisan*, *telâdan soerat*.

VOORBEELDELIJK, bijw. voorbeeldig, *jang djâdi tjonto (telâdan)*.

VOORBEELDELOOS, b. n. *tiâda ber-tjonto*, L., *tiâda berbagei lagi*, *tiâda bertâra*.

VOORBEELDING, vr. *hâl menelâdankan*.

—, figuur, *tjonto*, L., *telâdan*, *pigoera*, L.

VOORBEHOEDEND, b. n. *jang memaliharkan dholówan*, *jang menegahkan*, *jang djâdi âtmat (djimat, L.)*.

VOORBEHOEDMIDDEL, o. zie *TALISMAN*.

VOORBEHOUDEN, b. w. *berniat*, *bermagtsoed*.

Zich — onder zeil te gaan, *berniat akan berlâjar*.

Zich tienduizend gulden —, *menâhankan salaqa roepiah*, *berdjandji menarima salaqa roepiah*.

VOORBEHOUDENS, bijw. *melâjinkan*, *hânja*.

VOORBEHOUDING, vr. *niat jang tersemboeni*.

—, bepaling, *katentoewan*, *djandji*.

Zonder eenige —, *dengan tiâda niat jang tersemboeni*.

VOORBEPALEN, b. w. *tentoekan dhólo*, *taqdirkan*.

—d raadsbesluit, *taqdir*, Ar.

VOORBEPALING, vr. *katentoewan jang dhólo*, *taqdir*, Ar.

VOORBEREIDEN, b. w. *sadiâkan*, *singgarâhi*.

Zich —, *sadiâkan diri*.

VOORBEREIDEND, b. n. *jang menjadiâkan*.

VOORBEREIDING, vr. *hâl menjadiâkan*, *itâd*, Ar.

VOORBEREIDSSEL, o. *kalangkâpan*, *bârang jang di sadiâkan dhólo*.

VOORBERG, m. zie *VOORBERGEGTE*.

VOORBERIGT, o. *dibâdjah*, Ar., *moeqadammat*, Ar.

VOORBERIGTSCHELJVER, m. *penjoerat moeqadammat*.

VOORBESCHIKKEN, b. w. *tentoekan terdhólo*, *taqdirkan*, *pajoekan*.

VOORBESCHIKKING, vr. *taqdir*, Ar., *hâl menentoekan dhólo*.

VOORBESCHIKT, b. n. *mouqaddar*. Ar., *magdarat*, Ar.

VOORBESTAAN, o. w. *âda ter-dhólo*.

VOORBESTAAN, o. *kaddâan jang ter-dhólo*.

VOORBESTEMMEN, b. w. zie *VOORBESCHIKKEN*.

VOORBETALEN, b. w. *bâjar dhólo*.

VOORBETALING, vr. *pandjar*.

VOORBEURT, vr. *geliran jang bermoela*.

VOORBEZIT, o. *pengampoenjâ-t lebeh dhólo*.

VOORBIDDEN, b. w. *mendholówt dengan minta dôa*.

—, o. w. *minta dôa di hadâpan orang*.

VOORBIDDER, m. *penóhon*.

VOORBIDDING, vr. *sjofâat*, Ar., *sjifâat*, Ar.

VOORBIJ, voorz. en bijw. *lâloe*, *liwat*, L.

De deur — gaan, *melaloewt pntoe*, *liwat pntoe*, L.

—, verder dan, *sa-lâloe*.

Daar —, *lebeh djâwh derri paadda itoe*.

Het is al —, *soedah lâloe*, *soedah liwat*, L.

Zich zelven — praten, *telandjoer berkâta*.

VOORBIJGAAN, o. w. *lâloe*, *liwat*, L., *melintas*, *fawt*, Ar.

De tijd gaat voorbij, *waqtoe lâloe*.

—, b. w. *melaloewt*, *melawat*, L.

Met stilzwijgen —, *tiâda seboet*.

VOORBIJGANG, m. *hâl melaloewt (melawat)*, *djawâz*, Ar.

VOORBIJGANGER, m. *orang lâloe*, *orang liwat*, L., *orang pelintas*.

VOORBIJLATEN, b. w. *brí lâloe*, *brí djâlan*, *kassí liwat*, L.

VOORBIJLEEREN, b. w. *berdholówan dengan belâdjâr*, *belâdjâr liwat*, L.

VOORBIJLOOPEN, b. w. *lâloe*, *liwat*, L.

Elkander —, *djoegt*.

VOORBIJREIZEN, b. w. *berdjâlan mendholókan*, (*liwat*, L.).

VOORBIJRIJDEN, b. w. (te paard), *toenggang koeda mendholókan (liwat, L.)*.

VOORBIJRSCHieten, b. en o. w. (van eenen pijl), *melantjar*.

VOORBIJRSNELLEN, b. w. (om de eerste te zijn), *djoegt*, *marórebé*, L.

VOORBIJVAREN, o. w. *berlâjar mendholókan*, *menang dengan berlâjar*.

VOORBIJVLOEIJEN, b. en o. w. *ngâlir di moeka (di hadâpan)*.

VOORBINDEN, b. w. *ikat di moeka*.

VOORBODE, m. *pesoeroehan jang ter-dhólo (dâtang lebeh dhólo)*.

—, teeken, *âlâmat*, Ar., *padâhan*.

Dit teeken is een — van eenen grooten oorlog, *makka tanda ini djâdi âlâmat prang besaar*.

VOORBOUT, m. *pâha moeka*.

VOORBRAMZEIL, o. *lâjar pengâpoh jang di moeka (di hadâpan, di depan, L.)*

VOORBRENGEN, b. w. *bâwa di moeka*, *bâca di hadâpan*.

—, voordragen, te kennen geven, *mengatâkan*, *mâlœmkan*.

—, uiten, *seboet, menjeboet.*
VOORBURG, m. *bordj' jang di hadâpan, kôta moeka, kampong moeka.*
VOORBUUR, m. *orang tetangga jang di depan, L.*
VOORBUURT, vr. *kampong jang di hadâpan (depan, L.)*
VOORDACHT, vr. zie **VOORBEDACHTHEID.**
VOORDANS, m. *peranien jang bermoela, bermoela kâli bâla, L.*
VOORDANSEN, o. en b. w. *moelâ-t menârt, moelâ-in bâla, L.*
 — met eene piek en kris bij het begin van een gevecht, *sarâma.*
 —, (met een vaandel), *rângt.*
VOORDAT, voegw. *sa-below, lebeh dhôlo derri paadda.*
 — hij gekomen was, *sa-below lâgi ia dâtang, lebeh dhôlo derri paadda dâtangnja.*
VOORDEEL, o. *winst, lâba, oentoeng, bâtt, Jav., manfaât, Ar.*
 Iemand die handel drijft en — behaalt, *orang berdâgang serta dengan lâba.*
 En ik heb zijne schatten ten — e van uw aandeel doen strekken, *dan telah akoe oentoengan hartânja akan bahagian kâmoë, Isk. 538.*
 Het — eener zaak, *hâtsil perkâra.*
 — aanbrengen, *berlâba, djâdi oentoeng.*
 —, nut, *goena, fâédât, Ar.*
 Het — van den wind hebben, *dâpat amgin jang bâjiq.*
VOORDEELIG, b. n. *jang membrt lâba, jang kassî oentoeng, L., jang berlâba, jang membrt hâtsil.*
 —, nuttig, *bergoena, berfâédât.*
 —, bijw. *dengan lâba, dengan oentoeng.*
VOORDERS, bijw. *sa-ber-moela, lantâs, L., lâlôe.*
VOORDEUR, vr. *pîntoe moeka, pîntoe jang di hadâpan.*
VOORDEZEN, bijw. *têmpo dhôlo, L., dhôlo kâla, poerba-kâla.*
VOORDIENEN, b. w. *sâdjî, sadjikan, kassî makânan, L., peridarkan santâpan, Hoft.*
VOORDOCHTER, vr. *ânâq parampoewan derri paadda nikâh (kâwin) dhôlo.*
VOORDOEN, b. en w. *voorhangen, pâkei.*
 Een ander iets —, *voorhangen of omdoen, kassî pâkei, L., memameikan.*
 —, wijzen, *toendjoeg dengan kardja.*
 Zijne waren —, *mengadeikan (toendjoeg) bârang dagângannja, kassî lihat bârang dagângannja, L.*
 Zich als een mensch — (eene menschwording ondergaan,) *meroepâkan dirinja seperti mânoesja, menjelama.*
 Dat jonge mensch doet zich goed voor, *makka orang moeda itoe terlâlôe bâjiq la-koenja.*
 Zich —, zich houden, *poera-poera, tjâké-tjâké.*

Als zich eene goede gelegenheid voor-doet, *kâlôe dâtang koetika jang bâjiq.*
VOORDRAAIJEN, b. w. *bâliq ka-hadâpan, bâliq ka-moeka.*
 —, (op de draaibank,) *lâriq akan toendjoeg.*
VOORDRAGEN, b. w. *mengatâkan, membrt tâhoe, kassî tâw, L.*
 Naar waarheid —, *peloeroeskan.*
 —, vooruit dragen, *bâwa (pikol) di hadâpan (depan, L.)*
VOORDRAGING, vr. *hâl mengatâkan, hâl membrt tâhoe.*
 —, vooruitdragen, *hâl bâwa di hadâpan, hâl pikol di depan.*
VOORDRAGT, vr. *tjâra berchothbat (berkâta).*
VOORDELIJVEN, b. en o. w. *hânjoet di hadâpan.*
VOORDRINKEN, b. en o. w. *mînom dhôlo.*
VOOREBBE, vr. *permoelâan (moelânja) ajer soeroet.*
VOOREEGISTEREN, bijw. *sa-below kalmârt dhôlo, soedah tiga hârt lâlôe.*
VOOREERST, bijw. *pertâma.*
VOOREINDE, o. *hoedjong jang di hadâpan, hoedjong jang di moeka (depan, L.)*
VOORGAAN, o. w. *berdjâlan dhôlo.*
 —, b. w. *mendholôwt.*
 —, hooger in rang zijn, *berpangkat lebeh tinggi.*
 — (van een uurwerk,) *djâlan terlâlôe tjepat (lakas).*
VOORGAAND, b. n. *jang dhôlo, jang lebeh dhôlo.*
 De — e maand, *boelan jang soedah lâlôe (liwat, L.,) boelan jang soedah.*
 Niet in dezen, maar in den — en brief, *boekan di dâlam soerat in hânja (melajinkan) di dâlam soerat jang lebeh dhôlo (jang di blâkang kâli).*
VOORGANG, m. *hâl berdjâlan dhôlo (di hadâpan).*
VOORGANGER, m. *orang jang bertjâlan di hadâpan, sâlif, Ar., moeqaddim, Ar.*
 —, geleider, *pengandjar, panghoeloe, orang menghantar, orang jang mendholowi.*
VOORGED, o. *doâ jang pertâma, doâ jang bermoela.*
VOORGEBERGTE, o. *tandjoeng.*
VOORGEKOMEN, deelw. de loef afgestoken, *kadhôlowan, masqoem, Ar.*
VOORGEMELD, b. n. *voornoemd, terseboet.*
VOORGEREGT, o. *sadjian jang pertâma.*
VOORGESPAN, o. *sa-pâsang jang di moeka (hadâpan, depan, L.)*
VOORGEVEL, m. *moeka roemah, hadâpan roemah.*
VOORGEVEN, b. w. *brî, brî oentoeng, kassî, L., kassî oentoeng, L., kassî dhôlo, L.*
 Eenen raadshcer (in het schaakspel) —, *brî sîtoe gûdjah.*

—, b. en o. w. voorwenden, *báwa oedzor* (*oedoer*, verb.)

VOORGEVEN, o. voorwendsel, *oedzor*, Ar., *oedoer*, verb.

Een ongegrond —, *oedzoer jang tíada benar*.

—, zeggen, *káta*.

Volgens uw —, *saperti katámoe*.

VOORGEVING, vr. *pembrian oentoeng*, *hál kassí oentoeng*.

Eene valsche —, *sangka jang tíada benar*.

—, voorwendsel, *oedzor*, Ar.

VOORGEVOEL, o. *rása ter-dhólo*, *fikiran jang álámat*.

Mijn — van zijne komst is bewaarheid, *makka fikirankoe jang álámat dátangnja itoe soedah di tegohkan* (benarkan).

VOORGEVOELEN, b. w. *merása* (*kira*) *lebeh dhólo*.

VOORGISTEREN, bijw. *kalmárt dhólo*.

VOORGOOCHELEN, b. w. *soelap di hadápan*, *soenglap di depan*, L.

VOORGOOIEN, b. en o. w. *límpar dhólo*, *loetar dhólo*.

VOORGRACHT, vr. *párti jang di hadápan*.

VOORGROND, m. *nátar jang di hadápan*, *látar jang di depan*, L.

VOORHAAR, o. *ramboet jang di hadápan* (*depan*, L.)

VOORHAMER, m. *gódam*, *martil besaar*.

VOORHAND, vr. in: de — hebben, *moelá-t*, *moelá-t bermájin*, *májin dhólo*, *ber-eidá*.

Wie heeft de —? *stápt mistí bermájin dhólo?*

VOORHANDEN, b. n. *áda*, *hádlir*, Ar., *sadia*.

Er is genoeg, *áda tjoekoep*.

De tijd is —, nadert, *makka waqtóe soedah hampír*.

Rijst, die — is, *bras jang perbekálan*.

VOORHANGEN, o. w. *bergantong di hadápan* (*depan*, L., *moeka*, L.)

—, b. w. *gantong* (menggantong) *di hadápan*.

Den naam van iemand in een gezelschap — om hem lid te doen worden, *soerutkan náma sa-órang di hadápan madjlis béjar sopája ia djádi sakoeto* (teman) *derri padúnja*.

VOORHANGSEL, o. *tírei*, *súdjáb*, Ar.

Het — des tempels, *tírei dindingan kábah*.

Het — in eenen schouwburg, *kalamboe wájang* (*komédí*, Eur.)

VOORHAVEN, m. *pelaboehan jang di loewar*.

VOORHEBBEN, b. w. *dragen*, *pákei*.

—, voortuit hebben, *dápat oentoeng*, *dápat lebeh*.

Wie meent gij voor te hebben? *loe kira stápa goewa?* L., *dikaw kira stápa akoekah?*

—, in den zin —, *berniat*, *máw*, *bermaqtsoed*.

VOORHEEN, bijw. zie VOORDEZEN.

VOORHOEDE, vr. *haloewan paprángan*, *tjoetjoq bala-tantará*, *haloewan bala-tantará*.

VOORHOEF, o. *pengadápan*, *baleirong*, *baleiroewang*.

Uit het — binnenkomen, *másoq derri pengadápan*.

—, plein, *haláman*.

De muur van het —, (plein), *págar haláman*.

VOORHOOFD, o. *dáht*, *djidat*, L.

Het — bieden, *toendjoeq moeka*.

Zich voor het — slaan, *menápoq dáht*.

Het voorste gedeelte van het hoofd boven het —, *rangka*.

VOORHOOFDSBEEEN, o. *toelang dáht*, *toelang djidat*, L.

VOORHOOFDSIERSEL, o. *tapáram*, *djámgan*, *patam*.

Een gouden — dragen, *berpatam amas*.

VOORHOUDEN, b. w. *pégang di hadápan* (*moeka*, *depan*).

—, vóór iemand houden, *pégang* (*tárok*, *letag*) *di hadápan sa-órang*.

Den degen hield hij vóór zich uit, *makka pedangnja itoe di pégangnja di hadápanja*.

—, toonen, *toendjoeq*.

—, voor oogen stellen, *baperlihatan*.

—, herinneren, *mengingatkan*.

—, zie VERWIJTEN.

VOORHUID, vr. *koelop*.

Iemand, die nog de — heeft, (onbesneden is,) *órang jang berkoelop*, ook wel eens: *st koelop*.

De — snijden, besnijden, *berkrat koelap*, *bersájut koelop*, *soenat*, Ar.

VOORHUIS, o. portaal, *rambat*, *sarambi*.

Open —, voorgalerij, *pondápo*, Jav.

VOORIN, bijw. *másoq di moeka*, L., *másoq di hadápan*.

— gaan, *berdjálan másoq di moeka* (*hadápan*).

VOORINGENOMEN, bijw. *berkenan*, *soeka*.

De koning was met den jeugdigen Mantric zeer —, *makka rádja itoe-poon sángat berkenan akan mantri jang moda itoe*.

VOORINGENOMENHEID, vr. (ten voordeele,) *perkenan*, *ridlá*, Ar., *soeka*.

— (ten nadeele,) *tíada soeka*, *binji*, *djemoe*.

—, waan, *sangka*, *kira*.

Zotte —, *sangka jang gila*.

VOORINNEMEN, b. w. *berkenankan*, *menjokákan*.

—, vleijen, *boedjoq*, *memboedjoq*.

—, bekooren, *menawári*.

Ligtelijk vooringenomen worden, *moe-dah-moedah* (*gampang*) *di boedjoq* (*perkenankan*), *gampang di soekákan*.

VOORINNEMING, vr. *rágam*, *rága*, Sansk.

—, beprating, *pemboedjokan*.

VOORJAAR, o. *awwal noesim pánas, hoe-djong bárat, kapála timor*.

VOORJAGEN, b. w. *boeroe di hadápan, há-law di hadápan*.

VOORKAAUWEN, b. w. *mámah dhólo*.

VOORKAMER, vt. *kámar moeka, L, biliq di hadápan*.

VOORKENNEN, b. w. *táhoe lebeh dhólo, táw dhól-an, L*.

VOORKENNIS, vt. *pengatahoeuan jang ter-dhólo, sa-táhoe*.

Door zijne — kan hij voorspellen, *oleh pengatahoewannja jang ter-dhólo makka dápát ta bertenong, sabab soedah táw lebeh dhólo makka dia bóleh bilang*.

Met — of stilziggende goedkeuring van den koning, *dengan sa-táhoe rádja*.

Indien hij het niet met — van den koning doet, is zijn vonnis de dood, *dji-kalaw di boewatnja itoe dengan tiáda sa-táhoe rádja makka máti di boenoh koe-koemnja*.

VOORKEUR, vt. *piléhan*.

Als de diamanten allen eenerlei zijn bestaat er geene —, *káloe íntan-íntan itoe samoewá sáma roepánja makka tiadálah piléhan*.

De — geven, *píleh, tummah, L, ter-lebeh soeka, mendahoeloekan*.

Bij —, *sabab lebeh soeka, dengan píleh*.

VOORKIND, o. *ánaq derri paadda níkáf jang dhólo*.

Betrekking van de —eren des mans en der vrouw, *soedára andjng*.

VOORKLAUTEREN, o. w. *pauljat dhólo*.

VOORKOMEN, b. en o. w. vooruitstreven, *mendholówi, mendahoelówi, liwat, L*.

—, beletten, *tegahkan, larang*.

Eene betaling —, *bájar lebeh dhólo derri paadda djandji (angsoeran)*.

Alles, wat u voorkomt (verschijnt,) *bárang apa jang di lihat olehmoe, bárang jang kalihátan padámoe*.

—, voorvallen, *djádi, peristiwa*.

—, aangetroffen worden, *di dápát, bó-leh dápát*.

Hij moet —, (verschijnen,) *diu misti menghádap*.

—, schijnen, *roepa*.

Met het rijtuig —, *dátang di moeka sáma karéta, L, dátang di hadápan deng-an ráta*.

Het komt zoo voor, *roepánja bugitoe*.

Vorgekomen, (zoo als wanneer men te laat in den tempel komt en de voor-bidder reeds het gebed, doet,) *masboeq, Ar*.

Eene geschiedenis, die zelden voorkomt, *sikájat jang djárang di dápát*.

Het komt mij zoo voor, *sahája kira áda bagitoe*.

VOORKOMEN, o. gelaat, *roepa, moeka, thalát, Ar*.

—, gelaatstrekken, *páras*.

Hij heeft een trotsch —, *roepánja djoe-máwa*.

Een ziekelijk — hebben, *tjulloen-tángan, L*.

Die vrouw heeft een schoon —, *makka órang parampoewan itoe terláloe éloq pá-rasnja*.

Uiterlijk —, gedaante, *bangoenan, roe-man, róman*.

VOORKOMEND, b. n. vriendelijk, *mánis*.

—, behulpzaam, *soeka toelong*.

Zich naar —e gevallen gedragen, *melakoe kan diri sa-bagimána prt hál afwál*.

VOORKOMENDHEID, vt. *prí lákoe jang mánis, prí jang sópan*.

De herten innemen door zijne —, *mem-birahikan háti oleh lakoemja jang mánis*.

VOORKOMING, vt. *hál menegahkan, pene-gáhan*.

Tot — van dat onheil, *akan menegah-kan tjeláka itoe*.

VOORKOOP, m. *bórong, hál blí bárang sa-moewá*.

VOORKOOPEN, b. w. zie **OPKOOPEN**.

VOORKRAMEN, b. w. zie **UITKRAMEN**.

VOORKRIJGEN, b. w. *pákei di moeka, pásang di moeka*.

Hij kan de buffels niet voor de kar —, *dia tráda bóleh pásang karbo di pedáti*.

—, in het spel, *dápát lebeh, dápát oen-toeng*.

VOORKWARTIER, o. *páha moeka, páha jang di hadápan*.

VOORLAATSTE, b. n. *jang dhólo derri paadda jang di blákang, jang di blákang sakáli koerang sátoe, di hadápan jang kablakángan sakáli*.

VOORLAND, o. *pasisir, rantaw*.

—, vooruitstekend land, *tandjoeng*.

VOORLANG, bijw. *soedah láma, soedah be-brápa lamánja*.

VOORLAST, m. *moewátan jang di haloewan (moeka)*.

VOORLASTIG, b. n. *tersárat di haloewan, terláloe brat moewátannja di haloewan (moeka)*.

VOORLEDEN, b. n. zie **VERLEDEN**.

VOORLEGGEN, b. w. *tároh (letag) di hadápan*.

Een raadsel —, *betarkákan soewátote tarka*.

Ter bezigtiging —, *toendjoeq, mengadei-kan, baperlihatkan*.

VOORLEGGING, vt. *hál tároh di hadápan (moeka, depan, L,) hál berhádapkan, hál baperlihatkan*.

VOORLEIDEN, b. w. *hantar, báwa di moeka, menghádapkan*.

Iemand bij de hand —, *pimpin tángan sa-órang, toentoen, L*.

VOORLEZEN, b. w. *membátja di hadápan órang* (depan órang, L.) *angkat meng-ádjí.*

VOORLEZER, m. *pembátja di hadápan, órang jang membátja di hadápan órang.*
—, die kerkdienaar is, *bilál.*

VOORLEZING, vt. *pembatjân di hadápan.*
— over de sterrekunde, *pembatjân derri paadda ilmos noesoem.*

VOORLICHTEN, b. w. *soelóht, menjoelóht, báwa óbor di depan, L., báwa soeloh di hadápan.*

VOORLICHTER, m. *penjoeloh, jang menjoelóht, jang membáwa óbor, L.*
—, fig. *jang menarangkan perkára.*

VOORLICHTING, vt. *penjoelohan, hál menjoelohkan, hál membáwa dámar.*
—, inlichting, *katrángan.*

VOORLIEFDE, vt. zie **VOORINGENOMENHEID.**

VOORLIEGEN, o. en b. w. *bóhong, doesta, djesta, L.*

VOORLIGGEN, o. w. *báring di moeka (hadápan), áda di moeka.*
—, voordeel hebben, *beroentong, dápat oentong.*

VOORLIJF, o. *hadápan toeboh.*
— van een kleed, *hadápan pekájin, moekánja pakéän.*

VOORLIJK, b. n. (in kennis) *berkalebéhan.*
— (van groei), *lakas besaar, lakas toemboeh.*

VOORLOOP, m. *jang berdjálan dhólo, jang mendholówt.*
—, van arak, *àraq ápt, kapála àraq.*

VOORLOOPEN, o. en b. w. *berdjálan di haloewan (moeka, hadápan, depan).*
Hij loopt zijnen broeder vooruit, *makka ia berdjálan mendholówt soedaránja.*
—, te snel loopen, *djálán terláloe tjepat.*

VOORLOOPER, m. *jang mendholówt, zie VOORGANGER.*
— voor de postpaarden, *löpper, verb.*

VOORLOOPIG, b. n. *jang dhólo, bakal.*
—e mededeeling, *pembrian táhose jang dhólo.*
Een — verbondschrift, *soerat bakal perdjandjian.*

VOORMAALS, bijw. *dhólo kála, poerba kála.*

VOORMAAND, vt. *awwal boelan, permoeláän boelan.*

VOORMAKEN, b. w. *memboewat di hadápan órang sopája di toeroetnja, bekin di depan órang sopája di toeroetnja, L.*

VOORMALEN, b. w. *menggambarkan.*

VOORMALIG, b. n. *jang lána, jang dhólo, bekas dhólo, sadia kála.*

VOORMAN, m. *órang jang di hadápan (depan, L.)*

VOORMARSZEIL, o. *lájár pengápoh haloewan.*

VOORMETEN, b. w. *oekoer di hadápan (depan) órang.*

VOORMIDDAG, m. *pági, koetika sa-belom tengah hárt, dlohá, Ar.*

De gansche —, *sontoq pági, intéro pági.*

VOORMIDDAGSBEZOEK, o. *perkoendjoengan pági, téngoq paadda pági hárt.*

VOORMIDDAGSPREEK, vt. *chothbat (bitjára) pági.*

VOORMOUW, vt. *tángan bádjoe, báwahnja tángan bádjoe.*

VOORMUUR, m. *témboq jang di hadápan (moeka, L.)*

VOORN, m. *ikan kalambaq.*

VOORNAAM, m. *náma dáging.*

VOORNAAM, b. n. *belangrijk, besaar, pntang, terlebeh, páling besaar, L., agong, para, Sansk.*
Een — mad, *órang besaar.*
De —ste werkman, *toekang agong.*
Eene voorname zaak, *perkára jang besaar, perkára jang bánjaq pntangnja, perkára jang páling besaar.*
Een — held, *hoeloebalang jang masjhoer.*
Voorname prinsessen, *para poetri.*
De —ste pluk (van peper), *poepoel agong.*

VOORNACHT, vt. *awwal málam, isjá, Ar.*

VOORNAMELIJK, bijw. *terlebeh poela, úti-méwa poela.*

VOORNEMEN, b. w. *máw, handaq, berkahandaq, bermiat, bermagtsoed, getsadkan, sahadjâkan.*
—, ook: in het hart bewaren, *tjakára.*

VOORNEMEN, o. *sahâdja, niat, Ar., maqtsoed, Ar., máw, kahandaq, getsad, Ar.*
Een — opvatten, *bersahâdja.*
Een — doen opvatten, *bersahadjâkan.*

VOORNEEMD, b. n. *tersboet, termadzkoer.*
De —e schrijver, *penjoerat jang tersboet.*

VOORONDER, o. *kólong di haloewan práhoe.*

VOORONDERSTELD, b. n. *tersangka, terkira.*
— dat, laat het zoo zijn, *kandâti, verb. van kahandaq háti, mása.*

VOORONDERSTELLEN, b. w. *sangka, kira.*
Iets, dat niet voorondersteld wordt, *bárang jang tiáda tersangka (terkira-kira).*

VOORONDERSTELLING, vt. *kasangkâän, kira, angan-angan.*

VOORORDEEL, o. (tegen menschen), *sjak, Ar., hoewas, hoerat, Ar.*
—, afkeer, *djemoe, gillt, bintji.*
— opvatten, *menároeh sjak.*

VOOROP, bijw. *di hadápan, di moeka, di depan, L.*
— gaan, *menghoeloe-hoeloeakan, djálan di depan, L.*

VOOROUDELIJK, b. n. (gebruik) *tjára (áádat) nénéq mójang, áádat sedekála.*

VOOROUDERS, m. *meerv. nénéq mójang.*

VOOROVER, bijw. *kahadápan.*
— hellen, *tjenderong kahadápan.*
— liggen, *kamoerap, L., tihárap, ta-hárap.*
Zich — buigen, *menúrap, menahárap.*

Het hoofd — buigen, *toenggang*, *melâ-jahkan kapâla*.
 — gaan liggen, *mentârapkan dirinja*, *songkoer*.
 Viel daarna —, *lâloe rebah tihârap*, S. R. 68.
VOOROVERBUIGEN, o. w. *songkoer*.
 —, b. w. *songkoerkan*.
VOOROVERBUIGING, vt. (van het ligchaam onder het gebed), *roekoe*, Ar.
VOOROVERLIJDEN, o. w. *mâti dhôlo*.
 Zijne vrouw was vooroverleden, *makka bininja itoe mâti dhôlo*.
 —, o. *kâl kamatian lebeh dhôlo*.
VOORPAARD, o. *koeda jang di hadâpan* (*moeka*, *depan*, L.).
VOORPLAAT, vt. *prâda dâpor*.
VOORPLAATS, vt. *halâman*, *nâtar*, *lâtar*, L.
 — van een paleis, *halâman mâligei*.
VOORPLAATSEN, b. w. *târoh di hadâpan* (*moeka*, *depan*, L.), *letaq di hadâpan*.
VOORPLECHT, vt. *galômat di haloewan*, *tingkat di haloewan prâhoe*.
VOORPLEIN, o. zie **VOORPLAATS**.
VOORPOORT, vt. *gerbang jang di hadâpan*, *pinloe moeka*, L.
VOORPORTAAL, o. *rambat*, *sarambat*, *barandah jang di moeka*.
 — bij vorsten, *penghadâpan*, *bâlei*, *bâlei roewang*.
VOORPOST, vt. *pengâwal jang di loewar sakâli*, *palâtog*.
VOORPREDIKEN, b. w. *mengchothbatkan*.
VOORPROEF, vt. zie **VOORSMAAK**.
VOORPROEVEN, b. w. *tjôba dhôlo*.
VOORPROEVEER, m. *jang tjôba santâpan rådja*.
VOORPROEVING, vt. *hâl tjôba dhôlo*.
VOORRAAD, m. *bakal*, *bakâlan*, *perbakâlan*, *bekal*, L., *bâtja*, *defomo*, Mol.
 — van rijst, *bakâlan nâst*.
 Van — voorzien, *membakalkan*.
 Water tot — op reis, *ajer akan bakalnja berdjâlan*, Isk. 199.
 Een — van masthout, *kabanjâkan kâjoe bakal tiang*.
 Bij — geld geven, *panjar*.
 Bij — belooven, *berdjandji dhôlo*.
 In — hebben, *simpan*, *menâroh*.
VOORRAADBEZORGER, m. *jang membakalkan*, *pembâtja*.
VOORRAADHUIS, o. *goedang*, zie **MAGAZIJN**.
 — van rijst, *loemboeng*.
VOORRAADKAMER, vt. *suppên*, L. verb. Eng., *goedang ketjil*.
VOORRAADMEESTER, m. *djoeroe bekal*, L., zie **PROVIANDEESTER**.
VOORRAADSCHIP, o. *kapal jang moewat perbakâlan*.
VOORRAADSCHUUR, vt. *djalâpang*, *loebor*, *beloebor*.
VOORRANG, m. *dardjat jang lebeh tinggt*.
 —, *pilêhan*, zie **VOORKEUR**.
 Den — hoven Kadir verdienen, *pâttoet*

di bilangkan (*hormatkan*) *terlebeh derri paadda Kâdir*.
 Den — hebben, *berpangkat lebeh tinggt*.
VOORREDE, vt. *dirâdjat*, Ar., *moegadammât*, Ar., *permoelân kâta*.
VOORREGERING, vt. *peमारintâhan jang dhôlo*.
VOORREGT, o. *geluk*, *salâmat*, *oentoeng*.
 —, *regt*, *haq*.
 Onwettig —, *onbillijke gunst*, *anoegrâh jang tiâla pâtoet*.
VOORREKENEN, b. w. *bilang* (*hitong*) *di hadâpan*.
VOORRIJDEN, o. en b. w. (te paard) *toenggang koeda di moeka* (*hadâpan*, *depan*).
VOORRIJDER, m. *porrêdder*, verb.
VOORSCHIETEN, b. w. (geld) *panjar*, *pin-djam*.
 Tien duizend ropjen —, *panjar* (*kassât pindjam*) *sa-lagsa roepiah*.
 Voorgeschoten geld, *oewang jang di pindjam*.
 —, zie **VOORREKENEN**.
 —, eerst schieten, *têmbag dhôlo*.
VOORSCHIJN, m. in: te — komen, *kalihâ-tan*, *thlâhir*, Ar.
 Op de oppervlakte des waters te — komen, *tinboel*.
 Te — brengen, *kassât lihat*, L., *baper-lihatkan*, *menhâlîhkan*, *mengaloewarkan*, *timboelkan*, *menghâdlîrkan*, Hoft.
 Zij zullen alle menschen te — brengen, *di hâdlîrkan marika-itoe segalla manoestia*, M. S. R. 26.
VOORSCHIP, o. *haloewan prâhoe*.
VOORSCHOOT, o. *boezelaar*, *schortje*, *skortje*, verb., *tâpîh*.
VOORSCHOT, o. *panjar*, *idjown*, L.
 — op eenen kooprij, *tjingkaram*.
VOORSCHRIFT, o. *regel*, *sjarth*, Ar., *rasm*, Ar.
 —, *bevel*, *parintah*, *titah*, Hoft.
 Godsdienstige —en, *sjarîat*, Ar., *sjarth agama*.
 —, om na te schrijven, *telâdan soerat*, *tjonto soerat*.
 —en voor het priesterschap, *sjarth el-imâmat*, Ar.
 —en (bepalingen) maken, *sjarthkan*, *bekin soerat katentoevan*, L.
VOORSCHRIJVING, b. w. *memboewat telâdan soerat*, *toelis tjonto soerat*.
 —, schriftelijk bevelen, *menjoeratkan titah*, Hoft., *toelis soerat parintah*.
 Geneesmiddelen —, *toelis soerat obat*.
 —, zie **BEVELEN**.
VOORSCHRIJVING, vt. *hâl memboewat telâdan soerat*, zie **VOORSCHRIJVEN**.
VOORSCHRIJVINGSBRIEF, m. *soerat poedjiân*.
VOORSCHUIVEN, b. w. *sorong ka-moeka* (*hadâpan*, *depan*).
VOORSHANDS, bijw. *dhôlo*.
 —, zonder onderzoek, *dengan tiâda pariksa*.

VOORESLAAN, b. w. *adjaq, minta*.
 — om te trouwen, *minta kâwin*.
 — om landerijen te koopen, *adjaq mem-
 bli tânah*.
 VOORSLAG, m. voorstel, verzoek, *permân-
 tâan*.
 —, aanzoek, aansporing, *pengadjâkan*.
 VOORSMAAK, m. *râsa jang ter-dhólo, râsa
 jang dholówan*.
 VOORSNIJDEN, b. w. *pótong dâging di médjah*.
 VOORSNIJDER, m. *orang jang pótong dâging
 di médjah*.
 VOORSNIJMES, o. *piso besaar, piso pótong
 dâging*.
 VOORSPAN, o. *sa-pâsang jang di moeka
 (hadâpan, depan, L.)*
 VOORSPANNEN, b. w. *pâsang, mengenakan*.
 VOORSPELDER, m. *jang moelâ-t bermâjin*.
 —, in het kaartspel, *jang mâjin dhólo*.
 VOORSPEL, o. *râgam (lâgoe) jang di mâjin
 dhólo*.
 —, zie VOORTEEKEN.
 VOORSPELDEN, b. w. *ikat dengan peniti*.
 VOORSPELDOEK, m. *ottó*.
 VOORSPELEN, b. w. (voor anderen) *mâjin
 di hadâpan (depan, L., moeka)*.
 —, vooruit spelen, *mâjin dhólo, moelâ-t
 bermâjin, mengandjar bermâjin*.
 VOORSPELLEN, b. w. voorzeggen, *tenong,
 bertenong, battenong, L., pétang, L., sanggol*.
 —, uit een wighchelaarsboek lezen, *men-
 bâtja ramalnja*.
 —, om lezen te leeren, *bertakei-takei
 dhólo*.
 VOORSPELLER, m. voorzegger, *petenong,
 pattenong, L., kâhin, Ar.*
 VOORSPELLING, vr. *petenongan, pattenón-
 ngan, L.*
 VOORSPIJS, vr. *sadjian jang pertâma, makâ-
 nan jang moela-moela di mâkan*.
 VOORSPITS, vr. zie VOORHOEDE.
 VOORSPOED, m. *salâmat, bahagia, oentoeng,
 dawlat, Ar., iqbal, Ar., sadjahtra,
 marta, Kaw.*
 In — zijn, *bersalâmat, berbahagia, ber-
 oentoeng, berdawlat*.
 VOORSPOEDIG, b. n. *bersalâmat, mobâraq,
 Ar., marzoeg, Ar., beroentoeng, zie VOOR-
 SPOED*.
 VOORSPOEDIGLIJK, bijw. *dengan salâmat,
 dengan oentoeng*.
 VOORSPOOK, o. *hantoe jang djâdi ilâmat*.
 VOORSPRAAK, vr. *sjofâut, Ar., sjifâat, Ar.*
 VOORSPREKEN, b. w. ten gunste spreken, *sjofâutkan,
 sjifâutkan, toelung dengan bi-
 tjâra*.
 VOORSPREKING, vr. zie VOORSPRAAK.
 VOORST, b. n. di *depan sakâli, L., di ha-
 dâpan sakâli*.
 VOORSTAAN, b. en o. w. voor iets staan, *ber-
 dâri di hadâpan (depan, L., moeka)*.
 —, beschermen, *lindongkan, paliharâ-
 kan, toelung*.

—, onp. w. geheugen, herinneren, *ke-
 nang, terkenangkan*.
 Zich iets laten —, *membesaarkan diri,
 takâbor, Ar.*
 VOORSTAD, vr. *kampong moeka*.
 VOORSTAMELEN, b. w. *seboet dengan gâgap*.
 VOORSTANDER, m. *pelindong, orang jang
 melindong, pemalihâra*.
 VOORSTAPPEN, o. w. *berdjedjaq di hadâ-
 pan*.
 VOORSTE, o. *hadâpan, moeka, haloewan,
 loewar, sablah loewar*.
 Het — van het huis, *hadâpan (moeka)
 roemah*.
 Het — gedeelte van een vaartuig, *ha-
 loewan práhoe*.
 Het — gedeelte van het hoofd, *hadâ-
 pannja dhât, sablah djâdat jang di depan, L.*
 —, eerste in het spel, *eidâ*.
 VOORSTENEN, b. w. *târoh di depan, L.,
 (moeka, hadâpan)*.
 —, zie VOORSPELDEN.
 VOORSTEL, o. vtaag, *mas-âlet, Ar., sjawâl,
 Ar.*
 — (tot verkoop), *idjâb, Ar.*
 —, voordragt, *permintâan*.
 —, redenering, *bebasâhan*.
 VOORSTELLEN, b. w. *târoh (letaq) di ha-
 dâpan*.
 Algebraïsch —, *djabrijât, Ar.*
 — (in de tegenwoordigheid), *bâwa
 menghâdap*.
 —, verzoeken, *minta, mohon*.
 Zich —, in den zin hebben, *mengha-
 dâpi, berniat*.
 —, zie VERBEELDEN.
 —, aanduiden, *menjatâkan, toendjoekkan*.
 Voorwaarden —, *tentoekan djandji*.
 VOORSTELLER, m. voordrager, *jang minta,
 jang mohon*.
 —, die iemand binnenleidt, *jang bâwa
 menghâdap*.
 VOORSTELLING, vr. *pertoendjoekan*.
 —, betoog, *dalil, Ar.*
 — of spel met allerlei gedaanten van
 menschen en dieren, *penggambar*.
 VOORSTEMMEN, o. w. *mengaloewarkan soe-
 wâra dhólo*.
 —, ten voordeele stemmen, *kaloewar-
 kan soewâra atas, pileh dengan soewâra*.
 VOORSTEVEN, m. *haloewan práhoe*.
 Lange, spitse —, *djonggoer, djoenggoer*.
 Eene plaats geheel op den —, *andjong*.
 VOORSTOOT, m. *hâl sódoq dhólo, L.*
 VOORSTOOTEN, b. w. *sódoq dhólo, L., toe-
 laq dhólo*.
 VOORSTRALEN, o. w. *kalihâtan bersinar,
 bersinar-sinâran*.
 VOORSTRIJDEN, b. w. helpen strijden, *ban-
 toe prang*.
 —, eerst strijden, *berprang dhólo, moe-
 lâ-t berprang, ber-eidâ di dâlam prang*.
 VOORSTUK, o. *moeka, zie VOORSTE*.

— op een vaartuig, verlengde steven, *djoenggor*.
VOORT, bijw. *klaq, sabantaar*.
 De wagen is al —, *kareta soedah djalan*.
 —! weg! *laloel intjit! njahlah!*
VOORTAAN, bijw. *derri paadda sakarany tni, djemah*.
VOORTADHMEN, o. w. *bernapas-napas, ttada berhent bernapas*.
VOORTAND, m. *gigi moeka, gigi sarei, gigi jang di hadapan*.
VOORTARBEIDEN, o. w. *senantitasa becardja, salamanja becardja, ttada berhent kardja*.
VOORTABELEEN, o. w. *tjoera-tjoera sahadjja, mengomong-omong sadja, L.*
VOORTBIDDEN, o. w. *berdoa, sahadjja, ttada berhent berdoda*.
VOORTBIEDEN, o. w. *ttada berhent iawar*.
VOORTBLAZEN, o. w. *ttada berhent tjoep*.
VOORTBLOEDEN, o. w. *ttada berhent berdarah*.
VOORTBRENGEN, b. w. te voorschijn brengen, *kaloewarkan, hadlikan, hatsilkan*.
 —, het aanzijn geven, *menjadjikan, idjad, Ar.*
 Al wat het aardrijk voortbrengt, *barang jang di hatsilkan boeni*.
 God heeft hemel en de aarde voortgebracht, *bahoewa Allah soedah menjadji-boemi dan langit*.
 Dit weder brengt ziekten voort, *makka masa ini djadi banjaq penjakti*.
 Die boom brengt vele vruchten voort, *makka pohon itoe banjaq boewahnja*.
 Kinderen —, *beranaq, beroleh anaq*.
 Wartaal —, *bitjara koesoet-koesoet*.
VOORTBRENGER, m. *jang menjadikan, enz. zie VOORTBRENGEN*.
VOORTBRENGING, vt. *hal menjadlikan, hal menghatsilkan, idjad, Ar., hal beranaq, zie VOORTBRENGEN*.
VOORTDRIJVEN, b. w. *mengoisir-oesir sadja*.
 —, zie **VOORTJAGEN**.
 —, o. w. drijvende voortgaan, *berhanoet sadja*.
VOORTDRIJVING, vt. *pengoesiran*.
 —, voortduwing, *penoelakan*.
 —, voortschuiving, *penjorangan*.
VOORTDURVEN, o. w. *brant ladjoe, brani berdjalan*.
VOORTDUREN, o. w. *kakal, berkakalan lamalama djoega*.
 Doen —, *mengakalkan, baperlamakan, melandjoetkan*.
VOORTDUREND, bijw. *sedekala, moechallad, Ar., senantitasa*.
VOORTDURENDHEID, vt. *kakekalan, moedawamat, Ar., dawam, Ar., baqiat, Ar.*
VOORTDUWEN, b. w. *toelaq kahadapan, toelaq ka-depan, L.*
 —, een vaartuig, boomen, *menggala*.
VOORTEEKEN, o. *alamat, Ar., padahan*.

—, vooral een goed —, *fal, Ar.*
 —, lichtstraal, die de geboorte en dood van een verheven wezen voorafgaat, *ladja*.
VOORTEELLEN, b. w. *hitong di hadapan*.
VOORTEMPEL, m. *saranbi mesdjid, penghadapan mesdjid (messigit, verb.)*.
VOORTGAAN, o. w. *berdjalan, ladjoe, berangkat, pergi menoeroet*.
 Doen —, *lantjarkan, ladjoekan*.
 —, plaats hebben, *djadi*.
 —, verder gaan, *menoeroet djalan*.
 —, volharden, *berkandjang, tetap*.
VOOTGANG, m. vordering, *ladjoe, laloe*.
 Onophoudelijke —, *moewalat, Ar.*
 — hebben, *djadi, berlakoe*.
 Geenen — hebben, *ttada djadi, woe-roeng, L.*
 — van een werk, *sipat kardja*.
 —, welgelukken, *aqibat jang bajiq, djadinja dengan salamat*.
 —, opvolging, *toeroetan*.
 —, aanhouding, *perkandjangan*.
 Bij —, *dengan berteroet-toeroetan, dengan berkandjang*.
VOORTGEVEN, b. w. *brt sa-orang paadda sa-orang*.
 —, o. w. *sanantitasa membrt, kassf sadja, L., ttada berhent kassf, L.*
VOORTHELLEN, b. w. helpen vlieden, *toelong lart*.
 Iemand —, *toelong orang*.
 In den arbeid —, *bantoe kardja*.
VOORTJAGEN, b. w. *oesir, mengoesir, halaw, bocroe*.
 —, o. w. *sanantitasa berboeroe, ttada berhent berboeroe-boeroe, sahadjja boeroe-boeroe*.
VOORTIJD, m. *permoelân taton, zie LENTE*.
VOORTIJD, bijw. *zie VOORHEEN*.
VOORTIJLEN, b. w. *lart tjepat-tjepat, laloe dengan bangat*.
VOORTKOMEN, o. w. *weggaan, pergi, berangkat, pigi, L.*
 —, slagen, *beroentoeng, djadi, berlakoe*.
 —, te voorschijn komen, *djadi kalihatan, kaloewar*.
 —, uit het water, *tindoeol*.
 —, uitspruiten, *toemboeh*.
 Uit het hart —, *terbit derri paadda hati*.
 Zijne ziekte komt uit zijnen val voort, *makka sakitnja itoe derri paadda djatohnja*.
 Doen —, *mengaloewarkan*.
 Het leven doen — uit den dood, *mengaloewarkan jang hidop derri paadda jang mati, M. S. R. 2*.
VOORTKUNNEN, o. w. *dapat ladjoe, bolel ladjoe, bisa berdjalan, L.*
VOORTKUNNEN, b. w. *menoemboehkan, piara sampé toemboeh*.
VOORTEIDEN, b. en o. w. *hantar*.
 Een paard —, *toentoen koeda, bawakooda*.

VOORTMAKEN, o. w. *sigrahkan, lakaskan, kardja tjepat-tjepat.*

Zich —, *lári, mtinggat, L.*

VOORTOGT, m. *haloewan paprángan, tjoe-tjoq bala-tantará.*

VOORTPLANTEN, b. w. *perbánjagkan tanáman, djadikan bánjag.*

—, algemeen maken, *mendjadikan demoem.*

Die godsdienst is voortgeplant, *makka agrna itoe soedah djádi demoem.*

Om zijnen naam tot bij zijne verste nakomelingen over te planten, *sopája di tinggalkannya namánja kapada ánaq tjoe-tjoenja toeron temoeron.*

De banaanboom plant zich voort, *makka pohon pisang itoe beránaq.*

Kunsten en wetenschappen —, *menghidopkan (merámekan) ilmoe fikmat.*

VOORTPLANTER, m. *jang perbánjagkan, enz. zie VOORTPLANTEN.*

VOORTPLANTING, vr. *hál perbanjakaan, enz.*

VOORTREFFELIJK, b. n. *oetama, éloq, indah-éndah, bájiq sakáli, terláloe bájiq, fáchr, Ar.*

Eene —e eigenschap, *tsifat jang teroetama.*

Een — paleis, *astána jang indah-indah roepánja.*

Van eenen —en reuk, *terláloe hároem bawoenja, terláloe énaq wangínja, L.*

Eene zeer —e hoedanigheid, *prí jang mahá éloq.*

—, bijw. *atas prí jang oetama (bájiq).*

VOORTREFFELIJKHEID, vr. *tsifat (prí) jang oetama, prí jang bájiq sakáli, fadlilat, Ar., íhsán, Ar., choesjí, Ar.*

VOORTREGENEN, o. w. *tiáda berhénti hoedjan.*

VOORTREIZEN, o. w. *menoeroet djálan.*

—, steeds reizen, *sanantiása berdjálan, tiáda berhénti berdjálan.*

VOOR-TREKKEN, b. w. fig. de voorkeur geven, *terlebeh soeka, pileh.*

—, o. w. voort-rekken, *regang-regang sahátja.*

—, (spoed maken met rekken, (voortrokken), *tárêq (regang) tjepat-tjepat (lakas).*

VOORTRENNEN, o. w. *lári kras.*

—, steeds rennen, *sanantiása lárç, lári sádja, L.*

VOORTRIJDEN, b. w. *membáwa dengan karéta.*

—, o. w. wegrijden (met den wagen), *pigi sama karéta, L., berangkat dengan ráta.*

—, wegrijden, (te paard), *pigi toenggang koeda, berdjálan toenggang koeda.*

VOORTROEIJEN, b. w. *latjoekan dengan berdájoeng.*

—, o. w. wegroeijen, *pigi berdájoeng, L., pergi berdájoeng.*

—, steeds roeijen, *sanantiása berdájoeng,*

tiáda berhénti berdájoeng, berdájoeng-dájoeng sádja.

VOORTROLLEN, b. w. *goeling, menggoeling.*

—, o. w. *bergoeling-goeling sahádja (sádja).*

VOORTROLLING, vr. het rollen, *goelingan.*

—, (de daad van —), *penggoelingan.*

VOORTRUKKEN, b. w. naar voren rukken, *tárêq kahadápan, tárêq di depan, L.*

—, o. w. *berangkat pergi, ládjoe.*

— in den strijd, om aan te vallen, *tampil.*

VOORTS, bijw. *komeidiën, kamoediën, L., álapoon, dan lágt, L., amma bádoe, Ar., tambahan poela.*

VOORTSCHARRELEN, o. w. *berdjálan dengan írit (sérêt) káki.*

VOORTSCHEPEN, b. w. *báwa dengan práhoe, toempangkan.*

Zich —, *pergi dengan práhoe, pergi berlájar.*

Al die koopwaren moeten voortgescheept worden, *makka segalla bárang dagangan itoe handaq di báwa dengan práhoe.*

VOORTSCHEREN, o. w. *sanantiása mentjoekoer, mentjoekoer sahádja.*

Zich —, *lári, mtinggat, L.*

Scheer u voort, *njahlah! intjilah! la-loelah!*

En hij zeide: scheer u voort, trouwe-looze! *makka katánja intjilah dikaw órang chánat!*

VOORTSPRINGEN, o. w. *ládjoe meloempat.*

—, steeds springen, *sanantiása meloempat.*

VOORTSPRUITEN, o. w. steeds spruiten, *sanantiása toemboeh.*

—, ontstaan, *djédi, kaloewar, terbit, pantjar.*

Uit een rein gemoed —, *terbit derri pada háti jang soetji.*

Daaruit zal geluk —, *itoe nanti djádi salámat.*

Die uit zijne lendenen is voortgesproten, *jang terpantjar derri paadda ping-gangnja.*

VOORTSPRUITEND, b. n. *jang djádi, jang kaloewar.*

VOORTSTREVEN, o. w. *toedjoe, menoedjoe.*

VOORTSTREVIJG, vr. *toedjoewan.*

VOORTTELEN, b. w. *beránaq, baperánaqkan.*

Kinderen uit een wettig huwelijk voortgeteld, *ánaq kalál, ánaq káwin.*

—de kracht, *goewat baperánaqkan.*

VOORTTELING, vr. *hál baperánaqkan.*

Onvermogen tot —, *dláif dzakar, Ar.*

VOORTTELEN, b. w. *sanantiása membilang, hitong sahádja.*

VOORTTREKKEN, b. w. *tárêq (héla) káhádapan.*

—, o. w. aanhouden met trekken, *sanantiása menárêq, tárêq-tárêq sahádja.*

VOORTTREKKER, m. *penâréq, penghêla*.
VOORTVAREN, o. w. *berdjâlan práhoe, ladjoe*.
 De schuit is reeds voortgevaren, *práhoe soedah djâlan, (lâdjoe)*.
 Vaar voort met wel te handelen, *djângan berhénti berboewat bájiq, handaglah angkaw sanantâsa berboewat bájiq*.
 —, ijverig voortgaan (in het werk), *djoengkoeng*.
VOORTVAREND, b. n. *tjepat, lakas, bángat, lantjar paadda bárang lakoenuja*.
 —, zie **DRIFTIG**.
 Een — mensch, *penbángat*.
VOORTVARENDHEID, vr. *kabangátan, háti pánas, tjákap*.
VOORTVLIEDER, o. w. zie **VOORTVLUGTEN**.
VOORTVLOEIJEN, o. w. *kaloewar mengâlir*.
 Wat zal daaruit —? *apa nanti djádi itoe?*
 —, steeds vloeijen, *mengâlir-âlir sahâdja*.
VOORTVLUGTEN, o. w. *lârt, soeroet, Hoft., mínggat, L.*
 —, steeds vlugten, *sanantâsa lârt, tiâda berhénti lârt*.
VOORTVLUGTIG, b. n. *pelârt, órang jang mínggat, L.*
VOORTWAALJEN, b. w. *terbangkan, pínahkan dengan itoep*.
 Door den wind voortgewaaid worden, *di terbangkan angin, di pínahkan (bâwa) angin*.
 —, onpers. *sanantâsa bertioep, tiâda berhénti bertioep*.
VOORTWANDELEN, o. w. *pigi pasiaar, L., pergi berdjâlan-djâlan*.
 —, steeds wandelen, *trâda berhénti pasiaar, L.*
VOORTWILLEN, o. w. *mâw ladjoe, handag berdjâlan*.
 Het paard wil niet voort, *koeda tiâda mâw djâlan*.
 —, willen vertrekken, *mâw berdjâlan, handag berangkat*.
VOORTZEGGEN, b. w. *mengátakan, mûloemkan*.
 Zegt het voort, *itoe di mûloemkan óleh-moe, loe misti bilang itoe sama lâjin órang djoega, L.*
VOORTZEILEN, o. w. steeds zeilen, *sanantâsa berlâjar, tiâda berhénti berlâjar*.
 —, wegzeilen, *pergi berlâjar*.
VOORTZETTEN, b. w. verplaatsen, *pínahkan*.
 Zijne reis —, *menoeroet djâlannja*.
 —, vervolgen, *sambat*.
 Het werk —, *mendjálankan pekarjdjâan*.
 Het werk met spoed —, *memboeroe pekarjdjâan*.
VOORTZETTER, m. vervolger (van eenen schrijver), *penjoerat jang menambâhi (mengoebong)*.
VOORTZETTING, vr. vervolging van een werk, *tiâl menambâhi (mendjálankan)*.

VOORUIT, bijw. *di hadâpan, di depan, L., di moeka*.
 Niet — gaan, niet vorderen, *tiâda ladjoe, tiâda djádi*.
 Het gaat hem niet —, *makka ia tiâda beroentoeng*.
 — streven, *mendholówt*.
 — geld geven op eenen koop, *panđjar*.
 — zijn, het van een ander winnen, *berkalébéhan*.
 — springen, (in de bouwk.) *djangkir*.
 — zien wat er gebeuren zal, *kira-kirákan bárang jang nanti djádi*.
VOORUITBETALING, vr. *hâl pandjar, bajáran lebeh dhólo derrí paadda djandji*.
VOORUITMAKING, vr. *pembrian óleh watsiat*.
VOORUITNEMEN, o. w. *pengambilan terdhólo*.
VOORUITSTEKEN, o. w. het een voor het ander, niet even lang, *selisih, mantjong, moentjoeng, tadjénggol & tadjonggal, L., djangkir*.
 De kris wat —, *berdjangkirkan kris*.
 Het voorhoofd —, *nonong*.
 Het — van het voorhoofd, *djantog*.
 Een — de mond, *moeloet mantjong, L.*
VOORUITSTEEKING, vr. (van een gebouw), *djangkir*.
VOORUITZENDE, bijw. *lihat bárang jang ghâjib, lihat bárang jang belom áda*.
VOORUITZIGT, o. w. *hâl lihat dhólo, aqđár, Ar.*
 —, hoop, *pengharápan asa*.
VOORVADERLIJK, b. n. *tjára búhrtig*.
VOORVADERS, m. meerv. voorouders, *nénéq-mójang*.
VOORVAL, o. w. *pertemoewan, bárang jang djádi*.
VOORVALLEN, o. w. *djádi, peristiwa, tjoe-poe, djoepoe*.
VOORVECHTEN, o. w. *toelong meláwan, bantoe berprang*.
VOORVECHTER, m. *pahaláwan, pendikir, doe-blang, (op Sumatra)*.
 — bij de Niassers, *samoet*.
VOORVINGER, m. zie **VINGER**.
VOORVLIEGEN, o. w. *terbang di hadâpan, terbang di moeka*.
VOORVOET, m. van een dier, *káki jang di hadâpan (depan, L., moeka)*.
 —, het voorste van den voet, *hoedjong (depannja) káki*.
VOORWAAR, bijw. *soenggoeh, bahoewa sa-soenggoehnja, amin, Ar., bahoewa*.
 — ik kom hier, *bahoewa akoe dátang di sini, Hoft., soenggoeh sâja dátang di sini, L.*
 — Gij zijt het, die alle magt hebt over alles, *bahoewa sasoennggoehnja angkaw djoewa jang amat berkoewása atas bárang sasoewátote, M. S. R. 1.*
VOORWAARDE, vr. *djandji, sjarth, Ar.*
 Huwelijks —, *sjarth harta órang káwin*.
 Billijke —, *djandji jang pátoet (hároes)*.

Onder — van hem vrij te koopen, *dengan djandji meneboeskan dia*.
 Zonder —, *tiada dengan djandji*.
VOORWAARDELIJK, b. n. en bijw. *dengan berdjandji, atas djandji (sjarth)*.
 Eene — c hulp, *pertoeloengan kárana berdjandji, perteloengan jang di djandji*.
VOORWAARTS, bijw. *kahadâpan*.
 —! *lâdjoel! laloelah!*
 — gaan naar, *longsong ka, pergi ka*.
VOORWACHT, vr. *pengâwal (djâga) jang di loewar (hadâpan), pengâwal jang di tjoeljoq bala-tantardâ*.
VOORWEGEN, b. w. *timbang di hadâpan (depan, L.)*.
VOORWENDEN, b. w. *bâwa oedzor, poera-poerâkan, tjoelas*.
 Ziekte —, *bâwa oedzor penjâkit*.
 Ten onregte ziekte —, *poera-poerâkan dirinja sâkit*.
VOORWENDING, vr. *hâl membâwa oedzor*.
VOORWENDESEL, o. *poera-poera, oedzor, Ar., eig. oedzr*.
 Onder — van onder zeil te gaan, *poera-poera handaq berlâjar*.
VOORWERK, o. *pekarjâin jang mendholowf*.
 —, van een boek, *dâwâdjat, Ar., moqadammat, Ar.*
VOORWERP, o. *bârang*.
 Het — zijner wenschen, *bârang kahan-danja*.
 —en, waarbij men zweert, *soempâhan*.
 Vele —en, *bânjaq bârang-bârang*.
 Een geschikt —, (persoon), *orang lâjig (pâtoet)*.
VOORWERPELLJK, b. n. *bârang jang di bermagtsoed*.
VOORWERPEN, b. w. *limpar di hadâpan*.
 —, zie **VERWLJTEN**.
VOORWERPSEL, o. *bârang pelawânan*.
VOORWETEN, o. *pengatahoewan jang lebeh dhôlo, pengatahoewan derri hâl jang belum djâdi*.
VOORWETEN, b. w. *tâhoe lebeh dhôlo, aqûw, Ar.*
VOORWETENDHEID, vr. zie **VOORWETEN**, o.
VOORWIND, m. *angin derri boerit (blâkang), angin toeroelan*.
VOERZAAL, m. bij grooten, *pengadâpan*.
 —, groote voorkamer, *biliq besaar di hadâpan (moeka, depan, L.)*
 Opene —, *pondôpo, Jav.*
VOORZAAT, m. *nêneg, mójang, ook nênég-mójang*.
VOORZANG, m. *njanjân jang pertama (bermoela)*.
VOORZANGER, m. *pengangkat njânji*.
 —, zie **ZANGER**.
VOORZANGERSCHAP, o. *pangkat pengangkat njânji*.
VOORZEGGEN, b. w. zie **VOESPellen**.
 —, profeteren, *bernoeboewat*.
VOORZEGGER, m. *sastarâwan, zie VOORSPeller, PROFEET*.

VOORZEGGING, vr. zie **VOORSPelling**.
VOORZEGKUNDE, vr. *ihnoe sastarâwan, sastra-wa, ilmoe bertenong*.
VOORZEKER, bijw. en tusschenw. *soenggoeh, pastî, L., mistjâja*.
VOORZENEN, b. w. *kirim dhôlo*.
VOORZET, m. in het spel, *santap dhôlo, Hoft., mâkan dhôlo*.
 Meesteres, doe den —, *toewankos santaplah dhôlo*.
VOORZETTEN, b. w. *târoh di hadâpan (moeka, depan)*.
 Spijs —, *sadjikan, bâwa*.
VOORZIEN, b. w. *lihat sa-below djâdi (âda), lihat ter-dhôlo*.
 —, zie **VERZORGEN**.
 Een huis van het noodige —, *melangkap roemah dengan serbânja (pekâkasnja)*.
 Zich van water —, *membakalkan ajer*.
 Er in —, *djâga, palihâra*.
 Weder —, *melangkap poela*.
 Zich in het regensizoen van het noodige —, *membakalkan dirinja paadda moessim hoedjan, M. S. R. 36*.
VOORZIEND, b. n. zie **VOORUITZIEND**.
VOORZIENIGHEID, vr. Gods —, *tagdir Allah, Ar., qodrat Allah, Ar., pemaliharâan*.
 Zich op Gods — verlaten, *tawekkol paadda tagdir Allah*.
 In de hand Uwer — berusten alle zegeningen, *paadda tângan qodratmoe djoewa segalla katedjikan, M. S. R. 1*.
VOORZIGTIG, b. n. *bidjagsâna, ati-ati, L., behra-t, bahrt & hoesjar, Perz*.
VOORZIGTIGHEID, vr. *kabidjagsanâan, ati-ati, L.*
 —, beleid, *boedî bitjâra*.
VOORZIGTIGLIJK, bijw. *dengan bidjagsâna, dengan ati-ati*.
VOORZINGEN, b. w. *ikat njanji, angkat njânji, menjânji dhôlo*.
VOORZITTEN, o. w. *doedoeq di moeka (hadâpan)*.
 — als voorzitter, *mengapalâkan*.
 In eene vergadering —, *mengapalâkan madjtis, djâdi kapâla bitjâra*.
VOORZITTER, m. *kapâla, jang mengapalâkan madjtis*.
VOORZITTING, vr. *pemarintâhan madjtis, hâl mengapalâkan madjtis*.
VOORZOLDER, m. *lôteng jang di moeka (hadâpan, depan)*.
VOORZOON, m. *ânaq lâki-lâki derri paadda nikâh jang dhôlo*.
VOOR ZOO VEEL, voegw. *sa-brâpa, dengan sa-koewâsa*.
 — ik weet, *sa-brâpa kita poenja tâhoe*.
 — ik kan, *dengan sa-koewâsa hanba*.
VOORZORG, vr. *tjinta, djâga, pemaliharâan, hadzar, Ar.*
 Uit — voor het heil des lands, *kârana pemaliharâan salâmat negri*.
 — gebruiken, *tjalânjin, L., djâga dhôlo*.

VOORZWEMMEN, o. w. *beruang di hoeloe* (moeka, hadápan, depan, L.)
VOOS, b. n. *gabes*, L., zie **STOKKERIG**.
 Een vooze knol, *loba gabes*.
VOOSHEID, vr. *prf gabes*.
VORDEREN, b. w. eischen, *tágt, menágt, toentoet*.
 Schuld —, *tágt hoetang*.
 Hoe ik ook (de betaling) vorderde, kwam zij niet, *brápa hamba tágt ttáda djoega kaloeuar*, Br. Pal.
 De vervulling eener belofte —, *menoentoet djandji*.
 —, o. w. *berlákoe, djádi*.
VORDERING, vr. *hál tágt, penagian, permintáan*.
 Afstand van eene schuld— doen, *lepas kan penagian hoetang*.
 Dat kind maakt —en, *makka ánaq itoe beládjár bájiq-bájiq, ánaq itoe tambah pengatahoewannja*.
 — in kennis, *katambáhan pengatahoewan, katambáhan marifut*.
VORDERLIJK, b. n. *bergoena, berféelat*.
VORDERERS, bijw. *sa-bermoela, adapoon*.
VORE, vr. *aloeran, ládjoeer*.
 —, keep, gleuf, *koemé*.
 Eene diepe —, *aloeran jang dálam*.
 —n maken, ploegen, *menangála, me-loekoe*, L.
VOREN, m. (visch) soort van —, *kalambak*.
VOREN, bijw. in: te —, *di hoeloe, lebel dhólo*, L.
 Van —, *derri hadápan, derri moeka*.
 Een boek van — af lezen, *membátja kitáb derri paadda pernoeláan*.
VORIG, b. n. *dhólo*, L., *di hoeloe láma*.
 In—e tijden, *témpo dhólo*, L., *paadda di hoeloe kála, paadda poerba-kála*.
 De —e heer Resident, *toewan residén jang láma*.
VORK, vr. *penoesoq, garwo*, L., *tjoekú*.
 Eene zilveren —, *garwo péraq*.
 — met twee of drie tanden, harpoen. elger, *sarampang*.
 —, drietand, *trisoela, tersoela*, (dit is eig. de drietand van Siwa, doch wordt ook van driepuntige spiesen gezegd).
VORKSGEWIJS, bijw. *tjápang, tjábang, bertjábang*.
VORM, m. gedaante, *roepa*.
 Eenen — geven, *meroepákan, kassí roepa*.
 —, rogel, *sjarth*, Ar.
 Een verbondschrift in behoorlijken —, *soerat perdjandjian dengan menoeroet sjarth*.
 Regerings—, *tjára pamarintáhan*.
 Van denzelfden —, (zoo als gebakken steenen), *sáma gamang*.
 —, gietvorm, *toewáangan, atjáwan kál-boed*, Perz.
 Kogel—, *atjáwan peloeroe (pelór)*.
 — om er tin in te gieten, *bidor*.
 —, boekdrukkers—, *ram, raam*, L.

—, glet— van eenen spiegel, *atjáwan tjermín*.
 — om iets te vormen, dat men bakken wil, *tjitakkan*.
 — voor gebak, *tjitakkan koewé*.
 Steenen — om sagobrood te bakken, *pesagoewan*.
 —, zie **MODEL**.
VORMBAARHEID, vr. *tsifat jang dápat di roepákan*.
VORMDRAAIJER, m. vormmaker, *pandei atjáwan, toekang jang békin tjonto*, L.
VORMEN, b. w. *roepákan, meroepákan, meneládan, békin roepa*, L., *kassí roepa*, L., *tachliq*, Ar.
 De harten —, *membajikt háti*.
 Gevormd, *berroepa, roepáwan*.
VORMEND, b. n. voortbrengend, *telend, jang baperánagkan, jang beránag*.
VORMER, m. *jang meroepákan, jang békin roepa*.
VORMIJZER, o. *besst tjonto*.
VORMING, vr. *hál meroepákan, peroeppáan*.
VORMLOOS, b. n. *ttáda berroepa*.
VORMSEL, o. *hál mentabikan*.
VORSCH, m. zie **KIKVORSCH**.
VORSCHEN, o. w. *sidiq, menjidiq, panjing*, L.
VORST, vr. (van een huis, nok) *boeboengan, boemboeng, bombáangan, bomboengan, bonboenan*.
VORST, vr. felle koude, *kadinginan jang sángat*.
VORST, m. *rádja*, Sansk., *emir*, Ar., *adji*, Kaw.
 —, heer, *mawla*, Ar.
 Voor den — verschijnen, *menghádap rádja*.
 Leenpligtige —en, *rádja-rádja jang táloq, rádja-rádja jang báwa oepet*.
 De — beveelt, *rádja bertitah*.
 Den — hulde bewijzen, *menjoembah rádja*.
VORSTBALK, m. *práhan*.
VORSTELIJK, b. n. *tjára rádja*.
 —e kleeding, *pekájin tjára rádja*.
 —e gewoonten, *ádat rádja*.
VORSTENDEUGD, vr. *kabaqtan rádja, kabe-djikan rádja*.
VORSTENDOM, o. *karadjáan*.
VORSTENHOF, o. *astána, maligei*, zie **HOF**.
VORSTENSTAND, m. *martabat rádja, pangkat rádja*.
VORSTIN, vr. *rádja parampoewan*.
 —, gemalin van eenen vorst, *permeisoerei, istrí rádja*.
 Ongehuwde —, *poetrf*.
 Mevrouw de —, *toewan poetrf*.
VORSTINNEBLAD, o. *dáwon poetrf, tjengké lában*.
VORSTPAN, m. *gentèng boeboengan*.
VOS, m. *gargása, girgást, tzálab*, Ar., *roebáh*, Perz.
 —, fig. *órang tjerdij*.

VOSSENHUID, vr. *koelit tzdlab*.
VOUW, vr. *lipátan*.
 —en, *pátah-pátah*.
 Eenen brief van zijne —en ontdoen, (openen), *memboeka soerat derri paadda lipátannja*.
 —en, plooijen in doeken of kleederen, *biroe-biroe, lipátan kájin*.
 Vol —en te zamen gelegd worden, *di biroe-biroe*.
VOUWBAAR, b. n. *jang dápat di lipat*.
VOUWBEEN, o. *toelang pelipat*.
VOUWBLIND, o. *djandéla jang berlipat*.
VOUWDEUR, vr. *píntos lipat-lipátan*.
VOUWEN, b. w. *lipat, melipat pátah-pátah*.
 De handen —, *melipat tányan*.
 Met ge— handen hidden, *berdóá dengan tángan terlipat*.
 Hoe ge het vouwt en plooit bereikt ge uw doelwit niet, *brápa angkaw poetar báliq makka tíada djoega angkaw beróleh maqsoed*.
VOUWER, m. *pelipat, jang melipat*.
VOUWING, vr. *pelipátan*.
VOUWMEES, o. *piso lipat-lipátan*.
VOUWSCHEM, o. *líndong (dinding) lipat-lipátan*.
VOUWTAFFEL, vr. *médjah lipat-lipátan*.
VRAAG, vr. *pertanjáán, soewal & sawál, Ar.*
 Eene netelige en listige —, *pertanjáán jang soekar dan tjerdiq*.
 Verscheidene vragen beantwoordde hij, *makka bebrápa sawál di djawábnja*.
VRAAGACHTIG, b. n. nieuwigserig, *melit, L., kalanggára*.
VRAAGAL, m. en vr. *órang jang bertánja-tánja sádja, kulanggára, pengápa, órang melit, L.*
VRAAGBAAK, m. fig. *órang jang terlebeh álím, órang jang táhoe segalla roepa*.
VRAAGBOEK, o. *kitáb sawál, Ar., boekoe pertanjáán, L.*
VRAAGPUNT, o. zie **VRAAGSTUK**.
VRAAGSTUK, o. *penarka, mas-alet, Ar., soewál, Ar., sawál*.
 Een — opgeven, *betarkákan penarka*.
VRAAGSWIJZE, bijw. *dengan bertánja dan menjáhoet*.
VRAAGTEEKEN, o. *tanda pertanjáán, àlámat sawál, Ar.*
VRAAGWOORD, o. *perkatáán sawál*.
VRAAGZIEK, b. n. *soeka bertánja sádja*.
VRAAT, m. *órang rákoes, pendemap, órang pentjárot*.
VRAAAACHTIG, b. n. *rákoes, L., demap, tjárot*.
VRAATZUCHT, vr. zie **GULZIGHEID**.
VRACT, vr. *moewátan*
 —, *puk, boengkoesan, bában*.
 — van een vaartuig, *moewátan práhoe*.
 —, *geld voor de overvaart, oewang toempángan*.

— van eenen inlandschen wagen, *vrachtkar, moewátan pedátí*.
 — die op den rug gedragen wordt, *galásan*.
 —, zoo veel een man draagt, *pikoelan sa-órang, fardo, Port*.
 Een — voor twee man, *gottóngan doe-wa órang, L.*
VRACTBRIEF, m. van een vaartuig, *vrachtceel, soerat moewátan*.
 — van een voertuig, *soerat moewátan pedátí*.
VRACTGELD, o. *oepah moewátan*.
VRACTKAR, vr. *pedátí*.
 — (Europ.) *káhar, verb.*
VRACTLIJST, vr. *soerat bárang moewátan*.
VRACTSCHUIT, vr. *práhoe jang moewat bá-rang-bárang, támbángan*.
VRACTVAARDER, m. zie **VRACTSCHUIT**.
 —, *schipper eener vrachtschuit, djoerágan támbángan*.
VRACTVOERMAN, m. *toekang pedátí*.
VRACTVRIJ, b. n. *lepas oepah támbángan, tíada kena bájar oewang támbángan*.
VRACTWAGEN, m. *karétta jang memoewat bárang-bárang, pedátí*.
Vragen, b. en o. w. *tánja, bertánja, ber-soewál, istachár, Ar.*
 — waar zijn huis is, *tánja di mána roemahnja*.
 — (naar iets dat men niet kent of weet,) *bertanjákan*.
 Gij moogt niet naar uwen vader —, *djánganlah angkaw bertanjákan bapánoe itoe*.
 Nergens naar —, *tíada tjinta, tíada fadloeki*.
 Ten huwelijk —, *meminang, Hoft., minta (adjaq) káwin*.
 Naar het verblijf —, *bertanjákan tempat itoe*.
 Naar alles —, *onderzoek doen, melanggarákan, sidiq, pariksa*.
 Indien men van u vraagt, *djika di tánja órang derri padánoe, M. S. R. 10*.
 Naar den bekenden weg —, *poera-poera bódohkan diri, tanjá-in djálan jang soedah di djalán-in, L.*
 Ten eten —, *panggil mákan, silákan santap, Hoft.*
Vrager, m. *jang bertánja, jang bersoewál*.
Vrank, b. n. *lepas, bébas, soetji*.
 — en vrij, *dengan sentawsa, tíada berbahája*.
Vreatig, b. n. zie **VRAACHTIG**.
Vrede, vr. *damei, perdameian, salám, Ar.*
 —, *rust, sentawsa, sadjahtra, tsolk, Ar.*
 Nadat gezegd te hebben, keerde Omar Abdol Aziza naar het genaderijk van God den Allerhoogste in — terug, *apabila soedah kutánja itoe makka kembalilah Omar Abdol Aziza ka-raámat Allah tíada dengan sadjahtránja, M. S. R. 59*.

Laat mij met —! *djangan ganggoe sama goewa!* L., (*kita*), *djanganlah gadoeh padakoe!*

— des gemoeds, *tselâf, tsâleh*, Ar., *katetâpan hati*.

De profeet op wien — zij! *nabi âlahf 's-sâlam!* M. S. R. 3.

Te — stellen, *mendameikan, memadâkan, menjenangkan, bêkin senang*, L.

— zij u! *assalâm âleikom!*

U zij —! *aleikom âssalâm!*

VREDEBERIGT, o. *chabar perdameiën, kâbar bedamei*, L.

VREDEBSLUIT, o. *parintah perdameiën*.

VREDEBODE, m. *pesoerahan perdameiën*.

VREDEBREKER, m. *jang merombaq (melanggar) perdameiën*.

VREDEBREUK, vt. *karombâkan perdameiën*.

VREDEFEST, o. *hâl merajâkan perdameiën, perdjamoewan kârana perdameiën*.

VREDEGENOOT, m. *hindei (tawlan, teman) perdameiën*.

VREDEHANDEL, m. *bitjâra (masjawârat) kârana perdameiën*,

VREDEKRANS, m. *makôta perdameiën*.

VREDEKUS, m. *tjoem perdameiën*.

VREDELIEVEND, b. n. *soeka berdâmei, tsâleh*, Ar.

VREDELIEVENDHEID, vt. *parângt (hâti) jang soeka berdâmei*.

VREDEMAKER, m. *jang mendameikan, pendâmei*.

VREDEPUNT, o. *perkâra perdameiën*,

VREDERAAD, m. *sidang perdameiën, madjlis (masjawârat) perdameiën*.

VREDEREGTER, m. *kâkim jang mendameikan (menjoeloh)*.

VREDESCHENDER, m. *jang merombaq (melanggar) perdameiën*.

VREDESTICHTER, m. *orang jang menjoeloh (mendameikan)*.

VREDESTIJD, m. *kâla (koetika) perdameiën*.

VREDEVERDRAG, o. *perdjandjian perdameiën*.

VREDEVOORSLAG, m. *pemohonan (permintâân) akan mendameikan*.

VREDETEKEN, o. *âlânat (tanda) perdameiën*.

VREDEVERSTOORDER, m. *orang jang menghâroe-biroekan perdameiën*.

VREDEVLAG, vt. *bandéra poetih, bandéra perdameiën*.

VREDEVORST, m. *râdja perdameiën, râdja jang terlebeh soeka berdâmei*.

VREDEWENSCH, m. *pengharâpan akan perdameiën*.

VREDEWOORD, o. *kâta jang mendameikan, gawl tsâleh*, Ar.

VREDIG, b. n. *tsâleh*, Ar., *soeka berdâmei, lemboet*.

—, weinig begeerten hebben, *djoenon*, L.

VREÉBAZUIN, vt. *nafîrt perdameiën*.

VREEDZAAM, b. n. zie VREDIG.

VREEDZAAMHEID, vt. zie VREDELIEVENDHEID.

VREEDZAAMLJK, bijw. *dengan dâmei, berdâmei*.

VREEMD, b. n. *asing, halat, kaloewâran, dâgang, lâjin negrt, gharib*, Ar.

— e taal, *bahâsa orang asing*.

Een — e, *Perziaan, âdjem*, Ar.

— e waren, *bârang dagângan lâjin negri*.

En velen waren de vorsten uit — e landen, *makka bânjaqlah râdja-râdja derrî paadda negrt asing*, S. R. 18.

Een — mensch, *orang halat, âdjem*, Ar., *orang asing, orang dâgang, orang kaloewâran*.

—, zeldzaam, *djârang*.

Onder eenen — en naam, *dengan nama jang di tjoerti*.

—, nooit gezien, *toembên*, L.

VREEMDELIJK, bijw. *djârang-djârang, atus tjâra asing*.

VREEMDELING, m. *orang loewar, orang dâgang, orang asing, méz*, Perz., *gharib*, Ar., *moesâfir*, Ar., *ghoeroeb*, Ar., *orang kaloewâran*.

—, nieuweling, *orang bahâroe*.

VREEMDELINGSCHAP, vt. *kalakoewan orang asing (dâging)*, *oembâra*, L., *ghorbat*, Ar.

De — verzachten, *veraangenamen, mendjinaqkan ghorbat*.

VREEMDELINGSREGT, o. *hâq orang dâgang (asing)*.

VREEMDHEID, vt. *tsifat jang djârang*.

VREES, vt. *tâkoet, gantar, bima*, Hind., *ngemam, ajûla, djerih*, Jav., *riqbat*, Ar.

Uit —, *derrî paadda tâkoet, kârani tâkoet, ook alleen: tâkoet*.

Tot een punt van — maken, *tâtoetkan*.

— aanjagen, *membri tâkoet, menakoeti, mentjamarkan*.

De vreeze Gods, *taqwa*, Ar.

VRESACHTIG, b. n. *penâkoet, bodoe*.

Dat kleine hertje is zeer —, *kantjil itoe penâkoet sakâkt*.

VRESACHTIGHEID, vt. *prt (kalakoewan) penâkoet*.

VREESSELIJK, b. n. *heibat*, Ar., *ngeri*.

VREESSELJKHEID, vt. *pri jang heibat (kataktoetan)*.

VREEZEN, b. en o. w. *tâkoet, tâkoetkan, gantar*.

Innerlijk —, *bang zijn, gamam*.

Straf —, *tâkoet sjiksa*.

Dat is hetgeen ik vrees, *ioelah jang hamba tâkoetkan*.

God —, *berboewat baqti paadda Allah*.

— en schaamachtig zijn, *tangar*.

Gevreesd worden, *di tâkoeti (tâkoetkan)*.

God — d, *mottaqt*, Ar.

- Opdat hij hem vroeze, *sopâju ia tâkoel derri padânja*.
- VREK, m. *orang kikir*, zie GIERIGAARD.
- VREKKIG, b. n. *kikir, butitil, L., pellit, L., bachil, Ar.*
- VREten, b. w. van dieren, *mâkan*.
- , van menschen, (slokken,) *gegâras, L.*
- VRETER, m. zie VRAAT.
- VREUGD, vr. *vreugde, soeka, kasoekâân, kagemâran, råwan, tjita, soeroer & ledzat, Ar., rioh.*
- Van — verrukt zijn, *terlâloe soeka tjita*.
- Innerlijke —, *riâ*.
- Hemelsche —, *ledzat âchirat, kagemâran sorga*.
- VREUGDEBEToon, o. *tanda kasoekâân, âlâmat kagemâran*.
- VREUGDEDELIJF, o. *soeka tjita, bârang kasoekâân*.
- van vorsten, spelen, spiegelgevechten, enz. *ternâsa*.
- VREUGDEDAG, m. *hârt kasoekâân, hârt râja*.
- VREUGDEDANS, m. *penarian kârana kasoekâân*.
- VREUGDEFEEST, o. *perdjamoewan kârana kasoekâân*.
- VREUGDEGEJUICH, o. *soeraq orang bersoekâân*.
- VREUGDEGENOOT, m. *teman kasoekâân, sa-koeto kagemâran*.
- VREUGDEMAAL, o. *perdjamoewan kârana kasoekâân*.
- VREUGDELOOS, b. n. *tiâda bersoeka hâti*.
- , treurig, *doeka tjita, bersoesah hâti*.
- VREUGDESCHOT, o. *boenji mariam akan tanda (sanboejan) kasoekâân*.
- VREUGDEVOL, b. n. *terlâloe soeka-tjita, råwan*.
- VREUGDESTOORDER, m. *orang jang menghâroe-biroekan kasoekâân*.
- VREUGDEVUUR, o. *âpt tanda kasoekâân*.
- VREUGDETRAAN, m. *âjer mâta jang kaloe-war sabab soeka-hâti*.
- VREUGDEZANG, m. *njanjian kasoekâân*.
- VREUGDENOT, o. *nimmat, Ar., eig. nimat*.
- VREUGDIG, b. n. *bersoeka hâti, soeka-tjita, gemar*.
- VRIEMELen, o. w. *bergôjang-gôjang*.
- , *wemelen, soelor, menjolor*.
- VRIEND, m. *tsôbat, Ar., sôbat, L., umbog, L., alif, Ar., habib, Ar., chalil, Ar.*
- , broeder, *abang*, zie BROEDER.
- , bondgenoot, *hindei, tawlan*.
- Gods, *chalil Allah, Ar.*
- De — Gods (Abraham,) *el chalil, Ar.*
- Een waar —, *tsôbat jang benaar, sôbat betoel, L.*
- en, *ochwân & ichwân, Ar., tsahâbat, Ar., atshâb, Ar., awliâ, Ar., sôbat-sôbat, L.*
- van iets zijn, *soeka*.
- Zijne — en keurden de handelwijs van

- hem niet goed, *makka segalla tsahâbat-nja tiâda berkenankan perboewâtan itoe derri padânja*, M. S. R. 56.
- Een — van werken zijn, *soeka be-kardja*.
- VRIENDELIJK, b. n. *mânis, râmeh, tjanggêh*.
- , doch niet schoon van gelaat, *boot-to, L.*
- , zacht, *lemah lemboet*.
- (in het spreken,) *tjanggeh*.
- VRIENDELIJKHEID, vr. *prî jang mânis, lâkoe mânis*.
- en juistheid in het spreken, *prjâsan, L.*
- VRIENDELOOS, b. n. *tiâda bertsofbat*.
- VRIENDENKRING, m. *roefâgat, Ar.*
- VRIENDENMAAL, o. *perdjamoewan tsofbat*.
- VRIENDENROL, m. *daftar tsofbat, boekoe tanda tângan sôbat*.
- VRIENDHOUDEND, b. n. *jang mengâseh tsofbatnja*.
- VRIENDIN, vr. *tsôfat, sôbat, L., umbog, L.*
- VRIENDSCHAP, vr. *pertsôfbâtan, persobattan, L., tsahâbat, Ar.*
- Innige —, *ichtiûsâts, Ar.*
- VRIENDSCHAPPELIJK, b. n. *tjâra tsofbat, djinâka*.
- De ware geloovige is —, *jang moemin itoe djinâka*.
- VRIENDSCHAPSBAND, m. *tâlt pertsôfbâtan, perhoeboengan tsofbat*.
- VRIENDSCHAPSBEKER, m. *piâla tsofbat (per-tsofbâtan)*.
- VRIENDSCHAPSBETUIGING, vr. *âlâmat per-sôfbâtan, tjendor mâta*.
- VRIENDSCHAPSDIENST, vr. *chedmat pertsôfbâtan*.
- VRIENDSCHAPSLIED, o. *njanjian orang bertsofbat*.
- VRIEZEN, o. w. *âda dingin jang membe-koekan*.
- VRIJ, b. n. en bijw. (van iets,) *lepas, loe-poet, soelji, itq, Ar., barâ-a, Ar., chal-lî, Ar.*
- van impost, *lepas bca (tjoekei)*.
- van port, *lepas oepah soerat*.
- (om iets te doen,) *bébas*.
- van zonde, *soelji derri paadda dôsa*.
- om handel te drijven, *bébas berdâ-gang (berniâga)*.
- van gevaren, *loepoet bahâja*.
- e handel, *perniagâân jang lepas tjoe-kei dan bêja, hâl dagângan jang lepas tjoekei dan bêja*.
- Een — mensch, *orang mardahêka, orang mardika, L., orang itq*.
- e grensbewoners (in de bovenlanden van Palembang,) *orang sanding mardika*.
- De —e wil, *ichtiâr, Ar.*
- De handen — hebben, *lepas tângan*.
- ruïn, *loewas*.
- Een — gezigt, *kalihâtan jang loewas*.

—, onbezwaard, *tiāda tergādē*.
 —e tijd, *sambat, waqtoe legah*.
 Een —e haven, *pelaboehan (noewāra)*
jang lepas bēja dan tjoekēi.
 — laten, loslaten, *lepaskan*.
 — goed, *bājiq djoega*.
VRIJAADJE, vr. *kāl bertoenāngan (pemināngan)*.
VRIJAF, o. *bēbas*.
VRIJBLIJVEN, o. n. *tiāda kena, tiāda djādi*.
 — van ziekte, *tiāda kena penjākit*.
VRIJBORSTIG, b. n. zie **RONDBORSTIG**.
VRIJBORSTIGHEID, vr. zie **RONDBORSTIGHEID**.
VRIJBRIEF, m. *soerat idzin, soerat permissi*, verb.
 — (aan vrijgevene slaven,) *soerat mardika, L.*
VRIJBUIT, m. *pendja āhan*.
VRIJBUITEN, b. en o. w. *rampas, djārah, sāmon*.
VRIJBUITER, m. *penjāmon, ōrang merampas*.
 —, op zee, *ōrang perumpoq, ōrang bādjaq*.
VRIJBUITERIJ, vr. *penjamoenan, pendjārāhan*.
 — op zee, *perampōk-an, kāl membādjaq*.
VRIJBURG, vr. *bordj perlindoengan, kōta perlindoengan*.
VRIJDAG, m. *hārt djoemāt (verkeerdelijk: djoemāt)*.
VRIJDEN, b. w. *kassī mardika, L., memardahékākan*.
VRIJDENKER, m. *ōrang jang toeroet ichtiār-nja, ōrang jang pikir sendiri, L.*
VRIJDOBBELEN, o. w. *lepaskan dengan loetar ondē*.
VRIJDOM, o. *haq lepas tjoekēi dan bēa*.
 — van lasten genieten, *lepas tjoekēi dan bēa*.
VRIJELIJK, bijw. *dengan bēbas, dengan ichtiār*.
VRIJEN, b. en o. w. *pinang, meminang, pinangkan, Hofst., melāmar, L., bertoenāngan*.
VRIJER, m. zie **MINNAAR**.
 —geschenk (aan de vrijster,) *peminang*
VRIJERIJ, vr. *kāl bertoenāngan, pemināngan*.
VRIJGEBOREN, b. n. *di perānyākan mardika*.
VRIJGELATENE, m. en vr. *jang di teboes, jang di mardikākan*.
VRIJGELEIBRIEF, m. *soerat perlindoengan, soerat amān, Ar., seguro, Port.*
VRIJGELEIDE, vr. *perlindoengan, amān, Ar.*
VRIJGESPROKENE, m. en vr. *jang dāpat moēaf*.
VRIJGESTELD, b. n. *terlepas*.
VRIJGEVEN, b. w. *kassī bēbas, L., lepaskan*.
 —, zie **VRIJMAKEN**.
VRIJGEZEL, m. *boedjang, boedjang lāki-lāki*.
VRIJHARTIG, b. n. zie **OPENHARTIG**.
VRIJHARTIGHEID, vr. zie **OPENHARTIGHEID**.

VRIJHEER, m. *dātoq, dātoe*.
VRIJHEID, vr. (van eenen vrije,) *kalakoe-wan mardahēka, kāl mardika, L., kamar-dahékān, chalāts, Ar.*
 In — stellen, *lepaskan*.
 Deze jongeling neemt al te groote —, *ōrang moeda ini terlāoe perlentē (paralentei)*.
 —, vrije keus, *ichtiār, Ar.*
 — van eenen dichter, dichterlijke —, *ichtiār-nja sjāir, bēbasnja toekang panton*.
 —, ontslag, vrijdom, *bēbas, kalepāsan*.
 —, verlof, *idzin, Ar., permissi*, verb., *bēbas*.
 Te veel — nemen, *terlāoe brānt*.
 Groote — hebben in het doen en laten, *mandja*.
VRIJHEIDSGEZIND, b. n. *soeka kalakoe-wan jang bēbas*.
VRIJHOUDEN, b. w. *lepaskan derri belandja*.
VRIJKENNEN, b. w. zie **VRIJSPREKEN**.
VRIJKENNING, vr. *kāl melepaskan, peloe-pōt-an*.
VRIJKEUREN, b. w. *mengātākan soetji, menjoetjikan, mengākoe soetji derri paaddu sālāh*.
VRIJKOMEN, o. uit slavernij of gevangenis, *di lepaskan*.
 — van boete of straf, *bēbas, loepoet*.
 Met den schrik —, *terkedjoet sādja, kāyēt sādja, L.*
VRIJKOOPEN, b. w. *teboes, meneboes, teboeskan*.
 Zijn leven —, *teboes njawānja*.
 Uit gevangenschap —, *meneboes derri tawānan*.
VRIJKOOPING, vr. *kāl meneboes, teboesan*.
 —sbrief van eenen slaaf, *soerat teboesan boedaq, soerat poetoes meneboes boedaq*.
 Het geld der —, *peneboes, oewang peneboes*.
VRIJLATEN, b. w. *lepaskan*.
 — van werk, *bēbaskan derri paadda bekdardja*.
 —, zie **VRIJMAKEN**.
VRIJLATING, vr. *kāl melepaskan*.
 — van werk, *kāl kabebāsan derri paadda bekdardja*.
VRIJLOOPEN, o. w. *tiāda kena, lepas, loepoet*.
 — van boete, *trāda kena denda, lepas denda*.
VRIJMAKEN, b. w. vrijgeven, (eenen slaaf,) *lepas mardika, L., membri mardahēka, mardahékākan memardahékākan, mardikākan, kassī mardika, L.*
 —, zie **BEVRIJDEN**, **VRIJKOOPEN**.
 Eenen soldaat —, *lepaskan sa-ōrang tsoldādoe*.
VRIJMAKER, m. *jang memardahékākan, jang kassī mardika, L., jang lepas mardika*.
VRIJMAKING, vr. *kāl memardahékākan, kāl kassī mardika, L., ibrā-a, Ar., kāl lepas mardika*.

VRIJMAN, m. *preiman & préman*, verb. *orang mardika (mardahika)*.

VRIJMETSELAAR, m. *sastráwan, sakoeto ilmoe ghájib, pandei mardika (orang roemah séthan, dat is: iemand van het satanshuis, wordt algemeen, schoon zeer ten onrechte, gezegd)*.

VRIJMETSELAARIJ, vt. *persakoetáwan sastráwa, háal teman-teman ilmoe ghájib*.

VRIJMOEDIG, b. n. opregt, onschuldig, toeloes, betoel.
—, onbeschroomd, bránt.
—, bijw. *dengan toeloes, dengan bránt*.
—, zie **RONDBORSTIG**.

VRIJMOEDIGHEID, vt. *prí toeloes, katoeloesan, kabetoelan háti*.
—, onbeschroomd, bránt.

VRIJPLAATS, vt. *tempat perliendoengan orang lári*.

VRIJPLEITEN, b. w. *menang bijára (begáwan)*.

VRIJPOSTIG, b. n. *terlálloe bránt, pangkoh, perlentei sakáli*.

VRIJPOSTIGHEID, vt. *tíngkah lákoe jang terlálloe bránt*.

VRIJSPRAAK, vt. *kapoetoesan soekoem meñoetikan, halál*.

VRIJSPREKEN, b. w. *mengákoë soetji, mengatákan tíada bersuláhan, memocákan*.
Vrijgesproken, morif, Ar.
—, wettigen, *halálkan*.

VRIJSTAAN, o. w. *boleh, pátoet, hároes di idzinkan, di bébaskan*.

VRIJSTAD, vt. *negri perliendoengan*.

VRIJSTELLEN, b. w. *bébaskan, halálkan*.

VRIJSTELLING, vt. *háal membéaskan (melepaskan,) kalepásan*.

VRIJSTER, vt. *meisje, ánaq dára, ánaq práwan, boedjang*.
—, die gevrijd wordt, *ánaq dára jang di dálam bertoenángan, ánaq parampoewan jang di pinangkan*.

VRIJSTERSCHAP, o. pri *híal ánaq dára (páwan,) kalakoewan boedjang parampoewan*.

VRIJUIT, bijw. *dengan betoel-betoel, dengan toeloes, troes trang*.

VRIJVAREN, b. w. *berlájur hinggá (sampé) poelang módal*.
Een schip —, *berlájur hinggá (sampé) poelang módal kapal (práhoe)*.

VRIJVECHTEN, b. w. *berprang meneboes*.

VRIJVERKLAREN, b. w. zie **VRIJSPREKEN**.
Eenen slaaf —, *mengákoë mardika*.
Eene haven —, *membéaskan pelaboehan*.

VRIJVERKLARING, vt. zie **VRIJSPRAAK**.
— (van slaven,) *háal memardahékákan, háal kusst mardika, L.*
— (van eene haven,) *háal membéaskan pelaboehan*.

VRIJWAARDER, m. *orang jang tanggoeng, orang jang djádi hentar*.

VRIJWAREN, b. w. *tanggoeng, mengákoë, djádi hentar, lepaskan*.

VRIJWARING, vt. *katunggoengan, háal djádi hentar*.

VRIJWILLIG, b. n. *ichtiár, Ar., soeka sendírt*.
Eene — e daad, *perboewátan ichtiár*.
— e weldaad, *tabbarroe, Ar.*
—, bijw. *dengan ichtiár, dengan soeka sendírt*.

VRIJWILLIGER, m. *orang jang másoq tsol-dádoe dengan soeka sendírt*.

VRIJWILLIGHEID, vt. *kahandaq sendírt, irh-tiár, Ar., tabarroe, Ar.*

VRIJWILLIGLIJK, bijw. zie **VRIJWILLIG**, bijw.

VRIKKEN, b. en o. w. *kájoeh, mengájoe, ber-dájoeng*.

VROED, b. n. *bidjásána, boedímán*.

VROEDHEID, vt. *kabidjásanáan*.

VROEDVROUW, vt. *bidan, doekoen, doekoen parampoewan*.

VROEDKUNDE, vt. *ilmoe bidan, pengatahoewan bidan, pengatahoewan doekoen jang toelong orang sákit beránaq*.

VROEDKUNDIGE, m. en vt. *bidan, doekoen jang toelong orang sákit beránaq*.

VROEG, b. n. *spoedig, lakas, siang-siang*.
Ik gaf — kennis, *kita kassí bertáw siang-siang, L.*
— e vruchten, *boewah-boewáhan jang lakas másaq (mátang, L.) boewah awal moesim*.
—, jong, *jeungdig, moeda*.
Hij had eenen — en dood, *makka ia máti lági moeda*.
En van den — en morgen, *makka derri pági-pági hárt, S. R. 28*.
Van den zeer — en morgen, *derri pági-pági sakáli, S. R. 133*.
Eene — ere, *oudere, eerste vrouw, bini láma*.
—, bijw. *pági, siang*.
— of laat, *dhólo komediën*.
— in den morgen, *pági hárt*.
En des morgens —, *makka apabila pági hárt, S. R. 18*.
Zeer —, *pági-pági*.
Morgen —, *eisoq pági, bissoq pági, L.*
— bij de hand zijn, *berpági-pági*.
— komen, *dátang siang, L., dátang paadda siang hárt*.
Te — (nog te veel dag,) *terlálloe siang*.

VROEGPREEK, vt. *chothbat paadda pági hárt, chothbat pági-pági*.

VROEGRIJF, b. n. *lakas másaq (mátang)*.

VROEGTIJDIG, b. n. *pági-pági*.

VROEGTIJDIGLIJK, bijw. *pági-pági*.

VROLIJK, b. n. *soeka háti, bersoeka háti, gamar, gamar, árats, Ar., masroer, Ar., pita*.
— maken, *persoeka, persoeákákan*.
Zich — maken, *menjoekákan diri, mengamarkan diri, békin soeka háti*.
Luidruchtig —, *girang, Jav.*

- Zou ik wel — kunnen zijn onder dezen druk! *makka dâpatkah akoe dengan soeka doedoeq dâlam kasoekâran ini!* M. S. R. 47.
- VROLIJKHEID**, vr. *kasoekâân, kagemâran, soeka-tjâla, karamêhan, farah*, Ar.
- De — past aan de jeugd, *makka pâtoet ôrang moeda bersoeika hâti, makka kasoekâân itoe berpatoetan kapada ôrang moeda.*
- VROME**, m. en vr. *ôrang tsâleh, ôrang jang berboewat baqtî, sâlik*, Ar.
- Gewaande —, *poera-poera tsâleh.*
- Den — uithangen, *poera-poerâkan tsâleh.*
- VROMELIJK**, bijw. *dengan tsâleh.*
- VROOM**, b. n. *tsâleh*, Ar., *berbaqtî, zâkijât*, Ar.
- , onschuldig, *toeloes.*
- VROOMHEID**, vr. *kabaqtian, kabetoelan hâti, tsalâh*, Ar.
- Uitoeffening van —, *aanbidding, eerdienst, ibâlat*, Ar.
- VROUW**, vr. *parampoewan, ôrang parampoewan*, Bel., *dâra*, Sansk., *dang*, Sansk.
- , die door haren man verlaten is, *randa.*
- Een vorst moet weinig bij — en zijn, *handaqlah râdja itoe koerang doedoeq serta segalla parampoewan*, M. S. R. 63.
- , meesteres, mevrouw, *toewan*, (gewoonlijk waant men dat toewan alleen „heer” beteekent).
- Fatimah tot — hebben, *beristri akan Fatimah.*
- Gehuwde —, *bini, istri*, Hoft.
- van rang, *deftige* —, *sitt*, Ar., eig. *mevrouw!* *dang.*
- , gemalin eens vorsten, *permeisoerei.*
- en, die boete doen, *oebon-oebon.*
- En al die wijfjes buffels, de wijfjes zijns vaders (die dood was,) nam hij zich tot — en, *makka bârang jang âda karbo betina itoe bini bapânja itoe samoewânja di perbininja*, S. R. 105.
- , die van haren man gescheiden is, *toenggakkan*, L.
- Gewis zoudt gij zijne — tot — nemen, *mistjâja istrinja kaw ambil akan istrinoe*, S. R. 96.
- VROUWCHTIG**, b. n. *kaparampoewânan.*
- VROUWCHTIGHEID**, vr. *prî kaparampoewânan.*
- VROUWENBEELD**, o. *gambar ôrang parampoewan.*
- VROUWENBORST**, vr. *boezem; soesoe parampoewan.*
- , (pectus,) *dâda parampoewan.*
- VROUWELIJK**, b. n. *parampoewan.*
- e eigenschap, *tsifat parampoewan.*
- Eene — e papâja-boom, *pohon papâja parampoewan.*
- VROUWELIJKHEID**, vr. *poekt, tampat kama-loewan, ferdj*, Ar., *derat*, Ar.
- van een jong meisje, *nono.*
- VROUWEMELK**, vr. *ajer soesoe parampoewan* (niet *soesoe parampoewan*, want dat is de boezem).
- VROUWENAAM**, m. *nâma parampoewan.*
- VROUWENHAAR**, o. *gewas, sâjor lampa* (osmunda).
- VROUWENHAAT**, m. *bintji akan segalla ôrang parampoewan.*
- VROUWENHALSDOEK**, m. *tjâla.*
- VROUWENHATER**, m. *jang bintji akan segalla ôrang parampoewan.*
- VROUWENHEMD**, o. *kamêdja ôrang parampoewan.*
- VROUWENKLEED**, o. *pekâjin ôrang parampoewan.*
- VROUWENKLOOSLER**, o. *pertapâan ôrang parampoewan, roemah ôrang parampoewan pertâpa.*
- VROUWENLIEFDE**, vr. *birâht akan ôrang parampoewan, birahiân, asjq*, Ar., *ingin akan ôrang parampoewan.*
- VROUWENLIST**, vr. *tipoe dâja parampoewan.*
- VROUWENLUST**, vr. *nafsoe parampoewan, ingin parampoewan.*
- VROUWENREGERING**, vr. *pemarintâhan ôrang parampoewan.*
- VROUWENROK**, m. *sâja.*
- Inlandsche —, *sârong ôrang parampoewan.*
- VROUWENROOF**, m. *peroegol, hâl melarikan* (mentjoert) *parampoewan.*
- VROUWENSCHENDER**, m. *ôrang jang meroegol parampoewan, jang menggagâhi ôrang parampoewan.*
- VROUWENSCHOEN**, m. *sapâtoe ôrang parampoewan.*
- VROUWENSIERAAD**, o. *perhiâsan ôrang parampoewan.*
- VROUWENSLAAF**, m. *ôrang laki-laki jang di perintah parampoewan.*
- VROUWENSTEM**, vr. *soewâra ôrang parampoewan.*
- VROUWENTIMMER**, o. *astâna parampoewan, tampat pingitan, mâligei, zanânah*, Perz., *bâlei larângan.*
- VROUWMENSCH**, o. *parampoewan.*
- Dat —, *sî parampoewan itoe.*
- Een slecht —, *parampoewan jang djâhat.*
- VROUWTJE**, o. *parampoewan ketjil.*
- Klein, mismakkt —, *kâté parampoewan.*
- VROUWZIEK**, b. n. *ingin akan parampoewan, bersjahwât.*
- VRUUCHT**, vr. *boewah.*
- Allerlei boomvruchten, *boewah-boewâhan.*
- Veldvruchten, *hâtsil tânah.*
- De eerste tijd van — en, *awwal moesim boewah.*
- Allerlei rijpe — en, vooral dadels, *bakir*, Ar.

- Onrijpe —, *boewah mantah*.
 Half rijpe —, *boewah mangkal*.
 Rijpe —, *boewah mátang*, L., *boewah másaq*.
 En de — en waren zeer digt bij elkander, *dan boewahnja poon terláloe lebat*, S. R. 74.
 Overrijpe —, *boewah ranoem*, *boewah jang terláloe mátang*, L.
 —, die nog ongeplukt is, *boewah báсах*.
 —, ongeboren kind, *ánaq hamálat*, Ar.
 De — afdrijven, *goegorkan ánaq, djólog*
 Onvoldragen —, *ánaq goegor*.
 —, winst, *oentoeng, lába*.
 —, opbrengst van eenig werk, *hátsil*, Ar.
 —, met eenen steen, *boewah jang ála bidji kras*.
 De — en van den oorlog, *hátsil prang, áqibat prang*.
 — en (dragen), *berboewah*.
 — trekken, *dápat hátsil*.
 VRUCHTAFDRIJVEND MIDDEL, o. *obat menggoegorkan ánaq*.
 VRUCHTBAAR, b. n. *berboewah, bájiq, kaloe-war bánjaq hátsil*.
 Een vruchtbare boom, *pohon jang berboewah*.
 Een — land, *tánah jang bájiq, tánah jang áda bánjaq hátsilnja*.
 Eene vruchtbare vrouw, *orang parampowan jang áda bánjaq ánaqnja*.
 —, heilzaam, *bergoena, berfáédát*.
 VRUCHTBAARHEID, vr. (van land) *kugemókan, bájiq*.
 — (van eenen boom), *prí berboewah bánjaq*.
 — eener vrouw, *hál dápat beránaq*.
 VRUCHTBEGINSEL, o. eener boomvrucht, *koeton*.
 —, van een ei, *poesat telor*.
 —, zaadkorrel, *bidji*.
 — van de koepokken, *biang tjátjar*.
 —, van planten, jonge plant, die verplant wordt, *bibit*.
 VRUCHTBOOM, m. *pohon boewah*.
 —, die vruchten draagt, *pohon jang berboewah*.
 VRUCHTDRAGEND, b. n. *berboewah, berhátsil*.
 VRUCHTVELOOS, b. n. *tiáda berboewah, tiáda berhátsil*.
 —, ijdel, nutteloos, *sia-sia, tiáda bergoena*.
 —, onvoldoende, *tiáda tjoekoop*.
 —, bijw. *dengan sia-sia, atas prí jang tiáda bergoena*.
 VRUCHTELOOSHEID, vr. *kastáän, prí jang tiáda berfáédát*.
 —, ongenoegezzaamheid, *hál tiáda tjoekoop*.
 VRUCHTGEBRUIK, o. *hál mákan hátsil, tatsarrof mahtsoelat*, Ar., *mawifaát*, Ar.

- Het regt van — verkrijgen, *dápat kaq mákan hátsil*.
 VRUCHTGEBRUIKER, m. *jang mákan hátsil, jang mempoenjá-t tatsarrof mahtsoelat*.
 VRUCHTGOEDIN, vr. *laqsjmi, sri*, (bij de Hindoes).
 VRUCHTKNOP, m. *koeton*.
 VRUCHTMANDJE, o. *bakoel boewah*.
 VRUCHTTAK, m. *tjábang jang berboewah*.
 VRUCHTVORMIG, b. n. *sa-roepa boewah, sabagei boewah*.
 VUIG, b. n. slecht, *hina, djáhat, boesoq*.
 —, verachtelijk, *kedji*.
 —, traag, *málas, segan*.
 VUIGHEID, vr. *kahináän*.
 —, ōchtheid, *kadjahátan*.
 —, luiheid, *kamalásan*.
 VUIL, b. n. *kótor, tjamar, koemal, nedjis, boesoq*.
 —, haveloos, *tjeróboh, péroen, Perz*.
 — linnen, *kájin kótor (tjamar, koemal)*.
 — e woorden, *perkutáän tjáboel*.
 — in het spreken, *tjáboel moeloet, tjárot*.
 Een — ei, *telor boesoq*.
 — e handen, *tangan kótor*.
 Een — mensch, *orang kótor, orang nedjis*.
 —, onveilig, *tjamar, tjoeamar*.
 Eene zee, die — (onveilig) is door zeeroovers, *láwoet jang tjoeamar kárama orang perampoq (bádjaq, L.)*.
 Eene — e wonde, *loeka boesoq*.
 Eene — e straat, *djálán béttjéq*.
 Eene — e lucht, *angin boesoq*.
 — vleesch in eene wond, *dáging boesoq paadda loeka*.
 Gij moet er uwe voeten niet — om maken, *djanganlah toewan hamba bertjamar káki*.
 VUILAARDIG, b. n. *boesoq háti, djáhat prinja, djulloes, L*.
 VUILAARDIGHEID, vr. *háti boesoq, prí boesoq, prí djáhat, kadjahátan*.
 VUILAARDIGLIJK, bijw. *dengan niat jang djáhat, atas prí jang djáhat*.
 VUILBEK, m. en vr. *moeloet tjáboel, orang tahjil*.
 VUILBEKKEN, o. w. *mentjáboel-tjaboeli, bitjára kótor, L., tjáboel moeloet, tjárot*.
 VUILBEKKERIJ, vr. *perkatáän tjáboel*.
 VUILHEID, vr. *vuiligheid, prí jang tjamar, katjamáran, kalakoewan jang kótor*.
 Alle — uit den buik verdrijven, *memboewangkan segalla nedjis derri dálam proet*.
 —, drek, *táht*.
 — van metaal, *trá, sanga*.
 —, in den krop eens vogels, *kalamboengan*.
 VUILIGHEID, vr. *ruigte, sampah*.
 — van het goud, *kahar*.
 VUILIK, m. *orang tjamar, orang kótor, sa-nedjis*.
 VUILNIS, vr. *sampah, bárang kótor, sárap*.

— wegdoen, menjampahkan.

VUILNISBERG of hoop, m. tandas, tamboenan sampah, tamboenan sarap.

VUILNISVAT, o. tempat sampah.

VUIST, vr. ganggam, tindjoe, L.

Een — vol, handvol, saganggam.

In de — houden, de — toehouden, mengganggam.

De — sluiten, mengganggam tangan.

Met het zwaard in de —, dengan pedang di dalam tangan.

Met de — pakken, vatten, ganggam.

Voor de —, openhartig zijn, ada betoel, bitjára troes trang.

Groot als eene —, saganggam besaarnja.

Met de — en slaan, gótjoh, tindjoe.

Elkander met — en slaan, bertindjoe-tindjoe kan.

Voor de — spreken, bitjára (berchothbat) dengan tiada membátja soerat, bitjára derri ingútan sádja.

In zijn — je laghen, tertáva diam-diam.

VUISTGEVECHT, o. berkaláhi dengan gótjoh (tindjoe).

VUISTHAMER, m. martil besst.

Groote —, gódum, martil besaar.

VUISTREGT, o. haq orang gágah perkása.

VUISTSLAG, m. gótjoh.

VUISTVOL, vr. sa-ganggam.

VULHAAR, o. rambot koeda bakal bantal.

—, vulsel, isi pelána, isi sella, L.

VULLEN, b. w. isi, mengisi.

Toen ik het water dezer kruik vulde, taklála pátek íst ajer boejong ini.

Geheel —, penoeh, memenoeh, békin penoeh.

Eenen zak —, íst károng.

Eene laagte of kuil —, saboe, saboe kan.

VULLING, vr. pengisian, pemeoehan.

Hetgeen tot — dient, bakal mengisi.

VULLISBAK, m. tempat sampah.

VULSEL, o. íst, bárang íst.

—, gehakt vleesch, dáging jang di tjintjang.

Het — moet vervangen worden, bárang isinja itoe misti di ganti.

VULSTEEN, m. bátoe bakal menjoembat, bátoe bakal toetop lóbang.

VULWOORD, o. stopwoord, sa-pátah káta jang lebeh.

VUNS, **VUNZIG**, b. n. en bijw. báwoe bást, báwoe hánjr.

VUNSHEID, **VUNZIGHEID**, vr. pri bási.

VUREN, o. w. ténbaq, menémbaq, pásang.

Het —, blikkeren der zee, panar.

VURIG, b. n. hángat, pánas, sángat, gheirat, Ar.

Een — hart, háti jang pánas, qalboe jang gheirat.

—e oogen, máta jang bernjála.

—e gramschap, amárah jang hángat.

Een — gezigt, moeka jang mērah pádam.

Een —e kool, bára.

— gezwel, sákit bára.

Een — luchtverschijnsel, sjiháb jang ber-ápt.

—e begeerte, hasrat jang sángat.

—, vlammend, bernjála.

Een — gelaat, vol puistjes, moeka dje-ráwat.

Een — en zeer snel paard, koeda sem-bráni, koeda tézi, koeda jang pánas háti.

—e liefde, asjq jang hángat (gheirat).

— maken, menghányatkan, atisjnákan.

VURIGHEID, vr. kahanyátan, kupanásan, kasangátan, g'airat, Ar.

—, moedigheid, kagembiráan.

—, zie UITSLAG, **PUIST**, **PUISTJE**.

—, ontsteking, sákit bára.

VURIGLIJK, bijw. dengan sángat (hángat).

VUUR, o. ápt, atisj, Perz.

Bij het —! (eedzwering der oude Perzen), demmi ápt! Isk. 40.

—, gloeiende kool, bára.

— maken, pásang ápt.

— of kool houden, gílíp.

Het — aanstoken, oepaq ápt.

Op het — zetten, djerang.

Ten vure doemen, koe koem máti di bákar.

Het helse —, ápt naráka, saqar, Ar.

In het — of in de asch braden, tamboes.

— vatten, menjála; fig. lákas goesar.

Het helse —, dat allergloeiendst is, ápt naráka jang terhángat, M. S. R. 27.

Te — en te zwaard verwoesten, membinásakan dengan ápt dan pedang.

Het — aan de schenen leggen, menjoekarkan, membrí soekar, békin soesah, L.

Water in de ene en — in de andere hand dragen, bitjára dengan doewa moeloet.

Zoo rood als —, mērah pádam.

—, gloed, ijver, kahangátan, gheirat, Ar.

Het — der min, gheirat asjq, kahangátan orang báráhi.

VUURAAANBIDDER, m. jang menjoembah ápt, moegh, Perz., madjoes, Ar.

VUURAAANBIDDING, vr. háli menjoembah ápt, agama moegh, agama madjoes.

VUURAAANSTOKER, m. orang mengoepaq ápt.

VUURACHTIG, b. n. sabagei ápt, seperti ápt.

VUURBAAK, vr. tanda ápt di pinggir láwt, tanda soewar.

VUURBAL, m. boewah ápt, martjon, zie **VUURPIJL**.

VUURBERG, m. goenong ápt.

VUURBOL, m. luchtverschijnsel, sjiháb, Ar.

VUURBRAKEND, b. n. moentah ápt, kaloe-war ápt.

VUURBRAND, m. aangebrand hout, pontong ápt.

VUURETER, m. orang jang mákan ápt.

VUURGEEST, m. salamander, samandar, tókei (tokké) ajer.

VUURKOGEL, m. pelor ápt, pelor pánas.

VUURKOLE, m. kólóng dápoer.

VUURKOLOM, vt. *tiang ápt.*
VUURKUNST, vt. *ilmoe ápt.*
VUURLANTAREN, vt. *tanglong ápt, lanterná ápt jang di pásang di tiang kapal.*
VUURMAND, vt. *bákol (krandjang) ápt.*
VUUROVEN, m. zie **OVEN**.
VUURPIJL, m. die geen' slag geeft, *martjon diam.*
 —, die een' slag geeft, *tjaráwat.*
 Eene andere soort van —, *kakaban.*
VUURPLAAT, vt. *práda dápor.*
VUURPOOK, m. *pengoepaq ápt, pengájis ápt.*
VUURPOT, m. *tampat ápt.*
 Een metalen —, *dáwar.*
VUURPROEF, vt. *soempah oedji ápt, káraw.*
 De — ondergaan, gloeiend ijzer liiken, *berdjilat bessí.*
VUURRAD, o. *djantrá ápt, róda ápt, L.*
VUURREGEN, m. *hoedjan ápt.*
VUURROER, o. *senápng, L. verb., isting-garda, bedil.*
 Kort —, *tarkoel.*
VUURROERDRAGER, m. *órang jang pikol senápng, L. (bedil).*
VUURROOD, b. n. *mérah pádam.*
 Een — gelaat, *moeka jang mérah pádam warnánja.*
VUURROOK, m. *asap ápt.*
VUURSCHEM, m. *lindong ápt.*
VUURSCHICHT, m. zie **VUURPIJL**.

VUURSCHILDER, m. *pandei jang memboewat lázoewardí.*
VUURSCHOP, vt. *sendog ápt.*
VUURSLAG, o. *bessi boewat poekol bátoe ápt, bessí ápt.*
VUURSLOT, o. zie **SLOT** (van een geweer).
VUURSPUGEND, b. n. zie **VUURBRAKEND**.
VUURSPEER, vt. *lambing ápt.*
VUURSTEDE, vt. *tampat ápt.*
VUURSTEEN, m. *bátoe ápt.*
VUURSTRAAL, m. *sinar ápt.*
VUURTANG, vt. *sepit ápt, penjepit ápt.*
VUURTEST, vt. *angglo, L., tampat ápt.*
VUURTOREN, m. *martjoe ápt, martjoe soewar.*
VUURVAST, b. n. *jang tíada di mákan ápt.*
VUURVLAAM, vt. *njála ápt.*
VUURVLIEG, vt. *koemang, apt-apt, kitja-kitja.*
VUURVONK, vt. *boenga ápt, kumbang ápt, L.*
VUURWAGEN, m. *karéta dápor.*
VUURWAPEN, o. *bedil, mariam, sindjata ápt.*
VUURWERK, o. *permajinan obat bedil, long, Chin.*
 —, voetzoeker, *petásan, L.*
 —, zie **VUURPIJL**.
VUURWERKER, m. *toekang petásan, pandei memboewat permajinan obat bedil.*
VUURWERKERSKUNST, vt. *ilmoe permajinan ápt, ilmoe ápt, pengatahoewan memboewat permajinan obat pásang, (bedil).*
VUURWORTEL, m. *saroengi wolanda koening.*

W.

W, vt. *wáw.*
WAADBAAR, b. n. *kaároengan, jang dápat di grobiokki, L.*
 Waadbare plaats, *langdé, ajer tjêthêq.*
WAAG, vt. *schaal, tímangan, narátja, dá-tjing.*
 —, weeghuis, *roemah akan mentmbang bárang, roemah tímangan (narátja).*
WAAGDRAGER, m. *koeli roemah tímangan.*
WAAGGELD, o. *oepah mentmbang.*
WAAGGEWIGT, o. *bátoe tímangan jang áda tjap.*
WAAGHALS, m. *órang jang terláoe bráni.*
WAAGMEESTER, m. *djoeroe tímangan.*
WAAGSCHAAL, vt. zie **WAAG**.
 Zijn leven in de — stellen, *belandjâkan njáwa.*
WAAGSTAND, m. *perdirian máta tímangan.*
WAAGSPEL, o. *permajinan dengan betároeh oewang.*
WAAGWERKER, m. zie **WAAGDRAGER**.
WAAIJEN, b. w. (met eenen waaijer), *be-waaijen, kipas, mengipas.*
 Met eenen waaijer — om te verkoelen, *mengipas akan mendinginkan.*
 —, doen wegvliegen, *terbangkan.*

Door den wind weggewaaid worden, *dí terbangkan angin, di báwa angin, di angkat angin.*

—, o. w. *tioep, poepoet, hambos, hamboes, bertioep, berpoepoet, áda angin.*

Het heeft den ganschen dag sterk gewaaid, *intéro hári áda angin kras.*

Er waait eene stevige koelte, *áda angin kintjang.*

Iemand, die met alle winden waait, *órang jang tíada karoewan, órang jang poetar báliq sádja.*

Het is hem door het hoofd gewaaid, *makka ía soedah loepa itoe.*

WAAIJER, m. iemand die waait, *órang jang mengipas.*

—, handwaaijer, *kipas, wáraf, Perz.*

—, van eenen paauwenstaart, *kipas êkor meraq.*

Een vierkanten bamboezen —, om het vuur aan te waaijen, *ilir.*

WAAIJERMAKER, m. *pandei kipas, toekang kipas.*

WAAIJERVORMIG, b. n. *sa-roepa kipas, sabagei ktpas.*

WAAK, vt. *wake, táboh.*

WAAKHOND, m. *andjing djâga*.
WAAKPLAATS, vr. *tampat orang djâga, per-djagâan*.
WAAKRROL, vr. *daftar (soerat) nâma orang djâga*.
WAAKSTER, vr. *parampoewan jang mero-wattin orang sâkit*, L.
WAAKTOREN, m. *marjoe*.
WAAKZAAM, b. n. *jang berdjâga, rab-â*, Ar.
 —, ijverig, *râdjîn, bertjênta*.
WAAKZAAMHEID, vr. *ingat, hirs*, Ar.
WAAL, vr. *tjaroetja*.
WAAN, m. *sangka*.
 Een verkeerde —, *sangka jang sâlah*.
WAANWIJS, b. n. *djoemâwa, tjoepar, poera-poera bisa*.
WAANWIJSHEID, vr. *tingkah orang perlenté, kadjoemawâan*.
WAAR, vr. *bârang*.
 —, koopmans—, *bârang dagângan, bâ-rang perniâgâan*.
 In verbodene waren handelen, *djoewal bârang glap*.
 Goede waar prijsf zich zelve aan, *bâ-rang jang bâjik troesah di poedjî*, L.
WAAR, b. n. echt, *benar, betoel, soenggoeh*.
 Ik durf zweeren dat het — is, *sâja brant soempah âda betoel bagitoe*.
 Ware woorden, *kâta benar*.
 —, juist, *opregt, tsâtiq*, Ar.
 Een — vriend, *tsôhbat betoel*.
 Voor — houden, *perbenar*.
 Voor — doen achten, *perbenarkan*.
 Is het —? *apa betoel bagitoe? apa benarkah itoe?*
WAAR? *bijw. mâna? di mâna? di manâtah? di manâkah?*
 — zijne bevelen het (cischen), daar zal ik zijn, *dan di mâna titahja di sanâlah hamba*, S. R. 53.
 En indien er ergens, — dan ook, tjd-ning van onzen heer Srie Rama is, *dan djikâlâw bârang di mâna âda chabarnja toewankoe Sri Râma*, S. R. 53.
 — henen? *ka-mâna?*
 — ook henen gaande, *bârang kamâna pergi*.
 En — de pijl nedervalt (daar) is water, *dan di mâna djâtohnja ânaq pânah itoe adâlah ajer*, S. R. 103.
 — zijn uwe krijgsoversten? *manâtah hoeleobâlang toewan hamba?* S. R. 121.
 Van —? *derri mâna?*
 — ook, overal, *bârang di mâna*.
WAARAAN, *bijw. paadda apa*.
 — denkt gij? *paadda apa angkaw ingat?*
 — hapert het? *apa koerang? apa kasangoetannja?*
 Er is geen teeken — ik dat kennen kan, *adapoon tiadâlah tanda soewâtoe, makka kita dâpat mengenal itoe*.
WAARACHTER, *bijw. di blâkangnja*.

WAARACHTIG, b. n. *haqeqat*, Ar., zie **WAAR**.
 —! *bi'l-haq*, Ar.
 —! ik heb het niet gezien, *harâm tiâda akoe lihat itoe*.
WAARACHTIGBEID, vr. *prt haqeqat*.
WAARBILJ, *bijw. dengan apa, jang*.
 — kan hij vergelijken worden? *dengan apa dâpat ia di samâkan? (samâ-in?)*.
 — nog veel kan gevoegd worden, *jang dâpat di tambah lâgi bânjaq*.
WAARBORG, m. *rigbat*, Ar., *koesil*, Ar., zie **BORG**, **ONDERPAND**, **PAND**.
WAARBORGEN, b. w. *tangjoeng, mengâkoe, djâdi hentar*.
 Een gewaarborgde voor proceskosten, *tjôgo*.
WAARD, m. zie **HERBERGIER**.
 Hij heeft buiten den — *gerckend, sâ-lah tarkânja*.
WAARD, m. woerd, *itiq djantan, bêbêq*, (*bibbêq*) *lâki-lâki*, L.
WAARD, *bijw. en b. n. âda harga, berharga*.
 Honderd ropijen —, *harga sarâtoes roepiah*.
 —, verdienende, *hâroes, pâtoet*.
 Niet — aangezien te worden, *tiâda hâ-roes di pand'ng orang*.
 —, dierbaar, *kakâseh, di tjinta-kâseh*.
WAARDE, vr. *harga, nilai, qimat*, Ar., *qu-dar*, Ar.
 Iets van —, *bârang jang indah*.
 Iets van geene —, *bârang jang tiâda hargânja, (lâkoe)*.
 In — verminderen, *toeroen harga*.
 Zijne volle —, *sa-penoe (sabâjiq) hargânja*.
 De volle — dier schatten, *sa-bâjiq hargânja benda itoe*, Isk. 60.
 Onder de —, *di bawah harga*.
 Wat u betreft, wat — hebt gij voor mij? *adapoon akan angkaw itoe apâtah induhnja kapadikoe?*
 Een iegelijk naar zijne —, *mâsing-mâ-sing dengan qadarnja*.
 Dat is van wege de uitnemendheid van zijne —, *itôlah derri paadda fihag kamoeliâan hargânja*, M. S. R. 5.
WAARDEERBAAR, b. n. *jang dâpat di nilaikan (hargâkan), jang bôleh di tentoekan (târoh) harga*.
WAARDEERDER, m. *orang jang târoh harga (orang jang taksér, verb.)*.
WAARDEREN, b. w. *hargâkan, nilaikan, taksér*, L., verb., zie **SCHATTEN**.
 —, op prijs stellen, *menghimatkan, pabina, mempabinâkan, membilangkan*.
WAARDERING, vr. *hâl menghargâkan (men-nileikan, taksér, verb.)*, *hâl târoh harga*.
 Zedelijke —, *hâl membilangkan, hâl menghimatkan*.
WAARDIG, b. n. *pâtoet, hâroes, lâjiq, mostahaq*, Ar.

Lof—, *hâroes di poedjt, pâtoet di poedjt.*

WAARDIGHEID, vr. rang, grootheid, *kabesâran, martabat, Ar., dardjat, Ar., roetbat & roetbah, Ar., pangkat.*

Adelijke —, *sjarfat, Ar., sjaraf, Ar.*

—, betrekking, *djabâtan.*

—, verdienste, *pahâla, djâsa.*

Hooge —, *dardjat jang kabilangan.*

—, glorie, *mukramat, Ar.*

WAARDIGLIJK, bijw. *atas prt jang pâtoet, dengan sa-pâtoetnja, dengan sepertinja.*

WAARDIJ, vr. *qadar, Ar., zie WAARDE.*

WAARDIJS, m. *orang mengoedjt oewang: pengoedjt derham.*

WAARDOOR, bijw. *door welke oorzaak? kârana apa?*

—, door het welk, *jang, jang djâdi.*

Dit is het gat — hij gekomen is, *inilah-lôbony tempat dia mâsokh.*

Het geloof — men troost erlangt, *imân jang menghiborkan orang, imân jang djâdi penghiboeran orang.*

WAARDSHUIS, o. *roemah mâkan, pesanggrâhan.*

WAARGEEST, m. *hantoe.*

WAARHEEN, bijw. *kamâna, di mâna.*

WAARHEID, vr. *kabenâron, bârang jang benar, hageiqat, Ar., tsidq, Ar.*

De — zal aan den dag komen, *makka kabenâran akan djâdi nyâta.*

In —, *soenggoelah, soenggoeh-soenggoeh, dengan sa-benarnja, sa-benarnja.*

De — wil niet altijd gezegd zijn, *bebrâpa orang tiâda soeka dengar bârang jang benar, bebrâpa kali orang tiâda mau dengar kubenâran.*

En uit de — waren al zijne woorden *waarachtig, dan derri paadda kabenâran benar djoega segalla katânja, M. S. R. 3.*

WAARHEIDLIEVEND, b. n. *jang benar, jang soeka berkâta benar, troes trang, jang berkâta benar, loeroes.*

WAARIN, bijw. *dengan apa, apa, oleh apa, (dikwerf wordt — door jang met eene omschrijving uitgedrukt).*

— heeft hij u beleedigd? *dengan apa oleh (apa) dia mentjelâkan angkaw?*

Zie daar de zak — de rijst geweest is, *ini apa kârong kôsong jang soedah di isi bras tahâdt, ini apa kârong bekas bras.*

Het jaar — wij nu zijn, *tâhon jang sakârang ini.*

De hoop — hij zich vleide, *pengharâpan jang djâdi pesendêrannja.*

WAARLIJK, bijw. *soenggoeh-soenggoeh, betoel-betoel, sa-benarnja, sa-soenggoehnja, sa-betoel.*

WAARMAKEN, b. n. *membenarkan, menjoenggoehkan, menjampeikan.*

Eene belofte —, *menjampeikan djandji.*

Zijne woorden —, *membenarkan katânja.*

Iets niet kunnen —, *tiâda dâpat menjoenggoehkan bârang apa-apa.*

WAARMAKING, vr. *hâl membenarkan, membenâran, tarif, Ar.*

WAARMEDE, bijw. *dengan apa.*

— wordt het gras gemaaid? *dengan apa di pôtung roempoet?*

— wiut gij den kost? *apa loe poenja pentjarian? L.*

De hoop — hij zich vleide, *pengharâpan jang telah djâdi penghiboeran.*

WAARMERK, o. *tjap, tanda kabetoelan, alâmat hageiqat, Ar.*

WAARNA, bijw. *komedien derri paadda itoe, hâbis itoe, L., sa-telah itoe, lâlloe, lantata, L.*

— hij voor den koning verscheen, *komedien derri paadda itoe makka ia-poon menghâdap râdja, lâlloe ia menghâdap râdja.*

WAARNAAR, bijw. *apa, bârang jang.*

— streeft hij? *apa maqsoednja? apa kahandaqnja?*

Het doel — hij streeft, *bârang jang di maqsoednja, mâwnja, L., niatnja.*

Het model — men werkt, *telâdan (tjonta) jang di toeroet.*

WAARNEMEN, b. w. *nagban, pariksa.*

Naauwkeurig —, *beschouwen, mengâmat-amâtî.*

Den loop der zon en der maan —, *mengâmat-amâtî per-idâran mata-hârt dan boelun.*

—, opvolgen, *toeroet.*

Het gebod —, *toeroet firmân Allah.*

Zijnen pligt —, *melakoekan bârang jang wâdjib (hâroes), kardja bârang jang misti di kardjâkan.*

Zijne godsdienst —, *berboewat baqti kapada Allah.*

Eene moeijelijke zaak —, *djâga perkâra jang mosjikil.*

Eene bediening —, *mendjâwat pekar-djâân, memégang djawâtan.*

—, opmerken, *lihat, dâpat.*

Een boek lezen en er vele fouten in —, *membâta kitâb serta mendâpat bebrâpa sâlah dâlamnja.*

—, zie **BESPIEDEN**.

WAARNEMER, m. *jang pariksa, jang mengâmat-amâtî, enz., zie WAARNEMEN.*

WAARNEMING, vr. *beschouwing, pamariksâan.*

— van een ambt, *hâl pégang djabâtan (parintah).*

— van pligt, *hâl melakoekan bârang jang wâdjib.*

WAAROM, bijw. *kârana apa? mengâpa? ngâpa? tagal apa? sabab apa?*

— zijt gij hier gekomen? *kârana apa angkaw datang kamârt?*

Het —, *sabab, kârana, apa sabab.*

Het — weet ik niet, *kita tiâda tâhoe apa sababnja.*

WAARONDER, bijw. *jang di bawahnja, jang sa-tengah, jang sapâro.*

Het dak — ik zat, *atap jang di bawahnja kita poon doedoeg*. Men vertaalt dit liever door: het dak dat boven mij was, *atap jang di atas kita*.

De paarden — Bimanesche waren, *koeda-koeda itoe jang sa-tengahnja koeda Bima*.

WAAROP, bijw. *atas apa*.
— heeft hij dat gegrondest? *atas apa di alaskannja itoekeh?*
Hetgene, — gelet moet worden, *bárang apa jang misti di ingat*.

WAAROVER, bijw. *derri paadda apákah? sabab apákah? kárana apákah?*
— twist gij? *derri paadda apákah kámoe berbantah*.
Iets — ik ween, *bárang jang koe-tângiskan*.

De schipper, — ik gesproken heb, *djoerágan itoe jang kita bilang, L. (seboetkan)*.

WAARSCHIJNLIJK, b. n. *paadda roepánja, tjálaq, moedah-moedáhan, bárangkála, bárangkáli*.

WAARSCHIJNLIJKHEID, vt. *roepa kabenáran, migoelát, Ar.*
Daar is geene — in, *itoe tiadálah roepa kabenáran di dálamnja, itoe tiáda benar roepánja*.

WAARSCHUWEN, b. w. *ingatkan, kassi ingat, L.*
— tegen iets, *lárang*.
Voor de gevaren der zee —, *mengingatkan bahája láwoet*.
—, eenen wenk geven, *membri isjârat, mengisjâratkan*.
— op eenen bestraffenden toon, *togor*.

WAARSCHUWER, m. *jang mengingatkan, pengádjar*.

WAARSCHUWING, vt. *pengingátan, pengadjáran*.
—, welmeenende raad, *natsihat, Ar.*
—, wenk, *isjârat, Ar.*

WAARTEKEN, o. *tandu kabenáran, Ar.*

WAARTEGEN, bijw. *jang*, met een lijdend werkwoord.
De vijand — gevochten wordt, *moesoeh jang di lawánt, (die bevochten wordt)*.
Gevaren — men waken moet, *bahája jang misti di laloewt*.
Dat is een bevel — niet te zeggen valt, *itoeelah parintah jang tiáda dápat di lawánt (saláht)*.

WAARTOE, bijw. *kárana apa, sabab apa, akan apa, apa*.
— doet gij dat? *kárana apa kaw kardja itoe?*
Datgene — hij bevel heeft gegeven, *bárang itoe jang di parintahnja, eig.: datgene, hetwelk door hem bevolen is geworden*.
— dient die medicijn? *apa goenánja obat itoe?*

WAARUIT, bijw. *derri paadda apa, di mána, derri mána*.
— is de krijg ontstaan? *derri paadda apa djádi prang itoe? apa atsalnja prang itoe?*
De rivier, — ik water heb gehaald, *soengei derri mána kita ambil ajer, káli bakas kita ambil ajer*.
Het land — hij gekomen is, *negri derri mána dátangnja*.

WAARVAN, bijw. *derri apa, L., derri paadda apa*.
Waar spreekt hij van? *derri apa dia berkáta, derri apa dia bitjára?*
De zaak — gesproken wordt, *perkára jang di bitjarákan*.

WAARVOOR, bijw. *jang*.
Het paard — ik honderd gulden betaal, *koeda jang kita bli sarútoes roepiah*.
—? waarom? *mengápa? kenápa?*

WAARZEGGEN, b. w. zie **VOORSPELLEN**.

WAARZEGGER, m. *toekang bilálang, L., sáhir, Ar., zie VOORSPELLER*.

WAARZEGGERIJ, vt. (door stippen of lijnen in het zand of op papier,) *ramal, Ar.*
—, kwakzalverij, *bilálang, L.*, (niet te verwarren met *bilálang*, een sprinkhaan).
— omtrent ontvreemde goederen, *bidá-ah*.

WAARZEGGING, vt. zie **VOORSPELLING**.

WAARZEGKUNDE, vt. *ilmoe petenoengan*.

WAAS, o. *seri, bagoe-bagoe*.

WACHT, vt. daad van waken, *hál mendjága, djága, perdjagáan, gardo*, verb. van *guardo*, Port.
—, afdeeling van den nacht, *nachtwaak, táboh*.
De tweede — (nachtwaak,) *táboh jang kadoewa*.
—, de wacht hebbende personen, *orang djága, káwal*.
De — kwam in het geweer, *makka orang djága poon kaloewarlah berbâris*.
—, ronde, *ronda*, Port., *sambang*.
De kommandant van de —, *kommandan orang djága, L., panghoeloe káwal*.
Op de — trekken, *nájiq djága*.
Van de — komen, *toeron djága*.
De — houden, *berdjága, mengáwal*.
De — hebben, *soedah nájiq djága*.
De — aflossen, *ganti orang djága*.
Lijf—, *badoewanda*.
Burger—, *orang mardika jang djága*.

WACHTEL, m. *boerong poejoj, poejoj, kapoejoj*.

WACHTELKONING, m. *ajam-ajam pádí*.

WACHTELKOOI, vl. *koeroengan poejoj*.

WACHTEN, b. w. opwachten, *menantikan*.
—, o. w. *toenggoe, tanggoh*.
Wacht hier eerst wat, *nantilah dhólo di simi*.
—de, *ter-nanti-nanti*.

Gij moet u voor dien man —, *djangan angkaw pertjaja orang itoe.*
 —, hopen, *harap.*
 Zich voor slechtheid —, *memaliharakan diri derri paadda kadjahatan.*
 Zij moeten zich voor hetgeen boven hunne bevatting is —, *dan handaqlah ta memaliharakan dirinja derri paadda bārang jang tiada dipit*, M. S. R. 29.
 Wacht u daarvoor! *pamākt! djangan!*
 VACHTER, m. *orang djāga.*
 — *custos, hāfidl, Ar.*
 —, opziener, *djoeroe, opsiner*, verb., *djoerāgan*, L., *mandor*, L.
 —s, die de verdoemden roosteren, *zabānjat*, Perz., *mir.*
 WACHTHOND, m. *andjing djāga.*
 WACHTHUIS, o. *roemah orang djāga, roemah kāwal, pelatar, pelatar orang djāga.*
 — in de rijstvelden, *goeboq, ranggoen, panggoengan.*
 WACHTING, vr. *hāl menantikan.*
 WACHTKAMER, vr. *bilik orang djāga, bilik kāwal, kamar orang djāga*, L.
 WACHTPARADE, vr. *bāris orang najiq djāga, parade*, Eur.
 WACHTMEESTER, m. *wakmester*, verb., *soerian tsoldādoe (orang) berkoeda.*
 Inlandsche —, *soerian djājang sēkar.*
 WACHTSCHIP, o. *kapal djāga.*
 WACHTTEEKEN, o. *samboejan kāwal, tanda orang djāga.*
 WACHTTOREN, m. *bāngon-bangoenan, martjoe.*
 WACHTWOORD, o. *samboejan.*
 WADDE, vr. *langdé, landé, tempat kuārongan.*
 WADEN, o. en b. w. *hārong, grobiok, grobiokki*, L., *landeikan.*
 —, een lijk —, *kafān.*
 Zij waadden (het lijk,) *makka di kafaninja.*
 WAFEL, vr. *raghif*, Ar. (ook een dun plat rond koekje).
 WAGEN, m. *karētta*, L., *rāta, pedāt, kanajikan, kandarān.*
 —, (vis à vis,) *karētta prāhoe.*
 —, die door koeijen getrokken wordt, *girūt, penggirūt.*
 De —, (gestarnte,) *el nās*, Ar.
 —, door olifanten getrokken, *kar-bong.*
 WAGEN, b. w. (in het spel,) *bertāroh, bertāroh*, L.
 Het leven —, *belandjākan djiitwa (nyāwa.)*
 Zich —, *māsoq bahāja.*
 Zich te veel —, *māsoq bahāja jang terlāloe amat, terlāloe brān.*
 WAGENAAR, m. *djoeroe rāta, koesir*, L., *toekang pedāt.*
 WAGENAS, vr. *kājoe lintang karētta, indjin*, L., *pengātār*, L.
 WAGENDISSEL, m. *bōm*, verb., *kājoe boeljor.*

WAGENHUIS, o. *roemah karētta, roemah rāta, petarōhan rāta.*
 WAGENLENS, vr. *pēnna rōda*, L., *pēnna indjin*, L.
 WAGENMAKER, m. *toekang karētta*, L., *pandai rāta.*
 WAGENPAAARD, o. *koeda karētta*, L., *koeda penghēla.*
 WAGENRAD, o. *rōda karētta*, L., *djantrā rāta.*
 WAGENREEP, m. *lēs strēng*, L.
 WAGENSCHOT, o. *pāpan jang tipis sakāli.*
 WAGENSCHUUR, vr. *pondoq karētta, tampat rāta.*
 WAGENSPOOR, o. *bakas djālan karētta, bakasnja rāta.*
 WAGENWEG, m. *djālan karētta*, L., *djālan besaar.*
 WAGER, m. *orang jang betāroh oewang*, zie *WAAGHALS.*
 WAGEREN, b. w. *melāpiskan dālamnja kapal.*
 WAGERINGEN, vr. *wegers*, (scheepsw.) *pāpan jang di sablah dālamnja kapal.*
 WAGGELBEENEN, o. w. *berdjālan seperti bēbēq.*
 WAGGELEN, o. w. *bergōjang, doejong-doejong, oeling, anggar-anggar.*
 —, *zwieren, djerlei, djerli.*
 —d *gaan, anggar-anggar, bejoejetan*, L.
 WAGGELING, vr. *hāl bergōjang.*
 WAJANGSPEELSTERS, (ond. w.) vr. *meerv. ānaq wājang.*
 WAK, b. n. zie *VOCHTIG.*
 WAKEN, o. w. *berdjāga, toenggoe.*
 —, *zorg dragen, mendjāga, memaliharakan, ingat.*
 Bij nacht op eenen suikermolen — en bij dag somtijds boodschappen doen, *tjintjing.*
 — bij eenen zieke, *djāga orang sākit, merāvattin orang sākit*, L.
 WAKEND, b. n. *jang berdjāga.*
 —, *wakker, perkāsa.*
 WAKING, vr. *hāl berdjāga.*
 WAKKER, b. n. *djāga, tiada tidor.*
 — *liggen, bergādang*, L.
 — *worden, djāga derri paadda tidor, bāngon.*
 — *maken, bāngonkan, kasst bāngon*, L.
 —, *lustig, rāmē-rāmē.*
 —, *ijverig, rādjin, tjākap.*
 —, *tusschenw. ajo-ajo!*
 WAKKEREN, o. w. *djādi kras, mengintjang, djādi rāmē.*
 De wind wakkert, *angin djādi kras, angin djādi kintjang, angin mengintjang, ter-indjat angin.*
 De handel wakkert, *perntagān djādi rāmē.*
 WAKKERHEID, vr. *tjākap, karadjinan.*
 WAKKERLIJK, bijw. *dengan rādjin, dengan tjākap.*

WAL, m. schans, *déwála*, *koeboe*, *bénténg*,
L., *dúwár*, Perz., *kóta*.
 Eenen — opwerpen, *kotákan*, *L.*
WAL, m. tegenst. van zee, *dárat*.
 Aan —, *di dárat*.
 —, oever, *pantei*.
 —, kust, *pasisir*.
 Den — naderen, *hampirkan dárat*.
 Op den — halen, *bángon*, *táréq di dárat*, *táréq di kalángan*.
 Van — steken, *berlájár*.
 Langs den — zeilen, *menjoesor pasisir*.
 Van den — in de sloot vallen, *mákin láma mákin soesah*, *míngkin láma míngkin soesah*, *L.*
 Aan den — zetten, *báwa di dárat*, *tangkoe*.
WALDHOREN, m. *nafirt* (boert, salomprét, *L.*) *orang pemboeroe*.
WALEN, o. w. *sambir*.
WALG, vr. walging, *djemoe*, *djonoe*, *moe-wal*.
WALGACHTIG, b. n. walgelijk, *kadjemoewan*, *kamoewálan*, *jang mendjemoekan*.
 —, vuil, *oendoe*, *L.*
WALGELIJKHEID, vr. *prt* *jang kadjemoewan*.
WALGEN, o. w. *djemoe*, *moewal*, *bernoewal*, *bósén*, *L.*, *pasé*.
 Van iemand —, *djemoe akan sa-órang*.
 — van visch, *bósén mákan ikan*, *L.*
WALGING, vr. zie **WALG**.
WALING, vr. (van het kompas,) *sambir*, *hál sambir*.
WALLETJE, o. dijkje, *pemátang*, *tarbis*.
WALM, m. *háwap*.
 —, rook, *ásap*.
WALMEN, o. w. uitdampen, *berháwap*.
 —, rooken, *ber-ásap*.
WALMING, vr. *háwap*.
 —, rook, *ásap*.
WALRUS, m. (indische — met een kakebeen van achttien voet lang,) *ikan bált*.
WALS, vr. *wals*, *Eur.*
WALSCHOT, o. *ment* *ikan páwoes*.
WALVISCH, m. *ikan páwoes*, *ikan gádjah*, *gádjah mína*.
WALVISCHTRAAN, m. *minjaq* *ikan páwoes*.
WALVISCHVAARDER, m. *kapal órang jang tjahári* *ikan páwoes*.
WAMBUIS, o. *bádjoe péndèg*, *rasoekan*, *Jav.*
 — zonder mouwen, *héjat*.
WAMMEN, b. w. kaloewarkan oesoos *ikan*, *békin brisik* *ikan*.
WAN, vr. *njiros*, *tetampah* & *tuttampah*, *L.*
WANBEDRIJF, o. *sálah*.
WANBEGRIJF, o. *sálah pengartian*.
WANBELEID, o. *hál sálah mendjoeroe*.
WANBESLUIT, o. *parintah jang sálah*, *parintah jang tíada betoel*.
WANBETALING, vr. *koerang pembajáran*.
WAND, m. beschoot, *págar*, *dinding*.
 —, muur, *témbog*.

De schuine — en in het graf der Mohamedanen, *dinding hárt*.
WANDEAAD, vr. *perboewátan jang kagillian*.
WANDEL, m. *lákoe djálan*, *kaloekoewan*.
WANDELAAR, m. *órang jang pasiaar*, *órang jang berdjálan-djálan*.
WANDELDRÉEF, vr. *tampat pasiaar*.
WANDELEN, o. w. *pasiaar*, *L.*, *berdjálan-djálan*.
 Op den weg der braven —, *mendjalánt djálan órang bájiq*.
 Het — de blad, *dáwon gorita*.
WANDELING, vr. *pasiaar*, *L.*, *paséaar*, *L.*, *perdjálanán*.
 Geld, dat in de — (gangbaar) is, *oewang jang láloe*.
 Er is thans weinig goudgeld in de —, *sakárang ini oewang más tjoesah bárang sedikit jang kalihátan*.
WANDELSTAF, m. *toengkat*.
WANDELTIJD, m. *témpo pasiaar*, *L.*, *koetika berdjálan-djálan*.
WANDELWEER, o. *hári bájiq pigi pasiaar*, *L.*, *koetika jang bájiq akan berdjálan-djálan*.
WANDELWIJ, vr. *koetoe boesoq*, *L.*, *bangsat*, *L.*, *kupinding*, *pinding*, *pidjad*, *pitjat*, *baqq*, *Ar.*
WANEN, o. w. *sangka*, *kira*.
 Waant gij dat ik u voorwaar slechts tot ijdelheid geschapen heb? *sangkákah kámoe bahoewa sasoenggoehnja kámi djádkan kámoe akan sia-sia djoewa? M. S. R. 16*.
 Hij waant zich dapper te zijn, *makka ta sangka dirinja bránt*.
 Wat waant gij dat ik u zal trouwen? *apa loe kira goewa máw káwin sána loe? L.*
WANG, vr. *pipt*, *wang*, *Sansk.*
 — en *asu* den mast van een schip, *toekoh*.
WANGEBRUIK, o. *sálah pákeik*, *sálah ádat*.
WANGEDRAG, o. *lákoe djálan jang tíada bájiq*.
WANGEDROGT, o. *démon*, *raqsjása*, *boeto*, *Jav.*, *bhoeta*, *Sansk.*
WANGELOOF, o. *tachajoel*, *Ar.*
WANGELOOVIG, b. n. *moetachayil*, *Ar.*
WANGELUID, o. *boerji djanggal*, *sálah boenji*.
WANGEN, b. w. *pásang toekoh*.
 Eenen mast —, *pásang toekoh paadda tiang*.
WANGUNST, vr. *déngké*, *djájil*.
WANHAÏEN, b. n. zie **HAVELOOS**, **SLORDIG**.
WANHOOP, m. *poetoes pengharápan*, *poetoes asa*, *harm*, *Ar.*
WANHOPEN, o. w. *hilang pengharápan*, *hilang háti*, *poetoes asa*, *poetoes pengharápan*.
WANHOPIG, b. n. *tíada ber-ása*, *poetoes asa*, *berpoetoes asa*, *berpoetoes pengharápan*.
 —, hevig, *doodelijk*, *sábar*.
WANHOÛT, o. *kájoe boesoq*, *kájoes boeroq*.
WANING, vr. *sangka*, *kira*.
WANKEI, b. n. *tíada tentoe*, *tíada karoeuan*.
WANKEELBAAR, b. n. *tíada tetap* (*tatap*), *tíada tentoe*.

- Wankelbare gezondheid, *tséfat jang tiáda tetap, njáman toeboh jang koerang bájiq.*
 —, van gemoed, *bimbang, bimbang háti.*
 —, veranderlijk, *beroebah, pentjaroeba.*
 —, waggelend, *bergójang-gójang.*
 Het geluk is —, *makka háil ka-oentoe-ngan itoe beroebah-oebah prinja.*
- WANKELBAARHEID, vr. *prt jang tiáda tetap, kalakoewan jang beroebah.*
 — van gemoed, *bimbang háti.*
- WANKELEN, o. w. *tiáda tetap, gójang, bergójang, gondah, anggar-anggar.*
 Een wankelend huis, *roemah jang bergójang.*
 —, besluiteloos zijn, *bimbang, gójang, gondah, hoewas.*
- WANKELHEID, vr. *kabimbangan, prt jang tiáda tetap.*
- WANKELING, vr. *háil bergójang.*
- WANKELMOEDIG, b. n. *bimbang háti.*
- WANKELMOEDIGHEID, vr. *háti bimbang, kabimbangan háti.*
- WANKLANK, m. *boenji djanggal, sálah boenji.*
- WANLUIDEND, b. n. *djanggal.*
- WANLUIDENDHEID, vr. *boenji djanggal.*
- WANLUST, m. *hevice lust, nafsoe jang sángat.*
 —, tegenzin, *málas, djemoe, moewal.*
- WANLUSTIG, b. n. *tiáda máw mákan, kadjemoe-ewan.*
- WANLUSTIGHEID, vr. *kamalásan, háti tjabor.*
- WANMOLEN, m. *kisran mengirei.*
- WANNEER, bijw. *bila-mána, apa-bila, apa-kála, kála-mána, tatkála, kápan, L.*
 —, als, indien, *djikaloe, káloe.*
 — zal het zijn? *bila-mána djádi itoe?*
 — (toen) hij nog een kind was, *tatkála ia lági boedq (ketjil).*
 — hij hier komt, *djikaloe ta dátang di sini, káloe dia dátang kamárt.*
- WANNEN, b. w. *kirei, tampé, ampt, meng-ampt.*
 Rijst —, *kirei bras, tampé bras, L.*
 —, o. *tarawoeh, Ar.*
- WANNING, vr. *háil mengirei, tarawoeh, Ar., zie WANNEN.*
- WANORDE, vr. *ordeloosheid, kalakoewan jang koerang atoeran.*
 —, verwarring, *oproerigheid, roesoe, L., rettong, L., hiroe-hára, hároe-hára, hiroe-bíroe.*
 In — liggen, *tjítjir.*
 In — afdeinzen, *oendoer dengan hiroe-hára.*
 In — brengen, *kardja roesoe, L., meng-hiroe-harákan, menghároe-harákan, meng-hiroe-bíroekan.*
- WANORDELIJK, b. n. *tiáda pátoet.*
 —, bijw. in de war, *koesoet-koesoet, poeraq-páriq, zie OVERHOOP, WANORDE.*
- WANRUIMTE, vr. *tampat kósong.*
- WANSCHAPEN, b. n. *oedoh, kedji roepánja.*
- WANSCHAPENHEID, vr. *prt oedoh, roepa kedji.*
- WANSCHEPSSEL, o. *orang oedoh, orang jang kedji roepánja, machloq jang oedoh roepánja.*
- WANSCHIKKELIJK, b. n. *koerang pátoet, tiáda hároes, tiáda lájiq.*
 —, verward, *koesoet.*
- WANSCHIKKELIJKHEID, vr. *kalakoewan jang tiáda pátoet.*
- WANSCHOUWELIJK, b. n. *oedoh, kedji roepánja, djellék, L.*
- WANSCHOUWELIJKHEID, vr. *roepa raqsjása, roepa jang kedji (djáhat).*
- WANSMAAK, m. *slechte smaak, rása boesq, tráda énaq, L.*
 —, gebrek aan smaak, *koerang perasáan jang bájiq, tiáda táhoe memileh.*
- WANSMAKELIJK, b. n. *jang kadjemoe-ewan, jang mendjemoe-kan.*
- WANSMAKELIJKHEID, vr. *zie WANSMAAK.*
- WANSTALLIG, b. n. *oedoh, boesq, kedji roepánja, djáhat roepánja.*
- WANSTALLIGHEID, vr. *roepa oedoh, roepa djellek, L., roepa djáhat.*
- WANSTAND, m. *sálah roepánja.*
- WANT, voegw. *kárana.*
 —, *dewijl, sabab, sedang, tegal.*
 Hij betaalt niet — hij heeft geen geld, *makka ia tiáda bájar kárana koerang oewangnja, dia tráda bájar sabab tráda poenja doewit, L.*
- WANT, o. *visscherstuig, djála, poskat.*
- WANT, o. *scheepswant, tambirang, ták tambirang, segalla pergantoeangan seperti boeboetan dan tambirang.*
 Stenge —, *tambirang tiang pengápoeh.*
 Het — aanzetten, *kintjáng-in ták tambirang, L.*
- WANT, vr. *sárong tángan matros, (in Indie onbekend).*
- WANTAAL, vr. *bahása jang bersaláhan dengan ilmoe tsarfoe.*
- WANTKNOOP, m. *simpoelan ták tambirang.*
- WANTROUWEN, o. *argwaan, sjak, Ar.*
 —, *mistrouwen, háil tiáda pertjája, selimpang, chwáthir, Ar., chowáthir, verb.*
- WANTROUWEN, b. w. *tiáda pertjája, pídos.*
 —, *argwanen, tároh sjak.*
- WANTROUWEN, b. n. *jung selimpang, jang tiáda pertjája.*
 —, *argwanend, menároh sjak.*
- WANVOEGELIJK, b. n. *tiáda pátoet (hároes).*
 —, *onkiesch, tjáboel.*
 — spreken, *mentjáboel-tjaboel.*
- WANVOEGELIJKHEID, vr. *kalakoewan jang tiáda pátoet.*
 —, *zie WANORDE.*
- WANVRACHT, vr. *koerang moewátan.*
- WANVRUCHT, vr. *goegoeran, ánaq goegor.*
- WAPEN, o. *sindjáta.*
 — dat alles trotseert, *sindjáta jang mandjoer.*
 Te —! *langkaplah dengan sindjáta!*
 Oorlogswapens, *alat paprángan.*

—, schild, *alâmat tjap, alâmat, Ar.*
 — van eene vlag, *alâmat tonggol, alâmat bandéra.*
 Het volk te — roepen, *bergoguh negrf.*
 In de — zijn, *berdiri bersindjata, langkap dengan sindjata, hâdlir dengan sindjata, berbâris.*
 Het — der stad, *alâmat tjap negrf.*
WAPENBOEK, o. *kitâb alâmat tjap orang bangsawan, kitâb matert orang bangsawan.*
WAPENDRAGER, m. *abantâra, bantâra.*
WAPENEN, b. w. *melangkap dengan sindjata.*
 Geheel gewapend, *bersindjata belaka, langkap sakâli dengan sindjata.*
 Zich met een harnas —, *pâkei bâdjoe zirha.*
 Zich tegen de zonde —, *mematihârâkan (djâga) diri derri paadda dôso.*
WAPENHANDEL, m. *hâl bermâjin sindjata.*
 In den — oefenen, *mengâdjâr berbâris, mengâdjâr bermâjin sindjata, mengâdjâr ilmoes sindjata, bermâjinkan sindjata, S. R. 23.*
WAPENHERAUT, m. *abantâra, bantâra.*
WAPENHUIS, o. *goedang sindjata.*
WAPENING, vt. *hâl melangkap, kalangkâpan.*
WAPENKREET, m. *tampik soeraq.*
WAPENKUNDE, vt. *ilmoes sindjata.*
 —, geslachtkunde, *ilmoes alâmat bangsa, pengatahoewan tanda bangsa.*
WAPENKUNDIGE, m. *orang jang faham paadda ilmoes sindjata.*
 Geslachtkundige, *orang jang faham paadda ilmoes alâmat bangsa, orang jang tâhoes tanda bangsa.*
WAPENLOOS, b. n. *tâda bersindjata.*
WAPENOEFFENING, vt. zie **WAPENHANDEL**.
WAPENPLAATS, vt. *tampat orang berbâris, médân orang prang hâdlir dengan sindjata.*
WAPENFRAAL, vt. *alâmat kamenângan, alâmat ghâlib, Ar., oepatjâra kamenângan.*
WAPENREGISTER, o. zie **WAPENBOEK**.
WAPENRING, m. *chalqah bâdjoe bessf.*
WAPENROK, m. *bâdjoe bessf, zirha, Perz., djabah, Perz.*
WAPENRUSTING, vt. *kalangkâpan sindjata.*
WAPENSCHILD, o. *alâmat tjap bangsa.*
WAPENSCHILDKENNER, m. zie **WAPENKUNDIGE**.
WAPENSCHORSING, vt. *perhentian prang.*
WAPENSCHOUWING, vt. *hâl memariksa bala-tantarâ, parâde, Eur.*
WAPENSMID, m. *pandei (toekang) sindjata.*
WAPENSNIJDER, m. *pandei mengoekir sindjata.*
WAPENSTILSTAND, m. *perhentian prang, hodnat, Ar.*
WAPENSTUK, o. *bârang (bilah) sindjata.*
WAPENTUIG, o. *alat paprângan, pegâwee prang.*
WAPENVELD, o. *nâtar alâmat tjap.*
WAPPER, vt. zie **WIP**.
WAPPEREN, o. w. *kibar, berkibâran.*

—de vlaggen en vaandels, *tonggol pandji-pandji berkibâran, S. R. 129.*
 De vlag wappert, *makka bandéra (tonggol) berkibâran.*
 — met holt en bulten, *romboq.*
WAR, vt. *koesoet.*
 In de —, *koesoet-koesoet, poeraq-pâriq.*
 Garen dat in de — is, *benang koesoet.*
 In de — maken, *membilaskan, mengoesoet, bêkin koesoet, L.*
 In de —, *overhoop (van touwwerk), boedar.*
 Het touwwerk, dat pas opgeschoten is, ligt weder in de —, *tâlt jang bahâroe di lingkâr itoes soedah boedar lâpi.*
 Uit de — maken, *mengoereikan.*
 Het haar in de — maken, *membilaskan ramboet.*
 Uit schaamte in de — geraken, *djâdi bingong kârana (sabab) mâloe.*
WARANDE, vt. *diergaarde, tempat kandang segalla roepa binatang.*
 —, park, *rebâna.*
 —, (somsijds voor luchtige opene galerij, ook eene plaats ter ontvangst van Grootten), *pondôpo, bâlei gambong.*
WAREN, o. w. *dâtang melâjang, kalihâtan.*
 Des nachts waart er een spook onder dien waringinboom, *makka paadda mâlam dâtang hantoes melâjang di bawah pohon waringin itoes.*
WARGEEST, m. *orang prang-proes, orang pantjingan, toekang tjerewêt, L.*
WARINGEN, vt. *halfdek, bâlt boedjor.*
 —, zie **GANGBOORD**.
WARINGINBOOM, m. *pohon waringin.*
 —, (*Ficus religiosa*), *boenot kalôdja.*
WARLEN, o. w. zie **DWARLEN**.
WARLWIND, m. zie **DWARLWIND**.
WARM, b. n. *pânas, fâr, M. S. R. 13.*
 Bloed—, *soeh, soehoe.*
 Al te —, *terlâloe pânas.*
 Een — dag, *hârt pânas.*
 Zeer —, *gloesjend, hângat.*
 — water, *ajer pânas.*
 Een gevecht in hetwelke het er — toegaat, *prang jang râmé sakâli.*
 Zich — kleeden, *pâkei kâjin pânas.*
 Hij zit er — in, *âlâh orang hartâwan, dia orang kâja.*
WARMEN, b. w. *pânaskan, bêkin pânas, L., panassin, L., hângatkan.*
 —, (zich — bij het vuur), *bâdjang, dâtang, berdâtang.*
 Over het vuur —, *ganggang.*
 Over het vuur een doek —, die tot verwarming moet dienen, *lâjoer.*
WARMING, vt. *hâl memânsakan, penghangâtan.*
WARMOES, o. zie **GROENTE**.
WARMTE, vt. *kapanâsan, kahangâtan, pânas, harârat, Ar.*
 Levens—, *soeh, soehoe, soehoeawan.*

WARMTEMETER, m. *pengoekoer daradjat kapanasan*.

WARMTESTOF, vr. *dzât panas, kapanasan*.

WARREN, b. w. *mengoesoet, bekin koesoet*, zie WAR.

WARS, b. n. *djemoe, gillt*.

WARSTRIK, m. *djirat bawor*, Isk. 516.

WARTAAL, vr. *bitjara (bahasa) orang gila, bitjara koesoet-koesoet*.

WARZIEK, b. n. *prang proes, pantjangan, soeka tjerewet*, L.

WARZOEKER, m. *orang prang-proes, orang jang tjahart tjakit*.

WARZUCHT, vr. *ingin berbantah, napsoe maw tjerewet sadja*, L.

WAS, o. *lilin, sjam*, Ar.

Dat — deugt niet, het is met hars vermengd, *itoe lilin tãda bãjq sakãli di tjampor damar*, Br. Pal.

WAS, 3de pers. enkv. van den onv. verl. tijd van zijn, *adãlah*.

WASACHTIG, b. n. *sa-bagei lilin, seperti lilin*.

WASCH, vr. de daad van wasschen, *hãl mentjoetji*.

Het linnen, dat in de — is, *bãrang kãjin jang di tjoetji, kãjin tjoetji*.

WASCHBAD, o. *tampat mandt*.

WASCHBEKKEN, o. *tampat tjoetji tangan, bãtil*.

WASCHDOEK, m. *kãjin tjoetji pingang*.

WASCHHUIS, o. *roemah toekang minãtoe, roemah binãra*.

WASCHLIJST, vr. *soerat bãrang jang di tjoetji*.

WASCHLOON, o. *oepah tjoetji bãrang*.

WASCHMAN, m. zie WASSCHER.

WASCHPLAATS, vr. (bndplaats), *permandian*.

WASCHTAFEL, vr. *mẽjah toekang minãtoe*.

WASCHTOBBE, vr. *pãsoe toekang minãtoe, pãsoe boewat tjoetji bãrang*, L.

WASCHVROUW, vr. *binãra parumpoewan, parumpoewan jang djãdi toekang minãtoe*.

WASCHWATER, o. *ajer tjoetji*.

WASDOEK, o. *kãjin jang di gõsoq lilin*.

WASDOM, m. *toemboehan*.

— van menschen en dieren, *hãl djãdi besaar*.

Volle —, (van peperranken), *penoeh djoendjoeng*.

Halve —, (van peperranken), *satengah djoendjoeng*.

WASEM, m. *hãwap, awap, ajer peloh, asap*, L.

WASEMEN, o. w. *berhãwap*.

WASFABRIEK, vr. *tampat mãsaq lilin*.

WASFAKKEL, vr. *soeloh lilin, õbor lilin*, L.

WASKAARS, vr. *dian lilin, kilin betoel*, L.

WASSCHEN, b. w. uit —, om —, *tjoetji, mentjoetji, bãsoh, membãsoh, membãnãra, koe-rah*, L.

Het gelaat —, *membãsoh (tjoetji) moeka*.

Linnen —, *mentjoetji kãjin, membãnãra kãjin, membãsoh kãjin, memoet/hkan kãjin*.

Een lijk —, *mandikan mãju*.

—, kleederen in het water dompelen, en daarna op eene plank schoon slaan, *sassah, menjassah kãjin*.

Zich —, baden, *mandt*.

Zich — door overstorting, *stram*.

— (den arus), *lindang, tjeboq*, L., *istindja*, Ar.

Met Oostindische inkt —, *toelis gambar dengan tinta (dãwat) tjina*.

Het hoofd met limoenen —, schoon maken, *karãmas*.

Erts (gouderts) —, spoelen, *limbang*.

Het ligchaam met limoenwater enz. —, *langir, melangir*.

WASSCHEN, o. wassching, *pentjoetjian, hãl mentjoetji, pembãsohan, hãl membãnãsa*.

Het — van het hoofd, de oogen, handen en voeten vóór het gebed, *wadloes*, Ar.

—, reiniging, bij de wet voorgeschreven, *thãharat*, Ar.

WASSCHER, m. *toekang winãtoe*, L., *binãra, pembãsoh, permandt*.

WASCHWATER, o. *ajer pembãsoh*.

— om het aangezicht te wasschen, *ajer membãsoh (tjoetji) moeka*.

WASSEN, b. w. met was bestrijken, *gõsoq dengan lilin, lãboer dengan lilin*.

WASSEN, b. n. *lilin*.

Een —beeld, *pãtong lilin*.

WASSEN, o. w. van planten, boomen, *toem- bah, crescer*, Port.

— van menschen en dieren, *djãdi besaar*.

— van de maan, *simboel, bertambah*.

— van het water, *pãsang, djãdi besaar*.

WAT, vrug. voorn. *apa, apãkah, apãtah*.

— is dat? *apa itoe?*

— is er van uwe dienst? *apa toewan poenja soeka?*

Over —? *derri paadda apa?*

— mag er toch wezen? *apãkah ga- rãngan?*

— ik doen kan, *bãrang jang kita dã- pat kardjãkan*.

Al — gij hebt, *bãrang apa jang ãda padãmoes*.

— mij belangt, *akan dãkoes, kãtoes kita*, L.

— voor een man is dat? *orang mãna itoe?*

— het ook wezen moge, *djikaloes apa- apa sakãli-poon*.

Op — manier? *boetãpa, bagimãna?*

Ik wil wel — helpen, *kita maw toelomg djoega sedikit*.

— nu mijne belofte betreft, *adãpooen akan sjãndji hamba*, S. R. 47.

—! durft gij hem wederstaan? *bagi- mãna! branikah angkaw melãwan dia?*

Nog — blijven, *tinggal lagi sedikit*.

Al — er is, *bãrang jang ãda di sitoes*.

En — het ergste is, *dan jang terlebek soesah*.

WATER, o. *ajer, mã*, Ar.

Bad —, *ajer mandt.*
 Brak —, *ajer antah, ajer másin, ajer pája.*
 — uit den banaanboom (dienstig om het haar te doen groeijen), *tjátjab.*
 Gestold —, *ijs, ajer bekoé.*
 Het — van groenten enz. zoetjes afgieten, *sérang,*
 Diep —, *ajer dâlam.*
 Stinkend —, *ajer boesog, ajer hányir.*
 Drink —, *ajer minom.*
 Gedistilleerd —, *ajer berkoekoesan.*
 Geheiligd —, *ajer kasagtian.*
 Gewijd —, *ajer doá.*
 Kil —, *ajer sedjoq.*
 Koud —, *ajer dingin.*
 Levend —, *ajer hidop.*
 Heet —, *ajer panas.*
 Hoog —, *ajer besaar.*
 Laag —, *ajer ketjil.*
 Laauw —, *ajer soewam, ajer hangat, L.*
 Ondiep —, *ajer tjétêq, L., tóhor.*
 Oog —, *tranen, ajer máta.*
 Poel —, *ajer ráwa.*
 Regen —, *ajer hoedjan.*
 Reuk —, *ajer wandjê, ajer wángt, L.*
 Rijst —, *ajer kandji.*
 Roze —, *ajer máwar.*
 Slecht —, *stil —, ajer tedoh.*
 Sterk —, *ajer kras.*
 — des levens, *má el heyát, Ar.*
 Stilstaand —, *ajer tenang, ajer berkoe-
 rong.*
 Dood —, dat door regen ontstaat, *pa-
 mátan.*
 Troebel —, *ajer kroeh, ajer boetaq, L.*
 Versch —, *ajer táwar.*
 Wassend —, *ajer pásang.*
 Wij —, *ajer soembahjang.*
 Zoet —, *ajer táwar.*
 Zout —, *ajer assin, L., ajer másin.*
 —, *pis, ajer kintjing, ajer sent.*
 Te — en te land, *di láwoet dan di dârat.*
 — in zee dragen, *fig. boewang gâram
 di láwoet.*
 — tot voorraad op reis, *ajer akan ba-
 kalnja berdjalán, Isk. 199.*
 —, dat van eenen heuvel afstroomt,
*ajer jang toeron derri paadda boekit, S.
 R. 58.*
 Voortgespoten —, *ajer jang terpantjar,
 M. S. R. 11.*
 — (regen—) opvangen, *tâdah.*
 Het — hebben, *âda boesong, sâkit
 bangkaq ajer.*
 — (op iets doen vallen), *mendjaram.*
 Het — is gebroken, *ajer rakim soedah
 kaloewar.*
 Door hem werd hemerkt dat het —
 bedorven was, *makka di rasd-tinja ajer
 itoe boesog, S. R. 103.*
 WATERACHTIG, b. n. *ber-ajer, ka-djer-an,
 lungkang.*

— e zelfstandigheid, *tsifat jang ber-ajer.*
 — bloed, *dârah jang âda bânjuq ajer.*
 — land, *tânah bantjah, ráwah.*
 —, *vochtig, bäsah, langas.*
 —, *betrokken, (van de zon), radop-
 radop.*
 WATERACHTIGHEID, *vt. prt jang ber-ajer.*
 WATERADER, *vt. máta ajer.*
 WATERADRIJVEND, b. n. *obat boesong.*
 — middel, *obat sâkit bangkaq ajer.*
 WATERAFLEIDING, *vt. pengaliran ajer, zie
 WATERLOOZING.*
 WATERAFTAPPING, *vt. hâl toeronkan ajer.*
 — (van eenen waterzuchtige), *hâl toe-
 ronkan ajer boesong.*
 WATERBAAR, *vt. oembaq, aloen.*
 WATERBAD, o. *permandian.*
 WATERBEEK, *vt. zie BEEK.*
 WATERBEKKEN, o. *bâtil.*
 WATERBEL, *vt. blaas, galambong, gelem-
 bong, arti-arti.*
 WATERBESCHRIJVING, *vt. soerat kalakoewan
 ajer.*
 WATERBLAAS, *vt. zie BLAAS.*
 WATERBLOEM, *vt. boenga ajer, kumbang
 ajer.*
 WATERBOBBEL, m. *zie WATERBEL.*
 WATERBOUWKUNDE, *vt. waterleidingskunde,
 ilmoé mengâtirkan ajer.*
 —, om aan of in het water te bouwen,
*ilmoé memboewat . . . di pinggir atuw
 di dâlam ajer.*
 WATERBRON, *vt. máta ajer.*
 WATERBUIS, *vt. seloeran ajer, pantjoeran.*
 WATERDAM, m. *tarbis, bandoengan, L.*
 WATERDAMP, m. *hâwap ajer.*
 WATERDIER, o. *binátang jang hidop di dá-
 lam ajer.*
 WATERDIGT, b. n. *tiâda boleh másoq ajer,
 tiâda bôjtor.*
 WATERDRAGER, m. *orang jang angkoet ajer,
 orang jang pikol (bâwa) ajer.*
 WATERDRINKER, m. *orang jang minom ajer
 sâdja.*
 WATERDROP, o. *hâl ajer bertitig.*
 WATERDROPPEL, m. *titig ajer, kêtêl ajer,
 L., zie DROPPEL.*
 WATERREED, *vt. bébêq láwt.*
 WETEREMMER, m. *tâhang ajer, êmbêr, verb.*
 —, (bamboezen koker om water te
 halen), *gandji.*
 WATEREN, b. w. met water besproeijen,
menjiran.
 Gewaterde zijden stof, *chârd, Perz.*
 —, met water mengen, *tjampor ajer.*
 —, water lozen, *kintjing, boewang ajer
 sent.*
 Gewaterde stof, *kâjin ber-iram-iram.*
 Stoffen —, *menjiram iraman kâjin.*
 —, o. w. *kaloewar ajer.*
 WATERFEEST, o. (der Chinezen om Khoe
 Gówan te zoeken, die zich uit wan-
 hoop verdrong, omdat zijne lessen in den

wind geslagen werden), *petjoen*, Chin.
WATERFLESCH, vr. *qirbah*, Ar., *bottol ajer*,
 zie **WATERKRUIK**.
WATERGANG, m. zie **GANGBOORD**.
WATERGETIJ, o. zie **GETIJ**.
WATERGEZWEL, o. *bangkaq ajer*.
WATERGIETER, m. *toekang njiram*, *orang menjiram*.
WATERGIETING, vr. *penjiraman*.
WATERGLAS, o. *kátja*, *glas bakas ajer*, L.
WATERGOD, m. *baroena*, *varoena*, Hind.
WATERGOLF, vr. *oembaq*.
WATERGOOT, vr. zie **GOOT**.
WATERGRACHT, vr. *párit ber-isi ajer*.
WATERGRAS, o. *roempoet sawah (ráwah)*.
WATERHOEN, o. *báling-báling*; *ajam-ajáman*,
tjeroeling.
WATERHOND, m. *andjing ajer*.
WATERHOOFD, o. *kapála ber-ist ajer*.
WATERHOOS, vr. *poeting baliöeng*.
WATERHOUT, o. *kájoes lassé*.
WATERKANKER, m. *siráthan ajer*.
WATERKANT, m. *pinggér ajer*.
WATERKERS, vr. (symbrium,) *sesoerf, sláda*
ajer, L.
WATERKETEL, m. *priog (kêtel) boewat másaq*
ajer, L.
WATERKLEUR, vr. *warna ajer*.
WATERKOLK, m. *serlong*, *tampat loem-*
poer.
 —, *buffelwed, koebaq*.
WATERKOM, vr. *mangkoq besaar, bátíl*.
 —, zie **VIJVER**.
WATERKRUID, o. *dáwon ajer*.
 —, *waarmede de goerami*, een lekkere
 visch, gevoed wordt, *kiambang*.
WATERKRUIK, vr. *grote* —, *boejong*.
 —, *kleinere*, *gíndt, kindt, goert*.
WATERKUIP, vr. *pásoe, tong*.
 Grooté — in den vorm van eene puts,
táhang.
WATERKUNDE, vr. *ilmoe prt ajer*.
WATERKUNDIG, b. n. *ber-ilmoe prt ajer*.
WATERKUNDIGE, m. *orang jang faham*
paadda ilmoe prt ajer.
WATERLAND, o. *tánah buntjah, tánah rá-*
wah.
WATERLEGUAAN, m. *soá-soá ajer*, Amb.,
menjéwaq, L., búwaq.
WATERLEIDING, vr. *seloeran ajer, sullokkan,*
L., tjoetjoeran.
 — uit de rijstvelden, *wángan, wó-*
hangan.
WATERLEIDINGSKUNST, vr. *ilmoe seloeran*
ajer, ilmoe mengálikkan ajer.
WATERLEIDINGSREGT, o. *haq mengálikkan*
ajer, haq wángan (wohangan).
WATERLEEUW, m. *singa láwt*.
WATERLELIE, vr. *turati, terát, boenga se*
roedja.
 —, (lotus,) *patmá, potna*.
WATERLEPEL, m. (uit eene kokosnoot,) *gájoeng*.

WATERLOOP, m. *djálan ajer*, zie **WATER-**
LEIDING.
WATERLOOS, b. n. *táda ber-ajer, kring*.
WATERLOOT, vr. *tjábang ajer*.
WATERLOZEN, b. w. zie **WATEREN**.
WATERLOZEN, o. *kál kntjing, hák boewang*
ajer sent.
WATERLOZEND, b. n. *pisafdrijvend, jang*
menoerokan ajer kntjing, jang memoeokol
ajer sent.
WATERLOZING, vr. *hák kntjing, hák boewang*
ajer, hádjat ketjil.
WATERMEETKUNDE, vr. *ilmoe mengoekoer*
ajer.
WATERMELOEN, m. *samangka, mandikt, ka-*
mandikt.
WATERMETER, m. *pengoekoer ajer*.
WATERMOES, o. *ballá*, (pontideria).
WATERMOLEN, m. die door water gedre-
 ven wordt, *kisáran jang di poelar oleh*
ajer.
 Wind—, *kisáran jang mentmba (mem-*
boewang) ajer.
WATERMOS, o. *thahlab*, Ar., *kápoe-kápoe*.
WATERMOND, m. *moeloet ajer*.
WATERMUG, vr. *njámoq ajer*.
WATERMUIS, vr. *tikoés ajer*.
WATERNAVELKRUID, o. *antánan*.
WATERPAARD, o. *koeda ajer, ikan koeda,*
zie NULPAARD.
WATERPAAUW, m. *bintápoes*.
WATERPAS, o. *tált ontíngan, sipat*.
 —, b. n. *dátar, sama ráta dengan*
ajer.
WATERPASSEN, b. w. *onting*.
 —, o. *hák mengonting, pengontíngan*.
WATERPATJAR, m. (ond. w.) *pátjar ajer*.
WATERPEL, o. *tanda besaarja ajer*.
WATERPIJP, vr. *pantjoeran, seloeran ajer*.
WATERPLAATS, vr. *tampat órang angkoet*
ajer.
 —, zie **WED**.
WATERPLANT, vr. *póhon ajer*.
WATERPLAS, m. *poel, ráwa, pája, la-*
langan.
 —, *buffelwed, koebaq, kobaq*.
 —, door afdamming of indijking ver-
 kregen, *tebbeh, toeboeh*.
WATERPLOMP, m. *waterplant, sariwan*.
WATERPOKKEN, vr. *meerv. tjátjar ajer*.
WATERPOMP, vr. *hamboesan ajer, pompa*
ajer, L.
WATERPOT, vr. *kamerpot, tampat ajer sent,*
tampat ajer kntjing, pispot, L. Ned.
 — om drinkwater te bewaren, *tampájan,*
madona, madenná.
WATERPOORT, vr. *píntoes di pinggir ajer*.
WATERPROEF, vr. *godsgerigt (met kokend*
water,) káraw.
WATERPUT, vr. zie **PUT**.
WATERPUISTJES, o. *meerv. koeman-koeman*.
WATERRAT, vr. *tikoés ajer*.
WATERRIJK, b. n. *bánjaq ajer, ber-ajer bánjaq*.

WATERSCHIP, o. *prâhoe jang moewat ajer minom.*
WATERSCHOEW, vr. *kâl memariksa soengei (kâli, pârit).*
WATERSCHUIT, vr. zie **WATERSCHIP**.
WATERSCHUW, b. n. *tâkoet ajer, mâwt, Ar.*
WATERSCHUWER, m. *orang jang tâkoet ajer.*
WATERSLANG, vr. *oelar ajer*
De vernielende — (ossenslang), oelar lemboe.
WATERSNIP, vr. *kandidi.*
WATERSNOOD, m. *bahâja ampôhan, kasoe-kâran bânjir.*
WATERSPIN, vr. *lâba-lâba ajer.*
WATERSPRONG, m. *pantjâran ajer.*
WATERSTAAT, m. *peमारintâhan hâl ajer.*
Inspecteur van den —, pemarintah (djoeroe) hâl ajer, kapâla bandoengan.
WATERSTOF, vr. *dzât ajer.*
WATERSTRAAL, m. *pantjâran ajer.*
WATERSTROOM, m. *hâroes.*
Snelle —, hâroes dras.
WATERTANDEN, o. w. *rindoe, kapêngin, L.*
WATERTELG, m. zie **WATERLOOT**.
WATERTOGT, m. — *ter zee, angkâtan di lâwoet.*
—, reis te water (ter zee,) perdjâlânan di lâwoet.
WATERTON, vr. *tong ajer.*
WATERTREDER, m. (in zee,) *orang jang berdjâlan kâki di dâlam ajer lâwt.*
WATERUUGLAS, o. *djâm ajer.*
WATERVAL, m. *tjoeroeg, L., djaram, djaram, seloeran.*
—, groote val van water in eene rivier, sooit van —, djaram, loeboq.
WATERVAT, o. *tong ajer.*
Steenen —, tampâjan.
WATERVELD, o. *samoedra.*
WATERVERW, vr. *tjat ajer, L., djânang ajer.*
WATERVLAK, o. *moeka ajer.*
WATERVLEK, vr. *nôda ajer, nôda bakas ajer.*
WATERVLIEG, vr. *lâlat ajer, lâlâr ajer, L.*
WATERVLOED, m. *ampôhan, bânjir, L., bân-djir, bah.*
WATERVLOO, vr. *koetoe ajer, koetoe étan.*
WATERVOGEL, m. *boerong ajer.*
WATERVRES, vr. *tâkoet ajer.*
WATERWEEGKUNDE, vr. *ilmoe menâmbang ajer.*
WATERWEL, vr. *mâta ajer.*
WATERWERK, o. *werktuig, pagâwei ajer.*
WATERWERKEN, o. *meerv. fonteinen, per-majinan ajer jang berpantjâran.*
—, sluis, pintos ajer.
—, dijk, tarbis, bandoengan, L.
WATERWILG, m. *ibôta djapon, Sblid.*
WATERWORM, m. *kâpang.*
WATERZAK, m. *kandony ajer.*
WATERZOO, vr. *ikan reboes.*

WATERZUCHT, vr. *boesong, penjâkit bang-kaq ajer.*
Borst—, boesong dâla.
Hoofd—, boesong kapâla.
— van het scrotum, gombong tampat boewah pelér.
WATERZUCHTIG, vr. *sâkit boesong.*
WATERZWAVEL, vr. *balirang ajer.*
WATERZWIJN, o. *bâbi gâdjah.*
WATTE, vr. *watje, gompal, kâpoq, kâpas.*
Doe de — n uit uwe ooren ! makka handaglah angkaw mengaloewarkan kâpas derring paadda telingâmoew, M. S. R. 23.
WEB, o. *stuk lijnwaad, sa-kâjoe kâjin.*
—, spinne—, sârang lâba-lâba.
WEBSCHEREN, o. w. *pâsang longsins.*
WED, o. *waadbare plaats, langdê, ajer dangkal.*
Paarden—, tampat permandian koeda.
Buffel—, kôbaq, koebang.
WED, vr. zie **WEDDENSCHAP**.
WEDDE, vr. *moesâra, pensioen, Ned.*
WEDDEN, o. w. *târoh, betâroh.*
Om een' gulden —, betâroh sâtoe roepiah.
WEDDENSCHAP, vr. *hâl betâroh.*
WEDDER, m. *orang jang betâroh oewang.*
WEDER, o. *weêr, mâsa, moesim.*
Regenachtig —, mâsa hoedjan, moesim hoedjan, mâsa mengêtjêl.
Schoon, droog —, moesim pânas, kamâraw, intja-intja, mâsa tjoewâtja, bâgoes trang, L.
Drukkend —, mâsa begah.
Frisch —, intja-intja.
WEDER, bijw. *nogmaals, poela, lâgi sakâli.*
—, terug, kombâli, poelang.
WEDERAANKLEEDEN, b. w. *pâkei poela, pâkei lâgi sakâli.*
WEDERAANMOEDIGEN, b. w. *membranikan poela, bêkin brâni lâgi.*
WEDERAANSPANNEN, b. w. *pâsang poela, pâsang lâgi sakâli.*
WEDERAAINVULLEN, b. w. *met aarde, sa-boekan poelu dengan tânah.*
WEDERAFBREKEN, b. w. *bongkar poela.*
WEDERAFKOMEN, o. w. *toeron poela.*
WEDERAFSCHRIJVEN, b. w. *sâlin (toeroenin) poela.*
WEDERAFSTAAN, b. w. *membri poela, kass kombâli, L., poelangkan, poelang-in, L.*
WEDERAFVAARDIGEN, b. w. *mengoetoes poela, menjoeroh lâgi sakâli.*
WEDERAFVALIG, b. n. *mortad poela.*
WEDERANTWOORD, o. *djawâb poela, djawâb jang kadoewa kalinja, hâl menjâhoet lâgi sakâli.*
WEDERANTWOORDEN, b. w. *menjâhoet lâgi sakâli, mendjawâb poela.*
WEDERBERGEREN, b. w. *ingin (kapêngin) mâwt dâpat kombâli.*
WEDERBEGINNEN, b. w. *moelâ-t poela.*
WEDERBEKOMEN, b. w. *dâpat kombâli.*

WEDERBELOONEN, b. w. *bálas poela*.
WEDERBELOVEN, b. w. *berdjandji poela* (*lági sakáli*).
WEDERBEMAGTIGEN, b. w. *mengalahkan poela, menang lági sakáli*.
WEDERBEPLEITEN, b. w. *begawámt poela, membítjará-i lági sakáli*.
WEDERBEVOLKEN, b. w. *meramekan poela dengan orang bahároe*.
WEDERBRENGEN, b. w. *báwa kombáli, báwa poelang, poelángin, L.*
WEDERDIENEN, b. w. *bálas chedmat*.
WEDERDIENST, vt. *pembalásan chedmat*.
WEDERDRUK, m. *zie HERDRUK*.
WEDEREISCHEN, b. w. *mínta kombáli, tági poela*.
WEDERGADE, m. en vt. *sáma, láwan, táru, tímpálan, songsoengan, pasángan*.
Zonder —, tíada sanánja, tíada tímpálanja, tíada tavánja, tíada berbágei lági.
—, wederhelft, djoedoe, perdjoeoewan.
WEDERGEBOORTE, vt. *djádán poela*.
—, vernieuwing, pembaharoeuan.
WEDERGEBOREN, b. n. *taperánaq poela, di baharoewt poela*.
WEDERGEBRUIKEN, b. w. *pákei poela, páke lági sakáli*.
WEDERGEVEN, b. w. *brt kombáli, kassí kombáli, L., kombatikan, poelangkan, poeláng-in, L.*
WEDERGEWENNEN, b. w. *membéjasákan poela*.
—, weder tam maken, menjínaqkan poela.
WEDERGROET, m. *pembalásan soembah (tábé, L.)*
WEDERGROETEN, b. w. *bálas soembah (tábé, L.)*
WEDERGUNST, vt. *hál berkáseh-kásehan*.
WEDERHEBBEN, b. w. *dápat kombáli*.
WEDERHELFT, vt. *zie ECHTGENOOT*.
WEDERHOUDEN, b. w. *tahánt, menáhánt*.
WEDERHOUDING, vt. *hál menáhankan*.
WEDERINHALEN, b. w. *hambat poela, soe soel lági, L.*
Schade —, gantikan roegi.
WEDERINSTORTEN, o. w. *van eenen zieke, kamboe, L.*
WEDERKEEREN, o. w. *dátang kombáli, poelang, radjít, Ar.*
WEDERKEERIG, b. n. *sablah-menjablah, derri paadda kadoewa fihag*.
—e genegenheid hebben, berkáseh-kásehan.
—e haat voeden, berbintji sablah-menjablah, berbintji-bintjan.
De —e getuigenis, kasjukstán derri paadda kadoewa fihag.
WEDERKEERIGHEID, vt. *ká adá-an sablah menjablah*.
WEDERKERING, vt. *poelang, hál poelang, hál dátang kombáli, roedjoe, Ar.*

— tot cen beter leven, hál menjesal.
WEDERKEERLIJK, b. n. *jang poelang, jang djátah poela*.
WEDERKEERLIJKHEID, vt. *prt poelang, prt djátah poela*.
WEDERKOMEN, o. w. *dátang kombáli, poelang*.
WEDERKOMENDE, b. n. *op vaste tijden, beroelang-oelang dátang paadda koetika jang tentoe*.
WEDERKOMST, vt. *poelang, hál dátang kombáli*.
WEDERKOOPIEN, b. w. *blt kombáli*.
WEDERKRIJGEN, b. w. *dápat kombáli*.
WEDERLEEREN, b. w. *beládjár poela, beládjár lági sakáli*.
WEDERLEGGEN, b. w. *meláwan, membrí djawáb, menjáhoet, itabkan*.
WEDERLEGGING, vt. *djawáb, Ar., hál meláwan, hál mengitabkan*.
WEDERLIEFDE, vt. *pembalásan káseh (tjinta)*.
WEDERLOONEN, b. w. *membálas poela*.
WEDERMINNEN, b. w. *bálas káseh (tjinta)*.
WEDEROM, *bijw. poela, lági sakáli*.
WEDEROMSTUITEN, o. w. *ambol, galintjatan, L.*
—, der baren, oembag memitjah.
WEDERONDERVRAGEN, b. w. *tanjá-i poela, tanjá-in lági, L.*
WEDERONTMOETEN, b. w. *pertemoe poela, ketemoe lági, L.*
WEDEROPBOUWEN, b. w. *membaharoewt, békin bároe, L., memboewat poela*.
WEDEROPGRAVEN, b. w. *gáli poela, loembi lági sakáli, L.*
WEDEROPHIJSCHEN, b. w. *menájikkan poela dengan taréq (héla,) kassí nájiq lági deng-an taréq, L.*
WEDEROPLEGGEN, b. w. *tangoengkan poela, kassí tangoeng lági sakáli, L.*
WEDEROPMAKEN, b. w. *herstellen, membajikt poela, membaharoewt*.
WEDEROPRIGTEN, b. w. *mendirikan poela, kassí bediri lági, L.*
—, bevestigén, menetapkan poela.
WEDEROPRIGTER, m. *jang mendirikan poela*.
WEDEROPRIGTING, vt. *hál mendirikan poela*.
WEDEROPSTANDING, vt. *hál bangkit poela*.
WEDERPAAR, o. *WEDERGADE*.
WEDERPARTIJ, vt. *peláwan*.
Persoonlijke —, vijand, satroe.
Algemeene —, vijand, moesoh.
WEDERREGTELIJK, b. n. *harám, jang meláwan haq*.
WEDERREGTELIJKHEID, vt. *hál jang harám, pelawánan haq*.
WEDERSPANNING, m. *orang doerhaka*.
WEDERSPANNIG, b. n. *doerhaka, bangoer, bángor, láwan, dátsí, Ar., átsí, Ar.*
Al wie zulks nu niet bedenkt, is — jegens God en wijkt van de wetten zijns zundelings af, mákka bárang stápa tíada mengingutkan demikín itoe bahoewa doerhaka ia paadda Allah dan melawoeri

ia sjariät pesoeroehnja, M. S. R. 29.
WEDERSPANNIGHEID, vr. *kadoerhakään*, *mätasiat*, Ar.
WEDERSPANNIGLIJK, bijw. *dengan doerhåka*.
WEDERSPOED, m. zie **TEGENSPOED**.
WEDERSPREKEN, b. w. zie **TEGENSPREKEN**.
WEDERSTAAN, b. w. zie **TEGENSTAAN**.
 —, (van minderen tegen meerderen in rang,) *béloct*.
WEDERSTAND, m. *pelawánan*.
WEDERSTREVEN, b. w. *láwan*, *meláwan*, *berbantah*, *bábantah*, L.
 Niemand kan iets — wat Hij (God) wil, *tiada dapat sa-orang meláwan soewátoté poon jang di kahandakinja*, M. S. R. 33.
WEDERSTREVIQ, b. n. *berbantáhan*.
WEDERVAREN, o. w. *djádi*, *berlakoe*, *tjoe-poel*.
 Dat is hem —, *itoe soedah djádi padánja*, *itoe soedah berlakoe atasnja*.
WEDERVAREN, o. *pertemoeran*, *kál djádi*.
WEDERVASTMAKEN, b. w. *hoehong poela*, *ikat lági*.
WEDERVEEGELDEN, b. w. *bálas*, *membálas poela*.
WEDERVEEGELDING, vr. *pembalásan*, *qitsáts*, Ar., *kissás*, L.
 Wet der —, *hoekoem qitsáts*.
WEDERVERKIESBAAR, b. n. *bóleh di pileh lági*, *dápat di pileh poela (lági)*.
WEDERVERSCHIJNING, vr. *hál dátang (meng-hádap) kombáli*.
WEDERVINDEN, b. w. *dápat kombáli*.
 —, *wederontmoeten*, *bertemoel lági*.
WEDERVERKOOPEN, b. w. *djoewal poela*.
WEDERVOORTBRENGBAAR, b. n. *jang dápat di djadikan poela*.
WEDERWAARDIG, b. n. *jang mentjelákan*.
WEDERWAARDIGHEID, vr. *tjelåka*, *kasoesåhan*, *imat*, Ar.
WEDERWEENEN, o. w. *menångis poela (lági)*.
WEDERWOOD, o. *djaråb*, Ar.
WEDERWRAAK, vr. zie **WEERWRAAK**.
WEDERZEGGEN, b. w. *berkata poela*, *bilang lági*, L.
 —, *afwijzen*, *toelaq*, *anggan*, *tråda tarima*.
WEDERZENDEN, b. w. *kirim kombáli*, *kombalikan*, *kirim poeleng*, *poelanykan*.
WEDERZIEN, b. w. *lihat kombáli*.
WEDERZIJDE, vr. *sablah blåkang*, *blåkang nja*, *båliq*.
 Aan de —, *di båtliq*, *di sablah blåkangnja*.
WEDERZIJDZ, bijw. *sablah-menjablah*.
 — *afдалen zoo als sommige daken*, *bonyong*.
WEDERZIJDSCH, b. n. zie **WEDERKEERIG**.
WEDERZIN, m. zie **TEGENZIN**.
WEDIJVER, m. *perlombåän*, *rådjin*.
WEDIJVEREN, o. w. *lomba*, *berlomba*, *bagiat*, L., *berdholówan*.
WEDLOOF, m. *balåpan*, *perlombåän*.

—, ren van paarden, *patjoewan koeda*,
WEDLOOPEN, o. w. *berdjålan dengan berlomba-lomba*, *balomba*, L.
WEDLOOPER, m. *orang jang berlomba di balåpan*.
WEDPRIJS, m. *patjoewan*, *fisnat*, Ar.
WEDREN, m. *balåpan*.
WEDSTRIJD, m. *perlombåän*.
WEDUWE, vr. *djanda*, *karbei*, *båloe*, *måranda*, *båliir*, *parampoewan båloe*, *parampoewan djanda*.
WEDUWENAAR, m. *djanda laki-låki*, *båloe laki-låki*, *boedjong måranda*.
WEDUWENFONDS, o. *módal bakal parampoewan båloe (djanda)*.
WEDUWSCHAP, o. *kalakoewan parampoewan båloe (djanda)*.
WEE, tusschenw. *wah*, *wåi*, *udok*.
 — u! *kåram bagi kåmoe!*
WEE, o. *ramp*, *tjelåka*, *bald*, Ar., *bilåht*.
 —èn van vrouwen, *såkiti akan berånaq*.
 De —èn hebben, *menjåkiti*, *mengålohan*.
 De —èn hebben onder het menstrueren, *mengåloh boelan*.
WEEDASCH, vr. *lindt*.
WEEDASCHZOUT, o. *gåram lindt*.
WEEDOM, m. zie **SMART**, **DROEFHEID**.
WEEGETOUW, o. *perkåkas tenoen*, *peisu*, *pisa*, *pembeloetan*.
WEEFKUNST, vr. *pengatahoewan (ilmoe) ber-tenoen*.
WEEFSEL, o. *tenoenan*, *tanoenan*.
WEEGDOORN, m. *widåra*, *widårf*.
WEEGKUNDE, vr. *ilmoe menåmbang*.
WEEGLUIS, vr. zie **WANDLUIS**.
WEEGSCHAAL, vr. *timbangan*, *naråtja*, *tarådjoel*, *trådjoel*, *katian*, *mizån*, Ar. & Perz., *pileh*, Perz.
 —, (hemelsteeken), *mizån*, Ar.
 Chinesche —, *dåtjin*.
 En de — brak, *makka trådjoel itoepon påtah*.
WEEGSTEN, m. *båtoe timbangan*.
WEEK, vr. *domíngo*, Port., *djoemaåt*, Ar., *djoemoeåt*, Ar., *toedjoh håri*.
 Twee weken, *doewa domíngo*, *doewa djoemaåt*, *lima blas håri*.
 Alle weken, *tiap-tiap djoemaåt*, *såban-såban domíngo*.
WEEK, b. n. *lemboet*, *lombot*, *lembég*, *lemas*.
 Een — gemoed, *håti lemboet*, *håti lemah lemboet*.
 —e boter, *mantéga lembég*.
 — (van visch), *burraq*, L.
 —, *pappig*, *lodoq*.
 Zachte, weeke klei, *tånah lembég*.
 — maken, *melemboetkan*, *melembéqkan*, *békin lembég*, L.
 Het leder met olie — maken, *melembéqkan koelit dengan minjåq*.

Een — gestel, *toebok lemah*.
 — e handen, *tangan lemas*.
 De — e zijde des ligchaams, *lambong*.
WEEK, vr. het weeken, *rindam*.
 Het linnen in de — zetten, *rindam kájin*.
 In de — staan, *di rindam*.
WEEKACHTIG, b. n. *lemboet*, zie **WEEK**.
WEEKBAK, vr. *tampat rindam*, *tampat bakas rindam*.
WEEKBEEN, o. kraakbeen, *toelang lemboet*.
WEEKBLAD, o. *soerat domíngo*, *soerat djoemaút*, *soerat chabar sában-sában domíngo*, L., *soerat chabar tiap-tiap domíngo*.
WEEKDARM, m. *tált proet di lambong*.
WEEKELIJK, b. n. zie **WEEK**, b. n. en **ZACHT**.
WEEKELIJKHEID, vr. *prí leteh-lesoe*.
WEEKELIJKS, bijw. *tiap-tiap djoemaút*, *sában-sában domíngo*, L.
WEEKEN, b. w. *rindamkan*, *kassé rindam*, L. Bamboes of balken —, (in het water leggen), *rambang*.
 —, o. w. *rindam*.
WEEKGELD, o. *oepah (gádji) sa-domíngo*, *oepah sa-djoemaút*.
WEEKHARTIG, b. n. *lemboet háti*.
WEEKHARTIGHEID, vr. *háti lemboet*.
WEEKING, vr. *hál rindamkan*, *hál kassé rindam*, L.
WEEKJES, bijw. *dengan lemboet*, *atas prí jang lemboet*.
WEEKLAGE, vr. *weeklagt*, *peratápan*, *hál merátapkan*.
WEEKLAGEN, o. w. *rátap*, *mengádoh*.
WEEKLOON, m. en o. zie **WEEKGELD**.
WEEKMAKEN, o. *hál melembatkan*, *pelembatkan*.
WEEKMAKEND, b. n. *jang melembatkan*, zie **WEEK**.
WEEKMARKT, vr. *pásar jang sa-domíngo sakáti*.
WEEKPLAATS, vr. *tampat rindam*.
WEELDE, vr. *kasoekáan*, *nímat*, Ar., *dzawq*, Ar.
 — en wellust, *nímat dan sjahwát*.
WEELDERIG, b. n. *weeldig*, *ber-nímat*.
WEEMOEDIG, b. n. *hilang háti*, *ber-doeka tjíta*, *ber-soesah háti*.
WEEMOEDIGHEID, vr. *doeka-tjíta*, *soesah háti*.
WEENEN, o. w. *tángis*, *menángis*.
 Over iets —, *tángiskan*.
 Wat weent gij hierover? *apákah angkaw tángiskan íni?*
 Nu weeden al zijne nakomelingen over het lot huns vaders Adams, *makka segalla ánaq tjoetjoenja láloe menángis puadda hál bapánja Adam*, M. S. R. 47.
 — over iets, be—, *tángiskan*.
 Zeer bitterlijk —, *tángis dengan tangisan jang amat sngat*.
 —, o. z. *tángis*, *tangisan*.

Zeer luidruchtig was het gedruisch van het — der menschen, *terláoé rioeh boenji tángis orang*, S. R. 152.
WEENER, m. schreijer, *orang jang menángis*.
WEEPSCH, b. n. *táwar (hambar) rasánja*.
WEEPSCHHEID, vr. *prí hambar rasánja*, *prí táwar rasánja*.
WEER, m. gesneden ram, *domba kabiri*, *domba djantan kabiri*.
WEER, vr. wederstand, *perbantáhan*, *peluwánan*, *hál meláwan*.
 —, zie **MUUR**, **WAL**.
 —, afgeheinde plaats aan zee om visch te vangen, *séro*.
WEER, bijw. *weder*, *poela*, *lági sakáli*.
WEER, o. eelt, *babaloejang*, *boeboel*.
WEER, o. zie **WEDER**, o.
WEERBAAR, b. n. *jang dápat di perlíndongkan*, *jang bóleh meláwan*, *bóleh táhan*.
 Die schans is niet —, *makka bénténg itoe tíada bóleh táhan*, *makka koeboe itoe tíada goewat*.
WEERBAARHEID, vr. *kalakoewan jang bóleh táhan*.
WEERBARSTIG, b. n. *tagar*, *tegar*, *bingal*.
WEERBARSTIGHEID, vr. *katagáran*, *háti jang tagar*, *kapála kras*.
WEERDRUK, m. *tjitaenja sablah lájin*.
WEERGALM, m. *wedergalm*, *echo*, *raká*, *bálas boenji*, *dangong*.
WEERGALMEN, o. w. *darei*, *derrei*, *berdangong*, *bálaskan boenji*.
WEERGALOOS, b. n. *tíada samánja*, *tíada taránja*, *tíada bertára*, *tíada bersáma*, *tíada berbágei*.
WEERGLAS, o. *penoendjoeq kalakoewan mása (témpe)*, L.).
WEERHAAN, m. *báling-báling*.
WEERKLANK, m. *saká*, *rakká*, Ar., *dangony*.
WEERKUNDE, vr. *ílmos prí mása*.
WEERLICHT, o. *kilat*.
WEERLICHTEN, onp. w. *berkilat*.
 Doen —, (flikkerend stralen), *berkilatkan*.
WEERLOOS, b. n. *tíada bersíndjata*.
WEERLOOSHEID, vr. *kalakoewan jang tíada dápat meláwan*, *kalemáhan*.
WEEROM, bijw. zie **WEDEROM**.
WEEROMSTUITEN, b. w. *ambol*, *galintjatan*, L.
WEERPARTIJ, vr. zie **WEDERPARTIJ**.
WEERSCHIJN, m. *wederschijnschel*, *bálas tjahája*.
WEERSCHIJNEN, o. w. *límpah*.
 De glans zag men —, *tjahajánja poon di líhat melímpah*.
WEERSKANTEN, m. *meerv. aan* —, (van) —, *sablah-menjablah*.
 Aan — der rivier, *sabrang-menjabrang soengei itoe*, *sablah-menjablah soengei (káli)*.
WEERSTUIT, m. *galintjatan*, L., *ambol*.
WEERWIL, m. *sadei*, *sedde*, *sedoet*.
 In — van, *dengan meláwan*, *maski*, L.
WEERWOORD, o. *djawáb*, *sáhoet*, *penjahoetan*.

WEERWRAAK, m. wederwraak, *pembalasan*, *toelah*, *qitsás*, *kissás*, verb.
WEERZIN, m. zie **TEGENZIN**.
WEES, m. en vr. *piátœ*, *játim*, *ánaq játim*.
WEESHUIS, o. roemah *piátœ*, roemah *ánaq játim*.
WEESHUISMOEDER, vr. *sett* roemah *piátœ*, *parampoewan jang pégang hál* roemah *piátœ*.
WEESHUISVADER, m. *kapála* (*djoeroe*) roemah *piátœ*, toewan *jang pégang hál* roemah *piátœ*.
WEESKAMER, vr. *perbendahran ánaq piátœ weeskamer*, Ned.
WEESKIND, o. *ánaq piátœ*, *ánaq játim*.
WEESKLEED, o. *pekájin ánaq játim*, *pakéün ánaq piátœ*, L.
WEESMEISJE, o. *ánaq piátœ parampoewan*, *ánaq játim parampoewan*.
WEESMOEDER, vr. *sett* (*awán*) *jang djága ánaq játim*, *parampoewan jang djága ánaq piátœ*.
WEESVADER, m. *wált ánaq játim* (*piátœ*).
WEESVERDRUKKER, m. *orang jang mengantája ánaq piátœ*.
WEET, vr. *táhoe*, *pengatahoewan*.
 De — van iets krijgen, *dápat táhoe* (*chabar*) *derri paadda bárang apa-apa*.
 Veel — van zijnen dood hebben, *terlálœ soesah háti kárana ta soedah máti*.
 —, kunstgreep, *kiaai*, *fikmat*, Ar.
 Zijn — je wel weten, *áda tjerdtq*.
WEETAL, m. *djanggal*, *orang jang poera-poera álín*.
WEETGIERIG, b. n. *soeka beládjár*, *rádjin*.
 —, nieuwsgierig, *melit*, L., *máw táw samoewá*.
WEETGIERIGHEID, vr. *ka-inginan akan pelacjâran* (*ilmoe*), *kuradjinan*, *rindoe akan pengatahoewan*.
WEETNIET, m. en vr. *orang bódoeh*, *orang doengoe*, *orang gáblog*, L., *orang djáhil*.
WEBUW, vr. zie **WEDUW**.
WEG, m. *djálan*, *leboh*.
 Groot —, *djálan besaar*, *djálan rája*, *leboh gadang*.
 Een —, dien men met lijnwaad belegt voor aanzienlijke personen, *poewádé*.
 Onder —, op —, *di djálan*.
 Halver — e, *di tengah djálan*.
 De — der deugd, *djálan kabadjikan*.
 Effen —, *djálan ráta*.
 Hobbelige —, *djálan lekaq-lekoq*.
 Begane, beloopen —, *djálan jang soedah di djalánt orang*.
 Op — gaan, *berangkat*, *pergi berdjálan*, *pigi*, L.
 Uit den — gaan, *mnggir*.
 Die den — van het on- en bijgeloof afsloot, *jang djálan kafir dan bid-át menoempat*, M. S. R. 5.
 Iemand iets in den — leggen, *menjoe-karkan orang*, *melintang orang*.

Den — afsnijden, *pápas* (*sakat*) *djálan*.
 Zijns — s gaan, *toeroet soeka hatinja*.
 Mijns — s gaan, *toeroet soeka hatikoe*.
 Iemand op — kwalijk bejegenen, *aangrijpen*, *meroemoedin*.
 Ik kan met hem niet over—, *sája trá boleh táhan itoe orang*.
 Ik ga naar den grooten —, *akoe pergi ka-djálan besaar*, *koe pai ku-leboh gadang*.
 De regte —, de — der deugd, *djálan jang betoel*, *djálan kabadjikan*, *siráth el mostaqim*, Ar.
 Den regten — wijzen, *oendjoq djálan jang betoel*.
 De — en der Voorzienigheid, *taqdir Allah*.
WEG, bijw. en tusschenw. *njahlah!* *intjit!* *lálœ!*
 —, verloren, *hilang*.
WEGADEMEN, b. w. *tioepkan* (*terbangkan*) *dengan nafas*.
WEGBAGGEREN, b. w. *tárêq* (*boewang*) *loempoeer*.
WEGBANNEN, b. w. zie **BANNEN**.
WEGBERGEN, b. w. *stmpan*, *menároh*.
WEGBIJTEN, b. w. *angkat dengan menggigit*.
 —, door bijtende middelen wegnemen, *hilangkan dengan ajer kras*.
 —, o. w. als: het bijt weg, het vreet in door de roest, *itoe di mákan karátan*.
WEGBIJTING, vr. *hál di mákan*.
 —, wegroesting, *hál di mákan karátan*.
WEGBLAZEN, b. w. *tioep*, *lálœkan dengan tioep*.
WEGBLIJVEN, o. w. *tiáda dátang*.
 —, niet terugkomen, *tínggal di loewar*, *tiáda poelang*.
WEGBOEGEREN, b. w. *ladjoekan práhoes dengan toenda*.
WEGBOENEN, b. w. *angkat* (*boewang*) *dengan gósoq*.
WEGBRENGEN, b. w. *báwa*, *báwa lálœ*, *melálœkan*.
WEGBRENGING, vr. *hál melalœkan*, *hál membáwa lálœ*.
WEGBRUIJEN, b. w. *límpar*, *boewang*.
 —, o. w. *pergi*, *pigi*, L.
WEGDANSEN, b. w. *lálœkan dengan menárt*.
 —, o. w. *menárt serta pergi*, *bála kaloewar*, L.
WEGDOEN, b. w. *lepaskan*.
 —, verkoopen, *djoewal*.
WEGDRAGEN, b. w. *báwa kaloewar*, *báwa lálœ*, *mendjávohkan dengan membáwa*.
 —, behalen, *ber-óleh*, *dápat*.
 Met de hand —, *dondong*, *tjangking*.
WEGDRAGING, vr. *hál membáwa kaloewar*, *pembawáan kaloewar*.
WEGDRAVEN, o. w. *lálœ berdjokjok*.
WEGDRIJVEN, b. w. *wegjagen*, *oesir*, *mengoesir*, *halœkan*.
 —, o. w. *di hánjoetkan*, *di báwa hároes*.

—, (met het anker), *lârat*.
 Door den wind —, *pipir*, *di hanjoet-kan ângin*.
 Door den wind of stroom —, *bias*.
WEGDRINGEN, b. w. *laloekan dengan menjesak (dessek)*.
WEGDRUIPEN, o. w. *hilang bertitig-titig*.
WEGDUIKEN, o. w. *linnjap dengan menjelum*, *hilang dengan seloeloep*.
WEGE, *voorz. van —, derri paadda fihag; derri sablah*.
 Van — den koning, *derri paadda fihag râdja*.
 Van regts —, *kârana hag*.
 Bij — van proef, *sa-orpâma tjonto*.
 Te — brengen, *engadâkan, mengar-nâkan, mendjadikan*.
WEGEN, b. w. *timbang, mentimbang*.
 Peper —, *timbang lâda*.
 Goud met het standgewigt doen —, *membongkalkan amas*.
 Met zuivere weegschalen —, *timbang dengan timbangan jang betoel, timbang dengan narâtja jang mostajim*.
 Wikken on —, *timbang-mentimbang*.
 Wat het zwaarste is moet het zwaarste —, *bârang jang di berhâdjat itoe handag di sampeikan (kardjâkan) dhôlo*.
 Zwaar bij iemand —, *âi bilangkan sa-ôrang*.
WEGENS, *voorz. derri paadda, derri kârana, ôleh kârana, derri sabab, tegal*.
 — *verraad, derri kârana chiânat, derri sabab doerhâka*.
WEGER, m. *djoeroe timbangan*.
WEGETTEREN, o. w. *hilang dengan bernânah*.
WEGFROMMELEN, b. w. *semboenikan dengan kepêl-kepêl*.
WEGGAAN, o. w. *pergi, pigi, L., pâi, lâlœ, berangkat*.
 Bij het —, *sa-laloenja, sa-perginja*.
 Ga weg! *asâ'ah kâmoel! njahlah kâmoel! intjit!*
WEGGALOPPEREN, o. w. *lâlœ bertjongklang*.
WEGGANG, m. zie **VEITREK**.
WEGGELD, o. *tolgeld, oewang bêjâ djâlan, rahdârt, Perz., tjoekei jang di poengoet derri ôrang berdjâlan*.
WEGGEVEN, b. w. *brî, kassi, L., karoentâkan*.
WEGGIETEN, b. w. *toempahkan, boewang dengan toewang (toempah)*.
WEGGLIJDEN, o. w. *glôjag, lâlœ dengan galintjir*.
WEGGOOCHELEN, b. w. *hilangkan (semboenikan) dengan menjoelap (soenglap, L.)*.
WEGGOOLJEN, b. w. *lûmpar djâwh, boewang djâwh*.
 —, (spijs, ook iets verwerpen), *mariga*.
WEGGRAVEN, b. w. *angkat menggâli*.
WEGGRUIPEN, b. w. *sunggoet, menjanggoet*.
WEGHAASTEN, (ZICH) *wed. w. berangkat dengan sigrah (goepoh-goepoh), pergi dengan bângat*.

WEGHAKKEN, b. w. *tâbang, tebang, pôotong*.
WEGHALEN, b. w. *amb'il, bâwa lâri*.
 —, van eenen roofvogel, *sambar, menjambar*.
WEGHANGEN, b. w. *menggantoeng paadda lâjin tempat*.
WEGHEBBEN, b. w. *soedah tarina*.
 Zijn erfdeel heeft hij reeds weg, *makka bahagian poesâka itoe soedah di tarimânja*.
 —, onpasselijk zijn, *âda sâkit sedikit*.
WEGHELPEN, b. w. *toelong lâri*.
WEGHOUDEN, h. w. *semboenikan*.
WEGHOUVEN, b. w. zie **WEGHAKKEN**.
WEGHUPPELEN, o. w. *djâlan berloempat-loempat*.
WEGJAGEN, b. w. *oesir, mengoesir, haloekan, anjahkan, menjahkan, njahkan, toendoeng, Jav*.
WEGKAATSJEN, b. w. (den inlandschen kaetsbal.) *mâjin sipaq*.
WEGKANKEREN, o. w. *di mâkan sirâth*.
WEGKANT, m. *sablâh djâlan*.
WEGKAPEN, b. w. *ambil diam-diam*.
WEGKEEREN, b. w. *menjâpoe, angkat dengan sesâpoe*.
WEGKIJVEN, b. w. *oesir dengan mâkê-mâkê*.
WEGKLOPPEN, b. w. *oesir dengan tongkat*.
WEGKNIJPEN, b. w. *kaloewarkan dengan djepit*.
WEGKNIPPEN, b. w. (met duim en vingers) *laloekan dengan mendjintik*.
 —, met eene schaar, *boewang dengan menggoenting*.
WEGKOMEN, o. w. *pergi, pigi, L.*
 Van iemand —, *meninggulkan sa-ôrang*.
 —, ontkomen, *lâri, minggat, L., menjtoeri-tjoeri pergi*.
WEGKOOPEN, b. w. *bôrong*.
WEGKORTING, vr. *hâl menjûmpang djâlan*.
WEGKRABBELEN, b. w. *boewang (hilangkan) dengan menggâroq*.
WEGKRIJGEN, b. w. *ambil derri paadda tanpatnja, pindahkan*.
WEGKRUIJEN, b. w. *pindahkan (membâwa) dengan grôbag*.
WEGKRUIPEN, o. w. *lâlœ merangkœq*.
WEGKUNNEN, o. w. *bôleh berdjâlan, bôleh lâlœ*.
WEGKUSSEN, b. w. *hilangkan (hâpoeskan) dengan menjtoem*.
WEGKWIJLEN, b. w. *hilangkan dengan bertior*.
WEGLATEN, b. w. *niet bezigen, itâda pâkei*.
 —, niet vermelden, *itâda seboet*.
 — onder het schrijven, *itâda menjoerat, itâda toelis*.
 —, vergeten, *loepa*.
WEGLATING, vr. *hâl itâda pâkei (seboet)*.
 —, uitlating bij het naschrijven, *hâl loepa toelis (menjoerat)*.
WEGLAYEREN, o. w. *berlâjar dengan bêloq-bêloq sâdja*.

WEGLEGGEN, b. w. *simpan, menâroh.*
 WEGLEIDEN, b. w. *hantar, zie LEIDEN.*
 WEGLOKKEN, b. w. *menđâwohkan (luloekan) dengan memboedjog.*
 WEGLOOPEN, o. w. *vlieden, lârt, mnggat.*
 —, zie WEGGAAN.
 Verbaas en verstrooid —, *lârt terpâtjapâtja.*
 WEGLOOPER, m. *orang jang mnggat (lârt), orang belot.*
 WEGLOOPING, vr. *hâl lârt (mnggat, L.)*
 WEGMAAFEN, b. w. *boewang dengan mengârit, bâbat.*
 WEGMAKEN, b. w. *hilangkan, bawa hilang.*
 WEGMOETEN, b. w. *mist' piği, L., ti-dâpat tiada berangkat.*
 Die waringin-boom moet weg, *makka pohon waringin itoe handaq (mist) di tâbang (pôtong).*
 WEGMOFFELN, b. w. *reboet.*
 WEGMOLMEN, o. w. *djâdi boe-oq, di mâkan boeboq.*
 WEGNEMEN, b. w. *angkat, pindaikan, ambil.*
 —, *verbergen, silip.*
 —, *doen verdwijuen, hilangkan, bêkin hilang.*
 Citroensap neemt de inktvlakken weg, *makka ajer djerog tipis itoe hilangkan nâda bakas tinta.*
 WEGNEMING, vr. *hâl mengangkat, pengangkâtan, pengambilan.*
 WEGPAKKEN, b. w. *memboengkoes akan berkrim.*
 —, *zich —, lârt, mnggat, L., njah, annjah.*
 WEGPAPPEN, b. w. *meringkaskan dengan pâket boebor.*
 WEGPLUKKEN, b. w. *angkat dengan menjâboet.*
 WEGPRATEN, b. w. *laloekan dengan meng-ômong-ômong.*
 WEGRAKEN, o. w. *hilang, linnjap.*
 WEGRAPEN, b. w. *poengoet.*
 WEGREDENEREN, b. w. *hilangkan dengan membitjardkan.*
 WEGREIZEN, o. w. *zie AFREIZEN.*
 WEGRIJDEN, o. w. *zie AFRIJDEN, 4de bet.*
 WEGROEIJEN, b. w. *menđâwohkan dengan berdâjoeng.*
 —, o. w. *lâtjoe berdâjoeng.*
 WEGROESTEN, o. w. *di mâkan karâtan.*
 WEGROLLEN, b. w. *mennggoeling.*
 —, o. w. *bergolng, berpaling.*
 WEGROOVEN, o. w. *zie ROOVEN.*
 WEGROTEN, o. w. *zie ROTTEN.*
 WEGRUIMEN, b. w. *angkat, boewang.*
 Mocijelijkheden uit den weg ruimen. *menđâwohkan bârang kasoe-kâran.*
 WEGRUIMING, vr. *pengangkâtan, pencuburângan.*
 WEGRUKKEN, b. w. *sntaq, menjanggoet, sindjoh, pindahkan dengan sntaq.*

—, *wegnemen, ambil.*
 WEGSCHAKEN, b. w. *bâwa lârt, melarikan.*
 WEGSCHAVEN, b. w. *boewang dengan seroet, L., zie SCHAVEN.*
 WEGSCHENKEN, b. w. *zie SCHENKEN.*
 WEGSCHEREN, b. w. *boewang dengan menjoekeoer.*
 —, *wcd. w. zie WEGPAKKEN.*
 WEGSCHEUREN, b. w. *sntaq dengan robêq, L., sindjoh dengan tjâriq.*
 WEGSCHIETEN, b. w. *angkat dengan têngbaq.*
 —, *zie VERSCHIETEN.*
 WEGSCHIKKEN, b. w. *soeroeh pergi.*
 —, o. w. *lâlœe pergi, berangkat.*
 WEGSCHOPPEN, b. w. *angkat (boewang) dengan tjop.*
 —, *met den voet, tendang, laloekan dengan tendang.*
 WEGSCHOUW, vr. *pemariksâan djâlan-djâlan.*
 WEGSCHOUWER, m. *kopâla memariksa djâlan-djâlan.*
 WEGSCHRAPEN, b. w. *boewang dengan kikis.*
 WEGSCHUILEN, o. w. *semboenikan diri.*
 WEGSCHUIVEN, b. w. *pindaikan dengan sôrong.*
 WEGSCHUREN, b. w. *boewang (hilangkan) dengan gôsoq.*
 —, o. w. *hilang di gôsoq.*
 WEGSLAAN, b. w. *lâlœe dengan poekol (pâlœe).*
 WEGSLEPEN, b. w. *sêrêt, L., in it.*
 —, *zie VERRUKKEN.*
 WEGSLEPING, vr. *hâl menjêrêt, pengiringan.*
 WEGSLIJPEN, b. w. *hilangkan dengan meng-âsah.*
 WEGSLIJTEN, o. w. *loesoh, hâbiskan dengan pœkei.*
 WEGSLINKEN, o. w. *hilang dengan ringkus.*
 WEGSLUIPEN, o. w. *mengindap.*
 WEGSLUITEN, b. w. *simpan dengan koentji.*
 WEGSMELTEN, o. w. *hilang dengan di la-boerkan.*
 WEGSMIJTEN, b. w. *boewang, tampês, L.*
 WEGSNIJDEN, b. w. *boewang (angkat) dengan pôtung.*
 WEGSPATTEN, o. w. *hilang berpantjar.*
 WEGSPOEDEN, o. w. *pergi dengan goepoh-goepoh, piği dengan lakas-lâkas, L.*
 WEGSPOELEN, b. w. *angkat dengan tjœtji, hilangkan dengan menjœtji.*
 —, o. w. *di mâkan oembaq, di mâkan ajer.*
 WEGSPRINGEN, o. w. *lâlœe berloempat, terloempat-loempat bertjâlan.*
 WEGSPUGEN, b. w. *meloedah.*
 WEGSTEKEN, o. w. *zie VERBERGEN.*
 WEGSTELLEN, b. w. *tjoerî, menjœrî, mereboet.*
 WEGSTERVEN, o. w. *hilang kâran mâtî, hâbis mâtî.*
 Dat geslacht is weggestorven, *makka segalla orang bangsa itoe soedah hâbis mâtî samœwâ.*
 WEGSTEVENEN, o. w. *berlâjar.*

WEGSTOFFEN, b. w. *angkat dengan menjâpoe*.
 WEGSTOOTEN, b. w. *djôlaq, pûndahkan dengan toelaq*.
 — met een hout of steen, *djôlaq*.
 — met eenen stok, *rôdoq*.
 WEGSTRIJKEN, b. w. *angkat dengan târêq*.
 WEGSTROOIJEN, b. w. *hamboerkan, sirat, menjîrat*.
 WEGSTUIVEN, o. w. *terbang, di terbangkan angin*.
 WEGSTUREN, b. w. zie WEGZENDEN.
 WEGSUKKELEN, o. w. *berdjâlan perlâhan-lâhan*.
 WEGTOOVEREN, b. w. *lînjapkan (hilangkan) dengan membâtu mantrâ*.
 WEGTORSCHEN, b. w. *pikol dengan soesah*.
 WEGTREDEN, b. w. *irig*.
 WEGTREKKEN, b. w. *târêq derri paadda tampatnja*.
 —, zie VERTREKKEN.
 WEGTREUREN, o. w. *di mâkan doeka-tjita, di mâkan soesah hâti*.
 WEGTROONEN, b. w. *laloekan dengan memboedjoq*.
 WEGVALLEN, o. w. *djâtoeh derri paadda tampatnja*.
 —, niet meer gebruikt worden, *tiâda lagi di pâkei, tiâda lâkoe, soedah tiâda lâkoe*.
 WEGVAREN, b. w. *bâwa dengan prâhoe*.
 —, o. w. *berdjâlan prâhoe, berlâjar*.
 WEGVEGEN, b. w. *angkat (boewang) dengan sa-sâpoe*.
 —, onzacht verdrijven, *boeroe, oesir*.
 WEGVIJLEN, b. w. *boewang (hilangkan) dengan kikir*.
 WEGVLIEDEN, o. w. *lârt, mînggat, L.*
 WEGVLIENGEN, o. w. *terbang, beterbângan*.
 Dat al het geboomte wegvloog, *jang beterbângan segalla kâjoe-kajoewan, S.R.85*.
 WEGVLIETEN, o. w. *ngâlir*.
 WEGVLOEKEN, b. w. *oesir dengan koetog*.
 WEGVLOTTEN, b. w. *bâwa dengan râkit (gêttêq, L.)*
 WEGVLUGTEN, o. w. *mendjâwohkan diri dengan lârt, membâwa diri*.
 WEGVOEREN, b. w. *bâwa, membâwa, ambul*.
 Door de golven weggevoerd, *di bâwa oleh oembaq*.
 Eene vrouw —, *melarikan sa-ôrang parampoeuan, bâwa lârt sa-ôrang parampoeuan*.
 Om den hemel te bestormen, ten einde de nimfen weg te voeren, *handaq menjerang di ka-îndrâ-an handaq mengambil segalla jerf, S. R. 138*.
 Door de lucht —, *menerbangkan*.
 De dochter zullen wij toch maar geweldig —, *jang anaqnja itoe sahâdja kita reboet djoega*.
 WEGVOERING, vr. *hâl membâwa, pembawâan*.
 WEGVRETEN, b. w. *mâkan*.
 —, o. w. *invreten, di mâkan*.

WEGWAALJEN, o. w. *di angkat angin, di terbangkan angin*.
 WEGWANDELEN, o. w. *pergi berdjâlan-djâlan, pigi pastaar, L.*
 WEGWASSCHEN, b. w. *angkat dengan tjoeti*.
 WEGWENTELLEN, b. w. *pûndahkan dengan menggoelîng*.
 WEGWERPELIJK, b. n. *jang pâtoet di toelaq, jang hâroes di boewang, jang tiâda bôleh di tarima*.
 WEGWERPEN, b. w. *boewang, lîmpar*.
 Iets —, dat het ergens blijft kleven, *lipa*.
 WEGWERPSEL, o. w. *vuilnis, tâht, ampas, sumpah*.
 WEGWIJKEN, o. w. *lâ'oe, soeroet*.
 WEGWIJZEN, b. w. *toelaq, njahkan*.
 WEGWIJZER, m. *persoon, ôrang jang me-noendjoeg djâlan, dalâlat, Ar., pengâtah*.
 —, bord, paal, *toendjoekan*.
 —, handwijzer, *tiang tanda djâlan*.
 WEGWILLEN, o. w. *mâw pigi, L., handaq berangkat*.
 Die vlek wil niet weg, *makka tjôring (nôda) itoe tiâda mâw hilang*.
 WEGWINDEN, b. w. *angkat (pûndahkan) dengan dawâr (poetâran)*.
 WEGWIPPEN, o. w. *terloempat-loempat berdjâlan*.
 WEGWISSCHEN, b. w. *hâpoeskan (hilangkan) dengan sâpoe*.
 WEGZAGEN, b. w. *boewang dengan girgâdji*.
 WEGZAKKEN, o. w. *ringas, amblês, L., toeron*.
 WEGZEILEN, o. w. *berlâjar pergi*.
 WEGZENDEN, b. w. *kirim, berkirim*.
 Goederen —, *berkirim bârang*.
 Met verachting —, *oesir, njahkan, in-tjilkan*.
 WEGZETTEN, b. w. *târoh di sablah, menjablahkan*.
 WEGZIJDE, vr. *sablah djâlan*.
 Aan de — staan, *berdiri di sablah djâlan*.
 WEGZIJGEN, o. w. *hilang dengan tâpis (sâring, L.)*
 WEGZIJN, o. w. *soedah tiâda, soedah pergi (pigi, L.)*
 Zijn vader is al weg, *bapânja soedah pergi*.
 Zijn vader is nog niet weg, *bapânja belom pergi*.
 Du degen is weg, *pedang soedah hilang*.
 —, bezwijmen, *mortja, pangsân, kâlângar, L.*
 WEGZINKEN, o. w. *in het water, tînggalan*.
 — in den grond, *hilang kârana ringas, hilang sabab amblês, L.*
 WEGZWEEFEN, b. w. *oesir dengan tjamboq (tjamoeti)*.
 WEGZWEMMEN, o. w. *mendjâwohkan diri dengan bernang*.
 WEGZWEVEN, o. w. *melâjang lînjap (hilang)*.
 WEI, vr. *hui, tjer dâdi*.

WEIDE, vr. *tánah roempoet, páding roempoet.*

In de — weiden, *mákan roempoet di pádang.*

WEIDEGRAS, o. *roempoet pádang, pangoonnan, Jav.*

WEIDEN, b. w. *menghálaw, menggomhalakan, membáwa di tánah roempoet.*

—, o. w. *mákan roempoet di pádang.*

De oogjen laten —, *títang, menítang.*

WEIDER, m. *orang jang menambonkan lemboe (sápt, L.)*

WEIDERIJ, vr. *hál menambonkan lemboe (sápt, L.)*

WEIDMAN, m. *weiman, orang pemboeroe.*

WEIDSCH, b. n. *dengan oepatjára, besaar.*

WEIDSCHHEID, vr. *kabesáran, oepatjára.*

WEIFELAAR, m. *orang jang goendah háti, orang bímbang, orang jang menghoevas.*

WEIFELACHTIG, b. n. *bergoendih, bímbang.*

WEIFELEN, o. w. *goendah, bímbang, ulang-alang, béloq.*

— om uit te gaan, *ajal, L.*

Weifelt niet langer om u (op den vijand) te werpen! *djángantah lági alang-alang kámoé menjerboekan diri kámoé, Isk. 778.*

WEIFELING, vr. *hál goendah, hál bímbang, kabalók-an.*

WEIGERAAR, m. *orang jang anggan (toelag), orang jang ttáda máw tarima.*

WEIGERACHTIG, b. n. zie **WEIGEREN**.

— om eenen ced af te leggen, *nákil, Ar.*

WEIGEREN, b. w. *ttáda brt, káta ttáda, anggan, anggap, ttáda tarima, tampiq, Jav., toelag, aba, Ar., anggei, anei-anei, ttáda máw kassí, L.*

Norsch —, *tampellaq.*

Hij kan dat niet —, *makka ia ttádu bóleh anggan itoe, ttáda bóleh dia ttádu kassí itoe, L., dia nanti kassí itoe, L.*

Weigert de afgoden te aanbidden, die door menschen gemaakt zijn, *bahoewa anggantah derri paadda menjoembah berhála jang di perboewat mánoesja ini.*

—, o. w. niet afgaan (van een schietgeweer), *ttáda máwoe menjála.*

WEIGERING, vr. *hál meng-anggan, hál ttáda tarima, íbá, Ar.*

— bij stilzwijgen, *kelap.*

WEIGROND, m. zie **WEIDE**.

WEINIG, b. n. *sedikit, ákít, verkort, qalil, Ar., sepála, L.*

— menschen, *sedikit orang.*

Een —, *bárang sedikit, ttáda brápa.*

— wordt wel eens door te — vertaald,

b, v. ook betaamt het eenen vorst — te eten, *dan hároeslah rádjá itoe koerang mákan, M. S. R. 70.*

Hoe — ook, *brápa sedikit djoega.*

Ware er eene landtong, opdat het een — digter bij mogt zijn, *djika áda tandjoeng sopája terdekát sedikit, S. R. 136.*

Nog een —, *sedikit lági, lágt sedikit.* (De eerste uitdrukking is eig.: nog maar zeer —, en de tweede: nog wat, nog maar wat.)

— zijn, — bekomen, *kasedikitan.*

Te — afhellen (van een dak), *tjampap.*

Dat is immers —, *ttáda brápa itoe, ttáda bánjaq itoe, itoe tjomah sedikit, L.*

Nog een — tijds, *sa-koetika lági.*

WEINIGER, b. n. *verg. tr. koerang, lebeh koerang.*

WEINIGHEID, vr. *kasedikitan.*

WEIT, vr. *gendom, diw, Peiz.*

WEITASCH, vr. *boqtjá orang pemboeroe.*

WEITEBROOD, o. *róti genlom.*

WEITSTROO, o. *merang gendom.*

WEKELIJKS, *bijw. paadda tiap-tiap djoemaüt, sában-sában domínggo, L.*

WEKELIJKSCH, b. n. *djoemaüt, Ar., domínggo.*

— loon, *oepah sa-djoemaüt, oepah sadomínggo.*

WEKKEN, b. w. *bángonkan, kassí bángon, L., djayákan derri paadda tidor.*

Te vijf uren —, *kassí bángon poekol lima, bángonkan paadda djám poekol lima.*

Hij werd haastig door Hanoman gewekt, *makka oleh Hanóman sigrah di bángonkanja.*

WEKKER, m. *orang jang kassí bángon, L., orang jang membángonkan.*

— aan een uurwerk, *boenji lójteng akun membángonkan orang.*

WEL, vr. *prigt, máta ajer.*

WEL, *bijw. bájiq.*

— doen, *berboewat bájiq.*

— braaf leven, *hidap bájiq-bájiq.*

— bedenken, *ingat bájiq-bájiq.*

Kan het —? *bóleh sí?*

Om de menschen — te behagen, *mishaagt men dikwijls God, kárana soeka mánoesja di tunggalkan brápa káli kari-dlúun Allah.*

Het — hebben, *áda senang.*

— varen, *ádu bájiq, betah, Hofst.*

Als ik het — heb, *káloe ttáda sálah sája poenja kira, L.*

— become het u, *salámat toewan.*

Ik mag het — lijden, *kita béjarkan itoe, kita ttáda máw láng itoe.*

Vaar —! *salámat tinggal.*

— willen, *soeka djoega.*

Ja — mijnheer, *sáju toewan.*

WELAAN! *tusschenw. bájiqlah! sábaslah!*

WELAFLOOPEN, o. w. *djádi, berlákoé, salámat kaseodáhannja.*

WELBEARBEID, b. n. *bájiq boewátannja.*

WELBEDACHT, b. n. *bicháqsána, terbitjára bájiq-bájiq, berkira-kira.*

WELBEDACHTHEID, vr. *jikíran jang mátang.*

WELBEHAAGELIJK, b. n. *berkenan, jang di soeka, jang di perkenankan, jang di tíliq, magboel, Ar.*

— zijn, berkenan, di perkenankan, di soeka, di ridlá.

En waarvan de woorden — zijn aan de geleerden, dan berkenan perkatáännja akan segalla orang jang berilmoe.

WELBEHAGELIJKHEID, vr. prt kasoekáän, perkenan, karidláän.

WELBEHAGEN, o. soeka, ridlá, Ar., tilig, perkenan, qaboel, Ar.

Het — des meesters, soekánja toewan.

Het — Gods, tilig Allah, ridlá Allah, Ar.

Het — des konings, qaboelnja rádjá.

Naar uw —, dengan soekámoel.

Een — hebben, soeka, berkenan, ridlá, Ar., qaboel, Ar., berkaridláän.

God hebbe een — in hem! ridlá Allah ánhoe, Ar., M. S. R. 4.

WELBESPRAAKT, b. n. zie WELSPREKEND.

WELBESPRAAKTHEID, vr. zie WELSPREKENDHEID.

WELBEVINDEN, (ZICH) wed. w. áda bájiq, áda dengan salámat.

WELBEVOLKT, b. n. mámoer, Ar., áda bá-njaq isi negri, áda bányaq orang.

WELBEVOLKTHEID, vr. mámoernja negri. kabanjánkan isi negri.

WELBEWAAKT, b. n. ter-djágr bájiq-bájiq.

WELBEZEILD, b. n. sángat láljoe.

WELBEZOECHT, b. n. ráme, di datángt orang bányaq.

WELDAAD, vr. milddadigheid, kamoeráhan, kalimpáhan, lathaf, Ar., derma, karoenia, Hof., nímat, Ar.

Zijne weldaden verspreiden, melimpahkan karoeniánja.

WELDADIG, b. n. moerah háti, dermáwan. limpah, karoenia, Hof., soeka kassí, L., sacht, Ar.

WELDADIGHEID, vr. kalimpáhan, prt háti moerah, kamoeráhan, kabadjikan, anoegrak, Hof., karoenia, Hof., sacháwat, Ar.

WELDADIGLIJK, bijw. atas prt dermáwan, dengan kamoeráhan, dengan moerah háti.

WELDOEN, o. w. berboewat bájiq, békin bájiq, L., berboewat kabadjikan.

— de, mohsin, Ar.

WELDOENER, m. orang jang berboewat bájiq.

—, begunstiger, orang jang wengánoegrakkan.

WELDOORDACHT, b. n. soedah di tómbang bájiq-bájiq, soedah ber-kira-kira, soedah mátang fiktiran.

WELDOORKNEED, b. n. soedah di remas bájiq-bájiq.

WELDOORVOED, b. n. soedah bertambontambon, soedah gemoq.

WELDRA, bijw. lakas djoega.

WELEDEL, b. n. berbangsa.

WELEDELGEBOREN, b. n. bangsáwan, atsal bangsáwan.

WELER, bijw. dhólo kála, témpo dhólo, L., paudda zamán dahoele kála, poerba kála.

WELEERWAARDIG, b. n. moftasjam, Ar., moftsjam, Ar., moelia, moelja.

WELEERWAARDIGHEID, vr. prt moftsjam, kamoeliáän.

WELFSEL, o. langkong, qobbut, Ar., perlangkyengan.

WELGAAN, o. w. djádi djoega, beroentoeng.

Het gaat wel met de koopwaren, makka bárang dagángannja itoe berlákoel djoega.

Het ga u wel! salámat toewan!

WELGAT, o. máta ajer, prigi, soemoer, L.

WELGEEAARD, b. n. bájiq parángt, bájiq pakriti (pakerti).

WELGEBOREN, b. n. bangsáwan, doch is meer dan berbangsa.

WELGEDAAN, b. n. terboewat bájiq-bájiq.

—, zie GEZOND.

WELGEGOOD, b. n. kája, hartáwan.

WELGEGROND, b. n. tatap, tetap, dengan sabab.

WELGEGRONDHED, vr. katalápan, prt jang soenggoeh.

WELGELEGEN, b. n. bájiq tampatnja.

WELGELEGENHEID, vr. tampat jang bájiq.

WELGELIJKEND, b. n. jung sama roepa.

WELGELUKKEN, o. w. djádi dengan salámat.

—, o. salámat, Ar.

WELGELUKKIG, b. n. bersalámat, beroentoeng.

WELGELUKKALIG, b. n. berchaláts, berbahagia.

WELGEMAAKT, b. n. bájiq párasnja, bájiq sikapnja.

WELGEMAAKTHEID, vr. sikap jung bájiq, páras jang bájiq.

WELGEMANIERD, b. n. táhoe ádat, ber-ádat, sópan, santon, berprt-prf.

WELGEMANIERDHEID, vr. kalakoewan jang sópan (santon), adab, Ar., kalakoewan orang jang táhoe ádat.

WELGEMEEND, b. n. bájiq kahandagnja, bájiq maqtsloed.

Een —e raad, bitjára jang bájiq maqtsloednja.

Mijne —e vermaning, adjárankoe jang bájiq kahandagnja.

WELGEMOED, b. n. bájiq parángt, njáman háti.

Een — mensch, orang jang bájiq paranginja.

—, tevreden, senang, soeka háti, bertetap háti.

WELGEMOEDHEID, vr. kaseníngan, katelápan háti.

—, vrolijkheid, kasoekáän.

WELGESCHAFEN, b. n. berroepa bájiq dengan tíada koerang sátoe apa.

WELGESTELD, b. n. kája, hartáwan.

Een — man, orang hartáwan (kája).

WELGEVALLEN, o. zie WELBEHAGEN.

WELGEVALLIG, b. n. zie WELBEHAGELIJK.

WELGEVORMD, b. n. zie WELGEMAAKT.

WELGEZEIN, b. n. terhoemat, di bilangkan, di indahkan.

WELGEZIND, b. n. *berniat bájiq, bájiq niatnja, soeka máw toelung.*

WELGEZINDHEID, vr. *niat (maqtsoed) jang bájiq.*

WELGROND, m. *tánah prigf, tánah soemoer.*

WELHAAST, bijw. *lakas djoega, dengan sigrah.*

WELHEBBEND, b. n. *jang áda bájiq, zie WELGESTELD.*

WELIG, b. n. en bijw. *weelderig, lakas toemboeh, bertoemboeh lakas.*

Die boom groeit —, *makka póhon itoe bertoemboeh lakas.*

WELIGHEID, vr. (van groei) *kabajikan toemboehnja.*

WELK, vrag. en betr. *voornw. mána, stápa, apa.*

— een man is het? *órang mána itoe?*

En — werk er ook bevolen wordt, *dan mána kardja jang di soerohkan, S. R. 118.*

— e ook de bevelen mijns meesters zijn mogen, *mána titah toewankoe, S. R. 8.*

— eene vrouw? — e vrouw? *parampoe-wan manákah? S. R. 11.*

— werk ook, *jang mána pekardjáän, S. R. 26.*

— en weg zullen wij volgen? *djálán mána kita ikoe? S. R. 26.*

Tot — en? (wien) *paadda stapákah?*

— e weg? *djálán apa? djálán mána?*

— begeert gij? *jang mána toewan soeka?*

— e van deze twee? *stápa derri kadoe-wánja ini?*

Het huis in het — hij woont, *roemah jang ia doedoeq di dálamnja.*

Het huis, het — hij gekocht heeft, *roemah jang di blinja.*

De vrouw, — e ik gezien heb, *órang parampoe-wan jang koe-lihat.*

WELKEN, o. w. *lájoe.*

WELKERLEI, b. n. *welkerhande, roepa mána, jang mána, bágei-mána.*

WELKERWIJZE, bijw. *bayimána, atas pri manákah, bágei-mána.*

WELKOM, bijw. en tusschenw. *salámat dátang.*

— heeten, *membri salámat dátang, me-njamboet dengan hormat, kassé salámat dátang, L.*

— binnen mijnheer, *silákanlah toewankoe másoq, (ook: zift welkom, kom binnen).*

WELKOMST, vr. *salámat dátang.*

De — drinken, *minom salámat dátang.*

WELKOMSTGROET, m. *tábeh; tábeq.*

WELLEN, b. w. *zachtjes opkoken, másaq perláhan-láhan (plan-plan, L.)*

—, bortelen, *galágaq, pantjarkan, ka-loewarkan.*

WELLETJE, o. *pantjéran ajer, máta ajer.*

WELLEVD, b. n. *táhoe áadat, sópan-santon, táhoe bahása.*

WELLEVDENHEID, vr. *zie WELGEMANIERDHEID.*

WELLIGT, bijw. *misschien, bárang-káli, káloe-káloe, kiránja, stápa táhoe.*

En — berouw heeft te volgen, *dan menjesal kiránja mengikoet, S. R. 109.*

—, *waarschijnlijk, tjálaq.*

—, *wie weet, antah, stápa táhoe.*

WELLING, vr. *galágaq.*

—, *koking, diéh, bediéh, L.*

WELLUIDEND, b. n. *merdoe.*

— van toon, *merdoe boenjinja, bájiq lagoenja, L.*

—, *bijw. dengan merdoe, dengan lágoe jang bájiq, L.*

WELLUIDENDHEID, vr. *boenji jang merdoe, lágoe jang bájiq (énnaq, L.)*

WELLUIDENDHEIDSHALVE, bijw. *kárana merdoe boenjina.*

WELLUST, m. *sjahwát, Ar., ka-inginan.*

— plegen, *menyardjakan sjahwát, M. S. R. 14, berboewat sjahwát.*

WELLUSTELING, m. *penoeroet hawá nafsoe, órang bersjahwát, hidam.*

WELLUSTIG, b. n. *bersjahwát, ber-ingin.*

—, *bijw. dengan sjahwát, dengan ingin, nafsánt, Ar.*

WELMEENEND, b. n. *berniat bájiq, bájiq niatnja.*

—, *bijw. dengan niat jang bájiq.*

WELNEMEN, o. *soeka, idzin, permisst, L.*

Met *dw* —, *dengan (káloe) toewan poenja soeka, dengan idzin toewankoe, káloe toewan soeka kassé permisst, L.*

WELNU, tusschenw. *kandáti, maskt, L.*

WELOPGEVOED, b. n. *táhoe áadat, sópan, santon, terpalikára bájiq-bájiq, sópan-santon.*

WELP, o. *ánaq singa.*

— van eenen hyena en eene wolvin of van eenen wolf en eene vrouwelijke hyena, *samagh, Ar.*

WELPUT, m. *soemoer, L., prigf.*

WELRIEKEND, b. n. *wángi, L., wandji, sa-haroem, samarbaq.*

— *gemaakt door bloemen, di rampé.*

Zeer — van geur, *terláo wángi ba-woenja, báwoenja terláo haroem.*

Van — e bloemen voorzien, *merampé.*

WELRIEKENDHEID, vr. *báwoe haroem, báwoe jung wángi, L., báwoe jang samarbaq.*

WELMAKEND, b. n. *sedap, sadap, inaq, énnag, L.*

WELSEL, o. *ajer jang soedah bediéh sedikit.*

WELSPREKEND, b. n. *táhoe berkáta-káta, fatsih, Ar., nathiq, Ar., lesin, Ar.*

—, *bijw. dengan fatsifat.*

WELSPREKENDEID, vr. *fatsifat, Ar., balághat, Al., manthiq, Ar.*

WELSTAAN, o. w. *pátoet, lájiq.*

WELSTAANSHALVE, bijw. *kárana sa-pátoetnja, kárana sa-lájiqnja.*

WELSTAND, m. *salámat, Ar., njáman, tséhat, Ar., seljahtra, ááfiat, Ar.*

WELVAART, vr. *hâl kasalamâtan*, oentoeng *bâjiq*, *salâmat*, Ar., *setjahtra*, *sâ-âlat*, Ar.
 WELVAREN, o. w. *âda bâjiq*, *âda dengan salâmat*.
 WELVAREND, b. n. *bersalâmat*, dengan *salâmat*, *di dâ'am tsêhat*, *sujuhtra*.
 — maken, *sadjahtrakan*.
 WELVARENDHEID, vr. *salâmat badan*, *njâ-man toeboh*.
 WELVEN, b. w. *melangkong*, *perlangkongkan*, *boewat langkong*.
 WELVERBONDEN, b. n. *terhoebong bâjiq-bâjiq*.
 WELVERSCHANST, b. n. *berbêntêng bâjiq-bâjiq*.
 WELVERSIERD, b. n. *terhius dengan seper-tinja*.
 WELVERSTAANDE, bijw. mits dat, *melâ-jinkan*, *melinkan*, L. *hânja*.
 WELVING, vr. *langkong*, *qobbat*, Ar.
 WELVOEGELIJK, b. n. *pâtoet*, *lâjiq*, *hâroes*, *bâjiq*.
 —, bijw. *dengan sa-pâtoetinja*, *dengan sepertinja*, *dengan sa-hâroesinja*.
 WELVOEGELIJKHEID, vr. *kalajikan*, *kaharoesan*, *kapatoetan*, *liâgat*, Ar.
 WELVOORZIEN, b. n. *soedah di bakalkan*, *tjoekop bakalnja*, *terbitûja*.
 WELWATER, o. *ajer prigi*, *ajer soemoer*, L.
 WELWILLEND, b. n. *jang soeka toelung*, *moerah hâti*, *sâjang hâti*.
 WELWILLENDHEID, vr. *parângi orang jang soeka toelung*, *sumbângan*, L.
 WELZAND, o. *karsik loemat*.
 WEMELAN, o. w. *soeloer*, *sêjoer*.
 —, als visschen in menigte in het water —, *rinjoe-rinjoe*.
 WEN, vr. *risa*, *kandong*, zie *GEZWEL*, *GEZWEL*.
 WEN, voegw. zie *WANNEER*.
 WENDELBOOM, m. (eens wevers), *pésa*.
 WENDEN, b. w. *bâliq*, *membâliq*.
 Linksom —, o. w. *bâliq ka-kiri*.
 Linksom —, b. w. *membâliq ka-kiri*, *bendoeng ka-kiri*, L.
 Zich tot den koning —, *menghâdap râdja*.
 Met een schip —, *beloq*.
 De oogen niet af kunnen —, *lekat mâta*.
 Den rug toe—, *bâliq blâkang*.
 —, zie *DRAAIJEN*, *KEEREN*.
 —d blad, *dâwon bebâliq*.
 WENDER, m. *jang membâliq*, *pembâliq*.
 WENDING, vr. *pembalikan*.
 —, keer, *verandering*, *peroebâhan*.
 WENK, m. *isjârat*, Ar., *tanda*, *perlambeian*.
 — der oogen, *isjârat mâta*.
 Eenen — geven, zie *WENKEN*.
 WENKBRAUW, vr. *kening*, *alis*, Perz., *moe-tjah*, Perz., *aghsjiut*, Ar.
 WENKEN, o. w. *membri isjârat*, *lambei*, *lûwang*, *gâmit*.

—, wuiven, *tjârap-tjârap*.
 — met de hand, *mengâpê-ngâpê*.
 WENNEN, b. w. *GEWENNEN*.
 WENSCH, m. *mâwoe*, *kahandaq*, *hasrat*, Ar., *soeka hâti*, *marâd*, Ar.
 Vurige —, *rintoe-dendam*.
 Het gant hem alles naar —, *perkarânja samoewa djâdi sulâmat sa-bagimâna soeka hatinja*.
 —, bede, *gebed*, *dôâ*.
 —, hoop, *pengharâpan*, *osa*.
 WENSCHELIJK, b. n. *jang pâtoet di hârankan*, *jang hâroes di soekâkan*.
 WENSCHEN, b. w. *berkahandaq*, *soeka*, *hârap*, *tjipta*, Kaw.
 Vurig—, *hasrat*, Ar., *ingin*, *rintoe-dendam*.
 Geluk —, *bri salâmat*, *kassi salâmat*, L.
 Wat zou men meer —! *soedah sampai maqtsoed!*
 WENSCHING, vr. zie *WENSCH*.
 WENTELBLAD, o. (verti folio), *dâwon bebâliq*.
 WENTELTEN, b. w. *goeling*, *menggoeling*.
 Eenen steen —, *menggoeling bâtoe*.
 Zich —, *bergoeling*.
 In het water —, *indam*.
 In het slijk —, *berkoebang*.
 WENTELING, vr. *penggoelingan*, zie *OMWENTELING*.
 —, eigene om—, *hâl bergoeling*.
 Rond—, om zijne as, *perkitâran*.
 WENTELSTEEN, m. *bâtoe goelingan*.
 WENTELTRAP, vr. *tangga poetar-poetar*, *tangga kitar-kitar*.
 —, *gwas*, *toeboe boeboe*.
 WERELD, vr. *hemel en aarde*, *samista âalam*, *boemi dan lântit*, *djâgat*, Skr.
 —, *aardbol*, *boemi*, *doenja*, *boewâna*, Skr., *djihân*, Perz.
 's —s assen, *mihwar doenja*.
 Zijne — verstaan, *tâhoe âadat*, *sôpan-san'on*.
 Zoo gaat het in de —, *bagitoelak hâl kalakoewan doenja*.
 De — veroveren, *memoetar djâgat*.
 WERELDBEHEERSCHER, m. *sjah âalam*.
 WERELDBESCHOUWER, m. *orang jang mengâmat-amâti pri âalam*.
 WERELDBESCHOUWING, vr. *hâl mengâmat-amâti pri âalam*.
 WERELDBESCHRIJVER, m. *jang menjoeratkan kalakoewan âalam*.
 WERELDBESCHRIJVING, vr. *penjoerâtan kalakoewan âalam*.
 WERELDBOL, m. *boelat doenja*.
 WERELDBURGERSCHAP, o. *kalakoewan orang negri doenja*.
 WERELDDEEL, o. *bahagian (fihag) doenja*.
 WERELDGROOTE, m. *orang besaar*.
 WERELDGROOITE, vr. *besaarnja boemi*, (*doenja*).
 WERELDKAART, vr. *peta doenja*, *pâtah doenja*.
 WERELDKENNIS, vr. *ilmoe doenja*, *pengatahoewan boemi*.

WERELDKLOOT, m. *boelat doenjâ, boelat boemi.*

WERELDKUNDIG, b. n. *jang fuham paadda ilmoë boemi (doenjâ).*

—, algemeen bekend, *soedah di katahoewi orang sakalian, soedah mâloem dengan njâta, soedah berkatahoewan koeliling.*

WERELDKUNDIGHEID, vt. *kanjutâan jang demoem.*

WERELDLIJK, b. n. *doenjâwt, tjâra doenjâ.*

WERELDLIJKE, m. *leek, mâmoem, Ar.*

WERELDLING, m. *orang jang berkahandag akan doenjâ.*

WERELDROND, o. *boemt, doenjâ, zie WERELDBOL.*

WERELDSCH, b. n. *doenjâwt, tjâra doenjâ.*

WERELDSGEZIND, b. n. *soeka akan doenjâ, ber-ka-inginan.*

WERELDSGEZINDHEID, vt. *prî soeka akan doenjâ, ingin akan doenjâ.*

WERELDSTELSEL, o. *sjarth samista àalam.*

WERELDSTREEK, vt. *benoewa, fihag doenjâ.*

WEREN, b. w. af—, *lawan, tangkis.*

—, *belctten, tegahkan, larang.*

Zich —, *melawan.*

—, af— bij het schermen met rotingen, *silat.*

—, zijn best doen, *kardja dengan soenggoeh hati.*

WERF, vt. *bangsal, bangsâl, béroq, verb.*
Een schip van de — laten loopen, *loentjoerkan kapal, toeronkan kapal derri paadda bangsal.*

WERF, o. maal, *kâli.*

Drie —, *tiga kâli.*

WERFGELD, o. *handgeld, tjingkaram.*

WERFHUIS, o. *roemah panghoeloe papâran.*

WERFOFFICIER, m. *panghoeloe (opsir, L.), jang memâpar râtjat.*

WERFVOLK, o. *orang jang becardja di béroq.*

WERING, vt. *penegahan, hâl menegahkan.*

WERK, o. om te breeuwen, *mâdjoem, pe-makkal.*

Met — toestoppen, *toetop sama mâdjoem, pâkal dengan mâdjoem.*

WERK, o. gewrocht, *maaksel, boewâtan.*

Engelsch —, *boewâtan inggris.*

Ingelegd —, *boewâtan (bârang) jang bertâttahkan.*

De — en Gods, *bârang jang di djadikan Allah, (niet: perboewâtan Allah).*

—, *dnad, perboewâtan, âmal, Ar., fil, Ar.*

De — en der regtvaardige koningen, *âmal râdja jang ôadil.*

—, *handenwerk, arbeid, pekardjâan, oesâha.*

Buitengewoon —, *waartoe men niet verpligt is, kardja sumbên, L.*

—, *moeite, soesah.*

Aan het — houden, *soeroh kardja sâdja, istimâl, Ar.*

De handen aan het — slaan, *moelâ-kardja.*

Te — gaan, *handelen, berboewat, melakoekan dirt.*

—, o. meerv. *âmâl, Ar.*

WERKBAAS, m. *toekang, pandei, agoeng.*

WERKBANK, vt. *bâlvi toekang.*

WERKDAIG, b. n. *jang mengardjâkan, zie WERKELIJK.*

—e meetskunde, *ilmoë pengoeoeran jang di pâkei orang.*

—e deugd is heilzaam voor velen, *makka kobedjikan jang mengardjâkan itoe djâdi kasalamâtan orang bânjaq.*

WERKDAIGHEID, vt. *karadjinan, oesâha.*

WERK DAG, m. *hâri orang becardja.*

WERDOOSJE, o. *kampoeh.*

WERKELIJK, b. n. *soenggoeh, benar, filt, Ar.*

—, *bijw. soenggoeh-soenggoeh, dengan sa-soenggoehnja.*

WERKELOOS, b. n. *tâda becardja, lemah.*

—, *lui, mâlas.*

—, *zonder hulpmiddelen, lemah tâda beroepâja, M. S. R. 19.*

WERKELOOSHEID, vt. *kalakoewan orang jang tâda becardja.*

—, *luiheid, kamalâsan.*

WERKEN, b. w. *kardja, becardja, krédja, L., beroesâha, monâra, Tern.*

In de rijstvelden —, *kardja di sâwah.*

Met spoed en ijver —, *bagiut, L.*

Met den geest —, *kardja dengan kapâla.*

Iemand, die werkt moet beloofd worden, *orang becardja misti di oepah.*

Het geneesmiddel wil niet —, *makka obat itoe tâda mâwoe poekol, makka obat itoe tâda bergoena.*

—, *gesten, meroewab, loewab.*

WERKEND, b. n. *jang mengardjâkan.*

WERKER, m. *orang becardja, fâ-il, Ar., mostawdjib, Ar.*

—, *oortzaak, pôhon, sabab.*

WERKGEREEDSCHAP, o. *pegâwei, prâbot, I. alat.*

WERKHEILIGE, m. en vt. *orang jang hârap atas perboewâtanja jang bâjiq.*

WERKHEILIGHEID, vt. *pengharâpan atas perboewâtan jang bâjiq.*

WERKHOUT, o. *kâjoe toekângan, kâjoe bakkal di kardjâkan.*

WERKHUIS, o. *fabriek, bangsâl, roemah toekang.*

— voor armen, *roemah pekardjâan orang miskin.*

WERKING, vt. *pengardjâan.*

—, *invloed, pengharoe, fil, Ar.*

WERKJE, o. *boekje, boekoe ketjil, L., kitâb ketjil.*

WERKKRACHT, vt. *goewat mengardjâkan.*

WERKKRING, m. *pekardjâan.*

Ook moet de vorst zelf niemand boven of beneden zijnen — plaatsen, *dan râdja*

- itoe sendiri djangan melebihi dan mengorang sa-orang manoesjâ dalam barang pekarjâan derri paadda hingganja, M. S. R. 70.
- WERKLOON, m. en o. oepah kardja.
—, huur, gâdjî, verb. van: gage, Fr.
- WERKMAN, m. orang becardja.
—, sjuower, koek.
- WERKMANDJE, o. kampoech, tempat saboeso.
- WERKMEESTER, m. toekang, pandei, agoeng.
—, hoofd van het werk, kapâla kardja.
- WERKMEID, vr. parampoeuan becardja.
- WERKMIDDEL, o. oepâja, barang akan mengardjâkan.
- WERKPLAATS, vr. tempat becardja, pemakeian, toekangan.
—, zie WERKHUIS.
- WERKSTELLIG, b. n. sodia, hâdlir, Ar.
— maken, melakoekan, kardjâkan.
- WERKSTELLIGLIJK, bijw. âda becardja.
- WERKSTUK, o. barang pekarjâan, boewâtan.
—, zie VRAAGSTUK.
- WERKTAFEL, vr. mêtjah orang becardja.
- WERKTUJ, m. tempo becardja, L., koetika mengoesahâkan.
- WERKTUIG, o. pegâwei, pâwei, prâbot, L., alat.
Oorlogs—, alat paprangan, serba prang, pegâwei prang.
—, raderwerk, penggilingan.
- WERKTUIGELIJK, bijw. derri paadda goewat sendirinja.
—e ronderdraaijing, perkitaran derri paadda goewat sendirinja.
- WERKTUIGELIJKHEID, vr. pri goewat sendirinja.
- WERKTUIGKUNDE, vr. ilmoe pegâwei (prâbot).
— (van raderwerk, enz.), ilmoe (pengatahoewan) pinggilingan.
- WERKTUIGKUNDIG, b. n. jang faham paadda ilmoe prâbot (pegâwei, penggilingan), zie WERKTUIGKUNDE.
- WERKTUIGKUNDIGE, m. orang jang faham paadda ilmoe pegâwei (panggilingan), toekang jang tâhoe ilmoe penggilingan.
- WERKTUIGMAKER, m. pandei pegâwei, toekang prâbot.
- WERKVOLK, o. orang becardja, mâta gâwé, Pal.
- WERKVROUW, vr. parampoeuan jang becardja.
- WERKWIJZE, vr. t'âra becardja, sipat kardja.
- WERKWINKEL, m. tempat toekang, roemah pandei.
- WERKWOORD, o. fil, Ar., perkatalân jang mengatâkan soewâtoe pekarjâan.
- WERKZAAM, b. d. râdjîn, oesâha.
- WERKZAAMHEID, vr. karadjinan, pengoesahâan, istighâl, Ar.
- WERKZAK, m. kampoech.

- WERPANKER, o. sawh terbang, sawh tjamat.
- WERPDRAAD, m. zie INSLAG.
- WERPEN, b. w. limpar, loetar, lontar, bandem, Jav.
—, smakken, tjampaq.
— (eenig wapen,) lanting.
Weg—, boewang.
Laten wij (het) in zee doen —, makka kita soeroeh boewangkan ka-dâlam lâwoet.
In de aarde —, boewangkan dâlam tânah, M. S. R. 24.
Met een doel (opzettelijk) naar iets —, timpog.
Osseveesch naar de offerande —, menjampangkan dâging lembos paadda koemoem itoe, S. R. 95.
Ter aarde —, mengkampaskan ka-boemi.
Alle zware steenen en boomen gebrûikt hij om te —, makka segalla bâtos dan kâjoe-kâjoe jang besaar itoe makka di boewatnja melontar, S. R. 98.
Het onderste boven —, menggâwol.
En hij wierp zich op de troepen van Srie Rama, makka lâlœ ia menjerboekan sendirinja kadâlam rât-jatnja Sri Râma.
Omhoog —, om weder op te vangen, limbong.
Zijdelingsche blikken —, karling, mengarlîng dengan êkor mâta.
Zich in de armen van iemand —, tjahâri perlindoengan paadda sa-orang.
Eenen strik —, sawaqkan djirat.
Het lot —, loetar ondé.
Het net —, menjellam djâla, têbar djâla.
Jongen —, berânaq.
Een schrobnet —, melâboeh poekat.
Het schrobnet in de monding dezer rivier —, melâboeh poekat paadda koewâta soengei ini, S. R. 55.
— (eene spies,) lanting.
- WERPGEWEER, o. lanting-lanting, sindjâta jang di limpar (loetar, lambing, lanting).
- WERPING, vr. pelœtaran, pelimpâran.
- WERPLOOD, o. bâtoe doega, L., bâtoe loega.
- WERPNET, o. djâla, djâla rambang.
- WERPPIJL, m. lambing, lembing.
- WERPSCHIJF, vr. tjakra.
- WERPSPIES, vr. lambing, pandâhan, tôhoq, tôwok, Jav.
— zonder ijzer, soeliga, sligi, Jav.
Vorsteljike —, lamboer.
- WERPSTEEN, m. bâtoe alf.
- WERPSTRIK, m. tjamat.
- WERPTOL, m. gasing, gangsing,
- WERPTROS, m. tâli toenda.
- WERVEL, m. aan eene deur, enz. kantjîng, pengantjîng.
- WERVELBEEN, o. toelang blâkang, makoel, Ar.

WERVELLEN, b. w. *toetop dengan kantjng, mengantjng.*

WERVELWIND, m. *poeting baliong.*

WERVELZIEK, b. n. *sakit poesing kapála.*

WERVEN, b. w. *pápar, koempol, karoe-man.*

WERWAARTS, bijw. *di mána, sa bárang.*

— hij ook gaat, *sa-bárang ia pergi.*

WESHALVE, voegw. *kárana itoe, sabab itoe.*

WESP, vr. *taboewan, kalisa soewang, koe-poe soewang, hangkoet-hangkoet.*

Kleine soort van —, *penjanga.*

Blad—, (tentredo) *lálal gargájoe.*

WESPENEL, o. *telór taboewan.*

WESPENNEST, o. *sárang (roemah) taboewan.*

WEST, b. n. *westen, bárat, koslon, Jav. maghib, Ar., gharbí, Ar., mata-hárit mati, H. R. P. 10.*

Vlak —, *bárat tapat.*

Van het — en naar het oosten, *derri paadda bárat ka-timor, derri koelon kawétan, L., derri paadda maghib ka-masjriq, derri paadda mata-hárit hidop ka-mata-hárit máti.*

— ten noorden, *bárat sa-máta oetára.*

— noord-west, *bárat doewa máta oetára.*

— ten zuiden, *bárat sa-máta bárat dája.*

— zuid—, *bárat doewa máta bárat dája.*

WESTENDE, o. *hoedjong bárat, hoedjong koelon, (djongkoelong, het — van Java).*

WESTELIJK, b. n. *bárat, gharbí, Ar.*

De — e buurt, *westerbuurt, kampong bárat (koelon).*

WESTEN, o. *bárat, zie WEST.*

WESTER, b. n. *maghib, Ar., zie WEST.*

— landen, *tánah maghib.*

WESTERMARKT, vr. *pásar bárat, pásar koelon, L.*

WESTEWIND, m. *angin bárat (koelon, L.)*

WESTKANT, m. *sablah bárat.*

WESTKIM, vr. *tepi lángui di sablah bárat.*

WESTKUST, vr. *tánah pasisir bárat.*

WESTWAARTS, bijw. *ka-bárat, ka-mata-hárit máti, ka-koelon, L.*

— gaan, *mengoelon, L.*

WET, vr. *koekoem, Ar.*

Kanonijke —, *koekoem gánoen, Ar.*

Bijzondere lands—, *oendang-oendang negri.*

Godsdienstige —, *de wetten van Mohammed, sjariát, Ar., koekoem sjariát, Ar. — der wedervergelding, koekoem qetsás, Ar.*

—, instelling, verordening, *sjarth, Ar.*

—, zie BEVEL, GEBOD.

—, woord Gods, *sabda Allah, firmán Allah.*

WETBOEK, o. *kitáb koekoem, soerat oendang-oendang.*

Godsdienstig —, *kitáb sjartit.*

—, *de boeken van Mozes, tawrit, Ar.*

WETBREKER, m. *orang jang melanggar koekoem.*

WETBREUK, vr. *hál melanggar koekoem.*

WETEN, b. en o. w. *táhoe, táw, sabal, álama, Ar.*

Zonder te — waar zij gebleven zijn, *tiáda berkatahoewan ka-mána perginja.*

Doen —, *membri táhoe, kassi bertáhoe.*

Weet! weet gij! *katahoewt olehmoe!*

Te —, *artinja.*

Hij wist niet, *wat hij deed, tiáda berkatahoewan lakoenja, (door gramschap).*

Dank —, *mengoetjap sjoekor.*

Wie weet, *siápa táw.*

Niet —, *unggah, L., tiáda táhoe, tráda táw, L.*

Willen en —s, *dengan di sahadjanja.*

Niets van zich zelve —, *tiáda menjadarkan dirinja.*

Niet — de wat hij deed, *tiáda berkatahoewan lakoenja, S. R. 144.*

Men weet niet waar van daan, *tiáda katahoewan derri mána.*

WETEN, o. *pengatahoewan, táhoe, darjat, Ar.*

Buiten zijn —, *dengan tiáda sa-tahoenja, tiáda di katahoewinja.*

WETENS, bijw. *dengan sa-táhoe.*

WETENSCHAP, vr. *kennis, pengatahoewan, mairifat, Ar., ilmoe, Ar.*

Bespiegelende —pen, *maarif, mana-wiat, Ar.*

—, geleerdheid, *hikmat, Ar.*

Een boom (bron) der —, *phón mairifat, M. S. R. 17.*

Kunsten en —pen, *ilmoe dan hikmat.*

Geheime —, *sastra.*

WETENSCHAPPELIJK, b. n. *berpengatahoewan, atas pri mairifat.*

—, bijw. *dengan pengatahoewan (mairifat,) dengan ilmoe.*

WETENSWAARDIG, b. n. *hároes di katahoewt.*

WETGELEERDE, m. *faqih, Ar.*

—n, *regters, maulána, Ar.*

WETGELEERDHEID, vr. *ilmoe faqih, ilmoe koekoem.*

WETGEVEND, b. n. *jang mendjadikan koekoem.*

WETGEVER, m. *rádja jang mendjadikan koekoem, jang di pertoewan.*

WETGEVING, vr. *hál mendjadikan koekoem (oendang-oendang).*

WETHOUDER, m. *hákim.*

WETSTEEN, m. *bátoe asah, bátoe gósoq.*

Kleine —, *vooral dienende tot slijping der tanden, bátoe pentjelah.*

WETTELIJK, b. n. *kalál, Ar.*

—, *bijw. dengan halál.*

WETTELIJKHEID, vr. *kalál, Ar., pri kalál.*

WETTELOOS, b. n. *tiâda poenja hoekoem*.
—, bijw. *dengan tiâda hoekoem*.

WETTELOOSHEID, vr. *kalakoewan jang tiâda poenjah parintah (hoekoem)*.

WETTEN, b. w. op eenen westeen, *asah, mengâsah, râoet, kilir, gôsoq, L.*
—, op eenen slijpsteen, *tjânf, tjânei*.

WETTENSCHRIJVER, m. *penjoerat hoekoem*.

WETTIG, b. n. *halâl, Ar., djâ-iz, Ar., hâ-roes, madjâz, Ar.*
Een — besluit, *parintah jang halâl*.
Een — kind, *ânaq halâl, ânaq kâwin*.
De minnaar der opregte en — e liefde, *jang birâht paadda isiq haqiq dan madjâz, M. S. R. 4.*
Dat komt hem — toe, *itoelah bârang haqnja*.

WETTIGEN, b. w. *hâroeskan, halâlkan*.
Wanneer het bestaan van dit boek het bestaan van de kroon wettigt, *apabila kaiddâun kitâb ini menghâroeskan kaiddâun makota, M. S. R. 5.*
Een kind —, *halâlkan ânaq*.
Eene handteekening —, *persjaksikan (mengâkoe) tanda tanda*.

WETTIGHEID, vr. *hâl jang halâl, halâl, Ar.*
De — van die daad, *halâlnja perboewâtan itoe*.

WETTIGING, vr. *hâl menghalâlkan, hâl menghâroeskan*.

WETTING, vr. *pengasâhan, penggôsok-an*.

WETTISCH, b. n. *atas sjariât*.

WEVELINGEN, m. meerv. *tâlî tangga tam-birang*.

WEVEN, b. w. *tenoen, tenon, tanon, tânoen, beloet*.
Digt ineen —, *lidang*.
Een kleed met gouddraad door—, *kâjin berpâkankan amas*.

WEVER, m. *orang tenoen, petenoen*.

WEVERIJ, vr. *tampat petenoeenan*.

WEVERSBOM, m. *pésa*.

WEVERSKAM, m. *sisir orang tenoen*.

WEVERSSCHIETSPOEL, vr. *toeraq, tarompang*.

WEVERSSTOEL, m. zie WEEFGETOUW.

WEVING, vr. *petenoeenan, hâl bertenoen*.

WEZEL, vr. (soort van —) *koeskoes, koesoemongkos*.
Soort van stinkende —, *sjughâr, Perz.*

WEZEN, o. w. *âda, djâdi*, zie *ZIJN*, o. w. Hoe het ook — moge, *mâna sâdja*.

WEZEN, o. *kaiddâun, dzât, Ar., oedjod, Ar.*
Het hoogste —, *Allah tâlâ, Ar.*
Naardemaal Zijn naam lofwaardig en barmhartigheid Zijn — is, *bahoewa jang kapoedjitan namânja dan rafmat adânja, M. S. R. 2.*
In — zijn, *âda, pei*.
—, leven, *hidop*.
Zijne moeder is nog in —, *iboenja lagi hidop*.

Een onzigtbaar —, zekere geest, *si-loeman*.
Een — dat van gedaante verandert en zich onzigtbaar maakt, *halimoenan*.
Uw — is eene verzameling van de eigenschappen Gods, *kaiddâunmoe itoe perhimpoean tsifat Allah, M. S. R. 15.*
—, zie *GELAAT*.

WEZENLIJK, b. n. *betoel, dzâtî, Ar., benar*.
Het is — zoo, *makka âda betoel bagitoe*.
En Srie Rama zag dat het geen — water was, *makka di lihatnja oleh Sri Râma itoe boekanlah ajer sa-benarnja, S. R. 111.*
Het — e, *sa-betoelnja, bârang dzâtî*.
Hij meende dat het een — e tijger was, *di sangkânja harimaw benar, K. D.*

WEZENLIJKHEID, vr. *prî kaiddâun, tsifat dzâtî, kabotoelan, haqéqat, Ar.*

WEZENLOOS, b. n. *tiâda berdzât, tiâda berkaiddâun*.
—, zie *DOM*.

WEZENLOOSHEID, vr. *prî jang tiâda berdzât*.

WEZENSTREKKEN, m. meerv. *pâras*.

WICHT, o. *ânaq ketjil*.

WIE, vr. *wasg. voorn. stâpa*.
— is dat? *stâpa itoe?*
— ns huis is dat? *stâpa ampoenja roemah itoe?*
Al —, *bârang stâpa*.
— heeft u dat gezegd? *jang berkâta itoe padâmoes stâpa?*
— is hij? *orang mâna itoe?*
—, betr. voorn. *jang*.
— het ook zij, *sa-sa-orang, bârang stâpa*.

WIEDEN, b. w. *kôrêt, kôrêtî, L., tjâboet*.

WIEDMES, o. *wiedjizer, arit*, zie *SCHOFFEL*.

WIEG, vr. *ajoenan, boewâjan*.
—, zie *BAKERMAT*.

WIEGBAND, m. *tâlî ajoenan*.

WIEGELEN, o. w. *limpei, gójang-gójang, gontal-gantil, gontal, dondangan*.

WIEGEN, b. w. *ajoen, mengâjoen, boewâai*.
Een kind, dat gewiegd wordt, *ânaq jang di ajoen*.
Zingende in slaap —, *mengidong*.
Op den arm —, (sussen, zuijen,) *oetjâsa*.

WIEGER, m. *orang jang mengâjoen*.

WIEGEZANG, m. *kidong, gâkoe, gâkoe-wan*.

WIEGKLEED, o. *kâjin toetop ajoenan*.

WIEGKUSSEN, o. *bantal ajoenan*.

WIEGMEISJE, o. *wiegster, ânaq parampoenan jang mengâjoen*.

WIEK, vr. *sâjap*, zie *VLERK, VLEUGEL*.
Iemand, die op eigene — en drijft, *orang jang bêbas sakâli*.
De — en korten, *krat (pôtong) sâjap*.

Iemand de —en korten, *tiwasikan órang*.
 —, pluksel voor eene wonde, *tiras*.
 —, lemmet van eene lamp, *soemboe*.
WIEL, o. rad, *róda*, L., *djantrá*.
 Voor—, *róda jang di moeka (depan, L.)*
 — van eene buffelkar uit eene schijf, *kiptng*.
 Achter—, *róda jang di blá kang*.
 Eene spaak in het — steken. *melintang maqsoed órang*.
 Iemand in de —en rijden, *meláwan órang*.
WIELBAND, m. *bessí róda*, L., *stpei djantrá*.
WIELBOOR, vr. *goerd* besaar.
WIELDRAAIJER, m. *toekang róda*, *pandei djantrá*, zie **DRAAIJER**.
WIELEWAAL, m. (oriolus,) *paperowang*.
WIELING, vr. *oelaq*, *poesáran ajer*.
WIELTROS, m. *táit jang di békin dengan róda*, L.
 —, kabelrad, *róda*, *djangkar*, *djantrá sáwh*.
WIER, o. zeewier, *agar-agar*.
WIERIG, b. n. *pantas*, *máta tádjam*.
WIEROOK, m. *doepa*, *istanggt mayát*, Ar., *oebán*, Ar., *insénso*, *incénso*, Port.
 —, benzoin, *minjan*, *kaminjan*, *loebán*, Ar.
 — branden, *oekop*, *mengoekop*,
 — toezwaaijen, *memoedji órang*.
 En hij beval — te branden, *makka di soerohnja toenoekan istanggt*, Isk. 235.
WIEROOKBOOM, m. *pohon djaránang*, *pohon kalambaq*, *pohon ghároe*.
WIEROOKDOOSJE, o. *tampat (bossétta) minjan*, *tampat doepa*.
WIEROOKEN, b. w. *oekop*, *mengoekop*.
WIEROOKGEUR, m. *báwoe doepa*.
WIEROOKOFFER, o. *qorbán doepa*.
WIEROOKVAT, o. *pengoekoepan*, *pudoepáan*, *per-asápan*, *kor*, Ar., *koewarah*, *tampat mengoekop*.
WIEWOUWEN, o. w. *bergójang-gójang*.
WIG, vr. wigge, wegge, *bádjí*.
 Hout met eene — splijten, *membrah kájoe dengan bádjí*.
 Eene houten —, *pantjong*.
WIGCHELAAR, m. *órang petenong*, *sáhir*, Ar., *rammál*, Ar., *saharbáz*, Perz.
WIGCHELARIJ, vr. *petenoengan*, *ramal*, Ar.
WIGCHELEN, o. w. *tenong*, *bertenong*.
WIGCHELROEDE, vr. *tongkat órang petenong*.
WIGGELEN, o. w. *bergójang-gójang*.
WIGSWIJZE, b. n. wigvormig, *sa-roepa bádjí*.
WIGT, o. *brat*, zie **GEWIGT**.
WIGTIG, b. n. *sampé brat*, *ganap bratnja*.
WIGTJE, o. één —, *sa-amas*, (het heeft de zwaarte van $\frac{1}{16}$ *táhil* en van $\frac{1}{4}$ *páwh*).

WIJ, pers. voorn. 1ste pers. meerv. *kita órang*, *kita*, S. R. 21, *kámí órang*, *kámí*.
 — allen, *hamba sakalian*, *pátek sakalian*, S. R. 84,
WIJD, b. n. *djáwh*, zie **VER**.
 — en zijd, *di mána-mána*.
WIJD, b. n. uitgebreid, *loewas*, *besaar*, *longgar*.
 Een — veld, *pádang loewas*.
 Een — huis, *roemah besaar*.
 —, ruim, *longgar*, *koerang sesaq*.
 Een — kleed, *pekájin longgar*, *pakéan longgar*, L.
 —er maken, *békin lebeh longgar*, L.
 —er worden, *djádi longgar*.
 — van elkander, *djárang*, *ranggang*.
 —, breed, *lebar*, *djembar*, L.
 —, bijw. *dengan loewas*, *longgar*, zie **WIJD**, b. n. 2de bet.
 —er van elkander zetten, *mendjárangkan*.
WIJDBEENS, bijw. (door een gebrek,) *bengkang*.
WIJDEN, b. w. *melonggarkan*, *békin longgar*, L., *melá pang*.
WIJDERS, bijw. *komeidién*, *adapoon*, *demi-kén lági*, *amma bádoe*, Ar., *tzomma*, Ar., *arkien*, *sjahdán*, *sa-bagei poela*.
WIJDING, vr. zie **WIJING**.
WIJDOOPIG, b. n. *loewas-loewas*, *landjoet*.
 Een — e briefstijl, *kará ngan soerat jang loewas-loewas*.
WIJDOOPIGHEID, vr. *kaloewásan*, *kalandjoetan*.
WIJDOPEN, b. n. *terboeka sakáli*, *teboeka sakáli*.
WIJDTE, vr. ruimte, *uitgestrektheid*, *loewas*, *kaloewásan*.
 —, zie **AFSTAND**.
 — van eenen cirkel, *schuit*, enz. *sangkar*.
WIJDVERMAARD, b. n. *masjhoer di mána-mána*.
WIJEN, b. w. *tafbiskan*, *qoedoekan*.
 Eene kerk —, *tafbiskan gré dja*.
WIJF, o. vrouw, *parampoean*, zie **VROUW**.
 Zijn —, *bininja*.
 Een boosaardig —, *parampoean djá hat*.
WIJFACHTIG, b. n. zie **VERWIJFD**.
WIJFACHTIGHEID, vr. zie **VERWIJFDHEID**.
WIJFE, o. *parampoean ketjil*.
 — van dieren, *betina*, *parampoean*, L.
 —buffel, *karbau betina*.
WIJFSCH, b. n. zie **WIJFACHTIG**.
WIJING, vr. *inwijding*, *kál tafbiskan*.
 —, *inzegening*, *kál membarkatkan*.
WIJK, vr. de daad van wijken, *kál moendoer*, *kál lárt*, *kál soeroet*.
 De — nemen, *tjahári perlindoengan*.
 — van eene bewoonde plaats, *kampong*.
 De kerk—, *kampong gré dja*.
 De vóór—, *kampong moeka*.

WIJKEN, o. w. deinzen, oendoer, moendoer, L., *lâloe, soeroet*.
 —, vlieden, *lârt*.
 —, uit den weg gaan, *mnggir*, L., *sisah*.
 Doen —, *moendoerkan, laloekan, soeroetkan*.
 Wijk niet! *djangan moendoer*.
 Voorwaar ik zal volstrekt niet — van deze plaatse, *bahoewa sakâli-kâli tiâdo mâwoe pâtek oedoer derri paadda tampat ini*, S. R. 43.
 Van de kust —, *berlâjar ka-lâwt rambang*.
 —, zwichten, *tiwas, kâlâh*.
 Wijk niet van daar, *djangan lâloe derri sâna*.
 Gaan —, (de bewoners opschrijven,) *pergi menjoerat nâma orang kampung, pergi toelis nâma orang kampung, L.*
 — (van eenen muur,) *meroewaq*.
 WIJKING, vr. *hâl soeroet*, Hofst., *hâl moendoer, L.*
 WIJKMEESTER, m. *kapâla kampong, kapâla bêk*, verb., *wêknêster*, verb.
 WIJKPLAATS, vr. *tampat perlindoengan*.
 WIJKREGTER, m. schout, *toewan sukkôt*, verb.
 WIJKSTAD, vr. zie *VERJPLAATS*.
 WIJKWAST, m. *djamboe-djamboe ajer soembahjang*.
 WIJL, vr. wijle, eene —, *sa-koetika, sâsdât*.
 Eene — geleden, *bahâroe sa-koetika, tiâda brâpa lamânja*.
 Eene goede —, *soedah brâpa lâma*.
 WIJL, voegw. zie *DEWIJL*.
 WIJLEN, b. n. *jang mâti, marhom*, Ar. Hofst.
 — mijn vader, *ajahnda marhom*, Hofst., *bâpa jang mâti*.
 — de koning, *râdja marhom*.
 WIJN, m. *ajer anggoer, an-gor*, Perz. (gevoonlijk: *anggoer*, dat de druif is,) *chamr'*, Ar., *sjarâb*, Ar.
 Roodde —, *anggoer mênâh*.
 Witte —, *anggoer poetih*.
 Rhijn —, *anggoer asam*.
 Madêra —, *anggoer bandêra (madêra)*.
 Vat —, *anggoer tong*.
 Palm —, *toewaq*.
 Jonge palm —, *nira*.
 — met water, *anggoer beroelam ajer, anggoer sâma ajer*.
 WIJNAZIJN, m. *tjoeka anggoer*.
 WIJNBAK, m. *bakas anggoer*.
 WIJNBERG, m. *goenong pohon anggoer*.
 WIJNBEZIE, vr. *boewah anggoer*.
 WIJNBLAD, o. *dâwon pohon anggoer*.
 WIJNDRINKER, m. *orang jang minom anggoer*.
 Sterke —, *pemâboq anggoer, chimmir*, Ar.
 WIJNDOESEM, m. *ampas (delegan) anggoer*.

WIJNDRUIF, vr. *boewah anggoer*.
 WIJNFLESCHE, vr. *bottol anggoer*.
 — met twee ooren en eene tuit, *qarâbah*, Perz.
 WIJNGAARD, m. *wijnstok, pohon anggoer*.
 Wilde —, *pringgat, anggoer hoetan*.
 WIJNGAARDBLAD, o. *dâwon pohon anggoer*.
 WIJNGAARDENIER, m. *toekang kebon pohon anggoer*.
 WIJNGAARDLOOT, vr. *tjangkôkan pohon anggoer*.
 WIJNGAARDRANK, vr. *tjâbang pohon anggoer*.
 WIJNGEEST, m. *rof anggoer, âraq anggoer*.
 WIJNGEUR, m. *bâwoe anggoer*.
 WIJNGLAS, o. *glas anggoer, L., ptâla, mandom kâtja*.
 WIJNGOD, m. *râma*, Sansk. (de Bachus der Hindoes).
 WIJNHANDEL, m. *perniagân ajer anggoer*.
 WIJNHANDELAAR, m. *orang berniâga anggoer*.
 WIJNHUIS, o. *roemah orang djoewal anggoer*.
 WIJNKELDER, m. *goedang anggoer*.
 WIJNKOOP, m. *pemblian anggoer*.
 WIJNKOOPER, m. *orang djoewal anggoer*.
 WIJNKUIP, vr. *pâsoe bakas anggoer*.
 WIJNLAND, o. *tânah pohon anggoer, kebon anggoer*.
 WIJNLEZEN, o. w. *poengoet boewah anggoer*.
 WIJNLEZER, m. *orang poengoet boewah anggoer*.
 WIJNMAAND, vr. *boelan oqtober*,
 WIJNMAAT, vr. *soekâtan anggoer*.
 WIJNMOER, vr. *dedegan anggoer*.
 WIJNMOST, m. *ajer anggoer bahâroe*.
 WIJNPEERS, vr. *apitan boewah anggoer*.
 WIJNPIJPE, vr. *pipa ajer anggoer*.
 WIJNPROEJJE, o. *tjonto ajer anggoer*.
 WIJNREUK, m. *bâwoe anggoer*.
 WIJNRUIT, vr. *aroeda, sadzâb*, Ar., *sadzâb*.
 WIJNSOEP, vr. *sop anggoer*.
 WIJNSTEEN, m. *bâtoes anggoer, tharthir*.
 WIJNSTEENGEEST, m. *rof tharthir*.
 WIJNSTEENZOUT, o. *asam tharthir*.
 WIJNSTEENZUURZOUT, o. *gâram asam tharthir*.
 WIJNSTOK, m. *pohon anggoer*.
 WIJNTAPPERIJ, vr. *kadei orang djoewal anggoer*.
 WIJNTIJD, m. *mâsa boewah anggoer*.
 WIJNTON, vr. *tong ajer anggoer*.
 WIJNTROS, m. *tandan boewah anggoer*.
 Een —, *boewah anggoer sa-tandan*.
 WIJNVERLATEN, o. w. *sâlin anggoer paadda lâjin tong*.
 WIJNVERVALSCHEN, o. w. *tjampor ajer anggoer*.
 WIJNVLAK, vr. *tjoring ajer anggoer, nôda anggoer, L.*
 WIJNZAK, m. (lederen —,) *ziqâq*, Ar., *chik*, Perz.
 WIJNZUIPER, m. *chimmir*, Ar.

WIJS, b. n. *berboedi*, *boedimán*, *bidjaq*.
Een — mensch, *orang boedimán*.
Naardemaal Hij wijzer is dan al de wijzen, *sedang iálah jang terlebeh bidjaq derri paadda segalla hákim*, M. S. R. 1.

WIJS, vr. manier, *tjára*, *roepa*, *prí*.
De — van oorlogvoeren, *prí berprang*.
Op deze —, *tjára (roepa) bagini*, *bagini roepa*, L., *dengan demikién*, *dengan sa-demikién*, S. R. 160.
Op geenlei wijze, *sa-káli-káli tíada*.
Op die —, *bagito roepa*, *demiktén itoe*, *atas prí itoe*, *atas prí jang demikien itoe*.
—, wijze, *gewoonte*, *úadat*, Ar.
Bij wijze van, *bi-tharig*, Ar., *atas prí*.
's Lands — 's lands eer, *úadat negri djádi hormat negri*.
Op die — dan, *hatta demikién itoe*, S. R. 7.
—, zangwijs, *toon*, *rágam*, *lágoe*, L.
—, dreun van muzijk, *pelápoer*, L.

WIJSBEGEERTE, vr. *filsofat*, Ar., *ihmoé hikmat*, Ar.
Stellingen, die met de — strijden, *sjarth jang meláwan filsofat*.

WIJSGEER, m. *filsof*, Ar.
De — en, *ahol-hikmat*, Ar.
Heilige —, *maharst*, *maharsjt*, Sansk.

WIJSGEERIG, b. n. *filsoft*, Ar.
—e redevoering, *chothbat filsoft*.

WIJSGEERLIJK, bijw. *dengan filsofat*, *se-perti filsof*, Ar.

WIJSHEID, vr. *boedi*, *hikmat*, Ar., *boedi bitjára*.
Om zijne — te openbaren, *kárana menjatákan hikmatnja*, M. S. R. 10.

WIJSNEUS, m. *orang jang mengáda-ngáda*.

WIJSSELIJK, b. n. *dengan boedi bitjára*.

WIJSVINGER, m. zie VINGER.

WIJTASCH, vr. *boqtjá*.

WIJTEN, b. w. *bangkil*, *tjeld*, *bangkit*, L.
—, beschuldigen, *toedoh*.

WIJWATER, o. *ajer dód*, *ajer harám*.

WIJWATERKWAST, m. *djamboe-djamboe ajer dód*.

WIJWATERVAT, o. *tampat ajer dód*.

WIJZE, m. *orang boedimán*, *orang áarif*, *orang jang boedi bitjaránja*.
Een —, wiens woord kracht van wet heeft, *mofit*, Ar.
De — n uit het oosten, *madjoes derri paadda benoewa masjriq*.
—, bij de Hindoes, *risjt*, *risf*, *risi*.
Heilige —, *moent*, Sansk.
—, vr. manier, zie WIJS, vr.

WIJZEN, b. w. *toendjoeq*.
Den weg —, *toendjoeq djálan*.
Niet goed —, mis —, (van een kompas,) *sambir*.
Van de hand —, *toelaq*, *tíada taríma*.

WIJZER, m. *jang menoendjoeq*, *penoendjoeq*.
—, zie UURWIJZER, enz.

WIJZERBORD, o. *wijzerplaat*, *pápan (loft) djároem djám (orlódtj, L., verb.)*

WIJZERNAALD, vr. *djároem orlódtj*, L., *djároem djám*.

WIJZIGEN, b. w. *atorkan dengan peroebáhan*, *mengoelahkan*.

WIJZIGING, vr. *peroebáhan*.

WIJZING, vr. *regterlijk vonnis*, *kapoatoesan hoekoem*.

WIKKE, vr. *peulvrucht*, *moesang*, *tjáwaq*, *kátjang*, *hams*, Ar.

WIKKELEN, b. w. *bábat*, *melilit*.
Zich in iets —, *tjampor dálan perkára*, *tjampor perkára*.

WIKKEN, b. w. *tímbang dengan tángan*.
—, *optillen*, *tátíng*, *angkat*.

WIL, m. *máwoe*, *máw*, L., *kahandaq*, *irádat*, Ar.
De — Gods, *kahandaq Allah*.
Vrije —, *ichtjár*, Ar.
—, opzettelijke begeerte, *sahádja*, *tsamd*, Ar.
Zijnen — uitvoeren, *melakoekan kahandaqnja*.
Om zijnent —, *kárana dia*.
Om Gods —, *kárana Allah*.
Uiterste —, *watsiat*, Ar.

WILD, b. n. *liar*, *djáláng*, *gálaq*.
—, *schuw*, *djárah*.
Een — dier, *binátang liar*.
De —e dieren, *morga-satwa (stiwa)*.
Een —e buffel, *karbau djáláng*.
Een —e stier, *bantèng*.
Eene —e geit, *kambing hoetan*.
—e duiven, *poeni*.
Een — zwijn, *bábi hoetan*.
— vleesch in eene wonde, *dáging jang djáhat*.
— maken, *djadikan gálaq*, *menggálaqkan*, *békin gálaq*, *meláarkan*.
—e wijngaard, *pringgat*.

WILD, o. (van nooit bebouwen grond,) *hoetan*.
Dieren in het —, *binátang di hoetan*.
In het —e weg, *onbesuid*, *rambang*.
Kinderen, die in het — loopen, *ánaq jang tíada di paliharákan sakáli*.
—e dieren, *binátang jang boewas*.
Zijne zaken in het — laten loopen, *tíada djága atas bárang perkára sendirinja*.

WILD, o. (vleesch, wildbraad,) *dáging perboeroewan*.
—, wild gedierte, *perboeroewan*.

WILDBAAN, vr. *rebáná*.

WILDBRAAD, o. zie WILD, o.

WILDE, m. *orang liar*, *orang rímba*, *orang di hoetan* (ook: *orang hoetan*), doch meer gebruikelijk voor het onder dien naam bekende dier).

WILDERNIS, vr. *hoetan*.
En de vorst ging gedurig in de —sen jagen, *makka baginda poon sedakáta perjé*

- memboeroe kadalam hoetan*, S. R. 7.
—, digt woud, *rimba*.
Zich zelven in de — sen en woeste wou-
den wegwerpen, *memboewangkan dirinja*
di dalam hoetan rimba belantara.
Grootte —, *rimba raja*.
—, woestijn, *goeron*.
WILDHEID, vr. woestheid, (van levende
schepselen,) *prí liar, prí gálaq*.
—, (der natuur,) *kalakoevan hoetan*.
WILDVREEMD, b. n. *halat (asing) sakáli*.
WILDZANG, m. *boenji boerong di hoetan*.
—, onwelluidende muziek, *rágam jang*
ijanggal.
WILG, m. *itoganagi*, Jap.
WILLEKEUR, vr. *kahandaq háti, ichtiár, Ar.*
—, luim, *tingkah*.
Naar —, *dengan toeroet kahandaq háti,*
dengan toeroet nafsoe, dengan ichtiár.
WILLEKEURIG, b. n. *jang toeroet kahandaq*
háti.
Een — mensch, *orang jang toeroet ka-*
handaq hatinja.
—, bijw. *dengan toeroet kahandaq háti*.
WILLEN, b. en o. w. *máwoe, máw, L.,*
hundaq.
—, gaarne doen, *soeka*.
—, begeeren, wenschen, *rághib, Ar.*
Hij wil onder zeil gaan, *makka ia má-*
woe berlajar.
Niet — groeijen, (van kinderen,) *koentét*.
Die rijst is zeer gewild, *makka bras itoe*
lákoe sakáli.
Het —, *kahandaq*.
Die wil en den wil bezit, *jang meng-*
handákti dan berkahandaq.
WILLENS, bijw. met opzet, *dengan sahádja,*
dengan di sahádja, dengan sengádja, deng-
an niat.
— of onwillens, *máw trá máw, L.,*
máwoe tiáda máwoe, soeka tiáda soeka.
— of onwillens, niemand mijner die-
naren durft mij, die den wil bezit, we-
derspreken, *soeka tiáda soeka poon pe-*
gáweikoe itoe ukoe jang ampoenja kahan-
daq tiáda bránt sa-orang berkáta-káta,
I. J. 98.
WILLIG, b. n. bereid en genegen, *sadia*
serta soeka.
—, vrijwillig, *dengan ichtiár, dengan*
soeka háti.
—, gediensstig, *soeka toelong*.
—, gezocht, geweld, *lákoe, orang máw bli*.
WILLIGEN, o. w. in prijs stijgen, *nájiq*
harga, djádi lákoe sakáli.
De rijst begint te —, *bras moelá-t ná-*
jiq harga.
WILLIGHEID, vr. *kahandaq jang bájiq*.
—, geweldigheid, *lákoe*.
WILLIGLIJK, bijw. *dengan soeka háti*.
—, uit vrijen wil, *dengan ichtiár*.
WIMPEL, m. *bandéra pandjang, oelon-*
oelon.

- Zekere oorlogs—, *lelajang*.
WINBAAR, b. n. *jang dápát di alahkan*.
WIND, m. *angin, hawá, Ar., bád, Perz.*
wáta, Sanskr.
Heete —, *angin pánas*.
Omdat zij getroffen werden door den
— der vleugelen van Djintajoe, *sabab*
kena hawá sájanja Djintajoe itoe, S. R. 99.
Koude —, *angin dingin*.
Koude onstuimige —, *tsartsar, Ar.*
Land—, *angin dárat*.
Zee—, *angin láwt*.
Veranderlijke —, *angin pentjaroeba,*
angin ber-ákt-ákt.
De landen boven den —, (Indie, Ara-
bie, Perzie) *tánah di atas angin*.
De landen beneden den —, (beoosten
Achin), *tánah di báwah angin*.
Weste—, *angin bárat*.
Bij den — zeilen, *menjoesoer angin*.
De — verandert, *angin ber-ákt*.
Met alle — en draajen, *poetar blákang*
lájín bijára.
En beval den — stil te zijn, *dan me-*
njoeroeh angin berhénti, M. S. R. 64.
Iets in den — slaan, *tiáda ingat,*
tiáda indahkan, abeikan, laleikan, tiáda
mambilangkan.
Kwade — en verdrijven, *menghaloekan*
angin jang djáhat.
Benaauwende — en verdrijven, *menga-*
loewarkan hawá jang menjesaq, K. O.
Branderige — en, die in het bloed tus-
schen vel en vleesch zijn, verdrijven,
mengaloewarkan angin gátal kapada dárak
jang antára koelit dan dáging, K. O.
— en, die opstijgende, benaauwen, naar
beneden drijven, *menoeronkan hawá jang*
nájiq menjesaq, K. O.
Opgehoopte — en, *hawá jang berstim-*
poel, K. O.
Veel — maken, *áda perlenté sakáli*.
Vóór den —, *angin toeroetan*.
In den —, tegen—, *angin derri haloe-*
wan, angin béloq.
WINDAS, o. *dawár, Ar., poetáran, engenio,*
eig. engenho, Port.
WINDBOOG, m. (die stormwind veroorzaakt),
gándiwa wáta, Sanskr, gándé wáta.
WINDBOOM, m. *pengongkil poetáran*.
WINDBREKEND, b. n. een — middel, *obat*
jang poekol angin jang di dalam badan.
WINDBREKER, m. zie *POGCHER*.
WINDBUI, vr. *béjoe*.
WINDBUS, vr. *sanápang angin*.
WINDE, vr. *gewas, dawon kangkong*.
WINDEI, o. *semboewoe, telór jang tiáda ber-*
koelit.
Dat ligt hem geene — jeren, *dia poenja*
ájam bertelor amas.
WINDEL, m. zie *LUUR*.
WINDEN, b. w. op—, *poetar, likas*.
—, omwinden, *bábat, lili*.

Tot een kluwen —, *gompalkan*.
 Een lapje om den vinger —, *melilitkan djâri dengan kâjin*.
 In doeken —, *djoedjong, L.*
WINDERIG, b. n. *ber-angin, bânjaq angin*.
 —, winden veroorzakende, *mendjadikan angin, baperanginkan*.
 —, gekkelijk, *rongkah, L.*
WINDERIGHEID, vr. *kalakoewan jang ber-angin*.
 —, gekkelijkheid, *prf orang rongkah, L.*
 —, zie **OPGEBLAZENHEID**.
WINDGOD, m. *bâjoe, wâjoe*, Hind.
WINDING, vr. *pembabâtan, kâl melilitkan, pelilitan*.
 —, zie **OPWINDING**.
WINDJE, o. *boemâta*, (crepitus ventris).
WINDKANT, m. *sablah angin*.
WINDMAKER, m. zie **POGCHER**.
WINDMEETKUNDE, vr. *ilmoe mengoekoer angin*.
WINDMETER, m. *pengoekoer angin*.
WINDMOLEN, m. *penggilingan jang di poetar angin*.
WINDPOMP, vr. *pompa angin, L., hamboesan angin*.
WINDSCHADE, vr. *karoegian kârana di roesagkan angin*.
WINDSEL, o. *kâjin bâbat, kâjin bârot*.
WINDSPIL, vr. *poetâran lâwang*.
WINDSTILTE, vr. *tedohnja angin*.
WINDSTREEK, vr. *djalânja angin, tâpas angin*.
WINDVAAN, vr. *pengâpar, gâda-gâda peng-poh, tonggol angin*.
WINDVLAAG, vr. *bâjoe*.
WINDWAARTS, bijw. *ka-sablah angin*.
WINDWEGER, m. *timbangan angin*.
WINDWIJZER, m. zie **WINDVAAN**.
WINDZEEL, o. *tâli sâwh, tâli djangkar, L., tâli poetâran lâwang*.
WINDZIJDE, vr. *sablah angin*.
WINDZUCHT, vr. *opzwellling van den buik, proet gambong*.
WINGEWEST, o. *djadjâhan, tânah jang tâlog*.
WINKEL, m. zie **HOEK**.
 —, van koopwaren, *kadei, wârong, L.*,
 — doen, *boekâ wârong, L., pégang toko (kadel)*.
WINKELN, o. w. *berkadei, pégang toko, boekâ wârong, L.*
WINKELGOED, o. *winkelwaar, bârang dagangan, bârang-bârang di toko*.
WINKELHAAK, m. *sikoe-sikoe*.
WINKELIER, m. *toewan toko, orang jang pégang toko, orang berdjoewâlan, orang jang pégang kadei (wârong, L.)*.
WINKELJONGEN, m. *boedjang toko, hamba kadei*.
WINKELLAMP, vr. *palita wârong (kadei), lampo toko*.
WINKELNERING, vr. *pendjoewâlan di toko, lakoenja bârang dagangan kadei*.

WINKELWAREN, vr. *meerv. kadeian, bârang-bârang di toko*.
WINNEN, b. w. door den handel, *berlâba, dâpat oentoeng*.
 Al wie wint, *bârang stâpa jang berlâba, M. S. R. 35*.
 —, verwerven, *beroleh, dâpat*.
 —, behouden, *oentoengkan, ka-oentoeng-an*.
 —, in het spel, *menangan*.
 —, in den krijg, *menang, âbad, ghâlib, Ar.*
 —, kinderen, *berânaq, dâpat ânaq*.
 — in gezondheid, *djâdi bâjiq, somboh*.
 De kost —, *dâpat rezeqi*.
WINNER, m. *orang jang berlâba*, zie **WINNEN**.
 —, overwinnaar, *orang jang mengâlahkan, ghâlib, Ar.*
WINNING, vr. *winst, lâba, oentoeng, bâti, bathi, Jav.*
 De winst deelen, *membahâgt lâba (oentoeng, L.)*.
WINSTDERVEND, b. n. *jang membrt lâba, jang djâdi lâba (oentoeng, L.)*.
WINSTDERVING, vr. *kakoerangan lâba*.
WINTER, m. de Maleijer kent onzen — niet en heeft daarvoor het regensizoen of *moesim hoedjan, moesim bârat*.
 Den — (het regensizoen) *overblijven, overwinteren, menâhon*.
WINZUCHT, vr. *loba akan lâba, kapêngin mâw dâpat oentoeng, L.*
WINZUCHTIG, b. n. *berloba akan lâba*.
WIP, vr. *éun oogenblik, sa-sâat*.
 Met eene — kom ik terug, *dengan sa-sâat djoega kita poelang*.
 —, aan eene put, *sanggoetan, kilangan*.
 —, zie **WIPGALG**.
WIPBALK, m. *kâjoe sanggoetan*.
WIPBRUG, vr. *djambâtan djongkat-djongkâtan, djambâtan sanggoetan*.
WIPGALG, vr. *kâjoe djongkat-djongkâtan*.
WIPEMMER, m. *timbâ sanggoetan*.
WIPPEN, b. w. *târêq dengan sanggoetan, sanggoetkan, mendjongkat*.
 —, o. w. *sanggoet, djongkat, dangdang, dondangan*.
 —, zie **SPRINGEN**.
WIPPLANK, vr. *djomplangan, pâpan djongkâtan, pâpan sanggoetan*.
WIPSTOK, m. *sanggoetan hamboesan*.
WIS, b. n. zie **GEWIS**.
WISCH, vr. *doekje, kâjin sêkkat, L., sâpoe, pesâpoe*.
 —, zie **TEEN, TWIJG**.
WISJEWASJE, o. *tiâda apa-apa, bârang sedikit*.
 —, zie **BEUZELING**.
WISKUNDE, vr. *ilmoe riâdli (riâzi), handasat, van het Perz. andâz*.
WISKUNSTIG, b. n. *atas sjarth riâdli*.
WISKUNDIGE, m. *wiskuustenaar, moehandis*.

WISMUTH, o. (bergstof), *amas oerong*.
 WISPELTURIG, b. n. *tiada karoeawan, éboq, L., burrését, L., pentjaroeba*.
 —, dwaas, *ólog-ólog*.
 Eene — e handelwijs, *pekardjään ólog-ólog*.
 WISPELTURIGHEID, vr. zie ONBESTENDIGHEID.
 WISSCHEN, b. w. *sikat, sékkat, L., békin brisih*.
 —, vegen, *sápoé, menjápoé*.
 —, uit—, *hápoeskan, boewang*.
 WISSCHER, m. *penjápoé, sesápoé, L.*
 WISSCHERSSTOK, m. *kájoe (gágang) penjápoé*.
 WISSEL, m. *wisselbrief, soerat toekáran*.
 WISSELAAR, m. *toekang oewang, toekang toekar oewang, toekang oerop*.
 WISSELBAAR, b. n. *jang dápat di toekar*.
 —, veranderlijk, *jang bereoebah*.
 WISSELBAARHEID, vr. *ka-oebáhan, prt jang ber-oebah*.
 WISSELBANK, vr. *kadei toekar oewang, tampsat toekar oewang (doewit, L.)*.
 WISSELEN, b. w. *toekar, menoeakar, oerop*.
 Geld —, *toekar oewang*.
 Van paarden —, *verwisselen, ganti koeda*.
 Woorden —, *berkáta-káta, berbantjang-bantjang*.
 Tanden —, *ganti gigi*.
 Tanden —, (van paarden), *koepaq*.
 WISSELHANDEL, m. *perntagáan soerut toekáran*.
 WISSELHEER, m. *kapála bank*.
 WISSELHUIS, o. *roemah toekar oewang*.
 WISSELING, vr. *toekáran, penoekáran*.
 WISSELKANS, vr. *oentoeng soerat toekáran*.
 WISSELKIND, o. *ánaq harám jang meng ganti ánaq kalál*.
 WISSELKOERS, vr. *harga soerat toekáran*.
 WISSELKLEED, o. *persálin*.
 WISSELLOON, m. en o. *bást*.
 WISSELPLAATS, vr. *tampsat ganti koeda, roemah pos koeda, L.*
 WISSELREGT, o. *haq soerat toekáran*.
 WISSELREKENING, vr. *bilangan (hesab) soerat hitoengon*.
 WISSELVALLIG, b. n. *ka-oebáhan, tiada karoeawan*.
 WISSELVALLIGHEID, vr. *prt jang ka-oebáhan, prt jang berganti-ganti*.
 WISSELVALLIGLIJK, bijw. *atas prt jang ber-oebah, dengan tiada karoeawan*.
 WISSELWINST, vr. *bást*.
 WIT, b. n. *poetih*.
 —, bleek, *bestorven, poetjat*.
 Het — te gedeelte van sommige bloemen, *sapa*.
 — te kleur, *warna poetih*.
 —, zoo als sommige menschen en buffels, *boelé*.
 Zwart op —, *soerat tanda tángan*.

Het — van een ei, *poetih telór*.
 — te vloed, zie VLOED.
 — vocht, dat als een floers somtijds het oog bedekt, *poetih berkaloebong*.
 —, om naar te schieten, *doel—, tanda sasáran*.
 Het — of onbeschreven gedeelte van een geschrift, *hásjijat, Ar.*
 — maken, *poetihkan, menoetihkan, békin poetih*.
 WIT, o. zie DOEL.
 WITACHTIG, b. n. *poetih sedikit, poetih djoeya*.
 WITBAARD, m. *mónjet hitam dengan djenggot poetih*.
 WITGEFLEISTERD, b. n. *terláboer dengan kápor poetih*.
 WITHARIG, b. n. *jang berramboet poetih*.
 WITHEID, vr. *kapoetihan, prt poetih, poetih*.
 WITJE, o. *koepoe koepoe*.
 WITKALK, m. *kápor bakal memoetihkan (menjápoé)*.
 WITKWAST, m. *djamboe-djamboe*.
 WITLIJVIG, b. n. *koelit poetih*.
 WITSEL, o. *kápor bakal menjápoé, kápor témboq*.
 WITTEBROOD, o. *rót poetih*.
 WITTEN, b. w. *sápoé dengan kápor, poetihkan, láboer dengan kápor*.
 WITTER, m. *toekang sápoé kápor*.
 WITWERKER, m. *toekang almárt (lamárt, L.)*.
 WOEDE, vr. *gálaq*.
 —, *toorn, amárah, márah, L., morka, Hoft*.
 WOEDEN, o. w. *djádi márah seperti gila*.
 — van toorn, *ringoetan, L.*
 —, tieren, *razen, ingar-bángar*.
 De — de zee, *láwt bertjaboel*.
 WOEDEND, b. n. *gálaq, boewas, geram*.
 Een — e hond, *andjing gálaq*.
 Een — e tijger, *harimaw gálaq*.
 Een — mensch, *orang jang geram, orang jang terláoe amat amárah*.
 WOEKER, m. *ribbán, Ar., roebiat, Ar., boenga oewang jang terláoe bánjaq*.
 WOEKERAAR, m. *rab-á, Ar., rabin, Ar., orang jang mákan boenga oewang terláoe bánjaq*.
 WOEKEREN, b. w. *mákan ribbán, mákan boenga oewang terláoe bánjaq, mákan bást oewang, mákan ganda-berganda*.
 WOEKERGELD, o. *derham (oewang) ribbán*.
 WOEKERHANDEL, m. *perntagáan dengan ribbán*.
 WOEKERWINST, vr. *lába roebiat jang boekan pátoet*.
 WOEKERZUCHT, vr. *lóba akan ribbán (roebiat)*.
 WOELACHTIG, b. n. van eenen zieke, *balisah, kaloh kassah*.
 —, onrustig, *tiada bóleh diam, máw ganggoe sakádjá*.

WOELEN, b. w. winden, *bâbat, lilit*.
 —, onrustig zijn, zooals een zieke, *lisah, balisah, kaloh kassah*.
 —, lastig zijn, *ganggoe, gâdoeh*.
 —, zie **WROETEN**.
WOELGEBEST, m. *pengganggoe, orang hiroehâra, orang ganggoe sâjja*.
WOELIGHEID, vr. van eenen zieke, *kala-koewan balisah*.
WOELING, vr. omwinding, *pembabâtan, pelilitan*.
WOELSEL, o. *bârang babâtan*.
WOELZIEK, b. n. *jang soeka gâdoeh, orang mengampar*.
WOENSDAG, m. *hârt arâdâ, hârt rebo, L*.
WOERHAAN, m. zie **FAZANT**.
WOEST, b. n. van gronden, *hoetan*.
 Een geheel — land, *tânah hoetan sahâdja, mawât, Ar*.
 —, eenzaam, *soenji, soenji-sinnjap, sept, L*.
 —, onbeschaafd, *pankogh, tâda tâhoe âdat*.
 —, ruw, *gârang*.
 —, wild, *gâlaq, boewas*.
 Zijne manieren zijn zeer —, *kalakoe-wanja terlâloe gârang, S. R. 9*.
WOESTELIJK, bijw. zie **RUWELIJK**.
WOESTENIJ, vr. *râmba, belantâra, goeron*.
WOESTHEID, vr. van gronden, *kalakoewan hoetan*.
 —, eenzaamheid, *kasoenjian*.
 —, zie **LOS BANDIGHEID**.
WOESTIJS, vr. barre woestenij, *goeron, bâdiat, Ar, tânah mâti, pidiang belantâra*.
 —, begroeide wildernis, *hoetan*.
 De — (der Israëlieten), *el tih, Ar, Rich*.
WOESTIJSBEWONER, m. *orang bedawt, Ar, badwi, Ar*.
WOL, vr. *boeloe domba, boeloe birt-birt, tsoef, Ar*.
 Veel geschreeuw maar weinig —, *alang kapâlang*.
WOLBAAL, vr. *kârong boeloe domba*.
WOLBOOM, m. *pohon kâpoq, rangâi, pohon randoe*.
WOLF, m. *goerk, Perz., dzib, Ar*.
WOLFSKUIL, m. *serlong, pellôbang*.
WOLFSFOOT, m. (*Lycopodium*) *koempaat, Soend*.
WOLFSWORTEL, m. (*Aconitum lycoctonon*) *chânig' dz-dzib, Ar, (zib)*.
WOLK, vr. *awan, méga, még, Perz., mégha, Sansk., méga, Jav*.
 —en, *awan-awan, awan-kumâwan*.
 Eene witte —, *awan poethi*.
 Zamengepakte —en, *rakam, Ar*.
 Donkere —, *ramang, ramnang*.
 Eene regen —, *awan mengandong hoedjan*.
 —en, die tegen elkander indrijven, *îma-îma*.
WOLKAARDE, vr. *sisir boeloe domba*.
WOLKAARDEN, b. w. *menjisir boeloe domba*.

WOLKACHTIG, b. n. *seperti awan, sa-roepa méga*.
WOLKBREUK, vr. *hoedjan goegoer*.
WOLKENGODEN, m. meerv. *mambang*.
WOLKENHEMEL, m. *akas awan-awan*.
WOLKJE, o. *awan ketjil*.
WOLKIG, b. n. *ramang, tedoh, ber-awan-awan*.
WOLKOOPER, m. *orang djoewal boeloe domba*.
WOLLEN, b. n. *boeloe domba, boeloe, tsoef, Ar*.
 — stof, *kâjin boeloe, kâjin tsoef*.
WOLLENGAREN, o. *benang boeloe domba*.
WOLLENHANDEL, m. *perntagâan boeloe domba*.
WOLLENWEVER, m. *orang tenoen boeloe domba*.
WOLLIG, b. n. *berboeloe*.
WOLLIGHEID, vr. *prt jang berboeloe*.
WOLVENDAK, o. (dat aan vier zijden afloopt) *atap ki-mas kahoerap*.
WOLVERWEN, o. w. *tjelop boeloe (kâjin boeloe)*.
WOLVIN, vr. *goerk betina*.
WOLVLOK, vr. *gompal boeloe domba*.
WOLWASSCHEN, o. w. *tjoefj boeloe domba*.
WONDARTS, m. zie **CHIRURGIJN**.
WONDARTSENIJ, vr. zie **CHIRURGIE**.
WONDBAAR, b. n. *jang dâpat di loeka, jang boleh kena loeka, L, tâda betoewah*.
WONDBAARHEID, vr. *kalakoewan jang tâda betoewah (betah, L)*.
WONDBALSEM, m. *obat loeka*.
WONDE, vr. *loeka*.
 —, die het gebeente treft, *moenagqilat, Ar*.
 Eene ligte viesch —, *bâdliât, Ar*.
 Eene — ontvangen, *kena loeka*.
 Doodelijke —, *loeka kamatian*.
 Eene oude —, *loeka lâma, nâtsoer, Perz*.
WONDEN, b. w. *meloeka, meloekâ-t*.
 —, van onderen door eenen bamboezen vloer, *roedja, rôlog*.
WONDER, o. wonderwerk, *môedjizat, Ar, perboewâtan jang âdjâib*.
 —, iets dat verwondering wekt, *jangângan*.
 Zij is een — van schoonheid, *makka orang parampoevan itoe terlâloe amat êlog pârânsja*.
WONDERBAAR, b. n. wonderlijk, als een wonder, *sa-bagei môedjizat, kêân sakâli*.
 —, kostbaar, *indah-indah*.
 —, vreedend, zeldzaam, *djârang, âdjâib, Ar*.
 Wonderbare dingen, *âdjab, Ar*.
WONDERBAARLIJKHEID, vr. *prt jang âdjab, kalakoewan jang kêân sakâli*.
WONDERBEELD, o. *pâtong môedjizat*.
WONDERBLOEM, vr. (*Mirabilis*) *kumbang pâqi sôré*.
WONDERBOOM, m. kruisboom, *pohon djâraq*.
WONDERBOOMOLIE, vr. *mûnjan djâraq*.
WONDERDAAD, vr. *perboewâtan môedjizat*.

WONDERDIER, o. *binatang jang adjâib*.
 WONDERDOENER, m. *jang berboewat mède-
djizat*.
 WONDEREN, o. w. zie VERWONDEREN.
 WONDERKRACHT, vr. *kasaktian, saqtî*.
 WONDERLIJK, b. n. zie WONDERBAAR.
 WONDERLIJKHEID, vr. *prt jang adjâib*.
 WONDEROLIE, vr. *bondet*.
 WONDERSCHOON, b. n. *terlâloe indah-indah*.
 WONDERSPREUK, vr. *mantrâ*.
 WONDERSTUK, o. *perboewatan jang adjâib
(indah-indah)*.
 WONDHELER, m. zie CHIRURGIJN.
 WONDIJZER, o. *tjongkil*.
 WONDKOORTS, vr. *demam loeka*.
 WONDPLEISTER, vr. *kójoq loeka*.
 WONDTEEKEN, o. *pároet, tanda loeka*.
 WONDWATER, o. *oer obat loeka*.
 WONDZALF, vr. *kójo loeka, obat loeka*.
 WONEN, o. w. *doedoeq, diam, berdiam,
tínggal, L., tínggal doedoeq*.
 Tijdelijk —, *ada terhênti*.
 — (van eenen vorst), *jang bertachta
karadjâän*.
 Zoo lang wij op dezen berg —, *sa-lâma
kita doedoeq di atas goenong ini, S. R. 21*.
 Te Palembang —, *doedoeq di negri
Palimbang*.
 WONER, m. *orang pedoedoeq*.
 WONING, vr. *huis, roemah*.
 —, woonplaats, *tampat doedoeq, tampat
kadoedoeqan*.
 Het is ledig in deze —, *hampâlah dâlam
roemah ini*.
 Vorstelijke —, *astâna, zie HOF, PALEIS*.
 WONNE, vr. *wonst, råwan, masarrat, Ar.
(mesrá)*.
 WOON, vr. *kadoedoeqan, kadâman*.
 Zich met der — naar Padang begeben,
pergi doedoeq di negri Padang.
 WOONACHTIG, b. n. *berdoedoeq, berdiam*.
 WOONBAAR, b. n. *bâjiq akan tempat doedoeq,
dâpat di doedoeq orang, bâjiq akan djâdi
tampat kadâman (kadoedoeqan)*.
 WOONHUIS, o. *roemah, roemah tampat ka-
doedoeqan*.
 WOONPLAATS, vr. *sakinat, Ar., sakinât,
meerv., zie WONING*.
 De — Gods, *arsj Allah, eig. de troon
Gods*.
 WOORD, m. *waard, itiq djantan, bêbêq
laki-lâki, L.*
 WOORD, o. *kâta, perkatâän, kalâ, Ar.,
gawel, Ar., loghat, Ar., kalimat, Ar., qil,
Ar., sabda, firmân, Ar., foewahat, Ar.*
 Volgens de uitspraak van onze gods-
dienst mag men hunne — en niet aanne-
men, *paadda parintah hoekoem kita poenja
agama tiadilah boleh di pâkei dia poenja
perkatâän, Ml. Br.*
 Een oprecht —, *kâta benar, gawel el
haq, Ar., (boven brieven wordt zulks dik-
werf gesehreven)*.

Het — Gods, *firmân Allah & kalimat
Allah, Ar.*
 Het — des konings, *sabda rádja*.
 Harde — en, *kâta kras, kâta brat*.
 Einde (slot) der — en, *tammât el kalâm*.
 Zijn — geven, (eene gelofte doen om
een feest of iets anders te geven na de
verhooring van eenen wensch,) *bergawel*.
 Zijne — en volgen, *menoeroet katânja*.
 Een enkel —, *sa-pâtah kâta*.
 Hoor dan nog twee of drie — en, *makka
di dengarkan olehmoe doewa tiga pâtah
kâta lâgi, M. S. R. 17*.
 —, belofte, *djandji*.
 Hij is een man van zijn —, *makka tâlah
tetap atas djandjinja*.
 Goede — en geven om iets te verkrij-
gen, *sarâna*.
 Zijn — breken, *rombaq djandji*.
 Dat zijn geene — en, die men mag
bezigen, *itoe boekannja kâta di katâkan-
nja, S. R. 96*.
 Hem de — en uit de keel halen, *men-
djôloq katânja*.
 Het —, (de waarheid, Christus,) *gâlo
l-haq, Ar.*
 WOORDAFLEIDING, vr. *atsal perkatâän, toe-
roenan perkatâän*.
 WOORDBREKER, m. *jang merombaq, djandji
jang moengkir*.
 WOORDBREKING, vr. *hâl moengkir, merom-
baq djandji*.
 WOORDBUIGING, vr. *tsaraf, Ar.*
 WOORDELIJK, b. n. *loghawî, Ar.*
 — e verklaring, *pengartian loghawî*.
 WOORDENBOEK, o. *kitâb loghat, Ar.*
 WOORDENBOEKKUNDE, vr. *ilmoe 'l-loghat, Ar.*
 WOORDENBOEKSCHELVVER, m. *ahlo 'l-loghat,
Ar.*
 WOORDENLIJST, vr. *daftar loghat, Ar., soe-
rat perkatâän*.
 WOORDENRIJK, b. n. *bânjaq perkatâän*.
 Iemand die zeer — is, *orang jang
melonjotkan katânja*.
 WOORDENRIJKHEID, vr. *kabanjâkan per-
katâän*.
 WOORDENSTRIJD, m. *perbantâhan kâta*.
 WOORDGRONDING, vr. *atsal perkatâän, pöhon
kâta, nahoes, Ar. (eig. nahwoen), tats-
rif, Ar.*
 WOORDHOUDER, b. n. *woordhouder, jang
tetap atas djandji, jang péngang djandji*.
 WOORDHOUDING, vr. *hâl tetap atas djandji,
hâl péngang djandji*.
 WOORDJE, o. *perkatâän jang ketjil, loghat
el-tsaghîr, Ar.*
 WOORDVOEGING, vr. *tâlif, Ar., penghoe-
boengan kâta*.
 WOORDVOERDER, m. *orang jang berchothbat*.
 WORDEN, o. w. *djâdi, kadatângan*.
 —, in wording zijn, *mendjâdi*.
 Rijk —, *djâdi kâja*.
 Ziek —, *kadatângan sâkit*.

Goed —, *djádi bájiq*.
 Hij beveelt: „word!” en het wordt,
bahoewa bafirmán ia djadilah! makka djádi ia, M. S. R. 22.
 Want het geringste verstand neemt aan,
 dat iets niet van zelve wordt, noch zich
 zelven doet worden, *kárana sa-koerang-koerang boedé menarima ini djoega bahoewa bárang sasowéatoc itoe boekan djádi ataw djadikán sendirinja*, M. S. R. 29.
 —, optreden, *nájiq*.
 Koning —, *nájiq rádjá*.
 Getuige —, *nájiq sjaksi*.
 Tot niet —, *tiáda djádi bergoena sa-káli*.
 —, (lijd. vorm,) *dí*.
 Betaald —, *dí bájar*.
 WORDEND, b. n. *lági djádi, jang djádi*.
 WORDING, vr. *háal djádi (mendjádi)*.
 WORGEN, b. w. zie VERWURGEN.
 WORGING, vr. (met de handen) *háal tjekéj lèhèr*.
 —, (met een koord) *háal mengoedjoet, pengoedjoetan*.
 WORGKOORD, o. *tált mengoedjoet, tált bakal mengoedjoet*.
 WORM, m. *oelat, hoelat*.
 Aard—, *tjátjing tánah, charáthín*, Ar.
 Darm—, *tjermí, krimí, kermí*, Jav., kremt, Soend., *krimí*, Sansk., *tjátjing, tjermé*.
 Brand—, *tjátjing kambing*.
 Draad—, *tjátjing káki*.
 Hout—, koren—, *boeboeg*.
 Oor—, *oelar koeping, tampiris*.
 Spuit—, *tjátjing lipat*.
 Steen—, *oelat bádei*.
 Water—, paal—, *kápang*.
 Zijde—, *oelat bersoetri*.
 —, wormpje in de kweni (eene manggavruucht), *bólor*.
 —, made, *tentádeo, hoelat*.
 Slijm—, *tjátjing ingos*.
 —, wormpje, dat somtijds in het aanzigt komt, huidwormpje, *amah*.
 —en, die op gezette tijden bij de klippen in zee drijven en ingezult worden, *wáw*.
 WORMEN, o. w. *bekardja dengan soesah sa-káli*.
 WORMKRUID, o. *obat tjátjing, obat krimí*.
 WORMPJE, o. *oelat ketjil*, zie WORM.
 WORMSTEEK, vr. *bakas di mákan boeboeg, lóbang oelat*.
 WORMSTEKIG, b. n. *di mákan oelat (boeboeg)*, zie WORM.
 WORMVISCH, m. *ikan tjátjing*, (oneetbaar).
 WORMZIEKTE, vr. *sákit tjátjing, sákit krimí*.
 WOPF, m. *peloeláran, pelinpáran, háal me-loetar*.
 —, dragt van dieren, *boenting*.
 WORST, vr. *oeroetan*, L.
 WORSTELAAR, m. *orang bergoemoel*.

WORSTELLEN, o. w. *bergoemoel, begómél & bagoemol*, L., *berkoesjti, geloet*, Jav.
 WORSTELING, vr. *háal bergoemoel, koesjti*, Perz., *háal begómél*, L.
 WORSTELKUNST, vr. *ilmoe bergoemoel*.
 WORSTELPERK, o. *tampat órang bergoemoel*.
 WORTEL, m. *akar, machjar*, Ar.
 Zekere geneskrachtige —, *djadwár & zadwár*, Ar. en Perz.
 — van eenen boom, *akar póhon*.
 —, die in het water gelegd wordt om de visschen te bedwelmen, *toeba*.
 —, peen, *bortel*, verb.
 —, oorsprong, *póhon, atsal*, Ar.
 — schieten, *ber-ákar*.
 WORTELEN, o. w. *ber ákar, toemboeh akar*.
 WORTELHOUT, o. *kájoe akar*.
 WORTELSCHIETING, vr. *háal ber-ákar*.
 WORTELTIJE, o. *akar ketjil*.
 WORTELWOORD, o. *póhon perkataán*.
 Woud, o. *rímba, alas*, Jav., eig. *halas*.
 —, wildernis met struiken, boomen enz., *hoetan*.
 — in, — uit, *másoq hoetan terbit hoetan*.
 Vele onbekende wildernissen, —en en woestenijen doorgetrokken zijnde, *bébrápa melaloew hoetan rímba belantára jang tiáda berkatahoewan*, S. R. 54.
 WOUDEWONERS, m. meerv. wilde dieren, *íst rímba*, S. R. 6.
 WOUDEZIE, vr. *boewah karéndang, boewah bomberrettian*, Soend.
 WOUDEZEL, m. *kaldé hoetan, kaldé hoetan*, L.
 Woudgod, m. *déwa hoetan, pawána*, Sansk.
 Woudgodin, vr. *woudnimf, ferí, perí*, Perz.
 Woudheer, m. *toewan jang ampoenja hoetan*.
 Woudos, m. *banténg*.
 Woudslang, vr. *oelar hoetan*.
 Woudwachter, m. *kapála (djoeroe) rímba*.
 Woudzwijs, o. *bábi hoetan, bedoel*, Soend.
 Wouw, m. *hálang, lang, hoeloeng-hoeloeng*, L., *lang dárat*.
 WRAAK, vr. *toelah, pembalásan*.
 WRAAKBAAR, b. n. *jang hároes di tjelákan*.
 WRAAKGIERIG, b. n. *soeka toelah, háti pedih*.
 WRAAKGIERIGHEID, vr. *ingin akan toelah*,
 WRAAKGOED, o. *uitschot, bárang boesoq*.
 WRAAKWENSCH, m. *vloek, doá*, Ar., *lanat*, Ar.
 WRAAKZUCHTIG, b. n. zie WRAAKGIERIG.
 WRAAKZWAARD, o. *pedang pembalásan*.
 WRADDEL, m. *djoembil*.
 WRAK, b. n. *roesag, boeroq*.
 Een — schip, *kapal jang roesag*.
 WRAK, o. oud onbruikbaar schip, *kapal toewah dan roesag*.
 — van een vaartuig, *bóbrók-an práhoe*, L., *bakas práhoe jang káram*.
 WRAKEN, b. w. *tjelá, mentjelá, menjaláhi* zie AFKEUREN.
 —, o. w. *afwijken, sambér, simpang*.
 WRAKING, vr. *háal mentjelákan, pentjeláán*.

WRANG, b. n. *sepat, sapat, pedar, sedal*.
 — e *banana, pisang sapat (sepat)*.
 —, *zuur, asam, mäsam*.
 —, *scherp, eenigzins bitter, kalat*.
 WRANGEN, m. *meerv. gading-gading*.
 WRANGHEID, vr. *prî jang sepat (pedar)*.
 WRAT, vr. *kakoewat, koetil*.
 —ten hebben, *berkoetil*.
 WRATTIG, b. n. *penoeh kakoewat (koetil)*.
 WREED, b. n. zie WRANG.
 —, *hard, kras*.
 — van inborst, *thlâlim, Ar. (zâlim), kedjam, gemas, L., djâft, Ar., djâ-ir, Ar. Zeer —, thlaloem, Ar., zuloem*.
 WREEDAARD, m. *orang thlâlim, orang kedjam*.
 WREEDAARDIG, b. n. *berparangî thlâlim, kedjam, gemas, L.*
 —, *bijw. dengan thlâlim, dengan gemas, L.*
 WREEDAARDIGHEID, vr. *wreedheid, parangî thlâlim*.
 WREEF, vr. *van den voet, atasnja kâki*.
 WREKEN, b. w. *toelah, menoelah, bâlas djâhat*.
 WREKER, m. *jang menoelah, penoelah, orang jang membâlas djâhat*.
 WREKING, vr. *hâl menoelah, pembalâsan djâhat*.
 WREMELLEN, o. w. *wriemelen, soelor, me-njoelor*.
 WREMELING, vr. *hâl menjoelor*.
 WREVEL, m. *hâti bingis, kabingisan, doeng-kol, L.*
 WREVELDAAD, vr. *perboewâtan jang djâhat*.
 WREVELIG, b. n. *bingis, asem, L.*
 WREVELWOORD, o. *perkutâan jang kras (brat)*.
 WRIEMELLEN, o. w. zie WREMELLEN.
 WRIJFBAAR, b. n. *jang dâpat di loematkan*.
 WRIJFDOEK, m. *kâjin sêkkat, L., kâjin gôsoq*.
 WRIJFSTEEN, m. *bâtoe giling, pipisan*.
 WRIJTEN, b. w. *berbantah, tjerwêt, L.*
 —, *tegenwerpen, melâwan, melintang*.
 WRIJTER, m. *orang berbantah, toekang tjerwêt*.
 WRIJVEN, b. w. *schuren, gôsoq*.
 Tot poeder —, (op eenen steen) *meloe-matkan, pipis, asah*.
 Tusschen steenen —, *vermalen, op eenen wrijfsteen —, giling*.
 —, in—, *smeeren, loeloet*.
 Het ligchaam —, *oeroet*.
 De tanden met eenen steen of iets anders — om ze zwart te maken, *tarsei*.
 Het ligchaam drukkende —, *pidjit*.
 De handen —, *kartag tangan*.
 —, *polijsten, oepam*.
 —, *slijpen, asah*.
 Onder den neus —, *verwijten, tampe-lig, bangkil, bangkit, L.*
 Tusschen de handen —, *gisir, ka-loeseq*.

Twee ligchamen tegen elkander —, *kisil*.
 WRIJVER, m. *jang menggôsoq, enz. zie WRIJVEN*.
 WRIJVING, vr. *penggôsok-an, zie WRIJVEN*.
 WRIKBAAR, b. n. *jang dâpat di gerakkan*.
 WRIKKEN, b. w. *menggerakkan, menggôjang*.
 —, *met eenen pagaai of roeriem, oewit, hoewit, ówat*.
 —, o. w. *bergeraq, bergôjang*.
 WRIKKING, vr. *penggerakkan*.
 WRINGEN, b. w. *uitwringen, prah, pras, L.*
 De handen —, *kartag tangan, poelus tangan*.
 Zich — van pijn, *mengiroetkan dirinja*.
 WRINGING, vr. *hâl memrah (pras, L.)*
 WRINGSLANG, vr. *oelar petola*.
 De groote —, *oelar mamdoed*.
 WROEGEN, b. w. *sesal, menjesal*.
 Door een wroegend geweten gekweld worden, *di mâkan sesal hâti*.
 WROEGING, vr. *hâl menjesal, sesal, pe-njesal*.
 IJdele —, *sesal jang sia-sia*.
 WROETEN, o. w. *sangkor, songkor, koeroq, L., gâroq, garoq*.
 —, zie WORMEN, TOBBEN.
 WROETING, vr. *hâl menjongkor*.
 WROK, m. *damdand, bintji, doengkol, L.*
 WROEKEN, o. w. *berdamdam, menâroh dam-dam, perdamdam*.
 En —de in het hart, dan *berdamdam dâlam hatinja*.
 WROKKIG, b. n. *jang berdamdam*.
 WRONG, vr. *hoofddoek, dastar, stangan, boelang-boelang*.
 —, *knoet, ineengedraaide haren, kondé, djibol*.
 Door Hanoman werd het haar van al die bijwijken tot —en gemaakt, *makka oleh Hanoman habis di kondénja goendiq itoe, S. R. 125*.
 WRONGEL, vr. *tjirit dâdt*.
 Gedroogde —, *dâdi kring*.
 WUFT, b. n. *ligt van beweging, tjepat*.
 —, *veranderlijk, loepa dan lâlei, bingong, tiâda karoewan*.
 WUFTELJK, *bijw. dengan loepa dan lâlei*.
 WUFTIGHEID, vr. *onnadenkendheid, prî loepa dan lâlei, kalakoewan orang jang tiâda karoewan*.
 —, zie VLUGHEID.
 WUIVEN, b. en o. w. *lumbei, oelap, L., tjârap-tjârap*.
 Met de hand —, *lumbei dengan tangan*.
 WULP, m. *welp, anaq binâtang liar*.
 WULPSCH, b. n. *doekâna, gâtal, kandji, brantjah, L.*
 Eene —e vrouw, *parampoewan doekâna (gâtal)*.
 WULPSCHELIJK, *bijw. dengan gâtal (doekâna)*.
 WULPSCHHEID, vr. *ka-inginan, kalakoewan doekâna, prî gâtal*.

WURGDRAAD, m. (bij de vuurw.) *ták tjá-ráwat*.
 WURGEN, b. w. zie WORGEN.

WURM, m. zie WORM.
 WURMEN, o. w. zie WORMEN.

X en Y.

Deze letters komen alleen in vreemde woorden voor, en de woorden met IJ moeten onder de I gezocht worden.

Z.

Z, vr. *zá*, Ar.

ZAAD, o. van planten en kruiden, *benih*, *bánf*.

— van vorigen oogst, *oesang*.

—, pit, korrel, *bidji*.

—, (sperma) *mení-j*, Ar., *ment*, *gcládr*, *dárah poetih*, *zadah*, Perz.

— schieten, *memantjar* (*anzala*) *ment*.

—, (vogeltjes—) *djoewáwoet*.

—, nakomelingschap, *benih*, *bánih*, *báni*.

Ajuin—, *benih báwang*, *bidji báwang*.

— dragen, *berbidji*.

—, (graan), *pádt*.

ZAADADER, m. *oerat ment*.

ZAADBAL, m. zie TEELBAL.

ZAADBOL, m. bloembol, knol, *oembí*, L., *iboe*.

ZAADDORSCHER, m. *orang menebah*, *penebah*, *orang meloebor*.

ZAADHANDELAAR, m. *orang djoewal pádt*.

ZAADHUISJE, o. *koelit bidji*.

ZAADJE, o. *bidji ketjil*.

ZAADKORREL, m. *bidji*.

ZAADLOOF, m. *sákit ment mengálar* (*ka-loewar*).

ZAADOOGST, m. *penoeveian*.

ZAADSCHETING, vr. (van planten) *hál berbidji*.

—, (ejaculatio) *hál berpantjar ment*.

ZAADVLESJE, o. *selapoe ment*.

ZAADVLOEIJING, vr. door — bevekt, zoodat men zich eerst moet wasschen, voor dat men bidt, *djoenoeb*, Ar., *djanábat*, Ar.

—, a contactu aut rei veneræ imaginatione, *madzi*, Ar., Tsir. 28.

ZAADWINKEL, m. *kadei orang djoewal bidji-bidjian*.

ZAADZAAIJER, m. *orang menábor*, *penábor*, *orang menjebar*, L.

ZAADZAK, m. *károng bidji-bidjian*.

—, rijst, *károng bras*.

ZAADZOLDER, m. *djoelápang*, *loemboeng*, L.

ZAAZ, vr. *gírgádji*, L., *garagádjí*, *gírré-gádjí*.

ZAAGHOUT, o. *kájoe bakal di gírgádji*.

ZAAGLOON, o. *oepah gírgádji*.

ZAAGMEEL, o. zie ZAAGSEL.

ZAAGMOLEN, m. *kisáran gírgádji*.

ZAAGSEL, o. *serboeg gírgádji*.

ZAAGTAND, m. *gígi gírgádji*.

ZAAGVIEL, vr. *bestí pemboekoq gírgádji*.

ZAAGVISCH, m. *tjoetjoet pandrom*.

ZAAGVORMIG, b. n. *sa-roepa gírgádji*.

ZAAIBAAR, b. n. *jang dápat di tábor kan*, *jang bóleh di sebar*.

ZAAIJEN, b. w. *tábor*, *sebar* & *subbar*, L., *menjubbar*, L.

Rijst —, rijstvelden bebouwen, *menjáwah*, *tánam pádt*.

Rijst op hooge gronden —, *toegal*.

Rijst —, om te verplanten, *bájat*, *subbar*, L. (*menjubbar*) *pádt*, L.

Dun gezaaid, *djárang*, *tjeroewf*.

Het gezaaide, *hoema-hoemáan*.

ZAAIJER, m. *penábor*, *orang menábor*, *orang njubbar*, L.

ZAAIJING, vr. *penáboran*, *hál menábor*, *hál njubbar*, L.

ZAAIKOREN, o. *pádt bakal membájat*, *pádt bakal njubbar*, L.

ZAAILAND, o. laag rijstland, *sáwah*.

—, zaaiakker, *pembájat benih*, *ládang*, *gága*, Jav.

ZAAILING, vr. *bíbit*.

ZAAIMAAND, vr. *boelan* (*moesim*) *membájat*, *boelan menjubbar*, L.

ZAAITJID, m. *moesim membájat*, zie ZAAIMAAND.

ZAAIVELD, o. zie ZAAILAND.

—, akker, *bendang*.

ZAAIZAAD, o. *bidji-bidjian*, *bíbit*, L., *zariát*, Ar.

ZAAK, vr. *perkára*, *hál*, Ar., *bitjára*, *atjára*.

Onaangename —, *lawaaí*, *stórt*, *ístórt*, Port., *oemoer*, Ar.

Eene geringe —, *perkára ketjil*.

Eene belangrijke —, *perkára besaar*.

Iemands — voorstaan, *toelong orang bitjára*.

Dat is mijne — niet, *itoe boekan kita poenja perkára*.

Wat is er toch van zijne —? *apa gará-
ngan hálnja.*

De — met al de omstandigheden, *fál
ahwálnja.*

Iedereen is verantwoordelijk voor zijne
eigene —, *másing-másing handaq tunggoeng
perkaránja sendiri.*

Kleine zaken, *perkára ketjil, asjd, Ar.,
perkára jang kapálang sádjá.*

ZAAKBEZORGER, m. *moewakkal, Ar., zie
PROCUREUR.*

ZAAKGEELASTIGDE, m. *wakil, Ar., soeroehan.
Algemeene —, wakil moethataq.*

ZAAL, vr. Indische, op zijde opene zaal,
*baleiroewang, baleirong, nága-nága, sála,
Sansk.*

—, eetzaal, *ghorfat, Ar.*

Eene verhevene —, *peldjan.*

—, voorhuis, *pelantáran.*

ZAAN, vr. *dádt, Hind., tájer.*

ZABBEREN, o. w. zie KWIJLEN.

ZACHT, b. n. lief (van geluid), *merdoe.*

— (van slaap), *sedap, émaq, L.*

Een — gemoed, *hátí jang lemah lemboet.*

— voor het gevoel bij aanraking, *lem-
boet, lembéq.*

—e aarde, *tánah lembéq, tánah loenag.*

—, mollig, poezelig, *unpoq.*

—, week, (zoals doode, nog niet be-
dorven visch), *bantoe.*

—, vriendelijk, *mánis.*

Een — ei, *telór éntjér.*

— maken, *melemboetkan.*

ZACHTAARDIG, b. n. zie ZACHTMOEDIG.

ZACHTHEID, vr. *kalemboetan, prt jang lemah-
lemboet.*

ZACHTJES, bijw. *perláhan-láhan, plan-plan, L.
— spreken, berkáta perláhan-láhan,
bijára plan-plan, L.*

— waaijen, *sapoe-sapoewi.*

ZACHTMOEDIG, b. n. *djinaq hátí, lajin, Ar.,
lemboet hátí, loenag hátí, rápoh hátí,
atoel, Jav.*

ZACHTMOEDIGHEID, vr. *prt jang lemah-lem-
boet, parángí jang mánis, thirriqat, Ar.,
laján, Ar.*

ZACHTMOEDIGLIJK, bijw. *dengan lemah-lem-
boet, dengan mánis.*

ZACHTZINNIG, b. n. *mánis, djinaq hátí, lem-
boet hátí, tsaboer, Ar.*

ZADEL, m. *palána, pálána, Perz., pelána,
kekápah, sèlla, verb. van sadel of sael,
oud Ned.*

Engelsch —, *palána (sèlla) inggris.*

Uit den — werpen, *menjdátóhkan derri
atas pelána.*

Vast in den — zitten, *doedoeq tetap di
atas koeda; fig. berkantjangan dengan tetap,
tiáda beroebah.*

ZADELEN, b. w. *kenákan palána, tároh sèlla,
L., bape; palanákan.*

ZADELKLEED, o. *kájin toetop palána (sèl-
la, L.)*

ZADELKNOP, m. *hoeloe palána.*

ZADELKUSSEN, o. *bantal palána.*

ZADELMAKER, m. *pandei palána, toekang
sèlla.*

ZADELPAARD, o. *koeda palána, koeda sèlla,
L., koeda toenggang.*

ZADELRIEM, m. *tátí palána, tátí sèlla, L.,
tátí proet koeda.*

ZADELTJE, o. *pelána ketjil, sèlla ketjil.*

ZADELTUIG, o. *pekájin (pakéán) koeda.*

ZAGENMAKER, m. *pandei girgádjí, toekang
girgádjí.*

ZAGEN, b. w. *girgádjí, menggirgádjí.*

Gezaagd worden, *di girgádjí.*

ZAGER, m. *orang jang menggirgádjí.*

ZAK, m. rijst—, *károng.*

Geld—, *kandong, kandoengan.*

—, beurs, *pondá pondá, kanthong.*

—ken om muskaatnootpoeder uit te
persen, *bising-bising.*

—, harig kleed, *kambekí.*

— van bladeren om rijst in te doen,
sompit.

Knap—, *boq'já.*

Groote grove —, *károng besaar, bá-
sanat, Ar.*

— in een kleed, *sákko, verb., kandong.*

Eenen — dragen, *berkandong.*

Een kleine matten —, *kampil.*

ZAKBOEKJE, o. *soerat kandoengan.*

ZAKDOEK, m. *sápoe tángan.*

— met witte punten, *sápoe tángan soe-
doet poetih.*

ZAKELIJK, b. n. *dzátí, Ar., píntang, páling
besaar.*

—e inhoud, *ichtitsár.*

Het —e mededeelen, *ngatákan bárang
dzátí, kasst bertáhoe bárang (perkára) jang
páling besaar.*

ZAKELIJKHEID, vr. *prt dzátí.*

ZAKGELD, o. *belandja, oewang sákko, L.,
oewang kandoengan.*

ZAKHOROLOGIE, o. *orlódjí sakko, L.*

ZAKJE, o. *károng ketjil, poent-poent, per-
boewáhan.*

Matten —, *kampil, kampil.*

— waarin rijst gekookt wordt, *orang.*

Een bijzonder — om er rijst in te koo-
ken, *loerong katoepaq.*

ZAKKEDRAGER, m. *koelí, orang jang pikol
károng.*

ZAKKEN, b. w. *károngkan, másoqkan dálam
károng, mengandoeng, kandoengan*

—, dalen, *toeron.*

—, inzakken, (in den grond,) *ringas,
amblés, L.*

— van drab, *doedoeq.*

De koffij is nog niet gezakt, *koppí
belum doedoeq, L., qahwah belum doedoeq.*

— in prijs, *toeron harga.*

ZAKKENGOED, o. *grove stof, mastoelí.*

ZAKKENROLLEN, o. w. *subbtrot, L.*

ZAKKING, vr. zie VERZAKKING.

ZAKLINNEN, o. *mastoelt*.
ZAKPISTOOL, o. *pistól ketjil*, L., zie **PISTOOL**.
ZAKPUT, m. zinkput, *tampat pekoenpoelan loempoer gót*, L.
ZAKUURWERK, o. zie **ZAKHOROLOGIE**.
ZAKVOL, m. *sakko penoeh*, L., zie **ZAK**.
ZALF, vr. *kójoq, kójo*.
 Welriekende —, *owap-oerap*.
 — voor vrouwen, die eene miskraam gehad hebben, *minjaq pontiánaq, masoeh*, Ar.
 —, welriekend smeersel, *djadjebátan*.
ZALFOLIE, vr. *minjaq goedoes*.
ZALFPOT, m. (doos,) *tampat (bakas) kójo*.
ZALFDOOS, vr. (toilet)doos,) *tjapoe*.
ZALIG, b. n. *bagja, bája*, Sansk., *baghia, chálits*, Ar. (eig. is *chálits* zuiver).
 Een — mensch, *órang bagja, órang chálits*.
 — verklaren, *menggoedoeskan, mengchálitskan*.
ZALIGE, m. *órang bagja, órang chálits, órang berbahagia*.
ZALIGEN, b. w. *mengchálitskan, bahagiákan bagjákan*.
 Zaliger gedachtenis, *marhoem*, Ar., *roewáhnja*.
 Mijn vader zaliger, *ajahnda marhoem, Hofi, roewáhnja bápa*.
ZALIGHEID, vr. *chálits*, Ar., *salámat sem-porna, sáddat*, Ar.
ZALIGLIJK, bijw. *atus pró chálits*, *dengan bagja*.
ZALIGMAKER, m. heiland, *moechalits*, Ar.
ZALIGMAKING, vr. *hál mengchálitskan*.
ZALIGSPREKING, vr. *hál menggoedoeskan*.
ZALM, m. soort van —, *wádong*.
ZALMSTAART, m. *ékor wádong*.
ZALVEN, b. w. *oerap, mengoerap, baperminjaqkan, berkójo*.
 —, wijden, heiligen, *tabhiskan*.
 Enen zieke met heilige olie —, *mengoerap órang sákit dengan minjaq goedoes*.
ZALVING, vr. *pengoerápan*.
ZAMELEN, b. w. *koempol*, zie **VERZAMELEN**.
ZAMEN, bijw. *bijeen*, met elkander, te zamen, *sáma-sáma, bersáma-sáma*.
 Te — gaan, *berdjálan bersáma-sáma*.
ZAMENAARDEN, o. w. *sáma prinja, ada sabáwoe'n*.
ZAMENBINDEN, b. w. *ikat bersáma-sáma*.
 —, vereenigen, *hoebong, menghoebong*.
 Letters —, *menghoebong hoerof*.
ZAMENBINDING, vr. *pengikátan*.
 —, vereeniging, *penghoebongan*.
 —, lassching, *samboengan, penjamboengan*.
ZAMENBRENGEN, b. w. *koempol, koempoelkan, hémpon, hémponkan*.
ZAMENBRENGING, vr. *pengoempoelan, penghémponan*.
ZAMENBUIGEN, b. w. *bantóqkan rápat-rápat*.

ZAMENDOEN, b. w. *tjampor, hoelam, pasertákan*.
 — met iemand, *berboewat bersáma-sáma*.
 — (in den handel,) *berséro*, L.
ZAMENDRAAIJEN, b. w. *píntal kintjang*.
ZAMENDRAAIJING, vr. *hál memíntal kintjang, pemíntálan*.
ZAMENDRAGEN, b. w. *báwa bersáma-sáma, báwa (koempol) paadda sátoe tampat*.
ZAMENDRIJVEN, b. w. zie **BIJEENDRIJVEN**.
 —, o. w. *hánjoet bersáma-sáma kapada sátoe tampat*.
ZAMENDRUKBAAR, b. n. *jang dápat di tákan rápat-rápat*.
ZAMENDRUKKEN, b. w. *tákan (tíndís) rápat-rápat*.
ZAMENDRUKKING, vr. *hál menákan rápat-rápat*.
ZAMENGAAN, o. w. *berdjálan bersáma-sáma*.
ZAMENGEHOOPT, b. n. *opeengehoopt, geklonterd, bergompal, terstjampol*.
ZAMENGESTELD, b. n. *tersoeson*.
 Niet — maar eenig, *tiáda tersoeson hánja asa*.
 En hetgeen — is heeft eene neiging (aan)trekkingskracht tot dat geene wat het samenstelt, *dan jang tersoeson itoe berkahandaq kapada jang menjoeson akan dia*, M. S. R. 31.
 —, dubbel, op malkander, *rangkap*.
ZAMENGESTELDHEID, vr. *prí (dzát) jang tersoeson*.
ZAMENGEZWOOREN, m. *órang jang moewá-faqat dengan bersoempah*.
ZAMENGIETEN, b. w. *toewang serta tjampor, tjampor dengan toewang*.
ZAMENGIETING, vr. *penoewángan dengan tjampor, pentjampoeran dengan menoewang*.
ZAMENHAKING, vr. *persangkoetan*.
ZAMENHALEN, b. w. *koempol, hémpon*.
ZAMENHANDEL, m. *persakoetewan órang berniága, persérowan órang berdjáging*.
ZAMENHANG, m. *perhoebongan, tambátan*.
 Gebrek aan —, *koerang perhoebongan*.
 — van metalen, *tjampoeran*.
ZAMENHANGEN, o. w. *berhoebong*.
 —, onderling vereenigd, *tertjampor*.
ZAMENHECHTEN, b. w. *hoebong, menghoebong*.
 —, lasschen, *sambong*.
ZAMENHECHTING, vr. (de daad,) *penghoebongan, penjamboengan*.
ZAMENHECHTSEL, o. *perhoebongan, sesamboengan, síndf*.
ZAMENHOOPEN, b. w. *menambon*.
 —, o. w. *berkoempol*.
ZAMENHOOPING, vr. *tamboen, tamboenan*.
ZAMENKETENEN, b. w. *meranteikan bersáma-sáma, menghoebong dengan rantei*.
ZAMENKETENING, vr. *hál meranteikan bersáma-sáma, penghoebongan dengan rantei*.

ZAMENKLANK, m. *boenji jang merdoe.*
 ZAMENKLEVEN, b. en o. w. zie KLEVEN.
 ZAMENKNOOPEN, b. w. *stmpoel bersâma-sâma.*
 ZAMENKNOOPING, vt. *penjtmpeolan bersâma-sâma.*
 ZAMENKOMEN, o. w. *dâtang bersâma-sâma, berkoempol, berhîmpon, berdjoempah.*
 ZAMENKOMST, vt. *pekoempoelan, perhîmpoenan.*
 —, *ontmoeting, pertemoewan, hâl berdjoempah.*
 Geheime —, *pertemoewan jang ter-îndap îndap.*
 ZAMENKOPPELEN, b. w. zie KOPPELEN.
 ZAMENKOUTEN, o. w. *berbantjang-bantjang, meng-ômong-ômong, L.*
 ZAMENKOUTING, vt. *hâl berbantjang-bantjang, hâl mengômong-ômong, L.*
 ZAMENLEGGEN, b. w. *târoh bersâma-sâma.*
 ZAMENLEIDEN, b. w. *hantar bersâma-sâma.*
 ZAMENLEVEN, o. w. zie ZAMENWONEN.
 ZAMENLEVIING, vt. *perhîmpoenan orang negri, pekoempoelan orang negri, kahidûpan orang demoem.*
 ZAMENLOOPEN, o. *zamenloop, pertemoewan.*
 Het — *van twee rivieren, pertemoewan soengei doewa bätang.*
 Plaats, punt van het —, *tampat pertemoewan.*
 ZAMENLOOPEN, o. w. *berdjâlan bersâma-sâma.*
 Paarden die —, *(een span uitmaken,) koeda jang djâdi sa-päsang.*
 Deze rivier loopt met die nabij de zee zamen, *makka soengei ini pertemoekan qjerna dengan soengei itoe dekat läwoet.*
 —, *bijeenloopen, berkoempol, berhîmpon.*
 —de omstandigheden, *hâl ahiwäl jang bertemoe antaranja.*
 In een middelpunt —, *bertemoe (berkoempol) paadda soewätöe poesat.*
 ZAMENMENGEN, b. w. *tjampor, hoelam, pâloe.*
 ZAMENMENGING, vt. *pentjampoeran, hâl mengoelam.*
 ZAMENMENGSEL, o. *tjampoeran.*
 ZAMENNAALJEN, b. w. *mendjâhit bersâma-sâma.*
 Te —, *door naajen vereenigen, sambong dengan mendjâhit, mendjâhit râpat-râpat.*
 ZAMENPAKKEN, b. w. *memboengkoes (kamiskan) bersâma-sâma, kabat bârang-bârang.*
 Menangk.
 ZAMENPAKKING, vt. *memboengkoesan bersâma-sâma.*
 —, *zamenhooping, tamboenan.*
 ZAMENPAREN, b. w. *djoedoekan.*
 ZAMENPARING, vt. *hâl berdjoedoe, hâl bekaq.*
 ZAMENPLAKKEN, b. w. *têmpêl bersâma-sâma, têtépêl râpat-râpat.*

ZAMENRAAPSEL, o. *bârang jang tertjampor, bârang poengoetan.*
 ZAMENRAPEN, b. w. *koempol-koempol bersâma-sâma, poengoet-poengoet.*
 ZAMENRAPING, vt. *hâl memoengoet, hâl mengoempol.*
 ZAMENRIJGEN, b. w. *oetas (tjoetjoeq) bersâma-sâma.*
 ZAMENROEPEN, b. w. *silâkan berhîmpon, panggil akan berkoempol.*
 ZAMENROEPIING, vt. *hâl silâkan berhîmpon, hâl panggil akan berkoempol.*
 ZAMENROEREN, b. w. *kâtjoq, adog tjampor bersâma-sâma.*
 ZAMENROLLEN, b. w. *goelong.*
 ZAMENROLLING, vt. *penggoeloengan.*
 ZAMENROTTEEN, o. w. *berkoempol dengan niat djâhat, berkoempol mâw kardja roesoe.*
 ZAMENROTTEING, vt. *pekoempoelan orang boesoq.*
 ZAMENRUKKEN, o. w. *koempol, berkoempol, hîmpon, berhîmpon, karoeman.*
 ZAMENRUKKING, vt. *hâl berkoempol (berhîmpon).*
 ZAMENSCHAKELEN, b. w. *mengchalqahkan, mengoebong tjintjin (mâta) rantei.*
 ZAMENSCHIKKEN, b. w. *atorkan bersâma-sâma.*
 ZAMENSCHIKKING, vt. *pengatoeran.*
 ZAMENSCHOLEN, o. w. *berkoempol, berkâwan, berhîmpon.*
 ZAMENSCHOLING, vt. *reroeboengan, perhîmpoenan, pekoempoelan, gjawgâ, Ar.*
 ZAMENSLAAN, b. w. *hantam.*
 ZAMENSLUITEN, b. w. *toetop bersâma-sâma.*
 ZAMENSMELTEN, b. w. *läboerkan bersâma-sâma, tjampor sambil läboerkan.*
 —, o. w. *djâdi antorj serta tertjampor.*
 ZAMENSMELTING, vt. *hâl bertjampor dengan (sambil) läboerkan.*
 ZAMENSPANNEN, b. w. *päsang bersâma-sâma.*
 —, o. w. *moewâfaqat dengan soempah, menjertâ-t.*
 ZAMENSPANNING, vt. *hâl bermoesâqat dengan soempah.*
 ZAMENSPELDEN, b. w. *ikat dengan peniti.*
 ZAMENSPRAAK, vt. *petoetoeran, perkâta-katâän.*
 ZAMENSPREKEN, o. w. *berkâta-kâta, bersâma-sâma, berbantjang-bantjang, mengômong-ômong, L.*
 ZAMENSPREKING, vt. *petoetoeran, hâl berkâta-kâta bersâma-sâma.*
 ZAMENSTEL, o. de daad van *zamenstellen, pengarângan, hâl mengârang.*
 —, *het zamengestelde, karângan.*
 —, *verband, perhoebongan.*
 ZAMENSTELLEN, b. w. *kârang, mengârang, mentâltskan.*
 —, *dichten, nâthlimkan.*
 Een en brief —, *mengârang soerat, nâjij soerat.*
 Een boek —, *mentâltskan kitâb.*

ZAMENSTELLER, m. *jang* mengârang, peng-
ârang *jang* mentâlfkan.
ZAMENSTEMMEN, b. w. zie OVEREENKOMEN,
OVEREENSTEMMEN.
ZAMENSTEMMEND, b. n. *berpatoetan*.
—, (in de muziek), *merdoe, énaq boe-
ninja, L.*
ZAMENSTEMMING, vt. zie OVEREENSTEMMING.
—, medewerking, *pertoeloengan*.
ZAMENSTOOTEN, b. w. *tjampor* dengan *toem-
boeg*.
ZAMENSTREMMEN, o. w. zie STOLLEN.
ZAMENSTREMMING, vt. *hâl djâdi bekoe*.
ZAMENSTRENGELEN, b. w. *pintal, anjam,
menganjam*.
ZAMENSTRENGELING, vt. *hâl pintal*.
ZAMENTREKKEN, b. w. *bijeensluiten, râpatkan*.
—, optellen, *djoenlahkan*.
—, inkrimpen, *karoekeot*.
—, o. w. *zich* vereenigen, *berkoempol,
berhâmpoel*.
Zich—, toesluiten, *toetop dirt, djâdirâpat*.
ZAMENTREKKEND, b. n. *bitter, wrang, kâ-
lat, galat*, zie WRANG.
ZAMENTREKKING, vt. *aaneensluiting, kara-
pâtan*.
ZAMENVLECHTEN, b. w. *anjam, menganjam
kalâbang, L.*
ZAMENVLECHTING, vt. *penganjâman*.
ZAMENVLECHTSEL, o. *sa-samboengan bârang
jang terpintal*.
ZAMENVLOED, m. *zamenvloeijing, pertemoe-
wan hâroes*.
— van twee rivieren, *pertemoewan
soengi doewa bâtang, hâl tumpoer*.
ZAMENVLOEIJEN, o. w. *bertemoe* dengan
mengâlir, tjamporkan ayer, tumpoer, Jav.
ZAMENVLOEIJING, vt. zie ZAMENVLOED.
ZAMENVOEGEN, b. w. *hoebong, menghoebong,
berdinding*.
—, vergaderen, *koempol, koempolkan
hîmpoel, hîmpoelkan*.
—, verkort teruggeven, *ichtitsârkan*.
—, (van dieren tot een span), *râkit*.
ZAMENVOEGING, vt. *penghoeboengan*.
—, *bijeembrenging, pengoempeolan, peng-
hîmpoelan*,
—, *vermenging, tjampoeran*.
ZAMENVOEGSEL, o. *perhoeboengan*.
—, van geslagen ijzer, lasch, *sasam-
boengan*.
—, der gewrichten, *sindi*.
ZAMENVOUWEN, b. w. *lipat bersâma-sâma,
hoeboeng* dengan *melipat*.
ZAMENVOUWING, vt. *pelipâtan bersâma-sâma*.
ZAMENVRIJVEN, b. w. zie ZAMENWRIJVEN.
ZAMENWASSEN, o. w. *toemboeh djâdi sâtoe*.
ZAMENWEEFSEL, o. *bârang jang di anjam
(kalâbang, L.)*.
—, *vereeniging, perhoeboengan*.
— van misdâden, *kabanjâkan perboe-
wâtan djâhat*.
ZAMENWERKEN, o. w. *kardja bersâma-sâma*.

—, *medewerken, bantoe kardja, me-
njerlâ-ti*.
ZAMENWERKING, vt. *hâl becardja bersâma-
sâma*.
—, *medewerking, pembantoeuan kardja,
hâl menjertâ-ti*.
ZAMENWEVEN, b. w. *dooreenweven, pâkan,
pâkankan*.
ZAMENWEVING, vt. *hâl berpâkankan*.
ZAMENWINDING, b. w. *likas bersâma-sâma*.
ZAMENWINDING, vt. *hâl melikas bersâma-
sâma*.
ZAMENWONEN, o. w. *doedoeg bersâma-sâma,
berroemah bersâma-sâma*.
Doen —, *doedoegkan*.
ZAMENWONING, vt. *hâl berdoedoeg bersâma-
sâma*.
ZAMENWRIJVEN, b. w. *tjampor* dengan *meng-
giling*.
ZAMENWRINGEN, b. w. *prah pras, L., ber-
sâma-sâma*.
ZAMENZETTEN, b. w. *târoh masing-masing,
târoh sâtoe per sâtoe, L.*
—, *rangschikken, pâsang, kârang, ator*.
—, zie ZAMENSTELLEN.
ZAMENZETSEL, o. *karângan, atoeran*.
—, *zamenzetting, hâl târoh masing-
masing*.
—, *rangschikking, pengatoeran*.
ZAMENZWEERDER, m. *orang jang bermoefâ-
gat* dengan *soempah, teman bersoempah
dengan niat jang djâhat*.
ZAMENZWERING, vt. *pertemânan soempah
djâhat*.
ZAND, o. *pâsir, pâsr*.
Stuif—, *pâsir hâloes, pâsir jang terbang*.
Grof —, *karsik*.
— in de ooggen *gooijen, bedotten, boe-
boh praboen*.
ZANDACHTIG, b. n. *berpâsir*.
ZANDAARDAPPEL, m. *ôbi (kentang) tânah
pâsir*.
ZANDBAK, m. *tampat pâsir*.
ZANDBAAI, vt. *telog jang âda bânjaq pâsir*
ZANDBANK, vt. *lânjoel*.
ZANDBERG, m. *goenong pâsir*.
ZANDDUIN, o. *boekit pâsir*.
ZANDEN, b. w. *hamborkan pâsir, pasirt,
memasir-ti*.
ZANDGRAVER, m. *orang menggâliti pâsir*.
ZANDGROEF, vt. *kolong pâsir*.
ZANDGROND, m. *tânah pâsir*.
ZANDGOUDE, o. *amas oerei*.
ZANDHALER, m. *koelt jang menganbil pâsir*.
ZANDHEUVEL, m. *poesoe pâsir*.
ZANDHOOP, m. *tamboenan pâsir*.
ZANDIG, b. n. *berpâsir*.
ZANDIGHEID, vt. *prî jang berpâsir*.
ZANDKAR, vt. *pedâti (kahar, L.) jang moe-
wat pâsir*.
ZANDKIST, vt. *peti pâsir*.
ZANDKOKER, m. *tampat pâsir*.
ZANDKORREL, m. *pâsir sa-bidji (sa-boetir)*.

ZANDKUIL, m. *lôbang pászir*.
 ZANDLOOPER, m. *djám pászir, oeroelis*.
 ZANDMAN, m. *orang djoewal pászir, toekang pászir*.
 ZANDOEVER, m. *pantei pászir*.
 ZANDPAD, o. *loerong pászir*.
 ZANDPLAAT, vr. *lânjoe, beting*.
 ZANDREGEN, m. *hoedjan pászir*.
 ZANDRUITER, m. *orang jang djátôh derra atas koeda*.
 ZANDSCHIPPER, m. *djoerdagan práhœ pászir*.
 ZANDSCHUIT, m. *práhœ pászir*.
 ZANDSPIERING, m. *baloniaq*.
 ZANDSTEEN, m. *bátœ pászir*.
 ZANDSTREEK, vr. *tánah pászir*.
 ZANDWAGEN, m. *pedati jang moewat pászir*.
 ZANDWEG, m. *djálán pászir*.
 ZANDWOESTIJN, vr. *goeron pászir, hoetan penoeh pászir, zie WOESTIJN*.
 ZANDWOLK, vr. *awan pászir terbang*.
 ZANDZAK, m. *károng pászir*.
 ZANDZEE, vr. *lawt (dánœ) pászir*.
 ZANG, m. *njanjian, gita, Sansk.*
 — van twee personen, duo, *sindil*.
 —, toon, wijs, *rágam, lágœ, L.*
 Hij heeft veel noten op zijn' —, *bánjaq roendingnja*.
 ZANGBOEK, o. *kitáb dzikir (dikir)*.
 ZANGER, m. *orang menjánji*.
 —, bard, *bidoewán, dongéng, dálang, S. R. 173*.
 ZANGERES, vr. van beroep, *bidoewán parampoewan*.
 ZANGERIG, b. n. *merdoe*.
 ZANGFEEST, o. *hárt rája bidoewán, hári besaar orang menjánji*.
 ZANGGEZELSCHAP, o. *pertemánan (karapátan) orang menjánji*.
 ZANGGOD, m. *krisna, (de Apollo der Hindoes)*.
 ZANGKUNDE, vr. *pengatahoewan njánji, moesigt*.
 ZANGKOOR, o. *perhimpoeaan penánji, segalla bidoewán*.
 ZANGKUNSTENAAR, m. *orang faham paadda ilmoe moesigt, orang jang táhoe sjarth njanjian*.
 ZANGLES, vr. *peladjárán menjánji*.
 ZANGLUST, m. *soeka menjánji*.
 ZANGMAAT, vr. *wázan, Ar.*
 ZANGMEESTER, m. *pengádjar menjánji, kapála bidoewán*.
 ZANGOEFFENING, vr. *hál beládjar menjánji*.
 ZANGSPËL, o. *wájang bidoewán*.
 ZANGSTEM, vr. *soevára jang menjánji*.
 ZANGSTUK, o. *njanjian*.
 ZANGTOON, m. *boenji njanjian*.
 ZANGVOGEL, m. *boerong jang menjánji*.
 ZANGWIJZE, vr. *rágam, lágœ, L., tambang*.
 ZARK, m. zie ZERK.
 ZAT, b. n. verzaadigd, *kínjang, poewas*.
 Zich — eten, *mákan kínjang*
 —, dronken, *máboq, cheiák, Ar.*

—, afkeerig, *djemoe, djomoe*.
 —, veel, te veel, *bánjaq, terláœe bánjaq*.
 ZATHEID, vr. *prt (kalakoewan) kínjang, kakínjangan, poewas mákan*.
 ZATURDAG, m. *hárt sabtoe*; (door de laagste volksklasse, die met maandag de week aanvangt en daartegen: *hárt sátœe* zegt, wordt — *hárt anam* genoemd).
 ZATURDAGAVOND, m. *málam dominggo, (eig. zondagvond, omdat de nacht door den Maleijer eerst genoemd wordt)*.
 ZATURDAGMORGEN, m. *pági hárt sabtoe*.
 ZATURDAGS, bijw. *tiap-tiap hárt sabtoe, sában-sában hárt saptœe, L.*
 ZAVEL, o. *karsik*.
 ZAVELAARDE, vr. *tánah karsik*.
 ZAVELACHTIG, b. n. *penoeh karsik*.
 ZEBRA, m. *kalidei blang, kaldé lôréng, L.*
 ZEDE, vr. *gewoonte, oude inzetting, ádat, Ar.*
 —, manier, *tjára*.
 —, orde, *nathlám, Ar.*
 De —, zedelijkheid, *adab, Ar., kalakoewan jang sanoenoh*.
 —n, gedrag, *lákœ djálán*.
 Bedorvene —n, *lákœ djálán jang djáhat*.
 De wet der zeden, *hoekoem sjariat, Ar.*
 ZEDENBEDERF, o. *karoesákan lákœ djálán, pembinasáan adab (ádat)*.
 ZEDENBEDERVER, m. *orang jang melanggar ádat (adab,) orang jang meroesaqkan lákœ djálán orang*.
 ZEDEKUNDE, vr. *zedeleer, ilmoe adab*.
 ZEDEKUNDIG, b. n. *adab, Ar.*
 Een — werk, *kitáb adab*.
 ZEDEKUNDIGE, m. *zedeleeraar, goeroe, pandita, pengádjar adab*.
 ZEDELEER, vr. *sjarth adab, ilmoe adab*.
 ZEDELEERAAR, m. zie ZEDEKUNDIGE.
 ZEDELËS, vr. *adjáran adab*.
 ZEDELËJK, b. n. *bájiq, betjiq, betjiq, sanoenoh*.
 —, bijw. *atas prt adab*.
 ZEDELËJKHEID, vr. *prt adab, kalakoewan jang sanoenoh*.
 ZEDELËOS, b. n. *bi-adab, Ar., tíada sanoenoh, doekána, tjáboel, tjandána*.
 ZEDELËOSHEID, vr. *prt jang bi-adab, kalakoewan jang tíada sanoenoh*.
 ZEDEMEESTER, m. *orang jang menghardiq*.
 ZEDERËJK, b. n. *jang bidjiq, jang bájiq lákœ djálannja, jang sanoenoh*.
 ZEDESPREUK, vr. *amtzáal adab, Ar.*
 ZEDEWET, vr. *hoekoem sjariat, Ar.*
 ZEDIG, b. n. *sanoenoh, abib, Ar.*
 —, welgemanierd, *sópan, santon*.
 —, stil, *sindœe-sindœe*.
 ZEDIGHEID, vr. *prt adab, kalakoewan jang sanoenoh, dáar, Ar., baqtí*.
 ZEDIGLIJK, bijw. *atas prt adab, dengan sanoenoh, berbaqtí*.

ZEE, vr. *lâwoet*, *lâwt*, *sagâra*, Jav., *baïr*, Ar., *bakar*, verb., *darîa*, Perz.
 De groote —, oceaan, *lâwoet salaboe*, *samoedra*, Sansk., *baïr lodjilji*, Ar.
 De ruime, opene —, het ruime sop, *lâwt rambang*, *lâwt salaboe*.
 Hooge —, *lâwt besaar*.
 Hooge — aan de monding eener rivier, de baar, *bâna*, *bunno*.
 De zuid—, bezuiden Java, *lâwt kidoel*, L., *lâwoet salâtan*.
 De Chinesche —, *lâwoet tjina*.
 De roode —, Arabische golf, *lâwoet qolzom*.
 Zout—, *tâsik mâsin*.
 Bloed—, *lâwoet dârah*.
 De — der genade Gods, *lâwt rahmat Allah*.
 De afgrond der —, *toebir lâwoet*.
 Honig—, *lâwoet madoe*, *lâwoet ajer madoe*.
 De — bevaren, *melawoet*.
 Op de — wandelen, *berdjâlan di atas lâwoet*.
 Naar volle —, *ka-tengah lâwoet*, *ka-lâwoet rambang*.
 Regt door — gaan, *djâlan troes*.
 — bouwen, — houden, *melâwoet*.
 De — afdammen, *ikat lâwoet*.
ZEEAAL, m. *ikan mowâ lâwt*, L., *mâlâng lâwoet*, *mâlœm*.
ZEEADDER, vr. *biloedag lâwt*.
ZEEATLAS, m. *boekoe karto lâwt*, L., *kitâl peta lâwoet*.
ZEEBAAK, vr. *tiang tanda di lâwoet*.
ZEEBAAR, vr. *oembaq lâwt*.
 Hooge —, *oembaq tampias*.
ZEEBEWIND, o. *pemarintâhan lâwoet*.
ZEEBEWINDHEBER, m. *penarintâh lâwoet*.
ZEEBLOEM, vr. *boenga lâwoet*, *kumbang lâwt*, L.
ZEEBOEZEM, m. *telog*.
ZEEBOOM, m. *pôhon lâwt*.
ZEEBRAND, m. *branding*, *galoera*.
ZEEBRASEM, m. *ômoet*, (spirus), *dorâda*.
ZEEBRIEF, m. *soerat lâwoet*, *soerat pas kapal*, L.
ZEEBURG, m. *kôta lâwoet*.
ZEECIPRES, m. *tjamâra lâwoet*.
ZEEDIENST, vr. *chedmat di lâwoet*, *pekar-djâûn di lâwoet*.
ZEEDIER, o. *binâtang lâwoet*, *lawdan*.
 — waarop Varoena rijdt, *moekâra*, Sansk.
 Groot —, *barkong*, (een zeekalf).
ZEEDIJK, m. *tarbis (temboq) lâwoet*.
ZEEDOAR, m. Chinesche wortel, *zoeronbâd*.
 Perz.
ZREDORP, o. *kampong di ptinggir lâwoet*.
ZEEBRAAK, m. *nâga lâwoet*.
ZEEDRUIF, vr. *agar-agar*.
ZEEDUIVEL, m. *hantoe lâwoet*.

ZEEËNHOOHN, m. *tandoq lâwoet*, (monodor).
ZEEËGEL, m. *boeloe bâbi*.
ZEEËNGTE, vr. *salat*, *selat*.
ZEEF, vr. *pengyâkan*, *njïroe*.
 —, *wan*, *tetampah*, L.
ZEEFMANDJE, o. (om iets af te gieten,) *tanggoq*.
ZEEG, vr. *kidjang betina*, *kidang param-poewan*.
ZEEGANS, vr. *gangsâ lâwoet*.
ZEEGAT, o. *moewâra*, *koewâla*.
ZEEGEBRUIKEN, o. meerv. *âadat orang lâwt*.
ZEEGEDROGT, o. *barkong*.
ZEEGEDRUISCH, o. *gemoeroeh boenjinja lâwoet*.
ZEEGEREEDSCHAP, o. *serba (prâbot) lâwoet*.
ZEEGEREGT, o. *masjâwarat pamarintâhan lâwoet*.
ZEEGEVAAR, o. *bahâja lâwoet*.
ZEEGEVECHT, o. *prang di lâwoet*.
ZEEGEWAS, o. *kârang-karângan*.
ZEEGHAFDIG, b. n. *jung menang*, *jang ghâlib*, *jang alahkan*.
ZEEGHAFDIGHEID, vr. *kamenângan*, *ghâlib*, Ar.
ZEEGOD, m. *baroena*, *varoena*, Hind.
ZEEGRAS, o. *iga-iga*, *roempoet lâwoet*, zie **ZEEWIER**.
ZEEGROEN, o. *senam*.
 —e kleur, *warna senam*.
ZEEHAAGDIS, vr. *ikan tjitjag lâwoet*.
ZEEHANDEL, m. *perntagâin di lâwoet*.
ZEEHANDELAAR, m. *soedâjar*, *béapri*.
ZEEHAVEN, vr. *moewâra*, *koewâla*, *pelat-boekan*.
ZEEHOEN, o. *koerên*, (trigla).
ZEEHOND, m. *birang-birang*.
ZEEHONDSHUID, vr. *koelit birang-birang*.
ZEEHOOFD, o. *dermâga*, L., *tjaroetja*, *djambâtan*.
ZEEHOORN, m. *sangka*, Sansk., *krang*, *krenj*, zie **KINKHOORN**.
ZEEKAART, vr. *peta lâwoet*, *karto lâwt*, L.
ZEEKAFT, m. *moeda-moeda*.
ZEEKALF, o. *barkong*.
ZEEKAPITEIN, m. van oorlog, *kapitan lâwoet*, L.
 —, zeevoogel der Maleijers, *laqsamâna*.
ZEEKANT, m. *pinggir lâwoet*.
ZEEKAT, vr. *soentong*, *loentong*, *liang gorita*.
ZEEKLIP, vr. *zecrots*, *kârang di lâwoet*.
ZEEKOE, vr. *doejong*, *sampi lâwoet*, L.
ZEEKOMPAS, o. *padôman*.
ZEEKRAB, vr. *kapiting lâwoet*, *katam*, *tjanângar*, *randjong*, *runjong*.
 Gespikkelde —, *radjoengan*.
 — met ovale schaal, beweegbare klep en eene dikke pen, die scherp en ongeveer een voet lang is, *mini*.
ZEEKREEFT, m. *hoedung kârang*.

ZEEKRUG, m. *prang di láwoet*.
ZEEKRUGSRAAD, m. *madjlis pamarintáhan láwoet*.
ZEEKROKODIL, m. *boewája láwoet, timsáf-bahr*, Ar.
ZEEKUST, vr. *pasisir, sáhil*, Ar.
     Lage —, *rantaw*.
ZEEKWAB, vr. (holothuria,) levend, plant-aardig, zwartachtig zeedier, *tripang, soe-wála*.
     Groote —en, *oebor-oebor*.
     Soort van — aan de rotsen van Java's zuidkust, *ampoet*.
ZEEL, o. van hennep, *táli gandja*.
ZEELELIE, vr. *taron'ong, taronton*.
ZEELUIS, vr. *langkas*.
ZEELIEDEN, m. meerv. *orang láwoet, matros*.
     L., *chalátsi*, Perz., *awaq práhoe*.
ZEELONG, vr. zee-insect, (laplyzia,) *papéda láwoet*.
ZEEM, o. zeemleder, *koelit kidjang, koelit kidang*, L.
ZEEMAGT, vr. *angkátan láwoet*.
ZEEMAN, m. *orang láwoet, matros*, L., *chalátsi*, Perz., *kalásti*, verb., *ánaq práhoe, matalote*, Port.
ZEEMANSCHAP, o. *pekarjáán orang láwoet*.
     — gebruiken, fig. *tsabar káranu há'jat*.
ZEEMANSKUNST, vr. *ilmoe pelajáran*.
ZEEMEERMIN, vr. *binto'l-má'i, binto'l-bafri*, Ar.
ZEEMEEUW, vr. *tjamar, lang láwoet*.
ZEEMIJL, vr. *mil láwoet*.
ZEEMOGENDHEID, vr. *rádja jang áda bánjaq kapal paprángan, rádja láwoet*.
ZEEMONSTER, o. *sambid, ikan sambid*.
ZEEMOS, o. *loemoet láwoet, iga-iga*.
ZEEMOSSEL, vr. (leptis,) *gindí láwoet*.
ZEENAALD, vr. *naaldvisch, ikan koeda*.
ZEENETEL, vr. (actinia,) *koelat láwoet*.
ZEENEVEL, m. *ombal láwoet*.
ZEENIMF, vr. *binto'l-bafri*, Ar.
ZEOFFICIER, m. *opsir láwt*, L., *panglima láwoet*.
ZEOOREN, o. meerv. (schelp,) *bia sakatsjo*, (halioetes).
ZEOORLOG, m. *prang di láwoet*.
ZEOOVERSTE, m. *djéndral láwoet, laqsa-mána*.
ZEEP, vr. *tsáboen*, Ar.
ZEEPAARD, o. *koeda láwoet*.
ZEEPAARDE, vr. *nápal, tánah tsáboen*.
ZEEPAS, m. *soerat láwoet, soerat pas di láwt*, L.
ZEEPBAL, m. *tsáboen boelat*.
ZEEPBOOM, m. *raraq*.
ZEEPDOOS, vr. *tampat (bakas) tsáboen*.
ZEEPEN, b. w. *mentsaboent, gósoq dengan tsáboen*.
ZEEPIJL, vr. *dolfijn, dalfin*.
ZEEPISEBED, vr. *máta koetoe*.
ZEEPKIST, vr. *peti tsáboen*.

ZEEPKRAAM, vr. *wárong (kadei) orang djoe-wal tsáboen*.
ZEEPLAATS, vr. *bendar*.
ZEEPPOP, o. *ujer tsáboen*.
ZEEPVRUCHT, vr. *hurraq*, (dienende om te wasschen).
ZEEPSTEEN, m. *nápal*, zie **STEEN**.
ZEEPZIEDEN, b. w. *másaq tsáboen*.
ZEEPZIEDER, m. *toekang másaq tsáboen*.
ZEER, o. pijn, smart, *sákit*.
     — stekende pijn, *pedih*.
     — doen, b. w. *békin sákit, menjakiti, membri sákit*.
     — doen, o. w. *sákit, antaq*.
     — e oogten, *máta sákit*.
     Kwaad —, *poeroe djáhat*.
     —, bijw. *terláoel, sángat, samángat, amat, mahá, sakáli-káli, bahéna, bhina, bina, béna*.
     —, bij uitstek, *páling*, L., *terláoel*.
     — rijk, *sángat kája, terláoel kája*.
     — gaarne, *dengan soeka háti*.
     Ik kan niet zeggen hoe — ik verlang haar te zien, *makka tíada dápat kita berkáta brápa sángat kita rindoe-dendam melihat dia*.
     Om het zoeerst, *reboet-reboet, mereboet*.
ZEERAAF, vr. *gágaq láwoet*.
ZEEREGT, o. *haq orang láwoet*.
ZEEREIS, vr. *pelajáran di láwoet*.
ZEERHEID, vr. *hál sákit*.
ZEEERIG, b. n. *bersákitan*.
ZEEERIGHEID, vr. *pri bersákitan*.
ZEEEROB, m. *birang-birang, andjing láwt*.
ZEEEROOF, m. *bárang jang di rampoq*.
     —, zie **ZEEEROOVERIJ**.
ZEEEROOVER, m. *perampoq, bádjaj, L.*
ZEEEROOVERIJ, vr. *perampók-an, hál membádjaj*.
ZEEEROTS, vr. *kárang di láwoet*.
ZEEERUPS, vr. *wáwo*.
ZEESCHADE, vr. *karoesákan práhoe di láwoet*.
ZEESCHILDPAD, vr. *pinjoe, katoeng*.
ZEESCHIP, o. *kapal, kapal jang melawoeti*.
ZEESCHORPIOEN, m. (visch) *ikan soewángi*.
ZEESCHUIM, o. *boejih láwt*.
     Modderig —, *sampah láwt*.
ZEESCHULP, vr. *kreng, krang, koewoek*, Jav., *bia, sangka*, Sansk.
     Porselcinen —, *bia beláoel, (cyprea)*.
ZEESLAG, m. *paprángan di láwoet*.
ZEESLAK, vr. *oekál, bia tjintjin*.
     —, *tripan, tripan, soewála*.
ZEESLANG, vr. *oelar gárang, náya láwoet, oelar láwoet*.
ZESMAAK, m. *rása láwoet*.
ZESNOEK, m. *alaw*.
     Kleine —, *kátjang kátjang*.
ZESOLDAAAT, m. *tsoldádoe láwoet*.
ZEESTAD, vr. *bendar*.
ZEESTER, vr. *bintang láwoet, (asteria)*.
ZEESTILTE, vr. *tedohnja láwoet*.

ZEESTORM, m. angin riboet di láwoet.
 ZEESTRAND, o. pasisir, tept láwoet.
 ZEESTREEK, vt. fihag láwoet.
 ZEESTRIJD, m. prang di láwoet.
 ZEETERM, m. perkatáin órang láwoet.
 ZEETIJDING, vt. chabar derri paaddu láwoet, kábar derri láwoet, L.
 ZEETOGT, m. angkátan láwoet.
 ZEETON, vt. tong jang djádi tanda di láwoet.
 ZEETROMPET, vt. sullomprét láwoet, L., tró-pong.
 ZEEUIL, m. boehat, Ar., ponggog láwoet.
 ZEEURWERK, o. orlódjí kapal.
 ZEEVAARDER, m. órang láwoet, órang jang melawoeti.
 ZEEVAART, vt. pelajáran di láwoet, hál melawoeti.
 ZEEVAARTKUNDE, vt. ilmoe pelajáran, ilmoe moeállim, L., pengatahoewan melawoeti.
 ZEEVARKEN, o. bábi láwoet, bábi doejong. —, tonijn, loemba-loemba.
 ZEEVER, vt. lior, ájer lior.
 ZEEVISCH, m. ikan láwoet.
 ZEEVISCHHANDELAAR, m. órang jang mendjoe-wal ikan láwoet.
 ZEEVOGEL, m. boerong láwoet.
 ZEEVOLK, o. órang láwoet, chalátst, Perz.
 ZEEVOND, o. strandvond, pendapátan bá-rang-bárang di pantei (pénggir láwoet).
 ZEEVOOGD, m. laqsamána, panglima kalang-kápan láwoet.
 ZEEVOOGDIJ, vt. pamarintáhan láwoet, pamarintáhan laqsamána.
 ZEEVRIJBUIJTER, m. órang perampog, órang bádjaj, L.
 ZEEWAARTS, bijw. ka-láwoet.
 ZEEWATER, o. ájer láwoet.
 ZEEWERVING, vt. hál pápar órang láwoet, hál pápar lasjkar akan melawoeti.
 ZEEWETTEN, vt. meert. hoekoem órang jang berdjoeing.
 ZEEWIER, o. (zostera, L.) agar-agar.
 ZEEWILG, m. gáling-gáling.
 ZEEWIND, m. angin láwoet.
 ZEEWOLF, m. kalangkaw.
 ZEEWOLK, vt. awan láwoet.
 ZEEWORTEL, m. akar bafr. (De witte — is verkoelend, de zwarte vergiftig).
 ZEEZAAK, vt. perkára láwoet.
 ZEEZIKK, b. n. náboeg láwoet.
 ZEEZOG, o. ájer aloeran práhoë.
 ZEEZWALUW, vt. lájang láwoet.
 ZEFIR, m. (ond. w.) angin sapooi-sapooi.
 ZEGACHTIG, b. n. soeka berijoera-tjoera, soeka mengómong-ómong.
 ZEGE, vt. kamenángan, pengaláhan, ghálib, Ar.
 ZEEBOOG, m. pówádé-wádé, peplengkoe-ngan, perlangkoengan oepatjára kame-nángan.
 ZEEBRIEF, m. soerat jang masjhoerkan kame-nángan.

ZEGEDICHT, o. sjir (sjair) kamenángan.
 ZEGEGALM, m. tampik soeraq órang menang (mengalakkan).
 ZEGERAK, vt. zie TRIOMFWAGEN.
 ZEGEKOETS, vt. perarákan.
 ZEGEKRANS, m. makóta kamenángan.
 ZEGEL, o. tjap, L., materí, trá, chatam, Ar. Zijn — op eenen brief drukkon, tároh tjap di atas soerat, boeboh materí di atas soerat.
 Klein —, gezegeld papier, soerat tjap koupení (goebermen).
 ZEGELAAR, m. órang jang tároh tjap, djoeroe materí.
 —, stempelaar, djoeroe tjitaj soerat tjap.
 ZEGELBEWAARDER, m. pendjawat tjap rádja, mantri jang simpan materí (tjap) rádja.
 ZEGELEN, b. w. boeboh (tároh) tjap, mate-rikan, chatamkan.
 ZEGELGELD, o. oewang soerat tjap.
 ZEGELLAK, o. lak, Ned., lákri, kamáloe.
 ZEGELMERK, o. tunda tjap, bakas tjap, brakas materí.
 ZEGELOF, m. poedji-poedjian bagi órang ghálib (menang).
 ZEGELPERS, vt. apitan soerat tjap, pers soerat tjap, L., apitan materí.
 ZEGELRING, m. tjintjin tjap, tjintjin jang áda trá padanja, M. S. R. 202, tjintjin mate-ri, tjintjin chatam.
 ZEGELNIJDER, m. pandei mengoekir materí, toekang mengoekir (pótong) tjap, L.
 ZEGELTJE, o. soerat tjap ketjil.
 ZEGELWAS, o. liliu tjap.
 ZEGEN, m. sampand, soewasáni, barkat, Ar., salámat, Ar., dawlat, Ar., síádat, Ar. God geeft den — die tot heil gedijt, bahoewa Allah djoega jang membrí barkat jang djádi salámat.
 Door den — van des wereldkorings voetzoolstof, dengan dawlat doelt tjarpoe sjáh áalam, Hoft.
 — spreken, mengoetjap sampand, brí soewasáni.
 Over wien God — spreke en heil! tsalla 'llahoe álahí wa sallama! (deze wensch kcmí dikwerf achter den naam van Mohammed).
 ZEGEN, vt. vischnet, poekat, pájang.
 Met de — visschen, memoekat, me-nájang.
 ZEGENEN, b. w. barkatkan, salámatkan, mentaslimkan, tsalla, Ar., 2de vorm van tsalá.
 God zegene u! di brí Allah salámat kapada angkaw!
 Een gezegend land, negri jang bersalá-mat (kasalamátan).
 Eene vrouw in eenen gezegenden staat, órang parampoewan hámil, Hoft., param-poewan boenting.
 ZEGENAAR, m. jang membarkatkan.

ZEGENING, vr. *kabedjikan*, M. S. R. 1, *barkat*, Ar., *tafijat*, Ar., *nimat*, Ar.

—, zie VOORSPOED, HEIL, GUNST.

ZEGENRIJK, b. n. *bersalâmat*, *berdawat*, *lînpah barkat*.

ZEGENSPREKEN, b. w. *taslimkan*.

ZEGENSPREKING, vr. *salâm dôa*, Ar., *soewa-sân*, *taslim*, Ar., *tafijat*, Ar.

ZEGEPOORT, vr. *pôwâdê-wâdê*.

ZEGEPRAAL, vr. *kamenângan*, *ghâlib*, Ar.

In — inhalen, *araq*.

ZEGEPRALEN, o. w. *menang*, *alahkan*, *ghâlib*, Ar., *firoez*, Perz.

ZEGESCHOTEN, o. meerv. *boenji mariam tanda kamenângan*, *boenji mariam samboengan ghâlib*.

ZEGESTAATSIE, vr. *oepatjara kamenângan*.

ZEGESTANDAARD, m. *bandera alâmat kamenângan* (*ghâlib*).

ZEGETEKEN, o. *alâmat ghâlib*, Ar., *tanda kamenângan*.

ZEGETOET, m. *hâl berâraq*.

ZEGEVIEREN, o. w. zie ZEGEPRALEN.

ZEGEVUUR, o. *âpt tanda kamenângan*.

ZEGEWAGEN, m. zie TRIOMFKAR.

ZEGEZANG, m. *njanjian kârana kamenângan*.

ZEGGEN, b. w. *kâta*, *berkâta*, *oetjap*, *toetor*, *oedjar*, *bilang*, L.

Aan een ander —, *berkatâ-t*.

Al wat mijnheer zegt, is waar, *benarlah segalla kâta toewan hamba itoe*.

Wat zeide hij? *apa katânja? apa dia bilang?* L.

Wat wil hij daarmede —? *apa kahundajnja dengan itoe?*

Zóó zeg ik, *demikiënlah katâkoe*.

Dat is te —, *artinja*.

Zeg, wilt gij hulp verleenen? *apa handaq menoelangkah angkaw ini?*

Gij hebt hier niets te —, *loe trâda bóleh kassi parintah di sini*, L., *makka angkaw ttâda dâpat membri parintah di sini*.

En Sjeich Ismaël zeide, *makka oedjar Sjeich Ismaël*.

De profect zeide, *makka nabî poon mengoetjap*.

Men zegt, *makka di kâta orang*.

Vaarwel —, *kassi salâmat tînggal*, L., *bri salâmat tînggal*.

Ik heb iets te —, (*mede te deelen*), *âda soewâtoe soemba homba*, S. R. 111.

ZEGGEN, o. *kâta*, *perkatâân*.

Dat komt op mijn — uit, *itoeelah se-perti katâkoe*.

ZEGGER, m. *orang jang berkâta*, *pengoedjar*.

ZEGSMAN, m. *penjâta*, *orang jang bilang*.

ZEGSWIJZE, vr. *tjâra perkatâân*.

ZEGSWOORD, o. *sa-pâtah kâta*.

ZEIL, o. *lâjar*.

Eén —, *lâjar sa-bidang*.

Een schuinsch — op sommige praauwen, *tandjaq*, *tandja*.

Onder — gaan, *pergi berlâjar*, *pigi berlâjar*, L.

De — en hijschen, *târêk (nâjiqkan) lâjar*, *kassi nâj q lâjar*, L., *tambang lâjar*.

De — en aanslaan, — maken, *pâsang lâjar*.

De — en oprollen, *giling lâjar*.

De — en gijjen, *singsing lâjar*.

Een oog in het — houden, *djâga bâjiq-bâjiq*.

Blind —, *lâjar samandeira*.

Groot —, *lâjar besuar*, *lâjar agong*.

Bezaans —, *lâjar penjoróng*.

Top —, *lâjar pengâpoh*.

Eén —, *lâjar sa-lâjoer (sa-bidang)*.

De fok, *lâjar toepang*.

Storm —, *lâjar pengâpi*.

Mars —, *lâjar pengâpa*.

ZEILDOEK, o. *kâjin lâjar*.

ZEILEN, o. w. *berlâjar*.

Langs den wal —, *menjoesor tânah*, *só-rong*, *menjoesor pantê*.

Naar de ruime zee —, *berlâjar kalâwoet rambang*.

Traag in het —, *dâmar*.

Bij den wind —, *menjoesor angin*.

ZEILER, m. *prâhoe jang pâkei lâjar*.

Een luije (trage) —, *prâhoe jang dâmar ladjoenja*.

ZEILGAREN, o. *benang lâjar*.

ZEILING, vr. *hâl berlâjar*, *pelajâran*.

ZEILKLEED, o. *kâjin toetop lâjar*.

ZEILKOERS, m. *toedjoenja pelajâran*.

ZEILMAKER, m. *toekang lâjar*, *pandei berboewat lâjar*.

ZEILMAKERIJ, vr. *tampat toekang lâjar*.

ZEILMAKERBGAREN, o. *benangnja toekang lâjar*.

ZEILMAKERSNAALD, vr. *djâroem toekang lâjar*.

ZEILREË, b. n. *zeilvaardig*, *langkap akan berlâjar*.

ZEILSCHUIT, vr. *prâhoe jang pâkei lâjar*.

ZEILSLAK, vr. zie NAUTILUS.

ZEILSPRIET, m. *penggiling lâjar*.

ZEILSTEEN, m. *bâtoe brânt*, *hadjar el-mugnâthis*, Ar.

ZEILTJE, o. *lâjar ketjil*.

ZEILWEDER, o. *mâsa (têmpo) bâjiq akan berlâjar*.

ZEILWIND, m. *angin bâjiq akan berlâjar*.

ZEISSEN, vr. *zeis*, *sâdop*, *arit*, L.

ZEKER, b. n. *veilig*, *bersantawsa*.

—, *onwankelbaar*, *tatap*, *tetop*, *tzâ-bit*, Ar.

—, *verzekerd*, *gewis*, *stellig*, *soeng-goeh*, *tentoe*, *pasti*, L., *karoewan*, *moetah-giq*, Ar.

Hier zijn wij —, *makka di sini bersantawsâlah kâmt*.

—, *vrij zeker*, *zeer vermoedelijk*, *koenon*.

Dat is — zoo, *itoe âda socnggoch bagitoe*.

Gij kunt er — van zijn, *makka toewan bôleh tetap atas itoe.*
 Het is nog niet —, *itoe belom tentoe.*
 — e heer, *toewan ano.*
 Op eenen — en tijd, *makka sakâli peristiucâlah.*
 —, bijw. *soenggoeh-soenggoeh*, betoel-betoel, *sa-nistjâja.*
ZEKERHEID, vr. veiligheid, *santawsa, kasantawsâan, aman*, Ar., *jaqin*, Ar.
 —, onloochenbaarheid, *kabenâran, pri jang soenggoeh, jaqin*, Ar.
 —, bepaling, *katentoewan.*
ZELDEN, bijw. *djârang*, *atas pri jang djârang.*
Zeer —, djârang sakâli.
ZELDZAAM, b. n. *djârang*, *tjeroewt, halat, mâhal.*
 —, wonderbaar, kostelijk, *nâdir*, Ar.
 —, vreemd, dat opzien baart, *jang membrt heiran.*
 Eene zeldzame zaak, *perkâra jang djârang (membrt heiran).*
 —, bijw. *atas pri jang djârang, djârang.*
ZELDZAAMHEID, vr. *pri jang djârang, bârang djârang.*
 —, iets ongewoons, uitstekends, *nâdirat*, Ar.
ZELF, b. n. zelve, *diri, sendirt, kendirt.*
 Ik —, *dirikoe, akoe sendirt, sendirikoe, diri hamba, goewd sendirt*, L.
 Gij —, *dirimoe, loe sendirt*, L., *angkaw sendirt.*
 Hij —, *dirinja, ia sendirt, dia sendirt*, L.
 Wij zelve, *dirt kâmt, kâmt sendirt, kita orang sendirt.*
 De mensch, die zich zelve kent, *mânoesja jang mengenl dirinja.*
 Hij komt —, *makka ia dâtang sendirt.*
 Uw kind —, uw eigen kind, *ânaqmoe sendirt, ânaq sendirmoe.*
 Een steen, die van — valt, *bâtoe jang djâtoeh sendirinja.*
 Van — vliegen, *terbang sendirinja.*
 De paleisdeur ging van zelve open, *makka pintoe astâna poon terboekâlah sendirinja.*
 Het is goed, dat ik — ga, *bâjiqlah akoe pergi sendirt.*
 En (zij) zeiden bij zich zelve, *serâja berkâta sama sendirinja.*
 Ik — ga, *sendirikoe pergi, akoe pergi sendirt.*
 Kom gij — te voorschijn, om met mij man tegen man te strijden, *marilah angkaw sendirinoe kaloewar berpârang kapada akoe sama sa-orang.*
 Van zich zelve vallen, *mortja, pangsan, kalângar*, L.
 Als van —, schier zonder oorzaak, *mennâ-mennâ.*

Niets van zich zelve weten, *tiâda chabar akan dirinja.*

Tot zich zelve komen, *sadar derrî paadda mortja.*

ZELFBEDROG, o. *chajâl akan dirinja.*

ZELFBEHAGEN, o. *djoemâwa, angkoe*, L.

ZELFBEHERSCHING, vr. *riâdlat of riâzat*, Ar., *hâl menahâni hawa nafsoenja.*

ZELFBEHOUD, o. *pemaliharâan diri.*

ZELFBELANG, o. *salâmat diri.*

ZELFBEORDEELING, vr. *hoekoem atas dirinja.*

ZELFBEPROEVING, vr. *pertjobâin sendirinja.*

ZELFBESTAAN, o. *kaudâan dirt, dzât dirt (sendirinja).*

ZELFBEVLEKKING, vr. *hâl mentjamarkan diri.*

ZELFBEWEGEND, b. n. *bergeraq sendirinja.*

ZELFBEWUST, b. n. *jang sadar (tâhoe) akan dirinja, berkatahoewan akan dirinja.*

ZELFBEWUSTHEID, vr. *hâl sadar akan dirinja, perasâan hâti.*

ZELFDE, b. n. *sâma djoega, djoega, sâma.*

Van de— afkomst, *sâma bangsânja.*

De— kleur hebben, *sâma warna.*

Zij hebben de— (eenerlei) gedaante, *sâma roepânja.*

Hij is de—, *itoe dia djoega.*

Dat is het— (eenerlei), *itoe sâma djoega.*

Dat is het—, om het even, hoe het ook wezen moge, *mâna sâdja.*

Op den—n dag, *paadda itoe hâri djoega.*

Dat zijn drie kinderen van den—n vader, *makka tiga anaq itoe sâma (sâtoe) bapânja.*

ZELFGEVOEL, o. *râsa diri, râsa sendirinja.*

ZELFBEERSCHEND, b. n. *memawintuhkan sendirt.*

ZELFHEERSCHER, m. *pemarahat sendirinja.*

ZELFHEERSCHING, vr. *pemarahatan sendirt.*

ZELFHEID, vr. *dzât dirt, kaddâin dirt.*

ZELFLIEFDE, vr. *pengasêhan dirt.*

ZELFKLINKER, m. *hoerof hidop sendirt, farkat*, Ar.

ZELFMOORD, m. *pemboenohan dirt.*

ZELFMOORDENAAR, m. *pemboenoh dirt.*

ZELFONDERZOEK, o. *pemariksâan akan dirinja.*

ZELFS, bijw. *djoega, sahingga, stingga*, L., *lâgi dâtang, sampê, sampê.*

— het hart mijns meestens kan mij vergeten, *sahingga hâti toewan hamba dâpat meloepa hamba.*

Kan — uw hart mij vergeten! *lâgi dâtang hâti adênda meloepakan kakanda.*

De armen — werden rijk, *makka orang miskin djoega poon djâdi kajâlâh.*

Hij heeft alles gegeven, — zijnen buffel, *dia soedah kassi samoewa sampê dia poenja karbo djoega.*

Zoo — dat, *sampê-sampênja.*

ZELFSTANDIG, b. n. *berdzât, dzâtê*, Ar., *jang âda, jang berkaddâin.*

— naamwoord, *perkatâin bârang dzâtê.*

ZELFSTANDIGHEID, vr. *kaddään*, *woedjoe-diat*, Ar., *dzät*, Ar., *oedjoed*, Ar.
 Zelfstandigheden, *akwän*, Ar.
ZELFSTANDIGLIJK, bijw. *atas prt dzät*.
 —, uit eigene kracht, *derri paadda goewat sendirt*.
ZELFSTRIJD, m. *bimbang häti*, *pelawänan bätin*.
ZELFVERDEDIGING, vr. *perlindoengan dirt*.
ZELFSVERLOOCHENING, vr. *käl menjangkal dirt*.
ZELFVOLDOENING, vr. *käl memadäkan dirt*.
ZEMEL, vr. *dedaq*.
 Tarwczemelen, *dedaq trigo*.
ZEMELMEEL, o. *tepong dedaq*.
ZENDBRIEF, m. *soerat kiriman*, *risälät*, Ar.
ZENDELING, m. evangelische —, *pesoeroehan indjil*.
 —, nieuwsbode, *doeta*, Sansk.
 —, afgezant, *oetoesan*, *morsel*, Ar., *pesoeroehan rádjä*, *njalä*.
 Een voornamen —, *gezant*, *rádjä doeta*.
ZENDELINGGENOOTSCHAP, o. *madjlis jang mengadjarkan dan mengoetoeskan pesoeroehan indjil*.
ZENDEN, b. w. *kirim*, *soeroeh*, *oetoes*, *ba-ätzkan*, van *ba-ätza*, Ar.
 Enen brief —, *berkirim soerat*.
 Enen priester naar het gebergte —, *menjoeroeh imäm sa-orang pergi ka-goenong*.
 Den eersten rijksraad —, *mengoetoes firdäna mantri*.
 Wij — u niet dan tot genade, *tüda djoewa kämt menjoeroehan dikaw meläjin-kan akan rafimat*, M. S. R. 2.
ZENDER, m. *penjoeroeh*, *pengirim*, *peng-oetoes*.
ZENDING, vr. *penjoeroehan*, *pengiriman*, *peng-oetoesan*, *risälät*, Ar., *rasälät*, Ar.
ZENGEN, b. w. *hangoeskan*.
 —, o. w. *kena hangoes*.
 —, roesten, *panggang*.
ZENUW, vr. *atsabat*, Ar., *watar*, Ar.
 — en, *atsáb*, Ar., *awtär*, Ar., *ansä*, Ar.
ZENUWACHTIG, b. n. *mätsob*.
ZENUWADER, vr. *oerat atsabat*.
ZENUWGESTEL, o. *prt ätsáb*.
ZENUWKNOOP, m. *simpoelan atsabat*.
ZENUWKOORTS, vr. *demam penjakit atsabat*.
ZERK, vr. (staande —) *mähésan*, *médjän*, *bátoe qoebor*.
ZERP, b. n. *sepat*, L., *sedal*, L.
ZERPHEID, vr. *prt sepat*, *rása sepat*, *rása sedal*.
ZERPZOET, b. n. *mánis sepat*, *mánis sedal*.
ZES, telw. *anam*, nam.
 — maanden, *anam boelan*.
 Een paard dat van — sen klaar is, *koeda jang bájig kakinja dan matánja*.
 Van — sen klaar zijn, *langkap dengan pantasnja*.
ZESDAAGSCH, b. n. *jang anam hárt lamánja*.

ZESDE, b. n. *ka-ánam*.
 Het — huis, *roemah jang ka-ánam*.
 Op den — dag der maand, *paadda anam hárt boelan*.
 De — zijn, het — deel uitmaken, *menganám*.
 Een —, $\frac{1}{6}$, *sa-per-anam*.
ZESDERHANDE, b. n. zesderlei, *anam bágei*, *anam roepa*.
ZESDUIZENDSTE, b. n. $\frac{1}{6000}$, *sa-per-anam riboe*.
ZESHOEK, m. *anam persägi* (*pissegf*, L.)
ZESHOEKIG, b. n. *anam persägi*, *pátah bíram*.
ZESMAAL, b. n. *anam káli*.
ZESMAANDIG, b. n. *jang anam boelan lamánja*, *jang satengah táhon lamánja*.
ZESTAL, o. *bilangan anam*.
ZESTIEN, telw. *anam blas*.
ZESTIENDE, b. n. *ka-ánam*.
 —, $\frac{1}{16}$, *sa-per-anam blas*.
ZESTIG, telw. *anam poeloh*.
 Zijt gij —? *apa loe gila? L*.
ZESTIGSTE, b. n. *ka-anam poeloh*.
 Een —, $\frac{1}{60}$, *sa-per-anam poeloh*.
ZESVOETIG, b. n. *berkáki anam*.
ZESVOUD, b. n. *anam káli*, *anam ganda*.
ZET, m. *mákan*, *santap*, Hof.
 Aan wien is de —? *stápa misté mákan dholo?*
 —, zie **STOOT**.
 In eenen —, terstond, *dengan sa-sáut djoega*.
 —, zie **LOOSHEID**, **STREEK**, **VOND**.
ZETBAAS, m. *gantinja toekang* (*pandei*).
ZETBOOM, m. *gálah*.
ZETEL, m. *tampat doedoeq*, *kadoedoeqan*, zie **STOEL**, **TROON**.
 Versierde — voor bruidegom en bruid, *poewáde*.
 — van den reuk, *qobbat pentjoem*, M. S. R. 12.
ZETELEN, b. w. *mendoedoeqkan*, *kasat doedoeq*, L.
 —, o. w. *berdoedoeq*, *bertachta*, Hof.
ZETHAAK, m. van eenen letterzetter, *tampat pásang koerof*, *seihaak*, verb.
ZETREGEL, m. *sjarth*, Ar.
ZETSCHIFFER, m. *djoeráyan práhoe soedágar poenja*.
ZETSEL, o. *koekoesan*.
 Een — thee, *téh sa-koekoes*, *sabaha-gian téh akan minoem sakáli*.
 —, bezinksel, *ampas*, L.
ZETTEN, b. w. *plaatsen*, *tároeh*, *boeboeh*, *letaq*.
 Op de aarde —, *tároeh di támah*.
 Op het vuur —, *tároeh di ápt*, *djerang*.
 In de kas —, *tároeh di almári* (*lamári*, L.)
 Zich aan tafel —, *peryi doedoeq di médja*.
 Zet u aan tafel, *mári doedoeq di médja*.

- Zich neder —, (gaan zitten,) *mendoe-
doegkan diri.*
Eenen hoed opzetten, *pâkci tôppi (toe-
dong, inl.: hoed.)*
Met geweld uit het huis —, *kaloewar-
kan dengan gâgah derri dâlam roemah
tôe, M. S. R. 41.*
Geld op iets —, *betâroh oewang.*
Het opschrift op eenen brief —, *târoh
âlâmat soerat.*
Beginnen te —, (van vruchten.) *poetik*
Even gezet zijn, (van vruchten,) *ber-
poetik.*
Voet aan wal —, *nâjiq ka-dârat, nâjiq
di dârat.*
Een omgekeerd mandje over de visschen
— die in het oeverlijk zijn, *sârkap.*
Zijn kapitaal op interest —, *brî mûdalnja
mâkan boenga oewang, kasst mûdalnja
mâkan anag doewit.*
Uit den weg —, *singkir, singkirkkan.*
Te pand —, *bergadé.*
— om te doen uitloopen of uitschieten,
zoo als kokos, *pinang, enz., samé, me-
njamé.*
Zijne hoop op iemand —, *hârap atas
sa-ôrang.*
Ter zijde —, *târoh di sablah.*
Gevangen —, *pandjarâkan, boeboeh di
dâlam pandjâra.*
Koppen —, *bekam, bekan.*
Zich beginnen te —, *uitpuilen, mongkil.*
Te trekken —, (kruiden,) *koekoes, mâ-
sag plan-plan.*
Onder water —, *menjâbaqkan tânah.*
In eene kooi —, *koerongkan, târoh di
koeroengan.*
Buffels in eene kraal —, *kandangkan
karbo.*
Goederen te koop —, *kadeikan bârang.*
Over eene rivier —, *menjabrangkan.*
Iets uit het hoofd —, *tiâda ingat lâgi,
loepa.*
Iemand den voet dwars —, *melintang
magtsoed ôrang.*
Zich weder —, *doedoeg poela.*
—, (in het schaakspel,) *schuiven, san-
tap, Hoft., mâkan.*
ZETTER, m. letterzetter, *setter*, verb. zie
LETTERZETTER.
ZETTING, vr. *hâl menâroh.*
—, *gezette prijs. harga jang tentoe,
harga jang di tentoekan.*
ZEUG, vr. *bâbi betina, bâbi parampoewan, L.*
ZEULEN, b. w. *irit, sérêt, L.*
ZEUNJ, vr. *prâkoe, tempat makânan bâbi.*
ZEUREN, o. w. *lastig vallen, ganggoe.*
—, *smerten, menjâktikan, bêkin sâkit.*
ZEURIG, b. n. *soesah.*
ZEVEN, b. w. zie ZIFTEN.
ZEVEN, telw. *toedjoh.*
Te — uren des morgens, *waqtoe djâm
peokol toedjoh siang hâri, Br. Pal.*
- ZEVENDE, b. n. *ka-toedjoh.*
De — maand, *boelan jang ka-toedjoh.*
Een —, $\frac{1}{7}$, *sa-per-toedjoh.*
Ten — male, *paadda ka-toedjoh ka-
linja.*
Op den — dag der maand, *paadda
toedjoh hâri boelan.*
ZEVENDERHANDE, b. n. *toedjoh bâgei, toe-
djoh roepa.*
ZEVENDUIZENDSTE, b. n. (de) *jang kutadjoh
riboe.*
 ᮊᮧᮒᮧ , *sa-per-toedjoh riboe.*
ZEVENGESTERTE, o. *bintang kartika.*
ZEVENJARIG, b. n. (van duur), *toedjoh tâhon
lamânja.*
— e leeftijd, *demoer toedjoh tâhon.*
ZEVENMAAL, bijw. *toedjoh kâli.*
ZEVENMAKER, m. *toekang pengajâkan.*
ZEVENTIEN, telw. *toedjoh blas.*
 ᮊᮧᮒᮧ , *sa-per-toedjoh blas.*
ZEVENTIG, telw. *toedjoh poeloh.*
ZEVENTIGSTE, b. n. *ka-toedjoh poeloh.*
ZEVENVOUDIG, b. n. *toedjoh kâli.*
ZICH, wed. voornaamw. *diri, sendiri.*
— niet in acht nemen, *tiâda memali-
harâkan diri.*
Voor — leven, *hidop kârana diri sa-
hâdja.*
Geen geld bij — hebben, *tiâda mem-
bâwa oewang.*
De — noemende pelgrim, *jang poera-
poerâkan dirinja hâdji.*
Bij — zelve, *dengan sendirinja.*
Van — zelve spreken, *berkata-kâta
derri paadda airinja.*
ZICHT, vr. *tâdjag, zie SIKKEL.*
ZIEDEN, b. en o. w. zie KOKEN.
ZIEK, b. n. *sâkit, tiâda betah, Hoft., gring,
Jav.*
Zeer —, *sâkit kras, sâkit sângat.*
En toen hij zeer — was, *dau tatkâla
ta sâkit sângat, M. S. R. 59.*
Gevaarlijk —, *sâkit pâjah.*
— worden, *djâtoh sâkit.*
Een — mensch, *ôrang sâkit.*
ZIEKBED, o. *tampat tidor ôrang sâkit.*
ZIEKELJK, b. n. *berpenjâkit, bersâkit-su-
kitan.*
— e toestand des ligchaams, *prt toeboh
(badan) jang berpenjâkit.*
Een — voorkomen hebben, *tjullong, L.,
tjôwong.*
ZIEKELJKHEID, vr. *prt bersâkit-sakitan.*
ZIEKEN, o. w. *âdu sâkit.*
ZIEKENBEWAARDER, m. *ôrang jang mendjâga
(merâwat, L.) ôrang sâkit.*
ZIEKENHUIS, o. *roemah sâkit, roemah ôrang
sâkit.*
ZIEKENKAMER, vr. *bilik (kâmar) ôrang
sâkit.*
ZIEKENTROOST, m. *penghiboeran ôrang
sâkit.*
ZIEKENTROOSTER, m. *penghibor ôrang sâ-*

kit, jang menghiborkan orang sâkit, penglipar orang sâkit.
ZIEKMAKEND, b. n. *jang menjâkitkan, jang djâdi penjâkit.*
ZIEKTE, vr. *penjâkit, illat, Ar., lâra, Jav.* —, waardoor het ligchaam met kleine puistjes bezet is, *sâwan indja*.
 De vallende —, *sâkit ajan-ajan, L., pitam bâbi.*
 Eene besmettelijke —, *sampar, penjâkit jang berdjangkit-djangkit.*
 — van kinderen met pijnlijkheid in de gewrichten en braud in het ligchaam, *sâwan tongkal.*
 —, waarbij de boenen gezwollen zijn. *bâsal.*
 Eene zeer venijnige —, *kena-kenâling.*
 Erfelijke —, *penjâkit baqâ.*
 Eene gemaakte —, *poera-poera sâkit.*
 Slapende —, *slaap—, salop.*
 Gedeeltelijk uit eene — hersteld, *roemboe-roemboe.*
ZIEKTEKUNDE, vr. *ilmoe penjâkit, pengatahoewan penjâkit.*
ZIEKTEKUNDIG, b. n. *berpengatahoewan penjâkit.*
ZIEKTESTOF, vr. *bakal penjâkit.*
 Alle opgehoopte — fen uitdrijven en oplossen, *mengaloewarkan dan mengantjorkan segalla penjâkit jang berstimpoe, K. O.*
ZIEL, vr. *njâwa, djîwa, Sansk., nafs, Ar., soekma, Kaw.*
 De — is onsterfelijk. *makka njâwa itoe kakal adanja, makka roh itoe baqâ adanja.*
 Ik, de doodsengel kom uwe — nemen, *akoelah malek el nawt datang mengambil njawâmoes, S. R. 44.*
 Alle levende — e, *bârang djîwa, segalla machlog.*
 Hij blaast er de — in, *makka tapoon menioep njâwa padanja.*
 Duizend — en (inwoners), *sariboe isi negri, sariboe pedoedoeq.*
 Mijne —, *njawâkoe.*
 Die eene — met mij zijt, *jang sa-njâwa dengan akos, S. R. 171.*
 Zijne — heeft hem pas verlaten, *njawanja bahâroe poetoes, dia bâroe mâti, L.*
 — van vaders hartevrucht, *njâwa boewah hâti ajahnda, Hofst.*
 Ik heb geene — (niemand) gezien, *kita melihat sa-orang poon tiada, sâja trâda lihat sâtoe orang, L.*
 De — van de zaak, *nafsoe 'l-sjai-jî, Ar.*
 Het geld is de ziel der negotie, *makka djîwa perntagâan itoelah oewang.*
 De koning is in het rijk wat de — is voor het ligchaam, *bahoewa râdja âda dâlam negri seperti njâwa paadda toeboh, M. S. R. 67.*
ZIELSANGST, m. *sangsâra njâwa, masjhoel, Ar.*

ZIELEHEIL, o. *salâmat njâwa, bhagja djîwa.*
ZIELKRACHT, vr. *gâhi njâwa, goewat roh, Ar.*
ZIELKUNDE, vr. *ilmoe djîwa, pengatahoewan njâwa.*
ZIELLOOS, b. n. *tiada bernjâwa, tiada berdjîwa, mâti.*
ZIELMIS, vr. *soembahjang kârana orang mâti.*
ZIELROEREND, b. n. *piloe, râwan, mengharoekan djîwa.*
ZIELRUST, vr. *kasenângan hâti.*
ZIELSGENOEGEN, o. *soeka hâti.*
ZIELSKRACHT, vr. zie **ZIELKRACHT**, **ZIELSVERMOEGEN.**
ZIELSMART, vr. *doeka-tjûta, soesah hâti.*
ZIELSTRELEND, b. n. *membrî piloe.*
ZIELSVERMOEGEN, o. *tsifat roh, Ar., pri njâwa.*
ZIELSVERVOERING, vr. *mendam, ghairat, Ar.*
ZIELSVERUKKING, vr. *ghairat, Ar.*
ZIELSVRIEND, w. *tsobat benar, sobat betoel.*
 —, *kakanda, Hofst., (geliefde).*
ZIELSVRIENDIN, vr. *kakâsek, mäs djoewita, adenda, adinda, Hofst.*
ZIELTJE, o. *atme bloed, sukkel, orang kâsehan, orang kasian, L.*
ZIELTOGEN, o. w. *balisah, kaloh kessah.*
ZIELTOGING, vr. *hâl balisah.*
ZIELVERKOOPER, m. *orang jang pâpar lasjkar dengan tipee dâja.*
ZIELVERPESTEND, b. n. *jang meroesakkan hâti.*
ZIELZORGER, m. *goeroe, pandita.*
ZIEN, b. w. *lihat, nathr, Ar., deleng, Jav.*
 Doen —, *baperlihatkan, melihatan, toendjoeg.*
 En God — de, zullen zij niet weten hoe dat geschiedt, *dan melihat Allah itoe tiada kutahoewan dengan boetâpa djoega djadjinja.*
 En deden mededeeling van al hun —, (van al betgeen zij ge— hadden), *serta bapersoembahkan derri paadda segalla penglihatannja, S. R. 110.*
 Want (ziet) ik ben uw heer! *kârana bahoewa akoe toehan kânoe! Isk.*
 —, ontdekken, *nampa, nampah, nampag, tintang.*
 Hem in de oogen —, *menintang matanja.*
 —, aanschouwen, *pandang, memandang.*
 Goed —, *helder van gezigt zijn, tsalaq.*
 Met aandacht —, *amat, tindjoe.*
 Kwajik —, *perâgoen.*
 Opwaarts —, *tengâdah.*
 Naar een voorwerp —, *bepâling.*
 Op zijde —, *karling, tjêrling, liring, Jav., lérèng, L.*
 —, kijken, *têngog, nontong, djeling.*
 Van ter zijde aan—, *karling, karling dengan êkor mâta.*
 Hebt gij het met uw eigene oogen gezien? *apa loe soedah lihat itoe sâma loe poenja mâta kendiri? L.*

—de blind zijn, *borta toeli, boeta dengan mâta melihat.*
 Hij ziet er bleek uit, *poetjat moekânja.*
 Zuur —, *moeka mâsam.*
 Om—, *pâling.*
 —, uit— (naar alle kanten) *mendjeling-djeling.*
 Iets door de vingeren —, *toetop mâta.*
 Hij ziet scherp, *matânja troes, matânja tâ-djam.*
 Helder —, *awas, L., hâwas, Jav.*
ZIENER, m. *ahlo'k-asjif, Ar.*, zie VOORZEGGER, PROFEET.
ZIENING, vt. *penglihatan.*
ZIENLIJK, b. n. *kalihâtan, thlâhir, Ar.*
ZIER, vr. huidwormpje, *amah.*
 —, fig. ziertje, onderdeeltje, *koeman, dzarrat, Ar., sedikit sakâli.*
ZIFT, vt. zie ZEEF.
ZIFTEN, b. w. *ajûq, mengâjaq, krâsei.*
 —, uitpluizen, scheiden, *tjeré, men-tjeré.*
 —, haarkloven, *membalah ramboet.*
ZIFTER, m. *jang mengâjaq.*
 —, uitpluizer, *jang men-tjeré.*
 —, haarklover, *jang membalah ramboet, pembalah ramboet.*
ZIFTERIJ, vt. fig. *pemblâhan ramboet, kâl membalah ramboet.*
ZIFTING, vt. *pengajâkan.*
 —, naauwkeurig onderzoek, *sagsâma, pamariksâân jang soenggoeh-soenggoeh.*
ZIFTSEL, o. uitziftsel, *serboeq pengajâkan, bakas pengajâkan.*
ZIGT, o. *koetika (sâat) melihat.*
 Acht dagen na —, *delâpan hâri komediën derri paadda koetika melihat (di per-toendjoeq).*
ZIGTBAAR, b. n. *kalihâtan, jang dâpat di lihat, katâra, Jav., thlâhir, Ar.*
 Hetgeen niet — is, *bârang jang tiâdu dâpat di lihat mâta orang, bârang jang ghâjiö.*
 —, klaar, helder, *trang, tjoewâtja.*
 —, blijkbaar, *njâta.*
 Naauwelijks — door den verren afstand, *ambah-ambâhan.*
 — making, *ta-âjion, Ar., kâl baperli-hatkan.*
ZIGTBAARHEID, vt. *prî kalihâtan.*
 —, blijkbaarheid, *kanjatâân, prî jang njâta.*
ZIGTEINDER, m. *tept lântig.*
ZIJ, pers. VOORNW. vt. *ta, dia, orang pa-rampoewan itoe.*
 —, meerv. *marika itoe, dia orang, ta.*
 Daar — dronken waren, *kârana iu mâboq, S. R. 133.*
ZIJD, bijw. in: wijd en zijd, *di mâna-mâna, koeliling.*
ZIJDE, vr. (van zijdewormen,) *soetrâ.*
 —n stof, *patôla, patoelah, Perz.*

—n garen, *benang soetrâ.*
 Vlos —, *sishô, Cl.*
ZIJDE, of **ZIS**, vr. kant, *sablah, wingan, djihat, Ar.*
 Van beide —n, *sablah-menjablah.*
 De buiten—, *sablah loewar.*
 Binnen—, *sablah dâlam.*
 De staande — van eene kist, kas, enz. *toepak.*
 Aan gene — van den berg, *di bâliq goenong.*
 —, oord, *fihag, Ar., benoewa, tampat.*
 Op — zien, *liring.*
 Op — gaan, *mînggir, menjûmpang, menjablakkan dirt.*
 Ga een weinig aan die —, *lâloe sedikit ka sablah sitoe.*
 Op — stellen, *menjîst.*
 Aan welke —? *sablah mâna?*
 Van alle —n, *derri paadda segalla fihag.*
 Naar de andere —, *ka-sablah lâjin.*
 Het volk van wederzijden, *rât-jatkadoewa fihag.*
 — van het ligchaam, *lambong, limbong djamb, Ar.*
 De — onder de korte ribben, *pîha.*
 Pijn in de —, *sakit lambong, sakit tjoetjoq.*
 De regter — (des ligchaams,) *lambong kânan.*
 Van hare — wijken, *lâloe derri paadda sisinja.*
 Van ter — met slechte bedoelingen aanzien, *réréq, L.*
 Op — van die lontarboomen, *ka-sisi pohon lontar itoe.*
 —, blad van een boek, *lâdjor.*
 De verkeerde — van eene stof, *sablah dâlam kâjin.*
 Van ter — aanzien, *karling, meng-arling, karling dengan êkor mâta, liring, Jav., loréng.*
 —, kant, *pînggir.*
 De — van de slaappleats, *pînggir tam-pat tidor.*
 Van vaders —, *derri sablah bâpa.*
ZIJDEFABRIJK, vt. *tampat memboewat soetrâ, tempat pelenoenan soetrâ.*
ZIJDEFABRIJKANT, m. *pandei soetrâ, toekang soetrâ.*
ZIJDEHANDEL, m. *pernisagâân soetrâ.*
ZIJDEHANDELAAR, m. *orang mendjoewal soetrâ.*
ZIJDEHASPEL, m. *likâsan soetrâ.*
ZIJDELINGS, bijw. *derri paadda sablah.*
 —, dwars, schuins, *tjoeroe, sérong.*
ZIJDELINGSCH, b. n. *jang di sablah.*
ZIJDEMOLEN, m. *kisâran soetrâ.*
ZIJDEN, b. n. *soetrâ.*
 —, kleedje, dat over eenen vorstelijken brief gespreid wordt, *tetampor.*
 — stof, *kâjin soetrâ.*

Indische — stof, gewoonlyk gekleurd.
patólah, patoelah, Perz.
ZIJDELIJN, vr. zijdewee, *sákit lambong*, *sá-
 kít tjoetjoeg*.
ZIJDESPINNER, m. *jang menganteh soetrá*.
ZIJDESPINNERIJ, vr. *tampat mengantel
 soetrá*.
ZIJDETELT, vr. *pemiaráán oelar soetrá*.
ZIJDEUR, vr. *pintoe jang di sablah*.
ZIJDEVERWER, m. *toekang tjelop soetrá*.
ZIJDEVERWERIJ, vr. *pentjelóp-an soetrá*.
ZIJDEVRUCHT, vr. (*asclepias curtassavica*),
kápas tjindéh.
ZIJDEWEE, o. zie **ZIJDELIJN**.
ZIJDEWERK, o. *perboewátan soetrá*.
ZIJDEWERKER, m. *pandei kájin soetrá, toe-
 kang kájin soetra*.
ZIJDEWEVER, m. *toekang bertenon soetrá*.
ZIJDEWEVERIJ, vr. *tampat petenoenan soetrá*.
ZIJDEWINKEL, m. *kadei órang menjóewal
 soetrá*.
ZIJDEWORM, m. *oelar soetrá, hoelat ber-
 soetrá, lába-lába bersoetrá*.
ZIJDEWORMENKWEKERIJ, vr. *tampat pára
 hoelat bersoetrá*.
ZIJDEWEER, o. *degen, pedang, sjamsjir*.
 Perz., *gedoebang, peinandah, roedoes*.
 —, inl. *dolk, kris, siwar*.
 —, *houwer, párang*.
ZIJGANG, m. *persimpangan djálan, sim-
 pangan*.
ZIJGAK, m. *pásoe jang di báwah tapisan
 (saringan)*.
ZIJGDOEK, m. *kájin tapisan (saringan)*.
ZIJGEN, b. w. *tápiskan, sáringkan, kassi-
 sáring, L*.
 —, o. w. zie **BEZWIJMEN**.
ZIJGING, vr. *kál tápis, kál sáring, L*.
ZIJKAMER, vr. *biliq di sablah*.
ZIJKOOPEL, m. *órang menjóewal soetrá*.
ZIJL, vr. *salóeran ajer*.
ZIJMUUR, m. *témbog jang di sabiah*.
ZIJN, bez. voorn. *nja achter het naam
 woord, dia poenja*.
 — *huis, roemah-nja, dia poenja roe-
 mah*.
 — *vader, bapánja, dia poenja bápa*.
 Het — e, *het hare, jang ampoenja dia,
 dia poenja*.
ZIJN, o. zie **WEZEN**.
ZIJN, onreg. hulpw. en o. w. *áda, pei, paai,
 Menangk*.
 Ik ben, *kita áda*.
 Ik was, *kita poon áda, kita adálah*.
 Ik ben geweest, *kita soedah áda*.
 Ik zal —, *kita akan áda, sája nanti
 áda, L*.
 Het is wel! *bájiqlah!*
 —de, *sambil (lági) áda*.
 Wees, *zijt, adálah*.
 Is hij? *adákah ia? adanjákah?*
 Wat zou toch mijn lot —? *makka apa
 djádi garáingan kál akoe? M. S. R. 47.*

Het zij zwart, het zij wit, *apa hitam apa
 poetih, bájiq hitam bájiq poetih*.
 Hoe het ook — *moge, mána sádja*.
ZIJNENT, (tot) *bijw. di roemahnja*.
 Om — *wil, kárana diánja*.
ZIJNENTHALVE, *bijw. (om hem), kárana dia,
 sabab dia*.
 —, *wat hem betreft, akan dia*.
ZIJNENTWEGE, *bijw. derri paadda fihagnja,
 atas dia poenja náma (parintah)*.
ZIJPAD, o. *persimpangan loerong (djálan),
 simpangan*.
ZIJPELEN, o. w. *zijpen, zijperen, melas, L,
 tiris*.
ZIJPLANK, vr. *pépan jang di sablah*.
ZIJWEG, m. *simpangan, perstimpangan, per-
 simpangan djálan*.
 Want er zijn vier —en, *kárana áda
 ampat perstimpangan, S. R. 25*.
ZIJWIND, m. *angin derri sablah*.
ZIJWORM, m. zie **ZIJDEWORM**.
ZILT, b. n. *ziltig, másin, assin, L, kásoet,
 pájau*.
 — e *smaak, rása másin (assin, L.)*.
ZILTHEID, vr. *prf másin (assin, L.)*.
ZILVER, o. *péraq, saláka, Jav., roepja,
 Sk., fiddilat, Ar., fillat, verb*.
 Verguld —, *tongkan*.
 — in staven, *péraq bátang*.
 Met — *beslaan, patamkan (sálortkan)
 dengan péraq*.
ZILVERACHTIG, b. n. *sabagei péraq, saroepta
 péraq*.
ZILVERACHTIGHEID, vr. *prf sabagei péraq*.
ZILVERADER, vr. *oerat péraq*.
ZILVERARBEID, m. *pekarjdjáan bábarang péraq*.
ZILVERBERG, m. *goenong péraq, tambang
 péraq*.
ZILVERBERGWERK, o. *pekarjdjáan di dálam
 tambang péraq, zie MIJN, vr*.
ZILVERBEWAARDER, m. *djoeroe simpan péraq*.
ZILVERBLAD, o. *dáwon péraq*.
ZILVERBLANK, b. n. *poetih péraq, poetih
 sabagei péraq*.
 —, o. *poetihnja péraq*.
ZILVERDRAAD, m. *káwat péraq, benang péraq*.
ZILVERDRAADTREKKER, m. *pandei káwat
 péraq, toekang benang péraq*.
ZILVEREN, b. n. *péraq*.
 — *schenklad, tálam péraq*.
ZILVEREN, o. w. zie **VERZILVEREN**.
ZILVERERTS, m. *tánah péraq*.
ZILVERGELD, o. *oewang péraq, derham péraq*.
 Louter —, (sp. daalders) *réaal sa-máta*.
ZILVERGLANS, m. *tjahája péraq*.
ZILVERGLID, o. *táht péraq, trá péraq*.
ZILVERGOED, o. *bábarang péraq*.
ZILVERGROEF, vr. *tambang (kólóng, L.)
 péraq*.
ZILVERKAS, vr. *tampat menároek péraq*.
ZILVERKLANK, m. *boenji péraq*.
ZILVERKLEUR, vr. *warna péraq*.
ZILVERKLEURIG, b. n. *berwarna péraq*.

ZILVERLAKEN, o. *soendes*, Perz.
 ZILVERLING, m. *sikkel*, *tzigal*, Ar.
 ZILVERMIJN, vt. *zilvergroeve*, *tambang péraq*, *marlaw péraq*, *kolong péraq*, L.
 ZILVERMUNT, vt. *oewang péraq*, *derham péraq*.
 ZILVERPLAAT, vt. *prada péraq*.
 ZILVERPROEF, vt. *oedjian péraq*.
 ZILVERSCHUIM, o. *sanga péraq*.
 ZILVERSERVIES, o. *perkákas péraq*.
 ZILVERSMID, m. *toekang péraq*, *pandai péraq*, *tátan*, Maleb.
 ZILVERSMIDSKOLEN, vt. *meerv. hárang toekang péraq*.
 ZILVERSPINNER, m. *orang jang menganteh péraq*.
 ZILVERSTAAP, m. *bátang péraq*.
 ZILVERSTEEN, m. *bátos péraq*.
 ZILVERSTOF, vt. *háboes (deboe) péraq*.
 ZILVERSTRUIK, m. (Ipomoea), *ajong-ajong*, *areni tatapájan*, Soend.
 ZILVERVERGULD, o. *péraq jang di amásf*, *péraq jang di sápos ajer amas*, *péraq pergol*, verb.
 ZILVERWERK, o. *bárang péraq*, *perkákas péraq*.
 ZILVERWERKER, m. *toekang péraq*, *pandai péraq*.
 ZILVERZAND, o. *pásir péraq*.
 ZIN, m. *sintuig*, *indrja*, Sansk., *indra*, verb.
 De vijf —nen, *pantja indrtja*, *pantja indra*, verb., *lima prt toeboh*.
 —, *gedachte*, *ingátan*.
 —, *wil*, *trek*, *kahandag*, *soeka*.
 In den — hebben, *menghadápf*.
 Geenen — in het werk hebben, *málas kardja*.
 — in haar hebben, *soeka akan dia*.
 Men kan het ieder niet naar zijnen — maken, *makka sa-orang poon téada dépat menjoekákan sakalian orang*.
 Eigen — volgen, *mandja*, *mandjak*, *toeroet soeka sendiri*.
 —, *meening*, *beteekenis*, *arti*, *móna*, Ar.
 Want de — dezer woorden is zeer voortreffelijk voor allen, welke dien verstaan, *kárana arti káta tni amat moelta paadka segalla orang jang mengarti dia*, M. S. R. 6.
 Iemands — doen, *toeroet orang posnja soeka*.
 Van zijne —nen beroofd zijn, *áda gila*, *áda sarsar*.
 —, *volzin*, *kalimat pertengáhan*.
 ZINDELJK, b. n. *brisih*, *soetji*, *rsiq*, L.
 —, *net*, *tjantiq*.
 ZINDELJKHEID, vt. *prt jang brisih*, *kalakoeswan jang soetji*.
 ZINGEN, b. en o. w. *njánji*, *menjánji*.
 Een puntlichtje —, *berpanton*.
 Een duo (minnelied) —, *damping*, *berdamping*.
 Vrolijk —, *clendang*.
 Een gezang —, dat door eenen man

aangeheven en aan het slot door velen herhaald wordt, *menggoerit-gowrit*, (op Borneo).

Een slaapdeuntje —, *mengidong*, *gákoek*.

In koren —, *hangkap*.

Een verhaal —, *kakáwin*, *berkakáwin*.
 —, *tjilpen*, *tjijit*.

ZINGBAAR, b. n. *jang boleh di njánji*.

ZINGENOT, o. *rása sjahwat*.

ZINGER, m. zie ZANGER.

ZINGOZELSCHAP, o. *perhimpoean orang beládjar menjánji*.

ZINK, o. *timah scré*, *sambáran*.

ZINKBOOR, vt. *poetaróala*.

ZINKEN, o. w. in het water, *tinggalan*, *benam*, *tunnam*, *goellá*.

Gezonnen zijnde, *hábis tnggalam*.

—, in den grond, *ringas*, *anablés*, L.

Omslaan en —, *kulleboe sarta tnggalam*.

ZINKGAT, o. *penggálag bedil*.

ZINKING, vt. *sákit kena dingin*, *sákit kena angin*, *nazabel*, Ar., *zoekám*, Ar.

ZINKINGKOORTS, vt. *deman kadinginan jang amat séngat*, *deman zoekám*.

ZINKLOOD, o. *bátos loega*, *bátos doega*, L., *bátos djoetja*.

ZINKSTEEN, m. aan een net, *bátos djála*.

ZINNEBEELD, o. *oepáma*, *ibárat*, Ar., *moe-djwázat*, Ar., *madjáz*, Ar., *madjázet*, Ar.

Het anker is het — der hoop, *makkú sáwh itoe oepáma (ibárat) pengharápan*.

ZINNEBEELDIG, b. n. *dengan oepáma*, *dengyan ibárat*, *madjázet*, Ar.

—, *bijw. sa-oepáma*.

ZINNELJK, b. n. *beringin*, *bernafsoe*.

—e lust, *hawá nafsoe*.

—, zie WULPSCH.

Allo satansche —e lusten zullen door verstandig overleg kunnen gekerkerd worden, *bahoewa segalla hawá nafsoe sjéhdán itoe handaglah dengan boedi bitjaránja djoega dápat di pandjarákannja*, K. D.

ZINNELWJKHEID, vt. *nafsoe*, *ka-ingin-an*, *hawó*, Ar.

Opdat hun bestaan niet door hunne — verloren ga, *sopája djangan di binasákan adánja derti paadka hawánja*, M. S. R. 20.

ZINNELOOS, b. n. *tiada berboedi*, *iidim*, Ar.

—, *krankzinnig*, *gila*, *sarsar*.

ZINNELOOSHEID, vt. *prt jang koerang boedi*.
 —, zie KRANKZINNIGHEID.

ZINNEN, o. w. *ingat*, *fikir*, Ar., *pikir*, L.

ZINRIJK, b. n. *vernuftig*, *beráqal boedi*.

—, *vorstandig*, *berboedi*.

—, *bijw. beráqal*.

ZINRIJKHEID, vt. *kabanjákan áqal boedi*.

ZINSBEGOOCHELING, vt. *chiál*, Ar.

ZINSLOT, o. *tammát kalimat pertengáhan*.

ZINSNEDE, vt. *tampat*, (plaats, Ts. M.)

ZINSPLEN, o. w. *sindir*, *menjindir*.

—, door gelijkenissen spreken, *meng-ibáratkan*.

ZINSPBLING, vt. *sindirán*, *maelastjábihat*, Ar.

ZINSPREUK, vr. *amtzál*, Ar., *mítzl*, Ar.
ZINSPREUKIG, b. n. *ber-amtzál*.

ZINSVERBIJSTERING, vr. zie KRANKZINNIGHEID.

ZINTUIG, o. zie ZIN.

ZINTWISTEN, o. w. *bertjiderá kárana pengartian*.

ZINTWISTING, vr. *tjiderá kárana pengartian (mána)*.

ZINVERMAAK, o. *soeka háti*, *dzawq*, Ar.

ZIT, m. *hál doedoeg*.

ZITBANK, vr. *bálei*, *bangkoe*, ve. b., *tompat doedoeg*, *kadoedoekan*.

ZITDAG, m. regtsdag, *hárt madjlis soekoem*, *hárt sidang*, *hárt bitjára*.

ZITKUSSEN, o. *bantal doedoeg*, *bantal tampat kadoedoekan*, *bantal karossí*, L.

ZITPLAATS, vr. *tompat doedoeg*.

Verhevene — met een' hemel van gespletene bamboes, *ambin*.

ZITTEN, o. w. *doedoeg*, *berdoedoeg*, *loenggoeh*, Jav.

Even hoog als een ander —, *tambal bertanbal*.

— met ahangende beenen, (als onhof-felijk beschouwd), *doedoeg berdjantei*, *berdjoenté*, L.

Op malkander —, *doedoeg bertíndih-tíndih*.

Met de beenen kruiselings —, *bersilah*, *doedoeg bersilah*, *basilah*, L.

In eene bukkende houding —, *tínggong*.

Met de beenen onder het lijf —, *iqítrás*.

Sprakeloos — (als een beeld), *tjóqol*.

Aan tafel —, *doedoeg di médja*, *doedoeg paadda hidangan*.

Op den schoot —, *ber-riba*, *barríba*, L.

Gedurig te huis —, *diam di roemah sádja*, *nágam*.

Te paard —, *doedoeg di atas koeda*, *toenggang koeda*.

Te paard — zoo als de mannen, met een been aan iedere zijde, *tersalampang paadda blá kang koeda*.

Hooger dan een ander — met hangende beenen, hetwelk als oneerbiedig beschouwd wordt, *doedoeg berdjantei*.

Los —, (niet bevestigd), *longgar*, *koerang kintjang*.

Vast —, *doedoeg tetap*, *kintjang*.

Aan den grond —, *kandas*, *lekat doedoeg*.

Er warmtjes in —, *áda hartáwan*.

Stil — in beslommering met treurigheid, *doedoeg sádja diam-diam dan masj-ghoel dengan doekánja*, M. S. R. 47.

In staatsie op den troon —, *semájam di atas tahta karadjáun*.

Doen —, *mendo:doegkan*.

Zij allen zaten in de rondte met het gezigt naar ... gekeerd, *sakaliannja ber-koelíting menghádap*, S. R. 5.

Op cijeren —, *mengaram*.

Met het regter been onder de linker dij —, met het linker been uitgestrekt, *ta-warroek*, Ar., *toewarkí*, verb., (dit is den Mohammedaan verboden).

Gaan —, nederstrijken (van vogels), *hangkap*.

— met het linkerbeen onder het regter, dat achterwaarts ligt, *tímpoeh*, Jav.

Op de hurken —, *berdjongkoq*, L., *berteloet*.

Schrijdelings —, *djoelang*, *ber-djoelang*.

In diep gepeins —, *doedoeg terfekoer*.

Zijne vrouw laten —, *menínggalkan bíninja*.

En de aap zat zoodanig dat de tamarindebladeren hem gedeeltelijk bedekten, *makka mánjèt itoe-poon doedoeg bertonggor kapada dáwan asam*.

ZITTEND, b. n. *áda doedoeg*, *áda berdoedoeg*.

Een — leven leiden, *hidop díam sádja*, *hidop dengan doedoeg di roemah sádja*.

ZITTER, m. *orang doedoeg*.

ZITTING, vr. *hál doedoeg*, zie VERGADERING.

ZITUUR, o. *djám (koetika) perhimpoeanan madjlis*, *témpo bitjára*, L.

ZODE, vr. *zood*, *zoo*, *gras* —, *koelít roempoet*.

Eene — visch, *ikan sa-roebos*.

ZODIAK, m. zie DIERENRIEM.

ZOEK, bijw. *hilang*.

ZICH — maken, *lári*, *línnyap*.

ZOEKEN, b. en o. w. *tjahárt*, *tjárt*, L., *mentjahárt*.

Zoek mij water! *tjaharíkan akoe ojer!*

—, onsporen, *sidiq*.

Den kost —, *tjárt rezegí*, *tjahárt kahidópan*.

Gestolene goederen door — vinden, *tjárt timboelkan bárang katjoertan*.

Twist —, *tjárt tjakit*.

Gezocht, gewild, *lákoe*.

—, pogen, *tjába*.

ZOEKER, m. *pentjahárt*.

ZOEKING, vr. *pentjaharian*.

ZOEL, b. n. *pánas*, *nádjir*, Ar., *hárr'*, Ar.

ZOELHEID, vr. *kapánásan*.

ZOEN, m. zie KUS en VERZOENING.

ZOENEN, b. w. *tjoem*, *menjtjoem*, *koetjop*.

ZOENGELD, o. *oewang denda*.

—, (voor eenen moord), *bá ngon*, *di jat*, Ar., (vóór Mohammed tien en na hem honderd kameelen).

—, zoeneel (voor eenen moord), *te-pong boemí*.

Onwillig het — aan te nemen, *se gan menarína di-jat*.

ZOENOFFER, o. *qorbán akan menjoetjikan*.

ZOENOFFEREN, o. w. *mengqorbánkan akan menjoetjikan*.

ZOET, b. n. *mánis*.

— als honig, *mánis sepeerti ajer madoe*.

— en schoon, altijd vriendelijk, *sakarba*.

— water, *ajer tácar*.

— ter taal, *kāta mānis, kāta mānis lemboet.*
 —, zie **VRIENDELIJK, LIEFTALIG.**
 — maken, *memāniskan, békin mānis.*
ZOETACHTIG, b. n. *mānis sedikit.*
ZOETELAAR, m. *penampung.*
ZOETELAN, o. w. *tampung, djoewal makānan.*
ZOETELIJK, bijw. *dengan mānis, atas prt jang mānis.*
ZOETEMELKSCH, b. n. *derri paadda ajer soesoe jang bahāroe di prah.*
 —e kaas (inlandsche wrongel), *dādā.*
ZOETEN, b. w. *memāniskan, békin mānis, L.*
 —, o. w. *djādi mānis.*
ZOETHED, vt. *kamanisan, prt mānis.*
ZOETHOUT, o. *djabr mānis, K. O., soes, Perz.*
ZOETIGHEID, vt. *konfijt, manisan.*
 — van mangga, *manisan mangga.*
ZOETJES, bijw. *perlāhan-lāhan, plan-plan, L.*
ZOETLUIDEND, b. n. *merdoe, merdoe boenjinja.*
ZOETMAKEND, b. n. *jang memāniskan, jang békin mānis.*
ZOETSAPPIG, b. n. *tāwar rasānja.*
ZOETVLOEIJEND, b. n. *merdoe, zie WELSPREKEND.*
ZOG, vt. zie **ZEUG.**
ZOG, o. *ajer soesoe parampoeuan.*
 —, *kielwater, ajer aloeran prāhoe.*
ZOGEN, b. w. te zuigen geven, *menjoesoewt, kassī minom soesoe.*
ZOGGEBREK, o. *koeran ajer soesoe.*
ZOGKOORTS, vt. *demam parampoeuan jang bahāroe menjoesoewt.*
ZOGVERPLAATSING, vt. *kapindāhan ajer soesoe.*
ZOLDER, m. *koorn—, schuur, djoelāpang.*
 —, *eener bovenverdieping, tingkat lōtēng, L.*
ZOLDERDEUR, vt. *pintoe lītēng.*
ZOLDEREN, b. w. *bāwa (tāroh) di lītēng.*
ZOLDERING, vt. *opschuring, hāl bāwa di lōtēng,*
 —, *verdieping, tingkat.*
 —, *bovenvloer, lōtēng, L., pelantāran, pātas, pāgoe.*
ZOLDERTRAP, vt. *tangga lōtēng.*
ZOMER, m. *moesim pānas, moesim timor, moesim kamāro.*
ZOMEREN, o. w. *āda awal moesim pānas.*
ZOMERHITTE, vt. *kapanāsan moesim kamāro.*
ZOMERHUIS, o. *perbaleiān; pelājan is een open — met een dak.*
 — op het water, *gamboeng.*
ZOMERSPROETEN, vt. *meerv. djerāwat, tāhi lālat.*
ZON, vt. *mata-hārt, sjams, Ar., soerjja, Sansk., soeria, verb.*
 De — *gaat op, mata-hārt nājīq (terbit).*
 De rijzende —, *sjarq, Ar.*
 De — *gaat onder, mata-hārt māsoq, mata-hārt māti.*

Aan de — *blootstellen, (laten drogen), tāroh di pānas, djemoer.*
 De — *aanbidden, menjoembah mata-hārt, S. R. 18.*
 De plaats, waar de — *ondergaat, fihag maghāb, fihag mata-hārt māti (māsoq).*
 In de — *staan, berpānas.*
ZONANBIDDER, m. *orang jang menjoembah mata-hāri.*
ZONDAAR, m. *orang berdōsa, fādjir, Ar.*
ZONDAG, m. *hārt ahād, hārt domtnggo, L.*
ZONDAGSCH, b. n. *hārt domtnggo, tiap-tiap domtnggo.*
 — *gebruik, ādat domtnggo.*
 —e *kleeding, pekājin hārt domtnggo.*
 Hij komt —, *tiap-tiap hārt domtnggo dia datang, sāban-sāban hārt domtnggo dia datang, L.*
ZONDAGSKLEED, o. *pekājin hārt domtnggo.*
ZONDAGSPREEK, vt. *chothbat hārt domtnggo.*
ZONDARES, vt. *orang parampoeuan jang berdōsa.*
ZONDE, vt. *dōsa, dzanb', Ar., dzamboe, verb.*
 Erf—, *dōsa laqā.*
 Tot — *maken, mendosākan.*
ZONDER, voorz. *tiāda dengan, dengan tiāda, tiāda.*
 — *zijn weten, tiāda dengan tahoenja.*
 Dooden — *bevel van den koning, memboenoh dengan tiāda titah rādja.*
 Dooden — *medeweten van den koning, memboenoh dengan tiāda sa-tāhoe rādja.*
 — *geld, geldeloos, pōtol, L., tiāda poenja oewang.*
 Hij is — *schaamte, ia tiāda tāhoe māloe.*
 — *tegenspreken, ontegenzeggelijk, tiāda bersalāhan lāgi.*
 — *dat, melājinkan itoe.*
 — *twijfel, soenggoeh-soenggoeh.*
ZONDERBAAR, b. n. *zeldzaam, djārang.*
 —, *wonderlijk, b. n. hērān.*
 —, *kostelijk, indah-indah.*
 —, *bijw. atas prt jang djārang.*
ZONDERBAARHEID, vt. *prt jang djārang, zie ZONDERBAAR.*
ZONDERLING, b. n. zie **ZONDERBAAR.**
ZONDIG, b. n. *berdōsa.*
 Een — *mensch, orang berdōsa.*
 — *daad, perboewātan dōsa, perboewātan jang berdōsa.*
ZONDIGEN, o. w. *berdōsa, berboewat dōsa.*
 Waar is de mensch, *die niet zondigt? di manātah orang jang tiāda berdōsa?*
ZONDIGHEID, vt. *prt dōsa.*
ZONDVLOED, m. *ampōhon, bah.*
ZONĒCLIPS, vt. *garahāna mata-hārt.*
ZONNEBAAN, vt. *djālan per-idār-an mata-hārt.*
ZONNEBLOEM, vt. *kumbang mata-hārt, dāwon māns.*

ZONNEDEK, o. linnen tent op een vaartuig, *téndah práhoe*.

ZONNEDAUW, vr. gewas, *ara kapada*, (drosera).

ZONNEGLANS, m. *tjahája mata-hárt*.

ZONNEGLOED, m. *hángat (pánas) mata-hárt*.

ZONNEHOED, m. (inlandsche,) *toedong*.
Een gouden —, *toedong kapáta amas*, Isk. 187.

ZONNEKEERKRING, m. *djálannya máta-hárt báliq*.

ZONNEKLAAR, b. n. *nyáta sakáli, trang-dengan njatánja*.

ZONNELICHT, o. *trang mata-hárt*.

ZONNELOOP, m. *peridáran mata-hárt, perkitáran mata hárt*.

ZONNENONDERGANG, m. *másognja mata-hárt*.

ZONNESCHERM, o. *pájong, songsong*, Jav., *tjatar, tjatra*, Sansk.
— van lontarbladeren, *pájong lontar*.
Een geelbonte —, *pájong ber-íram-íram koening*.
— met eenen kwast bovenaan, *pájong bertjanára*.
Eenen — openen, *mengembangkan pájong, boeka pájong*.
— met geschilderde plekken, *pájong oebar-oebar*.
En de wit geschakeerde koninklijke — en werden alle vier geopend, *makka pájong íram-íram karadjáan poetih poon terkambanglah empat*.
—, *jalousie, bidé*.

ZONNESCHIJF, vr. *boelat mata-hárt*.

ZONNESCHIJN, m. *tjahája mata-hárt*.

ZONNESTAND, m. *perdirian mata-hárt*.

ZONNESTELSEL, o. *sjarth falak*, Ar.

ZONNESTOFJE, o. *koeman, dzarrat*, Ar., *dzarrah, Perz., habá*, Ar.

ZONNESTRAAL, m. *sinar mata-hárt, pánar*.

ZONNEVUUR, o. *kahángatan mata-hárt*.

ZONNEWAGEN, m. (de wagen van Soerja bij de Hindoes) *soerja ráta*.

ZONNEWIJZER, m. *sáat noemd*.

ZONNIG, b. n. *kena sinar mata-hárt*.

ZONSVERDUISTERING, vr. *grahána mata-hárt*.

Zoo, bijw. en voegw. (op die wijze,) *bagitoe, demikién*.
— groot, *bagitoe besaar*.
— veel, *bagitoe bánjaq*.
— veel meer, *sakién lági*.
— even, *bahároe tahádá, baroesan*, L., *tádé ini, tadini*, verb.
— dikwijls als ik hem zag, *sa-brápa káli kita melihat dia*.
— aanstonds, *nanti sabantaar*.
— als een berg, *sa-besaarnya goenong sa-boewah*.
Niet — lang, *tiada bagitoe pandjang*.
— dra als, *demmi, telah, serti, srinta*, L.

Dan dus dan —, *sakáli bagini sakáli bagitoe, beroebah-oebah sáda*.

Driemaal — veel, (groot,) *tiga kíén*.
— veel als er zijn, *brápa jang áda*.
— doende, *káloe bagitoe, djikaloes berboewat bagitoe, atus pri jang demikién*.
— is het, *belei, betoel bagitoe*.
Het zij —, *bejarlah bagitoe, kandáti, L., amin*, Ar.

Hoe — ? *bagimána ?*
— als, *sa-bagimána, boelápa*, zie VOLGENS.

— wat, *bárang sedikit*.
— wie, *makka bárang stápa*.
— veel die zaak betreft, *akan kál itoe*.
— veel ik kan, *bárang sa-bólah-boléhkoes, sa-dápat-dápatkoes*.
— veel te meer, *brápa lebeh*.
— zelfs dat, *sampeí-sampeinja*.
— het u belieft, *káloe toewan sveka, paadda kahandaqmoes*.
— lang hij hier is, *sa-láma (sa-kién láma, sahingga, samantára,) ía áda di sini*.
— lang de mensch 'op aarde is, *makka sahingga mánoesta itoes dólám doenjá, M. S. R. 13*.
— wel de een als de ander, *kadoewa fihag, kadoewánja, sa-satoenja dengan temannya*.

ZOODANIG, b. n. *bagei itoes, bagitoe, bagitoe roepa*.
— doen, handelen, *bagitoe kan, berboewat bagitoe*.

ZOODANIGLIJK, bijw. in dier voege, *atas pri jang bagitoe (demikién,) djálan bagitoe*.

ZOODAT, bijw. *sa-hingga, singga*, L., *máláh, hatta, makka, máláh, sampé-sampé-nja*.

ZOODJE, o. *reboesan*.

ZOODRA, bijw. zie Zoo.

ZOOGBROEDER, m. *soedára soesoewan, sa-soesoewan*.

ZOOGDIER, o. *binátang jang bersoesoe*.

ZOOGENAAMD, b. n. of genoemd, *poera-poera*.
Hij is de — e priester, *makka tálah jang poera-poerákan dirinja imám*.

ZOOGKALF, o. *ánaq sápt jang menjoesoe, ánaq sampt jang minom soesoe, L.*

ZOOGKIND, o. *ánaq jang menjoesoe, ánaq jang minom soesoe, L., ánaq jang mákan tétté, L.*

ZOOGSTER, vr. (die zuigt,) *penjoesoe, parampoewan jang menjoesoe*.

ZOOGVROUW, vr. minne, *báboe, L., ínang pengásoh, Hoft., parampoewan jang menjoesoeft*.

ZOOL, vr. zie VOETZOOI.
— van eenen schoen, *sól, verb., tápaq kawtz, telapakkan sapátos, L.*

ZOOM, m. *tept, pinggir, som, verb., kelim*.

— van het land, *tepi tana*.
 — van een kleed, *pinggir kâjin*, *tepi kâjin*, *kelim*, *sôm pakéân*, L.
 De — van het oor, *perlipâtan telinga*, *pinggir koeping*, L.
ZOOMEN, b. w. *békin sôm*, L., *berkelimkan*.
ZOON, *ânaq laki-laki*, *anakanda*, *Hoft.*, *poetra*, Sansk., *ibnoe*, eig.: *ibn'*, Ar., *walad*, Ar., (wanneer het geslacht bekend is, zegt men eenvoudig: *ânaq*.)
 Oudste —, enz. zie **KIND**.
 — van een voornaam persoon, *dâbâ*.
 Hind.
ZOONSCHAP, o. *pangkat ânaq laki-laki*, *pangkat anakanda*, *pangkat poetra*, *martabat ibnoe*, Ar.
ZOONDOCHTER, vr. *ânaq tjoetjoe param-poewan*.
ZOOFFJE, o. *borrel*, *sâp*, verb.
 —, *arak*, *sa-tegoe araq* (*araq*).
ZOOR, b. n. *ruw*, *kâsap*, *samiang*.
ZOORHEID, vr. *prî kâsap*.
ZORG, vr. *olettendheid*, *tjinta*, *ingat*.
 — *dragon*, *tjintâkan*, *djâga*.
 Draag vooral — *dezen mijnen pijn af te weren*, *ingat-ingatlah ungkaw menung-kiskan ânaq pânahkoe ini*.
 Voor eene zieke — *dragen*, *merawattin orang sâkit*, L.
 —, *bekommring*, *perjtintâan*, *katjintâan*, *soesah*, *masjhol*, Ar., *ghotstsat*, Ar.
 De — *afleggen*, *boewang tjinta*.
 Dit maakt nu mijne — *en droefheid uit*, *intlah katjintâan dan kadoekâankoe*.
 M. S. R. 47.
 —, *vrees*, *tâkoet*.
ZORGBLIJK, b. n. *ongerust*, *bersoesah*.
 —, *gevaarlijk*, (van eenen zieke,) *pâjah*.
 — *e tijd*, *wagtoe jang soekar*, *têmpo jang soesah*.
ZORGELOOS, b. n. *tiâda bertjinta*, *lâlei*, *alpa*, *mâlas*, L.
 Vergetachtig en —, *loepa dan lâlei*.
ZORGELOOSHEID, vr. *kalaleiân*, *alpa*, *ka-âlpâan*, *kamalâsan*, L., *kakoerângan tjinta*, *sarf*, Ar.
 Zij stond verschrikt op uit hare —, *makka ta-poon terkedjoet bângon derri paadda alpânja*.
ZORGELOOSLIJK, *bijw. dengan tiâda bertjinta*, *dengan mâlas*, *sarf*, Ar., zie **ZORGELOOS**.
ZORGEN, o. w. *bertjinta*, *djâga*, *palihâra*, *ptâra*, L.
 Gij moet voor het heil uwer ziele —, *makka handaqlah angkaw bertjinta kârana salânat djiwânoe*.
 Voor de rust der stad —, *mendjâga hâl kasantawsâan negri*.
 God zorgt voor zijne schepselen, *ba-hoewa Allah djoewa jang memalihârâkan segalla machloeq*.

Voor een kind —, *palihâra ânaq, ptâra ânaq*, L.
 —, *bezorgd zijn*, *bertjinta*, *masjhoel*, Ar.
 Voor eenen zieke —, *merawattin orang sâkit*.
ZORGSTER, vr. *parampoewan jang bertjinta*.
ZORGVULDIG, b. n. *oesah*, *ber-oesah*, *râdjijn*, *bertjinta*.
 — *in het werk*, *ber-oesah paadda kardja*.
 — *in het leeren*, *râdjijn bel-âdjâr*.
 —, *olettend*, *imat*, *himat*.
 — *voor kinderen*, *bertjintâkan ânaq*.
ZORGVULDIGHEID, vr. *parângt orang bertjinta* (*beroesah*, *râdjijn*).
ZORGVULDIGHEID, *bijw. dengan oesah*, *dengan râdjijn*, *dengan tjinta*.
ZOR, b. n. *gek*, *gila*, *sarsar*, *djâhil*, Ar., *sedo*, Amb.
 Iemand, die *praat nls een —*, *ba-bângon*.
 —, *dwaas*, *babal*, *bôdoh*.
 Hoe kon ik zoo — *zijn?* *gila apâkah hamba?* S. R. 46.
 Zich — *houden*, *berbôdoh-bôdohkan diri*.
 — *te taal*, *bitjâra gila*, *bitjâra kôsông*.
 Iemand voor den — *houden*, *membôdoh-bôdohkan orang*, *boewat sedo*, Amb.
ZOT, m. *orang gila*, *orang djâhil*.
 Een ijde e —, *fat*, *orang paralentei*.
ZOTHEID, vr. *zottigheid*, *kagilâan*, *djah*, Ar.
ZOTSCHAP, vr. *rongkah*, L.
ZOTTELIJK, *bijw. tjâra gila*, *atas prî kagilâan*.
ZOTTERNIJ, vr. *pekardjâan orang gila*, *bâ-rang kagilâan*.
ZOTTIN, vr. *parampoewan gila*.
ZOU, **ZOUDE**, onv. verl. *tijd van zullen*, *mâw*, *akem*.
 Ik — *zien*, *letta poon mâw lihat*.
 Alsof zijne hoogte tot den hemel — *reiken*, *seperti akan sampei ku-lângit ting-ginja*.
 — *hij koning worden?* *masâkan ta mendjâdi râdja?*
 — *het niet?* *alangkah?*
 — *dan mijn naam niet te schande en slecht worden?* *alangkah maloenja dan djâ-hatnja nâma pâtek?* S. R. 53.
 Zoudt gij niet weten? *antah angkaw tâloe?*
ZOUT, o. *gâram*.
 Grof —, *gâram kâsar*.
 Fijn —, *gâram hâloes*.
 Berg —, *gâram tâmah*, *gâram goenong*.
 Zee —, *gâram lâwt*.
ZOUTAZIJN, in. *tjoeka gâram*.
ZOUTBAK, m. *tampat (bakas) gâram*.
ZOUTBELASTING, vr. *bêa gâram*.
ZOUTELOOS, b. n. *tiâda bergâram*.
 —, *laf*, *tâwar*, *hambar*.
ZOUTELOOSHEID, vr. *prî tâwar (hambar)*.

ZOUTEN, b. w. *tároh gâram*, *boeboh gâram*, *menggarâmi*.

Gezouten vleesch, *dâging assin*, L.

Gezouten visch, *ikan assin*, L.

Drooge gezouten visch, *ikan kring*, *gagisiq*.

ZOUTGEEST, m. *rofi gâram*.

ZOUTGROEF, vr. *zoutmijn*, *tambang gâram*.

ZOUTHANDEL, m. *perniagâin gâram*.

ZOUTHANDELAAR, m. *orang mendjoewal gâram*.

ZOUTHEID, vr. *prî mâsin*, *kalakoewan assin*.

ZOUTHOUT, o. *aitessa*.

ZOUTIG, b. n. *zoutachtig*, *bergâram sedikil*, *mâsin (âsin) sedikil*.

ZOUTING, vr. *hâl menggarâmi*.

ZOUTKEET, vr. *pegarâman*, zie ZOUTPAN.

ZOUTKETEL, m. *prîoq gâram*.

ZOUTKOOPER, m. *orang berdâgang gâram*, *orang djoewal blî gâram*.

ZOUTKORF, m. *bakoel gâram*.

ZOUTKORREL, m. (één —), *sa-boekor gâram*.

ZOUTKRAMER, m. *orang mendjoewal gâram*.

ZOUTMAAT, vr. *soekat gâram*.

ZOUTMAGAZIJN, o. *goedang gâram*.

ZOUTMETER, m. *toekang menjoeekat (mengoe-*
kor) gâram.

ZOUTMIJN, vr. *tambang gâram*, *tânah gâram*.

ZOUTPACHT, vr. *paq gâram*.

ZOUTPACHTER, m. *jang pégang paq gâram*.

ZOUTPAKHUIS, o. *goedang gâram*.

ZOUTPAN, vr. (groot veld aan zee, dat omdijkt is en bij den vloed door openingen het zeewater inlaat, dat afgesloten en door de zon verdamp't wordt, zoodat het zout blijft liggen), *pâdaq*, *tampat djâdi gâram*, *peggarâman*.

ZOUTPILAAR, m. *tiang gâram*.

ZOUTPOT, m. *tampat gâram*, *bakas gâram*.

ZOUTSCHIP, o. *kapal moewat gâram*.

ZOUTSCHUIT, vr. *prâhoes moewat gâram*.

ZOUTSTEEN, m. *bâtoe gâram*, *bawraq*, Ar.

ZOUTVAT, o. *tampat gâram*.

ZOUTVERKOOPER, m. *orang djoewal gâram*, *jang pégang djoewal gâram*.

ZOUTWATER, o. *ajer gâram*, *ajer assin*, L., *ajer mâsin*.

ZOUTWORDING, vr. *hâl djâdi gâram*.

ZOUTZAK, m. *kârong gâram*.

ZOUTZEE, vr. *tâsik mâsin*.

ZOUTZIEDER, m. *toekang mâsaq gâram*.

ZOUTZIEDERIJ, vr. *tampat mâsaq gâram*.

ZOUTZUUR, o. *asam gâram*.

ZUCHT, vr. *gezwollenheid*, *boesong*, *sâkit* *bangkaq*, *sâkit* *ajer*.

—, sterke begeerte, *rindoe*, *ingin*, *dendam*, *rindoe-dendam*.

—, verzuchting, *kâloh*, *pengalóhan*.

Eene — slaken, *kâloh*, *mengâloh*.

ZUCHTEN, o. w. *kâloh*, *kaloh*, *mengâloh*.

Naar iets —, *rindoe (ingin) âkan*.

Van smart —, *mengâloh derri paadda sângat doeka tjita*.

Veel —, *awwah*, L.

ZUCHTIG, b. n. *sâkit bangkaq* *ajer*, *sâkit* *boesong*.

ZUCHTING, vr. *pengalóhan*, *kâboh*.

ZUID OF ZUIDEN, o. *salátan*, *kidoel*, Jav., *daqsjina*, Sansk., *djanobbi*, Ar.

ZUIDELIJK, b. n. *sa-blah salátan*, *sa-blah kidoel*, L.

ZUIDERBREEDETE, vr. *sa-blah salátan* *chath istiwa*.

ZUIDERHALFROND, o. *tengah boelat doemjá di sa-blah salátan*.

ZUIDERKUST, vr. *pasisir kidoel*, L., *panti salátan*.

ZUIDERWIND, m. *angin salátan*, *angin kidoel*, L.

ZUIDOOST, ZUIDOOSTEN, o. *tonggára*.

ZUIDPOOL, m. *goethob djanobbi*, Ar.

ZUIDPOOLCIRKEL, m. *boelat goethob djanobbi*.

ZUIDWAARTS, bijw. *ka-sa-blah salátan (kidoel)*.

— *gaan*, *mengidoel*, L., *menjalátan*.

ZUIDWESTELIJK, b. n. *derri sa-blah bá at dâja*.

ZUIDWESTEN, o. *bârat dâja*.

ZUIDWESTEWIND, m. *angin bârat dâja*.

ZUIDZEE, vr. *luwt salátan*.

— (van Java), *luwt kidoel*, L.

ZUIDZIJDE, vr. *sa-blah salátan (kidoel)*, L.)

ZUIDZUIDOOST, b. n. *salátan menonggára*.

ZUIDZUIDWEST, b. n. *salátan dâja (dâjan)*.

ZUIGDIER, o. *binátang jang menjoesoes*.

ZUIGELING, m. en vr. *ânaq jang menjoesoes*, *ânaq jang minom soesoe (têtté, L.)*, *ânaq penjoesoes*.

Mede—, *sasoesoewan*.

ZUIGEN (van de borst) *menjoesoes*, *minom soesoe*, *minom têté*, L.

—, te — geven, *menjoesoewf*.

—, uit iets —, uit—, *isap*, *mengisap*.

—, lurken, *loelom*, *koelom*.

Op de vingers —, *mengoelom djâri*.

Iets in den mond —, *koelom*.

— aan iets en zoo doende een zeker geluid maken, *tjoetjoep*.

ZUIGEN, o. *hâl menjoesoes*, *penjoesoewan*, *pengisâpan*.

ZUIGER, m. iemand die zuigt, *orang jang mengisap*.

— van eene pomp, *pengisap hamboesaa (pompa)*, L.)

ZUIGING, vr. *hâl menjoesoes*, *penjoesoewan*.

Uit—, *pengisâpan*.

ZUIGLAM, o. *ânaq domba jang menjoesoes*.

ZUIGMINNE, vr. *âboe*, L., zie MINNE.

ZUIGPOMP, vr. *hamboesaa (pompa)*, L.) *jang mengisap*.

ZUIGVISCH, m. *gomiri*.

ZUIJEN, b. w. *oejâsa*, *oelit*, *poelit*.

Zingende —, *mengidong*.

ZUIL, vr. *tiang bâtoe*.

ZUILSCHACHT, vr. *bátang tiang*.

ZUIMEN, o. w. zie VERZUIJEN.

ZUINIG, b. n. *djiman*, *djimat*, *tâw simpan*.

ZUINIGHEID, vr. *prî djiman*.

ZUINIGLIJK, bijw. *dengan pri djiman*.

ZUIPEN, b. w. *irop, mengirop*.

Schielijk —, *gógaw*.

ZUIPER, m. *pengirop*.

—, dronkaard, *pemáboq*.

ZUIPERIJ, vr. dronkenschap, *pemabok-an*.

ZUIVEL, o. *bákal dádi, bákal kédjoe, bákal mantéga, bákal minjaq sápi, bákal páwir*, (— is de stof, waarvan boter en kaas gemaakt worden).

ZUIVER, b. n. *soetji, tsáfti*, Ar., zie ONVERMENGD, ONVERVALSCHT.

—, zindelijk, *prísih, brísih, risiq, L.*

—, helder, *hening, djernih, bening, L.*

—, juist, *mostaqim, Ar.*

—e weegschalen, *narátja jang mostaqim*, Hoft.

Een — gemoed, *háti soetji*.

Een — gewaad, *pekájin brísih*.

— water, *ajer hening, ajer bening, L. ajer sa máta-máta, ajer dówang, L.*

—, weder genaakbaar, (van eene plaats, die vroeger ongezond of doodlijk of door spoken bezocht was), *poenah, poena*. Sansk.

Een —e hemel, *trang tjoewátja*.

— goud, (van hoog alooi), *lingkis, pelingkis*.

—, zie REIN, KUISCH.

ZUIVEREN, b. w. *soetjikan, tjériákan, prísikkan, békin brísih, L., tjaroeh*.

— (van het kwade), *roewat*.

Erts —, door den bak met water die denzelven bevat, te schudden, *tinting*.

Tinerts —, *poepot timah, limbang tánah timah*.

—, schoon maken, *tjortjikan*.

Den grond —, struiken enz. wegkapen, *tábas, tebas, siángi*.

Suiker —, *ningkan*.

Katoen —, *boesor, bibis, L.*

Rijst —, *tjaroeh bras*.

Een geschrift —, *hertsahkan soerat*.

Het haar en ook het ligchaam met liemoensap —, *berlimaw*.

Zich —, *tjériákan diri*.

Zich —, regtvaardigen, *menjoetjikan diri derri paadda sálah*.

Gezuiverde rijst, *bras tjaroeh*.

ZUIVERHEID, vr. *kasoetjian, pri jang soetji, pri jang hening (bening, L.)*

ZUIVERING, vr. *pentjoetjian, persoetjian, mádzírat, Ar.*

Maandelijksche —, zie MAANDELIJKSCH.

— (van erts, rijst, zaden), *limbangan*.

— ter zake van het overtreeden van eenen eed of van het dooden van eenen Islamiet, door het uitreiken van aalmoezen of bij armoede, door te vasten, *kaffárat, Ar.*

ZUIVERLIJK, bijw. *atas pri jang soetji, dengan soetji, dengan brísih*.

ZULK, aanw. voorn. en b. n. *bagitoe, sa-bagitoe, demikién*.

— een heer, — een knecht, *sa-bágei toewan sa-bagitoe hambánja*.

— een huis, roemah *jang bagitoe*.

ZULKS, voorn. w. *perkára jang bagitoe, itoe, bárang jang sa-bágei itoe*.

—, bijw. *bagitoe roepa, atas pri jang demikién*.

ZULLEN, hulpw. zal, zult, *akan, handaq, nanti, máw, dátang*.

Hij zal komen, *ia handaq dátang, dia nanti dátang, L.*

Hij zal een groot koning worden, *tálah jang mendjidi rádja besaar*.

Dan zal ik het leven van duizende tien-duizenden verderven, *makka dátanglah hamba mambinasakan njíwa órang beriboe-riboe laqsa itoe, S. R. 146*.

ZULT, vr. *dáging assin, L., bakásam, L.*

—, keukenzuur, *atjar*.

ZULTEN, b. w. *menggawámi*.

—, in azijn, peper enz. leggen, *kaváboe, békin atjar, L.*

ZUNDGAT, o. zie LAADGAT.

ZUNDEKRUID, o. *óbat penggálag*.

ZUNDVLOED, m. zie ZONDVLOED.

ZUREN, b. w. *memásamkan, békin assam, L.*

—, o. w. *djádi másam, djádi assam, L.*

ZURIGHEID, vr. *másam, kamasáman*.

ZURING, vr. verzuring, *hál djádi másam (assam)*.

ZURING, vr. moeskruid, (Oxalis sensitiva), *kakalapáhan, soering, verb.*

Wilde —, (Polygonum fissum, Bl.) *titiwoán*.

—, (Oxalis repens) *djoekoel tjalintjing*, Soend.

ZUS, vr. zusje, *soedára parampoewan ketjil*.

ZUSTER, vr. *soedára parampoevan, ochwat, Ar.*

Oudste —, *káka parampoevan*.

Jongere —, *adé parampoevan, adendu parampoevan*.

Zijne jongere —, *adendánja parampoevan*, Hoft.

Oudste — van vader of moeder, *má oewá, oewá*.

Jongste — van vader of moeder, *má moeda*.

Moeders of vaders jongere —, *bibi*.

—s man, *ipar*.

—s kinderen, *sa-poepoe, soedára sa-poepoe*.

Stief —, *soedára parampoevan tiri*.

ZUSTERLIJK, b. n. *soedára parampoevan*.

—, bijw. *tjára soedára parampoevan, atas pri soedára parampoevan*.

ZUSTERMOORD, m. *pemboeshan soedára parampoevan*.

ZUSTERMOORDER, m. *pemboeshan soedára parampoevan*.

ZUSTERSCHAP, o. *pangkat soedára parampoevan, persoedaráan*.

ZUSTERSDOCHTER, vr. *ánaq parampoewan soedára parampoewan, soedára mísan.*
 ZUSTERSKIND, o. *ánaq soedára parampoewan.*
 ZUSTERSMAN, m. *ipar laki-láki.*
 ZUSTERSZOOM, m. *ánaq laki-láki soedára parampoewan.*
 ZUUR, o. *keukenzuur, atjar, L.*
 ZUUR, b. n. *másam, assam, L.*
 Zure vrucht, *boewah assam, L, boewah másam.*
 —, *moeijelijk, soesah, soekar, brat.*
 Zure arbeid, *karđja jang brat.*
 Een — *gezig, moeka másam.*
 Een — *gezig tegen zijne vrouw zetten, bermasáman moeka dengan bininja.*
 — *maken, memásamkan, békin assam, L.*
 — *worden, djádi másam, djádi assam.*
 —, *norsch, bingis.*
 —, *bijw. moeijelijk, atas prt jang soesah, dengan soesah.*
 ZUURACHTIG, b. n. *másam sedikit.*
 ZUURACHTIGHEID, vr. *prt másam sedikit.*
 ZUURBLAD, o. *dáwon asam.*
 ZUURBRAAD, m. *dáging góréng dengan tjeka.*
 ZUURDEEG, o. *tápé, L., rági, chanir, Ar., kamir, verb.*
 ZUURHEID, vr. *zurigheid, prt másam, kamasáman, prt (kalakoewan) assam, L.*
 ZUURKLAVER, vr. *dáwon hidop.*
 ZUURKRUID, o. *dáwon asam.*
 ZUURSTOF, vr. *dzát másam.*
 ZUURZOET, b. n. *mánis másam (assam, L.)*
 ZUURZOUT, o. *gáram assam, L., (másam).*
 ZWAAI, m. *pembalikan.*
 —, *draai, poetáran.*
 ZWAALJEN, o. w. als een dronken mensch, *oejong.*
 —, *als een vaartuig, oeling.*
 —, *dobberen, atong, linboeng, L.*
 Den sceptor —, *memegang tongkat karadjáan.*
 Een zwaard —, *gámoq pedang, lájam pedang, belájamkan pedang.*
 —, *zie OVERHELLEN.*
 Met een zwaard — *de dansen, belájam, balájam.*
 ZWAAN, vr. *djójinah, tjoetjah.*
 ZWAAR, b. n. en *bijw. brat.*
 — *ijzer, bessí brat.*
 Honderd chinesche ponden —, *bratnja sa-rátoes kát.*
 Ik heb er een — *hoofd over, sahája selmpang derri itoe.*
 — *maken, membratkan, békin brat, L.*
 —, *moeijelijk, soekar, soesah.*
 — *om te verteeren, tjikil.*
 Zware kost, *makánan tjikil.*
 Hij is — *van tong, brat lidahnja.*
 — *bier, bir brat.*
 — *worden, djádi brat.*
 Eene zeer zware straf, *sjiksa jang amat sángat.*

ZWAARD, o. *pedang, roedoes, sjamsjir, Perz., saif, Ar.*
 Eén —, *sa-bilah pedang.*
 Een scherp —, *pedang táđjam, tsamtsam, Ar.*
 Een — *der Niassers met een gevest als een dierenkop, telogoe.*
 Het — *aangorden, menjendang pedang, menjisipkan sjamsjir.*
 Het — *van Mahomed, dzo' l-faqár, Ar.*
 Een Chinesch —, *pedang lakioe.*
 Een — *ontblooten, menghoenos pedang.*
 Met een — *slaan, memedang, bertataqkan pedang.*
 Een *gevlamd —, pedang berpámor.*
 Een — *dragen, pákei pedang, berpedang, bersaif.*
 — *van een vaartuig, tjádi, tjidd.*
 ZWAARDVECHTER, m. *pahaláwan, pendikir.*
 ZWAARDDRAGER, m. *des konings, bentára.*
 Gemeene — *eens konings, máhat.*
 ZWAARDVEGEN, o. w. *mengoepam sindjata.*
 ZWAARDVEGER, m. *toekang gósoq pedang, pandei mengoepam pedang.*
 ZWAARDVISCH, m. *tjoetjoet pandrom, hijoe párang, hijoe bangkang.*
 ZWAARDVORMIG, b. n. *sa-roepa pedang.*
 ZWAARHEID, vr. *kabrátan.*
 ZWAARHOOFD, m. en vr. *die zich steeds verontust, órang jang selmpang sádja, L.*
 ZWAARHOOFDIG, b. n. *selmpang, L., masjghoel, Ar., tjita.*
 ZWAARHOOFDIGHEID, vr. *kalakoewan órang selmpang, prt órang masjghoel, kalakoewan órang bertjita.*
 ZWAARLJVVIG, b. n. *gemoq, goemoq, goepoq, fayl, Ar.*
 ZWAARLJVVIGHEID, vr. *prt toeboh órang gemoq, kalakoewan badan órang gemoq.*
 ZWAARMOEDIG, b. n. *moerong, ber-sjghoel, bertjita, bersoesah háti, L. sandoe, V.T.*
 — *bijw. dengan moerong, atas prt ber-sjghoel.*
 ZWAARMOEDIGHEID, vr. *masjghoel, Ar., soesah háti, selmpang, L.*
 ZWAARTE, vr. *kabrátan, brat.*
 De — *eener ropij, djampal.*
 ZWAARTEKRACHT, vr. *tsifat kabrátan, kalakoewan kabrátan.*
 ZWAARTEMETER, m. *penimbang kabrátan.*
 ZWAARTEPUNT, o. *poesat kabrátan.*
 ZWAARWIGTIG, b. n. *besaar, pintang.*
 ZWAARWIGTIGHEID, vr. *besaarnja, pintangnja, zie BELANGRIJKHEID.*
 ZWABBER, m. *penjikat, sasápoe, swabber, verb.*
 ZWABBEREN, b. w. *sápoe, sikat, sékat, L.*
 ZWACHTEL, m. *kájin, bárot, kájin bábat.*
 ZWACHTELEN, b. w. *bárot, bábat.*
 Een kind —, *(op de inlandsche wijs), lampin, kassi pákei kájin.*
 ZWADDER, vr. *bisa oelar, loedah oelar.*
 —, *zie LASTER.*

— op iets werpen, bezwalken, *bilis*, L.
ZWADDERIG, b. n. zie **ONREIN**, **TROEBEL**, **VUIL**.
ZWAGER, m. *ipar laki-laki*.
 —s, de mannen van twee zusters, *biras*.
ZWAGERIN, vt. *ipar parampoewan*.
ZWAGERSCHAP, o. *pangkat ipar*.
ZWAK, b. n. ziekelijk, *lemah*.
 —, krachteloos, *leteh*, *koerang goewat*, *dláif*, Ar.
 —, niet tegen leed bestand, *koewáw*.
 — van karakter, zonder veerkracht, *kendor*.
 Hij heeft een — ligchaam, *lemahlal toebohnja (badannya)*.
 Hij is vermoeid maar niet —, *makka ia lelah dan tiada leteh*.
ZWAK, o. gebrek, *tjela*.
ZWAKHEID, vt. *kalemáhan*, *kaletéhan*, *prí jang dláif*, *kadlaifan*.
 —, weekhartigheid (van vrouwen vooral), *hâti lemboet*.
 —, weekhartigheid, blootheid (van mannen vooral), *ketjil hâti*, *tjabar*.
ZWAKJES, bijw. *dengan lemah*, (*leteh*).
ZWAKKELIJK, bijw. zie **ZWAK**, b. n.
ZWAKKEN, b. w. *melenahkan*, *meletehkan*.
 —, o. w. *djádi lemah*, *djádi leteh*.
ZWAKTE, vt. zie **ZWAKBEID**.
ZWALKEN, o. w. zwerven, *kombára*, *melantjong*.
 —, zie **DRENTELEN**.
 —, dobberen, *atong*.
ZWALKER, m. *orang mengombára*, *orang melantjong*, L.
ZWALKING, vt. *kamalásan*, *kalakoewan orang melantjong*.
ZWALP, m. *boenji oembaq*.
 —, zie **GOLF**.
 —, dikke plank, *pápan tebal*.
ZWALPEN, o. w. *mengoelag*, *ber-oembaq sedikit*.
ZWALPEND, b. n. *sambil ber-oembaq sedikit*.
ZWALUW, vt. *boerong lájang-lájang*, *choth-tháf*, Ar.
 —, wier nest gegeten wordt, *lájang boehi*, *walet*.
 Eene bijzondere —soort, *lájang bábi*.
ZWALUWNEST, o. *sarang lájang boehi*.
ZWALUWSTAART, m. *ékor boerong lájang-lájang*.
ZWALUWWORTEL, m. *kápas tjindeh*, *Soend.*, *pinggir hoetan*, (*Asclepias*).
ZWAM, o. zie **PADDESTOEL**.
 — om vuur te maken, *káwoel*, *râboq*.
ZWANENHALS, m. *lêhêr toetjah*.
 —, fig. *lêhêr djindjang*, *lêhêr pandjang*.
ZWANG, vt. *tjára*, *ádât*, Ar.
 Die kleeding is thans in —, *tjára pákêan sakárang bagitoe roepa*.
ZWANGER, b. n. *boenting*, *hâmil*, *Hoft.*, *kandung ánaq*, *mengandong*.
 Hoog —, *boenting besaar*, S. R. 105.

— bij, *boenting dengan (derri)*, L.
 Zijne moeder is —, *dia poenja mi áda boenting*, L., *makka iboenja kandong ánaq*, *makka bondánja áda hâmil*, *Hoft.*
 Zij is —, *doedoetlah proetinja*, L.
 Van iets — gaan, fig. *berniat*, *bermaq-tsoed*.
 — bij den Sultan, *hâmil dengan Solthân*.
ZWANGERHEID, vt. *hâl boenting*, *hâl hâmil*, *Hoft.*, *hâl kandong ánaq*, *kaboentingan*.
 Hare — bereikte den eindterm, *makka boentingnja poon genaplah boelannja*, S. R. 78.
ZWANKEN, o. w. *limboeng*, L., *oéjong*.
ZWARIGHEID, vt. *kasoesáhan*, *kasoeakaran*.
 — maken, *poesang*.
ZWART, b. n. *hitam*, *runggi*, (het laatste woord wordt ook voor rood, donkerrood gebezigd).
 Een — mensch, *zwarte*, *orang hitam*.
 Een — paard, *koeda hitam*.
 — gemaakt (van de tanden), *berbádjn*.
 In het — gekleed, *pákei hitam*.
 Bruinachtig —, *hitam manis*.
 — maken, beschuldigen, *berdjáhatkan*.
ZWARTACHTIG, b. n. *hitam sedikit*.
ZWARTBLAAUW, b. n. *biroe hitam*.
ZWARTBRUIN, b. n. *hitam manis*.
ZWARTE, m. *orang hitam*.
ZWARTEKUNST, vt. *sastráwá*, *ilmoe noe-djoem*, Ar., (ook sterrenwighelarij), *ilmoe raml*, zie **WAARZEGKUNDE**.
ZWARTEKUNSTENAAR, m. *sastaráwan*.
ZWARTEN, b. w. *menghitamkan*, *békin hitam*, L.
 —, met houtskool inwrijven, *pilit*.
ZWARTGALLIG, b. n. *moerong*.
ZWARTGALLIGHEID, vt. *chawsj*, Perz., *hâti moerong*.
ZWARTGEVLEKT, b. n. *berblang hitam*, *toetoei hitam*.
ZWARTHARIG, b. n. *berramboet hitam*.
ZWARTHIED, vt. *kahitáman*, *prí hitan*.
 — van gemoed, erfzonde, *sawdá hâti*.
ZWARTIN, vt. *orang parampocwan hitam*.
ZWARTOOG, m. en vt. *jang bermáta hitam*.
ZWARTSEL, o. *djalága*, *swartsel*, verb.
 — om de tanden te zwarten, metaal, gebrande olie enz., *bádjá*.
ZWARTSELEN, b. w. *lâbor dengan djalága*, *mendjalagákan*.
ZWARTVERWER, m. *toekang tjelop hitam*.
ZWAVEL, vt. *balirang*, *baleu'ang*, *walirang*, L., *tjôloq*, L.
ZWAVELAARDE, vt. *tânah balirang*.
ZWAVELBLOEM, vt. *tepong balirang*.
ZWAVELGEEL, b. n. *koening balirang*.
ZWAVELGEEST, m. *rok balirang*.
ZWAVELLEN, b. w. *membalirangkan*, *târoh balirang*.
ZWAVELKLEUR, vt. *ampoh*, *koening ampoh*.
ZWAVELLUCHT, vt. *báwoe balirang*.
ZWAVELMEER, o. *tásik balirang*.

ZWAVELMIJN, vr. *galian balirang*.
 ZWAVELOLIE, vr. *minjaq balirang*.
 ZWAVELREGEN, m. *hoedjan balirang*.
 ZWAVELREUK, m. *báwoe balirang*.
 ZWAVELSTOK, m. *soemboe balirang*.
 —jes, (gebak), *háwa tsaboent*.
 ZWAVELWATER, o. *ajer balirang*.
 ZWAVELZALF, vr. *kojo balirang*.
 ZWAVELZUUR, o. *assam walirang*, L., *má-sam balirang*.
 ZWAVELZUURZOUT, o. *gáram assam walirang*, *gáram másan*.
 ZWEEM, m. *zweemsel, hampir sa-roepa*.
 ZWEEMEN, o. w. *áda hampir sa-roepa*.
 ZWEEP, vr. *tjomoq, tjamoeti, tjaboq*, Perz. *tjamboq*, L.
 Buñel—, *petjoet*, Soend.
 ZWEEPEN, b. w. *tjomoqkan, poekol dengan tjomoq, poekol dengan (sáma, L.) tjamboq*.
 ZWEEPING, vr. *háal mentjomoqkan*.
 ZWEEPSLAG, m. *poekol tjomoq, poekol deng an tjomoq, poekol tjamboq*, L.
 —gen ontvangen, *di poekol tjomoq, di poekol tjamboq*, L.
 ZWEEPTOL, *gásing, gangsing*, L.
 ZWEEPTOUW, m. *táki tjamboq*, L., *táki tjomoq*.
 ZWEER, vr. *poera, rastong*.
 Neus—, *rastong*.
 —, *bloedvin, bisol*.
 Booze —, *rastong djáhal*.
 Venerische —, *rastong koetji*
 — door verechting ontstaan, *boebol*, L.
 ZWEERDER, m. *jang bersoempah*.
 ZWEERTJE, o. *poeroe ketjil*.
 ZWEESRIK, vr. *tangkar*.
 ZWEET, o. *peloh, ploh, kringat*, L.
 Het — brak hem uit al de ledematen gelijk het water uit een spruitje, *makku terbitlah derri paadda segalla anggawtánja, peloh seperti ajer derri paadda pantjoeran*, M. S. R. 44.
 ZWEETRAD, o. *tangas*.
 ZWEETDOEK, m. *kájin sikat peloh, kájin sékkat kringat*, L., *kájin sápoe peloh*.
 —, *gordel, tjindi*.
 ZWEETDRANK, m. *obat akan berpeloh (kringat, L.)*.
 ZWEETDROFFEL, m. *djamdjam, titiq ajer peloh, ketél ajer kringat*, L.
 ZWEETEN, b. w. *berpeloh, kringat*, L.
 ZWEETGAT, o. *lobang roema, liang (lobang) roema-roema*.
 Alle verstopte —en openen, *menboe-kákan segalla liang roema jang tertompat*.
 ZWEETZUCHT, vr. *penjakit peloh, sákit kringat*, L.
 ZWEETREUK, m. *báwoe peloh, báwoe kringat*.
 ZWELG, m. *tegoq*.
 ZWELGEN, b. w. *slikken, telan, talan, perlan*.
 Gulzig —, *gújaw, perlan, loelor*.

Schielijk —, *ontal*, L.
 ZWELGER, m. *gulzigaard, pendemap, orang rákoes*.
 ZWELGERIJ, vr. *háal mendemap, háal minom bánjaq anggoer (sopi)*.
 ZWELLEN, o. w. *bangkaq, prangkaq, mangkar, djáli bangkaq, ontoet, oentoet, djáli besaar, bontjot, gambong, kambong, roewaq*.
 Zijne hand is gezwollen, *tángannja soedah bangkaq*.
 Een gezwollen been, *káki ontoet*.
 De rivier is gezwollen, *ajer soengei áda besaar*.
 —, gelijk de zee, *mengáoen*.
 Dat hout zwelt, *itoe kájoe roewaq*.
 Een gezwollen buik, *broetjít, proet gambong*.
 Gezwollen wangen, *pipi bontjot, (gambong)*.
 Gezwollen boezem, *soesoe bontar, soesoe besaar*.
 Gezwollen oogen door schreijen, *máta baloet*.
 ZWELLING, vr. *bangkaq*.
 — eener rivier, *banno*.
 ZWEMKUNST, vr. *pengatahoewan (lmoes) bernang*.
 ZWEMMEN, o. w. *bernang, bernánang, ren-nang*.
 Met kurken, dobbers, blazen, enz. —, *bernang berlampong, bernang berpelampong (bappilampong, L.)*.
 Onder water —, *bernang menjellam, bernang dengan seloelop*, L.
 —, boven drijven, *hánjoet, timboel*.
 ZWEMMER, m. *orang bernang*.
 ZWEMMING, vr. *háal bernang*.
 ZWEMPLAATS, vr. *tampat bernang*.
 ZWEMSTEEN, m. *bátoe timboel*.
 ZWEMVIN, vr. *dájoeng*, zie VIN.
 ZWEMVOGEL, m. *boerong jang bernang, boerong ajer*.
 ZWENDELEN, b. w. zie ZWINDELEN.
 ZWENGEL, m. van eenen put, *sangjoetan*.
 ZWENGEN, b. w. zie ZWINGEN.
 ZWENK, m. zie ZWAAL.
 In eenen —, (oogenblik,) *dengan sasáat*.
 ZWENKEN, b. w. *báliq, membáliq, bendoeng*, L., *télléq, lemboeng*.
 Een paard doen —, *memoesingkan koeda*.
 —, o. w. *berbáliq*.
 ZWENKING, vr. *háal berbáliq, peridaran*.
 ZWEREN, b. en o. w. *soempah, bersoempah*.
 Trouw —, *bersoempah satia*.
 Bij God —, *bersoempah dengan Allah, mengambil Allah akan sjaksi*.
 Doen —, *soeroeh soempah*.
 Vloeken en —, *bersoempah-soempahan*.
 Valschelijk —, *mákan soempah, ber-*

soempah dengan bohong, bersocpah doestu (djoesta).

Op de kris —, mengâraw.

ZWEREN, o. w. ettered, bernânah, mendjâdi nânah.

De wond begint te —, makka loeka itoe moelâ-î bernânah.

ZWERING, vr. hâl bernânah.

ZWERK, o. zie WOLK.

—, beweging der wolken, méga (awan) bergerag.

ZWERM, m. bijen—, madoe-madoewan.

—en van insecten, râta-râta.

—, hoop, troep, kâwan.

Bij —en, berkâwan-kâwan.

Een — vogelen, boerong sa-kâwan.

ZWERMEN, o. w. terbang sâbong-menjâ-bong.

—, bijeenscholen, ber-kâwan-kâwan.

ZWERMER, m. orang mengombâra, orang kalâna.

—, (bij vuurw.) petâsan.

ZWERYEN, o. w. kombâra, mengombâra, kalâna, sâji, Ar.

De kalangs (op Java) zijn een zwer-
vend volk, makka orang Kâlâng itoe
orang kalâna (mengombâra).

ZWERVER, m. orang mengombâra, orang kalâna, orang geibâna.

—, iemand die rondsleutert, orang me-
lantjong.

ZWERVING, vr. kombâra, kalâna, hâl meng-
ombâra.

ZWETSEN, b. w. zie POGCHEN.

ZWETSER, m. zie POGCHER.

ZWETSERIJ, vr. zie POGCHERIJ.

ZWEVEN, o. w. lâjung, melâjung.

En Sita Dewie viel al —de, makka
Sitâ Déwi poon djâtohluk melâjung-lâjung,
S. R. 58.

—, bewegen, bergerag.

De geest Gods zweefde over de wa-
teren, makka roki Allah poon bergerag
atas moeka ojer, (niet: di atas, want
dat is boven op het water).

Voor den geest —, terkenangkan,
ingat.

ZWICHTEN, b. w. ophalen, oprollen, min-
deren, singsing, koerangkan, sahkan,
goelong.

—, onderzoeken, tiwas, kâlâh.

ZWICHTLIJNEN, vr. meerv. tâli singsing lâjar,
tâli menggoelong lâjar, tâli mengyiling
lâjar.

ZWIER, m. zie ZWAAI.

—, bevalligheid, tjantiq.

—, opschik, perhiâsan.

Aan de — zijn, melantjong seperti gei-
bâna.

ZWIERBOL, m. geibâna, orang para-
lenté.

ZWIERNEN, o. w. zwaaijen als een dronken
man, ocjong, djarli, djarlé.

—, rondzwerfen, melantjong koeliling,
mengombâra, bertakoekan diri seperti orang
paralenté.

ZWIERIG, b. n. permei, bâgoes, L., pan-
tas.

ZWIERIGHEID, vr. kapermeian, kabagoesan,
kapantâsau.

ZWIJGACHTIG, b. n. soeka diam-diam, jang
tâw diam.

ZWIJGEN, b. en o. w. diam, berdiam.

Weten te —, tâw berdiam, tâhoe sim-
pan rahsia.

Doen —, soeroek diam.

De zee en de winden — stil, makka
lâwoet dan angin tedohlah.

ZWIJGER, m. orang jang berdiam di-
rinja.

ZWIJGING, vr. hâl berdiam.

ZWIJM, vr. zwijming, pangsan, mortja, bi-
hosj, kalângar, L.

—, duizeling, poesing kapâla.

ZWIJMELDRANK, m. minoeman bi-hosj.

ZWIJMELDEN, o. w. berpangsan, mortja, djâtoh
kalângar.

—, duizelen, berpoesing kapâla.

ZWIJMELING, vr. zie ZWIJM.

ZWIJMEN, o. w. w. lelap, zie BEZWIJMEN.

ZWIJN, o. bâbi, sebâuah.

Wild —, bâbi hoetan, bedoel, Soend.,
tjiling, tjêleng, Jav.

Jong —, big, ânaq bâbi, nângfi.

ZWIJNACHTIG, b. n. zwijnerig, tjâra bâbi.

ZWIJNEGEL, m. landaq.

ZWIJNENDREK, m. tâhi bâbi.

ZWIJNENHOEDER, m. orang djâga bâbi,
gomtâla bâbi.

ZWIJNENJAGT, vr. pemboerocwan bâbi hoe-
tan.

ZWIJNENKOST, m. makânan bâbi.

ZWIJNENKOT, o. kandang bâbi.

ZWIJNENVLEESCH, o. dâjing bâbi.

ZWIJNENBORSTEL, m. boeloe bâbi.

ZWIJNSTROG, m. prakoe bâbi, tampat ma-
kânan bâbi.

ZWIJNSHAAR, o. boeloe bâbi, roema bâbi.

ZWIJNSHOOFD, o. kapâla bâbi.

ZWIK, m. daad van zwikken, hâl sâlâh
lâkoe, hâl tagaliat.

—, zie ZWIKJE.

ZWIKBOOR, vr. goerdî soembat, bôr soem-
pal, L.

ZWIKGAT, o. liang soembat, lôbang soem-
pal, L.

ZWIKJE, o. pennetje in een vat, soembat,
soempal, L.

ZWIKKEN, b. w. tagaliatkan.

—, o. w. tagaliat, sâlâh lâkoe, L.

ZWIKKING, vr. hâl tagaliat, hâl sâlâh lâ-
koe, L.

ZWIN, o. zie KIL.

ZWINDEL, m. poesing kapâla.

ZWINDELAAR, m. penampong, orang djoe-
wal bârang makânan, orang djoewal bâ-

<i>rang-bârang ketjil dengan lâba jang boekan pâtoet.</i> ZWINDELARIJ, vr. <i>hâl berdâgang dengan tiâda sepertinja.</i> ZWINDELEN, o. w. draaijen, <i>poesing, berpoesing.</i> —, dwairelen, <i>ligat.</i> —, fig. eenen ongeoorloofden handel drijven, <i>berdâgang dengan tiâda sepertinja, tampong.</i> —, duizelen, <i>sirâwat.</i>	ZWINDELIGHEID, vr. <i>poesing.</i> ZWINDEN, o. w. <i>linjap, hilang.</i> ZWINGEL, vr. zie VLEGEL. ZWINGELEN, b. w. <i>pâloe, poekol.</i> ZWINGEN, o. w. <i>lenggang.</i> —, zie WIEGEN. ZWOEGEN, o. w. <i>tangak, hinaq, mênggêh-mênggêh, L.</i> ZWOEL, b. n. zie ZOEL. ZWOELHEID, vr. zie ZOELHEID. ZWOORD, o. <i>koelit bâbi.</i>

AANHANGSEL

VAN

WOORDEN, DIE NIET IN HET WOORDENBOEK VOORKOMEN EN WAARVAN
SOMMIGE OP ZAKEN VAN GODSDIENSTIGEN EN REGTER-
LIJKEN AARD BETREKKING HEBBEN.

A

AAL, m. *oeling*.
AALMOEZEN, vr. meerv. (aan de priesters na de vasten van de maand Ramedlan), *zakátol-fethr (pitra)*, verb.
AANEENSLUITING, vr. *karapátan*.
AANGEZIGTSPIJN, vr. *laqvát*, Ar.
AANHANGSEL, o. *zi-jádat*, Ar.
AANHITSING, vr. *pengasógan*.
AANHUWELIJKING, vr. *moetsáharat*, Ar.
AANROEPING, vr. *pengoetjapan*.
AANSPREKER, m. *naghi*, Ar.
AANSTELLEN, o. (het — van eenen gemagtigde, magtverleening), *tawkil*, Ar.
AANSTELLING, vr. (tot gemagtigde) *tawli-jat*, Ar.
AANZETRIEM, m. *páloet*.
AARDAKER, m. *tiké*.
ABDIS, vr. *kasjísjat*, Perz.
ABT, m. *panghoeloe kasjísj*.
ACHTERHOUDENDHEID, vr. *tambátan*.
ACHTERHUIS, o. *poengkoeran*.
ACHTSTE, o. $\frac{1}{8}$, *tzoemoen*, Ar.
ACTE, m. diploma, *soerat idjázat*, Ar.
AFBEELDEN, b. w. *tatsorkan*.
AFBREKEN, o. w. (in colonne), *badah*.
AFDAMMEN, b. w. *tabat*.
AFDRIJVEN, o. w. (afzakken bij het laveren), *pípir*.
AFDRUK, m. *persalinan*.
AFGIETEN, b. w. (zachtjes —), *sérang*.
AFGOD, m. (dien de slangen huldigen), *arlí*.
AFHANKELIJK, b. n. *moeta-állig*, Ar.
AFHOUWEN, b. w. (een been —), *tonggol káki*.
AFPLATTEN, b. w. *pipehkan*.
AFRIKAAN, m. bloem, (*Tagetes patula*), *táht ájam*.
AFBRUKKEN, b. w. (eenen tak met geweld —), *serkah*.

AFSTAMMELING, m. *far'*, Ar., *far-den*, Ar.
AFVALLEN, o. w. *rontoq*.
Afgewallen padie, *pádt rontoq*.
AFWATERING, vr. (van een dak), *tjoetjoeran atap*.
AFZETTEN, b. w. (ontslaan), *màzoelkan*.
AL, ALLES, b. n. *adjmà*, Ar.
ALGENOEGZAAMHEID, vr. *iktifá*, Ar.
ALIKRUIK, vr. *sipoet*.
ALLERGENADIGST, b. n. *arham*, Ar.
ALLERLEI, b. n. *ramoewan*.
AMBASSADE, vr. (ond. w.) *pengoetoesan*.
AMFIOENKIT, vr. *pemadátan*.
AMFIOENSCHUIVERSTREK, m. (prikkel in het ligchaam), *proet menoesoeg*.
ANIJSBOOM, m. (*Ambellata*), *kamelan*.
ANIJSZAAD, o. *bazr el sjibist*, Perz.
ARCHITECT, m. (ond. w.) *mimár*, Perz.
ARM, m. bovenarm, *arm*, Perz.
Den — geven, *tjangkling*.
ARMBAND, m. (bracelet) boven den elleboog, *kiliq báhoe*.
ASSESSOR, m. (ond. w.) *asesor*, Eur.

B

BALK, vr. *sokong*.
BALSEM, m. *minjaq lágam*.
BASILIKUM, m. *soelási, sarávang, raifán*, Ar.
BASSTEM, vr. *bas, bamm*, Ar.
BEDANKEN, b. w. (beleefdelijk doch met tegenzin), *memanggap*.
BEDAREN, b. w. stillen, temperen, *bersoenákan*, M. S. R. 120.
BEDRIEGEN, b. w. *loeláwah*.
BEELD, o. (steenen —), *artja*.
BEET, m. (van eene slang), *pátoq*.
BEGIN, o. *ibtidá*, Ar.
BEGONIA, vr. bloem, (*Begonia tenuifolia*), *hariang*, Soend.
BEHALVE, bijw. *sahingga*.

- BEHENDIGHEID, vr. *istidâd*, Ar.
 BEKENNEN, b. w. (eene vrouw —), *oesoet*, L.
 BEKENTENIS, vr. (iemand, die eene — aflegt), *moeqir*, Ar.
 BEKLEEDSEL, vr. *salâpoet*.
 BEL, vr. (aitaar—), *gîram*, Hind.
 BELETTEN, b. w. *sangkoet*.
 BELOVEN, b. w. (— en niet geven), *a-nga*.
 BEMERKEN, b. w. *sangka*.
 BENEVELD, b. n. *soeram*.
 BENZOÏNBOOM, m. benjuinboom, *tingka minjan*.
 BEPALING, vr. (definitie), *târif*, Ar.
 BEPERKING, vr. (restrictie), *tuqjîd*, Ar.
 BEREIDEN, b. w. *sip*, *siap*.
 BEREKENING, vr. *ihîtisâb*, Ar.
 BEROEMD, b. n. *sjaharat*, Ar.
 BEROERDHEID, vr. (door het veel drinken van kokoswater op de nuchtere maag): *béri-béri*.
 BESCHOEIJEN, b. w. *pampan*, Menangk.
 BESNIJDEN, b. w. *chafadl*, Ar.
 BESPROEIJEN, b. w. *bûsah*.
 BESTUREN, b. w. (een paard), *pâtjoe*.
 BESTUURDER, m. (van eenig goed), *âjis*, Ar.
 BETEL, m. (als piper longum), *sirih boewah*.
 BETELDOOS, vr. *salapa*.
 BETELNOOT, vr. *arêka*, Tel.
 BETOOVERING, vr. *serâna*, *soewânggt*.
 BETREKKEN, b. w. (in regten) *bersingkêta*.
 BETREKKING, vr. (tusschen den meester en zijnen vrijgelaten slaaf), *walâ & walâjat*, Ar.
 BETROKKEN, b. n. (de — e persoon, op wien een wissel getrokken of eene schuld overgedragen wordt), *moehûl alathî*, Ar.
 —, beneveld, *soewâng*.
 BETROUWEN, b. w. *sarahkan*.
 BEUKENBOOM, m. *dardâr*, Ar.
 BEVESTIGEN, b. w. *ûzbatkan*.
 BEWIERROOKEN, b. w. *meragsâ-î*.
 BEWIJS, o. (klaar —), *bai-inat*, Ar.
 — van misdâad, *buttamal*, L.
 BEWIJSREDEN, vr. *qias*, Ar., *hodjiljat*, Ar.
 BEZIGHEID, vr. *istighâl*, Ar.
 BEZIT, o. *jad*, Ar.
 — en eigendom, *jad dan (wa) milik*, *hâl pegang serta memilikki*.
 BEZITTER, m. *mâlik*, Ar., *tsâlib*, Ar.
 BEZITTING, vr. *mamboek*, Ar.
 BEZOAR, m. *bâdzizahr*, Perz.
 BIDKLEED, o. *bâdjoe soembahjang*.
 BIES, vr. *djoedoer*.
 Ronde biezen, *tjili*.
 BIJENROEPEN, b. w. *serâja-menjerâja*.
 BIJENBLAD, o. *sarai*.
 BIJPASSEN, b. w. (geld —), *impas*.
 BIJSLAAP, m. *wath*, Ar, eig. *wathjoen*, Ar.
 BIJSLAPEN, o. w. *tjampor njawa*.
 BIJSTAND, m. *awan*, Ar.
 BIJTEN, b. w. (zoo als vogels), *pâgoet*.
 BIJVOEGSEL, o. *zi-jâdat*, Ar.
 BIKKEN, b. w. *menâpat*.
 BINNENSTE, b. n. en o. *dâchil*, Ar.
 BLAAR, vr. (in de hand van het roeijen, enz.), *lipoh*.
 BLAASKRUID, o. *kâjoe ajer*.
 BLAD, o. (groot koperen —), *pâhar*.
 —, (waarop vorstelijke brieven gedragen worden), *tjetjêper*.
 BLANKETSEL, o. (geel —), *bebôré*.
 BLIJDSCHAP, vr. *farâh*, Ar.
 BLIKKEN, o. w. *karling*.
 BLIKVUREN, o. w. (als de golven bij nacht), *panar*.
 BLINKZIEKTE, vr. *borgân*, Ar.
 BLOEDPRIJS, m. (boete voor moord of verwonding), *dîjat*, Ar.
 BLOEDVERWANTSCHAP, vr. (mannelijke —, wier erfdeel bij den koran niet bepaald is), *atsabat*, Ar.
 BLOEMKELK, vr. (van eenen kokosboom), *tâpaq*.
 BLOEMRIET, o. (*Canna sabbeh*).
 BLOOTGESTELD, b. n. (aan de lucht), *per-anginan*.
 BODE, m. (vorstelijke —), *njalîa*.
 BODEM, m. (van een vaartuig) *matan*.
 BOERENWAGEN, m. *boerbager*, verb.
 BONT, b. n. (— en blaauw geslagen), *hîram moekânja*.
 BOODSCHAPLOOPER, m. *atjang*.
 BOOMKATOEN, o. *adjâts*, Ar.
 BOORDSEL, o. (van een kleeid) *sirat*.
 BOOTSMAN, m. (Javaansche) *serang*.
 BORAX, m. *boerag*, Perz.
 BORGSTELLING, vr. *andâlan*, *andelan*, *akoe-wan*.
 BORGTOGT, m. *dlamân*, Ar.
 BOVENNATUURLIJK, b. n. (krachtig) *saqtî*.
 BRAAF, b. n. *rasjid*, Ar.
 BRAAFHEID, vr. *roesjd*, Ar.
 BRAAMSTRUIK, m. (doornachtige —, wiens bladeren en vruchten de kameelen eten), *arâk*, Ar.
 BRADEN, b. w. *assar*, Port.
 BRAND, m. (in het ligchaam) *oentoet*.
 —, (furor uterus), *ahdam*, Ar.
 BRANDNETEL, m. *sorônî*.
 BRIEVENZAKJE, o. (voor vorstelijke brieven), *kis*.
 BRODDELEN, o. w. *tjoring-moering*.
 BRUIDSBED, o. *padjângan*, Jav.
 BRUIDSKRANS, m. *amas kâjoe mâti*.
 BRUIDSNETEL, m. *padjângan*.
 BUFFEL, m. *djâmoes*.
 BUIDELTJE, o. *sitaq*.
 BUITENLANDER, m. *gherib*, Ar.
 BUNGING, m. *soenting*.

C

- CACHOUBOOM, m. *djamboe ironq*.
 COMPONIST, m. (oud. w.) *pengârang râgam*.
 CONTRACT, o. (van vrijlatting tegen eene bepaalde som), *kitâbat*, Ar.

CURATEEL, o. (ond. w) (onder — stel-
led), *hadjr*, Ar.

D

DAGREIS, vr. *marhalat*, Ar.

DAK, o. (van bladriet) *atap hâlang-hâlang*.

DAKPAK, vr. *pâran*.

DAMSPEL, o. *majinan pâsang*.

DAUW, vr. *tsoebli*, Ar.

DEEL, o. (portie) *sahm*, Ar.

DEGENGREEP, m. *sampaq*.

DEKEN, m. *salamboet*.

DERDE, o. $\frac{1}{3}$, *tzoeloetz*, Ar.

De — zijn, *menigâ-t*.

DING, o. *sjai-j*, Ar.

DIKREUR, m. (van financiën, administra-
teur van 's rijks schatkist), *el nâthlir
fi 'l-mât*, Ar.

DISSEL, m. (van een rijtuig) *patar*.

DOOD, b. n. *lâlis*, Kaw.

DOORBREKEN, b. w. (door eene heining drin-
gen, na die doorgesapt te hebben).
doebroeg.

DOORSTEKEN, b. w. (met een zwaard),
dôrong, L.

DOORTRAP, b. n. *pandjang àqal*, *pandjang
langkah*.

DOORTREKKEN, b. w. (de sarong tusschen
de beenen — en van achteren vaststeken),
kantjoet.

DRAAGKOETS, vr. (vorstelijke —) *per-arâkan*.

DRAGER, m. (insect.) *kakâwangan ojer*.

DRENKEN, o. (het — van een pasgebore-
kind om de ontlasting te bevorderen),
tâji-jat, Ar.

DREIGEN, b. w. (om iemand te slaan.)
atjoem.

DRIFTIG, b. n. en bijw. (— zijn in het
spreken,) *tuttar*, *nattar*, L.

DRIJVEN, b. w. (goud —, etsen,) *pâkal*.

DROOGEN, b. w. (te — hangen,) *kalan
tang*, L.

DUIDELIJK, b. n. (woordelijk) *tsarifi*, Ar.

DUISTER, b. n. *ghâjib*, Ar., *soewânggi*.

DUUR, m. (duurzaamheid) *thoewal*, Ar.

De — van zijn leven, *thoewal òe-
moernja*.

DWAALLICHTJE, o. (rondwarende geest van
een doodgeboren kind,) *poutiânaq*.

DWALING, vr. *chathâ*, Ar.

DWARLWIND, m. *angin poejoe*.

DWINGENDE, b. n. *moeljabbir*, Ar.

DWINGEN, b. w. (met geweld) *ronggah*.

E

ECHTGENOOT, m. *zawdj*, Ar.

—, vr. *zawdjat*, Ar.

ECHTSCHIEDING, vr. (gekochte) *chol*, Ar.,
chol-ât, Ar., *thliâr*, Ar.

EED, m. *qasâmat*, Ar.

EEDZWERING, vr. (buiten regten.) *ilâ*, Ar.

EENDRAGT, vr. *ittahâd*, Ar., *toelâh*, Ar.

EENDRAGTIG, b. n. *ber-impot*, L.

EENHEID, vr. *ahadiat*, Ar.

ERBAAR, b. n. *mohtsan*, Ar.

EERBIEDWEKKEND, b. n. *âthlamat*, Ar.

EERGEVOEL, o. *moeroewat*, Ar.

EERSTE, b. n. (in het spel,) *eilâ*.

EEUWIGDURENDE, b. n. *abada'l-abad*, Ar.

EEUWIGHEID, vr. *abadiat*, Ar.

EIGENDOM, o. *mamboek*, Ar.

EIGENSCHAPPEN, vr. meerv. (deugden,) *choe-
wâts*, Ar.

ELIEVE, tusschenw. *silâkanlah*.

EINDELIJK, bijw. *arkiën*.

— toen men aan het geschikte tijdstip
gekomen was, *arkiën sa-telah dátanglah
paadla koetika jung bâjig*, S. R. 37.

EMMER, m. (bamboezen — om het vocht
uit den Arénboom op te vangen, van
het welke de Java-suiker gemaakt wordt,)
bongbong.

ENGEL, m. (— des doods,) *úzrail*, Ar.

ERF, o. *hurim*, Ar.

ERFDEEL, o. (wettig —,) *fardl*, Ar.

ERFREGTSKENNIS, vr. *farâidil*, Ar., *faridlat*,
Ar.

ERKENNING, vr. (van de geldigheid der ge-
tuigen,) *tâdil*, Ar.

ETTERBUIL, vr. *benghâ*.

EVENREDIGHEID, vr. (der leden,) *sikap*.

EXECUTEUR, m. (— testamentair,) *watsf*,
Ar.

F

FARELEN, vr. meerv. (verdichtsels,) *asâthir*,
Ar.

FATSOEN, o. *moeroewat*, Ar.

FENEGRIEK, o. *holbat*, Ar.

FIEEMEN, b. w. *berbingisan*.

FOPPEN, b. w. *gâja*, L.

G

GEBARENSPEL, o. (mimic,) *mâjukâra*, Sansk.

GEBED, o. (voor de rust der zielen,) *ar-
wah*, Ar.

En de vorst las het — voor de rust
der zielen, *dan di batjânja boginda arwah*,
H. R. P. 48.

GEBROKEN, b. n. geschonden, *ompông*.

GEKNUFFELD, b. n. *kapontong*.

GELEENDE, o. (het —,) *mocûâr*, Ar.

GELIJK, b. n. *kof*, Ar.

GEMS, vr. *dindî*, *roesa dindî*.

GERAAS, o. *kâloet*.

GEREGELD, b. n. (in orde,) *moutathlim*, Ar.

GERIMPELD, b. n. (door ouderdom, enz.)
kisoet.

GESCHENK, o. (bij echtscheiding der vrouwe
verschuldigd) *mit-ât*, Ar.

Een voorwerp, dat als — dient, *mar-
hoeb*, Ar.

GESLACHT, b. n. *madzboeh*, Ar.
 GESMOLTEN, b. n. *terpádoe*.
 GEVALLEN, b. n. (in iemands rede,) *kasavantoeh*, L.
 GEWENNEN, o. w. *mengáadatkan*.
 GEWIGT, o. (van verschillende zwaarte,) *rathl*, Ar.
 GLANS, m. (lichtstraal bij de geboorte of bij den dood van een verheven mensch,) *tédja*.
 GIJ, pers. v. n. *kita*, Ach., ang.
 GLANSRIJK, b. n. *bágoe-bágoe*.
 GODSDIENSTIGHEID, vr. *taqwa*, Ar.
 GOED, o. (toevertrouwd —,) *wadiát*, Ar.
 Gemeen —, algemeen —, *moebáh*, Ar.
 GRAM, b. n. geraakt, *rarásan*, L.
 GRAVEEL, o. *penjákít kárang*.
 GRIMLAGCHEN, o. w. *chaloew*, Abd. M. 2.
 GRIFFEL, m. (om op boombladeren te schrijven,) *ládang*.
 GRONDVESTEN, b. w. *mengasáskan*.
 GROOTSCH, b. n. verheven, *áhlim*, Ar.

H

HAND, vr. *jad*, Ar.
 HEER, m. *anj*.
 HOLTE, vr. (in de zijde van een graf,) *káras*.
 HEFTIGHEID, vr. (hardheid, grofheid,) *noesjoez*, Ar.
 HERROEPELIJK, b. n. *rodj-d*, Ar.
 HOENDERBLIND, b. n. (blind bij nacht,) *boeta larángan*.
 HOLEN, o. meerv. (van konijnen, enz.) *karoengan*.
 HOOP, vr. (ijdele — koesteren,) *asa-asáán*.
 HOEFSTEERBEITEL, m. *ládang pengrat koe-koe*.
 HOER, vr. *djóbong*, L.
 HOUT, o. (van oude kokosboomen,) *roejong*.
 HUDWONDE, vr. *dámi-jat*, Ar., (volgens Rich. zonder en volgens Fryt. met bloedstorting).
 HUISGENOOT, m. en vr. *ì-jál*, Ar.
 HUWELIJKSGIFT, vr. (welke aan de aanstaande vrouw verzekerd wordt,) *mahr*, Ar.

J

JALOUZIE, vr. (van fijn bamboes,) *krih*.
 IJDEL, b. n. *lafaj*, Ar.
 IJSELJK, b. n. (van sommig geluid,) *hipor*.
 IK, pers. voorn. Het woord — door *kita* uitdrukken, *berkáta kita*.
 IJZERKRUID, o. (verbena,) *djároeng lalakkí*.
 INACHTNEMING, vr. verpligte en geregelde — van alle formulieren en ritualen, *tjarja*, *tjarj-ja*, Sansk.
 INGEWIJDE, m. *sastráwan*.
 INKERKERING, vr. *habs*, Ar.

INLEGGEN, b. w. (koukenzuren maken,) *meng-átjarkan*, *békin atjar*, L.
 INPLAATSSTELLING, vr. (vergoeding,) *iwadl*, Ar.
 INWENDIG, b. n. *dáchil*, Ar.

K

KAMEELRUITER, m. *rokbán*, Ar.
 KAPITAAL, o. *rásol-mál*, Ar.
 KATOEN, o. (soort van wit —,) *asáhan*.
 KENTEERENS, o. meerv. (dat een oord be-wood of bebouwd is,) *imárat*, Ar.
 KERKER, m. *habs*, Ar.
 KIEZEN, b. w. (doen —,) *meng-ichtiárkan*.
 KIJKEN, o. w. *nonton*, L., *menonton*.
 KITTELAAR, m. zekere bloem, (clitoria ternatea,) *kumbang télang*.
 KLAGT, vr. (uitbarstende —,) *tjemáté*.
 KLOMPGOUD, o. *blongkotian*.
 KLAPHOUTEN, o. meerv. (om de vogels te verschrikken,) *kájoe geplaq*.
 KLOS, vr. *roembei*.
 KNIE, vr. *zánoe*, Perz., *djánoe*, Sansk.
 KOE, vr. *baqr*, Ar.
 KONING, m. *sengádjí*.
 KOOP, m. (met vooruitbetaling van den prijs,) *salam*, Ar.
 KOOPER, m. (die den koopprijs vóór de levering betaalt,) *rabbo's-salam*, Ar.
 KRABBEN, b. w. *gároel*.
 KOPPEN, b. w. *pentag*.
 KREUPELHOUT, o. *sanaq*, *soemma*,
 KRING, m. (om de maan,) *sirpei boelan*.
 KWIJTSCHELDING, vr. *ib-rá*, Ar.
 KUNSTEN, vr. meerv. schoone —, *ilmoe jang sent-sent*, Abd. M. 145.

L

LASTGEVER, m. (procuratiegever,) *moewak-kil*, Ar.
 LEENER, m. (die in leen heeft,) *mostàir*, Ar.
 LEENING, vr. *àari-jat*, Ar.
 LEERMERSTER, m. *oestád*, Perz.
 LEGAAT, o. (van liefdadigheid,) *mawqoef*, Ar.
 LEVENSTEKEN, o. *borhán el heiat*, Ar.
 LOOPJONGEN, m. *atjang*.
 LOUTEREN, b. w. (goud —,) *tinting*.
 LUISTER, m. grootheid, *iltissám*, Ar.
 LUITENANT, m. (van den Pasja buiten Smyrna,) *kiája*.
 LUWTE, vr. beschaduwde plaats, *gáwong*.

M

MAGT, vr. (sovereine —,) *istiqlál*, Ar.
 MAGTVERLEENING, vr. *tawqil*, Ar.
 MAKKERS, m. meerv. *azwádj*, Ar.
 MAND, vr. (langwerpige — om visch te vangen,) *soesoch*.
 MEDELIJDEN, o. *sjafuqat*, Ar.

MEERVOUD, o. *djamaden*, Ar., *djama'*, Ar.
 MELAATSCHHEID, vr. *fil*, Ar.
 MENSCHHEID, vr. *manoesjam*, Sansk.
 MERG, o. (van boomen,) *aris*.
 MIDDELST, b. n. *wasith*, Ar., *awsath*, Ar.
 MIRT, m. *as*, Perz.
 MISHANDELAAR, m. *djant*, Ar.
 MISHANDELING, vr. *djinajat*, Ar.
 MISSLAG, m. *chathá*, Ar.
 MOEDER, vr. *ommo*, Ar.
 MOSSEL, vr. *kénah*.
 MOSTAARD, m. *sarsjaf*, Perz., *sarsjpa*, Sansk.
 MUSKAATNOOT, vr. *djawz boewa*, Ar.

M

NAASTING, vr. *sjaf-dt*, Ar.
 NACHTKAARSBLOEM, vr. (die des avonds verpestend stinkt,) *iles*, *ilus*.
 NADEEL, o. *madllarat*, Ar.
 NALATIGHEID, vr. *taqtsir*, Ar.
 NEMER, m. ontneemer, *achidz*, Ar.
 NOODWENDIG, b. n. *lázim*, Ar.
 NOODWENDIGHEID, vr. *loezoem*, Ar.
 NUT, o. *matslafat*, Ar.

O

OMGANG, m. (verkeer), *moeàásjarat*, Ar.
 OMSLAG, o. een wit of geel katoenen —, waarin de brieven van het eene opperhoofd aan het andere genaaid en verzonden worden, *básoet*; een mindere aan eenen meerdere schrijvende, moet immer een geel — gebruiken: buiten om de *básoet* komt eene breede papierreep, waarop het opschrift geschreven wordt.
 OMSTANDIGHEID, vr. (bijkomende —), *há-dítz*, Ar.
 ONAFHANKELIJK, b. n. *mostaqil*, Ar.
 ONAFHANKELIJKHEID, vr. (sovereine magt), *istiglál*, Ar.
 ONAFSCHEIDEAAR, b. n. *mottatsil*, Ar.
 ONBEKEND, b. n. *madjhol*, Ar.
 ONBEPALD, b. n. *mobham*, Ar.
 ONBESPROKEN, b. n. *mátsoem*, Ar.
 ONDERDEEL, o. *djoez*, Ar.
 ONDERSCHIEDENDE, b. n. (tot jaren van onderscheid gekomen), *moemai-jiz*, Ar.
 ONEENIGHEID, vr. *ichtiláf*, Ar.
 ONGEDIERTE, o. *hasjarát*, Ar.
 ONMOGELIJKHEID, vr. *taadz-dzor*, Ar.
 ONSCHENDBAAR GOED, *mohitarim*, Ar.
 ONTBONDEN, b. n. (huwelijk), *bertjeré*, *fash*, Ar.
 ONTMOETING, vr. *talaqqf*, Ar.
 ONTNEEMER, m. ontgriper, *mochtalís*, Ar.
 ONTNOMEN, b. n. *máchoetz*, Ar.
 ONTWERLDIGEND, b. n. ontwerldiger, *montahib*, Ar.
 ONTWIKKELING, vr. (van bijzonderheden), *taftsil*, Ar.

ONVERVALSCHT, b. n. *chálits*, Ar.
 ONTZECCING, vr. (van regten), *fadjr*, Ar.
 ONVOORWAARDELIIK, b. n. *mothlaq*, Ar.
 ONWETENDEHEID, vr. (de tijd van — vóór het Islamismus), *djhahili-jat*, Ar.
 ONWILLIGHEID, vr. (tot het doen van eenen eed), *noekoel*, Ar.
 ONZEKERHEID, vr. *sjobhat*, Ar.
 OOGMERK, o. *ghara'll*, Ar., *ánd*, Ar.
 OORDEEL, o. vonnis, *foekm*, Ar., gewoonlijk: *foekoem*, dat het meervoud is).
 OORZAAK, vr. *illat*, Ar.
 Aanleidende —, *dásar*, *dasáran*.
 Dat is de aanleidende —, *dásar bagitoe*, *dasáran bagitoe*.
 OPBLAZEN, wed. w. (zich) verhoovaardigen, *maghroerkan dirinja*, M. S. R. 140.
 OPENBREKEN, o. w. (zoo als eene zweer), *toekoq*.
 OPENEN, b. w. (een lijk —), *bléq*.
 OPGERAAPT, b. n. (van den grond), *malgoeth*, Ar.
 OPHOUDING, vr. (terughouding), *tawfiq*, Ar.
 OPLOSSING, vr. *addon*, Ar., *adá*, Ar.
 OPREGTHEID, vr. *ichláts*, Ar.
 OPSCHIK, m. *zam*, Ar.
 OPSCHORSING, vr. *tawfiq*, Ar.
 OPSLUITING, vr. inkerkering, *habs*, Ar.
 OPZIGT, o. *nathler*, Ar.
 OPZIGTER, m. (inspecteur), *náthlir*, Ar.
 OUD, b. n. *qadim*, Ar.
 OVERDRAGER, m. (van eene schuld op een ander, endosseur), *moehil*, Ar.
 OVERDRAGT, vr. (van eene schuld enz.), *hawálet*, Ar.
 OVERENKOMST, vr. *àqd*, Ar.
 OVERGAAF, vr. *taslim*, Ar.
 OVERGEVING, vr. (toewijding), *istislám*, Ar.
 OVERLEVERINGEN, vr. meerv. *achbár*, Ar.
 OVERSLAG, m. *ihitísáb*, Ar.
 OVERTREDING, vr. *taqtsir*, Ar.
 OVERTREFFENDE, b. n. *ghálíb*, Ar.

P

PAARDEKNECHT, m. *djoeroe koeda*.
 PAND, o. *rahn*, Ar.
 PANDGEVER, m. *moedí*, Ar.
 PAPANHOUT, o. (Euonymus Javanicus), *kikátjang*, Soend.
 PASSIEBLOEM, vr. *marquisát gedeh*.
 PEST, vr. zwarte —, *béngkas hitam*.
 PILAAR, m. *rokn*, Ar.
 PILETJE, o. *poelong*.
 Tot — gemaakt worden, *di poelong*.
 PINNETJE, o. (van de *sasáté*), *bítung*, Jav.
 PLAATS, vr. (veilige —), *húrz*, Ar., *mahall*, Ar.
 PLEK, vr. (hooge — gras, die in den regentijd niet slijkerig wordt), *bléq-blaq*.
 PLIGTBETRACHTENDE, b. n. *abrár*, Ar.
 POKDAAL, vr. *barátjaq*.
 PORTE, vr. (de verhevene —), *astána áltisján*.

PORTIE, vr. *sahm*, Ar.
 PORTUUR, o. (van gelijken stand), *kaf*, Ar.
 PRIJS, m. (uitgeloofde —), *djò-l*, Ar., *dja-â-let*, Ar.
 PROCES, o, *choetsoemat*, Ar.
 PUPIL, m. (onder voorgedij staande), *mah-djoer*, Ar.

R

REDEN, vr. *illat*, Ar.
 REGTERZIJDE, vr. (des ligchaams), *iringan*.
 REGTHEBBENDE, m. en vr. *mostafiq*.
 REGTSHANDELING, vr. *moeâânalat*, Ar.
 REGSCHAPEN, b. n. *rasjid*, Ar.
 REGTSCHAPENHEID, vr. *roesjd*, Ar.
 RENTMEESTER, m. *nâthlir*, Ar.
 ROEREND, b. n. (— goed), *mangoel*, Ar.
 RONDASTEN, o. w. (als een blinde of dronken mensch), *menqgrâjang*.
 RONDZWERVEN, o. w. *sâjà*.
 ROOF, m. buit, *ghanimat*, Ar.
 ROOS, vr. (Japansche —), *natsubakî*, Jap.
 ROUWKOOP, m. *pemoelang*.
 RUST, vr. *isterâhat*, Ar.

S

SCHATTING, vr. (der schatplichtigen), *djiz-jat*, Ar.
 SCHADE, vr. *madlarat*, Ar.
 SCHEL, vr. (vlics), *aghasjat*, Ar.
 SCHEMERLICHT, o. *soewâng*.
 SCHOTELBLAD, o. (Scutillaria), *dâwon koe-koeran*.
 SCHIETGEBED, o. *soembahjang âtsâr*.
 SCHRAM, vr. (zonder bloeding), *hârîtsut*, Ar.
 SCHRIFTBELIJDEERS, m. meerv. *ahlo' l-kitâb*, Ar.
 SCHULDEISCHER, m. *mohtâl*, Ar.
 SCHURFT, vr. (door overmatig gebruik van kokoswater), *bôbâ*.
 SEKTE, vr. *thâifât*, Ar.
 SIERAAD, o. *zain*, Ar.
 SLAAAF, m. (die na zijns meesters dood vrij wordt), *moedabbar*, Ar.
 —, (die met zijnen meester omtrent zijnen losprijs is overceengkomen), *moe-kâtab*, Ar.
 SLAAN, b. w. (op het hoofd), *kamplang*, L.
 SLAARBOL, m. maankruid, *chasjchâsj*, Perz.
 SLAAPKAMERTJE, o. (ook een groot houen ledekant), *pangkêng*.
 SLECHT, b. n. (goddeloos), *fâsiq*, Ar.
 SLEK, vr. slak, *hâlazoem*, A.
 SLEJPSTEEN, m. *gorinda*.
 SMEERLAP, m. *salédér*, L.
 SOM, vr. (product), *nachtsael*, Ar.
 Voldoende —, *nitsâb*, Ar.
 SOORT, vr. *naw*, Ar.
 De buffel is eene — van koe, *karlaw itoe sâtoe naw derri paalda sâpi*.

— en, (verscheidenheden), *adjnâs*, Ar.
 SPAN, vr. (met den duim en voorsten vinger), *tjentog*.
 SPIEGELVORM, *atjoewan tjermin*.
 SPOORBLOEM, vr. (zweeplbloem, *Plethranthus*), *soeravoeng langit*, Soend., *joegoec*.
 SPUWEN, o. en b. w. *gâroet*.
 STAANDE, b. b. (onder de wet), *nâtsom*, Ar.
 — (onder bescherming), *dzimmati*, Ar., *dzimmî*, Ar.
 STAARTVRUCHT, vr. (*Epicarpura orientalis*), *kiseroet*.
 STAAT, m. (van afzondering eener weduwe of gescheidene vrouw), *èddat*, Ar.
 — (van verzinking of verzvolgenheid), *istighraq*, Ar.
 STAL, m. *irjon*, Ar., *irj'*, Ar., (taalverbasteraars schrijven: *irî*, dat haat beteekent).
 STAMVERWANTEN, m. meerv. *ââqilat*, Ar.
 STAVEN, b. w. *ber-isnâd*.
 STEENING, vr. *radjm*, Ar.
 STEEN, m. (in de blaas), *karângan*.
 STEKEN, o. (het — der ingewanden van eenen amfoensclhuiver), *proet menoesoeg*.
 STENEN, o. w. kreunen van ziekte of vermoeidheid), *arong*.
 STICHTER, m. (van een fonds of huis van liefdadigheid), *wâgîf*, Ar.
 STOK, m. (soort van wapen met een ijzer er aan), *tôja*.
 STOMPJE, o. tronk, *bongkot*, Jav.
 STOOTEN, b. w. steken, *sâdog*.
 STRAATROOVER, m. *gâthiv' th-tharîqi*, Ar.
 STRAF, vr. *oeqoebât*, Ar.
 —, (bij de wet bepaald), *fiad*, Ar.
 — (w.lke niet bij de wet is bepaald, maar naar omstandigheden gewijzigd wordt), *târif*, Ar.
 STRENG, vr. (van juweelen enz.) *pesâwat*.
 STREIVING, vr. (om anderen gelijk te worden), *arah*, L.
 STRIJD, m. (heilige — om het geloof), *sabil Allah*, Ar.
 SUFFEN, o. w. *ngângoet*.

T

TAK, m. twijg, *far*, Ar.
 TEGENOVERSTELLING, vr. (het tegenovergestelde), *aks*, Ar.
 TEKORTKOMING, vr. *taqtsir*, Ar.
 TELG, m. *far*, Ar.
 TERUGGAVE, vr. (van koopwaren, die niet aan het monster beantwoorden, ook — van den koopprijs zelve), *ôhdat*, Ar.
 TESTERING, vr. (het maken van den uitersten wil), *itsâ*, Ar.
 TEUGEL, m. *inân*, Ar.
 TIENDE, b. n. *oesjoer*, Ar.
 TIJD, m. (— van onwetendheid, vóór het Islamismus) *djahili-jat*, Ar.

TIJDSBEPALING, vr. *tawqit*, Ar.
 TILEAAR, b. n. (tilbare have, roerend goed), *mngqoel*, Ar.
 TOEBEHOOREN, o. (het omliggende —, erf), *harim*, Ar.
 TOEGENEGENHEID, vr. (vriendschap), *ich-lâts*, Ar.
 TOELONKEN, b. w. *livik*, Jav.
 TOEVALLIGHEID, vr. *ââidil*, Ar.
 TOEVERTROUWING, vr. *wakl*, Ar.
 TOEVOEGING, vr. (aan een erfdeel, dat volgens de wet te klein is), *awl*, Ar.
 TOOM, m. *inân*, Ar.
 TROS, m. (— kokosnoten), *rangké*.
 TULP, vr. *thoelibum*, Perz.
 TWEEHOORN, m. (*Diceros longifolius*), *wildjên alas*, *wicwijdjênan*, Soend.
 TWEESPALT, vr. *ichtilâf*, Ar.

U

UITDRUKKEN, b. w. (het woord „ik” op eenen hooger ten dan door *sahâja*, *hamba*, *pâtek* of *goewa* —), *berkâta kita*.
 UITDRUKKING, vr. (overdrachtelijke —), *kinâjat*, Ar.
 UITGEDRUKT, b. n. (bepaald aangeduid), *moesmmata*, Ar.
 UITGESTREKT, b. n. (van het liggende lichaam), *terlântar*, L.
 UITGEZONDERDE, o. (het —), *mostatzna*, Ar.
 UITHUWEN, b. w. (eene vrouw geven), *ber-istrikan*.
 UITLEENER, m. *moëür*, Ar.
 UITLEGGING, vr. *bui-jân*, Ar.
 UITPLUKKEN, b. w. *djuuloeroe*.
 UITSCHIETEN, o. w. (van takken), *tondjavg*.
 UITSLAG, o. (van sommige muren), *kiam-bang*.
 UITSTEL, o. *tâchir*, Ar.
 UITTREKSEL, o. *idjmâl*, Ar.
 — maken, *ichtitsârkan*.
 UITVAREN, o. w. (kwansuis hevig —), *angas*, L.
 UITVOERDER, m. (van eenen uitersten wil), *watsi*, Ar.
 UITVOERING, vr. (persoonlijke —), *moelâ-sjarat*, Ar.
 UITVORSCHING, vr. *istihâm*, Ar.
 UITWENDIG, vr. (buitenste) *châridj*, Ar.

V

VENNOOTSCHAP, o. (waarin de een geld schiet en de ander er handel mede drijft tegen een bepaald aandeel in de winst), *qirâll*, Ar.
 VERANDERING, vr. *hawol*, Ar.
 VERANTWOORDELIJKHEID, vr. (goede trouw), *dzimmat*, Ar.
 VERBIEDENDE, b. n. *mân*, Ar.
 VERBORGEN, b. n. (hetgeen in iets — is), *sa-adângan*.
 VERDEELING, vr. *qismat*, Ar.

VERDENKING, vr. *lawtz*, Ar.
 —, (voornamelijk: gegronde —), *toehamat*, Ar.
 VEREENIGING, vr. *ittitsâl*, Ar.
 VEREFFEND, b. n. (vergouden), *katâra*.
 VERHOUDING, vr. *nasabat*, Ar.
 VERKEER, o. (omgang), *moelâsjarat*, Ar.
 VERKEERD, b. n. *fâsid*, Ar.
 VERKOOP, m. (met winst), *moerâbâhat*, Ar.
 —, (met verlies), *moelâth-that*, Ar.
 VERKOOPEER, m. (in den koop, waarbij de prijs vooruitbetaald wordt), *moslam ilai-hi*, Ar.
 VERLANGEN, o. *âsa*, Sansk.
 VERMEERDERING, vr. *zi-jâdat*, Ar.
 VERNIETIGING, vr. (ontbinding eener overeenkomst), *fasach*, Ar.
 VERONDERSTELLING, vr. *taqdir*, Ar.
 VERONTSCHULDIGD, b. n. *moefâ*, Ar.
 VERONTSCHULDIGD, vr. *ôdzr*, Ar.
 VEROORLOVEN, b. w. *istibâhat*, Ar.
 VERPLIGT, b. n. *lâzim*, Ar.
 VERRIGTING, vr. *amal*, Ar.
 VERSIERING, vr. *zain*, Ar.
 VERSTAAN, o. *falm*, Ar.
 VERSTANDIG, b. n. *ââqil*, Ar.
 VERSTOREN, b. w. *fikâr*, Ar.
 VERTROUWEN, o. *watziqat*, Ar.
 VERWANTSCHAP, vr. (geslachts—, vaderschap), *nosbat*, Ar., *nisbat*, Ar.
 VERWERPELIJK, b. n. (hetgeen beter is te laten dan te doen), *makroeh*, Ar.
 VERWERVING, vr. (van buit, schatting enz. op ongeloofigen behaald), *far*, Ar.
 VERZET, o. *idjbâr*, Ar.
 VERZOEK, o. (om vergiffenis), *istighfâr*, Ar.
 VIJANDIG, b. n. *harbi*, Ar.
 VIJANDSCHAP, vr. *ôdâwat*, Ar.
 VINDINGRIJK, b. n. *ostâd*, Perz.
 VLIJT, m. *peroesâhan*.
 VLOEK-EED, m. *lighân*, Ar.
 VOEDSEL, o. *goet*, Ar.
 VONDELING, m. en vr. *laqith*, Ar., *mal-goeth*, Ar.
 VONDST, vr. *loegathat*, Ar.
 VOORDEEL, o. *matslahat*, Ar.
 VOORNEMEN, o. *amd*, Ar.
 VOORSCHRIFT, o. *minkâm*, Ar.
 VOORTSNELLEN, o. w. *dörong*.
 VOORWERP, o. (— van een contract), *mâ-qoed alaihi*, Ar.
 —, (waarvoor vergoeding gegeven is), *moelâwradl*, Ar.
 VORM, m. (gietvorm), *tsighat*, Ar.
 VREDE, vr. *tsolk*, Ar.
 VREES, vr. (vreeze Gods), *wara'*, Ar.
 VRIJHEID, vr. (van handelen), *tatsarrof*, Ar.
 VRIJGESTELD, b. n. *moefâ*, Ar.
 VROOMHEID, vr. *taqwa*, Ar.
 VROUW, vr. (wier reiniging ongeregeld is), *moelâhâi-âat*, Ar.
 —, (die menstrueert), *hâjidl*, Ar.
 —, (die niet ongerept is), *tzai-ib*, Ar.

W

WAAR, b. n. *tsaîik*, Ar.
WEDERGA, vr. (— hebbende), *mitzîk*, Ar.
WEDERREGTELIJK, b. n. (— bezit, onwet-
 tige aanmatiging), *ghatzb'*, Ar.
WEDERSPANNIGHEID, vr. *mâsi-jat*, Ar.
WEG, m. *sabil*, Ar.
WEGGAAN, o. w. *asâ*.
WELDADIG, b. n. *zakt-j'*, Ar.
WERKER, m. *âmil*, Ar.
WET, vr. *sjar-oen & sjar'*, Ar.
WETTIG, b. n. *sjar-i*, Ar.
WETTIGER, m. (die wettigt), *moehallil*, Ar.
WEZENLIJK, b. n. *tsaîik*, Ar.
WILLEN, b. w. *arâda*, Ar., IV. van *râda*.
WINST, vr. *rib-h'*, Ar.
WONDE, vr. (die tot het been indringt),
moedlihat, Ar.
 —, (die het been verbrijzelt of er door
 heendringt), *hâsjimat*, Ar.
 —, (die tot in de blaas, buik, borst of
 strot doordringt), *djâ-ifat*, Ar.

—, (tot op de beenhuid), *simhâq*, Ar.
 —, (diepe vleesch—), *moetalâhimat*, Ar.
 —, (die tot het hersenvlies doordringt),
mâmoemat, Ar.

Z

ZAAK, vr. *sjai*, Ar.
 —, waarop men regt heeft, *mostahaq*, Ar.
 De — zelve, het wezen der —, *âi-n*, Ar.
 —, (voor welke men aansprakelijk is),
madlmoen, Ar.
ZAAKWAARNEMING, vr. *wikâlat*, Ar.
ZAKEN, vr. meerv. *asjâ*, Ar.
ZELFSTANDIG, b. n. *mostaqil*, Ar.
ZESDE, b. n. (— gedeelte), *soedoes*, Ar.
ZILVERGELD, o. (een stuk — te Mekka =
 1 ropij), *aroe*, Ar.
ZONNEWENDE, vr. (*Heliotropium scandens*),
kumbang sisir.
ZIN, m. (bedoeling), *mafhoem*, Ar.
ZOGING, vr. *radlâ*, Ar.

N A M E N

VAN DE

VOORNAAMSTE LANDEN, STEDEN, VOLKEN, EILANDEN, RIVIEREN
EN BERGEN, DIE IN DE MALEISCHE TAAL VOORKOMEN.

A

- ABEI, vr. rivier en haven op de N. O. kust van Borneo, *Abei*.
- ABYSSINIË, o. *Negri fubasji*.
- ABYSSYNIËR, m. *Orang fubasji*.
- ABIWARD, o. stad in Chorasán, *Abiward of Biward*.
- ACHIN, o. rijk en haven aan de N. W. punt van Sumatra, *Negri Atjih*.
- ADSDJAD, m. berg bij Mekka, *Adjád*.
- AFRIKA, o. *Afrikah*, Isk.
- AFRIKAAN, m. *orang Afrikah*.
- AJER AMBILAN, vr. de oorsprong van de rivier Indragiri, *Ajer ambilan*.
- AJER BANGIS, o. distrikt in de noordelijke afdeeling van Padang, *Ajer Bángis*.
- ALGIERS, o. *Aldsjer*, Ar.
- ALKMAAR, o. eiland in de baai van Batavia, *Poeloe mendjangan*.
- ALLAS, o. de straat —, ten O. van het eil. Lombok, *Selat Allas*.
- AMABAY, o. koninkrijk op het eil. Timor, met 12000 zielen, met eeren aan het gouvernement onderworpen radja, *Negri Amábát*.
- AMARASSAY, o. koninkrijk op het eiland Timor, met 8000 zielen, en eenen aan het gouvernement onderworpen radja, *Negri Amárassái*.
- AMBON, o. hoofdplaats der Molukkos, *Negri Ambon*.
- AMENOEBANG, o. koninkrijk op het eiland Tidór, met 12000 zielen en eenen aan het gouvernement onderworpen radja, *Negri Amenoebang*.
- AMERIKA, o. *Amerika*.
- AMERIKAAN, m. *Orang Amerika*, *tóto*.
- AMFOANG, o. koninkrijk op het eiland Ti-
- mor, met 12000 zielen, en eenen aan het gouvernement onderworpen radja, *Negri Amfoang*.
- AMPAT LÁWANG, vr. district in Benkoelen op Sumatra, *Ampat láwang*.
- AMSTERDAM, o. hoofdstad van Nederland, *Bandar Amsterdám*.
- , bewoond eiland bij de baai van Batavia, *Poeloe oentoeng Djáwa*.
- ANAK SOENGEI, vr. landsreek op de westkust van Sumatra, *Anaq Soengei*.
- ANGKÉ, vr. rivier bewesten Batavia, die zich met de Mokervaart vereenigt, *Káli Angké*.
- ANJER, o. hoofdplaats der assistent-residentie van dien naam, aan de straat Sunda, in Bantam, *Negri Anjer*.
- ANJOL, vr. rivier in de residentie Batavia, die in het Buitenzorgsche ontspringt en bij *Tandjong Prijok* in zee stort; (in de bovenlanden en te Batavia heet zij: *Tjiliwoeng* en ook *Káli besaar*.) *Káli Anjol*.
- ARABIE, o. *Negri Arab*, *Tánah besaar*.
- ARABIER, m. *Orang arab*.
- ARDJOENA, m. berg in de residentie Pasoeroewan, hoog 11,588 voeten, *Goenong Ardjoena*.
- ARMENIE, o. *Negri Arment*.
- AROE, o. een vorstendom met eenen onafhankelijke radja, op Sumatra's N. kust, *Negri Aroe*.
- ASÁHAN, vr. rivier op de N. kust van Sumatra, Z. O. van Deli, *Soengei Asáhan*.
- AUSTRALIE, o. *Australi*, *Benoewa Wolanda bahároe*.
- AVA, o. weleer de hoofdstad in het Birmanisch rijk in achter-Indië, *Negri Awaq*.
- AYA, vr. rivier in de residentie Banjoemaas op Java, *Káli Aja*.
- AZIË, o. *Benoewa Asiá*.

B

- BABEL**, o. *Bâbel*, Isk.
- BAGALEN**, vr. residentie op Java, *Bagelên*.
- BAGDAD**, o. *Baghdâd*, Ar.
- BALANTA**, o. dorp op de O. kust van Celebes met ijzererts, *Negrî Balanta*.
- BALEGA**, o. eene afdeeling van het koninkrijk Madura met 6540 zielen, *Negrî Baléga*.
- BALEMBANGAN**, vr. eene straat ten O. van Banjoewangie, ook straat Bali, *Selat Balembangan*.
- BALIE**, o. een eiland ten O. van Java, *Poeloe Bâlt, Tânah Bâlt*.
- BALIE BADONG**, o. koninkrijk op de Z. kust van het eiland Balie, met eene ankerplaats, *Bâlt Bâdong*.
- BALINEES**, m. *Orang Bâlt*.
- BANDA**, o. specerij-eiland in de Molukkos, *Poeloe Banda*.
- BANDONG**, o. regentschap en adsistent-residentie in de Preanger-Regentschappen op Java, *Negrî Bandoeng*.
- BANGIL**, o. regentschap in de residentie Pasoeroewang, *Negrî Banggil*.
- BANGKA** of **BANKA**, o. het bekende tinsland, aan de O. kust van Sumatra, bij de straat Banka, *Poelaw Bangka*.
- BANGKÂLAN**, o. voornaamste afdeeling van het rijk van Madura en residentie van den Sultan, met 64000 zielen, *Bangkâlan*.
- BANJERMÂSING**, o. aanzienlijk koninkrijk met eenen Sultan, die een bondgenoot van het Gouvernement is; het ligt op de Z. O. kust van Borneo, *Bandjar-mâsin*.
- BANJOEMAAS**, residentie op Java, *Bânjoemas*.
- BANJOEWANGIE**, o. residentie op den oosthoek van Java, *Bânjoe-wângi*.
- BANTAM**, o. residentie op den westhoek van Java, *Negrî Bantam, Tânah Bantam*.
- BARBARIJE**, o. *Negrî Barbarî*, S. Ab. M.
- BAROES**, o. dorp op de westkust van Sumatra, dat in den omtrek rijk aan kamferboomen is, *Negrî Bâroes*.
- BASSORAH**, o. groote handelsstad in het Z. van Mesopotamië, *Bâsrah* en *Basrat*.
- BATANG**, o. een der drie districten van de residentie Pekalongan, *Negrî Batang*.
- BATAVIA**, o. hoofdstad van Nederlandsch-Indië, gelegen op de noordkust van Java; het is de residentie van den Gouverneur-Generaal en van de hoofden van algemeen bestuur, *Negrî Batawiah (Batâwi)*.
- BÂTJAN**, o. eiland in de Molukkos, *Poeloe Bâtjan* of *Bât-jan*.
- BATOE BÂRA**, o. rivier in het N. O. van Sumatra, *Soenget Bâtoe Bâra*.
- BATTA**, o. of Batta-landen op Sumatra's noordwestelijk gedeelte, met eenen stam van menscheneters, die echter wettelijk bezitten, welke van belangrijke ontwikkeling getuigen, *Negrî Bâtak*.
- BAWÉJAN**, o. eiland, residentie Soerabaja, op 6° 7' Br. en 112° 43' L. Het is laag, boschachtig en door eene zandbank omgeven, *Poeloe Bawéan*.
- BENGALEN**, o. *Negrî Benggâla*.
- BENGAWAN**, vr. naam van de groote rivier van Solo en ook van die van Madioen, *Bengâwan*.
- BENGOELEN**, o. adsistent-residentie op de westkust van Sumatra, *Bangka-Hoeloe, Bangkawloe*.
- BEZOEKIE**, o. residentie op het oostelijke gedeelte van Java, *Negrî Basoeki*.
- BILLITON**, o. eiland, dat tin oplevert, beoosten Bangka, *Blitoeng & Belitoeng*.
- BIMA**, o. rijkje aan de oostkust van het eiland Sumbawa; het staat onder eenen Sultan en er is een Gezaghebber van het Gouvernement, *Negrî Bima*.
- BINTANG**, o. eiland aan de straat van Singa Poera, bij de monding van de straat van Malaka, *Poelaw Bintang*, gewoonlijk bekend onder den naam van Rio of Riouw, dat eigenlijk op Tandjong Pinang ligt.
- BOELEKOMBA**, o. landschap op de zuidkust van Celebes, met eene, in den westmoeson gevaarlijke reede, *Boeloekomba, Boelekomba*.
- BOERO**, o. eiland, Z. W. van Ceram met eene veilige ankerplaats in het N. O. gedeelte, *Poelaw Boero*.
- BOETAR**, o. een klein rijk in de Batta-landen op Sumatra, *Negrî Boetar*.
- BOETON**, o. eiland, Z. O. van Celebes op 122° 30' O. L. en 4° 30' Z. Br. met specerijboomen; het staat onder eenen Sultan, die een bondgenoot van het Gouvernement is, *Poelaw Boeton* ook *Boetong*.
- BOGOWONTO**, vr. hoofdriever in de residentie Djocjocarta, zij bepaalt de westelijke grensscheiding, *Bogowoto*.
- BOLÉLÈNG**, o. koninkrijk op de westkust van het eiland Bali, *Negrî Bolélèng*.
- BOMBAY**, o. eiland en stad aan het westeinde van Malabaar, *Bambé*.
- BONI**, o. koninkrijk op Celebes aan de baai van Boni; de Koning is een bondgenoot van het Gouvernement, *Negrî Boni*, ook: *Negrî Séwa*. De inwoners heeten Boeginezen of *Orang Boegis*.
- BONTAIN**, o. landschap op de zuidkust van Celebes, dat met Bolekomba eene residentie uitmaakt, *Negrî Bontâin*.
- BORNEO**, o. zeer groot bekend eiland met de residentien Sambas en Pontianak aan de west- en met de residentie Banjarmasing aan de Z. O. kust, *Poelaw Boerni*.
- BORO BOEDOER**, m. beroemde oude tempel in de residentie Kadoe, op Java, *Boro Boedoer*.

BRAMBANAN, o. district in de residentie Soerakarta, op Java, met schoone tempels en bouwvallen, *Negri Brambānan*.
BUITENZORG, o. residentie op Java, ook de hoofdplaats van dien naam, met een paleis van den Gouverneur-generaal en eenen voortreffelijken plantentuin, *Negri Bōgor*.
BULGARIË, o. *Bolghárt*, Ar.

C

CAIRO, o. hoofdstad van Egypte, *el-qâhirat*, Ar.
CARIMATA, o. onbewoond, boschrijk eiland, bewesten Borneo, op 1° 40' Z. Br., *Karimata*.
CEILON, o. *Poelaw Sēlan*, *Sarindib*, *Langka-poert*.
CELEBES, o. groot eiland, ten oosten van Borneo, met verscheidene Rijken, wier vorsten voor het grootste gedeelte bondgenooten van het Gouvernement zijn, *Selebes* en *Selebesst*.
CERAM, o. het grootste der Moluksche eilanden; het wordt in Groot- en Klein-Ceram verdeeld. De dorpen van het strand erkennen het Nederlandsch Gouvernement; er zijn verscheidene Christen-gemeenten, *Poelaw Sēram*.
CHERIBON, o. Residentie op Java, ten O. van de Preanger-Regentschappen, ten W. van Tagal, *Tjerebon*.

CHINA, o. *Benoewa Tjina*, *Negri Tjina*.
CHINEES, m. *Orang Tjina*.
COCHIN-CHINA, o. *Negri Koetji*.
COROMANDEL, o. op de westkust van Vóór-Indië, *Benoewa Kling*.
CRACATOU, o. eiland in de Straat Sunda, in het gezigt van Anjer, *Krakatos*.

D

DAGOTJAREK, o. hoofdplaats der adistent-residentie Tjeringin, residentie Bantam op Java, *Dagotjareq*.
DAJAKKER, o. oorspronkelijk bewoner van Borneo, *Orang Dajaq*, *Biadjoe*.
DAMASCUS, o. stad in Syrië, *Negri Demasjq*.
DELI, o. vorstendom aan de oostkust van Sumatra, bij de Batta-landen, met eene rivier van dien naam, *Negri Délit*.
DJAKATRA, o. voormalige stad op Java, op wier puinhopen Batavia in 1619 gebouwd is, *Djakarta*, bij verbastering: *Djakatra*.
DJAMBIE, o. rijk, stad en rivier aan de oostkust van Sumatra, *Negri Djambit*.
DJOCJOKARTA, o. koningrijk op Java onder eenen Sultan, die leenman van het Gouvernement is, *Djokdjokarta*.
DJOHOR, o. koningrijk en rivier aan den

nithoek van het Maleische schiereiland, *Negri Djóhor*.
DOMPO, o. koningrijk op Sumbawa met eenen Radja, die aan Sumbawa onderworpen is, *Negri Dompō*.
DONDO, vr. kaap op de westkust van Celebes aan de straat van Makasar, *Dondo*.
DUITSCHLAND, o. *Tānah Germānt*, *Tānah di sablah oedig Wolanda*.
DUIZEND EILANDEN, o. meerv. in de nabijheid van Batavia, zij staan onder eenen inlandschen kommandant, die te Batavia woont en van den resident bevelen ontvangt, *Poeloe Sariboe*.
DWARS IN DEN WEG, o. eiland in de straat Sunda, westwaarts van Poeloe Meraq, *Poeloe Soengfjun*.

E

EDAM, o. eiland op de buitenreede van Batavia, 6 mijlen N. O. van Onrust, *Poeloe Dāmar*.
EGYPTEN, o. *Tānah Mitsir*.
EGYPTISCH, b. n. *Mitsir*.
ENGELAND, o. *Negri Inggis*, *Tānah Inggis*.
ENGELSCHMAN, m. *Orang Inggis*.
ENGELSCH ONRUST, o. eiland in de baai van Batavia, *Poeloe Kelor*.
ENKHUIZEN, o. eiland onder Batavia, op 4 mijlen N. O. van Onrust, *Poeloe Dāmar ketjil*.
 —, eiland in de baai van Batavia *Poeloe Dāmar ketjil*.
ETHIOPIË, o. *Negri Zenggt*.
ETHIOPIËR, m. *Orang Zenggt*, *Orang bangsa Haabsjt*.
EUPHRAAT, vr. rivier in Aziatisch Turkije, *Soengei Firát*.
EUROPA, o. *Benoewa Eropa*.
EUROPEËR, m. *Orang Eropa*, *Fringgt*.

F

FRANKRIJK, o. *Benoewa Frantjis*.
FRANSCHMAN, m. *Orang Frantjis*.

G

GANGES, vr. in den Hindostan, *Soengei Gandjes*, *Gangga*.
GOA, o. rijk op Celebes, *Negri Gōwá*.
GEDÉ, m. berg in de Preanger Regentschappen op Java, hoog 9075 Engelsche voeten, met drie kruinen, van welke de middelste steeds rookt en zwaveldampen opgeeft. Uit dezen berg ontspringen heete bronnen, waarvan eene haar water naar Tjipanas afvoert, dat aldaar een heet bad onderhoudt, *Goenong gedé*.
GRANDJABAR, o. een rijk op eenigen afstand van de zuidkust op het eiland Bali.

GILOLO, o. zeer groot eiland benoorden Ceram en bewesten Nieuw-Guinea. Het oostelijke gedeelte staat onder den Sultan van Tidore en het westelijke onder dien van Ternate, *Poelaw Djilolo*, ook: *Poelaw Hulmahéra*.

GOENONG API, o. eiland bewesten Banda Neira, met den vuurberg, die van 1690 tot 1696 gewoed heeft. Er zijn muskaatnootperken, *Poelaw Goenong Apt*.

GOENTOER, m. vuurberg in de Preanger Regentschappen, op Java, die in 1822 door eene uitbarsting groote verwoestingen heeft veroorzaakt, *Goenong Goentoer*.

GOENONG SAHARIE, o. een weg bij Batavia, die eene voortzetting van den weg van Jakatra is en tusschen de chinesche graven doorlopende, zich zuidwaarts tot aan Weltevreden uitstrekt, *Djâlan Goenong Sahârt*.

GORONTALO, o. adsistent-residentie en stad aan de rivier van dien naam, op de N. O. kust van Celches, met goudmijnen, die aan den vorst behooren, *Negri Gorontalo*.

GRIEKENLAND, o. *Negri Joenânt*.

GRISSÉ, o. adsistent-residentie van Soerabaja, met veel bloei en handel, aan de straat van Madura. Er is een fort en in den omtrek menig heilig graf, *Negri Grísk*.

I

HAARLEM, o. eiland, drie uren N. O. van Ontust, *Poeloe Loesi*.

HALMAHÉRA, o. zie **GILOLO**.

HINDOESTAN, m. *Negri Hindostân*.

HINDOESTANNER, m. *orang Kôdjah, orang Hindoe*.

HITOE, o. het noordelijke gedeelte van het eiland Amboina, in de Molukkos; het is door eene landtong aan Leijtimor vereenigd, *Tânah Hitoe*.

HOELALIOE, o. dorp op het eiland Boewang Besi of Oma, met 400 zielen, allen christenen, *Hoelalioe*.

HOLLAND, o. *Negri Wolanda*.

HOLLANDER, m. *Orang Wolanda*.

HONIMOEA, o. eiland in de Molukkos, ten oosten van Boewang Besi, met de hoofdplaats Saparoewa aan de baai der noordkust en het fort Duurstede. Er is een adsistent-resident, die het bestuur voert; de bevolking ongeveer 12000 zielen sterk, staat onder verscheidene Radja's, die van het Gouvernement afhangen. De nagelperken zijn hier belangrijk.

HOORN, o. eiland bij Batavia, *Poeloe Ajer*.

HOEWAMOHEL, o. ook Klein-Ceram genoemd, is het noordwestelijke gedeelte

van Ceram, in de Molukkos; er is overvloed van wild en zeevisch, *Poelaw Hoewamohel*.

J

JLANONERS, m. meerv. zeeroovers van Mindanao, *Orang Ilânœn*.

INDIË, o. *Hindt*.

— west van den Indus, *Sindt*.

Vóór — en achter —, *Sindt dan Hindt*.

INDISCHE ZEE, vr. ten zuiden van Nederlandsch Indië en ten westen van Nieuw-Holland, *Láwoet Kidœl*.

INDRAGIRI, o. groote rivier op de oostkust van Sumatra, ten zuiden van de linie, bij Menang Karbaw, *Soengei Indragiri*.

INDRAMAYO, o. rivier aan de noordkust van Cheribon en adsistent-residentie; de landen behooren hier aan particulieren, *Kâkt Indramâjoe*, en de stad: *Negri Indramâjoe*.

INDRAPOERA, o. regentschap op de westkust van Sumatra, met eene rivier van denzelfden naam, tusschen Benkoelen en Pádang, *Negri Indrapœra*.

J

JAKATRA, o. verbasterde naam van het voormalige rijk uit welks puinhoopen Batavia verrees, *Negri Djakarta*. De paleizen van Hollanders, die ik er nog gekend heb, zijn op een enkel na, allen gesloopt.

JAPAN, o. *Benoewa (Negri) Djapoen, Djepang*.

JAPARA, o. residentie beoosten Samarang, *Negri Djapára*.

JAVA, o. het belangrijkste eiland van Nederlandsch Indië, met de hoofdstad Batavia, de woonplaats van den Gouverneur-generaal, de kommandanten van de landen zeemagt en de hoofden van algemeen bestuur, *Negri Batáwiah*.

JERUZALEM, o. *beito'l-moegadassf, Ar*.

K

KADOE, vr. residentie op Java, ten zuiden van Samarang, geheel bebouwd; onder de merkwaardigheden munt de tempel van Boro Boedo, ook Boro Boedhoer genoemd, uit, *Negri Kedoe*.

KAF, m. eene denkbeeldige bergketen, die de aarde zou omringen en door hogere wezens bewoond zijn, *Goenong Qâf*.

KAFFERS, m. meerv. *Orang Kâfrî*.

KAIRO, o. hoofdstad van Egypte, *El-qâhîrat*.

KANTON, o. voornam. handelstad in het zuiden van China, *Negri Kanton*.

KAMAL, vr. haven aan de zuidwestkust van

het eiland Madura, tegenover Soerabaja. *Kāmal*.

KAMPAR, vr. eene rivier aan de oostkust van Sumatra, tusschen Palembang en Djambi, *Soengei Kampar*.

KANDAHAR, o. een rijkje op het eiland Sangit, *Soengei Kampar*, met eenen Rādja. *Negrī Kandāhar*.

KĀRANG, m. een aanzienlijke berg in Bantam, afdeeling Paudeglang, hoog 5263 eng. voeten; tot op de helft is hij bewoond. *Goenong Karang*.

KARIMATA, vr. eiland bewesten Borneo, tegenover Sukadana, met ijzeraarde, *Poelaw Karimata*.

KARIMON, naam van twee eilanden, Groot Karimon en Klein Karimon in de straat van Malaka, met tinmijnen, *Poeluw Karimon*.

KASPAR, straat Kaspar, ten noordwesten van Bangka, *Selat Kaspar*.

KAWI, m. voornaam berg in de residentie Pasaroewang, bewesten de rivier Brantas, hoog 8000 voet, *Goenong Kāwt*.

KONSTANTINOPEL, o. hoofdstad van Turkijen, *Negrī Istanboel*.

KEDIRI, o. residentie beoosten Madion. *Negrī Kediri*.

KOEWĀLA DĀI, hoofdplaats van het eiland Lingga, de zetel van den sultan, *Koewāla Dāi*.

KOROMANDEL, zie **COROMANDEL**.

KOTA INTAN, vr. voormalige uitmuntende sterkte bij Batavia, op last van Daendels gesloopt, *Kōta intan*.

KOTARINGAN, vr. eene stad op de zuidkust van Borneo, tusschen Banjermasing en Sukadana, *Negrī Kotaringan*.

KRĀWANG, o. residentie, beoosten Batavia, *Negrī Krāwang*.

KUIPER, o. eiland in de baai van Batavia, *Poeloes Boerong*.

L

LAMPONGS, vr. meerv. adisistent residentie op den zuidoosthoek van Sumatra, *Tānah Lampoeng*.

LANDAK, o. landschap op Borneo, behorende aan Sukadana, met een opperhoofd van den Sultan van dat rijk. Het Nederlandsch Gouvernement heeft er eenen civielen hezaghebber. De grond bevat goud, *Negrī Landak*.

LANGKĀWĪ, o, eilanden aan den noordwestelijken ingang van de straat van Malaka, bij het rijk Kédah, *Poelaw LangkĀwĪ*; de Engelschen schrijven: *Lancuva* en *Loucava*.

LĀWŌE, m. vuurberg op Java, hoog 10414 voet, liggende op de grenslijn van Madioen en Soerakarta, *Goenong LāwŌe*.

LEIDEN, o. eiland bij Batavia, 4 mijlen

oost van Batavia, *Poeloe Njānoq* of Muggeneiland.

LINGEN, o. landschap bij Djambi op Sumatra met gouderts, *Negrī Limoen*.

LINGGA, o. eiland even benoorden de linie, ten oosten van Sumatra, met eenen Sultan te Koewala Daf. De bewoners zijn Maleische zeeroovers, *Poelaw Lingga*.

LOEHOE, o. een aanzienlijk koningrijk, ten noorden van de baai van Boni; de vorst wordt onder 's Gouvernements bondgenooten geteld; er wordt stofgoud gevonden, *Negrī Loehoe*.

LOMBOK, o. eiland ten oosten van Bali, belangrijk als ververschingsplaats door goed water, groot rundvee en vruchten, *Poeloe Lombok*.

M

MADION, o. binnenlandsche residentie op Java, bezuiden Rembang, *Negrī Madioen*.

MACCAO, o. eiland en stad in China bij Kanton, *Poeloe Makaw*.

MADJAPĀHĪT, o. voormalig beroemd rijk op het oosteeljk gedeelte van Java; de ruinen zijn er nog aanwezig, *Negrī Madjapāhit*.

MADRAS, o. stad op de kust van Coromandel, *Negrī Madras*.

MADURA, o. eiland nabij Soerabaja, met een koningrijk van dien naam, *Madoera, Negrī Madoera*.

MAGELANG, o. regentschap in de residentie Kadoe met de hoofdplaats van dien naam, *Negrī Magelang*.

MAHAMÉROE, hoogste berg van Java, in de residentie Pasaroewang, hoog 11834 voet, *Goenong Mahaméroe*, ook *Sméroe*.

MAKASSAR, o. 1°. koningrijk op het zuidelijkste gedeelte van Celebes; 2°. het gouvernement van Makassar, aan de zuidelijkste landtong van dat eiland met het fort Rotterdam en de stad Vlaardingén, *Negrī Mangkāsar*.

MALAKKA, (de straat van —) tusschen Sumatra en de vaste kust van Indie, *Selat Malāka*.

MAMPAWA, o. rijkje ten noorden van Pontianak op de westkust van Borneo, onder eenen Sultan en een Nederlandsch etablissement, *Negrī Mampāwa*.

MAROS, o. adisistent residentie, die de noorder-districten van Makassar bevat, *Negrī Māros*.

MATAN, o. rijkje tusschen Pontianak en Sukadana onder eenen Rādja, door het Gouvernement benoemd. Er zijn belangrijk-diamantmijnen, *Negrī Mātan*.

MEDINA, o. geheiligde stad aan de roode zee, alwaar Mohammed gestorven en begraven is, *Negrī Medinah*.

MEGAMENDONG, m. berg tusschen Buiten-

- zorg en Tjandjoer, *Goenong Méga-men-doeng*.
- MENADO, o. provincie en residentie aan de noordoostelijke punt van het eiland Celebes met goudmijnen, *Negri Menâdo*.
- MEKKA, o. geheiligde stad aan de roode zee, alwaar Mohammed geboren is, *Negri Mekkah*.
- MENANG KABAU, o. voormaals een magtig rijk in het zuidoostelijke gedeelte van Sumatra, *Negri Menang karbau*.
- MERAH API, m. berg op Java, *Goenong merah api*.
- MIDDELBURG, o. eiland bij Oentoeng Djawa, *Poeloe Ramboet*.
- MOESI, vr. rivier en distrikt in het rijk van Palembang, *Soengai Moesti*.
- MOGOL, m. (de groote —) *moghal*, Ar.
- MOLUKKOS, vr. belangrijke groep eilanden ten zuiden van Banda, *Negri Ambon, Poelaw-poelaw Maloeka*.
- MONNIKENDAM, o. eiland aan de baai van Batavia, *Poeloe Bâroe*.
- MONTRADO, o. belangrijk distrikt in het koninkrijk Sambas op de westkust van Borneo, met rijke goudmijnen, *Negri Montrâdo*.
- MUNTOK, o. hoofdplaats van het eiland Bangka, *Negri Muntoq of Minto*.
- MUZELMAN, m. *Orang islâm*.
- N**
- NATAL, o. dorp en baai aan de westkust van Sumatra, ten noorden der linie met eenen civielen gezaghebber, *Negri Nâtal*.
- NEDERLAND, o. *Benoewa Nederland, tânah Wolanda*.
- NEGER, m. *Orang papoewah*.
- NIEUW GUINEA, o. *Negri Papoewah*.
- NIJL, vr. *nil*, Ar.
- NOESA BARONG, o. onbewoonbaar rotsachtig eiland aan de zuidkust van Java, residentie Bezoeki, ten zuiden van den berg Lamongan, *Noesa Barong*.
- NOESA KAMBANGAN, o. het grootste eiland aan de zuidkust van Java, ten zuiden van Banjoemaas, *Noesa Kambangan*.
- NOESA LAUT, o. een eilandje ten z. o. van Honimoo, met eene bezetting in het fort Beverwijk; *Noesa Lâwoet*.
- NOORDWIJK, vr. wijk tusschen Molenvliet en Weltevreden buiten Batavia, *Norbék, Kampong Norbék*.
- O**
- ONRUST, o. eiland met eene scheepswerf, 3 uren ten n. n. van Batavia, *Poeloe Kapal*.
- OSTINDIE, o. *Tânah Hindia Nederland*.
- OPHIR, m. berg op Sumatra, even benoorden de linie, *Goenong Pasâman*.
- P**
- PADANG, o. hoofdplaats der Nederlanders op de westkust van Sumatra, *Negri Pâdang*.
- PADER, o. ook Pêdir, eene, weleer aanzienlijke plaats aan de n. w. kust van Sumatra, *Negri Padir*.
- PALEMBANG, o. een belangrijk rijk en stad van dien naam aan de z. o. kust van Sumatra, *Negri Palimbang*.
- PALOS, o. vorstendom aan de westkust van Celebes, de vorst heeft met het Gouvernement een contract gesloten, *Negri Pâlos*.
- PAMAKASSAN, o. hertogdom aan de zuidkust van Madura, tusschen het rijk van Madura en Sumanap, *Negri Pamakâsan*.
- PANDJANG, o. eiland voor de baai van Bantam, *Poeloe Pandjang*.
- PASÉ, o. een klein rijkje, met eene stad van dien naam aan de N. W. kust van Sumatra, *Negri Pâsé*.
- PASSAROEWANG, o. residentie beoosten Soerabaja, *Negri Pasoeroehhan*.
- PASIE, o. een rijkje aan de Z. O. kust van Borneo, boven Banjermasing, *Negri Pâsir*.
- PATANIE, o. eene stad en district in het N. O. van het Maleische schiereiland, nabij Siam, *Negri Patâni*.
- PÉDIR, o. een rijkje op de N. W. kust van Sumatra, met eenen vorst, die een vassal is van den Sultan van Achin, *Negri Pêdir*.
- PEKALONGAN, o. residentie beoosten Tagal, *Negri Pekaloengan*.
- POELOE MERAK, o. een eiland in de straat Sunda, residentie Bantam, westwaarts van het district Bodjanagara, *Poeloe Mersq*.
- POELOE PINANG, o. een eiland in de straat van Malakka, met een Engelsch etablissement, *Poelaw Pinang*.
- PONTIANAK, o. koninkrijk en residentie op de westkust van Borneo, onder de linie, *Negri Pontianaq*.
- PORTE, vr. (de verhevene —), *astâna alisjân*.
- PORTUGAL, o. *Negri Portoegal, Negri Orang Portogies*.
- PORTUGEESE, m. *Orang Portoegal, Orang Serânt, L.*
- PREAANGER REGENTSCHAPPEN, o. *Tânah priângan*.
- PRINSEN EILAND, o. aan den ingang van straat Sunda, *Poeloe Panâtan, Poeloe Sêlan*.
- Q**
- QUEDA, o. koninkrijk op de westkust van het Maleische schiereiland, *Negri Qedah*.
- R**
- RAU, o. een district in de noordelijke afdeeling van Padang, nabij de rivier Soempoe, *Negri Râwoe (Râw)*.

REMBANG, o. residentie aan de noordkust van Java, ten westen der residentie Soerabaja, *Negri Rembang*.
 RIJSWIJK, o. eene buurt boven Batavia op den weg naar Tanah abang, *djaga mōnjēt*.
 RIJOUW, o. residentie op het eilandje Tandjong Pinang, *Negri Rtauw*.
 ROODE ZEE, vr. *lāwt qolzom*.
 ROTTERDAM, o. eiland in de baai van Batavia, *Poeloe Obi*.
 RUSLAND, o. *Benoewa Roes*.

S

SALAK, m. voornamen berg in het district Tjibaroesa, residentie Buitenzorg, *Goenong Sālaq*.
 SAMARANG, o. residentie en stad van dien naam aan de noordkust van Java, tusschen Pekalongan en Japara, *Negri Samārang*.
 SAMBAS, o. koninkrijk en residentie op de westkust van Borneo, benoorden de linie, *Negri Sambas*.
 SANDELHOUT-EILAND, o. bezuiden Floris, op 10° zuiderbreedte, *Poelaw Tjendāna*.
 SANGAË, o. het kleinste rijk op het eiland Sumbawa, *Negri Sangar*.
 SANGIR, o. eiland met zes-en-veertig eilandjes, de Sangir-eilanden genoemd, op 125° 19' O. lengte en 4° 32' N. breedte, *Poelaw-poelaw Sangir*.
 SAPAROEWa, o. hoofdplaats op het eiland Honimoa, met eenen assistent-resident en het fort Duurstede, *Negri Saparoewa*.
 SEGARA ANAKAN-BAAI, vr. tusschen Noesa Kambangan en de zuidkust van Java, *Teloq Segāra anākan*.
 SEMANGKA-BAAI, vr. ook Keizersbaai, aan den zuidoosthoek van Sumatra, *Teloq Semangka*.
 SIAK, o. een rijkje en rivier van dien naam, aan de oostkust van Sumatra, ten noorden van de Tiga Kota, *Negri Siag*.
 SIAM, o. keizerrijk aan de golf van dien naam, *Negri Siam*.
 SIDAJOE, vr. kaap, eigenlijk: Tandjoeng Pangké, aan den noordelijken ingang van de straat van Madura, *Tandjoeng Sidājoe*.
 SIDENRING, o. een rijk op de westkust van Celebes, *Negri Sidenring*.
 SIJRIE, o. *Benoewa Sjām*.
 SIJRISCH, b. n. *soerūni*.
 SINGA POERA, o. eiland tegenover den uithoek van het schiereiland, onder Engelsch bewind, *Poelaw Singa-poera*.
 SINGEL, o. dorp en haven van dien naam aan de westkust van Sumatra, onder Nederlandsch gezag, *Negri Singkel*.
 SOENGSANG, vr. rivier van Palembang, *Soengei Soengsang*, ook *Moest*.

SOERABAJA, o. voornamen residentie en stad tegenover Madura, *Negri Soerabaja*.
 SOERAKARTA, o. hofstad van den Keizer, *Negri Soerakarta*.
 SOERATE, o. eene zeestad op de vaste kust van Indie, *Negri Soerāte*.
 SPANJE, o. *Negri Ispānjol*, *Negri Kastila*.
 STRAAT, vr. zeeëngte, *salat*, *selat*, als : — Sunda, *Selat Soenda*, onz.
 SUKADANA, o. rijkje aan de westkust van Borneo, *Negri Soekadāna*.
 SUMANAP, o. rijk op het eiland Madura, *Negri Soemānap*.
 SUMATRA, o. groot bekend eiland, *Poelaw pertja*, *Andalas*, *Samadra & Samatra*.
 SUMBAWA, o. eiland beoosten Lombok, *Poeloe Sembāwa*.

T

TAGAL, o. residentie aan de noordkust van Java, beoosten Cheribon, *Negri Tagal*.
 TANETTE, o. rijkje aan de westkust van Celebes, benoorden Maros, *Negri Tānette*.
 TAPANOELI, o. dorp aan de groote baai van dien naam, ter westkust van Sumatra, *Negri Tapanoeli*.
 TERNATE, o. eiland in de Molukkos, ten noorden van Tidore, *Poelaw Ternāte*.
 TIDOR, o. eiland tusschen Nieuw-Holland en Ombaai, *Poelaw Timor*.
 TIDORE, o. eiland in de Molukkos, bezuiden Ternate, *Poelaw Tidore*.
 TOERADJA, o. landschap in het binnenste gedeelte van Celebes, met eene zeer onbeschaafde bevolking, *Negri Toerādja*.
 TONGKING, o. landschap en stad op de vaste kust van Indie, *Negri Tongking*.
 TRANGGANOE, o. koninkrijk in het N. O. gedeelte van het Maleische schiereiland, *Negri Trangganaw*.
 TREVERS, TROWERS, ook TROUWS-EILAND, o. op 6 mijlen van Java's zuidkust, nabij den westhoek, *Poeloe Tindjil*.
 TURK, m. *Orang Toerki*.
 TURKIJE, o. *Negri Istanboel*, *Negri Toerki*.

V

VADER SMITH, o. eiland in de baai van Batavia, *Poeloe Poetri*.

W

WADJOE, o. een rijkje op Celebes aan de baai van Boni, *Negri Wādjoe*.
 WIJNKOOPSBAAI, vr. aan de zuidkust van Java, bij de Preanger-regentschappen, *Pelabohan Rātoe*.

Z

ZWARTE ZEE, vr. *Lāwt hitam*.

L I J S T

VAN

EIGENNAMEN VAN BELANGRIJKE MANNEN EN VROUWEN, GODEN EN GODINNEN.

A

AARON, m. *Hároen*, Ar.
 ABRAHAM, m. *Ibrâhîm*, Ar.
 ABEL, m. *Hâbel*, Ar.
 ABOE BAKAR, m. *Aboe Bakr*, Ar.
 ADAM, m. *Adam*, Ar.
 AEOLUS, m. *Bâjoe*, *Vâjoe*, Sansk.
 ALEXANDER, m. *Iskandar*, Perz.
 ALIE, m. *Alî*, Ar.
 AMRAN, m. *Amrân*, Ar.
 APOLLO, m. *Krisjna*, Sansk.
 ARISTOTELES, m. *Aristathâles*, M. S. R. 12.
 AURORA, vr. godin der dageraad, *Oesjâsa*, Sansk.

B

BACCHUS, m. *Râma*, Sansk.
 BOCHARIE, m. *Bochârt*.

C

CASTOR EN POLLUX, m. *Aswinikarma*, Sansk.
 CERES, vr. *Srî*, Sansk.
 CHADIDSJA, vr. Mahomedsvrouw, *Chadidsja*, Ar.
 CYBELE, vr. *Prit'hivi*, Sansk.
 CHAM, m. *Hâm*, Ar.

D

DANIËL, m. *Danîjel*, Ar.
 DARIUS, m. *Darioes*, *Darâb*, Perz.
 DAVID, m. *Dâwoed*, Ar.

E

EMINEH, vr. moeder van Mahomed, *Emineh*, Ar.
 ENOCH, m. *Hanawq*, *Idris*, Ar.

F

FARAO, m. *Fir-awn*, *Far-awn*, Ar.
 FATIMAH, vr. Mahomeds dochter, *Fâthimah*, Ar.

G

GABRIËL, m. *Djibrâil*, Ar.
 GALENUS, m. *Djalinoes*, M. S. R. 12.

H

HAROEN RASJID, m. *Hároen el Rasjid*.
 HERKULES, m. *Herakula*, Sansk.
 HYPOCRATES, m. *Boqrâth*, M. S. R. 12.

I

ISAËK, m. *Ishâq*, Ar.
 JAFET, m. *Jâfet*, Ar.
 JAKOB, m. *Jagoeb*, Ar.
 JANUS, m. *Ganesja*, Sansk.
 JEZUS, m. *Isa*, Ar.
 JOZEF, m. *Joesof*, Ar.
 JONAS, m. *Joenas*, Ar.
 JUNO, vr. *Doerga*, Sansk.
 JUPITER, m. *Siwa*, *Indra*, Sansk.

K

KAÏN, m. *Qâjin*, Ar.

L

LUNA, vr. *Tjandra*.

M

MAHOMED, m. *Mohammad*, Ar.
 MARS, m. *Skanda*, Sansk.

MINERVA, vr. *Soeraswâti*, Sansk.
 MINOS, m. *Yama*, Sansk.
 MOZES, m. *Moesa*, *Nabi Moesa*, Ar.

N

NEBUKADNEZAR, m. *Neboekadnetsar*, *Bacht-i-natsar*, Isk. 13.
 NEPTUNUS, m. *Baroena*, *Varoena*, *Wakildaria*, Sansk.
 NIMROD, m. *Namroed*, Perz.
 NOACH, m. *Noeh*, *Nabi Noeh*, Ar.

O

OMAR, m. *Omar*, *Aumar*, Ar.
 OTZMAN, m. *Otmân*, Ar.

P

PAN, m. *Pawâna*, Sansk.
 PLUTUS, m. *Koewêra*, Sansk.

R

RAWANA, m. vijand van Sri Rama, *Rawâna*, Sansk.

S

SALOMON, m. *Soleimân*, Ar.
 SATURNUS, m. *Brahma*, Sansk.
 SETH, m. *Sjetz*, Ar.
 SEM, m. *Sjem*, Ar.
 SJAH RIAR, m. *Sjalriâr*, Perz.

V

VENUS, vr. *Remb'ha*, Sansk.
 VESTA, vr. *Swaha*, Sansk.
 VULCANUS, m. *Viswakarma*, Sansk.

Z

ZACHARIAS, m. *Zakârid*, Ar.

De vertaling van de namen der goden en godinnen is bij toensdering volgens „*The mythology of the Hindus*,” by CHARLES COLEMAN, Esq. London, 1832.

DRUKFEILEN.

Bladz.	31 staat :	<i>oeroeq</i>	lees :	<i>ðeroeq.</i>
” 73	”	<i>adjar</i> ,	”	<i>adjor.</i>
” 115	”	<i>hand</i> ,	”	<i>jad.</i>
” 158	”	<i>bandoq</i> ,	”	<i>bondoq.</i>
” 253	”	<i>bersalâhau</i> ,	”	<i>bersalâhan.</i>
” 624	”	<i>nafi</i> ,	”	<i>naff.</i>
” 721	”	<i>mendjâlanka</i> ,	”	<i>mendjâlankan.</i>
” 855	”	<i>toemboq</i> ,	”	<i>toemboeq.</i>

